This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

Digitized by Google

2° Opp. 56 (3

C.I. 2078/4
partie 2a 12 vol.

<36611543930010

<36611543930010

Bayer. Staatsbibliothek

Digitized by Google

Digitized by Google

Io. Dom. Ferretti inv. et del. *Carol. Gregori sculp.*

Digitized by Google

Digitized by Google

IOANNIS MEVRSI

OPERVM

VOLVMEN TERTIVM

EX RECENSIONE

IOANNIS LAMI

LVCVBRATIONES QVAE IN EO CONTINENTVR
SEQVENS PAGINA INDICAT.

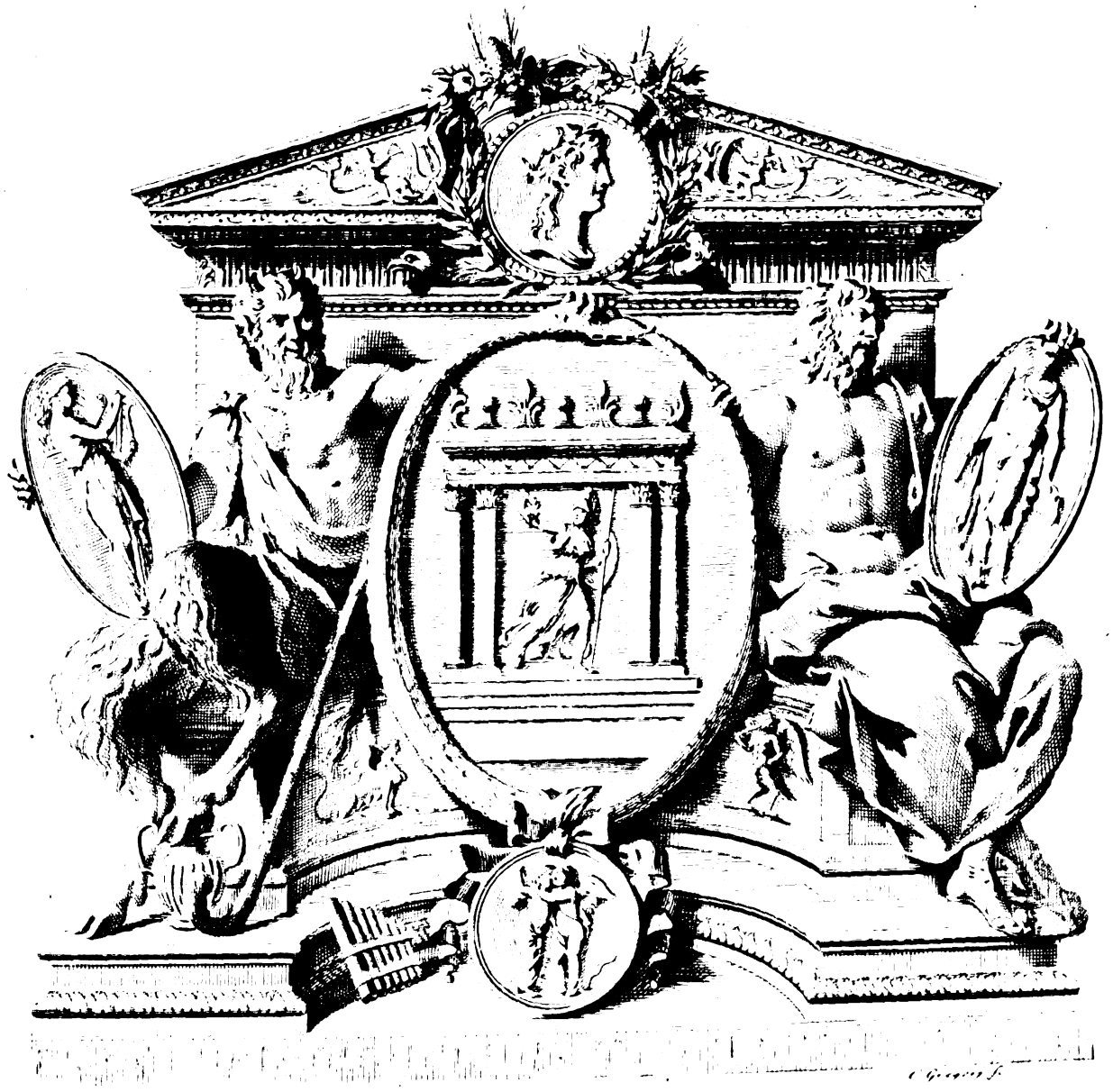

FLORENTIAE. CIↃ. IↃ. CC. XLIII.
REGIIS MAGNI ETRVRIAE DVCIS TYPIS
APVD TARTINIVM, ET FRANCHIVM
CVM ADPROBATIONE

Digitized by Google

DE REGNO LACONICO LIBER SINGVLARIS.

MISCELLANEA LACONICA, SIVE VARIARVM ANTIQVITATVM LACONICARVM LIBRI IV.

CRETA, CYPRVS, RHODVS, SIVE DE NOBILISSIMARVM HARVM INSVLARVM REBVS, ET ANTIQVITATIBVS COMMENTARII POSTVMI.

GRAECIA FERIATA, SIVE DE FESTIS GRAECORVM LIBRI VI.

DE LVDIS GRAECORVM LIBER SINGVLARIS.

BIBLIOTHECAE GRAECAE LIBRI TRES.

Digitized by Google

PRAEFATIO.

TErtium Meurſianarum lucubrationum Volumen prodit, in quo quidquid ille praeſignis Auctor de reliquae Graeciae rebus commentatus eſt, continetur. Res Atticae quidem praeceſſerunt, quod eae inter Graecos primas, ut alibi diximus, obtinere iure optimo videantur, & quod iuſtam duorum Voluminum molem ſua amplitudine complerent; cetera Graeca, non adeo prolixam in narrationem effuſa, nunc eas conſequuntur, & unius tantum Voluminis capacitate, quantum ad res hiſtoricas adtinet, exhauriuntur. Primo quidem loco Res Laconicas conſtituimus, quod Lacedaemoniorum Reſpublica inclita, & inluſtris, in Graecia fuerit, & in Peloponneſo, regione Graeca clariſſima, exſtiterit; Creta, Cyprus, & Rhodus, poſtea ſubiectae ſunt, quod, etſi amplitudine, opibus, imperio, ſaltem duae priores, Laconicae minime cedant, imo ſuperent; tamen inſulae, ab Helladis continente disiunctae, in maris alta recedant, nec quodam terrae confinio cum reliqua Graecia connectantur. Dein, quae ad univerſam Graeciam ſpectant, ſuccedunt, Grecia Feriata, De Ludis Graecorum, & Bibliotheca Graeca; ut, poſtquam Graeciae partes cognitae ſunt, etiam aliquid, quod in univerſa Graecia actum ſit, tempeſtive comprehendatur. Quid in huius tertii Voluminis editione a me praeſtitum ſit, facile coniicere eſt ex iis, quae in praecedentibus Voluminibus exhibui, ut *Meurſii* opera ornatiora, & quodammodo abſolutiora, prodirent. Adſcriptae ſunt idemtidem adnotationes meae; adnotatae etiam Viri maximi *Ant. Mariae Salvinii* obſervationes interdum. Nam quum Miſcellanea Laconica, & Cretam, Cyprum, & Rhodum, quibus legens *Salvinius* uſus eſt, nactus forte fortuna fuiſſem, ab eo multa de more in ora libri adnotata comperi, quae mihi uſui fuerunt; & lecta quaedam ex illis inter adnotationes meas translata ſunt, auctore laudato, ut a meis ſcholiis merito diſtinguerentur. Sed & ut locos veterum Scriptorum a *Meurſio* productos, exactiſſimos darem, recentiores, & numeris omnibus abſolutas, editiones conſului, & ſi quid in illis depravatum, luxatumque, deprehendi, harum ope reſtitui; vel ſaltem lectionis differentiam in ora libri adnotavi. Poſtquam vero haec generaliter praefatus ſum, ad ſingula opuſcula deſcendam, eaque ad examen iterum revocans, ſi quid amplius a me animadvertendum in iis videatur, heic haud equidem omnino intempeſtive ſupplebo.

Regnum Laconicum feci ut deſcriptio Geographica pictorio opere delineata, atque aeri inciſa, praecederet; ſtatimque obſervo *Libro* I. *Miſcellaneorum Laconicorum Cap.* XIX. *Col.* 150. C. locum in mendo cubare, atque ita corrigendum: *ubi de Crateſiclea Cleomenis coniuge*; nam perperam etiam in Batava editione pro *coniuge* legitur *rege*.

Cretica Geographica Inſulae imagine pariter inſtruxi, & ornavi; ſicuti & Cyprica, ac Rhodia; ut ex illa oculis Lectoris ſubiecta pictura facilius multa, quae *Meurſius* differit, intelligi poſſint.

Digitized by Google

Ad Cretae *Libri* I. *Cap.* VI. *Col.* 357. C, adnotaverim Apteram hodie *Palaeocaſtrum* adpellari, *Tournefortio* Epiſt. I. obſervante, & in ea adhuc fragmenta quaedam Romanarum Inſcriptionum legi. Vrbis Apterae mentio occurrit in antiqua Inſcriptione apud *Reineſium Claſſ.* V. *n.* II. quae ita iuxta ipſius *Reineſii* emendationem habet:

ΔΙΟΔΩΤΟΣ ΤΙΤΙΕΛΟΥ
ΑΠΤΕΙΡΑΙΟΣ ΤΑΝ ΑΔΕΛΦΑΝ ΑΥΤΟΥ
ΜΙΝΥΡΑΝ ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ
ΙΕΡΑΤΕΥΟΥΣΑΝ ΑΦΡΟΔΙΤΑΙ ΟΥΡΑΝΙΑΙ.

Ad Cap. VIII. *Col.* 361. E. *Scylitzes* auctor eſt Saracenorum lingua *Chandax*, χάνδαξ, Munimentum ſeparatum ſignificare; & eo loci revera Saraceni deceſſere ſub Michaele Balbo Imperatore, Graeco Monacho praemonente. *Chandax*, vel *Chandace*, hodie eſſe videtur, quae vulgo *Candia* adpellatur, urbs Cretae Metropolis, ut *Tournefortius* laudatus eodem loco ſcribit; qui pariter Epiſtola II. auctor eſt, Apterae Navale Ciſamon, hodie *Chiſamo*, nuncupari, quo ea, quae *Meurſius* de Ciſamo *Col.* 362. ſcribit, inluſtrantur.

Ad Col. 364. ubi de Cydonia agitur, haud importunum fuerit animadvertere, a *Tournefortio*, aliiſque, antiquam Cydoniam eam urbem cenſeri, quae in praeſens *Canea* dicitur.

Ad Cap. X. *Col.* 369. A. Animadvertendum Gortynis nonniſi ruinas hodie ſupereſſe, ut videre eſt apud *Tournefortium* laudatum *Epiſt.* II. qui harum ruinarum picturam exhibet, &, praeter a *Grutero* adlatas, duas Inſcriptiones antiquas refert ad Gortyna ſpectantes, quarum unam apud *Montemfalconium* quoque *Lib.* II. *Palaeographiae Graecae* reperire eſt.

Ad Cap. XI. *Col.* 372. F. Obſervandum Hierapytnam, hodie *Girapetra* vocitari, & oppidum eſſe haud ſatis amplum, laudato *Tournefortio* auctore; recens autem nomen ex eo derivari potuit, quod *Ptolemaeus* eam non Hierapytnam, ſed Hierapetram adpellavit; & de hac loquitur etiam *Diodorus Lib.* XXXVI. Sed quum inſigne Monumentum ad Hierapytnios, & Prianſios ſpectans a *Reineſio Claſſ.* VII. *n.* XXII. exhibeatur, & eius pars etiam apud *Gruterum pag.* DV. legatur, omne id ex illis Auctoribus deſumtum huc transferre operae pretium duximus, & quidem illud eſt, quod ſequitur.

--ΕΟΣ ΑΓΑΘ--
ΑΓΑΘΑΙΤΥΚΑΙΚΑΙΕΠΙΣΩΤΗΡΙΑΙΕΠΙΚΟΣΜ---------
ΙΕΡΑΠΥΤΝΑΙΤΩΝΣΥΝΕΝΙΠΑΝΤΙΤΩΕΡΜΑΙΩ-----
ΙΜΑΛΙΩΕΝΔΕΠΡΙΑΝΣΙΟΙΕΠΙΚΟΣΜΩΝΤΩΝΣΥ------
ΧΙΜΑΡΩΚΑΙΜΗΝΟΣΔΡΩΜΗΙΩΤΑΔΕΣΤΝΕΘΕ-------
ΔΟΚΗΣΑΝΑΛΛΑΛΟΙΣΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙΚΑΙΠΡΙΑΝΣΙΟΙ-----
ΤΕΣΕΝΤΑΙΣΠΡΟΤΠΑΡΧΩΣΑΙΣΣΤΑΛΑΙΣΙΔΙΑΙΤΕ------
ΓΟΡΤΥΝΙΟΙΣΚΑΙΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙΣΚΑΙΤΑΙΚΑΤΑΚΟΙΝΟ----
ΚΑΙΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙΣΚΑΙΠΡΙΑΝΣΙΟΙΣΚΑΙΕΝΤΑΙΦΙΛΙΑΙ----
ΧΙΑΙΚΑΙΟΡΚΟΙΣΤΟΙΣΠΡΟΓΕΓΟΝΟΣΙΕΝΤΑΥΤΑΙΣ------
ΚΑΙΕΠΙΤΑΙΧΩΡΑΙΑΙΕΚΑΤΕΡΟΙΕΧΟΝΤΕΣΚΑΙΧΡΑΤΟΝ-----
ΘΗΚΑΝΕΘΕΝΤΟΕΙΣΤΟΝΠΑΝΤΑΧΡΟΝ.ΟΝΙΕΡΑΠΥ-------
ΚΑΙΠΡΙΑΝΣΙΟΥΣΗΜΕΝΠΑΡΑΛΛΑΛΟΙΣΙΣΟΠΟΛΙΤΕΙΑΝΚΑΙΕΠΙΓΑΜΙΑ
ΣΚΑΙΕΝΚΤΗΣΙΝΚΑΙΜΕΤΟΧΑΝΚΑΙΘΕΙΩΝΚΑΙΘΑΝΟΡΩΠΙΝΩΝ
ΠΑΝΤΩΝΟΣΟΙΚΑΕΩΝΤΙΕΜΦΥΛΟΙΠΑΡΕΚΑΤΕΡΟΙΣΚΑΙΠΩΛΟΝ
ΤΑΣΚΑΙΩΝΩΜΕΝΟΣΚΑΙΔΑΝΕΙΖΟΝΤΑΣΚΑΙΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΣ
ΚΑΙΤΑΛΛΑΠΑΝΤΑΣΥΝΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΣΚΤΡΙΟΣΗΜΕΝΚΑΤΑ
ΤΟΣΥΠΑΡΧΟΝΤΑΣ ΠΑΡΕΚΑΤΕΡΟΙΣΝΟΜΟΣΕΞΕΣΤΩΔΕΤΟΙ
ΤΕΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙΣΠΕΙΡΕΝΕΝΤΑΙΠΡΙΑΝΣΙΑΙΚΑΙΤΩΙΠΡΙΑΝΣΙΕΙ
ΕΝΤΑΙΙΕΡΑΠΥΤΝΙΑΙΔΙΔΩΣΙΤΑΤΕΛΕΑΚΑΘΑΠΕΡΟΙΑΛΛΟΙ
ΠΟΛΙΤΑΙΚΑΤΑΤΟΣΝΟΜΟΣΤΟΣΕΚΑΣΕΡΗΚΕΙΜΕΝΟΣΕΙΔΕΤΙ

Digitized by Google

ΚΑΟΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΣΤΠΕΧΘΗΤΑΙΕΣΠΡΙΑΝΣΙΟΝΗΟΠΡΙΑΝΣΙΕΥΣ
ΕΣΙΕΡΑΠΥΤΝΑΝΟΤΙΟΥΝΑΤΕΛΕΛΕΣΤΩΚΑΙΕΣΑΓΟΜΕΝΟΙΚΑΙ
ΕΞΑΓΟΜΕΝΩΙΑΥΤΑΚΛΙΤΟΥΤΩΝΤΟΣΚΑΡΠΟΣΚΑΙΚΑΤΑΓΑΝ
ΚΑΙΚΑΤΑΘΑΛΑΣΣΑΝΩΝΔΕΚΑΠΟΔΟΤΑΙΚΑΤΑΘΑΛΑΣΣΑΝΕΩ
ΣΑΣΕΞΑΓΟΓΑΣΤΩΝΥΠΕΧΘΗΣΙΜΩΝΑΠΟΔΟΤΩΤΑΤΕΛΕΑ
ΚΑΤΑΤΟΣΝΟΜΟΣΤΟΣΕΚΑΤΕΡΗΚΕΙΜΕΝΟΣΚΑΤΑΥΛΥΤΑΔΕ
ΚΑΙΕΙΤΙΣΚΑΝΕ..Μ..ΕΛΗΣΕΣΤΩΑΙΔΕΚΑΣΙΝΗΤΑΙΑΠΟΤΕΙΣ
ΤΩΤΑΕΠΙΤΙΜΙΑ.ΣΙ.ΜΕΝΟΣΚΑΤΑΤΟΣΝΟΜΟΣΤΟΣΕΚΑΤΕΡΗΚΕΙ
ΜΕΝΟΣΠΡΕΙΓΗΙΑΔΕΩ..ΑΧΡΕΙΑΝΕΧΗΙΠΟΡΗΙΩΠΑΡΕΧΟΝΤΩΝ
ΟΙΜΕΝΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙΚΟΣΜΟΙΤΟΙΣΠΡΙΑΝΣΙΕΥΣΙΟΙΔΕΠΡΙΑΝΣΙΕΣ
ΚΟΣΜΟΙΤΟΙΣΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙΣΑΙΔΕΜΗΠΑΡΙΣΧΑΙΕΝΑΠΟΤΕΙΣΑΝ
ΤΩΝΟΙΕΠΙΔΑΜΟΙΤΩΝΚΟΣΜΩΝΤΑΙΠΡΒΙΓΕΙΑΙΣΤΑΤΗΡΑΣΔΕΚΑ
ΟΔΕΚΟΣΜΟΣΤΩΝΙΕΡΑΠΥΤΝΙΩΝΕΡΠΕΤΩΕΝΠΡΙΑΝΣΙΟΙΕΣ
ΤΟΑΡΧΕΙΟΝΚΑΙΕΝΕΚΚΛΗΣΙΑΙΚΑΘΗΣΘΩΜΕΤΑΤΩΝΚΟΣΜΩΝ
ΩΣΑΥΤΩΣΔΕΚΑΙΟΤΩΝΠΡΙΑΝΣΙΕΩΝΚΟΣΜΟΣΕΡΠΕΤΟΕΝΙΕ
ΡΑΠΥΤΝΑΙΕΣΤΟΑΡΧΕΙΟΝΚΑΙΕΝΕΚΚΛΗΣΙΑΙΚΑΘΗΣΘΩΜΕΤΑ
ΤΩΝΚΟΣΜΩΝΕΝΔΕΤΟΙΣΗΡΟΙΚ..ΣΚΑΙΕΝΤΑΙΣΑΛΛΑΙΣΕΟΡΤΑΙΣ
ΟΙΠΑΡΑΤΥΓΧΑΝΟΝΤΕΣΕΡΠΟΝΤΩΝΠΑΡΑΛΑΛΟΣΕΣΑΝΔΡΗΙ
ΟΝΚΑΘΩΣΚΑΙΟΙΑΛΛΟΙΠΟΛΙΤΑΙΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΝΤΩΝΔΕΤΑΝ
ΣΤΑΛΑΝΚΑΤΕΝΙΑΥΤΟΝΟΙΤΟΚΑΕΙΚΟΣΜΟΝΤΕΣ·ΠΑΡΕΚΑΤΕ
ΡΟΙΣΕΝΤΟΙΣΤΠΕΡΒΩΙΟΙΣΚΑΙΠΡΟΠΑΡΑΓΓΕΛΛΟΝΤΩΝΑΛΛΑ
ΛΟΙΣΠΡΟΑΜΕΡΑΝΔΕΚΑΗΚΑΜΕΛΛΟΝΤΙΑΝΑΓΙΝΟΣΚΕΝ
ΟΠΟΙΟΙΔΕΚΑΜΗΑΝΑΓΝΩΝΤΙΗΜΗΠΑΡΑΓΓΕΛΩΝΤΙΑΠΟ
ΤΕΙΣΑΝΤΩΝΟΙΑΙΤΙΟΙΤΟΥΤΟΝΣΤΑΤΗΡΑΣΕΚΑΤΟΝΟΙΜΕΝ
ΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙΚΟΣΜΟΙΤΩΝΠΡΙΑΝΣΙΕΩΝΤΑΙΠΟΛΕΙΟΙΔΕ
ΠΡΙΑΝΣΙΕΕΣΙΕΡΑΠΥΤΝΙΩΝΤΑΙΠΟΛΕΙΕΙΔΕΤΙΣΑΔΙΚΟΙΗ
ΤΑΣΥΓΚΕΙΜΕΝΑΙΔΙΑΛΥΩΝΗΚΟΣΜΟΣΗΙΔΙΟΤΑΣΕΞ
ΕΣΤΩΤΩΙΒΟΥΛΟΜΕΝΩΙΔΙΚΑΞΑΣΘΑΙΕΠΙΤΩΚΟΙΝΩΔΙ
ΚΑΣΤΗΡΙΩΤΙΜΑΜΑΕΠΙΓΡΑΨΑΜΕΝΟΣΤΑΣΔΙΚΑΣΚΑΤΑΤΟ
ΑΔΙΚΗΜΑΟΚΑΤΙΣΑΔΙΚΗΣΕΙΚΑΙΕΙΚΑΝΙΚΑΣΘΕΙΔΑΒΕΤΟΤΟ
ΓΡΙΤΟΝΜΕΡΟΣΤΑΣΔΙΚΑΣΟΔΙΚΑΞΑΜΕΝΟΣΤΟΔΕΛΟΙΠΟΝΕΣ
ΤΩΤΑΝΠΟΛΕΩΝΑΙΔΕΤΙΘΕΩΝΒΩΛΟΜΕΝΩΝΕΛΟΙΜΕΝΑΓΑ
ΘΟΝΑΠΟΤΩΝΠΟΛΕΜΙΩΝΗΚΟΙΝΑΙΕΞΟΔΟΥΣΑΝΤΕΣΕΙΔΙΑΙ
ΤΙΝΕΣΠΑΡΕΚΑΤΕΡΩΝΗΚΑΤΑΓΑΝΗΚΑΤΑΘΑΛΑΣΣΑΝΛΑΝ
ΧΑΝΟΝΤΩΝΕΚΑΤΕΡΟΙΚΑΤΑΤΟΣΑΝΔΡΑΣΤΟΣΕΡΠΟΝΤΑΣ
ΚΑΙΤΑΣΔΕΚΑΤΑΣΛΑΜΒΑΝΟΝΤΩΝΕΚΑΤΕΡΟΙΕΣΤΑΝΙΔΙ
ΑΝΠΟΛΙΝΥΠΕΡΔΕΤΩΝΠΡΟΓΕΓΟΝΟΤΩΝΠΑΡΕΚΑΤΕΡΟΙΣ
ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝΑΦΩΤΟΚΟΙΝΟΔΙΚΙΟΝΑΠΕΛΙΠΕΧΡΟΝΩΠΟΙΗ
ΣΑΣΘΩΝΤΑΝΔΙΕΞΑΓΩΓΑΝΟΙΣΤΝΕΝΙΠΑΝΤΙΚΑΙΝΕΩΝΙΚΟΣΜΟΙ
ΕΝΩΙΚΑΚΟΙΝΑΙΔΟΞΗΙΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΑΜΦΟΤΕΡΑΙΣΤΑΙΣΠΟΛΕ
ΣΙΕΠΑΥΤΩΝΚΟΣΜΟΝΤΩΝΚΑΙΤΟΣΕΓΓΥΟΣΚΑΤΑΣΤΑΣΑΝ
ΤΟΝΥΠΕΡΤΟΥΤΩΝΑΦΑΣΚΑΑΜΕΡΑΣΑΣΥ..ΑΤΕΘΗΙΕΜΜΗ
ΝΙΥΠΕΡΔΕΤΩΝΥΣΤΕΡΟΝΕΓΓΙΝΟΜΕΝΩΝΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝΠΡΟ
ΔΙΚΩΙΜΕΝΧΡΗΣΘΩΝΚΑΘΩΣΤΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΕΧΕΙΠΕΡΙΔΕΤΩ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΟΙΕΠΙΣΤΑΜΕΝΟΙΚΑΤΕΝΙΑΥΤΟΝΠΑΡΕΚΑΤΕΡΟΙΣ
ΚΟΣΜΟΙΠΟΛΙΝΣΤΑΝΤΕΣΘΩΝΑΓΚΑΑΜΦΟΤΕΡΑΙΣΤΑΙΣΠΟΛΕΣ...
ΞΗΙΕΞΑΣΤΟΕΠΙΚΡΙΤΗΡΙΟΝΤΕΛΕΤΑΙΚΑΙΕΓΓΥΟΣΚΑΘΙΣΤΑΝ
ΤΩΝΑΦΑΣΚΑΑΜΕΡΑΣΕΠΙΣΤΑΝΤΙΕΠΙΤΟΑΡΧΕΙΟΝΕΝΔΥΜΗΝΩ..
.ΑΙΔΙΕΞΑΓΟΝΤΩΝΤΑΥΤΑΕΠΑΥΤΩΝΚΟΣΜΟΝΤΩΝΚΑΤΑΤΟ
ΔΟΧΘΕΝΚΟΙΝΑΙΣΥΜΒΟΛΟΝΑΙΔΕΚΑΜΗΠΟΙΗΣΩΝΤΙΟΙΚΟΣΜΟΙ
ΚΑΗΩΣΓΕΓΡΑΠΤΑΙΑΠΟΤΕΙΣΑΤΟΕΚΑΣΤΟΣΑΥΤΩΝΣΤΑΤΗΡΑΣ
ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΟΙΜΕΝΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙΚΟΣΜΟΙΠΡΙΑΝΣΙΩΝΤΑΙΠΟ
ΛΕΙΟΙΔΕΠΡΙΑΝΣΙΟΙΚΟΣΜΟΙΙΕΡΑΠΥΤΝΙΩΝΤΑΙΠΟΛΕΙΑΙΔΕΤΙΚΑ
ΔΟΞΗΙΑΜΦΟΤΕΡΑΙΣΤΑΙΣΠΟΛΕΣΙΒΟΛΟΥΤΟΜΕΝΑΙΣΕΠΙΤΩΙ
ΚΟΙΝΑΙΣΥΜΦΕΡΟΝΤΙΔΙΟΡΘΟΣΑΣΘΑΙΚΥΡΙΟΝΕΣΤΟΤΟΔΙΟΡ
ΘΩΘΕΝΣΤΑΣΑΝΤΩΝΔΕΤΑΣΣΤΑΛΑΣΟΙΕΝΕΣΤΑΚΟΤΕΣ
ΕΚΑΤΕΡΗΙΚΟΣΜΟΙΕΠΑΥΤΩΝΚΟΣΜΟΝΤΩΝΟΙΜΕΝΙΕΡΑΠΥΤ
ΝΙΟΙΕΝΤΟΙΕΡΩΙΤΑΣΑΘΑΝΑΙΑΣΤΑΣΠΟΛΙΑΔΟΣΚΑΙΟΙ
ΠΡΙΑΝΣΙΟΙΕΝΤΩΙΙΕΡΩΙΤΑΣΑΘΑΝΑΙΑΣΤΑΣΠΟΛΙΑΔΟΣ
ΟΠΟΤΕΡΟΙΔΕΚΑΜΗΣΤΑΣΩΝΤΙΚΑΘΩΣΓΕΓΡΑΠΤΑΙΑΠΟ
ΤΕΙΣΑΝΤΩΝΤΑΥΤΑΠΡΟΣΤΙΜΑΚΑΘΩΣΚΑΙΠΕΡΙΤΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΝΓΕΓΡΑΠΤΑΙ.

Digitized by Google

Θεὸς ἀγαθος

Ἀγαθᾶι τύχαι ϗ ἐπισωτηρίαι. Ἐπὶ κοσμΟΝΤΩΝ ΕΝ
Γεραπύταις τῶν συνεπιπαντι τῷ Ἑρμαιω ----------
ιμαλίῳ, ἐν ᾗ Πριανσίοι ἐπὶ κοσμόντων Συ-------
χίαι ϗ μηνὸς Δρομήιῳ τὰ δὲ συνέθεΝΤΟ ΚΑΙ ΣΥΝΕ
θόκησαν ἀλλάλοις Γεραπύτνιοι καὶ Πριάνσιοι ΕΓΡΑΦΕΝ
τες ἐν ταῖς προϋπαρχώσαις σάλαις, ἰδίαι τεΘΙΕΜΜΕΝΑΙΣ
Γορτυνίοις, καὶ Γερατυτνίοις, καὶ ταῖς κατακοινοΝΙΑΙ ΤΟΙΣ
καὶ Γεραπυτνίοις, ϗ Πριανσίοις, ϗ ἐν ταῖ φιλίαι ϗ ΣΥΜΜΑ
χίαι ϗ ὅρκοις τοῖς προγεγονόσι ἐν ταύταις, ΕΠΙ ΤΟΙ ΠΟΛΕΙ
καὶ ἐπὶ ταῖ χωραίαι ἑκάτεροι ἔχοντες ϛ κράτεν ΤΙΣ ΣΥΝ
θήκαν ἔθεντο εἰς τὸν πάντα χρόνον. ΓεραπύΤΝΙΟΙΣ
ϗ Πριανσίυς, ἦμεν παρ' ἀλλάλοις ἰσοπολιτέαν ϗ ἐπιγα-
μίας, ϛ ἔγκλησιν, ϗ μετοχὰν, ϗ θεόων, ἀνθρωπίνων
πάντων, ὅσοι κὰ ἔωνται ἔμφυλοι παρ' ἑκατέροις, ϛ πωμόν-
τας, ϗ ὠνωμέν⊙, ϗ δανείζοντας, ϗ δανειζομέν⊙,
καὶ τ' ἄλλα πάντα συναλλάσσοντας, κυρίοις ἦμεν κατὰ
τὸς ὑπάρχοντας παρ' ἑκατέροις νόμ⊙. Ἐξέϛω ᾗ τῶι
τε Γερατυτνίοι σπέρεν ἐν ταῖ Πριανσίαι, ϗ τῶι Πριαν-
σία ἐν ταῖ Γερατυτνίαι, ϑιδῶσι τὰ τέλεα καθάπερ οἱ ἄλλοι
πολίται, κατὰ τὸς νόμ⊙ τὸς ἑκατέρη κειμέν⊙. Εἰ δ' ἔτι
κὰ ὁ Γερατυτνίοις ὐ ἐχθητα ἐς Πριάνσιον, ἢ ὁ Πριανσιεὺς
ἐς Γεραπύτναν ὅτι οὖν ἀτέλεα ἔϛω ϗ ἐσαγωμένοι, καὶ
ἐξαγωμένοι αὐτὰ, ϗ τύτων τὸς κάρπος, ϗ κατὰ γᾶν,
καὶ κατὰ θάλασσαν· ὧν δὲ ϗ ἀπόδοται κατὰ θάλασσαν ἐώ-
σας ἐξαγωγᾶς, ϟ ὐ ἐχθησίμων ἀποδότο τὰ τέλεα,
κασὰ τὸς νόμ⊙ τὸς ἑκατέρη κειμέν⊙. Κατὰ ταῦτα ᾗ
καὶ εἴ τις κὰ νε.μ....ελης ϛω, αἰ ᾗ κὰ σίνηται ἀποσεισΑ
τω τὰ ἐπιτίμια.σε..μεν⊙ κατὰ τὸς νόμ⊙ τὸν ἑκατέρη κει
μέν⊙· Πραγν ά ᾗ ΩΝ Κὰ χρέαν ἔχει ποριῶ παρεχόντωι
οἱ μὲν Γερατύτνιοι Κόσμοι τοῖς Πριανσιεῦσι, οἱ ᾗ Πριάνσιες
Κόσμοι τοῖς Γερατυτνίοις: αἱ δὲ μὴ παρίσχαιεν, ἀποτεισάν-
των: οἱ ἐπίδαμοι ϟ Κόσμων ταῖ Πραγέαν σατῆρας δέκα.
Ὁ ᾗ Κόσμ⊙ ϟ Γερατυτνίων ἑρτέτω ἐν Πριανσίοι ἐς
τὸ ἀρχεῖον, ϗ ἐν ἐκκλησίαι καθήσθω μετὰ ϟ Κόσμων
ὡσαύτως ᾗ ϗ ὁ ϟ Πριανσίεων Κόσμ⊙ ἑρτέτω ἐν Γε-
ραπύταις ἐς τὸ ἀρχεῖον, ϛ ἐν ἐκκλησίαι καθήσθω μετὰ
ϟ Κόσμων, Ἐν ᾗ τοῖς ΗροικΟΙς, ϗ ἐν ταῖς ἄλλαις ἑορταῖς
οἱ παρατυγχάνοντες ἑρτόντων παρ' ἀλλάλ⊙ ἐς ἀνδρῆι-
ον, καθὼς ϗ οἱ ἄλλοι πολίται. Ἀναγινοσκόντων ᾗ τὰν
σάλαν κατ' ἐνιαυτὸν οἱ τόκαει κοσμόντες παρ' ἑκατέ-
ροις ἐν τοῖς Γπερβωίοις ϗ προπαραγγελλόντων ἀλλά-
λοις πρὸ ἀμέραν δέκα ἢ κὰ μελλοντι ἐναγινώσκεν.
ὁποῖοι ᾗ κὰ μὴ ἀναγνωντι, ἢ μὴ παραγγήλωντι, ἀπο-
τεισάντων οἱ αἴτιοι τύτων σατῆρας ἑκατον. οἱ μὲν
Γερατύτνιοι Κόσμοι ϟ Πριανσίεων ταῖ πόλει, οἱ ᾗ
Πριανσίεες Γερατυτνίων ταῖ πόλει. Αἱ ᾗ τις ἀδικδιη
τὰ συγκέμωα, διαλύων ἢ κόσμ⊙, ἢ ἰδιώτας, ἐξ
ἔϛω ϟ βυλομένων δικάζαθαι ἐπὶ τῷ κοινῷ
δικασηρίῳ, τίμαμα ἐπιγραψάμεν⊙ τᾶς δίκης κατὰ τὸ
ἀδίκημα ὁ κὰ τὶς ἀδικήσηι ϗ εἰ κὰ νικάθηι, λαβέτω τὸ
τρίτον μέρ⊙ τᾶς δίκας ὁ δικαζόμεν⊙, τὸ ᾗ λοιπὸν ἔσ
τω τᾶν πόλεων, Αἱ δ' ἔτι Θεῶν βωλομένων ἔλοι μὲν ἀγα
θὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἢ κοιναῖ ἐξοδύσαντες ἢ ἰδίαι
τινὲς παρ' ἑκατέρων, ἢ κατὰ γᾶν ἢ κατὰ θάλασσαν, λαν
χανόντων ἑκάτεροι κατὰ τὸς ἄνδρας τὸς ἕρποντας
καὶ τὰς δεκάτας λαμβανόντων ἑκάτεροι ἐς τὰν ἰδίαν
πόλιν. Γπὲρ ᾗ ϟ προγεγονότων παρ' ἑκατέροις
ἀδικημάτων, ἀφ' ὧ τὸ κοινοδίκιον ἀπέλιπε χρονῳ, ποιησά
θων τὰν διεξαγωγὰν οἱ συνεπιπαντὶ καινεῶνι κόσ
μοι ἐν ᾧ κὰ κοιναῖ δόξᾳ δικασηρίῳ ἀμφοτέραις ταῖς πό
λεσι, ἐπ' αὐτῶν κοσμόντων. ϛ τὸς ἐγγύ⊙ κατασασάν
των ὑπὲρ τύτων, ἀφ' ἃς κὰ ἀμέρας ἃς ΤΑΥΤα τεθημεμη
νι. Γπὲρ ᾗ ϟ ὕσερον ἐγγινομένων ἀδικημάτων προ
δίκοι μὲν χρήσθων, καθὼς τὸ διάγραμμα ἔχει Περὶ ᾗ τῷ
δικασηρίῳ οἱ ἐπισάμενοι κατ' ἐνιαυτὸν παρ' ἑκατέροις
κόσμοι, πόλιν σανυέσθων ἅγ κὰ ἀμφοτέραις ταῖν πόλες
ΙΔΟξει ἐξᾶς τὸ ἐπὶ κριτήριον τελέται, ϗ ἐγγύ⊙ καθισάν

των

Digitized by Google

τῶν ἀφ' ἃς κἀ ἀμέρας ἐπίσαντι ἐπὶ τὸ ἀρχᾶιον ἐνδυμήνῳ
καὶ ϑιεξαγόντων ταῦτα ἐπ' αὐτῶν κοσμόντων κατὰ τὸ
δοχθὲν κοινᾶι σύμβολον. Αἰ ϝ κὰ μὴ ϖοιήσωντι οἱ κόσμοι κα
ϑὼς γέγραπται, ἀποτεισάτω ἕκας ⊙ αὐτῶν ϛατῆρας
ϖεντήκοντα. Οἱ μὲν Ἱεραπύτνιοι Κόσμοι Πριανσίων ταῖ ϖόλει
οἱ ϝ Πριάνσιοι Κόσμοι Ἱεραπυτνίων ταῖ ϖόλει. Αἰ ϑ' ἐτι κὰ
δόξηι ἀμφοτέραις ταῖς ϖόλεσι βολωμέναις ἐπὶ τῷ
κοινᾶι συμφέροντι διορϑώσαϑ, κύριον ἔϛω τὸ διορ
ϑωϑέν. Στασάντων δὲ τὰς ϛάλας οἱ ἐνεϛακότες
ἑκατέρηι κόσμοι ἐπ' αὐτῶν κοσμόντων, οἱ μὲν Ἱερατύτ
νιοι ἐν τῷ ἱερῶι τᾶς Ἀθηναῖας, τᾶς ϖολιάδ ⊙ ☾ οἱ
Πριανσίοι ἐν τῷ ἱερῷ τᾶς Ἀθηναῖας τᾶς ϖολιάδ ⊙.
Οἱποτέροι δὲ κὰ μὴ ϛάσοντι καθὼς γέγραπται ἀϖο
τεισάντων τὰ αὐτὰ ϖρόσιμα, καθὼς ϗ ϖερὶ ϒ
ϑικαίων γέγραπται.

Iam, qualemcumque eam dabimus verſionem noſtram (*verba ſunt Pricaci*) in qua ſi fallimus nonnumquam, impetrabunt veniam moleſtiae, cum quibus plurimum in hoc genus memoriis concertandum eſt; hae apud Bonos nobis praeſidio erunt; Sciolorum enim, qui quorum rationes non capiunt, contorta, ac vituperanti nare ſubſannant; & quum verum adferre non poſſunt, falſum indicare pro magno habetur, bonam, malamque gratiam iuxta aeſtimandam ducimus. Non adeo iniqui erimus pudori noſtro, ut quid blaterent penſi habeamus.

Bonus GENIVS!

Cum Bona Fortuna, & Salute. Coſmi Magiſtratum gerentibus in
Hierapytna cum Populo Hermoeno - - - - -
Imalio; in Prianſio vero Magiſtratum Coſmi gerentibus Sy - - -
Chimaro, menſe Dromaeo conſenſu communi haec pacti
ſunt Hierapytnii, & Prianſiei
inſcriptis olim quidem columnis proprie
Gortyniis, & Prianſiis iure conſortii autem
etiam Hierapytniis, & Prianſieis erectis, proque amicitia, bellandi
ſocietate, iuramentiſque in iisdem ſtelis contractis, qui & urbem incolunt
& in territorio ex utraque parte dominantur
huius modi foedus, conventumque in perpetuum inierunt, Hierapytniis nimirum
& Prianſieis civitatum, & connubiorum.
& poſſeſſionum iura mutua fore, divinorum item, ac humanorum
omnium communionem, iis qui alterutrius populi indigenae erunt; ven-
dentes etiam, & ementes, foenerato dantes, & ſumentes
aut quodcumque commercii genus exercentes, habituros ius
civium utrimque, prout antea ſancitum eſt
Hierapytnio ſeminare apud Prianſios licitum eſt, & Prianſio
apud Hierapytnios idem iuris eſto, dummodo tributum penderit ut reliqui
cives, ſecundum leges utrimque conſtitutas.
Vter in alterius urbem intulerit quid, eius importandi
atque adeo exportandi nomine nil quidquam ſolvat,
aec illorum, quae ab eo terra
& mari provenire poterunt. Pro iis autem pro quibus mari ex-
portandis vectigal pendi ſolet; pro iisdem invehendis ſolvatur etiam
prout ab utriſque conventum eſt. Haec
qui ſervaſſit, immunis eſto; qui violaſſit, ſolvatis
poenae nomine quantum iubent leges utrimque con-
ſtitutae. Aerarium quidquid opus ad Legationes habeſſit, praebento
Hierapytniorum Coſmi Prianſieis, viciſſim Prianſieorum
Coſmi Hierapytniis, qui nec fecerint, ſolvun-
to cives eorum Aerario ſtateres decem.
Coſmus Hierapytniorum intrandi ius habeto in Prianſiorum
Curiam, ſedendique in Concilio cum eorum Coſmis
Nec minus Coſmo Prianſieorum intrandi ius eſto Hiera-
pytniorum Curiam, & in Concillo ſedendi inter
Coſmos. In Heroicis autem, & aliis feſtis,
qui alterutrimque ſupervenerint, ad ſacras epu-
las aeque ac alii loci cives intranto. Legunto autem
columnam pro tempore utrimque Coſmi exſiſtentes quotannis
in feſto Hyperboiorum, & nuncianto mu-
tuo dies decem ante quam lecturi ſunt.

Qui

Digitized by Google

Qui vero non legerit, vel nec indicaſſint,
ſolvunto alteris ſtateres centum,
Hierapytnii Coſmi Prianſieorum civitati,
Prianſiei vero Hierapytniorum. Si quis autem imminuerit
haec pacta, ſive is Coſmus, ſive privatus
ei qui voluerit, diem dicat ad commune
forum; litis autem aeſtimationem facito ſecundum
noxam quam quis commiſit, & ſi victus fuerit (ſc. reus) capito
trientem multae is, qui eum in ius vocavit; reliquam inferatur
in Civitatum aerarium. Porro ſi qui, DIIS volentibus, retulerint bo-
ni quid ab hoſtibus, aut communiter exeuntes ad bellum, aut ſeorſim
quidam ex alterutris, ſive terra, ſive mari, ſor-
tiantur utrique ſecundum numerum eorum, qui exierunt,
decimaſque auferant quiſque in propriam
civitatem. Quod ſpectat hinc inde data
damna, ex quo promiſcua iura noſtra exſoleverunt tempore, com-
penſanto ea cum Populo Communitatum Coſmi
in foro, quo videbitur cumque ambabus Civita-
tibus, antequam Magiſtratu abeant, nec non & vades exhibe-
ant eo nomine, ab uſque die ipſa, qua haec pacti ſumus.
Si quid vero in poſterum inter utroſque interceſſerit iniuriarum, Pa-
troni adſciſcuntor, prout in Decreto publico conſtitutum eſt. Eo-
rum autem, qui quotannis utrimque erunt Co-
ſmi eo loco ſtabiliunto, quem exhinc utraque Civitas
delegerit in examen. Inſuper ſponſores dan-
to ex quo primum Curiae praefuerunt, intra bimeſtre,
haec componentes omnia dum in Magiſtratu ſunt, prout
uterque Populus auctores fuerint. Si vero non fecerint ſe-
cundum haec ſcripta, ſolvunto ſinguli eorum ſtateras
quinquaginta, Hierapytnii quidem Coſmi Prianſieorum Civitati
Prianſiei vero Coſmi Hierapytniorum Civitati. Porro ſi
pro bono communi utraque Civitas
aliquid mutandum cenſuerit, ius rectumque eſto
quidquid denuo ſtatuerint. Collocanto autem pilas conſtituti impraeſentiarum
ex utraque parte Coſmi, dum Magiſtratum adhuc gerunt, Hiera-
pytnii quidem in templo Minervae Poliadis,
Prianſii in fano Minervae Poliadis.
Quicumque autem non collocarint, ut praeſcriptum eſt, tan-
tum iis damni eſto, quantum ſupra, ubi de con-
troverſiis ſtatutum eſt.

Aliud huius foederis fragmentum paullo antiquius exſtat apud Gruter. pag. DV. Eius etſi anterior pars non compareat, ſupereſt tamen in altera haud poenitendum quid. Sub noſtri marmoris initium iuramenta occurrunt mutuo concepta; horum in fragmento eo ſpecimen abſolutum viſitur, videturque a Prianſiis praeſtitum Hierapytniis.

ΩΝ
ΑΝ. ΔΙΣΟΠΟ
ΟΝ. ΕΓΓΡΑΦΑΝΙΩΝ
ΣΤΑΛΑΣ. ΛΙΘΙΝΑΣ. ΤΡΕΙΣ. ΚΑ
Ν. ΙΕΡΑΠΥΤΝΑΙ. ΕΝ. ΤΩΙ. ΙΕΡΩΙ. ΤΑΣ. ΑΘΑΝΑ
ΔΕ. ΑΛΛΑΝ. ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΕΣ. ΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙ
ΕΝ. ΤΩΙ. ΙΕΡΩΙ. ΤΩ ΑΣΚΛΗΠΙΩ. ΤΑΝ. ΔΕ. ΤΡΙΤΑΝ. ΚΟΙΝΑΙ
ΕΝ. ΤΩΙ ΙΕΡΩΙ ΤΑΣ ΑΘΑΝΑΙΑΣ. ΑΙ ΔΕ. ΤΙ. ΚΑ. ΔΟΞΗΙ ΒΟΛΕΥΟΜΕ
ΕΠΙ. ΤΩΙ ΚΟΙΝΑΙ. ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΙ. ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΑΙ. Η. ΕΞΕΛΕΝ. Η. ΕΝ
ΒΑΛΕΝ. ΜΘ. ΕΝΟΡΚΟΝ. ΕΣΤΩ ΟΤΙ. ΔΕ. ΕΓΡΑΨΑΙΜΕΝ. ΕΝΟΡΚΟΝΤΕ. ΕΣΤΩ. ΚΑΙ
ΕΝΘΙΝΟΝ. ΟΡΚΟΣ. ΟΜΝΥΩ ΤΑΝ. ΕΣΤΙΑΝ. ΚΑΙ. ΤΟΝ. ΑΟΡΑΤΡΙΟΝ. ΚΑΛΕΝΙ
ΔΙΚΤΑΙΟΝ ΚΑΙ. ΗΡΑΝ. ΚΑΙ. ΑΘΑΝΑΙΑΝ ΩΛΕΡΙΑΝ. ΚΑΙ. ΑΘΑΝΑΙΑΝ. ΠΟΛΙΑΔΑ
ΚΑΙ. ΑΘΑΝΑΙΑΝ ΣΑΛΜΩΝΙΑΝ. ΚΑΙ. ΑΠΟΛΛΩΝΑ. ΠΥΘΙΟΝ ΚΑΙ. ΛΑΤΩ. ΚΑΙ. ΑΡ...
ΜΙΝ. ΚΑΙ. ΑΡΕΑ. ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΤΑΝ. ΚΑΙ ΚΟΡΗΤΑΣ. ΚΑΙ. ΝΥΜΦΑΣ ΚΑΙ. ΤΟΣ ΚΥΡΒΑΝ
ΤΑΣ. ΚΑΙ. Θ ΟΣ. ΠΑΝΤΑΣ ΚΑΙ. ΠΑΣΑΣ. ΗΜΑΝ. ΕΓΩ. ΕΥΝΟΗΣΩ. ΤΟΙΣ ΕΠΙ
ΠΑΣΙ. ΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙΣ. ΤΟΝ ΑΠΑΝΤΑ. ΧΡΟΝΟΝ ΑΠΛΟΩΣ. ΚΑΙ. ΑΔΟΛΩΣ. ΚΑΙ,
ΤΟΝ. ΑΥΤΟΝ ΦΙΛΟΝ. ΚΑΙ. ΕΧΘΡΟΝ. ΕΞΩ. ΚΑΙ ΠΟΛΕΛΗΣΩ. ΑΠΟ. ΧΩΡΑΣ. ΠΑΝΤΙ
ΣΘΕΝΕΙ ΟΥ. ΚΑΙ. ΟΙ. ΕΠΙΠΑΝΤΕΣ. ΙΕΡΑΠΥΤΝΙΟΙ. ΚΑΙ. ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ. ΔΟΣΩ. ΚΑΙ
ΕΜΜΕΝΩ. ΕΝ. ΤΟΙΣ. ΣΥΓΚΕΙΜΕΝΟΙΣ. ΚΑΙ. ΟΥ. ΚΑΚΟΤΕΚΝΗΣΩ. ΟΥΔΕΝΩΝΟ.
ΕΝ. ΤΑΙΔΕ. ΤΑΙ. ΙΣΟΠΟΛΙΤΕΙΑΙ. ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ. ΟΥΤΕ ΛΟΓΩΙ. ΟΥΤΕ. ΕΡΓΩΙ
ΟΥΔΕ. ΑΛΛΩΙ. ΕΠΙΤΡΑΨΩ. ΕΚΩΝ. ΚΑΙ. ΓΙΝΩΣΚΩΝ. ΠΑΡΕΥΡΕΣΕΙ. ΟΥΔΕΜΙΑΙ

ΟΥΔΕ

Digitized by Google

ΟΥΔΕ. ΤΡΟΠΟΙ. ΟΥΔΕΝΙ. ΑΙ. ΔΕ. ΤΙ. ΕΠΙΟΡΚΗΣΑΙΜΙ. ΤΩΝ. ΩΜΟΣΑ. Η. ΤΩΝ. ΣΥΝΕ
ΘΕΜΑΝ. ΤΟΣΤΕ. ΘΕΟΣ. ΤΟΣ. ΩΜΟΣΑ. ΕΜΜΑΝΙΑΣ. ΗΜΕΝ. ΚΑΙ. ΕΞΟΛΛΥΣΘΑΙ
ΚΑΚΙΣΤΩΙ. ΟΛΕΘΡΩΙ. ΚΑΙ. ΜΗΤΕ. ΓΑΝ. ΜΗΤΕ. ΔΕΝΔΡΕΑ. ΚΑΡΠΟΣ. ΦΕΡΕΝ. ΜΗ
ΤΕ. ΓΥΝΑΙΚΑΣ. ΤΙΚΤΕΝ. ΚΑΤΑ. ΦΥΣΙΝ. ΤΩΙΤΕ. ΠΟΛΕΜΟΙ. ΝΕΕΣΘΑΙ. ΕΥΟΡ
ΚΟΣΙ. ΔΕ. ΑΜΙΝ. ΤΟΣΤΕ. ΘΕΟΣ. ΙΛΕΟΣ. ΗΜΕΝ. ΚΑΙ. ΓΙΝΕΣΘΑΙ. ΠΑΝΤΑ. ΑΓΑΘΑ

Ad Col. 374. D. Latonis, ſeu Camarae, mentio occurrit in antiquo Monumento, quod *Meurſius* ait ſe heic exhibere, ſed reipſa non exhibet; quare eius omiſſionem hic ſupplebimus ex *Reineſio* VII. 26. illud repetentes, & ſimul *Oluntem*, pro *Diuntem*, reſtituentes in *Meurſii* Textu.

ΟΜΝΕΩ ΤΑΝ ΕΣΤΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟΝ
ΖΗΝΑ ΤΟΝ ΚΡΗΤΟΓΕΝΙΑ ΚΑΙ ΤΑΝ
ΗΡΑΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΖΗΝΑ ΤΟΝ ΤΑΑ
ΛΑΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΣΕΙΔΑΝ ΚΑΙ
ΤΑΝ ΑΜΦΙΤΡΙΤΑΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΧΑ
ΤΩΝ Κ' ΑΡΤΕΜΙΝ ΚΑΙ ΑΡΕΑ ΚΑΙ
ΤΑΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΕΛΕΤ
ΣΙΝΑΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΒΡΙΤΟΜΑΡΤΙΝ
ΚΑΙ ΕΡΜΑΝ ΚΑΙ ΚΩΡΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΝΥΜΦΑΣ ΚΑΙ ΤΩΣ ΑΛΛΟΣΙΩΣ
ΠΑΝΤΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ.
ΟΡΚΟΣ ΟΛΟΤΙΟΝ Ο ΑΥΤΟΣ.

Ad Cap. XV. *Col.* 387. D. Obſervandum ex *Tournefortio* Rethymnam, hodie *Retimo* nuncupari.

Ad Cap. II. *Libri* II. *Col.* 393. C. *Labyrinthus* non tam Gnoſiorum, quam Gortyniorum, dici poteſt, quum ab utraque urbe non multum diſtaret. Labyrinthum *Tournefortius Epiſt.* II. deſcribit; ſed quum Caverna, quae hodie exſtat, ipſo *Tournefortio* iudice, Labyrinthus Cretenſis, quo de *Diodorus*, & *Plinius*, agunt, non ſit, eam deſcriptionem heic producere ſuperſedeo. Nos quidem ex antiqua Gemma Labyrinthi imaginem, *Tab.* VIII. primi Voluminis adtulimus; ſed & paſſim in Gnoſiorum numis occurrit, quos apud rei Antiquariae Scriptores videre eſt. Heic tamen elegantis antiqui Anaglyphi ex Muſeo Stoſchiano imaginem exhibuimus, in quo Daedalum aliis filium ſuum Icarum inſtruentem, ut e Labyrintho evadant, conſpicimus.

Ad Cap. III. *Col.* 397. Ad Iovis antrum in eo memoratum illuſtrandum, adducenda eſſent in medium Monumenta, quae *Tab.* I. & IV. inter *Io. Baptiſtae Donii* Inſcriptiones a Clariſſimo *Gorio* exhibentur; at illuc Lectorem noſtrum remittimus.

Ad Cap. V. *Col.* 405. Montis Idae in Creta deſcriptio habetur apud *Tournefortium Epiſt.* I. *pag.* 20.

Ad Cap. X. *Col.* 425. F. *in fin.* Mirum a *Meurſio* Calamum, ſeu Arundinem, Cretenſem, ex qua ſpicula conficiebantur, non commemorari, quum eius *Theophraſtus*, *Pliniuſque*, meminerint. *Ovidius Lib.* V. *Metamorph.*

Nec Gortyniaco calamus levis exit ab arcu.

Horatius Lib. I. *Od.* XIII.

Et calami ſpicula Gnoſſii.

Quo vero ea, quae *Meurſius* de Creta Inſula commentatur, penitus inluſtrarentur, heic transſcribendae eſſent integrae Epiſtolae I. & II. doctiſſimi *Tournefortii* a me ſaepius laudati, quas quum Cretam obiret, luſtraretque, ſcripſit, & quas in Hiſtoria ſui Itineris legere eſt, ſed ut brevitati conſulamus Lectorem ad illam dimittimus.

Ad *Graeciae Feriatae Lib.* II. *Col.* 850. in Διονύσιᾳ adnotandum nos Volumine horum operum ſecundo ad *Eleuſiniorum Cap.* XXVIII. exhibuiſſe Ana-

gly-

Digitized by Google

glyphum ex Muſeo Riccardiano, quod Bacchanalia quaedam eleganter repraeſentat.

Ad eiusdem *Graeciae Feriatae Lib.* III. *Col.* 859. alterum Anaglyphum ex eodem Muſeo Riccardiano produco, in quo ludus victoriae cauſsa celebratus ſculptus fuiſse iure videatur.

In fine Librorum Graeciae Feriatae adponenda erant, quae *Iac. Gronovius* ad finem eiusdem operis differit. Ea autem ſunt, quae ſequuntur.

Hic poſset inſeri ΛΑΜΠΑΔΟΔΡΟΜΙΚΟΣ ex Pindari Scholiaſte *pag.* 115. Γίνεται ἐν τῇς Ἀθηνᾶς ἑορτὴ ἐν Κορίνθῳ ἐν ᾗ καὶ ὁ ἀγὼν τελεῖται καλούμενος Λαμπαδοδρομικὸς, ἐν ᾧ ἔτρεχον οἱ νεανίαι, λαμπάδας κρατοῦντες. *Agitur ergo feſtum Minervae Corinthi, in quo etiam certamen celebratur, quod vocatur Lampadocurſorium, in quo currebant adoleſcentes, tenentes lampadas.*

Ab his abeſſe nequeunt munera annorum, qui ſequuti ſunt Meurſianam editionem, in quibus prima eſt Inſcriptio marmoris Arundeliani, quod nunc inaedificatum exſtat Theatro Sheldoniano Oxonii; editaque eſt cum Commentariis ab Cl. Seldeno.

Γ. Αντ. ΣεπτΙΜΙΟΣ ΠΟΠΛΙΟΣ	*C. Ant. Septimius Publius*
ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΣ ΚΑΙ ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΟΣ	*Pergamenus & Smyrnaeus & Athenienſis*
ΚΑΙ ΕΦΕΣΙΟΣ ΚΙΘΑΡΩΔΟΣ ΜΟΝΟΣ ΚΑΙ	*Et Epheſius citharoedus, qui ſolus &*
ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΝ ΑΠ ΑΙΩΝΟΣ ΝΙΚΗΣΑΣ	*Primus omnium ab aevo vicit*
ΤΟΥΣ ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ	*Infraſcripta certamina:*
ΣΜΥΡΝΑΝ ΟΛΥΜΠΙΑ Η ΚΑΙ Ι ΑΔΡΙΑΝΙΑ	*Smyrnam, Olympia octies & decies, Hadriania*
ΡΩΜΗΝ Β ΠΟΤΙΟΛΟΥΣ Β ΝΕΑΝΠΟ	*Romam bis, Puteolos bis, Neapo-*
ΛΙΝ Γ ΑΚΤΙΑ Β ΤΗΝ ΕΞ ΑΡΓΟΥΣ ΑΣ	*lin ter, Actia bis, ex Argo cli-*
ΠΙΔΑ ΝΕΜΙΑ Γ ΠΑΝΤΑΣ ΚΑΘΕΞΗΣ	*peum, Nemia ter, omnia deinceps continue*
ΣΜΥΡΝΑΝ ΚΟΙΝΟΝ ΑΣΙΑΣ ΠΕΡΓΑ	*Smyrnam, Commune Aſiae, Perga-*
ΜΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΕΙΑ Γ ΤΡΑΙΑΝΕΙΑ	*mum, Auguſtea ter, Traiania*
ΑΣΚΛΗΠΕΙΑ ΚΟΜΟΔΕΙΑ Β ΠΥΘΙΑ	*Aeſculapia, Comodia bis, Pythia*
ΤΑ ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ ΕΦΕΣΟΝ ΑΔΡΙΑΝΕΙΑ	*Quae in Delphis, Epheſum, Hadriania,*
ΕΦΕΣΟΝ ΕΦΕΣΙΑ ΒΑΡΒΙΛΛΗΑ	*Epheſum Epheſea Barbillea*
ΕΠΙΔΑΥΡΟΝ ΑΣΚΛΗΠΕΙΑ ΑΘΗΝΑΣ	*Epidaurum Aeſculapia. Athenas*
ΑΔΡΙΑΝΕΙΑ ΣΑΡΔΕΙΣ ΧΡΥΣΑΝΘΙ	*Hadriania, Sardes Chryſanthi-*
ΝΟΝ ΤΡΑΛΛΕΙΣ ΠΥΘΙΑ ΜΕΙΛΗ	*num, Tralles Pythia, Mile-*
ΤΟΝ ΔΙΔΥΜΕΙΑ ΡΟΔΟΝ ΗΛ ΙΑ Β	*tum Didymea, Rhodum Solaria bis,*
ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΑ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΝ	*Lacedaemona, Mantinean.*
ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΕ ΚΑΙ ΤΑΛΑΝΤΙΟΥΣ	*Pecuniaria vero & talentis honorata*
ΠΑΝΤΑΣ ΟΣΟΥΣ ΗΓΩΝΙΣΑΤΟ	*Omnia quotquot certavit*
ΥΠΟ ΦΩΝΑΣΚΟΝ Γ. ΑΙΛ. ΑΓΑΘΗΜΕΡΟΝ	*Sub Phonaſco C. Aelio Agathemero*
ΕΦΕΣΙΟΝ ΚΑΙ ΣΜΥΡΝΑΙΟΝ ΚΑΙ	*Epheſio & Smyrnaeo &*
ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΝ ΚΙΘΑΡΩΔΟΝ ΙΕΡΟΝΕΙ	*Pergameno citharoedo, ſacrorum certaminum*
ΚΗΝ ΚΑΙ ΜΕΛΟΠΟΙΟΝ ΕΝΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙ	*Victore, & cantuum auctore claro per*
ΠΑΝΤΑ ΕΥΝΟΥΝ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΩΣ ΦΥΣΕΙ	*Omnia benevolo tamquam natura*
ΠΑΤΕΡΑ.	*Patre.*

Sed & Cl. Sponius Megaris incidit in duos lapides, quorum alteri inſculpta haec erant.

ΟΛΥΜΠΙΑ	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	*Olympia*	*Panellenia*
ΕΝ ΠΕΙΣΗ !	ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ	*in Piſa,*	*in Athenis,*
ΠΥΘΙΑ ΕΝ	ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ	*Pythia in*	*Eleuſinia*
ΔΕΛΦΟΙΣ Β	ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Γ	*Delphis bis,*	*in Athenis ter,*
ΝΕΜΕΙΑ ΕΝ ΑΡ	ΗΡΑΚΛΕΙΑ ΕΝ ΘΗ	*Nemea in Ar-*	*Heraclea in The-*
ΓΕΙ Γ	ΒΑΙΣ	*go ter*	*bis,*
ΙΣΘ ΙΑ Β	ΤΡΟΦΩΝΕΙΑ	*Iſthmia bis*	*Trophonia*
ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ	ΕΝ ΛΕΒΑΔΕΙΑ Β	*Panathenaea*	*in Lebadia bis,*
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Β	ΕΛΕΥΘΕΡΕΙΑ	*in Athenis bis*	*Liberalia*
ΟΛΥΜΠΙΑ Α	ΕΝ ΠΛΑΤΕΑΙΣ	*Olympia in A-*	*in Plateis,*
ΘΗΝΑΙΣ	ΤΗΝ ΕΞ ΑΡΓΟΥΣ	*thenis.*	*ex Argo*
	ΑΣΠΙΔΑ.		*Clipeus.*

Alte-

Digitized by Google

Alteri autem ſequentia:

ΠΥΘΙΑ ΕΝ ΜΕΙ ΛΗΤΩ	ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΑ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΩ	*Pythia in Mileto*	*Aeſculapia in Epidauro*
ΠΥΘΙΑ ΕΝ ΜΑΓΝΗ ΣΙΑ	ΚΑΠΕΤΩΛΙΑ ΕΝ ΡΩΜΗ ΑΘΗΝΑΣ ΠΡΟΜΑΧΟΥ	*Pythia in Magneſia*	*Capitolina iu Roma Minervae Propugnatricis*
ΚΟΙΝΑ ΑΣΙΑΣ ΕΝ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ	ΕΝ ΡΟΜΗ Δ	*Communia Aſiae in Philadelphia*	*In Roma quater*
ΑΚΤΙΑ ΕΝ ΝΕΙΚΟ ΠΟΛΕΙ Β	ΕΥΣΕΒΕΙΑ ΕΝ ΠΟΤΙΟ ΛΟΙΣ	*Actia in Nicopoli bis*	*Pia in Puteolis*
ΠΥΘΙΑ ΕΝ ΣΙΔΗ Β	ΣΕΒΑΣΤΑ ΕΝ ΝΕΑΠΟΛΕΙ	*Pythia in Side bis*	*Auguſta in Neapoli.*
ΠΥΘΙΑ ΕΝ ΠΕΡΓΗ Δ		*Pythia in Perge quater*	
ΠΥΘΙΑ ΕΝ ΘΕΣΣΑ ΛΟΝΕΙΚΗ.		*Pythia in Theſſalonice.*	

Praeterea idem Cl. Vir hanc Athenis notavit ad Panagiam Gorgopiko.

ΜΑΡΚΟΣ ΤΥΛΛΙΟΣ	*Marcus Tullius*
ΑΠΑΜΕΥΣ ΤΗΣ ΒΙΘΥΝΙΑΣ ΑΘΗΝΑΙ	*Apamenſis Bithyniae Athenienſis*
ΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ ΜΟΝΟΣ	*Corynthius Smyrnaeus ſolus*
ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΣ ΤΩΝ ΑΠ ΑΙΩΝΟΣ ΠΥΚΤΩΝ	*& primus qui fuerint ab aevo pugilum*
ΝΕΙΚΗΣΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΞΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	*qui vicit continenter Panellenia*
ΟΛΥΜΠΙΑ ΙΣΘΜΙΑ ΑΔΡΙΑΝΕΙΑ ΡΩΜΗ...	*Olympia, Iſthmia, Hadriania Roma...*
ΟΛΥΜ ΔΙΣ ΝΕΜΕΙΑ Α	*Olym bis Nemea ſemel*
ΠΙΑ	*Pia*
ΑΘΗΝ ΔΙΣ ΙΣΘΜΙΑ	*Athen bis Iſthmia*
ΝΕΑΝ ΑΘΗ.. ΑΘΗ..	*Nea Athe.. Athe*
ΠΟΛΙΝ	*polin*
ΣΜΥΡΝΑΝ ΚΟΙΝΟΝ ΑΣΙΑΣ	*Smyrnam Commune Aſiae*
ΕΦΕ	*Ephe*
. . . . .	
ΕΝΕΙΚΑ ΔΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑΛΑΝΤΙ	*Vicit autem pecuniaria & talenti*
ΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΕΤΕΛΕΥ	*praemio conſtantia certamina* XXXV. *mor*
ΤΑ ΕΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΔΥΟ ΜΗΝΩΝ ΤΡΙΩΝ	*tuus eſt annorum triginta duorum, menſium trium*
ΜΑΡΚΟΣ ΤΥΛΛΙΟΣ ΕΥΤΥΧΗΣ	*Marcus Tullius Eutyches*
ΕΠΟΙΕΙ .... ΑΔΕΛΦΟΣ.....	*Faciebat....frater .....*
ΤΟΠΟΝ ΕΔΩΚΕ ΚΛΕΙΤΟΡΙΣ.	*Locum dedit Clitoris.*

Ex his Inſcriptionibus quum varia ſacrorum, aut feſtorum nomina procedente tempore in Graeciam invecta, & Meurſio ignorata cognoſcantur, ab viris doctis etiam adfatim illuſtrata; tum oportet hic moneri de explicatione notarum, quae in verſu ſexto exhibentur ab Seldeno, vel tales H ϟ 17, vel tales H $\bar{5}$17, deſcribuntur autem ad hunc modum (*prima earum ita typis repraeſentari debuit, ut ſuperior, quae tranſverſa eſt linea, ſiniſtro τῦ* H *apici coniungeretur, ac ſi* T *&* H *in unum coaluiſſent. De ſecunda figura, quae ſive τῷ ἐπισήμῳ ς, ſive Ebraico* ϟ *non prorſus eſt diſſimilis, & non ſemel in ſequentibus etiam iterari videtur, vide Gruterum in Inſcriptionibus pag.* 585.) Ex qua deſcriptione non mirum eſt nihil aliud ſequi, niſi ut fateatur ſe plane caecutire, & nodum ſibi eſſe inextricabilem. Nec poſtea Oxonienſes quidquam adiuvare laborant. Ego prout vides, illa ſic explanare non dubitavi, anſam ſecuriſſimam nactus ex conſideratione illius notae, quam in fine velut ſeptenarii numeri inſtar adfingunt, nimis profecto ampliatum, & productum in iſtis editionibus, ex quo errore extricare nemo ſe poteſt, niſi qui ipſum lapidem viderit. Hunc igitur, quum Oxonii inſpicerem, etſi pars prior a me legi amplius non potuit, tamen notavi poſt voces ΕΠΙΔΑΥΡΟΝ, ΣΑΡΔΕΙΣ, ΤΡΑΛΛΕΙΣ, poſitam fuiſſe huiuſmodi triangularem inciſionem, nihil aliud indicaturam, niſi eſſe illic vocis exitum. Hanc ipſam notam mihi propono etiam literae I ab proximo adpoſitam, temere ab Seldeno conſideratam; quum tantummodo eſſet vel nota finitae ſententiae, vel intervalli ac diſcriminis, inter literam I, & vocem ΑΔΡΙΑΝΙΑ. Vnde quum in iſta litera deprehenderem *δεκάκις*, promtum fuit colligere etiam monſtroſa alioquin praecedentia, quum notarent *ὀκτάκις*, *κ̓ δεκάκις*.

Quin etiam quum ſuo ordine, & loco curarem poni *Ταυροκαθάψια*, qui tamen commodus non erat ad aliquid obſervandum in ludis tamdiu ſubobſcure cognitis ex indicio Suetonii, & Plinii, ſed per hunc lapidem conſpectui denique ad liquidum velut per inſtaurationem exhibitis; fateri cogor me erubuiſſe, quum viderem illic unius doctiſſimi omnino viri adlegare verba, quibus iamdiu teſtatus fuit, nec de die *Ταυροκαθαψίων*, nec de voce alibi, quam in hoc marmore umquam legiſſe. Nec tantum, ſed & hodiernus Interpres ſubſtinet denunciare, quamvis *nec de die Ταυροκαθαψίων, nec de voce in aliquo auctore legamus.* Quod

ut de

Digitized by Google

ut de ſuis forſan teſtari poteſt, ita de eruditis nequivit, quum exſtet Gloſſarium, in quo edidit Vulcanius *Pile*, Ταυριάριοι, Ταυροκαθάπλαι. Quod citans Ill. Scaliger ad Feſtum exhibet *pilae*. At non minus Ill. Salmaſius ad Hiſtoriam Auguſtam, *pilae taurariae*, Ταυροκαθάπλαι corrigendum iudicavit. Quod qualecumque ſit, ut vox facti, & rei ipſius explicatrix abolita eſt ex noſtris libris; ita proximam, quae ipſos artifices notaret, non fuiſſe ignoratam, & ab notitia abſconditam declarat; quae quantum ab altera diſtat? egregie ſimul indicans hanc Theſſalicam vocem, quae inde permanavit cum ipſa ludi ſolennitate in Aſiam, porro circumvagatam eſſe ad ſimilem taurorum exſtimulationem, quae non utique ab vivis, & aequitantibus, ſed ab ſimulacris fieret, ut illi docuerunt.

Hactenus *Iac. Gronovius*. Nos autem Marmora illa, in quibus *Taurocathapſia* exhiberi laudatus *Gronovius* opinatur in Volumine Meurſianorum Commentariorum ſecundo protulimus, ad *Cap.* XXVIII. *Eleuſiniorum Col.* 537.

Ad Commentarium *de Ludis Graecorum Col.* 1037. F. Pyrrhiches imaginem ex *Hieronymo Mercuriali De Arte Gimnaſtica* adpoſuimus, in qua Tabula etiam Trochi figura eſt ex eodem *Mercuriali* deſumta; & antiquam Gemmam inſuper adiunximus, quae Aſcoliaſmi ſpeciem Lectoris oculis ſubiicit.

Ad *Bibliothecam Graecam Lib.* 1. *Col.* 1061. Tabulam praemiſimus Graecorum Eruditorum Icones XXXV. continentem, quas ex variorum Commentariis, & praecipue *Fulvii Urſini*, & *Bellorii* in eam transferendas cenſuimus.

DE

Digitized by Google

DE REGNO LACONICO

LIBER SINGVLARIS.

Digitized by Google

VIRO GENERIS, DIGNITATIS, ET VIRTVTIS SPLENDORE ILLVSTRI

CONSTANTINO CONSTANTINI FILIO HVGENIO SELEMIO ARAVSIONENSI PRINCIPI A SECRETIS.

S. D. P.

IOANNES GEORGIVS GRAEVIVS.

FFERO Tibi, vir nobiliſſime, Ioannis Meurſii, viri celeberrimi, tres poſtumas Lucubrationes, quas acceptas refero bibliothecae Potentiſſimi Regis Suecorum, ex qua illas mecum communicavit, ut olim plures alias, quae mea cura lucem adſpexerunt, vir ampliſſimus & mihi amiciſſimus, Samuel Puſendorfius. Perſuaſum habeo munuſculum hoc, quamvis ex aliena ſit depromtum arca, tibi non ingratum futurum, qui gentilitium decus, magnis cum erga publicam, tum litterariam rem meritis, partum, non modo tueris, ſed propagas, & amplificas. Nam de magno parente Tuo, qui iam nonagenario maior fama ſui fruitur, & quaſi poſteritati ſuae intereſt, de te, tuiſque fratribus, vere dici poteſt, quod de Scipione Africano Latinus Hiſtoricus dixit, vos in magna occupationum mole tam elegantes liberalium ſtudiorum, omniſque doctrinae auctores, & admiratores eſſe, ut nemo elegantius vobis intervalla negotiorum otio diſpungat. Hinc & Muſeum inſtruxiſti variſſimorum omnis generis librorum, & lectiſſimorum veteris aevi numiſmatum copia, in quod Te, ubi curis aulicis defunctus es, tamquam in gratum quendam ſeceſſum recipis, & animum, & oculos paſcis. Nonnumquam tamen in ſocietatem huius voluptatis admittis homines, qui his Muſarum deliciis capiuntur. Me ſane iſtam voluptatem non ſemel cepiſſe memini, ſemperque meminero. Hinc quum me tanta ſis ſemper benevolentia complexus, non potui non hanc occaſionem adripere meam in Te obſervantiam Tibi probandi. Spero facultatem aliquando mihi futuram luculentiore monumento, & ſignificatione, illam teſtificandi. Vale, Vir Nobiliſſime, & me amare perge. Traiecti, Idibus Novembris CIↃ IↃC LXXXVI.

IO-

Digitized by Google

Digitized by Google

Tab. I. Meursii Tom III. Col. ..

Digitized by Google

IOANNIS MEVRSI
REGNVM LACONICVM
SIVE
DE REGIBVS LACEDAEMONIORVM ET SVBIECTA HIS LACONICA.
LIBER SINGVLARIS.

CAPVT PRIMVM.

Reges Laconicae antiquissimi. Lelex: a quo Λελεγία *dicta. Eius uxor Cleocharea, ex Naiadibus Nymphis una, sive Peridia. Filii, Myles, Polycaon, Amyclas, & Bomolochus; filia vero, Therapne, a qua etiam loco nomen: pater, Spartus. Scholiastes Euripidis emendatus. Mortuo successit Myles, qui molam invenit in Alesiis. Pausaniae locus de eo mutilus indicatus. Vxor eius, Teledica: & ex illa Eurotas, filius; filia vero, Cepedia: quamquam alii matrem illi Taygetam tribuant. Stephani error. Successit filius, Eurotas: qui ab aliis dicitur Lelegis. Eius mors; & fluvii, qui antea adpellabatur Himerus, transnominatio: etsi alii aliam adsignant causam. Vxor eius, Cleta fuit: & ex ea filiae tres; Sparta, Mecionica, quae Neptuno Euphemum peperit; ac Tiasu a qua fluvio nomen datum. Cleta autem, inter deas est relata, idque a genero Lacedaemone; Gratiaeque nomine culta, cum Phaenna: eique templum a Lacedaemone dedicatum.*

REGIBVS Athenienſium opere peculiari pertractatis, itidem Lacedaemoniorum reges, ab antiquitate ultima repetitos, in lucem producendos duxi. Inter eos omnium occurrit primus.

LELEX: a quo incolae Leleges tunc adpellati. Pausanias, in ipso principio Laconicorum. Λέλεξ, αὐτόχθων ὢν ἐβασίλευσε πρῶτος ἐν τῇ γῇ ταύτῃ· ἀφ' οὗ τοῦτο Λέλεγες, ὧν ἦρχεν, ὠνομάσθησαν. *Lelex, qui indigena erat, primus in hac terra regnavit: & ab eo, quibus imperabat, Leleges sunt adpellati.* Scholiastes Euripidis, ad Orestem. Λακεδαίμονος πρῶτος ἦρξε Λέλεξ, ἀφ' οὗ οἱ Λέλεγες ὠνομάζοντο. *Lacedaemonis principatum primus tenuit Lelex, a quo Leleges dicebantur.* Et regio ipsa, Λελεγία, dicta fuit: ut dixi Antiq. Lacon. lib. II. cap. XVI. Meminit Lelegis etiam Apollodorus, lib. III. & Pausanias iterum, in principio Messenicorum: item Stephanus, in Λακεδαίμων. Vxor eius, Cleocharea, una ex Naiadibus Nymphis. Apollodorus, libro citato. Οὗς ἦν ἀπὸ Λέλεγος αὐτόχθονος, καὶ Νύμφης Νηΐδος, Κλεοχαρείας. *Qui erat filius Lelegis indigenae, & Nymphae Naiadis, Cleochareae.* Scholiastae Euripidis, loco citato Peridia dicitur: ut ostendam in sequentibus mox verbis. Filii duo illi erant: Myles, atque Polycaon. Pausanias. Λέλεγος δὲ, γίνεται Μύλης· καὶ νεώτερος, Πολυκάων. *Lelege vero, nascitur Myles; iuniorque, Polycaon.* Myles, patri mox succedit in regno Laconicae; quae Lelegia, sicut dixi, tunc vocata; Polycaon, regnum in Messenios tenuit: ut est videre apud Pausaniam, in Messenicorum initio. Stephanus, in Λακεδαίμων, etiam Amyclantem memorat: quem alii Lacedaemonis dicunt; uti paulo post ostendam. Scholiastes vero Euripidis, in Polycaonis nomine, est corruptus: & Bomolochum quoque nominat. Ecce verba, ad Orestem. Ἔσχε δὲ (ὁ Λέλεξ) παῖδας ἐκ Περιδίας, Μύλλιν, Πολύκλωνα, Βωμολόχον, Θεράπνην. *Habuit vero (Lelex) liberos ex Peridia, Mylen, Polyclonem, Bomolochum, Therapnen,* Omnino scribendum est, Μύλλιν, Πολυκάωνα, *Mylen, Polycaonem.* Et observa, Peridiam hic uxorem eius dici non, ut supra referebam, Cleochaream: tum Therapnen quoque filiam memorari; cuius meminit, & Pausanias, & ab illa nomen vico datum tradit, istis verbis. Θεράπνη δὲ ὄνομα μὲν τῷ χωρίῳ γένοντο ἀπὸ τῆς Λέλεγος θυγατρός. *Terapne vero nomen quidem loco fuit a Lelegis filia.* Pater autem, Spartus erat. Indicat Stephanus, in Λακεδαίμων. Ἀπὸ Σπάρτου, τοῦ Ἀμύκλαντος, τοῦ Λέλεγος, τοῦ Σπάρτου. *A Sparto, filio Amyclantis, qui Lelegis, qui Sparti erat.* Monumentum illi positum, ceu heroi, in ulteriore viae Aphetaidis parte, iuxta Iopis, & Amphiarai: ut videre est apud Pausaniam, in Laconicis. Alius vero est, ne confundas, cuius

Digitized by Google

cuius idem mentionem ſemel iterumque facit in Atticis ſuis. Lelege vero vita functo regnum eius excepit.

MYLES. Pauſanias, in Meſſenicis. Ἀποθανόντος Λέλεγος, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν τῇ νῦν Λακωνικῇ, τότε δὲ ἀπ' ἐκείνου Λελεγία καλουμένῃ, Μύλης μὲν, πρεσβύτερος ὢν τῶν παίδων, ἔσχε τὴν ἀρχήν. *Mortuo Lelege, qui regnavit in Laconica, ut nunc dicitur, ſed ab ipſo tunc Lelegia nominata, Myles quidem, filiorum natu maximus, principatum tenuit.* Hic molam inveniſſe traditur, in Aleſiis, ita dictis. Pauſanias. Προελθόντι ὡς ἐπὶ τὸ Ταΰγετον, ὀνομάζουσιν Ἀλεσίας χωρίον· Μύλητα, τὸν Λέλεγος, πρῶτον ἀνθρώπων μύλῃ τε εὑρεῖν λέγοντες, καὶ ἐν ταῖς Ἀλεσίαις ταύταις ἀλέσαι. *Taygetum verſus procedenti, vicus eſt, quem Aleſias dicunt: Myletem, filium Lelegis, primum hominum cum molam inveniſſe memorantes, tum & fruges in Aleſiis item hiſce moluiſſe.* Idem Auctor, in principio Laconicorum, quum ſucceſſionem regum omnium accurate referat, de Myle hoc, patri ſuo ſuccedente, mentionem nullam facit: & omiſſa ſucceſſionis mentione, obitum memorat. Sed omnino mutilatus eſt putandus iſte locus; & exciderint verba illa, quibus de ſucceſſione eius egerat. Vxor ipſi, Teledica fuit & ex ea Eurotas, filius; filia vero, Cepedia. Scholiaſtes Euripidis, loco citato. Τούτων ὁ Μύλης, ἐκ Τηλεδίκης ἴσχει Εὐρώταν, καὶ Κηπηδίαν. *Horum Myles, habuit ex Teledica Eurotam, & Cepediam.* Stephanus vero, Taygetam nobis Eurotae matrem tradit. Ταΰγετον, ὄρος τῆς Λακωνικῆς· ἀπὸ Ταϋγέτης τῆς μητρὸς Εὐρώτα. *Taygetum, mons Laconicae: a Taygeta, matre Eurotae.* Ac ſucceſſit patri.

EVROTAS. Pauſanias. Μύλητος δὲ τελευτήσαντος, παρήλαβεν ὁ παῖς Εὐρώτας τὴν ἀρχήν. *Poſtquam vero diem Myles obiiſſet, principatum filius Eurotas cepit.* Meminit Eurotae huius etiam Apollodorus, lib. III. & Stephanus, in Ταΰγετον. Hic morte ſua flumen, ante Himerum dictum, a ſe Eurotam dici fecit. Exſtat Hiſtoria apud Plutarchum, De flum. ubi de Eurota agit, Λακεδαιμονίων πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον ἐχόντων, καὶ τὴν πανσέληνον περιμενόντων, Εὐρώτας, ὁ τῶν προειρημένων στρατηγὸς, καταφρονήσας πάσης δεισιδαιμονίας, συνέβαλε τὴν παράταξιν, καίπερ ὑπὸ ἀστραπῶν τε καὶ κεραυνῶν κωλυόμενος. ἀποβαλὼν δὲ τὸ στράτευμα, καὶ λύπῃ σχεθεὶς, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Ἵμερον, ὃ ἀπ' αὐτοῦ Εὐρώτας μετωνομάσθη. *Lacedaemoniis bellum contra Athenienſes gerentibus, ac plenilunium exſpectantibus, Eurotas, illorum imperator, ſuperſtitionem omnem aſpernatus, manum conſeruit; quamquam fulgura fulminaque prohiberent. Sed, exercitu amiſſo, & maerore animi confectus, in Himerum fluvium ſe coniecit: qui ab ipſo mox Eurotas, nomine mutato, dictus.* Pauſanias dicit, ſtagnantem in campis aquam in mare alveo deduxiſſe, atque ita nomen ſuum fluvio impoſuiſſe. Pauſanias, ubi de Eurota verba facit. Οὗτος τὸ ὕδωρ, τὸ λιμνάζον ἐν τῷ πεδίῳ, διώρυγι κατήγαγεν ἐπὶ θάλασσαν· ἀπορρέοντος δὲ, ἦν γὰρ δὴ τὸ ὑπόλοιπον ποταμοῦ ῥεῦμα, ὠνόμασεν Εὐρώταν· *Hic quum ſtagnantem in campis aquam ad mare alveo deduxiſſet, quod fuit aquarum reliquum, amnis inſtar defluens, Eurotan nuncupavit.* Scholiaſtes Euripidis, ad Oreſten. Εὐρώτας δὲ, ἄρξας μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, λιμναζόμενον ἐργασάμενος, καὶ ποταμὸν ποιήσας, Εὐρώταν ὠνόμασεν. *Eurotas vero, qui poſt diluvium regnavit, quum ſtagnantem multo labore coluiſſet, ac fluvium feciſſet, eum Eurotam nominavit.* Apollodorus, non Myletis filium facit, verum Lelegis lib. III. Λακεδαίμονος δὲ, καὶ Σπάρτης, τῆς Εὐρώτα, ὃς ἦν ἀπὸ Λέλεγος αὐτόχθονος. *Lacedaemonis vero, & Spartae, filiae Eurotae, qui indigenae Lelegis filius.* Vxorem vero, Cletam habuit: & ex ea filiam Spartam. Scholiaſtes Euripidis, loco citato. Οὗτος (ὁ Εὐρώτας) ἐκ Κλήτης ἴσχει θυγατέρα Σπάρτην. *Hic (Eurotas) e Cleta habet filiam Spartam.* Sed & altera eius filia memoratur, Mecionica: quae ex Neptuno filium Euphemum peperit. Scholiaſtes Pindari Pyth. Od. IV. Ὁ δὲ Εὔφημος, παῖς Ποσειδῶνος ἦν, καὶ Μηκιονίκης, τῆς Εὐρώτα θυγατρός. *Euphemus vero, filius Neptuni erat, & Mecionicae, Eurotae filiae.* Erat item tertia quaedam, nempe Tiaſa: a qua fluvius Tiaſa accepit nomen. Pauſanias. Ἐς Ἀμύκλας δὲ κατιοῦσιν ἐκ Σπάρτης, ποταμός ἐστι Τίασα· θυγατέρα δέ νομίζουσιν εἶναι τοῦ Εὐρώτα τὴν Τίασαν. *Sparta vero Amyclas deſcendentibus, Tiaſa occurrit fluvius: Tiaſamque filiam Eurotae putant.* Cleta vero, poſtea inter deas habita: & exſtruxit ei fanum, ſicut etiam Phaennae Lacedaemon, uti ſocrum honoraret: ac nominibus Gratiarum hanc, & illam, conſecravit. Pauſanias. Καὶ πρὸς αὐτῇ (τῇ Τίασῃ) Χαρίτων ἱερὸν, Φαέννας, καὶ Κλήτας, καθὰ δὴ καὶ Ἀλκμὰν ἐποίησεν. ἱδρύσασθαι δὲ Λακεδαίμονα Χάρισιν ἐνταῦθα ἱερὸν, καὶ θέσθαι τὰ ὀνόματα, ἡγοῦνται. *Proximum vero ipſi (Tiaſae) Gratiarum eſt fanum, Phaennae, ac Cletae: ut & in poemate ſuo Alcman dicit. Arbitrantur autem, Lacedaemonem fanum illud Gratiis conſtituiſſe, nominaque impoſuiſſe.* Et haec quidem in Laconicis: iterum vero alio loco, in Boeoticis. Λακεδαιμόνιοί γε εἶναι Χάριτας δύο, καὶ Λακεδαίμονα ἱδρύσασθαι τὸν Ταϋγέτης φασὶν αὐτάς· καὶ ὄνομα θέσθαι, Κλήταν, καὶ Φαέννην. *Lacedaemonii duas eſſe Gratias dicunt; Lacedaemonem, Taygetae filium, eas dedicaſſe: tum & Cletam, ac Phaennam, nominaſſe.*

CAP. II.

Succedit Eurotae Lacedaemon, gener; & urbem Spartam, ab uxoris nomine, dicit; ut a ſuo, regionem Lacedaemonem; a Taygetae vero matris nomine, Taygetum montem. Erat autem filius Iovis, ex Taygeta, Atlantis filia, vel, ut alii tradunt, Semela. Filium, Amyclam habuit, ſucceſſorem; filiam vero, Eurydicen, Acriſio nuptam: quae Iunonis Argivae templum dedicavit. Alter quoque illi filius ex Taygeta memoratur, nomine Himerus, uti filia, Cleodice: quam quum Himerus vitiaſſet, animi moerore actus, deſilit in Marathonem illic flumen, Himerum deinde ab ipſo nominatum. Vita functo filius ſuccedit, Amyclas: & de ſuo nomine

mine Amyclas condit. Stephani locus restitutus. Vxor illi, Diomeda. Scholiastes Nicandri emendatus. Filii vero, quatuor erant; Argalus, Cynortas, Leucippus, & Hyacinthus: quem nonnulli, Oebali dicunt; alii, Veneris, & Adonidis. Filia, una, Daphne dicta: quae in laurum transmutata fabulose memoratur.

VIta autem functo Eurota, regnum accepit LACEDAEMON, eius gener: qui uxorem Spartam duxerat, eius filiam. Et hic nomen regioni, hactenus Lelegiae dictæ, a se dedit: statuitque, ut Lacedaemon diceretur; sicut urbs quoque Sparta, ab uxore. Pausanias. Οὐκ ὄντων αὐτῷ (τῷ Εὐρώτῃ) παίδων ἀῤῥένων, βασιλεύειν καταλέιπει Λακεδαίμονα, μητρὸς μὲν Ταϋγέτης ὄντα, ἀφ' ἧς ϗ τὸ ὄρ@ ὀνομάσθη, ἐς Δία δὲ πατέρα ἀνήκοντα κατὰ τὴν φήμλω· συνώκει δὲ ὁ Λακεδαίμων Σπάρτῃ, Θυγατρὶ τῦ Εὐρώτα. Τότε δὲ, ὡς ἔσχε τὴν ἀρχὴν, πρῶτον μὲν τῇ χώρᾳ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις, μετέθετο ἀφ' ἑαυτῦ τὰ ὀνόματα· μετὰ δὲ τῦτο, ᾤκησέ τε καὶ ὠνόμασεν ἀπὸ τῆς γυναικὸς πόλιν, ἡ Σπάρτη καλεῖται ϗ ἐς ἡμᾶς. *Quum autem (Eurotas) liberos masculos non haberet, regnum reliquit Lacedaemoni: cuius mater, Taygeta erat, a qua mons denominatus; pater, Iupiter ferebatur. Vxorem vero habebat Spartam, Eurotae filiam. Postquam autem principatum accepisset, primo quidem regionem, incolasque, a suo nomine adpellavit: inde urbem pariter condidit; & de nomine uxoris Spartam dixit, sicut etiamnum vocatur.* Scholiastes Euripidis, in Orestem. Οὗτ@ (ὁ Εὐρώτας) ἐκ Κλήτης ἴσχει Θυγατέρα Σπάρτλω. ἣν ἀγαγόμεν@ Λακεδαίμων, ὁ ταύτης ἄρξας, τὺς μὲν Λέλεγας Λακεδαιμονίυς, τὸ δὲ ὄρ@ Ταΰγετον, ϗ πόλιν, ἣν ἔκτισε, Σπάρτλω ὠνόμασε. *Hic (Eurotas) ex Cleta habet filiam Spartam; quam uxorem Lacedaemon, qui tunc principatum tenebat, quum duxisset, Lelegas Lacedaemonios, montem Taygetum, ac, quam condidit urbem, Spartam adpellavit.* Meminit eius Stephanus, in Ἀμύκλαι, & Λακεδαίμων, Apollodorus lib. III. & Scholiastes Apollonii, lib. IV. Hic est, puto, qui Cedreno Lacon dicitur, & Laconicae a se nomen regioni posuisse: etiam Lapathi, regis tunc Europae filius; ac regnasse per tres & triginta annos. Ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις τῶν Κριτῶν, ἐβασίλευσε τῆς Εὐρώπης Λάπαθ@· ἔσχε δὲ δύο υἱὺς, Ἀχαιὸν, ϗ Λάκωνα. τελευτήσαντ@ δὲ τῦ πατρὸς, εἰς δύο κατεμερίσθη ἡ ἀρχή. ὁ τοίνυν Λάκων, τὴν ἡμίσειαν χώραν λαχὼν, Λακωνικὰ ἐκάλεσεν· ἃς τριάκοντα τρεῖς χρόνυς βασιλεύσας, ἔκτισε πόλιν παράλιον, τὴν Γαθυνίαν. *Iisdem iudicum temporibus, regnum Europae tenuit Lapathus. Habuit vero duos filios; Achaeum, & Laconem. Mortuo autem patre, principatus in duas partes est divisus. Lacon itaque, dimidiam regionem sortitus, eam Laconicam adpellavit: in qua quum regnasset annos triginta tres, Gathyniam condidit, urbem maritimam.* Erat vero hic Lacedaemon, Iovis ex Taygeta filius: ut Pausanias, in Laconicorum initio, Apollodorus, lib. III. Hyginus, Fab. CLV. Euripidis Scholiastes, ad Orestem, & Dictys, A lib. I. (a) Eusebius, matrem Semelen tribuit, istis verbis, interprete Hieronymo. *Lacedaemon condita a Lacedaemone, Semelae filio.* Quae transcripsit totidem verbis Marianus Scotus, Chron. lib. I. cap. III. Bartholemaeus Anglicus, De proprietatibus rerum, lib. XV. cap. LXXXVI. *Lacedaemonia quae alio nomine dicitur Spartania, in finibus Graeciae iuxta Thraciam est provincia, in Europa: cuius habitatòres dicuntur Lacedaemones, a quodam Lacedaemone, Semeles filio.* Filium habuit, Amyclam; qui successit, ut mox dicam: item filiam, Eurydicen Acrisio nuptam, quae Iunonis Argivae templum condidit. Meminit Pausanias alibi, in Laconicis. Τῦ δὲ ἡρώυ λόφ@ ἐγγὺς ὁ πόῤῥω, καὶ Ἥρας ἐπὶ τῷ λόφῳ ναὸς Ἀργείας. ἱδρύσαθ Εὐρυδίκλω φασὶ, Λακεδαίμον@ θυγατέρα, Ἀκρισίυ δὲ γυναῖκα. *Ab heroico vero illo monumento non longe est tumulus, & in eo Iunonis Argivae fanum. dedicasse autem aiunt Eurydicen, Lacedaemonis filiam, Acrisii vero, uxorem.* Idem refert C etiam Apollodorus, lib. II. & III. Habuisse quoque filium Himerum dicitur, filiamque Cleodicen, ex Taygeta Nympha: Himerumque, quum sororem vitiasset, animi moerore adactum, se in Marathonem inde fluvium praecipitasse: qui ab illo Himerus ob eam causam adpellatus. Plutarchus lib. De flum. ubi de Eurota agit. Ἵμερ@, Ταϋγέτης Νύμφης, ϗ Λακεδαίμον@, παῖς, διὰ μῆνιν Ἀφροδίτης κατ' ἄγνοιαν ἐν παννυχίδι τὴν ἀδελφὴν Κλεοδίκλω βιασάμεν@ ἔφθειρεν. τῇ δὲ ἐπιύσῃ D τῶν ἡμερῶν κατηχηθεὶς περὶ τῶν συμβεβηκότων, ϗ ἀθυμήσας, διὰ λύπης ὑπερβολὴν, ἔῤῥιψεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Μαραθῶνα, ὃς ἀπ' αὐτῦ Ἵμερ@ μετωνομάσθη. *Himerus Taygetae Nymphae, & Lacedaemonis, filius, ob iram Veneris, insscius in pervigilio quodam sororem Cleodicen violavit. Postridie vero factum dolens, abiecto animo, ob moeroris magnitudinem, in Marathonem fluvium, qui ab eo Himerus denominatus, se coniecit.* Mortuo vero Lacedaemone

AMYCLAS filius regnum accepit: qui E de suo nomine Amyclas condidit. Pausanias. Ἀμύκλας δὲ, ὁ Λακεδαίμον@, βυλόμεν@ ὑπολιπέσθαι τι ϗ αὐτὸς ἐς μνήμλω, πόλισμα ἔκτισεν ἐν τῇ Λακωνικῇ. *Amyclas vero, Lacedaemonis filius, cupiens & ipse aliquod sui monumentum relinquere, oppidum condidit in Laconica.* Intelligit autem Amyclas, quas non exprimit. Sed diserte Stephanus dicit. Ἀμύκλαι, πόλις Λακωνικὴ, μία τῶν ἑκατὸν πολέων· ἣν Ἀμύκλας, ὁ Λακεδαίμον@ παῖς, ἔκτισε. *Amyclae, urbs Laconica, una de centum urbibus; quam Amyclas condidit Lacedaemonis F filius.* Eadem Eustathius dicit ad Iliad. β'. & Dionysium Periegetam. Lacedaemonis vero filium Amyclam, dicit, & Apollodorus lib. III. Λακεδαίμον@ δὲ, ϗ Σπάρτης τῆς Εὐρώτα, Ἀμύκλας. *Lacedaemonis vero, & Spartae, filiae Eurotae, Amyclas.* Et Dictys lib. I. *Agapenoris porro, Taygetam: eamque ex Iove habuisse Lacedaemonem, ex quo Amyclam natum.* Apud Stephanum, non recte Lelegis filius dicitur in Λακεδαίμων. Ἀπὸ Σπαρτῆ, τοῦ Ἀμύκλαντ@, τῦ Λέλεγ@. *A Sparto, filio Amyclantis,*

(a) Opus ὑποβολιμαῖον.

Digitized by Google

clantis, qui Lelegis erat. Sed omnino mutilus locus, atque sic restituendus. Τῦ Α'μύκλαντ@, τῦ Λακεδαίμον@, τῦ Εὐρώτα, τῦ Μύλητ@, τοῦ Λέλεγ@. *Amyclantis filio, qui Lacedaemonis, qui Eurotae, qui Myletis, qui Lelegis*. Certe Lacedaemonis filium, etiam ipse in citatis verbis dicit in Α'μύκλαι: ubi Amyclas condidisse cum refert. Vxor illi, Diomeda. Indicat Nicandri istud Scholiastes ad Theriaca. Υ'άκινθ@, υἱὸς ἦν Α'μύκλου, κ) Διομήδης. *Hyacinthus, filius erat Amyclae, & Diomedae*. Ita scribo: male editur, Α'μυκλαίυ, *Amyclaei*. Ioannes Tzetzes Var. Hist. Chil. I. cap. XI.

Υ'άκινθ@, Κυνόρτυ μὲν ἦν ἀδελφὸς ὡραῖ@,
Τίὸς Α'μύκλυ δὲ πατρὸς, μητρὸς τῆς Διομήδης.
Hyacinthus, Cynortae quidem frater erat formosus,
Filius vero Amyclae patris, matris Diomedae.

Et Apollodorus lib. III. Α'μύκλυ δὲ, κ) Διομήδης, τῆς Λαπίθυ, Κυνόρτης. *Amyclae vero, & Diomedae, Lapithae filiae, Cynortes*. Vbi illud quoque observa, eam Lapithae fuisse filiam. Filii autem, fuere quatuor; Argalus, Cynortes, Leucippus, & Hyacinthus, natu inter omnes minimus. Ex his Argalus, & Cynortes, patri in regno, suo ordine, successerunt, ut mox dicam. Leucippi vero meminit Aristides Milesius libro de Cnido, cuius hoc fragmentum exstat apud Scholiasten Pindari ad Pyth. Od. III. Α'σκληπιὸς, Α'πόλλων@ παῖς, καὶ Α'ρσινόης. αὕτη δὲ, παρθέν@ ὖσα, ὠνομάζετο Κορωνίς. Λευκίππυ δὲ θυγάτηρ ἦν, τῦ Α'μύκλα, τῦ Λακεδαίμον@. *AEsculapius, Apollinis filius, & Arsinoae, haec vero, quum virgo esset, Coronis adpellabatur. Erat vero filia Leucippi, filii Amyclae, qui Lacedaemonis*. Vltimus autem, Hyacinthus ab Apolline adamatus, & occisus imprudenter. Pausanias, ubi de Amycla verba facit. Γενομένων δὲ οἱ παίδων, Υ'άκινθον μὲν νεώτατον ὄντα, κ) τὸ εἶδ@ κάλλιςον, κατέλαβεν ἡ πεπρωμένη πρότερον τῦ πατρός. *Quum vero ei filii essent, Hyacinthum, natu minimum, & pulcerrimum, ante patrem mors eripuit*. Amyclae filium, dicit & Ioannes Tzetzes, Var. Hist. Chil. I. cap. XI.

Υ'άκινθ@ Κυνόρτου μὲν ἦν ἀδελφὸς ὡραῖ@,
Τίὸς Α'μύκλυ δὲ πατρὸς, μητρὸς τῆς Διομήδης,
Ε'κ γῆς ἀνδρῶν τῶν εὐγενῶν Λακώνων Α'μυκλαίων.
Hyacinthus Cynortae quidem erat frater formosus;
Filius vero Amyclae patris, matris Diomedae,
Ex terra virorum nobilium Laconum Amycleorum.

At Philostratus iunior, in imagine Hyacinthi, filium eum Oebali (a) dicit, qui Amyclae ex Cynorte filio nepos. Οὐκοῦν ὁ μὲν Υ'άκινθ@ εἶναί φησιν ὁ Οἰβάλυ. *Itaque hic quidem se Hyacinthum esse, dicit, Oebali filium*. Eodem modo Lucianus in Dialogo Mercurii, & Apollinis. ΑΠ. Α'λλ' ἐρώμενον τέθνηκε τὸν Λάκωνα, τὸν Οἰβάλυ. ΕΡ. Τέθνηκε γὰρ, εἰπέ μοι, ὁ Υ'άκινθ@; ΑΠ. Καὶ μάλα. *AP. Sed amasium lugeo Laconem, Oebali filium. MER. Mortuusne enim est, dic mihi, Hiacynthus? AP. Atque admodum*. Apollodorus, Veneris illum, & Adonidis filium facit lib. I. Ω'νείδισε γὰρ αὐτῇ (τῇ Α'φροδίτῃ) τὸν τῦ Α'δώνιδος ἔρωτα· συνελθῦσα δὲ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῦ παῖδα Υ'άκινθον· *Exprobravit enim ipsi (Veneri) amorem Adonidis: cum quo postquam coiisset, filium peperit Hyacinthum*. Erat etiam filia Amyclae, Daphne, quae amata ab Apolline, & in laurum commutata, fabulose memoratur. Meminit eius Plutarchus in Agide. Ο' δὲ Φύλαρχ@, Α'μύκλα θυγατέρα, Δάφνην τὄνομα, φησὶν, ὑποφεύγυσαν Α'πόλλωνα, βυλόμενον αὐτῇ μιγῆναι, καὶ μεταβάλλυσαν εἰς τὸ φυτὸν, ἐν τιμῇ τῦ χρέως, κ) μαντικὴν λαβεῖν δύναμιν. *Phylarchus vero dicit, Amyclae filiam, nomine Daphnen, quum Apollinem, stuprum intentantem, fugeret, in plantam versam, a deo honoratam fuisse, & vaticinandi peritiam accepisse*. Parthenius, Erot. cap. XV. Περὶ δὲ τῆς Α'μύκλα θυγατρὸς τάδε λέγεται Δάφνης. *De Amyclae autem filia Daphne haec feruntur*. (b)

CAP. III.

Succedit patri Amyclae Argalus, etiam Agygaeus dictus. Pausaniae locus restitutus. eius filius, Derites. Argalo succedit Cynortes; eius frater, ex Diomeda, Lapithae filia. Post hunc, Oebalus regnavit, eius filius: sive, sicut alii volunt, nepos ex Periere. Apollodori, & Pausaniae, dissidium. Liberi eius: & in illis, filiae, Pirene, & Arene, de qua Scholiastes Euripidis, & Eustathius, emendati. Arene, Aphareo nupta: qui de illa urbem Arenen nominavit. Oebali monumentum, ubi fuerit.

VITA autem functo Amycla successit ARGALVS, filiorum natu maximus. Pausanias. Α'ποθανόντ@ δὲ Α'μύκλα, ἐς Α''ργαλον τὸν πρεσβύτατον τῶν Α'μύκλα παίδων, κ) ὕςερον ἐς Κυνόρταν, Α'ργάλυ τελευτήσαντ@, ἀφίκετο ἡ ἀρχή. *Mortuo autem Amycla, ad Argalum inter filios Amyclae natu maximum, ac deinde ad Cynortam, postquam Argalus decessisset, regnum devenit*. Emendandus vero idem in Achaicis. Ο' δὲ Α''μπυξ, Πελίυ, τῦ Αἰγινήτυ, τῦ Δηρέτυ, τῦ Α'ργάλυ, τῦ Α'μύκλα, τῦ Λακεδαίμον@. *Ampyx vero filius erat Peliae AEginetae, qui Deritae, qui Argali, qui Amyclae, qui Lacedaemonis*. Hodie non recte editur, τῦ Α'ρπάλυ, *qui Harpali*. Fuit idem Agigaeus adpellatus. Hesychius. Α'γιγαῖ@, Α''ργαλ@ καλεῖται παρὰ Λάκωσιν, ὁ Α'μύκλαντ@ υἱός. *Agigaeus, Argalus vocatur apud Lacedaemonios, Amyclantis filius*.

Filius

(a) Ovidius quoque X. *Metamorphos.* nam Hyacinthum adloquens apud ipsum,

Laberis Oebalide, prima fraudate iuventa,
Phoebus ait, videoque tuum mea crimina vulnus.

Sed quum etiam Amycliden eum Poeta ille dicat, utramque opinionem indicare voluisse videtur. Ita enim ibidem Orpheum loquentem inducit.

Te quoque, Amyclide, posuisset in aethere Phoebus
Tristia si spatium ponendi fata dedisset.

Spartani autem Hyacinthi memoriam maxime coluerunt, ut idem Naso scribit.

Nec genuisse pudet Sparten Hyacinthon, honorque
Durat in hoc avi: celebrandaque more priorum
Annua praelata redeunt Hyacinthia pompa.

(b) Penei tamen amnis filiam dicit Ovidius *Metamorphos.* I.

Digitized by Google

Filius illi fuit, Derites; ut videmus in citatis proxime Pauſaniae verbis, quae correxi. Sed videtur diem ille ante patrem obiiſſe: qua de cauſa etiam.

CYNORTAS frater regnum accepit. Clarum ex Pauſaniae verbis iam prolatis. Ἀποθανόντος δὲ Ἀμύκλα, ἐς Ἄργαλον, τὸν πρεσβύτατον τῶν Ἀμύκλα παίδων, καὶ ὕστερον ἐς Κυνόρταν, Ἀργάλου τελευτήσαντος ἀφίκετο ἡ ἀρχή. *Mortuo autem Amycla, ad Argalum, inter filios Amyclae natu maximum, ac deinde ad Cynortam, regnum devenit, poſtquam Argalus deceſſiſſet.* Et ſepulcrum idem eius refert poſtea. Πλησίον δέ ἐστι μὲν Κυνόρτου, τοῦ Ἀμύκλου, τάφος. *In propinquo vero quidem eſt Cynortae, Amyclae filii ſepulcrum.* Erat autem Amyclae filius ex Diomeda, Lapithae filia. Id Apollodorus docet lib. III. Ἀμύκλου δὲ, καὶ Διομήδης, τῆς Λαπίθου, Κυνόρτης. *Amyclae vero, & Diomedae, Lapithae filiae, Cynortes.* Amyclae eum eſſe filium, dicit etiam lib. I. Πολλοὶ δὲ Περιήρη λέγουσιν ὑπ Αἰόλου παῖδα, ἀλλὰ Κυνόρταν, τῷ Ἀμύκλα. *Multi autem Perieren dicunt non AEoli eſſe filium, ſed Cynortae, Amyclae filii.* Huic ſucceſſit filius.

OEBALVS. Pauſanias. Κυνόρτα δὲ, ἐγένετο Οἴβαλος. *Cynortae vero, Oebalus fuit.* Non dicit quidem, regnum eum tenuiſſe, ſed hoc alii nos docent. Lutatius ad Theb. lib. II. Oebalioſque. *Accipiamus Laconicos: Oebalus enim, rex Laconum fuit.* Euſtathius ad Iliad. β'. Οἴβαλος, υἱὸς Περιήρους, ἦρχε Λακεδαιμονίων. *Oebalus, filius Perieris, imperavit Lacedaemoniis.* Corruptum eſt illius nomen apud Scholiaſten Euripidis, ad Oreſten. Βάλου, τοῦ Περιήρους, παῖδες οὗτοι, Τυνδάρεως, Ἴκαρος, Ἄρνη. καὶ ἐκ Νικοστράτης, Ἱππόκοων. ἔτοι, μετὰ θάνατον Βάλου, ἐσασίασαν περὶ τῆς ἀρχῆς. *Bali, filii Perieris, liberi erant, Tyndarus, Icarus, Arne: & ex Nicoſtrata, Hippocoon. Hi, poſt mortem Bali, de principatu contenderunt.* Vtrobique pro Βάλου, *Bali*, legendum certe eſt, Οἰβάλου, *Oebali*. Obſerva autem eius liberos, filiamque in his Arnen: quos commemorat, & Euſtathius ad Iliad. β'. Sed Arene filia dicta; itaque reſcribe, Λ'ρήνη, loco, Ἄρνη: quae Aphareo, Meſſenes regi, fratri uterino, nupſit. Clare id Pauſanias docet, in Meſſenicis: ubi Arenen quoque urbem, ab hoc conditam, de illius adpellatam nomine refert. Οὗτος (ὁ Ἀφαρεὺς) βασιλεύσας, πόλιν ὠκισεν Ἀρήνην, ἀπὸ τῆς Οἰβάλου θυγατρὸς, αὐτῷ δὲ γυναικὸς, τῆς αὐτοῦ, καὶ ἀδελφῆς ὁμομητρίας. καὶ γὰρ Οἰβάλῳ συνῴκησε Γοργοφόνη. *Hic (Aphareus) dum regnaret, Arenen urbem condidit, a filia Oebali, uxore ſua, & eadem ſorore, ex eadem matre genita, ſiquidem Gorgophone Oebalo nupta fuit.* Et, Aphareo nupram illam, etiam Apollodorus nobis refert; filioſque peperiſſe, Lynceum, Idam, atque Piſum. Ecce verba lib. III. Ἀφαρέῳ μὲν ἦν, καὶ Ἀρήνης, τῆς Οἰβάλου, Λυγκεύς τε, καὶ Ἴδας, καὶ Πέρσος. *Itaque Aphareo quidem, & Arenae, Oebali filiae, nati Lynceus, Idas, & Piſus.* Meminit vero & Arenes Iſaacius Tzetzes, ad Lycophronem. Ergo ſatis manifeſtum, apud Euripidis Scholiaſten Ἀρήνη ſcribi oportere. Fertur autem altera quoque eius filia, quae Pirene adpellata. Idem Pauſanias docet alibi, in Corinthiacis. Πεποίηται δὲ ἐν Ἠοίαις μεγάλαις, Οἰβάλου θυγατέρα εἶναι καὶ Πειρήνην. *Proditum vero eſt, in Eoeis magnis, Oebali etiam filiam fuiſſe Pirenen.* Vxor eius, Gorgophone fuit: ut Pauſanias, in citatis ante verbis, nobis tradit; ſicut etiam in Laconicorum initio; ubi dicit, Tyndarum ex ea filium ſuſcepiſſe. Κυνόρτα δὲ, ἐγένετο Οἴβαλος. ἔστος Γοργοφόνῃ τε, τὴν Περσέως, γυναῖκα ἔσχεν ἐξ Ἄργους, καὶ παῖδα ἔσχε Τυνδάρεων. *Cynorta vero, natus Oebalus, hic uxorem habuit Gorgophonem, Perſei filiam, Argivam, filiumque ſuſtulit Tyndarum.* Apollodorus etiam Batem tradit, Nympham Naiadem, & ex illa natum Tyndarum. Verba eius ita habent, lib. III. Οἰβάλου δὲ, καὶ Νηΐδος Νύμφης, Βατείας, Τυνδάρεων. *Oebali vero, & Bateae, Nymphae Naiadis, Tyndareum.* Illud quoque hic dicendum: non Cynortae filium Oebalum, ſed nepotem ex filio Periere, a quibuſdam memorari. In his Apollodorus, libro citato. Κυνόρτου δὲ Περιήρην· τῷ δὲ Οἴβαλον. *Cynortae autem filium eſſe Perieren: huius vero Oebalum.* Et Euſtathius ad Iliad. β'. Οἴβαλος, υἱὸς Περιήρους, ἦρχε Λακεδαιμονίων. *Oebalus, filius Perieris, imperavit Lacedaemoniis.* Alii Argali filium tradunt. Dictys, lib. I. *Agenoris porro Taygetam: eamque ex Iove habuiſſe Lacedaemonem, ex quo Amyclam natum, & ex eo Argalum, patrem Oebali.* Eius vero ſepulcrum, haud longe a theatro aberat. Pauſanias teſtis, in Laconicis. Τῷ θεάτρῳ δὲ ὑπόρρω, Ποσειδῶνός τε ἱερόν ἐστι Γενεθλίου, καὶ ἡρῶα, Κλεοδαίου, τῷ Τ'λλου, καὶ Οἰβάλου. *Non procul a theatro, aedes eſt Neptuni Natalitii, & heroica monumenta, Cleodaei, Hylli filii, Oebalique.*

CAP. IV.

Oebalo ſuccedit Tyndarus: cui quum Hippocoon frater controverſiam moveret, impar ei, regno cedit: & ab Hercule deinde, interfecto Hippocoonte, filiiſque, reſtituitur. Ioannes Tzetzes emendatus. Apollodori, & Diodori, de Hippocoontis filiis diſſidium. Hippocoon, nothus a quibuſdam memoratus; & Nicoſtrata matre natus. Icarion, qui & Icarius, utriuſque frater, utri parti ſe addixerit. Apollodori, & Pauſaniae, diſſidium. Tyndari uxor, Leda, Theſtii filia: ex qua nati illi filii, Caſtor, & Pollux; filiae autem, Clytemneſtra, Helena, Philonoe, & Timandra. Servii locus correctus.

OEBALO mortuo, filius ſuccedit, TYNDARVS, ſive, ut alii ſcribunt, TYNDAREVS. Hic, deiectus ab Hippocoonte fratre, mox ab Hercule reſtituitur: ut Euſtathius; ac Pauſanias, & Apollodorus, tradunt. Ac corrigendus Ioannes Tzetzes, ubi de rebus ab Hercule geſtis, Var. Hiſt. Chil. II. cap. XXXVI.

Καὶ Τυνδαρέῳ δίδωσι Λακώνων βασιλείαν,

Κτείνας

Digitized by Google

Κτέιναϛ τὸν Ἱππoκόωντα.

Et Tyndaro dat Laconum regnum,
Occiſo Hippocoonte (a).

Male editur, Λακώνων βασιλέα, *Laconum regem*. Erat vero alius etiam illi frater, natu, ut videtur, minimus, nomine Icarion dictus, ſive, ut nonnulli, Icarius; qui Tyndareum adiuvabat, ut duodecim filii Hippocoontem: itaque una cum Tyndareo ejectus fuit. Apollodorus, lib. III. Οἰβάλῳ δὲ, καὶ Νηίδος Νύμφης Βατείας, Τυνδάρεων, Ἱπποκόωντα, Ἰκαρίωνα. Ἱπποκόωντος μὲν ἐν ἐγένοντο παῖδες, Δορυκλεὺς, Σκαῖος, Ἐμάρσφορος, Εὐτύχης, Βυκόλος, Λύκων, Τέβρος, Ἱππόθοος, Εὔρυτος, Ἱπποκορυστὴς, Ἀλκίνους, Ἄλκων. τύτους Ἱπποκόων ἔχων παῖδας, Ἰκαρίωνα, καὶ Τυνδάρεων, ἐξέβαλε Λακεδαίμονος. *Oebali vero, & Nymphae Naidis Bateae, Tyndareum, Hippocoontem, Icarionem. At Hippocoontis filii fuere, Dorycleus, Scaeus, Emarſphorus, Eutyches, Bucolus, Lycon, Tebrus, Hippothous, Eurytus, Hippocoryſtes, Alcinus, Alcon. Hos Hippocoon habens filios, Icarionem, ac Tyndareum, Lacedaemone eiecit*. Vbi obſerva, filios duodecim Hippocoontis memorari; quos viginti Diodorus Siculus dicit, lib. IV. Υἱωνὸν δὲ, τὸν Λικυμνίου, φίλον ὄντα Ἡρακλέους, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἱππoκόωντος, εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ἀπέκτειναν. *Hyionum vero, Licymnii filium, Herculis amicum, filii Hippocoontis, qui viginti numero erant, occiderunt*. Quod Icarionem attinet, is Icarius a Pauſania, Icaruſque ab Euſtathio, nominatur: & Hippocoontis partes, non Tyndarei, ſequutus traditur. Ac Pauſaniae quidem verba ita habent. Καὶ παῖδα (ὁ Οἴβαλος) ἔσχε Τυνδάρεων, ᾧ περὶ τῆς βασιλείας Ἱπποκόων ἠμφισβήτει. καὶ κατὰ πρεσβείαν ἔχειν ἠξίου τὴν ἀρχὴν προσλαβὼν δὲ Ἰκάριον, καὶ τοὺς ϛατιώτας, παρὰ πολύ τε ὑπερεβάλετο δυνάμει Τυνδάρεων, καὶ ἠνάγκασεν ἀποχωρῆσαι. *Et filium (Oebalus) habebat Tyndareum, cum quo Hippocoon de regno contendit: principatum, quod aetate maior eſſet, ſibi vindicare cupiens. Itaque, adſcito Icario, iiſque, qui factionem ſuam adiuvabant, & Tyndarum potentia ſuperavit, & decedere coegit*. Vides iterum hos Auctores inter ſe diſſentientes. Euſtathio, Hippocoon dicitur Hippothoon; filiuſque non natu maximus, verum nothus; & Icarion, ſive Icarus, nam ſic eum illic vocat, Hippothoontis, qui Hippocoon eſt aliis, partes ſequutus, ſicut etiam a Pauſania, memoratur. Οἴβαλος, υἱὸς Περιήρους, ἦρχε Λακεδαιμονίων, ἧ παῖδες, Τυνδάρεως, ἢ Τυνδάρης, καὶ Ἴκαρος, καὶ Ἄρνη, γνήσιοι ἔτοι, νόθος δὲ Ἱπποθόων· Ὃς, συμφραξάμενος Ἰκάρῳ, Τυνδάρεω

A ἀτελαύνει. καὶ ἄρχει, πολλοῖς πλήθων υἱοῖς. *Oebalus, filius Perieris, imperabat Lacedaemoniis, cuius filii erant, Tyndareus, ſive Tyndares, & Icarus, & Arne, legitimi illi, ſpurius vero Hippothoon: qui, adiutus ope Icari, Tyndarum eiicit; & regnum tenet, multis filiis abundans*. Sed pro Ἄρνη, hic legendum eſſe Ἀρήνη, capite ſuperiori a me dictum. Potuit vero Hippothoon & nothus eſſe, & natu maximus: atque ſic auctores hi conciliandi. Mater autem
B ei Nicoſtrata. Docet Euripidis Scholiaſtes, ad Oreſten. Οἰβάλῳ, (ſic enim legendum, haud, Βάλῳ, ſupra monui, τοῦ Περιήρους, παῖδες ἔτοι· Τυνδάρεως. Ἴκαρος, Ἀρήνη· (nam & ita hic legendum, non Ἄρνη, itidem monui,) καὶ ἐκ Νικοστράτης, Ἱπποκόων. *Oebali, filii Perieris, liberi iſti fuere; Tyndareus, Icarus, Arene; & e Nicoſtrata, Hippocoon*. De Tyndarei vero reſtitutione, videndus etiam Diodorus, lib. IV. & Euripidis Scholiaſtes, ad Oreſtem. Vxor, Leda
C illi fuit, Theſtii filia. Apollodorus, lib. III. Καὶ γαμεῖ Τυνδάρεως Θεσίῳ τῷ Αἰτωλῷ Λήδαν. *Et Tyndarus uxorem Ledam ducit, Theſtii AEtoli filiam*. Ex eaque Helenam, & Clytaemneſtram, filias ſuſtulit. Hyginus, Fab. LXXVIII. *Tyndareus, Oebali filius, ex Leda, Theſtii filia, procreavit Clytemneſtram, & Helenan*. Ac Helenam quidem, deſignat Moſchus, Idyll. III.

Χ' ὡ μὲν Τυνδαρέοιο καλὰν ἄεισε Θύγατρα.

Et hic quidem Tyndari formoſam cecinit
D *filiam*.

Et frequenter a Poetis *Tyndaris* adpellitatur. Verum eam Iovis filiam Veteres ſunt fabulati, ut eſt notum. Sed & aliae Tyndari ex Leda filiae memorantur: Philonoe, immortalis facta, uti tradunt fabuloſe, a Diana; & Timandra, Echemo nupta. Apollodorus, libro citato. Τυνδάρεῳ, καὶ Λήδας, Τιμάνδρα, ἣν Ἔχημος ἔγημε. καὶ Κλυταιμνήστρα, ἣν ἔγημεν Ἀγαμέμνων. ἔτι δὲ Φιλονόη, ἣν Ἄρτεμις ἀθάνατον ἐποίησε. *Tyndari, & Ledae, filia Timandra fuit, quam uxorem Echemus*
E *duxit; Clytaemneſtra, Agamemnoni elocata; & Philonoe, quam Diana immortalem eſſe fecit*. Ac Philonoen inter deas cultam, tradit etiam Athenagoras, in Leg. pro Chriſt. Ὁ δὲ Λακεδαιμόνιος, Ἀγαμέμνονα Δία, καὶ Φιλονόην, τὴν Τυνδάρεω θυγατέρα, σέβεται. *Lacedaemonius vero, Agamemnonem Iovem, & Philonoen, Tyndari filiam, colit*. De Timandra vero, omnino emendandus Servii locus, ad AEneid. VIII. *Quidam aiunt, Theſtii filias Ledam, & Hypermneſtram, fuiſſe: Ledae &*
F *Tyndarei filias, Clytaemneſtram, Helenam*
item,

(a) Celebris Tabula marmorea Farneſiana, cuius alibi etiam mentionem fecimus, indicat Herculem una cum Caſtore, & Polluce Tyndaro ſuppetias adveniſſe, & Hippocoontem cum filiis occidiſſe, atque deinde Lacedaemonem Tyndaro, qui fugam adripuerat, reſtituiſſe. Verba ſunt quae ſequuntur.

ΤΟΝ ΙΠΠΟΚΟΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ
ΠΑΙΔΑΣ ΦΟΝΕΥΣΑΣΣΥΝ
ΚΑΣΤΟΡΙ ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΕΥΚΙ
ΦΕΥΓΟΝΤΙ ΚΑΤΑΓΑΓΕ ΚΑΙ
ΕΔΩΚΕ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΑ

Quum Hippocoontem, & filios, occidiſſet cum Caſtore & Polluce, ad fugientem adduxit, & dedit Lacedaemonem. Quum autem marmor lacunis ſcateat, forte τὸ ΦΕΥΓΟΝΤΙ praecedebat, vel ſubſequebatur ΤΥΝΔΑΡΩ. Ante producta verba eſt qui legat ΣΠΑΡΤΑΝΤΕ ΛΑΒΩΝ ΔΟΡΥΛΑΩ . . . . . Sed ex ipſo marmore vix id, ut videtur, exprimi poteſt, & an ibi ΔΟΡΥΛΑΩ, vel ΔΟΡΥΚΛΕΩ, qui unus ex Hippocoontis filiis fuit ſcriptum fuerit haud proclive eſt divinare. Ceterum pro ΚΑΤΑΓΑΓΕ dicendum eſſet ΚΑΤΗΓΑΓΕ.

Digitized by Google

item, & Timandram, fuisse, quam duxit uxorem Cohemus. Reſcribendum, *Quidam aiunt, Theſtii filias Ledam, & Hypermneſtram, fuisse; Ledae & Tyndari filias, Clytaemneſtram, Helenam, & Timandram, fuisse: quam duxit uxorem Echemus.* Cedrenus, Tyndareum non Oebalo patri ſucceſsiſſe, verum ſocero Theſtio, tradit: quem Laconiae regem memorat, Theſtiamque item urbem ad Eurotam condidiſſe, & de ſuo nomine adpellaviſſe. Καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλοι τινὲς ἦρξαν, ἕως Θεςίῳ, ὃς παρὰ τὸν Εὐρώταν ποταμὸν πόλιν οἰκοδομῆ τὴν Θεςίαν. Οὗτος ὁ Θέςιος, τῶν Λακώνων βασιλεύσας, τίκτει θυγατέρας τρεῖς, εἰς ὑπερβολὴν εὐπρεπεῖς, Λήδαν, καὶ Κλυτίλω, καὶ Μελίππην· αἳ καὶ Λακωνίδες ἐκαλοῦντο. Τὴν μέν τοι Λήδαν Τυνδάρεως λαβὼν ἐς γυναῖκα, καὶ μετὰ Θέςιον τῆς τῶν Λακώνων χώρας ἐπεκράτησεν. *Et poſt ipſum, alii quidam principatum tenuerunt, uſque ad Theſtium qui ad fluvium Eurotam urbem Theſtiam condidit. Hic Theſtius, rex Laconum, tres filias longe pulcerrimas generavit, Ledam, Clytiam, & Melippam: quae Laconides etiam dictae. Ac Leda quidem Tyndarus uxore accepta, etiam poſt Theſtium obtinuit Laconicae regnum.* Quod ad patrem vero Tyndari, variatum inter Veteres: &, ut Oebali filium quidam, ita rurſum alii Cynortae eſſe, tradiderunt. Iſaacius Tzetzes, ad Lycophronem. Οἰβάλῳ γὰρ, κατά τινας, Τυνδάρεως· κατὰ δὲ ἑτέρους, Κυνόρτῃ, καὶ Γοργοφόνῃ. *Oebali enim, ut nonnulli prodiderunt, filius Tyndarus: ut vero alii, Cynortae, & Gorgophones.* Inchoavit autem Tyndarus Minervae Chalciaecae templum aedificare; uti dixi Antiqu. Lacon. lib. 1. cap. 111. Eius cum Euryto duellum, obiter memorat Pauſanias, in Laconicis. Παρέντι δὲ Ἡρακλέους μάχῃ πρὸς Θέριον τὸν γίγαντα, καὶ Τυνδάρεω πρὸς Εὔρυτον, ἔςιν ἁρπαγὴ τῶν Λευκίππου θυγατέρων. *Vt Herculis vero cum gigante Thurio pugnam, & Tyndari cum Euryto, praetermittam, viſitur ibi Leucippi filiarum raptus.* Sepulcrum eius Spartae erat in porticu, quae meridiem verſus excurrebat, ante Iovis Coſmetae fanum. Idem Pauſanias, ibidem. Ἐς δὲ τὴν πρὸς μεσημβρίαν στοὰν, Κοσμητᾶ τε ἐπίκλησιν Διὸς ναὸς, καὶ Τυνδάρεω πρὸ αὐτοῦ μνῆμά ἐστιν. *In ea porticu, quae meridiem verſus ſita, & Coſmetae cognomento Iovis templum eſt, & Tyndarei ante illud monumentum.*

CAP. V.

Tyndaro filii, Caſtor, ac Pollux; & ex filia Helena gener, Menelaus, ſucceſsere: quorum Caſtor, atque Pollux, Minervae Aſiae fanum condunt. Caſtor, Argis ſepultus; & Μιξαρχαγευὰς adpellatus. Vbi mortuus. Helenae excellens forma, & procorum multitudo. Tyndari metus, ne tumultum illi aliquem excitarent: & hunc quomodo evitaverit, de conſilio Vlyſſis. Locus Laconicae, Ἵππου μνῆμα adpellatus. & id quare. Menelaus; quo regnante, bellum accidit Troianum: ad quod ille naves ſexaginta duxit e Laconica. Hygini error indicatus. Oraculum Delphicum cum Vlyſſe de hoc ipſo bel-

lo conſulit, & monile Minervae Protemplari dedicat. Euſtathii locus emendatus. Eius navis gubernatores: Phrontis; cuius pictura Delphis, in Leſcha: Canobus, qui in AEgypto mortuus: & Cinadus, cuius monumentum erat ad Onugnathum. Denique & proreta, Pharus, in inſula Pharo vita functus, & ſepultus. Eius filia, Hermione; filii, Nicoſtratus, Megapenthes, Xenodamus, Diaethus, Morraphion, & AEthiolas: e quibus & Nicoſtratus, & AEthiolas, inter deos apud Lacedaemonios culti; Maraphius, qui Marrhaphion aliis, auctor generis Maraphiorum apud Perſas. Eius forma, liberi, domus, templum, & ſepulcrum. Succeſſor, gener Oreſtes. Eius cum Pylade amicitia, & matricidium: item colonia in Lesbum deducta: tum ſtatura ſeptem cubitorum. Mors ubi acciderit, & qualis fuerit. Oſſa poſtea Spartam relata: ac quomodo, quando, & a quo, inventa. Sepulcrum ubi. Filii, Tiſamenus, Oreſtes, Penthilus.

POST Tyndareum, filii eius, CASTOR ſcilicet, & POLLVX, & ex filia Helena gener, MENELAVS regnum adepti. Id Pauſanias nos docet, iſtis verbis. Ἐβασίλευσαν δὲ καὶ Τυνδάρεω παῖδες, καὶ Μενέλαος ὁ Ατρέως, Τυνδάρεω γαμβρὸς ὤν. *Regnarunt vero etiam Tyndarei filii. Atreique Menelaus, eius gener.* Ac Tyndarei quidem filios, dicit Caſtorem, & Pollucem: quorum etiam Pindarus meminit, cui a quo Ταμίαι Σπάρτης, *Praeſides Spartae*, dicuntur Nemeonic. Od. x. Ac de Polluce, etiam Theocritus, in Dioſcur. Idyll. xxii.

Καί γε τυχὼν ἔβλαψεν Ἀμυκλαίων βασιλῆα.
Et adſequutus laeſit Amyclaeorum regem.

Vbi Amyclaeos dicit Lacedaemonios, ut Poetae item alii. Condidere autem Minervae Aſiae fanum, e Colchis reverſi; cuius rudera etiam Pauſaniae tempore viſebantur. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς ἐρειπίοις ναὸς Ἀθηνᾶς, ἐπίκλησιν Ἀσίας. Ποιῆσαι δὲ Πολυδεύκην καὶ Κάστορά φασιν, ἀνασωθέντας ἐκ Κόλχων. *In ruderibus iacet templum Minervae, cognomento Aſiae. Condidiſſe autem Pollucem aiunt, Caſtoremque, quum e Colchis ſoſpites reverſi eſſent.* Ac Caſtor quidem, Argis ſepultus, & Mixarchagevas dictus ab Argivis. Plutarchus, in Quaeſt. Graec. Τίς ὁ Μιξαρχαγεύας ἐν Ἄργει; Μιξαρχαγεύαν τὸν Κάστορα καλοῦσι, καὶ νομίζουσι παρ' αὐτοῖς τεθάφθαι. *Qui eſt Mixarchagevas Argis? Mixarchagevan adpellant Caſtorem, & apud ſe ſepultum putant.* Cecidit autem bello contra Athenienſes. Interpres Germanici, ubi de Geminis. *Caſtor, & Pollux, fratres gemini, maxima concordia. Ex quibus quum unus cecidiſſet in pugna, quam adverſus Athenienſes gerebant, alter immortalitatem accepit.* In mari periiſse, correptum tempeſtate, dicit Dares (a) De excidio Troiae. *Caſtor, & Pollux, in recenti, poſtquam audiverunt Helenam ſororem ſuam raptam, navem adſcenderunt, & ſequuti ſunt. Lesbo navim ſolverunt, maxima tempeſtate correpti, nuſquam com-*

[a] Auctor Τρωϊκοῦ.

comparuerunt. Et ex eo Ioſephus Devonius (a), De bello Troiano, lib. III.

At ubi geſta Phrygum geminus vulgata Lacones
Concuſſere, fremunt ambo, dolor excitat ambos.

Et mox.

Haud mora, conſcendunt claſſem, Lesboque relicta,
Dum praeceps animus, & nil decoctius audet
Ira recens, nullos exſpectatura ſequentes,
Haurit iter fluidum pietas memor. Alta tenebat
Caſtor, & Iliacas iamiam poſcebat arenas
Exſilium latura ratis, nox obviat atra,
Defenſura Phryges, armatique aeris ira
Inſtrepit, & geminis expugnat vela procellis.

Et quae ſequuntur. Pollux, ut notum, immortalis erat. Helenae vero, tam excellens forma erat, ut accenſi ea plurimi coniugem ſibi poſtularent, eoſque omnes memorat Apollodorus, lib. III. & Hyginus, Fab. LXXXI. a quo plures, ac nonnulli item alii, referuntur. Itaque Tyndarus, quum metueret, ne in ſe inſurgerent illi, quibus Helenam denegaret, conſilio Vlyſſis uſus, omnes iuramento obſtringit, ſe iniuriam, ſi quis cuperet inferre ei, quem eligeret generum, iunctis viribus propulſuros. Apollodorus, libro citato, poſtquam procos enumeravit, mox ſubiungit. Τούτων ὁρῶν τὸ πλῆθος Τυνδάρεως, ἐδεδοίκει, μὴ, κριθέντος ἑνός, ταραχάζωσιν οἱ λοιποί. ὑποσχομένου δὲ Ὀδυσσέως, ἐὰν συλλάβηται πρὸς τὸν Πηνελόπης αὐτῷ γάμον, ὑποθέσθαι τρόπον τινὰ, δι' οὗ μηδεμία γενήσεται τάσις. ὡς ὑπέσχετο αὐτῷ συλλήψεσθαι ὁ Τυνδάρεως, πάντας εἶπεν ἐξορκῶσαι τοὺς μνηστῆρας βοηθήσειν, ἐὰν ὁ προκριθεὶς νυμφίος ὑπὸ ἄλλου τινὸς ἀδικῆται περὶ τὸν γάμον. ἀκούσας δὲ τοῦτο Τυνδάρεως, ἐξορκίζει τοὺς μνηστῆρας. *Horum multitudinem conſpicatus Tyndareus, metuebat, ne, ſi uni deſponderet, reliqui tumultum darent. Promittente vero Vlyſſe, ſi Penelopes nuptiis conciliandis operam adhiberet ſuam, ſe viciſſim rationem ſuggeſturum aliquam eſſe, qua id ipſum prohiberet. Tyndareoque id pollicito, iubet procos univerſos iuramento obligare, ſe auxilium laturos, ſi quis ſponſo deſignato propter nuptias iniuriam faceret. Quod cum Tyndareus audiviſſet, procos iuramento obſtringit.* Refert idem, verum aliter, etiam Hyginus, Fab. LXXXVII. cuius verba mox producam. Cum Apollodoro vero etiam Iſocrates Hiſtoriam hanc fuſe tradit, in Encomio Helenae: verum, de conſilio Vlyſſis illud factum eſſe, non commemorat; ſicuti neque Pauſanias, qui mactato equo dicit iuſiurandum id exactum: & ab eo locum illum, in quo is defoſſus eſſet, Ἵππου μνῆμα adpellatum. Ecce verba in Laconicis. Προϊοῦσι δὲ, Ἵππου καλούμενον μνῆμά ἐστιν. Τυνδάρεως γὰρ, θύσας ἐνταῦθα ἵππον, τοὺς Ἑλένης ἐξώρκου μνηστῆρας, ἰσὰς ἐπὶ τοῦ ἵππου τῶν τομίων. ὁ δὲ ὅρκος ἦν, Ἑλένῃ, ἢ τῷ γῆμαι τὴν Ἑλένην προκριθέντι, ἀμύνειν ἀδικουμένοις. ἐξορκώσας δὲ, τὸν ἵππον κατώρυξεν ἐνταῦθα. *Progreſſis vero, occurrit Equi, quod adpellant, monumentum. Tyndareus enim, equo ibi mactato, Helenae procos iuramento obſtrinxit, equi extis inſiſtens. Erat vero id iuſiurandum, eos Helenam, quique Helenae in nuptiis ceteris praelatus foret, adiuturos, ſi qua his iniuria fieret. Exacto autem hoc iuramento, equum ibi loci defodit.* Itaque ſic Helenam uxorem nactus

MENELAVS, regnum accipit dotale a Tyndareo, etiam vivo, atque ultro decedente. Apollodorus, libro citato. Τυνδάρεως, μεταπεμψάμενος Μενέλαον εἰς Σπάρτην, τούτῳ τὴν βασιλείαν παρέδωκεν. *Tyndareus, Spartam accerſito Menelao, regnum ei tradidit.* Sed poſt mortem demum ipſi ſucceſſiſſe, Hyginus tradit, Fab. LXXVIII. *Tyndareus, Oebali filius, ex Leda Theſtii filia, procreavit Clytaemneſtram, & Helenam. Clytaemneſtram, Agamemnoni, Atrei filio, dedit in coniugium: Helenam, propter formae dignitatem, complures ex civitatibus proci petebant. Tyndareus, quum repudiaret filiam ſuam Clytaemneſtram, & ab Agamemnone vereretur, timeretque, ne quid ex ea re diſcordiae naſceretur, monitus ab Vlyſſe, iureiurando ſe obligavit, & arbitrio Helenae poſuit, ut, cui vellet nubere, coronam imponeret. Illa, Menelao impoſuit: cui Tyndareus eam dedit uxorem, regnumque moriens Menelao traderet.* Regnante vero Menelao, bellum exortum eſt Troianum: quum uxorem Paris Helenam, dum in Creta abeſſe cogitur, abduxiſſet: ad quod ille naves duxit ſexaginta, e Laconica univerſa. Dictys, lib. I. *Menelaus ex omni Lacedaemone naves ſexaginta.* Dares. *Menelaus ex Sparta navibus numero ſexaginta.* Clarus error eſt Hygini, qui Mycenis adduxiſſe naves ſcribit, unde adduxerat Agamemnon. Vide eum, Fab. XCVII. Antequam vero bellum iſtud inchoaret, ad oraculum conſulendum cum Vlyſſe Delphos petiit: ibique Minervae Protemplari, προναίᾳ Graecis dictae, monile Helenae dedicavit. Euſtathius ad Odyſs. libro III. Ὁ δὲ Φαληρεὺς Δημήτριος ἱστορεῖ, ὅτι Μενέλαος ἅμα Ὀδυσσεῖ ἐλθὼν εἰς Δελφοὺς, ἤρετο περὶ τῆς εἰς Ἴλιον στρατείας. *Demetrius vero Phalereus auctor eſt, Menelaum, cum Vlyſſe Delphos profectum, de bello Ilio inferendo conſuluiſſe.* Ac mox addit, de monili dedicato. Τότε δὴ Μενέλαος μὲν τῇ Προνοίᾳ Ἀθηνᾷ τὸν τῆς Ἑλένης ὅρμον ἀνέθηκεν ἐν Δελφοῖς. *Tunc ſane Menelaus Providae Minervae monile Helenae Delphis dedicavit.* Sed ſcribendum hic omnino, τῇ Προναίᾳ Ἀθηνᾷ, *Protemplari Minervae*. Vide quae notavi olim de utroque hoc Minervae cognomento, Lectionum Atticarum lib. II. cap. XVII. Quum ad bellum id abiret, habuit gubernatores navis ſuae, Phrontim, Cinadum, & Canobum. Ac Phrontis quidem, ab Homero nominatur, Odyſs. lib. III.

Ἔνθα κυβερνήτῃσι Μενελάου Φοῖβος Ἀπόλλων
Οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε,
Πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων,
Νῆα κυβερνῆσαι, ὁπότε σπέρχοιεν ἄελλαι.
Illic Menelai gubernatorem Phoebus Apollo
Eius ſuavibus telis ſuperveniens occidit,
Cla-

[a] Qui *Pindari* Thebani, & *Cornelii Nepotis* nomina mentitus eſt, iiſque ſuum opus ſubpoſuit.

Clavum in manibus currentis navis habentem,
Phrontin Onetoriden, qui vincebat nationes hominum
Navem gubernando, quoties ingruebant procellae.

Quem locum respexit Hesychius. Φρόντις, ὄνομα τῦ κυβερνήτου Μενελάου. Φρόντιν Ὀνητορίδλω. *Phrontis, nomen gubernatoris Menelai. Phrontin Onetoriden.* Eum Delphis in Lescha depictum, in Menelai navi, contos disponentem, tradit Pausanias, in Phocicis. Mortuo subrogatus est Canobus. Observare est apud Eustathium, in Dionysii Periegesin. Μετὰ θάνατον Φρόντιδ@, (κυβερνήτης δὲ ἄριστ@ Μενελάυ ὁ Φράντις, υἱὸς Ὀνήτορ@) ἐξωθέντες ἀνέμῳ Βορρᾷ οἱ περὶ Μενέλαον, προσίσχουσι τῇ Ῥόδῳ, ὑπὸ κυβερνήτῃ ὄντες τῷ Ἀμυκλαίῳ Κανώβῳ. *Post mortem Phrontidis, (optimus Menelai gubernator erat Phrontis, Onetoris filius,) Menelaus, vento Borea eiectus, Rhodum adpellit, sub gubernatore Canobo Amyclaeo.* Hic in AEgypto diem obiit. Vide Eustathium ibidem, Etym. Auctorem, in ἐλέλεων, Nicandrum in Ther. & ibidem Scholiasten. Memoratur a Pausania etiam Cinadus quidam, in Lac. eiusque item monumentum, ad Promontorium Onugnathum. Verba eius, ubi de Onugnatho agit, ita habent. Ἔστι δὲ καὶ μνημεῖον Κινάδυ· νηὸς τῦ Μενελάυ καὶ ἔτ@ κυβερνήτης ἦν. *Est vero etiam Cinadi monumentum: navis vero Menelai, & hic gubernator erat.* Praeter istos, etiam proreta quidam, Pharus nomine, refertur; in Pharo, insula AEgypti, ad Alexandriam sita, tumulatus. Stephanus, in Φάρ@. Ἔστι καὶ νῆσ@, ἡ πρὸς τῇ Ἀλεξανδρείᾳ. Φάρ@ δ', ὁ πρωρεὺς Μενελάυ, ἐν τῇ νήσῳ δηχθεὶς ὑπὸ ὄφεως, ἐταφη. *Est & insula, ad Alexandriam sita. Pharus vero, Menelai proreta, in hac insula, morsus a serpente, sepultus est.* Forma autem Menelai qualis fuerit, describit Dares, lib. De excidio Troiae, Isaacius Porphyrogenneta, in Characteribus Graecorum, & Troianorum, Philostratus, in Heroicis, & Iosephus Devonius, lib. IV. Sustulit vero ex Helena quidem filiam Hermionem; filios autem, e Pieride, serva AEtola, Nicostratum; e Teride, Megapenthem; & ex nympha quadam Cnossia, Xenodamum: ut Apollodorus tradit, lib. III. Nicostrati, & Megapenthis meminit etiam Pausanias Corinthiacis. Alii, Nicostratum ex Helena illi natum tradunt, sicut etiam AEthiolam, Diaethum, & Morrhaphionem: ac Nicostratum quidem, & AEthiolam, inter deos a Lacedaemoniis cultos; a Morrhaphione vero, apud Persas Morraphiorum genus ortum. Scholiastes Homeri, ad Iliad. γ'. Ἑλένης καὶ Μενελάυ παῖδες Δίαιθος, καὶ Μορραφίων· ἀφ' ὃ τὸ Μορραφίων γένος, ἐν Πέρσαις. Κιναίθων δέ φησι· Νικόστρατος, καὶ Αἰθιόλας, παρὰ Λακεδαιμονίοις Ἑλένης δύο παῖδες τιμῶνται. *Helenae & Menelai filii, Diaethus, & Morrhaphion: a quo Morrhaphiorum genus inter Persas. Cinaethon vero ait; Nicostratus, & AEthiolas, duo Helenae filii, apud Lacedaemonios coluntur.* Apud Eustathium, qui idem dicit, ad eumdem Homeri librum, Morrhaphion scribitur Maraphius; & Maraphii, qui ab eo oriundi. Ecce verba. Ἕτεροι δὲ, καὶ υἱὸς αὐτῇ, (τῇ Ἑλένῃ) καὶ Μενελάῳ, γλυκῶσι, Νικόστρατον, καὶ Αἰθιόλαν· ὃς καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις τιμᾶσθαί φασιν. ἄλλοι δὲ, Δίαιθον ἢ καὶ Μαράφιον· ἀφ' ὃ γέν@ φασὶ τὸ τῶν Μαραφίων, ἐν Πέρσαις, *Alii vero, etiam filios ipsi, (Helenae) ac Menelao, tribuunt, Nicostratum, AEthiolamque, quos & coli apud Lacedaemonios dicunt. Alii autem, Diaethum, & Maraphium: a quo genus Maraphiorum apud Persas natum volunt.* Eius domum, quae id temporis hominis privati erat, sua etiam aetate exstitisse, Pausanias dicit, extra Dromum, quem vocabant. Τῦ Δρόμυ δὲ ἐκτὸς, κατὰ τὸ Ἡρακλέους τὸ ἄγαλμά, ἐστιν οἰκία, τὰ ἐφ' ἡμῶν ἰδιώτυ, Μενελάυ τὸ ἀρχαῖον. *Extra Dromum, iuxta Herculis simulacrum domus extat, in praesens privati hominis, olim vero Menelai.* Templum eius, in quo ipse, & Helena, sepulti erant, Therapnae fuit. Pausanias. Θεράπνη μὲν ὄνομα τῷ χωρίῳ γέγονε, ἀπὸ τῆς Λέλεγ@ θυγατρός. Μενελάυ δέ ἐστιν ἐν αὐτῷ ναὸς· καὶ Μενέλαον, καὶ Ἑλένην, ἐνταῦθα ταφῆναι λέγυσι. *Therapna autem locus dicitur, a Lelegis filia. Menelai vero hic templum est: & Menelaum, Helenamque, ibi tumulatos ferunt.* Eius filiam Hermionem, duxit

ORESTES: & cum ea regnum accepit. Testis Pausanias, in Laconicis. Ἐβασίλευσαν δὲ καὶ οἱ Τυνδάρεω παῖδες, καὶ Μενέλεως ὁ Ἀτρέως, Τυνδάρεω γαμβρὸς ὤν, Ὀρέστης τε Ἑρμιόνῃ τῇ Μενελάυ συνοικῶν. *Regnarunt etiam Tyndarei filii, Atreique Menelaus, qui Tyndarei gener erat: & Orestes, qui Hermionem, Menelai filiam, uxorem duxerat.* Iterumque, in Corinthiacis. Ὀρέστης, ὁ Ἀγαμέμνον@, τὸ Ἄργος κατέσχε. παροικῶν τε ἐγγὺς αὐτῷ, καὶ, ἄνευ τῆς πατρῴας ἀρχῆς, προσπεποιημέν@ μὲν Ἀρκάδων τὺς πολλὺς, παρειλημφὼς δὲ καὶ τὴν ἐν Σπάρτῃ βασιλείαν, συμμαχικὸν δὲ ἐκ Φωκέων ἄει ποτὲ ἐπ' ὠφελείᾳ ἑτοίμυ παρόντ@. Λακεδαιμονίων δὲ ἐβασίλευσεν Ὀρέστης, Λακεδαιμονίων ἐφέντων αὐτῷ. *Orestes, Agamemnonis filius, Argos occupavit: quippe qui non tantum in propinquo habitaret, sed etiam, praeter paternum principatum, multos sibi ex Arcadibus coniunxisset, ac Spartanum quoque regnum accepisset: socioque e Phocensibus ad auxilium paratos semper haberet. Lacedaemoniorum vero regnum tenuit, permittentibus id ipsi Lacedaemoniis.* Celebrata a Veteribus eius cum Pylade amicitia: de qua sic Valerius Maximus, lib. IV. cap. VII. *Orestes Pylade pene amico, quam Agamemnone patre, notior est. Siquidem illorum amicitia, in consortione deliciarum, & luxuriae, contabuit: horum, durae atque asperae conditionis solatium, ipsarum miseriarum experimento enituit.* Bion in fragmento Idyllii cuiusdam, apud Stobaeum, Serm. LXI.

Ὄλβι@ ἦν χαλεποῖσιν ἐν ἀξείνοισιν Ὀρέστης,
Οὕνεκα οἱ ξυνὰς Πυλάδας ἄρητο κελεύθυς.
Beatus erat duros inter Euxini accolas Orestes,
Quia communes cum eo Pylades susceperat vias.

Et occurrit passim mentio. Eius quoque matri-

tricidium, & quae illud ſunt ſequuta, ſatis nota ex Poetis: eſtque in hanc rem tragoedia item Euripidis, quae inſcribitur Ὀρέσης. Coloniam in Lesbum duxit cum Piſandro: ut videre eſt apud Pindarum, Nem. Od. XI. & illius eo loco Scholiaſten, ac Strabonem, lib. XIII. Statura eius ſeptem cubitorum fuit: ut videre eſt apud Herodotum, ubi de inventis eius oſſibus a Licha agit, lib. I. Obiit ex ſerpentis morſu in Arcadia, annos natus ſeptuaginta. Id ex Aſclepiade docet Scholiaſtes Euripidis, Commentario in Oreſten. Ἀσκληπιάδης ἐν Ἀρκαδίᾳ φησὶ τὸν Ὀρέσην ὑπὸ ὄφεως ἀναιρεθῆναι ἑβδομήκοντα ἐτῶν. *Aſclepiades in Arcadia ait Oreſten a ſerpente interfectum annos natum ſeptuaginta.* Et paulo ante. Ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης ἱστορεῖ, ὑπὸ ὄφεως αὐτὸν δηχθέντα, ἐκεῖ τελευτῆσαι. *Aſclepiades vero tradit ipſum, a ſerpente morſum, diem illic obiiſſe.* De ſerpentis autem morſu, etiam Stephanus, qui locum, Ὀρέσιον nuncupatum, indicat, in Ὀρέσαι. Αὐτὸς δὲ, (ὁ Ὀρέσης) ὑπὸ ἐχίδνης δηχθεὶς, θνήσκει ἐς χωρίον Ἀρκαδίας, τὸ λεγόμενον Ὀρέσιον. *Ipſe vero, (Oreſtes) a ſerpente morſus, obiit in Arcadiae loco, quem Oreſtium adpellant.* Sepultus vero fuit Tegeae: unde poſtea eius oſſa, oraculi iuſſu, Lacedaemonii retulerunt; & ſepulcrum Tegeatae adhuc tempore Pauſaniae oſtendebant. Ipſe dicit, in Arcadiorum fine. Ἡ δ' εὐθεῖα ἐπὶ Θυρέαν τε καὶ κώμας ἐν τῇ Θυρεάτιδι ἐκ Τεγέας παρεῖτο ἐς συγγραφὴν Ὀρέσου τοῦ Ἀγαμέμνονος μνῆμα· καὶ ὑφελέσθαι Σπαρτιάταις τὰ ὀστᾶ αὐτόθεν οἱ Τεγεάται λέγουσι, καθ' ἡμᾶς δὲ, οὐκέτι πυλῶν ἐντὸς ἐγίνετο ὁ τάφος. *Quae vero via recta Thyream Tegea ducit via, & in vicos regionis Thyreatidis, dignum quod ſcribatur habet, ſepulcrum Oreſtis, Agamemnonis filii: ex quo abduxiſſe oſſa virum Spartanum ferunt Tegeatae. Noſtra vero aetate, ſepulcrum eius non erat amplius intra muros.* Itaque Spartae ei ſtructum eſt ſepulcrum; iuxta aedem Parcarum. Idem Pauſanias, in deſcriptione Spartae, in Laconicis. Καὶ Μοιρῶν Λακεδαιμονίοις ἐστὶν ἱερόν. Ὀρέστου δὲ, τοῦ Ἀγαμέμνονος, πρὸς αὐτῷ τάφος. κομισθέντα γὰρ ἐκ Τεγέας τοῦ Ὀρέστου τὰ ὀστᾶ κατὰ μαντείαν, θάπτουσιν ἐνταῦθα. *Lacedaemoniis etiam eſt Parcarum fanum; & iuxta id ſepulcrum Oreſtis, Agamemnonis filii: nam e Tegea deportata, oraculi iuſſu, Oreſtis oſſa, eo in loco ſepelierunt.* Atque id factum, Ariſtone, & Anaxandride, regnantibus: repperitque maxima ſagacitate, & induſtria, Lichas quidam. Fuſe rem Herodotus narrat, & oraculum ipſum refert, lib. I. Etiam Pauſanias, in Laconicis: verum ille paulo ſtrictius, & Anaxandriden tantum regem nominat. Filios eius, duos invenio: unum Tiſamenum, natu maximum, ſucceſſorem, de quo ſtatim ſum dicturus; alterum itidem Oreſten, apud Arcadas in exſilio ſuo natum: de quo hunc in modum Stephanus, in Ὀρέσαι. Ἐπεὶ ἀπέθη τῆς μανίας Ὀρέστης, φεύγων διὰ τὴν αἰδῶ μετὰ τῆς Ἑρμιόνης, εἰς ταύτην ἦλθε τὴν γῆν, καὶ παῖδα ἔσχεν Ὀρέστην. *Oreſtes, a furore liberatus, prae pudore fugiens cum Hermione, in hanc terram venit, filiumque Oreſten ſuſtulit.* Fuit item tertius, Penthilus, qui inceptam a patre coloniam in Lesbo mox perfecit; ut videre eſt apud Strabonem, in principio libri XIII. Illum vero nothum fuiſſe, ex Erigone, AEgiſti filia, a Pauſania memoratur, in Corinthiacis. Τὸν δὲ Ὀρέστου νόθον, Πένθιλον, Κιναιθὼν ἔγραψεν ἐν τοῖς ἔπεσιν, Ἠριγόνῃ, τὴν Αἰγίσθου, τεκεῖν. *Nothum vero Oreſtis Penthilum, ſcripſit in verſibus ſuis Cinaethon, Erigonem, AEgiſthi filiam, peperiſſe.*

CAP. VI.

Succedit Oreſti, filius Tiſamenus: ſub quo redeunt Heraclidae; filiique Ariſtodemi, Patrocles, & Euryſthenes, regnum Spartanum, ſortito accipiunt, a quibus poſtea, ſuaſu oraculi, duo, ex poſteritate utriuſque, diu illud tenuerunt. Tiſamenus eiectus Achaiam petit; novumque regnum, a ſe ibi conſtitutum, poſteris tradit, quorum ultimus fuit Ogygus. Polybii locus emendatus. Tiſamenus, adverſus Ionas pugnans, in acie cadit, Helicaque ſepelitur: unde oſſa, oraculi monitu in Laconicam translata, & Spartae condita. Ariſtodemus, quotus ab Hercule. Velleius, & Iſaacius Tzetzes, corriguntur. Heraclidae quonam iure regnum Spartae repetierint. Ab Heraclidarum reditu, initium Hiſtoriae ſuae habuere, Theopompus, Ephorus, Calliſtheneſque. Hylli filio Cleodaeo, aut Cleolao, nomen ſuum vindicatum: & Herodotus, ac Pauſanias, AElianus, Scholiaſtes Pindari, Iſaacius Tzetzes, & Porphyrius reſtituti.

ORESTI, ſucceſſit filius,

TISAMENVS. Pauſanias, in Corinthiacis. Ὀρέστου δὲ ἀποθανόντος, ἔσχε Τισαμενὸς τὴν ἀρχὴν, Ἑρμιόνης, τῆς Μενελάου, καὶ Ὀρέστου, παῖς. *Oreſte autem vita functo, principatum tenit Tiſamenus, Hermione, Menelai filia, & Oreſte, natus.* Eius ſtrategema quoddam memoratur a Frontino, lib. I. cap. 11. Sub hoc Heraclidae in Peloponneſum redierunt Apollodorus, lib. II. Τοσοῦτον περιμείνας χρόνον, σὺν τῷ στρατῷ κατῆει τοὺς Ἡρακλείδας ἐπὶ Πελοπόννησον, Τισαμενῷ, τῷ Ὀρέστου υἱῷ, βασιλεύοντος Πελοποννησίου. *Poſtquam tantum temporis expectaſſet, cum exercitu Heraclidas in Peloponneſum reducit; Tiſameno, Oreſtis filio, apud Peloponneſios regnante.* Pauſanias, in Corinthiacis. Ἐπὶ δὴ Τισαμενῷ τούτῳ, κατιᾶσιν ἐς Πελοπόννησον Ἡρακλεῖδαι, Τήμενος μὲν, καὶ Κτησφόντης, Ἀριστομάχου· τοῦ τρίτου δὲ Ἀριστοδήμου πρωτεύοντος, εἵποντο οἱ παῖδες. *Sub hoc Tiſameno vero, rediere in Peloponneſum Heraclidae. Temenus quidem, & Ctesphontes, Ariſtomachi; tertius autem, Ariſtodemus, quum iam mortuus eſſet, eius filii ſequebantur.* Et, eiectum ab his Tiſamenum poſtea dicit. Ἐκβάλλουσι μὲν δὴ ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ Ἄργους, Τισαμενόν· ἐκ δὲ τῆς Μεσσηνίας, τοὺς Νέστορος ἀπογόνους. *Eiiciunt itaque Lacedaemone quidem, & Argis, Tiſamenum; Meſſenia vero Neſtoris poſteros.* Idque factum regni eius anno tertio. Velleius, lib. I. *Poſt Oreſtis interitum,*

Digitized by Google

tum, filii eius, Penthilus (a) *& Tiſamenus, regnavere triennio. Tum, fere anno octogeſimo poſt captam Troiam, centeſimo & vigeſimo quam Hercules ad deos exceſſerat, Pelopis progenies, quae omni hoc tempore, pulſis Heraclidis, Peloponneſi imperium obtinuerat, ab Herculis progenie expellitur*. Euſebius, annum decimum ponit. Apollodorus vero, Tiſamenum occiſum tradit, libro citato. Καὶ συμβαλόντες (οἱ Ἡρακλεῖδαι) τοῖς πολεμίοις, καὶ τῷ πέζῳ, καὶ τῷ ναυτικῷ, προτεροῦσι κρατῷ· κτείνουσι δὲ Τισαμενὸν, τὸν Ὀρέστου. *Et* (*Heraclidae*) *commiſſo cum hoſte proelio, terra pariter marique vincunt: occidunt vero Tiſamenum, Oreſtis filium*. Verum errat: nam eiectus, & Achaiam occupavit, & regnum ibi conſtituit, quod duravit uſque ad Ogygum. Polybius, de Achaeorum ſtatu agens, lib. II. Ἀπὸ γὰρ Τισαμενοῦ βασιλευθέντες, ὃς ἦν Ὀρέστου μὲν υἱὸς, κατὰ δὲ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον ἐκπεσὼν τῆς Σπάρτης, κατέσχε τὰς περὶ τὴν Ἀχαΐαν τόπους· ἀπὸ τούτου κατὰ τὸ συνεχὲς, καὶ κατὰ τὸ γένος, ἕως Γύγου βασιλευθέντες. *A Tiſameno enim, qui Oreſtis quidem filius erat, ſed poſt reditum Heraclidarum Sparta eiectus, Achaiae loca obtinuit, ſub rege conſtituti, ab hoc, ſerie continua, & ſucceſſione generis, ad Gygen uſque regem ſuum habuerunt*. Sed ſcribendum ibi eſt, ἕως Ὠγύγου, *uſque ad Ogygum*. Et auctorem habeo Polybium ipſum, in principio libri quarti: ubi de eadem re ab illo agitur. Ἀξιώσαντες γὰρ ἀπὸ Τισαμενοῦ, τῶν Ὀρέστου παίδων ἑνὸς, καὶ φήσαντες, αὐτοὺς ἀπὸ μὲν τούτου βασιλευθῆναι κατὰ τὸ γένος ἐς Ὤγυγον. *Orſi namque a Tiſameno, Oreſtis filiorum uno, & dicentes, inde ſeſe, ſerie continuata, ac ſucceſſione generis, regibus ſubiectos fuiſſe, uſque ad Ogygum*. Et confirmat idem Strabo, lib. VIII. Ἀπὸ μὲν οὖν Τισαμενοῦ, μέχρι Ὠγύγου (b), βασιλευόμενοι (οἱ Ἀχαιοὶ) διετέλεσαν. *Itaque a Tiſameno quidem, uſque ad Ogygum, ſub regibus* (*Achaei*) *permanſere*. Achaiam vero Tiſameno occupatam, a Strabone, quem citavi, eodem libro pluribus locis memoratur: ſicut etiam a Pauſania, in Corinthiacis, & Achaicis. Cecidit vero in acie, cum Ionibus manum conſerens, ac ſepultus Helicae fuit: unde oſſa, oraculi iuſſu, in Laconicam translata, & Spartae condita. Quin ſepulcrum quoque eius ſuo etiam tempore Pauſanias exſtitiſſe refert, in Achaicis Ἰώνων δὲ ὁ προσιεμένων τοῖς Ἀχαιῶν λόγοις, ἀλλὰ ἐπεξελθόντων σὺν ὅπλοις, Τισαμενὸς μὲν ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ, Ἴωνας δὲ Ἀχαιοὶ κρατήσαντες ἐπολιόρκουν, καταπεφευγότας ἐς Ἑλίκην, καὶ ὕστερον ἀφιᾶσιν ἀπελθεῖν ὑποσπόνδους. Τισαμενοῦ δὲ τὸν νεκρὸν Ἀχαιῶν ἐν Ἑλίκῃ θαψάντων, ὕστερον χρόνῳ Λακεδαιμόνιοι, τῷ ἐν Δελφοῖς σφισιν ἀνειπόντι χρηστηρίῳ, κομίζουσι τὰ ὀστᾶ ἐς Σπάρτην. καὶ ἦν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι αὐτῷ τάφος, ἔνθα τὰ δεῖπνα Λακεδαιμονίους, ἐς τὰ φειδίτια καλούμενα. *Quum ergo ea in re Ionas minime Achaeis adſentirentur, ſed cum armis in illos prodirent, Tiſamenus quidem in pugna cecidit, Achaei vero victores, fugientes Helicen Ionas obſidebant, ac deinde abire ſinunt ſub conditione certa. At Tiſameni cadaver quum Achaei Helicae ſepeliſſent, poſtea Lacedaemonii, Delphici oraculi monitu, oſſa tranſtulerunt; quin & meo tempore erat eius monumentum illic, ubi convivia celebrant Lacedaemonii, quae phiditia adpellant*. Fuere autem Heraclidae illi Temenus, & Creſphontes, & Ariſtodemi, pridem mortui, duo filii, Euryſthenes, & Patrocles: qui, ſortitione acta, univerſam inter ſe Peloponneſum dividebant: ſic ut Argos quidem Temeno, Meſſene Creſphonti, Euryſtheni vero, ac Patrocli, Lacedaemon obveniret. Plato, De Leg. lib. III. Καὶ βασιλεὺς μὲν Ἄργους, Τήμενος ἐγίγνετο. Μεσσήνης δὲ, Κρησφόντης· Λακεδαίμονος δὲ, Πατροκλῆς, καὶ Εὐρυσθένης. *Et rex quidem Argi, Temenus fuit; Meſſenes vero, Creſphontes; Lacedaemonis autem, Patrocles, & Euryſthenes*. Pauſanias, in Laconicis. Κατελθόντων δὲ Ἡρακλειδῶν, ἐπὶ Τισαμενῷ τῷ Ὀρέστου βασιλεύοντος. Μεσσήνην μὲν καὶ Ἄργος, ἑκατέρα μοῖρα Τήμενον, ἡ δὲ Κρησφόντῃ, ἔσχεν ἄρχοντας. ἐν Λακεδαίμονι δὲ ἄντων διδύμων τῷ Ἀριστοδήμου παίδων, οἰκίαι δύο βασίλειαι γίνονται· συναρέσαι γὰρ τῇ Πυθίᾳ φασίν. *Reverſis vero Heraclidis, Tiſameno regnante, Oreſtis filio, Meſſene quidem, & Argos, altera Temenum, altera Creſphontem ſibi regem habuit; quumque Lacedaemone Ariſtodemi filii gemini eſſent, familiae duae regiae exortae ſunt: idque etiam Pythiae oraculo complacuiſſe, ſunt qui tradant*. Meminit item Pindarus, Pyth. Od. V. & ibidem Scholiaſtes, ac Porphyrius, De Abſtin. lib. I. Alii dicunt, non Ariſtodemi filios, ſed Ariſtodemum, una cum Creſphonte, & Temeno, regnum avitum, eiecto Temeno, vindicaſſe. Ac ſic ipſi Lacedaemonii, qui nimirum a maioribus id acceperant, memorabant. Herodotus, lib. VI. Λακεδαιμόνιοι γὰρ, ὁμολογέοντες ὠδενὶ ποιητῇ, λέγουσιν, αὐτὸν Ἀριστόδημον, τὸν Ἀριστομάχου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ὕλλου, βασιλεύοντα, ἀγαγεῖν σφέας ἐς ταύτῃ τὴν χώρην, τὴν νῦν ἐκτέαται, ἀλλ' οὐ τοὺς Ἀριστοδήμου παῖδας. *Etenim Lacedaemonii, nulli poetae adſentientes, dicunt, ipſum Ariſtodemum, filium Ariſtomachi, qui Hylli, regnantem, ſe in eam regionem, quam nunc poſſident, deduxiſſe, non Ariſtodemi filios*. Eodem modo, & Velleius, lib. I. *Pelopis progenies, qui omni hoc tempore, pulſis Heraclidis, Peloponneſi imperium obtinuerat, ab Herculis progenie expellitur. Duces recuperandi imperii fuere, Temenus, Creſphontes, Ariſtodemus: quorum atavus fuerat*. Sed corruptus leviter locus, & emendo, *quorum abavus fuerat*. Nam Temeni, Creſphontis, & Ariſtodemi, abavus Hercules erat, non atavus. Ecce ſtemma, ipſo Herodoto, in citatis ſtatim verbis memorante. Ariſtodemo fratribuſque, pater erat Ariſtomachus, avus Cleodaeus, proavus Hyllus, abavus Hercules. Ergo ſic reſtituendum. Male ſtemma computat Iſaacius Tzetzes, ad Lycophronem; &, omiſſo Ariſtomacho, patrem Temeni eſſe Cleodaeum dicit: quem Cleodotum ipſe nominat. Ὁ Τήμενος οὗτος, ἔχων ἦν Ἡρακλέους. Ἡρακλέης γὰρ καὶ Δηϊανείρας, Ὕλλος. Ὕλλου δὲ, καὶ Ἰόλης, τῆς Εὐρύτου, Κλεόδοτος, Λίχας,

[a] Alii: *Penthelus*.
[b] Nunc igitur hic legendum Τύγου ut contendit *Caſaubonus*.

χας, καὶ Κῆυξ. Κλεοδότυ, καὶ Περιδέας, ὁ Τήμυ@ ὕτ@, καὶ ἕτεροι. *Temenus hic, Herculе oriundus erat. Herculis enim, & Deianirae, Hyllus fuit; Hylli vero, & Iolae, Euryti filiae, Cleodotus, Lichas, Ceyx; Cleodoti, & Perideae, Temenus hic, aliique.* Sortitos autem regionem inter ſeſe, abunde docui, Antiquit. Lacon. lib. III. cap. IX. De oraculo vero Pythiae, quo utrumque filium Ariſtodemi regem ſibi conſtituere Lacedaemonii iubebantur, adeundus eſt Herodotus: qui rem accurate narrat, lib. VI. Locus eſt prolixus admodum: itaque remittere Lectorem eo, quam tranſcribere hic, malo. Sciendum vero, Heraclidas iure quodam regnum Spartae, velut ſibi proprium, repetiiſſe: quippe Hercules, quum, Hippocoonte caeſo, armis id adquiſiviſſet; Tyndarum in id reſtituit: ea lege, uti liberis illud ſuis, dum maturam ad aetatem perveniret, conſervaret. Diodorus, lib. IV. Ἀγανακτήσας Ἡρακλῆς, ἐστράτευεν ἐπ' αὐτούς. μεγάλῃ δὲ μάχῃ νικήσας, παμπληθεῖς ἀπέκτεινε· τὴν δὲ Σπάρτιν ἑλὼν κατὰ κράτ@, κατήγαγεν ἐπὶ τὴν βασιλείαν Τυνδάρεων, τὸν πατέρα τῶν Διοσκούρων, καὶ τὴν βασιλείαν, ὡς δορύκτητον, παρέθετο, προσάξας τοῖς ἀφ' ἑαυτῦ γενομένοις φυλάττειν. (a) *Indignatus Hercules, bello illos petiit: atque, magno praelio victor, multos admodum interfecit. Sparta autem vi reducta in poteſtatem, Tyndarum, Dioſcurorum patrem, in regnum reduxit: idque, velut armis partum, eius fidei commiſit; cum mandato, uti ſuis illud liberis adſervaret.* Ab hoc vero reditu Heraclidarum, ut id quoque hac occaſione moneam, Theopompus, Ephorus, Calliſtheneſque, Hiſtoriam ſuam inchoarunt. Diodorus ille idem, in principio libri quarti quem citavi. Ἔφορ@ μὲν ὖν ὁ Κυμαῖ@, Ἰσοκράτυς ὢν μαθητὴς, ὑποσησάμεν@ γράφειν τὰς κοινὰς πράξεις, τὰς μὲν παλαιὰς μυθολογίας ὑπερέβη, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδυ πραχθέντα συνταξάμεν@, ταύτην ἀρχὴν ἐποιήσατο τῆς ἱσορίας. Ὁμοίως τούτῳ Καλλισθένης, καὶ Θεόπομπ@, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν γεγονότες, ἀτέσησαν τῶν παλαιῶν μύθων. *Itaque Ephorus quidem Cumanus, Iſocratis diſcipulus, quum, quae publice geſta eſſent, ſcribere inſtituiſſet, veteres quidem fabulationes omiſit; illa vero, quae evenerant poſt Heraclidarum reditum, litteris prodens, hoc Hiſtoriae initium fecit. Similiter autem & Calliſthenes, & Theopompus, qui fuere eodem aevo, antiquis fabulis abſtinuerunt.* Ac de Ephoro, idem quoque dicit Taurus, in Commentario in Timaeum Platonis: cuius eſt fragmentum inſigne apud Philoponum, contra Proclum, de Aeternitate mundi, lib. IV. cap. VIII. Ὡς φαμεν, Ἔφορον ἀρχὴν εἰληφέναι τῆς ἱσορίας ὑπὲρ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου. *Quemadmodum dicimus, Ephorum Hiſtoriae ſuae principium ſumſiſſe ab Heraclidarum reditu.* Verum, in Heraclidarum quando mentionem incidimus, in Herodoti iſtis verbis, quae citavi paulo ante, minus recte Hylli filius adpellatur Cleodaeus: ita enim illic legitur, τῦ Κλεοδαίυ, τῦ Ὕλλυ, *qui Cleodaei, qui Hylli.* Apud Pauſaniam, in Laconicis, ſcribitur ſine diphthongo. Καὶ ἡρῶα Κλεοδέυ, τῦ Ὕλλυ, καὶ Οἰβάλου. *Et heroica monumenta Cleodei, Hylli filii, Oebalique.* Suidas. Κλεοδαῖ@, ὄνομα κύριον. *Cleodaeus, nomen proprium.* Apud AElianum, Hiſt. Anim. lib. XII. cap. XXXI. item Pindari Scholiaſten, Iſthm. Od. VII. Cleadas ſcribitur; ut Cleodotus, apud Iſaacium Tzetzen, ad Lycophronem, in citatis ante verbis: corruptiſſime vero omnium, Aridaeus, in Porphyrii fragmento, apud Euſebium, De Praep. Evangelica, lib. V. cap. XX. Equidem fuiſſe verum nomen cenſeo, Cleodemus: & auctorem habeo Satyrum, cuius fragmentum illud exſtat apud Theophilum, ad Autolycum, lib. II. Τῆς δὲ, (Δηϊανέιρας,) καὶ Ἡρακλέυς, τῦ Διὸς, οἶμαι Ὕλλον, τῦ δὲ Κλεόδημον, τῦ δὲ Ἀριςόμαχον. *Huius vero, (Deianirae,) & Herculis, Iovis filii, filium eſſe Hyllum puto: huius vero Cleodemum, & illius Ariſtomachum.* Lacedaemoniis, quorum lingua erat Dorica, Κλεόδαμ@ dicebatur: & in Corinthiacis Pauſanias non aliter ſcribit. Ἐς δὲ Σικυῶνα ἦλθεν ὁ Φάνης, ὅ τε Ἀριςόμαχ@, ὁ Κλεοδάμυ. *Sicyonem vero venit Phanes, & Ariſtomachus, Cleodami filius.* Hinc librarii negligentes fecere nobis Κλεοδαῖ@, Κλεόδοτος, & Κλεάδας (b): ac, qui peſſime ſcripſere, Ἀριδαῖ@. Et confirmat emendationem meam, quod Apollodoro ille, nomine aequivalente, Κλεόλα@ adpelletur.

CAP. VII.

Heraclidae, ter conati in Peloponneſum redire, bis fruſtrati, tertio demum, quod volebant, effecerunt. Ac primo quidem, occiſo Euryſtheo, voto ſane ſunt potiti, ſed, oborta intra annum gravi peſte, ab oraculo, ceu intempeſtive nimium rediiſſent, iuſſi exire, ſedem ſuam Marathone poſuere. Deinde iterum conati, duce Hyllo, & oraculo, quod rogarant, male intellecto, rurſum voto exciderunt: & ex pacto, caeſo Hyllo in certamine ſingulari, annis quinquaginta, aut centum, ut alii tradunt, emanere, ac redire Tricorynthum, ſunt coacti

[a] Ex hiſce *Diodori* verbis illuſtrari poteſt, & ſuppleri etiam aliquatenus, & corrigi, fragmentum illud, quod ex Tabula Farneſiana marmorea ſuperius ad *Cap. IV.* adduximus: nam auctor inſcriptionis illius videtur ſua pleraque ex *Diodoro* deriv.ſſe, ipſiſſimis eius ſaepe verbis uſus. Igitur illud in praeſentia ita legerem:

.... ΣΠΑΡΤΑΝΤΕ ΕΛΩΝ ΔΟΡΥΚΤΗΤΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΠΠΟΚΟΟΝΓΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΑΙΔΑΣ ΦΟΝΕΥΣΑΣ ΣΥΝ ΚΑΣΤΟΡΙ ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΕΥΚΙ ΦΕΥΓΟΝΤΑ ΚΑΤΗΓΑΓΕ ΚΑΙ ΕΔΩΚΕ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΑ.

Quamquam non diffiteor, & ΑΑΒΩΝ legi poſſe, & id potius in marmore exſtare. Itaque ſic Latine verterem. *Quumque Spartam armis partam cepiſſet, & Hippocoontem, & filios, interfeciſſet,* (Tyndarum) *cum Caſtore, & Polluce fugientem reduxit, & dedit Lacedaemonem.*

[b] Non mirum ſi Κλεάδας ex Κλεόδημ@ factum eſt, nam, quum ſaepe a librariis nomina contracta ſcriberentur, error heinc facile defluere potuit. Sic videmus in ſacris litteris huiuſmodi multa, ut Δημᾶς pro Δημάδης: Ἐπαφρᾶς pro Ἐπαφρόδι@. Sunt qui ſubſpicentur etiam Λευκᾶς pro Λεύκαι@ ſcriptum fuiſſe, Συλᾶς pro Συλεύαι@. Ita quoque primitus Κλεοδᾶς ſcriptum eſt pro Κλεόδημ@, atque inde corruptum, factumque Κλεάδας.

Digitized by Google

acti. Quantum temporis inter primam, & ſecundam expeditionem fuerit. Oraculum autem, quod his datum, quale fuerit. Expeditionem vero hanc eveniſſe, non Tiſameno regnante, nec Oreſte, verum Atreo, demonſtratum: & Apollodori error indicatus.

VERVM de Heraclidarum in Peloponneſum reditu, varie Scriptores tradunt; quae hic pluribus explicare, illuſtrandae Antiquitati, minime alienum fuerit. Bis conati patriam recuperare, duce Hyllo Herculis filio, primo quidem, interfecto Euriſtheo, eiuſque filiis in Peloponneſum ſuam rediere, ſed oborta intra annum gravi peſte, ab oraculo, ceu intempeſtive nimis rediiſſent, iuſſi exire, Marathonem Atticae ſe receperunt. Apollodorus, lib. II. Ἀθηναῖοι δὲ, οὐκ ἐκδιδόντες αὐτὸς, (τὸς Ἡρακλείδας,) πρὸς τὸν Εὐρυσθέα, πόλεμον ὑπέσησαν· καὶ τὸς μὲν παῖδας αὐτῶ, Ἀλέξανδρον, Ἰφιμέδοντα, Εὐρύβιον, Μέντορα, Περιμίδην, ἀπέκτειναν· αὐτὸν δὲ Εὐρυσθέα, φεύγοντα ἐφ' ἅρματος, καὶ πέτρας ἤδη παρίππευσαντα Σκειρωνίδας, κλείνει διώξας Τίλλος· καὶ τὴν μὲν κεφαλὴν ἀποτεμὼν, Ἀλκμήνῃ δίδωσιν. ἡ δέ, κερκίσι τὸς ὀφθαλμὸς ἐξώρυξεν αὐτῶ· ἀπολυμένου δὲ Εὐρυσθέως, ἐπὶ Πελοπόννησον ἦλθον οἱ Ἡρακλεῖδαι, καὶ πάσας εἶλον τὰς πόλεις· ἐπὶ ἐνιαυτοῦ δ' αὐτοῖς ἐν τῇ καθόδῳ γιγομένη φθορὰ, τᾶσαν Πελοπόννησον κατέσχε· καὶ ταύτην χρησμὸς διὰ τὸς Ἡρακλείδας ἐδήλου, πρὸ γὰρ τῦ δέοντος αὐτὸς κατελθεῖν, ὅθεν, ἀπολιπόντες τὴν Πελοπόννησον, ἦλθον εἰς Μαραθῶνα, κἀκεῖ κατῴκουν. *Athenienſes vero, non dedentes eos (Heraclidas) Euryſtheo, bellum ſuſtinuerunt: & eius filios, Alexandrum, Iphimedontem, Eurybium, Mentorem, ac Perimedem, occiderunt: ipſum autem Euryſtheum, in curru fugientem, ac Scironides iam petras praetervectum, perſequutus Hyllus caedit, atque caput amputatum dat Alcmenae: illa vero, oculos ei radiis textoriis effodit. Itaque occiſo Euryſtheo, Heraclidae in Peloponneſum redeunt, atque urbes omnes capiunt. Verum, intra annum, poſtquam ipſi rediiſſent, peſtis totam Peloponneſum invadebat; quam oraculum propter ipſos, quod nimis intempeſtive reverſi eſſent, eveniſſe indicabat: ideoque, Peloponneſum relinquentes, Marathonem retrogreſſi, ibi ſedem poſuere.* Diodorus, pro Marathone Tricorynthum, & hanc item Atticae Tetrapoleos urbem, quam inhabitandam illis ab Athenienſibus fuiſſe datam ante dixit, rediiſſe illos tradit. Vide eum, libro IV. De ſecunda vero expeditione, Apollodorus ita ait. Τίλλος δὲ, τὴν μὲν Ἰόλαν, τὴν Εὐρύτου, κατὰ τὸν τῦ πατρὸς ἐντολὴν ἔγημε· τὴν δὲ κάθοδον ἐζήτει τοῖς Ἡρακλείδαις καταπολεμῆσαι. διὸ παραγενόμενος εἰς Δελφὸς, ἐπυνθάνετο πῶς ἂν κατέλθοιεν. ὁ δὲ θεὸς ἔφησε, περιμείναντας τὸν τρίτον καρπὸν κατέρχεσθαι. νομίσας δὲ Τίλλος, τρίτον καρπὸν λέγεσθαι τὴν τριετίαν, τοσοῦτον περιμείνας χρόνον, σὺν τῷ στρατῷ κατήει τὸς Ἡρακλείδας ἐπὶ Πελοπόννησον, Τισαμενῦ, τῦ Ὀρέστου υἱῦ, βασιλεύοντος τῶν Πελοποννησίων. καὶ, γενομένης πάλιν μάχης, νικῶσι Πελοποννήσιοι, καὶ Ἀριστόμαχος θνήσκει. *Hyllus vero, ut a patre iuſſus erat, Iolen quidem, Euryti filiam, coniugem cepit; reditum autem, Heraclidis ut perficeret, operam dabat. Itaque, profectus Delphos, quomodo reverterentur, ſciſcitatur: deus vero reſpondebat, tertio fructu exſpectato redituros. Atque Hyllus, tertium fructum pro triennio accipi debere ratus, eo tempore exſpectato, Heraclidas cum exercitu in Peloponneſum reducit, quum Peloponneſiis Tiſamenus, Oreſtis filius, tunc rex eſſet: ac, commiſſa rurſum pugna, referunt victoriam Peloponneſii, & occumbit Ariſtomachus.* Diodorus, non de Ariſtomacho dicit, ſed de Hyllo, &, duello [a], ut convenerat, depugnantem cecidiſſe: atque inde Heraclidas, ex eodem illo pacto, totos quinquaginta annos abſtinere Peloponneſo coactos eſſe; oraculi vero, quod Apollodorus refert, mentionem nullam facit. Verba eius, ecce iſta, lib. IV. Μετὰ δὲ ταῦτα, οἱ μὲν Ἡρακλεῖδαι πάντες περιβοήτῳ μάχῃ νενικηκότες τὸν Εὐρυσθέα, καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν συμμάχων εὐπορήσαντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, Τίλλου στρατηγοῦντος. Ἀτρεὺς δὲ, μετὰ τὴν Εὐρυσθέως τελευτὴν καταλαβόμενος τὴν ἐν Μυκήναις βασιλείαν, καὶ προσλαβόμενος συμμάχους Τεγεάτας, καί τινας ἄλλους, ἀπήντησε τοῖς Ἡρακλείδαις. κατὰ δὴ τὸν Ἰσθμὸν τῶν στρατοπέδων ἀθροισθέντων, Τίλλος μὲν ὁ Ἡρακλέους εἰς μονομαχίαν προεκαλέσατο τῶν πολεμίων τὸν βουλόμενον, ὁμολογίας θεμένους τοιαύτας. εἰ μὲν Τίλλος νικήσει τὸν ἀντιταχθέντα, παραλαβεῖν Ἡρακλείδας τὴν Εὐρυσθέως βασιλείαν· εἰ δὲ Τίλλος λειφθείη, μὴ κατιέναι τὸς Ἡρακλείδας εἰς Πελοπόννησον ἐντὸς ἐτῶν πεντήκοντα. καταβάντος δὲ εἰς τὴν πρόκλησιν Ἔχεμου, τῦ βασιλέως τῶν Τεγεατῶν, καὶ τᾶς μονομαχίας γενομένης, ὁ μὲν Τίλλος ἀνῃρέθη, οἱ δὲ Ἡρακλεῖδαι, κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἀπέστησαν τᾶς καθόδου, καὶ τὴν εἰς Τρικόρυνθον ἐπάνοδον ἐποιήσαντο. *Poſt haec vero, Heraclidae quidem omnes, inſigni de Euryſtheo victoria potiti, ſociiſque, propter ſtatum rerum proſperum, abundantes, Hyllo duce, arma in Peloponneſum infeſta ducunt. Atreus vero, poſt Euryſthei interitum, regnum Mycenarum nactus, & accitis in auxilium Tegeatis, aliiſque, obiicit ſe Heraclidis. Poſtquam vero in Iſthmum copiae conveniſſent, Hyllus quidem, Herculis filius, hoſtium quicumque vellet ad duellum provocabat, addita conditione; ut, ſi quidem ipſe vinceret, regnum Euryſthei Heraclidis traderetur, ſin ſuccumberet, illi Peloponneſum intra annos quinquaginta ne redirent. Progreſſo vero iuxta provocationem rege Tegeatarum Echemo, quum inter ſe depugnarent, Hyllus quidem eſt occiſus, Heraclidae vero, ut convenerat, a propoſito redeundi deſiſtentes Tricorynthum ſunt reverſi.* A prima vero expeditione eorum, ad ſecundam hanc anni intererant viginti. Scholiaſtes Thucydidis, ubi duos ultimos conatus redeundi refert, lib. I. Ἡ δὴ πρώτη ἐσβολὴ, πρὸ ἐτῶν εἴκοσιν ἦν. *Prima vero impreſſio, annis viginti praeceſſit.* Obſerva autem, in his Diodori verbis, in Iſthmo congreſſos

[a] *Duellum* Antiqui pro *Bellum* dicebant, quare *Lucretius*:
Equorum duellica proles
pro quo *Virgilius* dixit:
Equorum bellica proles.
Sic quoque *Duonum* pro *Bonum* apud Veteres invenitur. Sed heic a Meurſio ἀπὶ μονομαχίας uſurpatum videtur.

Digitized by Google

greſſos eſſe: nam irrumpere per hunc ipſum Heraclidae conſtituerant, male intellecto oraculo, cuius iſte verſus erat.

Νίκλω σοι φαίνωσι, θεοὶ δι' ὁδοῖο στενύγρων,
Victoriam tibi oſtendunt Dii per viam anguſti maris.

Vide inſigne fragmentum Porphyrii, de defectu oraculorum, apud Euſebium, De Praep. Evang. lib. v. cap. xx. Certe dixerat oraculum non de Iſthmo, verum de Criſſaeo ſinu (a). Scholiaſtes Thucydidis, de ſecunda, & tertia, expeditione narrans lib. I. Οἱ γὰρ Ἡρακλεῖδαι, βουλόμενοι κατελθεῖν ἐς Πελοπόννησον, εἴροντο τὸν Ἀπόλλωνα· ὁ δὲ αὐτοῖς ἀνεῖλε, διὰ τῶν στενῶν εἰσβαλεῖν· οἱ δὲ, νομίσαντες τὸν Ἰσθμὸν λέγειν αὐτὸν, καὶ ἀσοχήσαντες τῷ χρησμῷ, προσβάλλουσι τοῖς Πελοποννησίοις κατὰ τὸν Ἰσθμόν· καὶ ἡττηθέντες, ἐποιήσαντο σπονδὰς, ὥστε ἑκατὸν ἔτη παραχωρῆσαι τὴν χώραν Πελοποννησίοις. μετὰ δὲ τὰ ἑκατὸν ἔτη, πάλιν εἴροντο τὸν Ἀπόλλωνα περὶ τῆς καθόδου. ὁ δὲ ἀνεῖλεν αὖθις, διὰ τῶν στενῶν εἰσβάλλειν. ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Δωριέων, ὡς καὶ πρότερον εἶεν ἠπατημένοι, εἶπεν, ὡς ὐ συνήκατε τὸν χρησμόν. στενὰ γὰρ, λέγω τὸν Κρισαῖον κόλπον. οἱ δὲ, ἐντεῦθεν ἐπιχρήσαντες, ἔτυχον τῆς καθόδου, ὕστερον τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. *Heraclidae enim, redire in Peloponneſum cupientes, Apollinem ſciſcitantur: iſque reſpondet ipſis, uti per anguſta irrumperent: illi vero, Iſthmum eum dicere exiſtimantes, nec oraculum adſequuti, impetum ſecundum Iſthmum in Peloponneſios faciunt. Ac devicti, paciſcuntur, ſe Peloponneſiis per centum annos regionem relicturos. Poſt quod tempus, iterum de reditu Apollinem rogant: iſque iterum reſpondet, uti per anguſta irrumperent. Quumque contra reſponderent Dorienſes, ante ſe etiam ſic deceptos eſſe; ille regerit, haud intellexiſſe oraculum; nam anguſta, ſinum ſe Criſſaeum dicere. Itaque per hunc adgreſſi, reditum ſunt conſequuti, annis poſt Troianum bellum octoginta.* Dicit vero Diodorus, in citatis ante verbis, Heraclidas, ſi ſuccumberent, tantum in annos quinquaginta pactos eſſe: ac confirmat, dum mox, proſequens hiſtoriam, ita ait. Οἱ δ' ἄλλοι, (Ἡρακλεῖδαι) πάντες, ἐν Τρικορύνθῳ κατοικήσαντες, ὡς ὁ πεντηκονταετὴς χρόνος διῆλθε, κατῆλθον εἰς Πελοπόννησον. *Ceteri autem (Heraclidae) omnes, qui Tricorynthi habitaverant, quum elapſi quinquaginta anni eſſent, in Peloponneſum redierunt.* Sed diſſentiunt hic alii; atque annos centum tradunt. Vides in citatis verbis Scholiaſtae. Καὶ ἡττηθέντες, ἐποιήσαντο σπονδὰς, ὥστε ἑκατὸν ἔτη παραχωρῆσαι τὴν χώραν Πελοποννησίοις. *Ac devictis paciſcuntur, ſe Peloponneſiis per centum annos regionem relicturos.* Et mox. Μετὰ δὲ τὰ ἑκατὸν ἔτη, πάλιν εἴροντο τὸν Ἀπόλλωνα περὶ τῆς καθόδου. *Et, elapſis centum his annis, iterum de reditu Apollinem rogant.* Neque aliter Herodotus, libro IX. Τότε ὧν λόγῳ, Τήλλον ἀγορεύσαντος, ὡς χρεὼν εἴη, τὸ μὲν στρατὸν τῷ στρατῷ μὴ ἀνακινδυνεύειν, συμβαλόντα ἐκ δὲ τῆς Πελοποννησίης στρατοπέδου, τὸν ἂν σφέων αὐτέων κρίνωσι εἶναι ἄριστον, τοῦτόν οἱ μονομαχῆσαι ἐπὶ διακειμένοισι. Ἔδοξέ τε τοῖσι Πελοποννησίοισι, ταῦτα εἶναι, ποιητέα. καὶ ἔταμον

[a] De Criſſaeo ſinu vide quae late diſputat *Alex. Politus ad Euſtathium in Iliad. β'.*

Α ὅρκιον ἐπὶ λόγῳ τοιῷδε, ἢν μὲν Τήλλῳ νικήσῃ ὁ Πελοποννησίων ἡγεμόνα, κατιέναι τοὺς Ἡρακλείδας ἐπὶ τὰ πατρῷα. ἢν δὲ νικηθῇ, τὰ ἔμπαλιν Ἡρακλείδας ἀπαλλάσσεσθαι, καὶ ἀπάγειν τὴν στρατιήν. ἑκατόν τε ἐτέων μὴ ζητῆσαι, κάτοδον ἐς Πελοπόννησον. *Tunc dixiſſe Hyllum ferunt, non oportere, ut exercitus uterque conſligendo periclitetur. Verum ut conditionibus propoſitis, ſecum pugna ſingulari dimicaret, quem Peloponneſii e ſuo exercitu praeſtantiſſimum indicarent. Ac Peloponneſiis conditio placuit: victimaque immolata,* Β *iusiurandum praeſtiterunt in haec verba. Si Peloponneſiorum ducem Hyllus ſuperaret, ut in patriam Heraclidae reverterentur: ſin inferior autem fieret, retro Heraclidae recederent, & exercitum abducerent; neu redire in Peloponneſum quaererent annis centum.* Sed, quod porro ad hanc Hylli expeditionem pertinet, magnus certe error eſt Apollodori, qui regnante iam Tiſameno factum tradit; quum is nondum eo tempore natus fuerit. Verba eius, ecce iſta lib. II. Νομίσας δὲ Τήλλῳ τρίτον καρπὸν λέγεσθαι τὴν τριετίαν, τεσσάτων περιμείνας χρόνον, σὺν τῷ στρατῷ κατῆλθε τοὺς Ἡρακλέους ἐπὶ Πελοπόννησον, Τισαμενῷ, τῷ Ὀρέστου υἱῷ, βασιλεύοντι Πελοποννησίων. *Arbritatus vero Hyllus, tertium fructum tempus triennale dici,* C *quum exercitu Heraclidas in Peloponneſum reducit, Tiſameno, Oreſtis filio, apud Peloponneſios regnante.* Neque recte etiam alii ſub Oreſte accidiſſe ſunt auctores, quos refutat & Pauſanias, in Arcadicis. Λυκέργου δὲ ἀποθανόντος, Ἔχεμος, ὁ Αἰρύτου, τοῦ Κηφέως, τοῦ Ἀλέου, τὴν Ἀρκάδων ἔσχεν ἀρχήν. ἐπὶ τούτῳ Δωριᾶς κατιόντας ἐς Πελοπόννησον, ὑπὸ ἡγεμόνι Τήλλῳ τῷ Ἡρακλέους, Ἀχαιῶν περὶ Ἰσθμῷ τὸν Κορινθίων κρατοῦσι μάχῃ, καὶ Ἔχεμος ἀποκτείνυσιν Τήλλον μονομαχήσαντα κατὰ πρόκλησιν. Τάχα γὰρ ἐφαίνετο εἰκὸς εἶναί μοι μᾶλλον ἢ ὁ πρότερος λόγος, ἐν ᾧ βασιλεύειν τε Ἀχαιῶν τὸν Ὀρέστην ἔγραψαν, Τήλλον ἐπὶ Ὀρέστου βασιλεύοντος ἀποστῆσαι καθόδου τὴν ἐς Πελοπόννησον. *Mortuo vero Lycurgo, Echemus, Aeropi filius, Cephei nepos, Alei pronepos, regnum Arcadum obtinuit. Hoc regnante, Achaei Dorienſes ad Iſthmum Corinthiorum praelio fuderunt, duce Hyllo, Herculis* D *filio, reditum in Peloponneſum molientes: eaque in pugna Hyllum interfecit Echemus, cum eo ſingulari certamine ex provocatione congreſſus. Haec autem vero mihi propiora videbantur, quam quod a nonnullis dictum, qui ſcripſere, tunc regnaſſe apud Achaeos Oreſten: & regnante Oreſte Hyllum reditum in Peloponneſum tentaviſſe.* Vera res eſt, Atreum tunc regnaviſſe. Clare Diodorus, in citatis ante E verbis, ubi Hylli hanc ſecundam expeditionem refert. Ἀτρεὺς δὲ, μετὰ τὴν Εὐρυσθέως τελευτὴν καταλαβόμενος τὴν ἐν Μυκήναις βασιλείαν, καὶ προσλαβόμενος συμμάχους Τεγεάτας, καί τινας ἄλλους, ἀπήντησε τοῖς Ἡρακλείδαις. *Atreus vero, poſt Euryſthei interitum regnum Mycenarum nactus, & accitis in auxilium Tegeatis, ac nonnullis item aliis, obicit ſe Heraclidis.* Et hoc magis quum oraculo, quod iubebat generationem tertiam exſpectare, conſentaneum: quippe Atrei, prima generatione, erat Menelaus, ſecunda Oreſtes, tertia Tiſamenus: ſub quo in Peloponneſum F

Digitized by Google

ſum, ut promiſſum ab oraculo, Heraclidae rediere.

CAP. VIII.

Tertio conatu demum patriam recuperarunt Heraclidae; paratis in AEtoliae loco quodam navibus, cui hinc Ναύπακτος *nomen datum. Marcianus Heracleota emendatus. Ac dum iſtis haerent, fulmine Ariſtodemus ictus obit, & exercitus diſſolvitur. Quo mox iterum collecto, iuſſu oraculi, & trioculo duce ſumto, Oxylo, Andraemonis filio, capiunt Peloponneſum, ac ſortito partiuntur, ſtructis Iovi Patrio aris: in quis ſacra quum feciſſent, ſignum unicuique ſuum ſua in ara eſt repertum. Tempus autem, quo Peloponneſum ſuam receperunt Heraclidae, varie admodum ab antiquis indicatum: & nonnulli eveniſſe anno ſexageſimo poſt Troiam expugnatam tradunt, alii vero octogeſimo; quidam centeſimo, & viceſimo, aut octogeſimo.*

BIS conatu ſuo fruſtrati Heraclidae, explicato iam oracului, uti dixi, & intrandum per Criſſaeum ſinum edocti, denuo redire tentant, & propoſito potiuntur. Erant vero illi, Temenus, ac Creſphontes, & Ariſtodemus, fratres: & dux expeditionis ipſe Temenus, inter fratres natu maior. Iſque, exercitu parato, naves etiam ſibi parat in AEtoliae loco quodam, cui Naupacto inde nomen. Apollodorus lib. II. Ταῦτα Τήμενος ἀκούσας, ἡτοίμασε τὸν στρατὸν, καὶ νεῶς ἐπήξατο ἐν τῷ Αἰτωλίας τόπῳ. ἔνθα νῦν ἀπ' ἐκείνου ὁ τόπος Ναύπακτος λέγεται. *Haec quum audiiſſet Temenus, exercitum paravit, & naves fabricavit, in AEtoliae eo loco, qui nunc ex re hac Naupactus adpellatur.* Emendandus Marcianus Heracleota, in Periegeſi ſua.

Πρὸς τῷ ῥίῳ δὲ κεῖται Ναύπακτος πόλις.
Ἣν Δωριεῖς κτίζουσιν, οἱ σὺν Τημένῳ.
Promontorioque adiacet Naupactus urbs:
Quam condidere Dorienſes, qui cum Temeno.

Hodie corrupte editur, οἱ σὺν Τιμέσῳ, *qui cum Timeſo*, Strabo lib. IX. Ναύπακτος . . . . . ὠνόμασαι (a) ἀπὸ τῆς ναυπηγίας, τῆς ἐκεῖ γενομένης, τῶν (b) Ἡρακλειδῶν ἐκεῖ ναυπηγησαμένων τὸν στόλον. *Naupactus, nominata eſt a navibus ibi fabricatis: quum claſſem illic Heraclidae ſuam ſtruerent* (c). Videndus quoque Stephanus, in Ναύπακτος. Ac, dum haerent ad Naupactum, Ariſtodemus, Temeni, & Creſphontis, frater, fulmine percuſſus obit, filios relinquens geminos, Euryſthenem, & Patroclem, ſive, ut alii vocant, Proclem: quin exercitus univerſus in ingentem morbum incidit, ob occiſum ab Hippote vatem quemdam, quem exiſtimabant magum, a Peloponneſiis miſſum, in exercitus perniciem: quo facto, rei navalis adparatus, claſſe perdita, diſperiit; ac quum fame peditatus itidem divexaretur, mox exercitus dilabitur. Temeno vero, de hac clade oraculum rurſum conſulenti, eſt reſponſum; ea ipſi propter vatem interfectum eveniſſe: *Meurſii Tom. III.*

[a] Editio Amſtelaedam. 1707. ὠνόμασαι.
[b] Eadem editio εἴτε τῶν &c. τὸν στόλον, εἴθ' &c.

A itaque & homicidam in decennium relegaret, & trioculo belli duce in biennium uteretur. Quorum primum quum feciſſet, & trioculum item ducem invenilſet, Oxylum, Andraemoniis filium, inita deinde pugna, terra ac mari victores, Peloponneſum redigunt in poteſtatem. Vide ſuſe haec narrantem Apollodorum libro citato. Ac de Oxylo quidem duce, ſpeciatim etiam Scholiaſtes Pindari, Olymp. Od. III. Strabo lib. VIII. & X. ac Pauſanias, Eliacorum lib. I. Stephanus, in Σφακτηρία, nomen iſtud loco illi datum tradit, quod, peractis ibi ſacris, Heraclidae amicitiam cum eo contraxerint. Accepiſſe vero Elidem, pretium navatae operae, refert Strabo lib. VIII. & Scholiaſtes Pindari ad Olymp. Od. III. Ac Laconicam quidem ipſam, prodidit Philonomus quidam: qui proditionis praemium urbem Amyclas eſt adeptus, ut mox dicam. Poſt redactam vero in poteſtatem Peloponneſum, conſtitutis Iovi Patrio tribus aris, quum in his ſacrificaſſent, urbes inter ſe ſortito partiuntur; Temenoque Argos quidem, Creſphonti Meſſene, filiis Ariſtodemi, Euryſtheni, ac Procli, Lacedaemon obvenit. Apollodorus libro citato. Ἐπειδὴ ἐπεκράτησαν (οἱ Ἡρακλεῖδαι) Πελοποννήσου, τρεῖς ἱδρύσαντο βωμοὺς πατρῴου Διός· καὶ ἐπὶ τούτων ἔθυσαν, καὶ ἐκληροῦντο τὰς πόλεις. πρώτη μὲν ἔλαχε, Ἄργος· δευτέρα Λακεδαίμων, τρίτη δὲ, Μεσσήνη. κομισάντων δὲ ὑδρίαν ὕδατος, ἔδοξε ψῆφον βαλεῖν ἑκάστους. Τήμενος μὲν, καὶ οἱ Ἀριστοδήμου παῖδες, Πρόκλης, καὶ Εὐρυσθένης, ἔβαλον λίθους. Κρεσφόντης δὲ, βαλόμενος Μεσσήνην λαχεῖν, γῆς ἐνέβαλε βῶλον. ταύτης δὲ διαλυθείσης, ἔδει δύο κλήρους πρώτους ἀναφανῆναι. ἐλυσθείσης δὲ πρώτης μὲν τῆς Τημένου, δευτέρας δὲ τῆς κλήρου τῶν Ἀριστοδήμου παίδων, Μεσσήνην ἔλαβε Κρεσφόντης. *Poſtquam vero (Heraclidae) Peloponneſo potiti ſunt, tres aras Iovi Patrio dedicarunt: &, in iſtis factis ſacris, urbes ſorte partiebantur. Ac prima quidem ſortitio, Argos fuit; ſecunda, Lacedaemon; tertia vero, Meſſene. Quum autem ſitulam aquae plenam intuliſſent, placitum cuique fuit, ut iniicerentur ſortes. Itaque Temenus, & Ariſtodemi filii, Procles, & Euryſthenes, calculos iniecerunt: Creſphontes vero, cupiens Meſſenen habere, glebam terrae iniecit: qua reſoluta, priores illas duas ſortes ante prodire neceſſe erat. Eductа itaque primo quidem Temeni ſorte, quum ſecunda filiorum Ariſtodemi eſſet, Meſſenem accepit Creſphontes.* Sed de hac ſortitione plura dixi, Antiqu. Lacon. lib III. cap. IX. Poſt peracta vero ſacra, ſignum quiſque in ara ſua deprehendit. Eſt in hanc rem unicus Apollodori iſte locus, qui ſubiungitur praecedenti. Ἐπὶ δὲ τοῖς βωμοῖς, οἷς ἔθυσαν, εὗρον σημεῖα κείμενα· οἱ μὲν λαχόντες Ἄργος, ἐπὶ τὸν ἴδιον, φρύνον· οἱ δὲ Λακεδαίμονα λαχόντες, δράκοντα· οἱ δὲ Μεσσήνην, ἀλώπεκα. περὶ δὲ τῶν σημείων, ἔλεγον οἱ μάντεις, τοῖς μὲν τὸν φρύνον καταλαβοῦσιν, ἐπὶ τῆς πόλεως μένειν ἄμεινον· μὴ γὰρ ἔχειν ἀλκὴν πορευόμενον τὸ θηρίον· τοὺς δὲ δράκοντα καταλαβόντας, δεινοὺς ἐπιόντας ἔλεγον ἔσεσθαι. τοὺς δὲ ἀλώπεκα, δολίους. *Porro in aris, in quibus immolaverunt, ſigna iacentia invenerunt.*

[c] Locus Strabonis ita habet: Ναύπακτος μὲν ἐστι τοῦ Αἰτωλικοῦ πλησίον, ὠνόμασται δ' ἀπὸ τ. ν. τ. ε. γ. εἴτε τ. Η. ε. ν. τ. ς., εἴθ'.

C *Nam*

Digitized by Google

Nam privatim quibus Argos obtigerit, rubetam; quibus Lacedaemon, draconem; quibus autem Messene, vulpem. De signis vero, ita vates interpretabantur, ut rubetam quidem nactis, melius foret in urbe manere: nam hoc animal, si incedat, vires minime habere: qui draconem nacti essent, eos invadentes formidabiles futuros: qui adepti vulpem essent, dolosos fore. Quando vero reditus Heraclidarum hic acciderit, varie Auctores tradunt. Strabo refert eveniſſe annis poſt deletam Troiam ſexaginta. Ἑξήκοντα ἔτεσι τῶν Τρωϊκῶν ὕστερον, ὑπ' αὐτὴν τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς Πελοπόννησον κάθοδον. *Annis poſt excidium Troiae ſexaginta, ſub Heraclidarum ipſum in Peloponneſum reditum.* Tantundem temporis etiam Pauſanias tradit, qui aetates duas dicit: nam, ut notum, apud Graecos Γενεὰ triginta annos comprehendit. Verba eius ecce iſta, in Meſſenicis. Διαπολεμηθέντῳ δὲ τῷ πρὸς Ἴλιον πολέμῳ, καὶ Νέστορι ὡς ἐπανῆλθεν οἴκαδε, τελευτήσαντι, Δωριέων στόλῳ, καὶ ἡ κάθοδος Ἡρακλειδῶν γλιομένη δύο γλιεαῖς ὕστερον, ἐξέβαλε τοὺς Νηλέως ἀπογόνους ἐκ τῆς Μεσσηνίας. *Poſt confectum ad Ilium bellum, & defuncto Neſtore poſt reditum ſuum, reduces poſtliminio Dorienſes, cum Heraclidis duabus poſt aetatibus, poſteros e Meſſenia eiecerunt.* Alii vero, annos octoginta memorant: Strabo. Τὰ δὲ περὶ τοὺς Ἡρακλείδας, λέπεται τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. *Heraclidarum autem res geſtae, annis poſt excidium Troiae octoginta acciderunt.* Tatianus, Orat. contra Graecos. Τούτων δὲ οἱ περὶ Κράτητα πρὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου φασὶν αὐτὸν ἠκμακέναι, μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἐνδοτέρω τῶν ὀγδοήκοντα ἐτῶν. *Ex iſtis Crates, ante Heraclidarum reditum floruiſſe Homerum tradit, intra octoginta annos poſt bellum Troianum.* Eodem modo Velleius lib. 1. Clemens Strom. 1. Scholiaſtes Thucydidis lib. 1. Ioannes Tzetzes, Var. Hiſt. Chil. XIII. cap. CCCCXCI. Nonnulli extendunt tempus, & centum ac viginti annos, alii, centum & octoginta nobis memorant. Clemens, Strom. 1. Ἀπὸ Τροίας ἁλώσεως, ἐπὶ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι, ἢ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. *A captivitate Troiae, ad Heraclidarum reditum, anni centum & viginti, vel centum octoginta.*

CAP. IX.

Duo ſemper Spartae reges. Ampelii de illis locus emendatus. Duarum regiarum Spartae familiarum origo: e quarum prima, oriundi, Ἀγιάδαι *ſive* Ἀγίδαι, *adpellati, a ſecundo rege Agide, Euryſthei, ſive Euryſthenis, filio. Eorum monumenta, ubi: iſque locus,* Ἀγιάδαι *nuncupatus. Et Euryſtheus ille quidem, regnum annos quadraginta duos tenuit. Eius domus, ab Ariſtodemo patre ſtructa, poſteaque ab Ageſilao rege habitata. Succeſſit ei filius, Agis; qui regnavit annum unicum: ſicut Echeſtratus, eius filius, triginta quinque. Huic, Labotas ſucceſſit: qui eſt aliis Leobotes. Herodoti de eo error indicatus. Huic, ſucceſſit filius, Doryſſus: atque illi, Ageſilaus. Tempus regni utriuſque. Doryſſus, aliis Doryſſaeus, vel Doryagus, nominatur. Pauſaniae duplex error oſtenſus. Ageſilao, ſucceſſit Archelaus: deque eius regni annis emendatus Marianus Scotus. Archelao, ſuccedit Teleclus; deque eo Diodori Siculi locus emendatus: huic, Alcamenes; qui regnavit annos ſeptem & triginta; ſicut iſte, quadraginta.*

POST Heraclidarum reditum, quem iam pluribus enarravi, duos ſemper reges ſibi Lacedaemonii habuerunt: neque aliunde legere eos licitum. Inde Nazarius, in Panegyrico Conſtantini. *Nec Lacedaemoniis magis licuerit hoc inſtituto remp. ſuam tueri, quum regem niſi ex ſtirpe Herculis, non haberent.* Ac de regibus duobus, elegans eſt Mamertini iſte locus, in Panegyrico Maximiani. *Sic fit, ut vobis tantum imperium ſine ulla aemulatione commune ſit, neque ullum vos diſcrimen eſſe vitae patiamini; ſed plane, ut gemini illi reges Lacedaemonis Heraclidae, rempublicam pari ſorte teneatis.* Et initium regni Laconici hic ab Euſebio conſtituitur: quum apud Hebraeos Samuel, & Saul, rerum potirentur. Itaque hunc ſequutus Beda lib. de Temp. *Samuel, & Saul annis XXXII. Lacedaemoniorum regnum exoritur.* Quae totidem verbis Iſidorus Hiſpalenſis, in Chronico, & Lambertus Schafnaburgenſis. Honorius, De Imag. mundi, lib. III. *Samuel iudicat Iſrael duodecim annis. Lacedaemonium regnum tunc oritur.* Nec aliter Marianus Scotus, lib. I. & III. Primi autem duo reges fuerunt, Euryſthenes, & Procles: ut oſtendam in ſequentibus. In praeſens emendandus eſt Ampelii de illis locus, in libro Monoriati. *Euryſthenes, & Procles, gemini: qui genus ab Heraclidis deducentes primus, parte regna regnaverunt.* Reſtituo, *qui genus ab Heraclidis deducentes, primi Spartae regnaverunt.* Illud *regna*, eſt ab oſcitante librario, qui duas primas ſyllabas dictionis *regnaverunt*, negligenter geminaverat: cetera emendatio, clara eſt, & certa. Primus vero familiae primae, fuit.

EVRYSTHENES, ſive EVRYSTHEVS, ut ab aliis adpellatur: qui regnavit annos quadraginta duos. Euſebius. Λακεδαιμονίων πρῶτος ἐβασίλευσεν Εὐρυσθεὺς, ἔτη μβ'. Quae ſic vertit Hieronymus. *Lacedaemoniorum primus Euryſtheus, annis XLII.* Marianus Scotus. *In Lacedaemone primus regnavit Euryſtheus, annis XLII.* Ab hoc reges eius familiae Εὐρυσθενίδαι adpellati. Auctor Anonymus, De Regibus Lacedaemoniorum, quem, a Caſaubono exhibitum, ex illuſtri Bibliotheca Chriſtianiſſimi Galliae regis, Scaliger in lucem dedit, cum Euſebianis ſuis. Πρῶτος, Εὐρυσθένης Ἀριστοδήμου, ἑνὸς τῶν Ἡρακλειδῶν· ἀφ' οὗ πρῶτος οἶκος βασιλέων Εὐρυσθενίδαι ἐκλήθησαν. *Primus, Euryſthenes Ariſtodemi, unius ex Heraclidis: a quo reges primae familiae Euryſthenidae nuncupati.* Eius domus memoratur; & inhabitata regi poſtea Ageſilao. Cornelius Nepos, in eius Vita. *Domo eadem fuit contentus, qua Euryſthenes, progenitor maiorum ſuo-*

Digitized by Google

ſuorum, fuerat uſus. Ac videtur ab Ariſtodemo ſtructa, eius patre. Indicat Plutarchus illud, in Ageſilai Vita, ubi de illius domo. Οὐκ οἰκίας (ἤλλαξε) κατασκευὴν, ἀλλὰ κὴ τὰς θύρας ἀφῆκεν, ὅτως ὄσας σφόδρα παλαίας, ὡς δοκεῖν εἶναι ταύτας ἐκείνας, ἃς ἐπέθηκεν Ἀριστόδημος. *Haud (mutavit) domus fabricam, ſed reliquit etiam fores, quae adeo vetuſtae erant, ut hae ipſae viderentur, quas Ariſtodemus adpoſuerat*. Succeſſit ei filius.

AGIS: a quo reges inſequuti Ἀγίδαι dicti; ſive, ut alii Ἀγιάδαι. Pauſanias. Εὐρυσθένει, πρεσβυτέρῳ τῶν Ἀριστοδήμου παίδων ἡλικίαν, γνησίως λέγουσιν υἱὸν Ἄγιν. ἀπὸ τούτου δή, τὸ γένος τῶ Εὐρυσθένους καλοῦσιν Ἀγίδας. *Euryſthenei, filiorum Ariſtodemi natu maximo, filium fuiſſe dicunt Agin: ab hoc vero Euryſthenis poſteros vocant Agidas*. Anonymus, De Reg. Lacedaem. Δεύτερος, Ἄγις. ἀπὸ τούτου οἱ Εὐρυσθενίδαι καλοῦνται καὶ Ἀγίδαι. *Secundus, Agis. Ab hoc Euryſthenidae vocantur etiam Agidae*. Meminit Plutarchus, in Lyſandro, & Themiſtius, Orat. 1. Ac ſepulcra illis propria erant, iuxta Theomelidam. Pauſanias. Καλεῖται δὲ ἐν τῇ Σπάρτῃ Θεομηλίδα χωρίον. κατὰ τοῦτο τῆς πόλεως, τάφοι τῶν Ἀγιαδῶν βασιλέων εἰσί. *Eſt Spartae vicus Theomelida. In hac urbis parte, ſepulcra ſunt regum Agiadarum*. Meminitque iterum poſtea. Εἰς τέτον τὸ Δρόμον ἰόντι ἀπὸ τοῦ τάφου τῶν Ἀγιδῶν, ἐςιν ἐν ἀριστερᾷ μνῆμα Εὐμέδους. *In Dromum hunc eunti a ſepulcro Agidarum, ad ſiniſtram monumentum eſt Eumedis*. Eſtque ſine dubio hic ipſe locus, Ἀγιάδαι, ea ex re, adpellatus. Heſychius. Ἀγιάδαι, τόπος ἐν Λακεδαιμονίᾳ. *Agiadae, locus Lacedaemoniae*. Quae totidem verbis *Etymologici* quoque Auctor. Sub hoc rege, Lacedaemonii una cum Patreo urbem Patras in Achaia condidere: ut Pauſanias nos docet, in Laconicis, & Achaicis, & Anonymus, libro citato. Regnum vero Agis iſte annum tantum unum tenuit, ut Euſebius nobis tradit; & ex eo Marianus quoque Scotus. Dicitur vero *Hegeſis* Herodoto, lib. VII. Succeſſit filius

ECHESTRATVS. Anonymus, lib. De Reg. Laced. Τρίτος, Ἐχέστρατος, ὁ τοῦ Ἄγιδος. *Tertius, Echeſtratus, filius Agidis*. Indicat etiam Pauſanias. Ἐπὶ δὲ Ἐχεστράτου, τοῦ Ἄγιδος, βασιλεύοντος ἐν Σπάρτῃ. *Sub Echeſtrato vero, Agidis filio, Spartae regnante*. Sub hoc eiecti ſedibus ſuis Cinyrenſes: ut Pauſaniae, & Anonymo, memoratur. Regnavit autem annis quinque, & triginta. Euſebius. Λακεδαιμονίων ἐβασίλευσε τρίτος Ἐχέστρατος, ἔτη λε'. Hieronymus. *Lacedaemoniorum tertius Echeſtratus, annis XXXV*. Marianus Scotus. *Lacedaemoniorum ſecundus, Agis, anno regnavit uno. Poſt quem tertius, Echeſtratus, annis triginta quinque*. Meminit eius, & Herodotus, lib. VII. Succeſſit vero filius

LABOTAS. Anonymus, De Reg. Laced. Τέταρτος, Λαβώτας, ὁ Ἐχεστράτου. *Quartus, Labotas, Echeſtrati filius*. Pauſanias. Ἔτεσι δὲ ὕστερον ὑ πολλοῖς, Λαβώτας, ὁ Ἐχεστράτου, τὴν ἀρχὴν ἔσχεν ἐν Σπάρτῃ. *Annis vero nonnullis poſt, Labotas, Echeſtrati filius, Spartae principatum tenuit*. Meminit eius & Herodotus, cui *Leobotes* dicitur, Dorica dialecto, lib. 1. Αὐτοὶ δὲ Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, Λυκοῦργον, ἐπιτροπεύσαντα Λεωβώτεω, ἀδελφιδεὸν μὲν ἑωυτοῦ, βασιλεύοντος δὲ Σπαρτιητέων, ἐκ Κρήτης ἀγαγέσθαι ταῦτα. *Ipſi Lacedaemonii dicunt, Lycurgum, qui Leobotae, nepotis ex fratre, tutor fuit, & regnavit apud Spartanos, haec e Creta attuliſſe*. Quem locum reſpexit Pauſanias, iſtis verbis. Ἡρόδοτος, ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐς Κροῖσον, ὑπὸ Λυκούργου, τοῦ θεμένου τοὺς νόμους, φησὶν, ἐπιτροπευθῆναι παῖδα ὄντα. Λεωβώτῃ δὲ οἱ τίθεται τὸ ὄνομα, κὴ ὁ Λαβώταν. *Herodotus ubi de Croeſo verba facit, dicit, ſub Lycurgi, qui leges tulit, tutela eum fuiſſe, quum puer eſset: & Leoboten, non Labotam, ipſum adpellat*. Et Leobotes, etiam Mariano dicitur. Sed Herodoti, qui nepotem Lycurgi ex fratre facit, & tutorem item illum eius nominat, eſt memoriae magnus lapſus: ſiquidem, Leobote puero, necdum natus erat Lycurgus, quem ſub rege Archelao, anno regni eius triceſimo, leges demum ſuas tuliſſe, doceo Laconicarum Antiquitatum lib. 11. cap. 1. Ac triceſimus iſte Archelai annus, erat a Labotae morte tertius iam & centeſimus. Inſuper, nec patruus Labotae huius potuit Lycurgus eſſe, quum is ex Agidis foret, ipſe vero Eurypontidis, regis Polydectis frater: qui, quum moriens filium poſtumum, Charilaum, ſeu Charillum, ut alii ſcribunt, reliquiſſet, huius mox tutorem egit. Hoc veriſſimum eſt: ut oſtendam, quum de eo ſum acturus. Itaque Herodoti eſt manifeſtus ſatis error, qui, pro Charilao rege, Leoboten, Lycurgi pupillum facit. Regnavit autem hic Labotas annis ſeptem & triginta. Euſebius. Λακεδαιμονίων ἐβασίλευσε τέταρτος Λαβώτης ἔτη λζ'. Hieronymus. *Lacedaemoniorum quartus regnavit Labotes, annis XXXVII*. Eodem modo eſt apud Marianum Scotum. Eius apophthegma quoddam memoratur a Plutarcho, inter Laconica. Poſt hunc, filius

DORYSSVS regnum tenuit, Anonymus De Reg. Laced. Πέμπτος, Δόρυσσος, ὁ Λαβώτα. *Quintus, Doryſſus, Labotae filius*. Regnavit autem annos novem & viginti. Euſebius. Λακεδαιμονίων ἐβασίλευσε πέμπτος Δόρυσσος ἔτη κθ'. Hieronymus. *Lacedaemoniorum quintus Doryſſus, annis XXIX*. Herodoto, Doryagus dicitur, lib. VII. ac Clementi Doryſſaeus, Strom. 1. Meminit Pauſanias eius, non dumtaxat in Laconicis, verum etiam Meſſenicis: ſed Doryſſus utrobique, ut Euſebio, Hieronymo, & Anonymo, adpellatur. Apud Marianum Scotum, eſt Doriachus. *Lacedaemoniorum quintus Doryachus, annis XXIX*. Eius filius,

AGESILAVS I. ſuccedebat. Anonymus. Ἕκτος Ἀγησίλαος, ὁ Δορύσσου. *Sextus Ageſilaus, Doryſſi*. Regnavit annis quatuor & quadraginta. Euſebius. Λακεδαιμονίων ἐβασίλευσεν ἕκτος Ἀγησίλαος, ἔτη μδ'. Hieronymus. *Lacedaemoniorum ſextus Ageſilaus, annis XLIV*. Marianus. *Lacedaemoniorum ſextus Ageſilaus annis XLIV. regnavit*. Itaque Pauſaniae eſt manifeſtus ſatis error, qui Doryſſum iſtum, patrem, & Ageſilaum, filium, haud diu vixiſſe

Digitized by Google

xisse tradit, illis verbis. Τὰς δὲ ἐφεξῆς βασιλεύσαντας τῆς οἰκίας ταύτης, Δόρυσσον τὸν Λαβώτα, καὶ Ἀγησίλαον Δορύσσω, δι' ὀλίγου σφᾶς τὸ χρεὸν ἐπέλαβεν ἀμφοτέρους. *At qui ex ea familia deinde regnarunt, Doryssus, Labotae filius, & Doryssi Agesilaus, intra breve uterque tempus decesserunt.* Nam quo modo dici illi decessisse intra breve tempus possunt, qui regnarunt annos tres & septuaginta? Eodem modo, quod subiungit: Ἔθηκε δὲ καὶ Λυκοῦργος Λακεδαιμονίοις τοὺς νόμους, ἐπὶ τῆς Ἀγησιλάου βασιλείας. *Tulit vero etiam Lacedaemoniis Lycurgus leges regnante Agesilao.* Etiam hic est magnus error: uti clare docui, Laconic. Antiqu. lib. II. cap. v. Meminit vero Agesilai huius Pausanias iterum, in Messenicis; ut & Clemens, Strom. I. Herodoto vero, utenti Ionica dialecto, Ἡγησίλεως nuncupatur, lib. VII. Successit autem ei filius

ARCHELAVS. Anonymus. Ἕβδομος, Ἀρχέλαος, ὁ Ἀγησιλάου. *Septimus, Archelaus, Agesilai filius.* Pausanias: Ἀγησιλάου δὲ παῖς ἐγένετο Ἀρχέλαος. *Agesilai vero filius fuit Archelaus.* Regnavit annis sexaginta. Λακεδαιμονίων ἕβδομος ἐβασίλευσεν Ἀρχέλαος ἔτη ἑξήκοντα. Hieronymus. *Lacedaemoniorum septimus Archelaus, annis LX.* Corruptus numerus apud Marianum Scotum. *Lacedaemoniorum septimus Archelaus, annis XL.* Restitue, & transpone literas numerales, *annis LX.* Eius anno tricesimo, latae a Lycurgo leges, ut ostendo Lacon. Antiquit. lib. II. cap. v. Vrbem AEgyn, adiuvante Charilao, alter familiae regiae, expugnavit: ut Pausanias commemorat, in Laconicis; & Anonymus, De Reg. Laced. Huic

TELECLVS successit, eius filius. Anonymus. Ὄγδοος, Τήλεκλος, Ἀρχελάου. *Octavus, Teleclus, Archelai filius.* Regnum vero tenuit annos quadraginta. Eusebius. Λακεδαιμονίων ὄγδοος ἐβασίλευσε Τήλεκλος, ἔτη τεσσαράκοντα. Hieronymus. *Lacedaemoniorum octavus Teleclus, annis XL.* Totidem verbis Marianus. Sub eo Lacedaemonii urbes finitimas, Amyclas, Pharin, & Geranthras, quum Achaei adhuc eas retinerent, bello in potestatem redactas everterunt. Pausanias. Ἀρχελάου δὲ ἦν Τήλεκλος ἐπὶ τούτου πόλεις Λακεδαιμόνιοι τῶν περιοικίδων, πολέμῳ κρατήσαντες, ἐξεῖλον, Ἀμύκλας, καὶ Φάσιν, καὶ Γεράνθρας, ἐχόντων ἔτι Ἀχαιῶν. *Archelai autem filius erat Teleclus. Huius temporibus urbes finitimas, Amyclas, Pharin, & Geranthras, bello, captas, everterunt, quum Achaei illas adhuc obtinerent.* Ac de Amyclis, meminit Pindarus, Isthm. Od. VII.

Ἢ Δωρίδ' ἀποικίαν ἡνίκ' ὀρθῷ
Ἔζησας ἐπὶ σφυρῷ
Λακεδαιμονίων· ἕλον δ' Ἀμύκλας
Αἰγεῖδαι, σέθεν ἔκγονοι.
An quando Doricam coloniam recto
Constituisti in talo
Lacedaemoniorum; receperunt vero Amyclas
AEgidae, tui progenitores?

Vitam finiit interfectus a Messeniis in fano Dianae. Pausanias. Οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον τούτων, ἀπέθανεν ὑπὸ Μεσσηνίων Τήλεκλος, ἐν Ἀρτέμιδος ἱερῷ. *Non multo post haec, Teleclus a Messeniis occisus est, in Dianae fano.* Diodorus Siculus, ubi res Messeniorum narrat, in proelio cecidisse refert, lib. XV. Μετὰ δὲ ταῦτα, Τηλέκλου, τοῦ βασιλέως τῶν Λακεδαιμονίων, ἀποθανόντος ἐν ἀγῶνι, κατεπολεμήθησαν ὑπὸ Λακεδαιμονίων οἱ Μεσσήνιοι. *Post haec vero, quum Teleclus, Lacedaemoniorum rex, in acie cecidisset, Messenii a Lacedaemoniis sunt debellati.* Ita locum hunc restituo: male enim hodie editur, Μετὰ δὲ ταῦτα, Τηλεκλύτου βασιλέως τ Λ. *Post haec vero, quum Teleclytus, rex L.* Meminitque eius, in Dianae Limnatidis fano interfecti, idem iterum Pausanias, in Laconicis, alio loco, & Messenicis. Apophthegma eius quoddam memoratur a Plutarcho, in Apophthegmatibus. Telecli vero filius

ALCAMENES fuit: & post patrem regnum tenuit. Anonymus. Ἔνατος, Ἀλκαμένης, ὁ Τηλέκλου. *Nonus, Alcamenes, Telecli filius.* Regnavit annis septem & triginta. Eusebius Λακεδαιμονίων ἐβασίλευσεν ἔνατος Ἀλκαμένης ἔτη λζ'. Hieronymus. *Lacedaemoniorum nonus Alcamenes, annis triginta septem.* Mariano, nescio unde sumto nomine, LOCHO dicitur. Pausanias, ut solet, regem nominat, regni annos praetermittit. Τηλέκλου δὲ ἀποθανόντος, Ἀλκαμένης ἔσχεν ὁ Τηλέκλου τὴν ἀρχήν. *Teleclo autem vita functo, Alcamenes, Telecli filius, principatum tenuit.*

CAP. X.

Novem priorum regnum Agidarum tempus, quo regnarunt, computatum. Cedreni, Eusebii, Bedae, Mariani Scoti, Lamberti Scafnaburgensis, & Lucae Tudensis, de defectu regni Lacedaemoniorum, magnus error. Procles, familiae secundae primus, Eurysthene fratre anno uno minus vixit. Vtriusque inter se discordia, nisi in condenda Thera. Alcamenis filius, Polydorus. Eius gesta; & collega, Theopompus: virtus item, atque caedes, a Polemarcho perpetrata. Honores, qui defuncto habiti. Domus, ab uxore vendita, & βοώνητα adpellata.

HABES, en, familiae Agidarum primos reges, numero novem: ex quibus Eurysthenes primus, ut ostendi, regnum tenuit annos quadraginta duos, Agis unum, Echestratus triginta quinque, Labotas triginta septem, Doryssus viginti novem, Agesilaus quadraginta quatuor, Archelaus sexaginta, Teleclus quadraginta, Alcamenes triginta septem. Suntque anni universi trecenti quinque: ac rectissime computatum a Cedreno. Τότε καὶ Εὐρυσθεὺς ἐκράτει τῶν Λακεδαιμονίων ἔτη τεσσαράκοντα δύο. καὶ ἄλλοι μετ' αὐτὸν ὀκτώ. τὰ δὲ πάντα ἔτη κατέσχεν ἡ ἀρχὴ αὐτῶν τριακόσια, καὶ εἴκοσι πέντε. *Tunc etiam Eurysthenes regnum in Lacedaemonios tenuit annos quadraginta duos: aliique post hunc octo. Anni vero eius regni universi trecenti viginti quinque.* Sed, Cedrene, an hic reges Lacedaemonii desierunt? Sic statuere videris, quum haud ullum esse subsequu-

Digitized by Google

sequutum tradas. Verum, quod tu innuis tantum, alii aperte dicunt: & in prima Olympiade, in quam annus ultimus Alcamenis incidit, defeciſſe. Euſebius, ad illud tempus. Οἱ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς ἕως τῶνδε διήρκεσαν. Quae ſic vertit Hieronymus. *Lacedaemoniorum reges defeceruns*. Et alibi, lib. I. Λακεδαιμονίων ἐβασίλευσεν ἔννατος Ἀλκαμένης, ἔτη λζ'. Οὗτος τελευταῖος ἐστι τῆς πρώτης οἰκίας· τῆς δὲ δευτέρας οἰκίας, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ἐβασίλευσαν, ἓξ βασιλεῖς. *Lacedemoniorum nonus rex Alcamenes, annis XXXVII. Hic ultimus fuit primae familiae: e ſecunda vero, per eadem tempora, reges ſex regnarunt*. In quibus verbis nihil recti, nihil veri eſt. Etenim nec primae familiae ultimus Alcamenes fuit, nec ſecundae per haec tempora ſex dumtaxat regnaverunt: quum Charilaus, qui illius ſeptimus fuit, regnum tenuerit cum collega Archelao, item ſeptimo prioris: uti conſtat ex Pauſania, & Plutarcho. Et Euſebium ſequuntur alii; Beda, Marianus Scotus, Lambertus Scafnaburgenſis, & Lucas Tudenſis. Sed profecto eſt hic manifeſtus error: ac fuere poſt Alcamenem, in quo illi defeciſſe regnum volunt, reges plurimi. Vide omnes, cum qui eum ſunt ſequuti, tum familiae ſecundae, apud Pauſaniam: qui recenſet accurate univerſos in Laconicis: item Anonymum, pluribus iam citatum locis, & citandum etiam deinceps. Ego carptim quaedam de nonnullis dicam, & quae maxime memorantur. Inter duos priores reges, Procles quidem, ut iunior, ita anno minus vixit, verum rebus geſtis clarior. Cicero, De divin. lib. II. *Procles, & Euryſthenes, Lacedaemoniorum reges, gemini fratres fuerunt. Ac hi nec totidem annos vixerunt: anno Proclis vita brevior fuit, multoque is fratre rerum gestarum gloria clarior*. Et uterque animis inter ſe valde diſſidebant: tantum in condenda Thera colonia concordes. Vide Pauſaniam, haec dicentem, in Laconicis. Sed ad reges Agidas iam revertamur: inter quos Alcameni patri, de quo dixi, ſucceſſit filius.

POLYDORVS. Anonymus de Reg. Laced. Δέκατος, Πολύδωρος, ὁ Ἀλκαμένης. *Decimus, Polydorus, Alcamenis filius*. De eo, atque rebus eius, ſic Pauſanias. Τελευτήσαντος, ᾧ Ἀλκαμένης Πολύδωρος, ἡ βασιλείαν παρέλαβεν ὁ Ἀλκαμένης, καὶ ἀπουσίαν τε ἐς Ἰταλίαν Λακεδαιμόνιοι τὴν ἐς Κρότωνα ἔξειλαν, καὶ ἀπαοικίαν ἐς Λοκροὺς, τοὺς πρὸς ἄκρᾳ Ζεφυρίῳ. καὶ ὁ πόλεμος, ὁ καλούμενος Μεσσηνιακὸς, Πολυδώρου βασιλεύοντος μάλιστα ἐς ἀκμὴν προῆλθε. *Alcamene autem mortuo, eius filius Polydorus regnum adiit: & coloniam Lacedaemonii in Italiam deduxere, cum Crotonem, tum & Locros, ad Zephyrium promontorium. Bellum etiam Meſſeniacum adpellatum, regnante Polydoro maxime flagravit*. Quae ex eo quoque Anonymus. Collega ei in regno fuit, ex altera familia, Theopompus, Nicandri filius, cuius ductu maxime id bellum geſtum eſt. Pauſanias, ibidem. Τοσοῦτον δ' ἐν τῷ παρόντι μνησθησόμεθα αὐτῶν. τὰ πολλὰ ἡγήσαντο Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ πρότερῳ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ Θεόπομπον, τὸν Νικάνδρου, βασιλέα ὄντα τῆς οἰκίας. *Tantum vero in preſens de iis referemus; primum adverſus Meſſenios bellum maxima ex parte, Theopompi, alterius familiae regis, ductu geſtum eſſe*. Memoratque ſtrategema Polydori, quo, diſſidio quum collega Theopompo ſimulato, circumventos aſtu Meſſenios profligavit, Polyaenus, lib. I. Rhetram utriuſque refert Plutarchus, in Lycurgo. Τέταρτον μέντοι, τῶν πολλῶν ἀφαιρέσει, καὶ προσθέσει τὰς γνώμας διαστρεφόντων, καὶ παραβιαζομένων, Πολύδωρος, καὶ Θεόπομπος, οἱ βασιλεῖς, τάδε τῇ ῥήτρᾳ παρενέγραψαν· Αἱ δὲ σκολιὰν ὁ δῆμος ἕροιτο, τὰς πρεσβυγενέας, καὶ ἀρχαγέτας, ἀποστατῆρας εἶμεν. *Poſtea, quum multi detrahendo, & addendo, decreta perverterent, & adulterarent, Polydorus, & Theopompus, reges, haec inſeruerunt rhetrae: Quae prave populus rogaverit, ea ſenatui, ac principibus, retractandi ius eſto*. Quin & apophthegmata quaedam Polydori referuntur ab eodem hoc Plutarcho, inter Apophthegmata Laconicâ. Meminit eius & Herodotus libro VII. Virtutem eius, & commiſſam a Polemarcho quodam caedem, poſtquam bellum cum Meſſeniis confeciſſet, tradit Pauſanias, iſtis verbis. Διαπεπολεμημένου δὲ τοῦ πρὸς Μεσσήνην πολέμου, καὶ ἤδη Λακεδαιμονίοις δορυκτήτου τῆς Μεσσηνίας ὕστης, Πολύδωρον, εὐδοκιμοῦντα ἐν Σπάρτῃ γνώμῃ Λακεδαιμονίων μάλιστα ὄντα τῷ δήμῳ· ὁ γὰρ βίαιον, ὅτε ὑβρισθὴν, λόγον παρέχετο ἐς οὐδένα, ἐν δὲ ταῖς κρίσεσι τὰ δίκαια ἐφύλασσεν, οὐκ ἄνευ φιλανθρωπίας. ἔχοντος δὲ ἤδη Πολυδώρου λαμπρὸν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὄνομα, Πολέμαρχος, οἰκίας ἐν Λακεδαίμονι ἀνὴρ οὐκ ἀδόξου, θρασύτερος δὲ, ὡς ἐδήλωσε, γνώμῃ, φονεύει τὸν Πολύδωρον. *Confecto autem bello Meſſeniaco, & redactis in poteſtatem Meſſeniis, ſpectatus erat apud Spartanos Polydorus, & acceptus maximopere Lacedaemoniorum populo: neque enim per vim umquam quidquam egerat, aut in ullum contumelioſe dixerat, & iuſtitiam in iudiciis, non ſine humanitate, obſervabat. Itaque quum clarum eius inter Graecos univerſos nomen eſſet, Polemarchus, homo Spartanus, & familia non obſcura, ſed audacia, ut teſtatum ipſe fecit, inſignis, interfecit*. De interfecto, ſic Anonymus, lib. De Reg. Laced. Οὗ δὲ Πολύδωρος, ὑπὸ Πολεμάρχου, ἀνδρὸς Λάκωνος, ἀναιρεῖται. *Polydorus vero, a Polemarcho, viro Lacedaemonio, e medio tollitur*. Interfecto, honores magnos Lacedaemonii decreverunt: inter quos & iſtud fuit, ut in iis quae deinde publice obſignanda forent, eius imagine magiſtratus pro ſigillo uteretur. Pauſanias. Παρὰ δὲ τῷ Ὄρεϊ τὸν τάφον, ἐστὶν εἰκὼν Πολυδώρου, τοῦ Ἀλκαμένους· οὗτος βασιλέων ἐς τοσοῦτο τιμῆς προήκασιν, ὥστε οἱ τὰς ἀρχὰς ἔχοντες, ὁπόσα δεῖ σημαίνεσθαι, τῷ Πολιδώρου σημαίνονται τῇ εἰκόνι. *Prope Oreſtis ſepulcrum, eſt effigies Polydori, Alcamenis filii: cui, prae cunctis aliis regibus, tantum honoris tribuerunt, uti magiſtratus omnes, ſi quid obſignari oporteat, ea imagine Polydori obſignent*. Vides quoque, effigiem illi collocatam, iuxta ſepulcrum Oreſtis. Domus eius, poſtquam interfectus eſſet, ab uxore

bubus

bubus aliquot venum data (a), & Βοώνητα ea ex re adpellata est. Idem Pausanias. Λακεδαιμονίοις δὲ κατὰ ταύτωι τὴν ὁδὸν ἐστιν, ὡς ἤδη λέλεκταί μοι, τὰ ὀνομαζόμενα Βοώνητα, Πολυδώρου ποτὲ οἰκία τοῦ βασιλέως· ἀποθανόντος δὲ, παρὰ τῆς Πολυδώρου τῆς γυναικὸς ἐπρίαντο, ἀντιδόντες βοῦς. *In hac ipsa via, ut iam dixi, sunt Booneta, quae vocantur: ea fuit regis Polydori domus: quam, eo mortuo, ab uxore eius emerunt, datis in pretium bubus.* Respexisse Hesychius videri potest, ubi inquit. Βοώνητα, ἐπὶ ὠνῇ βοῶν δοθέντα. *Booneta, quae, aestimato bubus pretio, venum data.*

CAP. XI.

Eurycrates I. sub quo se Messenii continuere. Eius filius, Anaxander: sub quo, postquam defecissent, debellati, & Peloponneso eiecti, per ducentos nonaginta novem annos patria extorres egere: donec, victis pugna Leuctrica Lacedaemoniis, eam postliminio recuperarunt. Pausanias, Dinarchus, & Lycurgus, emendati. Eurycrates II. & Leon, reges: ac sub illis Lacedaemonii varie a Tegeatis profligantur, & adfliguntur: quos debellant tamen tandem, sub Anaxandride rege, inventis Oreitis ossibus: idque quando factum fuerit.

POST Polydorum, regnavit filius, EVRYCRATES I. Anonymus. Ἑνδέκατος Εὐρυκράτης, ὁ Πολυδώρου. *Vndecimus, Eurycrates, Polydori filius.* Sub hoc se Messenii continuere. Ἐπὶ μὲν δὴ Εὐρυκράτους τοῦ Πολυδώρου βασιλεύσαντος, Μεσσήνιοί τε ἠνείχοντο ὑπήκοοι Λακεδαιμονίοις ὄντες, καὶ παρὰ τῷ δήμῳ τῶν Ἀργείων ἡδέν σφισιν ἀπήντησε νεώτερον. *Eurycrate, Polydori filio, regnante, Messenii Lacaedemoniis aequo satis animo paruerunt; neque Argivorum populus novi quidquam adversus ipsos est molitus.* Meminit eius etiam Herodotus libro VII. Succedit illi filius,

ANAXANDER: cuius itidem Herodotus meminit, lib. citato. Anonymus. Δωδέκατος Ἀνάξανδρος, ὁ Εὐρυκράτους. *Duodecimus, Anaxander, Eurycratis filius.* Sub hoc Messenii, quum se rursum commovissent, tota demum Peloponneso sunt eiecti. Pausanias. Ἐπὶ δὲ Ἀναξάνδρου, τοῦ Εὐρυκράτους, (τὸ γὰρ χρεὼν ἤδη Μεσσηνίοις ἤλαυνεν ἐκτὸς Πελοποννήσου πάσης,) ἀφίσανται Λακεδαιμονίων οἱ Μεσσήνιοι· καὶ χρόνον μὲν ἀντέσχον πολεμοῦντες, ὑποσπονδοὶ δὲ, ὡς ἐκρατήθησαν, ἀπῆσαν ἐκ Πελοποννήσου. *Sub Anaxandro vero, Eurycratis filio, (etenim Messenios iam e Peloponneso tota fatum suum eiiciebat,) Messenii a Lacedaemoniis deficiunt, ac bellando aliquandiu substinebant; sed postremo superati, certis pactis, Peloponneso excesserunt.* Breviter Anonymus. Ἐπὶ τούτου (τοῦ Ἀναξάνδρου,) Λακεδαιμονίων ἀφίστανται Μεσσήνιοι. *Sub hoc, (Anaxandro,) Messenii a Lacedaemoniis desciscunt.* Duravit autem bellum id viginti annis, uti notum ex Historia: & Messenii, patria eiecti sua, in exsilio permanserunt; dum Epaminondas illos, superatis pugna Leuctrica Lacedaemoniis, revocavit, & Messenen instauravit. Eiecti autem Olymp. XXVIII. anno I. Pausanias diserte dicit, in Messenicis. Ἑβδόμῳ ἔτει, ᾗ ὁ πόλεμος ὁ δεύτερος Λακεδαιμονίων καὶ Μεσσηνίων τέλος ἔσχεν, Ἀθηναίοις ἄρχοντος Αὐτοδένους, ἔτει πρώτῳ τῆς ὀγδόης τε καὶ εἰκοστῆς Ὀλυμπιάδος. *Capta autem est Ira, bellumque secundum Lacedaemoniorum cum Messeniis finem habuit, archonte Athenienssium Autosthene, anno primo Olympiadis vicesimae octavae.* Rem, non tempus, dicit iterum, in Messenicis. Ex altera familia, regnabat Anaxidamus, Zeuxidami filius. Idem Pausanias in Laconicis. Ζευξιδάμου δὲ Ἀναξίδαμος ὁ παῖς ἐκδέχεται τὴν ἀρχήν· ἐπὶ τούτου Μεσσήνιοι φεύγουσιν ἐκ Πελοποννήσου, πολέμῳ τὸ δεύτερον κρατηθέντες ὑπὸ Σπαρτιατῶν. *Zeuxidami vero filius Anaxidamus regnum suscipit: eoque regnante Messenii, a Lacedaemoniis bello iterum superati, excedunt Peloponneso.* Restituti autem demum postliminio Olympiadis centesimae secundae anno tertio. Videre est apud Diodorum, lib. XV. memoratque idem Pausanias, in Messenicis citatis, aliquanto post. Κατῆλθον δὲ ἐς Πελοπόννησον οἱ Μεσσήνιοι, καὶ ἀνεσώσαντο τὴν αὐτῶν ἔτει καὶ ὀγδοήκοντα καὶ διακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον μετὰ Εἵρας ἅλωσιν· Δυσνικήτου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, τρίτῳ δὲ ἔτει τῆς δευτέρας καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. *Rediere autem in Peloponnesum Messenii, patriamque postliminio receperunt, ducentis & octoginta septem annis postquam Ira expugnata: Dysniceto quidem Athenis Archonte, Olympiadis vero centesimae secundae anno tertio.* Sed corrupta sine dubio illa verba: siquidem ab Olympiadis vicesimae octavae anno primo, ad tertium centesimae secundae, anni sunt ducenti nonaginta novem. Computato, quisquis volet, & rem ita se habere deprehendet. Ergo omnino rescribendum, καὶ ἀνέσωσαν τὴν αὐτῶν, ἐννέα καὶ ἐννενήκοντα καὶ διακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον. *Patriamque postliminio receperunt annis ducentis nonaginta novem post.* Ac confirmat emendationem meam ipse Pausanias, in sequentibus mox verbis, ubi, numero rotundo, annos memorat trecentos; anno nempe trecentesimo, qui inceptus, pro completo computatur. Μεσσήνιοι δὲ ἐκτὸς Πελοποννήσου τριακόσια ἔτη μάλιστα ἦλῶντο. *Messenii vero extra Peloponnesum trecentis ad summum annis extorres agebant.* Neque tempus etiam Isocrates dicit, in Archidamo. Ἡμᾶς δὲ Μεσσήνης ἀποστερῆσιν, οἱ πλεῖον ἢ δισπλάσιον χρόνον, ἢ τοσοῦτον, τυγχάνομεν ἔχοντες αὐτήν. καὶ Πλαταιὰς μὲν, καὶ Θεσπιὰς, ἐχθὲς καὶ πρώην πεποιήκασιν ἀνάστατος· ταύτην δὲ, διὰ τριακοσίων ἐτῶν κατοικίζουσιν. *Nobis autem Messenam, quam duplo longius tenuimus, ereptum eunt: ac Plataeas quidem, & Thespias*

[a] Antiquissimis temporibus, pecunia nondum inventa, rerum permutatione contractus ille perfectus fuisse videtur, qui *emtio*, & *venditio* a Iurisconsultis adpellatur. De quo tamen consule Titulum Digestorum *De Emtione & Venditione*, & Titul. XXIV. *Lib. III. Institut. Civil.* ad eumque *Vinnium* doctissimum, ubi & *Homeri* versus rem comprobantes adferuntur, & *Plinius* de hoc ipso agens laudatur. Ipse locum tantum ex *Palaephato* addiderim qui ita habet *Cap. XXVII.* ἀργυρίου γὰρ οὐ πω οἱ τότε ἄνθρωποι οὐκ ἐχρῶντο, ἀλλὰ σκεύεσι. Ceterum observandum apud Athenienses, aliosque etiam, a quibusdam adfirmari nummos fuisse, qui Βοῦς *Boves* dicerentur. Adi *Thesei Vitam Cap. XIX. Tom. I.*

Digitized by Google

& Theſpias, nuper admodum everterunt, hanc autem, poſt trecentos annos inſtaurant. Dinarchus, oratione in Demoſthenem, valde exerrat, annos dicens quadringentos. Τότε τὴν ἐν Λεύκτρῃ μάχῃ ἐνίκησεν ἡ τῶν Θηβαίων πόλις, τότε εἰς τὴν, ἀπόθητον νομιζομένῃ εἶναι, Λακεδαιμονίων χώραν ἐσέβαλον. κατ' ἐκείνας τὰς πολλὰ, κ) καλὰ, διεπράξαντο ἔργα. Μεσσήνῃ τετρακοσιοστῷ ἔτει κατῴκισαν. *Tunc victoriam Leuctricam obtinuere Thebani; tunc Lacedaemoniorum regionem, quae vaſtari nunquam poſſe putabatur, invaſerunt: tum res multas, ac praeclaras, geſſerunt: Meſſenam quadringenteſimo anno inſtaurarunt*. Sed, correctione levi, locum eum ſic reſtituo, Κατ' ἐκείνας τὰς χρόνες πολλὰ κ) καλὰ, διεπράξαντο ἔργα, Μεσσήνῃ τε τριακοσιοστῷ ἔτει κατῴκισαν. *Tum res multas, ac praeclaras, geſſerunt, Meſſenamque trecenteſimo anno inſtaurarunt*. Quin ulterius excedit Lycurgus oratione in Leocratem, & quingentos annos tradit. Μεσσήνῃ πεντακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον ἐκ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων συνοικίθεισαν. *Meſſenam quingentis annis poſt a quibuſvis hominibus inſtauratam*. Sed & illic reſcribendum, τριακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον. *Trecentis annis poſt*. Temere confuſi a librariis numeri: neque enim rerum Graeciae adeo imperitum fuiſſe hunc Auctorem exiſtimandum eſt. Anaxandro vero huic, in regno ſucceſſit

EVRYCRATES II. qui Herodoto Eurycratides lib. VII. Anonymus De Reg. Laced. Τρισκαιδέκατος, Εὐρυκράτης ὁ δεύτερος, ὁ Ἀναξάνδρου. *Decimus tertius, Eurycrates ſecundus, Anaxandri filius*. Memorat eius apophthegmata quaedam Plutarchus, inter Laconica. Poſt hunc eius filius,

LEO. Idem Anonymus. Τεσσαρεσκαιδέκατος, Λέων, Εὐρυκράτους. *Decimus quartus, Leo, Eurycratis filius*. Sub utroque hoc, patre, ac filio, Lacedaemonii variis a Tegeatis cladibus adfecti fuere. Pauſanias. Ἀναξάνδρῳ δὲ, υἱὸς Εὐρυκράτης γίνεται. Εὐρυκράτους δὲ τοῦ δευτέρου, Λέων. ἐπὶ τούτων βασιλεύοντων, Λακεδαιμόνιοι πρόσπταιον ἐν τῷ πρὸς Τεγεάτας πολέμῳ τὰ πλείονα. *Anaxandro vero, filius Eurycrates naſcitur; Eurycrati autem ſecundo, Leo. His regnantibus, pluribus Lacedaemonii cladibus a Tegeatis ſunt adfecti*. Anonymus, de ſolo Leone dicit. Meminit Eurycratis quidem etiam Herodotus, lib. VII. & Leonis item, lib. I. ac VII. Cuius quoque Hegeſiclem collegam tradit, e familia ſecunda; ut & clades, quas intulerant Tegeatae. Ecce verba, lib. I. Ἐπὶ γὰρ Λεοντος βασιλεύοντος, κ) Ἡγησικλέους, ἐν Σπάρτῃ, τὰς ἄλλας πολέμους εὐτυχέοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρὸς Τεγεήτας μόνους προσέπλαιον. *Sub Leone, & Hegeſicle, Spartae regnantibus, Lacedaemonii, ceteris bellis proſpere geſtis, adverſus ſolos Tegeatas infeliciter pugnarunt*. Ac de cladibus iterum poſtea. Ἀεὶ (οἱ Λακεδαιμόνιοι) τῷ πολέμῳ ἡσσῶντο ὑπὸ Τεγεητέων. *Semper (Lacedaemonii) a Tegeatis vincebantur*. Adeo autem adflixere ſuperatos Tegeatae, uti agros, quos vaſtarunt, denuo iuberent choenices tenentes colere. Libanius, in Panegyrico Iuliani. Ἦν ἕτεμον Σπαρτιᾶται γῆν Τεγεατῶν, ταύτῃ ἠργάζοντο τοῖς νενικηκόσι χοίνικας ἔχοντες. *Spartani, quam Tegeatarum terram devaſtaverant, hanc ipſam colebant, ad victorum imperium choenices geſtantes*. Succeſſit huic filius

ANAXANDRIDES. Anonymus. Πενταικαιδέκατος, Ἀναξανδρίδης, ὁ Λεόντος. *Decimus quintus, Anaxandrides, Leonis filius*. Sub hoc, verſa in melius fortuna, tandem plane Tegeatas debellarunt. Pauſanias. Ἐπὶ δὲ Ἀναξανδρίδου τοῦ Λεόντος, ἐπικρατέστεροι Τεγεατῶν γίγνονται τῷ πολέμῳ. *Regnante vero Anaxandride, Leonis filio, Tegeatas bello ſuperarunt*. Illud autem quanam demum ratione factum fuerit, Oreſtis oſſibus, monitu oraculi, quaeſitis, & inventis, narrat fuſe, in ſequentibus ſtatim verbis: & Herodotus, lib. I. Accidiſſe autem illud Olympiade quinquageſima, & octava, auctor nobis eſt Solinus cap. V. *Priſcorum autem molem teſtantur etiam Oreſtis ſuprema: cuius oſſa Olympiade quinquageſima, & octava, Tegeae inventa a Spartanis, oraculo monitis*.

CAP. XII.

Anaxandridae patri ſuccedit Cleomenes I. & quae geſſerit: inter quae eiectio Piſiſtratidarum. Huic ſuccedit Leonidas, frater. Eius pugna memorabilis ad Thermopylas, contra Perſas. Quotus ab Hercule. Suidae locus ea de re emendatus. Eius uxor: Gorgo, aut Gorgone, dicta. Huic ſucceſſit Pliſtarchus, admodum puer, ſub Pauſaniae tutela. Thucydides conciliatus. Huic Pliſtonax ſuccedit: qui deiectus, & reductus. Quam diu regnaverit. Huic ordine ſucceſſere, Ageſipolis I. Cleombrotus, Ageſipolis II. & Cleomenes II.

ANAXANDRIDAE ſucceſſit filius CLEOMENES. Anonymus. Ἑκκαιδέκατος, Κλεομένης. Hinc quae geſſerit, vide apud eumdem Anonymum, & Pauſaniam; a quo fuſe memorantur. Inter cetera, Athenienſes a Piſiſtratidis liberavit: quod, praeter Pauſaniam, Anonymumque, etiam Herodotus refert, lib. V. Quam graviter autem Argivos adflixerit, tradit Anonymus; & Pauſanias, non dumtaxat in Laconicis, verum & in Corinthiacis: meminitque item Ariſtoteles, Politic. lib. V. cap. III. Verum tamen, arma in urbem Argivorum infeſta ducens, a mulieribus repulſus fuit: uti teſtis eſt Plutarchus, lib. De Virt. Mul. Refert Apophthegmata eius Plutarchus, in Apopthegm. Lac. item ſtrategema quoddam Polyaenus, lib. I. tum res item eius plures, & deiectum regno Demaratum, e familia altera regem, tradit Herodotus, lib. VI. & ex eo Athenaeus, lib. X. ac Pauſanias, in Laconicis: e quo etiam Anonymus. Tandem, in furorem actus, ſemet ipſe interfecit: uti memorant, Herodotus, lib. VI. Plutarchus, in Apophthegm. Lac. Euſtathius, ad Iliad. μ'. & Odyſſ. α' Pauſanias in Laconicis. Et Anonymus, in eius rebus.

Digitized by Google

rebus. Breviter meminit Aristides, in Oratione de Concordia. Καὶ τὴν Κλεομένους τοῦ Λακωνικοῦ νίκλω ἀναμένειν, ὃς τὸ αὐτοῦ σῶμα κατεχόρδευσεν, ἐκ ποδῶν ἀρξάμενος. *Et Cleomenis Lacedaemonii victoriam exspectare, qui seipsum minutatim dissecuit, a pedibus exorsus.* Itaque postquam decessit, sine mascula prole ulla, successit ei

LEONIDAS, frater: celeberrimus pugna illa ad Thermopylas, contra Persas depugnata; cuius plurimi meminerunt. Anonymus. Ἕβδομος καὶ δέκατος, Λεωνίδας, Ἀναξανδρίδου, Δωριέως ἀπ' ἀμφοτέρων τοκέων ἀδελφὸς, ὁ ἐν τῇ ἐς Θερμοπύλας μάχῃ ἡρωϊκῶς καταστρέψας τὸν βίον. *Decimus septimus, Leonidas, Anaxandridae filius, Doriei ex utroque parente frater, qui in pugna ad Thermopylas heroica morte vitam finiit.* Est de eo corruptissimus Suidae locus, per occasionem istam emendandus. Λεωνίδας, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, Ἀναξανδρίδης, ἀφ' Ἡρακλέους ἡ. βασιλεὺς. *Leonidas, rex Lacedaemoniorum, Anaxandrides, ab Hercule octavus rex.* Primo legendum, Ἀναξανδρίδου, *Anaxandridae.* Neque enim Anaxandrides cognomento dicebatur, sed erat Anaxandridae filius: uti constat ex Herodoto, & Pausania; ac citatis Anonymi verbis: deinde, illud quoque falsum, octavum ab Hercule fuisse, quum vicesimus certe esset. Ecce testem mihi Herodotum, qui progeniem accurate valde memorat, ubi de hac pugna agit, lib. VII. Ὃ δὲ θαυμαζόμενος μάλιστα, καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος μάλιστα ἡγεμόνος, Λακεδαιμονίοισι ἦν, Λεωνίδης Ἀναξανδρίδεω, τοῦ Λέοντος, τοῦ Εὐρυκρατίδεω, τοῦ Ἀνάξανδρου, τοῦ Εὐρυκράτεος, τοῦ Πολυδώρου, τοῦ Ἀλκαμένεος, τοῦ Τηλέκλου, τοῦ Ἀρχέλεω, τοῦ Ἡγησίλεω, τοῦ Δορυάγου, τοῦ Λεωβώτεω, τοῦ Ἐχεστράτου, τοῦ Ἡγησίου, τοῦ Εὐρυσθένεος, τοῦ Ἀριστοδήμου, τοῦ Ἀρισταμάχου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ἡρακλέους. *Qui vero maxima in admiratione habebatur, duxque exercitus universi, Lacedaemonius erat, Leonides, filius Anaxandridae, qui Leonis, qui Eurycratidae, qui Anaxandri, qui Eurycratis, qui Polydori, qui Alcamenis, qui Telecli, qui Archelai, qui Agesilai, qui Doryagi, qui Leobotae, qui Echestrati, qui Agidis, qui Eurysthenis, qui Aristodemi, qui Aristomachi, qui Cleodaei, qui Hylli, qui Herculis.* Vides ibi seriem generis. Ab Hercule I. est Hyllus, II. Cleodaeus, III. Aristomachus, IV. Aristodemus, V. Eurysthenes, VI. Agis, sive, ut Herodotus adpellat, Hegesis, VII. Echestratus, VIII. Leobotes, sive Labotas, IX. Doryagus, X. Agesilaus, XI. Archelaus, XII. Teleclus, XIII. Alcamenes, XIV. Polydorus, XV. Eurycrates, XVI. Anaxander, XVII. Eurycrates secundus, sive Eurycratides, XVIII. Leo. XIX. Anaxandrides, XX. Leonidas. Ergo mendum est a librario: qui, quum nimium festinaret, η'. pro κ'. nobis scripsit, lapsu admodum proclivi. Eius Apophthegma quoddam memoratur a Plutarcho, in Lycurgo: ac plura alia, in Laconicis. Vxor illi, Gorgo nomine: cuius meminit idem Plutarchus, in Lycurgo, & Apothtegm. Lac. item Herodotus, in ipso fine libri VII. Stobaeo, ex Chriis Aristotelis, Gorgone dicitur, Serm. VII. filius

PLISTARCHVS fuit. Qui quum puer moriente patre esset, tutelam eius Pausanias gessit; is qui Lacedaemonios ad Plataeas ducebat, & inde classe in Hellespontum transmittebat. Vide Pausaniam, in Laconicis. Anonymus. Ὀκτωκαιδέκατος, Πλείσαρχος. τούτου ἐπιτροπεύων Παυσανίας, ὁ Κλεομβρότου μὲν υἱὸς, τοῦ δὲ Πλεισάρχου ἀνεψιὸς, Μαρδόνιον περὶ Πλαταιὰς ἐνίκησε. *Decimus octavus, Plistarchus. Huius tutelam gerens Pausanias, Cleombroti quidem filius, at Plistarchi patruelis, Mardonium ad Plataeas vicit.* Ac Thucydides idem refert, de Pausania verba faciens, lib. I. Καὶ φανερὸν μὲν εἶχον οὐδὲν οἱ Σπαρτιᾶται σημεῖον, ὅτε οἱ ἐχθροὶ, ὅτε ἡ πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν πιστεύσαντες βεβαίως, ἐτιμωρήσαντο ἄνδρα, γένους τε τοῦ βασιλείου ὄντα, καὶ ἐν τῷ παρόντι τιμὴν ἔχοντα. Πλείσαρχον γὰρ, τὸν Λεωνίδου, ὄντα βασιλέα, καὶ νέον ἔτι, ἀνεψιὸς ὢν, ἐπετρόπευσεν. *Et signum quidem evidens nullum Spartiatae habebant, neque inimici, neque tota civitas: quo persuasi, supplicium sumerent de homine cum regii generis, tum in praesens constituto in dignitate: nam Plistarchi, Leonidae filii, regis, atque adhuc pueri, postquam patruelis esset, tutelam gerebat.* Recte itaque Pausanias dicit: regem non fuisse. Παυσανίας δὲ, ὁ Κλεομβρότου, βασιλεὺς μὲν οὐκ ἐγένετο· ἐπιτροτεύων γὰρ Πλείσαρχον, τὸν Λεωνίδου, καταλειφθέντα ἔτι παῖδα, ἐς Πλαταίαν τε Λακεδαιμονίους ἤγαγε, καὶ ὕστερον ναυσὶν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. *Pausanias vero, Cleombroti filius, rex quidem non erat, sed Plistarchi, Leonidae filii, qui puer adhuc relictus, tutelam gerens, duxit Lacedaemonios ad Plataeas, inde classe in Hellespontum.* Minus proprie Thucydides eum semel, iterumque, qui regnum pro pupillo gubernabat, regem vocat, lib. I. Ὑπὲρ Πλειστοάνακτος, τοῦ Παυσανίου βασιλέως, νέου ὄντος ἔτι. *Pro Plistoanacte, Pausaniae regis filio, adhuc puero.* Et postea. Πλειστοάνακτος, τοῦ Παυσανίου βασιλέως, Λακεδαιμονίων ἡγεμόνος. *Plistoanacte, Pausaniae regis filio, Lacedaemoniorum duce.* Diem obiit, vixdum annos pubertatis, atque regnum, consequutus: ac successit

PLISTOANAX, Pausaniae tutoris filius. Pausanias, Πλείσαρχος μὲν, ὁ Λεωνίδου, νεωστὶ τὴν βασιλείαν παραλήφθεις, ἐτελεύτησε. Πλειστοάναξ δὲ ἔσχε τὴν ἀρχὴν, ὁ Παυσανίου, τοῦ Πλαταιάσιν ἡγησαμένου. *Iam vero Plistarchus, in principio ipso regni diem obiit: tenuitque principatum Plistoanax, Pausaniae filius, qui dux ad Plataeas fuerat.* Anonymus. Ἐννεακαιδέκατος, Πλειστοάναξ, ὁ Παυσανίου. *Decimus nonus, Plistoanax, Pausaniae filius.* Hic annis quatuordecim ante bellum Peloponnesiacum in exsilium actus fuit; ut testis est Thucydides, lib. II. ac reductus postea valde honorifice; sicut idem nobis tradit, lib. V. Eius Apophthegma quoddam, memoratur a Plutarcho, in Lycurgo. Obiit vero Olymp. VIII. anno I. postquam regnum tenuisset annos totos quinquaginta: uti refert Diodorus, lib. XII. Ei successit filius

PAV-

Digitized by Google

PAVSANIAS. Anonymus. Εἰκοστὸς, Παυσανίας, ὁ Πλειστάναχτος, *Viceſimus Pauſanias, Pliſtoanactis filius*. De eo vide, quae Pauſanias in Laconicis: qui eiuſdem etiam in Atticis meminit. Eum in exſilium actum a ſenatu, ephoriſque, & collega item rege, Tegeam abiiſſe refert Pauſanias. Accidiſſe autem id anno regni eius decimoquarto, tradit Diodorus Siculus, lib. XIV. in rebus Olymp. XCVI. anni III. iſtis verbis. Παυσανίας δὲ, ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ἐγκαλούμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἔφυγε, ἄρξας ἔτη δεκατέσσαρα. *Pauſanias vero, rex Lacedaemoniorum, a civibus accuſatus, in exſilium ivit, quum regnaſſet annos quatuordecim*. Meminit item Plutarchus, in Agide. Ac ſucceſſit ei filius

AGESIPOLIS I. Pauſaniae vero, quando in exſilium ibat, duo ſane filii erant; Ageſipolis, & Cleombrotus, ambo impuberes: itaque habiti ſub tutela Ariſtodemi, genere proximi. Et adeptus pubertatem, regnum adiit; illato Argivis bello, quum perficere id ex voto caelitus prohiberetur, in Olynthi obſidione diem obiit. Vide Pauſaniam, & Anonymum. Bellum intulit etiam Mantinenſibus, & eorum urbem cepit: ut videre eſt apud Pauſaniam, in Arcadicis. Tenuit autem regnum annis quatuordecim ſicut pater. Diodorus ſubiungit verbis citatis. Τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς Ἀγησίπολις, ἦρξε τὸν ἴσον τῷ πατρὶ χρόνον. *Regnum vero ſuſcipiens Ageſipolis filius, totidem quot pater annis illud tenuit*. Eius Apophthegma quoddam narrat Plutarchus, in Apophtegm. Lac. uti quoque ſtrategema Polyaenus, lib. II. Quum decederet ſine liberis, ſucceſſit

CLEOMBROTVS, frater. Vide narrantem haec Pauſaniam: qui in Atticis quoque refert. Anonymus. Εἰκοστὸς δεύτερος, Κλεόμβροτος, Ἀγησιπόλιδος ἀδελφός. *Viceſimus ſecundus, Cleombrotus, Ageſipolidis frater*. Factum autem anno primo Olympiadis centeſimae: ut in eius anni rebus tradit Diodorus, lib. XV. Meminit illius etiam Plutarchus, in Agide. Cecidit in pugna iſta celeberrima, quae ad Leuctra depugnata, contra Epaminondam quam fortiſſime praeliatus, Olymp. CII. anno II. Vide ibi memorantem Diodorum, lib. XV. & Pauſaniam in Laconicis, ac Boeoticis. Anonymus, ubi de ipſo agit. Ἐπὶ τούτου ἡ ἐν Λεύκτροις ἐγένετο μάχη· ἧς ἀρχομένης, ἀνὴρ ἀγαθὸς χωόμενος, ἔπεσε. *Sub hoc pugna ad Leuctra fuit: qua incepta, quum vir ſtrenuus eſſet, cecidit*. Eius Apophthegma quoddam refert Plutarchus, in Apophthegm. Lac. Succeſſit filius

AGESIPOLIS II. teſte Pauſania, in Laconicis, Atticiſque. Anonymus. Εἰκοστὸς τρίτος, Ἀγησίπολις, ὁ πρεσβύτερος τῶν Κλεομβρότου παίδων. *Viceſimus tertius, Ageſipolis, Cleombroti filiorum natu maximus*. Eum non diu regnaſſe, neque liberos habuiſſe, dicit Plutarchus, in Agide. Ἐκ δὲ Κλεομβρότου, πάλιν ἄλλος Ἀγησίπολις ἦν, καὶ Κλεομένης. ὧν Ἀγησίπολις μὲν, ὅτε ἦρξε πολὺν χρόνον, ὅτε παῖδας ἔσχε. *Ex Cleombroto vero, rurſum alius Ageſipolis natus erat, & Cleomenes; e quibus Ageſipolis quidem, neque diu regnum tenuit, neque liberos ullos habuit*. Diodorus unicum dumtaxat annum regnaſſe dicit, libro citato. Καὶ Ἀγησίπολις, ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, μετήλλαξεν, ἦρξας ἐνιαυτόν. *Et Ageſipolis Lacedaemoniorum rex vita deceſſit, quum annum tantum unum regnaſſet*. Eius tria Apophthegmata refert Plutarchus, in Apophthegm. Lac. Succeſſit autem illi frater

CLEOMENES II. Refert Plutarchus in citato ſaepius Agide; & Pauſanias, in Laconicis, Atticiſque. Anonymus. Εἰκοστὸς τέταρτος, Κλεομένης, ὁ τοῦ Ἀγησιπόλιδος ἀδελφός. *Viceſimus quartus, Cleomenes, Ageſipolidis frater*. Regnum tenuit annos quatuor & triginta. Diodorus, libro citato, ubi de exceſſu Ageſipolidis agit. Τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Κλεομένης ὁ ἀδελφὸς, ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα, καὶ τέτταρα. *Principatum vero excipiens Cleomenes frater, regnavit annos triginta quatuor*.

CAP. XIII.

Cleomeni II. ſuccedit Areus. Eius cum Cleonymo, Cleomenis filio, controverſia. tum & ſtatuae, apud Elidem, duobus locis. Gortyniis, bello infeſtatis, fert ſuppetias. Apud Ioſephum, Ἄρειος ſcribitur: eiuſque epiſtola ad Oniam, ſummum Iudaeorum pontificem, memoratur. Huic Acrotatus ſuccedit: qui Chelidonidem, Cleonymi uxorem, ab ea amatus, redamabat. Parthenii locus emendatus. Fortitudo eius bellica. Ad Megalopolin in praelio caeſus, filium reliquit, itidem Areum, & regnantem, ſub Leonida tutore.

CLEOMENI II. ſucceſſit AREVS, ex filio maiore Acrotato nepos. Anonymus. Εἰκοστὸς πέμπτος, Ἄρευς, τοῦ Ἀκρολάτου, τοῦ Κλεομένους. *Viceſimus quintus, Areus, Acrotati filius, Cleomenis nepos*. Plutarchus in Agide, & Cleomene. Κλεομένης δὲ, βασιλεύσας μετὰ Ἀγησίπολιν, τὸν μὲν πρεσβύτερον τῶν υἱῶν Ἀκρόταλον, ἔτι ζῶν ἀπέβαλε· νεώτερον δὲ Κλεώνυμον, καλέλιπεν· ὃς οὐκ ἐβασίλευσεν, ἀλλ' Ἄρευς, υἱωνὸς ὢν Κλεομένους, Ἀκροτάτου δὲ υἱός. *Cleomenes autem, qui poſt Ageſipolin regnavit, Acrotatum quidem, filiorum natu maximum, vivus etiam amiſit; ſed Cleonymum, minorem, ſibi ſuperſtitem reliquit: qui non regnavit, verum Areus, Cleomenis ex filio Acrotato nepos*. Pauſanias, in Laconicis. Κλεομένης δὲ ὁ νεώτερος, μετὰ τὸν ἀδελφὸν τελευτήσαντα ἔσχε τὴν ἀρχήν. γυμένων δὲ αὐτῷ παίδων, Ἀκρολάτου, καὶ μετ' αὐτὸν Κλεωνύμου, κατήγαγε τὸ χρεὼν Ἀκρολάτου ἔτι πρότερον ἢ αὐτὸν Κλεομένη. καὶ, ὡς Κλεομένης ἀπέθανεν, ὕστερον ἐς ἀντιλογίαν ἀφίκοντο ὑπὲρ τῆς βασιλείας Κλεώνυμός τε ὁ Κλεομένους, καὶ Ἄρευς ὁ Ἀκρολάτου. δικάζουσιν ὧν οἱ γέροντες Ἄρει τῷ Ἀκρολάτου, καὶ οὐχὶ Κλεωνύμῳ, παιδὸς εἶναι τὴν τιμήν. *Cleomenes vero, natu minor, regnum poſt defunctum fratrem eſt adeptus, quumque filii ipſi eſſent, Acrotatus, & poſt illum Cleonymus, fato Acrotatus conceſſit ante Cleomenem; ac, Cleomene vita functo, mox de regno inter ſe*

Digitized by Google

ſe contendebant, Cleonymus, Cleomenis filius, & Acrotati, Areus; itaque ſenatus ſtatuit, regnum ad Areum Acrotati, non Cleonymum, pertinere. Idem dicit quoque in Atticis: ſed ſententiae, ſecundum Areum pronuntiatae, in controverſia de regno, nullus meminit. Κλεομένης δὲ παῖδες γίνονται, πρεσβύτατος μὲν Ἀκρότατος, νεότατος δὲ Κλεώνυμος. Ἀκρότατον μὲν ὂν πρότερον κατέλαβεν ἡ τελευτὴ Κλεομένης δὲ ἀποθανόντος ὕστερον, ἐς ἀμφισβήτησιν κατέσησαν περὶ τῆς ἀρχῆς, Ἀρεὺς ὁ Ἀκροτάτου, καὶ Κλεώνυμος. *Cleomeni vero filii naſcuntur, maior quidem natu, Acrotatus, minor autem, Cleonymus. Et Acrotatus quidem diem prior obit: Cleomene autem inde mortuo, inter ſe principatu contenderunt Areus, filius Acrotati, & Cleonymus*. Eius ſtatuas, duobus locis in Elide poſitas, refert Pauſanias, Eliac. II. Meminit vero Arei huius; ſicut & Acrotati filii, qui ſucceſſit. Athenaeus lib. IV. ubi dicit, veterem illos Spartanorum diſciplinam corrupiſſe. Καὶ τούτων ἦρξαν οἱ μικρὸν πρὸ Κλεομένους βασιλεύσαντες, Ἀρεὺς καὶ Ἀκρότατος, αὐλικὴν ἐξουσίαν ζηλώσαντες. *Et hoc primum inceperunt, qui paulo ante Cleomenem regnaverunt, Areus, & Acrotatus, aulicam licentiam aemulati*. Inde ſubiungit. Οὓς τοσοῦτον ὑπερῆραν τινες τῶν ἰδιωτῶν ἐν τῇ Σπάρτῃ γενομένων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, τῇ πολιτείᾳ τῇ καθ' αὑτοὺς, ὥσε δοκεῖν, τὸν Ἀρέα, καὶ τὸν Ἀκρότατον, εὐτελείᾳ πάντας ὑπερβεβληκέναι τοὺς ἀφελεστάτους τῶν πρότερον. *Quos adeo ſuperarunt homines quidam privati, qui tunc Spartae habitabant, ſua magnificentia, ut Areus, & Acrotatus frugalitate priores omnes ſuperaſſe videantur*. Gortyniis, bello laborantibus, opem tuliſſe memoratur, a Plutarcho in Vita Pyrrhi. Ὁ δὲ Ἀρεὺς, οὐκ ἐτύγχανε παρών· ἀλλ' ἐν Κρήτῃ, Γορτυνίοις πολεμουμένοις βοηθῶν. *Areus vero, non aderat: ſed in Creta agebat, Gortyniis, bello impetitis, ſuppetias ferens*. Apud Ioſephum, Ἄρειος ſcribitur (a): eiuſque Epiſtola, ad pontificem Iudaeorum ſummum, Oniam, memoratur, Antiq. lib. XII. cap. IV. & V. ac lib. XIII. cap. IX. item Freculphum, Chron. Tom. I. lib. V. cap. IV. Areo vero, ad Corinthum interfecto, filius ſucceſſit

ACROTATVS. Anonymus. Εἰκοστὸς ἕκτος, Ἀκρότατος Ἀρέως. *Viceſimus ſextus, Acrotatus, Arei filius*. Plutarchus, in Agide. Ἀρέως δὲ πεσόντος περὶ Κόρινθον, υἱὸς ὢν Ἀκρότατος, τὴν βασιλείαν καθέσχεν. *Areo vero ad Corinthum profligato Acrotatus, qui filius erat, regnum accepit*. Vide etiam Pauſaniam, in Laconicis. Eius Apophthegma quoddam refert Plutarchus, in Apophthegm. Lac. Cecidit vero hic in praelio, inito ad Megalopolin, cum tyranno Ariſtodemo, relinquens uxorem gravidam: quae quum filium peperiſſet, cui

AREVS nomen fuit, is ſucceſſit, ac regnavit, ſub Leonida tutore. Et octavo anno exceſſit, Anonymus. Εἰκοστὸς ἕβδομος, Ἀρεὺς Ἀκροτάτου. Ὀκταέτης ἐτελεύτησε νόσῳ. *Viceſimus ſeptimus, Areus, Acrotati filius. Octennis ex morbo deceſſit*. De parentis apud Megalopolin nece, filiique poſthumi tutore Leonida, ſic in Agide Plutarchus. Ἀπέθανε δὲ καὶ ἕτος, (ὁ Ἀκρόταλος,) ἡττηθεὶς μάχῃ περὶ τὴν Μεγάλλου πόλιν ὑπὸ Ἀριστοδήμου τοῦ τυράννου, καταλιπὼν ἐγκύμονα τὴν γυναῖκα. παιδίου δὲ ἄῤῥενος γενομένου Λεωνίδας ὁ Κλεωνύμου τὴν ἐπιτροπὴν ἔσχεν. εἶτα πρὶν ἐν ἡλικίᾳ γενέσθαι, τελευτήσαντος, ὥστε εἰς αὐτὸν ἡ βασιλεία περιῆλθεν, ἀπάνυ τοῖς πολίταις εὐάρμοστον ὄντα. *Mortuus vero etiam hic, (Acrotatus,) praelio victus apud Megalopolin a tyranno Ariſtodemo, uxorem relinquens gravidam: qua mox filium enixa, Leonidas, Cleonymi filius, tutelam accepit: ac, pupillo ante pubertatem mortuo, regnum ad eum, civibus non plane gratum, nec cum his convenientem, devolutum eſt*. Pauſanias, ubi Acrotatus quidem mortem obierit, aut quo modo, minime refert, ut nec coniugem relictam item gravidam; verum, filium habuiſſe, nomine Areum: quo octavo aetatis ſuae anno mortuo, Leonidam, tutorem prius, regem factum, plane ſenem. Ecce verba. Ἀρέως δὲ ἐγένετο υἱὸς Ἀκρόταλος, τοῦ δ' Ἀρεὺς, ὃς, ὀκτὼ μάλιστα ἔτη γεγονὼς, τελευτᾷ νόσῳ. καὶ, ἐλείπετο γὰρ τὸ Εὐρυσθένους οἰκίας γένος τὸ πρὸς ἄνδρων, Λεωνίδας, ὁ Κλεωνύμου, παντάπασιν ἤδη γέρων, τούτῳ διδόασιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀρχήν. *Areo autem Acrotatus gignitur, huic vero rurſum Areus. Is, annos maxime octo natus, vita fungitur: & quum genus maſculum in familia Euryſthenis intercidiſſet, ſucceſſit Leonidas, Cleonymi filius, iam grandaevus. Huic Lacedaemonii dedere imperium*. Hic Acrotatus, adoleſcens etiamnum, & formoſus, adamatus a Cleonymi uxore, eam invicem amabat. Parthenius, Erotic. cap. XXIII. Κλεώνυμος ὁ Λακεδαιμόνιος, βασιλείου γένους ὤν, καὶ πολλὰ κατορθώσαντι Λακεδαιμονίοις, ἔγημε Φειλωνίδα, προσήκουσαν αὐτῷ καὶ γένος, ταύτῃ σφοδρῶς ἐπιλεταγμένου τοῦ Κλεωνύμου, καὶ τὸν ἔρωτα οὐκ ἠρέμα φέροντος, τοῦ μὲν καλοῦ γε. πᾶσα γὰρ ἀνέκειτο Ἀκροτάτῳ, τῷ τοῦ βασιλέως υἱεῖ· καὶ γὰρ ὁ μειρακίσκος αὐτῆς ἀναφανδὸν ὑπεκαίετο, ὥστε πάντας ἀνὰ στόμα ἔχειν τὴν ὁμιλίαν αὐτῶν. *Cleonymus Lacedaemonius, qui regii generis erat, & praeclare multa geſſit pro Lacedaemoniis, uxorem duxit Philonidam, propinquam ſuam, quam quum arcte contineret, & amaret vehementer, illa eius nullam rationem habuit: tota autem tenebatur amore Acrotati, regis filii. Etenim & adoleſcens palam eam deperibat, ut eorum conſuetudo omnibus in ore eſſet*. Sed corruptus ille locus; & legendum, ἔγημε Χελιδωνίδα. *Vxorem duxit Chelidonidem*. Auctor mihi eſt Plutarchus, narrans rem eamdem, in Pyrrho. Ὁ δὲ Κλεώνυμος, γένους μὲν ἦν βασιλικοῦ, δοκῶν δὲ βίαιος εἶναι, καὶ μοναρχικὸς, οὔτε εὔνοιαν, οὔτε πίστιν εἶχεν, ἀλλ' Ἀρεὺς ἐβασίλευε. καὶ τοῦτο μὲν ἦν κοινὸν ἔγκλημα, καὶ πρεσβύτερον, αὐτῷ πρὸς τοὺς πολίτας. γυναῖκα δὲ καλὴν, καὶ γένους βασιλικοῦ, Χελιδωνίδα, τὸν Λεωτυχίδου, πρεσβύτερος ὢν, ἔγημεν ὁ Κλεώνυμος. ἡ δὲ, Ἀκροτάτῳ, τῷ Ἀρέως ἐπιμανεῖσα, μειρακίῳ καθ'

[a] Ita ſcribitur etiam *Lib. I, Machabaeor, Cap. XII.* Et miror *Meurſium*, qui rationem Freculphi aliquam habuit, Scriptorem tamen anonymum hiſtoriae Machabaeorum non commemoraſſe, apud quem pluria de Iudaeorum, & Spartiatarum foedere & amicitia.

καθ' ὥραν ἀκμάζοντι, λυπηρὸν ἐρῶντι τῷ Κλεωνύμῳ. καὶ ἄδοξον ὁμοῦ, παρεῖχε τὸ γάμον. οὐδένα γὰρ ἐλάνθανε σπαρτιατῶν καταφρονούμενος ὑπὸ τ γυναικός. *Erat vero Cleonymus hic regia quidem e ſtirpe; ſed, quod violentus eſſe, & ſolus velle dominari, videretur, nec amabat eum quiſquam, neque fidem item habebat, ac communis haec de eo, & antiqua, civium querela erat. Vxorem autem, forma inſignem, & e regia familia, Chelidonidem, Leotychidae filiam, Cleonymus, provectior iam aetate, duxerat. Haec vero Acrotatum, Arei filium, perdite amans, adoleſcentem forma florentem, amanti Cleonymo acerbum ſimul & infame, matrimonium exhibebat. Neque enim, ſperni ipſum ab uxore, quiſquam erat Spartanorum, qui neſciret.* Eius fortitudinis illuſtre exemplum, in pugna contra Pyrrhum editum, memoratur a Plutarcho in citata Pyrrhi Vita.

CAP. XIV.

Areo, Acrotati filio, ſuccedit Leonidas tutor, & deiicitur a Cleombroto II. Quo viciſſim item poſtea deturbato, iterum Leonidas in regnum redit, & Cleomenem inde filium ſibi ſucceſſorem habet: in quo ſtirps Agiadarum deſiiſſe memoratur. Quamquam alii ſucceſſiſſe filium eius Aretam tradunt; alii autem, Ageſipolin, Cleombroti ex filio Ageſipolide nepotem. Pauſaniae, Diodori Siculi, & Polybii, diſſidium conciliatum.

DEFVNCTO autem hoc Acrotato, ac poſt ipſum filio Areo, vix octenni, ut iam dixi, regnum accepit tutor eius.

LEONIDAS II. ut adparet ex Plutarcho, & Pauſania: quorum verba iam produxi. Sed non diu illud tenuit: quippe movit controverſiam Lyſander: & Cleombroto, qui Leonidae filiam uxorem habuit, contra eum concitato, mox deiecit. Anonymus. Εἰκοστὸς ὄγδοος, Λεωνίδας, ὁ Κλεωνύμου, παντάπασι γέρων ὤν, ἐγκαλούμενος ὑπὸ Κλεομβρότου, τῷ γαμβρῷ ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς Σπάρτης, ἐπαύθη τ ἀρχῆς. *Viceſimus octavus, Leonidas, Cleonymi filius, omnino ſenex, a Cleombroto genero de proditione Spartae accuſatus, regno deiectus eſt.* Hinc

CLEOMBROTVS II. regnum accipit. Anonymus idem. Εἰκοστὸς ἔνατος, Κλεόμβροτος, ὁ τῷ Λεωνίδᾳ γαμβρός. *Viceſimus nonus, Cleombrotus, Leonidae gener.* Sed nec ille regni ſui diu potens: nam non ita multis annis poſt id tempus, & in patriam, & in regnum, quo deiectus pridem fuerat, revocatus eſt Leonidas: ac defuncto poſt ſucceſſit filius

CLEOMENES III. Stricte haec Pauſanias dicit, in Laconicis; ac diffuſe memorantur a Plutarcho, in Vita Agidis: quem videre, operae pretium eſt. Eius vitam, atque cladem, tum & fugam in AEgyptum, obitumque ibi loci generoſum, eſt videre apud Plutarchum, in eius vita, & Polybium, lib. v. Meminitque cum Pauſanias, in Laconicis, & Corinthiacis, tum Polybius lib. IV. Iuſtinus, lib. XXVIII. & Anonymus, De Reg. Laced. Et hic quidem primae familiae, Agidarum adpellatae, ultimus fuit, ſi Pauſaniae fidem habemus: qui familiae eius finem in hoc ſtatuit, iſtis verbis. Γένος δὲ τῶν Εὐρυσθένους, καλουμένων ὧν Ἀγιαδῶν, Κλεομένης, ὁ Λεωνίδου, βασιλεὺς ὕστατος ἐγένετο ἐν Σπάρτῃ. *Ac familiae quidem Euryſthenis, quae Agiadarum dicta, Cleomenes, Leonidae filius, ultimus rex Spartae fuit.* Sed confuſa hic hiſtoria eſt: ac Cleomeni, quem regnaſſe annos ſexaginta tradit, & menſes decem, filium ſucceſſiſſe Aretam: ac regnaſſe annos quadraginta quatuor, Diodorus Siculus dicit, lib. XX. in rebus Olymp. CXVII. anni IV. Κλεομένης δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ἐτελεύτησεν· ἄρξας ἔτη ἑξήκοντα, καὶ μῆνας δέκα. τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος Ἀρέτας υἱὸς, ἦρξεν ἔτη τέσσαρα πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα. *Cleomenes autem, rex Lacedaemoniorum, diem obiit; quum regnaſſet annos ſexaginta, & menſes decem: in regno vero qui ſucceſſit Aretas filius, tenuit illud annis quadraginta quatuor.* At Polybius, auctor maximus, ſubrogatum illi dicit Ageſipolin, Cleombroti, quem Leonidae deiecto ſucceſſiſſe ſtatim dixi, ex Ageſipolide filio nepotem. Ecce verba, lib. IV. Οἵ γε (Λακεδαιμόνιοι) χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ τότε πολιτευόμενοι καλὰ τὰ πάτρια, σχεδὸν ἤδη μετὰ τρεῖς ἐνιαυτοὺς μετὰ τὴν Κλεομένους ἔκπλωσιν, οὐθ' ἐπενόησαν ἀδέποτε βασιλεῖς καθιστάναι τῆς Σπάρτης· ἅμα δὲ τῷ τὴν φήμην ἀφικέσθαι περὶ τῆς Κλεομένους τελευτῆς, εὐθὺς ὥρμησαν ἐπὶ τὸ βασιλεῖς καθιστάναι, τά τε πλήθη καὶ τὸ τῶν ἐφόρων ἀρχεῖον. καὶ καλέσησαν οἱ κοινωνοῦντες ἔφοροι τῆς αἱρέσεως τοῖς στασιώταις, (οἱ καὶ τὴν πρὸς Αἰτωλοὺς συνθέμενοι συμμαχίαν, ὑπὲρ ὧν τὸν ἄρτι λόγον ἐποιησάμην,) τὸν μὲν ἕνα νομίμως, καὶ καθηκόντως, Ἀγησίπολιν· ὄντα μὲν παῖδα τὴν ἡλικίαν, υἱὸν δὲ Ἀγησιπόλιδος, τοῦ Κλεομβρότου. τὸ δὲ συνέβαινε βεβασιλευκέναι, καθ' οὓς καιροὺς ἐξέπεσε Λεωνίδης ἐκ τῆς ἀρχῆς, διὰ τὸ κατὰ γένος ὑπάρχειν ἔγγιστα τ οἰκίας ταύτης. ἐπίτροπον δὲ τοῦ παιδὸς εἵλοντο Κλεομένην, Κλεομβρότου μὲν υἱὸν, Ἀγησιπόλιδος δὲ ἀδελφόν. *Hi ſane (Lacedaemonii) praeter alios, quum reſp. ipſorum patriis tum legibus adminiſtraretur, tertio fere poſt Cleomenis fugam anno, reges Spartae conſtituere, animum numquam induxerunt: ac ſimul vero fama de Cleomenis morte accepiſſent, ſtatim ad creandos reges ſe verterunt, populus iuxta curiaque ephororum. Et conſtituerunt ſane ephori, qui eiuſdem cum ſeditionis auctoribus factionis erant, qui ſocietatem inierant cum AEtolis, cuius modo mentio a me eſt facta, alterum quidem, rite ſane, ac legitime, Ageſipolin, puerum aetate quidem, ſed Ageſipolidis filium, Cleombroti nepotem: atque hic tenuerat regnum, quum Leonidas principatu excidiſſet, quia genere huic domui proximus eſſet, ac tutorem puero Cleomenem adpoſuerunt, Cleombroti filium, & Ageſipolidis fratrem.* Vides hic diſſenſum Auctorum maximorum, quem non video qui conciliare poſſis. Collega autem Ageſipolidi datus Lycurgus, ex non regia familia, corruptis largitione ephoris. Polybius, in ſequentibus verbis. Ἀπὸ δὲ τῆς ἑτέρας οἰκίας ὄντων ἐκ

τῆς Ἱππομέδοντ@ θυγατρὸς Ἀρχιδάμῳ δυοῖν παί-
δων, ὅς ἦν υἱὸς Εὐδαμίδᾳ, ζῶντ@ δὲ Ἱππομέ-
δοντ@ ἀκμὴν, ὃς ἦν υἱὸς Ἀγησιλάῳ τῷ Εὐδαμί-
δᾳ, καὶ ἑτέρων δὲ πλειόνων ἀπὸ τῆς οἰκίας ὑπαρχόν-
των, ἀποτέμω μὲν τῶν προειρημένων, προσηκόντων
δὲ κατὰ τὸ γεν@, τότως μὲν ἅπαντας ὑπερεῖδον,
Λυκοῦργον δὲ βασιλέα κατέσησαν, ἕ τ προγόνων
ἀδεὲς ἐτελεύχει τ προσηγορίας· ὃς, δὺς ἐκάσῳ τ ἐφό-
ρων τάλαντον, Ἡρακλέους ἀπόγον@ καὶ βασιλεὺς ἐγε-
γόνει τ Σπάρτης. *Ex altera vero familia, quum ex Hippomedontis filia Archidamo, Eudamidae nepos erat, aliique etiam plures rex eadem domo essent, qui, remotiores quamquam, tamen genere contingebant, bosce tamen universos aspernati, faciunt Lycurgum regem: ex cuius maioribus nemo nomen illud nactus fuerat: sed hic, talento unicuique ephororum donato, Herculis progenies, & rex Spartae, factus est.* Sed Lycurgus mox Agesipolidem deiecit regno, & tyrannidem invasit: ac sic porro sub tyrannis Sparta fuit, ut mox dicam, quum familiae alterius reges exhibuero.

CAP. XV.

Altera familia regia, cuius princeps Procles erat, seu Patrocles: cui successit filius, Sous. Herodoti locus restitutus. Eurypon, sive Eurytion: a quo reges insequuti Eurypontidae, seu Eurytionidae, dicti: atque illud quam ob causam. Bellum gessit cum Arcadibus, & finivit strategemate. Polyaenus emendatus. Post hunc, Prytanis regnum tenet: & infesta Cynurensibus, Argivisque, arma infert.

NVNC ad alteram familiam, cuius princeps Procles erat, seu Patrocles, filius Aristodemi, Eurysthenis, qui prioris caput, frater minor, transeamus. Anonymus, De reg. Laced. Βασιλέων Λακεδαιμονίων οἰκία ἡ ἑτέρα, οἱ λεγόμενοι Προκλεῖδαι, καὶ Εὐρυτωντίδαι. Πρῶτ@, Προκλῆς, ὁ Ἀριστοδήμου. *Regum Lacedaemoniorum familia altera, qui Proclidae, sive Eurypontidae, dicti. Primus, Procles, Aristodemi filius.* Pausanias. Τὰ δὲ ἐς τὴν οἰκίαν τὴν ἑτέραν, τοιάδε ἤκουσα εἶναι. Προκλῆς, ὁ Ἀριστοδήμου, τὸ παιδίον τεθεῖται ὄνομα Σόον. *Quae vero ad alteram familiam pertinent, sic habere se audivi. Procles, Aristodemi filius, filium adoptat, nomine Soum.* Primus itaque secundae reguum apud Lacedaemonios familiae,

PROCLES fuit; ut adparet ex Pausania, aliisque. Ei successit filius, sed adoptivus, nomine

SOVS. Anonymus, De reg. Lacedaem. Δεύτερ@, Σό@, Προκλέους παῖς θετός. *Secundus, Sous, Proclis filius adoptivus.* Et vides in Pausaniae citatis verbis. Plutarchus, in Lycurgi Vita. Οἱ πλεῖστοι σχεδὸν οὐχ οὕτω γενεαλογοῦσιν· ἀλλὰ Πατροκλέους μὲν, τοῦ Ἀριστοδήμου, γενέσθαι Σόον· Σόου δὲ, Εὐρυτίωνα. *Plerique vero originem non sic deducunt: sed ex Patrocle, Aristodemi filio, natum Soum; Soo vero, Eurytionem.* Mutilus est Herodoti locus, exciditque ibi Sous, lib. VIII. Στρατηγὸς δὲ, καὶ ναύαρχ@, ἦν Λευτυχίδης, ὁ Μενα-
ρέ@, τοῦ Ἡγησιλέω, τοῦ Ἱπποκρατίδεω, τοῦ Λευ-
τυχίδεω, τοῦ Ἀναξίλεω, τοῦ Ἀρχιδήμου, τοῦ Ἀναξανδρί-
δεω, τοῦ Θεοπόμπου, τοῦ Νικάνδρου, τοῦ Χαρίλλου,
τοῦ Εὐνόμου, τοῦ Πολυδέκτε@, τοῦ Πρυτάνι@, τοῦ
Εὐρυφῶντ@, τοῦ Προκλέ@. *Praefectus exercitui terrestri, & navali, erat Leutychides, qui Menaris filius, qui Agesilai, qui Hippocratidae, qui Leutychidae, qui Anaxilai, qui Archidami, qui Anaxandridae, qui Theopompi, qui Nicandri, qui Charilli, qui Eunomi, Polydectis, qui Prytanis, qui Euryphontis, qui Proclis.* Euryphon non fuit Proclis filius, sed ex Soo nepos: itaque defectum supple, & rescribe, τοῦ Εὐρυφῶντ@, τοῦ Σόου, τοῦ Προκλέ@. *Qui Euryphontis, qui Soi, qui Proclis.* Eo rege, redacti in servitutem Helotes, & Arcadiae magna pars Laconicae subiecta fuit. Plutarchus, in Lycurgo. Μάλιστα ἐθαυμάσθη Σό@, ἐφ' οὗ τοὺς Εἵλωτας ἐποιήσαντο δούλους οἱ Σπαρτιᾶται, καὶ χώραν προσεκτήσαντο πολλὴν, Ἀρκάδων ἀποτεμνόμενοι. *Maxime in admiratione Sous fuit: sub quo Helotas Lacedaemonii in servitutem redegerunt, & ereptam Arcadibus partem non exiguam regionis suis finibus adiecerunt.* Vide aliud eius factum, quod ibidem ille narrat, in sequentibus statim verbis. Eo vero vita functo regnum adiit filius,

EVRYPON; sive ut alii, EVRITION: a quo posteri Eurypontidae, sive Eurytionidae, adpellati. Pausanias. Εὑρίπωντα δὲ τὸν Σόου φασὶν ἐς τοσοῦτον ἀφικέσθαι δόξης, ὡς καὶ τὴν οἰκίαν ταύτην Εὐρυποντίδας ὄνομα ἀπ' αὐτοῦ λαβεῖν, Προκλείδας ἐς ἐκεῖνον καλουμένους. *Eurypontem vero, Soi filium, tantum gloriae consequutum esse tradunt, ut familiae eius reges Eurypontidae de illius nomine adpellarentur, qui Proclidae ante dicti.* Idem Anonymus quoque tradit, ubi de Eurypontе hoc agit. Causa singillatim exponitur a Plutarcho; quod fastigium principatus inclinaret, & captaret populi gratiam. Verba eius, in Lycurgo, ita habent. Ἀλλὰ καίπερ ἐπὶ τοῦτο θαυμάζοντες αὐτὸν, (τὸν Σόον,) οὐκ ἀπὸ τούτου τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, προσηγόρευσαν Εὐρυτιωνίδας, δοκεῖ γὰρ πρῶτ@ Εὐρυτίων τὸ ἄγαν μοναρχικὸν ἀνεῖναι τῆς βασιλείας, δημαγωγῶν, καὶ χαριζόμενος τοῖς πολλοῖς. *Sed quamquam eum (Soum) propter ista admirarentur, non ab ipso tamen familiam, verum a filio, Eurytionidas dixerunt. Videtur enim primus Eurytion quod in regno nimium monarchicum erat, demisisse, & ad populi gratiam conciliandam totum se composuisse.* Bellum gessit cum Arcadibus, quod finivit, Mantinea occupata strategemate: uti refert Polyaenus, lib. II. Εὐρυτίων, βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, σφῶν τὸν πρὸς Ἀρκάδας πόλεμον μηκυνόμενον, φασὶν αὐτοῖς ἐμποιῆσαι μηχανήματ@, κήρυκα ἐπέρψεν, ἀγγέλλοντα, Λακεδαιμόνιοι παύσασθαι πολεμοῦντες, ἐὰν τοὺς ἐναγεῖς ἐξελάσητε· τούτους δὲ εἶναι τοὺς Αἰγιναν ἱκέτας. οἱ δὲ τῷ φόνῳ τὴν αἰτίαν ἔχοντες, προσδοκῶντες ὑπὸ τοῦ δήμου διωχθήσεσθαι, διὰ τὴν τῆς ἐρήνης ἐπιθυμίαν, σὺν ἐγχειριδίοις ἐλθόντες, ἀπέσφαξαν, ὅσους ἠδύναντο. πολλοὺς δὲ συμμάχους προσεποιήσαντο, τὴν ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. οἱ δὲ τῆς ἐρήνης ἐπιθυμήσαντες, προελθόντες παρετάξαντο. οἱ δὲ τὰ

τὰ δήμῳ φρονοῦντες, ἡτιμωθέντες, πρὸς μέρος τι τῶ τείχους καταφυγόντες, τὰς πύλας ἀνοίξαντες, Λακεδαιμονίους ἐδέξαντο. οἱ δὲ, κατέσχον τῇ φάσει Μαντίνειαν, ἧς τῷ πολέμῳ κρατεῖν οὐκ ἠδύναντο. *Eurytion, rex Lacedaemoniorum, videns bellum cum Arcadibus protrahi, ut factionem inter ipsos concitaret praeconem misit, qui nuntiaret; Lacedaemonii a bello desistunt, si nocentes expuleritis: eos vero esse, qui AEginam ceperant. Itaque, qui rei caedis, metuentes, ne a populo, pacis studio, ad supplicium raperentur, cum pugionibus venientes, quotquot poterant, occiderunt. Multos etiam sibi socios adsciverunt, libertatem promittentes. Qui vero pacem concupierant, progressi, ad pugnam se instruebant: at qui a populi partibus stabant, victi, se ad moeniorum partem quamdam recipiebant, &, apertis portis, Lacedaemonios admittebant: atque hi per factionem Mantineam occuparunt, quam non poterant bello capere.* Sed mendosus ille locus: nam qui isti, queis necesse, ut in partes suas traherent, libertatem polliceri? certe, servos hos fuisse, plane oportet: itaque rescribendum censeo, Δοῦλους δὲ συμμάχους προσεποιήσαντο, τὴν ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. *Servos etiam sibi socios adsciverunt, libertatem promittentes.* Apud Herodotum, Euryphon scribitur, loco citato, lib. VIII. Successit autem ei filius

PRYTANIS: qui cum Cynurensibus prius, inde etiam cum Argivis, bellum gessit. Pausanias. Εὐρυπῶντος δὲ υἱὸς γίνεται Πρύτανις. ἐπὶ μὲν δὴ Πρυτάνιδος, τοῦ Εὐρυπῶντος, τὸ ἔχθος τε Λακεδαιμονίοις ἤρξατο τὸ ἐς Ἄργείους· καὶ, ἔτι τοῦ ἐγκλήματος τούτου πρότερον, Κυνουρεῦσιν ἐπολέμησαν. *Eurypontis nascitur Prytanis: eoque regnante, Lacedaemoniis inimicitiae cum Argivis sunt exortae: & iam ante quam Argivis crimini daretur quidquam, cum Cynurensibus bellum gesserant.* Quae totidem fere verbis etiam Anonymus, de reg. Laced. Certe Prytanin Eurypontis etiam agnoscit filium Plutarchus, in Lycurgi Vita. Παυσανίας μὲν, τοῦ Ἀριστοδήμου, γενέσθαι Σόον· Σόου δὲ, Εὐρυτίωνα. *Patroclis quidem, filii Aristodemi, fuisse Soum; Soi vero, Eurytionem.* Herodotus, libro VIII. Τοῦ Πρυτάνιος, τοῦ Εὐρυφῶντος. *Qui Prytanis, qui Euryphontis.* Anonymus. Τέταρτος, Πρύτανις, ὁ Εὐρυπῶντος. *Quartus, Prytanis, Eurypontis filius.*

CAP. XVII.

Eunomus rex, & post illum Polydectes: sub quo utroque pax Lacedaemoniis constans. Eunomum Polydectis patrem esse: & Herodotus ea de re emendatus: ut & Suidas. Lycurgus, Eunomi filius, Polydectis frater, verum ex diversa matre. Simonidis, Phlegontis, & Ioannis Tzetzae, error. Eunomus quomodo interierit. Polydectes, regno non diu potitus, moritur, uxore gravida: quae quum filium peperisset, Charilaus ille a Lycurgo dictus, seu Charillus, & in regno constitutus. Eius gesta, apophthegmata, & regni tempus.

PRYTANIS vero postquam vita excessisset, regnum accepit filius,

EVNOMVS. Anonymus. Πέμπτος, Εὔνομος, ὁ Πρυτάνιδος. *Quintus, Eunomus, filius Prytanidis.* Et ab eo filius item

POLYDECTES. Idem Anonymus. Ἕκτος, Πολυδέκτης, ὁ Εὐνόμου. *Sextus, Polydectes, Eunomi filius.* Sub hoc Sparta in pace vixit. Anonymus subiungit. Ἐπὶ τούτου τοῦ Εὐνόμου ἐν εἰρήνῃ διετέλεσεν ὅσα ἡ Σπάρτη. *Sub hoc Eunomo pacem semper Sparta habuit.* Pausanias etiam de patris regno adfirmat. Τὰς δ' ἐφεξῆς ταύτῃ γενεὰς, Εὐνόμου τε τοῦ Πρυτάνιδος, καὶ Πολυδέκτου τοῦ Εὐνόμου, βασιλευόντων, ἐν εἰρήνῃ διετέλεσεν ὅσα ἡ Σπάρτη. *Ac proximas quidem deinceps aetates, Eunomo scilicet Prytanidis, & Polydecte Eunomi filio, regnantibus, perpetua pax Spartanis fuit.* Meminitque utriusque regis, inter alios, etiam in Corinth. Καὶ τοῦ βασίλεως, Νικάνδρου, τοῦ Χαρίλλου, τοῦ Πολυδέκτου, τοῦ Εὐνόμου, τοῦ Πρυτάνιδος. *Et rege Nicandro, filio Charilli, Polydectis nepote, Eunomi pronepote, Prytanidis, abnepote.* Eunomum Polydectis patrem fuisse dicit etiam Plut. in Lycurgo. Προκλέους μὲν τοῦ Ἀριστοδήμου, γενέσθαι Σόον. Σόου δὲ, Εὐρυτίωνα· τούτου δὲ, Πρύτανιν· ἐκ τούτου δὲ, Εὔνομον· Εὐνόμου δὲ, Πολυδέκτου. *Proclis quidem, filii Aristodemi, filium fuisse Soum; Soi autem, Eurytionem; huius, Prytanim; ex hoc inde natum Eunomum; & ex Eunomo Polydecten.* Itaque luxatus est Herodoti locus, incuria exscribentis librarii, qui Eunomum, Polydectis patrem, filium illius facit; & Charillum, filium Eunomi, qui Charilli avus erat. Ecce verba lib. VIII. Τοῦ Χαρίλλου, τοῦ Εὐνόμου, τοῦ Πολυδέκτεος, τοῦ Πρυτάνιος. *Qui Charilli filius erat, Eunomi nepos, Polydectis pronepos, Prytanidis abnepos.* Omnino sic restituendum, Τοῦ Χαρίλλου, τοῦ Πολυδέκτεος, τοῦ Εὐνόμου, τοῦ Πρυτάνιος. *Qui Charilli filius erat, Polydectis nepos, Eunomi pronepos, Prytanidis abnepos.* Certe Charillus patrem Polydecten habuit, & non Eunomum: quod praeter Pausaniam, ac Plutarchum, & Anonymum, etiam testatum nobis e Sosibio, Scriptore Lacedaemonio, Clemens facit, Strom. I. Σωσίβιος ὁ Λάκων, ἐν χρόνων ἀναγραφῇ, καὶ τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς Χαρίλλου τοῦ Πολυδέκτου βασιλείας Ὅμηρον φέρει. *Sosibius vero Lacedaemonius, in descriptione temporum, Home-*

merum refert ad Charillum, Polydectis filium, quum regnaret annum octavum. Ergo res est satis plana. Mutilus autem Suidae locus, in Λυκοῦργος. Ἦν γεῖος πρὸς πατρὸς Χαριλάου, τοῦ βασιλεύσαντος Σπάρτης, Εὐνόμου ἀδελφός. *Erat patruus Charilai, qui Spartae rex fuit, Eunomi frater.* Restitue, Τοῦ βασιλεύσαντος Σπάρτης, Πολυδέκτου, τοῦ Εὐνόμου, ἀδελφός. *Qui Spartae rex fuit, Polydectis, Eunomi filii, frater.* Erat enim Eunomi Lycurgus filius, non frater, quamquam haud ex eadem matre. Nam uxores Eunomo fuere duae: ac prognatus ex priore Polydectes; ex secunda, cui nomen Dianassa, Lycurgus. Plutarchus in eius Vita. Εὐνόμου δὲ, Πολυδέκτου (γήμασθαι) ἐκ προτέρας γυναικὸς· Λυκοῦργον δὲ, νεώτερον, ἐκ Διανάσσης. *Eunomo vero, Polydecten (natum esse) ex priore uxore; Lycurgum autem, minorem natu, e Dianassa.* Eunomi Lycurgum filium, etiam AElianus facit, lib. XIII. cap. XXIII. Λυκοῦργος ὁ Λακεδαιμόνιος, ὁ Εὐνόμου παῖς, δικαίους βουλόμενος (a) ἀποφῆναι τοὺς Λακεδαιμονίους, ὑπὲρ τούτου γε οὐ λαλοῦσι τοὺς μισθοὺς ἠρύσατο. *Lycurgus Lacedaemonius, Eunomi filius, iustos reddere cupiens Lacedaemonios, haud mercedem eius rei bonam retulit.* Nimis exerrabat Simonides, qui Prytanidis eum filium faciebat. Plutarchus, in Lycurgo. Καὶ Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς, ἐκ Εὐνόμου λέγει τὸν Λυκοῦργον παῖδα, ἀλλὰ Πρυτανίδος. *Ac Simonides poeta, Lycurgum non Eunomo Patre natum dicit, sed Prytanide.* Eodem quoque modo Phlegon, in Fragmento de Olympiis. Λυκοῦργος δὲ, ὁ Λακεδαιμονίος, υἱὸς ὢν τοῦ Πρυτάνεως. *Lycurgus vero Lacedaemonius, filius exsistens Prytanidis.* Errat & Ioannes Tzetzes; qui Lycurgum Charilai, qui ex fratre nepos erat, fratrem facit, Hist. Var. Chil. VIII. cap. CCXXXVIII. Χάριλλος Λάκων ἀδελφὸς ὑπῆρχε τῷ Λυκούργῳ. *Charillus Laco frater erat Lycurgo.* Eunomus quidem quonam modo interierit, refert Plutarchus, in citato iam Lycurgo. Ἀνομία, καὶ ἀταξία, κάτεχε τὴν Σπάρτην ἐπὶ πολὺν χρόνον· ὑφ' ἧς καὶ τὸν πατέρα τοῦ Λυκούργου (τὸν Εὔνομον) βασιλεύοντα συνέβη τελευτῆσαι, διερύκων γὰρ ἀψιμαχίαν τινὰ, μαγειρικῇ κοπίδι πληγεὶς, ἀπέθανε· τῷ Πρεσβυτέρῳ παιδὶ, Πολυδέκτῃ, καταλιπὼν τὴν βασιλείαν. *Conculcatio legum, & confusio, Spartae erat: ex qua patrem Lycurgi (Eunomum) regem mori contigit: quum enim manum conserentes dirimeret, cultro coquinario ictus, occubuit: filio maiori natu, Polydectae, regnum relinquens.* Interfecto itaque hunc in modum Eunomo, ei in regno successit filius, Polydectes. Sed non diu patri ipse supervixit; ac decessit, gravida relicta uxore: quae dum pareret, regnum administravit Lycurgus, pro herede, si forte filius nasceretur. Plutarchus in eius Vita. Ἀποθανόντος δὲ τούτου, (τοῦ Πολυδέκτου,) μετ' ὀλίγον χρόνον, ἔδει βασιλεύειν, ὡς πάντες ᾠοντο, τὸν Λυκοῦργον· ὡς πρίν γε τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ φανερὰν ἔσεσθαι κύουσαν, ἐβασίλευεν· ἐπεὶ δὲ τοῦτο τάχιστα ᾔσθετο, τὴν μὲν βασιλείαν ἀπέφηνε τοῦ παιδὸς ὄσαν, ἂν περ ἄῤῥεν γένηται, τὴν δ' ἀρχὴν αὐτὸς ὡς ἐπίτροπος διῴπε. *Mortuo vero etiam, (Polydecte,) non multo post, regnum ad Lycurgum, ut existimabant omnes, pertinebat; ac priusquam uxorem fratris uterum constaret ferre, regnavit: simul autem id cognovit, pueri, si masculus is nasceretur, regnum esse declaravit: idque ceu tutor administravit.* Vide etiam Strabonem, lib. X. Et octavo mense post quam filium vidua Polydecti peperisset,

CHARILAVS, seu, ut alii CHARILLVS, a Lycurgo adpellatur, & rex publice salutatur. Vide Plutarchum, in Lycurgo, & de fort. Alex. lib. II. item Suidam, in Λυκοῦργος. Hic Argivorum terram devastavit, & bellum Tegeatis intulit: sicut auctor est Pausanias in Laconicis, & Anonymus, de Reg. Lacedaem. Sed infelix illi eius belli finis: quippe captus, & dimissus, ea lege, ne deinceps quid tentaret, fidem minime servavit: ut Pausanias idem refert, in Arcadicis. Eius apophthegmata quaedam refert Plutarchus, in Lycurgo, & Apophthegm. Lac. Sub hoc quidam floruisse Homerum volunt. Clemens, Strom. I. Σωσίβιος δὲ ὁ Λάκων, ἐν τῇ χρόνων ἀναγραφῇ, κατὰ τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς Χαρίλλου, τοῦ Πολυδέκτου, βασιλείας Ὅμηρον φέρει. *Sosibius vero Lacedaemonius, in Descriptione temporum, exstitisse Homerum tradit anno regni Charilli, Polydectis filii, octavo.* Anonymus, de Charilao verba faciens. Κατὰ τὸ ὄγδοον τῆς Χαρίλλου βασιλείας ἔτος Ὅμηρον γνωρίζεσθαί φησι Σωσίβιος ὁ Λάκων, ἐν χρόνων ἀναγραφῇ. *Circa octavum regni Charilli annum claruisse Homerum dicit Sosibius Lacedaemonius, in Descriptione temporum.* Regnavit autem annos sexaginta quatuor. Clemens Strom. I. Βασιλεύει μὲν ἐν Χάριλλος ἔτη ἑξήκοντα τέσσαρα. *Itaque regnavit quidem Charillus annis sexaginta quatuor.* Et Anonymus. Ἕβδομος Χάριλλος, ὁ Πολυδέκτου, ἐβασίλευσεν ἔτη ἑξηκονῖα. *Septimus, Charillus, Polydectis filius, regnavit annis sexaginta quatuor.*

CAP. XVII.

Nicander patri Charilao succedit. Teleclum collegam non habuit, sed Alcamenem. Pausaniae error indicatus. Sub eo Olympia instituta: & bellum, in Argivos motum. Quot annis regnaverit. Succedit ei Theopompus, a quo Ephori instituti. Huic succedit Leuxidamus, ex filio nepos: illi, filius Anaxiamus, cui mox Archidamus I. cui Agasicles, sive Ilegesicles. Huic Aristo: cuius uxor formosissima, antea deformis maxime. Succedit filius, Demaratus: sed deiicitur. Leotychides, seu Leutychides, deiecto succedit; ipse quoque paria passus: & succedit Archidamus II. a quo bellum Archidamium nomen accepit. Eius uxores: Lampido, & Eupolia. Plutarchi locus emendatus. Quam diu regnaverit.

POSTQVAM vita Charilaus excessisset, regnum accepit filius

NICANDER; & collegam ex familia priore Teleclum habuit: quem occisum a Mes-

[a] Editio Perizonii βουλεθείς.

Digitized by Google

Meſſeniis in Dianae fano ſupra memoravi. Pauſanias. Μετὰ δὲ Χάριλλον τελευτήσαντα, Νίκανδρος ὁ Χαρίλλου διαδέχεται τὴν ἀρχήν. καὶ τὰ Μεσσηνίων ἐς Τήλεκλον, τὸν τῆς ἑτέρας βασιλέως οἰκίας, ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Λίμνας συμβάντα, ἐπὶ Νικάνδρου γίνεται βασιλεύοντος. *Mortuo vero Charillo, Nicander, Charilli filius, regnum ſuſcepit: quaeque a Meſſeniis in Teleclum patrata, in Dianae Limnadis fano, Nicandro regnante acciderunt.* Sed Pauſaniam equidem memoria hic lapſum putem: quum mors Telecli potius inciderit in Charilli tempora, Nicandri patris. Nam Nicander, regnum adiit Alcamenis demum, Telecli filii, anno quarto. Eſtque certum eius rei argumentum, quod Olympia inſtituta anno Alcamenis triceſimo ſeptimo, ultimoque, qui Nicandri triceſimus quartus. Clemens, ex Soſibio Lacedaemonio, Strom. I. Βασιλεύει μὲν οὖν ὁ Χάριλλος ἔτη ἑξήκοντα τέσσαρα. μεθ' ὃν υἱὸς Νίκανδρος ἔτη τριάκοντα ἐννέα. τούτου κατὰ τὸ τριακοστὸν τέταρτον ἔτος τεθῆναί φησι τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα. *Ac regnavit quidem Charillus annos ſexaginta quatuor: poſt quem filius Nicander annis novem, & triginta. Eius vero anno triceſimo quarto Olympiadem primam inſtitutam eſſe dicit.* Argivis quoque hic Nicander bellum intulit, & pleramque regionem devaſtavit. Pauſanias. Ἐσέβαλε δὲ καὶ ἐς τὴν Ἀργολίδα ὁ Νίκανδρος στρατιᾷ, καὶ τὰ πολλὰ ἐκάκωσε τῆς χώρας. *Et iam copias infeſtas in Argivorum terram duxit, & magnae regionis parti malum dedit.* Regnavit vero annis novem, & triginta: ut adparet ex Clemente, in citatis ſtatim verbis. Anonymus. Ὄγδοος, Νίκανδρος ὁ Χαρίλλου, ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα ἐννέα. *Octavus, Nicander, Charilli filius, regnavit annis triginta novem.* Suidas, annum unum demit, ac triginta octo dicit. Μεθ' ὃν (ἐβασίλευσεν) ὁ Νίκανδρος ἔτη τριάκοντα ὀκτώ. *Poſt quem (regnavit) Nicander annis triginta octo.* Huic ſucceſſit filius.

THEOPOMPVS. Anonymus. Ἔνατος, Θεόπομπος, ὁ Νικάνδρου. *Nonus, Theopompus, Nicandri filius.* Ab hoc ephoros inſtitutos, dixi Antiq. Lac. lib. II. cap. IV. Apophthegmata eius quaedam memorantur a Plutarcho, in Lycurgo, & Apopthegm. Lac. & lib. ad indoctum principem Meminit eius etiam Herodotus, lib. VIII Eo regnante, cum Argivis de Thyreatum quoque finibus dimicatum eſt: verum praelio Theopompus non interfuit, partim ſenio impeditus, partim animi maerore, ob Archidami filii mortem: uti teſtis eſt Pauſanias, in Lac. item Anonymus, De Reg. Laced. De eius morte variatum. Myron enim Prienenſis, bello cum Meſſeniis ab Ariſtomene caeſum tradit: uti auctor eſt Pauſanias, in Meſſenicis. Sed refutat eum ille, & non niſi poſt id bellum, cui finem impoſuerat, mortuum refert; ac defendit ſe Tyrtaei auctoritate. Certe inter trecentos fuiſſe, quos Iovi Ithomatae Ariſtomenes immolavit, refert Clemens, in Protreptico. Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος τῷ Ἰθωμάτῃ Διὶ τριακοσίους ἀπέσφαξεν· ἐν οἷς καὶ Θεόπομπος ἦν, ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεύς, ἱερεῖον εὐγλυές. *Ariſtomenes Meſſenius Iovi Ithomatae trecentos immolavit: in quibus etiam erat Theopompus, rex Lacedaemoniorum, nobilis victima.* Idem, & Cyrillus tradit, adverſus Iulianum, lib. IV. Mortuo ſucceſſit

ZEVXIDAMVS, ex Archidamo filio nepos. Anonymus. Δέκατος, Ζευξίδαμος, ὁ Ἀρχιδάμου, τοῦ Θεοπόμπου. *Decimus, Zeuxidamus, Archidami filius, Theopompi nepos.* Idem videre eſt apud Pauſaniam. Huic rurſum ſucceſſit filius.

ANAXIDAMVS: cuius tempore Meſſenii e Peloponneſo eiecti. Anonymus. Ἑνδέκατος, Ἀναξίδαμος Ζευξιδάμου. Ἐπὶ τούτου Μεσσήνιοι φεύγουσιν ἐκ Πελοποννήσου, πολέμῳ τὸ δεύτερον ὑπὸ Σπαρτιατῶν. *Vndecimus, Anaxidamus, Zeuxidami filius. Sub hoc Meſſenii, iterum bello a Spartanis ſuperati, Peloponneſo excedunt.* Idem tradit, & Pauſanias. Huic ſuccedit

ARCHIDAMVS I. & illi AGASICLES: qui Herodoto Ionice HEGESICLES dicitur, libro primo, ſeptimoque. Vtriuſque pacatum admodum regnum fuit: neque turbas habuit, aut dedit ullas: ut Pauſanias, & Anonymus, nobis tradunt. Huic autem filius ſuccedit,

ARISTO. De hoc memorat Pauſanias, quum uxorem duxiſſet, maxime deformem, mulierem factam, formoſiſſimam de repente evaſiſſe, ope Helenae: quod qua ratione factum, fuſe tradit & Herodotus, lib. VI. Erat autem uxor tertia: quam duabus, quia ſteriles, ſuperinduxit. Eam vero quonam modo ab Ageto, cui illa nupta erat, circumvento impetraverit, ab Herodoto itidem commemoratur, libro citato. Ex hac autem ſeptimo ei menſe natus eſt

DEMARATVS, qui ſuccedit: ſed deiicitur a Leutychide, quem Cleomenes, rex alterius familiae, contra ipſum concitaverat, patris imprudentis dicto pro ſe uſus. Strictum exponunt Pauſanias, & Anonymus; & Herodotus prolixe, lib. VI. ubi & plura de eodem referuntur. Bello contra Argivos, quum in urbem perveniſſet, & Pamphyliacum occupaſſet, a mulieribus eiectus fuit. Vide narrantem Plutarchum, lib. De Virt. Mul. Meminit eius Sextus Empiricus, contra Mathematicos lib I. cap. XII. Eius apophthegmata quaedam memorantur a Plutarcho, in Apophthegm. Lac. Atque ita

LEOTYCHIDES, qui Leutychides Herodoto, regno potitus, illud tenuit: ſed non ſemper: nam Demarato poenas dedit; &, ob crimen accuſatus, Tegeam, relicto regno, fugere neceſſe habuit: atque illic tamdem exul vitam finiit. Eius res, Pauſaniae commemorantur, & Anonymo, tum Herodoto, lib. VI. Litteras ad Spartanos arcanas, quibus illos certiores de exercitu Xerxis faceret, refert nobis Polyaenus, lib. II. Meminit eius & Thucydides, lib. I. & Diodorus, lib. XI. Succeſſit vero

ARCHIDAMVS II. Leotychidae e Zeuxidamo filio nepos: nam Zeuxidamus diem

ante

Digitized by Google

ante patrem obierat. Eius res gestas, & sub ipso concitatum bellum Peloponnesiacum, breviter Pausanias refert: sed diffusius Thucydides, tribus prioribus libris. Adeoque primum eius belli decennium, Ἀρχιδάμιος πόλεμος, *Archidamium bellum*, ab eo denominatum. Harpocration. Τὰ πρῶτα δέκα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, Ἀρχιδάμιος ἐκλήθη πόλεμος· ὡς ἔοικεν, ἀπὸ τοῦ τὴν Ἀρχίδαμον εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβαλεῖν. *Priores decem anni belli Peloponnesiaci, Archidamium bellum sunt adpellati: quia ut videtur, Archidamus Atticam invasit.* Quae totidem quoque verbis Suidas, in Ἀρχιδάμιος πόλεμος, & Βρασίδας: meminitque strictim etiam Auctor Etymologici, in Δεκελεικὸς πόλεμος. Eius strategemata quaedam referuntur a Polyaeno, lib. IV. Duas autem uxores habuit: unam Lampridonem, e qua filium Agidem sustulit; alteram vero, Eupoliam, e qua natus Agesilaus. Plutarchus, in principio Agesilai. Ἀρχίδαμος, ὁ Ζευξιδάμου, βασιλεύσας ἐπιφανῶς τῶν Λακεδαιμονίων, κατέλιπεν υἱὸν ἐκ γυναικὸς εὐδοκίμου Λαμπριδοῦς, Ἄγιν· καὶ παλὺ νεώτερον ἐξ Εὐπωλίας, τῆς Μελεσιππίδα θυγατρὸς, Ἀγησίλαον. *Archidamus, Zeuxidami filius, qui praeclare apud Lacedaemonios regnavit, reliquit filium ex illustri uxore Lampridone Agin; & multo minorem natu ex Eupoliae, Melesippidae filia, Agesilaum.* Sed corruptus leviter locus, etenim prioris uxoris nomen erat Lampido. Plato, in Alcibiade I. Οἶμαι δὲ, κἂν Λαμπιδοῦ, τὴν Λευτυχίδου μὲν θυγατέρα, Ἀρχιδάμου τε γυναῖκα, Ἄγιδός τε μητέρα, οἱ πάντες βασιλεῖς γεγόνασι, θαυμάσαι ἂν καὶ ταύτην. *Arbitror vero, etiam Lampidonem, Leotychidae quidem filiam, Archidamique uxorem, & Agidis matrem, qui omnes fuerunt reges, hanc quoque admiraturam fuisse.* Herodotus item, lib. VI. Θυγάτηρ δὲ (Λευτυχίδου) Λαμπιδὼ τὴν Ἀρχίδημος ὁ Ζευξιδήμου γαμέει. *Filia autem (Leotychidae) Lampido: quam Archidamus, Zeuxidami filius, uxorem duxit.* Altera harum exigua statura fuit: propter quam multatus etiam ab ephoris, dictitantibus, Regulos eum, non reges gignere velle. Memorant quum alii istud, tum Plutarchus, in Agesilai Vita, & lib. De educ. puerorum. Regnavit vero annos quadraginta duos. Diodorus, de eo verba faciens, lib. XII. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀρχίδαμος, ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη τεσσαράκοντα δύο. *In Graecia autem Archidamus, rex Lacedaemoniorum, diem obiit, quum regnasset annos quadraginta duos.*

CAP. XVIII.

Succedit Archidamo filius, Agis I. isque quam diu regnaverit. Vxor, Timaea: cum qua creditus Alcibiades consuevisse. Succedit frater, Agesilaus II. cuius regnum clade Leuctrica infelix: eiusque causae quaenam fuerint. Dionysii Halicarnassei, Plutarchi, Aristidis, & Pausaniae, error. Quam diu vixerit, ac regnaverit.

SVCCESSIT vero Archidamo filius AGIS I. De quo, eiusque rebus, Pausanias, Thucydides, Xenophon, & Diodorus. Eius strategemata quaedam memorantur Polyaeno, lib. I. Regnavit annos XXVII. Subiungit Diodorus, ad citata ante verba. Τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἄγις, ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι ἑπτά. *Succedens vero in principatu Agis, regnavit annos viginti septem.* Huius uxor, Timaea erat: cui stuprum intulisse Alcibiades ferebatur. Meminit Plutarchus, in Alcibiade, Lysandro, & Agesilao, item, De animi tranquillitate. Vita excessit, adeo grandi senectute, ut, exhaustis corporis viribus, lecto plurimum decumberet, uti memorat Plutarchus, extremo libro, An seni sit gerenda resp. Illi vero, exclusо filio Leotychide, successit frater

AGESILAVS II. De quo plurima Diodorus, ac Pausanias: & propriis libris Xenophon, Cornelius Nepos, & Plutarchus; qui & apophthegmata quaedam eius refert, in Apophthegm. Lac. Strategemata memorantur Polyaeno lib. II. & Frontino, lib. I. cap. XI. Sub hoc accidit pugna ad Leuctra; maxima Lacedaemoniorum clade, qua eorum principatus est eversus, memorabilis, Olymp. CII. anno II. Est videre apud Diodorum Siculum in illius anni rebus, lib. XV. & Pausaniam, in Arcadicis. Cecidere vero eo praelio Lacedaemonii quater mille, quum Boeoti vix trecentos e suis desiderarent. Diodorus Siculus, loco citato, ubi de ea pugna agit. Ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ, τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ἐλάττους τῶν τετρακισχιλίων τῶν δὲ Βοιωτῶν, περὶ τριακοσίους. *Ceciderunt autem in praelio, Lacedaemoniorum haud pauciores quatuor millibus; Boeotorum vero, circiter trecenti.* Minuit numerum Dionysius Halicarn. mille tantum, & septingentos, eos dicens. Ecce verba, lib. II. Σπαρτιᾶται μέν γε, πλαίσαντες μάχῃ τῇ περὶ τὰ Λεῦκτρα, ἐν ᾗ χιλίους καὶ ἑπτακοσίους ἄνδρας ἀπέβαλον, οὐκέτι τὴν πόλιν ἠδυνήθησαν ἐκ τῆς συμφορᾶς ταύτης ἀναλαβεῖν, ἀλλ' ἀπέσησαν τῆς ἡγεμονίας σὺν αἰσχύνῃ. *Spartani certe, post acceptam ad Leuctra cladem, in qua viros amiserunt mille atque quadringentos, nunquam postea in integrum restituere civitatem potuere, sed cesserunt principatu cum opprobrio.* Magis etiam Pausanias; ubi mille, aut paullo plures tantum interfectos dicit: & Boeotos, vix desideraſſe septem & quadraginta. Ecce verba de hac pugna, in Boeoticis. Ἀπέθανον δὲ Θηβαίων, καὶ ὅσοι παρέμειναν Βοιωτῶν, ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ἄνδρες. Λακεδαιμονίων δὲ αὐτῶν πλέους ἢ χίλιοι. *Occubuerunt de The-*

Digitized by Google

Thebanis, & Boeotis, qui permanſerant, viri quadraginta ſeptem; e Lacedaemoniis ipſis, plures mille. Neque aliter Plutarchus, in Ageſilai Vita. Ἀπέθανον δὲ χίλιοι Λακεδαιμονίων, καὶ Κλεόμβροτος ὁ βασιλεὺς, καὶ περὶ αὐτὸν οἱ κράτιστοι τῶν Σπαρτιατῶν. *Caeſi vero e Lacedaemoniis mille, atque rex Cleombrotus, ac fortiſſimi circa eum Spartanorum*. Ariſtides etiam, de re eadem, Leuctrica I. Εἰ γὰρ καὶ πάνδεινα πεποιήκασαι Λακεδαιμόνιοι, καὶ πάσης μείζω τιμωρίας, ὁ καιρὸς αὐτὸς, ὦ Ἀθηναῖοι, παραιτεῖται, καὶ τὸ μὴ καλῶς ἔχειν ὑμῖν ἐπιτίθεται τοῖς ἀτυχήμασιν αὐτῶν. ὧν γὰρ πλείους μὲν ἢ χίλιοι τεχνᾶσι, ἀφεσᾶσι δὲ οἱ σύμμαχοι, κεκόσμηται δὲ τοῖς ὅπλοις τὰ τῶν Θηβαίων ἱερὰ, αἱ δὲ ἐλπίδες ἐς ἡμᾶς μόνους ἀνήρτηνται, πῶς ἄξιον αὐτόχειρας τούτων γενέσθαι, καὶ μὴ συνδιατηρῆσαι τὰς ὑπολοίπους ἀφορμάς; *Ut enim Lacedaemonii graviſſima quaeque, & omni ultione maiora, commiſerint, tamen tempora, o Athenienſes, deprecantur pro iis, ...ec vos decet illorum inſultare miſeriis. Nam quorum plures mille ceciderunt, ſociique defecerunt, armis templa Thebanorum ſunt ornata, ſpes omnis in vobis eſt repoſita, eos quomodo poſſitis occidere, & illorum reliquias non conſervare?* Sed profecto magnus eſt eorum error, adſtruitque Diodoro fidem Xenophon: qui hoc proelio cecidiſſe plures refert, quam ſuperſtites remanſerint. Habes verba eius, in Ageſilao. Αὐτῶν Σπαρτιατῶν ἐ μειόνων ἀπολωλότων ἐν τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ, ἢ λειπομένων. *Quum ex Spartanis ipſis in pugna Leuctrica haud pauciores cecidiſſent, quam ſuperſtites manſiſſent*. Atqui Spartanorum civium octo millia fuiſſe, dicit rex Demaratus, apud Herodotum, libro VII. Et omnino veritati eſt conſentaneum, maiorem numerum millenario fuiſſe, quo amiſſo, amiſſus principatus fuit, nec reſtitui deinde potuit. Quae autem victoriae potiſſima Boeotis cauſa tunc extiterit, a Plutarcho memoratur, Sympoſ. lib. II. cap. v. Τῶν μαχομένων πρῶτον ἔργον ἐστὶ τὸ παλάξαι, καὶ φυλάξαθαι. δεύτερον δὲ, συμπεσόντας ἤδη, καὶ χυμένους ἐν χερσὶν, ὠθισμοῖς τε χρῆσθαι, καὶ περιλοπαῖς ἀλλήλων. ᾧ δὴ μάλιστά φησιν ἐν Λεύκτροις τοὺς Σπαρτιάτας ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, παλαιστικῶν ὄντων, καταβιβασθῆναι. *Eorum qui pugnant primum opus eſt ferire, atque ictus evitare: alterum vero, ubi congreſſi ſunt, & ad manus venerunt, invicem trudere, & ſubvertere adverſarium: qua re maxime aiunt apud Leuctra Spartanos a noſtris, luctandi peritis, oppreſſos fuiſſe*. Polyaenus, etiam cauſam tradit: ideoque victos eſſe Lacedaemonios, quod, oraculo inſuper habito, quo pugnare ad cantum tibiarum iuſsi, & idcirco etiam id facere ſoliti, proelium tunc ſine tibiis iniiſſent. Verba eius ita habent, in ſtrategemate Proclis, libro I. Οἶδα ἐγὼ, καὶ τὸν θεὸν ἀνελθόντα νίκων Λάκωσιν, εὖτ' ἂν πολεμῶσι μετ' αὐλητῶν, καὶ μὴ πρὸς αὐλητάς. τὸ λόγιον ἤλεγξε Λεύκτροις ἡ μάχη. ἐν γὰρ Λεύκτροις, αὐλητῶν οὐχ ἡγεμένων, οἱ Λάκωνες παρετάξαντο πρὸς Θηβαίους, οἷς πάτριον ἀσκεῖν αὐλητικήν. ὥσε δῆλον ἦν ὁ θεὸς προαγορεύσας, ὅτι νικήσουσί ποτε Θηβαῖοι Λάκωνας, αὐλῷ μὴ σταλιγγιμένους. *Scio ego, reſpondiſſe deum, victores fore Lacedaemonios, quando cum tibicinibus pugnarent, non contra tibicines. Oſtendit oraculum pugna Leuctrica, nam ad Leuctra Lacedaemonii, non praecuntibus tibicinibus, dimicabant cum Thebanis, qui artem tibia canendi more patrio exercebant. Itaque clare adparebat, praedixiſſe deum, fore, ut Thebani vincerent Lacedaemonios, qui ſine tibia pugnam inirent*. Atque hae ſecundae ſane cauſae erant, prima vero, quod punire deus vellet ingens ſcelus, in filias commiſſum Leuctri, Scedaſique, & ab ephoris neglectum. Vide Diodorum Siculum, libro XV. Plutarchum, in Narrat. Amat. & Praeceptis Reip. Ger. item Pelopida: tum & Pauſaniam, in Boeoticis, & Iſocratem, in Orat. De Pace. Thebani vero, ut hoc obiter nunc dicam: quia laevo cornu hic ſuperiores, etiam victoriam obtinuiſſent, poſtea quibuſvis proeliis principem ſiniſtrae aciei locum tribuerunt. Plutarchus, in Quaeſt. Rom. Καὶ γὰρ Θηβαῖοι τῷ ἀριστερῷ κέρατι τρεψάμενοι τοὺς πολεμίους, καὶ κρατήσαντες ἐν Λεύκτροις, διετέλεσαν ἐν πάσαις ταῖς μάχαις τῷ ἀριστερῷ τὴν ἡγεμονίαν διδόντες. *Etenim Thebani, quod laevo cornu pugna Leuctrica hoſtem fudiſſent, ac viciſſent, etiam deinceps in omnibus proeliis principem locum ſiniſtrae aciei tribuerunt*. Regnavit vero Ageſilaus annos quadraginta unum, vixit octoginta quatuor. Plutarchus, in eius Vita. Ἀποθνήσκει (ὁ Ἀγησίλαος) βιώσας μὲν ὀγδοήκοντα καὶ τέτταρα ἔτη; βασιλεύσας δὲ τῆς Σπάρτης, ἐνὶ καὶ τετταράκοντα πλέον. *Moritur (Ageſilaus,) quum vixiſſet annos octoginta quatuor, regnaſſet vero Spartae unum ſupra quadraginta*. Gemiſtus de eodem, Hellenic. lib. I. Νόσῳ τελευτᾷ, βιοὺς μὲν ἔτη τέτρασι πλείω τῶν ὀγδοήκοντα. βασιλεύσας δὲ τῆς Σπάρτης, ἐνὶ καὶ τετταράκοντα.(a)

CAP. XIX.

Succedit Ageſilao filius, Archidamus III. Eius victoria illuſtriſſima. Ἄδικος μάχη. Ἄδικος πόλεμος. *Proverbium. Victum Laconicum contemnit. Tarentinis imploratus fert auxilium, & ibi cadit, neque traditur ſepulcro: ideoque ſtatua ei Olympiae poſita. Vbi ceciderit. Plutarchi locus emendatus. Quam diu regnaverit. Succedit frater, Agis II. cui Eudamidas I. uti illi Archidamus IV. cuius nomen in Pauſania reſtitutum. Ei vero, ſuccedit Eudamidas II. Pauſaniae locus de eodem emendatus. Poſt hunc, Agis III. cui ſucceſſit Eurydamidas; ſicut illi Epiclidas. Praeter iſtos, Glaucus, Dion, Theſtiuſque, extra ordinem memorati. Quam diu ſub regibus Sparta fuerit.*

AGESILAO filius ſucceſſit ARCHIDAMVS III. de quo Xenophon, Hiſt. Graec. lib. VII. Diodorus lib. XVI. Pauſanias, in Laconicis, & Anonymus. Eius apophthegmata quaedam refert Plutarchus, in Apophthegm. Lacon. Strategemata memorantur a Polyaeno, lib. I. & Frontino, lib. I. cap. XI. Hoc ductore, accidit nobiliſſima Lacedaemoniorum victoria, de Arcadibus reportata; quorum ſupra decem

[a] *Morbo interiit, quum vixiſſet annos plus octoginta quatuor regnaviſſetque Spartae unum & quadraginta.*

cem millia ea pugna ceciderunt, Lacedaemoniis contra nemine desiderato, sicut memorat Diodorus, lib. xv. in rebus Olymp. CIII. anni I. Fuitque ex re ea pugna Ἄδακρυ μάχη, *Illacrimabilis pugna*, dicta. Plutarchus, in Agesilao. Ἀρχίδαμος δὲ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐνίκησεν Ἀρκάδας τὴν λεγομένην Ἄδακρυν μάχην. ᾐδεῖς γὰρ ἔπεσε μετ' αὐτοῦ, συχνὺς ὢν τῶν ἐναντίων ἀνεῖλεν. *Archidamus vero, eius filius, Arcadas vicit, ea pugna, quae Illacrimabilis dicta: nam, suorum nemine desiderato, magnam hostium stragem edidit.* Meminit Iulianus Orat. II. Ταύτην ἐγὼ τὴν νίκην κρίνω τῆς Λακωνικῆς μακρῷ σεμνοτέραν. ἡ μὲν γε, ἣν ἄδακρυς μόνον τοῖς κρατοῦσιν. ἡ δὲ, καὶ τοῖς κρατηθεῖσιν ἤνεγκε δάκρυα. *Hanc ego victoriam Laconica illa longe glorioſiorem iudico. Haec enim, ſolis victoribus illacrimabilis fuit: illa vero, neque victis lacrimas tulit.* Et Themistius. Orat. XIV. Γ'μνῆσι μὲν οὖν καὶ Σπαρτιάταις ἀναίμακτόν τινα, καὶ ἄδακρυν, νίκην. δι' ἧς Ἀρκάδων ἐκράτησαν, μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις συμφοράν. *Praedicant itaque Spartani victoriam quamdam incruentam, & illacrimabilem; qua Arcadas vicerunt, poſt cladem Leuctricam.* Abiitque in proverbium, Ἄδακρυς πόλεμος, *Illacrimabile bellum*: de quo Suidas, & Zenobius, Cent. I. Proverb. XXVIII. ac Diogenianus, Cent. I. Proverb. LIII. Vxor eius, Dinicha fuit. Observare est apud Pausaniam, in Laconicis. Θεόπομπος δὲ ὁ Δαμασιστράτου, τόν τε Ἀρχίδαμον μετασχεῖν τῶν πραγμάτων αὐτὸν, καὶ ἔτι Δινίχαν, τὴν Ἀρχιδάμου γυναῖκα, παρὰ τῶν δυναστευόντων ἐν Φωκεῦσιν ἔφη λαμβάνουσαν δωρεὰν, ἑτοιμότερον ποιεῖν σφίσιν ἐς τὴν συμμαχίαν Ἀρχίδαμον. *Theopompus vero, Damaſistrati filius, Archidamum ait, & rerum participem ipſum fuiſſe, & uxorem Dinicham, acceptis a primariis Phocenſium muneribus, promtiorem ad ſocietatem ineundam Archidamum feciſſe.* Laconico contemto victu, convivia externo more instituebat; ideoque patria libenter absens, implorantibus Tarentinis, etiam suppetias tulit: atque ibi in pugna cecidit, & sepulcri honore caruit. Athenaeus lib. XII. Ἀρχίδαμος ὁ Λάκων, ἀποστὰς τῆς πατρίου διαίτης, συνεσία ξενικῶς, καὶ μαλακῶς διότερ οὐκ ἠδύνατο τὸν οἰκεῖον βίον ὑπομένειν, ἀλλ' ἐσπούδασεν ἀεὶ, δι' ἀκρασίαν, ἔξω διατρίβειν. καὶ, Ταραντίνων πρεσβευσαμένων περὶ συμμαχίας, ἔσπευσε συνελθεῖν αὐτοῖς. κἀκεῖ χρόμενος, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανὼν, οὐδὲ ταφῆς κατηξιώθη, καίτοι Ταραντίνων πολλὰ χρήματα ὑποσχομένων τοῖς πολεμίοις, ὑπὲρ τοῦ ἀνελέσθαι τὸ αὐτοῦ σῶμα. *Archidamus Lacedaemonius, omiſſo victu patrio, externorum more molliter convivabatur: nam domeſticam vitae rationem ferre haud poterat, ſed ſtudebat, propter luxum, in externis oris vivere, itaque, quum Tarentini legatos miſiſſent de ineunda ſocietate ſummo ſtudio ad ipſos auxiliaturus conceſſit, ubi quum eſſet, in proelio mortem oppetiit, nec ſepulcro dignus habitus fuit, quamvis multum pecuniae hoſtibus Tarentini offerrent, ut eius corpus auferri ſinerent.* Vocatum a Tarentinis eum, ad suppetias ferendas, etiam est auctor Strabo, lib. VI. Caedem vero, memorat item Diodorus, lib. XVI. in rebus Olympiadis CVIII. anni III. & Pausanias, in Laconicis: qui hoc addit, ideo statuam Olympiae ei collocatam esse. Verba eius, ita habent, Eliacorum II. Παρὰ δὲ Σωδάμαν, Ἀρχίδαμος ἕστηκεν, ὁ Ἀγησιλάου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. πρὸ δὲ τοῦ Ἀρχιδάμου τούτου βασιλέως, εἰκόνα οὐδενὸς ἔν γε τῇ ὑπερῴᾳ Λακεδαιμονίοις εὕρισκον. Ἀρχιδάμου δὲ ἄλλον τε καὶ τῆς τελευτῆς, ἐμοὶ δοκεῖν, εἵνεκα ἀνδριάντας ἐς Ὀλυμπίαν ἀπέστειλαν, ὅτι ἐν βαρβάρῳ τε ἐπέλαβεν αὐτὸν τὸ χρεὼν, καὶ βασιλέων μόνος τῶν ἐν Σπάρτῃ δῆλός ἐστιν ἁμαρτὼν τάφου. *Prope Sodaman vero, Archidamo, Ageſilai filio, Lacedaemoniorum regi, ſtatua eſt collocata. Ante hunc autem regem Archidamum, nulli cuiquam extra fines ſtatuam Lacedaemonios poſuiſſe compertum habeo. Archidamo vero, cum ob alia, tum & mortem, ut opinor, dedicandum in Olympia ſtatuam exiſtimarunt, quod & inter barbaros obiit, & honore ſepulturae ſolus regum Spartanorum caruit.* Cecidit autem ad urbem Italiae Mandonium. Plutarchus, in Agide. Ἦν γὰρ Ἀγησιλάου μὲν Ἀρχίδαμος, ὁ περὶ Μανδόνιον τῆς Ἰταλίας ὑπὸ Μασσαπίων ἀποθανών. *Erat enim Ageſilai quidem filius Archidamus, qui circa Mandonium Italiae eſt occiſus a Maſſapiis.* Sed scribendum est Μανδύριον, & Μεσσαπίων: nam sic eam urbem vocant, Stephanus, Plinius lib. II. cap. CIII. Livius, lib. XXVII. Vita excessit, quum regnasset annos tres & viginti. Diodorus, libro antea citato, postquam illum eo proelio cecidisse fortiter pugnantem ait, addit. Ἀρχίδαμος μὲν οὖν ἐβασίλευσε τῶν Λακεδαιμονίων ἔτη τρία πρὸς τοῖς εἴκοσι. *Archidamus itaque regnavit apud Lacedaemonios annis tribus & viginti.* Successit illi filius

AGIS II. qui regnavit annis quindecim. Diodorus ecce subiungit. Τὴν δ' ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἄγις ὁ υἱὸς, ἐβασίλευσεν ἔτη πεντεκαίδεκα. *In principatu vero succedens Agis filius, regnum tenuit annis quindecim.* Cecidit autem in proelio cum Antipatro fortissime pugnans, ut est videre apud eumdem Diodorum, in rebus Olymp. CXII. anni I. lib. XVII. Successit autem ei frater.

EVDAMIDAS I. Pausanias. Τοῦ δὲ Ἀρχιδάμου τούτου τὸν μὲν πρεσβύτατον παῖδα, Ἄγιν, κατέλαβον ἀποθανεῖν, Μακεδόσιν ἐναντία, καὶ Ἀντιπάτρῳ, μαχεσάμενον. Εὐδαμίδας δὲ ὁ νεώτερος, Λακεδαιμονίοις ἐβασίλευσεν, ἀγαστὸν ἐφήνας. *Huius Archidami filium maiorem, Agin, contigit occumbere in pugna contra Macedones, & Antipatrum. Minor vero, Eudamidas, regnavit Spartae, rebus maxime pacatis.* Plutarchus, in Agide. Ἀρχιδάμου δὲ πρεσβύτερος μὲν υἱὸς, Ἄγις, Εὐδαμίδας δὲ, νεώτερος. ὃς, Ἄγιδος ὑπὸ Ἀντιπάτρου περὶ Μεγάλην πόλιν ἀναιρεθέντος ἀτεκνου, τὴν βασιλείαν ἔσχεν. *Archidami autem natus quidem maior filius, Agis; minor vero, Eudamidas, qui, occiſo ab Antipatro apud Megalopolin Agide, regnum tenuit.* Eius Apophthegmata quaedam, refert Plutarchus, in Apophtheg. Lac. Successit ei filius

ARCHIDAMVS IV. Plutarchus in citato Agide. Τούτου, (τοῦ Εὐδαμίδου,) Ἀρχίδαμος. Ἀρχιδάμου δὲ, ἕτερος Εὐδαμίδας. Εὐδαμίδου δὲ, Ἄγις, ἐπὶ ὃν τάδε γέγραπται. *Huius vero*

Digitized by Google

vero, (*Eudamidae*,) *filius fuit Archidamus, huius autem Eudamidas alter: Eudamidae vero, Agis iſte, de quo haec ſcripta.* Sed Archidami huius nulla mentio eſt apud Pauſaniam, uti neque apud Anonymum, qui Pauſaniam ſemper ſequitur: exciditque eius nomen, quod reſtituendum cenſeo, ex Plutarcho. Quin Polybius quoque agnoſcit, lib. IV. dicitque, uxorem habuiſſe filiam Hippomedontis; & ex ea filios duos ſuſtuliſſe. Ecce verba. Ἀπὸ δὲ τῆς ἑτέρας οἰκίας ὄντος ἐκ τῆς Ἱππομέδοντος θυγατρὸς Ἀρχιδάμῳ δυοῖν παίδων, ὡς ἦν υἱὸς Εὐδαμίδα. *Quum ex altera familia Archidamo, qui Eudamidae filius erat, duo filii exſiſterent, ex Hippomedontis filia.* Succeſſit huic filius

EVDAMIDAS II. Vides in Plutarchi verbis, iam citatis. Ἀρχιδάμᾳ δὲ ἕτερος Εὐδαμίδας. *Archidami vero filius fuit, Eudamidas alter.* Apud Pauſaniam, male Εὐρυδαμίδας ſcribitur, *Eurydamidas*. Corrige ſecundum Plutarchum. Sine dubio, avi repetito nomine, dictus fuerit Eudamidas. Meminit eius & Polybius, libro IV. Huic ſucceſſit filius

AGIS III. cuius vitam deſcribit Plutarchus. Regnum tenuit annis novem: ut videre eſt apud Diodorum Siculum, in ipſo fine partis primae lib. XVII. Poſt hunc

EVRYDAMIDAS obtinuit regnum: quem Cleomenes, adhuc puerum, quum veneno ſuſtuliſſet, frater eius

EPICLIDAS, ipſo id tradente, accepit: ſicut auctor eſt Pauſanias, in Corinthiacis, & Anonymus, De Reg. Laced. In hoc familia ſecunda deſiit, ſicut prima in Cleomene III. Hinc tyranni tenuerunt, quos ſequenti Capite commemorabo. Illud vero hic addendum: extra ſeriem hanc regum, etiam

GLAVCVM nominari, a Pauſania, in Corinthiacis. Ἡ Πυθία, Γλαύκῳ τῷ Ἐπικύδους, Σπαρτιάταις βασιλεύσαντος, ἐπίορκα ὀμόσαντος, καὶ τῶδε εἶπεν ἐς τὸς ἀπογόνους κατιέναι τὴν δίκλω. *Pythia, quum Glaucus, Epicydis filius, rex Spartanorum, peieraſſet, eius poenam in nepotes etiam deſcenſuram eſſe.* Etiam

DION memoratur apud Servium, ad Eclog. VIII. *Dion, rex Laconiae fuit, qui habuit uxorem Iphiteam, Prognai filiam.* Praeter hoſce, item

THESTIVS. Cedrenus. Ὁ Θέστιος, τῶν Λακώνων βασιλεύσας, τίκτει θυγατέρας τρεῖς, εἰς ὑπερβολὴν εὐτρεπεῖς, Λήδαν, καὶ Κλυτίαν, καὶ Μελίππην. *Theſtius, Laconum rex, tres gignit filias, ſupra modum formoſas, Ledam, & Clytiam, & Melippam.* Sed Lacedaemonii quamdiu reges habuerunt? Dividenda erunt tempora, ut quid certi ſtatuamus. Nam eorum, qui Heraclidas praeceſſere, plane tempus ignoratur; Heraclidae vero reges, quorum primi, Euryſthenes, & Patrocles, fratres, ſerie continuata, uſque ad captam ab Antigono urbem Spartam, & Cleomenem eiectum, regnum id per octingentos & viginti quinque annos tenuerunt. Quippe cepit Spartam Antigonus, & Cleomenem, regum ultimum, eiecit Olymp. CXXV. anno I. Ita enim Euſebius, ad illud tempus. *Antigonus, cognomento Gonatas, Lacedaemonem obtinuit.* Ecce ab Olympiade prima anni ſunt integri quingenti. Novem autem primi reges, qui fuere ante inſtituta Olympia, per trecentos & viginti quinque annos regnaverunt; ut oſtenſum a me ſupra, Cap. X. Ergo habemus illud tempus, quod iam dixi, nempe annos octingentos viginti quinque.

CAP. XX.

Tyranni illic: primus Cleomenes; ac Pauſaniae de eo error oſtenſus: inde, Lycurgus: cuius exitus incertus: hinc, Machanidas, a Philopoemene occiſus. Poſt hunc, Nabis: qui mox, dolo circumventus ab AEtolis, ab Alexameno interficitur: filiuſque eius, Armenes, Romanis obſes datus, a Tito Quintio Flaminino triumphante ante currum ducitur. Gotfridi Viterbienſis locus emendatus. His ſucceſſit Philopoemen, qui graviſſime vexavit: &, nonnullis interfectis, aut Peloponneſo eiectis, tribus millibus belotarum venum datis, muris etiam deiectis, denique eripuit leges, a Lycurgo olim latas, & invexit Achaeorum inſtituta: a quo tempore Lacedaemon ſub Achaia ſemper habita. Apuleius illuſtratus.

NVNC tyrannos videamus: de quibus Polybii exſtant iſta verba, lib. IV. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν, ἀπὸ τῆς Λυκούργου νομοθεσίας καλλίστῃ χρησάμενοι πολιτείᾳ, καὶ μεγίστῳ ἔχοντες δύναμιν, ἕως τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης, αὐτῆς ἐπὶ ταναντία τραπείσης αὐτοῖς τῆς τύχης, καὶ τέμπαλιν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀεὶ καὶ μᾶλλον τῆς πολιτείας αὐτῶν προβαινούσης, τέλος πλείστων μὲν πόνων, καὶ στάσεων ἐμφυλίων, πεῖραν εἶχον, πλείστοις δ' ἐπάλαισαν ἀναδασμοῖς, καὶ φυγαῖς. πικροτάτης δὲ δυλείας πεῖραν ἔλαβον, ἕως τῆς Νάβιδος τυραννίδος, οἳ τὸ περὶν ὐδὲ τὄνομα δυνηθέντες ἀναχέσθαι αὐτῆς. *Lacedaemonii itaque qui poſt latas a Lycurgo leges pulcerrima reip. forma uſi fuerant, maximamque potentiam, ad pugnam uſque Leuctricam, obtinuerant, poſtquam fortuna ipſis in contrarium verterat, coepitque eorum reſp. in dies magis magiſque retro ſublabi, & in peius ferri; ad extremum aerumnas plurimas, ſeditioneſque inteſtinas, ſunt experti; repetitis agrorum diviſionibus, & exſiliis, ſaepiſſime ſunt agitati: acerbiſſimam denique ſervitutem ſervierunt, ad tyrannidem Nabidis uſque; qui tamen tyrannidis ne nomen quidem ipſum ferre olim poterant.* Livius lib. XXXIV. *Multi iam erant per aliquot aetates, ex quo tyranni tenebant Lacedaemonem, alii ab aliis pulſi.* Et a Strabone, lib. VIII. Lacedaemonii dicuntur. τυραννούμενοι, καὶ πολιτευόμενοι μοχθηρῶς. *Sub tyrannis habiti, & in miſero reip. ſtatu degentes.* Primus autem Cleomenes fuit. Livius libro citato. *Poſt mortem Cleomenis, qui primus Lacedaemoniorum tyrannus fuit.* Ac mox iterum ſic appellat. *Quo in loco Antigonus Macedonum rex, cum Cleomene, Lacedaemoniorum tyranno, ſignis collatis dimicaſſe dicebatur.* Polybius lib. II. Τῶν μὲν Κλεομένης τό τε πάτριον πολίτευμα καταλύσαντος, καὶ τὴν ἔννομον βασιλείαν εἰς τυραννί-

ραννίδα καταςήσαντ⊙. *Quum Cleomenes conſtitutam in patria Reip. formam diſſolviſſet; & regnum legitimum convertiſſet in tyrannidem.* Pauſanias in Corinthiacis. Κλεομένης, ὁ Λεωνίδου, τοῦ Κλεωνύμου, παραλαβὼν τὴν βασιλείαν ἐν Σπάρτῃ, Παυσανίαν ἐμιμεῖτο, τυραννίδ⊙ τε ἐπιθυμῶν, καὶ τοῖς νόμοις τοῖς κατεςηκόσιν οὐκ ἀρεσκόμεν⊙. *Cleomenes, Leonidae filius, Cleonymi nepos, regnum adeptus Spartae, Pauſaniam ſibi imitandum propoſuit, tyrannidem adfectans, legibuſque conſtitutis minime ſibi ſtandum putans.* Et mox ſubiungit, libenter ipſos, hanc videlicet ob cauſam, liberatos Lacedaemonios, reges ſibi nullos ultra voluiſſe. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἄσμενοι Κλεομένους ἀπαλλαγέντες, βασιλεύεσθ μὲν ἐκέτι ἠξίωσαν. τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ἐς τόδε διαμένει σφίσι τῆς πολιτείας. *Lacedaemonii vero, non inviti a Cleomene liberati, regem nullum ex eo tempore voluerunt: reliqua vero reip. illius, quae tunc conſtituta fuerat, forma hactenus permanet.* Sed nec recte, libenter Lacedaemonios ab eo liberatos dicit; neque regem deinceps alium voluiſſe: ac profecto valde errat: ſiquidem, accepto de eius morte nuntio, quod hactenus, effectu in ipſum, & reverentia facere minime voluerant, reges iterum ſibi duos elegerunt: uti paret ex Polybio, libro IV. Et adfectum quidem in ipſum, ita refert. Οὐχ ἥκιςα δὲ διὰ Κλεομένη, καὶ τὴν πρὸς ἐκεῖνον εὔνοιαν. Ἐλπίζοντες ἀεὶ καὶ προσδοκίαν ἔχοντες τῆς ἐκείνου παρουσίας ἅμα καὶ σωτηρίας. *Idque propterea maxime fecerunt, quia Cleomenem amabant: ac ſperabant fore, ut ſalvus rediret.* Quod electionem vero novi regis, eius cauſa, in annum tertium diſtulerint, dum de eius morte certo accepiſſent, verbis ſtatim ſubſequentibus teſtatur. Οἵ γε, (Λακεδαιμόνιοι,) χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ τότε πολιτευόμενοι κατὰ τὰ πατρῶα, σχεδὸν ἤδη τρεῖς ἐνιαυτοὺς μετὰ τὴν Κλεομένους ἔκπλωσιν οὐδ' ἐπενόησαν οὐδέποτε βασιλεῖς καταςῆσαι τῆς Σπάρτης. ἅμα δὲ τῷ τὴν φήμην ἱκέσθαι περὶ τῆς Κλεομένους τελευτῆς, εὐθὺς ὥρμησαν ἐπὶ τὸ βασιλεῖς κατιςᾶναι, τά τε πλήθη, καὶ τὸ τῶν ἐφόρων ἀρχεῖον. *Hi ſane, (Lacedaemonii,) praeter alios, quum reſp. ipſorum patriis tunc legibus adminiſtraretur, tertio vero poſt Cleomenis fugam anno, reges Spartae conſtituere animum ne induxere quidem. Simul vero fama de Cleomenis morte accepiſſent, ſtatim ad creandos ſe verterunt populus pariter curiaque eborum.* Inde lecti, Ageſipolis, & Lycurgus: ut Polybius, in ſequentibus illic verbis fuſe narrat. Atque Ageſipolis quidem, adhuc puer, a Lycurgo, qui tyrannidem invadebat, eſt delectus. Livius, libro citato. *Princeps erat exſulum Ageſipolis: cuius, iure gentis, regnum Lacedaemone erat, pulſus infans, ab Lycurgo tyranno.* Meminitque eius item exſulis, & regno pulſi, Polybius, in Excerptis Legationum, cap. XLIX. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιρούς, ἐξαπες άλησαν ὑπὸ τῶν ἐκ Λακεδαίμον⊙ Φυγάδων πρέσβεις εἰς τὴν Ῥώμην. ἐν οἷς ἦν Ἀρκεσίλα⊙, ὃς Ἀγησίπολις. ὃς, ἔτι παῖς ὢν, ἐβασιλεύθη βασιλεὺς ἐν τῇ Σπάρτῃ. *Eo tempore, miſſi ſunt legati Romam ab iis, qui Lacedaemone exſulabant: inter quos erant, Arceſilaus, & Ageſipolis, qui quum adhuc puer eſſet, rex Spartae fuerat.* Ac Lycurgum, Chilon quidam mox deiicere eſt conatus, verum fruſtra: ut videre eſt apud Polybium, lib. IV. aliquoties citato. Ac mox, ephori quum ſuſpectum rerum novandarum haberent, ipſe in AEtoliam fugit: poſteaque, rei veritate cognita, revocatur: ut Polybius commemorat, lib. V. Quo defuncto, aut deiecto etiam tandem, neque enim certi quidquam eſt ſtatuere in ſilentio Hiſtoriae, tyrannidem Machanidas tenuit. Haud Pauſanias ſatis recte, aut accurate; qui Lycurgo praetermiſſo, hunc Cleomeni ſucceſſiſſe nobis tradit, in Meſſenicis. Λακεδαιμονίοις δὲ, ἀπηλλαγμένοις Κλεομένους, ἐπανίςαται τυραννίδ⊙ Μηχανίδας. *Lacedaemoniis vero, a Cleomene liberatis, exoritur tyrannus Machanidas.* Meminit eius Livius, libro XXVII. *Quos & Machanidas, Lacedaemoniorum tyrannus, haud procul Argivorum finibus poſitis caſtris, terrebat.* Eum occidit Philopoemen: ut videre eſt apud Polybium, lib. XI. & Plutarchum, in Philopoemene, ac Pauſaniam, in Arcadicis. Poſt hunc vero, tyrannidem obtinuit Nabis. Pauſanias idem, in Meſſenicis, iam citatis. Λακεδαιμονίοις δὲ, ἀπηλλαγμένοις Κλεομένους, ἐπανίςαται τυραννίδ⊙ Μαχανίδας· ἐκείνου δὲ ἀποθανόντ⊙. Νάβις ἀνέφυ σφίσιν αὖθις τύραννος. *Lacedaemoniis vero, a Cleomene liberatis, exoritur tyrannus Machanidas: quo ſublato, rurſus ipſis exſilitit tyrannus Nabis.* Et in Arcadicis, poſt narrationem de caede Machanidae. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι, αὖθις ἐπανέςη τύραννος Νάβις. *Lacedaemone vero rurſus exortus eſt tyrannus Nabis.* Hinc triennio fere toto quum ſat moderate illos habuiſſet, ex eo tempore tyrannidem exercere graviſſimam inſtituit. Polybius, in fine, lib. XIII. Ὁ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων τύραννος Νάβις ἔτ⊙ ἤδη τρίτον τὴν ἀρχὴν, ὀλοσχερὲς μὲν οὐδὲν ἐπεβάλλετο πράτ ειν, οὐδὲ τολμᾶν, διὰ τὸ πρόσφατον εἶναι τὴν ὑτὸ τῶν Ἀχαιῶν ἧτταν τοῦ Μαχανίδου· καταβολὴν δ' ἐποιεῖτο, καὶ θεμέλιον ὑπεβάλλετο πολυχρονίου, καὶ βαρείας τυραννίδ⊙. *Lacedaemoniorum vero tyrannus Nabis, qui tertium iam annum rerum potiebatur, nihil quidem maioris rei adgredi, vel moliri, audebat; quod recens adhuc eſſet memoria devicti ab Achaeis Machanidae: ſed tyrannidis diuturnae, atque gravis, fundamenta iaciebat.* Ac ſaevitiam vis ſcire, quam exercuit? Vide referentem hanc Polybium, eodem loco, in ſequentibus mox verbis. Titus Quintius Flamininus de eo apud Livium, libro XXXV. *Cum tyranno inſtituere amicitiam: & eo tyranno, quam qui unquam fuit, ſaeviſſimo, & violentiſſimo, in ſuos.* Itaque non immerito dicitur a Plutarcho, in Praeceptis reip. adminiſtrandae, Νόσημα, καὶ ἀπόσημα πόλεως. *Morbus, & vomica urbis.* Bello cum Romanis inito, a Tito Quintio Flaminino coercetur. Vide fuſe hoc narrantem Livium, lib. XXXV. Ac ſtrictim illud, ſicut omnia, Florus dicit, lib. II. *Graſſantem ſub Nabide Lacedaemona compeſcuit.* Et ad pacem, quam petebat, confirmandum, obſi-

Digitized by Google

obsidem coactus fuit filium dare. Idque breviter Aurelius Victor, ubi de hoc Quintio agit, libro de Viris Illustribus: *A Nabide quoque Lacedaemonio filium obsidem accepit.* Et hic Armenes dicebatur: posteaque ante currum triumphantis eius ductus fuit. Paulus Diaconus, Hist. Misc. lib. IV. *Duxit ante currum nobilissimos obsides, Demetrium, Philippi filium, & Armenem, Nabidis.* Freculphus, Chron. Tom. I. lib. V. cap. IX. *Deinde cum Lacedaemoniis pugnavit: & victo Nabide, duce eorum, nobilissimos obsides, Demetrium, Philippi filium, & Armenem, Nabidis filium, ante currum duxit.* Videndus quoque Eutropius, libro IV. & Paeanius metaphrastes. Male *Armidem*, pro *Armenem*, editur apud Gotfridum Viterbiensem, in fine Chronici Partis XI. *Post haec (Q. Flamininus) Lacedaemonios devicit; obsidesque nobilissimos ab iis accepit, Demetrium, Philippi filium, & Armidem, Navidis filium.* Rescribe, & Armenem, Nabidis F. Ac Nabis ipse, dolo circumventus, ab AEtolis est occisus. Plutarchus, in Philopoemene. Ἀποθνήσκει δὲ ὁ Νάβις, ὑπὸ Αἰτωλῶν δολοφονηθείς. *Moritur vero Nabis, ab AEtolis dolo occisus.* Pausanias in Arcadicis. Μετὰ δὲ ταῦτα, Νάβις μὲν εἰς ἐρημένον χρόνον σπονδὰς παρὰ Ῥωμαίων εὑράμενος, τελευτᾷ, πρὶν ἢ οἱ τῷ πολέμῳ τελευτὰς ἐξήκειν, ὑπὸ ἀνδρὸς Καλυδωνίου, κατὰ μὲν συμμαχίας πρόφασιν ἥκοντος, πολεμίῳ δὲ τῷ ἔργῳ, καὶ ἐπ' αὐτὸ ἐσαλμένῳ ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν. *Post haec autem, Nabis quidem, postquam in praedictum tempus cum Romanis pepigisset, moritur, ante belli finem, a viro quodam Calydonio, velut in auxilium misso, sed revera hoste, in id ab AEtolis misso, interfectus.* Nomen autem occidenti Alexamenus. Vide Livium, qui rem totam plene refert lib. XXXV. Nabide autem sic occiso, quum seditio orta esset, Philopoemen eos Achaeis subiecit. Plutarchus in eius Vita. Ἀποθνήσκει δὲ ὁ Νάβις, ὑπὸ Αἰτωλῶν δολοφονηθείς· τεταραγμένης δὲ τῆς Σπάρτης, ὁ Φιλοποίμην, ἁρπάσας τὸν καιρὸν, ἐπιπίπτει μετὰ δυνάμεως, καὶ, τῶν μὲν ἀκόντων, τοὺς δὲ συμπείσας προσηγάγετο, καὶ μετεκόσμησεν, εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς τὴν πόλιν. *Nabis vero, dolo circumventus ab AEtolis, occumbit. Turbatis vero rebus Spartae, Philopoemen, adripiens occasionem, irruit cum valida manu: ac, quibusdam quidem invitis, aliis vero persuasis, eo adduxit universos, ut Achaeis subderentur.* Pausanias, de hoc ipso tempore, in Arcadicis, quum occisum ab AEtolis Nabidem commemorasset. Φιλοπαίμην δ', ὑπὸ τὸν καιρὸν ἐμπεσὼν τοῦτον εἰς Σπάρτην, ἐνάγκασεν εἰς τὸ Ἀχαϊκὸν Λακεδαιμονίους συντελέσαι. *Philopoemen vero, facta per id tempus in Spartam inruptione, Lacedaemonios adegit, ut se Achaeorum concilio subiicerent.* Quumque postea iterum nova molirentur, ac propterea Diophanes, praetor Achaeorum, & dux Romanorum Quintius, arma inferrent, obiicit se Philopoemen; ac compositis illis turbis, mox reducit sub Achaeos: &, exsulibus reductis, tum occisis octoginta, aut, ut alii, trecentis ac quinquaginta, & tribus millibus helotarum venum datis, tum deiectis etiam muris, quod durissimum erat omnium, leges eripit, quas Lycurgus olim dederat: ac compellit pueros pariter iuvenesque, tamquam alias nunquam moderate acturos, patriae suae instituta cum Achaicis commutare. Fuse id Plutarchus narrat, in citata eius Vita: quam, si tanti est, videto. Brevius autem Pausanias, in Arcadicis, aliquoties memoratis, Λακεδαιμονίων δὲ πλωικαῦτα ἐς ἔμφυλον προηγμένων σάσιν, τριακοσίους μὲν τοὺ σάσεως μάλιστα αἰτίους, ἐξέβαλεν ἐκ Πελοποννήσου, καὶ τῶν εἱλώτων ἀπέδοτο ὅσον τρισχιλίους. τείχη τε περιεῖλε τοῦ Σπάρτης, καὶ τοῖς ἐφήβοις προεῖπε, μὴ τὰ ἐκ τοῦ νόμων τοῦ Λυκούργου μελετᾷν, ἐφήβοις δὲ τοῦ Ἀχαιῶν κατὰ ταυτὰ ἀσκεῖσθαι. *Lacedaemoniis vero iterum tumultuantibus,* (de Philopoemene illi sermo est,) *trecentos, qui seditionis maxime auctores erant, eiecit Peloponneso, & servorum tria circiter millia vendidit: quin & Spartae muros deiecit, & ephebis denuntiavit, ut Lycurgi legibus ne uterentur, verum eadem instituta, quae ephebi Achaeorum, sectarentur.* Vbi vides, variare item paulum; & trecentos, non occisos, sed eiectos Peloponneso, memorare: Ac postremo, iterum refert in Achaicis. Τότε ἓν τείχη τε Σπάρτης οἱ Ἀχαιοὶ καθεῖλον, καὶ τὰ ἐς μελέτην τοῖς ἐφήβοις ἐκ τοῦ Λυκούργου νόμων καταλύσαντες, ἐπέταξαν τοῖς Ἀχαιῶν ἐφήβοις τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν. *Muros itaque Spartae Achaei sustulerunt, & Spartanorum liberis interdicta disciplina, quam legibus Lycurgus sanxerat, iisdem cum Achaeorum iuventute studiis teneri iusserunt.* Exponunt pluribus legati eorum, Areus, & Alcibiades, apud Polybium, in excerptis Legationum cap. XLII. ac prolixe quoque Livius, lib. XXXVIII. Et ex eo sane tempore sub Achaia mansit Sparta, & Laconica universa: etiam quum Romanorum postea imperio subiiceretur. Inde est, quod Apuleius, aevi sequioris auctor, Lacedaemonem, sive Spartam, civitatem Achaiae dicat, Milesi. lib. VI. *Lacedaemon, Achaiae nobilis civitas, non longe sita est.* Vbi frustra torquent sese viri docti.

CAP. XXI.

Veterem disciplinam, & instituta Romani restituerunt; quum id peterent per legatos, Areum, & Alcibiadem: tum & quando illud factum. In amicitia Romanorum, diu admodum floruerunt, in tutela gentis Claudiae. Turbae ibi datae, a Chaerone, & Eurycle: tum quo modo hae repressae. Leonis Chamareti tyrannis. Habita autem Laconica fuit inter provincias praetorias: postea vero, inter consulares relata. Augustus, iis insulam Cythera reddidit: & honore item mensae est dignatus: insuper donavit urbes, Cardamylen, atque Pharas; & Messeniis ademit, qui tenebant. Quum praetorias provincias partiretur, eos in septima collocavit.

POST haec autem, Laconica sub Romanis fuit: qui avita instituta, atque leges, quas ademerant, uti dixi, Philopoemeni redacta in potestatem Achaia, reddiderunt

Digitized by Google

derunt. Pausanias, in Arcadicis. Καὶ τοῖς μὲν (Λακεδαιμονίοις) ἀποδώσειν ἔμελλον Ῥωμαῖοι παιδείαν τὴν ἐπιχώριον. *Sed futurum erat, ut Romani patriam illis (Lacedaemoniis) restituerent disciplinam*. Plutarchus, in Philopoemene, de re eadem. Χρόνῳ δ' ὕστερον, αἰτησάμενοι παρὰ Ῥωμαίων, τὴν μὲν Ἀχαϊκὴν ἔφυγον πολιτείαν, ἀνέλαβον δὲ, καὶ κατεσήσαντο, τὴν πάτριον. *Postea vero, quum id ipsi petiissent a Romanis, instituta Achaeorum evaserunt, atque sua receperunt, & constituerunt*. Et observa, petiisse a Romanis: nempe per legatos suos, Areum, & Alcibiadem; ut videre est apud Polybium, in Excerptis legationum, cap. XLII. item Livium, lib. XXXIX. Restituerunt vero Romani, post Macedonas debellatos, & devictum regem Perseum, quum iam etiam Achaeos sua in potestate haberent. Indicat Strabo, lib. VIII. Καταλυθέντων δὲ τούτων (τῶν Μακεδόνων βασιλέων) ὑπὸ Ῥωμαίων, μικρὰ μέν τινα προτέκρυσαν (οἱ Λακεδαιμόνιοι) τοῖς πεμπομένοις ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγοῖς, τυραννούμενοι τότε, καὶ πολιτευόμενοι μοχθηρῶς· ἀναλαβόντες δὲ σφᾶς ἐτιμήθησαν διαφερόντως, καὶ ἔμειναν ἐλεύθεροι, πλὴν τῶν φιλικῶν λειτουργιῶν ἄλλο συντελοῦντες οὐδέν. *Hos vero (Macedonum reges) quum Romani subegissent, offenderunt quidem (Lacedaemonii) in parvis quibusdam rebus missos a Romanis praefectos, quippe qui in tyrannorum potestate, miserosque reip. suae statu, versarentur: verum, ut remp. recuperarunt, summo in honore habiti sunt, liberique permanserunt, praeter amicorum operas nihil pendentes*. Ex eo tempore, in Romanorum amicitia diu admodum floruerunt, & id quidem in tutela gentis Claudiae. Observare est apud Suetonium, in Tiberio, cap. VI. *Per Siciliam quoque, & Achaiam, circumductus; ac Lacedaemoniis publice, quod in tutela Claudiorum essent, demandatus*. Sub Romanis, Chaeron quidam se commovit, & remp. invasit; sed potentia aliquamdiu nimis immoderate usus, mox in ordinem redigitur a praetore, qui provinciae Achaiae, quae Laconicam etiam complectebatur, a Romanis praefectus erat. Suidas pluribus id tradit, in Χαίρων. Post hunc, aliquo intervallo, & sub Caesare Augusto, etiam Eurycles turbas dedit: quae, quum is defunctus esset, mox cessarunt. Strabo docet, ubi rex Laconicas narrat, lib. VIII. Νεωστὶ δ' αὐτὰς (τὰς Λακεδαιμονίας) Εὐρυκλῆς ἐτάραξε, δόξας ἀποχρήσασθαι τῇ Καίσαρος φιλίᾳ, πέρα τοῦ μετρίου, πρὸς τὴν ἐπισασίαν αὐτῶν. ἐπαύσατο δὲ ἡ ἀρχὴ ταχέως, ἐκείνου μὲν παραχωρήσαντος εἰς τὸ χρεὼν, τοῦ δ' υἱοῦ τὴν φιλίαν ἀπεσταμμένου τὴν τοιαύτην πᾶσαν. *Nuper vero Eurycles turbarum aliquid excitavit, quum in iis (Lacedaemoniis) gubernandis videretur supra modum amicitia Caesaris abuti: sed is tumultus ocyus mox sedatus fuit, quum is vita functus esset, filiusque omnem talem amicitiam aversaretur*. Et hic quidem qualis fuerit, a Iosepho memoratur, Antiquit. Iud. lib. XVI. cap. XVI. Εὐρυκλῆς ἀπὸ Λακεδαίμονος, ὑκ ἄσημος τῶν ἐκεῖ, κακὸς ἦ τὴν ψυχὴν ἄνθρωπος, καὶ περὶ τρυφὴν, καὶ κολακείαν, δεινὸς ἑκατέρων αὐτῶν ἔχειν τε καὶ μὴ δοκεῖν, ἐπιδημήσας ὡς τὸν Ἡρώδου, δῶρά τε δίδωσιν αὐτῷ, καὶ πλείω παρ' ἐκείνου λαβὼν, ταῖς μάλιστα χρώμενος βασιλέως. *Eurycles Lacedaemonius, vir domi non ignobilis, sed ingenio homo pessimo, delitiis perditus, & adulatione, sed utrumque egregie dissimulans, cum Herode agens, datis muneribus, & maioribus acceptis, captatis colloquendi commodis occasionibus, ut se quaeque offerebant, id omnino operam dabat ut quam maxime fieret amicus regis*. Eum, ceu Laconiae principem, insulaeque Cytherorum dominum aetate sua, narrat Strabo alibi, eodem libro. Πρόκειται δὲ κατὰ τοῦτον Κύθηρα, ἐν τεσσαράκοντα σταδίοις, νήσῳ εὐλίμενος, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον. ἣν ἔσχεν Εὐρυκλῆς ἐν μέρει κτήσεως ἰδίας, ὁ καθ' ἡμᾶς τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμών. *Ante hoc Cythera sita est, intervallo quadraginta stadiorum, insula bonum habens portum, & eiusdem nominis urbem: quam ut sibi propriam possedit Eurycles, nostra aetate Lacedaemoniorum princeps*. Et eiectus Sparta fuit, ac Laconica universa, ob malitiam. Iosephus paulo post subiungit, loco citato. Εὐρυκλῆς μὲν οὖν, οὐδὲ ἐν τῇ Λακεδαίμονι, παυσάμενος εἶναι μοχθηρὸς, ἐπὶ πολλοῖς ἀδικήμασιν ἀπεστερήθη τῆς πατρίδος. *Eurycles itaque, neque Lacedaemone malus esse desinens, ob iniuste facta multa patria eiectus fuit*. Idem de eodem dicit, & his turbis, quae Straboni referuntur, causam tribuit. De bello Iudaico, lib. I. cap. XVII. Διὸ γῦν ἐπὶ Καίσαρος κατηγορηθεὶς, (ὁ Εὐρυκλῆς) ἐπὶ τῷ στάσεως ἐμπλῆσαι τὴν Ἀχαΐαν, καὶ περιδύειν τὰς πόλεις, φυγαδεύεται. *Bis itaque apud Caesarem accusatus, (Eurycles,) quod seditione Achaiam implevisset, & civitates spoliaret, in exsilium relegatur*. Ac videre plura licet de eodem, illo ipso item capite. Balduino vero Flandro imperante, tyrannidem ibi Leo Chamaretus exercebat. Nicetas Choniates, lib. De Balduini Flandri imperio. Ὁ δὲ Χαμάρετος Λέων, τῆς κοίλης κρατῶν Λακεδαίμονος, τύραννος ἦν τῶν Λακώνων. *Leo vero Chamaretus, qui concavam Lacedaemonem tenebat, tyrannus Laconum erat*. Fuit autem Laconica inter provincias praetorias, ad quas praetor gubernandas mittebatur. Observare est in iis Suidae verbis, in Χαίρων. Τῷ δὲ πλήθει ἀγανακτήσαντος ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, ὁ στρατηγὸς, παραχωρήσας εἰς Λακεδαίμονα, τὸν Χαίρωνα παρήγαγε εἰς κρίσιν ὑπὲρ τοῦ φόνου τῶν κατὰ τὸν Ἀπολλωνίδου. *Quae quum facta populus indigne ferret, praetor, Lacedaemonem accedens, Chaeronem in iudicium adduxit, propter caedem Apollonidis*. Et Augustus, quum imperium ordinaret, ac provincias praetorias decem omnino constitueret, Laconicam, sub Achaia comprehensam, septimo loco esse voluit: ut videre est apud Strabonem, extremo lib. XVII. Postea tamen idem Augustus consularem eam fecit, sicut Graeciam universam: ut videre est apud Dionem Cassium lib. LIII. Itaque proconsul illuc pro praetore mitti coepit: & proconsul Achaiae legitur Gallio apud D. Lucam, Act. Apost. cap. XVIII. Γαλλίωνος δ' ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας, κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ. *Quum autem Achaiae proconsul esset Gallio, uno animo Iudaei in Paulum insurrexe-*

Digitized by Google

rexerunt. Et Firmicus, Aſtronom. lib. II. cap. XXXII. *Deinde in Achaiae proconſulatum, poſt vero ad ſimilem Aſiae proconſulatum eſt evectus*. Inſcriptio vetus.

CONSVLARI. LVSITANIAE.
PROCONSVLI. ACHAIAE.

Laconicam autem ſub Achaia comprehenſam, ſatis conſtat etiam ex minore Plinio: ubi ad proconſulem Achaiae, Maximum, ita ſcribit, lib. VIII. epiſt. XXIV. *Cogita te miſſum in provinciam Achaiam. Habe ante oculos, Athenas eſſe, quas adeas: Lacedaemonem eſſe, quam regas*. Idem Auguſtus, inſulam Cythera reddidit Lacedaemoniis, & honore eos menſae eſt dignatus. Dion Caſſius, lib. LIV. Καὶ Λακεδαιμονίους μὲν τοῖς τε Κυθήροις, καὶ τῇ συσιτίᾳ, ἐτίμησεν. *Et Lacedaemonios quidem Cytheris, ac convictu ſuo, honoravit*. Cauſam ſubiungit. Ὅτι ἡ Λιβία, ὅτε ἐκ τῆς Ἰταλίας σὺν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τῷ υἱεῖ, ἔφυγεν, ἐκεῖ διέτριψεν. *Quia Livia cum marito, filioque, ex Italia fugiens, ibi commorata fuiſſet*. Et honorem illis habitum, ſed ſimpliciter, nec quid ſpeciatim addens, memorat item Xiphilinus de eodem hoc Auguſto verba faciens. Περαιωθεὶς δὲ εἰς Ἑλλάδα, τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους ἐτίμησε, διὰ τὸ φεύγουσάν ποτε μετὰ τοῦ Νέρωνος τῶν ἀνδρὸς τὴν Λιβίαν ἐκεῖ διατρίψαι. *Quum vero in Graeciam traiecisſet, Lacedaemonios quidem honoravit, quod Livia olim, cum Nerone viro fugiens, ibi commorata fuiſſet*.

CAP. XXII.

Vrbes etiam Auguſtus aliquot, ſubiectas Spartae ad id tempus, liberas fecit; quique eas incolebant, Ἐλευθερολάκωνες dicti. Tiberius praetoriam ex conſulari, moxque iterum conſularem Claudius Achaiam facit, & Laconicam cum ea. Libertatem Lacedaemoniis minuit Domitianus. Sub Traiano, nomen tantum libertatis retinebant. Conſtantinus Magnus, quum Imperium partiretur, praefecto praetorii ſecundo ſubiecit. Iulianus urbes quaſdam inſtauraſſe videtur. Sub Arcadio, & Honorio, miſere vaſtati ab Alarico, Lacedaemonii. Chriſtiani per quos facti: ac, quum eſſent, iuriſdictio eccleſiaſtica, penes metropolitanum veterum Patrarum erat; civilis, ad Achaiae principem pertinebat. Hinc, donata Conſtantinopolitano Imperatori, Deſpotae regenda Sparta demandatur: qui quum vendere equitibus Rhodienſibus conaretur, turbis ortis, impeditur. Inde in Turcarum venit poteſtatem.

INSVPER & urbes quaſdam Auguſtus, antea ſubiectas Spartae, liberas fecit: quique eas incolebant, Ἐλευθερολάκωνες dicti, velut *Liberi Lacones*. Pauſanias, ubi de urbe Gytheo, in Laconicis, Ἔστιν ἤδη τῶν Ἐλευθερολακώνων, οὓς βασιλεὺς Αὔγουστος δουλείας ἀφῆκε Λακεδαιμονίων, τῶν ἐν Σπάρτῃ κατηκόους ὄντας. *Eſt nunc inter Eleutherolaconas; quos Auguſtus Imperator, quum Spartanis antea ſubiecti eſſent, ſervitute liberavit*. Erant autem eae urbes numero viginti quatuor: quarum octodecim dumtaxat Pauſaniae tempore, qui ſub Hadriano vixit, reliquae erant. Vide eumdem, de iiſdem, in ſequentibus ſtatim verbis. Ac praeterea idem Auguſtus, uti Spartae urbes, quas iam dixi, ademit: ita Cardamylen dedit, & Meſſeniis eripuit. Pauſanias idem, ſub Laconicorum finem. Καρδαμύλη δὲ Λακεδαιμονίων ἐστὶν ὑπήκοος, ἣ ἐν Σπάρτῃ, βασιλέως Αὐγούστου τῆς Μεσσηνίας ἀποτεμομένου. *Cardamyle vero, Lacedaemoniis, qui Spartam habitant, eſt ſubiecta, ab Auguſto Imp. a Meſſenia avulſa*. Neque Cardamylen tantum, ſed & Pharas. Idem rurſus, in Meſſenicis. Βασιλεὺς δὲ Αὔγουστος τὺς ἐν Φαραῖς Μεσσηνίους συντελεῖν ἐτέταξεν εἰς τὸ Λακωνικόν. *Imperator vero Auguſtus Meſſenios qui Pharas habitant, Laconibus adiunxit*. Vt autem conſularem Auguſtus Laconicam fecerat, ſic Tiberius iterum praetoriam fecit, pariter ac Macedoniam: & ſic manſit uſque ad Claudium, qui mox populo reſtituit, denuoque conſularem eſſe iuſſit. Hoc eſt, quod Suetonius dicit, in Vita Claudii cap. XXV. *Provincias, Achaiam, & Macedoniam, quas Tiberius ad curam ſuam tranſtulerat, ſenatui reddidit*. Multo explicatius id Dion Caſſius, lib. LX. Τήν τε Ἀχαΐαν, καὶ τὴν Μακεδονίαν, αἱρετοῖς ἄρχουσιν, ἐξ ὑπερ ὁ Τιβέριος ἦρξε, διδομένας, ἀπέδωκεν ὁ Κλαύδιος τότε τῷ κλήρῳ· καὶ τοὺς στρατηγοὺς, τοὺς ἐπὶ τῆς διοικήσεως, καταλύσας, ταμείαις αὐτὰς, κατὰ τὸ ἀρχαῖον, ἐπέτρεψεν. οὐχ ὥστε καὶ ἐτησίους σφᾶς (ὅπερ ἐπί τε ἐκείνων πρότερον, καὶ ἐπὶ τῶν στρατηγῶν μετὰ ταῦτα, ἐγίγνετο,) ἄρχειν, ἀλλ' οἱ δύο οἱ αὐτοὶ τρία ὅλα ἔτη αὐτὴν διῴκουν. *Achaiam, & Macedoniam, quae iam inde a Tiberii principatu a praefectis electis adminiſtratae, Claudius tunc ſorti reddidit: ac praetoribus, qui praefuerant, abrogatis, eas quaeſtoribus, iuxta vetus inſtitutum, demandavit: non quidem ut annui illi eſſent, (ſicut prius pariter ipſi, ac praetores poſtea, fuerant) verum ut iidem duo triennium integrum praeeſſent*. Sane, Tiberium iterum praetoriam feciſſe eam, ſicut item Macedoniam, dicit idem, lib. LVIII. in rebus anni ab Vrbe condita DCCLXXXVIII. Libertatem tenuere adhuc ſub Veſpaſiano: itaque dicit Plinius maior, qui Opus ei ſuum inſcripſit, lib. IV. cap. V. *Debinc a Taenaro ager Laconicus, liberae gentis*. Mox videtur minuiſſe Domitianus: quam ob cauſam ſub Traiano nomen potius libertatis, quam antiquam libertatem, habuiſſe, dicit Plinius Iunior, qui illius tempore, ut notum, vixit, lib. VIII. epiſt. XXIV. *Habe ante oculos . . . . . , Athenas eſſe, quas adeas; Lacedaemonem eße, quam regas, quibus reliquam umbram, & reſiduum libertatis nomen, eripere, durum, ferum, barbarumque eſt*. Itaque Lycurgi leges poſt id tempus deſierunt; & huc pertinent haec Theodoreti verba, ubi de iiſdem agit Therapeut. lib. IX. Ἅμα τε γὰρ προσέταξαν οἱ Ῥωμαῖοι τούτους ἀργεῖν, καὶ τοὺς σφετέρους κρατεῖν· καὶ διελύθη τῶν Λυκούργου τὸ ἄμαχον κράτος. *Simul & Romani, & has iußerunt ceſſare, & ſuas accipi: itaque vis illa legum Lycurgicarum inexpugnabilis diſſoluta eſt*. Et quae plura illic refert; quibus teſtatur, tum ſublatas Lacedaemo-

moniorum leges. Constantinus autem Magnus, quum praetorii praefectos quatuor constituisset, Laconicam secundo, nomine Graeciae comprehensam, sine dubio, subiecit. Qua de re videndus Zosimus, lib. II. Videtur quasdam illic urbes instaurasse Iulianus Imperator: colligique ex Mamertini Panegyrico illud potest, istis verbis. *Universas urbes, ope Imperatoris refotas, enumerare, longum est. Scire satis est, cunctas Macedoniae, Illyrici, Peloponnesi, civitates unis, aut binis, epistolis maximi Imperatoris, repentinam induisse, novatis moenibus, iuventutem.* Sub Arcadio, & Honorio, misere vexata fuit; incursante Graeciam tunc, & vastante, Alaricho, & Gothorum rege. Tradit nobis idem Zosimus, in istorum Caesarum rebus, lib. V. Εὐθέως ἂν ἡ Κόρινθος ὠρώτη καταπράτος ἠλίσκετο, καὶ τὰ πρόσοικα ταύτῃ πολίχνια· καὶ ἐπὶ ταύτῃ τὸ Ἄργος, καὶ ὅσα ἦν αὐτῆς τε καὶ Λακεδαίμονος ἐν μέσῳ χωρία. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Σπάρτη συναπήγετο τῆς Ἑλλάδος ἁλώσει, μήτε ὅπλοις ἔτι, μήτε ἀνδράσι μαχίμοις, τετειχισμένη, διὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων πλεονεξίαν, ἀλλ' ἄρχουσιν ἐκδεδομένη προδόταις, καὶ τῇ τῶν κρατούντων ἡδονῇ προθύμως ὑπηρετουμένοις εἰς ἅπαντα, τὰ πρὸς κοινὸν ὄλεθρον φέροντα· *Confestim ergo prima Corinthus, cum finitimis oppidis, vi capitur: & secundum hanc Argos, una cum iis locis, quae inter hanc, & Lacedaemonem interiacent. Ipsa quoque in societatem captae Graeciae Sparta venit; nec idoneis ad pugnam viris, muri instar communita, ob Romanorum avaritiam, sed iis exposita magistratibus, qui & proditores essent, & illorum libidini, qui rerum potirentur, percupido in omnibus, ad perniciem publicam spectantibus, inservirent.* Atque de hoc ipso statu capiendus Claudianus, in Rufinum lib. II.

Prodita non tantas vidisset Graecia clades:
Oppida semoto Pelopeia Marte vigerent:
Starent Arcadiae, starent Lacedaemonis arces:
Non mare flagrasset medium, fumante (a)
Corintho.

Et in Panegyrico De IV. Consulatu Honorii.

Excutiat cineres Ephyre, Spartanus, & Arcas,
Tutior exsangues pedibus proculcet acervos,
Fessaque pensatis respiret Graecia poenis.

Et Hieronymus ad Heliodorum, Epist. III. *Quid putes nunc animi habere Corinthios, Athenienses, Lacedaemonios, Arcadas, cunctamque Graeciam, quibus imperant Barbari.* Tenuerunt vero illam Imperatores Constantinopolitani, usque ad Balduinum Flandrum: qui Constantinopolin quum expugnasset, uti Graeciam reliquam cepit, sic Laconicam. Nicetas Choniates, lib. De Imperio Balduini Flandri. Μεθίστη τρὸς Ἄργος, περιπλίνει τὴς Λάκωνας, ἐς Ἀχαιαν ἔνθεν προσβάλλει. *Transit Argos, Laconicam pervagatur, inde Achaiam invadit.* Sed deiectis mox Latinis, denuo rediit in Graecorum potestatem, donec tandem Turcae eam occuparunt. Fidem in Christum sunt amplexi, praedicante illic verbum S. Paulo: ut videre est in Apostolorum Actis cap. XVIII. & XIX. De S. Luca, est videre apud Chrysostomum, Orat. XXV. De S. Andrea, est apud Abdiam, ut inscribitur, Hist. Apost. lib. III. & Nicephorum Callistum lib. II. cap. XXXIX.(b) Ac, quum Christiani essent, in ecclesiasticis, subiecti erant metropolitano Patrensi. Leo Philosophus Imp. in Novella quadam sua. Τῷ Πατρῶν, (μητροπολίτῃ,) Πελοποννήσου, (ὑπόκεινται) ὁ Λακεδαιμονίου. *Patrarum (metropolitano) Peloponnesi, (subiacet) metropolitanus Lacedaemonius.* Et Balsamon, in Syn. Chalced. Can. XIII. Ἡ μητροπόλεως τῶν παλαιῶν Πατρῶν. *Metropolis Lacedaemoniae, episcopatus erat metropoleos veterum Patrarum.* Quod civilem vero iurisdictionem attinebat, erant sub Achaiae principe: uti observare licet apud Phrantzen, lib. I. cap. IV. *Achaiae Princeps, redimendae libertati, Romanorum Imperatori donavit urbes munitissimas tres, Monembasiam, Leuctrum, sive Mainam, quae antiquitus Taenarum, a Taenaro vicino promontorio, dicebatur, & Spartam, Laconiae caput.* Idem tradit etiam Nicephorus Gregoras, lib. IV. Ecce vero, Achaiae princeps Romanorum Imperatori id est, Constantinopolitano, dono dedit etiam Spartam: isque despotam deinde hic constituit; uti suo eam nomine, Laconica universa, ut videtur, gubernaret, qui, obsessa postea Constantinopoli a Turcarum Imperatore Baiazeto, desperata rerum summa, Rhodiensibus, S. Ioanni Baptistae sacris, venum dedit. Idem Phrantzes, libro citato cap. XX. *Theodorus Despota, quum rem Romanam tantis fluctibus agitatam, & urbem Imperatoriam tam diu obsessam, tamque dira fame oppressam, periculosum insuper in Peloponneso bellum & Christianorum principum succurrere neminem velle cernens, omni spe abiecta, una triremi Rhodum navigans, Spartae principatum societati Ioannis Baptistae, & prophetae, vendidit.* Quamquam certa haec venditio, incolis propterea tumultuantibus atque arma opponentibus, non successit; uti fuse in sequentibus illic verbis memoratur, sicut etiam Laconico Chalcondyla, De reb. Turc. lib. II. Despotae vero Spartani, meminit etiam Auctor anonymus Hist. Constantinop. lingua Graeco-barbara scriptae, apud Crusium, Turcogr. lib. I. Αὐτὸς δὲ, ἄρας τὴν Ἀσὰν, καὶ τὸς μετ' αὐτῦ στρατιώτας, ἐπορεύθη, ὅπου ἦν ὁ Δεσπότης ἐν μυζηθρᾳ τῇ Λακεδαιμονίᾳ. *Ipse vero, assumpto Asano, & eius militibus, profectus est in regionem Lacedaemoniam, ubi Despota agebat.* Postea subiecit sibi totam eam regionem, uti reliquam item Graeciam, Turcarum Imperator Amurathes II. per praefectum Turachanem: ut videre est apud Laconicum Chalcocondylam, in principio libri VI. Mox, sub filio Mahomete Thomas Palaeologus recuperavit: verum neque diu tenuit, & recepit Mahometes; uti auctor nobis idem est Laonicus, lib. IX. Postea ad Venetos quum desciviscent brevi interiecto tempore, sub eiusdem potestatem sunt redacti. Vide Laonicum eumdem lib. X.

CAP.

[a] Melius editio *Barthii* anni 1650.
Non mare fumasset medium, flagrante Corintho.

[b] Commemoranda quoque fuerat *Acta Passionis S. Andreae*, licet an genuina sint, controvertatur.

Digitized by Google

CAP. XXIII.

Reges duorum calculorum, in ſuffragiis ferendis, ius habebant; aut, ut rectius dicamus, unicum habebant tantum, qui duorum inſtar eſſet. Partem quoque e praeda bellica tertiam accipiebant. Duo illis in conviviis additi contubernales, Ποίθιοι *ſive* Πύθιοι *dicti, idque unde. Suidae lectio mendoſa indicata, & correcta. Cuſtodes corporis additi in bello, equites pariter peditesque, iuvenes ſelecti. Quum e vita exceſſiſſent, feminae, per urbem totam circumeuntes, lebetes pulſabant. In aedibus propriis, non in publicis, habitabant: & in rem eam Menelai, Euryſthenis, Polydori, & Ageſilai, aedes indicatae. Xenophontis locus illuſtratus. Minime vero illuſtres erant, aut magnificae, ut conveniebat regibus. Themiſtius, & Iulianus, illuſtrati.*

POSTQVAM reges, & eorum ſucceſſores qualeſcumque, ac Laconici regni ſtatum univerſum, ad poſtrema uſque tempora iam deduxi, reliquum eſt, ut quaedam ipſis propria dicam. Multa accurate Cragius, uti cetera: ego pauca, ſeu indicta, ſeu Auctorum aliorum teſtimoniis confirmata, hic adiungam. Itaque reges, inter alia eximia, id habebant, ut, ferendis in ſuffragiis, duos calculos haberent. Herodotus, ubi de honore ipſis habito, verba facit, lib. VI. Καὶ παρίζειν βουλεύσι τοῖς γέρουσιν, ἔνθα δυῶν δέουσι τριήκοντα. Η" δὲ μὴ ἐλθῶσι, τοὺς μάλιστά σφι τῶν γενέντων προσήκοντας, ἔχειν τὰ τῶν βασιλέων γέρεα, δυο ψήφους τιθεμένους, τρίτω δὲ τὴν ἑωυτῶν. *Liceat quoque adſidere conſultantibus ſenatoribus, qui ſunt octo, & viginti: aut, ſi non eant, eorum maxime propinqui e ſenatoribus ius habeant duos calculos ponendi; tertium vero, pro ſe ipſis.* Lucianus in Harmonide. Οἱ μέν γε τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἑκάστου μίαν ψῆφον φερόντων, ἐκεῖνοι μόνοι ἑκάτερος αὐτῶν δύο ἔφερον. *Lacedaemoniorum reges, quum alii omnes unum tantum calculum ferant, illi ſoli quiſque eorum duos ferebant.* Sed refutat id Thucydides, lib. I. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα, ἔτι καὶ νῦν ὄντα, καὶ ὃ χρόνῳ ἀμνησθέντα, καὶ οἱ ἄλλοι Ε"λληνες ὐκ ὀρθῶς οἴονται· ὥσπερ τούς τε Λακεδαιμονίων βασιλέας μὴ μιᾷ ψήφῳ προσίεσθαι ἑκάτερον, ἀλλὰ δυεῖν. *Multa vero etiam alia, quae etiamnum ſunt, nec memoria tractu temporis exciderunt, minus recte ceteri Graeci opinantur: ſicut illud quod Lacedaemoniorum reges non uno calculo ſententiam ferant, ſed duobus.* Atque ſic ſe res habebat: quippe uno tantum calculo utebantur, ſed qui pro duobus eſſet. Ita ad eundem locum, Scholiaſtes. Οἱ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς ψήφους ἔφερον ἐν τῇ γερουσίᾳ ἕκαστος ἕνα, διπλῆν ἔχοντα δύναμιν. *Lacedaemoniorum reges in ſenatu unum uterque calculum ferebant, ſed qui duos valeret.* Illud porro etiam honori eorum datum fuit, uti praedae, bello partae, partem tertiam haberent. Polybius, de Cleomene rege, lib. II. Α'πὸ τῶν ἐκ τῆς μεγάλης πόλεως λαφύρων, ἑξακισχίλια τάλαντά (φησι) τοῖς Λακεδαιμονίοις πεσεῖν· ὧν τὰ δισχίλια Κλεομένει δοθῆναι, κατὰ τὰς ἐθισμούς. *Ex praeda urbis Megalopoleos, talentorum ſex millia (ait) ad Lacedaemonios rediiſſe: quorum duo millia ex veteri conſuetudine, Cleomeni ceſſerint.* Additi contubernales illis quatuor, bini ſingulis, qui adpellabantur Ποίθιοι. Suidas Ποίθιοι, τέσσαρες ἄνδρες αἱρετοὶ παρὰ Λάκωσι, δύο καθ' ἕκαστον βασιλέα, σύσσιτοι. *Poethii, quatuor viri delecti apud Lacedaemonios, bini ſingulis regibus attributi, convivae.* Verum incidit in mendoſum ſine dubio codicem Suidas: quippe rectum nomen, Πύθιοι. Xenophon, De Rep. Lacedaemoniorum, extremo libro. Ε'δωκε δ' αὖ καὶ συσκήνους δύο ἑκατέρῳ (τῶν βασιλέων) προσελέσθαι, οἳ δὴ καὶ Πύθιοι καλοῦνται. *Praeterea dedit utrique (regum) poteſtatem binos contubernales legendi qui Pythii dicuntur.* Quare autem ita dicti, ex Herodoto eſt diſcere: quod nimirum, quum oraculum Apollinis Pythii conſulendum foret, eo illi mitterentur. Ecce verba, libro VI. Καὶ τούτοισι (τοῖς βασιλεῦσι) προσκεῖσθαι καὶ Πυθίους αἱρέεσθαι, δύο ἑκάτερον· οἱ δὲ Πύθιοί εἰσι Θεόπροποι εἰς Δελφούς, σιτεόμενοι μετὰ τῶν βασιλέων τὰ δημόσια. *Et his (regibus) licere, uti duos habeant Pythios, binos ſinguli. Sunt autem Pythii, qui Delphos, ad conſulenda oracula mittuntur; & publice cum regibus cibum accipiunt.* Et obſerva, ipſos reges illos delegiſſe; ac cum iis una cibum, in conviviis quidem publicis, accepiſſe. Atque inde regum Σύσσιτοι, ſeu Convivae, apud Suidam; uti Σύσκηνοι, veluti Contubernales, apud Xenophontem dicuntur. In militia, additi cuſtodes corporis, equites pariter peditesque, e ſelecta iuventute. Dionyſius Halicarnaſſ. Rom. Antiqu. lib. II. Παρ' ἐκείνοις (τοῖς Λακεδαιμονίοις) οἱ γενναιότατοι τῶν νέων φύλακες ἦσαν τῶν βασιλέων· οἷς ἐχρῶντο κατὰ τοὺς πολέμους παραστάταις, ἱππεῦσί τε ὖσι καὶ πεζοῖς. *Apud illos (Lacedaemonios) generoſiſſimi quique iuvenum erant regum cuſtodes: quibus utebantur protectoribus in bellis, equitibus iuxta, & peditibus exſiſtentibus.* Hi ipſi ſunt, quos συνασπίζοντας, propugnantes, circa regem Cleombrotum, in pugna Leuctrica, commemorat Diodorus Siculus, lib. XV. Ε"ως μὲν ὢν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Κλεόμβροτος ἔζη, πολλοὺς ἔχων τοὺς συνασπίζοντας, καὶ προθύμους πρὸ αὐτοῦ ἀποθνήσκοντας, ἄδηλον ἦν ἡ ῥοπὴ τῆς νίκης. *Quamdiu ergo Lacedaemoniorum Cleombrotus ſuperſtes fuit, multos habens propugnantes, ac pro ipſo promto animo occumbentes, incertum erat, quo victoria inclinaret.* Poſtquam autem vita exceſſiſſent, inter alia, quae Herodotus facta refert, feminae, circumeuntes totam urbem, lebetes pulſabant. Verba eius, libro citato, ita habent. Καὶὰ δὲ τὴν πόλιν περιοῦσαι, λέβητας κροτέουσι. *Per urbem vero (feminae) circumeuntes, lebetes pulſant.* Hoc ipſum eſt, quod dicit Theocriti Scholiaſtes, Idyll. II. Καὶ παρὰ Λάκωσι, βασιλέως θανόντος, εἰώθασι κρύειν λέβητας. *Apud Lacedaemonios, defunctis regibus, lebetes pulſare ſolent.* Sed, priuſquam finem imponam, de ipſorum quoque aedibus aliquid hic dicendum puto: quia

Digitized by Google

quia Cragium falli video, ubi de regibus illi sermo, libro II. cap. II. Ait, domos regias fuisse Spartae publicas quasdam, ubi semper habitarent, qui ad id honoris fastigium evecti essent. Ego contra edocebo, errare virum eruditum; ac privatim sibi unumquemque habuisse. Ita domus Menelai, extra Dromum a Pausania memoratur, quae privati sua aetate hominis fuerit. Verba ista, in Laconicis. Τὴν Δρόμον δὲ ἐκτὸς. κατὰ τοῦ Ἡρακλέους τὸ ἄγαλμα, ἔστιν οἰκία, τὰ ἐφ' ἡμῶν ἰδιώτου, Μενελάου τὸ ἀρχαῖον. *Extra dromum, iuxta Herculis simulacrum, domus est, nostro tempore hominis privati, olim autem Menelai.* Eurystheni quoque domus sua, quam Agesilaus post inhabitavit. Cornelius Nepos, in Agesilai Vita. *Domo eadem fuit contentus, qua Eurysthenes, progenitor maiorum suorum, fuerat usus.* Et Eurysthenes has possedit veluti hereditarias, quippe ab Aristodemo patre structas. Indicat Plutarchus illud, in Agesilai Vita, ubi de illius domo verba facit. Οὐκ οἰκίας (ἤλλαξε) καλασκευὴν, ἀλλὰ καὶ τὰς θύρας ἀφῆκεν, ἅτινας ἔσας σφόδρα παλαιὰς, ὡς δοκεῖν εἶναι ταύτας ἐκείνας, ἃς ἐπέθηκεν Ἀριστόδημος. *Haud (mutavit) domus fabricam, sed reliquit etiam fores; quae vetustae adeo erant, ut hae ipsae viderentur, quas Aristodemus adposuerat.* Et Hippocoon, quum, deiecto fratre Tyndaro, Laconicae regnum invasisset, domum Spartae propriam inhabitavit. Pausan. in citatis Laconicis. Ὡς ἐγένετο κατὰ Ἵππόκοωντος οἰκίαν, ἐνταῦθά οἱ κύων ἐτέφερεν οἰκτρός. *Quum ad aedes Hippocoontis accessisset, eum custos domus canis invadebat.* Eodem modo Polydorus propriam sibi domum habuit: quae, post mortem, ab uxore bobus aliquot venum data, ea ex re Βοώνητα nomen habuit. Pausanias iterum. Λακεδαιμονίοις δὲ κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν ἔστιν, ὡς ἤδη λέλεκταί μοι, τὰ ὀνομαζόμενα Βοώνητα. Πολυδώρου ποτὲ οἰκία τοῦ βασιλέως. ἀποθανόντος δὲ, παρὰ τοῦ Πολυδώρου τ' γυναικὸς ἀπρίκτου ἀνηθέντες βοῦς. *In hac ipsa via, ut a me iam dictum est, sunt Booneta, quae vocantur, ea fuit regis Polydori domus: quam, quum vita functus esset, ab uxore eius emerunt, datis in pretium bobus.* Ecce, post defunctum virum, vendidit uxor: non factura, & nec facere licuisset, nisi propria fuisset. Menelai quoque domus, ut videmus, in citatis antea Pausaniae verbis, eo mortuo, ad privatos, emtione, aut hereditate venit. Ac sententiam suam tuetur Cragius, isto Xenophontis loco, De rep. Laced. Πρὸς τῇ οἰκίᾳ δὲ λιμνὴ ὕδατος ἀφθονίαν παρέχει. *Propter domum vero magnum aquae copiam suppeditat.* Et hinc infert, non sic esse potuisse, nisi in iisdem semper aedibus eorum habitatio fuisset. Verum, pace tua, Cragi, non hic Xenophon publicam regum domum memorat, quae profecto nulla fuit, sed, quod extra urbem erat, tabernaculum, adsignatum a Lycurgo, ad convivia illic publica peragenda: nam praemisit. Ὅπως δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς ἔξω σκηνοῖεν, σκηνὴν αὐτοῖς δημοσίαν ἀπέδειξε. *Vt vero reges etiam foris aliorum contubernio uti possent, publicum iis tabernaculum ordinavit.* Et huc referenda omnino illa verba. Nec magnificae certe illae aedes erant, aut illustres, quales esse regum solent, verum ad Laconicam frugalitatem comparatae, quamquam sane aliud Themistius nobis indicare velle videtur, quum ait, Orat. VII. Οὐδ' ἂν οἴκησιν μὲν οἰκοίη τοῦ Σπαρτιάτου βασιλέως ἀμείνονα, ἀμφιέννυτο δὲ λεπτότερα τῶν ἀραχνίων. *Non si quidem aedes habitet Spartani regis aedibus praestantiores, aut aranearum telis subtiliori veste induatur.* Sed, aut fallor, aut, quia numero tantum singulari loquitur, Menelaum dicere voluit; cuius aedes, poetica licentia usus, etsi praeter veritatem, admodum magnificas Homerus facit, Odyss. lib. IV.

Ὡς οἱ μὲν δαινυντο καὶ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
Γείτονες, ἠδὲ ἕται, Μενελάου κυδαλίμοιο.
Sic quidem epulabantur per excelsam magnam domum
Vicini, & socii, Menelai glorioſi.

Et mox.

Δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Domum per excelsam Menalai glorioſi.

Ac respexit sine dubio Iulianus, Orat. II. Καὶ ἔχομέν σε ἐν τούτοις ἐπαινεῖν, οἰκίαν τε, οἶμαι, Ἀλκινόου, καὶ τὰ τοῦ Μενελάου δώματα, καὶ ἅπληξάμενα καὶ ἅ τοῦ πολύφρονος Ὀδυσσέως παῖδα, καὶ τοιαῦτα λῆρεῖν ἀναπαύσαντα, τοῖς σοῖς παραβαλεῖν ἀξιώσομεν. *Et habemus, cur in his te praedicemus: domumque, opinor, Alcinoi, aedesve Menelai, quae vel prudentis Vlyssis filio stuporem incusserunt, atque adeo nugari persuaserunt, cum his conferre non dubitabimus.* Et haec quidem de Lacedaemoniorum Regibus mihi observata, boni consule, Lector bone.

FINIS.

MI-

Digitized by Google

MISCELLANEA LACONICA

SIVE

VARIARVM ANTIQVITATVM LACONICARVM.

LIBRI IV.

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO COMITI DOMINO

OTTONI GVILIELMO KONIGSMARCK

COMITI IN WESTFRWYCK ET STEGHOLM, DOMINO IN ROTENBVRG, ET NEVHAVS, &c. ET S. R. M. SVECIAE CVBICVLARIO SVPREMO, ET EIVSDEM NOMINE HODIE AD SERENISS. MAGNAE BRITANNIAE REGEM EXTRA ORDINEM ABLEGATO, DOMINO MEO BENIGNISSIMO.

ILLVSTRISSIME ATQVE EXCELLENTISSIME COMES.

INTER felicissima Reip. capessendae auspicia, dum pari tua ac patriae cum laude expromere in publico incipis indolem, quam a prodiga dotatam natura eruditorum cura, & cum praeclarissimis quibusque viris conversatio formavit, simulque industria curiositas cominus arbitrandi, & observandi, quidquid ubique per cultiora Europae egregii expolivit; commodum accidit, ut V. CL. Ioannis Meursii Laconica *nunc primum a me in lucem proferantur. Opus quidem, in iis potissimum occupatur, queis antiquior locupletatur litteratura, postquam Nicolai Cragii eruditum scriptum pleraque eius Reip. instituta satis explicata dederat; sed nec isto tamen nomine Te indignum, ut qui gravioribus tuis studiis amoena isthaec numquam sociare non amaveris. Scilicet ea fuit divini ingenii tui rectitudo, ea felicitas, ut in omni eruditionis genere versari praeclarum duceres, nec, quod plurimis isto loco natis, labe non huius modo saeculi, solemne est, leviter dumtaxat litteras delibares, sed penitus iis Te immergeres. Sic iam olim gravissime, quod insolens admodum in ista aetatis immaturitate, earumdem dignitatem aestimasti, & iis nunc admodum familiaribus uteris, ipsis tanti possessionem ingenii velut ultro ambitiose adfectantibus. Videbatur Te suo sibi iure deposcere Gradivus, postquam inter maximos aevi nostri Heroas Parentem tuum virtus sua dedicavit; eousque dudum ipsius genium adprobante fama, ut solo eiusdem nomine absoluti instar Ducis potissimum exprimere gaudeat. At Tibi parto per Tuos decore adquiescere ignavum visum, & ne qua pars gloriae familiam vestram deficeret, eam quoque splendorem, qui ex pacis resultare solet actibus, adiungere instituisti: quibus quidem tam locuples es, ut istae non Tibi solum, sed & familiae tuae in famam abunde sufficiant. Ingenium rectum, subtile, quarumvis rerum capax; memoria fidissima, summa oris suavitas, amabilis in gestu venustas, eloquentia profluens, omnibus Gratiis condita. Quibus quum blandissima morum suavitas accedat, animique compositi gratia omnem vitae actum temperans, quis miretur, certatim Te omnes suspicere, Tibique favere, queis cominus Tui inspiciendi copia contigit? Nec minus tamen intrepidum Parentis animum, Martiumque illum vigorem in Te agnoscere licet, quem meditationes bellicae, quales quidem extra castra dari possunt, non parum aluere, ut si quando in militiam consilium Te aut necessitas patriae vocaverit, post brevia tirocinia magnis Te ducibus sis inserturus. Nec vero parum Suecia vestra intelligit, quantum sibi ornamenti ab tali cive accedat; aut maligne dotes tuas aestimant, per quos summa rerum apud Vos administratur. Scilicet usque adeo ad primum volat conspectum Te adprobasti Reginarum Optimae, cuius animum, per sapientiam, & cunctarum decus virtutum splendentem, velut salutare aliquod sidus Suecia veneratur, Inclitisque Regni vestri Proceribus, ut Te apud Filium Regemque suum intimae admissionis praecipuum esse iusserint, quo ipse in tenella adhuc aetate familiarius sibi observantem haberet eum, cuius consilio, & manu olim inter primos uti poterit, quando vestigia immortalis memoriae Heroum GVSTAVI ADOLPHI Avunculi magni, Patrisque CAROLI GVSTAVI haud dispari premere passu adgredietur. Cui muneri tuo vel praecipuum splendorem conciliat antecessorum claritas, quae, & liquido spes tuas omine firmat, & efficacibus animum stimulis solicitat, ne minus idem abs Te lucis mutuetur. Ac ne illustrior campus desit virilis operae specimen edendi, in ipso maturae aetatis limine ad Serenissimum Magnae Britanniae Regem Orator iam mitteris, qui sine dubio mittentis animum ex tam gratioso interprete prolixius aestimabit.*

Me vero, Illustrissime Comes, ut ea nunc potissimum commemoratione apud Te publice defungerer, impulit singularis Tua adversum me benevolentia, Fratre meo parario mihi parta, quem quondam per biennium in Germania studiis tuis formandis adhibere voluisti, & nunc itineris in Angliam comitem Tibi adiungere; quo expressius aliquod signum addicti virtutibus tuis animi mei haberes. Nec aptior in praesens testandae obligationi meae materia suppetebat, quam quae antiquitates explicaret Reipublicae, disciplinae militaris studiosissimae, cuius sibi possessionem velut propriam hoc saeculo Tui cives adscitum ivere.

Illustrissimo Nomini Tuo

Lugduni Batavorum d. 20. Martii Anno 1661.

SAMVEL PVFENDORF.

LECTOR BENEVOLE.

SI quis ex isthoc Opere in rem litterariam fructus redundat, aut si quam gratiam habet, doctorum lucubrationes virorum blattarum ereptas pabulo publicae luci inferere, eam suo sibi iure vindicat Vir Perillustris Dn. PETRVS IVLIVS COYET, Equ. Aur. S. R. M. SVECIAE Consiliarius Aulicus, &c. Patronus meus magnus. Ex cuius liberalitate hoc, quod heic habes, tum alia quaedam adhuc nondum publici iuris facta eiusdem MEVRSII scripta possideo, praeter Curas secundas in pleraque antehac ab ipso edita. Eorum itidem copiam Tibi faciam, quam primum suas Typographus operas accomodabit. B. V.

MI-

Digitized by Google

MISCELLANEORVM LACONICORVM.

LIBER PRIMVS.

CAPVT PRIMVS.

Σκολιτὰς, locus quidam: ubi Iupiter, cognomento Σκολιτᾶς, *colebatur. Stephani locus emendatus. Item* Ἐπιδώτας, *aut* Ἐπιδώτης: *sive genius quidam fuit.* Λακεδαίμων *quoque, &* Οὐράνιος: *cuius utriusque sacerdotium ad reges pertinebat. Apollo, cum quatuor manibus, auribusque. Idem,* Θοράτης *cognomento, &* Θόρναξ, *ac* Δρομαῖος.

DE Republica Lacedaemoniorum egregium Opus scripsit Nicolaus Cragius, magnum Daniae ornamentum. Ego quae neglexit ille, ceu minuta, ut sunt certe, nec ad institutum suum pertinentia, hic proponam: quaedam etiam, quae exposuit, pluribus illustraturus. Et initium mihi quidem a diis erit, quorum summus illis Iupiter. Qui

ΣΚΟΤΙΝΑΣ cognomento, quodam in loco colebatur. Stephanus. Σκοτινά, τόπος ἐν Λακεδαίμονι, ἐν ᾧ τιμᾶται Ζεὺς Σκοτινᾶς, ὡς Παυσανίας δεκάτῳ. Ἔστι δὲ ἀπὸ τῶν Ἑρμῶν, ἐστὶ τόπος ὕπος, δρυῶν πλήρης· ὄνομα δὲ τῷ χορίῳ Σκωτινά. ὃ ἢ τὸ συνεχὲς τῶν δένδρων ἐποίησεν, ἀλλὰ Ζεὺς, ἐπίκλησιν Σκοτινᾶς. *Scotina, locus Lacedaemone, in quo colitur Iupiter Scotinas: ut Pausanias auctor, libro decimo. Hermis vero discedentibus, locus hic occurrit, quercubus plenus. Nomen loco, Scotina: quod non frequentia arborum fecit, verum Iupiter, Scotinas cognominatus.* Pausaniae locus, quem respexit, in Laconicis reperitur, qui est liber Περιηγήσεως eius tertius: itaque scribendum, τρίτῳ, pro δεκάτῳ. Insuper, pro Σκοτινὰ & Σκοτινᾶς, scribe Σκολιτὰς, & Σκολιτᾶς. Verba eius, quae truncata profert Stephanus, ita habent. Ἔστι δὲ ἀπὸ τῶν Ἑρμῶν, ἐστιν ὁ τόπος, ἅπας δρυῶν πλήρης· τὸ δὲ ὄνομα τῷ χορίῳ Σκολιτάς (a). τὸ δὲ ἀκέτας, ἢ τὸ συνεχὲς τῶν δενδρων ἐποίησεν, ἀλλὰ Ζεὺς ἐπίκλησιν ἔσχε Σκολιτᾶς. καὶ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ, δεκα μάλιστά που στάδια ἐκπεπτωμένοις, ἱερὸν Σκολιτᾶ Διός. *Hermis vero discedentibus, locus hic se offert, totus quercubus plenus: nomen vero loco, Scotitas, quasi Tenebrosum dicas: tenebras autem, non fecit arborum continuitas, sed Iupiter cognomentum habebat Scotitas: estque ad sinistram viae, decem maxime stadia deflectentibus, Iovis Scotitae fanum.* Loci certe meminit ad eum modum & Polybius, extremo lib. XVI. Ἐξαπέστειλε τοὺς ἐπιλέκτους, ὥστε, νυκτερεύσαντας περὶ τὴν Σελλασίαν, ἅμα τῷ φωτὶ καλὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἐπιπορέχειν τὴν Λακωνικήν· ἐὰν δ' οἱ μισθοφόροι βοηθήσαντες παρενοχλῶσιν αὐτοῖς, συνέταξε ποιεῖσθαι τὴν ἀποχώρησιν ἐπὶ τὴν Σκολίτην καὶ τὰ λοιπὰ πεζαρχεῖν Διδασκαλώνδᾳ τῷ Κρητί. *Emisit selectos, iussos, ubi ad Sellasiam pernoctassent, die sequenti, ubi illuxisset, Laconicam incursare: ac, si milites conductitii ad ferendam opem accurrerent, & negotium facesserent, praecepit, uti ad Scotitam se reciperent, ac de cetero Diascalondae Cretensi parerent.* Etiam

ΕΠΙΔΟΤΑΣ. Hesychius. Ἐπιδότας, Ζεὺς, ἐν Λακεδαίμονι· *Epidotas, Iupiter, Lacedaemone.* Apud Pausaniam, in Laconicis, Ἐπιδώτης scribitur, & genius quidam incertus dicitur. Λακεδαιμόνιοί τε ἐκλελῦντες πρόσαγμα ἐκ Δελφῶν, τάς τε εἰκόνας ἐποιήσαντο τὰς χαλκᾶς, καὶ δαίμονα τιμῶσιν ἐπιδώτην· τὸ ἐπὶ Παυσανίᾳ τῷ Ἡγησίᾳ μήνιμα ἀποτρέπειν τὸν Ἐπιδώτην λέγοντες τοῦτον. *Lacedaemonii, facientes, quod oraculum Delphicum iusserat, & imagines aereas constituerunt, & genium venerantur, Epidotem nominem, Hicesii iram, ob Pausaniae facinus, ab hoc Epidota averti dicentes.*

ΛΑΕΔΑΙΜΩΝ, & ΟΥΡΑΝΙΟΣ: cuius utriusque sacerdotium ad reges pertinebat. Herodotus, lib. VI. Γέρεά τε δὴ τάδε τοῖσι βασιλεῦσι Σπαρτιῆται δεδώκασιν, ἱρωσύνας δύο, Διός τε Λακεδαίμονος, καὶ Διὸς Οὐρανίου. *Honores hos regibus Spartiatae dederunt, duo sacerdotia, Iovis Lacedaemonis, & Iovis Caelestis.* Apollo, cum quatuor auribus, & totidem manibus. Zenobius, Cent. I. proverb. LIV. Οὐδὲς ἀψευδέστερος Ἀπόλλωνος. ὃν τετράχειρα, καὶ τετράωτον, ἱδρύσαντο Λακεδαιμόνιοι, ὥς φησι Σωσίβιος, ὅτι τοιοῦτος ἄφθη τοῖς περὶ Ἀμύκλαν μαχομένοις. *Nemo veracior est Apolline, quem cum quatuor manibus, & quatuor auribus, Lacedaemonii dedicarunt, ut refert Sosibius; quod talis conspectus esset ad Amyclam pugnantibus.* Quae totidem verbis Lucillus Tarrhaeus in Collect. Proverb. in Ἄνακτι τῷ τὰ τέσσαρα ἔχοντι ὦτα. De quatuor manibus, meminit etiam Hesychius in Κυρίδιαν, & Κυνακίας: de totidem auribus etiam Diogenianus Cent. I. Proverb. V. Ἄνακτι τῷ τέτταρα ἔχοντι ὦτα, ἐπὶ τῶν πολλὰ εἰδότων, καὶ πολλὰ ἀκουόντων. τὸν γὰρ Ἀπόλλωνα Λακεδαιμόνιοι τετράωτον ἵδρυσαν. *Audi eum, cui quatuor sunt aures. De iis, qui multa vident, & multa audiunt. Apollinem enim Lacedaemonii cum quatuor auribus dedicarunt.* Etiam

ΘΟΡΑΤΗΣ cognomento dictus. Hesychius. Θοράτης, Ἀπόλλων, παρὰ Λάκωσι. *Thorates, Apollo, apud Lacedaemonios.* Item ΘΟ-

[a] Forte Σκοτίτας *Tenebricosus. Salvinius.*

ΘΟΡΝΑΞ. Idem Hesychius, non multo post. Θόρναξ, ἱερὸν Ἀπόλλωνος, ἐν τῇ Λακωνικῇ, ἀπὸ Θόρνακος. Θόρναξ, Ἀπόλλων. *Thornax, fanum Apollinis in Laconica, a Thornace. Thornax, Apollo.* Meminit etiam Herodotus, lib. I. Πέμψαντες γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Σάρδις, χρυσὸν ὠνέοντο, ἐς ἄγαλμα βουλόμενοι χρήσασθαι τούτῳ, τὸ νῦν τῆς Λακωνικῆς ἐν Θόρνακι ἵδρυται Ἀπόλλωνος. *Quum misissent Lacedaemonii Sardes, aurum emebant, quo uti vellent ad id simulacrum Apollinis, quod nunc est in Thornace Laconicae.* Item

ΔΡΟΜΑΙΟΣ. Plutarchus, Sympos. lib. VI. cap. IV. Πύθῃ μὲν Ἀπόλλωνι Δελφοὶ · Δρομαίῳ δὲ Κρῆτας ἱερεύσι θύειν, καὶ Λακεδαιμονίους. *Pythi quidem Apollini Delphos, Dromaeo vero sacra facere Cretenses tradunt, & Lacedaemonios.*

CAP. II.

Diana, Χελύτις. *Quid* Χελύτλειν, *Laconica lingua. Hesychii locus emendatus.* Ποδάγρα *item & Σελασία; tum* Οὖπις, *accepto a Cretensibus cognomento.* Ἐνοδία. *Athenaguras correctus.* Καρυᾶτις; *sive, ut Lacones dicebant,* Καρσιᾶτις: *nam* Κάρσα *illi, &* Κάρσιον, *pro* Κάρυα, *&* Κάρυον, *scribebant. Hesychius iterum emendatus: item Servius.* Λιμνήτις, *seu Laconicae* Λιμναῖτις. *Taciti locus vindicatus, ac Pausanias, Tacitique locus alter, restituti. Delibenii, urbs in confinio Laconicae, & Messeniae. Apollonides correctus. Strabonis error indicatus. Mercurius,* Κυβαίζων.

DIANA, ΧΕΛΥΤΙΣ (a) cognomento colebatur, quia Χελύτλειν *Tussire* dicebant. Clemens in Protreptico. Καὶ Χελύτιδα δὲ Ἄρτεμιν Σπαρτιᾶται σέβουσιν· ἐπεὶ τὸ βήττειν, Χελύτλειν καλοῦσιν· *Dianam vero etiam Chelytidem Spartani colunt: siquidem Tussire,* Χελύτλειν *dicunt.* Tussire vero etiam Χελύτλειν dici, quamquam nulla Spartanorum mentione, auctor quoque Hesychius, sed mendosus. Χελύσελαι, βύσσει. nam omnino corrigendum, Χελύσελαι, βήσσει. Etiam

ΠΟΔΑΓΡΑ dicta. Clemens in Protreptico. Ἔστι δὲ καὶ Ποδάγρας ἄλλης Ἀρτέμιδος ἐν τῇ Λακωνικῇ ἱερὸν, ὡς φησι Σωσίβιος. *Est vero & Dianae alterius, Podagrae cognominatae, in Laconica fanum, uti auctor est Sosibius.* Eadem

ΣΕΛΑΣΙΑ dicta. Hesychius. Σελασία, Ἄρτεμις. Σελασία, τόπος τῆς Λακωνικῆς· ὅθεν εἰκὸς κληθῆναι τὴν Ἄρτεμιν. *Selasia, Diana. Selasia locus Laconicae: unde Diana dicta videtur.*

ΟΥΠΙΣ. Palaephatus in Hist. Incredib. ubi de Phorcynis filiabus agit. Καλοῦσι τὴν Ἄρτεμιν Θρᾷκες, Βένδειαν. Κρῆτες δὲ, Δίκτυνναν· Λακεδαιμόνιοι δὲ, Οὖπιν (b). *Adpellant Dianam Thraces, Bendeam; Cretenses autem, Dictynnam; Lacedaemonii vero, Vpin.* Callimachus dicit, sic vocatam a Cretensibus. Hymno in eam.

Οὖπι ἄνασσα, εὐῶπι, φαεσφόρε, καὶ δέ σε κάνης
Κρηταιέες καλέουσιν ἐπωνυμίῃ ἀπὸ Νύμφης.
Vpi regina; formosa, lucifera, etenim te illa

Cretenses vocant cognomento a Nympha. Sed Spartanos, uti leges, ceteraque reip. instituta, fere omnia a Cretensibus acceperunt, sic deorum quoque cultum, & cognomina nonnulla, accepisse, vero est simile. Eodem modo.

ΕΝΟΔΙΑ. Athenagoras in legatione pro Christianis. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, καὶ Ἀγαμέμνονα Δία καὶ Φυλονόην, τὴν Τυνδάρεω θυγατέρα, καὶ τὴν Ἐνοδίαν σέβει. *Lacedaemonius vero, etiam Agamemnonem Iovem, & Phylonoen, Tyndari filiam, & Enodiam colit.* Ita enim locus ille corrigendus. Hodie corrupte editur, καὶ Τέννιν Ὀδίαν. *& Tennen Hodiam.* Diana vero, inter cetera cognomenta, etiam Ἐνοδία dicta. Hesychius. Ἐνοδία, Ἄρτεμις. *Enodia, Diana.* Alii Hecaten, & Proserpinam, dicunt, quae eaedem censebantur. Scholiastes Sophoclis ad Antigonen. Ἐνοδίαν θεὸν, τὴν Ἑκάτην, ἢ τὴν Περσεφόνην. *Enodiam deam, Hecaten, aut Proserpinam.* Et Demetrius Triclinius, ibidem. Ἐνοδίαν δὲ, τὴν Περσεφόνην λέγει, τὴν ἐν ταῖς τριόδοις πορευομένην· ἡ αὐτὴ γάρ ἐστι τῇ Ἑκάτῃ. *Enodiam vero, dicit Proserpinam, quae in triviis versatur: nam haec ipsa est quae Hecate.*

ΚΑΡΥΑΤΙΣ. Vide Hesychium in Καρυᾶτις. Diomedem lib. III. Pausaniam in Laconicis. Ita autem ab aliis Graecis dicebatur, sicut ipsa urbs Καρύαι: verum a Lacedaemoniis, Καρσιᾶτις; sicut item urbs, Κάρσιαι. Indicat Stephanus, istis verbis. Κάρυαι, χωρίον τῆς Λακωνικῆς. Θεόπομπος πεντηκοστῷ καὶ πέμπτῳ. Οἰκήτωρ, Καρυάτης· καὶ (c) Καρυάτις· καὶ Καρυᾶτος, καὶ Καρυεύς. καὶ Καρσιᾶτις μάλιστα, ἀνὴρ τῆς Λακωνικῆς· Κάρσια γὰρ αὐτόθι τόπος. *Caryae, locus Laconicae. Theopompus libro quinquagesimo quinto: habitator, Caryates, Caryatis: item Caryaeus, & Caraeus: tum Carocatis apis, pro Laconica. Caroea enim ibi locus.* Ac confirmat etiam Servius ad Eclogam VIII. apud quem *Caroea* scribitur quatuor diversis locis Nympha, a qua nomen datum. Itaque Κάρσια quoque, & Κάρσιον, iidem dicebant, quod alii Graeci Κάρυα, & Κάρυον. & apud Hesychium male librarius imperitus υ pro ι scripsit. Καρῦα, Κάρυα, Λάκωνες. Debuisset scribere, Κάρσια, Κάρυα, Λ. Idem Servius confirmat, loco antea citato: *Caraeam vero, quam amaverat, in eodem monte in arborem sui nominis vertit, quae Latine nux dicitur: quod post Diana ita factum Laconas docuit: unde templum Caryatidi (d) Dianae a Laconibus consecratum.*

ΛΙΜΕΝΗΤΙΣ. Tacitus, Annal. IV. *Auditae dehinc Lacedaemoniorum, & Messeniorum, legationes, de iure templi Dianae Limenetidis: quod suis a maioribus, suaque in terra, dicatum Lacedaemonii firmabant annalium memoria, vatumque carminibus: sed Macedonis Philippi, cum quo bellassent, armis ademtum: ac post, C. Caesaris, & M. Antonii, sententia redditum. Contra Messenii, veterem inter Herculis posteros divisionem Peloponnesii protulere: suoque Dentheliatem agrum*

[a] Forte Χελώτις. *Salvinius.*
[b] *Herodes* Atticus in Inscriptione Villae suae Triopeae Οὔπιος Γαμψούσιος meminit.
[c] Editio Berckelii: Καὶ Σηλυὸν Κ.
[d] Καρυάτιδι. *Salvinius.*

Digitized by Google

grum, in quo id delubrum, ceſſiſſe. Locum hunc prolixius adſcribendum cenſui, ut a mendo, de quo pridem viri ſummi, maximis ingenii, & eruditionis, viribus, inter ſeſe contenderunt, vindicarem. Apollonides, Anthologiae lib. VI. cap. III.

Τρίγλαν ἀπ' ἀνθρακιῆς, καὶ φυκίδα, σοι, Λιμνήτι
Α"ρτεμι, δωρεῦται Θήρις ὁ διπλυβόλος.
Mullum a carbonum ſtrue, & phycidem, tibi, Limeneti
Diana, dono Theris piſcator.

Tibi, inquit, Diana Limeneti, ego Theris piſcator dono mullum recens aſſum, ut & phycidem. Ita autem locum eum eſſe emendandum cenſeo: neque recte edi hactenus.

——— καὶ φυκίδα σοι λιμενῆτιν.

quaſi dicat, *phycidem in portu captam*: ceu in portu melior eſſet, quam in mari(a). Lacedaemoniis, Dorica utentibus dialecto, Λιμνᾶτις dicebatur: ut obſervare eſt apud Pauſaniam, in Meſſenicis. Ε'γένετο δὲ καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, ἐπὶ τῆς Φίντα βασιλείας, διαφορὰ πρῶτον, ἀπὸ αἰτίας ἀμφισβητουμένης μὲν περὶ ταύτης, γνώσεσθαι δὲ ὕστερον λεγομένης. Ε"στιν ἐπὶ τοῖς ὅροις τῆς Μεσσηνίας ἱερὸν Α'ρτέμιδος, καλουμένης Λιμνάτιδος. μετεῖχον δὲ αὐτοῦ μόνοι Δωριέων, οὔτε Μεσσήνιοι, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. *Exortum vero eſt diſſidium cum Lacedaemoniis, regnante Phinta, de incerta quidem cauſa, ſed quae ita memoratur. Eſt in finibus Meſſeniae fanum Dianae, Limenatidis adpellatae; commune ſolis Dorienſium, Meſſeniis, & Lacedaemoniis.* Ecce, in confinio Laconiae erat, & Meſſeniae: unde etiam contentio inter populum utrumque de eadem: prima, rege illic Phinta; quam Pauſanias, loco iam citato, refert: altera, poſterior multo, ſub Tiberio Imperatore: quae a Tacito memoratur, loco itidem citato. Corruptus vero hodie Pauſaniae locus, & Διμνᾶτις illic editur: ſed omnino reponendum, Λιμνᾶτις. Ac Diana quidem Λιμνᾶτις, utrobique colebatur. Apud Lacedaemonios, in via, quae Boeis Epidaurum ducebat. Audi Pauſaniam, in Laconicis haec tradentem. Καλὰ δὲ τὴν ὁδὸν, τὴν ἐκ Βοιῶν ἐς Ε'πίδαυρον ἢ Λιμηρὰν (b) ἄγουσαν, Α'ρτέμιδος ἱερόν ἐστιν ἐν τῇ Ε'πιδαυρίων Λιμνάτιδος. *Iuxta viam, quae Boeis ducit Epidaurum Limeram, templum eſt Dianae Limnatidis in regione Epidauriorum.* Apud Meſſenios vero, in mediterranea regione, ad vicum, quem vocabant Calamas; ubi locus quidam, Λίμναι. Idem Pauſanias in Meſſenicis. Ε"ϛι δὲ ἐν τῇ μεσογαίᾳ κώμη Καλάμαι, καὶ Λίμναι χωρίον. ἐν δὲ αὐτῷ, Λιμνάτιδος ἱερόν ἐστιν Α'ρτέμιδος. *Eſt vero in media regione vicus Calamae, & Limnae locus: & in ipſo, Limnatidis fanum eſt Dianae.* En uterque ille populus eo cognomento deam fano proprio colebat: itaque haud vero ſimile, deam communi iſtam in confinio, ſibi colendam exiſtimaſſe. Ergo certa eſt emendatio, Λιμενᾶτις: quae quum neutri propria foret, utrique communis fuit, ubi fines concurrebant. Nec tentandus ullo modo locus Taciti, quod a doctis factum video. Neque recte item Strabo confundit Dianam Λιμενᾶτιν, in confinio, ut oſtendi, coli ſolitam, cum ea quae Λιμνᾶτις dicta, & Lacedaemoniis pariter ac Meſſeniis loco proprio colebatur, uti conſtat ex Pauſania. Ac Strabonem ipſum vide lib. VIII. Sed in ultimis Taciti verbis, quando nunc in eo ſumus, mendum nobis eſt tollendum: in quo viri ſane maximi graviter hactenus laborarunt. Ita autem ſeſe habent. *Suoque Denthelitatem agrum, in quo id delubrum, ceſſiſſe.* Mira hic comminiſcuntur viri docti, & ſe torquent. Levicula mutatione ita corrigo, duabus litteris inter ſeſe commutandis. *Suoque Delthenitatem agrum.* Δελθήνιοι, ut ſcribebant ceteri, Graeci, vel Δελθάνιοι, ut Lacones, & Meſſenii, quibus Dorica dialectus uſitata, oppidum erat, in confinio utrorumque: unde & belli aliquando cauſa fuit. Huius rei teſtis ſat diſertus Stephanus, iſtis verbis. Δελθάνιοι, πόλις, μία τῶν περιμαχήτων Μεσσηνίων καὶ Λακεδαιμονίων. *Delthanii, urbs, una ex iis, de quibus inter ſe pugnabant Meſſenii ac Lacedaemonii.* Itaque res manifeſta: neque opus, viros doctos de correctione loci ultra inter ſe contendere. Dicta autem haec Diana Λιμνᾶτις, quod praeeſſe portubus exiſtimarent. Id Callimachus clare docet, Hymno in eam.

——— καὶ μὲν ἀγυιαῖς
Ε"σσῃ, καὶ λιμένεσσιν, ἐπίσκοπος. ———
——— *& quidem viis*
Eris, & portubus, inſpectrix. ———

Ac mox iterum in eiuſdem Hymni fine.

Πότνια Μουνυχίη, λιμνοσκόπε, χαῖρε Φεραίη.
Diva Munychia, portuum inſpectrix, ſalve Pheraea.

Et haec de Diana ſatis. Mercurius, KYBAIZΩN dictus. Heſychius. Κυβαίζοντα, Λάκωνες τὴν ἐνθουσιῶντα, ἢ τὸν Ε'ρμῆν. *Cybaizontem, Lacedaemonii lymphaticum, aut Mercurium.*

CAP. III.

Minerva, Ο'πτιλέτις; *a Lycurgo dedicata quae de cauſa.* Χαλκίοικος, *a quibus ſtructum eius templum: in quo multi lapides, dicti* Θρασύδειλοι, *dedicati.* *Bacchus*, Συκίτης, *ſive* Συκεάτης. *AEſculapius*, Α'γλαόπης, & Αἰγλάτης. *Venus*, Τυμβώρυχος. *Mars*, Θηρίτας. *Adonis*, Κίρις. *Pauſaniae locus emendatus. Ceres*, Ε'πιπολλά. *Proſerpina*, Φλοία: *& proprio nomine*, Πηροφόνεια.

MINERVA, ΟΠΤΙΛΕΤΙΣ; a Lycurgo dedicata: quod oculos ei, qui Ο'πτίλοι lingua Spartanorum dicti, conſervaſſet. Plutarchus in eius Vita. Τοῦ δὲ πάθους ὑπόμνημα Λυκοῦργος ἱδρύσατο τῆς Α'θηνᾶς ἱερὸν, ἣν Ο'πτιλέτιν προσηγόρευσε. τοὺς γὰρ ὀφθαλμοὺς, ὀπτίλους οἱ τῇδε Δωριεῖς καλοῦσιν. *Huius caſus monumentum Lycurgus ſtruxit aedem Minervae, quam vocavit Optiletin: quod huius regionis Dores oculos* ὀπτίλους *dicant.* Erat autem in Minervae Chalcioecae ſacro agro. Idem docet in Apophthegm. Lac. Τῷ δὲ πάθους ὑπόμνημα ἱδρύσατο ἐν τῷ τῆς Χαλκιοίκου τεμένει ἱερὸν Α'θηνᾶς, Ο'πτιλέ

[a] Poterat illud adiicere ut ſimplex ἐκ τοῦ, & quod res ita ſe habuiſſet. Ceterum emendatio erudita eſt.
[b] Forte Λιμηράν. *Salvianus.*

Digitized by Google

λέτιν προσαγορεύσας. τὸς γὰρ ὀφθαλμὸς, ὀπτίλους A
οἱ τῇδε Δωριεῖς λέγουσι. *Monumentum autem caſus poſuit in ſacro Chalcioecae agro fanum Minervae, Optiletin eam vocans: oculos enim, eius regionis Dorienſes ὀπτίλους dicunt*, Pauſaniae, communi Graecorum dialecto, Ὀφθαλμῖτις nuncupatur in Laconicis. Ἰόντι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ Ἄλπιον καλούμενον, ναός ἐστιν Ἀθηνᾶς Ὀφθαλμίτιδος. ἀναθῆναι δὲ Λυκοῦργον λέγουσιν, ἐκκοπέντα τῶν ὀφθαλμῶν τὸν ἕτερον ὑπὸ Ἀλκάνδρου. διότι, ὃς ἔθηκε νόμους, οὐκ ἀρεσθὺς συνέβαινεν εἶναι τῷ Ἀλκάνδρῳ. διαφυγὼν δὲ ἐς τοῦτο τὸ χωρίον, Λακεδαιμονίων ἀμυνάντων μὴ προσαπολεῖσθαί οἱ τὸν λειπόμενον ὀφθαλμὸν, ὕστερον ναὸν Ὀφθαλμίτιδος Ἀθηνᾶς ἐποίησε. *Euntibus prope ad Alpium, quod adpellatur Minervae Ophthalmitidis occurrit aedes: dedicaſſe autem hanc Lycurgum ferunt: quod, quum alterum ei Alcander oculum excuſſiſſet, cui latae ab illo leges non placebant, in hunc vicum confugiſſet: ubi, propugnantibus Lacedaemoniis, conſervatus, quo minus & oculum, qui reliquus erat, amitteret, Minervae templum Ophthalmitidis exſtruxit.* Erat etiam

ΧΑΛΚΙΟΙΚΟΣ: cuius plurimi meminerunt; Thucydides, Polybius, Lycurgus, Diodorus Siculus, AEmilius Probus, Plutarchus, Livius, Pauſanias, & alii multi. Nomen datum, vel quod templum ex aere eſſet, vel quod firmum, vel quod exſules Chalcidenſes id ſtruxiſſent. Scholiaſtes Thucydidis lib. 1. Χαλκίοικος, ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Σπάρτῃ· ἢ ὅτι χαλκοῦν οἶκον εἶχεν, ἢ διὰ τὸ στερεὸν εἶναι, ἢ διὰ τὸς Χαλκιδεῖς, τὸς ἐξ Εὐβοίας φυγάδας, κτίσαι. *Chalcioecus, Minerva Spartae: ſeu quod aeneam haberet domum, ſeu quod firma ea eſſet, ſeu quod eam Chalcidenſes, ex Euboea exſulantes, exſtruxiſſent.* Quod ex aere domus eſſet, aut exſtruxiſſent Chalcidenſes, auctor etiam eſt Suidas. Χαλκίοικος, ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Σπάρτῃ· ἢ ὅτι χαλκοῦν οἶκον εἶχεν, ἢ διὰ τὸ τὸς Χαλκιδεῖς, τὸς ἐξ Εὐβοίας φυγάδας, κτίσαι· *Chalcioecus Minerva Spartae; ſeu quod aeneam domum haberet, ſeu quod eam Chalcidenſes exſtruxiſſent, qui Euboea exſulabant.* De aenea domo, etiam Livius lib. XLV. *AEtoli circa Chalcioecum, (Minervae eſt templum aereum) congregati caeduntur.* Et Pauſanias in Phocicis. Τὸ δὲ ἐς τὸν τρίτον τῶν ναῶν, ὅτι ἐγένετο ἐκ χαλκοῦ, θαῦμα οὐδέν· εἴργε Ἀκρίσιος μὲν θάλαμον χαλκοῦν τῇ θυγατρὶ ἐποιήσατο, Λακεδαιμονίοις δὲ Ἀθηνᾶς ἱερὸν Χαλκιοίκου ἐς ἡμᾶς ἔτι λείπεται. *Nam quod attinet tertium delubrum, fuiſſe ex aere, non mirandum: ſiquidem Acriſius & filiae thalamum aereum fecit; & hac noſtra quoque aetate exſtat apud Lacedaemonios Minervae templum, cognomento Chalcioeci.* Struere id Tyndareus coepit, ac continuarunt filii: ſed, quum illi quoque imperfectum relinquerent, ipſi poſt Lacedaemonii perfecerunt. Erat vero in colle urbis editiſſimo, quem & arcem adpellabant. Pauſaniae in hanc rem locus plane unicus, in Laconicis. Λακεδαιμονίοις καὶ ἡ ἀκρόπολις μὲν, ἐς ὕψος περιφανὲς ἐξίσχουσα, οὐκ ἔστι. ὄντων δὲ ἐν τῇ πόλει λόφων καὶ ἄλλων, τὸ μάλιστα ἐς μετέωρον ἀνῆκον, ὀνομάζουσιν ἀκρόπολιν. ἐνταῦθα Ἀθηνᾶς ἱερὸν πεποίηται, Πολιούχου καλουμένης, καὶ Χαλκιοίκου τῆς αὐτῆς· τοῦ δὲ ἱεροῦ τῆς κατασκευῆς Τυνδάρεως, καθὰ λέγουσιν, ἤρξατο. ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου, δευτέρᾳ οἱ παῖδες ἐξεργάζεσθαι τὸ οἰκοδόμημα ἤθελον. ἀφορμὴν δέ σφισιν ἔμελλε τὰ ἐξ Ἀφιδναίων ἔσεσθαι λάφυρα. προαπολιπόντων δὲ καὶ τούτων, Λακεδαιμόνιοι πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον τόν τε ναὸν ὁμοίως καὶ ἄγαλμα ἐποιήσαντο Ἀθηνᾶς χαλκοῦν. *Lacedaemonii arcem, in excelſo exſtructam loco, non habent: ſed, quum in urbe multi ſint colles, eorum eminentiſſimum arcem adpellant. In eo, Minervae eſt aedes, cui Poliuchi, & Chalcioeci, nomen eſt. Eius aedificationem Tyndareus exorſus eſt: eoque mortuo, liberi opus perficere inſtituerunt. deſtinatis in hanc rem manubiis Aphidnaeorum: verum, illis ante mortuis, multis poſt annis Lacedaemonii, & delubrum Minervae, & eiuſdem ex aere ſignum, dedicarunt.* Inde plurima commemorat, quae in eo ſpectabantur. Erant porro, quod non memorat, multi in eo dedicati lapides, Θρασύδειλοι adpellati. Plutarchus lib. De flum. ubi de Eurota agit. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος, περικεφαλαίᾳ παρόμοιος, θρασύδειλος προσαγορευόμενος. ἅμα γὰρ σάλπιγγος ἀκούει, ἐπὶ τὴν ὄχθαν προχωρεῖ· τῶν δ' Ἀθηναίων ὀνομαθέντων, εἰς τὸν βυθὸν ἄλλεται. κεῖνται δὲ πολλοὶ καθιερωθέντες ἐν τῷ ναῷ τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς. *Naſcitur autem in eo lapis, galeae ſimilis, thraſydeilus, quaſi audax, timiduſque, adpellatus: ſimul enim tubam audit, in ripam progreditur; verum, ſi Athenienſes nominentur, rurſum in profundum deſilit: multi vero in Minervae Chalcioeci templo conſecrati iacent.* (a) Erat Bacchus etiam

ΣΥΚΙΤΗΣ dictus, quia ficum inveniſſet. Athenaeus lib. III. Συσίβιος δ' ὁ Λάκων, ἀποδεικνὺς εὕρημα Διονύσου τὴν συκῆν, διὰ τοῦτό φησι καὶ Λακεδαιμονίους Συκίτην Διόνυσον τιμᾶν. *Soſibius vero Lacon, poſtquam oſtendit, ficum Bacchi inventum eſſe, ideo inquit Lacedaemonios etiam Bacchum Συκίτην colere.* Heſychio eſt Συκεάτης: quamquam Lacedaemoniorum nulla prorſus mentione. Συκεάτης, ὁ Διόνυσος. *Syceates, Bacchus.* (b) AEſculapius.

ΑΓΛΑΟΠΗΣ dicebatur. Idem Heſychius. Ἀγλαόπης, ὁ Ἀσκληπιὸς, Λάκωνες. *Aglaopes, AEſculapius, Lacones.* Neque alius eſt

ΑΙΓΛΑΗΡ: quod Lacones dicebant pro Αἰγλήεις. Heſychius. Αἰγλάηρ, Ἀσκληπιός. *AEglaer, AEſculapius.* Venus vero

ΤΥΜΒΩΡΥΧΟΣ. Clemens in Protreptico. Ἀφροδίτην Τυμβώρυχον θρησκεύουσιν Ἀργεῖοι, καὶ Λάκωνες. *Venerem* Τυμβώρυχον, (*ſive dicas Sepulcra effodientem*) *colunt Argivi, & Lacones.* Eius Amaſius Adonis,

ΚΙΡΙΣ (c). Heſychius. Κίρις, λύχνος, ὄρνεον, ἢ Ἄδωνις, Λάκωνες. *Ciris, lychnus, avis, aut Adonis, Lacones.* Et omnino emendandus eſt Pauſanias in Laconicis. Ἐπέργασαι δὲ τῷ βωμῷ,

[a] Lapides fuiſſent Bethylis multo mirabiliores, de quibus eruditi.
[b] Heic videndum an hac notitia illuſtrari, aut explicari poſſit Inſcriptio vetus, quae in Gaza Medicea adſervatur, ediditque eruditiſſimus *Gorius P. I. Etruſc. Inſcript.* ubi legitur

ΔΙΟΝΥΣΩ ΣΚΙΑΝΘΙ.

& an quadratarii error hic ſit, legendumque ΣΥΚΕΑΤΗΙ? Animadvertendum quoque eſt inter Bacchi cognomenta, & Κναμίτης fuiſſe, de quo *Lib. IV. Lect. Attic. Cap. XX. Meurſius* agit.
[c] Κιρίς. *Salvinius.*

Digitized by Google

μῷ, τῦτο μὲν, ἄγαλμα Κίριδ@, τῦτο δὲ, Α'μφιτρίτης. *Inſcalpta ſunt in ara, cum Ciridis, tum Amphitrites, ſigna.* Quod Sylburgio etiam placuiſſe video.(a) Mars,

ΘΗΡΙΤΑΣ. Heſychius. Θηρίτας, ὁ Ε'νυάλιος, παρὰ Λάκωσι. *Theritas, Enyalius, apud Lacedaemonios.* Ceres, culta

ΕΠΙΠΟΛΛΑ cognomento. Heſychius. Ε'πιπολλά· ὕτως ἐν Λακεδαίμονι ἡ Δημήτηρ ἱδρυμένη τιμᾶται. *Epipolla. Ita Ceres Lacedaemone conſecrata colebatur.* Eius filia, Proſerpina,

ΦΛΟΙΑ dicta. Idem Heſychius. Φλοιὰν τὴν Κόρην τὴν Θεὸν ὕτω καλῦσι Λάκωνες. *Phloeam, Proſerpinam deam ita adpellant Lacones.* Proprio autem nomine, ſicut aliis Περσεφόνεια, ita Περεφόνεια Lacedaemoniis dicebatur. Heſychius. Περεφόνεια, Περσεφόνεια, Λάκωνες. *Perephonea, Proſerpina, Lacones.*

CAP. IV.

Phylonoe. Paſiphae. Pauſaniae locus emendatus. Chalcedune. Caſſandra, Alexandra adpellata. Agamemnon, cognomento Ζεύς: *deque eo Heſychii locus illuſtratus; & Iſacii Tzetzae error oſtenſus. Clytaemneſtra. Menelaus. Helena: eiuſque duo filii, Nicoſtratus, & AEthiolas. Vliſſes. Aſtrabacus, ſive Aſtrobacus. Lycurgus. Paris, qui & Alexander dictus: & Deiphobus.*

COlebatur etiam ab illis

PHYLONOE, Tyndari filia. Athenagoras in Legat. pro Chriſtianis. Ο' δὲ Λακεδαιμονί@, καὶ Α'γαμέμνονα Δία, καὶ Φυλονόην, τὴν Τυνδάρεω θυγατέρα, σέβει. *Lacedaemonius vero, etiam Agamemnonem Iovem: & Phylonoen, Tyndari filiam, veneratur.* Certe immortalem etiam illam a Diana factam, memorat Apollodorus lib. III. Τυνδάρεω, καὶ Λήδας, Φυλονόη. ἣν Α'ρτεμις ἀθάνατον ἐποίησε. *Tyndari, & Ledae, Phylonoe: quam Diana immortalem fecit.*

PASIPHAE. Plutarchus, in Agide, & Cleomene. Συνέβη δὲ περὶ τὰς ἡμέρας ἐκείνας καὶ τῶν ἐφόρων ἕνα, κοιμώμενον ἐν Πασιφάης, ὄναρ ἰδεῖν θαυμαστόν. *Accidit vero per hos dies, uti ephororum uni, in fano Paſiphaes dormienti, ſomnium offerretur admirandum.* Hanc nonnulli, unam Atlantidum; alii, Caſſandram dicunt, Priami filiam, ibi mortuam; alii, Amyclae Daphnen: cultam vero fuiſſe Thalamis, oppido Laconiae; & oraculum illic ſuum habuiſſe: ac Paſiphaen adpellatam, παρὰ τὸ πᾶσι φαίνειν τὰ μαντεῖα, *quod oracula omnibus declararet.* Idem Plutarchus, in eodem Agide. Ι'ερὸν δὲ Πασιφάης, καὶ μαντεῖον ἦν Θαλάμαις τιμώμενον· ἣν τινες μὲν ἱστοροῦσι, τῶν Α'τλαντίδων μίαν οὖσαν, ἐκ τῶν Διὸς, τὸν Α'μμονα τεκεῖν. τινὲς δὲ, Κασσάνδραν, τὴν Πριάμου, τελευτήσασαν ἐνταῦθα. καὶ διὰ τὸ πᾶσι φαίνειν τὰ μαντεῖα, Πασιφάᾳ προσαγορευθεῖσαν. ὁ δὲ Φύλαρχ@, Α'μύκλα θυγατέρα Δάφνιν τὄνομα. *Templum vero Paſiphaae, & oraculum, Thalamis erat ho-*

Meurſii Tom. III.

[a] Κίρις ideo dictus eſt *Adonis* a Laconibus, ut verbum verboexprimerent; quum enim Α'δωνις Phoenicibus ſit idem, ac Graecis Κύριος, quod late etiam exſequuti ſumus *Lib. I. De recta circa Trinitat. Sententia Cap. XV.* & in compendium vocabula quaedam contraherentur, & κύριος praecipue ut ad Epiſtolam I. Michaelis Glycae in Deliciis Eruditorum adnotavimus,: non mirum ſi Lacones Κίριν Adonin ſatis apte adpellaverunt.

noratum: quam Atlantidum unam, Iovis filiarum, Ammonem peperiſſe quidam tradunt: nonnulli, Priami Caſſandram, illic mortuam: & , quia omnibus oracula declararet, Paſiphaen fuiſſe dictam. Phylarchus vero, Amyclae filiam, Daphnen nomine. Cicero, De divin. lib. I. *Etiam qui praeerant Lacedaemoniis, non contenti vigilantibus curis, in Paſiphaae fano, quod eſt in agro extra urbem, ſomniandi cauſſa excubabant, quia vera quietis oracula ducebant.* Meminit ſtrictim etiam Tertullianus, in Apologetico ſuo: *Oraculis hoc genus ſtipatus eſt orbis: ut Amphiarai, apud Oropum; Amphilochi, apud Mallum; Sarpedonis, in Troade; Trophonii, in Boeotia; Mopſi, in Cilicia; Hermiones, in Macedonia; Paſiphaae, in Laconica.* Corruptum eius nomen eſt apud Pauſ. in Lacon. ubi de urbe Thalamis agit; in qua cultam, ex Plut. iam excepimus. Χαλκᾶ δὲ ἕστηκεν ἀγάλματα ἐν ὑπαίθρῳ τοῦ ἱεροῦ, τῆς τε Παφίης, καὶ Η'λίυ· *Ex aere ſtant, in ea fani parte, quae ſub dio eſt, ſigna Paphiae, & Solis.* Et mox ſubiungit. Καὶ ἡ Θαλάμαις ἐπιχώρι@ δαίμων ἐστὶν ἡ Παφίη· *Neque Thalamis patrium numen eſt Paphia.* Scribendum omnino eſt, Πασιφάης, & Πασιφάᾳ. Colebatur, &

CHALCEDANE. Heſychius. Χαλκεδάνη. ταύτης ἱερὸν ἐν Σπάρτῃ. *Huius fanum Spartae.*

CASSANDRA, apud ipſos Alexandra adpellata. Pauſanias, in Laconicis. Πεποίηται δὲ ὑ Κασσάνδρης τῆς Πριάμυ ναὸς, ὑ ἄγαλμα, Α'λεξάνδρας ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλυμένης. *Eſt ibi Caſſandrae, Priami filiae, ſtructa aedes, & ſimulacrum, Alexandrae ab indigenis adpellatae.* Alio loco, in Laconicis iiſdem, ſic vocatam memorat ab Amyclaeis. Α'μύκλα δὲ, ἀνάσατ@ ὑπὸ Δωριέων γλυομένη· ὑ ἀπ' ἐκείνυ κώμη διαμένυσα, θέας παρέιχετο ἄξιον ἱερὸν Α'λεξάνδρας, καὶ ἄγαλμα. τὴν δὲ Α'λεξάνδραν οἱ Α'μυκλαεῖς Κασσάνδραν τὴν Πριάμυ φασὶν εἶναι. *Amycla vero, a Dorienſibus everſa, ex eo tempore vicus manens, dignum ſpectatu exhibebat fanum Alexandrae, & ſignum. Alexandram vero Amyclaei Caſſandram eſſe dicunt, Priami filiam.* Heſychius. Κασσάνδρα, Α'λεξάνδρα, ἐν Λακεδαιμονίᾳ. *Caſſandra, Alexandra, in Lacedaemonia,* Colebantur item illic, Agamemnon, cum uxore Clytaemneſtra: ſicut etiam Menelaus, eius frater; & illius uxor, Helena: Et in primis

AGAMEMNON, cognomento Ζεὺς vocatus. Athenagoras, in Apologia. Ο' δὲ Λακεδαιμονί@, Α'γαμέμνονα Δία σέβει. *Lacedaemonius vero, Agamemnonem Iovem colit.* Clemens, in Protreptico. Α'γαμέμνονα γῦν τινα Δία ἐν Σπάρτῃ τιμᾷσθαι, Στάφυλ@ ἱστορεῖ. *Agamemnonem certe quemdam Iovem Spartae coli, Staphylus refert.* Clytaemneſtra, eius uxor, apud Lycophronem ita loquitur.

Ε'μὸς δ' ἀκοίτης, δμοιδ@ νύμφης ἄναξ,
Ζεὺς Σπαρτιάταις αἱμύλως κληθέσεται,
Τιμὰς μεγίσας Οἰβάλυ τέκνοις λαχών.

Digitized by Google

Meus vero maritus, captivae dominus ſponſae,
Iupiter a Spartanis argutis vocabitur,
Summos honores ab Oebali filiis conſequutus.

Ad quem locum ita Iſaacius Tzetzes. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἱδρύσαντες Ἀγαμέμνονος Διὸς ἱερὸν, εἰς τιμὴν τοῦ ἥρωος. *Lacedaemonii, qui Agamemnonis Iovis fanum dedicarunt, in honorem herois.* Errat autem vehementer, alio loco, quum Laperſas populum quemdam Atticae tradit, atque ibi eum cultum. Λαπέρσαι, δῆμος Ἀττικῆς, ἔνθα Διὸς Ἀγαμέμνονός ἐστιν ἱερόν. *Laperſae, populus Atticae, ubi Iovis Agamemnonis eſt fanum.* Nec enim Laperſae in Attica locum ullum habuere; neque ibi Iovem cultum Agamemnonem quiſquam antiquorum tradit. Quia vero Iovem antiqui aetherem cenſebant eſſe, Metrodorus Agamemnonem allegorice aetherem dixit. Itaque illuſtro locum illum Heſychii. Ἀγαμέμνονα, τὸν αἰθέρα Μητρόδωρος εἶπεν ἀλληγορικῶς. *Agamemnonem, Metrodorus aetherem dixit allegorice.* (a) Eius uxor,

CLYTAEMNESTRA, ibidem Amyclis culta: & ſignum eius memoratur, iuxta virum Agamemnonem, a Pauſania, in Laconicis, aliquoties citatis. Καὶ Κλυταιμνήστρας ἐστὶν ἐνταῦθα εἰκὼν, καὶ ἄγαλμα, Ἀγαμέμνονος νομιζόμενον μνῆμα. *Et Clytaemneſtrae eſt ibidem effigies, & ſimulacrum, quod in memoriam Agamemnonis collocatum putabatur.* Eodem modo

MENELAVS, eius frater; & uxor, HELENA. Iſocrates, in Encomio Helenae, de ea, & Menelao, loquens. Ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς θυσίας αὐτοῖς ἁγίας καὶ πατρίους ἐπιτελοῦσιν, οὐχ ὡς ἥρωσιν, ἀλλ' ὡς θεοῖς ἀμφοτέροις οὖσιν. *Therapnis Laconicae ſacra ipſis ſancta patriaque faciunt, non ut heroibus, ſed utrique tamquam diis.* Et obſerva, Therapnis factum. Sic AEneas Gazaeus, in Theophraſto. Τὸν γοῦν Μενέλεων, καὶ νὴ Δία τὴν Ἑλένην, ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς τοῖς θεοῖς συναριθμοῦντες, μετ' ἐκεῖνον ᾄδουσι, θυσίαις τε καὶ ἀναθήμασι θεραπεύοντες. *Menelaum itaque, & per Iovem etiam Helenam, Therapnis Laconicae diis adnumerantes, poſt illum canunt, ſacrificiisque, & donariis, colunt.* De Menelao ſolo, loquitur Athenagoras in Legat. Λακεδαιμόνιοι δὲ, Μενέλεων (ἱδρυνται θεόν·) καὶ θύουσιν αὐτῷ, καὶ ἑορτάζουσιν. *Lacedaemonii vero, Menelaum (fecerunt deum:) & ſacra illi, ac feſtum, celebrant.* Pauſanias, in Laconicis, ubi de Therapnis agit, idem dicit. Meminitque templi eius, quod dicebant Μενελάϊον, ocis pluribus Polybius, lib. v. & Livius, lib. XXXIV. Pariter quoque Helenae templum ſeparatim memoratur ab Herodoto, lib. VI. Ἐφόρεε αὐτὴν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην ἐς τὸ τῆς Ἑλένης ἱρὸν, τό ἐστιν ἐν τῇ Θεράπνῃ καλευμένῃ. *Ferebat ipſum quotidie ad Helenae templum, quod eſt in loco, quem Therapnen vocant.* Memorat itidem Heſychius, in Καναθρα. Eius feſtum, Ἑλένια dictum, apud eumdem alibi legitur. Ἑλένια, ἑορτὴ, ἀγομένη ὑπὸ Λακώνων. *Helenia, feſtum, a Laconibus celebratum.* Credebantur vero ipſi, ut & fratribus, Dioſcuris, curae eſſe, qui in mari navigabant. Sic Apollo dicit, apud Euripidem, in fine Oreſtis.

Ἕσαι σπονδαῖς ἔντιμος αἰεὶ,
Σὺν Τυνδαρέδαις, τοῖς Διὸς υἱοῖς,
Ναύταις μεδέουσα θαλάσσης.
Erit ſemper honorabilis ſacrificiis,
Cum Tyndaridis, Iovis filiis,
Nautarum in mari curam gerens.

Quin & duo eius filii, NICOSTRATVS, & AETHIOLAS, pro diis culti. Scholiaſtes Homeri ad Iliad. γ'. Κινάιθων δέ φησι, Νικόστρατος, καὶ Αἰθίολας, Ἑλένης δύο παῖδες, παρὰ Λακεδαιμονίοις τιμῶνται. *Cinaethon vero ait, Nicoſtratus, & AEthiolas, duo Helenae filii, a Lacedaemoniis coluntur.*

VLYSSES quoque inter deos collocatus. Obſervare eſt apud Plutarchum, in Quaeſt. Graec. Ἐν Λακεδαίμονι, παρὰ τὸ τῶν Λευκιππίδων ἱερὸν, ἵδρυται τοῦ Ὀδυσσέως ἡρῶον. *In Laceduemone, iuxta Leucippidum fanum, Vlyſſi, tamquam heroi, ſacellum eſt conditum.* (b) Item

ASTRABACVS. Clemens, in Protreptico. Εἰ μὲν ἐφευρεῖν καὶ ἀναφανδὸν ἔτω κατὰ πόλεις δαίμονας ἐπιχωρίους, τιμὴν ἐπιτρεπομένους. παρὰ Κυθνίοις μὲν Ἔσημον (c), παρὰ Τηνίοις Καλλισαγόραν, παρὰ δ' Ἠλείοις Ἄνιον, παρὰ Λάκωσιν Ἀστράβακον. *Licet etiam in civitatibus aperte invenire genios indigenas, qui honorantur: apud Cythnios quidem Edemum, apud Tenios Callistagoram, apud Eleos vero Anium, apud Lacedaemonios Aſtrabacum.* Pauſanias, in Laconicis. Πλησίον, δὲ, Ἀστραβάκου καλούμενόν ἐστιν ἡρῶον. *Iuxta vero, eſt heroum, quod Aſtrabaci adpellant.* Apud Herodotum, duobus locis Aſtrobacus ſcribitur l. VI. Οἱ στέφανοι ἐφάνησαν ἐόντες ἐκ τοῦ ἑρῶου, τοῦ παρὰ τῇσι θύρῃσι τῇσι αὐλείῃσι ἱδρυμένου, τὸ καλέουσιν Ἀστροβάκου. *Compertumque eſt, illas coronas fuiſſe ſumtas ex heroo, quod eſt iuxta ianuam aulae ſtructum, & Aſtrobaci vocatur.* Nec multo poſt iterum. Ἐκ τοῦ ἥρωος τούτου γέγονας, καί τοι πατήρ ἐστι Ἀστροβάκεος ὁ ἥρως. *Ex hoc heroe natus es, paterque tibi eſt Aſtrobacus heros.*

LYCVRGVS. Idem Herodotus, de Lacedaemoniis agens, lib. I. Τῷ δὲ Λυκούργῳ τελευτήσαντι ἱρὸν ἱσάμωνοι, σέβονται μεγάλως. *Lycurgum vero mortuum, ſtructo fano, maiorem in modum colunt.* Et Pauſanias, in Laconicis. Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Λυκούργῳ, τῷ θεμένῳ τοὺς νόμους, οἷα δὴ θεῷ πεποιήκασι καὶ τοῦτο ἱερόν. *Lacedaemonii vero Lycurgo, qui leges tulit, tamquam deo, etiam templum hoc poſuerunt.* Ac quotannis ſacra ipſi faciebant. Strabo, libro

[a] Animadvertendum nomen *Iovis* apud Latinos, & Ζεὺς apud Graecos probabiliter effictum eſſe ex יהוה Ebraeorum, per eos gradus, quos indicavi iam *Lib. I. De recta circa Trinit. Sententia Cap. XV.* adeoque nihil aliud ſignificare voluiſſe videntur ii, qui Regem aliquem vel alium Heroa, ſecundum obitum, *Iovem*, ſeu Δία adpellaverunt, quam Regem illum Deorum numero ab ipſis haberi, quod nomen illud Ζεὺς indicat manifeſte: יהוה enim Ebraeorum eſt idem ac *Deus* apud Latinos, & θεὸς apud Graecos. Sic Romani Caeſaribus in Deorum numerum apotheoſi relatis *Divi* cognomentum adponebant; de quo vide quid diſputet puculiari Diſſertatione *Sebaſt. Paulinus.*

[b] Reges paſſim, & Heroes, & qui utilitatem aliquam hominibus attulerunt, divinis honoribus olim culti fuere. Adi *Ciceronem I. De Natura Deorum.*

[c] Forte Εὐδήμων. *Salvinius.*

Digitized by Google

libro VIII. Μόνῳ γὰρ Λυκούργῳ (Ἔφορός φησιν) ἱερὸν ἱδρύσασθαι, καὶ θύειν κατ' ἔτος. *Soli itaque Lycurgo (Ephorus ait) templum esse dedicatum, ac quotannis sacra fieri.* Plutarchus in eius Vita. Ἀριστοτέλης ἐλάττονας σχεῖν φησι τιμὰς, ἢ προσῆκον ἦν αὐτὸν ἔχειν, ἐν Λακεδαίμονι, καίπερ ἔχοντα τὰς μεγίστας. Ἱερόν τε γάρ ἐστιν αὐτοῦ, καὶ θύουσι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὡς θεῷ. *Aristoteles minores ipsum, quam conveniret, honores habere in Lacedaemone dicit, quamquam maximos habentem. Nam est eius illic templum, & quotannis velut deo sacra faciunt.* Videndus etiam est Suidas. in Λυκούργῳ τῷ νομοθέτῃ.

PARIS, qui & Alexander, ac DEIPHOBVS, itidem Therapnis culti, cum Menelao, Helenaque. AEneas Gazaeus, in Theophrasto. Τὸν γὲν Μενέλεων, καὶ νὴ Δία τὴν Ἑλένην, μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, μετὰ τὸν Δηίφοβον, ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς τοῖς θεοῖς συναριθμοῦντες, μετ' ἐκεῖνον ᾄδουσι, θυσίαις τε καὶ ἀναθήμασι θεραπεύοντες. *Menelaum itaque, & per Iovem etiam Helenam, post Alexandrum, post Deiphobum, Therapnis Laconicae diis adnumerantes, post illum canunt, sacrisque, & donariis, colunt.*

CAP. V.

Iuno, cognomento Αἰγοφάγος. *Eius templum, a quo conditum, & quamobrem. Caprae illi immolatae. Hesychii locus emendatus. Corona illi imposita,* Πυλεὼν *dicebatur. Apollo,* Φοῖβος *cognomento.* Φοιβαῖον, *locus ei consecratus: & ibidem templum Dioscurorum, in quo Marti Enyalio catulum canis ante pugnam ephebi sacrificabant. Pausanias correctus, & Herodotus illustratus. Quare Marti sacrum fecerint, & cur canem immolaverint: quare denique in Phoebaeo, & Dioscurorum templo, accurate inquisitum. Dioscuri, hominum Servatores creditI: unde & parotides, in morbis enatae, eorum nomine adpellatae.*

IVNO culta, Αἰγοφάγος adpellata cognomento: ita dicta, quod huic capras immolarent. Fanum primus struxit Hercules, quod in pugna cum Hippocoonte, eiusque filiis, semper adversari sueta, nullum ipsi impedimentum obiecisset: tum, & capras immolavit, quum non alia hostia ad manum esset. Pausanias, in Laconicis. Μόνοις δὲ Ἑλλήνων Λακεδαιμονίοις καθέστηκεν Ἥραν ἐπονομάζειν Αἰγοφάγον, καὶ αἶγας τῇ θεῷ θύειν. Ἡρακλέα δὲ λέγουσιν ἱδρύσασθαι τὸ ἱερὸν, καὶ αἶγας θῦσαι πρῶτον, ὅτι μαχομένῳ οἱ πρὸς Ἱπποκόωντα, καὶ τοὺς παῖδας, οὐδὲν ἐκ τῆς Ἥρας ἀπήντησεν ἐμπόδιον. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἐδόκαζεν ἐναντιοῦσθαί οἱ τὴν θεόν. αἶγας δὲ αὐτὸν θῦσαί φασιν, ἱερείων ἀπορήσαντα ἀλλοίων. *Soli a Graecis omnibus Lacedaemonii solemne habent Iunonem cognomento AEgophagon adpellare, & immolare illi capras. Herculem vero dedicasse fanum aiunt, & primum capris sacra fecisse, quod pugnanti adversus Hippocoontem, & filios eius, nullum plane impedimentum obtigisset: nam, quemadmodum in aliis,*

deam sibi adversaturam existimaverat: capras vero immolasse ipsum dicunt, quod alterius generis victimae non suppeterent. Emendandus est Hesychius, apud quem corrupte editur: Αἰγοφάγος, Χήρα, ἐν Σπάρτῃ. *AEgophagus, Vidua, Spartae.* Rescribo, Αἰγοφάγος, Ἥρα. *AEgophagus, Iuno.*[a] Huic deae, coronam imponebant, quae Πυλεών dicebatur. Athenaeus, lib. xv. Πυλεὼν. ὅτως καλεῖται ὁ στέφανος, ὃν τῇ Ἥρᾳ περιτιθέασιν οἱ Λάκωνες. *Pyleon. Ita dicitur corona, qua Laconnes Iunonem circumdabant.* Huius coronae etiam Hesychius meminit, sed Iunonis nullam mentionem facit. Apud Alcmanem mulier quaedam, ei talem coronam dedicans, ita loquitur.

Καὶ τύν' εὔχομαι, φέροισα τόνδ' ἐλιχρύσῳ πυλεῶνα, καὶ ἀκηράτῳ κυπέρῳ.

Et tibi votum nuncupo, ferens hunc, ex helichryso, & illibato cypero, pyleonem.

Apollo, ut notum, Φοῖβος cognomento dictus: ac Φοιβαῖον, locus illi consecratus, ad Therapnen: ubi Dioscurorum fanum, in quo iuvenes sacra facere Enyalio consueverant. Pausanias, in iisdem Laconicis. Θεράπνης δὲ ἀπόρρω, Φοιβαῖον καλούμενόν ἐστιν, ἐν αὐτῷ, Διοσκούρων ναός. καὶ οἱ ἔφηβοι τῷ Ἐνυαλίῳ θύουσιν ἐνταῦθα. *Haud procul Therapna, est Phoebaeum quod vocatur: ibidem vero, Dioscurorum aedes: & ephebi eo in loco sacrum Enyalio faciunt.* Immolabant vero catulum canis, idque antequam pugnarent. Idem hoc Pausanias docet, alio eius Operis loco, sed omnino corrigendo. Νόμους δὲ ἔς τε τὴν ἄλλην πολιτείαν, καὶ ἐς τὴν μάχην τῶν ἐφήβων· ἔθηκεν ὁ Λυκοῦργος. καὶ τάδε ἄλλα τοῖς ἐφήβοις δρώμενά ἐστι. θύουσι πρὸ τῆς μάχης ἐν τῷ Φοιβαίῳ. τὸ δὲ Φοιβαῖόν ἐστι καὶ ἐκ τῆς πόλεως, Θεράπνης δὲ πολὺ ἀφεστηκός. ἐνταῦθα ἑκάτερα λοῖρα τῶν ἐφήβων σκύλακα κυνὸς τῷ Ἐνυαλίῳ θύουσι. *Leges vero quum ad ceteram rempublicam, tum ad pugnam epheborum, Lycurgus tulit: & alia quaedam ephebi faciunt, & in Phoebaeo ante pugnam sacra faciunt. Est autem Phoebaeum etiam extra urbem, Therapna non longe dictans: ubi classis epheborum utraque caninum catulum Enyalio sacrificat.* Nec multo post. Τοσαδὲ μὲν δρῶσιν ἐν τῷ Φοιβαίῳ. *Et haec quidem in Phoebaeo peragunt.* Ita enim in duobus istis locis ex priore rescribendum, pro Ἐφηβαίῳ, & Ἐφηβαῖον. Equidem contrarium sensi, ante hos viginti annos, Lect. Attic. lib. I. cap. XXVI. sed retracto: & auctores, supra omnem exceptionem, Livius, Herodotusque. Et hic quidem, lib. VI. Ἔφορος αὐτὴν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἐς τὸ τῆς Ἑλένης ἱρὸν, τό ἐστιν ἐν τῇ Θεράπνῃ καλεομένῃ, ὕπερθε τοῦ Φοιβηίου ἱροῦ. *Ferebat eam singulis diebus ad Helenae templum, quod est in loco quem Therapnen vocant, supra Phoebeum fanum.* Livius vero, lib. XXXIV. *Iussi, clamore sublato, subire undique omnes; ut, qua primum occurrerent, quave opem ferrent, ad omnia simul paventes Lacedaemonii ignorarent. Quod roboris in exercitu erat, trifariam divisum. Parte una a Phoebeo, altera a Di-*

[a] Heinc forte *Iuno Sospita*, seu *Sispita*, in Nummis caput caprina pelle obnupta adparet. Consule *Spanhemium De usu & praest. Vet. Numism.*

Digitized by Google

Gymnaeo, tertia ab eo loco, quem Heptagonias adpellant, (omnia autem haec aperta sine muro loca erant) adgredi iubet. Obſerva autem, ab Herodoto Phoebeum adpellari fanum, quum Pauſanias locum dicat, & Dioſcurorum illic fanum memoret, in quo ſacra ephebi facerent. Verba illuſtro, & ὕπερθε τῦ Φοιβήϊυ ἱρῦ, ſic expono, *ſupra Phoebei fanum* (a) ut Dioſcurorum id intelligatur, quod dicatum in Phoebeo, ex Pauſania cognoſcimus. Sed rem totam paullo accuratius examinemus, & in cauſas eius facti inquiramus. Itaque cur Marti ſacra Enyalio faciebant? nempe uti ante pugnam belli deum ſibi redderent propitium: atque id convenienter. Verum canis quare catulum immolabant? ipſe id Pauſanias dicit, iſtis verbis. Σκύλακα κυνὸς τῷ Ἐνυαλίῳ θύυσι, θεῶν τῷ ἀλκιμωτάτῳ κρίναντες ἱερεῖον κατὰ γνώμλυ εἶναι τὸ ἀλκιμώτατον ζῴων τῶν ἡμέρων. *Catulum canis Enyalio mactant, deorum fortiſſimo animal fortiſſimum e cicurum genere gratam eſſe victimam exiſtimantes.* Et Plutarchus, in Quaeſt. Rom. Ἐν ᾗ Λακεδαίμονι τῷ φονικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἐνυαλίῳ σκύλακας ἐντέμνυσι. *Lacedaemone vero Enyalio, deo caedibus addictiſſimo, canum catulos immolant.* Quare autem in ſacrato Apollini campo? quia nempe in huius dei ſe tutela iuvenes credebant eſſe, ſicut virgines in Dianae: unde, & natalem eius celebrabant, Horatius, lib. I. Od. XXI.

Dianam tenerae dicite virgines,
Intonſum pueri dicite Cynthium,

Vbi Acron. *Hymni Apollini, Dianaeque, dicebantur: quos pueri Apollini, Dianae virgines canebant.* Et ad libri ſecundi Oden XII. *Natalis Dianae a virginibus celebrabatur, ſicut Apollinis a pueris.* Denique, quare in Dioſcurorum templo? ut nimirum a periculo, quod in pugna imminebat, liberatos conſervarent: nam hoc facere Dioſcuri invocati credebantur, ideoque etiam Σωτῆρες dicti, quaſi hominum Servatores. Theocritus, in Idyllio, quod inſcripſit, Διόσκυροι.

Ἀνθρώτων σωτῆρας, ἐπὶ ξυρῇ ἤδη ἐόντων.
Hominum ſervatores, iam in acie novaculae exiſtentium.

Interpres Germanici, de Geminis, qui putati Dioſcuri. *Iupiter utroſque coelo intulit, ſideribuſque. Geminos nominavit, qui Salutares ſunt adpellati.* Huc pertinet Inſcriptio Vetus.

CASTORI. ET. POLLVCI
DIS MAGNIS
SVLPICIAE. Q. SVPLICI F.
VOTVM
OB. FILIVM. SALVTI
RESTITVTVM.

Hinc in graviſſimorum morborum declinatione enatae parotides, veluti ſalutis indices, Διόσκουροι adpellantur. Caſſius Iatroſophiſta, Problem. XXX. Ἐν ταῖς παρακμαῖς τῶν χαλεπῶν νοσημάτων ὡς ἐπίπαν παρωτίδες γίνονται, ἃς καὶ Διοσκόρυς τινὲς καλοῦσιν, ὡς ἐπίλυσιν γίνεσθαι τῶν κακῶν. *In declinationibus gravium morborum magna ex parte fiunt parotides, quas nonnulli etiam Dioſcuros dicunt, quod malorum ſolutio inſtet.* Et reſpexit iſtum locum, ut exiſtimo, Euſtathius, ad Iliad. lib. III. Ἐν ἰατρικῷ βιβλίῳ εὕρηται αἱ παρωτίδες καλούμεναι Διόσκυροι. *In libello quodam medico inventae ſunt parotides Dioſcuri adpellari.* Ac ſpeciatim navigantibus ſalutares cenſebantur. Artemidorus, Onirocrit. lib. II. cap. XLII. Διόσκυροι τοῖς πλωϊζομένοις, χειμῶνός εἰσι σημαντικοί. τοῖς δ' ἐν γῇ οὖσι, στάσεως, ἢ δικῶν, ἢ πολέμυ, ἢ μεγάλης νόσυ. πάντων δὲ τῶν δεινῶν εἰς τέλος ἀζημίυς ἀπαλλάττυσι, σωτῆρες γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ, ἀλλὰ τῶν πρότερον ἐπί τινι φόβῳ, ἢ κινδύνῳ, χυσμένων. *Dioſcuri navigantibus tempeſtatem portendunt; his vero, qui in terra degunt, ſeditionem, aut lites, aut bellum, aut magnum morbum, tandem vero omnibus malis indemnes liberant: eoſque, qui iam in aliqua clade verſantur, eripiunt. Servatores enim hi dii ſunt; ſed eorum, qui prius in aliquo metu, aut periculo, fuerint.* Arrianus, in Epictetum, lib. II. cap. XVIII. Ἐκεῖνον ἐπικαλοῦ βοηθὸν, καὶ παρασάτην, ὡς τοὺς Διοσκόρυς ἐν χειμῶνι οἱ πλέοντες. *Illum invoca adiutorem, ſociumque, ut, qui navigant, Dioſcuros in tempeſtate.* Exſtat in hanc rem etiam Homeri in illos Hymnus, qui videndus. Vnde eſt Horatii illud, lib. I. Od. III.

Sic te diva potens Cypri,
Sic fratres Helenae, lucida ſidera,
Ventorumque regat pater,
Obſtrictis aliis, praeter Iapygā,
Navis, quae tibi creditum
Debes Virgilium. ——

Et nonnulli quoque nautae hanc ob cauſam hos pingebant in tutela navis ſuae. Hoc videre eſt apud D. Lucam, in Actis Apoſt. cap. XXVIII. Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ, παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμῳ Διοσκύροις. *Tribus itaque poſt menſibus vecti ſumus navi Alexandrina, quae in inſula hiemaverat, & inſigne ſibi habebat Dioſcuros.* (b)

CAP. VI.

Matton, ſive Daeton & Ceraon. Athenaeus emendatus. Timor, eiuſque aedes, ſemper clauſa: iſque quam ob cauſam cultus. Talthybius: eiuſque fanum, monumentum, item ſacra. Mors, & Riſus: cuius parvum ſimulacrum, a Lycurgo dedicatum. Somnus, tamquam frater Mortis. Pudor: eiuſque ſimulacrum, ubi, & quare, dedicatum. Fames: ubi, & quomodo, picta. Ἀλκεῖδαι. Δριόδωνες. Οἱ παρὰ μικρὸν θεοί.

MATTON, & CERAON, a coquis in phiditiis dedicati. Athenaeus, libro

[a] Lege *ſupra Phoebeum fanum*. Salvinius.

[b] Hinc Ἄνακες adpellati fuere. *Euſtathius in Iliad.* A. Σημειῶσαι δὲ, ὅτι ἄνακας ἐκάλευν τοὺς βασιλεῖς οἱ παλαιοὶ διὰ τὸ ἀνακῶς, ἤγουν ἐπιμελῶς ἔχειν τῶν ὑποτεταγμένων· λέγοντες ὡς καὶ Πλούταρχος, ὅτι πρῶτον οἱ διόσκυροι ὄντως ἐπεκλήθησαν, ὡς τῶν πλοόντων ἐπιμελούμενοι. Quae ita Latine vertit V. C. *Alex. Politus. Et obſerva Reges a veteribus vocatos eſſe ἄνακτας, propterea quod ἀνακῶς, videlicet, ἐπιμελῶς* ſollerti cura *ſubditis proſpiciant, ſive curam habeant ſubditorum: quum primum, iiſdem auctoribus, atque etiam auctore Plutarcho, ſic cognominarentur Dioſcuri, veluti qui curam gererent navigantium.* Conſule *Lib. De Fortun. Athenar.* & *Athenas Attic.* & *Theſeum Tom. I.*

Digitized by Google

bro 11. Πολέμων φησὶ, παρὰ Σπαρτιάταις Μάτ-
λωνα, καὶ Κέρδωνα, ἥρωας, ὑπό τινων μαγείρων ἱδρύ-
σθαι ἐν τοῖς φειδιτίοις. *Polemon ait, apud Spartanos Mattonem, & Cerdonem, heroas, a coquis quibuſdam dedicatos, in phiditiis.* Sed legendum eſt, Κεράωνα, non Κέρδωνα. Nam dedicati erant ab iis, qui in phiditiis mazam faciebant, & vinum miſcebant. Colebantur autem in via Hyacinthide. Docet idem Athenaeus, alio loco, lib. IV. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος, ἐν ἐκκαιδεκάτῳ τῆ Τρωϊκῆ Διακόσμου, ἐν τῇ Λακωνικῇ φησιν, ἐπὶ τῆς ὁδῦ, τῆς καλου-
μένης Ταιναρίδος, ἱδρύσθαι ἥρωας, Δαίτωνα, καὶ Κε-
ράωνα, ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φειδιτίοις, ποιούντων τὰς μάζας, καὶ κεραννύντων τὸν οἶνον, διακόνων. *Demetrius Scepſius, libro decimo ſexto Troici Adparatus, ſcribit, in Laconica, in via, Hyacinthide dicta, dedicatos fuiſſe heroas, Daetonem, & Ceraonem, ab iis miniſtris, qui in phiditiis mazam faciunt, & vinum miſcent.* Nam Κεράων ſine dubio dictus fuerit, a Κεράω, quod eſt, Miſceo: ut res ipſa ſatis loquitur. Verum, ut priorem locum Athenaei ex hoc certo emendamus, ſic hunc quoque ex priore: & Μάτλωνα potius, quam Δαίτωνα, dictus fuerit, a Μάττω, quod eſt, Pinſo: unde, & Μάζα nominatur. Tamen vetus eſt hoc mendum, & Euſtathius repraeſentat, ad Odyſſ. α'. Ὥσπερ τῆς Δαιτὸς παρώνυμον Δαίτων κύριον, καὶ Δαίτης, οὕτω καὶ ἐκ τῦ Κερῶν ἦν τις Κεράων, κατὰ τὴν τῦ Ἀθήναιος, ἀπόντος, ὅτι ἐν τῇ Λακωνικῇ πυ λέγεται, ἱδρύσθαι ἥρωας, Δαί-
τωνα, καὶ Κεράωνα, ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φειδιτί-
οις ποιούντων μάζας διακόνων, καὶ κεραννύντων οἶ-
νον· *Sicut a* Δαὶς, *quod eſt Epulum, Daeton, nomen proprium, denominatur, & Daetes, ita a* Κερῶν, *quod eſt Miſcere, erat & Ceraon quidam, uti Athenaeus memorat: dicens, alibi in Laconica dedicatos eſſe heroas, Daetona, & Ceraona, a miniſtris, qui in phiditiis mazas faciebant: & vinum miſcebant.*

Colebatur etiam TIMOR: & illius aedes erat ſemper clauſa. Plutarchus, in Agide, & Cleomene. Ἔλαθεν εἴς τι δωμάτιον ἐσερπύσας μικρὸν, ὃ Φόβυ μὲν ἦν ἱερὸν, ἄλλως δὲ κεκλεισμένον ἀεὶ, τότε δὲ ἐκ τύχης ἀνεωγμένον ἐτύγχανεν. *Irrepſit clam in aediculam, quae Timoris fanum erat, aliaſque perpetuo clauſum, tunc autem forte patebat.* Quare vero hunc coluerint, mox ſubiungit: Τιμῶσι γὰρ τὸν Φόβον, οὐχ, ὥσπερ ὡς ἀποτρέποντα δαίμονας, ἡγούμενοι βλαβερὸν, ἀλλὰ τὴ πολιτείαν μάλιστα συν-
έχεσθαι Φόβῳ νομίζοντες. *Timorem autem colunt, non quod, ut quos deteſtantur genios, noxium arbitrentur, ſed quod maxime rempublicam metu contineri putent.*

TALTHYBII quoque fanum erat. Herodotus, lib. VI. Ἔν γὰρ Σπάρτῃ ἐστὶ Ταλθυ-
βίυ ἱρόν. *Nam eſt Spartae fanum Talthybii.* Monumentum eius, ut & ſacra refert etiam Pauſanias, in Laconicis, & Achaicis.

Eodem modo MORTIS, RISVS, & adfectuum iſtiuſmodi aliorum, templa habebant (a). Idem Plutarchus, eodem loco. Ἔστι δὲ καὶ Λα-
κεδαιμονίοις οὐ Φόβυ μόνον, ἀλλὰ καὶ Θανάτυ, καὶ Γέλωτος, καὶ τοιύτων ἄλλων παθημάτων, ἱερά. *Sunt vero Lacedaemoniis non Timoris tantum templa, ſed Mortis, atque Riſus, & adfectuum eiuſcemodi aliorum.* Ac Riſus quidem, etiam Lycurgus parvum dedicavit ſimulacrum. Tradit idem Plutarchus, in eius Vita. Οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἦν ἀκραιῶς αὐσηρὸς ὁ Λυκῦρ-
γος. ἀλλὰ καὶ τὸ τῦ Γέλωτος ἀγαλμάτιον ἐκεῖνον ἱδρύσασθαι, Σωσίβιος ἱστορεῖ. *Neque ſane praefracte auſterus erat ipſe Lycurgus: quin, & parvum eum Riſus ſimulacrum dedicaſſe, auctor nobis eſt Soſibius.*

MORTIS vero, ut & SOMNI, ſimulacrum refert etiam Pauſanias, in Laconicis. Τῶν δὲ ἀνδριάντων τῦ Παυσανίυ πλησίον, ἐστὶν
Ἀμβολογήρας Ἀφροδίτης ἄγαλμα, ἱδρυμένον κατὰ τὴν μανίδαν. ἄλλα δὲ, Ὕπνου, καὶ Θανάτυ. καὶ σφᾶς ἀδελφοὺς εἶναι, κατὰ τὰ ἔπη τὰ ἐν Ἰλιάδι, ᾄγλωται. *Prope Pauſaniae autem ſtatuas, eſt Ambologerae Veneris ſimulacrum, ex oraculo dedicatum. Tum, & alia, Somni, ac Mortis. Fratrem, & ſororem eſſe, ex Homeri in Iliade verſibus, putant.* (b)

PVDORIS quoque ſimulacrum memoratur a Pauſania, in Laconicis iiſdem, alio loco: ubi refert, & quis illud dedicaverit, & quamobrem. Τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Αἰδῦς, τριά-
κοντά πυ στάδια ἀπέχον τῆς πόλεως, Ἰκαρίυ μὲν ἀνάθημα εἶναι, ποιηθῆναι δὲ ἐπὶ λόγῳ φασὶ τοιῷ-
δε. ὅτε Ὀδυσσεῖ Πηνελόπῃ γυναῖκα Ἰκάριος, ἐπε-
ρᾶτο μὲν, καλοικῆσαι καὶ αὐτὸν Ὀδυσσέα ἐν Λακε-
δαίμονι. διαμαρτάνων δὲ ἐκείνυ, δεύτερα τὴν θυγα-
τέρα ἐκέλευε καλαμᾶναι. καὶ ἐξορμωμένης εἰς Ἰθάκην ἐπακολυθῶν τῷ ἅρματι ἐδᾶτο. Ὀδυσσεὺς δὲ, τέως μὲν ἀνείχετο· τέλος δὲ, ἐκέλευε συνακολυθεῖν Πη-
νελόπῃ ἐκοῦσαν, ἢ, τὸν πατέρα ἑλομένην, ἀναχω-
ρεῖν ἐς Λακεδαίμονα. καὶ τὴν μὲν, ἀποκρίνασθαί φα-
σιν ὐδέν. ἐγκαλυψαμένης δὲ πρὸς τὸ ἐρώτημα, Ἰκά-
ριος τὴν μὲν, ἅτε δὴ συνιεὶς, ἀτιέναι μετ' Ὀδυσ-
σέως, ἄφησιν. ἄγαλμα δὲ ἀνέθηκεν Αἰδῦς. ἐνταῦ-
θα γὰρ τῆς ὁδῦ προήκυσαν ἤδη τὴν Πηνελόπην λέ-
γυσιν ἐγκαλύψασθαι. *Pudoris vero ſimulacrum, quod triginta ſtadiis ab urbe abeſt, Icarii quidem donarium ferunt: factum vero hanc ob cauſam. Quum Penelopen Icarius Ulyſſi uxorem dediſſet, eum tentavit, numquid vellet Lacedaemone*

Cogeris.

Alas autem temporibus aptarunt, quod velocem mentis diſcurſum illae indicent, qui praecipue fit, iuxta aliquos, ubi quis ſomno correptus eſt. Nam inſomnia ad ſoporem conciliandum natura data eſſe cenſet *Lactantius*: de Hermotimo vero fabulantur, ubi obdormiviſſet, relicto corpore, vagari longe ſolitum fuiſſe, de quo *Tertullianus* in *Apologetico*, praeter alios. Papilio vero adſtat animae indicium, quae in corpus deſcenſura ſopore quodam oblivioſo vincitur; quare *Virgilius VI. Aneid.*

Animae, quibus altera fato
Corpora debentur, lethaei ad fluminis undam
Securos latices, & longa oblivia potant.

Ideo hunc fluvium *Plato X.* περὶ πολιτείας Amelytam vocat. Quid autem de lacerto dicam, niſi eum hiberno tempore ut plurimum latere, adeoque vel dormire, vel aliter quieſcere credi? Lethaeo autem ſomno ſunt conſperſa papavera, ut *Maro* ait nobiliſſimus Poetarum.

[a] Vide quae de huiuſmodi Diis diſputet *Cicero I. De Nat. Deor.* & Chriſtiani Apologiarum Scriptores.

(b) Quare Homerum imitatus *Virgilius VI. AEneid.*

Et conſanguineus leti ſopor.

Ovidius autem imaginem dixit.

Stulte, quid eſt ſomnus gelidae niſi mortis imago?

In Cimeliarchio Mediceo Somni marmoreum eſt ſimulacrum, habitu puerili, iacens quidem, ſed capite innixum ſacco, cum aliis ſymbolis, papaveribus ſcilicet, lacerto, & papilione: ſed quod mirum etiam magis, tempora habet alata. Cur puer effingatur in cauſſa eſſe crediderim, quod pueri ſomno multum indulgent: ſaccus autem ſubponitur, quod forte heinc ſignificetur, eam Somni eſſe vim, ut curas omnes vincat ac mulceat. Saccus enim vigilis avaritiae ſymbolum. Quare de avaro *Horatius Satyr. I.*

congeſtis undique ſacris
Indormis inhians, & tamquam parcere ſacris

Digitized by Google

mone habitare: qua in re quum frustra esset, filiam orare coepit, uti secum permaneret. Quin, & in Ithacam proficiscentem, currum sequens, porro etiam rogabat. Vlysses vero, hactenus quidem se continuit; tandem autem, iubet eam, si vellet, sequi; aut, si mallet, Lacedaemonem cum patre reverteretur: & hanc quidem, nihil respondisse tradunt: verum caput postquam sibi obvoluisset, ipsam Icarius, ceu, quod cuperet abire cum Vlysse, sat intelligens, & dimisit, & in ea parte viae, quo Penelope, postquam faciem velaret, pervenisset, Pudoris signum dedicavit.

Erat & pictura FAMIS, in Minervae Chalcioecae fano, eratque femina, pallens, tenuis, manibusque in tergum revinctis. Polyaenus, in Hippodamantis strategemate, lib. 11. Ἦν γὰρ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Καλκιοίκου ἀνακειμένη Λιμὼ γραφή. γυνὴ γεγραμμένη, ὠχριῶσα, λεπτὴ, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεδεμένη. *Erat enim in aede Chalcioecae dedicata Famis pictura. Ac picta mulier, pallens, tenuis, manibus retrorsum vinctis.* Athenaeus tradit, hic Apollinis fanum, non Minervae Chalcioecae, lib. x. Ἱπποδάμας ὁ Λάκων, εἷς ὢν τῶν πολιορκημένων, διεκελεύετο τῷ παρὰ Λακεδαιμονίων πρὸς αὐτοὺς ἥκοντι κήρυκι, δηλῶν ἐν αἰνιγμῷ τὴν περὶ αὐτοὺς καλάσασιν, ἀπαγγελεῖν τῇ μητρὶ λύειν τὸ γύναιον δεχ' ἡμερῶν, τὸ ἐν Ἀπολλωνίῳ δεδεμένον, ὡς οὐκ ἔτι λύσιμον ἐσόμενον, ἐάν τι παρέλθωσι. καὶ διὰ ταύτης τῆς γνώμης ἐμήνυε σαφῶς τὸ μήνυμα. αὕτη γάρ ἐστιν ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ, παρὰ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος θρόνον, διὰ γραφῆς ἀπομεμιμημένος Λιμὸς, ἔχων γυναικὸς μορφήν. *Hippodamas Lacon, unus ex obsessis, praeconem, a Lacedaemoniis missum, per aenigma renuntiare matri iussit, ut vinctam in Apollinis templo mulierculam intra decem dies solveret: quos si aliquid preterirent, fore, ut non ultra solvi queat, & hoc modo, quidnam vellet, satis clare indicavit. Etenim mulier, quam dicebat, in Apollinis templo, iuxta eius solium, picta, Fames erat, formam muliebrem habens.*

Erant porro etiam nonnulli dii, qui ΑΛΚΕΙΔΑΙ nominati, Hesychius. Ἀλκεῖδαι, θεοί τινες, παρὰ Λακεδαιμονίοις. *Alcidae, dii quidam, apud Lacedaemonios.*

Etiam alii, ΔΡΙΩΔΟΝΕΣ. Idem Hesychius. Δριωδόνες, θεοὶ, παρὰ Λακεδαιμονίοις τιμώμενοι. *Driodones, dii, apud Lacedaemonios culti.*

Erant, & ΟΙ ΠΑΡΑ ΜΙΚΡΟΝ ΘΕΟΙ dicti. Res, & causa, a Simplicio memorantur in Phys. lib. 11. cap. v. Ἐτίμων τοὺς ΠΑΡΑ ΜΙΚΡΟΝ καλουμένους ΘΕΟΥΣ οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὡς σωτῆρας, ὅτι τοὺς μέλλοντας κινδυνεύειν, παρὰ τὸ μικρὸν τῶ κινδυνεῦσαι διδόντες, ἔσωζον. *Colebant Lacedaemonii deos, quos* Παρὰ μικρὸν, *veluti non longe absentes, adpellabant, ut servatores: quoniam eos, qui venturi in periculum quoddam erant, servabant: concedentes, ut parum abesset, quin inciderent in periculum.* Denique & plura erant, seu deorum, seu dearum, apud illos nomina, & cognomenta: quae Pausanias quia retulit accurate, in Laconicis, hic exponere supersedeo.

CAP. VII.

Lacedaemonii, Iudaeorum cognati. Eorum coloni, Plutarchi locus emendatus. Tenedii, Pelasgi; ac de his Strabonis locus vindicatus. Canobitae. Byzantini, Cyrenaei, Gortynii, AEginetae, Lycii, Magnesii, Scyllaei, Latini, Norici, Trachinii, Cnidii. Thucydidis locus illustratus. Theraei. Cornelius Nepos, Xenophonque, emendati. Selgenses, Lesbii, Hiniochi, Zygii, Crotoniatae, Cytherii, Locrenses, Melii, ac de his Cononis locus restitutus. Quam diu sub illis liberi vixerint. Pentapolitani, Brutii, Campani, Sabini, Samnites, Tarentini: a quibus Minervae signum Lacedaemone dedicatum. Amyclaei item. Etiam in Hispania Laconimurgum, Ossigique: quod Laconicum cognomento adpellatum. Catalani, Hispaniae Lacones dicti. *Tribus duae:* Παμφυλὶς, & Δυμανὶς *sive* Δύμη.

COgnatos se Iudaeis ferebant, & ab Abrahamo item oriundos. Areus, rex Lacedaemoniorum, in epistola quadam ad Oniam, Iudaeorum tunc pontificem, quae exstat apud Iosephum, Antiqu. Iud. libro XII. cap. v. Ἐντυχόντες γραφῇ τινι, εὕρομεν, ὡς ἐξ ἑνὸς εἶεν γένους Ἰουδαῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, ἐκ τῆς πρὸς Ἀβραὰμ οἰκειότητος. *Quum in scripturam quamdam incidissemus, invenimus, ex eodem genere esse Iudaeos, & Lacedaemonios, ceu e domo Abrahami oriundos.* Etiam Ionathas, itidem Iudaeornm pontifex, ut testatur idem Iosephus, lib. XIII. cap. IX. Τοῖς δ' αὐτῶ πρεσβευταῖς ἐπέστειλεν, ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἀναστρέφουσι, πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας ἀφικέσθαι· καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑπομνῆσαι φιλίαν, καὶ τὴν συγγένειαν. *Legatis suis mandavit, uti, Roma redeuntes, Lacedaemonios accederent, ac de amicitia, & cognatione, admonerent.* Et epistolam eius ipsam, qua illius ab Areo olim missae etiam mentionem facit, ibi vide. Et Arei quidem epistolam ad Oniam, memorat etiam Freculphus, Chron. Tom. I. lib. v. cap. IV. *Pontifex vero Iudaeorum, Onias erat, exsistens filius Simeonis: ad quem rex Spartanorum, Areus nomine, legationem direxit, & epistolas: in quibus continebatur, Iudaeos, & Lacedaemonios, ex uno exstitisse genere, & familiaritatem cum Abrahamo socialiter habuisse.* Foederis autem, quod cum Ionatha renovarunt, meminit etiam Zonaras, Annal. I. Καὶ (ὁ Ἰωνάθης) εἰς Ῥώμην πρεσβείαν ἐποιήσατο, τὴν προτέραν φιλίαν, ἣν πρὸς τὸ ἔθνος εἶχον, ἀνανεώσασθαι. οἱ δὲ τῆς βουλῆς, τὰ πρότερον ἐψηφισμένα καὶ αὖθις ἐκύρωσαν. ἐπανερχόμενοι δὲ οἱ πρεσβεῖς, καὶ εἰς τὴν Σπάρτην ἀφίκοντο, καὶ τοῦτο ἐντεταλμένον ἔχοντες παρὰ τοῦ Ἰωνάθου. καὶ οἱ Σπαρτιᾶται δὲ τοὺς πρεσβευτὰς φιλοφρόνως προσήκαντο, καὶ ψήφισμα περὶ φιλίας, καὶ συμμαχίας, πρὸς Ἰουδαίους ἔθεντο. *Et (Ionathas) legatos Romam misit, ad pristinam amicitiam, quae cum populo intercedebat, renovandam: ac senatus, priora decreta confirmavit: revertentes vero legati, quod a Ionatha iussi erant, Spartam etiam accedunt, & benigne a Spartanis sunt acce-*

Digitized by Google

accepti ; ac decretum item factum , de ſervanda cum Iudaeis amicitia , & ſocietate . Habes, ecce, eorum originem: nunc colonos, qui originem item ſuam ipſis debent, videamus. (a)

Inter illos, ſunt AEGINETAE, quorum ductor fuit AEacus . Iſacius Tzetzes, ad Lycophronem . Η' δὲ Αἴγινα αὕτη , νῆσος μία τῶν Σποράδων ἐςὶν , ἀντικρὺ κειμένη τῆς Ἀτθικῆς , ἄποικος Ἀργείων ὑπάρχουσα. μετὰ γὰρ Λακεδαιμονίων ἐλθὼν Αἴακος, ταυτὴν κατῴκησε. *AEgina vero haec , inſula eſt , una Sporadum, ex adverſo Atticae ſita , Argivorum exſiſtens colonia . Adveniens enim AEacus cum Lacedaemoniis , eam inhabitavit* . Vbi illud quoque obſerva, Lacedaemonios dici Argivos ; ſicut olim etiam Laconica dicebatur : uti paullo poſt oſtendam, ubi de Pelaſgis agam;

CANOPITAE ; ſive, uti alii ſcribunt, CANOBITAE . Tacitus, Annal. II. *Germanicus , nondum comperto , profectionem eam incuſari , Nilo ſubvehebatur , orſus oppido a Canopo . Condidere id Spartani , ob ſepultum illic rectorem navis Canopum: qua tempeſtate Menelaus , Graeciam repetens , diverſum ad mare , terramque Lybiam , delatus* . Euſtathius , ad Dionyſium . Κάνωβος ἀποθνήσκει , ὃν θάψας ἐντίμως ὁ Μενέλαος , συνοικίζει πόλιν ἐπὶ τῷ μνήματι , τὰς ἀχρειοτάτας τῆ στόλῳ ἀφεὶς μένειν ἐκεῖ , ἢ τὴν πόλιν ἐπ' αὐτῷ Κάνωπον ὀνομάζει . *Canobus moritur , quo ſepulto honorifice , Menelaus , ſupra eius monumentum , urbem condit : ac dimiſſis , ad inhabitandam illam , qui inutiles maxime claſſi , de ipſius nomine Canopum dicit* .

TENEDII. a Piſandro, & Oreſte , deducti , Scholiaſtes Pindari , Nemeonic. Od. XI. Οὗτος δὲ , (ὁ Πείσανδρος ,) φησι , σὺν Ὀρέστῃ ἀπῴκησεν ἐκ Σπάρτης , καὶ τὴν Τένεδον κατῴκησε. *Hic vero , (Piſander ,) inquit , Sparta coloniam cum Oreſte deduxit , & Tenedum incoluit* .

PELASGI. Apud AEſchylum, in principio Supplicantium mulierum, dicunt Danaides, patrem Danaum

Κέλσαι Ἄργους γαῖαν, ὅθεν δὴ
Γένος ἡμέτερον. ———
Veniſſe in Agri territorium , unde ſane
Genus noſtrum . ———

Et ex eo loco Strabo, ubi de Pelaſgis agit, lib. v. Αἰσχύλος δ' ἐκ τοῦ περὶ Μυκήνας Ἄργους φησὶν , ἐν Ἱκετίσιν , ἢ Δαναίσιν , τὸ γένος αὐτῶν. *AEſchylus vero , in ſupplicibus mulieribus , ſeu Danaidibus , Argis eos iuxta Mycenas eſſe oriundos dicit* . Neque recte viri magni locum eum vel movendum , vel omnino inducendum , arbitrantur . Argos dicit, pro Laconica : quae olim eo nomine adpellabatur : uti notum ex Strabone , libro VIII. Pindari Scholiaſte, ad Iſthm. Od. II. & Euſtathio, ad Dionyſium, & Homeri Iliad. β'. unde Ἀργέα illic Helena dicitur , ut Virgilio Argiva, AEneid. I. Ac diſerte Laconum colonos dicit Pelaſgos Servius , ad AEneid. lib. VIII. *De his (Pelaſgis) varia eſt opinio : nam alii eos ab Athenienſibus , alii a Laconibus , alii a Theſſalis dicunt originem habere* . Sane Danaum Argos venturum, praedicit Prometheus apud AEſchylum, in Tragoedia ſui nominis .

Πέμπτη δ' ἀπ' αὐτῆ γέννα πενηκοντόπαις
Πάλιν πρὸς Ἄργει οὐχ ἑκοῦσ' ἐλεύσεται .
Quinta vero eius progenies quinquaginta filias habens
Rurſus Argos haud volens veniet.

Vbi etiam videndus Scholiaſtes.

BYZANTINI . Poſtea Conſtantinopolitani dicti . Iuſtinus, ubi de Byzantino agit, lib. IX. *Haec namque urbs , condita primo a Pauſania , rege Spartanorum , & per ſeptem annos poſſeſſa fuit* . Gotfridus Viterbienſis , Chron. parte X. *Philippus civitatem Byzantium cinxit obſidione , quae hodie Conſtantinopolis adpellatur : & condita fuerat a Pauſania , rege Spartanorum* . Otho Friſingenſis, lib. II. cap. XXIV. *Florentiſſimum , ac libertate propria uſum , Graeciae corpus libertate privavit ; Byzantiumque , urbem ſibi reſiſtentem , obſidione cinxit . Haec urbs a Pauſania , Spartanorum rege condita* . Meminit etiam Iſidorus Hiſpalenſis, Orig. lib. XV. cap. I. Ioannes Salisberienſis, Polycratici lib. I. & Conſtantinus Porphyrogeneta . lib. II. Them. I.

CYRENAEI . Iſocrates , in Orat. ad Philippum , Εἰς οἷόντερ (τόπον) Λακεδαιμόνιοι Κυρηναίους ἀπῴκισαν . *Cuiuſmodi in locum Lacedaemonii Cyrenaeos in coloniam miſerunt* . Dionyſius Alexandrinus , in Deſcriptione Orbis.

Κυρήνη τ' εὔιππος , Ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν
Et Cyrene bonos habens equos , Amyclaeorum genus virorum.

Ad quem locum vide Euſtathium . Deduxit vero hanc coloniam Battus , Olympiade XLI. Solinus, cap. XXX. *Cyrenas Battus Lacedaemonius , Olympiade prima , & quadrageſima , condidit* .

GORTYNII , in Creta . Rem, eiuſque occaſionem , ac ductores , refert Conon , Narrat. XXXVI. Τρίτῃ δὲ γενεᾷ , στασιάσαντες (οἱ Ἀμυκλαῖοι) πρὸς Δωριέας , μετανίσανλαι Ἀμύκλων . συμπαραλαβόνλες δὲ καὶ τινὰς τῶν Σπαρτιατῶν , ἡγεμένων αὐτοῖς Πόλιδος καὶ Δελφοῦ , ἔπλεον ἐπὶ τῆς Κρήτης . Ἐν τῷ παράπλῳ δὲ τοῦ στόλου . Μῆλον Ἀπόδασμος οἰκίζει . καὶ τὸ τῶν Μηλιέων (ita mox legendum dicam) γένος ἐνθάδε οἰκεῖσαι Σπαρλιάταις . οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες , Γόρτυναν , μηδενὸς εἴργοντος , λαβόνλες , ταύτῃ ἅμα τοῖς περιοίκοις Κρησὶ συνοικίζουσι . *Tertia vero aetate , quum ſeditionem Amyclaei adverſus Dorienſes concitaſſent , Amyclis pelluntur : itaque , adſumtis ſecum aliquibus Spartanorum , ſub ductoribus Polide , & Delpho , in Cretam navigarunt : ſed , dum claſſis praeternavigat , in Melum Apodaſmus colonos ducit : atque hinc Spartanis genus Melienſium eſt cognatum . Ceteri*

(a) Mirum non citari a *Meurſio* Librum *II. Machabaeorum* , ubi & de cognatione Lacedaemoniorum cum Iudaeis agitur, & eorum ad Iudaeos literae referuntur. Quamquam enim ipſe utpote ἱεροδέξος Machabaeorum libros divinitus inſpiratos non agnoſceret, tamen *Ioſepho* vetuſtiores inficiari non poterat, atque etiam, ſi ad humanam tantum auctoritatem reſpiciatur, pluris horum teſtimonium faciendum , quam Ioſephi ipſius , apud quem tanta ſaepe veritatis immutatio; ſed praecipue *Freculphi*, & *Io: Zonarae*, non maiorum utique gentium Scriptorum . Ceterum quod Spartanorum cum Iudaeis cognationem attinet conſule *Bochart. in Geographia Sacra* , & *Calmetium in Diſſertatione*, quam ſuper hoc ipſo contexuit, & quae ad Reges Spartanos ſuperius adnotavimus.

Digitized by Google

teri vero omnes, Gortynam occupantes, nemine A *probibente, eam una cum Cretenſibus, qui accolebant, inhabitarunt*. Quod ductorem Delphum attinet, de eo eſt Plutarchi locus emendatus, lib. De Virt. Mul. ubi de Tyrrhenis agit. Ταῦτα ἔπραττον οἱ Πελασγοὶ, Πόλλιν ἡγεμόνα, καὶ Δελφὸν, καὶ Κραταιΐδα, Λακεδαιμονίους, λαβόντες. *Haec Pelaſgi faciebant, acceptis ducibus, Polli, Delpho, & Grataida, Lacedaemoniis*. Hodie editur, καὶ ἀδελφόν. Operae vero pretium erit, totam illic hiſtoriam vi- dere, luculenter deſcriptam. Bis quoque B ἀδελφὸν, pro Δελφὸν, apud eumdem ſcribitur, in Quaeſt. Graec. Vbi agit de Cretenſium Catacautis. In eadem Creta, etiam

LYCTII. Ariſtoteles Politic. libro II. cap. VIII. Ἄποικοι γὰρ οἱ Λύκτιοι τῶν Λακόνων. *Nam coloni Lacedaemoniorum Lyctii*. Plura in Opere De Creta, ubi de urbe Lycto ago. Quomodo autem Spartanorum Lyctii coloni facti, eſt videre apud Plutarchum, libro de virtute mulierum, ubi de Tyrrhenis agit.

MAGNESII. Velleius, lib. I. *Athenienſes in Euboea Chalcida Eretriam colonis occupavere; Lacedaemonii in Aſia Magneſiam*.

Ac videntur & SCYLLAEI, qui Scyllentium illic montem accolebant, partim quoque Lacedaemoniorum coloni fuiſſe: quod coniicere inde licet, quia Iovem ibi cum Curetibus depoſuerunt: uti auctor nobis Stephanus, iſtis verbis. Σκυλλήτιον, ὄρος Κρήτης. οἱ παροικοῦντες, Σκυλλαῖοι. Σκυλλαῖος γὰρ ὁ Ζεὺς ἐκεῖ τιμᾶται. ἔνθα φασὶ τοὺς Κουρῆτας ἀποθέσθαι μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν τὸν Δία. *Scylletium, mons Cretae, qui accolunt, Scyllaei. Scyllaeus enim ibi Iupiter colitur: ubi aiunt Curetas cum Spartanis Iovem depoſuiſſe*. Vt autem in Creta Iovem depoſuerunt, ſic in

LATIO Italiae, cui nomen inde datum, uti Latium diceretur, quod eſt eruditis notum, etiam Saturnum patrem, profugum tunc, abſconderunt. Vnus hoc nos Firmicus docet, lib. De errore prof. relig. *Saturnus, regno timens, devorat filios. Hic, Creta fugiens, in Italia a Spartanis abſconditur*.

NORICII. in Phrygia: quorum urbem condidit Piſiſtratus Lacedaemonius. Plutarchus, lib. De flum. ubi de Marſya illi ſermo. Κατὰ δὲ χρησμὸν προσαγὴν, Πεισίστρατος ὁ Λακεδαιμόνιος, παρὰ λέψανα τοῦ Σατύρου πόλιν ἀπὸ τῆς συγκυρήματος κτίσας, Νώρικον αὐτὴν προσηγόρευσεν. *Piſiſtratus vero Lacedaemonius, quum, iuſſu oraculi, urbem ad reliquias Satyri condidiſſet, eam Noricum adpellavit*.

TRACHINII. Conditi Olympiadis F LXXXVIII. anno I. Diodorus, in illius anni rebus, lib. XII. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Λακεδαιμόνιοι τὴν Τραχῖνα καλουμένην ᾤκισαν, καὶ μετωνόμασαν Ἡράκλειαν. *Haec dum geruntur, Lacedaemonii urbem, Trachinem adpellatam, colonis inſtaurant, & mutato nomine Heracleam dicunt*. Vide etiam, quae ſequuntur: & narrantem item Thucydidem, lib. III. Euſebius, conditam eam dicit Olympiadis LXXXVIII. anno IV. Ibi enim dicit. Λακεδαιμόνιοι ἀπῴκισαν Ἡράκλειαν. Quod Hieronymus vertit. *Lacedaemonii ver ſacrum Heracleam deſtinantes, urbem condunt*. Impoſuere autem habitatorum decem millia. Diodorus, libro citato. Καὶ τὴν Τραχῖνα μυρίανδρον ποιήσαντες, καὶ τὴν χώραν καταπληρωχήσαντες, ὠνόμασαν ἣ πόλιν Ἡράκλειαν. *Et Trachinem fecerunt, ut decem millia habitantium in ea eſſent: ac per ſortem diſtributa regione, urbem Heracleam nominarunt*. Marcianus Heracleota, in Periegeſi ſua.

Εἶτα παρ' αὐτοῖς Ἡράκλεια ἐστὶ πόλις.
Ἣν οἱ Λάκωνες, μυρίους οἰκήτορας.
Πέμψαντες εἰς Τραχῖνα, πρότερον ἔκτισαν.
Inde apud ipſos urbs eſt Heraclea:
Quam Lacones, decies mille habitatoribus
Miſſis Trachinem, antea condiderunt.

CNIDII. Herodotus, lib. I. Οἰκέουσι δὲ καὶ ἄλλοι, καὶ Λακεδαιμονίων Κνίδιοι. *Habitant autem cum alii, tum Lacedaemoniorum coloni Cnidii*. Hinc Xenares, quum eſſet Cnidius, etiam Lacedaemonius dicitur a Thucydide, lib. V. Καὶ Ξενάρης ὁ Κνίδιος Λακεδαιμόνιος, ἄρχων αὐτῶν, ἀπέθανε. *Et Xenares Cnidius Lacedaemonius, dux illorum, occubuit*.

C THERAEI. Pauſanias in Laconicis. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱερὸν Ἀθηνᾶς, ἰόντι ἑτέραν ὁδὸν ἀπὸ τοῦ Δρόμου. Θήραν δὲ ἀναθεῖναι, τὸν Αὐτεσίωνος, τοῦ Τισαμένου, τοῦ Θερσάνδρου, φασὶν, ἡνίκα ἀποικίαν ἔξελλεν ἐπὶ τὴν νῆσον, ἣ νῦν ἀπὸ Θήρα τούτου τὸ ὄνομα ἔσχηκε, τὸ δὲ ἀρχαῖον ἐκαλεῖτο Καλλίστη. *Eſt Minervae etiam aliud fanum, in via altera, quae e Dromo ad laevam ducit. Dicatum tradunt a Thera, Auteſionis filio, Tiſameni nepote, Therſandri pronepote, quo tempore coloniam deduxit in eam inſulam, quae nunc* D *de ipſius nomine Thera dicitur, olim vero Calliſte adpellabatur*. Erat vero Theras ille Lacedaemonius, ut Pauſaniae genealogia indicat. Atque inde Strabo Theram dicit νῆσον Λακωνικὴν, *inſulam Laconicam* lib. XVII. Emendandus Cornelius Nepos, in Conone. *Omnibus unus inſulis praefuit: in qua poteſtate Theran cepit, coloniam Lacedaemoniorum*. Xenophon, in re eadem Hiſt. Graec. lib. IV. Ἔπλευσεν ὁ Φαρνάβαζός τε καὶ ὁ Κόνων μετ' αὐτοῦ, διὰ νήσων εἰς Μῆλον, ἐκεῖθεν δὲ ὁρμώμενος εἰς τὴν Λακεδαίμονα. καταπλεύσας δὲ πρῶτον εἰς Θήραν, ἐδήωσε ταύτην τὴν χώραν. Male editur apud Nepotem, *Pheras*; apud Xenophontem, Φησάς: nec Lambinus recte Pharas, in Nepote, ut in Xenophonte Φαρὰς, emendandum arbitratur. Non enim de urbe aliqua ſed de inſula, loqui utrumque, ſat ex verbis utriuſque, ſi attendas, manifeſtum. De Lacedaemoniorum vero in Theram deducta colonia, vide etiam Scholiaſten Pindari, ad Pythionic. Od. IV.

SELGENSES. Stephanus. Σέλγη, πόλις Πισιδίας, ἄποικος Λακεδαιμονίων. *Selge, urbs Piſidiae, colonia Lacedaemoniorum*. Strabo, lib. XII. Σέλγη ἣ καὶ ἐξ ἀρχῆς μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐκτίσθη πόλις. *Selge urbs etiam ab initio a Lacedaemoniis condita eſt*. Dionyſius in Deſcript. orbis.

——— καὶ, ἣν ἐπολίσσατο λαὸς,
Πρὶν ποτ' Ἀμυκλαίων, μεγαλώνυμος ἐν χθονὶ, Σέλγη.
——— *&, quam condidit populus,*
Olim aliquando Amyclaeorum, magni nominis in terra, Selge.

Vbi

Digitized by Google

Vbi Euſtathius. Ὧν πόλις ἡ Σέλγη, ἣν ᾧ κλίσμα λέγει λαῶ Ἀμυκλαίων. *Quorum urbs eſt Selge, quam a populis Amyclaeorum conditam eſſe dicit.* Et mox. Λέγεται δὲ ὑπὸ Κάλχαντος ἡ Σέλγη κτισθῆναι, εἶτα ὑπὸ Λακεδαιμονίων. *Condita vero Selge fertur a Calchante, inde a Lacedaemoniis.* Conſtantinus Porphyrogeneta, lib. I. Them. XIV. Εἶτα Σέλγη, ἡ τῶν Λακεδαιμονίων ἄποικος. *Inde Selge, Lacedaemoniorum colonia.* Et huc pertinet, quod Lacedaemoniorum hos cognatos dicit Polybius, lib. v. Σελγεῖς μὲν δὴ ὄν, διὰ τὴν Λογβάσι ἀσέβειαν τῇ πατρίδι κινδυνεύσαντες, διὰ τὴν σφετέραν εὐβολμίαν τὴν πατρίδα διετήρησαν, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀπελήσχυναν, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς πρὸς Λακεδαιμονίους συγγένειαν. *Ac Selgenſes quidem igitur, quum impietate Logbaſii in periculum amittendae patriae adducti eſſent, ſua virtute, & felici audacia, patriam ſervarunt: neque aut libertatem, aut cognationem, quae ipſis cum Lacedaemoniis intercedit, dehoneſtarunt.*

LESBII. A Piſandro, & Oreſte, deducti. Pindarus, Nemeon. Od. XI.

Συμβαλεῖν λίαν εὐμαρὲς ἦν, τό, τε Πεισάνδρου πάλαι
Αἷμ' ἀπὸ Σπάρτας. Ἀμύκλαθεν γὰρ ἔβα σὺν Ὀρέστᾳ.
Αἰολέων στρατιὰν χαλκεντέων δεῦρ' ἀνάγων.
Coniicere valde facile erat, Piſandri antiquum
Sanguinem e Sparta eſſe. Amyclis enim venit cum Oreſte,
AEolenſium exercitum armatorum adducens.

Ad quem locum Scholiaſtes. Τοῦ Λακωνικοῦ Πεισάνδρου ἀπόγονος ἦν, τῷ ποτὲ σὺν τῷ Ὀρέστῃ ἀποικίαν ἀπὸ τῆς Λακεδαίμονος εἰς Λέσβον στειλαμένῳ τὸ τῶν Αἰολέων γένος. *A Piſandro Laconico originem ducit, qui Lacedaemone aliquando cum Oreſte coloniam miſit in Lesbum AEoles.*

HENIOCHI. Strabo, lib. XI. Φασὶ δή, ἀπὸ τῆς Ἰάσονος στρατείας, τοὺς μὲν Φθιώτας Ἀχαιοὺς τὴν ἐνθάδε Ἀχαΐαν οἰκῆσαι, Λάκωνας δὲ τὴν Ἡνιοχίαν, ὧν ἦρχον Ῥῆκάς καὶ Ἀμφίστρατος, οἱ τῶν Διοσκούρων ἡνίοχοι. *Aiunt vero ab Iaſonis expeditione, Phthiotas Achaeos Achaiam, quae iſtic eſt, habitaſſe; Lacedaemonios vero Heniochiam: quorum duces fuerunt, Rhecas, & Amphiſtratus (a), Dioſcurorum aurigae.* Dionyſius, in Deſcript. orbis.

Ἡνίοχοι, Ζύγιοί τε, Λακωνίδος ἔκγονοι αἴης.
Heniochi, Zygiique, e Laconica terra oriundi.

Vbi Euſtathius, e Strabonis iſto loco hunc in modum commentatur. Οἱ δὲ γεωγράφος (ὁ Στράβων) φησὶν, ὅτι ἀπὸ τῆς Ἰάσονος στρατείας τῆς εἰς Κόλχους οἱ μὲν Φθιῶται Ἀχαιοὶ τὴν ἐν Ἀσίᾳ Φθίαν ᾠκισαν. Λάκωνες δὲ, τὴν Ἡνιοχίαν χώραν. ὧν ἦρχε Ῥῆκάς τε καὶ Ἀμφίστρατος, ἡνίοχοι Διοσκούρων. *Geographus vero (Strabo) tradit, ab Iaſonis in Colchos expeditione Phthiotas quidem Achaeos Phthiam in Aſia habitaſſe (b); Laconas vero, regionem Heniochiam: ducibus Rheca, & Amphiſtrato, aurigis Dioſcurorum.* Conſentit Plinius, niſi

[a] Aliter eos nominant *Plinius, Pomponius, Iuſtinus, Marcellinus, Iſidorus.*

A quod nonnihil variet in nominibus aurigarum, lib. VI. cap. v. *Sunt qui conditam eam ab Amphito, & Telchio, Caſtoris ac Pollucis aurigis, putent: a quibus ortam Heniochorum gentem feram conſtat.* Ammianus, lib. XXII. *Inter civitates alias Phaſis eſt, nomine fluvii dictitata; & Dioſcurias, nunc uſque nota: cuius auctores Amphitus, & Telchius, Spartani, traduntur, aurigae Caſtoris, & Pollucis, a quibus Heniochorum natio eſt inſtituta.*

B ZYGII. Habes ecce in citato ſtatim verſu Dionyſii.

CROTONIATAE, & LOCRENSES, Epizephyrii cognomento. Pauſanias, in Laconicis. Τελευτήσαντος δὲ Ἀλκαμένους, Πολύδωρος τὴν βασιλείαν παρέλαβεν ὁ Ἀλκαμένους. καὶ ἀποικίαν τε ἐς Ἰταλίαν Λακεδαιμόνιοι τὴν ἐς Κρότωνα ἔξελαν, καὶ ἀποικίαν ἐς Λοκροὺς, τοὺς πρὸς ἄκρᾳ Ζεφυρίῳ. *Alcamene mortuo, regnum accepit Polydorus, eius filius: & Crotonem in Italiam Lacedaemonii coloniam deduxerunt; & alteram Locros, ad Zephyrium promontorium habitantes.* Aliud tamen Strabo dicit, lib. VI.

C CYTHERII, Thucydides, lib. VII. Οἱ μὲν Λακεδαιμονίων ἄποικοι Κυθήριοι. *Lacedaemoniorum quidem Coloni Cytherii.*

MELII. Herodotus lib. VIII. Μήλιοι μὲν, γένος ἐόντες ἀπὸ Λακεδαίμονος, δύο παρείχοντο. *Melii quidem, Lacedaemone oriundi, duas praebebant.* Thucidides lib. V. Μήλιοι, Λακεδαιμονίων μέν εἰσιν ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθηναίων δὲ οὐκ ἤθελον ὑπακούειν. *Melii Lacedaemoniorum quidem ſunt coloni,* D *ſed Athenienſibus parere recuſabant.* Xenophon, Hiſt. Graec. lib. II. Οἷα ἐποίησαν Μηλίους, Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ. *Quae patraverant in Melios, Lacedaemoniorum colonos, quos obſidione ceperant.* A quo autem, quando, & qua occaſione item, haec colonia deducta, refert Plutarch. lib. de Virt. Mul. ubi de Tyrrhenis agit: item Conon, Narrat. XXXVI. Φιλόνομος Σπαρτιάτης, προδὺς Λακεδαίμονα Δωριεῦσι, δῶρον ἔχει Ἀμύκλας. καὶ συνοικίζει ταύτῃ ἐξ Ἰμβρου, καὶ Λήμνου. E τρίτῃ δὲ γενεᾷ, στασιάσαντες πρὸς Δωριέας, μετανίστανται Ἀμύκλων. συμπαραλαβόντες δὲ καὶ τινὰς Σπαρτιατῶν, ἡγεμένων αὐτοῖς Πόλιδος καὶ Δελφοῦ, ἔπλεον ἐπὶ τὴν Κρήτης. ἐν τῷ παράπλῳ δὲ τῇ νόλῳ, Μῆλον Ἀπόδασμος οἰκίζει· καὶ τὸ τῶν Μελιέων γένος ἐνθάδε οἰκεῖται Σπαρτιάταις. *Philonomus Spartanus, prodita Dorienſibus Lacedaemone, Amyclis donatur: in eaſque ex Imbro, & Lemno, incolas cogit. Qui, quum tertia deinde aetate adverſus Dorienſes ſeditionem inceptuſſent, Amyclis pelluntur. Itaque, adſumtis ſecum aliquibus Spartanorum, uſi ductoribus Polide, & Delpho, in Cretam navigarunt: ſed dum claſſis praeternavigat, Melum Apodaſmus colonis inſtruit: atque inde Melienſium genus Spartanis cognatum eſt.* Ita vero locum illum in fine emendando: nam male editur, Τῶν Πηλιέων γένος, *Pelienſium genus.* Manſere autem ſub Lacedaemoniis liberi annis ſeptingentis. Ipſi de ſe, in oratione ad Athenienſes, apud Thucydidem, lib. v. Οὔτ' ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ

H πόλεως

[b] *Condidiſſe. Salvinius.*

Digitized by Google

πόλεως, ἑπτακόσια ἔτη ἤδη οἰκουμένης, τὴν ἐλευθερίαν ἀφαιρησόμεθα. ἀλλὰ τῆτε μέχρι τῦδε σωζόση τύχη, ἐκ τῦ θείυ αὐτὴν, κ) τῆ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ Λακεδαιμονίων, τιμωρίᾳ πιςεύοντες, πειρασόμεθα σώζεσθαι. *Neque libertatem urbis, ſeptingentos iam annos conditae, brevi tempore amittemus: ſed fortuna, quae nos ad hunc diem divinitus tutata eſt, & ope cum aliorum hominum, tum vero Lacedaemoniorum, freti, tueri conabimur.* Vbi Scholiaſtes. Ἔτη ἑπτακόσια Μῆλος ἡ νῆσ⊙, ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθέρως οἰκιωθῆσα, ὕςερον ὑπὸ Ἀθηναίων ἐπὶ δυλείᾳ ἐξεπολιορκήθη. *Melus inſula, per annos ſeptingentos libere ſub Lacedaemoniis habitata, poſtea, expugnata ab Athenienſibus, in ſervitutem eſt redacta.*

PENTAPOLITANI, in regione Cyrenaica. Inde colligo, quod Syneſius, civis Pentapolitanus, ad Euryſthenem, Lacedaemoniorum regem, genus referat. Ecce verba, epiſt. LVII. Εὐρυσθένης, τῦ καταγαγόντ⊙ Δοριέας εἰς Σπάρτην, μέχρι τῦ μῦ πατρὸς, αἱ διαδοχαὶ ταῖς δημοσίαις ἐνεκολάφθησαν κύρβεσιν. *Ab Euryſthene, qui Dorienſes in Spartam deduxit, ad meum uſque patrem, generis ſucceſſiones publicis tabulis ſunt inciſae.*

CAMPANI, BRVTII, SABINI, SAMNITES, & TARENTINI, a Iuſtino memorantur iſtis verbis, lib. XX. *Quid tractus omnis Campaniae? quid Brutii, Sabinique? quid Samnites? quid Tarentini? quos Lacedaemone profectos, Spurioſque vocatos, accepimus.* Inter iſtos quod SABINI memorantur, id confirmat Dionyſius Halicarnaſſeus, Antiquit. Rom. lib. II. Εἰ δέ τις κ) ἄλλ⊙ ὑπὲρ τῶν Σαβίνων ἐν ἰσορίαις ἐπιχωρίοις λεγόμεν⊙ λέγ⊙, ὡς Λακεδαιμονίων ἐποικησάντων αὐτοῖς, καθ' ὃν χρόνον ἐπίτροπεύων Εὔνομον τὸν ἀδελφιδῦν ὁ Λυκῦργ⊙ ἔθετο τῇ Σπάρτῃ τὰς νόμους. *Quin, & alia de Sabinis, in Hiſtoriis ipſorum domeſticis, exſtat narratio: Lacedaemonios illuc coloniam deduxiſſe, quo tempore Lycurgus, Eunomi ex fratre nepotis tutor, Spartae leges tulit.* Plutarchus, in Vita Numae. Σαβῖνοι δὲ βύλονται, Λακεδαιμονίων ἑαυτὰς ἀποίκυς γεγονέναι. *Sabini vero, ſe colonos Lacedaemoniorum ferunt.* Servius ad AEneid. lib. VIII. *Sabini a Lacedaemoniis originem ducunt, ut Hyginus ait, De origine urbium Italicarum.* Et mox iterum. *Cato autem, & Gellius, a Sabo Lacedaemonio trahere eos (Sabinos) originem referunt.* Geniſtus, De rebus Peloponneſ. Orat. I. Σαβῖνοι ἐκ Πελοποννήσυ τε, κ) Λακεδαιμόνιοι. *Sabini vero e Peloponneſo, & Lacedaemonii.* Iterum, Orat. II. Χρόνῳ ὕςερον Ῥώμλῳ ἅμα Σαβίναις, Λακεδαιμονίοις ὄσιν, ἐπὶ τοῖς ἴσοις, καὶ ὁμοίοις, κατῴκισαν. *Paullo poſt una cum Sabinis, qui Lacedaemonii erant, pari iure Romam habitarunt.* Denique in Iuſtini verbis ultimi occurrunt nobis TARENTINI. De his auctor quoque certus eſt Heſychius, iſtis verbis. Τάρας, πόλις Ἰταλίας. ἀπὸ Τάραντ⊙, τῦ Ποσειδῶν⊙. ἔσι δὲ Λακώνων ἄποικ⊙. *Tarentum, urbs Italiae, a Tarante, Neptuni filio. Eſt vero Lacedaemoniorum colonia.* Vide Ariſtotelem, Politic. lib. V. cap. VII. Platonem De Leg. lib. I. Dionyſium in Periegeſi, & Euſtathium in Commentario ad eumdem. Marcianus in Periegeſi ſua.

Εἶτ' ἐςὶ (a) μεγίςη τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Τάρας,
Ἀπό τιν⊙ ἥρω⊙ Τάραντος λεγομένη,
Λακεδαιμονίων ἄποικ⊙. ———
Inde eſt Italicarum maxima Tarentum
Ab heroe quodam Tarante dicta,
Lacedaemoniorum colonia. ———

Inde Lacedaemonium Tarentum dicitur ad Horatio, lib. III. Od. V.

Tendens Venefranos in agros,
Aut Lacedaemonium Tarentum.

Vbi *Lacedaemonium* exponit Acron, *A Lacedaemoniis conditum.* Vide eumdem, uti & Porphyrionem, lib. II. Od. VI. Meminere etiam plures: Florus, lib. I. cap. XVIII. & ex eo verbo tenus Iornandus, De regn. ſucceſs. item Paulus Diaconus, Hiſt. Miſc. lib. II. Freculphus, Chron. Tom. I. lib. IV. cap. XIX. Paulus Oroſius, lib. IV. cap. I. Otho Friſingenſis, lib. II. cap. XXXI. Iunius Philargyrius, ad Georg. libro IV. Qui Tarentum in coloniam mittebantur, Minervae ſignum Lacedaemone dedicarunt, non longe a via Aphetaide. Pauſanias in Laconicis. Οὐ μακρὰν δὲ (τ῀ Ἀφεταΐδ⊙ ὁδὸ) Ἀθηνᾶς ἄγαλμα. ὃ ἐς Ἰταλίαν τε κ) Τάραντα ἀποικιωθέντας ἀναβῆναι λέγυσι. *Non longe vero (a via Aphetaide,) Minervae ſignum eſt: quod dicaſſe ferunt eos, qui in Italiam, & Tarentum, in coloniam ſunt deducti.* Vide hiſtoriam deductae coloniae, ſatis fuſe memoratam, apud Euſtathium, loco citato, Strabonem, libro VI. Pauſaniam, in Phocicis, Servium, ad Georg. librum IV. & AEneid. III. Acronem, & Porphyrionem, ad Horatii lib. II. Od. VI. Accidit vero, tempore Manaſſis regis. Petrus Comeſtor, in Hiſt. Scholaſt. in Regum lib. IV. cap. XXXIII. *In diebus Manaſſe Parthenii Tarentum condiderunt.* Quia vero dux coloniae Phalantus erat, hinc *Tarentum Phalanteum* dicit Silius lib. XI.

Inde Phalanteo levitas animoſa Tarento
Auſonium laxare iugum.

Praeter iſtos, in eadem quoque Italia, exſtiterunt

AMYCLAEI. Horum meminit Virgilius, AEneid. X.

——— *ditiſſimus agri*
Qui fuit Auſonidum, & tacitis regnavit Amyclis.

Vbi Servius. *Inter Caietam, & Tarracinam, oppidum conſtitutum eſt a Laconibus, qui comites Caſtoris, & Pollucis, fuerunt: & cum Glauco filio Minois, in Italiam venerunt: & ab Amyclis, provinciae ſuae Laconicae civitate, ei inditum nomen eſt.* De his capiendus Martialis, lib. XIII. epigram. CXV.

Cecuba Fundanis generoſa coquuntur Amyclis.

Quin & in Hiſpaniam veniſſe eos, & Cantabriae illic partem habitaſſe, ex Aſclepiade Myrleano, aliiſque, tradit Strabo, lib. III. Τῆς δὲ Καντα βρίας μέρ⊙ τι κατασχεῖν Λάκωνας, κ) ἔτ⊙ φησι, καὶ ἄλλοι. *Cantabriae vero partem aliquam Lacedaemonios tenuiſſe, & ille perhibet, & alii.* Neque dubium, quin in per-

[a] Recte ἔτι. *Salmaſius.*

Digitized by Google

Lusitania quoque, ad amnem Durium, sedes fixerint: siquidem illius accolas more Laconum vixisse, idem nobis Strabo refert, paullo ante. Ἐνίους δὲ τῶν προσοικούντων τῷ Δουρίῳ ποταμῷ Λακωνικῶς διάγειν φασὶν, ἀλειπλήριοις χρωμένους δίς, καὶ πυρίαις ἐκ λίθων διαπύρων, καὶ ψυχρολουτροῦντας, καὶ μονοτροφοῦντας καθαρίως, καὶ λιτῶς. *Quosdam eorum, qui ad Durium flumen accolunt, Laconica vitae ratione uti ferunt, bis unguento utentes, & caldariis ex lapidibus ignitis, tum frigida lavantes, ciboque simplici, pure iuxta, ac frugaliter, victitantes.* Et ab illis ibi certe condita fuerit urbs, *Laconimurgum* dicta, ipso nomine conditores attestante. Nam in Lusitania hanc clare memorat Ptolemaeus, in descriptione Hispaniae, lib. II. Plinio, *Lacimurgi* adpellatur, lib. III. capite I. Dexter, (a) in Chronico, itidem meminit, in anno CXX. *Diocles, agitator Lusitanus, ex oppido Laconimurgi, prope Caparam, mirabilium agitationum operatione floret.* Neque audiendum puto virum doctum, qui in Commentario ad eum locum, nomen urbi a vicino lacu datum arbitratur. Erat etiam *Ossigi* oppidum, quod *Laconicum* cognomento adpellatum, in conventu Cordubensi. Plinius, in descriptione Hispaniae, loco citato. *Conventus vero Cordubensis, circa ipsum flumen, Ossigi, quod cognominatur Laconicum; Illiturgi, quod forum Iulium.* Certe, in Hispaniam colonias Lacedaemonios deduxisse, praeter ista, quae iam dixi, illud itidem manifestum argumentum, quod & hodie Catalani, ob frugalitatem victus, a Laconibus, ut videtur, olim acceptam, Hispaniae Lacones adpellentur: ut tradit Bernardinus Goniczius, De vita Iacobi I. Arragonum regis, lib. V. Tribus denique illis erant, praeter eas, quae a Cragio memorantur, lib. I. cap. VI. Παμφυλὰς, & Δυμανὶς, a Pamphylo dictae, & Dymante, AEgimii filiis. Scholiastes Pindari, Pyth. Od. I. Πάμφυλοι, καὶ Δύμας, καὶ Δῶριος, υἱοὶ Αἰγιμίου, ἀφ' ἧς Παμφυλὶς, καὶ Δυμανὶς (b), φυλαὶ ἐν Λακεδαίμονι. *Pamphylus, & Dymas, & Dorus, AEgimii filii: unde Pamphylis, & Dymanis, tribus in Lacedaemone.* Vide etiam Stephanum, in Δυμᾶν. Hesychio Δύμη dicitur. Δύμη, ἐν Σπάρτῃ φυλὴ, καὶ τόπος. *Dyme Spartae tribus, & locus.*

CAP. VIII.

Victus rigidus: & cuiusdam Sybaritae de hoc dictum. Pausaniae coena. Ius nigrum: & id quale. Dionysii Siculi factum. Βάφα.

VICTVS Lacedaemoniorum, erat parcus, atque rigidus. Hieronymus breviter in Danielem cap. VII. *Rigidum enim, & parcioris victus, in morem Lacedaemoniorum, regnum Persarum fuit.* Etymologici Auctor in Γαλακτοφάγοι (c). Λυκοῦργος κοινὴν, καὶ ὑπερτελῆ, Λακεδαιμονίοις τράπεζαν εἰσήνεγκεν. *Lycurgus vulgarem, neque superfluam, Lacedaemoniis mensam introduxit.* Philo De Vita contemp. Τὴν μὲν γὰρ Λακωνικὴν σκληραγωγίαν ὑπανιᾶσιν, ἀεὶ δὲ, καὶ πανταχοῦ, τὴν ἐλευθέριον εὐκολίαν ἐπιτηδεύουσιν. *Laconicam enim illam vitae duritiam paululum remittunt: semper vero, & ubique, liberalem frugalitatem summo studio sectantur.* Musonius lib. De supellectile; cuius fragmentum quoddam insigne exstat apud Stobaeum Serm. LXXXIII. Τῶν γε νομοθετῶν τὰς ἀρίστας, καὶ ἐν πρώτοις Λυκοῦργον, εὕροιμι ἂν, πολυτέλειαν ἐξελαύνοντα τῆς Σπάρτης, ἀντεισάγοντα δ' εὐτέλειαν· καὶ τὸ ἐνδεὲς τῆς διαίτης, τοῦ περιττοῦ προσιμῶντα πρὸς ἀνδρείαν. *Legislatores optimos, & Lycurgum in primis inveniemus, relegata sumtuositate extra Spartam, in eius locum frugalitatem introducentem: ac victum tenuem superfluo praetulisse, ad comparandam fortitudinem.* Huc pertinet Sybaritae dictum, quod commemorat Athenaeus lib. IV. Φασὶ δέ τινες, καὶ ἄνδρα Συβαρίτην, ἐπιδημήσαντα ἐν Σπάρτῃ, καὶ συνεσιαθέντα ἐν τοῖς φειδιλίοις, εἰπεῖν· Εἰκότως ἀνδρειόταλοι ἁπάντων εἰσὶ Λακεδαιμόνιοι. ἔλοιτο γάρ τις εὖ φρονῶν μυριάκις ἀποθανεῖν, ἢ οὕτως εὐτελοῦς διαίτης μεταλαβεῖν. *Narrant vero quidam, virum etiam Sybaritam, Spartae degentem, quum phiditiis interfuisset, dixisse: Merito fortissimi omnium sunt Lacedaemonii: quemvis enim sanae mentis mori potius decies millies optaturum, quam participem vilis adeo victus fieri.* Idem est, quod ex Sereno, quamvis paullo aliter, Stobaeus refert Serm. XXIX. Συβαρίτης, ἐπιδημήσας Λακεδαίμονι, καὶ τὰ ἔθη ἰδὼν, καὶ τὰς καρτερήσεις, αἷς ἐκ παίδων ἀνατρέφονται, ὑδὲν ἔφη θαυμαστὸν αὐτοὺς ποιεῖν, ῥᾳδίως ἐν τοῖς πολέμοις ἀποθνήσκοντας, ὑπὲρ τοῦ μὴ οὕτω ζῆν. *Sybarita, Lacedaemone degens, & mores videns, ac tolerantiam, ad quam a pueris educantur, nihil mirum praestare ipsos inquiebat, quod in bellis facile obirent mortem, ne sic viverent.* Etiam huc referenda Pausaniae coena, de qua Herodotus lib. IX. & ex eo Athenaeus, lib. IV. In primis autem celebratum ius, quod nigrum adpellabant. Plutarchus in Lycurgo: ubi de conviviis Lacedaemoniorum agit. Τῶν δὲ ὄψων εὐδοκίμει μάλιστα παρ' αὐτοῖς ὁ μέλας ζωμός. *Inter pulmenta laus apud ipsos erat iuri nigro.* Iterum in Alcibiade. Καὶ μάζῃ συνόντα, καὶ ζωμῷ μέλανι χρώμενον. *Et maza victitantem, & iure nigro utentem.* Et occurrit rursum in Agide. Pollux lib. VI. cap. IX. Ὁ δὲ μέλας καλούμενος ζωμὸς, Λακωνικὸν μὲν ὡς ἐπιτοπολὺ τὸ ἔδεσμα. *Ius autem, quod nigrum dicitur, Laconicum ut plurimum est edulium.* Huc pertinet illud Dionysii, quod refertur a Plutarcho, in principio Institutorum Laconicorum. Δοκιμαζομένου μάλιστα παρ' αὐτοῖς τοῦ μέλανος λεγομένου ζωμοῦ, ὥστε μὴ κρεοδίου δεῖσθαι τοὺς πρεσβυτέρους, παραχωρεῖν δὲ τοῖς νεανίσκοις, λέγεται Διονύσιος, ὁ τῆς Σικελίας τύραννος, τούτου χάριν Λακωνικὸν μάγειρον πρίασθαι, καὶ προσάξαι, σκευάσαι αὐτῷ, μηδενὸς φειδόμενον ἀναλώματος· ἔπειτα γευσάμενον, καὶ δυσχεράναντα, ἀποπλύσαι, καὶ τὸν μάγειρον εἰπεῖν. Ὦ βασιλεῦ, τοῦτον δεῖ τὸν ζωμὸν, γυμναζόμενον Λακωνικῶς, τῷ Εὐρώτᾳ λελουμένον

(a) Dexter hic cum suo Chronico nebulo. Adeantur Viri docti Vossius, Caveus, Oudinus, Io: Alb. Fabricius, Mabillonius, &c.
(b) Forte Δυμανίς. Salvinius.
(c) Γαλακτοφάγοι, non inveni in Etymologico magno, sive editionis Aldinae, sive Commelinianae.

λεμένον, ἐποψᾶσθαι. *Quum maxime apud ipsos aestimaretur ius nigrum quod adpellant, ita ut seniores carnem non requirerent, sed eam iunioribus concederent, fertur Dionysius, Siciliae tyrannus, coquum Laconicum emisse, ac iussisse, ut id adpararet, neque sumtui ulli parceret: inde, quum gustasset, & indignatus exspuisset, dixisse coquum: O rex, oportet prius Laconice exercitatum, & ablutum in Eurota, illud ius deinde edere.* Paullo aliter Cicero, Tuscul. Quaest. lib. IV. *Quid? vidimus? ubi quum tyrannus coenavisset Dionysius, iuravit, se iure illo nigro, quod coenae caput erat, non delectatum. Tum is, qui illa coxerat; Minime mirum: condimenta enim defuerunt. Quae tandem? inquit ille, Labor in venatu, sudor, cursus ab Eurota, fames, sitis. His enim rebus Lacedaemoniorum epulae condiuntur.* Stobaeus Serm. XXIX. Διονύσιος, Λακωνικὸν μάγειρον πριάμενος, ἐκέλευσεν αὐτὸν σκευάσαι τὸν Λακωνικὸν ζωμόν. κ᾽ σκευάσαντος, ἐκ ἤθιεν. ἤρετο δὲ, κατὰ τί αὐτῷ ἥδονται ἀηδέστατον ὄντι, οἱ Λάκωνες. ὁ δὲ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἔφη τὰ ἡδύσματα, ἃ ἐκεῖνος ἔχει, διὰ τοῦτο μὴ αὐτῷ ἀρέσαι· κ᾽ ὃς ἐπύθετο, τίνα εἴη ταῦτα; αὐτὸν γὰρ κελεῦσαι τῷ ταμίᾳ πάντα ἔκπλεα αὐτῷ δοῦναι. ὁ δ᾽ εἶπεν· ἃ μή ἐστι παρά σοι, πρὸ τοῦ δείπνου πόνος, κ᾽ τὸ ἐν Εὐρώτᾳ λουτρόν. *Dionysius, quum servum (a) Laconicum emisset, parare eum iusculum Laconicum iussit: quum vero is paravisset, non comedit: sed interrogavit, quidnam illius, quando insuavissimum esset, Lacedaemonios delectaret. Tum coquus: non habere condimenta, quae Laconico adessent. Ille rogat, quaenam ista? etenim mandasse promo, uti ei omnia suppeditaret. Ac tum coquus. Quae non habes: ut labores ante coenam, & lavacrum in Eurota.* Quale autem illud fuerit, nemo certo explicaverit. Si quis tamen coniecturae locus datur, sal fuisse, & acetum, item carnes, arbitrari quispiam possit, ex Plutarchi istis verbis, De tuenda sanitate. Οἱ Λάκωνες, ὄξος, κ᾽ ἅλας, δόντες τῷ μαγείρῳ, τὰ λοιπὰ κελεύουσιν ἐν τῷ ἱερείῳ ζητεῖν. *Lacedaemonii, acetum, & sal, dantes coquo, reliqua quaerere in victima iubent.* Confirmat locus Dicaearchi, ex Tripolitico, apud Athenaeum lib. IV. unde etiam illud discimus carnes eas, quas iam dixi, fuillas fuisse. Ὄψον δὲ (de phiditiorum coena illi sermo,) ταὐτὸν ἀεί ποτε πᾶσίν ἐστιν, ὕειον κρέας ἐφθόν. ἐνίοτε δ᾽ ὀβολοῦ ὄψον τι μικρὸν, ἔχον σαῦμον ὡς τέταρτον μνᾶς, κ᾽ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδὲν πλὴν ὅγε ἀπὸ τούτων ζωμὸς, ἱκανὸς ὢν παρ᾽ ἅπαν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτὸν παραπέμπειν. *Opsonium vero, semper idem universis, suilla caro elixa: interdum aliud nihil, praeter opsonii paululum, quod quadrantem librae pendat, ac omnino nil praeterea, excepto harum carnium iusculo: quod tantum est, ut per coenam universam omnibus transmitti possit (b).* Quod acetum vero attinet, eo multo in coenis suis usos esse, docet versus iste Diphili: qui est apud Athenaeum lib. II.

Δειπνεῖ δὲ καὶ ὁδὺς, πῶς δοκεῖς; Λακωνικῶς.
Ὄ᾽ξος δὲ κοτύλιον. ——

Coenatque abditus, qui putat? Laconice.
Aceti vero cotylam. ——

Ius vero illud suum, βάφα (c) Lacones dicebant. Hesichius. Βάφα, ζωμὸς, Λάκωνες. *Bapha, ius, Lacones.*

CAP. IX.

Φειδίτια, *unde dicta. Etiam* Φιδίτια: *& de eo Hesychii locus emendatus. Ita autem adpellata, quasi* Φιλίτια: *quo modo apud plures legitur. Aristoteli vetus lectio restituta.* Εὐδίτια *item nuncupata: &, nomine antiquissimo,* Ἀνδρία.

CEleberrima erant convivia eorum, quae Φειδίτια adpellabant. Eustathius, ad Odyss. α΄. Τὰ φειδίτια συσσίτιον ἦν Λακωνικὸν, πεῤῥυμένον μὲν, ὑ πολυτελὲς δέ. *Phiditia convivium erant Laconicum, celebratum quidem, sed non sumtuosum.* Pausanias, in Achaicis. Ἔνθα τὰ δεῖπνα Λακεδαιμονίοις ἐστὶ, τὰ φειδίτια καλοῦσιν. *Vbi convivia (d) Lacedaemoniis celebrantur, quae phiditia dicuntur.* Eodem modo pluribus locis apud Athenaeum scribitur, lib. IV. Dicta autem sunt Φειδίτια, a parsimonia, quae est φειδώ. Alii, Φιδίτια scribunt. Hesychius. φιδίτια, συσσίτια. *Phiditia, convivia.* Plutarchus in Agide, & Cleomene. Σύνταξιν ὃ τέτων εἰς πεντεκαίδεκα χιλίους Φιδίτια. *Et eos in quindecim phiditia componi.* Ac mox iterum. Ζωμὸν αὐτοῖς μέλανα, κ᾽ μάζαν, ὥσπερ ἔθος ἦν ἐν τοῖς φιδιτίοις, παρέθηκεν. *Ius ipsis nigrum, & mazam, ut consuevit in phiditiis, opposuit.* Eodem modo apud Aristotelem scribitur, Politic. lib. II. cap. VII. & VIII. Corrigendus est Hesychius, in Διαφοιγομὸρ, ubi male φιτιδίοις scribitur, pro φιδιτίοις. Locum ipsum mox producam. Et dicta volunt, quasi φιλίτια, ab *amicitia*, quae, est φιλία. Porphyrius, De Abstin. lib. IV. Διὸ κ᾽ φιδίτια προσηγόρευον ταῦτα. εἴτε ὡς φιλίας, κ᾽ φιλοφροσύνης, ὑπάρχοντα αἴτια, ἀντὶ τοῦ λάμβδα τὸ δέλτα λαμβάνοντες. εἴτε ὡς πρὸς εὐτέλειαν, καὶ φειδὼ, συνεθίζοντα· *Vnde, & phiditia ea adpellabant: sive quod amicitiam, & benevolentiam, causarentur, lambda pro delta sumentes; seu quod ad frugalitatem, & parsimoniam, adsuefecerunt.* Quae totidem verbis etiam Plutarchus dicit, in Lycurgo. Ac certe apud plures φιλίτια dicuntur, nomine ab amicitia derivato. Xenophon, De Rep. Lacedaemoniorum. Καὶ ἐπειδὰν εἰς τὸ φιλιτιόν γε ἀφίκωνται, ἀγαπητὸν, αὐτῶν κ᾽ τὸ ἐρωτηθῆν ἀκοῦσαι. *Et quum ad philitium venerint, satis habendum, hic ex iis audiri, de quo sint interrogati.* Et mox iterum. Καὶ γὰρ δὴ ἐπιχώριον ἐν τοῖς φιλιτίοις λέγεσθαι, ὅ, τι ἂν καλῶς τις ἐν τῇ πόλει ποιήσῃ. *Nam more patriae commemoratur in philitiis, quidquid in rep. praeclare quisque fecerit.* Aristoteles, Rhet. lib. III. cap. X. Ὁ Κύων δὲ (ἐκάλει) τὰ Ἀττικὰ φιλίτια. *Canis vero, vocabat cauponas Attica philitia.*

Ita

[a] *Coquum* vertendum fuerat.
[b] De Iure nigro Lacedaemoniorum Consule *Coel. Rhodiginum Lib. XIII. Lect. Antiquar. Cap. XXV.*

[c] Βάφα, βάφη. *Salvinius.*
[d] *Coenae* proprie vertendum fuerat.

Digitized by Google

Ita enim Ariſtotelem ſcripſiſſe, non, ut editur, φιδίτια, *phiditia* teſtis vetus, ad hunc locum Scholiaſtes: qui ſic citat, explicatque. *Attica philitia. In his enim cauponis, quum ingreſſi eſſent, amicitias contrahebant. Philitia, convivia erant Lacedaemoniorum.* Nec aliter ſcribitur apud Plutarchum, Sympoſ. Quaeſt. lib. VII. quaeſt. IX. Dionyſium Halicarnaſſeum, Antiquit. Rom. lib. II. Dionem Chryſoſtomum, De regno. Orat. II. Philoſtratum, lib. IV. cap. IX. item Suidam, in Λυκοῦργος, & Φιλίτια. Quidam etiam, φ abiecto. Plutarchus, in Lycurgo · Οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲ φιδίτια προσαγορεύουσιν. Εἴτε ὡς φιλίας, ἀπὸ φιλοφροσύνης · Εἴτε ὡς πρὸς εὐτέλειαν, ἀπὸ φειδοῦς, συνεθιζόντων. ἐδὲν δὲ κωλύει, καὶ τὸν πρῶτον ἔξωθεν ἐπικεῖσθαι φθόγγον, ὥσπερ ἔνιοί φασιν, ἐδιλίων, παρὰ τὴν δίαιταν, καὶ τὴν ἐδωδήν, λεγομένων. *Lacedaemonii vero, phiditia adpellant: vel quod amicitiam, & benevolentiam, concilient, delta pro lambda ſumentes; vel quod ad frugalitatem, & parſimoniam, adſuefaciant. Potuit etiam prima litera aliunde adiecta fuiſſe, ut nonnulli volunt; & editia dicta, a victu, & edendo.* Primitus vero, Ἀνδρία adpellabantur: ſicut, & convivia Cretenſes ſua nominabant. Ariſtoteles, Politic. lib. II. cap. VIII. vel, ut alii diſtribuunt, X. Καὶ τόγε ἀρχαῖον ἐκάλουν οἱ Λάκωνες (τὰ συσσίτια) ἐ φιδίτια, ἀλλὰ ἀνδρία, καθάπερ οἱ Κρῆτες. *Et antiquitus Lacedaemonii (convivia) vocabant non phiditia, ſed andria, ſicut Cretenſes.* Et Strabo, lib. X. Τὴν δὲ συσσιτίαν, ἀνδρεῖα, παρὰ μὲν τοῖς Κρησὶν, ἔτι καὶ νῦν καλεῖσθ · παρὰ δὲ Σπαρτιάταις, μὴ διαμῆναι, πρότερον καλουμένων. *Convivium vero illud, Andria apud Cretenſes quidem etiam nunc adpellari, apud Lacedaemonios vero, non permanſiſſe, quum ſic prius diceretur.* (a)

CAP. X.

Conferebant ad haec ſinguli: qui nequirent: a rep. arcebantur. Quaenam contulerint, tum & quoties celebraverint. Qualia fuerint: &, quot numero in iiſdem convivati, Convivabantur autem accumbentes: primitus, in nudo lecto; cubito in cavum lapidem, ſive lignum, reclinati: poſtea, in ſtragulis magnis, pretioſis, varie elaboratis; cubitis in pulvinaria incumbentes. Et in iſtis accumbebant, quum in ceteris conviviis adſiderent: ac bibebant ex cothone, aut doliolis. Vbi autem celebraverint, & quam diu. Διαφοιγομὸρ, *vox in illis uſitata. Dies ſubſequens,* Ἀφίδιτος, *dictus: & in eo ſacra facta. Liberi illic ad cavilla iacienda, & ferenda, inſtituti; modo tamen imperato.*

COnferebant autem ſinguli in haec ipſa, prout lege conſtitutum: etiam quantumvis pauperes. Ariſtoteles loquitur, libro II. cap. VII. aut ſecundum alios, IX. Παρὰ δὲ τοῖς Λάκωσιν, ἕκαστον δεῖ φέρειν, καὶ σφόδρα πενήτων ἐνίων ὄντων, καὶ τοῦτο τὸ ἀνάλωμα μὴ δυναμένων δαπανᾶν. *Apud Lacedaemonios vero, conferre unumquemque oportet: quamquam admodum pauperes exſiſtant multi, & qui ſumtum hunc facere nequeant.* Ac conferre qui haud poſſent, a reip. adminiſtratione arcebantur. Ariſtoteles ibidem, paullo poſt. Μετέχειν γὰρ ὐ ῥάδιον τοῖς λίαν πένησιν. ὅρος δ τ πολιτείας ἔτός ἐστιν αὐτοῖς ὁ πάτριος, τὸν μὴ δυνάμενον τοῦτο τὸ τέλος φέρειν, μὴ μετέχειν αὐτῆς. *Nam haud facile eſt, ut participes fiant, qui ſunt valde pauperes: eſtque illis reipublicae patria haec conſtitutio, qui hunc ſumtum ferre nequeat, ut ne ſit illius particeps.* Et capite ſequenti. Ἐν μὲν γὰρ Λακεδαίμονι καλὰ κεφαλὴν ἕκαστος εἰσφέρει τὸ τεταγμένον · εἰ δὲ μὴ, μετέχειν νόμος κωλύει τῆς πολιτείας. *Nam in Lacedaemone quidem unuſquiſque in caput confert, quod conſtitutum eſt; niſi faciat, eum lex remp. adminiſtrare prohibet.* Sed quid illud, quod a lege conſtitutum? medimnus farinae, vini congii octo, caſei librae quinque, ficuum duae, & dimidia: tum pecuniae aliquid, ad opſonandum. Plutarchus, in Lycurgo. Ἔφερε δὲ ἕκαστος κατὰ μῆνα τῶν συσσιτίων, ἀλφίτων μέδιμνον, οἴνου χόας ὀκτὼ, τυροῦ πέντε μνᾶς, σύκων ἡμίμναια πέντε. πρὸς δὲ τούτοις, εἰς ὀψώνιον, μικρόν τι νομίσμα. *Adferebat quiſque eo menſe, quo convivia celebranda, farinae medimnum, vini congios octo, caſei libras (b) quinque, ficuum duas, & dimidiam: praeter iſta autem, parum admodum pecuniae.* Quae iiſdem pene verbis etiam Porphyrius, De Abſtin. libro IV. Et hoc quidem ex Lycurgi inſtituto fieri ſolitum: poſtea vero, quum invaluiſſet luxus, aucta omnia. Vides apud Athenaeum, qui ex Dicaearchi nobis Tripolitico iſta profert, lib. IV. Συμφέρει δὲ ἕκαστος εἰς τὸ φειδίτιον ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδιμνα Ἀττικὰ, οἴνου δὲ χόας ἕνδεκά τινας, ἢ δώδεκα · παρὰ δὲ ταῦτα, τυροῦ σαθμόν τινα, καὶ σύκων. ἔντι δὲ, εἰς ὀψώνιον, περὶ δέκα τινὰς Αἰγιναίους ὀβολούς. *Confert vero quiſque in phiditia, farinae quidem ad ſummum ſeſquimedimnum Atticum, vini congios undecim, vel duodecim: ad haec, caſei, & ficuum, pondus quoddam: inſuper vero, ad opſonium, circiter decem quoſdam obolos AEgineticos.* Sed haec quoties agitata? uno tantum menſe, an ſingulis? Certe unum aliquem conſtitutum hic fuiſſe; ſatis clarum ex Plutarchi iſtis verbis, iam citatis. Ἔφερε δὲ ἕκαστος καλὰ μῆνα τῶν συσσιτίων. *Adferebat vero unuſquiſque eo menſe quo convivia celebranda.* Interpres doctus, pro συσσιλίων, *conviviorum*, videtur legiſſe, συσσίτων, *convivarum:* quaſi ſingulis ea menſibus celebrarent: itaque vertit: *Singuli convictores menſe conferebant.* Ac certe, συσσίτων, *convivarum*, ſcribitur quoque apud Porphyrium, lib. quem citavi, IV. Ἔφερε δὲ ἕκαστος κατὰ μῆνα τ συσσίτων. *Adferebat unuſquiſque convivarum in menſem.* Convivium autem

[a] Heinc elucet quid Ἄνδρεια eſſent: nihil enim aliud erant quam convivia *Phiaitiis* ſimilia, quum haec primitus ἄνδρεια vocarentur: etque ita fortaſſis nominata, quod, luxu deliciiſque remotis, ſobrie parceque, ut viros fortes ſtrenuoſque decet, in iis veſcerentur. Ἄνδρες enim ſimpliciter pro *viris fortibus* ſumitur, unde *Homerus*: Ἄνδρες ἔστε φίλοι. Et Pſalter: *Expecta dominum, viriliter age.* Heinc quoque adparet, Ἄνδρεια non fuiſſe praemia Athletarum, quod quidem opinatur Vir doctiſſimus *Tom. III. Muſei Florent. Obſervat. ad Tab. LXXV.* cuius ſententiam retuli quoque *Tom. II. Oper. Meurſ. in Panathenaeis.*

[b] Minas. *Salvinius.*

Digitized by Google

autem universum, sic describitur ab Athenaeo, ex Dicaearchi Tripolitico lib. IV. Περὶ δὲ τοῦ τῶν φειδιτίων δείπνου Δικαίαρχος τάδε ἱστορεῖ, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τριπολιτικῷ. Τὸ δεῖπνον πρῶτον μὲν ἑκάστῳ χωρὶς παρατιθέμενον, καὶ πρὸς ἕτερα κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον. εἶτα μάζαν μὲν, ὅσου ἂν ἕκαστος ἢ βουλόμενος. καὶ πιεῖν πάλιν ὅταν ἦν θυμὸς, ἑκάστῳ κώθων παρακείμενός ἐστιν. ὄψον δὲ, ταὐτὸν ἀεί ποτε πᾶσίν ἐστιν, ὕειον κρέας ἡφθόν. ἐνίοτε δὲ ὀλίγ' ὅ, τιον πλὴν ὄψον τι μικρὸν, ἔχον σαθμὸν ὡς τέταρτον μνᾶς μάλιστα, καὶ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδὲν πλὴν ὅγε ἀπὸ τέτων ζωμὸς, ἱκανὸς ὢν παρ' ἅπαν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτὸν παραπέμπειν. κἂν ἄρα ἐλάα τις, ἢ τυρὸς, ἢ σύκον. ἀλλὰ κἄν τι λάβωσιν ἐπιδόσιμον, ἰχθῦν, ἢ λαγὼν, ἢ φάτταν, ἢ τι ταιῦτον. εἶτ' ὀξέως ἤδη δεδειπνηκόσιν, ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἐπάϊκλα (a) καλούμενα. *De phiditiorum vero coena, haec commemorat Dicaearchus, in eo Opere, quod inscripsit Tripoliticum. Primo quidem seorsim coena singulis adponitur, nulla cum altero communicatione: deinde maza, quantum quisque cupit. ac rursum, bibere volentibus poculum, adpositum est, opsonium vero, semper universis idem, caro suilla elixa: nonnumquam autem tantum paullulum opsonii, quod ad summum quartam librae partem pendat, ac praeterea nihil aliud, quam istius carnis iusculum, quod sufficiat, ut transmitti tota coena ad convivas omnes possit, aut, si additamentum acceperint, piscem, leporem, aut columbam, sive quidpiam eiusmodi: ac coenatis properanter, haec postremo adferuntur, quae epaicla adpellantur.* Coenabant vero simul in singulis phiditiis plus minus quindeni. Porphyrius, ubi de illis agit, libro citato. Συνήρχοντο δὲ ἀνὰ πενταικαίδεκα, καὶ βραχεῖς τούτων ἐλάττους, ἢ πλείους. *Conveniebant autem quindecim, aut aliquanto pauciores, pluresve.* Quae totidem verbis Plutarchus, in Lycurgo. Postea civitas universa distributa in quindecim phiditia: & in singulis ducenti, aut, numero etiam duplicato, quadringenti, epulabantur, idque ex Agidis instituto. Plutarchus in eius Vita. Σύνταξιν δὲ τούτων ἐποιήσατο γενέσθαι φειδίτια, κατὰ πεντηκοσίους, καὶ διακοσίους· καὶ δίαιταν, ἣν εἶχον οἱ πρόγονοι, διαιτᾶσθαι. *Vt collocarentur in quindecim phiditiis, quadringenti, aut ducenti, in singulis: & victum haberent, quem maiores habuissent.* Convivabantur autem accumbentes, sine ulla veste stragula, cubito in cavatum lapidem, sive lignum, reclinato. Suidas. Φιλίτια, συμπόσια, μεμιγμένους ἔχοντα ταῖς ἡδοναῖς τοὺς πόνους· ὑ γὰρ σφομνή τις ὑπέκειτο εὐωχουμένοις, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ἀγκῶσι κοιλανθεὶς λίθος, ἢ ξύλον. *Philitia, convivia, quae permixtos voluptatibus labores habebant: neque enim convivantibus aliquid substernebatur: sed sub cubitis erat lapis cavatus, aut lignum.* Vide iterum eumdem in Λυκέργος. Athenaeus, de Sybarita loquens, a Lacedaemoniis ad phiditium invitato lib. XII. Κληθεὶς ἐς φειδίτιον, ἐπὶ τῶν ξύλων κατακείμενος, καὶ δειπνῶν μετ' αὐτῶν. *Vocatus ad phiditium, in ligno reclinatus, & cum ipsis coenans.* Lignum vero, in quod sese accumbentes reclinabant, quernum erat. Id e Ciceronе adparet, in Orat. pro L. *Muraena: Lacedaemonii quotidianis eduliis in robore accumbunt.* Post invalescente luxu, pro nudo lecto vestes stragulas adhibebant, magnas admodum, pretiosas, & varie elaboratas: ac, pro lapide cavato, sive ligno, pulvinaria. Phylarchus, ea de re agens, Historiarum libro quinto, & tricesimo, apud Athenaeum lib. IV. Λακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φειδίτια οὐκ ἤρχοντο, καὶὰ τὸ πάτριον ἔθος, ὅτε δὲ κὴ παρεγένοντο, μικρὰ συμπεριενεχθῆσι νόμῳ χάριν παρεσκευάζετο. κὴ πάλιν αὐτοῖς στρωμναί τε τοῖς μεγέθεσιν ὕτως ἐξησκημέναι πολυτελῶς, κὴ τῇ παυκιλίᾳ διαφόρως, ὥστε τῶν ξένων ἐνίους παραληφθέντων οἰκεῖν τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ἐρέδειν. οἱ δὲ πρότερον, ἐπὶ τῇ κλινηρίᾳ ψιλῇ διεκαρτέρουν τῆς κλίνης παρ' ὅλιγον τὴν συνουσίαν, ὅτε τὴ ἀγκῶνα ἅπαξ ἐρείσειαν. *Lacedaemonii in phiditia quidem non veniebant, more patrio: & si quando adessent, pauca quaedam convivantibus parabantur. Ac rursum. Erant ipsis stragulae vestes, magnae, & sumtu tanto, ac varietate, eximie elaboratae, ut adsciti hospites, quidam cubito inniti pulvinaribus verentur. Veteres vero, quam diu convivabantur, postquam semel cubitum fulcierant, in nuda lecti sponda perdurabant.* Observandum vero, accubuisse in phiditiis; nam alias, mensis adsidebant. Servius, ad AEneidos VII. *Maiores nostri sedentes epulabantur: quem morem habuerunt a Laconibus.* Bibebant vero e cothone. Dicaearchus, in Tripolitico, in citatis ante verbis. Καὶ πιεῖν πάλιν ὅταν ἦν θυμὸς, ἑκάστῳ κώθων παρακείμενός ἐστιν. *Ac rursum unicuique bibere volenti, cothon adpositus est.* At etiam ex doliolo. Polemon, in Epistola ad Adaeum: cuius elegans fragmentum repraesentat Athenaeus, lib. XI. Ἐν Λακεδαίμονι δὲ, καὶὰ τὰς ἑορτὰς, ἔν τε τοῖς γάμοις τῶν παρθένων, πίνυσιν ἐκ κεραμέων πολιρίων. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμποσίοις, κὴ φειδιτίοις, ἐν πιθάκναις. *Lacedaemone, quum festa celebrant, & in epiniciis, ac virginum nuptiis, bibunt e poculis fictilibus: in ceteris vero conviviis, ac phiditiis, e doliolis.* Solita vero celebrari ad Tisameni sepulcrum: uti nos Pausanias docet, in Achaicis. Τισαμενοῦ δὲ τὸν νεκρὸν Ἀχαιῶν ἐν Ἑλίκῃ θαψάντων, ὕστερον χρόνῳ Λακεδαιμόνιοι, τῷ ἐν Δελφοῖς σφισιν ἀνειπόντος χρησμῷ, κομίζουσι τὰ ὀστᾶ ἐς Σπάρτην. κὴ ἦν κὴ ἐς ἐμὲ ἔτι αὐτοῦ τάφος, ἔνθα τὰ δεῖπνα Λακεδαιμονίοις ἐστὶ, τὰ φειδίτια καλούμενα. *Tisameni vero cadaver quum Achaei Helicae sepeliissent, Lacedaemonii postea, Delphici oraculi monitu, eius ossa Spartam deportarunt: & meo quoque tempore erat eius sepulcrum, quo loco coenas celebrant Lacedaemonii, quas phiditia adpellant.* Vbi illud quoque observa; etiam Pausaniae tempore, id est, Caesare Hadriano, celebrari consueviſse. Illud item non praetermittendum censeo, quamquam incertum, quid significet, quod vox Διαφοιγομὸρ (b) tunc usitata, toto phiditiorum die. Id accipio ex Hesychii quodam loco. Διαφοιγομὸρ ὑπὸ Λακώνων, ἐπὶ πάσῃ ἡμέρᾳ τῆς τ φιδιτίων (sic scribendum, supra monui) σιτήσεως. Dies, qui phiditia subsequebatur, Ἀφίδι adpellabatur, eoque sacra faciebant. Colligo ex eiusdem Hesychii alio

[a] Quasi ἐπίδικτα. *Salvinius.*

[b] Ita invenitur Τιμόθεος μουσικός. *Salvinius.*

Digitized by Google

alio loco. Ἀφίδιτος, ἡμέρα, παρὰ Λάκωσιν, ἐν ᾗ θύουσιν. *Aphiditus, dies, apud Lacones, quo ſacrificant.* Inter alia vero, illic fieri ſolita, liberi quoque ad convitia toleranda exercebantur; ac licebat libere dicteriis quemcumque inceſsere; ita tamen, ut, ſi quiſquam minus ferret, abſtinere iuberentur. Plutarchus, in Lycurgo. Εἰς δὲ τὰ συσσίτια καὶ παῖδες ἐφοίτων, ὥσπερ εἰς διδασκαλεῖα σωφροσύνης ἀγόμενοι. καὶ λόγων ἠκροῶντο πολιτικῶν, καὶ παιδευτὰς ἐλευθερίους ἔσχον. αὐτοί τε παίζειν εἴθιζον, καὶ σκώπτειν ἄνευ βωμολοχίας, καὶ σκωπτόμενοι μὴ δυσχεραίνειν. σφόδρα γὰρ ἐδόκει καὶ τοῦτο Λακωνικὸν εἶναι, σκώμματος ἀνέχεσθαι· μὴ φέροντα δὲ, ἐξῆν παραιτεῖσθαι, καὶ ὁ σκώπτων ἐπέπαυτο (a). *Ad convivia pueri etiam, tamquam in ludum temperantiae ducti, ventitabant. Ibi ſermones de rep. audiebant, & doctores ingenuos videbant: & adſueſcebant cum ipſis iocari, & dicteria citra ſcurrilitatem iacere, tum dicteriis aliorum non offendi. Etenim magnopere Laconicum id videbatur, cavillantes tolerare: qui autem non ferret, ei licitum deprecari: & cavillis, qui inceſſeret, abſtinebat.* Quae Porphyrius iis ipſis verbis tradit, De Abſt. lib. IV. Ac Plutarchus quidem, iterum iſta dicit, Sympoſ. lib. II. cap. I. Macrobius, Saturnal. lib. III. cap. III. *Apud Lacedaemonios, inter cetera vitae exactae inſtituta, hoc quoque exercitii genus a Lycurgo eſt inſtitutum, ut adoleſcentes, & ſcommata ſine morſu dicere, &, ab aliis in ſe dicta, perpeti diſcerent. Ac, ſi quis eorum in indignationem ob tale dictum prolapſus fuiſſet, ulterius ei in alterum dicere non licebat.* Quae, & ipſa quoque verba, ut Porphyrius Plutarchi, tranſcripſit Ioannes Salisberienſis, Polycratici lib. VIII. cap. X.

CAP. XI.

Κοπίς. Αἶκλον, *ſive* Ἄϊκλον: *aut* Αἶκνον, *&* Ἄϊκνον, *nam diverſe vox haec ſcribitur.* Κοπὶς, *duplex: una, extra urbem habita; altera, intra.* Συσκήνια. Διασκηνεῖν. *Xenophontis locus illuſtratus. Lycurgi inſtitutum. Athenaei locus mutilus: iſque quomodo ſuppletus. Tithenidia, feſtum. Fanum Dianae Corythalliae, & Cletae. Pueri mares a nutricibus eo exportari ſoliti. Tiaſſa, fons, aut fluvius. Copidis utriuſque diſcrimen* Αἶκλον: *& de eo antiquorum controverſia.*

ERant, & convivia alia: quorum unum, Κοπὶς dictum; alterum, Ἄϊκλον ſive Αἶκλον, quidam & ſcribebant Αἶκνον, quidam Ἄϊκνον. Atque Κοπὶς quidem, duplex: una, intra urbem haberi: altera, extra eam, ſolita. Extra urbem, hunc in modum peragi ſolita. In tentoriis, iuxta dei templum erectis, lectos, e palea, fronde, & gramine, ſtratos, tapetibus tegebant: & in his diſcumbere convivas iubebant, advenas, indigenaſque, nulla habita ratione. Immolabant vero capras; & convivis carnes harum comedendas dividebant; addito exiguo pane, cum rotundo, tum compreſſo, quem dicebant Φυσίκιλλον. Addebatur caſeus recens, item ventris, & omaſi fruſtum quodam: tum, bellariorum loco, caricae, fabae, & phaſeoli item recentes. Eſt Polemonis in hanc rem inſignis locus, apud Athenaeum, lib. IV. Δεῖπνον δ' ἐστὶν ἰδίως ἔχον ἡ κοπὶς, καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον ἄϊκλον. ἐπὴν δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δὴ σκηνὰς ποιοῦνται τὸν θεόν. ἐν δὲ ταύταις, στιβάδας ἐξ ὕλης. ἐπὶ δὲ τούτων, δάπιδας ὑποστρωννύουσι, ἐφ' αἷς τοὺς καλοκαγαθίαν εὐωχοῦσιν, οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. Θύουσι δὲ ἐν ταῖς κοπίσιν αἶγας, ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερεῖον, καὶ τῶν κρεῶν διδόασι μοῖρας πᾶσι, καὶ τὸ φυσίκιλλον. ὅς ἐστιν ἀρτίσκος, ἐγκρίδι παραπλήσιος τὴν ἰδέαν. διδόασι τῶν συνιόντων ἑκάστῳ τυρὸν, καὶ γαστρὸς, καὶ φύσκης, τόμον· καὶ τραγήματα, σῦκά τε ξηρὰ καὶ κυάμους καὶ φασήλους χλωρούς. *Coena vero quaedam, & peculiaris,* Κωπὶς *dicta: ſicut, & quam* Ἄϊκλον *vocant. Copidem vero coenaturi, principio quidem tentoria faciunt iuxta dei fanum: & in his, ſtramenta e ſilva: quibus tapetas inſternunt, & accumbere convivantes in his iubent; non indigenas dumtaxat, ſed & advenas peregrinos. Immolant vero in copidibus tantum capras, neque victimam ullam aliam: tum ex carnibus dant cuique portionem; &, quem phiſicillum vocant, panem parvum encridi ſimilem, ſed figura rotundiore: dant & ſingulis eorum, qui convenerunt, caſeum recentem, ventris, & omaſi, fruſtum: ac, pro bellariis, caricas, fabas, & phaſeolos recentes.* Quod tentoria autem attinet, in quibus ſumſiſſe victum eos tradit, illa Xenophon reſpexit, ubi dixit, Lycurgum Spartanorum Συσκήνια in publicum eduxiſſe in Republ. Lacedaem. iſtis verbis. Λυκοῦργος τοίνυν, παραλαβὼν τοὺς Σπαρτιάτας, ὥσπερ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, οἴκοι σκηνοῦντας, γνοὺς ἐν τούτοις πλείοσις (b) ῥαδιουργεῖσθαι, εἰς τὸ φανερὸν ἐξήγαγε τὰ συσκήνια, ὅτως ἡγεμὼν ἥκιστα ἂν παραβαίνεσθαι τὰ προσταττόμενα. *Lycurgus itaque, quum Spartanos accepiſſent, more Graecorum aliorum, domi ſuae in tentoriis victitantes; ac noviſſet, pleroſque in his remiſſius agere; illa contubernia in publicum eduxit: quia ſic futurum eſſe exiſtimaret, uti iuſſa minime tranſgrederentur.* Inde etiam Διασκηνεῖν, *In tentorio agere.* Idem Xenophon, paullo poſt. Ὥσε ὅτε ἔρημός ποτε ἡ τράπεζα βρωτῶν γίγνεται, ἐς τ' ἂν διασκηνῶσι, ὅτε πολυδάπανον. *Ita ut numquam vacua cibis menſa ſiat, quam diu in tentoriis agunt, nec ſit tamen ſumtuoſa.* Addit poſtea ex Polemone Athenaeus loco citato. Θύουσι δ' ἐν ταῖς κοπίσιν αἶγας, ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερεῖον. *Immolant vero in copidibus tantum capras, neque victimam ullam aliam.* Hic ſciendum, a Lacedaemoniis ſolis capram conſueviſſe: idque Iunoni, ea ex re Αἰγοφάγῳ adpellatae. Vide ſupra, Cap. V. Et haec quidem ea Κοπὶς, quae conſueta extra urbem agitari; ex Lycurgi inſtituto, ut adparet ex citatis Xenophontis ante verbis. Ac licebat inſtituere, cuicumque Spartanorum id liberet. Patet ex Polemonis verbis, apud eumdem Athenaeum mox ſequentibus. Κοπίζει δὴ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος· ἐν δὲ τῇ πόλει, κοπίδας ἄγουσι καὶ τοῖς Τιθωνιδίοις καλουμένοις, ὑπὲρ τῶν

[a] Macrobius videtur legiſſe καὶ σκώπτων ἐπέπαυτο. *Salvinius.*

[b] Lege πλείοσιν. *Salvinius.*

Digitized by Google

τῶν παίδων. *Copidem autem parare, etiam aliis Spartanorum, quibus libet, eſt permiſſum. In urbe vero, copidas celebrant etiam in Tithenidiis* (a) *quae adpellant, pro ſalute puerorum.* Verum mutila certe eſſe ea verba, arguunt iſta: Ἐν δὲ τε πόλει, *in urbe vero*: quae ſat manifeſtum faciunt, eam copidem, quam commemoravit prius, extra urbem agitari conſueviſſe. Itaque reſtituendum, Κοπίζει δὲ καὶ ἔξω τ᾽ πόλεως, καὶ ἅ ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. ἐν δὲ τῇ πόλει, &c. *Copidem autem extra urbem parare, etiam aliis Spartanorum, quibus libet, eſt permiſſum: in urbe vero*, &c. Et id video viro quoque erudito, Iacobo Dalechampio, veniſſe in mentem, quum ſic vertat. *Copidem parare licet extra civitatem Spartiatarum cuicumque collibitum eſt.* Miror tamen, nihil illum eius rei in Notis ſuis, quod debebat, meminiſſe. Ita vero celebrabant. Feſto Tithenidiorum mares liberos nutrices extra urbem exportabant ad Dianam, Corythalliam cognomento adpellatam: cuius templum ad Tiaſſam fontem erat; ea parte, in qua Cletae quoque fanum viſebatur. Polemon, ibidem. Ἐν δὲ τῇ πόλει, κοπίδας ἄγουσι καὶ τοῖς Τιθωνιδίοις καλουμένοις, ὑπὲρ τῶν παίδων. κομίζουσι γὰρ αἱ τίτθαι τὰ ἄῤῥενα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρὸν, καὶ πρὸς τὴν Κορυθαλλίαν (b) καλουμένην Ἄρτεμιν, ἧς τὸ ἱερὸν παρὰ τὴν καλουμένην Τίασάν ἐστιν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν Κλήταν μερέσιν. *In urbe vero, copidas celebrant etiam Tithenidiorum feſto, quod adpellant, pro ſalute liberorum: tum enim mares pueros in agrum nutrices exportant, ad Dianae, quam Corythalliam vocant, templum, prope Tiaſſam nuncupatum, in iis partibus, ubi Cletae fanum exſtat.* Tiaſſa vero, cuius meminit, fons erat: vel, ut alii volunt, fluvius. Heſychius. Τίασσα, κρήνη ἐν Λακεδαιμονίᾳ. τινὲς δὲ, ποταμόν. *Tiaſſa, fons in Lacedaemonia: quidam vero, fluvium tradunt.* Ac fluvium quidem, Pauſanias dicit, in Laconicis. Ἐς Ἀμύκλας δὲ κατιοῦσιν ἐκ Σπάρτης, ποταμός ἐστι Τίασα. *Sparta autem abeuntibus Amyclas, fluvius occurrit Tiaſa.* In utraque vero copide id diſcrimen habebatur, quod in una porcellos lactentes darent, ac furnaceum item panem; in altera vero, capram caederent, atque panem, encridi ſimilem, phyſicillum adpellatum, exhiberent. Polemon idem, apud eumdem Athenaeum. Τὰς κοπίδας παραπλησίως, ταῖς λελεγμέναις ἐπετελοῦσι. θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνοὺς ὀρθραγορίσκους ἐν τῇ θοίνῃ ἐπίτας ἄρτους. *Ac copidas quidem, ſicut has, quas dixi, peragunt. Immolant vero etiam lactentes porcellos, & adponunt in coena panes furnaceos.* Fercula copidis, magis ſpeciatim refert Molpis, apud Athenaeum, libro ſaepius citato, Ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. ἐστι δὲ ἡ κοπὶς δεῖπνον, μάζα, ἄρτος, κρέας, λάχανον ὠμὸν, ζωμὸς, σῦκον, τράγημα, θέρμος. *Faciunt vero etiam copidas, quas vocant. Eſt vero copis coena, maza, panis, caro, olus crudum, iuſculum, ficus, & lupinus, pro bellariis.* Confundit illic copidis utriuſque fercula: quae diſtincte memoravi paullo ante e Polemone. Heſychius tranſcripſit ipſa Molpidis verba, in Κοπίς. Illic videat, qui volet. Quod ad Αἴκλον vero attinet, & ſcripturam eius variam, de qua dixi initio capitis, vide Euſtathium, ad Iliad. σ'. & Odyſſ. μ'. Quidnam fuerit, controverſum eſt: & nonnulli coenam faciunt, alii bellaria phiditiorum. Vide varios Auctores apud eumdem Athenaeum lib. IV. ubi illi de his coenis multus ſermo. Certe ipſi Veteres inter ſe diſſident: ſicut etiam de copide, & phiditiis.

[a] Hoc eſt *Nutricis*. *Salvinius*.
[b] Forte Κορυθαλλίαν. *Salvinius*.

CAP. XII.

Triticum Laconiae quale, & ſiligo. Panes varii. Φυσίκιλλος. Βέσκερος. Πητέτης. Πήτεα. *Heſychii locus emendatus.* Μάζα. *Placentae, lauri foliis involvi ſolitae.* Κάμματα. Καμματίδες. Παλλιχίαρ. *Farinae, oleo ſubactae,* Ἀμφίτορα *ſive melle,* Ἀμφιμάντορα. Κριβάνας. *In nuptiis circumferri quando, & cur, conſueverit: tum quae forma eius fuerit. Athenaeus emendatus.* Συρμαία; *ex adipe, & melle, praemium victoriae, in certamine quodam, inde nomen conſequuto. Bellaria,* Τρωγάλια *dicta. Poma,* Μῆλα Ἑσπερίδων, *diis ſacra. Pira,* Ἄπιοι *vocata: inde* Ἄπια, *a Peloponneſo dicta, quae antiquitus* Ἀπίαι, *quia illic primum viſa. Pruna,* Ὀξύμηλα Περσικὰ *dicta.*

POſt convivia haec praecipua, reliquum eorum victum ut exponam, eſt omnino conſectaneum. Erat illis

TRITICVM, ſed leviuſculum. Theophraſtus, ubi de variis tritici generibus agit, Hiſt. Plant. lib. VIII. cap. IV. Κῦφος δὲ καὶ (ὁ τυρὸς) ἐν Λακωνικῇ. *Leve vero etiam (triticum) in Laconica.*

SILIGO a Plinio memoratur, lib. XVIII. cap. X. *Far, ſine ariſta eſt. Item ſiligo: excepta, quae Laconica adpellatur.*

PANIS, illis varius erat: quidam, qui Φυσίκιλλος dictus, encridi ſimilis, & rotundus: quem in copide, extra urbem peragi ſolita, exhibebant: ac furnaceus, in urbana uſitatus. De utroque quia dixi ex Athenaeo, capite ſuperiori, hic omittam. Erat vero etiam

ΒΕΣΚΕΡΟΣ, quem vocabant, nomine peculiari, Heſychius. Βέσκεροι, ἄρτοι, ὑπὸ Λακώνων. *Beſceri, panes quidam, ita dicti a Laconibus* (c). Vſi etiam furfuraceo: qui

ΠΗΤΕΙΤΗΣ apud ipſos, ſicut Πήτεα quoque furfures, adpellati. Idem Heſychius. Πήτεα, πίτυρα, Πηλῆται, πιτυρίαι ἄρτοι. Λάκωνες. *Petea, furfures. Petitae, furfuracei panes. Lacones.* Ita ſcribo. Hodie non recte editur: Πητᾶται, πιτυρίαι ἄρτοι. Proxima pani dignitate

MAZA erat. Vnde illud eſt Heſiodi,

——— ἀγαθὴ καὶ μάζα μετ᾽ ἄρτον;
——— *bona etiam maza poſt panem.*

Et peculiaris quaedam Lacedaemoniis. Obſervare licet apud Ariſtophanem, in Equitibus.

——— καὶ πρώην γ', ἐμοῦ

Μά-

[c] Bis *panis* Arcadibus. *Salvinius*.

Digitized by Google

Μάζαν μεμαχότ@ ἐν Πύλῳ Λακωνικὴν.
Πανεργότειλά πως παραδραμὼν, ὑφαρπάσας
Αὐτὴν, παρέθηκε τὴν ὑπ' ἐμοῦ μεμαγμένην.
——— *& pridem, quidem quum ego*
Mazam pinsuißem in Pylo Laconicam,
Callidißime accurrens, subreptam
Ipsam, adposuit a me pistam.

Vsusque eius apud illos erat in phiditiis. Plutarchus, in Agide. Ἐπετίμησέ τινι τῶν φίλων, ἀκούσας, ὅτι, ξένοις ἑσιῶν, ζωμὸν αὐτοῖς μέλανα, καὶ μάζαν, ὥσπερ ἐθ@ ἦν ἐν τοῖς φιδιτίοις, παρέθηκεν, ὑ γὰρ ἔφη δεῖν, ἐν τούτοις, οὐδὲ πρὸς τοὺς ξένους, λίαν ἀκριβῶς Λακωνίζειν. *Reprehendit amicorum quemdam, quum audivißet, quod exceptis convivio peregrinis nigrum iusculum, & mazam, uti solitum in phiditiis, adposuisset: nec decere inquiebat, in his, ne apud peregrinos quidem, nimis exacte morem Laconicum usurpare.* Dicaearchus, ubi de phiditiis agit, apud Athenaeum lib. IV. Μάζαν μὲν, ὅσῳ ἂν ἕκας@ ἢ βουλόμῳ@. *Mazam quidem, quantum unusquisque vellet.* Etiam in copide adponebatur. Molpis, in Opere de Repub. Lacedaemoniorum, apud eumdem Athenaeum, libro citato. Ἔστι δὲ ἡ κοπὶς δεῖπνον, μάζα, ἄρτ@, κρέας. *Est vero copis coena, maza, panis, caro.* Sed, & extra ea convivia domi quisque hanc edebat. Plutarchus, in Alcibiade: ubi dicit, eum sedulo ad Laconum mores se accommodasse. Καὶ μάζῃ συνόντα, καὶ ζωμῷ μέλανι χρώμενον. *Et maza vicitantem, & iure nigro utentem.* Quaenam vero μάζα fuerit, varie Auctores tradunt: & nos alibi dicemus. Post panem, & mazam, occurrit.

PLACENTA. Quaedam erat, Κάμμα dicta, ex subacta oleo farina, lauri foliis involuta, quae idcirco Καμματίδες adpellatae, puerisque in epaeclis comedendae adponi solitae, Athenaeus, lib. IV. Ἔστιν ἡ παρασκευὴ τῶν ἐπαίκλων οὐχ ἁπλῆ, καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπέλαβεν, ἀλλὰ διττή. ἣν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάνυ τις εὔκολός ἐστι, καὶ εὐτελής. ἄλφιτα γάρ ἐστιν, ἐλαίῳ δεδευμένα. ἃ φησι Νικοκλῆς ὁ Λάκων κάπτειν αὐτοὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν φύλλοις δάφνης. παρὸ καὶ καμματίδας μὲν καλεῖσθαι τὰ φύλλα αὐτὰ δὲ τὰ ψαιστὰ, κάμματα. *Est vero epaeclorum adparatus non simplex, ut existimavit Polemon, sed duplex, nam, quod pueris exhibetur, plane facile est, & vile: etenim farinae sunt, subactae oleo: quas post coenam, sicut auctor Nicocles Lacon, lauri foliis involutas comedebant: atque inde folia quidem,* Καμματίδας *adpellari: ac placentas ipsas,* Κάμματα. Hesychius non recte Κάμματα, & Καμματίδας, confundit. Κάμματα, φύλλα δάφνης, ἐν οἷς σκέπουσι τὰ ψαιστά. ὁμοίως καὶ αἱ καμματίδες. *Cammata, folia lauri, quibus tegunt placentas: similiter etiam Cammatides.* Et fortasse eadem est haec placenta, quam

ΠΑΛΛΙΧΙΑΡ (a) vocatam, nempe ἀπὸ τῶν παλλήκων, *a pueris*, quibus dari solita, uti dixi, alibi tradit. Παλλιχίαρ, τεμμάτιόν τι, παρὰ Λάκωσι. *Pallichiar, placentula quaedam, apud Lacedaemonios.* Farinae vero illae ipsae, antequam placentae fierent,

ΑΜΦΙΤΟΡΟΙ adpellabantur. Idem id Hesychius docet. Ἀμφίτοροι, ἄλφιτα, ἐλαίῳ δεδευμένα, Λάκωνες. *Amphitori, farinae, oleo subactae, Lacones.* Quod placentas vero, e farina oleo subacta, attinet, est de iis etiam Persaei locus, in Opere De Rep. Laced. cuius fragmentum exstat apud Athenaeum, lib. IV. Καὶ εὐθὺς τὰς μὲν εὐπόρους ζημιοῖ εἰς ἐπαίκλια. ταῦτα δ' ἐστὶ μετὰ δεῖπνον τραγήματα. τοῖς δ' ἀπόροις ἐπιτάττει κάλαμον, ἢ σιβάδα, ἢ φύλλα δάφνης φέρειν· ὅπως ἔχωσι τὰ ἐπαίκλια κάπτειν μετὰ δεῖπνον. γίνεται γὰρ ἄλφιτα, ἐλαίῳ ἐῤῥαμένα. *Ac confestim divites quidem mulctat pecunia, in epaecla impendenda: ea vero sunt bellaria, quae post coenam exhibentur: at pauperibus imperat, ut arundinem adferant, aut torum e frondibus, aut lauri folia: ut haberent, quibus involuta epaecla avide post coenam ederent: siquidem farinae, erant oleo insperſae.* Aliquando subigebant etiam farinas melle: ac vocabant

ΑΜΦΙΜΑΝΤΟΡΑ. Hesychius. Ἀμφιμάντορα (b) ἄλφιτα, μέλιτι δεδευμένα, Λάκωνες. *Amphimantora, farinae, melle subactae, Lacones.* Erat etiam, quae

ΚΡΙΒΑΝΑΣ dicebatur: & in nuptiis circumferebatur, quum encomium sponsae virginis in choreis assectae puellae cantaturae essent. Athenaeus, de ea agens, lib. XIV. Χρῆσθ δὲ αὐτοῖς Λάκωνας πρὸς τὰς τῶν γυναικῶν ἑσιάσεις. περιφέρειν τε αὐτὰς, ὅταν μέλλωσιν ᾄδειν τὸ παρεσκευασμένον ἐγκώμιον τῆς παρθένου αἱ ἐν τῷ χορῷ ἀκόλουθοι. *Vsi vero illis Lacedaemonios, in nuptiis epulantes, ac circumferre, quum paratum sponsae virginis encomium, quae saltantem in chorea sequebantur, cantaturae essent.* Et observa, in nuptiis eam consuevisse circumferri: cum voto scilicet, & omine, liberorum, quos lactare oportet. Inde coniecturam facio, quia formam uberis praeseferebat. Ita corrigendus est, in praecedentibus illic verbis, Athenaeus. Τὸ σχῆμα μαστοειδῆς εἶναι φάσκων αὐτάς. *Figura eas uberibus similes esse dicens.* Male hodie voces duae in unam coaluere, editurque, Τὸ σχηματοειδῆς φάσκων εἶναι αὐτάς. Certe, uberis figuram praetulisse, tradit idem Athenaeus, lib. III. Σοσίβι@ δ' ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶν@, κριβάνας φησὶ λέγεσθ πλακοῦντάς τινας, τῷ σχήματι μαστοειδεῖς. *Sosibius libro tertio De Alcmane, cribanas ait placentas quasdam adpellari, uberis formam referentes.* Quoddam edule, ex adipe, & melle, factum,

ΣΥΡΜΑΙΑ (c) fuit dictum: & praemium constitutum victoriae, & datum in certamine, ab eodem adpellato. Hesychius. Συρμαία. ἀγών τις ἐν Λακεδαίμονι, ἔπαθλον ἔχων συρμαίαν. ἔστι δὲ βρωμάτιον, διὰ σέατος, καὶ μέλιτος. *Syrmaea, certamen quoddam Lacedaemone, praemium victoriae habens Syrmaeam. Est vero edulium, ex adipe, & melle, factum.* Bellaria, vocabant

ΤΡΩΓΑΛΙΑ. Idem Hesychius. Τρωγάλια, τὰ τραγήματα, Λάκωνες. *Trogalia, bellaria, Lacones.* Quamquam sane utitur quoque ea voce Aristophanes, Auctor, uti notum, Atticus, Pluto pariter, & Pace. Occurrit quoque

[a] Παλλιχίας. Spartane παλλιχίαρ. *Salvinius.*
[b] Forte. ἀμφίτορα. *Salvinius.*
[c] *Syrmaea* quasi *Tracta*: *Salvinius.*

Digitized by Google

que apud Pollucem, ceu communis dialecti, libro IV. cap. XI. & Euſtathium, ad Odyſſ. α'. Quin ſimpliciter, & Suidas, Veteres bellaria hoc nomine adpellaſſe ſcribit. Τρωγαλίων, τῶν τραγημάτων. ὕτω γὰρ τὰ τραγήματα ἐκάλεν οἱ παλαιοί. *Trogaliorum, bellariorum: nam bellaria veteres ſic adpellabant.* Sed Heſychium, virum omnis antiquitatis peritiſſimum, quique ſuos ſine dubio Auctores habuit, quos ſequutus ſic exponit, minime damnandum puto. Poma habebant,

ΜΗΛΑ ΕΣΠΕΡΙΔΩΝ dicta Heſychius. Ἑσπερίδων μῆλα, ἐν Λακεδαιμονίᾳ βρωτά τινα μῆλα. *Heſperidum mala, in Lacedaemonia edulia quaedam poma.* Reſcribo, cum Caſaubono, ἐν Λακεδαίμονι ἄβρωτά τινα μῆλα. *Lacedaemone non edulia quaedam poma.* Illis enim tamquam ſacris, abſtinebant: nec edebant unquam ipſi, verum diis adponebant. Id docet apud Athenaeum Pamphilus, lib. III. Ἑσπερίδων ᾧ μήλων ὕτω καλεῖσθαί τινα, φησί Τιμαχίδας, ἐν τῷ τετάρτῳ, ἐπῶν. * * Καὶ ἐν Λακεδαίμονι παρατίθεσθαι τοῖς θεοῖς φησι Πάμφιλος ταῦτα. εὔοσμα δὲ εἶναι, καὶ ἄβρωτα. καλεῖσθαι δ' Ἑσπερίδων μῆλα. *Heſperidum vero malorum ſic vocari quaedam, tradit Timachidas, libro quarto, dicens: * * Et Lacedaemone diis haec adponi, refert Pamphilus: ſuaveolentia vero eſſe, ſed non edi: vocari autem Heſperidum mala.* Alia tamen poma habebant: quorum, ex Androtionis Georgico, meminit idem Athenaeus, lib. cit. Pira,

ΑΧΡΑΔΕΣ dicebantur. Heſychius. Ἀχράδια, ἄπιον, Λάκωνες. *Achrada, pirum, Lacones.* Reſpexit temporis antiquiſſimi adpellationem. Nam olim pira primitus in Peloponneſo, cuius regio Laconica, habebantur; quum nimirum illa adhuc Ἄπια adpellaretur: poſtea vero, inde abducta ceteri Graeci, ab Apia regione (a), ubi inventa, Ἄπια nominaverunt. Plutarchus, in Quaeſt. Graec. Ἀχράδας δὲ (λέγουσι) πρῶτον ἐν Πελοποννήσῳ φανῆναι τοῖς Ἕλλησιν, ἔτι τῆς χώρας ἐκείνης Ἀπίας προσαγορευομένης. ὅθεν ἄπιοι ἀχράδες μετωνομάσθησαν. *Pira vero (aiunt) in Peloponneſo primum a Graecis viſa, quum adhuc ea regio Apia diceretur: unde, nomine mutato, pira ἄπια nuncupata.* Scholiaſtes Nicandri, Cretenſibus hanc vocem tribuit: & ab his ſilveſtres piros ita adpellatos tradit, ex Hermonacte, libro De vocabulis Creticis. Verba eius, ad Theriaca, ita habent. Ἑρμώναξ, ἐν ταῖς Κρητικαῖς Λέξεσι, τὴν ἀγρίαν ἄπιον ἀχράδα φησὶν εἶναι. *Hermonax, in Vocabulis Creticis, achrada ſilveſtrem pirum eſſe dicit.* Pruna habebant, quae vocabant Ὀξύμαλα (b) Περσικά. Athenaeus, lib. III. Ἀριστοφάνης δὲ ὁ γραμματικὸς, ἐν Λακωνικαῖς γλώσσαις, τὰ κοκκύμηλά φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ὀξύμαλα Περσικά. *Ariſtophanes Grammaticus, in gloſſis Laconicis, pruna ait Lacedaemonios adpellare oxymala Perſica.*

[a] Τήλοθεν ἐξ Ἄπιης. *Iliad. α'. Salvinius.*
[b] Ideſt Ὀξύμηλα. *Salvinius.*

CAP. XIII.

Sus, Βωλώρυξ, & Σίκα: *porcellos lactens*, Βορθάκης, & Βορθαγόρισκος, *ſive item* Ὀρθαγόρισκος, & Ὀρθραγόρισκος, *ac ſcripturae eius ratio. Heſychii locus emendatus. Perdices, anſeres, aliaque, in bellariis: etiam ficus, ceteris illic grandiores:* & Ὀλυνθάδες, *quae in iſtis immaturae, adpellatae. Olea:* & *eius duo genera*, Καμπύλης, *ac* Σεκυάνη. *Panicum. Heſychii locus quidam alter reſtitutus:* & *eiuſdem gloſſa quaedam inſitia indicata. Caſeus recens:* & *illius genus*, Ἀτροῦς. *Lactuca denique*, & *cucumis.*

SVilla carne utebantur, in phiditiis etiam, & copide: ut videre eſt apud Athenaeum, ubi convivia illa deſcribit, lib. IV. locis, quae produxi antea, quum de iſtis ipſis agerem. Ac ſus, Βωλώρυξ adpellata. Heſychius. Βωλώρυχα, τὴν σῦν, Λάκωνες. *Bolorychem, ſuem, Lacones.* Etiam Σίκα. Idem Heſychius, alio loco. Σίκα. ὗς, Λάκωνες. *Sica, ſus, Lacones.* Porcellos, iſque adhuc lactens, Βορθάκης dictus. Adparet ex eodem Heſychio, ubi inquit, Βορθαγορίσκεια, χοίρεια κρέα. καὶ μικροὶ χοῖροι, βορθάκεοι, Λάκωνες. *Borthagoriſcea, porcinae carnes:* & *parvi porci, borthacei, Lacones.* Vbi obſerva, quod & Βορθαγόρισκος adpellabatur: unde adiectivum illud, ut Grammatici loquuntur, Βορθαγόρισκος, *Porcinus.* Sed ſcribebant etiam omiſſo β. Ὀρθαγόρισκος. Polemon, apud Athenaeum, libro IV. Θύουσι δὲ καὶ τὸς γαλαθηνὸς ὀρθαγορίσκους, *Mactant vero etiam lactentes porcellos.* Sed ſcripturam Didymus ibidem illam reprehendit: & adfirmat, Ὀρθραγόρισκος ſcribendum, ρ, inſerto, παρὰ τὸ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται. *quod mane venderentur.* Res eodem quidem recidit: ſed reſpiciendum eſt τὸ ἔτυμον, quod dicunt, vocis. Ecce vero Didymi verba. Ἀλλὰ μὲν δὴ ὀρθαγόρισκοι λέγονται, ὥς φησιν ὁ Πολέμων, οἱ γαλαθηνοὶ χοῖροι, ἀλλ' ὀρθραγόρισκοι, ἐπεὶ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται. *Ceterum neque recte orthagoriſci, ut Polemon ait, porcelli lactentes dicuntur, ſed orthragoriſci, ſiquidem mane venduntur.* Ac ſcripturae huius teſtem inde producit Perſaeum, Dioſcoridem, & Ariſtoclem, in libris De Rep. Lacedaemoniorum. Neque aliter ſcribit Plinius, lib. XXXII. cap. II. *Apion, maximum piſcium, eſſe tradit porcum, quem Lacedaemonii orthragoriſcum vocant: grunnire enim (c), quum capiatur.* Tamen, etiam *r* omiſſo ſcribi ſolitum, manifeſtum ex Heſychii iſto loco. Ὀρθαγόρισκος, χοιρίδιον μικρόν. *Orthagoriſcus, porcellus exiguus.* Ita enim illic ſcribo, non Ὀρθαγόρικος. Inſuper, praeter porcellos, etiam

PERDICES illic, ANSERESQVE, adhiberi conſueverunt. Menippus Cynicus, in Arceſilao apud Athenaeum, in fine libri XIV. Πότος ἦν ἐπικωμασάντων τινῶν, καὶ ματτύλιν ἐκέλευσεν ἀισφέρειν Λάκαινά τις. καὶ εὐθέως περιεφέρετο περδίκια ὀλίγα, καὶ χλωία ὀπτὰ, καὶ τρυφὴ πλακάν-

[c] Alias *eum*. *Salvinius.*

κύνλων. *Erant compotatio quorumdam comeſſantium, & mattyam inferre iubebat mulier quaedam Lacaena: ac confeſtim adferebantur perdiculae quaedam, anſerculique aſſi, & deliciae placentarum*, Ac plura item memorat Molpis, libro De Rep. Lacedaem. apud eumdem Athenaeum, lib. IV. Εἰσὶ δὲ ἡ ματτύα, φᾶτται, χῆνες, τρυγόνες, κίχλαι, κόσυφοι, λαγὼ, ἄρνες, ἔριφοι. *Conſtat vero mattya columbis, anſeribus, turturibus, turdis, merulis, leporibus, agnis, hoedis*. Erant porro etiam

FICVS, uti vidimus. Et Laconicae ficus mentio apud Theophraſtum occurrit, Hiſt. Plant. lib. II. cap. VIII. Συκῆ δὲ, εὐβλαστοτέρα μὲν, ὑδρευομένη. τὸν δὲ καρπὸν ἧσσον χέρονα, πλὴν τῆς Λακωνικῆς. αὕτη δὲ φίλυδρος. *Ficus vero, magis germine viret, ſi rigetur: fructum vero minorem habet, praeterquam Laconica: ea enim rigari amat*. Meminit etiam Athenaeus, lib. III. Ac ceteras ficus magnitudine ſuperabat. Plinius, lib. XVI. cap. XXVI. *Ficus in Laconico genere maximae ſunt*. Immaturae, Οἰνάδες. dictae. Pollux, lib. VI. cap. XI. Τὰ δὲ ὄπω πέπειρα τῶν σύκων, Οἰνάδες καλοῦνται παρὰ Λάκωσι. *Ficus vero, nec dum maturae, Οἰνάδες a Lacedaemoniis adpellantur*. Deinde

OLEA eſt dicenda; cuius genus quoddam erat, quod Καμπύλην (a) vocabatur. Heſychius. Καμπύλην, ἐλαίας εἶδος, Λάκωνες. *Campuler, oleae genus, Lacones*. Et alterum item, Σεκυάνη adpellatum. Idem Heſychius, alio loco. Σεκυάνη, ἐλαίας εἶδος, Λάκωνες. *Secuene, oleae genus, Lacones*. Meminit oleae Laconicae Virgilius, in Ciri.

Pergit Amyclaeo ſpargens altaria thallo.

Etiam Plinius, lib. XVII. cap. XVIII. ubi dicit, ſeri eam conſueviſſe ſub Eteſiarum flatum. *In Cyrenaica regione, ſub Eteſiarum flatum conſerunt: nec non, & in Graecia oleam, maxime in Laconica*. Etiam

PANICVM inter cibos habebatur. Etymologici Auctor. Ἔλυμος, σπέρμα τι, ὃ ἕψοντες οἱ Λάκωνες ἤσθιον. *Panicum, ſemen quoddam, quo cocto Lacones veſcebantur*. Suidas. Ἔλυμος, σπέρμα, ὃ ἕψοντες οἱ Λάκωνες ἐσθίουσιν. *Panicum, ſemen, quod Lacones coquentes edunt*. Male editur apud Heſychium una voce, Ἐλυμόσπερμα: & multo peius paullo ante, Ἐλεμόσπερμα, ὅπερ ἕψοντες οἱ Λάκωνες ἐσθίουσιν. *Elemoſperma, quod coquentes Lacones edunt*. Eſtque ea gloſſa certe ab indocto quodam inſita: qui, in locum quum corruptum incidiſſet, minime mendum animadvertit: nam hoc ab Heſychio eſſe uti credam, ſingularis eius viri eruditio non permittit. Et profecto, praeſtantiſſimo iſti Lexico, quod antiquae eruditionis penu, quaedam paſſim inſerta eſſe ab indoctis, ſatis viri docti norunt.

CASEVS vero, iſque recens, ſingulis adponebantur, in extraurbana copide. Polemon, de ea agens, apud Athenaeum, lib. IV. Διδόασι τῶν συνιόντων ἑκάστῳ τυρὸν χλωρόν. *Dant eorum, qui convenerunt, unicuique caſeum recentem*. Erat quidam, Ἄτροφος di-

A ctus. Heſychius. Ἄτροφος, τυρὸς ὁ πηκτόμυος, ὑπὸ Λακώνων. *Atrophus, caſeus compactus, a Laconibus dicebatur*. Demetrius Zenus; in Barbaro-Graeca verſione Batrachomyomachiae.

Οὐδὲ μηζήθραις ἀπαλαῖς, ἢ τὰ τυρία τ' ἄλλα.

Quae ſic vertit Martinus Cruſius, Turco-Gr. lib. VI.

Nec Laconici caſei delicati, & caſei alii. Laudabantur autem maxime, qui fiebant Gythii. Obſervare eſt apud Lucianum, in B Dialogo Dorionis, & Myrtales. Οὐ σάνδαλα Παταρικὰ, ἢ τυρὸν Γυθιακόν. *Non ſandalia Patarica, nec caſeos Gythienſes*. Et in ipſo fine. Κρόμμα γὰρ αὐτῇ οἴσεις ἐκ Κύπρου, ἢ τυρὸν, ὅταν ἐκ Γυθίου καταπλέῃς. *Cepas autem ipſi feres e Cypro; & caſeum, quum e Gythio navigabis*. Atque grandiores erant. Indicat idem Lucianus, in Dialogo eodem. Καὶ τυρὸν ποτε μέμνημαι (κομίσασθαι) τὸν μέγαν ἐκ Γυθίου. *Et caſeum memini quandoque (attuliſſe) magnum illum e Gythio*. Erat etiam

C LACTVCA, illis propria: quae, translata alias in regiones, nomen tamen retinebat, & Laconica dicebatur. Theophraſtus, Hiſt. Plant. lib. VII. cap. IV. Ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς θριδακίνης· γένη δὲ αὐτῆς ἐστιν ἄλλα τρία. τό, τε πλατύκαυλον, ἢ τὸ στρογγυλόκαυλον, ἢ τρίτον τὸ Λακωνικόν. *Pariter vero, & lactucae. Genera autem eius ſunt alia tria: laticaule, rotundicaule, & tertium Laconicum*. Plinius, lib. XIX. cap. VIII. *Lactucae Graeci tria fecere genera: unum, laticaulis; adeo ut holiola olitoria ex his factitari prodiderint: folium his paullo maius herbaceo, & anguſtiſſimum, ut alibi conſumto incremento: alterum, rotundicaulis: tertium, ſeſſile, quod Laconicum vocant*. Theophraſti locum, quem citavi, profert etiam Athenaeus, ubi de lactucis agit, lib. II. Denique etiam

CVCVMIS commemoratur: de quo idem Theophraſtus, libro citato, & eodem item capite. Τῇ δὲ σικύᾳ, (γένη) τρία. Λακωνικὸν, Σκυτάλιον, Βοιώτιον. τούτων δὲ, ὁ μὲν Λακωνικὸς, E ὑδρευόμενος κρείττων. *Cucumeris vero, (genera) tria: Laconicum, Scytalium, Boeotium. Ex his Laconicum, melius fit irrigatum*. Plinius, lib. XIX. cap. V. *Cucumerum Graeci tria genera fecere: Laconicum, Scytalicum (b), Boeoticum. Ex his tantum Laconicum aqua gaudere*. Meminit, & Athenaeus, lib. III.

CAP. XIV.

Potus paucus; & is tantum, quum ſitirent: idque ex Lycurgi lege. Erat vero ille ex lacte, Κιρρὸς *dictus. Theocriti locus illuſtratus. Vinum, multiplex:* Δένδις; *& e collibus quinque, ſeptimo a Sparta ſtadio. Etiam e Denthiadibus, Oenunte, Onoglis, atque Stathmis, prope Pitanen: tum Caryſto, ad Arcadiam. Alcman apud Athenaeum reſtitutus: Vinum etiam, quod Vlyſſes plantaviſſe memoratur. Coriſſpi locus emendatus. Aliud item, decoctum, & quarto demum anno potum. Neque propinare cuiquam uſitatum:*

[a] Ideſt Καμπύλη. *Salvinius*.

[b] Forte *Scytalium*. *Salvinius*.

Digitized by Google

quin, & ſuum unuſquiſque habebat calicem; e quo quantum ebibiſſet, puer rurſus adfundebat. Pocula, erant doliola: & haec lignea, aut fictilia: quibus tamen uſi tantum diebus feſtis, & in nuptiis filiarum, aut conviviis, ad victoriam celebrandum inſtitutis. Κώθων: *iſque qualis fuerit. Eius in militia uſus. Heniochi locus emendatus. Etiam* Ἐπιδειπνὶς *dictus: & Heſychius ſuper ea re correctus.* Λάκαινα. Σκαμβίς. *Patera, quam Iupiter Alcmenae dederat, quum, Amphitryoni ſimilis, rem cum ea habuiſſet.*

QVod illorum potum attinet, eo utebantur pauco. Indicat id Leotychidas, ſuo iſto apophthegmate, quod refertur a Plutarcho, inter cetera Laconica. Πυνθανομένου δέ τινος, διὰ τίνα αἰτίαν ὀλυγοποτοῦσιν οἱ Σπαρτιᾶται, ἔφη, ἵνα μὴ ἄλλοι ὑπὲρ ἡμῶν βουλεύωνται, ἀλλ' ἡμεῖς ὑπὲρ ἄλλων. *Interrogante autem quodam, quam ob cauſam parum biberent Spartani: ne de nobis alii conſultent, inquit, ſed nos de aliis.* Nec bibebant, niſi ad reſtinguendam ſitim, quum haec poſceret: idque ex Lycurgi lege. Xenophon, De rep. Laced. ubi de Lycurgi legibus illi ſermo. Ἔφηκεν, ὁπότε διψώη ἕκαστος, πίνειν. *Permiſit unicuique bibere, quum ſitiret.* Eſtque illud obſervare in his Dicaearchi verbis, ubi de phiditiis agit, apud Athenaeum lib. IV. Καὶ πιεῖν πάλιν ὅταν ᾖ θυμὸς, ἑκάστῳ κώθων παρακείμενός ἐστιν. *Ac rurſum quum bibere libet, cuique cothon eſt adpoſitus.* Confectus autem potus is ex lacte erat, Κίρρος dictus. Heſychius. Κίρρος, τόμα γάλακτος, Λάκωνες. *Cirrhus, potus e lacte, Lacones.* Itaque Lacon ille apud Theocritum, ex more gentis ſuae, Idyll. V.

Στασῶ δὲ κρητῆρα μέγαν λευκοῖο γάλακτος
Ταῖς Νύμφαις ——
Statuam vero cratera magnum albi lactis Nymphis. ——

Vtebantur quoque vino, cui nomen Δένθις erat. Idem Heſychius. Δένθις, οἶνος, Λάκωνες. *Denthis, vinum, Lacones.* Meminit quoque Athenaeus, cuius verba mox ſubiungam, lib. I. Ceteroquin vina habebant e quinque collibus, qui diſtabant ſtadiis a Sparta ſeptem: item Denthiadibus, munito loco circa Pitanen: etiam Oenunte, Onoglis, Stathmis, locis pariter haud procul Pitane ſitis: denique, etiam Caryſto, loco Arcadiae obiacente. Ecce verba Athenaei, quorum memini, in rem iſtam. Ἀλκμὰν δέ τυ ἄπυρον οἶνον, καὶ ἄνθος ὄσδοντα, φησὶ τὸν ἐκ πέντε λόφων. ὅς ἐστι τόπος, Σπάρτης ἀπέχων σταδίους ἑπτά. καὶ τὸν ἐκ Δενθιάδων, ἐρύματός τινος, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος, καὶ τὸν ἐξ Ὀνόγλων, καὶ Σταθμῶν. χωρία δὲ ταῦτα, τὰ καὶ πλησίον Πιτάνης, καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον Ἀρκαδίας. *Alcman memorat alicubi vinum apyrum, & flores olens, e collibus quinque: qui eſt locus, Sparta ſtadiis ſeptem diſtans. Etiam e Denthiadibus, loco quodam munito; & Oenunte, Onoglis, ac Stathmis: quae & ipſa loca ſunt vicina Pitanae: & e Caryſto, prope Arcadiam*[a]. Verſus autem Alcmanis, quos deinde illic profert, ſic emendo & conſtituo.

Οἶνον δ' Οἰνυντιάδᾳ,
Καρύστιον, ἢ Δένθιν,
Ὀνόγλιον, ἢ Σταθμίταν,
Vinum vero Oenuntiadem,
Caryſtium, aut Denthin,
Onoglium, aut Stathmiten.

Erant vero etiam vina, quorum vites olim Vlyſſes, quum nimirum Spartae ageret, & Penelopen ambiret, aut fortaſſe iam duxiſſet, plantaviſſe ferebatur. Meminit Corippus, De laudibus Iuſtini, lib. III.

Quaeque ferunt veteres maturo robore vites,
Quas manibus propriis Ithacus plantavit Vlyſſes,
Arce ſub Oebalia, Laertia limina ſervans.

Ita eum locum emendo: qui corrupte hodie editur, *Arce ſub Ibalia. Oebaliam* autem dixit Laconiam: quam ſic dictam a Veteribus, ſcilicet a rege Oebalo, norunt docti. Ac ſane *Arcem Oebaliam*, dicit Spartam, ſicut *Oebaliae turres* Virgilius, Georgic. lib. IV.

Namque ſub Oebaliae memini me turribus altis
Corycium vidiſſe ſenem. ——

Et haec quidem obiter, Corippi cauſa. Memorat Lacedaemoniorum vites, & Libanius, Orat. XIV. Ὀδυρομένων τὰς εἰσβολὰς, οὐκ ἐπὶ τὰς ἀμπέλους τῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλ' ἐπ' αὐτὸν τὸν οἶνον, καὶ τοὺς πίθους. *Deplorantium irruptiones, non in vites Lacedaemoniorum, ſed in ipſum vinum, ac dolia.* Porro vero etiam coquebant vinum, dum pars quinta periiſſet: idque demum anno quarto poſt bibebant. Democritus, Geoponic. lib. VII. cap. IV. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἕως τοσούτου εἰς τὸ πῦρ ἑῶσι τὸν οἶνον, ἕως ἂν τὸ πέμπτον μέρος ἀφεψηθῇ, καὶ μετὰ τέσσαρα ἔτη χρῶνται. *Lacedaemonii vero, tam diu vinum ſupra ignem relinquunt, dum pars quinta decoquatur, & poſt quadriennium eo utuntur.* Palladius lib. XI. tit. XIV. *Lacedaemonii vero eo uſque (iubent) decoquere, donec vini quinta pars pereat, & quarto anno uſibus miniſtrare.* Dixi autem, bibere non conſueviſſe, niſi quum urgeret ſitis: addo etiam, nec cuiquam praebibiſſe. Athenaeus, lib. X. Προπόσεις δὲ, τὰς γινομένας ἐν τοῖς συμποσίοις Λακεδαιμονίοις οὐκ ἦν ἔθος πιεῖν, οὐδὲ φιλοτησίας πρὸς ἀλλήλους ποιεῖσθαι. *Praebibere vero, quod fit in conviviis, Lacedaemoniis non eſt moris, nec benevolentiam eo inter ſe conciliare.* Critias, in Elegia quadam.

Καὶ τόδ' ἔθος Σπάρτῃ μελέτημά τε κείμηλόν ἐστι,
Πίνειν τὴν αὐτὴν οἰνοφόρον κύλικα.
Μηδ' ἀποδωρεῖσθαι προπόσεις, ὀνομαστὶ λέγοντα.
Hic mos Spartae, & inſtitutum, poſitum eſt,
Bibere ex eodem calice vino repleto:
Neque propinatum tradere, nominatim compellantem.

Et habebat ſuum ſibi quiſque calicem: e quo quantum ebibiſſet, tantum puer, qui adſtabat, refundebat. Idem Critias, De Rep. Laced. ubi varios bibendi modos refert, apud eumdem Athenaeum, lib. XI. Λακεδαιμόνιος δὲ, τὴν παρ' αὐτῷ ἕκαστος πίνει· ὁ δὲ παῖς οἰνοχοεῖ

[a] Hi quinque Colles vinum Laconibus ſubficientes, in memoriam revocant optimum vinum quinque Oppidorum in Liguria, & peſſimum quinque pariter Vicorum in Agro Florentino. Conſule *Redium* in *Adnotat. ad Dithyrambum.*

Digitized by Google

χοεῖ, ὅτου ἂν ἀποπίῃ. *Lacedaemonius vero, adpoſitum ſibi quiſque calicem bibit: puer vero rurſum infundit, quantum ex eo ebibiſſet.* Contrarium eſt, quod in citato verſu dicitur,

Πίνειν τὴν αὐτὴν οἰνοφόρον κύλικα.

Bibere ex eodem calice vino repleto.

Neque facile concilio, niſi in conviviis diverſis variatum fuerit. Poſtquam vero potum dixi, reſtat ut, & pocula commemoremus. Ea erant, doliola quaedam: & ex ligno, ut videtur, unde fere iſta fiunt. Ac fictilibus utebantur, ſed diebus tantum feſtis, nuptiiſque filiarum, & conviviis, ob victoriam celebratis. Et fictilibus bibiſſe, clare docet Athenaeus, lib. XI. Κεραμέοις ἀγγέοις ἐχρῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι. *Fictilibus poculis utebantur Lacedaemonii.* Plene, ac diſtincte Polemon, in Epiſtola ad Adaeum, & Antigonum, apud eumdem Athenaeum, libro citato. Ἐν Λακεδαίμονι δὲ, κατὰ τὰς ἑορτὰς, ἔν τε τοῖς ἐπινικίοις, καὶ τοῖς γάμοις τῶν παρθένων, πίνουσιν ἐκ κεραμέων ποτηρίων· ἐν δὲ ταῖς ἄλλοις συμποσίοις, καὶ φειδιτίοις, ἐν πιθάκναις. *Lacedaemone vero, diebus feſtis, & in conviviis ob victoriam inſtitutis, nuptiiſque item virginum, ex fictilibus poculis bibunt: in conviviis autem aliis, & phiditiis, e doliolis.* Inter pocula, Κόθων erat. Pollux, lib. VI. cap. XVI. Περσικὸν δὲ ἦν ἔκπωμα, ὡς κώθων Λακωνικόν. *Erat vero poculum Perſicum, ſicut cothon Laconicum.* Athenaeus lib. XI. Κώθων, Λακωνικὸν ποτήριον. *Cothon, Laconicum poculum.* Et quidem fictile. Scholiaſtes Ariſtophanis, Equitibus. Κώθων, εἶδος ἐκπώματος ὀστρακίνου. *Cothon, genus poculi teſtacei.* Vnicam autem anſam habebat. Heſychius. Κώθων, μόνωτον ποτήριον κεράμεον. *Cothon, poculum fictile, unicam anſam habens.* Scholiaſtes Ariſtophanis, Pace. Κώθωνα δὲ λέγει τὸν νῦν λεγόμενον κύστον, εἶδος ποτηρίου Λακωνικοῦ, μονώτου ὀστρακίνου. *Cothonem vero dicit, qui nunc cyſtbus adpellatur, genus poculi Laconici, anſam unicam habentis, & teſtacei.* De unica anſa, etiam teſtatur Suidas. Κώθων, εἶδος ποτηρίου Λακωνικοῦ, μονώτου. *Cothon, genus poculi Laconici, unicam habentis anſam.* Quod teſtacea autem fuerint, ſeu fictilia, idem poſtea teſtatur. Κώθωνες, εἴδη ποτηρίων, ἃ ἐλάμβανον οἱ στρατιῶται, ὀστράκινα. *Cothones, genera poculorum, quae accipiebant milites, teſtacea.* Vbi obſerva, milites ea accepiſſe. Et hoc eſt, quod poſtea dicit explicatius. Ἐπειδὴ μερισὸν ὕδωρ ἐλάμβανον οἱ ναῦται, κώθωνας εἶχον. *Quoniam nautae aquam diſtributam accipiebant, cothones habebant.* Quae commemorat etiam Scholiaſtes Comici, Equitibus. Κώθων, εἶδος ἐκπώματος ὀστρακίνου. ἢ εἶδος ποτηρίου Λακωνικοῦ, καὶ στρατηγικοῦ. ἐπειδὴ μερισὸν ὕδωρ ἐλάμβανον οἱ ναῦται, κώθωνας εἶχον. *Cothon, genus poculi teſtacei: ſive genus poculi Laconici, & militaris: quia aquam diſtributam nautae accipiebant, cothones habebant.* Cauſam exponit Critias, lib. De Rep. Lacedaemoniorum: cuius hoc fragmentum exſtat apud Athenaeum lib. XI. Κώθων, Λακωνικὸν ἔκπωμα, ἐπιτηδειότατον εἰς στρατείαν, καὶ εὐφορώτατον ἐν γυλίῳ. ἔδει δὲ ἕνεκα στρατιωτικὸν πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. πρώτων μὲν ὄν, τὸ μὴ λίαν κατάδηλον εἶναι τὸ πόμα· εἶτα ἄμβωνας ἔχων ὁ κώθων, ὑπολέπει τὸ ὑ καθαρὸν ἐν αὐτῷ. *Cothon, poculum Laconicum, aptiſſimum ad militiam, ac facillimum in caniſtris militaribus circumferri: & hoc ideo, quia quum militibus ſit ſaepenumero neceſſarium, aquam minime puram bibere, primum, potus quis ſit, minus manifeſtum fieri ſoleat: inde, quia latera habeat ſua cothon, id reſideat, quod in illo eſt impurum.* Ac Porphyrius, ex hoc ipſo Critiae loco, De Abſtin. lib. IV. Καὶ κώθων, ὥς φησι Κριτίας, Λακωνικὸς εὐδοκίμει μάλιστα πρὸς τὰς στρατείας. τὰ γὰρ ἀναγκαίως πινόμενα τῶν ὑδάτων, καὶ δυσωπῶντα τὴν ὄψιν, ἀπερύπλετο τῇ χρόᾳ. καὶ τῷ θολερῷ προκύπλοντος ἐντὸς, καὶ προσισχομένου τοῖς ἄμβωσι, καθαρώτερον ἐπλησίαζε τῷ στόματι τὸ πινόμενον. *Et cothon, ut Critias ait, Laconicus potiſſimum ad expeditiones commendabatur: nam, quae neceſſario bibebantur aquae, oculoſque offendebant, colore occultabantur: quodque turbidum illic inerat, quum lateribus impingeret, & retineretur intus, ori, id quod bibebatur, purius adpropinquabat.* Quae totidem verbis Plutarchus, in Lycurgo: quae tranſcripſit hic Porphyrius, uti alia praecedentia, nulla eius mentione. Dixi vero, anſam unicam habuiſſe; addo, etiam exiguam. Oſtendit Heniochus in Gorgonibus, apud Athenaeum, libro citato.

Πιεῖν τις ἐγχέάτω λαβὼν πυριγενῆ, κυκλοτερῆ.
Βραχύωτον, καὶ παχύστομον, κώθωνα, παῖδα Φάρυγγος.
Aliquis bibendum infundat, accipiens in igne genitum, rotundum,
Brevem anſam habentem, & os craßum, cothonem, filium gutturis.

Quo in loco ultima iſta, παῖδα Φάρυγγος, *filium gutturis*, merito ſubſpecta vitii habet magnus Caſaubonus, verum tamen non emendat: ego autem ſic reſtituendum cenſeo, παῖγμα φάρυγγος, *luſus, ſive delicias, gutturis.* Et adpoſite, quatenus, bibendo ex eo, quidam ſe inebriabant, Κωθωνίζειν id dicebant: & Ἀκρατοκώθωνες adpellabantur, qui id facerent. Idque docet mox ibidem idem ille Athenaeus. Obſerva autem etiam porro, in Heniochi iſtis verbis, formam eius ulteriorem; ac, rotundum, non quadratum, uti alia nonnulla, iſtud poculum fuiſſe, tum os craſſum habuiſſe: dicit enim κυκλοτερῆ & παχύστομον. Inſuper, videtur quoque collum incurvum habuiſſe: idque in *Feminis militantibus*, quod Comoediae nomen fecit, Theopompus ſat oſtendit.

——— ἐγὼ κώθωνος ἐκ στεψαύχενος
Πιοίμαν, τὸν τράχηλον ἀναπεκλασμένης (a).
——— *ego cothone ex incurvicervice*
Bibebam, collum reflexum habente.

Dicebatur alio nomine Ἐπιδειπνίς (b). Heſychius. Ἐπιδειπνὶς, Λακωνικὸς κώθων. *Epidipnis, Laconicus cothon.* Ita corrigo: ſiquidem hactenus perperam editur, Μακεδονικὸς κώθων. *Macedonicus cothon*: nam non Macedonicum fuiſſe id poculum, ſed Laconicum, ſatis iam, ſuperque, oſtenſum. Erat etiam poculum quoddam, λάκαινα dictum. Athenaeus, libro quar-

[a] Forte ἀνακεκλασμένης. *Salvinius.*

[b] Quaſi *Poſtcoenium poculum. Salvinius.*

Digitized by Google

quarto, aliquoties iam citato. Λάκαιναι, κυλίκων εἶδος. Οὕτω λεγόμενον, ἢ ἀπὸ τῆς κεράμου, ἢ ἀπὸ τοῦ σχήματος, ἐπιχωριάσαντος ἐκεῖ. *Lacaenae, calicum genus: ita dictum, vel a terra singulari, vel a figura, quae in ea regione usitata* (a). Deinde profert, & fragmentum Aristophanis, Convivantibus, quod reperitur libro etiam duodecimo. Et respexit Hesychius, etsi haud Auctorem nominet. Χῖον τὸν ἐκ λακαίνης, ἐκ κύλικος λακαίνης, οἶνον. *Chium ex lacaena, ex calice, quem lacaenam dicunt, vinum*. Meminit crateris Laconici Callixenus Rhodius, in descriptione pompae Ptolemaei Philadelphi, apud Athenaeum, lib. v. Προέκειτο δὲ αὐτῶν κρατὴρ Λακωνικὸς χρυσοῦς, μετρητῶν δεκαπέντε (b). *Propositus vero ipsis erat crater Laconicus aureus, quindecim metretas capiens*. Et mox iterum. Ἐχόμενα δὲ τούτων ἐπόμπευον οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες, κρατῆρας Λακωνικοὺς τέσσαρας. *Continuo post hos incedebant vasa aurea gestantes crateras Laconicos quatuor*. Erat etiam poculum quoddam, e quo potum calidum sumebant, eique nomen Σκαμβὶς datum. Idem Hesychius. Σκαμβὶς, θερμοποτὶς, Λάκωνες. *Scambis, poculi genus, e quo calidum bibebatur, Lacones*. Sed de poculis Laconum quando egi, non incommode huic capiti instar corollarii hic addi posse arbitrabar, adservatam apud eos illam pateram, quam Alcamenae Iupiter donasse dictus, quum in forma Amphitryonis rem cum ea habuisset. Tradit illud Athenaeus, ex Charone (c) Lampsaceno, lib. xi. Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς παρὰ Λακεδαιμονίοις φησὶν, ἔτι καὶ εἰς αὐτὸν δείκνυσθαι τὸ δέπας, τὸ δοθὲν Ἀλκμήνῃ ὑπὸ τοῦ Διὸς, ὅτε Ἀμφιτρύωνι ἐκάθη. *Charon vero Lampsacenus ait, etiam suo tempore apud Lacedaemonios ostendi pateram, quam Alcmenae dederat Iupiter, quum Amphitryonis formam induisset*.

CAP. XV.

Vestitus, pariter vilis, & brevis. Proverbio dictum, Λακωνικὸς χιτών. *Aristoteles quare eum reprehenderit. Talis erat, ut dignosci ex eo possent. Penula, ipsorum inventum, propter ludos. Vestis anno toto unica iuniorum, ab anno aetatis duodecimo: ideoque Comici Platonis iocus. Vestium genera.* Ἀνέντωνον. Λαμοφανές. *Vestes pellucidae: ac rubrae,* Πυτὰ *dictae. Clavi in iis,* Ἰωπάτερ. *Insignia in fimbriis.* Σαμέα.

VTI victus vilis erat, sic vestitus. Vide Cragium, libro III. tab. VI. cap. I. & II. Adeo quidem, ut proverbio, Λακωνικὸς χιτὼν, *Laconica tunica*, pro vili usurparetur. Hesychius. Λακωνικὸς χιτὼν, λεπτὴ ἐσθής. *Laconica tunica, tenuis vestis*. Sed simplicitatem istam, tamquam adrogantiae habentem speciem, reprehendit Aristoteles, Ethic. Nicom. lib. IV. cap. VII. Οἱ δὲ τὰ μικρὰ, καὶ τὰ φανερὰ, προστοιούμενοι, βαυκοπανοῦργοι λέγονται, καὶ εὐκαταφρόνητοί εἰσι. καὶ ἐνίοτε ἀλαζονεία φαίνεται, οἷον ἡ τῶν Λακώνων ἐσθής· καὶ γὰρ ἡ ὑπερβολὴ, καὶ ἡ λίαν ἔλλειψις, ἀλαζονική. *Qui autem parva, & manifesta, simulant, verbute gloriosi dicuntur, & contemnendi sunt: & aliquando arrogantia videtur, ut Lacedaemoniorum vestitus: nam excessus pariter, & defectus nimius, adrogantiae speciem habet*. Vbi Aspasius. Ἡ τῶν Λακώνων ἐσθὴς, διὰ τὴν σφόδρα εὐτέλειαν, προσποίησις ἐδόκει καὶ ἀλαζονεία τις εἶναι. *Lacedaemoniorum vestis, propter magnam vilitatem, simulatio, & adrogantia quaedam, esse videbatur*. Neque vilis tantum erat eorum vestis, sed, & brevis. Plato, de iis, qui Laconas imitabantur, in Protagora. Φιλογυμναζοῦσι, καὶ βραχείας ἀναβολὰς φοροῦσιν. *Amant exercitia, & breves amictus gestant*. Itaque dignosci etiam ex vestitu suo poterant. Est videre apud Pausaniam, in Achaicis. Αὐτίκα ἐτρέποντο ἐπὶ τοὺς Σπαρτιάτας, οἳ Κορίνθῳ ἔτυχον τότε ἐπιδεμοῦντες. συνήρπαζον δὲ πάντα τινὰ, καὶ ὃν Λακεδαιμόνιον σαφῶς ὄντα ἐπίσαντο καὶ ὅτῳ κυρᾷς ἢ ὑποδημάτων ἕνεκα, ἢ ἐπὶ τῇ ἐσθῆτι, ἢ κατ' ὄνομα, προσγένοιτο ὑπόνοια. *Confestim in Spartanos, qui Corinthi tunc agebant, impetum faciunt: ac corripiunt unumquemque, quem Lacedaemonium esse aut certo scirent, aut ex tonsura, calceisve, aut veste, aut nomine, subspicarentur*. Penulam primi excogitarunt, qua in ludis uterentur. Tertullianus, in Apologetico. *Nam, ne vel hieme voluptas impudica frigeret, primi Lacedaemonii penulam ludis excogitaverunt*. Vnica vero tantum veste per totum annum utebantur, ex Lycurgi instituto. Iustinus, de eo verba faciens, lib. III. *Iuvenibus non amplius una veste uti toto anno permisit*. Et observa: non id omnibus indistincte imperabat, sed iuvenibus, idque ab aetatis anno duodecimo. Ita nos Plutarchus docet, in Lycurgo. Γενόμενοι δὲ δωδεκαετεῖς, ἄνευ χιτῶνος ἤδη διετέλουν, ἓν ἱμάτιον εἰς τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνοντες. *Duodecennes autem facti, iam sine tunica agebant, unam vestem quotannis accipientes*. Xenophon id distincte dicit lib. De Rep. Laced. Ἐνόμιζεν, ἑνὶ ἱματίῳ δι' ἔτους ἐβίζεσθαι. *Statuit, ut ad unam vestem se per annum adsuefacerent*. Ea vestis, quod detrita tandem esset, post gestationem aliquam, laceraque, Τρίβων dicta, ut *Lacerna* apud Romanos, Plutarchus, in Agide, & Cleomene. Φεύγων τὴν μάζαν, καὶ τὸ τρίβωνα. *Fugiens mazam, & Lacernam*. Iterum ibidem. Ἐγκαλλωπίζεσθαι τῷ Τριβωνίῳ, καὶ δεῖπνα, καὶ λυτρὰ, καὶ διαίτας Λακωνικὰς ζητεῖν. *Lacernula se ostentare, & coenas, balnea, ac victum Laconicum, quaerere*. Et in Phocione, de Archibiade Laconista. Ἦν δέ τις Ἀρχιβιάδης, ἐπικαλούμενος Λακωνιστὴς, πώγωνάτε καθειμένος ὑπερφυῆ μεγέθει, καὶ τρίβωνα φορῶν ἀεί. *Erat vero Archibiades quidam, quem dicebant cognomento Laconistam, barbam promittens immensa magnitudine, & lacernam semper gestans*. Rursum, verba faciens de Alcibiade, lib. De discrim. ad. & am. Ἐν ᾧ Λακεδαίμονι, κηρύ-

[a] Sic nos *Maiolicam* dicimus a regione: Galli autem *Faventiam Faience*.

[b] Heinc facile intelligere est quid esset Crater, & quam capax. Metreta enim mensura est, nostro *Barili* non minor, si vera tradit *Lamius* in *Harmon. Evangel.* & *Beverinius De Ponder.* & *Mensur.* Heinc *Virgillus*.

Crateras magnos statuunt.

Ingens erat igitur vas vinarium ex quo vinum hauriebant, & infundebant in calices. Consule *Pitiscum* in *Lexico*.

[c] Charonte. *Salvinius*.

Digitized by Google

κηρθμῳ & ἐν χρῷ, ϗ τριβωνοφορῶν. *Lacedaemone vero, cute tenus raſo capillo, & lacerna indutus.* Demoſtenes, Orat. in Cononem. Οἱ μεθ' ἡμέραν μὲν ἐσκυθρωπάκασι, ϗ Λακωνίζειν φασὶ, ϗ τρίβωνας ἔχουσι. *Qui interdiu quidem vultum corrugant, & Laconice vivere ſe dicunt, ac lacernas geſtant.* Atque inde Ἑλκοτρίβων, *Lacernitrabus*, per irriſum dicitur Spartanus quidam, apud Comicum Platonem, in Legatis. Et fragmentum reperitur apud Aſpaſium, ad Ethic. Nicom. lib. IV. cap. VII. Ἡ τῶν Λακώνων ἐσθὴς, εὐτελὴς ἄγαν, ἰσορρέπει Ξενοφῶντι, διὰ ταῦτα ϗ σκώπτουσιν αὐτὸς οἱ κωμῳδοποιοί· ὡς Πλάτων, Πρέσβεσι.

Χαίροις, οἶμαι, μεταπετεύσας, αὐτὸν διακλιμακίζεσθαι.

Τὸν ὑπηνόβιον, Σπαρτιοχαίτῃ, ῥυπακόνδυλον, ἑλκοτρίβωνα.

Τοῦτο γὰρ Λάκωνες ἐτοίμην, ἐγκράτειάν τινα, ϗ καρτερίαν ἐπαγγελλόμενοι. *Laconum veſtis, admodum vilis, Xenophonti memoratur: qua de cauſa, & Comici perſtringunt eos: uti Plato, in Legatis.*

Gaudes, puto, quod, tranſpoſitis calculis, ipſum ſubplantaveris,

Barbatum, Sparticomum, ſordidimanum, lacernitrabium.

Hoc enim Lacedaemonii faciebant, temperantiam quandam, ac tolerantiam, profitentes. Treſantum (a), quos vocabant, lacernae, ignominiae cauſa, erant colore tinctae, & pannoſae. Plutarchus, in Ageſilao, ubi variam eorum poenam refert, etiam hanc nobis memorat. Τρίβωνάς τε προσερραμμένους χρώματος βαπτῷ φορεῖσι· *Lacernas etiam pannoſas colore tinctas geſtant.* Erat illis veſtis quaedam, quae Ἀνέντονον dicebatur. Heſychius. Ἀνέντονον, ἱμάτιον, Λάκωνες. *Anentonum, veſtis, Lacones.* Etiam altera, quae Δαμοφανὲς nuncupata, quod pellucida nempe eſſet. Idem Heſychius. Δαμοφανὲς [b], τὸ ἱμάτιον, οἱ Λάκωνες. *Damophanes, veſtis, Lacones.* Certe pellucidae Laconum veſtes, etiam Chryſoſtomo commemorantur in Eſaiae cap. III. Καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ τὰ περιπόρφυρα, ϗ τὰ μεσοπόρφυρα, ϗ τὰ ἐπιβλήματα κατὰ τὴν οἰκίαν, καὶ τὰ διαφανῆ Λακωνικά. *Et inaures, & praetextas purpura veſtes, purpuraque intertextas, & exteriores, quae domi geſtantur, & pellucidas Laconicas.* Erant etiam veſtes rubrae, Πυτὰ dictae, Heſychius. Πυτὰ, Λάκωνες τὰ ἐρυθρὰ ἱμάτια. *Pyta, Lacones rubras veſtes.* In bello, veſtibus utebantur purpureis: de quibus Cragius, lib. III. tab. VI. cap. VI. Clavi veſtium, Ἰωπάτερ adpellati. Heſychius. Ἰωπάτερ, τὰ ἐν τοῖς ἱματίοις σημεῖα, Λάκωνες· *Iopater, clavi in veſtibus, Lacones.* Inſignia item, quae in fimbriis, Σάμεα dicebant. Heſychius rurſum. Σάμεα (c) τὰ ἐν ταῖς ὥραις τῶν ἱματίων παράσημα, Λάκωνες· *Samea, inſignia, quae in fimbriis veſtium, Lacones.*

[a] Τρισάντων, *trementium, timidorum.* Salvinius.
[b] Forte Διαφανὲς. Salvinius.
[c] Quaſi σημεῖα. Salvinius.

CAP. XVI.

Barba, prolixa: & coma; ex quo noſci etiam poterant: niſi tamen, quod tonderi in ſuperiori labro barba ſolita, ephoris praecipientibus, quum inirent magiſtratum: in Treſantibus, quos vocabant, ſemiraſa, ac ſemipromiſſa. Comam vero alere, quando inſtituerint: quamquam tamen, & radendi quidam morem retinuerint: quod, & in virginibus factum, matrimonium inituris. Lucianus illuſtratus.

POſt membrorum ceterorum veſtimenta, barba etiam, faciei quaſi veſtis, eſt dicenda: quam prolixam valde habebant. Obſervare iſtud licet apud Plutarchum, in Phocione, ubi de Archibiade agit, in citatis ante verbis. Ἦν δέ τις Ἀρχιβιάδης, ἐπικαλούμενος Λακωνιστὴς, πώγωνά τε καθειμένος ὑπερφυῆ μεγέθει. *Erat vero Archibiades quidam, quem dicebant cognomento Laconiſtam, barbam promittens immenſa magnitudine.* Et Laconis apophthegma eo facit, quod commemorat Plutarchus, in Apophthegm. Lac. Λάκων ἐρωτηθὲς, δι' ἣν αἰτίαν τὰς τῶ πώγωνος τρίχας ἐπὶ πολὺ κομώσας ἔχει, εἶπεν, ἵνα, βλέπων τὰς πολιὰς, μηδὲν ἀνάξιον αὐτῶν πράττω. *Laco interrogatus, cur prolixam haberet barbam, ut, reſpondit, canos videns, nil indignum ipſis faciam.* Idem ex Nicandri iſto, apud eumdem. Πυθομένῳ δέ τινος, διὰ τί οἱ Σπαρτιᾶται κομῶσι, καὶ πωγωνοτροφοῦσιν· ὅτι, ἔφη, πάντων κάλλιστος, καὶ ἀδαπανώτατος ἀνδρὶ ὁ ἴδιος, κόσμος. *Interrogante quodam, quare Spartani comam, atque barbam, alerent; quia, inquit, pulcerrimus, minimoque ſumtu conſtans, viro eſt ornatus proprius.* Ita tamen barbam alebant, ut ab ephoris quotannis, magiſtratum ineuntibus, non mentum quidem univerſum, quod vir eruditus tradit, ſed ſuperius tantum labrum, attondere iuberentur. Clarum ex Plutarcho, in Agide. Προεκήρυττον οἱ ἔφοροι τοῖς πολίταις, εἰς τὴν ἀρχὴν εἰσιόντες ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ, κείρεσθαι τὸν μύσακα, ϗ προσέχειν τοῖς νόμοις, ἵνα μὴ χαλεποὶ ὦσιν αὐτοῖς. *Per praeconem civibus denuntiari iubebant ephori, magiſtratum ineuntes, ut ſuperius labrum tonderent, legibuſque animum adverterent, ne ipſis graves fierent.* Iterum, lib. De ſera num. vind. Ἐν Λακεδαίμονι κηρύττουσιν οἱ ἔφοροι, παριόντες εὐθὺς τὴν ἀρχὴν, μὴ τρέφειν μύσακα. *Lacedaemone denuntiant ephori, ſimul ac magiſtratum ineunt, ne quis labri ſuperioris barbam alat.* Quia vero ceteram prolixam gererent, hinc dicterio perſtingitur Laco quidam; & Ὑπωβίου, tamquam in barba ſua vivens, a Platone Comico dicitur, in Legatis, verſu antea citato. Treſantes, quos vocabant, inter cetera ignominiae genera, etiam eo notabantur, ut promiſſam partim barbam, partim tonſam geſtarent. Plutarchus in Ageſilao, ubi de illorum poena, Ξυρῶνται μέρος τῆς ὑπήνης, μέρος δὲ τρέφουσι. *Barbae partem radunt, partem alunt.*

Ὑπωβίου, Σπαρτιοχαίτῃ. ——

Vbi, quod adpellat idem Σπαρτιοχαίτῃ, *Spartico-*

Digitized by Google

ticomum, etiam de coma monet, quam similiter alebant: adeo quidem, ut dignosci ex ea possent. Ecce in Pausaniae verbis, quae citavi capite superiori. Καὶ ὃν Λακεδαιμόνιον σαφῶς ὄντα ἠπίσαντο, καὶ ὅτῳ κυρᾶς, ἢ ὑποδημάτων ἕνεκα, προσγένοιτο ὑπόνοια. *Quemcumque certo scirent esse Lacedaemonium, aut ex tonsura, calceisve, subspicarentur*. Et apud Strabonem, ubi de Phalantho agit, impetum in Lacedaemonios facturo, lib. VI. Γνώριμοι δ' ἦσαν ἀπὸ τῆς κόμης οἱ τοῦ δήμου. *Nam e coma poterant cognosci cives*. Et id facere inceperunt, quum florerent laude bellica. Apollonius Tyaneus, in Orat. ad Domitianum Imp. apud Philostratum lib. VIII. cap. III. Τὸ γὰρ κομᾶν, ἐκ Λακεδαιμονίων ἦκεν· κατὰ χρόνους ἐπιτηδευθὲν αὐτοῖς, ἐς ὃ μαχιμώτατα τὰ αὐτῶν εἶχεν. *Nam comam alere, a Lacedaemoniis ortum est: iis temporibus institutum, quum bellicosissimi haberentur*. Herodotus ipsum tempus notat, quo ex lege illud facere instituerunt: nempe bello cum Argivis Thyrearum causa coepto. Verba ista, libro I. Ἀργεῖοι μὲν νῦν ὑπὸ τούτου, χρόνου, κατακέμψαι τὰς κεφαλὰς, πρότερον ἐπάναγκες κομῶντες, ἐποιήσαντο νόμον τε καὶ κατάρην, μὴ πρότερον θρέψειν κόμην Ἀργέων μηδένα, μηδὲ τὰς γυναῖκας σφι χρυσοφορήσειν, πρὶν ἂν Θυρέας ἀνασώσωνται. Λακεδαιμόνιοι δὲ, τἀναντία τούτου ἔθεντο νόμον, (οἱ γὰρ κομῶντες πρὸ τούτου), ἀπὸ τούτου κομᾶν. *Quo ex tempore Argivi, tonsis capillis, quum antea necessario comati essent, legem condiderunt, ac se devoverunt, ne prius comam Argivorum quisquam aleret, neve feminae aurum ferrent, quam Thyreas recepissent. Lacedaemonii vero, contrariam tulere legem: nempe ut deinceps ipsi comam alerent, ante illud non comati*. Alii dicunt, quum Bacchiadae Corintho Lacedaemonem profugissent, speciemque sordidam capillis tonsis, prae se ferrent, comam in honore habere Lacedaemonios coepisse. Sed utrumque falsum esse, & ab ipso adeo Lycurgo illud institutum, docet Plutarchus, in principio Lysandri. Οὐ γὰρ, ὡς ἔνιοί φασιν, Ἀργείων, μετὰ τὴν μεγάλην ἧτταν, ἐπὶ πένθει καρέντων, οἱ Σπαρτιᾶται πρὸς τὸ ἀντίπαλον αὐτοὶ τὰς κόμας, ἀγαλλόμενοι τοῖς πεπραγμένοις, ἀνῆκαν. ὐδὲ Βακχιαδῶν, τῶν ἐκ Κορίνθου φυγόντων εἰς Λακεδαίμονα, ταπεινῶν, καὶ ἀμόρφων, διὰ τὸ κείρασθαι τὰς κεφαλὰς, φανέντων, εἰς ζῆλον αὐτοὶ τῶ κομᾶν ἦλθον ἀλλὰ καὶ τοῦτο Λυκούργειόν ἐστι. καί φασιν, εἰπεῖν αὐτὸν, ὡς ἡ κόμη τοὺς μὲν καλοὺς, εὐπρεπεστέρους ὁρᾶσθαι ποιεῖ, τοὺς δὲ αἰσχροὺς, φοβερωτέρους. *Neque enim, ut nonnulli volunt, tonsis post magnam cladem Argivis, quam acceperant, Spartani comam ex adverso, rebus gestis elati, submisere: nec, quum Bacchiadae, qui Corintho Lacedaemonem profugerunt, sordidam, & foedam speciem, tonsis capillis, prae se ferrent, comam alere contenderunt. Sed Lycurgi est, & illud institutum: quem dixisse aiunt, formosos comam adspectu magis decoros reddere; ac deformes si qui essent, terribiliores multo*. Et hoc libertatis signum censebatur. Aristoteles, Rhet. lib. I. cap. IX. Ἐν Λακεδαίμονι κομᾶν, καλόν. ἐλευθερίας γὰρ σημεῖον. ὃ γάρ ἐστι κομῶντα ῥᾴδιον μὴδὲν ποιεῖν θητικόν. *Lacedaemone comam alere pulcrum est: nam id libertatis signum: neque enim facile comatus quisquam opus homine mercenario dignum facit*. Ad quem locum Scholiastes. Ἐν Λακεδαίμονι τὸ κομᾶν, σημεῖον ἐλευθερίας καὶ εὐγενείας. *Lacedaemone, comam alere, signum est libertatis, & nobilitatis*. Non est tamen dubitandum, quin radendi morem antiquum quidam etiam retinuerint. Ac Plutarchus Alcibiadem, Lacedaemone exsulantem, & ad mores se Laconicos sedulo adcommodantem, inter alia, dicit quoque ad cutem rasum, istis verbis, lib. De discr. ad. & am. Ὧν ὁ μέγιστος Ἀλκιβιάδης· Ἀθήνησι μὲν σκώπτων, καὶ ἱπποτροφῶν, καὶ μετὰ εὐτραπελίας ζῶν, καὶ χάριτος· ἐν δὲ Λακεδαίμονι, κειρόμενος ἐν χρῷ, καὶ τριβωνοφορῶν, καὶ ψυχρολουόμενος. *Quorum maximus Alcibiades: Athenis quidem falsa dicta iaciendo, equos alendo, ac vitam facetam, & gratiosam, agendo: Lacedaemone vero, comam radens, lacernam gestans, & frigida lavans*. Lucianus, in Fugitivis. Εἴ τινας τρεῖς γόητας ἅμα εἴδετε, καὶ γυναῖκα, ἐν χρῷ κεκαρμένῳ, εἰς τὸ Λακωνικόν. *Nam tres aliquos simul praestigiatores vidistis, & mulierem, ad cutem usque rasam, more Laconico*. Vbi observa, etiam mulierem rasam, in Laconicum modum, dici: quo respexit ad Laconum eum morem, quo, & virgines, matrimonium inturae, ut amiculo virili a pronuba induebantur: ita quoque ad cutem usque, sicut viri, radebantur. Plutarchus docet, in Lycurgo. Τὴν δὲ ἁρπαθεῖσαν ἡ νυμφεύτρια καλυμένη παραλαβοῦσα, τὴν μὲν κεφαλὴν ἐν χρῷ περιέκειρεν, ἱματίῳ δὲ ἀνδρείῳ καὶ ὑποδήμασιν, ἐνσκευάσασα, κατέκλινεν ἐπὶ στιβάδα. *Raptam pronuba, quam vocabant, adducens, caput quidem eius cute circumtondebat, inde tunica virili calceisque, indutam, in toro collocabat*. Ac radendi quidem labri superioris, ut huc redeam, diu morem, uti quoque vestem tenuem, servare: sed, in luxum postea versis, laevigare etiam femora, & induere vestes molles, annulosque in digitis gestare multos, & Ionicis uti calceis, inceperunt. Hoc perstringit Apollonius Tyaneus, in Epistola quadam ad Lacedaemonios. Ἄνδρας ὑμῶν ἑθεασάμην μὴ ἔχοντας· τοὺς μηροὺς, καὶ τὰ σκέλη, λείους τε καὶ λευκούς· μαλακὰς χλαινίδας ἠμφιεσμένους· ὑποδεδημένους ὑπόδημα τὸ Ἰωνικόν. ἐκ ἐπέγνων ἔν τε λεγομένους πρέσβεις. ἡ δὲ ἐπιστολὴ Λακεδαιμονίους ἔφασκε. *Viros vestros vidi, superioris labri barbam non habentes; femoribus, cruribusque, laevibus, & candidis: vestibus indutos mollibus, ac tenuibus: annulos multos, atque pulcros, digitis circumpositos; & calceamenta Ionica gestantes: non agnovi legatos, quales esse dicebantur: sed epistola illos vestra Lacedaemonios dicebat*. Meminit illius rei etiam Philostratus, lib. IV. cap. IX. Plura autem in rem istam, vide apud Cragium, lib. III. tab. VI. cap. IV.

CAP.

Digitized by Google

CAP. XVII.

Pileus, iſque denſus: &, in bello, galeae inſtar. Dion Chryſoſtomus emendatus. Dioſcuri etiam efficti pileati, & Vlyſſes: atque illud qua de cauſa. Helotae, & Partheniae, pilei loco galerum geſtabant, e canis fluvialis pelle. Erat autem pileus Laconibus peculiaris, ut dignoſci inde poſſent: veluti dimidiati ovi teſta, idque unde. Aures conciſae, & loris circumvolutae.

CApita tegebant pileo. Id videre eſt apud Dionem Chryſoſtomum. Orat. LXXI. Ἔνθα γὰρ ἐίοτε βλέπουσιν ἀνθρώπους, τοὺς μέν τινας πίλους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἔχοντας, ὡς νῦν τῶν Θρακῶν τῶν γετῶν λεγομένων, πρότερον δὲ Λακεδαιμόνιοι. *Hic interdum vident homines quoſdam, pileos in capitibus habentes, ut nunc Thracum quidam, ut dicuntur, antea autem Lacedaemonii.* Sed is locus per occaſionem hanc emendandus, ac ſcribendum, Τῶν Γετῶν λεγομένων, *qui Getae adpellantur*. Nam id dicere vult Orator; quoſdam e Thracibus, qui adpellabantur Getae, non omnes univerſim Thraces, pileos geſtaſſe. Getas autem in Thraciae parte clare Stephanus commemorat, in Γέται. Et hoc obiter: ac revertor ad Lacones. Quos fuiſſe pileatos, etiam Erotianus nobis teſtis, in Lexico Hippocrateo. Πῖλοι καλοῦνται παρὰ Λάκωσι τὰ σκεπάσματα, σκιᾶς χάριν πεποιημένα. *Pilei vocantur apud Lacedaemonios tegumenta, umbrae cauſa facti*. Ac peculiaris illic pileus erat. Strabo lib. VI. Ἐπεβουλεύοντο τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ συνέθεντο ἄραι σύστημον ἐν τῇ ἀγορᾷ πῖλον Λακωνικόν. *Inſidias struebant Lacedaemoniis, ſic re compoſita, uti ſignum in foro tollerent pileum Laconicum*. Quin prae ceteris laudabatur. Pollux, lib. I. cap. X. ſect. XIII. Εὐδόκιμα δ', Θώραξ Ἀττικουργὴς, κράνος Βοιωτουργὲς, πῖλος, καὶ ἐγχειρίδιον, Λακωνικά. *Laudatur vero, lorica Attica, galea Boeotica, pileus, & pugio, Laconici*. Vbi obſerva, inter arma recenſeri: & ſic certe habebatur a Laconibus, qui in bello utebantur, inſtar galeae. Dico, in militia uſos, loco galeae: indicatque id Thucydides, lib. IV. Τότε ἔργον ἐνταῦθα χαλεπὸν τοῖς Λακεδαιμονίοις κατέστη, ἅτε γὰρ οἱ πῖλοι ἔξεγον τὰ τοξεύματα. *Tunc res moleſta Lacedaemoniis accidit: neque enim pilei ſui a ſagittis protegebant*. Deſcribit vero Lacedaemoniorum cum Athenienſibus pugnam. Clare Feſtus. *Lacones erant, quibus pileatis pugnare mos eſt*. Et pileos Dioſcurorum Lycophron dicit

——— ῥῦμα φονίου δορός.

——— *munimentum contra letalem haſtam*.

Ecce vero, etiam Dioſcuri efficti olim pileati, quia Lacedaemonii erant. Feſtus. *Pilea Caſtori, & Polluci, dederunt, quia Lacones erant*. Et teſtatur idem Philo, de Virt. Ὥσπερ ἐν θεάτρῳ σκευὴν ἄλλοτε ἀλλοίαν ἐλάμβανε· ποτὲ μὲν λεοντῆν, καὶ ῥόπαλον, ἀμφότερα ἐπίχρυσα, διακοσμέμενος εἰς Ἡρακλέα. *Interdum vero alias alium cultum ſumebat: modo pellem leoninam, atque clavam, utramque auratam, Herculis habitu; modo pileum in capite, quoties Dioſcuros ageret*. Inde Pileati fratres adpellantur a Catullo, epigramm. XXXVIII.

Salax taberna, voſque contubernales,
A pileatis nova fratribus pila.

Et ſupra pileos, ſtellae effictae [a]. Sextus Empiricus, ubi de illis, adverſus Mathem. lib. VIII. Πίλους τ' ἐπιτιθέασιν αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τούτοις ἀστέρας, αἰνισσόμενοι τὴν τῶν ἡμισφαιρίων καλασκευήν. *Pileoſque iis imponunt, & ſuper eos ſtellas: tacite innuentes hemiſphaeriorum conſtitutionem*. Apuleius caſſides dicit; quia pileis, uti dixi, pro iiſdem utebantur, Mileſ. X. *Singulas virgines, quae deae putabantur ſui obibant comites: Iunonem quidem, Caſtor, & Pollux: quorum capita caſſides aeratae, ſtellarum apicibus inſignes, contegebant*. Latinus Pacatus, in Panegirico Theodoſii: *Olim ſeveri credidere maiores, Caſtoras geminos, albentibus equis, & ſtellatis apicibus, inſignes, pulverem cruoremque Theſſalicum aquis Tiberis abluentes, & nuntiaſſe victoriam, & imputaſſe militiam*. Quod pileati Dioſcuri, eo pertinet etiam Pauſaniae locus, in Laconicis. Καὶ ἐπ' αὐτῇ (τῇ ἄκρᾳ) χαλκοῖ ποδιαίων ἑστήκασιν οὐ μείζονες, πίλους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντες· οὐκ οἶδα, ἢ Διοσκούρους σφᾶς, ἢ Κορύβαντας, νομίζουσι. *Et in eo (promontorio) aenei ſtant, nihilo pedalibus maiores, pileati: haud ſcio, an Dioſcuros illos eſſe, an Corybantas, arbitrentur*. Et occurrit in Meſſenicis alius in hanc rem locus, quem exſcribere ſupersedeo. Praeter hos, Vlyſſes etiam pileatus pingebatur: quod nimirum, propter coniugem Penelopen, quae Lacaena, ut eſt diſcere a Pauſania, in Laconicis, ac Plutarcho, in Quaeſtionibus Graecanicis, Lacedaemoniis inſertus, ac Laconica civitate itidem donatus eſſe cenſeretur. Soranus, in Vita Hippocratis. Ἐν δὲ ταῖς πολλαῖς εἰκόσιν, ἐσκεπασμένος τὴν κεφαλὴν γράφεται· ὡς μέν τινες λέγουσιν, ἐν πίλῳ, ὃ παράσημον εὐγλωσσίας, καθάπερ Ὀδυσσεύς. *In multis autem imaginibus, capite velato pingitur: ut nonnulli quidem dicunt, pileatus, ut Vlyſſes, quod nobilitatis eſt inſigne*. Servi vero, quos Helotas adpellabant, pileo non utebantur, qui ex lana confiebat, ſed galero, e canis fluvialis pelle, quae antiquis capitis tegumentum erat, & Κυνέη ea ex re, ſive Κυσῆ, dicebatur: uti docet nos Euſtathius, ad Iliad. γ'. De Helotis indicat Myron, Meſſenicorum ſecundo: cuius hoc fragmentum exſtat apud Athenaeum, lib. XIV. Τοῖς δὲ Εἵλωσι πᾶν ὑβριστικὸν ἔργον (οἱ Λακεδαιμόνιοι) ἐπιτάττουσι, πρὸς πᾶσαν ἄγον ἀτιμίαν. κυνῆν τε γὰρ ἕκαστον φορεῖν, ἐπάναγκες ὥρισαν. *Helotibus vero omne contumelioſum opus (Lacedaemonii) mandant, quodque ad ignominiam quamcumque ducat. Etenim galerum ferre unumquemque, neceſſarium conſtituerunt*. Eodem modo etiam ſpurii, quos Parthenias adpellabant, obſerva-

[a] Pileati Caſtores paſſim occurrunt in antiquis monumentis, & ſtellis ſupra pileos effictis, & praecipue in nummis, quorum nonnullus in IV. Muſei Florentini Volumine exhibebitur; noſque etiam alicuius ſpecimen dabimus.

Digitized by Google

re licet apud Strabonem, ubi illi de iis sermo, & Phalantho, eorum duce lib. VI. Συνέκειτο μὲν δὴ, τοῖς Γ'ακινθίοις, ἐν τῷ Α'μυκλαίῳ συντελουμένου τοῦ ἀγῶνος, ἡνίκα τὴν κυνῆν περιθῇ ὁ Φάλανθος, ποιεῖσθαι τὴν ἐπίθεσιν. *Compositum quidem fuit, ut Hyacinthiis, dum in fano Amyclaeo ludi peragerentur, quum galerum Phalanthus imponeret, impressionem faceret.* Et mox. Ε'ξαγγειλάντων δέ τινων λάθρα τὰ συγκείμενα τῶν περὶ Φάλανθον, καὶ τοῦ ἀγῶνος ἐνεστῶτος, προσελθὼν ὁ κῆρυξ εἶπε, μὴ ἂν περιθεῖ κυνῆν Φάλανθον. *Sed quum quidam factionis Phalantheae clam propositum indicassent; quum certamen iam instaret, prodiens praeco edicit, ne Phalanthus capiti galerum imponeret.* Confundit autem pileum ingenuorum cum galero spuriorum, & servorum, AEneas in Poliorcetico, illud ipsum factum memorans, cap. XI. Ο'μότροπον δέ τι τοῦτο, καὶ παλαιὸν, ἐν Λακεδαίμονι γενέσθαι. μνησθείσης γὰρ ἐπιβουλῆς τοῖς ἄρχουσιν, ὅτι, ὅταν ὁ πῖλος ἄρθῃ, ἐπιθήσονται, ἔπαυσαν τοὺς ἐγχειροῦντας ἐπιθέσθαι, κήρυγμα ἀναγείλαντες, τοὺς τὸν πῖλον μέλλοντας ἆραι, μὴ ἆραι. *Simile vero quid, & antiquum, Lacedaemone evenisse: nam, quum indicata esset magistratui coniuratio, & quod, pileo sublato, impressio futura esset, quum denuntiasset illis per praeconem, sublaturi pileum ne eum tollerent, coniuratos inhibuit.* Eodem modo Polyaenus, in secundo ephororum strategematae, lib. II. Sed ut de Laconico pileo dicam plenius, siquidem is peculiaris plane fuit, sic ut etiam dignosci, quod ostendi, inde possent; qualis fuerit, est omnino explicandum. Nullum autem dubium censeo, quin eiusmodi certe essent, quales ipsi Dioscuris, civibus suis, imponebant: scilicet, dimidiati ovi instar; quod ex ovo, ut ferebant, ii nati. Tales autem pileos Dioscurorum exstitisse, ex Lycophrone manifestum. Ita enim, de his loquens ille, ait.

Ω'ν ὀστράκου τρόβιλος ἐτετμημένος
Κόρσῃ σκεπάσει (a), ῥῦμα (b) φονίου δορός
Quorum ovalis testae vertex occisus
Caput teget, munimentum contra letalem hastam.

Ad quem locum Isaacius Tzetzes. Ε'ρρέθη τάλαι, ὅπως ὁ Ζεὺς, λύκνῳ ὁμοιωθεὶς, ἐξ ὠοῦ, ὡς λεγουσι, τούτους γεννᾷ· ὧν ἑκάτερος τῷ ἡμίσει τοῦ ὀστράκου τῷ ὠοῦ περικεφαλαίᾳ ἐχρῆτο. *Olim dictum est, quomodo Iupiter, cycni forma adsumta, ex ovo, ut nugantur, eos genuerit: quorum uterque galea dimidiati ovi testam referente utebatur* (c). Vt autem capita tegebant pileis, ita aures concidebant, ac circumvoluebant loris. Plato indicat, in Protagora. Νῦν δὲ, ἀποκρυψάμενοι ἐκεῖνο, ἐξηπατήκασι τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι Λακωνίζοντας. καὶ οἱ μὲν, ὥτά τε κατάγνυνται, μιμούμενοι αὐτοὺς, καὶ ἱμάντας περιειλίττονται, καὶ φιλογυμναστοῦσι, καὶ βραχείας ἀναβολὰς φοροῦσιν· ὡς δὴ τούτοις κρατοῦντας τῶν Ε'λλήνων τοὺς Λακεδαιμονίους. *Nunc vero, hoc occultantes, eos circumvenerunt, qui in urbibus mores Laconicos imitantur: & hi quidem, aures sibi concidunt, ad illorum imitationem, & lora circumvolvunt, & exercitationes amant, & amictus breves gestant, ceu nimirum illis rebus Lacedaemonii ceteros Graecos antecellant.*

CAP. XVIII.

Calceorum varia genera. Λακωνικαί: *qui viris proprii, & colore rubro, erant. Dignosci ex his soliti Lacedaemonii.* A'ρπίδες. Α'πλαί, Α'μυκλαίδες. *Hesychii locus emendatus. Calcei pretiosiores. Empedoclis, ex aere facti. Auctor anonymus apud Suidam restitutus. Calcei, ephebis proprii,* Ε'ννήϊσκλοι *adpellati. Postea, invalescente apud ipsos quoque luxu, Ionicis coeperunt uti.*

DIxi pileum, proprium capitis vestimentum: nunc & calceos, qui sunt pedum, explicabo. Erant vero, & hi Lacedaemoniis proprii: itaque Λακωνικαὶ simpliciter adpellabantur. Stephanus, in Λακεδαίμων. Καὶ Λακωνικὴ, τὸ θηλυκὸν, εἶδος ὑποδήματος. *Et Laconica, femininum, genus calcei.* Et ex eo quoque Eustathius, ad Iliad. β'. Ε"στι δὲ καὶ κλεὶς Λακωνικὴ, καινοτέρα τις. καὶ εἶδος δὲ ὑποδήματος. *Est autem etiam clavis Laconica, magis nova quaedam: immo vero, etiam genus calcei.* Scholiastes Aristophanis, ad Concionatrices. Λακωνικὰς, εἴδους ὑποδήματος. *Laconicas, genus calceamenti.* Ac virorum proprium fuisse, docet Suidas. Λακωνικαὶ, ἀνδρεῖα ὑποδήματα. *Laconicae, viriles calcei.* Itaque Bdelycleon ait ad Philocleontem, apud Aristophanem, Vespis.

Ταδὶ δ' ἀνύσας ὑπόδυθι τὰς Λακωνικάς,
Et has, quum feceris (d), *indue Laconicas.*

Et inter indumenta virilia refert mulier Praxagora, apud Comicum eumdem, in Concion.

Λακωνικὰς γὰρ ἔχετε, καὶ βακτηρίας.
Καὶ ἱμάτια τ' ἀνδρεῖα. ——
Laconicas enim habetis, & baculos,
Et indumenta virilia. ——

Erant vero colore rubro. Pollux, varia calceorum genera recensens, lib. VII. cap. XXII. Αἱ δὲ Λακωνικαὶ, τὸ μὲν χρῶμα ἐρυθραί. Τὄνομα δὲ, δηλοῖ τὸν τῆς εὑρήσεως τόπον. *Laconicae vero, colore quidem rubrae erant: nomen autem, locum inventionis indicat.* Verum Lysias, qui tyrannidem adfectabat, albis iis utebatur. Athenaeus, de eo verba faciens lib. V. Τ'ροδόμῳ λευκὰς Λακωνικάς. *Indutus calceis Laconicis albis.* Sed & forma ut peculiaris fuerit, est necesse: itaque Lacedaemonios etiam ex illis noscì potuisse, auctor nobis est Pausanias, in Achaicis. Ο"ν Λακεδαιμόνιον σαφῶς ὄντα ἠπίσαντο, καὶ ὅτῳ ὑποδημάτων ἔνεκα προσγένοιτο ὑπόνοια. *Quemcumque Lacedaemonium vel certo esse cognovissent, vel ex calceis subspicarentur.* Sed & genera diversa: & A'ρπίδες quidam dicti. Hesychius. A'ρπίδες, κρηπίδες, ἢ ὑποδήματα, Λάκωνες. *Arpides, crepidae, aut cal-*

[a] Τὸ σκεπάσει anapaestus in secunda sede, nisi legas σκεπάσσει. *Salvinius.*
[b] Lege ῥυμα. *Salvinius.*
[c] Concubitus Iovis sub Cycni forma cum Leda vetusta monumenta supersunt, egregia simulacra marmorea, cum Florentiae in Gaza Medicea, ut etiam ex III. Musei Florentini Volumine cognoscere est, tum Venetiis in Vestibulo publicae Bibliothecae ad D. Marci.
[d] Vertendum *tandem*. *Salvinius.*

Digitized by Google

calceamenta, Lacones. Militares fuiſſe, docet Pollux, lib. VII. cap. XXII. Κρηπίδες, τὸ μέν φόρημα στρατιωτικὸν, ἔνιοι δ' αὐτὰς τῶν ποιητῶν καὶ ἁρπίδας ὠνόμασαν. *Crepidae, geſtantur quidem a militibus: ſed nonnulli poetarum eas harpidas dixerunt*. Erant etiam Ἁπλαῖ, *ſimpliciores*. Etymologici Auctor. Ἁπλᾶς, ὑποδήματος εἶδος Λακωνικοῦ. ὠνομάσθη δὲ, ἀπὸ τοῦ ἁπλῶς, καὶ οὐ τετεχνημένως, γεγενησθαι. *Haplas, genus calceamenti Laconici: ita vero adpellatum, quod ſimpliciter, & ſine ulla arte, fieret*. Vnicam autem tantum ſoleam habebant. Harpocration. Ἁπλᾶς, Καλλίστρατός φησι, τὰ μονόπελμα τῶν ὑποδημάτων ὅτω καλοῦσι. *Haplas, Calliſtratus ait, eos calceos, qui unicam tantum ſoleam haberent, ſic vocari*. Quae totidem verbis etiam Suidas. Strattis Comicus, in Lemnomeda.

Ὑποδήματα σεαυτῷ πρίασθαι τῶν ἁπλῶν.

Laconicum autem calceamentum hoc fuiſſe, etiam Demoſthenes docet, Orat. in Cononem. Οἱ μεθ' ἡμέραν μὲν ἐσκυθρωπάκασι, καὶ Λακωνίζειν φασὶ, καὶ τρίβωνας ἔχουσι, καὶ ἁπλᾶς ὑποδέδενται. *Qui interdiu quidem vultum corrugant, ac Laconice vivere ſe dicunt, & lacernas geſtant, & calceamentis unica tantum ſolea utuntur*. Erant & Ἀμυκλαΐδες, pretioſiores. Heſychius. Ἀμυκλαΐδες, εἶδος ὑποδήματος πολυτελοῦς Λακωνικοῦ. καὶ πόλις, Ἀμύκλαι. *Amyclaides, genus calceamenti pretioſi Laconici. Et urbs, Amyclae*. Ita enim locus ille emendandus: perperamque litteris tranſpoſitis ſcribitur, Ἀμυκαλίδες, & Ἀμυκάλαι. *Amycalides, & Amycalae*. Alibi eoſdem facit cum Laconicis, de quibus iam a me dictum, iſtis verbis. Λακωνικαὶ, ὑποδήματα, ἃ καλεῖται Ἀμυκλαίδες. *Laconicae, calceamenta, quae vocantur Amyclaides*. Neque illic recte ſcribitur, Ἀμυκλάδες, *Amyclades*. Recte eſt apud Pollucem, loco citato. Ἀμυκλαίδες δὲ, ἐλευθεριώτερον ὑπόδημα μὲν, δηλοῖ δὲ κλῆσιν τὸν τόπον. *Amyclaides, calceamentum quidem liberalius, ſed locum nomine declarans*. Vbi ἐλευθεριώτερον dicit, quod Heſychius πολυτελές. Dicebantur autem ab Amyclis, urbe Laconiae: inde ait, δηλοῖ δὲ κλῆσιν τὸν τόπον. *Sed locum nomine declarat*. Has Empedocles geſtabat, ſed ex aere. Auctor anonymus, apud Suidam, in Ἀμύκλαι. Εἶχε γὰρ (ὁ Ἐμπεδοκλῆς) χρυσοῦν στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἀμυκλαΐδας ἐν τοῖς ποσὶ χαλκᾶς. *Habebat enim (Empedocles) coronam in capite auream, & in pedibus aeneas amyclaidas*. Ita eum quoque locum corrigendum eſſe cenſeo: & inciderit in corruptum codicem Suidas, in quo erat, καὶ ἀμύκλας ἐν τοῖς ποσὶ, *& amyclas in pedibus*. Natum mendum e compendio ſcriptionis. Sed Empedoclem quod attinet, alii ſimpliciter attribuunt calceos, univerſi tamen aeneos. Diogenes Laertius, in eius Vita, crepidas illi tribuit, lib. VIII. Ὕστερον δὲ γνωσθῆναι, ἀναῤῥιπισθείσης αὐτοῦ μιᾶς τῶν κρηπίδων χαλκᾶς γὰρ εἴθιστο ὑποδεῖσθαι. *Poſtea vero agnitum eſſe, una ex illius crepidis ſurſum iecta: quippe aeneis uti ſolitus*. Nec aliter Heſychius Mileſius, in Empedocle, & AElianus, Var. Hiſtor. lib. XII. cap. XXXII. Sed hoc obiter. Proprios calceos ephebi habebant, qui Ἐννέσκλοι dicebantur. Heſychius. Ἐννήσκλοι, ὑποδήματα Λακωνικῶν ἐφήβων. *Enneiſcli, calcei Laconicorum ephebeorum*. Poſtea, in luxum verſi, Ionicis etiam uti coeperunt. Videre eſt in Epiſtola quadam Apollonii Tyanei, qua perſtringit luxum legatorum Lacedaemoniorum: cuius verba etiam citavi ſupra. Ἄνδρας ὑμῶν ἐθεασάμην, ὑποδεδεμένους ὑπόδημα τὸ Ἰωνικόν. *Viros veſtros vidi, calceis indutos Ionicis*.

CAP. XIX.

Peplus Laconicus mulierum: qualis fuerit. Eo laxato, nuda femora oſtendebant: unde, & Φαινομηρίδες dictae, ficto ab Ibyco vocabulo. Quare nudae inceſſiſſe a poetis dicitatae? Mulieres, quae procerae eſſent, aeſtimatae: &, uxores regum eſſe tales, placitum. Archidamus ob id mulctatus, quod puſillam duxiſſet.

IN veſtitu muliebri memoratur peplus Laconicus. Hedilus, in Epigrammate quodam, Anthologiae lib. VI. cap. VIII.

Ἀμίτρα, τὸ θ' ἁλυργὲς ὑπένδυμα, τοί τε Λακώνες
Πέπλοι. ———

Mitra, & purpurea veſtis ſuperior [a], *& Laconici*
Pepli. ———

Quae verba etiam exſtant apud Suidam, in Ἁλυργά. Obſervare item licet apud Plutarchum, in Agide, & Cleomene, ubi de Arateſiclea, Aleomenis rege. Αὕτη τότε τὴν Κρατησίκλειαν, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἐξαγομένην, ἐχειραγώγει. τόν τε πέπλον αὐτῆς ὑπολαμβάνουσα, καὶ θαῤῥεῖν παρακαλοῦσα. *Haec tum Crateſicleam, quum a militibus produceretur, manu ducebat; peplumque eius ſublevans, & bono eſſe animo iubens*. Etiam Peleus, apud Euripidem, in Andromacha, de Spartanis mulieribus verba faciens.

——— ἐσθ' ἂν, βούλοιτό, τις
Σώφρων γένοιτο Σπαρτιατίδων κόρη·
Αἳ ξὺν νέοισιν, ἐξερημοῦσαι δόμους,
Γυμνοῖσι μηροῖς, καὶ πέπλοις ἀνειμένοις,
Δρόμους, παλαίστρας τ', οὐκ ἀνασχετοὺς ἐμοὶ,
Κοινὰς ἔχουσι. ———

——— *nec, ſi velit, aliqua*
Caſta eſſe poſſit e Spartanis virgo:
Quae cum iuvenibus, relinquentes vacuas domos,
Nudis femoribus, & peplis laxatis,
Curſus, & palaeſtras, mihi non ferendas,
Communes habent. ———

Ita autem ſe habebat, uti, fibulis laxatis, nuda femora oſtenderent: unde & Φαινομηρίδες feminae adpellabantur. Pollux. lib. VII. cap. XIII. Ὁ δὲ σχιτὸς χιτὼν, περόναις κατὰ τὰς ὦμους διῆρτο· ἡ δὲ πόρπη, κατὰ τὰ στέρνα ἐνήπτετο. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ὁ τῶν παρθένων οὕτω χιτωνίσκος. ὃ παραλύσαντες ἄχρι τινὸς τὰς πτέρυγας, ἐκ τῆς κάτω πέζης παρέφαινον τὰς μηρούς. μάλιστα αἱ Σπαρτιάτιδες, ἃς διὰ τοῦτο Φαινομηρίδας ὠνόμαζον. *Tunica ſoluta, fibulis circa humeros conſtringebatur: fibula vero iuxta pectus adnectebatur. Ita autem dicebatur etiam virginum tunicula:*

[a] Vertendum; potius videretur *Inferior*.

Digitized by Google

la : cuius poſtquam aliquo uſque pinnas ſol-
viſſent, a malleolo inferiore pedis femora oſten-
debant: maxime Spartanae, quas idcirco phae-
nomeridas adpellabant. Breviterque meminit iterum, lib. II. cap. IV. ſect. XXXIX. Καὶ ἡ Λάκαινα, φαινομηρίς. *Et Lacaena, phaenomeris*. Finxit autem id vocabulum primus Ibycus; ut eſt videre apud Plutarchum, in extremo Numa. Ἔτι δὲ μᾶλλον ἡ περὶ τὰς παρθένους φυλακὴ, κατέσαλτο τῷ Νομᾷ πρὸς τὸ θῆλυ καὶ κόσμιον. ἡ δὲ τῦ Λυκόργυ, παντάπασιν ἀναπεταμένη, καὶ θῆλυς ἔσα, τοῖς ποιηταῖς λόγον παρέσχηκε. φαινομηρίδας τε γὰρ αὐτοῖς ἀποκαλῦσιν, ὡς Ἴβυκος. *Magis vero virginum cuſtodia Numae eſt reſtricta ad decorum muliebre: Lycurgi vero, omnino ſoluta, & effeminata, in dicteria poetarum incurrit: nam phaenomeridas eas vocant, ſicut Ibycus*. Idque ob hanc veſtem fuiſſe, ſatis manifeſtum facit, quum Euripidis iſtos verſus, iam citatos, teſtes capit.

Καὶ ἀνδρομανεῖς λοιδορῦσιν, ὡς Εὐριπίδης, λέγων.

Αἳ ξὺν νέοισιν, ἐξερημῶσαι δόμυς,
Γυμνοῖσι μηροῖς, καὶ πέπλοις ἀνειμένοις.

Et propter vinos inſanientibus conviciantur, ut Euripides dicens:

Quae cum iuvenibus, relinquentes vacuas domos,
Nudis femoribus, & peplis laxatis.

Hinc eſt, quod poetae eas nudas dicunt. Ovidius, in epiſtola Paridis ad Helenam.

More tuae gentis nitida dum nuda palaeſtra
Ludis, & es nudis femina miſta viris.

Et Propertius, lib. III. eleg. XIII.

Multa tuae, Sparte, miramur iura palaeſtrae,
Sed mage virginei tot bona gymnaſii:
Quod non infames exercet corpore ludos
Inter luctantes nuda puella viros.

Nec poetae tantum, ſed & illae apud Athenaeum, lib. XIII. Ἡμεῖς δὲ ἐχὶ τῶν ἀψύχων τὰ κάλλιστα προκρίνομεν, ἐπαινῦντες τῶν Σπαρτιατῶν τὸ ἔθος, τὸ γυμνῦν τὰς παρθένους τοῖς ξένοις; *Nos vero nunquid inanimatorum quae pulcerrima ſunt praeferimus, laudantes Spartanorum morem, qui virgines peregrinis nudas oſtendit?* Meminit etiam Scholiaſtes Euripidis, ad Hecubam. In ipſis vero mulieribus, ut id obiter hic dicam, has laudabant maximopere, quae ſtatura eminebant. Itaque laudare Helenam, quae Spartana erat, cupiens Theocritus, in eius Encomio, proceritatem item praedicat, Idyll. XVIII.

Ὥ̓δε κὴ ἁ χρυσέα Ἑλένα διεφαίνετ' ἐν ἀμῖν,
Πιάρη, μεγάλη· ἅτ' ἀνέδραμψ ὄγμος ἀρέρας.
Ἢ̓ κάπῳ κυπάριος.

Sic & aurea Helena elucebat inter nos,
Valida, procera: quemadmodum procurrit
ſulcus in arvo,
Aut in horto cupreſſus. ——

Ac Plutarchus, in Agide, & Cleomene, de uxore Pantei, quae maritum cum Cleomene in AEgyptum ſequuta erat. Ἡ δὲ τῦ Παντέως γυνὴ, περιζωσαμένη τὸ ἱμάτιον, εὔρως ἔσα, καὶ μεγάλη, τῶν ἀποθνησκυσῶν ἑκάστυ σιωπῇ, καὶ μεθ' ἡσυχίας, ἐθεράπευε. *At Pantei uxor, veſte ſubcincta, valida exſiſtens, & procera, unumquamque morientium cum ſilentio, & animo ſedato, curavit*. Itaque reges etiam ſuos ducere tales cupiebant: & Archidamum ideo mulctarunt ephori, quod puſillam is duxiſſet. Plutarchus, in principio Ageſilai. Ὡς δὲ Θεόφρας ἱςορῆ, καὶ Ἀρχίδαμον ἐζημίωσαν οἱ Ἔφοροι, γήμαντα γυναῖκα μικρὰν, οὐ γὰρ βασιλῆς, ἔφασαν, ἄμμιν, ἀλλὰ βασιλέιδας, χυνάσει. *Vt autem Theophraſtus refert, Archidamo ephori mulctam irrogarunt, quod parvam uxorem duxiſſet: non enim reges, inquiebant, verum regulos, nobis gignet*. Iterum, lib. De lib. educ. Πάνυ δὲ ἄξιον ἐπαινῆν καὶ Λακεδαιμονίυς τῆς μεγαλοφροσύνης· οἵτινες Ἀρχίδαμον, τὸν βασιλέα ἑαυτῶν, ἐζημίωσαν χρήμασιν, ὅτι μικρὰν τὸ μέγεθος γυναῖκα γάμῳ λαβῆν ὑπέμενεν· ἐπαπόντες, ὡς ὐ βασιλέας, ἀλλὰ βασιλίσκυς, παρασχῆν αὐτοῖς διενοῆτο. *Omnino autem laude digni ſunt Lacedaemonii, ob animi magnitudinem, qui Archidamum regem ſuum pecunia mulctarunt, quod puſillam ducere uxorem non eſſet veritus: cauſam ſubiungentes, quod non reges, verum regulos, dare ipſis ſtatuiſſet*. Alii tradunt, mulctatum fuiſſe, quod divitem, & deformem, formoſae praetuliſſent. Vide Athenaeum, lib. XIII.

MI-

Digitized by Google

MISCELLANEORVM LACONICORVM.

LIBER SECVNDVS.

CAPVT PRIMVS.

Armorum gloria. Fuga, turpis: quique in tergo vulnerati, haud ſepulcro digni habiti, & abiecti: ac ſepulcris leo impoſitus, fortitudinis, monumentum. Spolia, erepta hoſtibus, minime diis dedicata, qua de cauſa? imo neque capere ea, niſi hoſte profligato, licitum erat: & trecenti in rem eam conſtituti, qui id ſemper obſervarent. Victo autem hoſte, bovem, aut gallum, pro victoriae modo, Marti immolabant. Galeam ipſi ſuam, ſibi invenerunt: obiterque de Boeotica, & Corinthia, Paphlagonicaque, dictum. Galeam amittere, aut loricam, ignominioſum haud erat, idque quare? Gladius, brevis, velut pugio, Ξυήλη dictas. Pollucis locus emendatus. Quare autem brevis fuerit? Antalcidae dictum.

ARMORVM gloria, bellicaque fortitudine, Laconas eminuiſſe, ex Hiſtoricis eſt notum. Et egregie Seneca Rhetor, Suaſ. 11. *Magnum, & alumnum virtutis, naſci Laconem: ad certam victoriam, omnes remanſiſſent; ad certam mortem, tantum Lacones.* Et mox iterum. *Turpe eſt cuilibet viro fugiſſe: Laconi, etiam deliberaſſe.* Deinde. *Omnibus ſua decora ſunt: Athenae, eloquentia inclitae ſunt; Thebae, ſacris; Sparta, armis. Ideo hanc Eurotas amnis circumfluit, qui pueritiam indurat ad futurae militiae patientiam.* Manilius, lib. IV.

Sparta manu, Thebae divis, & rege vel uno
Theſſalia, Epiruſque potens. ——

Valerius Maximus, lib. II. cap. VI. *Egregios virtutis bellicae ſpiritus Lacedaemoniorum, prudentiſſimi pacis moribus Athenienſes ſubſequuntur.* Huc pertinet, quod primos eos, ſicuti Athenienſes, urbes capere coepiſſe, & ſubigere nationes, dicat Saluſtius, in Catilina: *In Graecia Lacedaemonii, & Athenienſes, coepere urbes, atque nationes, ſubigere.* Adeo autem fuga turpis apud illos cenſebatur, ut in tergo ſi quis vulnus accepiſſet, eum ſepulcro & indignum iudicarent, & abiicerent inſepultum. Euſtathius, ad Iliad. ε'. Βέλεται γὰρ ὁ ςρατηγὸς, εἰ καὶ πληγείς τις, κατὰ ςέρνα δέξαθαι τὸ τραῦμα, καὶ μὴ προτροπάδην φυγεῖν, καὶ νῶτα δῦναι τοῖς ἐχθροῖς. πάνυ γὰρ ἐν αἰσχρῷ τοῦτο τοῖς παλαιοῖς ἐκεῖτο, καὶ μάλιςα τοῖς Λάκωσι. οἱ καὶ ἄταφον ἐῤῥίπλουν τὸν ὀπισθότρωτον. *Vult enim belli dux, ſi quis etiam vulneretur, eum in pectore vulnus accipere, non autem quanta poſſit fugere celeritate, atque hoſtibus terga dare: etenim omnino turpe id antiquis cenſebatur, & Laconibus in primis: qui in tergo vulneratum etiam abiiciebant inſepultum.* Itaque ſepulcris ſuis & leonem, fortitudinis inſigne, imponebant: idque ab Herculis uſque tempore, & quamobrem, factitatum, refert Ptolemaeus Hephaeſtionis. Nov. Hiſt. lib. II. Ἡρακλῆς, ἀποβρωθέντος αὐτῷ τῶν δακτύλων ἑνὸς ὑπὸ τοῦ Νεμεαίου λέοντος, ἐννεαδάκτυλος γέγονε, καὶ ἔςι τάφος τοῦ ἐκκεκομμένου δακτύλου. λέοντα δ' ἐςὶν ἰδεῖν τῷ τοῦ δακτύλου τάφῳ ἐφεστῶτα λίθινον ἐν Λακεδαίμονι. σύμβολον τῆς τοῦ Ἡρακλέους. ἐξ ἐκείνου δὲ καὶ τοῖς ἄλλων τάφοις λιθίνους ἐφεστῶσι λέοντας. *Hercules, quum digitum ipſi unum leo Nemeaeus devoraſſet, novem tantum digitos habuit: eſtque etiam digiti exſecti tumulus: leonem vero lapideum, digiti ſepulcro impoſitum, eſt videre Lacedaemone, roboris Herculei ſignum: & ex eo aliorum itidem ſepulcris lapideum leonem imponunt.* Itaque Leonidae tumulo, qui tam fortiter pugnando ad Thermopylas occubuerat, leo impoſitus, uſitato Laconum more, memoratur ab Herodoto, lib. VII. Ὁ δὲ κολωνὸς ὅτός ἐςι ἐν τῇ ἐσόδῳ, ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων ἕςηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. *Eſt autem tumulus in ingreſſu, ubi nunc lapideus leo, Leonidae ſepulcro impoſitus.* Et huc pertinet, quod nec ſpolia, hoſtibus a profligatis reportata, diis ſuis dedicabant. Rem, & cauſam, diſcimus ex Cleomenis iſto apophthegmate, quod Plutarcho memoratur, in Apophthegm. Lac. Πυνθανομένου δέ τινος αὐτοῦ, διὰ τί Σπαρτιᾶται τοῖς θεοῖς οὐκ ἀνατιθέασι τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων σκύλα, ὅτι, ἔφη (ὁ Κλεομένης) ἀπὸ δειλῶν ἐςι. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν κεκτημένων διὰ δειλίαν ἁρπαθέντα, ὅτε τὺς νέους ὁρᾷν καλὸν, ὅτε τοῖς θεοῖς ἀνατεθῆναι. *Interroganti, cur Spartani capta ex hoſtibus ſpolia non dedicarent diis, quia, inquit (Cleomenes) ſunt de timidis: ea vero, quae a captis per ignaviam reportata, nec videre iuvenes pulcrum eſt, neque diis conſecrari.* Quin, neque capere ea, niſi hoſte profligato, licitum erat: ac trecenti in id viri conſtituti, quorum illud munus

munus eſſet, uti ſedulo obſervarent, ſi edictum quiſpiam tranſgrederetur. Docet illud nos Euſtathius, ubi Graecos idem facere Neſtor vetat. Iliad. ζ'. Τῦτο δέ, φασι, κ) Λακεδαιμόνιοι ἐνομοθέτησαν ὕςερον· τριακοσίυς ἄνδρας τεταχόνλες, φύλακας τῦ τοιύτυ θεσπίσματ@. *Hoc vero, aiunt, & Lacedaemonii poſteu lege lata caverunt; conſtitutis trecentis viris, qui edictum iſtiuſmodi obſervarent.* Profligato vero hoſte, domum reverſi, dux, depoſito imperio, ſi aſtu viciſſet, bovem immolabat; ſi pugna, gallum gallinaceum, Plutarchus, in Vita Marcelli. Θύει ἐν Σπάρτη τῶν ἀποςρατήγων ὁ μὲν, δι' ἀπάτης, ἢ πειθοῦς, ὃ βούλεται διαπραξάμενο@, βοῦν· ὁ δὲ διὰ μάχης, ἀλεκτρυόνα. *Spartae dux, depoſito imperio, ſi aſtu, aut ſuada, rem perfeciſſet, bovem immolabat; ſi acie, gallum gallinaceum.* Factum autem id ſacrum Marti. Idem docet, in Lac. Inſtit. Ο" ταν ςραληγήματι τὺς πολεμίυς νικήσωτι, βοῦν τῷ Α"ρει θύυσιν. ὅταν δ|' ἐκ τῦ φανερῦ, ἀλεκτρυόνα. *Quum ſtrategemate hoſtem vicißent, bovem Marti immolant: quum aperte, gallum.* Ac de gallo, meminit in Ageſilao. Σύνηθες ἡγῦντο, κ) προσῆκον ἔργον αὐτοῖς εἶναι, τὸ νικᾶν τὺς πολεμίυς, ὥςε μή τι θύειν τοῖς θεοῖς, πλὴν ἀλεκτρυόνα νικητήριον. *Conſuetum cenſebant, & competens ipſis opus, vincere hoſtes, ut nec diis immolarent, niſi gallum, in victoriae teſtimonium.* Sed nunc arma, quibus glorioſe uſi, ſingillatim exponamus.

GALEA, ipſorum inventum. Plinius, lib. VII. cap. LVI. *Galeam, gladium, haſtam, (invenere) Lacedaemonii.* Intelligo autem, propriam illorum quamdam hanc fuiſſe; ſicut haſtam, gladiumque, ut mox dicam: uti ſuam quoque habebant Boeoti, Corinthii, & Paphlagones. Ac Boeotiae quidem galeae, ut hoc obiter nunc dicam, meminit Pollux, lib. I. cap. X. ſect. XIII. Εὐδόκιμα δ', θώραξ Α'ττικυργὴς, κράν@ Βοιωτυργές. *Laudantur vero, lorica Attica, galea Boeotica.* Theophraſtus, Hiſt. Plant. lib. III. cap. X. Παρόμοιον μάλιςα ταῖς Βοιωτίαις κυνέαις. *Simile maxime galeis Boeoticis.* AElianus, de Xenophonte, Var. Hiſt. lib. III. cap. XXIV. Λέγεται ὖν ὁ τῦ Γρύλλυ τὴν μὲν ἀσπίδα, Α'ργολικὴν ἔχειν· τὸν δὲ θώρακα, Α'ττικόν· τὸ δὲ κράν@, Βοιωτυργές. *Dicitur itaque Grylli filius clypeum quidem, Argolicum habere; loricam vero, Atticam; at galeam, Boeoticam.* Corinthiacae, apud Herodotum eſt mentio, lib. IV. Κυνῆ τε Κορινθίη, κὰι πανοπλίη Ε'λληνικῆ. *Galeaque Corinthia, & armatura Graecanica.* Paphlagonicam, memorat Xenophon, De exped. Cyri, lib. V. Λόγχας ἔχοντες, κ) κνημίδας, κ) κράνη Παφλαγονικά. *Habentes haſtas, & tibialia, & galeas Paphlagonicas.* Apud Lacedaemonios vero, ut ad illos nunc revertar, galeam in bello amittere, aut loricam, minime ignominioſum cenſebatur; ſcutum, maxime. Patet ex Demarati quodam apophthegmate, quod refertur a Plutarcho, in Lac. Apophthegm. Ε'ρωτήσαντ@ δέ τιν@, διὰ τί τὺς μὲν τὰς ἀσπίδας παρ' αὐτοῖς ἀποβαλόντας ἀτιμῶσι, τὺς δὲ τὰ κράνη, κ) τὺς θώρακας, ὐκ ἔτι. Ο"τι, ἔφη, ταῦτα μὲν, χάριν ἑαυτῶν παρατίθενται· τὴν δὲ ἀσπίδα, τῆς κοινῆς τάξεως ἕνεκα. *Percunctato autem quodam, quare apud ipſos, qui clypeos abiicerent, ignominia notarent; eos vero, qui galeas, aut loricas, non item: Quia, inquit, iſtas quidem, ſua ipſi cauſa geſtant, clipeum vero ordinis communis gratia.*

Vti vero galea Lacedaemoniis propria excogitata, ita GLADIVS: & is brevis, velut pugio. Ac brevitatem oſtendit Plutarchus, in Licurgo. Σκώπλοντ@ Α'ττικῦ τιν@ τὰς Λακωνικὰς μαχαίρας, εἰς τὴν μικρότητα. *Quum Athenienſis quidam Laconicos gladios derideret, propter brevitatem.* Quod iterum refert inter Agidis apophthegmata, in Lac. Apophthegm. dicitque, eum Athenienſem fuiſſe Demadem. Δεμάδυ λέγοντ@, ὅτι τὰ Λακωνικὰ ξίφη, διὰ μικρότητα, καταπίνυσιν οἱ θαυμασοποιοί. *Demade dicente, Laconicos gladios, quia parvi eſſent, devorare praeſtigiatores.* Idem rurſum, in Dione. Υ'πὸ Λεπτίνυ, καὶ Πολυπέρχοντ@, ἀνῃρέθη, χρησαμένων ξιφιδίῳ κατὰ τύχην. ᾧ καὶ Δίωνα πληγῆναί φασιν. ἐγνώσθη δὲ τῷ μεγέθει. βραχὺ γὰρ ἦν, ὥσπερ τὰ Λακωνικά. *A Leptine, & Polyperchonte, occiſus fuit, eodem forte gladio uſis, quo percuſſum Dionem ferunt: nam ex magnitudine adgnoſcebatur; etenim brevis erat, velut Laconici.* Erant autem Laconici gladii tamquam pugiones quidam. Adparet illud ex Plutarcho, in Lycurgo: ubi Agis, deridenti gladios Laconicos Athenienſi, ob brevitatem, ſic reſpondet. Η'μεῖς ἐφικνούμεθα τοῖς ἐγχειριδίοις τῶν πολεμίων. *Nos his pugionibus hoſtes attingimus.* Et mox iterum. Τῶν νέων οἱ ἄρχοντες διὰ χρόνυ τὺς μάλιςα νοῦν ἔχειν δοκῦντας εἰς τὴν χώραν ἄλλως ἐξέπεμπον, ἔχοντας ἐγχειρίδια, καὶ τροφὴν ἀναγκαίαν. *Qui inter iuvenes maxime ſolertes eſſe viderentur, eos praefecti per regionem emittebant, habentes pugiones, & cibaria neceſſaria.* Et hi maxime laudati, Pollux, lib. I. cap. X. ſect. XIII. Εὐδόκιμα δὲ, θώραξ Α'ττικυργὴς, κράν@ Βοιωτυργὲς, πῖλ@, κ) ἐγχειρίδιον, Λακωνικά. *Laudantur vero, loricae Attica, galea Boeotica, pileus, & pugio, Laconici.* Dicebatur vero is gladius Lacedaemoniis Ξυήλη. Xenophon, De exped. Cyri, lib. IV. Εἶχον δὲ κ) κνημίδας, κ) κράνη, καὶ παρὰ τὴν ζώνλω μαχαίριον, ὅσον ξυήλλω Λακωνικήν. *Habebant vero etiam tibiarum tegumenta, & galeas, & ad cingulum gladiolum, inſtar xyelae Laconicae.* Et poſtea, ſub finem libri. Ε"ιλοντο δὲ Δρακόντιον Σπαρτιάτλω, ὃς ἔφευγε παῖς ὢν οἴκοθεν, παῖδα ἄκων κατακτανῶν, ξυήλῃ πατάξας. *Ceperunt vero Dracontium Spartanum, qui puer adhuc domo profugerat, quum imprudenter puerum interfeciſſet, xylea percuſſum.* Erat inſuper incurvus, inſtar falcis. Colligere licet ex Polluce, qui falcatis armis accenſet, lib. I. cap. X. ſect. VI. Δρεπάνη, δορυδρέπανον, πέλεκυς ἀμφίςομ@, ἑτερόςομ@. τάχα δ|' ἂν προσθείη τις τύτοις κ) τὴν ξυήλλω τὴν Λακωνικήν. *Falx, haſta falcata, bipennis, ſecuris: ac fortaſſe quiſpiam adiungat iſtis etiam xyelam Laconicam.* Nam omnino etiam ſcribendum cenſeo, ξυήλλω, ut Auctores alii conſtanter habent, non ξυίνλω. Falcatum autem fuiſſe, clare dicit Heſychius. Ξυήλη, ξυάλη. ἔςι δὲ κ) ξιφίδιον, ὅ τινες δρέπανον

Digitized by Google

νον λέγωσιν. *Xyele, xyale: est vero etiam gladiolus, quem nonnulli falcem dicunt.* Atticis, Κνῆσις dicebatur. Suidas. Ξυήλιν, ἣν ξυάλην λέγομεν. Ἀττικοὶ κνῆσιν, Λάκωνες δὲ ξυήλιν λέγουσι. *Xyela, quam xyalam dicimus. Attici cnesin, Lacones vero xyelam dicunt.* Eustathius generaliter Dorien sibus adscribit, inter quos Lacones primi, ad Iliad. λ'. Ἡ Ἀττικῶς κνῆσις, ξυήλη ἐλέγετο Δωρικῶς. *Quae Attice cnesis, Dorice xyela dicitur.* Cur tam breves autem gladios facerent Lacedaemonii, ratio redditur in Antalcidae responso: quod Plutarcho memoratur, in Apophthegm. Lac. Πρὸς δὲ τὸν ἐπιζητοῦντα, ὅτι ἐγχειριδίοις βραχέσι κατὰ πόλεμον χρῶνται Λακεδαιμόνιοι, διότι, εἶπεν (ὁ Ἀνταλκίδας) πλησίον τοῖς πολεμίοις μαχόμεθα. *Interroganti, cur in bello pugionibus brevibus Lacedaemonii uterentur; quia, inquit (Antalcidas,) cominus cum hostibus pugnamus.*

CAP. II.

Hasta, itidem ab his inventa: & peculiaris quoque. Hac fortissime pugnarunt: ac de ea Agesilai, Archidamique, & Alcidamantis, apophthegmata. Epigrammatis locus illustratus. Symbolum quasi gentis quoddam: pueriscque, simul atque nati essent, iuxta clipeum adponebatur. A Cleomene abrogata, & sariſſa substituta. Clipeus quoque eorum inventum, idque ubi. Et insculpta litera Λ. Quomodo gestari solitus: & mutatio a Cleomene. Feminae in clipeo enitebantur, & in eo filium natum collocabant, cum adclamatione quadam. Matres etiam, ituris ad bellum filiis clipeum dubant: & addebant eadem verba, quae dedissent recens positis in clipeo. Gorgona, Leonidae uxor: eique dictum hoc tributum. Lex quae iubebat, ut in acie caderent potius, quam captivos sese dederent. Acies Laconica. Cohors, Πιτανάτης dicta, quae non fuit. Dionis Chrysostomi memoriae lapsus indicatus. Eodem nomine cohors quaedam Antonini Caracallae, sicut & Spartana phalanx. Carmina Tyrtaei, data lege, iussis in tentorium regis ante pugnam convenire, recitata; ac de iis emendatus Ampelii locus: ipsam vero pugnam inibant ad tibiae cantum: quin in expeditionibus, in conviviis, quum paeanes canerentur, constitutum, ut Tyrtaei quisque versus decantaret, praemiumque a Polemarcho iudice victor carnem acciperet: idque quando, & quamobrem, institutum. In acie, iuxta regem positi, pugnabant qui certamine coronario vicissent. Duellum, ἡ ἀπ' ἄκρας μάχη.

NVnc de hasta est dicendum; quam similiter, uti galeam, gladiumque, invenere, ut adparet ex citatis capite superiori verbis Plinii. Sed, & haec peculiaris plane erat: sicut galea, gladiusque: at omnino, qualis fuerit difficillimum explicari. Illud constat, quod fortissime hac pugnaverint: & exemplum est in Ilsada, apud Plutarchum, in Agesilai Vita. Γυμνὸς δὲ ὅπλων τῶν σκεπόντων, καὶ ἱματίων, λίπα χρισάμενος τὸ σῶμα, καὶ τῇ μὲν ἔχων χαλκὸν λόγχην, τῇ δὲ ξίφος, ἐξήλατο τῆς οἰκίας, καὶ διὰ μέσων τῶν μαχομένων ὠσάμενος, ἐν τοῖς πολεμίοις ἀνεστρέφετο, παίων τὸν προσυχόντα, καὶ καταβάλλων. ἐτρώθη δὲ ὑπ' οὐδενός. *Nudus autem tum armis, quae tegerent, tum vestibus, quum unxisset corpus oleo, una manu hastam, altera gladium tenens, ex aedibus prosiliit, & in medios pugnantes se coniecit: obvium quemque feriens, & prosternens; nec a quoque vulneratus ipse fuit.* Et huc pertinent apophthegmata: unum quidem, Agesilai; alterum, Archidami; tertium, Alcidamantis, quae Plutarcho memorantur, in Apophthegm. Lac. Et Agesilai quidem, hunc in modum sese habet. Ἐρωτηθεὶς δέ ποτε, ἄχρι τίνος εἰσὶν οἱ τῆς Λακωνικῆς ὅροι· τὸ δόρυ κραδάναι, εἶπεν, Ἄχρις οὗ τοῦτο φθάνει. *Interrogatus autem aliquando, quousque se Laconicae extenderent fines; hastam vibrans, quo haec, inquit, pertinget.* Et Archidami, est tale. Ἐρωτηθὲς δὲ, πόσης χώρας κρατοῦσι Σπαρτιᾶται, ὅσης ὢν, ἔφη, τῷ δόρατι ἐφίκωνται. *Quum interrogatus esset, quantam Spartani regionem possiderent; quantam, inquit, hasta attigerint.* Deinde Alcidamantis, istud erat. Ἔλεγε δὲ ὅτος, τείχη εἶναι τὴν Σπάρτης, τοὺς νέους· ὅρια δὲ, τὰς ἐπιδορατίδας. *Hic autem dicebat: muros Spartae, iuvenes esse; fines vero, hastarum cuspides.* Inde Sparta Δορυσσφανος, *hasta coronata*, dicitur, in Epigrammate, ab Auctore quodam incerto: quod Spartani, hasta, fortiter pugnando, inter ceteros eminerent; & coronam, fortitudinis suae praemium, mererentur. Exstat apud Diogenem Laertium, in Chilone, lib. 1.

Τὸν δὲ δορυσσφανος Σπάρτα Χείλων' ἐφύτευσεν,
Ὃς τῶν ἑπτὰ σοφῶν πρῶτος ἔφυ σοφίην.
Hasta coronata Sparta Chilonem genuit,
Qui inter septem sapientes primus fuit sapientia.

Hinc Gregorii item Nazianzeni dictum, Epist. cxxxix. Σπαρτιάτας ἡ λόγχη γνωρίζει, ὤμος τὸν Πελοπίδας. *Spartanos hasta notos facit, humerus Pelopidas.* Procopius, in Epist. ad Musaeum. Ἄλλοις μὲν γὰρ ἄλλος μέγα φρονεῖ. ὁ Λυδὸς χρυσῷ, ὁ Σπαρτιάτης τῷ δόρατι, χορδαῖς Ἀρίων. *Alius enim rebus aliis gloriatur: Lydus auro, Spartanus hasta, Arion fidibus.* Et symbolum quasi Spartanorum ea erat. Iulianus, Orat. 11. Λόγχη δὲ λέγεται περὶ τὴν Βοιωτίαν τοῖς Σπαρτιάταις ἐντυπωθῆναι, παρὰ τῆς τεκούσης, καὶ θρεψαμένης αὐτὴν, βώλου. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἐπὶ πολὺ διασωθῆναι τοῦτο τῷ γένει σύμβολον. *In Boeotia vero dicitur, hasta Spartanis impressa esse a parente, & nutrice gleba: idque inde longo tempore huic genti symbolum permansisse.* Pertinetque eo etiam quod in clypeo pueri, ut nati essent, ponerentur, ominis causa, & adponeretur hasta, velut fortitudinis symbolum. Docet nos Thucydidis Scholiastes, de Lacedaemoniis loquens, lib. 11. Εὐθὺς, ὡς ἐτίκτετο τὸ παιδίον, ἐν ἀσπίδι ἐτίθεσαν αὐτὸ, καὶ δόρυ πλησίον. *Statim, ut nascebatur puer, in clypeo collocabatur, & iuxta hasta.* Cleomenes, hasta abrogata, sariſſa ipsos eius loco uti voluit. Plut. in eius Vita. Διδάξας αὐτοὺς ἀντὶ δόρα-

Digitized by Google

δόρατος χρῆσθαι σαρίσῃ δι' ἀμφοτέρων. *Quum docuisset ipsos hastae loco sarissa uti ambabus manibus.* Permansitque ab illo tempore eius usus: & est observare etiam sub Macanida tyranno, apud Polybium, lib. XI. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, χωρὶς παραγγέλματος, ἐπαρθέντες ταῖς διανοίαις ἐπὶ τῶν εὐζώνων προτερήματι, καταβαλόντες τὰς σαρίσσας, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους. *Lacedaemonii vero victoria mercenariorum suorum inflati, sine mandato, sarissas inclinantes, impetum in hostes faciunt.*

Restat nunc dicendus CLIPEVS. Sed & hic peculiaris certe fuerit, sicut ab iisdem inventus, uti galea, gladius, hasta; quod abunde iam exposui. Invenere autem sibi in Pieriae quodam vico, qui & Σάκος, sive *Clypeus*, ea ex re adpellatus. Stephanus, Σάκος, κώμη τῆς ἐν Λακεδαίμονι Πιερίας. ἀπὸ τοῦ ὅπλου, ὅτι αὐτοὶ τοῦτο εὗραντο. *Sacus vicus Pieriae, quae est Laconicae: ab eo armaturae genere, quia ipsi id invenerunt.* Insculptam autem huic habebant literam Λ, regionis suae primam, ut dignosci inde possent. Eustathius, ad Iliad. β'. Ἱστορεῖται δὲ, ὅτι Λακεδαιμόνιον λάμβδα ἐπὶ ταῖς ἀσπίσιν αὐτῶν εἰς παράσημον ἔγραφον, ἐκ τοῦ κατάρχοντος στοιχείου χαρακτηρίζοντες ἑαυτούς. *Fertur autem, quod Lacedaemonii in clipeis suis, ceu insigne, lambda pingebant, nominis initiali litera se ipsos donantes.* Atque haec sunt illa signa, in clipeis Laconica, de quibus Pausanias, in Messenicis. Τῶν δὲ Μεσσηνίων λογάδες χίλιοι φθάνουσιν ἀφικόμενοι πρὸς τὴν Ἕλιν, σημεῖα ἐπὶ ταῖς ἀσπίσι Λακωνικὰ ἔχοντες. *Ex Messeniis vero mille selecti raptim Helidem veniunt, signa in clipeis Laconica habentes.* Hinc quum antea e collo gestarent, loro fibula substricto, instituit Cleomenes, uti ansam intrinsecus facerent, & per hanc insererent sinistrum brachium. Hoc est, quod Plutarchus dicit, in eius Vita. Διδάξας αὐτοὺς ἀντὶ δόρατος χρῆσθαι σαρίσῃ δι' ἀμφοτέρων, καὶ τὴν ἀσπίδα φορεῖν ἀπ' ὀχάνης, μὴ διὰ πόρπακος. *Quum docuisset ipsos hastae loco sarissa uti ambabus manibus, & clipeum ex ansa, non ex substricto fibula loro.* Illud quoque per occasionem istam commode monendum censeo, feminas Laconicas, quae nil magis exoptabant liberorum fortitudine, ominis captandi causa, clipeo parturientes insedisse, ut in eo eniterentur. Nonnus, Dionysiac. lib. XLI.

——— Λακωνίδες οἷα γυναῖκες
Τίτας ὠδίνουσιν ἐπ' εὐκύκλοιο βοείης.
——— *ut Laconicae mulieres*
Filios pariunt in rotundo e bovis tergore clipeo.

Atque, quum enixae essent, filium, quem peperissent, mox in clipeo collocabant; acclamantes, ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τάν. Scholiastes Thucydidis, lib. II. Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας (οἱ Λακεδαιμόνιοι) εἰς τὰ πολέμια ηὐτρεπίζοντο. καὶ εὐθὺς, ὡς ἐτέκτηλο τὸ παιδίον, ἐν ἀσπίδι ἐτίθεσαν, αὐτὸ, καὶ δόρυ πλησίον· καὶ ἐπεβόων, ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τάν. τοῦτ' ἔστιν, ἢ ταῦτα σῶσον, ἢ μετ' αὐτῶν ἀναιρέθητι. *A tenera aetate (Lacedaemonii) ad res bellicas instruebantur: & confestim, simul natus esset puer, in clipeo eum collocabant, & hastam iuxta: tum acclamabant: Aut hunc; aut in hoc: id est, aut haec serva, aut cum istis interficitor.* Postquam vero adolevissent, & ad bellum aliquod ituri essent clipeum itidem filiis tradebant matres, & iisdem illos verbis admonebant, uti fortiter se gererent. Sextus Empiricus Pyrrh. Hypotyp. lib. III. cap. XXIV. καὶ ἡ τὴν ἀσπίδα τῷ παιδὶ ἐπὶ πόλεμον ἐξιόντι διδοῦσα Λάκαινα, Σὺ, ἔφη, τέκνον, ἢ ταύτῃ, ἢ ἐπὶ ταύτῃ. *Et Lacaena illa mulier, quum in bellum exeunti filio clipeum daret, Tu, inquit, fili, aut hunc, aut in hoc.* Aristaenetus, lib. II. epist. XVII. Τὴν ἀνδρίαν μιμήσομαι τῶν Λακώνων. παρ' ἐκείνοις γὰρ αἱ μητέρες πρὸς τοὺς παῖδας ἔφασκον· ἢ ταύτῃ, ἢ ἐπὶ ταύτῃ. *Fortitudinem imitabor Laconum: apud illos enim filiis dicebant matres; Aut hunc, aut in hoc.* Ausonius, Epigramm. XXIV.

Mater Lacaena, clipeo obarmans filium,
Cum hoc, inquit, aut in hoc, redi.

Aristoteles, in Chriis, dictum id Gorgonae tribuit, Leonidae uxori: ut ex eo Stobaeus refert, Serm. VII. Γοργὼ Λακεδαιμονία, Λεωνίδου γυνὴ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἐπὶ στρατείαν πορευομένου, ἢ ἀσπίδα ἐπιδίδουσα, εἶπεν, ἢ ταύταν, ἢ ἐπὶ ταύταν. *Gorgona Lacedaemonia, Leonidae uxor, filio, in bellum eunti, clipeum tradens, inquiebat; Aut hunc, aut in hoc.* In hanc rem, Libanii est iste locus, in Antiochia. Ἔμενον, ἐχόμενοι τῆς πατρίδος, ἀκριβέστερον ἢ Λακεδαιμόνιοι τὰς ἀσπίδας. *Remanserunt, patriam maiore cura retinentes, quam Lacedaemonii clipeos.* Et huc pertinet quod in acie potius occumbere lege iubebantur, quam se dedere. Scholiastes Thucydidis, lib. II. Βέλτιόν ἐστι πεσεῖν, ἢ αἰχμαλώτους ληφθῆναι, ὡς νόμος Λακεδαιμονίοις. *Praestat cadere, quam captivum abduci, ut est lex Lacedaemoniis.*

Post Laconicam armaturam, etiam dicenda est ACIES: quae prae ceteris celebratur. Suidas. Λακωνικὴ τάξις, ἢ καλὰ τὰς ἄνω πολέμους ἀρίστη τῶν πρόσθεν χρέσθαι δοκεῖ. *Laconicae aciei ordinatio, quae in superiorum temporum bellis, inter eas quae prius fuerunt, optima fuisse videtur.* Hesychius innuit magis, quam dicit. Λάκων, εἶδος παρὰ τακτικοῖς. *Lacon, genus quoddam apud eos, qui de aciebus ordinandis scripserunt.* Est sine dubio locus mutilus. In ea, duces isti erant: rex, polemarchus, lochagus, pentecontater, enomotarcha. Elegans in hanc rem est Thucydidis locus, ubi de Lacedaemoniorum exercitu illi sermo, lib. V. Βασιλέως γὰρ ἄγοντος, ὑπ' ἐκείνῳ πάντα ἄρχεται. καὶ τοῖς μὲν πολεμάρχοις, αὐτὸς φράζει τὸ δέον· οἱ δὲ, τοῖς λοχαγοῖς. ἐκεῖνοι δὲ τοῖς πενηκονταρχίαις· αὖθις δ' ἄλλοι, τοῖς ἐνωμοτάρχαις. *Quum enim rex exercitum ducit, cuncta eius imperio subsunt: ac, quae fieri oporteat, ille polemarchis dicit; hi lochagis; isti, pentecontateribus: ipsi vero, enomotarchis.* Ad quem locum Scholiastes. Ὅρα τὴν τάξιν τῆς ἀρχῆς. πρῶτος, βασιλεύς. δεύτερος, πολέμαρχος. τρίτος, λοχαγός· τέταρτος, πενηκοντήρ· πέμπτος, ἐνωμοτάρχης. *Vide ordinem principatus: primus, rex; secundus, polemarchus; tertius, lochagus: quartus, penteconter; quintus, enomotarcha.* Vbi observa, quod πεντηκοντὴρ dicatur, qui Thucydidi πεντηκοντα-

τὴρ

τὴρ. Xenophonti πεντηκοστὴρ adpellatur, lib. De rep. Lacedaem. Partes vero aciei, idem ibi sic describit. Λόχοι μὲν γὰρ ἐμάχοντο ἑπτὰ, ἄνευ σκιριτῶν ὄντων ἑξακοσίων. ἐν δὲ ἑκάστῳ λόχῳ, πεντηκοσύες ἦσαν τέσσαρες. καὶ ἐν τῇ πεντηκοσύι, ἐνωμοτίαι τέσσαρες· τῆς τε ἐνωμοτίας, ἐμάχοντο ἐν τῷ πρώτῳ ζυγῷ τέσσαρες. ἐπὶ δὲ βάθος, ἐλάχαντο μὲν ὃν ὁ πάντες ὁμοίως, ἀλλ' ὡς λοχαγὸς ἕκαστος ἐβούλετο. ἐπίπαν δὲ καλέστησαν ἐπὶ ὀκτώ. *Quippe lochi quidem pugnabant septem, praeter sciritas, qui erant sexcenti: in unoquoque vero locho, pentecostyes erant quatuor: ac pentecostys, habebat enomotias quatuor: & enomotiae quidem in prima parte, quaterni pugnabant: densitas autem, non ubique eadem erat, sed ut lochagus volebat: erant vero omnino octoni collocati.* Vbi ista Scholiastes nobis tradit. Ἡ πεντηκοστὺς, συνίσταται ἀπὸ ἀνδρῶν ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. ὁ δὲ λόχος, τούτων τετραπλασίων, γίνεται ἀνδρῶν πεντακοσίων καὶ δυοκαίδεκα· οἱ δὲ ἑπτὰ λόχοι, ἄνδρες τρισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκοντα τέσσαρες. ὥστε μετὰ τῶν ἑξακοσίων σκιριτῶν γίνονται ἄνδρες οἱ πάντες Λακεδαιμονίων, τετρακισχίλιοι ἑκατὸν ὀγδοηκοντατέσσαρες. ἡ γὰρ πεντηκοστὺς, ἑκκαίδεκα εἶχε τοὺς πρωτοστάτας. ὁ δὲ λόχος, ἑξηκονταπλασίους· οἱ δὲ ἑπτὰ λόχοι, γίνονται τετρακόσιοι τεσσαρακονταοκτώ. *Pentecostys, constituitur ex viris centum viginti octo: lochus vero, quadruplo maior, est virorum quingentorum, & duodecim: septem autem lochi, continent viros ter mille quingentos octogintaquatuor: ita ut, adiunctis sexcentis sciritis, viri Lacedaemonii sint universim quater mille centum octoginta quatuor: nam pentecostys, antesignanos habebat sedecim: lochus vero, sexaginta quatuor. septem autem lochi, fiunt quadraginta octo.* Ac mox. Ἔχει ἕκαστος λόχος πεντηκοστύας τέσσαρας, καὶ γίνονται τῶν ἑπτὰ λόχων πεντηκοστύες εἰκοσιοκτώ. ἔχει δὲ ἑκάστη πεντηκοστὺς ἐνωμοτίας τέσσαρας, καὶ γίνονται τῶν ἑπτὰ λόχων ἐνωμοτίαι ἑκατὸν καὶ δώδεκα. ἔχει ἑκάστη ἐνωμοτία ἄνδρας τριάκοντα δύο. ὡς γίνεσθαι τὸν πάντα στρατὸν, ἄνδρας τρισχιλίους πεντακοσίους ὀγδοήκοντα τέσσαρας. *Habet unusquisque lochus pentecostyas quatuor, fiuntque septem lochorum pentecostyes vigintiocto. pentecostys vero quaeque habet enomotias quatuor, fiuntque septem lochorum enomotiae centum duodecim. habent singulae enomotiae viros triginta duos. ut exercitus universus habeat viros ter mille quingentos octoginta quatuor.* De perfectione vero universim aciei, ita Xenophon lib. De rep. Lacedaem. Εἰσὶ μὲν γὰρ ἐν τῇ Λακωνικῇ τάξει οἱ πρωτοστάται ἄρχοντες, καὶ ὁ σίγος ἕκαστος πάντ' ἔχων, ὅσα δεῖ παρέχεσθαι. *Etenim in acie Laconica praefecti loco principe consistunt: & ordo quisque habet omnia, quae oportet exhiberi.* Etiam peculiarem evolvendae aciei modum habebant. Suidas. Ἑξελιγμῶν ἰδέαι δύο εἰσὶ· ἡ μὲν, κατὰ λόχους· ἡ δὲ, κατὰ ζυγά. εἴδη δὲ ἑκατέρου αὐτῶν, τρία. καλεῖται γὰρ ὁ μὲν, Μακεδών. ὁ δὲ, Λάκων. ὁ δὲ, Χώρος. *Evolutionum duo sunt genera; unum quidem, per manipulos; alterum vero, per iuga. & horum utriusque, tres sunt species: quarum una, Macedonica; altera, Laconica; tertia autem, Choria dicitur.* Quae transcripta esse moneo ex AEliano Tact. cap. xxvi.

qui videndus etiam capite insequenti xxvii. Quod exercitus distributionem attinet, agit quoque de ea Cragius lib. iv. cap. iv. Et in partem de mora, ac locho, ego multo plura dixi Lectionum Atticarum lib. i. capit. xvi. Ibi docui, inter cetera, λόχον quidem Πιτανάτην, quem dicebant, nullum umquam exstitisse: quibus addo, quod Thucydidis locum attinet, ex quo probo, non fuisse; ac labi memoria Dionem Chrysostomum; qui, respiciens hunc ipsum, ait, eum haec dixisse de cohorte, quam Σκιρίτην adpellabant. Ecce verba in Orat. xi. quae est De non capto Ilio. Ὁπότε ἡ Σκιρίτην μὲν λόχον ὀνομάζουσι Λακεδαιμονίων, μηδεπώποτε γενόμενον, ὡς φησι Θουκυδίδης. *Quando & cohortem Scioritem Lacedaemoniorum nominant, qui numquam fuit, uti auctor est Thucydides.* Multo vero tempore post, cohortem etiam Pitanaten instituit Romae Antoninus Caracalla. Herodianus in eius rebus lib. iv. Ἀπό τε Σπάρτης μεταπεμψάμενος νεανίας, Λακωνικὸν, καὶ Πιτανάτην, ἐκάλει λόχον. *Et accitos Sparta iuvenes, Laconicam, ac Pitanaten, cohortem vocabat.*

Quin PHALANGEM, ut Macedones, habuerunt: cuius Cragius non meminit. Cornelius Nepos in Pelopida. *In Leuctrica pugna, imperatore Epaminonda, hic fuit dux delectae manus, quae prima phalangem prostravit Laconum.* Diodorus Siculus lib. xv. Οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοῖς κέρασιν ἀμφοτέροις ἐπῆγον μιμοειδὲς τὸ σχῆμα τῆς Φάλαγγος πεποιηκότες. *Lacedaemonii quidem utroque cornu abducebant, phalange in lunae speciem formata.* Et Antoninus Caracalla, de quo dixi, ut cohortem Pitanaten (a), quod iam dixi, sic phalangem etiam Laconicam habuit, pariter ac Macedonicam. Herodianus postea dicit lib. citato. Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου τιμὴν Φάλαγγα βούλεσθαι συσήσασθαι, ὥσπερ Μακεδονικὴν, καὶ Σπαρτιάτιν, οὗτο καὶ τοῦ ἥρωος ἐπωνύμου (b). *Velle adfirmans, in honorem Alexandri, ut phalangem Macedonicam, & Spartanam, ita quoque de heroi cognomento, constituere.* Illud denique hic addendum: ante pugnam, lege in rem istam lata, in tentorium regis sui convocatos, carmina Tyrtaei prius, illic ipsis recitata, audivisse: quibus ad pugnandum fortiter animi incenderentur. Lycurgus in Oratione adversus Leocratem. Καὶ, περὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς οὐδένα λόγον ἔχοντες (οἱ Λακεδαιμόνιοι) περὶ τούτου (τοῦ Τυρταίου) οὕτω σφόδρα ἐσπουδάκασιν, ὥστε νόμον ἔθεντο, ὅταν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐκστρατευόμενοί εἰσι, καλεῖν ἐπὶ τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν, ἀκουσομένους τοῦ Τυρταίου ποιημάτων ἅπαντας νομίζοντες, οὕτως ἂν αὐτοὺς μάλιστα πρὸ τῆς πατρίδος ἐθέλειν ἀποθνήσκειν. *Atque, aliorum quidem poetarum rationem nullam habentes (Lacedaemonii) hunc (Tyrtaeum) tanti fecerunt, ut legem tulerint, qua eductos in expeditionem milites convenire armatos in tentorium regis iussere, ad audienda Tyrtaei poemata; arbitrati, ita demum hos libentius pro salute patriae suae morituros.* Ac mox Elegiam addit, recitari illic solitam: quam videre, si quis volet, ibi poterit. Meminit etiam Dion Chrysostomus Orat. ii. & xxxvi.

(a) Lege *Pitanatida*. Salvinius.

(b) Lege ἰκώνυμον. Salvinius.

Digitized by Google

ac Ioannes Tzetzes Var. Hist. Chil. I. capit. XXVI. De Tyrtaeo autem, notum est; eum, bello cum Messeniis, missum auxilio ab Athenienſibus, ſic carminibus animos militum accendiſſe, ut, fortiſſime pugnantes, mox victoriam reportarent. Corruptiſſimus ea de re eſt Ampelius, & per hanc occaſionem emendandus, ubi de regibus Lacedaemoniorum agit in Libro Memoriali. *Tertiuſque Meſſenio bello, ex oraculo Apollinis, dux ab Athenienſibus per ludibrium miſſus, paeanum cantu, militum animos concitavit, ut tam diuturnum proelium victoria conſummarent.* Initio ſcribendum omnino, *Tyrtaeuſque bello Meſſenio*. deinde, *per ludibrium miſſus, poemate ſuo ita militum a. c.* Et in bellis, quum convivia inſtituerent, ac paeanas item canerent, verſibus Tyrtaei id factum: & victori praemium a polemarcho data caro. Athenaeus lib. XIV. Φιλόχορος δέ φησι, κρατήσαντας Λακεδαιμονίους Μεσσηνίων, διὰ τὴ Τυρταίου στρατηγίαν, ἐν τῇ σταλέαις ἔθος ποιήσασθαι, ἂν δειπνοποιήσωνται, καὶ παιανίσωσιν, ᾄδειν καθ' ἕνα Τυρταίου. κρίνειν δὲ τὸν πολέμαρχον, καὶ ἆθλον διδόναι τῷ νικῶντι κρέας. *Philochorus autem, inquit, Lacedaemonios, quum Meſſenios devicisſent, ductu Tyrtaei, morem hunc conſtituiſſe, ut in expeditionibus, quoties convivium aliquod exhiberent, ac paeanas decantarent, ut Tyrtaei carmina unuſquiſque caneret; iudex autem polemarchus, praemium victori daret carnem.* Et obſerva, id ſtatutum poſt Meſſenios debellatos.

PVGNAM vero inde ipſam, ad tibiae cantum inchoabant: uti Cragius quoque docet lib. III, tab. XI. inſtit. X. Iſtis addo. Ac Thucydidis quidem locum, qui in hanc rem reperitur libro quinto, A. Gellius fuſius explicat libro I. cap. XI. qui videndus. Rem vero ſic Polybius quoque tradit lib. IV. Οὐδὲ τὸν παλαιὸν Κρητῶν, καὶ Λακεδαιμονίων, αὐλὸν, καὶ ῥυθμὸν, εἰς τὸν πόλεμον ἀντὶ σάλπιγγος εἰκῇ νομιστέον εἰσαγαγεῖν. *Neque item exiſtimandum, veteres Cretenſes, & Lacedaemonios, loco tubae tibiam, ac rhythmum, ad bella ſine cauſa uſurpaſſe.* Athenaeus lib. XII. Καὶ Λακεδαιμόνιοι μετ' αὐλῶν ἐξορμῶσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. *Et Lacedaemonii cum tibiis impetum in hoſtem faciunt.* Iterum lib. XIV. Διόπερ καὶ οἱ ἀνδρειότατοι Λακεδαιμόνιοι μετ' αὐλῶν στρατεύονται. *Qua de cauſa & fortiſſimi Lacedaemonii cum tibiis in militiam eunt.* Et ex eo Euſtathius ad Iliad. Ψ. Λακεδαιμόνιοι δὲ, μετ' αὐλῶν ἐστρατεύοντο. *Lacedaemonii vero, cum tibiis in militiam ibant.* Meminit etiam ſemel. iterumque, Martianus Capella lib. IX. In acie vero, ut hoc etiam nunc dicam, proxime regem dimicabant, qui victoriam in certamine coronario reportaſſent. Aliqua de hac re Cragius lib. IV. cap. IV. quibus addo & Plutarchi iſtum locum Sympoſ. lib. II. quaeſt. V. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι, τοῖς νενικηκόσι στεφανίτας ἀγῶνας, ἐξαίρετος ἦν ἐν ταῖς παρατάξεσι χώρα, περὶ αὐτὸν τὸ βασιλέα τεταγμένοις μάχεσθαι. *Lacedaemone vero, iis, qui certamine coronario viciſſent, eximius erat in acie locus, ut propter regem ipſum conſtituti pugnarent.* Et de proelio Laconum, iſta quidem; duellum, illis Ἀπ' ἄκρας μάχη dicebatur. Heſychius. Ἀπ' ἄκρας μάχη. ἢ ἑνὸς πρὸς ἕνα μάχη, Λάκωνες. *A ſumma pugna, Vnius contra unum pugna, Lacones.*

CAP. III.

AEtates hominis: &, ſecundum eam, nomina. Πρωτῆρες. Μίτυλλος. Βῦα. Βυάγορ. Μελλείρην. Εἴρην. *Heſychii locus emendatus. Puerorum curatores,* Ἀμπαιδες. Σφαιρεῖς. *Iuvenum curator,* Ἱππαρχος. *Ephori eorum veſtem quotidie inſpiciebant: corpora, decimo quoque die. Viri, plurimi fiebant, qui pulcerrimi: feminaeque, ibi fere formoſiſſimae naſcebantur. idque ut fieret, ars adhibita: ac propoſitae uterum ferentibus formae excellentes. Qui virginem violaſſet, capite luebat. Poenae caelibatus plures: etiam iſta, quod in feſto quodam caelibes, circum aram a feminis tracti, colaphis caedebantur: tum viduitas, poſt exactum matrimonium. Clementis locus illuſtratus. Tamen vetabantur illi uxorem ducere, filiamve aliis ſuam elocare, quos Treſantes adpellabant. Neque caelibatus tantum poenam habebat, ſed & ſerum matrimonium, atque malum: tum quod ante eos item, etſi aetate grandiores, conſiderent iuniores, queis uxores, liberique. Nuptias vero contracturi, cum virginibus in obſcura quadam domo includebantur; &, quam quiſque hic cepiſſet, indotatam abducebat. Virginum nubentium matres, pro felici filiarum matrimonio, Veneri, cognomento Iunoni, ſacra faciebant. Seniores, a convivio redeuntes, a iunioribus honoris ergo deducebantur.*

HOminum vero adpellationes illis certae erant, iuxta aetates. Itaque Πρωτῆρες quidam dicebantur. Heſychius. Κατὰ πρωτῆρας. ἡλικίας ὄνομα οἱ πρωτῆρες, παρὰ Λακεδαιμονίοις. *Secundum proteras. aetatis nomen proteres, apud Lacedaemonios.* Quinam proprie ita dicti, eſt incertum: tamen pueros fuiſſe, conſtat ex eodem Heſychio in Πρωτερική, ubi ait. Καὶ παιδίον τι οὕτω καλεῖται. *Et puer quidam ſic vocatur.* Qui extremam iam infantiam attigiſſet, Μίτυλλος (a) adpellabatur. Heſychius. Μίτυλλον, ἐσχατογηρίου, Λακεδαιμόνιοι. *Mitylum, in extrema infantia conſtitutum, Lacedaemonii.* Puerorum grandiorum grex, Βῦα dicebatur. Heſychius. Βῦ, τὸ μέγα, καὶ πολὺ, δηλοῖ, Λάκωνες. Βῦα, ἀγέλη παίδων. *Bu, magnum, & multum, ſignificat, Lacones. Bua, grex puerorum.* Ac Βυάγορ, qui illorum primus erat, & praefectus. Idem Heſychius. Βυάγορ, ἀγελάρχης, ὁ τῆς ἀγέλης ἄρχων παῖς· Λάκωνες. *Buagor, gregis dux, gregis princeps puer: Lacones.* Qui aetate inter pueros provectior eſſet, is Μελλείρην (b) dicebatur; qui biennio pueritiam exceſſiſſet, iſte Εἴρην. Plutarchus in Lycurgi Vita. Εἴρενας δὲ καλοῦσι, τοὺς ἔτος ἤδη δεύτερον ἐκ παίδων γεγονότας. μελλείρενας δὲ, τῶν παίδων τοὺς πρεσβυτάτους. *Irenas vero vocant, qui iam alterum*

(a) Quaſi Μίκκος. *Salvinius.*

(b) Μελλείρην, quaſi *futurus Iren* ut μαλλογάμος. *Salvinius.*

Digitized by Google

rum annum e pueris exceſſerunt: mellirenas autem aetate in pueris maiores. Etymologici Auctor, nimis breviter. Εἴρων, ὄνομα ἡλικίας. *Iren, nomen aetatis.* Nec Heſychius aetatem exponit, verum munus. Ἴρανες, οἱ εἴρενες, οἱ ἄρχοντες ἡλικιώταις (a). *Iranes, irenes, praefecti coaetaneis.* Ita enim illic ſcribo: non, ut editur, οἱ εἴρωνες, οἱ ἄρχοντες ἡλικιῶν. Nam iren ceteris imperabat, domi pariter & militiae. Plutarchus loco citato. Οὗτος οὖν ὁ εἴρων. εἴκοσιν ἔτη γεγονὼς, ἄρχει τε τῶν ὑποτεταγμένων ἐν ταῖς μάχαις, καὶ κατ' οἶκον ὑπηρέταις χρῆται πρὸς τὸ δεῖπνον. *Hic itaque iren, quum viginti annorum fuerit, imperat ſub ſe conſtitutis in proeliis; domi vero, miniſtris ad coenam utitur.* Et quae plura obſervare illic licet. Puerorum curatores, praeter paedonomos, erant etiam; Ἄμπαιδες dicti. Heſychius. Ἄμπαιδες (b). οἱ τῶν παίδων ἐπιμελούμενοι, παρὰ Λάκωσι. *Ampaedes, puerorum curatores, apud Lacedaemonios.* Qui exceſſerant ex ephebis, & virilem iam aetatem attigiſſent, ii Σφαιρεῖς (c) adpellati. Pauſanias in Laconicis. Ἔστι δὲ ἄγαλμα ἀρχαῖον Ἡρακλέους, ᾧ θύουσιν οἱ σφαιρεῖς. Οἱ δέ εἰσιν, οἱ ἐκ τῶν ἐφήβων ἐς ἄνδρας ἀρχόμενοι συντελεῖν. *Eſt ibi ſignum antiquum Herculis, cui ſacra faciunt ſphaerenſes. Hi vero ſunt, qui, egreſſi ex ephebis, inter viros accenſeri occeperunt.* Iuvenum curator, ille erat, qui Ἵππαρχος dicebatur. Heſychius. Ἵππαρχος, ὁ τῶν νέων ἐπιμελητὴς, παρὰ Λάκωσι. *Hipparchus, iuvenum curator, apud Lacedaemonios.* Supra hunc tamen, ephori erant: quibus decimo quoque die ſeſe ſiſtere, habitumque corporis inſpiciendum exhibere, cogebantur. Athenaeus ex Agatharchidae Europiacorum viceſimo ſeptimo lib. XII. Παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ, διὰ τῆς ἑβδόμης καὶ εἰκοστῆς, ὃ τῆς τυχούσης ἀδοσίας νομίζεσθαι, εἰ μὴ τὸ σχῆμα ἀνανδρότερον ἔχων, ἢ, τὸν ὄγκον τοῦ σώματος, προπετὴς ἐφαίνετο, γυμνῶν κατὰ δέκα ἡμέρας παρισαμένων τοῖς ἐφόροις τῶν νέων. καθεώρων δὲ οἱ ἔφοροι καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ τὰ περὶ τὴν ἔνδυσιν, καὶ τὴν εὐρυθμίαν τῶν νέων. *Idem ſcribit libro viceſimoſeptimo, apud Lacedaemonios inſigne probrum fuiſſe, ſi cui minus virilis eſſet forma, aut corporis tumor procidens conſpiceretur: quum decimo quoque die nudos ſe iuvenes ephoris conſpiciendos ſiſterent, quin & iuvenum veſtem ſtragulam, quamque induerent, ephori quotidie inſpiciebant.* Quin & otio indulgentes verberabant. Scholiaſt. Thucydidis lib. I. Οἱ Λακεδαιμόνιοι βαρυτάτην εἶχον ἀζημίαν, χαλεπῶς ζημιούμενοι, καὶ σωφρονιζόμενοι, ἐν γὰρ Λακεδαίμονι ἔφοροί τινες ἦσαν, οἳ, εἴ τινα ἴδοιεν ἀργοῦντα, τοῦτον ἔτυπτον· λέγοντες, ὅτι ὁ ἀργὸν, καὶ τῶν νόμων σπεύδει καταφρονεῖν. *Lacedaemonii graviſſimam habebant educationem, ſevere multati, ac caſtigati. nam Lacedaemone erant ephori quidam: qui, ſi otio indulgentem aliquem viderent, eum verberabant; dicentes, qui otiaretur, eum quoque contemtorem legum fore (d).* Quum virilem autem aetatem attigiſſent, plurimi fiebant illi, qui pulcerrimi: ut & feminae; quae pulcerrimae fere illic. Athenaeus ex Heraclide Lembo lib. XIII. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἱστορεῖ, ὅτι κατὰ τὴν Σπάρτην θαυμάζεται μᾶλλον ὁ κάλλιστος, καὶ γυνὴ ἡ καλλίστη, καλλίστας γεννώσης τῆς Σπάρτης τὰς γυναῖκας. *Heraclides vero Lembus refert, Spartae magis inter viros admirationi eſſe, quiſquis forma antecellat; & mulierem formoſiſſimam: quum Sparta mulieres admodum formoſas proferat.* Vbi obſerva, etiam pulcerrimas illic feminas naſci conſueviſſe. Itaque Lacaenas etiam pulcras dicit Claudianus in fine libri De bello Getico.

Scilicet Argolicas, Ephyreiadeſque puellas
Coeperat, & pulcras iam faſtidire Lacaenas.

Huc pertinet locus Gregorii Nazianzeni contra Iulianum Orat. I. Ἵππος Θεσσαλικὴ, καὶ γυνὴ Λακεδαιμονία, καὶ ἄνδρες οἱ τῆς Ἀρεθούσης πίνοντες. οἶνον δὴ λέγω Σικελιώτας, ὡς ὁ περὶ αὐτῶν χρησμὸς, τὸ ἔκκριτον τῶν ὁμογενῶν ἔχουσιν. *Equa Theſſalica, & mulier Lacaena, ac viri qui ex Arethuſa bibunt, hoc eſt, Siculi, ut oraculum fert de ipſis, in ſuo genere excellunt.* Ecce, etiam voce oraculi feminae Lacedaemoniae formoſiſſimae eſſe dictae: eiuſque verba ita habent.

Γαίης μὲν πάσης τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἄμεινον,
Ἵπποι Θρηΐκιαι, Λακεδαιμόνιαι δ' γυναῖκες,
Ἄνδρες δ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης.
Terrae univerſae Argos Pelaſgicum praeſtat:
Equae Thraciae, mulieres vero Lacedaemoniae;
Viri autem, qui bibunt aquam pulcrae Arethuſae.

Exſtat autem id oraculum apud Euſebium De Praep. Evang. lib. V. cap. XXXIX. Theodoretum Therap. lib. X. & Ioannem Tzetzen Var. Hiſt. Chil. IX. capit. CCXCI. ac Chil. X. capit. CCCXXX. Vnde & Spartam καλλιγύναικα, *pulcras feminas habentem*, dicit Homerus circa finem Odyſſ. ν'.

Ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην εἰς καλλιγύναικα.
Dum ego Spartam eam, pulcras feminas habentem.

Et Coluthus De raptu Helenae.

Σπάρτην καλλιγύναικα, φίλην πόλιν Ἀτρέωνος.
Spartam pulcras feminas habentem, amicam urbem Atridae.

Praedicat porro Lacaenarum etiam Theognis formam, iſtis verbis.

Χέρνιβα δ' αἶψα θύραζε φέρε, στεφανώματα δ' εἴσω,
Εὐειδὴς ῥαδιναῖς χερσὶ Λάκαινα κόρη·
Aquam vero ſtatim foras ferat, & coronas intro,
Formoſa manibus teneris Lacaena puella.

Et Muſaeus De Herone, ac Leandro.

Καὶ Σπάρτης ἐπέβην, Λακεδαίμονος εὐρυάγυιαν ἄστυ,
Ἦχι μόθον, καὶ ἄεθλον, ἀκούομεν ἀγλαϊάων.
Et Spartam ingreſſus ſum, Lacedaemonis vidi urbem,
Vbi laborem, & certamen, audimus eſſe formarum.

(a) Forte ἡλικιώτας. *Salvinius.*
(b) Ἄμπαιδες, quaſi ἀμφὶ παισίν.
(c) Quaſi *Pilarii.* Forte *Pila luſores. Salvinius.*
(d) Otioſi etiam Athenis punicbantur. Conſule *Leges Atticas*, & *Solonem.*

Ioſephus Devonius De bello Troiano lib. IV.

Inclita cognatos aequat Spartana Lacones,
Vultu, crine, genis: ſociae cunabula ſtirpis
Par oris teſtatur honos.

Quin, ut pulcram prolem parerent, quosdam, forma excellentes, pictos oculis gravidarum proponebant. Oppianus Cyneg. lib. I.

Ναὶ μὲν (a) ὧδε Λάκωνες ἐπίφρονα μητίσαντο
Αἶσι φίλαις ἀλόχοις, ὅτε γαστέρα κυμαίνωσι.
Γράψαντες πινάκεσσι πέλας θέσαν ἀγλαὰ κάλλη,
Τὺς πάρ@ ἀσπάψαντας ἐν ἱμερτοῖσιν ἐφήβους,
Νιρέα, τ᾽ Νάρκισσον, εὐμελίλιν θ᾽ Υ᾽άκινθον,
Κάστορά τ᾽ εὐκόρυθον, τ᾽ Α᾽μυκοφόνον Πολυδεύκεα,
Η᾽ϊθέους τε νέους, τοί τ᾽ ἐν μακάρεσσιν ἄγηται,
Φοῖβον δαφνοκόμην, καὶ κισσοφόρον Διόνυσον.
Αἱ δ᾽ ἐπιτρέπονται, πολυήρατον εἶδ@ ἰδῦσαι,
Τίκτυσίν τε καλὺς, ἐπὶ κάλλεϊ πεπτηυῖαι.

Certe hoc modo Lacones ingenioſa commenti ſunt
In ſuis caris uxoribus, quum utero turgent.
Pingentes in tabulis prope conſtituunt ſplendidas formas,
Adoleſcentes, qui olim inter amabiles emicuerunt,
Nireum, & Narciſſum, & venuſtum Hyacinthum,
Caſtoremque inſignem galea, & Amycicidam Pollucem,
Semideoſque iuvenes, quique inter deos ſpectabiles ſunt,
Phoebum lauricomum, & hederigerum Bacchum.
Illae vero oblectantur, amabilem formam intuitae,
Pariunt formoſos, forma obſtupefactae.

Ac virginum quidem, ob formam periclitantium pudicitiae, ita magiſtratus caverat, ut, qui virginem violaſſet, capite lueret. Marcellinus ad Hermogenem. Νόμος ἐν Λακεδαίμονι, τὸν βιασάμενον (τὴν κόρην) θανάτῳ ζημιῶσθαι. *Lex eſt Lacedaemone, qui (virginem) violaverit, ut morte multetur.* Inter has formas, tam praeſtantes, non licebat extra matrimonium vivere: poenaque non una his propoſita erat. Vide Cragium lib. III. tab. IV. inſtit. I. Adde iſtam: quod a feminis, feſto quodam, ad aram pertracti, colaphis caedebantur. Clearchus Solenſis, libro De Proverbiis: cuius hoc fragmentum exſtat apud Athenaeum in principio libri XIII. Ἐν Λακεδαίμονι τὰς ἀγάμους αἱ γυναῖκες ἐν ἑορτῇ τινι, περὶ τὸν βωμὸν ἕλκυσαι, ῥαπίζουσιν· ἵνα, τὴν ἐκ τοῦ πράγματ@ ὕβριν φεύγοντες, φιλοεργῶσί τε, καὶ ἐν ὥρᾳ προσίωσι τοῖς γάμοις. *Lacedaemone, qui uxorem non duxiſſent, eos feminae, feſto quodam die, circum aram trahentes, colaphis caedunt; uti contumeliam iſtius rei fugientes, paternum ipſi adfectum induerent, & inirent tempeſtive matrimonium.* Illud quoque inſtar poenae, quod ante eos, etſi aetate grandiores, conſiderent iuniores, qui uxores, liberoſque, haberent. Aulus Gellius lib. II. cap. XV. *A convivio quoque, ut ſcriptum eſt in Antiquitatibus, ſeniores a iunioribus* (b) *domum deducebantur: eumque morem accepiſſe Romanos a Lacedaemoniis traditum eſt; apud quos, Lycurgi legibus, maior omnium rerum honos maiori aetate habebatur. Sed, poſtquam ſuboles civitati neceſſaria viſa eſt; &, ad prolem populi frequentandam, praemiis, atque invitamentis, uſus fuit; tum antelati, quibusdam in rebus, qui uxorem, quique liberos haberent, ſenioribus neque liberos neque uxores habentibus.* Neque caelibatus tantum pena erat; ſed & ſeri matrimonii, atque mali. Pollux lib. III. cap. III. ſect. V. Ἦσαν δὲ καὶ ἀγαμίαι δίκαι πολλαχοῦ· καὶ ὀψιγαμίαι, καὶ κακογαμίαι, ἐν Λακεδαίμονι. *Erant vero caelibatus actiones multis locis: etiam ſeri matrimonii, atque mali, Lacedaemone.* Imo neque, poſt uxorem ſemel ductam, ſi haec vita fungeretur, viduo manere licitum, alteramque eum ducere lex iubebat. Et hoc eſt, quod Clemens dicit, Strom. II. Ὁ τῶν Λακώνων νομοθέτης, οὐκ ἀγαμίαν μόνον ἐπιτίμιον ἔθηκεν, ἀλλὰ μονογαμίαν, καὶ ὀψιγαμίαν, καὶ μονοδιαιτησίας. *Laconum legislator, non dumtaxat caelibatus poenam ſtatuit, ſed & unici matrimonii, item ſeri; tum & vitae ſolitariae.* Vbi Μονοδιαιτησίαν, *Vitam ſolitariam*, non aliam dicit, quam viduitatem viri, poſt exactum matrimonium. Interdictum vero tamen matrimonio iis erat, quos Treſantes, quod ex acie turpi metu profugiſſent, adpellabant; nec eorum quoque filias capere uxores licitum. Plutarchus in Ageſilao, ubi variam eorum poenam refert. Οὐ γὰρ μόνον ἀρχῆς ἀπείργοντο πάσης, ἀλλὰ καὶ δῦναί τινι τούτων γυναῖκα, καὶ λαβεῖν, ἄδοξόν ἐστι. *Neque enim magiſtratu tantum omni prohibentur, ſed & ulli uxorem dare, & accipere ab ullo, ignominioſum erat.* Nuptias autem, hunc in modum contrahebat. Iuvenes pariter virgineſque, in obſcura quadam domo includebantur: &, quam quiſque in eadem accepiſſet, hanc ducebat indotatam. Athenaeus ex Hermippo De legumlatoribus libro XIII. Ἐν Λακεδαίμονι εἰς οἴκημά τι σκοτεινὸν συνεκλείοντο αἱ κόραι, συγκλειομένων καὶ τῶν ἀγάμων νεανίσκων. καθ᾽ ἕνας@, ἧς ἐπιλάβοιτο, ταύτην ἀπῆγεν ἄπροικον. *Lacedaemone in obſcuram quamdam domum virgines concludebantur. & cum illis caelibes etiam adoleſcentes: ac quam inde unuſquiſque accepiſſet, hanc ducebat ſine dote.* Matres vero ſponſarum, pro felici filiarum matrimonio, Veneri, Iunoni cognomento adpellatae, ſacrificabant. Pauſanias in Laconicis. Ξόανον δὲ ἀρχαῖον καλοῦσιν Α᾽φροδίτης Η᾽ρας. ἐπὶ ᾧ θυσιατρὶ γαμουμένῃ νενομίκασι τὰς μητέρας τῇ θεῷ θύειν. *Simulacrum ligneum vetuſtum Veneris Iunonis vocant. Ibi vero ſacra deae facere matres, quum filias elocant, ſolenne habent.* Denique, ut coronidis loco addam, ſenioribus, inter cetera, quae iam alii obſervarunt, is a iunioribus honos habebatur, uti domum e convivio repetentibus comites ſe exhiberent. Aulus Gellius in citato ante loco. *A convivio quoque, ut ſcriptum eſt in Antiquitatibus, ſeniores a minoribus domum deducebantur: eumque morem accepiſſe Romanos a Lacedaemoniis traditum eſt.*

CAP.

(a) Forte Μήν. *Salvinius.*

(b) Editio Batava 1666. legit *minoribus*.

CAP. IV.

Ephori, a Chilone inſtituti; ac fuerunt numero quinque: Athenis item conſtituti, redacta in poteſtatem Lacedaemoniorum urbe. Quam diu manſerint. Senatus, Γερωνία *dictus: ac conſtabat ſenatoribus numero viginti & octo. Eorum auctoritas; & quales lecti. Abrogati a Cleomene, qui patronomos ſubſtituit. Harmoſtae: urbani, aut externi. Vrbani, quot numero fuerint; Pindarique Scholiaſtae de his locus illuſtratus. Externi vero, quando initium habuerint, quando finem.* Κρεωδαίτης. Ἄρχοντες, *qui etiam* Τέλη: *item* Πρυτάνεις, *ac de illis opus Charontis Lampſaceni.* Κόροι. Ἱππαγρέται. Ἱππαρμοσταί. Κυθηροδίκης. *Heſychii locus emendatus. Praetoria, bidiaeorum, ephororum, nomophylacum; & incertum quoddam quartum,* Ἐπασέντας *adpellatum: deinde etiam, ubi illa ipſa fuerint. Epimenidis monumentum: & de eo adſervando oraculum Lacedaemoniis datum.*

DE ephoris, ſenatoribus, & harmoſtis, legibuſque, multa accurate Cragius, uti cetera: ego pauca, ſeu indicta, ſeu Auctorum aliorum teſtimoniis confirmata, hic adiungam.

EPHORI, a rege primum Theopompo inſtituti: ut a Cragio docetur lib. II. cap. IV. Addo ego hunc Dionis Chryſoſtomi locum Orat. LVI. Σὺ ἆρα οὐκ ἡγῇ βασιλείαν τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν, ἐν Λακεδαίμονι τοσοῦτον βασιλεύσαντων χρόνον; Ἐκεῖνοι γὰρ ὃ πάντα ἔπραττον, ὡς αὐτοῖς ἐδόκει. ἀλλὰ περὶ πολλῶν ὑπήκουον τοῖς ἐφόροις. ἡνίκα δὴ κατέστη τοῦτο τὸ ἀρχεῖον ἐν Σπάρτῃ, Θεοπόμπου βασιλεύοντος πρὸς ἐνιαυτόν, οὐδὲν ἧττον ἐκράτουν τῶν βασιλέων. *Tu ergo regnum non exiſtimas illud Heraclidarum, qui tot annis Lacedaemone regnaverunt? Illi enim non pro voluntate quidvis faciebant, ſed in multis morem ephoris gerebant, ac, quum magiſtratus ille Spartae inſtitutus fuit in annum, regnante Theopompo, nihilominus ſua in poteſtate reges habebant.* Qui antiquiores eos eſſe volunt a Lycurgo inſtitutos eſſe dicunt. Vide Cragium loco citato. Ego tertium obſervavi, unum e ſeptem Sapientibus, Chilonem Lacedaemonium. Clare id Diogenes Laertius dicit in eius Vita lib. I. Καὶ πρῶτος ἐσηγήσατο ἐφόρους τοῖς βασιλεῦσι παραζευγνύναι. *Ac primus inſtituit, uti regibus ephori adiungerentur.* Euſebius Chron. lib. II. tradit, primum ephorum inſtitutum fuiſſe Olympiadis quintae anno primo. Ita enim illic dicit. Ἐν Λακεδαιμονίᾳ πρώτου ἔφορος καθεστάθη. Quae ſic vertit Hieronymus. *In Lacedaemone primus ephorus, quod magiſtratus nomen eſt, conſtituitur.* Eos autem numero fuiſſe quinque, recte Cragius nos docet ex Ariſtotele, Suida, & Plutarcho lib. II. cap. IV. Addo ego & Pauſaniae iſtum locum in Laconicis. Τοῖς ἐφόροις, καὶ βιδιαίοις, πέντε ἀριθμὸν ἑκατέροις ὄσι. *Ephoris, & bidiaeis, qui utrique numero quinque.* Docet clare etiam Thucydidis hoc Scholiaſtes lib. I. Γέγονε, ὅτι ἦσάν τινες παρὰ Λακεδαιμονίοις ἄρχοντες, τὸν ἀριθμὸν πέντε, οἷς ἐφόρους ἐκάλουν, διὰ τὸ ἐφορᾶν τὰ τοῦ πόλεως πράγματα. *Sciendum, quod erant apud Lacedaemonios quidam magiſtratus, numero quinque; quos vocabant ephoros, quod negotia civitas inſpectarent.* Et adparet ex Polybii quoque loco lib. IV. Οἱ μὲν δύο τῶν ἐφόρων, ἄδηλον εἶχον τὴν γνώμην. οἱ δὲ τρεῖς ἐκοινώνουν τοῖς Αἰτωλοῖς τῶν πραγμάτων. *Duo quidem ephororum, quid ſentirent, ignoratum: tres vero, cum AEtolis faciebant.* Ac totidem Athenienſibus, redacta in poteſtatem urbe bello Peloponneſiaco, impoſuerunt. Obſervare eſt apud Lyſiam Orat. XI. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ναυμαχία, καὶ ἡ συμφορὰ, τῇ πόλει ἐγένετο, δημοκρατίας ἔτι οὔσης, ὅθεν τὸ σάσεως ἦρξαν, πέντε ἄνδρες ἔφοροι κατέστησαν. *Poſtquam vero pugna illa navalis, & calamitas urbi accidit, quum adhuc populi ſtatus permaneret, unde & tumultuari inceperunt, quinque viri ephori ſunt conſtituti.* Manſit vero, quamquam occiſis a Cleomene rege ephoris, magiſtratus ille ipſe, etiam poſt aliquod tempus. Ac ſubſtulerat quidem eos rex Cleomenes: ſed, quum regno is poſtea deiiceretur, & in AEgyptum profugiſſet, reſtituta ab Antigono libertate, ipſi quoque Reip. reſtituti: &, Cleomene tertio poſt anno mortuo, denuo reges, poteſtate vetere recuperata, elegerunt. Hanc in rem Polybius diſertus teſtis libro citato. Οἵ γε, χωρὶς τῶν ἄλλων. καὶ τότε πολιτευόμενοι κατὰ τὰ πάτρια, σχεδὸν ἤδη τρεῖς ἐνιαυτὲς μετὰ τὴν Κλεομένους ἔκπτωσιν, ὑφ' ἐπεισθησαν οὐδέποτε βασιλεῖς καταστῆσαι τῆς Σπάρτης. ἅμα δὲ τῷ τὴν φήμην ἀφικέσθαι περὶ τῆς Κλεομένους τελευτῆς, εὐθὺς ὥρμησαν ἐπὶ τὸ βασιλεῖς καθιεῖναι, τά τε πλήθη, καὶ τὸ τῶν ἐφόρων ἀρχεῖον. *Hi ſane praeter alios, quum ipſorum reſpublica tertium iam fere annum a Cleomenis fuga patriis legibus adminiſtraretur, de eligendis Sparte regibus ne quidem umquam cogitarunt: ſimul vero fama de Cleomenis morte accepiſſent, ſtatim ad creandos reges proceſſerunt, populus pariter atque ephororum curia.* Et occurrit deinceps item apud illum plurima eorum mentio. Quamquam ſane ſunt ſublati; quum, poſt reges, Ageſipolin, & Lycurgum, a Machanida, Nabideque, qui tyrannidem induxerunt, occupata eſt reſpublica: ſed, eadem a Romanis, caeſo Nabide, libertati reſtituta, denuo ſunt inſtituti. Eius rei certum ſatis argumentum, Ionathae, pontificis Iudaei, Epiſtola nobis praebet: quam is ad Lacedaemonios, quum Romanis hi parerent, tempore Pompeii, & Caeſaris, per legatos ſuos miſit: cuius illa eſt praeſcriptio. Ἀρχιερεὺς Ἰωνάθης τῷ ἔθνες τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἡ γερουσία, καὶ τὸ κοινὸν τῶν Ἰουδαίων, Λακεδαιμονίων ἐφόροις, καὶ γερουσίᾳ, καὶ δήμῳ τοῖς ἀδελφοῖς, χαίρειν. *Ionathas, pontifex gentis Iudaeorum, & ſenatus, ac commune Iudaeorum, Lacedaemoniorum ephoris, ac ſenatui, populoque, fratribus, ſalutem dicunt.* Exſtat autem haec Epiſtola apud Ioſephum Antiq. Iud. lib. XIV. cap. IX. Meminitque eorum & Philoſtratus, tempore Domitiani in Vita Apollonii lib. IV. capp. IX. & X. Quin ipſius Apollonii etiam epiſtolae exſtant ad eosdem, inter ceteras illius.

Digitized by Google

illius. Itaque hic etiam certe fallitur Cragius; qui, his a Cleomene rege interfectis, ipsum quoque ephororum magistratum postea plane desiisse arbitratur. Vide eum lib. II. extremo capite IV.

SENATVS, ipsi Γερωνία dicebatur. Hesychius. Γερωνία, γεροντία, παρὰ Λάκωσι. *Geronia, senatus, apud Lacedaemonios.* Constabat autem senatoribus octo & viginti numero: quod testatur cum Plutarchus, cuius testimonium producit Cragius; tum Pausanias in Laconicis. Βασιλεῖ δὲ τῷ Λακεδαιμονίων δικαστήριον ἐκάθιζον οἵ τε ὀνομαζόμενοι γέροντες, ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ὄντες τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἡ τῶν ἐφόρων ἀρχή. *Apud Lacedaemonium regi iudicium constituebant, cum qui senatores dicti, numero viginti octo, tum & ephororum magistratus.* Et Herodotus in citatis ante verbis. Καὶ παρίζειν βουλεῦσι τοῖς γέρουσι, ἕδρας δυῶν δέουσι τριήκοντα. *Et adsidere quoque consultantibus senatoribus, qui sunt octo & viginti.* Erat illic summa ut dignitas, sic auctoritas, & ab ea reverentia: nec ex senibus quibuscumque legebantur, verum iis, qui a prima usque aetate vitam egissent temperanter. AEschinis insignis est in hanc rem locus Orat. in Timarchum. Παρελθών τις τῶν γερόντων, ὃς ἐκεῖνοι καὶ αἰσχύνονται, καὶ δεδίασι, καὶ τὴν τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἐπωνυμίαν ἀρχὴν μείζω εἶναι νομίζουσι, καθίσας δ' αὐτὸς ἐκ τῶν ἐκ παιδὸς εἰς γῆρας σοφρόνων. *Senum quidam accedens, quos illi & reverentur, & metuunt; tum aetatis cognomentum summum esse magistratum arbitrantur: ac constituunt eos ipsos, qui a pueris ad senectam temperanter vitam egere.* Mox aboliti a Cleomene, & Patronomi subrogati: uti ex Pausaniae loco docet Cragius lib. II. cap. III. Pausaniae vero locum illum verbo tenus descripsit Anonymus in Collectaneis Historicis, quae inter Eusebiana edidit Iosephus Scaliger. Meminit vero horum etiam Philostratus in Apollonio lib. IV. cap. X. Vbi Apollonio Spartanus iuvenis percunctanti, qui maiores eius fuissent, sic respondet. Γυμνασίαρχοι, καὶ ἔφοροι, καὶ πατρονόμοι πάντες. *Gymnasiarchae, & ephori, & patronomi omnes.* Et Plutarchus lib. An seni sit resp. administranda. Πάντες οἱ τηλικοῦτοι τάξιν ἀρχόντων, ἢ τινων πατρονόμων ἢ παιδαγωγῶν ἔχοντες. *Omnes tales vicem principum, aut patronomorum, aut paedagogorum, gerentes.*

Quinam vero HARMOSTAE fuerint, multis Cragius lib. II. cap. XIII. Addo tamen locum Maximi in Dionysii Areopagitae De Hier. Eccles. cap. III. Ἁρμοστὴν ἔλεγον οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸν καθιζάμενον ὑπ' αὐτῶν ἄρχοντα τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς πόλεων. παρὰ τὸ ἁρμόζειν τοὺς ἀρχομένους ζῆν κατὰ τοὺς νόμους. *Harmostem dicebant Lacedaemonii, qui praefectus ab ipsis erat urbis subditis: quia vitae iuxta leges aptos faceret subiectos.* Etymologici Auctor, dicit, fuisse eos, qui Ἐπίσαθμοι aliis erant, seu *praefecti mansionum.* Ἐπίσαθμοι, ἄρχοντές εἰσι, παρὰ τὸ ἐν σαθμοῖς εἶναι ὠνομασμένοι. ἁρμοστὰς δὲ τοὺς τοιούτους Λακεδαιμόνιοι καλοῦσιν. *Epistathmi, sunt magistratus; quod mansionibus praesint, dicti. Lacedaemonii vero tales vocant Harmostas.* Erant autem numero viginti. Scholiastes Pindari Olymp. Od. VI. Ἦσαν δὲ ἁρμοσταὶ Λακεδαιμονίων εἴκοσι. *Erant vero Lacedaemoniorum harmostae viginti.* Sed hoc de urbanis tantum capiendum: nam externi, totidem erant, quot subiectae ipsis urbes. Instituti autem ii, quum Lysander, debellatis ad AEgospotamos Athenienfibus, finem bello Peloponnesiaco imposuisset, ac totius Graeciae Lacedaemonii principatum hac victoria nacti essent: idque factum Olympiadis XCIV. anno I. Diodorus Siculus in illius anni rebus lib. XIV. Λακεδαιμόνιοι, καταλελυκότες τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ὁμολογουμένως ἔσχον τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τὴν κατὰ γῆν, καὶ τὴν κατὰ θάλατταν, καταστήσαντες δὲ ναύαρχον Λύσανδρον, τούτῳ προσέταξαν ἐπιπορεύεσθαι τὰς πόλεις, ἐν ἑκάστῃ τοὺς παρ' αὐτοῖς καλουμένους ἁρμοστὰς καθιστάντα. *Lacedaemonii quum bellum Peloponnesiacum finiissent, omnium consensu terrae marisque imperium tenebant. Constituto itaque classis praefecto Lysandro, ei mandant, ut urbes accederet, & in singulis harmostas, quos ipsi dicebant, constitueret.* Pausanias in Boeoticis. Μείζονα δὲ ἔτι Λακεδαιμονίοις ἐνέδη γενέσθαι παρεσκεύασεν ὁ Λύσανδρος ἐπί τε δεκαδαρχίαις, ἃς κατέστησε ταῖς πόλεσι, καὶ ἐπὶ τοῖς Λάκωσιν ἁρμοσταῖς. *Maiorem vero adhuc invidiam Lacedaemoniis concitavit Lysander, quod & decemviratus in urbibus, & harmostas Lacedaemonios, constituit.* Plutarchus in Lysandro. Καταλύων δὲ τὰς δήμους, καὶ τὰς ἄλλας πολιτείας. ἕνα μὲν ἁρμοστὴν ἑκάστῃ Λακεδαιμονίων κατέλιπε. *Deleto vero passim populi iure, & aliis reipublicae formis, unicuique urbi harmostam Lacedaemonium unum reliquit.* Vti vero urbibus subiectis aliis, sic Athenis quoque ipsis, uti ephoros, quod iam dixi, ita & harmostam suum imposuere. Observare est apud AEschinem in Orat. De falsa leg. Εἰς τοῦτο τὴν πόλιν (τὰς Ἀθήνας) προήγαγεν, ὥστε ἀσπαστῶς τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι, ἀποστάντας πάντων, καὶ τὰ τείχη καθελόντας, καὶ παραδεξαμένους φρουρὰν, καὶ Λακεδαιμόνιον ἁρμοστήν. *Eo urbem (Athenas) perduxit, uti cupide pacem facerent, rebus omnibus cedentes, moenibus deiectis, recepto praesidio, & harmosta Lacedaemonio.* Durarunt vero externi illi usque ad pugnae Leuctricae tempus: quo everso Lacedaemoniorum principatu, illi quoque sunt eiecti. Docet illud nos Pausanias in Boeoticis. Νικῶσιν αὖθις ἐν Λεύκτροις ἐπιφανεστάτην νίκην, ὁπόσας ἡμεῖς ἴσμεν κατὰ Ἕλληνας. καὶ δεκαδαρχίας τε, ἃς Λακεδαιμόνιοι κατέστησαν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἔπαυσαν, καὶ ἁρμοστὰς τοὺς Σπαρτιάτας ἐκβάλλουσιν. *Rursus ad Leuctra omnium, quas de Graecis unquam reportarunt Graeci, illustrissimam sunt victoriam adepti: ac decemviratus, quos in urbibus Lacedaemonii constituerant, subtulerunt, & harmostas eiecerunt.* Meminitque eius rei iterum, sub Arcadicorum finem. Illud autem factum fuit Olympiadis CII. anno II. ut videre est apud Diodorum Siculum, in illius anni rebus, lib. XV. Itaque obtinuerunt annos tantum triginta & quatuor. Vrbani vero, ad postrema usque tempora permanserunt: meminitque Laonicus Chalcocondyles De rebus Turc.

Digitized by Google

Turc. lib. IX. *Λευκάνης γὰρ ἦν ἁρμοσὴς ὁ Λακεδαιμόνι@, ἀπόντ@ τοῦ Α'σάνεω. Leucanes enim harmoſtes Lacedaemonius erat, abſente Aſaneo.*

Erat etiam inter magiſtratus quidam, ΚΡΕΩΔΑΙΤΗΣ adpellatus, quia carnes diſtribueret. Pollux lib. VI. cap. VII. *Ἔ"ςι δ' ἐ τις καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις ἀρχὴ, Κρεωδαίτης. Eſt vero etiam apud Lacedaemonios magiſtratus quidam, Creodaetes.* Legebatur autem ex primariis viris. Plutarchus Sympoſ. lib. II. quaeſt. X. *Λακεδαιμόνιοι δὲ Κρεωδαίτας εἶ-χον, ὐ τὺς τυχόντας, ἀλλὰ τὺς πρώτυς ἄνδρας· ὥ̃ςε κ̀ Λύσανδρον ὑπ' Α'γεσιλάυ τοῦ βασιλέως ἐν Α'σίᾳ κρεωδαίτᾳ ἀποδεχθῦναι. Lacedaemonii vero Creodaetas habuerunt non e populo quoſcumque, verum viros e primariis: ita ut in Aſia Lyſandro quoque Ageſilaus munus illud demandaverit.* Ac, quod munus id Lyſandro demandatum ab Ageſilao tradit, eſt videre iterum iſtud apud eumdem in Lyſandri, & Ageſilai Vita. Illic videat, quiſquis volet.

Quidam etiam ΑΡΧΟΝΤΕΣ dicti: qui & ΤΕΛΗ adpellati, quia lites terminarent, ac deciderent. Scholiaſtes Thucydidis lib. I. *Οἱ Λακεδαιμόνιοι τὺς ἄρχοντας τέλη ἐκάλων, δ̀ιὰ τὸ αὐτὺς τὰ τέλη τοῖς πράγμασι τιθέναι. Lacedaemonii archontas vocabant Tele; quia ipſi litibus fines, quae dicuntur Graecis tele imponerent.* Iterum lib. IV. *Ὅ"ρκοις μεγίσοις τὰ τῶν Λακεδαιμονίων τέλη καταλαβὼν, ἀντὶ τῦ, ποιήσας ὀμόσαι τὺς ἄρχοντας τῶν Λακεδαιμονίων. Quum maximo iuramento Lacedaemoniorum Tele obſtrinxiſſet: id eſt, quum archontes Lacedaemoniorum ad iusiurandum adegiſſet.* Philoſtratus de Vita Apollonii lib. IV. capit. X. *Οὐκ ἀηδὲς ἐνόμισε τὸ, τοῖς τέλεσι τῶν Λακεδαιμονίων συγγενέσθαι. Non iniucundum cenſuit, Lacedaemoniorum tele convenire.* De archontibus eſt Plutarchi quoque locus lib. An ſeni adminiſtranda ſit reſp. *Πάντες οἱ τηλικῦτοι τάξιν ἀρχόντων, ἢ τινων πατρονόμων, ἢ παιδαγωγῶν, ἔχοντες. Omnes tales vicem archontum, aut patronomorum, aut paedagogorum gerentes.* Eo vero nomine adpellabantur, ephori, nomophylaces, & bidiaei. Clarum illud ex Pauſania in Laconicis. *Καὶ τῆς τε γερυσίας βυλευτήριον. κ̀ τ̀ ἐφόρων, κ̀ νομοφυλάκων, καὶ καλυμένων βιδιαίων, ἀρχεῖα ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς. ἡ μὲν δὴ γερυσία, συνέδριον Λακεδαιμονίοις κυριώτατον τῆς πολιτείας· οἱ λοιτοὶ δὲ, εἰσὶν ἄρχοντες. Ac ſenatus curia, item ephororum, & nomophylacum, & eorum quos adpellant bidiaeos, ſunt praetoria in foro. Et ſenatus quidem, conſeſſus eſt Lacedaemoniis, penes quem eſt ſummum regimen reipublicae: reliqui vero, ſunt archontes.* Sane de ephoris, teſtis etiam eſt Thucydidis Scholiaſtes, quem citavi lib. I. *Ἦ̃σάν τινες παρὰ Λακεδαιμονίοις ἄρχοντες, τὸν ἀριθμὸν πέντε, οὓς ἐφόρυς ἐκάλων. Erant quidam apud Lacedaemonios archontes, numero quinque, quos Ephorus, adpellabant.* Itaque praetoria horum, ſive curiae, etiam peculiari nomine *Α'ρχεῖα* dictae, velut quae archontum eſſent: ut adparet ex Pauſania in citatis ſtatim verbis. Et hi ipſi etiam

ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ dicti. Ac de iis Opus prorium ſcripſit Charon Lampſacenus: ut videre eſt apud Suidam in *Χάρων Λαμψακηνὸς*, ubi ſic ait. *Ἔ"γραψε Πρυτάνεις, ἢ Α"ρχοντας, τὺς τῶν Λακεδαιμονίων. Scripſit Prytanes, ſive Archontes, qui apud Lacedaemonios erant.*

Erant etiam, ΚΟΡΟΙ dicti. Horum meminit Archytas lib. De lege, & iuſtitia: cuius hoc fragmentum exſtat apud Stobaeum, Serm. XLI. *Καὶ ἐν τᾷ Λακεδαίμονι, τοὶ βασιλῆες, τᾶς μοναρχίας. τοὶ δὲ γέροντες, τᾶς ἀριστοκρατίας· τοὶ δὲ ἔφοροι, τᾶς ὀλιγαρχίας. ἱππαγρέται δὲ, κ̀ κόροι, τᾶς δαμοκρατίας. Et Lacedaemone, reges, monarchiam; ſenatores vero, ariſtocratiam; ephori autem, oligarchiam; at hippagretae, & cori, democratiam repraeſentant.* Et mox iterum. *Ἐν τᾷ εὐνομωτάτᾳ Λακεδαίμονι· τοῖς μὲν βασιλεῦσιν, οἱ ἔφοροι ἀντιπάλλω)· τούτοις δ', οἱ γέροντες· μέσοι δ', οἱ κόροι, καὶ ἱππαγρέται. Lacedaemone, optimis legibus conſtituta, regibus, opponuntur ephori; iſtis vero, ſenatores: medii autem, cori ſunt, & hippagretae.*

Et obſerva: in utroque illo loco, ΙΠΠΑΓΡΕΤΑΙ etiam commemorantur: qui militibus ſelectis gravis armaturae praeerant. Heſychius nos illud docet iſtis verbis. *Ἱππαγρέται, ἀρχὴ, ἐπὶ τῶν ἐπιλέκτων ὁπλιτῶν, Hippagretae, magiſtratus, qui ſelectis gravis armaturae militibus praeerat.* Praeerant autem iuvenibus, qui *ἱππεῖς* adpellabantur. Euſtathius ad Iliad. Θ'. *Νεανίσκ@, κ̀ νεανίας, ὁ αὐτός. Λάκωνες δὲ, τούτυς ἱππεῖς ἐκάλων· κ̀ τὺς προεςῶτας αὐτῶν, ἱππαγρέτας. Adoleſcens, & iuvenis idem. Lacedaemonii vero, hos hippeis, ſive equites, adpellabant; & praefectos eorum, hippagretas.* Meminit eorum Herodotus, ubi honorem, a Spartanis habitum Themiſtocli refert lib. VIII. *Αἰνέσαντες δ̀ πολλὰ, προέπεμψαν ἀπιόντα τριηκόσιοι Σπαρτιητέων λογάδες ἔτοι, οἵπερ ἱππέες καλέονται, μέχρι ὅ̃ρων τῶν Τεγεατικῶν. Laudatumque ampliſſimis verbis, trecenti Spartanorum ſelecti, qui equites vocantur, diſcedentem ad Tegeaticos uſque fines deduxerunt.* Vbi obſerva, numero trecentos dici, uti erant. Thucydides lib. V. *Ἧ̃περ ὁ βασιλεὺς Α"γις ἦν, κ̀ περὶ αὐτὸν οἱ τριακόσιοι, ἱππεῖς καλούμενοι. Vbi Agis rex erat, ac trecenti circa ipſum, equites dicti.* Ac ſic ratio ſe habebat. Hippagretae, quos iam dicere inſtitui, numero tres conſtituti, trecentos ſibi e ſelecta iuventute deligebant, ſcilicet centenos ſinguli; ſicut ipſi ab ephoris eligebantur. Clarus eſt in hanc rem locus Xenophontis lib. De rep. Laced. *Αἱρῦνται τοίνυν αὐτῶν (τῶν ἡβώντων) οἱ ἔφοροι ἐκ τῶν ἀκμαζόντων τρεῖς ἄνδρας. ἕ̃τοι δὲ ἱππαγρέται καλῦν)· τούτων δὲ ἕκας@ ἄνδρας ἑκατὸν καταλέγ, διασαφιίζων, ὅτυ ἕνεκα τὺς μὲν προτιμᾷ, τὺς δὲ ἀποδοκιμάζ. Eligunt vero ex his (puberibus) ephori tres viros, quibus corpora ſunt vegeta; & hi hippagretae vocantur. Eorum autem centum ſibi unuſquiſque viros deligit, ſimul declarans, cur hos praeferat, illos vero reiiciat.* Et in illis honoratior cenſebatur, qui aetate praecedebat. Obſervare iſtud licet ex eiusdem Xenophontis alio loco Hiſt. Graec. lib. III. *Καὶ τὸν πρεσβύτατον τῶν ἱππαγρετῶν κέλευέ σοι ξυμπέμψαι ἐξ ἧ ἑπτὰ, οὓ ἂν τύχωτι παρόν-*

Digitized by Google

παρόντες. *Maximo natu hippagretarum manda, ut tecum mittat ſex, aut ſeptem, qui forte aderunt.* Ac mox iterum eius dignitatis meminit. Ὅ″πως ὁ ἱππαγρέτης εἰδέη, ὃς ἂν δέοι πέμπειν. *Vt hippagreta ſciret, quoſnam mittere oporteret.* Minus recte ἱππαγρέτας, & ἱππεῖς, eosdem cenſet eſſe Cragius. Vt equitibus vero hippagretae praeerant, ita tribus his praefectus, & equitibus ſimul cunctis, ut videtur, unus erat, qui vocatus

ΙΠΠΑΡΜΟΣΤΗΣ. Meminit eius Xenophon Hiſt. Graec. lib. IV. Πασίμαχος δὲ ὁ ἱππαρμοστὴς, ἔχων ἱππέας ὀ πολλοὺς, ὡς ἑώρα Σικυωνίους πιεζομένους, καταδήσας ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους, &c. *Paſimachus vero hipparmoſtes, equites non multos habens, ut premi Sicyonios vidit, religatis ad arbores equis, &c.* Et poſtea iterum. Τὸν δ' ἱππαρμοστὴν ἐκέλευσε σὺν τῇ τῶν ἱππέων μοίρᾳ μεταδιώκειν. *Hipparmoſten vero iuſſit cum equeſtri cohorte ſubſequi.*

Erat item, qui Cytheris quoque praeeſſet, & ΚΥΘΗΡΟΔΙΚΗΣ dicebatur. Thucydides lib. IV. Τὰ δὲ Κύθηρα, νῆσός ἐστιν· ἐπίκειται ὑπὸ τῇ Λακωνικῇ, κατὰ Μαλέαν. Λακεδαιμόνιοι δέ εἰσι τῶν περιοίκων· καὶ Κυθηροδίκης ἀρχὴ ἐκ τῆς Σπάρτης διέβαινεν ἐκεῖσε κατ' ἔτος. *Cythera vero, inſula eſt; Laconicae obiacens, verſus Maleam. Lacedaemonii autem circumhabitabant: quotannis magiſtratus, qui* Κυθηροδίκης *dicitur, veluti ad ius dicendum, illuc Sparta commeabat.* Videndus etiam eſt Heſychius in Κυθηροδίκης. Ita enim ibi ſcribendum, quod & Cragius animadvertit: non, ut editur, Κυθηροδίκη. Nam dicebant Κυθηροδίκης, ut Ἑλλανοδίκης.

Nunc PRAETORIA memoremus: quae in foro, tria numero: ephororum, nomophylacum, & bidiaeorum. Pauſanias in Laconicis. Καὶ τὸν ἐφόρων, καὶ νομοφυλάκων, καὶ καλουμένων βιδιαίων, ἀρχεῖά ἐστιν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς. *Et ephororum, ac nomophylacum, & eorum, quos adpellant bidiaeos, praetoria in foro exſtant.* Ac bidiaeorum iterum poſtea mentionem facit. Τῷ δὲ τῶν βιδιαίων ἀρχείῳ πέρας, ἐστὶν Ἀθηνᾶς ἱερόν. *Supra bidiaeorum praetorium, eſt Minervae fanum.*

Erat item quartum quoddam, ſed incertum, quorum fuerit, aut quale, Ἐμπασέντας adpellatum. Heſychius. Ἐμπασέντας, ἀρχεῖόν τι ἐν Λακεδαίμονι. *Empaſentas, archivum quoddam Lacedaemone.* In foro autem, ac medio urbis, haec praetoria exſtitiſſe, obſervare etiam licet apud Iſocratem in Orat. ad Philippum, ubi de Lacedaemoniorum poſt cladem Leuctricam ſtatu agit. Ἠναγκάσθησαν κινδυνεύειν, οὐκ ἐν τῇ χώρᾳ, περὶ τῶν καρπῶν, ἀλλ' ἐν μέσῃ τῇ πόλει, πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἀρχείοις, περὶ παίδων, καὶ γυναικῶν, τοσοῦτον κίνδυνον. *Non in agro, nec de frugibus, ſed in media urbe, ad ipſa praetoria, de liberis, & uxoribus, tantum periculum ſubire ſe coacti.* In eo vero, quod ephororum erat proprium, Epimenidis viſebatur monumentum. Pauſanias in Laconicis. Ἔστι δὲ καὶ Ἑρμῆς Ἀγοραῖος, Διόνυσον φέρων παῖδα. καὶ τὰ ἀρχεῖα, καλούμενα ἐφορεῖα. ἐν δὲ αὐτοῖς, Ἐπιμενίδου τοῦ Κρητὸς μνῆμα. *Eſt vero etiam Mercurius Forenſis, Bacchum geſtans puerum. etiam praetoria, quae vocantur Epherea: in iis vero, monumentum Epimenidis Cretenſis.* Sane eius cadaver a Lacedaemoniis, iuſſu oraculi, adſervari, refert etiam Diogenes Laertius in eius Vita lib. I. Καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ φυλάττεσι Λακεδαιμόνιοι παρ' ἑαυτοῖς, κατά τι λόγιον, ὡς φησι Σωσίβιος ὁ Λάκων. *Et corpus quidem ipſius adſervant apud ſe Lacedaemonii, oraculi cuiusdam iuſſu; ut auctor eſt Soſibius Lacon.*

CAP. V.

Leges, ad Apollinem auctorem relatae: atque his quam diu uſi. Ciceronis error oſtenſus. Nero Spartam quare ingredi noluerit. Quando latae, inquiſitum. Plutarchi locus expenſus, & illuſtratus: ſicut etiam Tatiani, & Thucydidis. Pauſaniae error indicatus. Reipublicae forma qualis. Menander rhetor emendatus.

LEges Apollini acceptas ferebant. Cicero De divin. lib. I. *Lycurgus quidem, qui Lacedaemoniorum remp. temperavit, leges ſuas auctoritate Apollinis Delphici confirmavit. quas quum vellet Lyſander commutare, eadem eſt prohibitus religione.* Valerius Maximus lib. I. cap. II. *Lycurgus conſilio Apollinis graviſſimae Lacedaemoniorum civitati leges compoſitas ferre ſe perſuaſit.* Iuſtinus de Lycurgi inſtitutis agens lib. III. *Haec quoniam primo, ſolutis antea moribus, dura videbat eſſe, auctorem eorum Delphicum Apollinem (a) fingit: & inde ſe ea ex praecepto numinis detuliſſe, ut conſueſcendi taedium metus religionis vincat.* Nemeſius De Nat. Hom. cap. XXXIX. Καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐθνῶν θεοὺς ἐπιγράφεται νομοθέτας, ὡς Κρῆτες μὲν τὸν Δία, Λακεδαιμόνιοι δὲ Ἀπόλλωνα. *Pleraeque gentium leges ſuas ad auctorem deum referunt: ut Cretenſes quidem, ad Iovem; Lacedaemonii vero, ad Apollinem.* Meminit etiam Auguſtinus De Civitate Dei lib. X. cap. XIII. Libanius Pro Saltatoribus Orat. XIX. & Polyaenus lib. I. Atque hinc eſt quod Lycurgus Apollinis legislator dicitur a Luca Tudenſi in Chronico. *Lycurgus, legislator Apollinis, apud Graecos clarus habetur.* Petiit vero has Lycurgus a Cretenſibus, & AEgyptiis: uti recte Cragius docet lib. III. cap. I. Addo ego locum iſtum e Thucydidis Scholiaſte libro II. Αἰνίττεται τὰς τῶν Λακεδαιμονίων (νόμους) ὃς Λυκοῦργος ἔγραψε, μιμησάμενος τοὺς Κρητῶν, καὶ Αἰγυπτίων, νόμους. *Deſignat Lacedaemoniorum (leges) quas Lycurgus ſcripſit, Cretenſium & AEgyptiorum leges imitatus.* Vſi autem iis legibus per quingentos totos annos, a Lycurgo uſque ad Agidem, Archidami filium. Plutarchus in Lycurgi Vita. Τοσοῦτον γὰρ ἐπῴκτευσεν ἡ πόλις τῆς Ἑλλάδος εὐνομίᾳ, καὶ δόξῃ, χρόνῳ ἐτῶν πεντακοσίων τοῖς Λυκούργου χρησαμένη νόμοις· ὃς, δεκατεσσάρων βασιλέων μετ' ἐκεῖνον εἰς Ἄγιν τὸν Ἀρχιδάμου γενομένων, ὑθὲις ἐκίνησεν. *Adeo vero ea urbs in Graecia primatum tenuit legum bonitate, & gloria, latis a Lycurgo legibus per quingentos annos uſa: quas, quum reges ab hoc ipſo ad Agidem, Archidami filium, quatuordecim exſtite-*

(a) Editio Batava 1656. *Apollinem Delphicum.*

Digitized by Google

fiterit, nemo movit. Quin & postea, annos alios ducentos, ampliusque: ideoque septingentos dicit Cicero in Orat. pro L. Flacco. *Adsunt Lacedaemonii, cuius civitatis spectata, ac nobilitata, virtus, non solum natura corroborata, verum etiam disciplina, putatur. qui soli toto orbe terrarum, septingentos iam annos amplius, unis moribus, & numquam mutatis legibus, vivunt.* Sed quod dicit, *numquam mutatis legibus*, magis oratorie, quam vere, dixit: nam mutavit Philopoemen; quum, subacta Lacedaemone, & has sustulit, & Achaica instituta introduxit: ut mox infra sum dicturus, ubi statum reipublicae, & mutationem eius, pertractabo. Porro autem etiam adhuc sub Nerone servabantur. atque ea causa fuit, cur intrare ille urbem Spartam nollet. Xiphilinus in eius Vita. Ἠγωνίσατο ἐν πάσῃ ὁμοίως πόλει, ἀγῶνα ἐχούσῃ· πλὴν Ἀθηνῶν, καὶ Λακεδαιμονίων. ταύτας γὰρ μόνας οὐδὲ ἐπεφοίτησε τὴν ἀρχήν. τῇ μὲν, διὰ τοὺς Λυκούργου νόμους, ὡς ἐναντίους τῇ προαιρέσει ὄντας. τῇ δὲ, διὰ τὸν περὶ τῶν Εἰρινύων λόγον. *Certavit in unaquaque pariter urbe, quae certamen haberet; praeter Athenas, & Lacedaemonem: quas ne quidem est ingressus. hanc quidem, quod Lycurgi illic leges, instituto suo adversae; illas vero, propter ea quae de Furiis dicebantur.* Etiam Domitiano imperante Apollonius Tyaneus eas salvas ibi invenit. Philostratus in eius Vita lib. IV. cap. X. Γενόμενος τὸ Ταΰγετον, εἶδεν ἐνεργὸν Λακεδαίμονα, καὶ τὰ Λυκούργου πάτρια εὖ πράττοντα. *Taygeto superato, vidit cultam Lacedaemonem, & Lycurgi instituta recte servata.* Sed hae leges, quando a Lycurgo latae? Inquiramus. Res incerta est: uti antiquitate tam remota haud mirandum. Plutarchus in Lycurgi Vita tradit, factum, quando regnum Charilaus cum collega Archelao obtineret. Ecce verba: quibus agit de Lycurgi harum legum ferendarum instituto, & oborto propter causam hanc tumultu. Ἀρχομένης δὲ τῆς ταραχῆς, ὁ βασιλεὺς Χαρίλαος, φοβηθεὶς, ὡς ἐπ' αὐτὸν ὅλης τῆς πράξεως συνισαμένης, προσέφυγε πρὸς τὸν Χαλκίοικον. *Oborto vero tumultu, rex Charilaus, veritus, ne ista in se pararentur, ad Minervae Chalcioecae templum confugit.* Ac mox subdit, de collega Archelao. Ὡς που καὶ λέγεται, συμβασιλεύοντα Ἀρχέλαον αὐτῷ, πρὸς τοὺς ἐγκωμιάσαντας τὸν νεανίσκον εἰπεῖν, &c. *Ut fertur etiam, eius in regno collegam, Archelaum, ad illos, qui adolescentem laudibus prosequebantur, dixisse, &c.* Et de Archelao quidem, etiam Eusebius tradit: qui, ad annum eius tricesimum, ita scribit. Λυκοῦργος Λακεδαιμονίοις ἐνομοθέτησε. Quod Hieronymus sic vertit. *Lycurgus insignis habetur.* Eumdem regem Archelaum agnoscit etiam Cyrillus adversus Iulianum libro I. *Regnante apud Lacedaemonios Archelao, ducentesimo & quinto anno captae Troiae, Lycurgus Lacedaemoniis leges dedit.* De Charilao clare Suidas in Λυκοῦργος. Ἦν θεῖος πρὸς πατρὸς Χαριλάου, τοῦ βασιλεύσαντος Σπάρτης, Εὐνόμου ἀδελφός· ἐκράτησε τῶν Σπαρτιατῶν ἔτη τεσσαράκοντα δύο, ὅτε καὶ τὰς νόμους ἔθετο, ἐπιτροπεύων τῶν ἀδελφιδῶν. *Erat patruus Charilai, regis Spartani, Eunomi frater. Spartanos in potestate habuit annos quadraginta duos. quo tempore etiam leges tulit, quum tutelam gereret sui ex fratre nepotis.* Sunt qui dicant, anno Telecli, huius Archelai filii, tricesimo tertio accidisse. Et Eusebius illic notat. Λυκοῦργος Λακεδαιμονίοις ἐνομοθέτει. Hieronymus ita vertit. *Lycurgus Lacedaemoniis iura composuit.* Alii rursum, sub Alcamene, huius filio, & nepote Archelai, factum volunt. Inter hos Apollodorus: &, ex eo, Eusebius quoque, ad annum illius decimum quintum: istis verbis. Τὰ Λυκούργου νόμιμα, ὡς Ἀπολλόδωρος. Hieronymus ibidem. *Lycurgi leges Lacedaemone, iuxta sententiam Apollodori, hac aetate sunt susceptae.* Quae totidem verbis omnia Marianus Scotus ex Eusebio transcripsit. Sed nunc tempora computemus. Plutarchus in citatis paulo ante verbis, ad Agidem regem, Archidami filium, annos statuit quingentos. Videamus. Obiit Agis anno tertio Olympiadis duodecimae & centesimae: ut in eius anni rebus tradit Diodorus Siculus lib. XVII. unde, si rem retro putes, ad tricesimum regis Archelai annum, sub quo leges a Lycurgo constitutas ex Plutarcho iam ostendi, erunt anni quingenti, & quinquaginta item septem. Plutarchus in citatis verbis, de quingentis, numero rotundo tradit simpliciissime. Certe de tricesimo anno Archelai capiendus est Eusebius, qui ad istum ita scribit numero MCXXX. anno III. Λυκοῦργος Λακεδαιμονίοις ἐνομοθέτησε. *Lycurgus Lacedaemoniis leges tulit.* sive ut vertit Hieronymus. *Lycurgus insignis habetur.* Ac respexit sine dubio Tatianus in Oratione contra Graecos, ubi dicit, centum annis ante Olympiades Lycurgum has leges tulisse. Λυκοῦργος δὲ, πολὺ γενηθεὶς μετὰ τὴν Ἰλίου ἅλωσιν, πρὸ τῶν Ὀλυμπιάδων ἔτεσιν ἑκατὸν νομοθετεῖ Λακεδαιμονίοις. *Lycurgus vero, multo post Ilii captivitatem natus, annis centum ante Olympiades Lacedaemoniis leges posuit.* Sunt vero a prima Olympiade, si retro numeres ad annum Archelai tricesimum, anni centum atque octo. Tatianus, quod superarat, quia parum, exprimendum non putavit. Si ad annum Alcamenis regis decimum & quintum referes, habebis annos tantum quadringentos & septuaginta: si ad annum Telecli tricesimum tertium, anni erunt quadringenti atque nonaginta duo. Et haec de Plutarchi loco: qui praeterea illustrandus. Nam, quod tempus computat ad Agidem, Archidami filium, id de Agide secundo, Archidami item secundi filio, intelligendum est. Iam Thucydidem audiamus: qui ad finem anni Peloponnesiaci annos tradit paulo plures quadringentis lib. I. Ἔτη γάρ ἐσι μάλιστα τετρακόσια, καὶ ὀλίγῳ πλέω, ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου, ἀφ' οὗ Λακεδαιμονιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῶνται. *Anni sunt maxime quadringenti, & paulo plures, ad finem huiusce belli, ex quo Lacedaemonii eadem reip. administratione utuntur.* Incidit autem iste finis in annum quartum Olympiadis XCIII. ut videre est apud Diodorum Siculum in illius anni hi-

Digitized by Google

ſtoria libro XIII. unde tempus ubi computaveris ad regis Telecli annum tertium & triceſimum, cui quidam leges has Lycurgi tribuunt, uti dixi, quem reſpexerit & Thucydides, annos habes quadringentos & octodecim. Sed de Pauſania quid futurum eſt? qui longiſſime progreditur, & has leges a Lycurgo latas dicit ſub Ageſilao rege, Telecli iſtius avo, intervallo circiter annorum centum. ſiquidem ab obitu Ageſilai, ad nepotis Telecli triceſimum, & tertium annum, tres & nonaginta anni computantur: uti conſtat ex Euſebio. Ac Pauſaniae quidem verba, ita habent in Laconicis. Τὸς δὲ ἐφεξῆς βασιλεύσαντας τῆς οἰκίας ταύτης, Δόρυσσον τ' Λαβώτα, κ) Α'γεσίλαον Δορύσσυ, δι' ὀλίγυ σφᾶς τὸ χρεὼν ἐπέλαβεν ἀμφοτέρυς. ἔθηκε δὲ κ) Λυκοῦργ@ Λακεδαιμονίοις τὸς νόμυς ἐπὶ τῆς Α'γεσιλάυ βασιλείας. *Qui vero deinde ex hac familia regnarunt, Doryſſum, Labotae filium, & Doryſſi Ageſilaum, mors utrumque brevi oppreſſit. Poſuit vero etiam Lycurgus Lacedaemoniis leges ſub Ageſilao rege.* Ergo errat; & memoria virum fallit, ſicut etiam in iſtis, quod Doryſſum, filiumque Ageſilaum, tempore exiguo tantum tenuiſſe regnum tradit: quum regnaverit Doryſſus annos novem & viginti, quadraginta quatuor Ageſilaus: uti conſtat ex Euſebio. Certe rege Ageſilao, ſicut tradunt, qui hanc illi aetatem tribuunt, iuvenis adhuc Lycurgus fuit, & nec dum de ferendis legibus cogitabat. Clemens Strom. lib. VI. Α'πολλόδωρ@ δὲ, μετὰ ἔτη ἑκατὸν τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας, Α'γησιλάυ, τῦ Δορύσσυ, Λακεδαιμονίων βασιλεύοντ@. ὥςε ἐπιβαλεῖν αὐτῷ Λυκοῦργον τὸν νομοθέτην, ἔτι νέον ὄντα. *Apollodorus autem, centum annis poſt Ionicam coloniam, regnante apud Lacedaemonios Ageſilao, Doryſſi filio: ita ut ad eam pervenerit Lycurgus legislator, adhuc iuvenis exſiſtens.* Nimis vero generaliter Athanaſius eum leges inveniſſe nobis prodit in Orat. Contra Gentes. Γράμματα μὲν γὰρ ἐφεῦρον Φοίνικες, κ) νόμυς μὲν Λυκοῦργ@ ὁ Σπαρτιάτης. *Nam litteras quidem, Phoenices invenerunt; leges vero, Lycurgus Spartanus.* Ac de legibus quidem, iſta. Sed quae reip. eius forma fuit? Non id adeo facile pronuntiatu: ut & Plato ipſe teſtis De Leg. lib. IV. Καὶ μὴν ξυννοῶν γε, ὦ ξένε, τὴν ἐν Λακεδαίμονι πολιτείαν, ὃν ἔχω σα φράζειν οὕτως ἦν τινα προσαγορεύειν αὐτὴν δεῖ. κ) γὰρ τυραννίδι δοκεῖ μα προσοικέναι. τὸ γὰρ ἐφόρων. θαυμαςὸν ὡς τυραννικὸν ἐν αὐτῇ γέγονε. καίτοι ἐνίοτέ μοι φαίνεται πασῶν τ πόλεων δημοκρατυμένῃ μάλιςα ἐοικέναι· τὸ δ' αὖ μὴ φάναι ἀριςοκρατίαν αὐτὴν εἶναι, παντάπασιν ἄτοπον· κ) μὲν ὴ βασιλέια γε διὰ βίυ τ' ἐςὶν ἐν αὐτῇ, κ) ἀρχαιοτάτη πασῶν, κ) πρὸς πάντων ἀνθρώπων, καὶ ἡμῶν αὐτῶν, λεγομένη. ἐγὼ δὲ, οὕτω νῦν ἐξαίφνης ἐρωτηθεὶς, ὅπερ εἶπον, ὃν ἔχω διορισάμεν@ εἰπεῖν, τίς τύτων ἐςὶ τῶν πολιτῶν· *At ego, boſpes, dum Lacedaemoniorum remp. conſidero, non ita facile dicere queam, quo oporteat eam nomine adpellare. etenim tyrannidi mihi eſſe ſimilis videtur. nam poteſtas ephororum mirum in modum mihi tyrannica eſt. interdum autem videtur mihi, praeter ceteras civitates, ſimillima eſſe democratiae. negare autem, ariſtocratiam eſſe, maxime abſurdum fuerit. quin & regnum item in ea eſt perpetuum; idque omnium antiquiſſimum. cum ab omnibus hominibus, tum a nobis quoque, dicitur. Ego vero, ita ſubito nunc rogatus, revera, quod dicebam, haud dicere definire queo, quaenam harum rerumpublicarum exſiſtat.* Menander Rhetor ex Platonis iſto loco cap. Πῶς δεῖ ἀπὸ ἐπιτηδεύσεων τὰς πόλεις ἐγκωμιάζειν. Πολιτεῖαι μὲν, ὅτι, τρεῖς· βασιλεῖαι, ἀριςοκρατίαι, δημοκρατίαι. ταύταις δὲ, παρακέιμθαί εἰσι κακίαι· βασιλείᾳ μὲν τυραννὶς, ἀριςοκρατίᾳ ὴ ὀλιγαρχία, κ) πλυτοκρατία λεγομένη, δημοκρατίᾳ δὲ λαοκρατία. παρὰ πάσας δὲ ταύτας, ἡ μικτὴ ἐκ πάντων τύτων. ὁποία, ἥ τε Ῥωμαϊκὴ, καὶ ἡ Λακωνικὴ, τὸ παλαιόν. εἰ τοίνυν ἐπαινοίης πόλιν· εἰ μὲν τυραννυμένην, ὡς βασιλευομένην ἐπαινεῖν, ὡς ἐν τοῖς Κοκλέοις ὁ Κράτης πεποίηκεν. εἰ δὲ λαοκρατυμένην, ὡς δημοκρατυμένην, ὡς ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Ἰσοκράτης, κ) ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ. εἰ δὲ πλυτοκρατυμένην, ὡς ἀριςοκρατυμένην. εἰ δ' ὡς μικτὴν, ὅτι ἐξ ἁπασῶν εἴληφε τὰ κάλλιςα. τῦτο δὲ ὁ Πλάτων περὶ τῆς Λακωνικῆς πολιτείας ἐν τοῖς Νόμοις εἴρηκεν. *Rerumpublicarum tria ſunt genera, regnum, ariſtocratia, & democratia. His vero adſita vitia: regno quidem, tyrannis: ariſtocratiae vero, paucorum, aut ditiorum, dominatus; democratiae autem, plebis principatus. Praeter iſtas univerſas, miſta eſt ex omnibus formis: qualis pariter Romana, & Laconica, antiquitus. itaque laudare urbem, quando voles, ſi quidem eam ſub tyranni dominatu eſt, ceu a rege gubernatam praedicabis, ut in Cocleis Crates fecit: ſi a plebe gubernatam, ceu a populo commendabis; ut Iſocrates in Panathenaico ſuo, atque Epitaphio, fecit. quod ſi divites dominentur, regi ab optimatibus dices; aut ut miſtam, quae ex omnibus optima ſelegerit quaeque, dilaudabis. Atque illud Plato dixit de rep. Laconica, in libris De Legibus.* Sed corruptus ille locus, ac reſtituendus certe hunc in modum. Εἰ τοίνυν ἐπαινοίης πόλιν, δεῖ μὲν τυραννυμένην, ὡς βασιλευομένην, ἐπαινεῖν. ὡς ἐν τῷ Νικοκλεῖ ὁ Ἰσοκράτης πεποίηκεν. *Itaque laudare urbem quando voles, oportet eam, quae tyrannice gubernatur, ceu a rege gubernatam, praedicare: ut in Nicocle Iſocrates fecit.* Vide huius emendationis meae rationes in Opere De Cypro lib. II. cap. XIII. Elegans in hanc rem eſt Archytae locus in Opere De lege, & iuſtitia: cuius id fragmentum exſtat perinſigne apud Stobaeum Serm. XLI. Δεῖ δὲ τὸν νόμον τὸν κάρρονα, κ) τὰν πολιν, ἐκ πασᾶν σύνθετον εἶναι τᾶν ἄλλαν πολιτεᾶν· κ) ἔχειν τι δαμοκρατίας, ἔχϝ τι ὀλιγαρχίας, ἔχϝ τι βασιλείας, κ) ἀριςοκρατίας, ὥσπερ κ) ἐν τᾷ Λακεδαίμονι. τοὶ μὲν γὰρ βασιλέες, τᾶς μοναρχίας· τοὶ δὲ γέροντες, τᾶς ἀριςοκρατίας· τοὶ δὲ ἔφοροι, τᾶς ὀλιγαρχίας· ἱππαγρέται δὲ, κ) κόροι, τᾶς δαμοκρατίας. *Oportet ſane, uti, cum lex melior quaeque, tum reſpublica, aliis ex rebuſpublicis univerſis ſit compoſita; habeatque aliquid ſtatus democratici, aliquid item oligarchici, aliquid regii, aliquid ariſtocratici: ſicut etiam Lacedaemone. Etenim reges, monarchiam; ſenatores, ariſtocratiam; ephori, oligarchiam, hippagretae vero, & cori, democratiam repraeſentant.*

CAP.

Digitized by Google

CAP. VI.

Helotes, iidem qui Πενέσται *apud Theſſalos. Ammonius correctus. Medii erant inter ſervos liberoſque. Pollucis locus illuſtratus. Dura ſervitus eorum: & nonnulli,* Ἀργεῖοι *dicti; ut* Μονόμοιτοι *praefecti. Heſychii locus emendatus.* Μόθωνες *quidem* Μόθακες: *ac diſcrimen inter illos indicatum. Heſychius iterum emendatus. Et mothaces quidem, liberi erant; ſed non plena civitate fruebantur. Cum filiis locupletiorum ad gymnaſia mittebantur; pariterque diſciplina qualicumque imbuebantur: interque iſtos in principio Callicratidas, Gylippus, & Lyſander. Maxima ſervorum multitudo apud Lacedaemonios. Ancillae* Χαλκίδες *dictae.*

DE Lacedaemoniorum ſervis, quos Helotas adpellabant, itidem multa Cragius tradit: qui videndus lib. I. cap. XI. Addo iſta: eoſdem fuiſſe, qui Πενέσται apud Theſſalos dicebantur. Vlpianus, in Orationem Demoſtenis, De Repub. ord. Πενέσται παρὰ Θετταλοῖς καλοῦνται, οἵπερ παρὰ Λακεδαιμονίοις οἱ Εἵλωτες. *Peneſtae apud Theſſalos vocantur, qui Helotes apud Lacedaemonios.* Idem eſt videre apud Harpocrationem, & Suidam, in Πενέσται. Ac corrigendus eſt Ammonius, De diff. vocab. Πενεστής. Πενεστὴς δὲ παρὰ Θεσσαλοῖς, ὁ κατὰ πόλεμον ζωγρηθεὶς, ὡς παρὰ Λάκωσιν οἱ Εἵλωτες *Peneſtes vero apud Theſſalos, qui in bello captus, ut apud Lacedaemonios Helotes.* Male hodie vulgatur ὁ κατὰ πόλεμον δωρηθεὶς, *qui in bello donatus.* Erant autem ſervi ſub conditione: uti neque manumittere eos domini, neque vendere extra regionem poſſent. Strabo, ubi de iis agit, lib. VIII. Καὶ κριθῆναι δούλους, ἐπὶ τακτοῖς τισιν· ὥστε τὸν ἔχοντα, μητ' ἐλευθερῶν ἐξεῖναι, μήτε πωλεῖν ἔξω τῶν ὅρων τούτους. *Et ſervituti damnatos fuiſſe, certis quibuſdam conditionibus: ut nec hero manumittere licitum foret, neque extra fines vendere.* Inde capiendus Pollux, quum hos medios inter ſervitutem, & libertatem, eſſe dicit, lib. III. cap. VIII. ſect. VI. Μεταξὺ δὲ ἐλευθέρων, καὶ δούλων, οἱ Λακεδαιμονίων Εἵλωτες. *Medii vero ſunt inter liberos, & ſervos, Lacedaemoniorum Helotes.* Ac, quantumvis ita ſeſe res haberet, conſtat autem, duram illos ſervitutem ſervi iſſe: idque Theopompus dicit, Hellenicorum lib. VII. Τὸ δὲ τῶν Εἱλώτων ἔθνος, παντάπασιν ὠμῶς διάκειται, καὶ πικρῶς. *Helotum vero gens, omnino crudeliter tractatur, & acerbe.* Exſtat id fragmentum eius apud Athenaeum, lib. VI. Ac particulatim magis etiam Myron Prienenſis, libro Meſſeniacorum ſecundo; in inſigni hoc fragmento, apud eumdem Athenaeum, lib. XIV. Τοῖς δὲ Εἵλωσι πᾶν ὑβριστικὸν ἔργον ἐπιτάττουσι, πρὸς πᾶσαν ἄγαν ἀτιμίαν. κυνῆν τε γὰρ ἕκαστον φορεῖν ἐπάναγκες ὥρισαν, καὶ διφθέραν περιβεβλῆσθαι, πληγάς τε τεταγμένας λαμβάνειν κατ' ἐνιαυτὸν, ἀδικήματος χωρὶς, ἵνα μὴ ποτε δουλεύειν ἀπομάθωσι· πρὸς δὲ τούτοις, εἴ τινες ὑπερακμάζοιεν τὴν οἰκείαν ἐπιφάνειαν, ἐπέθηκαν ζημίαν θανάτου, καὶ τοῖς κεκλημένοις ἐπιτίμιον, εἰ μὴ ἐκκόπτοιεν τοὺς ἀδρυμένους. καὶ, παραδόντες αὐτοῖς τὴν χώραν, ἔταξαν μοῖραν, ἣν αὐτοῖς ἀνείσουσιν ἀεί. *Helotibus vero, quidquid eſt probroſae operae, quodque ad omnem ignominiam pertineret, id mandarunt. Galerum e canina pelle geſtare, neceſſarium ſtatuerunt: inſuper, veſtem e pellibus ferre; ac quotannis, ſine delicto, verbera conſtituta accipere, ne ſe ſervos oblivi-ſcerentur eſſe. Ad haec, ſi qui, contra ſervilem conditionem, bene habito corpore forent, ii morte id luebant: quin indicta dominis multa, niſi pingues macerarent: tum, & agrum bis tradentes, certum reditum imperabant, quem adferre ſemper ipſis tenerentur.* Etiam inebriabant, ad ludibrium filiorum; ut exemplo ab ebrietate eos abſtinerent: idque ex Plutarcho, Clemente Alexandrino, & Ioanne Tzetze, docet Cragius, lib. III. tab. VII. cap. XI. Addo hunc egregium Demetrii Cydonii locum, libro De contemtu mortis. Φασὶ καὶ, Λακεδαιμονίους τῇ τῶν Εἱλώτων μέθῃ τοῖς παισὶν ὑποδεικνύναι τὸ τῆς νήψεως ἀγαθόν. *Aiunt etiam, Lacedaemonios Helotum ebrietate liberis ſobrietatis bonum oſtendere.* Neque tamen id promiſcue, quovis tempore, faciebant, ſed diebus tantum feſtis. Eſt id diſcere ex Plutarcho: qui diſertis verbis dicit, in principio Demetrii. Οἱ μὲν γὰρ παλαιοὶ Σπαρτιάται τοὺς Εἵλωτας ἐν ταῖς ἑορταῖς πολὺν ἀναγκάζοντες πίνειν ἄκρατον, εἰσῆγον εἰς τὰ συμπόσια, τοῖς νέοις οἷόν ἐστι τὸ μεθύειν, ἐπιδεικνύντες· *Itaque veteres quidem Spartani, Helotas in feſtis, merum multum bibere cogentes, in convivia introducebant, ut oſtenderent iuvenibus, quam foedum eſſet inebriari.* Quidam horum, quibus maxime fidebant, Ἀργεῖοι dicti. Heſychius. Ἀργεῖοι, οἱ Ἕλληνες. καὶ ἐκ τῶν Εἱλώτων οἱ πιστεύσαντα ἔτως ἐλέγοντο. *Argivi, Graeci: & ex Helotibus, quibus maxime fidebatur, ita dicebantur.* Habuerunt autem praefectos ſuos: idque adparet ex Heſychii iſto loco, quamquam corrupto. Μονομοιτῶν. Εἱλώτων ἄρχοντας. Cenſeo reſcribendum, Μονόμοιτον, Εἱλώτων ἄρχοντα, *Monomoetum, Helotum praefectum.* Ac videtur Μονόμοιτος ille dictus, ſeu qui ſolus inter eos honoratus haberetur: nam Μοιτὸς, idem Heſychio Ἔντιμος exponitur. Erant etiam alii ſervi, domi nati, ſive vernae, Μόθωνες dicti. Auctor Etymologici. Μόθων, οὕτω καλοῦσι Λακεδαιμόνιοι τὸν οἰκογενῆ δοῦλον. *Mothon, ita vocant Lacedaemonii ſervum domi natum.* Et hos cum liberis ſuis educabant. Heſychius. Μόθωνας, τοὺς παραιρεφομένους, τοὺς λεγομένους παιδίσκους, Λάκωνες. *Mothonas, qui una educabantur, ſervulos dictos, Lacedaemonii.* Plenius vero Scholiaſtes Ariſtophanis, ad Plutum. Οἱ δὲ Λάκωνες, τοὺς παραιρεφομένους τοῖς ἐλευθέροις παῖδας μόθωνας καλοῦσιν. *Lacedaemonii vero, ſervos, cum ingenuis educatos, mothonas vocant.* Et hi filios heriles, in publicum prodeuntes, comitabantur. Suidas. Μόθωνας γὰρ ἐκάλουν τοὺς παρεπομένους τοῖς ἐλευθέροις παῖδας οἱ Λάκωνες. *Mothonas enim adpellabant Lacedaemonii ſervos, qui ingenuos ſequebantur.* Ac videndus idem iterum eſt, in Σκίταλοι. Totidemque pene verbis item Scholiaſtes Comici, ad Equites. Μόθωνας γὰρ ἐκάλουν οἱ Λάκωνες τοὺς παρεπομένους τοῖς ἐλευθέροις. *Mothonas enim Lacedaemonii vocabant, qui ingenuos ſequebantur.* Verum alii, ne quis temere confundat, erant Μόθακες, (a) quos

[a] Μόθαξ diminutivum, idem ac Μόθων. *Salvinius.*

Digitized by Google

quos dicebant. Hesychius. Μόθακες, οἱ ἅμα τρεφόμενοι τοῖς υἱοῖς δοῦλοι παῖδες. *Mothaces, pueri servi, qui una cum filiis educabantur.* Ita scribo: non, ut editur, ἀναθρεφόμενοι; vel, ut alius, vir magnus, συνθρεφόμενοι. Plutarchus, Hist. libro vicesimoquinto, apud Athenaeum, lib. VI. Εἰσὶ δὲ οἱ μόθακες, σύνθροφοι τ῀ Λακεδαιμονίων. *Sunt vero mothaces, qui cum Lacedaemoniis sunt educati.* Mittebantur autem una cum ingenuis a parentibus ad gymnasia, uti sese filii cum illis ipsis exercerent. Discimus ex AEliano, ubi de his ipsis loquitur, Var. Hist. lib. XII. cap. XLIII. Ὄνομα δὲ ἦν ἄρα τοῦτο τοῖς τῶν εὐπόρων (a) παίδων δούλοις, οὓς συνέπεμπον αὐτοῖς οἱ πατέρες, συναγωνισμένους ἐν τοῖς γυμνασίοις. *Id vero nomen erat locupletum filiorum servis, quos cum ipsis mittebant patres, in gymnasiis concertaturos.* Hesychius, in citatis verbis, uti quoque AElianus, servos dicit; non quod essent, verum quod fuissent tales: nam liberti certe erant: sic donati libertate, ut non pleno tamen iure civitatis, velut ceteri Lacedaemonii, fruerentur. Hoc est, quod dicit Athenaeus, libro citato. Οἱ δὲ μόθακες, καλούμενοι παρὰ Λακεδαιμονίοις, ἐλεύθεροι μέν εἰσιν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. *Qui vero mothaces apud Lacedaemonios dicuntur, sunt illi quidem liberi, sed non tamen Lacedaemonii.* Ac Phylarchus in fragmento, cuius partem iam produxi. Εἰσὶν ὧν μόθακες ἐλεύθεροι μέν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. *Sunt itaque mothaces liberi quidem, sed non Lacedaemonii; ac disciplinae universae, & institutionis, participes fiunt.* Vbi observa, disciplina etiam quacumque imbutos: quo id pertinet, quod cum filiis ingenuis ditiorum in gymnasiis concertarent, ut ex AEliano docui. Et ex eo genere initio fuerant, Callicratidas, Gylippus, & Lysander; viri postea in Republica Spartanorum excellentes. AElianus loco citato. Καλλικρατίδας γε μὴν, καὶ Γύλιππον, καὶ Λύσανδρον, ἐν Λακεδαιμονίᾳ μόθακες ἐκαλοῦντο. *Callicratidas autem, & Gylippus, & Lysander, Lacedaemone mothaces adpellabantur.* Ac de Lysandro, testis etiam Phylarchus in fragmento, semel iterumque dicto. Τούτων (τῶν μοθάκων) ἕνα φασὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδρον, τ῀ ναυμαχήσαντα τοὺς Ἀθηναίους, πολίτην γενόμενον δι' ἀνδραγαθίαν. *Ex his (mothacibus) unum fuisse aiunt Lysandrum, qui navali praelio Athenienses superavit, civem factum ob fortitudinem.* Maxima servorum autem multitudo apud Lacedaemonios erat. Indicatur a Thucydide lib. VIII. Οἱ οἰκέται, τοῖς Χίοις πολλοὶ ὄντες, καὶ μιᾷ γε πόλει, πλὴν Λακεδαιμονίων, πλεῖστοι χιλιοι. *Quum multi Chiis servi essent, & quot nusquam in una urbe, praeterquam Lacedaemone.* Ad quem locum Scholiastes. Πλέονες οἰκέται ἦσαν ἐν Χίῳ, ἢπερ ἐν ἄλλῃ τινὶ πόλει, πλὴν Λακεδαιμονίων. ἡ δὲ Λακεδαίμων, πλείστους εἶχεν οἰκέτας. *Plures servi erant Chii, quam in ulla alia urbe, excepta Lacedaemoniorum. Lacedaemon autem, plurimos habebat servos.* Sed de servis postquam dixi, etiam, ancillas hic commemorare, est conveniens. Eae ipsis Χαλκίδες adpellabantur. Athenaeus libro VI. Πρόξενος δ', ἐν δευτέρῳ Λακωνικῆς πολιτείας, ἐπικαλεῖσθαί φησι Χαλκίδας παρὰ Λακεδαιμονίοις τὰς θεραπαίνας. *Proxenus vero, libro secundo De rep. Laconica, ancillas apud Lacedaemonios cognominari Chalcidas dicit.*

CAP. VII.

Liberti, varii, varieque adpellati. Ἐπεύνακτοι. Ἀφέται. Ἀδέσποτοι. Ἐρυκτῆρες. Δεσποσιοναῦται. Νεοδαμώδεις. *Ac de his, sententiae antiquorum variae: aliis, eos ex helotis factos esse dictitantibus; aliis, diversos eos ab helotis facientibus. Quare ita adpellati.* Δαμώδεις, *qui. De his Hesychii locus restitutus.*

Sed liberti, ut nonnulli Μόθακες, ita plures illic erant, aliis nominibus dicti. In his, qui Ἐπευνάκτοι, adpellabantur, Athenaeus lib. VI. Περὶ δὲ τ῀ παρὰ Λακεδαιμονίοις Ἐπευνάκτων καλουμένων (δοῦλοι δ' εἰσὶ κ῀ ὗτοι) σαφῶς ἐκτίθεται Θεόπομπος, διὰ τῆς δευτέρας κ῀ τριακοστῆς ἱστορίας. *De iis vero, qui Epeunacti dicebantur (nam & illi servi sunt) clare exponit Theopompus, Historiarum libro tricesimo secundo.* Mox fragmentum Operis istius ponit, quod sic habet. Ἀποθανόντων πολλῶν Λακεδαιμονίων, ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ, οἱ περιλειφθέντες, εὐλαβηθέντες, μὴ καταφανεῖς γένωνται τοῖς ἐχθροῖς ἐρημωθέντες, ἀνεβίβασαν τ῀ εἱλώτων ἐφ' ἑκάστῃ σκιβάδα τ῀ τελευτηκότων τινάς. ὃς κ῀ πολίτας ὕστερον ποιήσαντες, προσηγόρευσαν Ἐπευνάκτους· ὅτι καθετάχθησαν ἀνθ' τ῀ τελευτηκότων εἰς τὰς σκιβάδας. *Quum multi Lacedaemoniorum, in bello contra Messenios, cecidissent; qui supererant, metuentes, ne se huc redactos esse, hostis forte deprehenderet, quosdam helotum in interfectorum lectum unumquemque transtulerunt; &, donatos post id tempus civitate, Epeunactos adpellarunt: quod interfectorum loco, in lectis collocati essent.* Meminitque postea semel, iterumque, ex eodem Theopompo, & Menaechmo in Sicyoniacis, eodem loco Athenaeus. Alii praeterea erant: quorum hi Ἀφέται dicti, illi Ἀδέσποτοι, isti Ἐρυκτῆρες, alii Δεσποσιοναῦται, quidam denique Νεοδαμώδεις. Insigne hac de re fragmentum est Myronis Prienensis, ex Messeniacorum libro II. Πολλάκις ἠλευθέρωσαν Λακεδαιμόνιοι δούλους· κ῀ οὓς μὲν Ἀφέτας ἐκάλεσαν, οὓς δὲ Ἀδεσπότους, οὓς δὲ Ἐρυκτῆρας, Δεσποσιοναύτας ἄλλους, οὓς εἰς τοὺς σκόλους καλέτασκον· ἄλλους δὲ Νεοδαμώδεις, ἑτέρους ὅλας τῶν Εἱλώτων. *Saepe servos Lacedae-*

[a] Ad haec ita *Perizonius*: Variis modis & locis haec, & sequentia tentant eruditi. Casaubonus ad Athenaeum d. l. interserit παίδων δούλοις κείμενον. Meursius in Misc. Lacon. II. 6. citat simpliciter ex Aeliano τοῖς τῶν ἐμπόρων παίδων δούλοις, οὓς &c. & inde probat, etiam ab Aeliano illos dici servos. Negligenter prorsus. Kuhnius nihil hic putat deesse; sed in sequenti legit αὐτῶν τοῖς παισί. Ego vero itidem arbitror excidisse hic aliquid, sed unicam tantum vocem, nempe παιδαγωγοῖς, & hanc potissimum, quia sequitur, τοῖς ἐμμένουσι τῇ τῶν παίδων ἀγωγῇ. Ex quo etiam patet quam male faciant, qui δούλοις interserunt, quum isthaec loquutio manendi, suo scilicet arbitrio, minime conveniat in servos. Adde Athenaeum, quem diligentissime legit, & sequi solet noster, diserte dicere, fuisse liberos homines. Id ergo fuerunt haud dubie primitus. At vero postea, quin etiam servos οἰκογενεῖς, seu vernas, ad hunc usum adhibuerint, nullus dubito, quum Grammatici, Hesychius, & Etymol. Μόθακας diserte δούλους dicant. Vide Meursium d. l. Sed quid discriminis videant inter Μόθωνας, & Μόθακας non perspicio. In sequenti vero integer est sensus, si hic inseratur illud παιδαγωγοῖς.

Digitized by Google

cedaemonii manumiſerunt; & quoſdam Aphetas, nonnullos Adeſpotos, alios Eryctéras, alios dixerunt Deſpoſionautas, quos in claſſibus collocabant: alios vero Neodamodes, diverſos ab Helotis. Euſtathius, ad Iliad. o'. Παρὰ δὲ Λάκωσιν, οἱ παρὰ τὸ Ε"λ@ Εἵλωτες, ἐλευθερωθέντες, ἐκαλοῦντο Ἀ'φέται. τινὲς δὲ, Ε'ρυκτῆρες. ἄλλοι, Δεσποσιοναῦται, ὡς εἰς τὰς σόλους καθέτασσον· ἦσαν ἢ καὶ Νεοδαμώδεις, ἕτεροι τῶν Εἱλώτων. *Apud Lacedaemonios, qui ab Helo dicti Helotae poſtquam manumiſſi eſſent, Aphetae adpellabantur; quidam vero, Eryctéres; alii, Deſpoſionautae, quos in navibus collocabant. Erant vero etiam Neodamodes, qui diverſi ab Helotis*. Id hic autem etiam eſt referendum; eam legem, qua Helotae ſic damnati ad ſervitutem, ut reſtitui libertati numquam poſſent, ſicut ex Strabone oſtendi, in principio capitis ſuperioris, non obtinuiſſe ſemper: quum & poſtea manumitti ipſi coeperint, variiſque tunc nominibus adpellari: uti clarum ex Myrone, & Euſtathio, quos citavi: verum tantum excipi Neodamodes, quos Helotas aliqui fuiſſe negarent. Eos tamen etiam fuiſſe Helotas, alii aperte dicunt; hique Auctores nullo modo contemnendi. Pollux, lib. III. cap. VIII. Τὰς μέν τοι εἰς ἐλευθερίαν τῶν Εἱλώτων ἀφιεμένους, οἱ Λακεδαιμόνιοι Νεοδαμώδεις καλοῦσιν. *Ex Helotis vero qui donati libertate eſſent, Lacedaemonii Neodamodes eos dicunt*. Et Heſychius Νεοδαμώδεις, οἱ καλὰ δόσιν ἐλεύθεροι ἀπὸ τῆς εἱλωτίας. *Neodamodes, qui in libertatem dati ex helotica ſervitute*. Suidas. Νεοδαμώδης, ὁ ἐλεύθερ@, παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις· ἤτοι ἐκ τῶν Εἱλώτων. *Neodamodes, liber, apud Lacedaemonios: ſive qui ex Helotibus exceſſit*. Et habemus rei exemplum, apud Thucydidem: ubi ait, hos Helotas, qui cum Braſida militaverant, manumiſſos. Verba eius ecce iſta lib. V. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐψηφίσαντο, τοὺς μὲν καλὰ Βρασίδου Εἵλωτας μαχεσαμένους ἐλευθέρους εἶναι, καὶ οἰκεῖν ὅπου ἂν βούλωνται. καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ αὐτοὺς μετὰ τῶν Νεοδαμωδῶν ἐς Λέπρεον καλέσαντας, *Lacedaemonii decreverunt, ut Helotae, qui cum Braſida pugnaverant, liberi eſſent, & habitarent ubi vellent: eoſque non multo poſt cum Neodamodibus in Lepreo collocarunt*. Vbi obiter obſervandum: alios Neodamodes, alios Helotas dici. Ita quoque lib. VII. Τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρεχόμενοι. Νεοδαμώδεις δὲ τοὺς ἄλλους, καὶ Εἵλωτας. δύνανται δὲ, τὸ νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἤδη εἶναι. *Ex Graecis vero, qui extra Siciliam, Lacedaemonii quidem, ducem Spartanum praebuerunt; alioſque, Neodamodes, & Helotas: valet vero Neodamodes, idem quod liberum eſſe*. Ac, diverſos eos, quoſdam tradidiſſe, a Myrone, & Euſtathio, quos citavi, itidem commemoratur. Quid autem ſit Νεοδαμῶδες, a Thucydide exponitur, in citatis ſtatim verbis. Δύνανται δὲ τὸ νεοδαμῶδες, ἐλεύθερον ἤδη εἶναι. *Valet vero neodamodes idem, quod, iam liberum eſſe*. Itaque ſimpliciter Νεοδαμώδες dicebatur, quivis recens liber factus. Scholiaſtes eius, ad hunc locum. Νεοδαμώδης, ὁ ἐλεύθερ@, παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις. *Neodamodes, liber, apud Lacedaemonios*. Meminit eorum etiam Xenophon, Hiſt. Graec. lib. I. Ἐν ᾧ Βυζαντίῳ ἦν Κλέαρχ@ Λακεδαιμόνι@ ἁρμοστὴς καὶ σὺν αὐτῷ τῶν περιοίκων τινὲς, καὶ τῶν νεοδαμωδῶν οὐ πολλοί. *Erat Byzantii Clearchus Lacedaemonius harmoſta, & cum ipſo nonnulli ex vicinis, ac neodamodum haud multi*. Et occurit iterum eorum mentio, lib. III. Ratio nominis autem iſta; quod eſſet quaſi νέ@ δαμώδης, *novus popularis*, recens populo adſcriptus. Etenim cives, qui vectigal perſolvebant, Lacedaemoniis Δαμώδεις, adpellabantur. Heſychius. Δαμώδεις, δημόται, ἢ οἱ ἐνλελεῖς, παρὰ Λάκωσι. *Damodes, populares, ſive qui vectigal ſolvunt, apud Lacedaemonios*. Ita enim eum locum emendandum eſſe arbitror, perperamque hodie Λαμώσεις legi.

CAP. VIII.

Pecunia ferrea. Nummus quidam, Πέλανορ *dictus: tum, & quantum is valuerit. Vati pro mercede datus. Heſychii error indicatus. Quem laudatum cupiebant, virum divinum dicebant:* Σεῖορ, *&* Σιὸρ, *dictiones Laconicae. Ariſtoteli, Auctori Etymologici, Plutarcho, vera lectio reſtituta. Cui male vellent, imprecabantur, ut aedificaret domum, equos aleret, aggeres faceret, & moechum uxor ut haberet. Imprecationis formula. Quid a diis precarentur: ac precatio eorum,* Εὐφημία *ab oraculo adpellata. Supplicia, ſumebant noctu. Fures quoſnam punierint. Iurabant vero per Dioſcuros: quos τὼ σιὼ adpellabant. Ipſum iurare,* Ἀ'παλοῖξαι *dicebant.*

DE pecunia illorum ferrea, tradit Cragius lib. III. tab. X. cap. II. Addo locum Pollucis lib. VII. cap. XXIV. ſect. II. Νόμισμα σιδηροῦν, τὸ Λακεδαιμονίων. *Nummus ferreus, Lacedaemoniorum*. Iterum lib. IX. cap. VI. Σιδηρῷ δὲ νομίσματι καὶ Λακεδαιμόνιοι χρῶνται, ἐκ πολλοῦ ὄγκου ὀλίγον δυναμένῳ. *Ferreo nummo etiam Lacedaemonii utuntur, ingenti magnitudine parum valente*. Huc pertinet locus AEſchinis Socratici in Eryxia: qui dialogus in Platonis nothis exſtat. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι σιδηρῷ ςαθμῷ νομίζουσι, καὶ ταῦτα μέντοι τῷ ἀχρείῳ τοῦ σιδήρου· καὶ ὁ πολὺν ςαθμὸν σιδήρου τοῦ τοιούτου κεκτημέν@, πλούσι@ δοκεῖ εἶναι, ἑτέρῳθι δ' οὐδενὸς ἄξιον τὸ κτῆμα. *Lacedaemone vero ferreo pondere pro nummo utuntur, & quidem inutilis ferri: quique multum eiuſmodi ferri pondus poſſidet, dives eſſe putatur, quum alibi nullius pretii poſſeſſio haec ſit*. Erat autem nummus quidam, qui Πέλανορ dicebatur, aereos quatuor valens. Heſychius. Πέλανορ, τὸ τετράχαλκον, Λάκωνες. *Pelanor, nummi aerei quatuor, Lacones*. Dicebant autem illi Πέλανορ, quod eſt aliis Graecis Πέλαν@: & eſt illis uſitatum, σ, in fine dictionum, in ρ vertere. Pelani vero nummi meminit Nicander etiam, in Alexipharmacis.

Καὶ τότε κεδρινέης πελάνου βάρ@ ἔμμορε πίσσης.
Ac tum cedrinam picem pelani pondere ſumito.

Vbi πελάνου βάρ@ Scholiaſtes interpretatur, oboli pondus. Πελάνου βάρος, ἀντὶ τοῦ, ὀβολοῦ ὀλκήν· οὐ γὰρ μόνον τὸ πέμμα, ἤγουν τὸ ἔψημα, πέλανος λέγεται

Digitized by Google

γελαι, ἀλλὰ κ᾽ ἡ τῦ ὀβολῦ ὁλκή. *Pelani pondus, pro eo quod eſt, oboli pondus: nam pelanus non tantum libum dicitur aut coctile, ſed etiam oboli pondus.* Vbi obſerva, Scholiaſten obolum interpretari, qui pendebat aereos octo; uti ſcimus ex Polluce lib. IX. cap. VI. quum Heſychius dicat fuiſſe τετράχαλκον, *quatuor aereorum*, id eſt ſemiobolum tantum. Suidas dicit, hunc mercedis olim loco vati datum, in voce Πέλανος. Καὶ ὁ τῷ μάντει διδόμενος μισθὸς, ὀβολός. *Et qui vati merces datur, obolus.* Ecce, & ille obolum facit, ut Nicandri Scholiaſtes. De mercede, vati data, ait idem quoque Heſychius: ſed quem puto in mendoſum quendam codicem incidiſſe, in quo male ſcriptum Πέδανος fuerit nam ſic ille. Πεδανὸς, ταπεινὸς, πεδινὸς, ἢ ὁ τῷ μάντει διδόμενος μισθός. *Pedanus, humilis, campeſtris; aut quae vati datur merces.* Proclivis admodum eſt lapſus; & facile δ pro λ ſcribitur. Et hoc obiter.

Quem laudatum cupiebant, hunc Divinum eſſe virum praedicabant. Socrates, apud Platonem, in Menone. Καὶ αἱ γε γυναῖκες δήπου, ὦ Μένων, τὸς ἀγαθὸς ἄνδρας, θείους καλοῦσι. κ᾽ οἱ Λάκωνες, ὅταν ἐγκωμιάζωσιν ἀγαθὸν ἄνδρα, Θεῖος ἀνὴρ, φασιν, ἔτος. *Et mulieres quidem, Meno, bonos viros, divinos adpellant: & Lacedaemonii, ſi quem velint praedicare bonum virum, Divinus, inquiunt, hic vir eſt.* Et AEſchines Socraticus, in dialogo De virtute, an doceri ea poſſit. Λέγουσι γάρ που κ᾽ αἱ γυναῖκες, ὅτι, Θεῖος ἀνὴρ ἔτός ἐστι, κ᾽ Λακεδαιμόνιοι, ὅταν τινὰ μεγαλοπρεπῶς ἐπαινῶσι, θεῖον ἄνδρα φασὶν εἶναι. *Etenim, & mulieres dicunt, Divinus iſte vir eſt: & Lacedaemonii, quum magnifice aliquem laudant, divinum eſſe virum dicunt.* Verum, ſuo idiomate, Lacedaemonii dicebant, Σεῖος ἀνήρ. Ariſtoteles repraeſentat Ethic. Eudaem. lib. VI. cap. I. Σπάνιον κ᾽ τὸ, θεῖον ἄνδρα εἶναι, καθάπερ οἱ Λάκωνες εἰώθασι προσαγορεύειν. ὅταν ἀγαθῶσι σφόδρα τινα, Σεῖος ἀνήρ, φασιν. *Rarum etiam eſt iſtud, virum aliquem divinum eſſe, qualem adpellare ſolent Lacedaemonii: quum, quem valde admirantur, Divinus vir, aiunt.* Quae totidem verbis iterum dicit, Nicomach. lib. VII. cap. I. Vbi Aſpaſius. Καὶ οἱ Λάκωνες ἔν, ὅταν ἐθαύμασάν τινα, ὡς ὑπὲρ πάντα ἄνθρωτον ὄντα, ἔλεγον, Οὗτος ὁ ἀνὴρ θεός ἐστιν, ἤτοι θεῖος. *Et Lacedaemonii itaque, quum admirarentur quempiam, velut homines plane omnes ſupergreſſum, inquiebant: Hic vir deus eſt, aut divinus.* Sed Lacedaemonii ipſi, Σεῖος dicebant, non Σεῖος: quod communi dialecto Plato, Ariſtoteleſque, repraeſentant: nam ut dixi, quae in σ aliis Graecis deſinebant, hi ρ litera terminabant. Sic pro θεὸς, etiam dicebant σιὸρ: uti nos Heſychius docet. Σιὸρ, θεὸς, Λάκωνες. *Sior, deus, Lacones.* Quamobrem item apud Auctorem Etymologici, in Voce Σίσυφος, Sic ſcribendum, Τὸ θεὸς οἱ Λάκωνες σιὸρ λέγουσι. *Pro* θεὸς *Lacedaemonii* σιὸρ *dicunt.* Non recte editur, σιὸς, quod AEolicum potius eſt, quam Laconicum: quamquam ſane ea terminatione etiam utantur alii, qui communiter ſic proferunt. Athenaeus lib. VIII. Τὰς μὲν ἐν θιάσις, ἀπὸ τοῦ θεῦ προσηγόρευον. κ᾽ γὰρ αὐτὰς τὰς θεὰς οἱ Λάκωνες σιὰς φασί. *Itaque thiaſos quidem, a deo adpellabant: etenim ipſos deos Lacones* σιὰς *dicunt.* Ac corrigendum itidem Plutarchum cenſeo; qui Spartanum, Laconica loquentem lingua, ſic commemorat, in Pyrrho. Εἷς δὲ (τῶν Σπαρτιατῶν) τῶν παρόντων, ὄνομα Μανδρικίδας, εἶπε, τῇ φωνῇ Λακωνίζων. Αἱ μέν ἐσσι τύ γε θεὸς, οὐδὲν μὴ πάθωμεν, ἢ γὰρ ἀδικεῦμεν· αἱ δὲ ἄνθρωπος, ἔσεται καί τευ κάρρων ἄλλος. *Vnus vero (Spartanorum) qui aderant, nomine Mandricidas, Laconice loquens; Tu vero, inquit, ſiquidem deus es, nihil mali patiemur; neque enim aliquid iniuſti fecimus: ſin autem homo, erit & te fortior alius.* Omnino itidem ſcribendum, Αἱ μέν εσσι τύγε σιόρ. Nam illud, θεὸς, certe gloſſa eſt: &, pro σιὸρ explicationis loco ad oram libri adnotatum, ipſum textum occupavit. In fine, item male editur, πευκαρτῶν: & legendum eſt, τευ κάρρων, ut exhibeo. Quod quum ita cenſuiſſem, vidi poſtea, ante me veniſſe in mentem magno viro, Henrico Stephano, cuius merita in Remp. literariam nemo ſatis praedicaverit. Vt autem Σιὸρ, ita Πέλανορ dicebant, ut oſtendi, pro Πέλανος. Et occurrunt multa talia apud eumdem, quem citavi iam, Heſychium: ac mox ipſe plus oſtendam, quum de dictionibus Laconicis agam. Quod autem σ in ρ mutaverint Lacedaemonii, elegans de ea re eſt locus etiam apud Boetium, De Muſica, lib. I. cap. I. *Conſultumque de eo factum eſt: quod quoniam inſigne eſt, Spartiatarum S literam in R vertentium, ipſum de eo conſultum eiſdem verbis Graecis adpoſui.* Quia magni ſumtus erat, equos alere; ideo, quibus male vellent, uti equos alerent, imprecabantur. Scholiaſtes Ariſtophanis, ad Nubes. Δοκεῖ δαπανηρὸν εἶναι, ἵππους τρέφειν· ὅπερ καὶ τῇ Λακωνικῇ προσέζευκται κατάρᾳ. κ᾽ γὰρ κ᾽ τῦτο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν κατάρας ἢ ἔθεσαν μέρει. *Videtur magni ſumtus eſſe, equos alere: quod Laconicae quoque imprecationi adiunctum: nam ſane etiam hoc Lacedaemonii in imprecationis parte collocabant.* Sed haec pars dumtaxat horum imprecationis erat, ut ex verbis his adparet: quin aedificare item, & aggeres facere, imprecari conſueverunt. Suidas in Ἀμβολάς. Τὸ οἰκοδομεῖν, κ᾽ ἵππους τρέφειν, κ᾽ ἀμβολὰς ποιεῖν, ἐδόκει τοῖς Λάκωσι δαπανηρὰ εἶναι. *AEdificare, & equos alere, aggeres facere, Lacedaemoniis ſumtuoſa videbantur.* Itaque haec inimicis omnia imprecabantur: item quartum, ut haberet uxor moechum. Ac formula quidem imprecandi, iſta erat. Οἰκοδομά σε λάβοι. κ᾽ ἀμβολὰ, ὅ, τε ἵππος· καὶ ἁ γυνά τευ μοιχὸν ἔχοι. *AEdificatio te capiat, & agger, & equus: & uxor tua moechum habeat.* Exſtat apud eumdem Suidam, in Δακνόμενος. Καὶ γὰρ δὴ τῦτο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν κατάρας μέρει ἔθεσαν. ἔσι δὲ αὕτη. Οἰκόδομά σε λάβοι. κ᾽ ἀμβολὰ, ὅ, τε ἵππος· κ᾽ ἁ γυνά τευ, μοιχὸν ἔχοι. ὡς τύτων πάντων δαπανηρῶν ὄντων, κ᾽ ἐπιζημίων. *Etenim hoc ſane Lacedaemonii in imprecationis parte poſuerunt. Eſt autem iſta. AEdificatio te capiat, & agger, & equus: & uxor tua, moechum habeat. Tamquam omnia iſta ſumtuoſa*

ſa

ſa ſint, & damnoſa. Quae totidem verbis iterum apud eumdem habes in Ἱππῶ, & Οἰκοδομῇ.

Et haec quidem inimicis imprecati: ſibi vero quae a deo, publice iuxta ac privatim, ſint precati, nunc dicendum. Illud erat: *Vti pulcra bonis adderent*. Nec quid aliud innuebant, quam, ſe deos hoc rogare; *Vt virtutem fortunarent*. Plutarchus docet, in Laconicis inſtitutis. Εὐχὴ δ' αὐτῶν, Διδόναι τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ πλέον οὐδέν. *Precatio vero ipſorum erat; Vti pulcra bonis adderent: neque quidquam praeter iſtum*. Plato in Alcibiade II. Καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ἑκάστοτε παραπλησίαν εὐχὴν εὔχονται, Τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς θεοὺς διδόναι κελεύοντες αὖ σφίσιν αὐτοῖς. πλέον δὲ οὐδεὶς ἂν ἐκείνων εὐξαμένων ἀκούσειεν. *Et Lacedaemonii, cum publice tum privatim, ſemper, & ubique, ſimili fere precatione utuntur, orantes deos, Vti pulcra bonis addant. Nec quid aliud praeter hoc precantes eos quiſquam audiat*. Et haec precatio, ab oraculo Ammonis, quum Athenienſium legati illud ſcitarentur, cur Lacedaemoniis faveret magis, quam Graecis aliis univerſis in reſponſo, Εὐφημία, ſeu *Oratio oneſta*, adpellatur. Idem Plato, hanc legationem referens, in ſequentibus mox verbis. Τὰ δὲ λέγει Ἄμμων. Φησὶν ἂν, βούλεσθαι αὐτῷ τὴν Λακεδαιμονίων εὐφημίαν εἶναι μᾶλλον, ἢ τὰ σύμπαντα τῶν Ἑλλήνων ἱερά. *Haec ait Ammon. Lacedaemoniorum honeſtam orationem ſibi acceptiorem eſſe, quam omnia Graecorum ſacrificia*. Et addit Plato. Τὴν γοῦν εὐφημίαν οὐκ ἄλλῳ μοι δοκεῖ λέγειν ὁ θεὸς, ἢ τὴν εὐχὴν αὐτῶν· ἔστι γὰρ τῷ ὄντι πολὺ διαφέρουσα τῶν ἄλλων. *Nec aliam mihi deus euphemiam, ſeu honeſtam orationem, dicere videtur, quam precationem ipſorum: eſt enim revera aliis praeſtantior multo*.

Supplicium quum ſumere de quoquam vellent, noctu illud faciebant. Docet Cragius, ex Herodoto, & Valerio item Maximo lib. IV. cap. X. Addo ego & Plutarchi in Ageſilao locum, in quo idem obſervare eſt. Τῶν δὲ συσάντων ἐκείνων περὶ πεντεκαίδεκά τινας συλλαβὼν, νυκτὸς ἀπέκτεινεν. *Ex illis factioſis quindecim quoſdam comprehenſos, noctu occidit*. Noctu quoque de Agide rege ſupplicium ſumtum, obſervare datur apud eumdem Plutarchum, in eius Vita. Fures minime puniebant, niſi deprehenſi eſſent. Accurate id docet Cragius lib. III. tab. VIII. inſtit. XII. Addo locum Sexti Empirici, contra Mathem. lib. III. cap. XXIV. Φασὶ δέ τινες ὅτι καὶ οἱ Λάκωνες τοὺς κλέψαντας ἐκόλαζον οὐ διὰ τὸ κεκλοφέναι ἀλλὰ διὰ τὸ πεφωρᾶσθαι. *Aiunt vero quidam, etiam Lacedaemonios punire fures, non quod furati: ſed quod deprehenſi eſſent*. Quum iurarent, per Dioſcuros iurabant: & dicebant, Ναὶ τὼ σιώ. Ariſtophanes in Pace.

——— κ' εἰ μὲν οἱ Λακωνικοὶ
Ὑπερβάλοιντο μικρὸν, ἔλεγον ἂν ταδί.
Ναὶ τὼ σιὼ, νῦν Ἀττικίων δώσει δίκην.
——— *etenim ſiquidem Lacedaemonii*
Paullum ſuperiores fiant, iſta dixerint:
Per Dioſcuros, Atticio poenas dabit.

Vbi Scholiaſtes. Τοὺς Διοσκόρους οἱ Λακεδαιμόνιοι σιοὺς ἔλεγον, ὡς Ἀθηναῖοι θεοὺς Δήμητρα, καὶ Περσεφόνην. *Dioſcuros Lacedaemonii ſios dicebant, ut Athenienſes deos Cererem, Proſerpinamque*. Et mulier Lacaena, apud eumdem in Lyſiſtrata.

——— ναὶ σιὼ,
Γυμνάδδομαί γε. ———
——— *per Dioſcuros,*
Exerceor. ———

Plutarchus, in Apophthegmatibus Laconicis. Μεγαλυνομένου τινὸς ἐπὶ τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, εἶπέ τις Λάκων· Ἀλλὰ, νὴ τὼ σιὼ, τέχνης ἄνευ ἀληθείας ἥφθαι οὔτε ἐξὸν, οὔτε μή ποτε γένηται. *Gloriante quodam propter artem oratoriam, ait Laco quidam; Verum, per Dioſcuros, artem ſine veritate conſequi, neque eſt, neque erit umquam*. Ipſum autem iurare, Ἀπαλοῖξαι dicebant. Heſychius. Ἀπαλοῖξαι, Ὀμόσαι, Λάκωνες. *Lacones iurare, Ἀπαλοῖξαι dicebant*.

CAP. IX.

Antequam inirent pugnam, plenilunium obſervabant. Quam antiqua lex haec fuerit. Eurotas ſprevit, & contemtum infelici pugna luit. Quando de hac abolenda conſultatum. Etiam feſta obſervabant. Arabant, occidente Orione: idque Βωστεῖν dicebant. Litteras non diſcebant, niſi quantum neceſſarium: multi, ne diſcebant quidem. Iſocratis locus illuſtratus. Multi etiam, neque numerare norant. Nemini pro concione verba facere licebat, niſi qui eſſet triginta annorum. Peregrinos urbe arcebant, niſi diebus conſtitutis. Apſinis locus emendatus. In ſpectaculis, quemnam locum adſignaverint. Liberos ſuos indurabant aqua Taygeti. Vibii Sequeſtri error. Iique paternas ſemper artes exercebant, ac vilibus prohibebantur: verum tibia canere, omnes diſcebant. Aurigandi, proprium habebant modum. Sortiebantur per digitos: idque Helenae inventum.

IN bellum non exibant ante plenilunium. Vide Cragium lib. III. tab. XII. cap. II. Alii quoque illud tradunt: in quibus Pauſanias, in Atticis. Φασὶν, ὡς πεμφθείη Φιλιππίδης ἐς Λακεδαίμονα ἄγγελος, ἀποβεβηκότων Μήδων ἐς τὴν γῆν· ἐπανήκων δὲ, Λακεδαιμονίους ὑπερβαλέσθαι φαίη τὴν ἔξοδον· εἶναι γὰρ δὴ νόμον αὐτοῖς, μὴ πρότερον μαχουμένους ἐξιέναι, πρὶν ἢ πλήρη τὸ κύκλον τὸ σελήνης γένηται. *Aiunt, miſſum ad Lacedaemonios Philippiden, nuntiantem, irrupiſſe in Atticam Medos: ipſum autem revertentem retuliſſe, minus mature proceſſuros: quippe lege prohiberi, ne in pugnam ante plenilunium progrediantur*. Meminit etiam Scholiaſtes Ariſtophanis, Acharnenſibus. Et huc pertinet proverbium, Λακωνικαὶ σελῆναι, *Laconicae lunae*: de quo Diogenianus Cent. VI. Proverb. XXX. Fuit autem lex haec longe vetuſtiſſima; tenuitque ante Eurotam, regum antiquiſſimorum ordine tertium: qui, contemnere eam auſus, crimen illud infelici pugna luit. Obſervare eſt apud Plutarchum, De flum. ubi de Eurota agit. Λακεδαιμονίων

πρὸς

πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον ἐχόντων, καὶ τὴν πανσέληνον περιμενόντων, Εὐρώτας, ὁ τῶν προειρημένων στρατηγὸς, καταφρονήσας πάσης δεισιδαιμονίας, συνέβαλε τὴν παράταξιν, καίπερ ὑπὸ ἀστραπῶν τε καὶ κεραυνῶν κωλυόμενος· ἀπορβαλὼν δὲ τὸ στράτευμα, καὶ λύπῃ σχεθεὶς ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Ἵμερον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Εὐρώτας μετωνομάσθη. *Quum Lacedaemoniis bellum esset adversus Athenienses, Eurotas, illorum imperator, spreta omni superstitione, aciem commisit, etsi fulgura fulminaque prohiberent. Sed exercitu amisso, magno animi moerore correptus, in flumen Himerum se coniecit: qui ab ipso post Eurotas nomine mutato dictus.* Post pugnam Marathoniam, de abolenda ea lege consultarunt. Hermogenes, De Invent. lib. II. cap. Περὶ νόμων εἰσφορᾶς. Λακεδαιμόνιοι, μετὰ τὰ ἐν Μαραθῶνι, βουλεύονται λύειν τὴν τοῦ πανσελήνου νόμον. *Lacedaemonii, post res ad Marathonem gestas, de abolenda plenilunii lege deliberant.* Sicut autem plenilunia observabant, ita festa. Scholiastes Thucydidis lib. I. Αἰνίττεται εἰς τοὺς Λάκωνας, οἵτινες ἐν ἑορτῇ οὐκ ἐστράτευον· *Obscure hoc dicit in Lacedaemonios, qui die festo in militiam non exibant.* Istuc pertinet, quod Carneo mense toto, quia ille festis plenus, a militia abstinebant. Vide infra lib. III. cap. VIII. Arabant, occidente Orione; idque Βοιωτεῖν dicebant. Hesychius. Βοιωτεῖν, ἀροῦριᾷν, ὅτε Ὠρίων δύνῃ Λάκωνες. *Boeotein, arare, quum Orion occidit, Lacedaemonii.*

Litteras non discebant, nisi quantum necesse. Vide Cragium lib. III. tab. VIII. cap. I. Plurimi vero, etiam neque discebant. Sic Isocratis in Panathenaico locum censeo intelligendum, ne iniquiorem iusto eum his existimemus. Οὗτοι δὲ (οἱ Λακεδαιμόνιοι) τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι τῆς κοινῆς παιδείας, καὶ φιλοσοφίας, εἰσὶν, ὥστε ὅτε γράμματα μανθάνουσιν. *Hi vero (Lacedaemonii) ita a communi institutione, & philosophia, sunt destituti, ut ne literas quidem discant.*

Sic plerique neque numerare norant. Testis Plato, in Hippia maiore, ubi de Lacedaemoniis loquitur. Οὐδ' ἀριθμεῖν ἐκείνων γε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, πολλοὶ ἐπίστανται. *Ne numerare quidem, ut sic dicam, multi illorum norunt.*

Qui trigesimum aetatis annum nec dum implevissent, verba ad populum facere prohibebantur. Anonymus, in Argumento Libanianae Declamationis XXIV. Νόμος ἐν Λακεδαίμονι, τὸν εἴσω τριάκοντα ἐτῶν μὴ δημηγορεῖν. *Lex erat Lacedaemone, ne quis, minor triginta annis, apud populum verba faceret.*

Peregrinos urbe sua prohibebant: uti multis docet Cragius lib. III. tab. III. cap. III. Adde verba Syriani. Ἀθήνησι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐν Λακεδαίμονι τὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἁρμόττει φυέσθαι. ὅτε γὰρ ἐν Ἀθήναις ἐπαινησόμεθα τὴν ξενηλασίαν, ὅτε ἐν Λακεδαίμονι τὸ τοὺς ξένους ἐν τῇ πόλει διδόναι μετοίκιον. *Athenis, quae Athenienſium sunt; Lacedaemone, quae Lacedaemoniorum, fieri convenit: neque enim Athenis, laudabimus peregrinorum eiectionem; neque Lacedaemone, quod in urbe peregrini dent pecuniam, pro inhabitatione solvi ab inquilinis solitam.* Eorum in peregrinos inhumanitatem perstringit etiam Aristophanes: a quo Διειρωνόξενοι dicuntur in Pace.

Κἂν ἔπειθον τῶν Λακώνων τοὺς μεγίστους χρήμασιν.
Οἱ δ', ἅτ' ὄντες αἰσχροκερδεῖς, καὶ διειρωνόξενοι,
Τὴν δ' ἀπορρίψαντες, αἰσχρῶς τὸν πόλεμον ἀνήρπασαν.

Et persuasi Lacedaemoniorum maximis pecunia.
Hi vero, ut turpis lucri cupidi, & peregrinorum deceptores,
Hanc reiicientes, turpiter bellum adripuerunt.

Ad quem locum Scholiastes. Διειρωνόξενοι, ἐξαπατῶντες τοὺς ξένους, καὶ ψευδόμενοι δι' εἰρωνείας, καὶ ὑποκρίσεως. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν ἐνταῦθα ἐποίουν, παρ' οἷς καὶ τῆς ξενηλασίας κεῖται νόμος. *Dieironoxeni, qui peregrinos fallunt, & mentientes per ironiam, ac simulationem: nec quid miri ea in re faciebant: apud quos, & de pellendis peregrinis lex lata erat.* Quae totidem pene verbis Suidas in Διειρωνόξενοι. Libanius in Apologia Archidami Declam. XXIV. Ἐτήνων ὃν τὸν νόμον μετ' ἐμαυτὸν, ὃς οὐκ ἐᾷ τοὺς ἐξ ἑτέρας τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιμίγνυσθαι πράγμασι. ὅπως μὴ γνοῖεν, οἷς ἐπιμελές ἐστι τὰ τῆς Σπάρτης ἐπιτηρεῖν ἁμαρτήματα. *Laudabam vero apud meipsum legem, quae non permittit, ut negotiis Lacedaemoniorum peregrini se immisceant: ne cognoscerent, quibus curae esset Spartae peccata observare.* Iterum, adversus Aristidem, pro saltatoribus Oratione XIX. Πολλὰ γὰρ ἂν τῶν διαφανῶς παρ' ἄλλοις τιμωμένων, ἐκβεβλῆσθαι τῆς Σπάρτης ὑπὸ τῶν νόμων· οἷον αἱ τῶν ξένων ὑποδοχαὶ, πανταχοῦ καλόν. *Multa enim eorum, quae palam alibi honorata, Sparta eiecta esse; qualis est peregrinorum exceptio, quae ubique honesta censetur.* Aristides Oratione Platonica II. Καὶ ξενηλασίαν τοιαύτῃ τῶν Ἑλλήνων ποιησόμεθα, ὅσῃ οὐδ' ἐν Λακεδαίμονί πω συμβᾶσαν ἀκούομεν. *Tanta peregrinorum eiectione Graecos persequamur, quanta numquam Lacedaemone contigisse est audita.* Eleganter ad amorem transtulit Philostratus in Epistolarum quadam. Μὴ Λακώνιζε, ὦ γύναι, μηδὲ μιμοῦ τὸν Λυκοῦργον· ξενηλασίαν ἔρως οὐκ ἔχει. *Ne Laconice agas, mulier, nec Lycurgum imiteris: amor peregrinos non eiicit.* Corrigendus est in huius mentione Apsines lib. De arte Rhet. cap. Περὶ διηγήσεως. Καὶ πάλιν ὁ Λυκοῦργος, θεὶς τὸν τῆς ξενηλασίας νόμον, κρίνεται. *Ac rursum Lycurgus, quod de peregrinis eiiciendis legem tulerit, accusatur.* Admodum corrupte editur, πάλιν ὁλικοῦργος θείς. Non tamen omnino peregrinos urbe arcebant, verum quibusdam diebus admittebant. Scholiastes Aristophanis ad citatum statim locum. Ἦσαν δὲ (οἱ Λακεδαιμόνιοι) καὶ περὶ τοὺς ξένους ἀπάνθρωποι, καὶ οὐκ ἐξῆν ξένῳ τινὶ ἀεὶ τοῦ Σπάρτης ἐπιβαίνειν, ἀλλ' ὡρισμέναις ἡμέραις. *Erant vero (Lacedaemonii) etiam in peregrinos inhumani: nec cuiquam peregrino quovis tempore Spartam ingredi licebat, sed diebus constitutis.* Quae ibidem totidem quoque verbis Suidas. Certe festis, minime prohibebantur: & spectaculis adhibiti, sub umbra collocabantur: quum Lacedaemonii ipsi locum quemvis, sorte oblatum, occuparent. M. Antonius Imp. lib. XI. Λακεδαιμόνιοι τοῖς μὲν ξένοις, ἐν ταῖς θεωρίαις, ὑπὸ

Digitized by Google

ὑπὸ τῇ σκιᾷ τὰ βάθρα ἐτίθεσαν. αὐτοὶ δὲ, ᾧ ἔτυχεν, ἐκαθέζοντο. *Lacedaemonii, peregrinis quidem, in ſpectaculis, ſub umbra ſedem tribuebant; ipſi vero, quovis loco, & quem forte nacti eſſent, conſidebant.* Quum vero illic agerent, reip. ſe negotiis immiſcere minime permittebantur. Rem, & cauſam, exponit Libanius, in Apologia Archidami Declam. XXIV. Ἐπῄνων δὲ τὸν νόμον κατ' ἐμαυτὸν, ὃς οὐκ ἐᾷ τοὺς ἐξ ἑτέρας τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιμίγνυσθαι πράγμασιν· ὅπως μὴ γνοῖεν, οἷς ἐπίμελές ἐστι τὰ τῆς Σπάρτης ἐπιτηρεῖν ἁμαρτήματα. *Laudabam vero apud meipſum legem, quae non permittit peregrinis, ſe negotiis Lacedaemoniorum immiſcere: ne cognoſcerent, quibus curae eſſet obſervare Spartae peccata.*

Liberos ſuos indurabant aqua fluminis Taygeti. Vibius ſequeſter De Flum. Taygeta. *Laconices: ubi filios ſuos moris habent durare frigore aquae.* Verum errat vehementer: nam Taygeta mons erat, non fluvius. Sed praeterfluebat Eurotas: in quo factum id, quod dicit. Silius lib. VI.

——— *vellem, hunc, o triſtia nobis,*
Taygeta, hunc unum non duraſſetis opacis
Eurotae ripis. ———

Seneca Rhetor Suaſ. II. *Hanc (Spartam) Eurotas amnis circumfluit, qui pueritiam indurat ad futurae militiae patientiam.*

Iidem paternas ſemper artes exercebant: ita ut praecone praeco, tibicine tibicen, coquo coquus, & ſic porro, naſceretur. Herodotus lib. VI. Συμφέρονται δὲ καὶ τάδε Αἰγυπτίοισι Λακεδαιμόνιοι οἱ κήρυκες αὐτέων, καὶ αὐληταὶ, καὶ μάγειροι, ἐκδέχονται τὰς πατρώας τέχνας. καὶ αὐλητὴς τε αὐλητέω γίνεται, καὶ μάγειρος μαγείρῳ, καὶ κῆρυξ κήρυκι. ὑ κατὰ λαμπροφωνίλν ἐπιτιθέμενοι ἄλλοι σφέας παρακλήουσι, ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια ἐπιτελέουσι. *Congruunt vero etiam in his Lacedaemonii cum AEgyptiis; quod eorum praecones, & tibicines, & coqui, in paterna artificia ſuccedunt: & tibicen e tibicine naſcitur, & coquus ex coquo, & praeco ex praecone; neque ulli, propter vocis claritatem aliis inſidiantes ſeipſos ingerunt, ſed in paterno opere perſeverant.*

Quae quantumvis eo modo ſe haberent, opificium tamen vile, & manuarium, nemo diſcere ſinebatur. Polyaenus in ſtrategemate ſeptimo Ageſilai lib. II. Λακεδαιμονίων δὲ οὐδείς. ἀπείρηται γὰρ αὐτοῖς, τέχνιν βάναυσον ἐργάζεσθαι. *Lacedaemoniorum vero nullus: ſiquidem illi artem vilem exercere vetabantur.* Plura de re iſta vide apud Cragium lib. III. tab. VIII. cap. II.

Quod ad tibiam vero attinet, omnes canere hac diſcebant. Athenaeus lib. IV. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Προτρεπτικῷ, Λακεδαιμονίους, φησὶ, καὶ Θηβαίους, πάντας αὐλεῖν μανθάνειν. *Chamaeleon itaque Heracleota, in Protreptico, quem inſcripſit; Lacedaemonios, ait, & Thebanos, omnes tibia diſcere.*

Habebant vero proprium aurigandi modum. Obſervare eſt apud Pollucem lib. I. cap. X. ſect. IX. Καλεῖται δέ τις Λιβυκὴ διφρεία. ἡ δὲ, Περσική· ἡ δὲ, Λακωνική. *Vocatur vero quidam aurigandi modus, Libycus; quidam vero, Perſicus; quidam autem, Laconicus.*

Sortiebantur per digitos: eamque rem prima inveniſſe Helena dicitur. Ptolemaeus Hephaeſtionis F. Nov. Hiſt. lib. IV. Ἑλένη πρώτη ἐπενόησε τὸν διὰ δακτύλων κλῆρον, καὶ Ἀλεξάνδρῳ λαχοῦσα ἐνίκησε. *Helena prima excogitavit ſortitionem per digitos; & cum Alexandro ſortiens, vicit.*

CAP. X.

Triplex chorus, per aetates diſtributus. Viri eruditi error, qui Lycurgum auctorem facit; & Pollucis, qui Tyrtaeum. Plutarchi locus reſtitutus: item Apoſtolii, Diogeniani, & Zenobii. Chorus puerorum, Χαλκάδαι dictus. Σαρσίτεις Χοροὶ, ad molam ſaltans. Laconiſtarum chori quadrati.

TRiplex apud ipſos chorus erat, per aetates diſtinctus; puerorum, virorum, ac ſenum: quem Tyrtaeum memorant inſtituiſſe. Pollux lib. IV. cap. XV. Τριχορίαν δὲ, Τυρταῖος ἔστησε, τρεῖς Λακώνων χορὺς, καθ' ἡλικίαν ἑκάστῳ, παῖδας, ἄνδρας, γέροντας. *Trichoriam autem, Tyrtaeus inſtituit, tres Laconum choros, iuxta aetatem ſingulos, pueros, viros, ſenes.* Nam, quod & Lycurgum hic auctorem nominat vir doctus, ex Plutarcho, valde fallitur: neque enim id uſquam dicit, ubi rei huius meminit. Ac primum in ipſius Vita, ubi de his tribus choris valde accurate agit, iſta ecce eius verba. Τριῶν χορῶν κατὰ τὰς ἡλικίας συνιστάμενων ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ μὲν γερόντων, ἀρχόμενος, ἦδεν·

Ἄμμες πόκ' ἦμες ἄλκιμοι νεανίαι.

Ὁ δὲ τῶν ἀκμαζόντων, ἀμειβόμενος, ἔλεγεν·

Ἄμμες δέ γ' ἐμέν· αἰ δὲ λῇς, πεῖραν λάβε.

Ὁ δὲ τρίτος, ὁ τῶν παίδων·

Ἄμμες δέ γ' ἐσσόμεθα πωλλῷ κάρρονες.

Quum tres chori in feſtis iuxta aetates conſtituti eſſent, qui ſenum erat, incipiens, canebat.

Nos olim eramus bellicoſi iuvenes.

Iuvenum vero chorus, excipiens, dicebat;

At nos ſumus: ſi vis, fac periculum.

Tertius autem, qui e pueris conſtabat;

Nos vero erimus multo fortiores.

Iterum in inſtitutis Laconicis. Τριῶν δ' ὄντων χορῶν, κατὰ τὰς τρεῖς ἡλικίας, καὶ συνιστάμενων ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ μὲν τῶν γερόντων, ἀρχόμενος, ἦδεν. & quae ſequuntur. *Quum tres itaque chori eſſent, iuxta tres aetates, & in feſtis conſtituerentur; qui ſenum erat incipiens, canebat*, &c. Rurſum in libro, *Quomodo ſe quis laudare poſſit citra invidiam.*

Τῶν ἐν Λακεδαίμονι χορῶν ᾄδουσιν οἱ μὲν τῶν γερόντων·

Ἄμμες ποτ' ἦμεν ἄλκιμοι νιανίαι.

Οἱ δὲ τῶν παίδων·

Ἄμμες δὲ γ' ἐσσόμεθα πωλλῷ κάρρονες.

Οἱ δὲ τῶν νεανίσκων.

Ἄμμες δέ γ' ἐμέν· αἰ δὲ λῇς, αὐγάσδεο.

Ex choris, qui Lacedaemone ſunt, ſenes quidem canunt.

Nos olim eramus bellicoſi iuvenes.

Pueri vero;

At nos erimus multo fortiores.

Digitized by Google

Iuvenes autem;
Sed nos ſumus; ſi vis videto,

Vbi librarius feſtinans temere confudit ordinem; & iuvenes poſtremo loco collocavit, quos ſecundo debuiſſet; pueros, quos ultimo oportuiſſet, in ſecundo memoravit: ac reſtituendum cenſeo, quippe primus chorus, ſenum; alter, iuvenum; tertius demum, ultimuſque, puerorum, iuxta honorem aetatis cenſebatur. Et ſic recte eſt apud eumdem hunc Plutarchum in duobus aliis locis, quos produxi. Verum, uti nec Lycurgus horum auctor dici poteſt, qui hos ante ſe invenit in rep. Spartana, ita nec Tyrtaeum recte Pollux ſtatuit, qui haud paulo ipſo etiam Lycurgo iunior erat. Sed, quod in Lycurgi Vita, in verbis chori iuvenilis, πᾶραν λάβε, eſt, in duobus his poſtremis locis eſt, αὐγάσδεο: quod omnino, utpote magis Laconicum: cuius gloſſa, eſt, πᾶραν λάβε: & in textum, ut ſaepe uſu venit, poſt irrepſit. Eodem modo factum eſt in Apoſtolio: &, πᾶραν λάβε, pro αὐγάσδεο, textum occupat: etſi non turbato ordine. Vide eum Cent. III. Proverb. VI. Nimis corrupte apud Diogenianum exſtat: ubi ſervato verbo αὐγάσδεο, quamquam admodum vitiato, gloſſa inſuper etiam in textum irrepſit. Ecce enim Cent. II. Proverb. XXX. Ἄμμες ποθ' ἥμῳ. Λακωνικὴ παραβολή. ἀντὶ τοῦ, Ἡμεῖς ποτ' ἥμῳ. τριῶν γὰρ χορῶν ὄντων, ὁ μὲν τῶν παλαιῶν, τοῦτ' ἔλεγεν· ὁ δὲ τῶν νεωτέρων, καὶ ἀκμαζόντων, Ἄμμες δέ γ' ἥμῳ (αἱ δὲ ὅτι ἐὰν βλέπει τόδε λῆις αὐγάδεο.) ὁ δὲ τῶν νηπίων, καὶ ὕπω ἀκμαζόντων, Ἄμμες δέ γ' ἐσόμεθα πολλῶν πάρροnes. Reſtituo ad iſtum modum. Ἄμμες ποχ' ἥμες. Λακωνικὴ παραβολὴ, ἀντὶ τοῦ, Ἡμεῖς ποτ' ἥμῳ. Et mox. Ἄμμες δέ γ' εἰμέν. αἱ δὲ λῆις, αὐγάσδεο. οἱ δὲ τῶν νηπίων, καὶ ὕπω ἀκμαζόντων, Ἄμμες δέ γ' ἐσόμεθα πολλῷ κάρροnes. Quae parentheſi incluſa, ſic emendo; & reſcribo totum locum. Ἄμμες δέ γ' εἰμέν. αἱ δὲ λῆις (ὅ ἐστι, ἐὰν θέλῃς) αὐγάσδεο. (βλέπε τόδε.) Zenobius non tam corrupte, quam truncate Cent. I. Proverb. LXXXII. Ἄμμες ποτ' ἥμες. Λακωνικὴ ἡ παροιμία. οἱ γὰρ πρεσβύτεροι ἐν Λακεδαίμονι χορεύοντες, τοῦτο ἔλεγον, Ἄμμες ποτ' ἥμες. ἀντὶ τοῦ, Ἡμεῖς ποτ' ἥμῳ. *Nos quondam fuimus. Laconicum proverbium. Seniores enim, Lacedaemone ſaltantes, hoc dicebant*: Ἄμμες ποτ' ἥμες, pro Ἡμεῖς ποτ' ἥμῳ. *Nos olim eramus.* Quamquam tamen etiam legendum ibi eſt, ποχ' ἥμες. nam Lacones, ſicut Dorienſes ceteri, πόκα, pro ποτὲ, dicebant. Ad triplicem hanc ſaltationem reſpexit Libanius Pro Saltatoribus Orat. XIX. Ἐν Λακεδαίμονι γὰρ, αἱ μὲν ἄλλαι πράξεις ταῖς ἡλικίαις διῄρηντο· τὸ δὲ ὀρχεῖσθαι, διὰ πάντων ἤρχετο. καὶ τοῦτο περιειλήφει γέροντάς τε ὁμοῦ καὶ παῖδας, καὶ τοὺς ἐν μέσῳ. *Lacedaemone enim, aliae quidem actiones, aetatibus diſtinctae erant: verum ſaltatio, per omnes ibat: atque comprehendit ſenes, una cum pueris, quique inter iſtos medii.* Puerorum vero chorus, ut hoc quoque nunc hic moneam, Ὑαλκάδαι dicebatur. Heſychius. Ὑαλκάδαι, χορὸς παίδων, Λάκωνες. *Hyalcadae, chorus puerorum, Lacones.* Denique, praeter tres iſtos, quidam chorus etiam Σαρσίτης dictus, choreas ad molam agitans. Idem Heſychius. Σαρσίτεως χορὸς πρὸς μύλον ποιούμενος τὴν χορείαν, Λάκωνες. *Sarſiteus chorus, ad molam faciens choream, Lacones.* Illud denique hic dicendum, quod refertur ab Athenaeo, Laconiſtas quadratis choris cecinisſe. Ecce verba libro IV. Οἱ δὲ λεγόμενοι Λακωνισταὶ, φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐν τετραγώνοις χοροῖς ᾖδον. *Qui vero Laconiſtae dicebantur, ait Timaeus, quadratis choris canebant.*

CAP. XI.

Carmina Laconum qualia. Ἐμβατήριον *quod &* Μεσσωνιακὸν, *&* Ἔνοπλιον, *adpellatum: conſtans ex anapaeſtis, & ſpondeis: Lesbiis,* Ἀδώνιον *dictum; Quin & tibiae ad hoc ipſum habitae peculiares,* Ἐμβατήριοι αὐλοὶ *inde nominatae. Aliud* Βουκολικὸν *dictum, &* Ἀσραβικόν: *eiuſque origo.* Λακωνικὸν *denique, quod Alcmani uſitatum.*

CArmina eorum erant ſic compoſita, uti animos ad virtutem excitarent. Elegans de iis eſt Plutarchi locus in Lycurgo. Ἡ δὲ περὶ τὰς ᾠδὰς, καὶ τὰ μέλη, παίδευσις οὐχ ἧττον ἐσπουδάζετο τῆς ἐν τοῖς λόγοις εὐζηλίας, καὶ καθαριότητος. ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη κέντρον εἶχεν ἐγερτικὸν θυμοῦ, καὶ παρασκευαστικὸν ὁρμῆς ἐνθουσιώδους, καὶ πραγματικῆς· καὶ ἡ λέξις ἦν ἀφελὴς, καὶ ἁρμονίου, ἐπὶ πράγμασι σεμνοῖς, καὶ ἠθοποιοῖς. ἔπαινοι γὰρ ἦσαν ὡς τὰ πολλὰ τῶν τεθνηκότων ὑπὲρ τῆς Σπάρτης, εὐδαιμονιζομένων, καὶ ψόγοι τῶν τρεσάντων, ὡς ἀλγεινὸν, καὶ κακοδαίμονα, βιόντων βίον. ἐπαγγελία τε καὶ μεγαλαυχία πρὸς ἀρετὴν, πρέπουσα ταῖς ἡλικίαις. *Porro elegantiam cantilenarum, & carminum, non ſecus atque orationis cultum, & puritatem, adfectabant. Sed inerat & carminibus aculeus, qui excitaret animos, atque inflammaret, quaſi impetu fanatico, & alacritate. Dictio erat ſimplex, & minime mollis, de rebus gravibus, & mores informantibus, quippe laudes fere erant eorum, qui pro Sparta obiiſſent, & beati praedicabantur; ac conviția in trepidos, quique metu aciem deſeruiſſent, ceu viventes vitam triſtem, & infauſtam: tum profeſſio, & gloriatio ad virtutem, quae aetatibus conveniret.* Iterumque, & iisdem fere verbis, in Laconicis Inſtitutis. Ἐσπουδάζετο δὲ καὶ περὶ τὰ μέλη, καὶ τὰς ᾠδὰς, ἐδὲν ἧττον. κέντρον δ' εἶχε ταῦτα, ἐγερτικὸν θυμοῦ, καὶ φρονήματος, καὶ παρασκευαστικὸν ὁρμῆς ἐνθουσιώδους, καὶ πρακτικῆς. καὶ ἡ λέξις, ἦν ἀφελὴς, καὶ ἁρμονίου. ἐδὲν δ' ἕτερον εἶχεν, ἢ ἐπαίνους τῶν γεννικῶς ζησάντων, καὶ ὑπὲρ τῆς Σπάρτης ἀποθανόντων, καὶ εὐδαιμονιζομένων· καὶ ψόγους τῶν τρεσάντων, ὡς ἀλγεινὸν, καὶ κακοδαίμονα, βιόντων βίον. *Modulationibus quoque, & cantilenis, non minus impendebant ſtudii: quae ſtimulum haberent, ad excitandum animum, & ſapientiam: impetumque, & quaſi inſtinctum quemdam divinum, ad agendum ingenerarent. dictio ſimplex erat, & minime mollis, nec quid aliud continebat, quam laudes eorum, qui fortiter vixiſſent, & pro Sparta mortui eſſent, ac beati praedicarentur: tum eorum vituperia, qui in acie trepidaſſent; ceu qui triſtem, & infelicem, vitam degerent.*

Inter cetera praedicatur, quod dicebant

EM-

Digitized by Google

EMBATHPION: quo ad pugnam inchoandam accendebantur. Meminit ibidem Plutarchus in ſequentibus ſtatim verbis. Καὶ οἱ ἐμβατήρια δὲ ῥυθμοὶ, παρορμητικοὶ πρὸς ἀνδρείαν, καὶ θαρραλεότητα, καὶ ὑπερφρόνησιν θανάτου. οἷς ἐχρῶντο ἔν τε χοροῖς, καὶ πρὸς αὐλὸν ἐπάγοντες τοῖς πολεμίοις. *Embaterii vero moduli, ad fortitudinem, & audaciam, ac contemtum item mortis, animabant; quibus utebantur cum in choreis, tum ad tibiam ducentes in hoſtes.* Iterum in Lycurgi Vita. Καὶ τοὺς ἐμβατηρίους ῥυθμοὺς ἀναλαβών, οἷς ἐχρῶντο πρὸς τὸν αὐλὸν ἐπάγοντες τοῖς πολεμίοις, ὃ κακῶς ἡγήσατο, καὶ τὸν Τερπάνδρου, καὶ τὸν Πίνδαρον, τὴν ἀνδρείαν τῇ μουσικῇ συνάπτειν. *Ac qui embaterios modulos ceperit, quibus utebantur, cum ad tibiam hoſtes invaderent, non male exiſtimaverit, Terpandrum, & Pindarum, fortitudinem muſicae conſociare.* Scholiaſtes Thucydidis lib. v. Νόμους πολεμικοὺς λέγει τὰ ᾄσματα, ἅπερ ᾖδον οἱ Λακεδαιμόνιοι, μέλλοντες μάχεσθαι. ἐκάλουν δὲ ἐμβατήρια. *Leges bellicas dicit carmina, quae canebant Lacedaemonii, pugnam inituri. vocabant vero embateria.* Meminit ſtrictim Dion Chryſoſtomus De regno Orat. II. Ἔτι δὲ οἶμαι, τὴν παρακλητικὴν, οἷα τῶν Λακωνικῶν ἐμβατηρίων, μάλα πρέπουσαν τῇ Λυκούργου πολιτείᾳ. *Inſuper etiam puto, adhortatoriam, ut Laconicorum embateriorum, valde reip. Lycurgi congruentem.* Maximus Tyrius Diſſert. VII. Καλὸν μὲν Λακεδαιμονίοις τὸ ἐμβατήριον. *Pulcrum quidem Lacedaemoniis eſt embaterium.* Deſignat iſtud, etſi non dicat Thucydides lib. v. Καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ἦν. Ἀργεῖοι μὲν, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐντόνως, καὶ ὀργῇ χωροῦντες. Λακεδαιμόνιοι δὲ, βραδέως, καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν νόμῳ ἐγκαθεστώτων. οὐ θείου χάριν, ἀλλ' ἵνα ὁμαλῶς μετὰ ῥυθμοῦ βαίνοντες προέλθοιεν, καὶ μὴ διασπασθείη αὐτοῖς ἡ τάξις. *Atque poſt haec ſit concurſus. Et Argivi quidem, ſociique, vehementer, & irate contendentes; Lacedaemonii vero, lente, & ad cantum tibicinum, qui ex lege multi ipſis interpoſiti: non divinae rei gratia, ſed ut aequabili gradu cum modulatione incederent; &, ne ordo turbaretur.* Vbi Scholiaſtes. Νόμους πολεμικοὺς λέγει τὰ ᾄσματα, ἅπερ ᾖδον οἱ Λακεδαιμόνιοι, μέλλοντες μάχεσθαι. ἐκάλουν δὲ ἐμβατήρια. *Modulos bellicos vocat carmina, quae Lacedaemonii pugnaturi canebant, vocabant autem embateria.*

Conſtabat autem embaterium iſtud carmen anapaeſtis praecedentibus, & ſequentibus ſpondeis: etiam MESSENIACVM dicebatur. Marius Victorinus Artis Gramm. lib. II. *Cuius menſurae eſt hoc quoque metrum, quod Meſſeniacum adpellatur: & eſt, ut ſupra, trimetrum cataleCticum in ſyllaba, verum eo diſtat, quod anapaeſtis praecedentibus, & ſpondeis ſequentibus, habet factas coniugationes, & poſtremam ſyllabam brevem. Idem & Embaterium dicitur; & proprium carmen Lacedaemoniorum. Id in proeliis, ad incentivum virium, per tibias canunt, incedentes ad pedem, ante ipſum pugnae initium.* De anapaeſtis, eo in carmine uſitatis etiam teſtatur Cicero Tuſculanarum quaeſtionum lib. II. *Militiam vero noſtram dico, non Spartiatarum: quorum procedit ad modum, ac tibiam; nec adhibetur ulla ſine anapaeſtis pedibus hortatio.*

Et Valerius Maximus lib. II. cap. VI. *Eiusdem civitatis (Spartanae) exercitus non ante ad dimicandum deſcendere ſolebant, quam tibiae concentu, & anupaeſti pedis modulo, cohortationis calorem animo traxiſſent: vegeto, & crebro, ictus ſono ſtrenue hoſtem invadere admoniti.* Pauſanias de Tyrtaeo huius carminis auctore, quum ad Lacedaemonios acceſſiſſet, miſſus ab Athenienſibus. Καὶ ἐλεγεῖα, καὶ τὰ ἔπη σφίσι τὰ ἀνάπαιστα ᾖδεν. *Et elegias, & anapaeſtos ipſis verſus canebat.*

Hoc ENOPLIVM etiam dictum. Athenaeus lib. XIV. Πολεμικοὶ δ' εἰσὶν οἱ Λάκωνες, ὧν καὶ υἱοὶ τὰ ἐμβατήρια μέλη ἀναλαμβάνουσιν, ἅπερ καὶ Ἐνόπλια καλεῖται. *Bellicoſi vero ſunt Lacedaemonii, quorum etiam filii addiſcunt carmina embateria, quae Enoplia quoque dicuntur.*

Etiam CASTOREVM. Plutarchus lib. De Muſica. Οἱ μὲν αὐλοῖς ἐχρῶντο, καθάπερ Λακεδαιμόνιοι, παρ' οἷς τὸ Καστόρειον καλούμενον ᾐδεῖτο μέλος, ὁπότε τοῖς πολεμίοις ἐν Κόσμῳ προεσήσαν μαχεσόμενοι. *Hi quidem tibiis utebantur, ut Lacedaemonii: apud quos pugnaturis, in hoſtem compoſito ordine euntibus, Caſtoreum, quod vocabant, carmen tibia praecinebatur.* Meminitque eius iterum in Lycurgo, & Iulius Pollux lib. I. cap. X. ſect. I. Scholiaſtes Pindari Pyth. Od. II.

Lesbii, ADONIVM adpellaverunt. Heſychius. Ἀδώνιον, τὸ παρὰ τοῖς Λάκωσιν αὐληθὲν ἐμβατήριον, ὅπερ ὕστερον παρὰ Λεσβίοις ὠνομάσθη. *Adonium embaterium, quod apud Lacones tibia cani ſolitum, poſtea a Lesbiis ſic nominatum eſt.* Habitae autem ad hoc ipſum tibiae peculiares, Ἐμβατήριοι αὐλοὶ, *Embateriae tibiae*, adpellatae. Pollux de variis tibiae generibus agens lib. IV. cap. X. ſect. III. Ἔνιοι δὲ καὶ ἐμβατηρίους αὐλοὺς ὠνόμαζον, τοὺς ἐπὶ τὴν προσόδους (a). *Nonnulli vero etiam embaterias tibias nominabant, quibus hoſtem adgreſſuri utebantur.* Et nimirum ſunt hae ipſae, quas & incentivum aliquod habuiſſe exiſtimarunt. Plinius in Panegyrico. *Non tubae ſolum, ſed etiam Spartanae tibiae, incentivum aliquid feruntur habuiſſe.* Vnde autem mos ad tibiam inchoandae pugnae natus, quaeque origo carminis embaterii fuere, diſcere eſt ex Polyaeno lib. I. Προκλῆς, καὶ Τήμενος, Ἡρακλεῖδαι, Εὐρυσθείδαις, κατέχουσι τὴν Σπάρτην, ἐπολέμουν. Ἡρακλεῖδαι μὲν δὴ ἔθυον τῇ Ἀθηνᾷ τῶν ὀρέων ὑπερβατήρια. Εὐρυσθεῖδαι, δὲ, ἄφνω εἰς μάχην προσέπιπτον. ὑ, μὴν ἥμισαν Ἡρακλεῖδαι, ἀλλὰ τοὺς αὐλητὰς, ὡς εἶχον, ἠγᾶσθαι κελεύουσιν. οἱ μὲν, τοῖς αὐλοῖς ἐμπνέοντες, ἡγοῦντο. οἱ δὲ ὁπλῖται, πρὸς τὸ μέλος, καὶ τὸν ῥυθμὸν, ἐμβαίνοντες, ἄῤῥηκτοι τὴν τάξιν ἐγένοντο, καὶ τοὺς πολεμίους ἐνίκησαν. ἡ πεῖρα ἐδίδαξε τοὺς Λάκωνας, τὸν αὐλὸν ἀεὶ ἔχειν στρατηγὸν ἐν ταῖς μάχαις. αὐλὸς ὃν ἡγεῖται Λακώνων, εἰς πόλεμον ἰόντων, καὶ τὸ ἐμβατήριον αὐλὸς ἐνδίδωσι τοῖς μαχομένοις. *Procles, & Temenus, Heraclidae, cum Euryſthidis, Spartam tenentibus, bellum gerebant. Heraclidae quidem, quod tranſgreſſi montes eſſent, Minervae ſacra faciebant: Euryſthidae vero, repente in pugnam ruebant. Nihil contendebant Heraclidae, ſed tibicines, uti erant, praecedere iubent: milites vero, ad can-*

(a) τοῖς προσοδίοις. Editio Batava anni 1706.

Digitized by Google

cantum, & modulum, incedentes, integrum ſervabant ordinem, & hoſtem vincebant. Docuit experientia Lacedaemonios, tibiam in pugna ſemper ducem habere. itaque in bellum euntes Lacedaemonios praeit tibia, & pugnantibus tibia embaterium inflat.

Erat inſuper, quod ΒΟΥΚΟΛΙΚΟΝ adpellabant, paſtorale. De quo, uti & origine, ita Diomedes refert lib. III. *Bucolica dicuntur poemata, ſecundum carmen paſtorale compoſita. Inſtituta autem ſunt, ſicut quidam putant, in Laconia; vel, ut alii, in Sicilia: nam inter Lacedaemonios, & Siculos, varia fuit conditio. Sed, quod ad Laconas pertinet, haec eorum fuit origo. Quo tempore, adventante Xerxe in Graeciam, omnes, deſerta Laconia, metu Barbarorum perterriti, in diverſas partes fugiſſe creduntur: & quum virgines timore laterent, ex hoc eveniſſe, ut eo die, quo ſolitus erat chorus virginum Dianae Caryatidi hymnum canere, nemo ad ſolenne ſacrum inveniretur. Tunc itaque paſtores ex rure in urbem convenerunt; &, ne ritus ſacrorum interrumperetur, paſtorali carmine compoſito, deae honorem celebraverunt: unde etiam* Βουκολισμὸς *dictus.* Servius in Bucolica Virgilii. *Bucolica, ut ferunt, dicta a cuſtodia boum, id eſt, ἀπὸ τῶν βοικόλων. Huius autem carminis origo varia eſt. Nam alii dicunt, eo tempore, quo Xerxes, Perſarum rex, invaſit Graeciam, quum omnes intra muros laterent, nec poſſent, more ſolito, Dianae ſacra perſolvi, perveniſſe ad montes Laconas ruſticos, & in eius honorem hymnos dixiſſe. Vnde natum carmen Bucolicum aetas poſterior elimavit.*

Hoc ipſum quoque ΑΣΤΡΑΒΙΚΟΝ dictum. Valerius Probus De bucolici carminis ratione. *Bucolicorum omnis origo triplex eſſe fertur. Primum a Lacedaemoniis. Nam quum Xerxes Graeciam adfectaret, & terribilis eſſet, relictis civitatibus, omnis Graeciae gens in diverſa loca refugerunt. Poſt, quum apud Marathonem victus receſſiſſet. Lacedaemoniis reverſis in Peloponneſum, religioſior fuit cura Dianae Caryatidis colendae. Nam forte ipſo die reverterunt in patriam victores, quo fieri ſacra eidem deae competebat. Sed, quoniam praeſentia virginum deeſſet, quae ea celebrare conſueverant, ne ſacrificium intermitteretur, paſtores ex vicinis agris contraxerunt, & per eos ſacra expedierunt, adhibitis carminibus etiam ruſticis. Ritum autem ſacrorum, Bucolicon adpellarunt: non quoniam ſolum boum paſtores ipſi fuerint, ſed quoniam boves pecora praeſtarent magnitudine. Hoc idem carmen, Aſtrabicon dictum eſt; a forma ſedilis, quo advecti fuerant, qui illa cantaturi erant. Sunt autem aſtraba, vehicula: dicta παρὰ τὸ μὴ τρέφεσθαι.*

Denique, erat & ΛΑΚΩΝΙΚΟΝ quod vocabant, anapaeſticum, Alcmani poetae Laconi uſitatum. Demetrius Triclinius De metris Sophoclis. Τὸ δὲ παρὸν μέτρον, ἀναπαιστικόν ἐστι, Λακωνικὸν καλούμενον, διὰ τὸ τὴν Λάκωνα Ἀλκμᾶνα πολλῷ τούτῳ χρήσασθαι. *Hoc vero praeſens metrum, anapaeſticum eſt, Laconicum vocatum, quod Lacon Alcman eo plurimum uteretur.*

CAP. XII.

Saltationes variae: inter quas excellit pyrrhicha; quam ab anno aetatis quinto pueri diſcebant. Haec a Dioſcuris tradita, qui acceperant a Minerva: vel, ut quidam, a Pyrrhicho Lacedaemonio, aut Cretenſi. Pollucis locus reſtitutus. Veterum Auctorum hic diſſidium conciliatum. Caryatis; quam & ipſam Dioſcuri docuere: Caryis agitari ſolita, in Dianae Caryatidis honorem, a virginibus, ac quotannis. Viri docti error geminus indicatus. Sigillum Clearchi. Βίβασις, *& ea qualis: Ariſtophaniſqae locus illuſtratus. Leonidas, & Callicratidas.*

SAltatio quoque aliqua eorum fuit: meminitque Stephanus in Λακεδαίμων. Ἔστι καὶ ὄρχησις Λακωνικὴ, ὡς ἐν τῷ περὶ Μαντινείας ἐρήσεται. *Eſt etiam ſaltatio Laconica; ut dicam, quum de Mantinea agam.* Euſtathius ad Iliad. β'. Ἔστι δὲ καὶ κλὴς Λακωνικὴ, καινοτέρα τις. καὶ εἶδος δὲ ὑποδήματος, καὶ ὀρχήσεως. *Eſt vero etiam clavis Laconica, peculiaris quaedam. eſt & genus calcei, ac ſaltationis.* Philoſtratus lib. IV. cap. VII. Εἰ μὲν γὰρ Λακωνικὴ ταύτη ὄρχησις, εὖ γε οἱ στρατιῶται. *Si enim Laconica quidem haec ſaltatio eſt, recte ſane milites.* Quinctilianus Inſtit. Orat. lib. I. capit. XI. *Nam Lacedaemonios quidem etiam ſaltationem quamdam, tamquam ad bella quoque utilem, habuiſſe inter exercitationes accepimus.* Intelligit autem pyrrhicham; quam ſaltare pueri diſcebant ſtatim ab aetatis anno quinto. Athenaeus id nos docet lib. XIV. Παρὰ μόνοις δὲ Λακεδαιμονίοις διαμένει προγύμνασμα ὂν (ἡ πυρρίχη) τοῦ πολέμου. ἐκμανθάνουσί τε πάντες ἐν τῇ Σπάρτῃ ἀπὸ πέντε ἐτῶν πυρριχίζειν. *Apud ſolos vero Lacedaemonios manet (pyrrhicha) ceu quae ſit praeexercitamentum belli. omneſque Spartae, poſtquam nati annos quinque, pyrrhicham ſaltare diſcunt.* Et hanc, non minus quam Cretenſes, propriam ſibi vendicabant: ac Minervam memorabant Dioſcuros docuiſſe. Obſervare eſt apud Scholiaſten Pindari Pyth. Od. II. Ὁ δὲ Ἐπίχαρμος, τὴν Ἀθηνᾶν φησι τοῖς Διοσκούροις τὸν ἔνοπλον νόμον ἐπαυλῆσαι. *Epicharmus vero refert, Minervam Dioſcuris modulum armatum tibia accinuiſſe.* Quae eadem habes apud Athenaeum in ipſo fine libri IV. Hinc eſt, quod Ariſtides dicit Oratione in Minervam. Διόσκουροι δὲ ὑπ' αὐτῇ (τῇ Ἀθηνᾷ) πυρριχίζουσι. *Dioſcuri vero ſub ipſa (Minerva) pyrrhicham ſaltant.* Euſtathius ſolum Caſtorem nominat ad Iliad. π'. Γ'στέον δὲ, ὅτι κατὰ παλαιοὺς ἡ ῥηθεῖσαν Κυρητικὴν, ἢ πυρριχικὴν, ὄρχησιν οἱ πλέους μὲν, εἰς Κρῆτας ἀνάγουσιν. τινὲς δὲ, Νεοπτολέμῳ ἀνατιθέασι τὴν αὐτῆς εὕρεσιν. ἕτεροι δὲ, Κάστορι. *Sciendum autem, quod ſecundum veteres, Cureticam, quam dixi, aut pyrrhichicam, ſaltationem, plerique ad Curetas referunt: quidam vero, Neoptolemo inventionem eius tribuunt: alii, Caſtori.* Alii, inventorem tradunt Pyrrhichum quemdam Lacedaemonium: alii, Lacedaemonios. Athenaeus libro citato. Ἀριστόξενος δέ φησι, τὴν πυρρίχιον ἀπὸ

Digitized by Google

ἀπὸ Πυῤῥίχου, τῦ Λάκωνος τὸ γένος, τὴν προσηγορίαν λαβεῖν. Λακωνικὸν δ' εἶναι μέχρι καὶ νῦν ὄνομα τὸν Πύῤῥιχον. ἐμφανίζει δὲ ἡ ὄρχησις πολεμικὴ ἔσα, ὅτι Λακεδαιμονίων τὸ εὕρημα. *Ariſtoxenus vero ait, pyrrhichicam a Pyrrhicho, genere Lacedaemonio, adpellationem ſuam accepiſſe: Pyrrhichumque etiam nunc Laconicum nomen eſſe. Oſtendit autem ſaltatio ipſa, quod, ut bellica, Lacedaemoniorum ſit inventum.* Euſtathius ad Iliad. ν'. Ἡ δὲ πολεμικὴ ὄρχησις καὶ ἡ πυῤῥίχη, ἣν ἔνοπλοι παῖδες ὠρχοῦντο· κληθεῖσα ἀπὸ πυῤῥίχου, ἀνδρὸς Λάκωνος. *Erat vero bellica ſaltatio etiam pyrrhicha, quam pueri armati ſaltabant: dicta a Pyrrhicho, viro Lacedaemonio.*

Sed, quod Pyrrhichum, eius inventorem, attinet, ut hoc obiter hic moneam, eum alii Cretenſem, non Lacedaemonium, eſſe prodiderunt: uti pluribus oſtendo in Orcheſtra, ubi pyrrhicham plene tracto. Atque emendandus Pollux, cuius locus hactenus corruptus editur lib. IV. capit. XIV. Ἔνοπλοι ὀρχήσεις, πυῤῥίχη τε καὶ τελεσίας, ἐπώνυμοι δύο κριτῶν ὀρχηστῶν, Πυῤῥίχου τε καὶ Τελεσίου. *Armatae ſaltationes, pyrrhichaque & teleſias, dictae a duobus ſaltatorum iudicibus, Pyrrhicoque, & Teleſia.* Plane corrigendum cenſeo, Ἐπώνυμοι δύο Κρητῶν ὀρχηστῶν, Πυῤῥίχου τε καὶ Τελεσίου. *Dictae a duobus Cretenſibus ſaltatoribus, Pyrrhichoque, & Teleſia.* Sed diffidium hoc Auctorum ſic concilio. Fuerit Cretenſis Pyrrhichus ſine dubio ratione, ſed Lacedaemonius genere. Hoc diſerte Athenaeus in citatis ante verbis. Ἀριστόξενος δέ φησι τὴν πυῤῥίχην ἀπὸ Πυῤῥίχου, τῦ Λάκωνος τὸ γένος, τὴν προσηγορίαν λαβεῖν. *Ariſtoxenus vero ait, pyrrhicham a Pyrrhicho, qui Lacedaemonius genere, adpellationem ſuam accepiſſe.*

Dioſcuri vero, uti pyrrhicham, quod iam dixi, Lacedaemonios docuerunt, ita quoque Caryatidem adpellatam ab urbe Caryis, in qua illa docebatur. Lucianus De Salt. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάστορος, καρυατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαντα μετὰ Μουσῶν ποιοῦσιν. *Lacedaemonii quidem, qui Graecorum praeſtantiſſimi cenſebantur, quum a Polluce, & Caſtore, caryatidem ſaltare didiciſſent (eſt autem ſaltationis iſtud genus, quod Caryis Laconicae docebatur) omnia cum carminibus faciunt.* Erat autem ea virginum; quae Dianae, cognomento Caryatidis, in honorem annis ſingulis hanc ſaltabant. Pauſanias in Laconicis. Τὸ γὰρ χωρίον Ἀρτέμιδος, καὶ Νυμφῶν, ἐστιν αἱ Καρύαι. καὶ ἄγαλμα ἔστηκεν Ἀρτέμιδος ἐν ὑπαίθρῳ Καρυάτιδος. χορὸς δὲ ἐνταῦθα αἱ Λακεδαιμονίων παρθένοι κατ' ἔτος ἱσᾶσι, καὶ ἐπιχώριος αὐταῖς καθέστηκεν ὄρχησις. *Etenim Cariae, locus eſt, Dianae, atque Nymphis, ſacer, ac choreas Lacedaemoniorum virgines hic inſtituunt quotannis, & ſaltationem peragunt ritu patrio.* Ac Dianae quidem ſacram hanc ſaltationem eſſe, etiam nobis Pollux tradit lib. IV. cap. XV. Ἦν δέ τινα καὶ Λακωνικὰ ὀρχήματα θαμαλέα. Σειληνοὶ δ' ἦσαν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς Σάτυροι, ὑποτροχα ὀρχούμενοι. καὶ ἴθυμβοι, ἐπὶ Διονύσῳ. καὶ Καρυάτιδες, ἐπὶ Ἀρτέμιδι. *Erant vero quaedam item Laconicae ſaltationes formidabiles. Erant autem Sileni, & poſt hos Satyri: in circum ſaltantes, & ithymbi, in honorem Bacchi; & Caryatides, in Dianae.* Cave autem, aliquam ſaltationem exſtitiſſe arbitreris, cui nomen Θαμαλέα, ut vir doctus opinatur, ex Pollucis iſto loco, non ſat bene intellecto (a). Idem & de hormo errat: quae Laconica non erat, verum Attica; inſtituta, quum e labyrintho Theſeus rediiſſet: ſicut in Orcheſtra mea, ante hos viginti annos, ſat oſtendi. Saltationis caryatidis, a virginibus, uti dixi, inſtitutae, idque in Dianae honorem, cognomento Caryatidis meminit etiam Diomedes lib. III. *Ex hoc eveniſſe, ut eo die, quo ſolitus erat chorus virginum Dianae Caryatidi hymnum canere, nemo ad ſolenne ſacrum inveniretur.* Huc pertinet ſigillum Clearchi, cui virgines inſculptae Caryatides ſaltantes. Plutarchus in Artoxerxe. Δεηθῆναί φησιν αὐτῦ τὸν Κλέαρχον ὁ Κτησίας, ὅπως κτενὸς εὐπορήσειε. τυχόντα δὲ, καὶ τεμελήσαντα τὴν κεφαλὴν, ἡδῆναί τε τῇ χρέᾳ, καὶ τὸν δακτύλιον αὐτῷ δῦναι, σύμβολον φιλίας πρὸς τοὺς ἐν Λακεδαίμονι συγγενεῖς, καὶ οἰκείους· εἶναι δὲ γλυφὴν ἐν τῷ σφραγίδι, Καρυατίδας ὀρχουμένας. *Tradit Cteſias, ſe rogatum a Clearcho, uti pectinis copiam faceret. quo accepto, & curaſſe eum caput, atque uſu oblectatum, ac donaſſe ipſi annulum, teſſeram amicitiae apud cognatos, & familiares, Lacedaemone degentes. ſculpturam vero palae fuiſſe, Caryatides ſaltantes.*

Praeter vero pyrrhicham, & caryatidem, quas iam dixi, erant aliae complures: & in iſtis, quaedam Βίβασις: de qua Pollux loco antea citato. Καὶ Βίβασις δέ τι ἦν εἶδος Λακωνικῆς ὀρχήσεως, ἧς καὶ τὰ ἆθλα προὐτίθετο, οὐ τοῖς παισὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς κόραις. ἔδει δὲ ἄλλεσθαι, καὶ ψαύειν τοῖς ποσὶ πρὸς τὰς πυγάς. καὶ ἀνηριθμεῖτο τὰ πηδήματα. *Et vero bibaſis aliquod ſaltationis Laconicae genus erat: cuius etiam praemia proponebantur, non dumtaxat pueris, ſed & virginibus. oportebat vero ſaltare, & pedibus nates contingere. numerabantur autem ſaltus.* Ac de hac ſaltatione Lampito intelligenda, mulier Lacaena quaedam: ita loquens apud Comicum in Lyſiſtrata.

——— μάλα γὰρ οἰῶ, ναὶ σιὼ,
Γυμνάδδομαί γε, καὶ κατὰ πυγὰν ἄλλομαι.

Quae ſic pridem eleganter vir inſignis Florens Chriſtianus vertit.

——— *pol me labor*
Exercet uſque, & podici adſultant pedes.

Erant inſuper plures aliae; Βυλλίχαι, Βρυδάλιχα, Γυμνοπαιδία, Διμοδία, Διπόλια, Ἴθυμβος, Καλαθίς, Παιδίκρα, Σάτυρος, & Σειληνός. De his vide Orcheſtram meam ſuis locis. Vide & quae Cragius docet lib. III. tab. IX. cap. III. Sed & aliae in uſu, praeter iſtas: a Leonida,

(a) Ad hunc locum ita ſcribit *Kuhnius: C. V. διαμαλίας. Interpres accipit pro nomine proprio*, Demalea *vertens, taciſus ob hoc ipſum a* Meurſio, *in* Laconicis, *qui vertit* Saltationes formidabiles. *MSS. clare διαμαλίας, quod vel ipſum nomen eſt ſaltationis a μαλλοῖς* pilis *Satyrorum, vel minimum debet eſſe, ut* Ἴθυμβοι & Καρυάτιδες. *Exculpat inde aliquid melius quicumque potuerit.*

Digitized by Google

nida, & Callicratida, denominatae. Harum meminit Plutarchus in citato paulo ante Artoxerxe, ubi de Antalcida Lacedaemonio illi sermo. Ὀρχησάμενον ἐν Πέρσαις τὸν Λεωνίδαν, καὶ Καλλικρατίδαν. *Qui saltasset inter Persas Leonidam, & Callicratidam.*

CAP. XIII.

Certamina varia. Vnum epheborum, in Platanista; in quo partes Herculis, & Lycurgi, nominibus distinguebantur: cuiusque finis, cum in aquam altera alteram deturbasset. Aliud, ad Pausaniae, & Leonidae, sepulcra. Tertium, Pitanae: gymnicum & Πιτανάτης ἀγὼν dictum. Quartum, thymelicum, Cereri sacrum, Εἰλήθυια adpellatum. Quintum, virginum, numero undecim, festo Bacchi; unde eae Διονυσιάδες dictae: eiusque rei quae origo. Cursus virginum, Ἐνδριώνας nominatus. Sextum, iterum gymnicum, Ἔφιπτος dictum. Septimum, in Dianae honorem, Καλαοίδια. Octavum, festo Carneorum: quo Terpander primus vicit. Scholiastes Aristophanis emendatus. Nonum, Συμμαία: atque unde ita dictum. Διαμασίγωτις. Lydorum pompa.

CErtamina, illis varia erant: & in istis epheborum unum memorat Pausanias in Platanista, loco aqua circumcluso peragi solitum. Verba eius ita habent in Laconicis. Ἐς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν, ὀλίγον πρὸ μεσούσης ἡμέρας, ἐσίασι κατὰ τὰς γεφύρας ἐς τὸ ἠρημένων χωρίον. τὴν μὲν δὴ ἔσοδον, καθ' ἣν ἐσελθεῖν δεῦρό ἐστιν ἑκατέραν τάξιν, προεδήλωσε κλῆρος σφίσιν ἐν τῇ νυκτί. μάχονται δὲ καὶ ἐν χερσὶ, καὶ ἐμπηδῶντες λὰξ, δάκνουσί τε, καὶ τὰς ὀφθαλμὰς ἀντορύσσουσιν. ἀνὴρ μὲν δὴ πρὸς ἄνδρα τὸν ἠρημένον τρόπον μάχεται. ἀθρόοι δὲ ἐμπίπτουσι βιαίως, καὶ ἐς τὸ ὕδωρ ὠθοῦσιν ἀλλήλους. *Postero vero die, paulo ante meridiem, transeunt per pontem, in locum, quem dixi. Nocte praecedente, qua aditus parte ingredi alterum agmen debeat, inter se sortiti discunt. Pugnant vero cum manibus, tum calcibus in se insultantes: quin & mordent, oculosque bi illis eruunt. ita bini inter se pugnant: ac conferti impetum vi magna faciunt, & in aquam sese mutuo deturbant.* Et hoc ipsum sine dubio est certamen, cuius mentionem facit Cicero Tuscul. Quaest. lib. v. *Adolescentum greges Lacedaemone vidimus ipsi, incredibili contentione certantes pugnis, calcibus, unguibus, morsu denique: ut exanimarentur prius, quam se victos faterentur.* Finis autem pugnae erat, quum in aquam victi essent a victoribus deturbati: neque ultra intentare quidquam licitum. Vides in Pausaniae verbis, quae produxi: ac testatur Lucianus De Gymnasiis. Μεμνήσω, ἤν ποτε καὶ ἐς Λακεδαίμονα ἔλθῃς, μὴ καταγελάσαι μηδὲ ἐκείνων, μηδὲ οἴεσθαι, μάτην πονεῖν αὐτοὺς, ὁπόταν, ἢ σφαίρας πέρι ἐν τῷ θεάτρῳ συμπεσόντες, παίωσιν ἀλλήλους, ἢ, ἐς χωρίον ἐλθόντες, ὕδατι περιγεγραμμένον, ἐς φάλαγγα διασάντες, τὰ πολεμίων ἀλλήλους ἐργάζωνται, γυμνοὶ καὶ αὐτοὶ, ἄχρις ἂν ἐκβάλωσι τῷ περιγράμματι τὸ ἕτερον σύνταγμα οἱ ἕτεροι, τοὺς κατὰ Λυκοῦργον οἱ καθ' Ἡρακλέα, ἢ ἔμπαλιν, συνωθοῦντες ἐς τὸ ὕδωρ. τὸ γὰρ ἀπὸ τούτου, εἰρήνη λοιπὸν, καὶ οὐδεὶς ἂν ἔτι παίσειε. *Memineris, si quando Lacedaemona veneris, ne illos irrideas; neque putes, frustra eos laborare, quum de pila in theatro, alter alterum invadentes, feriunt sese; aut, in locum aqua circumseptum ingressi, in phalangem segregati, mutuo se ut hostes tractant, nudi & ipsi: donec partem adversariam pars alterutra loco circumsepto eiiciat; & Lycurgi sectatores Heraclidae, aut e contrario, in aquam impellant. Nam post istud, pax deinceps: nec quis ultra verberaverit.* Vbi illud quoque observa; harum partium unam Herculis, alteram Lycurgi, dictam. Aliud quoddam certamen erat, e theatri regione, ad Leonidae, & Pausaniae monumenta: ad quae non admittebatur, nisi qui Spartanus esset. Pausanias in Laconicis iam citatis. Τῷ θεάτρῳ δὲ ἀπαντικρὺ, Παυσανίᾳ, τῷ Πλαταιάσιν ἡγησαμένῳ, μνῆμά ἐστι. τὸ δὲ ἕτερον, Λεωνίδου. καὶ λόγους κατ' ἔτος ἕκαστον ἐπ' αὐτοῖς λέγουσι, καὶ τιθέασιν ἀγῶνα, ἐν ᾧ Σπαρτιατῶν ἄλλῳ γε οὐκ ἔξιν ἀγωνίζεσθαι. *Ex adverso autem theatri, Pausaniae, eius qui Plataeensi proelio dux fuit, monumentum est: alterum vero, Lycurgi, & eorum in honorem quotannis orationem dicunt, ac constituunt certamen: in quo, praeterquam Spartanis, nemini certare licet.* Et Pitanae aliud certamen erat, idque gymnicum: quod ex loco Πιτανάτης ἀγὼν dictum. Hesychius. Πιτανάτῃ ἀγῶνι, γυμνικῷ, ἐν Πιτάνῃ ἀγομένῳ. *Pitanatae certamini, gymnico, quod Pitanae agebatur.* Erat quoddam & thymelicum, datum Cereris honori, Εἰλήθυια adpellatum. Idem Hesychius. Εἰλήθυια, ἀγὼν θυμελικὸς, ἀγόμενος Δήμητρι, παρὰ Λάκωσιν. *Ilithyia, certamen thymelicum, in honorem Cereris actum, apud Lacedaemonios.* Sed & virginum certamen quoddam erat, festo Bacchi: qui ut Graecis Διόνυσος adpellatur, ita illae Διονυσιάδες dictae. Hesychius rursum. Διονυσιάδες, ἐν Σπάρτῃ παρθένοι, αἱ ἐν τοῖς Διονυσίοις δρόμον ἀγωνιζόμεναι. *Dionysiades, virgines Spartae, quae in Bacchi festo cursu certabant.* Erant autem numero undecim: ac certabant Delphici oraculi iussu. Pausanias in Laconicis. Τὰς δὲ ἄλλας ἕνδεκα, ἃς καὶ αὐτὰς Διονυσιάδας ὀνομάζουσι, ταύταις δρόμου προτιθέασιν ἀγῶνα. δρᾷν δὲ ὧδε, σφίσιν ἦλθεν ἐκ Δελφῶν. *Aliis vero undecim, quae & ipsae Dionysiades adpellatae, cursus certamen proponunt: quod ut faciant, Delphicum oraculum iussit.* Atque ipse virginum cursus, Ἐνδριώνας dicebatur. Hesychius. Ἐνδριώνας, δρόμος παρθένων, ἐν Λακεδαίμονι. *Endrionas. cursus virginum, Lacedaemone.* Denique & gymnicum aliud, Ἔφιπτος quod dicebantur. Hesychius. Ἔφιπτος, ἀγὼν γυμνασικὸς, παρὰ Λάκωσιν. *Ephiptus, certamen gymnasticum, apud Lacedaemonios.* Tum ignotum item quoddam in Dianae peragi honorem solitum, Καλαοίδια adpellatum. Idem rursus Hesychius. Καλαοίδια, ἀγὼν, ἐπιτελούμενος Ἀρτέμιδι, παρὰ Λάκωσι. *Calaoedia, certamen, quod Dianae peragebatur, apud Lacedaemonios.* Videntur feminae certasse, quaenam cantu antecelleret. Aliud, festo Carneorum celebratum. Plutarchus in Instit. Τιμοθέου δὲ ἀγωνιζομένου τὰ Κάρνεια, εἷς τῶν ἐφόρων,

ρων, μάχαιραν λαβὼν, ἠρώτησεν αὐτὸν, ἐκ ποτέρας τῶν μερῶν ἀποτέμοι τὰς πλέονας τῶν ἑπτὰ χορδῶν. *Timotheo autem in feſto Carneorum certante, unus ephororum, abrepto cultro interrogavit, utra ex parte abſcindi nervos, qui plures quam ſeptem eſſent, cuperet.* Adparet fuiſſe certamen muſicum. Emendandus Scholiaſtes Ariſtophanis ad Aves. Νικᾷ δὲ καὶ τὸν τῶν Καρνείων ἀγῶνα, τὸν ἐν Λακεδαίμονι. *Vincit vero etiam Carneorum certamen, quod Lacedaemone eſt.* Primuſque in eo vicit Terpander. Athenaeus lib. XIV. Τὰ Κάρνεια πρῶτος πάντων ὁ Τέρπανδρος νικᾷ, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ. *Carneorum certamine primus omnium vincit Terpander, ſicut auctor eſt Hellanicus.* Erat aliud, quod Συρμαία dicebatur; quia praemium victori edule erat, ex adipe, & melle, factum; quod Συρμαία dicebatur. Heſychius. Συρμαία, ἀγών τις ἐν Λακεδαίμονι, ἔπαθλον ἔχων συρμαίαν. ἔστι δὲ βρωμάτιον, διὰ τέσσαρος, καὶ μέλιτος. *Syrmaea, certamen quoddam Lacedaemone, praemium ſyrmaeam habens. Ea vero eſt edule, ex adipe, & melle.* Erat denique etiam Διαμαστίγωσις, quam vocabant: de qua vide Graeciam noſtram Feriatam. Huic adiuncta, Lydorum pompa, de qua Plutarchus in Ariſtide. Καὶ τὴν μετὰ ταῦτα Λυδῶν πομπὴν συντελεῖσθαι. *Ac poſt haec Lydorum pompam celebrari.*

CAP. XIV.

Marti, hominem immolabant: &, apud ſe natum eſſe eum, credi cupiebant. Etiam virginem quandoque, incerto deo, ſive deae, ut a peſte liberarentur: idque ſacrum quando omiſerint, & per quam occaſionem. Epheborum nocturna ſacra. Qui ephebis exceſſiſſent, Herculi in Dromo ſacra faciebant. Sacrificia incerta: Ἀΐψιαι, *&* Καρυατόα, *ſive potius,* Καρυάτια. *Heſychii locus emendatus. Bryſeis occulta feminae ſacra Baccho faciebant.* Ἑκατόμβαια *Soli, in Taygeti vertice. praeter alia etiam equi, immolati. Sacra incerta,* Σῆνα, *&* Σιάδες. *Achilli, ephebi, in Plataniſta certaturi, rem divinam faciebant. Facta etiam Dioſcuris, & Dianae Corythallicae, in Tithenidis. Apollini, in Hyacinthiis: idque ab hedera coronatis, & nocturno item tempore. Hyacinthu inferiae miſſae. Minervae Chalcioecae pompa, ab armata iuventute ducta: item ſacra, ab epboris facta. Alia, pro frugibus.* Προλογία. *Sacrum denecale,* Θεσσαλῶπις. *Principium ſacrificiorum,* Ἀμφιεχῆ. *Feſta varia.*

MArti hominem, ceu qui bellicoſi eſſent, immolabant: ut propitium ſibi facerent belli deum. Porphyrius ex Apollodoro de Abſt. lib. II. Καὶ Λακεδαιμονίους φησὶν ὁ Ἀπολλόδωρος τῷ Ἄρει θύειν ἄνθρωπον. *Et Lacedaemonios ait Apollodorus Marti hominem immolare.* Et ex eo Theodoretus Therap. lib. VII. Καὶ Λακεδαιμονίους δέ φησιν (ὁ Πορφύριος) τῷ Ἄρει θύειν ἄνθρωπον. *Et vero Lacedaemonios tradit (Porphyrius) Marti hominem immolare.* Idem refert & Cyrillus adverſus Iulianum lib. IV. Quin & civem eum ſuum & apud ſe natum eſſe, credi volebant. Arnobius lib. IV. *Quis ex reliquiis Pelopis compactum eſſe Palladium prodidit? non vos? Quis Spartanum fuiſſe Martem? nonne Epicharmus, auctor veſter?* Ante belli Troiani tempora oraculi iuſſu, ut a peſte liberarentur, virginem nobilem annis ſingulis immolabant; idque ſacrum, quando deſitum, & quomodo etiam finitum fuerit, memoratur a Plutarcho in minoribus Parallelis. Λοιμῶ καταχθέντος Λακεδαίμονα, ἔχρησεν ὁ θεὸς παύσεσθαι, ἐὰν παρθένον εὐγενῆ κατὰ ἔτος θύσωσιν. Ἑλένης δέ ποτε κληρωθείσης, καὶ προαχθείσης κεκοσμημένης, ἀετὸς καταπτὰς ἥρπασε τὸ ξίφος, καὶ, εἰς τὰ βουκόλια κομίσας, ἐπὶ δάμαλιν κατέθηκεν· ὅθεν ἀπέσχοντο τῆς παρθενοκτονίας. *Peſte Lacedaemonem infeſtante, dei oraculo moniti ſunt ceſſaturam, ſi quotannis virginem nobilem immolarent. Helena vero cum quandoque ſorte ducta eſſet, & ornata produceretur, aquila advolans abripuit gladium, atque in armentum deferens, buculae impoſuit: unde factum, ut deinceps caede virginis abſtinerent.*

Ephebi, nocturna quaedam ſacra faciebant. Pauſanias in Laconicis. Νυκτερινὰ δὲ καὶ αἵ τε Κολοφωνίων θυσίαι, καὶ ἃ ἐν Λακεδαίμονι ἐφήβων, καθεσήκασιν. *Nocturna vero ſacra fiunt a Colophoniis; & Lacedaemone, ab Ephebis.* Qui ex ephebis exceſſiſſent, & Σφαιρεῖς appellabantur, ſacra Herculi in Dromo faciebant. Idem Pauſanias ibidem. Εἰσὶ δὲ (ἐν τῷ Δρόμῳ) ἄγαλμα ἀρχαῖον Ἡρακλέους, ᾧ θύουσι, οἱ Σφαιρεῖς. οἱ δέ εἰσιν, οἱ ἐκ τῶν ἐφήβων ἀρχόμενοι συντελεῖν. *Eſt vero (in Dromo) Herculis antiquum ſignum, cui Sphaerenſes ſacra faciunt: ii autem ſunt, qui, ex ephebis egreſſi, viris accenſeri coeperunt.*

Quoddam ſacrificium, Ἀΐψιαι dictum. Heſychius. Ἀΐψιαι, θυσία, Λάκωνες. *Hapſiae, ſacrificium, Lacones.* Etiam Καρυατόα. Idem Heſychius. Καρυατόα, θυσία, Λάκωνες. *Caryatoa, ſacrificium, Lacones.* Sed legendum eſſe puto, Καρυάτια. *Caryatia;* derivato nomine ab urbe Caryis, a qua & Diana dicta Caryatis, uti ſupra a me dictum: fueritque ſacrificium, quod Dianae Caryatidi inſtitutum.

Bryſeis, quod oppidum Laconiae erat, Baccho feminae ſacra occulta faciebant. Pauſanias Laconicis. Ἐντεῦθέν ἐστιν ἀπιοῦσιν ἐκ τοῦ Ταϋγέτου χωρίον, ἔνθα πόλις ποτὲ ᾤκητο Βρυσεάι· καὶ Διονύσου ναὸς ἐνταῦθα ἔτι λείπεται, καὶ ἀγάλματα ἐν ὑπαίθρῳ· τὸ δὲ ἐν τῷ ναῷ, μόναις γυναιξὶν ἐστιν ὁρᾶν· γυναῖκες γὰρ δὴ μόναι καὶ τὰ ἐς τὰς θυσίας δρῶσιν ἐν ἀποῤῥήτῳ. *Inde vero a Taygeto diſcedentibus locus eſt, ubi olim urbs Bryſeae incolebatur. Exſtat ibi Bacchi templum, & ſub dio ſigna quaedam: nam quod intus, ſolis licet mulieribus intueri. ſane & mulieres ſolae ſacra in arcano faciunt.*

Etiam Ἑκατόμβαια erant, quae fiebant centum bobus, propter centum eius regionis urbes. Euſtathius ad Iliad. β'. Ἡ Λακωνικὴ τὸ παλαιὸν ἑκατόμπολις ἦν, καὶ τὰ ἑκατόμβαια διὰ τοῦτο ἐθύετο ἐκεῖ κατ' ἔτος. *Laconica olim centum urbes habebat, ideoque & quotannis ſacra illic hecatombaea fiebant.* Iterum ad Iliad. δ'. Ἐκ

Digitized by Google

δ'. Ε'κ τῦ ἑκατόμβη, Δωρικῇ τροπῇ, κ) προσλήψ τῦ ἰῶτα τὰ ἑκατόμβαια. *Ex vocabulo* ἑκατόμβη, *Dorica mutatione, & adſumtione litterae iota, fit* Ε'κατόμβαια. Item ad Dionyſium Periegeten. Ε'κατόμπολις δὲ τὸ παλαιὸν ἡ Λακωνικὴ, καθὰ κ) ἡ Κρήτη, λέγεται. διὸ κ) τὰ Ε'κατόμβαια ἐκεῖ ἐθύετο, ἐπὶ σωτηρίᾳ τ τοσούτων πόλεων· *Olim Laconica, ut & Creta, centum urbes habuiſſe memoratur: qua de cauſa etiam ſacra illic facta becatombaea, pro tot urbium ſalute.* Et multo ante eum Strabo, ubi de Laconica agit lib. VIII. Τὸ δὲ παλαιὸν, ἑκατόμπολιν αὐτὴν φασιν καλεῖσθαι. κ) τὰ ἑκατόμβαια διὰ τῦτο θύεσθαι παρ' αὐτοῖς κατ' ἔτ@. *Antiquitus vero, aiunt, eam becatompolin eſſe dictam: ideoque ſingulis annis ſacra becatombaea facta.*

Soli, in Taygeti vertice, quem Taletum adpellabant, praeter alia, etiam equos immolabant. Pauſanias in citatis Laconicis. Α'κρα δὲ τῦ Ταϋγέτυ Ταλετὸν ὑπὲρ Βρυσεῶν ἀνέχ. ταύτῳ Η'λίῳ καλῦσιν ἱερὰν κ) ἄλλα τε αὐτόθι Η'λίῳ θύουσι, κ) ἵππους. *Summus Taygeti vertex, Taletum, ſupra Bryſeas eminet. hunc ſacratum Soli dicunt: ac quum alia illic Soli ſacra faciunt, tum & equos illi immolant.* Aliud quoddam ſacrificium, ſed incertum, Σῆνα dictum. Heſychius. Σῆνα, θυσία, Λάκωνες. *Sena, ſacrificium, Lacones.* Aliud rurſum, Σιάδες. Idem alibi. Σιάδες, θυσία, παρὰ Λάκωσιν. *Siades, ſacrificium, apud Lacedaemonios.*

Achilli, ephebi ſacra ſua faciebant, in Plataniſta certaturi. Pauſanias in Laconicis. Μετὰ δὲ αὐτὸ, ἱερόν ἐστιν Α'χιλλέως· ἀνοίγειν δὲ αὐτὸ ὃ νομίζουσιν ἑτόσοι δ' ἂν τῶν ἐφήβων ἀγωνιεῖσθαι μέλλωσιν ἐν τῷ Πλατανισ@, καθέσηκεν αὐτοῖς πρὸ τῆς μάχης θύειν. *Deinde, fanum eſt Achillis: verum, aperire illud, nefas putant. & ephebis, quotquot ſunt in Plataniſta certaturi, ſacra illic prius facere eſt ſolemne.* Cultum vero a Lacedaemoniis Achillem, licet quoque obſervare apud Scholiaſten Apollonii lib. IV. Α'ναξαγόρας φησὶν· ὅτι ταῖς ἀληθείαις Α'χιλλέα τιμῶσι, τοῖς περὶ Λακωνικὴν ταῦτα πέπλασαι. *Anaxagoras ait, haec ficta eſſe ab iis, qui in Laconica Achillem colebant.*

Dioſcuris, ſacrum populus univerſus peragebat. Polyaenus in tertio Ariſtomenis ſtrategemate lib. II. Α'ριστομένης ὁ Μεσσήνι@, Λακεδαιμονίων τοῖς Διοσκούροις πάνδημον θυσίαν ἐτελούντων, μετὰ ἑνὸς φίλυ, λευκῶν ἵππων ἐπέβησαν ἄμφω. *Ariſtomenes Meſſenius, Lacedaemoniis publicum Dioſcuris ſacrificium peragentibus, cum amico uno, equos albos ambo conſcenderunt.*

Dianae, Corytalliae cognominatae, feſto Tithenidiorum, pro ſalute puerorum porcellos lactentes immolabant. Athenaeus ubi de feſto eo agit lib. IV. Θύουσι δὲ κ) (Α'ρτέμιδι τῇ Κορυθαλλίᾳ οἱ Σπαρτιάται) τὰς γαλαθηνὰς ὀρθραγορίσκυς. *Immolant vero etiam (Dianae Corythalliae Spartani) porcellos lactentes.*

Apollini, etiam ſacra facta feſto Hyacinthiorum, illi proprio. Pauſanias in Laconicis. Καὶ Υ'ακινθίοις, πρὸ τῆς τῦ Α'πόλλων@ θυσίας, ἐς τῦτον Υ'ακίνθω τὸν βωμὸν διὰ θύρας χαλκῆς ἐναγίζυσιν. *Et Hyacinthiis, ante quam Apollini ſacrificarent, Hyacintho in ara iſta per aeneum oſtium inferias mittunt.* Vbi illud quoque obſerva, Hyacintho inferias miſiſſe. Et Apollini quidem, ſacra coronati hedera peragebant. Macrobius Saturn. lib. I. cap. XVIII. *Apud Lacedaemonios etiam, in ſacris, quae Apollini celebrant, Hyacinthia vocantes, hedera coronantur.* Et quidem noctu. Indicat Hieronymus adverſus Iovinianum lib. I. *Vitiis Lacedaemoniis, & quodam tempore nocturna ſacra celebrantibus, quae vocabantur Hyacinthia* (a).

Minervae Chalcioecae ſacra ephori faciebant, pompam ad illius fanum ducente iuventute armata. Polybius lib. IV. Κατά τινα θυσίαν πάτριον ἔδει τυς μὲν ἐν ταῖς ἡλικίαις μετὰ τῶν ὅπλων πομπεύειν ἐπὶ τὸν τῆς Α'θηνᾶς τῆς Χαλκιοίκυ νεών, τυς δ' ἐφόρυς συντελεῖν τὰ περὶ τὴν θυσίαν, αὐτὸ περὶ τὸ τέμεν@ διατρίβοντας. *Erat moris, per ſolemne quoddam, a maioribus traditum, ut univerſa pubes cum armis ad Minervae Chalcioecae fanum pompam duceret: ephoris, ad peragenda ſacra, circa delubrum remanentibus.*

Denique ſacrum etiam quoddam mortuis peragebatur, Θεσσαλῶτις adpellatum. Idem Heſychius. Θεσσαλῶτις, ἐναγισμός τις, παρὰ Λάκωσι. *Theſſalopis, ſacrum quoddam denecale, apud Lacones.*

Vt id autem etiam hoc loco moneam, ſacrificiorum initium Α'μφισερῆ dicebant. Heſychius rurſum. Α'μφισερῆ, καταρχὴν τ θυσιῶν Λάκωνες. *Amphiſere, principium ſacrificiorum, Lacedaemonii.*

Sacrificiis, merito adiungerem feſta: ſed de his abunde mihi in Graccia Feriata dictum, ſuis locis. Vide eam in Α'χίλλεια, Διαμαςίγωσις, Διοσκύρια, Ε'λένια, Ε'πικρῆναι, Ε'πισκήνια, Ε'ργάτια, Εὐρύκλεια, Θεραπιτίδια, Θεσμοφόρια, Ι'ακα, Κάρνεια, Καρύα, Λακεδαιμονίων ἑορτὴ, Λευκιδία, Λυκύργια, Μενελάεια, Παυσανίεια, Ταινάρια, Τιθωϊδία, Υ'ακίνθια.

CAP. XV.

Dionyſiades, & Leucippides, ſacra Baccho Colonatae faciebant. Dionyſiades, aliae a ſuperius commemoratis, duae tantum. Leucippides, & deae dictae; & earum ſacerdotes, atque templum. Deae, filiae Leucippi; & a Dioſcuris raptae, a Meſſena, aut Aphidna; & in matrimonium ab his acceptae. Propertii locus reſtitutus: & eiusdem item error indicatus. Emendatus & Hyginus. Sacerdotes vero earum, ſicut ipſae deae, duae. Lyciades, ſive Lycaides, virgines, triginta numero: quae aquam in Lyceum. Venus, ſicut dii omnes, atque deae, armata colebatur: cuius templo aliud quoque ſuperſtructum, eidem deae, Μορφῶ cognomento dictae, dedicatum. Viri docti error illic indicatus. Ea etiam Iulio Caeſari pro ſigillo

(a) Heinc Hyacinthus in Lacedaemoniorum nummis exculptus, ut videre eſt in *Theſauro Britannico*.

Digitized by Google

lo uſitata. Dioſcuri, ubi ſepulti; & quando in deos relati. Sepulcra eorum, Δόκανα dicta.

DIxi ſupra, virgines Διονυσιάδας curſu in Dromo ſe exercuiſſe, ac fuiſſe numero undecim. Aliae fuere, duae: quae ſimul cum Leucippidibus, ſacra Baccho, cognomento Colonatae, & heroi, qui hunc Spartam abduxiſſet, ſacra faciebant. Pauſanias in Laconicis. Α'παντικρὺ δὲ, ἥ τε ὀνομαζομένη Κολώνα, κ) Διονύσου Κολωνάτα ναός. πρὸς αὐτὸ ὄ, τέμενός ἐστιν ἥρωος, ὃν τῆς ὁδοῦ τῆς ἐς Σπάρτην Διονύσῳ φησὶ γενέσθαι ἡγεμόνα. τῷ δὲ ἥρωι τούτῳ, πρὶν ἢ τῷ θεῷ, θύουσιν αἱ Διονυσιάδες, καὶ αἱ Λευκιππίδες. *Ex adverſo, eſt Colona quae vocatur, & Bacchi Colonatae fanum. Iuxta illud, lucus eſt herois eius, quem fuiſſe viae ducem contendenti Spartam Baccho prodiderunt. At vero heroi illi antea, quam ipſi deo, ſacra faciunt, quae Dionyſiades, & Leucippides, adpellantur.* Ac Leucippides quidem iſtae, ſacerdotes erant Apollinis filiarum, Phoebes nempe, & Hilairae: quae & ipſae eo nomine dicebantur. Idem Pauſanias in Laconicis iisdem, alio loco, mox ſequente. Πλησίον δὲ, Γλαείρας, κ) Φοίβης, ἐστὶν ἱερόν. ὁ ποιήσας τὰ ἔπη τὰ Κύπρια, θυγατέρας αὐτὰς Α'πόλλωνός φησιν εἶναι. κόραι δὲ ἱερῶνται σφίσι παρθένοι, καλούμεναι, κατὰ ταῦτα ταῖς θεαῖς, κ) αὗται Λευκιππίδες. *In propinquo, Hilairae, & Phoebes, fanum eſt. Qui carmina Cypria fecit, filias Apollinis eſſe ipſas dicit. Sacerdotes earum, virgines ſunt: quae, eodem quo deae nomine, Leucippides vocantur.* Alii, non Apollinis filias, ſed Leucippi, eas faciunt. Apollodorus lib. III. Λευκίππου δ, κ) Φιλοδίκης, τῆς Ἰνάχου, θυγατέρες ἐγένοντο, Γλάειρα, κ) Φοίβη. ταύτας ἁρπάσαντες, ἔγημαν Διόσκουροι. *Leucippi vero, & Philodices, Inachi filiae, Hilaira, atque Phaebe: quas Dioſcuri quum rapuiſſent, uxores duxerunt.* Vbi illud quoque obſerva; raptas eſſe a Dioſcuris, & eorum uxores factas: quod mox repetit, atque eas e Meſſena abductas dicit: ac Polluci nuptam Phoeben, Caſtori vero Hilairam. Ecce verba libro citato. Βαλόμενοι (οἱ Διόσκουροι) γῆμαι, τὰς Λευκίππου θυγατέρας, ἐκ Μεσσήνης ἁρπάσαντες, ἔγημαν. κ) γίνεται μὲν Πολυδεύκει, κ) Φοίβης, Μνησίλεως· Κάστορι δὲ, κ) Γλαείρας, Α'νάγων. *Cupientes vero (Dioſcuri) matrimonium contrahere, Leucippi filias, e Meſſena raptas, uxores duxere. naſciturque e Polluce quidem, & Phoebe, Mneſileus; at ex Caſtore, & Hilaira, Anogon.* Eadem refert etiam Iſaacius Tzetzes ad Lycophronem, Scholiaſtes Homeri ad Iliadem γ'. Pindari ad Nem. Od. x. Ioannes Tzetzes Var. Hiſt. Chil. II. capit. XLVIII. Stephanus, eas ex Aphidnis raptas innuit in Α'φίδνα. Ε'ςι κ) πόλις, Α'φίδναι ἔξι κ) τῆς Λακωνικῆς. ὅθεν αἱ Λευκιππίδης, Φοίβη, κ) Γλάειρα. *Eſt etiam urbs, Aphidnae. Eſt & in Laconica. unde erant Leucippides, Phoebe, & Hilaira.* Meminit raptarum Theocritus in Dioſcuris Idyll. XXII.

Τὼ μὲν ἀναρπάξαντε δύω φερέπλω Διὸς υἱὼ
Δοιὰς Λευκίππαιο κόρας. ——

Raptas abducebant duo Iovis filii

Meurſii Tom. III.

Duas Leucippi filias. ——

Propertius lib. I. eleg. II.

Non ſic Leucippis ſuccendit Caſtora Phoebe,
Pollucem cultu non Hilaira ſoror.

Ita enim locum hunc reſtituendum eſſe cenſeo, ex Pauſania, Stephano, Apollodoro: quorum verba iam citavi. Male enim hodie editur,

Pollucem cultu non Thelaira (a) ſoror.

Verum etiam hoc notandum eſt, quod confundat matrimonia; & Polluci Hilairam, Caſtori adſignet Phoeben: quum res contra ſeſe habeat; & uxorem Phoeben Pollux, Caſtor Hilairam habuerit: ut hiſtorica nobis fide memorat Apollodorus, illis verbis, quae citavi. Propertius poetica licentia, mutat: aut, memoria lapſus, errat. Emendandus autem etiam eſt Hyginus Fab. LXXX. *Idas, & Lynceus, Apharei filii, ex Meſſeniis habuerunt ſponſas, Phoeben, & Hilairam, Leucippi filias. Hae autem formoſiſſimae virgines quum eſſent, & eſſet Phoebe ſacerdos Minervae, Hilaira Dianae, Caſtor & Pollux, amore incenſi, eas rapuerunt.* Hodie truncate editur, *Lairam*, & *Laira*. Porro, quod ad raptum attinet, eius meminit & Ovidius in Epiſtola Paridis ad Helenam.

Te rapuit Theſeus, geminas Leucippidas illi.

Iterumque, extremo Faſt. lib. V.

Abſtulerant raptas, Phoeben, Phoebeſque ſororem,
Tyndaridae fratres.

Tatianus Contra Graecos. Καλοὶ δ κ) οἱ ἑτερομέροι Διόσκουροι, τῶν Λευκιππίδων οἱ ἁρπασταί. *Egregii vero etiam ſunt Dioſcuri, alternis diebus viventes, Leucippidum raptores.* Quod uxores fuerint Dioſcurorum, etiam Pauſanias meminit in Laconicis, quae citavi. Παρὰ δ τὸ Ε'λλήνιον, Α'ρσινόης ἱερὸν, Λευκίππου τε θυγατρὸς, κ) γυναικῶν τῶν Πολυδεύκους κ) Κάστορος ἀδελφῶν. *Iuxta Hellenium vero, eſt fanum Arſinoae, Leucippi filiae, & uxorum Pollucis ac Caſtoris ſororis.* Poſtquam mortem obiere, inter deas ſunt relatae, ut mariti Dioſcuri inter deos: atque templum ſibi proprium habuere; iuxta quod heroum Vlyſſis. Plutarchus in Quaeſt. Graec. Ε'ν Λακεδαίμονι παρὰ τὸ τῶν Λευκιππίδων ἱερὸν ἵδρυται τοῦ Ο'δυσσέως ἡρῶον. *Lacedaemone iuxta templum Leucippidum poſitum fuit Vlyſſis heroum.* Vt autem deae eius nominis duae erant, ita quoque ſacerdotes, nomine earum dictae. Heſychius in Πωλία. Φέρει δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων τὰς τ Λευκιππίδων πώλους· δύο δ εἶναι παρθένους φασί. *Fert vero humeris duos Leucippidum pullos: eoſque duas eſſe virgines dicunt.*

Erant etiam virgines, triginta numero, Λυκιάδης adpellatae, quae aquam in Lyceum ferebant. Heſychius. Λυκιάδες, κόραι, τὸν ἀριθμὸν τριάκοντα, αἱ τὸ ὕδωρ κομίζουσαι εἰς τὸ Λύκειον, Λακεδαιμόνιοι. *Lyciades, virgines, numero triginta, aquam ferentes in Lyceum, Lacedaemonii.* Eaedem ſunt, quae, una littera tranſpoſita, Λυκαίδες, *Lycaides*, memorantur. Idem Heſychius, haud multo ante.

(a) Hunc errorem notavit etiam *Paſſeratius*, legitque *Ilaira*, vel *Elaeira*, Apollodoro & Sophoclis Scholiaſtae recte deferens.

Digitized by Google

Λυκαίδες, παρθένοι τινές. *Lycaides, virgines quaedam.*

Venus illis, ſicut dii, deaeque omnes, armata colebatur. Vide Cragium lib. III. tab. I. cap. I. Addo ego Leonidae in illam carmen Anthol. lib. IV. cap. XII.

Ἄρεϊ ἔντεα ταῦτα τίνι χάριν, ὦ Κυθέρεια,
Ἐνδέδυται, κενεὸν τοῦτο φέρουσα βάρος;
Αὐτὸν Ἄρη γυμνὴ γὰρ ἀφώπλισας· εἰ δὲ λέλειπται
Καὶ θεὸς, ἀνθρώποις ὅπλα μάτην ἐπάγεις.
Martis arma haec cuius gratia, Venus,
Induiſti, fruſtra hoc ferens pondus?
Ipſum Martem nuda exarmaſti: ſi vero victus eſt
Etiam deus, hominibus fruſtra arma inducis.

Exſtant illic etiam plura; quo remittere Lectorem ſtudioſum ſatis habeo, Auſonius Epigramm. XLI.

Armatam vidit Venerem Lacedaemone Pallas:
Nunc certemus, ait, iudice vel Paride.
Cui Venus; Armatam tu me temeraria temnis;
Quae, quo te vici tempore, nuda fui?

Iterum Epigramm. XLII.

Armatam Pallas Venerem Lacedaemone viſens,
Viſne, ut iudicium ſic ineamus? ait.
Cui Venus adridens; Quid me galeata laceſſis?
Vincere ſi poſſum nuda, quid arma gerens?

Quinctilianus Inſtit. Orat. lib. II. cap. IV. *Solebant praeceptores mei, neque inutili, & nobis etiam iucundo, genere exercitationis, praeparare nos coniecturalibus cauſis: quum quaerere, atque exſequi, iuberent, cur armata apud Lacedaemonios Venus.* Lactantius lib. I. capit. XX. *AEdem Veneri armatae, ſimulacrumque (Lacedaemonii) poſuere* (a). Erat autem eius ſignum in templo, quod in colle quodam: & exſtructum ſupra illud tabulatum, Veneri Μορφοῖ dedicatum. Pauſanias in Laconicis. Προελθοῦσι δὲ ὑ πολὺ, λόφος ἐστὶν οὐ μέγας· ἐπὶ δὲ αὐτῷ ναὸς ἀρχαῖος, καὶ Ἀφροδίτης ξόανον ὡπλισμένης, ναῶν δὲ, ὧν οἶδα, μόνῳ τούτῳ ὑπερῶον ἄλλο ἐπῳκοδόμηται, Μορφοῦς ἱερόν. *Non longe progreſſis, collis eſt haud magnus: in eo vero fanum vetus, & Veneris armatae ſignum. Vnum hoc, ex omnibus, quae vidi, templis, aedem habet ſuperſtructam, velut tabulatum quoddam, Morphoni ſacrum.* Non recte vir eruditus Venerem Μορφὼ cum armata hic eamdem dici tradit. Quare autem Veneri armatae aedem dedicaverint, pluribus Lactantius dicit loco citato. Et, ab his edoctus certe, Iulius Caeſar in ſigillo Venerem armatam habuit. Dion Caſſius de Aeo loquens lib. XLIII. Τό, τε ὅλον τῇ γε Ἀφροδίτῃ πᾶς ἀνέκειτο, καὶ πείθειν πάντας ἠθελεν, ὅτι καὶ ἄνθος τι ὥρας ἀπ' αὐτῆς ἔχοι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ γλύμμα αὐτῆς ἐνόπλου ἐφόρει· καὶ σύνθημα αὐτὴν ἐν τοῖς πλείστοις, καὶ μεγίστοις, ἐποιεῖτο. *Omnino autem Venerem colebat totus: & perſuadere omnibus volebat, aliquem ſe formae florem ab illa habere. ideoque etiam inſculptam ipſam annulo armatam geſtabat: eaque teſſera in rebus plurimis, maximiſque, utebatur.*

Dioſcuri, ut hic quoque illud dicam, Lacedaemone ſepulti memorantur. Cicero De Nat. deorum lib. II. *Tyndaridas Homerus, qui recens ab illorum aetate fuit, ſepultos eſſe dicit Lacedaemone.* Arnobius de illis loquens lib. IV. *In Spartanis, & Lacedaemoniis, finibus nos dicimus conditos in cunis coalitos fratres.* Poſt mortem, inter deos ſunt relati, poſt Herculem, & AEſculapium, anno quinquageſimo tertio: quo tempore bellum Troianum erat: ut docemur a Clem. Strom. I. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἡρακλέους ἐν Ἄργει βασιλείας, ἐως τὴν Ἡρακλέους αὐτοῦ, καὶ Ἀσκληπιοῦ, ἀποθέωσιν, ἔτη συνάγονται τρίακοντα ὀκτὼ, κατὰ τὸν χρονογράφον Ἀπολλόδωρον· ἐντεῦθεν δὲ, ἐως τὴν Κάστορος, καὶ Πολυδεύκους, ἀποθεωσιν, ἔτη πεντήκοντα τρία. ἐνταῦθά πως καὶ ἡ Ἰλίου κατάληψις. *A regno autem Herculis, quod fuit Argis, uſque ad ipſius Herculis, & AEſculapii, inter deos relationem, anni ſunt triginta octo, ſecundum Apollodorum chronographum: inde autem, uſque ad Caſtoris, & Pollucis, in deos relationem, anni tres & quinquaginta. quo circiter tempore capta etiam Troia fuit.* Quod ſepulti autem fuerint in Laconica, uti ſtatim a me dictum, illud etiam evincit, quod ſepulcra quoque eorum Δόκανα adpellata fuerint. Vide Suidam in ea Voce: & infra lib. III. cap. VI. ubi de eadem ago. Et adfirmat Iulius Firmicus De err. prof. relig. *Caſtores ſepelit Sparta, ardet apud Oetam Hercules.*

CAP. XVI.

Antiquiſſimum Laconiae nomen, Lelegia. Vindicianus emendatus. Laconica, medicamentorum ferax. Vltimum eiusdem nomen, Τζακωνία: *& Lacones,* Τζάκωνες *dicti. Martianus Capella, & Iſaacius Tzetzes, emendantur. Peſte antea ſaepenumero conflictata, propter aeſtum a Taygeto monte nimium, ſacris monitu Abaridis factis, numquam poſtea laboravit. Iamblichi locus reſtitutus. Seditio, a Terpandro compoſita. Terrae motu conflictata: & in primis ſub Archidamo, quo urbs tota eſt everſa. Is qua cauſa ortus fuerit: & praedictus, ab Anaximandro*

Ἐνδύομ', ὡς κ' Ἄρης ἐκλελάθοιτο μάχας,
Ἐν ᾗ ἐμοὶ μόνα καὶ τύχαι, & Κύπρι εὑρὼν,
Οὐ ποτ' ἐμῶν λεχέων ἔσται' ἀπαυλόσυρος.
Ad quid ſcutum tenes Paphia, haſtam vero quatis,
Et loricam induta es, & galeam criſtatam?
Memento quod non tibi data ſint bellica opera
Delicatae, curam vero habes dulcium nuptiarum.
At non ad pugnam armor, arma autem Martis
Induor, ut Mars obliviſcatur pugnae.
In enim me ſola & Arma & Venerem nactus
Numquam a meis cubilibus ſecubabit.

(a) De Venere armata exſtat Epigramma *Angeli Politiani Lib. V. Epiſtolarum*. Venerem Iaculo armatam, aliiſque armis inſtructam exhibent *Gemma III. IIII. V. VI. Tab. LXXII. Muſei Florent. Tom. I.* Apud Corinthios quoque ſignum fuit Armatae Veneris teſte *Pauſania Corinth. Cap. III.* Ceterum conterranei amori concedendum eſt, ut hic *Politiani* Epigramma Graece ac Latine proferatur.

Εἰς τί σάκος κρατέεις Παφίη, λόγχαν δὲ τινάσσεις,
Καὶ θώρηκ' ἐνέδυς, & κόρυν ἀμφίφαλον;
Μίμνας ὁτ' ἀ οἱ δώσονται πολεμήια ἔργα
Τᾷ τρυφερᾷ, διάπεις δ' ἱμερόεντα γάμων.
Ἀλλ' οὐκ ἐς δάκρυα θωρήσομαι, ὅπλα δ' Ἄρηος

dro Physico. Σεισματίας. *Furor mulierum, a Bacide curatus.*

LAcedaemoniorum regio, antiquissima adpellatione dicta fuit Lelegia, a primo nempe rege Lelege: uti recte ex Paulania docet Cragius lib. I. cap. I. Ac restituendum illud censeo Vindiciano, ubi regiones refert medicamentorum feraces.

Denique repperies illic, quod lucis in ortu,
Indus, Arabs, Seres, Persis, diversque Sabaeus,
Vicino sub sole legunt: quod praebet Orontes:
Eximium ignoto Nilus quod mittit ab ortu,
Decerptum foliis, ramo, cute, cortice, virga:
Quodque ab Idumaeis vectum Seplasia vendit:
Et quidquid confert medicis Lelegea cataplus.

Male in postremo versu hactenus, *Lalagea* editur. Iam, Laconicam olim medicamentorum feracem fuisse, etiam Theophrastus testatur Hist. Plant. lib. VI. cap. IV. Πολλὰ δὲ καὶ ἐν τῇ Ἀρκαδίᾳ, καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ. φαρμακώδεις γὰρ αὗται. *Multa etiam in Arcadia, & Laconica. nam eae medicamenta multa ferunt.* Iterum lib. IX. capit. XV. Ἔτι δὲ ἡ Ἀρκαδία, καὶ ἡ Λακωνική. καὶ γὰρ αὗται φαρμακώδεις ἀμφότεραι. *Item Arcadia, & Laconica. nam ea utraque medicamentorum fertilis est.* Et mox in fine eiusdem capitis. Γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ τὰ πολλὰ τούτων, καὶ γὰρ αὕτη πολυφάρμακος. *Nascuntur vero etiam multa in Laconica: nam & ea medicamenta multa profert.* Plinius lib. XXV. cap. VIII. *Herbiferum esse & Pelium montem, in Thessalia, & Telethrium in Euboea, & totam Arcadiam, ac Laconiam, tradunt.*

Vti vero primum eius nomen dixi, ita ultimum memorabo: quod est, Τζακωνία: ac Lacones, Τζάκωνες sunt adpellati. Nicephorus Gregoras lib. IV. Συνῆν ὃ τούτοις καὶ στρατὸς ἐν τοῖς ὅπλοις θαλάττιος, Λάκωνες, ἄρτι προσελθόντες ἐκ Πελοποννήσου τῷ βασιλεῖ· ὃς ἡ κοινὴ παραφθείρασα γλῶσσα Τζάκωνας μετωνόμασε. *Cum his autem erat exercitus navalis, Lacones, qui recens e Peloponneso ad Imperatorem accesserant: quos vulgaris lingua corrupto nomine Τζάκωνας vocat.* Et occurrit id eorum nomen bis terve apud Codinum De Off. Constantinop. Vide, si tanti putas, Glossarum meum in voce Τζάκωνες. Commune vero eius nomen, quod duravit diutissime, nempe Laconica, est corruptum apud Martianum Capellam, ubi de tertio sinu Europae illi sermo lib. VI. *Achaia, Messenia, Lycaonia, Argolina, Argolis, Megaris, Attica, Boeotia.* Nam quid, quaeso, loci esse Lycaoniae illic potest, inter Messeniam, & Argolidem, quae Peloponnesi provinciae, quum in Asia minore illa fuerit? Omnino emendandum aio, *Messenia, Laconis, Argolis.* Neque dubitare aliquis quidquam potest, quin verissima sit correctio. Confirmat Plinius, de eodem sinu scribens, in Prooemio lib. IV. unde transscripsit Martianus. *Phocis, Locris, Achaia, Messenia, Laconia, Argolis, Megaris, Attica, Boeotia.* Eodem modo corruptus est Isaacius Tzetzes in Commentario in Lycophronem, ubi de Lacedaemoniorum rege Oebalo agit. Οἰβάλου δὲ τέκνα, τοὺς Λακεδαιμονίους ἔφη. Οἰβάλου γὰρ, κατά τινας, Τυνδάρεως, καὶ λοιποὶ, οἵ τινες προῆρχον τῶν Λυκαόνων. *Oebali liberos, Lacedaemonios dixit. Oebali enim, ut quidam tradunt, filius Tyndareus, ceterique, qui praerant Lycaonibus.* Omnino itidem scribendum, οἳ προῆρχον τῶν Λακώνων, *qui praeerant Laconibus.*

Nulla autem Lacedaemone exstitisse pestis fertur, ex quo sacra illic Abaris pro Averruncandis malis facienda monuisset. Apollonius Hist. Mirab. cap. IV. Λέγεται δὲ, τοῦτον (τὸν Ἄβαριν) εἰς Λακεδαίμονα παραγβόμενον, ἀρηκέναι τοῖς Λάκωσι, κωλυτήρια θῦσαι τοῖς θεοῖς. καὶ ἐκ τούτου ὕστερον ἐν Λακεδαίμονι λοιμὸς οὐκ ἐγένετο. *Fertur vero, hunc (Abarim) quum venisset Lacedaemonem, monuisse Lacedaemonios, uti sacra, ad averruncanda mala, diis facerent: nec ex eo pestem umquam Lacedaemone fuisse.* Idem quoque dicit Iamblichus in Vita Pythagorae lib. I. cap. XXVIII. Λέγεται δὲ καὶ (ὁ Ἄβαρις) ἐν Λακεδαιμονίοις θῦσαι τὰ κωλυτήρια, καὶ διὰ τοῦτο οὐδένα πώποτε ὕστερον ἐν Λακεδαίμονι λοιμὸν γνῶσθαι. *Fertur etiam (Abaris) apud Lacedaemonios sacra pro averruncandis malis fecisse: ideoque numquam postea pestem ullam Lacedaemone exstitisse.* Antea tamen obnoxia erat: ut testatur idem Iamblichus eodem libro, cap. XIX. Λακεδαίμονα γῆν παρελήφαμεν, μετὰ τὸν ὑπ' ἐκείνου γενόμενον αὐτῆς καθαρμὸν, μηκέτι λοιμῶξαι, πολλάκις πρότερον τούτῳ τῷ παθήματι περιπεσοῦσαν, διὰ τὴν δυσαπελλίαν τοῦ τόπου, καθ' ὃν ὥκισται, τῶν Ταϋγέτων ὀρῶν τυγχάνον ἀξιόλογον αὐτῇ παρεχόντων. *Sane Lacedaemonem accepimus, post eius lustrationem, ab illo factam, numquam pestem laboravisse; quum antea saepe in id malum incideret, ob malignitatem loci, in quo condita est; Taygeto monte aestum insignem exhibente.* Ita corrigo eum locum, hodie corruptum valde. Ac commemoratur etiam pestis quaedam, quam Thaletas musica sedaverit: ut refert Plutarchus extremo libro De Musica. Καὶ Θαλήταν τὸν Κρῆτα, ὃν φασιν κατά τι Πυθόχρηστον Λακεδαιμονίοις παραγβόμενον διὰ Μεσσηνίας ἰάσασθαι, ἀπαλλάξαί τε τὸν κατασχόντα λοιμὸν τὴν Σπάρτην, καθάπερ φησὶ Πρατίνας. *Et Thaletam Cretensem: quem aiunt, Pythiae oraculo quodam accitum, Lacedaemonios curasse Musica; & pestem, quae tunc Spartae grassabatur, liberasse, sicut auctor est Pratinas.* Meminit Pausanias in Atticis. Θαλῆς δὲ ὁ Λακεδαιμονίοις τὴν νόσον παύσας, ὅτε ἄλλως προσήκων, ὅτε πόλεως ἦν Ἐπιμενίδῃ τοῦ αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ μὲν Κνώσιος· Θάλητα δὲ εἶναί φησι Γορτύνιον Πολύμνας Κολοφώνιος, ἔτη Λακεδαιμονίοις ἐς αὐτὸν ποιήσας. *Thales vero, qui Lacedaemoniis pestem sedavit, neque alias generis propinquitate Epimenidem contingebat, neque ex eadem urbe natus erat: verum ille quidem Cnossius: at Gortynium Thaletem Polymnastus Colophonius, qui Lacedaemoniis in eum carmina scripsit, tradit.* Alia item illa fuit, pro qua, ex oraculi iussu, Xerxi sese occidendos obtulere Spar-

thes, & Butis: ut est videre in fragmento quodam Thesei, apud Stobaeum Serm. VII. Herodotum lib. VII. & Plutarchum in Apophthegm. Lac. Alia rursum ista fuit, cui sedandae missus Troiam Menelaus; ut sacra faceret ad sepulcra Lyci, & Chimaerei. Isaacius Tzetzes ad Lycophronem: Λύκυ τε καὶ Χιμαιρέως. Οὗτοι παῖδες ἦσαν τῆς Ἀτλαντογενοῦς, Κελενοῦς, καὶ Προμηθέως. ἔκειτο δὲ ἐν τῇ Τροίᾳ. λοιμῷ δὲ κατασχόντος Λακεδαιμονίους, καὶ μαντευσμένων αὐτῶν, ἔχρησεν ὁ Ἀπόλλων θεὸς, μὴ παυσθῆναι τὸν λοιμὸν, εἰ μὴ εὐγενὴς Λακεδαιμονίων, ἀπελθὼν ἐν τῇ Τροίᾳ, θύσαι ταῖς τάφοις αὐτῶν. οἱ δὲ ἀπέστειλαν Μενέλαον, ἐκτελέσαι τὰ τοῦ χρησμοῦ. *Lycique, & Chimaerei. Hi erant filii Celenus, Atlantis filiae, & Promethei: ac sepulti iacebant Troiae. Quum vero pestis Lacedaemonios vexaret, iique oraculum consulerent, responsum ab Apolline referunt, minime eam cessaturam, nisi nobilis aliquis e Lacedaemoniis, Troiam abiens, eorum sepulcris sacra faceret. illi vero Menelaum miserunt, qui oraculi iussa perficeret.* Alia denique fuerat etiam ista, pro qua Helena immolanda erat; sed, gladio abrepto ab aquila, & in buculam imposito, ea liberata fuit. Plutarchus in Parallelis. Λοιμῷ κατασχόντος Λακεδαίμονα, ἔχρησεν ὁ θεὸς, παύσασθαι, ἐὰν παρθένον εὐχρὴ κατὰ ἔτος θύσωσιν. Ἑλένης δέ ποτε κληρωθείσης καὶ προαχθείσης κεκοσμημένης, ἀετὸς καταπλὰς ἥρπασε τὸ ξίφος, κἀ, εἰς τὰ βουκόλια καμίσας, ἐπὶ δάμαλιν κατέθηκεν, ὅθεν ἀπέσχοντο τῆς παρθενοκτονίας. *Quum pestis Lacedaemonem invasisset, iussit oraculum, uti virginem quotannis nobilem immolarent. Helena vero aliquando sorte ducta, quum ornata produceretur, advolans aquila abripuit gladium, &, in armentum deferens, imposuit buculae, quo factum est, ut caede virginis abstineretur.* Et hinc est, quod πόρτιν vocet Lycophron in Cassandra.

Καὶ τὴν ἄνυμφον πόρτιν ἁρπάσας λύκος.

Et multiviram (a) *iuvencam rapiens lupus.* Sicut vero peste civitas aliquoties conflictata est, ita sua etiam Respublica peste, scilicet seditione, aliquando laboravit: quae composita a Terpandro. Aristides in Platonica II. Ἐμοί γε δοκεῖ, τῆς Τερπάνδρου μᾶλλον ἂν εἶναι μουσικῆς ἐπάσαι, πλήν γ' ὅτι καὶ παρελήλυθεν. ὁ μέν γε, μίαν πόλιν τὴν Λακεδαιμονίων ταὐτὸν καλήγαγεν. ὁ δὲ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ἥρμοσε, καὶ συνέκρασε. *Videtur mihi, Terpandri potius musicae conferenda, vel etiam praeferenda. Nam ille quidem, unam civitatem Spartanam in concordiam reduxit: hic autem, totam Graeciam conciliavit, & composuit.* Ac postea iterum. Καὶ, ὃ μικρῷ πρόσθεν ἔφην, ἐνταῦθα καλῶς ἀναφαίνετε, ὅσῳ τοῦ Τερπάνδρου κρείττων ἀνὴρ τὴν μουσικήν. ὁ μὲν γὰρ, ἐφ' ἑαυτῶν τοὺς Λακεδαιμονίους ὁμονοεῖν ἐποίησεν. ὁ δ', Ἀθηναίους, καὶ Λακεδαιμονίους, τότε ταὐτὸν ἔπεισε φρονῆσαι, μᾶλλον δ' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας μιᾶς γνέσθαι γνώμης. οὕτως εὖ καὶ καλῶς τὴν Ἑλλάδα ἡρμόσατο. *Ac, quod quod paulo ante dixi, hic recte adparet, quanto praestantior Terpandro musicus hic fuerit. nam ille quidem, Lacedaemonios inter se concordes fecit; hic vero Athenienses, & Lacedaemonios, atque etiam Graecos omnes, in concordiam tum redegit. ita bene, & pulcre, Graeciam conciliavit.*

Vti autem peste olim maxime divexabatur, ita etiam terraemotibus. Hinc Maximus Tyrius Dissert. XXV. Λιμώττουσιν Ἀθηναῖοι, σείονται Λακεδαιμόνιοι. *Fame adfliguntur Athenienses, terrae motu Lacedaemonii.* Et mox. Πότε Λακεδαιμονίοις ἐπέσχετο γῆν ἄσεσον. *Quando Lacedaemoniis promisit terram a motu immunem?* Meminitque rursum Dissert. XXX. Eustathius, exponens, quare Homero Lacedaemon καιετάεντα adpelletur ad Iliad. β'. Ὅτι εὔσεισος ἡ Λακωνική. *Quod Laconica facile moveatur.* Idque repetit etiam alibi ad Odyss. δ'. Ac desumsit ex Strabone lib. VIII. cuius verba mox producam. Maximus vero omnium fuit, qui Archidamo rege contigit, anno regni eius quarto. Plutarchus in Cimone. Ἀρχιδάμου τοῦ Ζευξιδάμου τέταρτον ἔτος ἐν Σπάρτῃ βασιλεύοντος, ὑπὸ σεισμοῦ, μεγίστου δὴ τῶν μνημονευομένων πρότερον, ἥ τε χώρα τῶν Λακεδαιμονίων χάσμασιν ἐνώλισθε πολλοῖς, καὶ τῶν Ταϋγέτων τινες ἀπερράγησαν κορυφαί, αὐτὴ δὴ ἡ πόλις ὅλη συνεχύθη, πλὴν οἰκιῶν πέντε. τὰς δ' ἄλλας ἔρειψεν ὁ σεισμός. *Archidamo, Zeuxidami filio, quartum iam annum regnante Spartae, terrae motus, eorum, qui antea commemorantur, longe maximo, & regio Lacedaemoniorum hiatibus desedit multis, ac concussi vertices Taygeti quidam sunt abrupti, & urbs ipsa universa est collapsa, praeter quinque aedificia: cetera, terrae motus evertit.* Vbi observa, solas quinque reliquas fuisse domos. Et hoc Polyaenus dicit in Archidami strategemate tertio lib. I. Λακεδαιμονίων ἡ πόλις ἐσείσθη· καὶ πέντε μόναι διεσώθησαν οἰκίαι. *Lacedaemoniorum urbs terrae motu concutiebatur: & quinque tantum aedes servatae.* Idem dicit AElianus Variae Historiae lib. VI. cap. VII, Diodorus Siculus non habendam harum quinque, ut videtur, rationem arbitratus, totam urbem concidisse, & periisse hominum supra viginti millia refert lib. XI. in rebus gestis Olymp. LXXVII. anno IV. Ἐπὶ δὲ τούτων, μεγάλη τις, κἀ παράδοξος, ἐγένετο συμφορὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις. ἐν γὰρ τῇ Σπάρτῃ γενομένων σεισμῶν μεγάλων συνέβη πεσεῖν τὰς οἰκίας ἐκ θεμελίων, κἀ τῶν Λακεδαιμονίων πλέους τῶν δισμυρίων φθαρῆναι. *Inter ista, magna quaedam, & inusitata, Lacedaemoniis calamitas accidit. Ingens enim terrae motus Spartae exortus, funditus evertit domos, & Lacedaemoniorum plures viginti millibus pessum dedit.* Meminitque eius iterum lib. XV. Ὁ δὲ ὕστατος ἐγένετο πόλεμος αὐτοῖς, σεισμοῦ μεγάλου γενομένου, κἀ τῆς Σπάρτης ὅλης συγχυθείσης. *Vltimum vero bellum ipsis fuit, quo tempore magnus terrae motus exstitit, & Sparta pene tota eversa est.* Dicaeopolis, apud Aristophanem in Acharnensibus, quae comoedia acta fuit Olympiadis quintae & octogesimae anno quarto, seu secundo & tricesimo post hunc ipsum terrae motum, quasi nec dum accidisset, Lacedaemoniis imprecatur: & quidem, ut aedes simul universae evertantur.

Ἐγὼ δὲ μισῶ μὲν Λακεδαιμονίους σφόδρα.

Καὶ-

(a) *Non desponsatam, innuptam. Salvinius.*

Κρὐτὸς ὁ Πσσφδῶν, ὑπὶ Ταινάρῳ θεὸς,
Σέσας, ἅπασιν ἐμβάλοι τὰς οἰκίας.
Equidem valde odi Lacedaemonios.
Atque utinam Neptunus, qui deus in Taenaro colitur,
Quatiens terram, omnibus evertat domos.

Ac Pausanias, domum nullam reliquam fuisse tradit: & causam addit, quod supplices, qui Taenarum, in Neptuni illic templum, confugerant, interfecissent. Vide eum in Achaicis, & Messeniacis: ac Thucydidem lib. 1. Sane, scelere pollutos, ob hoc ipsum, dicit etiam Scholiastes Aristophanis loco illo, quem citavi. Idem etiam AElianus in citato ante loco. Ac Taygeti pars montis quaedam avulsa. Strabo lib. VIII. Εὔσεις δ' ἡ Λακωνική. καὶ δὴ τῦ Ταϋγέτυ κορυφήν τινα ἀποῤῥαγῆναι, τινὲς μνημονεύυσιν. *Est autem Laconica terraemotibus obnoxia ac sane Taygeti cacumen quoddam avulsum esse, nonnulli tradunt.* Et Anaximander quoque hunc philosophus praedixerat. Cicero De Divin. lib. 1. *Nullam eorum divinationem voco: ne illam quidem, qua ab Anaximandro physicomoniti Lacedaemonii sunt, ut urbem, & tecta, linquerent, armatique in agro excubarent, quod terraemotus instaret, tum, quum & urbs tota corruit, & ex monte Taygeto extrema montis quasi puppis avulsa est.* Vbi vides, etiam collapsam urbem Ciceronem totam dicere. Plane atque Diodorus. Idem quoque tradit Plinius: qui praedictum item ab Anaximandro, & Taygeti abruptam partem quamdam, instar puppis, pariter refert lib. II. cap. LXXIX. Strabo in citatis verbis, verticem simpliciter abruptum memorat. In media porticu iuvenes aliquot ruina oppressi, qui deinde tumulo communi conditi: isque Σεισματέας dictus, usque ad Plutarchi tempora. Ecce eius ista verba in Cimone. Τοῖς δ' ἐφήβοις (ἐν τῇ μέσῃ στοᾷ) ὑπολειφθεῖσιν ἐπιπεσῶν (λέγεται) τὸ γυμνάσιον, καὶ πάντας ὁμῦ τελευτῆσαι. τὸν δὲ τάφον αὐτῶν, ἔτι νῦν, σῆσματίαν προσαγορεύυσιν. *Adolescentes vero, qui (in media porticu) remanserant: gymnasii ruina oppressos, cunctos (ferunt) periisse. Tumulum ipsorum, etiam nunc, Sismatiam adpellant.* Causa autem magni huius terraemotus a Plutarcho memoratur, in ultima Narratione Amatoria.

Ad haec vero duo mala, quae incubuerunt publice, tertium commemoratur, istud quoque admodum grave: quum uxores, in furorem passim actae, sic mansere, dum curaret eas Bacis, beneficio Apollinis. Suidas in Βάκις. Θεόπομπος δ', ἐν τῇ ἐννάτῃ τ Φιλιππικῶν, ἄλλα τε πολλὰ περὶ τῦ Βάκιδος τύτυ ἱστορεῖ παράδοξα. καὶ ὅτι πολὺ τῶν Λακεδαιμονίων τὰς γυναῖκας μανείσας ἐκάθηρεν, Ἀπόλλωνος τύτοις τῦτον καθάρσιν δόντος. *Theopompus vero, libro nono Philippicorum, de hoc Bacide cum alia multa mirabilia tradit, tum quod olim Lacedaemoniorum uxores, furore correptas, lustraverit, Apolline ipsis lustratorem hunc exhibente.*

CAP. XVII.

Res Laconicae nonnullae: & in iis, Nepeta, Resina, Cerussa, Tithymallus, Cosmosandalum, ipsorum inventum: Cicuta, Charisium; eiusque inter feminas usus, ad virorum mutuum amorem sibi obstringendum. Aristoteles emendatus. Helenium quoque, & Arunda: qua coronabantur in Promachiorum festo. Baculus item, & is incurvus: cum quo etiam prodire in concionem usitatum; donec postea sub Lycurgo is mos desiit, & quamobrem. Claves Laconicae: quae occultae: &, intrinsecus ianuam aperientes, ac foris claudentes habebant. Ianuae quoque bifores.

NVnc res quasdam regionis memorabo. Multa illic erat *Nepeta*. Eustathius, exponens, cur Homero Κητώεσσα adpelletur Lacedaemonia ad Iliad. β'. Καλαμινθώδης, φασί. πολὺ γὰρ ἐν Σπάρτῃ τὸ τοιῦτον φυτόν. *Nepetosa, aiunt. frequens autem in Sparta est haec planta.*

Resina. Galenus De comp. med. sec. loca lib. 11. Λέγω αὐτὸν ἡγῦμαι τήν τε καλυμένην αὐτοῤῥύτον ῥητίνην, ἐν Λακεδαίμονι πλείστην γιγνομένην. *Arbitror, ipsum dicere eam, quae sponte profluens vocatur resina, quae Lacedaemone plurima provenit.*

Cerussa. Dioscorides lib. v. capit. CIII. Κάλλιστον δὲ (τὸ ψιμμύθιον, ἠχητέον, τὸ ἐν Ῥόδῳ σκευασθὲν, ἢ ἐν Κορίνθῳ, ἢ ἐν Λακεδαίμονι. *Optima vero (cerussa) existimanda est, quae fit Rhodi, aut Corinthi, aut Lacedaemone.* Oribasius Collect. Med. lib. XIII. *Laudatissimam (cerussam) fieri putant Rhodi, aut Corinthi, aut Lacedaemone.*

Tithymallus. Suidas in Γλάμων. Διαβόητος δὲ ἦν ὁ Λακωνικὸς τιθύμαλλος. ἔστι δὲ εἶδος βοτάνης δριμυτάτης, παρὰ Λάκωσιν εὐρισκόμενον *Celebratus autem erat tithymallus Laconicus. Est vero herbae genus acutissimae, quae apud Lacones reperitur.* Vide iterum eumdem in Τιθύμαλλος. Aristophanes in Concion.

Τιθύμαλλον ἐμβαλόντα τὸν Λακωνικόν.
Tithymallum quum iniecerit Laconicum.

Ad quem locum Scholiastes etiam videndus.

Cosmosandalum, ipsorum inventum. Athenaeus lib. XV. Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ Βίων, Ὦρα, φησὶ, τὺς κοσμοσάνδαλον ἀνευρόντας Λακεδαιμονίους, οἳ, τὸν παλαιότατον τ πολιτικῆς πόσμον συμπατήσαντες, ἐξετραχηλίσθησαν. *Clearchus, libro secundo Vitarum. Vide, ait, Lacedaemonios: qui, postquam cosmosandalum invenerunt, antiquissimo reip. administrandae ornatu conculcato, cervicibus fractis perierunt.*

Cicuta. Theophrastus Hist. Plant. lib. IX. cap. XV. Τὸ δὲ κώνειον, ἄριστον περὶ Σῦσαν. καὶ ἐν τοῖς ψυχροτάτοις τόποις. γίγνεται δὲ καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ. *Cicuta vero, optima circa Susam, & in locis frigidissimis. Nascitur autem & in agro Laconico.*

Charisium. Ea herba in Taygeto monte nascebatur: &, ex collo feminarum vere ineunte adpensa, id efficere credebatur, ut amo-

Digitized by Google

amore mutuo uxores viri ardentius complecterentur. Plutarchus lib. De flum. ubi de Eurota agit, adsitoque huic Taygeto. Γεννᾶται δ' ἐν ταύτῳ (τῷ Ταϋγέτῳ) βοτάνη, καλυμένη χαρίσιου· ἣν γυναῖκες, ἔαρ ἀρχομένου, τοῖς τραχήλοις περιάπτησι, κ) ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν συμπαθέσεσον ἀγαπῶνται. *Nascitur vero in ipso (Taygeto) herba, charisium dicta: quam mulieres, vere ineunte, collo adligant, & ardentius a maritis mutuo adfectu amantur.* Quae descripsit verbo tenus ex Aristotele, περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων: ubi tamen corrupte legitur τῷ Ἡψέτῳ, pro Ταϋγέτῳ; & ἔρωτος, pro ἔαρος. Quod in partem etiam Mauſſacus vidit, magnum Galliae ſuae decus.

Helenium. Id Helenam ſeviſſe, dictum, ad ſerpentes occidendos. Heſychius. Ἑλένιον, βοτάνη τις· ἣν φασιν Ἑλένῃ σπεῖραι, πρὸς τὰς ὄφεις, ὅπως βοσκόμενοι ἀναιρεθῶσιν. *Helenium, herba quaedam: quam aiunt ſeviſſe Helenam, adverſus ſerpentes, ut edentes occiderentur.*

Arundo. (Κάλαμος.) Theophraſtus de variis eius generibus agens Hiſt. Plant. lib. IV. cap. XII. Ποικίλος γὰρ ὁ Λακωνικὸς καλάμος. *Varia eſt enim, quae Laconica vocatur.* Plinius de eadem lib. XVI. cap. XXXVI. *Varia Laconicis, & ab alia parte denſiora.* Optimam Eurotas fluvius exhibebat: unde & καλλιδόναξ ille, *pulcram arundinem habens*, dicitur ab Euripide in Helena.

——— ἵν' αἱ ῥοαὶ
Τᾶ καλλιδόνακός εἰσιν Εὐρώτα μόνον;
——— *ubi fluenta*
Sunt Eurotae, pulcram arundinem habentis, tantum?

Et hac coronari ſolebant in Promachiorum feſto. Athenaeus lib. XV. Καὶ γὰρ Λακεδαιμόνιοι καλάμῳ σεφανῦνται ἐν τῇ τῶν Προμαχίων ἑορτῇ. *Etenim Lacedaemonii arundine coronantur in Promachiorum feſto.*

Memoratur, & Laconicus Baculus, iſque incurvus (a). Theophraſtus in Charact. Eth. cap. Περὶ ἀρεσκείας. Καὶ βακτηρίας τῶν σκολιῶν, ἐκ Λακεδαίμονος. *Et baculos incurvos, Lacedaemone advectos.* Erantque graves. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Aves. Ἐφόρων γὰρ βαρείας βακτηρίας οἱ Λάκωνες. *Graves enim baculos geſtabant Lacedaemonii.* Sic Alcander Lacedaemonios, baculo, quem geſtabat, Lycurgo conſpicienti oculum excutiebat. Plutarchus in Lycurgi Vita. Εἷς δέ τις νεανίσκος, ἄλλως μὲν ἐκ ἀφυὴς, ὀξὺς δὲ, κ) θυμοειδὴς, Ἄλκανδρος, ἐπικέμλος, καὶ διώκων, ἐπισραφέντος αὐτῷ. τῇ βακτηρίᾳ πατάξας, τὸν ὀφθαλμὸν ἐξέκοψεν. *Vnus vero quidam adoleſcens, non malo alioquin ingenio, verum acer, & irae praeceps, Alcander, inhaerens, inſequenſque, reſpicientis oculum, percutiens baculo, excuſſit.* Et ex hoc facto inſtitutum, ne cum baculo deinde in concionem prodirent. Docet idem mox Plutarchus. Τὸ μέντοι φέρειν βακτηρίαν ἐκκλησιάζοντας, οἱ Σπαρτιᾶται μετὰ τὴν συμφορὰν ἐκείνῳ, ἀπέμαθον. *Ac cum baculo prodire in concionem, Spartani, poſt calamita-*

(a) Baculus incurvus, paſtoralis erat, ut videre eſt in duobus nummis maximi moduli Gazae Mediceae editis *Volum. IIII. Muſei Florentini*, & in gemma ſimilis caelaturae apud praeſtantiſſimum *Montefalconium Diar. Italic. Cap.* . . . Vidi autem quum Eruditiſſimus *Antonius Franciſcus Gorius* nummos illos cum

tem iſtam, deſtitere. Meminit Laconici baculi iterum in Vita Niciae. Τῶν δὲ σφαλιωτῶν τινες καταγελῶντες, ἠρώτων εἰ, διὰ παρουσίαν ἑνὸς τρίβωνος, καὶ βακτηρίας Λακωνικῆς, οὕτωσὶ σχυρὰ τὰ Συρακουσίων ἐξαίφνης γέγονε. *Militum vero quidem irridentes, interrogabant, an, propter praeſentiam unius lacernae, & Laconici item baculi, adeo validae res Syracuſanorum repente factae eſſent.* Et paulo poſt. Ἐν γὰρ τῇ βακτηρίᾳ, κ) τῷ τρίβωνι, τὸ σύμβολον, κ) τὸ ἀξίωμα, τ Σπάρτης καθορῶντες συνίσαντο. *Quippe in lacerna, & baculo, inſigne Spartae, & dignitatem, adſpicientes conſiſtebant.* Ariſtophanes in Concion.

Λακωνικὰς γὰρ ἔχητε, κ) βακτηρίας.
Laconicos enim (calceos) *habetis, & baculos.*

Etiam Clavis memoratur. Suidas. Λακωνικαὶ κλεῖδες. περιβόηται δέ εἰσιν αὗται. *Laconicae claves. Hae vero ſunt celebratae.* Menander Μισυμέναις.

Λακωνικὴ κλεὶς ἐστιν, ὡς ἔοικέ μοι.
Laconica clavis eſt, ut mihi videtur.

Erant occultae, & habebant tres dentes, Ariſtophanes Theſmoph.

——— οἱ γὰρ ἄνδρες ἤδη κλειδία
Αὐτοὶ φορῦσι κρυπτὰ, κακοηθέστατα,
Λακωνικ' ἄττα, τρεῖς ἔχοντα γομφίους.
——— *viri enim iam claviculas*
Ipſi geſtant occultas, maxime malignas,
Laconicas quasdam, tres habentes dentes.

Ac claudebant iis ianuas aedium foris, & intus aperiebant. Et clauſiſſe quidem foris, teſtis locuples eſt Plautus Moſtellaria.

——— *Clavem mihi harumce aedium Laconicam*
Iam iube efferri intus: baſce ego aedes occludam hinc foris.

Intus vero aperire conſueviſſe, ex Theone eſt obſervare in Commentario ad Aratum. Οὐ γὰρ, ὡς νῦν, ἐκτὸς ἦσαν αἱ κλεῖδες, ἀλλ' ἔνδον, τὸ παλαιὸν, παρὰ Αἰγυπτίοις, καὶ Λάκωσι. *Non enim, ut nunc, foris olim claves erant, ſed intus apud AEgyptios, & Lacedaemonios.* Meminit Laconicae clavis etiam Stephanus in Λακεδαίμων. Ἔστι δὲ κ) εἶδος κλειδὸς Λακωνικῆς. *Et autem etiam genus clavis Laconicae.* Et Euſtathius ad Iliad. β'. Ἔστι δὲ καὶ κλεὶς Λακωνικὴ καινοτέρα τις. *Eſt vero etiam clavis Laconica, peculiaris quaedam.*

Quin ut clavis his peculiaris erat, ita *Ianua*, quae biforis. Theo in citato ſtatim Commentario, ubi de Caſſiopeae ſtellis agit. Ὧν ὁ βορειότατος, ἐπὶ τ καθέδρας ἐστίν. ὁ ϑ νοτιώτατος, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. οἱ δὲ τούτῳ μεταξὺ δύο, τὸ τ Λακωνικῆς διπλοῦς σχῆμα ποιοῦντες. *Quarum quae eſt maxime ſeptentrionalis, in ſede exiſtit; quae vero maxime meridionalis, in capite: duae autem, quae in medio ianuae, biforis Laconicae figuram faciunt.* Et clavem, & ianuam deſignat Aratus in Phaenomenis.

Οἷλω δὲ κληῖδι θύρω ἔντοσθ' ἀραρυῖαν
Δικλίδ' ἐπιπλήσσοντες ἀνακρέμασιν ὀχῆες,

Τοῖόν

pictura conferret, pictoriſque opus corrigeret, promovente hanc operam & diligentiam *Ant. Nicolinio*, patricio Florentino, & Pontis Sacci Marchione, viro liberalibus diſciplinis adprime exculto, ingenio acri, iudicio exacto, & ampliſſimo litterarum, bonarumque artium, fautore.

Digitized by Google

Τοῖόν τοι μυνὰξ ὑπερκάμψαι ἐνδάλλονται
A'στέρες. ——
Qualem vero clave ianuam intus munitam.
Bifori concurrentes reverberant vectes,
Tales ſingulatim ſubiectae figurant
Stellae. ——

CAP. XVIII.

Balneum Laconicum, ſiccum, & dumtaxat ad ſudandum inſtitutum: quale Romae, & Agrippa aedificavit. Ferrum: eiuſque temperandi quaenam ratio, & ad quas res utile fuerit. Flagella. Marmor. Iuvenalis Interpres vetus emendatus. Lapis alius: & lapicidinae, in Taenaro promontorio Laconiae; cuius lapis duplex erat. Cotes denique, & ſmaragdi, ex Taygeto monte.

BAlneo quoque, ſibi proprio, utebantur. Eius meminit Plutarchus in Agide, & Cleomene. Καὶ δεῖπνα, καὶ λετρὰ, καὶ διαίτας Λακωνικὰς ζητεῖν. *Et coenas, & balnea, & victum Laconicum quaerere.* Erat autem ſiccum & ſudando, non lavando, inſtitutum. Martialis lib. VI. epigr. XLII.

Ritus ſi placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
Cruda Virgine, Martiaque, mergi.

Columella in Praefatione Operis De re ruſtica. *Quotidianam cruditatem Laconicis excoquimus, &, exacto ſudore, ſitim quaerimus.* Celſus lib II. cap. XVII. *Siccus calor eſt arenae calidae, & Laconici.* Meminit etiam Vitruvius lib. V. cap. X. & XI. ac lib. VII. cap. X. Inſtituebantur autem ex lapidibus ignitis. Strabo lib. III. Ἐνίους δὲ τῶν προσοικούντων τῷ Δυρίᾳ ποταμῷ Λακωνικῶς διάγειν φασὶν, ἀλειπτηρίοις χρωμένους δὶς, καὶ πυρίαις ἐκ λίθων διαπύρων. *Quosdam eorum, qui ad Dorium amnem habitant, Laconica ferunt vitae ratione uti, bis unguento utentes, & ſiccis ſudationibus per lapides ignitos.* Nec aliud balneum intelligit Paulus AEgineta, quum inquit lib. III. cap. XLIII. Καὶ πυριᾶσθαι κελεύειν ἐν τοῖσι διαπύροις τοίχοις. *Iubere, ut ſicca ſudatione utantur intra ignitos parietes.* Agrippa tale Romae ſtruxit; anno Vrbis conditae DCCXXIX. Dio Caſſius in eius anni rebus geſtis lib. LIII. Ἀγρίππας δὲ ἐν τούτῳ τὸ ἄστυ τοῖς ἰδίοις τέλεσιν ἐπεκόσμησε. τοῦτο μὲν γὰρ, τὴν τοῦ Ποσειδῶνος ὠνομασμένην, καὶ ἐξωκοδόμησεν ἐπὶ ταῖς ναυκρατίαις, καὶ τῇ τῶν Ἀργοναυτῶν γραφῇ ἐπελάμπρυνε. τοῦτο δὲ, τὸ πυριατήριον τὸ Λακωνικὸν κατεσκεύασεν. *Agrippa autem eo tempore urbem ſuis ſumtibus exornavit. nam & porticum Neptuni, ob victorias navales, aedificavit, & pictura Argonautarum exornavit: & Laconicum ſudatorium exſtruxit.* Et id ipſum eſt, quod intelligit Martialis lib. III. epigr. XX.

Stertitur? thermis (a) an lavatur Agrippae.

Laudatur & Laconicum *Ferrum*. Stephanus in Λακεδαίμων. Ἔστι δὲ καὶ τὸ Λακωνικὸν σιδήριον. *Eſt vero etiam Laconicum ferramentum.* Euſtathius ad Il. β'. Καὶ μάστιγες Λακωνικαὶ, καὶ σιδήριον Λακωνικόν. *Et flagella Laconica, & ferramentum Laconicum.* Ac peculiari modo chalybe id temperabant: & fiebant inde limae, terebrae ferrariae, caela, & inſtrumenta lapicidarum. Daimachus in Poliorceticis libro XXXV. Στομωμάτων τὸ μὲν Χαλυβδικὸν, τὸ δὲ Σινωπικὸν, τὸ δὲ Λύδιον, τὸ δὲ Λακωνικόν. καὶ τὸ Σινωπικὸν, καὶ Χαλυβδικὸν, εἰς τὰ τεκτονικὰ, τὸ δὲ Λακωνικὸν, εἰς ῥίνας, καὶ σιδηροτρύπανα, καὶ χαρακτῆρας, καὶ τὰ λιθουργικά. *Ferri quidem temperandi ratio erat quaedam Chalybdica, alia Sinopenſis, alia Lydia, alia Laconica. Ac Sinopenſis quidem, & Chalybdica, ad fabrilia inſtrumenta facienda idonea erat; Laconica vero, ad limas, terebras ferrarias, caela, & lapicidarum inſtrumenta.* Quae totidem verbis hinc tranſcripta ab Euſtathii loco citato.

Flagella (b). Vides in citatis Euſtathii verbis. Καὶ μάστιγες Λακωνικαὶ, καὶ σιδήριον Λακωνικόν. *Et flagella Laconica, & ferramentum Laconicum.* Stephanus loco itidem citato. Εἰσὶ δὲ (c) καὶ μάστιγες Λακωνικαί. *Sunt autem etiam flagella Laconica.*

Marmor. Iuvenalis Sat. XI.

Qui Lacedaemonium pytiſmate lubricat orbem.

Ad quem locum Interpres vetus. *Qui exſpuit ſupra marmor Lacedaemonium, quo ſtratum eſt pavimentum, ut ſit leve* (d). Ita enim hic ſcribendum, non, ut editur, *ut lene ſit.* Lampridius in Alexandro Severo. *Alexandrinum opus marmoris de duobus marmoribus, hoc eſt, porphyretico, & Lacedaemonio primus inſtituit.*

Alii *Lapidem* ſimpliciter dicunt. Pollux lib. VII. cap. XXIV. Πολλὰ δὲ εἴδη λίθων. Φρυγία, Λάκαινα, Λίβυσσα, Εὐβοΐς, Θετταλὴ, Αἰγυπτία. *Multa autem lapidum ſunt genera: Phrygius, Laconicus, Lybicus, Euboicus, Theſſalicus, AEgyptius.* Euſtathius De Am. Ilm. lib. I. Τὰ κύκλοθεν ἐκόσμει τοῦ φρέατος, λίθος χίος, ὁ ἐκ Λακαίνης, καὶ Θετταλὸς ἑτέρωθεν. *Ambitum putei ornabat lapis Chius, & Laconicus, & ab altera parte Theſſalus.* Lucianus in Hippia. Καὶ μέσος οἶκος, ὕψει τε ὑψηλότατος, καὶ φωτὶ φαιδρότατος, ψυχρὸν ὕδατος ἔχων τρεῖς καλυμβήθρας, Λακαίνῃ λίθῳ κεκοσμημένος. *Ac media domus, cum faſtigio excelſiſſima, tum lumine ſplendidiſſima, tres aquae frigidae piſcinas habens, Laconico lapide exornata.* Lampridius in Antonino Heliogabalo. *Stravit & ſaxis Lacedaemoniis, & porphyreticis, plateas in palatio, quas Antonianas vocavit.* Meminit etiam Themiſtius Orat. VI. & Plutarchus Symp. lib. I. capit. II. Ac maximo quidem in pretio habebatur marmor viride. Plinius de marmoribus agens lib. XXXVI. cap. VI. *Pretioſiſſimi quidem generis Lacedaemonium viride, cunctiſque bilarius.* Et de eo loquitur Statius in Epithalamio Stellae, & Violantillae, lib. I.

Hic

(a) Editio Batava 1945. habet: *Titi ne thermis.*
(b) De Diamaſtigoſi Laconum vide *Cicer. Quaeſt. Tuſcul. Senec. De Provid. Cap. IV. Tertullian. ad Martyr. Cap. IV. Meurſium Lib. II. Graec. Feriatae.*
(c) In editione Berckelii deeſt δὲ.
(d) *Vt leve ſit*, Editio Batava 1648.

Digitized by Google

Hic Libycus Phrygiusque silex, hic dura Laconum
Saxa virent. ——

Celebratur vero etiam illic lapis Taenarius nigri coloris. Plinius lib. xxxvi. cap. viii. *Sunt & nigri lapides, quorum auctoritas venit in marmora, sicut Taenarius.* Partes eius, si levigarentur, albas visas; integrum vero flavum; tradit Sextus Empir. Pyrrh. Hypotyp. lib. i. cap. xiv. Καὶ τῆς Ταιναρέας λίθου τὰ μὲν μέρη λευκὰ ὁρᾶται, ὅταν λεανθῇ· σὺν δὲ τῷ ὁλοσχερεῖ, ξανθὰ φαίνεται. *Et Taenarei quidem lapidis partes, si levigentur, albae videntur; cum toto vero, flava adparent.* Ex eo columnas celebrat Propertius lib. iii. eleg. ii. (a)

Quod non Taenariis domus est mihi fulta columnis.

Et Tibullus lib. iii. eleg. iii.

Quidve domus prodest, Phrygiis innixa columnis,
Taenare sive tuis, sive Caryste tuis?

Facit autem genera eiusdem duo idem Plinius, quem citavi, libri eiusdem xxxvi. capit. xxii. *Taenarium vero lapidem, & Paenicum, & haematiten, iis medicamentis prodesse tradunt, quae ex croco componantur: ex alio Taenario, qui niger est, & ex Pario lapide, non aeque medicis utilem.* Nec e Taenaro tantum lapis Lacedaemoniorum probus, sed & Croceis, qui Laconicae vicus quidam. Pausanias in Laconicis. Ἐπὶ θάλασσάν τε ἐς Γύθιον καταβαίνοντι, ἔστι Λακεδαιμονίοις ἡ κώμη καλουμένη Κροκέαι. ἧς ἡ λιθοτομία, μία μὲν πέτρα συνεχὴς, ὃ διήκουσα. λίθοι δὲ ὀρύσσονται, σχῆμα τοῖς ποταμίοις ἐοικότες, ἄλλως μὲν δυσεργεῖς· ἢν δὲ ἐπεργασθῶσιν, ἐπικοσμήσειαν ἂν κὴ θεῶν ἱερά. κολυμβήθραις δὲ, καὶ ὕδασι, συντελοῦσι μάλιστα ἐς κάλλος. Θεῶν δὲ αὐτόθι, πρὸ μὲν τῆς κώμης. Διὸς Κροκεάτα λίθου πεποιημένον ἄγαλμα ἕστηκεν. Διόσκουροι δὲ, ἐπί τε λιθοτομίᾳ χαλκοῖ. *Qua vero Gythium ad mare descenditur, vicus est Lacedaemoniis, cui nomen Croceae, in eo lapicidinae, saxo perpetuo, ac nusquam interrupto. Caeduntur inde lapides, fluvialibus similes, alias quidem laboratu difficiles, si elaborantur tamen, etiam deorum fana exornaverint. Deorum vero illic, ante vicum quidem, Iovis signum est, ex lapide Croceate factum: ad lapicidinam vero, Dioscuri stant ex aere.* Iterum in Corinthiacis. Τοῦτο δὲ Εὐρυκλῆς ἐποίησεν, ἀνὴρ Σπαρτιάτης, λίθοις κοσμήσας κὴ ἄλλοις, κὴ ὃν ἐν Κροκέαις, χάριν τῆς Λακωνικῆς, ὀρύσσουσιν. *Hoc autem fecit Eurycles, vir Spartanus, lapidibus ornatum cum aliis, tum & iis, quos effodiunt Croceis, Laconicae vico.* Quod Taenarium lapidem attinet, de quo dixi, eum Strabo admodum pretiosum memorat lib. viii. Εἰσὶ δὲ λαθομίαι λίθου πολυτελοῦς, τοῦ μὲν Ταιναρίου, ἐν Ταινάρῳ, παλαιαί. *Sunt vero Lapicidinae lapidis pretiosi, Taenarii quidem, in Taenaro, antiquae.*

Post lapides Laconicos, etiam *Cotes* memorantur, maxime ex monte Taygeto. Plinius lib. xxxvi. cap. xxii. *Creticae (cotes) diu maximam laudem habuere: secundam Laconicae, ex Taygeto monte.* Praedicantur & Smaragdi. Idem Plinius de his agens lib. xxxvii. cap. v. *Complures vero e proximis Laconicos in Taygeto monte erui, Medicis similes.*

(a) Eleg. I.

CAP. XIX.

Metallum, in Taygeto monte. Purpura, & ex ea chlamys: in qua & inibant proelia, &, post fortitudinis exempla edita illustrissima, mortui sepeliebantur; quum ceteri coronis tantum oleaginis ornarentur. Plutarchi error, & confusio, indicata. Currus, ex suberi-quercu, quia ilice carebant. Mensurae, hic peculiares: & quartarius in his nominatim dictus. Gnomon item illic primus: ab Anaximandro positus, aut discipulus Anaximenе. Cycni quoque insigniores, maxime in Eurota flumine: & interioribus eorum plumis lecti a Romanis farti.

HAbuit vero Laconica etiam *Metallum* suum; idque in Taygeto monte. Strabo in descriptione lib. viii. Νεωστὶ δὲ κὴ ἐν τῷ Ταϋγέτῳ μέταλλον ἀνέῳξάν τινες εὐμέγεθες, χορηγὸν ἔχοντες τὴν τῶν Ῥωμαίων πολυτέλειαν. *Recens vero etiam in Taygeto metallum aperuerunt quidam satis magnum, Romanorum magnificentia sumtus suppeditante.* Martialis lib. vi. epigr. xlii.

Illic Taygeti virent metalla.

Memoratur etiam *Purpura.* Plinius lib. xxi. cap. viii. *Nihil, gratius adspectu: trahitur in purpuras Tyrias, dibaphasque, ac Laconicas.* Videndus idem lib. ix. cap. xxxvi. & lib. xxxv. cap. vi. Pausanias in Laconicis. Κόχλους δὲ ἐς βαφὴν πορφύρας παρέχεται τὰ ἐπιθαλάσσια τῆς Λακωνικῆς, μετά γε τὴν Φοινίκων θάλασσαν. *Ferunt autem maritima Laconicae conchylia, ex quibus ad tingendas vestes purpura fit, nobilitate solis iis, quae in Phoenicum mari capiuntur, inferiora.* Valerius Flaccus Argonaut. lib. i.

Illis Taenario pariter tremit ignea fuco
Purpura. ——

Horatius lib. ii. Od. xviii.

Nec Laconicas mihi
Trahunt honestae purpuras clientae.

Meminit etiam AElianus Hist. Anim. lib. xv. cap. x. Martialis lib. viii. epigr. xxviii. & Statius in Epithalamio Stellae, & Violantillae, Silv. lib. i. aliique. Inde *Spartana chlamys* apud Iuvenalem dicitur, quae ex purpura Spartana, Sat. viii.

—— *Spartana chlamys, conchylia Coa.*

Itaque puniceis in bello tunicis utebantur, ut accurate docet Cragius lib. iii. tab. vi. cap. vi. Addo ego Philostrati insignem locum, in quo duas eius facti causas reddit in Epistolarum quadam. Οἱ Λακεδαιμόνιοι φοινικοβαφεῖς ἐνεδύοντο θώρακας, ἢ ἵνα ἐκπλήττωσι τοὺς πολεμίους τῷ φοβερῷ τῆς χροίας, ἢ ἵνα ἀγνοῶσι τὸ αἷμα τῇ κοινωνίᾳ τῆς βαφῆς. *Lacedaemonii puniceis induebantur thoracibus, ut aut hostibus metum incuterent terribilitate coloris, aut ut sanguinem non adgnoscerent tinctura communione.* Quin & mortui, in puniceo amiculo, & foliis oleaginis, involvebantur, ex Lycur-

Digitized by Google

curgi inſtituto. Plutarchus in eius Vita. Συνθάπτειν οὐδὲν εἴασεν, ἀλλ' ἐν φοινικίδι, καὶ φύλλοις ἐλαίας, θέντες τὸ σῶμα, περιεστελλον. *Nihil conſepelire permiſit, verum in amiculo puniceo, & foliis oleaginis, cadaver collocantes, involvebant.* Iterum in Inſtit. Laconicis. Συνθάπτειν δὲ οὐδὲν ἐπέτρεψεν (ὁ Λυκοῦργος) ἀλλ' ἐν φοινικίδι, καὶ φύλλοις ἐλαίας, θέντας τὸ σῶμα, περιστέλλειν κατ' ἴσον ἅπαντας. *Nihil vero permiſit (Lycurgus) conſepelire, ſed puniceo in amiculo, foliiſque in oleaginis, poſito cadavere, omnes aequaliter involvere.* Sed Plutarchus ſepulturas hic confundit: nam diſcrimen in ſepeliendo erat, ratioque perſonarum habebatur. Etenim puniceum amiculum dumtaxat his imponebatur, qui perfectae fortitudinis ſpecimen exhibuiſſent. Hoc nos docet AElianus Var. Hiſt. lib. VI. cap. VI. Οὐκ ἐξῆν ἀνδρὶ Λάκωνι οὐδὲ σκυλεῦσαι τὸν πολέμιον. οἱ δὲ καλῶς ἀγωνισάμενοι, καὶ ἀποθανόντες, θαλλοῖς ἀνεδοῦντο, καὶ κλάδοις ἑτέροις, καὶ δι' ἐπαίνων ἤγοντο. οἱ δὲ τελέως ἀριστεύσαντες, καὶ φοινικίδα αὐτοῖς ἐπιβληθέισης, ἐνδόξως ἐθάπτοντο. *Viro Lacedaemonio ne manubias quidem hoſti detrahere licebat. Qui vero ſe ſtrenuos praeſtitiſſent, & occubuiſſent, ii ramis oleaginis, aliiſque, redimiti, cum laudibus deducebantur: at, qui ſe perfecte fortes praebuiſſent, puniceа iniecta veſte, glorioſe ſepeliebantur.*

Parabantur ipſis *currus*, quia ilice carebant, ex phellodry, quaſi ſuberi-quercum dicas. Theophraſtus Hiſt. Plant. lib. III. cap. XVII. Οἱ δὲ καλοῦσιν οἱ Ἀρκάδες φελλόδρυν, τοιάνδε ἔχει τὴν φύσιν. ὡς μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀνὰ μέσον πρίνου καὶ δρυός ἐστιν. καὶ ἔνιοι ὑπολαμβάνουσιν, εἶναι θῆλυν πρίνον. διὸ καὶ, ὅπου μὴ φύεται πρίνος, τούτῳ χρῶνται πρὸς τὰς ἁμάξας, καὶ τὰ τοιαῦτα· καθάπερ οἱ περὶ Λακεδαίμονα, καὶ Ἦλείαν. *Quod vero Arcades phellodryn vocant, eiuſmodi naturam habet, ut ſimpliciter quidem dicam, inter ilicem eſt, & quercum. nonnulli feminam ilicem opinantur; ideoque, ubi ilex non naſcitur, ad currus faciendos adhibent, & quae talia: ſicuti Lacedaemonii, & Elei.*

Menſura quoque ſingulari utebantur: & quartarii mentionem Herodotus facit lib. VI. καὶ μέδιμνον ἀλφίτου, καὶ οἶνου τετάρτῳ Λακωνικήν. *Et farinae medimnum, & quartarium Laconicum.*

Gnomonem a philoſopho Anaximandro accepere. Diogenes Laertius in eius Vita lib. II. Εὗρε δὲ καὶ γνώμονα πρῶτος, καὶ ἔστησεν ἐπὶ τῶν σκιοθήρων ἐν Λακεδαίμονι. *Gnomonem vero etiam primus invenit, ſtatuitque in horologiis Lacedaemone.* Alii, diſcipulo id eius tribuunt, Anaximeni. Plinius lib. II. cap. LXXVI. *Vmbrarum hanc rationem, quam vocant gnomonicen, invenit Anaximenes Mileſius, Anaximandri, de quo diximus, diſcipulus: primuſque horologium, quod adpellant ſciothericon, Lacedaemone oſtendit.*

Cycni etiam Laconici ab antiquis celebrati. Martialis lib. VIII. epigr. XXVIII.

Spartanus tibi cedet olor, Paphiaeque columbae.

Et maxime in Eurota flumine, quem propterea *Oloriferum* dicit Statius Theb. lib. IV.

Taygetique phalanx, & oloriferi (a) Eurotae
Dura manus.

Ac poetae, currum Veneris a Laconicis cycnis trahi, fabulati. Idem Statius in Epithalamio Stellae, & Violantillae, ubi de Venere agit lib. I.

—— ſic fata, levavit
Sidereos artus, thalamique egreſſa ſuperbum
Limen, Amyclaeos ad frena citavit olores.

Quin Romani, uti mollius cubarent, plurimis horum interioribus lectos ſuos ſarciebant. Obſervare apud Martialem licet lib. XIV. epigr. CLXI.

Laſſus Amyclaea poteris requieſcere pluma
Interior cycni quam tibi lana dabit (b).

P MI-

(a) Sunt Codices qui legant *Oliviferi*.
(b) Editio Batava 1644. *dedit*.

Digitized by Google

MISCELLANEORVM LACONICORVM.

LIBER TERTIVS.

CAPVT PRIMVM.

Canes Laconici, maximopere celebrati; & in illis, ſexus quoque differentia praedicata. Maſculi, paſtoribus grati, & cuſtodiendo pecori uſitati: ac veloces, & laboris patientes. Feminae, generoſae habitae; ac praeſtabant odoratu: itaque ad venationem exhibebantur, ut inveſtigarent feras. Eorum autem tria genera: & hi, e Laconico utroque erant; illi vero, ex Laconico, & Moloſſo; iſti autem, ex cane, & vulpe: & Ἀλωπεκίδες inde dicebantur; ſicut, a Laconicae loco Cynoſuride, Κυνοσυρίδες. Hae veloces quamquam eſſent, tamen in non magno pretio habebantur. Themiſtii locus reſtitutus. Ariſtides illuſtratus. Caſtoriae, a Caſtore denominatae, qui accepit ab Apolline, atque vulpi primus miſcuit. Generare incipiebant menſe octavo: ac coibant melius quum laboraſſent. Ferebant uterum duobus plus minus menſibus: & lac accipiebant triceſimo poſt coitum die. Vivaciores feminae, quum mares, erant: ac vivebant, illi quidem, annos decem; hae, duodecim. Adeo vero aeſtimati, ut & muneri peregrinis mitterentur: quin inducti & in Samum a Polycrate tyranno.

CAnes eius regionis maximopere celebrati. Varro De Re Ruſtica lib. II. cap. IX. *A regionibus (canes) adpellantur, Lacones, Epirotici, Sallentini.* Plautus Epidico Act. II. Sc. II.

PE. Cani quoque etiam ademtum eſt nomen.
EP. qui?
PE. Vocant Laconicum.

Anacharſis in Epiſtola ad Solonem. Εἴ τίς σοι κύνα Σπαρτιάτην ἐδωρεῖτο, ὃν ἂν προστάττοις ἐκείνῳ ἀνδρὶ, κύνα τοῦτον εἰς Σπάρτην ἀνάγοντα δοῦναί σοι. *Quod ſi tibi canem Spartanum aliquis donaſſet, an mandares illi viro, uti canem eum Spartam reduceret, atque illic tibi daret?* Gratius in Cynegetico de canibus loquens.

Ad veſtram non vile genus, non patria vulgo:
Sparta ſuos, & Creta ſuos promittit alumnos.

Nonnus Dionyſiac. lib. XVI.

Ἄξομαι ἐκ Σπάρτης ἑτέρους κύνας.
Ducam e Sparta alios canes.

Et in ſexu differentia. Maſculi, paſtoribus grati, & cuſtodiendo pecori uſitati: maximeque aeſtimati, qui colore fulvo eſſent. Horatius Epodon Ode VI.

Nam qualis aut Moloſſus, aut fulvus Lacon,
Amica vis paſtoribus.

Virgilius Georg. lib. III.

—— omnia ſecum
Armentarius Afer agit, tectumque, laremque,
Armaque, Amyclaeumque canem.

Ac veloces erant curſu. Idem Virgilius eodem libro.

Veloces Spartae catulos, acremque Moloſſum,
Paſce ſero pingui. ——

Silius lib. III.

Ceu pernix quum denſa vagis latratibus implet
Venator dumeta Lacon, aut exigit Vmber,
Nare ſagax, e calle feras.

Nemeſianus in Cynegetico.

Elige tunc curſu facilem, facilemque recurſu,
Seu Lacedaemonio natum (a), ſeu rure Moloſſo,

Hinc eſt illud apud Columellam ubi de nominibus canum lib. VII. cap. XII. *Nominibus autem non longiſſimis adpellandi ſunt, quo celerius quiſque vocatus exaudiat; nec tamen brevioribus, quam quae duabus ſyllabis enuntientur: ſicut Graecum eſt,* Σκύλαξ; *Latinum, Ferox; Graecum,* Λάκων; *Latinum, Celer.* Erant & laborioſi. Plinius lib. X. cap. LXIII. *Propria in eo genere maribus laboris alacritas.* Loquitur de canibus Laconicis. Feminae, generoſae habitae. Pollux lib. V. capit. V. Γενναῖαι κύνες Λακωνικαί. *Generoſae canes Laconicae.* Et induſtriae item magis. Ariſtoteles Hiſt. Anim. lib. IX. cap. I. Αἱ Λάκαιναι κύνες αἱ θήλειαι, εὐφυέστεραι τῶν ἀρρένων εἰσί. *Laconicae canes feminae, maſculos induſtria ſuperant.* Ac corpore erant gracili: unde *Tenues* dicuntur Claudiano De laud. Stil. lib. III.

Hirſutaeque fremunt Creſſae, tenueſque Lacaenae.

De diverſis canibus agit eo loco. Etiam odoratu praeſtabant. Ariſtoteles de gen. anim. lib. V. cap. II. Ὅσων οἱ μυκτῆρες μακροὶ, οἷον τῶν Λακωνικῶν κυνιδίων, ὀσφραντικά. *Quaecumque longas nares habent, ut Laconicae, caniculae, ea odoratu valent.* Inde Εὔρις, quaſi bo-

(a) Editio Elzeviriana 1645. habet *natam*.

Digitized by Google

bonis naribus praedita, ſive ſagax, Sophocli dicitur in principio Aiacis.

Κυνὸς Λακαίνης, ὥς τις εὐρινᾶ βάσις.
Veluti quidam canis Lacaenae ſagacis greſſus.

Quem locum reſpexit Manuel Palaeologus Orat. VI. Ὥσπερ αἱ τὰ θηρία ἰνυλατοῦσαι Λάκαιναι κύνες. εὔρινας ἂν ταύτας εἶπε Σοφοκλῆς. *Quemadmodum Laconicae canes, naribus feras indagantes. Bonis naribus praeditas has dixit Sophocles.* Seneca Tragicus in principio Hippolyti, ubi varios canes nominat.

At Spartanos (genus eſt audax,
Avidumque ferae) nodo cautus
Propiore liga. veniet tempus,
Quum latratu cava ſaxa ſonent:
Nunc demiſſi nare ſagaci
Captent auras luſtraque preſſo
Quaerant roſtro. ———

Et hinc eſt Platonis illud in Parmenide. Ὥσπερ γε αἱ Λάκαιναι σκύλακες, εὖ μεταθεῖς τε καὶ ἰχνεύεις τὰ λεχθέντα. *Veluti canes Lacaenae, facile tranſcurris, & inveſtigas, quae ſunt dicta.* Quae tranſcribit Ariſtaenetus lib. I. epiſt. XVIII. Ὥσπερ ἂν αἱ Λάκαιναι κύνες, μεταθεῖς τε καὶ ἰχνεύεις, ὅπῃ δή ἄν αἴσθοιό τινα τῆς ἀμβλὺς θήρας ἀξίαν. *Sicuti Lacaenae canes, facile tranſcurris, & inveſtigas, ſi cubi aliquem dignum, quem veneris, ſentias.* Euſtathius, De Am. Iſm. lib. IX. Ἀναπτύξας τὸ γράμμα, κατὰ Λάκαιναν κύνα, καὶ νῦν, καὶ λέξιν, ἀνώρυττον, καὶ ὅλον κατιχνηλάτουν τὸ ἐπιστόλιον. *Poſtquam litteras reſignaſſem, veluti Lacaena canis, mentem, & verba, effodiebam, & totum epiſtolium inveſtigabam.* Meminit etiam Nicetas Choniates lib. I. De Andronici Comneni Imperio. Itaque ad venationem adhibebantur, ut inveſtigarent feras. Xenophon De Venat. Πρὸς δὲ τὸν ὗν τὸν ἄγριον, κεκτῆσθαι κύνας Ἰνδικὰς, Κρητικὰς, Λοκρίδας, Λακαίνας. *At in aprum ſilveſtrem, canes comparare Indicas, Cretenſes, Locrenſes, Laconicas.* Themiſtocles Epiſt. X. quae eſt ad Habronychum. Καὶ διαφευξόμεθα τήν τε οἴκοθεν ἐπὶ ἣ θήραν ἡμῶν ὡρμημένους κυνηγέτας, καὶ τοὺς Λακωνικοὺς κύνας. *Et effugiemus domeſticos venatores, ad noſtram egreſſos venationem, & canes Laconicos.* Nonnus Monachus, Collect. Hiſt. lib. I. cap. LXXIV. Πᾶσα πόλις, καὶ χώρα, ἔχει τι ἐξαίρετον ἰδίωμα. οἷον ἡ Θετταλῶν χώρα, ἔσχε τοὺς ἵππους· ἡ Ἀθηναίων, τὰ μέταλλα τοῦ ἀργύρου· ἡ Ἰνδία, τὴν χρυσῖτιδα ψάμμον· ὁμοίως καὶ ἡ Λακεδαιμονίων, κύνας θηρευτικάς. *Vnaquaeque urbs, & regio, aliquid excellens habet, ſibi proprium: uti Theſſalorum regio, equos habebat; Athenienſium, argentifodinas; India, arenam aureolam; ſic & Lacedaemoniorum, canes venaticos.* Gloſſae veteres Graecolatinae. Λάκων, ὁ θηρευτὴς, *Vmber Lacon, venator, Vmber.* Vbi hic Gloſſarii Auctor Silii reſpexit locum, quem citavi paullo ante. Inde quoque Heſychius Presbyter, Ἀνιφρητικῶν Cent. I. cap. XCVI. Ἡ δὲ (ἕξις) ὡς φύσις, λοιπὸν κρατεῖ· καὶ ἐν κατασάσῃ τοιαύτῃ ὁ νοῦς χθιζοῦ, ζητεῖ τοὺς πολεμίους. ὥσπερ κύων Λακωνικὸς λαγωὸν ἐν λόχμαις. *Hic vero (habitus) veluti natura, cetera obtinet: & in tali ſtatu collocatus animus, quaerit hoſtes, & in ſilvis leporem Laconicus canis.* Meminit Laconicorum quoque canum Oppianus, Cyneg. lib. I. Invenio autem genera illorum tria: nam hi, ex Laconico utroque nati, qui & plurimum habebantur, illi vero, ex Laconico, & Moloſſo; iſti rurſum, ex cane, & vulpe. De prioribus, nil omnino dicere attinet: de his vero, qui ex Laconico, & Moloſſo, diſcimus ex Ariſtotele; qui & fortes, & laborioſos, dicit, praeter ceteros. Verba eius ecce iſta, Hiſt. Anim. lib. IX. cap. I. Διαφέρουσι δὲ οἱ ἐξ ἀμφοῖν ἀνδρίᾳ, καὶ φιλοπονίᾳ, οἵ τε ἐκ τῶν ἔγ τε Μολοττίᾳ γεγονομένων κυνῶν, καὶ ἐκ τῶν Λακωνικῶν. *Praeſtant vero fortitudine, & laboris item ſtudio, qui ex genere utroque, Moloſſorum, & Laconicorum, procreantur.* De natis ex cane, & vulpe, eſt eiuſdem Ariſtotelis in eodem Opere, locus, lib. VIII. cap. XXVIII. Καὶ ἐν Κυρήνῃ μίσγονται οἱ λύκοι κυσὶ, καὶ γίνωνται. καὶ ἐξ ἀλώπεκος, καὶ κυνὸς, Λακωνικοί. *In Cyrenaica miſcentur lupi canibus, & generant: & ex vulpe, ac cane, ſunt Laconici.* Heſychius in Κυναλώπηξ. Τοὺς ἐξ ἀλώπεκος, καὶ κυνὸς, Λακωνικοὺς κύνας φασὶ γίνεσθαι. *Ex vulpe, & cane, Laconicos canes naſci aiunt.* Pollux lib. V. cap. V. Λέγουσι δὲ, τοὺς μὲν Λακαίνας, ἐξ ἀλωπέκων τὸ ἀρχαῖον καὶ κυνῶν, γίνεσθαι, κληθῆναι ἀλωπεκίδας. *Aiunt autem, Laconicas quidem canes, ex vulpibus olim, canibuſque, generatas, alopecidas adpellatas.* Et earum duplex nomen: nam Ἀλωπεκίδες dictae, quod ex cane, & vulpe, eſſent procreatae; Κυνοσυρίδες, quod in Cynoſuride, Laconicae loco: ubi potiſſimum, ut adparet, naſcebantur. De alopecidibus, Xenophon lib. De Venat. Αἱ δὲ ἀλωπεκίδες, ἔχουσι τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, διότι ἐκ κυνῶν τε καὶ ἀλωπέκων γέγονται. *Alopecides vero, cognomentum iſtud habent, quod ex canibus, vulpibuſque, ſint prognatae.* Videmus etiam in Pollucis iſtis verbis, quae citavi. Heſychius meminit, ſed breviſſime. Ἀλωπεκίδες, εἶδος κυνῶν. *Alopecides, genus canum.* Nullam plane nominis rationem reddit. De Cynoſuridibus vero, Scholiaſtes Callimachi, Hymno in Dianam. Κυνοσυρίδας τὰς ὑπὸ κυνῶν, καὶ ἀλωπέκων, τικτομένας κύνας· ἢ τὰς Λακωνικάς· Κυνοσυρὶς γὰρ, τόπος Λακωνικῆς. *Cynoſuridas canes, quae ex canibus, & vulpibus, natae: ſive Laconicas. Cynoſuris enim, locus Laconicae.* Callimachus, citato Hymno, gloriam velocitatis illis tribuit.

——— ἑπτὰ δ' ἔδωκε
Θάσσονας αὐράων κυνοσυρίδας, αἳ ῥα διῶξαι
Ὤκυσαι νεβρούς τε, καὶ ἠμύοντα λαγωόν,
Καὶ κοίτῳ ἐλάφοιο, καὶ ὕσριχος ἔνθα καλιαὶ,
Σημῆναι, καὶ ζορκὸς ἐπ' ἴχνιον ἡγήσασθαι.
——— *ſeptem autem dedit*
Velociores ventis cynoſuridas, quae ad perſequendum
Celerrimae hinnuloſque, & non conniventem leporem,
Et cubile cervi, & hyſtricis ubi nidi,
Oſtendendum, & ad damae veſtigium perducendum.

Tamen illis pretium non magnum erat. Obſervare eſt ex Themiſtio Orat. I. Ἐγὼ μὲν γὰρ ὑμᾶς ὁρῶ τόν τε ἵππων ἐξετάζοντας τὸν βησόμενον, ἀ γαῦρός τε, καὶ ὑψαύχην, καὶ ἐλευθέριον· τήν τε

κύνα, ἐξ ἧς μέλετε σκυλακεύεσθαι, ἃ Λάκαινα ὄντως, χρυσαία, κ᾽ μὴ ϖονηρὸν κυνίδιον, ἀλωπεκίς ϖοθεν, ἢ Μελιταία. *Nam ego vos & equum admiſſarium video explorare, ferox ne ſit, & elata cervice, ac liber: & canem, de qua catulos educere vultis, num Laconica ſit revera, generoſa, & non mala quaepiam canicula, puta ex cane & vulpe nata, aut Melitaea.* Sed corruptus ille locus & in fine Μολοττία, pro Μελιταία, eſt legendum: nam Melitaei catelli, in delitiis erant, atque magni item pretii; Themiſtius vero, canem illic dicere voluit, quem non magni aeſtimarent, ut Moloſſicum: ita autem dicit eum, qui Moloſſo, & Laconico, natus eſſet. Etenim, quum tria canum Laconicorum genera eſſent, ut iam dixi, maximum iſtorum pretium, qui Laconico utroque nati eſſent, cenſebatur; qui ex vulpe, aut Moloſſo, ii, ut non vere Laconici, ſicut loquitur Themiſtius, minoris fiebant. Sine dubio Themiſtius tria haec Laconicorum canum genera eo loco nominavit: ſed poſtremum, ut oſtendi, eſt corruptum: & quod modo indicavi, corrigendum. Videmus itaque, eos canes magni aeſtimatos fuiſſe, qui vere Laconici eſſent; ceteros, non tanti habitos. Ac reſpexit illud ipſum Ariſtides; quum non omnes canes Laconicos bonos diceret, Oratione Platonica II. Οὐδὲ τοὺς ἵππους τοὺς Θετταλοὺς ἐφεξῆς ἅπαντας ἀρίστους εὑρήσεις, οὐδὲ τὰς κύνας τὰς Λακαίνας. *Nec equos Theſſalicos omnes bonos reperies, nec canes Laconicas.* Inter vere Laconicos autem, erant etiam, quae Caſtoriae dicebantur. Xenophon libro citato. Τὰ ϑ᾽ γένη τῶν κυνῶν ἐστι διττά. αἱ μὲν, Καστόριαι· αἱ δὲ, ἀλωπεκίδες. Ἔχουσι δ᾽ αἱ μὲν Καστόριαι τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, ὅτι Κάστωρ, ἡσθεὶς τῷ ἔργῳ, μάλιστα αὐτὰς διεφύλαξε. *Canum vero genera, duo ſunt: quaedam, Caſtoriae dictae; quaedam autem, alopecides. Ac Caſtoriae, inde cognomentum habent, quod Caſtor, qui labore venationis gaudebat, maxime illas cuſtodiebat.* Et Themiſtius, ex hoc Xenophontis loco, Orat. XIX. Καὶ ἕτερον μὲν κάλλει Καστορίδων κυνῶν, ἕτερον δὲ ἀλωπεκίδων. κ᾽ διακρινεῖ σοι, καθ᾽ ἕκαστον γένος, τὴν εὐμορφίαν ὁ πάντα σοφὸς Ξενοφῶν. *Et alia quidem Caſtoridum canum pulcritudo eſt, alia vero alopecidum: ac formae praeſtantiam, in ſuo quoque genere, diſcernet tibi rerum omnium doctus Xenophon.* Heſychius. Καστόριοι· εἶδός τι κυνῶν. *Caſtorii: genus quoddam canum.*

Eos canes Caſtor, a quo nomen habent, ab Apolline dono acceperat. Pollux lib. V. cap. V. Αἱ δὲ Καστορίδες, Κάστορος θρέμματα, Ἀπόλλωνός τε δῶρον. *Caſtorides vero, a Caſtore educatae, & donatae ab Apolline.* Nicander Colophonius, eaſdem alopecides dixit, ac primum vulpi Caſtorem adhibuiſſe, uti genus miſceretur. Pollux in ſequentibus verbis. Ταύτας δὲ (τὰς Καστορίδας) ὁ αὐτὸς ϖοιητὴς (Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος) τὰς ἀλωπεκίδας λέγει, μιξαμένου τὸ γένος ἀλώπεκι Κάστορος. *Has vero (Caſtoridas) idem poeta (Nicander Colophonius) alopecides dicit, & id genus vulpi miſcuiſſe Caſtorem.*

In hoc porro differebant Laconici canes, quod, quum ceteri ſexto fere menſe generent, ipſi octavo demum incipiant. Plinius lib. X. cap. LXIII. *Canum plura genera. Laconicae octavo menſe utrimque generant: ceterae canes, & ſemeſtres coitum patiuntur.* Ariſtoteles, quem transſcripſit, Hiſt. Anim. lib. VI. cap. XX. Τῶν δὲ κυνῶν ἐστι μὲν γένη ϖλέω. ὀχεύει δὲ κύων, ἡ Λακωνικὴ μὲν, ὀκτάμηνος, κ᾽ ὀχεύεται. *Canum autem genera ſunt quidem plura: Laconici vero mares pariter, ac feminae, coeunt octavo menſe.* Et coibant melius, quum laboraſſent. Ariſtoteles, ibidem. Ἴδιον δὲ ἐπὶ τῶν Λακωνικῶν συμβαίνει ϖάθος. ϖονήσαντες γὰρ μᾶλλον δύνανται ὀχεύειν, ἢ ἀργοῦντες. *Peculiare vero accidit Laconicis, ut, quum laboraverint, plus valeant ad coeundum, quam otium agentes.* Et Antigonus Caryſtius, ex eo c. CXII. Τοὺς δὲ Λακωνικοὺς κύνας, ϖονήσαντας μᾶλλον ὀχεύειν. *Laconicos vero canes, quum laboraverint, magis coire.* Ferebant vero duobus plus minus menſibus. Ariſtoteles, ibidem. Κύων δὲ, ἡ μὲν Λακωνικὴ, ἕκτον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ. τοῦτο δέ ἐστιν ἡμέραι ἑξήκοντα· κἂν ἄρα μιᾷ, ἢ δυσὶν, ἢ τρισὶ ϖλείοσιν ἡμέραις, ἢ ἐλάττοσι μιᾷ. *Gerit uterum, Laconica quidem, ſextam anni partem: id eſt, dies ſexaginta: quamquam etiam uno alterove die, aut tertio plures, aut uno pauciores.* Plinius, loco citato: *Ferunt (Laconicae canes) ſexaginta diebus, & plurimum tribus.* Lac vero accipiebant, tricesimo poſt coitum die. Ariſtoteles. Τὸ δὲ γάλα αἱ κύνες ἴσχουσι ϖρὸ τοῦ τεκεῖν, ὡς ἐπιτοπολὺ, ἡμέρας πέντε. ὑ μὲν ἀλλ᾽ ἐνίαις κ᾽ ἑπτὰ γίνεται ϖρότερον, κ᾽ τέτταρσι. ἡ δὲ Λακωνικὴ, μετὰ τ᾽ ὀχείαν τριάκονθ᾽ ἡμέραις ὕστερον. *Canes, antequam pariant, dies quinque lac habent: quamquam quibuſdam proveniat & ſeptimo, & quarto, Laconicae vero, triceſimo die poſt coitum.* Pariebant catulos octo. Ariſtoteles. Τίκτ᾽ δὲ κύων σκυλάκια δώδεκα, τὰ ϖλεῖστα. ὡς δ᾽ ἐπιτοπολὺ, ϖέντε, ἢ ἕξ. ἤδη δ᾽ κ᾽ ἐν ἑπτακαίδεκά τις, αἱ δ᾽ Λακωνικαὶ, ὡς ἐπιτοπολὺ κ᾽ ὀκτώ. *Parit canis, quum plurimos, catulos duodecim: plerumque vero, quinque, aut ſex: iam vero quaedam & unum peperit. Laconicae vero, plerumque octo.* Plinius. *Octonos Laconicae pariunt.* Vivaciores porro feminae maribus erant. Rem, & cauſam, tradit Ariſtoteles. Ἐπὶ μὲν τῶν Λακωνικῶν. διὰ τὸ ϖονεῖν τοὺς ἄρρενας μᾶλλον μακροβιώτεροι αἱ θήλειαι τῶν ἀρρένων. *In Laconicis quidem canibus, quia plus laborabant mares, feminae diutius vivunt quam mares.* Ac vivebant, mares quidem, ad annum decimum; feminae, ad duodecim. Ariſtoteles. Ζῇ δὲ τῶν Λακωνικῶν κυνῶν, ὁ μὲν ἄρρην, ἔτη δέκα. ἡ δὲ θήλεια, ϖερὶ ἔτη δώδεκα. *Inter Laconicos vero canes, vivit mas ad annos decem; femina, circiter duodecim.* Plinius. *Vivunt Laconici annis denis, feminae duodenis.* Erant vero canes hi magno pretio extra Laconicam: quam ob cauſam quidam eos & amicis dono mittebant, velut ſingulare munus. Itaque legitur apud Theophraſtum in Eth. Charact. cap. Περὶ ἀρεσκείας. Ἀγοράζει αὐτῷ μὲν μηδὲν, ξένοις δὲ, εἰς Βυζάντιον ἀποστάλματα, κ᾽ Λακωνικὰς κύνας εἰς Κύζικον. *Emit ſibi quidem nihil, ſed amicis, quae mittat Byzantium, & canes Laconicas, quas Cyzicum.* Et Polycrates item, Sa-

Digitized by Google

Samiorum tyrannus, exornare Samum cupiens, inter cetera, canes etiam Laconicas intuliſſe memoratur. Athenaeus lib XII. Ἄλξις δ' ἐν τρίτῳ Σαμίων ὅρων, ἐκ πωλλῶν πόλεών φησι κοσμηθῆναι τὴν Σάμον ὑπὸ τῦ Πολυκράτους. κύνας μὲν Μολοττικὰς καὶ Λακαίνας, εἰσαγόντος· αἶγας δ' ἐκ Σκύρυ, καὶ Νάξυ· πρόβατα δ' ἐκ Μιλήτυ, καὶ Ἀττικῆς. *Alexis vero, libro tertio de finibus Samiis, Samum ait a Polycrate & multis urbibus ornatam fuiſſe; inductis canibus Moloſſicis, & Laconicis; capris autem e Scyro, & Naxo; ovibuſque e Mileto, Atticaque.*

CAP. II.

Vitia eorum quaedam, convitia propter iſta. Domi leones, Epheſi vulpes. Callidi contumelioſi, avari: & in eam rem oraculum, quod interitum praediceret. Pherecydis admonitio. Etiam anguivori dicti ab oraculo: atque illud qua de cauſa. Ariſtotelis locus quidam reſtitutus. Quin a Comicis itidem exagitati, integris comoediis. Eubuli Λάκωνες, ἢ Λήδα. Platonis quoque Comici Λάκωνες, ut Cratini, & Nicocharis. Mulieribus cauponantibus, comparati a Theopompo, item Comico: idque ipſum quamobrem. In mulieres etiam, quia libidinoſae erant, tragoedia incerti Auctoris, Λάκαιναι inſcripta. Proverbia denique quaedam item de Laconibus. Eunapii locus illuſtratus.

VT virtutes, vitiaque, fere miſta; ita factum Lacedaemoniis: quorum maximas virtutes, & ſplendorem ex iiſdem, vitia obfuſcaverunt: quae Athenienſes tamen, ſuo odio ſtimulati, etiam auxere in maius. Hinc convitia, uti ſolet, in hos iacta: inter quae, Leones domi, Epheſi vulpes fuiſſe. Arrianus in Epictetum lib. IV. cap. V. Τοιγαρῦν τὸ περὶ τῶν Λακεδαιμονίων λεγόμενον, Οἴκοι λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ δ' ἀλώπεκες, καὶ ἐφ' ἡμῶν ἁρμόσει. Ἐν σχολῇ λέοντες, ἔξω δ' ἀλώπεκες. *Itaque quod in Lacedaemonios olim dictum ferunt, Domi leones, Epheſi vulpes, nobis etiam conveniet, In ſchola leones, extra eam autem vulpes.* Alciphron in Epiſtola Lamiae ad Demetrium. Καὶ μάλιστα οἱ μισητοὶ Λακεδαιμόνιοι, ἵνα δοκῶσιν ἄνδρες εἶναι, οἱ ἐν Ἐφέσῳ ἀλώπεκες, ὑ παύσονται τοῖς Ταϋγέτοις ὄρεσι, καὶ ταις ἐρημίαις ἑαυτῶν, διαβάλλοντες ἡμῶν τὰ δεῖπνα. *Et maxime illi odio digni Lacedaemonii, ut viri eſſe videantur, qui Epheſi vulpes, in Taygetis montibus, & ſolitudinibus ſuis, noſtras coenas traducere non ceſſabunt.* Dictum id in illos fuit, quum in Aſia infeliciter rem geſſiſſent: uti tradit Scholiaſtes Ariſtophanis ad Plutum. Certe callidi, & contumelioſi, etiam dicuntur ab Ariſtide, Oratione Leuctrica IV. Οἱ δ' ἄνδρες ὑβρισταὶ, καὶ κρυψίνοι. *Sunt enim viri contumelioſi, & callide mentem occultantes.* Loquitur de Lacedaemoniis. Inde etiam δόλια βυλεύματα, *doloſa conſilia*, tribuit Euripides illis in Andromacha, loco quem producam ſtatim. Tamquam perfidos, & periuros, inceſſit Ariſtophanes in Acharnenſibus.

ΛΙΚ. Ὦ γαθοὶ, τὺς μὲν Λάκωνας ἐκποδὼν ἐάσατε,
Τῶν δ' ἐμῶν σπονδῶν ἀκούσατ', εἰ καλῶς ἐσπεύσαμαι.
ΧΟ. Πῶς δέ γ' ἂν καλῶς λέγοις ἂν, εἴπερ ἐσπέσω γ' ἅπαξ,
Οἵσιν οὔτε βωμὸς, οὔτε πίστις, ὤμ' ὅρκος μένει.

DIC. *O boni, Laconas miſſos iam facite;*
Et mea foedera, quaeſo, audite, an illa recte iniverim.
CH. *Quomodo recte iniiſſe te dicas, ſi ineris ſemel,*
Cum his, quibus neque ara, neque fides, neque iusiurandum conſtat.

Vbi Scholiaſtes, Ἐπὶ ἀπιστίᾳ γὰρ διεβάλλοντο Λακεδαιμόνιοι. *Nam perfidiae nomine traducebantur Lacedaemonii.* Et Pythiam ipſis iuramenta non ſervata exprobraſſe, refert Plutarchus in Quaeſt. Rom. Huc pertinet, quod αἰμύλοι dicuntur a Lycophrone.

Ζεὺς Σπαρτιάταις αἰμύλοις κληθήσεται.
Iupiter Spartanis fraudolentis dicetur.

Vbi Iſaacius Tzetzes. Αἰμύλους τὺς Λάκωνάς φησιν, ὡς ψεύσας, καὶ δολίους. *Vocat Lacedaemonios αἰμύλους: ceu mendaces, & doloſos.* Plurima illis vitia Euripides tribuit in Andromacha.

Ὦ πᾶσιν ἀνθρώποισιν ἔχθιστοι βροτῶν,
Σπάρτης ἔνοικοι· δόλια βυλεύματα,
Ψευδῶν ἄνακτες, μηχανορράφοι κακῶν.
Ἐλικλᾷ, κἀδὲν ὑγιὲς, ἀλλὰ πάντα πέριξ
Φρονοῦντες· ἀδίκως εὐτυχεῖτ' ἐν Ἑλλάδι.
Τί δ' ἐκ ἐν ὑμῖν ἐστιν; ὦ πλεῖστοι φόνιοι;
Οὐκ αἰσχροκερδεῖς; ὦ λέγοντες ἄλλα μὲν
Γλώσσῃ, φρονοῦντες δ' ἀλλ' ἐφευρίσκεσθ' ἀεί;
O omnibus hominibus inimiciſſimi mortalium,
Spartae incolae; doloſi conſultores,
Mendaciorum reges, fraudulenti ſutores malorum;
Tortuoſa, & nil ſani, ſed omnia inſidioſe
Sentientes: immerito floretis in Graecia.
Quid enim non eſt in vobis; nonne plurimae caedes?
Nonne turpis quaeſtus cupidi eſtis? nonne alia quidem dicentes
Lingua, alia vero ſentientes, deprehendimini ſemper?

Vbi obſerva, inter alia etiam αἰσχροκερδεῖς dici, ſive, *turpis quaeſtus cupidos*. Hoc Iſocrates quoque obiicit, ſicut etiam ignaviam in Buſiridis Encomio. Εἰ μὲν γὰρ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀργίαν, καὶ πλεονεξίαν, εὐθὺς ἂν ἀπολοίμεθα. *Si enim omnes Lacedaemoniorum ignaviam, & avaritiam, imitemur, confeſtim perierimus.* Et Ariſtophanes Pace.

Κἀνέπλησαν τῶν Λακώνων τὺς μεγίστους χρήμασιν.
Οἵδ', ἅτ' ὄντες αἰσχροκερδεῖς, καὶ διφρωνόξενοι,
Τήνδ' ἀποῤῥίψαντες, αἰσχρῶς τὸν πόλεμον ἀνήρπασαν.
Et corruperunt Laconum maximos pecuniis.
Hi vero, ut turpis lucri cupidi, & illudentes peregrinis,
Hac abiecta, turpiter bellum rapuerunt.

Et plura ſunt Auctorum loca, huc pertinentia, quae omitto. Et oraculo praedictum, Spartam avaritia ituram peſſum. Cicero De Offic.

Digitized by Google

Offic. lib. II. *Itaque, quod Apollo Pythius oraculo edidit, Spartam nulla re alia, niſi avaritia, perituram, id videtur non ſolum Lacedaemoniis, ſed & omnibus opulentis populis praedixiſſe.* Oraculum autem ita habebat.

Α' φιλοχρημαλία Σπάρλαν ὀλεῖ, ἄλλο δὲ ὐδέν.

Scholiaſtes Ariſtophanis, ad citatum e Pace locum. Ο"τι δὲ αἰσχροκερδεῖς, κ) σμικρολόγοι, οἱ Λάκωνες, δῆλον ἐκ τοῦ χρησμοῦ.

Α' φιλοχρημαλία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο δὲ ὐδέν.

Quod turpis lucri cupidi, & ſordidi, ſint Lacedaemonii, ex oracolo manifeſtum:

Avaritia Spartam perdet, nec aliud quidquam.

Pauſanias in Boeoticis, de Lyſandro loquens. Λακεδαιμονίων δὲ χρήμαλα ὐ νομιζόνλων κλᾶσθαι, καλὰ δή τι μάνλευμα, ὡς ἡ φιλοχρηματία μόνη γένοιλο ἂν ἀπώλεια τῇ Σπάρτῃ, ὅδε κ) χρημάτων πόθον σφίσιν ἐνεπαίησεν ἰσχυρόν. *Quum Lacedaemonii nullam acquirendae pecuniae rationem haberent, quod ex quodam oracolo acceperant, Spartae ſolam pecuniae cupiditatem exitio fore, hic iis vehemens pecuniae ſtudium excitavit.* Videndus etiam Zenobius, Cent. II. Proverb. XXIV. & Diogenianus Cent. IX. Prover. XXXVI. Itaque non temere Pherecydes eos admonebat, ne aurum, aut argentum, in honore haberent. Diogenes Laertius refert in eius Vita lib. I. Καὶ Λακεδαιμονίους ἐπῶαι, μήτε χρυσὸν τιμᾶν, μήτε ἄργυρον, ὥς φησι Θεόπομπος, ἐν τοῖς Θαυμασίοις. *Et Lacedaemoniis dixiſſe, ne auro, neve argento honorem haberent: uti auctor Theopompus, in Mirabilibus.*

Denique ingrati itidem audiebant, uti erant. Ariſtides in Oratione Leuctrica II. Χάρις δέ ἐςι τις, ἣν ἀνθρώπων ἴσασι τῷ Λακεδαιμονίοι ποτε, οἳ τἐναντίον τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις πεπόνθασιν; Οἱ μὲν γὰρ, κἂν τὰ μέγιςα ἀδικηθῶσι; πραότεροι γίγνονται διὰ τὰς ὕςερον εὐεργεσίας· Λακεδαιμονίοις δὲ, εἴπερ ἄλλο τι ἐπιτελήδευται, κ) τοῦτ' ἤσκηται, ὅταν τὰ μέγιςα εὖ πάθωσι, τότε ἐπὶ τὰς ποιήσαντας ἔρχεσθε. *Quam autem unquam gratiam cuiquam habent Lacedaemonii, qui contra omnium morem faciunt? Quum enim alii, quamvis maximis iniuriis adfecti, beneficiis ſubſequutis mitigentur, Lacedaemonii, ſi quid aliud inſtitutum ſibi habent, iſtud etiam exercent, ut poſt maxima beneficia in auctores invadant.* Inde & exemplis probat: quae videre illic licet. Ingratitudinem etiam Iſocrates memorat in Panathenaica ſua. Ioannes Cantacuzenus, Hiſtoriarum libro IV. cap. XXVI. *Quum alioquin etiam bene meritis ſemper male gratiam referre conſuevisſent, quomodo olim Lacedaemonios feciſſe fertur.*

Dicebantur porro & Ὀφιοβόροι, *Anguivori.* Plutarchus, De Pythiae oraculis. Α'πέπαυσε δὲ τὴν Πυθίαν ὁ θεὸς, πυρικάυσε μὲν ὀνομάζουσαν τοὺς αὐτῆς πολίτας, ὀφιοβόρους δὲ τοὺς Σπαρλιάτας. *Pythiam deus deſinere iuſſit, cives ſuos ignicremos adpellantem, & anguivoros Spartanos.* Cauſa ab Ariſtotele commemoratur, in Aud. Mirab. Ω'σαύτως δὲ κ) ἐν Λακεδαίμονι μνημονεύεται γλυέσθαι τοσοῦτον πλῆθος ὄφεων, ὥςε, διὰ σπανιότητα, κ) τροφῆ τοὺς Λάκωνας χρῆσθαι αὐτοῖς. ὅθεν κ) τὴν Πυθίαν φασὶ προσαγορεύεσθαι αὐτοὺς ὀφιοβόρους. *Eodem modo & Lacedaemone memoratur tanta ſerpentum copia fuiſſe, ut, frumento deficiente, his pro cibo uſi fuerint Lacedaemonii: unde etiam Pythiam aiunt eos anguivoros adpellare.* Ita locum cum corrigo, ex Plutarcho: ſiquidem non recte hodie illic editur, ὀφιοδέρυς. Rem, etſi non cauſam, refert Porphyrius, & accidiſſe in Heraclidarum reditu, De Abſtin. lib. I. Ε'ν δὲ τῇ καθόδῳ τῶν Η'ρακλειδῶν, οἱ ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα ςρατεύονλες, μετ' Εὐρυσθένους, κ) Πρόκλέους ἐν ἀπορίᾳ τῶν ἀναγκαίων, ὄφεις ἔφαγον. ὃς ἔδωκεν ἡ γῆ τότε τροφὴν τῷ ςραλοπέδῳ. *In reditu Heraclidarum, illi qui in Laconicam fecerant expeditionem, cum Euryſthene, & Procle, rerum neceſſariarum inopia, ſerpentes ederunt, quos tunc terra exercitui protulit ad alimentum.*

Quin Comoediis, propter vitia, Comici exagitarunt. Inter hos Eubulus fuit: cuius Λάκωνες memorantur Athenaeo lib. III. Ε"ςι δ' ὃ κ) ἰχθῦς τις, ἥπαλος καλούμενος· ὃν φησιν αὐτὸς Εὔβουλος, ἐν Λάκωσιν, οὐκ ἔχειν χολήν. *Eſt etiam piſcis quidam, hepatus dictus: quem Eubulus idem, in Laconibus, dicit fel non habere.* Duplex autem inſcriptio Comoediae erat; Λάκωνες, ἢ Λήδη. Idem Athenaeus lib. VII. Παραθήσομαί σοι κ) ἃ Εὔβουλος εἴρηκεν, ἐν Λάκωσιν, ἢ Λήδᾳ. *Adponam tibi etiam quae Eubulus dixit, in Laconibus, aut Leda.* Et lib. IX. Ο' γὰρ Εὔβουλος, ἐν Λάκωσιν, ἢ Λήδᾳ, ἔφη. *Eubulus enim, in Laconibus, aut Leda, dixit.* Etiam Platonis Comici Λάκωνες citantur, apud eumdem Athenaeum lib. IX. & in ipſo principio lib. XV. Etiam Cratini apud Clementem, Strom. lib. VI. Quin Nicocharis quoque Comici Λάκωνες commemorantur. Scholiaſtes Ariſtophanis in Argumento Pluti. Ε'διδάχθη ἐπὶ ἄρχοντος Α'ντιπάτρου, ἀνταγωνιζομένου αὐτῷ, Νικοχάρους μὲν Λάκωσιν, Α'ριςομένους δὲ Α'δμήτῳ. *Acta eſt archonte Antipatro, concertante Nicochare Laconibus, Ariſtomene vero Admeto.* Et Theopompus, ſed incertum in qua comoedia, eos perſtringit, comparatque mulieribus cauponantibus: quod Plutarchus reprehendit in Lyſandro. Α'λλὰ κ) ὁ κωμικὸς Θεόπομπος ἔοικε λήρειν, ἀπεικάζων τὰς Λακεδαιμονίας ταῖς καπηλίσιν· ὅτι, ἥδιςον ποτὸν τῆς ἐλευθερίας γεύσαντες, ὀξος ἐνέχεαν. *Sed & Theopompus comicus nugari videtur, conferens Lacedaemonios mulieribus cauponariam exercentibus: quod, quum illi potum libertatis ſuaviſſimum guſtaviſſent, acetum infuderint.* Quin & in mulieres tragoedia incerti auctoris, cui titulus Λάκαιναι, memoratur Ariſtoteli lib. De Poetica cap. XXIII. Ac Sophoclis quoque Λάκαιναι memorantur a Polluce lib. X. cap. V. & Priſciano lib. XVIII.

Sed convitiis, quibus ipſi ſe obnoxios fecere, commode proverbia ſubiungi poſſe, quibus item occaſionem praebuerunt, non omnino praeter rem exiſtimavero. In his primum hoc occurrit.

Λακωνίζειν, *Lacones imitari*; pro Puerorum amoribus addictum eſſe. Suidas. Λακωνίζειν, παιδικοῖς χρῆσθαι. *Lacones imitari, puerorum amoribus uti.* Heſychius in Κυσολάκων. Τὸ τοῖς παιδικοῖς χρῆσθαι, Λακωνίζειν ἔλεγον. *Puerorum amoribus uti.* Lacones imitari dicebant. Vide eumdem in Λακωνίζειν. Verum Λακωνίζειν etiam

etiam dicebantur, qui in aliis item locis, urbibusque extra Laconicam, vestitu eorum, moribusque utebantur. Videmus apud Demosthenem Orat. in Cononem. Μεθ' ἡμέραν μὲν ἐσκυθρωπάκασι, καὶ Λακονίζειν φασὶ, καὶ τρίβωνας ἔχουσι, καὶ ἁπλᾶς ὑποδέδενται. *Interdiu quidem tetrico incedunt vultu, & Laconum imitatores sese dicunt; tum lacernas gestant, & simplas sub pedibus soleas.* Et hi ipsi Λακωνισταὶ dicebantur. Athenaeus libro IV. Οἱ δὲ λεγόμενοι Λακωνισταὶ, φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐν τετραγώνοις χοροῖς ᾖδον. *Qui vero Laconistae dicebantur, ait Timaeus, in quadratis choris canebant.*

Λακωνικὸν τρόπον ὑπαίνειν, *Laconico more subigere.* Suidas. Λακωνικὸν τρόπον ὑπαίνειν, ἤγουν, παρέχειν ἑαυτὰς τοῖς ξένοις. ἤκιστα γὰρ τὰς γυναῖκας φυλάσσουσιν οἱ Λάκωνες. *Laconico more subigere. Hoc est, hospitibus copiam sui facere; nam Lacedaemonii uxores suas minime custodiunt.* Vide itidem Hesychium in Λακωνικὸν τρόπον;

Quia vero Lacaenae mulieres facile aliis copiam sui faciebant, nulla maritorum cura, ideo incestas eas dicit Prudentius contra Symmachum lib. I.

——— *incestas spurcavit labe Lacaenas.*

Et libidinosa dicitur Lacedaemon apud Martialem lib. IV. epigr. LV.

——— *aut libidinosae*
Ledaeas Lacedaemonis palaestras.

Λακωνικὸς, *Laconicus.* Idest, generosus, fortis, nobilis. Suidas. Λακωνικὸς, ὁ σεμνὸς, ἀνδρεῖος. *Laconicus, durus, virilis.* Huc pertinet illud Petronii in Satyr. *Ego quidem tres plagas Spartana nobilitate concoxi.*

Λακωνικαὶ σελῆναι, *Laconicae lunae.* Diogenianus Centur. VI. Proverb. XXX. Λακωνικὰς σελήνας. ἐπὶ τῶν ἀμφιβόλως συνθήκας ποιουμένων. ἔτοι γὰρ, βοήθειαν αἰτούμενοι, ἀνεβάλλοντο, τὴν σελήνην προφασιζόμενοι. *Laconicas lunas. In eos, qui ambigue paciscuntur. Hi enim auxilium rogati, differebant, lunam causati.*

Λακωνικὴ ἀνάγκη, *Laconica necessitas.* Psellus De Oper. Daem. Μὴ θέλων δ' ἐξενεγκεῖν τὸ ἀπόῤῥητον, ὅμως, τὴν Λακωνικὴν πεπονθὼς ἀνάγκην, τ' ἀληθὲς ἐξῆπεν. *Nolens autem arcanum eliminare, tamen Laconicam passum necessitatem, verum est confessus.*

Λακωνικαὶ χεῖρες, *Laconicae manus.* Eunapius in Iuliano Soph. Χερσὶ δὲ βαρείαις, καὶ Λακωνικαῖς, χρησάμενοι, τῶν πεπονθότων περὶ τὸ σῶμα κινδυνευόντων, ὥσπερ ἀδικηθέντες κατηγόρουν. *Gravibus vero, & Laconicis, usi manibus, quum iniuriis adfecti in periculum vitae adducti essent, ceu iniuriam passi ipsi, iniuria adfectos accusabant.*

Λακωνικὴ ἐπισκευή, *Laconicum regimen.* Synesius epist. CXLIV. Τραφεὶς δ' ἐκμελῶς καὶ ἀνάγωγος, φιλόσοφον καὶ Λακωνικὴν ἐπισκευὴν οὐκ ἤνεγκε. *Dissolute, ac citra disciplinam educatus, regimen philosopho dignum, ac Laconicum, ferre non potuit.*

Λακωνικὴ παῤῥησία, *Laconica audacia.* Agathias lib. V. Οἱ δὲ ἀμφὶ Βελισάριον Ῥωμαῖοι, παῤῥησίᾳ μὲν ἐχρῶντο Λακωνικῇ, πάντας δὲ τοὺς πολεμίους ἐτρέψαντο ἀνὰ κράτος, καὶ πλείους ὅσους διεχρήσαντο. *Qui vero Belisario aderant Romani, audacia quidem usi sunt Laconica, universos autem hostes fortiter fugarunt, ac quamplurimos trucidarunt.*

Λακωνικαὶ μάστιγες, *Laconica flagella.* Nicetas Choniates in Alexii Ducae Imperio. Καὶ Λακωνικαὶ βαρεῖαι χρυσόμυαι μάστιγες. *Et Laconica flagella, quae gravia censebantur.* Adludit ad τὴν διαμαστίγωσιν, de qua fuse admodum dixi Graeciae Feriatae lib. II. in dictione Διαμαστίγωσις.

Σπάρταν ἔλαχες· ταύτην κόσμει, *Spartam nactus es; hanc orna.* Plutarchus De tranquillit. animi. Οὐδὲ γὰρ δρομεῖς, ὅτι μὴ τοὺς τῶν παλαιστῶν φέρονται στεφάνους, ἀθυμοῦσιν· ἀλλὰ τοῖς αὐτῶν ἀγαλλονται, καὶ χαίρουσι. Σπάρταν ἔλαχες, ταύτην κόσμει. *Neque enim cursores, quia non auferunt coronas luctatorum, animum despondent; sed suis exsultant, & gaudent. Spartam nactus es, hanc orna.* Diogenianus Centur. VIII. Proverb. XVI. Σπάρταν ἔλαχες, κείνην κόσμει. *Spartam nactus es, illam orna.* Respexit Cicero ad Atticum lib. I. ep. XX. *Reliqua sic a me agantur, & agentur, ut non committamus, ut ea, quae gessimus, fortuito gessisse videamur. Aleos bonos viros, illos, quos significas, & eam, quam mihi dicis obtigisse, Spartam non modo numquam deseram, sed etiamsi ego ab illa deserar, tamen in mea pristina sententia permanebo.* Et plene ad eumdem Atticum lib. IV. ep. VI. *Reliqui est,* Σπάρταν ἔλαχες, ταύτην κόσμει. *Non mehercule possum; & Philoxeno ignosco, qui reduci in carcerem maluit.* Et hanc Spartam intelligit Eunapius, ubi de factione quadam, quae exorta Athenis erat, componenda illi sermo in Sophista Iuliano. Προεισήκει δὲ τῆς ἀτάκτου Σπάρτης Θεμιστοκλῆς τις Ἀθηναῖος, ὃς ἦν καὶ τῶν κακῶν αἴτιος. *Praerat autem Spartae inordinatae Themistocles quidam Athenienses, qui & malorum causa erat.* Plenissime omnium, quod nec temere alibi obvium, Apostolius Cent. XVII. Proverb. LI. Σπάρταν ἔλαχες, κείνην κόσμει. τὰς δὲ Μυκήνας, ἡμεῖς ἰδίᾳ. *Spartam nactus es, illam orna; at Mycenas, nos privatim.* Scholiastes Euripidis aliud proverbium in hanc rem addit: Τὴν λίθον ποτὶ τὰν Σπάρταν ἄγε. Ecce verba ad Orestem. Σπάρτη, ἡ προηγουμένη πόλις τῆς Λακεδαιμονίας. ἀφ' ἧς τὸ· Κόσμει Σπάρταν ἂν ἔλαχες. καὶ τὴν λίθον ποτὶ τὰν Σπάρταν ἄγε. *Sparta, urbs primaria Lacedaemoniae. unde istud: Orna Spartam, quam es nactus. Et: Lapidem ad Spartam duc.*

Ἐλευθερώτερος Σπάρτης. *Liberior Sparta.* Suidas. Ἐλευθερώτερος Σπάρτης. διὰ τὸ ἀνυπότακτον, καὶ γενναῖον, φρόνημα. διὸ οὐδὲ τείχη περιεβάλλοντο, νόμοις παιδευόμενοι. ἀλλ' οὐδὲ ἐθέλησαν ἐκ μάχης ἡττημένοι ὑποστρέψαι. οὐδ' ἐτυραννήθησαν. *Liberior Sparta. Ob invictum, & generosum animum; quapropter neque muris circumdabantur, legibus instituti; sed nec praelio superati redire volebant, nec tyrannis paruerunt.* Meminit etiam Apostolius Cent. VIII. Proverb. XII. & Diogenianus Cent. IV. Proverb. LXXXVII. Ἐοίκασι τοῖς ἐν Πύλῳ ληφθεῖσι τοῖς Λακωνικοῖς. *Similes sunt Laconicis in Pylo captis.* Discipulus Socratis apud Aristophanem in Nubibus.

Digitized by Google

Τί ἐθαύμασας; τῷ σοι δοκοῦσιν ἐοικέναι;
Quid miraris; cui tibi videntur ſimiles?
Ac reſpondet Strepſiades:
Τοῖς ἐκ Πύλου ληφθεῖσι τοῖς Λακωνικοῖς.
Lacedaemoniis e Pylo captis.
Vbi vide explicantem Scholiaſten, & Suidam in Ἐοίκασι.

Et particulariter de Lycurgo dicebatur, Φίλῳ τῷ θεῷ μετὰ Λυκοῦργον. *Amicus deo poſt Lycurgum.* Occurrit apud Heliodorum lib. II. Ἐμὲ δὲ ἐμακάριζον, ἢ περιέποντο ἐντεῦθεν παντοίως, φίλον ἥκειν με τῷ θεῷ, μετὰ Λυκοῦργόν τινα Σπαρτιάτην, λέγοντες. *Me autem praedicabant beatum, & me inde modis omnibus obſervabant, dicentes, amicum me venire deo, poſt Lycurgum quemdam Spartanum.*

Sed de ipſis haec proverbia memorantur; inter ipſos illud uſitatum erat, Μετὰ Λέσβιον ᾠδόν, *Poſt Lesbium cantorem.* Vide Diogenianum Cent. VI. Prov. XXXVI. Zenobium Cent. V. Proverb. IX. Apoſtolium Cent. XII. Proverb. LXX. Lucillum Tharrhaeum, & Suidam in Μετὰ Λέσβιον ᾠδόν.

CAP. III.

Sermo eorum, tum quid illum eſſe dixerint. Brevis admodum, ſed qui rem adſequeretur, & mentem feriret; quique, etſi paucis verbis, plurima complecteretur. Pluribus interdum tamen etiam verbis utebantur, atque iſtud, quam ob cauſam. Chilonium dicendi genus. Epaminondae in haec dictum.

SErmonem definiebant, actionum umbram eſſe. Iſidorus Peluſiota lib. III. epiſt. CCXXXII. Παρὰ Λακεδαιμονίοις, τοῖς σκιὰς τῶν πράξεων τοὺς λόγους εἶναι εἰκότως ὁρισαμένοις, τὸν αἰσχρῶς βεβιωκότα οὐδὲ γνώμην ἀγαθὴν ἀποφήνασθαι ἐξῆν. *Apud Lacedaemonios, qui ſermones actionum umbras eſſe non immerito definierunt ei, qui vixiſſet turpiter, ne bonam quidem ſententiam pronuntiare licebat.* Eum vero brevem eſſe cupiebant. Symmachus lib. I. epiſt. XIV. *Sed ego, qui ſim paupertini ingenii conſcius, Laconicae malo ſtudere brevitati, quam multiiugis paginis infantiae meae maciem publicare.* Iterum epiſt. XLV. *Memini brevitatem Spartanam laudi quondam fuiſſe; ſed ego Romanis tecum legibus ago; &, ſi ita vis, Atticis, quibus tantum decus a facundia fuit, ut mihi videantur Lacones, metu collationis, in diverſum ſtudia deſtinaſſe.* Procopius in epiſtola quadam. Ὅσης με φιλοτιμίας ἐνέπλησας, τὴν μικρὰν ἐξάρας ἐπιστολήν, ἢ τὴν, ὡς ἂν αὐτὸς εἴποις, Λακωνίκλω. *Quanta me aemulatione implevisti, poſtquam exiguam ſuſtulisti epiſtolam, eamque, ut ipſe diceres Laconicam?* Zacharias Scholaſticus De mundi opificio. Οὐκοῦν τὸν αὐτὸν αὖθις γυμνάσωμεν λόγον, Λακωνικὴν βραχυλογίαν. *Itaque eumdem denuo ſermonem exerceamus, Laconicam breviloquentiam.* Meminit Plutarchus in Lycurgo, ac Lyſandro, & Ennodius lib. VI. epiſt. XXXII. & lib. VII. epiſt. XXIX. aliique item plures.

Talis autem erat, uti rem adſequeretur, & mentem feriret audientis. Plutarchus in Lycurgo. Ἐγὼ δὲ καὶ τὸν λόγον ὁρῶ τὸν Λακωνικὸν, βραχὺν μὲν εἶναι δοκοῦντα, μάλιστα δὲ τῶν πραγμάτων ἐφικνούμενον, καὶ τῆς διανοίας ἅπτόμενον τῶν ἀκροωμένων. *Ego vero etiam Laconicam orationem video, quae videtur quidem brevis, maxime tamen res adſequitur, & mentem audientium tangit.*

Paucis verbis multa dicebant. Gregorius Nazianzenus epiſt. III. Τὸ Λακωνίζειν, ὃ τοῦτό ἐστιν, ὅπερ οἶμαι, ὀλίγας συλλαβὰς γράφειν, ἀλλὰ περὶ πλείστων ὀλίγας. *Laconice loqui, non eſt, quod tu arbitraris, ſyllabas paucas ſcribere, ſed de pluribus rebus paucas.* Maxime Laconicam breviloquentiam laudat Plato in Protagora.

Neque tamen ſemper illi ſectabantur brevitatem, verum pluribus interdum etiam verbis utebantur, quum res poſceret. Sic eorum ad Athenienſes legati de ſe teſtantur apud Thucydidem lib. IV. Τοὺς δὲ λόγους μακροτέρους ἢ παρὰ τὸ εἰωθὸς μηκυνοῦμεν. ἀλλ' ἐπίχωριον ὂν ἡμῖν, ἃ μὲν βραχέσι ἀρκοῦσι, μὴ πολλοῖς χρῆσθαι· πλείοσι δὲ, ἐν ᾧ ἂν καιρὸς, ἢ διδάσκοντάς τι τῶν πρόσθεν λόγοις, τὸ δέον πράσσειν. *Neque vero longiorem, praeter conſuetudinem habebimus orationem; ſed eſt noſtri inſtituti, ubi pauca verba ſufficiunt, non uti multis; pluribus vero, quoties tempus exigit, ut verbis doceamus, quid in primis facto ſit opus.* Libanius in Protheoria Apolog. Archidami. Εἰ δὲ, Σπαρτιάτην προσοικειούμενος μελέτῃ, δόξω νόμον ἕτερον κἀγὼ παραβαίνειν Λακωνικὸν, μηκύνων τοὺς λόγους, μηδὲ εἰς βασκαίνετο. οὐδὲ γὰρ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν συμπιπτόντων ὀλίγαις κεχρῆσθαι συλλαβαῖς ἐπιτηδεύουσι Λάκωνες, ἀλλὰ συμμετρεῖν τῇ δυνάμει τῶν πραγμάτων ἀεὶ μελετῶσι τὰ ῥήματα. Φιλονεικοῦντες τὰ πλείονα φεύγειν, ἐν οἷς βραχυλογεῖν οὐκ ἀδύνατον. *Quod ſi vero, Spartana declamatione facta, legem Laconicam etiam ipſe tranſgredi videbor, dum prolixis verbis utor, nemo invideat. Nam non id Lacones ſtudent, ut in ſingulis eorum, quae occurrunt, paucas ſyllabas adhibeant; verum ſemper id dant operam, ut virtuti rerum verba accommodent; ſummo ſtudio contendentes copiam verborum fugere, ubi paucis dicere queant.* Inde Nabis in Oratione ad Quintium, poſtquam ſatis multa dixit, addit: *Pluribus me ipſe egiſſe, quam pro patriae ſermone brevitatis, fateor; & brevi peroratum eſſe potuit.* Elegans de ea locus exſtat apud Sextum Empiricum contra Mathem. lib. II. Exſtant autem ea verba apud Livium lib. XXXIV.

Cauſa vero brevitatis in dicendo, a Demetrio exponitur, quem exiſtimant Phalereum lib. De Eloquutione. Διὸ καὶ οἱ Λάκωνες βραχυλόγοι ὑπὸ δεινότητος, καὶ τὸ μὲν ἐπιτάσσειν σύντομον, καὶ βραχύ. *Ideo etiam Lacones ſunt breviloqui, propter gravitatem; etenim imperare quidem, conciſum eſt, & breve.* Et alio loco, eodem libro. Κἂν τοῖς ἄλλοις δὲ φύσει ἐβραχυλόγουν οἱ Λάκωνες. δεινότερον γὰρ τὸ βραχὺ, καὶ ἐπιτακτικόν. τὸ μακρηγορεῖν δ', τῷ ἱκετεύειν πρέπει, καὶ αἰτεῖν. *Et in aliis utique natura breviter loquebantur Lacones; gravius enim eſt, quod breve, atque imperando aptum; prolixe autem dicere, conveniens eſt*

Digitized by Google

eſt ſupplicanti, & petenti. Huc pertinet, quod Epaminondas, poſtquam eos deviciſſet, imperio illorum everſo, ſuſtuliſſe ſe ipſorum breviloquentiam diceret. Plutarchus lib. De ſeipſo citra invidiam laudando. Καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν Θηβαίων κατηγορούντας, ὁ Ἐπαμινώνδας· Ἡμεῖς μέντοι ὑμᾶς βραχυλογοῦντας ἐπαύσαμεν. *Et Lacedaemoniis, Thebanos accuſantibus, ait Epaminondas; nos breviloquentiae veſtrae finem impoſuimus*. Erat denique in hac ipſa brevitate modus quidam, qui Chilonius dicebatur a Chilone Lacedaemonio. Diogenes Laertius in eius Vita lib. I. Βραχυλόγος τε ἦν. ὅθεν καὶ Ἀριστα-
γόρας ὁ Μιλήσιος τοῦτον τὸν τρόπον Χειλώνιον καλεῖ. *Erat & in loquendo brevis, unde etiam Ariſtagoras Mileſius hunc loquendi modum Chilonium vocat*.

CAP. IV.

Epiſtolae, item breves; proverbioque inde dictum, Ἐλάτλων ἐπιστολῆς Λακωνικῆς. Minor epiſtola Laconica. *Sigilla varia; Helenae, pan, piſcis; Clearchi, Caryatides ſaltantes; Arei Regis, aquila, draconem tenens; Magiſtratus, Regis Polydori imago. Annuli ferrei. Epiſtolarum duo genera, & quadratae illae erant; hae oblongae, baculi forma. Scytale, eaque qualis, & quam longa. Ioannes Tzetzes reprehenſus. Scytale altera foeneratorum*.

VTI ſermo illis brevis, ſic epiſtolae; unde, & quum parvum aliquid dicere vellent, minus eſſe epiſtola Laconica id dictitabant. Strabo lib. I. Εἰσί τινες ὑπερβολαὶ ἐπὶ ὑπερβολαῖς· ὡς τὸ. κυφότερον εἶναι φελλοῦ σκιᾶς, δειλότερον δὲ λαγῶ Φρυγὸς, ἐλάτλω δ' ἔχειν ἀγρὸν ἐπιστολῆς Λακωνικῆς. *Sunt hyperbolae in hyperbolis; ſicut iſtud, aliquid eſſe levius umbra ſuberis; aut timidiorem quempiam lepore Phrygio; agrum habere minorem epiſtola Laconica*. Meminit proverbii huius, ceu ex Comico quodam petiti, Dionyſius Longinus lib. Περὶ ὕψους cap. XXXIII. Ac vis aliquot exempla? Ecce tibi apud Scholiaſten Dionis Chryſoſtomi ad Orat. LXIV. Οὕτω Λάκωνες ἐπέστελλον. ἐπὶ μὲν τῇ τῶν Περσῶν ἥτλῃ, τῇ ἐν Πλαταιαῖς, ὅτω γράψαντες πρὸς τὴν Σπάρτλω. ΤΟΙ ΠΕΡΣΑΙ ΔΟΥΛΕΥΟΝΤΙ. νικήσαντες δ' Ἀθηναίους, κατὰ τὰ Πελοποννησιακὰ, καὶ τῷ ἄσει γενόμενοι ἐγκρατεῖς, ΕΑΛΩΚΑΝΤΙ ΤΑΙ ΑΘΑΝΑΙ. κατὰ δὴ τὸν ὑπερηφανευόμενον αὐτῶν, ΔΙΟΝΤΣΙΟΣ ΕΝ ΚΟΡΙΝΘΩ. καὶ γὰρ ἐκπεσὼν Διονύσιος Συρακουσῶν, ἐν Κορίνθῳ ἐγραμμάτευεν ἰδιωτεύων. Σωκράτους δὲ τῷ δεσμωτηρίῳ, τοῖς ἐπιτηδείοις ἐπέστελλον οἱ αὐτοὶ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΤΕΔΙΚΑΣΘΗ. καὶ Ξενοφῶντος, φυγαδευθέντος, ΞΕΝΟΦΩΝ ΕΦΥΓΑΔΕΥΘΗ. καὶ πάλιν, ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ ΤΕΘΝΗΚΕ. *Lacones litteras ſic ſcribebant. Victis ad Plataeas Perſis, ita Spartam ſcribebant: PERSAE SERVIVNT. Quum Athenienſes vero deviciſſent, bello Peloponneſiaco, & Athenas in poteſtatem redegiſſent, CAPTAE SVNT ATHENAE. Ad quemdam ſuperbe ipſis inſultantem DIONYSIVS CORINTHI; nam eiectus Syracuſis Dionyſius, litteras Corinthi docebat, ad privati hominis ſortem redactus. Socrate in carcerem coniecto, amicis ſcribebant, SOCRATES DAMNATVS EST. Et, eiecto in exſilium Xenophonte, XENOPHON RELEGATVS EST. Ac rurſum: PHERECYDES OBIIT*. Videndus & Ioannes Tzetzes Var. Hiſt. Chil. v. cap. VI. & Plutarchus lib. De garrulitate, ubi aliquot eorum ad Philippum Macedoniae Regem, epiſtolas refert, ſicut & Archidami unam ad eumdem in Apophthegm. Laconicis. Exſtat & Hippocratis una apud Xenophontem Hiſtoriae Graec. lib. I. haud longe a principio.

Sigillum, quo ſolebant litteras obſignare, nulli certum, neque item gentilitium, ſed quo vellet, unuſquiſque utebatur. Ita Helena, pane, piſce obſignabat. Ptolemaeus Hephaeſtionis in Excerptis Nov. Hiſt. lib. VII. Τοῦτον δὴ τὸν λίθον εἶχεν Ἑλένη, γλυφὴν ἔχοντα, αὐτὸν τὸν ἰχθῦν Πᾶνα. καὶ ταύτῃ ἐκέχρητο τῇ σφραγίδι. *Hunc ſane lapidem Helena, cui ipſe piſcis Pan inſculptus erat, & ſigillo hoc utebatur*. Clearchus habebat virgines Caryatides ſaltantes. Plutarchus in Artoxerxe, ubi de Clearcho agit. Καὶ τὸν δακτύλιον αὐτῷ δοῦναι, σύμβολον φιλίας πρὸς τοὺς ἐν Λακεδαίμονι συγγενεῖς, καὶ οἰκείους. εἶναι δὴ γλυφὴν ἐν τῇ σφραγίδι, Καρυατίδας ὀρχουμένας. *Ac donaſſe ipſi annulum, amicitiae apud neceſſarios, & familiares, Lacedaemone degentes teſſeram; ſculpturam vero palae fuiſſe, Caryatides ſaltantes*. Rex Areus, aquilam habebat, quae draconem unguibus teneret. Exſtat eius epiſtola ad Oniam apud Ioſephum Antiq. Iudaic. lib. XII. cap. V. In ea autem ita ſcribit. Τὰ γεγραμμένα, ἐστὶ τετράγωνα. ἡ σφραγὶς, ἐστὶν ἀετὸς, δράκοντος ἐπειλημμένος. *Literae ſunt quadrangulae: ſigillum eſt aquila, quae draconem unguibus tenet*. Magiſtratus, Regis Polydori imagine pro ſigillo utebatur, in honorem eius. Pauſanias in Laconicis. Παρὰ δὲ τῷ Ὀρέστῃ τὸν τάφον, ἔστιν εἰκὼν Πολυδώρου, τοῦ Ἀλκαμένους, ὃν βασιλέων εἰς τοσοῦτο τιμῆς προήκασιν, ὥστε οἱ τὰς ἀρχὰς ἔχοντες, ὁπόσα δεῖ σημαίνεσθαι, τῷ Πολυδώρῳ σημαίνονται τῇ εἰκόνι. *Prope Oreſtis ſepulcrum eſt effigies Polydori, Alcamenis filii; cui, prae cunctis aliis Regibus, honorem tantum tribuerunt, uti Magiſtratus omnes, ſi quid obſignari oporteat, ea obſignent Polydori imagine*.

Annulis vero cuncti ferreis utebantur, etiam aetate Plinii; ſicut ipſe nobis teſtis lib. XXXIII. cap. I. *Etiam nunc Lacedaemone ferreo (annulo) utuntur*.

Litterarum vero forma, duplex erat, ac quadrata, in nonnullis autem oblonga. Et quadratis praeter ceteros, ipſi Reges utebantur. Itaque videmus in citatis literis Arei Regis apud Ioſephum. Τὰ γεγραμμένα, ἐστὶ τετράγωνα. *Litterae, ſunt quadratae*. Oblongae, erant ephororum, quibus ad Reges revocandos, aut mittenda alia mandata quaevis, quum ad ipſos, tum ad quoſvis belli duces, aut ſubiectas ſibi urbes, quaſi pro imperio ſuo, quod per ſcytalen, baculi formam referentem, denotabant, utebantur. Dico ſcytalen baculi fuiſſe forma. Et Heſychius hoc teſtatur, iſtis verbis. Σκυτάλαι, βακτη-

βακτηρίαι. *Scytae, baculi.* Etymolog. Auct. Ἡ σκυτάλη παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐπὶ βακτηρίας τίθεται. *Scytale apud Lacedaemonios pro baculo ponitur.* Idem quoque alii dicunt. Quaedam pridem de hac scytala adnotarunt, cum Lambinus ad Pausaniam Cornelii Nepotis, tum & Cragius lib. IV. cap. VII. Haec exscribere, non est animus; addo tantum, quae Auctores quoque alii tradiderunt. Athenaeus breviter dicit lib. X. Λευκῷ ἱμάντι περιελίττοντες τὴν σκυτάλην οἱ Λάκωνες ἔγραφον ἃ ἐβούλοντο. *Candido loro scytalen circumvolventes, Lacedaemonii scribebant, quae vellent.* Etymologici Auctor. Ἔστι δὲ Λακεδαιμονίοις, χρῆσθαι σκυτάλῃ ἀντὶ γραμματείων. *Solent vero Lacedaemonii scytala uti pro tabellis.* Eodem modo & Hesychius, qui videndus. Pluribus, & accuratius multo, Suidas. Σκυτάλη, ἐπιστολὴ Λακωνική. ἦν δὲ ἡ σκυτάλη ξύλον ἐξεσμένον, ἐπίμηκες. δύο δὲ παρὰ Λακεδαιμονίοις σκυτάλαι. ᾗ τὴν μὲν μίαν, κατεῖχον οἱ ἔφοροι τ Λακεδαιμονίων. ᾗ δὲ ἑτέραν, τῷ ἐκπεμπομένῳ παρ' αὐτῶν στρατηγῷ παρεῖχον, ᾗ, ὁπότε ἐβούλοντό τι ἐπιστεῖλαι αὐτῷ, φέροντες ἱμάντα λευκὸν, περιείλιττον τ σκυτάλιον, ᾗ ἐπὶ τοῦ ἱμάντος ἔγραφον. ᾗ ἀνελίττοντες, παρεῖχον τ ἱμάντα τῷ ἀποφέροντι, τοῦτο δὲ ἐποίουν, ἵνα μὴ μανθάνωσιν οἱ ἀποφέροντες τὸ δηλούμενον ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ στρατηγὸς, δεχόμενος τ ἱμάντα, τῇ ἑαυτοῦ σκυτάλῃ περιείλιττε, καὶ ἐγίνωσκεν οὕτω τὰ γεγραμμένα. *Scytale, epistola Laconica. Scytale vero erat lignum politum oblongum. Duas autem scytalas habebant Lacedaemonii; & alteram quidem, ipsi eorum ephori tenebant; alteram vero, duci suo, quem emittebant, dabant. Ac quoties aliquid mandatum ei cupiebant, adferebant lorum, quo scytalen involvebant, & in loro scribebant; lorum autem revolventes, tradebant adlaturo. Ideo autem id faciebant, ne, qui ferrent, scirent, quidnam ipso indicarent; dux vero, postquam lorum accepisset, suae scytalae circumvolvens, quae inscripta, cognoscebat.* Iohannes Tzetzes Var. Histor. Chil. IX. cap. CCLVIII.

Οἱ Λάκωνες, πρὶν μέλλοντες ἢ στρατηγοῖς, ἢ ἄλλοις,
Βυλὰς μυστηριάτιδας ἐν γράμμασι σημαίνειν,
Ῥάβδον λαβόντες ἠντινοῦν, τῷ μήκει βραχυτάτην,
Καὶ ἐπιμήκει δέρματι πάνυ στενῷ, ὡς ζώνῃ,
Τὴν ῥάβδον ἐπιφάνειαν πᾶσαν ἑλίττοντες τούτῳ,
Ἔγραφον, ἅπερ ἤθελον, ἐλίξεσι τοῦ δέρους,
Ἃ᾽ ᾗ ἀνεγινώσκοντο τοῦ δέρους εἱλιγμένου.
Τοσοῦτον ἀνάγνωστις οὐκ ἦν ἢ τ γραμμάτων,
Ἂν ἐκ τ ῥάβδου τις αὐτῆς ἀφέλιξε τὸ δέρμα.
Πάλιν δ' ἀνεγινώσκοντο τῇ ῥάβδῳ τῇ ῥηθείσῃ,
Εἴπερ εἱλίχθη τὸ αὐτὸ δέρμα, ᾗ προσηρμόσθη.
Οὕτως, ὡς ἔφην, γράφοντες, ἀφέλιστον τὴν ῥάβδον,
Καὶ μετ' ἑτέρου ἕλλον, οἷς ἤθελον, τὸ δέρμα·
Τὴν ῥάβδον μετ' ἑτέρου δὲ, πλὴν σὺν μεγίστῃ σκέψει.
Εἱλοῦντες δ' ἀνεγίνωσκον, ὡς ἔφημεν ᾗ πρώην.
Τοῦτο καλῶς μοι γίνοιτο Λακωνικὴν σκυτάλην,
Δέρος εἰς ῥάβδον ἑλικτὸν, γράφον βουλὰς κρυφίους,
Σφενδόνης ὕσαν δύναμιν τ Γύγου πρὸ τοῦ Γύγου.

Lacones olim vel belli ducibus, vel aliis,
Consilia arcana per literas significaturi,
Virgam accipientes quamcumque, longitudine brevissimam,
Et oblongo corio, valde angusto, instar cinguli,
Virgae superficiem hoc totam involventes,
Scribebant, quaecumque volebant, in plicis corii,
Quae & legebant, corio convoluto.
Omnino vero legi literae non poterant;
Si quis ex ipsa virga corium abstulisset.
Contra autem legebantur in virga dicta,
Si complicatum fuisset corium, & accommodatum.
Sic, ut dixi, scribentes, auferebant virgam,
Et per alium mittebant, quibus volebant, corium,
Virgam autem per alium, verum cum maxima consideratione.
Illi autem, accipientes virgam, atque corium,
Complicantes legebant, sicut diximus antea.
Hoc pulcre mihi disce scytalen Laconicam,
Lorum virgae adplicatum, scribens consilia arcana,
Vim exsistentem palae Gygis ante Gygem.

Ausonius ad Paullinum epist. XXIII.

Vel Lacedaemonium scytalen imitare, libelli
Segmina Pergamei, tereti circumdata ligno,
Perpetuo inscribens versu: qui deinde solutus
Non respondentes sparso dedit ordine formas;
Donec consimilis ligni replicetur in orbem.

Erat autem lignum nigrum. Scholiastes Pindari Olymp. Od. VI. Ἡ δὲ σκυτάλη, τοιοῦτόν ἐστι. Λάκωνες, κήρυκας διαπεμπόμενοι, ξύλον μελαίνοντες, περιέλισσον λευκῷ ἱμάντι, &c. *Scytale vero, talis est. Lacedaemonii, praecones passim mittentes, ligno nigro colore tincto, circumvolvebant albo loro.* Et quae sequuntur; quae videri non indignum est. Videndus quoque Demetrius Triclinius ad Pindari Olymp. Od. VI. tum & Scholiastes Comici ad Aves, qui prolixe, & cum cura omnes eam rem exponunt.

Sed quae longitudo fuit? Aulus Gellius simpliciter dicit lib. XVII. cap. IX. *Surculi duo erant: teretes, oblongi, pari crassamento, eiusdemque longitudinis.* Scholiastes Aristophanis loco indicato. Ἐποίουν δύο ῥάβδους ἰσομήκεις. *Faciebant duos surculos, aequali longitudine.* Item Thucydides lib. I. Ἦν δὲ σκυτάλη ξύλον στρογγύλον, ἐξεσμένον, ἐπίμηκες. *Erat autem scytale, lignum rotundum, rasum, oblongum.* Sic Plutarchus in Lycurgo, aliique, qui de ea tradidere. Vnicus Demetrius Triclinius docet, longitudinem trium, aut quatuor, cubitorum habuisse. Verba eius ecce ista ad Pindari Olymp. Od. VI. Ὅτε πρός τινα πόλιν οἱ Λάκωνες στρατηγὸν ἔπεμπον, βουλόμενοι δηλῶσαί τι αὐτῷ· ᾗ ἀπορρήτων, οὐκ ἐτίθεσαν χάρτῃ, ἀλλὰ τοιοῦτό τι ἐποίουν. τορεύοντες ξύλον στρογγύλον, τριῶν, ᾗ τεττάρων, πήχεων, ᾗ τέμνοντες εἰς δύο, τὸ μὲν ἓν τῷ ἐκπεμπομένῳ στρατηγῷ

Digitized by Google

τηγῷ ἐδίδων, θάτερον δὲ αὐτοὶ κατεῖχον. *Quum ad urbem aliquam Lacedaemonii ducem mitterent, aliquid arcani ipſis indicare cupientes, chartae minime credebant, ſed ad iſtum modum agebant; torno elaborantes lignum rotundum, trium, aut quatuor cubitorum, & in duo diſſecantes, partem unam huic, quem emittebant, dabant, alteram ipſi retinebant.* Itaque non recte Iohannes Tzetzes in citatis ante verſibus, τῷ μήκει βραχυτάτην dicit, *longitudine breviſſimam.*

Sed & altera ſcytale erat, qua inter ſe foeneratores utebantur. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Aves. Διοσκορίδης δ', ἐν τοῖς Περὶ νομίμων, τοὺς δανείζοντας ἐν Σπάρτῃ διαιρεῖν (φησι) σκυτάλην, δύο παρόντων μαρτύρων, καὶ γράφειν τὸ συμβόλαιον ἐν ἑκατέρῳ τμήματι· καὶ τὸ μὲν, ἑνὶ τῶν μαρτύρων διδόναι· τὸ δὲ, δι' ἑαυτοῦ ἔχειν. *Dioſcorides vero, in libris De inſtitutis, foeneratores (ait) Spartae dividere ſcytalen, duobus teſtibus praeſentibus, & contractum in utraque ſectione ſcribere; & unam quidem, uni teſtium exhibere; alteram vero, ſibi reſervare.* Quae ex eo totidem transſcripſit verbis, ſicut multa, Suidas in Σκυτάλη.

CAP. V.

Lingua ipſorum, Dorica erat, eiuſque ſpecimen apud Plutarchum, cuius locus reſtitutus. Ac peculiari ſane idiomate, atque eo inſuavi utebantur. Pro θ, ponebant σ; ac pro σ, media in dictione adſpirabant. In fine dictionis ρ, pro σ uſurpabant. Inter duas vocales, β inſerebant. Diphthongum ει, mutabant in η. Pro σ, etiam τ ponebant, media in dictione. Literam ρ, tranſponebant.

LIngua ipſorum, Dorica erat. Iſocrates in Archidamo, ubi eum ſic Lacedaemoniis loquentem facit. Πρῶτον μὲν ἔν οἶμαι, δεῖν ὑμᾶς ὑπομνῆσαι, δι' ὃν τρόπον ἐκτησάμεθα Μεσσήνην, καὶ δι' ἃς αἰτίας ἐν Πελοποννήσῳ κατοικήσαντες, Δωριεῖς τὸ παλαιὸν ὄντες. *Ac primum commonefaciendos vos puto, quo pacto Meſſenam in poteſtatem noſtram redegerimus; & quas ob cauſas in Peloponneſo, quum a prima origine Dorienſes ſitis, conſederitis.* Procopius in epiſtola quadam. Καὶ Σπαρτιάτης αὐτόχρημα γεγένημαι. καί μοι πάντα Λυκοῦργος, ὁ δὲ Σόλων οὐδέν. μικρὸν δεῖν, καὶ Δωρικὴν ἀφῆκα φωνὴν, τὴν Ἀττικῆς ἐκείνης εἰς λήθην ἐλθών. *Et Spartanus plane factus ſum; ac Lycurgus mihi omnia, Solon nihil; quin & pene Dorice loquutus eſſem, Atticae illius linguae oblitus.* Ac Laconicae quidem linguae ſpecimen Plutarchus praebet in Vita Pyrrhi. Εἷς δὴ τῶν παρόντων, ὄνομα Μανδρακίδας, εἶπε, τῇ φωνῇ Λακωνίζων. Αἱ μὲν ἐσσι τύ γε σίδρ, οὐδὲν μὴ πάθωμεν. ἐ γὰρ ἀδικεῦμεν· αἱ δὲ ἄνθρωπος, ἔσεται καὶ τευ κάρρων ἄλλος. Ita enim locus ille reſcribendus; ut in partem ſupra etiam admonui lib. II. cap. VIII. Et, ſi aliud quoque cupis, praeter iſtud, vide, ſodes, qui loquatur, Lampito Lacaena mulier, & Lacedaemoniorum item praeco, atque chorus apud Comicum in Lyſiſtrata, etiam legatus Lichas ad Argivos apud Thucydidem lib. V. Denique Senatuſconſultum Spartanorum apud Boethium De Muſica libro I. capit. I.

Quamquam autem lingua uterentur Dorica, tamen idioma ſibi peculiare habuerunt. Id Corinthus lib. De dialectis docet. Εἰδέναι δεῖ, ὅτι τῆς Δωρίδος πολλαί εἰσιν ὑποδιαιρέσεις τοπικαί· ἄλλως γὰρ Κρῆτες διαλέγονται, καὶ ἄλλως Ῥόδιοι, καὶ ἄλλως Ἀργεῖοι, καὶ ἄλλως Λακεδαιμόνιοι. *Sciendum eſt, Doricae linguae multas eſſe ſubdiviſiones locales. Aliter enim Cretenſes loquuntur, & aliter Rhodii, & aliter Argivi, & aliter Lacedaemonii.* Ac rurſum poſtea. Διαφέρει δὲ ἡ τῶν Κρητῶν διάλεκτος, ἧπερ Κυψέλας ἐχρήσατο· καὶ ἡ Λακώνων, ἧπερ Ἀλκμᾶν, καὶ Σώφρων. *Differt autem Cretenſium dialectus, qua Cypſelas uſus eſt; & Laconum, qua Alcman, ac Sophron.* Quae totidem quoque verbis Philoponus in eiusdem tituli libello.

Erat autem inſuavis, ut Pauſanias teſtatur in Laconicis. Τῷ Σεβρίῳ δέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ μνῆμα Ἀλκμᾶνος. ᾧ ποιήσαντι ᾄσματα, ὑδὲν ἐς ἡδονὴν αὐτῶν ἐλυμήνατο τῶν Λακώνων ἡ γλῶσσα, ἧκιστα παρεχομένη τὸ εὔφωνον. *Ad Sebrii dextram eſt Alcmanis tumulus; cui in canticis faciendis nihil detrivit Laconica lingua, cuius alioquin voces minus auditu ſuaves exſtitunt.*

Pro θ ponebant σ. Apollonius De Syntaxi lib. I. Οἱ μὲν ἄλλοι Δωριεῖς, τηροῦσι τὸ θ. Λάκωνες δὲ, καὶ εἰς σ μεταβάλλουσι. *Alii quidem Dorienſes, θ retinent; Lacones vero, etiam in σ mutant.* Ita, quod ante a me dictum, Σιδρ dicebant pro θεός; & Σεῦρ, pro θεῦς, aliaque iſtiuſmodi uti ſupra memoravi.

Pro σ autem, in medio dictionis, adſpiratione utuntur. Etymologici Auctor. Καὶ Λάκωνες, ἔνδειαν τοῦ σ ποιοῦντες, δασεῖαν χαράττουσι τοῖς ἐπιφερομένοις φωνήεσιν· ὡς ἐπὶ τοῦ ποιῆσαι, ποιῆαι. καὶ βυσόα, βύόα. καὶ μυσικὰ, μωικά. *Et Lacones, eiicientes σ, adſpiratam imponunt vocalibus, quae ſubiunguntur; ut* ποιῆσαι, ποιῆαι; & Βυσόα, Βύόα; & Μυσικὰ, μωικά. Apollonius quem citavi lib. IV. Οὐ παρεμπίπτει ἡ ἐν τοῖς φωνήσει δασεῖα, ἐν μέσαις ταῖς λέξεσιν. ἕνεκα τοῦ ταύτῃ σεσημειωμένων, ὡς ἀλόγων ὄντων· ἢ ἀπὸ Λακωνικῆς διαλέκτου παρεισδεδυκότων εἰς τὰς ἄλλας διαλέκτους. *In vocales, quae ſunt in mediis dictionibus, aſper ſpiritus non cadit; eamque ob cauſam notatas, tamquam quae regulam non ſervent, vel quod ex Laconica dialecto in alias dialectos ſubrepſerint.*

Ponebant etiam ρ pro σ, in fine dictionum, ut iam dixi.

Inter duas vocales, β inſerebant. Etymologici Auctor. Ἔβασον, ἀντὶ τοῦ ἔασον, συγχώρησον. ὕτως Συρακούσιοι, καὶ Λάκωνες. γέγονε δὲ πλεονασμῷ τοῦ β. τὸ γὰρ ἔασον, ἔβασόν φασι. καὶ τὸ ἔαται ἔβαται. καὶ τὸ ἔα, ἔβα. Ἔβασον, pro ἔασον, *permitte; ita Syracuſani, & Lacedaemonii; fit autem per redundantiam literae β. nam pro* ἔασον, *dicunt* ἔβασον; & ἔβαται, *pro* ἔαται; & ἔβα, *pro* ἔα.

Diphthongum ει, mutabant in η. Etymol. Auctor. Κατὰ τροπὴν τῆς ει διφθόγου εἰς η. ὡς τὸ Ὄρηξ, καὶ Λύκηξ, Λακωνικά. *Iuxta mutationem ει diphthongi in η; ut* Ὄρηξ, & Λύκηξ, *quae ſunt Laconica.*

Digitized by Google

Pro σ etiam ponebant ϑ in media nempe dictione. Etymologici Auctor. Οἱ Λάκωνες τὰ παρὰ μέλλοντα, εἰς τὸ τ οὐ τρέπουσι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τ εἰς τὸ σ ἐνιαυτὸς, ἐνιαύσιος, ἐνιαύτιος λέγουσιν. *Lacones, quae a futuro fiunt in τ, non mutant, sed quae ex τ vertuntur in σ; ut pro ἐνιαύσιος, quod ab ἐνιαυτὸς formatur, ἐνιαύτιος dicunt.* Sic πλήτιος, pro πλήσιος; πλητίος, pro πλησίος, dicebant, ut videre est ibidem.

Etiam φὶν, pro Σφὶν, dicebant. Idem Auctor Etymologici. Συρακούσιοι δὲ, (τὸ σφὶν) φὶν λέγουσι· Λάκωνες, φίν. *Syracusani vero (pro σφὶν) dicunt ψὶν: Lacones autem, φίν.*

In dictionibus ρ, transponere solebant. Sic κάρνειος, pro κράνιος dicebant. Pausan. in Lacon. Καὶ Ἀπόλλωνα ὀνομάζουσι Κάρνειον, ὑπὲρ τῶν κρανειῶν, μεταθέντες τὸ ρ, κατὰ δή τι ἀρχαῖον. *Et Apollinem nominant Carneum, a craneis, litera* r *transposita, antiqua quadam consuetudine.* Sic pro Εἱμαρμένη, dicebant item, Ἐμβραμένα, ut mox dicam; & alia plura ad eam formam.

CAP. VI.

Vocabula Laconica peculiaria, ac de iis Aristophanis Grammatici opus proprium, cui titulus, Γλῶσσαι Λακωνικαί. Ἄγριττος. Αἰδώ, Ανδσες. Βέσον, *sive* Βέτλον. *Hesychii locus emendatus.* Γασήρ, *sive* Γασραία. Δεικελισταὶ, *sive* Δεικηλισταὶ, *aut* Δικηλισταί. *Suidas, Plutarchus, Hesychius iterum, & Apollonii Scholiastes restituti. Sosibii opus,* Περὶ τῶν μιμητῶν ἐν Λακωνικῇ, καὶ δικηλιστῶν. *Suidas iterum restitutus.* Δίκηλον. Δόκανα, Ἐσπυήλης. Εἰσπνεῖν.

VTI autem lingua ipsis propria fuit, sic vocabula item plurima, ac volumen de his scripsit singulare Aristophanes Grammaticus, & inscripsit, Γλῶσσαι Λακωνικαὶ, *Vocabula Laconibus peculiaria.* Meminit Athenaeus lib. III. Πάμφιλος καλεῖσθαί φησι Κυδωνάια ὑπὸ Ἀχαιῶν, τοῦτο λέγων Ἀριστοφάνει εἰρηκέναι, ἐν Λακωνικαῖς Γλώσσαις. *Pamphilus vocari ait Cydonaea ab Achivis; tradens, hoc Aristophanem dixisse in Laconicis Glossis.* Et sunt eae ipsae Glossae, quae citantur ab Hesychio. Ἄαδα, ἔνδεια, Λάκωνες, ὕτω καὶ Ἀριστοφάνης, ἐν Γλώσσαις· *Aada, indigentia, Lacones. Ita etiam Aristophanes in Glossis.* Iterum in Πυρέακος. Ὡς Ἀριστοφάνης φησὶν, ἐν ἐξηγήσει Λακωνικῶν. *Sicut Aristophanes ait in expositione* (vocabulorum) *Laconicorum.* Et ex istis quaedam ipsi, passim nobis observata, proponemus.

Ἄγριττος. *Olea silvestris.* Zenobius Centur. I. Proverb. LX. Ἀκαρπότερος ἀγρίπτυ. ἐπὶ τῶν πάνυ πενομένων εἴρηται. Λάκωνες γὰρ τὴν ἀγρίαν ἐλαίαν, ἄγριπτον καλοῦσι. *Infructuosior olea silvestri. De valde pauperibus dictum est. Lacedaemonii enim oleam silvestrem, ἄγριπτον vocant.* Quae totidem verbis etiam Suidas.

Αἰδώ, *Iactus.* Suidas. Αἰδώ· τὸ αἰδοῖον. καὶ ἡ σελήνη, παρὰ Χαλδαίοις· καὶ ριτὴ, παρὰ Λάκωσι. *AEdo, pudendum; & luna apud Chaldaeos, & iactus apud Lacedaemonios.* Ἄνδσες, *Polypus.* Moschopulus ad Hesiodi. Ἔργ. β'. Ὁ' ἀνόσες, ἦγεν ὁ πολύπους, (καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις γάρ, φασιν, ἰδίως ὕτως ὠνομάζετο ἀνόσεος,) τ ἑαυτῦ πόδα ἐσθίει, *Exos, sive polypus, (nam apud Lacedaemonios propriae hic vocatur exos,) suum pedem edit.* Et Proclus ibidem, Κλείταρχος δὲ, ἐν Γλώσσαις, τὸν πολύποδα ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀνόσεδν φησι καλᾶσθαι. *Clitarchus vero in Glossis, polypum apud Lacedaemonios exossem vocari dicit.* Vtiturque vocabulo Hesiodus ea significatione, loco citato.

Ἠ"ματι χειμερίῳ. ὅτ' ἀνόσες ὸν πόδα τένδει.

Die hiberno, cum exos suum pedem edit.

Βέσον, *sive* Βέτλον, *vestis.* Etymologici Auct. Βέσον, τὸ ἱμάτιον, ὑπὸ Λακώνων· οἱ δὲ, βέτλον, *Bestum, vestis a Laconibus; quidam vero, bettum.* Hesychii locus corruptissimus. Βεσὸν ἔθος, κὴ ὁ τ ἐθῶν ἔμπειρος. Λάκωνες δὲ, βεσικὸν τὰ ἔζοντα. Restituo, Βέσον, ἔθος, καὶ ὁ τῶν ἐθῶν ἔμπειρος. Λάκωνες δὲ, βεσὸν, τὴν ἐσθῆτα. *Bestum, mos, aut morum peritus. Lacedaemonii vero, bestum dicunt vestem.*

Γασὴρ, *Rapum.* Athenaeus lib. IX. Γογγυλίδες. Ταύτας Ἀπολλᾶς, ἐν τῷ περὶ τ ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων, ὑπὸ Λακεδαιμονίων γασέρας φησὶ καλεῖσθαι. *Rapa. Haec Apollas, libro De urbibus Peloponnesi, a Lacedaemoniis gasteras dici tradit.* Et ex eo Eustathius ad Odyss. η'. Ὅτι δὲ Λάκωνες τὰς γογγυλίδας γασέρας ἐκάλουν, ἐν τοῖς τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ δηλῦται. *Quod autem rapa Lacedaemonii gastera vocabant, ex Dipnosophistae scriptis constat.* Hesychio Γασραία dicitur. Γασραία, ἡ γογγυλίς, Λάκωνες, *Gastraea, rapum, Lacones.*

Δεικελισταὶ, sive Δεικηλισταὶ (nam utroque modo scribitur,) *Mimi. Imitatores.* Etymologici Auctor. Δεικελισταὶ, μιμηταὶ, παρὰ Λάκωσι. *Dicelistae, imitatores, apud Lacedaemonios.* Totidem verbis Hesychius. Eustathius ad Iliad. λ'. Δεικηλισταὶ, παρὰ Λάκωσι κωμικοί. *Dicelistae, apud Lacedaemonios Comici.* Et paulo post. Δεικηλισταὶ δ' ὖν οἱ τοιοῦτοι, ὡς εἴ τις εἴποι σκευοποιοὶ, καὶ μιμηταί. *Dicelistae itaque tales, velut scenicum adparatum instruentes, atque mimi.* Illud vero observandum, quod hos Comicos adpellet; & exponit rem hanc totam Athenaeus lib. XIV. Παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις κωμικῆς παιδιᾶς ἦν τις τρόπος παλαιὸς, ὥς φησι Σωσίβιος, ὃν ἄγαν σπουδαῖος, ἅτε δὴ κἂν τούτοις τὸ λιτὸν τῆς Σπάρτης μεταδιωκήσης, ἐμιμεῖτο γάρ τις ἐν εὐτελεῖ τῇ λέξει πλέποντας τινὰς ὀπώρων, ἢ ξενικὸν ἰατρόν. ἐκαλοῦντο δὲ οἱ μετιόντες τὴν τοιαύτην παιδιὰν παρὰ τοῖς Λάκωσι δικηλισταὶ, ὡς ἄν τις σκευοποιοὺς εἴπῃ, ἢ μιμητάς. *Apud Lacedaemonios Comici lusus vetus quidam modus fuit, ut ait Sosibius, non admodum gravis; velut in his etiam simplicitatem Sparta sua persequente. Imitabatur vero aliquis tenui dictione quosdam fructuum fures, aut medicum peregrinum. Ac, qui lusum hunc obirent, a Laconibus dicelistae vocabantur.* Alii per ι scribunt primam syllabam. Suidas, Δικηλισῶν, κὴ μιμητῶν, εἴδος ἐστι κωμῳδίας, ὡς φησι Σωσίβιος ὁ Λάκων. *Dicelistarum, & mimorum; genus est comoediae, ut ait Sosibius Lacon.* Idem in Σωσίβιος. Ἐν τούτοις δὲ ἱστορεῖ κὴ τοῦτο, ὅτι εἶδος τ κωμῳδίας ἐστὶ καλούμενον δικηλισῶν, κὴ μιμητῶν. *In his vero etiam hoc refert,*

refert, quod comoediae genus sit eorum, qui vocantur diceliſtae. Ita eum locum emendo; male enim hactenus editur, καλυμένων δικλειςῶν, *eorum, qui vocantur diclistae*. Nec recte ſcribitur, δικηλίκτας apud Plutarchum in Ageſilao. Ἀλλὰ ὁ τύ γε ἐσσὶ Καλλιτίβας ὁ δικηλίκτας; Οὕτω δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὺς μίμυς καλῦσι, *An tu non es Callippidas diceliſtas? Ita vero Lacedaemonii mimos vocant*. Eodem modo etiam in Laconicis Apophthegmatibus, ubi apophthegmata Ageſilai Regis tradit. Vtrobique reſcribendum eſt, δικηλιςάς. Corrigendus & Heſychius in Δίκηλον. Ὅθεν κὴ μιμολόγον παρὰ Λάκωσι δικελιςάς. *Vnde etiam mimologus a Laconibus diceliſtas adpellatur*. Hodie editur, δικελίτας, *diceli-tas*. Eodem modo Scholiaſtes Apollonii libro I. Δίκηλον, κυρίως τὸ τῷ Διῒ ἐοικὸς ἄγαλμα. καταχρηςικῶς δὲ κὴ πᾶν ὁμοίωμα, ὡς κὴ νῦν. κὴ δικηλίτας ἢ τὺς σκωπτικῦς, τὺς ἐν τῷ σκώπτειν ἄλλον τινὰ μιμυμένυς. Male etiam illic editur, δικηλίτας, reſcribendum item iſtic, δικηλιςάς. Ac peculiare de his Opus ſcripſit Soſibius Lacon. Suidas. Σωσίβιος, Λάκων, γραμματικὸς, τῶν ἐπιλυτικῶν καλυμένων. (Ἔγραψε) κὴ περὶ τῶν μιμητῶν ἐν Λακωνικῇ ἱςορυμένων παλαιῶν, ἐν τύτοις δὲ ἱςορεῖ κὴ τῦτο, ὅτι εἶδος τῆς κωμῳδίας ἐςὶ, καλύμενον δικηλιςῶν, κὴ μιμητῶν. *Soſibius, Lacon, grammaticus, unus ex his, qui vocati Epilytici*. (*Scripſit*) *etiam De mimetis antiquis, qui in Laconica memorati. In his tradit, etiam illud, quod comoediae ſit genus, diceliſtarum vocatum, & mimetarum*. Ita locum hunc reſtituo, hodie luxatum. Inſpiciat, qui volet.

Vti vero, Δικηλιςαὶ vox Laconica eſt, ita Δίκηλον. Heſychius. Δίκηλον, ἐκτύπωμα, ὁμοίωμα, εἴδωλον, ἀνδριὰς, ζῴδιον, παρὰ Λάκωσι. *Dicelum, imago, effigies, ſimulacrum, ſtatua, ſignum caeleſte apud Lacones*.

Δόκανα, *Sepulcra Tyndaridarum*. Suidas. Δόκανα τάφοι τινὲς ἐν Λακεδαιμονίᾳ. παρὰ τὸ δέξασθαι τὺς Τυνδαρίδας. *Docana, ſepulcra quaedam in Lacedaemonia, quod Tyndaridas ſuſceperint*. Quae totidem verbis etiam Auctor Etymologici. Plutarchus, non ſepulcra Tyndaridarum dicit, qui iidem Dioſcuri, ſed eorum ſimulacra; & deſcribit, qualia fuerint lib. De fraterno amore in ipſo principio. Τὰ παλαιὰ τῶν Διοσκύρων, ἀφιδρύματα οἱ Σπαρτιᾶται δόκανα καλῦσι. ἔςι δὲ δύο ξύλα παράλληλα, δυσὶ πλαγίοις ἐπεζευγμένα. κὴ δοκεῖ τῷ φιλαδέλφῳ τῶν θεῶν οἰκεῖον εἶναι τὸ ἀναθήματος τὸ κοινὸν, κὴ ἀδιαίρετον. *Vetuſta Dioſcurorum ſimulacra Spartani adpellant docana; ſunt vero duo ligna, inter ſe compoſita, duobus aliis transverſis coniuncta, ac videtur fraterno deorum amori individua communitas ſimulacri convenire*. Et ex eo Euſtathius ad Iliad. ρ'. Παράγωγον δὲ δοκῦ κὴ τὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς δόκανα, ὧν χρῆσις κὴ παρὰ Πλυτάρχῳ. ἦσαν δὲ αὐτὰ, Διοσκύρων ἀφιδρύματα. ὡς ἐκεῖνος κὴ ἱςορεῖ, κὴ ἐκφράζει. *A nomine* Δοκὸς, *Trabs, deducuntur, & antiquis* Δόκανα, *quae adpellata; quorum uſus etiam apud Plutarchum. Erant autem ea, Dioſcurorum ſimulacra; ſicut & refert ipſe, & exponit*.

Εἰσπνήλης, *Amator*. Etymologici Auct. in Ἀΐτης. Καὶ εἰσπνήλας καλῦσι τὺς ἐραςὰς παρὰ Λάκωσιν. *Et eiſpnelas vocant amatores apud Lacedaemonios*. Apud Theocritum. Εἰσπνίλος ſcribitur Idyll. XII.

——— ὁ μὲν ἦν εἰσπνίλος, φαίη χ' ὑμυκλαίσδων.

——— *hic quidem eiſpnilus, diceret aliquis, Amyclae a lingua loquens*.

Vbi Scholiaſtes. Ἕτερος μὲν γὰρ ὑπὸ Λακώνων λεγόμενος εἰσπνίλος, τυτέςιν ἐραςής. *Alter enim a Laconibus dictus eiſpnilus, ideſt, amator*. Sed Εἰπνήλης hic ſcribendum, olim pene puer monui. Euſtathius ad Odyſſ. δ'. Εἰσπνήλαι, παρὰ Λακώνων οἱ ἐραςαί. *Eiſpnelae, a Lacedaemoniis dicuntur amatores*. Et videndus iterum eſt ad Odyſſ. ε.

Εἰσπνεῖν, ſive Ἐμπνεῖν, dicebant pro *Amare*. Etymologici Auctor. Λακεδαιμόνιοι, γὰρ, Εἰσπνεῖν φασι τὸ ἐρᾶν. *Lacedaemonii enim, Εἰσπνεῖν, dicunt amare*. AElianus Var. Hiſt. lib. III. cap. XII. Αὐτοὶ γῶν (de Lacedaemoniis loquitur) δέονται ἢ ἐραςῶν, ἐμπνεῖν (a) αὐτοῖς. Λακεδαιμονίων δὲ αὕτη ἐςὶν ἡ φωνὴ, ἐρᾶν δεῖν λέγυσα. *Ipſi itaque amatores rogant, ut ἐμπνεῖν, ſibi velint; id vero Lacedaemoniorum voce ſignificat Amare*. Heſychius, nulla Lacedaemoniorum mentione. Ἐμπνεῖ μου, ἐρᾷ μου, ποθεῖ με. Item. Ἐρᾷ, ἐσπνεῖ. Plutarchus in Agide, & Cleomene, Οὕτω δὲ αὐτῷ φίλυ Ξενάρους, ἐραςῆ γεγονότος, (τῦτο γὰρ ἐμπνεῖσθαι Λακεδαιμόνιοι καλῦσιν,) ἀπετειρᾶτο τύτυ. *Quum amicum haberet Xenarem, qui amator eius fuerat, (quod Ἐμπνεῖσθαι dicunt Lacedaemonii,) hunc tentavit*.

CAP. VII.

Ἐμβραμένα. Ἐπισκυτίζειν. Εὐλάκα. Εὐλάζειν. Εὔχεσθαι. Ἴυλος. Καιάδας, *ſive* Κεάδας, *& ibidem locus*, Δεκάς. Κεκαλδεᾶσθαι. Κάδδος. Κίρρις. Κόος. Κυνάς. Κυρτάνιος. Αυσιλαίδαι. Μαχαιρίωνες, *poſteri Autocratis, qui & ipſe* Μαχαιρίων *adpellatus. Pauſaniae error indicatus*. Μύκηρος. Μυκηρόβατος. Σέμελος, *ſive* Σεσῆλος. Τέλη. Τίτυρος. Τρέσαντες. Φαινίς. Χαός.

Ἐμβράμμα, pro Εἱμαρμένη, *Fatum*. Etymologici Auctor. Ἐμβραμένα, παρὰ Σώφρονι ἡ εἱμαρμένη. κὴ Λάκωνες ὕτω λέγυσιν. *Embramena, apud Sophronem Fatum. Et Lacones ita dicunt*.

Ἐπισκυθίζειν, *Scythice agere*. Dici coeptum poſtquam Cleomenes, nimio cum Scythis mero poto, ad inſaniam actus eſſet. Herodotus lib. VI. Κλεομένεα δὲ λέγυσι, ἱκνόντων τῶν Σκυθέων ἐπὶ ταῦτα, ὁμιλέειν σφι μεζόνως. ὁμιλέοντα δὲ μᾶλλον τῦ ἱκνεομένυ, μαθεῖν τὴν ἀκρατοποσίην παρ' αὐτέων. ἐκ τύτυ δὲ μανῆναί μιν νομίζυσι Σπαρτιῆται. ἔκ τε τῦ, ὡς αὐτοὶ λέγυσι, ἐπεὰν ζωρότερον βάλωνται πίνειν, Ἐπισκύθιτον, λέγυσι. *Quum iis Scythis, qui ad hoc miſſi ſunt, conſuetudinem habuiſſe maiorem in modum dicunt; converſantem vero, ultra quam conveniret, meri potum ex his ipſis didiciſſe; atque hinc Spartani illum in furorem actum eſſe arbitrantur; & ex eo, ut ipſis tradunt, cum*

(a) Editio *Perizonii* habet εἰσπνεῖν.

quum meracius bibere volunt, Ἐπισκύθισον, *idest*, Scythice age, *dicunt*. Et ex eo Eustathius ad Odyss. α'. Λέγεται ὃ καὶ Κλεομένης ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, Σκύθαις ὁμιλήσας, καὶ ἀκρατοπότης γενόμενος, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, μανῆναι ἐκ μέθης. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου Σκυθικοῦ κακοῦ, τὸ ἀκρατέστερον πίνειν, Ἐπισκυθίζειν φασὶν οἱ Λάκωνες. *Dicitur vero, & Cleomenes, Rex Lacedaemoniorum, cum Scythis conversatus, atque meri potor factus, sicut auctor est Herodotus, in furorem ex ebrietate actus, & ex eo malo Scythico, meracius bibere, Lacedaemonii* Ἐπισκυθίζειν *dicunt*.

Εὐλάκα, *Vomer*. Thucydides oraculum quoddam Delphicum refert, redditum Lacedaemoniis lib. v. Διὸς υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα ἐκ τῆς ἀλλοτρίας εἰς τὴν ἑαυτῶν ἀναφέρειν· εἰ δὲ μὴ, ἀργυρίᾳ εὐλάκᾳ εὐλάξαι. *Iovis filii semidei semen ex alieno solo in suum reducere; nisi facerent, aureo vomere araturos*. Vbi Scholiastes, Εὐλάκαν δὲ, τὴν ὕνιν Λακεδαιμόνιοι λέγουσιν. *Eulacam vero, vomerem Lacedaemonii dicunt*. Et observa in Thucydidis istis verbis, etiam Εὐλάζειν dici, pro *Arare*.

Εὔχεσθαι, *Dicere*. Scholiastes Pindari Olymp. Od. VI. Τῷ εὔχοντο, ἀντὶ τοῦ εἶπον οἱ Λάκωνες χρῶνται. *Verbo* εὔχοντο, *Lacones utuntur pro Dicebant*.

Ἴ"υλος, *Polypus*. Etymologici Auctor. Κλείταρχος δὲ, ἐν Γλώσσαις, τὸν πολύπους ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων Ἴ"υλον καλεῖσθαί φησι. *Clitarchus vero in Glossis, polypum a Lacedaemoniis iulum vocari tradit*.

Καιάδας, sive Κεάδας, nam utroque modo scribitur, *Carcer*. Strabo lib. VIII. Καὶ καιάδας τὸ δεσμωτήριον ἐντεῦθεν, τὸ παρὰ Λακεδαιμονίοις, σπήλαιόν τι. *Et caeades carcer inde, qui est apud Lacedaemonios, antrum quoddam*. Simplicius in Phys. lib. III. cap. IV. Ὡς ὁ παρὰ Λακεδαιμονίοις ἦν ὁ κεάδας, εἰς ὃν τοὺς καλακρίτους ἐνέβαλον. *Qualis apud Lacedaemonios erat ceadas, in quem damnatos coniiciebant*. Nicephorus Blemmydas in Epitome Physica cap. X. Οἷς ὁ λαβύρινθος παρὰ Κρησὶ, καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις ὁ κεάδας, εἰς ὃν τοὺς καλακρίτους ἐνέβαλον. *Vt apud Cretenses labyrinthus: & apud Lacedaemonios ceadas, in quem damnatos coniiciebant*. Meminit eius etiam Basilius Magnus epist. CCCLXXIX. Ὅταν δὲ ποδανδὸν εἴπω, τὸν κεάδαν με οἷον λέγειν τὸν Λακωνικὸν, ἢ εἴ πού τῆς οἰκουμένης εἶδες βάραθρον αὐτοφυές. *Quum podandum dico, puta me ceadam Laconicum dicere, aut si cubi terrarum vidisti barathrum natura factum*. Vbi observa, barathrum fuisse. Ita & Suidas in Παυσανίας. Τὸ δὲ σῶμα εἰς τὸν κεάδαν, βάραθρον δέ ἐστι τοῦτο, ἔρριψαν. *Corpus vero in ceadam, quod est barathrum, abiecerunt*. Strabo, in citatis verbis, antrum dicit. Eustathius carcerem antriformem ad Odyss. δ'. Ἀπὸ δὲ τῆς τοιαύτης λέξεως καὶ δεσμωτήριόν τι σπηλαιῶδες παρὰ Λάκωσιν ὁ καιέτας, ἢ διὰ τοῦ α καιάτας. *Ab hac dictione, etiam carcer quidam antriformis apud Lacedaemonios caeetas, aut per a caeatas*. Meminit quoque Dion Chrysostomus Orat. LXXX. Τί δὲ ὁ Λακώνων καιάδας, καὶ τὸ παρὰ Πέρσαις οἴκημα, μεστὸν τέφρας; *Quid vero Laconum caeadas; atque illud apud Persas domicilium, plenum cineris?* Meminere & plures alii. Locus autem in eo erat, Δεκὰς dictus, in quo damnatos strangulabant. Plutarchus in Agide, & Cleomene. Καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἐκέλευον ἀπάγειν εἰς τὴν καλουμένην δέκαδα. τοῦτο δέ ἐστιν οἴκημα τῆς εἱρκτῆς, ἐν ᾧ θανατοῦσι τοὺς καταδίκους ἀποπνίγοντες. *Iusserunt abducere in decadem, quam vocabant: sed vero domicilium in carcere erat, quo damnatos strangulantes occidebant*.

Κεκαδδεῖσθαι, & Κάδδος, quidnam sit, exponit Plutarchus in Lycurgo, ubi phiditia enarrat. Δοκιμάζεσθαι δὲ, τὸν βουλόμενον τοῦ συσσιτίου μετασχεῖν, οὕτω φασί. λαβὼν τῶν συσσίτων ἕκαστος τὴν ἀπομαγδαλίαν εἰς τὴν χεῖρα, τοῦ διακόνου φέροντος ἀγγεῖον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔβαλε σιωπῇ, καθάπερ ψῆφον· ὁ μὲν, δοκιμάζων, ἀπλῶς· ὁ δὲ, κρίνων, σφόδρα τῇ χειρὶ πιέσας. ἡ γὰρ πεπιεσμένη, τῆς τελρημένης ἔχει δύναμιν, κἂν μίαν εὕρωσι τοιαύτην, οὐ προσδέχονται τὸν ἐπιόντα, βουλόμενοι πάντας ἡδομένους ἀλλήλοις συνιέναι. τὸν δ' ὅπως ἀποδοκιμασθέντα, κεκαδδεῶσθαι λέγουσι. κάδδος γὰρ καλεῖται τὸ ἀγγεῖον, εἰς ὃ τὰς ἀπομαγδαλίας ἐμβάλλουσι. *Qui admitti ad convivium cupiebat hoc probari consuevisse modo, tradunt. Vnusquisque convictorum molliorem ex pane pulpam, ad quam manus abstergebant, manu acceptam, in vas quoddam, quod minister capite gestabat, tacitus, ceu calculum, coniiciebat; qui probaret, is simpliciter; qui damnaret, manu valide compressam. Etenim, quae compressa erat, perforati instar calculi censebatur: qualem si dumtaxat unam invenissent, minime advenientem admittebant: cupientes, omnes laetos inter sese convenire. Eum vero, qui rejectus ita esset,* κεκαδδεῶσθαι *dicebant*. κάδδος *enim, vas vocatur, in quod pulpam iacebant*.

Κίρρις, *Lychnus*. Etymologici Auctor. Λέγεται παρὰ Κυπρίοις Κίρρις ὁ Ἄ"δωνις· παρὰ Λάκωσι δὲ, ὁ λύχνος. *Dicitur Adonis apud Cyprios Cirrhis: apud Lacedaemonios vero, lychnus*. Quamquam sane non a Cypriis sic Adonin adpellari, sed Lacedaemoniis, Hesychius tradit. Vti supra memoravi lib. I. cap. II. Illud tantum est discrimen, quod, ρ unico, Κίρις scribat.

Κόος, *Magnus*. Idem Etymologici Auctor. Κόον λέγουσι τὸ μέγα οἱ Λάκωνες. *Coum Lacones dicunt, quod magnum est*.

Κυνάς, quae aliis Graecis ἀπομαγδαλία, id est, pulpa mollior ex pane, ad tergendas manus adhibita. Athenaeus lib. IX. Καὶ εὐώδεσι ταῖς χεῖρας κατεχρίοντο, ταῖς ἀπομαγδαλίας ἀτιμάσαντες, ἃς Λακεδαιμόνιοι ἐκάλουν κυνάδας. *Manus odoramentis inungebant, apomagdalias, quas cynadas Lacedaemonii adpellant, adspernati*. Pollux lib. VI. cap. XIV. Οἱ δὲ πάλαι, ταῖς καλουμέναις ἀπομαγδαλίαις ἐχρῶντο, αἳ ἦσαν τὸ ἐν τῷ ἄρτῳ μαλακὸν, καὶ σαιλῶδες· εἰς ὃ ἀποψησάμενοι, τοῖς κυσὶν αὐτὸ παρέβαλον· ὅθεν καὶ Λακεδαιμόνιοι κυνάδα τὴν ἀπομαγδαλίαν καλοῦσι. *Veteres apomagdaliis, quas vocabant, utebantur: quae erant, pars panis mollis, & farinosa: qua quum manus abstersissent, canibus hanc proiiciebant: unde & cynada eam Lacedaemonii dicebant*.

Κυρσάνιος, *Adolescens*; & *Homo vilis*. Suidas. Κυρσανίους δὲ καλοῦσιν οἱ Λάκωνες τοὺς μοχθηρούς, καὶ τοὺς εὐτελεῖς ἀνθρώπους. *Lacedaemonii cyrsa-*

Digitized by Google

ſanios vocant adoleſcentes, & homines viles,

Λυσιλαΐδαι, *Lupini*. Athenaeus lib. 11. Πολέμων δέ φησι, τοὺς Λακεδαιμονίους τοὺς θέρμους λυσικαΐδας καλεῖν. *Polemon vero ait, lupinos a Lacedaemoniis lyſilaidas adpellari.*

Μαχαιρίωνες. Ita dicti poſteri Anticratis Lacedaemonii, quod Epaminondam is, in praelio ad Mantineam, machaera ſua occidiſſet. Plutarchus in Ageſilao. Ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις, περὶ τὴν Μαντίνειαν ἐμαχέσαντο, καὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν, ἤδη κρατοῦντα τῶν πρώτων, ἔτι δ' ἐγκείμενον, καὶ καταστρέφοντα τὴν δίωξιν, Ἀντικράτης Λάκων ὑποστὰς ἔπαισε, δόρατι μὲν, ὡς Διοσκουρίδης ἱστόρηκε· Λακεδαιμόνιοι δ', Μαχαιρίωνας ἔτι νῦν τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀντικράτους καλοῦσιν, ὡς μαχαίρᾳ πατάξαντος. *Paucis vero poſt diebus, ad Mantineam pugnarunt; & Epaminondam, iam prima acie fuſa, quum inſtaret etiam ultra, ac fugientes perſequeretur, excipiens Anticrates Lacon, ferit lancea, uti quidem traditur a Dioſcoride: Lacedaemonii vero, etiam nunc Machaerionas eius poſteros adpellant, velut qui machaera percuſſerit.* Quin Anticratem quoque ipſum eo nomine nuncupatum, ex Pauſania licet diſcere; qui Machaerionem eum, non Anticratem, adpellat in Arcadicis. Ἐπαμινώνδαν δ' ἀποθανεῖν Μαντινεῖς μὲν ὑπὸ Μαχαιρίωνος Μαντινέως φασὶν ἀνδρός. ὡσαύτως δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι Σπαρτιάτην λέγουσιν εἶναι τὸν ἀποκτείναντα Ἐπαμινώνδαν. τίθενται δὲ Μαχαιρίωνα ὄνομα καὶ ἔτοι τῷ ἀνδρί. *Epaminondam vero occiſum Mantineenſes quidem dicunt a Mantineenſi quodam Machaerione. Eodem modo Lacedaemonii Spartiatam eſſe dicunt eum, qui Epaminondam interfecit, & Machaerionis ei nomen tribuunt.* Poſtea vero, quum Machaerionem nullum Spartae exſtitiſſe dicit, nec honorem nominis iſtius ulli aliquem aut Mantineae, aut Spartae, habitum, graviter hallucinatur. Ecce verba. Μαχαιρίωνα δὲ λόγῳ μὲν καὶ αὐτοὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι λέγουσιν, ἔργῳ δ' ὅτε ἐν Σπάρτῃ Μαχαιρίων ἐστὶν οὐδὲ ὄνομα παρὰ Μαντινεῦσιν ὅτῳ γεγόνασιν, ὡς ἀνδρὶ ἀγαθῷ, τιμαί. *Machaerionem vero verbo potius noverunt; nam revera, neque Spartae, nec apud Mantineenſes ipſos, cuiquam Machaerioni, ut viro forti, ulli habiti honores.* Certe honores, praemiaque, huic Anticrati, quem Machaerionem etiam ipſum dictum, ſatis clarum, decreviſſe, & immunitatem poſteris, ex Plutarcho nobis conſtat; qui ſubiungit loco citato. Οὕτω γὰρ ἐθαύμασαν, καὶ ὑπερηγάπησαν αὐτὸν, φόβῳ τοῦ Ἐπαμινώνδα ζῶντι, ὥστε τιμὰς μὲν ἐκείνῳ, καὶ δωρεὰς, ψηφίσασθαι, τῷ γένει δ', ἀτέλειαν. ἣν ἔτι καὶ καθ' ἡμᾶς ἔχει Καλλικράτης, εἷς τῶν Ἀντικράτους ἀπογόνων. *Adeo enim eum ſubſpexere, & amplexi ſunt, metu Epaminondae vivi, ut honores illi, ac praemia, decernerent; & ſtirpi eius, immunitatem: quam & noſtra hac aetate Callicrates obtinet, unus ex Anticratis poſteritate.*

Μύκηρ. *Nux grandior.* Athenaeus lib. 11. Λάκωνας δὲ Σέλευκος, ἐν Γλώσσαις, φησὶ καλεῖν τὰ μεγάλα κάρυα μυκήρεις. *Seleucus, in Gloſſis, ait, Lacedaemonios magnas nuces adpellare myceros.*

Inde etiam Μυκρόβαλον dicebatur inſtrumentum, quo confringebantur nuces. Idem

Athenaeus poſtea, eodem libro. Πάμφιλος, ἐν Γλώσσαις, μυκηρόβαλόν φησι καλεῖσθαι τὸν καρυοκαλάκτην ἀπὸ τῶν Λακώνων, ἀντὶ τοῦ ἀμυγδαλοκαλάκτην. μυκήρεις γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμυγδαλα. *Pamphilus, in Gloſſis, mycerobatum ait adpellari nucifrangibulum a Laconibus, pro eo quod eſt amygdalofrangibulum: nam amygdala Lacedaemonii myceres vocant.*

Σέμελος, *Cochlea.* Athenaeus, itidem lib. 11. Ἀπελλᾶς δὲ Λακεδαιμονίους φησὶ σέμελον τὴν κοχλίαν λέγειν. *Apellas vero ait, Lacedaemonios cochleam adpellare ſemelum.* Apud Heſychium, Σεσῆλος ſcribitur. Σεσῆλοι, κοχλίαι, Λάκωνες. *Seſeli, cochleae, Lacones.*

Τήλη. Thucydides lib. 1. Καὶ τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχοντο αὐτοῖς. *Et Lacedaemoniorum quae Tele dicebantur, polliciti ſunt.* Iterum lib. 1v. Ὅρκοις τε Λακεδαιμονίων καλαλαβὼν τὰ τέλη τοῖς μεγίστοις. *Obſtrictis maximo iuramento Lacedaemoniorum, quae Tele dicuntur.* Vide quae notavi ſupra lib. 11. cap. 1v.

Τίτυρος. *Aries*: dux gregis. Servius ad Eclog. 1. *Laconica lingua* Τίτυρος *dicitur aries maior, qui gregem anteire conſueverit.*

Τρέσαντες. *Trepidantes.* Qui turpi trepidatione ex acie profugerant. Plutarchus in Ageſilao. Οὐ μόνον ἐχρῶντο βασιλεῖ, καὶ στρατηγῷ πρὸς πόλεμον, ἀλλὰ καὶ τῶν πολιτικῶν ἀπορίων ἰατρῷ, καὶ διαιτητῇ τοῖς ἐν τῇ μάχῃ καταδειλιάσασιν, ὃς αὐτοὶ τρέσαντας ὀνομάζουσι. *Non tantum utebantur velut rege, & duce belli; verum & civilium difficultatum medico, & arbitro eorum, qui in pugna trepidaverant: quos Treſantas ipſi vocant.* Et in Laconicis Inſtitutis. Οὐδὲν δ' ἕτερον εἶχον, ἢ ἐπαίνους τῶν γενναίως ζησάντων, καὶ ὑπὲρ τῆς Σπάρτης ἀποθανόντων. καὶ εὐδαιμονιζομένων· καὶ ψόγους τῶν τρεσάντων, ὡς ἀλγεινὸν καὶ κακοδαίμονα βίον βιόντων. *Nihil autem habebat aliud, quam laudes eorum, qui fortiter vixerant, ac pro Sparta occubuerant, & beati praedicabantur: item eorum vituperia, qui ſe trepide geſſiſſent, ideo Treſantes dicti; ut qui vitam luctuoſam, atque infelicem, agerent.* Herodotus lib. VII. Ἀπονοστήσας δὲ ἐς Λακεδαίμονα ὁ Ἀριστόδημος, ὀνειδός τε εἶχε καὶ ἀτιμίαν. πάσχων δὲ ταῦτα, ἠτίμωτο. οὔτε οἱ τὼρ ὑδὲ ἔνασε Σπαρτιητέων, ὅτε διελέγετο. ὀνειδός τε εἶχε, ὁ τρέσας Ἀριστόδημος καλεόμενος. *Reverſus vero Lacedaemonem Ariſtodemus, probro, & ignominia, eſt mactatus: probro quidem, quod nullus ei Spartiata ignem accenderet, aut cum eo loqueretur; ignominia, quod Ariſtodemus treſas diceretur.* Meminit etiam Suidas in Λυκοῦργος.

Φανὶς, *Anemone.* Scholiaſtes Theocriti, Idyll. v. Σωσίβιος δ', τὰς ἀνεμώνας παρὰ Λάκωσι φανίδας καλεῖσθαί φησι. *Soſibius vero, anemonas apud Lacedaemonios ait adpellari phaenidas.*

Χαὸς, *Bonus.* Scholiaſtes Theocriti Idyll. VII. Χαὸν λέγεται τὸ ἀγαθὸν, παρὰ Λακεδαιμονίοις. *Chaum dicitur Bonum, apud Lacedaemonios.*

CAP.

Digitized by Google

CAP. VIII.

Vocabula Laconica varia. Hesychii locus emendatus. Mensium quorumdam nomina. Ἀρτεμίσι@, *qui Athenienſibus* Ἐλαφηβολιών. Γεραίσι@· Ἑκατομβεύς : *quo Hyacinthia celebrata; &, ut videtur, Hecatombaea: unde & nomen inditum fuerit.* Καρνεῖ@ : *qui ſacrorum dierum ita plenus, ut militia per hunc totum abſtinerent : idem* Μεταγειτιῶν *Athenienſibus.* Φλιάσι@, *quo maturae fruges habebantur. Etiam peculiaria ipſi nomina, ut ex his dignoſcerentur. Quin & omnes* Ἰκλευκρατεῖς *dicti.*

PRaeter iſta, quae apud Auctores alios paſſim occurrunt, plurima Heſychius tradit in Lexico ſuo, quod antiquae eruditionis penu merito pronuntiamus. Eum vide in his Vocibus: Ἀάδα. Ἀβόλη. Ἄβοσοι. Ἀβρανίδας. Ἀβώ. Ἀβώρ. Ἀγαθοεργοί. Ἀγλευκέρ. Ἀγνησόξ. Ἀγρετήματα. Ἄδδαυον. Ἀδελιφήρ. Ἀειπτών. Ἀθρόον. Αἰγίς. Αἴκυδα. Ἀκαλακανσίρ. Ἀκκόρ. Ἀκρινόμ@. Ἀκχαλιβάρ. Ἀργείη. Ἀλιοβίλη. Ἄλιρ. Ἀλλανής. Ἀμάκιον. Ἀμβροτίξας. Ἀμέρμερα. Ἄμυχα. Ἀμπάξαι. Ἀμπέσαι. Ἀμπιτίαρ. Ἄμυσσ@. Ἀμφαρμένη. Sic ſcribendum, non Ἀφαρμένη, ordo litterarum monet. Ἀμφέμενον. Ἀνάκανδα. Ἀναποθεῖ. Ἀνέντονον. Ἀνθρωτώ. Ἀνσατήρ. Ἀνσερίσαθξ. Ἀντετῦς. Ἀντιβολήρ. Ἀντικάρτερα. Ἀπαβοῖδορ. Ἀπαλοίξαι. Ἀπάνεσον. Ἀπαφυλίσωρ. Ἀπελάζειν. Ἀπεσυτήρ. Ἀπηκολλύρισεν. Ἀπολῖνα. Ἀποπλοκία. Ἄπωιρ. Ἀρβύνδα. Ἀρτίδες. Αὖς. Ἀχαία. Ἀχθών. Ἄχροον. Βάβαλον. Βαγαρόν. Βάγ@. Βαξόν. Βάρα. Βδέλοπες. Βδκάδες. Βέκατι. Βέκηλα. Βέλα. Βέλλιρ. Βελλήνης. Βερκίς@. Βερνώμεθα. Βεσόν. Βήλημα. Βιρίχαλκον. Βισχύν. Βίορ. Βλαιτή. Βλαγίς. Βόμβυρ. Βορός. Βῦ. Βυαγετόν. Βυάκραι. Βοωτεῖν. Βοάγιερ. Βιυδαλίχα. Βυλλίχαι. Βώνημα. Γαβεργός. Γαιάδας. Γαιήοχ@. Γάλλαρ@. Γαλλιῶται. Γελαρής. Γεροάκται. Γεώνα. Γόναρ. Γραφᾶωξ. Γώνωρ. Γωρῦται. Δαβεῖ. Δάβηλ@. Δαδώχωρ. Δαμῦαι. Δαμπόν. Δαμώσικτον. Δάρδρ. Δδμάλετα. Δδριᾶν. Δενέμορ. Δεραί. Δευτερίναρ. Διαβυλείρ. Διαλλαγαί. Διασάτηρ. Δίζα. Δίκηλον. Δίκτυς. Δίλαξ. Διφῦρα. Δολομάν. Δράκαυλ@. Δύμη. Δυσοίζξ. Ἐγγύαι. Ἔγκυλον. Ἐγχαλεῖν. Ἐγχῦν. Ἐγώνη. Ἐδωλός. Ἐκδάβη. Ἐκλογήν. Ἐκπετριαδεῖν. Ἐκχοίρηξις. Ἔκχωνεν. Ἔλα. Ἐλίνη. Ἔναρ. Ἐνδεκαδίκορ. Ἐνύξ. Ἔξξ. Ἐξέσας. Ἐξελεμβώρ. Ἐξεχέμβαι. Ἐξηπέτριπται. Ἐξίκορ. Ἐξοβάδια. Ἐπέραν. Ἐπιγελασάρ. Ἐπιεπιτῦτο. Ἐπικόκκουρ@. Ἐπιπαίζξν. Ἐπίπλατορ. Ἐπίφορον. Ἐπώπιδες. Ἐπισφάσσεται. Ἐριφιήματα. Ἔσαμβυ. Ἐσίχναι. Ἐσκίδαμαν. Ἐφενίωται. Ἐφώδξ. Ἔχξ τέλ@. Ζουίων. Ἡμιτύγια. Ἡνιοχαράτης. Θικέλιον. Θοραίξν. Θρώναξ. Ἱερόβατον. Ἰηγορεῖν. Ἱππάκη. Ἱππετῦμαι. Ἱππόπορις. Ἱσφωρις. Καβάσι. Καθολικά. Κακιῶσαι. Κάκκη. Κακοδιάβολ@. Καλαμοτόπ@. Καλαῖνες. Καλλίαρ. Καμμέναν. Κανάδοκα. Κανδόχα. Καρυήματα. Καρυξεῖναι. Κασαρνεῖς. Κασελατίσαι. Κασέρλιον. Κάσις. Κατάβαικα. Κατράγοντες. Καφά. Κεῖσσα. Κίρα. Κίρρ@. Κίτλεορ. Κιτλόν. Κλά. Κνασήριον. Κόρυρ. Κοτλάβιν@. Κύαμα. Κραύγαρ. Κυβαίζοντες. Κύλειρ. Λέκτρα. Λίγαναρ. Λισσάνι@. Λογύριον. Λοῖκορ. Μακτρόν. Μακίσηρ. Μάκορ. Μεσοδόμα. Μίναρ. Μιργάβωρ. Μῆρκορ. Μῆρταρ. Μύθαρ. Μυρταλίς. Νέκυρ. Νίκορ. Νόη. Ὀπίσωρ. Ὄσερα. Οὐδραίνξ. Παγάαρ. Παιδικέωρ. Παιδίνωρ. Πάρτασον. Πᾶσον. Πέδευρα. Πέληρ. Περιαλαγεῖν. Πίσορ. Ποινά. Πόρ. Πύρδαιον. Πυρέακ@. Πραῶται. Πτελέα. Πυλών. Σαγήνη. Σαλαβάρ. Σαμινά. Σαρίρ. Σατήοραι. Σελίαρ. Σεμίαρ. Σιαλόρ. Σίαρ. Σίγη. Σιρία. Συμβυαδεῖ. Τετραῖον. Τίρ. Τυνή. Τῦτο. Τριάκις. Ψιθωμίαν. Ψοδίαν. Χέρρονα. Plura item alia occurrunt ibi: quae huic operi, ſuis locis, inſeruimus. Sed & menſibus ſua nomina: quorum iſta obſervavi.

Ἀρτεμίσι@, qui Athenienſibus Ἐλαφηβολιῶν dicebatur. Thucydides, ubi de foedere, inter Athenienſes, & Lacedaemonios inito lib. v. Ἄρχξ δὲ τῶν σπονδῶν ἔφορ@ Πλξτόλας. Ἀρτεμισίυ μηὸς τετάρτη φθίνονθ@. ἐν δὲ Ἀθήναις ἄρχων Ἀλκαῖ@, Ἐλαφηβολιῶν@ μηὸς ἕκτῃ φθίνοντος. *Sub tempus foederis praeſidebat ephorus Pliſtolas, Artemiſii menſis deſinentis die quarto; Athenis vero, archon Alcaeus, menſis Elaphebolionis deſinentis die ſexto.*

Γεραίσι@. Idem Thucydides lib. IV. Ταῦτα ξυνέθεντο Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὠμολόγησαν καὶ οἱ ξύμμαχοι Ἀθηναίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, μηὸς ἐν Λακεδαίμονι Γεραισίυ δωδεκάτῃ. *Haec pacti ſunt Lacedaemonii, & conſenſerunt ſocii Athenienſium, ac ſociorum, menſis apud Lacedaemonios Geraeſtii die decimo ſexto.*

Ἑκαλομβεύς. Eo menſe Hyacinthia celebrata. Heſychius. Ἑκαλομβεὺς· μὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις, ἐν ᾧ τὰ Ὑακίνθια. *Hecatombeus, menſis apud Lacedaemonios, in quem Hyacinthia incidebant.* Etiam ut videtur, Hecatombaea, de quibus iam ante dixi: unde & nomen inditum fuerit.

Καρνεῖ@. Eo menſe, propter multiplicia ſacra, quae fiebant, Lacedaemonii a militia abſtinebant. Thucydides lib. v. Καρνεῖ@ δ' ἦν μήν. *Carneus vero menſis erat.* Et mox. Πρὸ τῦ Καρνείυ μηὸς. *Ante menſem Carneum.* Vbi Scholiaſtes. Τῦ γὰρ Καρνείυ πολλὰς ἐχόντος ἱερὰς ἡμέρας, ἢ καὶ πάσας ἱερὰς μᾶλλον, οὐκ ἐστρατεύοντο. *Etenim, quum Carneus menſis multos dies ſacros habeat, immo fere univerſos, non militabant.* Meminit illius menſis & Euripides, in Alceſtide.

Σπάρλα κύκλ@, ἀνίκα Καρνείυ
Περνίσσεται ὥρα
Μηνός. ———

Spartae orbis, quando Carnei
Circumit ora
Menſis. ———

Plutarchus in Nicia. Ἡμέρα δ' ἦν τέτρὰς φθίνονθ@ τῦ Καρνείυ μηὸς, ὃν Ἀθηναῖοι Μεταγειτνιῶνα προσαγορεύουσιν. *Erat vero dies quartus deſinentis Carnei menſis, quem Athenienſes Metagitnionem adpellant.* Vbi obſerva, eumdem fuiſſe cum Athenienſium Metagitnione: ſicut Artemiſius, quem iam dixi, cum Elaphebolione eorumdem.

Φλιάσι@. Is menſis erat, quo iam fruges maturuerant. Stephanus in Φλιῦς. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἕνα μηῶν ἕνα Φλιάσιον καλῦσιν. ἐν ᾧ τὺς τῆς γῆς καρπὺς ἀκμάζξν συμβέβηκε. *Lacedaemonii vero, unum e menſibus Phliaſium vocant: quo terrae fructus eſſe maturos contigit.*

Nec peculiaria vocabula habebant tantum, ſed

Digitized by Google

ſed & nomina: ut dignoſci inde poſſent. Diſcere licet ex Pauſaniae iſto loco, in Achaicis. Οὐ Λακεδαιμόνιοι σαφῶς ὄντα ἠτίσαντο, ἢ ὅτῳ κεραῖς, ἢ ὑποδημάτων, ἕνεκα, ἢ ἐπὶ τῇ ἐνθήτι, ἢ κατ' ὄνομα ὡρσαγένοιτο ὑπόνοια· *Quem Lacedaemonium certo eſſe ſcirent, vel ex tonſura, calceamentis, veſte, & nomine, ſubſpicarentur*. Et diſerte Alcibiadis nomen Laconicum eſſe, docet Thucydides lib. VIII. Ξυνέπρασσε γὰρ αὐτοῖς καὶ Ἀλκιβιάδης, Ἐνδίῳ ἐφορεύοντι πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα ξένῳ ὤν. ὅθεν καὶ τοὔνομα Λακωνικὸν ἡ οἰκία αὐτῶν κατὰ ξενίαν ἔσχεν. Ἐνδίῳ γὰρ, Ἀλκιβιάδου ἐκαλεῖτο. *Adiuvabat enim eos etiam Alcibiades, qui Endio epboro arctiſſimo amicitiae hoſpitalis, quae a patre inceperat, vinculo coniunctus erat. Vnde & familia ipſorum, propter hoſpitium, nomen hoc Laconicum habuit. Endius enim, Alcibiadis filius dicebatur*. Vbi Scholiaſtes. Ἀλκιβιάδης Λακωνικὸν ἦν ὄνομα. *Alcibiades, Laconicum nomen erat*. Denique Lacones ipſi univerſim, nomine peculiari, Ἰκτευκρατεῖς adpellabantur. Heſychius. Ἰκτευκρατεῖς, Λάκωνες. *Ictaeucratenſes, Lacones*.

CAP. IX.

Lacedaemonii, in principio, valde tenues; proditamque regionem occuparunt, quum tres tantum per id tempus ipſi urbes, ſive quatuor, ut alii, poſſiderent. Hinc in partes ſex diviſam regionem ſorte ducunt: unde etiam Λακεδαίμων ea dicta, quaſi Λαχεδαίμων quaedam. Alia diviſio, a diis facta: alia rurſum, a Temeno, Creſphonte, & Ariſtodemi filiis: ac de ea Iſocratis locus illuſtratus. Rurſum alia diviſio; inter Achaeum, & Laconem, Lapathi filios. Quomodo vixerint, uſque ad Lycurgi tempora; poſt quae tandem principatum Graeciae obtinuerunt; ac pro tribus, quas initio poſſidebant, urbes centum habuerunt.

INitio Lacedaemonii urbes tantum tres tenebant; Boeum, Cytinium, & Erineum: hinc progreſſi, auctis viribus, Graeciae imperium obtinuerunt. Ariſtides, de iis loquens, Orat. Leuctrica II. Καὶ τὸ παλαιὸν, ἐκ μικρῶν κομιδῇ, καὶ φαύλων, πολισμάτων ὁρμηθέντες, Βοιᾶ, καὶ Κυτινίῳ, καὶ Ἐρινεᾶ, καὶ ἀδένων ὄντες σεμνότεροι, ἀλλὰ καὶ ἀγαπητῶς ἐλθόντες ἃ νῦν οἰκοῦσι, δι' ἡμῶν πρῶτον μὲν Πελοποννήσου τὰς δύο μοίρας ἔσχον, Μεσσήνῃ ἀνελόντες. ἔπειτα πάσης τῆς Ἑλλάδος ἦρξαν, δυνάμεως κατὰ μικρὸν αὐταρκήσαντες. *Et olim, quum ex parvis valde, iiſque vilibus, oppidulis, Boeo, Cytinio, & Erineo, erupiſſent, neque ulla dignitate cenſerentur, ſed & feliciter ſecum actum putaſſent, ſi veniſſent eum in locum, quem nunc habitant, primo noſtra opera Peloponneſi duas partes, everſa Meſſena, tenuerunt: hinc, paulatim auctis viribus, totius Graeciae principatum occuparunt*. Inde has urbes τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, *Lacedaemoniorum urbem matrem*, dicit Thucydides lib. I. Φωκέων στρατευσάντων ἐς Δωριέας, τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, Βοιὸν, καὶ Κυτίνιον, καὶ Ἐρινεόν. *Cum Phocenſes copias duxiſſent in Dorienſes, in urbem Lacedaemoniorum*

matrem, Boeum, & Cytinium, & Erineum. Et obſerva, urbes illas Dorienſium fuiſſe. Marcianus Heracleota, in ſua Periegeſi.

Ἑξῆς ϑ' τετων Δωριέες μικρὰς πόλεις,
Ἐρινεὸν, Βοιόν τε, καὶ Κυτίνιον,
Ἀρχαιοτάτας ἔχυσι. ———
Poſtea Dorienſes parvas urbes,
Erineum, Boeumque, & Cytinium,
Antiquiſſimas tenent. ———

Et, ecce, μικρὰς πόλεις dicit, *parvas urbes*, ſicut μικρὰ κομιδῇ πολίσματα, *parva admodum oppidula*. Ariſtides in citatis ſtatim verbis. Strabo, quartam urbem addit, Pindum nomine lib. IX. Οὗτοι μὲν οὖν (οἱ Δωριῆς) εἰσιν οἱ τὴν τετράπολιν οἰκήσαντες, ἣν φασιν εἶναι μητρόπολιν τῶν ἁπάντων Δοριέων· πόλεις δ' ἔσχον, Ἐρινεὸν, Βοιὸν, Πίνδον, Κυτίνιον. ὑπέρκειται δ' ἡ Πίνδου τῆς Ἐρινεῦς. *Igitur hi quidem (Dorienſes) ſunt illi, qui regionem, a quatuor urbibus Tetrapolin dictam, inhabitarunt, quam urbem matrem omnium Dorienſium dicunt: urbes autem habebant, Erineum, Boeum, Pindum, Cytinium. Pindus vero, ſupra Erineum ſita eſt*. Et ut parvas eas urbes, Marcianus, atque Ariſtides, dicunt; ita & ipſe, in ſequentibus mox verbis. Τέως μὲν οὖν ἦσαν ἐν ἀξιώματι αἱ πόλεις, καίπερ ὄσαι μικραὶ, καὶ λυπρόχωροι, ἔπειτ' ὠλιγωρήθησαν. *Aliquandiu itaque eae urbes in exiſtimatione quadam erant, quamvis parvae, & incommodo loco ſitae, poſtea eviluerunt*. Adparet autem, ex Thucydide, Marciano, & Strabone, originem a Dorienſibus trahere Lacedaemonios: quod & Dionyſius Halicarnaſſeus dicit, Antiquit. Rom. lib. III. Μεγιστον δὲ, καὶ φανερώτατον, τὸ λόγε τοῦδε παράδειγμα ἡ Σπαρτιατῶν πόλις, ἐ τῶν ἄλλων μόνον ἀξιοῦσα ἄρχειν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τοῦ Δωριικοῦ γένους, ὅθεν ἀπῳκίσθη. *Maximum vero, & illuſtriſſimum, huius, quod dico, eſt exemplum urbs Spartana: quae non ſolum in ceteros Graecos, verum etiam Dorienſes, a quibus originem ducit, imperium ſibi vindicat*. Et huc pertinet iſta Pindari Iſthm. Od. VII.

Ἢ Δωρίδ' ἀποικίαν ἡνίκ' ὀρθῷ
Ἔστασας ἐπὶ σφυρῷ
Λακεδαιμονίων. ———
An Doricam coloniam quando recto
Conſtituiſti in talo
Lacedaemoniorum. ———

Solius Boei meminit Pauſanias: & plurali numero Boeas, genere feminino dicit, conditas e tribus urbibus, Elide, Aphrodiſiade, atque Side. Vide eum in Laconicis. Itaque Laconicam tandem occuparnnt, Euryſthenes, & Patrocles, Heraclidae, hanc prodente ipſis quodam, cui & propterea Amyclas urbem donavere; & acceptam, in ſex partes diviſerunt; ut videre eſt apud Strabonem lib. VIII. Ac quod diſtributionem quidem attinet, eius meminit etiam Stephanus: & ob illam quoque cauſam Λακεδαίμονα adpellatam eſſe tradit. Λακεδαίμονα δὲ, οἱ μὲν ἀπο Λακεδαίμονος· ἢ, ὅτι, μετὰ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, συνθεμένου κλήρῳ διανεῖμαι τὴν χώραν, τὸν λαχόντα πρώτῳ ταύτῃ λαβεῖν, καὶ Λακεδαίμονα κληθῆναι. *Lacedaemonem vero, quidam a Lacedaemone dictam: alii, quod, poſt reditum Heraclidarum, qui inter ſe ſorte eam*

distribuere constituerant, is qui primus, sorte A *ducta, accepisset, Lacedaemonem adpellasset.* Paulo plenius Eustathius ad Iliad. β'. Η' μὲν Λακεδαίμων ἀπὸ Λακεδαίμονος ὠνόμασαι. ἢ, διότι συνκλήρῳ διανέμαθῃ τὴν χώραν Η'ρακλεῖδαι, ἐποίησαν θέμενοι ὕτω· καὶ ὁ λαχὼν πρῶτ@, λαβὼν ταύτῃ, ἐκάλεσεν ἀπὸ τῦ πράγματ@. ὅθεν Λακεδαίμων, ἢ Λαχεδαίμων, διότι ἀγαθῷ δαίμονι, τυτέσι τύχῃ, ταύτῃ ἔλαβεν ὁ λαβὼν, ἢ ἔλαχεν, ὁ λαχὼν· καὶ τροπῇ τῦ β, ἢ τῦ χ, εἰς κ, Λακεδαίμων. Ecce, dicta Λακεδαίμων, quasi Λαβεδαίμων quaedam, aut Λαχεδαίμων, quod accepta sorte esset. Ac postremum, etiam adfirmat Auctor Etymologici; & divisionem aliam, a diis ipsis institutam, nobis tradit. Λακεδαίμων, πόλις, Λαχεδαίμων τις ὕσα. ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ θεοὶ πρῶτοι ἔλαχον, καὶ ἐκληρώσαντο τὰς πόλις. *Lacedaemon, urbs, quasi Lachedaemon quaedam; nam in ista sortem dii super urbibus miserunt.* Sed diversa est sortitio, quam Apollodorus refert lib. II. ubi de Argolica, Laconicaque, & Messenia, sortem inter se misisse refert, Cresphontem, Temenum, & Aristodemi filios, Eurysthenem, & Proclem, qui Patrocles est Straboni, aliisque. Estque ea distributio illa ipsa, cuius meminit Isocrates, in Panathenaica sua, istis verbis. Ε'πὶ δὲ πρὸς Α'ργείυς, καὶ Μεσσηνίυς τὴν χώραν διέλοντο, καθ' αὑτὺς ἐν Σπάρτῃ κατῴκησαν. *Postquam autem cum Argivis, & Messeniis, regionem divisissent, Spartam ipsi inhabitarunt.* Plene etiam, ac distincte, litteris prodit Polyaenus lib. I. meminitque item Plato lib. De Leg. III. Isocrates rursus, in Archidamo, Pausanias in Messenicis, & Scholiastes Pindari ad Isthm. VII.

Alia rursum est divisio, inter Lapathi filios, Achaeum, & Laconem, facta: de qua haec Cedrenus memorat. Ε'ν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις τῶν Κριτῶν, ἐβασίλευσε τῆς Εὐρώπης ὁ Λάπαθ@. ἔσχε δὲ δὺο υἱὺς, Α'χαιὸν, καὶ Λάκωνα. τελευτήσαντ@ δὲ τῦ πατρὸς, εἰς δύο κατεμερίωθη ἡ ἀρχή. ὁ τοίνυν Λάκων, τὴν ἡμίσφαν χώραν λαχὼν, Λακωνικὴν ἐκάλεσεν. *Illis ipsis Iudicum temporibus, regnum Europae tenuit Lapathus. Habuit vero filios duos. Achaeum, & Laconem: inter quos defuncto patre distributus principatus, ac Laco quidem, dimidiam regionem nactus Laconicam dixit.*

Sed, ut ad Heraclidarum distributionem redeam, ii ipsi, sic Laconica potiti, ut iam dixi, quum honeste usque ad Lycurgi tempus hic vixissent, & remp. ei suam ordinandam permisissent, mox ad Graeciae principatum pervenerunt. Strabo libro citato. Οἱ δ', κατασχόντες τὴν Λακωνικὴν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐσωφρόνων, ἐπεὶ δὲ Λυκύργῳ τὴν πολιτείαν ἐπέτρεφαν, τοσῦτον ὑπερεβάλλοντο τοὺς ἄλλυς, ὥστε μόνοι τῶν Ε'λλήνων καὶ γῆς καὶ θαλάττης ὑπῆρξαν. *Hi vero, quum Laconicam occupassent, recte quidem ipso ab initio agebant vitam, sed, Lycurgo quum rempublicam permisissent, tanto inde alios post se intervallo reliquerunt, ut imperium terra pariter marique soli e Graecis obtinuerint.* Adeo crevere autem, ut pro tribus, quas initio possediisse eos dixi: urbes centum numerarent, ideoque, pro salute earum, sacra, quae vocabant Ε'κατόμβαια, diis facerent. Eustathius in Dionysium. Ε'κατόμπολις ἡ τὸ παλαιὸν ἡ Λακωνικὴ, καθὰ καὶ ἡ Κρήτη, λέγεται. διὸ καὶ ἑκατόμβοια ἐκεῖ ἐθύετο, ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν τοσύτων πόλεων. *Centum autem olim urbes Laconica habuit, ut & Creta; qua de causa etiam sacra hecatombaea illic facta, sive centum bobus dicas, pro salute totidem urbium.* Itaque saepe apud Stephanum observare est, ubi urbis alicuius Laconicae mentionem facit, πόλις Λακωνικὴ, μία τῶν ἑκατόν, *Vrbs Laconica, una de centum.* Verum, tempore Strabonis, qui Tiberio imperante adhuc vivebat, vix triginta reliquae erant. B Indicant id eius verba lib. VIII. Πλὴν τῆς Σπάρτης, αἱ λοιπαὶ πολίχναι τινές εἰσι, περὶ τριάκοντα τὸν ἀριθμόν. τὸ δὲ παλαιὸν, ἑκατόμπολίν φασιν αὐτὴν καλεῖσθ. καὶ τὰ ἑκατόμβαια διὰ τῦτο θύεσθ παρ' αὐτοῖς καὶ ἔτ@. *Praeter Spartam, reliqua sunt oppidula quaedam, circiter triginta numero; antiquitus vero, a centum urbibus, hecatompolin dictam tradunt: ideoque sacra item becatomboea centum bobus annis singulis fecisse.* De sacris vero istiusmodi, quia C plura supra dixi lib. II. cap. XIV. hic nil addam. Quod vero ad Graeciae principatum attinet, est Demosthenis de eo locus iste, in Orat. De Corona. Υ'μᾶς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Α'θηναῖοι, Λακεδαιμονίων γῆς, καὶ θαλάττης, ἀρχόντων, καὶ τὰ κύκλῳ τῆς Α'τλικῆς κατεχόντων ἀρμοσαῖς, καὶ Φρυραῖς, Εὔβοιαν, Τάναγραν, τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν, Μέγαρα, Αἴγιναν, Κλεωνὰς, τὰς ἄλλας νήσυς, ὑ ναῦς, ὑ τείχη, τῆς πόλεως τότε κεκλημένης, ἐξήλθετε εἰς Α'λίαρτον. *Vos igitur, Athenienses, quum Lacedaemonii terra, marique, principatum obtinerent; & undique finitima Atticae loca harmostis, ac praesidiis, Euboeam, Tanagram, Boeotiam totam, Megara, AEginam, Cleonas, ceteraque item insulas, sua in potestate haberent; & nec naves urbi essent, neque moenia; ad Aliartum egressi estis.* D

CAP. X.

Principatum quam diu tenuerint. Diodorus, & Isocrates, inter se conciliati. Plutarchi locus restitutus. Vt autem potentes terra longo tempore fuere, ita maris sibi imperium sero admodum paraverunt, de consilio profugi istic Alcibiadis: sed non diu tenuerunt; & exuti a Conone, pugna ad Cnidum navali. Graeciae vero ita domini fuerunt, ut non totam in potestate eam haberent, liberis Atheniensibus: quibus victis, absolutum principatum solum per decennium obtinuere. Isocratis locus illustratus. Post amissum imperium maris, mox & terrae amiserunt. Dionysius Halicarnasseus, & Demosthenes illustrati. E

AC tenuere principatum ad quingentos fere annos; quum, commissa ad Leuctra pugna, infeliciter proeliantes amiserunt, Olymp. CII. anno II. Vide Diodorum Siculum, in illius anni rebus libro XV. Atque tempus principatus, idem Diodorus docet, libro eodem, in Olympiadis memoratae anno primo. Ε'πὶ δὲ τύτων Λακεδαιμονίων ἔτη χεδὸν πενταπόσια τ' Ε'λλάδ@ ἐχόντων τὴν ἡγεμο- F

Digitized by Google

μονίαν, τὸ θεῖον προεσήμαινεν αὐτοῖς τῆς ἀρχῆς τὴν ἀποβολήν. *Eo tempore, quum quingentis fere annis principatum Graeciae Lacedaemonii tenuissent, fore, ut amitterent illum, deus ipsis praesignificavit.* Et mox iterum in Olympiadis eiusdem anno quarto. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πεντακόσια ἔτη τὴν Λακωνικὴν τελεπήβτες ἀπόρθητον, τότε θεωρῦντες δηωμένην ὑπὸ τῶν πολεμίων, οὐκ ἐκαρτέρουν. *Lacedaemonii vero, qui per quingentos annos Laconicam a populatione immunem conservaverant, nunc ab hoste devastatam conspicati, non perferre ultra poterant.* Eadem dicit in prooemio eiusdem libri. Plutarchus in Instit. Lac. Τοῖς μὲν οὖν Λυκούργου χρωμένη νόμοις ἡ πόλις, καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένουσα, ἐπρώτευε τῆς Ἑλλάδος, εὐνομίᾳ, καὶ δόξῃ, χρόνον ἐτῶν πεντακοσίων. *Itaque, Lycurgi quidem legibus utens urbs, atque iusiurandum servans, princeps Graeciae fuit, bonis legibus, gloriaque quingentorum annorum spatio.* Ab Eurysthenis vero tempore, qui Eurystheus aliis dicitur, & Patroclis, sive Proclis (nam utroque modo scribitur apud Auctores) qui Laconicae primi reges, ex Heraclidarum genere, memorantur, ad cladem Leuctricam, qua convulsus principatus, anni, supra septingentos, triginta & unus computantur: uti observare licet apud Eusebium. Recte itaque Isocrates in Oratione, De Pace. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ταύτῃ τὴν δύναμιν οὐ παρέλαβον, εὐδαίμονας ἂν καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ σφᾶς αὐτοὺς, ἐποίησαν. πολὺ γὰρ θᾶττον ἐν ἐκείνοις ἐδείξατο τὴν φύσιν τὴν αὐτῆς. τὴν γὰρ πολιτείαν, ἣν ἐπὶ πακοσίοις ἔτεσιν οὐδεὶς οἶδεν οὔθ' ἁπὸ κινδύνων, οὔθ' ὑπὸ συμφορῶν, κινηθεῖσαν, ταύτῃ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ σαλευθῆναι, καὶ λυθῆναι, παρὰ μικρὸν ἐποίησεν. *Lacedaemonii vero, si hanc potestatem suscepissent, & alios, & semetipsos, felices reddituri fuissent. Nam, quod suum esset ingenium, in illis celerius multo declaravit. Quam enim rempublicam septingentorum annorum spatio nullus neque bellis, nec calamitatibus aliis, labefactatam esse noverat, eam exiguo tempore sic concussit, ut parum abesset, quin funditus everteretur.* Et in Archidamo. Τὴν γὰρ δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσι κατέλιπον, ταύτῃ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πέφυκεν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν. *Gloriam enim, quam nobis maiores nostri multis cum periculis per annos septingentos partam reliquerunt, hanc ut tempore exiguo abiiciamus, persuadere nobis cupiunt.* Plutarchus, sexcentos dicit, in Agesilai Vita. Ἦν μὲν δὴ χρόνος οὐκ ἐλάττων ἐτῶν ἑξακοσίων, ἀφ' οὗ κατῴκουν τὴν Λακεδαίμονα Δωριεῖς. ἐν δὲ τούτῳ ἅπαντι, τότε πρῶτον ὤφθησαν ἐν τῇ χώρᾳ πολέμιοι, πρότερον δὲ οὐδεὶς ἐτόλμησεν. *Erat autem tempus non minus sexcentorum annorum, ex quo Laconicam Dorienses obtinuerant: quo universo, hostis tum demum in eorum regione est conspectus; neque ante quisquam illud ausus fuerat.* Verum emendandum censeo; & scribendum, ἐτῶν ἑπτακοσίων, *annorum septingentorum.* Temere librarii, ut solent saepe, numeros X. & Ψ'. inter se confuderunt. Verum de Lacedaemoniorum regno, per occasionem istam, emendandus venit Petrus Damianus lib. VII. epist. III. *Assyriorum regnum, & Lacedaemonum,*

A *aliarumque gentium, per definita temporum spatia se tenuerunt: nec diutius praefixit diuturnitatis terminum, sicut eorum testantur annales, excedere potuerunt.* Haud leviter corrupta verba, sic restituo, *nec divinitus praefixae diuturnitatis terminum.*

Terrae vero principatum, ut ostendi, diutissime tenuerunt; maris autem, sero tandem paraverunt: id suadente Alcibiade. Hoc Isocrates nos docet, in Oratione sua ad Philippum. Λακεδαιμονίους δὲ, τοὺς τότε δόξαντας εὐτυχεῖν, εἰς τὰς νῦν ἀτυχίας δι' Ἀλκιβιάδην καθεσάναι. πεισθέντες γὰρ ὑπ' αὐτοῦ τῆς κατὰ θάλατταν δυνάμεως ἐπιθυμῆσαι, καὶ τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν ἀπώλεσαν. *Lacedaemonios vero, qui eo tempore florere videbantur, in haec mala, cum quibus nunc conflictantur ab Alcibiade coniectos esse; quum enim, persuasi ab eo, imperium maris concupiissent, etiam terrae principatum amiserunt.* Idque factum, quum ad ipsos profugisset, post navalem ad Oropum cum Athenientibus pugnam, Olymp. XCII. anno I. uti testis Diodorus Siculus lib. XIII. Et ut sero adquisiverant, sic nec diu tenuerunt: & exuti post navalem itidem pugnam, qua ad Cnidum cum Conone decertarunt. Isocrates, Oratione iam citata, de Conone verba faciens. Ἧπισε, Λακεδαιμονίους καταπολεμήσειν. ἄρχοντας τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ κατὰ θάλασσαν· καὶ ταῦτα, πέμπων ὡς τοὺς βασιλέως στρατηγοὺς, ὑπεσχνεῖτο ποιήσειν. καὶ τί δεῖ πλέω λέγειν; συστάντος γὰρ αὐτῷ ναυτικοῦ περὶ Κνίδον, νικήσας τῇ ναυμαχίᾳ, Λακεδαιμονίους μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς ἀρχῆς, τοὺς δ' ἄλλους Ἕλληνας ἐλευθέρωσε. *Speravit, se Lacedaemonios bello superaturum, qui ceteris Graecis terra marique imperabant: & haec missis ad regis duces litteris, se confecturum pollicetur. Ac quid pluribus est opus? coacta circa Cnidum classe, & navali pugna victor, Lacedaemoniis quidem imperium eripuit, ceteros vero Graecorum in libertatem vindicavit.* AEmilius Probus, sive est Cornelius Nepos in Conone. *Conon apud Cnidum (Lacedaemonios) adortus, magno praelio fugat, multas naves capit, complures deprimit. Quae victoria non solum Athenae, sed etiam cuncta Graecia, quae sub Lacedaemoniorum fuerat imperio, liberata est.* Meminere; & Demosthenes, Orat. in Leptinem, & Aristides, sub finem Rhodiacae. Accidit autem, Olympiadis XCVI. anno II. Diodorus in illius anni rebus, ubi de hac pugna agit lib. XIV. Καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχὴν ἀπέβαλον. *Ac Lacedaemonii quidem ex hoc tempore maris imperium amiserunt.* Mox tamen, quadriennio post, vendicare iterum instituerunt, Olympiadis insequentis XCVII. anno itidem II. ut in eius anni rebus idem Diodorus refert in libro eodem. Denique & illud hic est admonendum: quantumvis Graeciam Lacedaemonii tenuisse referantur, excipiendos tamen esse Athenienses, qui remp. sibi suam habuerunt: donec tandem, bello Peloponnesiaco ab hiis victi, in ipsorum potestatem sunt redacti, & in ea per decennium, post quod iterum libertatem vindicaverunt, permanere; ita ut, totius Graciae principatum an-

nos tantum decem eos tenuisse, vere dicere quisquam possit. Atque sic intelligendus est Isocrates in Panathenaica sua, Μάλιστα μὲν ἔν ἐντεῦθεν ἄν τις δυνηθείη κατιδεῖν, ὅσῳ μετριώτερον, καὶ πραότερον, ἡμεῖς τ' πραγμάτων ἐπεμελήθημεν. δεύτερον δ', ἐκ τῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντ@ ; Σπαρτιάται μὲν γὰρ ἔτη δέκα μόλις ἐπεσάτησαν αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ πέντε καὶ ἑξήκοντα συνεχῶς κατέσχομεν τὴν ἀρχήν. *In primis igitur hinc perspicere quispiam possit, quanto nos moderatius, & clementius, omnia gesserimus: secundo vero, ex eo etiam, quod dicetur. Spartani enim, vix imperium annos decem tenuerunt: nos autem, continuos quinque & sexaginta.* Andocides iam ante bellum Peloponnesiacum principatum istum tribuit. Ecce verba in Orat. III. Πρῶτον μὲν Λακεδαιμονίοις, οἵτινες, ἀρχόμενοι ὑμῶν, καὶ τοῖς συμμάχοις, πολεμεῖν, ἦρχον καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν. *Primum quidem Lacedaemoniis, qui, quum bellum contra vos, & socios vestros, inceptarent, mari, ac terra, principatum obtinebant.* De eorum principatu, sunt & Vegetii quoque verba lib. III. cap. I. *Lacedaemonios ante Macedonas rerum potitos, prisci testantur annales.* Amisso autem imperio maris, mox & terrae amiserunt: nempe clade ad Leuctra accepta, sicut ante memorayi. Itaque Isocrates etiam vere dicit, in Oratione sua ad Philippum, in citatis ante verbis, quibus, suasu Alcibiadis, maris eos principatum adfectasse nobis refert. Πεισθέντες γὰρ (οἱ Λακεδαιμόνιοι) ὑπ' αὐτῦ τῆς κατὰ θάλατταν δυνάμεως ἐπιθυμῆσαι, καὶ τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν ἀπώλεσαν. *Persuasi enim (Lacedaemonii) ab ipso (Alcibiade) ut imperium maris cuperent, etiam terrae principatum amiserunt.* Et Aristides, Orat. De Concordia. Εἶχον δὲ τὴν ἀρχὴν ἑκατέραν ἤδη Λακεδαιμόνιοι· καὶ, χρόνῳ βραχέ@ διελθόντ@, ἐξέπιπτον μὲν ἐκ τῆς θαλάττης, κατεπατοῦντο δὲ ἐν τῇ γῇ. *Quum deinde utrumque iam imperium Lacedaemonii possiderent, paulo post & mari quidem exciderunt, & in terra conculcati sunt.* Post quam autem imperio maris exciderunt, terrae quoque, sicut dixi, principatum haud multo post tenuere, quum ad Leuctra depugnarunt: suntque a belli Peloponnesiaci fine, ad hanc pugnam, anni tantum triginta quatuor. Computentur Olympiades, & invenietur veritas. Firmat Clemens, qui praecise id tempus dicit, Strom. I. Ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῦ Πελοποννησιακῦ πολέμυ, ἔτη τεσσαρακονταοκτώ· καὶ ἐπὶ τὴν κατάλυσιν, καὶ Ἀθηναίων ἧτταν, ἔτη εἰκοσιεπτά· καὶ ἐπὶ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, ἔτη τριακονταπέσσαρα. *Ad principium belli Peloponnesiaci, anni quadraginta octo: & ad finem, ac Atheniensium cladem, anni viginti septem; & ad pugnam Leuctricam, anni triginta quatuor.* Et hoc erit illud tempus, quod respexit Dionysius Halicarnassensis; quum vix per triginta annos principatum illos tenuisse dicat. Ecce verba, quae sic habent, libro I. Λακεδαιμόνιοι δ', Πελοποννήσυ καὶ τῆς ἄλλης κρατῦντες Ἑλλάδ@, ἕως Μακεδονίας τὴν ἀρχὴν παρέβιβασαν, ἐπαύθησαν δ' ὑπὸ Θηβαίων, ὅτε ὅλα ἔτη τριάκονθ' τὴν ἀρχὴν καθασχόντες. *Lacedaemonii vero, Peloponnesum, ac reliquam Graeciam, in potestate habentes, imperium usque ad Macedoniam provexerunt: sed exuti a Thebanis, postquam illud annos non totos triginta tenuissent.* Verum errat, neque calculum satis accurate ponit; nam sunt anni integri triginta quatuor, ut ostendi. Rectius Suidas in Ἀσσυρίων ἀρχή. Λακεδαιμόνιοι δ', Πελοποννήσυ, καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδ@, κρατῦντες ὅλα τριάκονθ' ἔτη, ἐπαύθησαν ὑπὸ Θηβαίων. *Lacedaemonii vero, quum Peloponnesi, ceteraeque item Graeciae, principatum per triginta totos annos tenuissent, a Thebanis sunt exuti.* Demosthenes tamen, cum Dionysio, annos tantum viginti novem his attribuit, Philippica III. Προστάται μὲν ὑμεῖς, ἑβδομήκονθ' ἔτη καὶ τρία τῶν Ἑλλήνων ἐγένεσθε, προστάται δὲ, τριάκονθ' ἑνὸς δέονθ', Λακεδαιμόνιοι. *Principes vero Graecorum vos fuisse annis septuaginta tribus; principes item fuerunt Lacedaemonii annis novem & viginti.* Sed Demosthenes videtur computare tempus suum usque ad Cadmeam captam a Pelopida: quod ruinae principatus Lacedaemoniorum initium, ut sequenti capite doceo. Etenim, a Cadmea capta, ad pugnam Leuctricam, anni quinque intercessere, ac iam sextus vertebatur; itaque, si de triginta quatuor annis demas quinque, erunt hi viginti novem, quos Demosthenes constituit: quem sequutus Dionysius, haud totos triginta annos, nobis dicit. Atque sic conciliandum hoc dissidium Auctorum maximorum.

CAP. XI.

Principatus, post pugnam Leuctricam amissus: eiusque rei fundamentum, capta Thebanorum arce, a Pelopida pridem iactum. Summa Antigoni humanitas; qui rempublicam, & avitas leges, reddidit. Varia fortuna eorum, a clade Leuctrica, usque ad Nabidis tyrannidem.

ERgo ut dixi, pugna ad Leuctra cum Thebanis, quorum dux Epaminondas, maris pridem amisso imperio, etiam terrae principatum amiserunt, Olymp. CII. anno II. ut iam ante ex Diodoro memoravi. Hoc autem factum praedicat ipse insectanti Meneclidae, apud Cornelium Nepotem in Vita sua. *Quod me Agamemnonem aemulari putas, falleris; namque ille, cum universa Graecia, vix decem annis unam cepit urbem; ego contra, ex una urbe nostra, dieque uno, totam Graeciam, Lacedaemoniis fugatis, liberavi.* Breviter Strabo lib. VIII. Διετέλεσαν δ' (οἱ Λακεδαιμόνιοι) ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων, ἕως ἀφείλοντο αὐτὸς τὴν ἡγεμονίαν Θηβαῖοι, καὶ μετ' ἐκείνυς εὐθὺς Μακεδόνες. *Tenuere autem (Lacedaemonii) principatum Graecorum, donec ipsis Thebani eripuerunt, & post illos mox Macedones.* Et Epaminondas quidem ut omnino principatu hos evertit, sic Pelopidas, capta Cadmea, Thebanorum arce, fundamenta ruinae iecit: uti recte observatum a Cornelio Nepote in Pelopida. *Hi enim non magis adversariorum factioni, quam Spartanis, eo tempore bellum intulerunt, qui principes erant totius Graeciae; quorum imperiosa (a) maiestas, neque ita multo*

[a] Editio Lipsiensis anni 1657. *Imperii maiestas.*

Digitized by Google

to poſt Leuctricam pugnam, ab hoc initio perculſa cecidit. Plutarchus ad eumdem modum, in Pelopida eodem. Ἐνδοξοτέραν ὴ ταύτῃ ἐποίησεν ἡ μεταβολὴ τῶν πραγμάτων. ὁ γὰρ, καταλύσας τὸ τῆς Σπάρτης ἀξίωμα, καὶ παύσας ἄρχοντας αὐτὴς γῆς τε καὶ θαλάττης, πόλεμῳ ἐξ ἐκείνης ἐγένετο τῆς νυκτὸς, ἐν ᾗ Πελοπίδας, ὐ φρούριον, ὐ τεῖχος, ὐκ ἀκρόπολιν καταλαβὼν, ἀλλ' εἰς οἰκίαν δωδέκατος κατελθὼν, εἰ δεῖ μεταφορᾷ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν, ἔλυσε, καὶ διέκοψε, τὺς δεσμὺς τῆς Λακεδαιμονίων ἡγεμονίας ἀλύτυς, καὶ ἀῤῥήκτυς, εἶναι δοκοῦντας. *Illuſtriorem vero hanc converſio rerum fecit; nam bellum illud, quod dignitatem Spartae evertit, & imperium terrae, ac maris excuſſit, ex ea eſt enatum nocte, qua Pelopidas, ſine praeſidio, muris, arce, duodecimus domum regreſſus, ſi metaphora veritatem dicere licet, diſſolvit, ac diffregit, principatus Lacedaemoniorum vincula, quae haud ſolvi, aut frangi, poſſe cenſebantur.* Eſtque id factum Olympiadis centeſimae anno tertio: ut videre eſt apud Diodorum, in eius anni rebus geſtis, lib. xv. Poſt Thebanos vero, duce Epaminonda, eripuere mox Macedones, duce Antigono: illud eſt, quod Strabo dicit, in citatis ſtatim verbis. Ἀφέλοντο αὐτὺς Θηβαῖοι, καὶ μετ' ἐκείνυς εὐθὺς Μακεδόνες. *Eripuere ipſis principatum Thebani, & poſt illos mox Macedones.* Ac Macedones quidem mox eripuere; duce, ut dixi, Antigono: qui, Cleomene rege victo, & fugato, urbem cepit, ac reſtituit libertati. Vide rem prolixe omnem enarrantem Polybium lib. 11. Plutarchum in Cleomene. Et is quidem, quod iam dixi, urbi captae libertatem ſuam reddidit. Polybius libro citato. Ἀντίγονος ὴ, ἐγκρατῆς γενόμενος ἐξ ἐφόδου τῆς Σπάρτης, τά τε λοιπὰ μεγαλοψύχως, καὶ φιλανθρώπως, ἐχρήσατο τοῖς Λακεδαιμονίοις, τό, τε πολίτευμα τὸ πάτριον αὐτοῖς κατασήσας, ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἀνέζευξε μετὰ τῶν δυνάμεων ἐκ τῆς πόλεως. *Antigonus, repentina invaſione potitus Sparta tum in ceteris magno animo, & humaniter, ergo Lacedaemonios ſeſe geſſit, tum avitam reip. formam illis reddidit, & cum copiis urbe paulo poſt exceſſit.* Et lib. v. Ἀντίγονος, ἐκ παραλάξεως νικήσας μάχῃ Κλεομένυς, φυγαδεύσας τὸν βασιλέα, τῶν Λακεδαιμονίων ἐγκρατὴς ἐγένετο, καὶ τῆς Σπάρτης. αὐτός τε, ὢν κύριος ὃ βέλοιτο χρῆσθαι καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἐμπολιτευομένοις, τοσοῦτον ἀπεῖχε τοῦ κακῶς ποιεῖν τὺς γενομένους ὑποχειρίυς, ὥς' ἐκ τῶν ἐναντίων, ἀποδὺς τὸ πάτριον πολίτευμα, καὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τῶν μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος γεγόμενος καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν Λακεδαιμονίοις, ὅτως εἰς τὴν οἰκίαν ἀπηλλάγη. *Antigonus, poſt devictum acie Cleomenem, quum Lacedaemoniorum regem compuliſſet ſolum vertere, ipſam quoque in poteſtate Spartam habuit. Erat tunc in eius manu, tam de urbe, quam urbanis, quidquid vellet, conſtituere; ille vero, tantum abfuit, uti male victis faceret, ut e contrario patrias leges, atque libertatem, ipſis reſtituerit; maximaque Lacedaemoniis beneficia, publice pariter ac privatim, contulerit, atque domum ſic redierit.* Plutarchus in Cleomene, quem citavi. Ὁ δὲ Ἀντίγονος, ἐξ ἐφόδου παραλαβὼν τὴν πόλιν, καὶ χρησάμενος τοῖς Λακεδαιμονίοις φιλανθρώπως, καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς Σπάρτης ὐ προπηλακίσας, ὐδ' ἐνυβρίσας, ἀλλὰ καὶ νόμυς, καὶ πολιτείας, ἀποδὺς, καὶ τοῖς θεοῖς θύσας, ἀνεχώρησεν ἡμέρᾳ τρίτῃ. *Antigonus vero, impreſſione facta, poſtquam urbem in poteſtatem redegiſſet, habitis humaniter Lacedaemoniis, nec ludibrio Spartae dignitatem habuit, nec ei inſultavit: verum, legibus & republica illis reddita, poſtquam ſacra diis feciſſet, die tertio receſſit.* Summatim totum eorum ſtatum, ac fortunam, a clade Leuctrica ad tyrannidem uſque Nabidis, tradit Polybius lib. 1v. Λακεδαιμόνιοι μὲν ὖν, ἀπὸ τῆς Λυκύργυ νομοθεσίας καλλίστῃ χρησάμενοι πολιτείᾳ, καὶ μεγίστυ ἔχοντες δύναμιν, ἕως τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης, αὐτῆς ἐπὶ τἀναντία τραπείσης αὐτοῖς τῆς τύχης, καὶ τἔμπαλιν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀεὶ καὶ μᾶλλον τῆς πολιτείας αὐτῶν προβαινύσης, τέλος πλείστων μὲν πόνων, καὶ στάσεων ἐμφυλίων, πεῖραν εἶχον, πλείστοις δ' ἐπήχθησαν ἀναδασμοῖς, καὶ φυγαῖς· πικρότατης δὲ δυλείας πεῖραν ἔλαβον, ἕως τῆς Νάβιδος τυραννίδος. οἳ τὸ πρὶν ὐδὲ τὔνομα δυνηθέντες ἀνασχέσθαι ῥᾳδίως αὐτῆς. *Lacedaemonii itaque, qui poſt latas a Lycurgo leges pulcerrima reip. forma uſi fuerant, maximamque potentiam, ad pugnam uſque Leuctricam, obtinuerunt, poſtquam fortuna ipſis in contrarium verterat, coepitque eorum reſp. in dies magis magiſque retro ſublabi, & in peius ferri; ad extremum aerumnas plurimas, ſeditionesque inteſtinas, ſunt experti; repetitis agrorum diviſionibus, & exſiliis, ſaepiſſime ſunt agitati: acerbiſſimam denique ſervitutem ſervierunt ad tyrannidem Nabidis uſque: qui tamen tyrannidis ne nomen quidem ipſum fere olim poterant.*

MI-

Digitized by Google

MISCELLANEORVM LACONICORVM.

LIBER QVARTVS.

CAPVT PRIMVM.

Vrbes Laconicae : ac de iis proprium Polemonis Ilienſis Opus. Achaea Paracyparisſia. Achillis portus. Acriae : ubi Matris deum fanum ; & e marmore ſimulacrum, totius Peloponneſi antiquiſſimum. Livius correctus. AEgys : a regibus, Archelao, & Charilao, deleta. Polybii locus emendatus. Inter limitaneas ſita, verſus Arcadiam ; & Caryſtus in eius territorio locus, vino nobilis. Lycophroni lectio antiquiſſima reſtituta. AEpea. AEthea. Alagonia : ubi fana, Bacchi, & Dianae. Amathus quae & Pſamatus.

RElíquum eſt, ut urbes dicam ; quas fuiſſe olim centum, ſupra docui. Proprium de illis Opus, Polemon Ilienſis ſcripſit ; uti nobis Suidas tradit, iſtis verbis. Πολέμων, Εὐηγήτου, Ἰλιεύς· ἔγραψε περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι πόλεων. *Polemon, Euegeti filius Ilienſis : ſcripſit De urbibus Laconicae.*

Inter eas, *Achaea Paracyparisſia*. Meminit Pauſanias ; & ruinas eius tantum ſuo tempore exſtitiſſe nobis tradit.

Achillis Portus. Scylax in Periplo. Λακεδαίμων, ἔθνος· ᾗ πόλεις ἐν αὐτῇ εἰσιν αἵδε, Ἀσίνη, Μεθώνη, Ἀχίλλειος λιμήν. *Lacedaemon, populus : & urbes eius iſtae, Aſine, Methone, Achillis portus.*

Acriae, urbs Eleutherolaconum : ut Pauſanias teſtatur in Laconicis. Erat autem Matris deum illic fanum : & e marmore ſimulacrum, quo non aliud antiquius in Peloponneſo tota cenſebatur. Pauſanias. Ἐπὶ θαλάσσης πόλις ἐστὶν Ἀκριαί. θέας δὲ αὐτόθι ἄξια, μητρὸς θεῶν ναὸς, ᾗ ἄγαλμα λίθου. παλαιότατον δέ φασι τοῦτο εἶναι οἱ τὰς Ἀκριὰς ἔχοντες, ὁπόσα τε θεῶν ταύτης Πελοποννησίοις ἱερά ἐστι. *Ad mare ſita urbs Acriae. Illic, quae ſpectentur, digna, Matris deum aedes, & e marmore ſignum. Et hoc quidem operum omnium, quae apud Peloponneſios exſtant, deae huic dicata, vetuſtiſſimum eſſe praedicant, qui Acrias incolunt.* Emendandus leviter Livius lib. xxxv. *Tertia parte copiarum ab obſidione Gythei abducta, ad Pleias caſtra poſuit. Imminet is locus & Leucis, & Acris.* Hodie editur, minus recte, *Leucis, & Acris.* Ptolemaeo, Ἄκρεα ſcribitur, Geogr. lib. III. Meminere eius urbis etiam, Polybius lib. v. & Strabo lib. VIII. Non recte vir doctus Polyaeno Ἄκραν dici arbitratur lib. III. ſine dubio locum reſpiciens, qui in primo Strategemate Demoſthenis exſtat, ubi de Pylo agit ; quippe ἄκρα illi *promontorium* vertendum fuerat, & non, *Acra*, tamquam urbis alicuius nomen proprium.

AEgys. Stephanus. Αἴγυς, πόλις Λακωνικὴ, ὡς Εὐφορίων· οἱ πολῖται, Αἰγῦται, ὡς Παυσανίας. *AEgys, urbs Laconica, ut Euphorion : cives, AEgytae, ut Pauſanias.* Deleta fuit a regibus Archelao, & Charilao. Pauſanias. Ἀγησιλάου δὲ παῖς, Ἀρχέλαος. ἐπὶ τούτου Λακεδαιμόνιοι, πολέμῳ κρατήσαντες πόλιν τῶν περιοικίδων, ἠνδραποδίσαντο Αἴγυν, ὡς οἱ Αἰγῦται φρονῶσι τὰ Ἀρκάδων. Χαρίλαος δὲ, ὁ τῆς ἑτέρας οἰκίας βασιλεὺς, συνεξεῖλε μὲν ᾧ Ἀρχελάῳ τὴν Αἴγυν. *Ageſilai vero filius, Archelaus fuit. Hoc regnante Lacedaemonii, urbem AEgyn, unam ex limitaneis, bello ſubactam exciderunt ; AEgytas in Arcades propendere ſubſpicati. Charilaus vero, rex alterius familiae, Archelaum in evertenda AEgy iuvit*, Cives, Αἰγῦται, *AEgytae*, dicebantur : ut diſerte Stephanus docet ; & Pauſanias in citatis ſtatim verbis, quae Stephanus ſine dubio reſpexit. Itaque Αἰγῦτιν χώραν, *AEgytin regionem*, non Αἰγίτιν *AEgitin*, ſcribi debet apud Polybium lib. II. Praeterea, in Pauſaniae verbis obſervandum, inter limitaneas fuiſſe urbes, & Arcadiam verſus ſitam ; quod cognoſci poteſt etiam ex Stephano in Καρυστὸς, iſtis verbis. Ἔστι καὶ Καρυστὸς, τόπος τῆς Αἴγυος, πρὸς Ἀρκαδίαν. *Eſt & Caryſtus, locus AEgyis, verſus Arcadiam*. Item ex Strabone lib. x. Καρυστὸς δέ ἐστι καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ, τόπος τ' Αἴγυος, πρὸς Ἀρκαδίαν. *Caryſtus vero, etiam eſt in Laconica, locus AEgyis, verſus Arcadiam.* Vnde illud quoque diſcas ; locum in ſubiecto ei agro fuiſſe, quem Caryſtum adpellabant. Civis eius, non Αἰγύτης eſt Lycophroni, verum Αἴγυος.

Καὶ πάντα τλήσεθ' ἕνεκ' Αἰγύας κυνός.

Et omnia feret, AEgyae canis cauſa.

Hodie editur, Ἀργείας κυνὸς, *Argivae canis*. Sed priorem lectionem ut putemus veram eſſe, facit Stephanus, qui hanc nobis repraeſentat. Vide eum, ubi de hac urbe agit.

AEpea. Stephanus. Αἶπεια, πόλις Λακωνικῆς. *AEpea, urbs Laconicae.*

AEthea. Vna de antiquis centum. Stephanus. Αἰθαία πόλις Λακωνικῆς, μία τῶν ἑκατόν.

AEthaea,

Digitized by Google

AEthaea, urbs Laconicae, una de centum. Apud Thucydidem ſecunda ſyllaba ſcribitur ſine diphthongo lib. I. Ε'ν ᾧ κ᾽ Ε'λωτες αὐτοῖς, κ᾽ τῶν περιοίκων Θυριᾶται τε, κ᾽ Αἰθεᾶς, ἐς Ι'θώμην ἀπέσησαν. *In quo elotes, & limitaneis Thuriatae, & Atheenſes, Ithomen ſeceſſerunt.*

Alagonia. Vrbs, erat, inter eas, quae Eleutherolaconum. Pauſanias in catalogo earum. Πρὸς δὲ Α'λαγονίᾳ τε κ᾽ Γερηνίᾳ. *Inſuper vero Alagonia, & Gerenia.* Spectatu digna illic templa, Bacchi, & Dianae. Pauſanias in ipſo Laconicorum fine. Τριάκοντα δὲ ἀπέχει σταδίους Α'λαγονία, κ᾽ τὸ πόλισμα κατηρίθμησαν ἤδη κ᾽ τοῦτο ἐν Ε'λευθερολάκωσιν. Θέας δὲ αὐτόθι ἄξια, Διονύσου, κ᾽ Α'ρτέμιδος, ἐσιν ἱεράς. *Triginta vero ſtadiis abeſt Alagonia: quod oppidulum etiam ipſum adnumeratum eſt Eleutherolaconum civitatibus; quae ſpectatu ibi digna, ſunt Bacchi, & Dianae, templa.*

Amathus. Strabo lib. VIII. Μετὰ δὲ Ταίναρον πλέοντι ἐπὶ τὴν Ο'νυγνάθου, κ᾽ Μαλέας, Α'μαθοῦς ἐσι πόλις, εἶτα Α'σίνη, κ᾽ Γύθιον, τὸ τῆς Στάρτης ἐπίνειον. *Poſt Taenarum naviganti verſus Onugnathum, & Maleas, urbs Amathus occurrit: inde Aſine, & Gythium, Spartae navale.* Eadem eſt, quae Pſamathus aliis nuncupatur: ſicut Α''μαθος, & Ψαμαθος, idem apud Graecos valent. Stephanus. Ψαμαθοῦς. πόλις Λακωνική. *Pſamathus, urbs Laconica.* Artemidorus Geograph. lib. II. Μετὰ γὰρ τὸ Ταίναρον, πόλις ἐκδέχεται Ψαμαθοῦς. *Poſt Taenarum vero, excipit urbs Pſamathus.* Meminerunt etiam Plinius lib. IV. cap. v. & Scylax in Periplo, ubi de Lacedaemone agit.

CAP. II.

Amyclae, conditae, & adpellatae ab Amycla, regis Lacedaemonis filio. Apollini urbs ea ſacra; cuius & habebat fanum, quale fere nullum aliud in Laconica univerſa. Arborum pulcrarum, fructuumque, multitudine excellebat. Statii locus unus, & alter, illuſtratus. Spectatu digna illic, ſtatua AEneti quinquertionis; & nonnulli item tripodes, a variis artificibus facti. Pauſaniae locus emendatus. Colebatur ibi e diis, Amyclaeus, item Bacchus, cognomento Ψίλας dictus: & id quare. Amyclae dei templum, Α'μυκλαῖον adpellatum: & Apollinis in eodem ſimulacrum.

AMyclae. Vna de antiquis centum: condita, & adpellata, ab Amycla, regis Lacedaemonis filio. Euſtathius in Dionyſium. Μία δὲ τῶν ἑκατὸν αἱ Α'μύκλαι, ἃς ἔκλισεν υἱὸς Λακεδαίμονος, ὁ Α'μύκλας. *Amyclae, urbs una de centum: quam condidit Amyclas, Lacedaemonis filius.* Stephanus. Α'μύκλαι, πόλις Λακωνική, τῶν ἑκαλδον πόλεων. ἦν Α'μύκλας, ὁ Λακεδαίμονος υἱὸς, ἔκτισε. *Amyclae, urbs Laconica, una de centum urbibus: quam Amyclas, Lacedaemonis filius condidit.* Pauſanias. Α'μύκλας δὲ, ὁ Λακεδαίμονος, βαλόμενος καταλιπέσθαί τι κ᾽ αὐτὸς ἐς μνήμην πόλισμα ἔκλισεν ἐν τῇ Λακωνικῇ. *Amyclas vero, Lacedaemonis filius cupiens, & ipſe aliquod ſui monumentum relinquere, oppidulum condidit in Laconica.* A Breviter Servius, ad Georg. lib. III. *Amyclae, civitas eſt Laconiae.* Erat autem ſacra Apollini. Euſtathius ad Iliad. β'. Α'μύκλαι ἦ, μία, φασὶ, τ᾽ ἑκατὸν τ᾽ Λακωνικῆς πόλεων, Α'πόλλωνος ἱεραὶ, ὡς εἴρηται. ἦν Α'μύκλας, ὁ Λακεδαίμονος υἱὸς, ἔκτισε. *Amyclae vero, una, ut aiunt, de centum Laconicae urbibus, Apollini, ſicut dictum eſt, ſacra, quam Amyclas, Lacedaemonis filius, condidit.* Et habebat Apollinis fanum; quale fere in Laconica univerſa nullum aliud: praeſtantium quoque arborum, & B fructuum optimorum copia, excellebat: aberatque ſtadiis viginti a Sparta, atque ad mare ſita erat. Polybius lib. V. Αἱ δ᾽ Α'μύκλαι καλούμεναι, τόπος ἐσὶ τ᾽ Λακωνικῆς χώρας καλλιδενδροτατος, κ᾽ καλλικαρπότατος. ἀπέχει δὲ τ᾽ Λακεδαίμονος ὡς εἴκασι σάδια. ὑπάρχει δὲ κ᾽ τέμενος Α'πόλλωνος ἐν αὐτῷ, σχεδὸν ἐπιφανέσατον τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν ἱερῶν. κεῖται δὲ τῆς πόλεως ἐν τοῖς πρὸς θάλασσαν κεκλιμένοις μέρεσι. *Quas Amyclas vocant, locus eſt Laconicae, viginti circiter ſtadia diſtans ab urbe Sparta: praeſtantium arborum, fructuumque, copia omnes antecellens;* C *habet & Apollinis aedem, omnium templorum fere, quae in tota ſunt Laconica, illuſtriſſimum. Sita autem ſunt Amyclae ad eam urbis partem, quae vergit ad mare.* Ac, propter arborum pulcrarum copiam, Amyclae Statio *Virides* dicuntur, Theb. IX.

——— *hunc virides non excipietis Amyclae,*

Herbas commendat Valerius Flaccus, Argonautic. lib. I.

Vectorem pavidae Caſtor dum quereret Helles,
D *Paſſus Amyclaea pingueſcere Cyllaron herba.*

De Apollinis vero fano, ſunt & haec Strabonis verba lib. VIII. Υ'ποπέπλωκε δὲ τῷ Ταϋγέτῳ ἡ Σπάρτη ἐν μεσογαίᾳ, κ᾽ Α'μύκλαι· ὅ τὸ τοῦ Α'πόλλωνος ἱερόν. *Infra Taygetum mediterraneis iacet Sparta, & Amyclae: ubi fanum eſt Apollinis.* Hinc Amyclae *Apollineae* Statio dicuntur, Theb. IV.

Huius Apollineae currum comitantur Amyclae.

Vbi Lutatius. *Amyclae Laconiae civitas, ſacra Apollini.* Spectatu autem illic digna, E AEneti qninquertionis ſtatua; item lebetes aliquod aenei, variorum artificum. Pauſanias. Τὰ δὲ ἐν Α'μύκλαις θέας ἄξια, ἀνὴρ πένταθλός ἐσιν ἐπὶ σήλης, ὄνομα Αἴνησος. τούτῳ νικήσαντι Ο'λυμπιάσι, κ᾽ ἔτι σεφανωμένῳ, χρόνῳ τοῦ βίου τὴν τελευτὴν λέγουσι. τούτου τε ὅν ἐσιν εἰκὼν, κ᾽ τρίποδες χαλκοῖ. τοὺς δὲ ἀρχαιοτέρους δέκα, τοῦ πρὸς Μεσσηνίους πολέμου εἶναί φασι. Υ'πὸ μέν δὴ τῷ πρώτῳ τρίποδι. Α'φροδίτης ἄγαλμα ἑσήκει. Α''ρτεμις ἦ, ὑπὸ τῷ δευτέρῳ. Γιλιάδα κ᾽ αὐτοὶ τέχνη F κ᾽ τὰ ἐπειργασμένα. ὁ τρίτος ἦ, ἔσιν, Αἰγινήτου Κάλλωνος, ὑπὸ τούτῳ ἦ, ἄγαλμα Κόρης τῆς Δήμητρος ἔσηκεν. Α'ρίσανδρος ἦ ὁ Πάριος, κ᾽ Πολύκλειτος Α'ργεῖος, ὁ μὲν, χαλκᾶ ἐποίησεν, ἔχουσαν λύραν, Σπάρτῃ δῆθεν· Πολύκλειτος ἦ, Α'φροδίτῃ, Παρὰ Α'μυκλαίῳ, καλουμένῃ. ὅτοι ἦ οἱ τρίποδες, μεγέθει τε ὑπὲρ τοὺς ἄλλους εἰσὶ, κ᾽ ἀπὸ τῆς νίκης, τῆς ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς, ἀνετέθησαν. *Spectatu digna Amyclis ſunt, quinquertio AEnetus, columnae inſiſtens: qui Olympia quum viciſſet, accepta corona, ſtatim exſpiraſſe dicitur. Eius itaque illic eſt effigies, & aenei tripodes: decem vero antiquiores, e bello cum*

Meſ-

Digitized by Google

Meſſeniis geſto eſſe, aiunt. Sub eorum primo, ſtat Veneris ſimulacrum; ſub altero, Dianae: tripodes autem & ipſi, & quae in his elaborata, ſunt Gitiadae artificis: tertius vero, eſt Callonis AEginetae; ſub eo vero, Proſerpina inſiſtit, Cereris filia. At Ariſtander Parius, & Polycletus Argivus, feminam ille, lyram tenentem, Spartam nempe, fecit; iſte vero, Venerem, quae AD AMYCLAEVM adpellatur. Hi vero tripodes, alios omnes magnitudine antecellunt: & de manubiis victoriae, quae ad AEgoſpotamos accidit, ſunt dicati. De decem illis, quos e bello cum Meſſeniis dedicatos eſſe tradit, iterum refert in Meſſenicis. Λακεδαιμόνιοι δὲ, πρῶτα μὲν τὴν Ἰθώμην καθεῖλον ἐς ἔδαφος, ἔπειτα καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις ἐπιόντες ἦρον. ἀνέθεσαν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λαφύρων τῷ Ἀμυκλαίῳ τρίποδας χαλκοῦς. Ἀφροδίτης ἄγαλμά, ἐστιν ἑστηκὸς ὑπὸ τῷ τρίποδι τῷ πρώτῳ, Ἀρτέμιδος δὲ, ὑπὸ τῷ δευτέρῳ. Κόρης δὲ, ἢ Δήμητρος, ὑπὸ τῷ τρίτῳ. *At Lacedaemonii, primo Ithomen ſolo aequarunt; inde vero ceteras adorti urbes ceperunt: de manubiis vero, Amyclaeo tripodas aeneos dedicarunt; ſub quorum primo, Veneris ſtat ſimulacrum; ut Dianae, ſub ſecundo; ac ſub tertio, Proſerpinae, ſive Cereris.* Obſerva autem; ſub tertio an Cereris eſſet ſimulacrum, an Proſerpinae, haud fuiſſe exploratum: itaque ſupra, eo loco, quem produxi e *Laconicis*, pro, ὑπὸ τούτῳ δὲ, ἄγαλμα Κόρης τῆς Δήμητρος ἕστηκεν, *ſub eo vero, Proſerpina inſiſtit, Cereris filia*: reſcribendum, ἄγαλμα Κόρης, ἢ τῆς Δήμητρος, *ſimulacrum Proſerpinae, Cereriſve*. Et haec quidem in templo dei Amyclaei ſpectabantur: cuius thronum, ſingularem admodum deſcribit nobis itidem Pauſanias fuſe, in Laconicis.

Colebant, ſicut Amyclaeum iſtum, ita Bacchum, cognomento Ψίλαν dictum. Pauſanias. Θεῶν δὲ σέβουσιν οἱ ταύτῃ τόν τε Ἀμυκλαῖον, καὶ τὸν Διόνυσον, ὀρθόταλα, ἐμοὶ δοκεῖν, Ψίλαν ἐπονομάζοντες. Ψίλα γὰρ καλοῦσιν οἱ Δωριεῖς τὰ πτερά. ἀνθρώποις δὲ οἴνος ἐπαίρει τε καὶ ἀνακουφίζει γνώμῃ, οὐδέν τι ἧσσον ἢ ὄρνιθας πτερά. *Venerantur, qui hic habitant, inter deos, cum Amyclaeum, tum Bacchum: quem rectiſſime, mea ſententia, Pſilam cognomento dicunt: Pſila enim Dorienſes alas vocant: quippe vinum incitat homines, ſublevatque, non minus, quam aves alae.* Templum vero Amyclaei, eſt hoc ipſum, quod dicebant Ἀμυκλαῖον, *Amyclaeum*, Vides in Pauſaniae citatis verbis. Ἀφροδίτῃ παρὰ Ἀμυκλαίῳ καλουμένῃ, *Venerem, quae ad Amyclaeum nuncupatur*. Meminit eius Thucydides lib. v. Στήλῃ δὲ ἑκατέρους στῆσαι, τὴν μὲν, ἐν Λακεδαίμονι, παρ' Ἀμυκλαίῳ. τὴν δὲ, ἐν Ἀθήναις, ἐν πόλει, παρ' Ἀθηνᾷ. *Cippum vero utrique ſtatuerunt: unum quidem, Lacedaemone, iuxta Apollinem, in Amyclaeo; alterum autem, Athenis, in arce, iuxta Minervam.* Et non multo ante. Στήλας δὲ σῆσαι Ὀλυμπιάσι, καὶ Πυθοῖ, καὶ Ἰσθμῷ, καὶ ἐν Ἀθήναις, ἐν πόλει, καὶ ἐν Λακεδαίμονι, ἐν Ἀμυκλαίῳ. *Cippum vero ſtatuerent in Olympiis, & Pythiis, & in Iſthmo, & Athenis, in arce, ac Lacedaemone, in Amyclaeo.* Heſychius in Γυμνοπαιδιά. Ἔνιοι μὲν ἑορτήν φασι Σπαρτιατικὴν, ἐν ᾗ τοὺς ἐφήβους κύκλῳ περιθεῖν τὸ ἐν Ἀμυκλαίῳ βωμόν. A *Nonnulli quidem feſtum eſſe Spartanum dicunt in quo ephebi circa aram, quae in Amyclaeo eſt currunt.* Quod ad deum autem Amyclaeum attinet, cuius illud templum erat, eius meminit & Philoſtratus lib. III. cap. III. Τὰ δέ γε ἀρχαιόταλα τῶν παρ' Ἕλλησι, τό, τε τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Πολιάδος, καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Δηλίου, καὶ τὸ τοῦ Διονύσου, καὶ τὸ τοῦ Ἀμυκλαίου. *Quae antiquiſſima ſunt apud Graecos, cum Minervae Poliadis, tum Apollinis Delii, item Bacchi, & Amyclaei.* Et inter Orationes Himerii una erat, inſcripta; Εἰς τὴν Λακεδαιμονίων πόλιν, ὅτε, ὀνείρατι πειθόμενος, τῷ Ἀμυκλαίῳ θεῷ ἐφοίτησεν εὐξόμενος. *In urbem Lacedaemoniorum, quum, ſomnio obſequens, deo Amyclaeo vota facturus, acceſſiſſet.* Eſt videre apud Photium, in Elencho Orationum, quem proponit in Excerptis. In templo vero etiam Apollinis fuiſſe ſignum, patet ex Thucydidis utroque loco, quem produxi.

CAP. III.

Amyclaei bello potiti a Lacedaemoniis, & ſubacti; urbſque exciſa, & in pagum commutata: idque Theleclo regnante. Eo bello, opem Thebani tulere, duce Timomacho. Amyclae ab Euryſthene, & Patrocle, quum Laconicam occupaſſent, Philonomo datae, ob navatam ipſis operam: iſque incolas illuc tranſtulit, ex Imbro, & Lemno. Silentio periiſſe dictae. Hyacinthia illic acta; foederaque, inciſa cippis, in Amyclaeo adſervata. Calcei, Ἀμυκλαίδες adpellati: & colonia in Italia, eiuſdem nominis.

REgnante Teleclo, bellum urbi intulere Lacedaemonii, ac vix tandem ſubegerunt. Accurate hoc Pauſanias. Ἀρχελάου δὲ ἦν Τήλεκλος. ἐπὶ τούτου πόλεις Λακεδαιμόνιοι τῶν περιοικίδων, πολέμῳ κρατήσαντες, ἐξεῖλον, Ἀμύκλας, καὶ Φάριν, καὶ Γερονθράς, ἐχόντων ἔτι Ἀχαιῶν. τούτων Φαρεῖται, καὶ Γερονθράται, τὴν ἔφοδον τῶν Δωριέων καταπλαγέντες, ἀπελθεῖν ἐκ Πελοποννήσου συγχωρεῦνται ὑμόσπονδοι. τοὺς δὲ Ἀμυκλαεῖς, οὐκ ἐξ ἐπιδρομῆς ἐκβάλλουσιν, ἀλλὰ ἀντισχόντας τε ἐπὶ πολὺ τῷ πολέμῳ, καὶ ἔργα οὐκ ἄδοξα ἐπιδειξαμένους. δηλοῦσι δὲ καὶ οἱ Δωριεῖς, τρόπαιον ἐπὶ τοῖς Ἀμυκλαιεῦσιν ἀναστήσαντες, ὡς ἐν τῷ τότε λόγου μάλιστα ἄξιον ὑπάρξαν σφίσιν. *Archelai vero filius erat Teleclus. Sub hoc Lacedaemonii finitima oppida, Amyclas, Pharin, & Geronthras, quas Achaei adhuc tenebant, bello captas everterunt. Ex his Pharitae, & Geronthratae, Dorienſium adventu territi, certis conditionibus, ut Peloponneſo excederent, eſt permiſſum. Amyclaeenſes vero, non ſunt illi primo quidem impetu eiecti, ſed diu ſane repugnantes; ac multa fortiter facientes. Id ipſi Dorienſes, trophaeo de iis erecto, ſunt teſtati; ac ſi illud eo tempore maxime dignum memoratu ſe geſſiſſe exiſtimarent.* Ac trophaei quidem eius, iterum poſtea meminit: dicitque, id Iovis τοῦ Τροπαίου fanum fuiſſe. Τοῦ δὲ Τροπαίου Διὸς τὸ ἱερὸν, ἐποίησαν οἱ Δωριεῖς, πολέμῳ τούς τε ἄλλους Ἀχαιοὺς, οἱ γῆν τὴν Λακωνικῶν πλωικαῦτα εἶχον, καὶ τοὺς Ἀμυκλαεῖς, κρατήσαντες. *Trophaei vero Iovis aedem fecerunt Dorienſes; bello ſuperatis cum aliis Achaeis*

Digitized by Google

Achaeis, qui Laconicam tunc tenebant, tum ipsis etiam Amyclaensibus. Belli vero, & captarum Amyclarum, etiam mentio est apud Pindarum, Isthm. Od. VII.

Η' Δωρίδ' ἀποικίαν ἡνίκ' ὀρθῷ
Ἔστασας ἐπὶ σφυρῷ
Λακεδαιμονίων· ἔλον δ' Ἀμύκλας
Αἰγεΐδαι, σέθεν ἔκγονοι,
Μαντεύμασι Πυθίοις.
An cum Doricam coloniam recto
Constituisti in talo
Lacedaemoniorum; Amyclas vero ceperunt
AEgidae ex geniti,
Oraculis Pythicis?

Ac Lacedaemonios quidem: adiuvere in hoc bello Thebani, duce Timomacho. Scholiastes illo loco. Αἰγεΐδαι, φρατρία Θηβαίων· ἀφ' ἧς ἦκόν τινες εἰς Σπάρτην, Λακεδαιμονίοις βοηθήσοντες, ἐν τῷ πρὸς Ἀμυκλαῖς πολέμῳ, ἡγεμόνι χρησαμένοι Τιμομάχῳ, ὃς πρῶτος μὲν πάντα τὰ πρὸς πόλεμον διέταξε Λακεδαιμονίοις. *AEgidae, familia Thebanorum; e qua venere quidam Spartam, Lacedaemoniis opem laturi, bello cum Amyclaensibus, duce usi Timomacho; qui primus Lacedaemoniis omnia, quae ad bellum pertinebant, ordinavit*. Meminitque iterum strictim ad Pyth. Od. V. Ἑτέρα δ', ἡ σὺν Τιμομάχῳ· ἐν ᾧ πρὸς Ἀμυκλαῖς Λακεδαιμονίοις καθεῖχε πόλεμον. *Altera vero, quae cum Timomacho: quo tempore Lacedaemoniis bellum erat cum Amyclaensibus*. Deletae itaque Amyclae eo bello, & in vicum redactae. Pausanias. Ἀμυκλα δ', ἀνάστατον ὑπὸ Δωριέων γενομένη, καὶ ἀπ' ἐκείνου κώμη διαμένουσα. *Amycla autem, a Dorienſibus deleta, ex eo tempore vicus permanet*. Cum Laconicam Eurysthenes, & Patrocles, Heraclidae, occuparent, opera Philonomi usi, qui prodebat, illi Amyclas pro mercede donaverunt. Strabo lib. VIII. Φησὶ δ' Ἔφορος, καὶ τὰς κατασχόντας τὴν Λακωνικὴν Ἡρακλείδας, Εὐρυσθένη τε καὶ Πατροκλῆ, διελεῖν εἰς ἓξ μέρη, καὶ πολίσαι τὴν χώραν· μίαν μὲν ἓν τῶν μερίδων, τὰς Ἀμύκλας, ἐξαίρετον δοῦναι τῷ προδόντι αὐτοῖς τὴν Λακωνικὴν, καὶ πείσαντι τὸν καλέσχοντα αὐτήν, ὑποσπόνδων ἀπελθεῖν μετὰ τῶν Ἀχαίων εἰς τὴν Ἰωνίαν. *Ait vero Ephorus, etiam Eurysthenem, & Patroclem, Heraclidas, Laconica potitos, in ſex partes regionem diviſiſſe, atque urbes in eadem condidiſſe: unam vero harum partium, nempe Amyclas, ei, qui Laconicam ipſis prodidiſſet, atque illam obtinenti perſuaſiſſet, uti, foedere conſtituto, cum Achaeis in Ioniam commearet, bis exemtam donaviſſe*. Ac Philonomum, qui prodiderat, & Amyclas eam ob causam dono acceperat, dictum fuisse, idem istud Strabo dicit, in sequentibus mox verbis. Κατὰ καὶ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, Φιλονόμου προδόντος τὴν χώραν τοῖς Δωριεῦσι, μετανέσησαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰώνων, τὴν καὶ νῦν Ἀχαίαν καλουμένην. *Sub reditum vero Heraclidarum, cum Philonomus regionem Dorienſibus prodidiſſet, e Laconica in Ionum ditionem, quae nunc quoque Achaia dicitur migraverunt*. Ille vero, acceptam urbem incolis frequentavit, ex Lemno, & Imbro, accitis. Conon Narrat. XXXVI. Φιλόνομος ὁ Σπαρτιάτης, προδὺς Λακεδαίμονα Δωριεῦσι, δῶρον ἔχει Ἀμύκλας. καὶ συνοικίζει ταύτῃ

ἐξ Ἴμβρου, καὶ Λήμνου. τρίτῃ δὲ γενεᾷ, στασιάσαντες πρὸς Δωριέας, μεθίστανται Ἀμύκλων. *Philonomus Spartanus, prodita Dorienſibus Laconica, donatur Amyclis: in eamque ex Imbro, & Lemno, incolas cogit. Tertia vero aetate poſt, ſeditione adverſus Dorienſes concitata, Amyclis pelluntur*. Vbi illud quoque obſerva; bellum istud, & sequutam eversionem, tertio post id tempus seculo incepisse: idque verum est: quippe Teleclus, sub quo evenisse dixi, e Pausania, regnum tertio post Eurysthenem, & Patroclem, quibus prodita a Philonomo Laconica, seculo iam obtinebat. Dicuntur autem, silentio suo periisse. Sidonius lib. VIII. epist. VI. *Si ſupra dicti confirmor aſſenſu, Athenis loquacior; ſi minus, Amyclis ipſis taciturnior ero*. Quamquam alibi de Italiae hoc Amyclis dictum velint. Vide quae ex Virgilio, Lucilio, Catullo, Silio, Servioque, in rem istam observavit, immortale Bataviae decus, Desiderius Erasmus, in Proverbio. *Amyclas perdidit ſilentium*. Amyclae vero celebratae festo Hyacinthiorum, quod ibi peragebatur. Lutatius ad Statii Theb. IV. *Amyclae Laconiae civitas ſacra Apollini: in qua Hyacinthus in agone celebratur*. Vide quae in hanc rem plura pridem dixi, *Graecine meae Feriatae* lib. VI. in Ὑακίνθια. Foedera etiam ibidem, in Amyclaeo illic templo, columnis inscripta, collocabantur: sicut observare licet apud Thucydidem. Ecce enim, ubi agitur de foedere, icto cum Athenienſibus lib. V. Στήλας δὲ στῆσαι Ὀλυμπιάσι, καὶ Πυθοῖ, καὶ Ἰσθμῷ, καὶ ἐν Ἀθήναις, ἐν πόλει, καὶ ἐν Λακεδαίμονι, ἐν Ἀμυκλαίῳ. *Columnas vero conſtituerent, in Olympiis, Pythiis, Iſthmo, tum Athenis, quoque, in arce, & Lacedaemone, in Amyclaeo*. Et postea iterum. Στήλαιν δὲ ἑκατέρους στῆσαι. τὴν μὲν, ἐν Λακεδαίμονι, παρ' Ἀπόλλωνι, ἐν Ἀμυκλαίῳ. τὴν δὲ, ἐν Ἀθήναις, ἐν πόλει, παρ' Ἀθηνᾶς. *Columnam vero utrique conſtituerent; unam quidem, Lacedaemone, iuxta Apollinem, in Amyclaeo; alteram vero Athenis, in arce, iuxta Minervam*. Quin, & calcei illis proprii, qui Ἀμυκλαίδες dicti: de quibus supra a me actum. Denique colonia etiam in Italia communi quum hac urbe nomine, Amyclae vocatae: uti supra memoravi, quum colonias recenserem: unde &, discriminis causa, Gratius *Lacedaemonias* has vocavit in Cynegetico.

Et Lacedaemoniae primum vidiſtis Amyclae.

Digitized by Google

CAP. IV.

Anthana, ab Anthe, Neptuni filio, quem Cleomenes interfecit, denominata. Anthea. Solini locus emendatus. Aphidna. Aphrodisias: alia ab Aphrodisia, quae Laconicae locus erat. Stephanus hic restitutus. Asine, unde dicta. Asopus, Atea. Athenae. Augea. Belbina. Suidas emendatus. Postea vicus facta. Hesychius correctus. De ea controversia, inter Lacedaemonios, & Megalopolitanos: quae decisa postea a Philopoemene. Pausanias duobus locis restitutus. Ptolemaeus quoque, & Polybius, item Teles, emendati.

Anthana; una de centum: dicta ab Anthe, Neptuni filio: quem Cleomenes, Leonidae frater, interfectum excoriavit: & in corio oracula scripsit. Stephanus. Ἀνθάνα, πόλις Λακωνική, μία τῶν ἑκατόν, κέκληται δὲ, ὡς Φιλοσέφανος, παρὰ τὸν Ἄνθην, ἢ Ποσειδῶνος. ὃν Κλεομένης, ὁ Λεωνίδου ἀδελφὸς, ἀνελὼν, καὶ ἐκδείρας, ἔγραφεν ἐν τῷ δέρματι τὰς χρησμούς. *Anthana, urbs Laconica, una e centum; vocata autem est, ut Philostephanus refert, ab Anthe, Neptuni filio: quem Cleomenes, Leonidae frater, quum e medio subtulisset, & excoriasset, oracula in eius corio perscribebat.* Meminit eius etiam Plinius lib. iv. cap. v. Characi Anthene dicta. Stephanus ibidem. Χάραξ Ἀνθήνην αὐτήν φησιν. *Charax eam Anthenen dicit.* Ita etiam Thucydides. Ex quo illud quoque discimus, fuisse in territorio Cynurensi, in ipsis finibus, sed Laconicae iurisdictionis. Ecce verba lib. v. Περὶ τῆς Κυνουρίας γῆς, ἧς ἀεὶ πέρι διαφέρονται, μεθορίας οὔσης. ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ Θυρέαν, καὶ Ἀνθήνην πόλιν. νέμονται δ' αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι. *De terra Cynuria, de qua semper controversunt, quippe quae in finibus sita. Continet autem in se Thyream, & urbem Anthenen: ac possidetur a Lacedaemoniis.*

Anthea. Memoratur a Solino inter oppida Laconica cap. xiii. Sed legendum ibi *Anthena*: nam haec urbs, cum Thyrea, in agro Cynurio sita erat. Vide locum Thucydidis paulo ante citatum; & infra capit. xvii. Est itaque eadem cum Anthana, de qua dixi.

Aphidna. Stephanus in Ἀφίδνα. Εἴρηται καὶ τῆς Λακωνικῆς· ὅθεν ἦσαν αἱ Λευκιππίδες, Φοίβη, καὶ Ἱλαείρα. *Est etiam Laconicae: unde erant Leucippi filiae, Phoebe, & Hilaira.*

Aphrodisias: una de centum. Stephanus in Ἀφροδισίας. Ἑβδόμη, πόλις Λακωνικῆς, μία τῶν ἑκατόν. *Septima, urbs Laconicae, una de centum.* Ab AEnea conditam, Pausanias tradit in Laconicis, & Arcadicis. Alia autem, ne confundas, est Aphrodisia, in Laconica eadem. Eius meminit Thucydides lib. iv. Μία δὲ φρουρὰ, ἥπερ καὶ ἠμύναντο πρὸς Κορυτάνην, καὶ Ἀφροδισίαν, τὸν μὲν ὄχλον τῶν ψιλῶν ἐσκεδασμένων ἐφόβησεν ἐπιδρομῇ. *Vnum autem praesidium, quod Corytanam, & Aphrodisiam, tuebatur, facto in palantem levis armaturae multitudinem impetu, trepidationem iniecit.* Ac restitui Stephanus debet, quem adparet respexisse ipsum hunc Thucydidis locum. Ἀφροδισία, χωρίον Λακωνικῆς· Θουκυδίδης, τετάρτῃ. *Aphrodisia, locus Laconicae: Thucydides, libro quarto.* Hodie non recte editur: Ἀφροδίτια, *Aphroditia.*

Asine: ab Asine, filia Lacedaemonis adpellata. Stephanus. Ἀσίνη, πόλις Λακωνική. ἀπὸ Ἀσίνης, θυγατρὸς Λακεδαίμονος. *Asine, urbs Laconica: ab Asine, filia Lacedaemonis.* Scholiastes Thucydidis lib. iv. Ἀσίνη, πόλις ἐστὶ Λακωνική. *Asine, urbs est Laconica.* Scylax in Periplo. Λακεδαίμων, ἔθνος· καὶ πόλις ἐν αὐτῇ εἰσιν αἵδε· Ἀσίνη, Μοθώνη. *Lacedaemon, gens: urbesque in ea sunt hae; Asine, Mothone.* Xenophon Hist. Graec. lib. vii. Στρατευσάμενοι δὲ καὶ εἰς Ἀσίνην τὴν Λακωνικῆς, ἐνίκησάν τε τὴν τῶν Λακεδαιμονίων φρουρὰν, καὶ τὸν Γεράνορα, πολέμαρχον Σπαρτιάτην γεγενημένον, ἀπέκτειναν. *Ductis etiam in Asinen Laconicae copiis, pariter praesidium Lacedaemoniorum fuderunt, & Geranorem, qui polemarchus Spartanus fuerat, occiderunt.* Meminere itidem eius Thucydides lib. iv. & Polybius lib. v. (a)

Asopus. Strabo lib. viii. Ἔστι δὲ καὶ Ἄσωπος πόλις ἐν τῇ Λακωνικῇ. *Est autem & Asopus urbs in Laconica.* Meminit eius & Ptolemaeus in catalogo urbium Laconicarum Geogr. lib. iii. Erat vero Eleutherolaconum; ut Pausanias testatur in Laconicis: qui &, quae spectatu illic suo tempore digna fuerint, refert.

Ataea. Stephanus. Ἀταία, πόλις Λακωνική. *Ataea, urbs Laconica.*

Athenae. Stephanus, octo eius nominis urbes referens, hanc secundo loco memorat in Ἀθῆναι. Δευτέρα, πόλις Λακωνική. *Secunda, urbs Laconica* (b).

Augea. Stephanus. Αὐγέα, πόλις Λοκρίδος. ἔστι καὶ Λακωνικὴ πόλις. *Augea, urbs Locridis: est etiam urbs Laconica.* Meminit eius & Homerus Iliad. β'.

Aulon: una de centum. Stephanus. Αὐλών, πόλις Λακωνικὴ, μία τῶν ἑκατόν. *Aulon, urbs Laconica, una e centum.*

Belbina. Stephanus. Βελβίνα, πόλις Λακωνική. *Belbina, urbs Laconica.* Male Βεμβίνα, *Bembina*, apud Suidam scribitur. Ἐμβίνα, πόλις Λακεδαιμονίας. *Bembina, urbs Lacedaemoniae.* Rescribe, Βελβίνα, *Belbina.* Postea vicus factus fuit: uti licet observare apud Hesychium. Βελβίνα, κώμη Λακωνική. *Belbina, vicus Laconicus.* Sed mendosus etiam est ille locus, & corrupte hodie editur: Βελαίνα, *Belaena.* Erat de ea controversia inter Lacedaemonios, & Megalopolitanos Arcades: sitaque erat in ipsis finibus Laconiae. Plutarchus in Agide. Ἐκ τούτου Κλεομένην πρῶτον οἱ ἔφοροι πέμπουσι καταληψόμενον τὸ περὶ τὴν Βελβίναν Ἀθήναιον. Ἐμβολὴ δὲ τῆς Λακωνικῆς τὸ χωρίον ἐστὶ, καὶ τότε πρὸς τοὺς Μεγαλοπολίτας ἐπίδικον. *Hinc Cleomenem primum ephori mittunt, ad Minervae*

(a) Mirum igitur *Abrah. Berkelium* ad hunc locum adnotare Asines urbis Laconicae a nemine mentionem factam fuisse praeter *Stephanum* & *Scylacem*, quem tamen corruptum ant confusum cum *Palmerio* existimat, adeoque *Stephanum* corrigendum subspicatur, legendumque Ἀσίνη πόλις Ἀργολική.

(b) Huius oppidi meminit quoque *Suidas* in Ἀθήναιον.

vae templum, quod prope Belbinam, occupandum. Is locus agri Laconici aditus erat, & tunc temporis Megalopolitanis controversus. Sed Pausanias Lacedaemoniis adiudicat in Arcadicis. Λέγυσι μὲν δὴ οἱ Ἀρκάδες, ἢ Βελβίναν, ἢ σφετέρας ὖσαν τὸ ἀρχαῖον, ἀποτεμέσθαι Λακεδαιμονίυς, λέγαν δὲ ὐκ ἀκότα ἐφαίνοντό μοι, κ᾽ ἄλλων εἵνεκα, κ᾽ μάλισα, ὅτι μοὶ δοκῦσι Θηβαῖοι μηδὲ τῦτο ἐλασσομένυς περιϊδεῖν τὺς Ἀρκάδας, ἐ σφίσιν ἔσεσθ᾽ σὺν τῷ δικαίῳ τὸ ἐπανόρθωμα ἔμελλεν. *Narrant Arcades, Belbinam, ad suos olim fines pertinentem, a Lacedaemoniis abscissam; sed non satis rationi consentanea mihi videntur dicere; cum ob alia, tum potissimum, quod Thebani hac in parte non videntur Arcadum fuisse causam neglecturi, si hunc agrum iure posse vindicari existimassent.* Male illic itidem editur, Ελεμίναν, *Eleminam*, sicut etiam in Laconicis ubi locum maxime irriguum tradit, fluvioque Eurota interlui: & habere fontes item copiosos. Apud Ptolemaeum, transposito λ, & β in μμ commutato, Βλεμμίνα, scribitur: poniturque inter urbes mediterraneas (b). Controversia autem, de qua dixi, postea decisa fuit a victore Philopoemene. Livius lib. xxxviii. *Ager Belbinatis, quem iniuria tyranni Lacedaemoniorum possederant, restitutus eidem civitati (Megalopoli) ex decreto vetere Achaeorum.* Refert acta Philopoemenis. Apud Polybium, Βελβινάτις, *Belbinatis*, scribendum lib. ii. Κατά τε τὴν Αἰγῦτιν, καὶ Βελβινάτιν, χώραν. *Cum in AEgyti, tum in Belbinati, agro.* Perperam editur, καὶ Βελμινάτιν χώραν. Artemidorus insulam facit; uti nobis refert Stephanus in Βελβίνα: ut & Teles De Exsilio. Exstat fragmentum apud Stobaeum Serm. xxxviii. Καὶ ὀνειδίζυσι μὲν, ὅ τε Κύπριος, ὁ Μυκόνιος, ὁ Βελβινήτης. *Et exprobrant quidem: hic est Cyprius, ille Myconius, ille Belbinetes.* Ita scribo. Male enim hodie editur, ὁ Βελβινθάτης, *ille Belbinthites*. Colligi vero inde potest insulam eum intelligere, quia cum Cypro, Myconoque, insulis, iungit.

CAP. V.

Belemina. Bembina. Biandina. Bityla. Boeum: una de tribus, unde orti Lacedaemonii. Etiam Boea, sive Boeae; & Eleutherolaconum. Livii locus emendatus. Brasiae, & istae Eleutherolaconum: antea Oreatae dictae. Bryseae. Caene, seu Caenepolis: quae & ipsa Eleutherolaconum erat. Olim Taenarum dicebatur: Cereriscque ibi fanum, ut & Veneris, cuius quoque erectum ex marmore simulacrum visebatur. Procopii locus emendatus. Cardamyle, urbs mediterranea, in saxo sita: inter eas, quas Achilli Agamemnon promittebat: ab Augusto Lacedaemoniis donata. Carnium, Chen, Mysonis Sapientis patria. Platonis locus, aliter apud Stephanum citatus.

BElemina. Vide Belbina.

Bembina. Vide Belbina.

Biandina. Occurrit apud Ptolemaeum Geogr. lib. iii.

Bityla. Vide Oetylus.

Blemmina. Vide Belbina.

Boeum. Vna e tribus, unde orti Lacedaemonii: uti fuse supra docui lib. iii. capit. ix. Boea dicitur Straboni lib. viii. ut & Plinio lib. iv. cap. v. Plurali numero, Boeae, dicuntur Polybio lib. v. & Pausaniae in Laconicis: uti Boae Ptolemaeo lib. iii. Erat autem inter urbes Eleutherolaconum; ut videre est apud Pausaniam libro citato. Corruptum admodum id nomen apud Livium lib. xxxv. *Tertia parte copiarum ab obsidione Gythei abducta, ad Pleias posuit castra. Imminet is locus & Leucis, & Acriis.* Ac mox iterum. *Egressus callibus notis, nocte Pleias pervenit.* Pleias nusquam in Laconica observavi, uti neque usquam alibi: itaque censeo utrobique rescribendum, *Boeas.* Certe Boeas, Leucas, & Acrias, inter se vicinas fuisse, clare discimus e Polybio lib. v. Ἀφικνεῖτο δὲ ταῖς προνομαῖς κ᾽ πρὸς Ἀκριὰς, καὶ Λεύκας, ἔτι δὲ κ᾽ τὴν τῶν Βοιῶν χώραν. *Progressus vero populationibus est ad Acrias usque, & Leucas, & Boearum item agrum.* Licet quoque observare apud Strabonem lib. viii. Quin Pausanias item Boeas Acriasque vicinas facit, istis verbis. Τὰ δ᾽ ἐπέκεινα Γυθείυ πρὸς θαλάττ, Ἄσωπ@, Ἀκριαὶ, Βοιαί. *Vltra Gytheum ad mare, Asopus, Acriae, Boeae.*

Brasiae. Stephanus. Βρασιαὶ, πόλις Λακωνική. *Brasiae, urbs Laconica*. Erat vero inter urbes Eleutherolaconum: ut est videre apud Pausaniam in Laconicis. Apud Ptolemaeum Πρασία, *Prasia* scribitur: uti quoque apud Scylacem in Periplo. Etiam Πρασιαὶ, *Prasiae*, plurali numero, scribitur alibi apud Stephanum; quippe in Πρασιαὶ ita dicit. Ἔ-ςι κ᾽ Λακωνικὸν Πολίχνιον. *Est & Laconicum oppidulum.* Neque aliter apud Thucydidem; qui maritimum quoque oppidulum esse dicit lib. ii. Ἅραντες δὲ ἀπ᾽ αὐτῶν, ἀφίκοντο ἐς Πρασιὰς, τῆς Λακωνικῆς πόλισμα ἐπιθαλάσσιον. *Profecti autem illinc, accesserunt Prasias, oppidulum Laconicae maritimum.* Meminitque iterum lib. vi. & vii. Occurrit quoque apud Polybium lib. iv. Antea urbi nomen Oreatae fuit; inde in Brasiae mutatum. Rem & causam, tum antiquitates eius narrat Pausanias libro citato.

Aliae erant, ne confundas, *Bryseae*. Pausanias de hac urbe. Ἐντεῦθέν ἐσιν ἀπιοῦσιν ἐκ τῦ Ταϋγέτυ χωρίον, ἔνθα πόλις τότε ᾠκεῖτο Βρυσέαι. κ᾽ Διονύσυ ναὸς ἐνταῦθα ἔτι λείπεται, καὶ ἀγάλματα ἐν ὑπαίθρῳ, τὸ δὲ ἐν τῷ ναῷ, μόναις γυναιξίν ἐσιν ὁρᾶν· γυναῖκες γὰρ δὴ μόναι κ᾽ τὰ ἐς τὰς θυτίας δρῶσιν ἐν ἀποῤῥήτῳ. *Hinc abeuntibus ex Taygeto occurrit locus, ubi olim Bryseae urbs habitata. Restat etiamnum ibi templum Bacchi, & sub dio signa quaedam; nam, quod in templo est, solis mulieribus videre licet: quae & solae sacra in operto faciunt.* Meminit urbis huius Homerus Iliad. lib. B'.

Βρυσείας τ᾽ ἐνέμοντο.

Bryseasque habitabant. ——

Vbi Scholiastes vetus. Βρυσέαι, πόλις τῆς Λακωνικῆς. *Bryseae, urbs Laconicae.*

(a) Berckelius Meursii emendationem amplectitur.

Caene. Ita Ptolemaeo dicitur lib. III. Pauſaniae Caenepolis, & inter Eleutherolaconum urbes ponitur. Olim Taenarum dicebatur: & ſpectatu illic digna, fanum Cereris: tum, ad mare, aedes Veneris, & e marmore ſimulacrum. Idem alio quodam loco in Laconicis iisdem. Ταινάρῳ δὲ τ' ἄκρας πλεῖν ὅσον τεσσαράκοντα σταδίων, ἐφέστηκε Καινήπολις. ὄνομα δὲ ἦν πάλαι καὶ ταύτῃ Ταίναρον. μέγαρον ἐν αὐτῇ δὲ Δήμητρος. καὶ ἐπὶ θαλάσσῃ ναός ἐστιν Ἀφροδίτης, καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν λίθου. *A Taenaro vero promontorio ſtadia circiter quadraginta praetervectos, oppidum excipit Caenepolis, Taenarum & ipſum olim adpellatum. Eſt in eo Cereris fanum: &, ad mare, Veneris aedes, erectumque ex marmore ſignum.* Emendandus eſt Procopius Vandalic. lib. I. Ταινάρῳ προσέμιξαν, ἣ νῦν Καινήπολις ἐπικαλεῖται. Male hodie editur, ἣ νῦν Καινέπολις ἐπικαλεῖται.

Cardamyle. Herodotus lib. VIII. Καὶ Ἀσίνη, ἡ πρὸς Καρδαμύλῃ τῇ Λακωνικῇ. *Et Aſine, quae ad Cardamylen Laconicam adſita eſt*. Ptolemaeus, inter urbes mediterraneas eam ponit, lib. III. Strabo, in ſaxo ſitam dicit, lib. VIII. Εἶτ' ἐπὶ πέτρας ἐρυμνῆς ἵδρυται Καρδαμύλη. *Inde in ſaxo munito ſita eſt Cardamyle*. Heſychius, ſimpliciter dicit. Καρδαμύλη, πόλις. *Cardamyle, urbs*. Homerus recenſet inter ſeptem eas urbes, quas Achilli ſe daturum Agamemnon promittebat Iliad. I. Aliquandiu in poteſtate Meſſeniorum illa fuit; & Auguſtus Imperator, his ademtam, donavit Lacedaemoniis: uti ſupra memoravi lib. III. cap. XIII. Meminit eius etiam Plinius lib. IV. cap. V.

Carnium. Memoratur a Polybio lib. V.

Chen. Stephanus. Χήν, πόλις τῆς Λακωνικῆς. *Chen, urbs Laconicae*. Maximus Tyrius numero plurali dicit, *Chenae*: & exiguum oppidulum fuiſſe dicit Diſſert. XV. Diogenes Laertius, vicum facit in Myſone lib. I. Patria autem fuit Myſonis philoſophi, qui de ſeptem Sapientibus unus erat. Plato in Protagora, ubi eos enumerat. Τούτων ἦν καὶ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, καὶ Πιττακὸς ὁ Μιτυληναῖος, καὶ Βίας ὁ Πριηνεὺς, καὶ Σόλων ὁ ἡμέτερος, καὶ Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος, καὶ Μύσων ὁ Χηνεύς. καὶ ἕβδομος ἐν τούτοις ἐλέγετο ὁ Λακεδαιμόνιος Χίλων. *Ex illis erat & Thales Mileſius, & Pittacus Mitylenaeus, & Bias Prienenſis, & Solon noſter, & Cleobulus Lindius, & Myſon Chenenſis: ac ſeptimus inter eos Chilo Lacedaemonius dicebatur*. Quem locum paulo aliter citat Stephanus, ubi Myſoni patriam eamdem probat, hoc Platonis teſtimonio. Χήν, πόλις τῆς Λακωνικῆς. ὁ πολίτης, Χηνεύς. οὕτω γὰρ Μύσων, τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἀριθέντων εἷς, Χηνεὺς ἐχρεμάτιζεν. ἀλλὰ καὶ Χηνεὺς, ὡς Πλάτων ἐν Πρωταγόρᾳ. Τούτων τῶν ἀνδρῶν ἦν Θαλῆς, καὶ Πιττακὸς, καὶ Βίας, καὶ Κλεόβουλος, καὶ Σόλων ὁ ἡμέτερος, καὶ Μύσων ὁ Χηνεὺς, καὶ ἕβδομος ἐξ αὐτῆς τῆς Λακεδαίμονος Χίλων. *Chen, urbs Laconicae: civis, Chenienſis. Ita enim Myſon, unus de ſeptem ſapientibus iudicatis, Chenienſis dicebatur. Sed etiam, Chenenſis: ſicut Plato, in Protagora. Ex his viris erat Thales, & Pittacus, & Bias, & Cleobulus, & Solon noſter, & Myſon Chenenſis, & ſeptimus ex ipſa Lacedaemone Chilon*. Chenenſem autem fuiſſe Myſonem, dicit etiam Maximus Tyrius loco citato. Εὗρε δ' ἐν Χηναῖς, σμικρῷ καὶ ἀσθενεῖ πολίσματι, ἄνδρα ἀγαθόν· ὄνομα ἦν αὐτῷ Μύσων. *Invenit autem Chenis, quod exiguum oppidulum, nec munitum, virum bonum: nomen ipſi erat Myſon*. Videndus & Diogenes Laertius in eius Vita lib. I.

CAP. VI.

Crocea, inſignis lapicidina. Cyparisſia Cyphanta. Strabonis locus emendatus. Dyrrhachium, Enope. Epidaurus Limera, unde dicta. Stephani locus emendatus. Gathynia, a Lacone condita. Geneſe. Geranía. Geranthae. Gerenia. Gythium: a quibus conditum. Glympes. Halieis. Helaea. Helos: unde Helotae adpellati. Hermione, Hippola: & Minervae Hippolaitidis illic fanum. Lacedaemon.

Crocea. Vna de centum. Stephanus. Κροκέα, πόλις Λακωνικὴ, τῶν ἑκατὸν πόλεων μία. *Crocea, urbs Laconica, centum urbium una*. Pauſaniae, vicus eſſe dicitur; & plurali numero, *Croceae* erant hic lapicidinae: de quibus ſupra a me dictum lib. II. capit. XVIII.

Cyparisſia. Meminit illius Strabo lib. VIII.

Cyphanta. Polybius lib. IV. Καὶ Πολίχναν μὲν, καὶ Πρασιὰς, καὶ Λεύκας, καὶ Κύφαντα, προσπεσὼν ἄφνω, κατέσχε. Γλυπεῦσι δὲ, καὶ Ζάρακι, προσπεσὼν, ἀπέστασε. *Polichnan igitur, Praſias, Leucas, & Cyphanta, repentine adgreſſus, capit: Glympes quoque, & Zaracem, invadens, avulſit*. Plinius, ubi urbes Laconicas recenſet, lib. IV. cap. V. *Oppida, Boea, Epidaurus, Limera cognomine, Zarax, Cyphanta*. Meminit etiam Ptolemaeus lib. III. Pauſanias, ruinas tantum exſtitiſſe ſuo aevo tradit in Laconicis. Προελθόντι ἢ ἀπὸ Ζάρακος παρὰ τὴν θάλασσαν ἔξ που σταδία, καὶ ἐπιστρέψαντι αὐτόθι ἐς μεσόγαιαν, καὶ ἐναναβάντι σταδίους ὡς δέκα, Κυφάντων καλουμένων ἀρείπιά ἐστι. *Procedenti vero a Zarace iuxta mare circiter ſex ſtadia, ac reverſo in mediterranea ſtadia plus minus decem, Cyphantorum, quae vocantur, ruinae occurrunt*. Nec multo poſt iterum nominat. Βρασιαὶ δὲ Κυφάντων ἀπέχουσι πλεῖν σταδίων διακοσίων. *Braſiae vero diſtant a Cyphantis ducentorum ſtadiorum navigatione*. Strabo olim Pindum fuiſſe tradit lib. IX. Τινὲς δὲ Κύφαντα λέγουσι τὴν Πίνδον. *Quidam vero Cyphanta dicunt Pindum*. Ita locum hunc reſtituo: male enim hodie editur, Τινὲς δ' Ἀκύφαντα λέγουσι. *Quidam vero Acyphanta dicunt*.

Dyrrhachium. Vna e centum. Stephanus. Δυρράχιον, πόλις Ἰλλυρική. ἔστι καὶ ἄλλη, Λακονικὴ, μία τῶν ἑκατόν. *Dyrrhachium, urbs Illyrica. Eſt & alia, Laconica, una de centum*.

Enope. Haec, Meſſeniorum primo, poſtea Eleutherolaconum fuit, & Gerenia, Pauſaniae aetate, dicebatur. Vide eum in Laconicorum fine. Memoratur inter urbes, quas

Digitized by Google

quas Achilli Agamemnon promittebat apud Homerum Iliad. ι. Vide de ea Strabonem lib. VIII.

Epidaurus Limera. Inter Eleutherolaconum urbes, ut refertur a Pausania. Vnam de centum tradit Stephanus: qui Λιμηρὰν, velut Λιμενηρὰν, dictam nomine conciso refert, quod haberet portus multos. Ista enim eius verba in Ἐπίδαυρος· Τινὲς δὲ, Λιμηρὰν Λακωνικὴν λέγουσι, μίαν τῶν ἑκατὸν, διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν λιμένας. *Quidam vero, Limeram Laconicam dicunt, unam de centum, quia multos habeat portus*. Ita scribo: quippe male hodie editur, Λεμηρὸν Λακωνικήν. Omnes Λιμηρὰν constanter dicunt. Quod Λιμηρὰ, velut Λιμενηρὰ dicta, propter portus, etiam Hesychius tradit. Λιμηρὰ, ἡ Ἐπίδαυρος, διὰ τὸ λιμένας ἔχειν εὐφυεῖς, οἷον Λιμενερά. *Limera, Epidaurus; quod egregios portus habeat, atque eos bene a natura factos: tamquam Limenera*, Scholiastes Thucydidis lib. IV. Τὴν Λιμηράν. Οὐκ ἐκ λιμοῦ ὕστως ὠνόμασται, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν λιμένας, ἀντὶ τοῦ Λιμενηράν. *Limeram. Non sic dicta est a* Λιμὸς, *Fames; sed quod portus, qui* λιμένες, *multos habeat, pro Limeneram*. Idem quoque Strabo dicit lib. VIII. Meminere huius urbis etiam Thucydides libb. IV. VI. VII. Plinius lib. IV. capit. V. & Scylax in Periplo.

Etaenses. Stephanus. Ἑταεῖς, πόλις Λακωνική. *Etaenses, urbs Laconica*.

Gathynia. A Lacone rege condita, iuxta mare: ut Cedrenus nobis tradit. Ὁ τοίνυν Λάκων, τὴν ἡμίσειαν χώραν λαχὼν, Λακωνικὴν ἐκάλεσεν. ἧς τριάκοντα τρεῖς χρόνους βασιλεύσας, ἔκτισε πόλιν παράλιον, τὴν Γαθυνίαν. *Lacon itaque, dimidiam regionem sorte consequutus, nomen indidit Laconicae; in qua quum regnasset annos triginta tres, urbem condidit maritimam Gathyniam*.

Genese. Stephanus. Γενέση, πόλις Λακωνική. *Genese, urbs Laconica*.

Gerania. Vide mox Gerenia.

Geranthae. Stephanus. Γεράνθαι, πόλις Λακωνική. *Geranthae, urbs Laconica*. Apud Pausaniam, bifariam scribitur; *Geranthrae*, & *Geronthrae*.

Gerenia. Inter Eleutherolaconum urbes ponitur a Pausania. Vide eum in Laconicorum fine, & Messenicorum principio. Plinio, *Gerania* dicitur lib. IV. cap. V.

Gythium. Stephanus. Γύθειον, πόλις Λακωνική. *Gytheum, urbs Laconica*. Scribitur, Γύθιον, & Γύθιον, promiscue, apud Auctores. Pausanias, inter Eleutherolaconum urbes refert; & Apollinem, Herculemque, condidisse. Vide eum in Laconicis: ubi etiam, quae spectatu illic digna, memorantur. Erat autem navale Lacedaemoniorum, & triginta stadiis a Sparta aberat. Polybius lib. V. Ἐποιεῖτο τὴν πορείαν παρὰ τὸν ναύσταθμον τῶν Λακεδαιμονίων, ὃ καλεῖται μὲν Γύθιον, ἔχει δ' ἀσφαλῆ λιμένα, τὸ δὲ πόλεως ἀπέχει τριάκοντα στάδια. *Iter instituit ad Lacedaemoniorum navale, quod Gythium vocant: habet vero portum tutum, abestque ab urbe stadiis triginta*. Livius lib. XXII. *Certior deinde factus, Gytheum oppidum omnium rerum maritimarum Lacedaemoniis receptaculum esse, nec procul a mari castra Romana abesse, omnibus id copiis aggredi statuit*. Frequens eius apud Auctores exstat mentio. Puto, eamdem esse Gathyniam, urbem itidem maritimam, ut Cedreno nominatur, conditaque a Lacone rege dicitur: sicut paulo ante dixi.

Glympes. Erat oppidum limitaneum, in finibus Lacedaemoniorum, & Argivorum. Mentionem eius facit Polybius libb. IV. & V.

Halienses. Stephanus. Ἁλιεῖς, πόλις Λακωνικὴ. παραθαλασσία. *Halienses, urbs Laconica, maritima*. Vide illic etiam originem nominis: quod nimirum ad mare sita. Scholiastes Thucydidis, Peloponnesi urbem dicit, ad Troezenem in Argolica regione lib. I. Ἅλιαι, πόλις Πελοποννήσου, περὶ Τροιζῆνα, τῆς Ἀργολικῆς μοίρας. *Haliae, urbs Peloponnesi, iuxta Troezenem, Argolicae regionis*. Postea Tiryns dicta fuit: uti memorat idem Stephanus in Τίρυνς. Meminit etiam Strabo lib. VIII.

Helaea. Hinc avectam a Paride Helenam refert Iosephus Devonius lib. III.

——— *ac pollens ore Lacaena,*
Ignotos visura vicos, ad littora gressus
Dirigit, acclivemque freto defertur Helaeam.

Et postea.

——— *coeptum iuvat urbis Helaeae*
Nomen. ———

An intelligit urbem Helos? Ita arbitror: nam ad mare ea sita. Ἐπὶ θαλάσσῃ πόλισμα Ἕλος ἦν, ἔνθα δὴ καὶ Ὅμηρος ἐμνημόνευσεν ἐν καταλόγῳ Λακεδαιμονίων.

Οἵ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἕλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον.

Ad mare oppidulum Helos erat: cuius meminit & Homerus, in recensione Lacedaemoniorum:
Qui que Amyclas habitabant, & Helos, maritima oppidulum.

Scholiastes Homeri ad citatum a Pausania versum Homeri Iliad. β'. Ἕλος, πόλις τῆς Λακωνικῆς, παραθαλάσσιος. *Helos, urbs Laconicae maritima*. Stephanus simpliciter. Ἕλος, πόλις Λακωνική. *Helos, urbs Laconica*. Scholiastes Thucydidis lib. I. Ἕλος, πόλις τῆς Λακωνικῆς, ἧς οἱ πολῖται ἐκαλοῦντο Εἵλωτες. *Helos, urbs Laconicae: cuius cives dicebantur Helotes*. Vide plura de hac urbe apud Pausaniam loco citato, Strabonem lib. VIII. & Eustathium ad citatum Homeri locum Iliad. β'. Inde servi, dicti Helotae: de quibus supra a me dictum; & a Cragio multo plura.

Hermione. Scholiastes Thucydidis lib. I. Ἑρμιονίδα, ἀπὸ Ἑρμιόνης, πόλεως Λακωνικῆς. *Hermionidem, ab Hermiona, urbe Laconicae*.

Hippola. Stephanus. Ἵππωλα, πόλις ἀρχαία Λακωνική. *Hippola, urbs antiqua Laconica*. Pausaniae tempore, eius rudera tantum exstabant: & in istis, fanum Minervae Hippolaitidis. Ecce verba in Laconicis. Καὶ πόλεως ἐρείπια Ἵππώλας ἐστίν· ἐν ᾗ αὐτοῖς, Ἀθηνᾶς ἱερὸν Ἱππολαΐτιδος. *Et Hippolae urbis rudera sunt: & in istis, Minervae Hippolaitidis fanum*.

Lacedaemon. Eadem quae Sparta: de qua infra, suo loco.

CAP.

Digitized by Google

CAP. VII.

Las, Eleutherolaconum: a Dioscuris, qui Λαπέρσαι *inde dicti, &* Λαπέρσιοι, *devastata. Vnde nomen illi datum. Lerne. Leucae. Leuctra. Solini error indicatus. Boeotiorum colonia, & a Pelope condita. Litaeae. Maine. Mantinea. Marius. Messa, columbis abundans; quidam, an fuisset ea, dubitarunt. Methana. Methone. Scylacis locus restitutus. Mothone. Nedon. Onugnathus. Lycophronis locus illustratus. Oenoe, Oenus: ubi vinum, quod laudatum.*

LAS (a). Lycophron in Alexandra.

Καὶ Λᾶν περήσεις. ——

Et Lan traiicies. ——

Ad quem locum Isaacius Tzetzes. Λᾶν, πόλιν Λακεδαίμονος, ἣν Ὅμηρος Λάαν φησί. *Lan, urbem Lacedaemonis, quam Homerus Laan dicit.* Locus Homeri, quem respexit iste est Iliad. β'.

Οἵ τε Λάαν εἶχον. ——

Quique Laan habitabant. ——

Vbi ita Scholiastes: Λάαν, πόλιν Λακωνικήν. ἣν οἱ Διόσκουροι πορθήσαντες, Λαπέρσαι ἐκλήθησαν. *Laan, urbem Laconicae: quam Dioscuri quum vastassent,* Λαπέρσαι *sunt adpellati.* Pausanias inter Eleutherolaconum urbes ponit: posteaque decem stadiis abfuisse a mari dicit. Τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ Γυθίου, Λᾶς ἐστι, θαλάσσης μὲν δέκα στάδια, Γυθίου δὲ τεσσαράκοντα ἀπέχουσα. *Ad Gythii dextram, Las est: a mari quidem decem stadia, a Gythio quadraginta distans.* Quod Homeri Scholiastes, Dioscuros hinc Lapersas dictos, tradit, firmat Lycophron, cui Λαπέρσιοι dicuntur.

Τοῖς ἡμιθνήτοις διττύχοις Λαπερσίοις.

Semimortalibus geminis Lapersiis.

Vbi Tzetzes. Λαπερσίοις, παρὰ τὸ πέρσαι τὴν Λᾶν, πόλις Λακωνικῆς. *Lapersiis, quod Lan vastassent, urbem Laconicae.* Sophocles.

Νὴ τὼ Λαπέρσα, νὴ τ' Εὐρώταν τρίτον.

Per Lapersas, per Eurotam tertium.

Strabo lib. VIII. Τὴν δὲ Λᾶν οἱ Διόσκουροί ποτε ἐκ πολιορκίας ἑλεῖν ἐσορῶνται, ἀφ' ἧς δὴ Λαπέρσαι προσηγορεύθησαν. *Lan vero olim Dioscuri obsidione cepisse memorantur, unde & Lapersae dicti.* Vide etiam Stephanum in Λᾶ: & Eustathium ad Iliad. β'. Nomen vero Las accipit, quod in saxo sita esset: quum λᾶς Graecis lapis dicatur. Eustathius loco citato. Κεῖται δ' ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς. διὸ Λᾶ καλεῖται, ὡς ἀπὸ τῆς λᾶος, ὁ λίθος. *Sita vero est in sublimi saxo: unde & La vocatur, tamquam a λᾶς, lapis.* Totidem verbis Stephanus dicit. Meminit urbis etiam Ptolemaeus Geogr. lib. III. Postea vicus tantum fuit: atque ita dicitur Livio lib. XXXVIII. *Lacedaemonii, ut aliquem liberum ad mare haberent aditum, si quando Romam, aliove, quo mitterent legatos, simulque ut emporium, & receptaculum peregrinis mercibus, ad necessarios usus esset, nocte adorti vicum maritimum, nomine Leam, improviso occupavere.* Et paulo post. *Decretumque, eo referente, factum est, quum in fidem Achaeorum, tutelamque, T. Quinctius, & Romani, Laconicae orae castella, & vicos tradidissent; & quum abstinere bis ex foedere Lacedaemonii deberent, Las vicus oppugnatus esset, caedesque ibi facta, &c.*

Lerne. Inter oppida mediterranea recensetur a Ptolemaeo lib. III.

Leucae. Recenset inter oppida Laconicae quaedam Polybius lib. V.

Leuctra, sive *Leuctrum*. Plutarchus in Pelopida, ad mare fuisse docet. Καὶ τῆς Λακωνικῆς πολίχνιον πρὸς τῇ θαλάσσῃ, Λεῦκτρον ὀνομάζεται. *Etiam Laconicae oppidulum maritimum, Leuctrum vocatur.* Inter Eleutherolaconum urbes memoratur a Pausania: qui & refert, quae spectatu illic digna. Nomen illi a Boeotiae Leuctris datum, quorum & colonia erat, Peloponeque condidisse refert Strabo lib. VIII. Solinus, ubi de Laconicae urbibus agit cap. XIII. *Praeterea aliquot urbes, inter quas Leuctra: non obscura iam pridem Lacedaemoniorum foedo exitu.* Vbi vehementer errat, quod celeberrimam pugnam Leuctricam, quae pugnata ad Boeotiae Leuctra fuit, tribuit Laconicae Leuctris.

Litaeae. Stephanus. Λιταίαι, πόλις Λακωνική. *Litaeae, urbs Laconica.*

Maine. Olim Taenarum. Vide infra capit. XI.

Mantinea. Laonicus Chalcocondyles lib. IX. Τῷ ἑτέρῳ, ἐς τὴν Μαντινέαν τὴν Λακωνικῆς, πρὸς τῇ θαλάττῃ οὖσαν, καταφυγόντος. *Quum alter Mantineam Laconicae, ad mare sitam, confugisset.*

Marius. Inter Eleutherolaconum urbes a Pausania memoratur: qui de ea, eiusque rebus, ita scribit. Μαριὸς δὲ, ἄλλο Ἐλευθερολακώνων πόλισμα, ὃ ἀπὸ Γερονθρῶν στάδια ἑκατὸν ἀφέστηκεν. ἱερόν ἐστιν αὐτόθι ἀρχαῖον, κοινὸν θεῶν ἁπάντων. καὶ περὶ αὐτὸ ἄλσος, παρεχόμενον πηγάς. ἐστὶ δὲ καὶ Ἀρτέμιδος ἐν ἱερῷ πηγαί. ὕδωρ δὲ ἄφθονον, εἴπερ ἄλλο τι χωρίον παρέχεται καὶ Μαριός. *Marius vero, aliud est Eleutherolaconum oppidulum, distans Gerontibris centum stadia. Fanum ibi est antiquum, diis omnibus commune: iuxta lucus, multis fontibus irriguus. Sunt & fontes in Dianio. Aquam vero copiosam, si quis alius locus, etiam Marius praebet.*

Messa. Pausanias, postquam de Hippola verba fecit. Ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω Μέσσα, πόλις καὶ λιμήν. *Paulo vero ulterius Messa, urbs, & portus.* Ac magna ibi columbarum erat copia: unde & Πολυτρήρωνα, *multas columbas habentem*, dicit Homerus in recensione urbium Laconicarum Iliad. β'.

Οἱ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
Φάρίν τε, Σπάρτην τε, πολυτρήρωνά τε Μέσσην.
Hi vero habitabant cavam Lacedaemonem immensam,
Pharinque, & Spartam, & columbis abundantem Messam.

Respexit hunc locum Hesychius, quum inquit. Μέσσην, πόλιν Λακωνικῆς. *Messam, urbem Laconicae.* Mirum est, quod scribit Strabo, quosdam Veterum de hac urbe, an exstaret, disputare; quum Pausaniae etiam tempore illa fuerit. Verba Strabonis ecce ista

lib.

(a) Λᾶς, idest Λάας. *Petra. Salvinius.*

Digitized by Google

lib. VIII. Τῶν δὲ ὑφ' Ὁμήρου καταλεγομένων, τὴν μὲν Μέσσαν οὐδαμοῦ δείκνυσθαί φησι. *Quas autem Homerus recenſet (urbes Laconicae) ex his Meſſam nuſquam oſtendi aiunt.* Sunt qui Meſſenam hanc putarint, ita dictam, per apocopen, ut Grammatici adpellant. Strabo libro citato. Ἔνιοι δὲ, κατὰ ἀποκοπὴν δέχονται τὴν Μεσσήνιαν. εἴρηται γὰρ, ὅτι καὶ αὕτη μέρος ἦν τῆς Λακωνικῆς. *Quidam vero truncate dictam accipiunt, pro Meſſena: nam, hanc quoque Laconicae partem eſſe iam dictum eſt.* Et Laconicae etiam tribuit Scholiaſtes Pindari Pyth. Od. IV. Ἐκ δὲ Μεσσήνης τῆς Λακωνικῆς πόλεως, ὁ Ἀμυθὰν παραγίνεται. *Ex Meſſena vero, urbe Laconicae, Amythan adeſt.*

Methana. Scylax in deſcriptione Laconiae. Μεθάνα, πόλις, καὶ λιμήν. *Methana, urbs, & portus.*

Methone. Idem Scylax. Λακεδαίμων ἔθνος. καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ εἰσιν αἵδε· Ἀσίνη, Μεθώνη, Ἀχίλλειος λιμήν. *Lacedaemon, gens. & urbes in ea iſtae: Aſine, Methone, Achilleus portus.* Ita reſcribo: & mendoſe per *o* ſcribi in principio exiſtimo, Μοθώνη, *Mothone.* Thucydides lib. II. Καὶ ἐς Μεθώνην τὴν Λακωνικὴν ἀποβάντες, τῷ τείχει προσέβαλον, ὄντι ἀσθενεῖ, καὶ ἀνθρώπων ἐν ἐνόντων. *Et Methonem Laconicae adorti, impetum fecere in murum, qui invalidus: tum nec multi homines inerant.* Diodorus Siculus lib. XI. Καταπλεύσας δὲ τῆς Λακωνικῆς εἰς Μεθώνην, τοῦτο μὲν τὸ χωρίον εἶλε. τὴν δὲ Λακεδαιμονίων βοηθησάντων, ἀνέζευξεν. *Ad Methonem vero Laconicae claſſe delatus, locum quidem illum cepit; ſed, Lacedaemoniis opem ferentibus, retro ceſſit.* Stephanus. Μεθώνη, πόλις Θρᾴκης, καὶ τῆς Λακωνικῆς. *Methone, urbs Thraciae, & Laconicae.* Meminit eius etiam Procopius Vandal. lib. I. At *Mothone*, Meſſeniae erat: & conſtanter ita ſcribitur apud Pauſaniam in Meſſenicis, locis pluribus. *Mothone.* Vide in praecedenti *Methone.*

Onugnathus. Strabo lib. VIII. Εἶτα πόλις, ἐπὶ Χερρονήσου ἱδρυμένη, Κυπαρισσία, λιμένα ἔχουσα. εἶτα ἡ Ὄνου γνάθος, λιμένα ἔχουσα. *Deinde eſt urbs, in peninſula ſita, Cypariſſia portum habens, deinde Onugnathos portu & ipſa praedita.* Scholiaſtes Euripidis in Oreſtem, idem cum Malea videtur facere, quum dicit, vulgo Ὄνου κατάμαγλον adpellatam. Μαλέα δὲ, ἀκρωτήριόν ἐστι περὶ Λακεδαιμονίαν, λεγόμενον παρά τισιν ἰδιωτικῶς Ὄνου καταμάγλαν. *Malea, promontorium Lacedaemoniae, vulgo Aſini maxilla dictum quibusdam.* Lycophron, Γαμφιλὰς ὄνου, dixit, voce aequipollente.

——— Γαμφιλὰς ὄνου,
Καὶ Λᾶν, περήσεις. ———
——— *Maxillas aſini,*
Et Lan, traiicies. ——— (a)

Oenoe. Vide in ſequenti,

Oeneus. De qua urbe ita Stephanus. Οἴνους, πολίχνιον Λακωνικῆς. *Oenus, oppidulum Laconicae.* Atque vinum illic erat, quod laudabant. Athenaeus lib. I. Ἀλκμὰν δέ που, ἄπυρον οἶνον, καὶ ἀσθενῆ ὄσδοντα, φησὶ πεντήκοντα λόφων, ὃς ἐστι τόπος, Σπάρτης ἀπέχων σταδίους ἑπτά. καὶ τὸν ἐκ Δενθιάδων, ἐρύματός τινος, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος. *Alcman vero alibi, non coctum igne vinum, & florem redolens, memorat, e quinque collibus; qui eſt locus, Sparta diſtans ſeptem ſtadiis: tum Denthiadum, qui munitus quidam locus: tum Oenunte.* Fuit & eiusdem ibi nominis fluvius: cuius meminit Polybius lib. II. & Livius lib. XXXIV. Vrbem vero, eamdem puto, quae Οἰνόη dicitur a Ptolemaeo, poniturque in mediterraneis.

CAP. VIII.

Oetylus; ab Oetylo heroe dicta: ac nonnullis item Tylus: idque unde. Plinius, & Ptolemaeus, emendantur. Fanum ibi Sarapidis; & Apollinis Carnei ſimulacrum. Oreatae: poſtea Braſiae. Pallene: quae Pellana aliis dicitur; Pelanaque, & Pellene. Tynderi, quum pulſus ab Hippocoonte, exſularet, habitatio. Scholiaſtes Euripidis emendatus. Fanum AEſculapii, & fons Pellanis: quidque in eo uſu venerit. Pephnum, ſive Pephnus. Pharis, poſtea Pharae. Plinii locus alter reſtitutus.

Oetylus: nomen habens ab Oetylo, heroe quodam. Stephanus. Οἴτυλος, πόλις Λακωνικῆς, ἀπὸ τοῦ Οἰτύλου ἥρωος. *Oetylus, urbs Laconicae, ab Oetylo heroe.* Pauſanias, inter Eleutherolaconum urbes ponit: & de heroe, a quo nomen illi datum, poſtea dicit. Ἀπὸ τούτου στάδια τοῦ λιμένος πεντήκοντά ἐστι καὶ ἑκατὸν ἐπὶ Οἴτυλον. ὁ δὲ ἥρως, ἀφ' οὗ τῇ πόλει τὸ ὄνομα ἐγένετο, Ἄργεος τὸ ἀνέκαθεν, Ἀμφιάνακτος αὐτὸς υἱὸς ὤν, τοῦ Ἀντιμάχου. *Ab hoc portu ſtadia ſunt centum quinquaginta ad Oetylum. Heros vero, a quo nomen inditum eſt civitati, Argis oriundus fuit, Amphianacte natus, Antimachi filio.* Meminit quoque Euſtathius ad Iliad. β'. ubi Homerus, in recenſione urbium Laconicarum, ita inquit.

——— ἦλθ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο.
——— *& Oetylum incolebant.*

Scholiaſtes eius anonymus. Οἴτυλον. ἔστι καὶ αὕτη πόλις Λακεδαιμονίας. *Oetylum. Eſt vero etiam haec urbs Laconicae.* Heſychius, ſimpliciter urbem dicit; nulla loci, ubi ſita, mentione. Οἴτυλος, πόλις. *Oetylus, urbs.* Strabo etiam Tylum dictam eſſe tradit lib. VIII. Μεταξὺ δ' ἀπὸ τῶν Θυρίδων ἀρξαμένοις, ὁ Τύλος ἐστί. καλεῖται δ' ὑπό τινων Οἴτυλος. *Medio loco, ſi a Thyridibus incipias, occurrit Tylus, quam nonnulli Oetylum vocant.* Et eſt emendandus Plinius lib. IV. cap. V. *Ad meridiem autem Cypariſſius ſinus, cum urbe Cypariſſia, ſeptuaginta duorum millium paſſuum circuitu. Oppida, Tylos, Methone: locus Helos.* Male hodie eo loco *Pylos* editur. Origo variati nominis hinc exſiſtit, quod nonnulli legerint in Homeri verſu, quem citavi.

——— ἦλθ' εἰς Τύλον ἀμφενέμοντο.
——— *& qui Tylum incolebant.*

Eſt id ipſum obſervare apud Stephanum: quem auctorem etiam Euſtathius profert loco citato. Apud Ptolemaeum, inter urbes mediterraneas collocatur: ſed corrupte editur, Βίτυλα, *Bityla.* Digna illic vitu erant; fanum Sarapidis, & Apollinis Carnei ſimula-

(a) *Ptolemaeus* quidem videtur Vrbem facere, aut Promontorium.

Digitized by Google

lacrum. Pausanias. Θέας δὲ ἀξια ἐν Οἰτύλῳ Σαράπιδός ἐστιν ἱερὸν καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ Καρνείου ξόανον Ἀπόλλωνος. *Sunt Oetyli digna quae ſpectentur, Sarapidis templum, & Apollinis Carnei ſimulacrum in foro.*

Oreatae. Poſtea Braſiae adpellatae. Rem, & cauſam, pluribus Pauſanias narrat in Laconicis. Illic vide, ſi eſt tanti. De Braſiis vero, vide quae notavi ſupra.

Pallene. Diodorus Siculus lib. XV. Ἀρκάδες δὲ, Λυκομήδει στρατηγὸν προχειρισάμενοι, καὶ παραδόντες αὐτῷ ἐπιλέκτους ὀνομαζομένους, ὄντας πεντακισχιλίους, ἐστράτευσαν ἐπὶ Παλλήνην τῆς Λακωνικῆς. *Arcades vero, duce creato Lycomede, traditaque ei ſelectorum, quos vocabant, militum quinque millium manu, adverſus Pallenen Laconicae mittunt*. Ac confugit eo Tyndarus, regno pulſus ab Hippocoonte fratre. Scholiaſtes Euripidis ad Oreſtem. Τέσερον δὲ Ἡρακλῆς, ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ Τίονος φονεύσας Ἱπποκόωντα, ἅμα τοῖς παισὶ, καὶ καταγαγὼν τὸν Τυνδάρεων ἀπὸ Φρίξης, καὶ Πελλήνης ἐγχειρίζει αὐτῷ τὴν ἀρχὴν τῆς Σπάρτης. *Poſtea vero Hercules, ob caedem Hyoni interfecto Hippocoonte, una cum filiis, reducens Tyndarum a Phrixa, & Pellena, Spartae illi principatum in manum tradit*. Ita enim hic reſtituo: male editur, καὶ Πέλλης, *& Pella*. Pauſanias. Προϊόντι δὲ ὡς ἐπὶ τὴν Πελλάναν, Χαράκωμά ἐστιν ὀνομαζόμενον. καὶ ἡ μετὰ τοῦτο Πελλάνα, πόλις τὸ ἀρχαῖον. Τυνδάρεων δὲ οἰκῆσαί φασιν, ὅ τε Ἱπποκόωντα, καὶ τοὺς παῖδας, ἔφευγεν ἐκ Σπάρτης. *Hinc Pellanam verſus progredienti, occurrit, quod Characoma dicunt. hinc Pellana eſt, urbs antiquitus. Tyndarum vero habitaſſe illic ferunt, quum e Sparta fugeret Hippocoontem, filioſque*. Adſita illi vallis erat: idque eſt diſcere ex Plutarcho in Ageſilai Vita. Τῆς δὲ γῆς ἀναδαιθείσης, τὴν μὲν ἀπὸ τοῦ κατὰ Πελλήνην Χαράδρου, πρὸς τὸ Ταύγετον, καὶ Μαλέαν, καὶ Σελλασίαν, κλήρους γενέσθαι τετρακισχιλίους πεντακοσίους· τὴν δ' ἔτι, μυρίους πεντακισχιλίους. *Terra vero diſtributa, quod a Pellenae valle eſſet, ad Taygetum, & Maleam, ac Sellaſiam in quater mille quingentas ſortes tribueretur; quod ultra foret, in quindecim millia*. Dignum hic, quod ſpectaretur, erat fanum AEſculapii, & fons Pellanis: in quem poſtquam virgo quaedam, aquam hauriens, concidiſſet, capitis eius velamentum in alio fonte, cui Lancea nomen erat, inventum eſſe ferebatur. Vide Pauſaniam in ſequentibus illic verbis. Apud Strabonem, legitur plurali numero, *Pelana*, & neutro genere, ut Grammatici loquuntur: & eamdem urbem dicit, quae nonnullis Enope vocata fuit; aliis, etiam Gerenia. Ecce verba lib. VIII. Ἐνόπην οἱ μὲν τὰ Πέλανα φησίν, οἱ δὲ τόπον τινὰ περὶ Καρδαμύλην, οἱ δὲ τὴν Γερηνίαν. *Enopen vero quidam eſſe Pelana dicunt, quidam autem locum quemdam circa Cardamylen, quidam denique Gerenam*. Polybio, *Pellene* ſcribitur. in fine libri XVI. ac Plutarcho, & Euripidis Scholiaſtae locis citatis. Sed diſcrimen tantum eſt in dialecto: nam Πελλήνη, Dorice Πελλάνα ſcribitur, diciturque, *Pelana*. Vide *Pellana*. *Pellene*. Vide ibidem.

Pephnum. Stephanus. Πέφνον, πόλις Λακωνική. *Pephnum, urbs Laconica*. Erat vero urbs maritima. Pauſanias. Θαλάμων δὲ ἀπέχει σταδίους εἴκοσι Πέφνος ἐπὶ θαλάσσῃ. προσκειται δὲ νησὶς, πέτρας τῶν μεγάλων οὐ μείζων. Πέφνος καὶ ταύτῃ τὸ ὄνομα. *Thalamis vero viginti ſtadiis abeſt Pephnus, mari adiacens. adſitaque eſt parva inſula, haud ingenti ſaxo maior: & huic quoque Pephnus nomen.*

Pharis. Stephanus. Φάρις, πόλις τῆς Λακωνικῆς. *Pharis, urbs Laconicae*. Homerus, in recenſione urbium Laconicarum, Iliad. β'.

Οἵ τ' εἶχον χοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
Φάρίν τε, Σπάρτην τε. ——

Quique habitabant cavam Lacedaemonem immenſam,
Pharinque, & Spartam. ——

Meminit etiam Strabo lib. VIII. & Pauſanias in Laconicis. Poſtea *Pharae* a Lacedaemoniis, & finitimis, adpellata. Pauſanias in Meſſenicis. Ἦλθεν ἐπὶ πόλιν τῆς Λακωνικῆς, τὸ μὲν ἀρχαῖον ὄνομα καὶ ἐν Ὁμήρῳ καταλόγῳ Φάρίν, ὑπὸ δὲ τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ προσοίκων, καλούμενον Φαράς. *Contendit ad Laconicae urbem, quae in Homeri etiam recenſione nomine antiquo Pharis, a Lacedaemoniis vero, & finitimis, Pharae dicitur*. Itaque ſcribendum *Pharae* apud Plinium exiſtimo, ubi hactenus *Pherae* editur lib. IV. cap. V. *Dehinc a Taenaro ager Laconicus, liberae gentis: & ſinus circuitu (paſſuum) ducentorum ſex millium; traiectu triginta novem millium. Oppida, Taenarum, Amyclae, Pharae, Leuctra, & intus Sparta*. Hodie, ut dixi, *Pherae* eo loco editur. Cave cum Pheris confundas, quae Meſſeniae, ac Theſſaliae, non Laconicae.

CAP. IX.

Pitane, ad Eurotam flumen ſita: & a filia Eurotae Pitana nomen conſequuta. Aliis, urbs, ſed vicus: aliis, tribus, Menelai regis patria: non item philoſophi Arceſilai. Solini error indicatus. Πιτανάτης λόχος. *Praſiae, Pſamathus. Pyrrhichus: inter Eleutherolaconum cenſita.* Πύρρου χάραξ. *Pyrrhi caſtra. Nomen datum a Pyrrho, Achillis filio. Sellaſia, ad Oenuntem ſita: ac vaſtata ab Achivis, poſt victoriam de Cleomene reportatam. Nonnullis, locus Laconicae dictus. Diana* Σελασία. *Side: a Danai filia Sida adpellata.*

Pitane. Eius meminere Plinius lib. IV. cap. V. Solinus cap. XIII. Pauſanias in Laconicis, Polyaenus lib. II. in Ageſilai ſtrategemate XIV. Auſonius epigr. XXIII. Sita autem erat ad Eurotam flumen. Pindarus Olymp. Od. VI.

Πρὸς Πιτάναν τὴν παρ' Εὐρώτᾳ πόρον
Δεῖ σάμερον γ' ἐλθεῖν ἐν ὥρᾳ.
Ad Pitanen autem iuxta Eurotae meatum
Oportet hodie venire tempeſtive.

Vbi Scholiaſtes. Πιτάναν νῦν τὴν ἐμώνυμον πόλιν λέγει τῇ ἡρωίδι, ἐπικειμένην ταῖς ὄχθαις τοῦ Εὐρώτα ποταμοῦ. *Pitanan nunc dicit urbem eiusdem cum heroina nominis, ſitam in ripa Eurotae fluvii*. Nomen autem ei inditum a Pi-

Pitana, Eurotae filia. Vide ibidem Scholiaſten in ſequentibus mox verbis. Plutarchus De Exſilio. Οὐδὲ γὰρ Ἀθηναῖοι πάντες κατοικοῦσι Κολυττὸν, οὐδὲ Κορίνθιοι Κράνειον, οὐδὲ Πιτάνην Λάκωνες. *Neque enim omnes Athenienſes Colyttum inhabitant, neque Craneum Corinthii, neque Pitanen Lacones.* Scholiaſtes Thucydidis vicum dicit lib. I. Τὸν Πιτανάτην, ἀπὸ Πιτάνης κώμης. *Pitanaten, a Pitane vico.* Heſychius vero, tribum facit: & ex ea oriundum Menelaum. Πιτανάτης στρατὸς, ὁ τῶν Ἑλλήνων· ἤτοι ἀπὸ μέρους, ἢ διὰ τὸν Μενέλαον, ὃς ἦν Πιτανάτης· οὗ χάριν ἐστράτευσαν. ἔστι δὲ ἡ Πιτάνη φυλή. *Pitanates exercitus, qui Graecorum erat: ſive a parte, ſive propter Menelaum, qui Pitanates: cuius gratia militabant. Eſt autem Pitane tribus.* Ac, quod Menelaum attinet, ex Euripide itidem eſt obſervare in Troadibus: ubi chorus introducitur, illi imprecans, ne Laconicam in terram, & Pitanen illic patriam, umquam redeat.

——— μηδὲ γαῖαν
Ποτ' ἔλθοι Λάκαιναν,
Πατρῴόν τε θάλαμον ἑσίας,
Μηδὲ πόλιν Πιτάνας.
——— *neque terram*
Vnquam veniat Lacaenam,
Patriumque thalamum laris,
Nec urbem Pitanes.

Magnus error eſt Solini, qui Arceſilai quoque patriam hanc eſſe tradit in enumeratione urbium Laconicarum cap. XIII. *Therapnae, unde primum cultus Dianae: Pitane, quam Arceſilaus philoſophus, inde ortus, prudentiae ſuae merito in lucem extulit.* Nam AEolica illi Pitane patria erat, non Laconica. Vide Diogenem Laertium in eius Vita lib. IV. Porro ab hac urbe Pitane, etiam Πιτανάτης λόχος dicebatur: de quo ſupra plura dixi.

Praſiae. Vide ſupra *Braſiae.*

Pſamathus. Vide *Amatus.*

Pyrrhichus. Inter Eleutherolaconum urbes a Pauſania memoratur: qui & pluribus poſt exponit, unde dicta, & quae viſu digna habuerit. Ac fortaſſe eadem eſt, quae Πύρρου χάραξ dicitur Polybio lib. V. Τῇ δ' ἐπιούσῃ, πορθῶν ἅμα τὴν χώραν, εἰς τὸν Πύρρου καλούμενον κατέβη χάρακα. *Poſtero die, dum agrum populatur, ad Pyrrhi, quae vocant, caſtra pervenit.* Livius, *Pyrrhi caſtra* dicit lib. XXXV. *Et Nabis, recepto Gytheo, cum expedito exercitu inde profectus, quum praeter Lacedaemonem raptim duxiſſet, Pyrrhi, quae vocant, caſtra occupavit.* Certe a Pyrrho inter alia nomen datum, tradit Pauſanias in Laconicis iſtis verbis. Τῷ ποταμῷ δὲ σταδίους τεσσαράκοντα ἀπέχει Πύρριχος, ἐν μεσογαίᾳ· τὸ δὲ ὄνομα τῇ πόλει γενέσθαι φασὶν ἀπὸ Πύρρου, τοῦ Ἀχιλλέως. *A fluvio vero diſtat ſtadiis quadraginta Pyrrhichus, in mediterranea regione. Nomen vero inditum urbi memorant a Pyrrho, Achillis filio.*

Sellaſia. Stephanus. Σελλασία, πόλις Λακωνική. *Sellaſia, urbs Laconica.* Paulo ante penultimam per *a* diphthongum repraeſentat. Σελλάσεια, πόλις τῆς Λακωνικῆς. *Sellaſea, urbs Laconicae.* Ad Oenuntem flumen ſitam fuiſſe, docet Livius lib. XXXIV. *Die altero ad Sellaſiam ſuper Oenunta fluvium pervenit.* Idem obſervare licet apud Polybium lib. II. Meminitque eius iterum lib. II. ut & Diodorus Siculus lib. XV. Xenophon, non in Laconica eam ponit, verum prope, Hiſtor. Graec. lib. II. Ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, πλησίον τῆς Λακωνικῆς. *Quum eſſent Sellaſiae, prope Laconicam.* Pauſanias, tantum rudera ſuperfuiſſe ſuo aevo, nobis tradit; & vaſtatam ab Achivis, poſt victoriam de Cleomene reportatam. Ἀναστρέψαντι δὲ, τῷ κατὰ τὴν λεωφόρον ἰόντι, ἐρείπια Σελασίας ἐστί. ταύτῃ, καθάπερ πρότερον ἔγραψα, ἠνδραποδίσαντο Ἀχαιοὶ, Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν βασιλέα Κλεομένη, τὸν Λεωνίδου, μάχῃ νικήσαντες. *Revertenti autem, & via militari eunti, rudera Selaſiae occurrunt; quam Achivi, ut ante ſcripſi, ſubegerunt; victis pugna Lacedaemoniis, ac Cleomene item rege, Leonidae filio.* Idem dixit antea in Corinthiacis: quo reſpexit, quum ait, καθάπερ πρότερον ἔγραψα, ut ante ſcripſi. Heſychius, Laconicae eſſe locum dicit: ac videri hinc Dianam Selaſiam adpellatam. Σελασία, Ἄρτεμις. Σελασία. τόπος Λακωνικῆς. ὅθεν εἰκὸς καλεῖσθαι τὴν Ἄρτεμιν. *Selaſia, locus Laconicae: unde veriſimile eſt vocatam eſſe Dianam.* Meminit eius & Plutarchus in Agide.

Side. Scylax in Deſcriptione Laconiae. Μετὰ δὲ ταύτην, ἡ προκειμένη ἄκρα Μαλέα. Σίδη, πόλις, καὶ λιμήν. *Poſt hanc, promontorium, de quo dictum eſt, Malea. Side, urbs, & portus.* Meminit etiam Pauſanias in Laconicis: & a Sida, Danai filia, dictam ait.

CAP. X.

Sparta, quae & Lacedaemon. A Cecrope condita, tempore Moſis: vel a Sparto, Phoronei filio, tempore Iacobi Patriarchae. Dicta a Sparto, Amyclantis filio: vel a Spartis, qui cum Cadmo: aut a Sparta, Eurotae filia, Lacedaemonis regis uxore. Poſtea Lacedaemon dicta: civibuſque frequentata ab Euryſthene, & Patrocle, poſtquam ſorte regionem accepiſſent. Error eorum, qui a rege Lacedaemone dictam volunt, declaratus. Eius ſitus, ac figura; & ſuburbium, Λίμναι dictum; item arx, ac quae ea; item magnitudo, civiumque multitudo. Muris primo nullis cincta, & quam diu: inde cincta; & id quando, ac quam diu item, fuerit. Hi deſtructi, & inſtaurati: idque a quibus. Eius effigies Amyclis, mulier cum lyra, Ariſtandri Parii opus. Civitas, Tyrtaeo data, & quo modo: iura autem civitatis univerſa, Tiſameno, & fratri Hegiae. Herodoti locus illuſtratus.

POſt tot urbes, tandem ſuo ordine commemoranda nobis etiam venit *Sparta*: quae & *Lacedaemon* dicta. De qua etſi quaedam Cragius lib. I. cap. II. dicam tamen etiam ipſe, quae ſunt mihi obſervata. Conditam a Cecrope nonnulli tradunt, Moſis tempore. Honorius De imagine mundi lib.

Digitized by Google

lib. III. *Tempore etiam Moſis Lacedaemon urbs condita a Cecrope.* Alii, conditorem eius Spartum faciunt, Phoronei filium; conditamque dicunt anno Iacobi Patriarchae centeſimo, & quadrageſimo. Euſebius Chron. lib. II. PM. ΕΤΟΣ ΙΑΚΩΒ Σπάρτη ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Σπάρτου, παιδὸς Φορωνέως, Quae ſic vertit Hieronymus. *Sparta condita eſt a Sparto, Phoronei filio. CENTESIMVS QVADRAGESIMVS ANNVS IACOB.* Beda De ſex aetatibus mundi. *Iacob, annorum* CXXX. *deſcendit in AEgyptum in animabus* LXX. *Huius temporibus Sparta quoque a Sparto, filio Phoronei, regis Argivorum, conditur.* Stephanus ab Amyclantis filio Sparto dictam tradit. Λακαιδαίμων, πόλις ἐνδοξοτάτη τῶν ἐν Πελοποννήσῳ· ἡ Σπάρτη πρότερον, ἀπὸ Σπάρτου, τοῦ Ἀμύκλαντος. *Lacedaemon, urbs clariſſima Peloponneſi: prius Sparta adpellata, a Sparto, Amyclantis filio.* Alibi tamen, a Spartis, qui cum Cadmo erant, nomen eſſe datum tradit. Σπάρτη, Λακωνικὸν χωρίον, ἀπὸ τῶν μετὰ Κάδμου Σπαρτῶν περὶ ὧν Τιμαγόρας φησὶν, ἐκπεσόντας αὐτοὺς εἰς τὴν Λακωνικὴν, Σπάρτῃ ἀφ' ἑαυτῶν ὀνομάσαι. *Sparta locus Laconicae, a Spartis, qui cum Cadmo erant; de quibus Timagoras ait, in Laconicam eiectos, Spartam a ſe nominaſſe.* De Sparto, Amyclantis filio, item Spartis, qui cum Cadmo, refert etiam Euſtathius ad Iliad. β'. idque ex Stephano, ut adparet, & Pauſania. Ἕτεροι δέ φασιν, ὅτι Λακεδαίμων πόλις ἐνδοξοτάτη τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, ἡ Σπάρτη πρότερον, ἀπὸ Σπάρτου, υἱοῦ Ἀμύκλαντος, ἢ διότι Λέλεγες, οἱ πρῶτοι συνοικήσαντες τὴν πόλιν, διασπαρμένοι τὸ πρὶν, εἶτα ἐκεῖ συνῆλθον, καὶ ᾤκησαν εἰς ταὐτό, οἱ δέ τινες, χωρίον φασὶ τὴν Σπάρτην Λακωνικὸν, κληθὲν ἀπὸ τῶν μετὰ Κάδμου σπαρτῶν· εἶ, ἐκπεσόντες εἰς τὴν Λακωνικὴν, ἀφ' ἑαυτῶν ἢ Σπάρτῃ ὠνόμασαν. *Alii vero dicunt, Lacedaemonem eſſe urbem, earum, qui in Peloponneſo ſunt, clariſſimam: quae Sparta prius adpellata, a Sparto, Amyclantis filio; vel quod Leleges, qui inhabitarunt primi eam urbem, antea ſparſi, huc convenerint, atque una habitaverint; quidam vero ſunt auctores, locum Laconicae Spartam eſſe, dictum a Spartis, qui cum Cadmo advenerunt, &, eiecti in Laconicam, a ſe Spartam nominarunt.* Ac de Spartis, qui cum Cadmo advenerunt, iterum meminit ad Odyſſ. ά. Alii memorant, conditam a Lacedaemone, quarto rege: qui, uxorem quum duxiſſet filiam Eurotae, Spartam, urbi nomen eius dedit, uti teſtis eſt Pauſanias, ipſo in principio Laconicorum.

Poſtea *Lacedaemon* dicta eſt. Pauſanias, Ἀπὸ δὲ Θόρνακος προελθόντι, ἔστιν ἡ πόλις, Σπάρτη μὲν ὀνομασθεῖσα ἐξαρχῆς, προσλαβοῦσα δὲ ἀνὰ χρόνον, καὶ Λακεδαίμων ἡ αὐτὴ καλεῖσθαι, τέως δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ἔχει, τὸ τῇ γῇ· *A Thornace vero deſcendentibus, urbs occurrit, Sparta quidem a principio, poſtea etiam Lacedaemon, quum hoc antea regionis nomen eſſet, adpellata.* Strabo lib. X. Καθάπερ Σπάρτη τε καὶ Λακεδαίμων ἡ αὐτὴ εἴρηται. *Sicut Sparta, & Lacedaemon, eadem dicta eſt.* Atque eo nomine commemoratur apud Thucydidem, Polybium, Livium, Virgilium, Horatium, Ovidium, Apuleium, alioſque item plures.

Civibus autem infrequentior habebatur, donec Heraclidae eam, Euryſthenes, & Patrocles, reges, occuparunt. Indicat Strabo lib. X. Τὸν μὲν γὰρ ἰσομοιρεῖσθαι Κισσοῦ παῖδα, τὸ δὲ Ἄργος κτίσαντος, περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἡνίκα Πατροκλῆς ἢ Σπάρτῃ συνῴκιζε. *Eum enim in hiſtoriis memorari Ciſſi filium, eius, qui Argos condidit, eo tempore, quo Spartam Patrocles civibus frequentiorem faciebat.* Quam quam autem unicum Patroclem nominat, dubium non eſſe tamen ullum poteſt, quin Euryſthenes operam communicarit. Et reſpexit huc Thucydides: e quo illud quoque diſcimus, ad choros id, & ſacra, factum. Ecce verba lib. V. Τοῖς ομοίοις χοροῖς, καὶ θυσίαις, καταγαγεῖν, οἵσπερ, τοπρῶτον Λακεδαίμονα κτίζοντες, τοὺς βασιλέας καθίσαντο. *Eisdem choris, & ſacris, reducere, quibus reges conſtituerunt, quum primum Lacedaemonem condidere.* Certe duo illi reges, quum Laconicam, uti ſupra a me dictum, occupaſſent. Spartam ſibi regiam ſedem capientes, civibus frequentiorem effecere: ſicut ceteras quoque urbes, in quas item, qui id facerent, dimittebant. Strabo lib. VIII. Φησὶ δ' Ἔφορος, τοὺς καλασχόντας ἢ Λακωνικὴν Ἡρακλεῖδας, Εὐρυσθένη τε καὶ Πατροκλῆ, διελεῖν εἰς ἓξ μέρη, καὶ πολίσαι τὴν χώραν. τὴν δὲ Σπάρτῃ, βασιλείων ἀποφῆναι σφίσιν αὐτοῖς· εἰς δὲ τὰς ἄλλας, πέμψαι βασιλέας, ἐπιτρέψαντας, δέχεσθαι συνοίκους τοὺς βουλομένους τῶν ξένων, διὰ τὴν λιπανδρίαν. *At vero Ephorus, potitos Laconica Heraclidas, Euryſthenem, & Patroclem, eam in ſex partes diviſiſſe, & urbes ibi condidiſſe. Ac Spartam quidem, ſibi regiam declaraſſe; in ceteras urbes, miſiſſe reges, quibus in mandatis dederant, uti, hominum penuria, peregrinos, qui id vellent, ad cohabitandum admitterent.*

Et ab his, quae *Sparta* hactenus, de Eurotae filia Sparta, adpellata, *Lacedaemon* dicta fuit; a ſortitione illa Heraclidarum, de qua ſupra a me actum lib. III. capit. IX. Stephanus. Λακεδαίμων, πόλις ἐνδοξοτάτη τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, ἡ Σπάρτη πρότερον. Λακεδαίμονα δ', οἱ μὲν, ἀπὸ Λακεδαίμονος· ἢ ὅτι, μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, συνθεμένων, κλήρῳ διανέμασθαι τὴν χώραν, καὶ τὸν λαχόντα ταύτῃ λαβεῖν, καὶ Λακεδαίμονα κληθῆναι. *Lacedaemon, urbs clariſſima earum, quae in Peloponneſo erant, antea Sparta adpellata. Lacedaemona vero, quidam adpellatam volunt a Lacedaemone; aut, quod poſt Heraclidarum reditum; qui compacto regionem diſtribuerant, prima etiam haec ſortito obveniſſet, & ſit Lacedaemon dicta.* Conſtantinus Porphyrogenneta lib. II. Them. VI. Λακεδαιμονία τῆς Λακωνικῆς, ἡ πρὶν Σπάρτη. *Lacedaemonia Laconicae, quae antea Sparta.* Errant autem vehementer, qui a rege Lacedaemone dictam eſſe urbem volunt: quum is regionem totam a ſuo nomine Lacedaemonem, urbem ab uxore ſua Spartam dixerit; uti ſupra memoravi. Situs eius, & figura a Polybio traduntur lib. V. Τῆς γὰρ Σπάρτης, τῷ μὲν καθόλου σχήματι περιφερεῖ ὄσης, καὶ κειμένης ἐν τόποις ἐπιπέδοις, κατὰ μέρος δὲ περιεχόσης ἐν αὐτῇ διαφόρους, ἀνωμάλους, καὶ βαθώδεις, τόπους, &c. *Quum enim Sparta, ſi figuram eius ſpectes univerſim, ſit rotunda, poſitaque*

in

Digitized by Google

Digitized by Google

Joseph. Monabuonj del.

Carol. Gregorj sculp.

Digitized by Google

in loco plano, ſed quae parte quadam ſui locos quosdam inaequales, atque inſtar tumulorum, complectatur, &c. Loco plano ſitam eſſe, tumuloſque intra ſe continuiſſe, etiam Straboni dicitur: qui ſuburbium quoque refert, cui nomen Λίμναι fuit lib. VIII. Ἔστι μὲν ἓν ἐν κοιλοτέρῳ χωρίῳ τὸ τῆς πόλεως (τῆς Σπάρτης) ἔδαφος καίπερ ἀπολαμβάνον ὄρη μεταξύ. ἀλλ' ὅμως γε μέρος λιμνάζει. τὸ δὲ παλαιὸν ἐλιμνάζετο τὸ προάστιον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ Λίμνας. *Solum urbis (Spartae) eſt in loco aliquantum concaviore, quamvis tamen etiam montes intra ſe contineat, nulla tamen eius pars ſtagnum habet. olim vero ſuburbium habuit, cui item Limnae nomen.* Meminit ſuburbii etiam Scholiaſtes Thucydidis lib. II. Οἱ Λακεδαιμόνιοι Ἀλκαμένη, ἐν προαστίῳ θεασάμενοι μετεωρίζοντα, κακῶς ἐχρήσαντο. *Lacedaemonii Alcamenem, in ſuburbio ſuperbe agentem conſpicati, male habuerunt.* Quod ad colles, qui in urbe, de his etiam Pauſanias: qui hoc addit, arcis loco, quam non aliam habebant, eum habitum fuiſſe, qui in primis emineret. Verba iſta in Laconicis. Λακεδαιμονίοις δὲ ἡ ἀκρόπολις μὲν, ἐς ὕψος περιφανὲς ἐξέχουσα, οὐκ ἔστι, καθὰ δὴ Θηβαίοις ἡ Καδμεία, καὶ ἡ Λάρισα Ἀργείοις. ὄντων δὲ ἐν τῇ πόλει λόφων καὶ ἄλλων, τὸ μάλιστα ἐς μετέωρον ἀνῆκον. ὀνομάζουσιν ἀκρόπολιν. *Lacedaemonii arcem, in excelſo exſtructam loco, non habent, uti Cadmeam Thebani, & Lariſſam Argivi; ſed, quum in urbe multi ſint colles, eorum maxime eminentem, arcem adpellant.*

Non uſque adeo magnam fuiſſe, nec Athenis magnitudine comparandam, inde conſtat, quod, quum illae in ambitu ducenta fere ſtadia habuerint, ſicut doceo in Opere De Fortuna Attica, haec dumtaxat quadraginta octo habuerit. Id eſt diſcere ex Polybio lib. IX. Εἴπῃ τις, τὴν μὲν τῶν Μεγαλοπολιτῶν πόλιν πεντήκοντα σταδίων ἔχειν τὸ περίβολον, τὴν δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ὀκτὼ καὶ τετταράκοντα. *Dicat quispiam, urbem quidem Megalopolitanorum, quinquaginta in circuitu ſtadia habere; Lacedaemoniorum vero, octo & quadraginta.* Inde eſt illa comparatio, quam Thucydides inſtituit lib. I. Λακεδαίμων γὰρ εἰ ἡ πόλις ἐρημωθείη, λειφθείη δὲ τά τε ἱερὰ, καὶ τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη, πολλὴν ἄν, οἶμαι, ἀπιστίαν τῆς δυνάμεως, προελθόντος πολλοῦ χρόνου, τοῖς ἔπειτα πρὸς τὸ κλέος αὐτῶν εἶναι. Ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων, διπλασίαν ἂν τὴν δύναμιν ἀπάζεσθαι ἀπὸ τῆς φανερᾶς ὄψεως, ἢ ἔστιν. *Nam Lacedaemon, ſi urbs vaſtaretur, relinquantur vero fana, & aedificiorum areae, poſteri, progreſſu temporis, vix habere, ut opinor, fidem poſſent, tantam eorum potentiam fuiſſe, quanta quidem nunc eſt gloria. At, Atheniensibus, ſi idem fiat, tamen ex adſpectu urbis, qualis ea adpareret, duplo maiorem potentiam, quam eſt, coniicere liceret.* Poſtea videtur tamen in multo maius excreviſſe. Vnde etiam Titus Quinctius Flamininus, quum de ea obſidenda deliberaret, ita ait apud Livium lib. XXXIV. *Iam nunc hoc ita proponere vos animis oportet, hibernandum circa Lacedaemonis moenia eſſe: quae mora ſi laborem tantum, ac periculum, haberet, ut & animis, & corporibus, ad ſuſtinenda ea parati eſſetis, hortarer vos: nunc impenſa quoque magna eget, in opera, in machinationes, & tormenta, quibus TANTA VRBS oppugnanda eſt.* Iuſtinus lib. XXVIII. *Antigonus autem, caeſis occidione Spartanis, fortunam TANTAE VRBIS miſeratus, a direptione milites prohibuit.*

Civium autem, nempe qui gerendis armis apti eſſent, octo illic millia fuiſſe tradunt. Certe bello Perſico Xerxis ſic fuiſſe, Herodotus docet: apud quem roganti Xerxi ſic Demaratus, regno pridem deiectus, atque ad eum profugus, reſpondet. Ἔστιν ἐν τῇ Λακεδαιμονίῃ Σπάρτη πόλις, ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων μάλιστα· καὶ ἔστι πάντες εἰσὶν ὁμοῖοι τοῖσδε ἐνθάδε μαχεσαμένοισι. *Eſt in Laconica urbs Sparta, quae virorum octo plurimum millia habet: hique omnes ſimiles ſunt iis, qui hic pugnaverunt.* Quem locum reſpexit Euſtathius ad Iliad. β'. Ἡρόδοτος δὲ λέγει, ὅτι ἐν Λακεδαίμονι Σπάρτῃ πόλις, ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων μάλιστα. *Herodotus vero dicit, in Laconica urbem eſſe Spartam, quae octo plurimum millia virorum habeat.* Verum poſtea, uti maior multo fuit, quod iam dixi, ita quoque plures cives, incolaeque, exſtitere. Obſervare eſt apud Livium, qui de Nabidis tyrannide loquitur lib. XXXIV. *Erat eo tempore valido urbs, & MVLTITVDINE CIVIVM, INCOLARVMQVE, & omni bellico adparatu, inſtructa.*

Muros autem non habebat. Xenophon lib. De Ageſilao. Αὐτῶν σπαρτιατῶν ὀλίγων ἀπολωλότων ἐν τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ, ἢ λειπομένων, ὅμως διεφύλαξε τὴν πόλιν, καὶ ταῦτα ἀτείχιστον οὖσαν. *Ipſis Spartanis in pugna Leuctrica interfectis non paucioribus, quam ſuperſtites remanſiſſent, urbem tamen, quamquam muro haud munitam, eſt tutatus.* Diogenes Cynicus in Epiſtola ad Anniceridem, ubi de Lacedaemoniis agit. Ἀτείχιστον δουλοῦντες δι' ἀνδρίαν οἰκεῖν τὴν Σπάρτην, ἀφύλακτον τὴν ψυχὴν τοῖς πάθεσιν ἐκδεδώκασι. *Qui ſine muris, fortitudinis cauſa, Spartam habitare videntur, animam adfectibus incuſtoditam dediderunt.* Cornelius Nepos in Ageſilao. *Quum Epaminondas Spartam oppugnaret, eſſetque ſine muris oppidum, talem ſe imperatorem praebuit, ut eo tempore omnibus adparuerit, niſi ille fuiſſet, Spartam futuram non fuiſſe.* Procopius Sophiſta in Epiſtola quadam. Λυπεῖ δέ με καὶ ἡ πατρὶς, ἐκ μέρους τετειχισμένη, ὅτι δὴ μὴ τῆς ἀτειχίστου Σπάρτης ἐστὶν εἰκών. *Dolet vero mihi etiam patria, muro ex parte communita, quod carentis muro Spartae ſimulacrum haud exſtat.* Videndus etiam Ioannes Tzetzes Var. Hiſt. Chil. IX. cap. CCLXXVI. Ac ſic manſit annis fere octingentis. Lycortas in Oratione adverſus Lacedaemonios apud Livium lib. XXXIX. *Quum ſine muris per octingentos fere annos liberi, aliquando etiam principes Graeciae, fuiſſetis, muris, velut compedibus circumdatis, vincti, per centum annos ſerviiſtis.* Bello Perſico ingruente, in communi Graeciae totius metu, deliberatum, an includere eam muris oporteret. Aphthonius cap. De propoſiti definitione. Ἐπιδύλων

Περσῶν, Λακεδαιμόνιοι βουλεύονται τειχίσαι τὴν Σπάρτην. *Invadentibus Persis, Lacedaemonii deliberant de cingendo muro Sparta.* Post muniri in partem coepta, sub Tyrannis. Idem Livius lib. XXXIV. *Fuerat quondam sine muro Sparta. Tyranni nuper, locis patentibus, atque planis, obiecerant murum. altiora loca, & difficiliora aditu, stationibus armatorum, pro munimento obiectis, tutabantur.* Huc Procopii etiam verba, antea citata, pertinent. AEdificari autem muri primum coepti, quum Cassander Graeciam invaderet. Iustinus lib. XIV. *Profectus in Graeciam (Cassander) multis civitatibus bellum infert: quarum excidio, veluti vicino incendio, territi Spartani, urbem, quam semper armis, non muris, defenderant: tum, contra responsa fatorum, & veterem maiorum gloriam, armis diffisi, murorum praesidio includunt.* Pausanias, factum illud dicit, quum Demetrius eam, ac deinde Pyrrhus, oppugnaret: omnium autem validissimos fecisse tyrannum Nabidem. Ecce verba in Achaicis, Καὶ τὰ τείχη τῆς Σπάρτης καταβάλλουσιν ἐς ἔδαφος, οἰκοδομηθέντα μὲν καὶ πρότερον ἔτι αὐτοσχεδίως, ὑπό τε τοῦ Δημητρίου, καὶ ὕστερον τῆς Πύρρου, καὶ Ἠπειρωτῶν, στρατείας. ἐπὶ δὲ τοῦ τυραννίδος τοῦ Νάβιδος, καὶ ἐς τὸ ἀσφαλέστατον ὀχυρωθέντα. *Et Spartae muros demoliti sunt; qui, Demetrio, ac deinde etiam Pyrrho, & Epirotbis, oppugnantibus, tumultuario opere exstructi fuerant: Nabis vero tyrannus, validissime communivit.* Idem dicit & in Atticis. Certe, validam fuisse tempore Nabidis, etiam testatur Livius, ubi de eius rebus agit lib. XXXIV. *Erat eo tempore VALIDA VRBS, & multitudine civium, incolarumque, & omni bellico adparatu, instructa.* Et postea. *Sed Lacedaemonem, VALIDISSIMAM VRBEM, viris, armisque, oppugnaturos.* Post deiecit eos Philopoemen: qua de re videndus Livius lib. XXXVIII. Plutarchus in Philopoemene, & Tito Quinctio Flaminino, ac Pausanias in Achaicis, & Arcadicis. Factum autem illud fuit anno circiter centesimo, postquam primum structi essent. Lycortas apud Livium in Oratione adversus Lacedaemonios, in citatis ante verbis lib. XXXIX. *Muris, velut compedibus circumdatis, vincti, per centum annos servitiis.* Nec multo tamen post, quam diruti, Appii Claudii mandato, qui legatus ad res Achaiae componendas missus erat, instaurati. Pausanias in Achaicis. Ἐτειχίσθη δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς αὖθις Σπαρτιάταις ὁ κύκλος τοῦ ἄστεος. *Ac principio rursum urbs Spartanis muro communita est.*

Praeter ipsa fere moenia, Eurotas praeterfluebat. Livius de Sparta agens lib. XXXIV. *Lato satis, & patenti, limite, ad Eurotam amnem, sub ipsis prope fluentem moenibus pervenit.* Coluthus De raptu Helenae.

Σπάρτῃ καλλιγύναικα, φίλῃ πόλιν Ἀτρέωνος,
Κεκλιμένην ἐνόησε παρ' Εὐρώτᾳο ῥεέθροις.
Spartam, formosis feminis praestantem, amicam urbem Atridae,
Adsitam intellexit Eurotae fluentis.

Cicero De Invent. lib. II. *Fluvius Eurotas, is qui propter Lacedaemonem fluit, ita magnus & vehemens, factus est, ut eo traduci victimae nullae possent,* Polybius lib. VIII. Ὃς ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ἀπὸ τοῦ παρὰ Λακεδαίμονα ῥέοντος Εὐρώτα. *Cui inditum est hoc nomen ab Eurota, qui praeter Lacedaemona fluit.* Non recte *circumfluere* dicit Caestius Pius apud Senecam Rhetorem Suas. II. *Hanc (Spartam) Eurotas amnis circumfluit, qui pueritiam indurat ad futurae militiae patientiam.* Sita autem erat ad eum fluvium latere orientali. Polybius, ubi Spartam describit lib. V. Τοῦ δὲ ποταμοῦ παραῤῥέοντος ἐκ τῆς πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς μέρεων, ὃς καλεῖται μὲν Εὐρώτας. γίνεται δὲ τὸ πλάτος χρόνον ἄβατος, διὰ τὸ μέγεθος. *Quum a parte eius orientali fluvius praeterlabatur, qui Eurotas adpellatur; ac plerumque haud transiri vado possit, propter copiam aquarum.*

Effigies eius, Amyclis spectabatur; mulier, quae lyram tenebat, opus Aristandri Parii. Pausanias, ubi commemorat, quae in ea urbe erant visu digna. Ἀρίσανδρος ὁ Πάριος, γυναῖκα ἐποίησεν ἔχουσαν λύραν, Σπάρτῃ δῆθεν. *Aristander vero Parius, mulierem fecit, lyram tenentem, Spartam scilicet.*

Ac de urbe, haec in genere: partes eius, templa, loca singularia, & spectatu digna alia, a Pausania accurate describuntur: quae, si voles, illic vide. Tanti autem civitatis suae ius Spartanis fuit, ut id ipsum nemini communicarint, nisi unico Tisameno, & illius fratri Hegiae: non facturi, nisi summa huc necessitas, bello Persico imminente, compulisset. Est videre apud Herodotum; qui id narrat, & quam aegre huc abduci ipsi quieverint lib. IX. Ait itaque de illis. Μοῦνοι δὴ πάντων ἀνθρώπων ἐγένοντο ὅτοι Σπαρτιήτῃσι πολῖται. *Sane vero soli ex hominibus cunctis hi Spartanis cives sunt facti.* Cragius existimat, haud verum ab Herodoto dici; & exemplis in contrarium contendit. Ac initio, ex Strabone, & Aristotele, quoslibet a regibus admissos scribit, & donatos civitate. Sed in eo valde fallitur. Nam concessa regio inhabitanda peregrinis, ob penuriam incolarum, sed non Sparta. Inde adcit, de Terpandro, & Thalete, ac Pherecyde: quod non facile probabit. Memorat Plutarchus, illis habitos, honores summos, sed non datam civitatem. Ecce verba in Vita Agidis, & Cleomenis. Τέρπανδρόν τε, καὶ Θάλητα, καὶ Φερεκύδην, ξένους ὄντας, ὅτι τὰ αὐτὰ τῷ Λυκούργῳ διετέλουν ᾄδοντες, καὶ φιλοσοφοῦντες, ἐν Σπάρτῃ τιμηθῆναι διαφερόντων. *Terpandrumque, & Thaletem, ac Pherecydem, quamquam peregrini essent, quia eadem, quae Lycurgus, semper canerent, studiumque sapientiae exercerent, summo Spartae in honore habitos esse.* De Tyrtaeo, haud negari quidem potest; & in speciem concessa illi civitas, atque Spartae habitare, quod omnino peregrino nulli licitum, datum fuit; cum illius, tum & sui honoris caussa, ne quid duce peregrino opus umquam habuisse viderentur: uti clarum ex Pausaniae apophthegmate.

Sed, ut dederint civitatem, ac in ea mansio-

sionem, velut civi, iura tamen civium cuncta non dedere. Neque ulli sane dabant. Hoc Athenienses dicunt in Oratione sua ad Lacedaemonios, apud Thucydidem lib. 1. Ἄμικτα γὰρ τά τε καθ' ὑμᾶς αὐτὸς νόμιμα τοῖς ἄλλοις ἔχετε. *Vestra enim iura cum aliis non communicatis.* Ad quem locum Scholiastes. Οὐδενὶ γὰρ ξένῳ μετεδέδοσαν τῶν παρ' αὐτοῖς νομίμων οἱ Λακεδαιμόνιοι. *Nulli enim peregrino Lacedemonii iura sua participabant.* Itaque Tisamenus expresse illud apud Herodotum in citato ante libro stipulatur. Ὡς, ἢν μὲν πολιήτην σφέτερον ποιήσωνται, τῶν πάντων μεταδιδόντες, ποιήσα ταῦτα, ἐπ' ἄλλῳ μισθῷ δέ. *Se, si civem ipsum suum facere vellet, item iura civitatis omnia impertirentur, id facturum, & non alia mercede.* Idem etiam diserte mox pro Hegia fratre petit. Δεῖν ἔτι καὶ τὸν ἀδελφεὸν ἑαυτῷ Ἡγίην χρεώσθαι Σπαρτιήτην ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι λόγοισι, τοῖσι καὶ αὐτὸς γίνεται. *Oportere civem Spartanum etiam fieri fratrem Hegiam, iisdem conditionibus, quibus ipse quoque fieret.* Et haec quidem dicere visum, ut Herodoto fidem adstruerem, quam in dubium vocabat vir doctissimus.

CAP. XI.

Taenarum, a Taenaro denominatum, Iovis filio, aut Icarii; cuius quidam & nepotem eum tradunt. A Tettige Cretensi conditum, qui sepultus item illic. Donarium Arionis, delphino insidentis, idque in Apollinis templo. Servius, Hyginus, Germanici Interpres, & Petrus Comestor, emendati. Neptuni etiam illic templum, τῦ Ἀσφαλίου cognomento, a Taenaro dedicatum; tum Neptuni quoque festum, ibi celebrari solitum. Descensum ibi ad inferos patere, creditum. Lucani locus illustratus. Eius vertex, Euripides. Fons, in quo portus, & naves, conspicerentur: idque qua ex causa cessaverit. Triballorum habitatio, & Tyrrhenorum. Postea Maine dicta.

TAEnarus, sive *Taenarum:* nam utroque modo scribitur. Solinus in Laconicae descriptione cap. XIII. *Est & oppidum Taenarum, nobili vetustate.* Apuleius Milesius lib. VI. *Lacedaemon, Achaiae nobilis civitas, non longe sita est. huius conterminam, deviis abditam locis, quaere Taenarum.* Refert quoque inter oppida Laconicae Plinius lib. IV. cap. v. Apud Ptolemaeum, *Taenarium* scribitur lib. III. Eratque in eo oppido natus Euphemus Argonauta, cuius meminit Orpheus in Argonauticis.

Ταιναριεὺς δ' Εὔφημος ἔβη, Μαλεάδιτος ἄκρης
Ἐκπρολιτὼν αὐλῶνας. ——

Taenariensis vero venit Euphemus, Maleae promontorii
Relinquens aulonas. ——

Nomen illi datum a Taenaro, Iovis filio; sive ab Icario. Stephanus. Ταίναρος πόλις, ἀπὸ Ταινάρου, τῦ Γεραίστου μὲν ἀδελφῦ, Διὸς δὲ παιδός. ὃς πλέων σὺν Καλάβρῳ τῷ ἀδελφῷ καὶ τόπον τῆς Πελοποννήσου καταλαβών τινα, Ποσειδῶνος ἱερὸν ἱδρύσατο, ὃ καλεῖται Ταίναρον. Ἔνθεν καὶ Ταίναρος ὁ Ἰκαρίου υἱός· ἀφ' ἧς καλεῖται ἡ ἄκρα, καὶ ἡ πόλις, καὶ ὁ λιμήν. *Taenarus, urbs: a Taenaro, Geraesti quidem fratre, Iovis vero filio: qui cum fratre Calabro navigans loco quodam Peloponnesi occupato, Neptuni illic fanum condidit, Taenarum dictum. Est etiam Taenarus Icarii filius: a quo nomen promontorio, urbi, & portui.* Apollonii Scholiastes, non a Taenaro, Icarii filio, sed a Taenaro, Elati filio, Icarii nepote, nomen tribuit. Eius verba ita habent lib. I. Φερεκύδης, ἐν τῇ ἐνάτῃ, φησίν. ὅτι Ἔλατος ὁ Ἰκαρίου γαμεῖ Ἐριμήδαν τὴν Δαμασικλεῦς. Τύτυ δὴ γίνεται Ταίναρος. ἀφ' ἧς Ταίναρον καλεῖται ἡ πόλις, καὶ ἡ ἄκρα, καὶ ὁ λιμήν. *Pherecydes, libro nono ait, Elatum, Icarii filium, uxorem duxisse Erimedam, Damasicli filiam: ex eo vero natum Taenarum: a quo Taenarum adpellatur urbs, & promontorium, & portus.* Condidit autem, Tettix Cretensis. Hesychius. Τέττιγος ἕδρανον, ἡ Ταίναρος. Τέττιξ γὰρ ὁ Κρὴς Ταίναρον ἔκτισεν. *Tettigis sedes, Taenarus. Tettix enim Cretensis Taenarum condidit.* Plutarchus De sera num. vind. Τῦτο δ' ἦν ὁ Ταίναρος. ἐκεῖ γάρ φασιν, ἐλθόντα μετὰ σόλυ Τέττιγα τὸν Κρῆτα, πόλιν κτίσαι. *Is autem locus erat Taenarus. Ibi enim, aiunt, postquam classe adpulisset, Tettigem Cretensem urbem condidisse.* Quin sepulcrum quoque eius illic fuit, Suidas in Ἀρχίλοχος. Καὶ αὐτὸν κελεύει ἐλθεῖν εἰς Ταίναρον, ἔνθα Τέττιξ τέθαπται. *Ac iubet ipsum ire Taenarum, ubi sepultus Tettix.*

Postea *Caenepolis* dicta: uti supra memoravi, quum de ea urbe agerem. Erat vero non urbs tantum, verum etiam promontorium, atque portus: ut videmus in verbis citatis Stephani, & Scholiastae Apollonii. De promontorio Scholiastes Thucydidis lib. I. Ταίναρον, ἀκρωτήριον Λακωνικῆς, ἱερὸν Ποσειδῶνος. *Taenarum, promontorium Laconicae, Neptuno sacrum.* In eo, ex aere, insidens delphino Arion spectabatur. Pausanias. Ἀναθήματα δὲ ἄλλα τέ ἐστιν ἐν Ταινάρῳ, καὶ Ἀρίων ὁ κιθαρῳδὸς χαλκοῦς, ἐπὶ δελφῖνος. *In Taenaro cum alia sunt donaria, tum ex aere Arion citharoedus, delphino insidens.* Solinus cap. XIII. *In Laconia, spiraculum est, Taenaron. & Taenaron est promontorium, adversum Africae, in quo fanum est Methymnaei Arionis. quem delphine eo advectum, imago testis est, ad effigiem casus, & veri operis, expressa aere.* Herodotus, postquam totam de Arione historiam fuse narravit, addit lib. I. Καὶ Ἀρίονός ἐστι ἀνάθημα χάλκεον οὐ μέγα ἐπὶ Ταινάρῳ, ἐπὶ δελφῖνος ἐπεὼν ἀνθρώπος. *At Arionis donarium ex aere non magnum est in Taenaro, homo insidens delphino.* Et ex eo A. Gellius lib. XVI. cap. XIX. *Esse fabulae argumentum, quod simulacra duo aenea ad Taenarum viserentur, delphinus vehens, & homo insidens.* Dion Chrysost. Orat. XXXVII. Ἀρίων, ποιησάμενος μίμημα χαλκοῦ οὐ μέγα, ἀνέθηκεν ἐπὶ Ταινάρου, καὶ αὐτὸν ἐπὶ τῷ εὐεργέτῃ καθήμενον. *Arion, quum ex aere simulacrum haud magnum fecisset, id in Taenaro dedicavit; & seipsum, delphino, qui bene fecerat, insidentem.* Servius ad Eclog. VIII. *Arion Lesbius cithae-*

citharoedus optimus fuit: qui, quum a Pyrantho, rege Corinthiorum, petiisset, uti sibi liceret peragrare alias civitates; permissu eius per multa oppida collectis beneficio cantilenae opibus, Corinthum petere coepit; in cuius necem quum nautae, servuli, coniurassent, Apollo eum in somnis monuit, citharoedi habitu accepto, cithara canens ut vitaret insidias; auxilium ei non defuturum, promittens; in quem quum coniuratorum manus involasset, petit ab eis Arion, ut sibi cithara canere liceret: quod quum ab illis permissum esset, ad eius cantilenam convenere delphines. is ubi somnio fidem factam videt, in mare se praecipitavit; &, exceptus ab uno delphine, Athenarum Laconice promontorium provectus est: ibique ad memoriam casuum suorum, in templo Apollinis delphini signum insidentem se cum cithara posuit. Sed corruptus varie is locus: & initio corrigendum, *quum a Periandro, rege Corinthorum, p.* ac deinde, circa finem, *exceptus ab uno delphine, ad Taenarum, Laconicae promontorium, p. e.* Corruptus item est Petrus Comestor; ex quo discimus, regis Iosiae tempore id accidisse Hist. Schol. in Regum lib. IV. cap. XXXVII. *In diebus Iosiae Arion a delphino in Taenarum deportatus est.* Mendosissime hodie editur, *in theatrum deportatus.* Certe ad Taenarum appulisse Arionem docet etiam Oppianus Halieut. lib. I. & Ioannes Tzetzes Var. Hist. Chil. I. cap. XVII. Eusebius adscribit regni eius anno septimo vicesimo. Observa autem in citatis Servii verbis. Apollinis quoque illic templum, in quo dedicatum hoc donarium ab Arione, exstitisse. Quod vero ad prius mendum attinet, id constanter locis pluribns in Hygino est, Fab. CXCIV. ubi semper *Pyrantbus* scribitur, pro *Periander*: sicut etiam in obliquis casibus. Neque aliter apud Interpretem Germanici in Phaenomenis Arateis: ubi insuper, *Vrion*, & *Orion*, pro *Arion*. Pro Apollinis vero templo, χῶρον ἡελίοιο, *locum Solis*, dicit Homerus Hymno in Apollinem.

Πὰρ δὲ Λακωνίδα γαῖαν, ἁλιςέφανον πτολίεθρον,
Ἵξον, ἐς χῶρον τερψιμβρότου Ἠελίοιο,
Ταίναρον. ——

Ad Laconicam autem terram & mari coronatam urbem,
Venerunt & locum oblectantis homines Solis,
Taenarum. ——

Nec Apollinis tantum ibi templum erat, verum etiam Neptuni. Strabo lib. VIII. Τὸ Ταίναρον, ἀκτή ἐςιν ἐκκειμένη, τὸ ἱερὸν ἔχουσα Ποσειδῶνος, ἐν ἄλσει ἱδρυμένον. *Taenarum quidem, littus est porrectum, fanum habens Neptuni, in luco situm.* Mela lib. II. cap. III. *In Laconico, Githius, & Eurotas: in ipso Taenaro, Neptuni templum.* Dicebatur autem is Neptunus, cognomento Ἀσφάλιος. Suidas. ἀίναρον, ἀκρωτήριον Λακωνικῆς, ἔνθα καὶ Ποσειδῶνος ἱερὸν Ἀσφαλίου. *Taenarum, promontorium Laconicae, ubi templum Neptuni Asphalii.* Meminit itidem Plutarchus in Pompeio, & Mela lib. II. cap. III. Thucydides lib. I. Cornelius Nepos in Pausania, ac complures quoque alii. Dedicatum autem a Taenaro: ut videmus in citatis Stephani verbis. Πλέον (ὁ Ταίναρος) σὺν Καλάβρῳ τῷ ἀδελφῷ, καὶ τόπον τῆς Πελοποννήσου καταλαβών τινα, Ποσειδῶνος ἱερὸν ἱδρύσατο. *Navigans (Taenarus) cum fratre Calabro, loco quodam Peloponnesi occupato, illic fanum condidit.* Sed Neptuno non dumtaxat templum ibi dedicatum, sed & festum institutum: cuius meminit Hesychius in Ταιναρίας.

Denique, fuisse & portum, quod Stephanus dicit, & Scholiastes Apollonii in citatis ante verbis, etiam ex Thucydide adparet lib. VII. Οὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρώτοις ὁρμήσαντες ἀπὸ τοῦ Ταινάρου τοῦ Λακωνικῆς, ἐς τὸ πέλαγος ἀφῆκαν. *Hi quidem igitur, inter primos a Taenaro Laconicae solventes, in mare vela dederunt.* Etiam ex Statio, ubi de Taenaro loquitur Theb. II.

Illic AEgaeo Neptunus gurgite fessos
In portum deducit equos. ——

Descensum quoque ad inferos faisse illic, a Veteribus memoratum. Apollodorus lib. II. Παραγγόμενος ἐπὶ Ταίναρον τοῦ Λακωνικῆς, ὃ τῆς ᾅδου καταβάσεως τὸ στόμιόν ἐςι. *Quum accessisset ad Taenarum Laconicae, ubi descensus ad inferos ostium est.* Scholiastes Pindari Pythion. Od. IV. Ταίναρον δὲ, πόλις Λακωνική. ἐν ᾗ πύλη ἐςὶν εἰς ᾅδου. *Taenarum vero, urbs Laconica: in qua porta est ad inferos.* Virgilius Georgicorum lib. IV.

Taenarias etiam fauces, alta ostia Ditis.

Vbi vide Philargyrium, Servium, & Probum: item Acronem, ac Porphyrionem ad Horatii lib. I. Od. XXXIV. Ac se ibi ad inferos etiam descendisse, uxoris repetendae causa, scribit Orpheus, non longe a principio Argonauticorum.

Ἀλλά σοι κατέλεξ' ἅπερ εἴσιδον, ἠδ' ἐνόησα,
Ταινάρου ἡνίκ' ἔβην σκοτίλου ὁδὸν, εἰς Ἀίδαο εἴσω,
Ἠμετέρῃ πίσυνος κιθάρῃ, δι' ἔρωτ' ἀλόχοιο.
Alia vero tibi recensui, quae vidi, & intellexi,
Cum tenebrosa Taenari via ingressus sum ad inferos,
Cithara mea fretus, propter amorem coniugis.

Hinc Lucanus capiendus lib. IX:

—— *& apertam Taenaron umbris.*

Describit eleganter Statius loco citato.

Est locus, Inachiae dixerunt Taenara gentes,
Qua formidatum Maleae spirantis in auras
It caput, & nullos admittit culmine visus.
Stat sublimis apex, ventosque, imbresque, serenus
Despicit, & tantum fessis insiditur astris.
Illic exhausti posuere cubilia venti,
Fulminibusque iter est. medium cava nubila montis
Insumsere latus: summos nec praepetis alae
Plausus adit colles, nec rauca tonitrua pulsant.
Ast ubi prona dies longos super aequora fines,
Exigit, atque ingens medio natat umbra profundo,
Interiore sinu frangentia littora curvat

Tae-

Digitized by Google

Taenarus, expoſitos non audax, ſcandere fluctus.
Illic AEgaeo Neptunus gurgite feſſos
In portum deducit equos. ——

Porro, ut hoc quoque moneam, eius vertex Θυρίδες adpellabatur. Pauſanias. Ἐντεῦθεν ἀποσχόντι τριάκοντα σταδίους, Θυρίδες, ἄκρα Ταινάρου· *Illinc digreſſis ſtadia triginta, occurrunt Thyrides, vertex Taenari.* Meminit earum quoque Strabo lib. VIII. Iſaacius Tzetzes ad Lycophronem, duo ait promontoria in Laconica ita dicta. Δύο εἰσὶν ἄκρα ἐν τῇ Λακωνικῇ, Θυρίδες λεγόμενα. *Duo ſunt promontoria in Laconica, Thyrides dicta.* Sed nec fons praetermittendus: qui inſpectus, olim portus, atque naves, oculis obiiciebat. Pauſanias. Ἔστι δὲ ἐπὶ Ταινάρῳ πηγή, νῦν μὲν ἀδὲν, ὥστε καὶ θαῦμα, παρεχομένη, πρότερον δὲ τοῖς ἐνιδοῦσιν ἐς τὸ ὕδωρ, τὰς λιμένας, φασὶ, καὶ τὰς ναῦς, θεάσασθαι παρεῖχε. *Eſt vero & fons in Taenaro, qui nihil iam miraculi praebet: olim autem inſpicientibus, portus, & naves, ut aiunt, ſpectandas praebebat.* Quomodo vero id deſierit, mox ſubiungit. Τοῦτο ἔπαυσε γυνὴ τὸ ὕδωρ, τῷ μὴ τῷ λοιπῷ τὰ τοιαῦτα ἐπιδείκνυσθαι, μεμιασμένῳ ἐνατοπλύνασα ἐσθῆτα. *Ceſſare hanc aquam fecit mulier, ne in poſterum talia oſtenderentur, quum in eo veſtem pollutam abluiſſet.*

Fuit autem, ut hoc quoque per occaſionem dicam, iuxta Taenarum, uti & Taygetum montem, Triballorum habitatio. Docet id Laonicus Chalcocondyles De reb. Turc. lib. 1. ubi de Triballis agit. Ταῦτα δὲ τὰ γένη, ὡς μέντοι διέσπαρται ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, πολλαχῇ ᾤκησαν, ἄλλῃ τε δὴ, καὶ ἔν τινι τῆς Πελοποννήσου χώρᾳ, τῆς τε Λακωνικῆς ἐς τὸ Ταΰγετον ὄρος, καὶ ἐς τὸ Ταίναρον. *Hi vero populi, varie diſperſi in pluribus Europae locis habitarunt, cum alibi, tum in Peloponneſi quadam regione, & ad Taygetum Laconiae montem, ac Taenarum.* Etiam Tyrrheni illic habitarunt. Vide narrantem Plutarchum lib. De Virt. Mul. Illud denique etiam dicendum hoc loco, poſt Mainen dictam: uti obſervare licet apud Nicephorum Gregoram lib. IV. & Georgium Frantzen lib. 1. capit. IV.

CAP. XII.

Teuthrone, urbs Eleutherolaconum: condita a Teuthrante. Diana ibi culta Iſſoria: & fons Naia. Thalamae, & ipſae inter Eleutherolaconum urbes. Thea. Therapne, vicina Spartae: ubi Diana primum culta. Menelai illic templum, ut & Helenae, ac ſepulcrum. A Therapne, Lelegis filia, nominata. Plinii locus, Stephanique, item Statii, ac Lutatii, emendatus. Etiam Sparta adpellata, & mari adſita. A nonnullis, locus eſſe, non urbs, dictus: ac Dioſcurorum item illic fanum. Statii locus illuſtratus. Apollonii ſacratus locus.

Teuthrone. Inter Eleutherolaconum urbes ponitur a Pauſania: qui & mari adſitam dicit conditamque a Teuthrante Athenienſi: tum Dianam item Iſſoriam illic cultam, ac fuiſſe fontem Naiam. Πυρρίχῳ καταβάντι ἐς θάλασσάν, ἐστι Τευθρώνη. τὸν δὲ οἰκιστὴν οἱ ταύτῃ Τεύθραντα Ἀθηναῖον ὄντα ἀποφαίνουσι. τιμῶσι δὲ θεῶν μάλιστα Ἰσωρίαν Ἄρτεμιν. καὶ πηγή σφισίν ἐστι Ναΐα. *A Pyrrhicho ad mare tendenti, Teuthrone occurrit; conditorem tradunt incolae Teuthrantem Athenienſem. Inter deos vero maxime colunt Dianam Iſſoriam: ac fontem habent Naiam.* Meminit Teuthronis etiam Ptolemaeus.

Thalamae. Etiam haec Eleutherolaconum urbs commemoratur a Pauſania. A Ptolemaeo inter urbes mediterraneas recenſetur lib. III.

Thea. Stephanus. Θέα, πόλις τῆς Λακωνικῆς. *Thea, urbs Laconicae.* Meminit Theenſium, qui hanc urbem incolebant, etiam Thucydides.

Therapnae, ſive *Therapne*; nam utroque modo ſcribitur. Mela lib. II. cap. III. *In Laconide Therapne, Lacedaemon, Amyclae.* Etymologici Auctor. Θεράπνη, πόλις Λακεδαιμονίας. *Therapne, urbs Laconicae.* Erat autem non longe a Sparta. Coluthus De raptu Helenae, poſtquam de Sparta verba fecit, addit.

Γείτονα παπταίνων ἐρατὴν θηᾶτο Θεράπνην.
Vicinam ſpectans amabilem Therapnen admirabatur.

Et obſervare eſt apud Pauſaniam, ubi Spartam deſcribit. Τὸ δὲ Ἐφηβαῖόν ἐστι καὶ ἐκ τῆς πόλεως, Θεράπνης δὲ πολὺ ἀφεστηκός. *Ephebaeum vero etiam eſt extra urbem, non longe a Therapne urbe diſtans.* Illic primum culta Diana. Solinus cap. XIII. *Therapnae, unde primum cultus Dianae.* Erat ibidem Menelai templum; uti item, pariter atque Helenae ſepulcrum. Pauſanias. Θεράπνη δ' ὄνομα μὲν τῷ χωρίῳ γέγονεν ἀπὸ τῆς Λέλεγος θυγατρός. Μενελάου δέ ἐστιν ἐν αὐτῇ ναός. καὶ Μενέλαον, καὶ Ἑλένην, ἐνταῦθα ταφῆναι λέγουσι. *Therapne vero nomen loco datum fuit a Lelegis filia, Menelai vero ibi templum eſt: ac Menelaum, Helenamque, ibi referunt ſepultos.* Vbi illud quoque obſerva; a Therapne, Lelegis filia, nomen inditum fuiſſe. Menelaum vero, ac Helenam, ibi coli conſueviſſe, ſupra docui lib. 1. cap. III. Tryphiodorus De Ilii excidio, Helenam vocat Νύμφην Θεραπναίην, *Nympham Therapnaeam*, ubi de ea agit iſto verſu.

Τοίη μαρμαίρουσα Θεραπναίη τότε νύμφη.
Talis tunc radians Therapnaea nympha.

Apud Plinium non recte ſcribitur, *Theramnae*, lib. IV. cap. V. uti neque apud Stephanum iſtis verbis. Θεράμναι, πόλις Λακωνικὴ, ἥν τινες Σπάρτην φασίν. *Theramnae, urbs Laconica, quam nonnulli Spartam dicunt.* Reſcribe in Plinio, *Therapnae*; & in Stephano, Θεράπναι. Vbi illud quoque obſerva, quod non alibi temere obvium, Spartam item eam urbem adpellatam. Apud Statium pluribus locis recte ſcribitur *Therapnae*, & *Therapnaeus*: ſed mendoſe Theb. VII.

—— *Theramnaei fugerunt carbaſa fratres.*

Et apud Lutatium illo loco. *Theramne, Laconiae civitas eſt.* Videtur ad mare ſita fuiſ-

Digitized by Google

fuisse: idque nobis Orpheus indicat in Argonauticis, cum inquit;

—— ἁλικλύσας τε Θεράπνας.

—— *Therapnae, quae mari adluuntur.*

Quidam, locum potius, quam urbem, dicunt. Pausanias in citatis verbis. Θεράπνη δὲ ὄνομα μὲν τῷ χορίῳ γέγονεν. *Therapne vero nomen loco datum fuit.* Etiam Suidas. Θέραπναι, τόπος ἐστὶν ἐν τῇ Λακεδαιμονίᾳ. *Therapne, locus est in Lacedaemonia.* Stephanus, urbem, & locum, distinguit; ac, fuisse Dioscurorum illic templum, nobis refert. Θεράπναι, (ita enim iam scribendum esse monui,) πόλις Λακωνικὴ, ἣν τινες Σπάρτην φασίν. ἔστι καὶ τόπος, ἔχων ναὸν τῶν Διοσκούρων. *Therapnae, urbs Laconica, quam nonnulli Spartam dicunt. Est & locus, habens fanum Dioscurorum.* Scholiastes Pindari Isthm. Od. 1. Γ'ρέον, ὅτι τὰ Λακωνικῆς ἐν Θεράπναις τὸ ἱερόν ἐστι Διοσκούρων. *Sciendum est, in Laconicae Therapnis fanum esse Dioscurorum.* Ac respexit eo Statius in Carmine ad Iulium Menecratem Silv. lib. IV.

Et vos Tyndaridae, quos non horrenda Lycurgi
Taygeta, umbrosaeque magis coluere Therapnae.

Ac credebant Lacedaemonii, quo die sub terra agebant, sub Therapne eos agere. Inde Pindarus de illis loquens Nem. Od. x.

Μεταμειβόμενοι δ' ἐναλλὰξ ἀμέραν, τὰν μὲν παρὰ πατρὶ φίλῳ
Διὶ νέμονται, τὰν δ' ὑπὸ κεύθεσι γαίας, ἐν γυάλοις Θεράπνας,
Πότιμον ἀμπιπλάντες ὁμοῖον. ——

Alternantes vero per vices diem, unum quidem apud patrem carum
Iovem degunt, alterum autem sub latebris terrae, in cavitatibus Therapnes,
Fatum explentes simile. ——

Vbi Scholiastes vetus. Μεταβαλόντες δὲ αὐτοὶ οἱ Διόσκουροι, καὶ ἐκ διαδοχῆς ἐναλλάσσοντες τὰς ἡμέρας, μίαν μὲν διάγουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς θεοὶ, μίαν δὲ ἐν τοῖς ὑπογείοις τῆς Θεράπνης. *Permutantes vero inter se Dioscuri, ac dies per vices alternantes, unum quidem in coelo degunt tamquam dii, alterum autem in locis subterraneis Therapnes.* Vtramque Veterum sententiam, de urbe, & loco, tradit etiam Scholiastes Apollonii: qui hoc addit, sacrum Apollini fuisse locum lib. I. Θεράπναι, τόπος τῆς Σπάρτης· οἱ δὲ, πόλιν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, τόπον ἱερὸν Ἀπόλλωνος. *Therapnae, locus Spartae: quidam, urbem esse, dicunt. Apollonius vero, locum Apollini sacrum.*

Fuit itidem urbs, *Thestia*. Hanc a Thestio olim rege conditam ad Eurotam flumen, refert Cedrenus, ubi de Laconicae regibus. Καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλοι τινὲς ἦρξαν, ἕως Θεστίου· ὃς παρὰ τὸν Εὐρώταν ποταμὸν πόλιν ᾠκοδόμει τὴν Θεστίαν. *Ac post ipsum alii quidam regnavere, usque ad Thestium; qui ad fluvium Eurotam urbem Thestiam condebat.*

Thurium. Ptolemaeo memoratur inter urbes mediterraneas.

CAP. XIII.

Thyrea, in agro Cynurio, Laconicae, & Argolicae, limitaneo; unde nata inter illos controversia, & mox bellum: in quo Othryadae virtus emicuit. Lutatii locus restitutus, & Plutarchi. Seneca Rhetor illustratus. Quot in pugna hac pugnarint. item quando. Menander rhetor emendatus. Coronae, in memoriam victoriae eius, Thyreaticae adpellatae. Solini locus restitutus, ut & Stephani. Tripolis. Tylas, Zarax, sive Zares: a Cleomene deleta.

THyrea. Sita erat in agro Cynurio, Laconicae, & Argolicae, limitaneo. Thucydides lib. II. Η' δὲ Θυρεάτις γῆ, μεθορία τῆς Α'ργείας, καὶ Λακωνικῆς ἐστιν. *Thyreensis vero ager, Argolicam, & Laconicam, dividit.* Docet idem lib. IV. Α'φικνοῦνται ἐπὶ Θυρέαν. ἣ ἐστι μὲν τῆς Κυνουρίας γῆς καλουμένης, μεθορία δὲ τῆς Α'ργείας, καὶ Λακωνικῆς. νεμόμενοι δὲ αὐτὴν ἔδοσαν Λακεδαιμόνιοι Αἰγινήταις ἐκπεσοῦσιν ἐνοικεῖν. *In Thyream abeunt, quae est quidem terrae, quam Cynuriam vocant, inter Argolicam, & Laconicam, limitaneae: sed possidentes Lacedaemonii, AEginetis, patria eiectis, dederant inhabitandam.* Duas autem ea terra urbes in se continebat, Thyream hanc, de qua ago, & Anthenen: & Lacedaemonii eam possidebant. Ac Lacedaemonios quidem possediisse, vides in Thucydidis verbis iam citatis. Et est alius eius locus, qui & de duabus illis urbibus docet lib. V. Περὶ τῆς Κυνουρίας γῆς, ἧς ἀεὶ πέρι διαφέρονται, μεθορίας ὔσης. ἔχει δ' ἐν αὐτῇ Θυρέαν, καὶ Α'νθήνην πόλιν. νέμονται δ' αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι. *De terra Cynuria, de qua, quod in finibus sita sit, semper inter eos controversia est. Continet vero in se Thyream, & Anthenen urbem; possident vero ipsam Lacedaemonii.* Et adiudicarunt olim Amphictyones: uti docet nos Plutarchus in minoribus Parallelis. Sed de controversia illa, cuius meminit Thucydides, etiam videre licet apud Herodotum lib. I. ac Strabonem itidem lib. I. Et in bellum ea erupit: de quo Theseus, vetus Auctor, in fragmento apud Stobaeum Serm. VII. Λακεδαιμόνιοι, καὶ Α'ργειοι, ἐπὶ χορίῳ Θυρέᾳ, ἐν μεθορίῳ κειμένης, μέχρι μέν τινος, ὅλοις τοῖς στρατεύμασι παρετάσσοντο πρὸς ἀλλήλους. τέλος ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπιλέξαι παρ' ἑκατέρων τριακοσίους, καὶ κεῖνον μαχεσαμένων, τοῖς κρατήσασι διαφέρειν τὸ χωρίον. ἔστερ γιγομένης, Ω'θρυάδης, Λακεδαιμόνιος στρατιώτης, πολλοὺς ἀποκτείνας, καὶ πολλὰ τετρωμένος, ἔκειτο μεταξὺ τῶν ἀνηρημένων Λακεδαιμονίων, μόνος περιληφθείς· Α'ργείων δ' δύο, Α'λκήνορός. καὶ Χρομίου. ὧν ἀπελθόντων εἰς Α'ργος, ἀπαγγεῖλαι τὴν νίκην. Ο'θρυάδης, πολλοὺς σκυλεύσας τῶν πολεμίων, τρόπαιον ἔστησε, καὶ, χρησάμενος τῷ τῶν τραυμάτων αἵματι, ἐπέγραψε, Λακεδαιμόνιοι καθ' Α'ργείων, καὶ τοῦτο πράξας, ἀπέθανε. *Lacedaemonii, & Argivi, de agro Thyreo, in confinio sito, aliquandiu totis inter se exercitibus concertabant; tandem vero visum fuit, utrimque eligere trecentos: qui quum pugnassent, penes victores regiones ius futurum. Quo facto, Othryades, miles Lacedae-*

Digitized by Google

daemonius, quum interfeciſset multos, ipſe etiam vulneribus multis ſaucius, iacebat inter occiſos Lacedaemonios, ſolus ſuperſtes; quum ex Argivis duo reliqui facti eſſent, Alcenor, & Chromius; qui quum Argos abiiſſent, ad victoriam nuntiandam. Othryades, multis hoſtium ſpoliatis, trophaeum erexit: vulnerumque uſus ſanguine, inſcripſit; LACEDAEMONII DE ARGIVIS; & hoc facto, exſpiravit. Meminit Statius, quum inquit Theb. IV.

Et Lacedaemonium Thyree lectura cruorem.

Ad quem locum ſic Lutatius. *Thyree, civitas. Huius populi duo quondam inter ſe diſſidentes, Lacedaemonii, & Argivi, & Lacedaemoniorum dux Othryades, quum eius exercitus iam prope victor eſſet, tamen gravi vulnere iaceret excepto, antequam totam animam exhalaret, ſanguine trophaea iuſſit attolli; quibus digito, ſanguine oblito, haec ſcripſit,* κατὰ * *aptron e prata* λθιον. Verum in poſtremis verbis nihil ſani eſt. Sic emendo, *Haec ſcripſit,* Διὶ τροπαιούχῳ. Firmat emendationem meam Plutarchus, qui hiſtoriam plene narrat in citatis Parallelis iſtis verbis. Ἀργείων, καὶ Λακεδαιμονίων, ὑπὲρ Θυρεάτιδος χώρας πολεμούντων, οἱ Ἀμφικτύονες ἔκριναν, πολεμῆσαι ἑκατέρους, καὶ τῶν νικησάντων εἶναι τὴν χώραν. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν, Ὀθρυάδῃ ἐποίησαν στρατηγόν. Ἀργεῖοι δὲ, Θέρσανδρον. Πολεμούντων δὲ, δύο ἐκ τῶν Ἀργείων περιελείφθησαν, Ἀγήνωρ, καὶ Χρόμιος. οἵτινες εἰς τὴν πόλιν ἡγείλαν τὴν νίκλιν. Ἡρεμίας δὲ ὑπαρχούσης, ὁ Ὀθρυάδης, ἔτι ζήσας, καὶ ἡμικλάστοις δόρασιν ἐπερειδόμενος, τὰς τῶν νεκρῶν ἀσπάζων ἀσπίδας, περιείλετο. καὶ τρόπαιον στήσας, ἐκ τοῦ ἰδίου αἵματος ἐπέγραψεν, Διὶ τροπαιούχῳ. *Argivis, & Lacedaemoniis, de agro Thyreatico altercantibus, Amphictyones cenſuerunt, uti bello utrimque inter ſe certarent, ac victorum fore terram. Itaque Lacedaemonii a ſua parte Othryaden fecere ducem, Argivi vero Therſandrum. Quum pugnaſſent, duo ex Argivis ſuperſtites manſerunt, Agenor, & Chromius; qui victoriam civibus renuntiarunt. Othryades vero, adhuc vivus, nullo iam infeſto ultra, haſtilibus ſemifractis innixus, mortuorum ſcuta abſtulit; ac, tropbaeo erecto, ſuo ſanguine inſcripſit; Iovi tropaeuebo.* Verum illic, pro Ἀγήνωρ, reſcribendum eſt, Ἀλκήνωρ, ex Herodoto lib. I. Theſeo in citatis verbis, Pauſania in Corinthiac. & Suida in Ὀθρυάδης qui hanc pugnam fuſe etiam illic narrant. Breviter autem Valerius Maximus lib. III. cap. II. *Othryadae quoque pugna pariter, ac morte ſpecioſa, Thyreatium laude, quam ſpatio, latius ſolum cernitur. Qui ſanguine ſuo ſcriptis litteris, direptam hoſtibus victoriam, tantum non poſt fata ſua, in ſinum patriae cruento trophaei titulo retulit.* Eleganter Antonius Atticus apud Senecam Rhetorem. *Othryades, paene a ſepulcro victor, digitis vulnera geſſit, ut trophaea Laconum inſcriberet, dignum Spartano ſacramento virum, cuius ne literae quidem fuere ſine ſanguine!* Et Othryadae quidem virtus, quae in bello hoc emicuit, etiam commemoratur a Libanio in Apologia Archidami Declam. XXIV.

A Ac trecenti in hac pugna cum trecentis concertabant. Indicat Strabo libro VIII. Περὶ ὧν (Θυρεῶν) Ἀργείοις, καὶ Λακεδαιμονίοις συνέξη ἀγὼν, τριακοσίους. ἐνίκων δὲ Λακεδαίμονιοι, στρατηγοῦντος Ὀθρυάδα. *De quibus (Thyreis) Argivi, & Lacedaemonii concertabant, trecenti adverſus trecentos, ac vincebant Lacedaemonii, duce Othryade.* Idem dicit etiam Suidas loco citato; ac multo ante utrumque, Herodotus lib. I. & Iſocrates in Archidamo. Inde Seneca Rhetor Suaſ. II. *Vt unum Othryadem citem, adnumerare trecentis exempla poſſum.* Vides item in citatis Theſei verbis. Ampelius, tantum quinquaginta concertaſſe utrimque dicit in Libro Memoriali, ubi de Regibus Lacedaem. agit. Corruptus eſt Solini locus, qui id bellum anno Romuli decimo ſeptimo geſtum dicit cap. XIII. *Anthea, & Cardamylae, ubi quondam fuit Thyrra, nunc Locus dicitur, in quo anno* XVII. *regni Romuli, inter Laconas, & Argivos, memorabile fuit bellum.* Reſcribendum, *Anthena, & Cardamyle. Ibi quondam fuit Thyrea; nunc Locus dicitur.* Erat certe Thyrea, Solini tempore, non amplius urbs, ſed locus tantum. Ita quoque Plinii aevo, quem exſcripſit; cuius haec de ea verba lib. IV. cap. V. *Vbi fuere Cardamyle, Pitane, Anthena; locus Thyrea, Gerania.* Quae verba etiam evincunt in Solino itidem ſcribendum, *Anthena;* uti ſupra quoque dixi huius libri capit. VIII. Sicut vero Rege Romanorum Romulo bellum illud geſtum fuit, ita quoque Spartanorum Theopompo, uti ſupra indicavi, quum de eo Rege agerem. Sed in numero annorum item in Solino mendum; ac ſcribendum anno XXXII. Regni Romuli. Nam Olympiadis decimaequintae annus primus, quo id bellum geſtum fuit, incidit in Romuli trigeſimum ſecundum. Hieronymus in Chronico Euſebiano ad id tempus. *Bellum, quod in Thyrea, inter Lacedaemonios, & Argivos geſtum eſt, hoc tempore fuit.* Meminit vero huius belli etiam Stephanus, ſed mendoſo itidem loco. Θυρέα περὶ ἧς Ἀργεῖοι, καὶ Λακεδαιμόνιοι, ἐπολέμησαν. ἔστι δὲ καὶ τῆς Καινεργίας γῆς, μεθορία δὲ τῆς Ἀργείας, καὶ Λακεδαιμονίας. *Thyrea, de qua Argivi, & Lacedaemonii, bellum geſſerunt. Eſt autem ſita in terra Caenargia, in confinio agri Argivi, & Laconici.* Omnino reſcribi debet, Ἔστι δὲ καὶ τῆς Κυνουρίας γῆς. *Eſt autem ſita in terra Cynuria.* Quippe in Cynuria ſitam, ex Thucydidis citatis ante locis ſatis certum. Meminit rei huius geſtae etiam Menander Rhetor cap. Πῶς δεῖ ἀπὸ ἐπιτηδεύσεων τὰς πόλεις ἐγκωμιάζειν. Αὐτῶν δὲ τῶν ὑποθέσεων, αἱ μὲν κοιναὶ, αἱ δὲ ἰδίαι μὲν ὡς τὸ περὶ Θυρέαν Λακεδαιμονίων ἔργον. *Ex ipſis vero argumentis, alia ſunt communia, alia propria; propria quidem, ut res ad Thyream geſtae a Lacedaemoniis.* Ita ſcribo. Male per diphthongum ſcriptum a librario, Θυραίαν, *Thyraeam.* Denique illud hic addendum, Lacedaemonios, in victoriae, quam hoc bello reportarunt, monumentum quasdam e palma coronas, quas vocabant Thyreaticas, geſtaſſe in feſto gymno-

Digitized by Google

mnopaediarum : easque postea psilinas dictas. Athenaeus lib. xv. Θυρεατικοί. Οὕτω καλοῦνται στέφανοί τινες παρὰ Λακεδαιμονίοις, ὡς φησι Σωσίβιος, ἐν τοῖς περὶ θυσιῶν. ψιλίνους αὐτοὺς φάσκων νῦν ὀνομάζεσθαι, ὄντας ἐκ φοινίκων. Φέρειν δ' αὐτοὺς ὑπόμνημα τῆς ἐν Θυρέᾳ γενομένης νίκης, τοὺς προσάτας τ' ἀγομένων χορῶν ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, ὅτι καὶ τὰς γυμνοπαιδιὰς ἐπιτελοῦσι. *Thyreaticae sic vocantur coronae quaedam apud Lacedaemonios, ut ait Sosibius in Opere de sacrificiis; dicens, psilinas nunc vocari, e palma confectas; gestare autem eas in victoriae, ad Thyream reportatae, monumentum, illos, qui praeessent choris, celebratis in hoc festo, & quum gymnopaedias agitant.* Meminitque coronarum istiusmodi etiam Hesychius. Θυρεατικοί. στέφανοι τινὲς, παρὰ Λακεδαιμονίοις. *Thyreaticae. coronae quaedam apud Lacedaemonios.* Et haec quidem de Thyraea.

Trinassus. Ptolemaeus navale dicit, & inter urbes in Laconico sinu refert libro III. Καὶ ἐν τῷ Λακωνικῷ κόλπῳ, Ταίναρον, Καίνη, Τευθρώνη, Λᾶς, Γύθιον, Τρίναστος ἐπίνειον. *Et in Laconico sinu, Taenarum, Caena, Teuthrone, Las, Gythium, Trinassus navale.* Pausaniae aevo, moenia supererant tantum; isque locum praesidiis munitum potius, quam urbem, fuisse arbitratur. Ἐν Ἀριστερᾷ δὲ Γυθέως, στάδια προελθόντι ὡς τριάκοντα, ἐστὶν ἐν τῇ ἠπείρῳ Τρινάσσου καλουμένης τείχη, φρουρίου ποτὲ, ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ οὐ πόλεως. *Ad sinistram vero Gythei, stadia circiter triginta progresso, Trinassi, quae vocatur, muri sunt in continenti, olim castelli, ut mihi videtur, & non urbis.*

Tripolis. Prope fines Megalopolitanorum Livio commemoratur lib. xxxv. *Ita perculsit hostibus, Philopoemen protinus ad depopulandam Tripolin Laconici agri, qui proximus finem Megalopolitarum est, duxit.*

Tylus, vide *Oetylus*.

Zarax. Inter Eleutherolaconum urbes ponitur a Polybio, & Pausania. Meminit Plinius lib. IV. cap. v. Polybius in Argivorum finibus ponit, & excisam a Cleonymo olim tradit lib. IV. Ἐπιδαύρου ἧ σταδίες ἑκατὸν ἀπέχει Ζάραξ, ἄλλως μὲν εὐλίμενον χωρίον, τῶν δὲ Ἐλευθερολακώνων μάλιστα τοῦτο ἐκ τετρύχωται. Ἐπὲι καὶ Κλεώνυμος Κλεωμένους τὸν Ἀγησιπόλιδος, μόνον τοῦτο τῶν Λακωνικῶν πολισμάτων ἐποίησεν ἀνάστατον. *Epidauro vero stadiis centum abest Zarax, locus portum ceteroquin aptum habens; sed ex omnibus Eleutherolaconum urbibus haec adflicta maxime fuit; siquidem Cleonymus, Cleomenis filius, Agesipolidis nepos, unum hoc Laconicum excidit oppidum.* Apud Stephanum per η scribitur, Ζάρηξ, *Zarex*. Ecce verba. Ζάρηξ, πόλις Λακωνικὴ, πρὸς τῇ θαλάσσῃ. *Zares, urbs Laconica, ad Mare sita.* Eodem modo est apud Ptolemaeum.

CAP. XIV.

AEgila, ubi Dianae fanum. Caricus. Caryae, sive Carya, ubi Diana Caryatis. Carystus, vino nobilis. Colonae, ubi Bacchi, Colonatae cognomento dicti, fanum, & Cottinae scorti Domus, quae & buculam ex ære ibi loci dedicavit. Cortyta. Coryphasium. Cynosuris, ubi canes praecellentes. Derrha, sive Derrhium, ubi Diana Derrhiatis. Stephani locus emendatus. Pausaniae, Stephani, & Hesychii dissidium. Δύμη. *Pratinae* Δυμαῖαι. *Athenaeus emendatus. Iopis. Issaria. Polyaeni locus restitutus. Messapeae, ubi Iupiter cognomento Messapeensis. Messoa, sive Mesoa, Alcmanis poetae patria. Nedon, unde Minerva Nedusia. Onogla, locus vino clarus. Pieria, ubi vicus, Sacus. Sandalium, ubi Helenae sandalium excidit, quum persequeretur Paris. Sciritis. Scolitas, ubi Iupiter Scolitas. Sphageae. Stathmi, ubi vinum praestans erat. Tumuli magni, sepulcra Phrygum, qui sequuti Pelopem erant.*

POstquam urbes memoravimus, loca quaedam videamus. In his AEgila, ubi fanum Dianae erat. Pausanias in Messen. Ἔστι δὲ Αἴγιλα τῆς Λακωνικῆς, ἔνθα ἱερὸν ἵδρυται ἄγιον Ἀρτέμιδος. *Est & AEgila Laconica, ubi sacrum Dianae.* Festum, ibi a matronis celebratum tradit idem in sequentibus mox verbis.

Caricus. Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Οἵτινες ἦσαν ἀπὸ τῶν Καρικῶν ποτῶν, τουτέστι Λακεδαιμονίας. Καρικὸς γὰρ, ποταμὸς, καὶ τόπος, Λακωνικῆς. *Qui erant a Caricis laticibus, idest, Laconia. Caricus enim, fluvius, & locus Laconicae.*

Caryae. Pausanias. Τὸ χωρίον Ἀρτέμιδος, καὶ Νυμφῶν, ἐστιν αἱ Καρύαι. καὶ ἄγαλμα ἔσηκεν Ἀρτέμιδος ἐν ὑπαίθρῳ Καρυάτιδος. *Locus est Dianae, & Nymphis, sacer, Cariae; estque sub dio Dianae Caryatidis simulacrum.* Stephanus, Κάρυα dicit, genere neutro, ut loquuntur Grammatici. Κάρυα, χωρίον τῆς Λακωνικῆς. *Carya, locus Laconicae.* Meminit quoque Lucianus libro De Saltatione. Olim inter urbes erat; verum exciderunt Graeci, quod cum Persis consensisset. Vide plene memorantem id Vitruvium Architect. lib. I. c. I. De Diana Caryatide, quae ibidem colebatur, supra dixi lib. I. cap. II.

Carystus. Vino nobilis. Vide supra lib. I. cap. XIV.

Colonae. In ipsa urbe Sparta erat, ubi Bacchi quoque fanum, & Cottinae item domus, meretricis hic famosae, quae & buculae ex ære statuam ibi dedicaverat. Athenaeus lib. XIII. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι, ὡς φησι Πολέμων ὁ Περιηγητὴς, ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων, εἰκών ἐστι διαβοήτου ἑταίρας Κοττίνας. ἣν φησι καὶ βοῦν ἀναθεῖναι χαλκῆν, γράφων οὕτως. Καὶ τὸ Κοττίνας δὲ τῆς ἑταίρας εἰκόνιον, ἧς, διὰ τὴν ἐπιφάνειαν, οἴκημά τι λέγεται καὶ νῦν ἐγγυτάτω τῆς Κολώνης, ἵνα τὸ Διονύσιόν ἐστιν, ἐπιφανὲς, καὶ πολλοῖς ἐγνωσμένον τοῖς ἐν τῇ πόλει, ἀνά-

Digitized by Google

ἀνάθημα δ' αὐτῆς ἐστιν ὑπὲρ τὸ τῆς Χαλκιοίκου. βοΐδιόν τι χαλκοῦν, τὸ προειρημένον ἀκόνιον. *Lacedaemone vero, ut ait Polemon Periegeta in Opere De donariis, quae sunt Lacedaemone, imago quaedam est Cottinae, celebratae meretricis, quam ex aere dedicasse bovem dicit, ita scribens. Ac Cottinae vero meretricis imaguncula, cuius, quod illustris esset, domus etiam nunc quaedam memoratur proxime Colonen, ubi Bacchi fanum est, insignis, multisque in civitate nota. Donarium vero eius exstat supra Chalcioeci fanum, bucula ex aere, imaguncula, de qua dictum.* Bacchus vero, cuius ibi fanum exstitisse dicitur, ut hoc obiter quoque dicam, ab hoc loco Κωλωνάτας cognomento adpellatur. Pausanias in Laconicis. Ἀπαντικρὺ δέ, ἥ τε ὀνομαζομένη Κολώνα, καὶ Διονύσου Κολωνάτα ναός. *Ex adverso vero, & Colona est, quae vocatur, & Bacchi Colonatae fanum.*

Cortyta. Stephanus. Κορτύτα, χωρίον Λακωνικόν. *Cortyta, locus Laconicus*. Meminit eius & Thucydides lib. IV.

Coryphasium. Κορυφάσιον, χωρίον Λακωνικόν, *Coryphasium, locus Laconicae*. Meminit eius etiam Thucydides, semel, iterumque lib. IV.

Cynosuris. Scholiastes Callimachi Hymno in Dianam. Κυνοσουρὶς, τόπος Λακωνικῆς. *Cynosuris, locus Laconicae*. Canes ibi praestantes erant: uti supra memoravi libro III. cap. I.

Derrha. Ibi Diana. *Derrhiatis* cognomento colebatur. Stephanus. Δέρρα, τόπος Λακωνικῆς. ἀφ' οὗ Δερεάτιδος Ἀρτέμιδος ἱερόν. *Derrha, locus Laconicae, a quo Dianae Dereatidis fanum*. Sed scribendum, Δερριάτιδος, *Derrhiatidis*. Eodem modo apud Hesychium in Καλαλαβὶς, scribitur. Ἐν τῷ τῆς Δερεάτιδος ἱερῷ Ἀρτέμιδος ἀδόμενοι ὕμνοι. *Hymni in Dianae Dereatidis fano cantati*. Itidem est rescribendum, Δερριάτιδος, *Derrhiatidis*. Pausaniae in Laconicis, locus iste *Derrhium*, dicitur, e quo illud quoque discimus, non procul Taygeto abfuisse. Τοῦτό τε ἔν τὸ Λαπίθαιόν ἐστιν ἐν τῷ Ταυγέτῳ. καὶ ὑ πόρρω. Δέρριον, ἔνθα Ἀρτέμιδος ἄγαλμα ἐν ὑπαίθρῳ Δερριάτιδος. *Est itaque Lapithaeum hoc in Taygeto; & non procul inde Derrhium, ubi sub dio Dianae Derrhiatidis est simulacrum* (a). Nota autem illud etiam, a Pausania simulacrum memorari, quum Hesychius, Stephanusque, fanum dicant.

Dyme. Hesychius. Δύμη, ἐν Σπάρτῃ φυλὴ, καὶ τόπος. *Dyme, Spartae tribus, & locus*. Qui inde erat, Δυμαῖος dictus; fuitque in feminas Δυμαίας comoedia Pratinae Δυμαίαι inscriptae. Male legitur apud Athenaeum lib. IX. Πρατίνας, ἐν Δυμάναις, pro, Πρ. ἐν Δυμαίαις. Neque recte Casaubonus vult, Λακαίναις.

Iopis. Stephanus. Ἰωπὶς, Λακωνικὴ χώρα. *Iopis, Laconicae locus*.

Messapeae. Stephanus. Μεσσαπέαι, χωρίον Λακωνικόν. τὸ ἐθνικὸν Μεσσαπεύς. ὅτου γὰρ ὁ Ζεὺς ἐκεῖ τιμᾶται. *Messapeae, locus Laconicae, gentile, Messapaeus; eo enim cognomento Iupiter*

Meursii Tom. III.

A *illic colitur*. Ac de Iove quidem, huius cognomenti, quod illic addit sic Pausanias. Ἔστι δὲ ἐν τῷ πεδίῳ Διὸς Μεσσαπέως τέμενος. γράφεσθαι δὲ οἱ τὴν ἐπίκλησιν ἀπὸ ἀνδρὸς λέγουσιν, ἱερωσαμένου τῷ θεῷ. *Est autem in campo Iovis Messapeensis fanum, idque ei inditum cognomen tradunt de sacerdotis nomine.*

Isoria. Vbi Diana Isoria culta. Hesychius. Ἰσωρία, ἡ Ἄρτεμις, καὶ ἑορτὴ, καὶ τόπος ἐν Σπάρτῃ. *Isoria, Diana, & festum, & locus Spartae*. Plutarchus in Agesilao, neutro genere dicit, & fuisse locum munitum. B Κατελάβοντο τὸ Ἰσώριον, ὅ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν ἐστι, εὐερκῆ, καὶ δυσεκβίαστον τόπον. *Occuparunt Isorium, ubi Dianae fanum est, locum bene septum, ac munitum*. Stephanus, montem dicit. Ἰσσώριον, ὄρος τῆς Λακωνικῆς, ἀφ' ὃ ἡ Ἄρτεμις Ἰσωρία. *Isorium, mons Laconicae, a quo Diana Isoria*. Polyaenus, collem tradit lib. II. in strategemate Agesilai XIV. Τῶν ὁπλιτῶν οἱ πολλοὶ κατελάβοντο λόφον, ἱερὸν Ἀρτέμιδος Ἰσωρίας, ἐγγὺς Πιτάνης. *Armatorum multi occuparunt collem, Dianae Isoriae sacrum prope Pitanen*. Ita enim locus ille legi debet. C

Messoa. Stephanus. Μεσσόα, τόπος τῆς Λακωνικῆς, *Messoa, locus Laconicae*. Haec Alcmanis Poetae patria erat. Suidas. Ἀλκμὰν, Λάκων, ἀπὸ Μεσσόας. *Alcman, Lacon, a Messoa*. Apud Pausaniam, unico *s*, *Mesoa*, scribitur.

Nedon, unde cognomen Minervae Nedusiae. Suidas. Νέδων, ποταμὸς, καὶ τόπος Λακωνικῆς. ὅθεν Νεδουσία Ἀθηνᾶ. *Nedon, fluvius & locus Laconicae, unde Nedusia Minerva*. Vide etiam Stephanum in Νέδων, & Strabonem lib. VIII. D

Onogla, locus vino nobilis; exstatque eius mentio apud Athenaeum lib. I. Vide supra lib. I. cap. XIV.

Pieria, ibi vicus, Σάκος, adpellatus. Stephanus. Σάκος, κώμη τῆς ἐν Λακεδαίμονι Πιερίας. *Sacus, vicus Pieriae, quae est in Laconica*.

Sandalium, nomen datum, quia Helenae sandalium, Alexandrum persequentem fugientis, eo loco excidisset. Ptolemaeus Hephaestionis apud Photium Nov. Hist. lib. IV. E Ἐν Λακεδαίμονι τόπος τὸ Σανδάλιον, ἀπὸ τοῦ τῆς Ἑλένης σανδαλίου ἐκπεσόντος, αὐτῆς ἐν αὐτῷ διωκομένης ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ἔλκει τὴν κλῆσιν. *Lacedaemone, locus quidam est Sandalium adpellatus, a sandalio Helenae, quod ibi excidit, quum eam Alexander persequeretur*.

Sciritis. Thucydides lib. V. Καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουν ἐν τῇ Παρράσιᾳ, κέκλυον ἐπὶ τῇ Σκιρίτιδι τῆς Λακωνικῆς. *Et ipsi praesidium agebant in agro Parrhasio, in Sciritide Laconicae sito*. Meminit etiam Diodorus Siculus lib. XV. F

Scolitas, ibi Iupiter itidem Scolitas cultus. Vide supra lib. I. cap. I.

Sphageae. Xenophon Hist. Graec. lib. VI. Περὶ δὲ τὸν Μνασίππου θάνατον ἐτύγχανεν ὢν τῆς Λακωνικῆς περὶ τὰς Σφαγέας. *Quo quidem Mnasippus occubuit, forte ad Laconicae Sphageas erat*.

(a) *Berkelius* ad hunc locum: liquet varie hunc locum fuisse adpellatum, Δίρριον a Pausania, & Δίρρα a Stephano. Verum ex gentili coniicio, olim a nostro fuisse scriptum Δίρρια, unde commodisse formari posset Δίρριος, & Διρριάτης.

Digitized by Google

Statbmi, locus, vino nobilis. Vide supra lib. I. cap. XIV.

Denique & tumuli magni ostendebantur, quos sepulcra Phrygum esse, qui sequuti Pelopem erant, adserebant. Athenaeus libro XIV. Ἴδοις δ' ἂν καὶ τῆς Πελοποννήσου πανταχοῦ, μάλιστα δ' ἐν Λακεδαίμονι, χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάχους ἀπὸ Πέλοπος Φρυγῶν. *Visuntur in Peloponneso ubique, maxime vero in Lacedaemone, ingentes tumuli; quos sepulcra esse dicunt Phrygum, qui cum Pelope erant.*

Erant vero etiam plura Laconicae loca, uti vici, fontes, fluvii, atque montes, quae quandoquidem a Pausania accurate universa memorantur, equidem hic recensere arbitror supervacaneum. Eum adeat, quisquis forte scire volet.

CAP. XV.

Thornas. Apollinis Pythaei simulacrum, cui dedicando aurum Croesus dedit. Etiam fanum. Hesychii locus restitutus. Postea Coccygius, aut Coccyx dictus, quia Iupiter in cuculum mutatus, Iunonem illic vitiasset. Theocriti Scholiastes emendatus. Platanistas locus, in quo ephebi certabant. Theocriti locus correctus. Porticus Persica, unde ita adpellata. Carnus, sive Carneus ab Hippota, sive Aleta interfectus, filius Iovis, & Europae. Pausaniae locus mutilus esse indicatur, & suppletur. Achaei Phthiotae olim Spartam tenuerunt; a Pelope usque ad Heraclidarum reditum. Brasidiae cenotaphium Spartae, sepulcrum Amphipoli.

NVnc nonnulla ad propositum mihi Opus pertinentia, sine ordine, nisi quem Pausanias ponit in Laconicis, eius illustrandi causa, explicabo. Eius verba ista occurrunt. Ἐν δὲ Θόρνακι, ἐς γὰρ τοῦτο ἀφίξῃ προϊών, ἄγαλμά ἐστι Πυθαέως Ἀπόλλωνος. *In Thornace vero, nam progressus huc perveniens, est Apollinis Pythaei simulacrum.* De Apolline Pythaeo, dixi olim Lectionum Atticarum lib. IV. cap. II. Thornax vero erat mons Laconicae. Stephanus. Θόρναξ, ὄρος τῆς Λακωνικῆς. *Tornax, mons Laconicae.* Ad Apollinis vero eius simulacrum quum habere aurum vellent, quosdam in Lidiam ablegarunt, qui id illic compararent; ac quum Sardes eam ob causam advenissent, Croesus illis, quod coemerant, universum est largitus. Herodotus lib. I. Πέμψαντες γὰρ οἱ Λακεδαιμονίοι ἐς Σάρδις, χρυσὸν ὠνέοντο, ἐς ἄγαλμα βουλόμενοι χρήσασθαι τούτῳ, τὸ νῦν τῆς Λακωνικῆς ἐν Θόρνακι ἵδρυται Ἀπόλλωνος. Κροῖσος δέ σφι ἀνεομένοισι ἔδωκε δωτίνην. *Nam quum Lacedaemonii misissent Sardes, aurum emerunt, eo uti cupientes ad hoc signum, quod in Thornace Laconicae est Apollini dedicatum. Croesus vero his, qui emerant, dono dedit.* Pausanias dicit ad Apollinem, qui Amyclis, exornandum transtulisse. Καὶ τὸν χρυσὸν, ὃν Κροῖσος ὁ Λυδὸς τῷ Ἀπόλλωνι ἔπεμψε τῷ Πυθαῖ τούτῳ, ἐς κόσμον τοῦ ἐν Ἀμύκλαις κατεχρήσαντο ἀγάλματος. *Ac quod aurum Croesus Lydus miserat Apollini huic Pythaeo, ad ornandum simulacrum, quod Amyclis transtulerunt.* Neque simulacrum tantum, verum etiam fanum erat, & Apollo, uti Pythaeus dictus, sic a monte, etiam Thornax. Observare illud licet apud Hesychium isto loco. Θόρναξ, ὑποστόδιον· ἢ ἱερὸν Ἀπόλλωνος, ἐν τῇ Λακωνικῇ. ἀπὸ Θόρνακος, Θόρναξ Ἀπόλλων. *Thornax, suppedaneum, aut fanum Apollinis in Laconica. A Thornace, Thornax Apollo.* Ita verba ea restituo, male hodie divulsa. In hoc Iovem, quum Iunonis pudicitiae immineret, cuculi induta forma, consedisse fabulantur; & Coccygium inde item, nomine mutato, dictum. Pausanias in Corinthiacis. Ἔστι δ' ἂν ἰδὼς καὶ ἐς ταύτην τοῦτε Πρώνος μεσην, καὶ τὸ Θόρνακος καλούμενον τὸ ἀρχαῖον. ἀπὸ δὲ τῆς Διὸς ἐς κόκκυγα ὄρνιθα ἀλλαγῆς, λεγομένης ἐνταῦθα γενέσθαι, μετονομασθῆναι τὸ ὄρος φασίν. ἱερὰ δὲ καὶ ἐς τόδε ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀρῶν, ἐπὶ μὲν τῷ Κοκκυγίῳ Διὸς, ἐν δὲ τῷ Πρώνι ἐστὶν Ἥρας. *Via est autem media inter Pronem collem, atque eum, qui antiquitus Thornax dictus, sed a Iovis in avem cuculum mutatione, quae hic accidisse fertur, alio nomine adpellatum montem tradunt, quin & fana etiamnum in supremo montium exstant, in Coccygio quidem Iovi, in Prone vero Iunonis.* Emendandus est Theocriti Scholiastes Idyll. XV. ubi Θρόναξ, male litera transposita pro Θόρναξ, scribitur; insuper & Coccyx dictus, non Coccygius, memoratur. Ecce verba. Βουλόμενος δὲ (ὁ Ζεὺς) ἀφανὴς γενέσθαι, καὶ μὴ ὀφθῆναι ὑπ' αὐτῆς (τῆς Ἥρας) τὴν ὄψιν μεταβάλλει εἰς κόκκυγα, καθέζεται ἐς ὄρος, ὃ πρῶτον μὲν Θρόναξ ἐκαλεῖτο, νῦν δὲ Κόκκυξ. *Cupiens vero (Iupiter) invisibilis fieri, neque conspici ab ipsa (Iunone,) formam mutat in cuculum; considetque in monte, qui ante quidam Thronax dicebatur, at nunc Coccyx.* Sed scribendum ibi est, ut monui Θόναξ. De Coccygis autem nomine, consentit etiam Hesychius, quum inquit. Κόκκυξ, τὸ ζῶον, ἢ τὸ ὄρνεον, καὶ λόφος. *Coccyx, animal, sive cuculus, & collis.*

Erat locus, ubi ephebi exercebantur, Πλατανιστᾶς adpellatus. Pausanias. Τοῖς μὲν, (τοῖς Βιδιαίοις) ἐπὶ τὸ τὰ Πλατάνιστα καλούμενα, καὶ ἄλλως τῶν ἐφήβων ἀγῶνας τιθέναι καθέστηκεν. *Hi quidem, (Bidiaei,) ea, quae Platanistа dicuntur, aliaque ephebeorum ludicra curant.* Sed luxatum locum puto, atque sic restituendum, Τὰ ἐπὶ τῷ Πλατανιστᾷ καλουμένῳ. *Ea, quae in Platanista, quem vocabant, peragebantur.* Locum autem, & certamen, ipse postea describit. Καὶ χωρίον Πλατανιστάς ἐστιν, ἀπὸ τῶν δένδρων· αἱ δὴ ἰσχναὶ, καὶ συνεχεῖς, περὶ αὐτὸ αἱ πλάτανοι πεφύκασι. ἔνθα τοῖς ἐφήβοις μάχεσθαι καθέστηκε, κύκλῳ μὲν Εὔριπος περιέχει, κατὰ ταῦτα ὡς ἐς νῆσον θάλασσα, ἔφοδοι δὲ ἐπὶ γεφυρῶν. γεφυρῶν δὲ ἐφ' ἑκατέρᾳ, τῇ μέν ἐστιν ἄγαλμα Ἡρακλέους, τῇ δὲ εἰκὼν Λυκούργου. *Est & locus Platanistas, nomen habens ab arboribus; nam platani excelsae, ac densae, circa eum enatae sunt. Vbi ephebi autem pugnant, Euripus ambit, plane sicut insulam Mare; estque aditus per pontes, & in pontium altera parte, Herculis est simulacrum, in altera Lycurgi*

Digitized by Google

curgi effigies. Meminit huius Plataniſtae, & Theocritus in Epithalamio Helenae, quae Spartana erat, Idyll. XVIII.

Πρῶταί τοι ϛέφανον λωτῷ χαμαὶ αὐξομένοιο
Πλέξασαι, σκιερὸν καταθεσομεθ' ἐϛ Πλατανιϛᾶν·
Πρᾶται δ' ἀρϛυρέας ἐξ ὄλπιδ@ ὑγρὸν ἄλειφαρ
Λαβόμεναι, ϛαξεῦμες ὑπὸ σκιερὸν Πλατανιϛᾶν.

Primae tibi coronam ex loto humi naſcente
Nectentes, in umbroſo deponemus Plataniſta.
Primae etiam argentea e pyxide liquidum unguentum
Accipientes, ſtillabimus ſub umbroſo Plataniſta.

Sic emendo, utrobique σκιερὰν πλατάνιϛον, non recte editur. Scio equidem ab Homero ipſam platanum etiam πλατάνιϛον dici Iliad. β'. ſed in re, quae Spartae geri memoratur, innui hunc Plataniſtam, plane cenſeo; ſi quis tamen aliter ſentiat, per me licet.

In foro, nobiliſſima erat porticus Perſica, e manubiis exſtructa, quas de Perſis, praelio ad Plataeas inito, reportarunt. Pauſanias, ubi Spartam deſcribit. Ἐ'πιφανέϛαλον δὲ τῆϛ ἀγορᾶϛ ἐϛὶν, ἣν ϛοὰν Περϛικὴν ὀνομάζουϛιν, ἀπὸ λαφύρων ποιηθεῖϛαν τῶν Μηδικῶν. *Nobiliſſima autem eorum, quae in foro ſpectantur, eſt porticus Perſica, quam adpellant, quod e Medicis manubiis ſit exſtructa.* De eadem ſic Vitruvius lib. I. cap. I. *Lacones, Pauſania Cleombroti filio duce, Plataeeo praelio, pauca manu infinitum numerum exercitus Perſarum quum ſuperaviſſent, acto cum gloria triumpho, ſpoliorum, & praedae, porticum Perſicam, ex manubiis, laudis, & virtutis, civium, indicem victoriae, poſteris pro trophaeo conſtituerunt; ibique captivorum ſimulacra, barbarico veſtis ornatu, ſuperbia meritis contumeliis punita, ſuſtinentia tectum collocaverunt; uti & hoſtes horreſcerent, timore eorum fortitudinis adfecti, & cives, id exemplum virtutis adſpicientes, gloria erecti, ad defendendam libertatem eſſent parati.*

Vbi de Carneo Apolline verba facit, Carnum dicit interfectum ab Hyppota, Phylantis filio. Τοῦτον τὸν Κάρνον ἀποκτείναντος Ἱ'ππότου τῷ φύλαντ@, ἐνέτεσεν εἰϛ τὸ ϛρατόπεδον τοῖς Δωριεῦϛι μήνιμα Ἀ'πόλλων@, καὶ Ἱ'ππότης τε ἔφυγεν· ἐπὶ τῷ φόνῳ. *Hunc Carnum quum Hippotas occidiſſet, Philantis filius, ira Apollinis in exercitum Dorienſem incidit, & Hippotes caedis cauſa in exſilium eſt actus.* Idem Apollodorus refert, ſed fuiſſe magum dicit, & non nominat: at conſpectum tantum ipſis, & oracula edidiſſe lib. II. Ἐ'φάνη γὰρ αὐτοῖϛ μάντις, χρηϛμὼς λέγων, καὶ ἐνθεάζων, ὃν ἐνόμιϛαν μάγον εἶναι, ἐπὶ λύμῃ τῷ ϛρατῷ πρὸς Πελοποννηϛίων ἀτεϛαλμένων. τοῦτον βαλὼν ἀκοντίῳ Ἱ'πποτης. ὁ Φύλαντ@, τῷ Ἀ'ντιόχου, τοῦ Ἡ'ρακλέους, τυχὼν ἀπέκτανεν. *Adparuit enim ipſis vates, oracula dicens, & adfatus divinitus, quem exiſtimabat magum, ac contra Peloponneſios in perniciem exercitus miſſum. Hunc iaculo percuſſum Hippotes, Phylantis filius, Antiochi nepos, Herculis pronepos, interfecit.* Et, iectum in exſilium, poſtea addit. Τὸν μὲν Ἱ'πποτην ἐφυγάδευϛαν. *Hippoten quidem ſolum vertere coegerunt.* Vbi obſerva, quod adparuiſſe eum ipſis dicat. Ἐ'φάνη γὰρ αὐτοῖϛ. *Adparuit enim ipſis.* Inde φάϛμα, ſive *ſpectrum*, Conon dicit in Narrationum Excerptis, apud Photium, quae exſtant cap. XXVI. Διέξεισιν, ὡϛ φάϛμα Ἀ'πόλλων@, ὄνομα Κάρν@, Δωριεῦϛιν ἑπόμενον, Ἱ'πποτης, τῆϛ τῶν ἀφ' Ἡ'ρακλέ@, ἀναιρεῖ, ὅτε κατῄεϛαν εἰϛ Πελοπόννηϛον Ἡ'ρακλεῖδαι, καὶ λοιμῶ τότοις προϛεϛόντ@, χρηϛμὸν λαβόντες, ἤλαϛαν τὸν Ἱ'πποτην τῆϛ ϛρατοπέδου. *Narrat, quo modo Apollinis ſpectrum, cui nomen Carno erat, Dorienſes ſequens, Hippotes quidam ex Heraclidis interfecerit, quum in Peloponneſum Heraclidae redirent, ac, quum peſte eapropter laborarent, accepto oraculo, in exſilium eieciſſent.* Sed Hippotes hic, quem Pauſanias, Apollodorus, & Conon dicunt, Aletes a Callimachi Scholiaſte adpellantur Hymno in Apollinem. Καρνεῖον. ἀπὸ Κάρνου τοῦ μάντεως, τοῦ ἀναιρεθέντ@ ὑπὸ τοῦ Ἀ'λήτου, ὃϛ ἦν τῶν Ἡ'ρακλειδῶν. *Carneum, a Carno vate, qui occiſus ab Aleta, qui ex Heraclidis erat.* At Hippoten, etiam Theocriti Scholiaſtes dicit, qui videndus Idyll. V. Poſtea, Carneum Europae fuiſſe filium, dicit, ab Apolline, ac Latona educatum. Πραξίλλη μὲν δὴ πεποιημένα ἐϛὶν, ὡϛ Εὐρώπης εἴη Καρνειὸϛ, καὶ αὐτὸν ἀνεθρέψατο Ἀ'πόλλων, καὶ Λητώ. *Praxilla quidem verſibus prodidit, Europae filium fuiſſe Carneum, atque eum educatum ab Apolline, & Latona.* Verum mutilus eſt locus, exciditque nomen patris, nempe Iovis, itaque reſtituendum, ὡϛ Διὸϛ, καὶ Εὐρώπης, εἴη Καρνειόϛ. *Filium Iovis, & Europae, fuiſſe Carneum.* Ac Praxilla, quam hic citat, ita dixerat. Teſtis mihi eſt Theocriti Scholiaſtes Idyll. V. Πράξιλλα μὲν, ἀπὸ Καρνέου φηϛὶν ὠνομάϑαι, τῷ Διὸϛ καὶ Εὐρώπης υἱῷ, ὃϛ ἦν ἐρώμεν@ τῷ Ἀ'πόλλωνι. *Praxilla quidem, a Carneo nomen accepiſſe, ait, Iovis, & Europae filio, quem Apollo adamavit.* Heſychius. Καρνεῖ@, ἐπίθετον Ἀ'πόλλων@. ἴϛ@ ἀπὸ Κάρνου, τοῦ Διὸϛ, καὶ Εὐρώτης. *Carneus, cognomentum Apollinis; forte a Carno, Iovis, & Europae filio.* Vbi obſerva, Carnum, & Carneum, indifferenter dici.

Achaeos olim Spartam tenuiſſe, dicit poſtea. Ἐ'ν τῷ μάντεως Κριῷ τιμώμεν@, Ἀ'χαιῶν ἔτι ἐχόντων τὴν Σπάρτην. *In Crii vatis aedibus cultus, quum Achaei adhuc Spartam poſſiderent.* Ἀ'ρχελάου δὲ ἦν Τήλεκλ@. ἐπὶ τούτου πόλεις Λακεδαιμόνιοι τῶν περιοικίδων πολέμῳ κρατήϑαντες, ἐξεῖλον Ἀ'μύκλαν, καὶ Φάριν, καὶ Γεραν-ϑρὰϛ, ἐχόντων ἔτι Ἀ'χαιῶν. *Archelai vero filius fuit Teleclus. Huius temporibus Lacedaemonii finitimas urbes, Amyclam, & Pharin, & Geranthras, bello captas everterunt, quum Achaei adhuc tenerent.* Indicat id ipſum Pindarus, ita loquens Pythionic. Od. I.

Ἰ'φίκλε@ μὲν παῖϛ, ὁμόδαμ@ ἐὼν
Σπαρτῶν γένει,
Τυνδαρίδαϛ δ', ἐν Ἀ'χαιοῖϛ
Ὑ'ψίπεδον Θεράπναϛ οἰκέων ἕδ@.
Iphiclis quidem filius, popularis exſiſtens
Spartorum generi,
Tyndarides vero, inter Achaeos

Alti

Alti ſoli Therapnae habitans ſedem. Intelligendi vero Achaei Phthiotae, qui cum Pelope in Peloponneſum ingreſſi, eam totam, cum Laconica quoque ipſa tenuerunt. Strabo lib. VIII. Ἀχαιοὺς τοὺς Φθιώτας, φασὶ, συſſκατελθόντας Πέλοπι εἰς τὴν Πελοπόννησον, οἰκῆσαι τὴν Λακωνικήν. τοσοῦτον δ' ἀρετῇ διενεγκεῖν, ὥſτε τὴν Πελοπόννησον, ἐκ πολλῶν ἤδη χρόνων Ἄργος λεγομένην, τότε Ἀχαϊκὸν Ἄργος λεχθῆναι· μὴ ὑ μόνον γε τὴν Πελοπόννησον, ἀλλὰ καὶ ἰδίως τὴν Λακωνικὴν οὕτω προσαγορευθῆναι. *Achaeos Phthiotas aiunt, qui cum Pelope in Peloponneſum advenerunt, Laconicam inhabitaſſe; ac virtute ita quidem excelluiſſe, uti tunc Peloponneſus, diu Argos adpellata, Achaicum Argos diceretur, nec Peloponneſus tantum, ſed peculiariter Laconica ipſa ita fuerit nuncupata.* Poſtea Heraclidae eam, cum exercitu Dorienſium invadentes occuparunt. Docet idem illud Strabo in ſequentibus iſtic verbis. Κατὰ δὲ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον. Φιλονόμᾳ προδόντος τὴν χώραν τοῖς Δωριεῦσι, μετανέσησαν (οἱ Ἀχαιοὶ) ἐκ τῆς Λακωνικῆς ἐς τὴν τῶν Ἰώνων, ἣ καὶ νῦν Ἀχαΐαν καλουμένην. *Quum vero Heraclidae redirent, prodente regionem illam Dorienſibus Philonomo, migravere (Achaei) in Ionum ditionem, quae & hodie Achaia dicitur.* Et hoc eſt, quod paucis verbis dicit Scholiaſtes Pindari ad citatum eius locum, Πρότερον οἱ Ἀχαιοὶ τὴν Σπάρτην ᾤκουν· αὖθις δὲ, ἡ Ἡρακλειδῶν μετὰ Δωριέων ἀφικομένων. Δωριεῖς προσωνομασθῆναι. *Antea Achaei Spartam habitabant; poſtea vero, ubi eo Heraclidae cum Dorienſibus advenere, Dorienſes ſunt vocati.* Proceſſere vero ex urbibus obſcuris tribus, Boeo, Cytinio, & Erineo; uti ſupra memoravi lib. III. cap. IX.

Braſidae cenotaphium, honoris ergo, a Spartanis ſtructum erat, in exitu e foro ad occidentem. Pauſanias. Ἐκ δὲ τῆς ἀγορᾶς πρὸς ἥλιον ἰόντι δυόμενον, τάφος ἐστὶ Βρασίδᾳ, τῷ Τελλιδος, πεποίηται. *E foro exeunti verſus Solem occidentem, Braſidae, Tellidis filio, tumulus exſtructus eſt honorarius.* Sepulcrum vero eius erat Amphipoli. Memorat Thucydides lib. V. Μετὰ δὲ ταῦτα, τὸν Βρασίδαν οἱ ξύμμαχοι πάντες, ξὺν ὅπλοις ἐπισπόμενοι, δημοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει (Ἀμφιπόλει,) πρὸς τῆς νῦν ἀγορᾶς οὔσης. καὶ τὰ λοιπὰ οἱ Ἀμφιπολῖται, περιέρξαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον, ὡς ἥρωί τε ἐντέμνουσι, καὶ τιμὰς δεδώκασιν, ἀγῶνας, καὶ ἐτησίας θυσίας. *Poſt haec autem, Braſidam univerſi ſocii cum armis comitati intra urbem (Amphipolin,) ante forum, quod nunc eſt, publico funere ſepelierunt; deinde Amphipolitani, monumento eius circumſepto, tamquam heroi parentarunt, & honores tribuerunt, certamina, & ſacra anniverſaria.* Theocriti Scholiaſtes Idyll. VII. Ὁ Λακεδαιμόνιος δὲ Βρασίδας, οὐ θάπτεται ἐν Κῷ, ἀλλ' ἐν Ἀμφιπόλει. *Braſidas vero Lacedaemonius non ſepultus eſt in Co, ſed Amphipoli.*

CAP. XVI.

Leſchae duae: una Crotanorum dicta, altera Varia. Infanies huc deferri ſoliti, & explorari, an vita digni. Oeonus, Licymnii filius, ab Hippocoontis filiis interfectus. Diodorus Siculus, & Scholiaſtes Euripidis emendati. Eius ſepulcrum. Herculis templum. Venus, Μορφὼ cognomento a Tindaro dedicata, ſedens, cum calyptra, & compedibus; atque illud, qua de cauſa. Lapithaeum, pars Taygeti montis, nomen ſuum ab indigena Lapitha habens. Stephani locus reſtitutus. Lapithas iſte, quiſnam fuerit. Achillis fanum a Prace conditum, & is, qui fuerit. Stephani locus illuſtratus. Ariſtonis Regis uxor, initio deformis, poſtea formoſa facta, ope Helenae. Idem accidit Liviae Germanici filiae, Druſi uxori. Ariſtuſa, prius mulier, poſtea vir, Ariſton dicebatur.

Leſchae Spartae erant duae: una Coronatorum dicta, altera Varia. De priore, ſic Pauſanias. Κατὰ τοῦτο τὸ πόλεως τάφοι τῶν Ἀγιαδῶν βασιλέων εἰσὶ, καὶ πλησίον ὀνομαζομένη Λέσχη Κροτανῶν. *In hac urbis parte, ſepulcra ſunt Regum Agidarum, ac iuxta Leſche Crotanorum adpellata.* De altera poſtea ita dicit. Ἐν Σπάρτῃ δὲ Λέσχη ἐστὶ, καλουμένη Ποικίλη· *Spartae eſt Leſche, Varia dicta.* In harum alteram, aut utramque indifferenter, nam incertum eſt, ſoliti deferri infantes, uti corporis habitus exploraretur a tribulium natu maximis; unde, ſi improbarentur, ad Taygeta mittebantur in voraginoſum locum, cui nomen Ἀποθέται, uti illic, ceu inutiles Reipublicae, morerentur. Explicatur res haec tota a Plutarcho in Lycurgo. Τὸ δὲ γεννηθὲν οὐκ ἦν κύριος ὁ γεννήσας τρέφειν, ἀλλ' ἔφερε λαβὼν εἰς τόπον τινὰ, Λέσχην καλούμενον· ἐν ᾧ καθήμενοι τῶν φυλετῶν οἱ πρεσβύτατοι, καταμαθόντες τὸ παιδάριον, εἰ μὲν εὐπαγὲς εἴη, καὶ ῥωμαλέον, τρέφειν ἐκέλευον, κλῆρον αὐτῷ τῶν ἐννακισχιλίων προσνέμαντες. εἰ δὲ ἀγεννὲς, καὶ ἄμορφον, ἀπέπεμπον εἰς τὰς λεγομένας Ἀποθέτας, παρὰ Ταύγετον, βαραθρώδη τόπον. ὡς ὅτε αὐτῷ ζῆν ἄμεινον, ὅτε τῇ πόλει, τὸ μὴ καλῶς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρὸς εὐεξίαν, καὶ ῥώμην, πεφυκός. *Arbitrium alendi partus, non erat penes parentem; ſed acceptum deferebat in locum quemdam, Leſchen dictum, ubi tribulium natu maximi conſidentes, quum infantem cognoviſſent, ſi compactis, ac robuſtis, membris eſſet, eum alere iubebant, atque ſortem ex novem millibus adſignabant; male natum, & deformem, amandabant in voraginoſum locum, ad Taygetum, quem vocabant Apothetas; ceu nec ipſi, neque urbi, vivere eum expediret, qui non ſtatim a principio bono corporis habitu, & robore eſſet.*

Oeonus Licymnii filius, cum Hercule Spartam ingreſſus, ab Hippocoontis filiis eſt occiſus. Id diſerte a Pauſania pluribus verbis memoratur. Οἰωνὸς, ἡλικίαν μὲν μειράκιον, ἀνεψιὸς δὲ Ἡρακλεῖ, Λικυμνίᾳ γὰρ παῖς ἦν, τῷ ἀδελφῷ τῆς Ἀλκμήνης, ἀφίκετο εἰς Σπάρτην ἅμα

Digitized by Google

Ἅμα Ἡρακλεῖ. περιϊόντι δὲ καὶ θεωμένῳ τὴν πόλιν, ὡς ἐγίνετο κατὰ τοῦ Ἱππωκόωντος τὴν οἰκίαν, ἐντεῦθά οἱ κύων ἐπεφέρετο αἰκυρός. ὁ δὲ τυγχάνει τε ἀφεὶς λίθῳ Οἰωνὸς, καὶ καταβάλλει τὴν κύνα. ἐπεκθέουσιν ὖν τοῦ Ἱππωκόωντος οἱ παῖδες, καὶ, ῥοπάλοις τύπτοντες, κατεργάζονται τὸν Οἰωνόν. *Oeonus, aetate puer, Herculis vero consobrinus, Licymnii filius, Alcmenae fratris, cum Hercule Spartam venit; quumque visendae urbis causa obambularet, & ad aedes Hippocoontis accessisset, eum canis domus custos hic invasit; Oeonus vero, immisso lapide, canem ferit; quam ob causam filii Hippocoontis incursantes, fustibus Oeonum feriunt, & occidunt.* Eustathius ad Iliad. β'. Οἰωνῷ δὲ, υἱῷ Λικυμνίου, προελθόντι ἐπὶ θέαν Λακεδαίμονος, ἀναιρῶσιν αὐτὸν οἱ Ἱπποκοωντίδαι, θανάτου κυνὸς ἕνεκα. *Quum vero Oeonus Licymnii filius, ad Spartam visendam processisset, filii Hippocoontis, canis interfecti causa, ipsum occidunt.* Eum stadio vicisse dicit, Pindarus Olymp. Od. x.

Στάδιον μὲν ἀρίσευσεν εὐθύτονον,
Ποσσὶ τρέχων, παῖς ὁ Λικυμνίου
Οἰωνός. ——
Stadium quidem vicit rectum,
Pedibus currens, filius Licymnii
Oeonus. ——

Ad quem locum Scholiastes. Τὸν δὲ Οἰωνὸν Πίνδαρος, ὡς ἤδη ἀνδρωμένον, νικῆσαί φησι στάδιον, περὶ ἣ πρώτῃ θέσιν τῶν Ὀλυμπίων. ἔνιοι δὲ, παῖδα ὄντα αὐτὸν, ὑπὸ τῶν Ἱππωκοωντιδῶν διεργεσθαι. *Oeonum vero, dicit Pindarus, veluti iam virum factum, circa primam Olympiorum institutionem victorem fuisse; quidam vero, adhuc puerum, ab Hippocoontis filiis interfectum.* Ac constanter ita illic locis quatuor nominatur, sicut quinque apud Pausaniam; itaque male Δίωνὸς scribitur apud Diodorum Siculum lib. IV. Γίωνον δὲ, τὸν Λικυμνίου, φίλον ὄντα Ἡρακλέους, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἱππωκόωντος, εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ἀπέκτειναν. *Hyionum vero, Licymnii filium, qui amicus Herculis erat, filii Hippocoontis, numero viginti, occiderunt.* Et postea. Δυσφορῶν ἐπὶ τῷ τετελευτηκέναι Γίωνὸν, τὸν Λικυμνίου. *AEgre ferens, occisum Hyionum, Licymnii filium.* Neque melius apud Euripidis Scholiasten ad Oresten. Γέγονε δὲ Ἡρακλῆς, ἐπὶ τῷ φόνῳ τῷ Γίωνος, φονεύσας Ἱππωκόωντα, ἅμα τοῖς παισὶ, καὶ καταλαγὼν τὸν Τυνδάρεων ἀπὸ Φρίξης, καὶ Πέλλης, ἐγχειρίζει αὐτῷ τὴν ἀρχὴν τῆς Σπάρτης. *Postea vero Hercules, ob Hyonum interfectum, Hippocoonte una cum filiis occiso, quum Tyndarum a Phrixa, & Pella reduxisset, Spartae ei principatum in manus tradit.* Vtrobique Oeoni nomen reponendum. Certe Oeonus, non Hyionus, etiam a Plutarcho dicitur in Quaestionibus Romanis. Atque ille, hunc in modum interfectus, iuxta templum Herculis sepultus fuit. Pausanias in sequentibus verbis. Τῷ δὲ μνῆμα τῷ Οἰωνῷ πεποίηται παρὰ τὸ Ἡρακλεῖον. *Monumentum vero Oeono factum est, iuxta Herculis templum.* Vbi observa Herculis quoque templum Spartae, cuius meminit etiam Cicero De Divin. lib. I. *Lacedaemoniis, paulo ante Leuctricam calamitatem, quae significatio A facta est, quum in Herculis fano arma sonuerunt, Herculisque simulacrum multo sudore manavit?*

Venus, Μορφὼ cognomento, supra mihi memorata lib. II. cap. XV. Eius simulacrum, sedens, cum calyptra, ac compedibus, idque e cedro, Tyndarus fecisse dicitur. Quare vero compedes iniectae ei, duplex causa reddebatur. Pausanias in Laconicis. Ἔστι κλησις μὲν δὲ τῆς Ἀφροδίτης ἐστὶν ἡ Μορφώ. κάθηται δὲ, καλύπτραν τε ἔχουσα, καὶ πέδας περὶ τοῖς ποσί. περιθεῖναι δὲ οἱ Τυνδάρεων τὰς πέδας φασὶν, ἁρμοσθέντα τοῖς δεσμοῖς τὸ ἐς τοὺς συνοικοῦντας τῶν γυναικῶν βέβαιον. τὸν γὰρ δὴ ἕτερον λόγον, ὡς τὴν θεὸν πέδας ἐτιμωρεῖτο ὁ Τυνδάρεως, γενέσθαι ταῖς θυγατράσιν ἐξ Ἀφροδίτης ἡγούμενον τὰ ὀνείδη, τοῦτον δὲ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν προσίεναι· ἢ γὰρ δὴ παντάπασιν εὐηθὲς, κέδρῳ ποιησάμενον ζῴδιον, καὶ ὄνομα Ἀφροδίτῃ θέμενον, ἐλπίζειν ἀμύνεσθαι τὴν θεόν. *Cognomen vero Veneris est Morpho. Sedet vero cum calyptra, & compedibus circum pedes; ac compedes quidem addidisse Tyndarum aiunt, nempe vinculis innuentem, firma erga viros fide feminas esse oportere; etenim, quod alii ferunt, Tyndarum compedibus ulciscendeam voluisse, probrum filiabus suis a Venere obiectum putantem, credere nullo modo possum; nam profecto stolidum omnino foret, facto e cedro simulacro, inditoque Veneris nomine, putare se hac ratione deam ulcisci.* Ac fecisse quidem Tyndarum, aut Lacedaemonium legislatorem alium quemquam, nulla compedum mentione, sed posteriorem ob causam, dicit Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Μορφώ. τέτο τὸ ξόανόν φασι πεποιῆσθαι τῇ Ἀφροδίτῃ ὑπὸ Λακεδαιμονίου τινὸς νομοθέτου, αἰνιξαμένου τὸ μὴ ἀσελγαίνειν τὰς παρθένους, ἢ πείθεσθαι ταύτῃ τῇ θεᾷ· οἱ δὲ, Τυνδαρέων φασι, διὰ τὸ ἁμάρτημα τῆς Ἑλένης. *Morpho. Hoc simulacrum aiunt factum esse a Lacedaemonio quodam legislatore, innuere volente, non libidinose agere virgines debere, neque deae item huic morem gerere; quidam vero, Tyndarum fecisse dicunt, propter Helenae delictum.*

Lapithaeum, erat mons Laconicae, pars Taygeti; nomen autem illi datum a Lapitha quodam, viro indigena. Πεντεκαίδεκα δὲ τοῦ Ἐλευσινίου σταδίους ἀφέστηκε Λαπίθαιον, καλούμενον ἀπὸ ἀνδρὸς ἐγχωρίου Λαπίθου. τοῦτό τε ὂν τὸ Λαπίθαιόν ἐστιν ἐν τῷ Ταυγέτῳ. *Ab Eleusinio stadia quindecim distat Lapithaeum dictum a Lapitha, viro indigena. Estque istud Lapithaeum in Taygeto.* Stephanus vero in Λαπίθη, emendandus. Ἔστι καὶ Λαπίθαι ὄνομα ὄρους τῆς Λακωνικῆς. *Est etiam Lapithae nomen montis Laconicae.* Rescribe, Ἔστι καὶ Λαπίθαιον ὄνομα ὄρους. *Est etiam Lapithaeum nomen montis* (a). Verbi Λαπίθαιον syllaba ultima cum priore verbi ὄνομα coaluerat; quod saepissime a librariis festinantibus in Auctoribus describendis factitatum, viri docti observarunt. Lapithas vero, a quo pars Taygeti montis (μέρος) Lapithaeum adpellatur, ille ipse est censendus, cuius filia Diomeda, ex qua filium Cynortam Amyclas sustu-

(a) Emendationem *Meursii* adprobat *Berkelius*, quamvis libris omnibus tam MSS. quam exaratis refragantibus.

ſuſtulit, memoratur Apollodoro libro III. Ἀμύκλα δὲ, καὶ Διομέδης, τῆς Λαπίθυ, Κυνόρτης. *Amyclae vero, & Diomedae, Lapithae filiae, Cynortes.*

Erat quoque Achillis fanum, quod a Prace, Pergami, Neptolemi filii pronepote, dedicatum adfirmabant. Pauſanias. Μετὰ δὲ αὐτὸ, ἱερόν ἐστιν Ἀχιλλέως, ποιῆσαι δέ φασι τὸ ἱερὸν Σπαρτιάται λέγυσι Πράκα, ἀπόγονον τρίτον Περγάμυ τοῦ Νεοπτολέμυ, *Poſt hoc vero, Achillis fanum eſt. Exſtruxiſſe autem id Spartani dicunt, Pracem, pronepotem Pergami, Neoptolemi filii.* Eſt vero Prax ille ipſe, a quo Praces, Praciaeque adpellatae; uti nobis auctor Stephanus, iſtis verbis. Πρακίδαι, καὶ Πράκες, ἔθνος, ἀπὸ Πράκυος, τοῦ ἐξ Ἠπείρου μὲν ὁρμωμένυ, οἰκήσαντος δ' ἐν τῇ Λακωνικῇ. *Praciae, & Praces, gens; a Prace, qui ex Epiro quidem oriundus, ſed in Laconica habitavit.*

Admirandum autem plane, quod de Ariſtone Rege a Pauſania refertur, uxorem eum habuiſſe formoſiſſimam, quae deformis maxime, quum virgo eſſet. Ἀρίστωνι δὲ τῷ Ἀγασικλέυς, ἀγαγομένῳ γυναῖκα, ἥντινα παρθένων μὲ, τῶν ἐν Λακεδαίμονι, εἶναι φασιν αἰσχίστω, γυναικῶν δὲ τὸ εἶδος καλλίστω ὑπὸ Ἑλένης γενέσθαι, ἐγένετο υἱὸς Δημάρατος. *Ariſtoni vero, quum uxorem duxiſſet, quam inter virgines Lacedaemonias maxime deformem narrant, inter mulieres vero formoſiſſimam ab Helena factam eſſe, filius natus eſt Demaratus.* Herodotus, de re eadem libro VI. Ἀρίστωνι, βασιλεύοντι ἐν Σπάρτῃ, τῷ γήμαντι γυναῖκας δύο, παῖδες ἐκ ἐγίνοντο. καὶ, ὃ γὰρ συνεγινώσκετο αὐτὸς τούτυ εἶναι αἴτιος, γαμέει τρίτῳ γυναῖκα. ὧδε δὴ γαμέει. ἦν οἱ φίλος τῶν Σπαρτιητέων ἀνὴρ, τῷ προσεκέετο τῶν ἀστῶν μάλιστα ὁ Ἀρίστων. τούτῳ τῷ ἀνδρὶ ἐτύγχανε ἐοῦσα γυνὴ καλλίστη μακρῷ τῶν ἐν Σπάρτῃ γυναικῶν· τῷ ταῦτα μέν τοι καλλίστη ἐξ αἰσχίστης γενομένη. *Ariſton, Spartae regnum obtinens, quum e duabus uxoribus liberos haberet nullos, neque ſibi eius culpae conſcius eſſet, tertiam uxorem ducit, hunc in modum. Erat ei amicus quidam e Spartanis, quo inter cives univerſos praeter ceteros utebatur Ariſto. Huic viro uxor erat formoſiſſima, ex maxime deformi talis facta.* Atque talis facta illa Helenae beneficio fuerat, ut adparet ex Pauſaniae iſtis verbis, quae citavi: καλλίστω ὑπὸ Ἑλένης γενέσθαι, *formoſiſſimam ab Helena factam eſſe.* Minus recte eximius Interpres, ὑπὸ Ἑλένης, vertit, *poſt Helenam*; nam ab ipſa Helena mutata illi forma erat; uti pluribus ab Herodoto enarratur in ſequentibus loci memorati verbis, quae videre, antiquitatis ſtudioſo, operae certe pretium fuerit. Simile eſt, quod de Livia Druſi uxore, Germanici filia, refert Tacitus Annal. lib. IV. *Cuncta tentanti, promtiſſimum viſum, ad uxorem eius (Druſi) Liviam convertere, Germanici filiam; quae, ſoror Germanici, formae initio aetatis indecorae, mox pulcritudine excellebat.* Magis mirum ſexum, quam formam mutari. Hoc de quibusdam a Plinio dicitur lib. VII. cap. IV. *Ex feminis mutari in mares, non eſt fabuloſum, Licinius. Invenimus in Annalibus, P. Licinio Craſſo, C. Caſſio Longino, COSS. Caſini puerum factum ex virgine ſub parentibus, iuſſuque aruſpicum deportatum in inſulam deſertam. Licinius Mutianus prodidit, viſum a ſe Argis Ariſtontem, cui nomen Ariſtuſae fuiſſet.* Et quae ſequuntur illic alia iſtiuſmodi exempla. Atque Ariſtulae quidem, meminit & Iohannes Neuſtrius Hantvillenſis Architrenii libro I. cap. XIII.

Nubit Ariſtuſe mulier, modo nubitur illi,
Permutatque thoros. ——

Ac plura exempla proferuntur a Phlegonte Mirabilium capitibus IV. V. VI. VII. VIII. IX. & X.

CAP. XVII.

Lacedaemonii ſcriptis clari. Alcman, qui primus docuit non uti hexametris. Eius Κολυμβῶσαι, *&* Ἄσματα Παρθένια. *Apuleius illuſtratus. Velleii error indicatus. Apſines Orator. Areus Poeta, eiuſque* Κύκνος. *Ariſtocrates, eiuſque* Λακωνικά. *Callicratidas. Chilon, eiuſque* Ἐλεγεῖα. *Iohannes Hantvillenſis, Neuſtrius emendatus. Cinaethon, eius* Γενεαλογίαι, *&* Ἡρακλεία. *Hieronymus, & Marianus Scotus reſtituti. Demetrius Epicureus. Dicaearchus. Diophantus, eiuſque ſcripta. Nicocles. Onaſimus. Pauſanias, & eius Opera. Soſibius, eiuſque Opera. Athenaeus emendatus. Spendon, eiuſque* Ἄσματα. *Timocrates, eiuſque Opus,* Περὶ τῆς σφαιριστικῆς. *Tyrtaeus, & quae ſcripſerit.*

NVnc ingenia, ſcriptis clara referamus. Inter hos occurrit

Alcman. Suidas. Ἀλκμᾶν, Λάκων, ἀπὸ Μεσσόας. *Alcman, Laco a Meſſoa.* Eoque pertinet, quod ſubiungit. Κέχρηται δὲ Δωρίδι διαλέκτῳ, καθάπερ Λακεδαιμονίος. *Vſus vero eſt Dorica dialecto, veluti Lacedaemonius.* Antipater in Epigrammate Anthologiae lib. III. cap. XXV.

Εἰδήσῃς Ἀλκμᾶνα, κύρης ἐλατῆρα Λακαίνης.
Scies Alcmanem, lyrae pulſatorem Lacaenae.

Primus hic incepit hexametro carmine non uti. Suidas. Πρῶτος ἦ εἰσήγαγε τὸ μὴ ἐξαμέτροις μελῳδεῖν. *Primus vero introduxit carmine non hexametro canere.* Vide verba in Τυρταῖος. Quod autem Dorica Dialecto, tamquam Lacon utebatur, etiam Pauſanias docet in Laconicis. Τῇ Σεβρίυ δέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ, μνῆμα Ἀλκμᾶνος· ᾧ ποιήσαντι ἄσματα, ὑδὲν ἐς ἡδονὴν αὐτῶν ἐλυμήνατο τῶν Λακώνων ἡ γλῶσα, ἥκιστα παρεχομένη τὸ εὔφωνον. *Ad Sebrii dexteram, monumentum eſt Alcmanis; cui in canticis faciendis, nihil gratiae detrivit lingua Laconica, quae pronunciatu nullo modo eſt ſuavis.* Choreae auctorem eum facit Clemens Strom. I. Διθύραμβον δὲ ἐποίησε Λάσος ὁ Ἑρμιονεὺς, ὕμνον Στησίχορος Ἱμεραῖος, χορείαν Ἀλκμᾶν Λακεδαιμονίος. *Dithyrambum vero fecit Laſus Hermionenſis, hymnum Steſicho-*

Digitized by Google

ſichorus Himeraeus, choream Alcman Lacedaemonius. Lacedaemonium certe Alcmanem, etiam Apuleius facit in Apologia. *Fecere tamen & alii talia; &, ſi vos ignoratis, apud Graecos Teius quidam, & Lacedaemonius, & Ceus*. Vbi Lacedaemonius, eſt illi Alcman, ſicut Teius, Anacreon; Ceus, Simonides. Male id Velleius (a) negat contra veterum tot Auctorum conſenſum, extremo lib. I. *Alcmana Lacones falſo ſibi vendicant*. Inter cetera, ſcripſit etiam Μέλη, *Carmina*, & Κολυμβώσας, *Natantes feminas*. Suidas. Ἔγραψε βιβλία ἓξ, Μέλη, καὶ Κολυμβώσας. *Scripſit libros ſex, Carmina, & Natantes feminas*. Hoc Opus ad Titonychi Chalcidenſis caput inventum fuiſſe tradit Ptolemaeus Hephaeſtionis apud Photium in Excerptis Hiſt. Nov. lib. V. Τὰς δὲ Κολυμβώσας Ἀλκμᾶνος πρὸς τῇ κεφαλῇ Τιτωνύχου τοῦ Χαλκιδέως φασιν εὑρεθῆναι. *Natantes vero feminas Alcmani ad caput Titonychi Chalcidenſis inventas eſſe aiunt*. Eius Παρθένια ἄσματα, *Virginea Cantica*, citat Stephanus in Ἐρασίχη, & Plutarchus lib. De Muſica.

Apſines. Inter artis oratoriae profeſſores clari nominis ab Eunapio memoratur in Sophiſta Iuliano. Ἀψίνης τε ὁ ἐκ Λακεδαίμονος, δόξαν ἔχων τεχνικῆ τινὸς. *Et Apſines Lacedaemonius, famam in arte oratoria conſequutus*. Fitque eius ibi mentio locis pluribus.

Areus. Eius Carmen, Κύκνος inſcriptum, memoratur ab Antonino Liberali Metamorphoſ. XII. Ἱστορεῖ Νίκανδρος, Ἑτεροιωμένων τρίτῳ καὶ Ἄρειος ὁ Λάκων, ἐν ἄσματι Κύκνῳ. *Narrat Nicander Alteratorum libro tertio, & Areus Lacon in Carmine, cui titulus Cycnus*.

Ariſtocrates. Plutarchus citat, incerto Opere in Lycurgo. Οὐδένα, πλὴν Ἀριστοκράτη τὸν Ἱππάρχου, Σπαρτιάτην, ἐρηκότα γινώσκομεν. *Neminem praeter Ariſtocratem, Hipparchi filium, Spartanum, qui id dixerit, novimus*. Meminitque rurſum poſtea in Lycurgi eius fine, & Philopoemene, ut & Stephanus in Ἄβαντις, Sophocliſque Scholiaſtes ad Trachinias. Scripſit autem, Λακωνικὰ, citatque ea Athenaeus lib. III. Ἀριστοκράτης γοῦν, ἐν τετάρτῳ Λακωνικῶν. *Ariſtocrates itaque, libro quarto Laconicorum*. Et hoc Opus ſine dubio reſpexit Plutarchus in citatis ſtatim locis.

Callicratidas, Pythagoreus. Scripſit De familiarum felicitate. Exſtant fragmenta quaedam eius apud Stobaeum Serm. LXVIII. & LXXXIII.

Chilon. Vnus de ſeptem Sapientibus, ſcripſit Elegias, ad verſus ducentos. Diogenes Laertius in eius Vita lib. I. Χείλων, Δαμαγέτου, Λακεδαιμόνιος. ὃς ἐποίησεν Ἐλεγεῖα, εἰς ἔτη διακόσια. *Chilon, Damageti filius Lacedaemonius. Hic fecit Elegias, ad verſus ducentos*. Eius nomen, per occaſionem hanc, reſtituendum Iohanni Hantvillenſi Neuſtrio, Poetae, non ineleganti, nec omnino contemnendo, habita aevi ratione; ſiquidem vixit ante annos quadringentos, ſcripſitque

(a) Forte, eſſe alium Alcmana Meſſenium pariter Lyricum, qui non multo poſt floruit, *Velleium* in errorem induxit.

A Opus varia eruditione plenum, & inſcripſit Archithrenius. Ibi itaque in recenſione ſeptem Sapientum, male editur, libro VII. cap. VII.

——— *Spartae Philon illuxit, Athenis*
Sol hominum Solon.

Reſcribendum,

Spartae Chilon illuxit.

Cinaethon. Eius Telegonia memoratur ab Hieronymo in Chronico: *Cinaeton Lacedaemonius Poeta, qui Telegoniam ſcripſit, agnoſcitur*. Quae totidem verbis fere transcripſit Marianus Scotus lib. I. aet. IX. Sed ſcribendum apud utrumque, qui Genealogiam ſcripſit. Scripſit enim Genealogias, carmine. Teſtis mihi luculentus eſt Pauſanias in Corinthiacis. Κιναίθων δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, (ἐγενεαλόγηται γὰρ καὶ οὗτος ἔπεσιν,) Μήδου, καὶ θυγατέρα Ἐριῶπιν Ἴασονος, εἰπεν ἐκ Μηδείας γενέσθαι. *Cinaethon vero Lacedaemonius, (nam & hic Genealogias verſibus ſcripſit,) Medum, & Eriopin filiam, ſuſcepiſſe Iaſonem ex Medea tradidit*. Iterumque in Meſſenicis. Πρὸς δὲ αὐτοῖς, ὁπόσα Κιναίθων, καὶ Ἄσιος, ἐγενεαλόγησε. *Ad haec quaecumque Cinaethon, & Aſius, De Genealogiis ſcripſerunt*. Et eſt ex eodem Opere, quod in Corinthiacis citatis profert, alio loco. Τὸν δὲ Ὀρέστου νόθον Πενθίλον Κιναίθων ἔγραψεν ἐν τοῖς ἔπεσιν, Ἠριγόνῃ, τὴν Αἰγίσθου, τεκεῖν. *Oreſtis vero filium nothum Penthilum ſcripſit Cinaethon in carminibus, Erigonem ipſi, AEgiſthi filiam, peperiſſe*. Item illud in Arcadicis. Κιναίθων δὲ, ἐν τοῖς ἔπεσιν, ἐποίησεν, ὡς Ῥαδάμανθος μὲν Ἡφαίστου, Ἥφαιστος δὲ εἴη Τάλῳ, Τάλων δὲ εἶναι Κρητὸς παῖδα. *Cinaethon autem in carminibus prodidit, Rhadamanthum eſſe Vulcani filium, Vulcanum Tali, Talum vero Cretis*. Iſtud quoque Scholiaſtae Homeri Iliad. ι. Κιναίθων δέ φησι· Νικόστρατον, καὶ Αἰθίολας, Ἑλένης δύο παῖδες, παρὰ Λακεδαιμονίοις τιμῶνται. *Cinaethon vero ait, Nicoſtratum, & AEthiolan, duos Helenae filios, apud Lacedaemonios coli*. Eiusdem alterum Opus fuit, Ἡρακλείαν cuius meminit Scholiaſtes Apollonii ad extremum lib. I.

Demetrius. Inter Epicureos inſignis. Sextus Empiricus contra Mathem. lib. II. Δημήτριος δὲ ὁ Λάκων, τῶν κατὰ τὴν Ἐπικούρειον αἵρεσιν ἐπιφανῶν, εὐαπόλυτον ἔλεγε τὴν τοιαύτην ἔνστασιν, *Demetrius vero Lacon, inter Epicuri ſectatores inſignis dicebat, facile ſolvi poſſe eiuſmodi obiectionem*. Quaenam ſcripſerit, ignoratur.

Dicaearchus. Suidas. Δικαίαρχος, Λακεδαιμόνιος, γραμματικὸς, ἀκροατὴς Ἀριστάρχου. *Dicaearchus Lacedaemonius, Grammaticus, Auditor Ariſtarchi*.

Dionyſodotus. Eius Παιᾶνες, *Paeanes*, memorantur ab Athenaeo lib. XV. ᾀδόντων Θαλήτου καὶ Ἀλκμᾶνος ἄσματα, καὶ Διονυσοδότου τοῦ Λάκωνος Παιᾶνας. *Canentium Thaletae, & Alcmanis carmina, & Dionyſodoti Lacedaemonii Paeanas*.

Diophantus. Scripſit Περὶ τῶν ἱερῶν. *De ſacris*. Fulgentius, *De priſco ſerm. Diophantus Lacedaemonius, qui DE SACRIS DEORVM ſcripſit, ait, apud Meſſenios Iovi ſolere*

lere ſacrificari ſacrum, quod Ἑκατομφόνια *ad-* A
pellatur. Hyginus, libros Antiquitatum qua-
tuordecim memorat Mytholog lib. 1. *Dio-
phantus Lacedaemonius auctor, ſcripſit libros
ANTIQVITATVM quatuordecim*. Opus eius
Geographicum, de boreali mundi parte,
citat Agatharchides lib. De Mari rubro.
Et hinc puto deſumta, quae a Stephano
citantur in Ἄβιοι. Idem τὰ πολιτικὰ quoque
eius nominat in Λιβυστῖνοι.

Nicocles. Citat eum incerto Opere Athe-
naeus lib. IV. & Etymologici Auctor in B
Σκάλοψ. Meminit quoque Nicoclis cuiuſ-
dam Rhetoris Lacedaemonii, Libanius in
Oratione De Vita ſua.

Onaſimus. Hunc alii Cyprium dicunt.
Hiſtoricus fuit, & Sophiſta. De eo ſcriptiſ-
que, vide Suidam in Ὀνάσιμος.

Pauſanias. De eo, ac ſcriptis, ita Suidas.
Παυσανίας, Λάκων, ἱστορικός. Περὶ Ἑλλησπόντου,
Λακωνικὰ, Χρονικὰ, Περὶ Ἀμφικτυόνων, Περὶ τῶν
ἐν Λάκωσιν ἑορτῶν. *Pauſanias, Lacedaemonius,
Hiſtoricus. De Helleſponto, Laconica, Chroni-* C
*ca, De Amphictyonibus, De feſtis Lacedae-
moniorum*.

Soſibius. Suidas. Σωσίβιος, Λάκων, γραμ-
ματικὸς, τῶν ἐπιλυτικῶν καλουμένων. *Soſibius,
Laco, Grammaticus, ex iis, qui Epilytici vo-
cantur*. Scripſit, Περὶ τῶν μιμηλῶν ἐν Λακωνι-
κῇ ἱστορουμένων παλαιῶν. Citat Suidas in ſe-
quentibus mox verbis. Meminit eius ſemel,
iterumque Athenaeus lib. XIV. & Pindari
Scholiaſtes Pyth. Od. 11. Χρόνων ἀναγραφὴ,
citatur a Clemente Strom. 1. & in Protre- D
ptico. Ac corrigendus Athenaeus lib. XIV.
ubi de feſto Carneorum. Ὡς Σωσίβιός φη-
σιν, ἐν τῷ Περὶ Χρόνων. Male editur omnino,
Ὡς Σωσίβιός φησιν. Περὶ Ἀλκμᾶνος, memora-
tur Athenaeo lib. III. &, Περὶ τῶν ἐν Λακε-
δαίμονι θυτιῶν, lib. XV. Citatur etiam Opere
non nominato a Diog Laertio in Epimenide
lib. 1. & Theocriti Scholiaſte Idyll. v. He
ſychio in Ἡλακάτια, Περφίλα, ac Σάνυξ.

Spendon. Eius carmina memorat Plutar-
chus in Lycurgo. Κελευσμὸς ἆσμα τὰ Τερ-
πάνδρου, καὶ Ἀλκμᾶνος, καὶ Σπένδοντος τοῦ Λάκωνος
*Iuſſos canere carmina Terpandri, & Alcma-
nis, & Spendontis Lacedaemonii*.

Timocrates. Eius, Περὶ τῆς σφαιριστικῆς, ci-
tat Athenaeus lib. 1. Συνέγραψε δὲ Περὶ τῆς
σφαιριστικῆς Τιμοκράτης ὁ Λάκων. *Conſcripſit ve-
ro De luſu pilae Timocrates Lacon*.

Denique, dicendus etiam poſt hos omnes
eſt Tyrtaeus; ille quidem genere Athenien
ſis, ſed donatus civitate. Plato De Legibus
lib. 1. Προσησάμεθα γὰρ Τυρταῖον, τὸν φύσει μὲν F
Ἀθηναῖον, τῶνδε δὲ (τῶν Λακεδαιμονίων) πολί
τὸν γενόμενον. *In medium itaque proponamus
Tyrtaeum, genere quidem Athenienſem, ho
rum vero (Lacedaemoniorum) civem factum*.
Suidas ſimpliciter Lacedaemonium dicit.
Τυρταῖος, Ἀρχιμβρότου, Λάκων. *Tyrtaeus, Ar-
chimbroti filius, Lacon*. Eius ſcripta, ibidem
memorat; praeter quae, & Εὐνομία nomina-
tur Ariſtoteli Politic lib. V. capit. VII. &
Straboni lib. VIII. Varia fragmenta exſtant
apud Stobaeum Serm. XLVIII. & XLIX.

CAP. XVIII.

*Aliquot Olympionicae recenſentur. Orſippus.
Acanthus. Pythagoras, qui Numam adiu-
vit in conſtituendo regno. Lampis. Eurybā-
tus. Chionis. De Orſippo, viceritne, an
victus fuerit, item tempore, quo certavit,
controverſia. Scholiaſtes Homeri emendatus.
Quando inſtitutum, ut nudi currerent, quum
praecincti antea eſſent. Euſtathii locus re-
ſtitutus. De Acantho locus mutilus Pauſa-
niae indicatus, & ſuppletus. Sphaerus.
Arytamas. Hippoſthenes. Eutelidas. Syba-
riades. Atheradas Cleoptolemus. Thalpius.
Calliſthenes. Philoſtratus. Charmis, ſive
Chionis. Gygis. Euryclides. Olynthеus. Ly-
cotas. Gelo. Chryſomachus. Eurycles. Epi-
telides. Ladromus. Demoſthenes. Alcidas.
Nicodemus. Andreas. Hetoemocles, quin-
quies lucta victor. Hippoſthenes, eius pa-
ter ſexies; ideoque ſtatua illi, huic tem-
plum dedicatum. Leo, equis venetis victor.
Aliquando Olympiis prohibiti Lacedaemonii;
idque, quando, & quam ob cauſam; ſed
poſt tertium inde annum, rurſum admiſſi.*

POſtquam eos, qui ingenii viribus incla-
ruere memoravi, ii quoque ſunt di-
cendi, qui in ludis Olympiacis famam ſibi
viribus corporis paraverunt.

Primus vero Olymp. XIV. *Orſippus* vicit,
ut *Acanthus* XV. inſequente, de quibus poſtea
ſum dicturus, quum de Olymp XXXII. agam.

Olympiade XVI. ſtadio *Pythagoras* vi-
cit. Dionyſius Halicarnaſſeus Antiquitatum
Romanarum liber ſecundus. Ἀπέστειλε τοὺς
παραληψομένους τὸν ἄνδρα ἐπὶ τὴν ἀρχήν, ἐνιαυτῷ
τρίτῳ τῆς ἑκκαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος, ἐν ᾗ ἐνίκα
στάδιον Πυθαγόρας Λάκων. *Miſit, qui virum ad
regnum capeſſendum adducerent, anno tertio
Olympiadis decimae ſextae, qua ſtadio vicit
Pythagoras Lacedaemonius*. Hic adiuvit e-
tiam Numam in conſtituendo regno. Plu-
tarchus in eius Vita. Πυθαγόραν δέ (φησι)
τὸν Σπαρτιάτην, Ὀλύμπια νενικηκότα, στάδιον ἐπὶ
τῆς ἑκκαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος, ἧς ἔτει τρίτῳ Νου-
μᾶς τὴν βασιλείαν κατέσχε, πλανηθέντα περὶ τὴν
Ἰταλίαν, συγγενέσθαι τῷ Νομᾷ, καὶ συνδιακοσ-
μῆσαι τὴν βασιλείαν. *Pythagoram vero Sparta-
num, qui ſtadio Olympia vicit Olympiade de-
cima ſexta, cuius anno tertio regnum Numa
eſt adeptus, in Italia errantem, cum Nu-
ma congreſſum eſſe aiunt, & in regno ordi-
nando ei operam navaſſe*. Et hinc factum,
ut Laconicis quibusdam inſtitutis etiam Ro-
mani uterentur. Itaque Plutarchus addit.
Ὅθεν ἐκ ὀλίγα τοῖς Ῥωμαϊκοῖς ἐτιτηδεύασι τῶν
Λακωνικῶν ἀναμεμίχθαι, Πυθαγόρου διδάξαντος.
*Vnde & Laconica inſtituta haud pauca Roma-
nis admiſta eſſe, docente Pythagora*.

XVIII. *Lampis*, quinquertio, & *Eurybatus*,
lucta. Pauſanias Eliac. lib. 1. Ἐπὶ δὲ τῆς ὀγδόης
καὶ δεκάτης Ὀλυμπιάδος, πεντάθλου, καὶ πά-
λης, ἀφίκοντο ἐς μνήμην· καὶ τῷ μὲν, Λάμπιδι
ὑπῆρξεν· Εὐρυβάτου δὲ, ἡ νίκη τῆς πάλης· Λα-
κεδαιμονίοις καὶ τούτοις. *Olympiade vero decima
octava, quinquertii illis, & luctae, in mentem*
ve-

Digitized by Google

venit; ac quinquertio quidem, Lampis; lucta vero Eurybatus vicit, hi etiam Lacedaemonii.

XXVIII. *Chionis* vincebat ſtadio. Pauſanias in Meſſenicis. Ἔτει πρώτῳ τῆς ὀγδόης τε καὶ εἰκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα Χίονις Λάκων. *Anno primo Olympiadis viceſimae octavae, qua vincebat Chionis Lacedaemonius.*

XXIX. Iterum *Chionis*. Pauſanias poſtea, eodem libro. Ταῦτα ἐπὶ τῆς Ὀλυμπιάδος ἐπράχθη τῆς ἐνάτης καὶ εἰκοστῆς. ἦν Χίονις Λάκων ἐνίκα τὸ δεύτερον. *Haec geſta ſunt Olympiade viceſima nona, qua Chionis Lacedaemonius iterum vicit.*

XXX. Idem *Chionis* tertium. Pauſanias idem in Arcadicis. Δευτέρῳ ἔτει τῆς τριακοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Χίονις Λάκων ἐνίκα τὸ τρίτον. *Anno ſecundo Olympiadis triceſimae, qua tertium vincebat Chionis Lacedaemonius.*

XXXII. *Orſippus*, quem nonnulli victum dicunt ob delapſum ſubligaculum, non victorem, quod Pauſanias tamen tradit, ut mox dicam. Sed diverſe etiam tempus ipſum traditur. Ac nonnulli, Olympiade hac, quam dixi, factum volunt; & Homeri inter illos Scholiaſtes ad Iliad. ψ'. Πρῶτον ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς περιζώματα φέρειν περὶ τὰ αἰδοῖα, καὶ ὕτως ἀγωνίζεσθαι. κατὰ δὲ τὴν τριακοστὴν καὶ δευτέραν Ὀλυμπιάδα, Ὀρσίππου τοῦ Λακεδαιμονίου λυθὲν ἀγωνιζομένου τὸ περίζωμα, αἴτιον αὐτῷ ἥττης ἐγένετο. ἐξ οὗ νόμος ἐτέθη, γυμνοὺς τρέχειν. *Mos erat antiquis, ut ſubligacula ferrent circa pudenda, atque ita certarent; Olympiade vero triceſima ſecunda, quum Orſippo certanti ſubligaculum decidiſſet, cauſa fuit, cur vinceretur; ex quo tempore lex eſt lata, ut nudi currerent.* Ita enim ibi ſcribendum, non Ὀρίπτου. Eodem modo Etymologici Auctor refert in Γυμνάσια. Ἔνθος ἦν τοῖς παλαιοῖς, περιζώματα φορεῖν ἐν τοῖς αἰδοίοις, καὶ ὕτως ἀγωνίζεσθαι. κατὰ δὲ τὴν τριακοστὴν δευτέραν Ὀλυμπιάδα, Ὀρσίππου τοῦ Λακεδαιμονίου ἀγωνιζομένου, λυθὲν τὸ περίζωμα, αἴτιον αὐτῷ λύπης ἐγένετο. ἐξ οὗ νόμος ἐτέθη, γυμνοὺς τρέχειν. *Mos erat antiquis, ut ſubligacula circa pudenda ferrent, & ſic certarent. Sed ſecunda, ac triceſima Olympiade, quum certaret Orſippus Lacedaemonius, ac decideret ſubligaculum, cauſa illi triſtitiae fuit. Inde lege conſtitutum eſt, ut nudi currerent.* Alii, Olympiade decima quarta factum memorant. Euſtathius ad Iliad. ψ'. Περὶ δὲ τοῦ ζώματος φέρεται ἱστορία, ὅτι κατὰ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην Ὀλυμπιάδα συνέβη, Ὀρσίππου τινα, ἐμποδισθέντα ὑπὸ τοῦ περιζώματος, πεσεῖν, καὶ τελευτῆσαι· ἢ, καθά τινες, νικηθῆναι. ὅθεν ἐθεσπίσθη, γυμνοὺς τοὺς τοιούτους ἀγωνίζεσθαι. Ita enim ibi ſcribendum, non, ὅτι μετὰ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην Ο. Nam vult dicere, illud ipſum Olympiade decima quarta, non poſt illam accidiſſe. Etenim poſt eam, Olympiade decima quinta inſequente, quia lege cautum erat, ut deinceps nudi currerent, primus curſu nudus certavit Acanthus, etiam ipſe Lacedaemonius, atque vicit. Clare id dicit Dionyſius Halicarnaſſaeus lib. VII. Ὁ δὲ πρῶτος ἐπιχειρήσας ἀποδύσθαι τὸ σῶμα, καὶ γυμνὸς Ὀλυμπιάσι δραμὼν, ἐπὶ τῆς πεντεκαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος, Ἄκανθος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦν. *Qui vero primus nudare corpus inſtituit, nuduſque Olympiis cucurrit, Olympiade decima quinta; erat Acanthus Lacedaemonius.* Hoc eſt, quod Heſychius dicit in Ζώσατο. Κατὰ τοὺς Ὁμήρου χρόνους, ἐδέπω γυμνοὶ ἠγωνίζοντο, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πεντεκαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος. *Homeri temporibus, nondum nudi certabant, ſed a decima quinta Olympiade.* Illud vero etiam hic obſervandum, quod Orſippus a Pauſania non commemoretur victus, ſed viciſſe. Ecce verba circa finem Atticorum. Κοροίβου δὲ πλησίον τέθαπται Ὄρσιππος, ὃς, περιεζωσμένος ἐν τοῖς ἀγῶσι, κατὰ δὴ παλαιὸν ἔθος τῶν ἀθλητῶν, Ὀλύμπια ἐνίκα στάδιον, δραμὼν γυμνός. *Prope Coroebum vero ſepultus eſt Orſippus, qui in certaminibus ſubligaculo cinctus, veteri athletarum more, ſtadio Olympia vicit, quum nudus decurriſſet.* Inde addit: ſe putare, non invito decidiſſe, quia ſciret, expeditiorem ita curſum fore. Ecce verba. Δοκῶ δὲ, εἰ μὴ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ περίζωμα ἐκόντι περιρρῆναι, γνόντι, ὡς ἀνδρὸς περιζωσμένου δραμεῖν ἐφῶν ἐστὶν ἀνὴρ γυμνός. *Arbitror vero, etiam Olympiae volenti ipſi ſubligaculum decidiſſe, quia ſciret, quod ad curſum viro cincto expeditior nudus eſſet.* Illud denique etiam hic eſt admonendum, aliquos Orſippum iſtum Megarenſem, non Lacedaemonium dicere. Scholiaſtes Thucydidis lib. I. Ἀπὸ Ὀρσίππου Μεγαρέως ἐγυμνώθησαν ἐν τοῖς ἀγῶσιν. *Poſt Orſippum Megarenſem nudati ſunt in certaminibus.* Ac producit Epigr. iſtud vetus incerti Auctoris.

Ὀρσίππῳ Μεγαρεῖ μεγαλόφρονι τῷ δ' ἀρίδηλον
Μνῆμα θέσαν, φάμᾳ Δελφίδι πειθόμενοι.
Πρῶτος δ' Ἑλλήνων ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐστεφανώθη
Γυμνὸς, ζοννυμένων πρὶν ἐπὶ σταδίῳ.

Orſippo Megarenſi magnanimo hic inſigne
Monumentum poſuerunt, oraculo Delphico parentes.
Primuſque Graecorum Olympiae coronatus eſt
Nudus, quum antea in ſtadio praecingerentur.

Ecce autem, etiam illic victor dicitur Orſippus, ſicut item a Pauſania, & non victus. Verum de Acantho quoque, qui cucurrit primus nudus, atque vicit, Olympiade decima quinta, illud item adnotandum, quod & iſte fuerit Lacedaemonius, ut diſertis verbis dicit Dionyſius in citato ante loco. Itaque Pauſaniae reſtituendus mihi locus, qui nunc mutilus Eliacorum libro I. Ὀλυμπιάδι δὲ ὕστερον τετάρτῃ, καὶ δεκάτῃ, προσετέθη σφίσι δίαυλος. Γίνεται δὲ ἀνὴρ Πισαῖος, ἀνείλετο ἐπὶ τῷ διαύλῳ τὸν κότινον, τῇ δὲ ἑξῆς, Ἄκανθος. ἐπὶ δὲ τῆς ὀγδόης καὶ δεκάτης Ὀλυμπιάδος, πεντάθλου, καὶ πάλης, ἀφίκοντο ἐς μνήμην· καὶ τοῦ μὲν, Λάμπιδι ὑπῆρξεν· Εὐρυβάτῳ δὲ, ἡ νίκη τῆς πάλης· Λακεδαιμονίοις καὶ τούτοις. *Poſtea vero, Olympiade decima quarta, additus eſt duplicati ſtadii curſus; e quo accepta ex oleaſtro corona, victor diſceſſit Hypenus Piſaeus; proxime autem inſequuta, Acanthus. Ac decima octava Olympiade, quinquertii, & luctae, iis in mentem venit; ac quinquertii quidem Lampidi, luctae vero Eurybato victoria obtigit, qui & ipſi Lacedaemonii.* Quare enim, quaeſo, dicit, etiam Lampidem, & Eurybatum, Lacedaemonios fuiſſe,

fuisse, quum nullius Lacedaemonii antea sit facta mentio? Scripserat certe, sine dubio. Τῇ δὲ ἑξῆς, Ἄκανθος ὁ Λακεδαιμόνιος. *Proxime autem insequuta, Acanthus Lacedaemonius.* Itaque restituendum hunc in modum.

Post haec, Olympiade xxxv. stadio vincebat Sphaerus. Dionysius Halicarnasseus lib. III. Παραλαμβάνει τὴν ἀρχὴν ὁ Μάρκιος ἐνιαυτῷ δευτέρῳ τῆς τριακοστῆς καὶ πέμπτης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα Σφαῖρος ὁ Λακεδαιμόνιος. *Accipit principatum Marcius anno secundo Olympiadis tricesimae quintae, qua vicit Sphaerus Lacedaemonius.*

xxxvi. Arytamas, stadio. Antigonus Carystius. Hist. Mirab. cap. cxxxiii. Ἐπὶ βασιλέως Ἐπαινέτου, Ὀλυμπιάδος ἕκτης καὶ τριακοστῆς, ἐν ᾗ Ἀρυτάμας Λάκων νικᾷ στάδιον. *Regnante Epaeneto, Olympiade tricesima quinta, qua vicit stadio Arytamas Lacedaemonius.*

xxxvii. Hippostheneš, lucta. Pausanias, Eliacorum lib. I. Δρόμῳ μὲν δὴ, καὶ πάλης, ἐτέθη παισὶν ἆθλα ἐπὶ τῆς ἑβδόμης καὶ τριακοστῆς Ὀλυμπιάδος· καὶ Ἱπποσθένης Λακεδαιμονίῳ πάλιν, Πολυνείκης δὲ τὸν δρόμον ἐνίκησεν Ἠλεῖος. *Cursus quidem, & luctae, proposita pueris praemia, Olympiade tricesima septima; ac lucta quidem, Hippostbenes Lacedaemonius; cursu vero, Polynices Eleus vicit.*

xxxviii. Eutelidas puer vicit quinquertio, Pausanias, ibidem. Πένταθλον παίδων ἐπὶ τῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος καὶ τριακοστῆς ἐτέθη, ἐπ' αὐτῷ τὸν κότινον Εὐτελίδα Λακεδαιμονίῳ λαβόντα. *Puerorum quinquertium tricesima octava Olympiade est institutum, de quo palmam tulit Eutelidas Lacedaemonius.*

xcix. Iunctis ad currum pullis vicit Sybariades. Pausanias libro citato. Ἐνάτῃ δὲ ἤρεσεν Ὀλυμπιάδι καὶ ἐνενηκοστῇ καὶ πώλων ἅρμασιν ἀγωνίζεσθαι· Λακεδαιμονίῳ δὲ Συβαριάδης τὸν στέφανον τῶν πώλων ἔσχε τοῦ ἅρματος. *Olympiade vero nonagesima nona placuit iunctis ad currum pullis certare: coronam autem eo certamine repertavit Sybarides Lacedaemonius.*

Ac stadio quidem, vicere plurimi. Atheradas, Olymp. xx. Cleoptolemus, xxiv. Thalpius, xxv. Callisthenes, xxvi. qua quinquertio etiam Philombrotus vicit, ut duabus proximis Olympiadibus. Charmis, sive Chionis, xxviii. xix. xxx. Gygis, xxxiii. Euryclides, xxxvii. Olyntheus, xxxviii. Rhipsolcas, xxxix. iterum, xl. Lycotas, xlii. Gelo, xliv. Chrysomachus, xlvi. Eurycles, xlvii. Epitelides, l. Ladromus, lvii. Demosthenes, cxvi. Alcidas, cxxxiv. Nicodemus clxix. Andreas, clxxix. De quibus omnibus est videre in Historicis Collectaneis, quae inter Eusebiana edidit Iosephus Scaliger. Quin Hippostbenes, lucta sexies; filiusque Hetoemocles, quinquies vicit: unde & Hetoemoclem statua, Hippostbenem templo, Lacedaemonii honorarunt. De victoriis utriusque, statuaque Hetoemoclis, sic Pausanias in Laconicis. Τῷ λόφῳ δὲ κατὰ τὴν εἰς δεξιὰν ἰόντι, Ἑτοιμοκλέους ἐστὶν εἰκών. τῷ δὲ Ἑτοιμοκλεῖ, καὶ αὐτῷ Ἱπποσθένει τῷ πατρὶ, πάλης εἰσὶν Ὀλυμπιακαὶ νῖκαι. καὶ συναμφοτέροις μὲν, μία τε καὶ δέκα, τῷ δὲ Ἱπποσθένει, μιᾷ νίκῃ τὸν υἱὸν παρελθὼν ὑπῆρξεν. *In via quae a tumulo dextrorsum fert, Hetoemoclis est effigies: is vero, & Hippostbenes, eius pater, lucta in Olympiis vicerunt; & ambo quidem simul, undecies, pater vero Hippostbenes, una victoria filium est supergressus.* De templo, Hippostheni dedicato, postea dicit, Πλησίον δέ ἐστιν Ἱπποσθένους ναὸς, ᾧ γεγόνασιν αἱ πολλαὶ νῖκαι πάλης. *Prope autem est Hippostbenis templum, qui victorias luctae multas reportavit.*

Leo quidam, incertum quando, equis venetis primus vicit. Scholiastes Euripidis in Hippolytum. Λέων δὲ πρῶτος Λακεδαιμονίων ἐνίκησεν ἑνέταις ἵπποις, ὡς Πολέμων ἱστορεῖ, καὶ ἐπέγραψεν ἐν εἰκόνι, Λέων Λακεδαιμόνιος, ἵπποισι νικῶν ἑνέταις, Ἀντικλείδα πατήρ. *Leo vero Lacedaemonius primus vicit equis venetis, ut Polemon tradit: & imagini inscripsit, Leo Lacedemonius, equis vincens venetis, Anticlidae pater.*

Aliquando, rege Agide, Archidami filio, Olympiis prohibuere Lacedaemonios Elei; sed, post triennale bellum, iterum admittere illos sunt coacti. Ac, de prohibitione quidem, sic Pausanias in Laconicis, iam saepe citatis. Ἐπὶ δὲ Ἄγιδος, τοῦ Ἀρχιδάμου, βασιλεύοντος, Λακεδαιμονίοις ἄλλα τε ἐγένετο ἐς Ἠλείους ἐγκλήματα, καὶ τῷ ἀγῶνι τῷ Ὀλυμπικοῦ, καὶ ἱερᾷ τῇ Ὀλυμπιάσιν, ὑπ' αὐτῶν εἰρόμενοι, μάλιστα ἤχθοντο. *Agide vero, Archidami filio, regnante, cum alia Eleis Lacedaemonii crimini dabant, tum in primis iniquissime id ferebant, quod Olympicis ipsos ludis, & Olympico item templo, arcuissent.* Idque factum Olympiadis nonagesimae quartae anno tertio. Diodorus id nos docet, in illius anni rebus lib. xiv. Τούτων δὲ πραττομένων, Λακεδαιμόνιοι καὶ ἄλλα μὲν πλείονα τοῖς Πλείοις ἐνεκάλουν, μάλιστα δ' ὅτι Παυσανίαν, τὸν βασιλέα αὐτῶν, διεκώλυσαν τῷ θεῷ θῦσαι, καὶ διότι τοῖς Ὀλυμπίοις Λακεδαιμονίους ἐκ εἴασαν ἀγωνίσασθαι. *Haec autem dum sic geruntur, Lacedaemonii cum alia plura Eleis crimina obiiciebant, tum quod Pausaniam, regem suum, sacra deo facere prohibuissent; & quod in Olympiis Lacedaemonios certare non permisissent.* Causa erat, quod non persolvissent multam, quam debebant. Hoc ex Xenophonte discimus, Hist. Graec. lib. III. Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, πάλαι ὀργιζόμενοι τοῖς Ἠλείοις, καὶ ὅτι ἐποιήσαντο ξυμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους, καὶ Ἀργείους, καὶ Μαντινέας, καὶ ὅτι, δίκην φάσκοντες καταδεδικάσθαι αὐτῶν, ἐκώλυον καὶ τῷ ἱππικῷ, καὶ τῷ γυμνικῷ, ἀγῶνα. *Eo ipso tempore Lacedaemonii, iam dudum Eleis succensebant, quod societatem iniissent cum Athenienšibus, Argivis, & Mantinensibus; tum quod debere sibi indictam multam dicitantes, certamine equestri ipsos, gymnicoque, prohiberent.* Verum, bello eam ob causam concitato, tertio id postea anno sic compositum est: ut Lacedaemonii denuo ad certamina Olympica admitterentur, ut Pausanias mox refert in Laconicis, quae citavi.

CA-

Digitized by Google

CAP. XIX.

Auctores, qui de rebus Lacedaemoniorum scripserunt: & in partibus, De rep. instituta, & Apophthegmata. De donariis. De festis. De sacrificiis. De prytanibus, & archontibus. Res Laconicas; item Vrbes, Dialectum, & Vocabula peculiaria: quorum ista exstant nomina. Aristocles. Aristoteles. Critias. Dicaearchus: cuius Opus, ut quotannis in praetorio ephororum coram iuventute urbis legeretur, lege constitutum fuit. Dioscorides. Molpis. Pausanias. Persaeus. Proxenus. Tyrtaeus. Sphaerus. Xenophon: quamquam de hoc ipso dubitatum. Plutarchus. Polemon. Sosibius. Charon. Aristocrates. Phaestus: cuius tamen Operis ambiguus titulus restituitur, apud Pindari Scholiasten. Polycrates. Philoxenus, & Aristophanes.

FIniam propositum Opus; & Auctores, qui Lacedaemoniorum res scripserunt, indicabo: qui si ad nos pervenissent, plurima cognosceremus, quae nunc ignorare cogimur. Primo autem, DE REPVBLICA tradiderunt numero plures. Inter quos priore loco memorandus hic occurrit.

Aristocles. Athenaeus lib. IV. Καὶ Ἀριστοκλῆς, ἐν τῷ πρωτέρῳ καὶ ἑτέρῳ τῆς Λακώνων Πολιτείας. *Et Aristocles, etiam hic libro primo De Republica Lacedaemoniorum.*

Aristoteles. Harpocration in Μόρων. Διέλεκται δὲ περὶ τούτων Ἀριστοτέλης, ἐν τῇ Λακώνων Πολιτείᾳ. *Disseruit vero de his Aristoteles, in Republica Lacedaemoniorum*. Scholiastes Pindari, Isthm. Od. VII. Ταῦτα ἱστορεῖ καὶ Ἀριστοτέλης, ἐν τῇ Λακώνων Πολιτείᾳ. *Haec refert etiam Aristoteles, in Rep. Lacedaemoniorum.*

Critias. Harpocration, in Λυκιουργεῖς. Κριτίας φησὶν, ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ. *Critias ait in Lacedaemoniorum Republica*. Ter citatur ab Athenaeo lib. XI. Et ex eo Opere est sine dubio, quod Plutarchus in Lycurgi Vita profert. Καὶ Κώθων ὁ Λακωνικὸς εὐδοκίμει, μάλιστα πρὸς τὰς στρατείας, ὥς φησι Κριτίας. *Et Choton Laconicus in commendatione habebatur, maxime ad expeditiones militares, ut auctor est Critias.*

Dicaearchus. Cuius Opus ut quotannis, coram iuventute urbana, in praetorio ephororum, legeretur, lege constitutum erat. Suidas in Δικαίαρχος. Ἔγραψε τὴν πολιτείαν Σπαρτιατῶν, καὶ νόμος ἐτέθη ἐν Λακεδαίμονι, καθ' ἕκαστον ἔτος ἀναγινώσκεσθαι τὸν λόγον εἰς τὸ τῶν ἐφόρων ἀρχεῖον, τοὺς δὲ τὴν ἡβητικὴν ἔχοντας ἡλικίαν ἀκροᾶσθαι. καὶ τοῦτο ἐκράτησε μέχρι πολλοῦ. *Scripsit Rempublicam Spartanorum. Et Lacedaemone lex est lata, ut quotannis liber iste in praetorio ephororum legeretur, & iuventus auscultaret; idque diu obtinuit.*

Dioscorides. Plutarch. in Lycurgi Vita. Ὧν καὶ Διοσκορίδης ἐστὶν, ὁ συνταγμένος τὴν Λακωνικὴν πολιτείαν. *Inter quos est etiam Dioscorides, qui De Rep. Lacedaemoniorum scripsit.* Meminitque eius iterum, ex hoc ipso certe Opere, etiamsi id haud nominet in Agesilai Vita. Athenaeus lib. IV. Καὶ Διοσκορίδης, ἐν δευτέρῳ (τῆς Λακωνικῆς) πολιτείας. *Et Dioscorides, libro secundo De Lacedaemoniorum republica.*

Molpis. Idem Athenaeus lib. eodem. Τίς δέ ἐστιν ἡ Κοπὶς, σαφῶς ἐκτίθεται Μόλπις, ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ. *Quaenam vero sit Copis, luculente exponit Molpis, in Lacedaemoniorum Republica.*

Persaeus. Rursum Athenaeus libro citato. Ὡς Περσαῖος ἱστορεῖ, ἐν τῇ Λακώνων πολιτείᾳ. *Vt Persaeus tradit, in Republica Lacedaemoniorum.*

Proxenus. Idem Athenaeus lib. VI. Πρόξενος δ', ἐν Δευτέρῳ Λακωνικῆς πολιτείας, ἐπικαλεῖσθαί φησι χαλκίδας παρὰ Λακεδαιμονίοις τὰς θεραπαίνας. *Proxenus vero, libro secundo De Rep. Lacedaemoniorum ancillas a Lacedaemoniis chalcidas vocari tradit.*

Sphaerus. Etiam hunc nobis prodit Athenaeus, libro toties citato. Σφαῖρος δ', ἐν τρίτῳ Λακωνικῆς πολιτείας, γράφει. *Sphaerus vero, libro tertio De Republica Laconica, scribit.* Ex eodem Opere est, sine dubio, quod citatur a Plutarcho in Lycurgo. Οἱ δὲ Σφαῖρος, ἐξ ἀρχῆς φησι τοσούτους γενέσθαι τοὺς τῆς γνώμης μεταστάντας. *Sphaerus vero, totidem ab initio fuisse ait, qui consilio participassent.*

Tyrtaeus. Suidas, in Τυρταῖος. Ἔγραψε Πολιτείαν Λακεδαιμονίων. *Scripsit Rempublicam Lacedaemoniorum.*

Xenophon. Exstat id Opus, inter cetera, quae supersunt: quamquam, eius illud esse, a Demetrio Magnesio negatum fuerit. Diogenes Laertius in eius Vita lib. II. Συνέγραφε καὶ Ἀγησίλαόν τε, καὶ Ἀθηναίων, καὶ Λακεδαιμονίων, Πολιτείαν, ἣν φασιν οὐκ εἶναι Ξενοφῶντος ὁ Μάγνης Δημήτριος. *Scripsit, & Agesilaum, & Athenienssium, ac Lacedaemoniorum, Rempublicam: quam non esse Xenophontis, Demetrius Magnesius ait.*

INSTITVTA, & APOPHTHEGMATA.

De his sunt Plutarchi libri, qui exstant.

DE DONARIIS.

Polemon. Athenaeus lib. XIII. Ὡς φησι Πολέμων ὁ Περιηγητὴς, ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων. *Vt ait Polemon Periegeta, & in Opere De donariis, quae sunt Lacedaemone.*

DE FESTIS.

Pausanias. Suidas. Παυσανίας, Λάκων, ἱστορικός. (Ἔγραψε) Περὶ τῶν ἐν Λάκωσιν ἑορτῶν. *Pausanias, Lacedaemonius, historicus.* (*scripsit*) *De festis Lacedaemoniorum.*

DE SACRIFICIIS.

Sosibius. Athenaeus lib. XV. Καὶ γὰρ καὶ Λακεδαιμόνιοι καλάμῳ στεφανοῦνται, ἐν τῇ τῶν Προμαχίων ἑορτῇ. ὥς φησι Σωσίβιος, ἐν τοῖς Περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι θυσιῶν. *Etenim & Lacedaemonii arundine coronantur, in Promachiorum festo: uti auctor est Sosibius, in libris De sacrificiis Lacedaemoniorum.* Inde est, quod ab Hesychio

Digitized by Google

chio memoratur. Η'λακάτια, ἀγὼν ἐν Λακεδαιμονίᾳ, ἐπὶ Η'λακάτῳ, ὃς ἦν ἐρωμένῳ Η'ρακλέους, ὡς φησι Σωσίβιος. *Elacatia, certamen in Laconica, in honorem Elacati, qui amasius erat Herculis, sicut auctor est Sosibius.*

De Prytanibvs, & Archontibvs.

Charon. Lampsacenus. Suidas. Χάρων, Λαμψακηνός. ἔγραψε Πρυτάνεις, ἢ Α'ρχοντας, τῶν Λακεδαιμονίων. *Charon, Lampsacenus. Scripsit Prytanes, sive Archontes, Lacedaemoniorum.* Et haec quidem, quae per partes enarranda Veteres proposuerunt; universim vero alii

De Rebvs Laconicis

multi perscripserunt. Et in illis

Aristocrates. Athenaeus lib. III. Α'ριστοκράτης, ἐν τετάρτῳ Λακωνικῶν. *Aristocrates, libro quarto De rebus Laconicis.* Ex hoc ipso Opere sunt procul dubio, quae Plutarchus in Lycurgo, semel iterumque refert; sicut & in Philopoemene:

Pausanias. Suidas. Παυσανίας, Λάκων, ἱστορικός. (ἔγραψε) Περὶ Ε'λλησπόντου. Λακωνικά. *Pausanias, Lacon, historicus. (Scripsit) De Hellesponto. De rebus Laconicis.*

Phaestus. Scholiastes Pindari, Pyth. Od. IV. Καὶ γὰρ ὁ Φαῖστος, ἐν τοῖς Λακεδαιμονικοῖς, ἐπιβάλλων φησί.

Ζεῦ Λιβύης Α''μμων, κερατηφόρε, κέκλυθι, μάντι.

Etenim & Phaestus, in Opere De rebus Laconicis, iniiciens ait.

Iupiter Libyae Ammon, corniger, audi, vates.

Verum haud scio, an certa lectio: quippe postea iterum, in re eadem, Μακεδονικῶν titulo citat, eorumdem Pyth. Od. IX. Ὡς Φαῖστος, ὁ τὰ Μακεδονικὰ συγγράψας,

Ζεῦ Λιβύης Α''μμων, &c.

Vt Phaestus, qui Macedonica conscripsit:

Iupiter Libyae Ammon, &c.

Sed priorem lectionem esse veriorem censeo; siquidem Ammonem Iovem etiam Lacedaemonii coluerunt, & oraculum quoque eius maxime consuluisse memorantur: itaque & fanum illi dedicarunt. Pausanias in Laconicis. Προελθόντι δὲ ἐντεῦθεν, ἱερόν ἐστιν Α''μμωνος. Φαίνονται δὲ ἐπαρχῆς Λακεδαιμόνιοι μάλιστα Ε'λλήνων χρώμενοι τῷ ἐν Λιβύῃ μαντείῳ. *Inde autem procedenti, fanum occurrit Ammonis, videntur autem a principio Lacedaemonii maxime inter Graecos oraculo, quod est in Libya, usi esse.* Causam vero dedicationis eius, memorat in sequentibus verbis.

Polycrates. Athenaeus lib. IV. Πολυκράτης, ἐν τοῖς Λακωνικοῖς, ἱστορεῖ, ὅτι τὴν τοῦ Υ'ακινθίων θυσίαν οἱ Λάκωνες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συντελοῦσι. *Polycrates, libro De rebus Laconicis, tradit, Lacedaemonios, in Hyacinthiorum festo per tres dies sacra facere.* Quin Auctoris quoque Anonymi,

Acta Laconica

memorantur a Plutarcho in Agesilai Vita. Η'μεῖς δὲ εὑρομεν ἐν ταῖς Λακωνικαῖς Α'ναγραφαῖς ὀνομαζομένοις, γυναῖκα μὲν Α'γησιλάου, Κλεόραν, θυγατέρας δὲ, Α'πωλίαν, καὶ Προλύταν. *Nos autem invenimus in Actis Laconicis nominatam, uxorem quidem Agesilai, Cleoram; filias vero, Apoliam, & Prolytam.*

De Vrbibvs.

Polemon, Iliensis. Suidas. Πολέμων, Εὐηγήτου, Ι'λιεύς. Ε''γραψε περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι πόλεων. *Polemon, Euegeti filius, Iliensis. Scripsit De urbibus Laconicis.*

De Dialecto.

Philoxenus. Suidas. Φιλόξενος, Α'λεξανδρεὺς, γραμματικὸς, ὃς ἐσοφίσευσεν ἐν Ρ'ώμῃ (ἔγραψε) Περὶ τῆς Λακώνων διαλέκτου. *Philoxenus, Alexandrinus Grammaticus, qui Romae docuit. (scripsit) De Lacedaemoniorum dialecto.* Denique, nec

Vocabvla Laconica

sunt praetermissa: ac particulare de his Opus scripsit Aristophanes Grammaticus: ut ostendi etiam supra, quum de illis ipsis agerem lib. III. cap. VI. Illic vide.

FINIS.

CRE-

Digitized by Google

CRETA, CYPRVS, RHODVS

SIVE

DE NOBILISSIMARVM HARVM INSVLARVM REBVS ET ANTIQVITATIBVS

COMMENTARII POSTVMI.

Digitized by Google

Digitized by Google

SERENISSIMO, AC POTENTISSIMO

SVECORVM, GOTHORVM, AC VANDALORVM REGI

CAROLO XI.

PRINCIPI OPTIMO MAXIMO

S. D.

MAIESTATI EIVS DEVOTVS

IOANNES GEORGIVS GRAEVIVS.

Vum quae rerum humanarum incredibilis ſit varietas, & inconſtantia, mecum ſaepius perpendo, nihil certius eſſe video, quam omnia eſſe incerta, tenuiſſimiſque ſuſpenſa filis, caecis iactari caſibus, & ſurſum prorſum ferri agique. Nihil tantis opibus eſſe fundatum, quod non labefactet aut inexſpectatus eventus, aut temporum hominumque iniuria. Nihil tam humile reperiri, & tenue, quod non, quum fatalis temporum felicitas adfulſit, quae nec opinis incrementis adſignata eſt, ſurgat tacitis quaſi auctibus in magnum decus, & ſplendorem. His tribus maris mediterranei inſulis, quarum antiquitates e tua, Rex Potentiſſime, prodeunt bibliotheca, quid olim fuit florentius, quid beatius; quanta in illis urbium copioſiſſimarum frequentia, & amplitudo; quanta rerum omnium adfluentia, quanta hominum celebritas, quam magna, & quam ampla gentes apud omnes, quae commercii cauſſa adibantur, negocia; quae iuris legumque aequalitas; quae omnium artium, quae non ſolum vitae facilius tuendae praeſides ſunt, ſed & quae ſerviunt voluptati, & elegantiae, officinae; quanta terra marique potentia? At nunc quid illis eſt perditius, quid incultius, quid vaſtius? Magna ſunt, & foeda cadavera, & ne veſtigium quidem ullum priſtinarum opum, & fortunae in illis ſupereſt, ut Creta in Creta quaeratur. Nec alius ſtatus eſt Rhodi, & Cypri. Quum illae inſulae maxime florerent opibus, armis, viriſque, omnis haec plaga Septemtrionalis, quae ab Alpibus, Rheno, & Danubio, pertinet in Oceanum, cum tota Scandia ſqualebat horrebatque terrarum incolarumque feritate. At nunc quantus in iſtis regionibus rerum hominumque nitor, quae urbium copia, quae magnificentia, quae divitiae, quantus ingeniorum proventus, quae humanitas, qui omnium politiorum artium cultus, ut haec intuenti Creta, & omnis Graecia, in Septemtrionales terras migraſſe, illarum vero barbaria, illuvies, ſqualor, & ſolitudo in Cretam Helladem que traſiiſſe videatur. Nobiliſſimum Gothorum Regnum, cuius tu, Rex Potentiſſime, clavum tenes, ab omni quidem memoria hominum floruit armorum gloria, ſed cultioris eruditionis diſciplinae nuper admodum in illo, ut in pleriſque aliis Borealibus gentibus, coeperunt excoli: ſed tanto hercle cum profectu, ut, ſicut bellicae virtutis fama dudum aliis palmam praeripuit, ſic nunc amore doctrinae nulli terrarum cedat. Hinc tot florentiſſima in tuo Regno, tuique iuris, & ditionis, provinciis ſunt gymnaſia, tot in illis doctores incliti, qui & docendo, & immortalia ingenii monumenta conſignando litteris, divinas humanaſque res illuſtrant; tam numeroſa iuventus, quae tota praeclaris artibus dedita, tam adſiduam ius navat operam, ut olim Athenis, aut Alexandriae, aut Beryti, aut quaſcumque alias urbes laus ingenuarum ſcientiarum extulit, & celebravit. Quod ii tantum poſſunt mirari, qui ignorant ad Regum mores componi populum, & te, uti ſagatis artibus in primis praeſtas, ut aetatem tuam antevertas longe; ſic a primis annis multum operae poſuiſſe, & etiam nunc ponere in his artibus noſtris, & illarum decus ac cultores omni honoris libertatiſque genere fovere, & augere. Huius tuae prolixae erga liberaliores has diſciplinas voluptatis argumentum hoc quoque certiſſimum eſt, quod non ſolum bibliothecam in aula tua, tamquam praecipuum eius ornamentum, habes inſtructiſſimam, ſed & quod quidquid reconditorum librorum in illa ſervatur, pateat uſui eorum, quibus illos proferre in lucem eſt animus. Non ſolum civibus tuis hanc das facultatem, ſed & exteris, quibuſcumque in terris agant, modo voluntate bene de re litteraria merendi cenſeantur. Huic ſane tuae bibliothecae,

Digitized by Google

aut potius tuae ſingulari benignitati debetur hic Ioannis Meurſii commentarius de trium celebrium, & valde potentium olim, mediterranei maris inſularum ſatis pereruditus. Cuius, quum ante aliquot annos publicandi cupiditate nos incenſos intelligeres, non paſſus es a nobis illum diu deſiderari, ſed ipſum autographum clementiſſime iuſſiſti nobiſcum communicari. Hoc tuum munus, Sereniſſime Rex, nos quidem praedicare pro merito non poſſumus: ſed praedicabunt omnes qui litterarum ſtudiis tenentur; Deumque precabuntur, ut tantus Rex creſcat, & diutiſſime vivat in doctrinae ac ſapientiae ſtudiorum tutelam, & incrementum, quae & ſumma votorum meorum eſt. Traiecti Batavorum prid. Kal. Maii. CIↃ IↃ CLXXV.

LECTORI BENEVOLO.

HAbes hic antiquitates trium inſularum Ioannis Meurſii, viri celeberrimi, cuius infinita paene de antiquitatibus Graeciae monumenta iam pridem verſantur in manibus eruditorum, a quibus tanti fiunt, ut neminem habeant, quem in hoc genere ei anteponant. Nihil enim hoc viro in evolvendis omnibus omnium aetatum ſcriptoribus, qui ex illaetabili illa barbariei nocte ſalvi in lucem horum temporum emerſerunt, fieri potuit diligentius, & in obſervando, & conquirendo, quidquid ad veterem Graeciam illuſtrandam pertinet, ſtudioſius. In reliquis illius lucubrationibus, quas de priſco Graeciae ſtatu memoriae prodidit, hic commentarius facile principem tenet locum, & argumenti nobilitate, quia nihil inſulis iſtis in omni hiſtoria eſt celebrius, & decantatius; & eorum raritate, qui huic curae ſuam mancipare voluerunt induſtriam. Pauci enim, aut ſi verum dicere fas eſt, nemo fuit qui in illarum rebus eruendis elaborarit. Nam res erat ardui laboris, immenſi ſtudii, & lectionis infinitae. Hinc nulli dubitamus, quin omnibus interiorum litterarum ſtudioſis hae diatribae ſint futurae gratiſſimae. Qui & hoc nomine ſe devinctos adgnoſcent Illuſtriſſimo Baroni Edmondo Grypenhielmio, Regni Suecici Senatori graviſſimo, cuius auctoritate ac fide interpoſita, horum nobis eſt librorum copia facta ex bibliotheca Regia. Plurimum quoque debebunt Nicolao Heinſio Dan. F. & meritis in Rempublicam, & in rem litterariam perilluſtri, qui quum oratorem foederatae Belgicae apud Regem ageret, nihil ſibi pro incredibili ſua erga omnes humanitate, curae, & ſtudii reliquum fecit, ut noſtrae cupiditati has Meurſianas antiquitates iuris publici faciendi ſatisfieret. Speramus brevi futurum, optatiſſima pax reſpexerit Europam, ut & alia inedita Meurſii opuſcula videas, inter quae in primis eminent liber de Regibus Lacedaemoniis, de vita Theſei, bibliotheca Attica, & Paralipomena plerorumque ſcriptorum, quae vivus olim edidit. Haec te iubemus exſpectare. Interea his fruere.

CRE-

Digitized by Google

CRETA

SIVE

DE CRETAE REBVS

ET ANTIQVITATIBVS

LIBRI IV.

Digitized by Google

CRETAE SIVE DE ILLIVS INSVLAE NOBILISSIMAE REBVS, ET ANTIQVITATIBVS LIBER PRIMVS.

De insula ipsa Creta, eiusque incolis antiquissimis atque urbibus.

CAPVT PRIMVM.

Cretae laus. Auctores, qui & situm eius, & antiquitates item, ac rempublicam, scriptis suis prodidere, indicati. Dionysii Halicarnassei locus emendatus.

NTer insulas nobilissima olim Creta: quam sic celebrat Dionysius Alexandrinus in Descript. Orbis:

Κρήτη τιμήεσσα, Διὸς μεγάλοιο τιθήνη,
Πολλὴ τε λιπαρή τε ἠ εὔβοτος. ——

Creta honorata, Iovis magni nutrix, Magnaque, pinguisque, & bona pascua habens. ——

Quae ita repraesentat Festus Avienus:

—— *Nutrix hic Creta Tonantis,*
Multa latus, glebamque ferax, & opima virentum.

Et Georgius Phranzes Chron. lib. I. capit. XXXV. *Creta, quam Poeta his verbis commendavit; Creta honorata, nutrix Iovis; magnitudine item, rerum ubertate, & pascuorum abundantia insignis.* Simpliciter *Nobilem insulam* vocat Florus lib. III. cap. VII. *Creticum bellum, si vera volumus noscere, nos fecimus, sola vincendi nobilem insulam cupiditate.* Situm eius, ac descriptionem item, vide apud Ptolemaeum Geograph. lib. III. Strabonem lib. X. Plinium lib. IV. cap. XII. Melam lib. II. cap. VII. Solinum cap. XVII. Orosium lib. I. capit. II. Hyginum Fab. CCLXXVI. Isidorum Orig. lib. XIV. cap. VI. Res istius insulae, scriptere varii. Inter hos Echemenes fuit: cuius Κρητικὰ citat nobis Athenaeus lib. XIII. Ἐχεμένης γῶν, ἐν τοῖς Κρητικοῖς, ὃ τὸν Δία φησὶν ἁρπάσαι τὸν Γανυμήδη, ἀλλὰ Μίνωα. *Echemenes etenim, in Creticis, non a Iove, sed Minoe, raptum Ganymedem tradit.* Etiam Alexander. Scholiastes Apollonii lib. IV. Ἀλέξανδρος δέ, ἐν πρώτῳ Κρητικῶν, τῇ Ἀκακαλλίδι συνελθεῖν φησι τὸν Ἑρμῆν. *Alexander vero libro primo Creticorum, Mercurium cum Acacallide coiisse refert.* Et Sosicrates. Suidas in Δύλων πόλις. Ἔστι ὴ καὶ ἐν Κρήτῃ Δυλόπολις, ὡς Σωσικράτης ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Κρητικῶν. *Est & in Creta Dulopolis; ut ait Sosicrates, primo Creticorum.* Quae totidem verbis Apostolius Cent. VII. Proverb XXXVII. Meminere etiam Strabo lib. X. & Athenaeus semel, atque iterum lib. VI Fulgentius De Prisco Serm. in Nefrendes. Praeter illos, etiam Xenion, Etymologici Auctor in Ἀρκέσιον. Οὕτω Ξενίων, ἐν τοῖς Περὶ Κρήτης. *Ita Xenion, in libris de Creta.* Stephanus. Ἀρκάδες, πόλις Κρήτης· ὡς Ξενίων, ἐν Κρητικοῖς. *Arcades, urbs Cretae: ut auctor est Xenion, in Creticis.* Vide iterum eumdem in Δραγμὸς, & Τδραμία. Isaacius Tzetzes Comm. in Lycophronem. Καὶ Ξενίων ὴ, ἐν τοῖς περὶ Κρήτης, τὰς ἑκατὸν πόλεις τῆς Κρήτης καθ' ὄνομα λέγει. *Et vero Xenion, in Opere de Creta, nominatim centum Cretae urbes refert.* Scripsit etiam Dosiades: memoratque Athenaeus lib. IV. & VI. & Solinus cap. XVII. Antenor scripsit, Ἱστορίας Κρητικάς. Photius in Bibliotheca. Ἀντήνωρ ὴ, ὁ τὰς Κρητικὰς γράψας Ἱστορίας, Δέλτα ἐκαλεῖτο. *Antenor vero, qui Historias Creticas scripsit, Delta vocabatur.* Citat AElianus Hist. Anim. lib. XVII. capit. XXXV. Apud Diodorum Siculum lib. V. Sosicrates, Dosiadesque, quos iam dixi, memorantur: ac praeterea, Epimenides, & Laosthenidas. Ἐπεὶ δὲ τῶν τὰ Κρητικὰ γεγραφότων οἱ πλεῖστοι διαφωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους, ὃ χρὴ θαυμάζειν, ἐὰν μὴ πᾶσιν ὁμολογούμενα λέγωμεν. τοῖς γὰρ τὰ πιθανώτερα λέγουσι, καὶ μάλιστα πιστευομένοις, ἐπηκολουθητάμεν· ἃ μὲν, Ἐπιμενίδῃ τῷ θεολόγῳ προσχόντες· ἃ ὴ, Δοσιάδῃ, καὶ Σωσικράτει, καὶ Λαοσθενίδᾳ. *Quandoquidem vero rerum Creticarum Scriptores inter se dissentiunt, nemini mirum videri debet, si non omnibus consentanea hic a nobis exponantur. Illos enim sequuti sumus, quibus & probabilior est oratio, & fides maxima habetur. Nunc enim Epimenidi Theologo me accommodo; nunc Dosiadae, & Sosicrati, ac Laosthenidae.* Erat item Dinarchus quidam, qui Mythologias Cre-

CRETA INSULA

Plerumq: Deum Natalibus
IOVIS INCUNABULIS SEPULCHROQ.
Inclyta;
ADVENTU EUROPÆ MINOE REGE
Pasiphaes et Ariadnae Amoribus;
Minotauri Feritate, Fatoq: Dædali, Labyrintho, et Fuga;
Multisq; aliis Famigerata Fabulis
CENTUM VRBIBUS HABITATA
Quae Prima valuit Navibus, et Sagittis,
Prima Litteris jura sanxit.

E Conatibus Geographicis
GULIELMI SANSON NICOLAI FILII

Cimolis I.
Melos
MELOS I.
Siaenis I.

ÆGEI

CRETI

CARPATHIUM MARE

LIB

MARE

Amarus alt. Gramum et Dictynnaeum Pro.
Cadistus Pro.
Corycae Ptuca
Albae
Dictamnum seu Dictynna ubi Dictynnaeum Tem.
Pergamia Regio
Pergamum
Budorum Ptuca
Cisamus
Milae Ptuca
Phalasarna
Corycus
Polyhenij
CYDONIA
Amphimalla
Cisamus Pt
Leuca seu Alb. Montes
Ebrus
Lampa
Phoenix
Poecilasium
Syia
Inachorium
Rhamnus
Criu Metopon Prom. seu Arietis Frons
Glaucus alt. Claudus Glaucia et Gaudos Insula
Isthmus C. a Phoenice ad Amphimalla
Mino
Prasus
Marathusa
Drepanum Pro.
Vaphio
Archudia
Rhetymna
Rela
Lampa civ.
Leppa
Aptera
Meseyra
Coraum
Loresium Stagnum
Panacrum
Eleuthera quae Satra
Pyrchium
Orychium
Ofmida
Scylleaon
Hieron Prom.
Sidonium Pro.
Rubrita Sybrita Asbyrtus
Hieron Flum.
Lethaeum M.
Lethaeum Pro.
Lethaeum Flum.
Lethaeum Pro.
Lethaeum Flum.
Lethaeum Pro.
Lethaeum Flum

Digitized by Google

Creticas ſcripſit, teſte Demetrio Magneſio, in opere Περὶ τῶν ὁμωνύμων: cuius fragmentum quoddam exſtat apud Dionyſium Halicarnaſſeum in libro De Antiquis Oratoribus, ubi de Dinarcho agit. Sed corruptum ibi eſt Demetrii nomen, per compendium ſcriptionis. Ἀλλὰ Δῆμος ὁ Μάγνης, ὃς ἔδοξε γλυέσθαι πολυΐστωρ, ἐν τῇ περὶ τῶν ὁμωνύμων πραγματείᾳ. *Sed Demus Magneſius, qui multarum rerum peritus habitus fuit, in Opere, De Scriptoribus eiusdem nominis.* Legendum autem eſt, Δημήτριος· ut oſtendo in Bibliotheca mea Graeca. Fragmentum vero, quod innueram, ita habet. Δεινάρχους δ' ἐνετύχομεν τέτταρσιν· ὧν ἐστιν ὁ μὲν, ἐκ τῶν ῥητόρων τῶν Ἀττικῶν, ὁ δὲ, τὰς περὶ Κρήτων συνήγαγε μυθολογίας. *Dinarchos equidem inveni quatuor; quorum hic quidem, eſt ex Oratoribus Atheniensibus: iſte vero, fabulas Cretenſes collegit.* Et hi quidem ſunt Auctores, qui res inſulae conſcripſerunt; ſed remp. qui in litteras retulerunt, ecce iſti: Ephorus, Calliſthenes, Xenophon, Plato. Indicat iſtud Polybius lib. VI. Ἐπὶ δὲ τῶν Κρητῶν (τὴν πολιτείαν) μεταβάντες, ἄξιον ἐπισκῆψαι κατὰ δύο τρόπους, πῶς οἱ λογιώτατοι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, Ἔφορος, Καλλισθένης, Ξενοφῶν, καὶ Πλάτων, πρῶτον μὲν ὁμοίαν εἶναί φασι καὶ τὴν αὐτὴν τῇ Λακεδαιμονίων. *Nunc ad Cretenſium remp. converſa oratione, duo circa illam conſiderare nos operae pretium fuerit, quae ſunt ab eruditiſſimis Scriptoribus antiquis prodita, Ephoro, Calliſthene, Xenophonte, & Platone: qui illud primo dixerunt, ſimilem hanc eſſe atque adeo eamdem cum Spartana.* Ac de Ephoro, etiam commemorat Strabo lib. X. Τῆς μὲν ἔν χώρας τῶν Κρητῶν, τοιαύτη τις ἡ περιοδεία· τῆς δὲ πολιτείας, ἧς Ἔφορος ἀνέγραψε, τὰ κυριώτατα ἐπιδραμεῖν ἀποχρώντως ἂν ἔχοι. *Et regionis quidem Cretenſis, haec eſt in circuitu deſcriptio: at de rep. eorum, quam Ephorus deſcripſit, ſufficiet praecipua percurrere.* Scripſit item Epimenides. Diogenes Laertius in eius Vita lib. I. Συνέγραψε δὴ καὶ καταλογάδην, περὶ θυσιῶν, καὶ τῆς ἐν Κρήτῃ πολιτείας. *Scripſit vero etiam proſa oratione, de ſacrificiis, & Rep. Cretenſi.* Fuit quoque opus quoddam Pyrgionis, quod ab eo Νόμιμα Κρητικὰ, *Inſtituta Cretica*, inſcriptum erat, idque citat Athenaeus lib. IV. Sed, haec omnia quum perierint, ego, quae diſperſa paſſim apud Auctores, nunc ſuperſtites obſervare mihi licuit, hic collecta exhibebo.

CAP. II.

Vnde dicta. Cores. Cres, Iovis F. Creta, Heſperi Filia. Cres indigena, unus Curetum. Iſidorus emendatus. Cretenſes venationis ſtudioſi. Aeris temperies. Μακάρων νῆσος. *Creta, Curetis cuiusdam filia.* Κρητέη. *Stephani, & Euſtathii, diſſidium.* Κρῆται.

VNde autem dicta fuerit, varie tradunt. Stephanus. Οἱ μέν φασιν ἀπὸ τῆς Κόρης Κορήτιδι, καὶ Κρήτιδι κατὰ συγκοπήν. οἱ δὲ, ἀπὸ Κρητὸς, τοῦ Διὸς καὶ Ἰδαίας νύμφης παιδὸς. οἱ δ', ἀπὸ Κρήτης, μιᾶς τῶν ἑσπερίδων. οἱ δὲ, ἀπό τινος γηγενοῦς Κρητός. *Quidam aiunt, a Cores Coretam dictam, & conciſe Cretam; hi vero, a Cretae, Iovis & Idaeae Nymphae filio: alii, a Creta, una Heſperidum: nonnulli rurſum, a Crete indigena* (a). Primam cauſam eius nominis, & ſecundam, nemo alius eſt, qui tradat; ſed de Creta, una Heſperi filiarum etiam Plinius lib. II. cap. XII. *Doſiades eam (adpellatam tradit) a Creta Nympha, Heſperi filia.* Quae totidem verbis Solinus capit. XVII. Martianus Capella lib. VI. *Creta, centum urbibus opulenta, in ortum occaſumque porrigitur: cui nomen ſuum Heſperi filia Nymphurum pulcra conceſſit.* Meminit vero Cretae huius, AElianus Hiſt. Anim. lib. XII. capit. XXX. & Etymologici Auctor in Αἶα. De indigena vero Crete, etiam Euſebius in Chron. Can. Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἐβασίλευσε Κρής τις αὐτόχθων. ὃν ἔνια λέγουσι τῶν Κυρήτων, παρ' οἷς Ζεὺς κρυφθεὶς ἀνετράφη, ὑφ' Κρήτης ἐτυράννησεν. ἐξ αὐτοῦ τοῦ Κρητὸς ἡ νῆσος ὠνομάσθη Κρήτη. Quae ita vertit B. Hieronymus. *Apud Cretam regnavit primus Cres indigena, a quo Creta adpellata: quem aiunt unum Curetarum fuiſſe, a quibus Iupiter abſconditus eſt, & nutritus.* Et mox iterum occurrit. Marcianus in Periegeſi, ubi de Creta.

Αὐτῶν Ἔφορος εἴρηκεν εἶναί φησί τε
Ἐπώνυμον ἣ νῆσον ἀπὸ Κρητός τινος,
Τοῦ δὲ γενομένου βασιλέως αὐτόχθονος.
Ipſorum Ephorus dixit eſſe & inquit
Inſulam denominatam a Crete quodam,
Qui rex fuerit, & indigena.

Iſidorus Orig. lib. XIV. cap. VI. *Creta dicta a Crete quodam indigena, quem aiunt unum Cretarum fuiſſe, a quibus Iupiter, ibi abſconditus, eſt enutritus.* Sed legendum ibi omnino: *unum Curetarum fuiſſe.* Quae verbo tenus transſcripſit Florentius Wigornienſis Chron. cap. XVII. Cedrenus. Ἡ δὲ Κρήτη, ἀπὸ Κρητός τινος, ἄρξαντος ἐκεῖσε, ὠνόμασται. *Creta autem, a Crete quodam, qui ibi imperium tenuit, adpellata eſt.* Videndus quoque Plinius, & Solinus, locis citatis: & Honorius De Imag. mundi lib. I. cap. XXVIII. Duas alias cauſas tradit Etymologici magni Auctor. Κρῆτες, παρὰ τὸ ἐπὶ κέρασι βιοτεύειν· κυνηγετικοὶ γάρ. ὁ Ἀπολλόδωρος παρὰ τὸ εὐκρᾶσθαι τὸν περὶ τὴν νῆσον ἀέρα. *Cretenſes, quod ad cornua vivant, nam venationis ſunt ſtudioſi: Apollodorus ait, quod aerem inſula bene temperatum habeat.* Certe aeris temperiem, atque ſoli ubertatem, memorat Heſiodus quoque in ſua Theogonia: atque illic Scholiaſtes. Laudavere item alii; atque inde tradidere, initio Μακάρων νῆσον adpellatam. Iſidorus loco citato. *Creta primum a temperie coeli* μακάρων νῆσος *adpellata eſt.* Solinus cap. XVII. *Nonnulli etiam a temperie coeli* Μακαρόνησον *adpellatam prodiderunt.* Meminitque item Plinius: & Martianus Capella lib. VI. Alii tradunt, profugum in Cretam Ammonem, ducta Curetis cuiusdam filia Creta, inſulam tum Idaeam dictam, ab uxoris nomine Cretam adpellaſſe. Diodorus lib.

(a) *Berckelius* melius vertit *Terrigena*. *Salvinius* ſubſpicatur vertendum *Gigante*.

lib. III. Τὸν δὲ Ἄμμωνά (φασι) σιτοδείᾳ πιεζόμενον φυγεῖν εἰς Κρήτην, καὶ γήμαντα τῶν τότε βασιλευόντων Κυρήτων τινὸς θυγατέρα Κρήτην, δυναστεῦσαί τε τῶν τόπων, καὶ τὸ πρὸ τοῦ τὴν νῆσον Ἰδαίαν καλουμένην ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὀνομάσαι Κρήτην. *Ammonem vero (aiunt) frumenti inopia preſſum, in Cretam fugiſſe; & , cuiusdam Curetum, qui tunc ibi regnabant, filia Creta uxore accepta, & dominium locorum accepiſſe, & inſulae, Idaeae antea adpellatae, nomen Cretae, ab uxoris ſuae nomine, indidiſſe.* Archilochus Κρείτην dixit, pro Κρήτην, per pleonaſmum. Stephanus. Κρήτη, ἡ μεγίστη νῆσος· ἣν Κρείτην ἔφη Ἀρχίλοχος, κατὰ πλεονασμόν. *Creta, maxima inſula: quam Creetam dixit Archilochus, per pleonaſmum.* Euſtathius Archiam nominat, non Archilochum. Ecce verba in Commentario in Dionyſium. Ἀρχίας δέ τις ὡς λέγεται, Κρείτην αὐτὴν ὠνόμασεν, πλεονασμῷ τοῦ ε. *Archias vero quidam, ut fertur, Creetam ipſam nominavit, pleonaſmo litterae ε.* Poetis etiam numero plurali Κρῆτες adpellatur. Stephanus. Λέγεται καὶ ποιητικῶς Κρῆται. *Dicitur etiam poetice Cretae.* Euſtathius ad Iliad. ο'. Πολλὰ εὕρηνται ἐνόματα καὶ ἐνικῶς λεγόμενα, καὶ πληθυντικῶς λεγόμενα. ὡς καὶ, ἅτε Κρήτη, καὶ Κρῆτας, τὴν αὐτὴν νῆσον λέγει Ὅμηρος. *Multa inventa ſunt nomina, ſingulari, ac plurali, numero uſurpata: ſicut etiam, quum Cretam, & Cretas, eamdem inſulam Homerus dicit.* Locus autem, quem deſignat, exſtat Odyſſeae XIV.

Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχομαι εὐρειάων.
Ex Cretis quidem genus praedico latis.

Ad quae verba idem ille Euſtathius notat, pluraliter eum Cretas dicere, propter inſulae magnitudinem. Οὐδὲ ἐνικῶς, ὡς πρὸ μικροῦ, Κρήτην εἰπών, ἀλλὰ πληθύνας τὸ ὄνομα, πρὸς ἔμφασιν τοῦ μεγέθους τῆς νήσου. *Neque ſingulariter, ut paulo ante Cretam dicens, ſed plurali numero offerens illud nomen, ad declarandam inſulae eius magnitudinem.*

CAP. III.

Pluribus nominibus dicta. Μακαρόνησος. Ἀερία. Κυρῆτις. Δολιχή. Χθονία. Ἰδαῖα. Τελχινία. *De eius magnitudine, diſſenſus Auctorum: de longitudine, emendatus Dicaearchus. Verſus boream portum bonum non habebat: ad orientem altior erat.*

AC variis nominibus quidem dicta fuit: & initio, Μακαρόνησος, propter temperatum aerem. Iſidorus Orig. lib. XIV. capit. VI. *Creta inſula, Graeciae pars eſt; iungens contra Peloponneſum. Haec primum, a temperie coeli, Macaroneſus adpellata eſt.* Meminere eiusdem nominis Plinius quoque, & Solinus: ſicut dixi capite ſuperiori. Dicta etiam Ἀερία. *Aeria;* idque initio, uti Crates olim tradidit. Plinius lib IV. cap. XII. *Mallotes Crates primum Aeriam dictam tradit: deinde poſtea Curetin.* Vides diſſenſum. Solinus, uti fere ſolet, Plinium ſequitur cap. XVII. *Crates Aeriam prius dictam tradit, mox Curetim.* Stephanus in Ἀερία. Εἴσι καὶ ἄλλη Κρήτης, ὄχι ἄσημος· ἣ ἐλέγετο νῆσος Ἀερία, καὶ Ἰδαῖα, καὶ Δολιχή, διὰ τὸ μῆκος. *Eſt & alia Creta, non ignobilis: quae inſula dicebatur Aeria, & Idaea, & Doliche, propter longitudinem.* Et in Κρήτη. Καλεῖται ἡ νῆσος καὶ Ἀερία. *Vocatur vero inſula etiam Aeria.* Aulus Gellius lib. XIV. cap. VI. *Creta eodem quoque nomine Aeria dicta eſt.* Etiam Κυρῆτις dicta: ut ex Plinii, ac Solini, verbis iam citatis patet. Vocata item fuit Δολιχή: ut adparet ex citato Stephani loco. Praeterea; Χθονία. Stephanus in Κρήτη. Καλεῖται ἡ νῆσος καὶ Ἀερία, καὶ Χθονία, καὶ Ἰδαῖα. *Vocatur vero inſula etiam Aeria, & Chthonia, & Idaea.* Ex quibus verbis illud quoque obſervare nobis datur, etiam Ἰδαῖαν dictam: cuius rei nobis item teſtis Diodorus Siculus, nomen illud indidiſſe ipſi referens Iovem Regem ab uxore ſua Idaea. Ecce verba lib. III. Τὸν δὲ πρεσβύτερον (Δία) δυναστεύοντα τῆς προειρημένης νήσου (Κρήτης) δέκα παῖδας γεννῆσαι, τοὺς ὀνομασθέντας Κούρητας· προσαγορεῦσαι δὲ γὰρ τὴν νῆσον ἀπὸ τῆς γυναικὸς Ἰδαίαν. *Antiquiorem vero Iovem, principem praedictae inſulae Cretae, decem filios, Curetas dictos, genuiſſe: tum & inſulam adpellaſſe ab uxore ſua Idaeam.* Denique etiam Τελχινία dicta fuit. Etymologici Auctor. Καὶ ἡ Κρήτη Τελχινίαν λέγουσι. *Etiam Cretam Telchiniam vocant.* Stephanus. Καὶ ἡ Κρήτη Τελχινία ἐλέγετο. *Et Creta Telchinia dicebatur.* Nempe a Telchinibus: de quibus mox dicturi ſumus.

De magnitudine eius varie tradunt Auctores; Strabo lib. X. Plinius lib. IV. cap. XII. Martianus Capella lib. VI. Oroſius lib. I. cap. II. AEthicus in Coſmographia. De longitudine vero, corrigendus eſt Dicaearchus De vita Graeciae, ubi de hac inſula agit.

Νῆσος περικλυτὸς, ἐξὶ δ' αὐτῆς τὸ μέγεθος
Δύο καὶ πεντακόσιά που σχεδὸν
Σταδίων. ———
Inſula incluta; eſtque eius magnitudo
Duorum ac quingentorum circiter
Stadiorum. ———

Sed ſecundus ille verſus mutilus eſt, & emendandus in hunc modum.

Διςχίλιά τε καὶ πεντακόσια. ———
Bis mille ac quingentorum. ———

Nam haec quoque eius longitudo traditur apud Scylacem. Ἔστι δὲ ἡ Κρήτη μακρὰ στάδια δισχίλια πεντακόσια. *Habet autem Creta in longitudine ſtadia bis mille quingenta.* Itaque non temere eſt, quod τρισμεγίστη, *ter maxima*, dicatur a Conſtatino Manaſſe in Synopſi Hiſtorica.

——— Καὶ σὺν αὐτοῖς ἡ τρισμεγίστη Κρήτη.
——— *Et cum ipſis ter-maxima Creta.*

Atque boream quidem verſus portum commodum non habebat. Euſtathius ad Odyſſ. τ'. Δυσλίμενος ἡ Κρήτη τὰ πρὸς βορρᾶν: *Creta, qua boream ſpectat, difficiles portus habet.* Vnde Lucanus lib. IX.

——— *Boreaque urgente, carinas*
Creta fugit. ———

Simpliciter *importuoſam* dicit Petrarcha De off. & virt. Imp. ubi de hac inſula agit. *Nulla, niſi fallor, ex noſtris inſula tanto ſpatio a continenti ſeiungitur: undique vaſtum mare, atque importuoſa ſunt littora.* Ad Orien-

Digitized by Google

rientem, altior erat. Saluſtius in Fragmento quodam apud Servium. *Creta altior eſt, qua parte ſpectat orientem.*

CAP. IV.

Incolae eius varii. Barbari, Achivi, Eteocretes, Cydones, Dorienſes, Pelaſgi: qui cum Teutamo adveuere, ſicut Dorienſes cum Althaemene Argivo; a quo urbes decem conditae: & Achivi, cum Talthybio. Antiquiſſimi, & indigenae, Eteocretes; eorumque habitatio, & urbs Praeſus. Strabonis duo loci reſtituti. Cum Idaeis Dactylis iidem habiti; ſicut etiam cum iisdem Corybantes, & Curetes. Diſſidium Auctorum. AEgyptii quoque tenuere; quibus erepta ab Edomitis, in Graecorum poteſtatem hinc perveuit.

Sicut autem varia nomina Creta habuit, ita varios quoque incolas. Herodotus refert, barbaros inhabitaſſe, uſque ad Minois tempora. Verba eius ita habent lib. 1. Τὴν Κρήτην εἶχον τοπαλαιὸν πᾶσαν βάρβαροι. διενειχθέντων δ' ἐν Κρήτῃ περὶ τῆς βασιληίης τῶν εὐρώπης παίδων, Σαρπηδόνος τε καὶ Μίνω, ὡς ἐπεκράτησε τῇ ῥάσῃ Μίνως, ἐξήλασε αὐτόν τε Σαρπηδόνα καὶ τοὺς ῥασιῶτας αὐτοῦ. *Cretam primum univerſam barbari incolebant, deinde contendentibus de imperio Europae filiis, Sarpedone, ac Minoe, ſuperior factus Minos expulit Sarpedonem, eiuſque ſocios.* Homerus Odyſſ. xix. commemorat Achivos, Eteocretes, Cydones, Dorienſes, & Pelaſgos.

Κρήτη τις γαῖ' ἐςὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Καλὴ, καὶ πίειρα, περίῤῥυτος, ἐν δ' ἄνθρωποι
Πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα, μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοὶ,
Ἐν δ' Ἐτεόκρητες (a) μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.

Creta quidem terra eſt in medio nigro ponto;
Pulcra, & pinguis, circumflua; in hac autem homines
Multi, infiniti, & nonaginta urbes:
Alia vero aliorum lingua, mixta. ſiquidem in ipſa Achivi,
Et Eteocretes magnanimi, & Cydones,
Et Dorienſes tricbaices, & divini Pelaſgi.

Ex his Dorienſes, verſus orientem habitaſſe ferunt; Cydones, verſus occidentem: Eteocretes vero, verſus auſtrum. Strabo lib. x. Τούτων φησὶ Στάφυλος τὸ μὲν πρὸς ἕω, Δωριεῖς κατέχειν· τὸ δὲ δυσμικὸν, Κυδῶνας· τὸ δὲ νότιον, Ἐτεοκρῆτας. *Ex his ait Staphylus Dorienſes quidem, habitaſſe ad orientem; Cydones, ad occidentem: Eteocretes, ad meridiem.* Hos tres commemorat etiam Etymologici Auctor in Τριχάϊκες. Τρία ἑλληνικὰ ἔθνη τὴν Κρήτην ἐπῴκησαν, Πελασγοὶ, Ἀχαιοὶ, Δωριεῖς. *Tres populi Graecanici Cretam inhabitarunt; Pelaſgi, Achivi, Dorienſes.* Sed hi, advenae omnes erant: Eteocretes autem, & Cydones, indigenae. Strabo loco citato. Τοὺς μὲν δὴ Ἐτεοκρῆτας, καὶ τοὺς Κυδῶνας. αὐτόχθονας ὑπάρξαι εἰκός· τοὺς δὲ λοιποὺς, ἐπήλυδας. *Et Eteocretes quidem, ac Cydones, indigenas fuiſſe, eſt probabile; reliquos vero, advenas.* Ac Pelaſgi quidem, cum Teutamo illuc advenerunt. Diodorus lib. iv. Τεύταμος, εἰς Κρήτην πλεύσας μετὰ Αἰολέων, καὶ Πελασγῶν, ἐβασίλευσε τῆς νήσου. *Teutamus, claſſe in Cretam advectus cum AEolibus, & Pelaſgis, regnum inſulae tenuit.* At Dorienſes, cum Althaemene Argivo, poſt Codri Athenienſium Regis mortem. Strabo lib. xiv. Οἱ γὰρ Δοριεῖς, οἱ τὰ Μέγαρα κτίσαντες, μετὰ τὴν Κόδρου τελευτήν. οἱ μὲν ἔμειναν αὐτόθι, οἱ δὲ σὺν Ἀλθαιμένει τῷ Ἀργείῳ τῆς εἰς Κρήτην ἀποικίας ἐκοινώνησαν. *Nam qui Megara condiderunt Dorienſes, poſt mortem Codri partim ibi manſerunt, partim Althaemeni Argivo ſocios ſe deducendae in Cretam coloniae adiunxerunt.*

Condidit autem ille ibi urbes decem. Euſtathius ad Iliad. β'. Ἀλθαιμένης δέ, φασιν, ἐκπεσὼν Ἄργους, ἔκτισεν (ἐν Κρήτῃ) τὰς δέκα πόλεις. *Althaemenes vero, inquiunt, Argis profectus, decem in Creta urbes condidit.* Achivi vero, duce Talthybio huc venerant, poſt bellum Troianum. Didymus ad Odyſſ. τ'. ad iſtud Homeri, ἐν μὲν Ἀχαιοὶ, hoc nos docet. Μετὰ τὰ Ἰλιακὰ Ταλθύβιος ἐκ Μυκηνῶν ἤγαγεν ἀποικίαν. *Poſt bellum Troianum Talthybius Mycenis coloniam (in Cretam) duxit.* Scylax in Periplo, incolas Cretae ita tradit. Οἰκοῦσι δὲ ἐν Κρήτῃ ἕλληνες, οἱ μὲν, ἄποικοι Λακεδαιμονίων· οἱ δὲ, Ἀργέων· οἱ δὲ Ἀθηναίων· οἱ δὲ, ἀπὸ τῆς ἑλλάδος τῆς ἄλλης, ὁπόθεν ἔτυχεν. εἰσὶ δέ τινες αὐτῶν καὶ αὐτόχθονες πόλεις πολλαὶ ἐν Κρήτῃ· *Habitant vero in Creta Graeci, hi quidem, coloni Lacedaemoniorum; illi, Argivorum; iſti, Athenienſium; alii, e cetera Graecia undecumque. Sunt autem & indigenarum in Creta urbes multae.* Et Dicaearchus De Vita Graeciae, ubi de Creta agit.

——— ἐν δὲ ταύτῃ τρία γένη
Ἀποικίας ἔσχηκεν ἑλλήνων· τὸ μὲν,
Λακεδαιμονίων· ἔπειτεν (b), Ἀργέων· τό, τε
Ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. ———

——— *In hac tria genera*
Graecorum habuerunt colonias: hoc quidem, Lacedaemoniorum; inde, Argivorum; & Athenienſium. ———

Et profecto, Eteocretes antiquiſſimos inſulae habitatores fuiſſe, tradit Diodorus lib. v. Οἱ μὲν γὰρ τὴν Κρήτην κατοικοῦντές φασιν, ἀρχαιοτάτους παρ' αὐτοῖς γενέσθαι τοὺς ὀνομαζομένους Ἐτεοκρῆτας αὐτόχθονας. *Qui Cretam incolunt, vetuſtiſſimos apud ſe exiſſe aiunt, quos Eteocretas nominant, indigenas.* Marcianus, ubi de Creta.

Ἀρχαιοτάτους ἔχει δὲ τοὺς οἰκήτορας,
Τοὺς δὲ παρ' αὐτοῖς Ἐτεοκρῆτας λεγομένους.
Antiquiſſimos vero habet incolas,
Quos ipſi Eteocretas dicunt.

Habitabant autem inſulae partem auſtralem, & in ea oppidulum Praeſum, ubi templum Iovis Dictaei. Strabo. Τὸ δὲ νότιον (Στάφυλος κατέχειν φησὶν) Ἐτεοκρῆτας· ὧν εἶναι πολίχνιον Πραῖσον, ὅπου τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν. *Auſtralem vero partem (Staphylus ait poſſidere)*

(a) Nos Itali verteremus *Cretenſi fini. Veri Cretenſes. Salvinius.*

(b) Forte ἔπειτα τό, τ'. *Salvinius.*

Digitized by Google

dere) *Eteocretas: eorumque esse oppidulum Praesum, ubi Dictaei Iovis templum est.* Ac inhabitasse Praesum, postea repetit. Εἴρηται ἦ, ὅτι τῶν Ἐτεοκρήτων ὑπῆρξεν ἡ Πραῖσ@, κ᾽ ὅτι ἐνταῦθα τὸ τῦ Δικταίυ Διὸν ἱερόν. *Dictum autem est, Eteocretum urbem fuisse Praesum: atque ibi Iovis Dictaei templum exstitisse.* Ita enim utrobique legendum esse, non Πράσον, & Πράσ@, ut hodie editur, postea ostendam, quum de ea urbe agam cap. VI. Eustathius ad citatum Homeri locum, etiam indigenas testatur. Ἐτεόκρητες, οἱ ἀληθῶς ἢ ἀληθεῖ; Κρῆτες, ἰθαγλῆς, γνήσιοι τῆς Χώρας. λεχθέντες Ἐτεόκρητες, ὡς πρὸς τὺς ἐπήλυδας. *Eteocretes, vere sive veri Cretenses, indigenae, legitimi regionis incolae: dicti vero Eteocretes, ut ab advenis distinguerentur.* Porro Diodorus Eteocretas cum Idaeis Dactylis eosdem facere videtur; etenim, postquam de illis verba fecit, mox subiungit. Πρῶτοι τοίνυν ἢ εἰς μνήμλω παραδεδομένων ᾤκησαν ἀ Κρήτης περὶ τὴν Ἴ᾽δλω οἱ προσαγορευθέντες Ἰδαῖοι Δάκτυλοι. *Primi ergo, quorum sane memoria ad nos propagata est ad Idam Cretae habitarunt, qui Idaei Dactyli sunt adpellati.* Post hos, Curetes exstitere. Diodorus. Μετὰ ἢ τὺς Ἰδαίυς Δακλύλυς ἱστρῦσι γενέσθαι Κύρητας ἐννέα. τύτυς δ᾽ οἱ μὲν μυθολογῦσι γεγονέναι γηγενεῖς, οἱ δ᾽ ἀπογόνυς τῶν Ἰδαίων Δακτύλων. κατοικεῖν δ᾽ αὐτὺς τῶν ὀρῶν τὺς συνδένδρυς κ᾽ φαραγγώδεις τόπυς, κ᾽ τὸ σύνολον τὺς ἔχοντας σκέπλω, κ᾽ ὑπόδυσιν φυσικὴν, διὰ τὸ μήπω κατασκευὰς οἰκιῶν εὑρῆσθαι. *Post Dactylos Idaeos novem Curetas exstitisse perhibent. Hoc alii quidem terrigenas, alii a Dactylis Idaeis oriundos esse, fabulantur. Habitatio eorum in confertis montium arboretis, & convallium speluncis, & illis denique locis, quae natura sua tegumentum aliquod, & receptum, praeberent: quum aedium structura tum nondum reperta esset.* Notandum autem, quod Idaeos illos Dactylos Diodorus alios a Curetibus faciat: quum Auctores fere alii & Idaeos, & Curetas, & Corybantas, omnino eosdem statuant. Elegans de his est locus apud Diomedem Grammaticum lib. III. *Dactylus, a tractu digitorum dictus: vel ab Idaeis Dactylis, quos Curetas, sive Corybantas, Poetae adpellabant. Hi namque in insula Creta Iovem custodiendo, ne vagitu se parvulus proderet, lusus excogitato genere, clypeolis aeneis inter se concurrentes, tinnitu aeris illisi, rhythmica etiam pedis dactyli compositione, celavere vocem infantis. Sed nativitatis eorum causam, vetusta fabulositas docet hanc fuisse. Aiunt Opem, in Idam, montem insulae Cretae, fugiendo delatam, manus suas imposuisse memorato monti, & sic infantem ipsum edidisse; & ex manuum impressione emersisse Curetas, sive Corybantas: quos a montis nomine, & a qualitate facti, Idaeos Dactylos adpellant.* Pausanias Eliac. lib. I. Διὸς ἢ τεχθέντ@, ἐπιτρέψαι Ῥέαν τῷ παιδὸς ἢ φυλακὴν τοῖς Ἰδαίοις Δακτύλοις, καλυμένοις ἢ τοῖς αὐτοῖς τούτοις καὶ Κούρησιν. *Iove autem nato, Rheam pueri custodiam commisisse Idaeis Dactylis, qui iidem Corybantes (a) dicebantur.* Sed cum Diodoro tamen facit Strabo lib. X. Γίνονται ἢ, τῶν Ἰδαίων Δακτύλων ἐκγόνυς εἶναι τύς τε Κυρῆτας κ᾽ τὺς Κορυβάντας. τὺς γῦν πρώτυς γεννηθέντας ἐν Κρήτῃ ἑκατὸν ἄνδρας, Ἰδαίους Δακτύλυς κληθῆναι· τύτων δ᾽ ἀπογόνυς, φασὶ, Κυρῆτας ἐννέα γενέσθαι· τύτων δ᾽ ἕκαστον δέκα παῖδας τεκνῶσαι, τὺς Ἰδαίυς καλυμένυς Δακτύλυς. *Subspicantur autem, Idaeorum Dactylorum posteros esse Curetas, & Corybantas; ac primos quidem in Creta natos centum viros, Dactylos Idaeos adpellatos: ab his vero natos aiunt Curetas novem & eorum unumquemque, filios decem genuisse, qui Idaei Dactyli sint nominati.* Quod Idaeos vero attinet, Idae accolas, eos quoque Barbare Iudaeos per errorem adpellatos iudicat Tacitus Hist. lib. V. *Inclitum in Creta Idam montem: accolas Idaeos, aucto in Barbarum cognomento, Iudaeos vocitari.* Ac Curetum quidem tempore etiam Titanes illic exstitisse, & in terra Gnosiorum habitasse, auctor nobis Diodorus. Μυθολογῦσι γὰρ οἱ Κρῆτες, γενέσθαι κατὰ ἢ τῶν Κυρήτων ἡλικίαν τὺς καλυμένυς Τιτᾶνας. τύτυς δὲ τῆς Κνωσσίας Χώρας ἔχειν τὴν οἴκησιν, ὅπυ περ ἔτι κ᾽ νῦν δείκνυται θεμέλια Ῥέας οἰκήσεδα. *Fabulose enim Cretenses memorant, quo tempore Curetes vivebant, Titanes quoque exstitisse: atque hos in terra Gnosia habitasse, ubi etiam hodie fundamenta & area domus, in qua Rhea commorata.* Quod Curetas autem attinet, eos, antea Telchines adpellatos, cum Rhea in Cretam advenisse, & Curetas tunc vocatos, quidam veterum tradidere. Strabo lib. X. Ἐν ἢ τοῖς Κρητικοῖς λόγοις, οἱ Κυρῆτες Διὸς τροφεῖς λέγονται, κ᾽ φύλακες, εἰς Κρήτλω ἐκ Φρυγίας μεταπεμφθέντες ὑπὸ τῆς Ῥέας· οἱ δὲ, Τελχίνων ἐν Ῥόδῳ ἐννέα ὄντων, τὺς Ῥέᾳ συνακολυθήσανλας εἰς Κρήτλω, κ᾽ τὸν Δία κυροτροφήσανλας, Κυρῆτας ὀνομασθῆναι. *In Cretensibus vero Historiis, Curetes Iovis alumni dicuntur, & custodes; in Cretam ex Phrygia acciti a Rhea: alii vero, quum novem in Rhodo essent Telchines, qui Rheam in Creta sequuti forent, Iovem ibi educasse, ac Curetas dictos esse.* Et Cretam eos initio inhabitasse, iterum testatur postea lib. XIV. Ac originem sane inde eos ducere, testis etiam Nicolaus Damascenus, cuius fragmentum quoddam exstat apud Srobaeum Serm. XXXVIII. Vbi ista eius verba. Τελχῖνες ἄνθρωποι ὀνομαζόμυοι τὸ ἀνέκαθεν Κρῆτες. *Telchines qui dicebantur, originem e Creta ducunt.* Beniaminus Tudelensis, in Itinerario suo, olim AEgyptios tenuisse, inde vero occupasse Edomitas: & ab illis, in Graecorum potestatem perveniisse. *Ex illo igitur tempore filii Edom, biremibus & navigiis magnis instructa classe, AEgyptias res imminuere coeperunt; & Cretam prius magnam, deinde Cyprum, insulas adorti coeperunt: quae ad hunc usque diem a Graecis possidentur.*

(a) Vertendum *Curetes.*

CAP.

Digitized by Google

CAP. V.

Olim centum urbibus clara. Homeri in Iliade, & Odyſſea, diſſenſus: iſque etiam explicatus. Honorii locus emendatus. Idomeneus, ſive Leucus, decem vaſtat. Plures centum terrae motu periere, primo Valentiniani, & Valentis, conſulatu.

NVnc, quum incolas dixerimus, conſentaneum eſt, ut, quas urbes habitaverint, explicemus. Eae centum exſtiterunt. Homerus Iliad. β'.

——— Κρήτῃ ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο.
——— *Cretam centum-urbem habitabant.*

Horatius lib. III. Od. XXVII.

——— *Centum tetigit potentem*
Oppidis Creten. ———

Iterum Epod. IX.

——— *Centum nobilem Cretam urbibus.*

Virgilius AEneid. III.

Creta Iovis magni medio iacet inſula ponto;
Mons Idaeus ubi, & gentis cunabula noſtrae;
Centum urbes habitant magnas. ———

Plinius lib. IV. cap. XII. *Creta centum urbium clara fama.* Philoſtratus in Heroicis in Idomeneo. Ἀνὴρ, ᾧ Μίνως τῆς Κρητὸς ἀρχὴν ἔσχων, δίδωσιν ἡμῖν ξυμμάχους ἑκατὸν πόλεις. *Vir, Minois Cretenſis principatum tenens, dat nobis centum urbes belli ſocias.* Iulianus in Epiſtola quadam ad Sarapionem. Ἥ γε μὲν τὸν Δία θρεψαμένη νῆσος ἡ Κρήτη, καθάπερ τροφεῖα τῆς Διὸς ὑποδοχῆς ἀνῃλαβυῖα, τῷ ἑκατὸν πόλεων ἀριθμῷ τετίμηται. *Iam illa ipſa Iovis nutrix inſula Creta, quaſi Iovis ſuſcepti mercedem acciperet, centum urbium numero ornata eſt.* Prodigioſum in hanc rem mendum eſt apud Honorium De Imag. Mundi lib. I. cap. XXVIII. *Creta, a Crete Rege dicitur. Haec & centapolis, a centum urbibus nuncupata.* Omnino reſcribendum exiſtimo. *Creta, a Crete Rege dicitur: Hecatompolis a centum urbibus dicta.* Idem tradit Mela lib. II. cap. VII. Et Iſidorus Orig. lib. XIV. cap. VI. Homerus, qui in Iliade urbes ei centum tribuit, in Odyſſea tantum nonaginta tradit. Ecce lib. XIX.

Κρήτη τις γάρ ἐστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Καλὴ, καὶ πίειρα, περίῤῥυτος. ἐν δ' ἄνθρωποι
Πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
Creta quaedam terra eſt medio in nigro ponto;
Pulcra, & pinguis, circumfluа; ſuntque in ea homines
Multi, infiniti, & nonaginta urbes.

Et hinc Plato in Minoe. Ὅμηρος γὰρ, περὶ Κρήτης λέγων, ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποί εἰσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐννενήκοντα πόληες. *Homerus enim, de Creta loquens, multi, inquit, in ea ſunt homines, & nonaginta urbes.* Cauſam vero Euſtathius reddit ad Iliad. β'. Ἑκατόμπολις ἡ Κρήτη λεγομένη ἐνταῦθα, ἐννενηκοντάπολις ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ποιεῖται. καὶ οἱ μέν φασιν, ὅτι ἀληθῶς ἑκατόμπολις μὲν ἦν, κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἱστορίαν. Λεύκων δὲ, ὃν καὶ Λυκόφρων μέμνηται, δέκα πόλεις ἐπώρθησεν ἀποστατήσας, καὶ ἐπαναστὰς τῷ Ἰδομενεῖ. ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ἐνενήκοντα πόλεις ἔχειν ἡ Κρήτη λέγεται. *Creta, quae centum urbes habere hic dicitur, in Odyſſea nonaginta memoratur. Ac ſunt qui*

tradant, vere Cretam urbes centum habuiſſe, ut hic traditur; verum Leucus, cuius meminit & Lycophron, quum defeciſſet, & arma Idomeneo intuliſſet, decem ex illis vaſtavit. Quae eadem dicit iterum ad Odyſſ. τ'. Videndus quoque Scholiaſtes illic vetus. Didymus ad citatum locum Odyſſeae. Ἐν Ἰλιάδι ἑκατόμπολιν τὴν Κρήτην λέγει· οὐχ ὡρισμένως ἑκατὸν πόλεις ἔχουσαν, ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ πολλάς. ἔνιοι δέ φασιν, Ἰδομενέα, κατὰ τὸ ἐξ Ἰλίου ἀνατλᾶν ἀπελαυνόμενον τῆς Κρήτης ὑπὸ Λεύκου, δέκα πόλεις πορθῆσαι. *In Iliade Cretam dicit centum-urbem; non definite centum urbes habentem; ſed multas. Alii vero tradunt, Idomeneum, ab Ilio redeuntem, quum a Leuco Creta arceretur, decem urbes evertiſſe.* Vbi & diſſenſum obſerva: nam quas Idomeneum evertiſſe Didymus dicit, has Euſtathius Leucum narrat. Eleganter porro res haec univerſa diſceptatur a Strabone in deſcriptione inſulae lib. X. centum vero urbes omnes nominatim recenſuerat Xenion in ſuo de Creta Opere. Iſaacius Tzetzes ad Lycophronem. Καὶ Ξενίων δὲ, ἐν τῷ Περὶ Κρήτης, τὰς ἑκατὸν πόλεις τῆς Κρήτης κατ' ὄνομα λέγει. *Et vero Xenion, in Opere de Creta, centum Cretae urbes nominatim refert.* Certe oportet, ubi numerum hunc exceſſerint: ſi quidem Valentiniani, ac Valentis, primo conſulatu, plures centum terrae motu periere: ſicut infra ſum dicturus cap. XV. Ego certe, centum circiter ac viginti obſervavi: quas nunc recenſere inſtituam.

CAP. VI.

Achaea. De cervis illis, Scholiaſtae Apollonii error. Cervi Achaeinae, & Spathinae, appellati. AEtates cervorum; Ἀχαὶ, Ζὸς, Σπάθιον. *Scholiaſtes Apollonii emendatus. AEpea. Agrium, urbs epiſcopalis, quae ſextum locum obtinebat. Alba. Alloria. Amniſus. Navale Minois: item fluvius. Stephani locus emendatus. Nymphae Amniſiades. Spelunca Lucinae, ſive fanum: unde ea Amniſia dicta: & nata ibi eſſe credita. Ruſi Epheſii error. Ampelus. Amphimalla. Anopolis, quae & Araden. Aorus, quae & Eleutherae: Eleuther, unus Curetum. Aora, Nympha. Stephanus bis reſtitutus. Apollonia. Aptera. Sirenum cum Muſis contentio. Muſeum. Apteras Rex, urbis conditor. Pteras. Ptolemaei diſſidium indicatum; & correctus item locus: ſicut etiam Heſychii, Scylaciſque, & Dicaearchi. Arcades, ſive Arcadia. Iupiter ibi natus eſſe a quibusdam memoratur. Defectio a Cnoſſiis ad Lyttios. Diruta, & inſtaurata, poſt ſexennium; quo temporis intervallo fontes, amneſque, qui circa illam erant, ceſſarunt: mox reverſi, poſtquam rurſum condita eſſet.*

ERgo urbes nunc dicamus; & in his Sedes Epiſcopi

Achaia erat. Scholiaſtes Apollonii lib. IV. Ἀχαία (a) ἐστὶ τῆς Κρήτης πόλις. ἐν ᾗ γίνονται Ἀχαινέαι (b) λεγόμεναι ἔλαφοι· αἳ καὶ Σπαθιναῖαι

Z

(a) Forte Ἀχαιΐνια. quaſi *Achaia nova. Salvinius.*
(b) Forte Ἀχαΐναι. Hiſpani *Haca. Hacanea.* Sed hoc a Latino *Equa.* Galli *Hacquanée.* Itali: *Chinea.* Forte *Equa nea*, ideſt, iuvenis. *Salvinius.*

Digitized by Google

Θιναῖαι καλῶνται. *Achaea, est Cretae urbs; in qua cervae sunt, Achaineae dictae: quae etiam Spathinaeae vocantur.* Sed, an cervi in hac urbe? atqui Plinius clare docet, nullos tota ea insula exstitisse, nisi in Cydoniae agro. Ecce verba lib. VIII. cap. LVIII. *Mirabilius, in eadem insula (Creta) cervos, praeterquam in Cydoniatarum regione, non esse.* Etymologici Auctor, nam hoc extra ordinem nunc, per occasionem istam, est dicendum, nomen cervis datum tradit ab Achaeinea urbe. Ἀχαϊνέα, ἡ ἔλαφος. ἀπὸ Ἀχαϊνέης τῆς πόλεως, ἐν ᾗ εἴδη εἰσὶν ἐλάφων μεγάλων. *Achaeinaea, cerva: ab Achaeinea urbe, in qua species quaedam magnarum cervarum.* Quod vero Scholiastes ille Apollonii easdem cervas etiam Spathinaeas dictas esse cupit, in hoc errat. Et Eustathius distinguit ad Iliad. Υ. Οἱ Ἀχαΐναι, καὶ οἱ Σπαθῖναι λεγόμενοι (ἔλαφοι) ἡλικίᾳ τινὶ διαφέρουσι. *Cervi Achaeinae dicti, & Spathinae, aetate quadam differunt.* Vbi observa, aetate differre: quae in cervis triplex tradita. Vna Ἀχαί: de qua Hesychius. Ἀχαὶ νεβρῶν, ἐλάφων ἡλικίαι. *Achae binnulorum, cervorum aetates.* Altera, Ζόρ. Idem Hesychius. Ζὸρ, ἡλικία ἐλάφου. *Zor, aetas cervi.* Tertia, ut videtur, Σπαθήν: a qua cervus Σπαθήνης, secundum Hesychium; cuius ista alibi verba. Σπαθήνης, ὁ ἐλάφων τις οὕτω καλεῖται, ἢ ἡλικία ἐλάφου. *Spathenes, ita cervus quidam adpellatur: vel, aetas cervi.* Qui Σπαθήνης vero Hesychio, is Σπαθῖνης est Eustathio: & Σπαθιναῖοι Scholiastae Apollonii; nisi forte, quod existimo, apud illum etiam Σπαθῖναι potius sit legendum: temere postremis litteris, uti solet, a librario geminatis.

AEpea. Stephanus. Αἴπεια, πόλις Κρήτης. *AEpea, urbs Cretae.*

Agrium. Religione Christiana introducta, nobile Episcopatu; ut videre est in Novella Leonis Imp. De sedibus ecclesiarum, quae Patriarchae Constantinopolitano subiectae: ac quum urbes Episcopales tota insula duodecim essent, Agrium in his locum sextum obtinebat.

Alba. Stephanus. Ἔστι καὶ Ἄλβα πόλις Κρήτης. *Est etiam Alba urbs Cretae.*

Alloria. Stephanus. Ἀλλωρία, πόλις τῆς Κρήτης. *Alloria, urbs Cretae.*

Amnisus, sive, ut alii scribunt, Amnissus. Stephanus. Ἀμνισὸς πόλις Κρήτης. *Amnisus urbs Cretae.* Fuit navale Minois. Strabo lib. X. Μίνω δέ φασιν ἐπινείῳ χρήσασθαι τῷ Ἀμνισῷ, ὅπου τὸ τῆ εἰλειθύης ἱερόν. *Minoem dicunt navali usum esse Amniso, ubi fanum est Luciniae.* Didymus ad Odyss. τ'. etiam fluvium dicit. Ἀμνισὸς, πόλις, καὶ ποταμὸς, Κρήτης. *Amnisus, urbs, & fluvius, Cretae.* Et certe, ita quoque Stephanum scripsisse existimo, mutilumque eius locum: nam subiungit. Αἱ τούτου Νύμφαι Ἀμνισιάδες, καὶ Ἀμνισίδες. *Eius Nymphae Amnisiades, & Amnisides.* Quae verba manifestum est ad fluvium referri, non ad urbem. Ac respexit ad Callimachi istum versum Hymno in Dianam:

Δὸς δέ μοι ἀμφιτάλους Ἀμνισίδας εἴκοσι Νύμφας.
Da vero mihi pedisequas Amnisidas viginti Nymphas.

Vbi Scholiastes. Ἀμνισίδας. Ἀμνισὸς, ποταμὸς Κρήτης. *Amnisus, fluvius Cretae.* Apollonius Rhodius lib. III.

Ἢὲ καὶ Ἀμνισοῖο λοεσσαμένη ποταμοῖο.
Sive etiam Amniso lota fluvio.

Suidas quoque. Ἀμνισὸς, ποταμὸς Κρήτης. *Amnisus, fluvius Cretae.* Et Nonnus Dionys. lib. VIII.

Ἀλλ' ὅτε Δικταίης Κορυβαντίδος ὑψόθι μέτρης
Γέιτονος Ἀμνισσοῖο λεχώϊον ἔδρακεν ὕδωρ.
Sed postquam Dictaeam Corybantidem super petram
Vicini Amnissi puerperialem vidit aquam.

Erat ibi spelunca, Lucinae sacra. Homerus Odyss. τ'.

Στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅτι τε σπέος Εἰλειθυίης.
Statuit autem in Amniso, ubi spelunca Lucinae.

Quem locum respexit Eustathius in Dionysium. Μέμφεται γάρ τι Κρήτης ὁ Ἄμνισος, ἔνθα καὶ σπήλαιον Εἰλειθυίας, ὡς ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ὁ ποιητὴς ἱστορεῖ. *Pars quaedam Cretae est Amnisus, ubi & spelunca Lucinae: ut testatur Poeta, in Odyssea.* Strabo in citatis verbis fanum Lucinae fuisse ait. Ὅπου τὸ τῆ Εἰλειθυίας ἱερόν. *Vbi fanum est Lucinae.* Ac Lucina, sive a spelunca fuerit, sive fano, hinc Ἀμνισία est dicta. Hesychius. Ἀμνισία, ἡ Εἰλήθυια. *Amnisia, Lucina.* Et haec ibi nata fuisse existimata est. Pausanias Atticis. Κρῆτες δὲ τῆς χώρας τῆ Κνωσίας ἐν Ἀμνισῷ χθμέσθαι νομίζουσιν Εἰλείθυιαν. *Cretenses vero regionis Cnossiae natam Lucinam ad Amnisum putant.* Errat certe Rufus Ephesius, qui vult eam Ἀμνιάδα potius cognomento dictam, a voce Ἄμνιον, quam Ἀμνισίαν, a navali Cretae. Locus exstat lib. De Part. Hom. Τὸ δὲ βρέφος, περιέχεται χιτῶσι. τὸν δὲ λεπτὸν, καὶ μαλακὸν, ἄμνιον αὐτὸν Ἐμπεδοκλῆς καλεῖ. ἐντεῦθεν, μοὶ δοκεῖ, καὶ Εἰλείθυια Ἀμνιὰς ἐπωνόμασται· καὶ μᾶλλον, ἢπερ ἀπὸ τοῦ ἐν Κρήτῃ λιμένος. *Infans vero, tunicis continetur; ac tenuem, mollemque, Ἄμνιον Empedocles vocat: unde, ut mihi quidem videtur, Lucina Amnias cognominata est, potius quam a portu Cretae.*

Ampelus. Plinio commemoratur lib. VI. cap. XII. Ptolemaeus promontorium dicit lib. III.

Amphimalla, & *Amphimallium*, ab Amphimallo quodam dicta. Stephanus. Ἀμφιμάλλιον, πόλις Κρήτης, ἀπὸ Ἀμφιμάλλου. λέγεται καὶ Ἀμφίμαλλα. *Amphimallium, urbs Cretae, ab Amphimallo. Dicitur etiam Amphimalla.* Et Amphimalla quidem, nominatur etiam Plinio, ac Ptolemaeo. Meminitque item Strabo (d).

Ano-

(a) Forte *Spadix*. *Salvinius*.
(b) *Aeria*. *Celsa*. *Salvinius*.
(c) Multum ab hac lectione recedunt Codices Palatini scripti: in optimo *Salma*ſ*us* optime legit: Ἀλμαρία πόλις τῆς Κρήτης. Hoc verum oppidi nomen esse quis dubitabit, praesertim ubi viderit, in scriptis & editis libris hinc deduci gentile Ἀλλαριάτης? *Berckelius*.

(d) Apud Dicaearchum occurrit Amphimela, sed ibi Ἀμφίμαλλαν rescribendum est.

——— Εἶτ' ἐχόμβιον
Κεδρισὸν, Ἀμφιμαλάντε καὶ Μεσσάπιον
Ὄρος τε Δικτύναιον ἐπὶ δυσμὰς φέρον.

Digitized by Google

Anopolis. Etiam Araden dicebatur. Stephanus. Ἄραδὴν πόλις Κρήτης, ἡ καὶ Ἀνώπολις λέγεται. *Araden, urbs Cretae, quae etiam Anopolis dicitur.*

Aorus. Nomen habuit ab Aora quadam Nympha; inde Eleuthera dicta, a Curete Eleuthere. Stephanus. Ἄωρος, πόλις Κρήτης ἀπὸ Ἀώρας νύμφης. μετωνομάσθη δ' Ἐλεύθερα, ἀπὸ Ἐλευθῆρος, ἑνὸς τῶν Κρητῶν. *Aorus, urbs Cretae, ab Aora Nympha; mutato nomine etiam Eleuthera dicta, ab Eleuthere, uno Curetum.* Scribe. μετωνομάσθη δ' Ἐλευθῆραι. *Mutato nomine dicta est Eleutherae.* Idem alibi testatur. Ἐλευθεραὶ, πόλις Βοιωτίας· ἀπὸ Ἐλευθῆρος, τοῦ Ἀπόλλωνος. ἔστι δὲ Κρήτης, ἀπὸ Ἐλευθῆρος, ἑνὸς τῶν Κρητῶν· ἧ τις καὶ Ἄωρος καλεῖτο, ἀπὸ Ἀώρης νύμφης. *Eleutherae, urbs Boeotiae; ab Eleuthere, filio Apollinis. Est etiam Cretae, ab Eleuthere, uno Curetum: quae etiam Aorus vocabatur, ab Aora Nympha.* Ita enim quoque illic est scribendum; pro ἡ Σάωρος ἐκαλεῖτο, ἀπὸ Σαώρης. *Etiam Saorus vocabatur a Saora* (a).

Apollonia. Duae urbes eo nomine exstitere; ex his una, prope Cnossum: altera, Eleutherae dicta. Videre licet apud Stephanum in Ἀπολλωνία; qui etiam Cydoniam eo nomine ante adpellatam dicit in Κυδωνίᾳ. Meminitque eius etiam Plinius, & Ptolemaeus. In Chalcedonensi Synodo nominatur Eusebius quidam, Apolloniae Episcopus.

Aptera. Ita dicta, quod Sirenes, in certamine cum Musis superatae, alas ibi suas abiecerint. Etymologici Auctor. Ἄπτερα, πόλις Κρήτης. ὅτι αἱ Σειρῆνες ποτὲ πρὸς τὰς Μούσας εἰς ἔριν ἐλθοῦσαι, καὶ ἡττηθεῖσαι, ἐκεῖ τὰ πτερὰ ἀπέβαλον. *Aptera, urbs Cretae: quod Sirenes, cum Musis aliquando contendentes, ac victae, alas ibi abiecerint.* Acciditque haec contentio in loco prope urbem, & mare: quem Museum ea ex re adpellarunt. Suidas. Ἄπτερα, πόλις Κρήτης· ἀπὸ τῶν Μουσῶν καὶ Σειρήνων ἔριδος, τὸ ἐν τῷ Μουσείῳ, πλησίον τῆς πόλεως καὶ θαλάττης τόπῳ, τοιοῦδε καλουμένῳ, χωμένης. ἐν ᾧ κατὰ τὴν ἐν μουσικῇ νίκλιν τῶν Μουσῶν αἱ Σειρῆνες δυσφορεῖσαι, τὰ πτερὰ τῶν ὤμων ἀπέβαλον. *Aptera, urbs Cretae; a Musarum & Sirenum contentione in Museo, loco prope urbem & mare, sic dicto, exarta. in quo, Musarum in Musica victoriam Sirenes aegre ferentes, alas humerorum abiecerunt.* Quae totidem verbis etiam Stephanus. Eusebius in Can. ab Aptera Rege nominatam esse innuit: quem & condidisse refert. Κρήτης ἐβασίλευσεν Ἀπτέρας, καὶ τὴν πόλιν ἔκτισεν. *Cretae regnum tenuit Apteras, qui & urbem condidit.* Et ex eo Hieronymus. *Hoc tempore in Creta regnavit Apteras, qui & urbem condidit.* Paulanias eum Pteram vocat in Phocicis. Ἀπὸ τούτου δὴ τῆς Πτερᾶς καὶ πόλιν Κρητικὴν προσθήκῃ γράμματος Ἀπτεραίους φασὶν ὀνομάζεσθαι· *Ab hoc vero Ptera etiam Creticam civitatem adpellatam esse aiunt litterae additamento.* Apud Ptolemaeum non recte *Apteria* scribitur; qui & dissidet a ceteris Auctoribus, quod recenseat inter urbes mediterraneas. Plinius Apteron dicit. Corrigendus

(a) *Dio* etiam & *Ptolemaeus* vocem illam numero multitudinis protulere.

A est Hesychius. Ἄπτερυς, ὁ ἀπὸ Κρήτης· Ἄπτερα γὰρ, πόλις Κρήτης. Male hodie illic editur. Ἀπταρεὺς, ὁ ἀπὸ Κρήτης· Ἄπτα γὰρ, π. κ. Meminit eius quoque Strabo lib. x. & navale item Cisamum habuisse refert. Corruptissimum est eius nomen apud Scylacem in Periplo, ubi de Creta agit. Πρὸς βορέαν δ', ἄνυδα πτερέα χώρα. *Ad boream vero, Anyda Pterea regio.* Rescribo. Πρὸς βορέαν δ' ἄν, ἡ Ἀπτεραία χώρα. *Ad boream vero, Apteraea regio.* Item apud Dicaearchum in vita Graeciae, ubi de eadem insula,

B —— Εἶτεν Ἀγαραίαν λεγομένην.
—— *Deinde Angaraeam dictam.*

Rescribo itidem.

—— Εἶτεν Ἀπεραίαν λ.
—— *Deinde Apteraeam d.*

Quod Sirenum vero hanc cum Musis contentionem attinet, quam dedisse occasionem urbis nominandae volunt, eius meminit quoque Ausonius in Gripho Ternarii.

C *Tres volucres, tres semideae, tres semipuellae,*
Ter tribus ad palmam iussae certare Camoenis,
Ore, manu, flatu, buxo, fide, voce canentes.

Araden. Vide *Anopolis*.

Arcades, sive *Arcadia*. Stephanus. Ἀρκάδες, πόλις Κρήτης· ὡς Ξενίων, ἐν Κρητικοῖς. οἱ πολῖται, ὁμοίως Ἀρκάδες. Δημήτριος δὲ, οὐκ Ἀρκάδας τὴν πόλιν, ἀλλ' Ἀρκαδίαν φησίν. *Arcades, urbs Cretae; ut Xenion, in Creticis. Cives,* D *similiter Arcades dicti. Demetrius vero, urbem non Arcades, sed Arcadiam dicit.* Iovem illic quidam natum voluerunt; non in Ida, insulae eiusdem monte. Callimachus Hymno I.

Ζεῦ, σὲ μὲν Ἴδαίοισιν ἐν ὄρεσί φασι γενέσθαι.
Ζεῦ, σὲ δ' ἐν Ἀρκαδίῃ· πότεροι, πάτερ, ἐψεύσαντο;
Iupiter, te quidem Idaeis in montibus dicunt natum;
Iupiter, alii vero Arcadiae: utri, pater, mentiti sunt?

E Olim, Cnossiis foederati, ad Lyttios defecerunt. Polybius lib. IV. Οἱ μὲν (b) μετ' Ἀρκάδων, ὁμοθυμάδον ἀποστάντες τῆς τῶν Κνωσίων φιλίας, ἐγνωσαν τοῖς Λυττίοις συμμάχειν. *Orii cum Arcadibus, communi consilio a Cnossiorum amicitia discedentes, Lyttiorum societatem amplecti decreverunt.* Diruta aliquando fuit; & coli quoque desita terra, fontes ibi, atque lacus, substitere: qui, cultoribus reversis, postea item rediere. Seneca Nat. Quaest. F lib. III. cap. XI. *Idem (Theophrastus) ait, circa Arcadiam, quae urbs in Creta insula fuit, fontes & lacus substitisse, quia desieris coli terra, diruta urbe: postea vero quam cultores receperit, aquas quoque recepisse.* Atque instaurata quidem post sexennium. Plinius lib. XXXI. capit. IV. *Proditur certe, in Creta expugnato oppido, quod vocabatur Arcadia, cessasse fontes, amnesque, qui in eo situ multi erant. Sursus condito post sex annos, emersisse; uti quaeque coepissent partes*

(b) Forte Οἵ γε. *Salvinius.*

Digitized by Google

coli. Poſtea, ſub Chriſtianis, ſedes ibi Epiſcopi fuit, ordine tertia: ut videre eſt in Novella Imperatoris Leonis, antea commemorata.

CAP. VII.

Artacina, Aſus. Iupiter Aſius; eiuſque fanum antiquiſſimum. Aulon. Aulopotamus, Epiſcopi ſedes. Axus. Eius Rex Etearchus. Herodoti locus reſtitutus. Baucus. Bena, Gortyniis ſubdita. Rhiani Poetae patria. Biennus. A Curete Bienno adpellata. Iupiter Biennius. Boeae. Boeba. Caeno. Nata illic Britomartis. Cale Acte. Camara etiam Lato dicta. Stephani locus reſtitutus. Camirus. Cantanus. Catrea; a Catreo dicta, Tegeatae filio. Ceratus. Cerea. Polybius, & Suidas, emendati. Rhianus poeta Cereates, non Benaeus, ſecundum quosdam.

ARtacina. Inter urbes mediterraneas a Ptolemaeo recenſetur. Vide *Hyrtacus*.

Aſus. Stephanus. Α"σ@, πολίχνιον Κρήτης. *Aſus, oppidulum Cretae*. Plinio Aſum dicitur; & inter oppida mediterranea memoratur. Iupiter illic, Aſius cognomento dictus, colebatur: & habebat fanum item antiquiſſimum. Stephanus, Ο' Ζεὺς ἐκεῖ τιμᾶται· κ) Α'σίυ Διὸς ἱερὸν ἀρχαιότατον. *Iupiter ibi colitur; & Aſii Iovis fanum eſt antiquiſſimum.*

Aulon. Stephanus. Αὐλὼν, πόλις Κρήτης, ἢ τόπ@. *Aulon, urbs Cretae, aut locus.*

Aulopotamus. Sub Chriſtianis ſedem epiſcopalem habuit, ordine quintam: ut videre eſt in Novella memorata Imperatoris Leonis.

Axus. Stephanus. Α"ξ@, πόλις Κρήτης, ὡς Η'ρόδοτ@, ἐν τετάρτῃ. *Axus, urbs Cretae; ut Herodotus libro* IV. Sed apud Herodotum eo loco Oaxus ſcribitur. Ε"ςι τῆς Κρήτης Ο'αξὸς πόλις, ἐν τῇ ἐγένετο Ε'τέαρχ@ βασιλεύς. *Eſt Cretae urbs Oaxus, in qua rex Etearchus erat*. Certe hic legendum Α"ξ@, manifeſtum eſt ex Stephano; qui Oaxum aliam ab Axo facit (*a*).

Baucus. Scylax in Periplo, ubi de Creta. Πρὸς καὶ νότου Γορτύνα, Βαῦκ@. *Ad auſtrum vero Gortyna, Baucus.*

Bena. Erat Rhiani Poetae patria, ex ſententia quorumdam; & Gortyniis ſubiecta. Stephanus, Βήνη· πόλις Κρήτης, ὑπὸ Γορτυνίων τεταγμένη. τὸ ἐθνικὸν, Βηναῖ@. Ρ'ιανὸς γὰρ ὁ Ποιητὴς Βηναῖ@ ἦν. *Bena, urbs Cretae, Gortynae ſubiecta. Gentile, Benaeus. Rhianus enim Poeta Benaeus erat*. Ac de Rhiano, etiam teſtatur Suidas. Ρ'ιανὸς, ὁ καὶ Κρὴς. ὢν Βηναῖ@. Βήνη δὲ, πόλις Κρήτης. *Rhianus, Cretenſis erat, urbe Benaeus. Bena enim, urbs Cretae eſt.*

Biennus. Vt quidam volunt, a Bienno Curete nominata. Βίενν@, πόλις Κρήτης· ἀπὸ Βιέννυ, τοῦ τῶν Κυρήτων ἑνός· *Biennus, urbs Cretae; a Bienno, uno Curetum*. Aliam quoque nominis rationem ponit, ἀπὸ τῆς βίας, *a vi*. ſed corrupta illic verba (*b*). Iupiter quoque ibi Biennius colebatur, ut ibi in eo ipſo loco Stephanus indicat: qui videndus, ſi quis velit.

Boeae. Stephanus in Βοῖον. Ε"ςι κ) Βοιαὶ, Κρήτης πόλις. *Eſt etiam Boeae Cretae oppidum* (*c*).

Baeba. Erat in agro Gortynio. Stephanus in Βοῖβ@. Ε"ςι κ) ἐν Κρήτῃ Βοίβη τῆς Γορτυνίδ@. *Eſt item in Creta Baeba, in territorio Gortynae.*

Caeno. Hic Britomartin natam dicebant. Diodorus Siculus lib. v. Βριτόμαρτιν ὴ, τὴν προσαθρευομένων Δίκτυνναν, μυθολογοῦσι γενέσθαι ἐν Καινοῖ τῆς Κρήτης, ἐκ Διὸς κ) Κάρμης· *Britomartim vero, Dictynnam cognominatam, natam eſſe fabulantur in Caenone Cretae, ex Iove & Carma.*

Caeratus. Vide *Ceratus*.

Cale Acte. Stephanus. Καλὴ Α'κτὴ, πόλις Κρητῶν. *Cale Acte, urbs Cretenſium* (*d*).

Camara, etiam *Lato dicta*. Stephanus. Καμάρα, πόλις Κρήτης. κ) ὁ πολίτης, Καμαραῖ@. Ξενίων ἐν Κρητικοῖς φησιν, ὅτι Λατὼ ἐλέγετο. *Camara, urbs Cretae: civis, Camaraeus. Xenion in Creticis tradit, quod Lato dicta fuerit.* Ita locum hunc reſtituo; qui truncatus hodie repraeſentatur, in hunc modum: Καὶ ὁ πολίτης, ὡς Ξενίων. Meminit urbis etiam Ptolemaeus (*e*).

Camyrus. Vide *Hiera Pytna*.

Cantanus. Stephanus. Κάνταν@, πόλις Κρήτης. *Cantanus urbs Cretae*. In Synodo Chalcedonenſi memoratur Paulus quidam, Epiſcopus Cantani; in Conſtantinopolitana III. Georgius: in Nicaena II. Photinus.

Catrea, a Catreo condita, Tegeatae filio. Pauſanias in Arcadicis. Λέγουσι δὴ κ) ὡς Τεγεάτου τῶν παίδων ἐξῆ τὸ τόπου μετοικῆσαι σφᾶς ἐκουσίως ἐς Κρήτην, Κύδωνα, Κατρέα, κ) Γόρτυνα. κ) ἀπὸ τούτων φασὶν ὀνομασθῆναι τὰς πόλεις, Κυδωνίαν, κ) Γόρτυνά τε, καὶ Κατρέαν. *Aiunt vero & de Tegeatae liberis ultro in Cretam migrare oportuiſſe, Cydonem, Catreum, Gortynemque: a quibus urbes nominatae fuerint, Cydonia, Gortyn, & Catream.* Quamquam ſane Catreum hunc, conditorem eius urbis, Cretenſes Minois filium memorabant: ut Pauſanias illo ipſo loco docet in ſequentibus ſtatim verbis.

Caunus. Stephanus. Καῦν@, πόλις Καρίας. Ἔςι

(*a*) Conſule inferius *Cap.* XII. in O"αξ@. *Salvinius* cenſet errorem ortum ex articulo, ὁ Α"ξ@. Sed *Berckelius* haec ad hunc locum adnotat: *Certiſſimum eſt, ut ſaepiſſime notavimus, Stephanum in vitioſum Herodoti Codicem inciuiſſe, in quibus nunc optime* Ὄαξ@ *legitur: & hanc genuinam civitatis adpellationem eſſe alibi noſter ex Xenionis Creticis luculenter probat.* Ο'άξ@, πόλις Κρήτης, Ελευθέρας ὁ πορρω, καὶ ξενίων. ἀπὸ Ο'άξυ τοῦ Λ'καλάνδου@, ὃ θυγατρὸς τοῦ Μίνω. *Cretenſibus tamen* τὸ Α"ξ@ *fuit familiariſſimum, ita enim locum praeruptum ſolebant adpellare, uti nos Stephanus eodem loco aocet.* Τοὺς δὲ διὰ τὸ κατάκρημνον εἶναι τόπον. καλεῖσι γὰρ τοὺς τοιούτους τόπους Α"ξας, καθάπερ ἡμεῖς ἀγμούς. *Itaque aliquo modo hoc civitatis nomen tolerari poſſet, ſed hanc in rem Herodoti teſtimonium minime quaerat, uti manifeſte conſpicitur.*

(*b*) *Berckelius* ita reſtituit; Οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ Τ' Α"ρη γυναικὸς βίας, ὃν ὑπαυδιὰ φασι διδιεσθαι ἀπὸ Ο τυ Ε' Ε'φιάλτυ τῶν παίδων Ποσειδῶν@. Subditque, quicumque evolverit Commentarium Euſtathii ad Iliad. E, ubi haec narratur hiſtoria, de hac emendatione non dubitaturum.

(*c*) *Berckelius* cenſet *Boeas* eamdem eſſe urbem, ac *Baebam*.

(*d*) Libri MSS. habent πόλις Κελτῶν. Sed *Berckelius* non dubitat quin Σικελιῶν legi debeat, & iure, ut videtur.

(*e*) Exſtat nummus apud *Goltzium* cum inſcriptione KAMAPAC.

Digitized by Google

ἔστι καὶ ἄλλη πόλις ἐν Κρήτῃ. *Caunus, urbs Cariae: est & alia urbs in Creta* (a).

Ceratus. Vide *Cnossus*.

Cerea. Eius civis, Cereates; ut ab Elea, Eleates: & talia. Quidam Rhianum non Benaeum, sed Cereaten, memorabant. Stephanus. Ῥιανὸς, ὁ ποιητὴς Βλωαῖος ἦν, ἢ Κρεάτης. *Rhianus Poeta Benaeus erat, aut Cereates*. Suidas. Ῥιανὸς, Κρὴς, Βλωαῖος. τινὲς δὲ, Κρεάτιος. *Rhianus, Cretensis, Benaeus. quidam vero, Cereaten tradunt*. Ita enim ibi scribendum; non, Κεραίτιος, *Ceraeten*. Corruptus quoque in hoc nomine Polybius lib. IV. Καὶ πολυῤῥήνιοι μὲν, καὶ Κερῆται, καὶ Λαμπαῖοι, ἀποστάντες τῆς τῶν Κνωσίων φιλίας, ἔγνωσαν τοῖς Λυττίοις συμμαχεῖν. *Ac Polyrrhenii quidem, & Ceretae, & Lampaei, a Cnossiorum amicitia discedentes, statuerunt Lyttiis auxiliari*. Rescribendum illic itidem; καὶ Κρεάται, καὶ Λαμπαῖοι. *Et Cereatae, & Lampaei*.

CAP. VIII.

Chalcetorium. Chandace; ab Agarenis condita. Cherronesus; Navale Lycti, Templum Britomartis. Episcopi sedes. Cisamus, Apterae navale: item Episcopi sedes. Clatos. Cnossus; initio Ceratus dicta, sive Caeratus potius. Strabonis locus, & Eustathii, emendatus. Etiam Tritta adpellata. Minois regia. A Crete condita, & Curetibus; vel Minoe, aut Vesta. Primas in Creta cum Cortyna tenuit; mox deiecta, tamen iterum se erexit; denique colonia Romanorum facta est. Sepulcrum illic Iovis fuit; & Minerva nata ibidem, atque fruges primum satae. Labyrinthus quoque illic: & Episcopi quoque sedes. Corycus. Plinii locus restitutus. Cydonia. Dicta a Cydone, Apollinis, sive Tegeatae, filio: quum initio Apollonia diceretur. Condita quoque a Cydone; sive Samiis: vel, ut alii, Minoe. Vna ex tribus insulae maximis civitatibus. Eius situs, & potentia. Mons Tityrus illic, & Dictynnaeum. Episcopi sedes. Cydonii, Τλέες dicti.

CHalcetorium. Stephanus: Χαλκητόριον, πόλις Κρήτης. *Chalcetorium, urbes Cretae*.

Chandace. Phranzes, de pugna in Creta, inter Byzantios, & Agarenos, anno ɔɔcccxxxii. commissa, lib. I. cap. xxxv. *Commissa est haec pugna haud procul ab urbe Chandace*. Et condidere Agareni, post hanc victoriam. Phranzes ibidem: *Ibi oppidum, & velut egregiam arcem, construunt: quam Chandacen adpellant*. Meminerunt item Zonaras, Cedrenus, & Curopalates.

Cherronesus. Stephanus: Τετάρτη Χερρόνησος κατὰ Κρήτην νῆσον, ἔχουσα πολισμάτιον ὁμώνυμον. *Quarta Cherronesus est iuxta Cretam, cum oppidulo eiusdem nominis*. Recenset quoque in descriptione insulae Ptolemaeus lib. III. Erat vero navale Lycti. Eustathius ad Iliad. β'. Λύκτος δὲ, ἧς ἐπίνειον ἡ λεγομένη Χερρόνησος, ὠνόμασαι ἀπὸ Λύκτου. *Lyctus vero, cuius navale erat Cherronesus quae dicebatur, nominata est a Lyclo*. Meminit eius quoque Strabo lib. X. dicitque, Britomartis ibi templum exstitisse. Meminit, & Minervae Cidoniae Pausanias, Eliac. II. Λύκτου δὲ, ἧς ἐμνήσθημεν καὶ πρότερον, ἐπίνειόν ἐστιν ἡ λεγομένη Χερρόνησος, ἐν ᾧ τὸ τῆς Βριτομάρτεως ἱερόν. *Lycti vero, cuius etiam antea meminimus, navale est, quod Cherronesus dicitur, inque eo Britomartis templum*. Mentionem Cherronesi Creticae huius facit etiam Pausanias, Eliac. II. & Plutarchus lib. De Virt. Mul. Sub Christianis ibi Episcopi sedes fuit, ordine quarta: ut videre in Novella Imperatoris Leonis.

Cisamus. Ptolemaeus in parte insulae boreali eam ponit. Meminitque eius Plinius, lib. IV. cap. XII. apud quem Cysamum scribitur. Erat autem navale Apterae. Strabo lib. X. Ἀπτέρας δὲ ἐπίνειόν ἐστι Κίσαμος. *Apterae vero navale est Cisamus*. Etiam haec Episcopi postea sedes fuit, atque ordine duodecima; uti in Novella Leonis est videre: ubi geminato ſ *Cißamus* scribitur.

Clatos. Inter oppida mediterranea recensetur a Plinio lib. IV. cap. XII.

Cnossus. Olim Ceratus dicta fuit, a praeterfluente fluvio. Strabo lib. X. Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Κνωσὸς Κέρατος πρότερον, ὁμώνυμος τῷ παραῤῥέοντι ποταμῷ. *Cnoßus olim Ceratus vocata fuit, quo nomine fluvius praeterlabens*. Eustathius in Dionysium. (b) Κνωσὸς, βασίλειον Μίνωος, ἥτις καὶ Κέρατος ἐκαλεῖτο, ὁμωνυμοῦσα ποταμῷ τινι παραῤῥέοντι. *Cnoßus, regia Minois: quae & Ceratus dicebatur, eodem nomine cum praeterfluente fluvio*. Alii per αι scribunt, Καίρατος. Sic Callimachus, Hymno III.

Χαῖρε δὲ Καίρατος ποταμὸς μέγα. ——
Gaudebat vero Caeratus fluvius vehementer. ——

Vbi Scholiastes: Ποταμὸς Κρήτης, καὶ πόλις, ἡ Καίρατος. *Fluvius Cretae, & urbs, Caeratus erat*. Et Hesychius: Καιράτιοι, οἱ Κνώσιοι, ἀπὸ ποταμοῦ. *Caeratii, Cnossii, a fluvio*. Et hanc rectam esse scribendi rationem, ostendit in Callimacho, metri ratio; & in Hesychio, ordo ipse literarum. Itaque apud Strabonem, & Eustathium, omnino scribendum est, Καίρατος. Et apud Virgilium in Ciri:

Carpathium pelagus, & flumina Caerulea.

Etiam Tritta dicebatur. Hesychius:

Τρίττα· ἔτως ἡ Κνωσὸς ὠνομάζετο.
Tritta: ita Cnossus nominabatur.

Erat vero Cnossus, una ex tribus nobilissimis Cretae urbibus. Strabo lib. X. Πόλεις δ' εἰσὶν ἐν τῇ Κρήτῃ πλείους μὲν, μέγισται δὲ, καὶ ἐπιφανέσται, τρεῖς· Κνωσὸς, Γόρτυνα, Κυδωνία. *Vrbes in Creta sunt complures; maximae autem, & nobilissimae, tres: Cnoßus, Gortyna, Cydonia*. Homerus eam praedicat, ut magna, & Minois regiam, Odyss. τ'.

Τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσὸς, μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
Ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής.
In his autem Cnoßus, magna civitas, in qua Minos
Regnabat, novem annis Iovis magni confabulator.

Quos

[a] Cauni in Creta meminit *Scylax*: Πρὸς δὲ Νότῳ Γορτύνα, Βαῦνος. Vbi *Vossius*, emendante Salmasio, Καῦνος reposuit.

[b] In Nummis, ΚΝΩΣΙΩΝ cum Labyrintho. *Salvinius*.

Digitized by Google

Quos Homeri verſus citat etiam Plato, in Minoe; & Pauſanias, in Laconicis. Ac reſpexit Strabo, quum inquit: Διαφερόντως δὲ τὴν Κνωσσὸν καὶ Ὅμηρος ὑμνεῖ, μεγάλην καλῶν, καὶ Βασίλειον τὴν Μίνω. *Inſigniter vero Cnoſſum etiam Homerus praedicat; magnam vocans, & Minois regiam.* Condita autem eſt a Curetibus, & Corybantibus. Euſebius, in Chron. Can. Οἱ Κύρητες, καὶ Κορύβαντες, Κνωσσὸν ᾠκισαν. *Curetes, & Corybantes, Cnoſſum condiderunt.* Alii Creti, primo Regi, factum tribuunt. Marianus Scotus lib. I. *Apud Cretam regnavit primo Cres indigena, unde Creta nuncupata: quemque aiunt unum Curetarum fuiſſe, a quibus Iupiter abſconditus eſt, & enutritus. Hic Cnoſſum civitatem in Creta condiderat.* Quae totidem verbis tranſcripſit Florentius Wigorienſis, Chron. cap. XVII. Diodorus Siculus, Minoem conditorem tradit lib. V. Μίνω μὲν οὖν, πρεσβύτατον ὄντα, βασιλεῦσαι τῆς νήσου, καὶ κτίσαι πόλεις οὐκ ὀλίγας ἐν αὐτῇ· τούτων δ' ἐπιφανεστάτας τρεῖς· Κνώσσον μὲν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν Ἀσίαν νεύουσι μέρεσι τῆς νήσου. *Minoem autem, natu maximum, inſulae regnum obtinuiſſe, ac multas in ea urbes condidiſſe, inter quas tres emineant: Cnoſſus quidem, in ea inſulae parte, quae Aſiam reſpicit.* Alii, a Veſta eam conditam dicunt. Lactantius lib. I. cap. XI. *Sepulcrum eius eſt in Creta, in oppido Cnoſſo: & dicitur Veſta hanc urbem creaviſſe.* Sita erat in planitie, inter Lyctì, & Gortynae, territorium: & in ambitu ſtadia triginta habebat. Strabo: Κεῖται δ' ἐν πεδίῳ, κύκλον ἔχουσα ἡ Κνωσσὸς τὸν ἀρχαῖον τριάκοντα σταδίων, μεταξὺ τῆς Λυττίας καὶ τῆς Γορτυνίας. *Sita eſt Cnoſſus in planitie, in antiquo ambitu habens ſtadia triginta, inter Lyctium territorium, & Gortynium.* Aliquando una cum Gortyna, totam Cretam, excepta Lyttiorum urbe, in poteſtate ſua tenuit. Polybius lib. IV. Κνώσσιοι, συμφρονήσαντες Γορτυνίοις, πᾶσαν ἐποίησαν τὴν Κρήτην ὑφ' αὑτοὺς, πλὴν τῆς Λυττίων πόλεως. *Cnoſſii, & Gortynii, conſpiratione inter ſe facta, totam Cretam, unica Lyttiorum urbe excepta, ſibi ſubiecerant.* Ac diu ſane primas tenuit; & ereptam ſibi poſtea dignitatem mox tamen recuperavit. Strabo: Καὶ δὴ καὶ διετέλεσε μέχρι πολλοῦ φερομένη τὰ πρῶτα. εἶτα ἐταπεινώθη, καὶ πολλὰ τῶν νόμων ἀφῃρέθη· μετέσχε δ' τὸ ἀξίωμα εἴς τε Γόρτυναν, καὶ Λύκτον· ὕστερον δ' ἀνέλαβε τὸ παλαιὸν σχῆμα τὸ τῆς μητροπόλεως. *Ac diu ſane primas tulit; poſtea depreſſa eſt, & multis legibus ſpoliata; tranſlata in Gortynam, & Lyctum, dignitate: recuperavit tamen deinde veterem metropolis ſpeciem.* Denique, in poteſtatem Romanorum, capta inſula, quum veniſſet, eorum quoque colonia facta eſt. Strabo: Νῦν δὲ Κνωσσὸς καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν ἔχει. *Nunc vero Cnoſſus etiam Romanorum coloniam habet.* Sepulcrum autem illic Iovis memoratum eſt. Lactantius de eo lib. I. cap. XI *Sepulcrum eius eſt in Creta, in oppido Cnoſſo.* Minervam ibi natam: fruges quoque primum ſatas, adfirmabant. Solinus cap. XVII *Cnoſſii Minervam deam civem numerant; primumque apud ſe fruges ſatas adfirmant, au dacter cum Atticis contendentes.* Ac Labyrinthum ibi fuiſſe, teſtatur Pauſanias, in Atticis: Συνεχωρήθη οἱ παρθένους ἑπτὰ ἐς Κρήτην ἐπλὰ, καὶ παῖδας ἴσους, ἄγειν τῷ λεγομένῳ Μινοταύρῳ τὸν ἐν Κνωσσῷ Λαβύρινθον οἰκῆσαι. *Conceſſum eſt ei, virgines in Cretam ſeptem, ac totidem pueros, Minotauro abdicere, ut Labyrinthum, qui Cnoſſi erat, habitarent.* Et Philoſtratus, De Vita Apoll. lib. IV. cap. XI. Καὶ προσπλεύσας ἐς Κνωσσὸν, τὸν μὲν Λαβύρινθον, ὃς ἐκεῖ δείκνυται, βουλομένων ἰδεῖν τῶν ἑταίρων, ἐκείνοις μὲν ξυνεχώρει τοῦτο. *Et ad Cnoſſum cum adpuliſſet, Labyrinthum, qui ibi oſtenditur, volentibus videre ſociis, hoc ipſis permiſit.* Sub Chriſtianis, ſedes item Epiſcopi fuit, ordine ſecunda: ſicut patet ex Novella Imperatoris, quam citavi aliquoties.

Corycus. Vrbs erat, & promontorium. Ptolemaeus, in Deſcriptione Cretae, Geograph. lib. III. Κώρυκος, ἄκρα, καὶ πόλις. *Corycus, promontorium, & urbs.* Stephanus, tantum promontorium eſſe dicit, nulla urbis mentione. Plinius, inter montes cenſet. Ita enim ibi cenſeo ſcribendum: non, ut editur, *Morycus.* Et montis quoque meminit Seneca Philoſophus, Nat. Quaeſt. lib. III.

Cremnia. Vide *Gortyn.*

Cydonia. Moſcopulus: Κυδωνία, πόλις Κρήτης. *Cydonia, urbs Cretae.* Ita dicta a Cydone, Apollinis ex Acacallide filio: quum antea Apollonia diceretur. Stephanus: Κυδωνία, πόλις Κρήτης, ἡ πρότερον Ἀπολλωνία. ἀπὸ Κυδωνος, τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ Ἀκακαλλίδος, τῆς Μίνω θυγατρός. *Cydonia, urbs Cretae, prius Apollonia dicta: ab Apollinis filio Cydone, & Acacallidis, Minois filiae.* Scholiaſtes Apollonii lib. IV. Ἀλέξανδρος δ', ἐν πρώτῳ Κρητικῶν, τῇ Ἀκακαλλίδι συνελθεῖν φησι τὸν Ἑρμῆν, καὶ τὸν Ἀπόλλωνα· καὶ ἐκ μὲν Ἀπόλλωνος, γενέσθαι Νάξον· ἐκ δὲ Ἑρμοῦ, Κύδωνα· ἀφ' οὗ ἡ πόλις Κυδωνία καλεῖται ἐν Κρήτῃ. *Alexander, libro primo Creticorum, cum Acacallide coiiſſe tradit Mercurium, & Apollinem: & ex Apolline, natum Naxum; ex Mercurio vero, Cydonem: a quo urbs Cydonia in Creta dicta.* Pauſanias, in Arcadicis, nomen accepiſſe tradit a Cydone, Tegeatae Arcadis filio. Λέγουσι δὲ καὶ ὡς Τεγεάτῃ τῶν παίδων ἔδει τὸν τόπον μετοικῆσαι σφᾶς ἐκυσίως ἐς Κρήτην, Κύδωνα, Κατρέα, καὶ Γόρτυνα. καὶ ἀπὸ τούτων φασὶν ὀνομασθῆναι τὰς πόλεις, Κυδωνίαν, καὶ Γόρτυνά τε, καὶ Κατρέαν. *Aiunt vero, & de Tegeatae liberis ultro in Cretam migrare oportuiſſe, Cydonem, Catreum, ac Gortynem, a quibus urbes nominatae fuerint, Cydonia, Gortyn, & Catrea.* Herodotus a Samiis conditam eſſe memorat, qui in ea annos quinque habitarint, & exſtruxerint templa omnia, ac in his Dictynnae item. Ecce verba lib III. Αὐτοὶ δὲ (οἱ Σάμιοι) Κυδωνίην τὴν ἐν Κρήτῃ ἔκτισαν. ἔμειναν δ' ἐν ταύτῃ, καὶ εὐδαιμόνησαν, ἐπ' ἔτεα πέντε· ὥστε τὰ ἐν Κυδωνίῃ ἐόντα νῦν, ἔτοί εἰσι οἱ ποιήσαντες, καὶ τὸν τῆς Δικτύννης νηόν. *Ipſi (Samii) Cydoniam in Creta condiderunt. Manſerunt vero in ea, ac feliciter egerunt, annos quinque: ita ut templa, quae Cydoniae nunc viſuntur, ac Dictynnae item fanum, illi ſtruxerint.* Et paulo ante, Ἐπικαλεσαμένων τῶν μετὰ ταῦτα Κυδωνίην-

τὴν

τὴν ἐν Κρήτῃ κτισάντων Σαμίων. *Advocantibus Samiis, qui postea Cydoniam in Creta condiderunt.* Diodorus Siculus, a Minoe conditam dicit lib. v. Μίνως μὲν οὖν, πρεσβύτατον ὄντα, βασιλεῦσαι τῆς νήσου, καὶ κτίσαι πόλεις οὐκ ὀλίγας ἐν αὐτῇ· τούτων δ' ἐπιφανεστάτας τρεῖς. Κνωσσὸν μὲν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν Ἀσίαν νεύουσι μέρεσι τῆς νήσου. Φαιστὸν δ', ἐπὶ θαλάσσης, ἐσραμμένῳ ἐπὶ μεσημβρίαν. Κυδωνίαν δὲ, ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν κεκλιμένοις τόποις, καταντικρὺ τῆς Πελοποννήσου. *Minoem autem, natu maximum, insulae regnum obtinuisse, multasque in ea urbes condidisse, inter quas tres eminentissimas; Cnossum quidem, in ea insulae parte, quae Asiam respectat: inde Phaestum, ad mare, ad meridiem conversam: ac Cydoniam, ad occidentem, ex adverso Peloponnesi.* Strabo, ad mare sitam ait, & Laconicam respicere. Κυδωνία δ' ἐπὶ θαλάττῃ μὲν ἵδρυται, βλέπουσα πρὸς τὴν Λακωνικήν. *Cydonia vero, ad mare sita est, Laconicam respiciens.* Inde ait, aequali studiorum octingentorum intervallo distare Cnossо, & Gortyna. Etiam inter tres praecipuas insulae urbes eam numerat, cum Cnossо, & Gortyna. Πόλεις δ' εἰσὶν ἐν τῇ Κρήτῃ πλείους μὲν, μέγισται δ', καὶ ἐπιφανέσταται, τρεῖς· Κνωσσὸς, Γόρτυνα, Κυδωνία. *Vrbes quidem, in Creta sunt complures; maximae vero, & illustrissimae, tres, Cnossus, Gortyna, Cydonia.* Aliquando a Phalaeco, Phocaeorum Principe bello impetita, eius vires, sustinuit, ipsumque, & exercitum omnem, profligavit. Pausanias, in Phocicis: Διαβὰς δὲ (ὁ Φάλαικος) ναυσὶν εἰς Κρήτην, ὁμοῦ Φωκέων τοῖς ἡρημένοις τὰ ἐκείνου, καὶ μίσθῳ τῷ ξενικῷ Κυδωνίᾳ προσκαθήμενος, (ὑπὲρ γὰρ οἱ δόσιν χρήματα ἐβούλοντο αἰτοῦντι,) τῆς στρατιᾶς τὸ πολὺ ἀπόλλυσι, καὶ αὐτὸς ἀπώλετο. *Quum (Phalaecus) in Cretam classe transmisisset una cum Phocensium, & mercenariorum militum manu, qui eius partes sequi volebant: & Cydoniam urbem obsideret, quod imperatam pecuniam pendere recusasset, amisso exercitu, etiam ipse periit.* Memorat etiam Diodorus Siculus, qui videndus lib. xvi. Ac Cnossо, & Gortyna, dissidentibus, maxima potestas erat eius, ad quam haec accederet. Strabo postea, de utraque illa urbe. Μετὰ δὲ τοῦτον, (τὴν Κνωσσὸν,) δευτερεῦσαι δοκεῖ κατὰ τὴν δύναμιν ἡ τῶν Γορτυνίων πόλις. συμπράττουσαί τε γὰρ ἀλλήλαις, ἅπασας ὑπηκόους εἶχον αὗται τὰς ἄλλας· στασιάσασαί τε, διέζησαν καὶ τὰ κατὰ τὴν νῆσον. προσθήκη δ' ἦν ἡ Κυδωνία μεγίστη, ὁποτέροις προσγένοιτο. *Post hanc vero, (Cnossum,) potestas maxima Gortyniorum fuisse videtur: ac consentientes, ipsae alios omnes sibi subiectos habuere: dissentientes vero, totam insulam distraxere: utri autem Cydonia accederet, ei maximum momentum adferebat.* Immo adeo potens fuit, ut cum Cnossiis, & Gortyniis bellum etiam sola gereret. Livius, extremo lib. xxxvii. *Cydoniatae bellum adversus Gortynios Cnossiosque gerebant.* Florus, *urbium matrem* vocat lib. iii. cap. vii. *Metellus deinde totam insulam igni ferroque populatus, intra castella, & urbes, redegit; & Cnossum, & Erythraeam, &, ut Graeci dicere solent, urbium matrem Cydoniam.* In urbis autem territorio, mons erat, Tityrus dictus: & in eo templum item Dictynnaeum. Strabo; Τῆς μέντοι Κυδωνίας ὄρος ἐστὶ Τίτυρος, ἐν ᾧ ἱερόν ἐστιν, οὐ Δικταῖον, ἀλλὰ Δικτυνναῖον. *Cydoniae mons est Tityrus; in quo fanum, non Dictaeum, sed Dictynnaeum.* Phranzes prope fuisse ait lib. i. cap. xxxvi. *Cydonia vero, comparatione fuit maxima; ad occidentem, & fines insulae, posita: montes vicini, & sublimes, Tityri vocantur.* Distabat autem Gortyne stadiis circiter mille. Scholiastes Thucydidis lib. ii. Ἡ Γόρτυς πόλις ἐστὶ Κρήτης ἀπέχουσα Κυδωνίας σχεδὸν σταδίους χιλίους. *Gortys urbs est Cretae, distans Cydonia circiter mille stadiis.* Strabo stadia octingenta tribuit, istis verbis: Διέχει δ' (ἡ Κυδωνία) τὸ ἴσον τῆς τε Κνωσσοῦ καὶ τῆς Γόρτυνος, οἷον ὀκτακοσίους σταδίους. *Distat (Cydonia) aequali spatio a Cnossо, & Gortyne, ad octingenta circiter stadia.* Qui inhabitabant eam, Γλέες dicti. Hesychius: Γλέες, οἱ ἐν Κρήτῃ Κυδώνιοι. *Hylees, Cydonii in Creta.* Sub Christianis sedes ibi Episcopi fuit, ordine octava: ut videre est in Novella Leonis Imp.

CAP. IX.

Cyrba. Cytaeum. Daedala. Daedali in Creta habitatio, & ex muliere Cretensi filius Iapyx. Diatonum. Dictamnum, Dium, Dragmus. Drauca. Scamandri patria. Dulopolis. Einatus. Lucina Einatina ibi culta. Elaea. Eleuthera. Eleutherna, antea Satra adpellata: eiusque civis Ametor primus cantiones amatorias cithara cecinit. Elyrus; Scylax emendatus. Eius cives capram aeneam Delphis, duobus infantibus, Phylacidi, & Phylandro, Apollinis ex Acacallide filiis, lac praebentem, dedicant. Thaletas inde a quibusdam oriundus esse dictus. Suidae locus emendatus.

Cyrba. Vide *Hiera Pytna.*

Cytaeum. Stephanus. Κύθαιον, πόλις Κρήτης. *Cytaeum, urbs Cretae.* Meminere Plinius, & Ptolemaeus.

Daedala. Stephanus: Δαίδαλα, πόλις τῆς Ῥόδου· καὶ Κρήτης ἄλλη. *Daedala, urbs Rhodi: & alia Cretae.* Forte a Daedalo condita, aut nominata; qui in Creta aliquando vitam egit, & ex muliere Cretensi filium Iapygem sustulit: videre est apud Strabonem lib. vi.

Diatonum.) Eius territorium Διατόνιον vocat Polybius in Excerpt. Leg. cap. xlv. Τὸ μὲν καλούμενον Λυκάσιον, προσένειμαν Ῥαυκίοις· τὸ δὲ Διατόνιον, Λυκτίοις. *Lycasti urbis agrum, quem vocant, Rhauciis attribuerunt: Diatoni autem, Lyctiis.*

Dictamnum. Inter urbes boreales Ptolemaeo recensetur. Melae *Dictynna* est lib. ii. cap. vii. Et haec forte est urbs illa, quam ad montem Dictam olim, quia illic natus esset, Iovem condidisse tradit Diodorus lib. v. Vide verba paulo infra, ubi de hoc monte ago, cap. xix.

Dium. Inter mediterraneas urbes numerat Plinius lib. iv. cap. xii. *Oppida eius (Cretae) insignia in mediterraneo, Gortyna, Phae-*

Digitized by Google

Phaestum, *Gnossus*, *Polyrrhentum*, *Myrina*, *Lycastus*, *Rhamnus*, *Lyctus*, *Dium*. Solinus cap. XVII. *Non stipata (Creta) centum urbibus; sicut perhibent, qui prodige lingua largiti sunt; sed magnis, & ambitiosis, oppidis, quorum principatus est penes Gortynam, Cydona, Cnosson, Therapnas, Dium, Lyctum.* Oraculum Vetus:

Φαιστῦ, καὶ Τάρρας ναέται, Δίῳ τε πολύρρῳ.
Phaestii, & Tarrhae incolae Diique multi flui.

Dragmus. Stephanus: Δραγμὸς, πόλις Κρήτης· ὡς Ξενίων, ἐν τοῖς Κρητικοῖς. *Dragmus, urbs Cretae: ut Xenion tradit, in Creticis.*

Drauca. Isacius Tzetzes ad Lycophronem: Δραυκίῳ, Κρητικῷ. Δραύκη γὰρ πόλις Κρήτης. *Draucio, Cretico: Drauca enim urbs est Cretae.* Ex hac urbe oriundum Scamandrum facit Lycophron.

Καὶ σὺν Σκαμάνδρῳ Δραυκίῳ Φυτοσπόρῳ.
Et cum Scamandro Draucio genitore.

Dulopolis. Suidas: Ἔστι καὶ ἐν Κρήτῃ Δυλόπολις· ὡς Σωσικράτης, ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Κρητικῶν. *Est etiam in Creta Dulopolis: ut refert Sosicrates, Creticorum libro primo.* Quae totidem verbis Apostolius, Cent. VII. Proverb. XXXVII. Stephanus: Φασὶ καὶ κατὰ Κρήτην Δυλόπολιν εἶναι. *Aiunt item in Creta Dulopolin esse.*(a)

Einatus. Stephanus: Εἴνατος, πόλις Κρήτης, ὡς Ξενίων φησί. *Einatus, urbs Cretae, ut Xenion auctor est.* Hesychius: Εἰνατῶ, τόπῳ Λυκίας, καὶ Κρήτης. *Einatus, locus Lyciae, & Cretae.* Alii dicebant montem esse, & fluvium: ac Lucinam ibi cultam, cognomento Einatinam. Stephanus: Τινὲς δὲ ὄρῳ, καὶ ποταμόν· ἐν ᾧ τιμᾶσθαι Εἰλείθυιαν Εἰνατινήν. *Nonnulli volunt esse montem, ac fluvium: & Lucinam Einatinam ibi coli.* Apud Ptolemaeum scribitur Ἴνατῳ: & in parte insulae australi ponitur.

Elaea. Plinius lib. IV. cap. XII. *Oppida eius insignia, Phalasarne, Elaea, Cysamum* &c.

Eleuthera. Meminit Dion Cassius l. XXXVI. Vide, *Aurus*: & Apollonia.

Eleutherna. Stephanus: Ἐλευθέρνα, πόλις Κρήτης, ἀφ' ἑνὸς τῶν Κυρήτων. *Eleutherna, urbs Cretae, a quodam e Curetibus.* Antea Satra dicebatur. Idem alibi: Σάτρα, πόλις Κρήτης· ἡ μετονομασθεῖσα Ἐλευθέρνα. *Satra, urbs Cretae: quae postea dicta est Eleutherna.* Scylax: Μετὰ δὲ Ὀσκίδαν, Ἐλευθερναι, πρὸς βορέαν. *Post Osmidam vero, Eleuthernae, versus boream.* Plinius eam inter urbes mediterraneas recenset. In hac urbe primus Ametor, eius civis, cantiones amatorias ad citharam aptavit. Athenaeus lib. XIV. Ἄλλοι δὲ πρῶτόν φασι παρ' ἐλευθερναίοις κιθαρίσαι τὰς ἐρωτικὰς ᾠδὰς Ἀμήτορα τὸν Ἐλευθερναῖον. *Alii vero sunt auctores, primum apud Eleuthernaeos ad citharam cecinisse cantiones amatorias Ametorem Eleuthernaeum.* Meminit Eleuthernaeorum etiam Polybius lib. IV. ubi refert, eos Rhodiis, ob Timarchum civem suum interfectum, bellum indixisse.

[a] *Berckelius* sibi persuadere non potest in Creta fuisse *Dulopolin*, quem vide ad hunc *Stephani* locum.

Elyrus. Stephanus: Ἔλυρος, πόλις Κρήτης· ὡς Ξενίων, ἐν Κρήτῃ *Elyrus, urbs Cretae: ut Xenion tradit, in Creta.* Eius navale Syia dicebatur, ut mox ostendam suo loco. Eius cives Delphis dedicaverant capram aeneam, lac praebentem Phylacidi, & Phylandro, Apollinis ex Acacallide Nympha filiis. Pausanias in Phocicis: Ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς Κρητικοῖς ὄρεσι καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι Ἔλυρος πόλις. ἔστοι δὲ αἶγα Χαλκῆν ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς· δίδωσι δὲ νηπίοις ἡ αἶξ Φυλακίδι καὶ Φυλάνδρῳ γάλα. Παῖδας δὲ αὐτὼς οἱ Ἐλύριοί φασιν Ἀπόλλωνός τε εἶναι καὶ Ἀκακαλλίδος Νύμφης. *Extat etiamnum in montibus Cretae urbs Elyrus. Ea civitas capellam aeneam Apollini misit. Lac dat infantibus, Phylacidi, & Phylandro: quos Elyrii liberos fuisse dicunt Apollinis, & Acacallidis Nymphae.* Apud Scylacem, non recte scribitur, Σάλυρος, pro Ἔλυρος. Huius urbis a quibusdam civis esse dicebatur Thaletas, poeta Lyricus antiquissimus, & Homero ipso prior. Suidas: Θαλήτας, Κρὴς, ἢ Ἰλλύριος, λυρικὸς γεγονὼς πρὸ Ὁμήρου. *Thaletas, Cretensis, sive Illyrius, lyricus: qui fuit ante Homerum.* Sed mendosus certe locus est, ac legendum: Κρὴς, Ἐλύριος, λυρικός. *Cretensis, Elyrius, lyricus.*

CAP. X.

Erythraea. Etea, Mysonis patria. Gortyn, sive Gortyna: eadem Larissa, & Cremnia. Dicta a Gortyne heroe; sive Tegeatae filio, sive etiam Rhadamanthi: sive matre item Tauri, a quo condita. Fortuna urbis, Callinica adpellata. Colonia Gortynis Peloponnesiacae. In planitie sita, & olim muris cincta: qui deiecti, postea, a Ptolemaeo Philopatore instaurati tantum in partem. Strabonis locus emendatus. Gortynii a Cretensibus Καρτεμνίδες *adpellati. Cadmus ibi colebatur; & Diana, eiusque templum. Item Apollo; eiusque templum: & locus, Pythium nuncupatus. Iupiter, Hecatombaeus adpellatus. Menelai sacrum illi factum, rapta Helena uxore. Mercurius, Edax. Aesculapius. Lethaeus amnis, praeter urbem, aut per eam, labebatur. Eustathii memoriae lapsus. Europa ubi in Cretam advecta; ubi cum Iove congressa. Platanus, quae folia sua nunquam perderet. Tandem Episcopi illic sedes.*

Erythraea Florus lib. III. cap. VII. *Metellus deinde totam insulam (Cretam) igni ferroque populatus, intra castella, & urbes redegit; & Cnossum, & Erythraeum: &, ut Graeci dicere solent, urbium matrem Cydoniam.* Ptolemaeus promontorium facit.

Etea, Mysonis, unius e septem sapientibus, patria. Stephanus: Ἡτέα, δῆμος Λακωνικῆς, ἢ τῆς Κρήτης πόλις· ὅθεν ἦν Μύσων, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν. *Etea, populus Laconicae, sive urbs Cretae: e qua erat Myson, unus septem sapientum.* Videndus Diogenes Laertius, in Mysone lib. I. ubi inter cetera sic ait. Εὐθύφρων δ' ὁ Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ, Κρητά φησιν εἶναι. Ἡτέαν γὰρ, πόλιν εἶναι Κρήτης. *Euthy-*

Digitized by Google

thyphron vero, Heraclidis Pontici filius, Cretenſem eſſe dicit: Eleam enim, urbem eſſe Cretae.

Gortyn, & *Gortyna*: nam utroque modo ſcribitur apud Auctores. Vocabatur vero etiam Lariſſa, & Cremnia. Stephanus: Γόρτυν, πόλις Κρήτης (a), ἀπὸ ἥρωος Γόρτυνος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Λάρισσα· εἶτα Κρημνίκ, καὶ ὕστερον Γόρτυν· *Gortyn, urbs Cretae, ab heroe Gortyne: dicebatur autem etiam Lariſſa; inde Cremnia, ac denique Gortyn.* Meminit eius Lycophron:

Ἥξει δὲ Κνωσσὸν, κἀπὶ Γόρτυνος δόμους.
Veniet Cnoſſum, & ad Gortynis aedes.

Nomen autem, uti vides, datum a Gortyne heroe. Et hunc Arcades Tegeatae, popularis ſui, filium eſſe cupiebant; qui, quum patria exceſſiſſet, novas illic ſedes ceperit: at Cretenſes tamen ipſi, patrem ei Rhadamanthum tribuebant. Pauſanias in Arcadicis: Λέγουσι δὲ οἱ (οἱ Τεγεάται) ὡς Τεγεάτου τῶν παίδων ἔδει τὸν τόπον μετοικῆσαι σφᾶς ἐκυσίως ἐς Κρήτην, Κύδωνα, Κατρέα, καὶ Γόρτυνα, καὶ ἀπὸ τούτων φασὶν ἐνομασθῆναι τὰς πόλεις, Κυδωνίαν, καὶ Γόρτυνά τε, καὶ Κατρέαν· Κρῆτες δὲ, οὐχ ὁμολογοῦντες τῷ Τεγεατῶν λόγῳ· Κύδωνα μὲν Ἀκακαλλίδος, θυγατρὸς Μίνω, καὶ Ἑρμοῦ· Κατρέα δέ φασιν εἶναι Μίνω· τὸν δὲ Γόρτυνα, Ῥαδαμάνθυος. *Aiunt vero etiam (Tegeatae) de Tegeatae liberis ultro in Cretam migrare oportuiſſe, Cydonem, Catreum, & Gortynem: & ab his nominatas eſſe urbes, Cydoniam, & Gortynam, & Catream. Cretenſes vero, non adſentientes huic Tegeatarum ſermoni, natum Cydonem dicunt ex Acacallide, Minois filia, & Mercurio; at Catreum, Minois filium: Gortynem vero, Rhadamanti.* Conditam volunt a Tauro Rege, eo qui Europam rapuit. Euſtathius, in Dionyſium: Κτίζμα δὲ ἡ Γόρτυν Ταύρου ἐκείνου, τοῦ τὴν Φοίνισσαν Εὐρώπην ἁρπάσαντος, ὃς Κρήτης ἦν βασιλεύς. *Condita vero eſt Gortyn a Tauro illo, qui Phoeniſſam Europam rapuit, & Rex Cretae erat.* Atque ille ita a matre ſua dixit, Iovis Pici nepte: & Fortunam quoque urbis, ab occiſa a ſe virgine, Callinicam adpellavit. Chronicon Alexandrinum: Ἔκτισε δὲ (ὁ Ταῦρος) ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ (τῇ Κρήτῃ) πόλιν μεγάλην· ἣν δὲ ἐκάλεσε Γορτύναν, εἰς ὄνομα τῆς αὐτοῦ μητρὸς, τῆς ἐκγόνου Πίκου Διός. τὴν δὲ τῆς αὐτῆς πόλεως τύχην ἐκάλεσε Καλλινίκην, εἰς ὄνομα τῆς παρ' αὐτοῦ σφαγιασθείσης κόρης. *Condidit vero (Taurus) in eadem inſula (Creta) urbem magnam, quam Gortynam a matre ſua, Iovis Pici nepte, dixit: ac fortunam eiuſdem urbis Callinicam adpellavit, ex nomine mactatae a ſe virginis.* Cedrenus: Οὗτος ὁ Ταῦρος καὶ Γόρτυναν πόλιν, ἐπ' ὀνόματι τῆς αὐτοῦ μητέρος, ᾠκοδόμησεν ἐν Κρήτῃ. *Hic Taurus urbem Gortyna, de matris nomine adpellatam, condidit in Creta.* Alii tradunt, a Gortyne Peloponneſi, cuius & colonia erat, adpellatam: eiuſque cives in maxima exiſtimatione fuiſſe. Plato, De Leg. lib. IV. Καὶ τό γε μάλιστα εὐδοκίμων τανῦν ἐνθάδε γένος, τὸ Γορτυνικόν, ἐκ

[a] Editio *Berckelii.* ὕστω δὲ διὰ τοῦ ν, ἀπὸ ἥρωος Γόρτυνος.

Γόρτυνος γὰρ τυγχάνει, ἀστικωτάτης ταύτης τῆς Πελοποννησιακῆς. *Esenim, quod maxime noſtratium hominum genus commendatur, Gortynicum eſt: quod ex ipſa Peloponneſiaca Gortyne huc coloniam deduxit.* Erat autem in planitie ſita; & antiquitus muro cincta: eumque poſtea funditus deiectum Ptolemaeus Philopator inſtaurare adgreſſus, ad octoginta ſtadia tantum perduxit: eratque totus eius ambitus ſtadiorum quinquaginta. Strabo lib. X. Κεῖται δ' ἐν πεδίῳ καὶ ἡ τῶν Γορτυνίων πόλις, τὸ παλαιὸν μὲν ἴσως τετειχισμένη, καθάπερ καὶ Ὅμηρος εἴρηκε·

——— Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν.

ὕστερον δὲ ἀποβαλοῦσα τὸ τεῖχος ἐκ θεμελίων. καὶ πάντα τὸν χρόνον μείνασα ἀτείχιστος. καὶ γὰρ ὁ Φιλοπάτωρ Πτολεμαῖος, ἀρξάμενος τειχίζειν, ὅσον ἐπὶ ὀγδοήκοντα σταδίους παρῆλθε μόνον. ἀξιόλογον δ' ἂν ἐξεπλήρου ποτὲ κύκλον ἡ οἴκησις, ὅσον πεντήκοντα σταδίων. *Sita vero eſt in campo etiam urbs Gortyniorum, olim quidem fortaſſe muro cincta, ut Homerus quoque dixit;*

——— *Cinctam Gortynaque muro.*

poſtea, eo funditus diruto, ſemper ſine muro manſit: nam Ptolemaeus Philopator, murum exſtruere adgreſſus, tantum ad octoginta ſtadia opus perduxit. Dignum autem memoratu ambitum aliquando habuit, inſtar quinquaginta ſtadiorum. Quem locum Euſtathius repraeſentat, ad Iliad. β'. Sed ſuſpectum illum vitii merito habet maximus vir, Iſaacus Cauſabonus. Nam qui potuit Ptolemaeus murum, etiam imperfectum, perducere ad ſtadia uſque octoginta, quum dumtaxat quinquaginta, ut teſtatur ipſe Strabo, contineret? Omnino eſt reſtituendum: ἐπὶ ὀκτὼ σταδίους παρῆλθε μόνον: *ad octo tantum ſtadia progreſſus eſt.* Ita recte Phranzes, Chron. lib. I. cap. XXXVI. *Sita eſt Gortyna in planitie, mare Libycum ſpectans, a quo abeſt ſtadiis ſexaginta. Haec antiquitus muris cincta fuit; quos, iniuria temporum labefactatos, Magiſtratus reparare coepit: ſed, iis ad octo ſtadia productis, opus interruptum eſt.* Tradit Strabo, ſtadia in ambitu eam quinquaginta habuiſſe: mirum itaque, quare parvam dicat Seneca, in Troadibus.

Vrbibus centum ſpatioſa Cretes,
Parva Gortyne. ———

In planitie ſitam fuiſſe, videre item eſt apud Theophraſtum lib. De ventis. Neque aliam ob cauſam χθαμαλὴν, *depreſſam*, dicit Oppianus Cyneg. lib. II.

Ἐν χθαμαλῇ γαίῃ Γορτυνίδι ———
In depreſſa terra Gortynia. ———

Gortynii vero, a Cretenſibus Καρτεμνίδες dicebantur. Heſychius: Καρτεμνίδες, Γορτύνιοι. Κρῆτες. *Cartemnides, Gortynii: (ita eos vocabant) Cretenſes.* Colebatur autem illic Cadmus, Europae frater. Solinus cap. XVII. *Gortynii & Cadmum colunt, Europae fratrem.* Etiam Diana; cuius templum memorat AEmilius Probus, in Hannibale. *Cretam ad Gortynios venit; ut ibi, quo ſe conferret, conſideraret.* Et mox: *Amphoras complures complet plumbo: ſummas operit auro,*

& argento: has Gortyniis praesentibus deponit in templo Dianae, simulans se suas fortunas illorum fidei credere. In medio urbis, Pythium erat; ubi templum item Apollinis. Stephanus: Πύθιον, τὸ πάλαι, μεσαίτατον τῆς ἐν Κρήτῃ Γορτύνης· ἐν ᾧ Ἀπόλλωνος ἱερόν ἐστι· *Pythium, illud vetus, in meditullio Gortynae, quae est Cretae: in quo est fanum Apollinis.* Et hic ipse est Apollo, quem Gortynium dicit Antonius Liberalis Metamorph. XXV. Ἐπεὶ δ' Ἀονίαν ὅλην ἔλαβε λοιμὸς, ᾗ πολλοὶ ἀπέθνησκον, ἀπέστειλαν παρὰ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Γορτύνιον. *Quum autem totam Aoniam corriperet pestis, ac multi morerentur, miserunt legatos, ad Apollinem Gortynium.* Iupiter etiam Hecatombaeus illa in urbe colebatur. Hesychius: Ἑκατόμβαιος Ζεὺς ἐν Γορτύνῃ. *Hecatombaeus Iupiter, Gortynae erat.* Et Ἑκατόμβαιος quidem fuerit, ut videtur, quia illi hecatomba sacrum fieret. Et sine dubio ei factum illud Menelai sacrum fuerit, quum de rapta uxore Helena accepisset, quod commemorat Ptolemaeus Hephaestion, apud Photium, in Bibliotheca Hist. lib. V. Ἀλεξάνδρου Ἑλένην ἁρπάσαντος, Μενέλαος ἐν Γορτύνῃ τῆς Κρήτης Ἑκατόμβῃ ἔθυε τῷ Διΐ. *Quum Alexander Helenam rapuisset, Menelaus Gortynae, quod Cretae oppidum est, hecatombam immolavit Iovi.* Mercurius item apud illos Ἐδὰς dictus, veluti ἑάων δοτὴρ, *Bonorum dator.* Etymologici Auctor: Ἐδὰς, ὄνομα τοῦ Ἑρμοῦ παρὰ τοῖς Γορτυνίοις· παρὰ τὸ ἑάων εἶναι δοτῆρα. *Edas, nomen Mercurii apud Gortynios: quia bonorum dator esset.* AEsculapius quoque Gortynius memoratur Pausaniae, in Corinth. Praeterfluebat urbem amnis Lethaeus, uti ex Strabonis sententia tradit Eustathius ad Iliad. β'. Νῦν δ' εἰπεῖν ἀρκεῖ, ὅτι, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἐν πεδίῳ κεῖται ἡ τῶν Γορτυνίων. ᾗν παραῤῥεῖ Λήθαιος ποταμός. *Nunc sufficit dicere, quod Gortyniorum urbs, secundum Geographum, in campo sita est, eamque praeterfluit fluvius Lethaeus,* Sed memoria certe labitur: nam perfluere Strabo dicit. Διαῤῥεῖ δ' αὐτὴν (τὴν Γόρτυναν) ὅλῳ ὁ Λήθαιος ποταμός. *Perlabitur autem ipsam (Gortyna) totam Lethaeus amnis.* Et iterum lib. XIV. Ἕτερος δ' ἐστὶ Λήθαιος, ὁ ἐν Γορτύνῃ. *Alius est Lethaeus amnis, qui est Gortynae.* Praeterfluere tamen dicit Solinus cap. XVII. *Gortynam amnis Lethaeus praeterfluit: quo Europam tauri dorso Gortynii ferunt vectitatam.* Vbi illud quoque observa; per hunc fluvium advectam in Cretam Europam, a Iove tauri forma raptam. Nota est fabula. Et huc pertinet, quod congressum cum ea Iovem iuxta fontem quemdam memorent in Gortyniorum agro; idque sub platano, cuius numquam folia post haec deciderent. Plinius lib. XII. cap. I. *Est Gortynae in insula Creta iuxta fontem platanus una, insignis utriusque linguae monumentis, nunquam folia dimittens. Statimque ei fabulositas Graeciae superfuit; Iovem sub ea cum Europa concubuisse.* Et ante eum Theophrastus Hist. Plant. lib. I. cap. XV. Ἐν Κρήτῃ δὲ λέγεται πλάτα δέ τινα εἶναι ἐν τῇ Γορτυναίᾳ πρὸς πηγῇ τινι, ἡ δὲ φυλλοβολεῖ. *In Creta dicitur platanus quaedam esse, in Gortyniorum agro, iuxta fontem quemdam, quae folia non amittat.* Platani meminit etiam Varro De Re Rust. lib. I. cap. VII. *Itaque Cretae ad Gortyniam dicitur platanus esse, quae folia hieme non amittat.* Fiebant autem Gortynae uti arcus, sic sagittae praestantissimae. Vide quae doceo infra lib. III. cap. XI. Sub Christianis, Episcopi illic sedes fuit, ordine prima: ut videre est in Novella Imperatoris Leonis, aliquoties citata.

CAP. XI.

Glamia. Grammium. Heraclea. Hierapolis, Episcopi sedes. Hierapytna, pluribus nominibus dicta: conditorque eius Corybas. Holopyxos. Hydramia, Hyrtacus, sive Hyrtacinus, aut Hyrtacina. Ptolemaeus, & Scylax, emendati. Ilattia. Inachorium. Inatus. Istrus. Itanus; ab Itano Phoenice dicta, sive quodam e Curetibus. Lampa; ab Agamemnone condita: & a Lampo Tarrhaeo dicta. Etiam Lappa adpellata. In eius agro palmae cum quintuplici cerebro. Theophrastus emendatus. Lyttii, sua urbe eversa, in hanc immigrarunt. Lappa. Lorissa Lasaea; nisi corruptum nomen. Lasus. Lebena; Gortynae navale, templo AEsculapii celeberrimum. Nomen autem illi datum a Leone, qui traxisse Rheae currum fabulose dicebatur.

Glamia. Hesychius: Γλαμία, πόλις Κρήτης. *Glamia, urbs Cretae.*

Grammium. Stephanus: Γράμμιον, πόλις ἐν Κρήτῃ, *Grammium, urbs Cretae.*

Heraclea. Stephanus, cum urbes unam, & viginti nominis istius tradat, decimamseptimam Cretae tribuit. Ptolemaeus, in parte insulae boreali ponit. Strabo Cnossi navale dicit lib. X. Ἔχει δ' ἐπίνειον τὸ Ἡράκλειον ἡ Κνωσσός. *Habet vero Cnossus navale Heracleum.* Meminit etiam Plinius lib. IV. cap. XII. Heracleopolin vocat Synodus Nicena II. & Episcopum eius memorat Theodorum.

Hierapolis, Stephanus: Ἱερὰ πόλις, μεταξὺ Φρυγίας καὶ Λυδίας πόλις, θερμῶν ὑδάτων πολλῶν πλήθουσα· ἀπὸ τῶ ἱερὰ πολλὰ ἔχειν. δευτέρα, Κρήτης. *Hierapolis, urbs inter Phrygiam, & Lydiam, sita; multis aquis calidis abundans: ita dicta, a fanorum multitudine. Secunda eius nominis, est Cretae.* Memoratur quoque Plinio loco citato. Sub Christianis, sedes facta est Episcopi, ordine nona. Vide Novellam Leonis,

Hierapytna. Haec prius Cyrba, inde Pytna, hinc Camirus, denique Hierapytna dicta. Stephanus. Ἱεραπύτνα (a), πόλις Κρήτης· ἡ πρότερον Κύρβα, εἶτα Πύτνα, εἶτα Κάμιρος, εἶθ' ὕστως Ἱεραπύτνα. *Hierapytna, urbs Cretae; quae initio Cyrba dicta, inde Pytna, hinc Camirus, ac postremo hunc in modum, Hierapytna.* Me-

[a] *Berckelius. Nomen gentile* Ἱεραπυτνίων *quod passim in veteribus nummis apud antiquarios occurrit, satis clare indicat, nomen urbis non debere scribi* Ἱεραπύτνα, *quemadmodum nunc Stephani Codices praeferunt.*

Meminere eius, Plinius lib. IV. cap. XII. Strabo lib. X. Ptolemaeus lib. III. Dion Caſſius lib. XXXVI. Conditam eam a Coribante, tradit Strabo lib. X. Οἱ Κυρῆτες Διὸς τροφῆς λέγονται· Κορύβαντα δὲ τούτων ἕταιρον, Ἱερα-
πύδνης ὄνλα κλίσιω, παρασχεῖν πρόφασιν τοῖς Πραισίοις, &c. *Curetes Iovis educatores dicuntur: ac ſocium horum Corybantem, qui Hierapydnam condidit occaſionem Praeſtis dediſſe, &c.*

Hippocoronium. Meminit Strabo lib. X.

Holopyxos. Inter urbes mediterraneas ponit Plinius. Et Mela lib. II. cap. VII. *Vrbium notiſſimae Gnoſos, Gortyna, Lyctos, Lycaſtos, Holopyxos, Phaeſtos.*

Hydramia. Stephanus. Ὑδραμία, πόλις Κρήτης ὡς Ξενίων, ὁ τὰ Κρητικὰ γράψας. *Hydramia, urbs Cretae: ut auctor eſt Xenion, qui Cretica ſcripſit.*

Hyrtacus, ſive *Hyrtacinus*. Stephanus: Ὕρταχος, ἢ ᾗ Ὑρταχῖνος, πόλις Κρήτης. *Hyrtacus, ſive etiam Hyrtacinus, urbs Cretae.* Non recte apud Ptolemaeum Ἀρταχίνα, neque apud Scylacem Ὑρσαχίνα, ſcribitur. Reſcribo apud utrumque Auctorem, Ἱρταχίνα.

Hyſtoe. Germanici Interpres Vetus: *Agathoſthenes quidem, in Aſiaticis carminibus, Cynoſuram dicit Iovis fuiſſe nutricem, unam ex Idaeis Nymphis: a qua in Cretae oppido Hyſtoe Nicoſtratus conſtituit portus.* Sed corruptum locum cenſeo, & de emendatione amplius cogitandum eſſe.

Ilattia. Stephanus: Ἴλατλία, πόλις Κρήτης. *Ilattia, urbs Cretae.*

Inachorium. Inter urbes ad mare adiacentes numeratur a Ptolemaeo, Geographiae lib. III.

Inatus. Vide *Einatus*.

Iſtrus. Stephanus: Ἴστρος, πόλις Κρήτης· ἣν Ἀρτεμίδωρος Ἱστρώνα φησι. *Iſtrus, urbs Cretae: quam Artemidorus Iſtrona dicit.*

Itanus; dicta ab Itano Phoenice; ſive quodam e Curetibus. Stephanus: Ἴτανος, πόλις ἐν Κρήτῃ· ἀπὸ Ἴτανος Φοίνικος, ἢ τῶν Κυρήτων ἑνός. *Itanus, urbs in Creta: ab Itano Phoenice, ſive aliquo Curetum.* Inter lateris auſtralis urbes ultima commemoratur Ptolemaeo lib. III. Meminitque eius etiam Herodotus lib. IV. Πέμπουσι ἐς Κρήτην ἀγγέλους, διζημένους εἴ τις Κρητῶν, ἢ μετοίκων, ἀπιγμένος εἴη ἐς Λιβύην. περιπλανόμενοι δὲ αὐτὴν ἦτοι, ἀπίκοντο ᾗ ἐς Ἴτανον πόλιν. *Mittunt in Cretam nuntios, inveſtigatum, ſi quis Cretenſium, aut inquilinorum, in Libyam profectus fuiſſet; qui quum Cretam perterraſſent, etiam in Itanum urbem venerunt.*

Lampa. Ab Agamemnone ſtructa, & a Lampo Tarrhaeo nuncupata. Stephanus: Λάμπη, πόλις Κρήτης, Ἀγαμέμνονος κτίσμα, ἀπὸ Λάμπου τοῦ Ταῤῥαίου. *Lampa, urbs Cretae, ab Agamemnone condita, & a Lampo Tarrhaeo denominata.* Ptolemaeo inter urbes mediterraneas memoratur. Quidam per geminum p ſcribebant, Lappa. Stephanus monet ibidem. Ξενίων δὲ ἐν Κρήτῃ, διὰ δύο π γράφει τὴν πόλιν τὴν Κρητικήν. *Xenion vero, in Opere de Creta, per duo p ſcribit urbem Creticam.* Et Lappa ſcribitur apud Ptolemaeum; ac Dionem lib. XXXVI. cuius verba de Metello, bellum in Creta gerente, ita habent l. XXXVI. Καὶ μετὰ τοῦτο Λάππαν, καίτοι τοῦ Ὀκταυίου αὐτὴν κατέχοντος. *Ac poſt haec Lappam, quamvis tenente eam Octavio, vi cepit.* Et corrigendus eſt Theophraſtus, Hiſt. Plant. lib. II. cap. VIII. ubi refert in agro eius palmas quaſdam naſci cum quintuplici cerebro. Φασὶ δὲ καὶ τοῦτο ἐν Κρήτῃ (φοίνικας) πλέους εἶναι τοὺς διφυεῖς· ἐνίους δὲ, καὶ τριφυεῖς. ἐν δὲ τῇ Λαππαίᾳ, τινὰ καὶ πεντεγκέφαλον. *In Creta quoque plures (palmas) bifidas provenire aiunt; quaſdam vero, etiam trifidas; in Lappaeo autem agro, quandam cerebrum quintuplex habentem.* Minus recte ibi editur: ἐν δὲ τῇ Λαταίᾳ. *In agro Lapaeo* [a]. In hanc urbem Lyttii, everſa a Cnoſſis Lytto ſua, immigrarunt: uti memorat Polybius lib. IV. Poſtea, ſub Criſtianis ſedes facta eſt Epiſcopi, ordine ſeptima: ut videre eſt in Novella Leonis Imp.

Lappa. Vide *Lampa*.

Lariſſa. Meminit Strabo lib. IX. Vide *Gortyn*.

Laſaea. Inter urbes maritimas memoratur a S. Luca, Act. cap. XXVII. Ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην, κατὰ Σαλμώνην· μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας· ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία. *Sublegimus Cretam, ſecundum Salmonen; & vix praeterlegentes illam, venimus in locum quemdam, quem adpellant Pulcros Portus: eratque in propinquo urbs Laſaea.* Beda, de Nom. Loc. in Act. Apoſt. *Laſaea, civitas littoraria Cretae inſulae, iuxta locum, qui vocatur Boni Portus.* Sed corruptum ſine dubio illud nomen; & Θάλασσα erat vetus ibi lectio, uti Beda nobis indicat: quae, & ipſa nihilominus depravata.

Laſus. inter oppida mediterranea ponit Plinius lib. IV. cap. XII.

Lato. Poſtea Camara dicta fuit. Vide *Camara*. Mentio eius fit in Tabula foederum, inter hanc urbem, & Diuntem; quam latentem in denſiſſimis tenebris antiquitatis in lucem protraxit illuſtriſſimus Franciſcus Molinus, maximi viri, Dominici Molini, frater, cum proconſulari imperio, Sereniſſimae Reip. Venetae nomine, Cretam regeret: miſitque ad me is Dominicus, quem iam dixi, vir omnino incomparabilis, & Maecenas verus ſeculi. Libet vero, conſervandi monumenti adeo antiqui cauſa, ipſam tabulam, ſicut ea ad me miſſa eſt, exhibere.

Laebena. Inter inſignia Cretae oppida Plinio commemoratur. Ptolemaeus, inter urbes lateris auſtralis ponit. Straboni, Λεβὴν dicitur; & Gortynae navale, ſtadiis nonaginta diſtans. Διέχει δὲ (ἡ τῶν Γορτυνίων πόλις) τῆς Λιβυκῆς θαλάττης, καὶ Λεβῆνος, τὸ ἐμπορεῖον αὐτῆς (σταδίους) ἐνενήκοντα. *Diſtat vero (urbs Gortyniorum) a mari Libyco, & navali ſuo Lebene, (ſtadia) nonaginta.* Vbi obſerva, ſitam fuiſſe ad mare Libycum; quod confirmat Ptolemaeus, qui in plaga auſtrali ponit, quae huic mari obiacebat, ut teſtatur

[a] Liquet etiam ex nummis, Veteres hoc Vrbis nomen *Lappan* ſcripſiſſe. *Goltzius* adducit nummum cum inſcriptione ΛΑΠΠΑΙΩΝ, cui alium addit *Spanhemius* ex Gaza Chriſtinae Auguſtae

Digitized by Google

ſtatur alibi hic ipſe Strabo. Etiam Philoſtratus indicat: qui hic templum AEſculapii celeberrimum, & Cretenſibus non tantum, ſed & ipſis Africanis, valde frequentatum tradit. Ecce verba, De Vita Apollonii lib. IV. cap. XI. Προήει δὲ ἐπὶ Γόρτυναν, πόθῳ τῆς Ἴδης, ἀνελθὼν ὅν, καὶ τοῖς θεολογουμένοις ἐντυχὼν, ἐπορεύθη ἐς τὸ ἱερὸν τὸ Λεβηναῖον. ἔστι δὲ Ἀζηλητιῶ. καὶ, ὥσπερ ἡ Ἀσία ἐς τὸ Πέργαμον, ὕτω ἐς τὸ ἱερὸν τοῦτο ξυνεφοίτα ἡ Κρήτη. πολλοὶ δὲ καὶ Λιβύων ἐς αὐτὸ περαιοῦνται. καὶ γὰρ τέτραπται πρὸς τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. *Progreſſus vero eſt Gortynam, Idae ſtudio; quem quum adſcendiſſet, & de diis, quae feruntur exploraſſet, ad fanum Lebenaeum abiit, quod eſt AEſculapii: utque Pergamum Aſia, ita templum hoc tota Creta accedebat: quin ex Africanis multi ad hoc ipſum traiiiciebant, quippe ad mare Lybicum ſitum.* Eratque templum exſtructum ad modum eius, quod apud Cyrenaeos erat. Pauſanias in Corinthiacis: Ἐκ δὲ τοῦ παρὰ Κυρηναίοις, τὸ ἐν Λεβήνῃ τῇ Κρητῶν ἐστιν Ἀζηλητεῖον. *Ad Cyrenaici quidem ſimilitudinem, factum eſt id AEſculapii, quod exſtat Lebenae, quae eſt urbs Cretenſium.* Dictum autem eo nomine, a vicino promontorio, quod leonis formam quamdam prae ſe ferret; quem ex iis exſtitiſſe, qui Rheae olim currum traxerant, fabuloſe memorabant. Philoſtratus, ibidem, Λεβηναῖον δὲ τὸ ἱερὸν ὠνομάσθαί φασιν, ἐπειδὴ ἀκρωτήριον ἐξ αὐτοῦ καταλέηϊ, λέοντι ἐικαζομένον. μῦθόν τε ἐπὶ τῷ ἀκρωτηρίῳ ᾄδουσιν, ὡς λέων εἷς ὅτ' ἐγένοιτο τῶν ὑποζυγίων ποτὲ τῇ Ῥέᾳ. *Lebenaeum vero fanum nomen accepiſſe dicunt, quia ab eo promontorium ſe extendit, formam leonis repraeſentans: quem ex illis unum eſſe fabulantur, qui currum Rheae olim traxerunt.*

CAP. XII.

Liſſus. Scylax emendatus. Lycaſtus: a Lycaſto, ſive indigena, ſive filio Minois, adpellata: & a Cnoſſiis everſa. Lyctus; a Lycaonis filio Lycto dicta: A quibusdam Lyttus vocata; & qua de cauſa. Homeri locus reſtitutus. Argae Nymphae raptus. Sacrificium Iovi hominibus fieri ſolitum: qui & ipſe illic natus, poſtquam Rhea, iram verita Saturni, huc migraſſet. Colonia Lacedaemoniorum, & urbs totius Cretae antiquiſſima, civibuſque praeſtantiſſimis antecellens: itidem deleta a Cnoſſiis. Manetbuſa. Marathuſa. Matalia. Matium. Metallum. Miletus; unde colonia in Miletum Ionicam ducta a Sarpedone, vel Mileto. Minoa. Mycenae; ab Agamemnone conditae. Naxus, cote inſignis: a filio Apollinis Naxo, ut videtur, adpellata. Oaxus; ab Oaxe conditore dicta. Olerus. Polybius emendatus. Minerva Oleria: eiuſque feſtum, Oleria.

Liſſus. Inter oppida auſtralis partis recenſetur Ptolemaeo. Scylaci Liſſa dicitur: ſed male aqud eum ſcribitur, Μέλισσα, pro, Καὶ Λίσσα.

Lycaſtus. Ab indigena Lycaſto dicta. Stephanus: Λύκαστος, πόλις Κρήτης· ἀπὸ Λυκάστου αὐτόχθονος. *Lycaſtus, urbs Cretae: a Lycaſto indigena.* Euſthatius ad Iliad. β'. Λύκαστος ὅ, ἀπὸ Λυκάστου φασὶν αὐτόχθονος, ἢ παιδὸς τοῦ Μίνωος. *Lycaſtus autem, a Lycaſto, ut aiunt indigena, aut Minois filio, dicta.* Inter Mediterraneas urbes recenſet Plinius. Meminit Homerus Iliad. β'. Mela lib. II. cap. VII. & Strabo lib. X. ubi ait Cnoſſios, everſa urbe, regionem ſibi eius vindicaſſe.

Lyctus. A Lycaonis filio Lycto adpellata. Stephanus: Λύκτος, πόλις Κρήτης· ἀπὸ Λύκτου τοῦ Λυκάονος. *Lyctus, urbs Cretae: a Lycto Lycaonis filio.* Euſtathius ad Iliad. β'. Λύκτος ὅ, ἧς ἐπίνειον ἡ λεγομένη Χερρόνησος, ὠνόμασαι ἀπὸ Λύκτου υἱοῦ Λυκάονος· *Lyctus, cuius navale eſt Cherroneſus quae vocatur, a Lycaonis filio Lycto nominata eſt.* Et huc Rheam miſſam ferunt, Iovem parituram. Heſiodus in Theog.

Πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης ἐς πίονα δῆμον,
Ὅππότ' ἄρ' ὁπλότατον παίδων ἔμελλε τεκέσθαι
Ζῆνα μέγαν. ——

Miſerunt vero Lyctum, ad pinguem Cretae populum,
Quum minimum natum filiorum eſſet paritura,
Iovem magnum. ——

Meminere eius, Homerus Iliad. β'. Plinius lib. IV. cap. XII. Mela lib. II. cap. VII. Strabo lib. X. Pauſanias in Meſſenicis. Apud Homerum, quamquam Lyctus nunc edatur, tamen Lyttus eſt legendum. Ita enim ab eo ſcriptum, teſtis luculentus Strabo, cuius ecce iſta verba. Τῆς δὲ Λύκτου, ἣν ὁ ποιητὴς (Ὅμηρος) Λύττον ὠνόμασε, ἑκατὸν εἴκοσι. *A Lycto vero, quam Poeta (Homerus) Lyttum dixit centum & viginti.* Ac teſtatur clare Stephanus, quosdam ita eam dicere, velut in excelſo loco collocatam. Ἔνιοι Λύττον φασὶν αὐτὴν, διὰ τὸ κεῖσθαι ἐν μετεώρῳ. τὸ γὰρ ἄνω, καὶ ὑψηλὸν, λυττὸν φασι. *Quidam ipſam Lyttum dicunt, ceu in loco edito ſitam: nam, quod editum eſt, λυττὸν dicunt.* Quae totidem verbis transcripſit Euſtathius loco citato. Atque ſic conſtanter ſcribitur apud Polybium, locis pluribus libro IV. Ex hac autem urbe Iupiter Argen rapuiſſe memoratur. Plutarchus libro De Flum. Ζεὺς, δὲ ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν, ἐκ Λύκτου πόλεως Κρητικῆς Ἄργῃ νύμφῃ ἁρπάσας, ἀπήγαγεν εἰς ὄρος τῆς Αἰγύπτου, Ἄργιλλον καλούμενον. *Iupiter, amore compulſus, ex Cretae civitate Lycto Nymphan Argen quum rapuiſſet, tranſtulit in montem AEgypti, Argillum dictum.* Et eidem homines aliquando immolabant. Clemens in Protreptico. Λυκτίους γὰρ, Κρητῶν ὄθνος εἰσὶν, ὕτως Ἀντικλείδης ἐν Νόστοις, ἀποφαίνεται, ἀνθρώπους ἀποσφάττειν τῷ Διΐ. *Lyctios autem, populum Cretenſem, Anticlides in Reditibus tradit Iovi homines immolare.* Erat vero colonia Lacedaemoniorum. Ariſtoteles Politic. lib. II. cap. VIII. Ἄποικοι γὰρ οἱ Λύκτιοι τῶν Λακώνων ἦσαν. *Nam coloni Lacedaemoniorum Lyctii erant.* Erat quoque inter urbes tota Creta antiquiſſima: eiuſque cives ceteris omnibus praeſtare cenſebantur. Polybius loco citato: Λύττος δ', ἡ Λακεδαιμονίων μὲν ἄποικος ὅσα, καὶ συγγενὴς, ἀρχαιοτάτη δὲ τῶν κατὰ Κρήτην πόλεων, ἄν-

ἄνδρας δ' ὁμολογουμένως ἀρίστους ἀεὶ τρέφουσα Κρηταιέων, ὕστως ἄρδην, καὶ παραλόγως, ἀνηρπάσθη. *Lyttus vero, quae Lacedaemoniorum colonia erat, ac cognatione illi iuncta, omnium Cretae urbium antiquissima, civium educatrix, qui sine controversia ceteris Cretensibus semper praestabant, ita funditus, & inopinato, deleta est.* Strabo: Καὶ δὴ καὶ τὰ Λυττίων νόμιμα ποιεῖσθαι μαρτύρια, τὸν τὰ Λακωνικὰ πρεσβύτερα ἀποφαίνοντας. ἀποίκους γὰρ ὄντας φυλάττειν τὰ τῆς μητροπόλεως ἔθη. *Lyttiorum quoque mores instituta monium trahi ab his, qui Laconicos antiquiores putant: colonos enim eos Spartanorum, servare urbis matris suae instituta.* Quomodo autem Spartanorum Lyctii coloni sint facti, videre est apud Plutarchum De Virt. Mul. ubi de Tyrrhenicis agit. Deleta autem est a Cnossiis, ut postrema Polybii verba diserte indicant: ac commemorat paulo ante idem pluribus. Λυττίων ἐξωδευκότων εἰς τὴν πολεμίαν πανδημεῖ, συννοήσαντες οἱ Κνώσσιοι τὸ γεγονὸς, καταλαμβάνονται τὴν Λύττον, ἔρημον οὖσαν τῶν βοηθησόντων· καὶ τὰ μὲν τέκνα, καὶ τὰς γυναῖκας, εἰς Κνωσσὸν ἀπέπεμψαν. τὴν δὲ πόλιν ἐμπρήσαντες, καὶ κατασκάψαντες καὶ λωβησάμενοι καλὰ τρόπον, ἐπανῆλθον. *Quo etiam tempore quum Lyttii copias omnes suas in hostilem agrum eduxissent, Cnossii, re explorata, Lyttum occupant, omni vacuam praesidio: ac, liberis coniugibusque Lyttiorum Cnossum missis, urbem incendunt, diruuntque: &, in eam modis omnibus grassati, mox recedunt.* Alia quaedam de Lyctiis item, Cnossiisque, bellum inter se gerentibus, refert Diodorus Siculus lib. XVI. (a)

Manethusa, vide *Marathusa*.

Marathusa. Inter urbes mediterraneas Plinio commemoratur lib. IV. cap. XII. Corrupte apud Melam dicitur Manethusa; & emendandum ante me iam monuere, Fredenandus Nonius, Hermolaus Barbarus, & Andreas Schottus: viri admodum praeclare de Auctore isto meriti.

Matalia. In parte insulae australi collocatur a Ptolemaeo. Apud Strabonem, Gortynae navale dicitur; scribiturque, Μέταλλον: pro quo tamen libri manu scripti habent, Μέταιον Μάταιον, Μάταλον, Μάρταλον: ut vix scias, quid ex his praeferre debeas. Plinio *Mantium* nuncupatur.

Matium. Vide *Matalia*.

Meliſſa. Vide *Lisſus*.

Metallum. Vide ibidem.

Miletus. Huius meminit etiam Homerus, Iliad. β'; Pausanias, in Phocicis; & Plinius lib. II. cap. XII. Hinc coloniam Cretenses in Ioniam deduxere, & Miletum ibi a suae urbis nomine condiderunt, duce Sarpedone: uti auctor nobis Strabo libro XII. Καὶ οἱ Κᾶρες ὃ νησιῶται πρότερον ὄντες, καὶ Λέλεγες, ὡς φασιν, ἠπειρῶται γεγόνασι, προσλαβόντων Κρητῶν· οἳ καὶ τὴν Μίλητον ἔκλισαν, ἐκ τῆς Κρητικῆς Μιλήτου λαβόντες Σαρπηδόνα κτίστην. *Sed & Cares, quum olim fuissent insulani, itemque Leleges, continentem habitare inceperunt, adiuvantibus Cretensibus: qui & Miletum condiderunt, Serpedone e Mileto Cretica conditore accepto.* Iterum lib. XIV. Φησὶ δ' Ἔφορος, τὸ πρῶτον κτίσμα εἶναι Κρητῶν, ὑπὲρ θαλάττης τετειχισμένον, ὅπου νῦν ἡ παλαιὰ Μίλητός ἐστι, Σαρπηδόνος ἐκ Μιλήτου τῆς Κρητικῆς ἀγαγόντος οἰκήτορας, καὶ θεμένου τοὔνομα τῇ πόλει ἐκ τῆς ἐκεῖ πόλεως ἐπώνυμον. *Ephorus narrat, Miletum principio a Cretensibus ad mare conditam, ubi nunc est vetus Miletus, Sarpedone e Mileto Cretica colonos deducente, nomenque urbi idem cum ea imponente.* Et ex eo Eustathius ad Iliad. β'. Μίλητος δὲ ἡ Κρητικὴ αὕτη, προϋπῆρχε τῆς Ἀσιανῆς Μιλήτου· ἣν ἔκτισεν ὁ παλαιὸς Σαρπηδών, ἀγαγὼν οἰκήτορας, ἀπὸ καλέσας αὐτὴν, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἐκ Κρητικῆς Μιλήτου. *Miletus haec Cretica, Asiatica Mileto est antiquior: quam Sarpedon priscus condidit, & adducens habitatores, & a Cretica Mileto nomen imponens, uti auctor nobis Strabo.* Ovidius, non Sarpedonem coloniam deduxisse, sed Miletum, nobis tradit, Metamorphos. lib. IX.

Robore Miletum, Phoeboque parente superbum
Pertimuit; credensque suis insurgere regnis.
Haud tamen est patriis arcere penatibus ausus.
Sponte fugis, Milete, tua; celerique carina
AEgaeas metiris aquas: & in Aside terra
Moenia constituis, positoris habentia nomen.

Et Pausanias, in Atticis: Μιλήτου δὲ καλάραντος ὁλῷ Κρητῶν, ἥ τε γῆ τὸ ὄνομα μεταβαλεῖν ἀπὸ τοῦ Μιλήτου, καὶ ἡ πόλις. ἀφίκετο δὲ ἐκ Κρήτης ὁ Μίλητος, καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς, Μίνω τὸν εὐρώτην φεύγοντες: *Cretensium vero classe Miletus duce in eam oram adpulsa, urbi, & agro, ab eo nomen immutatum. Venit autem e Creta Miletus, atque qui cum eo erant, Minoe fugientes, Europae filium.* Miletum conditorem facit, & Apollodorus lib. III. Antoninus Liberalis Metamorph. XXX. conditorem itidem Miletum facit, ac Sarpedonis consilio usum tradit. Ἐπεὶ δὲ ὁ Μίνως κατὰ πόθον ἐνεχείρει βιάζεσθαι, τότε νυκτὸς ὁ Μίλητος ἐμβὰς εἰς ἄκαλον, βουλῇ Σαρπηδόνος, εἰς Καρίαν ἀποδιδράσκει. καὶ πόλιν ἐνταυθοῖ κλίσας Μίλητον, ἔγημεν Εἰδοθέαν. *Postquam vero eum Minos desiderio impulsus violare statuit, nocte Miletus conscenso navigio, de consilio Sarpedonis, in Cariam profugit: & urbe ibi Mileto condita, Eidotheam uxorem duxit.* Ac dissensum hunc Auctorum, repraesentat Scholiastes Apollonii libro I. Οἱ δὲ Μίλητον, ἀφ' οὗ καὶ ἡ πόλις Μίλητος, Εὐξαντίου τοῦ Μίκωνος, ἦν· οἱ δέ φασιν, ὑπὸ Σαρπηδόνος τοῦ Διὸς Μίλητον κλιωθῆναι, ὀνομασθεῖσαν ἀπὸ τῆς ἐν Κρήτῃ. *Miletus vero, a quo urbs Miletus dicta, Euxantio, Miconis filio, natus erat: alii autem sunt auctores, Miletum a Sarpedone conditam, Iovis filio; & ab ea, quae in Creta est, adpellatam.*

Minoa. In latere septemtrionali ponitur a Ptolemaeo. Meminere eius Strabo, & Plinius.

Mycenae. Eas condidit Agamemnon. Velleius lib. I. *Rex Regum Agamemnon, tempestate in Cretam insulam reiectus, tres ibi urbes statuit, duas a patriae nomine, unam a victoriae memoria, Mycenas, Tegeam, Pergamum.* Apud Plinium, *Myrina* legitur; poni-

[a] Haec Vrbs alio nomine Καρησσόπολις dicitur. *Hesychius*: Καρησσόπολις, Λύκτος ἡ Κρητικὴ ὕστως ἐκαλεῖτο.

Digitized by Google

poniturque inter urbes mediterraneas. Puto ſcribendum, *Mycenae*.

Myrina. Vide *Mycenae*.

Naxus, cote inſignis. Suidas: Ναξία λίθος, ἡ Κρητικὴ ἀκόνη. Νάξος γὰρ πόλις Κρήτης. *Naxius lapis, cos Cretenſis: nam Naxus urbs eſt Cretae*. Scholiaſtes Pindari, ad Iſthmionic. Od VI. Νομίζονται γὰρ διαφορώτατοι τῶν ἄλλων ἀκονῶν αἱ κατὰ τὴν ἐν Κρήτῃ Νάξον. *Ceteris cotibus praeſtare cenſentur, quae iuxta Naxum Cretae exſtant*. Stephanus: Ναξία λίθος, ἡ Κρητικὴ ἀκόνη. *Naxius lapis, cos Cretica*. Naxiae cotis praeſtantiam, teſtatur clare Pindarus loco citato,

Φαίης κέ νιν ἄνδρ' ἐν ἀθλητᾶϊσιν ἔμμεν
Ναξίαν πέτραις ἐν ἄλλαις
Χαλκοδάμαντ' ἀκόναν. ——
Diceres illum virum inter athletas eſſe
Naxiam inter lapides alios
AEris domitricem cotem. ——

Dicta autem urbs videtur ab Apollinis filio Naxo, ex Minois filia Acacallide nato: uti meminit Scholiaſtes Apollonii lib. IV.

Oaxus. Aberat non procul Eleuthera; nominata ab Oaxo, Acacallidis filio. Stephanus: Ὄαξος, πόλις Κρήτης, Ἐλευθέρας ὑποῤῥώ. παρὰ Ξενίων. ἀπὸ Ὀάξου τοῦ Ἀκακάλλιδος. *Oaxus, urbs Cretae, non procul Eleuthera: ut Xenion auctor eſt, ab Oaxo adpellata, Acacallidis filio*. Servius ad Eclog. I. *Oaxem Philiſthenes ait Apollinis, & Anthilenae filium: hunc Oaxem in Creta oppidum condiſſe, quod ſuo nomine nominavit*. Vibius Sequeſter lib. De Fluminibus, ex Varrone, ab Oaxe, Cretae fluvio, dictum tradit. *Oaxes, Cretae; a quo civitas Oaxia. Varro hoc docet*. Meminit Herodotus lib. IV. Ἔστι τῆς Κρήτης Ὄαξος πόλις, ἐν τῇ ἐγένετο Ἐτεάρχου βασιλεύς. *Eſt urbs Cretae Oaxus: in qua regnabat Etearchus*. Et poſtea: Ἦν γὰρ δὴ Θεμίσων, ἀνὴρ Θηραῖος, ἔμπορος ἐν τῇ Ὀάξῳ. *Erat autem Oaxi mercator quidam Themiſon, vir Theraeus*. Quem utrumque locum, non nominato, ut ſolet, auctore, totum transſcripſit Suidas in Βάτλος.

Olerus. Stephanus: Ὤλερος, Κρητικὴ πόλις. *Olerus, urbs Cretica*. Puto corruptum eius nomen apud Polybium lib. IV. Καὶ Πολυῤῥήνιοι μὲν καὶ Κερεᾶται, (ita enim corrigendum ſupra monui) καὶ Λαμπαῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Ὠλέριοι μετ' Ἀρκάδων, ὁμοθυμαδὸν ἀποστάντες τῆς τῶν Κνωσίων φιλίας, ἔγνωσαν τοῖς Λυττίοις συμμαχεῖν. *Ac Polyrrhenii quidem, & Ceretae, & Lampaei, item Oleritii cum Arcadibus, communi conſilio a Cnoſſiorum amicitia ad Lyttiorum ſocietatem deficiunt*. Non recte illic hodie editur: πρὸς ὃν τούτοις. Ὤριοι μετ' Ἀρκάδων. *Item Orii cum Arcadibus*. Ibi Minerva, cognomento Oleria, colebatur: eiuſque feſtum item erat, Oleria dictum. Euſtathius ad Iliad. β'. Ὤλερος μέντοι διὰ τοῦ ρ', πόλις Κρητικὴ, ποῤῥωτέρω φασὶ τῆς Ἱεραπύτνης, πόλεως καὶ αὐτῆς Κρητικῆς. ἔνθα καὶ Ἀθηνᾶ Ὠλερία, ἐφ' ᾗ ἑορτὴ, Ὠλερία. *Olerus autem per r, urbs Cretica eſt, ultra Hierampytnam, ut aiunt, ipſam quoque urbem Creticam. Hic Minerva, Oleria dicta: & eius feſtum, item Oleria*. Vbi obſerva, ultra Hierampytnam fuiſſe; quod & Xenion commorat in Opere De rebus Creticis: ubi illud quoque tradit, in editiore loco item conditam. Verba eius, apud Stephanum, ecce iſta. Ποῤῥωτέρω ὑπὲρ τῆς Ἱερᾶς Πύτνης, Ὤλεκος ἦν πόλις, ἐφ' ὑψηλοῦ μὲν κειμένη τόπου. *Vltra Hieram Pytnam vero, urbs erat Olerus, loco editiore ſita*. Minervae vero ibi cultae, Oleriae dictae, eiuſque feſti, meminit etiam Stephanus: & Fragmentum foederis, in Creta repertum, quod exſtat in Inſcriptionum auguſto Opere, pag. DV.

CAP. XIII.

Olulis. Olus. Ptolemaeus, & Strabo emendati; item Scylax. Simulacrum Britomartis. Tabula foederis inter Latios, & Oluntios conſtituti. Olyſſa. Oſmida. Pan. Pannona. Panormus. Pantomatrium. Paxus. Pergamea, ſive Pergamum, ab AEnea, aut Agamemnone, ſive captivis Troianis, qui cum eo, conditum. Lycurgi ſepulcrum. Phaeſtus, condita a Phaeſto Rhopali filio, aut Minoe. Vbi ſita. Diodori Siculi, & Strabonis diſſidium. Gortyniis ſubiecta fuit, capto portu ab exſulibus eorum, moxque ab illis quoque everſa. Latona Phytia ibi culta, qua de cauſa, & Ecdyſia, eius feſtum adpellatum. Veneris item Scotiae fanum. Civium facetia peculiaris. Epimenidis patria. Phalanna; patria Phaniadis Peripatetici. Phalannaea. Phalaſarna, a Phalaſarna adpellata, ubi Dianae Dictynnae fanum. Pharae, colonia Meſſeniorum.

Olulis, vide *Olus*.

Olus. Stephanus. Ὤλους, πόλις Κρήτης. *Olus, urbs Cretae*. Ptolemaeo in Orientali parte inſulae memoratur, ſed non recte, Ὠλοῦλις, *Olulis*, illic ſcribitur. Corrigendus quoque Strabo lib. X. Γορτύνιον δέ ἐστι καὶ τὸ Ῥύτιον σὺν τῇ Φαιστῷ, καὶ Ὤλους. ἦν δὲ τῆς Φαιστίας. *Ad Gortynem pertinet quoque Rhytium cum Phaeſto, & Olus; erat vero ea in agro Phaeſtio*. Depravate hodie editur, καὶ Ὠλύσσιον ὃ τῆς Φαιστίας. *Et Olyſſam agri Phaeſtii*. Etenim Olus, non Olulis, nec Olyſſa, urbs ea dicebatur. Emendandus quoque Scylax, Καὶ λιμὴν ἐν αὐτῷ ὅλους, καὶ πᾶν. Reſcribo, κ. λ. ἐν αὐτῷ, Ὤλους, καὶ Πᾶν. *Et portus in eo, Olus, & Pan*. Erat ibi ſimulacrum Britomartis. Pauſanias in Boeoticis. Τοσαῦτα δὲ ἕτερα ξόανα ἐν Κρήτῃ, Βριτόμαρτις ἐπ' Ὠλοῦντι, καὶ Ἀθηνᾶ παρὰ Κνωσσίοις. *Totidem alia ſimulacra in Creta erant; Britomartis ad Oluntem, & Minerva apud Cnoſſios*.

Olyſſa, vide *Olus*.

Oſmida. Scylax in Periplo in Deſcriptione Cretae. Μετὰ δὲ Ὀσμίδαν, Ἐλεύθερναι, πρὸς βορέαν. *Poſt Oſmidam vero, Eleuthernae, verſus boream*.

Pan. Occurrit apud Scylacem in verbis iam citatis, ubi de Olunte ago.

Pannona. Inter urbes mediterraneas recenſetur Ptolemaeo. Πόλεις δ' εἰσὶν ἐν αὐτῇ μεσόγειοι, αἵδε. Πολυῤῥηνία, Ἀπτερία, Ἀρτάκινα, Λάππα, Σύβριτα, Ἐλευθέραι, Γόρτυνα, Πάννονα, Κνωσὸς, Λύκτος. *Vrbes vero in ea ſunt*

Digitized by Google

ſunt mediterraneae iſtae, Polyrrhenia, Apteria, Artacina, Lappa, Subrita, Eleutherae, Gortyna, Pannona, Cnoſſus, Lyctus.

Oanormus, Meminit eius Plinius lib. IV. cap. XII. Ptolemaeus in borealis partis urbibus eam ponit.

Pantomatrium. Stephanus. Παντομάτριον, πόλις Κρήτης. *Pantomatrium, urbs Cretae.* Ptolemaeus etiam iſtam inter borealis partis urbes cenſet. Memoratur etiam Plinio.

Paxus. Scylax in Periplo, ubi de Creta: Φαῖσος πρὸς βορέαν, Παξὸς, καὶ Κνωσσός. *Phaeſtus ad boream, Paxus, & Cnoſſus.* Sed ſcribendum puto, Νάξος, vel certe Ὄαξος, de quibus urbibus antecedenti a me dictum.

Pergamea. Ita Virgilio dicitur, & Plutarcho. Velleius, Plinius, & Servius, *Pergamum* dicunt. Hanc AEneas, tempeſtate in Cretam delatus condidit. Ipſe de ſe ita refert apud Virgilium AEneid. III.

Et tandem antiquis Curetum adlabimur oris.
Ergo avidus muros optatae molior urbis,
Pergameamque voco, & laetam cognomine gentem
Hortor amare focos, arcemque attollere tectis.

Varia de conditore narrat ad hunc locum Servius, additque iuxta Cydoniam fuiſſe. *Legitur ſane in libris antiquioribus AEneam, vere Cretam tempeſtate delatum, locum Troiam nomine, urbem Pergamum adpellaſſe. Alii dicunt Pergamum in Creta conditam a Troianis captivis, qui ex claſſe Agamemnonis illo erant delati: ibique putant, AEneam quemdam, generis auctorem, Ilio incolumi, quum eo ad ſacrum Apollinis veniſſe, & gravidam hoſpitis feciſſe filiam; ex qua ortus eodem nomine AEneas, claſſem Agamemnonis eſt adgreſſus, bieme disiectam; cui ſe feruntur iunxiſſe hi, qui Cretum ſeceſſerant, deſerto Agamemnone. Vnde loco nomen Pergamum ab illo conditum, quod obtinuiſſe deſertores feruntur iuxta Cydoniam.* Velleius tradit, Agamemnonem, itidem tempeſtate actum condidiſſe. Ecce verba in principio libri I. *Agamemnon, tempeſtate in Cretam inſulam reiectus, tres ibi urbes ſtatuit: duas a patriae nomine, unam a victoriae memoria; Mycenas, Tegeam, Pergamum.* Ac Lycurgum ibi ſepultum, quidam veterum prodiderunt. Plutarchus in extremo Lycurgo. Τίμαιος δὲ, καὶ Ἀριστόξενος, ἐν Κρήτῃ (λέγουσι) καταβιώσαντα, καὶ τάφον Ἀριστόξενος αὐτοῦ δέικνυσθαί φησιν ὑπὸ Κρητῶν τῆς Περγαμίας περὶ τὴν ξενικὴν ὁδόν. *Timaeus autem, & Ariſtoxenus, in Creta diem obiiſſe, ſunt Auctores. Et Ariſtoxenus quidem refert Cretenſes, qui Pergamiae habitant, ſepulcrum eius, ad viam publicam ſitum oſtendere.* Meminit huius urbis etiam Scylax.

Pergamum, vide *Pergamea*.

Phaeſtus. Heſychius. Φαῖσος, (a) πόλις Κρήτης. *Phaeſtus, urbs Cretae.* Condita eſt a Phaeſto, Rhopali filio, Herculis nepote. Stephanus. Φαῖστος, πόλις Κρήτης. ἐκτίσθη ὑπὸ Φαίστου, τοῦ Ῥοπάλου, Ἡρακλέους παιδός, *Phaeſtus, urbs Cretae. Condita eſt a Phaeſto, filio Rhopali, filii Herculis.* Idem dicit quoque Euſtathius ad Iliad. β. Diodorus Siculus, Minoem conditorem facit lib. V. Μίνως μὲν οὖν, πρεσβύτατος ὢν, βασιλεῦσαί (φασι) τῆς νήσου, καὶ κτίσαι πόλεις οὐκ ὀλίγας ἐν αὐτῇ. τούτων δ' ἐπιφανεστάτας τρεῖς, Κνωσσὸν μὲν ἐν τοῖς πρὸς τὸν Ἀσίαν νεύουσι μέρεσι τῆς νήσου· Φαῖστον δ' ἐπὶ θαλάσσης, ἐσραμμένῳ ἐπὶ μεσημβρίαν. Κυδωνίαν δ' ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν κειμένοις τόποις, καταντικρὺ τῆς Πελοποννήσου. *Minoem autem, aetate priorem, regnum (aiunt) inſulae obtinuiſſe, ac multas in ea urbes condidiſſe; inter quas tres eminentiſſimas, Gnoſum nimirum in ea inſulae parte, quae Aſiam reſpectat; deinde Phaeſtum in littore maris, ad meridiem converſam, & Cydoniam in partibus ad occidentem vergentibus, e regione Peloponneſi.* Strabo, non tam condidiſſe refert, quam antea minus habitatam, civibus frequentiorem reddidiſſe lib. X. Τῶν δ' ὑπὸ Μίνω συνῳκισμένων τριῶν, τὴν λοιπὴν, (Φαῖστος δ' ἦν αὕτη,) κατέσκαψαν Γορτύνιοι. *De tribus vero urbibus, quas civibus frequentavit Minos, tertiam, quae Phaeſtus erat, Gortynii everterunt.* Ad Mare ſitam, dicit Diodorus Siculus in citatis ſtatim verbis. Φαῖστον δ' ἐπὶ θαλάσσης, ἐσραμμένῳ ἐπὶ μεσημβρίαν. *Phaeſtum vero in littore Maris, ad meridiem converſam.* Strabo vero, diſſitam a Mari tradit, ad viginti uſque ſtadia; ita enim ait, ubi de Phaeſto loquitur. Τῆς μὲν Γόρτυνος διέχουσαν (σταδίους) ἑξήκοντα, τῆς δὲ θαλάττης εἴκοσι. *A Gortyne diſtantem (ſtadia) ſexaginta, a Mari autem viginti.* Poſtea Gortyniis ſubiecta fuit. Strabo. Γορτύνιον δ' ἐστὶ καὶ τὸ Ῥύτιον σὺν τῇ Φαίστῳ. *Ad Gortynem pertinet Rhytium quoque cum Phaeſto.* Nempe ex quo tempore Gortyniorum exules portum Phaeſtiorum occuparunt; qua de re Polybii eſt iſte locus lib. IV. Κατελάβοντο δὲ καὶ τὸν λιμένα τῶν Φαιστίων οἱ τῶν Γορτυνίων φυγάδες. *Occupabant vero etiam Phaeſtiorum portum exules Gortyniorum.* Tandem etiam everterunt, & eorum regionem ſibi totam ſubiecerunt. Strabo. Τῶν δ' ὑπὸ Μίνω συνῳκισμένων τριῶν τὸν λοιπὴν, Φαῖστος δ' ἦν αὕτη, κατέσκαψαν Γορτύνιοι· τὴν δὲ χώραν, ἔχουσιν οἱ κατασκάψαντες. *De tribus vero urbibus, quas civibus frequentavit Minos, tertiam, quae Phaeſtus erat, Gortynii everterunt; ac quum evertiſſent, regionem tenuerunt.* Cnoſſo proximam fuiſſe, ait Ovidius Metamorph. lib. IX.

Proxima Gnoſſiaco nam quemdam Phaeſtia regno.

Colebatur illic, ob mutatam Galateam virginem in iuvenem, Latona Phytia, & Ἐκδύσια eius feſtum celebrabatur. Antoninus Liberalis Metamorphoſ. XVII. Ταύτης ἔτι μέμνηνται τῆς μεταβολῆς Φαίστιοι· καὶ θύουσι Φυτίᾳ Λητοῖ, ἥτις ἔφυσε μηδὲν τῇ κόρῃ· καὶ τὴν ἑορτὴν Ἐκδύσια καλοῦσιν, ἐπεὶ τὸν πέπλον ἡ παῖς ἐξέδυ. *Huius mutationis etiamnum Phaeſtii meminerunt, Latonaeque Phytiae ſacrificat, quod virilia puellae creaverit; feſtumque Ecdyſia adpellant, quod puella peplum exuerit.* Quam porro illic ſexus commutationem memorat in Galatea accidiſſe, hanc de Iphide narrat Ovidius

(a) Scribendae eſt Φαίστος ὀυσίονος, ut monet *Stephanus*.

Digitized by Google

dius libro citato. Colebatur vero etiam Venus ibi Σκοτία(a) cognomento dicta. Etymologici Auctor in Κυθέρια· Διὸ καὶ Σκοτίας Ἀφροδίτης ἐν Φαιστῷ ἱερὸν εἶναι φασί. *Quapropter etiam Scotiae Veneris fanum Phaesti esse dicunt.* Etiam facetia Cretenses omnes superare; adeoque se a pueris in hac ipsa exercere consuevisse Phaestii memorabantur. Athenaeus lib. VI. Σωσικράτης δ', ἐν πρώτῳ Κρητικῶν, ἰδιόν τι φησὶ περὶ τοὺς Φαιστίους ὑπάρχειν. δοκοῦσι γὰρ ἀζηκεῖν ἐκ παιδαρίων εὐθὺς τὰ γέλοια λέγειν. διὸ καὶ συμβέβηκεν αὐτοὺς ἀποφθέγγεσθαι πολλάκις εὐκαίρως, διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς συνήθειαν. ὥστε πάντας τοὺς κατὰ Κρήτην τούτοις ἀναπτύσσειν τὸ γέλοιον. *Sosicrates autem, in primo Creticorum tradit; proprium quiddam Phaestiis esse, ut a prima pueritia in facetiis dicendis exerceantur; ideoque evenire, uti quaedam saepenumero scite dicerent, quia ita ab initio consuevissent; itaque Cretenses omnes his facetiam attribuere.* In hac urbe natus fuit Epimenides; uti testis est Plutarchus in Solone.

Phalanna, patria Phaniadis Peripatetici. Stephanus. Φάλαννα, πόλις Περραιβίας. ἔστι καὶ ἑτέρα Κρήτης, ἀφ' ἧς ἦν Φανιάδης ὁ περιπατητικός. *Phalanna, urbs Perrhaebiae. Est & altera Cretae; e qua erat Phaniades Peripateticus.* Alia ab hac, ne quis confundat.

Phalannaea. Ac distinguit ipse Stephanus. Φαλανναία, πόλις Κρήτης. *Phalannaea, urbs Cretae.* Ac discriminis quoque causa oppidi prioris civis, Φαλαννατ@-, *Phalannaeus*; huius vero, Φαλαννεὺς, *Phalanneensis*, dicebatur, ut diserte docet Stephanus.

Phalasarna. A Phalasarna nomen habens. Stephanus. Φαλασάρνα, πόλις Κρήτης, ἀπὸ Φαλασάρνης. *Phalasarna, urbs Cretae, a Phalasarna*. Meminere etiam eius Ptolemaeus, Strabo, Plinius, & Polybius in Excerptis Legat. cap. XLV. Erat autem ibi fanum Dianae Dictynnae. Dicaearchus in Vita Graeciae, ubi de Creta:

——— Φασὶ δ' ἐν Κρήτῃ πόλιν
Εἶναι Φαλάζαρνα, κειμένην πρὸς ἥλιον
Δύοντα, κλειστὸν λιμέν' ἔχουσαν, καὶ ἱερὸν
Ἀρτέμιδος ἅγιον, καὶ καλεῖσθαι τὴν θεὸν
Δίκτυνναν. ———

——— *Aiunt in Creta urbem*
Esse Phalasarna, sitam ad solem
Occidentem, portum habentem, qui claudi
possit, & templum
Dianae sacrum, ac vocari deam
Dictynnam. ———

Pharae. Meminit Plinius, ac recenset inter urbes mediterraneas. Erat autem Colonia Messeniorum. Stephanus. Φαραὶ, πόλις Μεσσηνης· ἔστι δ' ἄλλη Κρήτης, ἄποικος τῆς ἐν Μεσσήνῃ. *Pharae, urbs Messenae. Est & altera Cretae, colonia eius, quae est Messenae.*

(a) Σκοτία quasi *tenebrosa*. num quod noctu Veneris mysteria peragantur, ut *Zeno* paulo obscenius insinuavit apud *Ciceronem* in *Tusculanis*, & *Fabius Pictor* apud *Maximum?*

CAP. XIV.

Phoenicus. Phoenix. Poecilasium. Polichna. Polyren, sive Polyrhenia, aut Polyrhenium Agamemnon, tempestate in Cretam ejectus, sacra facere ibi cupiens, perturbatur; unde proverbio Creticum sacrificium *dictum. Cretensium peculiare in hac urbe sacrificium. Praesus. Stephanus, & Strabo emendati. Habitatio Eteocretum, ac Dictaei Iovis fanum. Vbi sita, & a quibus item eversa. Priaesus.*

PHoenicus. Stephanus. Φοινικοῦς, πόλις Κρήτης. *Phoenicus, urbs Cretae.* Ptolemaeus portum dicit.

Phoenix. In latere Insulae australi collocat Ptolemaeus. S. Lucas Act. cap. XXVII. Εἴπως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάζαι, λιμένα τῆς Κρήτης, βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ Κῶρον. *Si quo modo possent devecti Phoenicem, illic hybernare, qui est portus Cretae, spectans ad Africum, & ad Corum.* A Strabone nuncupatur Phoenix Lampei, & similiter, sicuti a Ptolemaeo in australi latere ponitur lib. X. Τὸ δὲ ἔνθεν ἰσθμός ἐστιν ὡς ἑκατον σταδίων ἔχων κατοικίαν πρὸς μὲν τῇ βορείῳ θαλάττῃ, Ἀμφιμάλλαν· πρὸς ὃ τῇ νοτίᾳ, Φοίνικα τὸν Λάμπεω. *Exinde isthmus est, fere centum stadiorum, in quo ad Mare boreale, est Amphimalla, ad australe, Phoenix Lampei.* Sub Christianis, facta est Sedes Episcopalis, & Episcopus eius dicitur Leo quidam in Synodo Nicena II. (b)

Poecilasium. Inter australis lateris oppida recensetur Ptolemaeo.

Polichna. Stephanus. Εἴσι καὶ Κρήτης Πολίχνη πόλις. *Est etiam Cretae urbs Polichna*. Meminit Herodotus lib. VII. Ἀνὰ δὲ χρόνον Κρῆτας, θεῶν σφε ἐποτρύναντα, πάντας, πλὴν Ποντας, λιχνιτέων τε καὶ Πραισίων, ἀπικομένους σόλῳ μεγάλῳ ἐς Σικανίην. *Interiecto deinde tempore, omnes Cretenses, praeter Polichnitanos, & Praesios, Dei instinctu, quum magna classe in Siciliam traiecisse.* Erat autem in confinio Cydoniae. Ostendit Thucydides lib. II. Πολιχνίταις χαριζόμενοι, ὁμόροις τ' Κυδωνιατῶν. *Polichnitis gratificans, qui Cydoniatis finitimi erant.*

Polyren. Ab ovium copia adpellata. Stephanus. Πολύρριον, πόλις Κρήτης· ἀπὸ τῶν πολλὰ ῥήνεα, τουτέστι πρόβατα, ἔχων. *Polyren, urbs Cretae, quod multas oves haberet.* Ptolemaeo, Polyrrhenia; Plinio, Polyrrhenium dicitur; & utrique inter urbes mediterraneas memoratur. Versus occidentem sitam, in confinio Cydoniae, triginta stadiis a Mari, ac Dictynnae quoque fanum habuisse, tradit Strabo. Πρὸς ἑσπέραν δ' ὅμοροι τοῖς Κυδωνιάταις Πολυρρήνιοι· παρ' οἷς ἐστι τὸ τῆς Δικτύννης ἱερόν. ἀπέχουσι δὲ τῆς θαλάττης ὡς τριάκοντα σταδίους. *Ad occidentem confines Cydoniatis sunt Polyrrhenii, apud quos est Dictynnae fanum; distant autem a Mari stadia circiter triginta.* Meminit etiam Scylax in Periplo. In hac urbe

(b) Phoenicus, & Phoenix, quod forte Phoenices eas colonias deduxerint. Sed de his consulendus *Bochartus* in *Geographo sacra*.

Digitized by Google

urbe Agamemnon, tempestate in Cretam actus, sacra dicitur fecisse; ac, quum nuntiatum esset inter ista, quos adduxerat captivos naves suas incendisse, propere, relictis iis, perturbatum abiisse; &, ad Mare quum venisset, una adhuc salva inventa, insulanos devoventem, ea in patriam contendisse, atque inde sacrificium quodcumque turbulentum Creticum adpellatum esse. Zenobius Centur. v. Proverb. L. Ἀγαμέμνων, ὡς φασι, χειμασθεὶς κατωχέχθη εἰς Κρήτην, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ Πολυῤῥήνιον, θυσίαν ἐπετέλει. ἐν ταύτῃ δὲ οἱ αἰχμάλωτοι τὰς ναῦς ἐνέπρησαν. ὃ ἀπαγγελθέντι αὐτῷ, μεσούσης τῆς θυσίας, τὸ μὲν καυόμενον ἱερεῖον καταλιπεῖν λέγεται, ἐλθεῖν δὲ πρὸς θάλασσαν ταραχθέντα, καὶ μίαν μόλις εὑρόντα ναῦν, ἐπ' αὐτῆς ἀναχθῆναι, πολλὰ καταρασάμενον τοῖς τὴν χώραν οἰκοῦσιν. ὅθεν, εἴ ποτε ταραχώδης θυσία γίνοιτο, Κρητικὴν καλεῖσθαι. *Agamemnon, ut aiunt, tempestate in Cretam delatus, & Polyrrhenium ingressus, sacra faciebat. Inter haec vero captivi naves incenderunt, quod quum ipsi medio in sacrificio referretur, reliquisse victimam ardentem fertur, & ad Mare abiisse perturbatum; quumque navem unicum vix reperisset, ea domum rediisse, multa incolis regionis imprecatum. Hinc, quum turbulentum aliquod sacrum fieret, id proverbio Creticum vocari solitum.* Quae totidem verbis etiam Lucilius Tarrhaeus refert. Suidas. Εἴ ποτε ταραχώδης θυσία γένηται, παροιμιακῶς Κρητικὴ καλεῖται. παρόσον Ἀγαμέμνων ἐκεῖσε χειμασθεὶς ἔθυεν, ἀναβὰς εἰς τὸ Πολυῤῥήνιον. ἐν τούτῳ δ' οἱ αἰχμάλωτοι τὰς ναῦς ἐνέπρησαν. ὁ δ' ὡς ἤκουσε, καταλιπὼν τὰς θυσίας, ἦλθεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ μίαν εὑρὼν τῶν νεῶν, ἀνήχθη εἰς αὐτὴν, τοῖς ἐγχωρίοις ἐπαρασάμενος. *Si quando sacrificium turbulentum factum fuisset, id proverbialiter Creticum vocabatur; eo quod Agamemnon, illuc tempestate adpulsus, sacrificavit, Polyrrhenium profectus; sed captivi naves interim exusserunt; quo ille audito, relictis sacris, littus petiit; ac, reperta una nave, ea avectus est, diras incolis imprecatus.* Ac peculiariter Cretenses sacra facere hic consueverunt, Indicat idem Suidas alibi. Πολυῤῥήνιον, τόπος Κρήτης, ἔνθα τοῖς θεοῖς ἔθυον. *Polyrrhenum, locus Cretae, ubi diis sacra faciebant.* Porro Polyrrheniorum meminit etiam Polybius lib. IV. Scylax in Periplo, & Hesychius in Σέρτης.

Praesus. Stephanus. Πραῖσος, πόλις Κρήτης. *Praesus, urbs Cretae.* Ac corrigendus idem alibi, Στῆλαι, πόλις Κρήτης, πλησίον Πραίσου. *Stelae, urbs Cretae, prope Praesum.* Male illic hodie editur, πλησίον παραισῦ, *prope Paraesum.* Nec apud Strabonem recte scribitur, Πράσον, Πράσῳ, Πράσιοι, Πράσος, corrigendum, Πραῖσον, Πραίζω, Πραίζιοι, Πραῖσος. Meminit Praesiorum, etiam Herodotus libro VII. Κρῆτας πάντας, πλὴν Πολιχνιτέων τε καὶ Πραισίων. *Cretenses omnes, praeter Polichnitanos, Praesiosque.* Et mox. Ἐς δὲ τὴν Κρήτην ἐρημωθεῖσαν, ὡς λέγουσι Πραίσιοι, ἐσοικίζεσθαι ἄλλους τε ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα Ἕλληνας. *In Cretam igitur, ut Praesii ferunt, quum alios homines, tum praecipue Graecos immigrasse.* Athenaeus lib. IX. Πραίσιοι δὲ καὶ ἱερὰ ῥέζουσι καὶ αὐτὴ, καὶ αὕτη προτελὴς αὐτοῖς ἡ θυσία νενόμισται. *Praesii vero, etiam sacra faciunt sue; eamque hostiam ipsi praecidaneam habent.* Habitabant eam urbem Eteocretes, ac Dictaei illic Iovis templum erat. Strabo libro X. Τὸ δὲ νότιον Ἐτεοκρῆτας· ὧν εἶναι πολίχνιον Πραῖσον, ὅπου τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν. *Australem plagam Eteocretas, eorumque esse oppidulum Praesum, ubi est Dictaei Iovis templum.* Et mox. Εἴρηται δὲ, ὅτι τῶν Ἐτεοκρήτων ὑπῆρξεν ἡ Πραῖσος, καὶ ὅτι ἐνταῦθα τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν. *Dictum autem est, Eteocretum urbem fuisse Praesum, ac Dictaei quoque Iovis illic templum.* Atque hinc canem adducere sibi Euxynthetum olim Leucocomas iussit. Strabo. Ἐξ ἧς Λεβῆνος ἦν Λευκοκόμας τε καὶ ὁ ἐραστὴς αὐτοῦ Εὐξύνθετος, ὃς ἱστορεῖ Θεόφραστος, ἐν τῷ περὶ ἔρωτος λόγῳ· ἆθλον ὧν ὁ Λευκοκόμας τῷ Εὐξυνθέτῳ προσέταξεν, ἕνα φησὶν εἶναι τοῦτον, τὸν ἐν Πραίσῳ κύνα ἀναγαγεῖν αὐτῷ. *Lebenii fuerunt, Leucocomas, & amator eius Euxynthetus, quorum meminit Theophrastus, libro de amore; aitque, unum de laboribus, huic ab illo impositis fuisse, ut canem Praeso ei adduceret;* Sita autem erat Praesus inter Samonium, ac Cherronesum, & evertere Hierapytnii. Strabo. Μεταξὺ δὲ τοῦ Σαμωνίου, καὶ τῆς Χερρονήσου, ἡ Πραῖσος ἵδρυται· κατέσκαψαν δ' Ἱεραπύτνιοι. *Inter Samonium, ac Cherronesum, sita est Praesus, & everterunt Hierapytnii.* Alia vero ab hac fuit, ne confundas,

Priaesus. Ac distinguit clare Stephanus. Πρίαισος, πόλις Κρήτης. *Priaesus, urbs Cretae.*

CAP. XV.

Psychium. Pylorus. Pyranthus. Rhamnus. Rhaucus; condita a profugis, quos e patria apes eiecerant. Rhizenia. Rhithymnia. Rhytium; Gortyni subiectum, eiusque cives a scolopendris urbe eiecti. Salomon. Bedae error. Salyrus. Satra. Sibyrtus. Sitea, Episcopi sedes. Stelae. Strenus. Syia, navale Elyri. Tanus. Tarrha. Ptolemaeus emendatur, & Oraculum quoque vetus apud Eusebium. Apollo Tarrhaeus. Colonia eius ad Caucasum. Lucilli patria. Tegea, a Talthybio condita, aut Agamemnone. Thennae, eiusque nemus. Therapnae. Tiresia. Tripodus, Pluti patria. Hodie quot urbes exstent, & earum item nomina. Terrae motus in Creta duo, quorum ultimo urbes plures centum numero perierunt, inde magna inundatio.

Psychium. Stephanus. Ψύχιον, τόπος Κρήτης· ἐν ᾧ πόλις ἦν ὁμώνυμος. *Psychium, locus Cretae, in quo urbs eiusdem nominis.* Ptolemaeus inter urbes lateris australis numerat.

Pylorus. Inter urbes mediterraneas Plinio commemoratur.

Pyranthus. Circa Gortynem erat. Stephanus. Πύρανθος, πόλις μικρὰ, ἢ κώμη, Κρήτης, περὶ Γόρτυνα. *Pyranthus, urbs Cretae parva, sive vicus, iuxta Gortynem.*

Rhamnus. Ptolemaeus, inter urbes Mari adia-

Digitized by Google

adiacentes ponit; Plinius inter mediterraneas.

Rhaucus. Vrbs erat mediterranea. Stephanus. Ῥαῦκος, πόλις ἐν μεσογείῳ τῆς Κρήτης. *Rhaucus, urbs in medio Cretae*. Meminit Polybius in Excerptis Legationum cap. XLV. Τὸ μὲν καλούμενον Λυκάστιον, προσένειμαν Ῥαυκίοις. *Lycaſti urbis agrum, quem vocant, Rhauciis attribuerunt*. Et cap. C. Ἐπολέμησαν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον Κνώσσιοι μετὰ Γορτυνίων πρὸς τοὺς Ῥαυκίους. *Per idem tempus Cnoſſii, & Gortynii bellum cum Rhauciis gerebant*. Condidere illam profugi, patria ab apibus eiecti. AElianus Hiſt. Anim. lib. XVII. capit. XXXV. Ἐν λόγοις Κρητικοῖς Ἀντήνωρ λέγει, τῇ τῶν καλουμένων Ῥαυκίων πόλει, ἔκ τινος δαιμονίας προσβολῆς, ἐπιφοιτῆσαι μελιττῶν σμῆνος, ἅπερ δὴ καλοῦνται χαλκοειδεῖς. ἐγχρίμπτεσθαι δὴ ἄρα αὐτοῖς τὰ κέντρα, εἶτα μὲν πικρότατα λυπεῖν ὥσπερ ὀργῶν. ἐκείνους δὴ, τὴν προσβολὴν ἃ φέροντας, ἀναστῆναι τῆς πατρίδος, καὶ μέντοι καὶ εἰς χῶρον ἐλθεῖν ἄλλον, καὶ οἰκῆσαι φιλίᾳ τῆς μητρίδος, ἵνα Κρητικῶς εἴπω, Ῥαῦκον ἐν αὐτῇ, τῇ Κρήτῃ· εἰ καὶ τῷ χωρίου ὁ δαίμων ἤλαυνεν αὐτούς, ἀλλὰ γῆν τελείως ἀποσπασθῆναι τῷ ὀνόματος οὐχ ὑπομείναντας. *Antenor, in libris rerum Creticarum, ait; in Rhauciorum urbem apum, quae vocantur Chalcoides, examen divino quodam impulſu acceſſiſſe; & aculeos infigentes obviis moleſtiam exhibuiſſe; illos autem, impetum non ſuſtinentes, ſolum vertiſſe, & in alium quemdam locum in ipſa Creta perveniſſe; ibique condidiſſe oppidum, quod maternae urbis amore, ut Cretice dicam, Rhaucum dixerunt, ut quantumvis patria eiecti eſſent vi fatali, nomen tamen retinerent*.

Rhizenia. Stephanus. Ῥιζηνία, πόλις Κρήτης. *Rhizenia, urbs Cretae*.

Rhithymnia. Stephanus. Ῥιθυμνία, πόλις Κρήτης. *Rhithymnia, urbs Cretae*. Meminitque eius iterum in Στῆλαι. Lycophron in Tragoedia Alexandra, per ει diphthongum ſcribit:

Ῥειθυμνιάτης κέπφος ὡς ἐνήξατο.

Tamquam Rhithymnia fulica enatavit.

Plinius, Rhitymna dicit, ſicut etiam Ptolemaeus, qui in latere boreali eam ponit. Et Iſaacius Tzetzes ad citatum Lycophronis verſum. Ῥείθυμνα, πόλις Κρήτης. *Rhithymna, urbs Cretae*.

Rhytium. Stephanus. Ῥύτιον, πόλις Κρήτης. *Rhytium, urbs Cretae*. Homerus, β'.

Φαιστόν τε Ῥύτιόν τε πόλεις εὖ ναιεταώσας.

Phaeſtumque, & Rhytium, urbes bene habitatas.

Sub Gortyniis fuiſſe, docet Strabo. Γορτύνιον δέ ἐστι καὶ τὸ Ῥύτιον σὺν τῇ Φαιστῷ. *Ad Gortynem pertinet Rhytium quoque cum Phaeſto*. Inter urbes mediterraneas Plinius ponit. Deſerere aliquando cives urbem eam, propter vim ſcolopendrarum irruentium, coactos eſſe, memoratur AEliano Hiſt. Anim. lib. XV. capit. XXVI. Λέγουσι δὴ καὶ ὑπὸ σκολοπενδρῶν ἐξαναστῆναι Ῥυτιεῖς· τοσοῦτο πλῆθος αὐτοῖς ἐπεφοίτα τούτων. *Rhytienſes aiunt ſedibus ſuis eiectos eſſe a ſcolopendris; prae earum irruentium multitudine*.

Salomon. Beda De Nom. Loc. in Actis Apoſt. *Salomon, civitas maritima Cretae inſulae*. Verum errat; nam nec *Salomon* in Actis, ſed *Salmone* adpellatur; neque urbs, ſed promontorium quoddam erat, quod Samonium aliis Auctoribus dicitur.

Salyrus. vide *Elyrus*.

Satra, vide *Eleutherna*.

Sibyrtus. Stephanus. Σίβυρτος, πόλις Κρήτης. *Sibyrtus, urbs Cretae*. Puto eamdem eſſe, quae *Subrita* Ptolemaeo; & inter urbes mediterraneas memoratur. In Synodo Chalcedonenſi Epiſcopus huius urbis nominatur Cyrillus quidam; ſicut item Theodorus in Nicena II.

Sitea. In Leonis Imp. Novella ſaepius citata, inter urbes Epiſcopales numeratur, quae ſubiectae erant Patriarchae Conſtantinopolitano, ordine undecima.

Stelae. Stephanus. Στῆλαι, πόλις Κρήτης, πλησίον Πραισοῦ, καὶ Ῥιθύμνης. *Stelae, urbs Cretae, iuxta Praeſum, & Rhithymnam*.

Strenus. Stephanus. Στρῆνος (a) πόλις Κρήτης. *Strenus, urbs Cretae*.

Syia. Navale Elyri. Stephanus. Συΐα, πόλις μικρὰ Κρήτης, ἐπίνειον ὂσα τῆς Ἐλύρου. *Syia, urbs parva Cretae, navale exſiſtens Elyri*.

Syrinthus. Stephanus. Σύρινθος, πόλις Κρήτης. *Syrinthus, urbs Cretae*.

Tanus. Stephanus. Τάνος, πόλις Κρήτης. *Tanus, urbs Cretae*.

Tarba. Inter urbes in auſtrali parte ſitas memoratur Ptolemaeo. Sed pro Τάρβα, cenſeo legendum, Τάρρα; nam

Tarrha urbs Cretae erat. Scholiaſtes Apollonii in eius Vita. Τάρρα ἡ πόλις Κρήτης· ὡς φησι Λογγῖνος, ἐν τοῖς Φιλολόγοις. *Tarrha vero, urbs Cretae, ut refert Longinus in Philologis*. In ea Apollo, Tarrhaeus cognomento adpellatus colebatur; & ab hac colonia eiusdem quoque, urbs ad Caucaſum Tarrha itidem nuncupata eſt. Stephanus. Τάρρα, πόλις Λυδίας ἑτέρα Κρήτης, ἐν ᾗ Ἀπόλλων Ταρραῖος τιμᾶται. ἔστι καὶ ἄλλη πόλις Τάρρα, παρὰ τὸν Καύκασον, Κρητῶν ἄποικος. *Tarrha, urbs Lydiae, altera Cretae eſt, in qua Apollo Tarrhaeus colitur. Eſt & alia ad Caucaſum, colonia Cretenſium*. Meminit autem Tarrhae etiam Theophraſtus Hiſt. Plant. lib. II. capit. II. & Pauſanias in Phocicis: tum Oraculum quoque vetus apud Euſebium Praeparat. Evang. lib. V. iſto verſu:

Φαιστοῦ, καὶ Τάρρας ναέται, Διὸς τε πολύρρου.

Phaeſti, & Tarrhae incolae, Diique multiflui.

Quippe ita hic legendum, neque recte Τάρας editur, falliturque interpres doctus, qui *Tarenti* interpretatur. Ex hac urbe oriundus Lucillus, a patria Tarrhaeus dictus, cuius exſtant nunc Proverbia, olim edita ab Aldo Manutio, cui optimos quoſque Auctores pene omnes debent viri literati. De hoc plura infra dicam.

Tegea. Hanc a Talthybio conditam commemorat Stephanus. Ἔστι καὶ Τεγέα ἐν Κρήτῃ, ὑπὸ Ταλθυβίου κτισθεῖσα. *Eſt & Tegea in Creta a Talthybio condita*. Agamemnoni tribuit Velle-

(a) Editio *Berkelii* πόλις Κρητική.

Digitized by Google

Velleius lib. I. *Agamemnon, tempestate in Cretam insulam reiectus, tres ibi urbes statuit; duas a patriae nomine, unam a victoriae memoria: Mycenas, Tegeam, Pergamum.*

Thennae, sive *Thenae*. Stephanus. Θέννα, πόλις Κρήτης. *Thennae urbs Cretae*. Aberat non longe Cnosso. Indicat Callimachus Hymno I.

Εὔτε Θενὰς ἀτέλειπεν, ἐπὶ Κνοσσοῖο φέρουσα.
Ζεῦ πάτερ, ἡ νύμφη σε· Θεναὶ δ' ἔσαν ἔγγυθι Κνωσσοῦ.

Quum Thenas reliquit, Cnossum deferens, Iupiter pater, Nympha te; Thenae vero proximae Cnosso.

Indicat quoque idem Stephanus alio loco. Ὀμφάλιον τόπος Κρήτης, πλησίον Θεννῶν, καὶ Κνωσσοῦ. *Omphalium, locus Cretae, prope Thennas, & Cnossum.* Et adiunctum habebat nemus. Callimachi Scholiastes. Θεναὶ, πόλις, καὶ ἄλσος. *Thenae, urbs, & nemus.*

Therapnae. Inter praecipuas Cretae urbes recenset Solinus cap. XVII. *Non stipata centum urbibus, sed magnis, & ambitiosis, oppidis, quorum principatus est penes Gortynam, Cydona, Cnossum, Therapnas, Dium, Lyctum.* Inter mediterraneas ponit Plinius.

Tiresia. Meminit Theophrastus Hist. Plant. lib. III. cap. V.

Tripodus. Hic Plutum ex Cerere, & Iasone natum, tradit Diodorus Siculus lib. V. Πλοῦτον δὴ γενέσθαι φασὶν ἐν Τριπόδῳ τῆς Κρήτης, ἐκ Δήμητρος καὶ Ἰασίωνος. *Plutum vero natum ferunt in Tripodo Cretae, ex Cerere, & Iasione.*

Habes urbes universim circiter centum, ac viginti. Hodie vero, quae aliquo quidem loco sint, vix quatuor exstant: *Castro*, metropolis, quae Italis hodie *Candia* dicitur; *Canea*, *Retimo*, & *Sitia*, ut videre est apud Martinum Crusium, virum eruditum, Turco-Graeciae lib. II. Periere autem, uti fere accidere solet, sive bellis, sive etiam terrae motu; quem geminum sustinuit Creta. Ac prioris quidem, meminit Philostratus De Vita Apollonii lib. IV. cap. XI. Σεισμὸς ἀθρόως τῇ Κρήτῃ προσέβαλε. βροντὴ δὲ οὐκ ἐκ νεφελῶν. ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς ὑπήχησεν. ἡ θαλασσα δὴ ὑπενόσεσε σάδια ἴσως ἑπτά. *Confestim terrae motus Cretam invasit; ac tonitru non e nubibus, sed e terra insonuit: & mare ad stadia circiter septem recessit.* Estque idem, qui sub Nerone Claudio accidit, quum aperto Dictys sepulcro, Historia illius de bello Troiano in eo reperta est. Suidas. Ἐπὶ Κλαυδίου τῆς Κρήτης ὑπὸ σεισμῶ κατενεχθέισης, καὶ πολλῶν τάφων ἀνεωχθέντων, εὑρέθη ἐν ἐνὶ τούτων τὸ σύνταγμα τῆς ἱστορίας Δίκτυος, τὸν Τρωϊκὸν περιέχον πόλεμον. *Sub Claudio, concussa terrae motu Creta, ac sepulcris multis apertis, repertum est in quodam horum opus historicum Dictys, bellum Troianum continens.* Accidit autem anno eius decimo tertio. Septimius in Epistola ad Arcadium, praefixa Dictyi Cretensi: *Sequutis temporibus, tertiodecimo anno Neronis imperii, in Gnoso civitate terrae motus facti, cum multa, tum etiam sepulcrum Dictys ita patefecerunt, ut transeuntibus arcula viseretur.* Alter fuit, quem sub Valente, & Valentiniano, accidisse refert Zosimus libro IV. Καὶ σεισμοὶ δὴ ἔν τισι συνεπέχθησαν τόποις. ἐσείσθη δὲ καὶ Κρήτη σφοδρότερον. *Terrae motus quoque quibusdam in locis evenerunt; ac vehementius concussa est Creta.* Accidit autem primo istorum Imperatorum consulatu, qui incidit in annum Christi trecentesimum sexagesimum octavum; adeoque gravis fuit, uti urbes plures centum interciderent. Auctor Vitae Athanasii. Τοιούτων δὲ κατὰ πᾶσαν ἐπὶ τῆς πρώτης Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Οὐάλεντος ὑπατείας, καὶ τηλικούτων γενομένων κακῶν, εἰκότως ἄνθρωποι καὶ ταῖς ἄνω πληγαῖς ἐπαιδεύοντο. τότε μὲν γὰρ σεισμὸς ἐπισκήψας, οἷον οὔτε ὁ παρελθὼν ἤνεγκε Χρόνος, οὔτε ὁ μέλλων οἴσειν ἠλπίζετο, πολλάς τε ἄλλας ἀνέτρεψε τῶν πόλεων, καὶ ἡ Κρήτη πλείους τῶν ἑαυτῆς ἢ ἑκατὸν χαλεπὸν εἶδε πῖπτμα κατενεχθέισας. *Tantis igitur per totum orbem, in primo Valentiniani, & Valentis consulatu, & talibus illatis malis, haud dubie etiam homines caelitus immissis plagis castigabantur. Tunc enim terrae motus exstitit tantus, quantum nec praeterita aetas umquam tulit, nec futura adlatura speratur; & cum alias civitates multas evertit, tum Creta etiam suarum plures centum misere collapsas vidit.* Nec multo post sub Gratiano magna item inundatio misere insulam adflixit. Cedrenus in descriptione imperii eius. Καὶ τῆς Κρήτης δὴ, καὶ Ἀχαίας καὶ Βοιωτίας, Ἠπείρου τε καὶ Σικελίας, πλεῖστα μέρη ἀπολέσθαι, (συνέβη,) τῆς θαλάσσης ἀνελθούσης, καὶ ἐπικλυσάσης αὐτά· ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἀποῤῥιφῆναι πλοῖα, ἄχρι σταδίων ἑκατόν. *Et magna pars Cretae, Achaiae, Boeotiae, Epiri, ac Siciliae periit; Mari inundante; adeo ut naves quoque fuerint reiectae in montes, usque ad centum stadia.* Ac praedixit hanc Sibylla, cuius vaticinium exstat lib. V.

Ἀσσὶς (a) δ' ἡ μεγάλη τότε παμφόρος ἔσσεται ὕδωρ,
Καὶ Κρήτης πεδίον. ——
Tunc Asia illa magna, & fertilis, erit aqua;
Et Cretae tellus. ——

Servius, e centum urbibus mox viginti quatuor factas, inde duas, Cnossum, & Hierapytnam, tantum remansisse tradit ad AEneid. lib. III. *Primo quidem (Creta) centum habuit civitates, unde Hecatompolis dicta est, post viginti quatuor; inde, ut dicitur, duas, Gnoson, & Hierapytnam.*

(a) Ἀσὶς, ut corrigit *Salvinius*.

CRETAE

SIVE

DE INSVLAE ISTIVS REBVS, ET ANTIQVITATIBVS

LIBER SECVNDVS.

De locis illic memoratis, montibus, & aquis; tum de rebus ibi excellentioribus.

CAPVT PRIMVM.

Muſeum. Sirenum cum Muſis contentio de cantu. Cotium. Palus Coreſia, & Minerva Coreſia. Omphalus. Omphalius campus. Iovi dum a Curetibus, ſive etiam Nympha quadam, Thenis Cnoſſum defertur, umbilicus decidit. Callimachi verſus apud Scholiaſten Nicandri male editus Onychium. Vnguis anchorae inhaeret loco, dum coloniam deducunt Amyclaei. Othii campi, a ſepulto illic Otho.

ORbibus commemoratis, loca quaedam recenſebimus. Inter haec Muſeum erat, iuxta Apteram, & Mare; inde dictum, quod Sirenes hic cum Muſis cantu olim concertarunt. Vide quae notavi ſupra cap. VI. quum de urbe Aptera agerem. Poſt hoc, A

Corium (a) occurrit a puella, quae Graecorum lingua Κόρη adpellatur, nominatum. Aderat Coreſia palus, & Coreſiae Minervae item fanum. Stephanus. Κόριον, τόπος ἐν Κρήτῃ, ἀπὸ Κόρης τινός· καὶ λίμνη Κορησία, καὶ Ἀθηνᾶς ἱερὸν Κορησίας. *Corium, locus in Creta, a puella quadam dictus; item palus Coreſia, & Minervae Coreſiae fanum.* B

Omphalus, & *Omphalius campus*. Ita dictus, quia Iovis umbilicus hic deciderit, dum geſtatur a Curetibus. Erat vero ad Tritonem flumen ſitus. Diodorus lib. V. Φερομένου μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν Κυρήτων αὐτοῦ (τοῦ Διὸς) νηπίου, φασὶν ἀποπεσεῖν τὸν ὀμφαλὸν περὶ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον, Τρίτωνα· καὶ τὸ χωρίον ἢ τοῦτο τὸ καθιερωθὲν, ἀπὸ τοῦ τότε συμβάντος, Ὀμφαλὸς προσαγορευθῆναι, καὶ τὸ περικείμενον πεδίον ὁμοίως Ὀμφάλιον. *Dum enim a Curetibus infans (Iupiter) geſtatur, umbilicum eius ad fluvium; quem Tritonem dicunt, decidiſſe perhibent, unde territorium illud ſacratum Omphalus, & Omphalius campus dicitur, qui circumiacet.* Callimachus a Nympha quadam, non a Corybantibus, geſtatum eſſe Iovem dicit; ac geſtare Thenis Cnoſſum, quae vicinae urbes erant, voluiſſe. Verba iſta, Hymno I. C D

Εὖτε θενὰς ἀπέλιπεν, ἐπὶ Κνωσσοῖο φέρουσα,
Ζεῦ πάτερ, ἡ νύμφη σε. (θεναὶ δ' ἔσαν ἔγγυθι Κνωσσοῦ)
Τούτακί τοι πέσε δαῖμον ἀπ' ὀμφαλοῦ· ἔνθεν ἐκεῖνο
Ὀμφάλιον μετέπειτα πεδίον καλέουσι Κύδωνες.

Poſtquam vero Thenas reliquit, ad Cnoſſum deferens,
Iupiter pater, te Nympha, (nam vicinae Cnoſſo Thenae,)
Ibi tum tibi, deus, decidit umbilicus; hinc iſtum
Omphalium deinceps campum nominant Cydones.

Omphali loci, meminit Nicandri quoque Scholiaſtes, ad Alexipharmacorum ipſum initium. Ὀμφαλὸς γὰρ τόπος ἐν Κρήτῃ, ὡς καὶ Καλλίμαχος. *Omphalus enim locus in Creta eſt, uti & Callimachus auctor.* Hinc adducit locum illum a Callimacho, quamquam paulo incorrectius ibi editum, & hoc modo emendandum. Prope Thenam, & Cnoſſum fuiſſe, quod adparet ex Callimachi iſtis verſibus, etiam a Stephano dicitur. Ὀμφάλιον, τόπος Κρήτης, πλησίον θενῶν, καὶ Κνωσσοῦ. *Omphalium, locus Cretae, prope Thenas, & Cnoſſum.*

Onychium. Nomen ex hac re accipit, quod, coloniam deducentibus Amyclaeis, unguis anchorae eo loco inhaeſiſſet. Stephanus. Ὀνύχιον, τόπος Κρήτης· ἀπὸ ὄνυχος ἀγκύρας, ἐνσχεθείσης ἐν αὐτῷ, τῶν Ἀμυκλαίων ἀποικησάντων. *Onychium, locus Cretae; ab ungue anchorae, qui ibi inhaeſit, quum coloniam Amyclaei deducerent.* Vide Hiſtoriam univerſam apud Plutarchum De Virt. Mul. ubi de Tyrrhenicis agit; quamquam nulla ibi Onychii mentio fiat.

Othii

(a) Fanum puellae, hoc eſt, Proſerpinae. *Salvinius*. Proſerpina Κόρη κατ' ἐξοχήν dicebatur, ut Aurelianenſis Ducis filia in Gallia *Madamoiſelle* pariter κατ' ἐξοχήν adpellatur.

Digitized by Google

Othii campi. Ita dicti, a ſepulto ibi Otho gigante. Servius ad AEneid. III. *Eſt in Sicilia, Enceladus; Othus in Creta, ſecundum Saluſtium, unde Othii campi.*

CAP. II.

Labyrinthus, iſque Gnoſsii, aut, ut alii, Gortyne; & domus erat a Daedalo ſtructa, ad AEgyptii ſimilitudinem; quidam, antrum eſse dicebant. Habebat autem multos flexus, & ambages; alii cocleae ſimilem dicunt; unde & difficilis exitus. Proverbium λαβυρίνθων σχολιώτερα. Λαβυρινθώδεις ἐρωτήσεις. *Cuſtodia etiam fuiſse dicebatur. Minotaurus ibi incluſus. Plures autem, in AEgypto, Lemno, Italia; ſicut & apud Argivos. Liber quidam, cui* Parvus Labyrinthus *titulus, Origeni non recte adſcriptus. Labyrinthus Creticus poſtea deſtructus plane; & Auctorum item in hac re diſſidium.*

NObiliſſimus omnium erat Labyrinthus, quo ſe Cnoſſus urbs iactabat; ſiquidem ibi exſtitiſſe, Auctores tradunt. Pauſanias in Atticis. Συνεχωρήθη οἱ παρθένους ἐς Κρήτην ἑπτὰ, καὶ παῖδας ἴσους, ἄγειν τῷ λεγομένῳ Μινωταύρῳ, ἢ ἐν Κνωσσῷ Λαβύρινθον οἰκῆσαι. *Conceſsum ipſi eſt, virgines in Cretam ſeptem, ac pueros totidem, abducere Minois tauro, quem vocabant Labyrinthum, qui in urbe Cnoſso erat, habitaturos.* Philoſtratus De Vita Apollonii lib. IV. cap. XI. Καὶ παραπλεύσας ἐς Κνωσσὸν, τὸν μὲν Λαβύρινθον. ὃς ἐκεῖ δέικνυται, ξυνεῖχε ἤ ποτε, οἶμαι, τὸν Μινώταυρον, &c. *Ac quum adpuliſset Cnoſsum, Labyrinthum quidem, qui ibi oſtenditur; &, ut puto, Minotaurum olim tenuit, &c.* Plutarchus, Theſeo. Καὶ ἀποβὰς, ἔφθασεν εἰς τὸν Κνωσσὸν παρελθὼν, καὶ, μάχῃ ἐν ταῖς πύλαις τῇ Λαβυρίνθῳ συνάψας, ἀπέκτεινε τὸν Δευκαλίωνα, καὶ τοὺς δορυφόρους. *Et deſcenſione facta, curſu Gnoſsum contendit; &, conſerta in porta Labyrinthi manu, Deucalionem, ac ſatellites interfecit.* Huc pertinet iſtud Claudiani in Epigr.

Non Cretaeus ager, nec amati conſcia tauri
Gnoſsos, nec ſimiles paverit Ida feras.

Quamquam tamen alibi Gortyne ſtatuat in VI. Conſ. Honorii:

In varios docto diſcurritur ordine gyros,
Quos neque ſemiferi Gortynia tecta iuvenci,
Flumina nec crebro vincant Maeandria flexu.

Et huc faciunt haec Cedreni. Καὶ πάντες, τὸν Μινώταυρον ἐν Γορτύνῃ ἀφέντες, σχῆμα φυγῆς ἐποιήσαντο. Γνοὺς ἢ αὐτὸς τὴν προδοσίαν, φεύγει εἰς τὴν Λαβύρινθον χώραν. *Et omnes, relicto Gortyne Minotauro, fugere ſe ſimularunt; ille autem, cognita proditione, confugit in locum, Labyrinthum quem dicebant.* Ac domum fuiſſe, illic indicat, quum *Gortynia tecta* dicit Claudianus, quod Ovidius etiam clare Metamorph. lib. VIII.

Deſtinat hunc Minos thalami removere pudorem;
Multiplicique domo caecis includere tectis.

Catullus in Carm. De Nuptiis Pelei:

Ne Labyrinthei e flexibus egredientem
Tecti fruſtraretur inobſervabilis error.

Apollodorus lib. III. Ἦν ἢ ὁ Λαβύρινθος, ὃν Δαίδαλος κατεσκεύασεν, οἴκημα, καμπαῖς πολυπλόκοις πλανῶν τὴν ἔξοδον. *Erat vero Labyrinthus, quem Daedalus aedificavit domus, multiplicibus viarum flexibus exitum fallens.* Seneca Tragicus in Hippolyto.

Monſtrique caecam Gnoſſis vidit domum.

Et obſerva in Apollodori verbis a Daedalo exſtructum fuiſſe. In hanc rem, & Dion Chryſoſtomus Orat. LXX. Οὐ δοκεῖ μοι Δαίδαλος καλῶς ἐργάσθαι ἐν Κρήτῃ τὸν Λαβύρινθον. *Non recte mihi Daedalus videtur feciſſe Labyrinthum in Creta.* Hyginus Fab. XL. *Daedalus Minotauro Labyrinthum fecit inextricabili exitu.* Iſidorus Orig. lib. XV. cap. II. *Labyrinthus eſt perplexis parietibus aedificium, qualis eſt apud Cretam a Daedalo factus, ubi fuit Minotaurus incluſus.* Atque hinc eſt, quod *Daedaleum* iter dicit Propertius lib. II. Eleg. XIV.

Nec ſic incolumem Minois Theſea vidit,
Daedaleum lino quum duce rexit iter.

Seneca, Hippolyto:

——— *aut quis Creſsius*
Daedalea vaſto claustra mugitu replens
Taurus biformis. ———

Certe Daedalum ſtruxiſſe, dicit etiam Ovidius Metamorphoſ. lib. VIII. & Servius ad AEneid. V. & Auctores plures alii. Struxit autem ad imitationem AEgyptii. Diodorus Siculus lib. I. Φασὶ δέ τινες καὶ τὸν Δαίδαλον, εἰς Αἴγυπτον παραλαβόντα, καὶ θαυμάσαντα τὸν ἐν τοῖς ἔργοις τέχνῃ, κατασκευάσαι τῷ βασιλεύοντι τῆς Κρήτης Μίνῳ Λαβύρινθον, ὅμοιον τῷ κατ' Αἴγυπτον. *Sunt qui etiam Daedalum ferunt, in AEgyptum delatum, & operum illic ſolertiam miratum, Cretae Regi Minoi Labyrinthum feciſſe, ſimilem ei, qui in AEgypto erat.* Sed centeſimam eius partem vix repraeſentaſſe, fidem Plinius facit lib. XXXVI. cap. XIII. *Dicamus, & Labyrinthos, vel portentoſiſsimum humani ingenii opus; ſed non, ut exiſtimari poteſt, falſum; durat enim etiam nunc in AEgypto. Hinc utique ſumſiſſe Daedalum exemplar eius Labyrinthi, quem fecit in Creta, non eſt dubium; ſed centeſimam tantum portionem eius imitatum.* Sunt qui dicunt, fuiſſe montem, & in eo antrum quoddam. Etymologici Auctor. Λαβύρινθος, ἐν τῇ Κρήτῃ νήσῳ ἐστὶν ὄρος, ἐν ᾧ ἐστι σπήλαιον. *Labyrinthus, mons eſt in Creta inſula, ſpeluncam habens.* Et antrum certe etiam Cedrenus ſtatuit. Γνοὺς ἢ αὐτὸς (ὁ Μινώταυρος) τὴν προδοσίαν, φεύγει εἰς τὴν Λαβύρινθον χώραν, καὶ ἐν σπηλαίῳ λανθάνει κρυβείς. *Ille autem, (Minotaurus,) cognita proditione, fugit in locum, quem adpellant Labyrinthum, ibique in antro occultatus deliteſcit.* Item Euſtathius ad Odyſſ. λ'. Λαβύρινθος ἢ, σπήλαιον ἐκεῖνο ὑπόγεων Κρητικὸν πολυέλικτον, εἶχεν ἐνδιαιτώμενον. *Labyrinthus vero, antrum illud Cretenſe ſubterraneum flexuoſum, habebat inhabitantem.* Sedulius Carm. Paſch. lib. I.

Quid Labyrintheo Theſidae erratis in antro?

Habebat autem multos flexus, & ambages.

Gre-

Digitized by Google

Gregorius Nazianzenus Orat. XXXIV. Λαβύρινθος Κρητικὸς, δυσδιέξοδος, καὶ δυσέλικτος, ποιητικῶς εἰπεῖν, καὶ πολλάκις ἁπάντων ἑαυτῷ, τοῖς τῆς τέχνης σοφίσμασι. *Labyrinthus Cretenſis, difficiles exitus, & ambages habens, ut cum Poetis dicam, & ſaepe ſibi occurrens, artis induſtria.* Boethius De Conſol. Phil. lib. III. *Inextricabilem Labyrinthum rationibus texens; quo nunc quidem, qua egrediaris, introeas; nunc vero, quo introieris, egrediare.* Auguſtinus De Civ. Dei lib. XVIII. capit. XIII. *De Minotauro, quod beſtia fuerit incluſa Labyrintho; quo, quum intraßent homines, inextricabili errore, inde exire non poterant.* Prudentius in Apotheoſi:

Hos omnes quamvis anceps Labyrinthus, & error
Circumflexus, agit. ——

Quidam locum cochleae ſimilem dixerunt. Suidas. Λαβύρινθος, κοχλιοειδὴς τόπος. *Labyrinthus, locus cochleae ſimilis.* Quae Heſychius totidem verbis. Iohannes Tzetzes Var. Hiſt. Chil. XI. cap. CCCLXXIX.

Ὁ Ἀθηναῖος Δαίδαλος τῷ Μίνωϊ ἐν Κρήτῃ
Φρούριον πολυέλικτον, κοχλιοειδὲς τὴν θέαν,
Δυσέκβατον εἰργάσατο, Λαβύρινθον τῇ κλήσει.
Athenienſis Daedalus Minoi in Creta
Cuſtodiam flexuoſam, & adſpectu cochleae ſimilem,
Exitu difficilem fecit, Labyrinthum nomine.

Atque propter tot ambages, exitus difficilis erat; unde & Λυσέκβατον Tzetzes in citatis verbis dicit. Plato quoque in Euthydemo. Ὥσπερ εἰς Λαβύρινθον ἐμπεσόντες, οἰόμενοι ἤδη ἐπὶ τέλει εἶναι, περικάμψαντες πάλιν, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ τῆς ζητήσεως ἀνεφάνημεν ὄντες. *Tamquam in Labyrinthum delati, quum iam in fine nos verſari putaremus, reflexo rurſum itinere, quaſi in principio ipſo diſquiſitionis eße comperiebamur.* Simplicius in Phyſic. lib. III. Τὸ μόγις ἔχον διέξοδον, ἢ διὰ τὸ μέγεθος, ἢ διὰ κατασκευήν, ὡς ὁ Λαβύρινθος. *Quod exitum vix habeat, vel magnitudinis cauſa, vel ſtructurae, ut Labyrinthus.* Gregorius Thaumaturgus in Panegyrico Origenis. Καὶ ὥσπερ ἔκ τινος Λαβυρίνθου, εἰς ὃν εἰσόδου φαινομένης μιᾶς, οὐδὲν ποικίλον ἐκ τῶν ἔξωθεν ὑποτοπήσας τὶς, εἰσελθὼν διὰ τῆς φαινομένης θύρας μιᾶς, εἶτα προχωρήσας ἄχρι τῶν ἐνδοτάτω, ποικίλον τε ἰδὼν τὸ θέαμα, καὶ κατασκεύασμα πάνσοφον, πολύπορόν τε, καὶ εἰσόδοις καὶ ἐξόδοις συνεχέσι σεσοφισμένον, ἐθέλων μέντοι καὶ ἐξιέναι, μηκέθ' οἷός τε εἴη, ἐναπολῃφθεὶς ἔνδον ὑπὸ σοφοῦ δοκοῦντος αὐτῷ κατασκευάσματος. *Ac tamquam ex Labyrintho aliquo, ad quem quum unicus adpareat aditus, nihil ſubdolum, ex iis, quae intus ſunt, ſubſpicatus quiſpiam, qua patet ianua, ingreditur; deinde ad intima uſque progreſſus, poſtquam artificioſum, ſolerſque opificium, quaqua verſus pervium, ac perpetuis ingreſſibus, & egreſſibus, intextum, atque elaboratum contemplatus eſt, egredi cupiens, minime poteſt, ſtructura illa, quam artificioſam iudicabat, interceptus.* Proſper. De Lib. Arb.

—— *& Labyrintho*
Fallitur, ambages dubiarum ingreſſa viarum,

Exſtat quoque elegans in hanc rem locus apud Lucianum in Hermotimo. Hinc Λαβυρίνθων σκολιώτερα, *Labyrinthis magis tortuoſa*, Dionyſius Halicarnaſſeus lib. De Thucydidis proprietatibus. Πρὸς ταῦτα ποιεῖ τὸν Ἀθηναῖον ἀποκρινόμενον Λαβυρίνθων σκολιώτερα περὶ τῆς εἰρήνης. *Ad haec Athenienſem facit Labyrinthis tortuoſiora reſpondentem de pace.* Et, Λαβυρινθώδεις ἐρωτήσεις. *Quaeſtiones Labyrinthi ſimiles*, apud Lucianum in Fugitivis. Ἄποροι καὶ ἄτοπα ἀποκρίσεις, καὶ δυσέξοδοι καὶ Λαβυρινθώδεις ἐρωτήσεις. *Dubiae, & abſurdae, reſponſiones, & inextricabiles, ac Labyrintheae, quaeſtiones.* Quemadmodum apud Sidonium lib. II. epiſt. VI. *Inextricabilem Labyrinthum negotii multiplicis incurrit.* Quidam, cuſtodiam fuiſſe dicunt. Plutarchus in Vita Theſei. Φιλόχορος δέ φησιν, ὁ ταῦτα συγχωρεῖν Κρῆτας· ἀλλὰ λέγειν, ὅτι φρουρὰ μὲν ἦν ὁ λαβύρινθος, οὐδὲν ἔχων κακὸν ἄλλ' ἢ τὸ μὴ διαφυγεῖν τοὺς φυλαττομένους. *Verum auctor eſt Philochorus, Cretenſes iſta non concedere, ſed dicere, cuſtodiam fuiße Labyrinthum, nullum aliud malum habentem, quam quod cuſtoditi haud effugere poſſent.* Iohannes Tzetzes Var. Hiſt. Chil. XI. cap. CCCLXXIX. in citatis ante verſibus:

Φρούριον (a) πολυέλικτον. ——
Cuſtodiam flexuoſam. ——

Indicat idem Dion Chryſoſtomus Orat. LXX. Οὐ δοκεῖ μοι Δαίδαλος καλῶς εἰργάσθαι ἐν Κρήτῃ τὸν Λαβύρινθον, ἔ εἰσερχόμενοι ἀπώλλυντο οἱ πολῖται αὐτῷ, καὶ αἱ πολίτιδες. *Non recte mihi Daedalus in Creta Labyrinthum feciſſe videtur; quem cives eius, Mares pariter feminaeque, quum intraſſent, perierunt.* Et Nicetas Choniates De Imperio Andronici Comneni libro I. Labyrinthum cum Ceada Lacedaemoniorum carcere coniungit. Ἢ Λαβύρινθον Κρητικὸν, ἢ Κεάδαν Λακωνικήν. *Aut Labyrinthum Creticum, aut Ceadan Laconicum.* Incluſum autem Minotaurum aliquando in hoc fuiſſe, cum quo Theſeus decertaverit, res eſt notior, quam ut pluribus memorari a me debeat, quod quum fabulae propius eſse videatur, varie Auctores priſci explicare ſunt conati; ut videre eſt apud Plutarchum in Vita Theſei. Atque hinc Μυθικὸν Λαβύρινθον, *Fabuloſum Labyrinthum*, dicit Theophylactus Simocatta in Praef. Hiſt. Mauric. Οἷα μίτῳ τινὶ τῇ σαφηνείᾳ ὑ μυθικὸν περαινομένη λαβύρινθον. *Tamquam filo quodam, dilucida explanatione per Labyrinthum non fabuloſum me dirigens.* Fuere autem, ut hoc obiter etiam dicam, quamquam doctis nullo modo ignoratum, Labyrinthi numero plures; ac primus omnium AEgyptius, ad quem noſter hic exſtructus, ut initio capitis dixi; inde Lemnius, & Italicus, uti nobis Auctor Plinius lib. XXXVI. cap. XIII. & Iſidorus Orig. lib. XV. cap. II. etiam apud Argivos, haud longe Nauplia, antra erant, & in his aedificati Labyrinthi, Cyclopea adpellati. Strabo lib. VIII. Ἐφεξῆς δὲ τῇ Ναυπλίᾳ, τὰ σπήλαια, καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς οἰκοδομητοὶ Λαβύρινθοι, Κυκλώπεια δ' ὀνομάζουσιν. *Deinde a Nauplia, antra ſunt, & exſtructi in his ipſis Laby-*

(a) Praeſidiolum, *Salvinius* vertebat.

Labyrinthi, quos adpellant Cyclopea. Denique liber quidam erat, cui titulus *Parvus Labyrinthus* fuit, Origeni, ſed falſo adſcriptus. Nicephorus Calliſtus Hiſtor. Eccleſ. lib. IV. cap. XX. *Redarguit quoque importunitatem eorum liber, qui parvus Labyrinthus dicitur, quem nonnulli ab Origene compoſitum eſse autumant; ſed eos ſtylus, & eloquutionis forma, refellit.* Quod Cretenſem noſtrum attinet, eum ſua iam aetate periiſſe, nec veſtigia ulla exſtare, refert Plinius loco citato. *Exſtantque adhuc reliquiae eius, (Labyrinthi,) quum Cretici, Italicique, nulla veſtigia exſtent.* Et ante illum, quamquam haud multo, Diodorus lib. I. Ἀλλ' ὁ μὲν κατὰ τὴν Κρήτην, (Λαβύρινθος,) ἠφανίσθη τελέως, εἴτε δυνάστου τινὸς κατασκάψαντος, εἴτε τῷ Χρόνῳ τὸ ἔργον λυμηναμένου. *Atqui Cretenſis quidem, (Labyrinthus,) vel a Principe aliquo deſtructus, vel longinquitate temporis vitiatus, intercidit.* Philoſtratus vero in Apollonio Tyaneo, tamquam ſuo etiam aevo exſtantis meminit lib. IV. cap. XI. Καὶ προσπλεύσας εἰς Κνωσσὸν, τὸν μὲν Λαβύρινθον, ὃς ἐκεῖ δέικνυται, ξυνεῖχε ἤ, οἶμαι, ποτὲ τὸν Μινώταυρον, βουλομένων ἰδεῖν τῶν ἑταίρων, ἐκείνοις μὲν ξυνεχώρει τοῦτο· αὐτὸς ἤ, ἐκ ἂν ἔφη θεατὴς γενέσθαι τῆς ἀδικίας τοῦ Μίνω. *Ac quum Cnoſsum adpuliſset, Labyrinthum, qui ibi oſtenditur, volentibus videre ſociis, illis quidem id permiſit; ipſe vero ſe iniuriam Minois nolle adſpectare, inquit.* Et Iſidorus, ubi de Labyrinthis agit, Orig. lib. XV. cap. II. *Omnes ita conſtructi, ut diſſolvere eos nec ulla ſaecula quidem poſsint.*

CAP. III.

Antrum Iovis; in Dicta monte, ubi natus memoratur, ſuperque ea re Heſiodus reſtitutus; & in Ida, ubi educatus. Diſſidium Auctorum in hanc rem compoſitum. Athenagorae, & Diodori Siculi loca emendantur; uti etiam Scholiaſtae Iuvenalis. Ac Dictaeum quidem antrum, nemini intrare licitum; & ex eo ignis certo anni tempore effulgebat. Quidam, intrare temere auſi, ideo mutati in aves. Antoninus Liberalis reſtitutus. In Idae oſtio, donaria erant, & fructum ferens populus nigra, ſive ſalix. Plinii memoriae lapſus. In interiore eo, thronus erat, Iovi ſtratus. Minos nono quoque anno Iovem hic accedere ſolitus. Ingreſsus quoque Epimenides, & Pythagoras. Maximi Tyrii error indicatus. Ἀρκέσιον illud nuncupatum, a Titanibus, qui Saturni olim iram fugientes, illic ſeſe occultaſſent. Cnoſio ad hoc ipſum iter commodiſsimum pariter, & amoeniſsimum.

ANtrum quoque Iovis illic, & ſepulcrum, viſebatur. Cyprianus De Idol. Van. *Antrum Iovis in Creta viſitur, & ſepulcrum eius oſtenditur.* Sed de antro, prius dicam; hinc, quae ad ſepulcrum pertinent explicabo. In hoc Iupiter educatus ferebatur a Capra Nympha, & a Cane item aureo cuſtoditus. Antoninus Liberalis Metamorph. cap. XXXVI. Ἡνίκα Ῥέα, φοβουμένη Κρόνον, κατέκρυψεν ἐν τῷ κευθμῶνι τῆς Κρητης τὸ Διὰ, τότε αὐτὸν ἐξέτρεψεν Αἴξ νυμφη, μαζὸν ὀρέγουσα. τὴν Αἶγα ἤ, Ῥέας βουλῇ, κύων χρύσεος ἐφύλαττεν. *Qui tempore Rhea, Saturnum metuens, Iovem in ſpelunca Cretae occultavit, Capra Nympha eum aluit, ubera praebens; Capram vero, Rhea ita cupiente, Canis aureus cuſtodivit.* Erat autem in monte Dicta. Maximus Tyrius Diſſertat. XXXVIII. Ἐν Δικταίῳ Διὸς τῷ ἄντρῳ κάμνοντος. *In Dictaei Iovis antro iacens.* Lucretius lib. II,

Dictaeos referunt Curetas, qui Iovis illum
Vagitum in Creta quondam occultaſſe feruntur.

Dionyſius Halicarnaſſeus De Minoe loquens Antiq. Rom. lib. II. Καὶ φοιτῶν εἰς τὸ Δικταῖον ὄρος, ἐν ᾧ τραφῆναι τὸν Δία μυθολογοῦσιν οἱ Κρῆτες ὑπὸ τῶν Κουρήτων, ἔτι νεογνὸν ὄντα, κατέβαινεν εἰς τὸ ἱερὸν ἄντρον. *Ac diſcedens ad montem Dictaeum, in quo Iovem, recens natum, a Curetibus educatum fabulantur Cretenſes, deſcendit in antrum ſacrum.* Servius ad Georg. lib. II. *Antequam regnaret Iupiter, qui eſt in Dictaeo monte nutritus.* Et ipſe Virgilius Georgic. IV.

Nunc age, naturas apibus quas Iupiter ipſe
Addidit, expediam; pro qua mercede, canoros
Curetum ſonitus, crepitantiaeque aera, ſequutae,
Dictaeo caeli regem pavere ſub antro.

Vbi iterum Servius. *Iovem Ops, Saturni uxor, Curetibus cuſtodiendum dedit in monte Cretae Dictaeo.* Lutatius ad Achill. lib. II. *Rhea Iovem Nymphis commendavit in monte Cretae Dictaeo.* Aratus in Phaenomenis.

Δίκτῳ ἐν εὐώδει, ὄρεϊ σχεδὸν Ἰδαίοιο,
Ἄντρῳ ἐγκατέθεντο, καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτόν.
Dictaeo in odoro, montem prope Idaeum,
In antro poſuerunt, & aluerunt per annum.

Ac reſpexit huc Calpurnius Ecl. IV.

Iupiter ipſe parens, cui tu iam proximus ipſe
Caeſar abis, poſito pauliſper fulmine, ſaepe
Creſſia rura petit, viridique reclinis in antro
Carmina Dictaeis audit Curetica ſylvis.

Certe Curetibus furtim a Rhea Iovem educandum datum, conſenſu Auctores tradunt. Itaque eſt corrigendus Athenagoras in Orat. pro Chriſt. ubi de Iove agit. Τῷ νεωτέρῳ μὲν Οὐρανῷ καὶ Γῇ, νεωτέρῳ ἤ Κρητῶν, οἱ ἐξέκλεψαν αὐτὸν, μὴ ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τοῦ πατρός. *Qui Caelo, & Tellure iunior eſt; iunior etiam Curetibus, qui furtim eum abduxerunt, ne a patre occideretur.* Non recte hactenus editur, Νεωτέρῳ ἤ Κρητῶν. *Iunior etiam Cretenſibus.* Et ad furtivam hanc educationem reſpexit Statius Achill. lib. III.

Sis felix, taceaſque, precor; quo more tacebat
Creta Rheae. ——

Alii Idae monti tribuunt. Diogenes Laertius in Vita Pythagorae lib. VIII. Εἶτα ἐν Κρήτῃ

Digitized by Google

Κρήτῃ σὺν Ἐπιμενίδῃ κατῆλθεν εἰς τὸ Ἰδαῖον ἄντρον. *Deinde in Creta cum Epimenide descendit in Idaeum antrum.* Tertullianus in Apologetico. *Oblitus* (*Iupiter*) *antrum illud Idaeum, & aera Corybantia, & iucundissimum illic nutricis suae odorem.* Neque aliter Diodorus lib. v. Κατὰ δὲ τὴν Ἴδην, ἐν ᾗ συνέβη τραφῆναι τὸν θεὸν, τό, τε ἄντρον, ἐν ᾧ τὴν δίαιταν εἶχε, καθιέρωται, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν λιμένες ὁμοίως ἀνεῖνται, περὶ τὴν ἀκρώρειαν (a) ὄντες. *In Ida autem, ubi deus hic* (*Iupiter*) *educatus est, & antrum, in quo vixit, consecratum est, & portus, qui circa montis cacumen sunt, dedicati.* Verum, qui sunt illi portus circa Idam, aut fastigium ipsius? nam ἀκρώρειαν ita malo interpretari, quam, quod Rhodomanus facit, promontorium. Omnino corruptum esse locum censeo, ac legendum: Καὶ οἱ περὶ αὐτὸ λειμῶνες ὁμοίως ἀνεῖνται. *Et quae iuxta illud sunt prata similiter dedicata.* Consecratum, inquit, est & antrum in Ida monte, in quo educatus Iupiter, & quae iuxta illud prata in fastigio ipso montis. Nam non portus ulli erant circa montem, qui in media insula situs; & planities in fastigio habebatur, in qua prata, quae similiter sacra erant, sicut antrum, quod in imo monte erat. Nam in media insula fuisse Idam, non ad mare, neque portus ideo habere ullos potuisse, luculentus testis Strabo lib. x. cuius verba proferam sequenti cap. xx. ubi de hoc monte agam. Campos autem, eosque magnos, in Ida fuisse, clare Theophrastus dicit lib. De Ventis. Εἴσι γὰρ πεδία ἐν τοῖς Ἴδης ὄρεσιν εὐμεγέθη. *Sunt enim & campi in Idae montibus satis magni.* Sed dissidium de antro, in quo educatus Iupiter, quod Auctores quidam Dictae, alii adscribunt Idae, sic compono. In Idaeo quidem antro, educatus Iupiter fuit; verum in Dictaeo natus: quod confusum, controversiam hanc peperit. Atqui natum in Dictaeo antro Iovem, &, quum ad virilem aetatem perveniisset, urbem quoque iuxta Dictam condidisse, clare Diodorus dicit, iam citato a me libro. Ἀνδρωθέντα δ' αὐτὸν (τὸν Δία) φασὶ πρῶτον πόλιν κτίσαι παρὰ τὴν Δίκταν, ὅθεν καὶ τὴν γένεσιν αὐτῷ μυθολογοῦσιν. *Virum autem factum ipsum* (*Iovem*) *aiunt primum urbem condidisse iuxta Dictam, ubi natum eum esse fabulantur.* Atque inde Δίκτη, quasi Τίκτη, adpellatus quoque traditur. Etymologici Auctor. Εἴρηται (Δίκτη) παρὰ τὸ τίκτω, Τίκλα τις, ἔσα, ἀπὸ τῆ ἐκεῖ τεχθῆναι τὸν Δία. *Dicitur Dicta a τίκτω, Pario, quasi Ticta: quia ibi natus Iupiter memoratur.* Certe natum in Creta Iovem, etiam alii testantur. Minutius Felix in Octavio. *Quum coelum, & fulgura, longe ante fuerint, quam Iupiter in Creta nasceretur.* Arnobius lib. iv. *Tertius vero* (*Iupiter*) *Saturno* (*primogenitus*) *apud insulam Cretam, & sepulturae traditus, & procreatus.* Psellus in Reductionibus de Tantalo. Αὐτόν τε γὰρ (τὸν Δία) καὶ τὸν πατέρα τοῦτο Κρόνον, οἱ μῦθοι ἀπὸ Κρήτης γεγονῶσι. *Ipsum enim* (*Iovem*) *& Saturnum eius patrem, in Creta natum fabulae tradunt.* Latinus Pacatus in Panegyrico. *Cedat his terris terra Cretensis, parvis Iovis gloriata cunabulis.* Et quidem natalis illi urbs Lyctus fuit; Rhea illuc commigrante, quum eum paritura esset, ut Saturnum, liberos suos devorantem, sic evaderet. Docet illud nos Hesiodus in Theogonia sua.

Πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης, ἐς πίονα δῆμον
Ὅππότ' ἄρ' ὁπλότατον παίδων ἤμελλε τέκεσθαι
Ζῆνα μέγαν. ——

Miserunt autem Lyctium, Cretae ad pinguem populum,
Quum ultimum filiorum esset paritura,
Iovem magnum. ——

Sed legendum ibi censeo; Πέμψαν δ' ἐς Δίκτον. Nam Dictum, sive Dicta (utroque enim modo efferebant) mons Cretae notissimus, sub quo antrum, in quo natum Iovem tradit Diodorus in citatis statim verbis. Iovem autem, ut in Creta insula natum, ita educatum esse, res est extra controversiam. Non possum itaque, quin emendem Scholiasten Iuvenalis, in hac re corruptum nimis. Vbi enim explicat, cur *Municipes Iovis lagenas* Poeta dicat, ita hodie legitur: *Geticas, quia Iupiter ibi nutritus est.* Sine dubio, pro *Geticas*, legendum est, *Creticas.* Ad Dictaeum vero antrum quod attinet, in quo natus fuit Iupiter, nemini intrare illud, neque deo, neque homini, licuisse, traditum fuit; certo autem quodam tempore ignem inde effulsisse; & inhabitasse apes, Iovis nutrices. Antoninus Liberalis Metamorph. cap. xix. Ἐν Κρήτῃ λέγεται εἶναι ἱερὸν ἄνθρον μελισσῶν, ἐν ᾧ μυθολογοῦσι τεκεῖν Ῥέαν τὸν Δία· καί ἐσιν ὅσιον ἀδένα παρελθεῖν, ὅτε θεὸν, ὅτε θνητόν. ἐν δὲ Χρόνῳ ἀφωρισμένῳ ὁρᾶται καθ' ἕκασον ἔτος πλεῖσον ἐκλάμπον ἐκ τοῦ σπηλαίου πῦρ. τοῦτο δὴ γενέσθαι μυθολογοῦσιν, ὅτ' ἂν ἐκζέῃ τὸ Διὸς ἐκ τῆς γενέσεως αἷμα. κατέχυσι δὴ τὸ ἄντρον ἱεραὶ μέλισσαι, τροφοὶ τοῦ Διός. *In Creta fertur esse antrum, apibus sacrum; in quo Rheam peperisse Iovem tradunt: & vel deum, vel hominem quemquam, praeterire, est religio. Certo autem cuiusque anni tempore plurimus cernitur ex antro effulgens ignis, fierique id fabulantur tunc, quum sanguis de Iovis partu effervescit. Obtinent vero antrum illud apes, Iovis nutrices.* Tradit porro ingressos esse quodam tempore Laium, Coloeum, Cerberum, & AEgolium, mellis auferendi causa: ac quum illud abstulissent, fasciasque item Iovis, quibus involutus fuerat, conspexissent, ab irato ideo Iove in eiusdem nominis aves commutatos. Εἰς τοῦτο παρελθεῖν ἐτόλμησαν Λάϊος, καὶ Κολοιὸς (ita enim ibi lego, non, ut editum est, Κελεὸς) καὶ Κέρβερος, καὶ Αἰγωλιὸς, ὅπως πλεῖσον ἀφύσωσι μέλι. καὶ περιθέμενοι περὶ τὸ σῶμα πάντη χαλκὸν, ἀφύσαντο τοῦ μέλιτος τὰ μελισσῶν, καὶ τὰ τοῦ Διὸς ἴδον σπάργανα, καὶ αὐτῶν ὁ χαλκὸς ἐρράγη περὶ τὸ σῶμα. Ζεὺς δὲ βροντήσας, ἀνέτεινε τὸν κεραυνόν· Μοῖραι δὲ, καὶ Θέμις, ἐκώλυσαν. ἐπὶ γὰρ ἦν ὅσιον αὐτόθι θανεῖν ἀδένα. καὶ ὁ Ζεὺς πάντας αὐτοὺς ἐποίησεν ὄρνιθας. καί ἐσιν ἐξ αὐτῶν τὸ γένος τῶν οἰωνῶν, λάϊοι, καὶ κολοιοὶ, καὶ κέρβεροι, καὶ αἰγωλιοὶ. *Hoc antrum intrare ausi sunt, Laius, Coleus, Cerberus, & AEgolius, mellis multi*

(a) *Salvinius* interpretatur *Summum montem.*

ti

ti inde hauriendi causa: ac, corpore undique aere tecto, mel hauserunt, & viderunt fascias Iovis. Tum & aes, quo corpus suum communierant, ruptum fuit; Iupiterque edito tonitru, iam & fulmen intendebat: sed id Parcae, atque Themis, vetuere: quasi nefas esset ibi mori quemquam; itaque Iupiter eos omnes aves fecit; suntque ab iis avium genera: laii, graculi, cerberi, ululae. In Idae antro, ipso ostio, donaria erant: & populus nigra, fructum ferens. Theophrastus Hist. Anim. lib. III. cap. v. Ἐν Κρήτῃ δὲ καὶ αἴγειροι κάρπιμοι πλέιους εἰσί· μία μὲν, ἐν τῷ ςομίῳ τοῦ ἄντρου ἐν τῇ Ἴδῃ, ἐν ᾧ τὰ ἀναθήματα ἀνάκϕται. *In Creta vero populi nigrae fructum ferentes sunt multae: una quidem, in antri, quod in Ida est, ostio, ubi donaria dedicata adservantur.* Plinius pro populo nigra salicem refert, memoria lapsus lib. XVI. cap. XXVI. *Vna (salix) tamen proditur ad maturitatem perferre solita, in Creta insula, ipso descensu Iovis speluncae.* In interiore, erat thronus quidam, Iovi stratus. Cyrillus ex Porphyrio, contra Iulianum lib. X. *Vt autem descendit in antrum, quod vocatur Idaeum, habens nigra sacrificia, legitimos tres & novem dies ibi mansit: & descendens, spectavit secundum consuetudinem Iovi stratum illic thronum.* In hoc antro Minos cum Iove nono quoque anno se conversari simulabat. Plato in dialogo Minoe. Ἔϕοίτα ἓν δι' ἐνάτου ἔτους εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἄντρον ὁ Μίνως. *Frequentavit nono quoque anno Iovis antrum Minos.* Maximus Tyrius Dissert. XXII. Τί δὲ οἱ Κρῆτες; ἢ σοι ἐ δοκοῦσιν ὑπὸ βασιλεῖ τῷ Μίνῳ κοσμηθέντες καλῶς, ἀγασθέντες τ' ἀρετῆς, διδάσκαλον αὐτῷ ἐπιφημίσαι τὸν Δία; εἶναι μὲν αὐτόθι ἐν τῇ Ἴδῃ ἄντρον Διὸς, ϕοιτῶντα δὲ τὸν Μίνω δι' ἐνάτου ἔτους, συγγενόμενον τῷ Διΐ, μανθάνει παρ' αὐτοῦ τὰ πολιτικά; *Quid autem Cretenses? nonne eos aequum est credere, quum pulcre a Minoe ornati essent, virtutem viri admiratos, praeceptorem ipsi Iovem tribuisse? & antrum ibi in Ida monte exstitisse; quod frequentans nono quoque anno, cum Iove in eo ageret, & ab illo item disceret rerum civilium peritiam?* Diodorus lib. V. Θεῖναι δὲ καὶ νόμους (τὸν Μίνωα) τοῖς Κρησὶν οὐκ ὀλίγους, ϖροσποιούμενον ϖαρὰ Διὸς τοῦ ϖατρὸς λαμβάνειν, συνερχόμενον εἰς λόγους αὐτῷ κατά τι σπήλαιον. *Ac non paucas leges (Minoem) Cretensibus tulisse, fingentem se a Iove patre has accepisse, ad colloquium ipsius in speluncam quamdiu venire solito.* Meminere item alii; & in his Iamblichus quoque lib. I. cap. V. Ingressus quoque est Epimenides, atque illic multos annos somnum cepit. Maximus Tyrius id narrat, sed confundit, sicut alii, cum Dictaei Iovis antro, Dissert. XXVIII. Ἀφίκετό ποτε ἀνὴρ Κρὴς Ἀθήναζε, ὄνομα Ἐπιμενίδης, νομίζων λόγου, ὅτωσι ῥηθέντα, πιστεύεσθαι χαλεπόν· ἡμέρας ἐν Δικταίου Διὸς τῷ ἄντρῳ κείμενος ὕπνῳ βαθεῖ ἔτη συχνὰ, ὅναρ ἔϕη ἐντυχεῖν αὐτὸς θεοῖς, καὶ θεῶν λόγοις. *Cretensis quidam Athenas venit, Epimenides nomine; qui adferebat quaedam creditu haud facilia: se, quum aliquando interdiu in Dictaei Iovis antrum secessisset, annos multos somno profundo oppressum, in Deos, & Deorum sermones incidisse.* Et errorem quidem Maximi, Diogenes Laertius arguit; qui diserte memorat Idaeum antrum, ac Pythagoram cum eo ingressum fuisse. Verba in Pythagorae Vita, ecce tibi lib. VIII. Εἶτα ἐν Κρήτῃ σὺν Ἐπιμενίδῃ κατῆλθον εἰς τὸ Ἰδαῖον ἄντρον. *Deinde in Creta cum Epimenide descendit in Idaeum antrum.* Atque id Ἀρκέσιον nuncupatum fuit a Titanibus; quod, Saturnum fugientes, eius ope salvi evaserint. Etymologici Auctor. Ἀρκέσιον. ὅτω καλέμενον ἄντρον τῆς Κρητικῆς Ἴδης· ϖαρὰ τὸ Ἀρκέσαι, τὸ βοηθῆσαι. ϕασὶν αὐτὸ ὑϖὸ Κυρήτων ὀνομασθῆναι· ὅτι τὸν Κρόνον ϕεύγουσι, καὶ εἰς αὐτὸ καταδῦσι, καὶ κρυπτομένους, ἐπήρκεσεν. *Arcesium. Ita adpellatum est antrum Idae Creticae, ab* Ἀρκέσαι, *quod est, Opitulari. Aiunt ipsum a Curetibus nomen istud accepisse; quod Saturnum fugientibus, quum ingressi istud essent, ac se illic occultarent, opem tulerit.* Ad hoc antrum Cnosso euntibus, via erat commodissima pariter & amoenissima. Eleganter hanc describit nobis Plato De Leg. lib. I. Πάντως δή γε ἐκ Κνωσσοῦ ὁδὸς εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἄντρον καὶ ἱερὸν, ὡς ἀκούομεν ἱκανή· καὶ ἀναπαυλαι κατὰ τὴν ὁδὸν, ὡς εἰκὸς, πίνυες ὄντως τανῦν, ἐν τοῖς ὑψηλοῖς δένδρεσίν εἰσι σκιεραί. καὶ μὴν ἐξί γε, ὦ ξένε, ϖροϊόντι κυπαρίττων τε ἐν τοῖς ἄλσεσιν ὕψη καὶ κάλλη θαυμάσια, καὶ λειμῶνες, ἐν οἷσιν ἀναπαυόμενοι διατρίβομεν ἄν. *Omnino sane, e Cnosso ad Iovis antrum, ac fanum, via, ut audimus, satis commoda est; ac, siquidem iam aestus est, mansiones iuxta viam, uti convenit, sub arboribus excelsis umbrosae. Ac sane, bospes, ulterius progredienti sunt in silvis cupressi mirae altitudinis, & pulcritudinis: & prata, in quibus requiescentes, sermonem serere possimus* (a).

CAP. IV.

Sepulcrum Iovis, idque Cnossi. Inscriptio eius, varie commemorata. Cretenses eo nomine a Callimacho mendacii accusati: & ex eo item a Theologis quibusdam Graecis, ac Latinis. Ad quae usque tempora commemoretur, & a quibus item Auctoribus: ac, quando denique perierit.

POstquam de Idaeo antro, & Dictaeo, hoc nativitatis loco, illo educationis, verba feci, consequens est, ut iam de sepulcro Iovis, quae Veteribus memorata sunt, exponam. Meminere eius plures; inter quos est Mela lib. II. cap. VII. *Ibi sepulti Iovis pene clarum vestigium sepulcrum est; cui nomen eius inscriptum esse, accolae ostendunt.* Lucianus in Timone. Ἐπιδείξαις τινὰ χολὴν ἀνδράδες καὶ νεανικοῦ Διὸς, ἐ μὴ ἀληθῆ ἐσι τὰ ὑϖὸ Κρητῶν ϖερὶ σοῦ, καὶ τῆς σῆς ταϕῆς μυθολογούμενα. *Ostendi (b) iram aliquam strenui ac iuvenilis Iovis: nisi vera sunt, quae a Cretensibus de te, tuaque sepultura, fabulose feruntur.* Theophilus ad Autolycum lib. I. Καὶ ὁ μὲν Ζεὺς, ϖαῖς Κρόνου, βασιλεὺς Κρητῶν γενόμενος, ἔχει τάϕον ἐν Κρήτῃ. *Ac Iupiter quidem, Saturni filius, qui*

(a) Lubet heic adducere, & exhibere, antiquam aram marmoream, quam primus *Ant. Franc. Gorius* edidit, & in qua Rheae partio, & Curetum strepitus, antrumque Dictaeum, & Idaeum, repraesentantur. Consule adnexam Tabulam.

(b) *Salvinius* legendum monet, *ostenderes*.

Digitized by Google

qui Rex Cretae fuit, ſepulcrum in Creta habet. Arnobius lib. IV. *Tertius vero (Iupiter) Saturno (progenitus) apud inſulam Cretam, & ſepulturae traditus.* Oracula Sybillina lib. VIII.

——— τῦ Ρ'έης ἠὲ Κρόνοιο,
Η'ὲ Διὸς γενεὴ, ϗ πάντων ὧν ἐσεβάσθης
Δαίμονας ἀψύχυς, νεκρῶν εἴδωλα καμόντων;
Οὓς Κρήτη καύχημα τάρυ ἡ δύσμορ@ ἴσχϵ.
——— *ubi Rheae Saturnique propago,*
Aut Iovis? & quorum tot religioſa colebas
Manes exanimos, ſimulacraque luce carentum?

Infelix quorum ſe iactat Creta ſepulcris. Erat autem Gnoſſi. Lactantius lib. I. capit. XI. *Et ſepulcrum eius (Iovis) eſt in Creta, in oppido Gnoſſo.* Ac ſepulcri inſcriptionem memorat Chryſoſtomus in Epiſtolam Pauli ad Titum Hom. III. Οἱ Κρῆτες τάφον ἔχυσι τῦ Διὸς, ἐπιγράφοντα (a) τῦτο. ἐνταῦθα κεῖται Ζὰν, ὃν Δία κικλήσκυσι. *Cretenſes ſepulcrum Iovis habent, ita inſcriptum: Hic Zan iacet, quem Iovem vocant.* Cyrillus, a Pythagora eam eſſe refert. Ecce verba contra Iulianum lib. X. *Deſcendit in antrum, quod vocatur Idaeum, habens nigra ſacrificia; legitimos tres & novem dies ibi manſit: & deſcendens, ſpectavit ſecundum conſuetudinem Iovi ſtratum illic thronum, inſculpſitque in ſepulcro epigramma Pythagoras Iovi. Summus hic magnus iacet Zan, quem Iovem adpellant.* Aliter inſcriptionem Lactantius memorat loco citato, *Inque ſepulcro eius eſt inſcriptum antiqui litteris Graecis:* Ο' Ζεὺς τῦ Κρόνου. Scholiaſtes Callimachi, per errorem factum tradit: vitiata temporis tractu inſcriptione in hunc modum ad Hymn. I. Ἐν Κρήτῃ ἐπὶ τῷ τάφῳ τῦ Μίνω@ ἐπεγέγραπτο· Μίνω@ τοῦ Διὸς τάφο@, τῷ χρόνῳ δὲ, τὸ τῦ Μίνω@ ἀπηλείφθη· ὥϛε περιλειφθῆναι, τῦ Διὸς τάφ@. *In Creta, in ſepulcro Minois inſcriptum erat: Minois Iovis ſepulcrum: temporis progreſſu vero, illud MINOIS deletum fuit, ita ut relinqueretur, IOVIS SEPVLCRVM.* Aliter rurſum Cedrenus. Καὶ μετὰ τὴν αὐτῦ τελευτὴν ϗ ταφὴν τὴν ἐν τῇ Κρήτῃ, κατὰ πρόσαξιν αὐτῦ, οἱ οἰκεῖοι αὐτῦ ναὸν ϗ μνημεῖον οἰκοδομήσαντες κατέθαφαν, ᾧ καὶ ὕτως ἐπέγραψαν· Ἐνθάδε κεῖται θανὼν Πῖκ@, ὁ ϗ Ζεύς. *Quum mortuus eſſet; & ſepultus in Creta, ut mandaverat, eius neceſſarii fanum ipſi & monumentum condentes, inſcripſerunt: Hic ſepultus eſt poſt mortem Picus, qui & Iupiter.* Callimachus ipſe, mendacii Cretenſes arguit, iſtis verbis:

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται. ϗ γὰρ τάφον, ὦ ἄνα, σεῖο
Κρῆτες ἐτεκτήναντο· σὺ δ' ὐ θάνες, ἐσσὶ γὰρ αἰέι.
Cretenſes ſemper mendaces. etenim ſepulcrum, o Rex, tuum
Cretenſes fabricarunt: tu autem non mortuus es, ſed ſemper exſtitis.

Mendacii arguit & Lucanus extremo VIII.

Tam mendax Magni tumulo, quam Creta Tonantis.

Et Nonnus Dionyſiac. lib. VIII.

Οὐ γὰρ ἀεὶ παρέμιμνε Διὸς ψευδήμονι τύμβῳ,
Τερπομένη Κρήτεσσιν, ἐπὶ πέλον ἠπεροπῆες.

Nec enim ſemper manebat apud Iovis mendacem tumulum,
Oblectata Cretenſibus, quum eſſent mendaces.

Et ex Callimacho, quem citavi, Clemens in Protreptico. Ζήτϵ ϲυ τὸν Δία· μὴ τὸν ὐρανὸν, ἀλλὰ τὴν γῆν πολυπραγμόνει. ὁ Κρὴς ϲοι διηγήϲεται, παρ' ᾧ καὶ τέθαπται. Καλλίμαχ@ ἐν Υ'μνοις·

——— ϗ γὰρ τάφον, ὦ ἄνα, ϲεῖο
Κρῆτες ἐτεκτήναντο. ———

Quaere Iovem tuum; ne ſcruteris curioſe coelum, ſed terram. Narrabit tibi Cretenſis, apud quem ſepultus eſt: Callimachus in Hymnis;

——— *etenim ſepulcrum, o Rex, tuum*
Cretenſes fabricarunt. ———

Sedulius in Epiſtolam Pauli ad Titum, *Callimachus Cyrenenſis de laudibus Iovis contra Cretenſes dixit, qui dicebant, apud eos ſepultum, quem credebant raptum in coelum.* Hieronymus in eamdem Epiſtolam. *Sunt qui putant hunc verſum de Callimacho Cyrenenſi ſumtum, & aliqua ex parte non errant. Siquidem & ipſe in laudibus Iovis adverſus Cretenſes ſcriptitans, qui ſepulcrum eius ſe oſtendere gloriabantur, ait: Cretenſes ſemper mendaces, qui & ſepulcrum eius ſacrilega mente fabricati ſunt.* Videndus etiam Origenes contra Celſum lib. III. & Epiphanius Adverſ. Haer. lib. I. Tom. III. Aliquid quandoque in hoc a Cretenſibus peccatum: ſed quo modo, in incerto eſt: & Antiochus Sophiſta cauſam egit. Philoſtratus in eius Vita Sophiſt. lib. II. Ἄριϲα ᾗ καὶ ὑϖὲρ τῶν Κρητῶν ἀπολελόγεται, τῶν κριομένων ἐπὶ τῷ τοῦ Διὸς σήματι. *Optime quoque pro Cretenſibus cauſam dixit, ob ſepulcrum Iovis accuſatis.* Atque exſtitiſſe quidem hoc ſepulcrum, etiam ſuo tempore, teſtis eſt Cicero de Nat. Deor. lib. III. *Tertium (Iovem) Cretenſem, Saturni filium: cuius in illa inſula ſepulcrum oſtenditur.* Et coaetaneus ipſi, Diodorus Siculus, ubi de hoc Iove agit lib. III. Προσαγορεῦσαι ᾗ ϗ τὴν νῆϲον ἀπὸ τ γυναικὸς Ι'δαίαν, ἐν ᾗ ϗ τελευτήσαντα ταφῆναι, δεικνυμένυ τῦ τὴν ταφὴν τόπυ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. *Ac inſulam ab uxore ſua Idaeam adpellaſſe; in qua etiam mortuus ſepulcrum acceperit: cuius locus etiam ad noſtra uſque tempora oſtendatur.* Et, qui ſub Traiano vixit, Lucianus in Iove Tragoedo. Οἵ γϵ ἐκ Κρήτης ἥκοντες, ἄλλα ἡμῖν διηγῦνται, τάφον τινὰ κεῖϑι δείκνυϲθαι, ϗ ϲήλῳ ἐφεϲάναι, δηλῶϲαν, ὡς ὐκέτι βροντήϲϵν ἂν ὁ Ζεὺς, τεθνεὼς πάλαι. *Qui huc ex Creta commeant, alia nobis narrant; ſepulcrum quoddam illic oſtendi, atque cippum iuxta ſtare, qui ſignificet, non tonare amplius Iovem, olim iam vita functum.* Theophilus, qui ſub Antonino Vero vixit ad Autolycum lib. II. Εἰϲ Κρήτην (ἐπορεύθη ὁ Ζεὺς) ὅπυ ϗ τάφ@ αὐτῦ ἕως τῦ δεῦρο δείκνυται. *In Cretam (conceſſit Iupiter) ubi & ſepulcrum eius etiam hodie oſtenditur.* Et ſub Alexandro Mammaeae Origenes contra Celſum lib. III. Καταγελῶμεν τῶν ϖροσκυνυντων τὸν Δία, ἐπὶ τάφ@ αὐτῦ ἐν Κρήτῃ δείκνυται. *Ridemus eos qui Iovem adorant, quandoquidem ſepulcrum ipſius apud Cretenſes oſtenditur.* Etiam aetate eadem

(a) Forte Ἐπιγραφόμϵνον. Salvinius.

dem Minutius Felix in Octavio. *Iupiter Cretae, excluso patre, regnavit; illic obiit, illic filios habuit: adhuc antrum Iovis visitur, & sepulcrum eius ostenditur.* Ac non multo post, sub Valeriano, & Gallieno, Cyprianus De Idol. Van. *Antrum Iovis in Creta visitur, & sepulcrum eius ostenditur.* Denique, sub Constantio, & Constante, Iulius Firmicus De Err. Prof. Relig. *A vanis Cretensibus adhuc mortui Iovis tumulus adoratur.* Ac periisse mox existimo, magno illo terrae motu, primo Valentiniani & Valentis consulatu, quo interciderunt urbes plures centum; uti supra a me dictum capit. xv. ac duravit annos circiter bis mille trecentos viginti septem: siquidem id intervallum a morte ipsius, & initio Regis Cretis, eius filii, qui successit, ad hoc tempus, computamus. Tumulum autem quemdam ostensum suo aevo, refert Psellus, qui sub Constantino Duca, ante annos circiter sexcentos vixit, in Reductione De Tantalo. Αὐτόν τε γὰρ (τὸν Δία) καὶ τὸν πατέρα τότε Κρόνον, οἱ μῦθοι ἀπὸ Κρήτης γεννῶσι. καὶ τὸν μὲν, ὅπῃ γῆς κατορώρυκται· τὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ δεικνύουσι κολωνόν. *Et ipsum enim (Iovem) & Saturnum, eius patrem, fabulae in Creta natum esse dicunt; & hic quidem, ubi terrarum sit sepultus, ignorant: huius vero, supra sepulcrum tumulum ostendunt.*

CAP. V.

Montes eius; Ida, in media insula sita. Sol illic ante ortum videbatur. Magnitudo. In eius summo collis πύτνα: unde Ἱερὰ πύτνα dicta. Morycus. Arbius. Iupiter Arbius. Hieron. Panacra. Carma. Alysis. Iupiter Alysius. Styracium. Apollo Styracites. Cedrius. Asteriusia. Ab eo urbs in India quaedam, Cretensium colonia. Berecynthus. Diodori Siculi locus restitutus. Ignis usus ibi inventus; & aeris ferrique natura, ac praeparatio. Tityrus. Dictinnae fanum. Montes Albi. Solini locus illustratus. In his silvae, ac cupressi. Nomina eorum; Cadiscus, & Dicta. Vnde nomen habeat. Quam longe ab Ida abfuerit. Arati, & Theonis, error indicatus. Servius correctus. Callimachi sententia, de causa nominis, explosa. Iupiter, ut quidam volunt, ibi natus: qui adultus, urbem quoque illic condidit. Sacrum ibidem arcanum fieri solitum. Montes isti, olim etiam habitati, & fructus varios ferebant. Antenoridarum tumulus. Promontoria. Tota insula montosa, ac silvis densa; ideoque equitatui minus commoda.

POstquam urbes, atque loca item alia, memoravimus, consectaneum est ut montes, fontes, fluviosque referamus. Et in montibus,

Ida occurrit. De quo Strabo lib. x. Ἴδη γὰρ τὸ ὄρος τό, τε Τρωϊκὸν, καὶ τὸ Κρητικόν. *Ida enim mons est & Troiae, & Cretae.* Vibius Sequester De Mont. *Ida, in Troade: alius, in Creta.* Tacitus Hist. lib. v. *Inclutum in Creta Idam montem.* Erat vero in media insula, ubi latissima censebatur, ceteroque Cretae montes altitudine excellebat; stadia habens in circuitu sexaginta, optimaque circum urbes. Strabo. Ἐν μέσῳ δ' ἐστὶ κατὰ τὸ εὐρυχωρότατον τῆς νήσου τὸ Ἰδαῖον ὄρος, ὑψηλότατον τῶν ἐκεῖ, περιφερὲς δ' ἐν κύκλῳ σταδίων ἑξήκοντα· περιοικεῖται δ' ὑπὸ τῶν ἀρίστων πόλεων· *In medio insulae, qua latissima est, mons est Ida, altissimus omnium, qui in ea sunt; rotundus, ambitu stadiorum sexaginta: circumhabitatur vero ab optimis urbibus.* Et altitudinis quidem indicium, quod sol illic ante ortum videretur. Solinus cap. XVII. *Praeter ceteros (montes) Ida est, qui ante solis ortum solem videt.* Certe altitudinem summam etiam Diodorus tradit, de eo agens lib. v. Τῷ τότε δ' ὄντος ὑψηλῷ καθ' ὑπερβολήν. *Loco vero illo maiorem in modum excelso existente.* Magnitudinem celebrat quoque Dionysius Alexandrinus in sua Descript. orbis.

Ἴδῃ καλλικόμοισιν ὑπὸ δρυσὶ τηλεθόωσα·
Καὶ τῆς τοι μέγεθος περιώσιον. ——
Ida pulcri comis sub quercubus eminus viresceus:
Atque huius quidem magnitudo ingens. ——

Vbi illud quoque observa; silvam in ea extitisse. In summo eius, collis erat, Πύτνα dictus: a quo urbs Ἱερὰ Πύτνα. Strabo. Τῆς δ' Ἴδης λόφος, Πύτνα· ἀφ' ἧς Ἱερὰ Πύτνα ἡ πόλις. *Idae vero collis, Pytna est: unde urbs Hierapytna.*

Morycus. Commemoratur Plinio lib. IV. cap. XII. Sed legendum ibi, *Corycus*: ut supra a me dictum cap. VIII.

Arbius. A quo etiam Iupiter Arbius. Stephanus. Ἔστι καὶ ἐν Κρήτῃ Ἄρβιος ὄρος, ἔνθα τιμᾶται Ἄρβιος Ζεύς. *Est & in Creta mons Arbius, ubi Iupiter Arbius colitur.*

Hieron. Commemoratur Ptolemaeo. Huius meminit Antoninus Liberalis, canemque aureum custodem a Iove adpositum esse dicit Metamorph. cap. XXXVI. Τὸν δὲ κύνα τὸν χρύσεον ἀπέδειξε φυλακτῆρα τοῦ Ἱεροῦ ἐν Κρήτῃ. *Canem vero aureum Hieri in Creta custodem constituit.*

Panacra. In ipso Ida: erantque apes illic plurimae. Callimachus Hymno in Iovem:

Γέντο γὰρ ἐξαπίνης Πανακρίδος ἔργα μελίσσης,
Ἰδαίοις ἐν ὄρεσσι, τάτε κλείουσι Πάνακρα.
Exstiterunt enim subito opera Panacridis apiculae,
Idaeis in montibus, quos vocant Panacra.

Stephanus. Πάνακρα, ὄρη Κρήτης· *Panacra, montes Cretae.*

Carma. Meminit Plinius lib. XXI. cap. XIV.

Alysis. A quo Iupiter, Alysius dictus. Theon in Aratum. Ἔστιν Ἄλυσίου Διὸς τέμενος, παρὰ τὸ παρακέμενον ἐκεῖ ὄρος Ἄλυσις. *Est Alysii Iovis fanum, a monte Alysi adiacente.*

Styracium. Illic Apollo Styracites colebatur. Stephanus. Στυράκιον, ὄρος Κρήτης· οἱ οἰκοῦντες, Στυρακῖται. Στυρακίτης γὰρ Ἀπόλλων. *Styracium, mons Cretae; qui inhabitant, Styracitae: Apollo etenim Styracites.*

Cedrius. Iuxta Idam erat. Theophrastus Hist. Plant. lib. III. cap. V. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐν τῷ πλησίον ὄρει τῆς Ἴδης, ἐν τῷ Κεδρίῳ καλουμένῳ·

Digitized by Google

Sunt etiam in vicino Idae monte, quem Cedrium vocant.

Asterusia. Ad australem partem erat, mare spectans: unde & in India urbs Asterusia, Cretensibus hinc in coloniam missis. Stephanus. Ἀστερουσία, ὄρος Κρήτης, πρὸς νότιον μέρος, ἀποβλέπον εἰς θάλασσαν. ἀφ' ἧ καὶ πόλις ἐπὶ τὸν Καύκασον Ἰνδικὴ (a) Ἀστερουσία κέκληται, Κρητῶν ἀποικίας ἐκεῖσε σαλεύσης. *Asterusia, mons Cretae, ad australem partem situs, versus mare: a quo & urbs Indica ad montem Caucasum Asterusia adpellata est, missa illuc Cretensium colonia.* Eustathius ad Iliad. β'. Εἴσι δὲ καὶ Ἀστερουσία Κρήτης, φασὶν, ὄρος· καὶ πόλις, περὶ τὸν Ἰνδικὸν Καύκασον. *Est vero etiam Asterusia Cretae, ut aiunt, mons; item urbs, ad Caucasum Indicum sita.*

Berecynthus. Erat in territorio Apteraeorum: ac Idaei Dactyli ibi traduntur inventisse cum ignis usum, tum aeris & ferri naturam, ac praeparationem. Diodorus Siculus lib. v. Οἱ δ' ἐν κατὰ τὴν Κρήτην Ἰδαῖοι Δάκτυλοι παραδέδονται τήν τε τοῦ πυρὸς χρῆσιν, καὶ τὴν τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ σιδήρου φύσιν ἐξευρεῖν, τὴν Ἀντισαπλεραίων χώρας περὶ τὸν καλούμενον Βερέκυνθον, καὶ τὴν ἐργασίαν δι' ἧς κατασκευάζεται. *Ceterum Idaei Dactyli in Creta traduntur invenisse usum ignis, & aeris ferrique naturam, in Berecyntho, Antisapteraeorum regionis monte: tum etiam eius praeparandi rationem.* Sed corruptus est hic locus. Nam quis Antisapteraeos umquam in Creta fando audivit? Censeo legendum esse: τοῦ σιδήρου φύσιν (παραδέδονται) ἐξευρόντες, ἐν τῇ Ἀπλεραίων χώρᾳ, περὶ τὸν καλούμενον Βερέκυνθον. *Ferri naturam (traditi sunt) invenisse, in Apteraeorum regione, iuxta montem Berecynthum adpellatum.* De Aptera vero urbe, dixi supra cap. VI.

Tityrus. Erat in Cydoniae agro: & habebat fanum Dictynnae. Strabo lib. x. Τῆς μέντοι Κυδωνίας, ὄρος ἐστὶ Τίτυρος· ἐν ᾧ ἱερόν ἐστιν, οὐ Δικταῖον, ἀλλὰ Δικτυννατον. *Cydoniae autem, est mons Tityrus; in quo fanum, non Dictaeum, sed Dictynnaeum.* Meminit etiam montis Phranzes, sed plurali numero ponit Chron. lib. I. cap. XXXVI. *Cydonia vero, comparatione fuit maxima; ad occidentem, & fines insulae, posita: montes vicini, & sublimes, Tityri vocantur.*

Montes Albi. Ptolemaeus lib. III. Ὄρη ἐστὶν ἐπίσημα ἐν τῇ Κρήτῃ, τὰ Λευκὰ καλούμενα Ὄρη. *Montes vero in Creta sunt insignes, qui adpellantur Montes Albi.* Erant vero in parte insulae occidentali; & habebant longitudinem stadiorum trecentorum: ac crepidinem quasi quamdam, mari obiectam, statuebant, in angustum desinentem. Strabo nobis sic describit istis verbis. Τῶν δ' ὀρῶν τὰ μὲν πρὸς δύσιν, καλεῖται Λευκὰ, οὐ λειπόμενα τοῦ Ταϋγέτου κατὰ ὕψος· ἐπὶ τὸ μῆκος δ' ἐκτεταμένα ὅσον τριακοσίων σταδίων, καὶ παυόμενα ῥάχιν τελευτώσάν πως ἐπὶ τὰ στενά. *De montibus, qui versus occasum sunt, Albi dicuntur, altitudine Taygeto non cedentes; in longitudinem, porrecti ad trecenta stadia: efficiuntque littoream crepidinem, in angustum quodammodo desinentem.*

(a) *Vossius* contendit legendum Σινδική.

A Callimachus numero singulari eos nominat Hymno in Dianam.

——— βαῖνε δ' κύρη
Λευκὸν ἐπὶ Κρηταῖον ὄρος, κεκομημένον ὕλῃ.
——— *ibat autem puella*
Album in Cretensem montem, frondescentem sylva.

Vbi Scholiastes. Ἐνικῶς ὕτως εἴρηκε, Λευκὰ γὰρ ὄρη λέγονται πληθυντικῶς. *Singulariter ita dixit: siquidem pluraliter Montes Albi dicuntur.* Et observa silvam in iis, in Callimachi istis verbis. Ac cupressi illic erant. Theophrastus Hist. Plant. lib. IV. capit. I. Ἐν Κρήτῃ γῦν φασιν ἐν τοῖς Ἰδαίοις ὄρεσι, καὶ ἐν τοῖς Λευκοῖς καλουμένοις, ἐπὶ τῶν ἄκρων, ὕπερ οὐδέποτε λείπει χιὼν, κυπάριττον εἶναι. *Itaque in Creta aiunt, in Idaeis montibus, atque Albis adpellatis, in culminibus, ubi nix numquam deficit, cupressum esse.* Quae transscripsit ita Plinius, ubi de cupresso agit lib. XVI. capit. XXXIII. *In Creta, quocumque loco terram moverit quispiam, nisi seratur alia, haec gignitur, protinusque emicat: Illa vero, etiam non adpellato solo, ac sponte, maximeque in Idaeis montibus, & quos Albos vocant, summisque iugis, unde nives numquam absunt, plurima.* Ratio nominis manifesta; quia summa eorum iuga semper nivibus alberent: uti vidimus in citatis Theophrasti, & Plinii verbis. Fuerint vero illi montes, proprio seorsim nomine adpellati, Cadiscus, & Dicta. Colligo ex Solini verbis Polyhist. capit. XVII. *Albet (Creta) iugis montium, Dictynnaei, & Cadisci: qui ita excandescunt, ut eminus navigantes magis putent nubila.* Vbi montes illos Dictynnaeos dicit, quos Dictaeos omnes alii; quia hinc Dictynna se praecipitavit: ut mox dicam. Et proferebant dupliciter, Δίκτη, & Δίκτον. Etymologici Auctor. Δίκτη, ὄρος τῆς Κρήτης, καὶ ἄκρα, κειμένη κατὰ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. καλεῖται δὲ καὶ ἀδετέρως. *Dicta, mons Cretae; & promontorium, versus mare Libycum. Effertur vero & neutro genere.* Ac neutro quidem, usurpatur ab Arato; & Hesiodo, ut ego quidem emendandum monui supra cap. XVIII. Et

Cadiscus quidem iste, etiam Plinio memoratur. *Montes (Cretae) Cadiscus, Idaeus, Dictaeus, Morycus.* De

Dicta autem, ita Stephanus. Δίκτη, ὄρος Κρήτης. *Dicta, mons Cretae.* Totidem verbis Scholiastes Callimachi, Hymno in Iovem; & Isaacius Tzetzes in Lycophronem. Situs vero mons hic erat versus mare Lybicum. Etymologici Auctor. Δίκτη, ὄρος τῆς Κρήτης, καὶ ἄκρα, κειμένη κατὰ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. *Dicta, mons Cretae, & promontorium, versus mare Libycum situm.* Arato Dictum adpellatur in Phaenomenis; ac prope Idam collocatur.

Δίκτῳ ἐν εὐώδει, ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίοιο.

In Dicto suaveolenti, prope montem Idaeum. Vbi Theon. Δίκτον, ἀκρωτήριον τῆς Κρήτης, πλησίον τοῦ Ἴδης, τοῦ Κρητικοῦ ὄρους. *Dictum, promontorium Cretae, prope Idam, montem Cretensem.* Verum errat ipse, & Interpres eius: quippe mille stadiorum intervallum inter

Digitized by Google

ter montem utrumque erat: idque olim etiam notavit Strabo. Καὶ γὰρ ἡ Δίκτη πλησίον. ἐχ. ὡς Ἄρατος,

——— σχεδὸν ὄρεος Ἰδαίου.

ἡ γὰρ χιλίως (σταδίως) ἡ Δίκτη τ᾽ Ἴδης ἀπέχει. *Etenim in propinquo eſt Dicta; non, ut Aratus ait,*

——— *prope montem Idaeum.*

Nam mille (*ſtadiis*) *Dicta ab Ida diſtat.* Ex hoc monte Britomartis, Minoem perſequentem fugiens, quum praecipitem ſe dediſſet, & in retia piſcatorum, quae dicuntur Δίκτυα Graecis, incidiſſet, ipſa quidem Dictynna adpellata fuit, ac mons Dicta. Callimachus Hymno in Dianam, ubi hanc de Britomarti fabulam narrat;

——— ὅθεν μετέπειτα Κύδωνες
Νύμφαν μὲν, Δίκτυνναν, ὄρος δ᾽ ὅθεν ἤλατο νύμφη,
Δικταῖον καλέουσιν. ———

——— *Vnde poſtea Cydonii*
Nymphaam quidem, Dictynnam; montem vero, e quo ea deſiliit,
Dictaeum vocant. ———

Servius, de hoc monte agens, & caſu Britomartis, AEneid. III. *Mons dictus eſt a Nympha Dicte, quae ibi colitur, quam quum minus Rex amaret, & inſequeretur per loca avia, illa ſe amore caſtitatis praecipitem dedit: & excepta piſcatorum retibus, in vitam reducta eſt; a qua Rex abſtinuit, & nomine eius Dictaea loca adpellari iuſſit.* Sed corrupta in principio verba illa ſic reſtituo; *quam quum Minos Rex amaret.* Sed Callimachi hanc ſententiam a nonnullis olim etiam exploſam, tradit Strabo. Οὐκ εὖ ἥ γε δὴ τὸν Καλλίμαχον λέγειν φασὶν, ὡς ἡ Βριτόμαρτις, φεύγουσα τὴν Μίνω βίαν, ἀπὸ τῆς Δίκτης ἅλοιτο εἰς ἁλιέων δίκτυα· καὶ διὰ τοῦτο αὕτη μὲν, Δίκτυννα ὑπὸ τῶν Κυδωνίων προσαγορευθείη· Δίκτη δὲ, τὸ ὄρος. *Ac neque Callimachum recte dixiſſe aiunt, Britomartin, vim Minois fugientem, a Dicta deſiliiſſe in piſcatorum retia; ideoque ipſam quidem, a Cydoniis Dictynnam: montem vero, Dictum adpellatum eſſe.* Idem quoque eſt videre apud Diodorum Siculum lib. v. Alia vero nominis iſtius ratio a Phurnuto memoratur lib. De Nat. Deorum capite penultimo. Natum autem illic Iovem, & adultum oppidum ibidem quoddam, quod deſtructum ſua iam aetate eſſet, condidiſſe, refert idem Diodorus libro eodem. Ἀνδρωθέντα δ᾽ αὐτὸν (τὸν Δία) φασὶ πρῶτον πόλιν κτίσαι παρὰ τὴν Δίκταν, ὅπου καὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ γεγράφθαι μυθολογοῦσιν, ἣν ἐκλελοιφυίας ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις, διαμένειν ἔτι καὶ νῦν ἔρματα τῶν θεμελίων. *Ac virum factum ipſum (Iovem) aiunt, primum urbem condidiſſe ad Dictam, in qua natus perhibetur. cuius poſtea deſtructae, fundamentorum reliquiae ſuperſunt.* Ac fortaſſe eſt hoc ipſum, quod in nomine Dictam montem repraeſentat; & Dictamnum Ptolemaeo, & Dictynna Melae dicitur; uti ſupra a me dictum cap. IX. De nativitate Iovis in hoc monte, confirmatur ab Agathocle Babylonio: qui & addit, ſacrum ibi fieri arcanum ſolitum. Ecce verba, e libro primo De Cyzico, apud Athenaeum lib. IX. Μυθεύουσιν ἐν Κρήτῃ γενέσθαι τὴν Διὸς τέκνωσιν ἐπὶ τῆ Δίκτης, ἐν ᾗ καὶ ἀπόῤῥητος γίνεται θυσία. *Fabulantur in Creta fuiſſe Iovis nativitatem in Dicta, in quo ſacrum item fit arcanum.* Sed de Britomarti, ſive Dictynna, alio loco ſum dicturus; ſicut & de antro Iovis, quod nonnulli exſtitiſſe illic tradunt: etiam dictamno herba, quam hic naſci conſueviſſe, quidam ſcribunt. Silvam vero habuiſſe, diſcere licet ex Calpurnii Ecloga IV.

Carmina Dictaeis audit Curetica ſylvis.

Et haec quidem, quae de montibus inſulae comperta habeo; quos ſciendum eſt, olim quoque habitatos, ac tuliſſe item fructus: verum ſuo tempore iam deſiiſſe, auctor nobis Theophraſtus lib. De Ventis. Λέγουσιν ἄλλοι τε καὶ οἱ περὶ Κρήτην, ὡς ἄρα νῦν μείζονες οἱ χειμῶνες, καὶ χιὼν πλείων πίπτει. τεκμήρια φέροντες, ὡς τότε μὲν ᾠκηντο τὰ ὄρη, καὶ ἔφερε καρπὸν καὶ τὸν σιδηρὸν, καὶ τὸν δενδρίτην, πεφυτευμένης καὶ διηργασμένης ἐπὶ χώρας. ἔτι γὰρ πεδία ἐν τοῖς Ἴδης ὄρεσιν εὐμεγέθη, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, ὧν νῦν ὐδ᾽ ὁτιοῦν γεωργοῦσι, διὰ τὸ μὴ φέρειν. *Ferunt cum alii, tum Cretenſes, maiores nunc apud eos hiemes eſſe, ac plus nivium item cadere; eo argumento, quod montes olim habitarentur, ac fructum ferrent ſata pariter arboreſque, quia coleretur terra, & arboribus conſita eſſet. nam & campi ſunt ingentes in montibus Idae, aliiſque; qui nunc, quod non ferunt fructum, non coluntur ulla ex parte.*

Ac, quum montes iam dixerimus, merito poſt hos dicetur

Antenoridarum tumulus. Ita dictus ab Antenoris filiis, Glauco, & Erymantho: qui cum Menelao in Troiam proficiſcentes, naufragio in Cretam eiecti, ſedem ibi poſuerunt. Iſaacius Tzetzes in Lycophronem. Πολλὰ εἰπὼν ὁ Λυκόφρων περὶ Μενελάου, περὶ τῶν Ἀντήνορος υἱῶν οὐκ ἐμνημόνευσε, Γλαύκου, φημὶ, καὶ Ἐρυμάνθου· οἱ μετὰ τοῦ Μενελάου πλέοντες, ὁ ναυαγήσαντες ἐξῆλθον περὶ τὴν Κρήτην, καὶ οὐκ ἔτι ἐκείνῳ ἐπείσθησαν συμπλεῖν, ἀλλ᾽ ᾤκησαν ἐν Κρήτῃ τὸν ἀπ᾽ αὐτῶν Ἀντηνοριδῶν λόφον κληθέντα. *Quum multa de Menelao Lycophron dixerit, nullam mentionem Glauci, & Erymanthi, Antenoris filiorum, facit: qui, cum Menelao navigantes, naufragio in Cretam eiecti, perſuaderi haud potuerunt, ut cum ipſo ulterius navigare vellent: verum in Creta habitarunt, in Antenoridarum tumulo, ſic ab ipſis adpellato.* Nunc ad promontoria, ut veniamus, quae non iniuria coniunguntur, ordo poſtulat. Ea ſunt, Corycus, Criu metopon, Hermaea, Leo, Granus, Erythraeum, Ampelus, Samonium, Zephyrius, Dium, Drepanum, Cyanum, Pſacum. Haec Straboni, Ptolemaeo, Dionyſio, aliiſque referuntur. Erat itaque, uti patet ex iam dictis, regio montoſa, & aſpera: niſi quod convalles alibi. Idque expreſſe Strabo dicit. Ἔστι δ᾽ ὀρεινὴ, καὶ δασεῖα, ἡ νῆσος· ἔχει δ᾽ αὐλῶνας εὐκάρπους. *Eſt autem inſula montoſa, & arboribus denſa: habetque convalles fertiles.* Plato De Leg. lib. IV. ΑΘ. Τί δ᾽ αὖ πεδίων τε καὶ ὀρῶν καὶ ὕλης, πῶς μέρος ἑκάστων ἡμῖν εἴληχε; ΚΛ. Προσέοικε τῇ τῆς ἄλλης Κρήτης φύσει ὅλῃ. ΑΘ. Τραχυτέραν ἂν ἢ πεδινωτέραν ἂν λέγοις. *ATH. Sed agrorum, montium*

Digitized by Google

tium, ac ſilvarum; quomodo ſe habet ſitus? CL. Tota natura Cretae ceterae eſt adſimilis. ATH. Aſperam igitur potius, quam planam, eſſe dixeris. Ideoque equitatui etiam minus commoda erat. Idem Plato eiusdem Operis lib. I. Τὴν γὰρ τῆς χώρας πάσης Κρήτης φύσιν ὁρᾶτε, ὡς οὐκ ἔστι, καθάπερ ἡ τῶν Θετταλῶν, πεδιάς· διὸ δὴ καὶ τοῖς μὲν ἵπποις ἐκεῖνοι χρῶνται μᾶλλον, δρόμοισι δ' ἡμεῖς. *Cretenſis enim regionis univerſae ſitum videtis; neque planam eam eſſe, qualis eſt Theſſalorum: qua de cauſa, & equis illi magis utuntur, nos vero curſu.*

CAP. VI.

Fontes eius; in his unus, Sauri dictus: aliique, ad Gortynam, & Arcadiam. Horum ultimi, quum periiſſent, reſtituti. Fluvii; Tetbrin; cui adſita terra, olim a tauro devaſtata. Iardanus. Triton; apud quem Minerva nata fuit, inde Tritogenia dicta. Lethaeus. Vibii Sequeſtri locus emendatus. Harmonia mariti Cadmi hic oblita: atque inde nomen datum. Maſſalia. Caeratus. Oceanus. Theron; atque ibi nuptiae Iovis, & Iunonis: & anniverſarium ſacrum. Electra. Pothereus; & diſcrimen pecorum, ex utraque eius parte paſcentium. Vitruvius emendatus. Oaxes. Servius reprehenſus. Didymi, Maenomenus, Cedriſus. Amphimela. Meſapolis; ſive, Meſapus. Pycnus. Aqua; cui inſidentes, pluviae tempore, minime tamen madeſcebant: quaque ſe Europa abluit, poſt concubitum cum Iove. Maria, quae circumfluxerint; & in iſtis valde procelloſum Creticum, quod vocatum.

MOntibus commemoratis, fontes, fluvioſque, dicam, qui interfluunt: inde mare, quod circumfluit. Inter fontes, primus ſeſe nobis offert,

Sauri dictus. Aberat ab Idae antro duodecim ſtadiorum ſpatio, & habebat populos arbores nigras multas, atque has ferentes fructum. Theophraſtus Hiſt. Plant. lib. III. cap V. Ἐν Κρήτῃ ᾗ κὴ αἴγειροι κάρπιμοι πλέιους εἰσί. μία μὲν, ἐν τῷ ϛομίῳ τοῦ ἄντρου ἐν τῇ Ἴδῃ, ἐν ᾧ τὰ ἀναθήματα ἀνάκειται· ἄλλη δὲ μικρὰ, πλησίον, ἀπωτέρω ᾗ, μάλιϛα δώδεκα ϛαδίους, περίτινα κρήνλω Σαύρᾳ καλουμένῳ. πολλαί. *In Creta populi nigrae, quae fructum ferunt, ſunt plures; una ad oſtium antri, quod in Ida exſiſtit, ubi ſervantur deorum donaria: altera parva, in propinquo: longius vero, ad duodecim ſummum ſtadia, circa fontem, quem adpellant Sauri, multae.* Ac fortaſſe ſic legendum apud Claudianum erit in Laudibus Herculis:

AEſtus habet Cretam; pereunt ſilvaeque, lacuſque,
Graminaque, & fontes Sauri. ——

Hactenus eſt in libris editis; *& fontes ſacri:* quam ſi tamen lectionem aliquis tueri velit, non repugno. Alius quoque, cuius nomen ignoratur, circa oppidum Gortynam memoratur Theophraſto Hiſt. Plant. lib. I. cap. XV. & ex eo item Plinio lib. XII. capit. I. Verba utriuſque Auctoris ſupra protuli, ubi de Gortyna ago cap. X. Illic, ſi eſt tanti, vide. Erant porro circa urbem Arcadiam fontes; ea everſa, deſinentes: & deinde inſtaurata, reſtituti. Seneca Philoſophus Nat. Quaeſt. lib. III. *Idem ait, circa Arcadiam, quae urbs in Creta inſula fuit, fontes, & lacus, ſubſtitiſſe, quia deſierit terra coli: diruta urbe: poſtea vero quam cultores receperit, aquas quoque recuperaſſe.* Meminit eorumdem Plinius lib. XXXI. cap. IV. Inter fluvios,

Tethrin erat: cui adiacentem terram olim taurus devaſtavit. Pauſanias in Atticis. Κρησὶ τήν τε ἄλλλω γῆν, κὴ τὴν ἐπὶ ποταμῷ Τεθρίνι, ταῦρος ἐλυμαίνετο. *Cretenſium agrum cum alium, tum eum, qui Tethrini amni adiacet, taurus infeſtum reddebat* (a).

Iardanus. Cydoniae urbi adfluebat. Obſervare eſt apud Pauſaniam Eliac. lib. II. Παραγενέσθαι ᾗ αὐτόν (φασιν) ἀπὸ Κυδωνίας τ Κρητικῆς, καὶ τῷ Ἰαρδάνῳ ποταμῷ. *Adveniſſe vero eum (aiunt) e Cydonia, urbe Cretae, & fluvio Iardano.*

Triton. Ad huius fontes natam eſſe Minervam tradebant, inde Tritogeniam dictam. Diodorus Siculus lib. V. Μυθολογοῦσι ᾗ κὴ τὴν Ἀθηνᾶν κατὰ τὴν Κρήτην ἐκ Διὸς ἐν ταῖς πηγαῖς τοῦ Τρίτωνος γεννηθῆναι. διὸ κὴ Τριτογένειαν ἐπονομασθῆναι. *Fabulantur vero, etiam Minervam in Creta ad Tritonis fluvii fontes ex Iove natam eſſe: atque hinc cognominatam Tritogeniam.* Et Iovis quoque infantis, dum a Curetibus geſtatur, umbilicum decidiſſe ad hunc fluvium fabulantur. Idem Diodorus alibi eodem libro. Φερομένῳ μὲν γὰρ ὑπὸ Κυρήτων αὐτῷ νηπίῳ, φασὶν ἀποπεσεῖν τὸν ὀμφαλὸν περὶ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Τρίτωνα. *Dum enim a Curetibus (Iupiter) infans geſtatur, umbilicum eius ad fluvium, quem Tritonem vocant, decidiſſe perhibent.*

Lethaeus. De hoc fluvio, vide quae commemoravi paulo ante, ubi de Gortyna urbe verba facio lib. I. cap. X. Cauſam nominis, Vibius Sequeſter tradit lib. De Flum. *Lethaeus, inſulae Cretae, dictus; quod Harmonia, Veneris filia, Cadmi viri ibi oblita dicitur.* Ita enim ibi emendo: ſiquidem hodie perperam *Letbecus* editur. Quintus Smyrnaeus lib. X.

Οὓν τέκε δῖ' Ἀρέθουσα παρ' ὕδασι Ληθαίοιο,
Κρήτῃ ἐν ἀμφιάλῳ. ——
Quem peperit generoſa Arethuſa ad aquas Lethaei,
In Creta mari cincta. ——

Meminit eius quoque Dicaearchus.

Maſſalia. Meminit eius Ptolemaeus.

Caeratus. Vide quae de eo ſupra, ubi de urbe Cnoſſo ago lib. I. cap. VIII.

Oceanus. Heſychius. Ὠκεανὸς, ἀὴρ, θάλασσα, κὴ ποταμὸς ὑπερμεγέθης· φασὶ ᾗ, κὴ ὁμώνυμον αὐτοῦ ἐν Κρήτῃ. *Oceanus, aer, mare, & fluvius ingens: aiunt vero, & eiusdem nominis quemdam eſſe in Creta.*

Theron. Perluebat territorium Gnoſſiorum; atque Iovis ibi nuptias cum Iunone celebratas adfirmabant: & in hanc rem fanum erat, ubi

(a) Hic ille Taurus eſſe videtur, ab Hercule deinde abductus, & a Theſeo Marathone mactatus, de quo pluria in *Theſeo I. Volumine* diſſeruimus.

Digitized by Google

ubi ſacrum anniverſarium, in memoriam nuptiarum, & earum imitationem item, Sacerdotes faciebant. Diodorus lib. v. Λέγουσι δὲ καὶ τοὺς γάμους τοῦ τε Διὸς καὶ τῆς Ἥρας ἐν τῇ Κνωσσίων χώρᾳ γενέσθαι κατά τινα τόπον πλησίον τοῦ Θήρωνος ποταμοῦ, καθ' ὃν νῦν ἱερόν ἐστιν, ἐν ᾧ θυσίας κατ' ἐνιαυτὸν ἁγίους ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἱερέων συντελεῖσθαι. καὶ τοὺς γάμους ἀπομιμεῖσθαι, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς γενέσθαι παρεδόθησαν. *Nuptias quoque Iovis & Iunonis in Gnoſſiorum terra celebratas volunt, ad Theronem flumen: quo in loco nunc fanum eſt, in quo eius regionis Sacerdotes ſacrum quoquo anno celebrant, nuptiaſque imitantur, ſicut eae primum celebratae eſſe memorantur.*

Electra. Meminit eius Ptolemaeus.

Pothereus. Gnoſſiorum, & Gortyniorum agrum interluebat: quaeque pecora ad eam partem, quae ſpectabat urbem Gnoſſum, paſcebantur, ſplenem habebant; quae ad eam, quae Gortynam verſus erat, non habebant. Vitruvius lib. I. cap. IV. *Licet animadvertere, & cognoſcere, ex agris Cretenſium, qui ſunt circa Pothereum flumen, quod eſt Cretae, inter duas civitates, Gnoſon, & Gortynam: dextra enim, & ſiniſtra, eius fluminis, paſcuntur pecora; ſed ex iis, quae paſcuntur proxime Gnoſon, ſplenem habent: quae autem ex altera parte, proxime Gortynam, non habent adparentem ſplenem.* Sed legendum: *circa Lethaeum flumen*. De quo paulo ante dixi; & lib. I. capit. X. ubi de Gortyna urbe. Certe Gnoſon, & Gortynam, urbes confines fuiſſe, ſatis clarum ex Strabone lib. X. ubi Gnoſon mediam tradit inter Lyctum, & Gortynam: tum Lethaeum etiam Gortynam praeterlapſum produnt quidam Auctores: idque omnino veriſimile eſt fuiſſe ab ea parte, quae obiecta Gnoſo erat. Ergo certa emendatio.

Oaxes. Vibius Sequeſter lib. De Flum. *Oaxes (fluvius) Cretae: a quo civitas Oaxia*. Virgilius Eclog. I.

——— *& rapidum Cretae veniemus Oaxem.*

Neque recte ibi Servius *Cretam* adpellative ſumit, ut Grammatici loquuntur, pro terra alba. Ab hoc urbs Oaxus dicta, illi adſita: uti ſupra a me dictum cap. XII. Quin & γαίης Ὀαξίδος, *terrae Oaxidis*, ſive *Oaxo adiacentis*, dixit Apollonius Argonaut. lib. I.

Amniſus. Vide ſupra cap. VI. Vbi de eiusdem nominis urbe ago.

Didymi, *Maenomenus*, *Cedriſus*, *Amphimela*, & *Meſſapolis*, memorantur a Dicaearcho, in Vita Graeciae, ubi de Creta:

Ποταμὸς δ' ἔχει. Λήθαιον, εἶτα λεγομένους
Διδύμους, ἔπειτα Μαινόμενον, εἶτ' ἐχόμενον
Κερδιστὸν, Ἀμφιμέλαν τε καὶ Μεσσάπολιν.

Fluvios vero habet; Lethaeum; inde dictos Didymos, inde Maenomenum, inde contiguum
Cedriſum, Amphimelamque, & Meſſapolin.

Vbi qui Meſſapolis eſt Dicaearcho, Scylaci Meſapus dicitur. Καὶ ποταμὸς Μεσάπου ἐν αὐτῇ ἐστι. *Et fluvius Meſapus in ea eſt.*

Pycnus. Eius mentio exſtat apud Ptolemaeum. Et hi quidem fontes pariter fluviique in hac inſula memorantur; praeter quos & aqua fuit, cui ſi qui pluviae tempore inſiderent, illi ſicci permanebant. Solion De Flum. Ἐν Κρήτῃ ὀχετὸς ὕδατός ἐστιν, ὃν οἱ διαβαίνοντες, ὕοντος τοῦ Διὸς, ἄβροχοι διαβαίνουσιν, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ ὀχετῷ εἰσιν. *In Creta aquae rivus eſt, quem qui tranſeunt, pluente Iove, ſicci tranſeunt, quam diu quidem ſunt in rivo.* Et Europa, poſt concubitum cum Iove, ea lota ferebatur. Antigonus Caryſtius Hiſt. Mirab. cap. CLXXIX. Καὶ περὶ τοῦ κατὰ τὴν Κρήτην ὑδατίου, ἐφ' οἱ ὑπερκαθίζοντες, ὅταν ὑετὸς ᾖ, διατελοῦσιν ἄβροχοι. παραδεδόσθαι δὲ τοῖς Κρησὶν, ἀπ' ἐκείνης λούσασθαι τὴν Εὐρώπην, ἀπὸ τῆς τοῦ Διὸς μίξεως. *Item de aqua in Creta, cui inſidentes, dum pluit, ſicci manent: ac tradi apud Cretenſes, ea ſe Europam quondam abluiſſe, poſtquam cum Iove rem habuiſſet.*

Poſtquam autem fontes dixi, fluvioſque, qui in inſula, & per eam labebantur, ſupereſt, ut maria dicam, quae circumfluunt. Ea erant, a ſeptemtrione, AEgeum, Creticumque: a meridie, Libycum, & AEgyptium. Strabo, ubi de Creta agit lib. X. Κλύζεσθαι δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ἄρκτων, τῷ Αἰγαίῳ πελάγει, καὶ τῷ Κρητικῷ· ἀπὸ δὲ τοῦ νότου, τῷ Λιβυκῷ, τῷ συνάπτοντι πρὸς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος. *Adluique a ſeptemtrione quidem, mari AEgaeo, Creticoque: a meridie autem, Libyco, quod AEgyptio contiguum eſt.* Ac Straboni conſentit Solinus cap. XVII. *Pronius eſt Cretam dicere, quam abſolvere, in quo mari iaceat. Ita enim circumflui illius nomina Graeci permiſcuerunt, ut, dum aliis alia inferunt, pene oblimaverint univerſa. Quanta poſſumus tamen fide in deſignando operam locabimus. Inter ortum porrigitur, & occaſum, tractu longiſſimo: hinc Graecia, illinc Cyrenis obiacentibus. a ſeptemtrione, AEgaeis, & ſuis, id eſt Creticis, verberatur: ab auſtro, Libycis undis perfunditur, & AEgyptiis.* Aliter tradit Ptolemaeus Geograph. lib. III. Ἡ Κρήτη περιορίζεται, ἀπὸ μὲν δυσμῶν, ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους· ἀπὸ δὲ ἄρκτων, ὑπὸ τοῦ Κρητικοῦ· ἀπὸ δὲ μεσημβρίας, ὑπὸ τοῦ Λιβυκοῦ· ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν, ὑπὸ τοῦ Καρπαθίου πελάγους. *Creta terminatur, ab occidente, mari Hadriatico; a ſeptemtrione, Cretico; a meridie vero, Libyco; ab ortu vero, mari Carpathio.* Aliter quoque Servius ad AEneid. lib. III. *De Creta omnes dubitant, in quo ſit mari. Nam parte Libycum, parte AEgyptium, parte Achaicum, parte Ionicum reſpicit.* Rurſum aliter Oroſius lib. I. cap. II. *Inſula Creta finitur ab oriente, Carpathio mari; ab occaſu, & ſeptemtrione, mari Cretico; a meridie Libyco, quod & Hadriaticum vocant.* Quae ex AEthico tranſcripſit Auctor iſte verbo tenus. Inter iſta, maxime ſane procelloſum erat Creticum: unde illud Sophoclis eſt in Trachiniis:

——— Τὸ δ' αὖξῃ βιότου
Πολύπονον, ὥσε πέλαγος
Κρήσιον (a). ———

——— *Au-*

(a) Forte Κρήσιον. *Virg.*
Nemora inter Creſſia fixit. Salvinius.

——— *Auget autem vitam,*
Multis aerumnis obnoxiam, ceu mare
Creticum. ———

Vbi Scholiaſtes. Κρήσιον, ὡς πάνυ Χειμαζομένης τῆς περὶ Κρήτην θαλάσσης. *Creticum: quia mare circa Cretam vehementer procellis agitatur.* Item iſtud Horatii lib. I. Od. XXVI.

Muſis amicus triſtitiam, & metus,
Tradam protervis in mare Creticum
Portare ventis. ———

CAP. VII.

Fruges a Cerere in Creta inventae. Amylum praeſtans. Equi quoque illic boni; etſi uſus minime frequens; niſi apud ſagittarios. Canes item; quales & Lacaenae erant: ac de iſtis obiter dictum. Et Cretenſium, duo genera: & Διάτονοι illi dicti, iſti Πάριπποι. Canis Procridis, a Minoe dono datus. Caprae; quae, ſagittis ictae, medicinam a dictamno ſibi petunt. Arietes, in agro Gortynio, & hi quales. Theocriti locus illuſtratus. Cervi, tantum prope Cydoniam. Apri, Erinacei. Apes, in monte Idae; & hae quales. Mel, quod muſcae non attingunt; optimum ubi. Auctor Geoponicorum emendatus. Cera etiam perquam bona.

VIdimus inſulam, incolaſque; &, quas habitarunt, urbes: tum inſigniora loca, montes, fontes, fluvios, aquas, mariaque, quae circumfluunt: nunc, quae illic animalia, quae non fuerint; arbores, frutices, fructus, herbas, quaeque alia memorantur, uti quaeque ſeſe offerent, referemus. Et in primis,

Fruges Cererem in Creta inveniſſe etiam Diodorus narrat lib. v. exprimuntque locum quidam, apud Cnoſſum. Solinus cap. XVII. *Cnoſſii Minervam deam civem numerant; primumque apud ſe fruges ſatas adfirmant, audacter cum Atticis contendentes.* Et, ex illis quod fiebat, amylum commemoratur. Dioſcorides lib. II. cap. CXXIII. Ἄμυλον ὠνόμασαι, διὰ τὸ χωρὶς μύλης κατασκευάζεσθαι. ἄριστον δέ ἐστι, τὸ σκευαζόμενον ἐκ πυρῶν σιτανίου, Κρητικὸν ὄν, ἢ Αἰγύπτιον. *Amylum inde adpellatum eſt, quod ſine mola fieret. Optimum autem eſt, quod e tritico trimeſtri paratur: idque Creticum, aut AEgyptium.* Plinius lib. XVIII. cap. VII. *Maxime laudatur amylum Creticum, mox AEgyptium.* Sed, ut animalia dicam,

Equi iſtic laudabantur. Oppianus, ubi varia eorum genera dicit, Cyneget. lib. I.

Τυρσηνοὶ, Σικελοὶ, Κρῆτες, Μάζηκες, Ἀχαιοί.
Tyrrheni, Siculi, Cretenſes, Mazaces, Achivi.

Et paulo poſt laudat eos a velocitate, ac longitudine.

Ἵπποι Τυρσηνοὶ ἦ, καὶ ἄπλετα Κρήσια φῦλα,
Ἀμφότερον, κραιπνοί τε θέειν, δολιχοί τε πέλονται.
Equi autem Tyrrheni, & ingentia Cretica ſecula,
Simul & veloces ad currendum, & longi ſunt.

Quamquam ſane eorum uſus intra inſulam, A quod montoſa ea eſſet, minus frequens. Plato hac de re Cliniam Cretenſem ita loquentem introducit De Leg. lib. I. Τὴν γὰρ τῆς χώρας πάσης Κρήτης φύσιν ὁρᾶτε, ὡς ὄρη ἔστι, καθάπερ ἡ τῶν Θετταλῶν, πεδιάς· διὸ δὴ καὶ τοῖς μὲν ἵπποις ἐκεῖνοι χρῶνται μᾶλλον, δρόμοισι δ' ἡμεῖς. ἥδε γὰρ ἀνώμαλός αὖ, καὶ πρὸς τὴν τῶν ποζῇ δρόμων ἄσκησιν μᾶλλον σύμμετρος. *Cretenſis enim regionis univerſae naturam videtis, non aequa planitie, ut Theſſalorum regionem, patere, qua ſane de cauſa & equis illi potius utuntur, nos vero pedeſtri curſu. Nam inaequalis iſte ſitus pedeſtris illius curſus exercitationi magis eſt accommodatus.* Iterum lib. VIII. Ἵππων δ' ἡμῖν χρεία μὲν ὅτε τις πολλῶν, ὅτε πολλή, κατάγε δὴ Κρήτην. *Equorum vero nobis neque multorum, neque multus, uſus eſt, certe in Creta.* Vtebantur autem tamen ſagittarii, ad pugnandum. Plato idem eodem loco. Τοξότης δ' ἀφ' ἵππων Κρὴς καὶ ἄχρηστος, οὐδ' ἀκοντιστής. *Verum ſagittarius Cretenſis, ex equo pugnans, non eſt inutilis.* Huc pertinet Valerii Flacci iſte verſus lib. I.

Omnis equis pleniſque redit Gortyna pharetris.

Celebrantur etiam,

Canes: veluti ſagaces admodum. Libanius in Paraſito. Μικρὸν γάρ τι καὶ τῶν Κρητῶν κυνῶν αἱ ῥινηλατοῦσαι πρὸς ἡμᾶς. *Parum enim prae nobis valent ſagace nare canes Cretenſes.* Claudianus in Stiliconem Paneg. III.

——— *Variae formis, & gente, ſequuntur,*
Ingenioque canes: illae gravioribus aptae
Morſibus, hae pedibus celeres; hae nare ſagaces,
Hirſutaeque fremunt Creſſae, tenueſque Lacaenae.

Meminit eorum quoque Oppianus Cynegetic. lib. I. Pollux lib. V. cap. V. Gratius in Cynegetico. Certe inter canes ſagaces fuiſſe, aperte oſtendit & Lucani iſte locus lib. IV.

Aut dum diſpoſitis attollit retia varis
Venator, tenet ora levis clamoſa Moloſſi:
Spartanos, Cretaſque, ligat; nec creditur ulli
Silva cani, niſi qui preſſo veſtigia roſtro
Colligit, & praeda neſcit latrare reperta,
Contentus tremulo monſtraſſe cubilia loro.

Plutarchus in Amatorio. Καὶ θηρατικὸς ὁ τοῖς ἄρρεσι χαίρων μόνον, ἀλλὰ καὶ Κρήσσας τρέφει, καὶ Λακαίνας, σκύλακας. *Et, qui, venationi deditus eſt, non maſculis tantum canibus gaudet, ſed etiam Cretenſes, ac Spartanas, caniculas alit.* Videndus quoque Xenophon lib. De Venat. Erant autem leves, & ſalu valebant. AElianus Hiſt. Anim. lib. III. capit. II. Κύων Κρῆσσα κέφη, καὶ ἀλτικὴ, καὶ ὀρειβασίαις σύντροφος. *Canis Cretica levis eſt, & ſaltu valet, ac curſibus montanis innutrita.* Et obſerva, cum Lacaenis canibus coniungi, a Claudiano, Lucano, & Plutarcho, in citatis ante verbis. Ita facit etiam Gratius in Cynegetico:

Sparta ſuos, & Creta ſuos promittit aluminos.

Nam & iſtae maxima ſagacitatis laude erant. Euſtathius De Iſmeniae Am. lib. IX. Ἀνα-

Ἀναπτύξας τὸ γράμμα, κατὰ Λάκαιναν κύνα, κ᾽ νῦν κ᾽ λέξιν ἀνώρυτλον, κ᾽ ὅλον κατιχνηλάτων, τὸ ἐπιςόλιον. *Aperta epiſtola, canis Lacaenae inſtar, mentem & verba effodiebam, ac univerſum epiſtolium indagabam.* Heſychius Presbyter, Ἀντιῤῥητικῶν, Cent. I. cap. XCVI. Ζητεῖ τὰς πολεμίας, ὥσπερ κύων Λακωνικὸς τὸν λαγωὸν ἐν λόχμαις. *Quaerit hoſtes, velut canis Laconicus leporem in cubilibus.* Et Sophocles in Aiace.

Κυνὸς Λακαίνης ὥς τις εὔρινος βάσις.

Ceu canis Lacaenae naſo valentis greſſus. Vbi cum valentem naſo eſſe dicit, indicat, ſagacitate eam excellere. Et hunc Sophoclis locum reſpexit Manuel Palaeologus Imp. Orat. VI. Μὴ τοίνυν, εἴ τῳ τί πέπραχται ϟ κακῶν, πολυπραγμονῶμεν, ὥσπερ αἱ τὰ θηρία ῥινηλατοῦσαι Λάκαιναι κύνες· (εὕρινας ταύτας εἶπεν ἂν Σοφοκλῆς.) μηδ᾽ ἡμᾶς δικαιῶμεν, ὀρθῶς δοκοῦντες βεβιωκέναι. *Ne itaque, an quid mali aliquis fecerit, curioſe inquiramus, quemadmodum canes Lacaenae feras naribus veſtigant (naſo valentes has dixit Sophocles) neque iuſtos nos putemus, quaſi vita bene acta.* Atque de Lacaenis canibus obiter haec dicta ſunto, per occaſionem iſtam. Creticorum autem canum, ut ad hos nunc redeamus, erant duo genera; & Διάτονοι quidam ex illis, quidam Πάριττοι dicebantur. Rem, & cauſam tradit Pollux loco citato. Τῶν δέ γε Κρητικῶν Κυνῶν, οἱ μὲν Διάτονοι, οἱ δὲ Πάριττοι καλοῦνται. Διατόνους μὲν οὖν φασι, κ᾽ τὰς νύκλας ταῖς ἡμέραις ἐν ταῖς ὥρας τὰ θηρία μάχαις ἐπιλαμβάνειν· κ᾽ πολλάκις παρευναζθῆναι (a) τοῖς θηρίοις, μεθ᾽ ἡμέραν ἄρχεσθαι τῆς μάχης. οἱ δὲ Πάριττοι, τοῖς ἵπποις συνθέουσιν, ὅτε προθέοντες, οὔτε μὴν ἀπολειπόμενοι. *Ex canibus Creticis, hi quidem Diaponi, illi Parbippi adpellantur; ac Diaponos quidem aiunt, in pugna cum feris noctes diebus continuare, & cum iis ſaepenumero ſomnum capere, ac redintegrare pugnam die exorto. Parbippi vero, cum equis currunt: neque praecurrentes ipſi, neque etiam relicti.* Memoratur ante omnes, quem donarat Minos Procridi; adeo velox, ut effugere nulla eum fera poſſet: de quo vide Antoninum Liberalem Metamorph. cap. XLI. Pollucem loco citato, Apollodorum lib. II. & Ovidium Metamorph. lib. VII.

Caprae. Solinus cap. XVII. *Ager Creticus ſilveſtrium caprarum copioſus eſt.* Meminit earum etiam Antigonus Caryſtius; dicitque, vulneratas medicinam ſibi a dictamno petere, Mirab. cap. XXXVI. Τὰς δ᾽ ἐν Κρήτῃ αἶγας τὰς ἀγρίας, ὅτ᾽ ἂν τοξευθῶσι, ζητεῖν τὴν δίκταμνον. *Capras ſilveſtres in Creta, cum ſagittis ictae ſint, quaerere dictamnum.* Claudianus in Epigr.

——— *eripiunt trucibus Gortynia capris*
Cornua. ———

Arietes. In agro Gortynio rufi erant, quadricornes, ac villoſi: ita ut capris, quam ovibus, ſimiliores viderentur. Oppianus Cyneg. lib. II.

Εἰσὶ δ᾽ οἷς ξανθοὶ, πυμάτης ἐνὶ τέρμασι Κρήτης,
Ἐν χθαμαλῇ γαίῃ Γορτυνίδι, τετρακέρωτες,

(a) MSS. habent παρευναζόντας, & melius.

Λάχνῃ πορφυρόεσσα δ᾽ ἐπὶ χροὸς ἐξεφανῶται,
Πολλή τ᾽ οὐκ ἀπαλή τε· τάχ᾽ αἰγὸς ἂν ἀντιφερίζοι
Τραχυτάτῃ (b) χαίτῃ δυτικαίπαλος, οὐκ ὄιεσσι.

Sunt autem arietes rufi, extremae in finibus Cretae,
In humili terra Gortynia, quadricornes,
Lana autem purpurea pelli circumdata eſt,
Multa, & non tenera: prope eſt ut caprae ſimilis ſit
Aſperrimo villo, rigida, non ovibus.

Et ex arietis Cretici lana fuerit, qua poculum coronari iubet venefica apud Theocritum Idyll. II.

Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἴος ἀώτῳ.

Corona calicem purpurea arietis lana.

Cervi. Pauci admodum illic erant; unde egere, recte dixit Solinus; cum carere, minime poſſet. *Ager Creticus ſilveſtrium caprarum copioſus eſt, cervo eget.* Nam habebat certe aliquos, quamvis paucos; eosque tantum prope Cydoniam. Plinius lib. VIII. capit. LVIII. *Mirabilius, in eadem inſula (Creta) cervos, praeterquam in Cydoniatarum regione, non eſſe: item apros, & erinaceos.* Meminit cervarum Creticarum Seneca Hippolyto:

——— *tua Getulos*
Dextra leones, tua Cretaeas
Sequitur cervas. ———

Apri, & *Erinacei*, itidem in Cydonio agro tantum erant: ut videre eſt in citatis Plinii verbis.

Apes. Harum ea illic ſolertia erat, ut, promontorium aliquod circumvolaturae, ne abripiantur, lapillis quibusdam, in os ſumtis, ſe ſaburrent. Plutarchus De ſolertia Anim. Ὅμοια δὲ καὶ τὰ τῶν Κρητικῶν μελισσῶν. ἐκεῖναι μὲν γὰρ, ἀνεμώδές τι μέλλουσαι κάμπτειν ἀκρωτήριον, ἐρματίζουσιν ἑαυτὰς, ὑπὲρ τοῦ μὴ παραφέρεσθαι, μικροῖς λιθιδίοις. *Similia vero etiam ſunt, quae apes Creticae faciunt. Eae enim, ventoſum aliquod promontorium praetervolaturae, ne tranſverſae abripiantur, lapillis exiguis ſe ſaburrant.* De apibus, quia Iovem in Idaeo antro educaſſent, eam referunt gratiam ipſum retuliſſe illis, ut colorem haberent, aeri ſimilem, & auro: tum ut nullo frigore adficerentur. Diodorus lib. V. Τὸ δὲ πάντων παραδοξοτατον, καὶ μυθολογούμενον περὶ τῶν μελιττῶν, οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν. τὸν γὰρ θεὸν (τὸν Δία) φασὶν ἀθάνατον μνήμην τ᾽ πρὸς αὐτὰς οἰκειότητος διαφυλάξαι βουλόμενον, ἀλλάξαι μὲν τὴν χρόαν αὐτῶν, κ᾽ ποιῆσαι χαλκῷ χρυσοειδεῖ παραπλησίαν· τοῦ τόπου δ᾽ ὄντος ὑψηλοῦ καθ᾽ ὑπερβολὴν, κ᾽ πνευμάτων τε μεγάλων ἐν αὐτῷ γενομένων, καὶ χιόνος πολλῆς πιττούσης, ἀνεταισθήτους αὐτὰς, κ᾽ ἀπαθεῖς, ποιῆσαι, δυσχειμερωτάτους τόπους νεμομένας. *Quod vero omnium maxime inopinatum eſt, ac de apibus fabuloſe memoratur, dignum eſt, ne omittatur. Nam deum (Iovem) aiunt, ut memoriam ſuae cum apibus familiaritatis immortalem conſervaret, colorem ipſis immutaſſe, ſimilemque aeri, auri formam referenti, effeciſſe: &, quum locus admodum excelſus eſſet, ac ventoſus item maxime, nixque ibi multa caderet, ne quid mali*

(b) Lege τραχυτάτῃ. *Salvinius.*

Digitized by Google

paterentur, in horrentibus frigore locis pabulantes, ſenſum ademit. Certe, apes Ida in monte exſtitiſſe, res eſt plane indubitata: ſed coloris immutatio, & privatio quoque ſenſus, ob hanc rem a Iove facta, fabuloſa. Ac de apibus in Ida, aeris formam referentibus, & pungentibus acerbiſſime, ſuo quoque tempore reliquias quasdam exſtitiſſe, memorat item AElianus Hiſt. Anim. lib. XVII. cap. XXXV. Callimachus Hymno I.

——— Παναχρίδ@ ἔργα μελίσσης,
Ἰδαίοις ἐν ὄρεσσι, τά τε κλέουσι Πάναχρα.
——— *Panacridis opera apiculae,*
Idaeis in montibus, quos vocant Panacra.

Erant & in monte Carma: quarum mel a muſcis numquam guſtabatur. Plinius lib. XXI. cap. XIV. *Aliud in Creta miraculum mellis. Mons eſt Carma, novem millium paſſuum ambitu: intra quod ſpatium muſcae non reperiuntur, natumque ibi mel nuſquam attingunt.* Erant & in promontorio Samonio: earumque mel commendat Auctor Geoponicorum lib. XV. cap. VII. Ἄριστον μέλι, τὸ Ἀτλικόν· καὶ τοῦ Ἀτλικοῦ, τὸ Ὑμήττιον, καλὸν δὲ καὶ τὸ γινόμενον ἐν ταῖς νήσοις· τοῦ δὲ Σικελικοῦ, τὸ Ὑβλαῖον· τοῦ δὲ Κρητικοῦ, τὸ ἀκραμμμώριον. *Optimum mel, eſt Atticum; & ex Attico, Hymettium. Bonum etiam, quod fit in inſulis; ex Siculo quidem, Hyblaeum: ex Cretenſi, Acramammorium.* Sed corruptus omnino locus; ac legendum: τοῦ δὲ Κρητικοῦ, τὸ ἄκρας Σαμωνίου. *Ex Cretenſi autem, quod in promontorio Samonio fit.* Nam inter promontoria Cretae, Samonium erat: uti ſupra memoravi lib. II. cap. V. Denique, ut mel, ita cera quoque bona. Plinius citato loco. *Optima (cera) quae Punica vocatur; proxima, quam maxime fulva, odoriſque mellei, pura, natione Pontica: quam conſtare equidem miror inter venenata mella. deinde Cretica.* Dioſcorides lib. II. cap. CV. Κηρὸς ἄριστός ἐστιν ὁ ὑποχιῤῥ@, καὶ ὑπολίπαρ@, εὐώδης τε καὶ ποσὴν μελιτώδη ἀποφορὰν ἔχων· ἔτι δὲ καθαρὸς, καὶ γένει Ποντικὸς, ἢ Κρητικός. *Cera optima eſt ſubfulva, ſubpinguis, odorata, & halitum quadamtenus melleum referens: inſuper etiam pura, & natione Pontica, aut Cretica.*

CAP. VIII.

Nullus ibi lupus, vulpes, ſerpens: neve animal noxium ullum, praeter phalangium. Solini locus, hactenus luxatus valde, reſtitutus. Neque noctua item ulla: ac, ſi quando aliunde inferretur, ea ſtatim moriebatur. Iſidorus emendatus. Beneficium id fingitur ab Hercule eſſe; propter natum ibi Iovem, & educatum: vel ab ipſo quoque Iove, ob cauſam eamdem. Nihilominus canum rabie maxime vexata fuit.

QVae habuerit animalia Creta, dixi: nunc, quae non habuerit, dicam. In his lupus, vulpes, ſerpens; aliaque, quae nocerent. Solinus cap. XVII. *Lupos, vulpes, aliaque quadrupedum noxia, numquam educat: ſerpens nulla.* Iſidorus Orig. lib. XIV. cap. VI. *Lupos, & vulpes, aliaque ferarum noxia, nuſquam gignit, ſerpens ibi nullus.* AElianus Hiſt. Anim. lib. III. cap. XXXII. Ἡ Κρήτη καὶ τοῖς λύκοις, καὶ τοῖς ἑρπετοῖς θηρίοις, ἐχθίστη ἐστί. *Creta lupis, & ſerpentibus, inimiciſſima eſt.* Omnino feris carentem tradit Plutarchus De cap. ex Inim. Vtil. Χώραν μὲν ἄθηρον, ὥσπερ ἱστοροῦσι τὴν Κρήτην εὑρεῖν ἐστι. *Regionem ferarum expertem, quod de Creta memoratur, invenire licet.* Gregorius Nazianzenus Carm. XIII.

Χώραν μέν τιν' ἄθηρον ἀκούομεν, ὡς ποτε Κρήτην.
Eſt regio, ut quondam Cretaea, ignara ferarum.

Antigonus Caryſtius Hiſt. Mirab. capit. X. Λέγουσιν, οὐδὲ ζῶον θανάσιμον οὐδὲν τὴν χώραν (τὴν Κρήτην) φέρειν. *Aiunt, hanc regionem (Cretam) neque lethale animal ullum tolerare.* Sed non plane tamen noxiis animalibus carebat: nam phalangium habebat, ſed id ſolum. Plinius lib. VIII. cap. LVIII. *Non ſunt lupi in Creta inſula; non vulpes, urſive; atque omnino nullum maleficum animal, praeter phalangium: aranei id genus, de quo dicemus ſuo loco.* Solinus loco citato. *Lupos, vulpes, aliaque quadrupedum noxia, numquam educat. ſerpens nulla; phalangium, aranei genus, eſt; ſi niſum quaeras, nulla vis eſt; ſi poteſtatem, ictum hominem veneno interficit.* Ita locum illum luxatum reſtituo; & disiecta nimium verba in ordinem ſuum reduco: tum & levi interpunctione iuvo. Verum, non dumtaxat feras Creta noxias non habebat, ſed nec inter aves noctuam: quae, ſi inferatur, moritur. Antigonus citato loco. Ἐν τῇ Κορωνικῇ μόνῃ οὐ γίγνεται τοῦτο τὸ ζῶον· ἀλλὰ κἂν εἰσαχθῇ, τελευτᾷ, καθάπερ αἱ γλαῦκες ἐν Κρήτῃ. *In ſolo Coronico agro animal illud non naſcitur; ac, ſi importetur, moritur: ſicut & in Creta noctuae.* Solinus. *Avem noctuam Creta non habet: &, ſi invehatur, emoritur.* Iſidorus lib. XII. cap. VII. *Noctua dicitur, pro eo quod nocte circumvolat. Hanc autem inſula Cretenſis non habet: &, ſi veniat aliunde, ſtatim moritur.* Iterum lib. XIV. capit. VI. *Noctua nulla; &, ſi inveniatur, moritur.* Sed reſcribo, ex Solino: *&, ſi invehatur, moritur.* AElianus Hiſt. Anim. lib. V. cap. II. Ἐν τῇ Κρήτῃ γλαῦκα μὴ γίνεσθαί φασι τὸ παράπαν, ἀλλὰ καὶ εἰσκομισθείσας ἔξωθεν, ἀποθνήσκειν. *In Creta noctuam omnino nullam naſci aiunt; &, ſi aliunde importetur, mori.* Et hoc beneficium ab Hercule accepiſſe Cretam, propter natum ibi Iovem, & educatum tradit Diodorus Siculus lib. IV. Πρὸ δὲ τ' ἀναγωγῆς, τιμηθεὶς (ὁ Ἡρακλῆς) ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων μεγαλοπρεπῶς, καὶ βουλόμεν@ τοῖς Κρησὶ χαρίσασθαι, καθαρὰν ἐποίησε τὴν νῆσον τῶν θηρίων. διόπερ ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις οὐδὲν ἔτι τῶν ἀγρίων ζώων ὑπῆρχεν ἐν τῇ νήσῳ· οἷον ἄρκτων, λύκων, ὄχεων, ἢ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. ταῦτα δ' ἔπραξεν, ἀποσεμνύνων τὴν νήσον, ἐν ᾗ μυθολογοῦσι καὶ γενέσθαι, καὶ τραφῆναι, τὸν Δία. *Antequam diſcederet, magnifice honoratus (Hercules) ab indigenis, a Cretenſibus cupiens gratificari, a feris inſulam purgavit; ut nec ferum animal ullum, urſi, lupi, aut ſerpentes, neve alia iſtiuſmodi, remanerent. Atque haec fecit, magis Cretam reddere venerandam cupiens, quod in ea*

in ea natum Iovem, atque educatum, ferrent. Alii, ipſius Iovis, gratiam inſulae hanc reddentis, beneficium eſſe tradunt. AElianus loco proxime citato. Πυνθάνομαι δὲ ἔγωγε λόγοις Κρῆτας ᾄδειν, ϗ διδάσκειν ἐκεῖνα, ϗ πρὸς τούτοις ἤδη διϊωυσμένοις δῶρον λαβεῖν τὴν γῆν ἡ Κρητικὴν ἐκ Διὸς, οἷα δήπου τροφὸν, ϗ τὴν κρύψιν ἡ ὑμνουμένῳ ἀποκρύψασαν αὐτὸν, ἐλευθέραν εἶναι θηρίων πονηρῶν, καὶ ἐπὶ Λύμῃ γεννωμένου, παντός. ϗ μήτε αὐτὴν τίκτειν, μήτε ἔξωθεν κομισθὲν τρέφειν. *Intelligo praeterea cantu celebrare Cretenſes, ac commemorare, praeter ea, quae iam perfecta, donum a Iove accepiſſe terram Cretenſem, veluti nutricem eius, quaeque ipſum celebrata adeo occultatione abſconderit, ut libera eſſet a fera omni mala & noxia, & nec ullam ipſa ferret, neque aliunde illatam educaret.* Ariſtoteles ſimpliciter illud contigiſſe ſcribit propter natum ibi Iovem lib. De Mir. Aud. Ἐν Κρήτῃ λύκους, ϗ ἄρκτους, τούς τε ἔχις, ὁμοίως δὲ ϗ τὰ παραπλήσια τούτοις θηρία, ἃ φασι γίνεσθαι, διὰ τὸ τὸν Δία γενέσθαι ἐν αὐτῇ. *In Creta aiunt, lupos, urſos, ſerpentes, & ſimilia animalia, non naſci, quia natus illic Iupiter.* Et haec quidem quamquam ita ſe habuerint, tamen canibus rabidis vexata fuit frequentiſſime. Caelius Aurelianus De Morb. Acut. lib. III. cap. XV. *Haec enim inſula (Creta) aliorum venenoſorum animalium difficilis, atque pene libera, ſola canum rabie vexatur frequentiſſime.*

CAP. IX.

Vites plures; in quibus quaedam Θριναία *dicta: arboreſque. Vinum, dulce; paſſum, Cnoſſi fieri ſolitum; & in lagenis inde avectum. Vinum Therhaeum. Pollucis locus emendatus. Amphorae, eaeque magnae. Vini quaedam conditura Cretenſibus oraculo monſtrata. Ficus Cypria. Theophraſtus emendatus, uti etiam Athenaeus. Cupreſſi in montibus Albis, & Ida. Lucus earum, iuxta Cnoſſum. Caeſae, in quadam inſulae parte repullulabant; idque iuxta urbem Tharrham. Herbae Sabinae genus alterum, Cretica cupreſſus dictum. Cedrus. Populus nigra, eaque ubi. Theophraſti locus alter reſtitutus Palma. Malus Cydonia, & Punica; eiusque, ſpecies quaedam, Promenea dicta. Lignum* Παρήβιον *adpellatum.*

ERat etiam, *larga vitis, arborarii proventus abundantes*, ut Solini verbis dicam. Et Iſidorus; *Larga eſt vitibus, & arboribus.* Sed de vitibus, & earum fructu, vino, prius dicam: inde arbores narrabo. Inter vites, quaedam erat, quae Θριναία dicebatur. Heſychius. Θριναία· ἄμπελος ἐν Κρήτῃ. *Thrinia; vitis in Creta.* Ac vinum quidem, ut dulce memorat Clemens Paedag. lib. II. Καὶ Κρής τις (οἶνος) γλυκὺς, καὶ Συρακόσιος ἡδύς. *Et Creticum quoddam (vinum) dulce, & Syracuſanum ſuave.* Refert quoque AElianus Var. Hiſt. lib. XII. capit. XXXI. Martialis paſſum memorat, apud Cnoſſum fieri ſolitum lib. XIII. Xenio CIII. quod *Paſſum* inſcribitur:

Cnoſſia Minoae genuit vindemia Cretae.

Et in lagenis inde avehi ſolebat: quod adparet ex his verſibus Iuvenalis Sat. XIV.

Qui gaudes pingue antiquae de littore Cretae
Paſſum, & municipes Iovis advexiſſe lagenas.

Memoratur & Theraeum a Polluce lib. VI. cap. II. Καὶ σεσαίραιον δὲ ἐκάλουν, τὸν ἐκ γλεύκους ἑψημένον (οἶνον) γλυκὺν, ϗ θηραῖον, τὸν ἐκ Κρήτης. *Siſaeraeum vocant ex muſto coctum vinum, dulce: & Theraeum, e Creta.* Sed legendum ibi puto: ϗ θεναῖον, τὸν ἐκ Κ. *& Thenaeum, ex C.* Nam Thenae, urbs Cretae erat, uti ſupra a me dictum. Quin & conditura quaedam oraculo Cretenſibus monſtrata fertur. Palladius lib. XI. capit. XIV. *Quod (vinum) Cretenſibus oraculum Pythii Apollinis monſtraſſe memoratur.* Miror autem, quid viro docto in mentem venerit, ut iſta Demetrii Pepagomeni lib. De Podagra capit. XLV. οἶνα Μονεμβασιώτα, verteret, *Vini Cretici e Monembaſia*: quum Monembaſia ſit Epidaurus antiquorum; quae eſt urbs Peloponneſi, non Cretae. Itaque eſt manifeſtus ſatis error. Sic apud Nicolaum Myrepſum Antid. CCCCLVII. *Datur cum vino Monembaſiatico.* Leonhartus Fuchſius, fama inter Medicos clarus, qui Auctorem eum vertit, ediditque, accipit pro illo quod Malvaticum vulgo, id eſt Creticum, adpellamus. Commode vero, poſt vinum etiam amphora memoranda venit: ſatis magna, ut videtur. Indicat Philoſtrati locus in Heroicis. Τὸ γῦν Κράνιον, ἐμφορηθέντων ἡμῶν ἐς αὐτὸ οἴνου, οὐδὲ ὑπὸ δυοῖν ἀμφορέων ἐνεπλήσθη, τῶν ἐκ Κρήτης. *Calva autem, quum in ipſam vinum nos infunderemus, ne duabus quidem expleri amphoris Cretenſibus potuit.* Inter arbores, ficus Cypria nominatur. Theophraſtus Hiſt. Plant. lib. IV. cap. II. Ἔοικε δὲ παραπλησία τις ἡ φύτις τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης Κυπρίας συκῆς. ϗ γὰρ ἐκείνη φέρει τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ σελέχους, ϗ ἐκ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων. πλὴν ὅτι βλαστόν τινα ἀφίησι μικρὸν, ἄφυλλον, ὥσπερ ῥιζίον, πρὸς ᾧ ὁ καρπός· τὸ δὲ σέλεχος, μέγα, ϗ παρόμοιον τῇ λεύκῃ, φύλλον δὲ τῇ πλελέᾳ· πεπαίνει δὲ τέτταρας καρπούς, ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ αἱ βλαστήσεις. οὐδένα δὲ πεπαίνει, μὴ ἐπιτμηθέντος τοῦ ἐρινοῦ, ϗ ἐκρυέντος τοῦ ὀπός. ἡ δὲ γλυκύτης, προσεμφερὴς τῷ σύκῳ· καὶ ἔσωθεν τοῖς ἐρινοῖς. *Proxima natura videtur eius, quae in Creta ficus Cypria adpellatur; nam illa quoque fructum fert ex caudice, ac ramis craſſiſſimis: niſi quod germen quoddam emittit, folio carens, ut radiculam, ad quod fructus eſt. Caudex vero, magnus, & ſimilis populo: folium autem, ulmo. Fructus vero quater maturos reddit, quoties etiam germinat; ſed nullum ſane ad maturitatem perducit, niſi inciſa caprifico, & emiſſo ſucco; dulcedo autem, non abſimilis eſt ſicui, & interna caprificis.* Sed eſt mendum in his verbis: ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ ϗ αἱ βλαστήσεις: ac legendum: ὅσαι περ αὐτοῦ ϗ βλαστήσεις. *Quot etiam ſunt eius germinationes.* Ita recte eſt apud Athenaeum lib. III. ubi Theophraſtum hic citat, & exſcribit totum locum in hunc modum. Περὶ δὲ τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης Κυ-

Κυπρίας συκῆς, ὁ αὐτὸς Θεόφρας@, ἐν τῷ τελάρτῳ τ^ς Φυτικῆς ἱ'ςορίας, τάδε γράφ. *De ficu vero, Cypria adpellata, quae in Creta est, idem Theophrastus, Historiae Plantarum libro quarto, ista scribit.* Inde verba repraesentat; sed ex Theophrasto ipso ibidem emendanda: ac primo, pro πρόσω ὁ καρπὸς, rescribe, πρὸς ᾧ ὁ καρπός; deinde post, ὅσαι παρ' αἱ βλαςήσ@ς, insere temere omissa a librario festinante: ὐδένα δὲ πεπαίν@, μὴ ἐπιτμηθέντ@ τῇ ἐρινῷ, καὶ ἐκρυέντ@ τῇ ὀπῇ. *Sed nullum sane ad maturitatem perducit, nisi incisa caprifico, & emisso succo.* Plinius in hunc modum expressit, etiamsi Theophrasti omisso nomine lib. XIII. cap. VII. *Huic similis quadamtenus, quae vocatur Cypria ficus in Creta. Nam & illa in caudice ipso fert pomum, & ramis, quum in crassitudinem adolevere. Sed haec germina emittit, sine ullis foliis, radicis similia. Caudex arboris, similis populo: folium, ulmo. Fructus quaternos fundit: toties & germinat; sed grossus eius non matureſcit, nisi incisura, emisso lacte. Suavitas, & interiora, fici; magnitudo, sorbi.* Erant etiam cupressi: meminitque Theophrastus Hist. Plant. lib. III. cap. II. & lib. IV. cap. VI. Et Hermippus in Carmine quodam, quo commemorat, quae quibusque locis propria optimaque habeantur apud Athenaeum lib. I.

Η' δὲ καλὴ Κρήτη κυπάριτ@ον τοῖσι θεοῖσι.

Pulcra autem Creta diis (fert) cupressum. Erant autem maxime in montibus Albis, quos vocabant, & in Ida. Theophrastus Operis citati lib. IV. cap. I. Ἐν Κρήτῃ γοῦν φασιν, ἐν τοῖς Ἰδαίοις ὄρεσι, καὶ ἐν τοῖς Λευκοῖς κεκλιμένοις, ἐπὶ τῶν ἄκρων, ὅπερ ὐδέποτε ἐπιλείπει χιὼν, κυπάριτον εἶναι. *In Creta insula itaque, in montibus Idaeis, & quos Albos vocant, in fastigio, ubi nix numquam deficit, cupressum esse aiunt.* Ac Plinius, ubi de cupresso item agit, locum hoc Theophrasti exprimens, etsi illius nomine dissimulato, lib. XVI. cap. XXXIII. *In Creta, quocumque loco terram moverit, quispiam, nisi seratur alia, haec gignitur, protinusque emicat. Illa vero, etiam non adpellato solo, ac sponte, maximeque in Idaeis montibus, & quos Albos vocant, summisque iugis, unde nives numquam absunt plurimae.* Ac Theophrastus quidem, etiam alibi meminit Hist. Plant. lib. III. cap. III. item Nicander in Theriacis.

Σπέρματα βυπλεύρῳ τε κ᾽ Ἰδαίης κυπαρίσσῳ.

Semina bupleurique, & Idaeae cupressi.

Et erat lucus cupressorum, iuxta Cnossum. Diodorus Siculus lib. V. Τύτους ᾗ τῆς Κνωσίας χώρας (μυθολογῦσιν) ἔχειν τὴν οἴκησιν, ὅπερ ἔτι καὶ νῦν δείκνυται θεμέλια Ῥέας οἰκόπεδα, κ᾽ κυπαρίσσων ἄλσ@, ἐκ παλαιῶν χρόνων ἀνειμένον. *Hos vero (fabulose memorant) habitationem in agro Cnossio tenuisse; ubi nunc etiam ostenduntur fundamenta, & area domus Rheae, & cupressorum lucus, ab antiquis temporibus sacer.* Et hic ipse lucus est, quem designat Plato, ubi viam describit, qua Cnosso ibatur ad antrum Iovis, De Leg. lib. I. Καὶ μήν ἐσί γε, ὦ ξένε, πρῳόντι κυπαρίτ@ον ἐν τοῖς ἄλσεσιν ὕψη, καὶ κάλλη, θαυμάσια. *Sunt vero, hospes, ulterius progredienti cupressi in lucis, mira proceritate, ac pulcritudine.* In quadam vero insulae parte, etiam caesae repullulabant. Solinus de Creta agens capit. XVII. *In huius tantum insulae parte repullulant caesae cupressi.* Atque id quidem iuxta Tarrham urbem erat. Theophrastus Hist. Plant. lib. II. cap.. II. Κυπάριτ@ ᾗ, παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις, ἀπὸ σπέρματ@· ἐν Κρήτῃ ᾗ, καὶ ἀπὸ τῆ κελέχυς, οἷον καὶ ἀπὸ τῆς κυρᾶς ἐν Τάρρᾳ. παρὰ τύτοις γάρ ἐσιν ἡ κυριζομένη κυπάριτ@. αὕτη ᾗ ἀπὸ τ^ς τομῆς βλασάν@, πάντα τρόπον τεμνομένη, κ᾽ ἀπὸ γῆς, κ᾽ ἀπὸ τῆ μέσυ, κ᾽ ἀπὸ τῆ ἀνωτέρω. *Cupressus vero, ceteris quidem in locis, e semine provenit; in Creta autem insula, etiam trunco; quemadmodum, & a caesura in Tarrha. Apud hos enim cupressus caedua est, quae ex caesura germinat, modis omnibus praecisa, cum a terra, tum a medio, ac summo.* Illud quoque obiter dicendum hoc loco, herbae Sabinae alterum genus Creticam cupressum dictum. Plinius lib. XXIV. cap. XI. *Herba Sabina, brathy adpellata a Graecis, duorum generum est; altera, tamarici similis folio; altera cupresso. Quare quidam Creticam cupressum dixerunt.* Laudabatur etiam cedrus. Plinius lib. XVI. cap. XXXIX. *Cedrus in Creta, Africa, Syria, laudatissima.* Et Vitruvius, ubi de cedro, ac iunipero verba facit, lib. II. capit. IX. *Nascuntur autem hae arbores maxime Cretae, & Africae, & nonnullis Syriae regionibus.* Erat autem eius in medicina usus. Hippocrates De Nat. Mul. Κέδρον Κρητικὴν ἐν οἴνῳ ἑψέσας, κλύζε. *Cedrum Creticam, ubi vino decoxeris, colluito.* Etiam populus nigra fructum ferens. Aristoteles De Mirab. Aud. Ἐν Καππαδοκίᾳ, φασὶν ἡμιόνους εἶναι γονίμους· κ᾽ ἐν Κρήτῃ, αἰγείρους καρποφόρους. *In Cappadocia, aiunt mulos esse faecundos; & in Creta, populos nigras, quae fructum ferant.* Plinius lib. XXIV. cap. VIII. *Populus nigra efficacissima habetur, quae in Creta nascitur.* Erat vero, ad aditum spelunCae Idaeae ad fontem Sauri in monte Cedrio, aliisque item montibus, agro Praesio adiacentibus. Theophrastus Hist. Plant. lib. III. cap. V. Ἐν Κρήτῃ ᾗ αἴγειροι κάρπιμοι πλέιςς εἰσί. μία μὲν ἐν τῷ σομίῳ τῆ ἄντρυ ἐν τῇ Ἴ"δῃ, ἐν ᾧ τὰ ἀναθήματα ἀνάκειται. ἄλλη ᾗ μικρὰ, πλησίον· ἀπωτέρω ᾗ, μάλισα δώδεκα σαδίυς, περί τινα κρήνλιν Σκύρυ καλυμένλιν, πολλαί. Εἰσὶ δ᾽ὲ καὶ ἐν τῷ πλησίον ὄρ@ τῆς Ἴ"δης, τῷ Κεδρίῳ καλουμένῳ. καὶ περὶ Τιρεσίαν δὲ, ἐν τοῖς ὄρεσιν. *In Creta, & populi nigrae fructificant plures; una quidem in introitu antri Idaei, ubi donaria dedicata; altera vero parva, in propinquo. Vlterius autem, ad duodecim maxime stadia, iuxta fontem, quem adpellant Sauri plurimae. Et in monte ab Ida proximo, Cedrio dicto; nec non & circa Tiresiam in montibus.* Sed corrupta ea verba in fine puto, ac legendum, Καὶ περὶ Πρασίαν δὲ, ἐν τοῖς ὕρεσιν. *Et in agro Praesio, in montibus.* Nam inter urbes huius insulae Praesus erat. Vide supra lib. I. cap. XIV. Ac translata, sterilis fiebat. Idem Theophrastus eiusdem Operis lib. II. cap. III. Τὰ κάρπιμα ἄκαρπα γίνε-

γίνεται. καθάπερ τὸ Περσικὸν τὸ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὁ φοῖνιξ ἐν τῇ Ἑλλάδι, καὶ εἰ δή τις κομίσε τὴν ἐν Κρήτῃ λεγομένην αἴγειρον. *Fructifera sterilescunt; velut Persicum AEgypti, & palma in Graecia, ac si quis in Creta nigram populum adpellatam transferat.* Habebat autem & in medicina usum. Hippocrates De Nat. Mul. Αἰγείρου Κρητικοῦ κόκκους ἐννέα τρίψας, ἐν οἴνῳ διδόναι πίνειν. *Populi nigrae Creticae grana novem trita, ex vino bibenda dato.* Iterum De Morb. Mul. lib. I. Αἰγείρου Κρητικῆς κόκκους ἐννέα τρίψας, ἐν οἴνῳ πινέτω. *Populi nigrae Creticae grana novem trita, in vino bibat.* Palma quoque laudabatur, & nonnullae illic bifidae, quaedam trifidae; in Lappaeo autem agro, etiam in quinque truncos quaedam sese diffundebant. Theophrastus, citati Operis lib. II. cap. VIII. Φασὶ δὲ καὶ τὰς ἐν Κρήτῃ, (φοίνικας) πλείους εἶναι τὰς διφυεῖς· ἐνίας δὲ, καὶ τριφυεῖς. ἐν δὲ τῇ Λαππαίᾳ, τινὰ καὶ πεντεγκέφαλον. Quae sic Plinius expressit lib. XIII. capit. IV. *Quaedam (palmae) in Syria, & AEgypto, in binos dividunt se truncos: in Creta, & ternos; quaedam in quinos.* Et Cydonias malos dabat, quarum poma, quae Cydonia inde dicimus, admodum celebria erant, & in terras exteras exportabantur. Plinius libro XV. cap. XI. *His proxima amplitudine mala, quae vocamus Cotonea, & Graeci Cydonia, ex Creta insula advecta.* Nicander in Alexipharmacis.

Ἄλλοτε δὲ στρέθεα, τό τε βλοσυρῖτις Κύδωνος,
Κῆνο φυτὸν Κρήτηθεν. ——

Struthiaque interdum, vel quae devecta Cydone,
Ex Creta. ——

Vbi Scholiastes. Κύδωνος, τῆ Κυδωνίᾳ, ὁ μάλιστα ἐν Κρήτῃ φύεται. *Cydonis, Cydonii, quod maxime in Creta nascitur.* Samonicus capit. XXV.

Aut quae poma Cydon Cretaeis misit ab oris,
Cocta lines. ——

Etiam ibi mali Punicae praecellentes habebantur; & nonnullae, Promeneae dicebantur, a Cretensi quodam Promeno. Meminit Nicander in Alexipharmacis.

Βρύκοι δ' ἄλλοτε καρπὸν ἅλις φοινώδεα (a) σίδης
Κρησίδος, οἰνωπῆς τε, καὶ ἣν Προμένδον ἔπουσι.

Vel modo granati fructus Cretensis abunde
Mandat, & oenopes, tum quae Promenea vocantur.

Ad quem locum Scholiastes. Καὶ Προμένδον δὲ, εἶδος ῥοιᾶς· ὠνόμασε δὲ αὐτὴν ἀπό τινος Προμένους Κρητός. *A Promeno vero, genus mali punici; ita autem adpellavit a Promeno quodam Cretensi.* Et Hesychius. Προμένδοι, ῥοιαί τινες. *Promeneae, mala quaedam punica.* Denique & lignum quoddam illic erat, Παρῆβον dictum. Hesychius. Παρῆβον, παρὰ Κρησὶ ξύλον τι. *Parebum, lignum quoddam apud Cretenses.* Id fuisse, & apud Indos, auctor est Ctesias in Indicis; & ex ipso Apollonius, qui exponit eius vires Hist. Mirab. cap. XVII.

(a) Forte σιδία. *Salvinius*

CAP. X.

Herbae illic medicae plures, & alibi natis meliores; inter quas dictamnum in primis excellebat, quod varie scribi apud Auctores indicatum. Ac proferebat sola Creta. Scholiastes Euripidis restitutus, & Servii item error ostensus. Nomen datum, ut videtur, a monte Dicta, in quo nasci solebat; quamquam alii Idam montem illi tribuant. Nascebatur autem in exiguo quodam loco, & haud frequens, capris etiam depascentibus. Tum & tria eius genera; verum Creticum supra omnia censebatur. Conducebat ad muliebres morbos varios, & faciliores partus etiam efficiebat; unde & Dianae signum eo coronari solitum. Caprae, & cervi, eius esu tela infixa expellebant; bestiae aliae venenatae, odore abigebantur, & occidebantur tactu.

POstquam arbores memoravimus, age, herbas videamus; quarum usum medicina commendabat. Quo pertinent haec Tertulliani lib. De Iud. Dom.

Vitam adspirat ibi, quidquid pia terra virescit,
Et pulcre redolet munus medicabile Cretae.

Et hae quidem ibi meliores habitae, quam quibusque aliis locis, quod Plinius innuit lib. XXV. capit. VIII. *Procedente persuasione illa, quidquid in Creta nascitur, infinito praestare ceteris eiusdem generis, alibi genitis.* Inter illas, nobilissima omnium dictamnus erat, sive, uti alii dicunt, neutro genere dictamnum; quidam etiam, literam *N* abiicientes, *dictamum* scribunt. Et hanc quidem sola Creta proferebat. Plinius libro XXV cap. VIII. *Dictamnum non est alibi, quam in Creta.* Theophrastus Hist. Plant. lib. IX. cap. XVI. Τὸ δὲ Δίκταμον, ἴδιον τῆς Κρήτης. *Dictamum vero, proprium est Cretae.* Et paulo post. Τοῦτο μὲν οὖν, ὥσπερ ἐλέχθη, θαυμαστὸν ἅμα, καὶ ἴδιον τῆς νήσου. *Hoc igitur, uti dictum, admirandum est, propriumque Insulae Cretae.* Corrupta sunt Euripidis Scholiastae verba ad Hippolytum. Δίκταμον (εἶναί) φασιν ἐν Κρήτῃ μόνῃ. *Dictamum esse dicunt in solo fonte.* Omnino est restituendum, Ἐν Κρήτῃ μόνῃ. *In sola Creta.* Itaque Servium manifestum erroris teneo, qui ubique nasci tradit, ad AEneid. lib. XII. *Dictamnus herba, licet ubique nascatur, melior in Creta est.* Nisi forte illi in animo pseudodictamnum, quod in multis terris nasci tradit Plinius, in quo tamen item errat, quod temere confundat species. Nomen autem accepisse videri potest a monte Dicta, ubi nascebatur; sicut tradit nobis Servius ad AEneid. libro III. *Dictaeus mons est in Creta, ubi herba Dictamnus nascitur.* Quamquam alii, & plures in monte Ida nasci consueviſse tradant, Virgilius AEneid. lib. XII.

Dictamnum genitrix Cretaea carpit ab Ida.

Sta-

Digitized by Google

Statius Silv. lib. I. Carm. IV.

——— *Idaea profert quam Creta ſub umbra*
Dictami florentis opem. ———

Apuleius De Virt. Herb. cap. LXII. *Naſcitur* (*dictamnus*) *in inſula Creta, in monte Ida.* Et quidem non frequens nimium, quippe in exiguo loco, capris etiam depaſcentibus. Theophraſtus loco citato. Σπάνιον δέ ἐϛι· καὶ γὰρ ολίγῳ ὁ τόπῳ ὁ φέρων· καὶ τοῦτον αἱ αἶγες ἐνέμονται, διὰ τὸ φιληδές. *Rarum vero eſt; etenim exiguus locus, qui producit; eumque caprae, quia ipſo delectantur, depaſcuntur.* Ac breviter Plinius. *Non ſpatioſe, mireque capris expetitur.* Erant vero eius genera tria. Plinius. *Dictamnum, ramis praetenue, pulegio ſimile, fervens & acre guſtu; foliis tantum utuntur; flos nullus ei, aut ſemen, aut caulis; radix tenuis, ac ſupervacua. Eſt & pſeudodictamnum, multis in terris naſcens, folio ſimili, ramulis minoribus a quibusdam Chondris vocatum. Eſt & tertium genus, dictamnum vocatum; ſed neque facie, neque effectu, ſimile; folio ſiſymbrii, ramis maioribus.* Idem videre eſt etiam apud Theophraſtum, Dioſcoridem, Apuleium, locis citatis, & Oribaſium Collect. Medic. lib. XI. Eorum vero omnium, quaecumque Creta proferebat, praeſtantiſſimum cenſebatur. Theophraſtus. Φασὶ δέ τινες, ὅλως τῶν φύλλων, καὶ τῶν θάμνων, καὶ ἁπλῶς τῶν ὑπὲρ γῆς, τὰ ἐν Κρήτῃ διαφέρειν. *Aiunt autem nonnulli, omnino in herbarum, & fruticum genere, ac, ſimpliciter, ut dicam, omnium quae terra profert, quae in Creta quidem exſiſtunt, multo praeſtantiſſimum eſſe.* Ac certe vires eius multae, & Hippocrates ad varios morbos muliebres dari iubet, lib. De Nat. Mul. Δικτάμνου Κρητικοῦ ὅσον ὀβολὸν ἐν ὕδατι πιεῖν. *Dictamnum Creticum oboli pondere ex aqua potui exhibeto.* Et, De Morb. Mul. lib. I. Καὶ πιτίσκειν τὸ δίκταμνον τὸ Κρητικὸν ἐν οἴνῳ. *Et dictamnum Creticum ex vino propinato.* Rurſum, lib. De Foetus Mortui Exſect. Καὶ ἢν ἔχῃς δίκταμνον Κρητικὸν, μετατίσαι δός. *Et ſi habeas dictamnum Creticum propinato.* Praeterea, faciliores partus mulieribus praeſtabat. Theophraſtus. Θαυμαϛὸν δὴ τῇ δυνάμει, ᾗ πρὸς πλέω χρήσιμον· μάλιϛα δή, πρὸς τὰς τόκους τ γυναικῶν. *Admirandum eſt, & ad plurima utile, maxime vero ad partus mulierum.* Plutarchus De Sol. Anim. Αἱ δὴ Κρητικαὶ αἶγες, ὅταν τὸ δίκταμον φάγωσιν, ἐκβάλλεσθαι τὰ τοξεύματα ῥαδίως, καταμαρᾶ ταῖς ἐγκύϭις τὴν βοτάνην παρέσχον ἐκτρωτικὴν δύναμιν ἔχουσαν. *Caprae autem Creticae, quod, dictamnum quum comederint, facile expellant tela, occaſionem praebuere uterum ferentibus feminis obſervandi, eam vim eiiciendi foetus habere.* Ideo Dianae quoque, quae parturientibus opitulari a veteribus credebatur, ſimulacrum mos dictamno coronare. Scholiaſtes Euripidis ad Hippolytum. Τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος οἱ μὲν δικτάμνῳ ϛέφεσθαί φασι. τοῦτο δὲ ὠκυτόκιον εἶναι. διὸ καὶ ταῖς δυϭοκούϭαις δίδοϭαι, χάριν τοῦ ταχέως τίκτειν. *Simulacrum Dianae nonnulli quidem dictamno coronari aiunt, quia partum illud facilem efficiat; ideoque difficulter parientibus exhiberi, ut facilius parere poſſint.* Eiiciebant etiam ſagittas, corpori infixas, caprae eius eſu. Vidimus in Plutarchi verbis iam citatis; indicatque iterum in Gryllo ſuo. Τίς δ' (ἐδίδαξε) τὰς Κρητικὰς αἶγας, ὅταν περιπέσωϭι τοῖς τοξεύμαϭι, τὸ δίκταμνον διώκειν; ᾧ βρωθέντῳ, ἐκβάλλουϭι τὰς ἀκίδας. *Quis (docuit) capras Cretenſes, ſagittis ictas, dictamnum quaerere; quo comeſto, cuſpides eiiciunt?* Antigonus Caryſtius Mirab. c. XXXVI. Τὰς δὲ ἐν Κρήτῃ αἶγας τὰς ἀγρίας, ὅτ' ἂν τοξευθῶϭι, ζητεῖν τὸ δίκταμνον· δοκεῖ γὰρ ἐκβλητικὸν εἶναι τῶν βελῶν. *Capras ſilveſtres in Creta, ſagittis ictas, dictamnum quaerere; ut quod tela expellere valeat.* Cicero De Nat. Deor. libro II. *Capras autem in Creta feras, quum eſſent confixae venenatis ſagittis, herbam quaerere, quae dictamnus vocaretur; quam quum guſtaviſſent, ſagittas excidere dicunt e corpore.* Virgilius AEneid. lib. XII.

Dictamnum genitrix Cretaea carpit ab Ida,
Puberibus caulem foliis, & flore comantem
Purpureo; non illa feris incognita capris
Gramina, quum tergo volucres haeſere ſagittae.

Videndi quoque Theophraſtus Hiſt. Plant. lib. IX. cap. XVI. Dioſcorides lib. III. capit. XXXVII. AElianus Var. Hiſtor. libro I. cap. X. Nec de capris tantum referunt, verum etiam de cervis. Apuleius. *Si caprea, vel cervus, in venatione telo percuſſus fuerit, quum pervenit ad herbam dictamnum, & ea paſcitur, mox telum excutitur e plaga, & ſanatur paſcendo dictamnum.* Plinius lib. VIII. cap. XXVII. *Dictamnum herbam extrahendis ſagittis cervi monſtravere, percuſſi telo, paſtuque eius herbae electo;* & libro XXV. capit. VIII. *Dictamnum oſtendere cervae vulneratae, paſto ſtatim decidentibus telis.* Solinus cap. XXII. *Dictamnum ipſi (cervi) prodiderunt, dum eo paſti excutiunt accepta tela.* Quin vis eius tanta erat, uti beſtias venenatas interficeret, aut fugaret. Dioſcorides. Ταυτὴν δὴ τῆς βοτάνης ἡ δυναμις, ὡς ϗ ὀσφρανομένη διώκειν, καὶ πρασπλωμένη ἀναιρεῖν τὰ ἰοβόλα θηρία. *Tanta vero herbae vis eſt, uti ictu venenato ſaevientes beſtias olfactu abigat, & contactu perimat.* Apuleius. *Tanta autem virtus eſt dictamni, ut non tantum interficiat, ubicumque fuerint, ſerpentes praeſentia ſui; ſed &, ſi odor eius a vento ſublatus fuerit, ubicumque eo tetigerit, mox occidat.* Denique, ad plura alia conducebat; quae videre eſt apud Dioſcoridem, & Apuleium locis citatis.

CAP.

Digitized by Google

CAP. XI.

Nymphaea. Siſer, Heraclium. Tragoriganum. Origanum. Tragacanthe. Aniſum. Chamaeleon albus. Tragium. Caepa. Aſplenum. Alimus. Melilotus. Aconitum. Acorus. Pſeudobunium. Theangelis. Poeonia. Ariſtolochia. Daucus. Cyperus. Paraetonium. Cicuta. Litboſpermum. Seſeli. Elleborus. Fucus marinus. Achates. Coralloachates. Idaeus. Dactylus. Cos. Spongia. Caſei, θαλέκι dicti, lati, ac tenues; & in ſacris quibusdam parentationis loco offerri ſoliti.

NVnc minores quasdam herbas memorabo. Inter has erat,

Nymphaea. Theophraſtus Hiſtor. Plant. lib. IX. cap. XIII. Γλυκεῖα μὲν, ἥτε νυμφαία καλουμένη. φύεται δὲ ἐν ταῖς λίμναις, καὶ ἐν τοῖς ἑλώδεσιν· οἷον ἔν τε τῇ Ὀρχομενίᾳ, καὶ Μαραθῶνι, καὶ περὶ Κρήτην. *Dulcis quidem, quae & Nymphaea eſt vocata. Naſcitur autem in paludibus, & locis paluſtribus; veluti in Orchomenienſi agro, & Marathone, & in Creta.*

Siſer. Plinius lib. XX. capit. V. *Creticum (ſiſer) odoratiſſimum omnium.*

Heraclium. Idem eodem libro cap. XVII. *Optimum autem (Heraclium) Creticum; nam & iucunde olet.*

Tragoriganum. Dioſcorides libro III. capit. XXXV. Ἀρίστη δὲ (τραγορίγανος) ἡ Κιλίκιος, καὶ ἡ ἐν Κῷ, καὶ Χίῳ, καὶ Σμύρνῃ, καὶ Κρήτῃ. *Optimum (Tragoriganum) eſt Cilicium; quodque in Co provenit, & Chio, Smyrna, ac Creta.* Oribaſius Collect. Med. lib. XII. *Tragoriganum optimum eſt Cilicium, Smyrnaeum, & Creticum.*

Origanum. Plinius lib. XXI. cap. X. *Totidem & Origani in coronamentis ſpecies; alterius enim nullum ſemen: id cui odor eſt, Creticum vocatur.*

Tragacanthe. Theophraſtus Hiſt. Plantar lib. IX. cap. I. Ἔχει δὲ δάκρυον καὶ ἡ τραγάκανθα καλουμένη. ταύτῃ δὲ πρῶτον ᾤοντο μόνον ἐν Κρήτῃ φύεσθαι. *Quin lacrimam habet etiam tragacantha dicta; quamprimum in Creta tantum provenire exiſtimabant.* Plinius lib. XIII. cap. XXI. *Tragion fruticem ſola Creta inſula gignit; eadem & tragacanthen, ſpinae albae radice, multum praelatam apud Medos, aut in Achaia naſcenti.*

Aniſum. Plinius lib. XX. cap. XVII. *Laudatiſſimum (aniſum) eſt Creticum.*

Chamaeleon albus. Theophraſtus Hiſtor. Plant. lib. IX. cap. I. Ἔχει δὲ δάκρυον καὶ ἡ ἰξία ἡ ἐν Κρήτῃ. *Habet vero lacrimam etiam chamaeleon albus, qui in Creta naſcitur.*

Tragium. Dioſcorides lib. IV. capit. XLIX. Τράγιον φύεται μὲν ἐν Κρήτῃ μόνῃ. *Tragium in Creta tantum naſcitur.* Plinius lib. XIII. capit. XXI. *Tragion fruticem ſola Creta inſula gignit.* Iterum lib. XXVII. cap. XIII. *Tragion naſcitur in Cretae tantum inſulae maritimis.* Oribaſius Collect. Medic. lib. XII. *Tragium in Creta ſolum naſcitur.* Meminitque eius rurſum lib. XIV. capit. XLVIII. & LX.

Caepa. Theophraſtus Hiſt. Plant. lib. VII. capit. IV. Ἰδιωτάτη δ' ἡ φύσις ἡ τῶν Κρητικῶν κρομμύων. *Peculiaris maxime natura eſt caeparum Creticarum.* Et paulo poſt. Ἐν Κρήτῃ γάρ ἐστί τι γένος, ὃ σπειρόμενον μὲν ῥίζαν ποιεῖ, φυτευθὲν δὲ καυλὸν, καὶ σπέρμα. *Eſt enim in Creta genus quoddam; quod ſatum quidem radicem facit; plantatum autem, caulem, & ſemen.*

Aſplenum. Plinius lib. XXVII. cap. V. *Aſplenum ſunt, qui hemionion vocant, foliis trientalibus multis, radice limoſa, cavernoſa, ſicut filicis; candida, birſuta; nec caulem, nec florem, nec ſemen habet. Naſcitur in petris, parietibuſque opacis humidis, laudatiſſima in Creta.* Naſcebatur vero iuxta fluvium Pothereum, ea parte, quae Gortynam verſus erat. Vide Vitruvium lib. I. cap. IV.

Alimus. Solinus cap. XVII. *Herba ibi eſt, quae* Ἄλιμος *dicitur; ea admorſa diurnam famem probibet.* Et ex eo Iſidorus Orig. libro XIV. cap. VI. *In Creta naſcitur, & alimus, que admorſa diurnam famem prohibet.*

Melilotus. Plinius lib. XXI. cap. IX. *Eſt (melilotus) in Campania Italiae laudatiſſima; Graecis in Sunio; mox Chalcidica, & Cretica.*

Aconitum. Theophraſtus Hiſtor. Plantar. lib. IX. cap. XVI. Τὸ δ' ἀκόνιτον γίνεται μὲν ὥς φασι καὶ ἐν Κρήτῃ. *Aconitum vero, ut quidem aiunt, etiam in Creta naſcitur.*

Acorus. Plinius lib. XXV. cap. XIII. *Optimae (acori) Ponticae, dein Galaticae, mox Creticae. Sed primae in Cholchide, iuxta Phaſin amnem. Creticae, candidiores Ponticis.*

Pſeudobunium. Dioſcorides lib. IV. capit. CXXV. Ψευδοβούνιον θαμνίον ἐστὶ σπιθαμιαῖον ἐν Κρήτῃ, ἔχον φύλλα βουνίῳ ὅμοια. *Pſeudobunium frutex eſt in Creta, palmi altitudine, folia habens bunio ſimilia.*

Theangelis. Plinius lib. XXIV. capit. XVII. *Theangelida (tradunt) in Libano Syriae, Dicte Cretae, montibus, naſci.*

Paeonia. Oribaſius Simpl. lib. I. cap. LII. *Inventa Poeonia nomen auctoris retinet. Naſcitur Cretae.*

Ariſtolochia. Plinius lib. XXV. capit. VIII. *Ariſtolochiae quatuor genera ſervant.* Et mox: *Tertium, longiſſimae tenuitatis, vitis novellae, cui ſit praecipua vis, quae πληματὶς vocatur, ab aliis Cretica.*

Daucus. Heſychius. Δαῦκος, ὁ θρασὺς, καὶ βστάνη τις Κρητική. *Daucus, audax; & herba quaedam Cretica.* Plinius lib. XXV. cap. IX. *Dauci genera quatuor facit Petronius Diodotus; quae perſequi nihil attinet, quum ſint differentiae duae. Probatiſſimae in Creta.* Et mox, de eadem herba. *Ex aliis, uſus ſeminis; ex Creta, radicis dulcis; & magis ad ſerpentes eſt.* Dioſcorides libro III. capit. LXXXIII. Δαῦκος, οἱ δὲ, Δίρκαιον καλοῦσιν. ὁ μέν τις ἐστὶ Κρητικὸς· μαράθρῳ ἔοικὼν τὰ φύλλα ὅμοια. ὁ δέ τις αὐτῶν, ἔστι σελίνῳ ἀγρίῳ παραπλήσιος. διαφέρει δὲ ὁ Κρητικός. *Daucus, nonnulli Dircaeum adpellant. Ac quidam eſt Cretenſis; folia habens foeniculo ſimilia; alter vero,*

Digitized by Google

vero, apio ſilveſtri ſimilis eſt. Praeſtat autem Cretenſis. Et poſtea. Ἡ δὲ χρῆσις τῶν μὲν ἄλλων, σπέρματος μόνον· τῆ δὲ Κρητικῆ, καὶ τῆς ῥίζης. ἥ τις μάλιστα πρὸς τὰ θηρία πίνεται μετ' οἴνου. *Et aliorum quidem, ſolum ſemen uſum habet; at Cretenſis, etiam radix; quae potiſſimum adverſus venenata animalia bibitur in vino.* Videndus quoque Oribaſius Collect. Medic. lib. XI.

Cyperus. Plinius lib. XXI. cap. XVIII. *Cyperus eſt gladiolus, ut diximus, radice bulboſa: laudatiſſimus in inſulis, Creta, dein Naxo, & poſtea in Phoenice. Cretico, candor, odorque vicinus nardo.*

Paraetonium. Plinius lib. XXXV. cap. VI. *Paraetion nomen loci habet ex AEgypto; ſpumam maris eſſe dicunt, ſolidatum cum limo, & ideo conchae minutae inveniuntur in eo. Fit & in Creta inſula, atque Cyrenis.*

Cicuta. Dioſcorides lib. IV. capit. LXXIX. Ἐνεργέστατον δὲ τὸ κώνειόν ἐστι τὸ Κρητικὸν, καὶ Μεγαρικὸν, καὶ τὸ Ἀττικὸν, καὶ τὸ ἐν τῇ Χίῳ, καὶ Κιλικίᾳ, χυνώμενον. *Efficaciſsima autem (cicuta) eſt Cretenſis, & Megarenſis, & Attica; item, quae in Chio, ac Cilicia naſcitur.* Plinius lib. XXV. cap. XIII. *Maxima vis (cicutae) natae Suſis Parthorum; mox Laconicae, Creticae, Aſiaticae; in Graecia vero, Megaricae, deinde Atticae.* Videndus etiam Oribaſius Collect. Med. lib. XI.

Lithoſpermum. Plinius lib. XXVII. cap. XI. *Inter omnes herbas lithoſpermo nihil eſt mirabilius. Naſcitur & in Italia, ſed laudatiſſimum in Creta.*

Seſeli. Dioſcorides lib. III. cap. LXIII. Τορδύλιον. ἔνιοι δὲ Σέσελι Κρητικὸν καλοῦσι. *Tordylium. Nonnulli autem Seſeli Cretenſe dicunt.* Oribaſius Collect. Medic. lib. XII. *Tordylon, quod aliqui Seſeli Creticum vocant.*

Elleborus. Demetrius Conſtantinopolitanus De Cura Accipitrum cap. CLXXVIII. Ἐλλεβόρου Κρητικῆ, γράμμα ἕν· ὄξους, τὸ ἀρκοῦν. *Ellebori Cretenſis, ſcrupulum unum; aceti, quantum ſufficit.*

Fucus marinus. Dioſcorides lib. IV. cap. C. Φῦκος θαλάσσιον, τὸ λευκὸν, φυόμενον δὲ ἐν Κρήτῃ πρὸς τῇ γῇ, εὐανθὲς ἄγαν, καὶ ἄσηπτον. *Fucus marinus, candidus, qui in Creta naſcitur iuxta terram, pulcre floridus eſt, nec corruptioni obnoxius* Videndus quoque Oribaſius Collect. Medic. lib. XII. & Theophraſtus Hiſt. Plant. lib. IV. cap. VII.

Poſtquam herbas enarravi, lapides ſubiungere libet, inter quos

Achates erat. Marbodeus Dactyliothecae cap. II.

Hunc quoque corallo ſimilem gerit inſula Creta;
Cuius planities croceis eſt illita venis.
Iſle nepae virus fugat, & quod vipera fundit.

Loquitur autem de Coralloachate dicto; quippe variae eius ſpecies, ut videre eſt apud Plinium lib. XXXVII. cap X. Et ex his coralloachatem Creta ſibi noſtra vendicat. Plinius, citato loco: *Coralloachates, guttis aureis ſapphiri modo diſtincta; qualis copioſiſſima in Creta, ſacra adpellata. Putant eam contra aranearum, & ſcorpionum, ictus prodeſſe.*

Idaeus dactylus. Iſidorus Orig. libro XIV. cap. VI. *Gignit & lapidem Creta, qui Idaeus dactylus dicitur.* Et videtur dactylus quidem adpellatus, quod humani pollicis ſpeciem referat. Plinius lib. XXXVII. capit. X. *Idaei dactyli in Creta, ferreo colore, pollicem humanum exprimunt.* Et Solinus cap. XVII. *Lapis quoque Idaeus dactylus dicitur inſulae iſtius (Cretae) alumnus, coloris ferrei, humano pollici ſimilis.* Naſcebatur autem in Ida monte; unde & Idaeus dictus, ut exiſtimo. Pſellus lib. De Lap. Ὁ Ἰδαῖος δάκτυλος, ἐν Ἴδῃ τῆς Κρήτης γίνεται καὶ ἔστι τὸ σχῆμα δακτύλῳ ἀνδρὸς ἐμφερὴς τῷ ἀντίχειρι, χροιὰν σιδηρόχρους. *Idaeus dactylus in Ida Cretae naſcitur; ac forma pollicem hominis refert, colore ferreus.*

Neque lapides pretioſi aegre ferent, ſi adiiciam operarium; ignobiliorem quidem, ſed maioris in humana vita uſus, itaque nec poſtponendum. Atque hic

Cos eſt. Plinius lib. XXXVI. capit. XXII. *Nunc ad operarios lapides tranſiiſſe conveniat, primumque cotes ferro acuendo. Creticae diu maximam laudem habuere.* Memoratque cotes Creticas item Alfenus in I. Caeſar. XV Dig De Publicanis. *Caeſar, quum inſulae Cretae cotarias locaret, legem ita dixerat.* Ne quis praeter redemtorem poſt Idus Martias cotem ex inſula Creta fodito, neve eximito, neve avellito. *Cuiusdam navis, onuſta cotibus, ante Idus Martias ex portu Cretae profecta, vento relata in portum erat; deinde iterum poſt Idus Martias. Conſulebatur, num contra legem poſt Idus Martias ex inſula Creta cotes exiſſe viderentur.* Praeſtantiſſimae vero erant iuxta urbem Naxum; ut doceo abunde ſupra, ubi de ea urbe ago, lib. I. cap. XII. Non immerito addetur iſtis

Spongia; non ipſa lapis, ſed quae tamen in ſe habeat, quem Spongiten, & Tecolithon, adpellarunt. Theophraſtus Hiſtor. Plant. lib. IV. cap. VII. Γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ προσβόρρῳ (Κρήτῃ) καὶ πλεῖον, ἢ καλόν· ὥσπερ ἡ στογγυλὶς, καὶ τὰ τοιαῦτα. *Naſcitur etiam in Creta, qua ad boream ſita eſt, copioſius, meliuſque; ut etiam ſpongiae, & ſimilia.* Denique corollarii vice, poſtquam herbas, lapideſque, explicavi, unum ex ciborum genere memorabo. Nempe & caſei illic erant, lati, ac tenues, quos θαλέας adpellabant, & in ſacris denecalibus, uti Veteres loquebantur, offerebant. Athenaeus lib. XIV. Τὰς δὲ λεπτὰς τῶν τυρῶν, καὶ πλατεῖς, Κρῆτες θαλέας καλοῦσι, ὡς φησι Σέλευκος, ἃς ἐν θυσίαις τισὶν ἐναγίζουσιν. *Ex caſeis vero tenues, & latos, Cretenſes thalias vocant, uti auctor eſt Seleucus, quos in ſacrificiis quibusdam parentationis loco offerebant.*

CRE-

Digitized by Google

CRETAE

SIVE

DE INSVLAE ISTIVS REBVS, ET ANTIQVITATIBVS

LIBER TERTIVS.

De Regno, & Republica, varioque eius ſtatu.

CAPVT PRIMVM.

Primus illic regnum tenuit Iupiter I; qui, uxorem Idaeam habens, inſulam ab eius nomine adpellavit: cuius & ſepulcrum fuit, ibi oſtenſum. Huic Cres ſucceſſit, filius: qui de ſuo nomine inſulam Cretam dixit. Poſt eum, regnavit Ammon; qui, initio Lybiae Rex, ducta Rhea, Iovis I. nepte, ab ea repudiatus, in Cretam venit: &, uxore ibi accepta Cretis filia, Creta dicta, cum & regnum poſtea obtinuiſſet, inſulam ab eius nomine ipſe Cretam adpellaſſe memoratur: obiterque Rex Meliſſeus indicatur. Ammon porro inde, bello a Saturno, & Titanibus impetitus, Bacchi ope victor factus, diem obit: atque ſucceſſorem habet Iovem II.

VIdimus inſulam, & res eius memorabiles; nunc inſpiciamus regnum, quique praefuerunt Reges; hinc Rempublicam, atque eius inſtituta. Ac, quod regnum quidem attinet, primus id obtinuit

Iupiter; Ille omnium antiquiſſimus, Coeli frater: qui ex nomine Idaeae coniugis inſulam Idaeam dixit. Cuius ſepulcrum ferunt, quod in Creta diu adeo permanſiſſe, ſupra oſtendi lib. II. cap. IV. Diodorus Siculus lib. III. Γεγονέναι ϑ' (μυθολογοῦσι) καὶ ἕτερον Δία, τὸν ἀδελφὸν μὲν Οὐρανοῦ, τῆς δ' Κρήτης βασιλεύσαντα, τῇ δόξῃ πολὺ λειπόμενον τοῦ μεγαλοδοξοτέρου· τοῦτον μὲν οὖν, βασιλεῦσαι τοῦ σύμπαντος κόσμου· τὸν δὲ προγενέστερον, δυναστεύοντα τῆς προειρημένης νήσου, δέκα παῖδας γεννῆσαι, τοὺς ὀνομαζομένους Κούρητας. προσαγορεῦσαι δ' αὐτὸν καὶ τὴν νῆσον ἀπὸ τῆς γυναικὸς Ἰδαίαν· ἐν ᾗ καὶ τελευτήσαντα ταφῆναι, δεικνυμένου τοῦ τὴν ταφὴν δεξαμένου τόπου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. *Fuiſſe autem (fabuloſe nobis referunt) & Iovem alterum, Coeli fratrem, ac Cretae Regem, verum gloria multo ſane poſtero inferiorem. Etenim hunc, ſub imperio totum mundum habuiſſe; priorem vero, inſulae, de qua dixi, Principem, decem filios genuiſſe, qui Curetes nominati: adpellaſſe autem inſulam ab uxore ſua Idaeam. In qua etiam vita functus, mox ſepultus item fuerit: ac ſepulcri quoque locus uſque ad haec noſtra tempora commonſtratur.* Vbi & obſerva, eius filios Curetas eſſe: unde etiam Διοσχοῦτορες, *Iove geniti*, ab Euripide dicuntur, in fabula Bacchis. De Iovis autem in Creta regno, eſt Prudentii iſte locus, contra Symmachum lib. II.

Iupiter ut Cretae domineris. ——

Poſt hunc regnum

Cres accepit, eius ex Idaea filius, uti dixi; Curetum filiorum decem, ut videtur, natu maximus: isque inſulam, quam de matris nomine Idaeam pater adpellaverat, mox de ſuo Cretam dixit. Stephanus: Οἱ δὲ (ὠνομασθῆσαν τὴν Κρήτην φασὶν) ἀπὸ Κρητὸς, τοῦ Διὸς καὶ Ἰδαίας νύμφης παιδός. *Hi vero (adpellatam Cretam dicunt) a Crete, Iovis & Idaeae Nymphae filio.* Marcianus in Periegeſi:

Αὐτῶν Ἔφορος εἴρηκεν εἶναί φησί τε
Β'πώνυμον τὴν νῆσον ἀπὸ Κρητός τινος,
Τοῦ ϑ' ἡγουμένου βασιλέως αὐτόχθονος.
Ipſorum Ephorus dixit eſſe, atque ait,
Inſulam denominatam a Crete quodam,
Qui Rex fuerit, & indigena.

Iſidorus, Orig. lib. XIV. cap. VI. *Creta dicta a Crete quodam indigena, quem aiunt unum Curetarum fuiſſe.* Quae verbo tenus transcripſit & Florentius Wigornienſis, Chronici cap. XVII. Atque eum Abrahami temporibus, anno eius quinquageſimo, & ſexto, regnum tenuiſſe, auctor nobis eſt Euſebius, in Chron. Can. Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἐβασίλευσε Κρής τις αὐτόχθων, ὃν ἕνα λέγουσι τῶν Κουρήτων. ἐξ αὐτοῦ τοῦ Κρητὸς ἡ νῆσος ὠνομάσθη Κρήτη. *Secundum haec tempora regnum tenuit Cres indigena, quem aiunt unum Curetum fuiſſe. Ab ipſo autem Crete inſula nomen accepit.* Quamquam poſtea ad Iſaaci,

Digitized by Google

ci, eius filii, tempora referat, nempe ad vicesimum octavum annum: statuitque intervallum annorum LXXII. Τινὲς τὸν αὐτχθόνα Κρῆτα πρῶτον Κρήτης βασιλεῦσαί φασι. καθ' ἄλλους, κατὰ τὸν χρόνον, ὃν ἀνωτέρω εἴπομεν. *Quidam indigenam Cretem primum Cretae Regem tradunt: alii vero, eo tempore, quod supra dixi.* Et ex eo Marianus Scotus: *Apud Cretam regnavit primo Cres indigena, unde Creta nuncupata: quemque aiunt unum Curetarum fuisse.* Gotfridus Viterbiensis eum Nembroti filium facit, Chron. Parte III.

Obtinuit natos Nembrot, patria variatos;
Cres puer, ex fratrum numero primus reputatur:
Cuius, & in primis insula Creta fuit.
Cres Rex primus erat, cuius fuit insula Creta.

Paulo ante tamen patrem Coeli facit, & per consequens Iovis quoque ipsius primi, de quo dixi: nam hi duo fratres erant, ut ostendi; nisi forte alio hic patre natus. Ecce tibi verba eius: *Creta insula dicta est a Crete, primo Rege Cretensium, patre Coeli, qui postea genuit Saturnum.* Sed qui Veterum id diceret, non inveni. Meminit eius etiam Clemens Strom. I. Huic mox successit gener, nomine

Ammon; qui, initio Rex in parte quadam Lybiae, postquam primo uxorem Rheam habuisset, Iovis primi ex Coelo eius fratre neptem, ab ea repudiatus, & in insulam Cretam profugus, ubi regnum Cres tenebat cum Curetibus, fratribus suis, uxorem accepit Cretis filiam, Cretam dictam, ac cum ea quoque regnum: & adeptus, mox de nomine uxoris insulam Cretam, ut nonnulli sunt auctores, adpellavit: quod a Crete tamen socero alii iam ante factum tradiderunt. Ac, initio regnum in Libyae parte quadam tenuisse, & uxorem illic Rheam, Coeli filiam, duxisse, clare dicit Diodorus lib. III. Φησὶ δ' ἓν (ὁ Θυμαίτης) Ἄμμωνα, βασιλεύοντα μέρους τῆς Λιβύης, Οὐρανοῦ γήμαι θυγατέρα, τὴν προσαγορευομένην Ῥέαν, ἀδελφὴν οὖσαν Κρόνου τε καὶ τῶν ἄλλων Τιτάνων. *At igitur (Thymaetes) Ammonem, in parte quadam Libyae regnantem, Rheam, Coeli filiam, Saturni aliorumque Titanum sororem, matrimonio sibi iunxisse.* Repudiatum vero ab ea, in Cretam profugum venisse, ceteraque, quae iam dixi, alio quodam loco postea eodem libro, idem Diodorus memorat, istis verbis: Λέγεται τὴν Ῥέαν, ὀργισθεῖσαν Ἄμμωνι, φιλοτιμηθῆναι λαβεῖν ὑποχείριον τὸν Διόνυσον. ὑ δυναμένην ὴ κρατῆσαι τῆς ἐπιβολῆς, τὸν μὲν Ἄμμωνα καταλιπεῖν, ἀπαλλαγεῖσαν ὴ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Τιτᾶνας, συνοικῆσαι Κρόνῳ τῷ ἀδελφῷ. τοῦτον δ' ὑπὸ τῆς Ῥέας πεισθέντα στρατεῦσαι μετ' αὐτῶν ἐπ' Ἄμμωνα, καὶ γνομένης παρατάξεως, τὸν μὲν Κρόνον ἐπὶ τῷ πρωτερήματι ὑπάρξαι· τὸν δὲ Ἄμμωνα, σιτοδείᾳ πιεζόμενον, φυγεῖν εἰς Κρήτην· ὴ, γήμαντα τῶν τότε βασιλευόντων Κυρήτων ἑνὸς (τοῦ Κρητὸς) θυγατέρα Κρήτῃ, δυνασευσαί τε τῶν τόπων, ὴ τὸ πρῶτον τὴν νῆσον Ἰδαίαν καλουμένην ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὀνομάσαι Κρήτην. *Aiunt Rheam, Ammoni iratam, ambitiose contendisse, ut in potestatem suam Dionysium redigeret; ac, propositi sui irritam, relicto Ammone, sese ad Titanes fratres contulisse, & ex his Saturnum sibi mox maritum adscivisse: illum autem, arma intulisse Ammoni, Rheae suasu; ac, conserta inde manu, superiorem evasisse. Ammonem vero, rei frumentariae penuria actum, confugisse hinc in Cretam; atque ibi ducta uxore Creta, filia (Cretis) unius Curetum, qui tum regnum hic tenebant, loci quoque principatum accepisse; insulamque, antea Idaeam dictam, Cretam, ab uxoris nomine adpellasse.* Et ex his Curetibus, quos cum Crete, fratre maximo, regnum tunc obtinuisse, discimus ex Diodori isto loco, unum censeo fuisse Melisseum; cuius filiae natum sub id tempus Iovem educandum acceperunt: nam & ipsum Cretae Regem Auctores dicunt. Hyginus in Poet. Astronom. *Parmeniscus autem ait; Melissea quemdam fuisse Cretae Regem. Ad eius filias Iovem nutriendum esse delatum: quae quod lac non haberent, capram ei admisere, Amaltheam nomine.* Et Lactantius lib. I. cap. XXII. *Didymus, in libris* Ἐξηγήσεως Πινδαρικῆς, *ait, Melissea, Cretensium Regem, primum diis sacrificasse: ac ritus novos, sacrorumque pompas, introduxisse. Huius duas fuisse filias, Amaltheam, & Melissam: quae Iovem puerum caprino lacte, ac melle, nutrierunt.* Neque video, quem Melisseo huic locum, inter insulae eius Reges, alium possimus dare. Mox Saturnus, ac Titanes, non contenti hac iniuria, in Cretam traiicientes, ibi Ammonem etiam infestis armis persequuntur; &, Ammoni auxilium ferente Iove, mox accurrit quoque Bacchus ex India, rei fama excitatus, proelioque inde inito victor factus, e medio Titanes tollit, & Ammoni regnum adserit. Diodorus, quem habemus solum ducem in antiquitate ista remotissima, fabulisque intricata, refert, alio quodam loco mox sequente: Τὸν δ' ἓν Διόνυσόν φασι, τὴν κατάβασιν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἐπὶ τὴν θάλατταν ταχεῖαν ποιησάμενον, καταλαβεῖν ἅπαντας τοὺς τιτᾶνας, ἠθροικότας δυνάμεις, ὴ διαβεβηκότας εἰς Κρήτην ἐπ' Ἄμμωνα. προσβεβηκότος ὴ καὶ τοῦ Διὸς ἐκ τῆς Αἰγύπτου τοῖς περὶ τὸν Ἄμμωνα, ὴ πολέμου μεγάλου συνεστῶτος ἐν τῇ νήσῳ, ταχέως ὴ τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον, ὴ τὴν Ἀθηνᾶν, καί τινας τῶν ἄλλων θεῶν νομισθέντων, συνδραμεῖν εἰς Κρήτην. γνομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, ἐπικρατῆσαι τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον, ὴ πάντας ἀνελεῖν τοὺς Τιτᾶνας. *Bacchum porro aiunt, ocyus ex India ad mare descendisse, ibique comperisse, Titanes, viribus collectis, contra Ammonem in Cretam transgressos esse. Quumque Iupiter ex AEgypto etiam suppetias Ammoni ferret, atque ingens iam in insula bellum excitatum foret, illico accurrisse Bacchum, ac Minervam, aliosque, qui in diis censebantur, ac, post pugnam sane acrem, Bacchum, & qui partes eius sequebantur, mox superiores factos, funditus Titanes omnes sustulisse.*

Et Iovem post eum Cretam tenuisse, idem Diodorus prodit: Μετὰ ὃ ταῦτα, Ἄμμωνος καὶ Διονύσου μεταστάντων ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως εἰς τὴν ἀθανασίαν, τὸν Δία φασὶ βασιλεῦσαι τοῦ σύμπαντος κόσμου, κεκολασμένων τῶν Τιτάνων, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ τολμήσαντος δι' ἀσέ-

Digitized by Google

ἕειαν ἀμφισβητῆσαι τῆς ἀρχῆς. *Post haec vero, Ammone & Baccho, ex rebus humanis ad immortalitatem translatis, Iovem orbis universi regnum tenuisse, aiunt, iam Titanibus punitis, nec contendere de regno quoquam ausо, quamvis impio.*

CAP. II.

Cecrops. Cydon; eius aetas: item filia Eulimene, Aptero desponsa: a Lycasto adamata, & vitiata. Cretensium contra eum seditio. Alius ab hoc, Cydoniae conditor. Apterus, eiusque aetas. Lapes. Teutamus; qui Pelasgos, AEolesque, in Cretam ducit. Asterius, Teutami filius: raptam suo tempore a Iove Europam uxorem ducit, liberosque ex ea Iovis sibi adoptat. Exercitus ducem Taurum habuit; qui Europam inter praedam Tyro abduxit: & eorum, qui fuisse regem dicunt, error obiter indicatus. Ab aliis Asterion dicitur. Alius eiusdem nominis, qui, & Minotaurus dictus: ipse quoque a nonnullis Asterion nominatus. Isaacii Tzetzae error. Minos I. cui initio lis de regno mota fuit: & quo modo id obtinuerit. Eius autem uxor, Itona: filiusque regni heres, Lycastus.

HIC defectus in Historia Regum Creticorum ingens se ostendit: nam Eusebius inter Cretem, & Cydonem, nullum memorat; quum ab anno primo Cretis, si a quinquagesimo sexto Abrahami, ut nonnulli, eum computes, ad principium Cydonis, spatium sit trecentorum nonaginta sex annorum: intra quod omnino oportet Reges plurimos fuisse. Inter eos, qui hoc temporis intervallo regnum Cretae tenuerunt,

Cecrops fuit. Ita docet, non is quidem antiquus auctor, sed qui certe ex antiquo aliquo auctore hausisse est putandus, Gotfridus Viterbiensis, Chronici sui Patre IV.

Quum dominum Cecropem Regem tenet insula Creta.

Ac confirmat istud Plautus, ubi Cretam, Rhadamanti olim sedem, uti notum, *insulam Cecropiam* vocat, in Trinummo Act. IV. sc. II.

——— *illum reliqui ad Rhadamanthem, in Cecropia insula.*

Post hunc, memorandus

Cydon; quamquam & ille ordine omnino incerto: quem Eusebius collocat anno nonagesimo Ebraeorum sub AEgyptiis servitutis. Verba eius, Hieronymo interprete, ita habent: *Hoc tempore Cydon regnat in Creta.* Sed in Graeco textu haec desunt, Habuit autem hic filiam, Eulimenen, quam Lycastus adamavit, Aptero, tunc inter Cretenses loci principi viro, desponsatam. Parthenius Erotic. cap. XXXV. Ἐν δὲ Κρήτῃ ἠράσθη Λύκας ⊙ τῆς Κύδων ⊙ θυγατρὸς Εὐλιμένης, ἣν ὁ πατὴρ Ἀπτέρῳ καθωμολόγητο πρωτεύοντι τό τε Κρητῶν. *In Creta amavit Lycastus Eulimenen, Cydonis filiam, quam pater Aptero desponderat, viro inter Cretenses primati.* Ac, sedi-

tione exorta, quum deficerent urbes plurimae, & consilii penderet, misit sciscitatum oraculum; quod respondit, immolandam heroibus indigenis virginem esse, &, cum sorte ipsa Eulimene, eius filia, peteretur, ut oraculo morem gereret, illam, sicut iussus erat, immolavit. Memorat Parthenius, citato loco, qui videndus. Alius est, ne quis confundat, multo tempore posterior, Mercurii ex Acacallide Minois filius, qui Cydoniam urbem condidit, a se dictam: uti testis est Pausanias, in Arcadicis; & Stephanus, in Κυδωνία: qui Apollinis, non Mercurii, filium facit. Mortuo autem Cydone, in regno successit

Apterus: quem iam ante, uti docui ex Parthenio, generum sibi destinaverat. Eusebius eum refert in annum Mosis octavum; qui erat sexagesimus post initium Cydonis: Κρήτης ἐβασίλευσεν Ἀπτέρας, καὶ τὴν πόλιν ἔκτισεν. Hieronymus: *Hoc tempore in Creta regnavit Apteras, qui & urbem condidit.* Atque huic successit

Lapes: collocatque eum Eusebius in anno nono Iesu nave, quadragesimo ab initio Apteri. Ita enim illic ait: Κρήτης ἐβασίλευσε Λάπης. *Cretae regnum tenuit Lapes.* Post hunc

Teutamus: qui invasit, cum AEolibus, & Pelasgis. Diodorus lib. IV. Τεύταμος ὁ Δωρὺ, τῦ Ἕλλω ⊙, τῦ Δευκαλίων ⊙, εἰς Κρήτην πλεύσας μετὰ Αἰολέων, καὶ Πελασγῶν, ἐβασίλευσε τῆς νήσυ. *Teutamus, Dori filius, Hellenis nepos, Deucalionis pronepos, quum in Cretam navibus profectus esset, cum AEolibus, & Pelasgis, insulae regnum occupavit.* Sed nec ille, nec, qui ante eum, Lapes, diu regnum habuere: ac successit huic

Asterius, etiam puer, ut videtur. Quippe Teutamus, postquam Cretam occupasset, ducta uxore Crethei filia, Asterium ex illa sustulit. Diodorus, loco citato: Γήμας δ' (ὁ Τεύταμος) τὴν Κρηθέως θυγατέρα, ἐγέννησεν Ἀστέριον. *Matrimonio autem (Teutanus) cum Crethei filia contracto, Asterium genuit.* Atqui Eusebius Asterium regnum adiisse tradit ad vigesimum quartum annum Iesu Nave: qui est decimus & quintus post principium Regis Lapis. Itaque, si recte ille tempus putat, neque Lapes, neque Teutamus, diu sane regnavere: & Asterium quoque oportet, patre Rege in Creta natum, puerum adhuc regnum auspicatum esse. Atque is adultus postea, uxorem Europam duxit; quae ipsius tempore a Iove rapta, & in Cretam adducta erat; iamque filios tres pepererat, Minoem, Rhadamantum, & Sarpedonem: quos & sibi adoptavit, atque successorem ex his Minoem habuit. Diodorus: Οὗ (Ἀστερίου) βασιλεύοντ ⊙ ἐν Κρήτῃ, Ζεὺς, ὥς φασιν, εὐρώπην ἁρπάσας ἐκ Φοινίκης, καὶ διακομίσας εἰς Κρήτην ἐπὶ ταύρυ, μιγεὶς αὐτῇ, τρεῖς υἱοὺς ἐγέννησε, Μίνω, καὶ Ῥαδάμανθυν, καὶ Σαρπηδόνα. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Εὐρώπην Ἀστερί ⊙ ὁ βασιλεὺς τῆς Κρήτης ἔγημεν. ἅπαις δὲ ὢν, τοὺς τῦ Διὸς παῖδας υἱοποιησάμεν ⊙, διαδόχυς τῆς βασιλείας ἀπέλιπε. *Quo (Asterio) in Creta regnante, Iupiter, ut aiunt, abreptam e Phoenice Europam, in Cretam traduxit,*

duxit, tauro impositam : ac, cum ea congressus, tres filios sustulit, Minoem, Rhadamanthum, & Sarpedonem. Europam vero postea Asterius, Cretae Rex, uxorem duxit : quumque liberos non haberet, eos sibi adoptatos regni heredes reliquit. Eusebius, contra auctoritatem veterum, hos Asterii filios facit, atque Iovis fabulose dictos tradit: Εὐρώπῃ τῇ Φοίνικος Ζεὺς ἐμίγη. αὕτη δὲ ἦν Ἀστερίῳ, τῷ Κρητῶν βασιλέως, γαμετή· ἐξ ἧς ἔσχε τρεῖς υἱοὺς, Μίνωα, καὶ Ῥαδάμανθυν, καὶ Σαρπηδόνα. οἱ καὶ Διὸς ἐμυθεύοντο παῖδες εἶναι. Quae sic vertit Hieronymus : *Europae, filiae Phoenicis, mixtus est Iupiter: quam postea Asterius, Cretensium Rex, uxorem accipiens, Minoem ex ea, & Rhadamanthum, & Sarpedonem procreavit.* Lycophron, quia Asterius sibi uxorem duxit, eam Asterio raptam dicit, non Iovi. Ecce verba:

Αὖθις γὰρ ὕβριν τὴν βαρεῖαν ἁρπαγῆς
Κήρητες ἀντίποινον Ἰδαῖοι κάπροι
Ζητοῦντες, αἰχμάλωτον ἥμπρευσαν πόριν
Ἐν ταυρομόρφῳ τράμπιδος τυμπώματι
Σαραπίχν Δικταῖον εἰς ἀνάκτορον,
Δάμαρτα Κρήτης Ἀστερίῳ στρατηλάτῃ.
Rursus enim iniuriam gravem raptus
Multam Curetes Idaei apri
Persequentes, captivam traxerunt iuvencam
In tauriformi navigii vase
Sarapiam Dictaeum in palatium,
Vxorem Asterio, Cretae imperatori.

Asterii vero huius exercitus ductor erat Taurus quidam: qui, expugnata urbe Tyro, inde inter aliam praedam abduxit etiam Europam, Agenoris filiam: quam Asterius matrimonio sibi iunxit. Non recte quidam eum Cretae Regem faciunt; ut ostendam, quum de claris insulae viris sum dicturus. Asterium vero hunc Europam sibi uxorem adsciviisse, liberosque eius ex Iove adoptasse, refert & Apollodoros; qui Asterionem tamen, non Asterium, eum vocat lib. III. Εὑρόπῃ δὲ γήμας Ἀστερίων, ὁ Κρητῶν δυνάστης, τοὺς ἐκ ταύτης παῖδας ἔτρεφεν. *Europa ducta Asterion, Cretae Rex, filios ex ea natos educavit.* Et Etymologici Auctor : Κατέμεινεν ἡ Εὐρώπη ἐν Κρήτῃ, Ἀστερίωνι γαμηθεῖσα. *Mansit Europa in Creta, Asterioni nupta.* Alius oportet fuerit, qui & Minotaurus dictus, & inclusus Labyrintho, a Theseo occisus fuit. Itaque Isacius Tzetzes, qui confundit cum hoc Rege, valde errat. Verba eius, in Commentario ad Lycophronis antea citatum locum, ita habent. Ταῦρος ὁ Κνώσιος, στρατηγὸς παρὰ Ἀστερίῳ, τῷ καὶ Μινωταύρῳ, βασιλέως Κρήτης, πεμφθεὶς, ἁρπάσεν αὐτὴν (τὴν Εὐρώπην) ἀπὸ Σαραπίας, πόλεως Φοινίκης, μεταξὺ Σιδῶνος καὶ Τύρου κειμένης. *Taurus Cnossius, dux exercitus ab Asterio, qui & Minotaurus dictus, Cretae Rege, missus, ipsam (Europam) rapuit ex Sarapia, urbe Phoeniciae, inter Sidonem & Tyrum sita.* Certe Minotaurum quidem etiam Asterionem dictum esse, observare quoque licet ex Pausaniae Corinthiacis: Θησέα δὲ ἐλέγετο ἱδρύσασθαι καὶ ὀνομάσαι Σώτειραν, ἡνίκα, τὸν Ἀστερίωνα τὸν Μίνω καταγωνισάμενος, ἀνέσρεψεν ἐκ τῆς Κρήτης. ἀξιολογώτατον δὲ εἶναι τοῦτο ἔδοξεν οἱ τῶν κατειργασμένων, ὃ τοσοῦτον (ἐμοὶ ἐδόκει) ὅτι ἀνδρείᾳ τοὺς ἀποθανόντας ὑπὸ Θησέως ὑπερέβαλεν ὁ Ἀστερίων· ἀλλὰ τότε ἐκ τοῦ λαβυρίνθου δυσέξοδον καὶ λαθόντα ἀποδρᾶναι μετὰ τὸ ἔργον, ἐποίησεν εἰκότα τὸν λόγον, ὡς προνοίᾳ θείᾳ καὶ αὐτὸς ἐσώθη Θησεὺς, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. *Dictum id a Theseo tradunt, deamque ipsam Sospitatricem nominatam, quum ille e Creta, interemto Asterione, Minois filio, rediisset. Fuisse autem omnium Thesei factorum hoc memoratu dignissimum existimo, non ob id solum, quod Asterion viribus longe fuerit omnibus iis, quos Theseus confecit, superior; verum multo magis, quod, quum ex Labyrintho clam patrato facinore effugerit, omnesque loci difficultates superarit, certum dederit documentum, cum se, tum socios, vi divinae providentiae servatos esse.* Vbi illud item attende etiam eum Asterionem adpellare, quem Asterium Tzetzes dixit : sed cum Rege non confundit, quae peritia eius fuit. Asterium vero etiam Minotaurum dictum, memorat Apollodorus libro citato : Ἡ δὲ Ἀστέριον ἐγέννησε, τὸν καληθέντα Μινώταυρον. *Haec vero Asterium peperit, Minotaurum adpellatum.* Asterius vero Cretae Rex, quum sine liberis decederet, maximus adoptivorum, ut dixi, regnum accepit,

Minos I. qui uxore ducta Itona, Lyctii filia, ex ea Lycastum genuit, sibi postea successorem. Diodorus lib. IV. Ἅπαις δὲ ὢν, (ὁ Ἀστερίου) τοὺς τοῦ Διὸς παῖδας υἱοποιησάμενος, διαδόχους τῆς βασιλείας κατέλιπε. Μίνως δὲ, διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν, καὶ γήμας Ἰτώνην τὴν Λυκτίου, Λύκαστον ἐγέννησεν. *Quum sine liberis esset (Asterius) Iovis filios adoptatos, regni haeredes reliquit. Minos vero, regno susceptο, & uxore Itona ducta, Lyctii filia, ex ea Lycastum sustulit.* Initio, quum regnum cuperet suscipere, quamlibet prohiberetur, tamen tenuit. Fuse rem exponit omnem Apollodorus lib. III. Ἀστερίου δὲ ἄπαιδος ἀποθανόντος Μίνως βασιλεύειν θέλων Κρήτης, ἐκωλύετο. φήσας δὲ παρὰ θεῶν τὴν βασιλείαν εἰληφέναι, χάριν τοῦ πιστευθῆναι, ἔφη· εἴ τι ἂν εὔξηται, γνώσεσθαι. καὶ Ποσειδῶνι θύων, ἠύξατο ταῦρον ἀναφανῆναι ἐκ τῶν ὑδάτων, ὑποσχόμενος καταθύσαι τὸν φανέντα. τοῦ δὲ Ποσειδῶνος ταῦρον ἀνέντος αὐτῷ διαπρεπῆ, τὴν βασιλείαν παρέλαβε. *Asterio vero sine prole decedente, Minos, quum adire regnum Cretae vellet, vetabatur. Quumque illud se a diis accepisse adfirmaret, uti fidem ipsis faceret, dixit, quidquid precaretur, id futurum. Hinc, Neptuno factis sacris, dari sibi ex imo mari taurum petit; & oblatum, immolaturum se promittit: itaque, Neptuno ipsi taurum egregium largito, regnum accepit.* Narrat quoque Ioannes Tzetzes, Var. Hist. Chyl. I. cap. XIX. Eusebius, eum regnum inisse tradit anno decimo & septimo post Asterium. Huic mortuo mox successit filius,

Lycastus. Diodorus, loco citato: Γήμας (ὁ Μίνως) Ἰτώνην τὴν Λυκτίου, Λύκαστον ἐγέννησεν· ὃς διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν, καὶ γήμας Ἰδίαν τὴν Κορύβαντος, ἐγέννησε Μίνωα τὸν δεύτερον, ὃν τινες Διὸς υἱὸν ἀναγράφουσιν. *Ducta (Minos) Itona, Lyctii filia, genuit Lycastum: qui, quum regnum adeptus esset, ducta uxore Corybantis filia Ida, ex ea sustulit Minoem secundum:*

quem

Digitized by Google

quem nonnulli Iovis filium eſse tradunt. Ab hoc urbs Lycaſtus forte condita eſt, & adpellata. Vide, ſodes, in hanc rem Euſtathii verba, ſupra prolata, ubi de hac urbe ago lib. I. cap. XII.

CAP. III.

Lycaſti filius, Minos II: qui imperium maris primus tenuit: & Cycladibus maxima parte occupatis, inde Caribus eiectis, filios praefecit ſuos. Euſebii confuſio. Proverbium, Ὁ Κρὴς τὴν Θάλασσαν. *Rhadamanas Creta expulit, ut & Caſum. Rapuit Ganymedem. Inſulam in tres partes diſtribuit; & in ſingulis, praeter alias item multas, ſingulas quoque urbes condidit: Cnoſſum, Phaeſtum, & Cydoniam. Leges tulit, quas a Iove ſe accipere ſimulavit. Bellum intulit Athenis; ob Androgei filii caedem: quae in Paro Gratiis ſacrificanti nuntiata. Parii quo modo Gratiis ſacra fecerint. Megara expugnavit, & Niſum occidit, ac Megareum. Inde, Daedali cauſa, arma contra Cocalum ſumſit, Camici in Sicilia Regem. Iaonnes Tzetzes emendatur, ut & Silius Italicus. Saluſtii error indicatus. Mortuus eſt apud Camicum, fraude filiarum Cocali. Monumentum eius illuſtre Inferorum iudex creditus: ac crudelis adpellatus: idque a quibus, & quamobrem. Eius fanum, apud Antiochenos. Vxor eius, liberique: inter quos Deucalion, & Catreus, regno ſucceſſere: Androgeus caeſus: Glaucus, in mellis dolio periit: eiuſque item inquiſitio, & ſepulcrum permagnificum. Inter filias, Hecale: quae Acacallis aliis dicitur: ſicuti, quae Ariadna apud alios nominatur, a Cretenſibus Aridela dicta fuit. Apollodori confuſio oſtenſa. Hippoſtrati de eo liber. Deucalion: eiuſque foedus, cum Athenienſibus ictum: ac ſororis item Phaedrae matrimonium cum Theſeo. Ipſe mox Athenas abit, & Olympii Iovis templum vetuſtiſſimum ibi condit, morieturque: ac Strabonis error oſtenſus. Eius liberi: & de his Apollodori, uti, & Euſtathii, error. Catreus: a quo urbs Catrea ſtructa, & adpellata. Apollodorus, item Dictys, emendantur. Eius liberi; & oraculum de morte. Althaemenis exilium voluntarium; & involuntarium parricidium.* Κρητήνια, *locus Rhodi.*

Lycaſto autem, vita functo, poſtea ſucceſſit filius

Minos II. ut adparet ex citatis ante Diodori verbis. Et imperium hic maris primus tenuit. Diodorus, in ſequentibus ſtatim verbis: Οὗτος, πρῶτος Ἑλλήνων, ναυλικὴν δύναμιν ἀξιόλογον συνήσαμένος, ἐθαλασσοκράτησε. *Hic, primus Graecorum claſſe inſtructa memorabili, maris tenuit imperium.* Quod breviſſime Euſebius: Μίνως ἐθαλασσοκράτει. Hieronymus: *Minos mare obtinuit.* Sed confundit in maiorem modum tempora: nam haec refert in centeſimum quinquageſimum quintum annum, poſt principium regni eius. De imperio autem maris, confirmatur ab Ariſtotele Politic. lib. II. cap. VIII. Τὴν δ' Θαλάττης ἀρχὴν κατέσχεν ὁ Μίνως. *Maris imperium Minos tenuit.* Et a Nicolao Damaſceno, in Fragmento praeclariſſimo, quod apud Stobaeum exſtat Serm. XLII. Κρῆτες, πρῶτοι Ἑλλήνων, νόμους ἔσχον, Μίνωος θεμένου, ὃς καὶ πρῶτος ἐθαλασσοκράτησεν. *Cretenſes, primi Graecorum, leges habuerunt, Minoe eas ferente: qui etiam primus tenuit imperium maris.* Solinus cap. XVII. *Prima* (*Creta*) *mari potuit navibus.* Et erant certe rei nauticae peritiſſimi; unde proverbium apud Graecos, Ὁ Κρὴς τὴν Θάλασσαν. *Cretenſis mare:* in eos uſurpari ſolitum, qui eorum, quae noviſſent, ignorantiam prae ſe ferrent. Strabo lib. X. Καὶ γὰρ ναυκρατεῖν πρότερον τοὺς Κρῆτας· ὥστε καὶ παροιμιάζεσθαι πρὸς τοὺς προσποιουμένους μὴ εἰδέναι ἃ ἴασιν, Ὁ Κρὴς ἀγνοεῖ τὴν Θάλασσαν. *Etiam antea maris imperium obtinuiſſe Cretenſes; adeo ut proverbium in eos uſurpatum fuerit, qui notitiam eorum, quae ſciebant, diſſimulabant: Cretenſis ignorat mare.* Et Ariſtaenetus lib. II. epiſt. XVIII. Καὶ ὁ Κρὴς ἐδόκει τὴν Θάλασσαν ἀγνοεῖν. *Ac Cretenſis mare ignorare videbatur.* Meminere etiam, Suidas; & Zenobius, Cent. V. Proverb. XXXVI. De imperio autem maris, eſt Auctoris etiam incerti locus, apud Suidam in Κρήτσι. Τὰς Κᾶρας Θαλασσοκρατῆσαι λέγεται μετὰ Μίνω τὸν Κρήσσιον. *Feruntur Cares maris tenuiſſe imperium poſt Minoem Cretenſem.* Primus quoque proelio navali decertaſſe fertur. Plinius lib. VII. cap. LVI. *Claſſe princeps depugnavit Minos.* Atque ita maris potens dominatum ſic extendit: ut circumiacentes inſulas, quas adpellabant Cycladas, univerſas pene ſibi ſubiugaret. Apollodorus lib. III. Θαλασσοκρατήσας δὲ πρῶτος (ὁ Μίνως) πασῶν τῶν νήσων σχεδὸν ὑπῆρξεν. *Primus autem* (*Minos*) *imperio maris potitus, omnium pene inſularum dominatum eſt adeptus.* Et Diodorus lib. V. Κτήσαιτ' ἂν (τὸν Μίνω φασὶ) καὶ δύναμιν μεγάλην ναυτικὴν, καὶ τῶν τε νήσων τὰς πλείστας καταρέψαιτ', καὶ πρῶτον τῶν Ἑλλήνων θαλατοκρατῆσαι. *Habuiſſe vero* (*Minoem aiunt,*) *magnam vim navium, & inſularum plurimas in poteſtatem redegiſſe, ac Graecorum quoque primum imperium maris tenuiſſe.* Ariſtoteles Politic. lib. II. cap. XII. Τὴν τῆς θαλάσσης ἀρχὴν κατέσχεν ὁ Μίνως· καὶ τὰς νήσους, τὰς μὲν ἐχειρώσατο, τὰς δ' ᾤκισε. *Habuit Minos imperium maris: & ex inſulis, has quidem ſubegit, illas autem incolis frequentavit.* Meminit etiam Philoſtratus De Vita Apollonii lib. III. cap. VII. & Iulianus, contra Chriſtianos libro VI. ac Cyrillus, contra eum, eodem libro. Antea tenebant enim illas Cares; quos eiecit, filioſque his impoſuit. Thucydides lib. I. Μίνως γὰρ, παλαιοτάτῳ ὧν ἀκοῇ ἴσμεν, ναυλικὸν ἐκτήσατο, καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς θαλάττης ἐπιπολαίου ἐκράτησε· καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἦρξέ τε, καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν πλείστων ἐγένετο, Κᾶρας ἐξελάσας, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας. *Nam Minos, eorum quos auditu cognovimus, antiquiſſimus, claſſem comparavit; maximamque partem maris, quod nunc Graecum adpellatur, tenuit: & Cycladum inſularum dominus fuit, primuſque*

Digitized by Google

que illarum colonias duxit: atque, electis inde Caribus, filios suos illic principes constituit. Cares autem ab eo electos e Cycladibus, memoratur, & Libanio, in Antiochia: Ἐλθὼν ἐπ' αὐτὰς, ὕστερον ἔκοψεν, ἢ Μίνως ἐκ τῶν Κυκλάδων τὰς Κᾶρας. *In eos profectus, celeritus ipsos profligavit, quam Caras Minos e Cycladibus.* Et Isocrati, in Panathenaica: Τὰς Κυκλάδας νήσους, περὶ ἃς ἐγένοντο πολλαὶ πραγματεῖαι, κατὰ τὴν Μίνω τῆ Κρητὸς δυναστείαν. *Cycladas insulas, de quibus, Minoe Cretensi rerum potiente, multa certamina fuerunt.* Servius, ad AEneid. VIII. *Cares, insulani populi fuerunt, piratica infames, victi a Minoe.* Atque ut Cares e Cycladibus eiecit, sic e Creta Rhadamanas. Nonnus Dionysiac. lib. XXI.

Καὶ καλέσας Ῥαδάμανυς ἀλήμονας, οὕς ποτε γαίης
Κρηταίης ἀέκοντας ἀπὸ χθονὸς ἤλασε Μίνως.
Ac quum vocasset Rhadamanas vagos, quos olim terra
Cretensi invitos expulit Minos.

Etiam Casum. Libanius in Antiochica: Κινεῖ Κάσον ἐκ Κρήτης, ἄν τι ἀγαθὸν κ) δεῦρο ἄγει. τῷ ᾧ ἄρα εἵπετο Κρητῶν τὸ δοκιμώτατον. ἐλθόντες ᾧ, εὗρον τὰς Ἀργείας ἀμείνας τῶν οἴκοι· Μίνως μὲν γὰρ φθονῶν, ἐξέβαλλεν. *Casum e Creta incitat, si quid inde bonum illuc adduceret: itaque hunc secuti sunt Cretensium praecipui; qui quum venissent, Argivos suis meliores invenerunt: etenim expulerat Minos, prae invidia.* Rapuit vero Ganymedem: quem a Iove, aquilae induto specie, Poetae raptum fabulantur. Vide fuse memorantem Suidam, in Μίνως: meminitque Athenaeus lib. XIII. Ἐχεμένης, ἐν τοῖς Κρητικοῖς ὑ τ Δία φησὶν ἁρπάσαι τ Ἰανυμήδω, ἀλλὰ Μίνωα. *Echemenes, in Creticis, non a Iove raptum Ganymedem tradit, sed a Minoe.* Et Eustathius ad Iliad. υ'. Οἱ ᾧ, ἱστορῦσιν, ὑπὸ τῦ Μίνω ἁρπαγῆναι (τ Γανυμήδω.) κ) τ τῆς ἁρπαγῆς τόπον, Ἁρπαγὴν κληθῆναι. *Quidam vero sunt auctores, raptum a Minoe (Ganymedem) & locum raptus, Raptum adpellatum esse.* Insulam in partes tres distribuit, & in unaquaque earum urbem condidit, uti Cnossum, e regione Peloponnesi. Strabo lib. X. Ἱστόρηται δ' ὁ Μίνως νομοθέτης γενέσθαι σφοδρῦ, θαλατοκρατῆσαί τε πρῶτ· τριχῆ ᾧ διελὼν τὴν νῆσον, ἐν ἑκάστῳ τῷ μέρ κτίσαι τόλιν· τὴν μὲν Κνωσσὸν ἐν τῷ κατανλικρὺ τῆς Πελοποννήσυ, κ) αὕτη δ' ἐστὶ προσβόρειος. *Memoriae proditum est, Minoem fuisse bonum legum latorem, primumque maris imperium obtinuisse; insulaque in tres partes distributa, in earum quavis urbem condidisse; in his Cnossum, ex adverso Peloponnesi, ac Septemtrionem versus.* Et ut hoc in loco unam earum Cnossum nominat, ita paulo post & alteram indicat, Phaestum. Τῶν δ' ὑπὸ Μίνω συνῳκισμένων τριῶν, τὴν λοιπὴν, Φαιστὸν δ' ἦν αὕτη, κατέσκαψαν Γορτύνιοι. *Porro de tribus urbibus, quas Minos civibus frequentavit, reliquam, quae Phaestus erat, Gortynii everterunt.* Universas nobis nominat: nec has tantum condidisse, sed plures alias, tradit Diodorus lib. V. Μίνω μὲν ὖν, πρεσβύταλον ὄντα, βασιλεῦσαί (φασι) τῆς νήσυ, κ) κτίσαι πόλεις ἐκ ὀλίγας ἐν αὐτῇ. τύτων δ' ἐπιφανεστάτας τρεῖς,

A Κνωσσὸν μὲν, ἐν τοῖς πρὸς Ἀσίαν νεύυσι μέρεσι τ νήσυ· Φαιστὸν δ', ἐπὶ θαλάσσης ἐσραμμένω, ἐπὶ μεσημβρίαν· Κυδωνίαν δ', ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν κεκλιμένοις τόποις, κατανλικρὺ τῆς Πελοποννήσυ. *Ac Minuem quidem, aetate maximum, Regem (aiunt) insulae fuisse, & in ea haud paucas urbes condidisse; tresque in illis maxime illustres esse; Gnossum quidem, in illa insulae parte, quae Asiae obiacet: Phaestum vero, ad mare sitam, versus meridiem: ac Cydoniam, ad occidentem, ex adverso Peloponnesi.* Vtque
B insulam, conditis in illa urbibus, multo meliorem fecit, ita quoque latis legibus; quas a Iove, antrum eius nono quoque anno ingressus, se accipere simulabat: qua de re iam ante dixi lib. II. cap. III. & mox dicam, capite sequente octavo. Bellum gessit cum AEgeo, Athenarum Rege, ob Androgei filii caedem: quod commemoravi pluribus, De Reg. Athen. lib. III. cap. II. Ac de caede quidem ista filii sui, nuntium in Paro accepit, quum sacrificaret Gratiis:
C & detracta capiti corona, tibiamque item inhibens, sacra tamen porro absolvit: unde & deinde Parii multo tempore sine tibia, ac corona, Gatiis sacra faciebant. Apollodorus, ubi de re ista agit lib. III. Μίνως ᾧ, ἐπελθόντ αὐτῦ θανάτυ, θύων ἐν Πάρῳ τ Χάρισι, τὸν μὲν στέφανον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἔρριψε, κ) τὸν αὐλὸν κατέσχε, κ) τὴν θυσίαν οὐδὲν ἧττον ἐπετέλεσεν. ὅθεν ἔτι κ) δεῦρο χωρὶς αὐλῶν, κ) στεφάνων, ἐν Πάρῳ θύυσι ταῖς Χάρισι. *Minos vero, morte ipsius nuntiata, in Paro Gratiis sacrificanti, detractam quidem capiti coronam abiecit, ac cohibuit item tibiam, verum sacra nihilominus perfecit. Vnde etiamnum hodie Gratiis in Paro sacra faciunt sine corona, tibiaque.* In hoc bello Atheniensi, in Megarensium Regem Nisum arma sumit: quem per
D Scyllae filiae proditionem expugnavit, & occidit, una cum Megareo, Hippomenis filio, qui auxilium ab Orichesto illi tulerat. Vide Apollodorum, iam citato lib. III. Virgilium in Ciri: Ovidium Metamorph. lib.
E VIII. & Hyginum Fab. CXCVIII. Inde bellum Cocalo infert, Siciliae Regi, ut ulciscereretur Daedalum, qui confugerat ad ipsum. Hyginus Fab. XLIV. *Minos, quod Daedali opera multa sibi accidisent incommoda, in Siciliam est eum persequutus, petiitque a Rege Cocalo, ut sibi redderetur.* Pausanias in Achaicis: Καλαγνοσθεὶς δὲ (ὁ Δαίδαλ) ἀδικεῖν ὑπὸ τῦ Μίνω, κ) ἐς δεσμωτήριον ὁμῦ τῷ παιδὶ ἐμβληθεὶς, ἐκδιδράσκ τε ἐκ Κρήτης, κ) ἐς Ἴνυκον, Σικελῶν πόλιν, ἀφικνεῖται παρὰ Κώκαλον, κ) πολέμυ παρέχε τοῖς Σικελοῖς αἰτίαν πρὸς τὺς Κρῆτας,
F ὅτι ἐξαιτῦντ Μίνω μὴ πρόοιτο αὐτὸν ὁ Κώκαλ. *Daedalus vero, a Minoe fraudis damnatus, & cum filio in carcerem coniectus, & evadit fuga e Creta, & Siciliae urbem Inycum pervenit ad Regem Cocalum, Siculisque belli causam adversus Cretenses praebuit, quod, Minoe dedi sibi Daedalum cupiente, Cocalus id recusasset.* Sed is Inycum urbem dicit, quam Camicum alii Auctores omnes, Herodotus lib. VII. Strabo lib. VI. Diodorus Siculus lib. IV. Corrigendus Ioannes Tzetzes, Var. Hist. Chil. I. cap. XIX.

Δαί-

Digitized by Google

Δαίδαλος δὲ εἰς Κάμινον σώζεται Σικελίας,
Τοῦτον καὶ Μίνως ἐκζητῶν ἦλθεν εἰς Σικελίαν·
Daedalus vero ſalvus evadit in Caminum Siciliae.
Minosque hunc inveſtigans venit in Siciliam.

Et rurſum Chil. XII. cap. CCCCIX.

Καὶ τεχνικῶς μὲν Δαίδαλον χρώμενον τῇ πτερύξῃ,
Σωθῆναι πρὸς τὴν Κάμικον, πόλιν τ' Σικελίας.
Et artificioſe quidem Daedalum uſum pennis,
Salvum evaſiſſe Camilum, urbem Siciliae.

Vtrobique ſcribendum eſt, Κάμικον, *Camicum*. Nam hoc erat urbis nomen. Ac quaeſitum a Minoe ad poenam Daedalum, refert etiam Silius Italicus lib. XIV.

——— *mox accola Minos*
Duxerat & Cretum non fauſta ad bella cohortes,
Daedaleam repetens pennam. ———

Sed inſigne poſtremo verſu mendum eſt, ac ſcribendum:

Daedaleam repetens poenam. ———

Daedali fugam, ob Minois noſtri iram, refert etiam Saluſtius, in fragmento libri quinti Hiſtoriarum, quod exſtat apud Priſcianum; ubi oſtendit, eum Scriptorem ſecundo caſu *Minonis* dixiſſe, pro *Minois*, a nominativo Syracuſanorum *Minon*. Ecce verba, lib. VI. *Daedalum ex Sicilia profectum, quo Minonis iram, atque opes, fugeret.* Sed eſt error manifeſtus; nam non ex Sicilia diſceſſit Daedalus, iram fugiens Minois, ſed ex Creta in Siciliam ſe recepit. Daedali fugam memorat & Valerius Flaccus lib. I.

Haud ſecus aeriſona volucer quum Daedalus Ida
Proſiluit, iuxtaque comes brevioribus alis,
Nube nova linquente domos, Minoia fruſtra
Infremuit manus, & viſu laſſatur inani:
Omnis equis pleniſque redit Gortyna phareiris.

Periit autem eo bello ipſe Minos. Ariſtoteles Politic. lib. II. cap. VIII. Τέλος δ' ἐπιθέμενος (ὁ Μίνως) τῇ Σικελίᾳ, τὸν βίον ἐτελεύτησεν ἐκεῖ περὶ Κάμικον. *Tandem & Siciliam aggreſſus (Minos) vitam ibi finivit, prope Camicum.* Idque morte violenta. Herodotus lib. VII. Λέγεται γὰρ Μίνω, κατὰ ζήτησιν Δαιδάλου, ἀπικόμενον ἐς Σικανίην, τὴν νῦν Σικελίην καλευμένην, ἀποθανεῖν βιαίῳ θανάτῳ. *Fertur Minoem, quum Daedalum quaereret, in Sicaniam, nunc Siciliam adpellatam, profectum, vitam morte violenta finiiſſe.* Et quidem morte ingloria ſatis, a Cocali filiabus interfectus. Euſebius in Chronico: Μίνως, ἐπὶ Σικελίαν στρατεύσας, διὰ Δαίδαλον, ἀναιρεῖται ὑπὸ τῶν Κοκάλου θυγατέρων. Quae ſic vertit Hieronymus: *Minos, in Sicilia adverſum Daedalum arma capiens, a filiabus Cocali occiditur.* Hyginus, loco iam citato: *Minos, quod Daedali opera multa incommoda ſibi acciderant, in Siciliam eſt eum perſequutus; petiitque a Rege Cocalo, ut ſibi redderetur; cui quum Cocalus promiſiſſet, & Daedalus reſciſſet, ab Regis filiabus auxilium petiit. Illae Minoem occiderunt.* Conon apud Photium in Bibliotheca Narr. XXV. Μίνως, υἱὸς Διὸς καὶ Εὐρώπης, ὁ βασιλεύων Κρήτης κατὰ ζήτησιν Δαιδάλου σόλῳ πλεύσας εἰς Σικανίαν, (αὕτη δ' ἐστὶν ἡ νῦν Σικελία) ὑπὸ τῶν Κωκάλου θυγατέρων, (ἐβασίλευε δὲ ὅτε Σικελῶν) ἀναιρεῖται. *Minos, Iovis & Europae filius, Rex Cretae, Daedalum quaerens, poſtquam claſſe in Sicaniam, quae Sicilia nunc vocatur, contendiſſet, a Siciliae Regis Cocali filiabus interficitur.* Videndus quoque eſt Pauſanias, in citatis iam Achaicis; item Strabo lib. VI. & Scholiaſtes Pindari, Pythionic. Od. VI. Modus, quo occiſus fuit, traditur a Ioanne Tzetze, loco citato:

Ὑπὸ θυγατέρων ᾗ θνήσκει τῶν τοῦ Κωκάλου,
Ζέματι θερμῶν περιχυθείς, καὶ παραύτικα ψύξας.
A filiabus autem occiditur Cocali,
AEſtu calido circumfuſus, ſtatimque frigefactus.

Scholiaſtes Pindari ad Nemeonic. Od. IV. Δαίδαλος, ἐκ Κρήτης εἰς Σικελίαν ἀφικόμενος πρὸς Κώκαλον, βασιλεύοντα τῆς Καμίκου, πείθει τὰς θυγατέρας Κωκάλου, διὰ τῆς ὀροφῆς ποιῆσαι κατάῤῥυσιν, δι' ἧς ἐκχυθὲν θερμὸν ὕδωρ ἐπενεχθήσεται τῷ Μίνῳ λουομένῳ. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπώλεσεν ὁ Μίνως. *Daedalus, quum e Creta in Siciliam veniſſet ad Cocalum, Regem Camici, perſuadet filiabus eius, ut in tecto facerent defluvium quoddam: per quod Minoi lavanti calida aqua deſuper infunderetur. Et hoc modo Minos periit.* Diodorus lib. IV. Λουμένου δ' αὐτοῦ, Κώκαλος μὲν παρακαταςχὼν πλείω χρόνον ἐν τῷ θερμῷ τὸν Μίνωα διέφθειρε· καὶ τὸ σῶμα ἀπέδωκε τοῖς Κρησὶ, πρόφασιν ἐνεγκὼν τοῦ θανάτου, διότι κατὰ τὸν λουτῶνα ὀλιωθήσας, καὶ πεσὼν εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ, ἐτελεύτησε. *Quumque lavaretur, nimis diu in thermis detentum, caloris aeſtu Minoem occidit: ac, cadavere Cretenſibus reddito, hanc praetexuit morti cauſam, quod, iuxta balneum lapſans, in aquam ferventem incidiſſet.* Ac defuncto in hunc modum, qui cum eo illuc venerant Cretenſes, monumentum permagnificum exſtruxerunt, idque geminum: & in interiore quidem, oſſa eius condidere; in exteriore autem fanum Veneris: quod in multos annos manſit. Sed, quum demum eo loco Agrigentum conderetur, ſublato penitus ſepulcro, oſſa in Cretam ſunt remiſſa, Therone Agrigentinorum Principe. Auctor Diodorus, ibidem. Mortuo is honos habitus, ob iuſtitiam, uti inferos iudicare diceretur. Res vel pueris eſt nota. Atqui tamen aliqui crudelitatis ei notam inuſſerunt. Philoſtratus in Vita Apollonii lib. III. cap. VII. Τὸν γὰρ Μίνω, τὸν ὠμότητι ὑπερβαλλόμενον πάντας, καὶ δυλωσάμενον ταῖς ναυσὶ τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ τε καὶ ἐν θαλάττῃ, δικαιοσύνης σκήπτρῳ τιμῶντες, ἐν ᾅδου καθίζουσι διαιτᾶν ταῖς ψυχαῖς. *Minoem namque, qui crudelitate omnes ſuperavit, navibusque homines in ipſo mari, & ad mare, habitantes ſubiugavit, iuſtitiae ſceptro bonorantes, ius dicentem animabus apud inferos conſtituunt.* Et Catullus item *Regem iniuſtum* dicit in Epithalamio Pelei:

Illa tempeſtate ferox & tempore Theſeus,
Egreſſus curvis e littoribus Piraei,
Attigit iniuſti Regis Gortynia tecta.

Sed Poetae Athenienſium, odio ob tributum illud celeberrimum puerorum quatuordecim, ei hanc notam inuſſere: ut in Theſeo Plutarchus, & Minoe extremo Plato, ſunt auctores.

Digitized by Google

res. Antiocheni eum fano honorarunt. Libanius in Antiochica: Ὁ μέν τις, Μίνῳ ἱερὸν ἐποίησεν· ὁ δὲ, Δήμητρος. ἄλλος, Ἡρακλέους. *Et quidam certe, Minois fanum condidit; hic vero, Cereris: alius, Herculis.* Vxorem habuit Pasiphaen, Solis filiam; e qua, Procridis beneficio, liberos sustulit: uti memorat Palaephatus, & Antoninus Liberalis, Metamorph. XLI. De liberis eius, ita tradit Diodorus lib. IV. Γήμας δὲ (ὁ Μίνως) Πασιφάῃ, τὴν Ἡλίου καὶ Κρήτης, ἐγέννησε Δευκαλίωνα, καὶ Κατρέα, καὶ Ἀνδρόγεων, καὶ Ἀριάδνῃ, καὶ ἕτερα τέκνα ἔσχε πλείονα. *Et (Minos) ducta uxore Pasiphae, Iovis & Cretes filia, Deucalionem, Catreum, Androgeon, Ariadnen, ex ea sustulit, & plures alios liberos habuit.* Accuratius multo Apollodorus lib. III. Μίνως δὲ, Κρήτῃ κατοικῶν, ἔγραψε νόμους· καὶ γήμας Πασιφάῃ, τῇ Ἡλίου καὶ Περσηίδος, ὡς Ἀσκληπιάδης φησὶ, Κρήτῃ, τὴν Ἀστερίου θυγατέρα, παῖδας μὲν ἐτέκνωσε, Κατρέα, Δευκαλίωνα, Γλαῦκον, Ἀνδρόγεων· θυγατέρας δὲ, Ἑκάλλῃ, Ξενοδίκῃ, Ἀριάδνῃ, Φαίδραν· ἐκ Παρίας δὲ νύμφης, Εὐρυμέδοντα, Νηφαλίωνα, Χρύσῃ, Φιλόλαον. ἐκ δὲ Δεξιθέας, Εὔξανθον. *At Minos, Cretam incolens, leges scripsit; ductaque Pasiphae, Solis, ac Perseidis filia, sive, ut Asclepiades ait, Crete, Asterii filia, Catreum, Deucalionem, Glaucum, & Androgeon, mares; feminas autem, Hecalen, Xenodicen, Ariadnam, & Phaedram, sustulit: ex Paria vero Nympha, Eurymedontem, Nephalionem, Chrysen, Philolaum: ex Dexithea porro, Euxanthum.* Ex his quod attinet ad Deucalionem, & Catreum, illi ordine regnum patris tenuerunt, ut mox dicam: de Androgeo, eiusque caede, & quae illam consequuta, fuse ago, De Regibus Athenienſium lib. III. cap. II. Glaucus, etiam puer, murem persequens in mellis dolium delapsus, vitam finiit. Apollodorus libro citato: Γλαῦκος δὲ, ὁ Μίνωος, ἔτι νήπιος ὑπάρχων, τὸ μῦν διώκων, εἰς μέλιτος πίθον πεσὼν, ἀπέθανεν. *Glaucus vero, Minois filius, murem persequens, quum in dolium melle plenum decidisset, mortuus est.* Lucianus in Dissertatione cum Hesiodo: Ὥσπερ τὸ, τῷ Μίνοϊ προειπεῖν, ὅτι ἐν τῷ τοῦ μέλιτος πίθῳ ὁ παῖς ἔσαι αὐτῷ ἀποπνιγόμενος. *Quemadmodum hoc Minoi praedicere, in mellis dolio filium suffocatum iri.* Amissum eo modo, Minos diu multumque quaesivit: quumque minime reperiret, oraculum scitatum misit. Apollodorus ibidem: Ἀφανοῦς δὲ ὄντος αὐτοῦ, Μίνως, πολλὴν ζήτησιν ποιησάμενος, περὶ τῆς εὑρέσεως ἐμαντεύετο. *Non comparente autem ipso, Minos, postquam multum inquisivisset, de inveniendo eo oraculum consuluit.* Ac post mortem inquisiti, meminit etiam Athenaeus lib. XII. Ἰαπύγων τε αὐτὸ γένος, ἐκ Κρήτης ὄν, τῶν κατὰ Γλαύκου ζήτησιν ἀφικομένων, καὶ κατοικησάντων. *Iapygum natio, ex Cretenſibus oriunda, qui in Glauci inquisitione, illuc venerunt, & sedes posuerunt.* Quae de eo, a Polyido in vitam reducto, ab Apollodoro postea memorantur, velut fabulosa, omitto. Mortuo sepulcrum Minos admodum magnificum struxit; ducentos undique pedes habens in circuitu. Id nos Eratosthenes docet in Epistola quadam ad Regem Ptolemaeum: quam Eutocius repraesentat in Commentario ad Archimedis De Sphaera & Cylindro lib. II. Τῶν ἀρχαίων τινὰ τραγῳδοποιῶν φασιν εἰσαγαγεῖν τὸν Μίνω, τῷ Γλαύκῳ κατασκευάζοντα τάφον· πυθόμενον δὲ, ὅτι πανλαχῇ ἑκατόμπεδος εἴη, εἰπεῖν·

Μικρόν γ' ἔλεξας βασιλικῇ σηκὸν τάφῳ·
Διπλάσιον ἔσω, τοῖ δὲ κύβῳ μὴ σφαλῇς.

Veterum tragicorum quemdam aiunt Minoem introduxisse, sepulcrum Glauco exstruentem, quum audiret illud undique in ambitu centum pedes habere, dixisse:

Parvum inquis regii delubrum sepulcri:
Duplo maius esto, sed in cubo ne erres.

Inter filias autem, quae Apollodoro Hecale est, Acacallis nominatur a Pausania in Arcadicis; Antonino Liberali, Metamorph. XXX. item Stephano in Κυδωνία, & Ὄαξος. Ac fortasse, Acacallida quam Auctores alii vocant, Hecalen Cretenses dixerint; sicuti, quae Ariadna apud alios nominatur, apud ipsos Aridela dicebatur: quod Hesychius nos docet, istis verbis: Ἀριδήλαν, τὴν Ἀριάδνην Κρῆτες. *Aridelam, Ariadnam vocabant Cretenses.* Porro illud est monendum; errare hic Apollodorum, qui Minoem nobis unum tantum tradit, nec discrimen inter primum, & secundum, ullum facit. Proprium de eo librum Hippostratus scripsit: citatque Phlegon, Mirab. cap. XXX. Mortuo autem ipso, regnum accepit

Deucalion, filiorum natu maximus: qui, inita cum Athenienſibus amicitia, ac contracto item foedere, Thesco sororem Phaedram dat uxorem. Diodorus: Δευκαλίων, ὁ πρεσβύτατος τῶν Μίνωος παίδων, δυναστεύων τῆς Κρήτης, καὶ ποιησάμενος πρὸς Ἀθηναίους συμμαχίαν, συνῴκισε τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Φαίδραν Θησεῖ. *Deucalion, qui ceteros Minois filios aetate superabat, Cretae principatum tenens, devinctis societatis foedere Athenienſibus, Phaedram, sororem germanam, Theseo nuptum dedit.* Et ipse quoque relicto regno, proximoque, ut videtur, fratri tradito, post Athenas sese contulit, atque sedem illic fixit. Nullus veterum id expresse quidem dicit; sed colligere tamen inde nobis datur, quod Olympii ibi Iovis templum vetus condidisse memoretur. Pausanias in Atticis: Τοῦ δὲ Ὀλυμπίου Διὸς Δευκαλίωνα οἰκοδομῆσαι λέγουσι τὸ ἀρχαῖον ἱερόν. *Olympii vero Iovis templum vetus Deucalionem struxisse ferunt.* Nam de hoc Deucalione, Minois filio, locus iste capiendus: non de illo altero, Prometheo nato: sub quo celeberrimum id diluvium accidisse fertur. Quin aetatem illic porro omnem egit; quumque diem obiisset, prope exstructum a se templum est sepultus. Ac subiungit Pausanias his, quae dixi: Σημεῖα ἀποφαίνοντες, ὡς Δευκαλίων Ἀθήνησιν ᾤκησε, τάφον, τοῦ ναοῦ (τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου) τοῦ νῦν ὀλίγου ἀφεστηκότα. *Signum ostendentes, habitasse olim Athenis Deucalionem, sepulcrum eius; non longe a templo (Iovis Olympii) quod nunc exstat.* Meminitque eius Strabo lib. IX. Ἐν δὲ τῷ Κύνῳ, Δευκαλίωνά φασιν οἰκεῖσθαι· καὶ τῆς Πύρρας αὐτόθι δείκνυται σῆμα· τοῦ δὲ Δευκαλίωνος, Ἀθήνησι. *Cyni vero, habitasse Deucalionem ferunt; & Pyrrhae ibidem sepulcrum ostenditur: sed Deucalio-*

Digitized by Google

lionis, Athenis. Sed in eo ille errat, quod Deucalionis priſci id ſepulcrum eſſe cenſeat, quod recentioris huius noſtri fuit: cuius meminit etiam Homerus, Iliad. ν': & Scholiaſtes Apollonii, quatuor eius nominis tradens, ad librum III. Plutarchus vero, a Theſeo Deucalionem occiſum narrat, in urbe Cnoſſo, in porta Labyrinthi dicta. Verba eius ecce in Theſeo: Εἰς τὴν Κνωσσὸν παρελθὼν (ὁ Θησεὺς) καὶ μάχῃ ἐν πύλαις τῷ Λαβυρίνθῳ συνάψας, ἀπέκτεινε τὸν Δευκαλίωνα, καὶ τοὺς δορυφόρους. *Cnoſſum accedens (Theſeus) & in porta Labyrinthi conſerta manu, Deucalionem, & ſatellites, interficit.* Vide illic, & occaſionem quoque belli diſces: nempe Daedalum repetitum; &, ſi non daretur, minas. Liberos vero moriens Deucalion habuit, Idomeneum, & Cretam: ac nothum, Molum. Apollodorus lib. III. Δευκαλίωνι δὲ ἐγένοντο Ἰδομενεύς τε καὶ Κρήτη, καὶ νόθος ὁ Μῶλος. *Deucalioni autem liberi fuere, Idomeneus, & Creta, ac nothus Molus.* Variat tamen Diodorus; Molum iſtum filium Minois faciens, & Deucalionis fratrem lib. V. Μίνωι δὲ φασιν υἱοὺς γενέσθαι Δευκαλίωνά τε καὶ Μόλον. καὶ Δευκαλίωνος μὲν, Ἰδομενέα· Μόλῳ δὲ, Μεριόνῃ ὑπάρξαι. *Minoi autem filios fuiſſe aiunt, Deucalionem, & Molum: ac Deucalionis quidem, Idomeneum; Moli vero, Merionem exſtitiſſe.* Et Apollodorus errat; qui Molum Deucalionis filium, non fratrem, facit: uti etiam Euſtathius, Commentario ad Iliadis lib. II. Θεῖος δὲ Μεριόνου κατὰ τὴν ἱστορίαν ὁ Ἰδομενεύς. Διὸς, γὰρ, Μίνως· ὃς καὶ Πασιφάης, Δευκαλίων· ὃς Μόλου, καὶ Ἰδομενεὺς· Μόλῳ δὲ, Μεριόνης· *Patruus Merionis iuxta hiſtoriam eſt Idomeneus. Nam Iovis filius, Minos fuit; huius vero, & Paſiphaae, Deucalion: huius Molus, & Idomeneus: ac Moli, Meriones.* Poſt Deucalionem vero.

Catreus fuit, frater proximus: ut adparet ex citatis ante verbis Diodori. Iſque, & hunc fuiſſe Regem nobis dicit lib. V. Ἀλθαιμένης, ὁ Κατρέως υἱὸς, τοῦ Κρητῶν βασιλέως. *Althaemenes, Catrei filius, Cretenſium Regis.* Hic Catream urbem condidit: uti ſupra a me dictum lib. I. cap. VII. Corrupte eius nomen ſcribitur multis locis partim quoque apud Apollodorum lib. III. partim quoque apud Dictyn, in initio libri I. ubi fere Crateus, ſive Creteus dicitur. Et apud Dictyn quidem, in editis omnibus exemplaribus, ut etiam manuſcriptis, teſte nupero Editore, viro certe eruditiſſimo, *Atrei*, & *Atreus*, ſcribitur; manifeſta verae lectionis nota, quae eruitur, una litera praepoſita; *Cratei* nimirum, & *Crateus*. Itaque reſcribendum ſemper in hunc modum. Habuit autem filium tantum unum Catreus, nempe Althaemenem: filias tres, Aeropen Clymenen, & Apemoſynen. Apollodorus lib. III. Κατρέως (ita legendum, non Κρατέως, uti editur, iam admonui) τοῦ Μίνω Ἀερόπη, καὶ Κλυμένη, καὶ Ἀπημοσύνη, καὶ Ἀλθαιμένης, υἱοὶ γίνονται. *Catreo vero, Minois filio, liberi nati ſunt, Aeropa, Clymena, Apemoſyna, & Althaemenes.* Oraculum autem ſciſcitatus, de exſtremo vitae fine, quum reſponſum accepiſſet, ſe a filio occiſum iri, id Althaemenes reſciſcens, ut effugeret infortunium in Rhodum cum ſorore Apemoſyna ſe recepit, & Creteniam illic nominavit. Apollodorus loco citato: Χρωμένῳ δὲ Κατρεῖ περὶ καταστροφῆς τοῦ βίου, ὁ θεὸς ἔφη, ὑπὸ ἑνὸς τῶν παίδων τεθνήξεσθαι. Κατρεὺς μὲν οὖν τοὺς χρησμοὺς ἀπεκρύβετο· Ἀλθαιμένης δὲ ἀκούσας, καὶ δείσας, μὴ φονεὺς γένοιτο τοῦ πατρὸς, ἄρας ἐκ Κρήτης μετὰ τῆς ἀδελφῆς Ἀπημοσύνης, προσίσχει τινὶ τόπῳ τῆς Ῥόδου· καὶ κατασχὼν, Κρητηίαν ὠνόμασεν. *Catreo vero, oraculum percontanti, qualem ipſe vitae finem habiturus eſſet, reſponſum fuit, ab uno filiorum interfectum iri. Quod quum ſtudio celaret, & Althaemenes reſciſceret, veritus, ne parricida ipſe fieret, Cretam linquens cum ſorore Apemoſyna, locum quemdam Rhodi adpellit: quo potitus hunc Creteniam nominavit.* Idem memorat Diodorus lib. V. Ac ſtrictim Stephanus: Κρητηία, τόπος Ῥόδου, ἐν ᾧ ᾤκουν οἱ περὶ Ἀλθαιμένην· ὃς, χρησθεὶς ὅτι τὸν πατέρα ἀποκτενεῖ, ἔφυγε· καὶ νυκτὶ πλοίῳ συναντᾷ ἐν Ῥόδῳ, καὶ, ὡς λῃστὰς νομίσας, ἀναιρεῖ τὸν πατέρα. *Cretenia locus Rhodi, in quo habitabat Althaemenes: qui oraculo accepto, patrem ſe interfecturum, ultro in exſilium ivit; inde noctu navi in inſula Rhodo occurrens, & praedones arbitratus patrem occidit.* Catreus vero aetate grandis, quum Althaemeni filio regnum vellet tradere, deſiderium non ferens, & in Rhodum profectus eſſet, in deſerto quodam loco navem adpellens mox ab incolis, qui praedones eſſe putabant, & Althaemene occurrente, atque patrem ignorante interficitur. Apollodorus, & Diodorus, fuſe totam rem enarrant: Stephanuſque in citatis ſtatim verbis, circa finem, breviter tangit.

CAP. IV.

Idomeneus, & Meriones, Catrei in regno ſucceſſores: ambo ex duobus fratribus nepotes. Agamemnoni auxilium ferunt. Menelaus quam ob cauſam in Creta fuerit, quum abduceret Helenam Paris. Idomeneus, & Meriones, equo Troiano incluſi. Idomeneus quinquertio excellebat. Graecis Aulide congregatis, auxilium per legatos offert; idque qua conditione: ante abitum, regnum ordinat; & committit curam eius filio adoptivo Leuco: qui non bene id adminiſtrat. Clypeus eius; & in illo inſigne, gallus. Arbiter datus ſpoliis diſtribuendis, optima quaeque ſibi vendicat. Hinc Κρητίζειν, *pro Mentiri. Quamquam alii cauſam tribuant iudicio inter Thetidem, & Medeam, de forma contendentes. Poſt bellum, incolumis redit, moriturque, & Cnoſſi ſepelitur, ac divinis honoribus adficitur: & in bellis invocatur. Alii contra magna exorta peſtilentia, expulſum a Leuco, in Italiam conceſſiſſe, & coloniam Salentinos deduxiſſe. Herodoti locus emendatus. Inde in Aſiam profectus, deceſſiſſe memoratur. Alii iniuriam ultum, Leucum excaecaſſe tradunt. Leuci perfidia, ac ſaevitia. Didymi locus reſtitutus.*

CAtreo in hunc modum extincto, & Althaemene quoque filio, quem haeredem

Digitized by Google

dem regni esse oportebat, terrae item hiatu absorpto, quod, facinoris poenitentia. ipse precibus contenderat, ut Apollodorus refert, eius ex Deucalione atque Molo fratribus nepotes duo succedere. Quippe Catreus testamento ita iusserat; uti auri, & argenti, pecudumque, quidquid esset, id nepotibus, qui ex filiabus forent, omne cederet: regnum vero duorum fratrum, Deucalionis atque Moli, filiis tribueretur: & hi erant uti dixi, Idomeneus, & Meriones. Vnicus nobis huius rei auctor Dictys lib. 1. *Catreus* (ita enim est legendum, ut iam monui, non *Creteus*) *ex Minoe, postrema sua ordinans, quidquid auri, atque argenti, pecorum etiam fuit, nepotibus, quos filiae genuerant, ex aequo dividendum relinquerat, excepto civitatum terrarumque imperio: haec quippe Idomeneus cum Merione, Deucalionis Idomeneus, alter Moli, iussu eius seorsum habuere.* Itaque utrosque opem Agamemnoni tulisse, adductis navibus octoginta, Homerus refert, in Boeotia.

Τῶν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευε,
Μηριόνης τ' ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
His igitur Idomeneus bello clarus praeerat;
Et Meriones, similis Marti viros occidenti:
Eosque simul octoginta naves nigrae sequebantur.

Diodorus, de his loquens lib. v. Τέτυς δ' (φασὶ) ναυσὶν ὀγδοήκοντα στρατεῦσαι μετ' Ἀγαμέμνονος εἰς Ἴλιον. *Hos autem (ferunt) cum navibus octoginta militasse cum Agamemnone ad Ilium.* libro citato: *Idomeneus. cum Merione, ex omni Creta classem navium octoginta.* Dares De Excidio Troiae: *Idomeneus, & Meriones, ex Creta, navibus octoginta.* Quae de Catrei nepotibus ex filiabus memoravi, quibus aurum, & argentum, pecoraque universa, cedere legato ipse voluisset, inter illos etiam Menelaus erat, eius ex Aeropa nepos. Dictys Cretensis, postquam dixit in initio ipso libri primi: *Cuncti Reges, qui Minois Iove geniti pronepotes Graeciae imperitabant, ad dividendas inter se Catrei opes, Cretam convenere.* Mox subiungit: *Convenere autem Clymenae, & Nauplii Palamedes, & Oeax, dicti Catreidae: item Menelaus, Aeropa, & Plisthene genitus.* Et certe illic erat, quum abduceret Helenam uxorem Paris. Inde est in epistola Paridis ad Helenam, apud Ovidium:

Sed tibi, & hoc suadet rebus, non voce, maritus:
Neve sui furtis hospitis obsit, abest.
Non habuit tempus, quo Cressia regna videret,
Aptius: o mira calliditate virum.

Et rursum, in Epistola Helenae ad Paridem:

Vela quidem ventis Creten dedit ille secundis:
Sed tu non ideo cuncta licere puta.

Et apud Coluthum, De raptu Helenae:

Ἠέριης ὄρνιθες ἐΰπλοκα τέκνα γυέθλης,
Εἴσατε νοσήσαντες ἐπὶ Κρήτῃ Μενελάῳ·
Χθιζὸν ἐπὶ Σπάρτῃ τις ἀνὴρ ἀθεμίστιος ἐλθὼν,
Ἀγλαΐης σύμπασαν ἑῶν ἀλάπαξε μελάθρων.
Vos aves, liberi alati aerii generis,
Profectae in Cretam, nunciate Menelao:
Heri, Spartam vir quispiam iniquus veniens,
Splendorem omnem suarum praedatus est aedium.

Nempe advocarant eum Moli filii, ut paternam hereditatem, de qua non consentiebant, inter ipsos distribueret: uti auctor est Alcidamas, in Oratione Vlissis contra Palamedem istis verbis: Ἐν ᾧ τῷ καιρῷ τούτῳ οἱ Μόλυ παῖδες ἀφικνοῦνται ἐκ Κρήτης, δεόμενοι Μενελάου αὐτοὺς διαλλάξαι, καὶ διελεῖν τὴν κτῆσιν αὐτοῖς, ὅτι εἴη ὁ πατὴρ τετελευτηκὼς, αὐτοί τε στασιάζοιεν περὶ τῶν πατρῴων χρημάτων. *Eo vero tempore veniunt e Creta Moli filii, rogantes Menelaum, ut conciliaret ipsos, ac divideret hereditatem: etenim obiisse patrem, & de bonis inter sese litem esse.* Profectum autem etiam contra Troianos Idomeneum, testatur, & Tryphiodorus, in Ilii excidio; ubi equo item sese includi passum esse memorat.

——— ἀνέστησε δὲ καὶ ἄλλον
Κρητῶν Ἰδομῆα μεσαιπόλιον βασιλῆα.
——— *suscitavit vero etiam alium,*
Semicanum Idomeneum, Cretensium Regem.

Et recenset inter equo eidem inclusos etiam Quintus Smyrnaeus, una cum Merione fratre lib. XII.

Μηριόνης τε καὶ Ἰδομενεὺς, ἀριδεικέτω ἄμφω.
Merionesque, & Idomeneus, ambo perillustres.

Idem laudat, ceu pugilatu, & cetero quinquertio, excellentem lib. IV.

Ἀμφὶ δὲ πυγμαχίης ὦρτο σθένος Ἰδομῆος·
Ἄφρυτ' ἐπεὶ οἱ θυμὸς ἴδρις πέλε παντὸς ἀέθλου.
Surrexit ad pugilatum robur Idomenei.
Siquidem animus illi peritus erat omnis certaminis.

Sicuti Meriones praedicabatur sagittandi peritissimus. Themistius Orat. VI. Ὅσις δὲ ἐπὶ τοξικῇ ἐλλόγιμος εἶναι ἔρωτα ἔχῃ, ἔτος ἐν ἄλλῳ τῷ διατρίβῃ μᾶλλον ἢ ἐν τῷ μελετᾶν συνεχῶς, εὐτόνως τε ἅμα καὶ ἐπισκόπως πέμπειν τὰς οἰσύς; καὶ τρίβονται αὐτῷ αἱ χεῖρες περὶ τὴν νευρὰν, καὶ τὰς γλυφίδας, καὶ τοσαύτη αὐτῷ ἡ μελέτη, καὶ ἡ ἐπιστήμη, ὅση καὶ ἡ τῦ Κρητὸς Μηριόνυ. *Qui sagittandi dexteritate excellere velit, num alia in re operam potius suam, ac studium, collocat, quam ut adsidue discat valide simul & ad scopum sagittas dirigere? Ac teruntur eius manus circa nervum, & crenas; tantumque eius studium est, ac tanta peritia, quanta erat Merionis Cretensis.* Quum Troianum bellum instaret, ac iam Aulide congregati Graeci essent, per legatos etiam auxilium obtulit, si collegam in principatu admittere Agamemnon vellet. Philostratus in Heroicis: Κρῆτα Ἰδομενέα ὁ Πρωτεσίλεως οὐκ οἶδεν ἐν Ἰλίῳ, ἀλλ', ἐν Αὐλίδι ὄντων, πρεσβείαν ἀφικέσθαι παρ' Ἰδομῆος φησὶν, ὑπισχνυμένυ τὸ Κρητῶν ξυμμαχικὸν, εἰ ξυμμετέχοι τῆς ἀρχῆς τῷ Ἀγαμέμνονι. *Cretensem Idomeneum Protesilaus non vidit ad Ilium; sed quum Aulide congregati Graeci essent, advenisse ab Idomeneo legatos, qui promitterent Cretensium copias auxiliares, si admittere principatus socium Agamemnon vellet.* Quod quantum-

tumvis negaretur, uti docet in sequentibus Philostratus, venit tamen, cum Merione item fratre, patruele, navibusque octoginta, ut iam dixi. Antequam vero ad bellum iret, ordinatis domi rebus, Leuco, filio adoptivo, regnum administrandum dedit; promissa, quum reversus foret, filia quoque Clisithera: sed is malam Regi bene de se merito, ac mereri etiam porro cupienti, gratiam retulit, ut mox dicam. Gestabat autem in clypeo insigne galli gallinacei: quod Pausanias nos docet Eliac. I. Οὗτος δὲ ὁ ἀλεκτρύων ἐστὶν ἐπίσημα τῷ ἀσπίδι, Ἰδομενεύς ἐστιν, ὁ ἀπόγονος τοῦ Μίνω. *Et is quidem, cuius in scuto pro insigni gallus gallinaceus, Idomeneus est, Minois nepos.* In hoc bello, quum manubiis inter Graecos dividendis aliquando arbiter constitutus foret, optimamque earum partem ipse sibi vendicaret, proverbio originem dedit, ut Κρητίζειν pro *Mentiri*, diceretur. Scholiastes Callimachi ad Hymn. I. Παροιμία ἐστὶ τὸ Κρητίζειν, ἐπὶ τοῦ ψεύδεσθαι, ἀπὸ Ἰδομενέως τοῦ Κρητὸς ῥηθεῖσα· ὃς, λαχὼν μερίσαι τοῖς Ἕλλησι τὰ λάφυρα τοῦ Ἰλίου, τὰ κρέατα ἑαυτῷ περιεποιήσατο. *Proverbio dicitur Cressitare, pro Mentiri, a Cretensi Idomeneo: qui, ad spolia Troiana inter Graecos dividenda constitutus, sibi optima vendicavit.* Suidas: Κρητίζειν. τὸ ψεύδεσθαι, Ἰδομενεὺς γὰρ, ἐπιτραπεὶς τὸν ἀπὸ τῶν λαφύρων χαλκὸν διανεῖμαι, τὸν ἄριστον αὐτῷ ἐξέλετο. *Cretissare. Mentiri. Idomeneus enim, commissa sibi aeris inter praedam abducti distributione, sibi optimum exemit.* Videndus quoque est Zenobius, Cent. IV. Proverb. LXII. Alii aliam causam tradunt, scilicet iudicium de forma Thetidis, & Medeae, inter sese contendentium. Photius in Bibliotheca, ex Ptolemaei Hephaestionis Historiae Novae lib. V. Ἀθηνόδωρος ὁ Ἐρετριεὺς, ἐν ὀγδόῳ Ὑπομνημάτων, φησὶ, Θέτιν καὶ Μήδειαν ἐρίσαι περὶ κάλλους ἐν Θετταλίᾳ, καὶ κριτὴν γενέσθαι Ἰδομενέα, καὶ προσνεῖμαι Θέτιδι τὴν νίκην· Μήδειαν δ' ὀργισθεῖσαν, εἰπεῖν, Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται. καὶ ἐπάραθαι αὐτῷ, μηδέποτε ἀληθείαν εἰπεῖν, ὥσπερ ἐπὶ τῆς κρίσεως ἐποίησε. καὶ ἐκ τούτου φησὶ τοὺς Κρῆτας ψεύστας νομισθῆναι. *Athenodorus Eretriensis, Commentariorum libro octavo, ait: Thetidem, & Medeam, de forma contendisse in Thessalia; iudicemque constitutum Idomeneum, Thetidi victoriam attribuisse: Medeam vero iratam dixisse, Cretenses semper sunt mendaces; ac praeterea imprecatam, ne quid veri, sicut in iudicio fecerat, umquam diceret: & ex eo Cretenses mendaces habitos esse.* Bello exacto, atque Troia expugnata, domum rediit incolumis: uti testis est Homerus. Odyss. lib. III.

Πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτῃσιν ἐσήγαγ' ἑταίρους,
Οἱ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ ἔτλη ἀπούρας.
Omnes autem Idomeneus in Cretam duxit socios,
Qui fugerunt ex bello: pontus autem nullum ipsi abstulit.

Quos versus in hanc ipsam rem citat etiam Strabo lib. X. Diodorus, etiam mortuum illic dicit, cum Merione; & Cnossi sepulcrum perillustre, ac divinos item honores, accepisse. Vbi enim de Idomeneo, & Merione, verba facit, ita scribit lib. V. Τούτους δέ (φασι) ναυσὶν ὀγδοήκοντα στρατεῦσαι μετ' Ἀγαμέμνονος εἰς Ἴλιον, καὶ διασωθέντας εἰς τὴν πατρίδα τελευτῆσαι, καὶ ταφῆς ἐπιφανοῦς ἀξιωθῆναι, καὶ τιμῶν ἀθανάτων. καὶ τὸν τάφον αὐτῶν ἐν τῇ Κνωσσῷ δεικνύουσιν, ἐπιγραφὴν ἔχοντα τοιάνδε.

Κνωσσίη Ἰδομῆος ὅρα τάφον, αὐτὰρ ἐγώ τοι
Πλησίον ἵδρυμαι Μηριόνης ὁ Μόλυ.

Hos (aiunt) cum navibus octoginta Agamemnoni ad Ilium militasse; &, incolumes quum in patriam rediissent, illic diem obiisse: tum illustrem sepulturam, & divinos quoque honores consequutos. Quin eorum monumentum Cnossi ostendunt, cum inscriptione tali:

Cnossi Idomenei sepulcrum vide: sed & ego
Prope iaceo Meriones, Moli filius.

Adeoque ut heroas hos Cretenses honorabant; & in bellis laborantes invocabant. Diodorus mox subiungit: Τούτους μὲν οὖν ὡς ἥρωας ἐπιφανεῖς τιμῶσιν οἱ Κρῆτες διαφερόντως, θύοντες, καὶ κατὰ τοὺς ἐν πολέμοις κινδύνους ἐπικαλούμενοι βοηθούς. *His velut heroibus illustribus a Cretensibus honores eximii habentur: nam & sacra illis faciunt, & in bellis, in periculis constituti, opem eorum implorant.* Quamquam alii longe sane aliter tradant; &, a Leuco regno eiectum, in exsilium abiisse. Ioannes Tzetzes Chil. III.

Ὁ τῶν Κρητῶν βασιλεὺς Ἰδομενεὺς ἐκεῖνος.
Ἀπὸ τῆς Τροίας καὶ αὐτὸς ὑποστραφεὶς ἐν Κρήτῃ,
Πολλὰς εὑρὼν τὰς συμφορὰς ἐν οἴκῳ τῷ οἰκείῳ,
Μήδαν αὐτοῦ τὴν σύζυγον, καὶ παῖδα Κλεισιθήραν,
Ἀνασφαγμένους ἐν ναῷ χερσὶ τοῦ ἀναθρέπτου
Λεύκου, παιδὸς τοῦ Τάλω, Λεύκου τοῦ μιαιφόνου.
Φεύγει μακρὰν που καὶ αὐτὸς, φεύγει τὴν Κρητῶν
νῆσον,
Τούτῳ τῷ Λεύκῳ διωχθείς, μεγάλα δυνηθέντι.
Cretensium autem Rex Idomeneus ille,
A Troia & ipse reversus in Cretam,
Multis inventis calamitatibus in domo sua,
Meda uxore, & filia Clisithera,
Iugulatis in templo manibus alumni
Leuci, Talois filii, Leuci caede inquinati,
Fugit longe & ipse, fugit Cretam insulam,
Leuco isto persequente, cuius magna tunc potentia.

Et observa; dum a regno suo abest, Medam uxorem, filiamque Clisitheram, a Leuco alumno, filioque adoptivo, interfectas; ipsum, regno eiectum esse. Quae futura, etiam Cassandram Lycophron praedicentem introducit, in Tragoedia cognomine:

Ἥξει δὲ Κνωσσὸν, κἀπὶ Γόρτυνος δόμους,
Τεύχων ταλαίνης πῆμα, πᾶς δ' ἀνάσσατος
Ἔσται στρατηγῶν οἶκος· ὃ γὰρ ἥσυχος
Παρκεὺς δίκωτον σέλμα ναυτολῶν ἁλός,
Λεῦκον προβήσων φύλακα τῆς μοναρχίας,
Ψυδραῖσί τ' ἔχθραν μηχαναῖς ἀναπλέκων,
Οὓς ὅτε τέκνων φείσετ', ὅτε συγγράμμα
Μήδας δάμαρτος, ἠγριωμένος φρένας,
Οὐκ Κλεισιθήρας θυγατρὸς, ἧς πατὴρ λέχος
Θρεπτῷ δράκοντι συγκαταινέσει πικρόν.
Πάντας δ' ἀώγνοις χερσὶν ἐν ναῷ κτενεῖ,
Λώβαισιν αἰκισθέντας Ὀγκαίου βόθρου.
Veniet etiam Cnossum, & Gortynae ad domos,
Meae miserae clades; totaque vastabitur
Principum domus: inquietus enim

Piscator biremem aget navigans ratem,
Leucum agitaturus, regni custodem,
Fallacibusque odium dolis plectens;
Qui neque liberis parcet, neque coniugi
Medae uxori, exacerbans animum,
Neque Clisithorae filiae, cuius pater thorum
Alumno draconi spondebit acerbum:
Sed omnes impiis manibus occidet in templo,
Contumeliis adfectos Oncaeae foveae.

Certe Idomeneum regno excessisse, quamquam nulla omnino Leuci mentione, testis etiam Virgilius AEneid. III.

Fama volat, pulsum regnis cessisse paternis
Idomenea ducem, desertaque littora Cretae.

Servius ad eum locum, non a Leuco, sed a civibus, pestilentia exorta, pulsum dicit: ac venisse ad Calabriae promontorium Salentinum, atque urbem ibi loci condidisse. *Non dicit quare: sed talis est historia. Idomeneus, de semine Deucalionis natus, Cretensium Rex, quum post eversam Troiam reverteretur, in tempestate devovit; diis sacrificaturum se de re, quae primum occurrisset. Contigit, ut filius eius primum occurreret; quem quum immolasset, ut alii vero, immolare voluisset, & post orta esset pestilentia, a civibus pulsus regno, Salentinum Calabriae promontorium tenuit, iuxta quod condidit civitatem.* Ac, de peste, quae reversis a Troiano bello Cretensibus incubuerit, & Cretam desolatam fecerit, est Herodoti quoque locus, sed corruptus, lib. VII. Τρίτῃ δὲ χρονῇ μετὰ Μίνωα τελευτήσαντα, χρυσέῃς τὰ Τρωϊκά· ἐν τοῖσι ἁ φλαυροτάτες φαίνεσθε ἐόντας Κρῆτας τιμωρὸς Μενέλεω, ἀπὸ τυτέων δέ σφι ἀτονοσήσασι, ἐκ Κρήτης, λιμόν τε καὶ λοιμὸν χρυσέῃς καὶ αὐτοῖσι καὶ τοῖσι προβάτοισι, ἐς τὸ δεύτερον ἐρημωθέισης Κρήτης. *Tertiaque a morte Minois aetate, res Troianas fuisse: in quibus non deterrimos Menelai defensores Cretenses extiterint: & ob id eos, reversos ex Creta, una cum ovibus fame pestilentiaque correptos, & iterum Cretam desolatam.* Atqui a Troiano bello, in quo suppetias Menelao magnas tulerant, in Cretam revertebantur: quomodo ergo recta esse potest lectio? ἀπονοσήσασι ἐκ Κρήτης, *reversis ex Creta.* Omnino legendum statuo: ἀπονοσήσασι ἐς Κρήτην. *reversis in Cretam.* Porro Salentinum tenuisse Idomeneum, e Creta profugum, ipse mox Virgilius quoque nobis dicit, eodem libro:

Et Salentinos obsedit milite campos
Lyctius Idomeneus. ——

Certe, Salentinos Cretensium coloniam esse, etiam testatur Strabo lib. VI. Τὺς δὲ Σαλεντίνυς, Κρητῶν ἀποίκυς φασίν. *Salentinos autem Cretensium colonos esse aiunt.* Huc pertinent illa Festi Pompeii: *Salentinos, a Salo dictos, Cretas, & Illyrios: qui, cum Locrensibus navigantes, societatem fecerint eius regionis Italiae.* Addunt quidam, ex Italia inde Asiam petiisse; atque illic diem suum obiisse: alii rursum, ad Ioniae urbem Clarum, Apollinis oraculo celebrem accessisse, atque ibi consedisse, sunt auctores. Servius ad Virgilii citatum locum: *Lyctius Idomeneus; a Lyctо, civitate Cretae: unde propter supradictam pulsus est causam. Ad Italiam venisse, ac post dicitur in Asiam profectus decessisse: alii, hunc regressum consedisse apud Apollinem Clarium tradunt.* Contra alii, reducem in Cretam ipsum, intellecto Leuci scelere, supplicium de eo sumsisse. Indicat & istud Lycophron, isto versu:

Λεῦκον προδήτων, φύλακα τῆς μοναρχίας.
Leucum agitaturus, regni custodem.

Ad quae verba Scoliastes & exponit totam historiam, & reversum Idomeneum oculos eruisse Leuco nobis tradit. Λεῦκ@ τῷ χαλκῷ Τάλω τῷ Κρητὸς ἦν υἱὸς, ᾧ τινι Ἰδομῆνεὺς καὶ τὴν βασιλείαν, καὶ τ' οἶκον, παρέθετο, ἐπὶ τὴν Τροίαν ἀπαίρων. τοῦτον πείθ@ Ναύπλι@ ἐπιθέσθ@ τῇ βασιλείᾳ τοῦ Ἰδομῆνέως. ὃς τὴν γυναῖκα Ἰδομῆνέως ἀνεῖλε, Μήδαν καλυμένην, καὶ τὴν θυγατέρα Κλεισιθήραν, ἣν ὑπέσχετο δώσειν αὐτῷ γυναῖκα, ἐπειδὰν ἀπὸ τῆς Τροίας ὑποστρέψῃ. ἀνεῖλε δὴ καὶ τὺς παῖδας αὐτῆς, Ἴφικλον, καὶ Λεῦκον. ἐπανελθὼν δ' Ἰδομῆνεὺς ἐκ Τροίας, ἐξετύφλωσεν αὐτὸν τὸν ἀτοσάτην Λεῦκον. *Leucus, aenei Tali Cretensis filius erat: cui Idomeneus, in Troiam proficiscens, regnum, & domum suam, tradidit. Huic Nauplius persuadet, ut regnum Idomenei invaderet: atque ille quidem, uxorem eius Medeam occidit, filiamque Clisitheram: quam is ipsi in uxorem sedaturum, simul ac reversus foret, pollicitus erat; occidit vero etiam filios, Iphiclum, & Leucum, Reversus vero a Troia Idomeneus, Leucum perduellem oculis privavit.* Pulsum vero Creta Idomeneum, ac bello contra Leucum gesto, decem prius insulae urbes diruisse, etiam Didymus est auctor, ad Odyss. τ'. sed loco mutilo, & corrupto, & a nobis per occasionem hanc restituendo. Ἔνιοι δέ φασιν, Ἰδομῆνέα, κατὰ τὸν ἐξ Ἰλίυ ἀνάπλεον, ἀπελαυνόμενον τῆς Κρήτης ὑπὸ Λεύκυ ὄντα παῖδα, κατελελοίπ{ φύλακα τῆς βασιλείας, δέκα πόλεις πορθῆσαι. Rescribo. ὑπὸ Λεύκυ· ὃν, θετὸν ὄνλα παῖδα. *Quidam aiunt, Idomeneum, postquam ab Ilio reversus esset, expulsum Creta a Leuco, quem filium adoptivum exsistentem, regni custodem reliquerat, decem urbes evertisse.* Eustathius firmat, suo in eumdem librum Commentario: Ἀνασαλωθῆναι γράφυσι δέκα πόλεις ὑπὸ Ἰδομῆνέως, ἐπανελθόντ@ ἐξ Ἰλίυ, ὅτε Λεῦκ@ αὐτὸν ἀπήλαυνεν· ὃν, θετὸν παῖδα ὄντα, φύλακα τῆς βασιλείας κατέλιπε. *Excidisse decem urbes Idomeneum scribunt, ab Ilio revertentem, quum expelleret eum Leucus: quem, quum filius adoptivus esset, custodem regni reliquerat.* Ac, quod ad eversionem istam decem urbium attinet, alii quidam e veteribus Leuco eam tribuerunt, & qui illum sequebantur, hostibus Idomenei. Strabo indicat lib. X. Ἄλλοι δ' ὑπὸ τῶν Ἰδομῆνέως ἐχθρῶν κατασκαφῆναι φασὶ τὰς δέκα πόλεις. *Alii decem urbes ab Idomenei hostibus deletas tradunt.* Vides hic dissensum Auctorum: quem componere, non est facile. Septingentis septuaginta septem annis: nam hoc temporis intervallum est inter annum Abrahami qninquagesimum & sextum, quo regnare illic Cretam incepisse quidam tradunt, uti supra indicavi, ad captivitatem Troiae: post quam Leucus, ut videtur, haud adeo diu regnum tenuit. Quod si Isaaci annum vicesimum octavum Cretis pri-

Primum, ut non nulli, ſtatuamus, erunt ſeptingenti & quinque. Nimis truncate Honorius quatuor dumtaxat Reges, Saturnum, Minoem, Iovem, & Idomeneum, nobis memorat, De Imag. Mundi lib. III.

CAP. V.

Poſt haec regnum, deſinente ſtirpe regia in Rempub. commutatum eſt, quae initio, propter legum excellentiam, ad imitationem ſui alias traxit; donec poſtea, in deterius mutata, & ad latrocinia verſa, a Cilicibus primum oppreſſa, inde plane a Romanis eſt deleta. Strabonis locus emendatus. Tyrrhenorum latrocinia. Antonii conatus in Cretenſes irritus; cui tamen Cretici cognomen inde datum fuit; Metelli, poſt triennii bellum, expugnatio; qui triumphum, & cognomen quoque Cretici, inde retulit. Antonii propoſitum, de reddenda libertate. Cnoſſus Romanorum colonia facta; Praeſidiſque domicilium.

ET in Idomeneo quidem, ac Merione, ſtirpe regia intercepta, regnum Cretae Reipub. formam accepit, quam exponam in ſequentibus; nunc dumtaxat ſeriem temporum, & in illis ſtatum publicum, explicabo. Et initio, legibus fundata optimis, praeſtantiſſimos Graecorum ad exemplum ſuum traxit, & Spartanos inter primos. Poſtea in peius certe declinavit; &, in latrocinia verſa, mox oppreſſa a Cilicibus, tandem & in poteſtatem Romanorum eſt redacta. Eſt & in hanc rem elegans Strabonis locus lib. X. Περὶ δὲ τῆς Κρήτης ὁμολογεῖ, ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἐτύγχανεν εὐνομουμένη, καὶ ζηλωτὰς ἑαυτῆς τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων ἀπέφαινεν· ἐν ᾧ τοῖς πρώτοις, Λακεδαιμονίους. Ὕστερον δ', πρὸς τὸ χεῖρον μετέβαλεν ἐπὶ πλεῖον. μετὰ γὰρ τοὺς τυράννους, οἱ μάλιστα ἐδήωσαν ἢ καθ' ἡμᾶς θάλατταν, ἔτοι εἰσὶν οἱ διαδεξάμενοι τὰ ληστήρια. τούτους δ' ἐπῆρθησαν ὕστερον οἱ Κίλικες, κατέλυσαν δ' πάντας Ῥωμαῖοι, τήν τε Κρήτην ἐκπολεμήσαντες, καὶ τὰ πειρατικὰ τῶν Κιλίκων φρούρια. *De Creta in confeſſo hoc eſt, priſcis eam temporibus legibus optimis fuiſſe compoſitam; ideoque ad ſui imitationem pertraxiſſe Graecorum praeſtantiſſimos, & in primis Lacedaemonios. Poſtea temporis, in deterius ſane abiit; poſt tyrannos enim, qui maxime infeſtum Mare noſtrum habuerunt, ipſi in latrocinia ſucceſſere; eos vero, inde Cilices oppreſſerunt; atque omnes, a Romanis ſunt deleti; qui & Cretam debellarunt, & caſtella Cilicum piratica item deiecerunt.* Sed corruptus eſt Strabonis ille locus. Nam qui ſunt tyranni iſti, qui Romanis mare infeſtum aliquando reddiderunt? Nego ullos exſtitiſſe, & Strabonem de Tyrrhenis hic loquutum; itaque reſtituendum eſſe cenſeo. Μετὰ γὰρ τοὺς Τυρρηνοὺς, οἱ μάλιστα. *Poſt Tyrrhenos enim, qui maxime.* Nam Tyrrhenos olim mare latrociniis infeſtaſſe, ipſe ille Strabo tradit lib. V. Τῇ θαλάττῃ (οἱ Τυρρηνοὶ) κατὰ ληστείαν ἐπέθεντο, ἄλλοι πρὸς ἄλλα τρεπόμενοι πελάγη. *Latrociniis maritimis (Tyrrheni) animum adiecerunt alii, ad alia converſi maria.* Iterum lib. VI. Τοὺς γὰρ πρότερον δεδιέναι τὰ ληστήρια τῶν Τυρρηνῶν, καὶ τὴν ὠμότητα τῶν τότε βαρβάρων, ὥστε μηδὲ κατ' ἐμπορίαν πλεῖν. *Priores enim latrocinia Tyrrhenorum, & ſaevitiam incolentium ibi barbarorum, metuiſſe: ut ne mercaturae quidem faciendae gratia eo navigaverint.* Hinc eſt in Heſychii Gloſſis. Τυρρηνοὶ, οἱ ληστικοί. *Tyrrheni, latrociniis dediti.* Meminit etiam Ariſtides in Rhodiaca. Ergo certa eſt emendatio. Tandem a Romanis eſt ſubacta. Ac initio id tentavit quidem M. Antonius, Triumviri pater; ſed repulſus a Cretenſibus, cum dedecore non exiguo a propoſito diſcedere eſt coactus. Florus libro III. *Creticum bellum, ſi vera volumus noſcere, nos fecimus, ſola vincendi nobilem inſulam cupiditate. Faviſſe Mithridati videbatur; hoc placuit armis vindicare. Primus invaſit inſulam Marcus Antonius, cum ingenti quidem victoriae ſpe, atque fiducia; adeo, ut plures catenas in navibus, quam arma portaret. Dedit itaque paenas vaecordiae. Nam pleraſque naves intercepere hoſtes; captivaque corpora religata velis, ac funibus pependere; ac ſic velificantes triumphantium in modum Cretes portubus ſuis adremigaverunt.* Epitome Liviana lib. XCVII. *Marcus Antonius praetor bellum adverſus Cretenſes, parum proſpere ſuſceptum, morte ſua finivit.* Quin ipſe, dum id tentat, perit. Indicant id verba Epitomes iam citata; & Aſconius clare dicit, Comment. in Divinat. *Quidam Antonius, curator totius orae maritimae, qua Romanum erat imperium, non ſolum ipſe nequam, verum etiam comitibus peſſimis, rem inauditam invaſit; & indicto Cretenſibus bello, male re geſta, ibidem periit.* Et in Verr. IV. *Hic eſt M. Antonius, qui gratia Cottae Conſulis, & Cethegi, in Senatu curationem infinitam nactus totius orae maritimae, Siciliam, & provincias omnes, depopulatus eſt; & ad poſtremum, inferens Cretenſibus bellum, morbo interiit.* Ac de morte quidem eius in hac inſula, etſi non illato bello, meminit etiam in Verr. III. *M Antonius, diſſolutiſſimus curator totius orae maritimae, Cretae mortuus.* Accepit autem, quamquam non ſubacta inſula, Cretici cognomentum. Obſervo apud Plutarchum in Vita filii. Ἀντωνίῳ πάππῳ μὲν ἦν, ὁ ῥήτωρ Ἀντωνίῳ· πατὴρ δ', ὁ Κρητικὸς ἐπικληθείς. *Antonii avus quidem erat, Antonius orator; pater vero, is qui Creticus cognomento adpellatus.* Mox Metellus bello triennali vicit. Velleius libro II. *Per id tempus a Quinto Metello Creta inſula in populi Romani poteſtatem redacta eſt; quae, ducibus Panare, & Lacthene, viginti quatuor millibus iuvenum coactis, velocitate pernicibus, armorum, laborumque patientiſſimis, ſagittarum uſu celeberrimis, per triennium Romanos exercitus fatigaverat.* Eutropius lib. VI. *Confecto bello Macedonico, bellum Creticum ortum eſt; ad id miſſus Quintus Caecilius Metellus, ingentibus praeliis intra triennium omnem provinciam cepit.* Idem tradit Paulus Diaconus lib. VI. Aliter Cicero,

Digitized by Google

cero, ſed ſuorum Romanorum fortitudinem Oratoris more extollens, in Oratione pro Muraena. *Vno* (*Cretes*) *adventu noſtri exercitus deleti ſunt*. Ac cognomen inde Cretici reportavit. Vide Eutropium libro citato; Plutarchum in Pompeio; Dionem Caſſium lib. xxxvi. Etymologici Auctorem in Συγκρητίσαι. Prius bellum id Hortenſio decretum erat; verum, eo reculante, in Metellum devolutum eſt, uti teſtis Xiphilinus in Epitome Dionis lib. xxxv. Ac ſubactae quidem Cretae a Metello meminit Lucanus etiam lib. III.

Quod dites Aſiae populi miſere tributum,
Victorique dedit Minoia Creta Metello,

Et Claudianus in Ruf. lib. I.

Et Pharos Auguſto iacuit, vel Creta Metello.

De cognomine reportato, eſt is locus Martialis lib. II. epigr. II.

Creta dedit magnum, maius dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodque Metellus habet.

Adeo autem conſtanter reſtiterunt Cretenſes, ut in obſidione quadam, priuſquam ſe dederent, ſitim ſua, & iumentorum item, urina tolerarent. Valerius Maximus lib. VII. cap. VI. *Cretenſibus nihil tale praeſidii adfulſit; qui, obſidione Metelli ad ultimam uſque penuriam compulſi, ſua iumentorumque ſuorum urina ſitim torſerunt, iuſtius dixerim, quam ſubſtentarunt.* Et hactenus quidem libera Creta, ac Minois legibus uſa, in hunc modum dominos Romanos nacta, leges quoque eorum accepit. Paulus Diaconus Hiſt. Miſcel. lib. VI. *Caecilius Metellus ingentibus proeliis intra triennium totam inſulam cepit; legeſque Minois Romanis legibus permutavit*, Velleius lib. II. *Creta, Metelli ductu, longiſſimae libertatis fine multata*. Dion Caſſius lib. xxxvi. Κρῆτες μὲν ὧν ὕτως, ἐλεύθεριοί τε πάντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον γεγόμενοι, καὶ δεσπότῃ οὐδενὶ πώποτε ὑπήκοον μηδένα κτησάμενοι, κατεδουλώθησαν. *In hunc modum Cretenſes, qui ante id tempus in perpetua libertate vixerant, neque peregrinum umquam dominum ullum habuerant, in ſervitutem ſunt redacti.* Reſtituere libertatem Antonius non multo poſt a Bruti praefectura voluit; idque Cicero ei obiicit in Oratione quadam adverſus illum, in qua haec leguntur verba, apud Dionem lib. xlv. Πῆ τοῦτο γεγραμμένον εὕρες; ὥσπερ καὶ τὸ, τοὺς Κρῆτας ἐλευθέρους μετὰ τὴν τοῦ Βρούτου ἀρχὴν γενέσθαι, ὧν ἡμεῖς κατὰ τὸν τοῦ Καίσαρος θάνατον ἄρξαι ἐψηφισάμεθα. *Vbi illud ſcriptum inveniſti? ut hoc quoque, ut Cretenſes poſt Bruti praefecturam liberi forent, quibus non poſt mortem Caeſaris imperare decrevimus.* Et apud ipſum Ciceronem Philipp. II. Tom. II. pag. 453. Ac Romani, redacta in poteſtatem Creta, ut facilius retinerent, coloniam Cnoſſum, urbem primariam, deduxere. Strabo lib. X. Κατέλυσαν δὲ πάντας Ῥωμαῖοι, τήν τε Κρήτην ἐκπολεμήσαντες, καὶ τὰ πράτικὰ τῶν Κιλίκων φρούρια. νῦν δὲ Κνωσσὸς καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν ἔχει. *Vniverſos vero deleverunt Romani, qui & Cretam debellarunt, & caſtella item Cilicum piratica deiecerunt. Nunc vero Cnoſſus etiam Romanorum coloniam habet.* Quique inſulae praefectus, ſedem illic ſuam habebat. Inde eſt apud Arrianum in Epicteto lib. III. cap. IX Τί γάρ ἐστιν ὁ ἐπεθύμησας; προστάτης καὶ στονηθῆναι Κνωσσίων. *Quid enim eſt, quod cupiiſti? Cnoſſiorum praeſes eligi.*

CAP. VI.

Itaque provincia facta eſt, & coniuncta cum Cyrene. Ac praetoria quidem erat, ſub Auguſto conſtituta; e decem numero octava. Mox Proconſul eam tenuit, & interdum, item quaeſtor; inde, etiam conſularis. Erat autem ſub Illirico, & in hac re obiter lornandis locus emendatus. Conſtantinus Magnus poſtea a Cyrene ſeparavit, & hanc ſecundo praetorii praefecto, illam tertio ſubiecit; tum, imperium filiis quum diſtribueret, hanc Conſtanti adſignavit.

SVbacta in hunc modum Creta, in provinciam redacta eſt. Sextus Rufus, in Breviario: *Creta per Metellum Proconſulem, qui Creticus dictus eſt, provincia facta eſt.* Itaque vides apud Appianum De Bell. Civ. lib. III. Ἐν καιρῷ ᾧ αὐτοὶ τ' Ἀντώνιον τοῖς ἀμφὶ τὸν Κάσσιον ἀντήτων ἕτερα ἔθνη, καὶ ἐδόθη Κυρήνη τε καὶ Κρήτη. *Et opportune quidem ipſi ab Antonio alias viciſſim Caſſianis petebant provincias; ac data eſt Cyrene, & Creta.* Vbi obſerva, etiam Cyrenen iungi; nam hae duae una provincia fuere. Strabo lib. XVII. Βασιλεύθεντες δὲ (οἱ Κυρηναῖοι) χρόνους τινὰς, ἀς τὴν Ῥωμαίων ἐξουσίαν ἦλθον. καὶ νῦν ἐστιν ἐπαρχία, τῇ Κρήτῃ συνεζευγμένη. *Quum Reges ſunt (Cyrenaei) aliquamdiu habuiſſent, in Romanorum poteſtatem devenere; & nunc Provincia eſt Cretae coniuncta.* Ac coniungi ſemper Cretam, & Cyrenas, apud Auctores animadvertas. Erat autem provincia praetoria, ſub Octaviano Auguſto Imperatore conſtituta; & quidem, e decem numero, quae erant, ordine octava. Idem Strabo, qui omnes enumerat in eiusdem libri fine. Ὀγδόην δὲ, Κρήτην μετὰ τῆς Κυρηναίας. *Octavam vero, Cretam cum Cyrenaica.* Sed non diu ita fuit; ac Proconſul mox praefectus. Seneca Rhetor, qui potiſſimam vitae partem ſub hoc ipſo Auguſto egit lib. IV. Controverſ. XXVII. *Sequutus erat in provinciam Cretam Oppium Flamam, Proconſulem.* Et Caeſium Cordum ea dignitate memorat Tacitus Annal. III. *Ancharius Priſcus Caeſium Cordum, Proconſulem Cretae, poſtulaverat repetundis.* Poſtea Tiberius Quaeſtorem inſulae praefecit, & adiunxit Adleſſorem, anno urbis DCCLXVIII. eoque Imperii ſui primo. Tradit Dion, in eo anno lib. LVII. Τότε δὴ ἡ Κρήτη, τῷ ἄρχοντι αὐτῆς ἀποθανόντι, τῷ τε ταμίᾳ, καὶ τῷ παρέδρῳ αὐτοῦ, τὸν λοιπὸν χρόνον προσετάχθη. *Tunc autem Creta, mortuo Praefecto, deinceps mandata eſt Quaeſtori, & Adſeſſori.* Itaque Quaeſtorem memorat, & Suetonius in Veſpaſiani Vita cap. II. *Quaeſtor Cretam, & Cyrenaei, provin-*

Digitized by Google

vinciam ſorte cepit. Obiiciet aliquis, tamen ſub Tiberio, quem nominavi, anno urbis DCCLXXIV. qui Imperii eius ſextus, Caeſium Cordum Proconſulem dici, loco iam a me citato, ſed cenſendum eſt; tum antea ea dignitate functum, ſub Auguſti Caeſaris finem, tum repetundarum demum accuſatum. Neque aliter concilies. Sed Proconſules nihilominus iterum mox ſubſtituti; itaque ſub Imperatore Hadriano Salvius Carus talis legitur in *l. Divus* XIV. *ff. de Senatusconſulto Turpiliano*. *Divus Hadrianus Salvio Caro Proconſuli Cretae reſcripſit*. Et Inſcriptio eius aevi, PROC. PROV. CRETAE. Item alia. PROCOS. SORTITVS. PROV. CRET. CYR. Rurſum alia. ΑΝΘΥΠΑΤΟΝ. ΚΡΗΤΗΣ. ΚΑΙ. ΚΥΡΗΝΗΣ Sed deinde iterum mutatio facta, ac Quaeſtores reſtituti. Itaque eſt in Veteri Inſcriptione, ſub Septimio Severo Imp. QVAESTOR. PROV. CRET. CYR. Item alia. Q. PROV. CROETAE. Poſtea Conſularem habuit. Septimius in Epiſtola ad Arcadium, quae praefixa Dictyi Cretenſi. *Adgnitas, quaenam eſſent, litteras, Rutilio Rufo, illius inſulae tunc conſulari, obtulit*. Notitia imperii. *Creta habebat Conſularem*. Ac cenſebatur in Illyrico. Eadem Notitia. *Conſulares per Illyricum tres: Cretae Macedoniae, Daciae mediterraneae*. Sextus Rufus in Breviario: *Provincias habet Illyricus ſeptem & decem; Noricorum duas, Pannoniarum duas, Valeriam, Saviam, Dalmatiam, Maeſiam, Daciarum duas. Et in Dioeceſi Macedoniae ſunt ſeptem: Macedonia, Theſſalia, Achaia, Epiri duae, Praevalis, & Creta*. Paulo aliter Iornandes De Regn. Succeſs. *Illyricus autem cuncta, per partes quidem & membra devicta, ad unum tamen corpus aptata eſt, quae habet intra ſe provincias decem & octo; & ſunt Norici duae, Pannoniae duae, Valeria, Suavia, Dalmatia, Maeſia ſuperior, Dardania, Daciae duae, Macedonia, Theſſalia, Achaia, Epiros, duo Praevales, Creta*. Vbi in fine legi debet: *Achaia, Epiri duae, Praevalis, Creta*. Conſtantinus Magnus, nova Imperii diſtributione facta, ac Praetorii Praefectis quatuor item conſtitutis, Cretam quoque, & Cyrenen ſeparavit, & provincias duas fecit, atque Cretam, ſub Praefecto quidem ſecundo. Cyrenen ſub tertio poſuit; ut videre eſt apud Zoſimum lib. II. Idem, quum Imperium inter filios ſuos partiretur, hanc Conſtanti inter cetera aſſignavit. Cedrenus. Καταλέιψας (ὁ μέγας Κωνσαιτῖν@) ἐν βασιλείᾳ τρεῖς υἱὰς, Κωνσάντιον, καὶ Κωνσαντῖνον, καὶ Κώνσαντα· διορισάμν@, Κωνσάντιον μὲν, ἔχϑν τὰ τῆς Θράκης, καὶ ἑώας, μέρη· Κωνσαντῖνον δὲ, τὰ πρὸς ὠκεανὸν ἑσπέρια· Κώνσαντα δὲ, Κρήτῃ, Α'φρικὴν, καὶ τὸ Ἰλλυρικόν. *Relictis in Imperio liberis tribus, Conſtantio, Conſtantino, ac Conſtante; id dividens, Conſtantio dedit Thraciam, & Orientem; Conſtantino partes ad Oceanum occidentales, ac Conſtanti, Cretam, Africam, & Illyricum*.

CAP. VII.

Ab Agarenis, ex Hiſpania venientibus, capta ſub Michaele Balbo. Cyrillus, Gortynae Epiſcopus interfectus. Recuperare quidem bis Michael ſtatuit, verum fruſtra. Sub Baſilio Macedone aliquo modo vindicata, impoſito Agarenis tributo, quod ſolutum per decennium; quumque deinde excuterent iugum, annis ſeptuaginta poſt, ſub Romano Puero, ad obſequium reducta eſt. Phranzis error indicatus. Inde manſit ſub Imperatoribus Byzantinis, uſque ad Alexium Comnenum; ſub quo deficere conata, ſtatim repreſſa eſt. Poſtea, potito rerum Balduino, Flandriae Comite, in Genuenſium poteſtatem devoluta eſt. Inde accepit Bonifacius, Marchio Montisferrati; iſque Venetis venum dedit. Ac ſub his tumultuata, mox repreſſa, & recepta eſt, permanſitque in poteſtate, uſque in hodiernum diem.

HActenus ſui iuris Cretam, atque Romanorum, vidimus; nunc dicemus, quomodo ab Agarenis aliquamdiu interceptа, atque mox Romanis reddita, inde dominos Genuenſes, Venetoſque, quorum hodie etiam in poteſtate eſt, nacta fuerit. Ac ſub Michaele Balbo Imperatore Agareni, ex Hiſpania invadentes, occuparunt. Conſtantinus Porphyrogeneta De Adminiſt. Imp. cap. XXII. Τούτων ἀπόγονοι τυγχάνουσιν οἱ τὴν Κρήτῃ οἰκοῦντες Α'γαρηνοί. ὅτε γὰρ Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς τῆς τῶν Ρ'ωμαίων ἀρχῆς ἐπεκράτησε, καὶ ἡ τοῦ Θωμᾶ ἀνταρσία ἐγένετο μέχρι τριετοῦς χρόνου ἐπικρατήσασα, τό τε τοῦ βασιλέως ἀσχολουμένου ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι πράγμασιν, εὑρόντες διορίαν οἱ τὴν Ἱσπανίαν οἰκοῦντες Α'γαρηνοὶ στόλον ἱκανὸν ἐξαρτύσαντες, καὶ ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν τῆς Σικελίας μερῶν, πᾶσας τὰς Κυκλάδας νήσους ἠρήμωσαν, καὶ ἐλθόντες ἐν Κρήτῃ, καὶ ταύτην εὔκαιρον, καὶ ἀνειμένην εὑρόντες, μηδενὸς ἀντερομένου, ἢ μαχομένου, ταύτην παρέλαβον, καὶ διακρατοῦσι μέχρι τ σήμερον. *Ab his prognati ſunt Agareni, qui Cretam inhabitant. Quum enim Michael Balbus Romanis imperaret; & Thoma per triennium rebellante, negligentior rerum aliarum eſſet, opportunitatem nacti Agareni, in Hiſpania habitantes, claſſe ſatis magna inſtructa, omnes inſulas Cycladas diripuerunt, atque Cretam invadentes, opportunam deprehenſam, ac remiſſiorem etiam, nullo contra quid dicente, aut repugnante, occuparunt; poſſidentque uſque in hodiernum diem*. Fuſius rem hanc exponunt Zonaras Annal. III. Cedrenus in Michaele Balbo; Phranzes Chron. lib. I. capit. XXXV. & Iohannes Curopalates in Compend. Hiſt. Subegerunt autem Cretam univerſam, urbe unica excepta. Cedrenus. Ε'δηλώσαντο δὲ (οἱ Α'γαρηνοὶ) τὴν αὐτόχϑονας, καὶ τὰς ἐν τῇ Κρήτῃ πόλεις, πλὴν μιᾶς. *In ſervitutem redegerunt indigenas, omneſque Cretae urbes, praeter unam*. Iohannes Curopalates in Comp. Hiſtor. *Hic illi conſtructa urbe, & veluti quadam arce totius inſulae, ex ea profecti, totam inſulam, & reliquas item percurrentes, in ſervitutem indigenas rede-*

Digitized by Google

redegerunt, & urbes omnes Cretae, una excepta. Phranzes, duas urbes excipit, Gortynen, & Cydoniam. *Inde erumpentes, totam insulam percursant; ceteraſque urbes universas, praeter Gortynen, & Cydoniam, ad deditionem compellunt.* Sed de una verum puto, ac Gortynen etiam captam; ſiquidem Epiſcopus eius Cyrillus, tunc martyrio adfectus memoratur; quod futurum minime erat, niſi urbe expugnata. Ac martyrium Cyrilli, referunt citati Auctores. Zonaras. Τούτοις πεισθέντες οἱ ἐκ τῆς Ἀγαρ, τήν τε νῆσον ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποιήσαντο, καὶ τοὺς αὐθιγενεῖς ἐδουλώσαντο. ὅτε καὶ Κύριλλος, ὁ Γορτύνης ἐπίσκοπος, ἀθλήσας ὑπὲρ Χριστοῦ, μαρτυρίου κεκόμισο στέφανον. *His perſuaſi Agareni, inſula ſubacta, indigenas in ſervitutem redegerunt. Quo tempore Cyrillus, Gortynae Epiſcopus, pro Chriſto certans, martyrii coronam accepit.* Cedrenus. Τότε δὴ καὶ ὁ Κύριλλος, ὁ Γορτύνης πρόεδρος, στέφει τελειοῦται μαρτυρικῷ, μὴ θελήσας ἀρνήσασθαι τὸν Χριστόν. *Tum temporis etiam Cyrillus, Gortynes Epiſcopus, martyrii corona perfectus redditur, quod Chriſtum negare noluiſſet.* Iohannes Curopalates. *Tunc etiam Cyrillus, Gortynae praeſes, martyrii corona donatur, quod Chriſtum negare noluiſſet.* Anno poſt recuperare idem Imperator ſtuduit, verum fruſtra. Phranzes, loco citato. *Hoc modo Creta, una ex ſeptem nobilioribus inſulis, ab Hiſpanis Saracenis occupata fuit. Poſt annum Michael Imperator denuo claſſem adverſus eosdem miſit, quae etiam nihil memorabile geſſit.* Ac conatus quidem bis eſt. Zonaras citato loco. Ὁ μέντοι βασιλεὺς στόλον ἐκπέμπει κατὰ τῶν τὴν Κρήτην κατασχόντων Ἀγαρηνῶν· ἥττητο δὲ, καὶ οἱ περιλειφθέντες ἐπανῆλθον, τῆς ἥττης αὐτάγγελοι. εἶτ' αὖθις ἕτερον πολὺ ναυτικὸν ἑτοιμασάμενος ἔστειλε, τούτῳ στρατηγὸν ἐπιστήσας τὸν Κρατερόν. ὃς, συμβαλὼν τοῖς ἐν Κρήτῃ Ἀγαρηνοῖς, πρότερον μὲν εὐτύχησε, πολλοὺς ἐκείνων καὶ ζωγρήσας, καὶ ἀνελών. εἶτα τῇ νίκῃ τεθαρρηκὼς κἀκεῖνος, καὶ ὁ ὑπ' ἐκεῖνον λαὸς ὡς ἔδη τῶν ἐναντίων ἐκνενευρισμένων, καὶ μὴ ἄν ποτε προσβαλεῖν αὐτοῖς τολμησόντων, ἀνέσει ἑαυτοὺς καὶ πότοις ἐξέδωκαν, καὶ ἀφυλάκτως ἐκώμαζον ὕπνωττόν τε κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην σὺν ῥαθύμῃ πολλῇ. ἅπερ κατανοήσαντες οἱ πολέμιοι, νυκτὸς αὐτοῖς ἐπῆλθον μετὰ μεγίστου ἀλαλαγμοῦ, καὶ πάντας διέφθειραν, ὡς μικρὰ μηδ' ἄγγελον περιληφθῆναι τῆς συμφορᾶς. καὶ αὐτὸς γὰρ ὁ τοῦ στόλου ἐξάρχων ὁ Κρατερὸς, ἐν πλοίῳ ἐμπορικῷ φυγὰς ἀπιών, κατελήφθη, καὶ ἀνεσκολοπίσθη. *Imperator, miſſa contra Agarenos in Cretam claſſe victus eſt; quique cladi ſuperfuerant, ipſi nuntium attulerunt. Poſt, aliam ingentem claſſem mittit contra eos, duce Cratero, qui principio bene rem contra Agarenos geſſit, multis eorum captis, & interfectis. Deinde & ipſe, & eius milites, victoria freti, quaſi adverſariis iam enervatis, neque umquam ipſos adgredi auſuris, voluptati, poculiſque ſe dederunt; eaque nocte ſine excubiis comeſſati ocioſe dormierunt. Quo hoſtes intellecto, noctu eos cum maximo clamore adorti, omnes ita ceciderunt, ut vix cladis nuntius ullus ſupereſſet. Nam praefectus etiam ipſe claſſis Craterus, quum in nave mercatoria A fugam caperet, comprehenſus, atque in crucem actus eſt.* Memorant etiam Cedrenus, & Iohannes Curopolates. Poſt hoc tempus annis quadraginta ſeptem, ſub Baſilio Macedone, quum infeſtum, undique haberent Mare, quam fortiſsime ſunt repreſsi; quamquam primo profligatis Imperatoris eius copiis, ipſo vix effugiente. Zonaras in eius Vita Annal. III. Κατὰ δὴ τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ Ἀγαρηνῶν ἐκστρατεύσας, ἡττήθη, καὶ πολλοὶ μὲν ἔπεσον· ἐάλω δ' ἂν καὶ αὐτὸς, εἰ μὴ ὁ Ἀβάσακης Θεοφύλακτος, ὁ πατὴρ τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος Ῥωμανοῦ τοῦ Λακαπηνοῦ, αὐτὸν διεσώσατο. ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν μεγαλόπολιν, τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Χριστόφορον κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν εἰς τὴν Κρήτην ἐκπέμψεν· ὃς συμβαλὼν αὐτοῖς, καὶ τρεψάμενος, τὸ θράσος σφῶν ἐταπείνωσεν. *Profectus cum exercitu contra Agarenos, qui in Creta, victus eſt; & multis caeſis, etiam captus ipſe fuiſſet, niſi eum eripuiſſet Theophylactus Abaſtactus, Romani Lacapeni, poſtea Imperatoris pater. Reverſus vero in magnam urbem, miſit contra Agarenos in Cretam Chriſtophorum, adſinem ſuum; qui, conſerta cum ipſis manu, victor factus, eorum audaciam repreſſit,* Fuſius multo haec Cedrenus, Curopalates, atque Phranzes lib. I. cap. XXXVI. qui hoc addit; adeo fractos Agarenos, ut tributum Imperatori deinceps ſolverent. Ecce verba. *Quo comperto Agareni Cretenſes Romanos exercitus timuerunt vehementer, & molitiones eorum admirati ſunt; ac tali clade repente adfecti, de cetero conſilia quietiora, quamquam ad tempus, ceperunt; & tributa Imperatori Baſilio perſolvere decreverunt.* Sed, ſubacti in hunc modum, vix decennium quievere; ac, ſe rurſum commoventes, non tributum ultra ullum exhibere voluerunt. Phranzes lib. I. capit. XXXVII. *Elapſis annis prope decem, barbari, a conſuetudine ſua non recedentes, inſulas de integro rapiundo, furendoque permiſcent, & promiſſas Imperatoribus penſiones recuſant.* Poſtea ſub Romano Puero, annis elapſis ſeptuaginta, inſula a Nicephora Phoca ad obſequium eſt reducta; poſtquam annos centum, & viginti ſeptem Agareni tenuiſſent. Phranzes loco citato. *Poſt annos ſeptuaginta, Imperator Romanus Puer, Baſilii Macedonis abnepos, claſſem non contemnendam contra Saracenos in Cretam miſit, terreſtrium, ac navalium copiarum duce Magiſtro Nicephoro Phoca conſtituto, qui etiam poſtmodum imperavit. Is, in Cretam delatus, frequentibus praeliis ſemper Agarenos fudit, fugavitque; cui quum reſiſtere non valerent, timore perciti, in caſtella ſeſe includebant. Phocas omnes machinas expugnandis urbibus adpoſitas admovet; &, incuſſo hoſtibus terrore, omnia inſulae caſtella ſub ſe redigit; adeoque ipſam metropolim Chandacem armis obtinet; cuius arbitrio ſe alia quaedam oppidula permiſerunt; cepitque ipſius inſulae Principem, Curupen nomine, & dignitate illi ſecundum Anemam. Atque haec omnia Phocas ſeptem menſium ſpatio feliciter confecit; totamque inſulam ab Agarenis annis centum viginti quatuor poſſeſſam, ſub Imperium*

Digitized by Google

rium Romanum virtute ſua revocavit. Sed de annis centum, & viginti quatuor, quibus Cretam Agarenis ſubditam fuiſſe dicit, ſane errat. Nam, ipſius quoque calculo, a Michaele Balbo, ſub quo ſubiugata fuit, uſque ad Baſilii Macedonis tempus, ſub quo repetita fuit, ac reducta ad tributum, numerantur anni quadraginta ſeptem; quibus ſi adiicies decem, per quos tributarii erant; & deinde alios rurſum ſeptuaginta, uſque ad Romanum Puerum, ſub quo plane inſula recuperata eſt, habes annos ſervitutis centum, & viginti ſeptem. Hiſtoriam hanc in Romani Pueri rebus, tradunt etiam Cedrenus, Zonaraſque, & Iohannes Curopalates. Atque inde manſit Creta ſub Romanis Imperatoribus, uſque ad Alexii Comneni tempora; ſub quo & defecit ipſa, uti Cyprus, ſed mox eſt recuperata. Zonaras in eius Vita Annal. III. Καὶ ἡ νῆσος δ' ἡ Κρήτη, πρὸς δὲ τῇ καὶ ἡ Κύπρος, ἀποστασίαν ἐνόσησαν· τὴν μὲν, τῷ Καρίκῃ κατεσχηκότι, καὶ ἀνταράντῃ χεῖρα τῷ βασιλεῖ· τὴν Κύπρον δέ γε, τῷ Ῥαψομμάτῃ. ἀλλὰ καὶ αὗται τῇ Ῥωμαίων αὖθις ὑπ' ἐς μακρὰν ἐπανεσώθησαν ἡγεμονίᾳ. *Sed & inſula Creta, atque etiam Cyprus, defectionis morbo laborarunt; altera, a Caryce occupata, Imperatori ſe opponente; altera a Rhapſommato. Verum hae quoque Romano Imperio non multo poſt ſunt reſtitutae*. Sed, ut verum iſthic dicam, potius conatus fuit, quam effectus. Glycas Annal. IV. *Tunc & Cyprus, atque Creta, defectionis illae quidem morbo infectae, ab Imperatore deſciſcere cogitabant; verum, anteverſo celeriter ipſarum conatu, Imperio recuperatae, conſervataeque fuerunt. In Cypro Caryces, in Creta Rhapſommates, Imperatori ſe oppoſuere*. Theodorus Metochites (a), quem penes me manuſcriptum habeo, neque hactenus vulgatum in Alexio hoc ipſo Hiſt. Rom. lib. II. Τότε δὴ τότε καὶ ἡ Κύπρος σὺν αὐτῇ τῇ Κρήτῃ, ἀποστασίαν μὲν ἐνόησαν, διὰ τάχους δ' τῇ βασιλευούσῃ ἐπανασώζονται. ἐν μὲν τῇ Κύπρῳ, τοῦ Καρύκου· ἐν δ' τῇ Κρήτῃ, τοῦ Ῥαψομμάτου ἀνταράντου. *Ac tum temporis ſane etiam Cyprus, & ipſa Creta, defectionem quidem cogitarunt; verum urbi Imperatrici ocyus ſunt reſtitutae. In Cypro quidem, Caryce; in Creta autem Rhapſommate ſeditionem concitante*. Et manſit porro ſub Imperio Romanorum, donec rerum mox potito Balduino, Flandriae Comite, Genuenſes ſuam illam in poteſtatem acceperunt. Phranzes loco iam citato. *Manſit haec inſula ſub Romanis uſque ad Alexium Angelum; qui, fratre luminibus abs ſe ſpoliato, tyrannidem invaſit, ut principio Hiſtoriae docuimus. Deinde, quum Itali monarchiam in principatus varios diviſiſſent, & Balduinus Flandriae Comes Conſtantinopolitanus Imperator ſalutatus eſſet, Henricus Dandulus, Venetorum Dux, non modicum ex tota partem adeptus eſt; & Deſpotae dignitatem ab Imperatore accepit. Democratia autem Ligurum (Genuenſes) Cu-*

Meurſii Tom. III.

rupi inſulam, (ita autem Cretam vocat a Curupe, Principe ibi antea Agarenorum) & alia loca, ſortita eſt. Ac paulo poſt. *Genuenſes Curupi inſulam, aliaque loca ſortiti, poſtea adverſariis eam dederunt*. Nicetas Choniates eam tradit ex inſidiis, atque mercatorum ſpecie, Genuenſes occupaſſe. Verba ecce, in Imperio Balduini. Πειραταί τινες Γενυῖται, περιψήματα ἀνδρῶν, καὶ ἀμβλάματα, ὑπὸ κατὰ τοῦτο μέν τινος ὑπερφέροντες, κατὰ δ' ἐκεῖνο τὰ δεύτερα φέροντες, ἀλλ' ἁπανταχῇ πονήρως πράττοντες, καὶ δυσδαιμόνως, τροῦγύλων πέντε νηῶν εὐπορήσαντες, καὶ σκάφη τρίκροτα κατηρτικότες πρὸς τοῖς εἴκοσι τέσσαρα, ἐς τὴν Κρήτην διαπλωΐζονται· καὶ, πλασάμβυοι τὰς ἐμπόρους, εἶτα ἐπιθέμενοι ὡς πολέμιοι, τῆς νήσου ξυμπάσης κατίσχυσαν εὐμαρέστατα. *Et piratae quidam Genuenſes, homines viliſſimi, & abiectiſſimi, nec in una re primarii, in alia vero ſecundarii, ſed ab omni parte miſerrimi, & infeliciſſimi, quinque rotundis navibus, & viginti quatuor triremibus, comparatis, per mercaturae ſpeciem in Cretam traiecerunt; deinde, hoſtiliter adgreſſi, facillime totius inſulae ſunt potiti*. Poſtea obvenit ea Bonifacio, Marchioni Montisferrati, iſque vendidit Sereniſſimae Venetorum Reipublicae. Phranzes, loco citato. *Et quoniam Bonifacius, Marchio Montisferrati, manum non modicam ad auxilium contulerat, totiuſque terreſtris exercitus ſummus Dux delectus fuerat, eum Balduinus Imperator Regem Theſſalonicae eſſe iuſſit; cui inſuper Creta, cum aliis locis, obvenit; quam poſtea Venetorum Senatui vendidit. Atque ita uſque hodie in illorum ditione eſt*. Qui quum eam aliquamdiu tenuiſſent, tumultuata eſt, & excutere iugum niſa; miſſuſque ad recuperandam Luchinus Vermius; ad quem, in hanc expeditionem iturum, exſtat liber Petrarchae *De officio, & virtutibus Imperatoriis*. Accidit autem haec rebellio anno cIↃ ccc. LXIII. ut adparet ex Senilium eiusd. lib. III. epiſt. VIII. Redacta vero in poteſtatem eſt anno proxime ſequenti cIↃ ccc. LXIV. ſine ulla caede, & ſanguine; ut videre eſt apud eumdem Senilium, quae memoravi lib. IV. epiſt. I. & II. Meminitque rebellantis, & redactae in poteſtatem eiusdem Operis libro VIII. epiſt. IV. Ex hoc tempore in illorum poteſtate ſemper manſit; utque porro etiam maneat, meum votum eſt.

CAP. VIII.

Reipub. forma Ariſtocratica; quod Polybio negatur; cum Laconica comparata; quae ad hanc ſe conformavit; quod ipſum quoque a Polybio negatur. Lycurgus peregre illic egit, & abduxit inde leges, quas Spartanis mox praeſcripſit; ſicut etiam Zaleucus, quas Locrenſibus ipſe tulit, ad Cretenſes comparavit. Leges autem Creticae, pleraeque ad bellum accommodatae; erantque uti antiquiſſimae, ita optimae, atque latae a Mi-

(a) Auctor huius hiſtoriae, quam *Meurſius* noſter tandem edidit, non eſt Theodorus Metochites, ſed Michael Glycas, atque hiſtoria eſt pars tertia Annalium Glycae. Quare in hoc vel a falſa Codicis Inſcriptione, vel alio modo deceptus eſt *Meurſius*, ut viri docti iam animadverterunt, & ipſe quoque dixi in *Diſſert. De Michaele Glyca, eiuſque ſcriptis*, quam eius Epiſtolarum editioni praemiſi in *Deliciis Eruditorum*.

Digitized by Google

Minoe, aut antiquo Rhadamantho; qui uterque a Iove eas accepisse ferebatur. Menander Rhetor emendatus. Leges duae ex universis, speciatim indicatae; quarum una de Symposiis, & ebrietate in his evitanda; altera, de legum maiestate erat; vetabatque, ne in leges quis inquireret, recte an male positae essent; senes autem, si quid in his deprehenderent, ne id temere apud iuvenes proferrent. Perscriptae erant in tabulis aeneis. Etiam Onomacritus erat, legislator antiquissimus, Thaleti coaetaneus.

NVnc Rempublicam, instituta, atque leges videamus. Ac Respublica quidem erat mixta ex utroque statu; regio, & populari, quem solemus Aristocratiam dicere. Id Plutarchus nobis indicat in Dione. Ἐπενόει ὴ τὴν μὲν ἄκρατον δημοκρατίαν, ὡς οὐ πολιτείαν, ἀλλὰ παντοπώλιον ὖσαν πολιτειῶν, κατὰ τὸν Πλάτωνα, κωλύειν. Λακωνικὸν δέ τι καὶ Κρητικὸν σχῆμα μιξάμενος, ἐκ δήμου κ᾽ βασιλείας, ἀριστοκρατίαν ἔχων, τὴν ἐπισατοῦσαν κ᾽ βραβεύουσαν τὰ μέγιστα, καθιστάναι, κ᾽ κοσμεῖν. *Meditabatur autem effusam populi potestatem, quod ea non Respublica esset, verum Rerumpublicarum universalis nundinatio, ut Plato ait, coercere; & Laconicam quamdam, Creticamque, mistam formam ex arbitrio populari, regioque, in qua regimen penes optimates esset, qui praeessent, maximaque administrarent, temperare, ac concinnare.* Innuit & Plato De Leg. lib. III. Ἡ δὲ τὸ μοναρχικὸν, ἡ ὃ τὸ ἐλευθερὸν ἀγαπήσασα μειζόνως ἢ ἔδει μόνον, οὐδέτερα τὰ μέτρια κέκτηται τούτων· αἱ δ᾽ ὑμέτεραι, ἥ, τε Λακωνικὴ κ᾽ Κρητικὴ, μᾶλλον. *Ea Respublica, quae monarchicum statum, & ea, quae liberum vehementius, quam par est, amat, omnino neutra horum moderata adsequitur; vestrae vero, Cretensis, atque Laconica, magis.* At Polybius isthuc negat, & pronuntiat democraticum, ubi de Cretensibus agit lib. VI. Καὶ μὴν τὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς, ἐπέτεια παρ᾽ αὐτοῖς ἐστι, κ᾽ δημοκρατικὴν ἔχει διάθεσιν. *Ac Magistratus sane, apud ipsos sunt annui, & Respublica statum popularem refert.* Observa autem, Creticam, Laconicamque comparari. Ita & fit ab Aristotele Politic. lib. II. cap. VIII. Ἔχει δ᾽ ἀνάλογον ὁ Κρητικὴ τάξις πρὸς τὴν Λακωνικήν. *Cretensis autem constitutio Laconicae respondet.* Huc Pythagorae factum pertinet, quod Iamblicho memoratur lib. I. cap. V. Καὶ ἐν Κρήτῃ ὢν, καὶ ἐν Σπάρτῃ, τῶν νόμων ἕνεκα διέτριψε. *Et in Creta, atque Sparta, legum causa est versatus.* Et certe Lacedaemoniorum Respublica Cretensem maxime imitata est. Strabo lib X. Περὶ ὃ τῆς Κρήτης ὁμολογεῖται, ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἐτύγχανεν εὐνομουμένη, καὶ ζηλωτὰς ἑαυτῆς τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων ἀπέφηνεν· ἐν ὃ τοῖς πρώτοις, Λακεδαιμονίους. *De Creta autem in confesso hoc est, priscis eam temporibus optimis legibus fuisse constitutam; ideoque ad sui imitationem pertraxisse Graecorum praestantissimos, & in primis Lacedaemonios.* Aristoteles, loco citato. Καὶ γὰρ ἔοικε, καὶ λέγεται ὃ, τὰ πλεῖστα μεμιμῆσθαι τὴν Κρητικὴν πολιτείαν ἡ τῶν Λακώνων. *Etenim videtur, ac dicitur sane, Cretensem Rempublicam magna ex parte imitata esse Laconica.* Attulit autem leges e Creta Lycurgus, aliquantisper in hac insula peregrinatus. Lucianus De Gymnasiis. Πρεσβύτης ἤδη ὢν, (ὁ Λυκοῦργος) ἔγραψε τοὺς νόμους αὐτοῖς, (τοῖς Λακεδαιμονίοις,) Κρήτηθεν ἀφικόμενος. ἀποδεδημηκὼς ὃ παρὰ τοὺς Κρῆτας, ὅτι ἥκουσεν εὐνομωτάτους εἶναι, Μίνωος τοῦ Διὸς νομοθετήσαντος ἐν αὐτοῖς. *Quum (Lycurgus) iam provectae aetatis esset, leges Lacedaemoniis scripsit, e Creta reversus. Aliquamdiu enim apud Cretenses peregre egit, quoniam eos optimis institutos legibus, latis a Minoe Iovis filio, auditu acceperat.* Plutarchus in Vita Lycurgi. Πρῶτον μὲν εἰς Κρήτην ἀφίκετο· καὶ, τὰς ἐκεῖθεν πολιτείας καταγνοὺς, καὶ συγγενόμενος τοῖς πρωτεύουσι κατὰ δόξαν ἀνδράσι, τὰ μὲν ἐζήλωσε καὶ παρέλαβε τῶν νόμων, ἔστι δ᾽ ὧν κατεφρόνησεν. *Primum itaque in Cretam abiit; cognitisque eius insulae institutis, ac cum viris primae existimationis conversatus, quasdam legum adprobavit, & accepit, domum eas relaturus, & in usum recepturus, quasdam autem insuper habuit.* Aristoteles, loco citato. Φασὶ γὰρ τὸν Λυκοῦργον, ὅτε, τὴν ἐπιτροπείαν τὴν Χαριλάου τοῦ βασιλέως καταλιπὼν, ἀπεδήμησε, τότε τὸν πλεῖστον διατρίψαι τὸν χρόνον περὶ τὴν Κρήτην. *Nam ferunt Lycurgum, postquam, tutela Regis Charilai abdicata, peregre abiit, maximam temporis partem in Creta exegisse.* Eadem quoque Strabo refert lib. X. citato, & Herodotus lib. I. ac Plato, uno, atque altero loco, in Minoe. Attamen negat Polybius, Spartanae similem fuisse, qui videndus libro VI. atque ut Lacedaemoniis quidem Lycurgus, sic Locrensibus Zaleucus leges suas a Cretensibus item petiit. Strabo libro VI. Τῆς τῶν Λοκρῶν νομογραφίας μνησθεὶς Ἔφορος, ἣν Ζάλευκος συνέταξεν ἐκ τῶν Κρητικῶν νομίμων. *Locrensium legum mentionem faciens Ephorus, quas Zaleucus ex Cretensium institutis composuit.* Maxima autem legum pars ad bellum erat comparata. Aristoteles Politic. lib. VII. capit. II. Ἐν Κρήτῃ πρὸς τοὺς πολέμους συντέτακται σχεδὸν ἥ τε παιδεία, κ᾽ τὸ τῶν νόμων πλῆθος. *In Creta cum institutio, tum legum pars maxima, ad bella adcommodata est.* Plato De Leg. lib. I. Καὶ σχεδὸν ἂν εὑρήσεις, ὅτω σκοπῶν, τὸν Κρητῶν νομοθέτην, ὡς εἰς τὸν πόλεμον ἅπαντα δημοσίᾳ κ᾽ ἰδίᾳ τὰ νόμιμα ἡμῖν ἀποβλέπων συνετάξατο· κ᾽ κατὰ ταῦτα ὅτω φυλάττειν παρέδωκε τοὺς νόμους, ὡς τῶν ἄλλων ὠδενὸς ὠδὲν ὄφελος ὂν, ὅτε κτημάτων, ὅτ᾽ ἐπιτηδευμάτων, ἂν μὴ τῷ πολέμῳ ἄρα κρατῇ τις· πάντα ὃ τὰ τῶν νικωμένων ἀγαθὰ, τῶν νικώντων γίγνεσθαι. *Atque in hunc modum profecto adparet, Cretensium legislatorem ad bellicas rationes omnes & de publicis, & de privatis rebus leges revocasse; atque eas sic dedisse observandas, quasi nullum facultatum aliarum, sive & institutorum, futurum emolumentum esset, nisi bello quis superior evaderet; nam sic comparatum esse, ut eorum, qui vincuntur, bona ad victores transeant.* Huc pertinent Strabonis illa, lib. X. Δοκεῖ ὃ νομοθέτης μέγιστον ὑποθέσθαι ταῖς πόλεσιν ἀγαθὸν τὴν ἐλευθερίαν· μόνῳ γὰρ ταύτῃ ἴδια ποιεῖν τῶν κτησα-

Digitized by Google

κτησαμένῳ τ' ἀγαθά· τὰ δ' ἐν δυλείᾳ, τῶν ἀρχόντων, ἀλλ' ὐ τῶν ἀρχομένων εἶναι. *Videtur vero legislator bonum urbibus maximum ob oculos proposuisse libertatem; nam hanc solam bona sua possidentibus propria facere; quae in servitute autem haberentur, ea dominantium esse, non ipsorum, qui sub dominatu viverent.* Erant vero omnium antiquissimae. Plato in Minoe. ΣΩ. Οὐκ οἶσθα τίνες παλαιοτάτοις νόμοις χρῶνται τῶν Ἑλλήνων; ΜΙ. Ἆρα Λακεδαιμονίους λέγεις, καὶ Λυκοῦργον τὸν νομοθέτην; ΣΩ. Ἀλλὰ ταῦτά γε ὐδέπω ἴσως ἔτη τριακόσια, ἢ ὀλίγῳ τούτων πλείω. ἀλλὰ τούτων τῶν νομίμων τὰ βέλτιστα πόθεν ἦκε, οἶσθα; ΜΙ. Φασί γ' ἐκ Κρήτης. ΣΩ. Οὐκοῦν ὅτοι παλαιοτάτοις νόμοις χρῶνται τῶν Ἑλλήνων; ΜΙ. Ναί. SO. *Numquid nosti, ecqui Graecorum antiquissimis utantur legibus?* MI. *Lacedaemoniosne intelligis, & Lycurgum legislatorem?* SO. *Atqui, haec quidem ex quo evenerunt, necdum forte anni sunt elapsi trecenti, aut paulo plures. Verum nostin', unde optimae legum harum sint profectae?* MI. *Aiunt ex Creta.* SO. *An hi igitur inter Graecos leges habent antiquissimas?* MI. *Certe.* Quin ut antiquissimae erant, ita quoque omnium optimae. Idem Plato hoc elogium illis tribuit De Leg. lib. I. Οἱ Κρητῶν νόμοι ὥκ εἰσι μάτλω διαφερόντως ἐν πᾶσιν εὐδόκιμοι τοῖς Ἕλλησιν. ἔχυσι γὰρ ὀρθῶς, τὰς αὐτοῖς χρωμένυς εὐδαίμονας ἀποτελοῦντες. ἅπαντα γὰρ τὰ ἀγαθὰ ποριζυσι. *Cretensium leges non abs re inter omnes Graecos maiorem in modum adprobantur, quum sint recte constitutae, ac felices eos reddant, qui utuntur, bonaque omnia largiantur.* Et Libanius Orat. Pro Saltatoribus. Οὐκοῦν ὁμολογεῖται Κρῆτας νόμοις ὅτι καλλίστοις χρῆσθαι. *Nonne in confesso est, Cretenses legibus optimis uti?* Neque mirum; quippe, quae acceptae Iovi, qui Minoi illas dederat, ferebantur. Hinc sunt ista Ciceronis Tuscul. Quaest. lib. II. *Cretum quidem leges, quas sive Iupiter, sive Minos sanxit, de Iovis quidem sententia, ut poetae ferunt, laboribus erudiunt iuventutem.* Pausanias in Laconicis. Οἱ Κρῆτες τὺς νόμους τεθῆναι σφίσιν ὑπὸ Μίνω λέγυσι· βυλεύσασθαι δ' ὑπὲρ τῶν νόμων ὐκ ἄνευ θεοῦ τὸν Μίνω. *Cretenses ferunt, leges sibi a Minoe positas esse; & hunc deum de iisdem in consilium adhibuisse.* Nemesius De Nat. Hom. cap. XXXIX. Καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐθνῶν θεὺς ἐπιγράφεται νομοθέτας· ὡς Κρῆτες μὲν, τὸν Δία· Λακεδαιμόνιοι δ', Ἀπόλλωνα. *Pleraeque etiam gentes leges suas ad auctores deos referunt; ut Cretenses ad Iovem; Lacedaemonii ad Apollinem.* Res est obvia apud Auctores. Illud vero maxime operam dabat Minos, uti cives bonos faceret, legibusque obedientes. Aristoteles Ethic. Nicomach. lib. I. cap. XIII. Βούλεται γὰρ τὺς πολίτας ἀγαθὺς ποιεῖν, καὶ τῶν νόμων ὑπηκόυς. παράδειγμα δ' τύτων ἔχομεν, τὺς Κρητῶν, καὶ Λακεδαιμονίων, νομοθέτας. *Vult enim cives facere bonos, & obedientes legibus; exemplum vero horum habemus Cretensium, & Lacedaemoniorum legislatores.* Ad quem locum sic Eustratius. Τὸ αὐτὸ δέικνυσιν ἐκ τῆς σπουδῆς, ἣν ἐν ταῖς πόλεσιν οἱ κατ' ἀλήθειαν ἔχουσι πολιτικοὶ, μάλιστα πονοῦντες περὶ τὴν ἀρετὴν, ἵν' ἀγαθὺς τὺς πολίτας ποιήσωσι, καὶ ὑπηκόυς τοῖς νόμοις, οἱ ἐν ταῖς πόλεσι τέθεινται. καὶ δείκνυσι τοῦτο ἐκ παραδειγμάτων, ἀρίστυς λαμβανων πολιτικοὺς, Μίνωα, καὶ Λυκοῦργον· ὧν ὁ μὲν, Κρητῶν νομοθέτης, ὁ Μίνως· ὁ δὲ Λυκοῦργος τῶν Λακεδαιμονίων. *Probat illud ex studio, quod veri Politici in civitatibus adhibent, maxime laborantes circa virtutem, uti cives bonos, & legibus, quae in urbibus constitutae sunt, obsequentes faciant; idque exemplis ostendit, optimos Politicos capiens, Minoem, & Lycurgum, e quibus Cretensium quidam legislator Minos fuit, Lacedaemoniorum Lycurgus.* Alii dicunt, ab antiquo Rhadamantho, qui primus insulae leges dederit, accepisse. Strabo lib. X. Ὃς δ' εἴρηκεν Ἔφορος, ζηλωτὴς ὁ Μίνως ἀρχαίυ τινὸς Ῥαδαμάνθυος, δικαιοτάτυ ἀνδρὸς, ὁμωνύμυ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· ὃς πρῶτος τὴν νῆσον ἐξημερῶσαι δοκεῖ νομίμοις, καὶ συνοικισμοῖς πόλεων, καὶ πολιτείαις· σκηψάμενος παρὰ Διὸς φέρειν ἕκαστα τῶν τιθεμένων δογμάτων εἰς μέσον. τοῦτον δὲ μιμούμενος ἐτύγχανε καὶ ὁ Μίνως, δι' ἐννέα ἐτῶν, ὡς ἔοικεν, ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ τοῦ Διὸς ἄντρον, καὶ διατρίβων ἐνθάδε, ἀπῄει, συντεταγμένα ἔχων παραγγέλματά τινα, ἃ ἔφασκεν εἶναι τοῦ Διὸς προστάγματα. *Ephorus ait, Minoem fuisse imitatorem prisci cuiusdam Rhadamanthi, viri iustissimi, ac cognominis fratris sui, qui primus insulam videtur cicuraße, legibus, urbiumque frequentationibus, & institutis: quum fingeret se a Iove adferre singula decreta, quae promulgabat. Et hunc Minoem imitatum, quum per annos novem in antro Iovis esset commoratus, conscripta praecepta quaedam attulisse, quorum auctorem Iovem faceret.* Ac postea breviter. Ῥαδάμανθύς τε πρότερον, καὶ ὕστερον Μίνως, ὡς παρὰ τοῦ Διὸς τὺς νόμους ἐκφέρει εἰς ἀνθρώπους. *Rhadamanthus prius, inde Minos, leges, ceu a Iove acceptas, ad homines effert.* Certe Rhadamanthum, Cretensium legislatorem, cum Minoe statuit, & Menander Rhetor, sed corrupto leviter loco. Πῦ δ' Μίνως, καὶ Ῥαδάμανθος, οἱ τῶν Κρητῶν νομοθέται; *Vbi autem Minos, & Rhadamanthus, Cretensium legislatores?* Sic emendo. Hodie non recte editur, οἱ τῶν κριτῶν νομοθέται. *Iudicum legislatores.* Inter leges autem istas, duae nobis speciatim memorantur a Platone, qui maiorem in modum laudat, idque iure. Vna erat: Ne symposiis ad ebrietatem usque indulgerent. Ecce verba in Minoe. Ἐν Κρήτῃ δ', εἷς ὅτός ἐστι τῶν ἄλλων νόμων, ὃς Μίνως ἔθηκε· Μὴ συμπίνειν ἀλλήλοις εἰς μέθω. *In Creta, inter ceteras leges, quas Minos tulit, una haec est: Ne compotent inter sese usque ad ebrietatem.* Altera ad legum ipsarum maiestatem pertinebat, ac vetabat, ne inquirere iuniorum quisquam auderet, recte, an male, latae forent; verum omnes tamquam optimis, veluti quas dii tulissent, adquiescerent; tum, si senex forte quisquam aliquid illic deprehenderet, id aut ipsi Magistratui, aut alicui aequalium, nullo iuvenum praesente, indicaret. In hanc rem sunt verba ista De Leg. lib. I. ubi vir Athenienſis Cliniam Cretensem adloquitur. Ἡμῖν γὰρ, εἴπερ καὶ μετρίως κατεσκεύασαι τὰ τῶν νόμων,

μων, εἰς τῶν καλλίσων ἂν εἴη νόμων. Μὴ ζητεῖν τῶν νέων μηδένα ἐᾷν, ποῖα καλῶς αὐτῶν ἢ μὴ καλῶς ἔχει· μιᾷ δ' φωνῇ, καὶ ἐξ ἑνὸς σόματος, πάντας συμφωνεῖν, ὡς πάντα καλῶς κεῖνται, θέντων θεῶν· κ' ἐάν τις ἄλλως λέγῃ, μὴ ἀνέχεσθαι τὸ παράταν ἀκούοντας. γέρων δ' εἴ τις τι ξυννοεῖ τῶν παρ' ἡμῖν, πρὸς ἄρχοντά τε καὶ ἡλικιώτην, μηδενὸς ἐναντίον νέῳ, ποιεῖσθαι τὰς τοιάυτας λόγους. *Vobis autem, quamquam recte leges habeant, tamen ea inter illas antecellit; ne iuvenum cuiquam fas esto in leges inquirere, bene an male latae fuerint; verum una voce omnes, uno ore, bonas eas esse praedicent, veluti a diis latas; ac, si aliter quis dixerit, minime ab audientibus toleretur; sin vero nostrorum senum aliquis quidquam deprehenderit, is ad Magistratum referat, aut aequalem nullo iuvenum praesente.* Omnes autem, quotquot erant, in tabulis aeneis habebantur. Plato de Talo agens, Minois administro in Minoe. Ὁ γὰρ Τάλως τρὶς περιὼν τῇ ἐνιαυτῇ κατὰ τὰς κώμας, φυλάττων τὰς νόμους ἐν αὐταῖς, ἐν χαλκοῖς γραμματείοις ἔχων γεγραμμένους τοὺς νόμους. *Talus autem ter quotannis vicos regionis perlustrabat; ex legum praescripto agens, quae in tabulis aeneis conservabantur.* Et haec quidem de Minois ibi legibus. Praeter eum, legislator etiam illic antiquissimus Onomacritus memoratur, Locrus gente, coaetaneus Thaleti, de quo infra verba facio cap. XXVI. Aristoteles Politic. lib. II. cap. X. Πειρῶνται δέ τινες καὶ συνάγειν, ὡς Ὀνομακρίτῳ μὲν χρωμένῳ πρώτῳ δεινῷ περὶ νομοθεσίαν. γυμνασθῆναι δ' αὐτὸν ἐν Κρήτῃ, Λοκρὸν ὄντα, κ' ἐπιδημοῦντα κατὰ τέχνην μαντικήν. τούτῳ δ' χρέσθαι Θάλητα ἑταίρῳ. *Conantur autem quidam multis collectis ostendere, Onomacritum quidem primum fuisse, qui legum fuerit peritus; exercuisse autem se in Creta, quum esset Locrus, & propter artem divinandi illic ageret. Huius autem sodalem fuisse Thaletem.*

CAP. IX.

Κόσμοι, *summus Magistratus, numero decem. Strabo correctus* Πρωτόκοσμος. Κοσμεῖν. *Non promiscue lecti* Κόσμοι, *sed ex quibusdam familiis, & erant annui; munereque movebantur, a collegis, populove; aut & ipsi Magistratum pro arbitrio deponebant. Submittebant vero barbam, & capillum.* Γέροντες, *Senatores; quique in collegium eorum adsciti; perpetui illi, neque ulli reddere rationem obstricti; erantque octo, & viginti.* Γερωνία, *Hesychii locus emendatus.* Ἴπωβις. *Spartanorum, & Cretensium differentia.*

POstquam Reipubl. formam, atque leges explicavimus, Magistratum, & subiectos illi cives, videamus. Summum ibi Magistratum obtinebant, Κόσμοι dicti; quales Ἔφοροι Lacedaemone. Aristoteles ubi Reipubl. huius utriusque comparationem instituit Politic. lib. II. capit. VIII. Οἱ μὲν γὰρ Ἔφοροι τὴν αὐτὴν ἔχουσι δύναμιν τοῖς ἐν τῇ Κρήτῃ καλουμένοις Κόσμοις. *Nam Ephori quidem eamdem potestatem habent, quam qui in Creta dicuntur Cosmi.* Strabo lib. X. Τοὺς Ἐφόρους δ' τὰ, αὐτὰ τοῖς ἐν Κρήτῃ Κόσμοις διοικοῦντας, ἑτέρως ὠνομάσθαι. *Ephoros vero quum eadem agant, quae in Creta Cosmi, nomine differre.* Ita emendo; non recte Κοσμίοις editur; ut & postea. Erant autem decem numero. Aristoteles, loco citato. Οἱ μὲν Ἔφοροι, πέντε τὸν ἀριθμόν· οἱ δ' Κόσμοι, δέκα εἰσίν. *Ephori quidem, quinque existunt; Cosmi decem.* Strabo, de iisdem. Ἄρχοντας δ' δέκα αἱροῦνται. *Principes vero decem deligunt.* Inter hos, qui locum Principem obtinebat, Πρωτόκοσμος dicebatur. Indicat id Inscriptio vetus, e ruinis urbis Lytti pridem effossa. ΛΥΤΤΙΩΝ. Η. ΠΟΛΙΣ. Τ. Φ. ΛΕΟΝΤΙΟΥ. ΤΙΟΝ. ΚΥΡΕΙΝΑ. ΑΚΕΣΤΙΜΟΝ. ΠΡΩΤΟΚΟΣΜΟΝ. Exstantque tres aliae in augusto illo Inscriptionum Opere pag. CIↃ. LXXXIV. num. 9. 10. 11. & pag. sequente CIↃ. LXXXV. num. 2. 4. 5. Tum & Κοσμεῖν dicebantur, qui hoc munere fungebantur. Polybius in Excerptis Legationum cap. XLV. Κοσμοῦντος ἐν Γορτύνι Κυδάτου Ἀντιτάλκους. *Cosmi munus obeunte Gortyne Cydate Antitalcis filio.* Aristoteles. Αἱροῦνται τοὺς γέροντας ἐκ τῶν κεκεσμηκότων. *Legunt Senes ex iis, qui Cosmi munus gesserunt.* Vtque Reges Lacedaemone bello praeerant, sic in Creta quoque Cosmi. Aristoteles. Βασιλεία δ', πρότερον μὲν ἦν, εἶτα κατέλυσαν οἱ Κρῆτες, κ' τὴν ἡγεμονίαν οἱ Κόσμοι τὸν κατὰ πόλεμον ἔχουσιν. *Regnum autem primitus quidem erat, postea Cretenses illud sustulerunt, & imperium in bello Cosmi tenent.* Inde est, quod apud Hesychium Κόσμος inter alia quoque explicatur, στρατηγός, *dux exercitus.* Legebantur autem Cosmi non promiscue, & ex populo universo, sed quibusdam ex familiis. Aristoteles. Οὐκ ἐξ ἁπάντων αἱροῦνται τοὺς Κοσμοὺς, ἀλλ' ἐκ τινῶν γενῶν. *Non ex omnibus eligunt Cosmos, verum ex familiis quibusdam.* Eratque Magistratus annuus, sicut ceteri illorum. Polybius, de eorum Republ. agens, lib VI. Τὰ δ' κατὰ τὰς ἀρχὰς ἐπέτεια παρ' αὐτοῖς ἐστι. *Quod ad Magistratus attinet, eos illi annuos habent.* Poterantque removeri a collegis, populove; licitumque item ipsis sponte munus abdicare. Aristoteles. Γελλάκις ἐκβάλλουσι συνάντες τινὲς τοὺς Κόσμους, ἢ τ' συναρχόντων αὐτῶν, ἢ τῶν ἰδιωτῶν. ἔξεστι δ' κ' μεταξὺ τοῖς Κόσμοις ἀπέιτειν τὴν ἀρχήν. *Saepe coitione facta Cosmos eiiciunt vel collegae ipsi, vel populus; estque ipsis etiam Cosmis medio tempore abdicandi se potestas.* Submittebant autem barbam, & capillum. Observo apud Senecam Rhetorem lib. IV. controv. XXVII. *Sequutus erat in Provinciam Cretam Oppium Flamam Proconsulem. Graeci coeperunt in Theatro postulare, ut Sabinus maximum Magistratum gereret. Mos autem est, barbam, capillumque Magistratui Cretensium submittere.* Istis Cosmis Senatores addebantur, qui consilio eos suo in rebus arduis adiuvarent, & Γέροντες dicebantur, Strabo. Περὶ δ' τῶν μεγίστων, συμβούλοις χρῶνται (οἱ Κόσμοι) τοῖς Γέρουσι καλουμένοις. *De rebus vero maximis, consiliarios (Cosmi) adhibent, senes dictos.* Et hi quidem legebantur ex his ipsis, qui iam ante Cosmi munere functi essent, Aristoteles. Οὐκ ἐξ ἁπάντων αἱροῦνται τοὺς Κόσμους. ἀλλ' ἐκ τινῶν γενῶν· καὶ τοὺς Γέροντας, ἐκ τῶν κεκο-

κεκοσμηκότων. *Non ex omnibus legunt Coſmos, ſed ex quibusdam familiis; Senes vero, ex his, qui fuerunt Coſmi.* Sive etiam, quorum fides alias ſpectata foret. Strabo. Καθίσανται δ' εἰς τοῦτο τὸ συνέδριον, οἱ τῆς τῶν Κόσμων ἀρχῆς ἀξιωμένοι, καὶ τἆλλα δόκιμοι κρινόμενοι. *Cooptantur autem in illud Collegium, Coſmorum ante Magiſtratu digni habiti, ac qui alias probi eſſe cenſebantur.* Et, ut Coſmi annui erant, quod oſtendi, ita illi toto vitae ſuae tempore munus illud retinebant; neque item rationem ulli reddere tenebantur. Ariſtoteles, de iisdem. Τὸ γὰρ ἀνυπεύθυνον, καὶ τὸ διὰ βίου, μεῖζόν ἐστι γέρας τῆς ἀξίας αὐτοῖς. *Nam, quod rationem haud reddant, ac perpetui quoque exſiſtant, iuſto maius ipſis pretium eſt.* Erant autem aequali numero cum Lacedaemoniorum Senibus. Ariſtoteles. Οἱ μὲν Ἔφοροι, πέντε τὸν ἀριθμόν· οἱ δὲ Κόσμοι, δέκα εἰσίν· οἱ δὲ Γέροντες, τοῖς Γέρουσιν, οὓς καλοῦσιν οἱ Κρῆτες βουλήν, ἴσοι. *Et Ephori quidem, numero quinque; Coſmi decem ſunt; Senes, ſenibus, ita Senatum Cretenſes vocant, pares.* Senatores vero Spartae, erant octo & viginti; ut Plutarchus in Lycurgo, nobis Auctor. Ac collegium porro ipſum, Γερωνία dicebatur. Heſychius. Γερωνία, γεροντία, παρὰ Λάκωσι, καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ Κρησί. *Geronia, collegium Senum, apud Lacones, & Lacedaemonios, & Cretenſes.* Sed Lacones, & Lacedaemonii, ſunt iidem; ergo ſine dubio corruptus locus, ac ſcribendum, παρὰ Λάκωσι, καὶ Καρχηδονίοις, καὶ Κρησί. *Apud Lacones, & Carthaginienſes, & Cretenſes.* Nam tres illae Reſpublicae, uti eadem multa habebant, ita quoque hunc Senatum; ut videre apud Ariſtotelem licet Politic. lib. II. capit. IX. praeter hos, & Ἱππεῖς erant, quos vocabant, ſive *Equites*, a Spartanis differentes, quod equos ipſi habebant. Strabo, ubi utroſque comparat lib. X. Τῶν δ' ἀρχῶν, τὰ μὲν κατὰ τὰς διαιρήσεις ἔχειν τὰς αὐτὰς ἐπωνυμίας· ὥσπερ καὶ τὴν τῶν Γερόντων ἀρχὴν, καὶ τὴν τῶν Ἱππέων· πλὴν ὅτι τοὺς ἐν Κρήτῃ Ἱππέας, καὶ ἵππους, κεκτῆσθαι συμβέβηκεν. *Quin & Magiſtratus, quod attinet ad adminiſtrationem, eadem habere nomina; uti Senum, Equitumque; niſi quod in Creta Equites equos habeant.*

CAP. X.

Cives omnes in Ἑταιρείας, *quas dicebant, diſtributi. Iupiter* Ἑταιρεῖος. Ἀνδρεῖα. *Quantum quiſque in ſodalitium contulerit. Servi dabant ſtaterem AEginenſem. Domus in urbibus ſingulis duae,* Κοιμητήριον. *Menſae duae,* Ξενικαὶ *dictae. Convivii totius ratio; & in eo quidnam actum. Mulier praepoſita illi; cum miniſtris tribus, quatuorve aliis; quibus ſingulis duo famuli,* Καλοφόροι *adpellati.*

CIves omnes, qui ſubiecti Magiſtratui, in Ἑταιρείας certas erant diſtributi, quaſi *Sodalitia* dicas. Athenaeus de Lyctiis agens lib. IV. Διήρηνται δὲ οἱ πολῖται πάντες κατ' ἑταιρείας, *Diviſi vero ſunt cives omnes in ſodalitia.* Itaque Iupiter ἑταιρεῖος, *Sodalitius*, apud illos colebatur. Heſychius. Ἑτεροῖος, Ζεὺς ἐν Κρήτῃ. *Sodalitius, Iupiter in Creta.* Meminit ſodalitatis Dionyſius Halicarnaſſeus, & Lycurgum a Cretenſibus ad Spartanos etiam tranſtuliſſe refert, Roman. Antiquit. lib. II. Τοῦτο τὸ πολίτευμα δοκεῖ μοι λαβεῖν ἐκ τῆς Λακεδαιμονίων ἀγωγῆς, περὶ τὰ Φιδίτια κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐπιχωριαζούσης. ἣν Λυκοῦργος εἰσηγήσασθαι δοκεῖ, παρὰ Κρητῶν μαθών. *Id inſtitutum mihi deſumſiſſe videtur ex Lacedaemoniorum diſciplina, circa Phiditia per id tempus apud illos uſitata, quam Lycurgus, a Cretenſibus edoctus, introduxiſſe videtur.* Idem Ariſtoteles tradit Politic. lib. II. capit. VIII. Et Ἀνδρεῖα, ceu *Virilia*, ipſi vocabant. Heſychius. Ἀνδρεῖα τὰ συσσίτια Κρητῶν. *Andrea, ſodalitia Cretenſium.* Strabo lib. X. Διόπερ τοὺς μὲν παῖδας, εἰς τὰς ὀνομαζομένας Ἀγέλας κελεῦσαι φοιτᾶν· τοὺς δὲ τελείους, ἐν τοῖς συσσιτίοις, ἃ καλοῦσιν Ἀνδρεῖα. *Itaque pueros, ille iuſſit commeare in Agelas quas vocabant, qui perfectae aetatis eſſent, ad ſodalitia, quae Andrea nominabant.* Plutarchus in Lycurgo. Τὰ δὲ συσσίτια, Κρῆτες μὲν Ἀνδρεῖα, οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲ Φιδίτια προσαγορεύουσιν. *Sodalitia autem, Cretenſes Andrea vocant, Lacedaemonii Phiditia.* Sed antiquitus ipſi quoque Lacedaemonii Cretico vocabulo Andrea dicebant. Ariſtoteles. Καὶ συσσίτια παρ' ἀμφοτέροις ἐστί· καὶ τό γε ἀρχαῖον ἐκάλουν οἱ Λάκωνες οὐ Φιδίτια, ἀλλὰ Ἀνδρεῖα, καθάπερ οἱ Κρῆτες. *Sodalitia ſunt apud utroſque: & antiquitus Lacones non Phiditia vocabant, ſed Andrea, uti Cretenſes.* Quod ipſum quoque Strabo innuit, libro citato. Τὴν δὲ συσσιτίαν, Ἀνδρεῖαν παρὰ μὲν τοῖς Κρησὶν ἔτι καὶ νῦν καλεῖσθαι· παρὰ δὲ Σπαρτιάταις μὴ διαμεῖναι πρότερον καλουμένην. *Sodalitatem vero, etiamnum apud Cretenſes Andream dici: apud Lacedaemonios vero, quum ſic prius diceretur, tamen adpellationem non manſiſſe.* Conveniebant ad haec olim etiam de rebus maximis, & arcanis, conſulturi. Plutarchus Sympoſiac. lib. VII. Quaeſt. IX. Τὰ γὰρ παρὰ Κρησὶν Ἀνδρεῖα καλούμενα, παρὰ δὲ Σπαρτιάταις Φιδίτια, βουλευτηρίων ἀπορρήτων, καὶ συνεδρίων ἀριστοκρατικῶν, τάξιν ἔχειν. *Nam quae apud Cretenſes Andrea vocabantur, apud Spartanos Phiditia, erant loco conciliorum arcanorum, & conſeſſus optimatum.* Doſiadas, deſcribens iſta ſodalitia, Rerum Creticarum lib. IV. Ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου, πρῶτον μὲν ἀνώθασι βουλεύεσθαι περὶ τῶν κοινῶν· εἶτα μετὰ ταῦτα μέμνηνται τῶν κατὰ πόλεμον πράξεων, καὶ τοὺς γηρομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦσι προτρεπόμενοι τοὺς νέους εἰς ἀνδραγαθίαν. *Poſt coenam, primi quidem de rebus publicis conſultare conſueverunt; deinde eorum, quae in bello geſta ſunt, meminere: ac militiae praeclaros laudibus celebrant, iuveneſque ad virtutem exhortantur.* Euſtathius ad Odyſſ. τ'. Κρῆτες ἀπὸ δείπνου ἐβουλεύοντο περὶ τῶν κοινῶν, μεμνημένοι καὶ πολεμικῶν πράξεων, καὶ τοὺς γηρομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦντες, καὶ οὕτω προτρεπόμενοι τοὺς νέους εἰς ἀνδραγαθίαν. *Cretenſes a coena conſultabant de rebus publicis, memorantes idem quae in bellis geſta, ac praeclaros illic viros celebrantes, iuveneſque ad virtutem exhortantes.* In haec ſoda-

Digitized by Google

ſodalitia autem unuſquiſque decimam ſuorum fructuum conferebat; & e publicis vectigalibus magiſtratus partem in familias omnes diſtribuebat. Doſiadas, citato loco. Συνάγυσι μὲν τὰ κοινὰ συσσίτια ἕτως. ἕκας☉ τῶν γινομένων καρπῶν ἀναφέρ☉ ἡ δεκάτω εἰς τὴν ἑταιρείαν, ϗ τὰς τῆς πόλεως πρόσοδος, ἃς διανέμυσιν οἱ προεσηκότες τῆς πόλεως εἰς τὰς ἑκάσων οἴκυς. *Sodalitia vero publica in hunc modum cogunt. Vnuſquiſque fructuum decimam in ſodalitatem confert, tum ex reditibus urbis, quae praefecti per familias diſtribuunt.* Ariſtoteles. E'ν Κρήτη, ἀπὸ πάντων τε τῶν γινομένων καρπῶν, ϗ βοσκημάτων, ϗ ἐκ τῶν δημοσίων, ϗ φόρων, ὃς φέρυσιν οἱ Περίοικοι, τέτακται μέρ☉ τὸ μὲν πρὸς τὰς θεὰς, καὶ τὰς κοινὰς λειτυργίας, τὸ δὲ τοῖς συσσίλοις· ὥςε ἐκ κοινῦ τρέφεσθαι πάντας, καὶ γυναῖκας, ϗ παῖδας, ϗ ἄνδρας: *In Creta vero, ex fructibus omnibus, & pecoribus, pecuniiſque publicis, ac vectigalibus, quae Perioeci pendunt, pars eſt conſtituta diis, & muneribus item publicis; pars autem etiam ſodalitiis: ita ut de publico alantur omnes, feminae, pueri, & viri.* Servi autem, ſinguli ſtaterem AEginenſem dabant. Doſiadas. Τῶν δὲ δύλων ἕκας☉ Αἰγιναῖον φέρ☉ ςατῆρα κατὰ κεφαλήν. *Ex ſervis unuſquiſque in caput ſuum fert ſtaterem AEginenſem.* In unaquaque autem urbe duae quaedam domus erant, ſodalitiis iſtiuſmodi deſtinatae; & illarum in qua cibum capiebant, proprie Ἀνδρεῖον dicta: altera, in qua peregrini dormiebant, Κοιμητήριον. Doſiadas. Εἰσὶ δὲ παντα χῦ κατὰ τὴ Κρήτην οἶκοι δύο ταῖς συσσιτίαις· ὧν τὸν μὲν, καλῦσιν Ἀνδρεῖον· τὸ δ' ἄλλων, ἐν ᾧ τὺς ξένυς κοιμίζυσι, Κοιμητήριον προσαγορεύυσι. *Vbique vero tota Creta duae ſunt domus, hiſce ſodalitiis propriae: & earum una, Andrium; altera, quae peregrinis, capiendo illic ſomno, adſignata, Coemeterium dicebatur.* In ea domo, in qua cibum capiebant, duae adeo menſae erant, Hoſpitales adpellatae; ad quas ſedent, ſi qui adſunt, peregrini: poſt has, aliorum menſae. Adſidentibus, aequa portio diſtribuitur; iunioribus, tantum media: neque iis ceterorum quidquam attingere eſt permiſſum. Menſis ſingulis, vini poculum adponitur, ſed diluti; e quo bibunt, quotquot adſident: ac poſt coenam, itidem adfertur aliud. Etiam pueris poculum commune datur; ſenibuſque, ſi id velint, largius potare licet. Doſiadas. Κατὰ δὲ τὸ συσσιλικὸν οἶκον πρῶτον μὲν κεῖνται δύο τράπεζαι, Ξενικαὶ καλύμμυαι, αἷς προσκαθίζυσι τῶν ξένων οἱ παρόντες· ἐξῆς δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἄλλων· παρατίθε☉ δὲ τῶν παρόντων ἴσον μέρ☉ ἑκάς☉· τοῖς δὲ νεωτέροις, ἥμισυ δίδοται κρέως, τῶν δ' ἄλλων ὐδενὸς ἄπλονται. εἶτα ποτήριον ἐν ἑκάς☉ τραπέζ☉ παρατίθεται, κεκραμένον ὑδαρῶς· τῦτο κοινῷ πάντες πίνυσιν, οἱ κατὰ τὴν κοινὴν τράπεζαν. ϗ δειπνήσασιν ἄλλο παρατίθεται. τοῖς δὲ παισὶ, κοινοὶ κέκρα☉ κρατήρ· τοῖς δὲ πρεσβυτέροις, ἐὰν βύλωνται πλεῖον πιεῖν, ἐξυσία δέδοται. *In ea autem domo, in qua convivium agitabant, primo duae menſae erant conſtitutae, quas vocabant Hoſpitales; & ad has, qui aderant, peregrini adſidebant; inde menſae aliorum poſitae erant. Potio vero unicuique aequalis data; iunioribus, pars dimidia tantum carnis: neque aliud illi quidquam attingebant. Inde in menſa unaquaque poculum adponebatur, ac dilutum in eo vinum: e quo bibunt univerſi, quibus menſa haec communis. Pueris, communis crater miſcebatur: ſenioribus, ſi id vellent, bibere plus permittebatur.* In partem etiam Euſtathius haec confirmat, loco citato. E'ν Κρήτη παρὰ τοῖς τελῦσι συσσίτια, τράπεζαι ἔκειντο, Ξενικαὶ καλύμμυαι, ἐν αἷς ἐκάθιζον τῶν ξένων τὺς παρόνλας, ϗ τοῖς νέοις μὲν, κοινὸς κρατὴρ κέκραλο καὶ τὰ συσσίτια, τοῖς δ' πρεσβυτέροις, ἐὰν ἐβύλοντο πλέον πιεῖν, ἐξυσία ἐδίδοτο. *In Creta qui ſodalitia agitabant, duas menſas, Hoſpitales adpellatas, collocabant, ad quam, qui praeſentes erant, peregrini adſidebant. Et in his conviviis communis crater iunioribus mixtus erat: ſenioribus, ſi plus bibere ipſi vellent, poteſtas concedebatur.* De menſis iſtis Hoſpitalibus, eſt Pyrgionis quoque locus, e Rerum Creticarum libro tertio: quem videre apud Athenaeum licet lib. IV. Quae convivio praeerat mulier, quae in menſa erant optima, in conſpectu omnium ablata, bello, aut prudentia civili claris, adponebat. Doſiadas. Ἀπὸ δὲ τῆς τραπέζης τὰ βέλτισα ἢ παρακειμένων ἡ προεσηκυῖα τῆς συσσιλίας γυνὴ, φανερῶς ἀφαιρῦσα, παρατίθησι τοῖς κατὰ τὸν πόλεμον, ἢ καλὰ σύνεσιν, δεδοξασμένοις. *Et e menſa optima eorum, quae adpoſita erant, mulier, convivio praepoſita, palam auferens, iis tribuit, quorum in bello, aut prudentia civili, magna exiſtimatio foret.* Euſtathius. E''τι ἐν συσσιτίῳ Κρητικῷ γυνὴ, προεσηκυῖα τῆς συσσιλίας φανερῶς ἀπὸ τῆς τραπέζης τὰ βελτισά, φασι, τῶν παρακειμένων ἀφαιρῦσα, παρατίθ☉ τοῖς κατὰ πόλεμον, ἢ σύνεσιν, δεδοξασμένοις. *Porro in convivio Cretico, quae praefecta erat mulier, palam auferens, quae in menſa optima adpoſita eſſent, bello, aut prudentia, claris adponebat.* Et obſerva; mulierem praepoſitam ibi fuiſſe: atque ſic ſe res habebat. Mulier convivii habebat curam; & adiunctos miniſtrantes tres, vel quatuor, e populo: quique ſinguli famulos habebant duos ligna geſtantes, qui Καλοφόροι dicebantur. Doſiadas. Τήν τε ἐπιμέλειαν ἔχ☉ τῆ συσσιτίῳ γυνὴ, τρεῖς, ἢ τέτλαρας ἡ δημοσικῶν προσλημφυῖα πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. ἑκάς☉ δ' αὐτῶν ἀκολυθῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι· καλῦσι δ' αὐτὺς Καλοφόρυς. *Curam convivii habet mulier, cum tribus quatuorve e populo, quos ad miniſtrandum adſumſit, unumquemque vero horum duo famuli ſequuntur, ligna geſtantes; quos adpellant Calophoros.* Ac Calophororum quidem, etiam Euſtathius meminit ad Iliad. Ψ'. Εἶχε γὰρ ἡ Κρήτη θεράποντας ἓς ἑκάλυν οἱ ἐγχώριοι Καλοφόρυς, ἤγυν ξυλοφόρυς. *Habet enim Creta famulos, quos indigenae Calophoros dicunt: id eſt, ligniferos.*

CAP.

Digitized by Google

CAP. XI.

Pueri, diſtincti in Ἀγέλας: *unde &* Ἀγελαῖοι *dicti. Heſychii locus emendatus.* Ἀπάγελοι; *qui in illas nondum adſciti: quod fiebat ab aetatis anno decimo & ſeptimo. Earum praefectus,* Ἀγελάτης *dicebatur; iſque erat pater eius, qui Agelam congregaverat: qui & ipſe inter pueros generis nobilitate, ac potentia, eminebat. Eorum exercitia, ad laborem, & fortitudinem. Doctrina qua imbuti fuerint. Cibus paucus, & exiguus. Septennibus exhibita maza,* Πρόμαχος *dicta. Tota ratio vivendi, auſtera, & vilis: tum & quomodo cibum ſumſerint. Venationis ſummum ſtudium; quam Curetes docuere. Sagittandi item peritia: cuius nomine ab externis ad militiam evocati. Creta Sagittario ſubiecta. Arcus, & ſagittae, leves; & illi quidem, facti e caprinis cornibus, idque maxime Gortynę: iſtae, ibidem, ex illius inſulae calamo, maxime ad has idoneo. Denique & funditores praeſtantiſſimi habebantur.*

VIdimus Coſmos, Senes, Equites; vidimus Cives, in Sodalitia illic ſua, ſive Ἀνδρεῖα, diſtributos; nunc ad Pueros accedamus; qui diſtincti in Ἀγέλας, ut vocabant, ceu Latine *Greges* dicas. Strabo lib. x. Διόπερ τοὺς μὲν παῖδας, εἰς τὰς ὀνομαζομένας Ἀγέλας κελεύσαι φοιτᾶν· τοὺς δὲ τελείους, ἐν τοῖς Συσσιτίοις, ἃ καλοῦσιν Ἀνδρεῖα, ὅπως τῶν ἴσων μεταχεῖν τοῖς εὐπόροις οἱ πενέστεροι, δημοσίᾳ τρεφόμενοι. *Itaque iuſſiſſe pueros commeare in Agelas, quas vocabant; qui perfectam autem aetatem attigiſſent, in Sodalitia, quae Andrea adpellabant: ut conditione aequali pauperes cum locupletibus vitam agerent, victum publice capientes.* Et hinc Ἀγελαῖοι illi dicebantur. Heſychius. Ἀγελαίους, ἐφήβους, Κρῆτες. *Agelaeos, ephebos, Cretenſes.* Ita enim ibi cenſeo legendum; non, ut editur, Ἀγελάσους: quod ſignificat, *Riſus experies* Contra Ἀπάγελοι nuncupati, qui nondum adſcitis in Agelas: quod fiebat ab aetatis anno decimo & ſeptimo. Obſervo apud eumdem Heſychium alio loco. Ἀπάγελος, ὁ μηδέπω συναγελαζόμενος παῖς, ὁ μέχρι ἐτῶν ἑπταικαίδεκα, Κρῆτες. *Apagelus, nondum in agelas adlectus puer, uſque ad annos decem & ſeptem: Cretenſes.* Quique his praefecti erant Ἀγελάται dicebantur. Heraclides Ponticus De Rebuſp. Οἱ παῖδες ἐν Κρήτῃ μετ' ἀλλήλων διαιτῶνται, ἐνὶ ἱματίῳ θέρος, καὶ χειμῶνος· ἀθροίζονται δὲ Ἀγέλαι τούτων, καὶ ἐφ' ἑκάσης ἄρχων γίνεται, ὃν καλοῦσιν Ἀγελάτην. *Pueri in Creta ſimul victum capiunt, una in veſte, aeſtate ac hieme; & conveniunt in Agelas, quibus ſingulis qui praefectus,* Ἀγελάτης *adpellatur.* Iſque erat fere pater eius, qui Agelam congregaverat: & is ipſe ex illis erat, qui nobilitate generis excellebat. Strabo. Τὰς δ' Ἀγέλας συνάγουσιν οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν παίδων, καὶ δυνατώτατοι, ἕκαστος ὅσους πλείους οἷός τε ἐστὶν ἀθροίζων. ἑκάσης δ' Ἀγέλης ἄρχων ἐστὶν ὡς τὸ πολὺ, ὁ πατὴρ τῷ συναγαγόντι, κύριος ὢν ἐξάγειν ἐπὶ θήραν, καὶ δρόμους τε ἀνάντεις, καὶ πληγῶν, τῶν ἐν γυμνασίοις, καὶ μάχας. *Itaque iuſſiſſe pueros commeare in Agelas, quas vocabant; qui perfectam autem aetatem attigiſſent, in Sodalitia, quae Andrea adpellabant: ut conditione aequali pauperes cum locupletibus vitam agerent, victum publice capientes.* Et hinc Ἀγελαῖοι illi dicebantur. Heſychius. Ἀγελαίους, ἐφήβους, Κρῆτες. *Agelaeos, ephebos, Cretenſes.* Ita enim ibi cenſeo legendum; non, ut editur, Ἀγελάσους: quod ſignificat, *Riſus experies* Contra Ἀπάγελοι nuncupati, qui nondum adſcitis in Agelas: quod fiebat ab aetatis anno decimo & ſeptimo. Obſervo apud eumdem Heſychium alio loco. Ἀπάγελος, ὁ μηδέπω συναγελαζόμενος παῖς, ὁ μέχρι ἐτῶν ἑπταικαίδεκα, Κρῆτες. *Apagelus, nondum in agelas adlectus puer, uſque ad annos decem & ſeptem: Cretenſes.* Quique his praefecti erant Ἀγελάται dicebantur. Heraclides Ponticus De Rebuſp. Οἱ παῖδες ἐν Κρήτῃ μετ' ἀλλήλων διαιτῶνται, ἐνὶ ἱματίῳ θέρος, καὶ χειμῶνος· ἀθροίζονται δὲ Ἀγέλαι τούτων, καὶ ἐφ' ἑκάσης ἄρχων γίνεται, ὃν καλοῦσιν Ἀγελάτην. *Pueri in Creta ſimul victum capiunt, una in veſte, aeſtate ac hieme; & conveniunt in Agelas, quibus ſingulis qui praefectus,* Ἀγελάτης *adpellatur.* Iſque erat fere pater eius, qui Agelam congregaverat: & is ipſe ex illis erat, qui nobilitate generis excellebat. Strabo. Τὰς δ' Ἀγέλας συνάγουσιν οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν παίδων, καὶ δυνατώτατοι, ἕκαστος ὅσους πλείους οἷός τε ἐστὶν ἀθροίζων. ἑκάσης δ' Ἀγέλης ἄρχων ἐστὶν ὡς τὸ πολὺ, ὁ πατὴρ τῷ συναγαγόντι, κύριος ὢν ἐξάγειν ἐπὶ θήραν, καὶ δρόμους τε ἀνάντεις, καὶ πληγῶν, τῶν ἐν γυμνασίοις, καὶ μάχας. *Vt autem non timiditatem, ſed fortitudinem, acciperent; a pueris armis, & laboribus, adſuefacere: ut deſpicere poſſent aeſtum, frigus, viam aſperam, & acclivem; ictus quoque, quos acciperent in gymnaſiis, & pugnis.* Cicero Tuſc. Quaeſt. lib. II. *Cretum quidem leges, laboribus erudiunt iuventutem, venando, currendo, eſuriendo, ſitiendo, algendo, aeſtuando.* Nicolaus Damaſcenus De Moribus Gentium apud Stobaeum Serm. XLII. Οἱ δὲ Κρητῶν παῖδες, ἀγελάζονται κοινῇ μετ' ἀλλήλων, συλληγωγούμενοι, καὶ θῆρας, καὶ δρόμους τε ἀνάντεις, ἀνυπόδητοι κατανύοντες. *Cretenſium vero pueri ſimul congregantur, duriterque educantur: venationes, & curſus acclives, pedibus nudis conficientes.* Maximus Tyrius Diſſert. VII. Παιδεύματα Κρητικὰ, θῆραι, ἐρειβασίαι, τοξεῖαι, δρόμοι. *Diſciplina Cretenſium eſt, venari, per montes ambulare, ſagittare, currere.* Docebantur etiam litteras, & e legibus quaedam carmina, tum ex arte Muſica aliqua. Strabo. Παῖδας δὲ γράμματα μανθάνειν, καὶ τὰς ἐκ τῶν νόμων ᾠδὰς, καί τινα εἴδη τῆς μουσικῆς· *Pueros etiam litteras diſcere, item carmina ex legibus, tum & modos quosdam muſicos.* AElianus, addit hymnos, in deorum honorem factos, & virorum fortium laudes, Var. Hiſt. lib. II. cap. XXXIX. Κρῆτες δὲ τοὺς παῖδας τοὺς ἐλευθέρους μανθάνειν τοὺς νόμους ἐκέλευον μετά τινος μελῳδίας, ἵνα ἐκ τῆς μουσικῆς ψυχαγωγῶνται, καὶ εὐκολώτερον αὐτοὺς τῇ μνήμῃ παραλαμβάνωσι· καὶ ἵνα μή τι τῶν κεκολυμένων πράξαντες, ἀγνοίᾳ πεποιηκέναι ἀπολογίαν ἔχωσι. δεύτερον δὲ μάθημα ἔταξαν, τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους μανθάνειν, τρίτον, τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐγκώμια. *Cretenſes iubebant liberos ingenuos leges perdiſcere cum quadam melodia, ut ex muſica voluptatem caperent, & facilius eas memoria complecterentur: & ne, ſi quid contra leges admiſiſſent, velut ignorantia factum excuſarent. Alterum illis ediſcendum proponebant, hymnos in deorum laudem: tertium vero, fortium virorum encomia.* Ac litteras quidem, modice tantum docebantur. Heraclides. Γράμματα δὲ μόνον παιδεύονται, καὶ ταῦ-

Digitized by Google

ταῦτα μετρίως. *Litteris tantum imbuuntur, & his ipsis mediocriter.* Huc pertinet, quod Iosephus ait contra Apionem lib. II. Καὶ Κρῆτες ἔθεσιν ἐπαίδευον, ὐ λογοις. *Et Cretenses moribus erudiebant, non doctrina.* Cibus quoque, quem capiebant, parcus erat, & exiguus. Aristoteles Politic. lib. II. cap. VIII. Πρὸς δὲ τὴν ὀλιγοσιτίαν, ὡς ὠφελιμον, πολλὰ πεφιλοσόφηκεν νομοθέτης. *Ad victus autem tenuitatem, velut utilem, multa philosophice tractavit legislator.* Pueris septennibus, maza dabatur, πρόμαχος dicta: puto, quia ex eo tempore ad pugnandum instruerentur. Hesychius. Πρόμαχος. ὑπὸ Κρητῶν μάζα, ἑβδομαίῳ παιδίῳ γινομένη. *Promachus, apud Cretenses maza, quae puero septenni conficiebatur.* Et austeram Cretensium vivendi rationem, ut & vilem, memorat Plutarchus etiam in Lycurgo. Ταῖς Κρητικαῖς διαίταις, εὐτελέσιν ὔσαις, καὶ αὐσηραῖς, τὰς Ἰωνικὰς πολυτελείας, καὶ τρυφὰς, παραβαλών. *Cretica vita, tenui, & austera, Ionicum luxum, & delicias, componens.* Et in Philopoemene, laudat eos, velut σώφρονας, καὶ κεκολασμένους περὶ τὴ διαίταν. *Temperantes, & adstrictos circa vitae rationem.* Item Athenaeus lib. XII. Λήθω λαβόντες τ' Κρητῶν περὶ τὸν βίον εὐκοσμίας. *Obliti Cretensium frugalitatem, & vitae honeste agendae rationem.* Strabo dicit, illos, humi sedentes, cibum cepisse. Χαμαὶ ὴ καθήμενοι διαιτῶνται μετ' ἀλλήλων. *Humi autem considentes inter sese cibum capiunt.* Cicero vero, numquam cubantes cibum accepisse tradit Orat. Pro. L. Muraena. *Neque vero Cretes, quorum nemo gustavit umquam cubans, melius, quam Romani homines.* Videndus est & Athenaeus lib. IV. ubi exhibet Dosiadae, & Pyrgionis, fragmenta. Inter cetera exercitia, studium venandi erat; uti docet Maximus Tyrius, & Nicolaus Damascenus, in citatis ante verbis: ac praeter illos, AElianus Hist. Anim. lib. III. cap. II. Κύων Κρῆσσα, κέφη, καὶ ἀλτικὴ, καὶ ὀρειβασίαις σύντροφος· καὶ μέν τοι καὶ αὐτοὶ οἱ Κρῆτες τοιοῦτους αὐτὸὺς παραδεικνῦσι. *Canis Cretica, levis est, & saltu valet, ac montanis cursibus adsueta; & Cretenses quoque ipsi tales se ostendunt.* Etymologici Auctor. Κρῆτες. παρὰ τὸ ἐπὶ κέρασι βιοτεύειν, κυνηγετικοὶ γάρ. *Cretenses, quod ad cornua vivant: quia venandi studiosi sunt.* Athenaeus lib. XIV. Οἱ ὴ Κρῆτες κυνηγετικοὶ, διὸ καὶ ποδώκεις. *Sunt autem venationi dediti Cretenses, ideoque pernices.* Ac venandi rationem, docuere hos Curetes. Diodorus Siculus de his agens lib. V. Ὁμοίως ὴ καὶ τὰ περὶ τὴν τοξικὴν, καὶ τὰς κυνηγίας, ἐσηγήσασθαι. *Artem itidem iaculandi, & venandi rationem, eos (Cretensibus) ostendisse.* Porro etiam Maximus Tyrius iaculationes memorat; & profecto in hac arte excellebant: ac Cretenses sagittarii maxime celebrati erant: unde & ad bella ab aliis populis, principibusque, conducebantur. Id videre est apud Livium libb. XXXVII. XXXVIII Thucydidem lib. VI. Plutarchum in Agide. & Pyrrho; Hirtium De bello Alexandrino; Lucanum lib. III. Pausaniam in Messeniacis. Polybium lib. V. Certe peritiam iaculandi tribuunt Cretensibus plurimi. Aristophanes Ranis.

Ἀλλ', ὦ Κρῆτες, Ἴδης τέκνα,
Τὰ τόξα λαβόντες, ἐπαμύνατε.
Sed, o Cretenses, Idae filii,
Sumtis iaculis, defendite.

Dexteritatem, indicat in isto versu Apollonides Anthol. lib. I. cap. XXII.

Μηκέτ' ἐφ' ὑμετέροις ἀψευδέσι, Κρῆτες, ὀϊστοῖς
Αὐχέῦ', ὑμνέισω καὶ Διὸς εὐστοχίην.
Ne amplius in vestris infallibilibus, Cretenses, telis
Gloriemini: praedicetur etiam Iovis dexteritas.

Et Claudianus Panegyrico in IV. Cons. Honorii.

——— *vel quum Gortynia tendis*
Spicula, quam felix arcus, certique petitor
Vulneris, & iussum mentiri nescius ictum?

Lucanus lib. VI.

Dictaea procul ecce manu Gortynis arundo
Tenditur in Scaevam, quae voto certior omni
In caput, atque oculi laevum descendit in orbem.

Et κατ' ἐξοχὴν Cretenses Τοξόφροι apud Pindarum dicuntur, Pythionic. Od. V. & *Sagittiferi*, apud Apuleium Milet. XI. Ac referre istuc licet, quod subiectam Sagittario Cretam veteres tradiderunt. Hephaestion Thebanus in Apotelesmaticis, ubi de Sagittario agit. Προσωκείωνται δὲ αὐτῷ χώραι, κατὰ μὲν τὺς ἀρχαίυς, αἵτε Γαλλίαι, καὶ Κρήτη νῆσος, ἔτι καὶ Μυσία, ἡ κατὰ τὴν Εὐρώπην. κατὰ δὲ τὸν Πτολεμαῖον, Τυρρηνία, Κελτικὴ, Ἰσπανία, καὶ Ἀραβία ἡ Εὐδαίμων. κατὰ ὴ τ' Ἵππαρχον, κατὰ μὲν τὴν ῥάχιν, Κρήτη, Σικελία· κατὰ δὲ τὰς πλευρὰς, Ἰταλία. *Huic attribuuntur regiones, uti quidem veteres volunt, Galliae, & Creta insula, tum & Mysia Europaea: secundum Ptolemaeum, Tyrrhenia, Celtica, & Arabia Felix: secundum Hipparchum, iuxta spinam quidem, Creta, Sicilia; ad latera vero, Italia.* Manilius lib. IV.

Gnossia Centauro tellus circumdata ponto
Paret, & in geminum Minois filius astrum
Ipse venit geminus. celeres huic Creta sagittas
Adserit, intentosque imitatur sideris arcus.

Ac Cretenses hanc quoque artem iaculandi a Curetibus didicerunt: ut adparet in citatis ante Diodori verbis. Quin sagittis, arcubusque, soli olim inter Graecos utebantur. Pausanias in Atticis. Τοσοῦτον μὲν παρέσχη μοι θαῦμα ἐς τὴν εἰκόνα τῆ Δίϊτρεφοῦς, ὅτι ὀϊστοῖς ἐβέβλητο· Ἕλλησιν, ὅτι μὴ Κρησὶν ἐκ ἐπιχώριον ὂν τοξεύειν. *Illud certe non possum non plurimum mirari, Diitrephis statuam sagittis confixam: quum satis constet, eo tempore solis inter Graecos Cretensibus usitatum fuisse sagittare.* Porro ut industria in sagittando eorum celebrata fuit, sic seorsim arcus etiam, & sagitta. Et arcum quidem, memorat Pollux lib. I. capit. XII. sect. XIII. Eratque levis, uti etiam sagittae. Rem, & causam, tradit Plato De Leg. lib. I. Τὴν γὰρ τῆς χώρας πάσας Κρήτης φύσιν ἐρᾶτε, ὡς ἐκ ἔστι, καθάπερ ἡ τῶν Θετταλῶν, πεδιάς. διὸ δὴ καὶ τοῖς μὲν ἵπποις ἐκεῖνοι χρῶνται μᾶλλον, δρόμοισι ὴ ἡμεῖς. ἡ δὲ γὰρ ἀνώμαλος αὖ, καὶ πρὸς τὴν τῶν

πη-

Digitized by Google

πεζῇ δρόμων ἄσκησιν μᾶλλον σύμμετρ@. ἐλαφρὰ A
δὴ τὰ ὅπλα ἀναγκαῖον ἐν τῷ τοιούτῳ κεκτῆσθαι,
καὶ μὴ βάρ@ ἔχοντα θεῖν. τῶν δὴ τόξων, καὶ τοξευ-
μάτων, ἡ καμπύλότης ἁρμόττειν δοκεῖ. *Cretenſis e-
nim regionis univerſae ſitum videtis, non ae-
qua planitie, ut Theſſalorum regionem, pate-
re: qua de cauſa & equis potius illi utun-
tur, nos vero pedeſtri curſu; nam inaequalis
illa regio ad pedeſtris curſus exercitationem
magis eſt accommodata; itaque arma illic le-
viora ſane habere oportet, & ſine onere ullo
currere; cui rei arcuum & ſagittarum item
levitas convenire omnino videtur.* Et arcum
quidem Scythicum adpellitabant. Diodorus
lib. v. Ἀφ' ἧς αἰτίας μάλιστα παρὰ τοῖς Κρησὶν
ἐζηλῶσθαι ἡ τοξικήν, καὶ τὸ τόξον Σκυθικὸν ὀνομα-
σθῆναι. *Qua de cauſa maxime apud Creten-
ſes ſagittandi ſtudium vigere, & arcum ad-
pellatum eſſe Scythicum.* Fiebat autem arcus
e cornibus caprinis, idque maxime Gorty-
ne. Claudianus Epigramm. De Hiſtrice.

*Quid labor (a) humanus tantum ratione ſa-
gaci*
Proficit? eripiunt trucibus Gortynia capris
Cornua, ſubiectis eadem lenteſcere cogunt
Ignibus, intendunt taurinos viſcere nervos;
Inſtruitur pinnis, ferroque armatur arundo.

Statius Theb. lib. III.

——— *alii Gortynia tentant*
Cornua. ———

Inde *Gortyniacum arcum* dicit Ovidius Me-
tamorph. lib. VII.

Nec Gortyniaco calamus levis exit ab arcu.

Dixi autem, uti arcus, ſic ſagittas celebra- D
ri: fitque iſtud a Plutarcho in Vita Pyrrhi.
Κρητικῷ βέλει πληγεὶς ὁ ἵππ@ ὑπὸ τὴν γαστέρα.
Cretica ſagitta ictus equus ſubter ventrem.
Erantque itidem, uti arcus, leves admo-
dum; vidimuſque in Platonis illis verbis,
iam citatis: ac confirmat quoque Ovidius
loco citato.

——— *Gortyniaco calamus levis exit ab
arcu.*

Atque ideo *celeres* Manilius dicit, in citatis
ſtatim verſibus.

——— *celeres huic Creta ſagittas*
Adſerit. ———

Fiebant itidem potiſſimum apud Gortynios,
ubi arcus fieri dixi. Hinc eſt in Lucani
verbis, quae produxi paulo ante ex lib. VI

Dictaea procul ecce manu Gortynis arundo
Tenditur in Scaevam. ———

Quin & calamos, ad ſagittas faciendas, Cre-
ta optimos habebat. Vide Theophraſtum
Hiſt. Plant. lib. IV. cap. XII. & Plinium lib.
XVI. cap. XXXVI. Seneca Tragicus in Hip-
polyto.

Non mittent gracilem Cretes arundinem.

Denique ut ſagittarii, ita quoque funditores
optimi erant. Hinc eſt apud Thucydidem
lib. VI. Καὶ τοξοτῶν τῶν αὐτόθεν, καὶ ἐκ Κρήτης,
καὶ σφενδονητῶν. *Etiam ſagittarios inde, & ex
Creta, ac funditores ducendos.* Et apud Li-
vium lib. XXXVII. *Cretenſes ſagittarios, fun-
ditoreſque.* Et lib. XXXVIII. *Ab Attalo Cre-
tenſes ſagittarii, & funditores.*

CAP. XII.

*Inſtruebantur & ad bella; ac pugnabant pu-
gnis, & fuſtibus: idque ad tibiam, & ly-
ram; ſive, ut nonnulli, citharam. Qui claſ-
ſicum canebat,* Ἴβρι@ *dicebatur. Heſychii
locus emendatus. Saltabant etiam armati,
modo in Creta invento.* Ἐπικρήδι@. Ὀρσίτης.
*Saltabant autem etiam nobiliſſimi quique:
& id ipſum neceſſario. Vtebantur Rhythmis
Creticis, quod hi contentiſſimi eſſent.* Δίρ-
ρυθμα Κρητικά. *Pes Creticus unde dictus.*
Κρητικὸν μέλ@. *Rhythmi Cretici: Thaletae
inventum. Veſtes, & calcei, militares:*
Ἄμυρτον. Ἀνδρομέον. Ἀμφινωτός. *Heſychius
iterum emendatus.* Θετταλίδες. Κλεῖδες. *Veſtis
tenuis, & brevis; ac vix poplites attin-
gens: & fuco marino tincta: eaque etiam
rex Athenis utebatur. Dona pretioſiſſima,
arma.*

C EXercebantur & ad bella. Strabo. Πρὸς ᾧ
τὸ μὴ δειλίαν ἀλλ' ἀνδρείαν κρατεῖν, ἐκ παί-
δων ὅπλοις συντρέφειν· ὥστε καταφρονεῖν καὶ πληγῶν,
ἢ ἐν γυμνασίοις, καὶ μάχαις. *Vt autem non ti-
midi ſed fortes eſſent, ab aetate puerili ar-
mis eos adſuefacere: ut deſpicere poſſent ictus
in gymnaſiis, & pugnis.* Pugnabant autem
fuſtibus, & pugnis: idque ad tibiam, & ly-
ram. Heraclides De Rebuſp. Ποιοῦνται δὲ καὶ
μάχας κατὰ νόμον πύξ τε καὶ ξύλοις. καὶ, ὅταν
συμβάλωνται, αὐλοῦσί τινες αὐτοῖς, καὶ κιθαρίζου-
σι, καὶ πρὸς ἀνδρίαν, καὶ καρτερίαν, ἐθίζονται.
*Inſtituunt vero & pugnas iuxta legem, pu-
gnis, & fuſtibus; ac, dum pugnant, ſunt qui
tibia, & cithara, canant; & ad fortitudinem,
ac tolerantiam adſuefiunt.* Strabo. Τακταῖς δέ
τισιν ἡμέραις Ἀγέλη πρὸς Ἀγέλαν συμβάλλῃ, με-
τὰ αὐλοῦ, καὶ λύρας, εἰς μάχην ἐν ῥυθμῷ· ὥσπερ
καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἐθεσιν. ἐνφέρουσι δὲ καὶ
τὰς πληγὰς, τὰς μὲν, διὰ χειρὸς, τὰς δὲ, καὶ δι'
ὅπλων σιδηρῶν. *Statis quibusdam diebus Agela
cum Agela pugnat, accinente rythmum tibia,
& lyra: ſicut ipſi & in bellis uſitatum. Ic-
tus autem inferunt cum manu, tum etiam ar-
mis ferreis.* Sed de muſicis inſtrumentis,
ad pugnam adhibitis, video variare Auctо-
res. Ecce enim, tibiam, & citharam, He-
raclides; tibiam, & lyram, Strabo dicit:
alii rurſum, ſolam lyram, tibiamve. Ac de
tibia, ſic Polybius lib. IV. Οὐδὲ τοὺς παλαιοὺς
Κρητῶν, καὶ Λακεδαιμονίων, αὐλὸν, καὶ ῥυθμὸν, εἰς
τὸν πόλεμον ἀντὶ σάλπιγ@ εἰκῇ νομιστέον εἰσαγα-
γεῖν. *Neque item exiſtimandum, veteres Cre-
tenſes, & Lacedaemonios, loco tubae tibiam,
ac rhythmum, ad bella ſine cauſa uſurpaſſe.*
De ſola lyra, tradit Plutarchus, De Muſica.
Οἱ δὲ καὶ πρὸς λύραν ἐποίουν τὴν πρόσοδον ἢ πρὸς
τοὺς ἐναντίους, καθάπερ ἰσοῦνται μέχρι πολλοῦ
χρήσασθαι τῷ τρόπῳ τούτῳ τῆς ἐπὶ τοὺς πολεμικοὺς
κινδύνους ἐξόδου Κρῆτες. *Alii vero etiam ad ly-
ram pugnas cum hoſtibus inſtituebant: quem
morem Cretenſibus, ad proelia exeuntibus, diu
uſitatum ferunt.* Clemens Paedag. lib. II. ca-
pit. IV. Χρῶνται γὰρ παρὰ τοὺς πολέμους αὐτῶν,
Τυρρηνοὶ μὲν, τῇ σάλπιγγι· σύριγγι δὲ, Ἀρκάδες·
Σικελοὶ δὲ, πεκτίσιν, καὶ Κρῆτες, λύρᾳ. *Vtuntur*

Meurſii Tom. III.

(a) *Barthius. Quis labor humanus, &c.*

Digitized by Google

itaque in bellis ſuis, Tyrrheni quidem, tubâ; Arcades, fiſtula; Siculi vero, pectidibus, ac Cretenſes, lyra. Athenaeus lib. XII. Καὶ Λακεδαιμόνιοι μετ' αὐλῶν ἐξορμῶσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καθάπερ Κρῆτες μετὰ λύρας. *Lacedaemonii cum tibiis impetum in hoſtem faciunt, Cretenſes cum lyra.* Iterum lib. XIV. Διόπερ καὶ οἱ ἀνδρειότατοι Λακεδαιμόνιοι μετ' αὐλῶν στρατεύονται, Κρῆτες δὲ μετὰ λύρας. *Qua de cauſa & fortiſſimi Lacedaemonii cum tibia in militiam eunt, Cretenſes cum lyra.* Euſtathius ex eo ad Iliad. Ψ'. Λακεδαιμόνιοι δὲ, μετ' αὐλῶν ἐστρατεύοντο. Κρῆτες, μετὰ λύρας. *Lacedaemonii vero, cum tibiis in militiam ibant: Cretenſes, cum lyra.* Alii, cum Heraclide, citharam dicunt. Aulus Gellius lib. I. cap. XI. *Cretenſes quoque proelia ingredi ſolitos memoriae datum eſt, praecinente ac praemoderante cithara greſſibus.* Martianus Capella lib. IX. *Cretes ad citharam dimicabant, Lacedaemonii ad tibias.* Quique claſſicum canebat, Ἴβριος dicebatur. Heſychius. Ἴβυκτὴρ, ὁ παρὰ Κρησὶν Ἴβριος, ἐμβατήριον ποιησάμενος, ὅπερ ὁ ἄἰδων, οὕτω καλεῖ) *Ibycter, qui apud Cretenſes Ibrius, claſſicum carmen faciens; quod qui canit, ita dicitur.* Ita corrigo: male enim editur, Ἴβυκτὴρ, & ἵπερ ὁ αἰδων. Porro exercebantur etiam in ſaltatione armata. Strabo. Ἀσκεῖν δὲ καὶ τοξικῇ, καὶ ἐνοπλίῳ ὀρχήσει. ὥστε μηδὲ τὴν παιδιὰν εἶναι ἄμοιρον τῆ πρὸς τὸν πόλεμον χρησίμων. *Exercere autem & in arte ſagittandi, ac ſaltatione armata: ut ne ludus quidem expers eſſet rerum ad bella utilium.* Erat autem haec ſaltatio in ipſa quoque Creta inventa; uti teſtis Diodorus lib. V. Dionyſius Halicarnaſſeus lib. VII. & Plinius lib. VII. capit. LVI. Erant & aliae ſaltationes Cretenſes, Ἐπικρήδιος, & Ὀρσίτης: quarum meminit Athenaeus lib. XIV. Et Κνώσσια ὀρχήματα, *Cnoſſias ſaltationes*, memorat Sophocles Aiace. Ac, de ſaltatione armata, vide Orcheſtram noſtram in Πυρρίχη. Ac ſaltandi quidem ſtudium, & peritiam, tradunt plures: & in illis Athenaeus lib. XIV. & Euſtathius ad Iliad. σ'. Nec plebeii tantum homines, ſed qui nobiliſſimi forent. Lucianus De Saltatione. Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐτὸ, ἄριστοι ὀρχήσαι ἐγένοντο, οὐχὶ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντες. *Inter Cretenſes, ut quiſque maxime nobilitate praecellebat, ſummo ſtudio banc rem exercentes, praeſtantiſſimi ſaltatores reddebantur, non tantum homines plebeii, ſed qui regio quoque ſanguine, ac primates populi eſſent.* Quin neceſſitate etiam exercendi tenebantur. Libanius de Lacedaemoniis agens, & Cretenſibus, in Oratione Pro Saltatoribus. Φαίνεται τοίνυν παρ' ἀμφοῖν ἐν πολλῇ σπουδῇ τὸ ὀρχεῖσθαι, καὶ οὐχ ὅσον μὴ κεκωλύσθαι δεδομένον τοῖς βουλομένοις, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνάγκης τ' ἐκ τοῦ νόμου γιγνόμενον· ὡς' ἴσον ἦν τῷ ἢ τάξιν λιπεῖν τὸ τὴν ὄρχησιν ἐκλιπεῖν. *Itaque adparet apud utroſque ſummo ſtudio ſaltationem haberi; & non tantum cupientes ceu permiſſa haud prohiberi, ſed & neceſſario ex lege fieri: adeo ut perinde eſſet, in acie ordinem deſerere, & ſaltationem relinquere.* Vtebantur & rhythmis Creticis, ceu qui contentiſſimi eſſent. Strabo. Ὡς δ' αὕτως καὶ τοῖς ῥυθμοῖς Κρητικοῖς χρῆσθαι κατὰ τὰς ᾠδὰς συντονωτάτοις οὖσιν. *Sic & rhythmis Creticis uti, qui in cantilenis contentiſſimi eſſent.* Eſt autem rhythmorum horum frequens mentio; apud Dionyſium Halicarnaſſeum De ſtruct. Orat. Plutarchum De Muſica. Marium Victorinum Artis Gramm. lib. II. Heſychium in Κρητικὸν μέλος. Item Δίῤῥυθμα Κρητικὰ habes apud Scholiaſten Ariſtophanis ad Equites. Notus etiam eſt pes Creticus in re metrica; ita dictus. *Quia Cretes ſaltando eius rhythmica compoſitione utebantur*: ut ait Diomedes lib. III. & ut Philippus Abucaras in Scholiis ad Hephaeſtionis Alexandrini Enchiridium. Ὅτι ὑπὸ Κρητῶν εὑρεθῆναι δοκεῖ. *Quod a Cretenſibus inventus videatur.* Aliter Scholiaſtes Ariſtophanis ad Nubes. Κρητικος καλεῖται ἀπὸ τῆ εἰς τὺς Κήρητας ἀναγομένη μέλους, τύτῳ γὰρ τῷ μέτρῳ προσωρχοῦντο, σείοντες τὰ ὅπλα. *Creticus dicitur a carmine quod ad Curetas refertur: nam ad metrum hoc ſaltabant, arma quatientes.* Hinc Κρητικὸν μέλος. *Creticum carmen.* Cratinus in Trophonio, apud Hephaeſtionem Alexandrinum, in Enchiridio.

Ἔγειρε, Μοῦσα, Κρητικὸν μέλος.

Excita, Muſa, Creticum carmen.

Heſychius. Κρητικὸν μέλος. οὕτω Κρῆτες ῥυθμοὺς ἐλέγοντο, ἀπὸ Κρητῶν. *Creticum carmen. ſic Cretenſes rhythmi dicebantur, a Cretenſibus.* Quod autem ad rhythmos Creticos porro attinet, hos Thaletas inveniſſe ferebatur: ut mox dicam, quum de eo ſum acturus. Praeterea utebantur quoque veſte, & calceo, militari: neque donum ipſis ullum armis carius. Strabo. Καὶ ἐστῆτι δ', καὶ ὑποδέσει, πολεμικῇ χρῆσθαι· καὶ τῶν δώρων τιμιώτατα αὐτοῖς εἶναι τὰ ὅπλα. *Veſte vero etiam, & calceis, militaribus uti: & inter dona ipſis maxime honorata eſſe arma.* Ac veſtes quidem, apud illos plures invenio: quarum unam, Ἄμυρτον adpellabant. Heſychius. Ἄμυρτον, ἱμάτιον, Κρῆτες. *Amyrtum, veſtis, Cretenſes.* Alteram, Ἀνδρομέον dicebant. Idem Heſychius. Ἀνδρομέον, ἱμάτιον, Κρῆτες. *Andromeon, veſtis, Cretenſes.* Erat quoque, quae Ἀμφενώτας dicebatur. Heſychius. Ἀμφενώτας, ὁ κριτικὸς χιτών. Sed reſcribendum: Ἀμφινωτὸς, Κρητικὸς χιτών. *Amphinotus, Cretica tunica.* Occurrit rurſum poſtea, apud eumdem Heſychium. Ἀμφινωτὺς· χιτῶνας, ἢ φελλόνας, Κρῆτες λέγουσιν. *Amphinotos. Tunicas, aut penulas, Cretenſes dicunt.* Calcei vero, duplices erant; quorum hi, Θετταλίδες dicti: iſti, Κλεῖδες. Vide Heſychium eumdem, in Θετταλίδας, & Κλεῖδα. Quod veſtem attinet; ea hieme, & aeſtate, eadem erat. Idem Strabo, paulo poſt. Χαμαὶ δὲ καθήμενοι διαιτῶνται μετ' ἀλλήλων ἐν φαύλοις τριβωνίοις· φορῦντες καὶ χειμῶνος, καὶ θέρους, τὰ αὐτά. *Humi deſidentes una cibum capiunt, veſtitu vili: quem hieme, & aeſtate, eumdem habent.* Heraclides De Rebuſp. Οἱ παῖδες ἐν Κρήτῃ μετ' ἀλλήλων διαιτῶνται ἐνὶ ἱματίῳ θέρους, καὶ χειμῶνος. *Pueri in Creta ſimul cibum capiunt, eadem veſte aeſtate, & hieme.* Erat autem peculiaris hic veſtitus: meminitque Suidas. Κρητικὸν, εἶδος χι-

Digitized by Google

χιτῶνος. *Creticum, genus tunicae.* Ariſtophanes Theſmoph.

——— σὺ τόδε τὸ Κρητικὸν
Ἀπόδυθι ταχέως. ———

——— *tu Creticam hanc veſtem*
Exue ocyus. ———

Erat vero veſtis tenuis, & brevis. Heſychius. Κρητικόν. ἱματίδιον, λεπτὸν, καὶ βραχύ. *Creticum. Veſtimentum, tenue, & breve.* Adeoque vix ad poplites pertingebat. Clare indicat Claudianus De raptu Proſerpinae lib. II.

Criſpatur gemino veſtis Gortynia cinctu,
Poplite fuſa tenus. ———

Erat autem tincta fuco marino. Plinius lib. XXVI. cap. X. *Tria autem genera fuci marini; latum, & alterum longius, quadamtenus rubeum: tertium, criſpis foliis, quo in Creta veſtes tinguntur.* Et Athenis veſte Cretica rex utebatur. Pollux lib. VII. capit. XVII. Ἐκαλεῖτο δέ τι (ἱμάτιον) καὶ Κρητικὸν, ᾧ Ἀθήνησιν ὁ βασιλεὺς ἐχρῆτο. *Dicebatur vero quaedam (veſtis) etiam Cretica; qua Athenis rex utebatur.* Quod vero commemorat Strabo, arma illos inter dona praeſtantiſſima cenſuiſſe, id confirmat Nicolaus Damaſcenus, de Cretenſibus verba faciens, apud Stobaeum Serm. XLII. Δῶρα δὲ αὐτοῖς ἐστιν ὅπλα τιμιώτατα. *Dona apud eos pretioſiſſima ſunt arma.*

CAP. XIII.

Quidam ad nuptias ſelecti; nec uxores tamen ſtatim domum ducere tenebantur. Permiſſum etiam matrimonium inter fratres & ſorores: quaeque dos hic dicta fuerit. Sed, ne numero liberorum gravarentur, lex divortium, & amorem puerorum, permittebat. Heſychii locus, & Philoſtrati, emendatus. Servii, Sexti Empirici, & Athenaei, error. Eius amoris tota ratio explicata. Rapti per bimeſtre tantum ab amatoribus detenti; hinc dimiſſi, cum muneribus: & haec ipſa qualia fuerint. Amator, Φιλήτωρ *dictus: qui amatus autem,* Κλεινός. *Theon hac de re correctus.*

EX hoc Agelarum corpore poſtea ſeligebantur, qui inirent matrimonium; nec uxores quidem ſtatim domum ducere cogebantur, ſed quum eae ad familiam gubernandam aptae eſſent. Permiſſae vero etiam fratrum, ac ſororum, nuptiae erant: & in tali matrimonio dicta dos dimidia paternae hereditatis portio. Strabo. Γαμεῖν μὲν ἅμα πάντες ἀναγκαζονται παρ' αὐτοῖς, οἱ καλὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐκ τῆς τῶν παίδων Ἀγέλης ἐκκριθέντες. οὐκ εὐθὺς δ' ἄγονται παρ' ἑαυτὰς τὰς γαμηθείσας παῖδας, ἀλλ' ἐπὰν ἱκαναὶ ὦσι δεικεῖν τὰ περὶ τοὺς οἴκους φερνὴ δ' ἐστὶν, ἂν ἀδελφοὶ ὦσι, τὸ ἥμισυ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ μερίδος. *Vxores ducere quidem ſimul omnes apud ipſos coguntur, qui eodem tempore ex Agela puerorum ſeliguntur: nec, quas duxerint, ſtatim domum ducere neceſſe habent, ſed ad rem familiarem gubernandam poſtquam factae ſint idoneae; ac dos quidem eſt, quando fratri nubit ſoror, dimidia paternae haereditatis portio.* Sed, ne numero liberorum gravarentur, lex divortium, & amorem puerorum, permittebat. Ariſtoteles Politic. lib. II. cap. VIII. ubi de Cretenſium republica agit. Πολλὰ πεφιλοσόφηκεν ὁ νομοθέτης καὶ πρὸς τὴν διάζευξιν τῶν γυναικῶν, ἵνα μὴ πολυτεκνῶσι, τὴν πρὸς τοὺς ἄρρενας ποιήσας ὁμιλίαν. *Multa philoſophice diſſertavit legislator etiam ad divortium cum uxoribus ſtatuendum, ne multos liberos procrearent, introducta puerorum conſuetudine.* Quod ad puerorum amorem; de eo ita Heraclides. Ταῖς δὲ περὶ τοὺς ἄρρενας ἐρωτικαῖς ὁμιλίαις ἐοίκασι πρῶτοι κεχρῆσθαι· καὶ οὐκ αἰσχρὸν παρ' αὐτοῖς τοῦτο. *Puerorum autem amore primi videntur uſi eſſe: nec id turpe apud ipſos.* Servius ad AEneid. lib. X. *De Cretenſibus accipimus, quod in amores puerorum intemperantes fuerunt.* Sextus Empiricus Pyrrh. Hypotyp. lib. III. Παρ' ἡμῖν μὲν αἰσχρὸν, μᾶλλον δὲ καὶ παράνομον, νενόμισται τὸ τῆς ἀρρενομιξίας. παρὰ Γερμανοῖς δὲ, ὥς φασιν, οὐκ αἰσχρὸν, ἀλλ' ὡς ἔν τι τῶν συνήθων. λέγεται δὲ καὶ παρὰ Θηβαίοις τοπαλαιὸν οὐκ αἰσχρὸν τοῦτο εἶναι δόξαι. καὶ τὸν Μηριόνην τὸν Κρῆτα οὕτω κεκλῆσθαί φασιν, διὰ ἔμφασιν τοῦ Κρητῶν ἔθους. *Apud nos quidem turpe, immo vero etiam nefarium habetur, maſcula Venere uti; apud Germanos autem, uti fertur, turpe non eſt, ſed unum ex iis, quae uſu recepta ſunt. Quin etiam apud Thebanos olim hoc turpe habitum non fuiſſe dicitur: & Merionem Cretenſem ita vocatum aiunt ad expreſſam conſuetudinis Cretenſium ſignificationem.* Athenaeus lib. XIII. Κρῆτες γοῦν, ὡς ἔφην, καὶ οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς, περὶ τὰ παιδικὰ δαιμονίως ἐπτόηνται. *Cretenſes, ut dixi, & in Euboea Chalcidenſes, maiorem in modum puerorum amore flagrant.* Corruptus eſt in iſta re Heſychii locus. Κρῆτα, ἦπον, τὸ παιδικοῖς χρῆσθαι. Interpungo, & emendo. Κρῆτα ἦθος, τὸ, παιδικοῖς χρῆσθαι. *Cretenſem in morem: id eſt, maſculorum amore uti.* Et adluſit huc Philoſtratus, in quadam Epiſtola. Ἀλλ' ἐκ Κρητης, ὅπου πλεῖστος ὁ ἔρως, ὁ τὰς ἑκατὸν πόλεις περιπλέων (a). *Sed ex Creta; ubi plurimus amor, centum illas urbes circumnavigans.* Sed exiſtimo mendum eſſe, in voce ultima, ac legendum, Περιτολέων (b), *circumiens.* Nam urbes Cretae in terra ſitae, non in mari: quamquam quidem ipſa inſula mari circumluebatur. Sed an ſpurcus hic Cretenſium amor fuit; ac proceſſit uſque ad coitum? Nego clare; & errare dico Servium, Sextum, atque Athenaeum: qui id uno ore tradunt. Nam amabant caſto amore; neque ultra quid tentabant. Teſtis mihi inſtar omnium Maximus Tyrius Diſſert. X. Διὰ τοῦτο ἐγὼ ἐπαινῶ τὸν Κρητῶν νόμον, καὶ τὸν Ἠλείων μέμφομαι. τὸν μὲν Κρητικὸν, ἐπαινῶ διὰ ἀνάγκης. τὸν δὲ Ἠλείων μέμφομαι τῆς ἐξουσίας. Κρητικῷ μειρακίῳ αἰσχρὸν, ἐρασθὴν μὴ εἶναι· Κρητικῷ νεανίσκῳ αἰσχρὸν προσάψασθαι παιδικῶν. ὦ νόμε κεκραμένε καλῶς, σωφροσύνη καὶ ἔρωτι. *Hoc eſt cur legem Cretenſium laudem. Eleorum damnem. Cretenſem legem, laudo neceſſitatis cauſa: Elienſem, damno propter licentiam.*

(a) Forte Περσῶν. *Anacreon.* Οὐ γὰρ ἅπασιν ἔχεσκε Κρήτησι ὅπου πόλεσσι Ἔρως ἐπεργάζεται. *Salvinius.*

(b) Dixiſſet Περιτελῶν *Salvinius.*

Digitized by Google

tiam. Iuveni Cretenſi turpe habetur, non amare; iuveni Cretenſi turpe habetur, pueri amore ſeſe inquinare. O legem pulcre temperatam, caſtitate, & amore. Et obſerva: turpe fuiſſe, non amare. Sic viciſſim turpe erat, non amari. Cicero, in libris De Republica, apud Servium, loco citato. *Opprobrio fuiſſe adoleſcentibus, ſi amatores non haberent.* Hoc de forma excellentibus, genereque, tradit Strabo. Τοῖς δὴ καλοῖς τὴν ἰδέαν, καὶ προγόνων ἐπιφανῶν, ἐρασῶν μὴ τυχεῖν, αἰσχρὸν νομίζουσι· ὡς διὰ τὸν τρόπον τοῦτο παθοῦσιν. *Formoſis, & illuſtri genere ortis, turpe putatur, amatores non nanciſci: ceu qui propter mores iſtud patiantur.* Verum nunc amandi morem univerſum explicemus. Qui amabat, pueri amati amicis aliquot diebus ante praedicebat, ſibi certum eſſe rapere: & his quidem oppido probroſum erat, puerum aut occultare, aut via antea uſitata prohibere: quaſi haec confeſſio foret, eum iſto amatore indignum eſſe; itaque, congreſſi in unum, ſiquidem aequalis raptor, ſive dignior, inſequentes, tantum leviter repugnant, uti legi ſatisfaciant; inde laeti abduci ſinunt: ſi indignus ſit, eripiunt; inſequuntur autem uſque ad andreum rapientis. Amabilem vero arbitrantur, non quem forma, ſed coniuncta cum modeſtia fortitudo commendabat. Raptum amator, donis aliquot adfectum, quolibet locorum abducit; comitantibus, qui interfuere raptui. Convivio autem, & venatione, uſi per bimeſtre, quod ſupremum pueri detinendi tempus, mox in urbem revertuntur. Ac dimittitur rurſum puer, donaque accipit, veſtem bellicam, bovem, & poculum. Et haec quidem, lex praecipiebat dari: ſed dabantur quoque plura, eaque non parvi ſumtus: ita ut amici ſaepe etiam conferrent ſtipem. Puer, ſuis reſtitutus, bovem illum, quem ab amatore accepit, Iovi immolat; ac convivium praebet iis, qui cum eo ad raptorem commigraverant; hinc exponit, grata ei converſatio cum raptore, an non fuerit; lege ita permittente; nam, ſi quis poſt raptum amato aliquam vim intentaſſet, tum ab eo & ius diſcedendi erat, & cum eo iure agendi. Haec prolixe, ut propoſui, a Strabone memorantur: cuius verba apud ipſum inſpicienda lib. x. Quae de rapti detinendi tempore bimeſtri dixi, item donis, in dimiſſione datis, eadem ab Heraclide in hunc modum referuntur. Ὅταν δὲ κρατήσωσιν, ἀπάγουσιν εἰς ὄρος, ἢ τοὺς ἑαυτῶν χώρους. κἀκεῖ ἑπτὰ νύκτας ἡμέρας ἐξήκοντα. πλείους γὰρ οὐκ ἔξεστι· καὶ δίδωσιν ὁ φιλήτωρ ἐσθῆτα, καὶ ἄλλα δῶρα, καὶ βοῦν. *Compotes facti, abducunt eos, vel in montem, vel in ſua quoque praedia; ibique excipiunt conviviis, uſque ad ſexaginta dies, ultra quos non eſt conceſſum; inde veſtem amator donat, aliaque item munera, tum & bovem.* Poſt haec, in hunc modum raptis magnus honos habebatur: nam in curſu, & conſeſſu, locum primum capiebant, & donata ab amatore ſuo veſte utebantur: nec tum tantum, verum etiam adulti: in teſtimonium, quod amati pridem eſſent. Inſuper vocabulo illuſtri Κλεινοὶ, ſive *Incliti*, dicebantur. Strabo. Ἔχουσι δ' ἴσως οἱ παραπλήσιοι, οὕτω γὰρ καλοῦσι τοὺς ἁρπαγέντας· ἔν τε γὰρ τοῖς δρόμοις, καὶ τοῖς θρόνοις, ἔχουσι τὰς ἐντιμοτάτας χώρας· τῇ τε στολῇ κοσμεῖσθαι διαφερόντως ἐφίεται τῶν ἄλλων τῇ ἐσθῆτι παρὰ τῶν ἐραστῶν· καὶ οὐ τότε μόνον, ἀλλὰ καὶ τέλειοι γενόμενοι διασημον ἐσθῆτα φέρουσιν, ἀφ' ἧς γνωσθήσεται ἕκαστος Κλεινὸς γενόμενος. τὸν μὲν γὰρ ἐρώμενον, καλοῦσι Κλεινόν. τὸν δ' ἐραστὴν, Φιλήτορα. *Honor porro raptis habebatur; nam & in curſu, & in conſeſſu, locus illis primus attribuitur; & veſte permiſſum eſt ut eximia utantur, ab amatore dono data: neque tum modo, ſed & adulti veſtem gerunt inſignem; qua adgnoſcuntur Cleini fuiſſe: ſic enim amaſium vocant, ut Philetorem amatorem.* De nomine Κλεινῶν, eſt Heſychii quoque locus, quamvis ſine Cretenſium ulla mentione. Κλεινοὶ, οἱ εἰς τὰ παιδικὰ ἐπὶ κάλλει ἁρπαζόμενοι παῖδες. *Cleini, pueri, qui formae cauſa ad delicias rapiuntur.* Emendandus eſt Theon in Progymnaſmatis cap. Περὶ διηγήματος. Ξένα δὴ, τὰ ἑτέροις μὲν ἐπιχώρια, τοῖς δ' ἄλλοις οὐ συνήθη. ὡς εἴ τις Ἀγορὰν ὀνομάζοι τὸν λιμένα, καθάπερ Θετταλοί· ἢ Κλεινὸν, ἀντὶ τοῦ ἐρώμενον, ὡς Κρῆτες. *Peregrina ſunt, quae aliis ſunt uſitata, aliis non: ut ſi quis Agoram, ſive Forum, portum adpellet, ſicut Theſſali; aut Cleinum amatorem dicat, ut Cretenſes.* Male hodie editur, ἢ ἐκεῖνον, ἀντὶ τοῦ ἐρώμενον. *aut illum, pro eo quod eſt, amatorem.* Meminitque item Euſtathius ad Iliad. ψ'. Quod Φιλήτωρ diceretur, qui amabat, etiam Heſychius tradit. Φιλήτωρ, ἐραστής. *Philetor, amator.* Proprieque uſurpavit Heraclides in citatis ante verbis. Καὶ δίδωσιν ὁ Φιλήτωρ ἐσθῆτα, καὶ ἄλλα δῶρα, καὶ βοῦν. *Inde veſtem amator donat, aliaque item munera, tum & bovem.*

CAP. XIV.

Servi publici, & privati: urbani, & agreſtes. Ἀφαμιῶται, *ſive illi* Ἀμφαμιῶται. Ἐργάτωνες. Κλαρῶται. Περίοικοι. *Heſychii locus emendatus. Feſtum Clarotarum Cydoniae; quo ingenuus nemo in urbem introibat: tum poteſtas quoque eorum, hoc durante. Heri ſervis in convivio miniſtrabant.* Μιῶται, *ſive* Μνῶται. *Athenaeus emendatur; & Heſychius bis, terque: item Strabo, iterumque Athenaeus.* Χρυσώνηλαι. Καλακαῦται.

DIxi homines ingenuos; nunc ad ſervos veniamus: in quibus erant,

Ἀφαμιῶται. Hi erant iuvenes, aetate integri. Strabo lib. xv. Καὶ τὸ ἀντὶ δούλων τοῖς ἐν ἀκμῇ χρῆσθαι νέοις· ὡς Κρῆτες μὲν τοῖς Ἀφαμιώταις, Λάκωνες δὲ τοῖς Εἵλωσι. *Et quod ſervorum loco adoleſcentibus, in vigore aetatis conſtitutis, utantur: ſicut Cretenſes quidem Aphamiotis, Lacones vero Helotibus.* Erant autem ii indigenae; & bello capti, ac ſorte abducti: unde & Κλαρῶται iidem dicebantur. Athenaeus lib. vi. Καλοῦσι δὲ οἱ Κρῆτες τοὺς μὲν καλὰ πόλιν οἰκέτας, Χρυσωνήτους· Ἀμφαμιώτας δὲ, τοὺς κατ' ἀγρόν· ἐγχωρίους μὲν ὄντας, δουλωθέντας δὲ κατὰ πόλεμον· διὰ τὸ κληρωθῆναι δὲ, Κλαρῶτας.

Cre-

Digitized by Google

Cretenſes ſervos, quibus in urbe utebantur, Chryſonetos vocabant; Amphamiotas vero, quibus in agro: indigenas quidem, ſed bello in ſervitutem redactos: quia vero eos ſorte abduxiſſent, etiam Clarotas. Euſtathius ad Iliad. O'. Ε"τι ὑ οἰκέται μὲν (ἐν Κρήτῃ ἦσαν) οἱ κατὰ πόλιν, χρυσώνηλοι· Α'μφαμιῶται ὑ, οἱ κατ' ἀγρὸν ἰδίᾳ δοῦλοι. *Porro ſervi quidem (in Creta erant) in urbe, Chryſoneti: Amphamiotae vero, in agro privatim.* Heſychius. Α'φαμιῶται, οἰκέται ἀγροῖκοι, πάροικοι. *Aphamiotae, ſervi in agris habitantes, accolae.* Sed legendum eſt, Περίοικοι. Nam Περίοικοι dicebantur illi ſervi, quibus in colendis agris utebantur. Ariſtoteles Politic. lib. II. cap. VIII. Ε"χϛ δ' ἀνάλογον ἡ Κρητικὴ τάξις πρὸς τ Λακωνικήν. γεωργοῦσί τε γὰρ τοῖς μὲν, Εἵλωτες· τοῖς δὲ Κρησὶν, οἱ Περίοικοι. *Habet vero inſtitutio Cretica, quod reſpondeat Laconicae. Nam his quidem, agros colunt Helotes: Cretenſibus vero, Perioeci.* Meminitque iterum eorum poſtea. Ε'κ τῶν Φόρων, ὃς φέρουσιν οἱ Περίοικοι, *Ex vectigalibus, quae pendent Perioeci.* Et ſub finem capitis. Διὸ κ τὸ τῶν Περιοίκων μένϛ τοῖς Κρησίν· οἱ δ' Εἵλωτες, ἀφίσανῦ πολλάκις. *Quare &, quod ad Perioecos attinet, ii permanent Cretenſibus: Helotes vero, ſaepe deficiunt.* Sed diverſos Perioecos ab Aphamiotis facit Soſicrates, libro ſecundo Rerum Creticarum, apud Athenaeum, loco citato. Σωσικράτης δ', ἐν δευτέρῳ Κρητικῶν, τὴν μὲν κοινὴν, φησι, δουλείαν οἱ Κρῆτες καλοῦσι Μνωΐαν τὴν ὑ ἰδίαν, Α'φαμιώτας· τοὺς ὑ Περιοίκους, ὑπηκόους. *Soſicrates, libro ſecundo Rerum Creticarum; Publicam ſervitutem, inquit, Cretenſes Mnoiam vocant; privatam autem, Aphamiotas; Perioecas vero, ſubditos.*

Ε'ργάτωνες. *Ergatones.* Qui mortuis ſepeliendis operam navabant. Heſychius. Παρὰ δὲ Κρησὶν, Ε'ργάτωνες, οἱ ἐπὶ τ ταφῆς τ τεθνηκότων τεταγμένοι. *Apud Cretenſes vero, Ergatones dicuntur, qui ad ſepulturam mortuorum conſtituti.*

Κλαρῶται. *Clarotae.* Pollux lib. III. cap. VIII. Μεταξὺ δὲ ἐλευθέρων, κ δούλων, οἱ Λακεδαιμονίων Εἵλωτες, κ Θετταλῶν Πενέσται, κ Κρητῶν Κλαρῶται, κ Μνωῖται. *Inter liberos & ſervos medii ſunt, Lacedaemoniorum Helotes, Theſſalorum Peneſtae, Cretenſium Clarotae, & Mnoitae.* Etymologici Auctor. Πενέσται, οἱ δοῦλοι τ Θεττα λῶν, ὡς οἱ τῶν Λακεδαιμονίων Εἵλωτες, κ τῶν Κρητῶν Κλαρῶται. *Peneſtae, Theſſalorum ſervi; ſicut Lacedaemoniorum Helotes, & Cretenſium Clarotae.* Euſtathius ad Iliad. O'. Η"σαν δὲ ἄλλως δουλικαὶ λέξεις, ἐν Κρήτῃ μὲν, οἱ Κλαρῶται, διὰ τὸ κληρωθῆναι. *Erant vero alias vocabula ſervitutem ſignificantia, in Creta quidem, Clarotae, quod ſorte ſint abducti.* Hi Cydoniae feſta quaedam ſibi propria habebant; per quae ingredi in urbem nulli ingenuo licebat: ac caedendi eos flagris etiam poteſtas erat. Eſt in hanc rem elegans fragmentum Ephori, e libro Hiſtoriarum tertio; quod debemus beneficio Athenaei, qui id nobis conſervavit lib. VI. Κλαρῶται Κρῆτες καλοῦσι τοὺς δούλους, ἀπὸ τῆ γιομένης περὶ αὐτῶν κλήρω. τούτοις δ' ἐστὶ νενομισμέναι τινὲς ἑορταὶ ἐν Κυδωνίᾳ, ἐν αἷς οὐκ εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἐλεύθεροι, ἀλλ' οἱ δοῦλοι πάντων κρατοῦσι, κ κύριοι μαστιγοῦσι τοὺς ἐλευθέρους. *Cretenſes Clarotas vocant ſervos, a ſorte ſuper illis miſſa. Ac ſunt his feſta quaedam legibus conceſſa Cydoniae, in quibus nulli libero urbem intrare fas eſt: ſed ſervi rerum potiuntur, & ingenuos flagris quoque excipiendi poteſtatem habent.* Arbitror, diebus feſtis id Mercurii factitatum; quibus domini quoque ſervis epulantibus ſerviebant: uti teſtis Athenaeus lib. XIV. Ε'ν Κρήτῃ γοῦν, τῇ τῶν Ε'ρμαίων ἑορτῇ, τὸ ὅμοιον γίνεται, ὥς φησι Καρύστιος, ἐν Ι'στορικοῖς Υ'πομνήμασιν. Εὐωχουμένων γὰρ τῶν οἰκετῶν, οἱ δεσπόται ὑπηρετοῦσι περὶ τὰς διακονίας. *In Creta quidem, Mercurii diebus feſtis, ſimile fit, uti auctor eſt Caryſtius, in Commentariis Hiſtoricis: quippe, ſervis epulantibus, domini ipſis miniſtrantes famulantur.* Quia vero Clarotae Cretenſium iidem erant cum Helotis Spartanorum, ut adparet ex citatis Auctorum locis, ſimpliciter Heſychius in Gloſſis dicit. Κλαρῶται, Εἵλωτες. *Clarotae, Helotes.*

Μνωῖται. Erant ſervi publici. Soſicrates, apud Athenaeum, in citatis ante verbis. Τὴν κοινὴν, φησι, δουλείαν οἱ Κρῆτες καλοῦσι Μνωΐαν. *Publicam, inquit, ſervitutem Cretenſes vocant Mnoiam.* Ita ſcribo; non, Μνοΐαν. *Mnoeam.* Male quoque eſt apud Heſychium. Μνοία, ἱκετεία· *Mnoea, ſupplicatio.* Reſcribe itidem: Μνωΐα, οἰκετεία. *Mnoia, ſervitium.* Hybrias Cretenſis, in Scholio, apud Athenaeum lib. XV. Τούτῳ δεσπότας μνωΐας κέκλημαι· *Per hoc familiae herus dicor.* Sed Μνωΐα duo ſignificabat; *Servitutem*, &, *Servitium*; ſive, *Servorum multitudinem.* Id Heſychii, Hybriaeque, loca indicant, quae produxi. Corrigendus quoque Strabo lib. XII. Καθάπερ Κρησὶ μὲν ἐθήτευεν ἡ Μνωΐα καλουμένη σύνοδος, Θετταλοῖς δὲ οἱ Πενέσται. *Quemadmodum Cretenſibus ſerviebat Mnoius qui dicebatur coetus, & Theſſalis Peneſtae;* Hodie editur: ἡ Μινώα, καλουμένη σύνοδος. *Minous qui vocatur coetus.* Nam Μνωΐα, non Μινώα, rectum eſſe, inde adparet, quod Μνωῖται dicti fuerint. Pollux loco citato. Καὶ Κρητῶν Κλαρῶται, κ Μνωῖται. *Et Cretenſium Clarotae, ac Mnoitae.* Niſi aliquis malit; ἡ Μνῶα καλουμένη. ſiquidem conciſe etiam Μνῶα, pro Μνωΐα, dictum. Heſychius. Μνῶα, δουλεία, *Mnoa, ſervitus.* Eodem modo Μνῶται quoque, pro Μνωῖται. Ita eſt apud Athenaeum libro citato. Ε"ρμων δὲ ἐν Κρητικαῖς Γλώτταις· Μνῶτας, τοὺς εὐγενεῖς οἰκέτας. *Hermon vero in Gloſſis Creticis: Mnotas, ſervos ingenuos.* Sed quo modo, quaeſo, ingenui, ſi fuiſſe ſervos conſtat? Certe mendum eſt, ac ſcribendum: τοὺς ἐγγενεῖς οἰκέτας. *Indigenas ſervos.* Et Euſtathius confirmat, loco antea citato. Ε'κάλουν δέ, φασι, Κρῆτες κ Μνωΐαν τὴν κοινὴν δουλείαν, κ Μνῶτας τοὺς ἐγγενεῖς οἰκέτας. *Adpellabant autem, inquit, Cretenſes publicam ſervitutem Mnoiam, & Mnotas ſervos indigenas.* Et corrigendus rurſum Heſychius. Μνῶται, δοῦλοι. *Mnotae, ſervi.* Hodie non recte editur: Μνῆτος, δ. *Mneti, ſ.*

Περίοικοι. Iidem qui Α'φαμιῶται: de quibus iam a me dictum eſt.

Χρυσώνηλοι. Erant ſervi urbani. Athenaeus in

in citatis ante verbis. Καλοῦσι δὲ οἱ Κρῆτες τοὺς μὲν κατὰ πόλιν οἰκέτας, Χρυσωνήτους. *Vocabant autem Cretenſes ſervos, qui in urbe quidem erant, Chryſonetos.* Euſtathius. Ἦσαν δὲ ἀλλως δηλικαὶ λέξεις, ἐν Κρήτῃ μὲν, οἱ Κλαροῦ, διὰ τὸ κληρωθῆναι· ἔτι δὲ οἰκέται μὲν, οἱ κατὰ πόλιν Χρυσώνητοι *Erant vero alias ſervorum quoque adpellationes in Creta; Clarotae quidem, quia ſorte abducti eſſent: inſuper urbani ſervi, Chryſoneti.* Nunc ſeorſim, & in fine huius capitis, memorandi,

Καταϰαῦται; neque ſervi, neque cives, magiſtratui ſubiecti, ſed utentes ſuo iure. Apud Plutarchum Quaeſtionum Graecarum viceſima prima ita habet Τίνες οἱ παρὰ Κρησὶ λεγόμενοι Καταϰαῦται; *Quinam ſunt, qui apud Cretenſes Catacautae adpellati?* Vbi vide pluribus rem eam totam explicantem.

CRETAE

SIVE

DE INSVLAE ISTIVS REBVS,

ET ANTIQVITATIBVS

LIBER QVARTVS.

De Virtutibus incolarum, vitiisque; nec non de rebus geſtis; ut & de viris claris, & lingua.

CAPVT PRIMVM.

Virtutes eorum. Doctrinae ſtudium, & cultus animi. Munificentia in Homerum; cuius verſus ſero admodum accepere: uti nec libenter uſi ſunt poematibus peregrinis. Oratione utebantur, quae haberet multum ſenſum, & pauca verba: ac prohibiti item inſula, qui dicendi facultate gloriarentur. Inimicis malam conſuetudinem imprecabantur: & iurabant per animalia. Zenobius, & Lucilius Tarrhaeus, emendati. Inventa varia; initia Cereris; ignis, aeris, ferri uſus; ovium congregatio, pecorum cicuratio, mellis opificium, ars iaculandi, & venandi: tum conviƈtus, gladii, cassides, & ſaltatio armata: ſcorpio denique, gymnaſtica exercitatio, item Muſica, litteraeque: quas initio in palmarum foliis ſolebant ſcribere; unde & Γράμματα Φοινικήια adpellata. Suidae & Apoſtolii loca mutila eſſe, indicatum.

NVnc virtutes, vitia, & mores, dicam. Inter prima animi cultum reputabant. Ptolemaeus Tetrabibli lib. II. Οἱ δὲ περὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ Ἀχαΐαν, καὶ Κρήτην, μᾶλλον λογικοὶ τυγχάνουσι, καὶ φιλομαθεῖς, καὶ τὰς τῆς ψυχῆς ἀσκοῦντες πρὸ τοῦ σώματος. *In Graecia autem, Achaia, & Creta, homines magis ſunt ſtudioſi doctrinae, & animum potius, quam corpus, exercentes.* Quae totidem fere, & iisdem etiam, verbis Proclus, in Paraphraſi eius Operis. Certe, quod doctrinae ſtudioſi fuerint, indicat munificentia in Homerum: quam commemorat Sozomenus in Praefatione ſuae Hiſtoriae Eccleſiaſticae. Κρῆτες μὲν γὰρ ἐν χιλίοις νομίσμασιν Ὅμηρον ἀμεψάμενοι τῆς εὐποιΐας, ὡς ἀνυτέρβλητον φιλολιμίαν αὐχοῦντες, ἐν στήλῃ δημοσίᾳ τὴν δωρεὰν ἐγράψαντο. *Cretenſes, quum Homerum, ob beneficentiam, mille nummis remuneraſſent, velut de inſuperabili munificentia gloriantes, donum in columna publice inſcripſerunt.* Quamquam tamen eius verſus ſero adeo accepere. Maximus Tyrius Diſſert. VII Ἐγὼ λέγειν, ὅτι καὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις γενῶν οὐ λόγῳ μόνον πλατυνόμεναι πόλεις, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ γενόμεναι πολλαὶ, καὶ πολιτευθεῖσαι ὑγιῶς, καὶ ξυνοικισθεῖσαι νομίμως· ἀγνοοῦσι τὸν Ὅμηρον. οὐδὲ μὲν γὰρ ἡ Σπάρτη ῥαψῳδεῖ, οὐδὲ δὲ καὶ ἡ Κρήτη. *Omitto dicere, multas exſtitiſſe inter homines non imaginarias, ſed veras reſpublicas, bene conſtitutas, & legibus optimis utentes, quae Homerum tamen ignorant. Nam & Sparta eius verſus ſero recitare coepit, ſero autem etiam Creta.* Quin poemate peregrino non libenter utebantur. Id Cretenſis Clinias dicit, apud Platonem, De Leg. lib. III. Οὐ γὰρ σφόδρα χρώμεθα οἱ Κρῆτες τοῖς ξενικοῖς ποιήμασι. *Neque enim nos Cretenſes admodum utimur peregrinis poematibus.* In Oratione ſua operam dabant, uti brevibus quam-

Digitized by Google

quamquam verbis multum ſenſum comprehenderent. Plato De Leg. lib. I. Τὴν πόλιν ἅπαντες ἡμῶν Ἕλληνες ὑπολαμβάνουσιν, ὡς φιλολόγω τέ ἐστι καὶ πολυλόγω· Λακεδαίμονα δὲ, καὶ Κρήτην, τὴν μὲν, βραχυλόγον, τὴν δὲ πολύνοιαν μᾶλλον ἢ πολυγωγίαν ἀσκοῦσαν. *Vrbem noſtram omnes Graeci arbitrantur multo ſermone & uti, & delectari: Lacedaemonem vero, atque Cretam, illam quidem, breviloquam eſſe, hanc vero, in eo ſeſe exercere, ut ſenſum potius multum habeat, quam ut verba.* Itaque prohibitum & lege erat, ne in inſulam quis intraret, qui dicendi facultate gloriaretur. Sextus Empiricus Adverſ. Mathem. lib. II. Τὴν μέντοι ῥητορικὴν πάντες πανταχόθεν, ὡς πολεμιωτάτην, ἐδίωξαν. ὥσπερ ὁ μὲν Κρητικὸς νομοθέτης, εἴρξας ἐπιβαίνειν τῆς νήσου τοὺς ἐν λόγοις ἀλαζονευομένους. *Omnes autem dicendi artem, tamquam hoſtem infeſtiſſimam, ubicumque perſequuntur; ut Cretenſis legislator, qui dicendi facultate ſe iactantes, inſulam intrare vetuit.* Certe exemplum ſapientiae ipſorum, illud quoque eſt cenſendum, ut, quos maxime odiſſent, iis malae conſuetudinis ſtudium imprecarentur. Valerius Maximus lib. VII. capit. II. *Multis, & magnis, ſapientiae exemplis parvulum adiiciam. Cretenſes, quum acerbiſſima exſecratione adverſus eos, quos vehementer oderunt, uti volunt; ut mala conſuetudine delectentur optant: modeſtoque voti genere efficaciſſimum ultionis eventum reperiunt.* In iuramentis, reverentia deorum, nominibus eorum quoque abſtinebant, ac per animalia quaevis iurabant. Porphyrius De Abſt. lib. III. Κρησὶ δὲ νόμος ἦν Ῥαδαμάνθυος, ὅρκον ἐπάγειν πάντα τὰ ζῶα. *Apud Cretenſes lex erat Rhadamanthi, ut iurarent per quaecumque animalia.* Heſychius. Ῥαδαμάνθυος ὅρκον, τὸν ἐπὶ χηνὶ, καὶ κυνὶ, καὶ τοῖς τοιούτοις, ὅρκον. *Rhadamanthi iusiurandum: quod per anſerem, canem, & ibiuſmodi animalia, fiebat.* Corruptus valde eſt Zenobius lib. V. Prov. LXXXI. Ῥαδαμάνθυος ὅρκος. Κρατῖνός φησιν, ἐπὶ τῷ χηνὶ, καὶ τῷ κυνὶ, καὶ τοῖς τοιούτοις, ὅρκον Ῥαδαμάνθυι ἀναλίσκεσιν. ὡς καὶ Σωκράτης, ἐν δευτέρῳ Κρητικῶν. ἵνα μὴ θεοὺς ὀμνύωσιν. *Rhadamanthi iusiurandum. Cratinus auctor eſt, per anſerem, & canem, & ſimilia, Rhadamanthum iurare ſolitum: ut & Socrates, libro ſecundo Poſſeſſionum (a): ne per deos iurarent.* Legendum omnino: ὡς καὶ Σωσικράτης, ἐν δευτέρῳ Κρητικῶν. *Vti etiam Soſicrates, libro ſecundo Creticorum.* Nam res Cretenſes Soſicrates ſcripſit: ut initio libri primi indicavi, capite primo. Idem mendum eſt apud Lucilium Tarrhaeum in Collect. Proverb. Sed de hoc Cretenſium iureiurando, videndus etiam Suidas, in Ῥαδαμάνθυος ὅρκος: Euſtathius ad Odyſſ. τ'. & Apoſtolius cent. XVII. Proverb. VII. Ad ingenii porro laudem, & induſtriae, pertinent tot res inventae. Ac primo omnium multa Creti, primo regum tribuuntur. Diodorus Siculus lib. V. Περὶ δὲ τῆς Κρήτης νῦν διέξιμεν. οἱ μὲν γὰρ τὴν Κρήτην κατοικοῦντες φασιν, ἀρχαιολάτας παρ' αὐτοῖς γενέσθαι τοὺς ὀνομαζομένους Ἐτεοκρήτας, αὐτόχθονας. ὧν μὲν βασιλέα, Κρῆτα καλούμενον, πλεῖστα, καὶ μέγιστα, κατὰ νῆσον εὑρεῖν· τὰ δυνάμενα τὸν κοινὸν τῶν ἀνθρώπων βιον ὠφελεῖν. *Nunc de Creta diſſeramus; quippe, Cretam qui inhabitant, antiquiſſimos apud ſe fuiſſe Eteocretas dicunt, homines indigenas: quorum regem, Cretem dictum, plurima, mortalium generi utiliſſima, inveniſſe.* Orpheus primus initia illic Cereris exhibuiſſe memoratur. Diodorus loco citato. Καὶ τὸν Ὀρφέα (φασὶ) φύσει διαφόρῳ κεχορηγημένον πρὸς ποίησιν, καὶ μελῳδίαν, μαθητὴν γενέσθαι τούτων· καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν τελετὰς, καὶ μυστήρια. *Et Orpheum (aiunt) quem excellenti ingenio natura inſtruxerat ad poeſin, & melodiam, diſcipulum horum fuiſſe, primumque initia, ac myſteria, ad Graecos protuliſſe.* Et alibi, eodem libro, tradit, ea Cnoſſi in propatulo celebrata, ſicut Athenis in occulto. Κατὰ δὲ τὴν Κρήτην ἐν Κνωσσῷ νόμιμον ἐξ ἀρχαίων εἶναι, φανερῶς τὰς τελετὰς ταύτας πᾶσι παραδίδοσθαι· καὶ, τὰ παρ' ἄλλοις ἐν ἀπορρήτῳ παραδεδομένα, παρ' αὐτοῖς μηδένα κρύπτειν τῶν βουλομένων τὰ τοιαῦτα γινώσκειν. *At in Cretae urbe Cnoſſo ab antiquo ſancitum eſſe, initia iſta in propatulo exhiberi: quaeque in occulto dantur apud alios, apud illos neminem celari omnino cupientium cognoſcere.* Huc reſpexit Saluſtius, quum dicit apud Servium ad AEneid. lib. III. *Primos Cretenſes conſtat inveniſſe religionem.* Idaei Dactyli ignis uſum, ac ferri aeriſque naturam, & conflandi rationem, invenerunt. Diodorus. Οἱ δ' ἐν κατὰ τὴν Κρήτην Ἰδαῖοι Δάκτυλοι παραδέδονται τήν τε τοῦ πυρὸς χρῆσιν, καὶ τὴν τοῦ χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, φύσιν, ἐξευρεῖν, καὶ τὴν ἐργασίαν, δι' ἧς κατασκευάζεται. *Ceterum Idaei Dactyli in Creta traduntur inveniſſe ignis uſum; item aeris, ac ferri, naturam: tum laborem, quo paratur.* Etiam de ferro Strabo, de iisdem Dactylis Idaeis loquens lib. X. Πάντες δὲ σίδηρον ἐργάσθαι ὑπὸ τούτων ἐν Ἴδῃ πρῶτον φασι. *Omnes autem ferrum ab his memorant ſub Ida monte factum eſſe.* Plinius, ex Heſiodo, lib. VII. cap. LVI. *Ferrum Heſiodus in Creta (monſtraſſe putat) eos, qui vocati ſunt Idaei Dactyli.* Poſt hos Curetes invenere, ovium congregationem, aliorum pecorum cicurationem, & mellis opificium; inſuper artem iaculandi, ac venandi rationem: tum ſocietates hominum, & convictus. Inde gladios, caſſideſque, & ſaltationem armatam. Quae commemorat Diodorus lib. V. & in bellicis inſtrumentis, Plinius ſcorpionem refert, libro citato. *Et in tormentis (inveniſſe aiunt) Cretas ſcorpionem.* Gymnaſticam quoque exercitationem tribuit Cretenſibus Plato: & ab illis, ſicut alia, Lacedaemonios accepiſſe. Ecce verba, De Rep. lib. V. Ἤρχοντο τῶν γυμνασίων πρῶτον μὲν Κρῆτες, ἔπειτα Λακεδαιμόνιοι. *Inceperunt exercitationes gymnaſticas primum quidem Cretenſes, inde Lacedaemonii.* Denique & Muſicam inventam Dactylis, refert nobis Iſidorus Orig. lib. XIV. cap. VI. *Studium Muſicum ab Idaeis Dactylis in ea (Creta) coeptum.* Quin & litterarum quoque inventionem ſuam eſſe adſerebant; & idcirco Γράμματα φοινικήια dicta, quod in foliis palmarum quae dicuntur Graece φοίνικες, olim ſcribere

(a) Videtur interpres legiſſe. Κρητικῶν. Vertendum fuerat: *Creticorum.*

Digitized by Google

re consuevissent. Vide Suidam in Φοινικήϊα γράμματα: & Apostolium Cent. xx. Proverb. xxix. Verum verba utriusque omnino mutila.

CAP. II.

Pietas, & deorum cultus: quem hinc ortum quidam tradunt. Saturno, liberos immolabant. Iupiter, Ἑταιρεῖος, Ἑκατόμβαιος, Ἄρβιος, Βιέννιος, Ταλαῖος. *Eius simulacrum, sine auribus, & barba. Festum ipsi institutum, propter Liberum interfectum. Eius sacerdotes animatis abstinebant. Mercurius,* Ἐδάκις *cognomento: Martis, sacra* Ἑκατομφόνια. *Apollo,* Δρομαῖος: *ad eumdem missa quoque in Delum dona; festumque ibi agitatum. Mithrae, simulacrum. Minervae, Minoidis cognomento, fanum, ab Argonautis positum. Europae festum,* Ἑλλώτια *dictum. Cadmus itidem illic cultus; & Epimenides; ac Diognetus: cum & Nympha quaedam incerta: tum ostensum simulacrum sine capite, quod putatum esse Moli: atque istud qua de causa. Rheae, nullus illic bonos habitus fuit. Istri Opus,* Συναγωγὴ τῶν Κρητικῶν θυσιῶν.

Pietatem, si qua in impietate est, maximam inter virtutes, ac gentilium deorum cultum veterem, inde fidem Christianam, age, nunc repraesentabo. Quidam tradunt, ortam hic religionem. Salustius in Fragmento apud Servium ad AEneid. lib. III. *Primos Cretenses constat invenisse religionem.* Ac probabant id Cretenses, quod, quae sacra mystice Athenienses Eleusine celebrarent, ea multo ante Gnossii in propatulo tradidissent: uti auctor Diodorus lib. v. Ac Saturno liberos suos immolabant. Athanasius in Orat. contra Gentes. Κρῆτες τὸν Κρόνον ἐν ταῖς τεκνοθυσίαις αὐτῶν ἱλάσκοντο. *Cretenses liberorum immolationibus Saturnum placabant.* Porphyrius De Abst. lib. II. Ἵστρος δὲ, ἐν τῇ Συναγωγῇ τῶν Κρητικῶν θυσιῶν, φησι, τοὺς Κυρῆτας τὸ παλαιὸν τῷ Κρόνῳ θύειν παῖδας. *Ister vero, in Collectione Cretensium sacrificiorum, tradit, Curetas olim Saturno pueros immolare consuevisse.* Refert quoque, ex hoc ipso Porphyrii loco, Cyrillus contra Iulianum lib. IV. Iovi quoque sacra faciebant: de quibus in hunc modum Lactantius lib. I. cap. XXI. *Ipsius autem Cretici Iovis sacra quid aliud, quam quomodo sit aut subtractus patri, aut nutritus, ostendunt?* Colebatur autem ipsis, Ἑταιρεῖος cognomento: ut supra ostendi, ex Hesychio cap. X. Et Ἑκατόμβαιος: uti dixi in Gortynae urbis rebus lib. I. cap. X. Etiam Ἄρβιος: vide itidem lib. II. cap. V. Etiam Βιέννιος. Vide Stephanum in Βιέννος. Et Ταλαῖος. Hesychius. Ταλαῖος, ὁ Ζεὺς, ἐν Κρήτῃ. *Talaeus, Iupiter, in Creta.* Tabula foederis, inter Latios, & Oluntios. Ὀμνέω τὴν Ἑστίαν, καὶ τὸν Ζῆνα τὸν Κρητογενέα, καὶ τὰν Ἥραν, καὶ τὸν Ζῆνα τὸν Ταλαῖον. *Iuro Vestam, & Iovem in Creta natum, & Iunonem, & Iovem Talaeum.* Sed, ut illud quoque moneam, in hac Tabula littera λ geminatur: scribiturque, τὸν Ταλλαῖον. Habebant autem eius simulacrum sine auribus: quasi dominum rerum omnium nil audire conveniret. Plutarchus De Is. & Osir. Ἐν Κρήτῃ Διὸς ἦν ἄγαλμα μὴ ἔχον ὦτα· τῷ γὰρ ἄρχοντι καὶ κυρίῳ πάντων ἀδενὸς ἀκούειν προσήκει. *In Creta erat Iovis imago, auribus carens: neque enim quemquam audiri convenit ab eo, qui omnium rerum sit dominus, atque princeps.* Etiam sine barba, in monte Dicta. Etymologici Auctor in Δίκτη. Ἐνταῦθα δὲ Διὸς ἄγαλμα ἀγένειον ἵστατο. *Hic vero stabat Iovis simulacrum imberbe.* Festo item quodam proprio colebatur, ad placandam eius iram, propter interfectum Liberum, instituto. Firmicus, De Err. Prof. Relig. *Cretenses, ut furentis tyranni (Iovis) saevitiam mitigarent, festos funeris dies statuunt, & annuum sacrum trieterica consecratione componunt: omnia per ordinem facientes, quae puer moriens aut fecit, aut passus est.* Et hinc, puto, factum fuerit, uti sacerdotes eius animatis abstinerent. Porphyrius De Abst. lib. IV. Μικροῦ με παρῆλθε καὶ τὸ Εὐριπίδειον παραθέσθαι· ὃς τὰς ἐν Κρήτῃ τῷ Διὸς προφήτας ἀπέχεσθαι (τῶν ἐμψύχων) φησί. *Sed oblitus fere fueram hoc Euripidis adiicere; qui dicit, Iovis in Creta sacerdotes ab esu (animatorum) abstinere.* Mercurius etiam, Ἐδάκις cognomento dictus, a Gortyniis colebatur: uti supra iam ostendi lib. I. capit. X. Marti, sacra Ἑκατομφόνια faciebant, in Bienno illic urbe. Stephanus in Βιέννος· Καὶ μέχρι τῦ νῦν τὰ καλούμενα Ἑκατομφόνια θύεται τῷ Ἄρει. *Et etiamnum sacra, dicta Hecatomphonia, Marti fiunt.* Apollini, Cursori cognomento dicto, immolarunt. Plutarchus Sympos. lib. VIII. Quaest. IV. Πύκτῃ μὲν Ἀπόλλωνι Δελφοὺς, Δρομαίῳ δὲ Κρῆτας ἱερεῦσι θύειν. *Apollini quidem Pugili Delphos, Cursori vero Cretenses aiunt sacra facere.* Et in Delum ab ultima antiquitate ad Apollinis adventum dona mittebant, ac choreas agitabant. De donis, est apud Tibullum lib. IV. Carm. I.

——— *etiam Phoebo gratissima dona*
Cres tulit. ———

De choreis, Virgilius AEneid. IV.

——— *Delum maternam invisit Apollo,*
Instauratque choros: mistique altaria circum
Cretesque Dryopesque fremunt. ———

Mithram etiam ibi cultum, discimus ex Epiphanio Adv. Haer. lib. I. tom. III. Καὶ Μίθρα τῦ παρὰ Κρησὶν εἰδώλου. *Et Mithrae apud Cretenses simulacri.* Minervae etiam Minoidis fanum illic Argonautae condiderunt. Apollonius lib. IV.

Κεῖνο μὲν ἦν Κρήτῃ ἔνι δὴ κνέφας ἡυλίζοντο
Ἥρωες· μετὰ δ' οἵ γε νέον φαέθουσαν ἐς ἠῶ
Ἱρὸν Ἀθηναίης Μινωΐδος ἱδρύσαντο.
Illam igitur in Creta noctem transigebant
Heroes, interimque ipsi primum sub auroram
Fanum Minervae Minoidis aedificarunt.

Quin colebant & Europam, & Ἑλλώτια eius festum nuncupabant. Hesychius. Ἑλλώτια, ἑορτὴ Εὐρώτης ἐν Κρήτῃ. *Ellotia, festum Europae in Creta.* Et Gortynii fratrem item

tem eius, Cadmum. Solinus capit. XVII. *Iidem Gortynii & Cadmum colunt, Europae fratrem: ista enim memorant.* Insuper, & Epimenidem. Diogenes Laertius in eius Vita. Λέγυσι δέ τινες, ὅτι Κρῆτες αὐτῷ θύυσιν, ὡς θεῷ. *Quidam autem sunt auctores, Cretenses ei sacra facere, velut deo.* Et Diognetum. Ptolemaeus Hephaestionis Hist. lib. v. Ὡς Διόγνητος ὁ Κρὴς, ὁ πύκτης, νικήσας, ὐ λάβοι τὸν στέφανον, ἀλλὰ κ) ἐλαθείη ὑπὸ Η'λείων, διότι ὁ νικηθεὶς, κ) ἀναιρεθεὶς ὑπ' αὐτῦ, Η'ρακλῆς ἐκαλεῖτο, ὁμωνυμῶν τῷ ἥρωϊ, τῦτον Διόγνητον ὡς ἥρωα οἱ Κρῆτες τιμῶσιν. *Quia Diognetus Cretensis, pugil, non accepisset coronam, verum & eiectus fuit, propterea quod, qui victus caesusque ab eo erat, Hercules communi cum heroe nomine diceretur, Diognetum hunc Cretenses veluti heroem colunt.* Denique & Nymphae incertae, ut videtur, festum quoddam celebrarunt, in quo simulacrum viri sine capite ostendebant: quem fuisse Molum aiebant, sine capite inventum, postquam vim cuidam Nymphae intulisset. Plutarchus, De Orac. Def. Ε'ν Κρήτῃ χρόνον συχνὸν διάγων, ἔγνων ἄτοπόν τινα τελυμένῳ ἑορτὴν, ἐν ᾗ κ) εἴδωλον ἀνδρὸς ἀκέφαλον ἀναδεικνύυσι· κ) λέγυσιν, ὡς ὅτος ἦν Μόλος, ὁ Μηριόνυ πατὴρ, νύμφῃ ὕ τινὸς βίαν συγγενόμενος, ἀκέφαλος εὑρεθείη. *Quum in Creta aliquandiu commoratus essem, cognovi, festum ibi absurdum celebrari, in quo etiam viri simulacrum ostendunt, capite suo truncatum. Aiunt autem Moli esse, Merionis patris: qui quum Nymphae quamdam per vim compressisset, sine capite inventus fuerit.* Quum autem plures deos colerent, ut ostendi, tamen Rheam non colebant. Strabo refert, ex Demetrio Scepsio lib. x. Φησὶ ὕ πάλιν ὁ Σκήψιος, ἐν τῇ Κρήτῃ τὰς τῆς Ρ'έας τιμὰς μὴ νομίζεσθαι, μηδὲ ἐπιχωριάζειν. *Ait autem rursum Scepsius, in Creta nullos Rheae honores haberi, neque ibi receptos esse.* Ac proprium de sacrificiis Cretensium opus scripsit; titulumque illi fecit. Συναγωγὴ τῶν Κρητικῶν θυσιῶν. *Collectio sacrificiorum Cretensium.* Porphyrius, De Abst. lib. II. Γρᾶφος ὕ, ἐν τῇ Συναγωγῇ τῶν Κρητικῶν θυσιῶν, φησι, τὺς Κυρῆτας τὸ παλαιὸν τῷ Κρόνῳ θύειν παῖδας *Ister vero in Collectione sacrificiorum Cretensium, tradit, Curetas olim Saturno pueros immolare consuevisse.* Citatque, ex hoc ipso loco, etiam Cyrillus, contra Iulianum, lib. IV.

CAP. III.

Diana, Britomartis, & Dictynna, cognomento. Origo nominis utriusque. Βριτὺ, & Μάρτις, *quid Cretensibus. Britomartis, Iovis & Carmae filia. In mare delapsa, Minoem persequentem fugiens, in retia piscatorum incidens, salva evadit, Dianae ope: unde mox Dictynna dicta. Hesychii locus emendatus. Pestis, in Cretenses grassata; nec sedata, nisi condito Dianae Dictynnae templo. Lutatii locus restitutus. Callimachus a Strabone, & Diodoro, reprehensus. Simulacrum deae, a Daedalo factum, in urbe Olunte: templum eius, in Laconica; & in Creta hac, Cherronesi, ac Cydoniae: quod a Samiis conditum: item apud Polyrrhenios. Opes illic adservatae; & adpositi, ad excubias faciendas, canes multo ferociſſimi: nec intrare, nisi nudis pedibus, concessum fuit.*

SEorsim nunc Diana nobis memoranda est, Βριτόμαρτις cognomento, & Δίκτυννα. Ac prioris cognomenti apud Hesychium est mentio. Βριτόμαρτις, ἐν Κρήτῃ ἡ Α'ρτεμις. *Britomartis, in Creta Diana.* Ac significationem quidem nominis, dat Solinus cap. XVII. *Cretes Dianam religiosissime venerantur,* Βριτόμαρτιν *gentiliter nominantes, quod sermone nostro sonat Virginem dulcem.* Nam Βριτὺ Cretensibus erat, *Dulce;* Μάρτις, *Virgo.* Et de priore quidem vocabulo, etiam videre est apud Hesychium. Βριτὺ, γλυκὺ, Κρῆτες. *Brity, dulce, Cretenses.* Quamvis aliam nominis rationem reddit magni Etymologici Auctor: qui videndus. Erat autem, uti tradunt, Britomartis filia Iovis, & Carmae: ac Dianae, ob venandi studium grata. Meminit eius Claudianus in Stilic. Paneg. III.

Ignea Cretaea properat Britomartis ab Ida.

Callimachus, Hymno in Dianam.

Ε'ξοχα δ' ἀλλάων Γορτυνίδα φίλαο Νύμφιν,
Ε'λλοφόνον, Βριτόμαρτιν, εὔσκοπον. ——

Praecipue autem inter alias Gortyniam amasti Nymphan,
Cervarum interfectricem, Britomartin, industrie iaculantem. ——

Virgilius in Ciri.

—— *ut quid ego amens*
Te erepta, o Britomarti, meae spes una salutis,
Te, Britomarti, diem potui producere vitae?

Haec, inter venandum de monte delapsa in mare, & a Diana, in expansis forte piscatorum retibus, conservata, quum illaesa evasisset, Dianae, Δικτύννη cognomento, quasi dicas *Retiariae*, fanum struxit. Scholiastes Aristophanis ad Ranas. Φασὶ δὲ, ὅτι νύμφη τις, Βριτόμαρτις καλυμένη θηρεύυσα ποτὲ, δικτύοις τισὶ καλὰ τύχῳ ἐνέπεσε· κ), ὑπὸ Α'ρτέμιδος ῥυσθεῖσα, Δικτύννης Α'ρτέμιδος ἱερὸν ἱδρύσαλο. *Aiunt autem, Nymphan quamdam, Britomartin nominatam, venantem aliquando, in retia quaedam fortuito incidisse: &, servatam a Diana, fanum Dianae Dictynnae extruxisse.* Alii tradunt, vim Minois persequentis fugientem, atque ultro in subiectum pelagus desilientem, quum in retia piscatorum incidisset, incolumem, Dianae ope, evasisse. Scholiastes Euripidis, ad Hippolytum. Τινὲς δὲ Δίκλυνναν τὴν Α'ρλεμιν, ἀπὸ τῆς κυνηγοῦ Νύμφης, ἐμπεσύσης εἰς δίκλυα, Βριλομάρτιδος, φυγύσης τὸν Μίνωα. *Quidam Dictynnam adpellatam Dianam tradunt, a venatrice Nympha, in retia illapsa, Britormartide, quum fugeret Minoem.* Corruptus hodie is locus, editurque: Κριτομάρλιδος, φαγύσης τὸν Μίνωα. *Critomartide, quum ederet Iovem.* Pausanias in Corinthiacis. Διὸς δὲ, καὶ Κάρμης τῆς εὐβύλου, Βριτόμαρλιν γλυέθζ· χαίρειν δὲ αὐτὴν δρόμοις τε κ) θήραις, κ) Α'ρλέμιδι μάλισα φίλλω ἐῖναι. Μίνων ὕ ἐρα-

Digitized by Google

ἐραοθένλα φεύγυσα. ἔῤῥιψεν ἑαυτὴν ἐς δίκτυα, ἀφειμένα ἐπ' ἰχθύων θήρᾳ. ταύτῳ μὲν θεῶν ἐποίησεν Ἄ῎ρλεμις, σέβυσι ᾧ ὑ Κρῆτες μόνον, ἀλλὰ κ᾽ Αἰγινῆται σφισιν ἐν τῇ νήσῳ τὴν Βριλόμαρτιν. ἐπίκλησις δὲ οἱ παρά τε Αἰγινήταις ἐςὶν Ἀφαία, καὶ Δίκλυννα ἐν Κρήτῃ. *Iove, & Carma Eubuli filia, Britomartin natam eſſe: quae, quum ſe totam in venandi ac currendi ſtudia tradidiſſet, Dianae multo cariſſima fuerit. Verum, quum, Minoem amantem fugiens, ſe in retia deiecißet, quae ad piſces capiendos fuerant in mare miſſa, eam Diana quidem deam fecit; coluntque non Cretenſes tantum, verum etiam AEginetae, Britomartin ſibi in inſula adparuiſſe dicitantes; ac cognomen illi eſt, apud AEginetas quidem, Aphaea; apud Cretenſes, Dictynna.* Fuſe etiam in eumdem plane modum memoratur a Callimacho, Hymno citato; & Virgilio quoque, in Ciri.

Numquam, tam obnixe fugiens, Minois amores,
Praeceps aerei ſpecula de montis abiſſes:
Vnde alii fugiſſe ferunt, & nomen Aphaeae
Virginis adſignant: alii, quo notior eſſes,
Dictynnam dixere tuo de nomine Lunam.

Ita recte locum illum emendavit magnus Scaliger, in ſuo ad eum Commentario. Obſerva autem, geminum deae cognomentum, & id gemino quoque loco, ut Pauſanias, in citatis ſtatim verbis, clare docet; Aphaeae nempe, & Dictynnae. Et Heſychius mentionem utriuſque item facit. Ἀφαία, ἡ Δίκλυννα, κ᾽ Ἄ῎ρλεμις. *Aphaea, Dictynna, & Diana.* Sed luxatum leviter locum ſic reſtitue. Ἀφαία, κ᾽ Δίκτυννα, ἡ Ἄ῎ρτεμις. *Aphaea, & Dictynna, Diana.* Fuſe memorat Antoninus Liberalis, Metamorph. cap. XL. Sunt qui tradant, poſt Minois iſtud factum, magna Cretam peſte divexatam eſſe: nec ceſſaſſe prius illam, quam Dianae, Dictynnae cognominatae, templum ſtruerent. Lutatius, ad Thebaidos Statii lib. IX. *Britomartis fuit virgo Cretenſis, Dianae dicata. Huic quum rex Cretenſium Minos ſtuprum vellet inferre, illa ſe iecit in mare, illataque eſt retibus piſcatorum, quae Graece δίκλυα nominantur, a quibus huius corpus extractum eſt. inſula tamen Creta peſtilentia laboravit, quam evadere penitus nequißent, niſi templum Dianae inſtituiſſent, eamque Dictynnam vocaſſent, a retibus.* Sic reſtituo: nam corrupte hodie editur. *Briton Martis filia virgo Cretenſis.* Verum, de Minois amore, Callimachum fuiſſe auctorem, & ab eo alios mox accepiſſe, ſatis conſtat. & hoc nomine reprehendit eum Strabo lib. X. Οὐκ εὖ ᾗ δ᾽ δὲ τ᾽ Καλλίμαχον λέγειν φασὶν, ὡς ἡ Βριλόμαρτις, φεύγυσα τὴν Μίνω βίαν, ἀπὸ τῆς Δίκτης ἅλοιτο εἰς ἁλιέων δίκτυα· κ᾽ διὰ τῦτο αὕτη μὲν Δίκτυννα ὑπὸ τῶν Κυδωνιατῶν προσαγορευθέη· Δίκτη ᾗ, τὸ ὄρ@. ᾐδὲ γὰρ ὅλως ἐκ γειτόνων ἐςὶ τοῖς τόποις τύτοις ἡ Κυδωνία, πρὸς δὲ τοῖς ἑσπερίοις κεῖται τ᾽ νήσυ πέρασι. *Non bene etiam a Callimacho dictum aiunt, Britomartin, Minois vim fugientem, deſiluiſſe in retia piſcatorum, & hinc Dictynnam ipſam quidem a Cydoniatis dictam: at montem, Dictam. nec enim Cydonia vicina illis locis erat, ſita in finibus inſulae occidentalibus.* Ac Callimachi quidem verſus, quos deſignat, ecce iſti, Hymno ſemel, iterumque, iam citato.

Ἐλλοφόνον Βριτόμαρλιν, ἐύσκοπον. ἧς ποτὲ Μίνως
Πτοηθὲις ὑπ᾽ ἔρωλι καλέδραμεν ὄρεα Κρήτης.
Η᾽ δ᾽ ὁ τὲ μὲν λασίῃσιν ὑπὸ δρυσὶ κρύπλετο νύμφη,
Ἄ῎λλοτε δ᾽ ἀμφιβῇσιν. ὁ δ᾽ ἐννέα μῆνας ἐφοίτα
Παίπαλά τε κρημνύς τε· κ᾽ ὐκ ἀνέπαυσε διωκτὺν,
Μέσφ᾽ ὅτε μαρπλομένη κ᾽ δὴ σχεδὸν ἥλαλο πόνλον
Πρηόν@ ἐξ ὑπάτοιο· κ᾽ ἔνθορεν εἰς ἁλιήων
Δίκλυα τά σφ᾽ ἐσάωσεν. ὅθεν μετέπειλα Κύδωνες
Νύμφαν μὲν, Δίκλυνναν, ὄρ@ δ᾽, ὅθεν ἥλατο νύμφη,
Δικλαῖον καλέυσιν. ἀνεςήσανλο ᾧ βωμὺς
Ἱερά τε ῥέζυσι· ——

Cervicidam Britomartim, recte iaculantem; cuius aliquando Minos
Amore correptus, percurrit montes Cretae.
Nympha autem ſub denſis quercubus ſe occultabat,
Alias vero in locis uliginoſis. ipſe vero novem menſes ambulabat
Per loca abrupta, ſcopuloſque: nec omiſit infectationem,
Donec fere comprehenſa inſiliit in mare
Vertice e ſummo: & inſiliit in piſcatorum
Retia, quae ipſam ſervarunt. unde deinceps Cydones
Nympham quidem, Dictynnam; montem vero, e quo deſiliit,
Dictaeum vocant: conſtituerunt autem aras,
Et ſacra faciunt. ——

Diodorus quoque Siculus, etſi non expreſſo nomine, tacite Callimachum hic reprehendit, & cognominis Dictynnae aliam rationem exponit lib. V. Βριτόμαρλιν ᾗ, ὅτι προσαγορευομένλω Δίκλυνναν, μυθολογῦσι χλυέσθαι μὲν ἐν Καινοῖ τ᾽ Κρήτης, ἐκ Διὸς, κ᾽ Κάρμης τῆς Εὐβέλυ, τῦ γεννηθέντ@ ἐκ Δήμητρ@· ταύτῳ δ᾽, εὑρετὴν γενομένλω δίκτυων τῶν εἰς κυνηγεσίαν προσαγορευθῆναι Δίκτυνναν· κ᾽ τὰς μὲν διατριβὰς, ποιήσασθ᾽ μετὰ τῆς Ἀρτέμιδ@· ἀφ᾽ ἧς αἰτίας ἐνίους δοκεῖν, τὴν αὐτὴν εἶναι Δίκλυννάν τε κ᾽ Ἄ῎ρλεμιν· θυσίαις τε καὶ ναῶν καλασκευαῖς τελιμῆσθαι παρὰ τοῖς Κρησὶ τὴν θεὸν ταύτῳ, τὲς δ᾽ ἱςορῆνλας, αὐτὴν ὠνομάσθαι Δίκτυνναν, ἀπὸ τῦ συμφυγεῖν εἰς ἁλιευλικὰ δίκλυα. διωκομένλω ὑπὸ Μίνω, συνυσίας ἕνεκα, διημαρτηκέναι τῆς ἀληθείας. ὅτε γὰρ, τὴν θεὸν εἰς τοιαύτῳ ἀσθένειαν ἐλθεῖν, πιθανὸν ὑπάρχειν, ὥςε προσδεηθῆναι τῆς παρ᾽ ἀνθρώπων βοηθείας, τῦ μεγίςυ τῶν θεῶν ὄσαν θυγαλέρα. οὔτε τῷ Μίνω δίκαιον προσάπτειν τοιαύτῳ ἀσέβειαν, παραδεδομένῳ συμφώνως δικαίων προαίρεσιν, καὶ βίον ἐπαινέμλυον, ἐζηλωκέναι. *Britomartin porro, quae Dictynna cognomento adpellata, in Caenone Cretae notam eſſe fabulantur, ex Iove, & Carme Eubuli filia, qui ex Cerere prognatus. Haec, ut aiunt, poſtquam caſſes venatorios inveniſſet, Dictynna adpellata fuit. Familiaris autem erat Dianae; qua de cauſa quidam etiam putarunt, Dictynnam certe, & Dianam, eamdem eſſe: & hanc deam ſacris pariter ac templis a Cretenſibus honoratam. Illos vero, qui propterea Dictynnam vocari aiunt, quod Minoe ad concubitum perſequente, confugerit ad retia piſcatorum, a vero aberrare tradunt.*

Nam

Digitized by Google

Nam nec verisimile esse, eo impotentiae redactam deam, maximi deorum filiam, ut necesse ei fuerit, opem hominum implorare. nec Minoi, qui consensu, & iustitiae studiosus, & laudatam vitam egisse, memoratur, tantam impietatem adsingere, aequum esse. Ac simulacrum quidem eius, a Daedalo factum, Oleunte erat: quae ex Cretae urbibus una. Pausanias in Boeoticis. Δαιδάλου δὲ τῶν ἔργων, δύο μὲν ταῦτά ἐστιν ἐν Βοιωτοῖς, Ἡρακλῆς τε ἐν Θήβαις, καὶ παρὰ Λεβαδεῦσιν ὁ Τροφώνιος. τοσαῦτα ἢ ἕτερα ξόανα ἐν Κρήτῃ, Βριτόμαρτις ἐπ' Ὀλοῦντι, καὶ Ἀθηνᾶ παρὰ Κνωσσίοις. *Ex Daedali operibus, apud Boeotos duo exstant, Hercules Thebis; apud Lebadenses, Trophonius: totidem in Creta e ligno, Britomartis ad Oluntem, & Minerva apud Cnossios,* Ac templum quoque eius in Laconica erat, iuxta Taenarum promontorium: quod Isorae Dianae, & Limnaeae, dicebatur, quum revera illud Britomartis esset. Idem Pausanias, in Laconicis. Ἐπανελθοῦσι δὲ ὀπίσω πρὸς τὴν Λέσχην, ἔστιν Ἀρτέμιδος Ἰσώρας ἱερόν· ἐπονομάζουσι δὲ αὐτὴν καὶ Λιμναίαν ὅσαν ἐκ Ἄρτεμιν, Βριτόμαρτιν δὲ τὴν Κρητῶν. *Verum, si ad Lesches pedem referas, ad Isorae Dianae fanum venias; quam Limnaeam etiam vocant: quum Diana illa quidem non exsistat, sed Cretensium Britomartis.* Erat vero Dictynnae fanum, sive Britomartin dicas, quae est eadem, Cherronesi. Strabo, in descriptione Cretae, lib. x. Λύκτος δὲ, ἧς ἐμνήσθημεν καὶ πρότερον, ἐπίνειόν ἐστιν ἡ λεγομένη Χερρόνησος, ἐν ᾗ τὸ τῆς Βριτομάρτεως ἱερόν. *Lycti autem, cuius etiam mentionem antea fecimus, navale (a) est Cherronesus quae dicitur, ubi fanum Britomartis.* Erat etiam Cydoniae, a Samiis structum: qui condiderant etiam Cydoniam ipsam. Herodotus lib. III. Αὐτοὶ δὲ (οἱ Σάμιοι) Κυδωνίην τὴν ἐν Κρήτῃ ἔκτισαν· οὐκ ἐπὶ τοῦτο πλέοντες, ἀλλὰ Ζακυνθίους ἐξελῶντες ἐκ τῆς νήσου. ἔμειναν δ' ἐν ταύτῃ, καὶ εὐδαιμόνασαν, ἐπ' ἔτεα πέντε, ὥστε τὰ ἱρὰ, τὰ ἐν Κυδωνίῃ ἐόντα νῦν, ἕτοί εἰσι οἱ ποιήσαντες, καὶ τὸν τῆς Δικτύννης νηόν. *Ipsi autem (Samii) Cydoniam in Creta condiderunt; quum illuc non ea de causa navigassent, sed Zacynthios uti insula submoverent. Mansere vero in hac urbe, & rem prospere gessere, per quinquennium: ita ut templa, quae Cydoniae nunc visuntur, ipsi fecerint, sicut & Dictynnae fanum.* Erat & apud Polyrrhenios. Strabo, lib. x. Πρὸς ἑσπέραν δ' ὅμοροι τοῖς Κυδωνιάταις Πολυρρήνιοι· παρ' οἷς ἐστι τὸ τῆς Δικτύννης ἱερόν. *Ad occidentem vero finitimi Cydoniatis sunt Polyrrhenii: apud quos est Dictynnae fanum.* In hoc templo, veluti sanctissimo loco, magnae opes adservatae, quibus ad custodiam adpositi canes ferocissimi, qui cum ursis, aliisque istiusmodi animalibus, facile contendere possent. Philostratus, De Vita Apollonii lib. VIII. Διατρίβειν μὲν ἐν τῇ Κρήτῃ τὸν Ἀπολλώνιον, μᾶλλον, ἢ πρὸ τούτου, θαυμαζόμενον. ἀφικέσθαι δ' ἐς τὸ ἱερὸν τῆς Δικτύννης ἀωρί. φυλακὴ δὲ τῷ ἱερῷ κυνῶν ἐπιτέτακται, φρυροὶ τοῦ ἐν αὐτῷ πλούτου· καὶ ἀξιοῦσιν αὐτοὺς οἱ Κρῆτες μήτε πρὸς ἄρκτων, μήτε τῶν ἄλλων ἀγρίων λέπεσθαι. *Versatum quidem tunc in Creta Apollonium, quum maiori, quam antea, admirationi esset. accessisse autem intempestive ad Dictynnae templum: cui excubiae canum impositae, opes illic collocatas servaturae. quos Cretenses certe tradunt, nec ab ursis, neque feris istiusmodi, superari.* Certe opes, & thesauros, in Dianae templis poni adservandos consuevisse apud Cretenses, hoc Hannibalis quoque factum, quod AEmilius Probus refert, in eius Vita, fat ostendit. *Antiocho fugato, verens, ne dederetur, quod sine dubio accidisset, si sui fecisset potestatem, Cretam ad Gortynios venit: ut ibi, quo se conferret, consideraret. Vidit autem vir omnium callidissimus, magno se fore in periculo, nisi quid praevidisset, propter avaritiam Cretensium. magnam enim secum pecuniam portabat; de qua sciebat exiisse famam: itaque capit tale consilium. amphoras complures complet plumbo: summas operit auro, & argento. has, Gortyniis praesentibus, deponit in templo Dianae: simulans, se suas fortunas illorum fidei credere.* Nec intrare ulli licuit, nisi nudis pedibus. Solinus, loco citato: ubi de hac dea agit. *AEdem numinis, praeterquam nudus vestigia, nullus licito ingreditur.* Meminit strictim huius deae Apuleius Milesi. XI. *Cretenses sagittiferi Dictynnam Dianam.* Et Palaephatus, lib. De Fab. Καλοῦσι δὲ τὴν Ἀθηνᾶν Κορκυραῖοι Γοργόνα, ὥσπερ τὴν Ἄρτεμιν Θρᾷκες Βένδειαν, Κρῆτες δὲ Δίκτυνναν. *Vocant autem Minervam Corcyrei Gorgonen; sicut Dianam Thraces Bendeam, & Cretenses Dictynnam.*

(a) Observat *Baysius De re navali* ἐπίνειον proprie Latine *Navale* non posse transferri, nullumque vocabulum eius significationis apud Latinos exstare. Ἐπίνειον est πόλισμα ὥσπερ Πειραιεὺς Ἀθηναίων, καὶ Νίσαια Μεγαρέων, καὶ Κύλλη Ἠλείων. ut Piraeeus Athenienſium, Nisaea Megarenſium, Cyllene Eleorum. Conſule meam Praefationem in *Chronicon Pontificum Leonis Vrbevetani.*

CAP. IV.

Fidem Christianam amplexi, imbuente illos S. Paulo, & discipulo eius Tito: ac postea etiam Dionysio, Corinthi episcopo. Honorius correctus. Metropolitani locus, inter ceteros: & quo modo postea mutatus fuerit. Tum episcopi duodecim; Gortynae, Cnossi, Arcadiae, Cherronesi, Aulopotami, Agrii, Lampae, Cydoniae, Hierae, Petrae, Siteae, ac Cissami: inde alii sex adiuncti; Apolloniae, Canthani, Eleutbernae, Heracleae, Phoenicis, & Sibyrti. Honorius iterum, tertiumque, emendatus. Denique & martyres illius insulae memorati.

AB idolis memoratis, tandem, ad veram pietatem transeuntes, fidem in Christum sunt amplexi, primum S. Paulo Apostolo, hinc discipulo eius Tito, imbuente: quem se ipse illic reliquisse scribit, ut perficeret pridem abs se inchoata. Ecce verba, Epistolae, quam ad eum scribit, cap. I. Τίτου χάριν καὶ ἔλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λειπόντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην. *Huius rei gratia reliqui te in Creta, ut, quae reliqua sunt, corrigas: & constituas oppidatim presbyteros, sicut ego tibi iniunxi.* Isque primus ibi episco-

ſcopus conſtitutus; ut expreſſum in ſubſcriptione Epiſtolae S. Pauli, quae ad ipſum eſt. Πρὸς Τίτον, τῆς Κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ Νικοπόλεως τῆς Μακεδονίας. *Ad Titum, qui primus Cretenſium eccleſiae epiſcopus ordinatus fuit, ſcripta Nicopoli Macedoniae.* Petrus Siculus, De Manich. Haer. Οὐ γὰρ ἦν μιμητὴς Τίτου, τοῦ ἐν Κρήτῃ ὑπὸ Παύλου τοῦ ἀποστόλου χειροτονηθέντος ἐπισκόπου. *Non enim erat imitator Titi, qui in Creta ab apoſtolo Paulo epiſcopus electus fuit.* Videndi quoque, Euſebius, Hiſt. Eccleſ. lib. III. cap. IV. Hieronymus, & Sophronius, De Script. Eccleſ. Iſidorus, De Vita & Morte Sanct. cap. LXXXVIII. Itaque memoria eius a Cretenſibus Chriſtianam fidem amplexis, celebrata, ad diem IV. Ianuarii. Martyrologium Romanum, ad eum diem. *In Creta natalis ſancti Titi, qui ab Apoſtolo Paulo Cretenſium epiſcopus ordinatus, poſt praedicationis officium fideliſſime conſummatum, beatum finem adeptus, ſepultus eſt in Eccleſia, ubi a beato Apoſtolo dignus miniſter fuerat conſtitutus.* Videndus etiam Vſuardus, in Martyrologio ſuo. Scripſit quoque poſtea ad eos Epiſtolam unam, ut in fide confirmaret, Dionyſius, Corinthi epiſcopus: uti & ſeorſim ad Gnoſſios, Pinytumque, eorum epiſcopum. Vide Hieronymum, Sophronium, & Honorium, lib. De Script. Eccleſ. Sed Honorius emendandus; apud quem male legitur: *Sexta, ad Ignoſianos.* Reſcribe, *ad Gnoſſianos.* Ac progreſſu quoque temporis, quum religio Chriſtiana invaluiſſet, ſub principibus Chriſtianis, varii hic epiſcopatus ordinati; quumque metropolitani, qui ſub patriarcha eſſent Conſtantinopolitano, octoginta atque unus cenſerentur, Cretae metropolitanus ordine triceſimus erat: ut adparet ex Leonis Imperatoris Novella, qua cuique locus ſuus adſignatur. Poſtea, triceſimum ſeptimum locum accepit; idque diſcere eſt ex Notitia Metropolium Andronici Palaeologi Senioris, quae apud Codinum exſtat. In hac, quum de Creta agit, ecce tibi iſta verba. Καὶ αὕτη, τριακοστὴ ἕβδομος, εἰς τριακοστὴν ἑβδόμην ὑπεβιβάσθη. *Et haec, quum triceſima eſset, triceſima ſeptima facta fuit.* Ac epiſcopatus quidem, ſub Leone, quem iam dixi, duodecim erant: Gortyna nempe, Cnoſſus, Arcadia, Cherroneſus, Aulopotamus, Agrium, Lampa, Cydonia, Hiera, Petra, Sitea, & Ciſſamus. Ecce, in Leonis Novella. Τῷ τῆς νήσου Κρήτης (μελροπολίτῃ ὕπεισι) πρῶτος, ὁ Γορτύνης (ἐπίσκοπος.) δεύτερος, ὁ Κνωσσοῦ· τρίτος, ὁ Ἀρκαδίας, τέταρτος, ὁ Χερρονήσου· πέμπτος, ὁ Αὐλοποτάμου· ἕκτος, ὁ τοῦ Ἀγρίου· ἕβδομος, ὁ Λάμπης· ὄγδοος, ὁ Κυδωνίας· ἔνατος, ὁ Ἱερᾶς· δέκατος, ὁ Πέτρας· ἑνδέκατος, ὁ Σιτέας· δωδέκατος, ὁ Κισσάμου. *Cretae inſulae metropolitano ſubſunt; primus, Gortynae epiſcopus: ſecundus, Cnoſſi: tertius, Arcadiae: quartus, Cherroneſi: quintus, Aulopotami: ſextus, Agrii: ſeptimus, Lampae: octavus, Cydoniae: nonus, Hierae: decimus, Petrae: undecimus, Siteae: duodecimus, Ciſſami.* Ac Gortynae quidem epiſcopi, varii commorantur; Cyrillus, martyr factus, ſub Decio: uti Ado, Vſuardus, Martyrologium Romanum, ad diem IX. Menſis Iulii. Menologium Graecorum ſub Diocletiano paſſum refert. Tum eiusdem nominis alter, itidem martyr, ab Agarenis interfectus, quum hi Cretam expugnarent, imperante Michaële Balbo: uti tradunt Ioannes Curopalates, Cedrenus, Zonaras, Annal. III. Etiam Iconius, in Synodo Epheſina nominatur; Martyrius, in Chalcedonenſi: in Conſtantinopolitana II. Theodotus, in III. Baſilius: & Philippus, apud Hieronymum, De Script. Eccleſ. & Martyrologium Romanum, ad diem XI. Aprilis. Eumenus, in eodem illo Martyrologio, ad Septembris diem XVIII. Sed de Philippo, quem iam ſtatim memoravi, emendandus eſt Honorius lib. De Script. Eccleſ. *Philippus, Cretenſis, Gortynae urbis epiſcopus, praeclarum adverſus Marcionem edidit librum.* Hodie corrupte editur: *Coritinae urbis epiſcopus.* Cnoſſi epiſcopi referuntur, Zenobius, in Synodo Epheſina; Gennadius, in Chalcedonenſi; & Pinytus, apud Hieronymum, lib. De Script. Eccleſ. Martyrologium Romanum, Adonem, & Vſuardum, ad diem X. Octobris. Et emendandus de eo Honorius, libro citato. *Pinytus, Cretenſis, Gnoſſiae urbis epiſcopus, ſcripſit ad Dionyſium epiſcopum valde elegantem epiſtolam.* Hodie vulgatur: *Ignoſiae urbis epiſcopus.* Arcadiae, dicitur Ioannes, in Synodo Nicaena II. Cherroneſi, Anderius, in Epheſina, & Siſinnius, in Conſtantinop. III. ac Nicaena item II. Lampae, Paulus, in Epheſina; Demetrius, in Chalcedonenſi; Ioannes, in Conſtantinopol. III. & Epiphanius, in Nicaena II. Cydoniae, Nicetas, in Conſtantinop. III. & Meliton, in Nicaena II. Ciſſami denique, Theopemptus, in Conſtantinop. III. & Leo, in Nicaena II. Poſt Leonis vero tempora, etiam plures acceſſere; & Euſebius Apolloniae memoratur, in Chalcedonenſi Synodo: Cantani, Paulus in eadem; ut Georgius, in Conſtantinop. III. & Photinus, in Nicaena II. Eleuthernae, Euphrates, in Chalcedonenſi; & Epiphanius, in Nicaena II. Heracleae, Theodorus; & Phoenicis, Leo, in eadem: Ac poſtremo Sibyrti, Cyrillus, in Chalcedonenſi; & Theodotus, in Nicaena II. Habuit itaque Chriſtiana facta, Creta epiſcopatus univerſim decem & octo. Denique martyrio ſuo inſulam hanc illuſtrarunt praeter eos, quos iam dixi, Myron, epiſcopus. Vide Martyrologium, ad Auguſti diem VIII. Denique Theodulus, Saturninus, Euporius, Gelaſius, Eunicianus, Zeticus, Cleomenes, Agathopus, Baſilides & Evariſtus. Vide idem Martyrologium, ad diem Decembris XXIII.

CAP.

Digitized by Google

CAP. V.

Facta. Vrbes conditae; & coloniae, quas duxerunt. Statua, Apolloni Pythio dedicata. Sotadem, patriam abnegantem, exsilio adficiunt. Cum Minoe in Siciliam profecti, ad quaerendum illic Daedalum, eo a Cocali filiabus interfecto mox regressi, inde, ad ultionem caedis, denuo Siciliam petunt: & Camico per quinquennium frustra obsessa, quum redire domum vellent, tempestate in Iapygiam eiecti, urbem illic Hyriam condunt, & Iapyges pro Cretensibus adpellari inceperunt, a ductore suo Iapyge, Daedali ex Cretica muliere filio. Strabonis locus restitutus; & eiusdem quoque error indicatus. Alii, profectionis huius causam aliam tradunt, Glauci inquisitionem. Eorum, temporis progressu, in peius mutatio. Tertia causa; quia, ex voto Delphos missi, alere ibi se non possent. Denique Bottiaei dicti; a Bottone nempe duce: & oraculum, quod bis datum.

POst virtutes, iure & facta, urbes conditas, ac colonias deductas, recensebimus. Suae in Apollinem Pythium, ut videtur, pietatis monumentum, statuam quamdam dedicarunt Pythone, sive in Parnasso monte, ut loquitur Pindarus, Pythionic. Od. v.

——— ἀμ-
Φ' ἀνδριάντι σχεδὸν,
Κρῆτες ὀν τοξοφόροι τέγεϊ
Παρνασσίῳ καθέσσαν-
το. ———
——— *ad*
Statuam prope,
Cretenses quam sagittarii in cacumine
Parnassio collocarunt. ———

Vbi Scholiastes. Πλησίον τοῦ ἀνδριάντος, ὃν ἵνα οἱ Κρῆτες παρὰ τῷ Παρνασσίῳ ὄρει καθίδρυσαν τυτέσιν, ἐν τῇ Πυθοῖ· *Iuxta statuam, quam Cretenses dedicarunt in monte Parnasso: id est, Pythone.* Sotadem, qui patriam suam, in Ephesiorum gratiam, abnegasset, exsilio damnarunt. Pausanias, Eliac. II. Σωτάδης ὁ ἐπὶ δολιχῷ νίκαις Ὀλυμπιάδι μὲν ἐννάτῃ καὶ ἐννενηκοστῇ Κρὴς, καθάπερ γε καὶ ἦν, ἀνερρήθη· τῇ ἐπὶ ταύτῃ δὲ, λαβὼν χρήματα παρὰ τοῦ Ἐφεσίων κοινοῦ, Ἐφεσίοις ἐσεπείσεν ἑαυτόν. καὶ αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἔργῳ φυγῇ ζημιοῦσιν οἱ Κρῆτες. *Sotades, longioris curriculi victor, Olympiade nonagesima nona, Cretensis, uti erat, renuntiatus est: ea vero quae consequuta est Olympiade, accepta publice ab Ephesiis pecunia, Ephesius haberi maluit, eumque ob hoc factum Cretenses exsilio multarunt.*

Cum Minoe in Siciliam profecti, ac Camico per quinquennium frustra obsessa, & Minoe interfecto, postquam domum rediissent, aliquo tempore interiecto, alii ex eadem insula, ad Minois regis caedem ulciscendam, & Camicum obsidendam, quum Siciliam petiissent, ac quinquennio frustra eam obsedissent, redire in Cretam cupientes, tempestate in Iapygiam eiecti, urbem illic Hyriam condunt. Herodotus lib. VII. Λέγεται γὰρ Μίνω κατὰ ζήτησιν Δαιδάλου ἀπικόμενον ἐς Σικανίην, τὴν νῦν Σικελίην καλεομένην, ἀποθανεῖν βιαίῳ θανάτῳ. ἀνὰ δὲ χρόνον Κρῆτας, θεῷ σφε ἐποτρύνοντι, πάντας, πλὴν Πολιχνιτέων τε καὶ Πραισίων, ἀπικομένους στόλῳ μεγάλῳ ἐς Σικανίην, πολιορκέειν ἐπ' ἔτεα πέντε πόλιν Κάμικον· τέλος δὲ, οὐ δυναμένους οὔτε ἑλεῖν, οὔτε παραμένειν, λιμῷ συνεχεῶντας, ἀπολιπόντας οἴχεσθαι. ὡς δὲ κατὰ Ἰήπυγίην γλυκέῃ πλέοντας, ὑπολαβόντα σφέας χειμῶνα μέγαν ἐκβάλειν ἐς τὴν γῆν. συναραχθέντων δὲ τῶν πλοίων (ἀδεμίην γὰρ σφι ἔτι κομιδὴν ἐς Κρήτην φαίνεσθαι) ἐνταῦθα Ὑρίην πόλιν κτίσαντας, καταμεῖναί τε· καὶ μεταβαλόντας, ἀντὶ μὲν Κρητῶν, Ἰήπυγας Μεσσαπίους γενέσθαι. *Fertur Minoem, Daedalum quaerentem, quum in Sicaniam, quae Sicilia nunc vocatur, adpulisset, violenta illic morte periisse. Interiecto id tempore, Cretenses omnes, exceptis Polichnitanis, ac Praesiis, incitante ipsos deo, magna classe in Siciliam traiecisse, ac Camicum obsedisse per quinquennium. ad extremum, quum nec expugnare possent, neque etiam permanere, fame adflictos, ea relicta abiisse: ac, dum circa Iapygiam navigant, exortam ingentem tempestatem eos in terram eiecisse. navibusque laceratis, quum spes nulla redeundi in Cretam ipsis adpareret, urbe Hyria ibi condita, substitisse: &, mutato deinceps nomine, pro Cretensibus Iapyges Messapios dictos.* Conon, apud Photium in Bibliotheca, quamquam nullam Hyriae conditae mentionem facit, Narrat. XXV. Μίνως, υἱὸς Διὸς καὶ Εὐρώπης, ὁ βασιλεύων Κρήτης, κατὰ ζήτησιν Δαιδάλου στόλῳ πλεύσας εἰς Σικανίαν (αὕτη δ' ἐστὶν ἡ νῦν Σικελία) ὑπὸ τῶν Κωκάλου θυγατέρων (ἐβασίλευσε δ' ὅτε Σικελῶν) ἀναιρεῖται. καὶ τὸ Κρητικὸν πολεμεῖ Σικελοῖς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, καὶ ἡττῶνται. καὶ ἐπανιόντες, ὑπὸ χειμῶνος ἐξέπεσον εἰς Ἰάπυγας. καὶ αὐτόθι τότε ἱδρύσαντο, ἀντὶ Κρητῶν γεγονότες Ἰάπυγες. *Minos, Iovis & Europae filius, Cretae rex, quum, Daedalum quaerens, classe in Sicaniam, quae nunc Sicilia est, trajecisset, a Cocali, Siciliae regis, filiabus interficitur. Hinc Cretenses, regis sui caedem ulturi, bellum adversus Siculos capiunt: sed devicti, quum redire domum vellent, tempestate ad Iapygas eiecti, sedes ibi tunc fixerunt, & Iapyges pro Cretensibus facti sunt.* Eustathius, ad Dionysium. Κρητῶν δὲ κτίσμα ἡ τόλις Ὑρία, κατὰ Ἡρόδοτον, κτισθεῖσα, ὅτε οἱ Κρῆτες, εἰς Σικελίαν ἀφικόμενοι ἐπὶ πολιορκίᾳ, καὶ μηδὲν ἰσχύσαντες, ἐξεβλήθησαν εἰς τὴν γῆν χειμῶνι μεγάλῳ. *Condita est urbs Hyria, a Cretensibus; quum, in Siciliam profecti, obsidendae urbis causa, nequidquam rem conati, magna in terram hanc tempestate sunt eiecti.* Strabo apud Herodotum, Οὐρίην, non Ὑρίην (a), legisse videtur lib. VI. Εἰρηκότος δ' Ἡροδότου, Οὐρίαν εἶναι ἐν τῇ Ἰαπυγίᾳ, κτίσμα Κρητῶν, πλανηθέντων ἐκ τοῦ Μίνω στόλου εἰς Σικελίαν. *Quum Herodotus dixerit, Vriam esse in Iapygia, conditam a Cretensibus, qui a classe Minois, in Siciliam profecta, evagati sunt.* Sed scripsisse eum Ὑρίαν, potius quam Οὐρίαν, censeo, ad Herodoti exemplum: & cor-

(a) Recte observat *Xylander*, υ & ι facile confundi, & *Vriam* quoque *Plinium* habere. Quare non mirum, si *Strabo* οὐρίαν, pro ὑρίαν usurpavisset.

Digitized by Google

corruptum a librario eum locum. Sed, corrupta eius verba ut emendo, sic erroris manifestum item teneo: nam Iapygiam qui adpulsi tempestate, non iidem illi erant, qui Siciliam cum Minoe rege petierant, verum alii, qui, post temporis intervallum, ulciscendae eius caedi, classem instruxerant. Hoc Herodotus clare dicit, in citatis, ante verbis: indicatque etiam Conon. Eumdem errorem postea quoque iterum errat, istis verbis. Τύτυς δὲ (τὺς Κρῆτας) εἶναί φασι τοὺς μετὰ Μίνω πλεύσαντας εἰς Σικελίαν, καὶ μετὰ τὴν ἐκείνυ τελευτὴν, τὴν ἐν Καμικοῖς παρὰ Κωκάλῳ συμβάσαν, ἀπάραντας ἐκ Σικελίας, κατὰ δὲ τ' ἀνάπλεν δεῦρο παρωσθέεντας. *Hos autem (Cretenses) eos quidem esse aiunt, qui Minoem in Siciliam comitati, ipso in Camicis mortuo apud Cocalum, quum discederent e Sicilia, in reditu huc sunt adpulsi.* Erat vero classis huius dux Iapyx, Daedali ex muliere Cretica filius. Strabo, libro citato. Ἰάπυγας δ' λεχθῆναι πάντας φασὶ μέχρι τῆς Δαυνίας, ἀπὸ Ἰάπυγ@, ὃν ἐκ Κρήσσης γυναικὸς Δαιδάλῳ γενέσθαι φασι, καὶ ἡγήσασθαι τῶν Κρητῶν. *Iapyges autem dictos tradunt omnes, qui ibi usque ad Dauniam incolebant, ab Iapyge; qui, ut aiunt, Daedalo ex Cretica muliere natus, Cretensium ductor fuit.* Et Eustathius ex eo, ad Dionysium. Ἰέον δ' καὶ, ὅτι, κατὰ τ' γεωγράφον, οἱ Ἴαπυγες ἀπό τιν@ Ἰάπυγ@ ὕτως ὀνομάζονται, ὃς ἐκ γυναικὸς Κρήσσης τῷ Δαιδάλῳ ἐγένετο. *Sciendum vero etiam, Iapyges, secundum Geographum, ita dictos ab Iapyge quodam, Daedali ex Cretica muliere filio.* Sed Cretenses, Iapyges postea adpellatos, aliam profectionis suae causam habuisse, & investigasse Glaucum, tradit Athenaeus lib. XII. & simul memorat, quantum a prisco patriae more, ac vivendi ratione, horum posteri defecerint. Ecce verba. Ἰαπύγων τε αὖ τὸ γέν@ ἐκ Κρήτης ὂν, τῶν κατὰ Γλαύκυ ζήτησιν ἀφικομένων, καὶ κατοικήσαντων, οἱ μετὰ τύτυς, λήθῃ λαβόντες τ' Κρητῶν περὶ τὸν βίον εὐκοσμίας, εἰς τῦτο τρυφῆς, εἶτ' ὕστερον ὕβρεως, ἦλθον, ὥστε πρῶτοι τὸ πρόσωπον ἐντριψάμψοι, καὶ προκόμια, περίθετά τε λαβόντες, σολὰς μὲν ἀνθινὰς φορῆσαι· τὸ δ' ἐργάσασθαι, καὶ πονεῖν, αἴσχρον νομίσαι· καὶ τὺς μὲν πολλὺς αὐτῶν καλλίονας τὰς οἰκίας ποιῆσαι τῶν ἱερῶν. *Iapygum autem genus quum e Creta sit oriundum, iis nempe, qui, ad Glaucum inquirendum suscepto itinere, huc venerunt, ac fixerunt domicilium, eorum posteri adeo Cretensium frugalitatem, & honestam vitae agendae rationem, sunt obliti, tum ad luxum, ac deinde & proterviam, adeo magnam pervenerunt, ut & faciem primi ipsi levigarent, antiasque, ac fictitiam item comam, sibi adsumerent, floridasque etiam vestes gestarent: laborem vero, inter turpia reputarent: magna quoque pars eorum aedibus ornatioribus, quam deorum templa essent, uterentur* (a). Vide, quae sequuntur porro. Aliam profectionem, etiam causam, memorat Plutarchus nobis; ac Cretenses, vetere voto hominum primitias misisse Delphos: qui, quum ibi victum quaerere non valerent, in Italiam transgressi, in Iapygia sedes fixerint: inde Thraciam petierint, ubi Bottiaei dicti. Verba ista, in Vita Thesei. Καί ποτε Κρῆτας, εὐχὴν παλαιὰν ἀποδιδόντας, ἀνθρώπων ἀπαρχὸν εἰς Δελφὺς ἀποστέλλειν. τοῖς δὲ πεμπομένοις ἀναμιχθέντας ἐκγόνυς ἐκείνων συνεξελθεῖν. ὡς δὲ οὐκ ἦσαν ἱκανοὶ τρέφειν ἑαυτὺς αὐτόθι, πρῶτον μὲν εἰς Ἰταλίαν διαπερᾶσαι, κἀκεῖ κατοικεῖν περὶ τὴν Ἰαπυγίαν· ἐκεῖθεν δὲ, αὖθις εἰς Θράκλω κομισθῆναι, καὶ κληθῆναι Βοττιαίυς. *Et Cretenses aliquando, ad vetera vota persolvenda, primitias hominum misisse Delphos: atque cum his, qui mittebantur, missam eorum progeniem una emigrasse. Qui, quum vitam ibi tolerare haud possent, in Italiam traiecerunt, & ibidem in Iapygia domicilium posuerunt: illinc autem rursum in Thraciam profecti, Bottiaei sunt vocati.* Et iterum in Quaest. Graec. XXXV. Κρῆτάς φασιν εὐξαμένυς ἀνθρώπων ἀπαρχὴν εἰς Δελφὺς ἀποστεῖλαι· τὺς δὲ πεμφθέντας, ὡς ἑώρων ὐδεμίαν ὖσαν εὐπορίαν, αὐτόθεν εἰς ἀποικίαν ὁρμῆσαι, καὶ πρῶτον μὲν, ἐν Ἰαπυγίᾳ κατοικεῖν· ἔπειτα, τῆς Θράκης τῦτον τ' τόπον (τὸν Βοττιαίων) καλασχεῖν. *Cretenses ferunt ex voto primitias hominum Delphos misisse; missos autem, quum viderent, nullam plane rerum ibi copiam esse, in coloniam ocius profectos, Iapygiam primum habitasse: inde, Thraciae eum locum, qui Bottiaeorum erat.* Vbi quae de nomine Bottiaeorum, fusius enarrat Conon; &, seditione eiectos, oraculi monitu illic sedem collocasse. Pergit enim in citata Narrat. XXV. Χρόνῳ δὲ ὕστερον, μοῖρά τις κατὰ στάσιν ἐκπεσόντες τῆς χώρας, χρησμὸν ἔλαβον, ἔνθα ἄν τις αὐτοῖς γῆν καὶ ὕδωρ ὀρέξῃ, ἐνταῦθα οἰκίζεσθαι· καὶ ἵκισαν τὴν Βοττιαίων· ἐκεῖ γὰρ παῖδες ἄρτων εἴδη, καὶ ἄλλων ὄψων, παίζοντες καὶ ἀπὸ πηλῦ πλάττοντες, αἰτυμένοις ἐπέδωκαν αὐτοῖς ἀντὶ ἄρτων τὺς πελίνυς ἄρτυς. καὶ οἵ γε, τ' χρησμὸν τελελέσθαι νομίσαντες, ᾐτήσαντο τ' βασιλέα Μακεδόνων, καὶ ἔλαβον οἰκεῖν τ' Βοττιαίων. καὶ Βοττιαῖοι μὲν, τρίτον γέν@ ἀπὸ Κρητῶν ἀμείψαντες, μοῖρα νῦν εἰσι Μακεδόνων. *Postea, pars horum quaedam, per seditionem inde expulsa, oraculum acceperunt, ibi uti habitarent, ubi terram & aquam ipsis quis praeberet: atque sic Bottiaeorum terram inhabitarunt. Ibi enim pueri panes, & cetera condimenta, per lusum ex luto fingentes, petentibus ipsis, panis loco luteos dederunt panes. qua re illi oraculum impletum esse arbitrati, terram hanc Bottiaeorum, a Macedonum rege petitam, habitandam acceperunt: ac, mutato tertium Cretensium nomine, Bottiaei adpellati, pars Macedonum sunt effecti.* Ac Bottiaei quidem dicti, a Bottone, duce suo. Vide Auctorem Etymologici, in Βότλιον, & Βότλδα. De Cretensibus Iapygiae, qui post Bottiaei dicti, meminit obiter etiam Strabo, lib. VI. Κρῆτες, οἱ μετὰ Θησέως ἐκπελθόντες ἐκ Κνωσσῦ· εἶθ' οἱ ἐκ τῆς Σικελίας ἀπηρκότες μετὰ τῦ Ἰάπυγ@. ὃ συμβαίνει δέ φασιν αὐτὺς, ἀλλ' ἀπελθεῖν εἰς τὴν Βοττιαίαν. *Cretenses, qui cum Theseo e Gnosso venerunt; inde hi, qui e Sicilia cum Iapyge sunt profecti: quos mansisse cum aliis negant, sed in Bottiaeam abiisse.*

CAP.

(a) Idem mos hodie invaluit apud plerosque, & praecipue apud Heterodoxos. Ceterum *Plato* non multum Templorum ornatus & magnificentiam probavit; & Alexandrum Severum usurpare solitum ferunt Persianum illud: *Dicite Pontifices in sancto quid facit aurum?* Sed e contra habet Psaltes: *Domine, dilexi decorem domus tuae &c.*

Digitized by Google

CAP. VI.

Aliae quoque urbes conditae in eadem Iapygia; Brunduſium, Hydrus, & Tarentum; ab his, qui, Minois caedem ulturi, in Siciliam profecti erant, Strabonis locus emendatus. In Sicilia, Gela, ab Entimo; Minoa, & Engyus; ab his, qui Minoem ſequuti, illic manere ſunt coacti: ubi Meriones, a Troiano bello rediens, quum in inſulam tempeſtate eiectus foret, eſt receptus. In Phocide, Delphi; a Caſtalio, qui delphinem ducem habuit: & Delphinio Apollini fanum ſtruxit. In Troade, Smintha, ſive Sminthium, a Teucro. Σμίνθοι, mures. Iſaacii Tzetzae locus reſtitutus.

SEd Cretenſes alias quoque in Iapygia urbes, praeter Hyriam, de qua dixi capite ſuperiori, incoluere, Herodotus teſtatur clare, loco citato. Ἀπὸ δὲ Τρίης πόλιος τὰς ἄλλας οἰκῆσαι. *Et poſt urbem Hyriam alias incoluiſſe.* In his Brunduſium invenio; primum ab illis per coloniam occupatum, qui cum Theſeo advenere ex urbe Cnoſſo: inde ab iſtis, qui cum Iapyge ex Sicilia, Strabo lib. VI. Βρεντέσιον δ' ἐποικῆσαι μὲν λέγονται Κρῆτες, οἱ μετὰ Θησέως ἐπελθόντες, ἐκ Κνωσσοῦ· εἶθ' οἱ ἐκ τῆς Σικελίας ἀπηρκότες, μετὰ τοῦ Ἰάπυγος. *Brunduſium autem coloniam deduxiſſe feruntur Cretenſes, qui cum Theſeo advenere, ex urbe Cnoſſo: ac deinde etiam hi, qui cum Iapyge.* De prioribus, qui cum Theſeo in has oras adpulere, eſt Lucani quoque locus lib. II.

Brunduſii tutas conceſſit Magnus in arces.
Vrbs eſt Dictaeis olim poſſeſſa colonis,
Quos Creta profugos vexere per aequora puppes
Cecropiae, victum mentitis Theſea velis.

Etiam Hydruntem. Stephanus in Βιεννος. Αὐχμοῦ ποτὲ σύμπασαν Κρητῖνα κατασχόντος, εἰς ἑτέρους τόπους ἀπῳκίζοντο· οἰκῆσαι δὲ τινας (φασὶν) Ὑδροῦντα τῆς Ἰταλίας, ὕπερ πεπολισμένον. *Quum aliquando ſiccitas totam Cretam infeſtaret, colonias in alia loca deduxerunt: & in his Hydruntem Italiae, quae tunc nondum condita erat.* De Tarento quoque Strabo palam facit; ubi ait, occupantibus hanc Parthenis, duce Phalantho, iam Cretenſes tenuiſſe; eos ipſos nempe, quos & Hyriam condidiſſe ex Herodoto indicavi. Verba Strabonis, ita habent, libro ſexto iam citato. Ἦκον οὖν σὺν Φαλάνθῳ οἱ Παρθενίαι, καὶ ἐδέξαντο αὐτοὺς οἵ τε βάρβαροι καὶ οἱ Κρῆτες, οἱ προκατασχόντες τὸν τόπον. τούτους δ' εἶναί φασι, τοὺς μετὰ Μίνω πλεύσαντας εἰς Σικελίαν, καὶ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν, τὴν ἐν Καμικοῖς παρὰ Κωκάλῳ συμβᾶσαν, ἀπαραντας ἐκ Σικελίας, κατὰ ἣν τὸν ἀνάπλουν δεῦρο παρωσθέντας. ὧν τινας ὕστερον πεζῇ περιελθόντας τὸν Ἀδρίαν μέχρι Μακεδονίας, Βυθέας προσαγορευθῆναι. *Venerunt itaque cum Phalantho Parthenias; & excepere eos tam barbari, quam Cretenſes, qui priores locum iſtum occupaverant: ac Cretenſes, eos quidem eſſe aiunt, qui, Minoem in Siciliam comitati, ipſo in Camicis mortuo apud Cocalum, quum diſcederent e Sicilia, in reditu huc ſunt adpulſi: quorum poſtea nonnulli, Hadriam terreſtri itinere circumeuntes, quum in Macedoniam uſque perveniſſent, Budei ſunt adpellati.* Sed in fine omnino legendum cenſeo; Βοττιαίους προσαγορευθῆναι. *Bottiaei ſint adpellati.* Nam, Bottiaeos adpellatos, ſat oſtendi capite ſuperiori. Verum etiam extra Italiam, & in variis regionibus, condidere urbes ſuas, aut colonias deduxere. In his,

Gela (a), urbs Siciliae: quae ut ortus ſui partem Rhodis debet, ita partem & Cretenſibus; quorum Entimus ductor erat, ſicut rurſum Rhodiorum Antiphemus. Thucidydes lib. VI. Γέλαν δὲ Ἀντίφημος ἐκ Ῥόδου, καὶ Ἔντιμος ἐκ Κρήτης, ἐποίκους ἀγαγόντες, κοινῇ ἔκτισαν, ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἴκησιν. *Gelam autem Antiphemus e Rhodo, & Entimus e Creta, ſuam uterque coloniam ducentes, pariter condiderunt, anno quadrageſimo quinto poſt Syracuſas habitari coeptas.* Meminitque iterum ſtrictim lib. VII. Ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ τοὺς Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας, μὴ ξὺν τοῖς ἐποίκοις, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους ἥκοντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. *Contigit vero, ut Cretenſes, qui una cum Rhodiis Gelam condidiſſent, non pro colonis ſtarent, ſed contra illos inviti ſtipendia facerent.* Scholiaſtes Pindari ad Olympionic. Od. II. Ἀντίφημος γὰρ ὁ Ῥόδιος, καὶ Ἔντιμος ὁ Κρὴς, οἵτινες εἰς Γέλαν στέλλαντες ἀποικίαν, πρῶτον μὲν περὶ τὴ συναγωγὴν ἔκαμον ὐ μετρίως, συναθροίζοντες τοὺς ἐκ Πελοποννήσου, καὶ Ῥόδου, καὶ Κρήτης, εἰς τὸ περὶ τὸν διάπλουν. εἶτα περὶ τὸν οἰμισμόν· καὶ πάλιν διαγωνισάμενοι πρὸς τοὺς Σικανούς. *Antiphemus enim Rhodius, & Entimus Cretenſis, qui Gelam coloniam deduxerunt, primum quidem in congregando non mediocriter laborarunt; colligentes Peloponneſios, Rhodioſque, ac Cretenſes, ut traiicerent; inde, in colonia ipſa conſtituenda: tum certando adverſus Siculos.* Athenaeus lib. VII. Λάκιον τὸν Ἀργεῖον, τῶν σὺν Μόψῳ ἀφικομένων, τινὲς μὲν Λίνδιον εἶναι λέγουσιν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιφήμου, τοῦ Γέλαν οἰκίσαντος. *Lacium Argivum, unum Mopſi comitum, quidam Lindium eſſe dicunt, Antiphemi, eius qui Gelam condidit, fratrem.*

Minoam etiam, *Engiiumque*, in Sicilia eadem condidere, qui advenerant cum Minoe; neque, eo interfecto, & exuſtis navibus ſuis, regredi in Cretam poterant: & Meriones, a Troiano bello rediens, quum in inſulam tempeſtate eiiceretur, hic receptus eſt. Diodorus Siculus lib. IV. Οἱ κατὰ τὴν Σικελίαν Κρῆτες μετὰ τὴν Μίνω τελευτὴν ἐσασίασαν διὰ τὴν ἀναρχίαν. τῶν δὲ νεῶν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Κώκαλον Σικανῶν ἐμπυρισθεισῶν, τὴν μὲν εἰς πατρίδας ἐπάνοδον ἀπέγνωσαν, κρίναντες δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ κατοικεῖν, οἱ μὲν ἐνταῦθα πόλιν ᾤκισαν, ἣν ἀπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Μινώαν ὠνόμασαν· οἱ δὲ, διὰ τῆς μεσογείου πλανηθέντες, καὶ καταλαβόμενοι χωρίον ὀχυρὸν, ἔκτισαν πόλιν ᾤκισαν, ἣν ἀπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Μινώαν ὠνόμασαν· οἱ δὲ, διὰ τῆς μεσογείου πλανηθέντες, καὶ καταλαβόμενοι χωρίον ὀχυρὸν, ἔκτισαν πόλιν, ἣν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ πόλει ῥεούσης πηγῆς ὠνόμασαν Ἔγγυον. ὕστερον δὲ, κατὰ τὴν τῆς Τροίας ἅλωσιν, Μηριόνης τοῦ

[a] Gelae nummos quoſdam exhibet *Parutа* eruditus.

Digitized by Google

τῦ Κρητὸς προσενεχθέντ@ τῇ Σικελίᾳ, προσεδέξαντο τοὺς καταπλεύσαντας Κρῆτας, διὰ τὴν συγγένειαν, ϗ τῆς πολιτείας μετέδωκαν. *Cretenſes, qui in Sicilia erant, poſt mortem Minois, quia ſine principe eſſent, ſeditionem concitarunt. Sed quum naves a Sicanis, Cocali ſubditis, incenſae eſſent, deſperato in patriam reditu, in Sicilia habitare decreverunt. Pars itaque urbem condit, & a regis nomine Minoam vocat: pars mediterranea loca pervagata, & munitum nacta locum, oppidum, a fonte ibi ſcaturiente Engyum denominatum, aedificat. Poſtea vero, belli tempore Troiani, Merionem, in Siciliam iectum, cum Cretenſibus, quos ducebat, ob cognationem generis, in communionem civitatis recipit.* Et comparuiſſe hic commemorantur deae Matres, quas vocabant, templo ibidem honoratae; ac Meriones, & Vlyſſes huc advecti, haſtas illis, galeaſque item aeneas, dedicarunt. Plutarchus, I. 309. c.

Delphi, urbs in Phocide, oraculo Apollinis celeberrima, Cretenſium colonia putata fuit, quorum dux delphinus. Plutarchus De Sol. Anim. Οὐν ἣ αὐτὸς ἑαυτῷ τόπον ἐξαίρετον ὁ θεὸς (ὁ Δελφίνι@ Ἀπόλλων) ποιήται, Κρητῶν ἀπογόνως οἰκοῦντας, ἡγεμόνι δελφῖνι χρησαμένων. ᾗ γὰρ θεὸς προενήχετο τῦ σόλυ, μεταβάλλων εἶδ@, ὡς οἱ μυθογράφοι λέγυσιν, ἀλλὰ δελφῖνα πέμψας τοῖς ἀνδράσι ἰθύοντα τὸν πλῶν κατήγαγεν εἰς Κίῤῥαν. *Et vero locum, quem ſibi eximium deus (Apollo Delphinius) delegit, coloniam putant eſſe Cretenſium, delphino duce uſorum. Non enim deus, mutata forma, ante claſſem natavit, ut fabularum Scriptores tradunt, ſed, delphino miſſo, qui curſum hominum dirigeret, navigantes Cirrham deduxit.* Breviter Theon, in Aratum. Ἔ῾ρμιππ@ δέ φησιν, ὅτι ἐπὶ Ἀπόλλων@ τιμῇ ἡγήσατο (ὁ δελφὶς) Κρησὶν εἰς Δελφούς. *Hermippus vero auctor eſt, delphinem in honorem Apollinis Cretenſibus ducem ſeſe Delphos praebuiſſe.* Tangit etiam hanc hiſtoriam Auctor Etymologici; e quo accipimus, ducem coloniae Caſtalium fuiſſe. Καϛαλίῳ τῷ Κρητὶ, ἀποικίαν ϛελλομένῳ, ὁ Ἀπόλλων, ὁμοιωθεὶς δελφῖνι, προηγήσατο τῆς νεὼς ἕως τῦ Κρισαίυ κόλπυ· ϗ ἐκεῖ κατοικήσας, ἐκράτησε τὸν τόπον. ϗ ἀπ' αὐτῦ Δελφοὺς ἐκάλων τοὺς κατοικῦντας· ϗ Δελφινίυ Ἀπόλλων@ ἱερὸν ἱδρύσαντο. τινὲς δέ φασιν, ὅτι ὁ δελφὶς εἰς τὴν ναῦν ἦλθε, ϗ κατὰ τῦτον τὸν τόπον ἐπήδησεν εἰς τὴν θάλασσαν. *Caſtalio Cretenſi, coloniam ducenti Apollo, ſub delphini imagine, navem duxit uſque in Criſſaeum ſinum: iſque, fixo hic domicilio, locum tenuit: & hinc Delphos adpellarunt habitantes, & Apollini Delphinio templum item dedicarunt. Quidam vero ſunt auctores, delphinem, in navem ingreſſum, hic deſiluiſſe in mare.*

Smintha, ſive *Sminthium*, urbs Troadis: a Teucro, Scamandri filio, condita, ex oraculi monitu. Homeri Scholiaſtes ad Iliados. α'. Κρῆτες, ἀποικίαν ϛέλλοντες, χρησμὸν ἔλαβον παρὰ τῦ Ἀπόλλων@, ὅπυ αὐτοῖς ἐναυλιωθῶσι γηγενεῖς, ἐκεῖ κτῖσαι τὴν πόλιν. οἱ δὲ, ἀπέϛειλαν τῦς ἀποίκυς. ἐλθόντων ᾗ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, ϗ νυκτὸς ἐπιγλυομένης, μύες ἔκοψαν αὐτῶν τοὺς τελαμῶνας τῶν ὅπλων. πρωῒ ᾗ ἀναϛάντες, ϗ θεασάμενοι τῦτο, σοφισάμενοι τε καθ' ἑαυτοὺς, ἔκτισαν ἐκεῖ πόλιν, ἥν τινα ϗ ἐκάλεν Σμινθίαν. οἱ γὰρ Κρῆτες, τὰς μύας σμίνθυς καλῦσιν. *Cretenſes, coloniam mittentes, oraculum ab Apolline accipiunt, illic ut manerent, ubi terrigenae ipſis adverſaturi eſſent, atque urbem ibi conderent. Mittunt itaque colonos; qui quum in Helleſpontum veniſſent, noctu mures lora armorum diſciderunt. Mane vero, quum e lecto ſurrexiſſent, re conſpecta, & cum animo reputata, urbem illic condiderunt, quam adpellaverunt Sminthiam: ſiquidem Cretenſes mures ſminthos vocant.* Hiſtoriam, etſi haud conditam, aut denominatam urbem, exhibet Virgilius AEneid. III.

Creta Iovis magni medio iacet inſula ponto,
Mons Idaeus ubi, & gentis cunabula noſtrae.
Centum urbes habitant magnas, uberrima regna.
Maximus unde pater, ſi rite audita recordor,
Teucrus, Rhaeteas primum eſt advectus ad oras,
Optavitque locum regno. ——

Item Lycophron, in obſcura Alexandra.

Οὐ δ|' οἵ γ' ἀπηρκέσθησαν ἀντ' ἴσων ἴσα
Λαβόντες, ἀλλὰ κλῶπα σὺν Τεύκρῳ ϛρατὸν,
Καὶ σὺν Σκαμάνδρῳ Δραυκίῳ φυτοσπόρῳ,
Εἰς Βεβρύκων ἔϛελλαν οἰκητήριον,
Σμίνθοισι δηρίσοντας. ——

Nec illi contenti fuerunt paria pro paribus
Accepiſſe, ſed raptorem exercitum cum Teucro,
Et cum Scamandro Draucio genitore,
In Bebrycum miſerunt habitationem,
Cum muribus pugnaturos. ——

Ad quem locum Iſaacius Tzetzes. Τεῦκρ@ υἱὸς ἦν Σκαμάνδρυ τῦ Κρητός. τύτῳ ἐδόθη χρησμὸς, ἐκεῖ οἰκῆσαι, ἔνθα γηγυεῖς ἐπίθωνται αὐτοῖς. παρὰ ᾗ τὸ τῆς Ἰλίυ μέρ@ γλυόμυοι, βρωθέντων νύκτωρ ὑπὸ μυῶν τῶν ὀχέων τῶν ἀσπίδων, καὶ τῶν νευρῶν τῶν τόξων αὐτῶν, μνησθέντες τῦ χρησμῦ, ἔκτισαν τὸ Σμίνθιον, καὶ ἱερὸν Σμινθίυ Ἀπόλλων@. οἱ γὰρ μύες παρὰ Κρησὶ σμίνθαι καλῦνται. κτίσαντες δὲ τὴν πόλιν, κατώκησαν ἐκεῖ, ϗ ἐβασίλευσε Τεῦκρ@· ἀφ' οὗ καὶ Τεῦκροι οἱ ἥρωες. *Teucer filius erat Scamandri Cretenſis. Huic datum fuit oraculum, illic uti habitaret, ubi terrigenae invaderent. Quum itaque ad Ilii partem acceſſiſſent, & noctu mures lora ſcutorum, arcuumque item nervos, devoraſſent, revocato in memoriam oraculo, Sminthium illic condiderunt, & Apollinis Sminthii templum: quia mures apud Cretenſes ſminthi dicuntur. Vrbe ergo illic condita, ſedes illic poſuerunt, tenuitque regnum Teucer: a quo Teucri adpellati ſunt heroes.* Sed in fine, certe mendum eſt, ac legendum: ἀφ' ἧ καὶ Τεῦκροι οἱ Τρῶες. *A quo etiam Teucri adpellati ſunt Troiani.* Nam Troianos etiam Teucros adpellari, res eſt nota. Meminere huius rei, etiam Strabo lib. XIII. AElianus Hiſt Anim. lib. XII. cap. v. Clemens in Protreptico: Servius ad AEneid. III. Euſtathius ad Iliad. ά. & Meſſala Corvinus(a), De Progenie Auguſti. Teucri autem huius mentionem item facit, ſed ſimpliciter, Auctor Etymologici; in Ἀρίσβη, & Σκάμανδρ@.

CAP.

[a] Opus ὑποβολιμαῖον.

Digitized by Google

CAP. VII.

Dardania, a Dardano ibidem condita; Miletus, a Mileto, vel Sarpedone; Tarrha, & Asteruſa, in India; & occaſione hac Polemonis locus illuſtratus. Peparethus, & Icus, frequentatae, duce Staphylo. Magneſia. Parus. Chius, ab Oenopione. Xanthus, a Xantho. Caunus. Cretenſia. Cretenia, ab Althemene. Stephani locus, mutilus admodum, indicatus. Taenarus, a Tettige. Caſiota, a Caſo. Clarus, a Rhacio. Erythra, ab Erythro. Vienna, in Gallia; ab abſorpta terrae hiatu illic virgine Vienna nominata.

PRior Teucro, etiam coloniam deduxerat Dardanus, in eamdem illam oram: ac Dardaniam conditam a ſe urbem dixit. Meſſalla Corvinus (a) lib. De Prog. Aug. *Dardanum, Iove & Electra Atlantis filia progenitum, deorum monitu ab Italia, &, ut aliis placet, e Creta inſula, patrios deſerentem lares, multitudine gentium, ad hanc Phrygiam deveniſſe ferunt, urbem condidiſſe, eamque ex ſe Dardaniam nuncupaſſe: unde gens Dardana; & incolentes terras, Dardanidae dicti. Hoc regnante, de Creta cum manu electiſſimorum iuvenum, forte novi regni fama concitatum, Teucrum, ad Phrygiam, patriis ſedibus expulſum, dicitur conveniſſe: qui a Dardano, & dextera & fide data, in parte regni conſors ſuſceptus eſt, ut numeroſiore populo nova implerentur maenia.*

In eadem illa Aſia, etiam Miletus fuit; conditore vel Mileto, vel Sarpedo: nam diſſentiunt Auctores. Vide quae ſat fuſe ſupra memoravi, ubi de Mileto Cretae lib. I. capit. XII. Erat etiam,

Tarrha, in India, ad montem Caucaſum. Stephanus. Ἔστι καὶ ἄλλη πόλις Ταῤῥα, παρὰ τὸν Καύκασον, Κρητῶν ἄποικος. *Eſt & alia urbs Tarrha, ad Caucaſum, colonia Cretenſium.* Erat ibidem.

Asteruſia, Stephanus. Ἀστερουσία, ὄρος Κρήτης, πρὸς νότιον μέρος, ἀποβλέπον εἰς Θάλασσαν· ἀφ' ἧς καὶ πόλις ἐπὶ τὸν Καύκασον Ἰνδικὴ Ἀστερουσία κέκληται, Κρητῶν ἀποικίας ἐκεῖσε ϛαλείσης. *Asteruſia, mons Cretae, ad meridionalem partem, mare ſpectans: unde & urbs Indica, ad Caucaſum ſita, Asteruſia adpellata eſt, miſſa eo Cretenſium colonia.* Et ab his duabus coloniis eſt, quod AEthiopes, qui ex parte quadam Indi, etiam Cretenſes eſſe dicantur, a Polemone, Phyſiognomici lib. I. cap. III. Οἱ μὲν Λίβυες, Αἰθίοψιν ὅμοιοι, οἱ δ' εἰσὶ Κρῆτες. *Libyes quidem, AEthiopibus ſimiles, qui utique ſunt Cretenſes.*

In Peparethum, & Icum, inſulas, etiam coloniae miſſae, duce Staphylo. Marcianus Heracleota, in ſua Periegeſi.

——— ὧν Κρῆτες μὲν, οἱ
Μετὰ Σταφύλου διαβάντες ἐκ Κνωσσοῦ ποτὲ
Πεπάρηθον, ἐγγὺς κειμένην τ' αὐτῆς Ἶκον
Νῆσον συνοικίζουσι. ———

——— *quorum Cretenſes quidem, qui*
Cum Staphylo olim e Cnoſſo tranſgreſſi

A *Peparethum, & adiacentem ipſi Icum Inſulam, civibus frequentant.* ———

Erat itidem,

Magneſia, in Ionia. Strabo lib. XIV. Τὴν τέρχεται ἡ Μαγνησία ἡ πρὸς Μαιάνδρῳ, Μαγνήτων ἀποικία τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ Κρητῶν. *Supra ſita eſt Magneſia, quae Maeandro adiacet, Magnetum, eorum qui in Theſſalia ſunt colonia, & Cretenſium.*

Parus. Stephanus. Πάρος, νῆσος. ᾠκεῖτο ἡ τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ Κρητῶν. *Parus, inſula: primo quidem habitata fuit a Cretenſibus.*

B *Chius*. Coloniam accepit ab Oenopione. Pauſanias in Achaicis. Ἀνὰ χρόνον ἦλθε καὶ Οἰνοπίωνα ἐς τὴν Χίον κατάραι ναυσὶν ἐκ Κρήτης· ἀφικέσθαι δέ οἱ καὶ τοὺς παῖδας, Τάλον, καὶ Εὐάνθη, καὶ Μέλανα, καὶ Σάλαγόν τε καὶ Ἀθάμαντα. *Oenopionem autem poſtea claſſe appuliſſe Chium: & cum eo una filios, Talum, Euanthem, Melana, Salagum, & Athamantem.*

Xanthus, in Lycia, a Xantho conditore. Stephanus. Ξάνθος πόλις Λυκίας, ἐκλήθη ἢ (b) ἀπὸ C Ξάνθου Κρητὸς, οἰκιστοῦ. *Xanthus, urbs Lyciae, adpellata eſt a Xantho Cretenſe, conditore.*

Caunus. Strabo, de Cauniis agens lib. XIV. Φασὶ δ' αὐτοὺς ὁμογλώττους μὲν εἶναι τοῖς Καρσὶν ἀφῖχθαι ἢ Κρῆτας, καὶ χρῆσθαι νόμοις ἰδίοις. *Aiunt illos eadem cum Caribus lingua uſos eſſe: veniſſe autem e Creta, & uſos ſuis legibus.* Herodotus lib. I. Οἱ δὲ Καύνιοι, αὐτόχθονες, δοκέειν ἐμοὶ, εἰσί· αὐτοὶ μέντοι, ἐκ Κρήτης φασὶν εἶναι. *Caunii vero, ut mihi videtur, ſunt indigenae: ipſi autem, ſe e Creta oriundos eſſe adfirmant.*

D *Cretenſia*, in Macedonia, inter Theſſalonicam, & Rhetinen. Ioannes Cantacuzenus, Hiſt. lib. II. cap. XXV. *Imperator per Macedoniam adducens partem exercitus, inter Theſſalonicam, & Rhetinen, caſtellum quoddam, iuxta Bolben paludem in colle ſitum, caſtra metatur, in loco Cretenſium adpellato, quod illic e Creta inſula, neſcio quam ob cauſam, pulſi milites habitaverant.* Et iterum poſtea ſtrictim meminit, lib. III. cap. XII. E *Quum reliquam Macedoniam omnem populabundus incurſavit; tum Theſſalonicam porro vadens, ad locum, qui Cretenſium dicitur, pervenit.*

Cretenia. In Rhodo inſula, condita ab Althemene, Catrii filio: qui, ut patris caedem, ab oraculo praedictam, evitaret, ultro in exſilium ſe huc recepit. Apollodorus lib. III. Χρωμένῳ δὲ τῷ Κατρέως περὶ καταστροφῆς τοῦ βίου, ὁ θεὸς ἔφη, ὑπὸ ἑνὸς τῶν παίδων τεθνήξεσθαι. Κατρεὺς μὲν οὖν, ἀπεκρύβετο τοὺς χρησμούς· Ἀλθημένης δὲ ἀκούσας, καὶ δείσας, μὴ φονεὺς γένηται τοῦ πατρὸς, ἄρας ἐκ Κρήτης μετὰ τῆς ἀδελφῆς F Ἀπημοσύνης, προσίσχει τινὶ τόπῳ τῆς Ῥόδου· καὶ κατασχὼν, Κρητηΐαν ὠνόμασεν. *Catreo vero de vitae ſuae fine oraculum ſcitanti, deus reſpondit; ab uno filiorum ſuorum interfectum iri: atque is oraculum acceptum celat. Althemenes vero illo audito, metuens, ne forte parricida fieret, e Creta profectus cum ſorore Apemoſyna, in quemdam Rhodi locum adpellit: quem redactum in poteſtatem, Creteniam dixit.* Stephanus. Κρητηΐα, τόπος Ῥόδου, ἐν ᾧ ᾤκουν οἱ

Kk περὶ

[a] Ταυδάνιος.

[b] Locus integer Stephani habet. Ἀπὸ Ξάνθου Λιγυπλίου ἢ Κρητὸς.

Digitized by Google

περὶ Ἀλθημένην· ὃς χρηθεὶς, ὅτι τὸν πατέρα ἀποκτενεῖ, ἔφυγε, καὶ νυκτὶ πλοίῳ συναντᾷ ἐν Ῥόδῳ, καὶ, ὡς λῃσὰς νομίσας, ἀναιρεῖ τὸν πατέρα. Sed eſt admodum mutilatus ille locus. Vide integram hiſtoriam apud Apollodorum libro citato; & Diodorum Siculum lib. v.

Taenarus, in Laconica a Tettige. Plutarchus De ſera num. vind. Ἐκελεύθη (ὁ Καλλώνδης) πορευθεὶς ἐπὶ τὴν τῆ Τέττιγος οἴκησιν, ἱλάσασθαι τὴν τῆ Ἀρχιλόχου ψυχήν· τοῦτο δ' ἦν ὁ Ταίναρος. ἐκεῖ γάρ φασιν ἐλθόντα μετὰ στόλου Τέττιγα τὸν Κρῆτα πόλιν κτίσαι, καὶ κατοικῆσαι. *Iuſſus eſt (Callondes) ad Tettigis habitationem profectus, animam Archilochi placare. Is autem locus erat Taenarus; etenim Cretenſem Tettigem, cum claſſe profectum, huc adpuliſſe ferunt, & ibidem ſedem ſibi poſuiſſe.* Heſychius. Τέττιγος ἕδρανον, ἢ Ταίναρος· Τέττιξ γὰρ ὁ Κρὴς Ταίναρον ἔκτισεν. *Tettigis ſedes, Taenarus: nam Tettix Cretenſis Taenarum condidit.*

Caſiota, in Argivorum regione, duce Caſo, a quo nomen. Libanius in Oratione Antiochica. Θεὸς δ', ᾧ κατὰ νοῦν ἡ πόλις κατεσκευάζετο, βουλόμενος αὐτὴν ἐκ τῶν ἀρίστων αὐξῆσαι γυναικῶν, κινεῖ Κάσσον ἐκ Κρήτης ἄν τι ἀγαθὸν καὶ δεῦρο ἄγῃ. τῷ δὲ ἄρα εἵπετο Κρητῶν τὸ δοκιμώτατον. ἐλθόντες δ', εὗρον τοὺς Ἀργείους ἀμείνους τῶν οἴκοι· Μίνως μὲν γὰρ, φθονῶν ἐξέβαλεν· Ἀργεῖοι δ', ἀσμένως ἐδέχοντο, καὶ μετέδοσαν πόλεώς τε καὶ χώρας, καὶ ὅσον αὐτοῖς μετῆν. ὃ μὲν εὖ παθεῖν μᾶλλον ὁ Κάσσος, ἢ εὖ ποιεῖν ἠπίσατο καὶ κατιδὼν τῶν Τριπτολέμου νομίμων τὰ πολλὰ μεθεσηκότα, ταῦτά γε ἐπανήγαγε, καὶ τὴν Κατιάπτῳ ᾤκισε. *Deus autem, ex cuius voluntate civitas ſtatuebatur, quum ipſam ex optimis proſapiis incrementum accipere vellet, Caſum e Creta excitat, ſi quid inde bonum illuc adduceret. Itaque hunc ſequuta eſt Cretenſium pars probatiſſima; & adventu ſuo Argivos invenerunt meliores iis, qui domi erant. Etenim Minos, prae invidia expulerat: Argivi autem, libenter acceperunt; & civitatem, ac regionem, quaeque alia habebant, communicarunt; verum Caſus, non accipere beneficium magis norat, quam conferre: &, Triptolemi inſtituta multa commutata videns, ea reduxit, condiditque Caſiotam.*

Clarus, in Aſia, duce Rhacio. Pauſanias, de ea agens, in Achaicis. Ἐχόντων δὲ ἔτι τὴν γῆν Καρῶν, ἀφικέσθαι φασὶν ἐς αὐτὴν πρώτους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κρῆτας, Ῥάκιον ἔχοντας ἡγεμόνα, καὶ ὅσον εἵπετο ἄλλο τῷ Ῥακίῳ πλῆθος. *Tenentibus autem eos fines Caribus, veniſſe primos Graeciae nationis Cretenſes aiunt, Rhacium ducem habentes, & quaecumque alia ipſum multitudo ſequebatur.*

Erythra, in eadem ora, ab Erythro, Rhadamanthi filio. Pauſanias in iiſdem Achaicis. Ἐρυθραῖοι δὲ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀφικέσθαι τὸν Ἔρυθρον τὸν Ῥαδαμάνθυός φασιν ἐκ Κρήτης, καὶ οἰκισὴν τῇ πόλει γενέσθαι τὸ Ἔρυθρον. *Erythraei originem ſuam ad Erythrum referunt, Rhadamanthi filium: a quo ſe e Creta abductos memorant, & fuiſſe urbis conditorem Erythrum.*

Vienna, in Gallia. Stephanus. Βιεννος, πόλις Κρήτης. ἔστι καὶ ἑτέρα πόλις ἐν Γαλλίᾳ. αὐχμοῦ γάρ ποτε σύμπασαν Κρήτην κατασχόντος, εἰς ἑτέρους τόπους ἀπῳκίζοντο. οἰκῆται δέ τινας Ὑδροῦντα τῆς Ἰταλίας, ἔπω πεπελισμένον. χρησμοῦ δ' αὐτοῖς δοθέντος· ὅπου ἐλωδέστατον τόπον θεάσωνται, κατοικῆσαι· ἐλθόντες οὖν ἐπὶ τὸν Ῥοδανὸν, ποταμὸν τῆς Γαλλίας, ἑλώδη ὄντα, οἰκῆσαι, καὶ τὴν πόλιν οὕτως ὀνομάσαι, ἐπειδὴ μία τῶν σὺν αὐτοῖς παρθένων, Βίεννα καλουμένη, χορεύουσα, ὑπό τινος χάσματος εἰλήφθη. *Vienna, urbs Cretae. Eſt & altera urbs in Gallia. Nam quum ſiccitas aliquando totam Cretam infeſtaret, colonias in alia loca deduxerunt: & in his Hydruntem Italiae, quae tunc nondum condita erat: verum, oraculo ipſis dato, ubi locum maxime paluſtrem cernerent, illic uti ſedem figerent, quum ad Rhodanum, Galliae fluvium, qui paluſtris erat, pervenißent, ibi ſibi domicilium elegerunt, atque urbem eo nomine adpellarunt: quia virgo quaedam nomine Vienna, ex illis, quas adduxerant, choreas agens, terrae hiatu abrepta eſſet* (a).

CAP. VIII.

Bellorum peritia: cuius cauſa Philopoemen huc profectus. Explicatio aciei; in qua cives formoſiſſimi ſacra Amori faciebant: atque illud qua de cauſa. Bella interna; quae conciliarunt partim Romani, per legatos, Appium, Minuciumque; partim & Lacedaemonii, miſſo Charmida: partim vero, Athenienſes. Tum externa etiam quaedam; cum Athenienſibus, Siculis, Lacedaemoniis, Rhodiiſque item aliis. Et externo quidem bello imminente, ipſi, omiſſo inteſtino, vires ſuas coniungebant: quae res Συγκρητισμὸς *dicta.*

BElla quoque habuerunt; & peritiam eorum gerendorum perinſignem atque claram: adeo ut Philopoemen, apud eos arma edoctus, ſimulatque in patriam reverſus foret, ab Achaeis ſuis equitum praefectus conſtitutus fuerit. Plutarchus in eius Vita. Ἀργεῖν δὲ καὶ σχολάζειν ὁ βιὸς μοῦ, ἀσκήσεως ἕνεκα, καὶ μελέτης τῶν πολεμικῶν, εἰς Κρήτην ἔπλευσεν ἐπὶ στρατείαν. κἀκεῖ συχνὸν χρόνον ἐγυμναζόμενος ἀνδράσι μαχίμοις, καὶ ποικίλοις μεταχειρίζεσθαι πόλεμον, ἔτι δὲ σώφροσι, καὶ κεκολαζμένοις περὶ δίαιταν, ἐπανῆλθεν οὕτω λαμπρὸς εἰς τοὺς Ἀχαιούς, ὥστε εὐθὺς ἵππαρχος ἀποδεχθῆναι. *Quia autem otio & ignavia torpeſcere nolebat, ſtudio rei bellicae ductus, & in ea exercere ſemet cupiens, in Cretam militatum navigavit. Vbi poſtquam aliquanto tempore ſe exercuiſſet inter viros bellicoſos, & militiae induſtrios, tum & vitam temperantem atque adſtrictam agitantes, clarus adeo ad Achaeos eſt reverſus, ut ab ipſis equitum praefectus ſtatim crearetur.* Eratque quaedam aciei explicatio, Cretica dicta. Suidas. Ἐξελιγμῶν ἰδέαι δύο· ἡ μὲν, κατὰ λόχους· ἡ δ', κατὰ ζυγά· εἶδη δ' ἀνὰ ἑκατέρου αὐτῶν, τρία. καλεῖται γὰρ ὁ μὲν Μακεδών· ὁ δὲ, Λάκων·

[a] Quamquam de hac etiam nominis origine, pleriſque dubitandum videri poteſt: tamen probabilior ea eſt, quam a *Leone* Vrbevetano in *Chronico Pontificum* adducta, ubi ſcilicet ait *Viennam* urbem ita dictam, quod biennio conſtructa fuerit. Ceterum Vindobona etiam in Norico *Vienna* vulgo adpellatur, quum id nominis a *VVien* flumine praeterlabente ſibi vindicaverit.

Digitized by Google

Λάκων· ὁ δ', Χώρι@ (a)· ὃν καὶ Κρητικὸν, καὶ Περσικὸν, καλοῦσιν. *Explicationum duo ſunt genera; unum quidem, per manipulos: alterum vero, per iuga. Et horum utriuſque generis tres ſunt ſpecies: nam earum una quidem, adpellatur Macedonica; altera, Laconica; tertia, Choria; quae & Cretica, & Perſica, dicitur.* In acie conſtituti, formoſiſſimis civium ornatis, per eos Amori ſacrificabant. Athenaeus lib. XIII. Κρῆτες δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι τοὺς καλλίστους τῶν πολιτῶν κοσμήσαντες, διὰ τούτων θύουσι τῷ Ἔρωτι, ὡς Σωσικράτης ἱστορεῖ. *Cretenſes, in procinctu ſtantes, ornatis civium formoſiſſimis, Amori per hos ſacra faciunt, ſicut auctor eſt Soſicrates.* Cauſa eſt in verbis illis antecedentibus; ubi Lacedaemoniis, qui plurima cum Cretenſibus communia habebant, eumdem hunc fuiſſe morem nobis memorat. Ὡς ἐν τῇ τῶν παρατασσομένων φιλίᾳ κειμένης τῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης. *Quaſi in militum amicitia collocata eſſet ſalus & victoria.* Bella autem ipſi maxime inteſtina habuerunt. Tale eſt iſtud, quod commemorat Polybius lib. IV. Κνώσσιοι, συμφρονήσαντες Γορτυνίοις, πᾶσαν ἐποίησαν τὴν Κρήτην ὑφ' αὑτοὺς, πλὴν τῆς Λυττίων πόλεως. μόνης δὲ ταύτης ἀπεβάλοντο πολεμεῖν, σπεύδοντες αὐτὴν εἰς τέλ@ ἀνάσατον ποιῆσαι, καὶ παραδείγματ@ καὶ φόβ@ χάριν τῶν ἄλλων Κρηταιέων. *Cnoſſi, conſpiratione cum Gortyniis facta, totam Cretam, Lyttiorum urbe excepta, ſibi ſubiecerunt: quum igitur ſola haec imperium eius non admitteret, bello eam adgredi conſtituerunt, ac tandem etiam evertere, ut Cretenſes ceteri exemplo eo terrerentur.* Quin & Lyttum, captam plane exciderunt; aliaque item quaedam tunc geſſerunt: quae ibidem a Polybio memorantur. Aliud quoque, inter Cnoſſios, & Gortynios: compoſitum ab Appio, Romanorum tunc legato: quod Polybius idem refert, in Excerptis Legationum cap. XLV. Κατὰ πάντα τρόπον ἐλαττούμενοι Γορτύνιοι τοὺς Κνωσσίους, ἀποτεμόμενοι τῆς χώρας αὐτῶν, τὸ μὲν καλούμενον Λυκάστιον, προσέθεσαν Ῥαυκίοις· τὸ δὲ Διατόνιον, Λυκτίοις. *Gortynii, omnibus modis Cnoſſiorum vires attenuare cupientes, parte agrorum illis ademta, Lycaſtium, quod vocant, Rhauciis attribuerunt; Diatonium, Lyctiis.* Vide porro, quae ſequuntur. Meminit eius quoque Strabo lib. X. Tertium, item a legato Romanorum, Qu. Municio, vix compoſitum, gravius mox rurſum exarſit. Livius lib. XLI. *Per haec tempora AEtolorum in ſemetipſos verſus furor, mutuis caedibus ad internecionem adducturus videbatur gentem. Idem furor, & Cretenſes lacerabat: adventu deinde Q. Minucii legati, qui cum decem navibus miſſus ad ſedanda eorum certamina erat, in ſpem pacis venerunt; ceterum induciae & antea ſex menſium fuerunt: inde multo gravius bellum exarſit.* Quartum, ad Pauſaniam; quod Lacedaemonii compoſuerunt, miſſo Charmida. Verba eius in Laconicis, ita habent. Καὶ Λακεδαιμόνιοι πέμψασιν εἰς Κρήτην Χαρμίδαν τὸν Εὔθυ@, ἄνδρα ἐν Σπάρτῃ τῶν δοκίμων, ἵνα εἰρήνας τε καταπαύσαντα τοῖς Κρησὶ, καὶ τὰ πολίσματα, ὁπόσα ἦν ἀπωτέρω θαλάσσης καὶ ἄλλως ἀθενῆ, ταῦτα μὲν τοὺς Κρῆτας πείσαντα ἐκλιπεῖν, τὰ δὲ ἐπικαίρῳ τῷ παράπλῳ, συνοικοῦντα ἀνὴρ αὐτῶν. *Et Lacedaemonii Charmidam, Euthyis filium, de optimatibus unum, in Cretam miſerunt, qui ortas inter Cretenſes ſeditiones comprimat, perſuadeatque; ut, quae oppida longius a mari abeſſent, neque alias ſat munita, ea relinquerent: quae vero navibus adpellendis opportuna eſſent, in iiſdem excolendis Cretenſes iuvaret.* Quintum eſt, quod Athenienſes per legatos compreſſere: meminitque Ariſtides in Panathenaica ſua. Ὅσα μὲν ἂν ἢ καινῇ τοὺς Ἕλληνας μὴ πολεμεῖν ἐκάστοτε ἀλλήλους πείθουσα, ἢ τοὺς ἐν χρείᾳ παραμυθουμένη, διεπρεσβεύσατο, ἀναγκαῖον παραλιπεῖν. δύο δ' κἀνταῦθα μνησθήσομαι· Ἀργείους μὲν γὰρ, στασιάζοντας ἐν αὐτοῖς, ἔπαυσε· Κρῆτας δ', πολεμοῦντας πρὸς ἀλλήλους, διήλλαξεν. *Et eas quidem legationes, quibus vel Graecos a bello communiter deborta, vel adflictos eſt conſolata, propter copiam ingentem, omittere cogor: duas autem hoc in loco recenſebo. Argivos enim, inter ſe ſeditione laborantes, conciliavit: Cretenſes autem, bello inteſtino adflictos, in gratiam reduxit.* Sextum, Cnoſſii & Gortynii contra Rhaucios geſſerunt: ſed quo exitu, incertum. Polybius in Excerptis Legationum capit. c. Ἐπολέμησαν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον Κνώσσιοι μετὰ Γορτυνίων πρὸς τοὺς Ῥαυκίους· καὶ συνθήκας ἐποιήσαντο πρὸς ἀλλήλους ἐνόρκους, μὴ πρότερον λύσειν τὸν πόλεμον, πρὶν ἢ κατὰ κράτ@ ἑλεῖν τὴν Ῥαῦκον. *Per idem tempus Cnoſſii, & Gortynii, bellum cum Rhauciis gerebant: icto foedere inter ipſos, quod & iureiurando firmaverant, non prius ſe bellandi finem facturos, quam Rhaucum vi expugnaſſent.* Bella externa pauca invenio. Antiquiſſima ſunt, quae Minos cum Athenienſibus geſſit, ob Androgei filii caedem; deinde iterum cum Siculis, & eorum rege Cocalo, quum ad poenam dedi ſibi Daedalum cuperet, ut ſupra dixi, huius libri cap. III. Tertium eſt, cum Lacedaemoniis, in quo captum Epimenidem occidiſſe memorantur. Pauſanias in Corinthiacis. Πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς Ἐπιμενίδου λέγουσιν εἶναι τάφον. Λακεδαιμονίους γὰρ, πολεμήσαντας πρὸς Κνωσσίους, ἑλεῖν ζῶντα Ἐπιμενίδην· λαβόντας δὲ, ἀποκτεῖναι, διότι σφίσιν οὐκ αἴσια ἐμαντεύετο. *Ante aedem Minervae, ſepulcrum eſſe aiunt Epimenidis. Lacedaemonios enim bellum cum Cnoſſiis gerentes vivum cepiſſe Epimenidem, atque captum occidiſſe, quod praediceret minus laeta.* Sed hoc bellum umquam geſtum ipſi Argivi negabant. Idem Pauſanias in Laconicis. Τοῦτο Ἐπιμενίδου κατασκευάσαι λέγουσιν, οὐχ ὁμολογοῦντες τὰ ἐς αὐτὸν Ἀργείοις· ὅτου μηδὲ πολεμῆσαί φασι πρὸς Κνωσσίους. *Hoc ſtruxiſſe Epimenidem ferunt; non adſentientes iis, quae ab Argivis de eodem narrantur: quum dicant, eos nullum umquam bellum cum Cnoſſiis geſſiſſe.* Quartum, cum Rhodiis geſtum: de quo agitur a Polybio, in Excerpt. Legat. capp. CXXXVIII. CXXXIX. Quintum, incertum vero cum quibus geſtum, Ariſtoteli memoratur, Politic. lib. II. cap. VIII. Οὔτε γὰρ ἐξωτερικῆς ἀρχῆς κοινωνοῦσιν οἱ Κρῆτες, νεωστί τε πόλεμ@ ξενικὸς διαβέβηκεν εἰς τὴν νῆσον· ὃ μετοίκους φανερὰν τὴν ἀθένειαν τῶν ἐκεῖ νόμων. *Nam nec principatum externum habent*

[a] Χωρῖ@ habet *AElianus* in *Tacticis*.

bent Cretenſes, & recenter bellum externum eſt in inſulam illatum ; quod infirmitatem legum illic manifeſtam fecit. Denique, & ſextum quoddam eſt ; ſed incertum, externumne, an internum : quod Gortynios geſſiſſe, ſine hoſtium mentione, a Plutarcho memoratur, in Philopoemene. Illud autem hic addendum ; quod, externo aliquo hoſte ingruente, ſi fortaſſe inteſtino ipſi bello, quod non raro accidebat, inter ſe colliderentur, eo omiſſo, atque pace conſtituta, ad defenſionem ſuam vires iungerent : quae res ipſis Συγκρηϊσμὸς dicebatur. Plutarchus, De Frat. Am. Μιμέμψυον αὐτὸ γε τῦτο Κρητῶν, οἱ πολλάκις ςασιάζοντες ἀλλήλοις, κ᾽ πολεμῦντες, ἔξωθεν ἐπιόντων πολεμίων, διελύοντο, κ᾽ συνίςαντο. κ᾽ τῦτο ἦν, ὁ καλύμμυ@· ὑπ᾽ αὐτῶν Συγκρηϊσμός. *Imitantem hoc Cretenſium ; qui, ſaepe ſeditionibus, ac bellis civilibus, agitati, ſi invadant hoſtes externi, pacem faciunt, ac ſe iungunt. Et eſt iſte, qui ab ipſis Syncretiſmus dicebatur.*

CAP. IX.

Suem animal ſacrum habebant ; qua de cauſa etiam ſuilla carne abſtinebant : quamquam tamen Praeſii ſue ſacra facerent. Calculis praeteritos dies notabant, in pharetram quamdam coniectis. Horatii locus adſertus. Ludos etiam feminae ſpectabant. Apud Cnoſſios, qui pecuniam foenore accipiebant, rapiebant : tum id ipſum qua de cauſa. Apud Gortynios, adulteri lana coronati, & ſtateribus quinquaginta venum dati : tum, infames declarati, a muneribus reipublicae quibuſcumque arcebantur.

PArticularia quaedam in hoc caput conferam. Suem animal ſacrum eſſe exiſtimabant : ideoque carne eius abſtinebant. Rem, & cauſam habes apud Agathoclem Babylonium ; cuius fragmentum, e libro primo De Cyzico, repraeſentat Athenaeus libro IX. Περὶ δὲ ὑῶν, ὅτι ἱερόν ἐςι τὸ ζῶον παρὰ Κρησὶν, Ἀγαθοκλῆς ὁ Βαβυλώνι@· ἐν τῷ πρῶτῳ περὶ Κυζίκυ, φησὶν ἕτως. Μυθεύυσιν ἐν Κρήτῃ γλυκέως τὴν Διὸς τέκνωσιν ἐπὶ τῆς Δίκτης, ἐν ᾗ ἀπόῤῥητ@· γίνεται θυσία. λέγεται γὰρ, ὡς ἄρα θηλὴν ὑπέσχεν ὗς· κ᾽ τῷ σφετέρῳ γρυσμῷ περιχνεῦσα τὸν κνυζηθμὸν τῦ βρέφε@· ἀνεπαίσθητον τοῖς παρῖσῦσιν ἐτίθη. διὸ πάντες τὸ ζῶον τοῦτο περίσεπτον ἡγῦνται, καὶ ὑὸς τῶν κρεῶν οὐ δαίσαιντο. *De ſuibus vero, quod hoc animal ſacrum ſit apud Cretenſes, Agathocles Babylonius, libro primo De Cyzico in hunc modum ſcribit. Iovem in Creta natum fabulantur, in monte Dicta, ubi etiam arcana quaedam ſacra fiunt. Aiunt enim, ſuem illi ſugendam mammam praebuiſſe : & circumcurſantem grunnitu ſuo effeciſſe, ut a praetereuntibus vagitus pueri audiri haud poſſet : itaque omnes animal iſtud veneratione ſumma dignum cenſent : nec ſuilla quiſquam omnino veſci velit*[a]. Praeſii tamen ſacra ſue faciebant. Agathocles in ſequentibus ibidem verbis. Πραίσιοι δὲ, καὶ ἱερὰ ῥέζυσιν ὗς, κ᾽ αὕτη πρωτελὴς αὐτοῖς ἡ θυσία γενόμισαι. *Praeſii vero, etiam ſacra faciunt ſue : eamque hoſtiam ipſi praecidaneam habent.*

Dies, quum praeteriiſſent, miſſis calculis in pharetram ; notabant ; albis, ſi fuiſſent fauſti : ſi infauſti autem, nigris. Vnde eſt apud Horatium lib. I. Od. XXXVI.

Creſſa ne careat pulcra dies nota.

Ad quem locum Acron. *Cretenſibus mos erat, dies laetos albis calculis, nigris contrarios numerare : malos enim in annorum numerum non ducebant.* Coniiciebant autem hos calculos in pharetram. Porphyrion, ad eumdem locum. *Cretenſibus mos erat, laetos dies calculis albis, quos in pharetram mittebant, notare ; triſtes autem, nigris.* Cornutus ad Perſii Sat. II. *Significat eodem die eiuſdem Macrini natalem eſſe ; quem diebus laetis albo calculo, more Cretenſium, indicat adſignandum. Nam Cretenſes, definientes vitam ex laetitia conſtare, dies laetos albo lapillo, & triſtes nigro indicabant ; poſtea, computo facto lapillorum, videbant, quantos dies in anno laetos vixerunt : & eos ſe vixiſſe teſtificabantur. Nam etiam in tumulo cuiuſdam ita ſcribebatur. VIXIT ANNOS TOT, DVRAVIT AVTEM TOT. Eſt autem hic ſenſus & in Horatio :*

Creſſa ne careat pulcra dies nota.

Quod hanc lectionem mutant viri docti, cauſam certe nullam video, ſiquidem, Cretenſibus cum Thracibus communem hunc fuiſſe morem, nihil vetat : maxime quum Cretenſes quidam partem Thraciae, Bottiaeam adpellatam, aliquando occupaverint, uti ſupra a me dictum, libri huius capite V. Sane veteres Interpretes, quos citavi, locum hunc Horatianum ſic conſtanter repraeſentant. Morem eumdem refert Suidas, in Λευκὴ ἡμέρα, &, Τῶν εἰς φαρέτραν : ubi Scythis illum tribuit. Similiter, ac totidem verbis, Lucillus Tarrhaeus in Collect. Proverb. Sed nec hoc ſententiae noſtrae adverſatur : ſiquidem de Scythis illis accipi poteſt, qui ad montem Caucaſum adhabitabant ; ubi duae Cretenſium coloniae, & urbes, erant : nempe Tarrha & Aſteruſia : uti paullo ante docui capite XXI.[b]

Ludos publicos etiam ſpectabant feminae. Diſco ex Plutarchi Theſeo. Ἔθος ἦ ὄντ@· ἐν Κρήτῃ θεᾶθ κ᾽ τὰς γυναῖκας, Ἀριάδνη παρῦσα, πρός τε τὴν ὄψιν ἐξεπλάγη τοῦ Θησέως, κ᾽ τὴν ἄθλησιν ἐθαύμασε πάντων κρατήσαντ@·. *Quum mos eſſet, ut ſpectaculis feminae quoque intereſſent, praeſens Ariadna, obſtupuit cum forma Theſei, tum virtutem admirata eſt omnes ſuperantis.*[c]

Apud Cnoſſios qui pecuniam foenori accipiebant, eam quaſi rapiebant : ut, ſi quiſquam

[a] *Iuvenalis* de Iudaeis.

Nec diſtare putant humana carne ſuillam.

Heinc illud *Auguſti : Melius eſt Herodis eſſe porcum, quam filium*, quum filium ſcilicet occidiſſet, quod *Macrobius* refert. Sed ex hoc Cretenſium more conſtat varia de cauſſa apud varias gentes carne ſuilla abſtentum. Quare prudenter Caio Caeſari reſpondit *Philo*, quum de cauſa abſtinentiae a ſuilla carne interrogaretur, unamquamque gentem ſua habere inſtituta, eaque non inconſulte damnanda, ut in eius *Legatione* videre eſt.

[b] Inſuper, cur idem mos apud varias nationes obtinere non poterat?

[c] Heinc mos idem apud Lacedaemonios, qui multa inſtituta a Cretenſibus acceperunt, ut ſuperius demonſtratum eſt.

Digitized by Google

quam creditorem fruſtraretur, tamquam ſi vim intuliſſet, poena eo graviore adficeretur. Plutarchus idem Quaeſt. Graec. LII. *Διὰ τί παρὰ Κνωσσίοις ἔθος ἦν ἁρτάζειν τοῖς δανειζομένοις τὸ ἀργύριον; ἢ ὅπως ἀποστηρῶνται ἔνοχοι τοῖς βιαίοις ὦσι, καὶ μᾶλλον κολάζωνται. Cur apud Cnoſſios moris erat, ut pecuniam foenori accipientes eam raperent? An ut creditorem fruſtrantes, gravius, de vi accuſati punirentur?* Apud Gortynios, qui in adulterio eſſet deprehenſus, ille, lana coronatus, ac ſtateribus venumdatus quinquaginta, tum infamis declaratus, a muneribus reip. quibuſcumque arcebatur. AElianus Var. Hiſt. lib. XII. capit. XII. *Ἐν Κρήτῃ ἐν Γορτύνῃ μοιχὸς ἁλοὺς ἤγετο ἐπὶ τὰς ἀρχάς, καὶ ἐστεφανῶτο ἐρίῳ ἐλεγχθείς. τὸ δὲ στέφανωμα, καταγόρευε αὐτῷ, ὅτι ἀνανδρός ἐστι, καὶ γύννις, καὶ εἰς γυναῖκας καλός. (a) καὶ ἐπιπράσκετο δημοσίᾳ ἐς σταῖρας πεντήκοντα, καὶ ἀτιμώτατος ἦν, καὶ ἀδενὸς, οἱ μέλλω τῶν κοινῶν. In Creta Gortynae adulter deprehenſus, ad magiſtratum abducebatur; & convictus, lana coronabatur: quod coronae genus, eum mollem, effeminatum, & mulieribus ornatum, arguebat (b). ac publice ſtateribus item quinquaginta vendebatur: & maxime infamis habitus, ad munia publica nulla omnino admittebatur.*

CAP. X.

Vitia eorum varia, Avaritia, Perfidia, Seditio, Latrocinium, Vafrities; unde proverbium: Κρὴς πρὸς Αἰγινήτην. *Mendacium; unde* Κρητίζειν, *pro Mentiri: & proverbium item alterum,* Πρὸς Κρῆτα Κρητίζειν. *Etiam tertium,* Τρία κάπηλα κάκιστα.

NVnc ad vitia veniamus: quae Cretenſibus neque pauca, neque parva, adſcribuntur. In primis,

Avari erant. Livius notat lib. XLIV. *Cretenſes, ſpem pecuniae ſequuti; &, quoniam in dividendo plus offenſionum, quam gratiae, erat, quinquaginta talenta iis poſita ſunt in ripa diripienda.* Plutarcho in Paulo AEmilio. *Τῶν δὲ σταλιωτῶν, ἐπηκολούθησαν οἱ Κρῆτες· οὐ δι' εὔνοιαν, ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν, ὥσπερ κηρίοις μέλιτται, προσλιπαροῦντες. πάμπολλα γὰρ ἐπήγετο. καὶ προὔθηκεν ἐξ αὐτῶν διαρπάσαι τοῖς Κρησὶν ἐκπώματα, καὶ κρατῆρας, καὶ τὴν ἄλλην ἐν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ κατασκευὴν, εἰς πεντήκοντα ταλάντων λόγον. Ex militibus vero, ſequuti eum ſunt Cretenſes; non adfectu, verum quod theſauris eius, ſicut apes favis ſolent, adſiderent; nam trahebat ſecum plurimos. Et ex his Cretenſibus diripiendos propoſuerat, ſcyphos aliquot, & crateres, aliaque ex argento, & auro, vaſa, quae talentis quinquaginta aeſtimata.* AEmilius Probus in Vita Hannibalis. *Cretam ad Gortynios venit, ut ibi, quo ſe conferret, conſideraret. Vidit autem vir omnium callidiſſimus, magno ſe fore in periculo, niſi quid praevidiſſet, propter avaritiam Cretenſium; magnam enim ſecum pecuniam portabat, de qua ſciebat exiiſſe famam.* Maxime

[a] *Perizonius*, & *Vulteius* Καὶ ἐσπράσσετο legendum cenſuere, hoc eſt: *Et publice exigebantur ab eo uſque ad L. ſtateres.*
[b] Num ideo *Plato* Homerum lana coronat, & e ſua Rep. eiicit?

A inſignis eſt Polybii in hanc rem locus, libro VI. *Ὁ περὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν καὶ πλεονεξίαν τρόπος ὅτως ἐπιχωριάζει παρ' αὐτοῖς, ὥστε παρὰ μόνοις Κρηταιεῦσι τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων μηδὲν αἰσχρὸν νομίζεσθαι κέρδος. Sordidi & avari mores adeo apud ipſos obtinent, ut ex omnibus hominibus ſoli Cretenſes nullum lucrum turpe cenſeant.* Atque, ut avari erant, ita

Perfidi. Vtriuſque rei exemplum in hoc facto animadvertas, quod Nicephoro Gregorae commemoratur lib. VI. *Εἶδος γὰρ, ὡς μάλιστα πάντων οἱ Κρῆτες παραπίζουσι τῷ Πυγκέρνῃ, καὶ τῶν ἐγγυτάτω τούτῳ κυκλούντων εἰσὶ, λάθρα πέμψας, χρήματά τε δόσθαι αὐτοῖς ὑπισχνεῖται πάμπολλα, καὶ λαμπρὰς ἅς τινας προξενῆσαι παρὰ τῷ βασιλέως αὐτοῖς, ἢν τὸν Πυγκέρνην ἀπολαβόντες δέσμιον, παραδῶσιν αὐτῷ, συῤῥηγνυμένων ἤδη τῶν στρατοπέδων. οἱ δὴ, καὶ πάλαι δυσχεραίνοντες πρὸς τὴν ἐς τὰ παρόντα σκέμματα βραδύτητα καὶ μέλλησιν τοῦ Πυγκέρνου, καὶ ἄλλως τὴν τῶν πραγμάτων τύχην ἀνθιστρατευομένην ὁρῶντες αὐτῷ, κλίνουσι πρὸς τὰς ὑποσχέσεις, καὶ τὸ πᾶν αὐτοὶ καταστρεύζουσιν ἔπειτα δράμα μεταξὺ τοῦ πολέμου. Nam quum ſciret, Cretenſes maxime Pincernam tueri in acie, ac circa illum conglobari, clam ad illos mittit; magnamque pecuniam ſe daturum illis, & dignitates apud Imperatorem inſignes procuraturum, pollicetur: ſi Pincernam initio pugnae vinctum dederent. Qui, quum iam pridem eius in deliberationibus tarditatem, ac cunctationem viderent, & fortunam alioqui eius conatibus adverſari, ad promiſſa ſe inclinant, ac deinde fabulam inter pugnam peragunt.*

Seditioſi Polybius diſerte dicit lib. VI. *Κρηταιεῖς ἐν πλείσταις ἰδίᾳ καὶ καθ' κοινὸν σάσεσι, καὶ φόνοις καὶ πολέμοις ἐμφυλίοις, ἀναστρεφομένους. Cretenſes in plurimis privatim ac publice ſeditionibus, & caedibus belliſque civilibus, verſatos.* Ac bella quidem inteſtina antea commemoravi cap. XXII.

Latrones, ac piratae. Strabo lib. X. *Περὶ ἧς τὴν Κρήτης ὁμολογεῖται, ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἐτύγχανεν εὐνομουμένη, καὶ ζηλωτὰς ἑαυτῆς τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων ἀπέφηνεν· ἐν ᾗ τοῖς πρώτοις Λακεδαιμονίους..... ὕστερον δὲ, πρὸς τὸ χεῖρον μεταβαλὲν ἐπὶ πλεῖστον, μετὰ γὰρ τοὺς Τυῤῥηνοὺς (ita enim corrigendum ſupra monui lib. III. cap. V.) οἱ μάλιστα ἐδήωσαν τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν, οὗτοί εἰσιν οἱ διαδεξάμενοι τὰ λῃστήρια. De Creta in confeſſo hoc eſt, priſcis eam temporibus legibus optimis fuiſſe compoſitam; ideoque ad ſui imitationem pertraxiſſe praeſtantiſſimos Graecorum, & in primis Lacedaemonios ..... poſtea vero, in peius admodum eſt mutata. Nam poſt Tyrrhenos, qui maxime infeſtum mare noſtrum habuerunt, Cretenſes in latrocinia ſucceſſerunt.* Polybius lib. IV. *Κρῆτες δὲ καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν πρὸς μὲν ἐνέδρας, καὶ λῃστείας ἀνυπόστατοι. Cretenſes terra marique ad inſidias & latrocinia, ſunt intolerabiles.* Inde eſt Leonidis iſtud Epigramma, Anthologiae lib. III. capit. XXII.

Ἀεὶ λῃσταὶ καὶ ἀλιφθόροι, οὐδὲ δίκαιοι
Κρῆτες. τίς Κρητῶν οἶδε δικαιοσύνην;

Sem-

Vt hoc etiam ſcilicet latenter inſinuet eum probra ac propudia in Deos transferendo, peſſima laſciviae & impudicitiae exempla civibus propoſuiſſe?

Digitized by Google

Semper latrones, ac piratae, neque iusti,
Cretenses: quis Cretensium novit iustitiam?

Subdoli, ac versipelles. Polybius lib. VI. Καὶ μὴν οὔτε κατ' ἰδίαν ἤθη δολιώτερα Κρηταιέων εὕροί τις ἄν, πλὴν τελέως ὀλίγων. ὅτε καθ' ὅλου ἐπιβουλὰς ἀδικωτέρας. *Atqui nec privatim ingenia magis subdola usquam invenias, quam Cretensium paucis admodum exceptis: neque in alios publice consilia iniqua magis*. Huc proverbium istud pertinet, Κρὴς πρὸς Αἰγινήτην. *Cretensis cum AEgineta*. Diogenianus Cent. V. Proverb. XCII. Κρὴς πρὸς Αἰγινήτην. ἐπὶ τῶν πανούργως χρωμένων πρὸς ἀλλήλους λέγεται. *Cretensis cum AEgineta. Dicitur in eos, qui mutuo se dolis fallunt.*

Mendaces. Callimachus, Hymno in Iovem,

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι. ——

Cretenses semper mendaces, ——

Vnde Psellus, De Operat. Daem. Πλὴν ἴσθι, μηδ' αὐτὸν ἐρραψῳδηκέναι με ταῦτα τεραλευόμενον, καὶ τοὺς Κρῆτας, ἢ Φοίνικας. *Porro scito, me haec non portentose finxisse, ut Cretenses solent, aut Phoenices*. Et Κρητίζειν, pro *Mentiri* dicebatur: idque originem accepit a quodam Idomenei facto, ut nonnulli sunt Auctores. Vide quae notavi supra lib. III. capit. IV. Ac Cretenses quoniam mendaces esse censebantur, hinc proverbio dictum fuit: Προς Κρῆτα Κρητίζειν. *Cum Cretensi Cretissare*. Suidas. Κρητίζειν πρὸς Κρῆτας. ἐπειδὴ ψεῦσται, καὶ ἀπαλεῶνές εἰσι. *Cretissare in Cretensibus. Quia mendaces sunt & impostores*. Eustathius ad Iliad. β'. Ὡς ὃ καὶ πανοῦργοι οἱ Κρῆτες, ἑτέρα παροιμία δηλοῖ, ἡ λέγουσα· πρὸς Κρῆτα Κρητίζεις. *Quod autem versipelles sint Cretenses, alterum proverbium indicant, quod dicitur; Cum Cretensi Cretissas: sive, Homini vafro dolum struis.* Et occurrit apud Polybium lib. VIII. Ὁ μὲν οὖν Ἀχαιὸς, ἐποίει δυνατά. τοῦτο δ' ἠγνόει τὸ δὴ τὸ λεγόμενον, πρὸς Κρῆτα Κρητίζων. *Et Achaeus quidem, faciebat quidquid posset: verum illud ignorabat, quod, ut dicitur, cum Cretensi Cretissabat*. Habes quoque apud Plutarchum in Lysandro & Paulo AEmilio. Et ob ista, quae iam dixi, factum est, ut inter tria Kappa, vulgo pessima dicta, locum suum mox acceperint. Constantinus Porphyrogenneta, De Them. lib. I. Them. II. Ὡς καὶ παροιμίαν περὶ αὐτῶν ἐξενεχθῆναι τοιαύτην, Τρία Κάππα κάκιστα· Καππαδοκία, Κρήτη, Κιλικία. *Vt proverbium de his tale sit prolatum; Tria Kappa pessima: Cappadocia, Creta, Cilicia.*

CAP. XI.

Nati in Creta dii plerique memorantur: Inde dicti ex eadem viri insignes, eruditione clari; in quibus AEnesidemus & Dictys. Vtriusque scripta. Suidas emendatus, & errare quoque ostensus. Entimus; eiusque mors. Epiceleustus. Epimenides; eiusque vita. Etiam Idaei Dactyli, Curetes, ac Titanes. Καθαρτὴς *dictus. Iamblichi locus restitutus. Eius futurorum scientia: & ostensus error istic Aristotelis. Baltae Nymphae filius, & Cures novus, quare dictus. Cibum a Nymphis accipiebat. Edebat asphodelum, & malvam. Platonis locus illustratus.* Ἐπιμηνίδειον, *radix asphodeli. Pellis litteris compuncta.* Ἐπιμενίδειον δέρμα, *proverbium. A Lacedaemoniis capitur, occiditur & sepelitur in Corinthiorum agro: structo etiam monumento in ipso Spartae urbis foro. In latrones quum incidisset, Furias ultrices iis imprecatus, hoc obtinuit, ut se illi mutuis vulneribus mox interficerent. Quot annos vixerit. Inter deos habitus fuit. Eius Scripta.*

REstat, ut in fine Operis, quos insignes Creta dederit, exponamus. Et in primis maximam deorum partem illic natam memorabant. Diodorus lib. V. Καὶ τῶν θεῶν δὲ τοὺς πλείστους μυθολογοῦσιν (οἱ Κρῆτες) παρ' ἑαυτοῖς γεγενέναι, τοὺς διὰ τὰς κοινὰς εὐεργεσίας τυχόντας ἀθανάτων τιμῶν. *Plerosque etiam deos apud se natos esse (Cretenses) perhibent, qui beneficiis in publicum collatis immortalibus honoribus sunt adfecti.* Ac vide, quae prolixe ille ibidem narrat. Etiam Idaeos Dactylos illa tulit, & Curetas, & Titanas: de quibus supra a me dictum lib. I. cap. IV. Sed, omissis fabulosis, viros eius eruditione claros, & ingenii monumentis, referamus. In his fuit,

AEnesidemus. Cnosso urbe oriundus: qui scripsit Πυῤῥωνείων λόγων, *Pyrrhoniorum Sermonum*, libros VIII. Diogenes Laertius in Timone lib. IX. Αἰνησίδημος Κνώσιος, ὃς καὶ Πυῤῥωνείων Λόγων ὀκτὼ συνέγραψε βιβλία. *AEnesidemus Cnossius, qui Pyrrhoniorum Sermonum libros octo conscripsit*. Citatque alicuius Operis librum primum; in Pyrrhone. Καὶ Αἰνησίδημος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πυῤῥωνείων Λόγων, οὐδέν φησιν ὁρίζειν τὸν Πύῤῥωνα δογματικῶς. *Et AEnesidemus, libro primo Pyrrhoniorum Sermonum, nihil definire ait Pyrrhonem per modum decreti*. Eius Ταινιακὰ, citat Scholiastes Apollonii lib. I. Ex eadem urbe erat,

Dictys. Septimius in Epistola ad Arcadium, qua de hoc Auctore agit. *Dictys Cretensis, de civitate Cnosso, iisdem temporibus, quibus & Atrides, fuit*. De eo, scriptisque eius, ita Suidas. Δίκτυς. ἱστορικός. ἔγραψεν Ἐφημερίδα. ἔστι δὲ τὰ μετ' Ὅμηρον καταλογάδην, ἐν βιβλίοις Θ'. Ἰταλικά. Τρωϊκὸν Διάκοσμον. *Dictys. Historicus. Scripsit Ephemeridem: quae res Troianas, ab Homero praetermissas, novem libris comprehendit. Italica. Troicum Diacosmum*. Sed plurali numero ibi scribendum, ἔγραψεν Ἐφημερίδας. *Scripsit Ephemeridas*. Syrianus in Hermogenem. Ἐπί τε τῶν Τρωϊκῶν ἠσκεῖτο, ὡς Δίκτυς ἐν ταῖς Ἐφημερίσι φησί. *Etiam tempore belli Troiani exercebatur, ut ait Dictys, in Ephemeridibus*. Verum errat etiam vehementer Suidas; qui scripsisse eum dicit, τὰ μετ' Ὅμηρον, *Res Homero praetermissas*. Nam Homero multo ille antiquior fuit; & Troiani belli tempore vitam egit: quod, secutus regem suum Idomeneum, vidit ipse, ac descripsit. Et Homerus eius scriptis sine dubio potius adiutus fuit. Rectius itaque Ioannes Tzetzes Var. Hist. Chil. V. cap. XXX.

Οὗτος ὁ Χρονικός φησι καὶ Δίκτυν ἢ τὸν Κρῆτα
Ἰδομενέως ἕπεσθαι, καὶ τὰ τοῦ μάχης γράψαι·
Ἐξ ὧν, ὡς ἔφην, ὕστερον Ὅμηρον μεταφράσαι.
Iste Chronographus inquit, Dictyn quoque Cretensem Ido-

Idomeneum ſequutum, & in bello geſta ſcripſiſse:

Quae Homerus, ut dixi, poſtea tranſtulit. Addenda hic quae apud Cedrenum, pag. 104. Eius Hiſtoria belli Troiani quomodo tempore Neronis Claudii in urbe Cnoſſo, aperto terraemotu ſepulcro, inventa fuerit, ſupra dixi lib. 1. cap. xv.

Epiceleuſtus. Medicus fuit; & Bacchii Dictiones in compendium redegit. Erotianus, in Praefatione Lexici Hippocratei. Καὶ παρ' Ἐπιχελεύστῳ Κρητὸς, ἐπιλεμομένῳ τὰς Βακχείῳ Λέξεις. *Et ab Epiceleuſto Cretenſe, qui Bacchii Dictiones in compendium redegit.*

Epimenides. Hunc Cnoſſium faciunt, Diogenes Laertius, in eius Vita lib. 1. Suidas in Ἐπιμενίδης. Plinius lib. VII. cap. III. & Pauſanias in Atticis: contra Phaeſtium, Plutarchus in Solone; Ioannes Tzetzes, Var. Hiſt. Chil. v. cap. XVIII. & Euſtathius, ad Iliad. β'. & Dionyſium. De eius patre, variant Auctores veteres; aliique Phaeſtium tradunt, alii rurſum Doſiaden, alii denique Ageſarchum: ut commemorat Diogenes, in eius Vita: & Suidas, loco citato: Apollonius, Boli enim filium facit. Hiſt. Mirab. capit. 1. Matris nomen, a Diogene praetermittitur; a Suida vero, ea Blaſta; a Plutarcho, in Solone, Balta dicitur. De ſomno eius, res eſt nota: quamquam varient in tempore. Vide quae notavi pridem, ad Apollonii Hiſt. Mirab. capit. 1. Primus traditur domos, & agros, luſtraſſe. Diogenes. Λέγεται δὲ καὶ πρῶτον οἰκίας, καὶ ἀγροὺς, καθῆραι. *Dicitur autem etiam primus domos, & agros, luſtraße.* Luſtravit etiam urbes plures numero, & in his Athenas ipſas. Pauſanias in Atticis. Καὶ πόλεις ἐκάθηρεν (ὁ Ἐπιμενίδης) ἄλλας τε, καὶ τὴν Ἀθηναίων. *Et urbes luſtravit (Epimenides) cum alias, tum Athenienſium.* Ac luſtrationem quidem Athenarum, pluribus Diogenes memorat: & Plutarchus in Solone. Hinc Καθαρτὴς, *Luſtrator*, cognomento dicebatur. Iamblichus, De Vita Pythagorae lib. 1. cap. XXVIII. Ἄλλως δὲ καὶ Ἀλεξάνεμον μὲν ὂν τὸ ἐπώνυμον Ἐμπεδοκλέους, Καθαρτὴς δὲ τοῦ Ἐπιμενίδου, Ἀιθροβάτης δὲ τὸ Ἀβαρίδου. *Quum ceteroquin & Alexanemus quidem cognomentum ſit Empedoclis, Luſtrator Epimenidis, & Abaridis Aethrobates.* Ita enim ibi emendo: ſiquidem non recte hodie editur, Καθαρὴς (a). Totidem verbis apud Malchum eſt, in Pythagorae Vita: ubi quum viderem, idem placuiſſe viro egregia doctrina, Conrado Rittershuſio, gratum fuit, eius hic conſenſum advertere. Anima eius, corpore exire dicta eſt; & redire, quando vellet. Suidas in Ἐπιμενίδης. Οὗ λόγος, ὡς ἐξίοι ἡ ψυχὴ, ὁπόσον ἤθελε καιρὸν, καὶ πάλιν εἰσήῃ ἐν τῷ σώματι. *De quo fertur, animam exiiſſe, quanto vellet tempore, & in corpus rediiſſe.* Heſychius Mileſius, De Claris Philoſophis. Ἐπιμενίδης τοῦ Κρητὸς λόγος, ὡς ἐξήρχετο ἡ ψυχὴ, ὅ τε ἐβούλετο καὶ ὁπόσον ἤθελε καιρὸν, καὶ πάλιν ἐπανήρχετο. *De Epimenide Cretenſi narratur, quod exiret anima eius, quoties vellet, ac quam diu: & debinc revertebatur.* Erat praeditus futurorum praeſcientia. Plutarchus in Solone. Ἐδόκει δέ τις εἶναι θεοφιλὴς, καὶ σοφὸς περὶ τὰ θεῖα, καὶ ἐνθουσιαστικὴν καὶ τελεστικὴν σοφίαν. *Habebatur vir religioſus, ac rerum divinarum peritus, item ſcientia fanatica, ac myſtica.* Cicero De Divin. lib. 1. *Contigit nonnumquam vaticinantibus per furorem: ut Bacis Boeotius, & Epimenides Cres.* Diogenes. Φασὶ δὲ καὶ γνωστικώτατον γεγονέναι. *Aiunt vero vi quadam praecognoſcendi excelluiſse.* Apuleius Florid. 1. *Nec non & Cretenſem Epimenidem, inclutum fatidicum.* Ariſtoteles dicit, eum non vaticinatum eſſe de futuris, ſed praeteritis & obſcuris. Ecce verba. Rhet. lib. III. cap. XVII. Ὡς ἔφη Ἐπιμενίδης ὁ Κρής· ἐκεῖνος γὰρ περὶ μὲν τῶν ἐσομένων οὐκ ἐμαντεύσατο, ἀλλὰ περὶ τῶν γεγονότων, ἀδήλων δέ. *Vt dixit Epimenides Cretenſis: ille vero de futuris nunquam eſt vaticinatus, ſed praeteritis, verum obſcuris.* Certe errat manifeſto; nam praedictionem eius futurorum unam, & alteram, memorat nobis Diogenes: & habemus item tertiam apud Platonem. De Leg. lib. 1. Et ob rerum futurarum hanc ſcientiam, Baltae eum Nymphae filium, ac Curetem etiam novum homines illius temporis adpellabant. Plutarchus, poſt citata verba. Διὸ καὶ παῖδα Νύμφης ὄνομα Βάλτης, καὶ Κέρητα νέον αὐτὸν οἱ τότε ἄνθρωποι προσηγόρευον. *Qua de cauſa & Nymphae, Baltae nominatae, filium eum dicebant, & Curetem item novum eius aetatis homines dicebant.* De Curetis novi nomine, ſunt Diogenis quoque verba. Μυρωνιανὸς δὲ ἐν Ὁμοίοις φησὶν, ὅτι Κέρητα αὐτὸν ἐκάλουν Κρῆτες. *Myronianus autem in Similibus refert, Curetem ipſum a Cretenſibus dictum fuiſſe.* Tradidere quidam, cibum a Nymphis accipere ſolitum; eumque, bovis ungula conditum ſubinde ſumſiſſe: & nec edere umquam viſum, nec excernere. Diogenes. Φησὶ δὲ Δημήτριος, τινὰς ἱστορεῖν, ὡς λάβοι παρὰ Νυμφῶν ἔδεσμά τι, καὶ φυλάττοι ἐν χηλῇ βοός. προσφερόμενός τε κατ' ὀλίγον, μηδεμιᾷ κενώσει ἀποκρίσει, μηδὲ ὀφθῆναι ποτὲ ἐνθίων. *Ait Demetrius, quoſdam tradere, eum a Nymphis cibum quemdam accepiſſe, e quo, in bovis ungula condito, quum ſubinde aliquid ſumeret, neque tamen edere viſum, neque ullo excremento etiam ſe vacuare.* Plutarchus in Conv. Sap. Ἆρ' οὖν, ἔφη, καὶ τῶν ἑταίρων ἡμῶν, Σόλωνος δὲ ξένον, Ἐπιμενίδην, νόμος τις ἀπέχεσθαι τῶν ἄλλων σιτίων κελεύει, τῆς δὲ ἁλίμου δυνάμεως, ἣν ἡδονὴν αὐτοῖς συντίθησι, μικρὸν εἰς τὸ σῶμα λαμβάνοντα, διημερεύειν ἀνάριστον, καὶ ἀδεῖπνον; *Numquid igitur, inquit, ſodalem noſtrum, Solonis hoſpitem, Epimenidem, lex aliqua reliquis abſtinere cibis iubet, ſed ex famis arcendae facultate, quam componit ipſe ſibi voluptatem, aliquid in os ſumentem, totum diem & impranſum, & incoenatum, permanere?* Edebat autem aſphodelum, & malvam. Indicat Plutarchus ibidem, in ſequentibus iſtis verbis. Ὁ δὲ Σόλων ἔφη θαυμάζειν τὸν Ἄρδαλον, εἰ τὸν νόμον οὐκ ἀνέγνωκε τῆς διαίτης τοῦ ἀνδρὸς ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖς Ἡσιόδου γεγραμμένον· ἐκεῖνος γάρ ἐστιν ὁ πρῶτος Ἐπιμενίδῃ σπέρματα τῆς τροφῆς ταύτης παράσχων, καὶ ζητεῖν ὁ διδάξας,

——— ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.

So-

[a] Conſule *Solonem Tom. II.* & ad eum adnotata,

Solon autem inquit, mirari se, quod Ardalus eam victus rationem non legisset, in Hesiodi versibus scriptam: nam is est, qui primus Epimenidi semina alimenti huius praebuit; docuitque eum quaerere,

——— quanta esset in malva, & asphodelo, utilitas.

Proclus, ad illum versum Hesiodi. Ἐπιμενίδην φασὶ μικρόν τι ἐδεσμάτιον προσφερόμενον, ᾧδε τελεῖν τὴν ἡμέραν. ἦν δ' ἐξ ἀσφοδέλου, καὶ μαλάχης· ἥπερ αὐτὸν ἄλιμον, καὶ ἄδιψον, ἐποίει. *Epimenidem aiunt, exiguum quoddam edule ori adhibentem, totum diem sic exegisse. Erat vero ex asphodelo & malva: quae ipsum famis & sitis expertem reddebat.* Hinc intelligendus est Platonis locus De leg. lib. III. ΚΛΕΙΝ. Μῶν φράζεις Ἐπιμενίδην; ΑΘΗΝ. Ναὶ, τοῦτον. πολὺ γὰρ ὑμῖν ὑπερεπήδησε τῷ μηχανήματι τοὺς ξύμπαντας, ὦ φίλε. ὃ λόγῳ μὲν Ἡσίοδος ἐμαντεύετο πάλαι, τῷ δ' ἔργῳ ἐκεῖνος ἀπετέλεσεν, ὡς ὑμεῖς φατέ. *CLIN. Nonne Epimenidem intelligis? ATHEN. Illum ipsum: nam omnes vos industria multum superavit: & quemadmodum vos dicitis, quae Hesiodus olim verbis praedixit, ille opere ipso praestitit.* Et huc pertinet, quod asphodeli etiam radix dicta fuit Epimenidium. Eustathius ad Iliad. φ'. Ἀσφοδέλου τὴν ῥίζαν Θεόφραστος καλεῖσθαί φησιν Ἐπιμενίδιον. *Asphodeli radicem Theophrastus ait adpellari Epimenidium.* Locus vero Theophrasti, quem respexit est Hist. Plant. lib. VII. cap. XI. Mortui pellis, literata est reperta. Hesychius Milesius loco citato. Τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ, τὸ δέρμα εὑρέθη γράμμασι κατάστικτον. *Quum autem mortuus ipse esset, pellis eius litteris compuncta inventa est.* Hoc Suidas quoque tradit. Et haec a Lacedaemoniis servabatur: qui quod illam diligenter custodirent, mox proverbio dici coepit, Ἐπιμενίδειον δέρμα, *Epimenidea pellis.* De his rebus, quae sepositae summa cura adservabantur. Diogenianus Cent. VIII. Proverb. XXVIII. Ἐπιμενίδειον δέρμα. ἐπὶ τῶν ἀποκρύφων. κατέκειτο γὰρ παρὰ τῇ Λακεδαίμονι τοῦτο. *Epimenidea pellis. De rebus sepositis. Haec enim apud Lacedaemonios erat.* Idque ex oracculo quodam. Appendix Vaticana Cent. III. Proverb XCIX. Τὸ Ἐπιμενίδειον δέρμα. ἐπὶ τῶν ἀποκρύφων εἴρηται. ἀπέκειτο γὰρ κατά τι λόγιον τοῖς Λακεδαιμονίοις τὸ τοῦ Ἐπιμενίδου δέρμα. *Epimenidea pellis. De rebus sepositis dictum est. Nam apud Lacedaemonios ex oracculo pellis Epimenidis adservabatur.* Nam hi ipsi captum bello contra Cnossios, interfecerant, & in agro Corinthiaco sepelierant: Pausanias, in Corinthiacis. Πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, Ἐπιμενίδου λέγουσιν εἶναι τὸν τάφον. Λακεδαιμονίους γὰρ, πολεμήσαντας πρὸς Κνωσσίους, ἑλεῖν ζῶντα Ἐπιμενίδην, λαβόντας δὲ ἀποκτεῖναι, διότι σφίσιν οὐκ αἴσια ἐμαντεύετο, αὐτοὶ δὲ ἀνελόμενοι θάψαι ταύτῃ φασί. *Ante aedem Minervae, Epimenidis sepulcrum esse dicunt. Lacedaemonios enim, bello contra Cnossios, vivum cepisse Epimenidem, & occidisse quoque captum, quia minime laeta praediceret: ac sublatum eo in loco tumulasse.* Struxere etiam monumentum in ipso urbis Spartanae foro; ut apud Pausaniam eumdem observare licet, in Laconicis. Certè Spartam Epimenidem veniisse, tradit Clemens, Strom. I. & Tatianus, in Orat. contra Graecos. Diogenes simpliciter mortuum esse dicit, non multo post quam Athenis rediisset, a lustratione urbis. Ἐπανελθὼν ἐπ' οἶκον, μετ' οὐ πολὺ μετήλλαξεν. *Domum reversus, non multo post vitam cum morte commutabit.* Iamblichus tradit, in latrones incidisse, & his Furias ultrices imprecatum, diris illis effecisse, ut ipsi mutuis vulneribus se conficerent. Vide eum lib. I. cap. XXXII. Vixerat autem annos centum quinquaginta. Vide de Apollonium Dyscolum, Hist. Mirab. capit. I. & quae illic pridem mihi adnotata. Mortuum vero Cretenses inter deos censuere. Diogenes. Λέγουσι δέ τινες, ὅτι Κρῆτες αὐτῷ θύουσιν, ὡς θεῷ. *Quidam tradunt, quod Cretenses sacra ipsi, ut deo, faciant.* Quidam eum inter septem Sapientes retulerunt: ut est videre apud Theodoretum, Therapeut. libro V. Eius scripta, haec traduntur a Diogene. Κυρήτων καὶ Κορυβάντων, γένεσις. Θεογονία. Ἀργῶς ναυπηγία τε καὶ Ἰάσονος εἰς Κόλχους. ἀπόπλους. Περὶ θυσιῶν. Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ πολιτείας. Περὶ Μίνω, καὶ Ῥαδαμάνθυος. Apud Suidam memorantur, Μυσήρια & Καθαρμοί. A nonnullis, Τελχινιακὴ Ἱστορία etiam adscribitur huic: ut testatur Athenaeus lib. VII. Et ex his Καθαρμοὶ etiam citantur ab Eustathio, ad Iliad. β'. & Dionysium. Θεογονίας respectu, Θεολόγος dicitur a Diodoro Siculo lib. V. Et ex eo Opere censeo, quae de Styge proferuntur a Pausania, in Arcadicis; de Pane & Arcade, Iovis ac Callisti filiis, a Scholiaste Theocriti, Idyll. I. de Saturni filiabus Eumenidibus, a Scholiaste Sophoclis, ad Oedipum Colonensem; denique de Capricorno, a Germanici Interprete. Incerti Operis, est is versus, quem Apostolus Paulus profert, in Epistola ad Titum cap I.

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.

Hieronymus, in suo illic Commentario, dicit esse ex *Oraculis*: sed haec eum conscripsisse, nemo antiquorum dixit. Pariter incertum istud, ubi Ὁμοκάπνους vocet, quos Charondas Ὁμοσιπύους: uti refert Aristoteles Politic. lib. I. cap. I. Quod postremum tamen puto in eo Opere fuisse, quod inscripserat: Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ πολιτείας.

CAP. XII.

Heraclides. Eius Opus, De Vrbibus Graeciae. Hybrias; eiusque Scolia. Iophon Cnossius; eiusque Opus. Lucillus Tarrhaeus; eiusque scripta. Mesomedes. Rhianus, Benaeus, aut Cereates: eiusque scripta. In Suida mendum indicatum. Petellides, Historicus. Thales, sive Thaletas, Gortynius: eiusque scripta, & elogium. Suidae error.

Heraclides. Scripsit, Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλεων. *De Vrbibus Graeciae* Apollonius, Hist. Mirab. cap. XIX. Ἡρακλείδης ὁ Κρητικὸς, ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλεων, κατὰ τὸ Πήλιον ὄρος φύεσθαί φησιν ἄκανθαν καρποφόρον. *Heraclides Cretensis, in libro De urbibus*

bibus Graeciae, iuxta Pelium montem nasci ait spinam frugiferam.

Hybrias. Scripsit Σκολιά. Athenaeus libro XV. Σκολιὸν δ' φασί τινες καὶ τὸ ὑπὸ Τ'βρίω Κρητὸς ποιηθέν. *Scolium vero quidam esse aiunt etiam illud, quod ab Hybria Cretensi factum est.*

Iophon, Cnossius: vatum oracula versibus heroicis exposuit. Pausanias, in Atticis, Ἰοφῶν δ' Κνώσσι@ τῶν ἐξηγητῶν χρησμὸς ἐν ἑξαμέτρῳ παρείχετο, Ἀμφιάραον χρῆσαι φάμῳ@ τοῖς ἐς Θήβας ϛαλεῖσιν Ἀργείων ταῦτα τὰ ἔπη. *Iophon Cnossius vera, qui vatum oracula versibus heroicis exposuit, Argivis, quum Thebas profecturi essent, Amphiaraum respondisse his versibus, memoriae prodidit.*

Lucillus. Tarrhae natus. Scripsit varia: inter quae, Commentarium in Apollonii Rhodii Argonautica: sicut etiam Sophocleus, & Theon. Ex quibus omnibus sunt concinnata ea Scholia, quae habemus. Auctor Scholiorum istorum, in Apollonii Vita. Παράκειται τὰ Σχόλια ἐκ τῶν τῦ Λυκιλλυ Ταρραίυ, καὶ Σοφοκλέυς, καὶ Θέων@. *Sumta sunt haec Scholia ex Commentariis Lucilli Tarrhaei, Sophoclei, & Theonis.* Citat etiam Auctor Etymologici, in Ἀ'ρέων, & Εἰνάνυχες. Etiam eius opus quoddam fuit, Περὶ Θεσσαλονίκης. *De Thessalonica*. Stephanus, in Θεσσαλονίκη. Λύκιλλ@ δ' ὁ Ταρραῖ@ περὶ Θεσσαλονίκης βιβλίον ἔγραψε. *Lucillus Tarrhaeus De Thessalonica librum scripsit.* Scripsit etiam, Περὶ παροιμιῶν, libros III. Περὶ γραμμάτων. & Τεχνικά. Vide Stephanum, in Ταρρα. Et Opus quidem Περὶ παροιμιῶν, citat etiam Ioannes Tzetzes, Var. Hist. Chil. VIII. cap. CIIX. Exstantque hodie eius Operis Excerpta, Graece edita ab Aldo anno CIↃ IC. V.

Mesomedes. De eo sic Eusebius, in Chron. Can. Μεσομήδης, Κρὴς, ποιητὴς κιθαρῳδικῶν, ἐγνωρίζετο. Quae sic latine Hieronymus. *Mesomedes, Cretensis, citharicorum carminum Musicus poeta, adgnoscitur.* Vide quae de eo Suidas, in Μεσομήδης; & Iulius Capitolinus, in Antonino Pio.

Myson. Vnus e septem sapientibus; Eteae ut quidam volunt, natus. Stephanus. Ἦτεια, δῆμ@ Λακωνικῆς, ἢ τῆς Κρήτης πόλις· ὅθεν ἦν Μύσων, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν. *Etea, populus Laconicae, aut urbs Cretae, e qua Myson erat, unus septem sapientum.*

Rhianus. Quidam hunc Benaeum esse, quidam autem Cereaten voluerunt. Vide supra, ubi de urbe Cerea agit lib. I. cap. VII. Scripsit vero poemata; & in illis Heraclidem libris IV. Suidas. Ῥιανὸς ἔγραψεν ἔμμετρα ποιήματα· Ἡρακλειάδα, ἐν βιβλίοις τέσσαρσι. Rhianus. *Scripsit poemata versibus comprehensa: Heracliadem, libris quatuor.* Sed non potest quin sit mendum; nam plures eius Operis libri exstiterunt: Et Etymologici Auctor decimum quartum nobis citat in Ἀ'στέλλω. Ὡ'ς Ῥιανὸς, ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ Ἡ'ρακλέας. *Vt Rhianus libro decimoquarto Heracleae.* Scripsit etiam Historiam belli Messenici. Pausanias in Messenicis. Τῦτον δὴ γὰρ τῶν Μεσσηνίων τὸν πόλεμον Ῥιανὸς τε ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησεν ὁ Βιωαῖ@, καὶ ὁ Πριηνεὺς Μύρων. *Hoc Messeniorum bellum versibus conscripsit & Rhianus Benaeus, & Myron Prienensis.* Citatque ibi hunc Auctorem pluribus locis. Eius Ἐ'πιγράμματα citat Athenaeus lib. XI. Insigne eius ex incerto Opere fragmentum exstat apud Stobaeum serm. IV. Citatur quoque iste versus a Scholiaste Apollonii lib. III.

Πᾶσαι δ' ἐσαίυσι, μιᾶς ὅτε τέκνομα λέξεις.
Omnes exaudiunt, unius quum nomen dices.

Petellides, Gnosius. Hyginus, in Poetico Astronomico. *Ex his, ut Petellides Gnosius, Historiarum scriptor, demonstrat, nascuntur filii duo, Philometus, & Plutus.*

Thales, sive, ut aliis dicitur, *Thaletas*, Gortynius. Pausanias, in Atticis. Θαλῆς δὲ, ὁ Λακεδαιμονίοις τὴν νόσον παύσας, ὅτε ἄλλως προσήκων, ὅτε πόλεως ἦν Ἐ'πιμενίδη τῆς αὐτῆς· ἀλλ' ὁ μὲν Κνώσι@, Θάλητα δ' εἶναί φησι Γορτύνιον Πολύμνας@ Κολοφώνι@. *Thales vero, qui Lacedaemoniis morbum sedavit, neque alias Epimenidem contingebat, neque etiam ex eadem urbe erat: nam hic quidem Cnossius erat: at Thaletem, Polymnastus Colophonius Gortynium dicit.* Vbi observa, pestem eum Lacedaemone sedasse. Meminit eius etiam Sextus Empiricus, Adversus Mathematicos lib. II. Ὁ' δὲ Σπαρτιάτης Λυκοῦργ@, ὡς ἄν, ζηλωτὴς Θάλητ@ τοῦ Κρητὸς γεγόμῳ@, τὸν αὐτὸν τοῖς Σπαρτίαταις νόμον εἰσηγήσατο. *Lycurgus vero Spartanus, tamquam aemulator Thaletis Cretensis, eamdem legem Spartanis introduxit.* Hic ipse est intelligendus apud Diogenem Laertium: quem is, quamquam patriae omisso nomine, tertium in ordine eorum ponit, qui Thaletis olim nomen habuerunt; coaetaneum Hesiodi, & Homeri, & Lycurgi. Verba eius ita habent, in Thalete libro I. Τρίτ@ (Θαλῆς) ἀρχαῖ@ πάνυ, κατὰ Ἡ'σίοδ ν, κ) Ὅ'μηρον, κ) Λυκῦργον. *Tertius, (Thales,) antiquus admodum, Hesiodi, Homeri, & Lycurgi tempore.* Scripsit autem rhythmis, quos vocabant Creticos, paeanas, carminaque in hac ipsa regione usitata; tum eidem multa etiam instituta tribuuntur. Strabo libro X. Ὡ'ς δ' αὕτως κ) τοῖς ῥυθμοῖς Κρητικοῖς χρῆσθαι, κατὰ τὰς ᾠδὰς συντονωτάτοις ὖσιν, ὃς Θάλητα ἀνευρεῖν· ᾧ κ) τοὺς παιᾶνας, κ) τὰς ἄλλας τὰς ἐπιχωρίους ᾠδὰς ἀνατιθέασι, κ) πολλὰ τῶν νομίμων. *Ita quoque rhythmis Creticis uti, qui in carminibus contentissimi essent, quosque Thales invenisset: cui etiam paeanes, aliaque eius regionis carmina, tum & multa instituta, tribuuntur.* Et paulo post. Ἀ'πῆρεν (ὁ Λυκυργ@) εἰς Κρήτην. ταύτην μὲν δὴ λέγεσ τῆς ἀποδημίας αἰτίαν. ἐλθόντα δὲ, πλησιάσαι Θάλητι, μελοποιῷ ἀνδρὶ, κ) νομοθετικῷ. *Discessit (Lycurgus) in Cretam, atque hanc quidem peregrinationis causam dici: quum autem illuc venisset, ad Thaletem se adiunxisse, virum qui & carmina & leges conderet.* Qualia vero ista eius carmina fuerint, licet discere ex Plutarcho: qui de illis ita scribit in Lycurgo. Λόγοι γὰρ ἦσαν αἱ ᾠδαὶ πρὸς εὐπείθειαν, κ) ὁμόνοιαν, ἀνακλητικοὶ, διὰ μελῶν ἅμα κ) ῥυθμῶν, πολὺ τὸ κόσμιον ἐχόντων, κ) κατασκόν· ὧν ἁρμοζόμενοι κατεφαίνοντο λελῃθότως τὰ ἤθη, κ) συνωκειοῦντο τῷ ζήλῳ τῶν καλῶν ἐκ τ' ἐπιχωριαζούσης τότε πρὸς

ἀλλήλους κακοθυμίας. ὥστε τρόπον τινὰ τῷ Λυκούργῳ προοδοποιεῖν τὴν παίδευσιν αὐτῶν ἐκεῖνον. *Carmina eius erant sermones, qui ad obsequium, & concordiam, revocarent, modis pariter & numeris, in quibus multa erat gravitas, & delinimentum: quibus auditores sensim reddebantur placidiores, coalescebantque inter se ex aemulatione honesti concordia, exuentes grassantem tunc illic intestinam discordiam: ita ut quodammodo Lycurgo viam praemuniverit ad instituendos eos.* Aliis

Thaletas, dicitur; & secundae Musices constitutionis auctor. Plutarchus lib. De Musica. Ἡ μὲν οὖν πρώτη κατάσασις τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ἐν τῇ Σπάρτῃ, Τερπάνδρου καταςήσαντος γεγένηται. τῆς δευτέρας δ', Θαλήτας ὁ Γορτύνιος, καὶ Ξενόδαμος ὁ Κυθήριος, καὶ Ξενόκριτος ὁ Λοκρὸς, καὶ Πολύμνηστος ὁ Κολοφώνιος, καὶ Σακάδας ὁ Ἀργεῖος, μάλιστα αἰτίαν ἔχουσιν ἡγεμόνες γενέσθαι. *Ac prima quidem Musicae constitutio Spartae facta est a Terpandro: secundae auctores hi potissimum memorantur; Thaletas Gortynius, Xenodamus Cytherius, Xenocritus Locrensis, Polymnastus Colophonius, & Sacadas Argivus.* De paeanibus, quos adscribit ei Strabo, in citatis ante verbis, mox subiungit. Ἦσαν δ' οἱ περὶ Θαλήταν τε καὶ Ξενόδαμον, καὶ Ξενόκριτον, ποιηταὶ παιάνων. *Erant vero Thaletas, Xenodamus, & Xenocritus, paeanum scriptores.* Paulo post, in dubium vocatum tradit, an paeanes ipse scripserit. Καὶ περὶ Θαλήτα δὲ τοῦ Κρητὸς, εἰ παιάνων γεγένηται ποιητὴς, ἀμφισβητεῖται. Γλαῦκος γὰρ, μετ' Ἀρχίλοχον φάσκων γεγονέναι Θαλήταν, μεμιμῆσθαι μὲν αὐτὸν φησι τὰ Ἀρχιλόχου μέλη, ἐπὶ δὲ τὸ μακρότερον ἐκτεῖναι, καὶ Μάρωνα. καὶ Κρητικὸν ῥυθμὸν, εἰς τὴν μελοποιΐαν ἐνθεῖναι. *At vero de Thaleta Cretensi, an paeanas ipse scripserit, dubitatur. Nam Glaucus, qui Thaletam post Archilochum fuisse dicit, carmina Archilochi eum imitatum quidem ait, sed prolixius extendisse, & Maronem, ac rhythmum Creticum, versibus inseruisse.* Quidam tradunt, cantilenas etiam composuisse, quae saltationi pyrrhichae accinerentur. Schol. Pindari, Pythionic. Od. II. Ἔνιοι δέ φασι, πρῶτον Κούρητας τὴν ἐνοπλον ὀρχήσασθαι ὄρχησιν, αὖθις δὲ Πύρριχον Κρῆτα· συντάξασθαι Θάλητα δὲ πρῶτον τὰ εἰς αὐτὴν ὑπορχήματα. *Quidam autem dicunt, primos armatam saltationem saltasse Curetas; rursum vero, Pyrrhichum Cretensem: ac Thaletem primum cantilenas composuisse quae saltantibus accinerentur.* Quod sedatam ab eo pestem, ex Pausania memoravi, id per musicam factum esse, ex Apollinis oraculo, refert etiam Plutarchus in eiusdem libri fine. Καὶ Θαλήταν τὸν Κρῆτα, ὅν φασι, κατά τι πυθόχρηστον Λακεδαιμονίοις παραγνόμενον, διὰ μουσικῆς ἰάσασθαι, ἀπαλλάξαι τε τοῦ κατασχόντος λοιμοῦ τὴν Σπάρτην, καθάπερ φησὶ Πρατίνας. *Et Thaletam Cretensem, quem, Apollinis Pythii oraculo accitum a Lacedaemoniis, musica pestem tum grassantem Spartae, sedasse Pratinas refert.* Elogium illi, non exiguum, tribuit idem, in Lycurgo. Πρῶτον μὲν εἰς Κρήτην ἀφίκετο, καὶ τὰς αὐτόθι πολιτείας κατανοήσας, καὶ συγγενόμενος τοῖς πρωτεύουσι κατὰ δόξαν ἀνδράσι, τὰ μὲν ἐζήλωσε καὶ παρέλαβε τῶν νόμων, ὡς οἰκεῖα μετοίσων χρησόμενος, ἐξ ὧν κατεφρόνησεν. ἕνα δὲ τῶν νομιζομένων ἐκεῖ σοφῶν, καὶ πολιτικῶν, χάριτι καὶ φιλίᾳ πείσας, ἀπέστειλεν εἰς Σπάρτην, Θαλήταν, ποιητὴν μὲν δοκοῦντα λυρικῶν μελῶν, καὶ πρόσχημα τῇ τέχνῃ ταύτῃ πεποιημένον, ἔργῳ δὲ, ἅπερ οἱ κράτιστοι τῶν νομοθετῶν διαπραττόμενον. *Primum quidem in Cretam abiit, cognitisque reip. institutis, ac virorum dignitate eminentium consuetudine illic usus, leges quasdam & probavit, & accepit, tamquam domum translaturus, & usurus quoque iis, quasdam vero insuper habuit. Vnum autem inter illos, qui excellere sapientia, ac civilium rerum peritia, putabantur, Thaletam nomine, gratia & amicitia persuasum, Spartam misit, poetam quidem lyricorum carminum existimatum, & hanc artem praetexentem, sed re ipsa efficientem, quae legislatores praestantissimi solent.* Errat Suidas, qui Thaletas duos facit; unum Elyrium, poetam lyricum: alterum Cnossium, rhapsodum, qui poemata quaedam fabulosa scripserit. Θαλήτας, Κρὴς, Ἐλύριος, (ita enim emendandum monui supra lib. I. cap. IX.) λυρικὸς, γεγονὼς πρὸ Ὁμήρου μέλη. Θαλήτας, Κνώσσιος, ῥαψῳδὸς. ποιήματά τινα μυθικά. *Thaletas, Cretensis, Elyrius, lyricus, Homero antiquior. Scripsit Carmina. Thaletas, Cnossius, rhapsodus: poemata quaedam fabulosa.*

CAP. XIII.

Alii quoque, aliis ex rebus clari. Myson; unus Sapientum. Entimus, eiusque mors. Ergoteles, per seditionem eiectus: bis Olympiis, Pythiis, Isthmiis, Nemeis, victor. Sotades: patria, quam abdicaverat, exactus. Aristomenes, qui Ἑκατομφόνια sacra fecit, Pyrrhichus, inventor pyrrhichae. Chrysothemis; qui primus stola indutus, ad Apollinis habitum, nomon cecinit. Zeno, saltator, Artaxerxi admodum carus. Ctesiphon, sive Chersiphron, architectus: ac Metagenes, eius filius: & adiutor in Iunonis Samiae templo exstruendo: quod uterque etiam descripsit. Philonides, cursor diarius Alexandri Magni. Chirisophus, & Aristocles, statuarii.

POst doctrina insignes viros, alii quidam, aliter clari, sese offerunt. Inter istos primus nunc dicetur Entimus. Hic Gelam condidit in Sicilia cum Antiphemo Rhodio: uti supra a me dictum, huius libri capite VI. Occisus fuit a Phoenice latrone, cum eodem Antiphemo; uti gloriae eius consors, ita mortis. Lucillus Tarrhaeus, in Collect. Proverb. Χρησμὸς ἐδόθη Εἰτίμῳ τῷ Κρητὶ, καὶ Ἀντιφήμῳ τῷ Ῥοδίῳ, φυλάξασθαι τὸν τετράωτον. ἦν δὲ ἕτερος λῃστὴς Φοῖνιξ, οἱ δὲ, τῷ χρησμῷ ἀμελήσαντες, ἀπώλοντο. *Oraculum datum erat Entimo Cretensi, & Antiphemo Rhodio, ut caverent quatuor habentem aures: is autem erat latro Phoenix, illi vero, spreto oraculo, perierunt.* Videndus item est Zenobius Cent. I. Proverb. LIV. Ergoteles, dictus Himeraeus postea, quam eiectus per seditionem Cnosso, urbe patria, in Siciliae Himeram commigravit. Bis Olympiis victor fuit; & bis Pythiis, Isthmiis, Nemeis.

Pau-

Digitized by Google

Pauſanias Eliac. II Ἐργοτέλης δὲ ὁ Φιλάνορος δολιχῷ δύο ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκας, τοσαύτας δὲ ἄλλας Πυθοῖ, καὶ ἐν Ἰσθμῷ τε, καὶ Νεμέων ἀνῃρημένος, ἐχ' Ἱμεραῖος εἶναι τὸ ἐξαρχῆς, καθάπερ γε τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ φησι, Κρῆς δὲ εἶναι λέγεται, Κνώσσιος. ἐμπεσὼν δὲ ὑπὸ στασιωτῶν ἀπὸ Κνωσσοῦ, καὶ ἐς Ἱμέραν ἀφικόμενος, πολιτείας τετύχηκεν. *Ergoteles autem Philanoris filius, qui duas longioris curriculi in Olympia, totidem in Pythicis, Isthmicis, Nemeis, victorias est adeptus, non Himeraeus fuit primitus, quod inscriptio indicat, sed Cretensis, domo Cnossius: unde seditione pulsus, ab Himeraeis, ad quos profugerat, in civitatem est receptus.* Est in eum Pindari Olympionicarum Ode XII. ubi eum sic compellat,

Τὲ Φιλάνορος, ἤτοι κὴ τεά κεν
Ἐνδομάχας ἀπ' ἀλέκτωρ,
Συγγόνῳ παρ' ἑστίᾳ
Ἀκλεὴς τιμὰ κατεφυλκορόησε ποδῶν,
Εἰ μὴ στάσις ἀντιάνειρα
Κνωσίας ἄμερσε πάτρας.
Νῦν δ' Ὀλυμπίᾳ στεφανωσάμενος,
Καὶ δὶς ἐν Πυθῶνι, Ἰσθμοῖ τ', Ἐργότελες,
Θερμὰ νυμφᾶν λυτρὰ βασάζεις, ὁμιλέων παρ' οἰκείαις ἀρούραις.
Fili Philanoris, certe & tuum,
Vti domi pugnans gallus,
Cognatum apud larem,
Inglorium decus emarcuisset pedum,
Nisi seditio, viros inter se committens,
Cnossia privasset patria.
At nunc apud Olympiam coronatus,
Et bis apud Pythonem, & Isthmum, Ergoteles,
Calida Nympharum balnea extollis, versans apud domestica arva.

Scholiaſtes, Ἐργοτέλης, Κρὴς μὲν ἦν τὸ γένος, πόλεως Κνωσσοῦ. ὃς ἠγωνίσατο ἑβδομηκοστὴν ἑβδόμην Ὀλυμπιάδα, καὶ τὴν ἑξῆς Πυθιάδα εἰκοστὴν ἐνενάτην. στασιαζομένης δὲ τῆς πόλεως, φυγὰς εἰς Ἱμέραν πόλιν Σικελιωτικὴν ἀπῆλθε. *Ergoteles, Cretensis erat quidem genere, ex urbe Cnosso, qui certavit Olympiade septuagesima septima: & Pythiade insequuta vicesima nona. Quum autem urbs seditione agitaretur, profugus Himeram concessit, Siciliae urbem.* Dignus erat etiam

Sotades, Olympiade nonagesima nona victor, uti etiam sequenti, nisi, pretio accepto, patriaque abnegata, decus suum corrupisset: ut ostendi paulo ante cap. XIX.

Aristomenes, Gortynius: qui, centum hostibus interfectis sacra Hecatonphonia fecit. Fulgentius De Prisco Serm. in *Nefrendes*. *Diophantus Lacedaemonius, qui de sacris deorum scripsit, ait; apud Messenios Iovi solere sacrificari sacrum, quod* Ἑκατονφόνια *adpellatur: si quis enim centum hostes interfecisset, Iovi homine sacrificabat apud Ithomen: quod sacrificatum est a duobus, Aristomene Gortynensi, & Theoclo Elaeo: sicut Sosicrates scribit.*

Pyrrhichus. Hic Cydonius, & saltationem Pyrrhicham, a se dictam, invenit. Nicolaus Damascenus, De Mor. Gent. apud Stobaeum Serm. XLII. Τὴν ἐνόπλιον πυῤῥίχην πρῶτος εὗρε Πύῤῥιχος Κυδωνιάτης, Κρὴς τὸ γένος. *Armatam*

pyrrhicham invenit primus Pyrrhichus Cydoniates, Cretensis genere. Marius Plotius, De Metris. *Pyrricha dicta est a Pyrrhicho Cydonio, qui primus Cretenses sub armis saltare ad huius pedis sonitum instituit.* Ita enim locum eum emendandum pridem ostendi, in Orchestra: ubi in hanc rem plura vide.

Chrysothemis. Hic primus, stola insigni amictus, citharaque accepta, ad Apollinis habitum, solus hymnum illi cecinit. Proclus in Chrestomathia. Τῶν ἀρχαίων χορὸς ἱστάντων, καὶ πρὸς αὐλὸν, ἢ λύραν, ᾄδοντων τὸν νόμον, Χρυσόθεμις ὁ Κρὴς πρῶτος, στολῇ χρησάμενος ἐκπρεπεῖ, καὶ κιθάραν ἀναλαβὼν, εἰς μίμησιν τοῦ Ἀπόλλωνος, μόνος ᾖσε νόμον. εὐδοκιμήσαντος ἢ αὐτοῦ, διαμένει ὁ τρόπος τοῦ ἀγωνίσματος. *Quum veteres choros constituissent, & ad tibiam, aut lyram, canerent nomon, primus Chrysothemis Cretensis, stola usus insigni, & cithara sumta, ad imitationem Apollinis, solus nomon cecinit: qui cum eo nomine probatus fuisset, modus hic certaminis permansit.* Meminit strictim etiam Pauſanias in Phocicis. Ἀρχαιότατον δὲ ἀγώνισμα γνωσθῆ μνημονεύουσι, καὶ ἐφ' ᾧ πρῶτον ἆθλα ἔθεσαν, ᾄσαι ὕμνον εἰς τὸν θεόν· καὶ ᾖσε, καὶ ἐνίκησεν ᾄδων, Χρυσόθεμις. *Antiquissimum autem certamen memorant fuisse, in quo primum praemia proposuerunt, hymnum canere in deum (Apollinem), cecinitque, & vicit canens, Chrysothemis Cretensis.*

Zeno. Saltandi peritia regi Artaxerxi carus. Athenaeus lib. I. Ὄρχησαὶ δὲ ἔνδοξοι, Βόλβος μὲν, παρὰ Κρατίνῳ καὶ Καλλίᾳ. Ζήνων δὲ ὁ Κρὴς, ὁ πάνυ προσφιλέσατος Ἀρταξέρξῃ, παρὰ Κτησίᾳ. *Illustres autem saltatores fuere, Bolbus, apud Cratinum & Calliam; ac Zeno Cretensis Artaxerxi carissimus, apud Ctesiam.*

Ctesiphon, Gnossius; Dianae Ephesiae templi architectus. Plinius lib. VII. cap. XXXVII. *Laudatus est Ctesiphon Gnossius, aede Ephesiae Dianae admirabiliter fabricata.* Quamquam hic infra Cherſiphron dicitur lib. XXXVI. cap. XIV. & apud Strabonem lib. XIV. Sed Ctesiphon etiam dicitur Vitruvio lib. III. cap. I. *Et Ephesiae Dianae Ionica, a Ctesiphonte constituta.* Et in Prooemio libri VII. *AEdes Ephesi Dianae Ionico genere ab Ctesiphonte Gnosio, & filio eius Metagene, est instituta.* Vbi quoque obſervandus est

Metagenes, eius filius, & adiutor, in hoc templo exstruendo. Quin uterque id ipsum etiam descripsit. Idem Vitruvius, in Prooemio eodem. *Edidit volumen, De aede Iunonis, quae est Sami, Dorica, Theodorus; Ionica Ephesi, quae est Dianae, Ctesiphon & Metagenes.* Meminit rursum utriusque lib. X. cap. VI.

Philonides, Cherronesius; Alexandri Magni cursor diarius. Pauſanias, Eliac. lib. II. Καὶ Φιλωνίδης Ζώτου, γένος μὲν ἐκ Χερρονήσου τῶν Κρητῶν, Ἀλεξάνδρου δὲ ἡμεροδρόμος τοῦ Φιλίππου. *Et Philonides Zoti filius, Cherronesso Cretensium oriundus; Alexandro vero, Philippi filio, cursor diarius.*

Digni porro, qui hic etiam memorentur, artis suae excellentia, statuarii: in-

Digitized by Google

ter quos omnino duo antiquissimi, Horum unus est,

Chirisophus: de quo sic Pausanias scribit in Arcadicis. Και ἄγαλμα ἐπίχρυσον. Χειρισοφος ἐποίησε, Κρὴς μὲν γένος, ἡλικίαν δὲ αὐτῦ, κὴ τὸν διδάξαντα, ὐκ ἴσμεν. ἡ δὲ δίαιτα ἡ ἐν Κνώσσῳ Δαιδάλῳ παρὰ Μίνῳ συμβᾶσα ἐπὶ μικρότερον δόξαν τοῖς Κρησὶ κὴ ἐπὶ ξοάνων ποιήσῃ παρασκεύασε. *Et simulacrum inauratum. Chirisophus fecit, Cretensis genere: de cuius aetate, & magistro, nihil comperti habemus. Certe longior Daedali apud Minoem commoratio, Cretenses etiam in signorum opificio nobilitavit.* Alter autem, est

Aristocles: cuius Pausanias idem meminit, Eliac. 1. Οὐ πόρρω δὲ τῦ Ἀχαιῶν ἀναθήματος, καὶ Ἡρακλῆς ἐστιν, ὑπὲρ τῦ ζωστῆρος μαχόμενος πρὸς τὴν Ἀμαζόνα, ἔφιππον γυναῖκα. τῦτον Εὐαγόρας μὲν γένος Ζάγκλιος ἀνέθηκεν, ἐποίησε δὲ Κυδωνιάτης Ἀριστοκλῆς. ἐν ᾗ τοῖς μάλιστα ἀρχαίοις καταριθμήσασθαι κὴ τὸν Ἀριστοκλέα ἐστὶ, κὴ σαφῶς μὲν ἡλικίαν ὐκ ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν αὐτῦ δῆλα δὲ, ὡς πρότερον ἔτι ἐγένετο, πρὶν ἢ τῇ Ζάγκλῃ ὄνομα γενέσθαι τὸ ἐφ' ἡμῶν Μεσσήνιον. *Non longe ab Achaeorum dono, Hercules est, pro baltheo pugnans Amazone, muliere equestri. Hunc Euagoras quidem Zanclaeus dedicavit, fecit autem Aristocles Cydoniates. Potest vero hic Aristocles inter maxime antiquos numerari: nec certo quisquam aetatem eius prodere queat: illud constat; fuisse eum, antequam Zanclae Messenes nomen quod nostra aetate usurpatur inditum esset.*

CAP. XIV.

Carmanor; Apollinem, & Dianam, profugos post Pythonis caedem hospitio excipit, & Apollinem item lustrat. Isque in eius quoque aedibus cum Acacallide congreditur. Habitabat autem Tarrhae, filiosque habebat Chrysothemin, & Eubulum, e cuius filia Carma, & Iove, nata postea Britomartis. Taurus, dux exercitus, qui captivam Europam abduxit. Palaephati locus emendatus. Auctoris Chronici Alexandrini, Eustathii, & Cedreni error. Mylinus, gigas. Suidas emendatus. Talus, Cretis filius: AEneus, & quare, fictus; Cretae custos, arcet ea Argonautas. Minoi in dicendo iure operam navat. Rhadamanthi duo. Alcon, inter astra relatus, & Sagittarii nomine dictus.

ERant & nonnulli alii, verum fabulis implicati, sed nos eos, missis illis, memorabimus. In his

Taurus, domo Cnossius, & Asterio sub rege dux exercitus, qui quod, capta urbe Tyro, inter praedam filiam Agenoris, Europam nomine abduxisset, fabulose prodiderunt, eam a tauro raptam esse, cuius speciem Iupiter tunc induisset. Veritatem, sine fabulae mixtura, tradit Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Κνωσσὸς, πόλις Κρήτης· ὅθεν ἦν κὴ Ταῦρος ὁ στρατηγὸς, ὁ τὸν Εὐρώπην ἁρπάσας, ὁ Κνώσσιος. *Cnossus, urbs Cretae, e qua erat Taurus, exercitus ductor, qui Europam rapuit, Cnossius.* Palaephatus lib. De Fab. Ἀνὴρ Κνώσσιος, ὀνόματι Ταῦρος, ἐπολέμει τῇ Τυρρηνίᾳ χώρᾳ. τελευταῖον δ' ἐκ Τύρου ἥρπασεν ἄλλας τε κόρας, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸν τῦ βασιλέως θυγατέρα Εὐρώπην. ἔλεγον ὖν οἱ ἄνθρωποι, Εὐρώπην τὸν τῦ βασιλέως ταῦρος ἔχων ᾠχετο. τύτου ᾗ γνωμένου προσανετλάσθη ὁ μῦθος. *Vir Cnossius erat, nomine Taurus, bellum Tyrrhenae regioni inferebat; ac postremo cum alias puellas rapuit, tum Europam regis filiam. Itaque dicebant homines; Europam regis filiam, Taurus rapiens abiit; quo facto, insuper adficta est fabula.* Sed corruptus ille locus, neque enim cum Tyrrhenis, sed cum Tyriis, bellum id a Tauro gestum; itaque rescribendum censeo. Ἐπολέμει τῇ Τυρίᾳ χώρᾳ. *Bellum Tyriae regioni inferebat.* Auctor Chronici Alexandrini. Ἐπιρρίψας ᾗ τῇ πόλει Τύρῳ Ταῦρος, ὁ τῆς Κρήτης βασιλεὺς ναυμαχίᾳ πολεμήσας παρέλαβεν αὐτὴν ἑσπέρας· κὴ παιδεύσας αὐτὴν, ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς αἰχμαλώτους πολλὺς, ἐν οἷς καὶ τὴν Εὐρώπην, τὴν θυγατέρα τῦ βασιλέως Ἀγήνορος. *Invasit Tyrum urbem rex Cretae Taurus; commissoque navali praelio, eam circa vesperam cepit; quumque etiam castigasset, multos inde captivos abauxit, in quibus etiam Europam filiam Agenoris regis.* Sed in eo errat graviter, quod hunc regem Cretae dicat, quem exercitum duxisse sub Asterio, per id tempus Cretae rege, supra ostendi huius libri cap. 11. Et eumdem errorem errat quoque Eustathius ad Dionysium. Κτίσμα ᾗ ἦν ἡ Γόρτυν Ταύρου ἐκείνου τῦ τὴν Φοινίσσαν Εὐρώπην ἁρπάσαντος, ὃς Κρήτης ἦν βασιλεύς. *Gortyn condita erat a Tauro illo, qui Phoenissam Europam rapuit, & Cretae rex erat.* Et postea iterum, alio loco. Ἀγήνορος ᾗ αὕτη (ἡ Εὐρώπη) θυγάτηρ· ἣν ὁ τῆς Κρήτης βασιλεὺς Ταῦρος ἐλήσατο, ναυμαχίᾳ τὴν Τύρον ἑλών. *Agenoris vero haec (Europa) filia erat; quam Cretae rex Taurus inter praedam abduxit, capta praelio navali Tyro.* Etiam Cedrenus. Φασὶ ᾗ τὸν Ταῦρον, τοῖς χρόνοις ἐκείνοις βασιλεύοντα, ναυμαχίᾳ κατὰ τῆς Τύρυ ἐπιθέμενον. *Aiunt vero Taurum, Cretae his temporibus regem, bello navali Tyrum infestasse.* Et Gortynem ab eo conditam, memorat Eustathius in priore isto loco; idque dicit etiam Auctor Chronici Alexandrini; verba supra a me prolata lib. 1. cap. x.

Mylinus, gigas, a Iove interfectus, ut tradit Diodorus Siculus lib. v. Meminit eius etiam semel, iterumque Berosus Annii Viterbiensis, in Baleo Assyriorum Rege undecimo. Ac puto perperam hodie apud Suidam edi, Μύλων. ὄνομα κύριον. *Mylonus, nomen proprium*; & scribendum, Μυλῖνος, *Mylinus*.

Talus. Hunc Cretis filium tradit Pausanias in Arcadicis. Κιναίθων ᾗ ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησεν, ὡς Ῥαδάμανθυς μὲν Ἥφαίστῳ, Ἥφαιστος δὲ εἴη Τάλῳ, Τάλων δὲ εἶναι Κρητὸς παῖδα. *Cinaethon vero in versibus tradidit, Rhadamanthum Vulcani, Vulcanum Tali, Talum Cretis filium fuisse.* Hic, ut fabulantur, aeneus erat, & a Iove custos Cretae constitutus insulam quotidie ter circumibat, & ad-

adpellere aliquando cupientes Argonautas prohibebat; uti tradit Apollonius Rhodius Argonaut. lib. IV. & Apollodorus libro I. Orpheus quoque in Argonauticis, non nominat quidem eum, ſed deſignat, τριγίſαντος nomine.

Ὅσσα τ' ἀρ' ἐν Κρήτῃ πάθον ἄλγεα τετληωτες
Χάλκειον τριγίγαντα δοκεύμενοι, ὄφρ' ἰκόμεσθα,
Ὅς ῥά οἱ ὐκ εἴα λιμένων ἔντοσθεν ἰκεσθαι.

Quin etiam quantos incuſſit Creta dolores,
AEneus, ut trigigas, acceſſu horrendus in ipſo,
In portum vetuit Minyas ſubducere puppem.

Eodem modo indicat potius, quam nominat Catullus Carm. LVI.

Non cuſtos ſi fingar ille Cretum.

Fabulantur aeneo de genere fuiſſe unum. Apollodorus, loco citato. Τοῦτον οἱ μὲν, χαλκοῦ γένους εἶναι λέγουσιν. *Hunc nonnulli ex aeneo genere eſſe tradunt.* Apollonius, itidem citato libro.

Τὸν μὲν χαλκείης μελιηχέων ἀνθρώπων
Ῥίζης λοιπὸν ἐόντα. ——

Hunc quidem ex aenea hominum fraxinis natorum
Progenie reliquum exſiſtentem. (a) ——

Plato in Minoe extremo, fabula remota, una hunc & Rhadamanthum ius dixiſſe ſub Minoe; Rhadamanthum, in praecipua inſulae urbe, nempe Cnoſſo; Talum vero in tota inſula, quam quotannis ter luſtraret, non quotidie, uti falſo Apollodorus; ius vero adminiſtraſſe ex praeſcripto legum, quas inſculptas tabulis aeneis circumferebat, unde & AEneus dictus fuerit. Ecce verba. Ῥαδάμανθυς ὦ, ἀγαθὸς μὲν ἦν ἀνὴρ, ἐπεπαίδευτο γὰρ ὑπὸ τοῦ Μίνω· ἐπεπαίδευτο μέντοι ἐφ' ὅλην τὴν βασιλικὴν τέχνην, ἀλλ' ὑπηρεσίᾳ τῇ βασιλικῇ, ὅσον ἐπίσασθαι ἐν τοῖς δικαστηρίοις. ὅθεν καὶ δικαστὴς ἀγαθὸς ἐλέχθη εἶναι. νομοφύλακι γὰρ αὐτῷ ἐχρῆτο ὁ Μίνως κατὰ τὸ ἄσυ· τὰ ὦ κατὰ τὴν ἄλλην Κρήτην, τῷ Τάλῳ. ὁ γὰρ Τάλως τρὶς περιήει τὴν ἐνιαυτὸν κατὰ τὰς κώμας, φυλάττων τὰς νόμους ἐν αὐταῖς ἐν χαλκοῖς γραμματείοις ἔχων γεγραμμένους τὰς νόμους. ὅθεν χαλκοῦς ἐκλήθη. *Rhadamanthus vero, erat vir bonus; quippe a Minoe inſtitutus; non quidem in univerſa regnandi arte, ſed in miniſterio regio, quod verſatur circa tribunalia; unde etiam bonus iudex dictus fuit. Nam illo Minos utebatur intra urbem, Talo vero in cetera Creta. Hic autem Talus ter quotannis inſulas vicatim obibat, leges ubique cuſtodiens, quas inſculptas tabulis aeneis circumferebat; unde etiam AEneus eſt adpellatus.* Etiam eſt fabuloſum, quod occiſos crudeliſſime hoſpites ab eo proditur apud Euſtathium, ad Odyſſeae librum XX. Hunc fuiſſe Rhadamanthi amatorem, ex Ibyco tradit Athenaeus lib. XIII. pag. 603. Meminere huius Tali plures. In fine addendus, omnium maxime,

Rhadamanthus, qui iuſtitia ſua meruit, ut poſt mortem iudex eſſe inferorum diceretur. Vidimus ſtatim, quid de eo Plato dicat; ac videndus etiam Diodorus Siculus lib. V. De iudicio apud inferos, videndus Virgilius, ante alios, AEneid. VI. & Claudianus in Rufinum lib. II. Strabo, ex Ephoro, duos hoc nomine fuiſſe refert, iſtis verbis lib. X. Ὡς δ' εἴρηκεν Ἔφορος, ζηλωτὴς δ' ὁ Μίνως ἀρχαίου τινὸς Ῥαδαμάνθυος, δικαιοτάτου ἀνδρὸς, ὁμωνύμου τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ὃς πρῶτος τὴν νῆσον ἐξημερῶσαι δοκεῖ νομίμοις, καὶ συνοικισμοῖς πόλεων, καὶ πολιτείας· σκηψάμενος παρὰ Διὸς φέρειν ἕκαστα τῶν τιθεμένων δογμάτων εἰς μέσον. *Ut vero Ephorus ait, Minos fuit imitator priſci cuiusdam Rhadamanthi, viri iuſtiſſimi, ac eiusdem cum fratre ſuo nominis, qui primus inſulam videtur cicuraſſe legibus, urbiumque frequentationibus, & inſtitutis; quum fingeret ſe a Iove adferre ſingula decreta.*

Alcon. Sagittandi peritia clarus fuit. Servius ad Eclog. V. pag. 23. Et ob artis excellentiam mox relatus inter aſtra, Sagittariuſque dictus. Honorius De Imag. Mundi lib. I. cap. C.

Sunt & alii, rebus aliis geſtis clari; quorum quia mentionem toto hoc Opere ſuo paſſim loco feci, ultra nil hic ſum dicturus.

CAP. XV.

Lingua Cretica, & dialectus; qua Cypſelas uſus fuit. Heſychii locus emendatus. Hermonis Γλῶσσαι Κρητικαί. *Hermonactis* λέξεις Κρητικαί. *Vocabula nonnulla Cretica;* Μητρίς. Δέλτος. *Antenor, Creticae Hiſtoriae auctor* Δέλτα *dictus;* Ζεύς. Μαρνάν. Ἄξος. *Stephani locus emendatus.* Εὐαθής. Σμίνθος. *Servius correctus.* Σκότιος. Κοδύμαλον. Ἄχρας. Ἄχαρα, Ἀμήτορες. Ἄνθυσκα. Γάσριον. *Heſychius iterum correctus.* Δηά. Δορά. Ἐδάς. Ἔλλοψ. Ἄστλιον. Φάγρος. *Et plura alia; inter quae Heſychius tertium reſtitutus.*

DEnique de lingua aliquid eſt dicendum; quae diverſa plane erat; adeo ut Demetrius Magneſius Epiſtolam quamdam De Republica Minois, ad Solonem Athenienſem ab Epimenide, uti ferebatur, ſcriptam, eius hanc Auctoris eſſe hinc negaverit, quod Attica loquutione potius, quam Cretica, conſcripta foret. Diogenes Laertius in Epimenide lib. I. Φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ ἐπιστολὴ πρὸς Σόλωνα τὸν νομοθέτην, περιέχουσα πολιτείαν, ἣν διέταξε Κρησὶ Μίνως· ἀλλὰ Δημήτριος ὁ Μάγνης, ἐν τοῖς Περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων, διελέγχειν φέρεται τὸν ἐπιστολὴν ὡς νεαράν, καὶ μὴ τῇ Κρητικῇ φωνῇ γεγραμμένην, Ἀσθίδι ὦ, καὶ ταύτῃ νέᾳ. *Fertur ipſius quoque Epiſtola ad Solonem legislatorem De Republica, quam Cretenſibus Minos ſtatuit. Sed Demetrius Magneſius in Opere, quod de Poetis, ac Scriptoribus, nominis eiusdem ſcripſit, redarguere hanc conatur, ut recentem; neque lingua Cretica ſcriptam, verum Attica, atque ea quidem nova.* Sic Panchaiam incolentes, quum Cretenſes ſe origine adfirmarent, argumentum adferebant dialectum, & vo-

(a) Num haec reſpicit *Virgilius*; ubi in *Georgicis* ait:
—— *Virumque*
Ferrea progenies duris caput extulit arvis?

& vocabula multa Cretica, quibus ipſi uterentur. Diodorus lib. v. Μυθολογοῦσι δ' οἱ ἱερεῖς, τὸ γένος αὐτοῖς ἐκ Κρήτης ὑπάρχειν· καὶ τούτων σημεῖα φέρουσι τὴν διάλεκτον, δεικνύντες τὰ πολλὰ παραμένοντα παρ' αὐτοῖς Κρητικῶς ὀνομαζόμενα. *Sacerdotes vero genus ſibi e Creta eſſe fabulantur; adferuntque eius rei argumentum ſermonem peculiarem; oſtendentes, multa ſibi vocabula Cretica permanſiſſe.* Ac dialecto, quamquam Dorica, tamen etiam diverſa utebantur. Corinthus, libro De Dialectis. Εἰδέναι δεῖ, ὅτι τῆς Δωρίδος πολλαί εἰσιν ὑποδιαιρέσεις τοπικαί. ἄλλως γὰρ Κρῆτες διαλέγονται, καὶ ἄλλως Ῥόδιοι. καὶ ἄλλως Ἀργεῖοι, καὶ ἄλλως Λακεδαιμόνιοι· ἑτέρως δὲ Συρακούσιοι, καὶ Σικελοί. *Scire oportet, Doricae linguae ſubdiviſiones locales eſſe. Aliter enim Cretenſes loquuntur, aliter Rhodii, aliter Argivi, aliter Lacedaemonii, aliter autem Syracuſani, & Siculi.* Et Philoponus in eiusdem Argumenti libello. Τῆς Δωρίδος πολλαί εἰσιν ὑποδιαιρέσεις τοπικαί· ἄλλως γὰρ Κρῆτες διαλέγονται, ἄλλως Ῥόδιοι, καὶ ἄλλως Ἀργεῖοι, καὶ Λακεδαιμόνιοι. καθολικὰ δέ ἐστιν αὐτῶν ἰδιώματα. *Doricae linguae multae ſunt ſubdiviſiones locales; nam aliter loquuntur Cretenſes, aliter Rhodii, aliter Argivi, & Lacedaemonii. Generales vero ſunt ipſorum proprietates.* Ac Cretica quidem dialecto, uſus Cypſelas perhibetur. Corinthus libro citato. Διαφέρει δὲ ἡ τῶν Κρητῶν διάλεκτος, ἣν Κυψέλας ἐχρήσατο, καὶ ἡ Λακώνων, ἣν Ἀλκμὰν, καὶ Σώφρων. *Differt autem Cretenſium dialectus, qua Cypſelas uſus eſt, & Laconum, qua Alcman, & Sophron.* Quae iisdem pene verbis etiam Philoponus dicit. Ac ſpecimina dialecti ecce tibi. Dicebant, Διαπαντὸς, pro Ἀεά· Αὐτέ, pro Αὐτῦ· Βέλτειν, pro Βέλτιον· Ἤνθεν, pro Ἤλθεν· ἐν χορὸν, pro ἐς χορόν· Ἐν τὰν ἀγορὰν, pro Ἐς τὴν ἀγοράν· Ἔβα, pro Ἔα· Ἔβασον, pro Ἔασον. Ἦς, pro Ἦν· Εἰθῶ, pro Εἴωθα· Εὐῶ, pro Εὐωφεῖσθαι· Θευκυδίδης, Θευκράτης, Θεύφρας, pro Θυκυδίδης, Θεοκράτης, Θεόφρας (a)· Κρή, pro Κρήη· Ἄκρητον, pro Ἄκρατον· Κίρκον, pro Κρίκον· Κέλεται, pro Κελεύει· Καββαλεῖν, pro Καταβαλεῖν· Μύκωνας, pro Ζορὺς ἀχέρων· Οἴκαδες, pro Οἴκαδε· Ὄρνιχες, pro Ὄρνιθες· Χῆρες, pro Χέρες· Σπάδιον, pro Στάδιον· Κῆνος, pro Κεῖνος· Τὺ, pro Σύ· Et talia plura, quae Corintho, ac Philopono, quos citavi in libellis propriis commemorantur. Etiam Υ pro Λ uſurpabant, quod obſervare eſt apud Heſychium, iſtis locis. Αὐκὰν, ἀλκὴν Κρῆτες. Et, Αὐκύονα, ἀλκύονα Κρῆτες. Et, Αὔμα, ἅλμη ὑτὸ Κρητῶν. Et, Αὔσος, ἅλσος Κρῆτες. Ita enim illic emendandum cenſeo; perperamque edi, Αὖσος, ἅλσος Κ. Et, Θεύγεσθαι, ϑέλγεσθαι, Κρῆτες. Etiam Λ pro Ρ. Inde eſt illud apud eumdem Heſychium. Λάκη, ῥάκη, Κρῆτες. Et Σ pro Θ. Inde quoque hoc ibidem. Σᾶναι, ϑᾶναι, Κρῆτες. Quin vocabula quoque ſibi plurima peculiaria habebant, de quibus opus ſingulare Hermon ſcripſit, cui titulum ipſe fecit, Γλῶσσαι Κρητικαί. *Gloſſae Creticae.* Citatque eas Athenaeus libb. III. & VI Etiam Hermonax, Ἐν ταῖς Κρητικαῖς Λέξεσι, citatur a Scholiaſte Nicandri in Theriaca. Exhibebo autem quaedam, apud Auctores obſervata.

Μητρὶς, dicebatur patria materna (b). Plato De Republ. lib. IX. Δυλεύσταν τὴν πάλαι φίλαν μητρίδα τε, Κρῆτές φασι, καὶ πατρίδα ἔξει. AElianus Hiſt. Anim. lib. XVII. cap. XXXV. Φιλίᾳ τῆς μητρίδος, ἵνα Κρητικῶς εἴπω. Sineſius in Epiſtola ad Anyſium XCIII. Μέλει, καὶ Πενταπόλεως. πῶς γὰρ οὐ; τῆς γε μητρίδος, ὡς ἂν Κρῆτες εἴποιεν. Plutarchus, an ſeni capeſſ. Reſpub. Ἢ οὐ παλιὶς, καὶ μητρὶς, ὡς Κρῆτες καλοῦσι, πρεσβύτερα καὶ μείζονα δίκαια γονέων ἔχουσα. Patrìs *vero*, & μητρὶς, *ut Cretenſes vocant, quae antiquiora, & maiora iura parentum habet.*

Δέλτος (c), *bonus*. Vnde etiam Antenor, qui Hiſtoriam Creticam ſcripſit, quod vir bonus, & bonus civis eſſet, Δέλτα adpellatus fuit. Ptolemaeus Hephaeſtionis in Excerptis Hiſtoriae Novae lib. V. apud Photium in Bibliotheca. Ἀντήνωρ δὲ, ὁ τὰς Κρητικὰς γράψας Ἱστορίας, Δέλτα ἐκαλεῖτο, διὰ τὸ ἀγαθὸς εἶναι, καὶ φιλόπολις. τοὺς γὰρ Κρῆτας, τὸ ἀγαθὸν Δέλτον καλεῖν φασιν.

Ζεὺς, *dies*. Macrobius Saturnal. lib. I. capit. XV. *Cretenſes* Διὰ τὴν ἡμέραν *vocant*

Μαρνὰν (d), *virgo*. Stephanus in Γαζα. Τὰς παρθένους Κρῆτες προσαγορεύουσι Μαρνάν.

Ἄξος, *praecipitium*. Idem Stephanus. Ὀάξος, πόλις Κρήτης· διὰ τὸ τὸν τόπον κρημνώδη ὑπάρχειν. καλοῦσι γὰρ (οἱ Κρῆτες) τοὺς τοιούτους τόπους Ἄξους. Sed legendum illic potius eſſe cenſeo, Ὄαξος. quippe urbs Ὀάξος. dicta, & non Ἄξος. Iudicet Lector.

Εὐειδὴς, *formoſus*. Ariſtoteles De Poetica cap. XXV. Τὸ γὰρ Εὐειδὲς οἱ Κρῆτες εὐπρόσωπον καλοῦσι.

Σμίνθος, *mus*. Iſaacius Tzetzes in Lycophronem. Οἱ μῦες παρὰ Κρησὶ Σμίνθοι καλοῦνται, Homeri Scholiaſtes ad Iliad. Α. Οἱ γὰρ Κρῆτες τοὺς μῦας Σμίνθους καλοῦσιν. Non recte eſt apud Servium ad AEneid. III. *Cretenſes enim murem Sminthicem dicunt.* Reſcribo: *murem Sminthum dicunt.*

Σκότιος, *impubes*. Scholiaſtes Euripidis, ad Alceſtin. Κρῆτες δὲ τοὺς ἀνήβους Σκοτίους λέγουσιν. *Cretenſes impubes Scotios dicunt.*

Κοδύμαλον, *malum Cydonium*. Athenaeus libro III. Ἑρμῶν δ', ἐν Κρητικαῖς Γλώσσαις, Κοδύμαλα καλεῖσθαί φησι τὰ Κυδώνια μῆλα· *Hermon rum Achradem eſſe ait.*

Ἀχράς, *pirus ſilveſtris*. Scholiaſtes Nicandri ad Theriaca. Ἑρμώναξ, ἐν ταῖς Κρητικαῖς Λέξεσι, τὴν ἀγρίαν ἄπιον Ἀχράδα φησὶν εἶναι. *Hermonax in Creticis dictionibus, ſilveſtrem pyin Gloſſis Creticis, Codymala vocari ait, mala cydonia, ſeu Cotonea.*

Qui porro Μνωῖται dicti, qui Ἀφαμιῶται, Κλαρῶται, χρυσώνητοι, & Περίοικοι, ſupra dixi huius libri cap. XIV. Occurrunt etiam vocabu-

(a) Heinc apud *Claudianum* occurrit *Theudoſius*, pro *Theodoſius*.

(b) *Salvinius* ſatis indicavit μητρὶν, ſignificare ſimpliciter *patriam*, non *maternam* tantum, ut ex adlatis exemplis elucet.

(c) *Salvinius* recte obſervat ſcribendum Δέλτος, & adfinia eſſe δέλτος, & βέλτιον *melius*.

(d) Cretenſibus Virgo non Μάρνα, ſed Μάρτις dicebatur, ut iam viris doctiſſimis obſervatum. *Berkel.* ad *Stephanum*.

Digitized by Google

cabula quaedam apud Auctorem Etymologici.

Α"καρα, *crura*. Α"καρα, τὰ σκέλη, Κρῆτες.

Α'μήτορες, *citharoedi*. Α'μήτορας, κιθαριστὰς, Κρῆτες.

Α"νθρυσκα, *anisum*. Α"νθρυσκα, τὰ ἄνθη. λέγεται καὶ τὸ ἄνισον· παρὰ Κρησί.

Γάστριον, Opus pistorium, sesamo simile. Γάστριον, πέμμα τι σησαμῶδες, παρὰ Κρησί. Corruptissime legitur apud Hesychium. Γάστιον, πέμμα τι σαμῶδες παρ' Α'κρισίῳ. Omnino est restituendum ex Auctore Etymolog. πέμμα τι σησαμῶδες παρὰ Κρησί.

Δήα, *hordeum*. Δηαὶ προσαγορεύονται ὑπὸ Κρητῶν αἱ κριθαί.

Δορὰ, *trabs*. Δορὰ, δέρμα. Κρῆτες δὲ καὶ τὴν δοκόν.

Ε'δὰς, *bonorum dator*. Cognomen Mercurii, apud Gortynios. Ε'δὰς, ὄνομα τῦ Ε'ρμοῦ παρὰ Γορτυνίοις. παρὰ τὸ ἐάων εἶναι δοτῆρα.

Ε"λοψ, *mutus*. Κρῆτες ἢ καὶ τὺς ἀφώνυς Ε"λοπας λέγυσιν.

Φάγρος, *cos*. Athenaeus lib. VII. Ε"τι δὲ καὶ γένος λίθυ Φάγρος· ἡ γὰρ ἀκόνη κατὰ Κρῆτας Φάγρος, ὥς φησι Σιμμίας.

Α"σπλιον, medicamentum, ex herba quadam, eodem nomine adpellata, quo curabant lienosos. Vitruvius lib. I. capit. IV. *Medici quaerentes de ea re, invenerunt in iis locis herbam, quam pecora rodendo, imminuerant lienes; ita eam herbam colligendo, curant lienosos hoc medicamento, quod etiam Cretenses ἄσπλιον vocitant.*

Plurima quoque interspersa doctissimo Hesychii Lexico; quorum quaedam uti per occasionem in hoc Opere suo loco indicavi, ita reliqua hic proponam. Α'βέλιον. Α'βλέπες. Α"γδος. Α'γκυρίτλει. Α'γλαών. Α'γλαοφόρε. Α'ργᾶν. Α'γχίξαι. Α'δαμιᾶν. Α'δεμάν. Α'δνόν. Α'έλον. Α"ερσαν. Αἰθετητόν. Α'κακαλλίς. Α'καρά. Α'λιννόν. Α'λλαθαρον. Α'λυκτᾶι. Α"ματις. Α'μεργόν. Α"μηλον. Α'μητορίδας. Α"μιτρα. Α"ναιρον. Α"νσατον. Α'νταλλαγῆναι, Α"πασα Χαλκῆ. Α'πεξέβαι. Α'ποφλᾶσαι. Α'ποθυμνῶ. Α"ργεθος. Α"ρκηλα. Α'ροπῆσαι. Α'ρπετὸν. Α'ρχίλλαν. Α"σβεσθε. Α'σχέλιον. Α'τερέα. Α'φρατίας. Α"χηρον. Α"χνυλα. Βαΐκαν. Βακὸν. Βαλία. Γαλικιώτης. Βασκαρίζειν. Βέλλιον. Βοωνία. Βρίτλανα. Γάρσανα. Γεροίταν. Γλυκύφαιον. Δαιμονητιᾶς. Δάλεσον, Δῆος. Δίαμτον. Διάκινον. Διανδὴς. Δίβαν. Δίφατον. Sed legendum ibi puto, Δίβαν, τὸν ὄφιν, Κρῆτες, sicut paulo ante dixit. Δίβαν, ὄφω, Κρῆτες. Δόνακα. Δόρκανα. Δροιόν. Δῶλα. Ε'λαχία. Ε"λυσιν. Ε'ναύρω. Ε'νεργέας. Ε'παστοδρόμιον. Ε'σμός. Θεμιζέτω. Θησάμψοι. Θίκιον. Θρινία. Θρύπλακον. Θύσας. Ι'άλια. Ι'άλιον. Ι'αριγμόν. Ι'βωα. Ι'βηκτήρ. Ι'έττας. Ι"οβας. Ι'πνοδόμαν. Ι'σομάτωρ. Ι"τλαν. Κάδμος. Καμάν. Καρανώ. Κάρτη. Κεκῆνας, Κηρύξ. Κλαΐγός. Κύφερον. Λαίβας. Λαυξία. Λιχάξειν. Μαλκενίς. Μαρίν. Ο'δολκαί. Πήριξ. Ρ'υσόν. Τάγανα. Τάως. Τέορ. Τίριος. Τρέ. Τυΐ. Υ'γιᾶ. Υ"ρον. Χίλλαι. Sed & urbium quarumdam quaedam peculiaria erant; itaque origanum Cydoniatis Βούτης dictum. Hesychius. Βύτης, ὀρίγανας, ὑπὸ Κυδωνιατῶν. *Butes, ita origanum a Cydoniatis dicitur.* Et grus Polyrrheniis Σέρτης erat. Idem Hesychius. Σέρτης, γεράνος. Πολυῤῥήνιοι. *Sertes, grus. Polyrrhenii.* Quin iisdem perdix Α"μαλλα nuncupatur. Idem Hesychius. Α"μαλλα, πέρδιξ, Πολυῤῥήνιοι. *Hamalla, perdix, Polyrrhenii.* Male itidem illic editur, Πολλορήνιοι. His ipsis quoque cornix dicebatur Κόμβρα. Hesychius. Κόμβα, κορώνη, Πολυῤῥήνιοι. Ita emendo; nam hodie corrupte editur, πολυρίνιοι. Verum in hoc fine Operis, minime praetereundum esse censeo; quod Evangelista Lucas, cap. secundo Actorum, in recensione gentium, quarum linguis mox loquuti sunt Apostoli, post acceptum Spiritum Sanctum, Cretensium linguam, loco omnium Graecorum recensere invenitur; sive quod haec omnium difficillima esset, sive quod praecipui hi inter Graecos eo tempore censerentur. Ecce verba. Πάρθοι, καὶ Μῆδοι, καὶ Ε'λαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοτοταμίαν, Ι'ουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον, καὶ τὴν Α'σίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Α"ιγυπτόν τε καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνλω, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ρ'ωμαῖοι, Ι'ουδαῖοί, τε καὶ προσήλυτοι, Κρῆτες, καὶ Α"ραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ. *Parthi, & Medi, & Elamitae, & qui incolimus Mesopotamiam, Iudaeamque, & Cappadociam, Pontum, & Asiam, Phrygiam, & Pamphyliam, AEgyptumque, & partes Lybiae eius, quae est secundum Cyrenen, & advenae Romani, Iudaeique, & proselyti, Cretenses, & Arabes; audimus eos loquentes nostris linguis magnifica dei facta* (a).

[a] Vt Cretae quaedam antiquis monumentis illustremus, & vacuas paginas impleamus, ad *Lib. I. Cap. VI.* observandum Apterae urbis mentionem occurrere apud *Reinesium Class. V. num.* 11. iuxta ipsius *Reinesii* emendationem

Διόδοτος Τιτιέλω
Α'πτεραῖος τὰν ἀδέλφαν αὐτῦ
Μίνυραν Α'ρτέμονος
Ι'ερατεύυσαν Α'φροδίτας Οὐρανίας.

Vnde forte colligatur Apterae Venerem Coelestem cultam fuisse. Ad *Cap. XI.* adnotaverim, Hierapolin Lyciae dici interdum ad Maeandrum flumen, forte ut ab hac Hierapoli distinguatur. Apud *Reines. Class. XVII. n.* 155.

Μένανδρος
Ι'εραπολείτης
πρὸς Μαίανδρον
ποταμόν.

Sed quum frequens & insignis mentio Hierapytnae sit in vetusto Hierapytniorum & Priansiorum foedere apud eumdem *Reines. Class. VII.* 22. huc illud totum transferendum censui: nam ex eo pluria ad Cretam spectantia illustrari possunt, cum quoad Magistratus, & festa; tum quoad Deos ab eis cultos. Atque interim ex eo corrigi potest *Stephanus*, apud quem non πριάσιος, & πριασιεὺς, sed πριάσιος & πριασιεὺς legitur, modo de eadem urbe πριάσιος intelligendum illud veniat, ut *Reinesio* videtur. Illud autem ita habet a *Pricaeo*, & *Reinesio* restitutum:

Θεὸς ἀγαθος
Α'γαθαῖ τύχαι ἐπισωτηρίαι. Ε'πὶ κοσμοντων εν
Ι'εραπύτναι τῶν συνεπιαντὶ τῷ Ε'ρμαιω - - - - - - - -
ιμαλίω, ἐν ᾗ Πριανσίοι ἐπὶ κοσμήτων Συ - - - - - -
χιμάρω, ἐ μηνὸς Δρομήω τὰ ᾗ συνέθεντο και συνε
δόκησαν ἀλλάλοις Ι'εραπυτνίοι ἐ Πριάνσιοι ΕΓΓΡΑΦΕΝ
τες ἐν ταῖς προϋπαρχώσαις σάλαις, ἰδίαι τεΘΗΙΕΜΜΕΝΑΙΣ
Γορτυνίοις, καὶ Ι'εραπυτνίοις, ἐ ταῖ καλακοινωΝΙΑΙ ΤΟΙΣ
καὶ Ι'εραπυτνίοις ἐ Πριανσίοις, ἐ ἐν ταῖ φιλίαι ΚΑΙ ΣΥΜΜΑ
χίαι ἐ ὅρκοις τοῖς προγεγονόσι ἐν ταύταις, ΕΠΙ ΤΑΙ ΠΟΛΕΙ
καὶ ἐπὶ ταῖ χωραίαι ἑκάτεροι ἔχοντες καὶ κράτονΤΕΣ ΣΥΝ
θήκαν ἔθεντο εἰς τὸν πάντα χρόνον. Ι'εραπυΤΝΙΟΥΣ
ἐ Πριανσίυς, ἦμεν παρ' ἀλλάλοις ἰσοπολιτέαν ἐ ἐπιγαμίας ἐ ἔγκτησιν, ἐ μεθοχὰν, ἐ θείων, ἐ ἀνθρωπίνων
πάντων, ὅσοι κὰ ἔωνται, ἐμφυλοι παρ' ἑκατέροις, ἐ πωλόντας, ἐ ὠνωμένος, ἐ δανείζοντας, καὶ δανειζομένος,
καὶ τ' ἄλλα πάντα συναλλάσσονλας, κυρίος ἦμεν κατὰ
τὸς ὑπάρχοντας παρ' ἑκατέροις νόμος. Ε'ξέσω ᾗ τῶι
τε Ι'εραπυτνίοι σπέρεν ἐν ταῖ Πριανσίαι, ἐ τῶι Πριανσίει ἐν ταῖ Ι'εραπυτνίαι, διδῶσι τὰ τέλεα καθάπερ οἱ ἄλλοι
πολίται, κατὰ τὸς νόμος τὸς ἑκατέρη κειμένος. Εἰ δ' ἐτι
κὰ ὁ Ι'εραπύτνιος ὑπέχθηται ἐς Πριάνσιον, ἢ ὁ Πριανσιεὺς
ἐς Ι'εραπύταν ὅτι ἦν ἀτέλεα ἔσω καὶ ἐσαγωμένοι, καὶ
ἐξαγωμένοι αὐτὰ, ἐ τύτων τὸς κάρπος, ἐ κατὰ γᾶν,
καὶ καλὰ θάλασσαν· ὧν ᾗ ἐ ἀπόδοται καλὰ θάλασσαν ἐώσας

Bonus GENIVS!
Cum Bona Fortuna & Salute. Cosmi magistratum gerentibus in
Hierapytna cum Populo Hermoeno - - - - - - - -
Imalio: in Prianso vero magistratum Cosmi gerentibus Sy - - - - - -
Chimaro, mense Dromaeo consensu communi haec pacti
sunt Hierapytnii & Priansiei
inscriptis olim quidem columnis proprie
Gortyniis, & Priansiis iure consortii autem
etiam Hierapytniis & Priansieis erectis, proque amicitia, bellandi
societate, iuramentisque in iisdem stelis contractis, qui & urbem incolunt
& in territorio ex utraque parte dominantur (*mirum*
huius modi foedus conventumque in perpetuum inierunt Hierapytniis ni-
& Priansieis civitatum, & connubiorum,
& possessionum iura mutua fore, divinorum item ac humanorum
omnium communionem, iis qui alterutrius populi indigenae erunt; ven-
dentes etiam, & ementes, foenerato dantes & sumentes
aut quodcumque commercii genus exercentes, habituros ius
civium utrinque, prout antea sancitum est
Hierapytnio seminare apud Priansios licitum est, & Priansio
apud Hierapytnios idem iuris esto, dummodo tributum penderit ut reliqui
cives, secundum leges utrinque constitutas.
Vter in alterius urbem intulerit quid, eius importandi
atque adeo exportandi nomine nil quidquam solvat,
nec illorum quae ab eo terra
& mari provenire poterunt. Pro iis autem pro quibus mari ex-
por-

Digitized by Google

σας ἐξαγωγᾶς, τῶν ὑπεχθησίμων ἀποδότο τὰ τέλεα, κατὰ τὸς νόμ@ τὸς ἑκατέρη κειμέν@. Κατὰ ταῦτα ᾗ καὶ εἴ τις κὰ νε . μ . . . . ελης ἔσω, αἵ ᾗ κὰ σίνηται ἀποΓέισΑ τω τὰ ἐπιτίμια . σε . . μεν@ κατὰ τὸς νόμος τὸς ἑκατέρη κειμέν@ · Πρειγηιᾶ ᾗ ὧN Καχρέιαν ἔχηι πορήιω παρεχόνλων οἱ μὲν Γεραπύτνιοι Κόσμοι τοῖς Πριανσιεῦσι, οἱ ᾗ Πριάνσιες Κόσμοι τοῖς Γεραπυτνίοις; αἱ ᾗ μὴ παρίσχαιεν, ἀποΓεισάντων; οἱ ἐωίδαμοι τῶν Κόσμων ταῖ Πρειγέαι ϛαλῆρας δέκα. Ο῾ ᾗ Κόσμ@ τῶν Γεραπυτνίων ἑρτέτω ἐν Πριανσίοι ἐς τὸ ἀρχεῖον, κ᾽ ἐν ἐκκλησίαι καθῆσθω μετὰ τῶν Κόσμων ὡσαύτως ᾗ ἑ ὁ τῶν Πριανσιέων Κόσμ@ ἑρπέτω ἐν Γεραπύτναι ἐς τὸ ἀρχεῖον, ἑ ἐν ἐκκλησίαι καθήσθω μετὰ τῶν Κόσμων. Ε᾽ν δὲ τοῖς Η῾ροικΟΙς, ἑ ἐν ταῖς ἄλλαις ἑορταῖς οἱ παρατυγχάνοντες ἑρπόνλων παρ᾽ ἀλλάλ@ ἐς ἀνδρῆιον, καθὼς ἑ οἱ ἄλλοι πολῖται. Α᾽ναγινοσκόντων ᾗ τὰν ϛάλαν κατ᾽ ἐνιαυτὸν οἱ τόκαει κοσμόντες παρ᾽ ἑκατέροις ἐν τοῖς Γπερβωίοις, ἑ προπαραγγελλόντων ἀλλάροις πρὸ ἀμέραν δέκα ἢ κὰ μέλλοντι ἀναγινῶσκεν. ὁτοῖοι ᾗ κὰ μὴ ἀνάγνωντι, ἢ μὴ παραΓγήλωντι, ἀποτεισάντων οἱ αἴτιοι τύτων ϛατῆρας ἑκατον. οἱ μὲν Γεραπύτνιοι Κόσμοι τῶν Πριανσιέων ταῖ πόλει, οἱ ᾗ Πριανσιέες Γεραπυτνίων ταῖ πόλει. Αἱ δέ τις ἀδικόιη τὰ συγκέμενα, διαλύων ἢ κόσμ@, ἢ ἰδιώτας ἐξ ἔσω τῶν βωλομένων δικάζασθαι ἐωὶ τῷ κοινῷ δικασηρίῳ, τίμαμα ἐπιγραψάμεν@ τᾶς δίκας κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁ κὰ τὶς ἀδικήσηι ἑ εἰ κὰ νικάσθηι, λαβέτω τὸ τρίτον μέρ@ τᾶς δίκας ὁ δικαζόμεν@, τὸ ᾗ λοιπὸν ἔστω τᾶν πόλεων. Αἱ δ᾽ ἔτι Θεῶν βωλομένων ἔλοι μὲν ἀγαθὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἢ κοιναῖ ἐξοδάσαντες ἢ ἰδίαι τινὲς παρ᾽ ἑκατέρων, ἢ κατὰ θάλασσαν, λαχανόντων ἑκάτεροι κατὰ τὸς ἄνδρας τὸς ἕρποντας καὶ τὰς δεκάτας λαμβανόντων ἑκάτεροι ἐς τὰν ἰδίαν πόλιν. Γπὲρ ᾗ τῶν προγεγονότων παρ᾽ ἑκατέροις ἀδικημάτων, ἀφ᾽ ᾧ τὸ κοινοδίκιον ἀπέλιπε χρόνω, ποιησάσθω τὰν διεξαγωγὰν οἱ συνεπιπαντὶ καινεῶνι κόσμοι ἐν ᾧ κὰ κοιναῖ δόξηι δικασηρίῳ ἀμφοτέραις ταῖς τόλεσι, ἐπ᾽ αὐτῶν κοσμόντων, ἑ τὸς ἐγύος καλασασάντων ὑπὲρ τύτων, ἀφ᾽ ἃς κὰ ἀμέρας ἃς ΤΑΥΤα τεθηιεμμηνι. Γπὲρ ᾗ τῶν ὕσερον ἐγΓινομένων ἀδικημάτων προδίκωι μὲν χρήσθων καθὼς τὸ διάγραμμα ἔχει. Περὶ ᾗ τῷ δικασηρίῳ οἱ ἐπισάμενοι κατ᾽ ἐνικυτον παρ᾽ ἑκατέροις κόσμοι, πόλιν ϛανυέσθων ἄγ κὰ ἀμφοξέραις ταῖν πόλες ΙΔΟ῾ξηι ἑξᾶς τὸ ἐπὶ κριτήριον τελέται, καὶ ἐγύ@ καθισάντων ἀφ᾽ ἃς κὰ ἀμέρας ἐπίσαντι ἐπὶ τὸ ἀρχεῖον ἐνδυμένῳ ἑ διεξαγόντων ταῦτα ἐπ᾽ αὐτῶν κοσμόντων κατὰ τὸ δοχθὲν κοιναῖ σύμβολον. Αἱ ᾗ κὰ μὴ ποιήσωντι οἱ κόσμοι καθὼς γέγραπται, ἀποτεισάτω ἕκας@ αὐτῶν ϛατῆρας πεντήκοντα. Οἱ μὲν Γεραπύτνιοι Κόσμοι Πριανσίων ταῖ πόλει οἱ ᾗ Ηριάνσιοι Κόσμοι Γεραπυτνίων ταῖ πόλει. Αἱ δ᾽ ἔτι κὰ δόξηι ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι βωλομέναις ἐπὶ τῷ κοιναῖ συμφέροντι διορθώσασθαι, κύριον ἔσω τὸ διορθωθέν. Στασάντων ᾗ τὰς ϛάλας οἱ ἑνεσακότες ἑκατέρηι κόσμοι ἐπ᾽ αὐτῶν κοσμόντων, οἱ μὲν Γεραπύτνιοι ἐν τῶ ἱερῶι τᾶς Α᾽θηναίας, τᾶς πολιάδ@ ἑ οἱ πριάνσιοι ἐν τῷ ἱερῷ τᾶς Α᾽θηναίας τᾶς πολιάδ@. Ο῾πότεροι δὲ κὰ μὴ ϛάσωντι καθὼς γέγραπται ἀποτεισάντων τὰ αὐτὰ πρόσιμα, καθὼς κ᾽ περὶ τῶν δικαίων γέγραπται.

portandis vectigal pendi ſolet; pro iisdem invebendis ſolvatur etiam prout ab utriſque conventum eſt. Haec qui ſervaſſit, immunis eſto: qui violaſſit, ſolvat is poenae nomine quantum iubent leges utrinque conſtitutae. AErarium quidquid opus ad Legationes habeſſit, praebento Hierapytniorum Coſmi Prianſieis, viciſsim Prianſieorum Coſmi Hierapytniis; qui nec fecerint, ſolvunto cives eorum AErario ſtateres decem.

Coſmus Hierapytniorum intrandi ius habeto in Prianſiorum Curiam, ſedendique in Concilio cum eorum Coſmis Nec minus Coſmo Prianſieorum intrandi ius eſto Hierapytniorum Curiam, & in Concilio ſedendi inter Coſmos. In Heroicis autem & aliis feſtis qui alterutrinque ſupervenerint, ad ſacras epulas aeque ac alii loci cives intranto. Legunto autem columnam pro tempore utrinque Coſmi exſiſtentes quotannis in feſto Hyperboiorum, & nuncianto mutuo dies decem ante quam lecturi ſunt.

Qui vero non legerit, vel nec indicaſſint, ſolvunto alteris ſtateres centum, Hierapytnii Coſmi Prianſieorum civitati, Prianſiei vero Hierapytniorum. Si quis autem imminuerit haec pacta, ſive is Coſmus, ſive privatus ei qui voluerit, diem dicat ad commune forum; litis autem aeſtimationem facito ſecundum noxam quam quis commiſit: & ſi victus fuerit (ſc. reus) capite trientem multae is qui eum in ius vocavit; reliquum inferatur in Civitatum aerarium. Porro ſi qui, DIIS volentibus, retulerint boni quid ab hoſtibus, aut communiter exeuntes ad bellum, aut ſeorſim quidam ex alterutris, ſive terra ſive mari, ſortiantur utrique ſecundum numerum eorum qui exierunt, decimaſque auferant quiſque in propriam civitatem. Quod ſpectat hinc inde data damna, ex quo promiſcua iura noſtra exoleverunt tempore, compenſanto ea cum Populo Communitatum Coſmi in Foro quo videbitur cumque ambabus Civitatibus, antequam magiſtratu abeant: nec non & vades exhibeant eo nomine, ab uſque die ipſa qua haec pacti ſumus. Si quid vero in poſterum inter utroſque interceſſerit iniuriarum, Patroni adſciſcuntor, prout in Decreto publico conſtitutum eſt. Eorum autem, qui quotannis utrinque erunt Coſmi eo loco ſtabiliunto, quem exhinc utraque, Civitas delegerit in examen. Inſuper ſponſores danto ex quo primum Curiae praefuerunt, intra bimeſtre, haec componentes omnia dum in magiſtratu ſunt, prout uterque Populus auctores fuerint. Si vero non fecerint ſecundum heic ſcripta, ſolvunto ſinguli eorum ſtateras quinquaginta, Hierapytnii quidem Coſmi Prianſieorum Civitati, Prianſiei vero Coſmi Hierapytniorum Civitati. Porro ſi pro bono communi utraque Civitas aliquid mutandum cenſuerit. ius rectumque eſto (tiarum quidquid denuo ſtatuerint. Collocanto autem pilas conſtituti inpraeſentiex utraque parte Coſmi, dum magiſtratum adhuc gerunt, Hierapytnii quidem in templo Minervae Poliadis, Prianſii in fano Minervae Poliadis.

Quicumque autem non collocarint, ut praeſcriptum eſt, tantum iis damni eſto, quantum ſupra, ubi de controverſiis ſtatutum eſt.

FINIS.

CYPRVS

Digitized by Google

CYPRVS

SIVE

DE ILLIVS INSVLAE REBVS,

ET ANTIQVITATIBVS

LIBRI II.

Digitized by Google

Digitized by Google

CYPRVS

SIVE

DE EIVS INSVLAE REBVS, ET ANTIQVITATIBVS

LIBER PRIMVS.

CAPVT PRIMVM.

De Cypro, eiusque rebus, Scriptores varii. Alexander. Androcles. Aristoteles, Asclepiades. Homerus, sive ille est Stasinus, eius gener, cui ipse dotis nomine tradidisse memoratur, sive etiam Hegesias. Hellanicus. Menander. Palaephatus. Philostephanus, ac de eo Auctor magni Etymologici emendatus. Xenophon.

DE Cypro insula, atque eius item rebus, multi adeo scripsere. In his fuit,

Alexander. Stephanus in Χυτροί. Χύτροι, Κύπρου πόλις· ἣν ὠνομάσθαι μὲν Ξεναγόρας φησὶν ἀπὸ Χύτρου, τοῦ Ἀλέδρου, τοῦ Ἀκάμαντος. ὁ πολίτης, Χύτριος. Ἀλέξανδρος ἐν τῷ Περὶ Κύπρου. *Chytri, Cypri urbs; quam Xenagoras quidem dicit adpellatam a Chytro, Aledri filio, Acamantis nepote civis, Chytrius. Alexander in opere De Cypro.*

Androcles. Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Ἐκαλεῖτο δὴ καὶ Κεραστία, ὡς μὲν Ἀνδροκλῆς, ἐν τῷ Περὶ Κύπρου, λέγει, διὰ τὸ ἐνοικῆσαι αὐτῇ ἄνδρας, οἳ εἶχον κέρατα. *Dicebatur vero etiam Cerastia, ut quidem Androcles est auctor, in Opere De Cypro, quod inhabitarent eam viri, qui habebant cornua.*

Aristoteles. Harpocration in Ἄνακτες καὶ ἄνασσαι. Ἀριστοτέλης, ἐν τῇ Κυπρίων πολιτείᾳ. *Aristoteles, in Cypriorum Republica*. Citat quoque Suidas in iisdem dictionibus.

Asclepiades. Porphyrius De Abst. lib. IV. Λέγει δὴ ὁ Ἀσκληπιάδης, ἐν τῷ Περὶ Κύπρου, ταῦτα. *Refert vero Asclepiades in Opere De Cypro, ista.*

Homerus. Etenim inter eius Opera etiam Κύπρια, sive *Cypria*, a Suida commemorantur in Ὅμηρος. Sed Herodoto id negatur, lib. II. Καὶ ταῦτα δὴ τὰ ἔπεα, καὶ τόδε τὸ χωρίον ἐκ ἤκουσα, ἀλλὰ μάλιστα δηλοῖ, ὅτι οὐκ Ὁμήρου τὰ Κύπρια ἔπη ἐστὶ, ἀλλ' ἄλλου τινός. *Itaque quum hi versus, tum vero hic locus, non minimum, immo maxime probat, Cypria carmina non Homeri, sed alterius cuiuspiam esse.* Estque

Stasinus, gente Cyprius, cui Opus illud tribuunt. Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Τὴν δὴ ἱστορίαν τῶν Διοσκούρων καὶ Στασῖνος, ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας, γράφει. *Historiam vero Dioscurorum etiam Stasinus scribit, qui Cypria fecit.* Alii dicunt, Homeri quidem id Opus esse, sed Stasino genero suo, dotis nomine dedisse. Iohannes Tzetzes Chil. XIII. capit. CCCCXCVI.

Σερίφων, καὶ Θεόλαος, υἱοὶ δὴ τοῦ Ὁμήρου.
Θυγάτηρ Ἀρσεφόνη δή, ἣν ἔγημε Στασῖνος,
Στασῖνος, ὁ τὰ Κύπρια συγγράμματα ποιήσας,
Ἅπερ οἱ πολέες λέγουσιν Ὁμήρου πεφυκέναι,
Εἰς προῖκα δὴ σὺν χρήμασι δοθῆναι τῷ Στασίνῳ.

Seriphon autem, & Theolaus, filii Homeri;
Filia vero Arsephone, quam duxit Stasinus,
Stasinus, qui Cypria volumina conscripsit.
Quae quidem plerique dicunt Homeri fuisse,
In dotem vero cum pecuniis data esse Stasino.

Idem dicit Proclus in Chrestom. Λέγει δὴ καὶ περὶ ἰνῶν Κυπρίων ποιημάτων· καὶ ὡς οἱ μὲν ταῦτα εἰς Στασῖνον ἀναφέρουσι Κύπριον· οἱ δὲ, Ἡγησίαν τὴν Σαλαμίνιον αὐτοῖς ἐπιγράφουσιν· οἱ δὲ, Ὅμηρον· δοῦναι δὲ ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς Στασίνῳ. *Ait vero etiam de quibusdam Cypriis poematibus; & haec quidem aliqui, ad Stasinum referunt; aliqui vero Hegesiam illis Salaminium inscribunt; alii autem Homerum; sed Stasino illum dedisse pro filia.* Et Hegesiae, cuius hic occurrit mentio, etiam meminit Athenaeus lib. XV. Ἀνθῶν δὲ στεφανωτικῶν μέμνηται μὲν ὁ τὰ Κύπρια ἔπη ποιήσας, Ἡγησίας, ἢ Στασῖνος. *Florum vero coronariorum meminit, & poematum Cypriorum auctor, Hegesias, aut Stasinus.* Vides hic incertitudinem; ob quam etiam sine auctore ea nominant Aristoteles De Poetica; Clemens in Protreptico, & Homeri Scholiastes ad Iliad. 6.(a)

Hellanicus. Stephanus. Καρπασία, πόλις Κύπρου, ἣν Πυγμαλίων ἔκτισεν· ὡς Ἑλλάνικος, ἐν τοῖς Κυπριακοῖς. *Carpasia, urbs Cypri, quam*

Pygmalion condidit, ut Hellanicus, in Cypriacis.

(a) Mirum a *Meursio* AElliani testimonium praeteriri *Lib. IX. Var. Hist. Cap. XV.* ubi ait: *Illud quoque fertur illum quum Pygmalionis inopia nesciret, cui filiam locaret, pro dote ei Cypria poemata dedisse, quod etiam Pindarus scripsit.*

Digitized by Google

Pygmalion condidit; ut Hellanicus tradit in Cypriacis.

Menander. Etymologici Auctor. Ἐκαλεῖτο δὲ (ἡ Κυπρ@) κ᾽ Κερασία· ὡς Μένανδρ@ ἐν τῷ Περὶ Κύπρου, λέγει. *Vocabatur vero (Cyprus) etiam Ceraſtia; ut ait Menander in Opere De Cypro.*

Palaephatus, Abydenus. Suidas. Παλαίφατ@, Ἀβυδηνὸς, ἱστορικός· (ἔγραψε) Κυπριακὰ Δηλιακὰ, Ἀττικά. *Palaephatus, Abydenus, Hiſtoricus (ſcripſit) Cypriaca, Deliaca, Attica.*

Philoſtephanus. Iſaacius Tzetzes in Lycophronem. Ἡ Κύπρ@ πρότερον Σφήκεια ἐκαλεῖτο, ὡς φησι Φιλοστέφαν@, ἐν τῷ Περὶ Κύπρου. *Cyprus prius Sphecea dicebatur; ut ait Philoſtephanus in Opere De Cypro.* Clemens Alexandrinus in Protreptico. Καὶ τοῦτο Φιλοστέφαν@ ἱστορεῖ, ἐν τῷ Περὶ Κύπρου. *Et hoc Philoſtephanus tradit in Opere de Cypro.* Arnobius lib. VI. *Philoſtephanus in Cypriacis, auctor eſt.* Ac videtur emendandus Etymologici Auct. eſſe. Σφήκεια, ἡ Κύπρ@· πρότερον γὰρ, Σφήκεια ἐκαλεῖτο· ὡς Φιλοστέφαν@, ἐν τῷ Περὶ Κύπρου. *Sphecea, Cyprus; prius enim, Sphecea adpellabatur, ut Philoſtephanus in Opere de Cypro.* Hodie editur, ὡς φησι Στέφαν@, ἐν τῷ Π. Κ. *Vt ait Stephanus in Opere D. C.* Non occurrit, qui de Cypro Stephanum ſcripſiſſe tradat; neque quemquam hactenus legi, qui citaret,

Xenophon, Cyprius. Suidas. Ξενοφῶν, Κύπρι@, ἱστορικὸς. (ἔγραψε) Κυπριακά. *Xenophon, Cyprius, hiſtoricus;* (*ſcripſit*) *Cypriaca.*

CAP. II.

Dicta a Cypro, Cinyrae filia, ſive, ut alii volunt, ficto, aut a flore illic, cypro, ſive etiam urbe Cypro, Cyprideve. Antea Cryptus, atque unde adpellata. Stephani locus emendatus. Ceraſtia quoque, & Ceraſtias, aut Ceraſtis nominata, ſive ab eminentiis, quae Κέρατα *Graecis, ſive ab hominibus illic cornutis. Etymologici Auctor correctus. Hoſpites ibi immolati; & offenſa inde Veneris, cornuaque incolarum.*

NOmen illi datum volunt a Cypro, Cinyrae filia. Conſtantinus Porphyrogeneta Them. Orient. capit. XV. Ἐκλήθη δὲ (ἡ Κύπρ@) ἀπὸ Κύπρου, τῆς θυγατρὸς Κινύρου. *Adpellata vero (Cyprus) a Cypro, filia Cinyrae.* Vel a flore illic, cypro. Stephanus. Κύπρ@, νῆσ@ μεγάλη, ἐν τῷ Παμφυλίῳ κόλπῳ· ἀπὸ Κύπρου, τῆς θυγατρὸς Κινύρου, ἢ ἀπὸ τοῦ φυομένου ἄνθους, κύπρου. *Cyprus, inſula magna, in Pamphylio ſinu; a Cypro, filia Cinyrae, vel a flore illic enaſcente, cypro.* Euſtathius, filium Cinyrae commemorat Cyprum, in Dionyſium. Τινὲς δέ φασι, Κύπρον κληθῆναι αὐτὴν ἀπὸ Κύπρου, υἱοῦ Κινύρου· ἢ ἀπὸ ἄνθους ἐκεῖ πολλοῦ φυομένου, κύπρου καλουμένου. *Quidam vero aiunt, Cyprum nominatam a Cypro, filio Cinyrae, vel a flore, qui hic multus naſcitur, Cyprus dictus.* Alii, ab urbe Cypro nomen accepiſſe volunt. Honorius De Mundi Imag. lib. I. cap. XXXIV. *In mediterraneo mari eſt Cyprus inſula, contra Syriam, a Cypro civitate dicta.* Iſidorus Orig. lib. XIV. cap. VI. *Cyprus inſula, a civitate Cypro, quae in ea eſt, nomen accepit.* Gobelinus Perſona, Coſmodromii AEt. I. cap. VI. *Cyprus, eſt inſula, & regnum, a Cypro civitate ſic dicta.* Sunt qui & a Cypride ſic nuncupatam eſſe velint. Zonaras Annal. Tom. I. Ἡ Κύπρ@ αὕτη ἐστὶ, παρ᾽ Ἑλλήνων οὕτω κληθεῖσα, διὰ τὴν παρ᾽ αὐτοῖς θεόν. Ἡ Ἀφροδίτην γὰρ, Κύπριν προσηγόρευσαν. *Haec Cyprus eſt, a Graecis ita dicta, propter Deam, quae apud ipſos colitur; Venerem enim, Cyprin dicunt.* Nonnus, Dionyſiac. lib. XIII.

Κύπρον, εὐπλερύγων θεοδέγμονα νῆσον ἐρώτων,
Κύπριδ@ αὐτογόνοιο φερώνυμον. ——

Cyprum, bene alatorum deos excipientem inſulam amorum,
Cypridis illic natae nomen ferentem. ——

Varia autem eius nomina, inter quae, & erat *Cryptus*. Plinius, ubi de Cypro agit libro V. cap. XXXI. *Vocatam ante Acamantida (tradit) Philonides; Ceraſtin Xenagoras, & Aſpeliam, & Amathuſiam, & Macariam: Aſtynomus, Crypton, & Coliniam.* Cauſam addit Stephanus, quod ſub Mari ſaepe occultata fuerit. Ἀστύνομ@ δέ φησι, Κρυπτὸν κεκλῆσθαι, (τὴν Κύπρον,) διὰ τὸ κρύπτεσθαι πολλάκις ὑπὸ τῆς θαλάσσης. *Aſtynomus vero ait, Cryptum adpellatam, (Cyprum) quod ſub mari ſaepenumero occultetur.* Ita enim hic emendo; quippe perperam editur, Κύπλον [a], *Cyptum*. Firmat Etymologia, & auctoritas Pliniana; tum Euſtathius in Dionyſium. Οἱ δ᾽, de hac inſula agit, Κρυπτόν ποτε κληθῆναι αὐτὴν λέγουσι, διὰ τὸ κεκρύφθαι ὑπὸ θαλάσσης. *Hi vero, Cryptum eam aliquando vocatam dicunt, quod ſub mari ſit occultata.* Aliam cauſam videtur adſignare, Phurnutus, De Nat. deorum, ubi de Venere. Ἐκ τούτου δὴ κ᾽ ἱερὰ τῆς Ἀφροδίτης ἡ τῶν Κυθήρων νῆσ@ εἶναι δοκεῖ· τάχα δ᾽ καὶ ἡ Κύπρ@, συνᾴδουσά πως κατὰ τύνομα τῇ κρύψει. *Inde inſula Cytherorum Veneri videtur ſacra; ac fortaſſe etiam Cyprus, nomine ſuo occultationem referens.* Dicebatur etiam

Ceraſtia. Etymologici Auctor. Ἐκαλεῖτο (ἡ Κύπρ@) κ᾽ Κερασία. *Vocabatur (Cyprus) etiam Ceraſtia.* Euſtathius in Dionyſium. Ὅτι δὲ κ᾽ Σφήκεια ἐκλήθη (ἡ Κύπρ@) ποτὲ, κ᾽ Κερασία, ὁ Λυκόφρων δηλοῖ. *Quod vero etiam Sphecea olim (Cyprus) ſit vocata, & Ceraſtia, Lycophron manifeſtum facit.* Lycophronis autem, quem reſpexit, locus iſte eſt.

Οἱ πέντε δὲ Σφήκειαν εἰς Κεραστίαν,
Καὶ Σάτραχον βλώξαντες, Γ᾽λάτυ τε γῆν,
Μορφὼ παροικήσουσι τὴν Ζηνυθίαν.

Quinque vero in Spheceam Ceraſtiam,
Et Satrachum venientes, Silvanique terram,
Morphonem adcolent Zerynthiam.

Aliis, *Ceraſtias* dicitur. Heſychius. Κεραστιὰς, ἡ Κύπρ@ ποτέ. *Ceraſtias, Cyprus olim.* Rurſum aliis, *Ceraſtis*. Ita habes apud Plinium in citatis ante verbis, & apud Nonnum Dionyſ. lib. V.

—— Κερασίδ@ ἔνδοθι Κύπρου.

— *Ce-*

(a) *Berkelius* Meurſii emendationem probat, ſed *Salvinius* doctiſſimus ita in ora libri adnotavit: Κύπ@, forte ἀπὸ τοῦ κύπτεσθαι.

Digitized by Google

—— *Ceraſtide in Cypro.*

Et lib. XIII.

—— Κερασίδος ἐς χθόνα Κύπρου.

—— *Ceraſtidis in terra Cypri.*

Ac profertur nominis eius duplex ratio: vel quod eam habitarent quidam homines cornuti, vel quod promontoria, Graecis adpellata κέρατα, multa haberet. Iſaacius Tzetzes in Lycophronem. Ἐκαλεῖτο δ' (ἡ Κύπρος) καὶ Κερασία, ὡς μὲν Ἀνδροκλῆς, ἐν τῷ Περὶ Κύπρου, λέγει, διὰ τὸ ἐνοικῆσαι αὐτῇ ἄνδρας, οἳ εἶχον κέρατα· ὡς δὲ Ξεναγόρας, ἐν τῷ Περὶ νήσων, διὰ τὸ ἔχειν πολλὰς ἐξοχὰς, ἃς κέρατα καλοῦσι. *Vocabatur vero (Cyprus) etiam Ceraſtia; ut quidem Androcles ait, in Opere De Cypro, quod inhabitant eam viri cornua habentes, ut Xenagoras vero auctor, in Opere De inſulis, quod eminentias multas habeat,* Κέρατα, *Graecis, ſive Cornua adpellatas.* Corrigendus ſane Auctor Etymologici, ubi de hac ipſa Cypro, & his ipſis adeo verbis. Ἐκαλεῖτο κὴ (ἡ Κύπρος) Κερασία, ὡς μὲν Ἀνδροκλῆς, ἐν τῷ Περὶ Κύπρου, λέγει, & quae poſtea ſequuntur, eadem cum Tzetzae verbis, quae produxi. *Adpellabatur etiam (Cyprus) Ceraſtia; ut quidem Androcles ait in Opere De Cypro &c.* Quippe male hodie editur, ὡς Μένανδρος, ἐν τῷ Περὶ Κύπρου, λέγει, *ut Menander in Opere De Cypro ait.* Ac de cornutis quidem hominibus, Nonnus etiam teſtatur Dionyſiac. lib. v.

Ἔνθεν ἀεξιτόκοιο Κερασίδος ἔνδοθι Κύπρου
Φηρῶν εὐκεράων διδυμόχροος ἤνθεε φύτλη.
Vnde proliſica in Ceraſtide Cypro
Ferarum bene cornutarum bicolor effloruit generatio.

Et Ovidius Metamorph. lib. x.

At ſi forte roges foecundam Amathunta metallis,
An genuiſſe velit Propaetidas, annuat aeque (a),
Atque illos, gemino quondam quibus aſpera cornu
Frons erat, unde etiam nomen traxere Ceraſtae.

Indè cauſam addit, ab hoſpitibus immolatis, qua de re mox ſum dicturus cap. VIII.

CAP. III.

Dicebatur etiam Amathuſia. Aſpelia. Macaria. Colinia. Sphecea, ob inhabitantes homines, qui adpellabantur Σφῆκες, *ſive* Veſpae. *Meionis, ſive Mionis. Acamantis. Paphus. Aeria. Ophiuſa, ob ſerpentes, ibi plurimos, ex quibus enati homines,* Ὀφιογενεῖς *vocati. Exagon, legatus ad Romanos, eiuſque factum. Chetima. Citium. Iuſtiniana II. ita dicta a Iuſtiniano Imp. in honorem coniugis ſuae Theodorae.*

DIcebatur etiam *Amathuſia*. Stephanus. Ἐκαλεῖτο δ' (ἡ Κύπρος) καὶ Κερασὶς, ἀπὸ τοῦ πολλὰ ἄκρα ἔχειν, ἢ Κερασιὰς, καὶ Ἀμαθουσία. *Vocabatur autem (Cyprus) etiam Ceraſtis,* *quod multa habeat promontoria, & Ceraſtias, & Amathuſia.* Plinius lib. v. cap. XXXI. *Vocatam ante (Cyprum) Acamantida, (tradit) Philonides, Ceraſtin Xenagoras, & Aſpeliam, & Amathuſiam, & Macariam.*

Aſpelia. Vides in citatis ſtatim verbis Plinii.

Macaria. Habes in iisdem.

Colinia. Occurrit apud eumdem Plinium loco citato. *Aſtynomus (vocatam Cyprum dicit) Crypton, & Coliniam.*

Sphecea. Heſychius. Σφήκεια, ἡ Κύπρος τὸ πρότερον. *Sphecea, Cyprus prius.* Euſtathius in Dionyſium. Καὶ Σφήκεια (ἡ Κύπρος) ἐκλήθη ποτέ. *Et Sphecea olim (Cyprus) dicebatur.* Rationem nominis dat Auctor Etymologici, quod in ea olim habitarint homines, Σφῆκες, ſive *Veſpae*, dicti. Σφήκεια, ἡ Κύπρος. πρότερον γὰρ Σφήκεια ἐκαλεῖτο, ἀπὸ τῶν ἐνοικησάντων ἐκεῖσε ἀνδρῶν, οἳ ἐκαλοῦντο Σφῆκες. *Sphecea, Cyprus; prius enim Sphecea adpellabatur a viris ibi habitantibus, qui Spheces dicebantur.* Quae totidem verbis, Iſaacius Tzetzes ad Lycophronis illum verſum,

Οἱ πέντε δὲ Σφήκειαν εἰς Κεραςίαν.
Quinque vero in Sphecaeam Ceraſtiam.

Meminit nominis etiam Nonnus Dionyſiac. lib. XIII.

Οἵ τ' ἔλαχον Σφηκέης ἁλίκτυπον ἄντυγα νήσου.
Quique ſortiti erant Sphecaeae inſulae marginem a mari verberatum.

Meminit quoque Stephanus in Κύπρος, & Σφήκεια.

Meionis. Stephanus. Καὶ Ἀμαθουσία, (ἐκαλεῖτο ἡ Κύπρος,) καὶ Μηιονίς (b). *Et Amathuſia (vocabatur Cyprus) & Meionis.* Apud Heſychium, eiecto η, ſcribitur, Μίονες (c), Κύπριοι. *Miones, Cyprii.*

Acamantis. Occurrit apud Plinium lib. I. cap. XXXI. & Stephanum in Κύπρος.

Paphus. AEthicus, ubi agit de inſulis famoſis Oceani ſeptentrionalis. *Item Cypros, vel Paphos.* Antoninus in Itinerario. *Inſula Cyprus, ſive Paphos, Veneri conſecrata, in Carpathio mari.*

Aeria. Heſychius. Ἀερία, δμίχλη, παρὰ Αἰτωλοῖς. Θάσον τε τὴν νῆσον, καὶ Αἴγυπτον, καὶ Λιβύλυ, καὶ Κρήτην, καὶ Σικελίαν, καὶ Αἰθιοπίαι, καὶ Κύπρον, οὕτως ἐκάλουν. *Aeria, nebula, apud AEtolos. Etiam Thaſum inſulam, & AEgyptum, & Libyam, & Cretam, & Cyprum, ita vocabant.*

Ophiuſa. Adparet ex Ovidio, qui Cyprum ideo *Ophiuſia arva* vocat. Metamorphoſ. lib. x.

Ipſa ſuas urbes, Ophiuſiaque arva, parabat
Deſerere alma Venus. ——

Inde nomen, quod haberet plurimos angues; unde & Ὀφιώδης, *Anguibus abundans*, dicitur a Nicaeneto apud Parthenium Erotic. cap. XI.

—— Φεύγων ὀφιώδεα Κύπρον.
—— *fugiens anguibus abundantem Cyprum.*

Quin & homines illic quidam anguibus nati, unde & Ὀφιογενεῖς dicti, tradebantur, contra venena validi; e quorum familia erat Exa-

(a) Editio Heinſii habet: *abnuat aeque.*
(b) Forte Μηονίς. *Salvinius.*
(c) Forte Μήονες. *Salvinius.*

Digitized by Google

Exagon, a Cypriis legatus Romam. Plinius lib. XXVIII cap. III. *Quorumdam hominum tota corpora prosunt, ut ex his familiis, quae sunt terrori serpentibus; tactu ipso levant percussos, suctuve modico. Quorum e genere sunt Psylli, Marsique, & qui Ophiogenes vocantur in insula Cypro, ex qua familia legatus, Exagon nomine, a Consulibus Romae in dolium serpentium coniectus, experimenti causa, circummulcentibus linguis, miraculum praebuit.*

Chetima, ab Ebraeis. Iosephus Antiq. Iud. lib. I. cap. VII. Χέθιμος ὁ, Χετιμὰ τὴν νῆσον ἔσχεν. Κύπρος αὕτη νῦν καλεῖται. *Chetimus vero, Chetima insulam, quae nunc Cyprus adpellatur, occupavit.* Zonaras Ann. I. Χελιμὰ δὲ τὴν νῆσον, συνώκισεν ὁ Χετίμ. ἡ Κύπρος αὕτη ἐστὶ παρ' Ἑλλήνων οὕτω κληθεῖσα. *Chetima vero insulam, Chetim incoluit; estque haec Cyprus, sic a Graecis adpellata.* Theodoretus in Ieremiam capit. II. *Porro Chetim vocat Cyprum.* Est etiam videre apud Gotfridum Viterbiensem Chronici Pars tertia. *Chetima insula, dicta est a Chetim Cyprus insula, & omnia loca maritima, olim in Graeco dicta sunt Chetim.* Ex hac voce detortum *Citium*, quo nomine etiam Cyprum dictam, refert Epiphanius adv. Haer. Tom. II. lib. I. Παντὶ δὲ τὸ δῆλόν ἐστιν, ὅτι Κίτιον ἡ Κυπρίων νῆσος καλεῖται. *Vnicuique vero manifestum est, Citium vocari insulam Cypriorum* (a).

Iustiniana II. Codinus De Offic. Constantinopol. Δευτέρα Ἰουστινιανή, ἐστιν ἡ Κύπρος· ϗ τρίτη, Καρχηδών. *Secunda Iustiniana, est Cyprus, ac tertia Carthago.* Et Iustinianus quidem illud ei nomen dedit, in honorem Theodorae coniugis suae inde ortae; uti auctor Nicephorus Callistus Histor. Eccles. lib. XVII. cap. XXVIII.

CAP. IV.

Eius praestantia, & vini, olei, frumenti, ac metalli abundantia; tum & aliarum rerum, ut extruere navem possent insulani, & instruere universam. Horatii locus explicatus, & Porphyrionis error indicatus. Cervi e Syria huc tranabant, ob insignem illic pastum. Ac Romani, propter opum excellentiam, invadendae occasionem adripuere. Conon quoque in exsilium voluntarium huc concessit.

ERat vero magna insulae praestantia, maximaque copia vini, olei, frumenti, & aeris. Strabo lib. XIV. Διάκεινται μὲν οὕτως ἡ Κύπρος τῇ θέσει· κατ' ἀρετὴν δ', ὀλιγωρίας τῶν νήσων λέγεται. ϗ γὰρ εὐοινός ἐστι, καὶ ἐυέλαιος σίτῳ τε αὐτάρκει χρῆται. μέταλλά τε χαλκοῦ ἐστιν ἄφθονα (b) τὰ ἐν Ταμασσῷ. *Ac situs quidem ita sese Cypri habet; praestantia vero, nulli insularum cedit; nam & vini, oleique, est ferax; ac frumento utitur sufficienti, eoque suo. Metalla quoque copiosa sunt Tamassi.* Breviter Eustathius ex Strabone isto ipso in Dionysium. Ἡ Κύπρος ὀλιγωρίας νήσου λειπομένη τῇ ἀρετῇ. *Cyprus nulli insularum bonitate inferior.* Et mox. Ὀλβιώταται νησιωτῶν οἱ Κύπριοι. *Beatissimi insularum Cyprii* Ammianus Marcellinus, eam rerum omnium fertilitatem dicit illic exstitisse, ut & struere navem totam, & instruere potuerit, libro XIV. *Tanta autem, tamque multiplici, fertilitate abundat rerum omnium eadem Cyprus, ut, nullius externi indigens adminiculi, indigenis viribus, a fundamento ipso carinae ad supremos usque carbasos aedificet onerariam navem, omnibusque armamentis instructam mari committat.* Itaque *trabem*, sive *navem, Cypriam* dicit Horatius lib. I. Od. I.

Numquam dimoveas, ut trabe Cypria
Myrtoum pavidus nauta secet mare.

Quo in loco errat graviter Porphyrion, quum sic exponit. *Trabe Cypria. Pro Cypro, ferro abundante. Cypriis enim clavis naves figuntur.* Imo simpliciter, *trabem Cypriam* dicit, navem in Cypro factam, vel exstructam e materia, quam suppeditavit Cyprus. AElianus, nec AEgypto quidquam bonitate eam cedere tradit, Histor. Anim. lib. V. cap. LVI. Καὶ λέγουσί γε Κύπριοι εὔγεων οἰκεῖν χῶρον, καὶ ταῖς Αἰγυπτίων ἀρούραις τολμῶσιν ἀντιπρίνειν τὰς σφετέρας. *Et aiunt Cyprii, se bonae terrae regionem incolere, nec AEgyptiis concedere ullo modo de agrorum bonitate.* Inde etiam, ob nascentes illic herbas, & egregia item pascua, cervi huc e Syria commeare soliti. AElianus loco cit. Στέλλονται δὲ (οἱ ἐν Σύροις ἔλαφοι) ἐπὶ τὴν Κύπρον, πόθῳ πόας τῆς ἐκεῖ. λέγονται γὰρ εἶναι βαθεῖαι, ϗ νομὰς ἀγαθὰς ἔχειν. *Transeunt vero (Syriae cervi) in Cyprum, propter herbam, quae hic nascitur; nam altissima memoratur, pabulumque bonum exhibet.* Vno verbo omnia Virgilius exprimit, quum *opimam* eam dicit AEneid. lib. I.

——— *genitor tum Belus opimam*
Vastabat Cyprum. ———

Cicero eam *teneram* dicit, ubi loquitur de Cypro ad Atticum lib. VI. ep. II. *Quid tamdem isti mali in tam tenera insula non fecissent? non fecissent autem? imo quid ante adventum meum non fecerunt? inclusum in curia Senatum habuerunt Salaminium, ita multos dies, ut interierint nonnulli fame.* Valerius Maximus, urbes eius *fertilissimas delitiarum* dicit, de ea loquens lib. IV. cap. III. *Fertilissimae delitiarum tot egregiae urbes, necessaria totius navigationis diverticula erant.* Opes eius excellentes memorantur Sexto Rufo in Breviario; ac fuisse illam causam, cur invaderent Romani. *Cyprus, famosa divitiis, paupertatem populi Romani, ut occuparetur, solicitavit. Eam rex foederatus, Ptolemaeus regebat; sed tanta fuit penuria aerarii Romani, & tam ingens fama opum Cypriarum, ut, lege lata per Publium Cladium, tribunum plebis, Cyprus confiscari iuberetur.* Certe, ob rerum adfluentiam, ac praestantiam, sedem hic Cononem sibi voluntarii exsilii elegisse plane puto. Eum autem

(a) *Chetim* Ebrei vocabant insulas, & regiones occidentales, quas ab eis mare mediterraneum separabat. Heinc *Citium* colonia a Phoenicibus in Cypro deducta, *Diog. Laertio* in *Zenone* teste.

(b) Lege ἄφθονα. *Salvinius.*

Digitized by Google

tem huc migrasse, refert nobis Athenaeus lib. XII. Διὸ καὶ εἴλοντο αὐτῶν (τῶν Ἀθηναίων) οἱ ἔνδοξοι ἔξω τῆς πόλεως καταβιῶν. Ἰφικράτης μὲν, ἐν Θράκῃ· Κόνων δ', ἐν Κύπρῳ. Τιμόθεος δ', ἐν Λέσβῳ· Χάρης δ', ἐν Σιγείῳ, καὶ αὐτὸς ὁ Χαβρίας, ἐν Αἰγύπτῳ. *Itaque multi inter illos (Athenienses) illustres vitam agere extra urbem elegerunt; Iphicrates quidem in Thracia; Conon in Cypro; Timotheus in Lesbo; Chares in Sigeo, & ipse Chabrias in AEgypto.* AEmilius Probus in Vita Chabriae. *Chabrias, quoad ei licebat, plurimum aberat. Neque vero solus ille aberat libenter Athenis, sed omnes fere principes fecerunt idem, quod tantum se ab invidia putabant afuturos, quantum a conspectu suorum recessissent. Itaque Conon, plurimum Cypri vixit; Iphicrates in Thracia; Timotheus Lesbi; Chares in Sigeo.*

CAP. V.

Eius portus. Alta, ventosa, & silvosa; ut initio vix fruges ferret: ad quas quomodo ferendas postea sit apta facta. Similis ovinae pelli, scuto Gallico, & delphini. Magnitudine, inter insulas maiores, sexta; sive etiam decima: deque ea variae sententiae Auctorum dictae.

ABundabat quoque portubus; quos habebant urbes decem; Lapathus, Carpasia, utraque Arsinoe, utraque Paphus, Leucolla, Citium, Curium, Soli: ut videre apud Strabonem lib. XIV. ac mox ipse singillatim etiam dicam, suo loco, quum de urbibus sum acturus. Itaque *Portuosa* dicitur Ammiano Marcellino lib. XIV. *Cyprum itidem insulam, procul a continenti discretam, & portuosam, inter municipia crebra urbes duae faciunt claram, Salamis, & Paphus.* Hinc & Φιλορμίσειρα, seu, *portuum amans*, Venus dicitur, Cypri praeses, Philodemo, in Epigrammate, quod exstat Anthologiae lib. I. cap. XXXI.

Κύπρι Φιλορμίσειρα, Φιλόργιχ σῶζέ με Κύπρι
Ῥωμαϊκὰς ἤδη δέσποτι πρὸς λιμένας.
Cypri amans portuum, & orgiorum, salvum me perduc Cypri
Romanos iam domina ad portus.

Orpheo Αἰπεινή, *Celsa* dicitur, in Argonauticis.

Αἰπεινήν τε Κύπρον, καὶ Ἀδωναίῳ Ἀφροδίτῃ.
Celsamque Cyprum, & Adonaeam Venerem.

Et Ἠνεμόεσσα, *Ventosa*, in eodem Opere.

Σαρδώ τ', Εὔβοάν τ', ἠδὲ Κύπρον ἠνεμόεσσαν.
Sardiniamque, & Euboeam, tum etiam Cyprum ventosam.

Antiquitus tota quasi silvis obsita erat, ut nec coli ideo posset: sed, donato incolis agrorum spatio, quod arboribus vacuum facerent, tandem apta ad colendum reddita fuit. Strabo lib. XIV. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης, τὸ παλαιὸν ὑλοκομούντων τῶν πεδίων, ὥστε κατέχεσθαι δρυμοῖς, καὶ μὴ γεωργεῖσθαι, μικρὰ μὲν ἐπωφελεῖν πρὸς τοῦτο τὰ μέταλλα δενδροτομούντων πρὸς τὴν καῦσιν τοῦ χαλκοῦ, καὶ τοῦ ἀργυρίου. προσγενέσθαι δὲ καὶ τὴν ναυπηγίαν τῶν σόλων, ἤδη πλεομένης ἀδεῶς τῆς θαλάττης, καὶ μετὰ δυνάμεων. ὡς δ' ἂν ἐξευρίσκων ἐπιτρέψαι τοῖς βουλομένοις, καὶ δυναμένοις, ἐκκόπτειν, καὶ ἔχειν ἰδιόκτητον, καὶ ἀτελῆ τὴν διακαθαρθεῖσαν γῆν. *Eratosthenes ait, quum insulae eius campi quondam silvescerent maiorem in modum, ita ut agri, arboribus occupati, coli haud possent, non ita multum auxilii tulisse eos, qui, ad aes argentumque conflandum, arbores caedebant; accessisse postea navium fabricationem, & classium, quum iam tuto mare navigaretur, idque classibus; sed, quum ne sic quidem evincerent, ut arbores, qui vellent, ac possent, exscinderent: &, quod agri quisque, arboribus exstirpatis, perpurgasset, proprium illud, & immune, possideret.* Similem autem tradidere pelli ovis. Eustathius in Dionysium. Οὕτω τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐκάζουσι χλαμύδι στρατιωτικῇ· τὴν Κύπρον, δορᾷ προβάτου. *Ita Alexandriam, similem tradunt chlamydi militari; Cyprum, pelli ovis.* Alii autem scuto Gallico. Hyginus, Myth. capit. CCLXXVI. *Cyprus posita est inter AEgyptum & Africam, similis scuto Gallico.* Nonnus, delphino similem facit, Dionys. lib. XIII.

——— ἧς ποτε Κύπρῳ
Ἄκρα περιγράψας βυθίῃ γλωχῖνι τριαίνης,
Ἴσοφυῆ δελφῖνι τύπον τορνώσατο Νηρεύς.
——— *cuius olim Cypro*
Summa circumscribens profunda cuspide tridentis
Similem delphini imaginem tornavit Neptunus.

Strabo, figuram sic describit, libro citato Ἔστι δὲ ἑτερόμηκες τὸ ὅλον τῆς νήσου σχῆμα, καί πως καὶ ἰσθμὸς ποιεῖ κατὰ τὰς τὸ πλάτος διορίζουσας πλευράς. *Est vero figura totius insulae altera parte longior, & interdum isthmos facit, ad latera latitudinem disterminantia.* Quod ad magnitudinem attinet; ex maioribus septem insulis eam sextam censuerunt: suntque in hoc veteris Auctoris versus, quos Eustathius producit, in Dionysium.

Τῶν ἑπτὰ νήσων, ἃς ἔδειξεν ἡ φύσις
Θνητοῖς μεγίστας, Σικελία μὲν, ὡς λόγος,
Πρώτη μεγίστη, δευτέρα Σαρδὼ, τρίτη
Κύρνος, τετάρτη δ' ἡ Διὸς Κρήτη τροφὸς,
Εὔβοια πέμπτη στενοφυὴς, ἕκτη Κύπρος,
Λέσβος δὲ τάξιν ἐσχάτην λαχοῦσ' ἔχει.
Ex septem insulis, quas ostendit natura
Mortalibus maximas, Sicilia quidem, ut fertur,
Prima maxima, secunda Sardinia, tertia
Corsica, quarta Iovis nutrix Creta,
Euboea angusta quinta, sexta Cyprus,
Lesbus vero ultimum locum sortita est.

Strabo, ex Timaeo, tertio eam loco ponit, lib. XIV. Τὴν μείζω φησὶ Τίμαιος μεγίστην εἶναι μετὰ τὰς ἑπτὰ, Σαρδὼ, Σικελίαν, Κύπρον, Κρήτην, Εὔβοιαν, Κύρνον, Λέσβον. *Maiorem Timaeus ait maximam esse post septem illas, Sardiniam, Siciliam, Cyprum, Cretam, Euboeam, Corsicam, Lesbum.* Ptolemaeus, inter decem ultimo eam loco ponit. Τῶν νήσων πρωτεύει ἡ Ἰνδικὴ Ταπροβάνη, μεγέθει, καὶ δόξῃ· μεθ' ἣν, ἡ Βριτανική· τρίτη, ἡ χρυσῆ Χερρόνησος· τετάρτη, ἑτέρα Βρετανῶν, ἡ Οὐερνία· πέμπτη, Πελοτόννησος. Σικελία, μετ' αὐτὴν ἕκτη· ἑβδόμη, Σαρδώ· ὀγδόη, Κύ-

Κύρνῳ· Κρήτη, ἐνεάτη· ἐπὶ δὲ ταύταις, ἡ Κύπρῳ, ὅσα δεκάτη, γίνεται τῷ καλαλόγῳ κοσμίς. *Inter insulas magnitudine, & fama, prima est Indica Taprobana; post hanc, Britannia; tertia, aurea Chersonesus; quarta, altera Britannorum, Hibernia; quinta, Peloponnesus; Sicilia, post illam sexta; septima, Sardinia; octava, Corsica; Creta, nona: ad has Cyprus, quae est decima, catalogum finit.* Speciatim vero Strabo sic describit. Ἔστι δὴ ὁ μὲν Κύκλῳ τῆς Κύπρου σταδίων τρισχιλίων, καὶ τετρακοσίων εἴκοσι, κολπίζοντι· μῆκος δὲ, ἀπὸ τῶν Κλειδῶν, ἐπὶ τὰ Ἀκάμαντα, πεζῇ, σταδίων χιλίων τετρακοσίων, ὁδεύοντι ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν. *Circuitus Cypri, si sinus intrentur, stadiorum est trium millium, quadringentorum, & viginti; longitudo, pedestri itinere, a Clidibus ad Acamantem, ab ortu ad occasum, mille, & quadringenta.* Plinius lib. v. cap. xxxi. *Huius (Cypri) circuitum, Timosthenes, quadringentorum viginti novem millium, & quingentorum, prodidit: Isidorus, trecentorum septuaginta quinque millium. Longitudinem, inter duo promontoria, Dinaretum, & Acamanta, quod est ad occasum, Artemidorus, centum sexaginta millia, & quingenta: Timosthenes, ducenta millia.* AEthicus. *Insula Cyprus, habet ab oriente, mare Syrium; ab occidente, mare Pamphylium: a septemtrione, Aulone Cilicio; a meridie, Syriae, & Phoenices, pelago cingitur; cuius spatium in longo, tenet millia passuum centum septuaginta duo; in lato, millia passuum centum viginti duo.* Orosius lib. i. cap. 11. *Insula Cypros, in longo tenet millia passuum centum septuaginta quinque; in lato, millia passuum centum viginti quinque.* Videndus etiam est Hyginus, Mytholog. cap. CCLXVI. Vir eruditus, Martinus Crusius, in Turcograecia, ex relatu Stamatii Donati, tribuit illi in circuitu septingenta milliaria Cyprica; quorum duo, unum faciunt Germanicum.

CAP. VI.

Maria, quae circumfluxerint. Ex signis coelestibus, tauro subiacet. Ingens eius calor. Veneri sacra, quae hic nata a quibusdam memoratur, vel Cytheris certe illuc adpulisse. Olim Syriae adhaesit: & sub AEgypti nomine cumprehensa fuit. Dies ibi quis longissimus. Cadaverum impatiens, falso a Saxone dicta. Incolae olim eius, Telchines: ac praeterea, Salaminii, Athenienses, Arcades, Cythnii, Phoenicii, AEthiopes.

MAria, quae circumfluunt, varia. Strabo lib. xiv. Ἐν ᾧ ταύτῃ (τῇ θαλάττῃ) ἐστὶν ἡ Κύπρος νῆσος· τὰ μὲν προσάρκτια μέρη, συνάπτοντα ἔχουσα τῇ τραχείᾳ Κιλικίᾳ· τὰ δὲ ἕῳα, τῷ Ἰσσικῷ κόλπῳ· τὰ δ' ἑσπέρια, τῷ Παμφυλίῳ· καλιζόμενα πελάγει. τὰ δὲ νότια, τῷ Αἰγυπτίῳ. *In hoc vero (mari) est insula Cyprus: cuius septemtrionales partes, ad asperam accedunt Ciliciam; Orientales, Issico sinu; occidua, Pamphylio; meridionalia, mari AEgyptio adluuntur.* Quod AEgyptium mare Strabo, Syriae id, & Phoenices, dicit Orosius lib. i. cap. 11. *Insula Cypros ab oriente, mari Syrio, quem Issicum sinum vocant, ab occidente, mari Pamphylio; a septemtrione, Aulone Cilicio; a meridie, Syriae, & Phoenices, pelago cingitur.* Eodem plane modo AEthicus, in Cosmographia. *Insula Cyprus, habet ab oriente, mare Syrium; ab occidente, mare Pamphylium: a septemtrione, Aulone Cilicio; a meridie, Syriae, & Phoenices, pelago cingitur.* Itaque mirum est, quod Manilius totam mari AEgyptio ambiri dicat, lib. iv.

AEgypti Cypros pulsatur fluctibus omnis.

Antoninus, in Itinerario, in Carpathio mari ponit. *Insula Cyprus, sive Paphus, Veneri consecrata, in Carpathio mari.* Ex signis coelestibus tauro subiacet. Hephaestion Thebanus, ubi de tauro, in Apotelesmaticis. Προσωκείων δὲ αὐτῷ χῶραι, κατ' Αἴγυπτίους μὲν, καὶ Δωρόθεον, ἥτε Μηδικὴ, ἡ Ἀραβία, καὶ Αἴγυπτος· κατὰ δὲ Πτολεμαῖον, Παρθία Μηδικὴ, Περσὶς, Κυκλάδες νῆσοι, Κύπρος νῆσος, παραλία μικρᾶς Ἀσίας. *Sub hoc regiones sunt, ut AEgyptiis, & Dorotheo, placet, Media, Arabia, AEgyptus: ut vero Ptolemaeo, Parthia, Media, Persis, Cyclades insulae, Cyprus insula, ora maritima Asiae minoris.* Idem dicit Ptolemaeus in Tetrabiblo; & in eum quoque Proclus. Ingentem eius aestum, commemorat Martialis lib. ix. epigr. xcii.

Infamem nimio calore Cyprum
Observes, moneo, precorque, Flacce,
Messes area quum teret crepantes,
Et fulvi iuba saeviet leonis.

Erat autem Veneri sacra. Himerius in Eclog. Orat. Τὴν Κύπρον οἱ ποιηταὶ θεῶν Ἀφροδίτῃ χαρίζονται, ὥσπερ τὴν Δῆλον Ἀπόλλωνι. *Cyprum poetae inter deos Veneri tribuunt, sicuti Apollini Delum.* Phurnutus, De Nat. deorum. Ἐκ τούτου Ἱερὰ τῆς Ἀφροδίτης ἡ τῶν Κυθήρων νῆσος εἶναι δοκεῖ, τάχα δὲ καὶ ἡ Κύπρος. *Ex hoc insula Cytherorum sacra Veneri videtur, ac fortassis etiam Cyprus.* Antoninus, in Itin. *Insula Cyprus, sive Paphos, Veneri consecrata.* Hinc Horatius, lib. i. Od. iii.

Sic te diva potens Cypri.

Homerus, Hymno in Venerem.

Αἰδοίῃ χρυσοστέφανον καλὴν Ἀφροδίτην
Ἄσομαι, ἣ πάσης Κύπρου κρήδεμνα λέλογχεν
Εἰναλίης. ——

Venerandam auream coronam habentem pulcram Venerem
Canam, quae universae Cypri ambitum sortita est
In mari sitae. ——

Nempe, quia nata illic a quibusdam memoratur. Hesiodus, in Theogenia.

—— Τὴν δ' Ἀφροδίτην,
Ἀφρογένειάν τε θεὰν, καὶ εὐστέφανον, Κυθέρειαν,
Κικλήσκουσι θεοί τε καὶ ἀνέρες, ἥνεκ' ἐν ἀφρῷ
Θρέφθη· ἀτὰρ Κυθέρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροις·
Κυπρογένειαν δ', ὅτι, γένοιτο πολυκλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ.

—— *Aphroditen autem ipsam*
Et Aphrogeniam deam, & pulcre coronatam Cythream,
Vocant dii, hominesque, eo quod in spuma Nu-

Digitized by Google

Nutrita ſit; ſed Cytheream, quod adpulit Cytheris:
Cyprogeniam vero, quod nata ſit undoſa in Cypro.

Et hinc paſſim apud poetas Κύπρις, Κυπρογένεια, & Κυπρογενὴς, adpellatur. Aut certe, quod Cytheris huc adpulerit, Diodorus Siculus lib. v. Κατὰ δὲ τὴν τούτων ἡλικίαν φασὶν Ἀφροδίτην ἐκ Κυθήρων νομιζομένην ἀφικέσθαι Κύπρον. *Horum aetate Venerem aiunt e Cytheris in Cyprum delatam.* Et hoc ipſum etiam Heſiodus dicit, de Venere loquens.

——— πρῶτον δὲ Κυθήροισι θαλέθοισιν
Ἔπλετο· ἔνθεν ἔπειτα περίῤῥυτον ἵκετο Κύπρον.
——— *primum vero Cytheris divinis*
Erat; inde tum circumfluam pervenit Cyprum.

Olim Syriae adhaeſiſſe, ut Sicilia Italiae, perhibetur. Plinius lib. II. cap. LXXXVIII. *Et hoc modo inſulas natura rerum fecit. Avellit Siciliam Italiae, Cyprum Syriae.* Quin videtur ſub AEgypto comprehenſa, ut Phoenice, & Cilicia. Obſervare licet apud eumdem Plinium lib. XVIII. cap. XXV. *Legentes tantum meminerint, brevitatis gratia, quum Attica nominata fuerit, ſimul intelligere Cycladas inſulas; quum Macedoniа, Magneſiam, Thraciam; eum AEgyptus, Phoenicen, Cyprum, Ciliciam.* Longiſſimum vero illic diem, idem tradit lib. VI. cap. XXXIV. *Longiſſimus (Cypri) dies eſt aequinoctialium horarum quatuordecim, atque dimidiae, cum triceſima parte unius horae.* Mirum eſt, imo non verum, quod Saxo tradit, cadavera eam nulla paſſam, lib. XII. *Rex, febri implicatus, quum vicinum ſibi fatum adeſſe cogноſceret, apud celeberrimam Cypri urbem corpus ſuum funerari petivit; praefatus, tellurem, aliorum cineres reſpuentem, ſuos quietius habituram. Igitur, pro voto tumulum nactus, corporis ſui beneficio vetuſtam humi indignationem repreſſit; eamque, humanis ante cadaveribus reluctantem, non ſolum ſuae, ſed etiam alienae, ſepulturae patientem effecit.* Illud quoque hic dicendum, olim a Telchinibus inhabitatam, qui e Creta adveniſſent. Strabo lib. XIV. Ἐλθεῖν δ' (τοὺς Τελχῖνας) ἐκ Κρήτης εἰς Κύπρον. *Veniſſe vero (Telchinas) e Creta in Cyprum.* Nicolaus Damaſcenus, in Fragmento, apud Stobaeum, Serm. XXXVIII. Τελχῖνες ἄνθρωποι ὀνομαζόμενοι, τὸ ἀνέκαθεν Κρῆτες, οἰκήσαντες δὲ καὶ ἐν Κύπρῳ. *Homines, qui Telchines dicti, origine Cretenſes, etiam in Cypro habitarunt.* Praeter hos, gentes variae incoluerunt; Athenienſes, Salaminii, Arcades, Cythnii, Phoenicii, & AEthiopes. Herodotus lib. VII. Κύπριοι δὲ, παρείχοντο νέας πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. τωτέων δὲ, τοσάδε ἔθνεά ἐστι, οἱ μὲν, ἀπὸ Σαλαμῖνος, καὶ Ἀθηναίων· οἱ δ' ἀπ' Ἀρκαδίης· οἱ δὲ, ἀπὸ Κύθνου· οἱ δ', ἀπὸ Φοινίκης· οἱ δ', ἀπὸ Αἰθιοπίης, ὡς αὐτοὶ Κύπριοι λέγουσι. *Cyprii autem, naves praebebant centum & quinquaginta. Quorum populi tot ſunt: hi quidem, a Salamine, & Athenienſibus; hi vero, ab Arcadia; hi, a Cythno; hi, a Phoenice; hi rurſum, ab AEthiopia: ſicut ipſi Cyprii dicunt.*

CAP. VII.

Vrbes Cypri, in quibus Acra. Stephani locus caſtigatus. AEpea; condita a Demophonte, Theſei filio, ad flumen Clarium, loco incommodo: unde poſt, Solonis ſuaſu, in locum alium translata, a rege illic Philocypro, Σόλοι, in honorem eius, nominatur. Amamaſſus, mari circumfluа: tum & agro fertiliſſimo. Veneri ſacrata erat: & habebat malum illam, e qua ipſa poma aurea Hippomeni dedit, cum Atalanta certaturo. Denique Apollo hic Hylates etiam colebatur.

POſtquam generalia quaedam explicuimus, nunc & urbes huius inſulae, loca alia, promontoria, fluvioſque, ſingillatim exponamus. Plinius, enumerat quindecim, quae exſtarent etiam aetate ſua & tres addit, duae iam tum intercidiſſent. Verba eius ecce iſta lib. v. cap. XXXI. *Oppida in ea* (de Cypro agit) *quindecim: Paphos, Palaepaphos, Curias, Citium, Corineum, Salamis, Amathus, Lapethos, Solae, Tamaſeus, Epidarum, Chytri, Arſinoe, Carpaſium, Golgi. Fuere & ibi Cinyria, Marium, Idalium.* Conſtantinus Porphyrogeneta totidem refert, ſed non tamen has easdem, Them. lib. I. cap. XV. Ἐπαρχία Κύπρου τῆς νήσου, ὑπὸ Κονσιλάριον, τουτέστι Βουλευτήν. Πόλεις, δεκαπέντε. Κωνσάντεια, μητρόπολις. Κίτιον, Ἀμαθοῦς, Κυρήνεια. Πάφος. Ἀρσινόη. Σόλοι. Λάπιθος. Κέρμια, ἤτοι Λευκωσία. Κυθαίρεια. Τάμασος, Κύριον. Νέμεβος. Τρίμυθος, ὅθεν ὁ ἅγιος Σπυρίδων. Κάρπασος. *Praefectura Cypri, ſub conſulari. Vrbes, quindecim: Conſtantia, metropolis. Citium. Amathus. Cyrenea. Paphus. Arſinoe. Solae. Lapithus. Cermia, ſive Leucaſia. Cytherea. Tamaſus. Curium. Nemebus. Trimythus, e qua ſanctus Spyridon. Carpaſus.* Strabo etiam plures refert, in fine libri XIV. Mela, aliquot fuiſſe dicit, ſed tres tantum ex his nominat lib. II. cap. VII. Ego plurimas obſervavi, ordine commemorandas. Inter illas, prima ſeſe offert

Acra: cuius meminit inter plures nominis illius, Stephanus. Ἄκρα, Ἀπυγίας πόλις, κατά τινας Ἀδρῦσσα λεγομένη. δευτέρα ἐστὶ καὶ ἑτέρα, ἐν αὐτῇ ἔχουσα λιμένα Βρεντήσιον. ἐστὶ δὲ ἐν Ἰταλίᾳ. τρίτη, ἐστὶ Συρακουσίων κτίσμα, Εὐβοίας.... ἕκτη, Σκυθίας· ἑβδόμη, Κύπρου. *Acra, urbs Iapygiae, ut quidam volunt, Hydruſſa dicta. Eſt & alia ſecunda, portum in ſe habens, Brunduſium: eſt vero in Italia: Tertia, a Syracuſanis condita, in Euboea.... ſexta, Scythiae: ſeptima, Cypri.* Ita enim locum illum, mutilatum, & corruptum, reſcribendum eſſe puto.

AEpea. Stephanus. Αἴπεια, πόλις Λακωνικῆς. ἔστω καὶ ἡ Κύπρου. *AEpea, urbs Laconicae; ſic & illa Cypri dicitur.* Quae transcripſit Euſtathius ad Iliad. I. Erat haec condita a Demophonte, Theſei filio, ad amnem Clarium, loco quidem munito, ſed aſpero, & ſterili; itaque, quum Solon eo commigraſſet, auctor Philocypro fuit, tunc illius urbis regi, uti in ſubiectum locum, magis fertilem, trans-

transferret; atque is, consilio parens, quum feciſſet, mox, Solonis in honorem, Solos vocat. Plutarchus, in Solonis Vita. Ἔπειτα πλεύσας εἰς Κύπρον, ἠγαπήθη διαφερόντως ὑπὸ Φιλοκύπρου, τινὸς τῶν ἐκεῖ βασιλέων· ὃς εἶχεν ὐ μεγάλῳ πόλιν, ὡκισμένῳ ὑπὸ Δημοφῶντος τοῦ Θησέως, περὶ τὸν Κλάριον ποταμὸν, ἐν χωρίοις, ὀχυροῖς μὲν, ἄλλως δὲ δυσχερέσι, καὶ φαύλοις, κειμένῳ. ἔπεισεν ὃν αὐτὸν ὁ Σόλων, ὑποκειμένου καλοῦ πεδίου, μεταθέντα τὴν πόλιν, ἡδίονα, καὶ μείζονα, κατασκευάσαι. καὶ παρὼν ἐπεμελήθη τοῦ συνοικισμοῦ, καὶ συνδιεκόσμησε πρόσφε διαγωγὴν ἄρισα καὶ πρὸς ἀσφάλειαν· ὥστε πολλοὺς μὲν οἰκήτορας τῷ Φιλοκύπρῳ συνελθεῖν, ζημῶσαι δὲ τοὺς ἄλλους βασιλέας. διὸ καὶ τῷ Σόλωνι τιμὴν ἀποδιδοὺς, Αἰτειαν καλουμένῳ τὴν πόλιν πρότερον, ἀπ' ἐκείνου Σόλους προσηγόρευσε. *Inde in Cyprum navigavit, ubi in ſumma gratia fuit apud Philocyprum, quemdam ex illius regionis regibus: qui habebat oppidum non magnum, a Demophonte conditum, Theſei filio, ad flumen Clarium, in munito quidem loco, verum aſpero, ſterilique; itaque auctor fuit Solon, bono ſubiacente campo, ut transferret illuc urbem, & amoeniorem, ac maiorem, excitaret, atque praeſens curam geſſit, ut frequentaretur incolis: atque ſocius fuit regis in conſtituenda ea, quum ad vitam, tum ſecuritatem quoque, commodiſſime tuendam: ita ut ad Philocyprum multi habitatum convenirent, aliique illud reges aemularentur, qua de cauſa & Soloni honorem habens, urbem, ante AEpeam dictam, ab eius nomine Solos dixit.* Quae poſtrema verba, transcripſit Auctor Etymologici, in Σόλοι. Hipparchus, in Arati Vita, regem hunc non Philocyprum, ſed Cypranorem, adpellat. Καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ἐν Κιλικίᾳ Σόλων, οἱ πολῖται Σολεῖς· ἀπὸ δὲ τῶν Κύπρῳ, Σόλιοι. μέμνηται δὲ τούτων Σόλων, ἐν ταῖς Ἐλεγείαις, ταῖς πρὸς Κυπράνορα τὸν βασιλέα· ὃς, συμβουλευθεὶς ὑπὸ Σόλωνος, κτίσαι τὴν πόλιν, χάριν τοῦ ἀνδρὸς, Σόλους ὠνόμασεν. ἀμοιβὴν ταύτην νέμων, τῆς συμβουλῆς αὐτῷ. *Et a Solis quidem Ciliciae, cives dicti ſunt Solenſes; ab iis vero, qui in Cypro, Solii. Meminitque horum Solon, in Elegiis, quas, Cypranori regi ſcripſit, qui, quum de conſilio Solonis urbem condidiſſet, in viri gratiam, Solos dixit, hanc conſilii gratiam tribuens.* Et haec quidem de AEpea, donec nomen iſtud tenuit: quae ad Solos pertinebunt, poſtea dicam, ſuo loco.

Agidus. Vide infra, Nagidus.

Alexandria. Inter varias eius nominis, nona a Stephano memoratur.

Amamaſſus. Stephanus. Ἀμάμασσος, πόλις Κύπρου. *Amamaſſus, urbs Cypri*. Circumluebatur autem mari; unde Εἰναλίη, *In mari ſita*, dicitur Dionyſio, Baſſaricorum lib. III. apud Stephanum, in Ἐρύθεια.

Τέμβρον, Ἐρύσθειάν τε καὶ εἰναλίην Ἀμάμασσον.
Tembrum, Eryſtheamque, & in mari ſitam Amamaſſum.

Habebat vero agrum optimum, Venerique ſacra erat: & ibidem malus illa, e qua ipſa tria poma, quae decerpſerat, Hippomeni largita erat: quibus ille, in medio proiectis curſu, Atalanta ſuperata potiretur. Ovidius Metam. lib. x.

Eſt ager, indigenae Amamaſſum (a) nomine dicunt,
Telluris Cypriae pars optima: quam (b) mihi priſci
Sacravere ſenes, templiſque accedere dotem
Hanc iuſſere meis; medio nitet arbor in arvo,
Fulva comas, fulvo ramis crepitantibus auro.
Hinc tria forte mea veniens decerpta ferebam
Aurea poma manu; nullique videnda, niſi ipſi,
Hippomenen adii: docuique quis uſus in illis.

Et ſequentia, quae poeta ipſam Venerem dicentem fingit. Neque Venus, ibi loci ſola culta, verum & Apollo Hylates. Stephanus. Ἀμάμασσος, πόλις Κύπρου. ἐν ᾗ τιμᾶται Ὑλάτης Ἀπόλλων (c). *Amamaſſus, urbs Cypri: in qua colitur Apollo Hylates.* Vide eumdem in Ἐρύθεια.

CAP. VIII.

Amathus, ubi ſita, & antiquiſſima. Dicta ab Amatho, Herculis filio; aut Amathuſa, Cinirae matre. Amathuſii, Cinyrae poſteri. Cultus ibi Adonis Oſiris, gemino illo nomine dictus ab AEgyptiis, ipſe AEgyptius: inque eius templo monile Harmoniae, quod dicebant Eriphyles. Veneris quoque illic templum, ab Amatho ſtructum, Aeriae filio. Ac Venus quidem, ſpecie virili culta, & barbata, Ἀφρόδιτος dicta. Heſychii locus emendatus, & Catulli illuſtratus: Sacrum, Κάρπωσις adpellatum. Oneſilus item ibi cultus. Alii, ab Amathunte urbem adpellatam tradunt. Iupiter quoque ibi Ξένιος, cui hoſpites immolati. Ariadna illic culta, cognomento Ἀφροδίτη: eiuſque lucus, in quo tumulata erat. Propoetides, quae, Veneris ira, quum proſtituiſſent corpora, mox in lapides ſunt mutatae. Triticum ibi praeſtantiſſimum, & metalla copioſa. Ceteris deficientibus, in Medorum fide ſola perſeverat: ut deinde in Artaxerxis. Paſicyprus, regno vendito, hic conſenuit. Rex Rhoecus, hordeum Athenienſibus poſt captivitatem miſit. Suidae locus reſtitutus. Eratoſthenis Opus, De rebus Amathuntis. Ab hac inſula univerſa Amathuſia adpellata. Vocabula quaedam, illi propria.

Amathus. Suidas. Ἀμαθοῦς, πόλις Κύπρου. *Amathus, urbs Cypri*. Lutatius, in Epitoma Metamorph. Ovid. lib. x. *Amathus oppidum in inſula Cypro eſt*. In meridionali parte inſulae ponit Ptolemaeus Geogr. lib. v. Meminit vero Amathuntis, ceu unius Cypri urbium, Strabo lib. XIV. & Amathuſiorum lib. VIII. Erat vero antiquiſſima, & in ea Adonis Oſiris colebatur: nomen vero eſt adepta ab Amathe, Herculis filio; vel,

(a) Editio Heinſii: *Indigenae Tamareum nomine dicunt*. Et recte editur.

(b) *Heinſius. Quem mihi priſci.*
(c) *Apollo Silvanus* ideſt ὑλάτης. *Salvinius.*

Digitized by Google

vel, ut alii, a Cinyrae matre, Amathusa. Stephanus. Ἀμαθοῦς, πόλις Κύπρου ἀρχαιοτάτη, ἐν ᾗ Ἄδωνις Ὀσιρις ἐτιμᾶτο· ὂν, Αἰγύπτιον ὄντα, Κύπριοι, καὶ Φοίνικες, ἰδιοποιοῦνται. ἀπὸ Ἀμάθου δ', τοῦ Ἡρακλέους, ἐκλήθη· ἡ ἀπὸ τῆς Κινύρου μητρὸς, Ἀμαθούσης. *Amathus, urbs Cypri antiquissima, in qua Adonis Osiris colebatur: quem, AEgyptius quum esset, Cyprii sibi, & Phoenices, vendicarunt. Vocata vero est ab Amathe, Herculis filio; vel ab Amathusa, Cinyrae matre.* Quod antiquitatem attinet, etiam testatur Scylax, quum indigenas dicit cives. Verba eius, in Periplo, ita habent. Ἀμαθοῦς· αὐτόχθονές εἰσιν. *Amathus; indigenae sunt.* Itaque ad Cinyram ipsum, & Troiani belli tempus, originem suam referebant: ac videtur ille eam condidisse, & a matre Amathusa etiam dedisse nomen; quod colligere est ex citatis Stephani verbis. Inde quoque Cinyrae posteri Amathusii dicuntur apud Photium, in Excerptis Theopompi, lib. XII. Τίνα δὲ τρόπον Ἕλληνες, οἱ σὺν Ἀγαμέμνονι, τὴν Κύπρον κατέσχον, ἀπελάσαντες τοὺς μετὰ Κινύρου, ὧν εἰσιν ὑπολιπεῖς Ἀμαθούσιοι. *Quo modo vero Cyprum Graeci, qui cum Agamemnone erant, occupaverint, ejecto Cinyra, & his, qui cum eo erant, quorum reliquiae sunt Amathusii.* Quod vero Adonidem Osirim illic cultum dicit Stephanus, id sciendum est hoc loco; Alexandrinos, qui AEgyptii, Adonidem, qui & ipse AEgyptius, uti quoque in verbis Stephani observare est, gemino hoc nomine adpellasse. Auctor anonymus apud Suidam in Ἡραΐσκῳ. Οὓς Ἀλεξανδρεῖς ἐτίμησαν, Ὄσιριν ὄντα, καὶ Ἄδωνιν, ὁμοῦ. *Quem Alexandrini coluerunt, Osirin simul, & Adonidem, existentem.* Erat vero in Adonidis illic templo monile Harmoniae quod dicebant Eriphylae. Pausanias in Boeoticis. Ἔστι δὲ Ἀμαθοῦς ἐν Κύπρῳ πόλις. Ἀδωνίδι ἐν αὐτῇ, καὶ Ἀφροδίτης, ἱερόν ἐστιν ἀρχαῖον. ἀνακεῖσθαι δὲ ἐνταῦθα λέγουσιν ὅρμον, Ἁρμονίας μὲν δοθέντα ἐξαρχῆς, καλούμενον δ' Ἐριφύλης. *Est vero Amathus in Cypro urbs; & in ea Adonidis antiquum fanum, Veneriseque; in quo dedicatum ferunt monile, Harmoniae datum ab initio, quod Eriphyles tamen dicitur.* Ex quibus verbis, est colligere, templum hoc cum Venere commune illum habuisse. Certe Veneri quoque templum posuisse Amathum, Aeriae filium, memorat Tacitus, Annal. III. *Exin Cyprii tribus delubris; quorum vetustissimum Paphiae Veneri auctor Aerias, post filius eius Veneri Amathusiae, & Iovi Salaminio Teucer, Telamonis patris ira profugus, posuissent.* Hinc Catullus de Venere, Epigramm. XXXVII.

Quae sanctum Idalium, Viriosque apertos,
Colis, quaeque Amathunta. ——

Colebatur autem specie virili: quod ut in hac urbe factum esse statuam, facit Hesychius; qui incertum Auctorem citat, in Opere De Amathunte, & antiquitatibus eius, hoc tradentem. Verba eius ecce ista. Ἀφρόδιτος. Θεόφραστος μὲν, τὸν ἑρμαφρόδιτόν φησιν· ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθοῦντα γεγραφὼς, πωγωνίαν ἄνδρα τὴν θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν Κύπρῳ λέγει. *Aphroditus. Theophrastus quidem, hermaphroditum dicit: is vero, qui De rebus Amathuntis scripsit, deam in Cypro viri specie barbati effictam tradit.* Ita locum hunc restituo: siquidem male hodie editur, παιάνισον ἄνδρα. Certe Venerem barbatam in Cypro cultam refert etiam Macrobius, Sat. lib. III. capit. VIII. *Signum etiam eius (Veneris) est Cypri, barbatum corpore, sed veste muliebri, cum sceptro, ac statura virili: & putant eamdem marem, ac feminam, esse.* Et Servius, ad AEneid. lib. II. *Est etiam in Cypro simulacrum barbatae Veneris, quod* Ἀφροδίτου *vocatur.* Quia vero mascula ea Venus esset, barba tenus, ideo Ἀφρόδιτος quoque masculino nomine adpellabatur: ut ex verbis Servii, Hesychiique, iam citatis, manifestum. Quia autem mas, ac femina, eadem esse putabatur, ut est in Macrobii verbis, ob hanc causam *duplex* a Catullo dicitur, in Elegia ad Mallium.

Nam mihi quam dederit duplex Amathuntia curam,
Scitis, & in quo me torruerit genere.

Et apud Virgilium, ipsa Venus ita loquitur, AEneid. X.

Est Amathus, est celsa mihi Paphos. ——

Sacrum, quod fiebat ei, Κάρπωσις adpellabatur. Hesychius. Κάρπωσις, θυσία Ἀφροδίτης, ἐν Ἀμαθοῦντι. *Carposis, sacrificium Veneris, Amathunti.* Denique, quod ad originem nominis attinet, quae a Stephano memoratur, Servius, non ab Amathusa, neque Amatho (a), sed ab Amathunte dicit adpellatam, ad citatum Virgilii locum. *Amathus, & Paphos, Cypri insulae civitates sunt: Amathus, ab Amathunte.* Vt vero Adonis hic, & Venus, colebantur, ita etiam Onesilus. Herodotus lib. V. Τούτου δὲ γενομένου τοιούτου, ἐχρέωντο γὰρ περὶ αὐτῆς οἱ Ἀμαθούσιοι, ἐμαντεύθη σφι, τὴν μὲν κεφαλὴν κατελόντας θάψαι, Ὀνησίλῳ δὲ θύειν, ὡς ἥρωϊ, ἀνὰ πᾶν ἔτος. καί σφι, ποιεῦσι ταῦτα, ἄμεινον συνοίσεσθαι. Ἀμαθούσιοι μὲν ὦν ἐποίευν ταῦτα καὶ τὸ μέχρις ἐμεῦ. *Idque quum ad hunc modum factum esset, oraculum Amathusiis (nam id illi hac de re consuluere) redditum fuit, ut caput depositum sepelirent, & Onesilo, ceu heroi, sacra facerent quotannis: hoc facientibus, melius fore. Quod Amathusii usque ad aetatem meam faciebant.* Causam rei, pluribus Herodotus refert, eo loco. Iupiter quoque illic Ξένιος colebatur, idque hospitibus immolatis. Ovidius, Metamorph. lib. X.

At si forte roges foecundam Amathunta metallis,
An genuisse velit Propoetidas; annuat aeque,
Atque illos, gemino quondam quibus aspera cornu
Frons erat: unde etiam nomen traxere Cerastae.
Ante fores horum stabat Iovis Hospitis ara,
Lugubris sceleris: quam si quis sanguine tinctam
Advena vidisset, mactatos crederet illic
Lactentes vitulos, Amathusiacasque bidentes.

(a) Lege *Amathe. Salmasius.*

Digitized by Google

Lutatius, in Epitoma. *Amathus oppidum in insula Cypro est: cuius incolae, nefaria & impia, consuetudine, soliti sunt ad aram Iovis, quae proxima erat deae Veneris, advenas, ac hospites, obtruncare, & ibidem immolare.* Vnde *inhospita Cypri saxa* dicuntur a Claudiano, lib. De bello Getico.

Sardoniosque habitare sinus, & inhospita Cypri
Saxa, parant. ——

Ariadne etiam illic colebatur, mensis Gorpiaei die secundo: & lucus, in quo haec sepulta, Ἀριάδνης cognomento Ἀφροδίτης dicebatur. Prolixus in hanc rem est locus apud Plutarchum, in Vita Thesei. Ἴδιον δέ τινα περὶ τούτων λόγον ἐκδέδωκε Παίων ὁ Ἀμαθούσιος. Τὸν γὰρ Θησέα φησὶν ὑπὸ χειμῶνος εἰς Κύπρον ἐξενεχθέντα, καὶ τὴν Ἀριάδνην ἔγκυον ἔχοντα, φαύλως ἢ διακειμένην, ὑπὸ τῆ σάλῃ, καὶ δυσφορῆσαν, ἐκβιβάσαι μόνην· αὐτὸν δὲ, τῷ πλοίῳ βοηθοῦντα, πάλιν εἰς τὸ πέλαγος ἀποῤῥῆξαι γῆς φέρεσθαι. τὰς δ' ἐγχωρίους γυναῖκας τὴν Ἀριάδνην ἀναλαβεῖν, καὶ περιέπειν, ἀθυμοῦσαν ἐπὶ τῇ μονώσει, καὶ γράμματα πλασὰ προσφέρειν, ὡς τοῦ Θησέως γράφοντος αὐτῇ, καὶ περὶ τὴν ὠδῖνα συμπονεῖν, καὶ βοηθεῖν· ἀποθανοῦσαν ἢ θάψαι, μὴ τεκοῦσαν. ἐπελθόντα ἢ τὸν Θησέα, καὶ περίλυπον γενόμενον, τοῖς μὲν ἐγχωρίοις ἀπολιπεῖν χρήματα, συντάξαντα ϕύλῃ τῇ Ἀριάδνῃ· δύο δὲ μικρὰς ἀνδριαντίσκους ἱδρύσασθαι, τὸν μὲν ἀργυροῦν, τὸν ἢ χαλκοῦν. ἐν δὲ τῇ θυσίᾳ, τοῦ Γορπιαίου μηνὸς ἑξαμένου δευτέρᾳ, καλαχλινόμυόν τινα τῶν νεανίσκων ϕθέγγεσθαι, καὶ ποιεῖν ἅπερ ὠδίνουσαι γυναῖκες· καλεῖν δὲ τὸ ἄλσος Ἀμαθουσίους, ἐν ᾧ τὸ τάφον δεικνύουσιν, Ἀριάδνης Ἀφροδίτης. *Proprium vero de his librum edidit Paeon Amathusius. Nam Theseum ait, tempestate in Cyprum delatum, quum gravidam secum haberet Ariadnam, maleque ex iactatione adfectam, & languentem, solam exposuisset, ut navigio succurreret, in mare rursus e terra ablatum: feminas vero indigenas excepisse Ariadnam, moestamque, quod relicta esset sola, fovisse, litterasque illi fictas obtulisse, veluti a Theseo scriptas: adiuvisse etiam partu laborantem, ac defunctam, antequam peperisset, sepelisse. Supervenientem vero Theseum, & dolore confectum, indigenis pecuniam reliquisse; & instituisse, ut sacra Ariadnae facerent: duo vero exigua simulacra, unum argenteum, alterum aeneum, dedicasse; ac dum sacra ipsi facerent, mensis Gorpiaei die secundo, decumbentem adulescentem vociferari, atque facere, quae parturientes feminae solent. adpellare vero Amathusios lucum, in quo sepulcrum ostendunt, Ariadnae Veneris.* Etiam Propoetides hic commemorantur, quae quod Venerem contemnerent, eius ira, primum corpora prostituere sunt coactae: ac deinde in lapides conversae esse finguntur. Ovidius libro citato.

Sunt tamen obscoenae Venerem Propoetides ausae
Esse negare deam: pro qua sua (a)*, numinis ira,*
Corpora cum forma primae vulgasse feruntur.

(a) *Heinsius. Pro quo sua, numinis ira.*

Vtque pudor cessit, sanguisque induruit oris,
In rigidum parvo silicem discrimine versae.

Lutatius in Epitoma. *Propoetides, filiae Amathunteae, aspernatae Venerem, primae in trivio vulgavere corpora, ob eiusdem deae iram; quia vero ad pudorem induruerant, novissime in lapidem sunt transmutatae.* Excellebat vero tritico. Hipponax apud Strabonem lib. XIII.

Κυπρίων βέκος φαγῶσι, Ἀμαθησίων πυρόν.
Cyprorum panem edunt, & Amathusiorum triticum.

Isque addit. Κύπριοι γὰρ καὶ οἱ Ἀμαθήσιοι. *Cyprii enim etiam sunt Amathusii.* Quin ferebat & metalla. Ovidius Metamorph. x.

Quod si forte roges foecundam Amathunta metallis.

Et mox.

Piscosamque Cnidon, gravidamque Amathunta metallis.

Quum a Medis tota insula deficeret, soli in fide permansere Amathusii. Herodotus, de hac re loquens, lib. v. Κύπριοι δὲ ἐθέλονταί σφι πάντες προσεγένοντο, πλὴν Ἀμαθησίων. ἀπέστησαν γὰρ καὶ οὗτοι ὧδε ἀπὸ Μήδων. *Cyprii vero ultro omnes ipsis accesere, praeter Amathusios. Defecere enim hi a Medis, in hunc modum.* Ideoque ab Onesilo, cogere eos itidem ad defectionem cupiente, sunt obsessi. Herodotus, paulo post. Ὀνήσιλος ἢ ἦρχε Σαλαμῖνος, καὶ ἀνέπειθε πάντας Κυπρίους συναπίσασθαι· τοὺς μὲν δὴ ἄλλους ἀνέπεισε· Ἀμαθησίους ἢ, ἐ βουλομένους οἱ πείθεσθαι, ἐπολιόρκεε προσκατήμενος. *Onesilus vero principatum obtinebat Salaminis, Cypriisque auctor erat, uti una rebellarent. ac persuasit quidem aliis; Amathusios autem, minime sibi persuaderi patientes, obsidione cinxit.* Eodem modo se Euagorae opponentes, cum Soliis, & Citiensibus, in Persarum regis fide perseverant. Diodorus Siculus lib. XIV. Ἀμαθήσιοι ἢ, καὶ Σόλιοι, καὶ Κιτιεῖς, ἀντέχοντες τῷ πολέμῳ, πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Ἀρταξέρξην, τὸν Περσῶν βασιλέα, περὶ βοηθείας. καὶ τοῦ μὲν Εὐαγόρου κατηγόρουν, ὅτι τὸν Ἄγυριν βασιλέα, σύμμαχον ὄντα Περσῶν, ἀνεῖλε· τὴν ἢ νῆσον, ὡμολόγησαν αὐτῷ συγκαταστήσασθαι. *Sed Amathusii, & Solii, & Citienses, bello resistentes, per legatos ab Artaxerxe, Persarum rege, auxilia petunt; tum Euagoram accusant, quod confoederatum Persis, regem Agyrin occidisset: insulam vero, se cum ipsos obtenturos pollicentur.* Apud eos, regno vendito, Pasicyprus rex consenuit. Duris, Macedonicorum lib. VII. apud Athenaeum lib. IV. Πασίκυπρος ὁ βασιλεύων ἀπέδοτο δι' ἀσωτίαν πεντήκοντα ταλάντων Πυμάτῳ τῷ Κιτιεῖ ἅμα τὸ ψωρίον, καὶ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν, καὶ, λαβὼν τὰ χρήματα, καλεγήρασεν ἐν Ἀμαθοῦντι. *Pasicyprus rex Pymato Citiensi, per luxum egens, regionem, ac regnum, vendidit talentis quinquaginta: & pecunia accepta, consenuit Amathunti.* Eius vero urbis rex Rhoecus, ab Athenienſibus captus, quum dimissus mox in regnum rediisset, hordeum illis misit. Hesychius. Ῥοῖκος κριθοπομπία· Ῥοῖκος, ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθησίων, αἰχμάλωτον γενόμενον, εἶτα ὑποσχέψαντα πρὸς ἑαυτὸν, τῇ πόλει Ἀθηναίων κριθὰς ἐκπέμψαι

Φη-

φησί. *Rhoeci hordei miſſio. Eratoſthenes, libro nono Amathuſiorum, ait, regem hunc, captivum factum, poſtquam domum rediiſſet, urbi Athenienſium hordeum miſiſſe.* Mutilus hac in re eſt Suidas: apud quem praeterea Rhycus etiam non Rhoecus, dicitur. Ῥύκυ κριθοπομπία. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐννάτῳ φησὶ, βασιλέα τοῦτον, αἰχμάλωτον γενόμενον, εἶτα ὑποστρέψαντα εἰς ἑαυτὸν, τῇ πόλει Ἀθηναίων κριθὴν ἐκπέμψαι. *Rhyci hordei miſſio. Eratoſthenes libro nono ait, regem hunc, captivum factum, quum ad ſuos rediiſſet, urbi Athenienſium hordeum miſiſſe.* Scripſit plura Eratoſthenes, ut nos alibi dicemus: itaque Operis nomen excidit, reponendum ex Heſychio. Ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων. *Libro nono Amathuſiorum.* Certe rerum Amathuſiarum Hiſtoriam citat iterum Heſychius, ſed omiſſo Eratoſthenis illic nomine in Ἀφροδίτη. Ab hac olim toti inſulae nomen Amathuſiae datum. Stephanus, ubi de Cypro agit. Ἐκαλεῖτο ἡ κερασὶς, ἀπὸ τοῦ πολλὰ ἄκρα ἔχειν, καὶ Κερασιὰς, ἡ Ἀμαθουσία. *Vocabatur vero & Ceraſtis, quod promontoria multa haberet, & Ceraſtias, & Amathuſia.* Ac vocabula quaedam propria ſibi habuit. Vide Heſychium in Ἐτθλαὶ, Κυβάβδα, & Μάλικα.

CAP. IX.

Ammochoſtus. Aphrodiſium, ſive Aphrodiſias. Argus; & in ea Erithii Apollinis fanum, in quo Venus Adonidem quaeſitum invenit. Arſinoe, Aſine, Berytus. Booſura, ſive Οὐρὰ βοὸς. *Carpaſia. Eius nomen varie apud Auctores ſcriptum. Scylax, & Diodorus Siculus, emendati. Cinyrea, a Cinyra denominata. Cinyrea, urbs; & regio; in qua Pege. Epiſcopi ſedes. Chytri, a quo dicta. Regum ſedes; optimique mellis ferax. Poſtea deſolata, ac Chytria dicta, & epiſcopi ſedes dicta.*

Ammochoſtus. In parte inſulae orientali ponitur a Ptolemaeo in deſcriptione Cypri lib. v. Μετὰ τὸν Θρόνον τὴν ἄκραν, Ἀμμόχωστος. *Poſt Thronos promontorium, Ammochoſtus* (a).

Aphrodiſium. Memoratur a Strabone lib. xiv. & Ptolemaeo Geograph. lib. v. Stephano, *Aphrodiſias* dicitur.

Argus. Erat hic Apollinis Erithii templum: in quo mortuum Adonidem Venus maerens invenit. Photius in Bibliotheca, ex Ptolemaei Hephaeſtionis Hiſt. lib. vii. Μετὰ τὸν Ἀδώνιδός, φησι, θάνατον περιερχομένη, καὶ ζητοῦσα, ἡ Ἀφροδίτη, εὗρεν αὐτὸν ἐν Ἄργει, πόλει τῆς Κύπρου, ἐν τῷ Ἐριθίου Ἀπόλλωνος ἱερῷ. *Poſt Adonidis, inquit, mortem, circumiens, & quaerens, Venus, invenit eum Argi, quae urbs Cypri eſt, in Erithii Apollinis fano.*

Arſinoe. Memoratur Plinio, Ptolemaeo, & Conſtantino Porphyrogenetae Them. lib. i. cap. xv. Strabo duas eo nomine tradit lib. xiv. Antiquitus, *Marium* dicebatur. Stephanus in Ἀρσινόη. ubi plures illas refert. Ἑβδόμη, Κύπρου· ἡ πρότερον Μάριον λεγομένη. *Septima, Cypri: prius Marium adpellata.*

Aſine. Stephanus, quatuor nominis iſtius tradit; tertiamque, Cypri facit. Ἀσίνη, πόλις Λακωνική· δευτέρα, Μεσσήνης· τρίτη, Κύπρου (b). *Aſine, urbs Laconica; ſecunda Meſſenes; tertia, Cypri.*

Berytus, Meminit eius Strabo.

Booſura. Meminit Strabo. Ptolemaeo, Οὐρὰ βοὸς dicitur: & inter urbes partis orientalis ponitur.

Carpaſia. Memoratur a Strabone, Stephano, & Ptolemaeo: item Diodoro Siculo lib. xx. *Carpaſea* dicitur Scylaci; & Dionyſio, Baſſaricorum lib. iii. apud Stephanum *Carpaſus*, Conſtantino Porphyrogennetae; *Carpaſium*, Plinio lib. v. capit. xxxi. Ioannes, Epiphanii diſcipulus in eius Vita cap. xlix. Conditam a Pygmalione, tradit Stephanus. Καρπασία, πόλις Κύπρου. ἣν Πυγμαλίων ἔκτισεν· ὡς Ἑλλάνικος, ἐν τοῖς Κυπριακοῖς. *Carpaſia, urbs Cypri, a Pygmalione condita; auctor eſt Hellanicus, in Cypriacis.* Sub Chriſtianis, facta eſt epiſcopi ſedes. Ioannes, quem iam ſtatim dixi, loco citato. Χρέα ἦν ἕως τῆς πόλεως τοῦ Καρπασίου καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου. *Opus vero erat, in civitate Carpaſio epiſcopum collocare in ſede.*

Ceronia. Memoratur a Ptolemaeo, inter urbes boreales. Male apud Scylacem, Κερόνεια, & apud Diodorum Siculum Κερανία dicitur lib. xix. Καὶ τῆς Κερανίας δυνάστου ὑποπτεύσας, συνέλαβε· καὶ τὸν τοῦ Μαλιέως. *Ac Ceraniae quidem dynaſtam, ſubſpectum habens, comprehendit: ſicut etiam Malienſis territorii.* Reſcribendum, Κερωνίας, *Ceroniae:* & apud Scylacem, Κερώνεια, *Ceronea.* Et antea. Κερυνήϊαν μὲν, καὶ Λάπιθον, ἐξεπολιόρκησαν. *Cerynеiam, & Lapithum, expugnarunt.* Idem mendum eſt, eodem modo corrigendum. Stephano, *Coronea* dicitur. Eamdem puto eſſe, *Cermia*, ſive *Leucuſia*, ut dicitur Conſtantino Porphyrogenetae, loco citato, verbis e Codice Regio a Federico Morello, viro erudito, reſtitutis. Quin, ut puto, eadem eſt Cinyria Plinii, & Nonni: eadem, quae *Corynea*, aut *Corineum*, & *Cyrenea*, male commutatis litteris, nominatur. Et quidem,

Cinyria, ut dixi, eſt apud Plinium lib. v. cap. xxxi. & apud Nonnum Dionyſ. lib. xiii. idque rectum nomen cenſeo, quippe a Cinyra rege datum. Ecce verba.

Οἵτε πόλιν Κινύρειαν ἐπώνυμον ἐσέτι πετρῶν
Ἀρχεγόνου Κινύραο. ——

Quique urbem Cinyream, cognominem adhuc petris
Priſci Cinyrae. ——

Corineum, eſt apud Plinium, loco toties citato.

Cyrenea. Ita ſcribitur apud Conſtantinum Porphyrogenetam, in catalogo urbium Cypri, Them. lib. i. cap. xv. Κίτιον, Ἀμαθοῦς, Κυρήνεια, Πάφος. Sub Chriſtianis, facta eſt epiſcopi ſedes. Martyrologium Romanum, in menſis Maii die vi. *In Cypro ſancti Theodoti, epiſcopi Cyriniae, qui, ſub Licinio Imperatore graviſſima paſſus, in pace tandem eccle-*

(a) *Arenae agger. Famagoſta* hodie.

(b) Multa his interiecta ſunt, quae *Meurſius* omiſit.

cleſiae ſpiritum duo reddidit. Quin & regio quaedam Cypri fuit ; & in ea oppidum, Pege. Stephanus. Πηγὴ, πόλις ἐν Κυρηνίᾳ τῆ Κύπρυ. *Pege, urbs in Cyrenia Cypri.*

Chytri. Nominata ab Aledri filio, Chytro. Stephanus. Χύτροι, Κύπρυ πόλις. ἣν ὠνομάσθη μὲν Ξεναγόρας φησὶν ἀπὸ Χύτρυ, τοῦ Ἀλέδρυ. *Chytri, urbs Cyprii, quam Xenagoras quidem ait adpellatam a Chytro, Aledri filio*. Mentionem eius facit Plinius. Ptolemaeo, Χύτρος dicitur, numero ſingulari: & inter urbes mediterraneas collocatur. Regis vero Chytriorum, meminit Alexander, apud Stephanum, loco citato. Ὁ πολίτης, Χύτριος. Ἀλέξανδρος, ἐν τῷ Περὶ Κύπρυ. τὴν ὴ Γορδίαν ἀποδοῦναι Χυτρίοις. καὶ πάλιν. Εὐρυνόλω τῶν Χυτρίων βασιλεὺς ἔγημεν. *Civis, Chytrius. Alexander in libro De Cypro: Gordiam vero reddere Chytriis. Et rurſum: Eurynoen Chytriorum rex uxorem duxit*. Mel illic laudatiſſimum. Diophanes Geoponic. lib. xv. Ἄριστον μέλι τὸ Ἀττικὸν, καὶ τοῦ Ἀττικοῦ, τὸ Ὑμήττιον. καὶ τοῦ Κυπρίου, τὸ Χύτριον. *Optimum mel eſt Atticum; & Attici, Hymettium: ac Cyprii, Chytrium*. Poſtea, ut videtur, tractu temporis, admodum deſolata fuit, & Χυτρία adpellata; & epiſcopi, ſub Chriſtianis, ſedes facta. Obſervo apud Ioannem, Epiphanii diſcipulum, in eius Vita cap. xxxiv. Ἦν δέ τις τῶν ἐπισκόπων ὅσιος ἀνὴρ, ἀπὸ σημείων εἴκοσι πέντε τῆς Σαλαμινίων πόλεως, χειροτονηθεὶς ἐν πόλει αἰκτρᾷ Χυτρία καλουμένη. τοῦτον ἔλεγον ἔχειν ἐν τῇ ἐπισκοπῇ πεντήκοντα ἐκτὸν ἐνιαυτούς. *Erat ex epiſcopis vir quidam ſanctus, vigeſimo quinto a Salaminiorum urbe lapide, ordinatus in urbe miſerabili, Chytria dicta. Eum aiebant annos quinquaginta octo in epiſcopatu egiſſe*. Ita ſcribo: neque enim recte puto edi, Κυτρία. *Cytria*.

CAP. X.

Citium: habebat portum, & colonia Phoenicum erat, conditorem habens Belum. Vnde nomen id habuerit. Eius lacus, cum ſale. Antigoni Caryſtii locus emendatus. Aberat ducentis ſtadiis Salamine, Tota Cyprus eius nomine adpellata. A Cimone oppugnatur, capiturque: atque ille ibi moritur. Euagorae ſe opponit, cum Amathuſiis, Soliiſque. Diodori Siculi locus reſtitutus. Zenonum duorum patria; & virorum aliorum, fama nominis illuſtrium. Cnidus, patria Cteſiae, piſcibus abundans, & Veneris cultu ſacra.

CItium. Theodoretus in Ezechielem Sect. xi. *Citium vero, oppidum in Cypro eſt, & ad hoc uſque tempus ita nuncupatus*. Cyrillus in Eſaiam lib. ii. cap. xxiii. *Longinquam perfeceris profectionem, ut etiam ad Citienſes pervenias: enarrant enim, urbem eſſe in Cypro*. Ptolemaeus ponit inter urbes meridionales. Meminit Plinius lib. v. cap. xxxi. & Conſtantinus Porphyrogeneta Them. lib. i. cap. xv. Suidas in Ζήνων Κιτιεύς. Habebat vero portum, qui clauderetur. Strabo lib. xiv. Κίτιον, ἔχει λιμένα κλειστόν. *Citiam, habet portum, qui claudi poteſt*. Erat vero colonia Phoenicum. Diogenes Laertius in Vita Zenonis Citienſis lib. vii. Κιτιεὺς, ἀπὸ Κύπρυ, πολίσματος Ἑλληνικοῦ, Φοίνικας ἐποίκους ἐσχηκότος. *Citienſis, ex Cypri urbe Graecanica, quam Phoenices incolebant*. Cicero De Fin. lib. iv. *Scis enim, Citieos, clientes tuos, e Phoenicia profectos*. Suidas, de Zenone agens Citienſi. Φοῖνιξ δ' ἐπεκλήθη, ὅτι Φοίνικες ἔποικοι τῇ πολιχνίῳ ἐγένοντο. *Phoenix vero cognomento dictus fuit, quod Phoenices id oppidulum incoluiſſent*. Ac videtur condidiſſe urbem Belus, rex Tyri, quae Phoenicum eſt. Obſervo ex Alexandro Epheſio, apud Stephanum, in Λάπηθος.

Βήλου δ' αὖ Κίτιόν τε, καὶ ἱμερόεσσα Λάπηθος.

Beli vero eſt Citium, & amabilis Lapethus.

Erat autem urbs exigua: ut adparet ex Suidae verbis, iam citatis. Φοίνικες ἔποικοι τοῦ πολιχνίου ἐγένοντο. *Phoenices id oppidulum condiderant*. Vnde vero id nomen habeat, docet Ioſephus Antiq. Iud. lib. i. capit. vii. Χέτιμος δὲ, Χετιμὰ τὴν νῆσον ἔσχε. Κύπρος αὕτη νῦν καλεῖται, καὶ ἀπ' αὐτῆς νῆσοί τε πᾶσαι, καὶ τὰ πλέω τῶν παρὰ θάλασσαν, Χετὶμ ὑπὸ Ἑβραίων ὀνομάζεται. μάρτυς δέ μου τῷ λόγῳ, μία τ ἐν Κύπρῳ πόλεων, ἰσχύσασα τὴν προσηγορίαν φυλάξαι. Κίτιον γὰρ ὑπὸ τ ἐξελληνισάντων αὐτὴν καλεῖται, μηδ' ὕτω διαφυγοῦσα τοῦ Χετίμου τὸ ὄνομα. *Chetimus vero, Chetima inſulam tenuit. Cyprus ea nunc vocatur; & ab ea omnes inſulae, ac maritima loca plurima, ab Ebraeis Chetim dicuntur. Eius vero, quod dico, teſtis mihi una urbium, quae in Cypro, ac tueri nomen potuit: Citium enim vocatur, ab his, qui in linguam Graecam tranſtulerunt: ne ſic quidem Chetimi nomen refugiens*. Hieronymus in Tradit. Hebr. in Geneſin. *Chetim, ſunt Citii: a quibus hodie quoque urbs Cypri Citium nominatur*. Iterum Comment. in Eſaiam lib. v. cap. xxiii. *De terra Chetim, quam Cyprum quidem interpretantur: uſque hodie enim eſt apud eos urbs Citium*. Meminitque rurſum in Hieremiam cap. ii. Salinae illic memoratae. Plinius lib. xxxi. cap. vii. *In Bactris duo lacus, alter ad Scythas verſus, alter ad Arios, ſale aeſtuant: ſicut ad Citium, in Cypro*. Et mox iterum. *Marinorum maxime laudatur (ſal) Cyprius, a Salamine. Magis tamen extendit is, quem Citieum adpellavimus*. Emendandus eſt Antigonus Caryſtius Hiſt. Mirab. cap. clxxiii. Περὶ ὃ (λίμνης) τῆς ἐν Κιτίῳ, φησὶ Νικαγόρας, ὅτι ἀνιμηθείσης ἐπ' ὀλίγον τῆς γῆς, ἅλες εὑρίσκονθ. *De (lacu) vero, qui eſt Citii, ait Nicagoras, paululum exhauſta terra, ſalem ibi inveniri*. Non recte hodie editur, Κιτλῷ, *Citti*. Aberat vero Salamine, ſtadia ducenta. Diodorus Siculus lib. xx. Καὶ παλέπλευσεν εἰς Κίτιον, τῆς Σαλαμῖνος ἀπέχον σταδίους διακοσίους. *Et adpulit Citium, quod Salamine diſtat ducenta ſtadia*. Quin & Cyprus univerſa ita dicta. Epiphanius Contra Haer. lib. i. Tom. ii. Haer. xxx. Sect. xxv. Παντὶ δὲ τῷ δῆλόν ἐστιν, ὅτι Κίτιον ἡ Κυπρίων νῆσος καλεῖται· Κίτιοι γὰρ, Κύπριοι. *Vnicuique enim manifeſtum eſt, Citium Cypriorum inſulam vocari: Citii enim, Cyprii*. Huc pertinent illa Cyrilli in Eſaiam

Digitized by Google

Eſaiam lib. 11. cap. xxiii. *Narrat quidam, Citienſes inſulas eſse Helladicas, ſeu Macedonicas: alii, hic Cyprum deſignari adfirmant.* Cimon ei bellum intulit, & obſedit. Thucydides lib. 1. Καὶ Ἑλλωικῷ μὲν πολέμῳ, ἔχον οἱ Ἀθηναῖοι. ἐς δὲ Κύπρον, ἐστρατεύοντο ναυσὶ διακοσίαις αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, Κίμωνος στρατηγοῦντος. καὶ ἑξήκοντα μὲν νῆες, ἐς Αἴγυπτον ἀπ' αὐτῶν ἔπλευσαν, Ἀμυρταίου μεταπέμποντος, τοῦ ἐν ἕλεσι βασιλέως· αἱ δὲ ἄλλαι Κίτιον ἐπολιόρκουν. *Et Graecum quidem bellum, ſubſtinuerunt Athenienſes, ſed Cypro arma intulerunt, cum ducentis ſuorum, & ſociorum, navibus, duce Cimone. Ex quibus ſexaginta, in AEgyptum profectae ſunt, vocatu Amyrtaei, ſaltuum paluſtrium regis: ceterae Citium obſidebant.* Et expugnavit quoque. Diodorus Siculus lib. xii. Ὁ δὲ Κίμων, πλεύσας εἰς τὴν Κύπρον, καὶ θαλαττοκρατῶν, Κίτιον μὲν ἐξεπολιόρκησε. *Cimon vero, quum in Cyprum adpuliſſet, maris potens, Citium quidem expugnavit.* Et hoc ipſum tacite innuunt, qui defunctum Citii dicunt. AEmilius Probus in Cimone. *Poſt, neque ita multo, in Cyprum cum ducentis navibus imperator miſſus, quum eius maiorem partem inſulae deviciſſet, in morbum implicitus, in oppido Citio eſt mortuus.* Suidas in Κίμων. Ἐν Κιτίῳ δὲ τῇ Κύπρῳ τελευτᾷ. *In Cypri vero urbe Citio diem obit.* Simpliciter mortuum in Cypro, in hac expeditione, nulla Citii mentione, dicunt Thucydides, & Diodorus, libris citatis. Societate inita cum Soliis, Amathuſiis, ſe Evagorae opponunt, Cypri regnum occupare cupienti. Diodorus Siculus lib. xiv. Ἀμαθήσιοι δὲ, καὶ Σόλιοι, καὶ Κιτιεῖς, ἀντέχοντες τῷ πολέμῳ, πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Ἀρταξέρξην, τὸν Περσῶν βασιλέα, περὶ βοηθείας. καὶ τῇ μὲν Εὐαγόρᾳ κατηγόρουν, ὅτι τὸν Ἄγυριν βασιλέα, σύμμαχον ὄντα Περσῶν, ἀνεῖλε. *Amathuſii vero, Soliique, & Citienſes, bello reſiſtentes, legatos miſerunt ad Artaxerxem, Perſarum regem, auxilii cauſa. Et Euagoram quidem accuſant quod Agyrim, Perſis foederatum, occidiſſet.* Sed legendum ibi eſt. Ἀμαθήσιοι δὲ, καὶ Σόλιοι, καὶ Ὠτιεῖς· *Amathuſii vero, & Solii, & Otienſes.* Ephorus de re eadem, apud Stephanum in Ὠτιεῖς. Ἀμαθήσιοι δὲ, καὶ Σόλιοι, καὶ Ὠτιες, ἀντέχοντες ἔτι τῷ πολέμῳ. *Amathuſii vero, & Solii, & Otienſes, reſiſtentes adhuc bello.* Vide infra in Otienſes cap. xiii. Protulit vero Zenonem, in Philoſophis celeberrimum. Strabo lib. xiv. Εἶτα κολπώδης, καὶ τραχὺς, παράπλους ὁ πλέων εἰς Κίτιον. ἔχει δὲ λιμένα κλειστόν. ἐντεῦθεν ἐστὶ Ζήνων ὁ τῆς στωϊκῆς αἱρέσεως ἀρχηγέτης. *Inde navigatio fere ſinuoſa, & aſpera, eſt Citium: habet vero portum, qui claudi poteſt. Hinc eſt Zeno, Stoicae ſectae princeps.* Scholiaſtes Thucydidis lib. 1. Κίτιον, πόλις Κύπρου. ὅθεν ἦν Ζήνων ὁ Κιτιεὺς, ὁ φιλόσοφος. *Citium, urbs Cypri: e qua erat Zenon Citienſis, philoſophus.* Videatur Diogenes Laertius in eius Vita, Themiſtius Orat. xix. Ac fit paſſim eius mentio apud Auctores. Erat quoque alter Zeno, iſque rhetor, ex hac urbe oriundus; uti & Apollodorus, Apollonius, Iſigonus, & Perſaeus: ut commemorabo infra, ſuo loco; quum de claris inſulae viris ſum acturus.

Cnidus. Cteſiae patria, Ioannes Tzetzes Var. Hiſt. Chil. 1. cap. 1.

Ὁ δὲ Κτησίας ἰατρὸς, υἱὸς τοῦ Κτησιόχου, Ἐξορμηθεὶς πόλεως ἐκ Κνίδου τῆς Κυπρίας.

Cteſias vero medicus, filius Cteſiochi, Profectus Cnido, urbe Cypria.

Haec ipſa eſt, de qua Ovidius, Metamorphoſ. lib. x.

——— *non alto repetit Paphon aequore cinctam,*
Piſcoſamque Cnidon, gravidamque Amathunta metallis.

Vbi illud quoque obſerva; piſcibus eam abundaſſe, Veneremque illic cultam. Cteſiae vero patriam fuiſſe, ex ipſius Excerptis diſcimus apud Photium. Κτησίου εἰς Κνίδον τὴν πατρίδα ἄφιξις. *Cteſiae in Cnidum patriam adventus.*

CAP. XI.

Conſtantia. Libatio ob eam, Γένεσις Κύπρου *adpellata. Cremaſea. Creſium. Curium; a Cureo, Cinyrae filio, adpellatum. Ille, ut videtur, condidit; & Argivos in coloniam huc deduxit. Cyprus; a qua inſulae nomen. Cythera; ſive, Cytherea. Cytria. Dionia. Elaea. Elmaeum, Epidarum. Eryſthea; ubi Apollo Hylates cultus. Erythra; poſtea Paphus dicta. Gerandrum. Golgi; ſive, Golgum: dicta a Golgo, Adonidis, & Veneris filio. Venus ibi olim culta, antequam Paphi, Hierocepia.*

Conſtantia: olim *Salamis.* Vide illic.

Cremaſea. Mari ambiebatur. Nonnus in recenſione urbium Cypriarum Dionyſ. lib. xiii.

Οἵ τ' εἶχον Κρεμάσειαν, ἁλισεφὲς ὕδας ἀρούρης.

Quique tenebant Cremaſeam, mari coronati ſolum agri.

Creſium. Stephanus. Κρήσιον, πόλις Κύπρου. *Creſium, urbs Cypri.*

Curium. In meridionali inſulae parte ponitur a Ptolemaeo: meminitque eius Hieronymus in Vita Hilarionis monachi. Ita dicta, a Cureo, Cinyrae filio. Stephanus. Κύριον, πόλις Κύπρου· ἀπὸ Κυρέως, τοῦ Κινύρου παιδός. *Curium, urbs Cypri: a Cureo, Cinyrae filio.* Atque ille, ut videtur, urbem condidit: & Argivos in coloniam huc deduxit. Herodotus lib. v. Στησήνορα, τύραννος ἐὼν, προδιδοῖ, ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν περὶ ἑωυτὸν ὐ μικρήν. οἱ δὲ Κυρίεες ὗτοι, λέγονται, εἶναι Ἀργείων ἄποικοι. *Steſenor, Cyrii tyrannus quum eſset, illud prodidit: non exiguam hominum manum ſecum habens. Curienſes vero hi, dicuntur eſſe Argivorum coloni.* Certe ab Argivis conditam urbem eam, etiam Strabo nobis auctor in Deſcriptione Cypri lib. xiv. Εἶτα πόλις Κύριον, ὅρμον ἔχουσα, Ἀργείων κτίσμα. *Inde urbs Curium, ſtationem habens, ab Argivis condita.* Vbi obſerva, habuiſſe ſtationem: ſicut in Herodoti verbis, regiam ſedem fuiſſe. Plinio *Curias* adpellatur, communi cum promontorio nomine: quod a Servio *Curium* viciſſim dicitur, ſicut infra admonebo, ubi de promontoriis agam. Inde

Digitized by Google

de vero oriundi viri clari, Ariſtocles, & Cleo: de quibus poſtea.

Cyprus; a qua inſulae nomen, ut nonnulli ſunt auctores. Himerius in Excerptis. Τὴν Κύπρον οἱ ποιηταὶ, θεῶν Ἀφροδίτῃ χαρίζονται, ὥσπερ τὴν Δῆλον Ἀπόλλωνι. ἡ γὰρ Κύπρος, πόλις μεγάλη, *Cyprum poetae, inter deos Veneri tribuunt, ſicut Delum Apollini. Cyprus enim eſt urbs magna*. Dionyſius in Periegeſi.

Κύπρος δ' ἐς αὐγὰς Παμφυλίης ἔνδοθι κόλπου.
Κλύζετ', ἐπήρατον ἄχθος Διωναίης Ἀφροδίτης.
Cyprus autem ortum verſus Pamphylium intra ſinum
Adluitur, amabilis urbs Dionaeae Veneris.

Iſidorus Orig. lib. XIV. cap. VII. *Cyprus inſula, a civitate Cypro, quae in ea eſt, nomen accepit*. Honorius, De Imag. Mundi, lib. I. cap. XXXIV. *In mediterraneo mari, eſt Cyprus inſula, contra Syriam, a Cypro civitate dicta*. Et in huius conditae memoriam, ut exiſtimo, ea facta eſt libatio, quae Κύπρου γένεσις. *Cypri nativitas, dicebatur*. Heſychius. Γένεσις Κύπρου, ἡ σπονδὴ παρὰ Κυπρίοις. *Nativitas Cypri, libatio apud Cyprios*.

Cythera. Inter Cypri urbes memoratur a Virgilio AEneid. lib. I.

Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera,
Aut ſuper Idalium ſacrata ſede recondam.

Et lib. X.

Eſt Amathus, & celſa mihi Paphus, atque Cythera,
Idaliaeque domus. ——

Valerius Flaccus Argonautic. lib. VIII.

Idalium furto ſubit, aut dilecta Cythera.

Scholiaſtes Heſiodi in Theogoniam. Κύθηρα, ἐστὶ πόλις Κύπρου. *Cythera, eſt urbs Cypri*. Conſtantino Porphyrogenetae, Κυθήρεια Cytherea, dicitur, in recenſione urbium Cypri, Them. lib. I. cap. VI.

Cytria. Vide *Chytri*.

Dionia. Stephanus. Διωνία, πόλις· ἣν καλαλέγει ταῖς Κυπριακαῖς πόλεσι Θεόπομπος, πεντεκαιδεκάτῃ Φιλιππικῶν. *Dionia, urbs: quam inter Cyprias urbes recenſet Theopompus, Philippicarum decimo quinto*.

Elmaeum. Meminit Apollonius Alexandrinus Hiſt. Mirab. cap. XXXVI. Γίγνεται δὲ ὁ λίθος ὅτος, καὶ ἐν Καρυστῷ μὲν, ἀφ' ὃ καὶ τόνομα ἔλαβεν. πολὺς δὲ ἐν Κύπρῳ, καταβαινόντων ἀπὸ τοῦ Γεράνδρου ὡς ἐπὶ Σόλους πορευομένοις, ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Ἐλμαίου, ὑπὸ κάτω πετρῶν. *Naſcitur vero lapis iſte, etiam Caryſti quidem, unde & accepit nomen; multus vero eſt in Cypro, qua Gerandro Solos deſcenditur, ad levam Elmaei, infra rupes*.

Epidarum. Memoratur Plinio lib. V. capit. XXXI.

Eryſthea. Apollo illic Τλάτης colebatur. Stephanus. Ἐρύσθεια, πόλις Κύπρου· ἐν ᾗ Ἀπόλλων τιμᾶται Τλάτης. *Eryſthea, urbs Cypri: in qua Apollo colitur Hylates*. Dionyſius, apud eumdem Baſſaric. lib. III.

Οἵτ' ἔχον Τλάτοιο θεοῦ ἕδος Ἀπόλλωνος·
Τέμβρον, Ἐρύσθειάν τε. ——
Quique habitabant Hylatae dei fanum Apollinis;
Tembrum, & Eryſtheam. ——

Erythra. Poſtea Paphus nominata. Stephanus. Ἐρυθρὰ, πόλις Ἰώνων. ἐστὶ καὶ Βοιωτίας, καὶ Κύπρου ἄλλη, ἡ νῦν Πάφος. *Erythra, urbs Ionum. Eſt & Boeotiae; & Cypri alia, quae nunc Paphus*. Euſtathius ad Iliad. β'. Ἐρυθραὶ δὲ εἰσι μὲν καὶ Ἰωνίας, καὶ Λιβύης, καὶ Λοκρίδος, καὶ Κύπρου δὲ, ἥτις ἐστὶ, φασιν, ἡ νῦν Πάφος. *Erythrae vero ſunt quidem & Ioniae, & Libyae, & Locridis, & Cypri: quae, ut aiunt, nunc eſt Paphus*. Meminit Nonnus, in recenſione urbium multarum Cypri, Dionyſiac. lib. XIII.

Καὶ Τάμασον, καὶ Τέμβρον, Ἐρυθραίλιν τε πολίχνην.
Et Tamaſum, & Tembrum, & Erythram urbem.

Gerandrum. Vide locum Apollonii Alexandrini, ex Hiſt. Mir. cap. XXXVI. in Elmaeum.

Golgi; ſive, *Golgum*: Sicyoniorum colonia, a duce Golgo adpellata, Veneri ſacra Stephanus. Γόλγοι, πόλις Κύπρου· ἀπὸ Γόλγου, τοῦ ἡγησαμένου τῆς Σικυωνίων ἀποικίας. λέγεται καὶ Γόλγον, ὐδετέρως· ἀφ' ὃ Γολγία ἡ Ἀφροδίτη. *Golgi, urbs Cypri: a Golgo, qui coloniam Sicyoniorum duxit. Dicitur & Golgum, neutro genere: unde etiam Venus Golgia*. Golgum, a quo nomen, filium Veneris, & Adonidis, ſunt qui tradant. Scholiaſtes Theocriti Idyll. XV. Γολγὼς, πόλις Κύπρου· ὠνομασμένη ἀπὸ Γόλγου τινὸς, Ἀδώνιδος, καὶ Ἀφροδίτης. *Golgus, urbs Cypri: adpellata a Golgo quodam, Adonidis, & Veneris filio*. Et Venus illic colebatur ante, quam Paphi. Pauſanias in Arcadicis. Καὶ Πάφου τε Ἀγαπήνωρ ἐγένετο οἰκιστὴς, καὶ τῆς Ἀφροδίτης κατεσκεύασατο ἐν τόλει Πάφῳ τὸ ἱερόν. τέως γὰρ ἡ θεὸς παρὰ Κυπρίων τιμὰς εἶχεν ἐν Γόλγοις καλουμένῳ χορίῳ. *Ac Paphum quidem Agapenor coloniam deduxit; & in ea Veneris fanum dedicavit. Hactenus enim apud Cyprios dea illa colebatur in oppido, cui Golgi nomen*. Certe Veneri ſacram urbem, innuit etiam Theocritus Idyll. XV.

Δέσποιν' ἃ Γόλγον τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας.
Domina, quae Golgumque & Idalium, adamaſti.

Et Lycophron in Alexandra.

Πέμπτοι τέταρτοι γαῖαν ἵξονται θεᾶς
Γόλγων ἀνάσσης. ——
Quinti quarti venient in terram deae
Golgorum reginae. ——

Catullus Epigr. XXXVII.

Quae ſanctum Idalium, Vrioſque apertos (a)
Colis, quaeque Amathunta, quaeque Golgos.

Et in Epithalamio Pelei, ac Thetidis.

Quaeque regis Golgos, quaeque Idalium frondoſum.

Meminit autem urbis huius etiam Plinius lib. V. cap. XXXI.

Hierocepia. Meminit Strabo, Pliniuſque.

CAP.

(a) Apud Catullum medius eſt alius verſus, qui habet:
Quaeque Ancona, Cnidumque arundinoſam
Colis, &c.

Digitized by Google

CAP. XII.

Hyle. Apollo Υλάτης. Idalium. Strabo emendatus. Promontorium; & in eo collis asper, ac sublimis, Veneri sacer: tum & nemus, oppidumque, sed exiguum; a Chalcanore rege conditum, qui & nomen illi dedit, idque unde. Lacedaemon. Lapathus; eiusque statio, & navalia: Laconum, ac Praxandri, opus; sive, ut alii, Phoenicum, Belum conditorem habens. Nomen habet a Lapetho: tum scriptura eius varia. Cives, habiti pro fatuis.

HYle. Etiam hic Apollo Υλάτης colebatur. Stephanus. Υ῎λη, πόλις Κύπρου· ἐν ᾗ Ἀπόλλων τιμᾶται Υλάτης. *Hyla, urbs Cypri: in qua Apollo colitur Hylates.* Eratque prope locum, quem dicebant Κάριον. Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Υ῎λη ἐστὶ περὶ τὸ Κάριον. τόπον τῆς Κύπρου, ἱερὰ Ἀπόλλωνος· ἀφ' ἧς Υλάτην τὸν θεὸν προσαγορεύουσιν. *Hyle est circa Carium, locum Cypri, sacra Apollini: unde Hylaten deum illum adpellant.*

Idalium. Promontorium, & in eo collem asperum, ac sublimem, mensae instar, Veneri sacrum, dicit Strabo lib. XIV. Εἶτα ἄκρα Ἰδάλιον, εἰς ἣν ὑπέρκειται λόφος τραχὺς, ὑψηλὸς, τραπεζοειδὴς, ἱερὸς Ἀφροδίτης. *Hinc Idalium promontorium, in quo collis, asper, excelsus, mensae forma, Veneri sacer.* Ita enim illic lego: male editur, Ἰηδάλιον. Quod promontorium illic dicit, mari adsitum testatur, uti etiam Lucanus lib. VIII.

——— *ab Idalio Cinyraeae littore Cypri.*

Quod collem attinet, eius meminit Propertius; ac venantem ibi Adonidem memorat ab apro caesum lib. II. eleg. XIII.

Testis, qui niveum quondam percussit Adonim,
Venantem Idalio vertice, durus aper.

Veneri sacrum, pluribus poetarum locis manifestum est: qui Idaliam inde dicunt. Valerius Flaccus lib. VIII.

Incipit Idaliae numen nec spernere Divae.

Catullus, de Venere, epigramm. XXXVII.

Quae sanctum Idalium, Vriosque apertos,
Colis. ———

Iterum Epigr. LXII.

Qualis Idalium colens
Venit ad Phrygium Venus
Iudicem. ———

Eratque in hoc colle nemus; quod & e Propertii verbis clarum satis, quum Adonim hic venantem interfectum esse dicit: & diserte inter nemora ponit Vibius Sequester, ubi de nemoribus agit. *Idalium, in insula Cypro.* Servius ad AEneid. I.

——— *& fotum in gremio dea tollit in altos*
Idaliae lucos. ———

Hinc frondosum etiam Catullus dicit, in Epithalamio Pelei, & Thetidis.

Quaeque regis Golgos, quaeque Idalium frondosum.

Collem istum, sibi sacrum, indicat quoque ipsa Venus; ita loquens apud Virg. AEn. I.

Hunc ego, sopitum somno, super alta Cythera,
Aut super Idalium, sacrata sede, reponam.

In hoc colle, adeoque ipso nemore, parvum oppidum fuisse, tradit Servius, loco proxime citato. *Idalium, Cypri nemus est; in quo oppidum breve.* Sane oppidum, Scholiastes etiam Theocriti dicit Idyll. XV. Ἰδάλιον ᾗ, πόλις κὴ αὕτη Κύπρου. *Idalium vero, urbs etiam haec est Cypri.* Condicitque rex Chalcanor; & imposuit illi nomen, ex conspecto ibi sole oriente. Stephanus. Ἰδάλιον, πόλις Κύπρου. Χρησμὸς γὰρ ἐδόθη, ὅπου ἴδοι τὸν Ἥλιον ἀνίσχοντα, πόλιν κτίσαι. ὁ δὲν Χαλκαίωρ περιὼν, τις τῶν σὺν αὐτῷ ἔφη, ἰδὺ βασιλεῦ τὸν Ἥλιον. ἀφ' ὃ ὠνομάσθαι τὴν πόλιν. *Idalium, urbs Cypri. Oraculum enim datum erat, ubi solem orientem conspexisset, urbem ut conderet; quum itaque circumiret Chalcanor, quidam comitum, en, rex, solem, inquiebat; atque inde nominatam esse urbem.* Plinius, refert, suo tempore non amplius fuisse lib. V. capit. XXXI.

Lacedaemon. In parte Cypri mediterranea. Stephanus in Λακεδαίμων. Ἔστι κὴ ἑτέρα Λακεδαίμων, Κύπρου μεσογείου. *Est & altera Lacedaemon, Cypri mediterranea.*

Lapathus. Habet stationem, & navalia: conditaque erat a Laconibus, duce Praxandro. Strabo lib. XIV. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, Λάπαθός τε ἐστὶ πόλις, ὕφορμον ἔχουσα, καὶ νεώρια, Λακώνων κτίσμα, κὴ Πραξάνδρου. *In medio vero, est urbs Lapithus; stationem habens, ac navalia: a Laconibus condita, & Praxandro.* Male locum hunc sollicitant viri magni. Nam de statione, & navalibus, etiam commemorat Stephanus. Λάπηθος, πόλις Κύπρου· ὕφορμον ἔχουσα, καὶ νεώρια. *Lapethus, urbs Cypri: stationem habens, & navalia.* Vbi observa, per η scribi: uti quoque apud Plinium lib. V. cap. XXXI. Etiam apud Hieronymum, verum Lapetha, numero plurali, in Vita Hilarionis monachi. *Hoc Salamina, hoc Curium, hoc Lapetha, & urbes reliquae conclamabant.* Et apud Nonnum Dionys. lib. XIII.

——— ἐκ δὲ Λαπήθων
Τ῎σερον ἣν ἐκάλεσσαν ἐπώνυμον ἡγεμονῆος,
Ὅς τότε λαὸν ἄγειρεν· ἐν εὐθυρτῷ ᾗ κυδοιμῷ
Κάτθανε, κὴ κτερέϊσθο, κὴ ὄνομα λεῖπε πολίταις.
——— *& ex Lapethis*
Postea quam adpellarunt cognominem ducis:
Qui tunc populum congregabat, in Bacchico vero tumultu
Mortuus est, & sepultus, & nomen reliquit civibus

Vbi observa etiam illud; nomen a Lapetho datum. Meminitque item eius paulo ante.

Εὐχαίτης τε Λάπηθος. ———
Et bene comatus Lapethus.

Ac rursum lib. XXIV.

Κυπριάδος τε Λάπηθος ἀτευχέος ἀσὸς ἀρέμνης·
Ἔμφρονι φορμιγκτῆρι παρέζετο. ———
Cypriaeque inermis terrae civis Lapethus
Prudenti citharoedo adsidebat. ———

Ptolemaeo, Λάπιθος scribitur; Scylaci vero, Λήπηθος: qui coloniam hanc Phoenicum esse tradit. Λήπηθος, Φοινίκων. *Lepethus, Phoeni-*

Digitized by Google

nicum. Ac videtur, condidiſſe Belus, rex Tyri, quae Phoeniciae urbs erat. Innuere videtur Alexander Epheſius, apud Stephanum, in Λάπηθος.

Βήλου δ' αὖ Κιτιόν τε καὶ ἱμερόεσσα Λάπηθος.
Beli vero eſt Citium, & amabilis Lapethus.

Ager ſubiectus, Λαπιθία Diodoro: ac Praxippus, eius commemoratur, lib. XIX. Πράξιππον δὲ, τὸν τῆς Λαπιθίας βασιλέα, καὶ τὸν τῆς Κερωνίας δυνάστην, ὑποπτεύσας ἀλλοτρίως ἔχειν, συνέλαβε. *Praxippum vero Lapithii territorii regem, & Ceroniae dynaſtam, animi alieni ſubſpectos, comprehendit.* Erat vero verſus boream. Ptolemaeus Coſmogr. lib. V. Τὰ μὲν οὖν ἀνατολικώτερα τῆς νήσου, διείληφεν ἡ Σαλαμινία· τὰ δὲ δυσμικώτερα, ἡ Παφία· τὰ δὲ μεταξὺ, τὰ μὲν μεσημβρινὰ, ἡ Ἀμαθουσία, καὶ Ὄλυμπος τὸ ὄρος· τὰ δὲ ἀρκτικὰ, ἡ Λαπιθία. *Orientalem itaque inſulae partem* (de Cypro loquitur) *complexus eſt ager Salaminius; occidentalem autem, Paphius: quae interiacent ad meridiem, Amathuſius, monſque Olympus; ad ſeptentrionem, Lapithius.* Certe *Lapithus*, etiam dicitur Conſtantino Porphyrogenetae Them. lib. I. cap. XV. Eius cives, quaſi fatui habiti videntur eſſe. Heſychius. Λαπάθιον, ἡ λέξις ἀπὸ Λαπάθου πόλεως, τὸν ἠλίθιον. *Lapathium, dictio eſt ab urbe Lapatho, ſtultum.*

CAP. XIII.

Ledrum, ſive Leuteon. Epiſcopi ſedes. Leucuſea. Limenia. Macaria. Malum. A Ptolemaeo exſcinditur, atque Paphum oppidani transferuntur. Marium; poſtea, Arſinoe. Nagidus. Nemebus. Otienſes. Palaea. Panarǽum.

LEdrum, ſive *Leuteon*. Sub Chriſtianis fuit hic epiſcopi ſedes. Sophronius, De Script. Eccleſ. Τριφύλλιος, Κύπρου Λήδρου, ἤτοι Λευτεῶνος, ἐπίσκοπος. Hieronymus. *Triphyllius, Cypri Ledri, ſive Leuteonis epiſcopus.* Meminit quoque Nicephorus Callixtus Hiſt. Eccleſ. lib. VIII. cap. XLII. & Sozomenus lib. V. cap. X.

Leucuſea. Vide, *Ceronia*.

Leuteon. Vide, *Ledrum*.

Limenia. Vrbs mediterranea. Strabo. Ὑπέρκειται δ' ἐν μεσογαίᾳ Λιμηνία πόλις. *Supra hanc in mediterranea regione eſt Limenia.*

Macaria. Meminit eius Plinius, & Ptolemaeus.

Malum. Diodorus Siculus lib. XII. Ὁ δὲ Κίμων, καταπλεύσας εἰς τὴν Κύπρον, καὶ θαλαττοκρατῶν, Κίτιον μὲν καὶ Μαλὸν ἐξεπολιόρκησε, καὶ τοῖς κρατηθεῖσι φιλοφρόνως προσηνέχθη. *Cimon itaque, quum imperium ſibi maris vindicaſſet, & in Cyprum adiuliſſet, Citium, Malumque expugnavit, & ſumma in victos humanitate uſus eſt.* Evertit urbem Ptolemaeus, & traduxit cives Paphum. Idem lib. XIX. Πτολεμαῖος δὲ, τῶν περὶ Κυρήνην αὐτῷ κατὰ νοῦν ἀπηλλαγμένων, διῆρεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Κύπρον, ἐπὶ τοὺς ἀπειθοῦντας τῶν βασιλέων. Πυγμαλίωνα δὲ, εὑρὼν διαπρεσβευόμενον πρὸς Ἀντίγονον, ἀνεῖλε· Πράξιππον δὲ, τὸν τῆς Λαπιθίας βασιλέα, καὶ τὸν τῆς Κερωνίας δυνάστην, ὑποπτεύσας ἀλλοτρίως ἔχειν, συνέλαβε· καὶ Στασιοικον, τὸν τοῦ Μαλιέως, καὶ τὴν μὲν πόλιν, κατέσκαψε· τοὺς δ' οἰκοῦντας, μετήγαγεν εἰς Πάφον. *Ptolemaeus autem, ubi negotium Cyrenes ex animi ſententia ſucceſſerat, in Cyprum cum exercitu traiecit, adverſus reges, qui imperium detrectabant. Ac Pygmalionem offendens, cum Antigono per legatos agentem, e medio ſuſtulit: Praxippum vero, territorii Lapithii regem, & Ceroniae dynaſtam, animi alieni ſubſpectos, comprehendit: uti quoque Staſioecum, territorii Malienſis; urbem vero, evertit; habitantes autem, Paphum transtulit.* Vrbis mentio, etiam apud Arrianum eſt De Exped. Alex lib. II.

Marium. Poſtea Arſinoe dicta. Vide ſupra cap. IX. in *Arſinoe*. Plinii tempore, interciderat. Ipſe teſtis lib. V. cap. XXXI. ubi poſtquam urbes Cypri enarravit, addit iſta. *Fuere & ibi Cinyria, Marium* (a), *Idalium*. Meminit eius etiam Scylax.

Nagidus. Strabo lib. XIV. Μεθ' ἣν ἡ Νάγιδος. *Poſt quam eſt Nagidus.* Ita recte emendare magnum Caſaubonum cenſeo. Hodie editur, Μεθ' ἣν ἦν Ἄγιδος. *Poſt quam erat Agidus.*

Nemebus. Occurrit apud Conſtantinum Porphyrogenetam Them. lib. I. cap. XV.

Otienſes. Stephanus. Ὠτιεῖς, μοῖρα Κυπρίων. Ἔφορος ἐννεακαιδεκάτῳ. Ἀμαθούσιοι μὲν, καὶ Σόλιοι, καὶ Ὠτιεῖς, ἀντέχοντες ἔτι τῷ πολέμῳ. *Amathuſii vero, & Solii, & Otienſes, reſiſtentes adhuc bello.*

Palaea. Oppidulum erat, inter Berytum, & Amathuntem. Vide Strabonem lib. XIV.

Panarǽum. In montoſo loco ſitum, & vicinas ſilvas habens. Nonnus, multas Cypri urbes commemorans, Dionyſ. lib. XIII.

Καὶ Τάμασσον, καὶ Τέμβρον, Ἐρυθραίῃ τε πολίχνῃ.
Καὶ τεμένος βαθύδενδρον ὀρεσταύλοιο Πανάρκτου.
Et Tamaſum, & Tembrum, & Erythraeam urbem.
Et excelſum nemus in montibus ſiti Panarcti.

CAP. XIV.

Paphus antiqua; quam Aquos condidit, Tiphonis filius: ſive Paphos. Sive Cinyras. Vnde dicta; & quando condita. Prius, Erythra adpellata. In excelſo loco poſita; agro pingui, quem ſine pluvia Barbarus fluvius irrigabat. Et quidem ſupra mare, ad decem ſtadia, portu inſignis: etiam tota mari cincta. Venus illuc primum adpulit: immo & nata ibi credita.

PAphus, antiqua. Hanc Aquos condidit, Tiphonis filius. Iſidorus Orig. lib. XV. cap. I. *Cecrops in inſula Rhodo Rhodum aedificavit; Carpatus, Coum: Aquos, Tiphonis filius, Paphum.* Sed legendum puto; *Paphos, Tiphonis F. P.* Aut Cinyras. Apollodorus lib. III. Κινύρας, ἐν Κύπρῳ παραγενόμενος σὺν λαῷ

(a) Μάριον quaſi a Μήριον, *Femur. Salvinius.*

λαῷ ἔκτισε Πάφον. *Cinyras, in Cyprum delatus cum aliqua manu, Paphum condidit.* Vel Paphus, eius filius. Lucatius in Epitome Metamorph. lib. x. *Ex hac uxore ſua deinde rex (Cinyras) Paphum filium genuit, qui in inſula oppidum ſui nominis condidit.* Nomenque urbi vel a ſemet, ut videtur, dedit Paphus; vel, a filio Papho, Cinyras. Condita autem eſt, Pandionis I. Athenienſium regis, anno decimo; qui erat Gothonidis, primi Ebraeorum iudicis, decimus ſeptimus. Euſebius, ad illum annum, numero DXC. Μήλῳ, ᾗ Θάσῳ, καὶ Ἀλκίθῃ, ἐκτίσθησαν, ᾗ Πάφῳ. Quae ſic vertit Hieronymus. *Melus, & Paphus, & Thaſus, & Calliſta, urbes, conditae.* Totidem verbis Marianus Scotus Chron. lib. I. AEt. III. Quod ſi verum, certe non de Cinyra conveniet tempus; qui Troiani belli tempore aetatem egit, annis amplius ducentis poſt hoc ipſum. Olim Erythra dicta fuit: ſi id tamen de hac vetere, non de nova, capiendum. Vide ſupra, ubi de hac urbe ago, cap. XI. Eratque in loco edito ſtructa. Hinc Virgilius AEneid. x.

Eſt Amathus, eſt celſa mihi Paphos. ——

Vbi Servius. *Antiqua Paphus, quae Palaepaphus dicitur, in excelſo fuit poſita: ex quo loco aedificia, permittente pace, in littus deducta ſunt.* Et egregio circum agro. Columella lib. x.

Cypro item Paphio quam pingui nutrit in arvo.

Et irrigabat fluvius Barbarus ſine pluvia. Euripides Bacchis.

Πάφον θ', ἂν ἑκατόστομοι
Βαρβάρῳ ποταμῷ ῥοαὶ
Καρπίζουσιν ἀνομβροι.
Et Paphum, quam centum oſtia habentis
Barbari fluvii fluxus
Frugiferam reddunt ſine imbribus.

Et quidem ſupra mare: ut adparet ex citatis Servii verbis. Beda De nom. loc. in Act. Apoſt. *Paphus, civitas maritima, in Cypro inſula.* Immo ad decem uſque ſtadia mare verſus procedebat, portu inſuper inſignis. Strabo lib XIV. Καὶ παλαιὰ Πάφος, ὅσον ἐν δέκα σταδίοις ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἱδρυμένη, ὕφορμον ἔχουσα. *Et antiqua Paphus, ad decem circiter ſtadia ſupra mare condita, portum habens.* Et hoc quoque circumluebat. Ovidius Metamorph. lib. x.

—— *non alto repetit Paphon aequore cinctam.*

Apuleius Mileſ. XI. *Seu tu coeleſtis Venus, quae, primis rerum exordiis, ſexuum diverſitatem, generato Amore, ſociaſti; &, aeterna ſobole humano genere propagato, nunc circumfluo Paphi ſacrario coleris.* Vnde & inſula ab Ovidio adpellatur Metamorphoſ. lib. x.

Illa Paphum genuit, de quo tenet inſula nomen.

Adpulitque huc primum Venus. Tacitus Hiſt. lib. II. *Fama recentior tradit, Deam ipſam* (de Venere loquitur) *conceptam mari, huc adpulſam.* Mela lib. II. cap. VII. *Et, quo primum ex mari Venerem egreſſam accolae adfirmant, Palaepaphos.* Homerus Odyſſ. θ'.

Ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Εἰς Πάφον. ——
In Cyprum vero venit riſu gaudens Venus,
In Paphum. ——

Immo nata a quibusdam illic credita. Innuit Lucanus lib. VIII.

—— *Cyproque citatas*
Immiſere rates, nullas cui praetulit aras
Vndae diva memor Paphiae: ſi numina naſci
Credimus; aut fas eſt, quemquam coepiſſe deorum.

CAP. XV.

Venus etiam illic culta; ac templum habuit, & oraculum. Taciti locus illuſtratus. Templum autem, conditum ab Aeria rege, ſive Cinyra: idque longe celeberrimum, quam ob cauſam undequaque viſebatur. Aras vero in eo plurimas: in quibus una, in quam numquam impluebat. Venus autem haec, Coeleſtis; non Vulgaris: & colebatur ritu a Syriis petito, Aſcalonem habitantibus. Itaque & templum ſtructum, quale illic: quod peculiari quadam forma erat. Eius opulentia, & regia donaria.

ITaque & culta illic. Horatius Carm. lib. I. Od. XXX.

O Venus, regina Gnidi, Paphique:
Sperne dilectam Cypron. ——

Vbi Acron. *Paphos, urbs Cypri inſulae, Venerem praecipue colens.* Quae Porphyrion etiam dicit totidem verbis. Athanaſius Orat. contra Graecos. Ἐπιτείνοντες ὁ τὴν ἀσέβειαν ἕτεροι, τὴν πρόφασιν τῆς τούτων εὐέσεως, καὶ τῆς ἑαυτῶν κακίας, τὴν ἡδονὴν, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν, θεοποιήσαντες, προσκυνοῦσιν. οἷός ἐστιν ὁ παρ' αὐτοῖς Ἔρως, καὶ ἡ ἐν Πάφῳ Ἀφροδίτη. *Alii vero, impietatem amplificantes, ſumta ex malitia ſua occaſione, voluptatem, & cupiditatem ſuum inter deos referentes, has adorant: qualis apud eos Amor eſt, & quae Paphi Venus.* Hinc Arator capiendus Hiſt. Apoſt. lib. II.

—— *Cyprum Salaminaque linquens,*
Pergit adire Paphum; quae fertur amoribus olim
Dedita, ſacrilegae manſiſſe libidinis antrum,
Aligeroſque vagos ſtudio coluiſſe procaci.

Templum eius memorat Strabo, ubi de hac urbe agit libro toties citato. Καὶ ἱερὸν ἀρχαῖον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης. *Et templum antiquum Paphiae Veneris.* Virgilius de Venere loquens AEneid. I.

Ipſa Paphum, ſublimis abit, ſedeſque reviſit
Laeta ſuas: ubi templum illi, centumque Sabaeo
Ture calent arae. ——

Ipſa Venus apud Claudianum De nupt. Hon. & Mar.

Te propter Paphias aedes, Cyprumque reliqui.

Et oraculum item illic. Suetonius in Tito cap. V. *Aditoque Paphiae Veneris oraculo, dum de navigatione conſulit, etiam de Imperii ſpe*

confirmatus est. Atque inde Tacitus intelligendus Hist. lib. 11. *Tantum Cinyrades sacerdos consulitur*. Ac templum quidem conditum fuit ab Aeria; sive, ut recentiores tradunt, Cinyra. Tacitus Hist. lib. 11. *Templum Paphiae Veneris, inclutum per indigenas, advenasque. Conditorem templi vetus memoria Aeriam: fama recentior tradit, a Cinyra sacratum templum*. De Aeria etiam ait Annal. 1. *Cyprii tribus delubris: quorum vetustissimum Paphiae Veneri auctor Aerias posuisset*. Eratque id longe celeberrimum. Plinius lib 11 cap. xcvi. *Celebre fanum Veneris habet Paphus*. Beda De nom. loc. in Act. Apost. *Paphus, civitas maritima, in Cypro insula, Veneris quondam sacris, carminibusque Poetarum famosa*. Ac vilebatur ab indigenis, exterisque. Habes in citatis statim verbis Taciti. *Templum Paphiae Veneris inclutum, per indigenas, advenasque*. Indicatque Apuleius, quum id desiisse dicit Milet. lib. iv. *Paphum nemo, ad conspectum deae Veneris, navigabat*. Inde Veneris habitaculum a Phurnuto adpellatur, ubi de illa agit lib. De Nat. Deorum. Ἡ δὲ Πάφος ἴδιον αὐτῆς οἰκητήριόν ἐστι, Παφίης λεγομένης. *Paphus vero proprium eius habitaculum est, Paphiae dictae*. Et erant etiam arae plurimae. Vidimus in citatis statim Virgilii verbis.

——— *ubi templum illi, centumque Sabaeo*
Ture calent arae. ———

Et Statius de Venere loquens Theb. lib. v.

Illa Paphum veterem, centumque altaria, linquens,

Vnam memorat Homerus Odyss. θ'.

Ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Εἰς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώεις.

In Cyprum vero venit risu gaudens Venus,
In Paphum, ubi illi fanum, & ara odora.

Iterum, Hymno in Venerem.

Εἰς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυνεν,
Εἰς Πάφον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώδης·

In Cyprum autem quum venisset, odoriferum templum ingressa est
Paphi, ubi illi templum est, & ara odora.

Quae loca respexit Etymologici Auctor in Κυπρις. Πολὺ δὲ μᾶλλον ἀπὸ τῆς Πάφου, ἐν ᾗ βωμὸς θυόεις αὐτῇ, Παφίη ἐλέγετο. *Multo vero magis a Papho, ubi ara illi odora, Paphia diceretur*. Erat etiam, in quam numquam impluebat. Plinius loco citato. *Celebre fanum habet Veneris Paphos, in cuius aram quam dam non impluit*. Tacitus, plures tales refert, Hist. lib. 11. *Igne puro altaria adolentur; nec ullis imbribus, quamquam in aperto, madescunt*. Erat autem Venus ea, non Vulgaris, sed Coelestis. Apuleius Milet. xi. *Seu tu Coelestis Venus, quae primis rerum exordiis, sexuum diversitatem, generato Amore, sociasti: &, aeterna sobole genere humano propagato, nunc circumfluo Paphi sacrario coleris*. Et quidem cultu a Syriis tradito. Pausanias in Atticis. Πλησίον δὲ ἱερόν ἐστιν Ἀφροδίτης Οὐρανίας. πρώτοις δὲ ἀνθρώπων Ἀσσυρίοις κατέχει σέβεσθαι τὴν Οὐρανίαν, μετὰ δὲ Ἀσσυρίους, Κυπρίων Παφίοις, καὶ Φοινίκων τοῖς Ἀσκάλωνα ἔχουσιν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ. *Prope est fanum Veneris Coelestis; quam primi omnium Assyrii coluere: a quibus inter Cyprios Paphii, cum Phoenicibus, qui inhabitant Ascalonem Palaestinae*. Immo Veneris hoc templum, ad eius, quod in Ascalone erat, imitationem factum fuisse dicit Herodotus lib. 1. Οἱ δὲ, ἐπεί τε ἀναχωρέοντες ὀπίσω, ἐγένοντο τῆς Συρίης ἐν Ἀσκάλωνι πόλῃ, τῶν πλεόνων Σκυθέων παρεξελθόντων αἰσυνέων, ὀλίγοι τινὲς αὐτῶν ὑπολειφθέντες, ἐσύλησαν τῆς Οὐρανίης Ἀφροδίτης τὸ ἱρὸν, ὡς ἐγὼ πυνθανόμενος εὑρίσκω, πάντων ἀρχαιότατον ἱρῶν, ὅσα ταύτης τῆς θεοῦ. καὶ γὰρ τὸ ἐν Κύπρῳ ἱρὸν, ἐντεῦθεν ἐγένετο· ὡς αὐτοὶ λέγουσι Κύπριοι. *Hi vero regredientes, quum in urbem Syriae Ascalonem pervenissent, plerisque, nullo illato damno praetergressis, pauci quidam ex iis relicti, Veneris Vraniae fanum spoliarunt, omnium, quantum quidem intelligo, huius deae templorum vetustissimum; etenim, quod in Cypro templum, inde factum est: uti Cyprii ipsi dicunt*. Tacitus Aeriam vocatam dicit Hist. lib. 11. *Conditorem templi, regem Aeriam vetus memoria; quidam, ipsius deae nomen id perhibent*. Vbi tamen, ex codicibus manuscriptis *Vranium* Alciatus legit, vir insignis. Itaque *Vrania* Venus, etiam secundum Tacitum, dicta fuerit. Ac plurimae certe illic opes, & donaria regum item antiquorum. Tacitus ibidem de eodem. *Spectata opulentia, donisque regum; quaeque alia laetum antiquitatibus Graecorum genus incertae vetustati adfingit*. Paulanias in Arcadicis. Ἔστι γὰρ καὶ ἐν Σικελίᾳ τῆς Ἐρυκίνης (Ἀφροδίτης) ἱερὸν, ἐν τῇ χώρᾳ τῇ Ἔρυκος, ἁγιώτατόν τε ἐκ παλαιοτάτου, καὶ ἐκ ἀποδέον πλούτῳ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Πάφῳ. *Est enim & in Sicilia Erycinae (Veneris) fanum, in subiecto Eryci agro, iamdudum sanctissimum, neque opibus fano, quod est Paphi, inferius*. Erat vero structura eius peculiaris, & ab aliis diversa. Indicat Tacitus loco citato. *Atque illum cupido incessit adeundi, visendique templum Paphiae Veneris, inclutum per indigenas, advenasque. Haud fuerit longum initia religionis, templi situm, formam deae, neque enim alibi sic habetur, paucis disserere*.

CAP. XVI.

Simulacrum deae, mira forma: nempe metae, aut umbilici. Philostrati locus explicatus, & ostensus interpretis error. Erant vero illic plura: quorum unum ab Herostrato quodam emtum, Naucratimque inde abductum. Sacra illi ture facta: vasque, in quo illud positum, Κιχητὸς *dictum. Ovidii locus illustratus: & confusio quaedam Taciti indicata*.

VIdimus templum: nunc & simulacrum eius videamus. Illud quoque, sicut istud, mira forma, neque alibi usitata. Tacitus in citatis verbis. *Haud fuerit longum, initia religionis, templi situm, formam deae, neque enim alibi sic habetur, paucis disserere*. Ac post ea dicit, metae instar id fuisse. *Simulacrum deae, non effigie humana; continuaus*

Digitized by Google

nuus orbis latiore initio tenuem in ambitum, metae modo, exſurgens: & ratio, in obſcuro. Et obſerva, quamdam ceu pyramidis formam. Itaque & Maximus Tyrius Diſſert. XXXVIII. Παφίοις μὲν, ἡ Ἀφροδίτη τὰς τιμὰς ἔχει· τὸ δὲ ἄγαλμα, οὐκ ἂν εἰκάσας ἄλλῳ τῷ ἢ πυραμίδι λευκῇ. *Apud Paphios quidem, Venus colitur: verum eius ſimulacrum, nulli alteri rei ſimilem, quam pyramidi albae, dixeris.* Quidam, etiam umbilico ſimilem tradunt, ſicut hi, quos dixi, metae. Vtramque ſententiam refert Servius ad AEneid. lib. I. *Apud Cyprios Venus in modum umbilici, vel, ut quidam volunt, metae, colitur.* Philoſtratus, ſimpliciter dicit, ἕδος ξυμβολικῶς ἱδρυμένον, *ſimulacrum aenigmatice dedicatum*; id eſt, uti habet Tacitus in citatis ante verbis, *cuius ratio in obſcuro*, & vix coniectura aliqua adſequenda. Ecce verba in Vita Apollonii lib. III. cap. XVI. Νεώς τε ἐπιτυχόντες, προσπλεῦσαι Κύπρῳ κατὰ τὴν Πάφον· ἔνθα τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἕδος, ὃ, ξυμβολικῶς ἱδρυμένον, θαυμάσαι τὸν Ἀπολλώνιον. *Navemque nactos, in Cyprum adnavigaſſe, iuxta Paphum: ubi Veneris ſimulacrum, dedicatum aenigmatice, Apollonium admiratum eſſe.* Non recte interpres eruditus vertit; *ubi praeclarum eſt Veneris templum, quod, ex collatitiis pecuniis exſtructum, admiratus eſt Apollonius.* Erant autem plura: unumque ex his Heroſtratus quidam emit, Naucratimque abſtulit Olympiade XXIII. Polycharmus Naucratites libro De Venere; cuius hoc fragmentum exſtat apud Athenaeum lib. XV. Κατὰ δὲ τὴν τρίτην πρὸς ταῖς εἴκοσιν Ὀλυμπιάδα, ὁ Ἡρόστρατος, πολίτης ἡμέτερος, ἐμπορίᾳ χρώμενος, καὶ χώραν πολλὴν περιπλέων, προσχών ποτε καὶ Πάφῳ τῆς Κύπρου. ἀγαλμάτιον Ἀφροδίτης σωθαμιαῖον, ἀρχαῖον τῇ τέχνῃ, ὠνησάμενος ἦγε φέρων εἰς τὴν Naúκρατιν. *Vigeſima tertia vero Olympiade, Heroſtratus, civis noſter, mercaturam exercens, multaſque regiones circumnavigans, quum Paphum Cypri adpuliſſet, imagunculam Veneris, palmae magnitudine, opere vetuſto, emit, abienſque Naucratim deportavit.* Sacra illi faciebant tantum ture; ut eſt videre apud Virgilium AEneid. I.

Ipſa Paphum ſublimis abit, ſedeſque reviſit
Laeta ſuas: ubi templum illi, centumque
Sabaeo
Ture calent arae. ——

Et apud Horatium lib. I. Od. XXX.

O Venus, regina Gnidi, Paphique,
Sperne dilectam Cypron, & vocantis
Ture te multo Glycerae decoram
Transfer in aedem.

Hinc quoque βωμὸς θυόεις, *ara odorata*, tribuitur illi ab Homero Odyſſ. Θ'.

Ἣ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Εἰς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος, βωμός τε θυόεις.

In Cyprum vero venit riſu gaudens Venus,
In Paphum: ubi illi fanum, & ara odora.

Vaſque, in quod tus iniectum, Κιχητὸς illis dicebatur. Heſychius. Κιχητὸς, ἐς ὃ ἐμβάλλεται λιβανωτὸς, Κύπριοι. *Cichetus, in quod tus iniicitur, Cyprii.* Sed Ovidius, praeter tura, etiam hoſtias illic immolatas ait Met. lib. X.

Feſta dies Veneris, tota celeberrima Cypro,
Venerat: & blandis indutae cornibus aurum,
Conciderant ictae nivea cervice iuvencae:
Turaque fumabant. ——

Nec id nobis adverſatur, alibi in Cypro factum, nondum condita tum Papho, uti clarum ex ſequentibus. Sed quid Tacito faciemus, qui contrarius ſibi ipſe? Ecce enim Hiſt. lib. II. *Hoſtiae, ut quiſque vovit: ſed mares deliguntur. Certiſſima fides haedorum fibris. Sanguinem arae offundere vetitum: precibus, & igne puro, altaria adolentur.* Hoſtias mactatas dicit, eaſque mares: & praecipue ex his haedos: inde ait; nefas fuiſſe, effundere ſanguinem; ſed precibus, & puro igne, id eſt, ture, adolere conſueviſſe. Non concilio.

CAP. XVII.

Condito a Cinyra templo, ſacra intulit Cilix Tamiras: unde pactum, ut ex poſteris utriuſque ſacerdotes caperentur: quorum illi Κινυράδαι, *iſti* Ταμιράδαι *dicti; quamquam poſtea ius ſuum Tamiradae in Cinyradas tranſtulere. Heſychii locus emendatus, ut & Taciti. Sacerdotii quoque dignitas: unde Ptolemaeum illo honoratum Cato voluit.*

COndito a Cinyra templo, ſacra illi, quae iam dixi, conſtituta: Quae quod Thamyras e Cilicia intuliſſet, convenere inter ſeſe, ut ex poſteris utriuſque ſacerdotes caperentur: quorum illi Κινυράδαι, iſti Θαμυράδαι dicti. Tacitus Hiſt. lib. II. *Fama recentior tradit, a Cinyra ſacratum templum; ſed ſcientiam artemque aruſpicum accitam, & Cilicem Thamyram intuliſſe; atque ita pactum, ut familiae utriuſque poſteri caeremoniis praeſiderent.* De Cinyradis, ſic Heſychius. Κινυράδαι, ἱερεῖς Ἀφροδίτης. Κινύρας, Ἀπόλλωνος καὶ Φαρνακῆς παῖς, βασιλεὺς Κυπρίων. *Cinyradae, ſacerdotes Veneris. Cinyras, Apollinis, & Pharnacae filius, rex Cypriorum.* Male ſcribitur; Κιννυράδαι, & Κιννύρας. De Tamiradis, idem alibi. Ταμιράδαι, ἱερεῖς τινες, ἐν Κύπρῳ. *Tamiradae, ſacerdotes quidam, in Cypro.* Sed notandum, quod ibi ſcriptum Ταμιράδαι, per T. & I. non per Θ. & Τ. Ac ſcriptura iſta vera eſt: & in Tacito reſcribendum plane cenſeo, *Cilicem Tamiram*, ex antiqua lectione, quae habebat, *cilicentam miram*: ut Beatus Rhenanus, vir doctrina perinſigni, in ſuis ad hunc locum Notis, teſtatum facit. Eodem modo neque recte *Cinaras, & Cinarades*, ibi ſcribitur: quum deberet, *Cinyras*, & *Cinyrades*: uti a me exhibetur. Poſtea ceſſere iure ſuo Tamiradae, & in Cinyradas illud tranſtulere. Tacitus loco citato. *Ita pactum, ut familiae utriuſque poſteri caeremoniis praeſiderent. Mox ne honore nullo regium genus peregrinam ſtirpem antecelleret, ipſa, quam intulerant, ſcientia hoſpites ceſſere. Tantum Cinyrades ſacerdos conſulitur.* Itaque ſolius Cinyrae, in his ſacris, meminit Pindarus Pyth. Od. II.

Κελαδέοντι μὲν ἀμφὶ Κινύραν πολλάκις φᾶμαι Κυπρίων,

τὸν

τὸν δ'
χρυσοχαίτας προφρόνως
ἐφίλασ' Ἀπόλλων,
ἱερέα κτίλον Ἀφροδίτας·
Resonant quidem circum Cinyram saepe sermones Cypriorum,
quem
auricomus propense
dilexit Apollo,
sacerdotem primarium Veneris.

Vbi Scholiastes. Ἐγένετο δὲ (ὁ Κινύρας) βασιλεὺς τῶν Κυπρίων, καὶ ἱερεὺς τῆς Κυπρίας Ἀφροδίτης. ἀφ' ὃ οἱ ἐν Κύπρῳ Κινυράδαι τῇ θεᾷ ἀνιέρωντο. *Erat vero (Cinyras) rex Cypriorum, & sacerdos Veneris Cypriae: a quo Cinyradae in Cypro deae sunt consecrati.* Erat vero Veneris illud sacerdotium opulentum, & in primis honoratum, ceu familiae regiae proprium: ideoque id in regem Ptolemaeum, honoris causa, voluit conferre Cato. Plutarchus in illius Vita. Κανίδιον δέ τινα τῶν φίλων προτέμψας εἰς Κύπρον, ἔπεισθε τὸν Πτολεμαῖον ἄνευ μάχης εἶκειν, ὡς ὅτε χρημάτων, ὅτε τιμῆς, ἐνδεᾶ βιωσόμενον. ἱεροσύνην γὰρ αὐτῷ τῆς ἐν Πάφῳ θεοῦ δώσειν ἢ δῆμον. *Per Canidium, quemdam amicorum, quem praemisit in Cyprum, egit cum Ptolemaeo Cato, uti sine pugna cederet: ceu nec inops vitam acturus, neve etiam inhonoratus; etenim daturum ipsi populum esse sacerdotium Veneris Paphiae.*

CAP. XVIII.

Malo eversa, cives eius huc translati a Ptolemaeo. Terraemotu saepe vexata, ac vastata; nequidquam instaurante Augusto, qui & a se voluit Augustam dici. Vaticinia Sibyllina. Quum reducta insula in potestatem populi Romani esset, hic Proconsul sedem habuit. Saeculo superiore qualis eius status fuerit.

POstquam vero templum Veneris, aras sacra, sacerdotes memoravi, reliqua porro, quae ad urbem totam pertinent, explicabo. Civibus auxit, Malo eversa, Ptolemaeus, uti supra, quum de ea urbe agerem indicavi cap. XIII. Sed a terraemotu magnum saepe detrimentum passa est. Seneca Epist. XCI. *Cyprum quoties vastavit haec clades? quoties in se Paphus corruit?* Et Nat Quaest. lib. VI. capit. XXVI. *Sic Paphos non semel corruit.* Hieronymus in Vita Hilarionis Monachi. *Ingressus ergo Paphum, urbem Cypri, nobilem carminibus poetarum, quae frequenter terraemotu lapsa, nunc ruinarum tantum vestigiis, quid olim fuerit, ostendit.* Beda De Nom. loc. in Act. Apostol. *Paphus civitas maritima in Cypro, Veneris quondam sacris, carminibusque poetarum, famosa, frequenti terraemotu lapsa, nunc ruinarum tantum vestigiis, quod olim fuerit, ostendit.* Subventum ei ab Augusto, qui pecuniam instaurandae est largitus, & Augustam a se dixit, anno urbis conditae DCCXXXIX. Dion Cassius in eius annis rebus gestis lib. LIV. Παφίοις τε, σεισμῷ πονησασι, καὶ χρήματα ἐχαρίσατο, καὶ τὴν πόλιν Αὐγουστιανὴν καλεῖν κατὰ δόγμα ἐπέτρεψε. *Paphiis, terraemotu adflictis, pecunias est largitus, urbemque edicto adpellari Augustam iussit.* Verum alii terraemotus intequuti postea totam everterunt, ut vestigiis ruinarum tantum ostenderet, quid fuisset, ut adparet ex citatis Hieronymi, ac Bedae, verbis. Ac Sibylla, id futurum, olim etiam praedixerat. En oraculum inter alia Sibyllina libro IV.

Καὶ τότε δὴ Σαλαμῖνα Πάφον θ' ἅμα σεισμὸς ὀλέσσῃ.
Et tunc sane Salamina, Paphumque, simul terraemotus perdet.

& lib. V.

——— Κύπρῳ δ' ἔξει μέγα πῆμα,
Καὶ Πάφῳ αἶξει δεινὸν μόρον. ———
——— *Cyprus vero habebit magnum damnum,*
Et Paphus incurret grave fatum (a). ———

Ac, redacta in potestatem populi Romani insula, hic Proconsul, tamquam in praecipua urbe, domicilium suum habuit. Colligi ex Evangelista Luca potest Act. c. XIII. Ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν εἰς Κύπρον. καὶ, γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων. εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς· ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ, Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. *Et inde abnavigarunt in Cyprum, quumque devenissent Salamina, adnuntiarunt sermonem Dei in synagogis Iudaeorum; habebant autem & Iohannem ministrum; ac, peragrata insula usque Paphum, invenerunt quemdam magum pseudoprophetam Iudaeum, cui nomen Barjesus, qui erat cum Proconsule, Sergio Paulo, viro prudente.* Quo se modo proximo habuerit saeculo, exponit Bartholomaeus Saligniacus, Itinerarii sui Tom. IV. cap. VI. *Paphos, ruinis plena videtur, templis tamen frequens, inter quae Latina sunt praestantiora, in quibus ritu Romano divina peraguntur, & Gallorum legibus vivitur.* Olim vero, & tota Cyprus eius nomine adpellata. AEthicus in Cosmographia, ubi de insulis Oceani septentrionalis. *Item Cypros, vel Paphos.* Antoninus in Itinerario. *Insula Cyprus, sive Paphus, Veneri consecrata, in Carpathio mari.* Isidorus Orig. lib. XIV. cap. VI. *Cyprus insula, a civitate Cypro, quae in ea est, nomen accepit. Ipsa est & Paphos, Veneri consecrata.* Honorius De Imag. Mundi lib. I. cap. XXXIV. *In mediterraneo mari est Cyprus insula, contra Syriam, a Cypro civitate dicta. Haec & Paphus a civitate eiusdem nominis.*

CAP.

(a) Carmina haec Sibyllina, & libri Sibyllini, qui circumferuntur, subposititii sunt. Vide *Nourrium Adpar. ad Bibliothec. Max. Patrum. Van-Dale De Oraculis, & Sibyllis. Dauhuzium Dissert. De lo Loco Iosephi, ubi de Christo agitur, &c.*

Digitized by Google

CAP. XIX.

Columbae apud Paphios eximiae; ut lactucae, & foeniculum, ac myrti. Pondus illic, Πέλεκυς dictum, & Ἡμιπέλεκκον. Μαξὸς, poculi genus. Medimnus diverſus a Salaminio. Vocabula quaedam, Paphiis peculiaria. Paphus nova, ſexaginta ſtadiis a vetere diſtans. Portus etiam ibidem, & templum Veneris, ac panegyris celeberrima. Pauſaniae error indicatus. Nicocles, eiuſque filii, & in illis admiranda. Tychicus Martyr, atque ſeptem Machabaei; & eorum item fanum, in ſacella totidem diſtinctum. Pegae, Megarenſium colonia.

COlumbae hic eximiae commemorantur. Martialis lib. VIII. epigr. XXVIII.

Spartanus tibi cedet olor, Paphiaeque columbae.

Serenus Samonicus, lib. De Medicina capit. XL.

Atque ſimum Paphiae pariter compone columbae.

Et lactucae. Columella, ubi de lactuca agit lib. X.

Cypros item, Paphio quam pingui nutrit in arvo.

Idem etiam obſervare eſt apud Suidam, & Heſychium in Ἀδώνιδος κῆποι, ubi & foeniculum commemoratur. Item myrti. Statius Theb. lib. IV.

——— *hi Paphias myrtos a ſtirpe recurvant;*

Et paſtorali meditantur proelia trunco.

Pondus illic, decem minarum, Πέλεκυς, quod dicebatur, ut dimidium, Ἡμιπέλεκκον. Heſychius. Ἡμιπέλεκκον, τριμναῖον, ἢ τετραμναῖον, ἢ πεντάμνιον· τὸ γὰρ δεκάμνιον, πέλεκυς καλεῖται παρὰ Παφίοις. *Semipeleccum, trium, quatuor, aut quinque minarum; nam decem minarum pondus, pelecys vocatur apud Paphios.* Erat & poculi genus quoddam, Μαξὸς dictum. Athenaeus lib. XI. Μαξός. Ἀπολλόδωρος ὁ Κυρηναῖος, ὡς Πάμφιλός φησι, Παφίους τὸ ποτήριον οὕτω καλεῖν. *Maſtus. Apollodorus Cyrenaeus, ut tradit Pamphilus, ait, Paphios ita poculum adpellare.* Medimnus, quum apud Salaminios, quinque modios contineret, apud Paphios, quatuor tantum cum dimidio continebat. Epiphanius De pond. & menſ. Μέδιμνος ὃ παρ' αὐτοῖς τοῖς Κυπρίοις, διάφορος. τὸν γὰρ μέδιμνον Σαλαμίνιοι, εἴτουν Κωνσάντιοι, ἐκ πέντε μοδίων ἔχουσι· Πάφιοι δὲ, καὶ Σικελοὶ, τεσσάρων ἥμισυ μοδίων αὐτὸν μετροῦσιν. *Medimnus vero, apud eosdem Cyprios, eſt diverſus. Medimnum enim Salaminii, ſeu Conſtantii, quinque modiorum habent: Paphii vero, Siculique, quatuor modiis, ac dimidio, eum metiuntur.* Quin vocabula etiam peculiaria quaedam habebant. Ex quibus iſta exſtant in Heſychii gloſſis. Ἐπίκορον, Ἑξ ποδ' ἕρτες (a): Εὐτρβαστεσθαι. Ζάβαθος (b). Ζάλμαξος (c). Θοάνας. Ἴγλια. Ἰμίτραον. Ἰματάτιον. Κάβειρος. Κάβλη. Καικεῖναι. Καλέ-

(a) Ideſt εἵρπις. *Salvinius.*
(b) Forte δὺς βαθὺς, *Salvinius.*

A χες· Κάπαλα. Κάρραξον (d). Κατέρεαι. Κίβον· Κιδνόν· Κορζία. Κῦβος. Λιμήν. Μοχοί. Σάπιθος. Σές· Σία. Τέσις. Sed, ut puto, haec communia utrique Papho, uti alia, quando ita diſtincte proferuntur. Nam & nova Paphus erat, ab hac vetere diſtans ſtadia ſexaginta; condita ab Agapenore, fere circa idem tempus; ſcilicèt Agapenore, qui ab Ilio reverſus, iſtic urbem nominis eiusdem condit, a qua pompae, viris ſimul, feminiſque, undequaque confluentibus, ad antiquam ducebantur. Strabo lib. XIV. Εἶθ' ἡ Πάφος, κτίσμα Ἀγαπήνορος, καὶ λιμένα ἔχουσα, καὶ ἱερὰ εὖ καλεσκευασμένα. διέχει δὲ πεζῇ σταδίους ἑξήκοντα τῆς παλαι Πάφου· καὶ πανηγυρίζουσι διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης κατ' ἔτος ἐπὶ τὴν παλαι Πάφον ἄνδρες ὁμοῦ γυναιξὶν, ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων συνιόντες. *Inde Paphus, ab Agapenore condita, portum habens, & templa bene ſtructa. Diſtat vero a vetere Papho terreſtri itinere ſtadiorum ſexaginta, & per eam viam ſolennes pompae ducuntur ad veterem Paphum, viris ſimul, & mulieribus, ex aliis urbibus convenientibus.* Hanc ipſam panegyrin, ut exiſtimo, deſignat Ovidius Metam. lib. X.

Feſta dies Veneris, tota celeberrima Cypro Venerat. ———

Et Terentius Adelph. Act. II. Sc. II.

——— *hinc alia, quae porto Cyprum.*
Niſi eo ad mercatum venio, damnum maximum eſt.

Vbi Donatus. *Hanc inſulam poſuit poeta, vel quod Veneri ſacrata ſit, vel quod mercatus in ea ſit.* De Agapenore conditore eſt Pauſaniae quoque locus in Arcadicis. Πλοῦ δὲ ἀλόσης, ὃ τοῖς Ἕλλησι κατὰ τὸν πολὺν τὸν οἰκαδε ἐπιχωμίου χαμὼν Ἀγαπήνορα, καὶ τὸ Ἀρκάδων ναυτικὸν, κατήνεγκεν ἐς Κύπρον· καὶ Πάφῳ τε Ἀγαπήνωρ ἐγένετο οἰκιστὴς, καὶ τῆς Ἀφροδίτης κατεσκεύασε τὸ ἱερὸν. Τέως δὲ ἡ θεὸς παρὰ Κυπρίων τιμὰς εἶχεν ἐν Γόλγοις καλουμένῳ χωρίῳ. *Ilio vero capto, quae Graecos, domum redeuntes oborta tempeſtas diſſipavit, Agapenorem, & claſſem Arcadicam in Cyprum adpulit; ac Paphum Agapenor condidit, Venerique in urbe Papho templum ſtruxit; quum ad illud uſque tempus apud Cyprios dea Golgis, quod tunc urbis nomen erat, coleretur.* Sed Pauſaniae anne ratio ſatis conſtat, qui ad illud uſque tempus Golgis tantum cultam eſſe Venerem dicit; quum iam ante, quamquam certe haud ita multo, in antiqua illa Papho, poſito a Cinyra templo, ut oſtendi, coleretur? Certe errat. Paphius erat, ſed, ex utra urbe incertum, Nicocles ille, filiique item eius, de quibus mira narrat Plinius lib. XI. cap. XXXVII. *Timarchus, Nicoclis filius Paphii, duos ordines habuit maxillarum. Frater eius, non mutavit priores, ideoque praetrivit.* Paphi quoque, in utra, pariter eſt incertum martyr factus fuit Tychicus, Pauli Apoſtoli diſcipulus, die Aprilis XXIX. Martyrologium, in diei huius Sanctis: *Apud Paphum in Cypro Tychici, diſcipuli beati Pauli Apoſtoli.* Vſuardus in eodem Martyrologii ſui die. *Apud Pa-*

(c) δι' ἅλματος. *Salvinius.*
(d) Forte Κατάρραξον, *Salvinius.*

Digitized by Google

Paphum, Tychici diaconi, ſancti Pauli diſcipuli. Ado. *Apud Paphum Tychici Apoſtolorum diſcipuli.* Erat quoque fanum martyrum Machabaeorum ſubterraneum, ſeptem ſacellis diſtinctum. Saligniacus, ubi de Cypro agit Itinerarii ſui Tom. IV. cap. v. *Alia civitas in hoc regno antiquiſſima, atque metropolis, Paphos dicitur, vetuſtiſſimis auctoribus celebrata; in qua ſeptem fratres Machabaei, una cum matre, inclito martyrio coronati ſunt. Nos autem hoc fanum ſubterraneum, in honore martyrum ſeptem ſacellis diſtinctum, multa devotione ingreſſi ſumus.* Meminit vero novae Paphi etiam Plinius lib. v. capit. XXXI. & Ptolemaeus in urbibus Cypri, verſus occidentem ſitis. Finiam caput, quum de Pegis verſum addidero, de quibus ſic ait Stephanus. Πηγαὶ, παροικία Μεγαρέων· ἐστὶ δὲ καὶ πόλις ἐν Κυρηνίᾳ τῆς Κύπρου. *Pegae, habitatio Megarenſium. Eſt vero & urbs Cyreniae Cypri.*

CAP XX.

Salamis; a Teucro condita. Acconis locus emendatus. Meſſallae Corvini error oſtenſus. Salamis Vera, *quae poetis. Poſtea Conſtantia dicta. Conſtantini Porphyrogenetae locus reſtitutus. Eius pars Corone dicta.*

SAlamis. In orientali Inſulae parte memoratur Ptolemaeo Geogr. lib. v. Condita autem eſt a Teucro, quum is, a patre Telamone domo iectus, in Cyprum adpuliſſet. AEſchylus Perſic.

Κυπρίας τε πόλεις,
Πάφον, ἠδὲ Σόλους,
Σαλαμῖνά τε, τῆς
Νῦν μητρόπολις
Τῶν δ' αἰτία ϛεναγμάτων.
Cypriaſque urbes,
Paphum, aut Solos,
Salaminaque; cuius
Nunc metropolis
Horum cauſa eſt gemituum.

Vbi Scholiaſtes. Σαλαμῖνα τὴν ἐν Κύπρῳ φησίν· ἧς ἡ μητρόπολις, ἡ ἐν τῇ Ἀττικῇ δηλαδὴ, ἡμῖν αἰτία ἐστὶ τῶνδε τῶν ϛεναγμάτων. ἄποικοι γάρ εἰσιν οἱ ἐν Κύπρῳ Σαλαμίνιοι τῶν ἐν Ἀττικῇ. Φασὶ γὰρ, ὅτι, τῷ Αἴαντος αὐτοχειρος γεγονότος, ὁ Τεῦκρος, ὁ αὐτῷ ἀδελφὸς, ἐν τῇ Σαλαμῖνι, τῇ αὐτῷ πατρίδι, ἀπελθὼν οὐκ ἐδέχθη τῷ πατρὶ αὐτῶν Τελαμῶνι, ἀλλ' ἐδιώχθη ἀπὸ τῆς Σαλαμῖνος, ὡς μὴ τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ Αἴαντα κωλύτας, σφαγισθησόμενον ὑφ' αὐτοῦ. κατελθὼν οὖν, ἐν τῇ Κύπρῳ ἀνεδείματο πόλιν, καὶ ταύτῃ καλέσας Σαλαμῖνα, ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐν Ἀττικῇ. *Salaminem, quae in Cypro eſt, inquit; cuius metropolis, quae in Attica videlicet, nobis horum gemituum cauſa. Nam coloni ſunt Atticae Salaminii ii, qui Cyprium incolunt. Tradunt enim, quum ſe Aiax occidiſſet, Teucrum eius fratrem, Salamina in patriam ſuam reverſum, minime a patre admiſſum Telamone, ſed iectum Salamine, eo quod Aiacem fratrem, manus ſibi illaturum, minime prohibuiſſet. Itaque digreſſum, urbem in Cypro condidiſſe, ac dixiſſe Salamina, de eius nomine, quae in Attica.* Velleius lib. I. *Teucer, non receptus a patre Telamone, ob ſegnitiam non vindicatae fratris iniuriae, Cyprum adpulſus, cognomine patriae ſuae Salamina conſtituit.* Horat. lib. I. Od. VII.

Nil deſperandum Teucro duce, & auſpice Teucro.
Certus enim promiſit Apollo,
Ambiguam tellure nova Salamina futuram.

Vbi Acron. *Ambiguam. Duplicem, vel, quod una in Cypro, altera in Thraciae regione eſſe dicitur; vel, quod una pulſus eſt, alteram condidit.* Vbi manifeſtum mendum, ac ſcribendum: *altera in Atticae regione.* Porphyrion ibidem. *Ambiguam Salamina, nunc duplicem intelligemus; quoniam alteram Teucer in Cypro inſula condidit, patria a Telamone patre iectus.* Hoc conſtanter omnes quoque alii Auctores dicunt. Strabo lib. XIV. Euripides Helena; Iſocrates in Nicocle, & Evagora; Iuſtinus lib. XLIV. Nonnus, Dionyſ. lib. XIII. Servius ad AEneid. I. Euſtathius ad Iliad. β'. Itaque manifeſtus eſt error Meſſallae Corvini, qui in Sidonia conditam a Teucro dicit lib. De Auguſti progenie. *Teucer, qui patria profugus, in Sidonia alteram Salaminam condidit.* Quia vero Cypria illa, in qua patriam ſibi reſtitutam fingeret, Atticae quaſi ſimulacrum quoddam eſſet; unde *Ambigua* ab Horatio in citatis ſtatim verbis adpellatur; illa Attica a poetis *Vera* dicitur. Lucanus lib. III.

Treſque petunt veram credi Salamina carinae.

Seneca Troadibus.

Numquid Aiacis Salamina veram?

Manilius lib. V.

Vera Syracuſis Salamis non merget Athenas.

Poſtea Conſtantia dicta eſt. Stephanus. Κωνσάντεια, ἡ ἐν Κύπρῳ (a) Σαλαμίς. *Conſtantia, Salamis Cypri.* Hieronymus in Epitaphio Paulae. *Vidit admirabiles viros, Chriſtique Pontifices, Paulinum Antiochenae urbis Epiſcopum, & Epiphanium, Salaminae Cypri, quae nunc Conſtantia dicitur.* Beda De Nom. loc. in Act. Apoſt. *Salamis, civitas in Cypro inſula, nunc Conſtantia dicta.* Suidas. Ἐπιφάνιος, Κωνσαντείας τῆς Κύπρου ἐπίσκοπος, τῆς πρότερον Σαλαμῖνος. *Epiphanius, Conſtantiae Cypri Epiſcopus, quae prius Salamis adpellata.* Reſtituendum iſtud nomen Conſtantino Porphyrogenetae Them. lib. I. cap. XV. Ἐπαρχία Κύπρου τῆς νήσου, ὑπὸ κονσιλαρίου, τετέσι βουλευτὴν, πόλεις, δεκαπέντε. Κωνσάντεια, μητρόπολις. Κίτιον. Ἀμαθοῦς. Κυρήνεια. Πάφος. Ἀρσινόη. Σόλοι. Λάπιθος. Κέρμια, ἤτοι Λευκόσια. Κυθήρεια. Τάμασος. Κύριον. Νέμεβος. Τρίμυθος, ὅθεν ὁ ἅγιος Σπυρίδων. Κάρπασος. *Praefectura Cypri a conſulari adminiſtrata fuit. Vrbes quindecim. Conſtantia metropolis. Citium. Amathus. Cyrenea. Paphus. Arſinoe. Soli. Lapithus. Cermia, ſive Leucuſia. Cytherea. Tamaſus. Curium. Nemebus. Trimythus, e qua erat ſanctus Spirydon. Carpaſus.* Hodie eius nomen editur mutilum.

Κων-

(a) Editio Berkelii: ἡ τῶν ἐν Κύπρῳ.

Digitized by Google

Κωνσαντ. * Et sic passim nominatur apud Scriptores posterioris aevi. Eius pars, Κορώνη dicta. Stephanus. Ἔστι καὶ Κορώνη μοῖρα τῆς Σαλαμῖνος, τῆς ἐν Κύπρῳ. *Est etiam Corone pars Salaminis, quae in Cypro.* Imo antiquitus, ut videtur, ita adpellata fuit; posteaque, ducta huc colonia, Teucer urbem ampliorem fecit, & a patria, uti dixi, Salamina nominavit. Certe prius ita dictam, testis locuples est Porphyrius, qui & hominem ibi Agraulo Cecropis filiae, immolari solitum refert De Abst. lib. II. Ἐν ᾗ τῇ νῦν Σαλαμῖνι, πρότερον ᾗ Κορωνίδι ὀνομαζομένῃ, μηνὶ κατὰ Κυπρίους Ἀφροδισίῳ, ἐθύετο ἄνθρωπος τῇ Ἀγραύλῳ τῇ Κέκροπος. *In ea vero, quae nunc Salamina dicitur, prius vero Coronis vocabatur, mense secundum Cyprios Aphrodisio, homo Agraulo Cecropis filiae immolabatur.* Quem Porphyrii locum repraesentant etiam Theologi Graeci. Eusebius De Praep. Evang. lib. IV. cap. XVI. Cyrillus contra Iulianum lib. IV. Theodoretus Therapeut. libro VII.

CAP. XXI.

Templum Iovis Salaminii, a Teucro structum. Eique homo immolatus, usque ad tempora Hadriani Imperatoris. Etiam Veneris cognomento Prospicientis. Item alia, Palladis, Agrauli, & Diomedis, uno septo circumclusa. Homo Agraulo, inde vero Diomedi immolatus, usque ad Diphili regis tempora, qui mutavit, & constituit, uti bos immolaretur. Homo vero immolandus, ter cursu aram circumibat; hinc, percussus gutture hasta a sacerdote, in pyra totus cremabatur. Locus, Διανευτήριον dictus.

ERat illic Iovis Salaminii templum, quod a Teucro dedicatum. Tacit. Ann. III. *Cypri tribus delubris; quorum vetustissimum Paphiae Veneri auctor Aerias, post filius eius Amathus Veneri Amathusiae, & Iovi Salaminio Teucer, Talamonis patris ira profugus, posuissent.* Ammianus Marcellinus lib. XIV. *Inter municipia crebra urbes duae faciunt (Cyprum) claram; Salamis, & Paphus; altera Iovis delubris; altera Veneris templo insignis.* Et homo illi immolatus, usque ad tempora Imperatoris Hadriani. Lactantius lib. I. cap. XXI. *Apud Cypri Salaminem humanam hostiam Iovi Teucrus immolavit, idque sacrificium posteris tradidit, quod est nuper, Hadriano Imperante sublatum.* Ac delubra certe Iovis, plura erant; ut videre est in citatis Ammiani istis verbis. Fueritque hic fortasse etiam delubrum Iovis τοῦ ἐπιχωρίου dicti. Hesychius. Ἐπιχοίνιος, ζεὺς ἐν Σαλαμῖνι. *Epicoenius, Iupiter in Salamine.* Erat etiam Veneris, *Prospicientis* cognomento. Ovidius Metamorph. lib. XIV.

Neve ea ficta putes, dominae sub imagine signum
Servat adhuc Salamis; Veneris quoque nomine templum
Prospicientis habet. ——

Lutatius in Epitome. *Haec autem, iuvenis*

A *funus adspiciens, in saxum commutata est; ita ut apud Salaminios species eius Prospicientis Veneris nomen acceperit.* Caulam illic etiam utrobique habes, a duritie Anaxaretes in Iphin amatorem suum. Antoninus Liberalis, qui historiam eandem, sive fabulam commemorat, sed nominibus mutatis, (nam pro Iphi Arceophontem, & pro Anaxareta Arsinoen dicit,) Veneris, eiusque templi, nihil meminit. Vide illum Metamorphos. capit. XXXIX. Erat quoque templum Palladis, & Agrauli, & Diomedis, uno ambitu conclusum. Et Agraulo quidem, homo immolabatur, usque ad Diomedis tempora, cui, commutato ritu, mox sacrificari coepit. Ritus vero immolandi, iste erat, ut qui immolandus foret, deducentibus adolescentibus, curreret ter circum aram; inde, hasta a sacerdote in guttur adacta, in exstructam pyram coniectus, integer comburebatur. Tenuitque consuetudo usque ad tempora regis Diphili, qui mutavit, ac deinceps bovem immolandum statuit. Porphyrius De Abstin. lib. II. Ἐν ᾗ τῇ νῦν Σαλαμῖνι, πρότερον ᾗ Κορωνίδι ὀνομαζομένῃ, μηνὶ κατὰ Κυπρίους Ἀφροδισίῳ, ἐθύετο ἄνθρωπος τῇ Ἀγραύλῳ, τῇ Κέκροπος, καὶ νύμφης Ἀγραυλίδος. καὶ διέμεινε τὸ ἔθος, ἄχρι τῶν Διομήδους χρόνων. εἶτα μετέβαλεν, ὥστε τῷ Διομήδει τὸν ἄνθρωπον θύεσθαι. ὑφ' ἕνα ᾗ περίβολον, ὅ, τε τῆς Ἀθηνᾶς νεὼς, καὶ ὁ τῆς Ἀγραύλου, καὶ Διομήδους. ὁ ᾗ σφαγιασόμενος, ὑπὸ τῶν ἐφήβων ἀγόμενος, τρὶς περιέθεε τὸν βωμόν· ἔπειτα ὁ ἱερεὺς αὐτὸν λόγχῃ ἔπαιε κατὰ τὴν σφάχνην, καὶ ὅτως αὐτὸν ἐπὶ τὴν νησθεῖσαν πυρὰν ὁλοκαύτιζον, τοῦτον ᾗ τὸν θεσμὸν, Δίφιλος, ὁ τῆς Κύπρου βασιλεὺς, κατέλυσε, κατὰ τοὺς Σελεύκου χρόνους τοῦ θεολόγου, τὸ ἔθος εἰς βουθυσίαν μεταςήσας. *In ea vero, quae nunc Salamina dicitur, prius Coronis adpellata, mense, uti Cyprii nominant, Aphrodisio, Agraulo, Cecropis, & Agraulidis nymphae filiae, homo immolabatur, qui quidem mos perseveravit usque ad tempora Diomedis; deinde ita est mutatus, uti homo Diomedi mactaretur; uno enim eodemque ambitu templum Palladis, & Agrauli, ac Diomedis claudebatur. Qui autem immolabatur, ab adolescentibus deductus, ter currebat circum aram; inde a sacerdote, hasta in guttur adacta feriebatur; atque ita, super exstructam pyram coniectus, integer concremabatur. Institutum vero istud, Diphilus, rex Cypri, qui Theologi Seleuci tempore fuit, commutavit, & immolari bovem iussit.* Quae totidem verbis habet Eusebius De Praep. Evang. lib. IV. cap. XVI. & Cyrillus in Iulianum lib. IV. Ac concise Theodoretus, Therapeut. lib. VII. Εἶτα λέγει (ὁ Πορφύριος) ὡς καὶ ἐν Σαλαμῖνι τῆς Κύπρου ἄνθρωπος ἐθύετο τῇ Ἀγραύλῳ τῇ Κέκροπος. *Inde dicit (Porphyrius,) etiam apud Salaminam Cypri hominem immolatum esse Agraulo Cecropis filiae.* Erat item locus quidam iuxta mare, Διανευτήριον nuncupatus. Polybius, Episcopus Rhinocurorum in Vita Epiphanii. Καταπλευσάντων ᾗ ἡμῶν ἐν Κωνσαντίᾳ ἐπὶ τῷ τόπῳ καλουμένῳ Διανευτηρίῳ, ἐξῆλθον οἱ ναῦται ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ ἐκύκλωσαν τὴν πόλιν, καὶ μετὰ φωνῶν μεγάλων ἔκραζον· ἄνδρες ἀδελφοί, οἱ τὴν πολύανδρον

μητρόπολιν Κωνσαντίαν κατοικοῦντες, κατέλθετε φασιν, ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐν τῷ τόπῳ τῷ καλουμένῳ Διανευτηρίῳ· καὶ λάβετε τὸ τίμιον λείψανον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐπιφανίου. *Quum autem Conſtantiam adpuliſſemus, ad locum, qui dicitur Dianeuterium, nautae navi ſunt egreſſi; &, circumeuntes urbem, magna voce clamaverunt; viri, qui populoſam metropolim Conſtantiam inhabitatis, deſcendite, aiunt, ad mare, ubi locus Dianeuterium adpellatus, & accipite pretioſas reliquias ſancti patris noſtri Epiphanii,*

CAP. XXII.

Erat urbs ampla, & potens; maximaque totius inſulae; & Bocaro fluvio perluebatur. A Cimone obſeſſa, ſed non expugnata, propter inſequutam pacem. Sub Romanis graviter vexabant equites, duce Scaptio; qui diſcedere mox a Cicerone iuſſi. Sub Traiano, devaſtata a Iudaeis; ut ſub' Conſtantino Magno corruit ex terrae motu, ac Sibyllae de hac ipſa re oraculum. Obſeſſa a Marcioniſtis.

ERat vero urbs, ut ampla, atque potens, ita quoque civibus frequens. Ac quod quidem civium frequentiam attinet, hinc πολύανδρος, *multis viris habitata*, a Polybio memoratur in citatis ſtatim verbis. Οἱ τὴν πολύανδρον μητρόπολιν Κωνσαντίαν κατοικοῦντες. *Qui viris frequentem metropolim Conſtantiam inhabitatis*. De magnitudine, & potentia, ſunt haec Diodori verba lib. XIV. Ἐβασίλευσε τῆς Σαλαμῖνος, μεγίσης οὔσης, καὶ δυνατωτάτης, τ ἐν Κύπρῳ πόλεων. *Regnum tenuit Salaminis, urbis maximae, & potentiſsimae, earum, quae in Cypro ſunt*. Et lib. XVI. Οὗτοι μὲν οὖν καταπλεύσαντες εἰς τὴν Κύπρον εὐθὺς ἐτὶ τὴν μεγίστην τῶν πόλεων Σαλαμῖνα τὴν δύναμιν ἤγαγον. *Hi, quum primum in Cyprum traieciſſent, ſtatim copias ad Salaminam, urbium maximam, adduxere*. Homero, Εὐκτιμένη, *bene condita*, dicitur Hymno in Venerem,

Χαῖρε θεὰ, Σαλαμῖνος εὐκτιμένης μεδέουσα.
Salve dea, Salaminem bene conditam regens.

Perluebat eam Bocarus amnis ex Acamante monte profluens. Heſychius. Βώκαρος, ποταμὸς ἐν Σαλαμῖνι ἐκ, τοῦ Ἀκάμαντος ὄρους φερόμενος. *Bocarus, fluvius in Salamine, ex Acamante monte proveniens*. Obſeſſa fuit a Cimone, Olymp. LXXXII. anno IV. Diodorus in eius anni rebus geſtis lib. XII. Ἐπὶ δὲ τούτων Κίμων, ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, θαλατοκρατῶν, ἐχειρώτο τὰς κατὰ τὴν Κύπρον πόλεις, ἐν δὲ τῇ Σαλαμῖνι Περσικῆς φρουρᾶς οὔσης ἀξιολόγου, καὶ βελῶν, καὶ ὅπλων παντοδαπῶν, ἔτι δὲ σίτου καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς, γεμούσης τῆς πόλεως, ἔκρινε συμφέρειν ταύτην ἐκπολιορκῆσαι. οὕτω γὰρ ὑπελάμβανε μάλιστα τῆς τε Κύπρου πάσης ῥᾳδίως κυριεύσειν, καὶ τοὺς Πέρσας κατατλήξεσθαι, βοηθεῖν μὲν τοῖς Σαλαμινίοις μὴ δυναμένους, διὰ τὸ θαλατοκρατεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἐγκαταλιπόντας δὲ τοὺς συμμάχους καταφρονήσεσθαι. *Horum tempore Cimon, Athenienſium ductor, maris imperium tenens, Cypri urbes in poteſtatem redigebat. Quum vero Salamina valido Perſarum praeſidio defenderetur, armorumque, & telorum omnis generis, ac frumenti, rerumque aliarum, copia referta eſſet, eam ipſam expugnare e re cenſuit. Illo enim pacto maxime Cypro omni facile ſe potiturum ſtatuebat; tum & animos Perſarum perculſum iri, quum nequirent opem ferre Salaminiis, ob inſeſſum ab Athenienſibus mare; ac, quod ſocios deſeruiſſent, deſpectui fore*. Sed non expugnata tamen, propter ſubſequutam pacem. Expugnavit vero eam aliquando ſtrategemate Menecrates; uti refert Polyaenus libro V. pag. 390. Sub Romanis conſtitutam, equites, ſub duce Scaptio, vehementer divexabant, dum decedere tandem inſula, ex mandato Ciceronis, cogerentur. Cicero, ad Atticum lib. V. epiſt. XXI. *Appius noſter turmas aliquot equitum dederat huic Scaptio, per quas Salaminios coerceret; & eumdem habuerat praefectum; vexabat Salaminios; ego equites ex Cypro decedere iuſſi*. Adeo autem vexabant graviter, ut, ſenatu in curia obſeſſo, quinque ex illo adigerent ad mortem fame. Idem Cicero ad eumdem lib. VI. epiſt. I. *Habuerat (Scaptius) turmas equitum; quibus incluſum in curia ſenatum Salamine obſederat, ut fame ſenatores quinque morerentur; itaque ego, quo die tetigi provinciam, quum mihi Cyprii legati Epheſum obviam veniſſent, literas miſi, ut equites inſula ſtatim decederent*. Ac mox rurſum epiſt. II. *Quid tandem illi mali in tam tenera inſula non feciſſent? non feciſſent autem? imo quid ante adventum meum non fecerunt? incluſum in curia ſenatum habuerunt Salaminium, ita multos dies, ut interierint nonnulli fame; erat enim praefectus Appii Scaptius, & habebat turmas ab Appio*. Et poſtea. *Ad me Epheſum uſque venerunt; flenteſque, equitum ſcelera, & miſerias ſuas detulerunt; itaque ſtatim dedi literas, ut ex Cypro equites ante certam diem decederent; ob eamque cauſam, tum ob ceteras Salaminii nos in coelum decretis ſuis ſuſtulerunt*. Meminitque etiam epiſtola ſequente III. ſub Traiano Imper. Iudaei plane devaſtarunt. Euſebius ad annum eius XIX. Τὰς ἐν Σαλαμῖνι τῆς Κύπρου Ἕλληνας Ἰουδαῖοι ἀνελόντες, τὴν πόλιν κατέσκαψαν. Quae ſic vertit Hieronymus. *Salaminam Cypri, interfectis in ea gentilibus, ſubvertere Iudaei*. Paulus Diaconus Hiſt. Miſcell. lib. IX. *Incredibili deinde motu ſub uno tempore Iudaei, quaſi rabie efferati, per diverſas terrarum partes exarſere. Sane Salaminam, urbem Cypri, interfectis omnibus accolis deleverunt*. Beda De Nom. loc. in Act. Apoſt. *Salamis, civitas in Cypro inſula, nunc Conſtantia dicta; quam Traiani principis tempore Iudaei, interfectis omnibus accolis deleverunt*. Oroſius in Traiani rebus lib. VII. cap. XII. *Multa millia eorum vaſta caede deleta ſunt. Sane Salaminam, urbem Cypri, interfectis omnibus accolis, (Iudaei) deleverunt*. Terrae motu eſt collapſa, anno Conſtantini Magni XXVIII.

Cedre-

Digitized by Google

Cedrenus in illo anno Σεσμῷ δ' ἐν Κύπρῳ γενομένῳ, Σαλαμὶν ἡ πόλις κατέπεσε, καὶ ἱκανὸν πλῆθος διέφθειρε. *Terrae motu in Cypro facto, corruit urbs Salamin, & ſatis magna multitudo eſt extincta.* Ac praedixit multo ante id Sibylla, verſu qui & hodie exſtat Orac. Sybill. lib. IV.

Καὶ τότε δὴ Σαλαμῖνα, Πάφον θ' ἅμα, σεισμὸς ὀλέσσῃ.

Ac tunc ſane Salamina, ſimul & Paphum, terraemotus perdet.

Iohannis Chryſoſtomi tempore, obſidebant Marcioniſtae. Ipſe teſtatur epiſt. CCXXI. Τῆ Σαλαμῖνος ἕνεκεν, χωρίῳ τῆ κατὰ τὴν Κύπρον κειμένῃ, τῆ ὑπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Μαρκιωνιςῶν πολιορκουμένῃ, ἤμελλω διειλεγμένος οἷς ἐχρῆν, καὶ κεκατορθωκὼς τὸ πᾶν, ἀλλ' ἔφθιμαι ἐκβληθείς. *De Salamine, quod oppidum eſt in Cypro ſitum, & ab haereſi Marcioniſtarum obſidetur, eram acturus, cum quibus oportebat, & rem omnem feliciter confecturus, ſed antea ejectus fui.*

CAP. XXIII.

Sub Chriſtianis, Epiſcopi ſedes, & quidem Metropolitana. Alexandri Monachi locus illuſtratus, item Hieronymi. Arx textoria, & in ea clari, Areſas, Heliconque. Sal inſignis. Menſurae, Mnaſis, ac medimnus. Heſychii locus illuſtratus. Salaminii, Σταύονθες dicti. Vocabula eorum quaedam peculiaria.

SVB Chriſtianis, facta eſt Epiſcopi ſedes. Iohannes, Epiphanii diſcipulus in eius Vita. Τοῦτον ἔλεγον κεκρατῆσθαι μετὰ Γελασίου, τοῦ ἐπισκόπου τῆς Σαλαμινίων πόλεως. *Hunc dicebant fuiſſe captum cum Gelaſio, urbis Salaminiorum Epiſcopo.* Ac notiſſimum eſt, Epiphanium eius urbis Epiſcopum fuiſſe. Et erat quidem metropolis. Chryſoſtomus in Acta Apoſt. Homil. XXVIII. Καὶ γνόμενοι, φησιν, ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῆ μητροπόλει τῆς Κύπρου. *Et ut venerunt Salaminem, adnuntiaverunt verbum Dei metropoli Cypri.* Sozomenus de Epiphanio Hiſtor. Eccleſ. lib. VII. cap. XXVI. Περὶ ὃν τοῦτον τὸν χρόνον καὶ Ἐπιφάνιος τῆς Κυπρίων ἐπεσκόπει μητροπόλεως. *Eodem tempore etiam Epiphanius metropolitanae Cypriorum Eccleſiae praeerat.* Itaque eum κατ' ἐξοχὴν Cypriorum Epiſcopum vocat Alexander Monachus in Orat. De Invent. Sanctae Crucis. Ἐπιφάνιος ὁ μέγας, καὶ ἱερὸς τῶν Κυπρίων ἐπίσκοπος, ἀγωνιςικῶς ἐνίσταται. *Magnus vero Epiphanius, & ſanctus Cypriorum Epiſcopus, acriter inſtat.* Et Hieronymus de eodem, epiſt. LXI. *Epiſcopus Cypri a Valente non tangebatur.* Ac martyrio hic adfectus Ariſtion ad XXII. diem Februarii; ut videre eſt in Romano Martyrologio. Floruit hic aliquando ars textoria, & polymitarii optimi praedicantur, urbis huius cives, Aceſas, & Helicon, ab Athenaeo lib. II. Ἥκμασε δὴ ἡ τῶν ποικίλων ὑφὴ, μάλιςα ἐντέχνων περὶ αὐτὰ γνομένων Ἀκεσᾶ καὶ Ἑλικῶνος τῶν Κυπρίων, ὑφάνται δ' ἦσαν ἔνδοξοι· καὶ ἦν Ἑλικὼν υἱὸς Ἀκεσᾶ, ὥς φησιν Ἱερώνυμος. ἐν Πυθοῖ γοῦν ἐπί τινος ἔργου ἐπιγέγραπται·

Τεῦξ' Ἑλικὼν Ἀκεσᾶ Σαλαμίνιος, ὧν ἐνὶ χερσὶ
Πότνια θεσπεσίῳ Παλλὰς ἔτευξε χάριν.

Variarum vero veſtium textura floruit, celeberrimis eius artis magiſtris, Aceſa, & Helicone Cypriis. Erat autem Helicon Aceſae filius, ut ait Hieronymus. Itaque in templo Pythico operi cuidam inſcriptum erat:

Fecit Helicon, Aceſae filius, Salaminius,
quorum in manibus
Veneranda divinam Pallas fecit gratiam.

Euſtathius ad Odyſſ. ά. Ἥκμασεν ἡ τῶν ποικίλων ὑφὴ παρὰ Κυπρίοις· ἔνθα ἔντεχνοι περὶ αὐτὰ ὑφάνται ἦσαν ἔνδοξοι, Ἀκεσᾶς, καὶ υἱὸς αὐτοῦ Ἑλικών. *Floruit variarum veſtium textura apud Cyprios, ubi celebres eius artis magiſtri erant, Aceſas, & filius eius Helicon.* Sal quoque illic optimus erat. Plinius libro XXXI. capit. VII. *Marinorum maxime laudatur (ſal) Cyprius, e Salamine.* Dioſcorides, ubi de ſale agit lib. V. cap. CXXVI. Κάλλιςον ὃ ἐν Κύπρῳ, καὶ Κύπρου τῆ Σαλαμῖνι γίνεται. *Optimus vero fit in Cypro, & in Cypri Salamine.* Mnaſis ibidem erat menſura decem modiorum. Epiphanius De Pond. & Menſur. Μναῖς παρὰ Κυπρίοις μετρεῖται, καὶ παρ' ἄλλοις ἔθνεσιν. εἰσὶ δὲ δέκα μόδιοι σίτου ἢ κριθῶν. *Mnaſis menſura eſt apud Cyprios, & alias gentes. Sunt vero modii frumenti, & hordei decem.* Heſychius dicit: Μνασίον, μέτρον τι διμέδιμνον. *Mnaſium, menſura quaedam, duos medimnos continens.* Idque recte. Nam medimnus, modios quinque continebat; & mox ipſe Epiphanius id teſtatur. Τὸν μέδιμνον Σαλαμίνιοι, εἴτουν Κωνςάντιοι, πέντε μοδίων ἔχουσι. *Medimnum Salaminii, ſive Conſtantii, quinque modiorum habent.* Ac Salaminii quidem Σταύονθες dicebantur. Heſychius. Σταύονθες, Σαλαμίνιοι. *Spauonthes, Salaminii.* Vocabula quoque erant illis aliqua peculiaria. Vide apud Heſychium in Εὔχυς. Θέαγον. Κάγρα. Κάδαμος. Κύβος. Γ''γλεμος. Γ''ν τετρασίαν. Γ''ριγλα.

CAP. XXIV.

Satrachus, ſive Setrechus, ut quidam ſcribunt. Seſtus. Sicilia, ubi medimnus continebat modios quatuor cum dimidio, plane ut in urbe Papho.

Atrachus. Vrbs erat, & eiusdem nominis fluvius. Lycophron in Alexandra.

Καὶ Σάτραχον βλώξαντες, Γ'λάτυ τε γῆν.

Et Satrachum venientes, & Hylatae terram.

Vbi Iſaacius Tzetzes. Σάτραχος, πόλις, καὶ ποταμὸς, Κύπρου. *Satrachus, urbs, & fluvius Cypri.* Scribitur etiam Setrechus. Tzetzes ibidem. Τινὲς δὲ διὰ τοῦ ε γράφουσι Σέτρεχος. *Quidam vero per e ſcribunt, Setrechus.* De fluvio vero, poſtea dicam.

Seſtus. Commemoratur a Nonno, in Catalogo urbium Cypriarum, Dionyſ. libro XIII.

Digitized by Google

Οἵ τ' ἔχον ὑδατόεντε πέδον, ἠδ' ἐθέλθια Σησῦ.
Quique tenebant aquosum solum, & fundamenta Sesti.

Sicilia. Hanc quoque aliquam Cypri urbem fuisse, colligere est ex Epiphanio, ubi dicit, eos pariter Paphiosque, inter Cyprios, medimnum habere modiorum quatuor, & dimidii; Salaminios vero, qui Constantii quoque dicti, quinque. Ecce verba, lib. De Mens. & Pond. Μέδιμνος δὲ, παρ' αὐτοῖς τοῖς Κυπρίοις, διάφορος. τὸν γὰρ μέδιμνον Σαλαμίνιοι, εἴτουν Κωνσάντιοι, ἔχουσι πέντε μοδίων ἥμισυ μοδίων αὐτὸν μετροῦσιν. *Medimnus vero, etiam apud ipsos Cyprios, est diversus. Salaminii enim, sive Constantii, medimnum quinque modiorum habent; Paphii vero, Siculique quatuor modiis cum dimidio eum ipsum metiuntur.*

CAP. XXV.

Solis, olim AEpea. Condita a Demophonte, Thesei filio, sive, ut alii, Acamante, ac Phalero. Habebat portum, fluviumque; uti Veneris quoque templum. Isidisque, & Minervae, cuius sacerdos, Τεκταύρια diceba tur. Cives, Solii adpellati; ad illorum, qui eiusdem in Cilicia nominis urbem habitabant, & Solenses dicebantur, differentiam. Vnde soloecismus dictus. Abbiani carmen quoddam illustratum. Obsessa a Persis, & quinto mense expugnata. Evagorae, Cyprum vindicare satagenti, se opponit. Reges illic Eunostus, Philocyprus, & Aristocyprus. Hic Stasanor natus, unus Alexandri ducum. Lapis Carystius, inter Gerandrum, & Solos.

SOli. Olim AEpea dicta, uti supra memoravi cap. VII. ubi vide, cur hoc nomen sit adepta. Condidisse Demophontem Thesei filium, illic docui ex Plutarcho, a quo Strabo noster abit, & struxisse Acamantem, ac Phalerum, nobis tradit. Habebat vero portum, ac fluvium, Venerisque templum, & Isidis. Eius verba ecce ista lib. XIV. Εἶτα Σόλοι πόλις, λιμένα ἔχουσα, καὶ ποταμὸν, καὶ ἱερὸν Ἀφροδίτης, καὶ Ἴσιδος· κτίσμα δ' ἐστὶ Φαλήρου, καὶ Ἀκάμαντος, Ἀθηναίων. *Inde urbs Soli, portum, fluviumque habens, tum fanum Veneris, atque Isidis; condita vero ab Acamante, & Phalero, Athenien sibus.* Etiam Minerva illic colebatur, eius sacerdos dicebatur Τεκταύρια. Vide Plut. II. 292. Oppidani, Σόλιοι *Solii* adpellabantur, ut distinguerentur ab his, qui Ciliciae, atque Σολεῖς, ceu *Solenses* dicebantur. Addit Strabo. Οἱ δ' ἐνοικοῦντες, Σόλιοι καλοῦνται. *Qui autem inhabitant, Solii vocantur.* Diogenes Laertius in Solone, lib. I. Ἐκεῖθεν δ' ἀπαλλαγεὶς, ἐγένετο ἐν Κιλικίᾳ· καὶ πόλιν ᾤκισεν, ἣν ἀπ' αὐτοῦ Σόλους ἐκάλεσεν. ὀλίγους τέ τινας τῶν Ἀθηναίων ἐγκατῴκισεν, οἳ τῷ χρόνῳ τὴν φωνὴν ἀποξενωθέντες, σολοικίζειν ἐλέχθησαν καί εἰσιν οἱ μὲν ἔνθεν, Σολεῖς· οἱ δ' ἀπὸ Κύπρου, Σόλιοι. *Hinc discedens in Ciliciam abiit, atque urbem ibi condidit, a se Solos adpellatam; paucos etiam aliquos Atheniensium illic habitare fecit, qui quum vocem tractu temporis corrupissent, dicti sunt* Σολοικίζειν, *ac qui inde oriundi, sunt Solenses; qui e Cypro, Solii sunt nominati.* Idem dicit Eustathius in Dionysium; discrimen vero inter Solios, & Solenses, refert etiam Hipparchus in Aratum. Ἀπὸ τῶν ἐν Κιλικίᾳ Σόλων, οἱ πολῖται Σολεῖς· ἀπὸ δὲ τῶν ἐν Κύπρῳ, Σόλιοι. *A Solis Ciliciae, cives Solenses; a Cypri, Solii.* De Soloecismo, quem Ciliciae Solis tribuunt, facit dubitare Suidas, quum inquit. Σόλοι, Κιλικίας πόλις, καὶ Κύπρῳ· ἀφ' ὧν ὁ σολοικισμὸς, βαρβαριζόντων κατὰ τὴν ἰδίαν γλῶτταν. *Soli, Ciliciae urbs, & Cypri, a quibus Soloecismus, quum sua lingua ipsi barbare loquerentur.* Certe nil distincte dicit. Sed ad Cypri Solos pertinet perargutum Epigramma Abbiani, quod habemus Anthologiae lib. II. cap. XLVI.

Ἑπτὰ σολοικισμοὺς Φλάκκῳ τῷ ῥήτορι δῶρον
Πέμψας, ἀντέλαβον πέντε διακοσίους.
Καὶ νῦν μέν, φησιν, τούτους ἀριθμῷ σοι ἔπεμψα,
Τῷ λοιπῷ δὲ μέτρῳ πρὸς Κύπρον ἐρχόμενος.
Septem soloecismos Flacco rhetori donum
Mittens, recepi quinque, & ducentos.
Et nunc quidem, inquit, eos numero tibi misi;
In posterum vero mittam mensura, quum in Cyprum venero.

Dicere poeta cupit, quum in Cyprum, & in ea Solos, venero, atque illic σολοικίζειν etiam didicero, non iam numerato tibi soloecismos, sed mensura tota mittam. Certe de Solis Cypri, dicit etiam Eustathius ad Iliad. Ψ. Dicit Strabo in citatis statim verbis, flumini adiacuisse; idque Clarium fuisse supra ex Plutarcho docui, ubi de AEpea ago. Obiisse autem illic Solon traditur a Suida. Οἱ δὲ καὶ τὸν ἐν Κύπρῳ Σόλουν ἐξ αὐτοῦ φασι· καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν ἐν Κύπρῳ. *Hi vero & Solos Cypri nomen ab eo accepisse, sunt auctores; tum & diem in Cypro ipsum obiisse.* Templa Veneris, Isidisque, a Strabone referuntur; quorum tamen nulla alibi exstat mentio. Obsessa a Persis, & capta fuit, quinto obsidionis mense. Herodotus lib. V. Τῶν δὲ ἐν Κύπρῳ πολίων ἀντέσχε χρόνον ἐπιτλεῖσον πολιορκεομένη Σόλοι· τὴν, περιξ ὑπορύσσοντες τὸ τεῖχος, πέμπτῳ μηνὶ εἷλον οἱ Πέρσαι. *Vrbium vero Cypriarum diutissime obsidionem pertulit Soli; quam, subfosso circum muro, quinto mense ceperunt Persae.* Evagorae, Cypri sibi regnum vindicare cupienti, Solii, cum Amathusiis, Citiensibusque, se oppoluerunt. Diodorus Siculus, rem prolixe narrans, inter cetera ait lib. XIV. Ἀμαθήσιοι δὲ, καὶ Σόλιοι, καὶ Κιτιεῖς, ἀντέχοντες τῷ πολέμῳ, πρεσβεῖς ἀπέστειλαν πρὸς Ἀρταξέρξην, τὸν Περσῶν βασιλέα, περὶ βοηθείας. καὶ τοῦ μὲν Εὐαγόρου κατηγόρουν, ὅτι τὸν Ἄγυριν βασιλέα, σύμμαχον ὄντα Περσῶν, ἀνεῖλε, τὴν δὲ νῆσον ὡμολόγησαν αὐτῷ συγκατακτήσασθαι. *Sed Amathusii, & Solii, & Citienses bello resistentes, ad Artaxerxem Persarum regem, legatos mittunt, qui auxilium petant. Et Evagoram quidem criminantur, quod Persarum socium regem Agyrim interfeciss-*

fecißet, ac promittunt, inſulam cum eo ſe in poteſtatem redacturos. Reges illic memorantur, Eunoſtus quidem ab Athenaeo libro XIII. & Euſtathio ad Iliad. ψ'. Philocyprus vero, & Ariſtocyprus ab Herodoto lib. V. & Plutarcho in Solone. Vide infra, ubi reges Cypri trado. Hine Staſanor etiam fuit, qui gratia valens apud Alexandrum Magnum, inter duces eius fuit. Strabo, ubi de Solis agit. Ἐντεῦθεν ἦν Στασάνωρ τῶν Ἀλεξάνδρου ἑταίρων, ἀνὴρ ἡγεμονίας ἠξιωμένος. *Hinc erat Staſanor, unus de amicis Alexandri, dignus habitus, qui inter duces adſciſceretur*. Meminit eius Diodorus lib. XVII. & ſemel, iterumque lib. XVIII. Iuſtinus quoque lib. XIII. & Arrianus libro VI. Lapis vero item quidam, Caryſtio ſimilis, naſcebatur iuxta hanc urbem, qua Gerandrum iter erat. Apollonius Hiſtor. Mirab. cap. XXXVI. Γίγνεται δὲ ὁ λίθος ἔτος καὶ ἐν Καρυστῷ μὲν, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔλαβεν. πολὺς δ' ἐν Κύπρῳ, καταβαινόντων ἀπὸ τοῦ Γεράνδρου ὡς ἐπὶ Σόλους πορευομένοις. *Naſcitur vero hic lapis, etiam in Caryſto quidem, unde & accepit nomen; multus vero & in Cypro, qua Gerandro Solos verſus iter ducit*.

CAP. XXVI.

Tamaßus. In eius nomine Stephanus, & Plinius emendati. Abundabat ære optimo. Tegeſſus. Heſychii locus reſtitutus. Tembrus. Apollinis Hylatae fanum. Stephanus iterum emendatus. Throni. Treta. Tremithus, ſive Trimethus, vel etiam Trimythus. Vnde dictae. Τρέμιθος, *Cypriorum lingua, terebinthus. Vrania*.

Tamaſſus. In regione Inſulae mediterranea ponitur a Ptolemaeo Geogr. lib. V. Strabo lib. XIV. Μέταλλά τε χαλκοῦ ἐστιν ἄφθονα τὰ ἐν Ταμασσῷ. *Metalla etiam aeris abundantia ſunt apud Tamaſſum*. Meminitque eius iterum lib. VI. In mediterranea regione Cypri ſitam, etiam teſtatur Stephanus. Ταμασσὸς (a), πόλις Κύπρου, διάφορον ἔχουσα χαλκὸν (b), ἐν μεσογείᾳ. τὸ ἐθνικὸν, Ταμασσίτης, καὶ Ταμάσσιος. *Tamaſſus, urbs Cypri, eximium habens aes, in mediterranea regione. Gentile, Tamaſſites, & Tamaſſius*. Ita ſcribo. Minus recte illic editur, Ταμάσεος, Ταμασίτης, Ταμάσιος. Corrigendus quoque Plinius lib. V. cap. XXXI. in recenſione urbium. ubi itidem vulgatur nunc, *Tamaſeus*. Nonnus unico σ protulit, metri cauſa, Dionyſ. lib. XIII.

Καὶ Τάμασσον, καὶ Τέμβρον. ——
Et Tamaſſum, & Tembrum. ——

Abundabat ære optimo, ut videre eſt in citatis Stephani, & Strabonis verbis. (c)

Tegeßus. Stephanus. Τεγησσὸς πόλις Κύπρου. *Tegeſſus, urbs Cypri*. Hesychius promontorium dicit. Τεγησσὸς, ἀκρωτήριον Κύπρου. *Tegeſſus, promontorium Cypri*. Ita enim ſcribere malim, quam Κύπριοι, *Cyprii*. Neque enim Cyprii quodvis promontorium, ut haec fert lectio adpellative, ut Grammatici loquuntur, Tegeſsum dicebant, ſed proprio nomine quoddam ſuae inſulae adpellabant. Poſtea occurrit iterum apud eumdem, & Τευγισὸς ſcribitur, Τευγισὸς, ἀκρωτήριον Κύπρου. *Tegiſus, promontorium Cypri*.

Tembrus, Fano Apollinis Hylatae celebris. Stephanus. Τέμβρος, πόλις Κύπρου, ἐν ᾗ τετίμηται Ὑλάτης Ἀπόλλων. *Tembrus, urbs Cypri, in qua cultus fuit Apollo Hylates*. Ita corrigo; perperam enim hodie editur, Ἡλάτης Ἀπόλλων, *Helates Apollo*. Dionyſius Samius Baſſaricorum lib. III.

Οἵ τ' ἔχον Ὑλάτοιο θεοῦ ἕδος Ἀπόλλωνος,
Τέμβρον, Ἐρύσθειάν τε, καὶ ἀναλίην Ἀμαμασσόν.
Quique habebant Hylatae dei fanum Apollinis,
Tembrum, Eryſtheamque, & mari cinctam Amamaßum.

Exſtant hi verſus apud eumdem Stephanum in Ἐρύσθεια.

Throni. Ptolemaeus. Θρόνοι, πόλις, καὶ ἄκρα. *Throni, urbs, & promontorium*. Meminit etiam Strabo, ſed, an urbs, an promontorium, id non dicit. Promontorii, etiam poſtea mentionem idem Ptolemaeus facit. Μετὰ τοὺς Θρόνους τὴν ἄκραν, Ἀμμόχωστος. *Poſt Thronos promontorium, Ammochoſtus*.

Treta. Meminit Strabo in recenſione urbium. Εἶτα Τρήτα, καὶ Βοόσυρα, καὶ παλαιὰ Πάφος. *Inde Treta, & Booſura, & antiqua Paphus*.

Tremithus, ſive *Trimethus*, aut *Trimythus*, nam diverſe apud Auctores nomen ſcribitur, urbs erat inter mediterraneas. Ptolemaeus Geogr. lib. V. Πόλεις δέ εἰσι μεσόγειοι, αἵδε· Χύτρος, Τριμηθοῦς, Ταμασσός. *Vrbes vero mediterraneae ſunt iſtae: Chytrus, Trimethus, Tamaſſus*. Originem nominis tradit Stephanus. Τρεμιθοῦς, κώμη Κύπρου. Φασὶ δ' ὅτι, ἐπιβάσης Ἀφροδίτης εἰς τὸν τόπον, διὰ τὸν παρουσίαν τῆς δαίμονος, ὑπὸ τρόμου σαλευθῆναι· διὸ καὶ Τρεμιθοῦντα κληθῆναι. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, ἀπὸ τῶν περὶ τὸν τόπον πεφυκυιῶν τερμίνθων, ἃς Κύπριοι τρεμίθους καλοῦσιν. *Tremithus, vicus Cypri. Aiunt vero, poſtquam Venus hunc in locum adceſſiſſet, deae adventu concuſſum eſſe prae tremore. Ideoque Tremithuntem adpellari. Ego vero arbitror a terebinthis, ibi natis, quas* Τρεμίθους *Cyprii vocant* (d). Inde erat Sanctus Spyridon. Vide Conſtantinum Porphyrogenetam Them. lib. I. cap. XV. Suidam in Σπυρίδων, & Τριμηθοῦς. Nicephorum Calliſtum lib. VIII. cap. XIV. & XLII. Socratem lib. I. cap. XII. Sub Chriſtianis, facta eſt Epiſcopi Sedes, ut videre eſt apud Socratem, & Nicephorum, locis citatis.

Vrania. Diodorus Siculus, ubi de Demetrii in Cyprum irruptione agit libro XX. Ἔπειτα τοῖς πλησιοχώροις προσβολὰς ποιησάμενος, εἷλε κατὰ κράτος Οὐρανίαν, καὶ Καρπασίαν. *Vicinas deinde urbes adgreſſus, Vraniam, & Carpaſiam, vi cepit*. Nonnus, Dionyſ. libro XIII.

Οἵτε

(a) Aes Cyprium, Cuprum. Cuivre. *Salvinius*.
(b) *Berkelius* legit Ταμασσὸς, & melius, ut videtur, in Notis.
(c) Quare *Ovidius* in *Faſtis*,
—— *Tamaſaeaque concrepat aera*.
(d) Heinc elucet origo noſtri vocabuli *Trementina*, quaſi *Tremithuntina*. Alii, Terebinthinam adpellant.

Digitized by Google

Ὅ τε πόλιν Κινύρειαν, ἐπώνυμον εἰσέτι πετρῶν,
Ἀρχεγόνου Κινύραο, καὶ Οὐρανίης πέδον ἕδρης,
Αἰθερίου κενεῶνος ἐπώνυμον. ———

Quique urbem Cinyream, cognominem adhuc rupibus
Priſci Cinyrae, & Vraniae ſolum ſedis,
AEtherei ventris cognomine. ———

Et hae quidem urbes Cypri, paſſim mihi apud Auctores obſervatae. Hodie paucae ex his reſtant; quarum praecipuae, Nicoſia, & Famaguſta; ut Gerardus Mercator refert in Deſcriptione Cypri; & Bartholomaeus Saligniacus Itinerarii Hieroſolymitani Tomo IV. capit. II. Pagi, exſtant univerſim octingenti quinquaginta, ut Mercator, loco iam citato refert. Ergo impoſuit Martino Cruſio, viro bono, & erudito, Graeculus ille Stamaſius Donatus, qui cum urbium, tum pagorum, quindecim millia hodie eſſe adfirmabat. Vide eum in Adnotationibus ad Turcograeciae lib. II.

CAP. XXVII.

Promontoria, & montes. Acamas, nomen habens ab Acamante Theſei filio. Fluvius ex eo Bocarus. Aoum, nominatum ab Aoo, Cephali, & Aurorae filio. Fluvii ex eo duo: Serachus, & Plieus. Callinuſa. Clides. Heſychii locus reſtitutus. Crommyuacra. Curias, ubi aes naſcebatur. Servius, & Ariſtoteles, emendati.

VIdimus urbes; nunc promiſcue promontoria, atque montes, referamus. In primis occurrit

Acamas, de quo Strabo lib XIV. Ὁ δ' Ἀκάμας, ἐστὶν ἄκρα, δύο μαστοὺς ἔχουσα, καὶ ὕλαν πολλήν. κείμενος μὲν ἐπὶ τῶν ἑσπερίων τῆς νήσου μερῶν, ἀνατείνων δὲ πρὸς ἄρκτων. *Acamas vero promontorium eſt, duo ubera habens, & ſilvam multam; ſitum quidem in occidua inſulae parte, ſed ſeptentrionem verſus ſeſe porrigit.* Meminitque iterum poſtea; ſicut etiam Ptolemaeus Geogr. lib. V. Lucianus in Navigio, ſive Votis; Plinius lib. V. capit. XXXI. Sextus Empiricus adverſus Mathem. lib. I. cap. XII. Βρίλησσος μὲν, καὶ Ἀράκινθος, τῆς Ἀττικῆς ἐστιν ὄρος· Ἀκάμας δὲ, τῆς Κυπρίας ἀκρωτήριον. *Brileſus quidem, & Aracinthus, mons eſt Atticae; Acamas vero, terrae Cypriae promontorium.* Nomen accepit ab Acamanthe, Theſei filio. Heſychius. Ἀκάμαντα, ἀκοπίαστον. καὶ κύριον ὄνομα ἑνὸς τῶν Ἀντήνορος υἱῶν. καὶ ὄρος ἐν Κύπρῳ, οὕτω καλούμενον· ὠνομάσθη δὲ ἀπὸ Ἀκάμαντος, τοῦ Δημοφῶντος μὲν ἀδελφοῦ, υἱοῦ δὲ Θησέως. *Acamanta indefeſſum, & nomen proprium unius filiorum Antenoris. Etiam mons in Cypro, ita dictus. Nominatus vero eſt ab Acamante, Demophontis quidem fratre, ſed Theſei filio.* Ex hoc Bocarus profluebat. Heſychius. Βώκαρος, ποταμὸς ἐν Σαλαμῖνι ἐκ τοῦ Ἀκάμαντος ὄρους φερόμενος. *Bocarus, fluvius Salaminem perluens, ex Acamante monte profluens.*

Aoum. Mons, e quo profluunt duo amnes, Serachus, & Plieus. Etymologici Auctor in Ἀῶος. Φιλέας δὲ, πρῶτον βασιλέα Ἀῶον, φησιν, Ἠοῦς ὄντα καὶ Κεφάλου· ἀφ' οὗ καὶ ὄρος τι (τῆς Κύπρου) ὠνομάσθη Ἄων. ἐξ οὗ δύο ποταμῶν φερομένων, Σεράχου τε καὶ Πλιέως, τὸν ἕνα τούτων ὁ Παρθένιος Ἄωον κέκληκε, διὰ τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τετραμμένως ἔχειν τὴν ῥύσιν. *Phileas vero, primum regem Aoum, (dicit) filium Aurorae, & Cephali, a quo etiam mons quidam (Cypri) adpellatus eſt Aous. Ex quo, quum duo fluvii procedant, Serachus, & Plieus, horum unum Parthenius, quod verſus orientem fluat, Aoum vocavit.* Ac de fluviis quidem iſtis, poſtea dicam.

Arſinoe. Promontorium, cum ſtatione templo, & luco. Strabo. Εἶτ' ἄκρα Ζεφυρία, πρόσορμον ἔχουσα· καὶ ἄλλη, Ἀρσινόη, ὁμοίως πρόσορμον ἔχουσα, καὶ ἱερὸν, καὶ ἄλσος. *Inde promontorium Zephyria, ſtationem habens; item aliud, Arſinoe, pariter habens ſtationem, templum, & lucum.*

Callinuſa. Promontorium. Memoratur Ptolemaeo.

Clides. Itidem Promontorium. Herodotus lib. V. Τῇσι δὴ νήυσὶ οἱ Φοίνικες περιέπλωον τὴν ἄκρην, αἳ καλέονται Κλῆδες τῆς Κύπρου. *His autem navibus Phoenices circumnavigabant promontorium, quae vocantur Clides, (ſive Claves) Cypri.* Corruptus eſt Heſychii locus. Κλεῖδες, ἀκρατεῖς, Κύπριοι. *Clides incontinentes, Cyprii.* Emendandum, Κλεῖδες, ἄκρα τῆς Κύπρου. *Clides, promontorium Cypri.* Plinius de Cypro agens lib. V. capit. XXXI. *Promontorium ex adverſo Syriae, Clides.* Ptolemaeus, inſulas dicit, Νῆσοι δὲ παρ' αὐτὴν, αἱ καλούμεναι Κλεῖδες. *Inſulaeque iuxta eam, Clides dictae.* Strabo, eas duas dicit. Εἰσὶ δὲ αἱ μὲν Κλεῖδες νησία δύο προσκείμενα τῇ Κύπρῳ, κατὰ τὰ ἑώθινα μέρη τῆς νήσου. *Sunt vero Clides parvae inſulae duae Cypro adiacentes, ad ortivas eius partes.*

Crommyu-acra. Promontorium. Strabo. Ἔφαμεν δέ που, κατὰ τὸ Ἀνεμούριον, ἄκραν τῆς Τραχείας Κιλικίας, ἀντικεῖσθαι τὸ τῶν Κυπρίων ἀκρωτήριον, τὴν Κρομμύου ἄκραν. *Diximus vero alibi, e regione Anemurii, quod eſt Aſperae Ciliciae promontorium, obiacere Cypriorum promontorium Crommyu acram.* Et poſtea. Ὑπέρκειται δ' ἐν μεσογαίᾳ, Λιμένια, πόλις· εἶθ' ἡ Κρομμύου ἄκρα. *Superius ſita eſt in mediterranea regione, urbs Limenia, inde Crommyiacra.* Libri ſcripti, ut teſtatur Caſaubonus habent Κρουμύων: & ſic quoque Ptolemaeus. Singulari numero Caſſius in Epiſtola ad Ciceronem, quae eſt inter Ciceronis, quas familiaribus ſcripſit lib XII. epiſt. XIII. *Vale. data Idibus Iunii, Cypro, a Crommyu acride.*

Curias. Promontorium, ceu peninſula, Strabo. Κυπρίας Χερονησιώδης. *Curias, peninſulae inſtar.* Meminit eius Theophraſtus libro De Ventis. Erat autem illic aes. Obſervare eſt apud Servium, ſed corruptis eius verbis ad AEneid. lib. III. *Quod apud Cyprum mons ſit, aeris ferax, quem Cypricorium vocant.* Emendandum equidem puto: *quem Cyprii Curium vocant.* De eodem promontorio, ſive monte, & enato illic ære, ſed corruptis itidem verbis. Ariſtoteles De Mirab. Aud. Φασὶ καὶ ἐν Κύπρῳ, περὶ τὸν λεγόμε-

Digitized by Google

γόμφιον Τυρρίαν, χαλκὸν ὅμοιον γίγνεσθαι. *Aiunt etiam in Cypro, circa Turrhiam, quem vocant, æs ſimile naſci.* Iterum corrigendum arbitror, Περὶ τὸ λεγόμφιον Κύριον. *Circa Curium, quod vocant.* Meminit huius promontorii etiam Ptolemaeus.

CAP. XXVIII.

Dades. Dinaretum. Drepanum. Elaea. Polyaenus illuſtratus. Olympus mamillae ſimilis, & in eo Veneris Acraeae templum, nec intrare, nec videre feminis licitum. Orpheus, Euripides, & Proclus illuſtrati. Animal quoque illic mirum, a felibus necari ſolitum. Pedalium. Phrurium. Sarpedon. Stiria. Tegeßus, ſive Tigiſus. Throni. Thyrria. Zephyria, ſive Zephyrium, ubi optima molybdaena. Promontorium incerti nominis, e quo deiici conſuevere, qui Apollinis aram attigißent.

DAdes. Promontorium. Ptolemaeus. Κίτιον, πόλις· Δᾶδες, ἄκρα· Θρόνοι, πόλις, καὶ ἄκρα. *Citium, urbs; Dades, promontorium; Throni, urbs, & promontorium.*

Dinaretum. Promontorium. Plinius libro v. cap. xxxi. *Longitudinem (Cypri) inter duo promontoria, Dinaretum, & Acamanta.*

Drepanum. Promontorium. Memoratur Ptolemaeo, poſt veterem Paphum.

Elaea. Promontorium. Ab eodem Ptolemaeo nominatur, velut prope Salaminem. Eſtque hoc ipſum, cuius, quamquam ſine nomine; meminit Polyaenus lib. iv. Δημήτριος, πρὸς διακοσίας ὁμοῦ τριήρεις ἀξιόμαχος ὢν, τῆς Σαλαμῖνος ἄκραν ὑπερέχουσαν περιπλεύσας, ὑπὸ κρημνῷ λιμνίζοντι ναυλοχῶν ἐκρύπτετο. *Demetrius, ad pugnam cum ducentis navibus ineundam inaequalis, promontorium, ſupra Salaminem ſitum, circumnavigans, ſub praecipitio, quod ad portus inſtar eſſet, naves ſuas collocatas occultabat.* Iterum quum de Menecrate, Salaminem expugnare cupienti, verba facit lib. v. Σημεῖον ἦρε τοῖς κυβερνήταις ἀποπλεῦσαι, καὶ ὑπὲρ τὴν παρακειμένην ἄκραν ἀποκρύπτειν. *Signum gubernatoribus dedit, ut abducerent naves, & ſupra promontorium, quod adiacebat, occultarent.*

Olympus. Mons, in meridionali inſulae parte. Ptolemaeus. Τὰ μὲν μεσημβρινὰ, (τῆς Κύπρου,) ἡ Ἀμαθουσία, καὶ ὁ Ὄλυμπος τὸ ὄρος· *In meridionali regione, (Cypri,) Amathuſium territorium, & Olympus mons.* Erat autem inſtar mamillae. Strabo. Καὶ μεταξὺ πολίχνη, Παλαιὰ καλουμένη· καὶ ὄρος μαστοειδὲς, Ὄλυμπος. *Et in medio oppidum, Palaea dictum, & mons ſimilis mamillae, Olympus.* Et in eo Veneris Acraeae templum erat, quod nec accedere mulieribus, nec videre idem licitum. Idem Strabo, paulo ante. Εἶτα ἄκρα, καὶ ὄρος. ἡ δ' ἀκρώρεια, καλεῖται Ὄλυμπος, ἔχουσα Ἀφροδίτης Ἀκραίας ναὸν, ἄδυτον γυναιξὶ, καὶ ἀόρατον. *Inde promontorium, & mons: ſummitas vero montis, Olympus vocatur; habens Veneris Acraeae templum, quod nec ingredi mulieribus, nec videre permittebatur.* Memini eius Orpheus Hymno in Venerem.

Ἔρχεο Κυπρογενὲς θεὸν γένος, εἴ τ' ἐν Ὀλύμπῳ
Εἴ σὺ θεὰ βασίλεια, καλῷ γηθουσα προσώπῳ.
Εἴτε κὴ εὐλιβάνου Συρίης ἕδος ἀμφιπολεύεις.
Veni in Cypro genitum divinum genus, ſive in Olympo
Es tu dea regina, pulcra gaudens facie,
Sive ture abundantis Syriae ſedem circumis.

Et Euripides in Bacchis.

Ἱκοίμαν ποτὶ τὰν Κύπρον,
Νᾶσον τᾶ Ἀφροδίτας.
Οὗ τοι καλλιρευομένα
Πιερία, Μούσᾳ ἕδρα,
Σεμνὰ κλιτὺς Ὀλύμπου.
Vtinam veniam in Cyprum,
Inſulam Veneris;
Vbi pulcerrima
Pieria, Muſarum ſedes,
Sacer clivus Olympi.

Et hinc Venerem Olympiam vocat Proclus Hymno in eam.

Καὶ ἑ θεὴν ὀνόμηναν Ὀλυμπίαν. (a)——
Et ipſam deam vocarunt Olympiam.——

In eo monte refert mirum animal Martinus Cruſius, ex relatu Stamatii Donati Cyprii, ubi de hac inſula agit Turcograeciae lib. ii. *Ait, in Olympo, qui ſolus in Cypro ſit mons, animal, corpore, & cauda ὀφιοειδὲς, quadrupes, magnum, longitudine equi, & ſatis altum, robuſta pelle, ferrum non curans, ſed bombardas, homines obviam venientes devorans: vinci tamen a catto uno, aut duobus, inſidiantibus, inſilientibus, oculos magnos eruentibus, & necantibus.*

Pedalium. Promontorium. Strabo. Εἶτ' ἄκρα, Πηδάλιον· εἰς ἣν ὑπέρκειται λόφος τραχὺς, ὑψηλὸς, τραπεζοειδὴς ἱερὸς Ἀφροδίτης. *Inde promontorium, pedalium, ſupra quod eſt collis aſper, altus, menſae ſimilis, Veneri ſacer.* Sed legendum ibi, Γηδάλιον, oſtendi ſupra lib. i. cap. xii.

Phrurium. Promontorium. Ptolemaeus. Μετὰ δὲ τὸ Δρέπανον ἄκρον, Φρούριον ἄκρον. *Poſt Drepanum vero promontorium, Phrurium promontorium.*

Sarpedon. Promontorium, cui adſita urbs Carpaſia. Strabo. Εἶτα Καρπασία πόλις, λιμένα ἔχουσα· κεῖται δὲ κατὰ τὴν ἄκραν τὴν Σαρπηδόνα. *Inde Carpaſia urbs, portum habens, ſita vero eſt iuxta promontorium Sarpedonem.*

Stiria. Promontorium. Plinius. *Promontorium ex adverſo Syriae, Clides, rurſuſque ab altero capite, Stiria.* Ac fortaſſe in eo loco Ariſtotelis, de quo egi capite ſuperiore, de Curiade promontorio, pro Θυρρίαν, rectius Στιρίαν legetur. Certe propius accedit. Arbitrium lectorum eſto.

Tegeßus. Promontorium. Vide ſupra libro i. cap. xxv.

Throni. Promontorium. Vide ſupra lib. i. cap. xxv.

Thyrria (b). Occurrit apud Ariſtotelem De Mi-

(a) Forte Ἀφροδίτῃ ἑρανίᾳ intelligit. *Salvinius*

(b) Forte Τύρρια. *Torricelle. Salvinius.*

Digitized by Google

Mirab. Aud. Vide, quae iam ſtatim dixi in *Stiria*.

Zephyria. Promontorium, quod habebat ſtationem. Strabo. Εἶτ' ἄκρα Ζεφυρία, πρόσορμον ἔχουσα. *Hinc Zephyria promontorium, ſtationem habens*. Ptolemaeo, Ζεφύριον, *Zephyrium*, ſcribitur. Πάφος νέα, Ζεφύριον ἄκρον. *Paphus nova, Zephyrium promontorium*. Eodem modo apud Plinium, qui optimam ibi molybdaenam factam tradit lib. xxxiv. capit. xviii. *Eſt & molybdaena, quam alibi galenam vocavimus, plumbi, & argenti, vena communis. Laudatiſſima, quae in Zephyrio fiat*. Et hoc ipſum eſſe puto, quod deſcribit accurate Claudianus in Epithalamio Honorii, & Mariae,

Mons latus Eoum Cypri praeruptus obumbrat,
Invius humano greſſu, Phariumque cubile
Proteos, & ſeptem deſpectans cornua Nili.
Hunc neque candentes audent veſtire pruinae;
Hunc venti pulſare timent, hunc laedere nimbi;
Luxuriae, venerique vacat, pars acrior anni
Exulat; aeterni patet indulgentia veris.
In campum ſe fundit apex; hunc aurea ſepes
Circuit, & fulvo defendit prata metallo;
Mulciber, ut perhibent, his oſcula coniugis emit
Moenibus, & tales uxorius obtulit arces.
Intus rura micant, manibus quae ſubdita nullis
Perpetuum florent, Zephyro contenta colono,

Et quae ſequuntur, ſatis multa. Erat & incerti nominis promontorium, e quo, qui Apollinis aram tetigiſſent, deiiciebantur, in occidua inſulae parte, prope Curium. Strabo. Ἀρχὴ δ' ἂν τῷ δυσμικῷ περίπλῳ τὸ Κύριον, τῷ βλέποντι πρὸς Ῥόδον· καὶ εὐθύς ἐστιν ἄκρα, ἀφ' ἧς ῥίπτουσι τοὺς ἀψαμένους τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. *Initium circumnavigationis occiduae eſt Curium, Rhodum reſpicientis; ſtatimque eſt promontorium, e quo deiiciunt eos, qui aram Apollinis attigerunt.*

CAP. XXIX.

Achaeorum littus, ubi Teucer adpulit, a patre Telamone pulſus. Alcathoi vicus, ubi Meſtori natus filius, cui pro dentibus os continuum. Charbyris, ubi vitam monaſticam Hilarion egit. Carium, ubi Hyle, a qua Apollo Hylates dictus. Cyrenia, ubi Pegae oppidum. Leucolla. Pieria.

POſt montes, atque promontoria, loca quaedam explicabimus. Inter quae ſe primum nobis offert

Achaeorum littus, ubi Teucer, patrem Telamonem fugiens, primum adpulit. Strabo. Εἶτ' Ἀχαιῶν ἀκτή, ὅπου Τεύκρος προσωρμίσθη πρῶτον, Σαλαμῖνα κτίσας τὴν ἐν Κύπρῳ· ἐκβληθεὶς, ὡς φασιν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς Τελαμῶνος. *Inde Achaeorum littus, ubi Teucer primum attulit, poſtquam Salamina Cypri condidiſſet, ejectus, ut aiunt, a parente Telamone*. Ponit autem illud iuxta Aphrodiſium, ut videre eſt ibidem. Et ſic etiam Ptolemaeus. Καρπασία. Ἀχαιῶν ἀκτή. Ἀφροδίσιον. *Carpaſia. Achaeorum littus. Aphrodiſium.*

Alcathoi vicus. Hic Meſtori cuidam natus filius, qui pro dentibus os continuum haberet. Pollux lib. ii. cap. iv. ſect. xxi. Εἰ δή τι καὶ παραμίξει τῷ γλυκεῖ τῆς ἱστορίας, διὰ τὸ τῆς ἀκοῆς ἐτεραγωγόν, Πύρρον μέν φασι τὸν Ἠπειρώτην συμφυεῖς τοὺς ὀδόντας ἔχειν, ἓν ὀστοῦν, γραμμαῖς τετυπωμένου ἐπιτολῆς, οἷς ὀδόντων σχῆμα. ταυτὸ δὴ τοῦτο καὶ Εὐρυφυεῖ τῷ Κυρηναίῳ συμπεσεῖν. καὶ ἄλλοι δή φησιν τοιοῦτοι. περὶ δὲ τὴν Ἀλκάθου κώμην ἐν Κύπρῳ, Μήστορι τῷ Κυπρίῳ τοιοῦτον βρέφος τεχθέν. *Si vero convenit aliquid iucundae narrationis admiſcere, ad mulcendos auditores, Pyrrhum quidem Epirotam memorant concretos dentes habuiſſe, unum os, notata lineis ſuperficie, ut dentium referret formam; idemque Euryphyi Cyrenaeo contigiſſe, tum & alii viſi tales. In Cypro vero, iuxta Alcathoi vicum, Meſtori Cyprio talis puer natus fuit.*

Charbyris. Hilarion Monachus vitam hic ſolitariam egit. Sozomenus Hiſt. Eccleſiaſt. lib. v. capit. ix. Τὸ δὴ τελευταῖον παραπλέων (ὁ Ἱλαρίων) τὴν Κύπρον, κατῆρεν εἰς Πάφον προτραπείς τε παρὰ τῶν τότε Κυπρέων ἐπισκόπων, ἠγάπησε τὴν ἐνθάδε διατριβήν, καὶ περὶ Χάρβυριν, χωρίον οὕτως ἐπονομαζόμενον, ἐφιλοσόφει. *Denique Cyprum praeternavigans, (Hilarion) Paphum adplicuit, & hortatu Cypriorum tunc Epiſcopi, voluit illic commorari, & iuxta Charbyrin, locum ſic cognominatum, ſapientiae ſtudium eſt profeſſus.*

Carium. Iuxta hunc locum Hyle erat, unde Apollo Ὑλάτης dictus. Iſaacius Tzetzes ad Lycophronem. Ὕλη γάρ ἐστι περὶ τὸν Κάριον τόπον τῆς Κύπρου, ἱερὰ Ἀπόλλωνος· ἀφ' ἧς Ὑλάτην τὸν θεὸν προσαγορεύουσιν. *Hyle enim eſt iuxta locum Cypri Carium, ſacra Apollini; a qua Hylaten cognomento deum dicunt.*

Cyrenia (a). Regio inſulae, in qua oppidum Pegeae erat. Stephanus. Πηγαὶ, παροικία Μεγαρέων· οἱ οἰκήτορες, Πεγαῖοι. ἔστι δὲ καὶ πόλις ἐν Κυρηνίᾳ τῆς Κύπρου. *Pegae, vicus Megarenſium, qui inhabitant, Pegaei. Eſt vero etiam urbs in Cyrenia Cypri.*

Leucolla (b). Portus. Strabo. Εἶτ' Ἀρσινόη, πόλις, καὶ λιμήν. εἶτ' ἄλλος. Λεύκολλα. *Inde Arſinoe, urbs, & portus: inde alius, Leucolla.* Plinius etiam oppidum facit. *Deinde, contra Tauri promontorium, peſtiferae navigantibus Chelidoniae; totidem ab illis, cum oppido Leucolla.*

Pieria, locus Muſis ſacer. Euripides in Bacchis.

Ἱκόμαν ποτὶ τὰν Κύπρον,
Νᾶσον τᾶς Ἀφροδίτας·
Οὗπερ καλλιστευομέναν
Πιερία. Μούσαις ἕδραν.
Vtinam veniam in Cyprum,
Inſulam Veneris.
Vbi pulcerrima
Pieria, Muſarum ſedes.

CAP.

(a) *Salmaſius* ex MS. legit apud *Stephanum* κερυνία. *Berkelius* legendum ſubſpicatur κυδωνία.
(b) Quaſi forte λευκοκόλλα. *Salvinius*.

Digitized by Google

CAP. XXX.

Fluvii. Aous. Bocarus. Euripidis correctus locus. Salaminem, & Paphum perluebat, in plures alveos distributus. Clarius, ad quem urbs AEpea. Lapithus. Lycus. Pedaeus. Plieus. Serachus, sive Satrachus, aut Setrechus. Tetius.

NVnc ad fluvios veniamus. In his offert se,

Aous. Etymologici Auctor. Ἄωος, ποταμὸς Κύπρου. *Aous, fluvius Cypri.*

Bocarus. Hesychius. Βόκαρος, ποταμὸς ἐν Σαλαμῖνι, ἐκ τοῦ Ἀκάμαντος ὄρους φερόμενος. *Bocarus, fluvius Salaminem perluens, ex Acamante monte profluens.* Scio, ab aliis Bocarum in Salamine Attica commemorari, sed hic fuerit sane Cypri, in qua Acamas, unde ortus. Ac corruptum esse puto eius nomen apud Euripidem in Bacchis.

Ἱκοίμαν ποτὶ τὰν Κύπρον,
Νᾶσον τᾶς Ἀφροδίτας·
Πάφον θ', ἂν ἑκατὸς αὐλοὶ
Βαρβάρου ποταμοῦ ῥοαὶ
Καρπίζουσιν ἄνομβροι.
Vtinam veniam in Cyprum
Insulam Veneris;
Et Paphum, quam centum habentis ostia
Bocari fluvii fluxus
Foecundant sine imbribus.

Hodie editur, Βαρβάρου ποταμοῦ. *Barbari fluvii*. Vbi observa, & Paphum perluisse, aut adluisse, & in plures alveos scissum profluxisse.

Clarius. Ad hunc sita urbs AEpea. Plutarchus in Solonis Vita. Ἔπειτα πλεύσας εἰς Κύπρον, ἠγαπήθη διαφερόντως ὑπὸ Φιλοκύπρου τινὸς τῶν ἐκεῖ βασιλέων, ὃς εἶχεν οὐ μεγάλην πόλιν, ὠκισμένην ὑπὸ Δημοφῶντος τοῦ Θησέως, περὶ τὸν Κλάριον ποταμόν. *Inde quum navigio Cyprum profectus esset, admodum carus fuit Philocypro, uni regum qui tunc illic, & urbem habebat non ita magnam, conditam a Demophonte, Thesei filio, ad Clarium flumen.*

Lapithus. Ptolemaeus. Λαπίθου ποταμοῦ ἐκβολαί. *Lapithi fluvii ostium.*

Lycus. Ptolemaeus. Λύκου ποταμοῦ ἐκβολαί. *Lyci fluvii ostium.*

Pedaeus. Ptolemaeus. Πεδαίου ποταμοῦ ἐκβολαί. *Pedaei fluvii ostium.*

Plieus. Etymologici auctor, in Ἄωος. Ἀφ' οὗ καὶ ὄρός τι ὠνομάσθη Ἄωον, ἐξ οὗ δύο ποταμῶν φερομένων, Σεράχου τε καὶ Πλιέως τὸν ἕνα τούτων ὁ Παρθένιος Ἄωον κέκληκε. *A quo mons quidam adpellatus est Aous: e quo quum duo procedant fluvii, Serachus, & Plieus, unum horum Parthenius Aoum vocavit.* Vbi occurrit etiam *Serachus*: qui *Satrachus* dicitur Lycophroni.

Οἱ πέντε δὲ Σφήκειαν εἰς Κεραστίαν,
Καὶ Σάτραχον βλώξαντες, Ὑλάτου τε γῆν,
Μορφὼ παροικήσουσι τὴν Ζηρυνθίαν.
Quinque vero in Sphecesam Cerastium,
Et Satrachum venientes, & Hylatae terram,
Morphonem accolent Zerynthiam.

Ad quem locum Isaacius Tzetzes. Σάτραχος, πόλις καὶ ποταμὸς, Κύπρου. τινὲς δὲ, διὰ τοῦ ε γράφουσι, Σέτρεχον. *Satrachus, urbs, & fluvius Cypri: quidam vero, per e scribunt, Setrechum.*

Tetius. Ptolemaeus. Τετίου ποταμοῦ ἐκβολαί. *Tetii fluvii ostium.*

Digitized by Google

CYPRVS
SIVE
DE EIVS INSVLAE REBVS, ET ANTIQVITATIBVS
LIBER SECVNDVS.

CAPVT PRIMVM.

Eius praestantia, vino, oleo, & frumento. Vva Cypria. Scalae, quibus ad Ephesiae Dianae tectum scandebatur, ex una vite. Vinum catorchites, sive sycites. Oleum. Olea conditanea, Βομβαία *dicta; sive potius,* Βομβυλία. *Hesychii locus emendatus. Triticum fuscum; unde & misceri Alexandrino solitum. Panes nigri, & gratissimi saporis.*

ENarratis Cypri urbibus, montibus, & promontoriis, locis item, fluviisque, ordo postulat, ut, quae illic provenisse memorantur, reliqua alias eiusdem, nunc conscribam. Strabo, quatuor eius praedicat; vinum, oleum, frumentum, & aes. Ecce verba, Διάκειται μὲν ἔτ῀ ἡ Κύπρ῀ τῇ θέσῃ· κατ' ἀρετὴν δ', εὐδεμιᾶς τῶν νήσων λείπεται. κ῍ γὰρ εὐοινός ἐστι, καὶ εὐέλαι῀· σίτῳ τε αὐτάρκῃ χρῆται. μέταλλά τε χαλκῦ ἐστιν ἄφθονα τὰ ἐν Ταμασσῷ· ἐν οἷς τὸ χαλκανθὲς γίνεται, κ῍ ὁ ἰὸς τοῦ χαλκοῦ, πρὸς τὰς ἰατρικὰς δυνάμεις χρήσιμ῀. *Et hic quidem est Cypri situs: sed praestantia nulli insularum cedit: nam & vinum bonum habet oleumque, ac frumenti quantum satis: metallaque aeris plurima sunt ad Tamassum; ubi nascitur chalcanthum, & aerugo, utilis ad medicinam.* In priore loco Strabo laudat

Vinum. Plinius, ubi vina refert transmarina lib. XIV. cap VII. *Dignatio est Sicyonio, Cyprio, Telmessaco*. Synesius, epist. CXLVII. Ζητῆσι ᾧ οἶνον μὲν τὸν λεπτότατον, μέλι δὲ τὸ παχύτατον κ῍ ἔλαιον μὲν τὸ κουφότατον, πυρὸν δ' τὸν βαρύτατον. κ῍ πατρίδας αὐτῶν ὑμνῆσι, Κύπρον, κ῍ Υ῎μηττόν τινα, κ῍ Φοινίκην. *Quaerunt vero, vinum quidem tenuissimum, mel crassissimum: tum oleum quidem levissimum, & gravissimum frumentum. Quin patrias illorum celebrant, Cyprum, & Hymettum quemdam, & Phoenicen.* Vva Cypria praedicatur etiam Salomoni, Cant. Cantic. cap. I. Ad quem locum Gregorius Magnus. *Cyprus insula est, in qua uberiores vineae, quam alibi, nascuntur*. Anselmus Cantuariensis, ibidem. *Cyprus, est locus, in quo crescit optimum vinum*. Philippus Abbas cap. XII. *Cyprus insula est, ceteris circumiacentibus prior potius, quam secunda, ut aiunt, qui viderunt, vini peroptimi foecunda, ut non solum sibi eius foecunditas grata, & sufficiens, habeatur, sed & inde in alias regiones vinum sui merito transvehatur*. Ac vis scire magnitudinem botrorum? Audi Aponium in idem Canticum lib. III. *Prae omnibus terris insula Cyprus mirae magnitudinis botros uvarum gignere fertur: cuius magnitudinis ille botrus, qui a duobus iuvenibus de terra repromissionis perlatus fuisse legitur*. Quantas igitur fuisse vites, quae tam magnos botros tulerint, arbitrabimur? Inde adparet, quod ex unica factae scalae, quibus ad Ephesiae Dianae tectum scandebatur. Plinius tradit lib. XIV. cap. I. *Etiam nunc scalis tectum Ephesiae Dianae scanditur ex vite una Cypria*. Hinc de eius magnitudine facere coniecturam licet. Fiebat etiam illic vinum, catorchites, seu sycites, adpellatum. Dioscorides lib. V. cap. XLI. Καὶ ὁ (οἶν῀) κατορχίτης δὲ, ὃν ἔνιοι συκίτην καλοῦσιν, ἐν Κύπρῳ σκευάζεται, ὁμοίως τῷ φοινικίτῃ. *Catorchites (vinum) vero, quod sycites a nonnullis adpellatur, in Cypro paratur eodem modo, quo palmeum*. Inde in Strabonis verbis

Oleum ponitur: meminitque & Synesius, loco proxime citato. Eratque olea conditanea, quae Βομβοία adpellata. Hesychius. Βομβοία, ἡ κολυμβὰς ἐλαία παρὰ Κυπρίοις. *Bomboea, conditanea olea apud Cyprios*. Tertio loco est

Frumentum: de quo etiam Synesius, in citatis statim verbis. Erat vero triticum apud Cyprios fuscum, & panem nigrum faciebat: itaque Alexandrinum miscebatur. Plinius lib. XVIII. cap. VII. *Cyprium (triticum) fuscum est, panemque nigrum facit: itaque miscetur Alexandrinum, candidum*. Eum vero suavem fuisse, & gratissimi saporis, ita ut adliceret homines ad edendum, discimus ex Eubulo, in Comoedia Orthane, apud Athenaeum lib. III. Κυπρίων δὲ ἄρτων, μνημονεύῃ Εὔβυλ῀, ὡς διαφόρων, ἐν Ὀρθάνῃ, διὰ τούτων.

Δεινὸν μὲν ἰδόντα παριπτεῦσαι Κυπρίους ἄρτους
Μαγνῆτις γὰρ λίθ῀ ὡς ἕλκῃ τοὺς πεινῶντας.

Grave

Digitized by Google

Grave quidem praeterequitare conſpicato Cyprios panes:
Magnetis enim lapidis inſtar trahit eſurientes.

Excellebat verò triticum Amathuſium: uti ſupra a me dictum lib. I. cap. VIII.

CAP. II.

AEris copia, ad Tamaſſum; in monte Curio, Tyrrhiaque. Cyprus olim AEroſa *dicta. Et inventum illic aes, a rege Cinyra.* Σολοιτύπ@, *ſpecies quaedam. Aßes Romanorum ex aere: item mortaria, pyxides, clavi, atque acus. AEgyptii argento ſuo miſcebant. Plumbo miſtum, faciebat colorem purpurae. Vrina addita, fiebat gluten ad ferruminandum aurum. Miſtum flori lapidis Aſsii, mammarum vitia emendabat. Squama aeris.* ἡλίτις *dicta: eiuſque uſus, ad pterygia exſiccanda. Aes uſtum.*

QVarto loco a Strabone aes (a) refertur, ad Tamaſſum copioſum. Vide ſupra lib. I. cap. XXVI. Erat in monte Curio, Tyrrhiaque: uti dixi paulo ante lib. I. cap. XXVII. Hinc *AEroſa* apud veteres Cyprus dicta. Feſtus. *AEroſam adpellaverunt antiqui inſulam Cyprum, quod in ea plurimum aeris naſcatur.* Inde Cypriorum regibus inter alia imperat aes Alexander, apud Curtium lib. IX. *Cypriorum regibus imperatum, ut aes, ſtupamque, & vela praeberent.* Et inventum quidem ibi, ſunt qui tradant. Plinius lib. XXIV. cap. II. *Fit & ex alio lapide, quem chalciten vocant in Cypro, ubi prima fuit aeris inventio.* Iſidorus, Orig. lib. XIV. cap. VI. *Famoſa quondam (Cyprus) divitiis, & maxime aeris: ibi enim prima huius metalli inventio.* Quae totidem verbis Beda lib. De nom. loc. in Act. Apoſt. Inventum autem a rege Cinyra memoratur. Plinius lib. VII. cap. LVI. *Tegulas invenit Cinyras, Agriopae filius, & metalla aeris: utrumque in inſula Cypro.* AEris vero Cyprii, meminit etiam Vitruvius lib. VII. cap. XI. Eratque ductile. Plinius lib. XXXIV. cap. VIII. *Nunc revertemur ad differentes aeris miſturas. In Cypro coronarium, & regulare eſt, utrumque ductile.* Et mox. *Ab aliis ductile adpellatum, quale omne Cyprium eſt.* Quaedam ſpecies, Σολοιτύπ@ dicebatur. Heſychius. Σολοιτύπ@, χαλκός τις ἐν Κύπρῳ. *Soloetypus, aes quoddam in Cypro.* Ex aere Cyprio, aſſes Romanorum erant. Plinius lib. XXXIV. cap. II. *Orichalci bonitatem imitatur in ſeſtertiis, dupondiatiſque, Cyprio ſuo aſsibus contentis.* Variaque ex eo facta: itaque mortarium Cyprium, memoratur Plinio lib. XXXIII. cap. XX. *Teritur Cyprio in aere, in Cypriis mortariis.* Memoratur quoque Dioſcoridi lib. V. cap. XCII. Et pyxis Cypria apud eumdem lib. XX. capit. XIII. *In pyxide Cypria adſervatur.* Iterum lib. XXVIII. cap VIII. *Adſervari autem in Cypria pyxide.* Scribonius Largus, De comp. med. cap. XXV. *Mel Atticum, pyxide Cyprii aeris conditum.* Iterum cap. XXXVII. *Atque ita reponitur pyxide aeris Cyprii.* Clavus Cyprius apud eumdem Scribonium cap. XVI. *Oportet autem clavum Cyprii aeris acutum demittere in iugulum teſtudinis.* Damogeron, Geoponic. lib. X. cap. LXIV. Ἐάν τις Κυπρίῳ ἥλῳ, ἢ ψασσάλῳ, καθηλώσειε τὸ δένδρον. *Si quis Cyprico clavo, aut ſalo, transfigat arborem.* Palladius in Ianuario Tit. XVI. *Alii terebratae radici palum de buxo imprimunt, vel cuprinum clavum.* Acus denique, apud Trebellium in Vita Claudii. *Fibulam auream, cum acu Cypria, unam.* AEgyptii argento ſuo miſcebant. Plinius lib. XXXIII. capit. IX. *Tingit & AEgyptus argentum, ut in vaſis Anubem ſuum ſpectet; pingitque, non caelat, argentum. Miſcentur argento, tertia pars aeris Cyprii tenuiſsimi, quod coronarium vocant, & ſulphuris vivi, quantum argenti.* Plumbo miſtum, faciebat colorem purpurae. Idem Plinius lib. XXXIV. cap. IX. *Cyprio (aeri) ſi addatur plumbum, colos purpurae fit in ſtatuarum praetextis.* Ex eodem, addita urina, gluten fiebat, ad ferruminandum aurum. Dioſcorides lib. II. cap. XCIX. Κατασκευάζεται ᾗ δι' αὐτῆ (τῆ ὕρᾳ) κὴ τῆ Κυπρίᾳ χαλκῆ, ἁρμόζουσι ἐπὶ τῆ Κυπρίᾳ κόλλᾳ; *Conficitur vero ex ea (urina) & aere Cyprio, gluten, auro ferruminando idoneum.* Miſtum flori lapidis Aſſii, mammarum vitia emendabat. Plinius lib. XXXVI. cap. XVII. *Eiuſdem lapidis (Aſſii) flos adpellatur in farinam mollis, ad quaedam perinde efficax. Eſt autem ſimilis pumici rufo. Admiſtus aeri Cyprio, mammarum vitia emendat.* Squama aeris, quae clavis excuſſa, unde & ἡλίτις dicta, ea maxime praedicata, quae craſſa erat. Dioſcorides lib. V. capit. CLXXXIX. Λεπὶς δὲ, ἡ ἐκ τῶν Κυπρίων χαλκουργικῶν ἥλων παχεῖα, κυλυμένη δὲ ἡλίτις, καλή· φαύλη δὲ, ἡ ἐκ τῆ χαλκῆ λευκῆ, λεπτὴ, κὴ ἀσθενὴς, ὑπάρχουσα. ἣν ἀποδοκιμάζομεν, ἐκκρίνοντες τὴν παχεῖαν, κὴ ἔγκιρρον, κὴ, ὀξυς ἐπιῤῥαινομένη ἰεμένῳ. *Squama Cypriarum officinarum, clavis excuſſa, commendatur quae craſſa eſt, & helitis, ceu clavoſa, nominatur: at vitioſa cenſetur, quae ex candido aere decutitur; quippe quae tenuis ſit, & invalida. Hanc ideo damnamus; illam vero eligimus, quae craſſa eſt, ac fulva; &, aceto inſperſo, aeruginem contrahit.* Oribaſius, Collect. Med. lib. XIII. *Squama aeris laudatiſſima eſt, quae ex Cypriis officinarum clavis excuſſa, craſſaque eſt, & helitis, a clavis ducto nomine, adpellatur. Improbatur vero, quae, ex albo aere confecta, tenuis eſt, atque imbecilla: quam, utpote tenuem, & invalidam, reiicimus; eamque probamus, quae craſſa fulvaque eſt; & quae, aceto inſperſa, aeruginem contrahit.* Meminit etiam Plinius lib. XXXIV. cap. VI. Vtebantur ea ad pterygia exſiccanda. Dioſcorides, Euporiſt. lib. I. cap. CXC. Ἀναξηραίνει δὲ τὰ πτερυγία λεπὶς Κυπρία λέα ἐπιπλησσομένη θαυμασῶς. *Mirabiliter vero pterygia exſiccat aeris ſquama Cypria, trita, & impoſita.* AEs uſtum. Dioſcorides, ubi de eo agit lib. V. cap. LXXXVII. πρωτεύῃ ᾗ, ὁ ἐν Μέμφιδι καιόμεν@· ἔπειτα ὁ ἐν Κύπρῳ. *Primum locum obtinet, quod in Memphide eſt uſtum: proximum, quod in Cypro.* Vide de eodem Plinium lib. XXXIV. cap. V.

[a] Aes Cyprium. Cuprum. Cuivre. Anglice Kopper. *Salvinius.*

Digitized by Google

CAP. III.

Cadmia : quae Βοτρύτις *adpellata . Miſy . Sory . Chalcanthum : idque* Σταλακτὶς *nuncupatum . Pompholyx ; ſive Spodos . Diphryges . AErugo ; eiuſque duo genera .*

Cadmia . Plinius lib. xxxiv. cap. x. *Omnis autem cadmia in Cypri fornacibus optima* Et quidem ea, quae Βοτρύτις, *Racemoſa*, dicebatur. Dioſcorides lib. v. cap. lxxiv. Καδμείας ἀρίστη μέν ἐστιν ἡ Κυπρία, καλουμένη δὲ Βοτρύτις. *Ex Cadmiae generibus optima quidem eſt Cypria , ſed Botryitis adpellata* . Oribaſius , Collect. lib. xiii. *Cadmia praeſtantiſsima eſt Cypria , quae Botryitis nominatur.*

Miſy . Dioſcorides lib. v. cap. cxvii. Μίσυ δὲ παρακλητέον τὸ Κύπριον. *Miſy adſumendum eſt Cyprium* . Plinius lib. xxxiv. cap. xii. *Miſy optimum in Cypriorum officinis* . Oribaſius loco citato ; *Miſy anteponendum eſt Cyprium* . Meminit eius etiam Galenus, De comp. med. ſec. gen. lib. v. & De med. ſimpl. fac. lib. ix. tom. ii. 127.

Sory . Plinius lib. xxxiv. cap. xii. *Sory AEgyptium maxime laudatur ; multum ſuperato Cyprio , Hiſpanienſi , & Africo : quamquam oculorum curationi quidam utilius Cyprium putant* . Videndus etiam Dioſcorides lib. v. capit. cxix.

Calcanthum . Plinius loco citato . *Chalcanthum probant maxime Cyprium in medicinae uſu* . Et quidem Σταλακτὶς, *Stillatitium* , dicebatur . Dioſcorides lib. v. cap. cxiv. Ὅθεν (τὸ χάλκανθον) καὶ σταλακτὶς καλεῖται ὑπὸ τῶν τὰ Κυπριακὰ μέταλλα ἐργαζομένων . *Vnde (chalcanthum) etiam Stalactis vocatur ab iis qui in fodinis Cypriis operantur* . Galenus ii. 129.

Pompholyx , ſive *Spodos* . Plinius lib. xxxiv. cap. xiii. *Etiamnum in aerariis reperiunt , quem vocant pompholygem , & ſpodon* . Et mox . *Spodos Cypria optima* . Oribaſius, Collect. lib. xiii. *Pompholyx optima habenda eſt Cypria* . Item De Virt. Simpl. lib. ii. *Pompholyx optima eſt Cypria* . Meminit etiam Hippocrates De morb. mul. lib. i.

Diphryges . Oribaſius , Collect. lib. xiii. *Diphrygis ſunt tria genera : quoddam enim metallicum eſt , quod in Cypro ſola naſcitur : lutoſum namque extrahitur ex coeno cuiuſdam inibi ſpecus , tum in ſole ſiccatur , mox circumpoſitis ſarmentis uritur , unde diphryges nomen invenit* . Dioſcorides lib. v. cap. cxx. Τῶ δὲ διφρυγῶς τρία ἡγητέον εἴδη. τὸ μὲν γὰρ μεταλλικόν ἐστιν, ὃ δὴ ἐν Κύπρῳ μόνῃ γίνεται· πηλῶδες γὰρ ὂν , ἀναφέρεται ἐκ βυθοῦ τινος τῶν ἐκεῖ τόπων· εἶτα ἀνενεχθὲν ξηραίνεται ἐν ἡλίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα φρυγάνοις κύκλῳ περιτεθεμένοις καίεται· ὅθεν καὶ διφρυγὲς ἐκλήθη. *Diphrygis tria eſſe genera , eſt putandum : unum enim metallicum eſt , quod in Cypro ſola naſcitur ; quum enim ſit lutoſum , effertur ex gurgite quodam , qui in iſtis locis exſtat : inde eductum ſole ſiccatur , moxque ſarmentis circumpoſitis uritur ; qua de cauſa etiam diphryges eſt vocatum* . Plinius lib. xxxiv. cap. xiii. *Facile ab ea diſcernitur , quam in iiſdem officinis Diphrygem vocant Graeci ab eo quod bis torreatur . Cuius origo triplex . Fieri enim traditur ex lapide pyrite , cremato in caminis , donec excoquatur in rubricam . Fit & in Cypro , ex luto cuiuſdam ſpecus , arefacto prius , mox paulatim uſto circumdatis ſarmentis .*

AErugo . Plinius lib. xxxiv. cap. xi. *Temperatur autem id Hammoniaci unciis quatuor , aeruginis Cypriae duabus* . Eius duo genera tradit Dioſcorides lib. v. cap. xci. Γεννᾶσθαι δέ φασι τοῦτον τὸν ἰὸν καὶ ἐν τοῖς Κυπριακοῖς μετάλλοις· τὸν μὲν λίθοις τισὶν ἐπανθοῦντα , ἔχουσι τὸν χαλκόν· τὸν δὲ , ἔκ τινος σποδαίου στάζοντα, ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι. *Tradunt vero naſci aeruginem hanc etiam in fodinis Cypriis ; unam quidem , ſupra lapides quoſdam efflorescentem , aes habentes ; alteram vero , ex ſpecu quodam exſtillantem per Caniculae aeſtus .*

CAP. IV.

Mel . Cera . Lactucae . Foeniculum . Braſſica . Columbae . Ovis . Mala Punica : ſolaque illic ea arbor plantata a Venere . Poma paradiſi . Amygdalae . Ficus ; e qua acetum : poni etiam pro termino uſitata . Sinapi . Caepae . Allium . Reſina . Sal : ad Cittium , & Salaminem . Chryſocolla . Alumen . Vnguenta varia . Cortinae . Accubitalia . Mantilia . Pyralis , ſive Pyrauſta . Antigoni Caryſtii locus emendatus . Stupa .

PErgam alia memorare, nullo ordine , uti quaeque ſeſe offerent.

Mel ibidem abundabat . Plinius lib. xi. cap. xiv. *Aliubi mellis copia : ut in Creta , Cypro , Africa* . Syneſius praeſtantiam praedicat Epiſt. cxlvii. Ζητοῦσι δὲ οἶνον τὸν λεπτότατον , μέλι δὲ τὸ παχύτατον . καὶ πατρίδας αὐτῶν ὑμνοῦσι , Κύπρον , καὶ Ὑμηττόν τινα. *Quaerunt vero vinum tenuiſſimum , mel vero craſſiſsimum : & patrias illorum celebrant , Cyprum , & Hymettum quemdam* . Praeſtantiſſimum vero Chytris : uti ſupra a me dictum lib. i. cap. ix. Atque ut mel, ſic laudata quoque

Cera . Meminit eius varie Plinius lib. xx. cap. xxii. lib. xxii. cap. xvii. lib. xxiii. cap. vii. lib. xxxv. cap. xvii.

Lactucae , foeniculum , apud Paphum excellebant . Vide ſupra lib. i. capit. xviii. Etiam

Braſſica . Columella lib. xi. cap. iii. *Eſt & (braſsica) Cyprii generis , ex albo rubicunda ; levi & tenerrimo folio* .

Columbae . Antiphanes in Conterraneis , apud Athenaeum lib. xiv.

——— ἡ Κύπρος
Δ' ἔχει πελείας διαφόρους. ———
——— *Cyprus vero*
Habet columbas praecellentes . ———

In primis autem Paphiae . Vide ſupra lib. i. cap. xviii.

Oves , potius mirandae, quam laudandae, memorantur Saligniaco , Itin. Ieroſol. Tom. iv. cap. vii. *Oves Cypriae parum laudandae, ſed admirandae ; villo magis , quam lana teguntur* .

Mala Punica , tam praeſtantia , ut hanc ſolam

Digitized by Google

ſolam illic olim arborem plantaſſe Venus diceretur. Eriphus in Meliboea apud Athenaeum lib. III.

——— αὗται ἦ ῥοαὶ
Ὡς εὐγλυκεῖς; τὴν γὰρ Ἀφροδίτην ἐν Κύπρῳ
Δένδρον φυτεῦσαι τοῦτό φασιν
ἓν μόνον.

——— *haec vero mala Punica*
Quam generoſa? Venerem enim in Cypro
Arborem plantaſſe hanc aiunt
unicam tantummodo.

Poma paradiſi. Saligniacus, Itin. Ieroſol. Tom. IV. cap. VI. *In Cypro etiam poma, quae Paradiſi vocant, creſcunt miranda, figura cucumeris, magnitudinis viſendae, planta magis, quam arbore: cuius folia quatuor palmos habent in latum, longa ad humani corporis ſtaturam. His pomis grana inſunt fere centena, figurae ſphaericae, longitudine trium digitorum, vel circa: quae decorticata, humano uſui ſerviunt. Arbor haec trium annorum periodo emoritur, & ex radice eius enaſcitur alia.*

Amygdalae. Athenaeus lib. II. Διάφοροι δ' ἀμυγδάλαι γίνονται καὶ ἐν Κύπρῳ τῇ νήσῳ. παρὰ γὰρ τὰς ἀλλαχόθι κ᾽ ἐπιμήκεις εἰσὶ, καὶ κατὰ τὸ ἄκρον ἐπικαμπεῖς. *Amygdalae quoque praeſtantes naſcuntur in inſula Cypro; nam oblongiores ſunt, quam quae naſcuntur alibi, & in ſummo reflexae.*

Ficus. Plinius lib. XV. cap. XVIII. *E reliquo genere pomorum, ficus ampliſſima eſt: quaedamque & pyris magnitudine aemula. De AEgyptiae Cypriaeque miraculis retulimus inter externas.* Vide iterum lib. XVI. cap. XXVI. Dioſcoridem lib. I. cap. CLXXXII. Oribaſium Collect. lib. XII. Acetum ex ea fiebat inſigne. Plinius lib. XV. cap. XVI. *E Cyprio fico & acetum ſit praecellens, atque Alexandrino quoque melius*. Ponebatur ea arbor & ad limites. Arcadius, De limitibus agrorum. *Nam & in limitibus pro terminis plantavimus dactylum, amygdalas, & mala cotonea, & maxime olivas: tellum: & ficum Cypriam in fine conſtituimus*. De ficu Cypria, quae in Creta, dixi in Opere De Creta lib. II. cap. IX.

Sinapi. Eubulus in comoedia Glauco, apud Pollucem lib. VI. cap. X.

Καὶ νᾶπυ Κύπριον, κ᾽ Σκαμμωνίας ὀπόν.

Sinapi Cyprium, & Scammoniae ſuccum. Qui verſus Antiphani tribuitur ab Athenaeo lib. I.

Caepae. Plinius lib. XIX. cap. VI. *Caepae genera apud Graecos, Sardia, Samothracia, Aſcalonia, ab oppido Iudaeae nominata. Omnibus etiam odor lacrimoſus, & praecipue Cypriis*. Marcellus Empiricus De Medic. capit. XV. *Medicamentum ad anginam, quod devoratur, quantum digito uno tolli, vel colligi poteſt, componitur ex his. Rhus Syriaci denarii ſemiſſem, hyſſopi tantumdem, caeparum Cypriarum capita tria.*

Allium. Theophraſtus, ubi de eo agit, Hiſt. Plant. lib. VII. cap. IV. Καὶ τῷ μεγέθει γένος τι διάφορόν ἐστι. μάλιστα δὲ τὸ Κύπριον καλούμενον τοιοῦτον. *Eſtque genus quoddam magnitudine excellens: maxime vero tale eſt, quod A Cyprium vocant*. Plinius lib. XIX. cap. VI. *Vlpicum quoque in hoc genere Graeci adpellavere allium Cyprium.*

Reſina. Plinius lib. XIII. cap. XX. *Cypria (reſina) antecedit omnes: eſt autem melleo colore, carnoſa.*

Sal. Plinius lib. XXXI. cap. VII. *Adulteratur (ſale) Siculo, quem Cocanicum adpellavimus: nec non & Cyprio, mire ſimili.* Fiebat vero apud Citium urbem. Plinius ibidem, paulo ante. *In Bactris duo lacus vaſti, B alter ad Scythas verſus, alter ad Arios, ſale aeſtuant: ſicut ad Cittium, in Cypro.* Et paulo poſt. *Magis tamen extendit (ſal) is, quem Citticum (a) adpellavimus.* Etiam apud Salaminem. Idem poſtea. *Marinorum maxime laudatur (ſal) Cyprius, a Salamine*. Dioſcorides, ubi de ſale lib. V. cap. CXXVI. Κάλλιστον δὲ ἐν Κύπρῳ, καὶ Κύπρου τῆς Σαλαμῖνι. *Optimus vero in Cypro, & Cypri Salamine*. De eodem intelligendus Saligniacus, Itin. Ieroſol. Tom. IV. cap. III. *Nunc ad Cypri deſcriptionem. Hic prope portum ruinoſum, C ſalinarium adpellatum, per duo fere milliaria in valle diffuſa, ac littori maris propinqua, ſingulis annis mira gignitur ſalis abundantia, ex aqua dulci congelata, & virtute ſolis decocta: quae, meo iudicio, uſui totius orbis ſufficeret.*

Chryſocolla. Plinius, ubi de ea agit lib. XXXIII. cap. V. *Quum tinxere pictores, orobitin vocant, eiuſque duo genera faciunt: luteam, quae ſervatur in lomentum; & liquidam, globulis ſudore reſolutis. D Haec utraque genera in Cypro fiunt.* Dioſcorides lib. V. capit. CIV. Χρυσόκολλα δὲ διαφέρει ἡ Ἀρμενιακὴ, τῇ χρόᾳ καταπόρως πρασίζουσα· δευτερεύει δὲ ἡ Μακεδονικὴ, εἶτα ἡ Κυπρία. *Chryſocolla vero praeſtat Armeniaca, porri colorem plene referens: ſecundas obtinet Macedonica, inde Cypria*. Oribaſius, Collect. lib. XIII. *Chryſocolla laudatiſſima eſt Armeniaca, porri colorem uſque ad ſatietatem reddens: ſecundo loco cenſetur Macedonica: hanc ſequitur Cypria.*

Alumen. Plinius lib. XXXV. cap. XV. *Aluminis plura genera. In Cypro candidum, & E nigrum, exigua coloris differentia.*

Unguenta. Varia illic excellebant. Oenanthinum, Amaracinum, Cyprinum, & Sampſuchinum, praedicatur apud Plinium lib. XIII. cap. I. Oenanthinum, & Liliaceum, apud Athenaeum lib. XV.

Cortinae, eae erant variegatae. Ariſtophanes, incerta comoedia, apud Pollucem lib. X. cap. VII.

F Τὸ παραπέτασμα Κύπριον τὸ ποικίλον.

Cortina Cypria variegata.

Accubitalia. Et haec illic laudabantur. Valerianus in Epiſtola ad Zoſimionem, procuratorem Syriae, apud Trebellium, in D. Claudio. *Accubitalium Cypriorum paria duo.*

Mantilia. Memorantur in Epiſtola eiuſdem Valeriani ad Xiphidium, praefectum aerarii, apud Vopiſcum in Aureliano. *Mantilia Cypria, paria duo.*

Pyralis, ſive *Pyrauſta*. Plinius lib. XI. capit. XXXVI. *In Cypri aerariis fornacibus ex me-*

[a] Forte *Citieum*. *Salvinius*.

Digitized by Google

medio igni maioris muſcae magnitudinis volat pennatum quadrupes. Adpellatur pyralis; a quibuſdam, pyrauſta. Quamdiu eſt in igne; vivit: quum evaſit longiore paulo volatu, emoritur. Idem, ſed omiſſo animalculi nomine, dicit etiam Ariſtoteles, Hiſt. Anim. lib. v. cap. XIX. Ἐν δὲ Κύπρῳ, ἔνθα ἡ χαλκῖτις λίθος καίεται, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐμβαλλόντων, ἐνταῦθα γίνεται θηρία ἐν τῷ πυρὶ, τῶν μεγάλων μυιῶν μικρόν τι μείζονα, ὑποπτέρα, ἃ κατὰ τοῦ πυρὸς βαδίζει, κἀ πηδᾷ. *In Cypro vero, ubi chalcitis lapis uritur, quum per multos dies iniecerint, naſcuntur illic beſtiolae, grandibus muſcis paulo maiores, alatae, quae per ignem ambulant, & ſaltant.* Emendandus Antigoni Caryſtii locus, Hiſt. Mirab. cap. XC. Ἐν Κύπρῳ γ', ἔνθα ἡ χαλκῖτις λίθος καίεται, γίνεται κἀ θηρίον, μικρῷ μεῖζον μυιῶν. *In Cypro, ubi chalcitis uritur, naſcitur etiam animal, paulo maius muſcis.* Male hodie vulgatur: Ἐν Κύπρῳ γ' ἔνθα χαλκῖτις λίθος καίεται, κἀ γίνεται θηρίον, μικρῷ μεῖζον μυῶν. *In Cypro itaque uritur chalcitis lapis, & naſcitur animal, paulo maius muribus.*

Stupa. Hinc Alexander Cypri regibus olim eam inter cetera imperabat. Curtius lib. IX. *Cypriorum regibus imperatum, ut aes, ſtupamque, & vela praeberent.*

CAP. V.

Achates. Adamas. Aetites. Amiantus. Chalcitis. Cos. Plinii memoriae lapſus. Cryſtallus. Cyanus. Gypſus. Iaſpis. Morion. Opalus. Paederos. Pyrites. Sapphirus. Sil. Smaragdus. Specularis lapis.

LApides hoc capite, & gemmas, dicam. In his.

Achates. Plinius de illo agens, lib. XXXVII. cap. X. *Eadem auctoritas & Cypriis eſt.*

Adamas. Plinius lib. XXXVII. cap. IV. *Poſt hos (adamas) Cyprius vocatur, in Cypro repertus, vergens in aereum colorem, ſed in medicina, ut dicemus, efficaciſſimus.* Et mox. *Ictibus frangitur, & alio adamante perforari poteſt, quod & Cyprio evenit.* Marbodeus, Dactylothecae cap. I.

Tertius eſt adamas, quem dat maris inſula Cyprus.

Aetites. Plinius, de quatuor eius generibus agens, lib. XXXVI. cap. XXI. *Tertius in Cypro invenitur, colore illis in Africa naſcentibus ſimilis; amplior tamen, atque dilatatus: ceteris enim globoſa facies. Habet in alvo arenam iucundam, & lapillos: ipſe tam mollis, ut etiam digitis frietur.*

Amiantus. Dioſcorides lib. V. cap. CLVI. Λίθος Ἀμίαντος γίνεται μὲν ἐν Κύπρῳ, συπληρίᾳ σχιστῇ ἐοικώς· ὃν ἐργαζόμενοι ὑφάσματα ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ, ὄντος ἰμαντώδους πρὸς θέαν, ἃ βληθέντα εἰς πῦρ, φλογοῦνται μὲν, λαμπρότερα δὲ ἐξέρχονται, μὴ κατακαιόμενα. *Lapis Amiantus in Cypro naſcitur, ſciſſili alumini ſimilis: e quo elaborato, utpote flexili, telas ad ſpectaculum texunt; quae, ignibus iectae, ardent quidem, ſed ſplendidiores exeunt, non combuſtae.* Hic ipſe eſt, qui Caryſtius aliis dicitur: ac naſcebatur inter Elmaeum, & Gerandrum, urbes Cypri. Apollonius Dyſcolus, Hiſtor. Comment. cap. XXVI. Γίγνεται δὲ ὁ λίθος ἔτος, ἐν Καρυστῷ μὲν ἀφ' ἧς κἀ καὶ τὄνομα ἔλαβεν· πολὺς δὲ ἐν Κύπρῳ, καταβαινόντων ἀπὸ τοῦ Γεράνδρου ὡς ἐπὶ Σόλους πορευομένοις, ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Ἐλμαίου, ὑποκάτω πετρῶν. *Naſcitur autem lapis iſte in Caryſto, unde & accepit nomen: multus vero eſt in Cypro, qua Gerandro Solos deſcenditur, ad laevam Elmaei, infra rupes.*

Chalcitis. Plinius lib. XXXIV. cap. II. *Fit & ex alio lapide, quem chalcitin vocant in Cypro.* Hippocrates, De morb. mul. lib. I. Ὅταν δὲ παχὺς γένηται ὁ χυλὸς, σποδὸν τῆς Κυπρίης τῆς χαλκίτιδος λείου ἐμβαλεῖν, κἀ ἀναμίξαι. *Quum vero craſſus evaſerit ſuccus, cinerem chalcitidis Cypriae, laeviter tritum, iniicito, & permiſceto.* Meminit eius Ariſtoteles Hiſt. Anim. lib. V. cap. XIX. & Antigonus Caryſtius Hiſt. Mirab. cap. XC.

Cos. Plinius lib. XXXVI. cap. VII. *Signis e marmore poliendis, gemmiſque etiam ſcalpendis, atque limandis, Naxium diu placuit ante alia. Ita vocantur cotes, in Cypro inſula genitae.* Sed memoria certe labitur iſthoc loco: nam urbs Cretae, & non Cypri, Naxus erat: unde cotes Naxiae ſunt adpellatae. Pluribus illud pridem oſtendi, Cretae meae lib. I. cap. XII.

Cryſtallus. Plinius, de cryſtallo agens lib. XXXVII cap. II. *Naſcitur & in Aſia, viliſſima circa Alabanda, & Orboſiam, finitimiſque montibus, item in Cypro.* Et mox. *Mirum & quod Xenocrates tradit Epheſius, aratro in Aſia, & Cypro, excitari.*

Cyanus. Dioſcorides lib. V. cap. LVI. Κυανὸς δὲ, γίνεται μὲν ἐν Κύπρῳ, ἐκ τῶν χαλκουργῶν μετάλλων· ὁ δὲ πλέων, ἐκ τῆς αἰγιαλίτιδος ἄμμου· εὑρισκόμενος κατά τινας σπηλαιώδεις ὑποσκαφὰς τῆς θαλάσσης. *Cyanus vero, naſcitur quidem in Cypro, ex aerariis metallis, copioſior vero, ex arena littorali; inventus ſecundum quaſdam ſpeluncarum inſtar factas ſuffoſſiones maris.* Oribaſius, Collect. lib. XIII. *Cyanus in aerariis fodinis in Cypro naſcitur; copioſior vero, ex arena litorali: & in quibuſdam ſubcavulis maris ſpecubus invenitur.* Theophraſt. De Lap. Γένη δὲ κυανοῦ τρία· ὁ Αἰγύπτιος, κἀ Σκύθης, κἀ Κύπριος. *Genera vero Cyani tria ſunt; AEgyptius, & Scythicus, & tertius Cyprius.*

Gypſus. Theophraſtus, De Lap. Ἡ δὲ γύψος, πλείστη μὲν ἐν Κύπρῳ, καὶ περιφανεστάτη. *Gypſus vero, plurima quidem in Cypro gignitur, & praeſtantiſſima.* Plinius lib. XXXVI. cap. XIV. *Cognata calci res gypſum eſt. Plura eius genera. Nam & e lapide coquitur, ut in Syria, ac Thuriis: & e terra foditur, ut in Cypro, ac Perrhaebis.*

Iaſpis. Plinius lib. XXXVII. cap. IX. *Optima (iaſpis) Scythica, dein Cypria, poſtremo AEgyptia.* Meminit etiam Theophraſtus De Lap.

Morion. Plinius lib. XXXVII. cap. X. *Morion Indicum, quae nigerrimo colore translucet vocatur Prominium; in qua miſcetur & carbunculi colos, Alexandrinum: ubi ſardae, Cyprium.* Opa-

Digitized by Google

Opalus. Plinius lib. xxxvii. cap. vi. *Traduntur* (*opali*) *nasci in AEgypto, & in Arabia, & viliſſimi in Ponto. Item in Galatia, ac Thaſo, & Cypro.*

Paederos. Plinius lib. xxxvii. cap. ix. *Candidarum dux eſt paederos. Laudatiſſima eſt in Indis, apud quod argenon vocatur; proxima apud AEgyptios, ubi ſenites; tertia in Arabia, verum ſcabra; mollius radiat Pontica, & Aſiatica; ipſae vero molliores ſunt, Galatica, & Thracia, & Cypria.*

Pyrites. Plinius lib. xxxvi. cap. xix. *Eſt alius etiam pyrites, ſimilitudine aeris. In Cypro eum reperiri volunt.*

Sapphirus. Meminit Plinius lib. xxxvii. cap. ix.

Sil. Plinius lib. xxxiii. cap. xiii. *Genera* (*ſilis*) *tria fuere antiquitus. AEgyptium, quod maxime probatur: Scythicum, hoc diluitur facile. Praefertur huic etiamnum Cyprium.*

Smaragdus. Theophraſtus lib. De Lap. Καὶ ἐν Κύπρῳ ἥτε σμάραγδος, καὶ ἡ ἴασπις. *Et in Cypro ſmaragdus, & iaſpis*. Meminitque in praecedentibus: ut & Plinius lib. xxxvii. capp i. v.

Specularis lapis. Meminit Plinius lib. xxxvi. cap. xxii.

CAP. VI.

Amaracus, Arundo. Cedrus. Cyprus. Harpix. Heliotropium. Laurus. Lychnis. Palma. Pinus. Platanus, folia non deiiciens. Sampſuchus. Sphagnus. Styrax. Terebinthus.

NVnc promiſcue arbores, frutices, herbas, flores, memorabo.

Amaracus, ſive *Sampſuchus*. Plinius lib. xxi. cap xxii. *Sampſuchum, ſive amaracum, in Cypro laudatiſſimum, & odoratiſſimum*. Oribaſius, Collect. lib. xii. *Sampſuchum laudatiſſimum eſt Cyzicenum, & Cyprium.* Dioſcorides lib. iii. cap xlvii. Σάμψυχον κράτιστον τὸ Κυζικηνὸν, καὶ Κύπριον. *Sampſuchum optimum eſt Cyzicenum, & Cyprium*. Virgilius AEneid. i.

——— *& fotum gremio dea tollit in altos*
Idaliae lucos, ubi mollis amaracus illum
Floribus, & dulci adſpirans complectitur umbra.

Arundo. Meminit eius Plinius lib. xxiv. cap. xi. lib. xxxii. cap. x. Item Dioſcorides, De re med. lib. i. cap. cxiv. & Eup. lib. i. cap. xcv.

Cedrus. Meminit Theophraſt. Hiſt. Plant. lib. v. cap ix.

Cyprus. Plinius lib. xii. cap. xxiv. *Cyprus in AEgypto eſt arbor, Ziziphi foliis, ſemine coriandri, flore candido odorato Coquitur hic in oleo: premiturque poſtea quod Cyprinum vocatur. Optimum habetur e Canopica, in ripis Nili nata: ſecundum, Aſcalone Iudaeae: tertium, Cypro inſula, odoris ſuavitate praecipuum*. Philo Epiſcopus Carpathiorum, genera priora duo tantum refert, tertiumque praetermittit. Ecce verba in Commentario in Canticum Canticorum. *Cyprus arbuſcula eſt, flore candido, cincinnorum inſtar pendente, coma odoratiſſima, folio oleae. Ex hac fit unguentum, nomine Cyprinum, ad multa commodiſſimum: habetque ſolia, flores, fructus, & ramos, utiliſſimos. Haec optima in Aſcalone Iudaeae, & AEgypti Canopo, provenit.* Ita quoque Dioſcorides lib. i. cap. cxxiv. Γενᾶται δὲ (ἡ κύπρος) ἀρίστη ἐν τῇ Ἀσκάλωνι, καὶ Κανώπῳ. *Naſcitur vero* (*cyprus*) *optima in Aſcalone, & Canopo*. Atqui tamen adeo in Cypro copioſa erat, ut hinc nomen inſulae nonnulli datum eſſe velint. Vide quae ex Stephano, Euſtatioque, ſupra docui lib. i. cap. ii.

Harpix, ſpina quaedam. Heſychius. Ἅρπιξ, εἶδος ἀκάνθης, Κύπριοι. *Harpix, ſpecies ſpinae, Cyprii*.

Heliotropium. Plinius lib. xxxiv. cap. x. *Heliotropium naſcitur in AEthiopia, Africa, Cypro.*

Ladanum. Dioſcorides de eo lib. i. cap. cxxviii. Τοιοῦτον δέ ἐστι, τὸ ἐν Κύπρῳ γινώμενον. *Tale autem eſt, quod in Cypro gignitur*. Oribaſius, De virt. ſimpl. lib. ii. *Ladanum utile eſt, quod bene olet. Tale autem eſt in Cypro*. Plinius lib. xii cap xvii. *Recentiores ex auctoribus tradunt, verum ladanum Cypri inſulae eſſe*. Et paulo poſt. *Sunt qui herbam in Cypro, ex qua id fiat, ledam adpellent: etenim illi ledanum vocant*. Meminitque iterum, duobus locis, lib. xxvi. cap. viii.

Laurus. Cato, De Re Ruſt. cap. viii. *Laurum Delphicam, & Cypriam*. Vide Plinium lib. xvi. cap. xxx.

Lychnis. Athenaeus lib. xv. Περὶ δὲ τῆς λυχνίδος λέγων Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν, ἐν τῷ Ῥιζοτομικῷ, φησιν, ἀναφῦναι αὐτὴν ἐκ τῆς Ἀφροδίτης λύτρων, ὅτε Ἡφαίστῳ συγκοιμηθεῖσα ἡ Ἀφροδίτη λούσατο. εἶναι δ' ἀρίστην ἐν Κύπρῳ, καὶ Λήμνῳ. *De lychnide vero verba faciens Amerias Macedo, Rhizotomico, inquit, natam eam e Veneris balneo, quum ſe illa poſt concubitum cum Vulcano abluiſſet: optimam autem eſſe in Cypro, & Lemno.*

Oenanthe. Theophraſtus lib. De Odoribus. Αὕτη δ' (ἡ οἰνάνθη) ἐν Κύπρῳ φυεται, ὀρεινὴ, καὶ πολύοδμος. *Haec vero* (*aenanthe*) *in Cypro naſcitur, montana, & plurimi odoris*. Quae tranſcripſit totidem verbis Athenaeus lib. xv. Plinius, ubi de hac ipſa lib. xii. cap. xxviii. *Quidam omnibus iis praeferunt eam, quae in Cypro naſcitur.*

Palma. Vide Theophraſtum, Hiſt. Plant. lib. ii. cap. viii. & Plinium lib xiii. capit. iv.

Pinus. Vide Theophraſtum, Hiſt. Plant. lib. vi. cap. viii.

Platanus, folia numquam deiiciens. Plinius lib. xii. cap. i. *Eſt Gortynae, in inſula Creta, iuxta fontem platanus una, inſignis utriuſque linguae monumentis, numquam folia dimittens. Statimque ei Graeciae fabuloſitas ſuperfuit, Iovem ſub ea cum Europa concubuiſſe: ceu vero non alia eius generis eſſet in Cypro*. Vide etiam Theophraſtum, Hiſt. Plant. lib. i. cap. xv.

Sampſuchus. Vide, *Amaracus*.

Sphagnus. Plinius lib. xii. cap. xxiv. *Secundum locum obtinet* (*Sphagnus*) *Cyprius, tertium Phoenicius.*

Sty-

Digitized by Google

Styrax. Plinius lib. XII. cap. XXV. *Styrax laudatur post supra dicta ex Pisidia, Sidone, Cypro, Cilicia.*

Terebinthus. Videatur Dioscorides lib. I. cap. XCI. & Plinius lib. XXIII. cap. VI.

CAP. VII.

De regno Cypriorum, opus Theophrasti. Reges illic plures erant; in novem urbibus praecipuis singuli: tum quae illae urbes fuerint. Gestabant autem mitras; & luxurioſi erant, ac tyranni: habebantque duo adsentatorum genera; quorum illi Προμάλαγγες, *isti* Γεργῖνοι *adpellati. Salamine primo habiti, mox per totam insulam se diffuderunt. Quidnam fecerint. Mulieres,* κολακίδες, *&* Κλιμακίδες, *nominatae. Reges olim* Α'ῶοι *dicti; filii eorum, & fratres,* Α'νακτες; *sorores, coniugesque,* Α'νασσαι.

AGe vero, regnum ipsum videamus. De hoc scripsit Theophrastus, uti nobis testis Suidas in Τιάρα: qui videndus. Reges vero, ibi numero plures erant. Constantinus Porphyrogeneta, Them. Orient. XV. de hac ipsa Cypro agens. Ε'βασιλεύετο ἡ πρότερον ὑπὸ πολλῶν, καὶ διαφόρων βασιλέων. *Regnabatur enim prius a multis, & diversis, regibus,* Arrianus, De Exped. Alex. lib. II. Οὐ πολλῷ δ' ὕστερον καὶ οἱ τῆς Κύπρου βασιλεῖς εἰς τὴν Σιδῶνα κατέσχον ναυσὶν ἑκατὸν μάλιστα καὶ εἴκοσιν. *Neque multo post etiam Cypri reges centum & viginti navibus Sidonem venerunt.* Et paulo post. Καὶ ξὺν αὐτῷ οἵ τε Κυπρίων βασιλεῖς, καὶ ὅσοι Φοινίκων, πλὴν Πυταγόρου. *Unaque cum ipso Cypriorum reges, reliquique Phoenices, excepto Pnytagora.* Curtius lib. X. *Cypriorum regibus imperatum, ut aes, stupamque, & vela praeberent.* Diodorus Siculus lib. XIX. Πτολεμαῖος δὴ, τὰ περὶ Κυρήνων αὐτῷ κατὰ νῶν ἀπωτηκότων, διῆρεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Κύπρον, ἐπὶ τοὺς ἀπαθοῦντας τῶν βασιλέων. *Ptolemaeus autem, ubi Cyrenes negotium ex animi sententia successerat, in Cyprum adversus reges imperium detrectantes ex AEgypto cum exercitu traiecit.* Observare quoque licet apud Plutarchum in Solone, & Alexandro. Erant vero numero novem; Plinius lib. V. cap. XXXI. *Cyprum, ad ortum occasumque Ciliciae, ac Syriae, obiectam, quondam novem regnorum sedem.* Mela lib. II. cap. VII. *In sinu, quem maximum Asia recipit, prope medio, Cyprus ad ortum occasumque se immittens, recto iugo inter Ciliciam Syriamque porrigitur: ingens, ut quae aliquando novem regna ceperit.* Singuli autem singulas urbes e maioribus, ac minores item aliquot, cum subiecto territorio, possidebant. Diodorus Siculus, ubi de Cypro agit lib. XVI. Ε'ν γὰρ τῇ νήσῳ ταύτῃ πόλεις ἦσαν ἀξιόλογοι μὲν ἐννέα, ὑπὸ δὲ ταύτας ὑπῆρχε τεταγμένα μικρὰ πολίσματα, τὰ προσκυρέντα ταῖς ἐννέα πόλεσιν. ἑκάστη δὴ τούτων εἶχε βασιλέα, τῆς μὲν πόλεως ἄρχοντα, τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ὑποτεταγμένον. *Erant in hac insula novem dignae memoratu urbes, quibus minora oppida, iurisdictioni illarum subiecta, adstipulabantur. Unaquaeque vero harum, suum habebat regem; urbis quidem principem, sed Persarum regi subditum.* Vrbes vero, ut observo istae erant: AEpea, quae postea Soli, Amathus, Chytri, Citium, Curium, Lapathus, Paphus utraque, & Salamis: ut ostendam in catalogo ipso Regum, quem mox dabo. Gestabant vero illi mitras: ut videre est apud Herodotum lib. VII. Κύπριοι δὲ, παρέχοντο νῆας πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἐσκευασμένοι ὧδε· τὰς μὲν κεφαλὰς, εἰλίχαται μίτρῃσι οἱ βασιλῆες αὐτέων. οἱ δ' ἄλλοι, εἶχον κιτῶνας· τὰ δὲ ἄλλα, κατάπερ Ε"λληνες. *Cyprii autem, praebebant naves centum quinquaginta, sic instructi. Capita quidem, mitris redimiti erant reges ipsorum; reliqui, tunicas gestabant; cetera vero uti Graeci.* Luxuriosos admodum fuisse, tradit Athenaeus multis verbis lib. VI. qui videndus. Et habebant plurimos adsentatores e nobilibus: quos videre nemini concedebatur, nisi illustrissimo cuique. Athenaeus loco citato. Παραδεδεγμένοι δ' εἰσὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν Κύπρον μόναρχοι τὸ τῶν εὐγλώττων κολάκων γένος, ὡς χρήσιμον. πάνυ γὰρ τὸ κτῆμα τυραννικόν ἐστι· καὶ τούτων, οἷον Α'ρεοπαγιτῶν τινων, οὔτε τὸ πλῆθος, οὔτε τὰς ὄψεις ἔξω τῶν ἐπιφανεστάτων, οἶδεν οὐδείς. *Cypriorum quidem reges omnes e nobilitate sibi adulatores adsumserunt, tamquam rebus suis utiles; est enim tyrannicum quid; atque horum, ceu Areopagitarum aliquorum, neque faciem, neque item multitudinem, praeter illustrissimos quosque, novit.* Horum erant duo genera Salamine, unde in Cyprum reliquam diffundebantur: ac Γεργῖνοι quidam ex his, isti autem Προμάλαγγες adpellati. Athenaeus, in citato item loco. Διῃρημένων δὲ διχῇ κατὰ συγγένειαν τῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι κολάκων, ἀφ' ὧν εἰσιν οἱ κατὰ τὴν ἄλλην Κύπρον κόλακες, τοὺς μὲν Γεργίνους, τοὺς δὲ Προμάλαγγας προσαγορεύουσι. *Divisorum vero bifariam iuxta cognationem Salaminiorum adsentatorum, ex quibus per aliam Cyprum adsentatores diffunduntur, alios quidem Gerginos, alios Promalangas adpellant.* Et his Gergini, velut emissarii quidam, quae ab oppidanis passim dicebantur, ad A"νακτας, quos vocabant, deferebant. Athenaeus, ibidem. Οἱ μὲν Γεργῖνοι, συναναμιγνύμενοι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν, ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις, καὶ ταῖς ἀγοραῖς, ὠτακουστοῦσι, κατασκόπων ἔχοντες τάξιν· ὅ, τι δ' ἀκούσωσιν, ἀναφέρουσιν ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοὺς καλουμένους Α'νακτας. *Gergini quidem, oppidanis permixti, per officinas, ac fora, auscultant, ceu exploratores quidam: ac, quicquid audierint, singulis diebus ad Anactas adpellatos referunt.* Promalanges vero, loco eorum, quae Gergini detulissent, inquirebant, quicquid inquisitu dignum; adeò callide, atque blande, ut propterea ex illis alii in loca alia extra urbem promanasse dicantur. Athenaeus, ibidem. Οἱ δὲ Προμάλαγγες, ζητοῦσιν ἀντὶ τῶν ὑπὸ Γεργίνων προσαγγελθέντων ὅ, τι ἂν ἄξιον εἶναι ζητήσεως δόξῃ, ὄντες τινὲς ἐρευνηταὶ καὶ τούτων, ὅτως ἔντεχνοι, καὶ πιθανὴ, πρὸς ἅπαντας ἡ ἔντευξις, ὥς', ἐμοί γε δοκεῖ, καὶ, αὐτοί φασι, παρ' ἐκείνων εἰς τοὺς ἔξω τόπους διαδίδοσθαι τὸ σπέρμα τῶν ἐλλογίμων κολάκων. *Promalanges vero, pro iis, quae Gergini detulerunt, inquirunt, si quid inquisitione dignum videatur: adeo vero*

Digitized by Google

ro ſolers, & perſuaſorium, erat colloquium ipſorum cum omnibus, ut, quemadmodum mihi videtur, atque ipſi quoque dicunt, inde ad loca extra urbem excellentium adulatorum ſemen quoddam promanaverit. Erant & mulieres quaedam, Κολακίδες adpellatae; quae, in Syriam tranſlatae, Κλιμακίδες nuncupatae, quod reginis, currum ſuum aſcenſuris, corpora ſua ſubmittentes, velut ſcalas ſe praeberent. Athenaeus rurſum, ibidem. Γεγόνασι δὲ παρ' ἡμῖν (ſunt verba Clearchi Solenſis hominis Cyprii,) καὶ γυναῖκες ὑπὸ τὰς ἀνάσσας, αἱ προσαγορευθεῖσαι κολακίδες. ἀφ' ὧν ὑπολιπεῖς τινες εἰς τὸ πέραν ἀφικόμεναι μετάπεμπτοι πρός τε τὰς Ἀρταβάζου καὶ τὰς Μέντορος γυναῖκας, Κλιμακίδες μετωνομάσθησαν, ἀπὸ τοιαύτης πράξεως. ταῖς μεταπεμψαμέναις ἀρεσκευόμεναι, κλίμακα κατεσκεύαζον ἐξ ἑαυτῶν ὕτως, ὥσε ἐπὶ τοῖς νώτοις αὐτῶν τὴν ἀνάβασιν γίγνεσθαι, καὶ τὴν κατάβασιν, ταῖς ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν ὀχουμέναις. *Erant vero apud nos etiam mulieres, reginarum ancillae, quae vocatae Colacides. Ex iis, quae ſuperfuerunt, quum accitae traieciſſent ad Artabazi, & Mentoris, uxores, mutato nomine, Climacides ſunt adpellatae, ex hac re. Illis, quae ipſas advocaſſent, blandientes, pro ſcalis ſe ipſas exhibebant, in hunc modum, ut, quum dominae currum adſcenſurae eſſent, per earum terga id facerent.* Plutarchus, De diſcr. adul. & am. Οὐδὲ γὰρ τὰς ἐν Κύπρῳ κολακίδας, ἐπειδὴ διέβησαν εἰς Συρίαν, κλιμακίδας προσαγορευθείας, ὅτι ταῖς γυναιξὶ τῶν βασιλέων ἀναβαίνειν ἐπὶ τὰς ἁμάξας δι' αὐτῶν ὑποκαταπλινομέναι παρεῖχον. *Neque enim adulatrices Cyprias, quae, poſtquam in Syriam tranſiverunt, Climacides adpellatae ſunt, quod ſcalarum loco eſſent regum uxoribus, iis ſe ſubmittentes, ut per ipſas hae vehicula adſcenderent.* Valerius Maximus lib. IX. cap. I. *Sed tamen effeminatior multitudo Cypriorum, qui reginas ſuas mulierum corporibus velut gradibus conſtructis, quo mollius veſtigia pedum ponerent, currus conſcendere aequo animo ſubſtinebant.* Ex auſcultatoribus vero memoratis ſat adparet, tyrannicum fuiſſe regnum. Et diſerte, id Clearchus apud Athenaeum dicit, libro toties citato, de Cypriorum regno loquens. Πάνυ γὰρ τὸ κτῆμα τυραννικόν ἐστι. *Omnino enim poſſeſſio tyrannica eſt.* Strabo lib. XIV. Πρότερον μὲν ἓν κατὰ πόλεις ἐτυραννεῦντο οἱ Κύπριοι. *Antiquitus quidem Cypri urbes ſingulae ſuis parebant tyrannis.* Herodotus lib. V. Τοῦτο δὴ τοιούτων γινομένων, ἔλεξαν οἱ τύραννοι τῆς Κύπρου. *Atque hoc ita facto, dixerunt tyranni Cypri.* Itaque ſubditi quaſi ſervi habebantur. Liquet ex Dione Caſſio lib. XXXIX. Καὶ οἱ Κύπριοι τὸν Κάτωνα ἐκ ἀκουσίως, ἅτε καὶ φίλοι καὶ σύμμαχοι τῶν Ῥωμαίων ἀνὶ δούλων ἔσεσθαι προσδοκήσαντες, ἐδέξαντο. *Cyprii Catonem haud gravatim acceperunt, pro ſervis ſe deinceps amicos ſocioſque Romanorum fore ſperantes.* Et ex Herodoto libro citato. Κύπριοι μὲν δὴ, ἐνιαυτὸν ἐλεύθεροι γενόμενοι, αὖτις ἐκ νέης κατεδεδούλωντο. *Cyprii quidem, quum annum liberi fuiſſent, denuo in ſervitutem ſunt redacti.* Ac reges quidem antiquiſſimi, Ἀῶοι dicti, ab Adonide, quem Ἀῶ adpellitabant. Etymologici Auctor. Ἀῶος ποταμὸς Κύπρου. Ἀῶ γὰρ ὁ Ἄδωνις ὠνομάζετο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ Κύπρου βασιλεύσαντες. *Aous, fluvius Cypri. Ao enim Adonis dicebatur: & ab eo reges Cypri.* Eorum vero filii, ac fratres, Ἄνακτες; ut ſorores, coniugeſque, Ἄνασσαι. Exſtat in hanc rem fragmentum Ariſtotelis, ex libro de Cypriorum Rep. apud Suidam. Καλοῦνται δὴ οἱ μὲν υἱοὶ, καὶ ἀδελφοὶ, τοῦ βασιλέως, ἄνακτες· αἱ δὲ ἀδελφαὶ, καὶ γυναῖκες, ἄνασσαι. *Vocantur autem filii quidem & fratres regis, anactes: ſorores vero, & uxores, anaſſae.* Quae totidem verbis Harpocration, in Ἄνακτες, καὶ ἄνασσαι. Iſocrates, in Evagora, Cypri rege, de eo, liberiſque eius. Ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῷ συνέπεσε, καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι τῶν ἐξ αὐτοῦ γεγομένων οὐδένα κατέλιπεν ἰδιωτικοῖς ὀνόμασι προσαγορευόμενον· ἀλλὰ τὸν μὲν, βασιλέα καλούμενον, τοὺς δ' ἄνακτας, τὰς δ' ἀνάσσας. *Sed & illud ei evenit; &, quod maximum eſt, neminem e ſe natum reliquit, qui plebeiis nominibus ſalutaretur: ſed hunc quidem, regem dictum; illos vero, anactes; atque iſtas, anaſſas.* Meminitque τῶν ἀνάκτων Clearchus apud Athenaeum, loco citato; ubi dicit, Gerginos cuncta ad eos detuliſſe. Ὅτι δ' ἀκούσωσιν, ἀναφέρουσιν ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοὺς καλουμένους Ἄνακτας. *Quicquid vero audierint, quotidie deferunt ad Anactas, quos vocant.* Euſtathius dicit, ordinem fuiſſe honoratum, ad Iliad. ν'. Καί τι δέ φασι τάγμα ἔνδοξον ἐν Κύπρῳ Ἄνακτες ἐκαλοῦντο, πρὸς οὓς ἀνεφέρετο ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοὺς ὑπακουόντων ὅ, τι ἂν ἀκούσωσιν. *Aiunt vero etiam in Cypro ordinem fuiſſe honoratum eorum, qui Ἄνακτες vocabantur: ad quos auſcultatores quotidie referebant, quidquid audiviſſent.*

CAP. VIII.

Reges Cypri aliquot. Abdemon, rex Salaminis, ab Evagora eiectus. Adonis. Aerias, qui Veneri Paphiae templum condidit. AEgyris, ab Evagora caeſus. Alynomus, ab Alexandro impoſitus Papho. Amathus, qui Veneri Amathuſiae templum dedicavit. Anaxagoras. Aous, regum primus; Cephali, & Aurorae, filius: a quo mons Aoius dictus. Ariſtocyprus, rex Soliorum. Belus, qui Cyprum Teucro tradidit, oraculi iuſſu. Cherſis, rex Salaminiorum.

DIxi quae in genere de regno mihi obſervata; nunc & reges, quorum apud Auctores mentio, referendi: In his,

Abdemon. Quem, regnantem Salamine, Evagoras expulit, Olympiadis XCVII. anno II. Diodorus in eius anni rebus geſtis, lib. XIV. Κατὰ δὴ τὴν Κύπρον Εὐαγόρας ὁ Σαλαμίνιος, ὃς ἦν μὲν εὐγενέστατος (τῶν γὰρ κτισάντων τὴν πόλιν ἦν ἀπόγονος) πεφευγὼς δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις διά τινας φάσεις, καὶ μετὰ ταῦτα κατελθὼν, μετ' ὀλίγον τὸν μὲν δυναστεύοντα τῆς πόλεως Ἀβδήμονα τὸν Τύριον ἐξέβαλε, φίλον ὄντα τοῦ Περσῶν βασιλέως, αὐτὸς δὲ τὴν πόλιν κατασχὼν, ἐβασίλευε τῆς Σαλαμῖνος. *In Cypro vero Evagoras Salaminius, vir nobiliſſimus, & e conditoribus urbis oriundus, verum pulſus in exſilium per ſeditiones quaſdam, ac poſtea reverſus mox Abdemonem quoque Tyrium, qui tunc urbem in poteſtate ſua habebat, & Perſarum regis amicus erat, eiecit; &, urbe potitus,*

Digitized by Google

Salaminis regnum tenuit. Photius in Excerptis Theopompi, Εὐαγόρας τῆς Κυπρίων ἀρχῆς ἐπέβη, Ἀβδήμονα κατασχὼν τὸν Κιτιέα, ταυτης ἐπαρχοντα. *Evagoras Cypriorum principatum invasit, Abdemone principe comprehenso*. Vbi notandum, Citiensem dici Abdemonem, qui est Tyrius Diodoro.

ADONIS. Probus ad Eclog. x. pag. 123.

Aerias. Hic antiquissimum Paphiae Veneris templum condidisse memoratur, Tacitus, Annal. III. *Cyprii tribus delubris, quorum vetustissimum Paphiae Veneris auctor Aerias posuisset*. Iterum, Hist. lib. II. *Templum Paphiae Veneris, inclitum per indigenas, advenasque. Conditorem templi regem Aeriam vetus memoria tradit*.

Agyris. Hunc Evagoras interfecit. Diodorus lib. XIV. Καὶ τῷ μὲν Εὐαγόρᾳ κατηγόρων, ὅτι τὸν Ἄγυριν βασιλέα, σύμμαχον ὄντα Περσῶν, ἀνεῖλε. *Et Evagoram quidem accusabant, quod Agyrim regem, qui confoederatus Persis erat, occidisset*.

Alynomus, sive potius, Abdalonymus, ex posteritate Cynirae, Paphi rex ab Alexandro Magno factus, Plutarchus II. 340.

Amathus. Aeriae, de quo dixi, filius; Veneri qui Amathusiae templum struxit. Tacitus Annal. III. *Cyprii, tribus delubris; quorum vetustissimum Paphiae Veneri auctor Aerias, post filius eius Amathus Veneri Amathusiae, & Iovi Salaminio Teucer, Telamonis patris ira profugus, posuissent*.

Anaxagoras. Photius in Excerptis Ctesiae, Αἰτίαι δι' ἃς Εὐαγόρᾳ, βασιλεῖ Σαλαμῖνος, βασιλεὺς Ἀρτοξέρξης διηνέχθη. καὶ ἄγγελοι Εὐαγόρας πρὸς Κτησίαν ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν παρὰ Ἀβαλίτου τὰς ἐπιστολάς· καὶ Κτησίου πρὸς αὐτὸν ἐπιστολή, περὶ τοῦ διαλλαγῆναι αὐτὸν Ἀναξαγόρᾳ τῷ Κυπρίων βασιλεῖ. *Causae propter quas rex Artoxerxes, & Evagoras, rex Salaminis, inter se dissiderent; & Evagorae nuntii ad Ctesiam, ut acciperent epistolas ab Abulite: & Ctesiae ab ipsum epistola, de reconciliatione cum Anaxagora, Cypriorum rege*.

Aous(a). Hic Cephali, & Aurorae, filius, primus regum memoratur; & ab eo mons Aoius adpellatus Etymologici Auctor. Φιλέας δέ, πρῶτον βασιλέα (τῆς Κύπρου) Ἀῶον, Ἠοῦς ὄντα, καὶ Κεφάλου. ἀφ' οὗ καὶ ὄρος τι ὠνομάσθη Ἀῴιν. *Phileas vero, primum regem (Cypri) Aoum tradit, filium Aurorae, & Cephali: a quo etiam mons quidam nominatus est Aoius*.

Aristocyprus. Rex Soliorum, filius Philocypri, eius ad quem Solon accessit: interfectus in praelio contra Persas, postquam ab iis, una cum aliis aliquot regibus, defecisset. Herodotus lib. V. Τετραμμένου δὲ τοῦ στρατοπέδου, ἄλλοι τε ἔπεσον πολλοὶ, καὶ ὁ Σολίων βασιλεὺς Ἀριστόκυπρος, ὁ Φιλοκύπρου· Φιλοκύπρου δὲ τούτου, τὸν Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, ἀπικόμενος ἐς Κύπρον, ἐν ἔπεσιν αἴνεσε τυράννων μάλιστα. *Verso vero in fugam exercitu, cum alii multi cecidere, tum Aristocyprus, Soliorum rex, Philocypri filius: eius nempe Philocypri, quem Solon, quum in Cyprum advenisset, maxime omnium inter tyrannos versibus praedicavit*.

[a] Idest Εους ἠῶς. *Salvinius*.

Belus. Dido apud Virgilium, AEneid. lib. I.

——*genitor tum Belus opimam*
Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebat.

Atque is tradebat Teucro, oraculo Apollinis iussus: quamquam alii ab ipso Teucro superatos Cyprios tradant, adiutante Belo. Servius illic. *Vastabat Cyprum. Quam subactam concessit Teucro, ex responso Apollinis: Teucerque ibi Salaminam civitatem, ex nomine patriae, condidit; licet alii dicant, ab ipso Teucro esse superatos; unde etiam Teucro auxilium a Belo ad occupationem insulae praestitum*. Condiditque duas illic urbes, Citium, & Lapethum. Alexander Ephesius, apud Stephanum in Λάπηθος.

Βήλου δ' αὖ Κίτιόν τε καὶ ἱμερόεσσα Λάπηθος.

Beli vero est Citium, & amabilis Lapethus.

Huc pertinet, quod Phoenicum coloniam utramque urbem faciant Auctores: etenim Belus rex Tyri erat, quae urbs Phoeniciae.

Chersis. Salaminiorum rex, cui successit filius Gorgus. Herodotus lib. V. Ἦν Οὐνήσιλος Γόργου μὲν, τοῦ Σαλαμινίων βασιλῆος, ἀδελφεὸς νεώτερος, Χέρσιος δὲ, τοῦ Σιρώμου τοῦ Εὐέλθοντος, παῖς. *Erat Onesilus, Gorgi quidem, Saliminiorum regis, frater iunior, Chersis filius, Siromi nepos, Evelthontis pronepos*. Et mox iterum. Τετραμμένου δὲ τοῦ στρατοπέδου, ἄλλοι τε ἔπεσον πολλοὶ, καὶ δὴ καὶ Οὐνήσιλος ὁ Χέρσιος. *Verso vero in fugam exercitu, cum alii multi cecidere, tum vero Onesilus, Chersis filius*.

CAP. IX.

Cinyras. Eius cum Apolline certamen, & interitus, unde nomen. Pater, varie memoratus: Sandocus, Paphus, Agriopas, Eurymedon, Apollo, Thias. Etiam mater: Amathusa, Paphus, Paphia Nympha, Pharnace: ac de ea emendatus Apollodorus, & Appendix Proverbiorum Vaticana. Cap. X. *Vxor, Metharne; & Cenchreis: nisi ea pellex fuerit. Filii: Oxyporus; Adonis, Cypriis* Πυγμαίων *dictus; item* Ἀώ, *&* Γαύας. *Paphus, e statua natus: Amaracus, in herbam eiusdem nominis versus. Cureus, a quo Curio urbi nomen datum. Cyprus, a quo insulae nomen: quamquam filiam alii tradant. Filiae, Orselice, Laogore, Braesia, Smyrna, sive Myrrha; & incerti nominis alia, Teucro nupta. A quibusdam, eae quinquaginta traditae, ac mutatae in alcyonas; vel, ut alii sunt auctores, in saxa graduum, quibus ad Iunonis templum adscendebatur*. Cap. XI. *Eius forma, opes, orgia; Veneri instituta, quam in deos referebat: quibus, qui initiarentur, stipem deae exhibebant, atque phallos accipiebant, ac pugillum item salis. Templa ei duo condidit: unum, Paphi; alterum, in Syria, in monte Libano. Vates fuit. Condidit urbes Paphum, Cinyream, & Smyrnam. Invenit plurima; tegulas, aes, incudem, vectem, marculum, forcipem. Donavit Agamemnoni loricam insignem, & promisit naves centum; neque ullam tamen misit:*

Digitized by Google

sit : unde iratus , ut videtur Agamemnon , Cypro illum post eiecit. Quot annos vixerit : tum quo modo etiam obierit , & ubi sepultus fuerit.

Cinyras. Quum peritia artis Musicae emineret , ac contenderet cum Apolline , victus periit , atque hinc accepit nomen . Suidas . Κινύρας, ὄνομα κύριον, Θείαντ@ παῖς, βασιλέως Κύπρυ, ξάπλυτ@. ὃν φασιν ἀμιλλώμενον τῷ Ἀπόλλωνι, ὡς οἷα μυσικῆς τεχνίτῃ, ἀπολωλότα. διὸ καὶ Κινύρας ἐκλήθη, παρωνύμως τῇ κινύρᾳ . *Cinyras . Nomen proprium . Filius Thiantis , regis Cypri, valde dives ; quem aiunt , ut Musices artificem, cum Apolline certantem , periisse ; quapropter etiam Cinyras est adpellatus , nomine a cinyra* , (quod est Musicum instrumentum) *derivato* . Pater eius, varie traditur : & Sandocum nominat Apollodorus lib. III. Οὗ παῖς , ἐγένετο Φαέθων · τούτυ ὃ , Ἀσύν@ · τῷ ὃ, Σάνδοκ@ · ὅς , ἐκ Συρίας ἐλθὼν εἰς Κιλικίαν , πόλιν ἔκτισε Κελένδεριν . καὶ γήμας Θανάκλω , τῇ Μεγασσάρυ , Κινύραν , τῶν Ἀσσυρίων βασιλέα , ἐγέννησε . Κινύρας ἔτ@ , ἐν Κύπρῳ παραγλυόμεν@ σὺν λαῷ , ἔκτισε Πάφον . *Cuius filius fuit Phaethon ; eius vero , Asynous , huius autem , Sandocus ; qui , e Syria in Ciliciam delatus , urbem condidit Celenderin : & , uxore Thanace ducta , Megessari filia , Cinyram , Assyriorum regem , sustulit . Cinyras iste , quum in Cyprum cum ingenti comitatu pervenisset , Paphum condidit*. Alii , Paphum eum dicunt. Hyginus , Mytholog. cap. CCXLII. *Cinyras , Paphi filius , rex Assyriorum* . Quae totidem verbis repetit cap. CCLXX. Inde *Paphius heros* dicitur ab Ovidio Metamorph. lib. X.

Tum vero Paphius plenissima concipit heros
Verba. ———

A quibusdam , Agriopias dicitur. Plinius libro VII. cap. LVI. *Tegulas invenit Cinyras , Agriopae filius , & metalla aeris , utrumque in insula Cypro* . Rursum ab aliis , Eurymedon . Scholiastes Pindari , ad Pyth. Od. II. Οὗτ@ ὃ (ὁ Κινύρας) ἦν Ἀπόλλων@ υἱὸς καὶ Πάφυ · κατ' ἐνίυς , Εὐρυμέδοντ@ , καὶ Παφίης νύμφης. *His vero (Cinyras) erat Apollinis , & Paphi , filius : iuxta quosdam , Eurymedontis , & Paphiae Nymphae*. Vbi observa , etiam Apollinem illi patrem tribui ; quod Hesychio itidem commemoratur. Κινύρας , Ἀπόλλων@ καὶ Φαρνάκης παῖς, βασιλεὺς Κυπρίων. *Cinyras , Apollinis , & Pharnaces filius , rex Cypriorum* . Alii Thiantem nominant . Suidas in citatis verbis. Κινύρας , ὄνομα Κύριον , Θείαντ@ παῖς , βασιλέως Κύπρου . *Cinyras , nomen proprium , Thiantis filius , regis Cypri* . Atque ut pater, ita mater varie traditur. Stephanus , Amathusam dicit. Ἀμαθοῦς, πόλις Κύπρυ ἀρχαιοτάτη. ἀπὸ Ἀμάθυς ὃ , τῷ Ἡρακλέυς , ἐκλήθη · ἢ ἀπὸ τῆς Κινύρου μητρὸς , Ἀμαθούσης. *Amathus , urbs Cypri antiquissima ; nominata vero est ab Amathe , Herculis filio : vel a Cinyrae matre , Amathusa* . Scholiastes Pindari , Paphum tradit , aut Paphiam Nympham , in citatis statim verbis , quae non repeto. Apollodoro , Thanace dicitur lib. III. Σάνδοκ@ , ἐκ Συρίας ἐλθὼν εἰς Κιλικίαν , πόλιν ἔκτισε Κελένδεριν · καὶ γήμας Θανάκλω τὴν Μεγασσάρυ , Κινύραν , τῶν Ἀσσυρίων βασιλέα ἐγέννησε . *Sandocus , e Syria in Ciliciam profectus , urbem condidit Celenderim : ductaque Thanace , Megasari filia genuit Assyriorum regem Cinyram* . Sed scribendum puto , γήμας Φαρνάκλω , *ducta Pharnace* . Hesychius . Κινύρας . Ἀπόλλων@ καὶ Φαρνάκης παῖς , βασιλεὺς Κυπρίων . *Cinyras , Apollinis & Pharnaces filius , rex Cypriorum* . Eodem modo scribitur apud Suidam in Καταγηράσαις Τιθωνῆ βαθύτερον . Male est Φάρμη , pro Φαρνάκη , in Appendice Proverbiorum Vaticana , Cent. III. Proverb. XCI. cap. X. Vxorem habuit Metharmen , filiam Pygmalionis , Cypriorum regis : e qua sustulit filios , Oxyporum , & Adonin ; filias vero , Orsedicen , Laogorem , & Braesiam . Apollodorus lib. III. Κινύρας ἔτ@ , ἐν Κύπρῳ παραγλυόμεν@ σὺν λαῷ , ἔκτισε Πάφον . γήμας ὃ ἐκεῖ Μεθάρμλω , κόρλω Πυγμαλίων@ , Κυπρίων βασιλέως , Ὀξύποριν ἐγέννησε , καὶ Ἄδωνιν · πρὸς ὃ τούτοις θυγατέρας , Ὀρσεδίκλω Λαογόρλω , καὶ Βραισίαν. *Hic Cinyras , quum in Cyprum se contulisset cum ingenti comitatu Paphum condidit ; ductaque ibi uxore Metharme , filia Pygmalionis , Cypriorum regis , sustulit ex ea Oxyporum , & Adonin : insuper filias , Orsedicen , Laogoren , & Braesiam* . Quod uxorem eius attinet , etiam Cenchreida habuit , e qua Myrrham suscepit. Lutatius in Epitome Metamorphoseon Ovidii libro X. *Myrrha , Cinyrae , Cypriorum regis , & Cenchreidis , filia* . Ex filiis , Adonis Cypriis Πυγμαίων dictus . Hesychius. Πυγμαίων , ὁ Ἄδωνις παρὰ Κυπρίοις . *Pygmaeon , Adonis apud Cyprios* . Et Ἀώ . Vide supra , ubi de Aoo ago . Praeterea Γαύας . Isaacius Tzetzes , ad Lycophronem . Ὁ Ἄδωνις Γαύας παρὰ Κυπρίοις καλεῖται. *Adonis apud Cyprios Gauas dicitur*. Sed & alios quosdam habuit , praeter eos , quos Apollodorus refert . In his , Paphus memoratur , quem ex statua eburnea , vita , ut fabulantur , donata , sustulit. Ovidius , ea de re , Metamorph. lib. X.

Illa Paphum genuit , de quo tenet insula nomen.

Et Lutatius , in Epitome eius Operis . *Ex hac uxore sua deinde rex (Cinyras) Paphum filium genuit* . Etiam Amaracus fertur , qui in herbam , a suo nomine amaracum dictam, mutatus traditur . Pomponius Sabinus , ad Virgilii AEneid. I. *Amaracus , Cinyrae , regis Cypri , puer in herbam sui nominis mutatur* . Sed Auctorem e veteribus , qui hoc dicat , nullum equidem legere memini. Servius , ad eumdem locum , puerum tantum regium dicit. *Amaracus . Hic puer regius unguentarius fuit : qui casu lapsus , dum ferret unguenta , maiorem ex confusione odorem creavit : unde optima unguenta Amaracina dicuntur . Hic postea in herbam sampsuchum versus est , quam nunc amaracum dixit*. Etiam Cureus , a quo nomen urbi Curio : ut ex Stephano indicavi lib. I. cap. XI. Denique Cyprus , a quo insula adpellata ; quamquam alii filiam dicant , ut supra a me ostensum lib. I. cap. II. Inter filias memoratur & Laodice , ab eodem Apollodoro , qui enumeravit ceteras lib. III. Τὸ δὲ πᾶν κράτ@ εἶχεν Ἔλατ@ ὁ ἐκ Λαοδίκης τῆς Κινύρυ Στύμφαλον , καὶ

Digitized by Google

καὶ Περέα, τεκνοῖ. *Summa vero potentia penes Elatum fuit: qui ex Laodice, Cinyrae filia, Stymphalum, & Pereum, genuit.* Item Cyprus, si nonnulli recte tradunt, a quo datum nomen insulae supra ostendo lib. I. cap. II. Denique & Smyrna, sive Myrrha, nam utroque modo scribitur, cum qua inscius est congressus: uti memorat Ovidius Met. lib. X. Procopius Sophista in Esaiam capit. XVIII. Cyrillus in eumdem lib. II. cap. XVII. Stobaeus Serm. LXII. Hyg. Myth. cap. CCLII. Psellus, De Op. Daem. & alii plures. Quamquam sane sint nonnulli, qui non Cinyrae hanc filiam, sed Thiantis, tradiderunt; inter quos Apollodorus lib. III. Antoninus Liberalis, Metamorph. cap. XXIV. Quaedam etiam, cuius nomen ignoratur, Teucro nupta perhibetur. Observare est apud Pausaniam in Atticis, ubi de Evagora loquitur. Ἔπραξε δὲ ὡς Ἀθηναῖος, ἢ τὸ ἀνέκαθεν ἐκ Σαλαμῖνος· ἐπεὶ καὶ γλυκαλογῶν, ἐς προγόνους ἀνέβαινε Τεῦκρον καὶ Κινύρᾳ θυγατέρα. *Fecit vero id veluti Atheniensis, quippe qui e Salamine oriundus, & ad Teucrum, filiamque Cinyrae, referret genus.* Sunt qui tradant, quinquaginta Cinyram filias habuisse; easque in mare desiliisse, & mutatas in alcedones. Vide Eustathium, ad Iliad. λ'. pag. 827. Alii rursum prodidere, a Iunone commutatas in lapides graduum templi sui: ut est videre in tela Minervae, apud Ovidium Met. lib. VI. Maxima autem Cinyrae forma praedicatur. Apollonides, Anthol. lib. IV. cap. I.

Θαύμασε τὸν Κινύρεω ὁ πάλαι χρόνος. ——
Mirata est Cinyram prisca aetas. ——

Et in catalogo hominum formosissimorum recensetur ab Hygino, Mythol. capp. CCLXX. CCLXXI. Itaque & Veneri amatus fertur; ut est apud Clementem in Protreptico; & Theodoretum, Therap. lib. III. Etiam Apollo amavit. Pindarus Pyth. Od. II.

Κελαδέοντι μὲν ἀμφὶ Κινύραν πολλάκις φάμαι Κυπρίων, τὸν ὁ
χρυσοχαίτας προφρόνως
ἐφίλασ' Ἀπόλλων.
Resonant quidem circum Cinyram saepe sermones Cypriorum, quem
auricomus propense
dilexit Apollo.

Eius opes, praedicantur ab eodem quoque Pindaro, Nem. Od. VIII.

Ὅσπερ καὶ Κινύραν ἔ-
βρισε πλούτῳ πονλίᾳ ἔν ποτε Κύπρῳ:
Qui & Cinyram o-
neravit quondam opibus marina in Cypro.

Plato De leg. lib. II. Ἐὰν δὲ ἄρα πλουτῇ μὲν Κινύρα τε καὶ Μίδα μᾶλλον. *Sive ille Cinyra, sive Mida, sit locupletior.* Quae totidem verbis transcripsit Clemens, Paedag. lib. III. cap. VI. Videndus quoque Suidas in Κατα γηράσαις, & Appendix Proverbiorum Vaticana, Cent. III. Proverb. XCI. Venerem inter deos retulit, orgiaque ei instituit Clemens, in Protreptico ad Gentes. Οὐ γάρ με ὁ Κύπριος ὁ νητιώτης Κινύρας παρατέτραι ποτ' ἂν, τὰ περὶ τὴν Ἀφροδίτην μαχλῶντα ὄργια ἐκ νυκτὸς ἡμέρα παραδῦναι τολμήσας, φιλοτιμούμενον θεάσασθαι πόρνην πολίτιδα. *Non enim Cyprius insularis Cinyras mihi unquam persuaserit, lubricosa Veneris orgia ex nocte die tradere ausus, meretricem civem quum referre in deos studet.* Arnobius lib. 4. *Numquid a Cyprio, cui nomen Cinyras est, ditatam meretriculam Venerem divorum in numero consecratam?* Quibus orgiis qui initiari vellet, assem Veneri tamquam stipem, offerebat. Firmicus De err. prof. relig. *Audio Cinyram Cyprium templum amicae meretrici donasse: ei erat Venus nomen. Initiasse etiam Cypriae Veneri plurimos, & vanis consecrationibus deputasse. Statuisse etiam, ut quicumque initiari vellet, secreto Veneris sibi tradito, assem in manum, mercedis nomine, deae daret.* Et initiati quidem, ut stipem dabant, ita phallos quoque ipsi reportabant, numinis propitii signum. Arnobius lib. V. *Nec non & Cypriae Veneris abstrusa illa initia praetereamus, quorum conditor indicatur Cinyras rex fuisse: in quibus sumentes ea certas stipes inferunt, ut meretrici: & referunt phallos, propitii numinis signa, donatos*[a]. Nec dumtaxat phallus ipsis donabatur, verum & pugillus salis. Clemens in Protreptico, iam citato. Ταύτης τῆς πελαγίας ἡδονῆς τεκμήριον τῆς γονῆς, ἁλῶν χόνδρος καὶ φαλλὸς, τοῖς μυουμένοις τὴν τέχνην τὴν μοιχικὴν ἐπιδίδοται. νόμισμα δὲ εἰσφέρουσιν αὐτῇ οἱ μυούμενοι, ὡς ἑταίρᾳ ἐρᾶσαι. *Marinae huius voluptatis indicium generationis, salis pugillus & phallus, traditur iis, qui in hac moechandi arte sunt initiati. Nummum autem ei offerunt ii, qui initiantur, ut amantes meretrici.* Ac relatae inter deos uti sacra sua instituit, quae iam dicta, ita Paphi, ut nonnulli sunt auctores, templum posuit. Tacitus Hist. lib. II. *Conditorem templi (Paphiae Veneris) regem Aeriam vetus memoria; fama recentior, tradit a Cinyra sacratum templum.* Aliud quoque ante istud Libano in monte statuit, quum nimirum adhuc ageret in Syria. Lucianus De dea Syria. Ἀνέβην δὲ καὶ ἐς τὸν Λίβανον ἐκ Βύβλου, ὁδὸν ἡμέρης, πυθόμενος αὐτόθι ἀρχαῖον ἱρὸν Ἀφροδίτης ἔμμεναι, τὸ Κινύρης εἴσατο· καὶ εἶδον τὸ ἱρὸν, καὶ ἀρχαῖον ἦν. *Ascendi vero etiam in Libanum e Byblo, itinere unius diei; quum audivissem, Veneris antiquum ibi templum esse, quod a Cinyra dedicatum: ac vidi templum, eratque vetus.* Erat autem etiam vates; & in pluribus recensetur a Clemente Strom. I. Σιγάτω γὰρ Κομήτης ὁ Κρὴς, Κινύρας ὁ Κύπριος, Ἄδμητος Θέτταλος, Ἀριστᾶος ὁ Κυρηναῖος, Ἀμφιάραος ὁ Ἀθηναῖος, & quae sequuntur. *Taceatur Cometa Cretensis, Cinyras Cyprius, Admetus Thessalus, Aristaeus Cyrenaeus, Amphiaraus Atheniensis.* Condidit urbes; Paphum, Smyrnam, Cinyream. Ac de Cinyrea quidem, supra dixi lib. I. cap. IX. de Papho vero, eiusdem libri cap. XIV. De Smyrna, auctor est Hyginus, Mythol. cap. CCLXXV. *Cinyras, Paphi filius, filiae suae nomine (condidit) Smyrnam.* Invenit plurima. Plinius lib. VII. cap. LVI. *Tegulas invenit Cinyras, Agriopae filius, & metalla aeris, utrumque in Cypro: item forcipem, marculum, vectem, incu-*

[a] *Donatos* deest in editione Batava anni 1661.

Digitized by Google

incudem. Donavit Agamemnoni per Palamedem loricam aeneam, & promisit in auxilium naves centum, quamquam nullam sane misit. Alcidamas in Oratione contra Palamedem. Καὶ δὴ τοῦτον (de Palamede loquitur) ἔπεμψεν εἰς Χίον, πρὸς Οἰνοπίωνα· καὶ εἰς Κύπρον, πρὸς Κινύραν. ὁ δὲ Κινύρας ἔπεισε, μὴ στρατεύειν ἡμῖν· δῶρά τε παρ' αὐτοῦ λαβὼν, ἀποπλέων ᾤχετο. ὁ δ' Ἀγαμέμνονι μὲν, ἀποδίδωσι χαλκῆν θώρακα, ὅσις ὐδενὸς ἀξιος ἦν, αὐτὸς δὲ τἀ ἄλλα εἶχε χρήματα. ἐπεγέλλετο δὲ, ὅτι ἑκατὸν ναῦς ἀποπέμψει ὁ Κινύρας· ὁρᾶτε δὲ αὐτοὶ ὐδεμίαν παρ' αὐτοῦ ἥκουσαν. *Et hunc sane misit in Chium, ad Oenopionem; & in Cyprum, ad Cinyram; ipse vero tum Cinyrae persuasit, ne nobiscum militaret: &, acceptis ab eo donis, recessit; ac Agamemnoni quidem, aeneam loricam reddit, quae nullius erat pretii, ipse vero, ceteram pecuniam sibi reservavit: insuper renuntiavit, centum naves Cinyram missurum esse: ipsi vero nullam ab eo venientem conspicamini.* Loricae, meminit Homerus, ubi describit Agamemnonis armaturam, Iliad. λ.

Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
Τόν ποτε οἱ Κινύρης δῶκε ξεινήϊον εἶναι.
Πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, ὕνεκ' Ἀχαιοὶ
Ἐς Τροίην νεήσσιν ἀνάπλεύσεσθαι ἔμελλον.
Τὼ νεκά οἱ τὸν δῶκε, χαριζόμενος βασιλῆι.
Ocreas quidem primo circum tibias posuit
Pulcras, argenteis fibulis aptatas.
Secundo deinde loricam circum pectora induit,
Quam olim ei Cinyras dedit munus hospitale.
Audiebatur enim usque in Cyprum magna fama, quod Achivi
Ad Troiam navibus navigaturi essent:
Ideo eam illi dedit, gratificans regi.

Describitur autem illic pluribus: ac videto, quisquis volet. Quod promissam vero ab illo classem attinet, quidam tradunt, unicam misisse tantum: ceteras autem, ex terra fecisse, & terreos viros imposuisse. Eustath. ad Iliad. λ'. pag. 827. Atque inde, ut videtur, ira accensus Agamemnon, Cyprum postea occupavit, & ipsum eiecit. Photius in Excerptis Theopompi. Ἕλληνες, οἱ σὺν Ἀγαμέμνονι, τὴν Κύπρον κατέσχον, ἀπελάσαντες τοὺς μετὰ Κινύρου. *Graeci, qui cum Agamemnone erant, expulerunt.* Vixit autem, annos centum sexaginta. Plinius ex Anacreonte lib. VII. cap. XLVIII. *Anacreon poeta Arganthonio, Tartessiorum regi, centum quinquaginta tribuit annos: Cinyrae Cypriorum, decem annis amplius.* Ac tam longam sane vitam quonam fine terminaverit, varie tradunt. Suidas auctor, periisse in certamine de Musica, cum Apolline instituto. Κινύρας, ὄνομα κύριον, Θέαντος παῖς, βασιλέως Κυπρίων, ζάπλουτος. ὃν φασιν, ἀμιλλώμενον τῷ Ἀπόλλωνι, ὡς οἷα μουσικῆς τεχνίτῃ ἀπολωλέναι. *Cinyras, nomen proprium, filius Theantis, Cypriorum regis, opulentus. Hunc ferunt, cum Apolline contendentem, tamquam Musices artificem, periisse.* Quae etiam Eustathius ad Iliad. λ'. Hyginus vero, sibi eum intulisse manus tradit, quod cum Smyrna, filia sua, rem ignarus habuisset. Mytholog. cap. CCXLII. *Cinyras, Paphi filius, rex Assyriorum (seipsum interfecit) quod cum Smyrna filia concubuerat.* Ac sepultus memoratur in urbe Papho, in templo Veneris, quod nimirum ipse exstruxerat, sicut ante a me dictum. Arnobius libro VI. *Agesarchi Ptolemaeus, de Philopatore quem edidit primo, Cinyram regem Paphi cum familia omni sua, immo cum omni prosapia, in Veneris templo situm esse, litterarum auctoritate declarat.* Clemens in Protreptico. Πτολεμαῖος δὲ, ὁ τῆ Ἀγεσάρχου, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ τὸν Φιλοπάτορα, ἐν Πάφῳ λέγει, ἐν τῷ τῆς Ἀφροδίτης ἱερῷ, Κινύραν τε καὶ τοὺς Κινύρου ἀπογόνους, κεκηδεῦσθαι. *Ptolemaeus vero, Agesarchi filius, in primo libro Operis de Philopatore, tradit in Papho, in Veneris templo, Cinyram, & eius posteros, sepultos esse.*

CAP. XII.

Cypranor, qui & Philocyprus. Demonicus, ad quem exstat Isocratis Oratio. Diphilus, qui ritum hominis immolandi sustulit. Evagoras, e progenie Teucri; regnum recuperat, onera Athenienſium, duce Chabria. Eius varia fortuna: nominisque illius alter. Vxor, Latona: liberi, Demonicus, Nicocles, Pythagoras, alii. Pausaniae de eo error. denique statua Athenis, iuxta porticum.

CYpranor. Idem est qui Philocyprus. Vide illic.

Demonicus. Is est, ad quem exstat Oratio Isocratis. Meminit eius Constantinus Porphyrogeneta, Them. Orient. XV. ubi de Cypro illi sermo. Καὶ Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ πρὸς Δημόνικον, τὸν αὐτῆς βασιλεύοντα, λόγους Διαφόρους πεποίηκε. *Et Isocrates Rhetor ad Demonicum, eius regem, Orationes varias fecit.* Erat autem Evagorae, de quo mox dicendum, filius. Ioannes Tzetzes, de Isocrate agens, Chil. XI. cap. CCCLXXXII.

Θανόντος Εὐαγόρου δ', γράφει πρὸς παῖδα τοῦτου,
Ὃς κλῆσις ἦν Δημόνικος, πολλὰς τὰς παραινέσεις.
Mortuo vero Evagora, scribit ad eius filium,
Cui nomen Demonicus, multas admonitiones.

Diphilus. Ab hoc hominis immolandi mos abolitus, & mactari eius loco bos incepit. Porphyrius, De hominis immolatione agens, De Abst. lib. II. Τοῦτον δὲ τὸν θεσμὸν Δίφιλος, ὁ τῆς Κύπρου βασιλεὺς κατέλυσε. κατὰ τοὺς Σελεύκου χρόνους τοῦ θεολόγου γεγόμενος, τὸ ἔθος εἰς βοθυσίαν μεταςήσας. *Hunc vero ritum Diphilus, Cypri rex, circa Seleuci Theologi tempora, abrogavit, eiusque loco bovis sacrificium instituit.* Quem locum verbo tenus repraesentat Eusebius, De Praep. Evang. lib. IV.

Evagoras. Hic fuit e progenie Teucri, qui Salaminem urbem condidit. Isocrates in Nicocle, ex eius persona loquens. Τεῦκρος μὲν, ὁ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχηγὸς, παραλαβὼν τοὺς τῶν ἄλλων πολιτῶν προγόνους, πλεῦσας δεῦρο, ᾠκησε πόλιν αὐτοῖς ἔκτισεν, καὶ τὴν χώραν διένειμεν. ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας, ἀπολεσάντων ἑτέρων τὴν ἀρχὴν, πάλιν ἀνέλαβεν, ὑποσὰς τοὺς μεγίσους κινδύνους

δύνυς καὶ τοσοῦτον μετέσχησεν, ὥσε μηκέτι Φοίνικας Σαλαμινίων τυραννεῖν, ἀλλ', ὥνπερ ἦν τὴν ἀρχὴν, τούτυς κὴ νῦν ἔχειν τὴν βασίλειαν. *Teucer quidem noſtri generis princeps, ceterorum civium adſcitis maioribus, huc navigio delatus, & urbem ipſis condidit, & diſtribuit regionem: pater vero Evagoras, imperium, ab aliis amiſſum, maximis periculis aditis, recuperavit: & eo rem redegit, ut necdum quidem Phoenices tyrannidem in Salaminios exerceant, ſed etiam nunc regnum teneant illi, quorum id a principio fuit.* Ecce vero, regnum ab aliis amiſſum, recuperavit: idque adiutantibus Athenienſibus, duce Chabria. AEmilius Probus in eius vita. *Chabrias autem multa in Europa bella adminiſtravit, quum dux Athenienſium eſſet: multa in AEgypto ſua ſponte geſſit; nam, Nectanebum adiutum profectus, regnum ei conſtituit. Fecit idem Cypri, ſed publice ab Athenienſibus Evagorae adiutor datus; neque prius inde diſceſſit, quam totam inſulam bello devinceret.* Ac tenebat regnum Evagoras iam Olympiadis nonageſimae tertiae anno quarto, quum, Athenienſium claſſe profligata, victore Lyſandro, Conon profugus cum octo navibus ad eum ſe recepit, uti auctor eſt Herodotus, Hiſt. Graec. lib. II. Diodorus lib. XIII. Iſocrates in Evagora; & Plutarchus in Lyſandro. Sed non tenuit perpetuo; ab Abdemone, ut videtur, deturbatus: quem deiecit ipſe quoque, & Salaminem, maximamque inſulae partem, recuperavit, Olympiadis nonageſimae ſeptimae anno ſecundo: ut commemorat Diodorus lib. XIV. Meminitque Photius in Excerptis Theopompi. Sed nec ita diu habuit: etenim, bello a Perſarum rege petitus, ac ceterae imperio exutus inſulae, ſola ſeſe Salamine continere coactus fuit. Olympiadis nonageſimae & octavae anno quarto: uti refert Diodorus libro XV. Meminitque huius belli etiam Xenophon Hiſt. Graec. lib. IV. Occiditur vero a Nicocle eunucho, qui regnum invaſit, Olympiadis centeſimae primae anno tertio: ſicut auctor Diodorus lib. XV. Memoratque item factum, & cauſam addit, quod filius eius uxorem ipſi ademiſſet, Ariſtoteles Politic. lib. V. cap X. Itaque alter eſt ab iſto, qui, deiectus itidem eodem regno, Phocionis ope nititur recuperare, Olympiadis centeſimae ſeptimae anno ſecundo, verum exitu infelici. Etenim, Perſarum rege in Protagoram Salaminium, qui videtur deieciſſe, propendente, quum auxilium ab eo peteret, accuſatus, ita quidem ſe purgavit, ut Protagorae regnum deinceps rex permitteret, at in Aſia aliam ipſi ditionem largiretur: ſed, dum male adminiſtrat, ideoque ſibi metuit, denuo in Cyprum profugus, comprehenditur, & ſupplicio adficitur. Vide memorantem iſta Diodorum, in rebus Olympiadis centeſimae ſeptimae anni tertii lib. XVI. Vxor Evagorae, ſed utrius, in incerto eſt, Latona fuit. Lucianus in Imaginibus. Λητὼ δὲ, γυνή τις ἐγένετο Εὐαγόρου, τοῦ Κυπρίων βασιλέως, καὶ ὅμως ὐκ ἠγανάκτησεν ἡ θεός. *Latona vero, quaedam Evagorae, Cypriorum regis, uxor fuit: neque tamen indignata eſt dea.* Liberoſque plurimos ex hac ſuſcepit. Iſocrates citato loco. Πρὸς δὲ τούτοις, ὁ δοκῶ σωφρονέστατον εἶναι. καὶ χαλεπώτατον, εὐτυχίας τυχεῖν ἅμα καὶ πολυπαιδίας, ὐδὲ τοῦτο διήμαρτον. *Praeterea, quod rariſſimum habetur, & difficillimum, ut idem & multos liberos ſuſcipiat, & felices, ne id quidem ei defuit.* Inter hos Demonicus, de quo iam dixi, in principio huius capitis. Etiam Nicocles: de quo capite inſequenti ſum dicturus. Et Pythagoras; quem pater, bello contra Perſas, quum in AEgyptum clam abiret, auxilii petendi cauſa, rerum in Cypro ſummae praefecit, Olympiadis nonageſimae octavae anno tertio: ſicut refert Diodorus lib. XV. Εὐαγόρας δὲ, Πυθαγόραν μὲν τὸν υἱὸν ἀπέλιπεν, ἡγεμόνα ποιήσας τῶν ὅλων ἐν τῇ Κύπρῳ· αὐτὸς δ', ἀναλαβὼν δέκα τριήρεις, νυκτὸς ἔλαθε τοὺς πολεμίους ἐκπλεύσας ἐκ τῆς Σαλαμῖνος. *Evagoras vero, Pythagoram quidem filium reliquit, ſumma ei rerum omnium in Cypro commiſſa; ipſe vero, adſumtis decem triremibus, clam hoſtibus noctu Salamine enavigavit.* Iſocrati, de hac ipſa re loquenti Protagoras dicitur. Verba eius in Evagora ita habent. Ἐπειδὴ δ' ἠναγκάσθη πολεμεῖν, τοιοῦτος ἦν· κὴ τοιοῦτον εἶχε Πρωταγόραν, τὸν υἱὸν ἢ ἑαυτῷ, συναγωνιστήν. *Quum vero coactus fuit bellum gerere, talis fuit: ac talem habuit Protagoram, filium ſuum, adiutorem.* In Evagora vero ſtirpem Teucridarum deſiiſſe, dicit Pauſanias, Corinthiacis. Οἱ δὴ Τευκρίδαι βασιλεῖς διέμειναν Κυπρίων ἔχοντες ἐς Εὐαγόραν. *Teucridae vero reges permanſerunt Cypriorum principes, uſque ad Evagoram.* Sed id non exacte verum eſt, quando etiam filii eius regnavere, ut oſtendi: & Nicocreon ex eodem genere erat. Antoninus Liberalis Metamorph. cap. XXXIX. Γ'δὲν τὴν θυγατέρα τὴν Νικοκρεοντος, τοῦ Σαλαμινίων βασιλέως, ἠράσθη. γένος δ' ἦν τοῦ Νικοκρέοντος ἀπὸ Τεύκρου. *Conſpicatus filiam Nicocreontis, Salaminiorum regis, eam amavit. Erat vero Nicocreon a Teucro oriundus.* Atqui ille multo poſt impoſitus regno a Ptolemaeo, Olymp. CXVII. anno I. id eſt, poſt Evagorae mortem anno ſexageſimo ſecundo. Ergo error eſt Pauſaniae, ſatis clarus. Eius ſtatua Athenis prope porticum ſpectabatur. Idem Pauſanias in Atticis. Πλησίον δὲ τῆς στοᾶς, Κόνων ἕστηκε, κὴ Τιμοθεος, υἱὸς Κόνωνος· κὴ βασιλεὺς Κυπρίων, Εὐαγόρας. *Prope porticum vero, Cononi, eiuſque filio Timotheo, poſitae ſunt ſtatuae: tum & regi Cypriorum, Evagorae.* Meminitque Iſocrates in Evagora. Καὶ ταῦτ' ἐπράχθη, Κόνωνος μὲν στρατηγοῦντος, Εὐαγόρᾳ δ' αὐτόν τε παρασχόντος, καὶ τῆς δυνάμεως τὴν πλείστην παρασκευάσαντος. ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς μὲν αὐτοὺς ἐτιμήσαμεν ταῖς μεγίσταις τιμαῖς, καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἐστήσαμεν. *Atque haec geſta ſunt, Conone quidem duce, Evagora vero cum ipſo ſtrenuam operam navante, tum maximam copiarum partem comparante. Pro quibus nos eos ſummis honoribus adfecimus, & ſtatuas poſuimus.*

CAP.

Digitized by Google

CAP. XIII.

Evelthon, rex Salaminiorum: Thuribulum Delphis dedicat, a Corinthiis adſervatum. Eunoſtus, Solorum. Euryptolemus: expoſitus, & a capra educatus, AEgonomus, primo, inde Euryptolemus dictus: pro dentibus, habuit os continuum. Gnoſius, qui Ptolemaeus, ſub quo Cyprus Romanorum provincia facta. Iornandis locus emendatus. Gorgus, rex Salaminis; ut & Nicocles, qui, Evagora interfecto, regnum invaſit; mox deiectus ipſe quoque a Nicocle altero, Evagorae filio: ad quem ſunt Iſocratis Orationes: ac de his Pollucis error indicatus, & Menandri rhetoris locus reſtitutus. Nicocles tertius, rex Paphi, a Ptolemaeo cum familia univerſa interfectus. Axiotheae, eius coniugis, factum illuſtre.

Evelthon. Rex Salaminis. Hic thuribulum Delphis admodum pretioſum dedicavit, quod Chorinthii adſervarunt. Herodotus lib. IV. Ἡ δὲ μήτηρ οἱ ἐς Σαλαμῖνα τῆς Κύπρου ἔφυγε. τῆς δὲ Σαλαμῖνος τοῦτον τὸν χρόνον ἐτεκράτεε Εὐέλθων, ὃς τὸ ἐν Δελφοῖσι θυμιητήριον, ἐὸν ἀξιοθέητον, ἀνέθηκε, τὸ ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ κέεται. *Mater eius in Salaminem Cypri profugit. Salaminem vero obtinebat eo tempore Evelthon; qui thuribulum, ſpectatu dignum, Delphis dedicavit, quod in theſauro Corinthiorum repoſitum eſt.* Meminitque eius iterum lib. V. Ἡν Ὀνήσιλος Γόργου μὲν, τοῦ Σαλαμινίων βασιλέως, ἀδελφεὸς νεώτερος Χέρσιος δὲ, τῷ Σιρώμῳ, τῷ Εὐέλθοντος, παΐς. *Erat Oneſilus, Gorgi quidem, Salaminiorum regis, frater minor, Cherſios filius, Siromi nepos, Evelthontis pronepos.* Polyaenus lib. VIII. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῷ Φερετίμα, πρὸς Εὐέλθοντα, βασιλέα Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ, πλεύσασα, ἱκέτευσεν, αἰτουμένη συμμαχίαν. *Mater vero eius Pheretima, navigio profecta ad Evelthontem, Salaminis Cypriae regem, ſupplex rogabant, ut auxilium ferret.*

Eunoſtus. Meminit eius Athenaeus, tamquam Solorum regis lib. XIII. Ἐγέννησεν αὐτῷ τέκνα, Λεοντίσκον, καὶ Λάγον, θυγατέρα δὲ Εἰρήνην· ἣν ἔγημεν Εὔνοστος, ὁ Σόλων τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλεύς. *Peperit illi liberos, Leontiſcum, & Lagum; filiamque Irenen, quae nupſit Eunoſto, Solorum in Cypro regi.* Euſtathius ad Iliad. ψ'. Ἦσαν δὲ καὶ Κύπριοι Σόλοι, ὧν ἱστορεῖται βασιλεὺς Εὔνοστος. *Erant vero & Soli Cyprii, quorum rex Eunoſtus commemoratur.*

Euryptolemus. Hunc expoſitum, & a capra educatum, primo AEgonomum, inde Euryptolemum vocatum eſſe tradit Pollux lib. II. cap. IV. ſect. XXI. Περὶ δὲ τὴν Ἀλκάθοα κώμην ἐν Κύπρῳ, Μήσορι τῷ Κυπρίῳ τοιοῦτον βρέφος τεχτὲν, ἐκτεθῆναί τε ὑποψίᾳ, αἶγα δ' αὐτῷ μασὸν παρασχεῖν, καὶ κληθῆναι τραφὲν τὸ μὲν πρῶτον, Αἰγονόμον αὖθις δὲ Εὐρυπτόλεμον, καὶ βασιλεῦσαι Κυπρίων. *Iuxta Alcathoi vero vicum in Cypro natum talem puerum, propter ſuſpicionem expoſitum fuiſſe; capram vero illi uber praebuiſſe: illumque, ſic educatum, primo quidem AEgonomum, inde Euryptolemum dictum, & Cypriorum regem fuiſſe.* Ac commemorat, os continuum loco dentium habuiſſe.

Gnoſius, ſub quo inſula eſt redacta in Romanorum poteſtatem. Iornandes De regn. ſucceſſ. *Cyprum Cato claſſe navigera directus invaſit; Cypriis negantibus habere ſe aliquid, magnas illic opes reperit, proſcriptionibuſque multavit. Quod non ferens Gnoſius, rex eorum, veneno hauſto, ſemet occidit: & ſic Cyprus Romana facta provincia.* Eſt autem hic Ptolemaeus: ut videre eſt apud Florum lib. III. cap. IX. & Plutarchum in Catone minore. Sed corruptum nomen puto; atque *Dionyſius*, pro *Gnoſius*, legendum eſſe: quippe Ptolemaeus iſte, etiam Dionyſius dictus, & Auletes cognomento: uti notum ex Hiſtoria Romana, & Euſebio.

Gorgus. Erat rex Salaminiorum. Herodotus lib. V. Ἡν Ὀνήσιλος Γόργου μὲν, τῷ Σαλαμινίων βασιλῆος, ἀδελφεὸς νεώτερος. *Erat Oneſilus frater quidem Gorgi, Salaminiorum regis, natu minor.* Ac mox iterum. Ἔμαθον τὰ πρήγματα τὰ Ὀνησίλου διεφθαρμένα, καὶ τὰς πόλιας τῶν Κυπρίων πολιορκεμένας τὰς ἄλλας, πλὴν Σαλαμῖνος· ταύτην γὰρ Γόργῳ τῷ προτέρῳ βασιλεῖ, τὰς Σαλαμινίους παραδιδόντας. *Didicerunt res Oneſili perditas eſſe, & Cypriorum urbes alias obſeſſas, praeter Salaminem: eam vero Salaminios Gorgo, priori regi, tradidiſſe.*

Nicocles. Duo nominis iſtius in Hiſtoria occurrunt, reges Salaminiorum, unus horum, eunuchus, qui, Euagora interfecto, regnum invaſit, Olympiadis centeſimae primae anno tertio: uti auctor Diodorus lib. XV. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ μὲν τὴν Κύπρον, Νικοκλῆς ὁ Εὐνοῦχος ἐδολοφόνησε τὴν Εὐαγόραν τὸν βασιλέα, καὶ τῆς τῶν Σαλαμινίων βασιλείας ἐκυρίευσε. *Simul vero haec geſta eſſent, in Cypro quidem Nicocles Eunuchus Euagoram regem dolo occidit, & regnum Salaminiorum in poteſtatem ſuam redegit.* Et hic ille ipſe fuerit, cui Timarchum patrem Pollux, & duos dentium ordines tribuit lib. II. cap. IV. ſect. XXI. Ὁ δὲ Νικοκλέους τοῦ Κυπρίων (βασιλέως) πατὴρ, ᾧ τὰς Παραινέσεις ὁ Ἀθηναῖος σοφιστὴς ἔγραψε, τῷ μὲν ὄνομα αὐτῷ Τίμαρχος ἦν, διῳκίχεις δ' ἄρα τοὺς ὀδόντας εἶχε, τῷ Ἀριστοτέλους λόγῳ. *Nicoclis vero, Cypriorum regis, pater, cui Admonitiones ſcripſit ſophiſta Athenienſis, nominatus erat Timarchus; geminos autem habebat dentium ordines, ſicut tradit Ariſtoteles.* Sed videtur adeo male partum regnum minime diu tenuiſſe: atque depuliſſe eum alius Nicocles, unus filiorum Euagorae. Fueritque idem iſte, quem luxu certaſſe cum Stratone, Sidoniorum rege, & violenta vitam mortem finiiſſe, memorat ex Anaximene Athenaeus lib. XII. Ἀναξιμένης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ, Βασιλέων μεταλλαγὰς, περὶ τοῦ Στράτωνος τὰ αὐτὰ ἱστορήσας, διεμιλλῆσθαί φησιν αὐτὸν Νικοκλεῖ, τῷ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος βασιλεύσαντι, ἐσπουδακότι περὶ τρυφὴν, καὶ ἀσέλγειαν, ἀποθανεῖν τ' ἀμφοτέρους βιαίως. *Anaximenes vero, in eo Opere, quod inſcripſit, Regum mortes, de Stratone eadem referens ait eum cum Nicocle, Salaminis Cypri rege, concertaſſe, homine adprime luxurioſo, & intemperante.* Eadem quoque tradidiſſe Philippicorum libro decimo quinto,

Digitized by Google

to, ibidem paulo ante tradit. Neque alius est putandus, cuius meminit Maximus Tyrius Dissert. IV. pag. 37. cuius verba hic adscribenda. Ad Evagorae vero Nicoclem, de quo dixi, iam regnantem, exstant duae Isocratis Orationes; quarum una, πρὸς Νικοκλέα; altera Νικοκλῆς inscribitur. In quarum postrema, ipse Nicocles, ex cuius persona Oratio ista est conscripta, filium Evagorae se clare dicit, istis. Ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας, ἀπολεσάντων ἑτέρων τὴν ἀρχὴν, πάλιν ἀνέλαβεν. *Pater vero Evagoras, cum principatum alii amisissent, recuperavit.* Itaque errat valde Pollux in citatis statim verbis, ubi Isocratem, quem designat nomine Atheniensis sophistae, alteri Admonitiones suas scripsisse tradit. Ac, quod attinet ad postremam Orationem, cui titulus est Νικοκλῆς, eius meminit Menander quoque Rhetor cap. Πῶς δεῖ ἀπὸ ἐπιτηδεύσεων τὰς πόλεις ἐγκωμιάζειν: sed corrupta supra modum hodie verba, quae emendo. Εἰ τοίνυν ἐπαινοίης πόλιν, δεῖ μὲν τυραννευμένῳ, ὡς βασιλευομένῳ ἐπαινεῖν· ὡς ἐν τῷ Νικοκλεῖ ὁ Ἰσοκράτης πεποίηκε. *Si urbem laudaveris, oportet eam, quae tyrannice gubernatur: ut regnatam praedicare: quemadmodum in Nicocle Isocrates fecit.* Minimum vero recedo a vulgata lectione, quae sic habet. Εἰ τοίνυν ἐπαινοίης πόλιν, ἃ μὲν τυραννευμένῳ, ὡς βασιλευομένῳ ἐπαινεῖν· ὡς ἐν τοῖς κοκλείοις (a) ὁ Κράτης πεποίηκε. Iam, non tantum Salaminem, verum universam Cyprum, tyrannice administratam, docui abunde supra cap. XI. Nicoclemque, quod praescribitur a Menandro, uti regem moderatum, quum tyrannus tamen esset, ibi Isocrates introducit.

CAP. XIV.

Nicocles Rex Paphiorum. Ob initam cum Antigono amicitiam Ptolemaei iussu vita se abdicare cogitur. Axiothea eius uxor, se, cum universa familia, e medio tollit.

PRaeter vero duos istos, tertius etiam Nicocles commemoratur, rex Paphiorum, quem e medio tolli Ptolemaeus iussit, quod occultam cum Antigono amicitiam contraxisse cognovisset: idque factum Olympiadis centesimae & decimae septimae anno tertio. Diodorus in eius anni rebus gestis lib. XX. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τὴν ἐν Κύπρῳ πόλεων κυριεύων, ἐπειδή τινων ἐπύθετο, Νικοκλέα τὸν βασιλέα τῶν Παφίων, ἐν ἀποῤῥήτοις ἰδίᾳ συντεθειῶς φιλίαν πρὸς Ἀντίγονον, ἔπεμψε τῶν φίλων Ἀρχαῖον (b), καὶ Καλλικράτη προστάξας ἀνελεῖν τὸν Νικοκλέα. *Ptolemaeus vero, iam in potestate habens urbes Cypri, postquam ex quibusdam cognovisset, Nicoclem, Paphiorum regem, clam privatam cum Antigono amicitiam iniisse, misit ex amicis suis Archaeum, & Callicratem, cum mandatis, uti Nicoclem interficerent.* Atque is, quum excusare sese vellet, & non admitteretur oratio, ipse sibi manus infert. Et quidem laqueo vitam finit. Post haec autem Axiothea, eius uxor, quamquam vivere liceret, mox se quoque, & familiam universam, e medio tollit, Diodorus Libro laudato. Οὗτοι μὲν οὖν πλεύσαντες (Ἀργαῖος καὶ Καλλικράτης) εἰς τὴν νῆσον, καὶ παρὰ Μενελάου τοῦ στρατηγοῦ στρατιώτας λαβόντες, περιέστησαν τὴν οἰκίαν τοῦ Νικοκλέους, καὶ τὰ δόξαντα τῷ βασιλεῖ δηλώσαντες, προσέταξαν ἑαυτὸν ἀπαλλάξαι τοῦ ζῆν· ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρὸς τὴν ἀπολογίαν ἐτρέπετο τῶν ἐγκαλουμένων· ὡς δὲ οὐδεὶς προσεῖχεν ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. Ἀξιοθέα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ Νικοκλέους, ἀκούσασα τὴν τοῦ ἀνδρὸς τελευτὴν, τὰς μὲν θυγατέρας τὰς ἑαυτῆς παρθένους ὔσας ἀπέσφαξεν ὅπως μηδεὶς αὐτῶν πολέμιος κυριεύσῃ. τὰς δὲ τῶν ἀδελφῶν τῶν Νικοκλέους γυναῖκας προείρητο μετ' αὐτῆς ἐλέσθαι τὸν θάνατον· ὑδὲν συντεταχότος Πτολεμαίου περὶ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ συγκεχωρηκότος αὐταῖς τὴν ἀσφάλειαν. *Illi ergo in insulam profecti (Argaeus & Callicrates) a Menelao exercitus Praefecto militibus acceptis, domum Nicoclis circumsistunt, & exposito Regis decreto, ut vita se abdicaret imperant. Qui ad diluendum quae obiiciebantur, primum se convertit; ast ubi nemo attendit, manus sibi infert. Axiothea Nicoclis uxor, audita viri morte, filias suas adhuc virgines, iugulat ne quis hostium sibi illas mancipet, fratrumque Nicoclis coniuges, ut una cum ipsa mortem oppetant, instigat: quum tamen nihil acerbi, statuisset in eos Ptolemaeus; sed incolumitatem illis concessisset.* Polyaenus lib. VIII. Strategem. capit. XLVIII. Ἀξιοθέα Νικοκλέους γυνὴ Κυπρίων βασιλέως πολλῶν ἡκόντων παρὰ Πτολεμαίου βασιλέως Αἰγύπτου καταλυσόντων τὴν ἀρχὴν, ἐπειδὴ Νικοκλῆς αὐτὸν ἀνεκρέμασεν· οἱ δὲ ἀδελφοὶ αὐτῆ σφᾶς αὐτοὺς κατέσφαξαν, αὐτὴ τὰς τῶν τετελευτηκότων γυναῖκας ἐζήλωσε. καὶ τάς τε ἀδελφὰς αὐτῶν καὶ μητέρας καὶ γυναῖκας συγκαλέσασα ἔπεισε μηδὲν ἀνάξιον ὑπομεῖναι τοῦ γένους· αἱ δὲ πεισθεῖσαι συνέκλεισαν μὲν ἀσφαλῶς τῆς γυναικωνίτιδος τὰς θύρας. ἀναδραμοῦσαι δὲ ἐπὶ τὰ στέγη, τῷ πλήθους τῶν πολιτῶν συνδεδρομηκότος. τὰ μὲν τέκνα φερόμενα ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀπέσφαξεν, πῦρ δὲ ἐνέσε τοῖς ὀρόφοις, αἱ μὲν τοῖς ξίφεσιν αὐτὰς διεχρήσαντο, αἱ δὲ εὐθαρσῶς τῇ φλογὶ προσεχοῦσαι διεφθείροντο. Ἀξιοθέα δὲ στρατηγὸς ἦν ἐν τοῖς δεινοῖς ἀρίστη. ὅτε γὰρ εἶδεν εὐχερῶς ἁπάσας κειμένας, τότε καὶ αὐτὴ τὸ ξίφος καθεῖσα διὰ τῆς σφαγῆς αὐτὴν ἔρριψεν εἰς τὴν φλόγα· ἵνα μηδὲ νέκυι σώματος οἱ πολέμιοι κρατήσωσιν. *Axiothea Nicoclis Regis uxor, magna multitudine militum veniente a Ptolemaeo AEgypti rege ad disturbandum regnum. Quum Nicocles vitam laqueo finisset, fratresque eius sibi ipsis mortem conscivissent, ipsa mortuorum virtutes aemulata est: sorores que eorum ac matres uxoresque convocavit, & iis persuasit ne quid indignum genere committerent. Quae persuasae fortiter ianuas muliebris aulae concluserunt, recurrentesque ad tecta, multitudine civium confluente, liberos, quos in ulnis ferebant, interfecerunt, & igne tectis iniecto aliae gladiis semetipsas occiderunt, aliae confidenter in flammas insilientes perierunt. Axiothea vero ducem se in periculis optimam praestabat; quum enim videret omnes egregie iacere, tum etiam ipsa submisso gladio, per caedem se in flammam conicit, ut ne mortuo quidem corpore hostes po-*

(a) Νικοκλείοις Ἰσοκράτης. Ego quam minimum recedo. *Salvinius.*
(b) Alii legunt Ἀργαῖον.

Digitized by Google

potirentur (a). Eſt autem hic ipſe, qui Stratonicum interfecit; de quo tradit Athenaeus lib. VIII.

CAP. XV.

Nicocreon, a Ptolemaeo impoſitus Cypro. Anaxarchum crudeliter necat. Procopii Sophiſtae locus emendatus. Sarapin rogat, quiſnam ipſe deus eſſet; eaque de re Macrobii locus reſtitutus. Iſocratem invitat ad convivium; iſque in illo quid alicui reſponderit. Erat rex Salaminiorum, & a Teucro oriundus. Alexandro ludos, ac certamina inſtituenti, ſumtus praebet. Eius filia Arſinoe, ſive, ut aliis adpellatur, Anaxareta in ſaxum converſa. Paſicrates. Paſicyprus, luxu ad egeſtatem redactus. vendit regnum, recipitque ab Alexandro Magno. Perſeus, Teucri ſucceſſor.

NIcocreon. Hic praefectus Cypro eſt a Ptolemaeo Olympiadis centeſimae decimae ſeptimae anno primo; uti tradit Diodorus lib. XIX. Πτολεμαῖος δὲ, τῶν περὶ Κυρήνιον αὐτῷ κατὰ νοῦν ἀπηυτυχότων, διῆρεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Κύπρον, ἐπὶ τοὺς ἀπειθοῦντας τῶν βασιλέων. Πυγμαλίωνα δὲ, εὑρὼν διατρεσβευόμενον πρὸς Ἀντίγονον, ἀνεῖλε· Πράξιππον δὲ, τὸν τῆς Λαπιθίας βασιλέα, καὶ τὸν τῆς Κεραυνίας δυνάστην, ὑποπλεύσας ἀνοτρίως ἔσχεν, συνέλαβε· καὶ Στασίνικον, τὸν τοῦ Μαλιέως. καὶ τὴν μὲν πόλιν, κατέσκαψε· τοὺς δ' οἰκοῦντας, μετήγαγεν εἰς Πάφον. ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, τῆς μὲν Κύπρου κατέστησε στρατηγὸν Νικοκρέοντα, παραδοὺς τάς τε πόλεις καὶ τὰς προσόδους τῶν ἐκτεπλωκότων βασιλέων. *Ptolemaeus autem, ubi Cyrenes negotium ex animi ſententia ſucceſſerat, in Cyprum, adverſum reges imperium detrectantes, cum exercitu traiecit. Et Pygmalionem, cum Antigono per legatos agere compertum interfecit; Praxippum vero, Lapithiae regem, & Ceraniae dynaſtam, ſuſpectos animi alieni, comprehendit, ſicut etiam Staſinicum, agri Malienſis principem, atque urbem quidem evertit; habitantes Paphum transtulit. His autem peractis, ducem Cypro impoſuit Nicocreontem, urbeſque illi, ac reditus regum eiectorum eſt largitus.* Anaxarchum Philoſophum crudeli modo interfecit; uti fuſe memoratur a Diogene Laertio in eius Vita lib. IX. Meminitque, verum paucis, Nemeſius De Nat. Homin. capit. XXX. Ὡς καὶ Ἀνάξαρχον ὁ φιλόσοφος, ὑπομένας πλίσασθαι ὑπὸ Νικοκρέοντος τοῦ τυράννου, ὑπὲρ τοῦ μὴ προδοῦναι τοὺς φίλους. *Quemadmodum etiam Anaxarchus Philoſophus, qui paſſus eſt ſe contundi a Nicocreonte tyranno, ne amicos proderet.* Cicero Tuſcul. Quaeſt. lib. II. *De Anaxarcho Democritio cogitetur, qui, quum Cypri in manus Nicocreontis regis incidiſſet, nullum genus ſupplicii deprecatus eſt, neque recuſavit.* Emendandus eſt Procopii Sophiſtae locus in Epiſtola quadam ad Heliam Epiſcopum. Ὅθεν ὁ μὲν, ὡς ἀλλοτρίῳ κεχρημένος σώματι, τὸν ἐλευθέραν ἐκείνου φωνὴν, πλίσασε, λέγων, πλῆσον τὸν Ἀναξάρχου θύλακον, αὐτὸν γὰρ Ἀνάξαρχον οὐ πλήσεις. *Vnde ille quidem, ceu alieno corpore uſus, liberam illiam vocem emiſit; Tunde, dicens, tunde Anaxarchi ſaccum, ipſum enim Anaxarchum non tundis.* Corruptiſſime hodie editur, πλῆσσε τὸν ἐξ ἀνάρχου θύλακον, αὐτὸν γὰρ ἀνέξαρχον οὐ πλήσεις. Videndus Philo Iudaeus in eo libro, quem inſcripſit, Πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον. Plinius lib. VII. cap. XXIII. Plutarchus De Virt. Morali. Rogabat aliquando Sarapin, quis deorum ipſe eſſet; qui reſpondit, iſtis verſibus:

Εἰμὶ θεὸς, τοιόσδε μαθεῖν, οἷον κ' ἐγὼ εἴπω·
Οὐράνιος κόσμος κεφαλὴ, γαστὴρ δὲ θάλασσα,
Γαῖα δέ μοι πόδες εἰσὶ, τὰ δ' ὕπατ' ἐν αἰθέρι κεῖται,
Ὄμμα τε τηλαυγὲς λαμπρὸν φάος ἠελίοιο.

Macrobius Saturn. lib. I. cap. XX. *Sarapis, quem AEgyptii Deum maximum prodiderunt, oratus a Nicocreonte, Cypriorum rege, quis deorum haberetur, his verſibus ſolicitam religionem regis inſtruxit.*

Εἰμὶ θεὸς &c.

Ita enim locus ille, commutata leviter interpunctione, quae non parum ſenſum turbat, corrigendus. Nec enim Nicocreon interrogabat Sarapin, quiſnam deus iſtis verſibus haberetur; ſed ſimpliciter quiſnam ipſe deus eſſet: iſque illi reſpondebat, iſtis verſibus. Ergo male in vulgatis in hunc diem exemplaribus interpungitur iſto modo. *Oratus a Nicocreonte rege, quiſnam deus haberetur iſtis verſibus, ſolicitam r. r. i.* Aliquando Iſocratem ad convivium quum Nicocreon invitaviſſet; quumque aliquis e convivis hunc rogaret, ut & ipſe aliqua de re diſſereret, is reſpondit, quae hic locus poſtularet, ſe neſcire; &, quae ſciret, non iſtius loci eſſe. Plutarchus in eius Vita lib. De X. Rhet. Ἐστιώμενος δέ ποτε παρὰ Νικοκρέοντι, τῷ Κυπρίων τυράννῳ, προτρεπομένων αὐτὸν τῶν παρόντων διαλεχθῆναι, ἔφη· Οἷς μὲν ἐγὼ δεινὸς, οὐχ ὁ νῦν καιρός· οἷς δὲ ὁ νῦν καιρὸς, οὐκ ἐγὼ δεινός. *Quum aliquando a Nicocreonte, Cypriorum tyranno, convivio exceptus eſſet, ac praeſentes ad diſſertandum hortarentur; quae ego quidem, inquit, ſcio, non ſunt huius temporis; quaeque tempus iſtud poſcit, ego ignoro.* Erat vero rex Salaminiorum, a Teucro genus ſuum ducens. Antoninus Liberalis Metamorph. cap. XXXIX. Ἰδὼν τὴν θυγατέρα Νικοκρέοντος, τοῦ Σαλαμινίων βασιλέως, ἠράσθη. γένος δ' ἦν τοῦ Νικοκρέοντος ἀπὸ Τεύκρου. *Conſpicatus filiam Nicocreontis, Salaminiorum regis, eam amavit. Genus vero Nicocreontis erat a Teucro.* Quin hunc, cum Paſicrate rege Soliorum, Alexandro ludos, ac certamina, inſtituenti, ſumtus ſuppeditaſſe, tradit Plutarchus in Vita Alexandri pagina 681. Verba inde hunc transſcribenda. Eius filia Arſinoe, in lapidem mutata traditur. Vide ibidem haec narrantem Antoninum. Eadem autem haec putanda eſt, quae Ovidio Anaxareta, ſicut Iphis pro Arceophonte dicitur Metamorph. lib. XIV.

(a) Quum Meurſius haec huc loca Diodori & Polyaeni huc transferibenda ſignificaviſſet, ipſe autem neſcio qua de cauſa id facere omiſiſſet, id a me ſupplendum fuiſſe cenſui, adeoque ea apte inſerui.

Digitized by Google

Pasicrates. Huius, Soliorum regis, meminit Plutarchus in citato Alexandro pag. 681.

Pasicyprus. Hic quum, luxu nimio egenus, regnum Pymato Citiensi vendidisset, & Amathunte consenescceret, beneficio Alexandri Magni, id recuperavit. Ea de re est fragmentum insigne Duridis, e libro septimo Macedonicorum, apud Athenaeum lib. IV. Ἀλεξανδρ☉, μετὰ τὴν Τύρυ πολιορκίαν, Πνυταγόραν ἀποσέλλων, ἄλλας τε δωρεὰς ἔδωκε, (Πασικύπρῳ,) τῷ Κυπρίων βασιλεῖ κ) χορίον, ὁ ἠτήσατο. πρότερον δὲ τῦτο Πασίκυπρ☉ ὁ βασιλεύων ἀπέδοτο δι' ἀσωτίαν πεντήκοντα ταλάντων Πυμάτῳ τῷ Κιτιεῖ ἅμα τὸ χωρίον καὶ τὴν αὐτῦ βασιλείαν. καὶ λαβὼν τὰ χρήματα, κατεγήρασεν ἐν Ἀμαθῦντι. *Alexander, post obsidionem Tyri, Pnytagoram mittens, cum alia munera donavit, (Pasicypro,) Cypriorum regi, tum regionem, quam petierat. Antea vero Pasicyprus, qui illic regnabat, ob luxum egens, Pymato Citiensi quinquaginta talentis vendiderat simul regionem, atque regnum, ac pecunia accepta Amathunte consenuit.*

Perseus, rex Paphi, cui eriam Salaminae postea regnum moriens reliquit Teucer, Nonnus, ubi Cypri urbes, principesque aliquot recenset pag. 378.

CAP. XVI.

Philocyprus, Solonis suasu, AEpeam urbem, translatam in locum meliorem, Solos vocat. Aliis Cypranor dicitur. Pnytagoras. Praxippus. Protagoras. Ptolemaeus. Pygmalion. Phoenix, & principio rex Tyri, ac Sichaeum hic obtruncat. Inde Cypri, atque Cypri sedem figit. Amat simulacrum Veneris, sive virginis, ut alii; & ex eo filium tollit, Paphum nomine. Eius filia Metharne, Cinyrae uxor. Carpasiam condit; & sacerdotem, eiusque uxorem, quia carnes victimae edissent, dat praecipites de saxo. Vitae tempus, ut & regni. Theophili locus emendatus Alter Pygmalion, qui occisus a Ptolemaeo.

PHilocyprus. Hic est, ad quem Solon post quam commigrasset, eius suasu, translatam AEpeam urbem Solos dixit, uti supra explicavi, quum de ea urbe agerem lib. I. cap. VII. Meminit eius, & Herodotus, filiumque Astycyprum habuisse nobis refert lib. V. Vide supra cap. XII. Hipparchus, aut quicumque est auctor in Vita Arati, Cypranorem vocat, Μέμνηται ὧν τύτων Σόλων, ἐν ταῖς Ἐλεγείαις, ταῖς πρὸς Κυπράνορα τὸν βασιλέα· ὃς, συμβουλευθεὶς ὑπὸ Σόλωνο☉, κτίσαι τὴν πόλιν, χάριν τῦ ἀνδρὸς, Σόλους ὠνόμασεν. *Meminitque horum Solon in Elegiis, quas Cypranori regi scripsit; qui, quum de consilio Solonis urbem condidisset, in viri gratiam, Solos nominavit.*

Pnytagoras. Curtius lib. IV. *Classem in duo divid cornua. Laevum, Pnytagoras rex Cypriorum, cum Cratero tuebatur*. Arrianus lib. II. Καὶ ξὺν αὐτῷ οἵ τε Κυπρίων βασιλῆς, πλὴν Πνυταγόρυ. ἦτ☉ ὃ, κ) Κρατερὸς, τὸ εὐώνυμον κέρας εἶχον τῆς πάσης τάξεως. *Unaque cum A ipso Cypriorum reges, praeter Pnytagoram. Nam hic, & Craterus laevum totius aciei cornu tenebant*. Duris Macedonicorum lib. VII. Ἀλεξανδρ☉, μετὰ τὴν Τύρυ πολιορκίαν, Πνυταγόραν ἀποσέλλων, ἄλλας τε δωρεὰς ἔδωκε, καὶ χορίον, ὃ ἠτήσατο. *Alexander, post obsidionem Tyri, Pnytagoram mittens, cum alia ei munera donavit, tum regionem, quam petierat.*

Praxippus. Huius, ceu Lapithiae regis, meminit Diodorus Siculus in rebus gestis Olympiadis centesimae, & decimae septimae B anno primo, lib. XIX.

Protagoras. Hic, occiso Evagora rex Salaminis ab Artaxerxe constitutus memoratur a Diodoro in rebus gestis Olympiadis centesimae septimae anno tertio, lib. XVI.

Pygmalion. Meminit eius, & Phoenicem genere dicit, sicut alii; Porphyrius De Abstin. Anim. lib. IV. Κατὰ Πυγμαλίωνα, τὸ γένο μὲν Φοίνικα, βασιλεύσαντα δὲ Κυπρίων. *Circa Pygmalionis tempora, genere quidem Phoenicis, verum regis Cypriorum*. Erat autem C filius Pygmalii, ut est discere ex Theophilo ad Autolycum lib. III. cuius verba statim proferam. Initio vero, rex Tyri erat. Lutarius in Epitome Ovidii Metamorphoseon lib. X. *Pygmalion, rex Tyri, offensus impudentia vulgari Propoetidum, vitam caelibem exigere statuit*. Et Sichaeum, sororis Didonis virum, ante aras interfecerat. Ipsa Dido ita loquitur apud Virgilium AEneid. I.

——— *regna Tyri germanus habebat*
Pygmalion, scelere ante alios immanior omnes, D
Quos inter medius venit furor; ille Sichaeum
Impius ante aras, atque auri caecus amore,
Clam ferro incautum superat. ———

Postea, rex Cypri factus, ut iam dixi, Paphi regiam sedem fixit, atque inde *Paphius heros* dicitur Ovidio, de hoc loquenri, Metamorphos. lib. X.

Tum vero Paphius plenissima concipit heros
Verba, quibus grates agit, E ———

Incidit in amorem simulacri Veneris. Clemens in Protreptico. Οὕτως ὁ Κύπρι☉, ὁ Πυγμαλίων ἐκεῖν☉, ἐλεφαντίνυ ἠράσθη ἀγαλματ☉. τὸ ἄγαλμα, Ἀφροδίτης ἦν, καὶ γυμνὴ ἦν, νικᾶται ὁ Κύπρι☉ τῷ σχήματι, καὶ συνέρχεται τῷ ἀγάλματι. *Sic Pygmalion ille Cyprius, eburneum adamavit simulacrum; erat simulacrum Veneris, atque nudum. Vincitur figura Cyprius, & cum simulacro coit*. Arnobius libro VI. *Philostephanus in Cypriacis auctor est, Pygmalionem regem Cypri, simulacrum Veneris, quod sanctitatis apud Cyprios, & religionis habebatur antiquae, adamasse, ut feminam, mente, animo, lumine rationis, iudiciique caecatis: solitumque dementem, tamquam si uxoria res esset, sublevato in lectulum numine, copularier amplexibus, atque ore; resque alias gerere (a), libidinis vacua imaginatione frustrabiles*. Ovidius, non Veneris id simulacrum, verum virginis cuiusdam tantum tradit; filiumque ex eo Paphum substituisse. Vide ipsum, pluribus haec enarran-

(a) *Agere*. Editio Batava anni 1661.

Digitized by Google

rantem, Metam. lib. x. Lutatius in Epitome. *Pygmalion, quum effigiem Virginis ex ebore ſculpſiſſet, captus ſpecie eius pulcerrima, in vecordem incidit amorem, petiitque a Dea, (Venere,) ut ei ſigno, cuius amore exarſerat, animam infunderet. Venus igitur ſtatuae, quam in lectum ipſe collocarat, eburneae animam inſpiravit. Ex hac uxore ſua deinde rex Paphum filium genuit.* Filiam quoque habuit, Metharnen nomine; quae Cinyrae nupta, filios ei peperit Oxyporum, & Adonim. Apollodorus lib. III. Γήμας δ' ἐκεῖ (ὁ Κινύρας) Μεθάρνῃ, κόρῃ Πυγμαλίωνος, Κυπρίων βασιλέως, Ὀξύπορον ἐγέννησε, καὶ Ἄδωνιν. *Ducta vero ibi (Cinyras) Metharna, filia Pygmalionis, Cypriorum regis, genuit Oxyporum, & Adonin.* Condidit autem Carpaſiam urbem. Stephanus. Καρπασία, πόλις Κύπρου, ἣν Πυγμαλίων ἔκτισεν· ὡς Ἑλλάνικος, ἐν τοῖς Κυπριακοῖς. *Carpaſia, urbs Cypri, quam Pygmalion condidit; ut tradit Hellanicus in Cypriacis.* Sacerdotem, ciuſque uxorem, quod carnes victimae comediſſent, e ſaxo praecipitavit. Aſclepiades in Opere De Cypro, & Phoenice, cuius hoc fragmentum exſtat apud Porphyrium De Abſtin. Anim. lib. IV. Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον οὐκ ἐθύετο τοῖς θεοῖς οὐδὲν ἔμψυχον. ἀλλ' ἦν νόμος ἦν περὶ τούτου, διὰ τὸ νόμῳ φυσικῷ κεκωλύσθαι. ὑπὸ δέ τινας καιροὺς πρῶτον ἱερεῖον θῦσαι μυθεύονται. ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς αἰτουμένους. εἶτα, τούτου γλυομένου, ὁλοκαυτίζειν τὸ τυθέν. ὕστερον δέ ποτε, φλεγομένου τοῦ ἱερέως, πεσεῖν σάρκα εἰς γῆν. ἣν ἀνελόντα τὸν ἱερέα, καὶ κατακιόμμυον, ἀβυθήτως προσαγαγεῖν τῷ σόματι τοὺς δακτύλους, ἀκόμμυον τὴν κατάκαυσιν. γευσάμενον δὲ τῆς κνίσσης, ἐπιθυμῆσαι, καὶ μὴ ἀποσχέσθαι, ἀλλὰ καὶ γυναικὶ μεταδοῦναι. γνόντα δὲ τοῦτο τὸν Πυγμαλίωνα, αὐτόν τε καὶ τὴν γυναῖκα κατὰ κρημνῶν ἀφεῖναι, ἑτέρῳ δὲ τὴν ἱερωσύνην παραδοῦναι. *Principio ſane nullum animatum diis ſacrificari conſueverat; quin neque ulla de hoc lex erat, quia lege naturali prohibitum eſſet. Quibusdam autem temporibus ferunt, quum anima pro anima peteretur, primam victimam fuiſſe ſacrificatam, ac totam flammis conſumtam. Quod quidem ſacrificium quum poſtea fieret, ac victima concremaretur, ex ea carnis fruſtulum in terram decidiſſe; ſacerdotem vero, qui adſtabat, confeſtim id ſubtuliſſe, quumque ignita carne digitos aduſſiſſet, eos forte ori admiſiſſe, ut aduſtioni remedium ferret, atque ita quum ex aſsa carne degustaſſet, edere ex ea mirum in modum adpetiviſſe; & hoc pacto eſum carnis, & ipſum fuiſſe adgreſſum, & cum uxore etiam communicaſſe. Pygmalionem autem, quum id reſciviſſet, ipſum una cum uxore de ſaxo praecipitaſſe, alterumque ſacerdotio praefeciſſe.* Vixit vero annos quinquaginta ſex, regnavit quadraginta ſeptem. Ioſephus contra Apionem lib. I. Τούτου διάδοχος γέγονε Πυγμαλίων· βιώσας δ' ἔτη πεντήκοντα ἓξ, ἐβασίλευσεν ἔτη τεσσαράκοντα ἑπτά. *Huius ſucceſſor fuit Pygmalion, qui quum annos quinquaginta ſex vixiſſet, regnum quadraginta ſeptem tenuit.* Itaque corrigendus eſt Theophilus ad Autolycum lib. III. Τοῦτον διεδέξα-

A το Πυγμαλίων Πυγμαλίου· ὃς, βιώσας ἔτη νς', ἐβασιλευσεν ἔτη μζ'. *Huic ſucceſſit Pygmalium, Pygmalii filius; qui, quum annos quinquaginta ſex vixiſſet, regnum tenuit ſeptem atque quadraginta.* Admodum corrupte editur, ἐβασίλευσεν ἔτη ζ'. *regnum tenuit annos ſeptem.* Excidit quadragenarius numerus, & reſtitui debet. Itaque reſpectu regni; potius quam vitae, longaevum eum dicit Nonnus Dionyſiac. lib. XXXII.

B Οὐκ ἀπὸ Πυγμαλίωνος ἔχει γένος. ᾧ πόρε, Κύπρος
Μηκεδανὴν βιότοιο πολυχρονίοιο περαίην.
Non a Pygmalione habes genus, cui dedit Venus
Longum vitae diuturnae tranſitum.

Alter ab hoc Pygmalion fuit, quem, privatim per legatos cum Antigono clam agentem deprehenſum, Ptolemaeus interfecit Olymp. CXVII. anno I. Diodorus in eius anni rebus geſtis lib. XIX. Πτολεμαῖος δὲ, περὶ Κυρήνην αὐτῷ κατὰ νοῦν ἀπιστηκότων, διῆρεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Κύπρον, ἐπὶ τοὺς ἀπειθοῦντας τῶν βασιλέων. Πυγμαλίωνα δὲ, εὑρὼν διαπρεσβευόμενον πρὸς Ἀντίγονον ἀνεῖλε. *Ptolemaeus vero, poſtquam res circa Cyrenen ex ſententia ſucceſſiſſet, cum magnis copiis ex AEgypto in Cyprum traiecit, contra reges, qui imperium detrectabant. Pygmalionem vero cum Antigono per legatos agere clam deprehenſus, e medio ſubſtulit.*

CAP. XVII.

D *Pymatus, rex Citienſium; cui regnum Paſicyprus venum dedit; quique gladium inſignem Alexandro dono dedit. Rhoecus, rex Amathuſiorum, e captivitate redux, hordeum Athenienſibus mittit. Suidae locus emendatus. Salamin, cuius filia Caſo nupta. Siramus rex Salaminiorum. Staſiaecus rex Malienſium. Steſanor rex Curii. Teucer, coloniam in Cyprum ducit, & Salamina illic condit. Vbi adpulerit, & uxorem quam habuerit. Eius baltheus in Gadibus oſtenſus. Thias. Rex Chytriorum incertis.*

E PYmatus rex Citienſium, cui regionem, & regnum, luxu egens, venum dedit Paſicyprus, ſicut nobis auctor Duris, Macedonicorum VII. Vide verba ſupra capite decimo quinto. Et hunc cenſeo, quem inſignem Alexandro Magno gladium donaviſſe tradit Plutarchus in eius Vita pag. 684.

F *Rhoecus.* Amathuſiorum rex, qui captivus, poſtquam domum rediiſſet; hordeum Athenienſibus miſiſſe fertur; unde & proverbio dictum, Ῥοῖκος κριθοπομπία. *Rhoeci hordei miſſio.* Heſychius. Ῥοῖκος κριθοπομπία. Ἐρατοσθένης, ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων, βασιλέα τοῦτον, αἰχμάλωτον γενόμενον, εἶτα ὑποστρέψαντα πρὸς ἑαυτὸν, τῇ πόλει Ἀθηναίων κριθὰς ἐκπέμψαι φησίν. *Rhoeci hordei miſsio. Eratoſthenes, Amathuſiorum libro nono, ait, regem hunc, captivum factum, poſtquam domum revertiſſet, Athenienſium urbi hordeum miſiſſe.* Emendandus autem Suidas in Proverbio

hoc ipso, ubi male hodie editur, Ῥύκου κριθοπομπία. *Rhyci hordei missio*. Sed de hisce, vide supra lib. I. cap. VIII.

Salamin. Eius filiam sibi coniugem Casus cepit. Libanius de eo in Antiochico. Καὶ γαμεῖ (ὁ Κάσ@) τὴν θυγατέρα Σαλαμῖν@, ὃς ἐτυράννει Κυπρίων. *Et uxorem ducit* (*Casus*) *filiam Salaminis, Cypriorum tyranni*.

Siromus. Huius, tamquam Salaminiorum regis, mentio fit apud Herodotum lib. V.

Stasiaechus. Eius, ceu Maliensium regis, mentio est apud Diodorum in rebus gestis Olympiadis centesimae decimae, & septimae anno primo, lib. XIX.

Stesanor. Curii regis, meminit Herodot l. V. Στησήνωρ, τύραννο@ ἐὼν Κυρίου. *Stesanor, qui Curii tyrannus erat*.

Teucer. Hic, accepta a Belo Cypro, uti supra memoravi cap. VIII. coloniam in eam duxit, & captivis Troianis, Athenaeus libro VI. Ἀπόγονο@ ὢν τῶν Τρώων ἐκείνων, οὓς Τεῦκρο@ ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων κατακτησάμενο@, ἀς Κύπρου ἔχων ἀπῴκισεν. *Quum oriundus esset ex illis Troianis, quos Teucer, ex captivis nactus, postquam sibi adscivisset, in Cyprum in coloniam duxit*. Condiditque urbem illic Salamina. Vide, quae commemorata mihi supra, quum de ea urbe agerem lib. I. cap. XX. Vbi adpulerit, enarravi eiusdem libri cap. XXIX. Vxorem habuit, quamdam Cinyrae filiarum, uti supra indicavi in Cinyrae rebus cap. X. Eius baltheus in Gadibus consecratus ostendebatur. Philostratus de Gadibus agens in Vita Apollonii lib. V. cap. I. Καὶ Τεύκρ@ τὸ Τελαμωνίου ζωστῆρα χρυσοῦν φασι δείκνυσθαι. *Et Teucri Telamonii baltheum aureum aiunt ostendi*.

Thias. Suidas in Κινύρας.

Praeter hos, sed sine nomine, rex Chytriorum memoratur in Fragmento Alexandri, libro De Cypro apud Stephanum in Χύτροι. Εὐρυνόῃ τῶν Κυπρίων βασιλεῖ ἔγημεν. *Eurynoen rex Chytriorum uxorem duxit*.

CAP. XVIII.

Fortuna eius varia. A Belo direpta, & subacta. Ab Aprie AEgypti rege infestata, ac direpta. Cepit eam etiam Amasis rex AEgypti, & tributariam primus fecit. Inde in Persarum regis Cyri potestatem venit. Sub Dario Hystaspis filio deficit, & recuperatur, & ab eo divisis in provincias regnis, in quinta ponitur. In Persarum potestatem quomodo venerit, & quis dederit. Occupatur ab Atheniensibus. Recuperatur ab Evagora, quo occiso, vindicat Artaxerses Ochus. Alexandro Magno, Tyrum obsidenti, sese dedit; eoque mortuo, Ptolemaeus Lagi filius, eam in potestatem redegit; cui quum Demetrius eripuisset, & Antigono patri suo tradidisset; iterum AEgyptii reges extorserunt, tenueruntque, dum Romani occuparent. Iohannis Tzetzae de adventu in hanc insulam Lebunii, Ciliciscque, locus partim explicatus, partim etiam correctus.

Ἀλυβίων. *Oracula duo Sibyllina, necdum impleta*.

DIxi reges, quotquot mihi observati, nunc fortunam eius variam explicabo. Et quidem a Belo Tyriorum rege, vastata fuit, & subacta, circa tempora belli Troiani. Ipsa Dido illud refert apud Virgilium AEneid. lib. I.

—— genitor tum Belus opimam
Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebat.

Inde subsequuto tempore Apries eam, rex AEgypti, qui Vaphres est Eusebio, aliisque, atque regnum inchoavit, Olympiadis quadragesimae, & quintae anno quarto infestavit; & abductis inde spoliis, domum rediit. Diodorus Siculus lib. I. Ἐνίκησε δὴ κὴ (ὁ Ἀπρίης) ναυμαχίᾳ μεγάλῃ Φοίνικάς τε καὶ Κυπρίους, καὶ λαφύρων ἀθροίσας πλῆθο@, ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. *Vicit vero etiam* (*Apries*) *ingenti pugna navali Phoenices, & Cyprios; & coacta praeda plurima, in AEgyptum est reversus*. Cui qui successit Amasis; eam plane subiugavit, & donariis permagnificis eius templa exornavit, Diodorus non multo post. Κατεστρέψατο δὴ κὴ (ὁ Ἄμασις) τὰς ἐν Κύπρῳ πόλεις, κὴ πολλὰ τῶν ἱερῶν ἐκόσμησεν ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις. *Subegit* (*Amasis*) *etiam Cypri urbes, & templa multa donariis memoratu dignis exornavit*. Ac primus ille tributariam eam fecit. Herodotus extremo lib. II. Εἷλε δὲ (ὁ Ἄμασις) Κύπρον πρῶτο@ ἀνθρώπων, καὶ κατεστρήψατο ἐς φόρου ἀπαγωγήν. *Cepit vero* (*Amasis*) *Cyprum primus hominum, atque tributariam fecit*. Et ex illo Eustathius ad Iliad. λ. Ὅτι δὲ καὶ Ἄμασις πρῶτο@ ἀνθρώπων Κύπρον κατεστρέψατο εἰς φόρου ἀπαγωγήν, Ἡρόδοτο@ ἱστορεῖ. *Quod vero Amasis primus hominum tributariam fecerit Cyprum tradit Herodotus*. Suidas. Ἄμασις, ὄνομα κύριον· ὃς εἷλε Κύπρον πρῶτο@ ἀνθρώπων, κὴ κατεστρέψατο εἰς φόρου ἀπαγωγήν. *Amasis, nomen proprium, qui primus hominum Cyprum cepit, & coegit tributum pendere*. Is autem regnare cepit Olympiadis quinquagesimae tertiae anno primo; uti certum ex Eusebio Chron. lib. II. Hinc in Cambysis Persarum regis, qui regnum adiit Olymp. LXII. anno I. potestatem sese dedit; & AEgypti quoque regem, nempe Amasin eumdem, infestis armis oppugnarunt. Herodotus, ubi de Cambyse agit, & hoc cum AEgyptiorum rege bello, lib. III. Δόντες δὴ κὴ Κύπριοι σφέας αὐτοὺς Πέρσῃσι, ἐστρατεύοντο ἐπ' Αἴγυπτον. *Quum vero Cyprii se Persis dedissent, contra AEgyptum militabant*. Itaque, & filius eius Cyrus tenuit; uti nobis testis Xenophon lib. I. Καταβὰς δὴ (ὁ Κύπρ@) ἐπὶ θάλατταν, κὴ Κυπρίων, κὴ Αἰγυπτίων, κὴ τοίνυν τούτων τῶν ἐθνῶν ἦρξεν. *Quum ad mare vero descendisset, (Cyrus,) Cypriis, & AEgyptiis, & iisdem gentibus, imperavit*. Quia vero ultro sese dedidissent, ut adparet ex Herodoto, eam ob causam satrapas non imponebat: quum id tamen ceteris provinciis faceret, quas vi sibi subiecisset. Zonaras Annal. I. Κίλιξι δὴ, κὴ Κυπρίοις, κὴ Παφλαγόσιν,

Digitized by Google

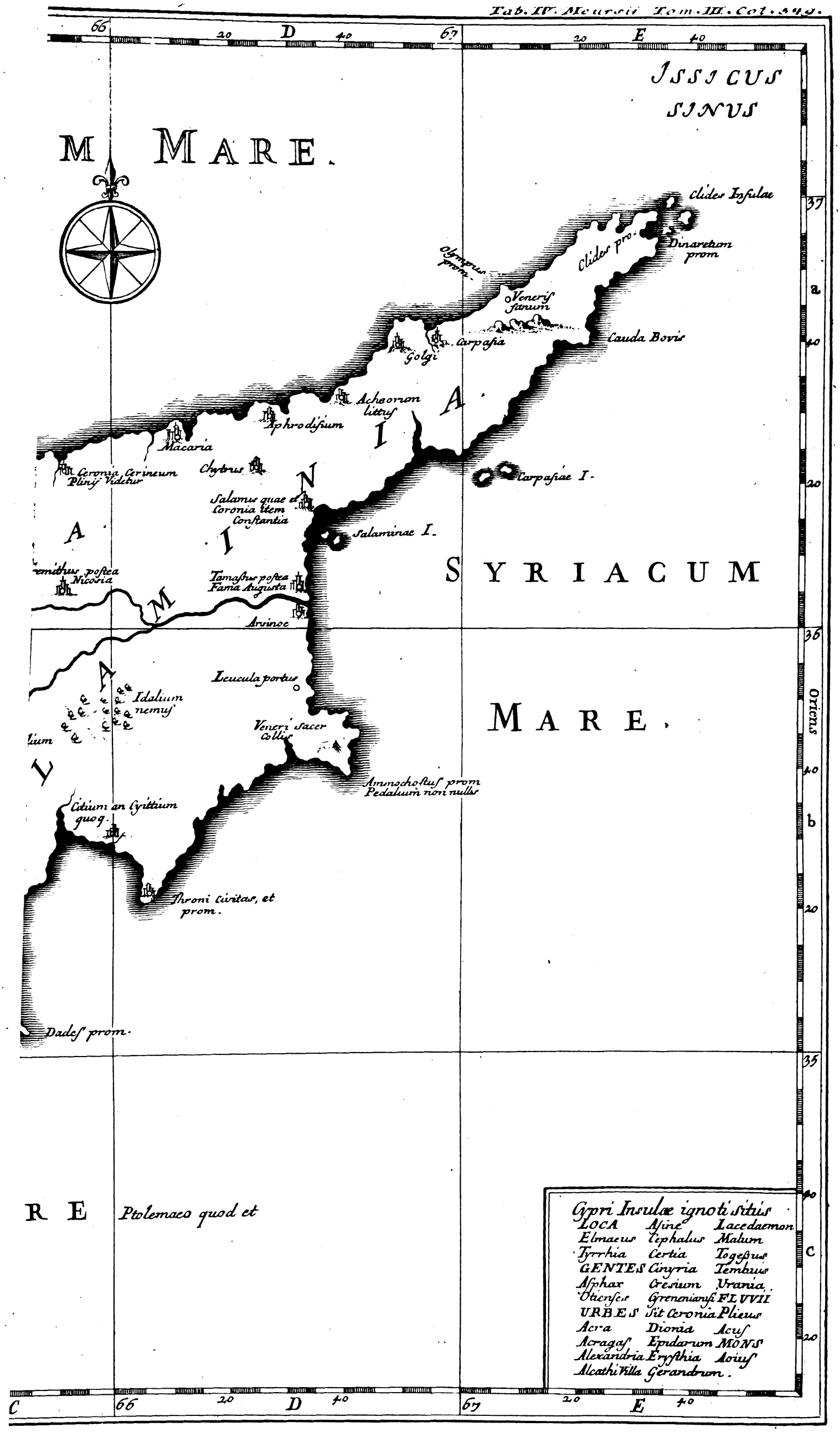

Digitized by Google

σιν, ὐκ ἔπεμψε σατράπας, ὅτι ἑκόντες ἐδόκουν αὐτῷ συστρατεύεσθαι. *Cilicibus vero, Cypriis, & Paphlagonibus, ſatrapas non miſit, quod hi ſponte arma ſua coniunxiſſe viderentur.* Ac ſub Perſarum quidem rege fuiſſe, tradit etiam Scholiaſtes Thucydidis libro I. Εἰς Κύπρον, διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν ὑπὸ βασιλέα. *In Cyprum, quia illa ſub Perſarum rege eſſet.* Sub Dario, Hyſtaſpis Fil. qui regnum adiit Olymp. LXIV. anno III. deficit, & recipitur inſequente, ut videre eſt apud Herodotum lib. V. qui recuperatae meminit etiam VI. in principio VI. Ac Darius ille ipſe, quum divideret regna ſua in viginti provincias, & tributum impoſuiſſet. Cyprum in quinta collocavit, ut videre eſt apud eumdem Herodotum, libro quem citavi V. Tradidit vero in Perſarum poteſtatem Phoenix quidam, ut memorat Iſocrates in Evagora. Τοῦτον δ' τὸν τρόπον τῆς πόλεως οἰκισθείσης, κατὰ μὲν ἀρχὰς, οἱ γεγονότες ἀπὸ Τεύκρου τὴν βασιλείαν εἶχον. χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀφικόμενος ἐκ Φοινίκης ἀνήρ τις φυγὰς, καὶ πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλεύοντος τότε, καὶ δυνάστας μεγάλας λαβὼν, ὐ χάριν ἔσχε τούτων· ἀλλὰ κακὸς μὲν γνόμενος περὶ τὸν ἀποδεξάμενον, δεινὸς δὲ πρὸς τὸ πλεονεκτῆσαι, τὸν μὲν εὐεργέτην ἐξέβαλεν, αὐτὸς δὲ τὴν βασιλείαν κατέσχεν. ἀπιστῶν δὲ τοῖς πεπραγμένοις, ὡς βεβόμενος ἀσφαλῶς καταθέσθαι τὰ περὶ αὐτὸν, τήν τε πόλιν ἐξεβαρβάρωσε, καὶ τὴν νῆσον, ὅλην βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ κατεδούλωσεν. *Vrbe autem ſic condita, regnum initio Teucri poſteri tenuerunt. Inſequutis vero temporibus, quidam e Phoenicia profugus, & ab eo, qui tunc regnabat, in fidem receptus, magnamque potentiam nactus, minime gratiam pro his retulit. Sed & male habuit eum, qui hoſpitio exceperat; &, ulterius ſpes extendens, bene de ſe meritum expulit, ac regnum ipſe occupavit; quum vero rebus ſuis diffideret, & in tuto collocare illas vellet, barbaram effecit urbem, inſulamque magno regi totam in ſervitutem tradidit.* Occupatur ab Athenienſibus, ope Lacedaemoniorum Olymp. LXXV. anno IV. duce Pauſania, & Ariſtide. Diodorus Siculus in eius anni rebus geſtis lib. XI. Λακεδαιμόνιοι δὲ Παυσανίαν, τὸν ἐν Πλαταιαῖς στρατηγήσαντα, καταστήσαντες ναύαρχον, προσέταξαν ἐλευθερῶν τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὅσαι βαρβαρικαῖς φυλακαῖς διέμενον ἔτι φρουρούμεναι. ἔστο δὲ, πεντήκοντα μὲν τριήρεις ἐκ Πελοποννήσου λαβὼν, τριάκοντα δὲ παρ' Ἀθηναίων μεταπεμψάμενος, ὧν Ἀριστείδης ἡγεῖτο, πρῶτον μὲν εἰς τὴν Κύπρον ἔπλευσε, καὶ τῶν πόλεων τὰς ἔτι φρουρὰς ἐχούσας Περσικὰς ἠλευθέρωσε. *Lacedaemonii vero Pauſaniam, qui ad Plataeas imperaverat, Graeciae urbes, barbaricis adhuc praeſidiis occupatas, liberare iubent. Hic igitur, quinquaginta triremibus ex Peloponneſo ductis, & accitis triginta ab Athenienſibus, quibus Ariſtides praeerat, primo in Cyprum navigat, atque urbes, quae praeſidiis adhuc Perſicis tenebantur, vindicat in libertatem.* Thucydides, qui hoc ipſum narrat, Pauſaniae non quinquaginta, ſed viginti, naves tribuit lib. I. Παυσανίας δὲ ὁ Κλεομβρότου ἐκ Λακεδαίμονος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη· μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοποννήσου. ξυνέπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα νυσὶ, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πολὺς· καὶ ἐστράτευσαν ἐς Κύπρον, καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο. *Pauſanias autem Cleombroti filius, Lacedaemone dux Graecorum eſt emiſſus cum viginti navibus ex Peloponneſo. Comitati vero, & Athenienſes triginta navibus, tum & alia ſociorum multitudo; &, hoſtiliter Cyprum ingreſſi, multa eius oppida in poteſtatem redegerunt.* AEmilius Probus in Pauſania. *Poſt id praelium, eumdem Pauſaniam cum claſſe communi Cyprum, atque Helleſpontum miſerunt, ut ex his regionibus barbarorum praeſidia depelleret.* Poſtea Cimon maximam eius partem capit; totam etiam capturus, niſi mors praeoccupaſſet. Idem Probus in eius Vita. *Poſt neque ita multo in Cyprum cum ducentis navibus imperator miſſus, quum eius maiorem partem inſulae devicisſet, in morbum implicitus, in oppido Citio eſt mortuus.* Idque factum Olympiad. LXXXIII. anno III. ut eſt videre apud Diodorum in eius anni rebus geſtis, libro XII. Itaque Atticae ſubiecta dicitur Scholiaſtae Ariſtophanis ad Equites. Κύπρος, νῆσος τῆς Ἀττικῆς. *Cyprus, inſula Atticae.* Quamquam autem maxima ſubacta parte, numquam tamen univerſam ſubegerunt; idque dicit Ariſtides in Oratione Sicula II. Ἐνθυμεῖσθε δή, ὡς οὐδ' ἀπὸ τῶν ἐν Κύπρῳ ποτὲ νικῶν πολλῶν, καὶ μεγάλων, περιεγένετο ἡμῖν αὐτήν γε κτήσασθαι τὴν Κύπρον· ἀλλ', ἀφέντες αὐτὴν, ἀνεχωρήσαμεν. *Conſiderate vero, numquam nos per multas in Cypro, magnaſque victorias, Cyprum ipſam occupare potuiſſe; ſed, relicta ea, diſceſſiſſe.* Poſtea recuperatur ab Evagora, Olympiad. XCVII. anno II. Vt videre eſt apud Diodorum Siculum in eiusdem anni rebus, lib. XIV. Iſque iterum expellitur poſt quinquennium, Olympiadis inſequutae anno tertio. Vide eumdem Diodorum lib. XV. Denique Artaxerxes Ochus, rex Perſarum, redigit in poteſtatem, Olymp. CVII. anno II. uti tradit Diodorus lib. XVI. Poſtea, ſe Alexandro, Tyrum urbem obſidenti, ſubmiſere. Plutarchus in eius Vita. Κύπρον μὲν εὐθὺς οἱ βασιλεῖς ἦκον ἐγχειρίζοντες αὐτῷ. *Ac Cyprum quidem, venientes ſtatim reges ei in manum tradidere.* Atque idem eſt videre apud Curtium libro IV. & Arrianum lib. II. Idque factum Olymp. CXII. anno I. ut ex Diodoro conſtat lib. XVII. Illo autem vita functo, Ptolemaei AEgyptii reges, tenuerunt. Strabo lib. XIV. Πρότερον μὲν οὖν κατὰ πόλεις ἐτυραννεύοντο οἱ Κύπριοι· ἀφ' οὗ δ' οἱ Πτολεμαῖοι βασιλεῖς κύριοι τῆς Αἰγύπτου κατέστησαν, εἰς ἐκείνους ἡ ἡ Κύπρος περιέστη. *Antea quidem Cypri urbes, ſuis ſingulae tyrannis paruerunt; ſed, a quo tempore Ptolemaei reges, AEgyptum poſſederunt, Cyprus quoque in eorum poteſtatem pervenit.* Primuſque habuit Ptolemaeus Lagi filius; ac deficientes poſtea Cypriorum nonnullos ad obſequium reduxit, Olymp. CXVII. anno I. ut ex Diodoro clarum in eius anni rebus geſtis lib. XIX. Idem tradit Euſebius in eadem Olymp. Chron. lib. II. Κύπρον Πτολεμαῖος ἐκράτησε. *Cyprum Ptolemaeus in po-*

Digitized by Google

in potestatem redegit. Hieronymus in Danielem cap. XI. *Ptolemaeum indicat, filium Lagi, qui primus regnavit in AEgypto, & vir prudentissimus, fortissimusque, ac ditissimus fuit; & tantae potentiae, ut Pyrrhum regem Epirotarum, expulsum restituerit in regnum, Cyprumque obtinuerit, & Phoenicem.* Huic tamen, praelio victo, mox eripuit Demetrius, Olympiadis centesimae decimae octavae anno secundo; sicut fuse traditur a Diodoro lib. XX. Strictim Pausanias in Atticis. Δημήτριος, πλεύσας ἐς Κύπρον, Μενέλαον, σατράπλω Πτολεμαίου, ναυμαχίᾳ, καὶ αὖθις τὸν Πτολεμαῖον ἐπιδιαβάντα, ἐνίκησεν. *Demetrius classe in Cyprum profectus, Menelaum primum, Ptolemaei praefectum, navali praelio, inde ipsum Ptolemaeum supervenientem, vicit.* Et Antigono patri tradidit. Seneca De Beneficiis lib. III. capit. XXXVII. *Vicit Antigoni filius, qui cum ingenti praelio superasset hostem, praemium belli ad patrem transtulit, & imperium illi Cypri tradidit.* Videndus hac de re Plutarchus in Demetrio. Quod Antigonum vero attinet, ab hoc quoque oppugnatam, dicit Photius in Excerptis Mnonis; ac iam antea Pygmalion, regum quidam, clanculum cum eo agere per legatos deprehensus, nempe Olympiadis centesimae, & decimae septimae, anno primo, a Ptolemaeo est occisus; teste Diodoro Siculo lib. XIX. Sed non mansit in Macedonum potestate, ac recuperarunt eam Ptolemaei. Itaque in Ptolemaei Evergetae I, eius nepotis, monumento, a Leone Allatio in lucem edito, statuae eius inter alia inscriptum legitur. Παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν Αἰγύπλου, καὶ Λιβύης, καὶ Συρίας, καὶ Φοινίκης, καὶ Κύπρε. *Consequutus a patre regnum AEgypti, & Lybiae, & Syriae, & Phoenices, & Cypri.* Beniaminus Tudelensis in Itinerario suo, post decessum Alexandri eam cepisse ait filios Edom; quod quo tempore factum fuerit, ignoratur. Verba eius ecce ista. *Multis post Alexandri mortem diebus, Graeci AEgyptiorum iugo subditi erant. Filii Edom, biremibus, & navigiis magnis, instructa classe, AEgyptias res imminuere coeperunt; & Cretam prius magnam, deinde Cyprum insulas, adorti cepegerunt.* Certe, adiuvantibus saepe Romanis sub AEgyptiorum regibus mansit. Strabo lib. XIV. Ἀφ' ὧν δ' οἱ Πτολεμαιοι βασιλεῖς κύριοι τῆς Αἰγύπλου κατέσησαν, εἰς ἐκείνους καὶ ἡ Κύπρος περιέση, συμπρατλόντων πολλάκις καὶ τῶν Ῥωμαίων. *Ex quo vero Ptolemaei reges AEgyptum obtinuerunt, Cyprus quoque in eorum potestatem venit, adiutantibus saepe Romanis.* Donec ultimum, Cleopatrae patruum, Romani eiiciunt, insulamque universam in potestatem suam cogunt. Strabo, loco citato. Ἐπὶ δ' ὁ τελευταῖος ἄρξας Πτολεμαῖος, ἀδελφὸς τοῦ Κλεοπάτρας πατρὸς, τῆς καθ' ἡμᾶς βασιλισσης, ἔδοξε πλημμελής τε εἶναι, καὶ ἀχάριςος εἰς τοὺς εὐεργέτας, ἐκεῖνος μὲν κατελύθη, Ῥωμαῖοι δὲ κατέσχον τὴν νῆσον, καὶ γέγονε στρατηγικὴ ἐπαρχία καθ' αὐτήν. *Quum autem ultimus rex Ptolemaeus, patruus Cleopatrae, quae nostra aetate regnum gessit, videretur inique agere, & ingratus erga bene meritos esse, ille quidem deiectus est, Romani vero insulam occupaverunt, & provinciam praetoriam effecerunt.* Non capio, quae Iohannes Tzetzes, de Lebunii adventu in hanc insulam. ex oraculo quodam Sibyllino dicit, Var. Histor. Chil. VII. cap. CXLIII. pag. 383. Neque illud, quod de Cilicis adventu, in sequentibus statim versibus,

Περὶ δὲ τῆς τοῦ Κίλικος, &c.

Versus illi duo Sibyllae, exstant hodie inter Oracula Sibyllina lib. IV. pag. 292. ac citantur a Strabone pag. 53. & 536. Adparet autem, Cilicem, quem dicit Tzetzes, Pyramum, Ciliciae flumen designare; per quod ait, adluvionem etiam Cypro accessuram, atque sic interpretatur etiam Strabo pag. 536. Verum de Lebunio, non me, aut Tzetzen explicare satis possum; quia autem de adluvione ait, pro ὁ Λεβένιος, legendum arbitror, ἀλουβίων τις, *adluvio quaedam.* Nam posterioris aevi Iureconsultis Graecis Ἀλυβίων dicebatur, quae *Alluvio* Latinis. Glossae Basilicorum. Ἀλυβίονα, προσκλυσιν. Iterum. Ἀλυβίων, ἡ προσκλυσις, ἢ πρόσχωσις τοῦ ποταμοῦ. Mihi quidem sic videtur; si quis melius divinaverit, eum non invitus sequar. Sed Sibyllae vaticinium, de adluvione ista, necdum impletum; uti nec de inundatione alterum, quod refertur Oraculorum libro IV. pag. 295. & libro VII. pag. 348.

CAP. XIX.

Redacta est in potestatem Romanorum, ob neglectam liberationem Clodii, a piratis Cilicum capti; sive, ut verius alii tradunt, propter eius insulae opes, & Romani populi inopiam. Missus autem in rem istam Marcus Cato; comite expeditionis Minatio Rufo, qui in scripta eam retulit. Cato vero, dum omnia vendit, statuae Zenonis parcit. Facta autem est insula praetoria; missusque eo quaestor fuit, iure praetorio; primusque, Caius Sextilius Rufus.

AC sic tandem in Romanorum potestatem Cyprus venit; causa, quam in genere exponit Strabo in citatis ante verbis; & mox specialem addit, ob neglectum Claudium Pulcrum, quum in piratas Cilices incidisset. Μάλισα δ' αἴτιος τοῦ ὀλεθρου κατέση τῷ βασιλεῖ Πόπλιος Κλαύδιος Πύλχερ. ἐμπεσὼν γὰρ εἰς τὰ λησήρια τῶν Κιλίκων, ἀκμαζόντων τότε, λύτρον αἰτήσαντος, ἐπέσειλε τῷ βασιλεῖ δεόμενος πέμψαι, καὶ ῥύσασθαι αὐτόν. ὁ δ' ἔπεμψε μὲν, μικρὸν δὲ τελέως· ὥςε καὶ τοὺς λῃσὰς αἰδεσθῆναι λαβεῖν, ἀλλὰ ἀναπέμψαι πάλιν, τὸν δ' ἄνευ λύτρων ἀπολῦσαι. Ζωθεὶς δ' ἐκεῖνος ἀπεμνημόνευσεν ἀμφοτέροις τὴν χάριν. καὶ γλυκόμυθος δήμαρχος, ἴσχυσε τοσοῦτον, ὥςε ἐπέμφθη Μάρκος Κάτων, ἀφαιρησόμενος τὴν ἀρχὴν τῆς Κύπρε τὸν κατέχοντα. *Maxima autem perniciei causa regi fuit Publius Claudius Pulcher. is enim, quum in piratas Cilicas, qui tum florebant, incidisset, atque pretium redimendi posceretur, misit ad regem, petens, ut se libera-*

Digitized by Google

beraret, atque ille miſit quidem, ſed exiguum omnino, ut piratas quoque puderet id accipere; itaque id remittebant, illum vero ſine pretio dimittebant, qui cum domum incolumis reverſus eſſet, referendae utriſque gratiae memor fuit; ac tribunus plebis factus, tantum valuit, ut Marcus Cato mitteretur, ut adimeret principatum Cypri poſſidenti. Meminit etiam Dion Caſſius lib. xxxviii. & xxxix. Breviter, & ut in Epitome Xiphilinus. Καὶ ἡ Κύπρος ἡ νῆσος, τῆς Πτολεμαίου ἀρχῆς ὖσα, τότε πρῶτον ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐγένετο δυναστείαν. *Cyprus inſula, quae tum ſuberat principatui Ptolemaei, in Romani populi tum primum poteſtatem venit.* Factum autem id Olymp. clxxix. anno i. ideſt, anno urbis conditae Iccxcvi. Ac vindictam contumeliae privatae Clodius quidem praetexebat, ſed revera, admodum egenus tunc, Romanus populus, Cypri opibus inhiabat. Sextus Rufus in Breviario. *Cyprus, famoſa divitiis, paupertatem populi Romani, ut occuparetur, ſolicitavit. Eam rex foederatus Ptolemaeus regebat; ſed tanta fuit penuria aerarii Romani, & tam ingens fama opum Cypriarum, ut, lege lata, per Publium Clodium, tribunum plebis, Cyprus confiſcari iuberetur. Quo accepto nuntio, rex Cyprius venenum ſumſit, quo vitam prius, quam divitias, amitteret. Cato Cyprias opes Romam navibus advexit; ita ut ius eius inſulae avarius magis, quam iuſtius, ſimus adſequuti.* Velleius, nec vindictam Clodii, neque populi Romani avaritiam, nobis memorat, libro ii. *De Cypro devicta, nullis adſignanda gloria eſt, quippe Senatuſconſulto, miniſterio Catonis, regis morte, quam ille conſcientia adſciverat, facta provincia eſt.* Sed Florus non tacet lib. iii. cap. ix. *Aderat fatum inſularum. Igitur, & Cyprus recepta ſine bello. Inſulam, veteribus divitiis abundantem, & ob hoc Veneri ſacram, Ptolemaeus regebat; & divitiarum tanta fama erat, nec falſo, ut victor gentium populus, & donare regna conſuetus, P. Clodio, tribuno plebis, duce, ſocii vivique regis confiſcationem mandaverit. Et ille quidem, ad rei famam, veneno fata praecepit; ceterum Porcius Cato Cyprias opes Liburnis per Tiberinum oſtium invexit; quae res latius populi Romani aerarium, quam ullus triumphus implevit.* Itaque ad redigendam in poteſtatem miſſus Cato; ut tradit Strabo extremo lib. xiv. Velleius libro ii. Plutarchus in Catone Minore; Florus libro iii. cap. ix. Cicero ad Familiares libro xv. ep. iv. Valerius Maximus lib. iv. cap. iii. Iornandes De Regn. Succeſſ. Indicatque paucis verbis id Lucanus lib. iii.

Victorique dedit Minoia Creta Metello,
Quod Cato longinqua vexit ſuper aequora Cypro.

Et Seneca in Conſolatione ad Marciam. *Marcum Catonem, ſi a Cypro, & hereditatis regiae diſpenſatione, redeuntem mare devoraſſet, vel cum illa pecunia, quam adferebat civili bello ſtipendium, nonne illi bene actum foret?* In hac expeditione comes Catoni Minatius Rufus fuit, qui deſcripſit. Valerius Maximus de hac agens lib. iv. capit. iii. *Atque id Minatius Rufus, Cypriacae expeditionis fidus comes, ſcriptis ſuis ſignificat.* Dum vero in vendendis opibus Cypriis occupatur Cato, ſtatuae Zenonis parcit, ceu philoſophi philoſophus. Plinius lib. xxxiv. cap. viii. *Non aere captus, nec arte, unam ſolummodo Zenonis ſtatuam Cypria in expeditione non vendidit Cato, ſed quia Philoſophi erat.* In hunc modum autem ſubiugata Cyprus, facta eſt provincia praetoria. Strabo de re iſta loquens. Καὶ γέγονε στρατηγικὴ ἐπαρχία. *Et facta eſt provincia praetoria.* Et paulo poſt. Ἐξ ἐκείνου δ' ἐγένετο ἐπαρχία ἡ νῆσος, καθάπερ καὶ νῦν ἐστι, στρατηγική. *Ex eo vero inſula haec, ut eſt nunc etiam, facta eſt provincia praetoria.* Et in fine xvii. inter decem praetorias, nonam dicit. Miſſus itaque quaeſtor illuc iure praetorio. Velleius lib. ii. *Publius Clodius in ſenatu, ſub honorificentiſſimo miniſterii titulo, Marcum Catonem a republica relegavit; quippe legem tulit, ut is quaeſtorius cum iure praetorio, adiecto etiam quaeſtore, mitteretur in inſulam Cyprum, ad ſpoliandum regno Ptolemaeum, omnibus morum vitiis eam contumeliam meritum.* Aurelius Victor de Viris Illuſtr. in Catone praetorio. *Quaeſtor in Cyprum miſſus, ad vebendam ex Ptolemaei hereditate pecuniam, cum ſumma eam fide perduxit.* Lucanus lib. viii.

E latebris pavidus decurrit ad aequora Cordus.
Quaeſtor ab Idalio Cinyreae littore Cypri
Infauſtus Magni fuerat comes. ——

Iulianus Anteceſſor De quaeſtoribus, ſive praefectis inſularum Nov. xxxviii. *Subiecit autem ei & quinque provincias; id eſt, Scythiam, & Moeſiam, & Cariam, & omnes Cycladas inſulas, & Cyprum totam.* Inſcriptiones quaedam antiquae, Operis Gruteriani pagg. ccccxii. ccccLxvii. ccccxcii.

Q. PROVINC. CYPRI

Id eſt: *Quaeſtor provinciae C.*

Inde praetor apud Appianum dicitur De bell. civil. lib. v. Καὶ Σεραπίωνα, τὸν ἐν Κύπρῳ στρατηγὸν, αὐτῆς, συμμαχήσαντα Κασσίῳ, Τυρίωντα ἰκέτιν, ἐκέλευσε τὸς Τυρίους ἐκδοῦναι τῇ Κλέοπάτρᾳ. *Et Serapionem, eius in Cypro praetorem, quod ſuppetias Caſſio tuliſſet, Tyriis ſupplicem, Tyrios dedere Cleopatrae iuſſit.* Ac primus quidem miſſus illuc quaeſtor fuit C. Sextilius Rufus. Cicero ad Famil. lib. xiii. epiſt. xlviii. Quae ad illum eſt. *Omnes tibi commendo Cyprios, ſed magis Paphios: quibus tu quaecumque commodaris, erunt mihi gratiſſima. Eoque facio libentius, ut eos tibi commendem, quod & tuae laudi, cuius ego fautor ſum, conducere arbitror, quum primus in eam inſulam quaeſtor veneris, ea te inſtituere, quae ſequantur alii.*

CAP.

Digitized by Google

CAP. XX.

Iulius Caesar eam donat Arsinoae, & Ptolemaeo iuniori; Antonius etiam; qui deinde, illa occisa, in Cleopatram transfertur. Arsinoae in illa praetor, ab Antonio, cum hac ipsa interfectus. Augustus, donatione rescissa, populo donat: ex quo tempore mitti huc proconsul coepit. Terrae motu varie concutitur, atque urbes multas perdit.

QVum sic Cyprus in Romanorum potestatem perveniſſet, Iulius Caesar, rerum potitus, ut AEgyptum Ptolemaeo seniori, & Cleopatrae, ita eam Arsinoae, & Ptolemaeo iuniori, est largitus. Dion Cassius lib. XLII. Καὶ τῇ Ἀρσινόῃ, τῷ τε Πτολεμαίῳ τῷ νεωτέρῳ, τοῖς ἀδελφοῖς σφῶν, τὴν Κύπρον (ὁ Καῖσαρ) ἐχαρίσατο. *Et Arsinoae, ac Ptolemaeo iuniori, eorum germanis, Cyprum (Caesar) dedit.* Eo mox e vivis sublato, donavit etiam Antonius eidem: & post illam, ut videtur, interfectam, sorori Cleopatrae, quam impense adamabat. Strabo lib. XIV. Μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον τὸν μεταξὺ Ἀντωνίῳ Κλεοπάτρᾳ, καὶ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς Ἀρσινόῃ (τὴν Κύπρον) παρέδωκε. *Exiguo interiecto tempore, Antonius Cleopatrae, & sorori eius Arsinoae (Cyprum) tradidit.* Itaque praetorem quoque, velut in praetoria provincia, illic habuit Arsinoe: quem Antonius: uti & Arsinoen ipsam, in Cleopatrae suae gratiam, interfecit. Clare docet Appianus Bell. Civil. lib. v. Εὐθὺς ὧν Ἀντωνίῳ μὲν ἡ περὶ ἅπαντα τέως ἐπιμέλεια ἀθρόα ἐμβλύνετο· Κλεοπάτρα δ' ὅ, τι προσάξειεν, ἐγίνετο, ἀ διακριδὸν ἔτι περὶ τῶν ὁσίων ἢ δικαίων· ἐπὲι καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Ἀρσινόην, ἱκέτιν ὄσαν ἐν Μιλήτῳ τῆς Λευκοφρύνης Ἀρτέμιδος, πέμψας ὁ Ἀντώνιος ἀνεῖλε· ἀ Σεραπίωνα, τὸν ἐν Κύπρῳ στρατηγὸν αὐτῆς, συμμαχήσαντα Κασσίῳ, Τυρίων ὄντα ἱκέτην, ἐκέλευσε τὰς Τυρίας ἐκδῦναι τῇ Κλεοπάτρᾳ. *Mox vero Antonio remittebatur viri circa res omnes industria; quidquid vero imperabat Cleopatra, id fiebat, nullo iam respectu iuris aut divini, aut humani: quandoquidem & Arsinoen, sororem eius, Mileti in templo Dianae Leucophrynes supplicem, Antonius missis percussoribus sustulit: & Serapionem, eius in Cypro praetorem, quia Cassium adiuvisset, Tyri supplicem, Tyrios iussit Cleopatrae dedere.* Cleopatrae vero donatam ab Antonio Cyprum, tradit etiam Plutarchus in eius Vita. Sed Augustus, sublato e medio Antonio, rescidit donationem, atque sibi vindicavit: ac deinde populo Romano reddidit; ita ut proconsul illuc, pro praetore, aut praetorio cum iure quaestoris, mitteretur Dion Cassius lib. LIV. Τότε δ' ὧν ἀ τὴν Κύπρον, ἀ τὴν Γαλατίαν τὴν Ναρβωνησίαν, ἀπέδωκε τῷ δήμῳ. ὡς μηδὲν τῶν ὅπλων αὐτῷ δεομένας· καὶ ἔτως ἀνθύπατοι ἀ εἰς ἐκεῖνα τὰ ἔθνη πέμπεσθαι ἤρξαντο. *Eo tempore Cyprum, ac Galliam Narbonensem, quia nihil armis suis indigerent, populo dedit: atque ita proconsules quoque ad istas gentes mitti coeperunt.* Inscriptio Vetus Gruteriana pag. CCCLX. PROCONSVLE PROVINCIAM CYPRVM OBTINVIT. Itaque & proconsulis mentio sub Tiberii imperio apud D. Lucam Act. capit. XIII. Ἐκεῖθεν τ' ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον. καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων. εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς· ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ, Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. *Et illinc abnavigarunt Cyprum. Quumque devenissent Salamina, adnuntiarunt sermonem dei in synagogis Iudaeorum: habebant autem & Ioannem ministrum. Et peragrata insula Paphum usque, invenerunt quemdam magum pseudoprophetam Iudaeum, cui nomen Barieſus: qui erat cum proconsule, Sergio Paulo, viro prudente.* Sub eodem illo Augusto, graves terrae motus passa est; plurimaeque civitates eo ipso perierunt. Eusebius in XXVII. illius anno. *In Cypro plurimae civitatum partes terrae motu conciderunt.* Quae totidem verbis transscripsere Abbas Vrspergensis, & Marianus Scotus. Et Paphum, antea collapsam, instauraverat Augustus: sicut dixi, quum de illa urbe agerem lib. I. capit. XVIII. Quin & plures eam varie infestarunt. Seneca de hac re agens Epist. XCI. *Cyprum quoties vastavit haec clades?* Et Nat. Quaest. lib. VI. cap. XXVI. *Cyprum ambit altum mare, & agitatur.* Gregorius Nissenus contra fatum. Καὶ τί χρὴ καθ' ἕκαστον Κυπρίους, ἀ Πισίδας, καὶ Ἀχαιούς· ἐν οἷς πολλὰ τῶ λεγομένων ἐστὶ τεκμήρια. ἀλλ' ἕ χάριν τῶν εἰρημένων ἐμνήσθημεν, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα, γῆς ἐστι πάθη. *Quid sigillatim dicere opus est Cyprios, & Pisidas, & Achivos: apud quos harum rerum multa sunt indicia; verum, cuius gratia mentionem earum fecimus, id dicam, omnia talia, terrae esse adfectiones.* Loquitur autem de terrae motibus. Meminere etiam Sibyllina Oracula lib. III. & IV. Ac rursum alio terrae motu concutitur, Vespasiani anno IX. quum tres urbes conciderunt Eusebius, Hieronymo interprete, nam in Graeco ea textu interciderunt Chron. lib. II. *Tres civitates Cypri terrae motu ceciderunt.* Paulus Diaconus Hist. Misc. lib. IX. *Nono autem anno imperii eius (Vespasiani) tres civitates Cypri terrae motu corruerunt.* Hermannus Contractus in eodem eius anno. *Terrae motus tres civitates Cypri subvertit.* Vide etiam Marianum Scotum Chron. lib. II. aet. VI. Othonem Frisigensem lib. III. cap. XIX.

CAP. XXI.

Tito imperante, mons exardens, ingens detrimentum dedit. Sub Traiano, a Iudaeis pessime exagitata est: Antiochiae fuberat, & ab eius duce praetorem accipiebat. Constantinus Magnus primo praetorii praefecto eam subiecit: ac sub eo, Calocerus occupavit. Sub Constante, invasit Mabias, sub Heraclio, Abubachar: & in hac re error Constantini Porphyrogenetae indicatus. Iustinianus Rhinotmetus, eius tributum cum Abimelecho divisit: posteaque Cyprios, migrare iuſ-

Digitized by Google

iussos, graviter adflixit. Sub Constantino Copronymo, Vhalid eos in Syriam transfert: & Aaron, sub Nicephoro Generali, itidem vastat. Basilius Macedo, recuperat; redigitque in formam thematis: moxque iterum amittit. Erat autem sub consulari, comiteque orientis. A Nicephoro Phoca recuperatur.

ANno Titi primo mons quidam, incendio eiecto, vicinis agris, urbibusque, ingens detrimentum dedit. Marianus Scotus in Titi rebus. Chron. lib. II. aet. VI. *Mons Cypri, ruptus in vertice, tantum ex se iecit incendium, ut regiones vicinas, & urbes, cum hominibus exureret.* Sub finem Traiani, a Iudaeis pessime habita est; & occisi ad ducenta quadraginta millia tunc Cypriorum: qua de causa postea prohibiti insula: ac, si tempestate acti adpellerent, occidebantur. Xiphilinus in eius Imperatoris rebus. Πολλὰ ἔδρασαν (οἱ Ἰουδαῖοι) ὅμοια κ) ἐν τῇ Κύπρῳ ἡγουμένου σφίσιν Ἀρτεμίωνος· κ) ἀπώλοντο καὶ ἐκεῖ μυριάδες τέσσαρες καὶ εἴκοσι. καὶ διὰ τοῦτ' οὐδενὶ Ἰουδαίῳ ἐπιβῆναι αὐτῆς ἔξεστιν, ἀλλὰ κἂν ἀνέμου τις βιασθεὶς εἰς τὴν νῆσον ἐμπέσῃ, θανατοῦται. *Multa perpetrabant (Iudaei) similia etiam in Cypro, duce Artemione: ac periere illic ducenta quadraginta millia. Ideoque nulli Iudaeo in Cyprum venire licet: ac, si tempestate actus quis adpellat, interficitur.* Sane Salamis tunc excisa: ut ostendi, quum de ea urbe agerem lib. I cap. XXII. Antiochiae duci suberat; isque praetorem huc mittebat, qui praeesset. Balsamon in Synodi Ephesinae Can. VIII. Πρὸ τοῦ ἀποξενωθῆναι τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων ἐκ τ' μεγάλης Ἀντιοχείας, δοὺξ ἐν αὐτῇ παρὰ τοῦ βασιλέως ἐπέμπετο, κ) ὅτε στρατηγὸν εἰς Κύπρον ἀπέστελλεν, ὡς ὑποκειμένῳ τῇ Ἀντιοχείᾳ. *Antequam Romanorum Imperium a magna Antiochia alienatum esset, dux in eam ab Imperatore mittebatur: & is praetorem mittebat in Cyprum, tamquam Antiochiae subiectam.* Constantinus Magnus, constitutis quatuor praetorii praefectis, quum iisdem suas cuique regiones adsignaret, primo Cyprum demandavit; ut videre est apud Zosimum lib. II. & Anonymum in Notitia Imperii capit. I. Sicut autem sub Traiano invasere Iudaei, ita sub hoc Constantino Calocerus. Aurelius Victor in rebus eius. *Quorum quum natu grandior, incertum qua causa, patris iudicio occidisset, repente Calocerus, magister pecoris camelorum, Cyprum insulam specie regni demens capessiverat.* Cedrenus in Constantini anno XXIX. Καλόκαιρος δ', ἐν Κύπρῳ τυραννήσας, ἐν Ταρσῷ τ' Κιλικίας ὑπὸ Δαλματίου ζῶν κατακαίεται. *Calocaerus, qui in Cypro tyrannum egerat, Tarsi in Cilicia a Dalmatio vivus exuritur.* Inde sub Constante, anno eius septimo, invasit Mauhias, sive Mabius, ae totam vastavit. Paulus Diaconus Hist. Misc. lib. XIX. *Anno septimo imperii Constantis, exercitum movit Mahuias per mare adversus Cyprum. Habebat autem scaphas mille septingentas; & cepit Constantiam, cum insula tota: quum vero hanc cepisset, exterminavit.* Constantinus De Administr. Imp. cap. XX. Τότε στρατηγὸς χρηματίζει Μαβίας· ὁ παραλύσας τ' κολοσσὸν Ῥόδου· κ) πορθήσας Κύπρον τὴν νῆσον, κ) πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς. *Eius militiae praefectus celebratur Mabias: qui colossum Rhodi demolitus est, & Cyprum insulam, eiusque urbes universas, devastavit.* Sub Heraclio occupavit Abubachar, cuius filiae etiam sepulcrum ibi commonstratur. Constantinus Them. Orient. cap. XV. Τῷ χρόνῳ ᾧ παρεδραμόντος, καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ὅπλων κακωθέντων ἐξ ἀμελείας, ἐκράτησαν αὐτῆς οἱ Σαρακηνοὶ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἡρακλέους· καὶ πρῶτος ἐν αὐτῇ διαπεράσας Ἀβουβάχαρος, ὃς κ) τ' θυγατρὸς τάφος ἐν αὐτῇ φαίνεται, ταύτης ἐκράτησεν. *Lapsu vero temporis, enervatis per negligentiam armis Romanorum, in Saracenorum potestatem venit, sub Heraclio imperatore. Ac primus quidem Abubacharus, cuius etiam filiae sepulcrum ibi demonstratur, quum in eam traiecisset, in potestatem suam redegit.* Sed in eo illic fallitur, quod Abubacharum dicat primum eum occupasse; quum, Mabiam multo ante id fecisse, iam ostenderim: & ipse quoque id testetur, in citatis verbis. Iustinianus Rhinotmetus, sub initium principatus, pace inita cum Abimelecho Arabe, dimidium tributi eius huic concessit. Paulus Diaconus Hist. Misc. lib. XIX. *Hoc anno mittit Abimelech ad Iustinianum confirmare pacem: & convenit inter eos huiusce modi pax, ut scilicet deponeret Imperator Mardaitarum agmen a Libano, & prohiberet excursiones eorum: & Abimelech Romanis tribueret per singulos dies numismata mille, & equum, & servum: & ut haberent commune per aequalitatem tributa Cypri, Armeniae, ac Iberiae.* Sed eiusdem anno sexto, quum is, rupta cum Abimelecho pace, emigrare Cyprios vellet, atque ipsi id niterentur, misere pars magna periit. Idem Paulus non multo post. *Anno sexto imperii sui Iustinianus pacem, quam ad Abimelech habuit, ex amentia, dissolvit; etenim Cypriorum insulae populum irrationabiliter voluit transmigrare. Multitudo vero Cypriorum, dum transmeare niteretur, submersa est, & ex languore peribat: reliqui vero, in Cyprum reversi sunt.* Sub Constantino Copronymo, anno eius secundo, Vhalid, Arabum princeps, eos in Syriam transtulit. Paulus Diaconus in eius rebus Hist. Misc. lib. XXII. *Eodem anno (secundo) Vhalid Cyprios in Syriam transtulit.* Imperante Nicephoro Generali, anno eius quarto, Aaron, dux Arabum, itidem vastat. Paulus Diaconus Hist. Misc. lib. XXIV. *Anno quarto imperii Nicephori Aaron misit iterum, & Thebasan recepit; missoque stolo in Cyprum, ecclesias destruxit, Cyprios emigravit: &, multo excidio facto, pacem dissolvit.* Basilius Macedo recepit, & in thematis formam redegit, tenuitque annos septem: post quos rursum Saraceni invasere. Idem ille Constantinus in eodem isto Themate. Οἱ δὲ ἀσίδιμοι κ) περιώνυμοι ἐν βασιλεῦσι, ὁ ἐμὸς πάππος, Βασίλειος, εἰς θέματος τάξιν ταύτην κατέστησε, κ) διεπέρασεν ἐν αὐτῇ Ἀλέξιον, στρατηγὸν ἐκεῖνον τὸν περιβόητον, τὸ γένος Ἀρμένιον· ὃς κ) ἐπεκράτησεν αὐτῆς χρόνους ἑπτά. πάλιν δὲ ἀφηρέθη ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν· κ) ταύτην

Φορολογῦσιν, ὥσπερ τὸ πρότερον. *Celeberrimus vero, & decantatissimus inter Imperatores, avus meus, Basilius, in thematis redegit formam; misitque in eam Alexium, celebrem illum militiae ducem, genere Armenium: isque eam tenuit, per annos septem. Rursum vero erepta est a Saracenis; quibus & tributum pendit, sicut antea.* Praeerat vero, ut hoc quoque per occasionem dicam, quum Romani Imperatores possiderent, posterioribus temporibus, consularis; ut videre est ibidem apud Constantinum eumdem, themate citato; & in Notitia Imperii cap. 1. Etiam sub dispositione comitis Orientis memoratur in Notitia eadem cap. CIV. Nicephorus Phocas, recuperavit. Zonaras in eius rebus Annal. III. Καὶ τὴν Κύπρον δὲ, παρὰ Ἀγαρηνῶν κατεχομένην, δι' αὐτοῦ ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ προσεκτήσατο. *Etiam Cyprum, ab Agarenis occupatam, per ipsum Romanum imperium adquisivit.* Ioannes Curopalates in Comp. Hist. *Omnem etiam insulam Cyprum in Romanorum potestatem redegit, inde expulsis Agarenis per Nicephorum patricium, & praetorem Chalcuzzem.*

CAP. XXII.

Sub Constantino Monomacho, deficit, duce Theophilo Erotico, & recipitur. Sub Alexio Comneno, turbat Caryces, sed reprimitur. Sub Isacio Angelo, vexat graviter Isacius Comnenus, qui compescitur a Richardo, Angliae rege: atque is Guidoni Lusiniano donat, Hierosolymorum regi. In huius dum familia manet, capitur a Sultano AEgypti rex, & libertati redditur ita, ut tributarius esset. Tandem in Venetorum venit potestatem, quibus Turcae denique eripuere.

A Nicephori Phocae tempore, sub Romano imperio mansit usque ad Constantinum Monomachum; sub eo vero, & defecit, duce Theophilo Erotico, & recepta est sine mora. Zonaras in eius rebus Annal. III. Ἄλλη δ' αὖθις ἐκεκίνητο τυραννὶς, ἧς ἦν ἐργάτης Θεόφιλος ὁ Ἐρωτικὸς· ὃς τὰ κατὰ τὸν δεύτερον Μιχαὴλ, τὸν τῦ πρώτυ ἀδελφιδοῦν, μαθὼν καὶ ὡς γυναιξὶν ἡ βασιλεία πεπίστευται, τὰς Κυπρίας ὑπελθὼν (τότων γὰρ ἔτυχεν ἄρχων τότε) ἀποστασίᾳ ἐπιχειρεῖ. ὃ μέντοι τριβῆς τῷ Μονομάχῳ ἐδέησε πρὸς ἢ τότυ καθαίρεσιν. σόλον γὰρ σέλας, δι' αὐτοῦ τὸν Ἐρωτικὸν ἐχειρώσατο, καὶ τὴν νῆσον ῥᾳον εἰς δηλέαν ὑπηγάγετο. *Verum alia tyrannis est exorta, cuius auctor Theophilus Eroticus. Is, quum secundi Michaelis, qui primi nepos erat, exitum & mulieribus creditum Imperium cognovisset, Cypriis, quibus tum praefectus erat, arte sibi conciliatis, deficit. Sed Monomacho, ad tollendum e medio eum, nulla mora opus fuit: quippe quum misisset classem, hac Eroticum superavit, facileque insulam in potestatem redegit.* Postea turbata sub Alexio Comneno a Caryce. Michael Glycas, sive is est Theodorus Metochites (a) Hist. lib. IV. Τότε καὶ ἡ Κύπρος, σὺν αὐτῇ τε Κρήτῃ, ἀποστασίαν μὲν ἐνόησαν· διὰ τάχυς δὲ, τῇ βασιλευούσῃ ἐπανασώζονται· ἐν τῇ μὲν τῇ Κύπρῳ τὸ Καρύκη, ἐν δὲ τῇ Κρήτῃ τοῦ Ῥαψομμάτη ἀντάραντος· *Tunc & Cyprus, & Creta, defectionem quidem cogitarunt, sed celeriter urbi Imperanti conservatae sunt: quum in Cypro quidem se Caryces, in Creta vero se Rhapsomnates opponeret.* Sub Isacio Angelo, tyrannidem in ea exercet Isacius Comnenus, Nicetas Choniates in Isacii Angeli rebus lib. I. Ἔτι τῦ ἐκ Κομνηνῶν Ἰσαακίυ κατατυραννεύοντος τῆς Κύπρυ, καὶ μήτε χρημάτων ὑποσχέσεσιν ἀποστχέσθαι ταύτης προτιθεμένυ, μετ' ὑποκλινομένυ τῷ βασιλεῖ, ὅτε μὴν τὰ δεινὰ μετριάζοντος, ὅσα ἐκακύργει κατὰ Κυπρίων, ἀεὶ καινοτέρας κολάσεις ἐπινοῶν, ἔγνω κατ' αὐτοῦ στόλον καταρτύσειν ὁ βασιλεύς. *Isacio Comneno Cyprum adhuc tyrannice tenente, a qua neque pecuniae pollicitationibus, neque Imperatoris reverentia abstrahebatur, neque de crudelitate in Cyprios quidquam remittente, sed subinde novas poenas excogitante, classem contra eum mittere Imperator statuebat.* Sed conatus frustra erat, ut adparet ex sequentibus apud hunc Nicetam verbis: quae, qui volet, illic videat. Quod vero praestare Angelus Imperator non valebat, mox rex Angliae effecit: isque, Cypro occupata, coniicit in vincula primum hunc tyrannum, inde pro mancipio donat cuidam suo populari: moxque insulam regi Ierosolymorum liberaliter largitur. Idem Nicetas in eiusdem Angeli gestis extremo lib. II. Ὁ δέ γε τῶν Ἰγγλίνων ῥὴξ ἐν τῇ ἀναγωγῇ κατάρας εἰς Κύπρον, αὐτῆς τε ἐκράτησε, καὶ τὸν ταύτης τύραννον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀπάνθρωπον καὶ δυσμείλικτον ὁλοθρευτὴν, Ἰσαάκιον τὸν Κομνηνὸν, συλλαβὼν, τὰ μὲν πρῶτα εἶχεν ἐν δεσμοῖς, μικρῷ δ' ὕστερον ἐκεῖθεν ἐκτεπίσας τὸν ἀλιτήριον, ὅσα καὶ ἀνδράποδον τινὶ τῶν ὁμογλώττων ἀπεχαρίσατο. καὶ αὐτὸς μὲν, εἰς Παλαιστίνην κατέπλευσεν· ἐν ᾗ τῇ Κύπρῳ καταλείψας στράτευμα, ὡς οἰκείας ἤδη τῆς νήσυ ἀντεποιεῖτο. καὶ στέλλων εἰς τὴν νῆσον πᾶσας φορταγωγὰς, τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκεῖθεν ἐφορολόγει. ἐν ᾗ τῷ μεθίστασθαι τῆς Παλαιστίνης, ὡς σφετέραν ἐδωρήσατο χώραν τὴν Κύπρον τῷ τῶν Ἱεροσολύμων ἡγήτορι ῥηγὶ, ἵνα τὰς οἰκείας ποιοῖτο διατριβὰς ἐκεῖσε, ἐκχειρίαν ἄγων ἐκ τῶν πολέμων, οἷα τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ἀποβαλόμενος, καὶ κατάρχη τῶν Κυπρίων, ὡς ὑπ' ἐκείνυ τῷ κυριακῷ προσκληρωθείσης μνήματι, καὶ συναφθείσης τοῖς τῆς Παλαιστίνης ὁρίσμασι. *Ceterum Anglorum rex in illo itinere Cyprum occupavit, eiusque tyrannum, ac potius inhumanum, & implacabilem, peditorem, Isaacium Comnenum, principio in vincula conjecit, & paulo post hominem nefarium inde abductum cuidam suo populari pro mancipio donavit. Sed, quum in Palaestinam navigaret, relicto in Cypro praesidio, insulam sibi velut propriam vindicavit: navibusque onerariis eo missis, necessaria inde adserenda curabat. Quum vero ex Palaestina discederet, Cyprum, tamquam suam regionem Ierosolymorum regi donavit; ut, qui regnum ipse suum amisisset, ibi sedem suam figeret, inducias a bellis habens: tum & Cypro imperaret, ut sepulcro a se dominico attributae, & adnexae finibus terrae Palaestinae.* Erat autem iste rex Richardus I. Matthaeus Westmonasterienſis in rebus anni CIↃ CXCI. *Rex Richardus Cyprum*

(a) *Glycas* verus est harum historiarum auctor, & falsus est *Meursius* dum tertiam illarum partem Theodoro Metochitae tribuit, atque edidit. Sed heic videtur iam errorem suum subodoratum fuisse.

Digitized by Google

prum ſibi ſubiugavit. Robertus de Monte in Appendice Sigeberti. *Rex autem Richardus, vir inſignis probitate, Cyprum inſulam armis intravit, & adquiſivit*. Videndus quoque Rogerus ab Hoveden in Annal. Part. Poſt. in Richardi I. rebus. Factum id autem, ut adparet ex Weſtmonaſterienſi, anni clɔ cxci. moxque proxime inſequuto, clɔcxcii. donat ille regi Hieroſolymitano, uti dixi. Atque ille erat Guido Luſinianus. Rogerus de Hoveden libro citato. *Rex Angliae dedit in excambium regi Guidoni inſulam de Cypro, in vita ſua tenendam*. Eiuſque poſteri diu poſt haec tenuerunt. Anno clɔ ccccxxviii. Sultanus AEgypti ſuam in poteſtatem redegit: & captivum prius regem, mox reſtituit, magno pretio libertatis perſoluto, ac tributarium eſſe iuſſit. Hinc, fortunam experta variam, in Venetorum poteſtatem tandem venit, circa annum clɔ ccccLxxx. quibus, poſt annorum circiter nonaginta principatum, Turcae demum eripuerunt, anno clɔ Iɔ Lxxi. Vide fuſe memorantem haec Ioannem Gobellinum in Comment. Pii II. lib. vii. AEneam Sylvium in Hiſtoria rerum geſtarum capit. xcvii. Leunclavium Hiſt. Muſulm. lib. xiv. Et inprimis virum eximium Iacobum Auguſtum Thuanum Hiſt. lib. xlix.

CAP. XXIII.

Cypriorum in mari potentia: Colonia in Macedonia, & agro Cumano. Virgines corpore dotem quaerebant, ex Veneris inſtituto: ac iam nuptae, ſemel in vita, in Veneris templum abeuntes, viro externo copiam ſui faciebant. Corruptae etiam quae eſſent, huc ad mercatum advehebantur. Invenere cercurum; In lucta, admodum rudes erant: unde proverbium, Κυπρία πάλη. *Quomodo aliquos devoverint. Quidam diadema geſtabant,* Κίτλαρον *dictum; unde & ipſi* Κίτλαροι *adpellabantur. Variarum veſtium textura excellebant: in qua eminebant Aceſas, Heliconque, Salaminii. Centauri etiam illic nati, e ſemine Bacchi. Magia Cypria; homineſque, Ophiogenes nuncupati.*

MIſcella quaedam caput mihi hoc implebunt. Ptoentia eorum, in primis maxima fuit: adeoque imperium eius aliquando tenuerunt; Euſtathius in Dionyſium. Ὀλβιώτατοι δὲ νησιωτῶν οἱ Κύπριοι. λέγονται δέ ποτε θαλατοκρατῆσαι καιρόν τινα καὶ αὐτοί. *Ditiſſimi vero inter inſulanos ſunt Cyprii, ac dicuntur aliquamdiu imperium maris tenuiſſe*. Marianus Scotus Chron. lib. I. aet. IV. *Sexto mare obtinuerunt Cyprii etiam annis viginti tribus*. Coloniam habuerunt in Macedonia. Epiphanius adverſus Hæreſ. lib. I. Tom. II. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Μακεδονίᾳ τὸ γένος κατῴκησε Κυπρίων. *Verum etiam in Macedonia genus habitavit Cypriorum*. Etiam in agro Cumano. Athenaeus lib. VI. Τέτυ γὰρ, ὡς ἔοικε, τῦ σόλυ τινὲς ἀποσωσασθέντες, ἐν τῇ Κυμαίᾳ κατέσχον, ἐκ Κύπρυ τὸ γένος ὄντες. *Ex ea claſſe, ut videtur, quidem avuliſi, Cumanum agrum occuparunt, e Cypro oriundi*. Virgines eorum corpore communicato dotem parabant. Iuſtinus lib. XVIII. *Mos erat Cypriis, virgines ante nuptias ſtatutis diebus, dotalem pecuniam quaeſituras, in quaeſtum ad litus maris mittere, pro reliqua pudicitia libamenta Veneri ſoluturas*. Idque ex Veneris inſtituto factitaſſe, auctor nobis eſt Lactantius lib. I. cap. XVII. *Auctorque mulieribus in Cypro (Venus) fuit, uti vulgo corpore quaeſtum facerent*. Et hoc innuit Sextus Empiricus Pyrrh. Hypotyp. lib. III. Παρ' ἐνίοις δὲ αὐτῶν, αἱ κόραι, πρὸ τῶν γάμων τὴν προῖκα ἐξ ἑταιρήσεως συνάγυσαι, γαμοῦνται. *Quin etiam apud quosdam ex ipſis, puellae, ante nuptias comparata quaeſtu meretricio dote, nubunt*. Ac iam nuptae, ſemel in vita, in Veneris templum abeuntes, viro ſe externo proſtituebant. Herodotus lib. I. Ὁ δὲ αἶσχιστος τῶν νόμων ἐστὶ τοῖσι Βαβυλωνίοισι, οὗτος, δεῖ πᾶσαν γυναῖκα ἐπιχωρίων, ἱζομένην ἐς ἱρὸν Ἀφροδίτης, ἅπαξ ἐν τῇ ζόῃ, μιχθῆναι ἀνδρὶ ξείνῳ. ἐνιαχῇ δὲ καὶ τῆς Κύπρυ ἐστὶ παραπλήσιος τύτῳ νόμος. *Eſt vero Babyloniis lex, ſane foediſſima, iſta; nempe omnes mulieres indigenas oportet, ſemel in vita, in templo Veneris ſedentes, cum viro externo rem habere. Alicubi vero etiam in Cypro ſimilis huic lex eſt*. Quin corruptae etiam huc feminae advehebantur, ad mercatum. Inde ille apud Terentium Adelph. Act. II. Sc. II.

——— *emtae mulieres*
Complures, & item hinc aliae, quas porto Cyprum,
Niſi eo ad mercatum venio, damnum maximum eſt.

Invenere autem cercurum. Plinius lib. VII. cap. LVI. *Celocem (invenerunt) Rhodii, cercuron Cyprii*. Excellebant arte textoria: & in ea inter primos, Aceſas, & Helicon filius, Salaminii. Huc transfer loca Athenaei, & Euſtathii, e ſuperioris libri cap. XXIII. In lucta, admodum rudes erant; unde proverbio, Κυπρία πάλη, *Cypria lucta*, pro agreſti, & inepta, dicebatur. Heſychius. Κυπρία πάλη, ἣν ἔνιοι πάμμαχον καλοῦσιν. οἱ δὲ, ἄγροικον, καὶ ἀπάλαιστον, διὰ τὸ τὸς ἐν Κύπρῳ ἀτέχνως παλαίειν. *Cypria lucta, quam nonnulli pammachon vocant: quidam vero, agreſtem dicunt, & palaeſtrae imperitam: quia in Cypro ſine ulla arte luctantur*. Devoventes aliquem, hordeum cum ſale ſerebant. Idem Heſychius. Ἐπὶ Κυπρίων, σπειρόντων κριθὰς μετ' ἁλὸς, καταρᾶσθαί τισιν. *Mos eſt Cypriorum, ſerentium hordeum & ſalem, quosdam diris devovere*. Quidam inter eos, diadema geſtabant, quod Κίτλαρον: atque ipſi ex eo Κίτλαροι. Apud eumdem Heſychium. Κίτλαρον, διάδημα, ὃ φερῦσι Κύπριοι· οἱ δὲ τὰ διαδήματα φορῦντες, Κίτταροι λέγονται. *Cittarus, diadema, quod geſtant Cyprii: qui vero diadema illud geſtant, Cittari dicuntur*. Centauri illic nati, e ſemine a Baccho in terram proiecto, quum potiri Venere, quam amabat, non poſſet. Nonnus Dionyſ. lib. V.

Οὐ τόσον ἱμείρων ἐτεμήνατο Κυπροχυσίαν·
Ἣν ποθέων ἀκίχητα γονὴν ἔσπειρεν ἀρύσσας,
Θερμὸν ἀκοντίζων αὐτόσσυτον ἀφρὸν ἐρώτων·
Ἔνθεν ἀεξιτόκοιο κεραςίδος ἔνδοθι Κύπρυ (a),

(a) Quomodo vertendum ſit κεραςίδος Κύπρυ coniice ex *Lib. I. Cap. II.* huius Operis.

Digitized by Google

Φηρῶν εὐκεράων διδυμόχρο@ ἔνθεν φύτλη.
Non tantum amore percitus insaniebat ob Venerem,
Quam desiderans incomprehensibilem, semen seminavit terrae
Calidum eiaculans per se incitatam spumam amorum.
Vnde prolifica in Cypro, multa cacumina habente,
Ferarum bene cornutarum bicolor efflоruit generatio.

Iterum lib. XXXII. ipse de se Bacchus.

Οὐ Παφίης τόσον ἦλθον ἐς ἵμερον, ἧς χάριν εὐνῆς
Κενταύρους ἐφύτευσα, βαλὼν σπόρον αὔλακι γαίης.
Non Veneris tantum veni in desiderium, cuius ob thalamum
Centauros genui, mittens semen sulco terrae (a).

Magia quoque quaedam Cypria memoratur apud Plinium lib. XXX. cap. I. *Magices factio, a Mose, & Iamne, & Iotape, Iudaeis pendens, sed multis millibus annorum post Zoroastrem. Tanto recentior est Cypria.* Et homines illic, qui venena exsugebant, Ophiogenes adpellati. Idem Plinius lib. XXVIII. cap. III. *Quorumdam hominum tota corpora prosunt, ut ex his familiis, quae sunt terrori serpentibus, tactu ipso levant percussos, suctuve modico. Quorum e genere sunt Psylli, Marsique; &, qui Ophiogenes vocantur, in insula Cypro.*

CAP. XXIV.

Tauri, gibbosi, & cornibus deformibus, ac stercore humano vesci soliti, contra tormina. Proverbium, Βῦς Κύπριος. *Porci, ficubus pascebantur. Cati, admirandi. Mensurae eorum:* Μανασὴς, Μόδι@, Μέδιμν@. Δίπλυον. *Pes Cyprius, & Anticyprius. Vicus Cyprius, Romae. Mensium nomina, a Romanis commutata.* Ἀΐδωνις, *qui Iunius mensis.* Γορτιαῖ@. Ἀφροδίσι@.

MEmorantur eorum tauri, veluti peculiares. Iulius Capitolinus in Gordianis. *In qua pictura etiam nunc continentur cervi palmati ducenti; mixtis Britannis; equi feri triginta, oves ferae centum, alces decem, tauri Cyprii centum.* Erant autem gibbosi. Servius ad Georg. lib. I. *Non omnium autem boum ὕβον, sed eorum tantum, qui sunt, ita ut Cyprii, gibberes: sicut Aristoteles quoque refert.* Et cornua habebant deformia. Achilles Tatius De Am. Clitoph. & Leuc. lib. II. Βῦς γὰρ Αἰγύπτι@, ὃ τὸ μέγεθ@ μόνον, ἀλλὰ κ᾽ τὴν χροιὰν εὐτυχεῖ. τὸ μὲν γὰρ μέγεθ@ πάντῃ μέγας, τὸν νῶτον πλατὺς, τὴν γαστέρα πολὺς, τὸ κέρας ἐχ, ὡς ὁ Σικελικὸς, εὐτελής. ἐδ᾽, ὡς Κύπρι@, δυσειδής· ἀλλ᾽ ἐκ τῶν κροτάφων ὄρθιον ἀναβαῖνον. *Bos enim AEgyptius, non magnitudine tantum, verum & colore praestat: statura est eximia, cervice crassa, humeris amplis, ventre magno, cornibus, non ut Siculi boves, depressis, neque, ut Cyprii, deformibus, sed quae a temporibus recta adscendebant.* Ac vescebantur excrementis humanis. Festus. *Cyprio bovi merendam, Ennius Sotadico versu quum dixit, significat id, quod solet fieri in insula Cypro, in qua boves humano stercore pascuntur.* Suidas. Οἱ Κύπριοι βόες ἀναισθητότεροι τῶν ἄλλων· φασὶ γὰρ αὐτοὺς κοπροφαγεῖν. *Cyprii boves aliis sunt stupidiores: aiunt enim eos stercore vesci.* Vnde proverbio, de homine stolido dicebatur, Βοῦς Κύπρι@. *Bos Cyprius.* Vide eumdem Suidam in istis vocibus; Hesychium in Βῦς Κύπρι@, & Κύπριος βῦς. Diogenianum Cent. V. Proverb. LXXX. Appendicem Vaticanam Cent. I. Proverb. XI. & Cent. II. Proverb. XLIV. Edebant vero, ut torminibus mederentur. Plinius lib. XXVIII. cap. XX. *Boves in Cypro contra tormina hominum excrementis sibi mederi.* Porci vero, ficubus illic pascebantur. Palladas in Antholog. Graec. lib. II. capit. XVII.

Βρώματά μοι χοίρων συκιζομένων προέθηκας
Ξηρῶν, διψαλέων, Κυπρόθεν ἐρχομένων.
Cibum mihi porcorum ficubus pastorum proposuisti,
Aridorum, siticulosorum, e Cypro venientium.

Idem videre est apud Plinium lib. XIII. cap. IV. De catis autem quibusdam, mira narrat Bartholemaeus Saligniacus Itin. Hierosol. Tom. IV. cap. I. *Accepi autem relatione fide digna, nutriri in Cypro marilegos, quos catos dicimus, qui continuo venationi viperarum, camelionum, & aliorum reptilium, quibus terra abundat, insistentes, levant patriam magnis periculis.* Idem quoque tradit Martinus Crusius in Adnotationibus in Turcograeciae lib. II. Mensurae eorum, variae erant; Μανασὴς, Μόδι@, & Μέδιμν@. Ac Μανασὴς quidem, modios decem frumenti, hordeique, continebat; modius, sextarios septemdecim: medimnus, paulum variabat; nam apud Salaminios, quinque modiis; apud Paphios, Siculosque, quatuor cum dimidio definiebatur: ut videre est apud Epiphanium lib. De mens. & pond. Hesychius Manasen, sive Mnasium, ut ipse vocat, duorum medimnorum tradit. Μνασίον, μέτρον τι διμέδιμνον. *Mnasium, mensura quaedam, duos medimnos continens.* Medimnus vero, uti dixi, quinque modiorum erat apud Salaminios: itaque decem modiorum recte dicit Epiphanius. Etiam mensura erat, quae adpellabatur Δίπλυον; dimidium medimnum continens, iuxta quosdam. Hesychius. Δίπλυον. Κύπριοι μέτρον· οἱ δὲ, τὸ ἡμιμέδιμνον. *Diplyon, Cyprii mensuram: nonnulli vero, semimedimnum.* In carminibus, etiam pes quidam Cyprius; quidam, Anticyprius adpellabatur. Diomedes lib. III. cap. De pedibus. *Cyprios, ex brevi, & longa, & duabus brevibus, & longa, temporum septem. Anticyprius, ex longa, & brevi, & duabus longis, & brevi, temporum octo.* Vicus quoque Romae quidam Cyprius dictus: cuius meminere Livius lib. I. Dionysius Halicarnasseus libb. III. IV. & Messala Corvinus De

(a) Hinc centauri passim in Bacchi comitatu, eius currum trahentes, ut elucet ex antiquis nummis, aliisque monumentis, quae videre est apud *Phil. Bonarotium*, & *Ez. Spanhemium*, aliosque scriptores antiquitatis consultos.

Digitized by Google

De Auguſti progenie. Menſes, illis his nominibus vocati. Ἀφροδίσι@. Ἀπογονικός. Αἰνικός. Ἰούνι@. Καισάρει@. Σεβαςός. Αὐτοκρατορικός. Δημαρχεξάσι@. Πληθύπατ@. Ἀρχιερεύς. Ἔωθιος. Ῥωμαΐ@. Ita enumerat eos ex Pſelli opere necdum edito, Giraldus lib. De Ann. & Menſ. Henricus Stephanus in Appendice Theſauri Linguae Grecae, ubi agit de menſibus, & partibus eorumdem, duos poſteriores omittit: niſi culpa ea eſt typothetarum, quod exiſtimo. Adparet autem, haec fuiſſe illis nomina, quum Romani eam inſulam ſubegiſſent: ac quin aliter olim adpellati fuerint, non eſt dubium: quique Ἰούνι@ hic dicitur, mutato a Romanis nomine, ab antiquis Ἄδωνις nuncupabatur, Hieronymus in Ezech. capit. VIII. *Quia iuxta gentilem fabulam in menſe Iunio (Adonis) amaſius Veneris, & pulcerrimus iuvenis, occiſus, & deinceps revixiſſe narratur, eumdem Iunium menſem eodem adpellant nomine.* Inter vetera menſium nomina, etiam eſt Γορτιαῖος: cuius ſecundo die ſacra Ariadnae facta ab Amathuſiis, ex Paeone Amathuſio refert Plutarchus in Vita Theſei. Locum ante iam exhibui, quum de Amathunte agerem lib. I. capit. VIII. Menſis vero Aphrodiſii, etiam Porphyrius meminit De Abſt. lib. II. Ἐν δὲ τῇ νῦν Σαλαμῖνι, πρότερον δὲ Κορωνίδι ὀνομαζομένῃ, μηνὶ κατὰ Κυπρίους Ἀφροδισίῳ, ἐθύετο ἄνθρωπ@ τῇ Ἀγραύλῳ. *In Salamine, quae nunc dicitur, olim Coronide vocata, menſe ſecundum Cyprios Aphrodiſio, homo Agraulo immolabatur.*

CAP. XXV.

Cypriorum mores: ac comoediae in eos Dicaeogenis, & Alexidis. Riſus peculiaris. Lingua eorum, olim admodum accurata: hodie, quintuplex. Vocabula peculiaria. Αἶλα. Ἄπρίξ. Ἄωτον. Βρένθις. *Heſychii locus, & Auctoris Etymologici, emendatus.* Γάν@. Θρόνον. Ἴσθμόν. Κέραμ@. *Scholiaſtae Dionis Chryſoſtomi error indicatus.* Κορδύλη. *Suidas codicis depravati lectione deceptus.* Κύλιξ. Μαγίς. Μόρον. Ῥᾶ@. Σίγυν@. Τάφος. Τρέμιθ@. *Alia plurima: tum* Καλήζω, *pro* Καλέω.

QVi de Cypriorum moribus aliquid ſingulatim dixerit inter veteres, non me memini obſervare. Regum luxum, tradit nobis Athenaeus lib. VI. & nonnulla ipſe quoque ſupra dixi: ſed qui populum hic culpaverit, non occurrit; tamen Comici generatim perſtrinxere. Itaque comoedia in eos fuit Dicaeogenis, Κύπριοι inſcripta: cuius meminit Ariſtoteles lib. De Poetica capit. XVI. & Alexidis Κύπρι@; cuius mentio ſemel iterumque occurrit apud Athenaeum lib. III. Verum ex recentioribus Theodoricus a Niem, qui ante ducentos annos vixit, ſic de illis ſcribit in Nemore Vnionis Tract VI. cap. XXXII. *In Cypro, in qua faſtus Gallicus, Syra mollities, Graecae blanditiae, ac fraudes: quae unam videlicet in inſulam convenere.* Riſum eorum ſingularem quemdam facit Plutarchus De diſcr. adul. & amici pag. 57. Lingua eorum, accurate Graeca erat. Himerius in Excerptis Orationis in adventum Cypriorum. Τὴν Κύπρον οἱ ποιηταὶ θεῶν Ἀφροδίτῃ χαρίζονται, ὥσπερ τὴν Δῆλον Ἀπόλλωνι. ἡ γὰρ Κύπρ@, πόλις μεγάλη· δῆμοι, τὴν γλῶτταν ἀκριβῶς Ἕλλιες. *Cyprum poetae inter deos Veneri tribuunt, ſicut Delum Apollini. Etenim Cyprus, urbs eſt magna: cives vero, exacte loquuntur Graece.* Quinque nunc in ea linguas uſitatas, Graecam nempe, Chaldaicam, Armenicam, Albanicam, & Italicam, tradit Martinus Cruſius in annotationibus ad Turcograeciae lib. II. Ac peculiaria vocabula habebant multa: & quorum quae nonnullae urbes ſibi propria habebant, quum de illis agerem, commemoravi: nunc exponam, quae communia univerſae habuere.

Αἶλα. *Pulcra.* Etymologici Auctor. Αἶλα. ἀντὶ τοῦ καλὰ, Κύπριοι. *Aila, pro pulcra, Cyprii.*

Ἄπρίξ. Genus ſpinae. Videatur idem Etymologici Auctor in hac voce.

Ἄωτον. Poculi genus. Athenaeus in fragmento libri undecimi, quod exhibuit Caſaubonus in Animadverſionibus ſuis ad eum librum cap. XI. Ἄωτον, παρὰ Κυπρίοις τὸ ἔκπωμα, ὡς Πάμφιλ@· Φιλήτας δ', ποτήριον δὲ οὐκ ἔχον. *Autum, apud Cyprios eſt poculum, uti auctor eſt Pamphilus: Philetas vero, poculum dicit aures non habens.*

Βρένθις. Lactuca. Athenaeus lib. II. Νίκανδρ@ δὲ ὁ Κολωφώνι@, ἐν δευτέρῳ Γλωσσῶν, βρένθιν λέγεσθαί φησι παρὰ Κυπρίοις θρίδακα. *Nicander Colophonius, in ſecundo Gloſſarum, brenthin ait a Cypriis vocari lactucam.* Heſychius. Βρένθις. θριδακίνη, Κύπριοι. *Brenthis, lactuca, Cyprii.* Non recte illic editur, Βρένθιξ. Emendandus quoque Etymologici Auctor. Κύπριοι δὲ, βρένθιν τὴν θρίδακα λέγουσι. *Cyprii vero, brenthin lactucam dicunt.* Male editur, βρενθισίτλω.

Γάν@. Hortus. Etymologici Auctor in Γεγαμωμέν@. Γάν@, ὕδωρ, χάρμα, φῶς. ὑπὸ δὲ Κυπρίων, παράδεισ@. *Ganus, aqua, gaudium, lux; a Cypriis vero, hortus dicitur.*

Θρόνον. Veſtis florida. Scholiaſtes Theocriti Idyll. II. Θρόνα Θεσσαλοὶ μὲν, τὰ πεποικιλμένα ζῶα· Κύπριοι δὲ, τὰ ἀνθινὰ ἱμάτια. *Throna Theſſali quidem, dicunt animalia variegata: Cyprii vero, veſtes floridas.*

Ἴσθμόν. Poculum. Athenaeus lib. XI. Ἴσθμόν· Πάμφιλ@, ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων, Κυπρίους τὸ ποτήριον ὕτως καλεῖν. *Iſthmum. Pamphilus, in Opere De nominibus, ita Cyprios poculum vocare tradit.*

Κέραμ@. Carcer. Scholiaſtes Homeri ad Iliad. ε. Οἱ γὰρ Κύπριοι, τὸ δεσμοτήριον κέραμον καλοῦσι. *Cyprii enim, carcerem adpellant ceramum.* Theon in Progymn. cap. Περὶ νόμου. Εἴ τις λέγοι τ' κέραμον ἀντὶ δεσμοῦ, καθάπερ Κύπριοι. *Si quis ceramum dicat pro carcere, ſicut Cyprii.* Etymologici Auctor. Ἀνάκαιον, τὸ δεσμωτήριον παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς ὕτω καλούμενον, ὡς καὶ παρὰ τοῖς Κυπρίοις ὁ κέραμ@. *Anacaeum, carcer, a Boeotis ſic vocatum, ſicut Ceramus apud Cyprios.* Vſurpat ea notione Homerus Iliad. V.

Χαλ-

Digitized by Google

Χαλκέῳ ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας. *Firmo in carcere ligatus erat tredecim menſes.*

Item Nonnus Dionyſ. lib. 11.

Χαλκέῳ ἐν κεράμῳ κεφυλαγμένον. ——— *Firmo in carcere cuſtoditum.* ———

Videatur quoque Euſtathius ad citatum Homeri locum. Errat autem Scholiaſtes Dionis Chryſoſtomi in Orat. xi. quae Troica inſcribitur, ubi hoc Cretenſibus tribuit. Κρῆτες τὸ δεσμωτήριον κέραμον φασί. *Cretenſes carcerem dicunt ceramum.*

Κορδύλη. Tegumentum capitis. Etymologici Auctor. Καὶ γὰρ κορδύλλω Κύπριοι λέγουσι τὸ ἐνείλημα τῆς κεφαλῆς, ὅπερ Ἀθηναῖοι μὲν κρώβυλον καλοῦσι, Πέρσαι δὲ κίδαριν. *Etenim cordylen Cyprii vocant capitis integumentum; quod Athenienſes quidem crobylum, Perſae cidarin.* Scholiaſtes Ariſtophanis ad Nubes. Κορδύλλῳ οἱ Κύπριοι λέγουσι τὸ περιείλημα τῆς κεφαλῆς. *Cordylen Cyprii dicunt involucrum capitis.* Suidas. Κρέων δ', ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ῥητορικῶν, κορδύλλῳ φησὶ καλεῖσθαι παρὰ Κυπρίοις τὸ περὶ κεφαλῆς προσείλημα· ὁ δὴ παρ' Ἀθηναίοις καλεῖται κρώβυλον παρὰ δὲ Πέρσαις νιδάριον. *Creon vero Rhetoricorum libro primo, ait cordylen apud Cyprios dici involucrum capitis: quod apud Athenienſes crobylum dicitur apud Perſas autem nidarium.* Scribendum erat: Παρὰ δὴ Πέρσαις κίδαριν. *Apud Perſas vero cidarin*: uti eſt apud Auctorem, quem citavi, Etymologici. Verum, codice depravato uſum Suidam, hinc adparet, quod νιδάριον quoque poſtea in N littera, repraeſentet, iſtis verbis. Νιδάριον παρὰ Πέρσαις τὸ περὶ τῇ κεφαλῇ προσείλημα. ὃ δὴ παρ' Ἀθηναίοις καλεῖται κρώβυλον, παρὰ δὲ Κυπρίοις κορδύλη· ὡς Κρέων, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ῥητορικῶν. *Nidarium, apud Perſas vocatur capitis involucrum; quod apud Athenienſes dicitur crobylum, apud Cyprios vero cordyle: ut auctor eſt Creon, libro primo Rheticorum.*

Κύλιξ. Cotyla. Athenaeus lib. xi. Γλαύκων δ', ἐν ταῖς Γλώσσαις, Κυπρίους φησὶ τὴν κοτύλλιον κύλικα καλεῖν. *Glaucon vero, in Gloſſis, Cyprios ait cotylam vocare κύλικα.*

Μαγίς. Meminit Athenaeus, ſed non explicat lib. xiv. Ἀφ' ἧς καὶ ἡ μάζα αὐτῇ ὠνομάσθη, καὶ ἡ παρὰ Κυπρίοις καλουμένη μαγίς. *Vnde & maza ipſa dicta eſt, & quae magis apud Cyprios adpellatur.*

Μόρον. Acutum. Etymologici Auctor. Μόρον γὰρ λέγουσι Κύπριοι τὸ ὀξύ. *Moron enim Cyprii acutum dicunt.*

Ῥᾶδ. Invalidus. Imbecillus. Etymologici Auctor. Ῥᾶδ. οὕτω δὲ λέγουσιν οἱ Κύπριοι τὸν ἀσθενῆ. *Rheus: ita vero Cyprii invalidum dicunt.*

Σίγυνος. Haſta. Etymologici Auctor. Καὶ οἱ Κύπριοι δὲ τὰ δόρατα σιγύνους φασί. *Et Cyprii vero haſtas dicunt ſigynos.* Ariſtoteles, quid ſit, non exponit lib. De Poetica cap. xxi. Τὸ γὰρ σίγυνον, Κυπρίοις μὲν, κύριον· ἡμῖν δὲ, γλῶττα. *Etenim ſigynum, Cypriis quidem, proprium eſt; nobis vero, gloſſa.*

Τάφος. Caedes. Scholiaſtes Homeri ad Iliad. ψ'. Οἱ Κύπριοι καὶ τὸν φόνον τάφον καλοῦσι. *Cyprii etiam caedem taphum vocant.*

Τρέμιθος. Terebinthus. Stephanus in Τρεμιθοῦς. Ἐμοὶ καὶ δοκεῖ, ἀπὸ τῶν περὶ τὸν τόπον τεφυκυιῶν τερμίνθων (a)· ἃς Κύπριοι τρεμίθους καλοῦσιν. *Mihi vero videtur, ab enatis circa locum terebinthis; quas Cyprii tremithos vocant.* Erant & vocabula alia, numero multa. Ἀβαθ'. Ἀβαριεάν· Ἀβαρταί. Ἀβρεμής. Ἀγανα. Ἀγαθᾶ. Ἀγήτωρ. Ἀγκύρα. Ἀγλαόν. Ἀγόρ. Ἀγκῦρος. Ἄδεις. Ἄδρυα· Ἀεικές. Αἰπόλος. Ἀκεύς. Ἄκμονα. Ἀκοσή. Ἄλα. Ἀλειτήριον. Ἄλευρον· Ἀλυργά. Ἄνδα. Ἄορον. Ἀόμαλα· Ἀπέλυκα. Ἀπόγεμε· Ἀπολοίφειν. Ἀπόλυγμα. Ἄριζος. Ἄρμυλα. Ἀρμώατος· Ἄρυρα· Ἄρτιξ. Αὔγαρος. Αὐεκίζω· Αὐθρίζων. Ἀχαισμάντεις· Βάλλαι. Βλασάνα. Βομβοῖα. Βοωνήτων. Βορβορίζω. Βυκάνη. Βυνός. Βρίγμα· Βριμάζω. Βρῦκος· Βύχελος. Βύβλιοι. Γένεσις Κύπρυ. Γέννυ· Γοδᾶν. Γρά. Δαματρίζων. Δημίλω· Διφθεράλοιφος. Δύσεα. Δρόσυς. Ἔαρ. Ἐλαθύσας. Ἔλφος. Ἔλαψα· Ἔνευον. Ἐνδηίδες. Ἔνευροι. Ἔπιξα· Ἐρῦντες. Ζάω. Θᾶτας. Θέα· Θίβωνος. Θρόδακα. Θύα. Ἴγα· Ἰμόνια. Ἴν. Καχίλα· Κενέα. Κίβισις. Κιλλός. Κινάυρα. Κυνύπισμα. Λείνα. Μοχοί. Μόψος. Μύθα. Οἶλινοι. Ὄρτός. Οὐάραι. Οὔαρον. Οὖνον. Πέρηθοι. Πέσον. Πιλνόν. Ῥυῆνα. Σίβολε. Σολοιτύπος. De his omnibus vide Heſychium ſuis locis. Denique, dicebant etiam Καλήζω, pro Καλέω: ut docet Etymologici Auctor in illa voce. Hic ſubiunge, quae de menſium nominibus ſupra dicta.

CAP. XXVI.

Primi Sacrificandi uſum, & vaticinandi ex ſuibus, invenerunt: atque colebatur ipſis Iupiter Εἰλαπινασὴς, Σπλαγχνοτόμος, Εἰλήθιος, Ἐλαθύσας, Εὐελίδης. Ζητήρ. *Etiam Iuno* Ἐλεία. *Apollo quoque; cuius aram qui attigiſſent, de promontorio quodam deiiciebantur. Cereri primitias frugum feſto quodam deiiciebantur. Cereri primitias frugum feſto quodam veſte alba amictae feminae offerebant, & a viris novem noctes abſtinebant. Primi omnium templum Veneri dedicarunt: quae ab illis* Ἐλεήμων *cognomento dicebatur. Eius ſacerdos,* Ἀγήτωρ. *Feſtum incertum,* Περιορία.

QVos, gentiles quando eſſent, deos ſibi, ſive deas, urbes quaedam habuere, quum de illis agerem, dixi: nunc quos inſula univerſa indiſtincte habuiſſe memoretur, explicabo; quaeque ad eorum cultum pertinere videbuntur. Ac ſacrificandi quidem primi uſum inveniſſe a nonnullis referuntur. Gregorius Nazianzenus in Iulianum Orat. i. Τὸ θύειν δὲ, ἢ παρὰ Χαλδαίων, εἴτ' ἂν Κυπρίων. *Sacrificare autem, nonne a Chaldaeis, aut Cypriis.* Ad quem locum Elias Cretenſis. *Sacrificandi autem ritum Chaldaei, aut certe Cyprii, invenerunt: utrumque enim hiſtoriarum monumentis proditum eſt.* Tatianus contra Gentes. Πτήσεις ὀρνίθων (ἐξεῦρον) Φρύγες, καὶ Ἰσαύρων οἱ παλαιότατοι, Κύπριοι θυτικήν· *Auſpicia (invenerunt) Phryges, & Iſaurorum antiquiſſimi, Cyprii ſacrificandi rationem.* Nonnus Monachus in Collect. Hiſt. lib. i. cap. lxx. Λέγεται δὲ, ὅτι τὸ θύειν Χαλδαῖοι

(a) Θυμβρίων τερεβίνθων legit *Salmaſius*.

δαῖοι ἐξεῦρον, εἴτεν Κύπριοι · διαφωρεῖται γὰρ ἡ ἱστορία. *Fertur autem, quod ſacrificia invenerint Chaldaei, ſive Cyprii: nam diverſe memoratur.* Videndus quoque Suidas in Θύειν. Quin & ſuum exta inſpicere, & ex illis de futuris vaticinari, primi omnium coeperunt. Pauſanias Eliac. II. Μαντικὴ δὲ ἡ μὲν ἐρίφων, καὶ ἀρνῶν τε καὶ μόσχων, ἐκ παλαιοῦ δήλη καθεστῶσά ἐστιν ἀνθρώποις· Κύπριοι δὲ, ὡς καὶ ὑσὶν ἐπεξευρόντες ἐσὶ μαντεύεσθαι. *Vaticinandi vero ars ex boedis, agnis, vituliſque, iam antiquitus inſtituta eſt hominibus, idque certo ſatis conſtat: Cyprii vero, inſuper ex ſuibus vaticinari invenerunt.* Colebatur vero illis Iupiter Εἰλαπιναστὴς, & Σπλαγχνοτόμος. Athenaeus lib. IV. Κᾶν Κύπρῳ δέ φησι τιμᾶσθαι Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς Δία Εἰλαπιναστήν τε καὶ Σπλαγχνοτόμον. *Hegeſander vero Delphus ait in Cypro coli Iovem Ilapinaſten, & Splanchnotomum.* Item Εἰλήτιος, Ἐλαθύσας, Εὐελίδης, Ζητήρ: ut eſt videre apud Heſychium in his vocibus. Iuno etiam, Ἐλέα. Idem Heſychius. Ἐλέα, Ἥρα ἐν Κύπρῳ. *Elea, Iuno in Cypro.* Apollo quoque: cuius aram qui attigiſſent, de promontorio quodam deiiciebantur. Strabo in deſcriptione Cypri lib. XIV. Καὶ εὐθύς ἐστιν ἄκρα, ἀφ' ἧς ῥίπτουσι τοὺς ἁψαμένους τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. *Ac ſtatim eſt promontorium, e quo deiiciunt eos, qui Apollinis aram attigerunt.* Cereri, dicato feſto, primitias frugum feminae offerebant, albis veſtibus amictae; & per novem noctes caſtum celebrabant. Ovidius in hiſtoria Cinyrae Metamorph. lib. X.

Feſta piae Cereri celebrabant annua matres;
Illa, quibus, nivea velatae corpora veſte,
Primitias frugum dant ſpicea ſerta ſuarum:
Perque novem noctes Venerem, tactuſque viriles,
In vetitis numerant. ———

Veneri, templum primi omnium dedicarunt. Feſtus. *Cypria Venus: quod ei primum in Cypro inſula templum ſit conſtitutum.* Et colebatur cognomento Ἐλεήμων. Heſychius. Ἐλεήμων, ἐν Κύπρῳ Ἀφροδίτη. *Eleemon, in Cypro Venus.* Eiuſque ſacerdos, Ἀγήτωρ dicebatur. Vide Heſychium eumdem in illa voce. Incertum quoddam feſtum erat, Περιορία adpellatum. Heſychius. Περιορία, ἑορτὴ ἐν Κύπρῳ. *Perioria, feſtum in Cypro.*

CAP. XXVII.

Quando Cyprii facti Chriſtiani. Eorum epiſcopi, quot numero; & archiepiſcopus, Salaminius: qui ſui iuris, quando, & quamobrem factus. Barnabae reliquiae inventae illic, & Matthaei Evangelium. De tempore, diſſidium Cedreni, & Nicephori Calliſti; cuius etiam locus quidam emendatus. Initio epiſcopos ibi ordinabat Patriarcha Antiochenus. Reliquiae Lazari, ac Mariae Magdalenae, Conſtantinopolin translatae a Leone Imp. Crux boni latronis. Martyres varii.

QVando fidem Chriſtianam ſint amplexi, eſt videre apud D. Lucam Act. capp. XI. XIII. Itaque, progreſſu temporis, plures quoque ibi epiſcopi conſtituti, Salamine, Cythriae, Cyriniae, Carpaſiae, Paphi, Trimythunte: ut oſtendi ſupra, quum de urbibus illis agerem: adeoque licet ſedes reliquorum ignorentur, tredecim univerſi erant; ut adparet ex Synodi Nicaenae Canone XXXVII. *Si epiſcopus Cypri diem ſuum in bieme obierit, & populi non potuerint, propter tempeſtatem maris, mittere Antiochiam, ut patriarcha Antiochenus ordinet eis archiepiſcopum, in locum mortui, debent ſcribere ad patriarcham, & petere, ut unus aliquis fiat archiepiſcopus, quem ipſi deſiderant; neque debet hoc prohibere patriarcha, quum ad eum ſcriptum fuerit; quis enim ſcit, an, defuncto archiepiſcopo, propter tempeſtatem hiemis, ſine capite remaneant; an aliquis fortaſſis ex tredecim epiſcopis de vita decedat: atque ita fiat, ut toto illo anno archiepiſcopo careant* (a). Archiepiſcopus, Salamine ſedem habebat, uti ſupra, in illius urbis rebus, demonſtravi. Et ille quidem, quum initio Antiochiae patriarchae ſubditus eſſet, ſui poſtea factus eſt: ut olim docui, in Gloſſario Graecobarbaro, in vocabulo Αὐτοκέφαλοι. Accidit autem id imperante Anaſtaſio: quum reliquias illic Barnabae, & Matthaei Evangelium, reperiſſent: ac deinde Iuſtinianus, propter coniugem Theodoram, quia Cypria ea eſſet, privilegium confirmavit. Nicephorus Calliſtus Hiſt. Eccleſ. lib. XVI. cap. XXXVII. Ἐπὶ δὲ τῆς αὐτῷ (τοῦ Ἀναστασίου) ἡγεμονίας καὶ τὸ λείψανον Βαρνάβα τοῦ ἀποστόλου εὑρέθη ἐν Κύπρῳ, ὑπὸ δένδρον, ὃ κεράτιον λέγεται, κάμυρον. ᾧ ἐπιστέρνιον, τὸ θεῖον, καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον Ματθαίου τοῦ εὐαγγελιστοῦ ἐτύγχανεν ὄν, χερσὶν οἰκείαις τοῦ Βαρνάβα γραφέν. ἐκ ταύτης τοίνυν προφάσεως καὶ Κύπριοι τὸ καταρχὰς περιγεγόνασιν αὐτοκέφαλον ἔχειν τὴν κατ' αὐτοὺς μητρόπολιν, καὶ μὴ τελεῖν ὑπὸ Ἀντιόχειαν, ᾗ καὶ ὑπέκειτο πρότερον. ἐκράτυνε δ' ἐπὶ μᾶλλον τοῦτο καὶ Ἰουστινιανὸς ὕστερον, ἐπὶ δόξῃ τῆς γαμετῆς Θεοδώρας, Κύπρον λαχούσης πατρίδα. *Sub eiusdem (Anaſtaſii) imperio reliquiae etiam Barnabae apoſtoli, ſub arbore, quae ſiliqua dicitur, inventae ſunt; ſuper cuius pectus ſacrum & divinum Evangelium Matthaei evangeliſtae repertum fuit, ipſius Barnabae manibus ſcriptum. Hac de cauſa primum Cyprii metropolin ſuam liberam, & iuris ſui, habere coeperunt; nec deinceps Antiochiae, ſicut antea, ſubiecti erant; idque magis poſtea Iuſtinianus confirmavit, in honorem coniugis ſuae, Theodorae, cui patria Cyprus eſset.* Videndus idem lib. XVII. cap. XXVIII. Sed, quae illic arbor ſiliqua, aut quae uſquam arbor talis? Omnino emendandum cenſeo, ὃ κεράσιον λέγεται, *quae ceraſus dicitur.* Ita recte eſt apud Cedrenum: qui hoc tamen non ſub Anaſtaſio commemorat factum, ſed Zenone, idque anno eius quarto. Verba eius illic iſta. Τότῳ τῷ χρόνῳ τὸ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Βαρνάβα λείψανον εὑρέθη ἐν Κύπρῳ, ὑπὸ δένδρον κερα-

(a) Certe Nicaena Synodus nonniſi XX. canones condidit, quod late oſtendit *Nat. Alexander Tom. IV. Hiſt. Eccleſ. Diſſert. XVIII.* Igitur hic canon ex Apocryphis adductus videtur; eius tamen auctoritate uſus eſt ſaepe Patriarcha Antiochenus, ut ſuam Iurisdictionem in Cyprum etiam extenderet contra Concilii Epheſini decreta, ut videre eſt apud *Rich. Simonium Hiſt. Critic. N. T. Tom. I. Cap. IV.*

Digitized by Google

κερασίαν ἰσάμβυον, ἔχον ἐπὶ τῦ στήθυς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, ἰδιόγραφον αυτῦ ἀποστόλου Βαρνάβα. ἐξ ὡς προφάσεως ἐκτοτε γέγονε μητρόπολις ἡ Κύπρ@, κ) τῦ μὴ τελεῖν ὑπὸ Ἀντιόχ)αν. *Eo tempore reliquiae beati Barnabae apostoli inventae sunt in Cypro, sub arbore cerasu collocatae: habebantque pectori impositum Matthaei Evangelium, ipsius Barnabae apostoli manu scriptum. Ea occasione Cyprus metropolis facta est; ut iam non ultra Antiochiae subiaceret.* Suidas in Θύϊνα. Ἐπὶ Ζήνων@ τῦ βασιλέως εὑρέθη ἐν Κύπρῳ τὸ λείψανον Βαρνάβα τοῦ ἀποστόλου, τῦ συνεκδήμυ, Παύλυ. ἔκειτο δὲ ἐπὶ τῷ στήθ(Βαρνάβα τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, ἔχον πλυχία θύϊνα. *Sub Zenone Imperatore, inventae sunt in Cypro reliquiae Barnabae apostoli, qui Paulo comes peregrinationis fuit. Iacebat vero in Barnabae pectore Evangelium Matthaei, habens folia thyina.* De Zenonis imperio, testatur etiam Martyrologium Romanum ad diem Iunii XI. *Corpus (sancti Barnabae) tempore Zenonis Imperatoris, ipso revelante, repertum est, una cum codice Evangelii sancti Matthaei, sua manu descripto.* Ado in suo Martyrologio ad eumdem diem. *Natalis sancti Barnabae apostoli, cuius corpus tempore Zenonis Imperatoris, ipso revelante, repertum est* (a). Eodem modo Vsuardus. Balsamon in Syn. Constantinop. Can. II. id concessum tradit a Synodo Ephesina, quae est oecumenica tertia, habita sub Theodosio iuniore. Εἰ δὲ κ) ἑτέρας ἐκκλησίας αὐτοκεφάλυς εὑρίσκεις, ὡς τὴν Βυλγαρίας, τὴν Κυπρυ, τὴν Ἰβηρίας, μὴ θαυμάσῃς. τὸν μὲν γὰρ ἀρχιεπίσκοπον Βυλγαρίας, ἐτίμησεν ὁ βασιλεὺς Ἰυστινιανός. τὸν δὲ ἀρχιεπίσκοπον Κύπρυ, ἐτίμησεν ἡ τρίτη σύνοδ@. τὸν δὲ Ἰβηρίας, ἐτίμησε διάγνωσις τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδυ. *Si vero alias quoque sui iuris ecclesias inveneris, ut Bulgariae, Cypri, & Iberiae, ne mireris: nam Bulgariae quidem archiepiscopum, Iustinianus imperator honoravit; Cypri vero archiepiscopum, tertia synodus; at Iberiae, dispositio synodi Antiochenae.* Videndus item Synodi Ephesinae illius Can. VIII. Synodi in Trullo habitae Can. XXXIX. & Synodi Carthaginiensis Can. LIX. Primitus vero patriarcham Antiochenum ius in Cypro ordinandorum episcoporum habuisse, clarum etiam ex Concilii Nicaeni Can. XXXVII. cuius verba, quia protuli in principio huius capitis, nunc non repetam. Archiepiscopo vero, in honorem, fax praelata; in liturgia, aut processu aliquo sacro: ut ostendo in Glossario Graecobarbaro, in vocabulo Λαμταδάρι@. Vt autem reliquiae illic Barnabae apostoli fuere inventae, sic & Lazari, ac Mariae Magdalenae: quas Leo Imperator, cognomento Philosophus, dedicata illis aede, Constantinopolin transtulit. Zonaras in eius Vita Annal. III. Καὶ ἐπ' ὀνόματι τῦ ἁγίυ Λαζάρυ ναὸν ἐδείματο ἕτερον· εἰς ὃν κ) τὸ ἱερὸν ἐκεῖνυ σῶμα ἀπεθησαύρισεν, ἐκ τῆς Κύπρυ μετενεχθὲν, ἀλλὰ μὴν κ) τὸ τῆς Μαγδαλωνῆς Μαρίας. *Condidit & aliam aedem, S. Lazari nomine: in qua sacrum eius corpus, e Cypro translatum, nec non Mariae Magdalenae, reposuit* (b). Crucem quoque ostendi illic, quae fuisse latronis boni crederetur, refert Bartholomaeus Saligniacus Itinerarii Ierosolymitani Tom. IV. cap. IV. Idem, capite sequenti divi Ioannis Montisfortis sepulcrum Leucosiae memorat; Martyres quoque ibi plurimi praedicantur: Tychon, Amathunte, die Iunii XVI. Tychicus, Paphi, Aprilis XXIX. Aristion, Salamine, Februarii XXII. Epiphanius, ibidem, Maii XII. Sed & alii, incertis locis. Potamius, & Nemesius, Februarii XX. Nicanor, Ianuarii X. Conon, Martii VI. Theodotus, Maii VI. Barnabas Apostolus, Iunii XI. Triphyllius, Iunii XIII. Maria, mater Ioannis, Iunii XXIX. Iason, Iulii XII. Theophilus, Iulii XXII. Lucius, Augusti XX. Isacius, Septembris XXI. Meletius, eodem die. Hilarion, Octobris XXI. Sophronius, Decembris VIII. Spiridion, Decembris XIV. De quibus passim est videre cum in Martyrologio Romano, tum Adonis, & Vsuardi.

(a) Haec Corporis B. Barnabae revelatio & detectio commentitia censetur a *Rich. Simonio* loco laudato, & ab Archiepiscopo conficta, ut se Patriarchae iurisdictioni subtraheret. *Tillemontius* tamen eam admittere videtur *Tom. I. Histor. Eccles. in S. Barnaba.*

(b) Id in primis animadvertendum, ut recte iudicetur de historia Lazari, & Mariae Magdalenae, quae vult eos Massiliam adpulisse, ibique diem obiisse, una cum aliis, quae a *Tillemontio, Launoio, Bollandianis*, & *Natali Alexandro*, adferuntur.

CAP. XXIX.

Viri clari, & eorum monumenta. Apollodorus Citiensis Medicus. Apollonius etiam Citiensis, Medicusque. Eius, Περὶ ἄρθρων. Πρὸς τὰ Ταραντίνυ τρία πρὸς Βακχεῖον. Περὶ ἐπιλημπλικῶν. *Aristocles, Curiensis. Aristus, Salaminius, historicus. Asclepiades, scripsit,* Περὶ Κύπρυ, κ) Φοινίκης. *Barnabas Apostolus, eius Evangelium, & Epistola, inter apocrypha. Epistola ad Ebraeos, ipsi a quibusdam adscripta. Cleon Curiensis, eiusque* Ἀργοναυτικὰ, *quae Apollonius transscripsit. Ctesias, Cnidius. Eius* Περσικά. Ἰνδικά. Περὶ ὀρῶν. *Scholiastes Apollonii emendatus.* Περὶ ποταμῶν. Περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Φόρων. Περίπλοι.

RElIquum est, ut viros claros, quos haec insula olim dedit, referamus. Inter illos,

Apollodorus Citiensis, tamquam Medicus Plinio commemoratur lib. XX. capit. IV. *Et contra viscum quoque dari Apollodori duo iubent; sed Citieus, semen ex aqua tritum; Tarentinus, succum.*

Apollonius, etiam *Citiensis*, & Medicus. Strabo in descriptione Cypri, ubi de urbe Cypro agit lib. XIV. Ἐντεῦθέν ἐστι Ζήνων τε, ὁ τῆς στωϊκῆς αἱρέσεως ἀρχηγέτης, καὶ Ἀπολλώνι@, ἰατρός. *Inde est Zeno, Stoicae sectae princeps, & Apollonius Medicus.* Scripsit autem, Περὶ ἄρθρων. Erotianus in Lexico Hippocratis. Ὁ δὲ Κιτιεὺς Ἀπολλώνι@, ἐν τῷ Περὶ ἄρθρων, σιγμοειδῆ ἐγκοπήν. *Apollonius vero Citiensis, in libro De Articulis, sectionem sigma literam referentem.* Et ex eo Opere fortasse est, quod profert Caelius Aurelianus Chron. lib. III. cap. IV. *Alii enim, phlebotomo-*

Digitized by Google

botomiam recusarunt in lienicis, ut Apollonius Citiensis; alii, probaverunt. Eius octodecim libros, contra tres Tarentini ad Bacchium, memorat Erotianus in citato statim Opere in Prooemio. Διοσκορίδῃ τῷ Φακᾷ πᾶζι τούτοις ἀντειπόντϛ δι' ἑπτὰ βιβλίων, Ἀπολλωνίου τε τοῦ Κιτιέως ὀκτωκαίδεκα πρὸς τὰ τοῦ Ταραντίνου τρία πρὸς Βακχεῖον διαγράψαντϛ. *Dioscoride Phaca his omnibus contradicente libris septem, & Apollonio Citiensi decem, & octo scribente contra tres Tarentini libros ad Bacchium.* Continebat autem id Opus Hippocraticarum vocum expositionem, uti satis manifestum ex praecedentibus; tum ex alio eius loco in Κλαγγώδη. Βακχεῖϛ δέ φησι, κλαγγώδη εἶναι φωνὴν, τὴν συνεχῆ, καὶ ἀδιάλειπτον· ὁ δὲ Κιττιεὺς Ἀπολλώνιϛ, τὴν μετ' ἐγκοπῆς, καὶ ἀνωμαλίας, ἔτι δὲ ἀσαφείας, ὁποία μάλιστα συμβαίνῃ τοῖς μεθύουσι. *Bacchius vero inquit, κλαγγώδης esse vocem continuam, & indesinentem, Apollonius vero Citiensis, interruptam, & inaequalem, & praeterea obscuram, qualis maxime accidit ebriis.* Eiusdem Περὶ Ἐπιληπτικῶν, commemoratur Caelio Aureliano Chron. lib. I. cap. IV. *Quod est nudum, atque probabile, ex conscriptione curationum Apollonii Citiensis, secundo libro DE EPILEPTICIS.*

Aristocles, Curiensis. Meminit eius Stephanus in Κύριον.

Aristus, Salaminius, Historicus. Strabo lib. XIV. Καὶ μετὰ ταύτας ἡ Σαλαμὶς, ὅθεν ἦν Ἄριστος ὁ συγγραφεύς· *Ac post illas Salamis, patria Aristi, historiae scriptoris.* Mentio quoque eius extat apud Clementem in Protreptico, & Zenobium Centur. VI. Proverb. L. Nominatque eius τὰ Ἀρκαδικὰ Dionysius Halicarnasseus Antiqu. Rom. lib. I. Λέγεται ἃ ταῦτα ἄλλοις τε καὶ Ἀρίστῳ, γράψαντι τὰ Ἀρκαδικά. *Haec cum ab aliis referuntur, tum ab Aristo, qui Arcadica scripsit.* Etiam Τὰ Ἀλεξάνδρου. Arrianus lib. VII. Ἄριστος ὁ, καὶ Ἀσκληπιάδης, τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου ἀναγραψάντων, καὶ Ῥωμαίους λέγουσιν ὅτι ἐπρέσβευσαν. *Aristus vero, & Asclepiades, qui sunt ex illis qui res gestas Alexandri conscripsere, aiunt, Romanos etiam legatos misisse.*

Asclepiades. Eius meminit Porphyrius De Abst. lib. IV. Ὡς φησι Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς, καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Κύπριος. *Ut refert Neanthes Cyzicenus, & Asclepiades Cyprius.* Hieronymus adversus Iovinianum libro II. *Neanthes Cyzicenus, & Asclepiades Cyprius, aetate, qua Pygmalion in oriente regnabat, scribunt esum carnium non fuisse.* Scripsit autem, Περὶ Κύπρου, καὶ Φοινίκης. Porphyrius libro citato. Λέγει δὲ ὁ Ἀσκληπιάδης, ἐν τῷ Περὶ Κύπρου, καὶ Φοινίκης, ταῦτα. *Ait vero Asclepiades in Opere De Cypro, & Phoenice, haec.*

Barnabas, Apostolus, de quo videre est apud D. Lucam Act. cap. IV. Scripsit Epistolam, quae censetur inter apocrypha. Honorius De Script. Eccles. *Barnabas Cyprius, qui & Ioseph Levites, cum Paulo gentium Apostolus ordinatus, unam ad aedificationem Ecclesiae composuit epistolam, quae inter apocryphas scripturas legitur.* Quae verbo tenus ex Hieronymo descripsit, tituli eiusdem Opere. Sophronius autem, ita vertit. Βαρνάβας Κύπριος, ὁ καὶ Ἰωσὴφ Λευίτης, μετὰ Παύλου τῶν ἐθνῶν ἀπόστολος καταστὰς, μίαν πρὸς οἰκοδομίαν τῆς ἐκκλησίας ἐπιστολὴν συνέταξεν, ἥ τις εἰς τὰς ἀποκρύφους γραφὰς ἀναγινώσκεται. Memini tq; eius Eusebius, apocrypha quaedam enumerans, Histor. Ecclesiast. lib. III. cap. XXV. Καὶ πρὸς τούτοις, ἡ φερομένη Βαρνάβα ἐπιστολή. *Ad haec etiam epistola, quae Barnabae fertur.* Philastrius ait, quosdam eum auctorem facere Epistolae ad Ebraeos (a). Eius Evangelium, itidem inter apocrypha habitum, memorat Gratianus Decret. Par. I. Distinct. XV.

Cleon, Curiensis. Scripsit Ἀργοναυτικά. Scholiastes Apollonii lib. I. Ὁ δὲ Δόλοψ, Ἑρμοῦ υἱὸς, ὃς ἐν Μαγνήσῃ τῇ πόλει ἀπῴκησε, καὶ αὐτόθι τάφον παρὰ τῷ αἰγιαλῷ ἔσχεν. ὡς Κλέων, ἐν πρώτῳ τῶν Ἀργοναυτικῶν. *Dolops vero, Mercurii filius, qui in urbe Magnesa obiit, & sepulcrum illic habuit iuxta litus; ut auctor est Cleon in primo Argonauticorum.* Et omnia ex his Apollonium in suum Opus transtulisse ex Asclepiade Myrleano docet idem Scholiastes, non multo post. Καὶ Κλέων ὁ Κυριεὺς ἱστορεῖ, καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς, δεικνὺς, ὅτι παρὰ Κλέωνος τὰ πάντα μετήνεγκεν Ἀπολλώνιος. *Et Cleon Curiensis tradit, & Asclepiades Myrleanus ostendens, omnia ex Cleone Apollonium transtulisse.*

Ctesias, Cnidius. Scripsit Περσικὰ, libris viginti tribus, ut est videre apud Diodorum Siculum lib. II. & Suidam in Κτησίας· Inchoabat autem a Nino, & desinebat in Olympiadis XCV. anno III. uti docet, quem citavi, Diodorus in eius anni rebus gestis lib. XIV. Citant hoc Opus Athenaeus libris IV. & XIV. Plutarchus De Fluminib. Apollonius Histor. Mirab. XX. Stephanus in Δυρβαῖοι, & Χωραμναῖοι, aliique itcm plures. Et Excerpta Operis eius praeclarissimi est videre apud Photium in Bibliotheca; unde edidit Henricus Stephanus, typographorum facile princeps, anno CIↃ IↃ LVII. Vt autem Περσικὰ conscripserat, sic & Ἰνδικά, quorum itidem Excerpta ex Photio vulgavit olim idem Stephanus. Scripsit quoque, Περὶ ὀρῶν. *De montibus.* Plutarchus De Flumin. & Mont. in Descript. Montis Teuthrantis. Καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας Κνίδιος, ἐν δευτέρῳ Περὶ ὀρῶν. *Vti refert Ctesias Cnidius libro secundo De Montibus.* Et censeo emendandum esse Scholiasten Apollonii lib. II. Ὄρος οὕτω καλούμενον, τὸ καθῆκον εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον. μέμνηται αὐτοῦ καὶ Κτησίας, ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ὀρῶν. *Mons ita adpellatus, qui pertingit ad pontum Euxinum. Meminit eius etiam Ctesias, libro primo De Montibus.* Hodie editur, ἐν τῷ πρώτῳ Περιόδων. Simile eiusdem opus, Περὶ ποταμῶν. *De fluminibus.* Plutarchus iterum libro citato. Καὶ ἀπαλλάττεσιν αὐτοὺς τῆς μανίας, καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας, ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ποταμῶν. *Liberantque eos furore, ut auctor est Ctesias, libro primo De Fluminibus.* Et, Περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ῥόων. Citatur ab Athenaeo libro X. Sic

(a) Constat etiam ex *Tertulliano Lib. De Pudicitia.*

Digitized by Google

nias Phocicis. Κύπριοι δὲ (οἰκειοῦνται γὰρ δὴ κἀ-
A οὗτοι Ὅμηρον) Θεμίστω τε αὐτῷ μητέρα εἶναι τῶν
τινα ἐπιχωρίων γυναικῶν λέγουσιν καὶ ὑπ' Εὔκλου
προθεσπισθῆναι τὰ εἰς τὴν γένεσιν τὴν Ὁμήρου φα-
σὶν ἐν τοῖσδε.

Καὶ τοτ' ἐν ἀναλίῃ Κύπρῳ μέγας ἔσσετ' ἀοιδὸς
Οὔντε Θεμίστῳ θέξει ἐπ' ἄγρῃ δῖα γυναικῶν
Νόσφι πολυκτεάνοιο πολύκλειτον Σαλαμῖνος
Κύπρου δὲ προλιπὼν, διερὸς δ' ὑπὸ κύμασιν ἄρ-
θεις,
Ἑλλάδος εὐρυχόρου μέν κακὰ πρῶτος ἀείσας
B Ἔσσεται ἀθάνατος, καὶ ἀγήρεος ἤματα πάντα.

Cyprii vero (nam & hi ſibi Homerum vindicant) Themiſto indigenam feminam Homeri fuiſſe matrem dicunt. Euclum vero de ipſius ortu biſce verſibus fuiſſe vaticinatum.

Fluctiſona in Cypro tum vatem dia Themiſto
Altiloquum pariet ditis Salaminis in agris.
Poſthabita hic Cypro, lange provectus in altum,
Graiugeruum terras luſtrabit, carmine ſaevos
Heroum Caſus, & triſtia funera dicens
Nec ſenium metuet, nec inexorabile fatum.

Videndus etiam Suidas in Ὅμηρος, ubi quoque eius Opera memorantur.

Περίπλων inſigne Opus laudatur a Stephano in Σίγυνος, parſque eius quaedam fuerit, quae ab Harpocratione memoratur, Περίπλους Ἀσίας. Vide eum in Σκιάποδες.

C

CAP. XXX.

Demetrius Salaminius. Diagoras. Euclous, eiuſque de Homero vaticinium. Eumiclus. Hegeſander Salaminius. Hegeſias Salaminius, cui quidam τὰ Κύπρια ἔπη adſcripſerunt. Hermeſianax, eiuſque Φρυγιακά. Hermias Curienſis, eius Ἴαμβοι. Homerus. Iſigonus Cittienſis, eiuſque Ἄπισα. Iſaacius, & Iohannes Tzetzae emendati. Nicanor. Onaſimus, eiuſque ſcripta.

D

Demetrius, Salaminius. Eius meminit, ſed incerto Opere, Stephanus in Καρπασία.

Diagoras. Citatur ab Erotiano, incerto Opere in Περόνας. Διαγόρας δ' ὁ Κύπριος, φησὶ τὰ προαιρετικὰ νεῦρα περόνας αὐτὸν καλεῖν. *Diagoras vero Cyprius ait, nervos voluntarios ipſum περόνας adpellare.*

Euclous, vates. Huius bis terque meminit Pauſanias in Phocicis; & inter alia vaticinium quoque de Homero refert, quod capite antecedenti transſcripſimus. Ac fortaſse idem eſt

Eumiclus, depravata lectione, qui inter Scriptores Homero antiquiores recenſetur a Tatiano contra Graecos. Τὸ δὲ συνέχον σπευτέον μετὰ πάσης ἀκριβείας σαφηνίζειν, ὡς οὐχ Ὁμήρου μόνον πρεσβύτερός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς, ἔτι δὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων, Λίνου, Φιλάμμωνος, Θαμύριδος, Ἀμφίονος, Μουσαίου, Ὀρφέως, Δημοδόκου, Φημίου, Σιβύλλης, Ἐπιμενίδου τοῦ Κρη-
E τὸς, ὅσις εἰς τὴν Σπάρτην ἀφίκετο, Ἀριστέου τοῦ Προκοννησίου, τοῦ τὰ Ἀριμάσπια συγγράψαντος, Ἀσβόλου τε τοῦ κενταύρου, καὶ Ἰσάτιδος, Δρυμῶνός τε καὶ Εὐμήκλου τοῦ Κυπρίου, καὶ Ὥρου τοῦ Σαμίου, καὶ Προσναυτίδου τοῦ Ἀθηναίου. *Quod conſectaneum eſt, illica nunc declarabo, Moſen non Homero tantum antiquiorem eſſe, ſed ſcriptoribus quoque aliis, qui Homerum praeceſſerunt; Lino, Philammone, Thamyride, Amphione, Muſaeo, Orpheo, Demodoco, Phemio, Sibylla, Epimenide Cretenſi, qui Spartam venit, Ariſtaeo Proconneſio, qui conſcripſit Arimaſpia, Asbolo centauro, Iſatide, Drymone, Eumiclo Cyprio, Horo Samio, Proſnautide Athenienſi.*

Hegeſander, Salaminius. Quid ſcripſerit, incertum eſt. Meminit eius Iſaacius Tzetzes ad Lycophronem. Ἀργὼ ἐκλήθη ἡ τοῦ Ἰάσονος ναῦς, ἢ ὅτι, κατὰ Ἀπολλώνιον, Ἄργος αὐτὴν ἐναυπήγησεν, ὁ Ἔσορος ἢ Ἀλέκτορος υἱός· ἢ ὅτι ἐν Ἄργει ἐναυπηγήθη, ὡς φησιν Ἡγήσανδρος ὁ Σαλαμίνιος. *Argo vocata eſt navis Iaſonis, vel quod, ſecundum Apollonium, eam Argus fabricaverit, Eſoris, aut Alectoris filius, vel quod Argis ſit fabricata, ut tradit Hegeſander Salaminius.*

Hegeſias, itidem *Salaminius*. Eius quidam τὰ Κύπρια ἔπη, *Cypria carmina*, eſſe voluerunt. Vide, quae notavi ſupra, libro I. capit. I.

Hermeſianax. Incerto Opere citatur a Plutarcho De Flumin. ubi de Ἰλίμνῳ agit, & Tigride. Expreſſe tamen idem nominat Φρυγιακά, ubi Sagaris deſcribitur, iſtis verbis. Καθὼς ἱστορεῖ Ἑρμησιάναξ Κύπριος, δευτέρῳ Φρυγιακῶν. *Vti tradit Hermeſianax Cyprius, libro ſecundo Phrygiacorum.*

Hermias, Curienſis. Eius Iambi memorantur Athenaeo lib. XIII.

Homerus. Nam hunc quoque ſunt, qui Cyprium faciant; uti nobis auctor Pauſania.

Iſigonus, Cittienſis. Meminit eius, ſed non nominato Opere, Cyrillus contra Iulianum lib. III. *Iſigonus Cittienſis in Rhodo inſula Iovis taurum dicit ſermonis noſtri non fuiſſe expertem*. Depromta autem haec ſine dubio ex libris, quos inſcripſerat Ἀπίσων, *Incredibilium*; quos citat Sotion lib. De Flumin. Κρήνη ἐν Ποτνίαις περὶ Θήβας, ἐξ ἧς ἵπποι πίνοντες μαίνονται· ὡς ἱστορεῖ Ἰσίγονος, ἐν δευτέρῳ Ἀπίσων. *Fons eſt Potniis iuxta Thebas, e quo poſtquam equi biberint, in furorem aguntur: ut tradit Iſigonus, libro ſecundo Incredibilium.* Meminitque rurſum poſtea, aliquot locis. Corrupte Ἡσίγονος ſcribitur illius nomen apud Iſaacium Tzetzen in Lycophronem, & Iohannem eius fratrem, in Chiliadibus Variae Hiſtoriae.

F *Nicanor*. Eius meminit, nullo nominato Opere, Clemens in Protreptico.

Onaſimus. De eo, atque ſcriptis eius, ita Suidas. Ὀνάσιμος, Κύπριος, ἱστορικὸς, καὶ σοφιστὴς, τῶν ἐπὶ Κωνσταντίνου γεγονότων. Ἔγραψε σάσεων διαιρέσεις, τέχνην δικανικὴν πρὸς Ἀψίνην, περὶ ἀντιῤῥητικῆς τέχνης, προγυμνάσματα, μελέτας, ἐγκώμια, καὶ ἄλλα πλεῖστα. *Onaſimus, Cyprius, Hiſtoricus, & Sophiſta; unus ex iis, qui vixerunt tempore Conſtantini. Scripſit Statuum divi-*

Digitized by Google

diviſiones, Artem iudicialem ad Apſinem De Arte contradictoria, Praeexercitamenta, Declamationes, Encomia, & alia plurima. Inter Hiſtorica fuerit VITA PROBI Imp. nam hunc ipſum eſse cenſeo, qui Vopiſco Oneſimus ſcribitur, ac ſcripſiſse *Vitam Probi* memoratur in Bonoſo. *Ipſe, quantumlibet bibiſſet, ſemper ſecurus, & ſobrius; &, ut Oneſimus dicit ſcriptor VITAE PROBI, adhuc in vino prudentior.* Et iterum in Caro. *Oneſimus enim, qui diligentiſſime VITAM PROBI ſcripſit, dicit Romae illum, & natum, & literis eruditum.* Meminitque rurſum in Proculo.

CAP. XXXI.

Paeon Amathuſius. Perſaeus Cittienſis, eiuſque Ὑπομνήματα Συμποτικὰ, & Ἠθικαὶ Σχολαί. *Sopater, Paphius. Staſinus, eiuſque* Κύπρια ἔπη. *Syenneſis Medicus. Xenophon ſcripſit,* Κυπριακά. *Zeno Cittienſis* I, *Philoſophus. Eius* πολιτεία, *& alia, Diogeni Laertio commemorata; qui & mutilus indicatur. Zeno Cittienſis* II *Rhetor, eiuſque ſcripta. Poeta item quidam incertus. Staſanor Solius; inter duces Alexandri; eoque mortuo, Praefectus Areae, & Dranginae. Stipax, ſtatuarius. Ariſtarchus in Cypro mortuus.*

PAEon, *Amathuſius*. Citatur, non expreſſo Opere a Plutarcho in Vita Theſei. Ἴδιον δέ τινα περὶ τούτων λόγον ἐκδέδωκε Παίων ὁ Ἀμαθούσιος. *Proprium vero quemdam de his librum edidit Paeon Amathuſius.*

Perſaeus, Cittienſis. Eius meminit Diogenes Laertius in Zenone Cittienſi lib. VII. Περσαῖον δ', ἕνα τῶν γνωρίμων ἀπέστειλεν, ὃς ἦν Δημητρίου μὲν υἱὸς, Κιτιεὺς δὲ τὸ γένος. *Perſaeum vero, unum e familiaribus miſit, Demetrii quidem filium, ſed Cittienſem genere.* Et poſtea, Μαθηταὶ δὲ Ζήνωνος, πολλοὶ μὲν. ἔνδοξοι δὲ, Περσαῖος Δημητρίου, Κιτιεύς. *Zenonis vero diſcipuli, multi quidem; ſed clari, Perſaeus, Demetrii filius, Cittienſis.* Videndus etiam Suidas in Περσαῖος, & Athenaeus libro IV. Scripſit, Ὑπομνήματα συμποτικά. *Commentarios convivales.* Citat idem Diogenes eodem libro. Διὸ καί φησι Περσαῖος, ἐν Ὑπομνήμασι συμποτικοῖς τὰ πλεῖστα αὐτὸν δεῖπνα παραιτεῖσθαι. *Ideo & Perſaeus in Commentariis Convivalibus, refert ipſum plures caenas declinaſſe.* Athenaeus lib. XIII. Καί τοι Περσαίου τοῦ Κιτιέως ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι συμποτικοῖς βοῶντος, καὶ λέγοντος, περὶ Ἀφροδισίων ἁρμοσὸν εἶναι ἐν τῷ οἴνῳ μνείαν ποιεῖσθαι. *Quamvis Perſaeo Cittienſi in Commentariis Convivalibus clamante, ac dicente, de rebus Venereis inter epulas mentionem faciendam.* Memorantur etiam eius Ἠθικαὶ σχολαί. *Scholae morales.* Diogenes libro citato. Περσαῖος δέ φησιν, ἐν ταῖς Ἠθικαῖς σχολαῖς, δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἐτῶν τελευτῆσαι αὐτόν. *Perſaeus vero in Scholis Moralibus, ait eum obiiſſe, quum vixiſſet annos ſeptuaginta duos.* Et hinc eſse puto ea, quae a Cicerone proferuntur De Nat. Deorum lib. I. *Perſaeus, eiusdem Zenonis auditor, eos dicit eſſe habitos deos, a quibus magna utilitas ad vitae cultum eſſet inventa; ipſaſque res utiles, & ſalutares, deorum eſse vocabulis nuncupatas.*

Sopater, Paphius. Quidnam ſcripſerit in incerto eſt. Meminit eius Athenaeus lib. II. Ἀλλὰ μὴν καὶ Κινύραν ὠνόμασε παραπλησίως ἡμῖν Σώπατρος ὁ Πάφιος, γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατ' Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου, ἐπιβιοὺς δ' ἕως δευτέρου τῆς Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει, ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. *Cinaram, quemadmodum & nos, vocavit Sopater Paphius, Alexandri Philippi coaetaneus, quique vitam ad ſecundum uſque AEgypti regem produxit, ut ipſe, in quodam ſuo Opere, teſtatum facit.* Haud dixerim, an huius ſit, Περὶ ἄρκτων, cuius meminit Scholiaſtes Theocriti Idyll. I. Ὡς φησὶ Θεόφρας, καὶ Σώπατρος, ἐν τῷ Περὶ ἄρκτων. *Vt ait Theophraſtus, & Sopater in libro De Vrſis.*

Staſinus. Huic Κύπρια ἔπη attributa. Vide quae initio dixi lib. I. cap. I.

Syenneſis, Medicus. Ariſtoteles Hiſtor. Anim. lib. III. cap. II. Συέννεσις μὲν ὁ Κύπριος, ἰατρὸς, τόνδε τὸν τρόπον. *Syenneſis quidem Cyprius Medicus, hunc in modum.*

Xenophon. Scripſit Κυπριακά. Suidas. Ξενοφῶν, Κύπριος, ἱστορικὸς (ἔγραψε) Κυπριακά. Ἐστὶ δὲ καὶ αὐτὰ ἐρωτικῶν ὑποθέσεων ἱστορία, περί τε Κινύραν, καὶ Μύρραν, καὶ Ἄδωνιν. *Xenophon, Cyprius, Hiſtoricus. (Scripſit) Cypriaca. Sunt autem & ipſa amatoriorum argumentorum hiſtoria, de Cinyra, Myrrha, & Adonide.*

Zeno, Cittienſis I. Eius Opera iſta memorantur a Diogene Laertio in eius Vita libro VII. Πολιτεία. Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου. Περὶ ὀργῆς· ἢ, Περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Περὶ παθῶν. Περὶ τοῦ κατήκοντος. Περὶ νόμου. Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας. Περὶ ὄψεως. Περὶ τοῦ ὅλου. Περὶ σημείων. Πυθαγορικά. Καθολικά. Περὶ λέξεων. Προβλημάτων ῥητορικῶν. Περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως. Τεχνικαὶ λύσεις. Ἔλεγχοι. Ἀπομνημονεύματα. Κράτητος ἠθικά. Ex his Πολιτεία, citatur ab Athenaeo lib. XIII. Καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἔφη (Ζήνων,) ἢ Ἔρωτα θεὸν εἶναι, συνεργὸν ὑπάρχοντα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. *Et in Opere De Republica ait, (Zeno,) Amorem eſse deum, auxiliatorem exſiſtentem in iis, quae ad civitatis ſalutem pertinent.* Et Theodoretus Therapeut. lib. III. Ταῦτα ξυνορῶν καὶ Ζένων ὁ Κιττιεὺς, ἐν τῷ τῆς Πολιτείας ἀπαγορεύῃ βιβλίῳ, καὶ ναοὺς οἰκοδομεῖν, καὶ ἀγάλματα τεκταίνειν. *Quae quum videret Zeno Cittienſis, in eo libro, quem De Republica edidit, prohibet, & templa ſtruere, & ſimulacra fabricare.* Et ipſe Diogenes eodem libro, non ſemel. Περὶ τοῦ καθήκοντος, citatur a Sexto Empirico Pyrrh. Hypotyp. lib. III. cap. XXV. Ἐν δὲ τοῖς Περὶ τοῦ καθήκοντος, περὶ τῆς τῶν γονέων ταφῆς ῥητῶς (ὁ Ζήνων) φησίν· ἀποχρωμένοις δὲ τῶν γονέων, ταφαῖς χρηστέον ταῖς ἁπλουστάταις. *In libris autem De Officio, de parentum ſepultura item diſerte (Zeno) ſcribit; mortuis autem parentibus, ſepulturis utendum ſimpliciſſimis.* Περὶ τοῦ ὅλου, citat ipſe iterum Diogenes libro citato, pluribus locis. Sed eſt mutilus hic Diogenis catalogus; nam eiusdem Opus fuit, Περὶ λόγου,

Digitized by Google

quod mox ipſe quoque nominat in eodem libro. Οὕτω ϑ πρῶτ@ διεῖλε Ζήνων ὁ Κιτιιεὺς, ἐν τῷ Περὶ λόγυ. *Sic autem diviſit primus Zeno Cittienſis, in libro De Oratione.* Ac Διατριβαὶ citantur a Sexto Empirico Adverſus Mathem. lib. x. & Pyrrh. Hypotyp. libro III. cap. xxv. quin Diogene quoque ipſo libro citato; ubi & Ἐρωτικὴ τέχνη memoratur.

Scripſit quoque, Ὑπόμνημα εἰς τὴν Ἡσιόδυ Θεογονίαν. Indicat Cicero De Nat. Deorum lib. I. *Quum vero Heſiodi Theogoniam interpretatur,* (*Zeno*) *tollit omnino uſitatas, perceptaſque cognitiones deorum, neque enim Iovem, neque Iunonem, neque Veſtam, neque quemquam, qui ita adpelletur, in deorum habet numero, ſed rebus inanimis, atque mutis, per quamdam ſignificationem haec docet tributa nomina.*

Zeno Cittienſis II. Rhetor. Eius ſcripta haec a Suida memorantur. Περὶ ϛάσεων. Περὶ σχημάτων. Ὑπόμνημα εἰς Ξενοφῶντα, εἰς Λυσίαν. εἰς Δημοσθένιν. Περὶ ἐπιχειρημάτων. Hic ipſe eſt, cuius meminit Scholiaſtes Hermogenis De Invent. lib. III. capit. Περὶ ἐπιχειρημάτων.

Poſtquam autem certos nunc commemoravi, etiam dicendus eſt Poeta incertus, cuius mentio apud Suidam in Οἶν@. Οἱ ϑ Κύπρι@ ποιητής φησιν,

Οἶνόν τοι, Μενέλαε, ϑεοὶ ποίησαν ἄριστον
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀπρσκεδάσαι μελεδῶνας.

Cyprius vero Poeta dixit;

Vinum certe, Menelae, dii fecerunt optimum

Mortalibus hominibus ad diſſipandas curas.

Poſtquam viros eruditione inſignes nunc recenſui, merito Staſanorem addam, Solis natum, virum ſumma dignitate, in militia Alexandri; quique poſt illius obitum, etiam provinciam ſortitus fuit. Strabo de eo, ubi de hac urbe agit lib. XIV. Ἐντεῦϑεν ἦν Στασάνωρ, τῶν Ἀλεξάνδρυ ἑταίρων, ἀνὴρ ἡγεμονίας ἠξιωμένος. *Hinc erat Staſanor, unus de amicis Alexandri, qui principatu dignus iudicatus fuit.* Diodorus Siculus lib. XVIII. Στασάνωρι ϑ τῷ Σολίῳ, τὸν Ἀρείαν, (ἔδωκε,) καὶ Δραγγιανήν. *Staſanori vero Solio, Aream,* (*dedit,*) *& Dranginam.* Paulo aliter eſt apud Arrianum lib. VI. Ἐνταῦϑα ϑ Στασάνωρ ὁ Ἀρείων, καὶ Ζαράγγων, ϑατράπης ἦκε. *Huc etiam Staſanor venit Areorum, & Zarangorum ſatrapa.* Apud Iuſtinum, Statanor ſcribitur lib. XIII. *Aracoſſi, Gedroſique, Sibyrtio traduntur, Drancae, & Arei, Statanori.* Nec ſilendus nobis

Stipax, ſtatuarius; a Splanchnopte celebratus. Plinius lib. XXXIV. cap. VIII. *Stipax Cyprius uno celebratur ſigno, Splanchnopte. Periclis Olympii vernula hic fuit, exſta torrens, ignem oris pleni ſpiritu accendens.* Vt nativitate vero illi Cyprum illuſtrarunt, ita morte

Ariſtarchus. Suidas in Ἀρίσαρχ@. Τελευτᾷ δὲ ἐν Κύπρῳ, ἑαυτὸν ὑπεξαγαγὼν ἐνδείᾳ τροφῆς, νόσῳ τῇ ὕδρωπι ληφθείς. *Obiit autem in Cypro, inedia ſeipſum ſubducens, morbo hydrope correptus.*

FINIS.

RHO-

Digitized by Google

RHODVS

SIVE

DE ILLIVS INSVLAE ATQVE VRBIS,

REBVS MEMORATV DIGNIS.

LIBRI II.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

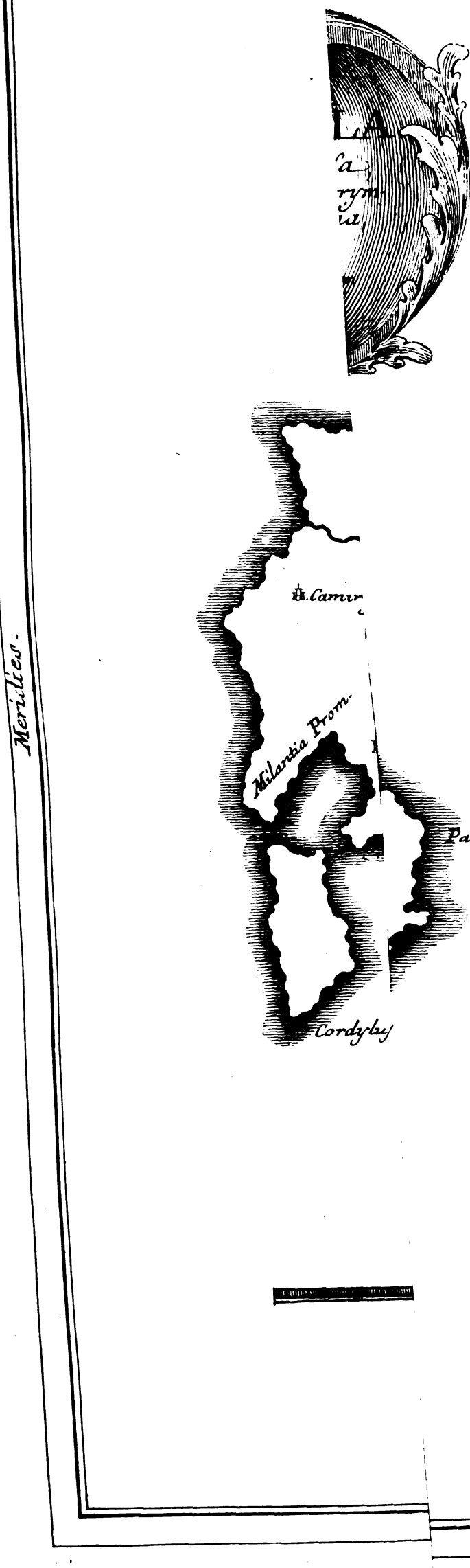

Digitized by Google

RHODVS

SIVE

DE ILLIVS INSVLAE ATQVE VRBIS, REBVS MEMORATV DIGNIS.

LIBER PRIMVS.

CAPVT PRIMVM.

Auctores veteres nonnulli, qui de Rhodo, eiusque rebus, commentati; Epimenides, Zeno, Iason, Ergeas, Polyzelus, & Eucrates.

ES antiquas Rhodi insulae, atque urbis, quae iniuria temporis intercederunt, visum mihi instaurare; & retrahere in lucem, tenebris Antiquitatis involutas. Olim eas pertractaverat Epimenides; non is Phaestius, ac tantopere celebratus, verum alius, nominis obscurioris. Diogenes Laertius in Phaestio illo lib. 1. Γεγόνασι δὲ καὶ Ἐπιμενίδαι ἄλλοι δύο· ὅ, τε γενεαλόγος καὶ τρίτος, ὁ Δωριστὶ γεγραφὼς περὶ Ῥόδου. *Fuere nomine Epimenidis etiam alii: unus ex his, genealogus; tertius autem, qui Dorice de Rhodo scripsit.* Etiam Zeno, itidem incertae patriae. Diodorus Siculus libro v. Περὶ μὲν οὖν τῶν ἀρχαιολογουμένων παρὰ Ῥοδίοις οὕτω τινὲς μυθολογοῦσιν. ἐν οἷς ἐστι καὶ Ζήνων, ὁ τὰ περὶ ταύτης συνταξάμενος. *De antiquitatibus ergo Rhodiorum haec quidam litteris prodiderunt; inter quos est etiam Zeno, qui historiam huius insulae scripsit.* Commemoratur quoque Iason, genere materno Rhodius, ut paterno Nysaensis, Suidas. Ἰάσων, Μενεκράτους, Νυσαεὺς ἐκ πατρὸς, ἀπὸ δὲ μητρὸς Ῥοδίος. ἔστι δὲ ἔγραψε καὶ Περὶ Ῥόδου. *Iason, Menecratis filius, paterno genere Nysaensis, materno Rhodius. Hic scripsit etiam de Rhodo.* Ergeas quoque Rhodius de patria sua Opus quoddam condidisse memoratur Athenaeo lib. VIII. Ἐργείας δὲ ὁ Ῥόδιος, ἐν τοῖς περὶ πατρίδος, προειπών τινα περὶ τῶν κατοικησάντων τὴν νῆσον Φοινίκων, φησίν. *Ergeas itaque Rhodius, in libris de patria sua, quaedam praefatus de Phoenicibus, qui inhabitarunt insulam, ait.* Quin & Polyzeli, itidem Rhodii, τὰ Ῥοδιακὰ, paulo post commemorantur eidem auctori, eodem libro. Τὰ δὲ αὐτὰ ἱστορήσας καὶ Πολύζηλος, ἐν τοῖς Ῥοδιακοῖς, τὰ περὶ ἰχθύων φησί. *Haec ipsa vero Polyzelus in Rhodiacis referens, de piscibus inquit.* Denique & Eucratis Ῥοδιακὰ citantur ab Hesychio in Ἔλατρον.

CAP. II.

Ex mari enata, ac Soli sacra, qui semper ibi conspicitur: subiacetque e coelestibus signis Virgini.

EX mari enata ab antiquis memoratur. Plinius lib. 11. cap. LXXXVII. *Clarae iam pridem insulae, Delos, & Rhados memoriae produntur enatae.* Philo, De Mundi Incorruptib. Καὶ μὴν ἥ γε θάλασσά, φασιν, ἤδη μεμείωται. μάρτυρες δὲ αἱ νήσων εὐδοκιμώτατοι, Ῥόδος τε καὶ Δῆλος. αὗται γὰρ τὸ μὲν παλαιὸν ἠφανισμέναι κατὰ τῆς θαλάσσης ἐδεδύκεσαν ἐπικλυζόμεναι. χρόνῳ δ' ὕστερον ἐλαττουμένης ἠρέμα, κατ' ὀλίγον ἀνίσχουσαι διεφάνησαν, ὡς αἱ περὶ αὐτῶν ἀναγραφεῖσαι μαρτυροῦσιν ἱστορίαι. *Mare certe, aiunt, iam decrevit, ut testantur Rhodus, & Delus, insularum clarissimae: nam hae quondam sub maritimis undis latuerant; procedente vero tempore, his paulatim decedentibus, exortae sunt.* Pyndarus Olympionic. Od. VII.

Φαντὶ δ' ἀνθρώπων παλαιαὶ
Ῥήσιες, ὅτω, ὅτε
Χθόνα δατέοντο Ζεύς τε καὶ ἀθάνατοι,
Φανερὰν ἐν πελάγει
Ῥόδον ἔμμεν ποντίῳ·
Ἁλμυροῖς δ' ἐν βένθεσι νᾶσον κεκρύφθαι.

Et paulo post.

Βλάστε μὲν ἐξ ἁλὸς ὑγρᾶς
Νᾶσος.
Aiunt autem hominum antiqui
Sermones; nondum, quando
Terram partiebantur Iupiterque, & immortales,
Manifestam in profundo
Maris Rhodum fuisse.
Sed salsis in profunditatibus insulam occultatam fuisse.

Et mox

Emersit sane ex mari humido
Insula. ———

Idem dicit Heraclides in Fragmento De Rebusp. Aristides in Rhodiaca; & Ammianus lib. XVII. Ac soli ea sacra credita. Antiphi-

Digitized by Google

philus in Anthologiae Epigrammatum Graecorum lib. I. cap. LVIII.

Ὡς τάρ ἀελίῳ, νῦν Καίσαρι ἡ Ῥόδος ἐμὶ Νᾶσος. ——

Vt olim Solis, nunc Caesaris Rhodus sum Insula, ——

Manilius, de ea agens lib. IV.

Tuque domus vere Solis, cui tota sacrata es.

Videndus Pindarus in citata statim Oda, & Aristides in eadem Rhodiaca, & in altera ad Rhodios, De Concordia. Hinc *Phoebeia* dicitur Lucano lib. V.

—— *pelagique potens Phoebeia donis*
Exornata Rhodos. ——

Item Ἡλιάς, Luciano in Amoribus. Τῆς Ἡλιάδος ἀψάμενοι Ῥόδου, τὸ συνεχὲς τοῦ μεταξὺ πλοῦς διαναπαῦσαι πρὸς ὀλίγον ἐκρίναμεν. *Ad Soli sacram delati Rhodum, continuum navigandi laborem, quo interea usi fueramus intermittere aliquantisper decrevimus*. Dio Chrysostomus in Corinthiaca. Καὶ αὐτῶν γε τούτων θεῶν, Ῥόδος μὲν Ἡλίου, Ὀγχηστὸς Ποσειδῶνος. *Et ex illis ipsis diis, Soli quidem sacra est Rhodus, Neptuno Oncheſtus*. Isque ibi etiam semper se ostendit. Plinius lib. II. cap. LXII. *Rhodi numquam tanta nubila obduci, ut non aliqua hora sol cernatur*, Solinus cap. XVII. *Numquam ita coelum nubilum est, ut in sole Rhodos non sit*. Subiacet autem Virgini. Manilius lib. IV.

Virgine sub casta felix terraque marique
Es Rhodos. ——

Hephaestion Thebanus in Apotelesmaticis, ubi de hoc signo coelesti. Προσωκείωνται δ' αὐτῷ χῶραι, κατὰ μὲν τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ τὸν Δωρόθεον, Ῥόδος, καὶ Κυκλάδες νῆσοι. *Regiones huic attributae, secundum AEgyptios, & Dorotheum, Rhodus, & Cyclades insulae*.

CAP. III.

Varia insulae nomina; Ophiusa, Asteria, AEthraea, Trinacria, Corymbia, Paeessa, Atabyria, Pelagia, Lindus. Eius figura: tum amoenitas, & salubritas; unde etiam inter beatorum insulas numerata. Denique, illius ambitus; tum longissimus item dies. Circulus adparens semper quot a polo partibus absit; tum aestivi item tropici quot sint partes supra terram, & quot infra.

VAriis nominibus adpellata fuit. Plinius lib. V. cap. XXXI. *Vocitata est (Rhodus) antea Ophiusa, Asteria, AEthraea, Trinacria, Corymbia, Poeessa, Atabyria ab rege: deinde Macaria, & Oloessa*. Apud Strabonem alia quoque exstant nomina; Stadia, & Telchinis. Ecce verba lib. VIII. Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Ῥόδος πρότερον, καὶ Ὀφίουσα, Σταδία, καὶ Τελχινίς. *Adpellata vero Rhodus antea fuit Ophiusa, Stadia, & Telchinis*. Ophiusae, & AEthraeae, meminit etiam Stephanus. Ῥόδος, νῆσος ἐπιφανεστάτη· ἐκαλεῖτο Ὀφίουσα, καὶ Αἰθραία. *Rhodus, insula illustrissima: vocabatur Ophiusa, & AEthraea*. Beda, De nom. loc. in Actis. *Rhodus, Cycladum insularum nobilissima, & ab Oriente prima, quondam Ophiusa vocata*. Meminit quoque Eusebius in Chronico. Etiam Pelagia dicta. Ammianus lib. XVII. *Rhodus, Ophiusa, & Pelagia, prioribus saeculis dicitata*. Etiam Lindus. Vide Suidam in Λίνδος, & Ῥόδος. Et Ophiusa quidem dicta est, a serpentum multitudine. Heraclides, De Rebusp. ubi de Rhodo. Ἐκαλεῖτο δὲ Ὀφίουσα, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐνόντων ὄφεων. *Vocabatur vero Ophiusa, ob serpentum, qui in ea sunt, multitudinem*. Ac Telchinis, a Telchinibus, qui inhabitarunt, primi. Strabo lib. XIV. Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Ῥόδος πρότερον Ὀφίουσα, καὶ Σταδία, εἶτα Τελχινὶς, ἀπὸ τῶν οἰκησάντων Τελχίνων τὴν νῆσον. *Rhodus vero adpellata prius fuit Ophiusa, Stadiaque, hinc Telchinis, a Telchinibus, qui inhabitarunt insulam*. Eustathius de Telchinibus agens, ad Iliad. ι'. Ἱστορεῖται δὲ καὶ ἡ Ῥόδος ἀπ' αὐτῶν Τελχινία καλεῖσθαι. *Memoratur vero etiam Rhodus ab his Telchinia vocari*. Forma illi plane triquetra, literamque Δ referens. Constantinus Porphyrogeneta lib. I. Them. XIV. Ἡ δὲ Ῥόδος ἡ νῆσος μέση κεῖται τῷ θέματος. ἀποβλέπει δὲ πρὸς Βορρᾶν, καὶ νότον, δελτωτὴ τὸ σχῆμα· τὴν δὲ γραμμὴν τρίγωνος. *Rhodus autem insula in meditullio huius insulae sita est, ad Boream pariter, & Austrum, respiciens, literaeque Δ speciem referens, figura triangulari*. Amoenitas, ac salubritas, maxima. Suetonius in Tiberio cap. XI. *Rhodum enavigavit, amoenitate, & salubritate, insulae iam inde captus, quum ad eam ab Armenia rediens adpulisset*. Inde & inter eas insulas, quae Μακάρων, sive beatorum, olim dicebantur, quod fortunati admodum coeli solique essent, recensetur apud Diodorum Siculum libro V. & Pomponium item Melam lib. II. cap. VII. Inde *Nobilis* dicitur Catullo in Epigrammate de phaselo.

Rhodumve nobilem, horridamve Thraciam.

Item *Clara* Horatio lib. I. Od. VII.

Laudabunt alii claram Rhodon. ——

Item Martiali lib. IV. Epigramm. LV.

Aut claram Rhodon, aut libidinosae
Leducas Lacedaemonis palaestras.

Quamquam sane ita etiam adpellata credi possit propter solem, quem hic semper conspici ex Plinio commemoravi. Ac Lucanus ita dicit lib. VIII.

—— *claramque relinquit*
Sole Rhodon. ——

Serenitatem vero, ut & nubila, Africus facit: uti testis Theophrastus lib. De Ventis. Ἰσχυρὸς δὲ μάλιστα περὶ Κνίδον, καὶ Ῥόδον Λὶψ ἄνεμος· ταχὺ δὲ νεφέλας, ταχὺ δὲ αἰθρίαν ποιεῖ. *Vehemens autem maxime Africus in Cnido, & Rhodo: ocyusque nubila, ocyus vero etiam serenitatem facit*. Eius ambitus, passuum erat centum & triginta millium; vel ut alii, centum millium ac trium. Plinius lib. V. cap. XXXI. *Pulcherrima, & libera, Rhodos; circuitu centum triginta millium passuum: aut, si potius Isidoro credimus, centum trium*. Strabo vero nongenta & viginti stadia tribuit. Verba eius ecce lib. XIV. Ἡ δὲ νῆσος κύκλον ἔχει σταδίων ἐννακοσίων εἴκοσιν. *Insulae ambitus est stadiorum nongentorum, & viginti*. Et Eustathius in Dionysium Ἡ Ῥόδος κεῖται· ἧς ὁ κύκλος σταδίων ἐστὶ ἐννεακοσίων εἴκοσι. *Rhodus sita*

Digitized by Google

sita est; cuius ambitus est stadiorum nongentorum, & viginti. Iam si passus centum & viginti quinque computes in singula stadia, iuxta auctoritatem Plinii, habes passuum centum quindecimque millia. Itaque dissensum vides. Ausonius dicit *parvam insulam*, in Ludo VII. Sapientum in Cleobulo Lindio.

Cleobulus ego sum, parvae civis insulae.

Dies ibi longissimus, est horarum quatuordecim, ac dimidiae: ut Geminus nobis auctor, tribus locis, libro De Elem. Astron. & duobus Ptolemaeus, Magnae Constructionis lib. II. Circulus semper adparens, abest a polo partibus sex & triginta, ut commemorat Hipparchus in Phaen. lib. I. Circulus tropicus aestivus ab horizonte sic est divisus, ut, quum totus dividatur in octo & quadraginta partes, novem ex his & viginti supra terram desumantur; reliquae decem & novem, infra eam; idque docet, quem citavi iam, Geminus libro eodem.

CAP. IV.

Incolae varii; quorum primi Telchines, & Gigantes. Eusebii, Hieronymi, & Orosii, de nomine Ophiusae error; tum Ignetes, sive Gnetes: hinc Heliadae, Solis filii. Aristides emendatus. Rhodus, Telchinum ex sorore Halia neptis: cuius Sol amore captus, insulam de eius nomine adpellavit. Honorii lapsus. Cononis locus restitutus. Ex Heliadis Cercaphus, post Ochimum fratrem, cuius filiam Cydippam uxorem duxerat, regnum tenuit: suscepitque filios tres, Lindum, Ialysum, & Camirum: qui tres urbes, suo nomine adpellatas, condiderunt. Eustathii locus emendatus. Inde Danaus huc venit; atque Lindi posita sede, & Minervae illic templum, & in illo simulacrum eius deae, dedicavit.

SEd, ut varia insulae nomina, ita varii habitarunt. Ecce, in superioris capitis postremis verbis, e Strabone, & Eustathio, iam prolatis, & Telchinibus, quos commemorant antiquissimos, satis clarum: & confirmat Diodorus lib v. Τὴν δὲ νῆσον, τὴν ὀνομαζομένην Ῥόδον, πρῶτοι κατῴκησαν οἱ προσαγορευόμενοι Τελχῖνες. *Insulam vero, Rhodum dictam, primi habitarunt, qui Telchines adpellantur.* Electi autem illi erant Peloponneso. Eusebius in Chron. Can. Τελχῖνες, ἐκπεσόντες Πελοποννήσου, Ῥόδον ᾤκησαν νῆσον, τὴν καλουμένην Ὀφίουσαν. *Telchines, electi Peloponneso, Rhodum insulam, quam dicebant Ophiusam, habitarunt.* Hieronymus. *Telchines victi Rhodum condiderunt, quae prius Ophiusa vocabatur.* Totidem verbis Marianus Scotus, Chron. lib. I. Orosius lib. I. cap. VII. *Telchines Rhodus insulam, quae Ophiusa antea vocabatur, quasi tuta possessione ceperunt.* Sed de Ophiusae nomine, quo tunc adpellatam volunt, equidem errorem puto, quem non multo post ostendam. Telchinas vero habitasse, etiam Eustathius refert ad Iliad. lib. IX. Per id tempus etiam Gigantes insulae eam partem tenuerunt, quae obiecta orienti. Diodorus loco citato. Γενέσθαι δέ (φασι) κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐν τοῖς πρὸς ἕω μέρεσι τῆς νήσου τοὺς κληθέντας γίγαντας. *Fuisse vero (perhibent) hoc ipso tempore insulae parte orientali, quos gigantes adpellabant.* Ex Telchinum vero sorore Halia, & Neptuno, nata Rhodus, a qua insulae nomen datum. Diodorus. Ποσειδῶνα δὲ ἀνδρωθέντα ἐρασθῆναι τῆς τῶν Τελχίνων ἀδελφῆς, Ἁλίας. καὶ μιχθέντα ταύτῃ γεννῆσαι θυγατέρα Ῥόδον, ἀφ' ἧς τὴν νῆσον ὀνομάσθαι. *Neptunum vero, quum virilem ad aetatem pervenisset, Haliam, Thelchinum sororem, adamasse, & ex ea filiam sustulisse Rhodum, a qua insulae nomen datum.* Factum autem id a Sole. Idem postea subiungit. Ἥλιον δὲ κατὰ μὲν τὸν μῦθον, ἐρασθέντα τῆς Ῥόδου, τὴν νῆσον ὀνομάσαι ἀπ' αὐτῆς Ῥόδον, καὶ τὸ ἐπιπολάζον ὕδωρ ἀφανίσαι. *Solem vero, iuxta fabulam, Rhodi amore captum, de eius nomine insulam vocasse Rhodum, ac superfluam illic aquam sustulisse.* Itaque Honorii est magnus error, qui ab urbe, quae post multum demum tempus structa fuit, nomen accepisse tradit, De Imag. Mundi lib. I. cap. XXXIV. *Harum prima Rhodus, a civitate eiusdem nominis dicta, ad orientem est posita.* Post Telchines, eam Ignetes, sive Gnetes, tenuerunt. Hesychius. Ἴγνητες, ἔτως ὠνομάζοντο, οἱ μετὰ τοὺς Τελχῖνας ἐποικήσαντες τὴν Ῥόδον. *Ignetes, ita dicti, qui post Telchinas Rhodum inhabitarunt.* Meminitque eorum Stephanus. Γνῆς, ἔθνος, οἰκήσαν τὴν Ῥόδον· ἔνθεν καὶ Γνῆτες, οἱ ἰθαγενεῖς. λέγεται δὲ καὶ μετὰ τὸ ι΄ Γνητες. *Gnes, populus, qui inhabitavit Cretam: unde & indigenae dicuntur Gnetes: dicitur vero etiam cum I, Ignetes.* Sed Heliadas Diodorus, nulla horum mentione, statim post Telchinas ponit, ut & Strabo libro citato: cuius ecce ista verba. Μετὰ δὲ τοὺς Τελχῖνας, οἱ Ἡλιάδας μυθεύονται κατασχεῖν τὴν νῆσον· *Post Telchinas, Heliadae, ut fabulantur, insulam incoluere.* Et hoc quidem post diluvium: quum Telchines ante illud tenuissent. Ea de re elegans est iste locus Diodori. Χρόνῳ δ' ὕστερον, προαισθομένους τοὺς Τελχῖνας τὸν μέλλοντα γίνεσθαι κατακλυσμὸν, ἐκλιπεῖν τὴν νῆσον, καὶ διασπαρῆναι. *Post id tempus, Telchines, quum diluvium, quod instabat, praesentirent, insulam, deseruisse, & huc illuc sparsos esse.* Ac mox. Τῷ δὲ κατακλυσμῷ γενομένῳ, τοὺς μὲν ἄλλους διαφθαρῆναι, τῆς δὲ νήσου, διὰ τὴν ἐπομβρίαν, ἐπὶ πολλὰ τῶν ὑγρῶν λιμνάσαι τοὺς ἐπιπέδους τόπους· ὀλίγους δὲ, εἰς τὰ μετέωρα τῆς νήσου συμφυγόντας, διασωθῆναι· ἐν οἷς ὑπάρχειν. καὶ τοὺς Διὸς παῖδας. Ἥλιον δὲ, κατὰ μὲν τὸν μῦθον, ἐρασθέντα τῆς Ῥόδου, τὴν τε νῆσον ἀπ' αὐτῆς ὀνομάσαι Ῥόδον, καὶ τὸ ἐπιπολάζον ὕδωρ ἀφανίσαι. ὁ δ' ἀληθὴς λόγος, ὅτι κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς σύστασιν, τῆς νήσου πηλώδους ὔσης ἔτι, καὶ μαλακῆς, τὸν Ἥλιον, ἀναξηράναντα τὴν πολλὴν ὑγρότητα, ζωογονῆσαι τὴν γῆν, καὶ γενέσθαι τοὺς ἀπ' αὐτοῦ κληθέντας Ἡλιάδας, ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλους ὁμοίως λαοὺς, αὐτόχθονας. *Quum diluvium vero accideret, alios quidem periisse, quum depressa insulae, ac plana, loca imbribus continuis inundarentur; paucos vero, qui ad loca insulae editiora se receperant, inter quos & Iovis liberos, evasisse: Solem vero, ut est in fa-*

fabulis, Rhodi amore captum, insulamque ab ea Rhodum nuncupasse, & superfluentem aquam sustulisse. Veritas autem, ita habet. Solem insulam, prima constitutione sua admodum caenosam, & mollem, exsiccato mox humore, fertilem fecisse terram; & Heliadas, qui ab eo adpellati, septem numero, aliosque item populos, indigenas fuisse. Meminit Heliadum vero etiam Conon apud Photium, Narrat. XLVII. Τὴν δὲ Ῥόδον, τὸ μὲν ἀρχαῖον, λαὸς αὐτόχθων ἐνέμοντο, ὧν ἦρχε τὸ Ἡλιαδῶν γένος· ἃς Φοίνικες ἀνέσησαν, καὶ τὴν νῆσον ἔσχον. *Rhodum vero antiquitus quidem, populus indigena tenuit, cui Heliadae imperabant: quos Phoenices eiecerunt, insulamque tenuerunt.* Ita locum illum emendo: quippe perperam Ἡλιάδων hodie legitur, quasi insulam Iliades quaedam mulieres tenuissent: quod est falsum. Corruptum quoque est Heliadum nomen apud Aristidem in Oratione ad Rhodios, De Concordia. Τὸ μὲν ἀρχαῖον ἐσὲ Δωριεῖς ἐκ Πελοποννήσου. μόνοι δὲ ἐς τοῦτον τὸν χρόνον Ἕλληνες διὰ παντός. Ἡρακλείδαις δὲ καὶ Ἀσκληπιάδαις, ἀρχηγέταις, καὶ βασιλεῦσι, κέχρησθε. *Antiquitus quidem Dorienses estis, ex Peloponneso oriundi, ac soli hoc tempore meri Graeci. Heraclidas vero, & Asclepiadas, generis auctores, ac reges, habuistis.* Nemo certe Asclepiadis oriundos tradit Rhodios: itaque est rescribendum. Ἡρακλείδαις δὲ, καὶ τοῖς Ἡλιάδαις. Et observa; electis Heliadis, mox Phoenices occupasse: qua de re uberius dicendum mihi statim erit. Ex Heliadis unus Cercaphus ex Cydippa, fratris sui Ochimi filia, tres suscepit rursum filios, Camirum, Lindum, Ialysum, trium urbium nominis eiusdem a se conditores. Pindarus de Sole loquens, Olymp. Od. VII.

Ἔνθα Ῥόδῳ ποτὲ μιχθεὶς
τέκεν ἑπτὰ σοφώ-
τατα νοήματ' ἐπὶ προτέρων
ἀνδρῶν παραδεξαμένους
παῖδας. ὧν εἷς μὲν Κάμειρον,
πρεσβύτατόν τε Ἰάλυσον ἔτεκεν, Λίνδον τ'. ἀπάτερθε δ' ἔχον
διὰ γαῖαν τρίχα δασ-
σάμενοι, πατρώων ἀγέων
μοῖραν. κέκλωνται δέ σφιν ἕδραι.
Vbi Rhodo aliquando mixtus,
genuit septem, sapientissimas cogitationes apud priores homines consequutos,
filios, quorum unus quidem Camirum,
& maximum natu Ialysum genuit, Lyndumque: separatim autem habitabant,
terram trifariam dispertiti, paternam
urbium sortem: vocataeque sunt ab illis sedes.

Ad quem locum Scholiastes. Τῶν ἑπτὰ (τοῦ Ἡλίου) παίδων εἷς, ὁ Κέρκαφος, ἐκ Κυδίππης, τῆς Ὀχίμου θυγατρὸς, ἐγέννησε τρεῖς υἱούς· ὧν τὰ ὀνόματα ὁ Πίνδαρος ἐξέθετο *Septem (Solis) filiorum unus, Cercaphus, ex Cydippa, Ochimi filia, tres sustulit filios: quorum nomina Pindarus commemoravit.* Strabo lib. XIV. Metà δὲ τὰς Τελχῖνας, οἱ Ἡλιάδαι μυθεύονται κατασχεῖν τὴν νῆσον· ὧν ἑνὸς Κερκάφου, καὶ Κυδίππης, γενέσθαι παῖδας, τοὺς τὰς πόλεις κτίσαντας ἐπωνύμους αὐτῶν·

Λίνδον, Ἰήλυσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.

Post Telchinas, Heliadae, ut fabulantur, insulam inhabitarunt: quorum unus Cercaphus ex Cydippa tres habuerit filios, qui urbes sui nominis condiderunt;

Lindum, & Ialysum, & argillosam Camirum.

Diodorus lib. V. Ὁ πρεσβύτατος (τῶν Ἡλιαδῶν) Ὄχιμος βασιλεύων ἔγημε μίαν τῶν ἐγχωρίων νυμφῶν Ἡγητορίαν, ἐξ ἧς ἐγέννησε θυγατέρα Κυδίππην. ἣν γήμας Κέρκαφος ὁ ἀδελφὸς, διεδέξατο τὴν βασιλείαν. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν διεδέξαντο τὴν ἀρχὴν οἱ υἱοὶ τρεῖς, Λίνδος, Ἴάλυσος, Κάμειρος. αὐτοὶ δὴ διείλοντο τὴν χώραν, καὶ ἕκαστος ἑαυτοῦ πόλιν ὁμώνυμον ἔκτισε. *Maximus natu (Heliadum) Ochimus, regnum consequutus, ducit uxorem Hegetoriam, unam ex indigenis Nymphis, filiamque suscipit ex hac Cydippam: quam quum matrimonio iunxisset sibi frater Cercaphus, in regno successit; postquam vero diem ille obiisset, regnum tres illius filii, Lindus, Ialysus, & Camirus, accepere; ipsi vero regionem diviserunt, & cognominem sibi urbem unusquisque eorum condidit.* Itaque emendandus est Eustathii locus, Iliad. β. Ἡλίου, καὶ Ῥόδου νύμφης, υἱὸς Κέρκαφος· ἧ καὶ Κυδίππης, Λίνδος, Ἴάλυσος, καὶ Κάμειρος. *Solis, & Rhodi Nymphae, filius Cercaphus, e quo, & Cydippa, Lyndus, Ialysus, & Camirus.* Male hodie vulgatur: ἧ, καὶ Λυσίππης. *e qua Lysippa.* Aliter Arnobius, qui quarti Solis filium ex Acantho (a) facit Ialysum, non nepotem ex Cydippa lib. IV. *Quartus (Sol) Ialysi pater, quem Rhodi peperit heroicis temporibus Acantho.* Sed memoriae hic est lapsus; meliusque omnino Cicero, qui nepotem Solis dicit, De Nat. Deorum lib. IV. *Quartus (Sol) is, quem heroicis temporibus Acantho Rhodi peperisse dicitur, avum Ialysi, Camiri, & Lindi.* Per id tempus rex AEgypti Danaus cum filiabus Rhodum venit: positaque Lindi sede, templum statuit Minervae, & simulacrum; filiasque tres amisit. Diodorus. Κατὰ δὴ τούτους τοὺς χρόνους Δαναὸς ἔφυγεν ἐξ Αἰγύπτου μετὰ τῶν θυγατέρων. καταπλεύσας δὴ τῆς Ῥοδίας τὴν Λίνδον, καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, ἱδρύσατο τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν, καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεοῦ καθιέρωσεν. τῶν δὴ τοῦ Δαναοῦ θυγατέρων τρεῖς ἐτελεύτησαν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τὴν ἐν τῇ Λίνδῳ. αἱ δ' ἄλλαι μετὰ τοῦ πατρὸς Δαναοῦ εἰς Ἄργος ἐξέπλευσαν. *His vero temporibus Danaus ex AEgypto profugit cum filiabus, venitque in eam insulae Rhodi partem, in qua Lindus: & exceptus ab indigenis, templum statuit Minervae, atque simulacrum eius dedicavit. Filiarum vero Danai in peregrinatione hac tres diem Lindi suum obierunt: ceterae vero cum parente Danao Argos concesserunt.*

CAP.

[a] Lege *Acanthone*. *Salvinius*. Tamen *Hyginus* Fabul. I. huiusmodi nomen similiter inflectit; quare & *A. Cocchius* defendi potest, qui in Latina Xenophontis Ephesii interpretatione *Themisto* casu ablativo dixit.

Digitized by Google

CAP. V.

Hinc Phoenices tenuere, duce Cadmo. Neptuni templum, ſimulacrum, & ſacerdotium, Cadmi poſteris perpetuum. Dictys illuſtratus. Inde ab Iphiclo eiecti. Poſt quae Phorbas huc conceſſit, quum ſerpentes, unde Ophiuſa dicta ea inſula, infeſtarent. Alii Triopam commemorant, & confundunt. Tlepolemus huc etiam venit; &, ut volunt, urbes condit: tum Troianis opem fert, cum novem navibus. Etiam Crotonis fines eſt ingreſſus. Feſtum eius, Τληπολέμια. *Veniunt quoque duo Althaemenes; unus Catraei, Cretae regis filius, alter vero Heraclides;* Λιμοδωρεῖς, *tum & Macareus, Iovis e Crinaco nepos, filium Leucippum mittit.*

ET Heliadum ſub regno Danaus illic habitavit: ac mox Argos, ut oſtendi, ſe recepit: ſed Heliades, a Phoenicibus ſunt eiecti. Conon, loco paulo ante iam citato. Οὓς (Ἡλιάδας) Φοίνικες ἀνέςησαν καὶ τὴ νῆσον ἔσχον. *Quos (Heliadas) Phoenices eiecerunt, inſulamque occuparunt.* Nempe illi, Cadmo duce, in hanc inſulam delati ſedem Ialyſi poſuere, & Neptuni ſacerdotium, a ductore illic Cadmo inſtitutum, veluti hereditatem tenuere. Diodorus. Μικρὸν δ' ὕςερον τούτων τῶν χρόνων, Κάδμος ὁ Ἀγήνορος, ἀπεςαλμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης, κατέπλευσεν εἰς τὴν Ῥόδιαν, κεχειμακὼς δ' ἰσχυρῶς κατὰ τὸν πλοῦν, καὶ πεποιημένος εὐχὰς ἱδρύσασθαι Ποσειδῶνος ἱερὸν, διατωθεὶς ἱδρύσατο κατὰ τὴν νῆσον τῷ θεῷ τούτῳ τέμενος, καὶ τῶν Φοινίκων ἀτέλειτέ τινας τοὺς ἐπιμελησομένους. ὅτοι δ', καταμιγέντες τοῖς Ἀλυσίοις, διετέλεσαν συμπολιτευόμενοι τούτοις. ἐξ ὧν φασι τοὺς ἱερεῖς κατὰ γένος διαδέχεσθαι τὰς ἱερωσύνας. *Paulo poſt haec tempora, Cadmus, Agenoris filius, ad inveſtigationem Europae a rege miſſus, & ipſe in terram Rhodiorum venit. Inter navigandum vero vehementi tempeſtate agitatus, & Neptuno templum vovens, quum incolumis evaſiſſet, illud in hac inſula condit, & relinquit ex Phoenicibus nonnullos, illud porro curaturos. Illi vero, Ialyſiis permixti, civitatem cum his communem habuere: & ex illis, uti ferunt, oriundi in ſacerdotium ſucceſſere.* Ac Phoenices olim Rhodum tenuiſſe, meminit Ergeas quoque, apud Athenaeum lib. VIII. Ἐργέας δὲν ὁ Ῥόδιος, ἐν τοῖς περὶ πατρίδος, προειπών τινα περὶ τῶν κατοικησάντων τὴν νῆσον Φοινίκων, φησίν. *Ergeas itaque Rhodius, in Opere de patria ſua, praefatus quaedam de Phoenicibus, qui inhabitarunt inſulam, ait.* Huc pertinent illa apud Dictyn, de bello Troiano lib. IV. *Neque multo poſt Rhodii Phalam incuſare, quod paulo ante everſa ab Alexandro Sidone, patria ſua, auxilium ei, a quo laeſus ſit, ferre cuperet.* Ecce Rhodii Sidonem, urbem Phoeniciae, patriam ſuam adpellabant. Quomodo vero Rhodo eiecti Phoenices ab Iphiclo, ex Ergea, & Polyzelo, refert nobis Athenaeus lib. VIII. Poſtea, quum Rhodii ſerpentibus infeſtarentur, iuſſu oraculi, inſulae participem Phorbantem faciunt. Diodorus.

A Μετὰ δὲ ταῦτα τῆς Ῥοδίας γῆς ἀνέισης ὄφεις ὑπερμεγέθεις, συνέβη πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων ὑπὸ τῶν ὄφεων διαφθαρῆναι. διόπερ οἱ περιλειφθέντες ἔπεμψαν εἰς Δῆλον τοὺς ἐπερωτήσαντας τὸν θεὸν περὶ τῆς τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς. τοῦ δ' Ἀπόλλωνος προσάξαντος αὐτοῖς παραλαβεῖν τὸν Φόρβαντα, μετὰ τῶν συνακολουθούντων αὐτῷ, καὶ μετὰ τούτων κατοικεῖν τὴν Ῥόδον, τῶν δὲ Ῥοδίων μεταπεμψαμένων αὐτὸν κατὰ τὴν μαντείαν, καὶ μεταδόντων τῆς χώρας, ὁ μὲν Φόρβας ἀνεῖλε τοὺς ὄφεις, καὶ, τὴν νῆσον ἐλευθερώσας τοῦ φόβου, κατῴκησεν ἐν τῇ Ῥοδίᾳ. *Poſt haec vero, quum produceret ſerpentes Rhodiorum terra ingentes, accidit ut incolarum plurimi interficerentur: qua de cauſa qui ſuperſtites remanſerant, quum in Delum ablegaſſent conſulturos dei oraculum, quonam modo liberari malo poſſent, & Apollo mox iuberet, ut Phorbantem, comiteſque, in ſocietatem inſulae adhiberent, mittunt, qui accerſant virum, ac communem ſecum ſedem illi offerrent: iſque poſtquam adveniſſet, tollit illico ſerpentes, inſulamque metu liberat, & in ea ſedem figit.* Hyginus in Poetico Aſtronomico, ubi de Ophiucho agit. *Polyzelus autem Rhodius hunc Phorbanta nomine demonſtrat, qui Rhodiis auxilio maximo fuiſſe demonſtratur. Nam, quum eorum inſulam, ſerpentium multitudine occupatam, cives Ophiuſam adpellaſſent, & in ea multitudine ferarum draco fuiſſet ingenti magnitudine, qui plurimos eorum interfeciſſet, dicitur Phorbas, Triopae filius, eo tempeſtate delatus omnes feras, & eum draconem, interfeciſſe.* Vbi illud quoque obſerva; inſulam tum demum dictam Ophiuſam. Atque Phorbas quidem iſte, ſociique, Cares fuerint, quos Phoenicibus ſucceſſiſſe tradit Conon, iſtis verbis. Φοινίκων δ' ἐκπεσόντων, Κάρες ἔσχον· ὅτε καὶ τὰς ἄλλας νήσους τὰς περὶ τὸ Αἰγαῖον ᾤκησαν. *Phoenicibus vero eiectis, Cares tenuerunt; cum alias quoque inſulas AEgaei maris habitarent.* Sed confundit Diodorus Triopam nepotem, & avum; qui, Heliadum unus, fratrem Tenagem quum occidiſſet, ſe in Cariam recepit, atque inde, ut adparet, Carum adſcita multitudine, hinc in Rhodum commigravit. De fuga in Cariam, clare memorat Diodorus lib. V. Alibi vero Diodorus non Phorbantem huc veniſſe, ſed miſiſſe filium Triopem, & Tlepolemum mox eodem adveniſſe, nobis refert lib. IV. Τληπόλεμον δὴ τὸν Ἡρακλέους, ἐν Ἄργει κατοικοῦντα, λέγουσιν ἀνελεῖν Λικύμνιον τὸν Ἠλεκτρύωνος, ἐρίσαντα περὶ τινῶν. διὰ δὴ τὸν φόνον τοῦτον ἐξ Ἄργους φυγόντα εἰς Ῥόδον κατοικῆσαι. τὴν δὲ νῆσον ταύτην τό τε κατώκουν Ἕλληνες, οἱ ὑπὸ Τρίοπα τοῦ Φορβαντος κατοικισθέντες. *Tlepolemum vero, Herculis filium, Argis habitantem, ferunt, Licymnium Electryonis occidiſſe, de quibuſdam contendentem: propter caedem vero Argis profugum, Rhodum inhabitaſſe. Inſulam vero eam tunc tenebant Graeci, qui ſub Triopa Phorbantis huc deducti.* Ac Tlepolemum porro ait, tres hic urbes condidiſſe, Lindum, Ialyſum, & Camirum: quas a Cercaphi Heliadae tribus filiis conditas referre alios, paulo ante memoravi. Τὸ δὴ οὖν Τληπόλεμον κοινῇ μετὰ τῶν ἐγχωρίων τριμερῆ ποιῆσαι τὴν Ῥόδον, καὶ τρεῖς ἐν αὐτῇ κατασῆσαι πόλεις, Λίνδον,

Digitized by Google

Γήλυτον, Κάμειρον. *Tlepolemum itaque cum indigenis in tres partes insulam distribuisse, & in ea tres aedificasse urbes; Lindum, Ialysum, ac Camirum.* Meminit iterum lib. v. Verum nulla urbium illic conditarum mentione. Idem memorat quoque Strabo; & a Danai filiabus nomina impositisse. Ἔνιοι δὲ τὸν Τληπόλεμον κτίσαι φασὶ, θέσθαι δὲ τὰ ὀνόματα ὁμωνύμως τῶν Δαναΐδων θυγατέρων τισίν. *Quidam vero, Tlepolemum condidisse aiunt; & nomina imposuisse a quibusdam Danai filiabus.* Nempe fuerint hae tres illae Danai filiae, quas hic mortuas paulo ante memoravi ex Diodoro. Quin tres quoque illas urbes condidisse Dorienses, non Heliadas, duce Althaemene, tradit Conon, loco antea citato. Οἱ Δωριῆς, πολέμῳ τὸ Καρικὸν ἐπιστρεψάμενοι, τρεῖς πόλεις ἔκτισαν, Λίνδον, Γήλυσαν, καὶ Κάμειρον. οἱ μὲν ἐν Δωριεῖς, ἀπὸ Ἀλθαιμένους ἀρξάμενοι, μέχρι καὶ δεῦρο καταβεβήκασιν. *Dorienses, bello profligatis Caribus, tres constituerunt urbes, Lindum, Ialysum, & Camirum, itaque Dorienses quidem, facto ab Althaemene initio, ad haec usque tempora descenderunt.* De Tlepolemi in Rhodum fuga, meminit & Apollodorus lib. II. Pausanias in Laconicis. Maximus Tyrius Dissert. XIX. Et hinc, novem navium instructa classe, auxilium Troiano bello Graecis tulit: uti auctor est Homerus Iliad. II. Dares, & Dyctys lib. I. Quin cum Rhodiis aliquando perveniisse in Crotonis fines, dicitur Aristoteli libro Περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων. Ac festum quoque in honorem eius Rhodii celebrarunt, Τληπολέμια adpellatum. Vide Graeciae meae Feriatae lib. VI. Sed ante Tlepolemum memorandus est Althaemenes, Catrei filius, regis Cretae; qui, praedictum ab oraculo parricidium ut vitaret, huc concessit, ac Creteniam urbem condidit. Vide quae notavi pridem, ex Diodoro, Apollodoro, Stephanoque, Cretae meae lib. III. Praeter hunc, Althaemenes quoque alter fuit, ex Heraclidarum genere: cuius ramen Diodorus, qui recensuit ceteros omnes incolas illius insulae, nullam mentionem facit. De hoc Conon accurate. Ἀλθαιμένης, τῆ Ἡρακλειδῶν γένους τρίτη γενεὰ ἀπὸ Τημένου, στασιάζων πρὸς τοὺς ἀδελφούς. νεώτατος δ' ἦν, καὶ μετανίσεται Πελοποννήσου, στρατὸν Δωριέων, ἔχων, καί τινας Πελασγῶν. ἔσελλον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τότε τὴν σὺν Νηλέῳ τε καὶ τοῖς Κοδρίδαις ἀποικίαν. ὁμοίως δὲ καθ' ἑαυτοὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι τὸν Φιλονόμου λαὸν ἀπῴκιζον, ὧν ἡγεῖτο Δελφὸς ὄνομα καὶ Πόλις. καὶ ἑκάτεροι παρεκάλουν Ἀλθαιμένην, συμμετέχειν αὐτοῖς τοῦ ἔργου, οἵ τε Δωριεῖς τὸ ἐπὶ Κρήτην πλοῦν, ἅτε καὶ αὐτὸν Δωριέα ὄντα· εἴτε Ἴωνες εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ σφῶν περαιωθῆναι. τῷ δ' ἀδετέρους ἐδόκει συμπλεῖν· ἀλλὰ, κατὰ τὸν δοθέντα αὐτῷ χρησμὸν, ἐπὶ Δίαν, καὶ Ἥλιον, κομίζεσθαι, καὶ παρ' αὐτῶν αἰτεῖν εἰς κατοίκησιν γῆν. εἶναι δὲ Διὸς μὲν, Κρήτην· Ἡλίου δὲ Ῥόδον. ἀναγόμενον δὲ ἐκ Πελοποννήσου, προσίσχει πρὸς τὴν Κρήτην· καὶ μέρος τοῦ λαοῦ, τοὺς βουλομένους αὐτόθι οἰκεῖν, καταλείπει. αὐτὸς δὲ, τοὺς πλείστους ἔχων Δωριέων ἔπλει ἐπὶ Ῥόδον. *Althaemenes, Heraclidarum generis progenies tertia a Temeno, a fratribus dissentiens, tumultuabatur. Natu vero minimus quum esset, e Peloponneso discessit; copias secum Doriensium ducens, & nonnullos Pelasgorum. Mittebant vero eodem tempore coloniam Athenienses, cum Neleo, Codridisque. Similiter Lacedaemonii populum Philonomi mittebant alio habitatum, duce Delpho, Polideque. Et Althaemenem utrique in societatem operis advocabant. Dores quidem, ut in Cretam navigare secum vellet, ipse quoque Doriensis; Iones vero, ut in Asiam traiiceret. Sed Althaemeni neutris se coniungere visum: maluitque, ex oraculi responso, quod acceperat, ad Iovem, & Solem, proficisci, & ab illis locum habitandi petere. Iovis autem, Cretam esse; Solis, Rhodum. Itaque, Peloponneso proficiscens, Cretam adpellit; ac relinquit populi partem, habitare ibi loci cupientem: ipse, plurimos secum ducens Doriensium, Rhodum navigat.* Breviter Strabo lib. XIV. Οἱ Δωριῆς, οἱ τὰ Μέγαρα κτίσαντες, μετὰ τὴν Κόδρου τελευτὴν, οἱ μὲν ἔμειναν αὐτόθι, οἱ δὲ σὺν Ἀλθαιμένει τῷ Ἀργείῳ τῆς εἰς Κρήτην ἀποικίας ἐκοινώνησαν, οἱ δ' εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ τὰς λεχθείσας ἄρτιως πόλεις ἐμερίσθησαν. *Dorienses, qui Megara condiderunt, post mortem Codri, partim ibi manserunt, partim Althaemeni Argivo socios se deducendae in Cretam coloniae adiunxere: partim in Rhodum, & quas modo dixi urbes, sunt divisi.* Ac Doriensium, & Heraclidarum, coloniam esse, testatur etiam Constantinus Porphyrogeneta, de Rhodo agens lib. I. Them. XIV. Δωριέων δέ ἐστιν ἄποικος, τῶν ἐκ Πελοποννήσου Ἀργείων τε καὶ Λακεδαιμονίων. τῶν ἀπὸ τῆς Ἡρακλέους γενεᾶς καταγομένων. *Doriensium vero colonia est; qui ex Peloponneso, Argivorum, & Lacedaemoniorum ad Herculem genus referunt.* Quin & e Peloponneso, Λιμοδωριῆς vocati, quasi Famidorienses eos dicas, fame acti, huc venere. Hesychius. Λιμοδωριῆς. Οὕτως ἐκλήθησαν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου, ἀπορίας χαλεπῆς ἐκεῖ γενομένης, ἀποικισθέντες διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ κατοικίσαντες περὶ Ῥόδον. *Famidorienses. Ita dicti, qui ex Peloponneso, quum urgeret ingens fames, ob hanc causam excessere, & sedem fixerunt Rhodi.* Suidas. Λιμοδωριῆς. Πελοποννήσιοι, οἱ διὰ λίμον μετοικήσαντες εἰς Ῥόδον. *Famidorienses. Peloponnesi, qui Rhodum ob famem commigrarunt.* Porro etiam coloniam huc misisse memoratur Macareus quidam, Iovis e Crinaco nepos, duce filio Leucippo. Diodorus libro V. Ἐξῆς δὲ (ὁ Μακαρεὺς) εἰς τὴν Ῥόδον Λεύκιππον ἐξέπεμψε, μετὰ συχνῶν οἰκητόρων· οὓς οἱ τὴν Ῥόδον κατοικοῦντες, διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἀνδρῶν, ἀσμένως προσεδέξαντο, καὶ κοινῇ τὴν νῆσον ᾤκησαν. *In Rhodum deinceps (Macareus) emisit Leucippum, cum magna colonorum manu: quos qui Rhodum incolebant, ob virorum raritatem, haud gravate admiserunt; insulamque, ceu communem, habitarunt.*

CAP.

Digitized by Google

CAP. VI.

Vrbes insulae: quarum prima Achaea; eaque a quibus condita. Daedala item, & Corydala. Inde tres aliae; Lindus, Ialysus, & Camirus. Lindi situs, ac Minervae illic templum; conditum a Danao, atque eius filiabus. Vbi dedicata Pindari Olympionicarum Ode VII. aureis perscripta litteris, Demetrii Triclinii locus, & Anonymi Scholiastae, eius poetae, emendatus. Tum eiusdem quoque deae simulacrum: quod Constantinopolim perlatum postea, positumque ante curiam, hac deinde conflagrante, illaesum mansit. Cadmi donaria: & in illis lebes aeneus, inscriptus literis Phoeniciis. Apollinis Telchinii signum. Amasidis thorax. Picturae variae, Parrhasii. Zeuxidisque.

VRbium insula antiquissima fuit Achaea: quam Heliadae, Ochimus, & Cercaphus, aedificarunt: qui soli ex illis ceteris ob caedem fratris inde profugis, ibi manserant. Diodorus lib. v. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶ Ἡλίυ παῖδες (Ὄχιμος, καὶ Κέρκαφος) διὰ τὸ μὴ μετασχεῖν τῦ φόνυ, κατέμειναν ἐν τῇ Ῥόδῳ, καὶ κατώκησαν ἐν τῇ Ἰαλυσίᾳ, κτίσαντες πόλιν Ἀχαίαν. *Reliqui vero Solis filii (Ochimus, & Cercaphus) quod immunes caedis essent, in Rhodo manserunt; & in agro Ialysio, condita Achaea urbe, habitarunt.* Meminitque huius urbis Athenaeus lib VIII. Erat etiam Daedala, urbs Rhodi, atque regio. Stephanus. Δαίδαλα, πόλις τῆς Ῥόδυ, ἢ χωρίον. *Daedala, urbs Rhodi, aut regio.* Vide etiam Strabonem libro XIV. Item Corydala. Idem Stephanus. Κορύδαλλα, πόλις Ῥοδίων *Corydala, urbs Rhodiorum.* Inde Cercaphi tres filii, Lindus, Ialysus, & Camirus, totidem alias condiderunt, suo nomine adpellatas: quamquam alii, conditas eas a Tlepolemo, Herculis filio, alii rursum ab Althaemene, pronepote, sint auctores. Vide quae commemoravi capite superiori, ex Conone, Diodoro, & Strabone. In his tribus primum locum Lindus tenuit; monti imposita, ad meridiem; templo insignis Minervae quod a Danai filiabus, est exstructum: tum & eius simulacro. Strabo lib. XIV. Ἔστι δὲ πρώτη μὲν Λίνδος, πόλις ἐπὶ ὄρυς ἱδρυμένη, πρὸς μεσημβρίαν ἀνατέσα. ἱερὸν δέ ἐστιν Ἀθηνᾶς Λινδίας αὐτόθι ἐπιφανὲς, τῶν Δαναϊδῶν, ἵδρυμα. *Est vero prima quidem Lindus, urbs, monti imposita, ad meridiem vergens: estque illic Lindiae Minervae fanum perillustre, a filiabus, Danai structum.* Et hoc ipsum est, quod Danaum illic condidisse refert Diodorus lib. v. Κατὰ δὲ τύτυς τοὺς χρόνυς Δαναὸς ἔφυγεν ἐξ Αἰγύπτυ μετὰ τῶν θυγατέρων. καταπλεύσας δὲ τῆς Ῥοδίας τὴν Λίνδον, καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, ἱδρύσατο τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν, καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεοῦ καθιέρωσεν. *His vero temporibus Danaus ex AEgypto profugit, venitque eam Rhodi partem in qua Lindus, & exceptus ab indigenis, templum statuit Minervae, atque deae simulacrum dedicavit.* A Danao autem conditum esse, etiam testis est Herodotus, cuius verba statim proferam lib. II. In hoc templo septimam Olympionicarum Oden Pindari dedicarunt Rhodii, aureis perscriptam literis, in honorem Pindari, Diagoraeve Demetrius Triclinius in illam Oden. Ταύτην τὴν ᾠδὴν ἀνακεῖσθαί, φασιν, χρυσοῖς γράμμασιν ἐν τῷ τῆς Λινδίας Ἀθηνᾶς ἱερῷ. ἀνέθησαν δὲ, ἢ Πίνδαρον τιμῶντες, ἢ Διαγόραν. *Hanc Odem aiunt in Minervae Lindiae templo dedicatam litteris aureis, seu in Pindari honorem, seu Diagorae.* Admodum corrupte editur, ἐν τῷ τῆς Λητοίας ἱερῷ. *In Minervae Lenaeae fano.* Ac corruptius etiam multo legitur apud Scholiasten Anonymum, ad eamdem illam Oden. Ταύτην τὴν ᾠδὴν ἀνακεῖσθαί φησι Ἰδργων ἐν τῷ τῆς Σελληναίας Ἀθηνᾶς ἱερῷ χρυσοῖς γράμμασιν. *Hanc Oden dedicatam ait Gorgon litteris aureis, in Minervae Selenaeae fano.* Omnino rescribendum censeo, sicut antea, ἐν τῷ τῆς Λινδίας Ἀθηνᾶς ἱερῷ. *In Minervae Lindiae fano.* Ac quod simulacrum attinet eius deae, in eodem templo positum, fuerit illud, quod translatum postea Constantinopolim, positumque ante curiam, una cum Iovis Dodonaei, ea incensa, sub Arcadio, & Honorio, ignibus illaesum mansit. Narrat Zosimus lib. v. Τῦτο τῆς γερυσίας τὸ τέμενος, ὅπερ ἕνεκα ταῦτα διέξειμι, Διὸς, καὶ Ἀθηνᾶς, ἀγάλματα πρὸ τῶν θυρῶν εἶχεν, ἐπὶ τισων βάσεων λιθίνων ἑστῶλα, καθ' ὃ καὶ νῦν ἐστιν αὐτὰ θεάσασθαι σχῆμα. Φασὶ δὲ, τὸ μὲν τῦ Διὸς, εἶναι τῦ Δωδωναίυ· τὸ ἐν τῇ Λίνδῳ πάλαι καθιδρυμένον. τῦ πυρὸς τοίνυν ἐπινεμηθέντος ἅπαν τὸ τέμενος, ὁ μὲν ἐπικείμενος τῷ στέγει μόλιβδος, ἐῤῥύη τηκόμενος κατὰ τῶν ἀγαλμάτων. ἐφέροντο δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς οἰκοδομίας λίθοι κατὰ τύτων, ἀντέχειν τῇ τῦ πυρὸς φύσει μὴ δυνηθέντες. εἰς χώματος δὲ σχῆμα τῦ παντὸς κάλλυς μεταβληθέντος, ἡ μὲν κοινὴ δόξα, καὶ ταῦτα ἐτόπαζε κόνιν καὶ αὐτὰ γενέσθαι· καθαιρόμενος δὲ ὁ τόπος, καὶ πρὸς ἀνανεώσιν γλόμενος εὑρεθὴς, ἔδειξε τὰ τῶν θεῶν τύτων ἀγάλματα μόνα κρείττονα τῆς παντελῦς ἐκείνης γεγονότα φθορᾶς. *Templum illud senatus, cuius causa haec commemoro, simulacra Iovis, & Minervae, ante fores habebat, in lapideis quibusdam basibus stantia, qua quidem forma nunc etiam conspiciuntur. Aiunt vero, illud Iovis quidem esse Dodonaei, alterum vero (Minervae) id quod olim dedicatum Lindi fuit. Igitur, ubi templum universum ab igne absumtum esset, simul & impositum tectu plumbum liquefactum in haec simulacra destillabat, & in eadem aedificii quoque lapides ferebantur, si qui naturae ignis resistere non potuissent. Quum autem universum hoc pulcrum aedificium in rudera conversum esset, communis quidem opinio erat, haec etiam simulacra in cinerem redacta esse.* Zonaras, sub Basilisco factum tradit, Annal. III. Minervam porro illam donariis honoravit Cadmus, inter quae & lebes aeneus. Diodorus lib. v. Ὁ δ' οὖν Κάδμος καὶ τὴν Λινδίαν Ἀθηνᾶν ἐτίμησεν ἀναθήμασιν, ἐν οἷς ἦν χαλκῦς λέβης ἀξιόλογος, κατεσκευασμένος, εἰς τὸν ἀρχαῖον ῥυθμόν. ἔτος δ' ἐπιγραφὴν Φοινικικοῖς γράμμασιν. *Ac Cadmus quidem Minervam Lindiam donariis honoravit; inter quae erat lebes aeneus dignus memoratu antiqua concinnitate factus, habebatque inscriptionem litteris Phoeniciis.* Post haec Amasis, rex

ex AEgypti, donavit duo lapidea signa, & thoracem lineum spectatu dignum. Herodotus lib. II. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα ὁ Ἄμασις, πέμψας ἐς τὴν Ἑλλάδα. τῇ ἐν Λινδῳ Ἀθηναίῃ, δύο τε ἀγάλματα λίθινα, καὶ θώρηκα λίνεον ἀξιοθέητον. *Dedicavit autem Amasis donaria, quae misit in Graeciam: Minervae, quae Lindi est, duo simulacra lapidea, & thoracem lineum, spectatu dignum.* Ac causam mox addit, quod Danaides, eo profugae, templum istud exstruxissent. Ἐς δὲ Λίνδον, ξενίης μὲν οὐδεμιῆς εἵνεκεν· ὅτι δὲ τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Λίνδῳ τὸ τῆς Ἀθηναίης λέγεται τὰς τῶ Δαναοῦ θυγατέρας ἱδρύσασθαι, προσχόσας, ὅτε ἀπεδίδρησκον τοὺς Αἰγύπτου παῖδας. *Lindum vero, nullius quidem hospitii gratia, sed, quia templum Minervae, quod Lindi est, Danai filiae, cum AEgypti ipsae filios effugissent, condidisse memorantur.* De Amasidis vero thorace, est & Plinii iste locus lib. XIX. cap. *Mirentur hoc ignorantes, in AEgyptii quondam regis, quem Amasim vocant, thorace in Rhodiorum insula ostendi in templo Minervae, trecentis sexaginta quinque filis singula fila constare.* Erat etiam simulacrum illic Apollinis Telchinii; ita dictum; quod Telchines id fecisset. Meminit idem Diodorus paulo ante, eodem libro. Ἀγάλματά τε θεῶν πρῶτοι (οἱ Τελχῖνες) κατασκευάσαι λέγονται, καί τινα τῶν ἀρχαίων ἀφιδρυμάτων ἀφ' ἐκείνων ἐπωνομάσθη. παρὰ μὲν γὰρ Λινδίοις, Ἀπόλλωνα Τελχίνιον προσαγορευθῆναι. *Simulacra quoque deorum primi (Telchines) fecisse memorantur quaedam, olim dedicata, eo nomine adpellantur: quippe, apud Lindios quidem, Apollinem Telchinium cognominatum.* Minervae vero huius templi, meminit etiam Plutarchus, in extremo M. Marcello. Varias quoque Parrhasii picturas fuisse, licet discere ex Athenaeo lib. XV. & Zeuxidis Hercules, memoratur apud Plinium lib. XXXV. cap. X.

CAP. VII.

Lindiorum sacrificium, initium a quodam Herculis facto ducens. Proverbium, Λίνδιοι τὴν θυσίαν. *Eorum aliud sacrificium,* Τελεσθία *adpellatum. Ager asper: & donarium in AEtolia, signum Apollinis. Naves Lindiae. Sacra Mylanteorum, apud Camirenses.*

MEmorabile sacrificium Lindiorum, quod Lactantius nobis refert lib. I. cap XXI *Apud Lindum, quod est Rhodi oppidum, Herculi sacra sunt, quorum a ceteris longe diversa est ratio; siquidem non* Εὐφημίᾳ, *ut Graeci adpellant, sed maledictis, & exsecratione celebrantur; eaque pro violatis habent, si quando inter solennes ritus, vel imprudenti alicui exciderit bonum verbum. Cuius rei haec ratio redditur; si tamen ulla esse ratio in rebus vanissimis potest. Hercules, quum eo delatus esset, famemque pateretur, aratorem quemdam adspexit operantem: ab eoque petere coepit, ut sibi unum bovem venderet. Ille negavit fieri posse; quia spes sua omnis colendae terrae duobus illis iumentis niteretur. Hercules, solita violentia usus, quia unum accipere non potuit, utrumque sustulit, at ille infelix, quum boves suos mactari videret, iniuriam suam maledictis ultus est; quod homini eleganti, & urbano, gratissimum fuit; nam dum comitibus suis epulas adparat, dumque alienos boves devorat, illum, sibi amarissime convitiantem, cum risu, & cachinnis, audiebat. Sed postquam Herculi divinos honores ob admirationem virtutis deferri placuit, a civibus ei ara posita est; quam de facto* βόζυγον, *id est, bovis iugum, nominavit: ad quam duo iuncti boves immolarentur, sicut illi, quos abstulerat aratori: eumque ipsum sibi constituit sacerdotem: ac praecepit, ut iisdem maledictis semper in celebrandis sacrificiis uteretur: quod negaret se umquam epulatum esse iucundius.* Conon apud Photium Narrat. XI. Ἡ ἑνδεκάτη τὸ περὶ τῆς Ἡρακλέους θυσίας, ἣν Λίνδιοι μετ' ἀρᾶς θύουσιν αὐτῷ, διέξεισι· καὶ ὡς τὴν ἀρχὴν ἔσχεν ἀπό τινος ἀροτῆρος Λινδίου. ὃς, ἐπεὶ τροφὰς ᾔτει Ἡρακλῆς ὑπὲρ Γύλλου τοῦ παιδὸς, ὃν κομιδῇ νέον κατὰ τὴν ὁδὸν συνετήγετο, ἀντὶ τοῦ μὴ παρασχεῖν, καὶ προσύβρισεν. Ἡρακλῆς δὲ, χαλεπήνας, ἕνα τῶν βοῶν κατασφάξας, αὐτός τε θοινᾶται, καὶ τῷ παιδὶ δίδωσιν. ἠρᾶτο δὲ πόρρωθεν ὁ ἀροτήρ. καὶ ὁ Ἡρακλῆς, γέλωτι δίδους τὰς ἀρὰς, ἀδέποτε ἀπεφθέγξατο θοινῆς ἡδίονος ἀπολαῦσαι, ἢ τῆς μετὰ τῶν ἀρῶν. *Vndecima de Herculis sacrificio commemorat, quod Lindii cum imprecatione faciunt, utque originem hoc ab aratore quodam Lindio duxerit: qui, quum Hercules alimenta pro Hyllo puero postularet, quem valde iuvenem viae comitem trahebat, non tantum non cibum praebuerit, sed convitiis item incesserit. Quare Hercules indignatus, alterum boum eius mactans, cum & ipse epulatur, tum & puero inde praebet: aratore interim eminus imprecante. Verum Hercules, imprecationes ridens, nunquam se suavius esse epulatum adfirmabat, quam quae imprecationibus conditae fuissent.* Philostratus in Thiodamante, Icon. lib. II. Καὶ ὁ Θειοδάμας ἔστος σεμνὸς παρὰ Λινδίοις. ὅθεν βοῦς μὲν ἀρότης Ἡρακλεῖ θύεται. κατάρχονται δὲ ἐταρώμενοι, ὅσα, οἶμαι, ὁ γεωργὸς τότε. χαίρει δὲ ὁ Ἡρακλῆς, καὶ Λινδίοις δίδωσι καταρωμένοις τἀγαθά. *Et Thiodamas hic apud Lindios venerandus est, unde quidem bos arator Herculi immolatur. Auspicantur autem sacra imprecantes, quaecumque, ut puto, tunc agricola.* Huc pertinent illa Gregorii Nazianzeni in Iulianum, Orat. I. Ποῦ δὲ, ὥσπερ Λινδίοις, εὐσεβὲς, τὸ καταράσθαι τῷ Βυθοίνᾳ, καὶ τοῦτο εἶναι θεοῦ τιμὴν, τὰς εἰς αὐτὸν λοιδορίας· *Vbinam autem, ut apud Lindios, Buthoenam exsecrari pium habetur; ac convitia, in honorem dei accipi?* Vbi Elias Cretensis Herculis quidem factum refert, sed non meminit sacrificii. Hinc Proverbio apud Graecos dictitatum, Λίνδιοι τὴν θυσίαν. *Lindii sacrificium.* Lucillus Tarrhaeus in Collect. Proverb. Λίνδιοι τὴν θυσίαν. παροιμία, ἐπὶ τῶν δυσφήμως ἱερουργούντων· ἀπὸ Ἡρακλέους, ἐν Λίνδῳ βοῦς ἀποστάσαντος γεωργῷ, καὶ θοινησαμένου, τοῦ δὲ γεωργοῦ λοιδορουμένου αὐτόν. ὅθεν καὶ Λίνδιοι κατὰ χρησμὸν ἕως θύουσιν Ἡρακλεῖ λοιδορούμενοι. *Lindii sacrificium. Proverbium, in eos dictum, qui cum maledictis sacra faciunt; causa ab Hercule deducta, qui agricolae bovem Lindi, vi ereptum*

ptum, comediſſet, convitia in ipſum iaciente agricola. Vnde &, oraculi iuſſu, ſacra illi cum convitiis Lindii faciunt, Quae totidem verbis Zenobius, Cent. IV. Proverb. XCV. Vide etiam Diogenianum, Cent. VI. Proverb. XV. Breviter Heſychius. Λίνδιοι τὴν θυσίαν. παροιμία, ἐπὶ τῶν δυσφήμως ἱερουργέντων. *Lindii ſacrificium. Proverbium, in eos, qui ſacrificant cum convitiis.* Quin & aliud quoddam apud Lindios ſacrificium peragi ſolitum, cui nomen Τελεσθία. Heſychius meminit, iſtis verbis. Τελεσθία, θυσία τις ἐν Λίνδῳ. *Teleſthia, ſacrificium quoddam Lindi.* Ager vero Lindiorum, aſper erat; uvis quidem, ficubuſque, ſat idoneus: ſed vehiculis, & arationi, ineptus. Philoſtratus, citato paulo ante loco. Τραχὺς ὅτ&, κ, νὴ Δί', ἐν τραχείᾳ τῇ γῇ. Ρ'όδ& γὰρ αὕτη ἡ νῆσ&. ἧς τὸ τραχύτατον, Λίνδιοι. γῆ, ταφίδας μὲν, κ σῦκα, ἀγαθὴ δῦναι· ἀρόσαι δ, ἐκ εὐδαίμων, κ ἁμαξεῦσαι ἄπορ&. *Aſper hic, & per Iovem, in aſpera tellure. Rhodus enim eſt haec inſula; cuius pars aſperrima, Lindii: Solum, ferax quidem uvarum, ficuumque; at arationi ineptum, & vehiculis.* Atque inde ſynecdochice Rhodus tota ab hac parte *Aſpera* dicitur apud Statium in Equo Domitiani, Sylv. lib. I.

——— *contemto mallet Rhodos aſpera Phoebo.*

Lindiorum etiam donarium quoddam memoratur, Apollinis ſignum, iuxta Minervae collocatum; quod Achaei dedicaverant, capta AEtoliae urbe Phana. Pauſanias Phocicis. Ἀχαιοὶ δ ἀνέθεσαν Ἀθηνᾶς ἄγαλμα, πόλιν τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ παραςησάμενοι πολιορκίᾳ. τὴ πολῇ δ, ἣν εἷλον, Φανὰ τὄνομα ἦν. Ρ'όδιοι δ, οἱ ἐν Λίνδῳ, παρὰ ταύτην τὴν Ἀθηνᾶν τὸ ἄγαλμα ἔςησαν τῷ Ἀπόλλων&. *Achaei Minervae ſignum poſuerunt, AEtoliae urbe, cui nomen Phana erat, per obſidionem capta. Rhodii, qui Lindum habitant, ſignum prope hanc Minervam Apollinis conſtituerunt.* Memorat quoque naves Lindias Euſtathius, ad Dionyſium. Πόλις Λίνδ&, ἡ κ μέχρι νῦν περιοδομένη, ἀφ' ἧς πλοῖα Λινδικά· *Vrbs Lindus, quae etiamnum celebrata: a qua navigia Lindica.* Ac de Lindiis quidem, iſta dicta ſunt. Apud Camirenſes vero ſacra Milanteorum erant, a Milante, uno Thelchinum inſtituta. Heſychius. Μύλας, εἷς τῶν Τελχίνων, ὃς τὰ ἐν Καμείρῳ ἱερὰ Μυλαντέων ἱδρύσατο. *Mylas, unus ex Thelchinibus, qui Camiri ſacra Mylanteorum inſtituit.*

CAP. VIII.

Ixia, & Mnaſurium. Ixus, portus: & Apollos Ixius. Mons Atabyris, ſive Atabyrum; deque eius nomine emendati, Geminus, Diodorus, Appianus. Iovis Atabyrii ara, atque templum. Eius item altitudo. Boves aenei in illo, mugientes, ſi quid mali immineret. Tota inſula inde Atabyria dicta. Heſychii locus reſtitutus.

IVxta Lindum, regio Ixia erat, & Mnaſurium. Strabo lib. XIV. Μετὰ δὲ Λίνδον, Ἰξία χωρίον, κ Μνασύριον. *Poſt Lindum vero, Ixia regio, Mnaſurium.* Stephano plurali numero Ἴξιαι dicitur, inditumque nomen eſſe ab Ixo portu: Ixiuſque ibi Apollo colebatur. Ἴξιαι, πληθυντικῶς, χωρίον τῆς Ρ'όδου, ἀπὸ Ἴξου λιμέν&. κ Ἴξι& Ἀπόλλων. *Ixiae, pluraliter, regio Rhodi, ab Ixo portu; & Ixius Apollo.* Inde eſt mons Atabyris, & in eo templum Iovis Atabyrii. Strabo loco citato. Εἶθ' ὁ Ἀθάβυρις, ὄρ& τῶν ἐνταῦθ' ὑψηλότατον, ἐν ᾧ ἱερὸν Διὸς Ἀταβυρίου. *Inde eſt Atabyris, mons illius loci altiſſimus: & ibidem Iovi Atabyrii fanum.* Meminitque montis huius etiam alibi lib. X. Nomen montis, apud multos eſt corruptum; quippe apud Geminum, in Elementis Aſtronomiae cap. Περὶ ἐπισημασιῶν τῶν ἄστρων, male Σαταβύριον editur; apud Diodorum vero lib. V. Ἀθάμυρον; apud Appianum De Bell. Mitrid. Ταβύρον. Stephanus. Ἀθάβυρον, ὄρ& Ρ'όδου· Ρ'ιανὸς, ἕκτῳ Μεσσηνιακῶν. τὸ ἐθνικὸν, Ἀταβύρι&. ἐξ οὗ καὶ Ἀταβύρι& Ζεύς. *Atabyrum, mons Rhodi. Rhianus, ſexto Meſſeniacorum; gentile, Atabyrius; unde etiam Atabyrius Iupiter.* Fanum vero iſtud Iovis Atabyrii, conditum eſt ab Althaemene; quum in Rhodo, patria profugus, uti dixi domicilium poſuiſſet. Diodorus libro V. Ἐπὶ δ' ὄρους Ἀταβύρου ita enim eſt ſcribendum, non Ἀθαμύρου) Διὸς ἱερὸν ἱδρύσατο (ὁ Ἀλθαιμένης) τῷ προσαγορευομένῳ Ἀταβυρίῳ. Male illic quoque editum, Ἀταμυρίῳ. *In monte vero Atabyro fanum Iovis (Althaemenes) ſtatuit, Atabyrii adpellati.* Apollodorus, aram memorat, non templum lib. III. Ἀναβὰς δ (ὁ Ἀλθαιμένης) τὸ Ἀταβύριον καλούμενον ὄρ&, ἐθεάσατο τὰς πέριξ νήσους. κατιδὼν δὲ καὶ Κρήτην, κ τῶν πατρώων ὑπομνησθεὶς θεῶν, ἱδρύετο βωμὸν Ἀταβυρίου Διός. *Conſcenſo autem Atabyrio monte, iacentes circum inſulas (Althaemenes) circumſpectavit: ac Cretam quoque conſpicatus, & deorum patriorum recordatus, aram Iovi Atabyrio dedicavit.* Verum fani, etiam plures meminere. Appianus, loco citato. Ἡ Ἀταβυρίου Διὸς ἱερὸν ἦν, κ κολοβὸν τειχίον. *Qua fanum erat Iovis Atabyrii, & humilis murus.* Ita enim eſt ſcribendum cum illis, tum iterum paulo poſt, pro, Ταβυρίου. Polybius quoque, in excerptis libri IX. Ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς, Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἔκτισαι. καὶ Διὸς Ἀταβυρίου, κἀκάτερ κ παρὰ Ρ'οδίοις· *In vertice, Minervae aedes condita eſt, & Iovis Atabyrii, quemadmodum etiam apud Rhodios.* Pindarus Olymp. Od. VII.

——— ἀλλ' ὦ Ζεῦ πάτερ, νώτοισιν Ἀταβυρίου
μεδέων. ———
——— *ſed o Iupiter pater, cacumini Atabyrii*
dominans. ———

Vbi vide Demetrium Triclinium, & Anonymum Scholiaſten. Ait porro etiam de hoc monte Strabo, & excelſiſſimum fuiſſe eius inſulae; idque verum: altitudinemque eius tantam memorant, ut ex illo conſpicari Cretam poſſent. Diodorus, de fano Iovis Atabyrii. Ἔτι κ νῦν τιμᾶται διαφερόντως, κέμμυρ& ἐτί τιν& ὑψηλῆς ἄκρας, ἀφ' ἧς ἔστιν ἀφορᾶν τὴν Κρήτην. *Etiamnum ſummo in honore habetur:*

Digitized by Google

betur: eſtque in cacumine excelſa poſitum, unde videre Cretam licet. Ac teſtatur etiam Apollodorus, in citatis ſtatim verbis. In hoc monte, boves aenei memorantur, qui mugirent, ſi quid mali immineret. Scholiaſtes Pindari, loco citato. Εἰσὶ δὲ χαλκαι βοες ἐν αὐτῷ (τῷ Ἀταβυρίῳ.) αἵ τινες, ὅταν μέλλη ἄτοπόν τι γένεσθαι, μυκῶνται. *Sunt vero in ipſo, (Atabyrio) boves aenei; qui, ſi quid infauſti immineat, mugiunt.* Quae totidem verbis ad eumdem locum Demetrius Triclinius. Ioannes Tzetzes, Chil. IV. cap. CXXX. VIII.

——— Ῥόδιόν ἐϛιν ὄρϕ
Τὴν κλῆσιν Ἀταβύριον, χαλκᾶς ποτὶν ἔχον βόας,
Αἵ μυκηθμὸν ἐξέτεμπον, χωρούσης Ῥόδῳ βλάβης.
——— *Rhodius mons eſt,*
Nomine Atabyrius, aeneos olim habens boves,
Qui mugitum emittebant, incumbente Rhodo damno.

Denique ab iſto monte tota olim, inſula dicta Atabyria; non a rege, cuius veterum nemo meminit, uti Plinius nobis auctor libro V. cap. XXXI. *Vocitata eſt (Rhodus) antea Ophiuſa, Aſteria, AEthraea, Trinacria, Corymbia, Paeeſſa, Atabyria, ab rege.* Itaque Heſychius eſt emendandus. Ἀταβυρία, ἡ Ῥόδος πάλαι. *Atabyria, Rhodus olim.* Admodum corrupte editur: Ἀταβυρία, ἡ ὀγόδος πάλαι.

CAP. IX.

Camirus, pagus; Ialyſus, & arx eius, Ochyroma. Strabonis locus emendatus. Ochyroma, eadem quae Achaia vetus. Theocriti Scholiaſtae locus emendatus. Camiri, incola Althemenes, Catrei filius; & Telchinia illic Iuno: ut Ialyſi quoque Nymphae. Nummi etiam eius urbis.

SEquebatur Camirus, & Ialyſus; ac ſupra eam arx, Ὀχύρωμα adpellata. Strabo lib. XIV. Εἶτα Κάμειρος, εἶτ' Ἰάλυσος, κώμη, καὶ ὑπὲρ αὐτὴν ἀκρόπολίς ἐϛιν, Ὀχύρωμα καλουμένη. *Inde Camirus; hinc Ialyſus, pagus: & ſupra eam arx eſt, Ochyroma nomen habens.* Sed luxatus ſine dubio ille locus, ac legendum, leviter tranſpoſitis verbis: Εἶτα Κάμειρος κώμη· Εἶτ' Ἰάλυσος, καὶ ὑπὲρ ἀ. *Inde Camirus, pagus; hinc Ialyſus: & ſ. A*deo vetus autem hoc mendum eſt, ut & ab Euſtathio repraeſentetur, ubi de his urbibus agit Iliad. β'. Ac Camirum pagum dixit, quia nullo muro cincta. Clare id Thucydides dicit lib. VIII. Καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ τῆς Ῥοδίας πρώτῃ ναυσὶ τέτταρσι καὶ ἐννενήκοντα, ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολλοὺς, οὐκ εἰδότας τὰ πρασσόμενα, καὶ ἔφευγον, ἄλλως τε καὶ ἀτειχίϛου ὔσης τῆς πόλεως. *Quum ad Camirum terrae Rhodiae primum adpuliſſent navibus quatuor & nonaginta, permultis terrorem iniecerunt, ignaris quae agerentur: ac fugiebant, maxime quum muro cincta urbs non eſſet.* Nam Ialyſum, pariter ac Lindum, urbem ſat munitam fuiſſe hinc adparet, quod non ceperint utramque Lacedaemonii, ut Camirum, ſed perſuaſerint blandis verbis, ut tranſirent ab Athenienſibus in ſuas partes. Addit enim hic Thucydides. Τὰς ἐκ τῶν δυοῖν πόλεοιν Λίνδου τε καὶ Ἰάλυσου Ῥοδίας, ἔπεισαν ἀποϛῆναι Ἀθηναίων. *Duarum civitatum, Lindi & Ialyſi, Rhodiis perſuaſerunt, ut ab Athenienſibus deſcicerent.* Quippe, ſi fuiſſent pagi, nihil opus erat illis perſuadere, quos in poteſtatem cogere ſine mora potuiſſent. Itaque eſt certum mendum in Strabone. Et Ialyſi quidem arcem, ochyroma adpellatam, cenſeo fuiſſe Achaeam illam veterem, quam ab Ochimo, Cercaphoque in agro Ialyſio conditam, antea commemoravi. Vt hoc putem, auctor mihi Athenaeus lib. VIII. Οἱ περὶ Φάλανθον ἐν τῇ Ἰαλυσῷ πόλιν ἔχοντες ὀχυρωτάτην, τὴν Ἀχαίαν καλουμένην, καὶ δαιτὸς ἐγκρατεῖς ὄντες, χρόνον πολὺν ἀντεῖχον Ἰφίκλῳ. *Phalanthus, quique cum eo, Ialyſi tenentes urbem munitiſſimam, Achaeam dictam, commeatu ſufficiente, diu Iphiclo reſtitere.* Ac videtur Ialyſus, uti patris ampliorem urbem faceret, ſuam illi adieciſſe. Quin hoc etiam argumento eſt, Achaeam coaluiſſe Ialyſo, quod poſt conditas tres urbes, Lindum, Ialyſum, & Camirum, nulla Achaeae mentio ſeorſim fiat. Corruptum porro Ialyſi nomen apud Scholiaſten Theocriti Idyll. XVII. Ἡ δ' Δωριέων πεντάπολις, Λίνδος, Ἄλυσος, Κάμειρος, Κῶς, Κνίδος. *Dorienſium pentapolis, Lindus, Alyſus, Camirus, Cos, Cnidus.* Reſcribe: Λ. Ἰάλυσος *L. Ialyſus.* Quod Camirum porro attinet; hic Althaemenes, Catrei filius, Creta profugus, habitavit. Diodorus lib. V. Οἱ μὲν ἐν Ἀλθαιμένης, μετὰ τῶν συνακολουθησάντων, κατῴκησεν ἐν τῇ Καμείρῳ, τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων. *Althaemenes itaque, cum aliis illum ſequutis, Camiri habitavit, ab indigenis honoratus.* Ac Telchinia illic Iuno colebatur. Idem Diodorus alibi, eodem libro. Παρὰ ᾧ Καμειρεῦσιν, Ἥραν (προσαγορευθῆναι) Τελχινίαν· *Apud Camirenſes vero, Iunonem (cognominatam) Telchinium.* Ialyſi vero, non dumtaxat Iuno erat hoc cognomine, ſed & Nymphae. Diodorus iterum ibidem. Παρὰ δὲ Ἰαλυσίοις, Ἥραν, καὶ Νύμφας Τελχινίας. *Apud Ialyſios vero, Iunonem, & Nymphas, Telchinias.* Memorantur & urbis eius nummi. Heſychius. Ἰαλύσια, τὰ ἐν Ἰαλύσῳ νομίσματα. *Ialyſia, qui Ialyſi erant nummi.* Huius urbis, ceu primariae, campum eſſe Rhodum dicit Dionyſius Alexandrinus in ſua Orbis Deſcriptione.

——— ἄντα δὲ πέζης
Αἰγυπτίης Ῥόδος ἐϛὶν, Ἰηλυσίων πέδον ἀνδρῶν.
——— *ex adverſo autem oras*
AEgyptiae Rhodus eſt, Ialyſiorum campus virorum.

CAP. X.

Ex tribus urbibus, Lindo, Ialyſo, & Camiro, una deinde Rhodus facta: idque quando, & quis architectus fuerit. Iſidori magnus error. Eius figura, ambituſque. Hygini error. Munitio, & ſitus totus, pulcritudoque.

INde ex his tribus urbibus, Lindo nempe, Ialyſo, & Camiro, una Rhodus con-

Digitized by Google

conſtituta. Scylax in Periplo. Ῥόδος κατὰ τοῦτο νῆσος, τρίτολις, ἀρχαία πόλις. καὶ ἐν αὐτῇ πόλεις αἵδε· Ἰάλυσος, Λίνδος, Κάμειρος. *Rhodus ſecundum hoc inſula, urbs antiqua, e tribus conſtans; ſuntque in ea hae urbes; Ialyſus, Lindus, Camirus.* Quando autem illum factum? Ariſtides dicit, non fuiſſe ante tempora Lyſandri, Lacedaemoniorum ducis in Rhodiaca. Ἐπὶ τῶν πρὸ Λυσάνδρου δήπου χρόνων, τοῦ Λακεδαιμονίων ναυάρχου, σχεδὸν πάντες ἐπίσασθε, ὅτι οὔπω συνῴκιστο ἡμῖν ἡ πόλις, ἀλλ' ἦν τις νήσου μόνον τὸ ὄνομα. πόλις δὲ οὐκ ἦν πω Ῥόδος, ἀλλ' ᾠκεῖτο ὑπ' ἀδένων· ἀλλὰ τὰς παλαιὰς ὤκουν τρεῖς, ἅσπερ καὶ Ὅμηρος κατέλεξεν, οἱ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους Ῥόδιοι. συνελθόντες δ' ὕστερον ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων, μίαν ταύτην, ἣ πᾶσι καλοῖς ἄρα τοῖς οἰωνοῖς, ᾠκισαν. *Illud fere ſcitis omnes, ante Lyſandri, qui fuit Lacedaemoniorum dux navalis, tempora, nondum fuiſſe urbem veſtram excultam; ſed inſulae dumtaxat hoc nomen, nec etiam urbem, Rhodum fuiſſe, nec a quoquam eſſe habitatam: quoniam antiquas tres urbes, quas etiam Homerus enumeravit, eius temporis Rhodii incolebant; ac poſt, ex omnibus urbibus collecti, banc unam, non omnino bonis avibus, fundarunt.* Strabo, illud factum dicit tempore belli Peloponneſiaci; & quidem ab eodem architecto, qui exſtruxit Piraeeum lib. XIV. Ἡ δὲ νῦν πόλις (Ῥόδος) ἐκτίσθη κατὰ τὰ Πελοποννησιακὰ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀρχιτέκτονος, ὑφ' ὃν καὶ ὁ Πειραιεύς. *Quae vero nunc urbs eſt (Rhodus) Peloponneſiaci belli tempore eſt exſtructa, ab eodem architecto, a quo etiam Piraeeus.* Et ex eo Euſtathius ad Iliad. β'. Τὴν πόλιν (Ῥόδον) ὕστερόν φησι κτισθῆναι κατὰ τὰ Πελοποννησιακὰ, ὑπὸ ἀρχιτέκτονος, ὑφ' ὃν καὶ ὁ Ἀττικὸς λιμὴν ὁ Πειραιεύς. *Vrbem vero (Rhodum, poſtea exſtructam uit, tempore belli Poloponneſiaci; ab architecto, a quo etiam portus Atticus Piraeeus.* Idque fuit Olymp. XCIII. anno I. Diodorus in illius anni rebus lib. XIII. Οἱ δὲ τὴν Ῥόδον νῆσον κατοικοῦντες, καὶ Ἰήλυσον, καὶ Λίνδον, καὶ Κάμειρον, μετῳκίσθησαν εἰς μίαν πόλιν, ἣ νῦν καλουμένη Ῥόδος. *Qui vero Rhodum inſulam inhabitabant, Ialyſum, Lindum, & Camirum, in unam urbem, quae nunc Rhodus adpellatur, commigrarunt.* Architectus vero urbis, quem & Piraeeum Strabo exſtruxiſſe nobis refert, eſt Hippodamus Mileſius: de quo vide quae notavi Lect. Attic. lib. V. cap. XIX. Itaque graviſſime errat Iſidorus, quum id Cecropi adſcribit, Athenienſium multis ante ſaeculis regi, Orig. lib. XV. cap. I. *Cecrops in inſula Rhodo Rhodum aedificavit.* Erat autem aedificata quaſi in theatri formam. Diodorus lib. XIX. Θεατροειδὴς δ' ἔσης τῆς Ῥόδου, καὶ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ὑδάτων κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἕνα τόπον ποιουμένης, εὐθὺς τὰ ταπεινὰ τῆς πόλεως ἐπληροῦτο. *Et quia Rhodus ad theatri formam conſtructa, & aquae in unum maxime locum declinarent, continuo depreſſiora urbis loca replebantur.* Iterum de Rhodo agens lib. XX. Οὔσης δὲ τῆς πόλεως θεατροειδοῦς, πάντες τό, τε μέγεθος τοῦ τόλου, καὶ τὴν αὐγὴν τῶν ἀποστιλβόντων ὅπλων, καλλιστεύοντες, περὶ τῶν ὅλων ὡς μετρίως ἠγωνίων. *Nam quum theatri formam urbs referret, omnes perculſi cum magnitudine claſ-*

A *ſis, tum fulgore radiantium armorum, non mediocriter de ſumma rerum agebantur.* Ambitus eius, ſtadia octoginta habebat. Strabo lib. XIV. Εἶθ' ἡ τῶν Ῥοδίων πόλις, ἐν ὀγδοήκοντά που σταδίοις. *Deinde eſt urbs Rhodiorum, ſtadiorum circiter octoginta.* Magnus error eſt Hygini; quum, qui ambitus urbis erat, inſulae tribuit, ubi de inſulis magnis agit Fab. CCLXXVI. *Rhodos, in rotundo poſita, circuitu ſtadia octoginta.* Munitam admodum fuiſſe, praedicat Pauſanias in Meſſenicis. Τὰ μὲν ἐν

B Ἀμβρύσῳ τῇ Φωκικῇ, ἔν τε Βυζαντίῳ καὶ Ῥόδῳ, ταῦτα γὰρ δὴ τετειχισμένα δοκεῖ τὰ χωρία ἄριστα, τούτων Μεσσηνίοις ἐστὶν ὀχυρώτερον. *Quae vero urbes muris videntur optime munitae, Ambryſos Phocica, Byzantium, & Rhodus, iis urbs Meſſeniorum eſt munitior.* Situm eius univerſum, iſtis verbis tradit Strabo lib. XIV. Ἡ

C τῶν Ῥοδίων πόλις κεῖται ἐπὶ τῷ ἐωθινῷ ἀκρωτηρίῳ· λιμέσι δὲ, καὶ ὁδοῖς, καὶ τείχεσι, καὶ ἄλλῃ κατασκευῇ, τοσοῦτον διαφέρει τῶν ἄλλων, ὥστ' οὐκ ἔχωμεν ἐπεῖν ἑτέραν, ἀλλ' οὐδὲ παρίσου, μή τι γε κρείττω ταύτης τῆς πόλεως. *Rhodiorum urbs ſita eſt in promontorio verſus ortum porrecto, portubus, viis, muris, alioque adparatu, tantum aliis praeſtat urbibus, ut non modo meliorem ullam ea dicere poſſimus.* Ariſtides in Rhodiaca. Τῆς δὲ πόλεως οὐδὲν ἕτερον ἑτέρου ὑπερέχον, ἀλλὰ διαρκῶς καὶ ἴσως τὴν καλλασκευὴν ἅπασαν· ὡς γένοιτ' ἂν ἡ πόλεως, ἀλλὰ μιᾶς οἰκίας· ἀγυιὰς δὲ

D ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος διωκεῖς, ἥκιστα ἀξίας καλεῖσθαι στενωτούς. λαμπρὸν δὲ λαμπρῶς ἀποτελαγμένῳ παντα χῇ τὴν πόλιν, τὸ δὲ ἐπὶ πᾶσι καὶ πρὸ πάντων θαῦμα, καὶ ὀφθαλμοῖς κόρον οὐκ ἔχον, τὸν τῶν τειχῶν κύκλον, καὶ τῶν ἐγκαλλωπισμένων πύργων τὸ ὕψος, καὶ κάλλος, ἀντὶ λαμπτήρων τοῖς προσπλέουσιν ὄν. ὡς εἶναι μόνοις τοῖς εἰς Ῥόδον καταίρουσι, καὶ προσορῶσι, μείζοσιν εὐθὺς τὴν γνώμην γίγνεσθαι. τὸ δὲ πάντων κάλλιστον, οὐκ ἀπηρτημένον τὸν κύκλον τοῦτον τῆς ἄλλης πόλεως, οὐδὲ κενὸν οὐδὲν ἐν

E μήσῳ ποιοῦντα, ἀλλὰ προσεχῆ τῇ πόλει, ὥσπερ στέφανον κεφαλῇ περιθέοντα. μόνῃ δὲ ἦν ἰδεῖν τὴν Ῥόδον καθ' οἰκίαν, καὶ κοινῇ τετειχίσθαι. ἐφ' ἑκάστης γὰρ αὐλῆς ἔρκει τὸ τεῖχος, καὶ τοσοῦτον ἐδύνατο παρὰ τὴν εἴσω πόλιν, ὅσον ὁρίζειν αὐτὴν, ἐπὶ τῇ γε ἀξίᾳ πάντ' ἦν ἴσα. *In urbe vero, nihil alteri praeſtabat; verum perpetuo, & aequali, adparatu conſtabat, qualis non tam urbis, quam unicus domus exſisteret; at plateae ab initio ad finem pertingebant, ac minime poterant angiportus vocari. Vrbs autem ubique ſplendide patebat expoſita. Iam, quod prae ceteris erat mirandum, nec ſatietatem ſpectantibus adferebat, moenium erat ambitus, & interiectarum turrium altitudo, atque pulcritudo; quae navigantibus facis vicem praeſtaret: ſic ut ſoli poſſent ii, qui Rhodum navigarent, ac tenderent, maiorem mox animum concipere. Tum, quod erat pulcerrimum, non dividebatur hic ambitus ab urbe reliqua, nec in medio vacuum quiſquam relinquebat, verum cum urbe conexebatur, & velut corona caput ambibat; ac ſolam licebat Rhodum dicere tum domeſticatim tum communiter eſſe munitam; moenia enim aulae ſeptum referebant, tantumque interiori urbi praeſtabant, ut eam terminarent: quia par ubique dignitas.* Pulcritudinem paucis verbis laudat nobis Lucianus in Amoribus,

F

Digitized by Google

de Rhodo loquens. Ε"ϛι γὰρ ὄντως ἡ πόλις Η'λίᾳ, πρέπον ἔχουσα τῷ θεῷ τὸ κάλλος. *Est enim re ipsa civitas haec Solis, convenientem huic deo pulcritudinem prae se ferens.*

CAP. XI.

Arx; campis, & nemoribus plena: & alati in hac Pluti, ac videntis, simulacrum, idque ex auro. Templum Solis, Bacchi templum, & donaria illic plurima. Templum Isidis. Gymnasium, idque perillustre: quoddam, ab AEschine institutum: a quo & dicendi genus Rhodium est adpellatum. Et huc studiorum causa commeabant Romanorum illustrissimi; M. Cicero, Cassius, Brutus, Caesar, Pompeius, & Tiberius.

VIdimus urbem universim, nunc in partibus videamus. Arcem habebat, campis, & nemoribus, plenam. Aristides in Rhodiaca. Καὶ τὴν μὲν ἀκρόπολιν, πεδίων, καὶ ἀλσῶν, μεστήν. *Et arcem quidem, campis, & nemoribus, refertam.* Et in ea simulacrum Pluti erat ex auro, alati, ac videntis. Philostratus Icon. lib. II. Ε'φέστηκε τῇ ἀκροπόλει (τῶν Ρ'οδίων) καὶ ὁ δαίμων ὁ Πλοῦτος. γέγραπται δ', πτηνὸς μὲν, ὡς ἐκ νεφῶν· χρυσοῦς δ', ἀπὸ τ' ὕλης, ἐν ᾗ ἐφάνη. γέγραπται καὶ βλέπων· ἐκ προνοίας γὰρ αὐτοῖς ἀφίκετο. *Stat vero in arce (Rhodiorum) etiam genius Plutus: pictus autem est alatus quidem, ut e nubibus; aureus vero, a materia, in qua adparuit; pictus etiam est videns; siquidem ex providentia hos accessit.* Templa illic omnium deorum erant, uti Dion Chrysostomus auctor in Rhodiaca. Inter ista etiam Solis, quod Α'λίειον Dorice, pro Η'λίειον dicebatur. Eustathius ad Odyss. ζ. Α'λίειον, ὅτερ ἦν Η'λίου ἱερὸν κατὰ Ρ'οδίους. *Halieum, quod est Solis fanum, secundum Rhodios.* Etiam Bacchi memoratur, multis donariis exornatum. Strabo lib. XIV. Καὶ πολλοῖς ἀναθήμασιν ἐκοσμήθη· ἃ κεῖται τὰ μὲν πλεῖστα ἐν τῷ Διονυσίῳ. *Et multis donariis ornata est; quorum pleraque sunt in templo Bacchi.* Lucianus de Rhodo agens in Amoribus. Ε'γὼ δ' εὐτρεπιζμένου μοι ξενῶνος ἀπαντικρὺ τοῦ Διονυσίου, κατὰ σχολὴν ἐβάδιζον, ὑπερφυοῦς ἀπολαύσεως ἐμπιπλάμενος. ἐκπεριιὼν δὲ τὰς ἐν τῷ Διονυσίῳ στοὰς, ἑκάστῳ γραφὴν κατάπλεων, ἅμα τῷ τέρποντι τῆς ὄψεως, ἡρωϊκοὺς μύθους ἀνανεούμενος. *Ego vero, parato mihi hospitio e regione templi Bacchi, otiose per urbem incedebam, immensa adeo voluptate interim fruens. Obambulans autem in portibus eius templi, unamquamque picturam contemplabar; una cum voluptate ea, quam videndo capiebam, heroicas quoque fabulas memoria repetens.* Erantque hae picturae, a Protogene. Constantinus Porphyrogeneta lib. I. cap. XIV. Εἶτα Ξάνθον, τὴν Πρωτογένους ἐκείνου τοῦ ζωγράφου πατρίδα, ὃς τὸ Διονύσιον τὸ ἐν Ρ'όδῳ τοῖς ζωγραφικοῖς κατελάμπρυνε πίναξιν. *Inde Xanthum, Protogenis illius pictoris patriam, qui Bacchi templum, quod est Rhodi, pictoriis tabulis illustravit.* Ac dicebatur Rhodiis Bacchus, Θυωνίδας, *Thyonidas*. Hesychius. Θυωνίδας, ὁ Διόνυσος, παρὰ Ρ'οδίοις. *Thyonidas, Bacchus, apud Rhodios.* Erat quoque Isidis templum iuxta moenia; ut videre apud Appianum licet lib. De bell. Mithrid ubi de obsessa Rhodo. Η' σαμβυκη δ' ἐπαχθεῖσα τοῦ τείχους, ᾗ τὸ τῆς Ι"σιδος ἱερόν ἐστιν, ἐφοβεῖτο μάλιστα. *Sed sambuca, admota moenibus, ubi Isidis est fanum, maxime terruit.* Cum Bacchi templo, de quo dixi, etiam gymnasium coniungit Strabo loco citato. Πολλοῖς ἀναθήμασιν ἐκοσμήθη· ἃ κεῖται τὰ μὲν πλεῖστα ἐν τῷ Διονυσίῳ, καὶ γυμνασίῳ. *Donariis multis exornata est: quae pleraque sunt collocata in templo Bacchi, & gymnasio.* Meminitque etiam Chrysostomus in Rhodiaca. Immo plura ea erant, ut adparet ex Suetonio in Tiberio cap. XI. *Sine lictore, aut viatore, gymnasia (Rhodi) interdum obambulans.* Eratque unum, ab AEschine rhetore institutum, quod Rhodiacum adpellabant. Plutarchus in AEschine lib. De X. Rhet. Α'πάρας εἰς τὴν Ρ'όδον, ἐνταῦθα, σχολὴν κατασημάμενος, ἐδίδασκεν. *Rhodum quum profectus esset, schola ibidem aperta, docuit.* Et paulo post. Σχολὴν τε ἐκεῖ προσκατέλιπε, τὸ Ρ'οδιακὸν διδασκάλειον κληθέν. *Ac reliquit illic scholam, quae Rhodiaca adpellata.* Et dicendi genus quoddam, Rhodium quod nominabant, ab hoc ortum: atque illud mixtum erat; ac constabat charactere Attico, & Asiano. Quintilianus Instit. Orat. lib. XII. cap. X. *Tertium nonnulli, qui haec dividebant, adiecerunt genus Rhodium: quod velut medium esse, atque ex utroque mixtum, volunt. Neque enim Attice pressi, neque Asiane sunt abundantes: ut aliquid habere videantur gentis, aliquid auctoris. AEschines enim, qui hunc exsilio delegerat locum, intulit eo studia Athenarum, quae, velut fata quaedam coelo terraque degenerant, saporem illum Atticum peregrino miscuerunt.* Meminitque eius Emporius De Ethopoeia. *Tres figurae; vasta, humilis, temperata: quas characteres Graeci vocant; Asianum, Atticum, Rhodium.* AEschinem vero Rhodum sibi exsilii locum delegisse, quod Quintilianus dicit, & Plutarchus in citatis statim verbis, etiam in eius vita a Philostrato memoratur Sophist. lib. I. quin & ipse quoque AEschines Epist. I. & VI. Ac profecto, erat Rhodus quasi quoddam eruditionis forum. Itaque studiorum causa huc concessit M. Cicero. Aurelius Victor de eo lib. De viris illustr. cap. IV. *Eloquentiae gratia Asiam, post Rhodum petiit: ubi Molonem Graecum, rhetorem tum disertissimum, magistrum habuit.* Plutarchus in eius Vita, Caesarisque idem dicit. Et de semet ipse Cicero in Bruto. *Quibus non contentus, Rhodum veni; meque ad eumdem, quem Romae audiveram, Molonem, adplicavi, quum actorem in veris causis, scriptoremque praestantem, tum in notandis animadvertendisque vitiis, & instituendo, docendoque, prudentissimum.* Et M. Brutus. Idem Victor in eius Vita De Viris Illustr. cap. V. *Marcus Brutus, avunculi Catonis imitator, Athenis philosophiam, Rhodi eloquentiam didicit.* Etiam Cassius. Observare est apud Dionem, ubi de Rhodo ab eo expugnata agit Hist. Rom. lib. XLVII. Καὶ μετὰ τοῦτο

Digitized by Google

τῦτο ϗ αὐτὸς (ὁ Κάσσι@) εἰς τὴν νῆσον (τὴν Ρ'όδον παραιωθὰς, ἄλλο μὲν ἐδὲν κακὸν αὐτὸς ἔδρασεν (ἔτε γὰρ ἀντέςησαν οἱ, ϗ εὐνοιαν αὐτῶν, ἐκ τῆς διατριβῆς ἣν ἐκεῖ κατὰ παιδείαν ἐπεποίητο, εἶχε) τὰς δὴ ναῦς &c. *Ac poſt haec ipſe quoque (Caſſius) in inſulam (Rhodum) advectus, nullum quidem aliud ipſis malum fecit (neque enim reſiſtebant, & amabat quoque illos, diſciplinae ibi cauſa aliquando commoratus) verum naves &c.* Et Appianus De bell. civil. lib. IV. Κάσσι@ ἦ, ἐπὶ τὰς Ρ'οδίας (ἐχώρᾳ) τεθραμμέν@ τε ἐν αὐτῇ, ϗ πεπαιδευμέν@ τὰ Ε'λλληνικά. *Caſſius vero, in Rhodios; (profectus eſt;) apud ipſos educatus, litteraſque Graecas doctus.* Iulius Caeſar, dum hoc ſtudiorum cauſa proficiſcitur, a piratis intercipitur. Suetonius in eius Vita cap. IV. *Rhodum ſecedere ſtatuit, & ad declinandam invidiam, & ut per otium, ac requiem, Apollonio Moloni, clariſſimo tunc dicendi magiſtro, operam daret. Huc dum hibernis iam menſibus traiicit, circa Pharmacuſam inſulam a piratis captus eſt.* Plutarchus in eius Vita. Ε"πλευσεν εἰς Ρ'όδον ἐπὶ σχολὴν, πρὸς Α'πολλώνιον τὸν τοῦ Μόλων@, ὃν ϗ Κικέρων ἤκροᾶτο. *Navigavit Rhodum in ſcholam, ad Apollonium Molonis; cuius etiam Cicero auditor erat.* Pompeius quoque, huc profectus, ſophiſtas omnes, & audivit, & talento muneravit. Idem Plutarchus in eius Vita. Ε'ν δὲ Ρ'όδῳ γλυκυλλ@, πάντων μὲν ἠκροάσατο τῶν σοφιςῶν, ϗ δωρεὰν ἑκάςῳ τάλαντον ἔδωκε. *Rhodi vero quum eſſet, omnes ſophiſtas audivit, & talentum ſingulis dedit.* Denique Tiberius item, quaſi gratia doctrinae amplioris comparandae, huc conceſſit. Dion Caſſius lib LV. Καὶ ἐς Ρ'όδον, ὡς ϗ παιδεύσεώς τιν@ δεόμεν@ (ὁ Τιβέρι@) ἐςάλη. *Et Rhodum, ceu doctrinae etiam capiendae cauſa (Tiberius) contendit.* Et ex eo Xiphilinus in Epitome totidem verbis. Suetonius in eius Vita cap. XI. *Rhodum enavigavit, amoenitate, & ſalubritate inſulae iam inde captus, quum ad eam, ab Armenia rediens, adpuliſſet. Heic, modicis contentus aedibus, nec multo laxiore ſuburbano, genus vitae civile admodum inſtituit: ſine lictore, aut viatore, gymnaſia interdum obambulans.* Ac, dum ibi eſt, a Diogene Grammatico contumelia aliqua adficitur. Suetonius poſtea cap. XXXII. *Diogenes grammaticus, diſputare ſabbatis Rhodi ſolitus, venientem, ut je extra ordinem audiret, non admiſerat: ac per ſervulum ſuum in ſeptimum diem diſtulerat.*

CAP. XII.

Theatrum. Curricula. Sacellum herois Ocridionis, quod intrare nemini praeconi licitum. Etiam Electryones, Solis filiae. Lucus quadratus, & ex eo Ptolemaeum. Α'βατον. *Fons Ineſſa.*

THeatrum erat, quod Plutarcho memoratur in Demetrio. Καὶ μαχόμεν@ ἐν Ρ'όδῳ περὶ τὸ θέατρον, ἔπεσεν. *Ac pugnans Rhodi iuxta theatrum, cecidit.* Diodorus lib. XX. Τὰς δ' υἱὰς, ἐν ἡλικίᾳ γενομένας, ἐν τῷ θεάτρῳ στεφανῶσαι τοῖς Διονυσίοις πανοπλίαις. *Filios vero, iam adultos, Bacchanalibus in theatro armatura integra coronaturos.* Et poſtea iterum. Τοὺς περὶ τὸ θέατρον τόπους προσκατελάβοντο. *Circumiecta theatro loca occupant.* Vtrobique de Rhodo agit, quam Demetrius obſidebat. Ariſtides in Rhodiaca. Καὶ δεικνῦναι τοῖς ἐσαφικνυμένοις θέατρον, ϗ βυλευτήριον, καὶ πίνακας ἡμιῤῥαγεῖς. *Et oſtendere advenis theatrum, curiam, tabulaſque ſemifractas.* Ac poſtea. Οὐδὲν δεῖ νῦν, ἔτε βυλευτήριον, ἔτε θέατρον, ἀνοικοδομεῖν. *Nec nunc curiam, aut theatrum, reaedificare oportet.* Meminit quoque Athenaeus lib. VIII. Immo plura illic erant. Indicat idem Dion Chryſoſtomus in Rhodiaca. Καὶ τῶν τοιύτων ἱερῶν, θεάτρων, νεωρίων, τειχῶν, λιμένων. *Huiuſmodi templorum, theatrorum, navalium, murorum, portuum.* Et Ariſtides in eadem Oratione. Κενοὶ ἦ δρόμοι, καὶ θέατρα, ἀνδρῶν. *Vacua vero curricula, ac theatra, viris.* Vbi & curricula obſerva. Video & ſacellum ibi herois Ocridionis, quod praeconi intrare nefas. Plutarchus in Quaeſt. Graec. Παρὰ Ρ'οδίοις εἰς τὸ τῦ Ο'κριδίωνος ἡρῶον ὐκ εἰσέρχεται κῆρυξ. *Apud Rhodios in herois Ocridionis ſacellum praeco non intrat.* Et mox rei cauſam exponit: quam, qui volet, illic videat. Electryone quoque, unica Solis filia, heroicis ibi honoribus culta. Diodorus ubi liberos Solis recenſet lib V. Θυγατέρα ἦ μίαν, Η'λεκτρυόνην, ἣν ἔτι παρθένον ὖσαν μεταλλάξαι, καὶ τιμῶν τυχεῖν παρὰ Ρ'οδίοις ἡρωϊκῶν. *Filiam vero unam, Electryonen, quam defunctam adluc virginem honores heroicos apud Rhodios accepiſſe.* Tum quadratus erat lucus; quem deinde, pace cum Demetrio facta, ſtructa ad unumquodque latus porticu unius ſtadii, Ptolemaeo, ob collata, dum Demetrius obſideret, beneficia, dedicarunt, & dixerunt Ptolemaeum. Diodorus libro citato. Τὸν δὲ Πτολεμαῖον ἐν ἀνταποδόσει μείζονα ὑπερβάλλεσθαι βυλόμενοι, θεωρὸς ἀπέςειλαν εἰς Λιβύην τὸς ἐπερωτήσοντας τὸ παρ' Α'μμωνι μαντεῖον, εἰ συμβυλεύει Ρ'οδίοις Πτολεμαῖον ὡς θεὸν τιμῆσαι. συγκατατιθεμένυ ἦ τῦ χρηςηρίυ, τέμεν@ ἀνῆκαν ἐν τῇ πόλει τετράγωνον, οἰκοδομήσαντες παρ' ἑκάςῳ πλευρὰν ςοὰν ςαδιαίαν, ὃ προσηγόρευσαν Πτολεμαῖον. *Ptolemaeum vero gratia referenda ſuperare cupientes, mittunt in Libyam legatos, Ammonis oraculum ſciſcitaturos, an conſultum Rhodiis exiſtimaret, ut divinis Ptolemaeum honoribus colerent, eo vero annuente, lucum in urbe quadratum conſecrant; &, exſtructa ad latus unumquodque porticu, ſtadii unius longitudine, Ptolemaeum adpellant.* Alius quoque locus, Α'βατον: de quo, nominiſque cauſa, ſic Vitruvius lib. II. cap. VIII. *Artemiſia, Rhodo capta, principibus occiſis, trophaeum in urbe Rhodo ſuae victoriae conſtituit; aeneaſque duas ſtatuas fecit, unam Rhodiorum civitatis, alteram ſuae imaginis: & iſtam figuravit Rhodiorum civitati ſtigmata imponentem. Poſtea autem Rhodii, religione impediti, quod nefas eſſet trophaea dedicata removeri, circa eum locum aedificium ſtruxerunt, & id erecta Graia ſtatione texerunt, ne quis poſſet adſpicere, & id* Α'βατον *vocitari iuſſerunt.* Erat etiam fons, Ineſſa. Vibius Sequeſter

De Fontibus. *Ineſſa, Rhodii a quo Siciliae civitas, Ineßa.*

CAP. XIII.

Portus, duo: maior, & minor. Navalia item: quorum tredecim domicilia Heraclides Tarentinus igne exuſſit. Naves, variae: quarum aliquae ſeptem, immo novem, ordinum. Quaedam ex his Περίπολ@ dicta. Longae, quae celerrimae erant, agileſque. AElianus illuſtratus. Aphracti, & Phylacides.

POrtus plurimos habebat, & adiuncta his navalia. Elegans eſt de his locus Ariſtidis in Rhodiaca. Εἰσπλέοντι μὲν εὐθὺς, λιμένες τοσοῦτοι, καὶ τηλικοῦτοι, προβλῆσι λίθοις, εἰς τὸ πέλαγ@ προεσηκότες. οἱ μὲν, τὴς ἀπ' Ἰωνίας. οἱ δὲ, τὴς ἀπὸ Καρίας δεχόμενοι· οἱ δὲ, τὴς ἀπ' Αἰγύπτυ, καὶ Κύπρυ, καὶ Φοινίκης· ὥσπερ ἄλλ@ ἄλλῃ πόλ@ πεποιημέν@ εἰς ὑποδοχήν. ἐπικείμενα δὲ τοῖς λιμέσι τὰ νεώρια ἔσα καὶ οἷα ἦν, ὅτε τῆς θαλάττης ἐκρατεῖτε, καὶ οὐδὲν ἐλάττω παρὰ τὸ χρόνον, οὐδ' εἰκάζειν ἀναγκάζοντα, ὅπου ποτ' ἦν ἄρα· ἀλλ' αὐτὰ ὁρώμενα, ἐκπλήττοντα. ὧν καὶ τὰς στέγας εἴ τις ἄνωθεν καθετεάσατο, εἴκασεν ἂν πεδίῳ κρεμαστῷ τινι. *Ac adnaviganti quidem, tot confeſtim, atque tanti, portus erant, lapideis fabricis proiectis in mare exſtantes: hi quidem, ex Ionia; illi, e Caria; alii, ex AEgypto, Cypro, ac Phoenice advenas excipientes: quaſi alius ad recipiendam aliam civitatem factus eſſet. Iuxta portus autem erant & navalia; quanta qualiaque fuerant, quum imperium maris tenebatis; nec minora tractu temporis, ut eorum ſitus eſſet coniectura adſequendus, verum quae conſpectu ſui aliquem obſtupefacerent; quin ſi vel eorum tecta deſuper quis adſpexiſſet, penſili cuidam agro comparaßet.* Ac de portibus, quos priore Ariſtides loco refert, prius dicam: quos invenio certe duos; unum magnum, alterum parvum. Et magni quidem meminit Diodorus Siculus, ubi de Rhodo a Demetrio obſeſſa agit lib. xx. Καὶ καταλαβόμεν@ ἄκρον τὸ χῶμα τῦ μεγάλυ λιμέν@, εὐθύς τε περιεχαράκωσε τὸν τόπον, καὶ διέφραξε θυρώμασι, καὶ πέτροις. *Et ſummo aggere magni portus occupato, ſtatim vallo obducit locum tabuliſque, & ſaxis, obſtruit.* Vitruvius lib. II. cap. VIII. *Quum autem Rhodii ornatam claſſem in portum maiorem expoſuiſſent, plauſum iuſſit ab muro his darent.* De minori, ipſe quoque Diodorus loco citato. Δύο μὲν οὖν ἔσησαν μηχανὰς ἐπὶ τῦ χώματ@, τρεῖς δ' ἐπὶ φορτηγῶν πλοίων, πλησίων τῶν κλείθρων τῦ μικρῦ λιμέν@. *Duas itaque machinas collocant ſuper aggerem, treſque alias in navibus onerariis, iuxta clauſtra parvi portus.* Et Vitruvius loco citato. *Artemiſia, repente foſſa facta, in pelagus eduxit claſſem ex portu minore, & ita invecta eſt in maiorem.* Et hic ipſe eſt, ut arbitror, quem deſcribit, & anguſtum habuiſſe oſtium dicit Theodorus Prodromus De Am. Dol & Rhod. in principio lib. II. Nunc navalia videamus, quae deſcripta ab Ariſtide in citatis ſtatim verbis. Horum tredecim domicilia exuſſit aliquando Heraclides Tarentinus. Polyaenus lib. VIII. Ῥόδιοι, ταῖς ἐπιστολαῖς πιστεύσαντες, Ἡρακλείδην ὑποδέχονται, ὡς δυνησόμενον αὐτοῖς ὠφέλιμον κατὰ Φιλίππυ γενέσθαι. ὁ δὲ νύκτωρ, πνεῦμα ἐπίφορον παραφυλάξας, τὰ νεώρια Ῥοδίων καὶ ἐπρησεν. τρισκαίδεκα νεώσοικοι διεφθάρησαν, καὶ ὅσαι τριήρεις ἐν αὐτοῖς. *Rhodii, epiſtolis credentes, Heraclidem recipiunt, tamquam utilem ſibi futurum contra Philippum. Ille vero noctu, obſervato in navalia Rhodiorum ferente vento, ea incendit. Tredecimque domicilia, quaeque in ipſis naves erant, conflagrarunt.* Quaedam vero horum occulta ſervabantur, nec ſpectare fas cuiquam: qui ſpectaſſet, aut ad ea ingreſſus eſſet, poena capitis luebat. Strabo ubi de Rhodo agit lib. XIV. Τῶν δ' ναυσάθμων τινὰ καὶ κρυπτὰ ἦν, καὶ ἀπόῤῥητα τοῖς πολλοῖς. τῷ δὲ κατοπτεύσαντι, ἢ παρελθόντι εἴσω, θάνατ@ ὥρισο ἡ ζημία. *Navalium vero aliqua occulta erant, populumque celabantur; quod ſi ea quis ſpectaſſet, aut ingreſſus illuc eſſet, mortis poena conſtituta.* Euſtathius in Dionyſium. Λέγεται δὲ καὶ ναύσαθμα ἡ Ῥόδος ἔχειν κρυπτὰ, καὶ ἀπόῤῥητα τοῖς πολλοῖς· καὶ τῷ κατοπτεύσαντι αὐτὰ θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. *Dicitur vero habere Rhodus etiam navalia occulta quaedam, neque populo videnda: ac, ſi quis ſpectaſſet ea, mortis poenam conſtitutam. Noſti aphracta Rhodiorum: nihil eſt quod minus fluctum ferre poſsit.* Dion Chryſoſtomus in Rhodiaca. Μιᾷ καθ' ἕκασον ἐνιαυτὸν ἢ δυσὶν ἀφράκτοις ἀπαντᾶν εἰς Κόρινθον. *Vna quotannis alterave aphracto Corinthum occurrere.* Quaedam etiam, Φυλακίδες dicebantur. Diodorus lib. XX. Ἐκπλευσάντων δὲ τούτων, καὶ τριχῆ διαιρεθέντων, Δαμόφιλ@ μὲν, ἔχων ναῦς, τὰς καλυμένας παρὰ Ῥοδίοις φυλακίδας, ἔπλευσεν εἰς Κάρπαθον. *Hi vero quum ſolviſſent, ac trifariam diviſi eſſent, Damophilus quidem, naves habens, quae phylacides adpellatur, Carpathum navigavit.*

CAP. XIV.

Suburbia, everſa bello Mithridatico. In eorum uno pictura Ialyſi, eaque pluribus explicata. Canis item; Satyrus, Anapauomenos dictus; columnae adſtans, in qua perdix, ſummae artis. Et tabula poſtea translata Romam, & dicata in templo Pacis: in quo, imperante Commodo, conflagravit. Septennio picta, annos inde quadringentos quinquaginta perduravit. Campus iuxta urbem Elyſius.

SVburbia etiam ſua habebat, quae, infeſto Mithridate, atque bellum inferente, ne nocerent, oppidani diruerunt. Appianus De bell. Mithrid. Ἐν δὲ τούτῳ Ῥόδιοι τά τε τείχη σφῶν καὶ τὸς λιμένας ἐκρατύναντο, καὶ μηχανὰς ἅπασιν ἐφίσανον. ἐπιπλέοντ@ δὲ τῷ Μιθριδάτυ, τὰ προάστια καθῆρων, ἵνα μηδὲν εἴη χρήσιμα τοῖς πολεμίοις. *Interea Rhodii moenia portuſque munierunt, & ubique machinas collocarunt; adventante autem cum claſſe Mithridate, ſuburbia, ne hoſtibus illa uſui eſſent, diruerunt.* In horum uno celeberrima Ialyſi pictura erat, a Protogene facta: cui pepercit Demetrius, urbem obſidens, propter artem. Plutarchus in Demetrio. Ἔτυχε γὰρ αὐ-

Digitized by Google

αὐτοῖς ὁ Καύνι@ Πρωτογένης γράφων τὴν περὶ τὸ A videtur adpellatus, quod columnae adſtaret. Strabo lib. XIV. Καὶ αἱ τῦ Πρωτογένους γραφαί, ὅ, τε Ἰάλυσ@, κ᾽ ὁ Σάτυρ@, παρεσὼς σύλῳ *Ac Protogenis picturae, Ialyſus, & Satyrus, columnae adſtans.* In columna vero illa, perdix erat, maximi certe artificii. Strabo ibidem. Ἐπὶ δὲ τῷ σύλῳ, πέρδιξ ἐφεστηκώς. πρὸς ὃν ὅτως ἐκκεχήνασαν ὡς ἔοικεν οἱ ἄνθρωποι, νεωστὶ ἀνακειμένῳ τῦ πίνακ@, ὥς᾽ ἐκεῖνοι ἐθαύμαζον, ὁ δὲ Σάτυρ@ παρεωρᾶτο, καίτοι σφόδρα κατωρθωμέν@. ἐξέπληττον δ᾽ ἔτι μᾶλλον οἱ περδικοτρόφοι, B κομίζοντες τὰς τιθασὰς, καὶ τιθέντες καταντικρὺ, ἐφθέγγοντο γὰρ πρὸς τὴν γραφὴν οἱ πέρδικες, καὶ ὠχλαγώγων. Ὁρῶν ᾗ ὁ Πρωτογένης τὸ ἔργον πάρεργον γεγονὸς, ἐδεήθη τῶν τῦ τεμένους προεστώτων ἐπιτρέψαι, παρελθόντα ἐξαλεῖψαι τ᾽ ὄρνιν, κ᾽ ἐποίησε. *In columna vero, inſiſtebat perdix, cui ita homines inhiabant, quum recens poſita eſſet tabula, ut, illius admiratione, Satyrus, quamquam elaboratiſſimus, negligeretur, & auxerunt admirationem, ab iis qui perdices alebant, adlati cicures, & e regione poſiti: nam adverſus picturam pipiebant, populumque ad ſpectaculum attrahebant, ac Protogenes, animadvertens, pluris opere fieri quod acceſſiſſet, petit a praefectis templi veniam delendae avis, atque delet.* Meminitque Euſtathius in Dionyſium de Rhodo agens. Ἐκεῖ κ᾽ ὁ καλὸς πέρδιξ ἦν, τὸ τῦ Πρωτογένους ὑμνούμενον πάρεργον. *Illic erat etiam perdix egregius, Protogenis additamentum praedicatum.* Et Ialyſi quidem huius, a quo tabula univerſa nominata, ac praedicata, mentionem facit Cicero ad Atticum lib III. epiſt. XXI. *Si Protogenes Ialyſum illum ſuum coeno oblitum videret, magnum, credo, acciperet dolorem.* Quin vidiſſe Rhodi ait in Oratore. *Nec ſolum ab optimis ſtudiis excellentes viri deterriti non ſunt, ſed ne opifices quidem ſe artibus ſuis removerunt, qui aut Ialyſi, quem Rhodi vidimus, non potuerunt, aut Coae Veneris, pulcritudinem imitari.* Poſtea Romam ea tabula eſt translata, & in Pacis templo poſita. Plinius loco iam citato. *Palmam habet tabularum eius Ialyſus, qui eſt Romae, dicatus in templo Pacis.* Feceritque id C. Caſſius: qui, quum Rhodum in poteſtatem redegiſſet, donaria inde omnia, praeter Solis currum, abſtulit: uti tradit Dion Caſſius lib. XLVII. Ac permanſit, ut videtur, uſque ad Commodi Caeſaris tempora, quum id templum conflagravit, ut in eius vita tradit Herodianus lib. I. duravitque, uti certa coniectura eſt, annos circiter quadringentos quinquaginta. Siquidem Protogenes pinxerat, F ut oſtendi, obſidente Rhodum Demetrio, id eſt Olympiadis CXVIII. anno IV & CXIX. anno I. ut adparet ex Diodoro lib. XX. a quo tempore, ad incendium templi huius, tantum annorum numeratur. Protogenes autem ipſe annos ſeptem elaborando impendit. Plutarchus in Demetrio citatis verbis. Ἑπτὰ γὰρ ἔτεσι συντελέσαι λέγεται τὴν γραφὴν ὁ Πρωτογένης. *Nam ſeptennio Protogenes hanc picturam perfeciſſe memoratur.* AElianus Var. Hiſt. lib. XII. cap. XLI. Πρωτογένης ὁ ζωγράφ@ τὸν Ἰάλυσόν, φασιν, ἑπτὰ ἔτεσι διατελῶν γράφων ἐξετέλεσεν. *Protogenes pictor Ialyſum, aiunt,*

B *Nam forte pingebat ipſis Protogenes Caunius Ialyſi figuram, tabulamque ceperat Demetrius in uno ex ſuburbiis necdum abſolutam. Mittentibus vero caducaeatorem Rhodiis, ac deprecantibus uti parceret, neque opus perditum vellet, reſpondet, patris potius ſe imagines incenſurum, quam laborem tantum artis: nam ſeptennio Protogenes hanc picturam perfeciſſe memoratur.* Iterum in Apophtegm. Ῥόδιος δὲ πολιορκῶν ὁ Δημήτρι@, ἔλαβεν ἐν τινι προαστείῳ πίνακα Πρωτογένους τῦ ζωγράφου τὸν Ἰάλυσιν γράφοντ@. ἐπικηρυκευσαμένων δὲ τῶν Ῥοδίων, καὶ φείσκισθαι τῦ πίνακ@ παρακαλούντων, ἔφη, μᾶλλον τὰς τῦ πατρὸς εἰκόνας, ἢ τὴν γραφὴν ἐκείνῳ, διαφθείρειν. *Rhodios vero obſidens Demetrius, cepit in ſuburbio quodam tabulam Protogenis, in qua is Ialyſum pingebat, quumque Rhodii per caducaeatorem hortarentur, uti tabulae ille parceret, reſpondit; patris ſe imagines potius, quam picturam hanc, corrupturum.* Plinius lib XXXV. cap X. *Propter hunc Ialyſum, uti cremaret tabulas Demetrius rex, quum ab ea parte ſola poſſet Rhodum capere, non incendit.* Refert quoque Aulus Gellius lib. XV. cap. XXXI. Sed pictura haec Ialyſi, quae tantoperē praedicata, per occaſionem iſtam, pluribus eſt explicanda. Quum in eo Opere Protogenes occupatus eſſet, lupinis madidis victitabat, ac colorem quater illi inducebat, ut decedente ſuperiore, inferior adpareret, atque ita in longum tempus ſervaretur. Plinius loco citato. *Palmam habet tabularum eius (Protogenis) Ialyſus, qui eſt Romae, dicatus in templo Pacis; quem quum pingeret, traditur madidis lupinis vixiſſe ne ſenſus nimia dulcedine obſtrueret. Huic picturae quater colorem induxit, ſubſidio iniuriae, & vetuſtatis; ut, decedente ſuperiore, inferior ſuccederet.* Erat quoque in eadem tabula canis; de quo ita ibidem Plinius. *Eſt in ea (tabula) canis mire factus, ut quem pariter caſus, & arx pinxerit. Non iudicabat ſe in eo exprimere ſpumam anhelantis poſſe, quum in reliqua omni parte, quod difficillimum erat, ſibi ipſe fatisfeciſſet. Diſplicebat autem ars ipſa, nec minui poterat, & videbatur nimia, ac longius a veritate diſcedere, ſpumaque illa pingi, non ex ore naſci, anxio animi cruciatu, quum in pictura verum eſſe, non veriſimile, vellet; abſterſerat ſaepius, mutaveratque penicillum, nullo modo ſibi adprobans. Poſtremo iratus arti, quod intelligeretur, ſpongiam eam impegit in viſo loco tabulae, & illa repoſuit ablatos colores, qualiter cura optabat: fecitque in pictura fortuna naturam.* In eadem, Satyrus erat, quem dicebant Anapauomenon, tibias tenens. Plinius ibidem. *Satyrus hic eſt, quem Anapauomenon vocant; ne quid deſit temporis eius ſecuritati, tibias tenens.* Et his quidem ſic

iunt, pingens continuo ſeptennio, perfecit. Et haec quidem de Ialyſo, tabulaque ea tota, hac occaſione mihi referenda exiſtimavi. Porro ad urbem ut ſuburbia, ita campus quidam erat, quem Elyſium adpellabant. Etymologici Auctor. Λέγεται δὲ Ἠλύσιον καὶ ἱερὸν πεδίον περὶ Ῥόδον. *Erat vero Elyſium etiam ſacer campus circa Rhodum.*

CAP. XV.

Picturarum, ſtatuarum, & ſignorum multitudo. Menander, Aucaeus, Meleager, Hercules, Perſeus. Currus Solis, & Coloſſus: eiuſque altitudo, varie tradita; a Charete inchoatus, ac perfectus a Lachete. Charetis in impenſa eius computanda error, & mors. Quam diu ſteterit: hinc deiectus terrae motu, idque quando: & quando poſitus: quanto tempore, & quo ſumtu elaboratus. Numquam poſtea inſtauratus, quamquam in id Ptolemaeus tria millia talentorum promiſiſſet. Tum quam diu ſic iacuerit; Pauli Diaconi, Conſtantini Porphyrogeniti, & Cedreni, error. Quando, & a quo, contractus, vendituſque: denique & quantae molis; quot cameli eius aere onuſti fuerint. Rhodii ab hoc Coloſſenſes adpellati. Coloſſi porro alii minores centum: & deorum aliorum quinque alii. Rhodiorum, ob multitudinem, mutandarum inſcriptionum conſuetudo. Helepolis. Diogneti donarium.

SEd picturas, ſtatuaſque, & deorum item ſigna, quando in Ialyſo initium factum eſt, porro etiam referamus. Eſt de iis locus elegans Ariſtidis in Rhodiaca. Τεμένη ἢ θεῶν, καὶ ἱερὰ, καὶ ἀγάλματα, τοσαῦτα μὲν τὸ πλῆθος, τηλικαῦτα δὲ τὸ μέγεθος, τοιαῦτα δὲ τὸ κάλλος, ὡς ἄξια εἶναι τῶν ἄλλων χαρισήρια, καὶ ὡς μὴ εἶναι διακρῖναι, τί τις ἂν αὐτῶν μάλλον θαυμάσειεν· ὧν γε καὶ ἓν τὸ τυχὸν, ἱκανὴν ἑτέρᾳ πόλει φιλοτιμίαν εἶχεν. ἐπεὶ ἢ τούτους, εἰκόνας μὲν χαλκᾶς πρὸς ἁπάσας τὰς ἐν τῇ λοιπῇ ἑλλάδι. γράψας δὲ τέχνης πάσης ἄλλας ἀλλαχοῦ τῆς πόλεως ἀνακειμένας· καὶ κόσμους τοὺς μὲν, μόνους ὄντας ἐνταῦθα, τοὺς ἢ, καλλίστους. *Delubra autem deorum, templa, & ſigna, tot erant numero, ac tanta magnitudine, tamque pulcra, ut aliorum poſſent operum eſſe honoraria; nec facile, quid magis admirandum eſſet, diſcerneretur; & eorum unum: quodque magnam ſatis alii urbi praebuiſſet gloriandi materiam. Huc accedebant aeneae ſtatuae, quam multae in cetera omni Graecia, tum picturae cuiuſvis artis; aliae aliis urbis parte collocatae: ornamenta, quae hic partim ſola, partim pulcerrima viſebantur.* Inter picturas, memorantur & Menandri, Cariae regis, & Ancaei, ab Apelle factae. Plinius lib. xxxv. cap. x. *Mirantur eius (Apellis) Abronem Samii; & Monandrum, regem Cariae; Rhodii: item Ancaeum.* Etiam Meleagri, Herculis, Perſei, in una tabula, Zeuxidis opus. Plinius eodem loco paulo ante. *Idem (Zeuxis pinxit) & in una tabula, quae eſt Rhodi, Meleagrum, Herculem, Perſea. Haec ibi ter fulmine ambuſta, neque obliterata, hoc ipſo miraculum auget.* Ac quod ſigna quidem attinet, ea fuiſſe tria millia docet Plinius lib. xxxiv. capit. vii. *Rhodi etiamnum tria millia ſignorum eſſe, Mutianus ter conſul credidit.* Ex his quadrigam Solis refert idem poſtea, a Lyſippo factam, eiusdem libri capit. viii. *Nobilitatur Lyſippus temulenta tibicina, & canibus, ac venatione; in primis vero quadriga cum Sole Rhodiorum.* Meminit eius Dion Caſſius, ubi dicit C. Caſſium, redacta in poteſtatem Rhodo, donaria inde adſportaſſe univerſa, praeter currum Solis. Verba eius ecce iſta lib. xlvii. Τὰς ἢ δὴ ναῦς, καὶ τὰ χρήματα, καὶ τὰ ἔσια, καὶ τὰ ἱερὰ, πλὴν τοῦ ἅρματος τοῦ ἡλίου παρεσπάσατο. *Naves, & res ſacras ac profanas, praeter Solis currum, abſtulit.* Meminitque eius etiam ſuo tempore Dion Chryſoſtomus in Rhodiaca. Alia quaedam memorat Plinius lib. xxxiii. cap. xii. *Proximi ab eo in admiratione, Acragas, & Boethus, & Mys, fuere. Exſtant hodie omnium opera in inſula Rhodiorum: Boethi, apud Lindiam Minervam; Acragantis, in templo Liberi patris, in ipſa Rhodo, Bacchae, Centaurique, caelati in ſcyphis; Myos, in eadem aede, & Silenus, & Cupidines.* Maxime autem admirandus hic coloſſus Solis erat. Meminit Inſcriptio Vetus Operis Gruteriani pagin. clxxxvi.

Ὁ γὰρ Κολοσσὸς θάμβος ἦν ἐν τῇ Ῥόδῳ.
Coloſſus enim miraculum erat Rhodi.

Ac reſpexit hunc Statius in equo Domitiani Sylv. lib. i.

——— *tua ſidereas imitantia flammas,*
Lumina contemto mallet Rhodos aſpera Phoebo.

Plinius eum deſcribit pluribus lib. xxxiv. capit. vii. *Ante omnes autem in admiratione fuit Solis coloſſus Rhodi, quem fecerat Chares Lindius, Lyſippi ſupra dicti diſcipulus. Septuaginta cubitorum altitudinis fuit. Hoc ſimulacrum poſt quinquageſimum ſextum annum terrae motu proſtratum, ſed iacens quoque miraculo eſt. Pauci pollicem eius amplectuntur. Maiores ſunt digiti, quam pleraeque ſtatuae. Vaſti ſpecus hiant, diffractis membris. Spectantur intus magnae molis ſaxa, quorum pondere ſtabiliverat conſtituens. Duodecim annis tradunt effectum trecentis talentis, quae contulerant ex adparatu regis Demetrii, relicta morae taedio obſeſſa Rhodo.* Sed examinemus, age, verba Plinii. Dicit feciſſe Charetem Lindium; debebat potius, inchoaſſe: nam is, quum erraſſet in impenſae ſubducendae ratione, opere incepto tantum, ſe occidit. Sextus Empiricus adverſus Mathematicos lib. vii. Ῥόδιοι γῶν, ὥς φασιν, ἐπύθοντο χάρητος τοῦ ἀρχιτέκτονος, πόσον δαπανηθήσεται χρῆμα πρὸς κατασκευὴν τοῦ κολοσσοῦ, ὁρίσαντος ἢ αὐτοῦ τι, πάλιν ἐπηρώτων, πόσον ἢ, εἰ θέλοιεν διπλασίονα κατὰ μέγεθος αὐτὸν διπλασιάσαι. τοῦ δὲ τὸ διπλάσιον αἰτήσαντος, οἱ μὲν, ἔδοσαν· ὁ δὲ, ἐκ τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ προκεντήματα, δαπανήσας τὸ δοθὲν, ἑαυτὸν ἀνεῖλεν. *Rhodii certe, aiunt, rogarunt Charetem architectum, quanta pecunia impendenda eſſet ad coloſſum exſtruendum, quum is autem aliquid definiiſſet, iterum interrogarunt, quanta exiſtimaret opus, ſi maiorem duplo vellent conſtituere, & is duplum petiiſſet,*

Digitized by Google

ſet, illi quidem, id dederunt; ipſe vero, ea ſumma in initium impenſa, & deſcriptionem formae, ſe occidit. Itaque perfecit alius, item Lindius, nomine Laches: indicatque hoc Simonidis Epigramma Anthologiae lib. IV. cap. VI.

Τὸν ἐν Ῥόδῳ κολοσσὸν ὀκτάκις δέκα
Λάχης ἐποίει πηχέων ὁ Λίνδιος.
Rhodi coloſſum octies decem
Cubitorum Laches fecet Lindius.

Erant vero hi verſus inſcripti in baſi, ut videre eſt apud Theophanem in Chronico, cuius fragmentum repreſentat Conſtantinus Porphyrogeneta de Adminiſtr. Imp. cap. XXI. Occurrit quoque apud Cedrenum. Altitudinem tribuit Plinius ſeptuaginta cubitorum: uti quoque Iſidorus Orig. lib. XIV. cap. VI. *In hac urbe* (*Rhodo*) *Solis coloſſus fuit aereus, ſeptuaginta cubitorum altitudine*. Sed Simonides, in citatis ſtatim verſibus, octoginta illos dicit, itaque in Plinio, quem male ſequitur Iſidorus, peccatum a librario puto, qui incurioſa nimis LXX. ſcripſerit, pro LXXX. quamquam ſane & apud Strabonem in verſu Simonidis legatur hodie, ἑπτάκις δέκα. Sed ibidem male quoque Χάρης ſcribitur, qui eſt Λάχης. Feſtus dicit, altum fuiſſe pedes centum & quinque. *Coloſſus, a Charete artifice, a quo formatus eſt, dictus. Fuit enim apud Rhodum inſulam ſtatua Solis, alta pedes centum & quinque*. Inde terrae motu concidit annis ſex & quinquaginta poſtquam collocatus eſſet. Plinius in citatis verbis. *Hoc ſimulacrum poſt quinquageſimum ſextum annum terrae motu proſtratum*. Meminit Polybius lib. V. Ῥόδιοι δὴ κατὰ τὰς προειρημένας καίρους ἐπειλημμένοι τῆς ἀφορμῆς τῆς κατὰ τὸν σεισμὸν, τὴν γλυόμυον παρ' αὐτοῖς βραχεῖ χρόνῳ πρότερον, ἐν ᾧ συνέβη τόν τε κολοσσὸν τὸν μέγαν πεσεῖν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν τειχῶν, καὶ τῶν νεωρίων, οὕτως ἐχείριζον νυνεχῶς καὶ πραγματικῶς τὸ γεγονὸς, ὡς μὴ βλάβης, διορθώσεως δὴ μᾶλλον αὐτοῖς αἴτιον γενέσθαι τὸ σύμπτωμα. *Per idem tempus Rhodii, occaſione terraemotus uſi, quo paulo ante fuerant conquaſſati, quo evenerat etiam, ut coloſſus ingens rueret, maximaque pars murorum, & navalium, tam prudenter, ac ſolerter, ea calamitate uſi ſunt, ut emolumento potius, quam damno, is caſus illis cederet*. Oroſius lib. IV. cap. XIII. *Tunc quoque magno terraemotu Caria & Rhodus inſulae adeo concuſſae ſunt, ut, labentibus vulgo tectis, ingens quoque ille coloſſus rueret*. Quae totidem verbis Abbas Vrſpergenſis in Chronico; & Paulus Diaconus Hiſt. Miſc. lib. III. Marianus Scotus lib. I. *Caria, & Rhodus, ita ſunt concuſſae terraemotu, ut coloſſus magnus rueret*. Meminit quoque Gotfridus Viterbienſis Chron. Parte XI. Factum id autem Olymp. CXXXIX. anno I. Euſebius ad illud tempus. Καρία, καὶ Ῥόδος, ἐσείσθησαν· ὡς καὶ τὸν μέγαν Κολοσσὸν καταπεσεῖν. Hieronymus ita vertit. *Caria, & Rhodus, ita terraemotu concuſſae ſunt, ut coloſſus magnus ruerit*. Et errat poſtea, quum id iterum reiicit in Olympiadis centeſimae ſexageſimae octavae annum primum. Quando autem poſitus hic coloſſus fuit? Licet ſcire ex everſionis tempore. Si ab Olympiadis centeſimae trigeſimae nonae anno ſecundo annos ſex & quinquaginta retro putes, habes Olympiadis centeſimae viceſimae quintae annum tertium. Perfectum autem totum tradunt annis duodecim, idque impenſa trecentorum talentorum. Clare Plinius. *Duodecim annis tradunt effectum, trecentis talentis*. Ac tria millia poſtea ad reparandum promittebat Ptolemaeus. Polybius libro citato. Ἐπηγγείλατο δὴ καὶ Πτολεμαῖος αὐτοῖς εἰς τὴν τοῦ κολοσσοῦ κατασκευὴν τάλαντα τρισχίλια. *Promiſit vero etiam Ptolemaeus ad coloſſi reſtitutionem tria millia talentorum*. Verum Rhodii oraculi iuſſu, numquam poſtea inſtaurarunt. Strabo lib. XIV. Κεῖται δὲ νῦν (ὁ κολοσσὸς) ὑπὸ σεισμοῦ πεσὼν, περικλασθεὶς ἀπὸ τῶν γονάτων. οὐκ ἀνέςησαν δ' αὐτὸν, κατά τι λόγιον. *Iacet, nunc* (*coloſſus*) *terraemotu proſtratus, a genibus confractus; non inſtaurarunt vero eum, oraculo quodam prohibiti*. Itaque Plinius ſuo etiam tempore iacentem refert. Iacuitque ad Conſtantis Imperatoris uſque annum duodecimum, qui eſt Chriſti ſexcenteſimus quingenteſimus & ſextus: quum Mauhias Othmanis praefectus, Rhodo potitus, & deſtruxit, & Iudaeo mercatori Emeſeno venum dedit, qui camelos aere eius nongentos oneravit. Paulus Diaconus Hiſt. Miſc. lib. XIX. *Anno duodecimo imperii Conſtantis Mauhias, Rhodum rediens; deſtruxit coloſſum eius, poſt mille trecentos ſexaginta ſtabilitatis ipſius annos, quem cum Iudaeus quidam Emeſenus negotiator emiſſet, nongentos camelos ex eius aere oneravit*. Idem tradit Conſtantinus Porphyrogeneta De Adminiſtr. Imp. cap. XX. Theophanes in Chronico, Cedrenus, & Zonaras Annal. II. Sed Diaconi, quae citavi, verba nunc examinanda. Ait primo, *deſtruxit coloſſum, poſt mille trecentos ſexaginta ſtabilitatis annos*. Idem ait Conſtantinus Porphyrogeneta De Adminiſtr. Imp. cap. XX. Ῥόδον καταλαβὼν (ὁ Μαβίας) καθεῖλε τὸν ἑαυτῆς κολοσσὸν, μετὰ χίλια τριακόσια ἑξήκοντα ἔτη τῆς αὐτῆ ἱδρύσεως. *Rhodo capta* (*Mabias*) *coloſſum eius deſtruxit, poſtquam dedicatus eſſet annis mille & trecentis ſexaginta*. Cedrenus annos quinque addit. Μαβίας, καταλαβὼν τὴν Ῥόδον, καθεῖλε τὸν κολοσσὸν, μετὰ χίλια τριακόσια ἑξήκοντα πέντε ἔτη τῆς αὐτοῦ ἱδρύσεως. *Mabias, Rhodo potitus, coloſſum ſuſtulit, anno, poſtquam dedicatus is fuiſſet, milleſimo trecenteſimo ſexageſimo quinto*. Sed in tempore, vehementer illi errant. Nam Conſtantis certe annus duodecimus, quo id eveniſſe tradunt, fuit Chriſti ſexcenteſimus quinquageſimus & ſextus, inciditque eius natalis in centeſimae nonageſimae & quartae Olympiadis annum ſecundum: a quo ſi deinde numeres ad ſecundum centeſimae viceſimae quintae, quo coloſſus dedicatus, ut oſtendi paulo ante, habes annos ducentos ſeptuaginta ſex; quos ſi computes ad Conſtantis duodecimum, erunt ſimul univerſi nongenti triginta duo. Itaque non exiguus eorum eſt error. Ait vero etiam porro Paulus Diaconus in citatis ſtatim verbis, oneraſſe mercatorem illo aere camelos nongentos: & ſic Zonaras quoque

ait

ait in Imperio Constantis Annal. III. Τότε καὶ τὴν νῆσον Ῥόδον ὑφ' ἑαυτὰς ποιησάμενοι (οἱ Ἀγαρηνοὶ) τὸν ἐν αὐτῇ περίπυστον κολοσσὸν καθῃρήκασιν· ὃ τὸν χαλκὸν Ἰουδαῖός τις πριάμενος ἔμπορος, ἐννακοσίαις καμήλοις λέγεται τοῦτον μετενεγκεῖν. *Tunc Rhodo quoque insula in potestatem suam redacta (Agareni) celebratum in ea colossum destruxere: cuius aes Iudaeus quidam mercator quum emisset, nongentis camelis absportasse memoratur.* Et Cedrenus. Οὗν (κολοσσὸν) ὠνησάμενος ἔμπορος, ἐννακόσια καμήλια ἐφόρτωσε τὸν χαλκόν. *Quem (colossum) cum mercator quidam emisset, aere illo nongentos camelos oneravit.* Auget vehementer numerum Constantinus, quem iam dixi, & triginta camelorum millia refert. Οὗν (κολοσσὸν) Ἰουδαῖός τις ἔμπορος ὠνησάμενος Ἐδεσσηνὸς, τριάκοντα χιλιάδας καμήλους ἐφορτωσεν αὐτῷ τὸν χαλκόν. *Quem (colossum) cum Iudaeus quidam mercator Edessenus emisset, aere eius triginta millia camelorum oneravit.* Amplius Theophanes in Chronico dicit, atque octoginta addit. Οὗνος ἠγόρασε δὲ αὐτὸν (τὸν κολοσσὸν) ἔμπορος Ἐβραῖος Ἐμεσηνὸς, ἐπιφορτώσας αὐτὸν καμήλους τριάκοντα χιλίας καὶ ἐγδοήκοντα. *Emit vero ipsum (colossum) Ebraeus Emesenus oneravitque ipso camelos tricies mille octingentos.* Ab hoc vero colosso, Rhodii colossenses dicti. Cedrenus. Ἀφ' οὗ (κολοσσοῦ) καὶ αὐτοὶ (οἱ Ῥόδιοι) κολοσσεῖς ὠνομάσθησαν. *A quo (coloßo) etiam ipsi (Rhodii) Colossenses appellati sunt.* Suidas. Ῥόδος, ἡ νῆσος· ἧτις καὶ Λίνδος καλεῖται. καὶ κολοσσαεῖς οἱ οἰκήτορες, διὰ τὸν κολοσσόν. *Rhodus, insula; quae & Lindus vocatur: & Colossenses incolae, propter colossum.* Glycas Annal. II. *Sub hoc Rhodii, maris imperio potiti, statuam Solis ex aere sua in insula excitarunt, quam propter magnitudinem colossum dixere, ac vocati sunt ipsi deinceps Colosensses.* Meminit quoque Eustathius in Dionysium. Et haec quidem de colosso, tanto opere celebrato. Erant vero illic quoque centum alii. Plinius citato loco. *Sunt alii minores hoc in eadem urbe (Rhodo) colossi, centum numero: sed ubicumque singuli fuissent, nobilitaturi locum.* Et Isidorus Orig. lib. XIV. cap. VI. *Fuerunt & alii centum numero in eadem insula (Rhodo) colossi minores.* Praeter hoc, deorum etiam quinque alii erant, a Bryaxi facti. Plinius ibidem. *Praeterque hos, deorum quinque, quos fecit Bryaxis.* Vnus quoque memoratur, in honorem populi Romani factus, ad triginta cubitorum altitudinem, in Minervae templo positus. Polybius in Excerptis legat. cap. CX. Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ (οἱ Ῥόδιοι) κολοσσὸν στῆσαι τῇ δήμῳ) τῶν Ῥωμαίων ἐν τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερῷ τριακοντάπηχυν. *Insuper decreverunt etiam (Rhodii) in honorem populi Romani colossum cubitorum triginta in aede Minervae dedicare.* Sed de statuarum illic multitudine, atque malo Rhodiorum item more commutandae in iisdem inscriptionis, videnda est Oratio Rhodiaca Dionis Chrysostomi. Post colossos, digna etiam memoratu est Helepolis; quam Demetrio, urbem obsidenti, ereptam dedicavit Diognotus: sicut pluribus memoratur a Vitruvio lib. X. cap. XXII.

CAP. XVI.

Hieronis, ac Gelonis donaria; lebetes argentei cum basibus suis, item hydriae: statuae item populi Rhodii, coronati a Syracusano. Diana εὐπορία. Ea, & Proserpina, asphodelo coronato. Helena Δενδρίτις, eiusque fanum. Iupiter Ἐνδενδρος, Ἐριδήμιος, Παιάν. Saturno homines immolati. Minervae sacra facta sine igne, idque quare. Philostrati locus emendatus. Convivium in eo, ad quod matulas primitus non adferebant, nisi venia postea ab oracullo data. Sacrum, Phorbantis adventui factum; quando, & quare. De sacris eorum Opera Georgi, & Theognidis. Festa quaedam; Διονύσια, Ἄλια, Ἐπισκάφια, Πληπολέμια, Χελιδόνια.

HIero, & Gelo, praeter vim pecuniae magnam, aliaque, donabant post terrae motum lebetes argenteos una cum basibus, hydriasque. Polybius lib. V. Ἱέρων γὰρ, καὶ Γέλων, οὐ μόνον ἔδωκαν (τοῖς Ῥοδίοις) ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ἀργυρίου τάλαντα, ἀλλὰ καὶ λέβητας ἀργυροῦς, καὶ βάσεις τούτων, καί τινας ὑδρίας ἀνέθεσαν. *Hiero enim, & Gelo, non tantum dederunt (Rhodiis) argenti talenta septuaginta quinque, sed etiam lebetes argenteos, cum basibus suis, & hydrias aliquot, dedicarunt.* Tum in Digmate posuerunt statuas populi Rhodiorum, coronati a Syracusanis. Polybius paulo post ibidem. Καὶ τελευταῖον, τοσαῦτα δόντες, ὡς προσοφείλοντες χάριν, ἔστησαν ἀνδριάντας ἐν τῷ τῆς Ῥοδίων Δάγματι, στεφανούμενον ὑπὸ Δήμου τῶν Ῥοδίων ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Συρακουσίων. *Postremo, quum tam multa essent largiti, quasi insuper etiam deberent gratiam, statuas in Rhodiorum Digmate constituerunt, populi nempe Rhodiorum, coronati a populo Syracusanorum.* Erat quoque Dianae illic sive templum, sive signum, εὐπορίας cognomento. Hesychius. Εὐπορία· ἡ Ἄρτεμις ἐν Ῥόδῳ. *Euporia, Diana in Rhodo.* Hanc, ut etiam Proserpinam, asphodelo coronabant. Suidas in Ἀσφοδελός. Καὶ Ῥόδιοι τὴν Κόρην, καὶ τὴν Ἄρτεμιν, ἀσφοδέλῳ στέφουσι. *Ac Rhodii Proserpinam, ac Dianam asphodelo coronant.* Helenae Δενδρίτιδος fanum, eiusque exstruendi causam, memorat Paulanias in Laconicis. Ῥόδιοι δὲ, ὐχ ὁμολογοῦντες Λακεδαιμονίοις, φασὶν, Ἑλένην, Μενελάου τελευτήσαντος, Ὀρέστου ἔτι πλανωμένου, τιμωπαῦτα ὑπὸ Νικοστράτου καὶ Μεγαπένθους διωχθεῖσαν, εἰς Ῥόδον ἀφικέσθαι, Πολυξοῖ, τῇ Πληπολέμου γυναικὶ, ἔχουσαν ἐπιτηδέως· εἶναι γὰρ καὶ Πολυξὼ τὸ γένος Ἀργείαν, Πληπολέμῳ δὲ ἔτι πρότερον συνοικοῦσαν, φυγῆς μετασχεῖν τῆς εἰς Ῥόδον, καὶ τοῦ νήσου τιμωπαῦτα ἄρχειν ὑπολειπομένου ἐπὶ ὀρφανῷ παιδί· Ταύτα τὴν Πολυξὼ φασιν, ἐπιθυμοῦσαν Ἑλένην τιμωρήσασθαι τελευτῆς τοῦ Πληπολέμου, τότε, ὡς ἔλαβεν αὐτὴν ὑποχείριον, ἐπιπέμψαι οἱ λυμένῃ θεραπαίνας, Ἐριννύσιν ἐσκευασμένας. καὶ αὗται διαλαβοῦσαι δὴ τὴν Ἑλένην αἱ γυναῖκες, ἀπάγχουσιν ἐπὶ δένδρου. καὶ ἐπὶ τούτῳ Ῥοδίοις Ἑλένης ἱερόν ἐστι Δενδρίτιδος. *At Rhodii, Lacedaemoniis nequaquam adsentientes, dicunt, Helenam, vita functo, Menelao, & errante etiamnum Oreste, a Nicostrato & Megapente pulsam, ad Polyxo, Tlepo-*

Digitized by Google

polemi uxorem, neceſſariam ſuam, Rhodum veniſſe; fuiſse vero & ipſam Polyxo Argivam: &, quum multo ante cum Tlepolemo fuiſset, virum Rhodum in exſilium ſequutam eſse: ac tunc quidem inſulae imperaſse, ſuſcepta parvuli filii tutela. Hanc itaque Polyxo, ulciſci in Helena necem Tlepolemi volentem, ubi in poteſtate Helenam habuit, ancillas ſuas in lavantem immiſiſse: quae prehenſam quum ad arborem ſuſpendiſſent, laqueo necarunt. Atque huius rei cauſa Rhodios fanum Helenae Dendritidis conſtituiſse. Iupiter illis item, cognomento Ἔνδενδρος. Heſychius. Ἔνδενδρος, παρὰ Ῥοδίοις Ζεύς. *Endendrus, apud Rhodios Iupiter.* Etiam Ἐριδήμιος. Idem Heſychius alibi. Ἐριδήμιος, Ζεὺς ἐν Ῥόδῳ. *Eridemius, Iupiter in Rhodo.* Praeterea & Παιάν. Occurrit apud eumdem alibi. Παιὰν, Ζεὺς τιμᾶται ἐν Ῥόδῳ. *Paean, Iupiter colitur in Rhodo.* Saturno, homines aliquandiu immolabant. Porphyrius De Abſtin. lib. II. Ἐθύετο γὰρ καὶ ἐν Ῥόδῳ, μιᾷ Μεταγειτνιῶνι ἕκτῃ ἱσταμένου ἄνθρωπος τῷ Κρόνῳ ὁ δὴ ἐπὶ πολὺ κρατῆσαν ἔθος μετεβλήθη. *In Rhodo enim etiam die ſexto menſis Metageitnionis homo Saturno ſacrificabatur: atque ea conſuetudo, quum obtinuiſset diu, poſtea mutata fuit.* Et ex eo idem referunt Cyrillus contra Iulianum lib. IV. & Theodoretus Therap. VII. Minervae vero, ſacra in arce faciebant ſine igne. Philoſtratus Imag. lib. II. Καὶ θύουσιν ἤδη τῇ Ἀθηνᾷ δῆμοι δύο ἐπὶ δυοῖν ἀκροπόλεων, Ἀθηναῖοι, καὶ Ῥόδιοι, γῇ, καὶ θαλάττῃ, καὶ ἄνθρωποι γηγενεῖς. οἱ μὲν, ἄπυρα ἱερα, καὶ ἀτελῆ· ὁ δὲ Ἀθήνησι δῆμος, πῦρ ἔχει, καὶ κνίσσας ἱερῶν. *Ac ſacra nunc Minervae faciunt in duabus arcibus duo populi, Athenienſes, Rhodiique terra, & mari, ac homines indigenae; hi quidem, ſacra igne carentia, & imperfecta: Athenienſis vero populus, ignem habet, & nidores ſacrorum.* Ita locum illum emendo. Hodie corrupte editur: Πῦρ, καὶ κνίσσαι ἱερῶν. *Ignis ibi, & nidores ſacrorum.* Rem, & originem narrat Diodorus lib. V. Ἀνδρωθεῖσι δὲ τοῖς Ἡλιάδαις (φασὶν) εἰπεῖν τὸν Ἥλιον οἵ τινες ἂν Ἀθηνᾷ θύσωσι πρῶτοι, παρ' ἑαυτοῖς ἔχουσι τὴν θεόν. τὸ δ' αὐτὸ διασαφῆναι λέγεται τοῖς τὴν Ἀττικὴν κατοικοῦσι. διὸ καί φασι τοὺς μὲν Ἡλιάδας, διὰ τὴν σπουδὴν, ἐπιλαθομένους ἐνεγκεῖν πῦρ, καὶ ἐπιθεῖναι τότε τὰ θύματα· τὸν δὲ τότε βασιλεύοντα τῶν Ἀθηναίων Κέκροπα ἐπὶ τῷ πυρὸς θύσαι ὕστερον. διόπερ φασὶ διαμένειν μέχρι τοῦ νῦν τὸ κατὰ τὴν θυσίαν ἴδιον ἐν Ῥόδῳ. *Heliades, quum ad virilem aetatem perveniſſent, dixiſse Solem (aiunt) qui primi Minervae ſacra facerent, deam ſemper apud ſeſe habituros; ac dixiſse idem fertur Atticam inhabitantibus. Et Heliadas quidem tradunt, ob nimiam feſtinationem, ignem adhibere oblitos, victimam tamen immolaſse: Cecropem vero, regem tunc Athenienſium, igne mox adhibito ſacrificaſse: ideoque permanere etiamnum apud Rhodios proprium hunc ſacrorum ritum.* Pindarus Olymp. Od. VII.

Δαίμων Τ' Περιονίδας
Μέλλον ἔντειλε φυλάξασθαι χρέος παισὶν φίλοις,
Ὡς ἂν θεᾷ πρῶτοι κτίσαιεν
Βωμὸν ἐναγέα, καὶ

A Σεμνὰν θυσίαν θέμεν,
Πατρί τε θυμὸν ἰάναιεν, κέρα τ' ἐγ-
Χειβρόμῳ. ἐν δ' ἀρετὰν
Ἔβαλεν, καὶ χάρματ' ἀνθρώ-
Ποισι Προμαθέως αἰδώς.
Ἐπὶ μὲν βαίνῃ τι καὶ
Λάθας ἀτέκμαρτον νέφος
Καὶ παρέλκῃ πραγμάτων ὁρ-
Θὰν ὁδόν γ' ἔξω φρενῶν.
Καίτοι γὰρ αἰθύσσας ἔχοντες
Σπέρμ' ἀνέβαν φλογὶ σύν,
Τεῦξαν δ' ἀπύροις ἱεροῖς
B Ἄλσος ἐν ἀκροπόλᾳ. ——

Deus Hyperionides
Futurum mandavit obſerva-
Re negotium, utile filiis caris,
Vt deae primi conderent
Aram conſpicuam, &,
Venerando ſacrificio facto,
Quum patri animum exhilararent, tum puellae ha-
Stifremae. Virtutem autem
Iniicite, & gaudia, homini-
Bus Prometbei reverentia.
C *Sed ſupervenit quaedam etiam*
Oblivionis ex improviſo nubes,
Et avertit rerum re-
Ctam viam extra mentem.
Etenim ardentis non habentes
Semen adſcenderunt flammae,
Feceruntque igne carentibus ſacris
Locum ſacrum in arce. ——

Vbi vide Scholiaſten cum anonymum, tum Demetrium Triclinium. Eſtque hoc ipſum
D ut exiſtimo, ſacrificium, quod quum peragerent, etiam convivium quoddam agitabant, neque matulam adferebant, niſi poſtea impetrata ab oraculo in id venia. Suidas. Ῥόδιοι, τῇ Λινδίᾳ Ἀθηνᾷ θύοντες, καθεπάσλω ἡμέραν διετέλουν ἐν τῷ ναῷ εὐωχούμενοι. ἐκ ἦν ὅ αὐτοῖς ἔθος ἀμίδα εἰσφέρειν συγκατανεύσαντος τοῦ χρησμοῦ, πάλιν ἂν ἐπυνθάνοντο, χαλκῆν, ἢ ὀστρακίνην. ὁ δὲ ὀργισθεὶς, ἀπεφήνατο, μηδετέραν. *Rhodii, Lindiae Minervae ſacrificantes, quotidie in templo convivia agitabant; neque vero matulam*
E *inferre ipſi mos erat: concedente autem oraculo, iterum rogarunt, aeneamne an fictilem, deberent; itaque iratus deus, reſpondit, neutram.* Eadem tradit Lucillus Tarrhaeus in Collect. Proverb. Diogenianus Cent. VIII. Proverb. IV. & Appendix Vaticana Cent. III. Proverb. LXXVI. Quum a littore longius proceſſiſſent claſſes, ſacra Phorbantis adventui faciebant. Rem, & cauſam, Hyginus narrat in Poetico Aſtronomico, ubi de Ophiucho agit. *Polyzelus autem Rhodius, hunc Phor-*
F *banta nomine demonſtrat, qui Rhodiis auxilio maximo fuiſse demonſtratur. Nam, quum eorum inſulam, ſerpentum multitudine occupatam, cives Ophiuſam adpellaſſent, & in ea multitudine draco fuiſset ingenti magnitudine, qui plurimos eorum interfeciſſet, & patria denique deſerta carere coegiſſet, dicitur Phorbas, Triopae filius, ex Hiſcilla Myrmidonis filia natus, eo tempeſtate delatus, omnes feras, & eum draconem, interfeciſſe: qui quum maxime Apollini dilectus eſset, locatus inter ſidera dicitur; ut, interficiens draconem, lau-*

Digitized by Google

dis, & memoriae cauſa videretur. Itaque Rhodii, quotieſcumque a littore longius prodeunt claſſes, prius ſacrificant Phorbantis adventui; talis ut illis eventus inopinatae virtutis accidat civibus, qualis inſcium Phorbanta futurae laudis ad ſidera gloriae pertulit caſus. Sed nos plurima Rhodiorum ſacrificia ignorare cogit temporis iniuria: & de iis Opera olim ſingularia conſcripſerunt, Georgius, & Theognis; qui citantur ab Athenaeo. Feſta, varia habebant: ac commemorat Διονύσια Diodorus lib. xx. Erant etiam, Ἄλια, Ἑπισπάφια, Τληπολέμια, Χελιδόνια: de quibus olim a me dictum in libris Graeciae Feriatae, ſuis locis.

CAP. XVII.

Rhodii opes, aureuſque a Sole imber: tum potentia in Pharo, aliiſque item inſulis; & imperium in mare: deque eius tempore Euſebii error indicatus. Gloria navalis, & peritia rei nauticae. Proverbium: Ἡμεῖς δέκα Ῥόδιοι δέκα ναῦς. *Nautae Rhodii, in tempeſtate ſubmergendi, dictum plane generoſum, ad Neptunum. Subditae etiam Rhodo Caunus, Carpathus, Caucaſus, ſive potius Caſus. Ariſtides emendatus. Lycia, Caria: tum & urbes, inſulaeque aliae plures.*

DIvitiae etiam praedicatae. Iulius Caeſar apud Saluſtium De bello Catilinario. *Rhodiorum civitas, magna, atque magnifica, quae populi Romani opibus crevit.* Dion Chryſoſtomus in Rhodiaca. Ὑμεῖς μὲν καὶ πρότερον ἦτε πλουσιώτατοι τῶν ἑλλήνων, καὶ νῦν ἔτι μᾶλλον ἔστε. *Vos quidem & antea ditiſſimi eratis Graecorum, & nunc quoque magis eſtis.* Idque futurum, praedicit Sibyllinum Oraculum lib. III.

Καὶ σὺ, Ῥόδε, πλοῦν μὲν ἀδύλωτε χρόνον ἔσσῃ,
Ἡμερίη θυγάτηρ, πλοῦς δέ τοι ὄλβε ὄπισθεν
Ἔσσεται. ———
Et tu, Rhode, longe tempore nulli ſubdita eris,
Diei filia, multae etiam tibi opes deinde Erunt. ———

Homerus de Rhodiis Iliad. II.

Καί σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.
Et ipſis ingentes divitias infundit Saturnius.

Alludit nempe ad imbrem aureum, qui pluiſſe Rhodi dicitur ab antiquis. Pindarus de Rhodo agens Olymp. Od. VII.

——— ἔνθα ποτὲ
Βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας
Χρυσαῖς νιφάδεσσι πόλιν.
——— *ubi quondam*
Irrigavit deorum rex magnus
Aureis nivibus urbem.

Quem utrumque Homeri Pindarique locum reſpexit Ariſtides in Rhodiaca ſua. Καὶ Ὅμηρε πλοῦτον ἔφη καταχέαι τὸν Δία τῇ νήσῳ, καὶ τοῖς περὶ Τληπτόλεμον, προγόνοις ὑμῶν, καὶ Πίνδαρε παραλαβὼν, ὕσαι χρυσὸν, νεφέλιν ξανθὴν ἐπιςήσαντα. *Et Homerus quidem, divitias ait Iovem inſulae, ac Tlepolemo, progenitori veſtro, defudiſſe: & ſequutus eum Pindarus, aurum pluiſſe, flava ſuper illam nube poſita.* De aureo imbre, & Pindari loco ſic Libanius in Exemplis Progymnaſmatum. Ῥοδίοις γάρ φησι Πίνδαρος ἐξ οὐρανοῦ ῥυῆναι χρυσόν. *Rhodiis enim ait Pindarus aurum e coelo fluxiſſe.* Philoſtratus Imag. lib. II. Ῥοδίοις δὲ λέγεται χρυσὸς ἐξ οὐρανοῦ ῥεῦσαι, καὶ διαπλῆσαι σφῶν τὰς οἰκίας, τοὺς σεναπτοὺς, νεφέλιν εἰς αὐτοὺς ῥήξαντος τοῦ Διός. *Rhodiis dicitur aurum e coelo defluxiſſe, & impleviſſe domos, atque angiparus, frangente in eos nubem Iove.* Himerius. Ῥοδίοις μὲν δὴ λόγος ὑσθῆναι χρυσῷ, χρυσῆν ἐπ' αὐτοὺς τοῦ Διὸς νεφέλιν ῥήξαντος. *Rhodiis quidem certe auro pluiſſe fertur, auream ſuper ipſos nubem frangente Iove.* Cauſam aiunt, quod primi Minervae natae ſacra feciſſent. Scholiaſtes Homeri Iliad. II. Ἱστόρηται γὰρ, ὅτι τοῖς Ῥοδίοις χρυσὸν ἔβρεξεν ὁ Ζεὺς, ἐπὶ πρῶτοι γνωμένῃ τῇ Ἀθηνᾷ ἔθυσαν. *Traditur enim, Iovem Rhodiis aurum pluiſſe, quia primi Minervae natae ſacra feciſſent.* Idem alii commemorant. Et potentiam etiam longius exſerebant ſuam Rhodii; adeoque in AEgypto, ante urbem Alexandriam, Pharum vectigalem habebant, uſque ad Cleopatrae reginae tempora, quae eluſit miro aſtu, opereque admirando. Narrat fuſe Ammianus Marcellinus lib. XXII. *Inſula Pharos, ubi Protea cum phocarum gregibus diverſatum Homerus fabulatur inflatius, a civitatis (Alexandriae) littore mille paſſibus diſparata; Rhodiorum erat obnoxia vectigali. Quod quum inde quidam nimium quantum petituri veniſſent, femina, (Cleopatra) callida ſemper in fraudes, ſolemnium ſpecie feriarum, iisdem publicanis ſecum ad ſuburbana perductis, opus iuſſerat irrequietis laboribus conſummari, & ſeptem diebus, totidem ſtadia molibus iactis in mare, ſolo propinquanti terrae ſunt vindicatae. Quo cum vehiculo ingreſſa, errare ait Rhodios, inſularum, non continentis, portorium flagitantes.* Praefectuſque operi fuit Dexiphanes Cnidius. Ioannes Tzetzes Var. Hiſtor. Chil. IV.

Ἤπερ ἡ Κλεοπάτρα ἦ, χερσώσασα τὴν Φάρον,
Τῷ Δεξιφάνει τῷ σοφῷ, Κνιδόθεν ὡρμημένῳ.
Quam Cleopatra vero quum Pharum terram feciſſet,
Per Dexiphanem ſapientem, e Cnido profectum.

Et iterum, ubi de Cleopatrae ſcribis agit Chil. VI.

Καὶ Δεξιφάνης ὁ αὐτὸς μηχανικὸς ἐκ Κνίδου,
Μεθ' ὃ πολλὰς λυσιτελεῖς τὰς μηχανὰς ἐποίει,
Καὶ θάλασσαν ἐχέρσωσε μέχρι τετρασταδίου.
Et Dexiphanes ipſe, mechanicus ex Cnido,
Cum quo multos utiles machinas faciebat,
Et mare terram fecit uſque ad quadriſtadium.

Vbi obiter obſerva, Pharum a continente abfuiſſe quatuor ſtadia; ac ſeptem ab Ammiano dici. Et obſerva: non dumtaxat eam inſulam, ſed & plures, ipſis ſubditas fuiſſe. Et metropolin eam omnium maris Hadriatici inſularum dicit Iornandes lib. De Reg. Succeſſ. *Rhodus, opinatiſſima inſula, & totius Hadriae inſularum metropolis.* Recenſet aliquas

quas Plinius lib. v. cap. xxxi. *Rhodiorum insulae, Carpathus, Casos, Achne olim; Nisyros, distans ab Gnido duodecim millia quingenta, Porphyris antea dicta: &, eodem tractu, media inter Rhodum, Gnidumque, Syme.* Quin & mare universum possidebant. Aristides in Rhodiaca. Ἐτικέμενα δὲ τοῖς λιμέσι τὰ νεώρια, ὅσα καὶ οἷα ἦν, ὅτε τῆς θαλάττης ἐκρατεῖτε. *Et portubus incumbentia navalia, quanta ac qualia fuerunt, cum maris imperium tenebatis.* Strabo lib. xiv. Θαυμαστὴ δὲ καὶ ἡ εὐνομία (τῆς Ῥόδου) καὶ ἡ ἐπιμέλεια πρός τε τὴν ἄλλην πολιτείαν, καὶ περὶ τὰ ναυτικά, ἀφ' ἧς ἐθαλασσοκράτησε πολὺν χρόνον. *Admiranda est & legum (Rhodi) optimarum constitutio, & industria quum in aliis reip. partibus, tum circa rem nauticam: qua effectum, ut imperium maris diu possiderent.* Lucanus lib. v.

——— *pelagique potens Phoebeia donis*
Exornata Rhodos. ———

Et Oraculum Sibyllinum de Rhodo agens lib. iii.

——— ἐν πόντῳ δ' ἔξεις κράτος ἔξοχον ἄλλων.
——— *in mari vero habebis imperium supra alios.*

Eusebius definit tempus, trium, ac viginti annorum, ad annum mc. Τέταρτοι ἐθαλασσοκράτησαν Ῥόδιοι, κατὰ δέ τινας πέμπτοι, ἔτη κγ'. Hieronymus. *Quarto mare obtinuerunt Rhodii annis* xxiii. Strabo vero, in citatis statim verbis, longo tempore tenuisse illos dicit: neque dubito, quin corruptus sit Eusebianus numerus. Certe gloriam navalem ad sua usque tempora mansisse ait Cicero in Oratione Pro lege Manilia. *Non Rhodiorum, quorum usque ad nostram memoriam disciplina navalis, & gloria, remansit.* Nec immerito: nam, ut agilitate naves, sic gubernatores arte, & scientia remiges antecellebant. Livius lib. xxxvii. *Praestabant Rhodiae naves agilitate, & arte gubernatore, & scientia remigum.* Hinc prae ceteris *nauticus populus* dicuntur Floro lib. ii. *Aderant Rhodii, nauticus populus.* Quae totidem verbis transcripsit Iornandes lib. De Regn. Succeff. Praedicat etiam peritiam Rhodiorum navalem Hirtius De bello Alexandrino, uno atque altero loco: & A. Gellius lib. vii. cap. iii. Et quidem ipsi Rhodii eo nomine gloriabantur, quod singuli naves gubernare singulas possent: unde & proverbium de iactabundis dictitatum. Ἡμεῖς δέκα Ῥόδιοι δέκα ναῦς. *Nos decem Rhodii decem naves.* Vide Diogenianum Cent. v. Proverb. xix. Nauta quoque quidam Rhodius, summa oborta tempestate, quum mergenda navis esset, at, Neptune, inquiebat; tamen rectam navem mergam. Meminit Aristides in Rhodiaca. Καιρὸς ἤ νῦν, εἴπερ ποτέ, ὦ ἄνδρες Ῥόδιοι, σῶσαι μὲν αὐτοὺς ὑμᾶς ἐκ τῶν περιεστηκότων, βοηθῆσαι δὲ τῷ γένει τῆς νήσου σῆναι δὲ πρὸς τὴν τύχην λαμπρῶς, ἐνθυμηθέντας ὑμῶν τὸν τοῦ πολίτου κυβερνήτου λόγον. ὃς ἔφη, χειμαζομένης αὐτῷ τῆς νεὼς, καὶ καταδύσεσθαι προσδοκῶν· ἀλλ', ὦ Πόσειδον, ἴσθι, ὅτι ὀρθὰν τὰν ναῦν καταδύσω. *Nunc vos, Rhodii, si umquam alias, tempus monet, ut vos ipsos e circumiectis malis eripiatis, & insulae populo opem feratis, ac strenue fortunae resistatis, revocato in animum gubernatoris civis vestri, dicto quodam: qui, quum navis tempestate iactaretur, & mergendam iam putaret; scito, inquit, o Neptune, rectam navem me mersurum.* Quod ad opes vero attinet, postea mansere etiam, ac maiores item factae, sub Romanis; ut videre est in citatis Dionis Chrysostomi verbis, in principio huius capitis; adeoque *populi Romani opibus crevit:* ut ait apud Salustium Caesar, cuius verba itidem produxi illic. Ac profecto ita habet: nam Romani non dumtaxat urbes multas, sed insulas, donavere, ob navatam bello cum Antiocho operam. De urbibus Eutropius ait lib. iv. *Rhodiis, qui auxilium Romanis contra regem Antiochum tulerant, multae urbes concessae sunt.* Quae iisdem fere verbis Paulus Diaconus Histor. Misc. lib. iv. Paeanius in Eutropii metaphrasi. Ῥοδίοις τε, καὶ αὐτοῖς συμμεμαχηκόσι, πολλαὶ τῶν πόλεων ὑπακούειν ἐπετάχθησαν. In his Caunus. Appianus de bell. Mithr. Καύνιοι, Ῥοδίοις ὑποτελεῖς ἐπὶ τῷ Ἀντιόχου πολέμῳ γεγόμενοι. *Caunii, bello cum Antiocho Rhodiis vectigales facti.* Dion Chrysostomus in Rhodiaca. Τίς γὰρ παρὰ Καυνίοις γέγονε γενναῖος ἀνὴρ; ἢ τίς πώποτε ἐκείνοις ἀγαθόν τι πεποίηκεν; οἵ γε δουλεύουσιν οὐχ ὑμῖν μόνοις, ἀλλὰ καὶ Ῥωμαίοις· διὰ ὑπερβολὴν ἀνοίας, καὶ μοχθηρίας, διπλῆν αὑτοῖς τὴν δουλείαν κατασκευάσαντες. *Quis enim apud Caunios fuit umquam vir generosus? aut quis illis umquam boni aliquid fecit? Nam hi serviunt non vobis solis, verum etiam Romanis; duplici sibi, ob dementiam, & nequitiam, servitute comparata.* Plinius lib. xxxv. cap. x. *Simul, ut dictum est, Protogenes floruit. Patria ei Caunus fuit, gentis Rhodiis subiectae.* Hesychius. Καυνὸς, κάμαξ. σκληρὸς, κλῆρος, καὶ πόλις Ῥόδου. *Caunus, malus, durus, sors, & urbs Rhodi.* Inter insulas, Carpathus, & Caucasus, commemorantur Aristidi in Rhodiaca. Καὶ νῦν Κάρπαθον μὲν, καὶ Καύκασον, καὶ ἄλλας νήσους, οἰκουμένας ἐξὸν ἰδεῖν, ἡδὲν ἔχούσας ὅτι εἴπωσι, καὶ παρ' ὧν φόρον ὑμῖν πρὸ τοῦ, μικρὸν ἦν. *Iam & Carpathum quidem, & Caucasum, aliasque item insulas, videre licet habitatas, nil quod praedicent habentes: & de quibus antea tributum cogere, parvi certe faciebatis.* Sed legendum, Κάρπαθον μὲν, Κάσον. *Carpathum quidem, & Casum.* Nam inter insulas Rhodo subiectas Casus erat, non Caucasus. Plinius clare lib. v. cap. xxxv. *Rhodiorum insulae, Carpathus, quae mari nomen dedit: Casos, Achne olim.* Nisi forte duae voces coaluerint, ac pro Καύκασον, scribendum, Καῦνον, Κάσον, *Caunum, Casum.* Quamquam Caunus urbs potius, quam insula fuit. Meminitque Carpathi & Dion Chrysostomus in eiusdem tituli Oratione. Καὶ γὰρ τὴν ἀντικρυς χώραν, καὶ Κάρπαθον ταύτην, καὶ ἕτερον, ἑτέρας νήσους, καὶ καθόλου πολλά ἐστιν εὑρεῖν, ἃ κοινῇ μὲν ἀπεγράψατο ἡ πόλις. *Et obiacentem quidem regionem, & hanc Carpathum ac continentem, aliasque insulas, & summatim multa possunt inveniri, quae communiter quidem in acta publica retulit civitas.* Et in Asia Lyciam quoque, Cariamque, tenuere. Livius lib. xxxviii. *Rhodiis adfirmata, quae data priore decreto erant.*

Digitized by Google

rant. Lycia, & Caria, datae uſque ad Maeandrum amnem, praeter Telmeßum. Polybius in Excerptis Legationum cap. xxxvi. Μετὰ δὲ ταῦτα Ῥοδίοις ἐχρημάτισαν· διδόντες Λυκίαν, καὶ Καρίαν, τὰ μέχρι Μαιάνδρου ποταμοῦ, πλὴν Τελμισσοῦ. *Poſt haec cum Rhodiis egerunt: dantes illis Lyciam, & Cariam, uſque ad Maeandrum fluvium, excepto Telmiſſo.* Dion Chryſoſtomus in citata ſaepius Rhodiaca. Καὶ τὴν Καρίαν καρπώσασθε, καὶ μέρος τι τῆς Λυκίας. *Et ex Caria fructum percipitis, & ex parte quadam Lyciae.* Et ſolius Cariae meminit alibi in eadem Oratione. Ἐὰν τυνθάνηταί τις, τίνος ἐστὶν ἡ νῆσος; ἢ, τίνος ἡ Καρία; φήσουσι, Ῥοδίων. *Si quis quaerat, cuius eſt inſula? aut, cuius eſt Caria? inquient Rhodiorum.* Ac Lyciam attribuerat L. Cornelius Scipio: Rhodiique nimium ſuperbe in eam dominatum poſtea exercuerunt. Ipſi Lycii, per legatos, conqueruntur apud Livium lib. xli. *AEque miſerabilis legatio Lyciorum; qui crudelitatem Rhodiorum, quibus ab L. Cornelio Scipione attributi erant, querebantur: fuiſſe ſub ditione Antiochi; eam regiam ſervitutem, collatam cum praeſenti ſtatu, praeclaram libertatem viſam; non publico tantum ſe premi imperio, ſed ſingulos iuſtum pati ſervitium: iuxta ſe coniuges, liberoſque, vexari: in corpus, in tergum ſaeviri: famam, quod indignum ſit, maculari, dehoneſtarique, & palam res odioſas fieri, iuris etiam uſurpandi cauſa: ne pro odio habeant, nihil inter ſe, & argento parata mancipia, intereſſe.* Invenio quoque Niſyrum, & Symen apud Plinium: cuius ea loco iam citato verba. *Rhodiorum inſulae, Carpathus, quae mari nomen dedit: Caſos, Achne olim Niſyros, diſtans ab Gnido duodecim millia quingenta, Porphyris ante dicta: &, eodem tractu, media inter Rhodum, Gnidumque, Syme.* Ac de Niſyro capite ſequenti dicam, inter colonias: Syme vero, ab Heliadum ſtatim tempore huc pertinuit; quippe nomen nacta a Syme, Cercaphi ex Ialyſo nepte. Stephanus indicat. Σύμη, νῆσος Καρικὴ, ἧς πόλις ὁμώνυμος. ὠνόμασαι δὲ ἀπὸ Τύμης, τῆς Ἰαλύσου. *Syme, inſula Carica, & urbs eiusdem nominis: adpellata vero eſt a Syme, Ialyſi filia.* Memoratque idem Euſtathius ad Iliad. lib. ii.

CAP. XVIII.

Coloniae Rhodiorum. In Hiſpania Rhodus, ſive Rhode; & Baleares in Opicis, Parthenope in Dauniis, Salapia, ſive Elpia. Strabonis locus expenſus, ac correctus. In Brutiis, ad Sybarin flumen in Cilicia, Soli; in Sicilia, Agrigentum, & Gela; a Lindiis deducta, qui & loco nomen a ſe Λίνδιοι impoſuerunt. In Lycia, Gagae. Tum in Caria, & inſula quadam inter Theram, & Theraſiam; ubi fanum etiam Neptuni Aſphalii poſuere. Denique in Ionia, Teus, ac poſtremum, Apollonia, & Chalcia.

AD magnificentiam vero, & potentiam, etiam coloniae pertinent, quae deductae in varias oras. Memorat nonnullas

A Strabo lib. xiv. Ἱστοροῦσι δὲ καὶ ταῦτα περὶ τῶν Ῥοδίων· ὅτι ὑ μόνον, ἀφ' ὧν χρόνων συνῴκησαν τὴν νῦν πόλιν, κυτύχων κατὰ θάλατταν, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς Ὀλυμπιακῆς θέσεως συχνοῖς ἔτεσιν, ἔπλεον πόρρω τῆς οἰκείας ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἀφ' ὧν μέχρι Ἰβηρίας ἔπλευσαν, κἀκεῖ μὲν τὴν Ῥόδον ἔκτισαν, ἣν ὕστερον Μασσαλιῶται κατέσχον· ἐν δὲ τοῖς Ὀπικοῖς, Παρθενόπῃ· ἐν δὲ Δαυνίοις, μετὰ Κώων Ἐλπίας· τινὲς δὲ, μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἔφοδον τὰς Γυμνησίας νήσους ὑπ' αὐτῶν κτισθῆναι λέγουσιν. Ἔνιοι δὲ τῶν Ῥοδίων, καὶ περὶ Σύβαριν ᾤκησαν. *Narrantur & haec de Rhodiis; res eorum mari ſecundas fuiſſe, non ab eo demum tempore, quo urbem, quae exſtat hodie, condiderunt; ſed etiam ante Olympiorum inſtitutionem permultis annis procul a patria claſſem eduxiſſe, hominum ſervandorum cauſa; itaque in Hiſpaniam navigaſſe, ac Rhodum ibi condidiſſe, quam Maſſalienſes poſtea tenuerunt; & in Opicis, Parthenopen; in Dauniis, Coum auxilio Elpias. Quidam; poſt reditum a bello Troiano, Gymnaſias inſulas ab iis ferunt conditas. Aliqui vero Rhodiorum, etiam circa Sybarin ſedes poſuerunt.* Vbi, quae de condita Rhodo in Hiſpania memorantur, eo pertinent Iſidori Hiſpalenſis iſta verba Orig. lib. xiii. cap. xxi. *Rhodanus, Galliae fluvius, ab oppido Rhodo cognominatus eſt, quem coloni Rhodiorum vocaverunt.* Ipſi Straboni alibi Rhodope dicitur in Deſcriptione Hiſpaniae lib. iii. Ἐνταῦθα δέ ἐστι καὶ ἡ Ῥοδόπη, πολίχνιον Ἐμπορικῶν· τινὲς δέ, κτίσμα Ῥοδίων φασί. *Ibi quoque eſt Rhodope, oppidulum Emporienſium; quidam vero conditum a Rhodiis dicunt.* Sed legendum ibi cenſet Vir inſignis, Iſaacus Caſaubonus. Ῥόδη. *Rhode.* Et ita Marcianus Heracleota in ſua Periegeſi.

Πρώτη μὲν Ἐμπόριον, Ῥόδη δὲ δευτέρα.
Ταύτην μὲν οἱ πρὶν κρατοῦντες ἔκτισαν
Ῥόδιοι· μετ' οὓς ἐλθόντες εἰς Ἰβηρίαν
Οἱ Μασσαλίαν κτίσαντες ἔσχον Φωκιεῖς.

Prima quidem Emporium, Rhode vero ſecunda.
Hanc quidem, qui primi tenuere, condiderunt
Rhodii; poſt quos profecti in Iberiam
Maſſiliae conditores habitarunt Phocenſes.

Hieronymus in Prooemio libri ſecundi Commentariorum in Epiſtolam ad Galatas. *Oppidum Rhoda, coloni Rhodiorum locaverunt.* Ac Rhode quidem, dicitur etiam Stephano De Vrbibus; & Rhoda Melae libro ii. cap. vi. Sed vulgatam tamen Strabonis lectionem tuetur Euſtathius ad Dionyſium. Ὁ δὲ γεωγράφος (ὁ Στράβων) φησὶ καὶ, ὅτι πλεύσαντες οἱ Ῥόδιοι μέχρι Ἰβηρίας, ἔκτισαν ἐκεῖ πόλιν Ῥόδον. *Sed Geographus (Strabo) ait etiam, Rhodios, quum in Iberiam uſque navigaſſent, urbem illic Rhodum condidiſſe.* Etiam Baleares inſulae ab ipſis conditae, Strabo lib. xiv. Τινὲς δὲ μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἔφοδον τὰς Γυμνησίας νήσους ὑπ' αὐτῶν (τῶν Ῥοδίων) κτισθῆναι λέγουσι. *Quidam vero poſt reditum a Troia inſulas Baleares ab ipſis (Rhodiis) conditas, eſſe tradunt.* Factum autem id ab ipſis duce Tlepolemo. Silius lib. iii.

Iam, cui Triptolemus ſator, & cui Lindus origo, Fer-

Digitized by Google

Fervida bella ferens Balearis, & alite plumbo.

De Parthenope, quod addit, confirmat Stephanus. Παρθενόπη, πόλις ἐν Ὠπικοῖς τῆς Ἰταλίας, κτίσμα Ῥοδίων. *Parthenope, urbs in Opicis Italiae, a Rhodiis condita.* Ait vero porro Strabo. Ἐν δὲ Δαυνίοις, μετὰ Κώων Ἔλπίας. *In Dauniis vero, cum Cois Elpias.* Quae praefecto verba mutila, nec cum ceteris cohaerent. Nam quid illic fecit Elpias? urbem condidit? quamnam autem? hanc oportuit expreſſam a Strabone, ut in aliis factitatum. Itaque reſcribendum cenſeo, μετὰ Κώων Σαλαπίαν ἔκτιτεν Ἔλπίας. *Quum Cois Salapiam condidit Elpias.* Nam Salapiam in Apulia Daunia condidit Elpias Rhodius. Vitruvius lib. I. cap. IV. *In Apulia oppidum Salapia vetus, quod Diomedes ab Troia rediens conſtituit; ſive, quemadmodum nonnulli ſcripſerunt, Elpias Rhodius.* Ac profecto, veterem eſſe huius loci corruptelam, etiam oſtendit Stephanus, qui ſic ſcribit. Ἔλπία, πόλις ἐν Δαυνίοις, κτίσμα Ῥοδίων. *Elpia, urbs in Dauniis, a Rhodiis condita.* Et adparet illum legiſſe numero ſingulari, quarto caſu, μετὰ Κώων Ἔλπίαν, *cum Cois Elpiam;* ut Elpia ſit urbis nomen. Sybarin etiam quosdam habitaſſe, id confirmat Ariſtoteles, lib. Περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων. Λέγεται δὲ καὶ τελευτήσαντα ἐκεῖ κεῖσθαι αὐτὸν παρὰ τὸν ποταμὸν τὸν Σύβαριν, βοηθήσαντα Ῥοδίοις, τοῖς μετὰ Τληπολέμου εἰς τοὺς ἐκεῖ τόπους ἀπενεχθῆσι. *Fertur vero etiam, eum mortuum illic ſepultum ad flumen Sybarin, poſtquam Rhodiis, qui in loca illa venerant cum Tlepolemo, opem tuliſſet.* Inſuper, in Macedonia habitarunt Epiphanius adv. Haer. lib. I. Tom. II. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Μακεδονίᾳ τὸ γένος κατῴκητε Κυπρίων τε καὶ Ῥοδίων. *Verum etiam in Macedonia Cypriorum, & Rhodiorum, genus habitavit.* Etiam Niſyrum, Diodorus lib. V. Οἱ δὲ τὴν Νίσυρον τοπαλαιὸν οἰκήσαντες, ὑπὸ σεισμῶν ἐφθάρησαν. ὕστερον δὲ Κῶοι, καθάπερ τὴν Καλυδναν, ταύτῃ κατῴκησαν· μετὰ δὲ ταῦτα, φθορᾶς ἀνθρώπων ἐν τῇ νήσῳ γενομένης, οἱ Ῥόδιοι ἀποίκους εἰς ταύτην ἔξειλαν. *At qui antiquitus Niſyrum habitabant, terrae motibus periere; poſtea vero, ut Calydnam, Coi illam tenuere; inde, extinctis inſulanis, Rhodii colonos eo miſerunt.* Et huc pertinet, quod hanc inter Rhodiorum inſulas commemorat Plinius lib. V. cap. XXXI. *Rhodiorum inſulae, Carpathus, quae mari nomen dedit; Caſos, Achne olim; Niſyros, diſtans ab Gnido duodecim millia quingenta.* In Cilicia quidam Solos condidiſſe eos tradunt, cum Achaeis. Euſtathius in Dionyſium. Πόλις Κιλικίας, καὶ οἱ Σόλοι, ἡ νῦν Πομπηΐου πόλις. λέγονται δὲ Σόλοι, κατά τινας, ἀπὸ Σόλωνος. οἱ δὲ, φασὶ Ῥοδίων, καὶ Ἀχαιῶν, κτίσμα τὴν τοιαύτην πόλιν. *Vrbs Ciliciae etiam Soli, quae nunc Pompeiopolis. Dicuntur autem Soli, iuxta quosdam a Solone; quidam vero, urbem eam conditam dicunt a Rhodiis, & Achaeis.* In Sicilia Agrigentum condidere. Polybius Hiſt. lib. IX. Τοῦ γὰρ Ἀκράγαντος ὑπὸ Ῥοδίων ἀποικισμένου, εἰκότως ὁ θεὸς τὴν ἑαυτοῦ ἔχει προσηγορίαν, ἣν καὶ παρὰ τοῖς Ῥοδίοις.

Nam, quum Rhodiorum colonia ſit Agrigentum, merito hic deus dicitur eo nomine, quo apud Rhodios. Nempe quatenus Geloi condidere, qui & ipſi a Rhodiis oriundi erant; nam Geloos Agrigentum condidiſſe, ſatis certum ex veteribus. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. 11. Ἀρτέμων δέ ὁ ἀπὸ Περγάμου, τὴν Γήλαν οἴεται δεῖν ἀκούειν· εἰ γὰρ ταύτῃ ὁμώνυμον εἶναι Γέλᾳ τῷ ποταμῷ, τοὺς δὲ Ἀκραγαντίνους, Γελώων εἶναι ἀποίκους. *Artemon vero Pergamenus, Gelam putat intelligi debere; ſiquidem cum Gela flumine idem illa nomen habeat; Agrigentinos vero, Geloorum colonos eſſe.* Et condidere illi quidem Agrigentum, ducentibus coloniam Piſtilo, & Ariſtonoo, annis fere centum, & octo poſtquam ipſi conditi a Rhodiis eſſent. Thucydides clare lib. VI. Ἔτεσι δὲ ἐγγύτατα ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέρων οἴκησιν Γελῶοι Ἀκράγαντα ᾤκησαν· τὴν μὲν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἀκράγαντος ποταμοῦ ὀνομάσαντες, οἰκιστὰς δὲ ποιήσαντες Ἀρίστονον καὶ Πίστιλον. *Anno vero prope octavo, & centeſimo ab initio urbis ſuae Geloi Agrigentum condiderunt, urbem a flumine Acragante adpellantes, delectis ſibi coloniae auctoribus Ariſtonoo Piſtiloque.* Marcianus ſimpliciter.

Μεγαρῆς Σελινοῦντ', οἱ Γελῶοι δ' ἔκτισαν
Ἀκράγαντα. ——
Megarenſes Selinuntem, Geloi vero condiderunt
Agrigentum. ——

Iam coloniam Rhodiorum Gelam eſſe, adiutantibus Cretenſibus, teſtis nobis eſt Thucydides lib. VII. Ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ τὴν Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας, μὴ ξὺν τοῖς ἐποίκοις. ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους ἔκοντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. *Contigitque, ut Cretenſes, qui una cum Rhodiis Gelam condidiſſent, non pro colonis ſtarent, ſed contra illos ultro ſtipendia facerent.* Condidere vero Gelam, idque duce Antiphemo; uti idem Scholiaſtes nobis auctor, & Demetrius Triclinius ad eumdem Pindari locum; tum Thucydides libro VI. Stephanuſque in voce Γέλα. Alii, Dinomenem pro Antiphemo nobis tradunt; ut videre eſt apud Auctorem Etymologici in Γέλα. Ac coloniam, ſive hoc, vel illo duce, deduxiſſe videntur Lindii; unde & locus olim Λίνδιοι, ab eorum ſcilicet nomine adpellatus. Thucydides ſuggerit libro VI. Γέλαν δὲ Ἀντίφημος ἐκ Ῥόδου, καὶ Ἔντιμος ἐκ Κρήτης, ἀποίκους ἀγαγόντες, κοινῇ ἔκτισαν ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἴκησιν. καὶ τῇ μὲν πόλει, ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ τὄνομα ἐγένετο· τὸ δὲ χωρίον, ὃ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὃ πρῶτον ἐτειχίσθη, Λίνδιοι καλεῖται. *Gelam vero Antiphemus Rhodius, & Entimus Cretenſis, colonos ducentes, communi opera condidere, anno quinto, & quadrageſimo poſtquam coeptae habitari Syracuſae. Et urbi quidem a Gela flumine datum nomen; locus vero, in quo urbs nunc, quique primus muro cinctus, Lindii dicitur.* Et diſerte dicit Herodotus lib. VII. Κτιζομένης Γέλης ὑπὸ Λινδίων τε τῶν ἐκ Ῥόδου, καὶ Ἀντιφήμου. *Quum Gela conderetur a Lindiis, qui e Rhodo, & Antiphemo.* Vbi obſerva, Antiphemum adpellari, qui dictus eſt aliis Antiphemus.

in Ly-

Digitized by Google

In Lycia quoque urbs Gagae, fuit a Neſtimo condita. Vide Etymologici Auctorem in Γάγαι. Quin colonias etiam in Caria quasdam deduxere, circa urbem Halicarnaſſum. Mela, ubi de Caria agit libro I. capit. XVI. *Inde ad Halicarnaßum haec adiacent; Rhodiorum aliquot coloniae.* Quibus adde, quod in quadam inter Theram, & Theraſiam ſubito enata inſula. Strabo, de hac ipſa agens lib. I. Μετὰ δὲ τὴν παύσαν τῦ πάθους, ἐθάρρησαν πρῶτοι Ῥόδιοι θαλαττοκρατοῦντες ἐπιπροσπλεῦσαι τῷ τόπῳ, καὶ Ποσειδῶνι Ἀσφαλίῳ ἱερὸν ἱδρύσασθαι κατὰ τὴν νῆσον. *Poſtquam malum id ceſſavit, primi Rhodii, penes quos imperium tunc maris erat, locum illum navibus accedere auſi, & Neptuni Aſphalii fanum in hac inſula dedicare.* Denique in Ionia, etiam urbs Rhodiorum erat Teus. AEneas Poliorcetici capit. XVIII. Ῥοδίων ἐν Ἰωνίᾳ Τέως πόλις, εὐμεγέθης. *Rhodiorum urbs erat in Ionia Teus, ſatis magna.* Stephanus quoque in Ἀπολλωνία, ſecundam eius nominis urbem Rhodiorum coloniam dicit. Vide illic. Meminere etiam Chalciae Rhodiorum inſulae, Theophraſtus Hiſt. Plant. lib. VIII. cap. III. & Plinius lib. XVII. cap. IV.

CAP. XIX.

Reipub. ſumma fuit penes Reges ab initio, inde vero, penes populum; donec nobiles inſurgentes adiutante rege Cariae, Mauſolo extorquerent, duce factionis Hegeſilocho, profligatae famae homine, qui turpiſſime immutatione illa ſeſe geſſit. Summus Magiſtratus, Πρύτανις, *iſque per ſemeſtre tantum, quamquam tamen aliquando continuatus. Ac fuere plures uno. Senatores,* Μάκροι *dicti.*

ANtiquitus vero ſub regibus fuit. Itaque Tlepolemus illic regnum tenuiſſe fertur, ante tempora belli Troiani. Diodorus Siculus lib. V. Βραχὺ δὲ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν Τληπόλεμος ὁ Ἡρακλέους, φεύγων διὰ τὸν Λικυμνίου θάνατον, ὃν ἀκουσίως ἦν ἀνηρηκὼς, ἔφυγε ἐξ Ἄργους ἑκουσίως, χρησμὸν δὲ λαβὼν ὑπὲρ ἀποικίας, μετά τινων λαῶν κατέπλευσεν εἰς τὸν Ῥόδον. καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, αὐτῦ κατῴκησε. γνοὺς δὲ βασιλεὺς φάσης τῆς νήσου, τήν τε ἐπίσης κατεκληρύχησε, καὶ τἄλλα διετέλεσεν ἄρχων ἐπιεικῶς. *Paulo ante bellum Troianum Tlepolemus, Herculis filius, ob Licymnii caedem, quem occiderat invitus, ſponte Argis in exſilium conceſſit; accepto autem de colonia oraculo, cum aliquanta populi manu Rhodum tranſmiſit; &, ab incolis receptus, ibi conſedit. Inde rex totius inſulae factus, agrum ſortito in aequales partes diviſit; & in ceteris principem ſe aequum praeſtitit.* Eo vero in Troiano bello caeſo, principatum tenuit Polyxo uxor, nomine pupilli filii. Pauſanias in Laconicis. Καὶ Ῥόδιοι, δὲ, οὐχ ὁμολογοῦντες Λακεδαιμονίοις, φασὶν, Ἑλένῃ, Μενελάου τελευτήσαντες, Ὀρέστου δ' ἔτι πλανωμένου, πλοικαῦτα ὑπὸ Νικοστράτου καὶ Μεγαπένθους διωχθεῖσαν, εἰς Ῥόδον ἀφιλέσθαι, Πολυξῶ, τῇ Τλεπολέμου γυναικὶ, ἔχουσαν ἐπιτηδείως. εἶναι γὰρ καὶ Πολυξὼ

A τὸ γένος Ἀργείαν Τληπολέμῳ δὲ ἔτι πρότερον συνοικοῦσαν, φυγῆς μετασχεῖν τῆς εἰς Ῥόδον, καὶ τῆς νήσου πλοικαῦτα ἄρχειν, ὑπολειπομένῳ ἐπὶ ὀρφανῷ παιδί. *Rhodii vero, a Lacedaemoniis diſſentientes, tradunt, Helenam, mortuo Menelao, Oreſte etiamnum errante, a Nicoſtrato, & Megapenthe pulſam, ad Polyxo, Tlepolemi uxorem neceſſariam ſuam Rhodum veniße; fuiße vero, & ipſam Polyxo Argivam; &, quum multo ante in Tlepolemi matrimonio vitam egißet, eum Rhodum in exſilium ſequutam eſſe; ac tum quidem inſulae imperaſſe,* B *ad filii pupilli tutelam relictam.* Ac Memnonis regis meminit Frontinus Strateg. lib. II. cap. V. ſect. XVIII. *Memnon Rhodius rex, quum equitatu praevaleret, & hoſtem, in collibus ſe continentem, in campos vellet deducere, quosdam ex militibus ſuis ſub ſpecie perfugae miſit in hoſtium caſtra.* Iterumque mentionem eius facit paulo poſt, eodem capite Sect. XLVI. & Pauſanias in Meſſenicis, Damagetum nobis memorat. C regem Ialyſi. Ac Reipublicae quidem ſumma, initio penes populum erat. Saluſtius De Rep. Ord. epiſt. II. *Neque Rhodios, neque alias civitates, umquam ſuorum iudiciorum poenituit; ubi promiſcue dives, & pauper, ut cuique fors tulit, de maximis rebus iuxta, ac de minimis diſceptat.* Sed poſtea nobiles contra plebem inſurrexere ob iudicia. Ariſtoteles Politic. libro V. capit. III. Ὥσπερ ἐν Ῥόδῳ συνέςησαν οἱ γνώριμοι ἐπὶ τὸν δῆμον, διὰ τὰς ἐπιφερομένας δίκας. *Quemadmodum* D *Rhodi nobiles inſurrexere in plebem, propter iudicia, quae intendebantur.* Meminitque iterum poſtea. Καὶ ἐν Ῥόδῳ ὁ δῆμος, πρὸ τῆς ἐπαναςάσεως. *Et Rhodi populus, ante ſeditionem.* Ac mox plenius, eodem lib. cap. V. Καὶ γὰρ ἐν Κῷ ἡ δημοκρατία μετέβαλε, πονηρῶν ἐγγενομένων δημαγωγῶν· οἱ γὰρ γνώριμοι συνέςησαν· καὶ ἐν Ῥόδῳ. μισθοφοράν τε γὰρ οἱ δημαγωγοὶ ἐπόριζον, καὶ ἐκώλυον ἀποδιδόναι τὰ ὀφειλόμενα τοῖς τριηράρχοις· οἱ δὲ, διὰ τὰς ἐπιφερομένας δίκας, ἠναγκάσθησαν συςάντες καταλῦσαι τὸν δῆμον. E *Nam & in Co Democratia, malis in ea exortis demagogis, mutata fuit; nobiles namque conſpirarunt, & Rhodi; nam & mercedem dabant demagogi, & vetabant triremium praefectis ſua perſolvi; hi vero, ob iudicia, quae intendebantur, coacti ſunt, ſeditione facta, populo regimen abrogare.* Et oligarchici Rhodiorum ſtatus meminit etiam Demoſthenes in Orat. De Rhod. lib. Χίων ὀλιγαρχουμένων, καὶ Μιτυληναίων, καὶ νυνὶ Ῥοδίων. *Quum Chii paucorum poteſtate regantur, &* F *Mitylenaei, & nunc Rhodii.* Livius lib. XLV. *Quum praeterveherentur Aſiam legati, & Lorima venißent, qui portus viginti populo amplius millia ab Rhodo abeſt, ex adverſo ipſi poſitus, principes Rhodiorum occurrunt.* Mutavit autem eius Reipubl. formam, & invexit oligarchiam, amicorum ope adiutus, Hegeſilochus quidam, vir flagitiis coopertus. Eſt in hanc rem, unde obſervare liceat, unicus Athenaei locus, libro X. Θεόπομπος δὲ, ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν Ἱςοριῶν περὶ ἄλλου Ῥοδίου διαλεγόμενος, φησι· τοῦ Ἡγησιλόχου τὰ μὲν ἀχρεῖα γεγονότος ὑπὸ οἰνοφλυγίας, καὶ

καὶ κύβων, καὶ παντάπασιν οὐκ ἔχοντα ἀξίωμα παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, ἀλλὰ διαβεβλημένον διὰ τὴν ἀσωτίαν τὴν τοῦ βίου, καὶ παρὰ τοῖς ἑταίροις, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εἶθ' ἡξῆς λέγων περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἣν κατεσήσατο μετὰ τῶν φίλων, ἐπιφέρῃ. *Theopompus, libro decimoſexto Hiſtoriarum, de alio Rhodio loquens; dicit. Quum Hegeſilochus ad res gerendas inutilis eſſet, nimia ebrietate, & aleae ſtudio, adeoque nullam apud Rhodios dignitatem haberet, & infamis plane eſſet, ob impuritatem vitae, apud familiares, reliquoſque item cives. Poſt haec, de paucorum dominatu loquens, quem ſuorum ope conſtituerat, ſubiungit.* Quanta vero, & quam turpia, is commiſerit, dum id facit, narrat Theopompi verbis idem illic Athenaeus. Effecit autem id Hegeſilochus, opera Mauſoli adiutus. Obſervare eſt apud Libanium in Argumento in Orationem Demoſtenis, De Rhodiorum libertate. Γέιτονες δὲ ὄντες οἱ Ῥόδιοι τῇ Καρίᾳ, πρὸς τὸν ταύτης ὕπαρχον Μαυσωλὸν οἰκείως ἔξειν ἐδόκουν· ὁ δὲ, κατ' ὀλίγον πιστευόμενος, ὑπ' αὐτῶν, ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ δήμου συνεσήσατο. καὶ τὸν δημοκρατίαν τῶν Ῥοδίων ἀφελόμενος, ὀλίγοις τοῖς δυνατωτέροις τὴν πόλιν κατεδούλωσε. *Quum autem Rhodii Cariae vicini eſſent, ſe apud Mauſolum eius praefectum, gratia valere putabant. Is, paulatim apud eos fide ſibi conciliata, inſidias populo comparavit; & urbem, populari dominatu Rhodiis erepto, paucorum potentiorum ſervituti ſubiecit.* Et hoc eſt, quod dicit Demoſthenes Or. De Rhod. lib. Τὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν (οἱ Ῥόδιοι) ἀπολωλέκασι, καὶ βαρβάροις. καὶ δούλοις, οὓς εἰς τὰς ἀκροπόλεις παρεῖνται δουλεύουσιν. *Libertatem ſuam (Rhodii) amiſerunt; & barbaris, ac ſervis, quos in arces recepere, ſerviunt.* Summum autem Magiſtratum gerebat Prytanis, quem vocabant; uti munus Πρυτανεῖα dicebatur: & id gerere, Πρυτανεύειν. Plutarchus, ubi recenſet ſummos aliquot Magiſtratus, in Praeceptis Politicis. Οἷον στρατηγίας Ἀθήνησι, καὶ πρυτανείας ἐν Ῥόδῳ, καὶ Βοιωταρχίας παρ' ἡμῖν. *Qualis eſt praetura Athenis, prytania Rhodi, apud nos Boeotarchia.* Strabo lib. VII. Τοιαύτην δ' εὑρεθῆναι καὶ ἐν Ῥόδῳ, πρυτανεύοντα αὐτοῦ. *Talem vero inventam eſſe etiam Rhodi, ipſo prytane.* Appianus De Bell. Civil. lib. IV. Οἱ μὲν δὴ (Ῥόδιοι) Ἀλέξανδρον ἐκ τούτων εἵλοντό σφισι πρυτανεύειν, ὅπερ ἐστὶν ἀρχὴ παρ' αὐτοῖς μάλιστα αὐτοκράτωρ. *Sane quidem (Rhodii) Alexandrum prytanin crearunt, qui Magiſtratus apud ipſos maxime potens eſt.* Polyb. in Excerpt. legat. cap. LXIV. Καίπερ ὑποδεομένων τῶν Ῥοδίων κατὰ τοὺς τότε χρόνους. Ἡγησίλοχος γὰρ, τότε πρυτανεύων ἀνὴρ, τῶν εὐδοκιμούντων, ὁ καὶ μετὰ ταῦτα πρεσβεύσας εἰς τὴν Ῥώμην, &c. *Quamvis illo tempore Rhodii minime haberent opus. Hegeſilochus enim, tunc prytanis, vir inter ſpectatiſſimos, qui etiam poſtea Romam legatus abiit, &c.* Ac ſemeſtris tantum erat ea dignitas; quamquam tamen prorogari interdum ſolita. Licet iſtud obſervare apud Polybium in Excerpt. Legat. cap. LXVII. Παραγενομένων δὲ τῶν γραμμάτων εἰς τὴν Ῥόδον, Στρατοκλέους πρυτανεύοντος τὴν δευτέραν ἕκμηνον. *Adlatis vero Rhodum literis, cum alterum ſemeſtre prytanis eſſet Stratocles.* Atque erant plures numero. Indicat id Diodorus in oppugnatione Rhodi, a Demetrio facta lib. XX. Συνεχοῦς δὲν καταπληκτικῆς γενομένης τῆς προσβολῆς, οἱ μὲν παρὰ τοῖς Ῥοδίοις ναύκληροι, διαγωνιάσαντες περὶ τῶν πλοίων, κατέσβεσαν τὰ πυρφόρα· οἱ δὲ πρυτάνεις, κινδυνεύοντος ἁλῶναι τοῦ λιμένος, παρεκάλεσαν τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας ὑπομεῖναι κίνδυνον. *Oppugnatione igitur cum terrore continuatu, Rhodiorum naucleri, anxie timentes navibus, faces exſtinguunt; prytanes vero, quum periculum iam eſſet, ne expugnaretur portus, civium fortiſſimum quemque ad diſcrimen pro ſalute publica ſubeundum hortantur.* Senatores, Μάγροι dicti. Heſychius. Μάγροι παρὰ Ῥοδίοις Βουλευτῆρες. *Magiſtri, apud Rhodios Senatores.*

CAP. XX.

Rhodiorum mores. Gravitas in inceſſu. Tonſura, ac lex de ea, etſi minime obſervata; tum veſtitus, calceique. Modeſtia in ſpectandis ludis. Alexidis Comici fabula, Ῥόδιος, ἢ Ποπτυζόμενη. *Philemonis* Ῥόδιαι. *Modeſtia, etiam in conviviis, & univerſim, mores omnes, quaſi vetere Graecia digni. Luxus tamen, in ſtruendis aedificiis, & conviviis adparandis; tum propenſio in amores; unde ipſi, Cyrenaei albi dicti; Rhodus vero, urbs procorum. Bellicoſi nihilominus, nauticaeque rei gnavi, ſupra ceteros, ac deficiente ſparto, funes faciunt e mulierum capillis. Solertia denique, qua inveniunt celocem, ſtatuaſque; quas & vinciunt, ne fugiant. Palmam quomodo curaverint; tum & fecerint ceruſſam, atque aeruginem.*

AC nunc mores Rhodiorum, inde leges, memorabimus. Gravitatem in inceſſu, praedicat Dion Chryſoſtomus in Rhodiaca. Τοιγάρτοι καὶ τὰ τοιαῦτα ὑμῶν ἐπαίνου τυγχάνει, καὶ γιγνώσκεται παρὰ πᾶσιν, οὐχ ὡς μικρά· τὸ βάδισμα, ἡ ἡσυχὴ, τὸ μηδένα σοβεῖν διὰ τῆς πόλεως, ἀναγκάζεσθαι ἢ διὰ τὴν ὑμετέραν συνήθειαν, καὶ τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους καθεστῶτας πορεύεσθαι. *Quamobrem & talia vobis laudem parant, cognoſcunturque ea apud omnes, ceu non parva; inceſſus, tonſura, & quod nemo in urbe de via ſubmoveat, cogantur vero agentes illic peregrini veſtro more compoſite incedere.* Vbi obſerva, etiam tonſuram illos ſibi propriam habuiſſe; lexque erat, ne quis raderetur; quamquam haud ſemper obſervata, ut ſequenti capite dicam. Atque de inceſſu quidem, iterum eumdem praedicat Orat. XXXII. Ἴσασι Ῥόδιοι, ἐγγὺς ὄντως ὑμῶν ζῶντας ἐν ἐλευθερίᾳ, καὶ μετὰ πάσης ἀδείας· ἀλλὰ παρ' ἐκείνοις, οὐδὲ τὸ δραμεῖν ἐν τῇ πόλει δοκεῖ μέτριον, ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων ἐπιτιμήσουσι τοῖς εἰκῇ βαδίζουσι. *Noviſtis Rhodios, ita prope vos viventes in libertate, cum ſecuritate omni, ſed apud illos, neque currere in civitate modeſtum videtur, ſed & peregrinos increpant temere incedentes.* Laudat etiam veſtitum, modicumque valde in eo

eo uſum purpurae, ac menſuram, veluti praeſcriptam lege, in citata iam Rhodiaca. Ἔτι πρὸς τούτοις, τῆς ἐσθῆτος ὁ τρόπος, ὡς ἄν τινι γελοῖον φανὲν τῆς πορφύρας τὸ μέτρον. *Ad haec accedit, & veſtitus modus, ut ridicula cuipiam videatur purpurae menſura.* Quin peculiaribus quoque calceis videntur uſi; meminitque eorum Pollux lib. VII. cap. XXII. & Heſychius in Ῥόδια. Ludos ſpectabant, non cum ſtrepitu, & applauſu, uti alii, ſed ſilentio. Dion ibidem. Τὰ φανερώτερα ἤδη, τὸ μεθ' ἡσυχίας θεωρεῖν, ὁ ποπτυσμός. *Iam & illa manifeſtiora, ſpectare cum ſilentio, eſt adplauſus.* Olim tamen non videtur ſic fuiſſe, quum Alexis ſingulari Rhodios Comoedia perſequeretur, & inſcriberet, Ῥόδιος, ἢ Ποτποζύσῃ, citaturque ab Athenaeo lib. X. & Philemonis etiam Comedia fuit, cui titulus, Ῥόδιαι; meminitque eius Pollux lib. X. cap. XXXI. Modeſtiam quoque in conviviis idem laudat, altera Oratione ad Alexandrinos, quae eſt XXXII. Διαφέρουσι μέντοι περὶ ταῦτα πάντα· αὐτίκα ἑστιώμενοι πρῶτον· οἱ μέν, (Ῥόδιοι) ὔτε ἀμαθῶς, ὔτε ἀπρεπῶς διάγουσιν, ἀλλ' εὐσχημόνως ἅμα καὶ προσηνῶς, εὐωχίας, οὐ παροινίας, ἄρχοντες· φιλοφρονούμενοι τοὺς συνόντας, ὐ θρασυνόμενοι πρὸς αὐτούς. *Differunt inter ſe omnibus, & primum quidem convivando; nam hi quidem, (Rhodios,) nec inſcite, neque indecenter agunt; ſed honeſte pariter, & manſuete, convivium, non vinolentiam, auſpicantes; eos, qui una ſunt, amice compellantes, neque ullo in ipſos faſtu utentes.* Denique antiquos univerſim mores, & vere Graecos, praedicat in Rhodiaca. Ταῦτα πάντα σεμνὴν τὴν πόλιν ποιεῖ. διὰ ταῦτα, τῶν ἄλλων διαφέρειν δοκεῖτε· ἐπὶ τούτοις ἅπασι θαυμάζεσθε, ἀγαπᾶσθε· τῶν λιμένων, τῶν τειχῶν, τῶν νεωρίων, μᾶλλον ὑμᾶς κοσμεῖ τὸ ἐν τοῖς ἤθεσιν ἀρχαῖον, καὶ Ἑλληνικόν. *Haec omnia venerandam urbem faciunt; propter iſta alios excellere videmini, in his omnibus admirationi eſtis, & amamini, magiſque quam portus, moenia, navalia, ornant vos antiqui mores, & vere Graeci.* Luxum tamen eorum, in aedificiis, & conviviis inſtruendis, taxat Plutarchus lib. De cupiditate divitiarum. Τὺς μὲν ὖν Ῥοδίους ὁ Στρατώνικος ἐπέσκωπτεν εἰς πολυτέλειαν· οἰκοδομεῖν μὲν, ὡς ἀθανάτους, λέγων· ὀψωνεῖν ὴ, ὡς ὀλιγοχρονίους. *Stratonicus Rhodios taxans propter luxum, aiebat, aedificare eos, tamquam immortales forent; contra vero obſonari, ceu victuros brevi tempore.* Et amoribus deditos, Anacreon innuit, quum inquit:

Πρῶτον μὲν ἐξ Ἀθηνῶν
Ἑπτὰς εἴκοσιν θὲς,
Καὶ πενταικαίδεκ' ἄλλους,
Ἕκτα δ' ἐκ Κορίνθου
Θὲς ὁρμαθὺς ἐρώτων,
Ἀχαΐης γάρ ἐστιν,
Ὅπου καλαὶ γυναῖκες
Τίθη ὴ Λεσβίης μοι,
Καὶ μέχρι τῶν Ἰώνων,
Καὶ Καρίης, Ῥόδου τε,
Δισχιλίους ἔρωτας.

Primum quidem ex Athenis
Viginti habes amores,
His quindecim ſed adde,
Deinde pone amorum
Agmen Corinthiorum,
Achaiae eſt Corinthus,
Formoſae ubi puellae.
Iam Lesbios referto
Nobis, Ionas uſque;
Et Cariam, Rhodumque:
Bis mille ſunt amores.

Ab hac cauſſa Rhodios ille olim albos Cyrenaeos, & procorum urbem Rhodum dixit, teſte Athenaeo lib. VIII. Τὺς Ῥοδίους ἐκάλει λευκὺς Κυρηναίους, καὶ τὴν Ῥόδον, μνηστήρων πόλιν. *Rhodios vero, vocabat Cyrenaeos albos; ac Rhodum, procorum urbem.* Erant tamen bellicoſi, & in primis rei nauticae, ut ſupra memoravi, peritiſſimi. Quin & funditores boni; meminitque & Thucydides libro VI. Καὶ σφενδονήταις Ῥοδίων ἑπτακοσίοις. *Et funditoribus Rhodiorum ſeptingentis.* Pertinetque ad gloriam bellicam, quod, deficiente ſparto, funes e mulierum capillis fecerint. Frontinus Strateg. lib. I. cap. VII. *Carthaginienſium duces, inſtructuri claſſem, quia ſparto deficiebantur, crinibus tonſarum mulierum ad funes efficiendos uſi ſunt. Idem Maſſilienſes, & Rhodii, fecerunt.* Huc reſpexit Ariſtides in Rhodiaca. Καὶ πάλαι μὲν τὰ τῶν γυναικῶν ἀποκειραμένων μηχανήματα ἐδείκνυτε τοῖς ἐπιδημοῦσι· καὶ θαυμαστὸν ἦν. *Et olim quidem e detonſis mulieribus, quae paraſſetis oſtendebatis, idque admirandum erat.* Mirum itaque, cur *Imbelles* eos dicat Iuvenalis Sat. VIII.

Forſitan imbelles Rhodios, unctamque Corinthum.

Solertes admodum fuiſſe, illud manifeſtum facit, quod celocem primi invenerint. Plinius lib. VII. cap. LVI. *Onerariam Hippus Tyrius invenit, lembum Cyrenenſes, cymbam Phoenices, celocem Rhodii.* Invenere & ſtatuariam. Scholiaſt. Pindari Olymp. Od. VII. Ἄριστοι γὰρ περὶ τὴν τῶν ἀνδριάντων κατασκευὴν οἱ Ῥόδιοι· αὐτοὶ γὰρ πρῶτοι τὴν τῶν ἀνδριάντων ἐξεῦρον δημιουργίαν. *Optimi ſtatuarum artifices erant Rhodii, ac primi artem faciendarum invenerunt,* Demetrius Triclinius ad eamdem Oden. Οἱ Ῥόδιοι ὕτως ἄριστοι ἀνδριαντοποιοὶ ἦσαν, ὡς ζῶσιν ἐοικότας ἀνδριάντας κατασκευάζειν· καὶ δεσμεῖν αὐτὺς τοῖς ποσὶν, ὥσπερ δεδοικότας, μὴ, τοῖν ποδοῖν χρησάμενοι φύγωσιν. *Rhodii ita optimi ſtatuarum artifices erant, ut efficerent vivis ſimiles vincerentque earum pedes, ne, illorum adminiculo, fugam caperent.* Palmam quomodo curaverint, diſcere eſt ex Theophraſto, ubi de curatione eius agit Hiſtor. Plant. lib. II. cap. VIII. Δεῖ ὴ ὑδρεύειν εὖ μάλα μετὰ κόπρου, καθάπερ οἱ ἐν Ῥόδῳ. *Aquae tamen fimum miſceri admodum oportet, ſicut Rhodii facere ſolent.* Ceruſſam etiam, & aeruginem, quomodo fecerint. Vitruvius docet lib. VII. cap. XII. *De ceruſſa, aerugineque, quam noſtri aerucam vocant, non eſt alienum, quemadmodum comparetur, dicere. Rhodii enim in doliis ſarmenta componentes, acetum fuffundant, & ſupra ſarmenta plumbeas maſſas collocant; deinde dolia operculis obturant, ne ſpiramentum obturata emittant; poſt certum tempus aperientes, inveniunt e maſſis*

Digitized by Google

massis plumbeis ceruſsam. Eadem ratione, lamellas æreas collocantes, efficiunt aeruginem, quae aeruca adpellatur.

CAP. XXI.

Lex, ne quiſquam raderetur; etſi minime obſervata. Altera, ut filius ſolveret patris debita, etſi bonis eius renuntiaret. Tertia, ne intra urbem carnifex habitaret, neve homicidii iudicia intra eamdem haberentur. Quarta, nautica, tum & ius navale totum, quo Romani etiam uſi, niſi quatenus leges ſuae adverſae eſſent. Alia quaedam, in qua hoedi, culmos ſatorum depaſti, Διακαλαμόσαρκες dicebantur.

LEges paucae memorantur ab Auctoribus, quarum una, ne quis raderetur erat, quamquam minime obſervata. Athenaeus lib. XIII. Ἐν Ῥόδῳ ᾧ νόμῳ ὄντι, μὴ ξύρεσθαι, ὃ ᾗ ὁ ἐπιληψόμενος εὐθὺς ἐστί, διὰ τὸ πάντας ξύρεσθαι. *Quum lex ſit Rhodi, ne quis radatur, non eſt tamen aliquis, qui reprehendat, ſiquidem raduntur omnes.* Altera erat, uti filius debita paterna ſolveret, quamlibet renuntiaret bonis patris. Sextus Pyrrhon. Hypotyp. lib. I. Παρὰ μὲν τοῖς Ῥωμαίοις, ὁ τῆς πατρῴας ἀποσὰς οὐσίας, οὐκ ἀποδίδωσι τὰ τοῦ πατρὸς χρέα· παρὰ δὲ τοῖς Ῥοδίοις, πάντως ἀποδίδωσι. *Apud Romanos quidem, qui paternis bonis renuntiat, non perſolvit patris debita; apud Rhodios vero, omnino perſolvit.* Tertia, ne carnifex intraret urbem. Dion Chryſoſtomus in Rhodiaca. Ἀλλ' οὐκ ἂν ὑμεῖς, ἄνδρες Ῥόδιοι, τοιοῦτον οὐδὲν ὑπομένατε παρ' οἷς νόμος ἐστὶ, τὸν δημόσιον μηδέποτε εἰσελθεῖν τὴν πόλιν. *Sed non vos, viri Rhodii, tale quidquam toleratis, apud quos lex eſt, ne umquam carnifex ingrediatur civitatem.* Imo nec iudicia caedis intra urbem dare licitum. Ariſtides in ſua Rhodiaca. Καὶ πρότερον μέν, ὦ Ζεῦ, τὰς φονικὰς δίκας ἔξω πυλῶν ἐδικάζετε, ὡς οὐδὲ καταψηφίσασθαι θάνατον ἐντὸς τείχους εὐσεβῶς ἔχον ὑμῖν. *Ac primum quidem, o Iupiter, caedis iudicia extra portas peragebatis, quaſi neminem intra moenia damnare capitis pie poßetis.* Meminit cuiusdam legis Tertullianus adverſus Marcionem lib. III. *Scilicet nauclero illi non quidem Rhodia lex, ſed Pontica, caverat.* Intelligit nempe legem navalem. Iſidorus Orig. lib. V. capit. XVII. *Rhodiae leges navalium commerciorum ſunt, ab inſula Rhodo cognominatae, in qua antiquitus mercatorum fuit uſus.* Quae totidem verbis tranſcripſit Gratianus Decret. Part. I. Diſtinct. II. Et erant leges Rhodiorum navales plurimae, quas Romani Imperatores Auguſtus, & Antoninus, ratas eſſe voluere, quatenus Romanis legibus minime adverſarentur. Voluſius Marcianus in l. Ἀξίωσις D. De lege Rhodia. Ἀντωνῖνος εἶπεν Εὐδαίμονι· ἐγὼ μὲν τοῦ κόσμου κύριος, ὁ δὲ νόμος τῆς θαλάσσης τῷ νόμῳ τῶν Ῥοδίων κρινέσθω τῷ ναυτικῷ, ἐν ᾧ μή τις τῶν ἡμετέρων ἐναντίῶται νόμων. τοῦτο δὲ αὐτὸ καὶ ὁ θειότατος Αὔγουστος ἔκρινεν. *Antoninus dixit Eudaemoni. Ego quidem mundi dominus, lex vero maris lege Rhodiorum nautica iudicetur, ubi nulla noſtrarum legum adverſatur. Hoc ipſum quoque diviniſſimus Auguſtus ſanxit,* Conſtantinus Harmenopulus lib. II. tit. XI. Τὰ ναυτικὰ πάντα, καὶ ὅσα κατὰ θάλασσαν κρίνεται, Ῥοδίῳ τέμνεται νόμῳ, καὶ κατὰ τὰς Ῥοδίους δικάζεται νόμους· ὅταν μὴ ἄλλῳ νόμῳ ἐναντιούμενον τοῖς τῶν Ῥοδίων νόμοις εὑρίσκηται. εἰσὶ γὰρ οἱ τῶν Ῥοδίων νόμοι τῶν ἄλλων ναυτικῶν νόμων παλαιότεροι. *Nautica omnia, & quae in mari controverſiae incidunt, lege Rhodia deciduntur, & ex praeſcripto legum Rhodiarum diſceptantur, ac iudicantur, ubi nulla alia lex exſtiterit, legibus Rhodiorum adverſa. Sunt enim Rhodiorum leges omnium nauticarum legum antiquiſſimae.* Habemus capita quaedam huius legis apud Iulium Paulum, Recept. Sent. lib. II. Tit. VII. & Baſilicorum lib. LIII. Totum vero ius navale Rhodiorum repraeſentat vir inſignis, Iohannes Leunclavius, in praeclaro illo Opere Iuris Graeco-Romani, ad ſecundi Tomi finem. Illic videat, qui volet. Erat & lex quaedam incerta, in qua hoedi, culmos ſatorum depaſti, Διακαλαμόσαρκες adpellabantur. Heſychius. Διακαλαμόσαρκες. παρὰ Ῥοδίοις ἔριφοι ὅτων εἴρηνται ἐν νόμῳ τινὶ, οἱ τὴν καλάμην τῶν σπερμάτων ἐπιβεβοσκημένοι. *Diacalamoſarces. Ita apud Rhodios dicti in lege quadam hoedi, culmos ſatorum depaſti.*

CAP. XXII.

Seditio ingens, qua ejecti Dorieus, & Piſidorus, Olympionicae. Thurii renuntiati per praeconem, quum viciſſent, quod ad hoc ſe contuliſſent. Quando vero illa acciderit, & quam diu in exſilio Dorieus ſuo egerit, inquiſitum. Defectio ab Athenienſibus ad Lacedaemonios; a quibus quum bello ſtatim peterentur, triginta duo talenta dare Peloponneſiis ſunt coacti. Hinc deficiunt rurſus ad Athenienſes, & ab illis iterum ad Lacedaemonios. In Elide ſoluta mulcta Iovi Olympio, propter fraudem palaeſtritae.

IN hoc fine vero libri, miſcellanea memorare quaedam libet. Aliquando maxima ſeditione divexata Rhodus fuit. Meminit Diodorus Siculus in rebus geſtis Olympiadis XCII. anni III. verba iſta lib. XIII. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Δωριεὺς ὁ Ῥόδιος, ναύαρχος ὢν τῶν ἐκ Ἰταλίας τριηρῶν, ἐπειδὴ κατέσησε τὴν ἐν Ῥόδῳ ταραχὴν, ἐξέπλευσεν ἐφ' Ἑλλήσποντον. *In Graecia Dorieus Rhodieus, triremium Italicarum praefectus, quum tumultum Rhodi ortum compoſuiſſet, navigio Helleſpontum petiit.* Quin ejectum tunc e Rhodo Dorieum, ac poſt itidem reverſum, ut Diodorus refert etiam Pauſanias Eliac. lib. II. Ἀναγορεύοντο δὲ οὗτός τε (ὁ Δωριεὺς) καὶ ὁ Πεισίδωρος Θούριοι, διωχθέντες ὑπὸ τῶν ἀντιστασιωτῶν ἐκ τῆς Ῥόδου, καὶ εἰς Ἰταλίαν παρὰ Θουρίους ἀπελθόντες. χρόνῳ δὲ ὕστερον κατῆλθεν ὁ Δωριεὺς ἐς Ῥόδον. *Hic vero (Dorieus,) & Piſidorus, praeconis voce renuntiati ſunt Thurii, quod illi, Rhodo a factione pulſi, ad Thurios in Italiam commigraſſent. Poſtea autem Dorieus Rhodum rediit.* In quod tempus vero inciderit hic tumultus,

Digitized by Google

tus, eſt incertum. Et neceſſe, ante victorias Olympias accidiſſe; quarum prima Olympiade octogeſima ſeptima fuit; vixeritque Dorieus in hoc exſilio annos quinque & viginti, circiterve. Mox, ſequuto bello Peloponneſiaco, cum Athenienſium ſequuta partes Rhodus eſſet, profligatis horum rebus, poſt acceptam in Sicilia cladem maximam, tranſiit ad Lacedaemonios. Thucydides lib. VIII. Πλεύσαντες ὖν εὐθὺς (οἱ Λακεδαιμόνιοι) ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἐκ τῆς Κνίδου, καὶ προσβαλόντες Καμίρῳ τῇ Ῥοδίας πρώτῃ ναυσὶ τέσσαρσι καὶ ἑννενήκοντα, ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολλοὺς, οὐκ εἰδότας τὰ πρασσόμενα, καὶ ἔφευγον, ἄλλως τε καὶ ἀτειχίστου ὄσης τῆς πόλεως· εἶτα ξυγκαλέσαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους τε καὶ τοὺς ἐκ τοῖν δυοῖν πόλεοιν Λίνδου τε καὶ Ἰήλυσοῦ Ῥοδίους, ἔπεισαν ἀποστῆναι Ἀθηναίων. καὶ προσεχώρησε Ῥόδος Πελοποννησίοις. *Profecti igitur protinus (Lacedaemonii) eadem hieme ex Cnido, quum ad Camirum, oppidum Rhodiae primam urbem, adpuliſſent navibus nonaginta quatuor, multis rerum, quae gererentur, ignaris, terrorem iniecerunt, ita ut profugerent urbe, alias quoque muris carente. Quibus poſtea Lacedaemonii convocatis, & duarum item urbium, Lindi, Ialiſique, civibus ſuaſere, ut deficerent ab Athenienſibus, & acceſſit Rhodus ad Peloponneſios.* Et haec eſt illa defectio de qua loquitur Diodorus, etſi Rhodiis non diſerte nominatis lib. XIII. Ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀθηναίων περὶ Σικελίαν ἐπταικότων, συνέβη τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν καταφρονηθῆναι. εὐθὺς γὰρ Χῖοι, καὶ Σάμιοι, καὶ Βυζάντιοι, καὶ πολλοὶ τῶν συμμάχων, ἀπέστησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. *Hoc tempore, Athenienſis populi imperium, ob res male in Sicilia geſtas, contemni coepit. Statim enim Chii, Samii, Byzantii, multique e ſociis, ad Lacedaemonios deſcivere.* Quo peracto, graviter ab Athenienſibus divexantur, & tributum dant Peloponneſiis talenta duo, ac triginta. Thucydides libro citato. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν αἰσθόμενοι ἔπλευσαν μὲν, βουλόμενοι φθάσαι, καὶ ἐφάνησαν πελάγιοι· ὑστερίσαντες δὲ ὑπὸ πολλῷ, τὰ μὲν παραχρῆμα ἀπέπλευσαν ἐς Χάλκην, ἐντεῦθεν δ' ἐς Σάμον· ὕστερον δὲ ἐκ τῆς Χάλκης, καὶ ἐκ τῆς Κῶ, καὶ ἐκ τῆς Σάμου τοὺς ἐπίπλους ποιούμενοι, ἐπὶ τὴν Ῥόδον ἐπολέμουν. οἱ δὲ χρήματα μὲν ἐξέλεξαν ἐς δύο καὶ τριάκοντα τάλαντα οἱ Πελοποννήσιοι παρὰ τῶν Ῥοδίων. *Athenienſes vero eo tempore, quum id ſenſiſſent, antevertere cupientes, Samo navigarunt, & in mari ſunt conſpecti, verum paulo tardius; itaque confeſtim Chalcen, & hinc Samum petierunt; tum ex Chalce, Co, & Samo, in Rhodum traiicientes, bellum illi inferebant. Peloponneſii vero triginta duo talenta a Rhodiis exegerunt.* Et id factum, ut eſt videre apud Diodorum, Olympiadis nonageſimae ſecundae anno primo. Verum, fidei inconſtans, iterum, expulſis poſtea Lacedaemoniis, ad Athenienſes tranſit Olympiadis nonageſimae & ſextae anno primo. Diodorus in illius anni rebus libro XIV. Μετὰ δὲ ταῦτα Κόνων μὲν, ἀθροίσας ὀγδοήκοντα τριήρεις, ἔπλευσεν εἰς Χερρόνησον· Ῥόδιοι δὲ, ἐκβαλόντες τὸ τῶν Πελοποννησίων φρόνημα, ἀπέστησαν ἀπὸ Λακεδαιμονίων, καὶ τὸ Κόνωνα προσεδέξαντο μετὰ τοῦ στόλου παντὸς εἰς τὴν πόλιν. *Poſt haec Conon, cum triremes octoginta coegiſſet, traiicit in Cherſoneſum Rhodii vero, claſſe Peloponneſiorum eiecta, a Lacedaemoniis deficiunt, & Cononem cum tota claſſe in urbem recipiunt.* Huc Pauſaniae illa pertinent Eliac. lib. II. Εἶναι μὲν πλωικαῦτα ἐν Καύνῳ τῷ βασιλέως ναυτικὸν, καὶ Κόνωνα ἐπ' αὐτῷ στρατηγὸν, Ῥοδίων τε τὸ δῆμον, πεισθέντα ὑπὸ τοῦ Κόνωνος, ἐπὶ Λακεδαιμονίων μεταβαλέσθαι σφᾶς ἐς τὴν βασιλέως, καὶ Ἀθηναίων συμμαχίαν. *Eſſe quidem tunc in Cauno claſſem regiam, ac Cononem huic praefectum, Rhodioſque a Cononе perſuaſos, a Lacedaemoniis ſe tranſtuliſſe in Athenienſium ſocietatem, atque regis.* Sed nec ita ſibi conſtitit, & defecit rurſum ab Athenienſibus, Olympiadis nonageſimae ſeptimae ſecundae anno. Diodorus in eiusdem anni rebus, libro antea citato XIV. Οἱ Λακωνίζοντες τῶν Ῥοδίων, ἐπαναστάντες τῷ δήμῳ, τοὺς τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντας ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως. *Rhodii, Lacedaemoniis addicti, cives, qui Athenienſium partes fovebant, urbe expulerunt.* In Elide vero Iovi Olympio multae nomine ſignum quoddam collocarunt, ob commiſſam a luctatore quodam fraudem. Pauſanias Eliac. lib. I. Τῶν δὴ κατειλεγμένων τὰ ἐφεξῆς ἀγάλματα, δύο μέν ἐσιν ἀριθμόν· ἀνετέθη δὲ ἐπιτεθείσης παλαισταῖς ἀνδράσι ζημίας· οἵ τινες δὴ ἐκαλοῦντο, ἐμέ τε καὶ τοὺς Ἠλείων λέληθεν ἐξηγητάς. ἐπιγράμματα μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ τούτοις τοῖς ἀγάλμασιν ἔπεσι. λέγω δὲ τὸ μὲν πρῶτον αὐτῶν, ὡς τῷ Ὀλυμπίῳ Διὶ Ῥόδιοι χρήματα ὑπὲρ ἀνδρὸς ἀδικίας ἐκτίσαιεν παλαιστοῦ. *Eorum vero, quae retulimus, duo ſigna, quae ſequuntur, de multa palaeſtritarum ſunt dicata; verum nomina non me tantum, ſed antiquitatum quoque interpretes Eleorum ipſos, fugiebant. Habent vero ſuas quoque ſigna haec inſcriptiones; ac teſtatur prima earum, Rhodios Olympio Iovi viri palaeſtritae iniuriam ære luiſſe.*

RHO-

Digitized by Google

RHODVS

SIVE

DE ILLIVS INSVLAE ATQVE VRBIS, REBVS MEMORATV DIGNIS.

LIBER SECVNDVS.

CAPVT PRIMVM.

Apollinis Erythibii templum. Mercurius Ἐπιπολιαῖος. Παγλάδια, *festum. Magna ossa* Σμίνθια, *& de iis Opus Philomnesti, sive Philodemi. Cyperus. Vva, Hipponia adpellata, atque vinum. Copta. Vnguentum crocinum. Salis fossae iuxta mare. Ostrea in caeno nata. Galeus. Ficus, & caricae,* Βριγινδαρίδες *nuncupatae. Persica, tantum efflorescens, cetera sterilis. Panis escharites. Helenium. Terra ampelitis, bitumini mixta. Pisces, & in iis helops. Mella, Creta, Glutinum. Marmor. Pix.*

NVnc res urbis, insulaeque, quaeque illic singularia videamus; ac promiscue, prout quaeque sese offerent, enarremus. Erat in incerto quodam insulae loco Apollinis Erythibii templum. Strabo libro XIII. Ῥόδιοι δέ, Ἐρυθιβίου Ἀπόλλωνος ἔχουσιν ἐν τῇ χώρᾳ ἱερόν. *Rhodii in sua regione habent Erythibii Apollinis templum.* Memoratque idem Eustathius ad Iliad. *α.*

Colebatur, & Mercurius, Ἐπιπολιαῖος cognomento. Hesychius. Ἐπιπολιαῖος, Ἑρμῆς ἐν Ῥόδῳ, ὡς Γόργων ἱστορεῖ. *Epipoliaeus, Mercurius Rhodi, ut refert Gorgon.*

Festum quoque ipsis erat, quando vitis secaretur, quod Παγκλάδια adpellabant. Hesychius. Παγκλάδια, ἑορτὴ παρὰ Ῥοδίοις, ὅταν ἡ ἄμπελος τμηθῇ. *Pagladia, festum apud Rhodios, quum vitis secaretur.*

Taurum Iovis, gnarum humani sermonis, refert Cyrillus contra Iulianum libro III. *Quin & Isigonus Cittiensis in Rhodo insula dicit Iovis taurum sermonis nostri non fuisse expertem.*

Magna quaedam ossa memorat Phlegon Mirab. cap. XVI. Καὶ τὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ δὲ παρὰλήφαμεν ὀστᾶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, ὡς παραβαλλομένους τοὺς νῦν ἀνθρώπους πολὺ καταδεεστέρους εἶναι. *Sed & Rhodi accepimus ossa esse tantae magnitudinis, ut cum iis comparati nostri homines multo sint minores.*

Locus erat, Σμίνθια dictus, Rhodi pariter, & Lindi. Strabo lib. XIII. Καὶ ἐν τῇ Παριανῇ δ' ἐστὶ χωρίον, τὰ Σμίνθια καλούμενον· καὶ ἐν Ῥόδῳ, καὶ ἐν Λίνδῳ. *Et in agro Pariano locus est, Sminthia dictus, etiam Rhodi, & Lindi.* Ac de loco eius nominis, qui Rhodi erat, opus singulare scripsit Philomnestus; cuius meminit Athenaeus lib. III. sive ille est Philodemus, ut postea nominatur apud eumdem, lib. X.

Cyperus. Plinius lib. XXI. capit. XVIII. *Laus cypero prima Hammoniaco, secunda Rhodio.*

Vva Rhodia, Plinio commemoratur, libro XIV. cap. III. *At nondum dictae, AEgia, & Rhodia, & uncialis, velut a pondere acini.* Athenaeus lib. XIV. Λυγκεὺς δέ, ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Διαγόραν, ἐπαινῶν τὸν κατὰ τὴν Ἀττικὴν γλυκύμυον Νικοστράτειον βότρυν, καὶ ἀντιθεὶς αὐτῷ τοὺς Ῥοδιακούς, φησιν. *Lynceus, in Epistola ad Diagoram, uvam Nicostratiam laudans, quae in Attica provenit, Rhodiacasque ipsi opponens, inquit.* Hesychius. Ῥόδια, ὑπόδημα ἀνδρεῖον, ἢ ἀμπέλου εἶδος. *Rhodia calceus virilis, & vitis genus.* Virgil. Georgic. lib. II.

Non ego te mensis, & diis, accepta secundis
Transferim Rhodia, & tumidis bumaste racemis.

Meminit etiam Macrobius Sat. lib. II. capit. XVI. Galenus De comp. med. sec. loca lib. VII. Dicebatur autem uva Hipponia, ut est videre in ipsius Lyncei verbis, quae citato statim loco ab Athenaeo proferuntur. Eodem modo etiam vinum memoratur. Plinius lib. XIV. capit. VIII. *Rhodium (vinum,) Coo simile est.* Athenaeus lib. I. Τιμαχίδας δὲ ὁ Ῥόδιος. ὑπόχυτόν τινα οἶνον ἐν Ῥόδῳ καλεῖ, παραπλήσιον τῷ γλυκεῖ. Πολύζηλος δὲ, αὐτίπλουν καλεῖν οἶνον ἐν Ῥόδῳ. Theodorus Prodromus De Am. Dos. & Rhod. lib. II.

Ἄλλοι τὸ οἶνον ὑμνολόγουν τὸ ἐν Ῥόδῳ,
Ὡς ἡδὺν εἰς ὄσφρησιν, ἡδὺν εἰς πόσιν.
Alii vinum laudabant Rhodium,
Vt suave odore, suave potu.

Mentio item eius est apud Galenum De comp. med. sec. loc. lib. I. & De comp. med. sec. gen. lib. VII.

Copta. Martialis libro XIV. Epigramm. LXVIII.

Digitized by Google

Peccantis famuli pugno ne percute dentes;
Clara Rhodos coptam, quam tibi miſit, edat.

Vnguentum Crocinum. Plinius lib. XIII. capit. I. *Crocinum*, (*unguentum*,) *in Solis Cilicae diu maxime laudatum, mox Rhodi*. Athenaeus, de unguentis agens libro XV. Κρόκινον δ', ἐν Σόλοις τοῖς Κιλικίοις, καὶ ἐν Ῥόδῳ. *Crocinum vero, in Solis Ciliciis, & Rhodi.*

Salis foſſae iuxta mare, tractu temporis repleri ſolitae. Strabo lib. V. Τοῦτο δὲ παράδοξον ἡ νῆσος ἔχει, καὶ τὸ, τὰ ὀρύγματα ἀναπληροῦσθαι πάλιν τῷ χρόνῳ τὰ μεταλλευθέντα, καθάτερ τοὺς παλαμῶνάς φασι τοὺς ἐν Ῥόδῳ. *Cum id plane inopinatum habet inſula, tum quod foſſae, unde metalla ſunt eruta, rurſum tractu temporis implentur; quod ipſum de ſalis foſſis, iuxta mare ſitis, quae ſunt Rhodi, memoratur.*

Oſtrea, ibi aliquando nata refert Ariſtoteles De Gen. Anim. extremo III. Περὶ Ῥόδον παραβαλόντος ναυτικοῦ σόλου, καὶ ἐμβληθέντων κεραμίων εἰς τὴν θάλασσαν, χρόνου γενομένου, καὶ βορβόρου περὶ αὐτὰ συναλισθέντος, ὄστρεα εὑρίσκονται ἐν αὐτοῖς. *Quum Rhodum claſſis adpuliſſet, iactaeque in mare eſſent teſtae, tractu temporis, coacervato circa illas luto, oſtrea reperta in illis.*

Galeus. Athenaeus lib. VII. Ἀρχέστρατος δ', ὁ τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ γαλεοῦ λέγων, &c. *Archeſtratus vero, qui eamdem cum Sardanapalo vitam egit, de galeo Rhodio verba faciens*, &c.

Ficus. Plinius lib. XV. cap. XVIII. *Nigra, & Rhodia* (*ficus*) *eſt, & Tiburtina de praecocibus*. Meminit earum quoque Columella lib. V. cap. X. & Athenaeus, ex Epiſtola Lyncei Samii ad Diagoram lib. III In primis vero memorabantur caricae, Βριγινδαρίδες adpellatae. Eſtque de iis videre in fragmento eiusdem Lyncei apud eumdem Athenaeum lib. XIV.

Perſica, efloreſcebat tantum, cetera ſterilis. Theophraſtus Hiſtor. Plant. lib. III. cap. V. Μεγάλη δὲ διαφορὰ πρὸς καρπὸν, καὶ ἀκαρπίαν, καὶ ἡ τῶν τόπων φύσις, ὥσπερ ἐπί τε τῆς περσίας ἔχει, καὶ τῶν φοινίκων. ἡ μὲν ἐν Αἰγύπτῳ καρποφορεῖ, καὶ εἴ πῃ τῶν πλησίων τόπων, ἐν Ῥόδῳ δὲ μέχρι τοῦ ἀνθεῖν μόνον ἀφικνεῖται. *Diſcrimen vero ad foecunditatem, ſterilitatemque, ſummum in locorum eſt natura, ut in perſica, ac palmis. Et haec quidem in AEgypto, proximiſque illi locis, fructum fert; in Rhodo vero, tantum pervenit ad florem.* Plinius lib. XV. cap. XIII. *Perſicae, arbores ſero, & cum difficultate tranſiere, ut quae in Rhodo nihil ferant, quod primum ab AEgypto earum fuerat hoſpitium.* Et lib. XVI. capit. XXVI. *Perſicae arbores in Rhodo florent tantum.*

Panis eſcharites. De eo videndum, quae Lynceus Samius ſcribat in Epiſtola ad Diagoram, cuius fragmentum iſtuc pertinens, eſt videre apud Athenaeum lib III.

Helenium. Ptolemaeus Hephaeſtionis apud Photium Hiſt. Novae lib. IV. Περὶ τῆς Ἑλενίου βοτάνης, ἡ ἐν Ῥόδῳ φύεται. *De Helenio herba, quae in Rhodo naſcitur.*

Terra ampelites, bitumini miſta. Strabo lib. VII. Λέγει δ' ἐκεῖνος, (ὁ Ποσειδώνιος,) καὶ τὴν ἀμπελίτιν γῆν ἀσφαλτώδη, τὴν ἐν Σελευκίᾳ τῇ Πιερίᾳ μεταλλευομένην, ἄκος τῆς φθειριάσης ἀμπέλου· χρισθεῖσαν γὰρ μετ' ἐλαίου, φθείρειν τὸ θηρίον, πρὶν ἐπὶ τὰς βλαστὰς τὰς ῥίζης ἀναβῆναι. τοιαύτην δ' εὑρεθῆναι καὶ ἐν Ῥόδῳ, πρυτανεύοντος αὐτοῦ, πλείονος δ' ἐλαίου δεῖσθαι. *Refert vero ille (Poſidonius,) terram ampeliten bituminoſam, quae in Seleuciae Pieria effoditur, remedium eſſe adverſus vitis pediculos; quippe, illitam cum oleo, exſtinguere vermem, priuſquam a radice ad germen perveniat; ſed & talem eſſe in Rhodo repertam, ſe prytane, quae tamen plus olei requireret.*

Piſcium illic magna omnino copia erat. Athenaeus lib. VIII. Ἐπεὶ δὲ Ῥοδιακῶν ἱστοριῶν ἐμνήσθημεν, ἰχθυολογήσων καὶ αὐτὸς ὑμῖν, ἔρχομαι ἀπὸ τῆς καλῆς Ῥόδου, ἣν εὐίχθυν εἶναί φησιν ὁ ἡδὺς Λυγκεύς. *Quandoquidem vero Rhodiarum hiſtoriarum mentionem fecimus, etiam de piſcibus ſermonem vobis habiturus venio ex pulcra Rhodo, quam ſuaviſſimus Lynceus piſcibus bene inſtructam inquit.* Huc pertinent illa AEliani Var. Hiſt. lib. I. cap. XXVIII. Ἀλλ' ἔγωγε ὑμῖν ἐθέλω εἰπεῖν Ῥοδίων δόξαν. Ἐν Ῥόδῳ, φασὶ, τὸν μὲν εἰς τοὺς ἰχθῦς ὁρῶντα, καὶ θαυμάζοντα αὐτοὺς, καὶ ὄντα τῶν ἄλλων τὸν ὀψοφαγίστατον, ἀλλὰ τοῦτόν γε ὡς ἐλευθέριον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπαινεῖσθαι. *Ego vero Rhodiorum opinionem memorare vobis cupio. In Rhodo, aiunt, ſi quis piſces intueatur, atque eos admiretur, & eorum quoque eſu ſupra alios delectetur, eum praedicant, ut ingenuum populares.* Ac praecipue helops illic memoratur. Varro in fragmento, Περὶ ἐδεσμάτων. *Pavus e Samo, Phrygia attagena, grues Melicae, hoedus ex Ambracia, Pelamis Chalcedonius, muraena Tarteſſia, aſelli Peſſinuntii, oſtrea Tarentina, pectunculus Chius, helops Rhodius, ſcari Cilices, nuces Thaſiae, palma AEgyptia, glans Iberica.* Meminit quoque Lynceus Samius in Epiſtola ad Diagoram, apud Athenaeum lib. VII.

Mel. Chion in citata paulo ante Epiſtola, Ἐκόμισέ μοι Φαίδιμος ταρίχη Ῥόδια, καὶ μέλιτος, ἀμφορέας πέντε. *Attulit mihi Phaedimus ſalſamenti Rhodii, & mellis, amphoras quinque.* Soſipater Chariſius Grammat. Inſtitut. lib. I. *Sed ad genus referuntur, ut mella; ut ſint multae ſpecies, quaſi locale, ut Atticum, Rhodium.* Quamquam ſane mel ex Attica Hymettium deportari illic ſolitum referat nobis Theophraſtus in Charact. Eth. Καὶ ἀγοράζει αὐτῷ μὲν μηδὲν, ξένοις δὲ εἰς Βυζάντιον ἐπιστέλλοντα· καὶ Λακωνικὰς κύνας εἰς Κύζικον, καὶ μέλι Ὑμήττιον εἰς Ῥόδον. *Et emit ſibi quidem nihil, ſed quae peregrinis Byzantium mittat; nempe Laconicas canes Cyzicum, mel Hymettium vero Rhodum.*

Creta. Plinius lib. XXIV. capit. I. *Similis vis Rhodiae cretae, & argillae noſtratis.*

Glutinum. Dioſcorides lib. III. capit. CI. Κόλλα, ἣν ἔνιοι ξυλοκόλλαν καλοῦσι, ἡ ταυροκόλλαν, καλλίστη ἐστὶν ἡ Ῥοδιακή. *Glutinum, quod xylocollam, aut taurocollam adpellant, praeſtantiſſimum eſt Rhodiacum.*

Marmor. Plinius lib. XXXVII. capit. X. *Ly-*

Digitized by Google

Lysimachus Rhodio marmori similis est, aureis venis.

Pix. Didymus, Geopon. lib. VI. cap. v. Τὴν πίσσαν οἱ ἀρχαῖοι ἡμῖν παραδεδώκασι καλλίστην εἶναι, τὴν ἀπὸ τῆς Ἴδης· μετὰ ταύτην, τὴν ἐκ Πιερίας· οἱ δὲ, τὴν Ῥόδιαν προκρίνουσι. *Picem veteres tradiderunt optimam ab Ida esse; post hanc, quae est e Pieria; quidam vero, Rhodiam praeferunt.*

CAP. II.

Achates. Aspalathus. Siliqua ceraunia. Cerussa AErugo. Spongia. Sycomorum. Pocula Ῥόδα, Βομβυλιός, *Nestorides Dionysii Thracis, Hedypotides. Ollulae. Eustathii locus emendatus. Peristylium Rhodiacum. Talentum. Aquila nulla illic erat; praeter unam, quae Tiberio ibi habitante, accessit.*

Achates. Plinius, ubi de ea gemma agit lib. XXXVII. cap. x. *Reperiuntur, & in Thracia, & circa Oetam, & in Parnasso, & in Lesbo, ac Messene, & Rhodo.*

Galli magni, & pugnaces. Idem Plinius de illis agens lib. X. cap. XXI. *Quidam (galli) ad bella tantum, & praelia assidua nascuntur, quibus etiam patrias nobilitarunt, Rhodum, ac Tanagram.* Columella de iisdem lib. VIII. capit. II. *Quoniam procera corpora, & animos ad praelia pertinaces requirebant, praecipue Tanagricum genus, & Rhodium, probabant.* Et paulo post. *Tanagrici (galli) Rhodiis, & Medicis, amplitudine pares.* Et ut galli, sic gallinae item grandes. Martialis lib. III. epigr. LVIII.

Rhodias superbi feminas premunt galli.

Hoc quoque de iis memorabant, nec salaces nimis gallos, nec foecundas etiam gallinas esse. Columella, loco citato. *Rhodii generis, aut Medici, propter gravitatem, neque patres nimis salaces, nec foecundae matres; quae tamen ferme singulis maritantur; & quum pauca ova posuerunt, inertes ad incubandum, multoque magis ad excludendum, raro foetus suos educant.* Ac de gallinis iterum eodem libro cap XI. *Nec est, quod committatur, ut Rhodiae (gallinae) ovis pavoninis incubent, quae ne suos quidem foetus commode nutriunt.*

Aspalathus. Dioscorides lib. I. capit. XIX. Plinius lib. XXV. cap. XIII.

Siliqua Ceraunia. Plinius lib. XIII. capit. VIII. *Similis his siliqua, quam Iones ceraniam vocant, trunco, & ipsa fertilis, sed pomo siliquae. Ob id quidam AEgyptiam ficum dixere, errore manifesto. Non enim in AEgypto nascitur, sed in Syria, Ioniaque, & circa Gnidum, & in Rhodo.*

Ostrum. Vitruvius lib. VII. capit. XIII. *Quod vero (ostrum) meridianis regionibus excipitur, rubra procreatur potestate, & ideo hoc rubrum Rhodo etiam insula procreatur.*

Cerussa. Oribasius Collect. Med. lib. XIII. *Laudatissimam (Cerussam) fieri putant Rhodi, aut Corinthi, aut Lacedaemone.* Plinius lib. XXXIV. cap. XVIII. *Psimmythium quoque, hoc est cerussam, plumbariae dant officinae. Laudatissimum in Rhodo.* Meminit Galenus De comp. med. sec. gen. lib. I. & De comp. med. sec. loca lib. IV. Etiam Dioscorides libro V. cap. CIII. Quomodo conficeretur ex Vitruvio retuli supra lib. I. cap. XX. Etiam

AErugo. Vide Vitruvium lib. VII. cap. XII.

Spongia. Plinius lib. XXXI. cap. XI. *Medici inscitia ad duo nomina eas (spongias) redegere; Africanas, quarum firmius sit robur, Rhodiacasque, ad fovendum molliores.* Marcellus Empiricus De Medicam. cap. XXXVI. *Spongia quoque Rhodia, vel Africana, mollis ex aqua frigida, adposita iuvat.*

Sycomorum. Oribasius Collect. Med. libro XII. *Sycomorum copiose nascitur in Caria, & Rhodo.* Idem refert Dioscorides libro I. cap CLXXXI.

Pocula, Ῥοδιακὰ dicta. Hesychius. Ῥοδιακὸν, ποτηρίου, ἢ ἐκπώματος εἴδους. Diphilus apud Athenaeum lib. XI.

Ἐσθ' ὑποσχέσθαι πλείονας πιεῖν γέ τι
Ἀδρότερον ἢ τῶν Ῥοδιακῶν, ἢ τῶν
Ῥυτῶν.

Polliceri licet plures bibituros
Largius, quam Rhodiacis, aut
Rhytis,

Erat quoque, quod Ῥοδῖτις adpellabatur. Hesychius. Ῥοδιᾶς, ποτηρίου εἴδους. Chion in Epistola quadam. Ἐχάρισέ μοι Φαίδιμος ταρίχους Ῥοδιᾶν, καὶ μέλιτος ἀμφορέας πέντε. *Attulit mihi Phaedimus salsamenti Rhodian, & mellis amphoras quinque.* Meminit etiam Polemon lib. I. ad Adaeum apud Athenaeum lib. XI. Etiam Βομβυλιὸς commemoratur in Fragmento perillustri Athenaei libri undecimi, quod debemus magno viro, ac praeclare de Auctore illo merito, Isaaco Casaubono. Βομβυλιος, θηρίκλειον Ῥοδιακόν. *Bombylius, thericleum Rhodiacum.* Ac vide ibi descriptionem. Meminit & Nestoridis proculi alibi eodem libro Athenaeus, facti a Dionysio Thrace. Inspice locum, & videbis quale fuerit. Etiam Hedypotides commemorantur inter pocula Rhodiorum a Polluce lib. VI. cap. XVI. & Athenaeo lib. XI. pag. 469.

Ollulae, quas sic describit Athenaeus libro XI. Καὶ Ἀριστοτέλης ὁ, ἐν τῷ περὶ μέθης, Αἱ Ῥοδιακαί, φησι, προσαγορευόμεναι χυτρίδες, διά τε τὴν ἡδονὴν εἰς τὰς μέθας παρεισφέρονται, καὶ διὰ τὸ θερμαινομένας ἧττον ποιεῖν μεθύσκειν. *Et Aristoteles lib. De ebrietate, Ollulae, inquit, Rhodiacae dictae, voluptatis causa in convivia inferuntur, & quod calefacto vino, ut bibentes minus inebrientur faciant.* Mox subiungit ex eiusdem Aristotel. lib. eodem. Αἱ Ῥοδιακαὶ χυτρίδες γίνονται, σμύρνης, σχίνου ἄνθους, κρόκου, βαλσάμου, ἀμώμου, κιννάμωμου συνεψηθέντων. *Rhodiacae ollulae fiunt, myrrha, odorati iunci flore, croco, balsamo, amomo, cinnamomo, simul coctis.* Sed Eustathius hoc loco legisse videtur, Ἰτρίδες, ecce verba ad Odyss. ι. Ὡς ὃ τῆς ὕστερον, ἑτέρως διατεθειμένοις, ἥδιστα νενόμισται τὰ τοιαῦτα, (κεραμεᾶ ποτήρια,) δηλοῖ Ἀθήναιος, ἐν λόγῳ αὐτῷ ἐνδεκάτῳ, λέγων καὶ, ὅτι μετὰ ἀρωμάτων φυγαθέσης τῆς γῆς, ὠπλᾶτό τινα ἐξ αὐτῶν· καὶ, ὅτι Ῥοδιακαί τινες ἰτρίδες χρησαὶ ἦσαν εἰς εὐφροσύνην, διὰ τὰ συνεψηθέντα εὐώ-

Ῥώδη. Sed corruptum locum cenſeo, & ſcribendum, Ῥοδιακαί τινες χυτρίδες, uti eſt in Athenaeo.

In aedificiis, periſtylium Rhodiacum dictum erat, quod haberet porticum unam altiorem. Vitruvius lib. VI. cap. X. *Id autem periſtylium, quod unam altiorem habet porticum, Rhodiacum adpellatur.*

In pecunia, proprium talentum habebant. Feſtus. *Talentorum non unum genus. Atticum, eſt ſex millium denarium. Rhodium, eſt ciſtophorum quatuor millium quingentorum.*

Poſtquam vero memoravi, quae habuerint, iure & quid non habuerint, referendum. Illa vero aquila erat. Plinius lib. X. cap. XXIX. *Rhodus aquilam non habet.* Sed, Tiberio illic agente, una viſa eſt culmini earum aedium, quas inhabitabat ipſe, inſidere. Suetonius in eius Vita cap. XIV. *Ante paucos vero, quam revocaretur dies, aquila, numquam antea Rhodi conſpecta, in culmine domus eius adſedit.* Eſtque in hanc rem Epigramma Apollonidis Anthol. lib. I. capit. LX.

Οʹ πρὶν ἐγὼ Ῥοδίοισιν ἀνέμβατ@ ἱερὸς ὄρνις,
Οʹ πρὶν Κερκαφίδαις αἰετὸς ἱστορίη,
Τʹψιπετῆ τότε ταρσὸν ἀνὰ πλατὺν ἀέρ' ἀερθὲις,
Hʺλυθον, ἡελίῳ νῆσον ὅτ' εἶχε Νέρων.

Quae prius ego Rhodios non acceſſeram ſacra avis,
Quae Cercaphidis aquila fui hiſtoria,
Altivolantem tunc plantam per latum aerem extendens,
Veni, Solis inſulam quum habitaret Nero.

CAP. III.

Lingua Dorica, ſicut ipſi Dorienſes. Philoſtrati locus illuſtratus. Vocabula eorum multa ſingularia, Eʹρυθίβη, Aʺμβων, Λοφνὶς, *& alia plura. Moſchi,* Eʹξήγησις Ῥοδιακῶν λέξεων.

LIngua, erat illis Dorica. Suetonius in Tiberio cap. LVI. *Zenonem quemdam, exquiſitius ſermocinantem, quum interrogaſſet, quaenam illa tam moleſta dialectus eſſet, & ille reſpondiſſet, Doridem, relegavit Cinariam; exiſtimans exprobratum ſibi veterem ſeceſſum, quod Dorice Rhodii loquantur.* Thucydides lib. VII. Ῥόδιοι δὲ, καὶ Κυθήριοι, Δωριῆς ἀμφότεροι. *Rhodii vero, & Cytherii, Dorienſes utrique.* Etymologici Auct. in Γάγαι. Εἴρηται ὅτι Ῥόδιοι, Λυκίας αἰτοῦντες τόπον, ἐν ᾧ κατοικήσωσιν, ἐβόων Γᾶ Γᾶ, τῇ πατρῴᾳ φωνῇ Δωρίζοντες. *Fertur, Rhodios, quum terram a Lyciis habitandam poſtularent, clamaſſe Ga Ga, patria lingua Dorice loquentes.* Ariſtides Oratione ad Rhodios De concordia. Τὸ μὲν ἀρχαῖον, ἔξε Δωριέας, ἐκ Πελοποννήσου. *Ab antiqua quidem origine, Dorienſes eſtis ex Peloponneſo oriundi.* Et mox circa finem. Λυπηρὸν δέ μοι κἀκεῖνο, ἃ τοῖς μὲν ἐκ γλωττῆς ὀνόμασιν ὕτω σφόδρα Eʹλληνίζοντες ἐφαίνεσθε, ὥς' ὐδὲν ἦν εὑρεῖν, ὡς ἔπ@ εἰπεῖν, παρ' ὑμῖν ὄνομα ὅτι μὴ Δώριον, ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ξένων ἀρξαμένων· ἐν ᾗ τῇ πολιτείᾳ, τὴν πάτριον ἁρμονίαν, κ᾽ τὴν ὡς ἀληθῶς Δωριςὶ, μεθέντες, κακῶν ξενικῶν, κ᾽ πᾶσι μᾶλλον ἢ ὑμῖν προσηκόντων, κληρονομήσετε. *Illud vero etiam me male habet, quod, quum vocabulis quidem avitis adeo ſtudioſe utentes, vos ſervantes Graeci moris oſtendatis, ut inter vos nullam quidem omnino vocem, ut ſic dicam, facile invenire detur, niſi Doricam, iam ab illo uſque tempore, quo id Hoſpites veſtri incepere; in Repub. vero, harmoniam patriam, & vere Doricam omittentes, externa mala, omnibuſque potius, quam vobis, decora adſciſcatis.* Et in Rhodiaca. Μηδ' ὑμᾶς ἐκεῖνοι παραμυθῶνται πέμποντες, ἀλλ' ὑμεῖς ἐκείνους· τὸ πάτριον τοῖς Δωριεῦσι σώζοντες φρόνημα. *Nec ad vos conſolandos illi mittant, ſed vos ad illos; avitam ſervantes Dorienſium magnanimitatem.* Philoſtratus hinc capiendus, ubi de AEſchine Oratore, qui Athenis Rhodum ſe contulerat, Sophiſt. lib. I. Καὶ σοφιςῶν φροντιςήριον ἀποφήνας τὴν Ῥόδον, αὐτῷ διητᾶτο. Θύων Hʹσυχίᾳ, κ᾽ Μούσαις, καὶ Δωρίοις ἔθεσιν ἐγκαταμιγνὺς Aʹτθικά. *Et Sophiſtarum ſcholam probans Rhodum, illic commoratus eſt, ſacra faciens Quieti, & Muſis, Atticos mores Doricis miſcens.* Hinc Δωρὶς, *Dorica*, Rhodus adpellatur ab anonymo auctore in Epigrammate, quod exſtat Anthologiae lib. VI. cap. I.

Αὐτῷ σοι πρὸς Oʺλυμπον ἐμακύναντο κολοσσὸν
Τόνδε Ῥόδῃ ναέται Δωρίδ@, Aʹέλιε.

Ipſi tibi ad coelum uſque extenderunt coloſſum
Hunc Rhodi habitatores Doricae, Sol.

Videndus eſt Strabo lib. XIV. & quae a me ſupra dicta lib. I. capit. IV. Quin vocabula etiam quaedam ſibi propria habuere. Itaque ipſis Λατάγη dicebatur, quod ex potione reſtabat, aliiſque κότλαβον adpellabant. Athenaeus lib. XV. Κλείταρχ@ δ', ἐν τῇ περὶ γλωττῶν πραγματείᾳ, λατάγιν φησὶ Ῥόδιος τὸν ἀπὸ τ ποτηρίων κότλαβον λέγειν. *Clitarchus vero in Opere De gloſſis, latagen ait Rhodios cottabum, e poculis eiectum adpellare.* Eʹρυθίβη dicebatur, quae ab aliis Eʹρυσίβη. Strabo lib. XIII. Ῥόδιοι δὲ ἐρυθιβίᾳ Aʹπόλλων@ ἔχουσιν ἐν τῇ χώρᾳ ἱερὸν, τ ἐρυσίβιν καλοῦντες ἐρυθίβιν. *Rhodii vero in regione ſua Apollinis Erythibii fanum, rubiginem frugum dicentes erythiben, quae eſt aliis eryſibe.* Euſtathius ad Iliad. ά. Ῥόδιοι ᾗ, Aʹπόλλωνα (σεβάζονται) Eʹρυθίβιον τὸν ἐρυσίβην ἐρυθίβην καλοῦντες. *Rhodii vero, Apollinem (colunt) Erythibium, eryſiben dicentes erythiben.* Aʺμβων, Montis adſcenſus, ſupercilii formam habens. Erotianus in Lex. Hippocr. Οἱ Ῥόδιοι Aʺμβωνας καλοῦσι τὰς ὀφρυώδεις τῶν ὀρῶν ἀναβάσεις. *Rhodii Ambones vocant montium adſcenſus, ſupercilio ſimiles.* Et Λοφνὶς dicebatur fax, ex vite, & cortice facta. Athenaeus lib. XV. Κλείταρχ@ δ', ἐν ταῖς Γλώσσαις, λοφνίδα φησὶ καλεῖν Ῥόδιος τὴν ἐκ τῆ φλοιῆ, κ᾽ ἀμπέλ, λαμπάδα. *Clitarchus vero in Gloſſis, Lophnida ait vocare Rhodios facem ex cortice, & vite.* Βράβυλα etiam vocabant pruna, pariter ac Siculi, ut docet idem Athenaeus lib. II. Erant plura etiam vocabula, Aʹγωγὴ, Aʺθρας, Aʹνεκκλητᾶν, Aʹνθεσηριάδες, Aʹνθρώπειοι, Διακαλαμάσαρκες, Eʹλαιδς, Eʺμπτα, Eʹπέτις, Iʹδη, Καλόννης, Μακρόβιοι, Μηλοσόη,

λοσόη, Νασὰ, Ὀλοστρόπα, Σεγάνιον, Γιγθευτον, Χελιδονισαί. De quibus omnibus vide ſingillatim Heſychium ſuis locis. Adeo vero multae fuere peculiares Rhodiorum dictiones, ut de iis opus proprium ſcripſerit Moſchus, quod citatur Athenaeo lib. XI. Μόσχος δ' ἐν Ἐξηγήσει Ῥοδιακῶν λέξεων, κεραμεῖον ἀγγεῖόν φησιν αὐτὸ εἶναι, ἐοικὸς ταῖς λεγομέναις πλωματίσι. *Moſchus vero in Expoſitione Rhodiacorum vocabulorum, ait, id vas fictile eſſe, ſimile iis, quae πλωματίδες adpellantur.*

CAP. IV.

Viri Rhodii clari nominis. Abron, ſive Ambron, aut Ambryon, eiuſque opus, Περὶ Θεοκρίτου. *Agnocles, eiuſque* Κορωνισαί. *Anaxandrides, qui corrupte apud varios Auctores dicitur Alexandrides, eiuſque fabularum quaedam indicatae. Pollucis, Suidae, & Athenaei, loca quaedam emendata.*

NVnc ingenia Rhodiorum quaedam illuſtria, quaeque ſcriptis famam ſibi apud poſteros compararunt memorabo. In his,

Abron. De quo ita Suidas. Ἄβρων, Φρὺξ, ἢ Ῥόδιος, γραμματικὸς, μαθητὴς Τρύφωνος, σοφιστεύσας ἐν Ῥώμῃ. *Abron, Phryx, aut Rhodius Grammaticus, Tryphonis diſcipulus, qui Romae Rhetoricum docuit.* Hic, ut puto, eſt is ipſe, cuius Auctor Etymologici meminit in Ἡμικύκλιον, diciturque idem Ambron apud eumdem in Ὁμοκλήσασκεν. Apud Diogenem Laertium in Ariſtotele lib. v. Ambryon nominatur, eiuſque Περὶ Θεοκρίτου opus quoddam memoratur. Ἀπέσκωψε δ' εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα καὶ Θεόκριτος ὁ Χῖος, ὡς φησὶν Ἄμβρύων, ἐν τῷ Περὶ Θεοκρίτου. *Perſtrinxit eum Epigrammate etiam Theocritus Chius, ut Ambryon inquit in Opere De Theocrito.* Alter autem ab hoc fuit Athenienſis, de quo ago in Bibliotheca Attica.

Agnocles. Eius Κορωνισαὶ citantur ab Athenaeo lib. VIII. Ἱστορεῖ Ἄγνοκλῆς ὁ Ῥόδιος, ἐν Κορωνισαῖς. *Refert Agnocles Rhodius in Coronidibus.*

Anaxandrides, Camiraeus Comicus. De eo ſic Chamaeleon Heracleotes libro ſexto De Comoedia, apud Athenaeum libro IX. Ἀναξανδρίδης, διδάσκων ποτὲ διθύραμβον Ἀθήνησιν, εἰσῆλθεν ἐφ' ἵππου, καὶ ἀποπήγσειλέν τι τῶν ἐκ τοῦ ἅσματος. ἦν δὲ τὴν ὄψιν καλὸς, καὶ μέγας. καὶ πόμην ἔτρεφε καὶ ἐφόρει ἀλυργίδα, καὶ κράσπεδα χρυσᾶ. πικρὸς δ' ὢν τὸ ἦθος, ἐποίει τι τοιοῦτον περὶ τὰς κωμῳδίας, ὅτε γὰρ μὴ νικάη, λαμβάνων ἔδωκεν εἰς τὸν λιβανωτὸν κατατεμεῖν· καὶ οὐ μετεσκεύαζεν, ὥσπερ οἱ πολλοὶ. καὶ πολλὰ ἔχοντα κομψῶς τῶν δραμάτων ἠφάνιζε, δυσκολαίνων τοῖς θεαταῖς διὰ τὸ γῆρας. λέγεται δ' εἶναι τὸ γένος Ῥόδιος, ἐκ Καμείρου. *Quum Athenis aliquando dithyrambum recitaret, in equo ingreſſus eſt, & partem quamdam carminis ſui pronuntiavit. Erat vero adſpectu pulcer, & procerus; comam alebat, induebaturque veſte purpurea, cum fimbris aureis, quum auſterus vero eſſet, tale quid comoediis ſuis faciebat; victus, conſcindendas dabat, ut ex iis thuris involucra fierent; neque enim reſingebat, ſicut multi; itaque comoedias multas elegantes, ſenili moroſitate iratus ſpectatoribus abolevit. Dicitur autem Rhodius eſſe, ex Camiro urbe ortus.* Suidas. Ἀναξανδρίδης, Ἀναξάνδρου, Ῥόδιος, ἐκ Καμείρου γεγονὼς ἐν τοῖς ἀγῶσι Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, Ὀλυμπιάδι ἑκατοστῇ πρώτῃ ἔγραψε δράματα ἑξήκοντα πένθ', ἐνίκησε δὲ δέκα. καὶ πρῶτος ἔστησε ἔρωτας, καὶ παρθένων φθορὰς, εἰσήγαγεν. Ac Comoediarum eius aliquot commemorantur Athenaeo, Ἄγροικοι, libb. XI. & XIV. Αἰσχρα, lib. X. Ἀντερῶν, lib. XIV. Ἀγχίσης, lib. VI. Γεροντομανία, libb. XIII. & XIV. Ἡρακλῆς, lib. XIV. Θησυρὸς, libb. IV. & XV. Κέρκιος, lib. III. Κυνηγέται, lib. VI. Λυκοῦργος, libb. III. & VII. Νηρεὺς, lib. VII. Νηρηίδης, lib. XI. Ὀδυσεὺς, lib. VI. Πάνδαρος, lib. III. Πόλεις, lib. VII. Πρωτεσίλαος, libb. IV. & XII. Σαμία, lib. VI. Σάτυρος, lib. III. Τηρεὺς, libb. IV. IX. & XV. Φιαληφόρος, lib. IV. Sed & alii quasdam harum meminerunt. Itaque Ἄγροικοι commemorantur, & Macrobio Sat. lib. V. cap. XXI. *Anaxandrides etiam Comicus in fabula.* Ἀγροίκοις. Polluci etiam Ἀγχίσης nominatur lib. IX. cap. VI. Ἀναξανδρίδης δὲ, ἐν Ἀγχίσῃ καὶ ἡμιχρύσους λέγει. Ita emendo; nam minus recte editur, Ἀλεξανδριδης. Ab Ariſtotele citatur etiam Γεροντομανία, ſicut quoque Εὐσεβὴς, Rhet. lib. III. cap. XII. Οἷον καὶ Φιλήμων ὁ ὑποκριτὴς ἐποίει, ἔν τε τῇ Ἀναξανδρίδου Γεροντομανίᾳ, ὅτε λέγει Ῥαδάμανθυς, καὶ Παλαμήδης· καὶ ἐν τῷ προλόγῳ τῶν Εὐσεβοῦς, τὸ ἐγώ. Praeter fabulas autem, ab Athenaeo memoratas, etiam Γεωγράφοι ἢ Ζωγράφοι, nominantur a Polluce lib. X. cap. XIV. Εἴρηται γὰρ καὶ ἐπὶ ζωγράφου, ἐν Ἀναξανδρίδου Ζωγράφοις, ἢ Γεωγράφοις. Sed corrupte ibi quoque ſcribitur, Ἀλεξανδρίδου. Eodem modo apud Suidam in Ἀβέλτερος, citatur Ἑλένη, & Ἀλεξανδρίδης auctor, pro Ἀναξανδρίδης, ſcribitur. Eodem modo apud eumdem peccatur in Ἀρειοταγίτης, ubi Πεισανδρος memoratur. Apud Athenaeum quoque idem mendum eſt libb. V. & XIV. ubi Ὀπλόμαχος citatur, & lib. VI. ubi Φαρμακόμαντις, cuius meminit etiam Auctor Etymologici in Ὀρίγανον. Denique & lib. XI. Μελίλωτος Alexandridi adtribuitur, itidem corrupto nomine. Apud Pollucem, etiam Κιθαρίσρια commemoratur, lib. X. cap. XLIII. Τοῦτο δὲ βύσραν ἕτεροι κεκλήκασιν, ὡς Ἀναξανδρίδης Κιθαρισρίᾳ.

CAP. V.

Andronicus, Ariſtotelis pleraque, & Theophraſti in lucem protulit, eiuſque ſcripta. Antagoras, & Antheas, poeta. Antiphanes, veteris Comoediae poeta. Antiſthenes hiſtoricus. Eius Opera, Διαδοχαὶ τῶν φιλοσόφων, *&,* Περὶ τῶν τῆς Αἰγύπτου πυραμίδων. *Antonius Philoſophus.*

ANdronicus. Hic pleraque Ariſtotelis, & Theophraſti, ex Apelliconis Teii bibliotheca, Romam a Sylla advecta, a Tyrannione Grammatico accepta, in lucem protulit, indiceſque concinnavit. Plutarchus in Vita Syllae. Καὶ μυηθὲς, ἐξῄτησεν ἑαυτῷ τὴν Ἀπελλίκωνος τοῦ Τηίου βιβλιοθήκην, ἐν ᾗ τὰ πολλὰ

Digitized by Google

σα τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ Θεοφράστου, βιβλίων ἦν, ὅπου τότε σαφῶς γνωριζόμενα τοῖς πολλοῖς. λέγεται δὲ, κρισθείσης αὐτῆς εἰς Ῥώμην, Τυραννιώνα τὸν γραμματικὸν ἐνσκευάσασθαι τὰ πολλὰ καὶ παρ' αὐτοῦ τὸν Ῥόδιον Ἀνδρόνικον, εὐπορήσαντα τῶν ἀντιγράφων, εἰς μέσον θεῖναι, καὶ ἀναγράψαι τοὺς νῦν φερομένους πίνακας. *Et myſteriis initiatus, deſumſit ſibi Apelliconis Teii bibliothecam, in qua plerique Ariſtotelis, & Theophraſti libri erant, haud dum ſatis in vulgus noti. Ex ea, Romam deportata, grammaticum Tyrannionem interverſiſſe plura fertur; & ab eo Andronicum Rhodium exemplaria accepiſſe, & in lucem edidiſſe, indiceſque, qui circumferuntur nunc, concinnaviſſe.* Strabo, ubi de Rhodo agit, & viros claros, inde oriundos refert lib. XIV. Ἄνδρες δὲ ἐγένοντο μνήμης ἄξιοι πολλοὶ στρατηλάται τε καὶ ἀθληταὶ. ὧν εἰσι καὶ οἱ Παναιτίου τοῦ φιλοσόφου προόντες. τῶν δὲ πολιτικῶν, καὶ τῶν περὶ λόγους, καὶ φιλοσοφίαν, ὅ, τε Παναίτιος αὐτὸς, Στρατοκλῆς, καὶ Ἀνδρόνικος, ὁ ἐκ τῶν περιπάτων. *Viros memorabiles quum belli duces, tum athletas, multos tulit; e quibus fuerunt etiam Panaetii maiores; tum rerum civilium peritos, & in litteris, ac philoſophia verſatos, ipſumque adeo Panaetium, tum Stratoclem, & Andronicum Peripateticum.* Eſtque hic ipſe, ſine dubio, cuius meminit Alexander Aphrodiſieus in priorum Analyticorum lib. I. Ἐξ ὧν καὶ αὐτῶν ἔνεστι δεικνύναι, ὅτι τὸ περὶ Ἑρμηνείας Ἀριστοτέλους ἐστὶν, ἀλλ' οὐχ ὡς Ἀνδρόνικός φησιν. *Ex quibus ipſis licet etiam oſtendere, librum De Interpretatione eſſe Ariſtotelis, ſed non, ut Andronicus ait.* Et Aulus Gellius lib. XX. cap. V. *Exempla utrarumque literarum, ſumta ex Andronici philoſophi libro, ſubdidi.* Exſtat eius paraphraſis in Ethica Nicomachea, & libellus, Περὶ παθῶν, beneficio clariſſimorum virorum, Danielis Heinſii, & Davidis Hoeſchelii.

Antagoras. Nominatur inter poetas a Diogene Laertio in Menedemo lib. II. Ἡ δὲ σπάζετο καὶ Ἄρατον, καὶ Λυκόφρονα, καὶ τὸν Ῥόδιον Ἀνταγόραν. *Salutavit vero etiam Aratum, & Lycophronem, & Antagoram Rhodium.* Ac citat eius Epigrammata in Cratete, & Crantore lib. IV.

Antheas. Lindius, conſanguineus Cleobuli: de quo & eius ſcriptis, hunc in modum Athenaeus lib. X. Ἀνθέας δὲ ὁ Λίνδιος, συγγενὴς ὢν εἶναι φάσκων Κλεοβούλου τοῦ σοφοῦ, πρῶτος εὗρε τὴν διὰ τῶν συνθέτων ὀνομάτων ποίησιν, καὶ κωμῳδίας ἐποίησε, καὶ ἄλλα πολλά. *Antheas vero Lindius, qui cognatum Cleobuli ſapientis ſe dicebat, primus invenit poeſin, quae fit nominibus compoſitis. Fecit etiam Comoedias, & alia multa.*

Antiphanes. Quamquam Cianum hunc quidam, alii Smyrnaeum velint. Comicus fuit, mediae Comoediae. Vide de eo Suidam in Ἀντιφάνης, Δημοφάνης.

Antiſthenes, Hiſtoricus. Meminit Diogenes Laertius in Antiſthene lib. VI. ubi varios nominis illius memorans, tertium hunc noſtrum refert, & hiſtoricum eum dicit iſtis verbis. Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Ἀντισθένεις τρεῖς. Ἡρακλείτειος, εἷς· ἕτερος Ἐφέσιος· καὶ Ῥόδιός τις, ἱστορικός. *Fuere nomine Antiſthenis & tres alii. Vnus, ex Heracliti ſchola; alter, Epheſius: & Rhodius quidam, hiſtoricus.* Atque huius, ut opinor, ſunt Διαδοχαὶ τῶν φιλοσόφων. *Succeſſiones philoſophorum*, quarum meminit idem Diogenes in Thalete lib. I. in Socrate, & Ariſtippo lib. II. Eumdem puto, quem Germanici Interpres citat, ubi de Centauro agit. *Eius hoſpitio quum Hercules uteretur, ſicut Antiſthenes dicit, e pharetra ſagitta lapſa dicitur pedem eius vulneraſſe.* Neque alium exiſtimo, quem inter eos, qui *De pyramidibus AEgyptiis* ſcripſerunt, memorat Plinius lib. XXXVI. cap. XII.

Antonius, philoſophus. Meminit eius Porphyrius in Vita Plotini. Τῷ δεκάτῳ δὲ ἔτει τῆς Γαλλιήνου βασιλείας ἐγὼ Πορφύριος ἐκ τῆς Ἑλλάδος μετὰ Ἀντωνίου τοῦ Ῥοδίου γεγονὼς, καταλαμβάνω τὸν Ἀμέλιον, ὀκτωκαιδέκατον ἔτος ἔχοντα πρὸς Πλωτινῶν συνουσίας. *Anno vero imperii Gallieni decimo, ego Porphyrius, una cum Antonio Rhodio, e Graecia profectus, Amelium repperi, iam decimum, & octavum annum cum Plotino converſantem.*

CAP. VI.

Apollonius. *Eius* Κανωπὸς, & Κανωπὸς δεύτερος. Καῦνος, *ſive*, Καύνου κτίσις. Ἀλεξανδρείας κτίσις. Κνίδης κτίσις. Ἐπιγράμματα. Ἀργοναυτικά. *Callimachi in eum* Ἴβις. *Rhodius dictus, quum Alexandrinus eſſet. Ariſteas. Ariſtocles, orator. Eius Opus,* Περὶ ποιητικῆς. *Ariſtophanes, Comicus: ab Athenienſibus civitate donatus. Ariſtoteles, commentator Platonis. Artamenes, & Athenodorus, oratores. Attalus, Arati commentator.*

APollonius. Eius fuit, Κανωπός. Citatur a Stephano in χώρα. Item, Κανωπὸς δεύτερος, apud eumdem in Κόρινθος. Etiam, Καῦνος. Parthenius Erot. I. Ἱστορεῖ Νικαίνετος, Λύρκῳ· καὶ Ἀπολλώνιος, Καύνῳ. *Memorat Nicaenetus, in Lyrco; & Apollonius, in Caueno.* Ac puto fuiſſe idem opus, quod eidem Καύνου κτίσις, nuncupatur Erot. I. Ἱστορεῖ Ἀριστόκριτος· καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, Καύνου κτίσει. Simile Opus, Ἀλεξανδρείας κτίσις. Scholiaſtes Nicandri Theriacis. Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, ἐν τῇ τῆς Ἀλεξανδρείας κτίσει, ἀπὸ τῶν σαγόνων τοῦ τῆς Γοργόνος αἵματος. Item: Κνίδης κτίσις: apud Stephanum in Ψυλλήριος. Eius, Ἐπιγράμματα citat Antoninus Liberalis Metam. XXIII. Ἱστορεῖ Νίκανδρος, Ἑτεροιουμένων ά· καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, ἐν τοῖς Ἐπιγράμμασι. Eius Ἀργοναυτικὰ, in libros quatuor diſtributa, hodie exſtant. In hunc ipſum fuit Callimachi poema, Ἴβις inſcriptum. Suidas in Καλλίμαχος, ubi Opera eius recenſet. Ἴβις, ἐστὶ δὲ ποίημα, ἐπιτετηδευμένον ἐς ἀσάφειαν, καὶ λοιδορίαν εἰς τινὰ Ἴβιν, χωόμενον ἐχθρὸν τοῦ Καλλιμάχου· ἦν δὲ ὄνος Ἀπολλώνιος, ὁ γράψας τὰ Ἀργοναυτικά. Rhodius vero iſte noſter dictus potius eſt, quam fuit, nam Alexandrinus erat. Clare Strabo lib. XIV. Διονύσιος δὲ ὁ Θρᾷξ, καὶ Ἀπολλώνιος, ὁ τοὺς Ἀργοναύτας ποιήσας. Ἀλεξανδρεῖς μὲν, ἐκαλοῦντο δὲ Ῥόδιοι.

Apol-

Digitized by Google

Apollonius Molon, rhetor. De eo vide infra in Molon.

Ariſteas. Nicolaus Myrepſus De antid. cap. IX. *Hanc Ariſteas Rhodius moriens Ariſtomacho revelavit*. Erotianus in Lex. Hipp. Περὶ ὧν γεγράφασιν Ἀριστοκλῆς, καὶ Ἀριστέας, οἱ Ῥόδιοι. *De quibus ſcripſere Ariſtocles, & Ariſteas, Rhodii*.

Ariſtocles. Meminit Erotianus in citatis ſtatim verbis. Strabo coaetaneum ſibi nominat lib. XIV. Καὶ Πείσανδρος ὁ Ἡρακλείαν γράψας ποιητὴς Ῥόδιος. καὶ Σιμμίας ὁ γραμματικὸς, καὶ Ἀριστοκλῆς ὁ καθ' ἡμᾶς. *Et Piſander, qui Heracleam ſcripſit, poeta eſt Rhodius: & Simmias grammaticus, & noſtra aetate Ariſtocles*. Inter Oratores recenſet Dionyſius Halicarnaſſeus in Dinarcho. Οἷοι γεγόνασι Ῥόδιοι ῥήτορες, οἱ περὶ Ἀρταμένην, καὶ Ἀριστοκλέα. *Quales fuere Rhodii oratores, Artamenes, & Ariſtocles*. Scripſit, Περὶ ποιητικῆς. Ammonius De Diff. Verb. in Ἐπικήδιος. Ἀριστοκλῆς ὁ Ῥόδιος, ἐν τῷ Περὶ ποιητικῆς, τρίτῳ. *Ariſtocles vero Rhodius, libro de poetica, vice verſa*. Et fragmentum eius quoddam illic profert.

Ariſtophanes. Camireus, ſive Lindius, quamquam AEgyptium aliqui velint, Comicus longe celeberrimus, ob ingenii praeſtantiam civitate ab Athenienſibus donatus. Suidas. Ἀριστοφάνης, Ῥόδιος, ἤτοι Λίνδιος. οἱ δὲ, Αἰγύπτιον ἔφασαν· οἱ δὲ, Καμέιρεον. Θέσει ὁ, Ἀθηναῖος. ἐπολιτογραφήθη γὰρ παρ' αὐτοῖς κωμικός. *Ariſtophanes, Rhodius, ſive Lindius; quidam vero, AEgyptium dixerunt: quidam autem, Camirenſem; adoptione, Athenienſis: nam ab illis civitate donatus erat Comicus*. De eo, fabuliſque eius, vide quae notata mihi Bibliothecae meae Atticae lib. I.

Ariſtoteles, Platonis commentator. Proclus in Timaeum lib. I. Ὅτι γε μὴν τὰ Παναθήναια τοῖς Βενδιδείοις εἵπετο, λέγουσιν οἱ ὑπομνηματισταὶ, καὶ Ἀριστοτέλης ὁ Ῥόδιος ἱστορεῖ. *Quod vero Panathenaea ſequuta fuerint Bendidea, referunt Commentatores, atque Ariſtoteles Rhodius ſcriptis prodit*.

Artamenes, Orator. Dionyſius Halicarnaſſeus in Dinarcho. Οἷοι γεγόνασι Ῥόδιοι ῥήτορες, οἱ περὶ Ἀρταμένην, καὶ Ἀριστοκλέα. *Quales fuerunt oratores Rhodii, Artamenes, & Ariſtocles*.

Athenodorus. Huius inter veteres oratores meminit Quintilianus lib. II. cap. XV. *Multa Critolaus contra, multa Athenodorus Rhodius*.

Attalus. Hic ab Hipparcho, ſive Eratoſthenes dicendus fuerit, in Phoenomena Arati, primo loco in Commentatoribus Arati antiquis memoratur: citatque eius in Aratum Commentarium ſaepe Hipparchus. Eius Περὶ παροιμιῶν citatur ab Heſychio in Κορίννυσι, & incerto quoque Opere, ab Auctore Etymologici in Μῆλα.

CAP. VII.

Bacorus, geographus. Callixenus. Eius Opus, Περὶ Ἀλεξανδρείας: *& Περὶ ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν. Caſtor. Eius ſcripta varia. Cleobulus: eiuſque* Αἰνίγματα, *& Γρίφοι. Philippus, abbas bonae ſpei, emendatus. Cleobulina, Cleobuli F. Eius* Αἰνίγματα ἑξάμετρα. *Suidae locus emendatus. Clitophon. Eius* Ἰνδικὰ, Ἰταλικὰ, Γαλατικὰ, Κτίσεις.

BAcorus. Scripſit Geographica, ut eſt colligere ex Avieno in Deſcriptione orae maritimae.

Hecataeus iſtic quippe erit Mileſius,
Hellanicuſque Lesbius, Phileas quoque
Athenienſis, Caryandenus Scylax;
Pauſimachus ille, priſca quem genuit Samos:
Quin & Damaſtus, nobili natus Sige;
Rhodoque Bacorus ortus.

Callixenus. Scripſit, Περὶ Ἀλεξανδρείας. Athenaeus lib. V. Καλλίξενον τὸν Ῥόδιον, ἱστορῦντα ἐν τῷ τετάρτῳ Περὶ Ἀλεξανδρείας. *Callixenum Rhodium, narrantem libro quarto De Alexandria*. Citatque rurſum locis pluribus; & Harpocration in Ἐγγυθήκη. Etiam, Περὶ τῶν ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν. Photius in Excerptis Sopatri. Ὁ δωδέκατος αὐτῷ λόγος συνήθροισται ἐξ ἄλλων τε διαφόρων, καὶ ἐκ τῆς Καλλιξένου τῶν ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφῆς. *Liber vero duodecimus, collectus ipſi eſt quum ex aliis diverſis, tum ex Callixeni Opere de pictoribus, & ſtatuariis*.

Caſtor. Citat Opere incerto Cyrillus in Iulianum lib I. Iuſtinus Martyr in Paraenetico; Ioſephus contra Appionem lib. I. Plutarchus in Quaeſt. Rom. & De Iſ. & Oſ. Stephanus in Βοιωτία. Sed Opera eius varia a Suida memoratur. Κάστωρ, Ῥόδιος, ῥήτωρ. ἔγραψε ἤ, Ἀναγραφὴν Βαβυλωνίων, καὶ τῶν θαλασσοκρατησάντων, ἐν βιβλίοις β'. Χρονικὰ ἀγνοήματα. καὶ, Περὶ ἐγχειρημάτων, ἐν βιβλίοις γ'. Περὶ Πειθοῦς, β'. Περὶ τοῦ Νείλου. Τέχνην ῥητορικήν· καὶ ἕτερα. *Caſtor, Rhodius, orator. Scripſit vero, Deſcriptionem Babylonis, & eorum, qui imperium maris tenuerunt, libris duobus: Temporum ignorationes; &, De epicherematis, libris novem. De perſuadendi ratione, duobus. De Nilo. Artem rhetoricam, & alia*. Ex his, Χρονικὰ ἀγνοήματα, citantur ab Apollodoro lib. II. Κάστωρ δὲ, ὁ συγγράψας τὰ Χρονικὰ ἀγνοήματα, καὶ πολλοὶ τῶν τραγικῶν, Ἴνάχου τὴν Ἰὼ λέγουσιν. *Caſtor vero, qui* Temporum ignorationes *ſcripſit, & multi Tragicorum, Io filiam Inachi tradunt*. Et huc reſpexiſſe videri poteſt Auſonius in Profeſſ. Lugd. Carmin. XXIII.

Quod Caſtor cunctis de regibus ambiguis,
quod
Coniugis e libris ediderat Rhodope.

Varro in fragmento librorum De vita populi Romani. *In ſtella Veneris nobiliſſima, quam Plautus veſperuginem, Homerus Heſperon adpellat, pulcerrimum dicens, Caſtor ſcribit tantum portentum exſtitiſſe, ut mutaret colorem,*

Digitized by Google

lorem, magnitudinem, figuram, curſum. Euſebio eius Κανὼν citatur Chron. lib. I. Ἕτεροί φασι, μετὰ Σαρδανάπαλον κρατῆσαι τῆς Ἀσσυρίων ἀρχῆς Νῖνον· ὥς πω καὶ Κάσωρ ἐν τῷ Κανόνι αὐτῶ, φησι. Meminit eius pluribus locis; & ex ipſo Hieronymus.

Cleobulus, Lindius: unus inter ſeptem, Graeciae ſapientes. Eius Ἄσματα, & Γρίφοι, a Diogene Laertio commemorantur in Vita ipſius lib. I. Ἐποίησεν Ἄσματα, καὶ Γρίφους, εἰς ἔπη τρισχίλια. *Fecit Cantica, & Griphos, ad verſuum tria millia.* Idem videre eſt apud Suidam in Κλεόβουλος. Profert Diogenes unum eius Epigramma, & AEnigma; item Epiſtolam ad Solonem. Meminit eius Sidonius Carm. XXIII.

Hunc Mileſius, & Thales ſtupere
Auditum potuit, ſimulque Lindi
Notus qui Cleobulus inter arces.

Emendandus Philippus, abbas bonae ſpei, De ſilentio clericorum cap. XLVIII. *Poſt Thaletem Mileſium, ſex alii fuiſſe memorantur, quibus illo priore addito, ſeptem ſapientes Graeciae nominantur, & iſti ſex illo cluruiſſe tempore perhibentur, quum iam filii Iſrael in Babylonia captivi tenerentur. Horum autem nomina ſunt haec: Pittacus Mitylenaeus, Solon Athenienſis, Chilo Lacedaemonius, Periander Corinthius, Cleobulus Lindius, Bias Prieneus.* Minus recte hodie editur; *Pittacus Mitileneus*: ac deinde, *Cleobulus Lydius.* Ac miſcebitur merito viris eius filia, nomine Cleobulina. Memorat Αἰνίγματα eius Athenaeus lib. X. Τίνα δὲ Κλεοβουλίνη ἡ Λινδία πρέβαλεν, ἐν τοῖς Αἰνίγμασιν. *Qualem vero Cleobulina Lindia propoſuit, in AEnigmatibus.* Diogenes Laertius in Cleobulo, quem iam dixi lib. I. Γενέσθαι τε αὐτῷ θυγατέρα, Κλεοβουλίνην, Αἰνιγμάτων ἑξαμέτρων ποιήτριαν. *Fuiſſe autem ipſi filiam, Cleobulinam, poetriam aenigmatum hexametrorum.* Emendo Suidam in Κλεόβουλος. Ἐγένετο ὴ αὐτῷ θυγάτηρ Κλεοβουλίνη, ἑξαμέτρων Αἰνιγμάτων ποιήτρια. *Fuit autem illi filia Cleobulina, hexametrorum AEnigmatum poetria.* Hodie vulgatur perperam: Ἐγένετο δὲ αὐτῷ θυγάτηρ Κλεοβουλη. *Fuit autem illi filia Cleobula.*

Cleomenes, item Lindius; videtur ſcripſiſſe Ἱππιατρικά: ut eſt colligere ex Hierocle Hippiatric. lib. I. capit. XXX. Κλεομένης δὲ ὁ Λίνδιός φησι, δεῖν φλόμου ῥίζαν καύσαντα, ἐν οἴνῳ τρίψαι, καὶ ὕδωρ ἴσον μίξαντα, κλύζειν διὰ τ' ἕδρας. *Cleomenes vero Lindius ait uſtam verbaſci radicem in vino conterendam, & in alvum indendam.*

Clitophon. Eius Ἰνδικὰ citat Plutarchus De Flum. Καθὼς ἱστορεῖ Κλειτοφῶν ὁ Ῥόδιος, ἐν δεκάτῳ Ἰνδικῶν. Meminitque etiam Stobaeus Serm. XCVIII. qui Ἰταλικὰ quoque nominat Serm. X. Eius Γαλατικὰ, Plutarchus citat in minoribus Parallelis; ſicut Κτίσεις memorat Plutarchus alter in libello De Flum.

CAP. VIII.

Diocles. Eius Αἰτολικά: *ac fortaſſe quoque* Περσικά. *Freculphi a Ioſepho diſſenſus, eiuſque locus emendatus Dionyſius, Muſonii F eiuſque ſcripta. Alter etiam, Teri Thracis; unde & Thrax ipſe dictus. Eius Opera; & in his,* Deſcriptio Orbis: *tum de iſta Suidae error indicatus.*

Diocles. Eius Αἰτολικὰ, nominat Plutarchus De Flum. ubi de Acheloo agit. Μέμνηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Διοκλῆς ὁ Ῥόδιος, ἐν τοῖς Αἰτολικοῖς. *Meminit vero horum accuratius Diocles Rhodius, in AEtolicis.* Ac fortaſſe ſunt eiusdem quoque Περσικά: quae Ioſepho memorantur, ubi obſeſſam a Nabuchodonoſoro rege Tyrum urbem dicit annis tredecim. Antiquit. Iud. lib. X. cap. XI. Καὶ Μεγασθένης ὴ, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδικῶν, μνημονεύῃ αὐτῶν, δι' ἧς ἀποφαίνειν πειρᾶται, τοῦτον τὸν βασιλέα τῇ ἀνδρείᾳ, καὶ τῇ μεγέθῃ τῶν πράξεων, ὑπερβεβηκότα τὸν Ἡρακλέα. καταςρέψασθαι γὰρ αὐτόν φησι Λιβύης τὴν πόλιν, καὶ Ἰβηρίαν. καὶ Διοκλῆς δὲ, ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Περσικῶν, μνημονεύῃ τούτου τοῦ βασιλέως· καὶ Φιλόςρατος, ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς αὐτοῦ, καὶ Φοινικικαῖς, Ἱςορίαις· ὅτι ἔτος ὁ βασιλεὺς ἐπολιόρκησε Τύρον ἔτη τρισκαίδεκα, βασιλεύοντος κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Ἰθοβάλου τῆς Τύρου. *Horum meminit & Megaſthenes, Indicorum libro quarto: ubi oſtendere conatur, hunc regem, fortitudine, & geſtarum rerum magnitudine, Herculem ſupergreſſum eſſe; ac evertiſſe urbem Libyae, & Iberiam. Etiam Diocles, in ſecundo Perſicorum, meminit huius regis, & Philoſtratus, in Hiſtoriis Indicis, Phoenicicisque: quod hic rex per annos tredecim Tyrum obſederit, regnante illic per id tempus Ithobale.* Quem locum quum verbo tenus transſcribat Freculphus, miror, eum pro *Perſicis* Dioclis, aliud opus, De coloniis, memorare. Ecce verba Chron. Tom. I. lib. III. cap. XVIII. *Nabuchodonoſor tantae fuit fortitudinis, ut etiam Megaſthenes, in quarto Indicorum libro, nitatur adprobare, hunc regem fortitudine, & actuum magnitudine, Herculem transſcendiſſe: dicit enim, eam vaſtaſſe Libyae civitatem, & Heſperiam. Porro Diocles, in ſecundo Coloniarum libro, meminit huius regis: & Philoſtratus, in Indicis, & Phoenicicis, Hiſtoriis, dicit, quia iſte rex obſedit Tyrum annis decem & tribus; quum illo tempore Tyro regnaret Ioathabala.* Ita eum locum corrigo. Male enim, pro *Metaſthenes*, editur, *Megaſthenis*: &, *annis tribus*, pro, *annis decem & tribus.*

Dionyſius, Muſonii F. fani Solis apud Rhodios ſacerdos, & hiſtoricus: De eo, atque ſcriptis, Suidas. Διονύσιος, Μυσωνίου, Ῥόδιος, ἱςορικὸς, ὃν δὲ καὶ ἱερεὺς τοῦ ἐκεῖσε ἱεροῦ τοῦ ἡλίου. ἱςορίας τοπικὰς, βιβλία ἕξ. οἰκουμένης περιήγησιν. ἱςορίας παιδευτικῆς, βιβλία δέκα. *Dionyſius Muſonii F. Rhodius, Hiſtoricus. Erat vero etiam ſacerdos templi Solis, quod illic erat. Scripſit autem Hiſtorias locorum, libris ſex. Orbis deſcriptionem. Hiſtoriae inſtitutoriae, libros decem.* Alter ab hoc,

Dio-

Digitized by Google

Dionyſius, Teri Thracis F. a quo ipſe Thrax vocatus, natione Alexandrinus, ſed donatus Rhodiorum civitate. Docet Strabo lib. XIV. Διονύσιος δὲ ὁ Θρᾷξ, ὁ Ἀπολλώνιος, ὁ τὰς Ἀργοναύτας ποιήσας, Ἀλεξανδρεῖς μὲν, ἐκαλοῦντο ὑ Ῥόδιοι. *Dionyſius vero Thrax, & Apollonius, qui Alexandrini quidem erant, ſed adpellabantur Rhodii.* Suidas de eo. Διονύσιος, Ἀλεξανδρεύς. Θρᾷξ ὁ, ἀπὸ τοῦ πατρὸς Τήρου, Τήρ ὁ τοῦνομα κληθείς. Ἀριστάρχου μαθητὴς, γραμματικός· ὃς ἐσοφίσευσεν ἐν Ῥώμῃ, ἐπὶ Πομπηίου τοῦ μεγάλου. καὶ ἐξηγήσατο Τυραννίωνι τῷ πρεσβυτέρῳ· συνέταξε δὲ πλεῖστα γραμματικά τε καὶ συνταγματικὰ, καὶ ὑπομνήματα. *Dionyſius Alexandrinus, Thrax vero, a patre Tero, Terus nomine adpellatus. Ariſtarchi diſcipulus, grammaticus; qui Romae docuit, tempore Pompeii Magni, & Tyrannioni priori praelegit. Compoſuit vero plurima grammatica, ſyntagmatica, & commentaria.* Videndus quoque de eodem Auctor Etymologici in Διονύσιος ὁ Θράξ. Quamquam autem natione Alexandrinus, Rhodiuſque civitate, tamen Thrax, a gente patris, adpellatur ab Auctoribus. Inter Opera, quorum Suidas nullum nominat, ſunt Μελέται. Didymus ad Odyſſ. χ'. Διονύσιος ὁ Θρᾷξ, ἐν ταῖς Μελέταις φησὶ τὴν παροιμίαν,

Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος, καὶ χείλεος ἄκρου, ἀπὸ τούτου διαδεδόσθαι. Scripſit etiam Περὶ τῆς ἐμφάσεως τοῦ περὶ τῶν τροχίσκων συμβόλου; ac citatur a Clemente Strom. v. Etiam, Περὶ ἐνυπνίων: ut eſt videre apud Tertullianum lib. De Anima cap. XLVI. Tum &, Περὶ Ῥόδου: ac citatur iſtud Opus apud Stephanum in Ταρσός Denique huius quoque eſt illa Orbis deſcriptio, quae nunc exſtat: eſtque nobis luculentus teſtis Plinius, ubi de urbe Alexandria illi ſermo lib VI cap XXVII. *Hoc in loco genitum eſſe Dionyſium*, Terrarum orbis *recentiſſimum* auctorem, *conſtat; quem ad commentanda omnia in orientem praemiſit divus Auguſtus, ituro in Armeniam ad Parthicas Arabicaſque res maiore filio.* Itaque errat certe Suidas, qui Muſonii filio tribuit. Citat eum, incerto Opere, Proclus ad Heſiodi ἔργ. β'.

CAP. IX.

Epigenes, eiuſque Opus de re ruſtica. Ergeas; ſcripſit, De patria, Rhodo: Evagoras. Eucratidas, philoſophus Epicureus. Eudemus Eius, Περὶ γωνίας, Φυσικά. Ἀναλυτικά. Γεωμετρικὴ ἱστορία. Ἀστρολογικὴ ἱστορία. *Eudoxus, Hiſtoricus. Euodus.*

Epigenes. Inter rei ruſticae Scriptores recenſetur a Varrone, & Columella, De Re Ruſt. lib. I. cap. I. Eius Περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα ποιήσεως, citat Clemens Alexandrinus, Strom. lib. I. v. Innominato vero Opere, Plinius lib. VII. cap. XLIX. LVI. Plutarchus, De plac. philoſoph. lib. III. cap. II.

Ergeas. Eius de patria, Rhodo, opus memorat Athenaeus lib. VIII. Ἐργέας ἐν ὁ Ῥόδιος, ἐν τοῖς περὶ πατρίδος, προειπών τινα περὶ τῶν κατοικησάντων τὴν νῆσον Φοινίκων, φησίν. *Ergeas itaque Rhodius, in Opere de patria, quae-*

A *dam de Phoenicibus, qui inſulam inhabitarunt, praeloquutus, ait.*

Evagoras, Lindius, Hiſtoricus. Suidas in Εὐαγόρας.

Eucratidas, philoſophus. Eius meminit Inſcriptio Vetus

ΕΥΚΡΑΤΙΔΑΣ ΠΕΙΣΙΔΑΜΟΥ
ΡΟΔΙΟΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΟΣ

Eudemus. Diogenes Laertius in Prooemio. B Ταῦτα δὲ καὶ Εὔδημος ὁ Ῥόδιος ἱστορεῖ. *Haec vero etiam Eudemus Rhodius refert.* Strabo, recenſens viros claros eius inſulae lib. XIV. Ἔτι ὑ πρότερον Πραξιφάνης, καὶ Εὔδημος, καὶ Ἱερώνυμος. *Et ante Praxiphanes, Eudemus, Hieronymus.* Ac inter philoſophos eum ponit: idque recte, ſiquidem peripateticus erat, ſcripſitque Περὶ γωνίας, *De angulo.* Proclus, ad Euclidem lib. II. Εὔδημος μὲν ὁ περιπατητικὸς, βιβλίον Περὶ γωνίας γράψας. *Eudemus quidem peripateticus, qui* De angulo *librum* C *ſcripſit.* Eiuſdem, ut opinor, fuerint,

Φυσικά. Meminit Simplicius, in Phyſicorum Ariſtotelis lib. I. Καὶ Εὔδημος δὲ, ἀρχόμενος τῶν Φυσικῶν, ζητεῖ μὲν φιλοκάλως τὸ πρόβλημα, τὴν δὲ λύσιν εἰς ἄλλας πραγματείας τελοτέρας ὑπερτίθεται. *Et vero Eudemus, in principio Phyſicorum, pulcre quidem quaeſtionem proponit, ſed ſolutionem eius in perfectiora opera alia differt.* Inde fragmentum inſigne Operis illius profert. Ac ſecundum librum citat, Commentarii eiuſdem lib. VI. Γράφει D δὲ ὁ Εὔδημος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Φυσικῶν ταῦτα. *Scribit vero Eudemus libro ſecundo Phyſicorum iſta.* Ac mox iterum fragmentum eius profert: tum & meminit locis pluribus.

Ἀναλυτικά Alexander Aphrodiſieus in Topic. lib. II. Ἐπιγράφεται δὲ αὐτὸ καὶ Εὐδήμου Ὑπὲρ τῶν ἀναλυτικῶν. *Inſcribitur vero illud quoque, Eudemi, De analyticis.*

Γεωμετρικὴ ἱστορία. Eutocius in Archimedem De Menſ. Circ. Ἀκριβῶς εἰδέναι νομίζω τοὺς τὴν Εὐδήμου Γεωμετρικὴν ἱστορίαν ἐπεσκεμμένους. *Exacte* E *ſciri illos arbitror, qui Eudemi Geometricam hiſtoriam inſpexerunt.* Simplicius in Phyſ. libro I. Οἱ μέν τοι Εὔδημος, ἐν τῇ Γεωμετρικῇ ἱστορίᾳ, ἓκ ἐπὶ τετραγωνικῆς πλευρᾶς δεῖξαί φησι τὸ Ἱπποκράτη τὸν τῶ μηνίσκου τετραγωνισμόν. *Eudemus autem, in Geometrica hiſtoria, dicit, Hippocratem non in quadrati latere oſtendiſſe quaduraturam lunulae.* Proclus in Euclidem, extremo lib. III. Εὔδημος δὲ, ἐν ταῖς Γεωμετρικαῖς, εἰς Θαλῆν τοῦτο ἀνάγει τὸ θεώρημα. *Eudemus vero, in Geometricis hiſtoriis, theorema* F *hoc refert ad Thaletem.*

Ἀστρολογικὴ ἱστορία. Simplicius in Ariſtotelis, De coelo lib. II. Καὶ πρῶτος Ἑλλήνων Εὔδοξος ὁ Κνίδιος, ὡς Εὔδημος, ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἀστρολογικῆς ἱστορίας ὑπεμνημάτισεν. *Ac primus Graecorum Eudoxus Cnidius: ut Eudemus in libro ſecundo Aſtrologicae Hiſtoriae commentatus eſt.* Clemens Strom. I. Θαλῆν δὲ Εὔδημος, ἐν ταῖς Ἀστρολογικαῖς ἱστορίαις, τὴν γινομένην ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου προειπεῖν φησι. *Thaletem vero Eudemus, in Aſtrologicis Hiſtoriis, defectum ſolis praedixiſſe ait.* Diogenes Laertius, in Thalete lib. I. Δοκεῖ δὲ κατά τι-

νὰς ωρῶτ@ ἀςρολογῆσαι, κ᾽ ἡλιακὰς ἐκλείψεις, κ᾽ τροπὰς, ωροειπεῖν· ὥς φησιν Ε᾽υδημ@, ἐν τῇ ωερὶ τῶν ἀςρολογμένων ἱςορίᾳ. *Videtur vero ſecundum quoſdam, primus de aſtris diſſeruiſſe, ſoliſque defectus, ac converſiones, praedixiſſe: ut refert Eudemus in Hiſtoria Aſtrologica.*

Eudoxus. Hiſtoricus. Diogenes Laertius in Eudoxo lib. VIII. Γεγόνασι δὲ Ε᾽ὔδοξοι τρεῖς· αὐτὸς ἔτ@· ἕτερ@, Ρ᾽όδι@, ἱςορίας γεγραφώς. Marcianus in Epitome Artemidori. Καὶ Κλέων ὁ Σικελιώτης, Ε᾽ὔδοξός τε ὁ Ρ᾽όδι@, κ᾽ Α᾽ννίων ὁ Καρχεδόνι@. *Et Cleon Siculus, & Eudoxus Rhodius, & Hanno Carthaginienſis.* Apollonius Hiſt. Comm. cap. XXIV. Ε᾽ὔδοξ@ δὲ ὁ Ρ᾽όδι@, ωερὶ τὴν Κελτικὴν εἶναί τι ἔθν@ φησὶν, ὃ τὴν ἡμέραν μὲ βλέπειν, τὴν δὲ νύκτα ὁρᾶν. *Eudoxius vero Rhodius ait, gentem quamdam circa Celticam eſſe, quae interdiu non videat, ſed noctu.* Eſtque hic ipſe, cuius Hiſtoriarum librum nonum citat Auctor Etymologici, in Α᾽δρίας. Ε᾽ὔδοξ@ δὲ, ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἱςοριῶν, τὸ πέλαγ@, κ᾽ τὴν πόλιν, ὀνομάσθῆναι Α᾽δρίαν φησὶν, ἀπὸ Α᾽δρίου τοῦ Μεσαπίου Παύσων@. *Eudoxus vero, Hiſtoriarum libro nono, mare, & urbem, adpellatam Adriam dicit, ab Adrio, Pauſonis Meſſapii filio.*

Euodus. Vide Suidam in Ε᾽υοδος. I. 1086.

CAP. X.

Hieronymus. Eius Υ᾽πομνήματα Ἱςορικά. Περὶ μέθης. Περὶ ἐποχῆς. *Homerus. Iaſon, Poſidonii ſucceſſor. Eius,* Βίοι ἐνδόξων. Φιλοσόφων διαδοχαί. Βίος Ε᾽λλάδ@. Περὶ Ρ᾽όδου. *Idaeus; Homeri poeſin duplicavit: eiuſque* Ρ᾽όδια. *Melanthius. Molon. Panaetius, eiuſque ſcripta. Parmenon. Periandrus. Philagrius. Philetas: eius* Γλῶτται Α᾽τακτοι, Τήλεφ@, *& Naxiaca. Iſacius Tzetzes emendatus.*

Hieronymus, Philoſophus. Strabo in catalogo clarorum Rhodiorum. Ε᾽τι δὲ ωρότερον Πραξιφάνης, κ᾽ Ε᾽υδημ@, κ᾽ Ἱερώνυμ@. *Et ante aliquanto, Praxiphanes, Eudemus, & Hieronymus.* Cicero, De Fin. lib. II. *Teneſne igitur, inquam, Hieronymus Rhodius quod dicat eſſe ſummum bonum?* Dicitur ei *Peripateticus in primis nobilis*, in Oratore. *Elegit ex multis Iſocratis libris triginta fortaſſe verſus Hieronymus, Peripateticus in primis nobilis, pleroſque ſenarios.* Et eſt multa apud eum illius mentio. Seneca, De Ira lib. I. *Quid opus eſt, inquit Hieronymus, quum velis caedere aliquem, prius tua labra mordere.* De duabus Socratis uxoribus, Xanthippe, & Myrtone, verba facientem citat Athenaeus, lib. XIII. & Plutarchus in extremo Ariſtide: Vterque, ut puto, ex eo Opere, quod inſcripſerat,

Υ᾽πομνήματα Ἱςορικά. Idem Athenaeus citat, libro citato. Ἱερώνυμ@ γὰρ, ἐν Ἱςορικοῖς Υ᾽πομνήμασί φησιν ἔτως. *Hieronymus enim, in Hiſtoricis commentariis, ita dicit.* Et poſtea eodem libro. Ἱερώνυμ@ δ᾽ ὁ Ρ᾽όδι@, ἐν τοῖς Ἱςορικοῖς Υ᾽πομνήμασί, φησιν, ὅτι Σοφοκλῆς εὐπρεπῆ παῖδα ἔξω τῶ τείχους ἀπήγαγε. *Hieronymus vero Rhodius, in Hiſtoricis Commentariis, ait Sophoclem venuſtum puerum extra moenia abduxiſſe.* Citat ſemel, iterumque, Diogenes Laertius, in Thalete lib. I.

Περὶ μέθης. Athenaeus lib. X. Τὰ αὐτὰ ἱςορεῖ κ᾽ Ἱερώνυμ@ ὁ Ρ᾽όδι@, Α᾽ριςοτέλους ὢν μαθητὴς καὶ ἔτ@ ἐν τῷ Περὶ μέθης. *Eadem memorat etiam Hieronymus Rhodius, Ariſtotelis diſcipulus, itidem in libro De ebrietate.* Et lib. XI. Ἱερώνυμ@ δὲ ὁ Ρ᾽όδι@, ἐν τῷ Περὶ μέθης, καὶ τὸ μεθύσαι Σκυθίσαι φησί. *Hieronymus vero Rhodius, libro de ebrietate, inebriari* Σκυθίσαι *dicit.*

Περὶ ἐποχῆς. Citat Diogenes Laertius, in Phaedone lib. II.

Ε᾽πιςολαί. Citantur ab Athenaeo lib. X.

Homerus. Nam hunc quoque erant qui Rhodium facerent, ut teſtatur nobis Suidas in Ο᾽μηρ@: ubi & Opera eius refert. (a)

Iaſon, Philoſophus; & ſucceſſor ſcholae Poſidonii philoſophi, quae Rhodi erat. Eius Opera: Βίοι Ε᾽νδόξων. Φιλοσόφων διαδοχαί. Βί@ Ε᾽λλάδ@. Περὶ Ρ᾽όδου. Vide Suidam, in Γ᾽άσων, Μενεκράτης. Et ex iſtis. Βί@ τῆς Ε᾽λλάδ@, citatur etiam a Stephano, in Α᾽λεξάνδρεια.

Idaeus, Poeta epicus. Duplicavit Homeri poeſin, alternis verſibus inſertis. Scripſit quoque Res Rhodiorum, tribus verſuum millibus. Auctor Suidas, in Γ᾽δαῖ@.

Leonides, Philoſophus Stoicus. Eius meminit inter illuſtres Rhodios Strabo libro XIV. Meminit & Heſichius, in Ε᾽κτορες. Vitruvius in Praefatione libri VII. Περὶ Γ᾽ταλίας, citat Iſacius Tzetzes in Lycophronem.

Melanthius, Philoſophus. Eius meminit Diogenes Laertius, in AEſchine lib. II. Neſcio an idem tragicus poeta, quem citat Ioannes Tzetzes ad Heſiodi Ε᾽ργ. α᾽. Item an ille, qui ſcripſit Περὶ ζωγραφικῆς: citaturque a Diogene Laertio, in Polemone lib. IV (b)

Molon, Rhetor. Cicero in Bruto. *Doctus vir, ex Rhodia diſciplina Molonis.* Et poſtea. *Eodem anno etiam Molone Rhodio Romae dedimus operam.* Deinde rurſum. *Quibus non contentus, Rhodum veni, meque ad eumdem, quem Romae audiveram, Molonem adplicavi.* Meminit quoque eius Dionyſius Halicarnaſſeus, in Dinarcho. A quibuſdam Apollonius Molon dicitur: ſicut a Quintiliano, Inſtitut. Orat. lib. III. cap. I. *Multa poſt Apollonius Molon, multa Areus, multa Caecilius, & Halicarnaſſeus Dionyſius.* Iterum lib. XII. cap. VI. *Vſus eſt & hac ratione M. Tullius, & quum iam clarum meruiſſet inter patronos, qui tum erant, nomen, in Aſiam navigavit, eoque, & aliis, ſine dubio: eloquentiae, ac ſapientiae magiſtris, ſe praecipue tamen Apollonio Moloni, quem Romae quoque audierat, Rhodi rurſus formandum, ac velut recoquendum*

(a) Hinc diſtichon illud quod *Gellius* refert.

Ε᾽πτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ πίζαν Ο᾽μήρου
Σμύρνα Ρ᾽όδ@, Κολόφων; Σάλαμις, Χί@, Α᾽ργ@, Α᾽θῆναι.

Septem urbes certant de ſtirpe inſignis Homeri
Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamis, Chius, Argos, Athenae,

[b] Meminit & *Cicero* in *Quaeſt. Academ.*

Digitized by Google

dum dedit. Scholiaſtes Alexandri Rhetoris, De fig. Rhet. Καὶ Ἀπολλώνιος, ὁ ἐπίκλην Μόλων, ὡρίσατο. Σχῆμά ἐστι μεταβολὴ, ἀπὸ ἡδονὴν ἐξάγουσα τὴν ἀκοήν. *Et Apollonius, cognomento Molon, definivit: Figura eſt immutatio, auditum in voluptatem adducens.* Occurrit quoque apud Ioſephum, in Appionem lib. II. Et Strabo, qui Alabandenſem domo, ſed donatum civitate, nobis refert lib. XIV. Meminitque, ut Alabandenſis, Cicero de Orat. lib. I. Aliis rurſus Apollonius Molonis dicitur: ut Plutarcho in Caeſare, & Cicerone; Suetonio in Caeſare cap. IV. & Porphyrio in Homerum Quaeſt. V. Fuerit nempe etiam Moloni filius, patris nomine adpellatus: & eſt clarus horum error, qui confundunt patrem, ac filium, quod & pridem obſervatum Iſaaco Caſaubono.

Myro. Suid. II. 196.

Panaetius, Philoſophus. Meminit eius inter Rhodios illuſtres Strabo libro XIV. citatque Athenaeus libro XIII. & Diogenes Laertius, in Demetrio libro V. Sed duo fuere: unus, ſenior, philoſophus qui ſcripſit plurima; alter, iunior, Nicagorae filius, philoſophus item, ſecta Stoicus, ac praeceptor Scipionis Africani: qui Athenas quum migraſſet, ibi, adſcriptus inter cives, diem quoque ſuum obiit. Vide de utroque Suidam. Quod iuniorem attinet, eum ſaepe citat Cicero, ſine ullo certo Opere: nominatim vero, *De dolore patiendo*, De Fin. lib IV. *De civili ſtatu*, De Leg. lib. III. *De officiis*, De off lib. III. Incertum, uter ſcripſerit, Περὶ εὐθυμίας, quod Diogenes Laertius citat in Xenophane lib. IX. tum & alterum, Περὶ Σωκράτους, quod Plutarchus, in extremo Ariſtide, & Athenaeo, in Principio libri XIII.

Parmenon. Eius Μαγαρικὴ Διδασκαλία, citatur ab Athenaeo lib. VII. Idem citat quoque Περὶ διαλέκτου, lib. XI. Apud Nicandri Scholiaſten ad Theriaca, Parmenion ſcribitur: & citantur eius Ἰαμβοι.

Periandrus. Citat, Opere incerto, Interpres Germanici, ubi de Leone agit *Periandrus Rhodius refert, eum, ob primos labores Herculis, memoriae cauſa honorifice aſtris illatum*. Sed ſcribendum eſt, Peiſandrus, ut ſtatim oſtendam, quum de eo ſum acturus.

Philagrius, Rhetor. Meminit eius Dionyſius Halicarnaſſeus in Dinarcho.

Philetas, Poeta. Hunc Coum quidam faciunt, alii Rhodium. Ego ut Rhodium hoc in loco recenſebo. Scholiaſtes Theocriti Idyll. VII. Ὁ δὲ Φιλητᾶς, Κῶος τὸ γένος ἦν, ὡς ἔνιοι, Ῥόδιος, υἱὸς Τηλέφου. ποιητὴς δὲ ἦν καὶ ἔστιν. *Philetas vero, Cous genere; vel, ut quidam volunt, Rhodius, Thelephi filius: erat vero & hic poeta*. Citantur eius Ἄτακτοι Γλῶσσαι, item Τηλέφου, a Scholiaſte Apollonii lib. IV. ac Γλῶσσαι ſimpliciter, ab Auctore Etymologici, in Ἐλινός, & Ναξιακὰ, ab Euſtathio ad Odyſſ. υ. Ἑρμιονέα, a Strabone libro III. Citat ſaepe & Heſychius, Opere non indicato; & Athenaeus. Ac Ναξιακὰ quod attinet, corrigendus eſt Iſacius Tzetzes in Lycophronem. Φιλητᾶς δὲ, ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν, Βαλεαρίδας αὐτὰς φησιν ὕστερον ὀνομασθῆναι. *Philetas vero, Naxiacorum libro tertio, ipſas poſtea Balearidas dictas ait*. Perperam editur, Φιλέτας.

CAP. XI.

Piſandrus: eius Ἡράκλεια. *Herculi primus clavam attribuit, eamque aeneam. Interpres Germanici, & Heſychius, emendati. Piſinum Lindium transſcripſit: ſicut ipſum & Virgilius. Piſinus, auctor Heracleae. Plato, diſcipulus Panaetii. Polyzelus. Eius* Ῥοδιακά. *&* Περὶ Εἱμαρμένης.

Piſandrus, Camiraeus. De eo ita Suidas. Πείσανδρος, Πείσωνος καὶ Ἀριστοίχμης, Καμειραῖος, ἀπὸ Ῥόδου. Κάμειρος γὰρ ἦν πόλις Ῥόδου. καί τινες μὲν αὐτὸν Εὐμόλπου τοῦ ποιητοῦ συγχρονον, καὶ ἐρώμενον, ἱστοροῦσι. τινὲς δὲ, καὶ Ἡσιόδου πρεσβύτερον. οἱ δὲ, κατὰ τὴν τριακοστὴν καὶ τρίτην Ὀλυμπιάδα τάττουσιν. ποίημα δὲ αὐτοῦ, Ἡράκλεια, ἐν βιβλίοις δυσίν. ἐστὶ δὲ τὰ Ἡρακλέους ἔργα· ἔνθα πρῶτος Ἡρακλεῖ ῥόπαλον περιτέθεικε. *Piſandrus, Piſonis & Ariſtaechmae filius, Camiraeus, Rhodius; nam Camirus urbs erat Rhodi; ac nonnulli quidem ipſum Eumolpi coaetaneum, & amaſium, commemorant; quidam vero, etiam Heſiodo antiquiorem; quidam reiiciunt in Olympiadem triceſimam tertiam. Poema ipſius, eſt Heraclea, libris duobus; continet autem geſta Herculis: primſque illic Herculi attribuit clavam*. Vide Stephanum in Κάμιρος. Quod poema eius attinet, Heracleam, meminit Strabo lib. XIV. Καὶ Πείσανδρος ὁ, ὁ τὴν Ἡρακλέαν γεάψας, ποιητὴς Ῥόδιος, *Ac Piſandrus, qui Heracleam ſcripſit, poeta Rhodius*. Quintilianus, Inſtitut. Orat lib. X. cap. I. *Quid? Herculis acta non bene Piſandrus?* Corrigendum eius nomen apud Interpretem Germanici. *Peiſandrus Rhodius refert, eum, ob primos labores Herculis, memoriae cauſa, honorifice aſtris illatum*. Male editur: *Periandrus Rhodius*. Et apud Heſychium, in Νῆς ὁ παρὰ Κενταύροισι, male editur Πισσάνδρου, pro Πεισάνδρου. Citat eum Scholiaſtes Ariſtophanis, ad Nubes. Etymologici Auctor, in Κεραννύς. Scholiaſtes Pindari, Pyth Od. IX. Hyginus in Poetico Aſtronomico, ubi de Leone agit. Stephanus, in Ἀγάθυρσοι, Ἄσκος, & Λυκόζεια: ſed alio, ut videtur, Opere; etenim, quum duos tantum libros Heraclea habuerit, citat X. & XIV. Ait vero Suidas, primum illum Herculi clavam tribuiſſe, id confirmat Scholiaſtes Apollonii, qui fuiſſe illam ait totam ex aere lib. I. Πείσανδρος δέ φησιν, ὁλόχαλκον εἶναι τὸ ῥόπαλον Ἡρακλέους. *Piſandrus vero ait, clavam Herculis totam aeneam fuiſſe*. Clemens dicit, e Piſino Lindio id Opus totum transſcripſiſſe, Strom. VI. Sicut & ex eo rurſum quaedam a Virgilio transſcripta memorat Macrobius, Saturnal. lib. V. cap. II. Fulgentius eum citat ut Phyſicum, ubi de novem Muſis agit, Mytholog. lib. I.

Piſinus, Lindius, Poeta. Eius Opus. Ἡράκλεια, quod transſcriptum a Piſandro Camiraeo, quem iam dixi. Clemens, varia furta variorum Auctorum referens, Strom VI.

Καὶ

Καὶ Πείσανδρ@ Καμειρεὺς Πισίνα τοῦ Λινδίου τὴν Η'ράκλειαν. *Et Piſandrus Camiraeus Piſini Lindii Heracleam.*

Plato, Philoſophus Panaetii diſcipulus. Diogenes Laertius in Platone Athenienſi lib. III. Γέγονε δ' κ) ἄλλος Πλάτων, φιλόσοφος Ρ'όδι@, μαθητὴς Παναιτίου, καθά φησι Σελευκ@ ὁ γραμματικὸς, ἐν πρώτῳ Περὶ φιλοσοφίας. *Fuit vero etiam alius Plato, Philoſophus Rhodius, diſcipulus Panaetii: ut tradit Seleucus grammaticus, libro primo De Philoſophia.*

Polyzelus. Meminit eius incerto Opere Plutarchus in Solone. Ε''νιοι δὲ, πεντεκαίδεκα λέγουσιν, ὧν καὶ Πολύζηλ@ ὁ Ρ'όδιός ἐστι. *Quidam vero, quindecim dicunt, inter quos etiam eſt Polyzelus Rhodius.* Scripſit, Ρ'οδιακά. Athenaeus lib. VIII. Τὰ δ' αὐτὰ ἱστορήσας κ) Πολύζηλ@, ἐν τοῖς Ρ'οδιακοῖς, τὰ περὶ ἰχθύων φησί. *Eadem commemorans Polyzelus, in Rhodiacis, quae de piſcibus, refert.* Eſtque ſine dubio, ex illo Opere, quod Hyginus, in Poetico Aſtronomico nobis tradit. *Polyzelus autem Rhodius hunc Phorbanta nomine demonſtrat, qui Rhodiis auxilio maximo fuiſſe demonſtratur.* Et quae ſequuntur. An hic ipſe eſt, qui Περὶ Εἱμαρμένης ſcripſit? Nil pronuntio. Alexander Aphrodiſieus, De Anima, in ipſo fine libri II. Φανερώτατα δὲ Θεόφρας@ δέδωκεν, ταυτὸν ὂν τὸ καθ' εἱμαρμένην τῷ κατὰ φύσιν, ἐν τῷ Καλλισθένει· κ) Πολύζηλ@ δὲ, ἐν τῷ ὅτως ἐπιγραφομένῳ Περὶ εἱμαρμένης συγγράμματι. *Apertiſſime vero oſtendit Theophraſtus, in Calliſthene, idem eſſe, quod ſecundum fatum eſt, cum eo, quod ſecundum naturam. Polyzelus quoque, in libro, qui De Fato inſcriptus.* Certe alius fuit Comicus; cuius plures ab Auctoribus fabulae commemorantur: de quo alibi ſe dicendi locus dabit.

CAP. XII.

Poſidonius, variaque eius Opera. Geminus ſcripſit compendium libri Περὶ μετεώρων. *Eius ſphaera. Praxiphanes: eiuſque Scripta. Pythagoras: quid ſcripſerit, incertum. Pythion: inter Rei Ruſticae Auctores. Simmias: eius varia Opera.*

POſidonius, Philoſophus, natus quidem Apameae, ſed aetatis bonam partem Rhodi egit; prytaniſque, qui ſupremus magiſtratus, illic fuit, ut diſerte Strabo docet lib. VI. qui & eum inter claros ibi viros refert lib. XIV. Ποσειδώνι@ δ' ἐπολιτεύετο μὲν ἐν Ρ'όδῳ, κ) ἐσοφίσευσεν· ἦν δ' Α'παμεὺς, ἐκ τ' Συρίας. *Poſidonius vero degebat Rhodi, & docebat: erat autem natus Apameae, in Syria.* Suidas. Ποσειδώνι@, Α'παμεὺς, ἐκ Συρίας, ἢ Ρ'όδι@, φιλόσοφ@ Στοϊκὸς, ὃς ἐπεκλήθη Α'θλητής. σχολὴν δ' ἔσχεν ἐν Ρ'όδῳ, διάδοχ@ γεγονὼς, καὶ μαθητὴς, Παναιτίου. ἦλθε κ) εἰς Ρ'ώμην, ἐπὶ Μάρκου Μαρκέλλου. ἔγραψε πολλά. *Poſidonius, Apameenſis, Syrus, vel Rhodius, philoſophus Stoicus, cognominatus Athleta. Scholam autem habuit Rhodi: fuitque ſucceſſor, & diſcipulus Panaetii. Venit & Romam, ſub Marco Marcello. Scripſit plurima.* Lucianus in Macrobiis. Ποσειδώνι@, ὁ Α'παμεὺς τῆς Συρίας, νόμῳ δ' Ρ'όδι@, φιλόσοφός τε ἅμα, κ) ἱστορίας συγγραφεύς. *Poſidonius, Apameenſis Syrus, lege vero Rhodius, philoſophus pariter & hiſtoricus.* Et obſerva; non philoſophum dumtaxat, ſed hiſtoricum quoque fuiſſe. Itaque eius

Ἱστορίαι citantur ab Athenaeo lib. VI. Ποσειδώνι@ δ' ὁ Α'παμεὺς, ὕστερον δὲ Ρ'όδι@ χρηματίσας, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν. *Poſidonius vero Apameenſis, poſtea Rhodius adpellatus, hiſtoriarum libro quarto.* Occurritque harum mentio ſaepius apud illum Auctorem: &, ut puto, ex iiſdem ſunt, quae citantur a Scholiaſte Apollonii lib. II. Scripſit etiam,

Περὶ ἡρώων, κ) δαιμόνων. Macrobius Sat. libro I. cap. XXIII. *Vt Poſidonius ſcribit, in libris quibus titulus eſt,* Περὶ ἡρώων, *καὶ δαιμόνων.*

Περὶ θεῶν. Diogenes Laertius in Zenone lib. VII. Καὶ Ποσειδώνι@, ἐν τρισκαιδεκάτῳ Περὶ θεῶν. Cicero De Nat. Deorum lib. I. *Quod familiarius omnium noſtrum diſſeruit Poſidonius, in libro quinto De natura deorum.*

Περὶ μετεώρων. Diogenes Laertius, in Zenone lib. VII. Ταύτῃ δὲ Ποσειδώνι@, ἐν τρίτῳ Περὶ μετεώρων, κ) κατ' ἐπίνοιαν, κ) κατ' ὑπόστασιν, ἀπολείπ. Eadem fuerit

Μετεωρολογικὴ στοιχείωσις: quam ibidem citat, non uno loco. Eamque Geminus in compendium redegit. Simplicius in Phyſic. libro II. Ο' δὲ Α'λέξανδρ@ φιλοτόνως λέξιν τινὰ τοῦ Γεμίνου παρατίθησιν, ἐκ τῆς Ε'πιτομῆς τῶν Ποσειδωνίου Μετεωρολογικῶν.

Περὶ μαντικῆς. Cicero, De Divinatione libro I. *Acceſſit, acerrimo vir ingenio, Chryſippus, qui totam* De Divinatione *duobus libris explicavit ſententiam; uno praeterea de oraculis, uno de ſomniis: quem ſubſequens unum librum Babylonius Diogenes edidit, duo Antipater, quinque noſter Poſidonius.* Obſerva autem, quinque libris illud opus comprehenſum: ac quintus eius a Diogene memoratur, loco citato. Καὶ Ποσειδώνι@, ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῆς φυσικῆς λόγου, κ) ἐν τῷ πέμπτῳ Περὶ μαντικῆς. Eius Operis, ut exiſtimo, pars fuerit,

Περὶ παλμῶν. Meminit huius Nonnus Monachus, ut Collect. Hiſt. cap. LXXII. & Suidas, in Οἰωνιστικὴν, & Ποσειδώνι@.

Plurima eius, philoſophica, memorantur a Diogene, in citato Zenone lib. VII. Περὶ κριτηρίου. Περὶ τελῶν. Ἠθικὸς λόγ@. Προτρεπτικά. Περὶ καθηκόντων. Φυσικὸς λόγ@. Περὶ κόσμου. Περὶ εἱμαρμένης. Fuit quoque Opus grammaticum,

Ε'ισαγωγὴ περὶ λέξεως. Idque ipſum eſſe cenſeo, quod citatur ab Auctore Etymologici, in Ο'ψίς: & Homeri Scholiaſte, ad Iliad. χ'. Eius liber,

Πρὸς Ζήνωνα τὸν Σιδώνιον, citatur a Proclo in Euclidem lib. III.

Τέχνη τακτική. Citatur ab AEliano, Tactic. cap. I. Ο' δὲ στοϊκὸς Ποσειδώνι@, καὶ Τέχνην τακτικὴν ἔγραψεν.

Denique & ſphaeram fecit, de qua Cicero, De Nat. deorum lib. II. *Si in Scythiam, aut Britanniam, ſphaeram aliquis tulerit hanc, quam nuper familiaris noſter effecit Poſidonius, cuius ſingulae converſiones idem efficiunt in ſole,*

Digitized by Google

le, & in luna, & in quinque ſtellis errantibus, quod efficitur in coelo ſingulis diebus, & noctibus.

Praxiphanes. Et hic quoque inter viros Rhodi claros recenſetur a Strabone lib. XIV. Meminitque eius Clemens, Strom. I. & Heſychius in Διατροχάδες. Scripſit.

Περὶ ἱςορίας. Marcellinus in Vita Thucydidis. Συνεχρόνισε δ', ὥς φησι Πραξιφάνης, ἐν τῷ Περὶ ἱςορίας, Πλάτωνι τῷ κωμικῷ.

Διατριβὴ Σωκράτους, καὶ Πλάτωνος. Diogenes Laertius, in Platone lib. III. Ὁ δὲ ὢν φιλόσοφος (ὁ Πλάτων) καὶ Σωκράτει φίλος ἦν. καὶ αὐτῶν Πραξιφάνης συνέγραψε διατριβήν τινα, περὶ ποιητῶν γυμνάζων.

Commentarium quoque in Sophoclem ſcripſiſſe, indicat eius Scholiaſtes in Oed. Col. Τῶν δὲ ἐξηγησαμένων ἁπάντων Πραξιφάνης δοκεῖ ἄμεινον ἀποδιδόναι.

Pythagoras. Meminit eius Porphyrius, in Fragmento, apud Euſebium, De Praep. Ev. lib. V. cap. VIII.

Pythion. Recenſetur inter Rei Ruſticae Scriptores a Varrone, R. R. lib. I. cap. I.

Simmias. Strabo lib. XIV. Καὶ Πείσανδρος δ', ὁ τὴν Ἡράκλειαν γράψας ποιητὴς, Ῥόδιος· καὶ Σιμμίας γραμματικός. De eo, ſcriptiſque, ita Suidas. Σιμμίας, Ῥόδιος, γραμματικός· ἔγραψε Γλώσσας, βιβλία γ'. ποιήματα, διάφορα βιβλία δ'. ἦν δὲ τὸ ἐξαρχῆς Σάμιος, ἐν δὲ τῷ ἀποικισμῷ τῆς Ἀμοργῷ, ἐξάλη καὶ αὐτὸς ἡγεμὼν ὑπὸ Σαμίων. ἔκτισε δὲ Ἀμοργὸν εἰς τρεῖς πόλεις, Μινώαν, Ἀγιαλὸν, Ἀρκεσίνην· γέγονε δὲ κατὰ υϛ' ἔτη τῶν Τροικῶν. ἔγραφε κατά τινας πρῶτος ἰάμβους, καὶ ἄλλα διάφορα, Ἀρχαιολογίαν τε τῶν Σαμίων. Huius exſtant Poemata, Ὠδὸν, Πτερύγιον, Πέλεκυς, Σύριγξ, Βωμός. Quamquam Βωμὸς eſt Doſiadae, uti dixi Attic. Lect. lib. III. cap. XVII. Πέλεκυς, & Σύριγξ, a quibuſdam etiam Theocrito attribuuntur. Praeter iſta, eius Γῶργω & ab Athenaeo lib. XI. Μῆνες, a Stephano, in Ἀμύκλαι. Ἀπόλλων, a Ioanne Tzetze, in Chiliadibus Var. Hiſt. Incerto vero Opere, apud Clementem, Strom. V. Parthenium, Erotis cap. XXXIII. Nemeſium, De Hom. cap. IX. Heſychium, in Πτωκάς. Strabo ex poemate quodam, Δώδω, pro Δωδώνῃ citat lib. VIII.

CAP. XIII.

Socrates: ſcripſit, De bello civili. Stratocles, eiuſque Tactica. Timachidas, eiuſque Γλῶσσαι, *&* Δεῖπνον. *Timarchus. Eius Opus,* Περὶ τῆ Ἐρατοσθένους Ἑρμῆ. *Timocreon: eiuſque in Simonidem, & Themiſtoclem ſcripta. Simonidis in illum epitaphium. Timoſthenes. Eius* Σταδιασμὸς, Λιμένες, *&* Ἐξηγητικόν. *Zeno de Rhodo ſcripſit librum ſingularem.*

SOcrates. Scripſit, De bello civili. Athenaeus lib. IV. Σωκράτης δὲ ὁ Ῥόδιος, ἐν τρίτῳ Ἐμφυλίῳ πολέμῳ, τὸ Κλεοπάτρας ἀναγράφων συμπόσιον, τῆς τελευταίας Αἰγύπτου βασιλευσάσης, γημαμένης δ' Ἀντωνίῳ, Ῥωμαίων στρατηγῷ, ἐν Κιλικίᾳ, φησὶν ὕτως·

Stratocles. Recenſetur inter viros Rhodi illuſtres a Strabone, lib. XIV. Scripſit, Περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον τακτικῆς. AElianus Tact. capit. I. Καὶ Περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον τακτικῆς ἐνετύχομεν συγγραφεῦσι, Στρατοκλεῖ τε, Ἑρμείᾳ, καὶ Φρόντωνι τῷ καθ' ἡμᾶς, ὑπατικῷ ἀνδρί.

Theodorus. Suid. II. 220.

Timachidas. Athenaeus lib. XV. Τιμαχίδας δὲ καὶ Σιμμίας οἱ Ῥόδιοι ἀποδιδόασιν ἓν ἀνθ' ἑνός. Inter eius ſcripta.

Γλῶσσαι. Athenaeus lib. II. Ἑρμώναξ δὲ, καὶ Τιμαχίδας, ἐν Γλώσσαις, Διὸς βάλανον, φασι, καλεῖσθαι τὸ ποντικὸν κάρυον. Et ex iis quaedam citat libris IX. & XV. item Etymologici Auctor, in Καραδοκῷ: Heſychius, in Πυριβρεμέτας: ac Scholiaſtes Euripidis in Medeam. Etiam,

Δεῖπνον. Citatque nonum Operis librum Athenaeus lib. VII. Καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος, ἐν τῷ ἐννάτῳ τῆ Δείπνου. Scripſit autem verſibus libros undecim, & plures. Idem lib. I. Δείπνων ἀναγραφὰς πεποίηνται ἄλλοι τε, καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος, δι' ἐπῶν, ἐν ἕνδεκα βιβλίοις, ἢ καὶ πλείοσι. Suidas. Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος ἕτερος Δείπνων ἀναγραφὰς πεποίηται ἐν βιβλίοις ἕνδεκα δι' ἐπῶν. Ex hoc Opere citat quoque eum Euſtathius in Iliad. τ'.

Timarchus. Harpocration in Ἀργᾶς. Τίμαρχος δὲ ὁ Ῥόδιος, ὃ κατὰ γλῶτταν καλεῖσθαι τὸν ὄφιν ἀργᾶν φησιν, ἀλλὰ γένος τι εἶναι ὄφεων τοὺς ἀργᾶς. Quae etiam totidem verbis Suidas in eadem dictione. Meminit eius quoque Euripidis Scholiaſtes, ad principium Medeae. Citatur Timarchi liber quartus, Περὶ τῆ Ἐρατοσθένους Ἑρμῆ, apud Athenaeum lib. XI.

Timocreon. Comicus veteris comoediae. Graves inimicitias geſſit cum Simonide, ac Thucydide: in quem carmine melico vituperationem texuit; quin comoediam quoque ſcripſit in utrumque. Suidas. Τιμοκρέων, Ῥόδιος, κωμικὸς, καὶ αὐτὸς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας. διεφέρετο δὲ πρὸς Σιμωνίδην, τὸν τῶν μελῶν ποιητὴν, καὶ Θεμιστοκλέα, τὸν Ἀθηναῖον· εἰς ὃν ἐξύφανε ψόγον δι' ἐμμελοῦς τινος ποιήματος. ἔγραφε δὲ κωμῳδίαν, εἴς τε τὸν αὐτὸν Θεμιστοκλέα, καὶ εἰς Σιμωνίδην τὸν μελοποιὸν, καὶ ἄλλα· Scripſit vero, praeter comoediam, etiam melica quaedam carmina; & in iſtis, vituperium Themiſtoclis; ut videmus in citatis Suidae verbis; itaque Melicus dicitur a Scholiaſte Ariſtophanis, ad Acharnenſes. Τιμοκρέων ὁ Ῥόδιος, μελοποιὸς, τοιοῦτον ἔγραψε κατὰ τοῦ Πλούτου. Et obſerva illic quoque Scolium, quod in Plutum ſcripſit. Ita etiam Plutarchus: qui & verſus aliquot profert ex Themiſtoclis vituperio, cuius nobis mentionem Suidas facit. Plutarchi verba ecce iſta, in Themiſtocle. Τιμοκρέων δ' ὁ Ῥόδιος, μελοποιὸς, ἐν ἄσματι καθάπτεται πικρότερον τοῦ Θεμιστοκλέους. Et quae ſequuntur. Meminitque ibidem eius iterum, ac tertium. AElianus, etiam athletam facit, & inter voraces aliquot eum refert, Var. Hiſt. lib. I. cap. XXVII. Ἀδηφάγους λέγουσιν ἀνθρώπους γενέσθαι, Πιτυρέα τὸν Φρύγα, καὶ Κάμβητα τὸν Λυδὸν, καὶ Θοῦν τὸν Παφλαγόνα, καὶ Χαρίδαν, καὶ Κλεώνυμον, καὶ Πίσανδρον, καὶ Χάριππον, καὶ Μιθριδάτην, καὶ Καλαμόδρυν τὸν Κυζικηνὸν, καὶ Τιμοκρέοντα τὸν Ῥόδιον, ἀθλητὴν ἅμα καὶ ποιητήν. *Voraces ferunt homines fuiſſe, Pityreum, & Cambetem Lydum, Thyum Paphlagonem, & Charidam, & Cleonymum, & Piſandrum, &*

Cha-

Digitized by Google

Charippum, & Mithridatem, & Calamodrum Cyzicenum, & Timocreontem Rhodium, athletam simul & Poetam. Et Athenaeus lib. x. Καὶ Τιμοκρέων δ' ὁ Ῥόδι@, ποιητὴς, καὶ ἀθλητὴς πένταθλ@, ἐνέφαγε, καὶ ἔπιε, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ.

Πολλὰ πιὼν, καὶ πολλὰ φαγὼν, καὶ πολλὰ κακ' εἰπὼν
Ἀνθρώπους, κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδι@.

Et Timocreon vero Rhodius, Poeta, & Athleta pentathlus, edebat, & bibebat, ut eius sepulcri inscriptio manifestat:

Multa bibens, & multa vorans, mala multaque dicens
Omnibus, beic iaceo Timocreon Rhodius.

Est vero Epigramma illud Simonidis, qui privatam iniuriam, quam memoravi iam ex Suida, eo modo vindicavit. Vide Anthologiae librum III. cap. VI. Nam Simonidis ibi nomen Epigramma istud praefert. Meminit Timocreontis etiam Hephaestion Alexandrinus, in principio Enchiridii. Καὶ Τιμοκρέοντ@, ἐκ τῶν Ἐπιγραμμάτων: Ac rursum postea, ubi tamen Siculum facit. Τῷ δὲ καθαρῶς ἐφθημιμερεῖ ὅλον ἄσμα Τιμοκρέων συνέθηκε Σικελὸς, κομψὸς ἀνήρ.

Timosthenes. Geographus. Marcianus in Periplo. Οἱ γὰρ δὴ δοκοῦντες ταῦτα μετὰ λόγων ἐξηκακέναι, Τιμοσθένης ὁ Ῥόδιός ἐστιν, ἀρχινυβερνήτης τῆ δευτέρᾳ Πτολεμαίᾳ γεγονὼς, καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἐρατοσθένης. Eius

Σταδιασμὸς citatur a Stephano in Ἀγάθη. Τιμοσθένης δὲ, ἐν τῷ Σταδιασμῷ, ἀγαθὴν τύχῃ αὐτὴν φησιν.

Λιμένες. Strabo lib. II. Ἔστι δὲ τοσοῦτο τῶν ἁμαρτανομένων ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τῆ Ἐρατοσθένους τὸ πλῆθ@, καὶ ἔτι Τιμοσθένους, τῆ τοὺς Λιμένας συγγράψαντ@.

Ἐξηγητικόν. Scholiastes Apollonii lib. III. Ὅτι δὲ τὴν Δαίραν Περσεφόνῃ καλοῦσι, Τιμοσθένης, ἐν τῷ Ἐξηγητικῷ, συγκατατίθησι. Citatur saepe, Opere non nominato, a Strabone: item a Stephano in Ἀλεξανδρεία, Ἀπία, Ἀρτάκη. a Scholiaste Apollonii lib. II. & Theocriti, Idyll. XIII.

Zeno. Scripsit de rebus Rhodiis; unico libro. Diogenes Laertius, in Zenone Cittiensi, ubi plures nominis istius memorat lib. VII. Γεγόνασι δὲ Ζήνωνες ἑκτώ· πρῶτ@, ὁ Ἐλεάτης, περὶ ὃ λέξομεν. δεύτερ@, αὐτὸς ὅτ@· τρίτ@, Ῥόδι@, τὴν ἐντόπιον γεγραφὼς ἱστορίαν Ἐνιαίαν. Diodorus Siculus lib. V. Περὶ μὲν οὖν τῶν ἀρχαιολογουμένων παρὰ Ῥοδίοις, ὕτω τινὲς μυθολογοῦσιν· ἐν οἷς ἐστι καὶ Ζήνων, ὁ τὰ περὶ ταύτης συνταξάμενο@.

CAP. XIV.

Quatuor Rhodus terrae motibus infestata; uno, quo Colossus cecidit, multo ante Caesarum Romanorum tempora; tribus reliquis, sub iisdem: nempe Antonino Pio, Constantio, & Anastasio. Evagrius, & Nicephorus Callistus, explicati. Diluvia quoque totidem passa est: unum, tempore Telchinum; cetera, post urbem conditam.

QVater Rhodus terrae motu graviter concussa fuit. Ac priore, colossus concidit, anno II. Olympiadis CXXXVIII. Ita enim Auctor Chronici Alexandrini, in illo anno. Καρία, καὶ Ῥόδ@, ἐσείσθη· ὡς καὶ τὸν Κολοσσὸν ἐν Ῥόδῳ πεσεῖν. *Caria, & Rhodus, terrae motu concussae: ita ut colossus Rhodi procideret.* Eusebius, non constat sibi: & modo refert Olympiadis CXXXIX. annum II. modo secundum centesimae sexagesimae octavae; ac cum eo Hieronymus. Estque hic iste, de quo Pausanias in Corinthiacis. Ἔκλασε δὴ (ὁ σεισμὸς) καὶ περὶ Καρίαν, καὶ Λυκίαν, τὰς πόλεις, καὶ Ῥοδίοις ἐσείσθη μάλιστα ἡ νῆσ@. *Adflixit vero (terrae motus) Cariae, & Lyciae, urbes; & Rhodiis maxime concussa est insula.* Et Iustinus lib. XXX. *In Asia quoque eodem die idem motus terrae Rhodum multasque alias civitates, gravi ruinarum labe concussit.* Vide supra lib. I. cap. XIV. Alter fuit tempore Antonini Pii Imp. Iulius Capitolinus in eius Vita. *Adversa eius temporibus haec provenerunt; fames, de qua diximus, circi ruina, terrae motus, quo Rhodiorum, & Asiae oppida conciderunt; quae omnia mirifice instauravit.* Et, ecce, instauravit eam Antoninus. Idem dicit & Pausanias in Corinthiacis. Κῶν τε, καὶ Ῥόδον, ἀνέτρεψε μὲν βίαι@ εἰς αὐτὰς κατασκήψας σεισμός. βασιλεὺς δὲ Ἀντωνῖν@ (ὁ Εὐσεβὴς) καὶ ταύτας ἀνεσώσατο δαπανημάτων τε ὑπερβολῇ, καὶ ἐς τὸν ἀνοικισμὸν προθυμίᾳ. *Coon etiam, & Rhodum, quum vehemens terrae motus evertisset, eas Antoninus (Pius) infinitis prope sumtibus, & propensissimo in instaurationem adfectu, restituit.* Estque de hoc ipso Rhodiaca Aristidis. Tertius, sub Constantio accidit, anno imperii eius octavo. Cedrenus in eius rebus. Τῷ ὀγδόῳ ἔτι, σεισμῷ μεγάλῳ γενομένῳ, Ῥόδ@ ἡ νῆσ@ κατέπεσε. *Octavo anno, magno oborto terrae motu, Rhodus insula collapsa est.* Quartus vero, ultimusque, Anastasii temporibus fuit. Evagrius, in rebus eius tempore gestis, Hist. Eccles. lib. III. cap. XLIII. Πέπονθε δὲ ὑπὸ σεισμῶν ἐξαισίων ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις καὶ ἡ Ῥόδ@ τρίτον ἐκεῖνο πάθ@ ἀωρὶ τῶν νυκτῶν. *Temporibus vero iisdem Rhodus ingenti terrae motu iam tertium nocte intempesta est concussa.* Vbi quoque observandum, quod tum tertium evenisse illud dicat, quum omnino quartum fuerit, ut ostendi. Sed nimirum voluit dicere; tertium sub Imperatoribus id Romanis factum esse; & hoc verum. Idem quoque Nicephorus Callistus tradit lib. XVI. cap. XXXVIII. Η' ὃ Ῥόδ@, ἀνὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τρίτον ἤδη σεισμῷ πέπονθεν ἐξαισίῳ πάθ@ ταὐτὸ,

Digitized by Google

ταὐτὸ, νυκτὸς ἐν τῷ σοβερωτάτῳ. *Rhodus vero, per idem tempus, tertium iam vehementi terrae motu est adflicta, idque nocte intempesta.* Vti vero terrae motus quatuor est passa Rhodus, sic diluvia. Primum accidit, cum incolerent Telchines; meminitque Diodorus lib. v. Χρόνῳ δ' ὕστερον, σροαισθομένους τοὺς Τελχῖνας τὸν μέλλοντα γίνεσθαι κατακλυσμὸν, ἐκλιπεῖν τὴν νῆσον, καὶ διασπαρῆναι. *Post haec vero Telchinas, cum diluvium, quod instabat, praesentirent, insulam deseruisse, atque dissipatos esse.* Et hoc quidem multo ante urbem conditam; postquam vero condita fuit, tria alia est experta. Horum duo, & minora, quando evenerint, est incertum; tertium, gravissimumque, incidit in centesimae, & decimae sextae Olympiadis annum primum. Indicat id Diodorus, in eius anni rebus gestis lib. xix. Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους συνέβη γενέσθαι σερὶ τὴν τῶν Ῥοδίων σόλιν τὸν τρίτον κατακλυσμὸν ὃς σολλοὺς τῶν ἐνοικούντων διέφθειρεν. ὧν ὁ μὲν σρῶτος, ὀλίγα τοῖς ἀνθρώποις ἐνώχλησεν, ὡς ἂν τῆς σόλεως ὕσης νεοκτίσου, καὶ διὰ τοῦτο σολλὴν εὐρυχωρίαν ἐχούσης. ὁ δὲ δεύτερος, μείζων ἐγένετο, καὶ σλείω σώματα διέφθειρε. ὁ δὲ τελευταῖος, ἐσέσεσε μὲν ἔαρος ἀρχομένου, καταῤῥαγέντων ἐξαίφνης μεγάλων ὄμβρων, καὶ χαλάζης ἀσίστου τὸ μέγεθος. *His temporibus tertium urbi Rhodiorum diluvium accidit, incolarum plurimis exitiosum. Et eorum primum quidem, non tam magnum hominibus nocumentum dedit, quia urbs tum recens condita, admodumque spatiosa; alterum vero, maius fuit, & perniciem multis tulit. At postremum, in principium veris incidit, quum ingentes derepente imbres effunderentur; item grando, non credendae magnitudinis.* Ac descriptionem illic porro ampliorem vide.

CAP. XV.

Fortuna varia. Athenis subiecta, se in libertatem vindicat. A Mausolo in paucorum potestatem redigitur. Ab Artemisia expugnatur. Alexandro sese dedit. A Demetrio, & Mithridate, frustra obsidetur, & oppugnatur; idque dum fit, summa in eorum statuas animi moderatione usa fuit. A C. Cassio capitur, diripiturque.

PRaeter terrae motus autem, & diluvia, multa adversa toleravit. Alcibiades, Olympiadis tertiae & nonagesimae anno primo, quo urbs condita, insulam universam diripuit, & in potestatem redegit. Diodorus, in eius anni rebus gestis lib. xiii. Αὐτὸς δὲ (ὁ Ἀλκιβιάδης) μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκπλεύσας, τήν τε Κῶ, καὶ Ῥόδον, ἐδήωσε. *Ipse vero (Alcibiades) cum exercitu hinc vela faciens, Con, & Rhodum, devastavit.* Itaque & naves postea velut subiugatae imperat, & abducit. Diodorus idem, ibidem. Ἐκπλεύσας δὲ εἰς Ῥόδον, καὶ σροσλαβόμενος ἐκεῖθεν ναῦς, ὅσας εἶχον αἱ σόλεις, ἔσλευσεν εἰς Ἔφεσον, καὶ Μίλητον. *Mox in Rhodum transvectus, & adsumtis inde navibus quotquot urbibus suppetebant, Ephesum, & Miletum, contendit.* Quamquam sane mox cum Chiis, & Byzantiis, inito foedere, rursum se in libertatem vindicavit. Libanius in Argumento Orationis Demosthenis, De libertate Rhodiorum. Τὸν συμμαχικὸν κληθέντα σόλεμον ἤραντο σρὸς Ἀθηναίους Χῖοι, καὶ Ῥόδιοι, καὶ Βυζάντιοι, σρότερον μὲν αὐτῶν ὑσήκοοι γεγονότες. *Bellum, quod Sociale dictum fuit, susceperunt adversus Athenienses Chii, & Rhodii, & Byzantii, qui antea quidem subditi illorum fuerant.* Meminitque initi ab istis belli Isocrates in Orat. De Permut. ac pacem cum his fieri suadet in Orat. De Pace. Idque factum Olymp. cvi. anno iii. ut est videre apud Diodorum lib. xvi. Aliquanto post Mausolus libertatem urbi eripit, & paucorum in potestatem illam tradit; uti supra a me dictum lib. i. cap. xviii. Inde uxor eadem, & soror eius, Artemisia, strategemate urbem cepit, principesque interfecit, statuasque duas posuit, ex aere utramque: unam, urbis Rhodiorum; alteram, imaginis suae, Rhodiorum civitati stigmata sua imponentis. Vitruvius lib. ii. cap. viii. *Post mortem Mausoli, Artemisia, uxore eius, regnante, Rhodii, indignantes, mulierem imperare civitatibus Cariae totius, armata classe profecti sunt, ut id regnum occuparent. Tum, Artemisiae quum id esset renunciatum, in eo portu abstrusam classem, celatis remigibus, & epibatis comparatis, reliquos autem cives in muro esse iussit. Quum autem Rhodii ornatam classem in portum maiorem exposuissent, plausum iussit ab muro bis darent, pollicerique se oppidum tradituros; qui quum penetrassent intra murum, relictis navibus, Artemisia, repente fossa facta, in pelagus eduxit classem ex portu minore, & ita invecta est in maiorem. Expositis autem militibus, & remigibus impositis, classem Rhodiorum inanem abduxit in altum. Ita Rhodii, non habentes, quo se reciperent, in medio conclusi, in ipso foro sunt trucidati. Ita Artemisia, in navibus Rhodiorum suis militibus, & remigibus impositis, Rhodum est profecta. Rhodii autem, quum prospexissent, suas naves laureatas venire, opinantes cives victores reverti, hostes receperunt. Tunc Artemisia, Rhodo capta, principibus occisis, trophaeum in urbe Rhodo victoriae suae constituit, aeneasque duas statuas fecit; unam, Rhodiorum civitatis; alteram, suae imaginis; & istam, figuravit Rhodiorum civitati stigmata imponentem.* Huc Demosthenes illa pertinent in Orat. De Rhod. libertate. Ἐγὼ νομίζω, σρᾶτόντος μὲν ἐν Αἰγύπτῳ, ὅσ' ὥρμησε, βασιλέως, σφόδρα ἂν Ἀρτεμισίαν σαραδῆναι σεριποιῆσαι Ῥόδον αὐτῷ. *Equidem existimo, si Regi omnia in AEgypto, quae instituit feliciter succedant, Artemisiam conaturam Rhodum illi in manum tradere.* Et postea. Οὐδὲ Μαυσώλου ζῶντος, οὐδὲ τελευτήσαντος ἐκείνου, τὴν Ἀρτεμισίαν οὐδεὶς ἔσ' ὁ διδάξων, μὴ καταλαμβάνειν Κῶν καὶ Ῥόδον. *Neque vivente Mausolo, aut defuncto, quisquam docebit Artemisiam, Con, & Rhodum, occupari non debere.* Inde Alexander Magnus suam in potestatem redegit. Curtius lib. iv. *Rhodii urbem suam, portusque, dedebant Alexandro.* Iustinus lib. xi. *Inde Rhodum Alexander, AEgyptum, Ciliciamque, sine certamine recipit.* Gotfridus Viterbiensis Chron. Parte xi. *Tyrum, & Sidonem*

nem (*Alexander*) *cepit* : *Siciliam*, *Rhodum*, *& AEgyptum*, *ſuae ditioni ſubiecit*. Et is eam in maius auxit; ac prae ceteris adeo quoque honoravit, uti teſtamentum ſuum hic deponeret. Diodorus de Rhodo loquens libro xx. Τὸν δὲ πλεῖστον ἰσχύναντα τῶν μνημονευομένων Ἀλέξανδρον, προτιμήσαντ' αὐτὴ μάλιστα τῶν πόλεων, καὶ τὴν ὑπὲρ ὅλης τῆς βασιλείας διαθήκην ἐκεῖ θέσθαι, καὶ τἆλλα θαυμάζειν, καὶ προάγειν εἰς ὑπεροχήν. *Alexandrum vero, eorum qui memorantur potentiſſimum, habito illi ſupra ceteras urbes honore, ſuum ibi de imperio univerſo teſtamentum depoſuiſſe: tum & alias admiratum, ad excellentiam provexiſſe*. Ac permanſit inde in pace, floruitque maximopere, eoſque, dum Antigonus, miſſo cum exercitu Demetrio filio, incurſaret, integrumque eam annum obſideret. Olympiadis cxviii. anno iv. & cxix. anno i. Vide Diodorum Siculum libro citato; & Plutarchum in Demetrio. Meminit Vitruvius libro x. cap. xxii. Athenaeus lib. v. Pauſanias in Atticis. Atque ut Demetrius nequiit expugnare, ita etiam Mithridates. Aurelius Victor, De Viris Illuſtr. ubi de Mithridate agit cap. lxxvi. *Graeciam, inſulaſque omnes, excepta Rhodo, occupavit*. Fuſe omnem rem enarrat Appianus libro De bellis Mithridatis. De utroque Rege repulſo, gloriantur Alexander Mnaſeaſque, apud eumdem, De bell. civil. lib. iv. Τὸ δὲ πλῆθος ἐδημαγώγουν Ἀλεξανδρός τε καὶ Μνασέας, ἀναμιμνήσκοντες, ὅτι καὶ Μιθριδάτης πλέοσι ναυσὶ ἐπιπλεύσειε τῇ Ῥόδῳ, καὶ Δημήτριος ἔτι πρὸ τοῦ Μιθριδάτου. *Populum vero agitabant Alexander Mnaſeaſque; in memoriam revocantes, quanto pluribus navibus Mithridates, Rhodum invaſiſſet, & Demetrius quoque ante Mithridatem*. Et mox Archelaus in Oratione ad Caſſium. Μηδὲ ἐκλάθῃ, ὅσα Ῥόδιοι κατὰ πόλεις, καὶ ὡς βασιλέας ἄλλους τε, καὶ τοὺς ἀμάχους δόξαντας εἶναι, Δημήτριον, καὶ Μιθριδάτῃ, ὑπὲρ ἐλευθερίας ἔπραξαν. *Neque obliviſcare, quanta Rhodiae civitates & contra reges, tum alios, tum potentiſſimos omnium viſos, Demetrium, & Mithridatem, pro libertate geſſerint*. Et humanitas Rhodiorum in utrumque iſtum Regem ſumma omnino praedicatur, quod, vexati acri bello, tamen ſtatuis pepercerint, quae in urbe ſua erant. Cicero Vert. ii. *Quum Rhodii bellum illud prope ſoli ſuperius cum Mithridate rege geſſerint, omneſque eius copias, acerrimumque impetum, manibus, littoribus, claſſibuſque ſuis exceperint, quum & Regis inimici praeter ceteros eſſent, ſtatuam eius, quae erat apud ipſos celeberrimo urbis loco, ne tum quidem in ipſis urbis periculis attigerunt*. Vides ibi, ſtatua abſtinuiſſe Mithridatis: de Demetrii vero, ſtatua, pluribus agit Diodorus, quem videto lib. xx. Bello civili, expugnavit C. Caſſius, & diripuit; ut videre eſt apud Appianum, libro citato; & paucis verbis etiam Plutarchus dicit in Vita Bruti. Κάσσιος μὲν, ἑλὼν Ῥόδον, οὐκ ἐπιεικῶς ἐχρήτο τοῖς πράγμασι. *Caſſius quidem, quum Rhodum cepiſſet, durius in illam conſuluit*. Zonaras Annal. ii. καὶ Κάσσιος μὲν, ναυμαχίᾳ τοὺς Ῥόδιους ἐνίκησε, καὶ τὰς ναῦς αὐτῶν ἀφείλετο, καὶ τὰ χρήματα. *Et Caſſius, pugna navali vicit Rhodios; naveſque ac pecunias, ademit*. Meminit quoque Dion Caſſius lib. xlvii. & Brutus in Epiſtolis aliquot.

CAP. XVI.

Amica, & ſocia, populi Romani, a Sulla facta. Romanos, bello Mithridatis profugos, benigne excipit. Varie fida, aut infida, perdit libertatem, & recipit: Claudiuſque Imperator adimit; & mox reſtituit, Nerone orante. Veſpaſianus, in provinciae formam redigit. Themati Cibyrrhaeotarum a Conſtantino Magno inſita. Chriſtiana, etiam facta, & epiſcopalis ſedes, quotum locum obtinuerit. Codini locus emendatus.

RErum dominis Romanis, varia fortuna uſa eſt; initio amica, & ſocia. Livius lib. xlv. *Diu negantes, perpulerunt, ut moram navigationis brevem pro ſalute ſociae urbis* (de Rhodo loquitur) *paterentur*. A. Gellius lib. vii. cap. iii. *Rhodienſis civitas, quum amica, atque ſocia, populi Romani foret, Perſe tamen, Philippi filio, Macedonum rege, cum quo bellum populo Romano fuit, amico uſa eſt*. Idque a Sulla illi datum. Appianus, de Sulla loquens lib. De bell. Mithrid. Καὶ Ῥοδίους, καὶ Μαγνησίαν, καί τινας ἄλλους, ἢ συμμαχίας ἀμειβόμενος, ἢ ὧν διὰ προθυμίαν ἐπετόνθεσαν, ἐλευθέρους ἠφίει, καὶ Ῥωμαίων ἀνέγραφε φίλους. *Et Rhodios, Magneſiam, & alios quoſdam, vel in auxiliorum praemium, vel in ſolatium malorum, vel quae ob ſtudium in Romanos pertulerant, liberos dimiſit, & inter amicos populi Romani adſcripſit*. Et antiquo foedere coniungebatur. Iornandes, De Regn. Succeſſ. *Rhodus, opinatiſſima inſula, & totius Adriae inſularum metropolis, penes cum omnibus Cycladibus arma pertimeſcens Romana, iamdudum ſe foederatam populo illi coniunxerat*. Appianus De bell. civil. lib. iv. Τὸν Κάτσιον ἠξίουν, μήτε Ῥόδου καταφρονεῖν, μήτε συνθηκῶν, αἳ Ῥοδίοις εἰσὶ καὶ Ῥωμαίοις. *Rogabant Caſſium, ne Rhodum contemneret, neve foedera, inter Rhodios, & Romanos, icta*. Itaque bello Mithridatico profugos Romanos excipiunt, & tutantur. Appianus De bell. Mithrid. Ὅσοι τε Ἰταλοὶ ἐξ Ἀσίας ἀπεφεύγεσαν, εἰς Ῥόδον ἅπαντες ἐχώρουν. *Et quotquot Itali evaſerant ex Aſia, omnes Rhodum ſe conferebant*. Itaque eorum fidem hanc ob rem Velleius laudat, ubi de Mithridate loquitur, & horrenda omnium per Aſiam caede Romanorum lib. ii. *Quo tempore neque fortitudine adverſus Mithridatem, neque fide in Romanos, quiſquam Rhodiis par fuit*. Sed a fide defecerunt bello Macedonico, cum Perſe rege. Velleius lib. i. *Rhodii quoque, fideliſſimi antea Romanis, tum dubia fide, ſpeculati fortunam, proniores regis partibus fuiſſe viſi ſunt*. Caeſar in Oratione ſua, apud Saluſtium, in Bello Catilinario. *Bello Macedonico, quod cum rege Perſe geſſimus, Rhodiorum civitas, magna, atque magnifica, quae populi Romani opibus creverat, infida, atque adverſa nobis fuit*. Videndus quoque Livius lib. xlv.

Zo-

Digitized by Google

Zonaras Annal. II. & A. Gellius lib. VII. cap III. Et aliam perfidiam narrat Lentulus apud Ciceronem lib. XII. epist. XV. *Rhodum reverti, confisus auctoritate vestra, senatusque consulto, quo hostem Dolabellam iudicaratis: foedere quoque, quod cum his M. Marcello, Servio Sulpitio, renovatum erat: quo iuraverant Rhodii, eosdem hostes se habituros quos S. P. Q. R. Quae res nos vehementer fefellit. Tantum enim abfuit, ut illorum praesidio nostram firmaremus classem, ut etiam a Rhodiis urbe, portu, statione, quae extra urbem est, commeatu, aqua denique, prohiberentur nostri milites.* Inde, quum Romanos quosdam in crucem egissent, ademit eis libertatem Claudius Caesar, anno urbis conditae DCCXCVII. imperii vero sui IV. Dion Cassius, in eius anni rebus gestis libro LX. Τῶν τε Ῥοδίων ἐλευθερίαν ἀφέλετο, ὅτι Ῥωμαίους τινὰς ἀνεσκολόπησαν. *Rhodios libertate privavit, quod Romanos quosdam in crucem sustulissent.* Quam reddidit tamen anno DCCCVI. imperii ultimo. Tacitus Annal XII. *Redditur Rhodiis libertas, ademta saepe, aut firmata, prout bellis externis meruerant, aut domi seditione deliquerant.* Suetonius in eius Vita cap. XXV. *Libertatem Rhodiis, ob poenitentiam veterum delictorum reddidit.* Atque illud Graece orante Nerone, paulo post imperatore. Idem, in eiusdem Vita cap. VII. *Apud eumdem (Claudium) consulem pro Bononiensibus Latine, & pro Rhodiis, atque Ilienſibus Graece verba fecit.* Quod ademtam autem Tacitus saepe libertatem dicit, id est verum; & Antonii circa tempora idem factum, meminit Seneca, De Benef. lib V. *Ingratus Antonius in dictatorem suum, quem iure caesum pronuntiavit, interfectoresque eius in provincias, & imperia, dimisit: patriam vero proscriptionibus, incursionibus, bellis laceratam, post tot mala, destinavit ne Romanis quidem regibus; ut, quae Achaeis, Rhodiis, & plerisque urbibus claris, ius integrum libertatemque cum immunitate reddiderat, ipsi tributum spadonibus penderet.* Denique tertium, & postremum, Vespasianus, cum plurimis aliis insulis, in provinciae formam redegit. Suetonius in eius Vita cap VIII. *Achaiam, Lyciam, Rhodum, Byzantium, Samum, libertate ademta, in provinciarum formam redegit.* Sextus Rufus in Breviario. *Rhodus, & insulae, primum liberae agebant; postea in consuetudinem parendi, Romanis clementer provocantibus, pervenerunt; & sub Vespasiano insularum provincia facta est.* Paulus Diaconus, in Vespasiani rebus, Hist. Misc. lib. IX *Rhodus, Byzantium, Samus, quae liberae ante id tempus fuerant, tunc primum redactae in provinciarum formam, Romanis iudicibus, legibusque paruerunt.* Facta vero Imperii divisione a Constantino Magno Caesare, & thematibus constitutis, in themate Cibyrrhaeotarum collocata est. Constantinus Porphyrogeneta, de Cibyrrhaeotis agens, Themat. XIV. Ἡ δὲ Ῥόδος ἡ νῆσος, μέση κεῖται τοῦ θέματος. *Rhodus autem insula, in medio thematis sita est.* Christiana facta, & episcopatu ornata, sedem tenuit XXXIX. ac deinde XLV. habuitque sub se Episcopos quatuordecim; Sami, Chii, Co, Naxiae, Therasiae, Pari, Teni, Meli, Pissinae, Icariae, Lernae, Astypalaeae, Trachaeae, Nisyri: ut videre est in Novella Imperatoris, Leonis Philosophi, De ordine Episcoporum. In Novella vero Andronici Palaeologi senioris, quae subiungitur Codino, sedes illi attribuitur tricesima octava. Ὁ Ῥόδου. ἡ αὐτὴ (ἡ ἐπισκοπὴ) μὴ ὢσα μέ κατέχει. *Rhodi; & hic (Episcopatus) quum trigesimus octavus esset, constitutus est quadragesimus quintus.* Sed erratum puto in numero, ac scribendum, λϑ' ὢσα. *quum trigesimus nonus esset.*

CAP. XVII.

Ab Agarenis, duce Mabia, occupatur; qui non diu tenuere, vindicantibus Byzantinis. Hinc quum Balduinus Flander occupasset, a Ioanne Duca eripitur. Inde Turcae, & mox Ioannitae, capiunt; possidentque, dum postremum Turcae iterum expugnant.

DIu post haec pace fruita est, neque hostem ullum habuit; quum Mabia duce tandem Agareni eam capiunt, sub Constante, Heraclii e Constantio nepote, quum is annum duodecimum imperaret. Cedrenus, ubi de eius imperio. Τῷ δωδεκάτῳ (ἔτει) Μαβίας, καταλαβὼν τὴν Ῥόδον, καθεῖλε τὸν κολοσσόν. *Duodecimo (anno) Mabias, Rhodo potitus, colossum evertit.* Constantinus Porphyrogeneta, De Administr. Imp. cap. XX. Οὗτος (ὁ Μαβίας) τὴν νῆσον Ῥόδον καταλαβὼν, καθεῖλε τὸν ἑαυτῆς κολοσσόν. *Hic (Mabias) postquam Rhodum in potestatem redegisset, Colossum eius sustulit.* Zonaras in hoc ipso Constante Annal. III. Οἱ Ἀγαρηνοὶ δὲ, μηδενὸς ἔτι αὐτοῖς ἐναντιουμένου, ἐμόσε κατὰ πάντων ἐχώρουν. τότε καὶ τὴν νῆσον Ῥόδον ὑφ' ἑαυτοὺς ποιησάμενοι, τὸν ἐν αὐτῇ περίπυστον κολοσσὸν καθῄρηκασιν. *Agareni vero, nemine iam resistente, omnia invadebant; ac subacta per id tempus quoque Rhodo, celebrem in hac colossum destruxerunt.* Sed non semper tenuere; ac recuperarunt postea Byzantini Imperatores. Itaque Anastasius illic convenire classem iubet, ut videre est apud Zonaram, & Cedrenum. Et in potestate horum mansit, dum, deiectis illis, Balduinus, Flandriae comes, Vrbem cepit, & Imperium: qui praefectum illi dedit e Latinis. Est id discere ex Niceta Choniate, in hoc ipso Balduino. Τὴν δὲ Ἀττάλου, διάκειτις ἑτερος, τὴν κλῆσιν Ἀλδεβραντῖνος, ἐξ Ἰταλῶν μὲν ἢ γένεσιν ἔλκων, ἀκριβῶς δ' ἐντεθραμμένος τοῖς Ῥωμαϊκοῖς ἔθεσι· καὶ τῇ Ῥόδῳ τῇ νήσῳ ἄλλος τις ἐτρωτίσευε. *Attaliam vero alius quis administrabat, nomine Aldebrandinus, gente Italus, verum probe in Romanorum institutis educatus; item Rhodus alium habebat principem.* Verum eripit postea Ioannes Ducas. Nicephorus Gregoras lib. II. Ἤδη καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης (ὁ Δοῦκας) ἐπὶ μέγα δυνάμεως ἠῦξησε τὰ Ῥωμαίων πράγματα, δεξιὸς οἰκονόμος φανεὶς, καὶ κυβερνήτης ἄρις τῆς ἡγεμονικῆς τῶν Ῥωμαίων. ναῦς τε γὰρ μακρὰς κατεσκευακὼς οὐκ ὀλίγας, ναυσολεῖ πρὸς τὰς κατὰ τὸν Αἰγαῖον νήσους, καὶ πάσας ἐν

ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ λαμβάνῃ, καὶ Καρίαν, καὶ Κῶ, καὶ ὅσαι ταύταις εἰσὶ προσεχεῖς. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ διαβὰς καὶ ἐς Ῥόδον, ἐγκρατὴς καὶ αὐτῆς ἀναδείκνυται. *Iam vero & Imperator Ioannes (Ducas) singulari diligentia : & dexteritate ingenii , Imperii Romani res multum auxerat. Nam , haud paucis longis navibus comparatis , & ad maris AEgaei insulas missis , eas omnes brevi tempore capit ; Lesbum , Chium , Samum , Cariam , Con , & quaslibet finitimas ; nec has tantum ; verum & in Rhodum pergens , eam quoque in potestatem suam redigit*. Cui postea, quum eripuissent Turcae, iis rursum equites Rhodii, Ioannitae adpellati, extorsere , anno CIↃCCCVIII. Paulus Langius , in Chronico Citizensi , in illius anni rebus . *Eodem anno magnus magister Ioannitarum , cum classe ex Neapoli se movens , mari transito in insulam Rhodi , ingentissimo praelio adgressam , cum maximo Saracenorum , & Graecorum , damno obtinuit*. Warnerus Rolevinkius , in Fasciculo Temporum , aetate sexta. *Rhodus insula capitur de manibus Turcorum per dominos ordinis S. Ioannis Hierosolymitani*. Verum ille factum memorat ante annum CIↃCCCIV. Recuperare voluit postea anno CIↃCCCCLXXX. Mahometes , verum frustra : ut est videre apud eumdem Rolewinkium, in Fasciculo , Ioannem Nauclerum Chron. Vol. II. Generat. L. & Ioannem Leunclavium , Hist. Musulm. lib. XV. Sed quod huic non successit , annis quadraginta duobus post perfecit Solimanus; qui post longam obsidionem expugnavit anno CIↃIↃXXII. die quinto & vigesimo mensis Decembris; uti tradit idem Leunclavius , Hist. Musulm. libro XVIII. Totam hanc obsidionem tribus libris scripsit Iacobus Fontanus Brugensis ; quam qui volet curiose scire , videat.

A

B

FINIS.

GRAE-

Digitized by Google

GRAECIA FERIATA

SIVE

DE FESTIS GRAECORVM

LIBRI SEX.

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMIS POTENTISSIMISQVE DOMINIS

ORDINIBVS

FOEDERATARVM BELGII PROVINCIARVM

IOANNES MEVRSIVS DEDICO CONSECROQVE.

ILLVSTRISSIMI POTENTISSIMIQVE DOMINI.

Fero vobis munus istud Litterarium, quod ne infra magnitudinem istam vestram ut putetis, nihil causae est quod metuam; nam & vos amare semper Litteratos, Litterasque aestimare, ostenditis: idque ad Principum longe maximorum exemplum, quibus nihil omnino cedit is. In his Macedoniae Regem Archelaum commemorabo, qui ut scire se Litterarum dignitatem, & aestimare testaretur, Iovi Musas exaequavit, & commune illi, ipsique festum instituit; quod, per novem dies actum, de earum singularum etiam nomine in dies singulos diceretur. Nempe sciebat Rex egregius, aliique item Principes, quibus par adfectus animi, regna quidem, ac principatus a maioribus obvenire; sed haec omnia morte ignobili obscurari: nec virtutum, aut praeclare a se gestorum, ullum apud posteros nomen supereſſe, gloriamque intercidere, nisi aeternaturis scriptis viri docti contra vim iniuriamque oblivionis adsertum irent. Nam quis quaeso, nunc Achillem, Alexandrum, Caesaremve, alioſque heroas plurimos praestantissimos, fuisse sciret, absque uno Litterarum beneficio? Quantum credimus Regum etiam maximorum iacere in tenebris ignoratum, quantum aliorum Principum, quorum sceptra ligonibus vere mors aequavit? Est nimirum, ut Horatius olim cecinit:

Vixere fortes ante Agamemnona
Multi, sed omnes illacrimabiles
Vrgentur, ignotique longa
Nocte, carent quia vate sacro.

Et apud Romanos Fulvius Nobilior novem Musarum simulacra, Ambracia adlata, Herculi olim consecravit, aede communi dedicata; innuere cupiens mutua opera hunc, illasque indigere: & dignitatem Musis suam ab Hercule vindicandam esse: & virtutem item Herculis, gloriamque, illarum ore celebrandam. Hoc & vestrum est iudicium; ideoque tanto studio bene semper Musis facere adniſi estis, quas profecto quum ita Vobis obstrinxeritis, omnes illi, qui se alumnos earum esse profitebuntur, beneficium nunquam praedicare desinent. In his ego; sed quum laudem, quam ingentem hic meriti estis, celebrare ex dignitate vestra nequeam, GRAECIAM *ecce universam vobis sisto, quae id faciat; non quidem illam bellis tristem, turbatamve: at laeta in pace* FERIATAM, *& tranquillam, ac festos dies agitantem. Qualem vobis hanc Rempublicam,*

ILLVSTRISSIMI POTENTISSIMIQVE DOMINI

ut Deus ille Optimus Maximus, pacis, & concordiae auctor dare velit, ac perpetuo conservare, sacrosanctum eius numen supplex veneror. Lugd. Bat. ad diem XXI. *Iulii* CIↃ. IↃ. C. XXIX.

BENIGNE LECTOR.

IAM triennium est, quum *De populis Atticae* edens, *De Graecorum festis* etiam sum pollicitus. Sed dilatum a me promissum, dum se alia varie ingerunt. Interea temporis non cessandum sibi ratus Petrus Castellanus, vir doctrina, & humanitate insignis, ne diutius haec Antiquitatis Graecae pars lateret, suum nobis Ἑορτολόγιον communicavit, quod tantum abest ut aegre feram, ceu iniecta in messem meam sua falce, quod nonnulli clamitarent; ut elogio mihi hic publico tam praeclaram voluntatem bene de Republica nostra litteraria promerendi ornandam putem. Nec voluntas tantum fuit, ut recte dicam, aut conatus, quin & fecit laudabiliter. Vtinam vero post eius operam meae mihi parcere omnino licuisset; sed, quemadmodum latus eruditionis huius campus, ut quam plurima bene docuit, ita non sunt pauciora, quae omisit. Ea mihi, non ipsius traducendi ullo studio, verum Antiquitatis magis illustrandae, nunc vulgare visum fuit. Illa autem tantum festa hic commemoro, quae vel ipsi sunt indicta; aut de quibus quaedam profero ipsi indicta, aliisve Auctorum locis confirmata. In *Eleusiniis*, & *Panathenaeis* item, aliter factum non diffiteor; inseruique, quae ab ipso prius monita; sed licere hic mihi credidi, quod de meis in Praefatione sui Heortologii ille ait, ubi mea suis miscet; etsi prior ipse ediderit, tamen me ignorare omnino, an quoque observarit prior, quod confido, si candorem viri novi, animique aequitatem, sine offensa eius fore, neque enim accusandi haec eius ergo dico, cuius eruditionem, & humanitatem egregiam, facio plurimi; verum defendendi mei. Et profecto, non me opera hic aliena profeciſſe, plagiove obnoxium esse, facile cetera testabuntur, quae nunc primo, nondum ipsi observata. Hoc te monuisse volui, Amice Lector; nunc dimitto, & salvere multum iubeo. *Dionysia*, libro etiam singulari pertractata, pariter atque *Panathenaea*, & *Eleusinia*, una edere nunc statueram; sed obiecta impedimenta prohibuerunt. Alias fiet, volente Deo; interim istis te oblecta, & me ama.

GRAE-

Digitized by Google

GRAECIAE FERIATAE SIVE DE FESTIS GRAECORVM

LIBER PRIMVS.

ΑΓΗΤΟΡΕΙΟΝ.

Estum incertum. Hesychius. Ἀγητόριον, ἑορτή. *Agetorium festum*. Idem puto, quod alibi dicitur,

ΑΓΗΤΟΡΙΑ.

In eiusdem Hesychii Glossis. Ἀγητὴς, ἐν τοῖς Καρνείοις ὁ ἱερωμένος τῷ θεῷ, καὶ ἡ ἑορτὴ, Ἀγητόρια. *Agetes in Carniorum festo fanaticus Dei; & festum, Agetoria.*

ΑΓΡΑΝΙΑ.

Argivi celebrabant in memoriam unius e Proeti filiabus. Hesychius. Ἀγράνια, ἑορτὴ ἐν Ἄργει, ἐπὶ μιᾷ τῶν Προίτου θυγατέρων. *Agrania, festum Argi, in honorem unius Proeti filiarum.* Puto eadem fuisse, quae mox

ΑΓΡΙΑΝΙΑ

adpellat in iisdem Glossis, istis verbis. Ἀγριάνια, νεκύσια παρὰ Ἀργείοις· καὶ ἀγῶνες ἐν Θήβαις. *Agriania, mortualia apud Argivos: & certamina sacra Thebis.* Et, ecce, mortualia erant apud Argivos, certamina apud Thebanos.

ΑΓΡΑΥΛΙΑ.

Agrauli festum, & sacra, apud Athenienses. Meminit Athenagoras in Legat. Ἀγραύλῳ Ἀθηναῖοι τελετὰς, καὶ μυστήρια. ἄγουσι. *Agraulo Athenienses celebrant initiationes, & mysteria.* Et templum eius commemorat Pausanias in Atticis. Ὑπὲρ δὲ τῶν Διοσκούρων τὸ ἱερὸν Ἀγραύλου τέμενός ἐστιν. *Super Castoras vero sanctum Agrauli fanum est.* Et immolabatur illi homo, usque ad Diomedis tempora, apud Cyprios. Porphyrius Περὶ ἀποχῆς lib. II. Μίαν κατὰ Κυπρίους Ἀφροδισίῳ ἐθύετο ἄνθρωπος τῇ Ἀγραύλῳ, τῇ Κέκροπος καὶ Νύμφης Ἀγραυλίδος· καὶ διέμεινε τὸ ἔθος ἄχρι τῶν Διομήδους χρόνων. *Mense iuxta Cyprios Aphrodisio immolabatur homo agraulo, filiae Cecropis & Nymphae Agraulidi, & permansit hic mos usque ad tempora Diomedis.* Hoc ex eodem refert etiam Cyrillus contra Iulianum lib. IV.

ΑΓΡΙΩΝΙΑ.

Baccho Agrionio sacra. Vide doctissimum Castellanum. Addo autem; noctu celebrari solita, & hederae in iis usum fuisse. Ea de re, praeter duos Plutarchi locos, quos produxit Castellanus, tertius quidam in Romanis Quaestionibus, sed insigniter corruptus. Καὶ ὅτε ἐν Ἥρας Ἀθήναις, ὅτε Θήβησιν ἐν Ἀφροδίτης, ἴδοι τις ἂν κιττὸν ἄγριον. Ἵοις δὲ, καὶ Νυκτελίοις, ὧν τὰ πολλὰ διὰ σκότους δρῶνται, πάρεσιν. *Sed neque Athenis in Iunonis, neque Thebis in Veneris, videat quis hederam silvestrem. Violis vero & pervigiliis, quorum multa per tenebras aguntur, adest.* Agit Quaestione illa tota Plutarchus simpliciter de quavis hedera; cur ergo hic speciatim de silvestri dicat? Deinde, quis umquam hederam aliquam silvestrem dixit? praeterea quae sunt sacra ista, Ἵερα dicta; quibus adhiberi illi solita fuit, ut Nycteliis? Nugae merae. Omnino restituendum censeo. Ἴδοι τις ἂν κιττόν. Ἀγριωνίοις δὲ, καὶ Νυκτελίοις, ὧν ἵ. π. *Viderit quis hederam. Sed in Agrioniis, & Nycteliis, quorum plurima, e. c.*

ΑΓΡΥΠΝΙΣ.

Baccho celebrabatur apud Arbolam, Siciliae urbem. Hesychius. Ἀγρυπνὶς, ἑορτὴ Διονύσου ἐν Ἀρβέλῃ. *Agrypnis, festum Bacchi in Arbela.* Inde nimirum datum nomen, quod pervigilium Deo agerent.

ΑΔΩΝΙΑ.

Adonidis memoriae, & honori, celebrabantur. Alciphron in Epistola Myrrhines ad Nicippen. Καὶ μέχρι μὲν τῶν Ἀδωνίων καὶ ἐπίκωμός ποτε πρὸς ἡμᾶς, καὶ κοιμησόμενος, ἐφοίτα. *Et usque ad Adonia etiam comessabundus aliquando ad nos ac dormiturus veniebat.* Designat quoque Musaeus.

Δὴ γὰρ Κυπριδίη πανδήμιος ἦλθεν ἑορτὴ,
Τὴν ἀνὰ Σηστὸν ἄγουσιν Ἀδώνιδι καὶ Κυθερείῃ.
Etenim Veneris publicum venit festum
Quod Sesto peragunt Adonidi & Veneri.

Cra-

Digitized by Google

Cratinus.

——— ὃν ἐκ ἂν ἠξίουν ἐγὼ
Ἐμοὶ διδάσκειν ὑδ' ἂν εἰς Ἀδώνια.
——— *quem ego non dignarer*
Mihi praecipere neque ſaltem ad Adonia.

Diphilus.

Πορνεῖόν ἐϛι τοὐτελῶς Ἀδώνια
Ἄγουσ' ἑταῖρα μετ' ἑτερῶν πορνῶν χύδιν.
Lupanar eſt pretioſe Adonia
Celebrans meretrix cum aliis meretricibus confuſe.

His in pompa circumferebantur ſimulacra, & horti in teſtis, cum omnis generis fructibus: horti autem ex foeniculo, & lactuca, facti erant; quia nimirum Venus occiſum Adonidem in lactucis depoſuiſſet. Obſervo apud Heſychium. Ἐν τοῖς Ἀδωνίοις εἴδωλα ἐξάγουσι, καὶ κήπους ἐπ' ὀϛράκων, καὶ παντοδαπὴν ὀπώραν, οἷον ἐκ μαράθρων καὶ θριδάκων παρασκευάζουσιν αὐτῷ τοὺς κήπους. καὶ γὰρ ἐν θριδακίναις αὐτὸν κατακλιθῆναι ὑπὸ Ἀφροδίτης φασίν. *In Adoniis ſtatuas educunt, & hortos in teſtis, & omnigenum autumnum, prout ex foeniculis, & lactucis parant illi hortos: nam in lactucae herbis eum dicunt a Venere reclinatum fuiſſe.* Simulacra illa, erant Adonidis & Veneris. Theocritus in Ἀδωνιαζούσαις.

Ἔρρωται κλίνα τῷ Ἀδώνιδι τῷ καλῷ ἄλλα,
Τὰν μὲν Κύπρις ἔχει, τὰν δ' ὠ ῥαδόπαχυς Ἄδωνις.
Stratus eſt lectus Adonidi pulcro alius,
Hunc quidem Venus habet, illum vero roſeus Adonis.

Hinc eſt, quod Adonidi & Veneri ſimul ea ſacra celebrata tradit. Schol. Ariſtophanis εἰρήνῃ. Ἀδώνια, τῷ Ἀδώνιδι, καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ. *Adonia, Adonidi, & Veneri.* Quin & paſſim per urbem totam collocata ſimulacra mortuorum, quibus mulieres funus, ac leſſum, facerent. Plutarchus in Alcibiade. Ἐπιψηφισαμένου δὲ τοῦ δήμου, καὶ γιγνομένων ἑτοίμων πάντων πρὸς τὸν ἔκπλουν, ἦ χρησὰ παρῆν οὐδὲ τὰ τῆς ἑορτῆς. Ἀδωνίων γὰρ εἰς τὰς ἡμέρας ἐκείνας καθηκόντων, εἴδωλα πολλαχοῦ, νεκροῖς ἐκκομιζομένοις ὅμοια, προῦκειντο ταῖς γυναιξὶ, καὶ ταφὰς ἐμιμοῦντο κοπτόμεναι, καὶ θρήνους ᾖδον. *Decernente autem populo & omnibus ad navigandum paratis, non fauſta erant vel ipſa feſti. Nam in eos dies incurrentibus Adoniis, imagines ubique, mortuis qui efferuntur ſimiles, proponebantur feminis, & exſequias faciebant percuſsae, & threnos canebant.* Iterum in Nicia. Ἀδώνια γὰρ εἶχον αἱ γυναῖκες τότε, καὶ πρόκειτο πολλαχόσε τῆ πόλεως εἴδωλα, καὶ ταφαὶ περὶ αὐτὰ, καὶ κοπετοὶ γυναικῶν ἦσαν. *Adonia enim habebant tunc mulieres, & multis in locis urbis imagines proponebantur, & ſepulturae circa illas, & planctus feminarum erant.* De hortis in teſtis circumferri ſolitis, eſt etiam iſte Theophraſti locus de Hiſt. Plant. lib. VI. cap. VII. Ἀβρότονον δὲ μᾶλλον ἀπὸ ῥίζης καὶ παρασπάδα βλαστάνει ἢ ἀπὸ σπέρματος. χαλεπῶς δὲ καὶ ἀπὸ σπέρματος, προμισχευόμενον ἐν ὀϛράκοις, ὥσπερ οἱ Ἀδώνιδος κῆποι. *Abrotonum vero magis ab radice, & ſtolone floret, quam ab ſemine, ſed difficulter etiam ab ſemine, antea maceratum in teſtis, velut horti Adonidis.* Plutarchus de ſera numinis vindicta. Ὥσπερ αἱ τοὺς Ἀδώνιδος κήπους ἐπ' ὀϛράκοις τισὶ τιθωευόμεναι καὶ θεραπεύουσαι γυναῖκες. *Sicut hortus Adonidis in teſtis quibusdam nutrientes, & foventes mulieres.* Et Diogenianus Cent. I. Proverb. XIV. Ἐπειδὴ γὰρ Ἄδωνις, ἐρώμενος ὢν, ὡς μῦθος, τῆς Ἀφροδίτης, πρὸ ἥβης τελευτᾷ, οἱ ταύτῃ ὀργιάζοντες, κήπους εἰς ἀγγεῖά τινα φυτεύοντες, ἢ φυτεύσαι, &c. *Quoniam enim Adonis erat amaſius, ut fabula eſt, Veneris, ante pubertatem moritur, inde feſtum eius agentes, hortos in vaſa quaedam inſtituentes vigentes, hortos in vaſa quaedam inſtituentes virentes, ſeu feminae, &c.* Et Appendix Vaticana Cent. I. Proverb. IV. Γίνονται δὲ ἔτοι οἱ κῆποι (τοῦ Ἀδώνιδος) εἰς ἀγγεῖα κεράμια σωρὸν μόνης. *Sunt autem hi horti (Adonidis) in vaſa teſtacea ſeminati uſque ad ſolam viriditatem.* Suidas. Ἀδώνιδος κῆποι, ἐκ θριδάκων καὶ μαράθρων, ἅπερ κατέσπειρον ἐν ὀϛράκοις. *Adonidis horti, ex lactucis, & foeniculis, quae ſeminabant in teſtis.* Simplicius ait citius in his frumentum excreſcere conſueviſſe. Locus eſt in Phyſica Ariſtotelis lib. V. Καὶ σῖτος ὁ διὰ θέρμου ταχὺ φύεται καὶ αὔξεται ἐν τοῖς Ἀδώνιδος καλουμένοις κήποις, πρὸ τοῦ ῥιζοθῆναι καὶ πιληθῆναι ἐν τῇ γῇ. *Sed etiam frumentum ex calore celeriter naſcitur, & augetur in illis, quos vocant Adonidis hortos, priuſquam radices agant & denſentur in terra.* Huc pertinet Platonis iſte locus Phaedro. Ὁ νῦν ἔχων γεωργὸς, ὧν σπερμάτων κήδοιτο, καὶ ἔγκαρπα βούλοιτο γίγνεσθαι, πότερα σπουδῇ ἂν θέρους εἰς Ἀδώνιδος κήπους ἀρῶν χαίροι. θεωρῶν καλοὺς ἐν ἡμέραισιν ὀκτὼ γιγνομένους; ἢ ταῦτα μὲν δὴ παιδιᾶς τε καὶ ἑορτῆς χάριν δρῴη ἄν, ὅτε καὶ ποιοῖ. *Agricola bonae mentis, quae ſemina praecipue curet; & cupiat frugifera fieri, utrum ſtudioſe per aeſtatem in Adonidis hortos arans gaudeat, videns formoſos in diebus octo factos? an vero iſta quidem ludicri & feſti cauſa quis fecerit, ſi quando faciat.* Proiiciebantur autem in fontes. Zenobius Cent. I. Proverb. XLIX. Γίνονται ἢ ἔτοι οἱ κῆποι τοῦ Ἀδώνιδος εἰς Ἀγγεῖα κεράμεια σωρὸν μόνον. ἐκφέρονται ἅμα τελευτῶντι τῷ θεῷ, καὶ ῥιπτοῦνται εἰς κρήνας. *Exſiſtunt autem horti iſti Adonidis in vaſibus teſtaceis ſeminati, ad primam modo herbam: efferuntur vero ſimul cum moriente Deo, & coniiciuntur in fontes.* In mare abiici conſueviſſe tradit Euſtathius ad Iliad. λ'. ubi etiam facti rationem habes. Κῆποι Ἀδώνιδος, φυτάρια ταχὺ ἀναθάλλοντα, ἕως χύτρας ἢ ἀρρίχου· καὶ ὅλως, κοφίνου τινός· καὶ αὐτίκα ῥιπτούμενα κατὰ θαλάσσης, καὶ ἀφανιζόμενα, καθ' ὁμοιότητά τινα τοῦ κατὰ τὸ ὠκύμορον Ἄδωνιν θανάτου. *Horti Adonidis, plantulae cito efflorescentes in teſta vel ſirpea; aut plane corbe aliquo; & ſtatim abiecti in mare, & ex viſu ſublati, ad ſimilitudinem quamdam mortis, qua cito raptus fuit Adonis.* De luctu mulierum in hoc feſto, eſt Ovidii quoque locus Metamorph. lib. X.

——— *luctus monumenta manebunt*
Semper Adoni mei, repetitaque mortis imago
Annua plangoris peraget ſimulamina noſtri.

Et Ammiani lib. XIX. *Lacrimare cultrices Veneris ſaepe ſpectantur in ſolemnibus Adonidis ſacris.* Iterum lib. XXII. *Evenerat autem iisdem diebus anuuo curſu completo Adonia ritu*

Digitized by Google

tu veteri celebrari. Deinde. *Et viſum eſt triſte, quod amplam urbem, Principum domicilium, introeunte Imperatore nunc primum, ululabiles undique planctus, & lugubres ſonitus, audiebantur*. De repoſito in lactucis Adonide, habemus quoque apud Athenaeum lib. II. Καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τὸν Ἄδωνιν ἐν θριδακίνῃ κρύψεν. *Et Callimachus vero inquit, a Venere occultatum fuiſſe Adonin in lactuca*. Et Eubuli hac de re fragmentum eſt.

Μὴ παρατίθει μοι θριδακίνας, ὦ γύναι,
Εἰς τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ.
Ἐν τῷ λαχάνῳ τούτῳ γὰρ, ὡς ὁ λόγος, ποτὲ
Τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα πρῶθηκε Κύπρις.
Ne adponas mihi lactucas, o mulier,
In menſam, aut te ipſam vitupero.
In hoc olere enim, ut ſermo, aliquando
Adonin mortuum repoſuit Venus,

Duplex autem feſtum erat; nam, quia Adonis, bipertito anni tempore, ſemeſtre unum in complexibus Proſerpinae, alterum in Veneris agere fingebatur; in adventu a Proſerpina laetitiae feſtum, in receſſu iſtud luctus, de quo dixi, celebrabatur. Obſervo apud Procopium Gazaeum in Eſaiam, ubi de Adonide agit capit. XVIII. Τὸ ᾧ πάθος Ἀφροδίτη μὴ φέρουσα, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐχώρει τὸν Ἅιδου, ἀνοισθῆσα τὸν ἐρωμένον. ὡς ᾗ δὲ ἡ τῶν Πλάτωνος ἀντήρα τούτου γυνὴ, συνέθεντο πρὸς ἀλλήλας, μερισθέντος ἐς δύο τῆς ἔτους, πρὸς ἥμισυ συνεῖναι τῷ νεῳ· ὡς ᾗ ἀνελθοῦσα τοῦτο τοῖς φίλοις ἀπήγγελε, πανήγυριν ἦγον τὴν ἄνοδον, ὥσπερ ἂν καὶ θρῆνον τὴν κάθοδον. ἅπερ ἄμφω καὶ διὰ τῶν μετὰ ταῦτα χρόνων ἐκράτησεν. *Sed caſum iſtum non ferens Venus etiam ad ipſum Plutonem perrexit reportatura amaſium. Quum vero etiam Plutonis uxor eum amaret, convenerunt inter ſe, anno in duas partes diviſo, per alteram adeſſe iuveni. Vt vero reverſa illud amicis nunciavit, feſtum inſtituerunt adſcenſum, ſicut etiam luctum publicum deſcenſionem: quae utraque etiam per ſequentes aetates obtinuerunt*. Cyrillus in Eſaiam eumdem lib. II. *Graeci hinc late feſtum excogitaverunt, ut ſe cum Venere, propter mortem Adonidis maeſta, condolere, & lugere: redeunti autem ex orco, & inventum eſſe dicenti, quem quaeſiverat, gratulari, & una exſultare, ſimularent*. Macrobius de iisdem Adoniis Sat. lib. I. cap. XXI. *Ritu eorum catabaſi finita, ſimulationeque luctus peracta, celebratur laetitia exordium.*

ΑΘΗΝΑΙΑ.

Minervae feſtum, poſtea Παναθήναια adpellatum: ut oſtendo libro ſingulari de Panathenaeis cap. II. Sed & τὰ Χαλκεῖα itidem Ἀθήναια vocabantur, quia nimirum in Minervae honorem celebrabantur. Suidas docet. Χαλκεῖα, ἑορτὴ Ἀθήνησι δημώδης, καὶ ἀρχαῖα πάλαι. ἃ τινες ἀρχαῖα καλοῦσιν· *Aerea, feſtum publicum Athenis, & perantiquum: quae nonnulli antiqua vocant.*

ΑΙΑΚΕΙΑ.

AEaci feſtum apud AEginetas. Pindari Scholiaſt. Olympionic. Ode VII. Ἐν δ' Αἰγίνῃ τὰ Αἰάκεια. *In AEgina autem Aeaci feſtum*. Iterum Ode XIII. Καὶ ἐν Αἰγίνῃ, τὰ Δελφίνια, καὶ Αἰάκεια. *Et in AEgina, Delphinia, & Aeaci feſtum*. Nemeonic. Od. V. Ἔστι δ' ἀγὼν ἐν Αἰγίνῃ ἀγώμενος, τὰ Αἰάκεια. *Eſt autem agon in Aegina celebratus, nomine Aeacia*. Ac certamen tunc peragebatur in honorem AEaci; quique eo victor eſſet, coronam in fano ipſius dedicabat. Obſervare eſt apud Pindarum Nemeonicarum Ode citata.

Πύκταν τέ νιν καὶ παγκρατίῳ φθέγξαι ἑλεῖν Ἐπιδαύρῳ διπλόαν
Νικῶντ' ἀρετάν· προθύροισι δ' Αἰακοῦ
Ἄνθεα ποιάεντα φέρειν στεφανώματα, σὺν ξανθαῖς Χάρισιν.
Pugilemque eum & pancratii dicere cepiſſe ab Epidauro duplicis
Victorem virtutis: veſtibulis autem Aeaci
Flores virentes ferre coronas cum flavis Gratiis.

Meminit AEaci quoque apud AEginetas fani Plutarchus in Demoſthene. Τὸν Μαραθώνιον, καὶ τὸν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀδελφὸν Ἱμεραῖον, ἐν Αἰγίνῃ καταφυγόντας ἐπὶ τὸ Αἰάκειον, ἀποσπάσας, ἔπεμψεν εἰς Κλεωνὰς πρὸς Ἀντίπατρον. *Marathonium, & Demetrii Phalerei fratrem Himeraeum, in AEgina, quum confugiſſent ad fanum Aeaci, abſtractos, miſit Cleonas ad Antipatrum*. Erat autem in loco urbis maxime illuſtri, & ſeptum habebat quadratum e lapide albo. Pauſanias in Corinthiacis, ubi de AEgina agit. Ἐν ἐπιφανεστάτῳ δὲ τῆς πόλεως, τὸ Αἰάκειον καλούμενον, περίβολος τετράγωνος λευκοῦ λίθου. *Verum in parte maxime conſpicua urbis, quod fanum Aeaci adpellatur, ſeptum quadratum candidi lapidis*. Extructum vero communi omnium Graecorum nomine. Rem, & cauſam, exponit Iſocrates in Evagora. Τοῦτο μὲν γὰρ Αἰακὸς, ὁ Διὸς μὲν ἔκγονος, τοῦ δὲ γένους τῶν Τευκριδῶν πρόγονος, τοσοῦτον διήνεγκεν, ὥστε χρωμένων αὐχμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησι, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων διαφθαρέντων, ἐπειδὴ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ὑπερέβαλεν, ἦλθον οἱ πρεσβεῖς τῶν πόλεων, ἱκετεύοντες αὐτόν. νομίζοντες διὰ τῆς εὐχωλείας καὶ τῆς εὐσεβείας τῆς ἐκείνου, τάχιστ' ἂν εὑρέσθαι παρὰ τῶν θεῶν τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγήν. σωθέντες δὲ, καὶ τυχόντες πάντων, ὧν ἐδεήθησαν, ἱερὸν ἐν Αἰγίνῃ κατεσήσαντο κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ ἐκεῖνος ἐποιήσατο τὴν εὐχήν. *Illud enim quidem Aeacus, Iovis nepos, generis vero Teucridarum proauctor, tantum excelluit, ut ardoribus apud Graecos obtinentibus, multiſque hominibus pereuntibus, quum menſura mali excederet, venerunt praepoſiti urbium ſupplicantes ad eum, exiſtimantes per nobilitatem ac pietatem eius celerrime impetratum iri ab diis praeſentium malorum effugium. Servati autem nactique omnia quae petiverunt, fanum in AEgina conſtruxerunt commune omnium Graecorum, ubi ipſe votum fecit*. Quin Athenis etiam cultum illum invenio, & templum ei conſecratum. Heſychius. Αἰακόνλιον Ἀθήνησι, καὶ τὸ Αἰακοῦ τέμενος. *Aeaceum Athenis, & Aeaci delubrum.*

Digitized by Google

AIANTIA.

Aiaci ſacra, apud Salaminios. Heſychius. Αἰάντια, ἑορτὴ ἐν Σαλαμῖνι. *Aeantia, feſtum Salamine*. Colebant vero Aiacem non dumtaxat Salaminii, verum etiam Athenienſes; qui ut tribum ab eius nomine Αἰαντίδα nuncupabant, ita lectum quoque ipſi, omni armatura inſtructum, adornabant. Scholiaſtes Pindari Nemeonic. Ode 11. Διὰ τιμῆς ἦγον οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Αἴαντα, ὡς μὴ μόνον Αἰαντίδα φυλὴν ἀποδεῖξαι, ἀλλὰ καὶ κλίνην αὐτῷ μετὰ πανοπλίας κατακοσμεῖν. *In honore habebant Athenienſes Aiacem, ita ut non modo Aeantidem tribum ſtatuerint, ſed etiam lectum ei cum armatu integro adpararent.*

ΑΙΓΙΝΗΤΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Feſtum apud AEginetas erat; in quo ſacra, & convivia, Neptuno inſtituebant per ſedecim dies: in quibus ſibi ipſi miniſtrarent, ſine ſervis, unde & Μονοφάγια dicti; ac poſtea Veneri ſacrificabant. Rem, & cauſam exponit Plutarchus in Quaeſt. Graecis. Τῶν ἐπὶ τὴν Τροίαν στρατευσάντων Αἰγινητῶν πολλοὶ μὲν ἐν ταῖς μάχαις ἀπώλοντο, πλέονες δὲ κατὰ πλῶν ἀπὸ τοῦ χειμῶνος. ὀλίγους οὖν τοὺς περιλειπομένους οἱ προσήκοντες ὑποδεξάμενοι, τοὺς δὲ ἄλλους πολίτας ὁρῶντες ἐν πένθεσι καὶ λύπαις ὄντας, ὅτε χαίρειν ὤοντο δεῖν φανερῶς, ὅτε θύειν τοῖς θεοῖς. ἀλλὰ κρύφα καὶ κατ' οἰκίαν ἕκαστοι τοὺς σεσωσμένους ἀνελάμβανον ἑστιάσεσι καὶ φιλοφροσύναις, αὐτοὶ διακονούμενοι πατράσι, καὶ συγγενέσι, καὶ ἀδελφοῖς, καὶ οἰκέοις, ἀλλοτρίᾳ μηδενὸς παρόντος. ταῦτ' οὖν ἀπομιμούμενοι, τῷ Ποσειδῶνι θυσίαν ἄγουσι τοὺς καλουμένους Θιάσους, ἐν ᾗ καθ' αὑτοὺς ἐφ' ἡμέρας ἑκκαίδεκα μετὰ σιωπῆς ἑστιῶνται, δεῖπνον δὲ οὐ πάρεστιν· εἶτα παύσαντες Ἀφροδίσια, διαλύουσι τὴν ἑορτήν· ἐκ δὲ τούτου Μονοφάγοι καλοῦνται. *Aeginetarum, qui contra Troiam militaverunt, multi quidem in pugnis interibant, plures vero in navigatione per tempeſtatem. Paucos igitur reſiduos neceſſarii ſuſcipientes, alios vero ſocios videntes in luctu & moerore eſſe, neque palam opinabantur laetari debere, nec ſacra facere diis; ſed clam & per domos ſinguli eos, qui incolumes erant reficiebant conviviis, & hilaritate omni, ipſi miniſtrantes patribus, & cognatis, & fratribus, & domeſticis, nullo extraneo admiſſo. Haec igitur imitando exhibentes, Neptuno ſacrificium celebrant thiaſos nuncupatos, in quo ſeorſum per dies ſedecim cum ſilentio convivantur; ſervus autem nullus adeſt. Deinde quum Veneris ſolemnia obiverunt, diſſolvunt feſtum. At hinc Soliveſcentes dicuntur.*

ΑΙΩΡΑ, ſive ΕΩΡΑ,

Athenis celebrabantur, in memoriam Erigones, AEgiſti, & Clytemneſtrae filiae; quae cum Tyndareo avo Athenas profecta, ut Oreſtem accuſaret, quum is abſolutus eſſet, ſe ſuſpendit. Etymologici Auctor. Αἰώρα, ἑορτὴ Ἀθῳάς (ſcribe, Ἀθηνήσιν.) ἣν καλοῦσιν Εὔδειπνον· λέγεται γὰρ Ἠριγόνῃ, τὴν Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας θυγατέρα, σὺν Τυνδάρεῳ τῷ πάππῳ ἐλθεῖν Ἀθήναζε, κατηγορήσουσαν Ὀρέστου· ἀπολυθέντος δέ, ἀναρτήσασαν ἑαυτὴν, προστρόπαιον τοῖς Ἀθηναίοις γενέσθαι. κατὰ χρησμὸν δὲ ἐπ' αὐτῇ συντελεῖσθαι τὴν ἑορτήν. *Aeora, feſtum Athenarum, quod vocant Bonicaenium. Dicitur enim Erigonam, AEgiſthi, & Clitemneſtrae filiam, cum Tyndareo avo veniſſe Athenas, accuſaturam Oreſten. Sed quum liberatus fuiſſet, ſe ipſum ſuſpendentem abominabilem Athenienſibus factam: ſed ex oraculo concelebrari feſtum ipſi.* Plures inſtituti feſti cauſas commemorat Heſychius. Αἰώρα, ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἣν οἱ μὲν, ἐπὶ Τημαλέᾳ τυράννῳ θύειν φασίν. οἱ δὲ, ἐπὶ Κλυταιμνήστρας καὶ Αἰγίσθῳ. οἱ δὲ, ἐπὶ Ἠριγόνης ἀλήτιδος τῆς Ἰκάρου. *Aeora, feſtum Athenis, quod alii quidem Temalei tyranni cauſa mactare dicunt; alii vero propter Clytaemneſtram, & Aegiſthum; alii rurſum ob erraticam Icari filiam Erigonen.* Euſtathius ex Pauſaniae Lexico Attico AEoram ſtatuit, quae ſe ſuſpenderit. Locus eſt in Commentario ad Iliados 111. Ὅτι δὲ καὶ κύριόν ἐστιν ὄνομα ἡ Αἰώρα γυναικὸς ἀπαγξαμένης, καὶ διὰ τί ἀπαγξαμένης, τὸ τοῦ Παυσανίου δηλοῖ Λεξικόν. *Sed etiam nomen proprium eſſe vocem Aeora mulieris, quae ſe ſuffocavit, & propter quam rem id fecerit, patefacit Pauſaniae Lexicon.* Dicebatur vero etiam Εὔδειπνον. Itaque eſt in citatis Etymologici verbis. Αἰώρα, ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἣν καλοῦσιν Εὔδειπνον. *Aeora, feſtum Athenis, quod vocant Bonicaenium.* Verum non tam dies feſtus, quam ſacrificium, quod tum peragebatur. Accipio ex Heſychio, cuius iſta alibi gloſſa occurrit. Εὔδειπνος, θυσία Ἀθήνησιν, ἐπὶ Ἠριγόνης. *Bonicaenium ſacrificium Athenis, propter Erigonem.* Ita locum illum corruptiſſimum emendo; hodie enim pro Εὔδειπνον, legitur Εὐδείπνου; pro ἐπὶ Ἠριγόνης, eſt καὶ Ἠεριτογλυής. Ac carmina quaedam tunc in Erigonem canebantur. Athenaeus lib. xiv. Ἦν δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς αἰώραις τις ἐπ' Ἠριγόνῃ, ἣν καὶ Ἀλῆτιν λέγουσιν, ᾠδή. *Erat autem quoque in Aeoris aliqua cantilena in Erigonen, quam vocant etiam Erraticam.* Eaque compoſita a Theodoro Colophonio. Pollux lib. iv. cap. vii. Ἦν ᾧ καὶ ἄλλο τι ἆσμα ταῖς Αἰώραις προσᾴδόμενον, Θεοδώρου ποίημα τοῦ Κολοφωνίου. *Erat vero & alia cantilena Aeoris accini ſolita, compoſita ab Theodoro Colophonio.* Antea Ἀλῆτες nuncupabatur. Idem Heſychius alibi docet. Ἀλῆτις. ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἡ νῦν αἰώρα λεγομένη. *Erratica, feſtum Athenis, quae nunc Aeora dicitur.* Hyginus de hac ipſa re Poetici Aſtronomici lib. 11. *Sacrificium ſolemne inſtituerunt, itaque & privatim & publice faciunt, & id Aletida adpellant.* Inſtitutum vero feſtum hoc oraculi iuſſu. Etymologici Auctor loco citato. Κατὰ χρησμὸν ᾧ ἐπ' αὐτῇ συντελεῖσθαι τὴν ἑορτήν. *Sed ex oraculo in illam confici feſtum.* Plene narrat Hyginus loco iam citato. *Quum finibus Athenienſium multae virgines ſine cauſa ſuſpendio ſibi mortem conſciſcerent, quod Erigone moriens erat precata, ut eodem leto filiae Athenienſium adficerentur, quo ipſa foret obitura, niſi Icarii mortem perſequuti, & eum forent ulti. Itaque quum id eveniſſet, ut ante diximus, petentibus eis, Apollo*

dedit

dedit responſum. Si vellent eventu liberari, Erigonae ſatisfacerent.

ΑΚΤΙΑ.

Celebrabant Acarnanes in urbe Actia honori Apollinis, Ἀκτίου inde cognominati. Stephanus in Ἀκτία. Ἀρκάδιος δ' ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ φησίν· Ἀκτία, καὶ ἡ πόλις, καὶ ἡ ἑορτή. ἀλλ' ἡ μὲν ἑορτὴ βαρύνεται, τὰ Ἄκτια. *Arcadius vero in orthographia dicit; Actia, tum urbs, tum feſtum. Sed feſtum gravatur ut plurale haec Actia.* Peragebatur id feſtum ſingulis triennis certamine gymnico, equeſtri, & navali. Stephanus ibidem. Ἐν ταύτῃ Ἀπόλλωνι γυμνικὸς ἀγὼν, καὶ ἱππικὸς, καὶ πλοίων ἅμιλλα διὰ τριετηρίδος ἦν. *In ea Apollinis gymnicum certamen, & equeſtre, & navium pugna quolibet triennio erat.* Inſtante feſto, bovem muſcis immolabant, ut eius ſanguine illae ſaturatae avolarent, neque in feſto moleſtae eſſent. AElianus Hiſt. Anim. lib. XI. capit. VIII. Νεὼς ᾧ Ἀπόλλωνι ἵδρυται, καὶ Ἄκτιόν γε αὐτὸν οἱ τιμῶντες ὀνομάζουσιν. ὑκᾶν τῆς πανηγύρεως ἐπιδημεῖν μελλούσης, καθ' ἣν καί τι πήδημα πεδῶσι τῷ θεῷ, θύουσι βοῦν ταῖς μυίαις. αἱ δὲ, ἐμπλησθεῖσαι τοῦ αἵματος, ἀφανίζονται. *Templum vero Apollini exſtructum eſt, & Actium illum venerantes nominant. Igitur feſto adpropinquare incipiente, quando etiam ſaltationem ſaltant Deo, immolant bovem muſcis. Illae autem impletae ſanguine intereunt.* Meminit Clemens Protreptico, ex Heraclide. Ἡρακλείδης ᾧ ἐν Κτίσεσιν ἱερῶν, περὶ Ἀκαρνανίαν φησὶν, ἔνθα τὸ Ἄκτιόν ἐστιν ἀκρωτήριον, καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἀκτίου τὸ ἱερὸν, ταῖς μυίαις προθύεσθαι βοῦν. *Heraclides autem in conditionibus fanorum, circa Acarnaniam, dicit, ubi Actium eſt promontorium, & Apollinis Actii templum, muſcis ante immolari bovem.* Mox Auguſtus, devicto Antonio, ad horum nempe imitationem, condita prope Actium Nicopoli, in memoriam victoriae, certamen muſicum, gymnicum, & equeſtre, idque in quintum annum, inſtituit. Dio Caſſius ineunte lib. LI. Ἀγῶνά τε τινὰ μουσικὸν, καὶ γυμνικὸν, ἱπποδρομίας τε, πεντετηρικὸν ἱερὸν κατέδειξεν, Ἄκτια αὐτὸν προσαγορεύσας. *Et certamen quoddam muſicum, & gymnicum, & equorum curſus, quinquennale ſtatuit ſacrum, adpellans illud Actia.* Suetonius Octavio cap. XVIII. *Vrbem Nicopolim prope Actium condidit, ludoſque illic quinquennales conſtituit.* Mentio eorum eſt in Inſcript. Vet. ΣΤΗΣΑΣ· ΤΟΥΣ. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΑΣ. ΑΚΤΙΑ. ΕΝ· ΝΕΙΚΟΠΟΛΕΙ. ΔΙΣ. (a)

ΑΛΑΙΑ, ſive ΑΛΕΑΙΑ.

Feſtum Minervae Aleae, apud Tegeatas in Arcadia. Pauſanias Arcadicis, ubi de iis agit. Τῷ ναῷ ᾧ ὲ πόῤῥω σάδιον χῶμα γῆς ἐστι, καὶ ἄγουσιν ἀγῶνας ἐνταῦθα, τὸν μὲν Ἀλαῖα ὀνομάζοντες, ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς· τὸν δὲ, Ἀλώτια· ὅτι Λακεδαιμονίων τὸ πολὺ ἐν τῇ μάχῃ ζῶντας εἷλον. *Non longe autem ab aede ſtadium, agger terrae eſt, & celebrant agonas illic, unum quidem nominantes Alaea, ab Minerva; alterum vero Halotia; quia plurimam Lacedaemoniorum partem in proelio vivos ceperunt.* Pindari Scholiaſtes Olympionic. Od. VII. Πολλοὶ δ' ἄγονται ἀγῶνες ἐν Ἀρκαδίᾳ· Λύκαια, Κόρθια, Ἀλέαια. *Multi vero celebrantur Agones in Arcadia; Lycaea, Coria, Aleaea.*

ΑΛΕΚΤΡΥΟΝΩΝ ΑΓΩΝ.

Feſtum hoc, & certamen in eo gallinaceorum, inſtituerunt Athenienſes, poſt devictos a Themiſtocle Perſas. AElianus Var. Hiſt. lib. II. cap. XXVIII. Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην Ἀθηναῖοι νόμον ἔθεντο, ἀλεκτρυόνας ἀγωνίζεσθαι δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ μιᾷ ἡμέρᾳ τοῦ ἔτους. *Poſt victoriam de Perſis Athenienſes legem poſuerunt, gallinaceos pugnare publice in theatro uno die anni.* Ac cauſam inſtitutionis habes ibidem in verbis ſequentibus.

ΑΛΗΤΙΣ.

Vide Αἰώρα.

ΑΛΙΑ.

In honorem Solis agitabant Rhodii. Ariſtides Rhodiaca. Καὶ τὸν μὲν τῶν Ἁλίων ἀγῶνα ποιήσετε, καὶ τὸ χωρίον μεμένηκε σῶν, ᾧ ποιήσετε. *Et Haliorum quidem certamen facietis, & regio manſit ſalva, ubi feceritis.* Dies feſto XXIV. Gorpiaei, qui Athenienſium Boedromioni reſpondet; certabantque eo pueri, & viri, ac praemium victori erat, corona populea. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. VII. Τὸν ἀγῶνα Ἡλίῳ (παρὰ Ῥοδίοις) τελούμενον, εἰς Τληπόλεμον μετήγαγε. τελεῖται δὲ μηνὸς Γορπιαίου εἰκοστῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ. ἀπέχει δὲ τῶν Νεμέων, ἡμέρας ἕξ. ἀγωνίζονται δὲ παῖδες, καὶ ἄνδρες. ὁ δὲ στέφανος, λεύκη δίδοται. *Agonem Soli (apud Rhodios) celebratum, ad Tlepolemum tranſtulit. Celebratur autem menſis Gorpiaei viceſimo quarto die: diſtat vero ab Nemeis, dies ſex. Certant autem pueri & viri. Corona autem populus datur.*

ΑΛΚΑΘΟΙΑ.

Feſtum in honorem Alcathoi apud Megarenſes. Schol. Pindari Nemeonic. Od. VII. Ἐν Μεγάροις, τῷ εὐθέτῳ χωρίῳ, ὁμοίως ἐνίκησε τὰ Ἀλκάθοια. *In urbe Megaris, opportuno loco, ſimiliter vicit Alcathoea.* Pauſanias Atticis. Ἐντεῦθεν πρὸς τὸ Ἀλκάθου βαδίζουσιν ἡρῶον. *Inde progredientibus ad Alcathi fanum.*

ΑΛΩΑ.

Etymologici Auctor. Ἁλῶα, ἑορτὴ Ἀθηνᾶς ἀγροικική. *Haloa, feſtum Minervae ruſticum.* Sed Cereri τῆς Ἁλωάδος feſtum erat, non Minervae; itaque corruptus locus, ac reſcribendus. Ἑορτὴ Ἀθήνησιν ἀ. *Feſtum Athenis ruſticum.* Heſychius. Ἁλῶα, ἑορτὴ Ἀθήνησιν. *Haloa, feſtum Athenis.* Suidas ait tunc celebrari conſueviſſe, quum circa areas verſarentur. Ἁλῶα, ἑορτή ἐστιν Ἀττική. Φιλόχορος δέ

(a) Actiorum ludorum mentio in antiquis monumentis paſſim occurrit, ut nummis, & Inſcriptionibus.

Digitized by Google

δέ φησιν ὀνομασθῆναι, ἀπὸ τοῦ τότε τὰς ἀνθρώπους τὰς διατριβὰς περὶ τὰς ἅλως ποιεῖσθαι. *Haloa, festum est Atticum. Philochorus vero dicit nominari inde quod illo tempore homines versari sint soliti circa Areas.* Celebrabantur autem mense Posideone. Harpocration. Ἑορτή ἐστιν Ἀττικὴ τὰ Ἅλῶα. ἣν φησι Φιλόχορος ὀνομασθῆναι ἀπὸ τοῦ τότε τὰς ἀνθρώπους τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι περὶ τὰς ἅλως. ἄγεσθαι δὲ αὐτήν φησιν ἐν τῷ Περὶ ἑορτῶν, Ποσιδεῶνος μηνός. *Festum est Haloa, quod ait Philochorus nominari inde, quia tunc homines morati fuerint circa areas. Celebrari vero id dicit in libro De Festis mense Posideone.* Mentio est apud Alciphronem in Epistola Thaidis ad Thessalam. Ἅλῶα δ' ἦν, κατὰ τὴν παννυχίδα πᾶσαι, ὥσπερ ἦν εἰκὸς, παρ' ἡμῖν. *Haloa vero erant, & ad pervigilium omnes, prout erat fas, apud nos.* Et in altera Menandri ad Glyceram. Ἐπιστεῖλαί σοι ἐν ἄστει μένοντι διὰ τὰ Ἅλῶα τῆς θεοῦ. *Mittere tibi manenti in urbe per Haloa Deae.* Fuisse autem plurium dierum istud festum, facile colligere ex alio quodam eiusdem Alciphronis in eadem Epistola loco. Σὺ δ' ἐκ τῶν Ἁλώων, δέομαι, Γλυκέριον, εὐθὺς πετομένη πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τῆς ἁρπάβης φέρε. μακροτέραν ἑορτὴν οὐδέποτε ἔγνων, οὐδὲ ἀκαιροτέραν. Δήμητερ ἵλεως γένοιο. *Tu vero ab Halois, rogo, Glyceriam, statim volans ad nos in vehiculo ferare. Longius festum numquam novi, neque intempestivius. Ceres propitia sis.* Meminerunt etiam Demosthenes Orat. in Neaeram, aliique.

ΑΛΩΤΙΑ.

Festum Minervae apud Arcades. Vide Pausaniae in Arcadicis locum supra in Ἀλαῖα.

ΑΜΑΡΥΝΘΙΑ.

Certamina erant, in Amaryntho Euboeae urbe celebrari solita. Scholiastes Pindari Olymp. Od. XIII. Καὶ ἐν Ἀμαρύνθῳ τᾶς Εὐβοίας, Ἀμαρύνθια νενικήκασιν. *Et in Amaryntho Euboeae vicerunt Amarynthia.* Celebrabantur vero eo nimirum festo, quod in honorem Dianae τῆς Ἀμαρυσίας, illic cultae,

ΑΜΑΡΥΣΙΑ

dicebatur. Meminit eius festi Hesychius. Ἀμαρύσια, ἑορτὴ Ἀθήνησιν. *Amarysia, festum Athenis.* Et turbare hoc non debet, quod festum Athenienſium dicat; quippe sciendum, Athenis populum Athmonensem non minus, quam Amarynthios in Euboea, Dianam τὴν Ἀμαρυσίαν coluisse. Pausanias Atticis luculentus testis. Ἀθμονεῖς δὲ τιμῶσιν Ἀμαρυσίαν Ἄρτεμιν. συνθανόμῳ δὲ σχεδὸν ἐς αὐτὰ ἐπισταμένους τὰς ἐξηγητὰς εὗρον, αὐτὸς δὲ συμβάλλομαι τῇδε. Ἔστιν Ἀμάρυνθος ἐν Εὐβοίᾳ· καὶ γὰρ οἱ ταύτῃ τιμῶσιν Ἀμαρυσίαν Ἄρτεμιν. ἑορτὴν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τῆς Ἀμαρυσίας ἄγουσιν, οὐδέν τι Εὐβοέων ἀφανέστερον. *Athmonenses vero colunt Amaryſiam Dianam. Inquirens vero nihil clarum de illo scientes interpretes reperi. Verum ipse sic coniecto. Est Amarynthus in Euboea. Nam incolae illic honorant Amarysiam Dianam. Festum vero etiam Athenienses celebrant Amarysiae, plane non ignobilius quam Euboeenses.* Nec Amarynthii tantum colebant, verum etiam Eretrienses, & Carystii. Livius lib. XXXV. *Sacrum anniversarium eo forte tempore Eretriae Amarynthidis Dianae erat, quod non popularium modo, sed Carystiorum etiam coetu celebratur.* De Eretriensibus est Strabonis quoque locus lib. X. Τὴν δὲ δύναμιν τῶν Ἐρετριέων ἣν ἔσχον ποτὲ, μαρτυρεῖ ἡ σήλη, ἣν ἀνέθησαν ποτὲ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος. *Potentiam vero Eretriensium quam obtinuerunt quondam, testatur columna quam aliquando dicaverunt in templo Amarynthiae Dianae.*

ΑΜΒΡΟΣΙΑ.

Festum mense Lenaeone celebratum. Proclus ad Hesiodi Ἔργων β'. Ληναιὼν δὲ εἴρηται, διὰ τὸ τὰς οἴνους ἐν αὐτῷ εἰσκομίζεσθαι. οἱ δὲ Ληναιῶνα φάσκουσιν αὐτὸν καλεῖσθαι, διὰ τὰ ληναια, ὅ ἐστιν ἐρία. καὶ προβατοδόραν, καὶ αἰγοδόραν καλοῦμεν. ἢ ἐπειδὴ Διονύσῳ ἐποίουν ἑορτὴν τῷ μηνὶ τούτῳ, ἣν Ἀμβροσίαν ἐκάλουν. *Lenaeon autem dictus est, quia in illo vina importabant. Alii vero Lenaeonem dicunt eum vocari ab lenaeis, quae sunt lanae. Etiam ovipellem, & capripellem vocamus: aut quoniam Baccho agebant festum illo mense, quod vocabant Ambrosiam.* Et ex eo Ioannes Tzetzes ibidem. Ληναιὼν παρ' Ἕλλησι καλεῖται, ὅτι τῷ τῶν ληνῶν αἰτίῳ Διονύσῳ ἑορτὴν, ἣ λεγομένη Ἀμβροσίαν, ἐτέλουν. *Lenaeon apud Graecos vocatur, quia praelorum auctori Baccho festum, dictam Ambrosiam, peragebant.* Moschopulus. Τῷ Διονύσῳ, τῷ τῶν ληνῶν ἐπισάτῃ, ἐτέλουν ἑορτὴν τῷ μηνὶ τούτῳ (τῷ Ληναιῶνι) ἣν Ἀμβροσίαν ἐκάλουν. *Baccho, praelorum praesidi, agebant festum illo mense (Lenaeone) quam Ambrosiam vocabant.* Etymologici Auctor in Ληναίων. Οἱ δὲ Ληναιῶνά φασιν, ἐπειδὴ Διονύσῳ ἐποίουν ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ, ἣν Ἀμβροσίαν ἐκάλουν. *Alii vero Lenaeona dicunt, quia Bacchi celebrabant festum in isto mense, quam Ambrosiam vocabant* (a).

ΑΜΜΑΛΩ.

Iovis erat. Hesychius. Ἀμμαλὼ, ἑορτὴ ἀγομένη Διΐ. *Ammalo, festum celebratum Iovi.*

ΑΜΜΩΝ.

Athenienses celebrabant; cui Deo, aut Deae, incertum. Hesychius. Ἀμμὼν, ἑορτὴ Ἀθήνησιν ἀγομένη. *Ammon, festum Athenis celebratum.*

ΑΜ-

(a) His interponi oportet ΑΜΙΛΛΗΤΗΡΙΑ, quae explicat Aristophanis Scholiastes ad Nubes pag. 124. Πολεμιστήρια, qua voce usus illic fuit poeta, vel ἀγωνίσματα. Et alia novit pag. 143. ubi quum poeta dixisset Βρομιαχάρις, interpretatur οἱ Διονυσιακοὶ ἀγῶνες, ἐν οἷς αἱ ἀμίλλαι τῶν χορῶν. *Iac. Gronov.*

Digitized by Google

AMΦIAPAIA.

Amphiarai in honorem Oropii celebrabant. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. VII. Τελεῦνται δ' ἐν Βοιωτίᾳ διάφοροι ἀγῶνες. ἐν μὲν Θεσπιαῖς, τὰ Ἐρωτίδια. ἐν δὲ Πλαταιαῖς, τὰ Ἐλευθέρια. ἐν δὲ Λεβαδείᾳ, τὰ Τροφώνια. ἐν δὲ Ὠρωπῷ, τὰ Ἀμφιαράϊα. *Sed in Boeotia peraguntur varii agones: Theſpiis quidem Erotidia; Plataeis autem Eleutheria; Lebadiae vero Trophonia; in Oropo autem Amphiaraia.* Etiam templum Amphiarai apud Oropios fuiſſe, & ſtatuam e lapide candido, teſtatur Pauſanias Atticis. Καὶ Ὠρωπίοις ναός τε ἐστὶν Ἀμφιαράου, καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου. *Et Oropiis aedes eſt Amphiarai, & imago candidi lapidis.* Quin primi illi inter Deos eum retulerunt. Pauſanias ibidem. Θεὸν δὲ Ἀμφιάραον πρώτοις Ὠρωπίοις κατέστη νομίζειν· ὕστερον δὲ καὶ οἱ πάντες Ἕλληνες ἥγηνται. *Deum vero Amphiaraum primis Oropiis conſtitit exiſtimandum; poſtea autem etiam univerſi Graeci ſtatuunt.*

AMΦIΔPOMIA.

De his egi ante viginti hoſce annos Animadverſ. Miſcell. lib. III. cap. XXXIII. Libet hic repetere, & recenſere, loco proprio. Meminit Plato in Theaeteto. Τοῦτο μὲν δή, ὡς ἔοικε, μόγις ἐγχωρήσει, ὅτι δήποτε τυγχάνει ὄν· μετὰ δὲ τὸν τόκον τὰ Ἀμφιδρόμια ὡς ἀληθῶς ἐν κύκλῳ περιτρεκτέον τῷ λόγῳ. *Illud ſane quidem, ut videtur, vix natum eſt; quodcumque etiam ſit: poſt partum vero Amphidromia vere in orbem circumcurrere oportet ſermone.* Ariſtophanes Lyſiſtrata.

Οὔ τ' Ἀμφιδρόμια τῆς κυνῆς αὐτῇ μέλει;

Neque Amphidromia galeae eius exſpectas? Poeta aliquis vetus Δρομιάφιον ἦμαρ, *Curſimiſſicium diem* adpellavit. Itaque eſt invenire in Gloſſis Heſychii. Δρομιάφιον ἦμαρ ἀμφιδρόμια. *Curſimiſſicius dies, Amphidromia.* Inde autem datum nomen, quod puerum curriculo circum focum ferrent. Harpocration. Ἀμφιδρόμια. ἡμέρα τις ἦγετο ἐπὶ τοῖς νεογνοῖς παιδίοις, ἐν ᾗ τὸ βρέφος περὶ τὴν ἑστίαν ἔφερον τρέχοντες. *Amphidromia, dies quidam agebatur ob recens natos puerulos, in quo infantem ad focum ferebant currentes.* Heſychius. Ἀμφιδρόμια· ἡμέρα ἀγομένη τοῖς παιδίοις, ἐν ᾗ τὸ βρέφος περὶ τὴν ἑστίαν ἔφερον τρέχοντες κύκλῳ. *Amphidromia, dies celebratus puerulis, in quo infantem circa focum ferebant currentes in orbem.* Tunc panem etiam occultatum aſſabant, & nutrici puerum tradebat. Etymologici Auctor. Ἀμφιδρόμια, ἑορτή ἐστιν Ἀθήνησι τελουμένη. καθ' ἣν ἐγκρυφίου ἄρτου ὀπτομένου, ἐπὶ τῆς ἑστίας ἐπιτρέχουσι. τὸ δ' αὐτὸ ποιοῦσι καὶ μετὰ σκευῆς εἰς τὰ βρέφη, περὶ τὴν ἑστίαν περιφέροντες, ἐπᾴδὴ κουροτρόφου, ἢ τροφὸς ἐπί τινων πέφηνεν. *Amphidromia, feſtum eſt Athenis peractum; in quo occulto pane aſſato ad focum accurrunt. Illud ipſum quoque faciunt cum paratu ad infantes, ad focum circumportantes, quoniam nutrix infantium, vel educatrix in quibusdam celebrata eſt.* Tum ianua etiam coronabatur, victimaque pro vita pueri immolabatur, & convivium inſtruebatur. Hac de re egregium exſtat fragmentum ex Ephippi Geryone apud Athenaeum lib. II. VIII.

——— ἔπειτα πῶς;
Οὐ στέφανος ἀλλ' εἷς ἐστι πρόσθη τῶν θυρῶν,
Οὐ κνίσσα καπνὸς ῥινὸς ὑπερεχὰς ἄκρας,
Ἀμφιδρομίων ὄντων; ἐν οἷς νομίζεται
Ὀπτᾶν τε τυρῷ Χερρονησίτῃ τόμους,
Ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαϊσμένῳ,
Πυίγδν τε παχέων ἀρνίων σηθύνια,
Τίλλειν τε φάτνας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις,
Κοινῇ τε χναύειν τευθίσιν σηπίδια,
Πιλεῖν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπισρεφῶν,
Πινεῖν τε πολλὰς κύλικας εὐζωρεσέρας.

——— *deinde quomodo?*
Corona nullane eſt ante fores,
Non nidor pulſat naſi extremitates extimas,
Quum ſint Amphidromia, quibus legitimum eſt
Aſſare caſei Cherſonenſis frusta,
Et coquere oleo braſſicam inunctam,
Et ſtrangulare pinguium agnorum pectora,
Et vellere columbas, ac turdos cum fringillis,
Iunctimque carpere loligines ac ſepiolas,
Ac denſare multos cirros induſtrie,
Ac bibere multos calices meraciores.

De coronatione vero ianuae, hoc ſciendum eſt; diſcrimen in coronis obſervatum fuiſſe, pro ſexu pueri; nam, ſi maſculus ille eſſet, oleagina; ſi femella, lanea erat. Obſervo apud Heſychium. Ἔδει ἦν, ὁπότε παιδίον ἄρρεν γένοιτο παρ' Ἀττικοῖς, στέφανον ἐλαίας τιθέναι πρὸ τῶν θυρῶν· ἐπὶ δὲ τῶν θηλέων, ἐρία διὰ τὴν ταλασιουργίαν. *Mos erat, quum infans maſculus naſceretur apud Atticos, coronam oleae ponere ante ianuas; ſin puella, lanae, propter lanificium.* De ſacrificio, eſt locus etiam iſte Plauti Truculento Act. II. Sc. V. verſ. 69. 70.

Quin Diis ſacrificare hodie pro puero volo,
Quinto die, quod fieri oportet. ———

Tunc manus quoque purgabant mulieres, quae in obſtetricatu adiuviſſent. Suidas. Ἀμφιδρόμια, τὴν πέμπτην ἄγουσιν ἐπὶ τοῖς βρέφεσιν. ἐν ᾗ ἀποκαθαίρονται τὰς χεῖρας αἱ συναψάμεναι τῆς μαιώσεως. *Amphidromia, celebrant quintum diem in infantibus; in quo feminae adiutrices obſtetricandi repurgant manus.* Tarrhaeus in Proverbiis. Ἀμφιδρόμια· τὴν πέμπτην ἄγουσιν ἐπὶ τοῖς βρέφεσιν. ἐν ᾗ ἀποκαθαίρονται τὰς χεῖρας αἱ συναψάμεναι τῆς μαιώσεως, τὸ δὲ βρέφος παραφέρουσι περὶ τὴν ἑστίαν τρέχοντες. *Amphidromia, quintum diem celebrant in infantibus; quo feminae adiutrices obſtreticandi repurgant manus, infantem vero perferunt circa focum currentes.* Vbi ſimul obſervo, quod Auctoribus aliis indictum, quinto poſt natum infantem die celebrari conſueviſſe. Corruptus eſt in diei numero Heſychii locus. Δρομιάφιον ἦμαρ. ἀμφιδρόμια. ἔστι δὲ ἡμερῶν ἑπτὰ ἀπὸ τῆς γενέσεως, ἐν ᾗ τὸ βρέφος βαστάζοντες περὶ τὴν ἑστίαν γυμνοὶ τρέχουσι. *Curſimiſſicius dies, Amphidromia. Eſt autem dierum ab partu ſeptimus, in quo portantes infantem circa focum nudi currunt.* Reſcribo. ἔστι δὲ ἡμερῶν πέμπτη ἀπὸ τ. γ. Et quintum diem ſtatuit etiam Plautus loco citato.

Quin-

Digitized by Google

Quinto die, quod fieri oportet. ——

Item Suidas. Ἀμφιδρόμια, τὴν πέμπτην ἄγυσιν ἐπὶ τοῖς βρέφεσιν. *Amphidromia, quintum diem celebrant in infantibus.* Porro ut nativitati Deus γενέθλιος praesens adsignatus fuit, ita Amphidromiis hisce Ἀμφίδρομος praeponitur apud AEschylum in Semela. Hesychius. Ἀμφίδρομος. Αἰσχύλος Σεμέλῃ ἔπλασε δαίμονα καινὸν περὶ τὰ Ἀμφιδρόμια. *Circumcursor. AEschylus in Semele finxit daemonem novum circa Amphidromia.* Ait vero Hesychius in Ἀμφιδρόμια, etiam nomen tunc imponi consuevisse. Ecce verba eius. Καὶ ἀπετίθεσαν αὐτῷ ὄνομα, ὅτε ὑπὸ τῶν οἰκείων, καὶ φίλων, δῶρα ἐτέμπετο. *Et imposuerunt ei nomen, quando ab domesticis, & amicis dona mittebantur.* Verum, aut erravit doctissimus Grammaticus, aut mutilus est eius locus, exciditque decimi diei mentio; nam eo nomen imponebatur. Tarrhaeus in Proverbiis. Καὶ δῶρα πέμπουσιν οἱ προσήκοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον πολύποδας, καὶ σηπίας, τῇ δεκάτῃ, ᾗ τίθεται τὸ ὄνομα. *Et dona mittunt necessarii ut plurimum polypos, & sepias die decimo, quo nomen ponitur.* Et ipsum tibi pro se Hesychium dabo. Δεκάτῃ θύομεν, τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ τὰ ὀνόματα τοῖς βρέφεσιν ἐτίθεσαν. *Decimo sacrificamus, decimo die nomina infantibus ponebantur.* Euripides AEgeo apud Clementem Strom. VI. & Schol. Aristophanis Avibus.

Τίς σε μήτηρ ἐν δεκάτῃ τόκον ὠνόμασεν;
Quae te mater in decimo partum nominavit?

Isaeus in Orat. Περὶ τοῦ Πύρρου κλήρου. Οἱ δὲ τοῦ Πύρρου θεῖοι ἐν τῇ δεκάτῃ φάσκοντες παραγενέσθαι, τὸ τῆς τήθης ὄνομα Κλειταρέτην τὸν πατέρα ἐμαρτύρησαν θέσθαι αὐτῇ. *Pyrrhi vero avunculi die decimo dicentes adfuisse, nomen aviae Clitareten patrem testati sunt posuisse illi.* Demosthenes in Boeotum. Καὶ ἡ δεκάτη ἡμῖν ποιοῦν τοὔνομα τοῦτο ἔθετο. *Et decimum diem mihi faciens nomen istud posuit.* Mos autem illo die convocare propinquos, & amicos, tum nomen infanti dare, inde sacra facere, & convivium agitare. Videmus apud Polyaenum Strateg. lib. VI. in Iasone. Ac de convocatione quidem propinquorum, amicorumque, ecce tibi in istis verbis. Καὶ δή ποτε παιδίου γεννηθέντος αὐτῷ μέλλοντι ὄνομα τίθεσθαι, τοὺς ἀρίστους Θετταλῶν καλέσας, παρεκάλεσε τὸν ἀδελφὸν προσῆναι τὴν ὑποδοχῆς. *Etiam aliquando quum natus illi esset puer, ac nomen daturus esset, optimos Thessalorum vocans, adhortatus est fratrem ut magister fieret convivii.* Vbi hoc quoque observandum; electum fuisse, qui praesset huic nominis impositioni; & quasi susceptor constitueretur; plane ut apud nos Christianos usitatum: cuius rei non alibi testimonium legere memini. De sacrificio, & convivio, habes in sequentibus. Μετὰ σπουδῆς ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἦλθε, καὶ τῷ ἀδελφῷ σπονδῶν κατάρχειν ἔπεμψε, καὶ κύριον εἶναι τῆς θέσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ παιδίου. *Cum studio ad coenam venit, & misit fratri, ut auspicaretur libationes, & praeesset nominis impositioni pueruli.* De convivio intelligendus quoque Aristophanes Avibus.

Ἑξ δεκάτῃ γάρ ποτε παιδαρίου κληθεὶς, ὑπέπινον ἐν ἄστει.
Ac decimum namque aliquando pueruli vocatus, subbibi in arce.

Vbi Scholiastes. Τὴν δεκάτην εἰσίων ἐπὶ τοῖς γεννηθεῖσι, καὶ ἐν αὐτῇ τὰ ὀνόματα ἐτίθεντο τοῖς παισί. *Decimum diem epulis terebant ob natos infantes, inque eo illis nomina dabant.* Suidas plene. Δεκάτῃ ἑστιάσαι. Ἔθος ἦν παίδων συγγενομένων τοῖς Ἀθηναίοις ἀστοῖς, τῇ δεκάτῃ τῶν νυκτῶν ἀπὸ τῆς γενέσεως συγκαλεῖσθαι τοὺς πρὸς πατρὸς οἰκείους, καὶ τοὺς ἐγγύτατα φίλους. καὶ παρόντων ἐκείνων τότε ὀνόματα τοῖς παισὶ τίθεσθαι, καὶ καλλιερεῖσθαι τοῖς θεοῖς, ἔπειτα εὐωχεῖσθαι τοὺς συνελθόντας. *Decimam epulari. Mos erat ob puerperia civibus Athenien sium, decima nocte ab partu convocare cognatos patris, & proximos amicos; ac praesentibus illis tum nomina ponere infantibus, tum sacrificare diis, deinde epulari eos, qui convenissent.* Sacrificium illud, & convivium, Δεκάτη dicebatur; & parentes, convivium quum exhiberent, Δεκάτην ἑστιάσαι, *Decimam epulari* dicebantur, teste Suida; quum sacrificarent, Δεκάτην θύειν. *Decimam sacrificare.* Observo ex Aristophanis Avibus.

Οὐκ ἄρτι θύω τὴν δεκάτην ταύτης ἐγὼ,
Καὶ τοὔνομ' ὥσπερ παιδίῳ νῦν δὴ τίθεμαι;
Non hodie sacrifico decimam huius ego,
Et nomen tamquam puero nunc posui?

Nonnulli tamen etiam septimo die nomen dabant nato infanti. Innuit Aristoteles De Hist. Anim. lib. VII. cap. XII. Τὰ πλεῖστα δ' ἀναιρεῖται πρὸ τῆς ἑβδόμης, διὸ καὶ τὰ ὀνόματα τότε τίθενται. ὡς πιστεύοντες ἤδη τῇ σωτηρίᾳ. *Plurimi vero (infantes) rapiuntur ante septimam: idcirco etiam tunc nomina ponunt, quasi fidentes tunc incolumitati.* Quem locum respexit Hesychius in Δεκάτῃ θύομεν. Οἱ δὲ Ἀριστοτέλης τῇ ἑβδόμῃ φησί. *Sed Aristoteles septima dicit.* Suidas. Ἑβδομευόμενα. τοῖς ἀποτεχθεῖσι παιδίοις τὰς ἑβδομάδας καὶ τὰς δεκάτας ἦγον· καὶ τάγε ὀνόματα ἐτίθεντο αὐτοῖς. *Infantibus natis septimos & decimos dies celebrabant, & nomina illis ponebant.* Eadem habes apud Harpocrationem in Ἑβδομευομένου, & Etymologici Auctorem in Ἑβδομευόμενα. Hesychius celebratum hunc diem tradit, sed de nominis impositione verbum nullum facit. Ἑβδόμῳ ἡμέραν ἀπὸ γενέσεως παιδίου ἑορτάζουσιν. *Septimo die ab pueruli nativitate feriantur.*

ΑΝΑΓΩΓΙΑ.

Festum Erycinorum, quo Veneri illi sacra faciebant, tamquam e Sicilia in Libyam solventi, ut benigne redire vellet. AElianus Var. Hist. lib. I. capit. XV. Χάρων δὲ ὁ Λαμψακηνὸς περὶ τὸν Ἄθω φανῆναι περιστερὰς λευκὰς λέγει, ὅτε ἐνταῦθα ἀπώλοντο αἱ τῶν Περσῶν τριήρεις, παρακάμπτουσαι τὸν Ἄθω. ἐν Ἐρυκι δὲ τῆς Σικελίας, ἔνθα ἐστὶν ὁ τῆς Ἀφροδίτης νεὼς, σεμνός τε, καὶ ἅγιος, ἔνθα καλά τινα καιρὸν θύουσιν οἱ Ἐρυκινοὶ τὰ Ἀναγώγια, καὶ λέγουσι τὴν Ἀφροδίτην εἰς Λιβύην ἀπὸ τῆς Σικελίας ἀνάγεσθαι, ἀφανεῖς ἐκ τοῦ χώρου αἱ περιστεραὶ γίνονται. *Charon autem Lampsacenus circa Athon visas esse columbas albas dicit, quum illic perierunt Persarum*

Sarum triremes flectentes Athon. In Eryce vero Siciliae, ubi est Veneris templum augustum & sanctum, ubi certo tempore sacrificant Erycini Anagogia, & dicunt Venerem in Libyam ab Sicilia navigare, evanescunt ex eo loco columbae. Athenaeus lib. IX. Τῆς δὲ Σικελίας ἐν Ἔρυκι καιρός τις ἐστὶν, ὃν καλοῦσιν Ἀναγώγια, ἐν ᾧ φασι τὴν θεὸν εἰς Λιβύλλαν ἀνάγεσθαι. *In Eryce autem Siciliae tempus aliquod est, quod vocant Anagogia, quo dicunt Deam in Lybiam navigare.* Eustathius in aliam rem traduxit, de Amoribus Ismeniae lib. X. Οἱ δὲ ὅλοι πλησθέντες ἡδονῆς καὶ χαρᾶς, σῶτρα θύουσιν, ὡς ἐπ' ἀναβιοῦσι παισίν. ᾄδουσιν ἀναγώγια, καὶ χορεύουσιν ἐπινίκια. *Illi vero toti repleti voluptate & gaudio sacrificant salutis servatae pretia, tamquam in revivisentibus pueris; cantant anagogia, & per choreas saltantes celebrant victoriam.*

ANAKEIA.

Festum Dioscurorum apud Athenienses. Hesychius. Ἀνακεῖοις. Διοσκούρων ἑορτὴ τὰ Ἀνάκεια. *Anaceis, Castoris & Pollucis festum dicitur Anacea.* Iterum non multo post. Ἀνάκειον, τὸ Διοσκούριον· καὶ ἑορτὴ Ἀθήνησιν. *Anaceum, Dioscurorum templum, & festum Athenis.* Celebrabant etiam alii. Vide Διοσκούρια.

ANAKΛHTHPIA.

Instituta in honorem regis, principisve; quum is rex, princepsve, renunciaretur. Polybius Hist. lib. XVII. Ἐπειδὴ δὲ τὰ καθ' τοὺς Αἰτωλοὺς ἔθεντο καλῶς οἱ περὶ αὐλὴν, εὐθέως ἐγίγνοντο περὶ τὸ ποιεῖν ἀνακλητήρια τοῦ βασιλέως, οὐδέπω τῆς ἡλικίας καταπεπαγούσης. *Postquam vero aulici ea, quae ad Aetolos pertinebant composuerunt, statim se contulerunt ad facienda Anacleteria regis, nondum aetate urgente.* Iterum Legat. Ecloga LXXXVIII. Γέγονεν αὐτῷ τὰ νομιζόμενα γίνεσθαι τοῖς βασιλεῦσιν, ὅταν εἰς ἡλικίαν ἔλθωσιν ἀνακλητήρια. *Contigerunt ei solita regibus fieri legitima, quum in aetatem venerunt, Anacleteria.*

ANAKTΩN ΠAIΔΩN EOPTH.

Apud Amphissenses festum erat, & sacrum arcanum, Ἀνάκτων παίδων, *Regum puerorum* adpellatum. Pausanias Phocicis. Ἄγουσι δὲ καὶ τελετὴν οἱ Ἀμφισσεῖς Ἀνάκτων καλουμένων παίδων. οἵ τινες δὲ θεῶν εἰσιν οἱ Ἄνακτες παῖδες, οὐ κατὰ ταυτά ἐστιν εἰρημένον. ἄλλοι μὲν εἶναι Διοσκούρους, οἱ δὲ Κούρητας, οἱ δὲ πλέον τι ἐπίστασθαι νομίζοντες, Καβείρους λέγουσι. *Sed etiam Amphissenses celebrant festum, quod vocant Regum puerorum. Quinam vero isti Deorum sint Reges pueri, non eodem consensu est dictum: sed alii quidem esse Dioscuros, alii vero Curetas, alii autem amplius nosse supponentes dicunt Cabiros.*

ANΔPOΓEΩNIA.

Androgeonis in honorem celebrabant Athenienses, ac certamen funebre erat in Ceramico. Hesychius commemorat. Ἐπ' εὐρυγύῃ ἀγών. Μελησαγόρας τὸν Ἀνδρόγεων Εὐρυγύλλῳ εἰρῆσθαί φησι, τὸ Μινῳ· ἐφ' ᾧ τὸν ἀγῶνα τίθεσθαι ἐπιτάφιον Ἀθήνησι ἐν Κεραμεικῷ. *Ludicrum ob Eurygyan. Melesagoras Androgeon, filium Minois notat dictum esse Eurygyan, ob quem esse institutum certamen funebre Athenis in Ceramico.*

ANΘESTHPIA.

Dixi de iis Atticarum Lectionum lib. IV. cap. XIII. Hic reponam uberius multo, loco proprio. Festum hoc, Baccho celebratum; atque inde est, quod Hesychius ait. Ἀνθεστήρια, τὰ Διονύσια. *Floralia, Bacchanalia.* Etymologici Auctor. Ἀνθεστήρια, τὰ Διονύσια. οὕτω γὰρ Ἀθηναῖοι τὴν ἑορτὴν λέγουσι, παρὰ τὸ τὰ ἄνθη ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ἐπιφέρειν. *Floralia, Bacchanalia. Sic enim Athenienses festum dicunt, quoniam flores ad festum congerebant.* Ecce, inferebant festo hoc flores; atque inde nomen. Constabat autem tribus diebus; quorum primus Πιθοιγία, alter Χόες, tertius Χύτροι dicebatur. Aristoph. Schol. ad Acharn. Φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος Ἀνθεστήρια καλεῖσθαι κοινῶς ἅπαν τὴν ἑορτὴν Διονύσῳ ἀγομένην, κατὰ μέρος δὲ, Πιθοιγίαν, Χόας, Χύτρας. *Dicit vero Apollodorus Floralia adpellari communiter totum festum, quod Baccho celebratur; particulatim vero Pithoegian, Choas, Chytras.* Et Grammatici passim testantur. Ac Πιθοιγία quidem celebrabatur mensis Anthesterionis XI. Χόες XII. Χύτροι decimo tertio. De Pithoegia clare Plutarchus Sympos. lib. III. Quaest. VII. Τῷ νέῳ οἴνου Ἀθήνησι μὲν ἐνδεκάτῃ (τοῦ Ἀνθεστηριῶνος) μόλις κατάρχονται, Πιθοιγίαν δὲ ἡμέραν καλοῦντες. *Novo vino uti Athenis quidem undecimo die (Anthesterionis) mensis incipiunt, diem adpellantes Pithoegian.* Ratio nominis, quia tunc nimirum dolia aperiebantur. Idem Plutarchus Symposiac. lib. IX. Quaest. X. Καὶ μὲν οἴνου τε τὸν νέον, οἱ πρωιαίτατα πίνοντες Ἀνθεστηριῶνι πίνουσι μηνὶ μετὰ χειμῶνα, καὶ δὴ ἡμέραν ἐκείνην, ἡμεῖς μὲν Ἀγαθοῦ Δαίμονος, Ἀθηναῖοι δὲ Πιθοιγίαν προσαγορεύουσιν. *Et quidem ex vino novum bibentes maturrime Anthesterione mense bibunt post hiemem, diemque illum nos quidem Bonii Genii, Athenienses vero Pithoegiam adpellant.* Vbi hoc quoque obiter observa; Chaeronenses, nam Chaeronensis Plutarchus erat, Ἀγαθοῦ Δαίμονος adpellasse. Et neque cuiquam, ne servo quidem, vinum tunc fas prohibere; sed, peractis prius sacris, omnibus id communicabatur. Proclus ad Hesiodum lib. I. Καὶ ἐν τοῖς πατρίοις ἐστὶν ἑορτὴ Πιθοιγία, καθ' ἣν ὅτε οἰκέτῃ, ὅτε μισθωτὸν, εἴργειν τῆς ἀπολαύσεως τοῦ οἴνου θεμιτὸν ἦν, ἀλλὰ θύσαντας πᾶσι μεταδιδόναι τοῦ δώρου τοῦ Διονύσου. *Et in patriis est festum Pithoegia, in quo non servum, non mercenarium, arcere fruitione vini fas erat, sed post sacra facta omnibus dare partem doni Bacchi.* Male apud Hesychium. Πιθοίπα, ἑορτὴ Ἀθήνησι. *Pithoepa, festum Athenis.* Rescribendum, Πιθοιγία. Idque Maussaco etiam visum. Ergo sacra primo isto die facta, ut adparet; statuebanturque proprii in rem

rem illam crateres: puerique trimi floribus coronabantur. Colligo ex Philoſtrato Heroicis, cuius iſte locus eſt in Aiace Telamonio. Καὶ ὅτ' Ἀθήνησιν οἱ παῖδες ἐν μηνὶ Ἀνθεσηριῶνι στεφανοῦνται τῶν ἀνθέων τρίτῳ ἀπὸ γενεᾶς ἔτει, κρατῆράς τε τὰς ἐκεῖθεν ἐσήσατο, καὶ ἔθυσεν ὅσα Ἀθηναίοις ἐν νόμῳ. *Et quando Athenis pueri menſe Antheſterione coronantur floribus, tertio ab partu anno, tum crateras illic ſtatuit, tum ſacrificavit quae Athenienſes ſolebant ex lege.* Nam ad hoc feſtum pertinere morem iſtum equidem arbitror. Meminit quoque τῆς Πιθοιγίας Euſtathius ad Iliad. ω. Τοῦ δὲ τοιούτου τῶν κακῶν πίθου εἴη ἂν ἡ Πιθοιγία, οὐχ ἑορτάσιμος κατὰ τὴν παρ' Ἡσιόδῳ, ἐν ᾗ ἀρχομένου πίθου χρὴ κορέννυσθαι, ἀλλ' εἰς τὸ πᾶν ἀποφράς. *Huius vero malorum cadi fuerit Pithoegia, non feriatus dies, prout ille apud Heſiodum, in quo oportebat inchoante cado ſatiari, ſed omnino nefaſtus.* Die proxime inſequente duodecimo Χόες, decimo tertio Χύτροι celebrabantur. De Choibus diſerte Harpocration. Χόες. Δημοσθένης ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὀνόματος· ἑορτή τις παρ' Ἀθηναίοις, ἀγομένη Ἀνθεσηριῶνος δωδεκάτῃ. *Choes, Demoſthenes in ſcripto De nomine. Feſtum quoddam apud Athenienſes, celebratum duodecimo die Antheſterionis.* Inde etiam Δωδεκάτη illis nomen. Heſychius. Δωδεκάτη, ἑορτὴ Ἀθήνησιν· ἦν Χόας ἔλεγον. *Duodecimus dies, feſtum Athenis, quod dicebant Choas.* De origine, & nominis adpellatione, pleniſſime Athenaeus lib. x. Τὴν δὲ τῶν Χόων ἑορτὴν, ἣ Ἀθήνησιν ἐπιτελουμένων, Φανόδημός φησι Δημοφῶντα τὸν βασιλέα βουλόμενον ὑποδέξασθαι παραγενόμενον τὸν Ὀρέστην Ἀθήναζε. πρὸς δὲ τὰ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὸν προσιέναι, ἀλλ' ὁμόσπονδον γενέσθαι μήπω δικασθέντα, ἐκέλευσεν συγκλεισθῆναι τά τε ἱερὰ, καὶ χόα οἴνου ἑκάστῳ παραληθῆναι, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι εἰπὼν ἆθλον δωρήσεσθαι πλακοῦντα, παρήγγειλέ τε καὶ τοῖς πότου παυσαμένοις τοὺς μὲν στεφάνους, οἷς ἐστεφανοῦντο, πρὸς τὰ ἱερὰ μὴ τιθέναι, διὰ τὸ ὁμορρόφους γενέσθαι τῷ Ὀρέστῃ. περὶ δὲ τὸν χόα τὸν ἑαυτοῦ ἕκαστον περιθεῖναι, καὶ τῇ ἱερείᾳ ἀποφέρειν τοὺς στεφάνους πρὸς τὸ ἐν Λίμναις τέμενος. ἔπειτα θύειν ἐν τῷ ἱερῷ τὰ ἐπίλοιπα, καὶ ἐκ τούτου τὴν ἑορτὴν κληθῆναι Χόας. *Choum vero feſtum diem, Athenis obſervari ſuetum, Phanodemus dicit Demophonta regem quum vellet excipere digreſſum Athenas Oreſten; ſed quum nollet eum accedere ad ſacra, neque libationum participem fieri, quia nondum iudicatus erat, iuſſit concludi templa, & congium vini adponi unicuique, primo qui ebibiſſet praemium datum iri ſtatuens placentam; pronunciavitque etiam finito potu coronas quidem, quibus coronabantur, ad templa non ponere, quia ſorbuiſſent ſimul cum Oreſte; ſed circa congium ſingulos ſuum circumdare, & ſacerdoti referre coronas ad delubrum in Limnis, deinde ſacrificare reliqua in fano, & abhinc feſtum adpellari Choas.* Ecce, inſtitutionem feſti ad Demophontem refert. Alii vero ad Pandionem. Scholiaſtes Comici ad Acharnenſes. Φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος, ὅτε Ὀρέστης μετὰ τὸν φόνον εἰς Ἀθήνας ἀφικόμενος, ἦν δὲ ἑορτὴ Διονύσου Ληναίου, ὡς μὴ γένοιτο σφίσιν ὁμόσπονδος, ἀπεκλονηκὼς τὴν μητέρα, ἐμηχανήσατο τοιόνδε τι Πανδίων. χοᾶ οἴνου τῶν δαιτυμόνων ἑκάστῳ παρασήσας, ἐξ αὐτοῦ πίνειν ἐκέλευσε μηδὲν ὑπομιγνύντας ἀλλήλοις, ὡς μήτε ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος πίοι Ὀρέστης, μήτε ἐκεῖνος ἄχθοιτο καθ' αὑτὸν πίνων μόνος. καὶ ἀπ' ἐκείνου Ἀθηναίοις ἑορτὴ ἐνομίσθη οἱ Χόες. *Dicit autem Apollodorus, quum Oreſtes poſt caedem Athenas progreſſus (erat vero feſtus dies Bacchi Lenaei) ut ne fieret libationis conſors, qui matrem interfecerat, excogitavit tale quid Pandion. Congium vini convivarum unicuique adponens ex eo bibere iuſſit nihil ſubmiſcentes ſibi invicem, ut neque ab eodem cratere biberet Oreſtes, neque ipſe indignaretur ſeorſum ſolus bibens. Et ab eo tempore ab Athenienſibus feſtum inſtitutum fuit Choes.* Alii non duodecimo Antheſterionis celebrari Choas conſueviſſe tradunt, ſed Pyanepſionis octavo. Ariſtophanes Scholiaſtes. Εἰς τοὺς Χόας. εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χοῶν. ἐπετελεῖτο δὲ Πυανεψιῶνος ὀγδόῃ· οἱ δὲ, Ἀνθεσηριῶνος δεκάτῃ. *Ad Choas: ad feſtum Choum, vel congiorum. Peragebatur autem Pyanepſionis octavo; alii tamen dicunt Antheſterionis decimo.* Sed ſcribendum illic, Ἀνθεσηριῶνος δωδεκάτῃ. Nam duodecimus Antheſterionis dies feſto proprius erat; non decimus, ut iam oſtendi. Ac conſecratus ille dies Baccho erat; cui Χοοπότῃ cognomento ſacra faciebant. Colligo ex Themiſtoclis facto apud Magneſios, quod commemorat Athenaeus lib. XII. Πόσις δ' ἐν τρίτῳ Μαγνητικῶν, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τὴν στεφανηφόρον ἀρχὴν ἀναλαβόντα θῦσαι Ἀθηνᾷ, καὶ τὴν ἑορτὴν Παναθήναια ὀνομάσαι. καὶ Διονύσῳ Χοοπότῃ θυσιάσαντα, καὶ τὴν Χοῶν ἑορτὴν αὐτόθι καταδεῖξαι. *Poſis vero in libro tertio rerum Magneticarum refert Themiſtoclen in Magneſia potitum magiſtratu, qui coronam fert, ſacrificaſſe Minervae, & feſtum adpellaviſſe Panathenaea; item Baccho Choopotae, vel congiorum potatori, quum immolaviſſet, etiam Choum feſtum illic inſtituiſſe.* Et convivia inter ſe privatim agitabant. Idem Athenaeus alibi lib. VII. Εἰ δὲ τὸ γένος τῆς ἑορτῆς ἔρησκεν, ἐκ ἂν ἐκοπίασε δήπου τὰ αὐτὰ ταῦτα παρασκευάζουσα ἡ βασίλισσα καθάπερ ἐν τοῖς Χυσίν. εὐωχοῦνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν. παρέχει δὲ ταῦτα ὁ καλέσας ἐπὶ τὴν ἑστίασιν. *Quod ſi ratio feſti placuiſſet, non laboraviſſet ſane eadem ipſa adparare regia ſicut in Chois. Convivantur enim ſeparatim: praebet autem illa is qui vocat ad epulum.* Vtque pridie, apertis doliis, vinum guſtaverant; ita tunc ſeſe largiter admodum invitabant, praemio etiam conſtituto ei qui plurimum potaſſet. Obſervo apud AElianum Var. Hiſt. lib. II. cap. XLI. Καὶ ἐν Διονύσου δὲ τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ πρόκειτο ἆθλον τῷ πίνοντι πλέον. *Sed & in Bacchi* (etſi legat Caſaubonus aliique Διονυσίῳ, quum apud Dionyſium haec celebratio dicatur contigiſſe) *Choum feſto propoſitum erat praemium illi qui plus biberet.* Indicebatur nempe per praeconem certamen bibendi ad tubae ſonum, & pronuntiabatur praemium ab aliquo propoſitum uter inflatus; quem accipiebat, qui primus menſuram certam, congii inſtar magnam, ebibiſſet. Ecce apud Ariſtophanem Acharnenſibus clamantem praeconem.

Ἀκούετε λεώ, κατὰ τὰ πάτρια τὰς χόας

Πί-

Πίνειν ὑπὸ τῆς σάλπιγγος. ὃς δ' ἂν ἐκπίῃ
Πρώτις, ἀσκὸν Κτησιφῶντος λήψεται.
Audite populus, ex ritu patrio Choas
Bibere ad tubam; qui vero ebiberit
Primus, utrem Cteſiphontis accipiet.

Vbi Scholiaſtes. Ἐτίθετο ἀσκὸς πεφυζημένος ἐν τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ. ἐφ' ᾧ ἔδει τοὺς πίνοντας πρὸς ἀγῶνα ἐξᾶναι, καὶ τὸν πρῶτον πιόντα, ὡς νικήσαντα, λαμβάνειν ἄζκον. ἔπινον δὲ μέτρον τι οἷον χοᾶ. *Ponebatur utris inflatus in Choum feſto, in quo oportebat bibentes ad certamen ſtare, & primum bibentem, utpote victorem, accipere utrem. Bibebant vero menſuram inſtar Choi, vel congii.* Et obſerva; oportebat inſiſtere utri, atque ita congium ebibere. Praemium, praeter utrem, erat etiam corona, ex foliis contexta: uter vero, quod ſciendum, vino plenus. Suidas docet. Ἐν ταῖς Χοαῖς ἀγὼν ἦν περὶ τοῦ ἐκπιεῖν πρῶτόν τινα χοᾶ. καὶ ὁ νικῶν ἐστέφετο φυλλίνῳ, καὶ ἄζκον οἴνου ἐλάμβανε. πρὸς σάλπιγγας δὲ ἔπινον. *In Chois certamen erat, quis ebiberet primus congium; & victor coronabatur foliacea corona, utremque accipiebat vini. Bibebant vero ad tubas.* Item comeſſantes curribus vecti obvios deridebant, & convitiis inceſſebant. Apoſtolius. Τὰ ἐκ τῶν ἁμαξῶν. ἐπὶ τῶν ἀπερικαλύπτως σκωπτόντων. Ἀθήνησι γὰρ ἐν τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ οἱ κωμάζοντες ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν τοὺς ἀπαντῶντας ἔσκωπτόν τε καὶ ἐλοιδόρουν. *Illa ab plauſtris; de iis qui non occulte ſubſannabant. Athenis enim in Choum feſto comeſſantes in plauſtris ſubſannabant obvios & conviciabantur.* Quae totidem verbis apud Suidam. Ab hoc potandi per feſtum iſtum diem more capiendus Ariſtophanes Theſmophoriaz. ubi anum bibulam irridens filiae eius ventricoſae, & trium congiorum capaci, annos per Choas computat.

Πόσ' ἔτη δὲ γέγονε; τρεῖς Χόας, ἢ τέτταρας;
Quot annos vero nata eſt? tres Choas, an quatuor?

Inſuper munera, mercedemque, ſophiſtis mittebant; qui & ipſi familiares ſuos ad convivium vocabant. Athenaeus lib. x. Τῇ δὲ ἑορτῇ τῶν Χοῶν ἔθος ἐστὶν Ἀθήνησιν πέμπεσθαι δῶρά τε καὶ τοὺς μισθοὺς τοῖς σοφισταῖς· οἵπερ καὶ αὐτοὶ συνεκάλουν ἐπὶ ξενίᾳ τοὺς γνωρίμους. *Verum feſto Choum mos eſt Athenis mitti munera & mercedes ſophiſtis; qui & ipſi convocabant ad hoſpitium notos, & amicos.* Huc pertinent iſta Eubulidae in Comaſtis apud eumdem ibidem.

Σοφιστὰς κάκιστε. καὶ Χοῶν δεῇ
Τῶν μισθοδώρων, κ' οὐκ ἀδέπνων ἐν τρυφῇ.
Sophiſtam agis peſſime, & Choum indiges
Munera largientium, & non ſine coenis in luxuria.

Meminit Choum Alciphron quoque in Epiſtola Menandri ad Glyceram. Τῶν κατ' ἔτος Χοῶν, καὶ τῶν ἐν τοῖς θεάτροις Ληναίων. *Annuorum Choum, & in theatris Lenaeorum.* Quod ad Chytros, eorum meminit Athenaeus lib. iv. Σὺ δὲ μόνον ἐν Ἀθήναις μένων σεαυτὸν εὐδαιμονίζῃς, τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων, θύμα, καὶ εὔζωμα, καὶ τοὺς καλοὺς ἐσθίων εἰρεπτούς, Λήναια, καὶ Χύτρους, θεωρῶν. *Tu vero tantum Athenis manens te ipſum beatum praedicas audiens poſitiones Theophraſti, thymos, & erucas & pulcras come-*

dens ſpiras, Lenaea & Chytros ſpectans. Aelianus Hiſt. Anim. lib. iv. cap. xliii. Κεκήρυκται γὰρ Διονύσια, καὶ Λήναια, καὶ Χύτροι. *Praeconio enim indicuntur Dionyſia, Lenaea, & Chytri.* Et Alciphron in Epiſtola Menandri ad Glyceram iam citata. Οὓς δὲ θεσμοθέτας ἐν ταῖς ἱεραῖς κώμαις κεκοσμημένους; ποῖον περισχοίνισμα; ποίαν αἵρεσιν; ποίους Χύτρους; *Vbi vero legislatores in ſacris pagis hedera ornatos? quale ex iuncis amiculum? qualem ſectam? quales Chytros?* Hoc ideo autem dicit, quia tunc Poetae quatuor dramatibus inter ſe certabant. Ecce apud Diogenem Laertium in Platone lib. iii. Τετράσι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Ληναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις. *Quatuor fabulis certabant, Bacchanalibus, Lenaeis, Panathenaeis, Chytris.* Morem hunc exoleſcentem renovavit Lycurgus, lege lata, ut Comoedi tunc certarent, victorque civitate donaretur, quod antea illicitum. Plutarchus in eius Vita. Εἰσήνεγκε δὲ καὶ νόμους, τὸν περὶ τῶν κωμῳδῶν ἀγῶνα τοῖς Χύτροις ἐπιτελεῖν ἐφάμιλλον ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ τὸν νικήσαντα εἰς ἄστυ καλαλέγεσθαι, πρότερον οὐκ ἐξόν, ἀναλαμβάνων τὸν ἀγῶνα ἐκλελοιπότα. *Introduxit etiam leges, certamen de comoedis peragere Chytris prorſus aequale illi, quod in theatro, & victorem adſciſci in civitatem, quod antea non licuit, renovans agonem deficientem.* Celebrabantur vero, ut dixi, die menſis decimo tertio, poſtridie Choum; quemadmodum Choes poſtridie Pithoegiae. Harpocration. Εἰσὶ δὲ καὶ Ἀττική τις ἑορτὴ Χύτροι, ἧς μνημονεύει Δέναρχος ἐν τῷ κατὰ Πυθέα. ἄγεται δὲ ἡ ἑορτὴ Ἀνθεστηριῶνος τρίτῃ ἐπὶ δέκα, ὥς φησι Φιλόχορος ἐν τῷ Περὶ ἑορτῶν. *Eſt etiam Atticum aliquod feſtum Chytri, cuius meminit Dynarchus in ſcripto contra Pythean. Celebrabatur vero feſtum tertiodecimo die Antheſterionis, ut ait Philochorus in opere de feſtis.* Errat Ariſtophanis Scholiaſtes, qui Choum, & Chytrorum, eumdem eſſe diem ſtatuit. Ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἄγονται οἵ τε Χύτροι καὶ οἱ Χόες Ἀθήνησι. *Eodem die celebrantur Chytri & Choes Athenis.* Meminit utrorumque ſimul Comicus Acharnenſibus.

Ὑπὸ τὰς Χόας γὰρ καὶ Χύτρους αὐτοῖσί τις
Ἤγγειλε λῃστὰς ἐμβαλεῖν Βοιωτίους.
Sub Choas enim & Chytros ipſis quidam
Nunciavit latrones invaſuros Boeotios.

Ac Choibus quidem Mercurio τῷ Χθονίῳ ſacra faciebant; Chytris vero, ollam omni ſeminum genere refertam coquebant, qui ex diluvio evaſiſſent; neque ex ea quiſquam quidquam guſtabat, Mercurii reverentia, quem placatum cupiebant. Scholiaſtes Comici, toties iam laudatus, ex Theopompo. Θεόπομπος τὰς διαζωθείσας ἐκ τοῦ καταικλυσμοῦ ἑψεῖσθαί φησι χύτρας πανσπερμίας. ὅθεν οὕτω κληθῆναι τὴν ἑορτήν. καὶ θύειν τοῖς Χυτροῖν Ἑρμῇ Χθονίῳ. τὴν δὲ χύτραν μηδένα γεύσασθαι. τοῦτο δὲ ποιῆσαι τοὺς περισωθέντας, ἱλασκομένους τὸν Ἑρμῆν. *Theopompus conſervatos ex diluvio coxiſſe dicit ollas omni ſemine refertas; unde ita vocatum eſſe feſtum: & immolare per Choas Mercurio Terreſtri; eius ollae nihil ab quoquam guſtari. Illud autem feciſſe ſervatos, placantes Mercurium.* Vbi ſimul obſerva originem nomi-

nis. Exacto festo, ac finitis comessationibus, quas commemoravi, servi iterum ad opus protrudebantur, cum hoc dicto, Θύραζε Κᾶρες, οὐκ ἔτ' Ἀνθεστήρια. *Exite Cares, non amplius sunt Anthesteria.* Hesychius. Θύραζε Κᾶρες, οὐκ ἔτ' Ἀνθεστήρια. Παροιμία, ἣν οἱ μὲν διὰ τὸ πλῆθος οἰκετῶν τῶν Καρικῶν εἰρῆσθαί φασι. ὡς ἐν τοῖς Ἀνθεστηρίοις εὐωχουμένων αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐργαζομένων. *Exite Cares, non amplius Anthesteria. Proverbium, quod alii ob multitudinem mancipiorum Caricorum scribunt dictum; quasi per Anthesteria illis epulantibus, & non laborantibus.* Plenius Tarrhaeus. Habesque apud Diogenianum, Zenobium, Suidam, alios,

ΑΝΘΕΣΦΟΡΙΑ.

Proserpinae agitabant Siculi. Pollux lib. i. cap. i. sect. xxxii. Κόρης παρὰ Σικελιώταις Θεογάμια, καὶ Ἀνθεζφόρια. *Proserpinae apud Siculos festa, & quod Deae nuptias commemorabat, & quo flores ferebantur.* Sacris eius virgines operabantur, Ἀνθεσφόροι nuncupatae. Videntur autem Argivi etiam celebrasse; dumque id virgines Ἀνθεζφόροι celebrabant; tibia illis accinebatur carmen quoddam, Θερακιὸν μέλος adpellatum. Pollux lib. iv. cap. x. Θερακιὸν δὲ (μέλος) τὸ Ἀργολικόν. ὃ ταῖς Ἀνθεσφόροις ἐν Ἥρας ἐπηύλων. *Theracius vero (cantus) Argi celebratus, quem ab Floriferis in Iunonis (templo) ad tibiam canebant.* Ita locum illum restituo. Corrupte enim hodie editur. Οἳ ταῖς ἀνθεστηριοφόροις ἐν ἥρᾳ ἐπηύλουν. Et errat insigniter Interpres eruditus, quum vertit. *Quam in Proserpinae festis in vere eantant.* Debuisset. *Quod virginibus Antheſphoris in templo Iunonis tibia accinebant.* Censeo autem apud Argivos fuisse festum Iunonis τῆς Ἀνθείας cognomento, quam ab illis cultam commemorat Pausanias Corinthiacis.

ΑΝΤΙΓΟΝΕΙΑ.

Antigono instituta. Plutarchus in Agide, & Cleomene. Ἵνα μὴ τῷ Κλεομένῃ ποιεῖν δοκῇ τὸ προσπαλόμενον, Ἀντιγόνεια θύων, καὶ παιᾶνας ᾄδων. *Vt ne videatur facere quod imperaret Cleomenes Antigonia celebrans, & paeanas canens.*

ΑΝΤΙΝΟΕΙΑ.

Antinoo suo ab Adriano Imp. apud Mantinenses instituta; erantque sacra annua, & certamen quinquennale. Pausanias Arcadicis. Ὁ βασιλεὺς (Ἀδριανὸς) κατεσήσατο αὐτῷ (τῷ Ἀντινόῳ) καὶ ἐν Μαντινείᾳ τιμὰς, καὶ τελετή τε κατὰ ἔτος ἕκαστον, καὶ ἀγὼν ἔστιν αὐτῷ διὰ ἔτους πέμπτου. *Imperator (Hadrianus) instituit illi (Antinoo) etiam in Mantinea honores, & festum annuum, & certamen est illi quinquennale.*

ΑΠΑΤΟΥΡΙΑ.

Mentio huius festi apud Auctores plurima. Herodotus in Vita Homeri. Ἔτυχον δὲ οἱ ἐκεῖσε τὸν τότε καιρὸν ἄγοντες ἑορτὴν Ἀπατούρια. *Incolae per istud tempus occupati erant celebrando festo, quod dicitur Apaturia.* Alciphron in Epistola Aegialei ad Struthionem. Πάντως γαρ πρὸς τῇ καταβολῇ τἀργυρίου ἔσαι παρ' αὐτῷ τις παραμυθια, Διονυσίων, ἢ Ἀπατουρίων, τελουμένων. *Omnino enim ad depositionem argenti erit apud eum aliqua consolatio, quum Bacchanalia, aut Apaturia aguntur.* Maximus Tyrius Dissert. xxxiii. Καὶ ἄλλῳ ὥραν ἔχει ἄλλος θεὸς, Πανάθηναια, Σκιροφόρια, Ἅλωα, Ἀπατούρια. *Et aliam temporis partem habet alius Deus, Panathenaea, Sciropboria, Haloa, Apaturia.* Erat vero trium dierum; eorumque primus Δορπία, secundus Ἀνάῤῥυσις, tertius Κυρεῶτις dicebatur. Maximus est Hesychii error, qui quatuor dies commemorat. Ecce, iste eius locus. Ἀπατούρια, ἑορτὴ Ἀθήνησιν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας. ὧν ἡ πρώτη, Δορπία καλεῖται· ἡ δευτέρα, Ἀνάῤῥυσις· ἡ τρίτη, Κυρεῶτις· ἡ τετάρτη, Ἐπίβδα. *Apaturia, festum Athenis per quatuor dies; quorum primus vocatur Dorpia; secundus Anarrhysis; tertius Cureotis; quartus Epibda.* Item Simplicii, ad Physic. lib. iv. Κυρεῶτις δὲ ἦν ἡ τρίτη τῶν Ἀπατουρίων ἡμέρα, ὥσπερ ἡ πρώτη Δορπία, καὶ ἡ δευτέρα Ἀνάῤῥυσις, καὶ ἡ τετάρτη Ἐπίβδα. *Cureotis autem erat tertius Apaturiorum dies, sicut primus Dorpia, & secundus Anarrhysis, & tertius Epibda.* Nam Ἐπίβδα dicebatur quilibet dies, qui festum aliquod sequeretur. De primo die, est locus Pollucis lib. iv. cap. xvii. Δορπία, ἡ πρώτη τῶν Ἀπατουρίων. *Dorpia, primus Apaturiorum.* Etiam Hesychii. Δορπία, ἡ τῶν Ἀπατουρίων πρώτη ἡμέρα οὕτω καλεῖται. *Dorpia, Apaturiorum primus dies ita vocatur.* De secundo est locus Scholiastae Aristophanis ad Pacem. Ἀνάῤῥυσιν, κυρίως τῶν Ἀπατουρίων ἡμέρα. *Anarrhysin, proprius Apaturiorum dies.* Etymologici Auctor nimis generaliter dixit. Ἀνάῤῥυσις, οὕτω δὲ ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις ἐκαλεῖτο. *Anarrhysis, sic autem festum apud Athenienses vocabatur.* Neque enim festum illud totum erat, sed unus tantum festi triduani dies. De tertio, passim occurrit apud Grammaticos; & nos statim producemus. Primo die epulum erat luculentum circa vesperam, ad quod conveniebant tribules; secundo sacra faciebant, puerumque ad aram adducebant; quem tertio in album civium referebant. Suidas. Ἀπατούρια, ἑορτὴ δημοτελής. ἤγετο δὲ παρ' Ἀθηναίοις ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἐν ᾗ ἐγράφη ἐπὶ τῇ πολιτείᾳ ὁ υἱὸς Σιτάλκου τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως. καλοῦσι δὲ τὴν μὲν πρώτην Δορπίαν. ἐπῇδὴ φράτορες ὀψίας συνελθόντες, εὐωχοῦντο. ἡ δὲ δευτέραν, Ἀνάῤῥυσιν, ἀπὸ τοῦ θύειν. ἔθυον δὲ Διὶ Φρατρίῳ, καὶ Ἀθηνᾷ. τὴν δὲ τρίτην, Κουρεῶτιν, ἀπὸ τοῦ τοὺς κούρους, καὶ τὰς κόρας, ἐγγράφειν εἰς τὰς φρατρίας. *Apaturia festum publicum. Celebrabatur autem apud Athenienses per triduum, in quo adscribebatur civitati filius Sitalcae Thracum regis. Adpellant autem primum quidem diem Dorpian; quia tribules vespera congressi epulabantur; secundum vero Anarrhysin ab immolando; immolabant autem Iovi Tribuli, ac Minervae: tertium vero Cureotin ab eo, quod pueros, ac puellas conscriberent inter tribules.* Quae totidem verbis habes apud Aristophanis Scholiasten Acharnensibus, & Apostolium, Cent. iii. Proverb. lxxiv. De primo die, quo epulum erat,

erat, capiendus Xenophon Hiſt. Graec. lib. 1. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐγένετο Ἀπατούρια, ἐν οἷς οἵ τε πατέρες, καὶ οἱ ξυγγενεῖς, ξύνεισι σφίσιν αὐτοῖς. *Poſt haec vero fuerunt Apaturia, in quibus & parentes, & cognati inter ſe coeunt.* Et Herodotus in Vita Homeri, ubi vocatum eum ad hoc feſtum ait. Ὁ δὲ, ἐντυχὼν τῷ Ὁμήρῳ, ἔλεξεν. Ὦ ξένε, Ἀπατούρια ἀγούσης τῆς πόλιος, καλοῦσί σε οἱ Φράτορες οἱ ἡμέτεροι συνεορτάσοντα. *Ille vero, obvius Homero, dixit; O hoſpes, quum Apaturia celebret civitas, vocant te tribules noſtri ut una epuleris.* Et mox. Ἐπεὶ δὲ ἦλθεν ἐς τὴν Φρήτρην, καὶ τῇ οἴκῃ, ἔνθα δὴ ἐδαίνυντο, ἐπὶ τὸν οὐδὸν ἔστη. *Quum vero veniſſet ad Curiam, & conclavis, ubi epulabantur, ad limen ſtetit.* Item Ariſtophanes Theſmoph.

Ὡς αὐτὰ κρέ' ἐξ Ἀπατουρίων ταῖς μαστροποῖς διδοῦσαι,
Ἔπφτα τὴν γαλῆν φάμυν. ——
Sicut ipſas carnes ex Apaturiis laenis praebentes,
Poſtea felem dicimus. ——

Hic inſultans Tertullianus, coquorum tunc delectum indicendum eſſe inquit, Apologetici cap. xxxix. *Apaturiis, Dionyſiis, myſteriis Atticis, coquorum delectus indicentur.* Secundo, ut dixi, ſacra faciebant; eaque Iovi τῷ Φρατρίῳ cognomento, & Minervae. Vides in citatis iam Suidae verbis. Τὴν δὲ δευτέραν, Ἀνάῤῥυσιν, ἀπὸ τοῦ θύειν. ἔθυον δὲ Διὶ Φρατρίῳ, καὶ Ἀθηνᾷ. *Secundum diem Anarrhyſin, ab immolando: immolabant autem Iovi Tribuli, & Minervae.* Etiam Iovi Ἀπατήνορι. ac Baccho. Colligere eſt ex iſtis Etymologici verbis. Ἀπατούρια, Ἀπατήνωρ, οὐχ' ὁ Διόνυσος, ἀλλ' ὁ Ζεύς. *Apaturia. Apatenor (fallax) non Bacchus, ſed Iupiter.* Et mox ibidem. Νικήσαντες ἐν Ἀθηναῖοι, Ἀπατήνορα μὲν Δία προσηγόρευσαν· Ἀπατούρια δὲ, ἑορτὴν τῷ Διωνύσῳ. *Potiti igitur victoria Athenienſes, Apatenorem quidem Iovem cognominarunt; Apaturia vero feſtum Baccho.* Bacchus vero iſte erat Μελαναιγὶς cognominatus. Scholiaſtes Ariſtophanis Acharnenſibus. Ἐκ τούτου ἥτε ἑορτὴ Ἀπατούρια καὶ Διονύσου Μελαναιγίδος ἐδομήσαντο. *Ex eo & feſtum Apaturia, & Bacchi Melanaegidis exſtruxerunt.* Totidem verbis Suidas dicit: ſed locus utrobique mutilus. Reſtitue ex Apoſtolio, loco iam citato. Vbi plenius. Καὶ Διονύσου Μελαναιγίδος βωμὸν ἐδομήσαντο. *Et Bacchi Melanaegidis aram exſtruxerunt.* Dum autem ſacra iſta facerent, puerum illum, quem relatum in tribules cupiebant ad aram quaſi Diis ſiſtebant. Obſervo apud Andocidem Orat. Περὶ τῶν μυστηρίων. Λαβόντες τῇ γυναικὶ τὸ παιδίον, ἦγον ἐπὶ τὸν βωμὸν Ἀπατουρίοις, ἔχοντες ἱερεῖον, καὶ ἐκέλευον κατάρξασθαι τὸν Καλλίαν. *Excipientes autem propinqui feminae puerulum, duxerunt ad aram Apaturiis, habentes hoſtiam, iuſſeruntque proſecare Calliam.* Illo ipſo die puto factum, quod, pulcerrimis ſtolis induti, ſumtis e foco facibus ardentibus, currentes Vulcanum celebrabant, in memoriam edocti ab eo ignis uſus. Narrat rem Harpocration in Λαμπάς. Ἴστρος δ' ἐν πρώτῃ τῶν Ἀτθίδων εἶπεν, ὡς ἐν τῇ τῶν Ἀπατουρίων ἑορτῇ Ἀθηναῖοι οἱ καλλίστας στολὰς ἐνδεδυκότες, λαβόντες ἡμμένας λαμπάδας ἀπὸ τῆς ἑστίας, ὑμνοῦσι τὸν Ἥφαιστον θέοντες, ὑπόμνημα τοῦ κατανοήσαντος τὴν χρείαν τοῦ πυρὸς διδάξαι τοὺς ἄλλους. *Iſter autem in primo libro Atticarum rerum retulit, quemadmodum in feſto Apaturiorum Athenienſes pulcerrimis veſtibus indutos, acceptis facibus accenſis ex foco cantant vulcanum currentes, monumentum inventionis, qua uſum ignis docuit alios.* Tertio die curiae puerum quiſque ſuum parentes offerebant inſcribendum, iurantes Athenienſem eſſe illum, ex ipſis Athenienſibus natum. Sic intelligi Etymologici Auctor debet in Ἀπατούρια quum inquit. Ἀπατούρια, ἑορτὴ ἐπιτελουμένη τῷ Πυανεψιῶνι μηνί. ἐπῴδὴ ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ τοὺς γινωμένους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ παῖδας τότε ἐνέγραφον ὀμνύντες οἱ πατέρες, ἢ μὴν Ἀθηναίους ἐξ αὐτῶν Ἀθηναίων. *Apaturia, feſtum agi ſolitum menſe Pyanepſione; quoniam in illo feſto liberos eo anno natos tunc inſcribebant iurati parentes eſſe vere Athenienſes ex veris Athenienſibus.* Atque hoc eſt illud quod ait Iſaeus Orat. Ὑπὲρ τοῦ Ἀπολλοδώρου κλήρου· Ἔστι δ' αὐτοῖς νόμος ὁ αὐτὸς, ἐάν τε τινὰ φύσει γεγονότα εἰσαγάγῃ τις, ἐάν τε ποιητὸν, ἐπιτίθεναι πίστιν κατὰ τῶν ἱερῶν, ἢ μὴν ἐξ οὗπερ εἰσάγει, καὶ γεγονότα ὀρθῶς. *Eſt autem illis lex eadem, & ſi quis aliquem natura factum induxerit ſive adſciticium, adponere fidem per ſacra, omnino ex cive matre inducere & genitum recte.* Mutilus vero eſt Etymologici Auctoris locus, qui ita habet. Κυρεῶτις, ἑορτή ἐστιν, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τελουμένη. *Cureotis, feſtum eſt, per tres dies celebratum.* Nam non ἡ Κυρεῶτις erat trium dierum feſtum, ſed τὰ Ἀπατούρια, cuius illa tertius demum dies erat. Et mox apud eumdem eodem loco eſt confuſio, quum inquit. Τῇ μὲν οὖν πρώτῃ ἡμέρᾳ δειπνοῦσι, καὶ καλοῦσιν Ἀνάῤῥυσιν. (ita ſcribo non Ἀναῤῥύσια.) διὰ τὸ τοὺς ἄρχοντας ἀνακλῶντας τὰ ἱέρεια, καὶ ἄνω ἐρύοντας, θύειν. τῇ δὲ τρίτῃ, τοὺς κύρους εἰσάγουσιν εἰς τὴν ἑορτὴν, καὶ συνιστῶσι τοῖς συγγενέσι, καὶ γνωρίμοις, καὶ ἐγγράφουσιν εἰς τὴν πολιτείαν. ἡ δὲ ἑορτὴ, καλεῖται Κυρεῶτις. *Primo quidem igitur die coenant, & vocant Anarrhyſin, quoniam magiſtratus refringentes victimam & ſurſum flectentes immolant. Tertio autem die pueros inducunt in feſtum, & commendant propinquis, & familiaribus, & conſcribunt in civitatem. Feſtum vero vocatur Cureotis.* Nam primum diem ponit, qui eſt ſecundus; & ſecundum plane omittit. Tamen video favere Proclum in Timaeum, Commentariorum 1. qui primum diem non Δορπίαν, ſed Ἀνάῤῥυσιν, nominat. Habes verba. Ἐπετελεῖτο δὲ (τὰ Ἀπατούρια) ἐν ἡμέραις τρισίν. ὧν πρώτη μὲν, ἐκαλεῖτο Ἀνάῤῥυσις· διότι πολλαὶ θυσίαι ἐν αὐτῇ ἐδρῶντο. τὰ δὲ θύματα, ἐκάλουν ἀναῤῥύματα· ἐπῳδὴ ἀνελκόμενα, καὶ ἐρυόμενα ἄνω, ἐθύετο. *Peragebantur vero (Apaturia) diebus tribus; quorum primus quidem vocabatur Anarrhyſis; quia multae immolationes in illo fiebant. Victimas autem dicebant anarrhymata; quoniam retracta, & flexa ſurſum, mactabantur.* Verum enimvero ut hoc auctor errorem ſuum tueatur, tamen ſecundi diei eclipſis eſt. Porro etſi triduanum tantum feſtum iſtud fuerit, ſenatus tamen, curiaeque aliae, dies quinque feria-

Digitized by Google

feriabantur ; quod Cephisodoro archonte constitutum. Athenaeus lib. IV. Εὑρίσκω ϗ κ ψήφισμα ἐπὶ Κηφισοδώρυ ἄρχοντ☉ Ἀθήνησι γεγρ. μμενον, ἐν ᾧ ὥσπερ τι σύγκλημα οἱ Προτένθαι εἰσὶ, καθάπερ κ οἱ Παράσιτοι ὀνομαζόμενοι, ἔχον ὕτως. Φῶκ☉ εἶπεν, ὅπως ἂν ἡ βουλὴ ἄγῃ τὰ Ἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων, κατὰ τὰ πάτρια, ἐψηφίσθαι τῇ βουλῇ ἀφεῖσθαι τοὺς βουλευτὰς τὰς ἡμέρας, ἅσπερ κ αἱ ἄλλαι βουλαὶ διαφέρονται ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς οἱ Προτένθαι ἄγουσι, πέντε ἡμέρας. *Invenio autem & decretum Cephisodoro archonte Athenis factum, in quo tamquam aliquod collegium sunt hi Protenthae, sicut qui nominantur Parasiti, ita se habens. Phocus dixit, ut Senatus celebret Apaturia cum aliis Athenienſibus ritu patrio, decretum esse ab Senatu dimitti Senatores per illos dies, in quibus etiam aliae curiae dimittuntur ab die, quam Protenthae celebrant, dies quinque.* Iam, ut ad τὴν Κυρεῶτιν redeamus; eo die, ut dicere coepi, liberos suos, curiae oblatos, in tribules referebant parentes; comaque ipsis capitis secta, sacra Dianae faciebant. Hesychius. Κυρεῶτις, μλως τῦ Πυανεψιῶν☉ ἡμέρα, ἐν ἐν ᾗ, τὰς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῶν παίδων ἀποκάροντες τρίχας, Ἀρτέμιδι θύουσι. *Cureotis, mensis Pyanepsionis dies, in qua, detondentes ex puerorum capitibus crines, Dianae immolant.* Atque hoc indigetabant, θύειν φρατρίαν; *immolare curiam*: quique negligerent, Ἐπιπαίζειν apud Lacones dicebantur. Hesychius. Ἐπιπαίζειν, τὸ μὴ θύειν φρατριὰν, Λάκωνες. *Adludere, non immolare curiam, Lacones.* Hostiam vero immolandam, ad certum pondus exhibere tenebantur; & quia tribules, quum haec ipsa exhiberetur, per ludum clamabant, Μᾶον, Μᾶον; infra iustum pondus esse illam significare volentes, Μᾶον ipsa; &, qui offerebant, Μειαγωγοὶ dicebantur. Harpocration. Μᾶον, θῦμά ἐστιν, ὃ τοῖς Φράτορσι παρεῖχον οἱ τοὺς παῖδας εἰς τύτους εἰσάγοντες. Ἐρατοσθένης δ' ἐν τοῖς Περὶ τῆς κωμῳδίας φησὶν ἔτως. Νόμου ὄντ☉, μὴ μᾶον εἰσάγειν ὡρισμένυ τινὸς, ἐπισκώπτοντα μετὰ παιδιᾶς πάντα τὸν εἰσαγοντα μᾶον ἔφασαν εἰσάγειν. ὅθεν τὰ μὲν ἱερεῖα, Μᾶον προσηγορεύθη· Μειαγωγὸς δὲ, ὁ εἰσάγων. *Minus, sacrificium est, quod curialibus dabant illi, qui liberos illos inducebant. Eratosthenes vero in libris de comoedia sic dicit: Quum lex esset, non minus inducere definito aliquo, convitiantem cum lusu omnem qui inducebat minus dicebant inducere: unde ipsae hostiae Minus adpellatae sunt; & minus ductor, qui inducit.* Sed corrupta ibi Eratosthenis verba sic restituo. Ἐπισκώπτοντες μετὰ παιδιᾶς πάντα τὸν εἰσάγοντα, Μᾶον ἔ. ἐ. *Convitiantes cum lusu omnem inducentem, Minus d. i.* Corruptus in hac ipsa re etiam Pollux lib. III. Κέκληται δὲ, ἢ ὅτι ἐσκωπτον, ὡς μᾶον τοῦ δέοντ☉· ἢ, ὅτι κεκωλυμένον ἦν, εἰσάγειν, ὡς μὴ ἀμιλλῶντο, μηδ' ἐμπίπτοιεν εἰς ἔριν, κ ταραχήν· οἱ μὲν γὰρ ὐδὲ ἤττον ἐφιλοτιμοῦντο. οἱ δὲ ἐπεβόων, μέον☉, ὐχ ὑπερβαινόντων αὐτῶν τὸ μέτρον τῦ νόμου. *Vocatum vero est, vel quia convitiabantur, tamquam minus necessario, vel quia prohibitum erat inducere; ut ne pugnarent; neque inciderent in litem, ac tumultum. Nam alii quidem non minus ambitiosi erant; alii autem acclamabant, minoris, non egredientibus illis mensuram legis.* Postrema verba ita emendo, Οἱ δὲ ἐπεβόων, Μᾶον· ὡς ὐχ ὑπερβαινόντων ἀ. *Alii autem acclamabant, Minus; ut pote non egredientibus, i.* Clamabant enim tribules, quum hostia adpenderetur, Μᾶον, Μᾶον. Scholiastes Aristophanis ad Ranas, Μᾶον λέγυσι τὰς ὑπὲρ τῶν υἱῶν εἰς τὰ Ἀπατούρια ὄις, ὑπὸ τῶν πατέρων εἰσαγομένας. διὰ τὸ ἐπιφωνεῖν τὺς Φράτορας ἐπὶ τῦ σταθμῦ τῦ ἱερέως, Μᾶον, Μᾶον. *Minus dicunt oves pro filiis ad Apaturia, ab patribus inductas; quia acclamabant tribules ad pondus hostiae, Minus, Minus.* Tradunt rem etiam Etymologici Auctor, Hesychius, & Suidas. Apud Harpocrationem etiam exstant Eupolidis versus. Ita enim inquit. Περὶ τῦ Μεταγωγῦ, Εὔπολις ἐν Δήμοις.

Τοιγῦν στρατηγὸς ἐξ ἐκείνυ τῦ χρόνυ
Οὐδεὶς δύναται ὥσπερ Μειαγωγὸς ἐσιῶν
Τῆς τῦδε νίκης πλειονα ἑλκύσαι σταθμόν.
Propterea igitur dux ab illo tempore
Nullus potest tamquam Minus ductor convivans
Huius victoria ampliorem ponderare mensuram.

Quos non bene hodie conceptos sic restituo.

——— τοιγὰρ ὖν
Οὐδεὶς στρατηγὸς ἐξ ἐκείνυ τῦ χρόνυ
Δύναται μὲν, ὥσπερ Μεταγωγὸς ἐσιῶν,
Τῆς τῦδε νίκης πλεῖον' ἑλκύσαι σταθμόν.
——— *propterea igitur*
Nullus dux ex illo tempore
Potest quidem, velut Minus ductor epulans,
Huius victoria ampliorem ponderare mensuram.

Sed quaenam haec hostia? Ovis erat. Ecce tibi apud Suidam in Μεταγωγῆν. Καὶ ὁ τὸ προβατον εἰσάγων, Μεταγωγὸς ἐκαλεῖτο. *Et qui ovem inducebat Minus ductor vocabatur.* Scholiastes Aristophanis loco citato. Μᾶον λέγυσι, τὰς ὑπὲρ τῶν υἱῶν εἰς τὰ Ἀπατούρια ὄις ὑπὸ τῶν πατέρων εἰσαγομένας. *Minus dicunt, oves pro filiis ad Apaturia ab patribus inductas.* Vel capra. Et ut ovis Φρατὴρ, ita haec Φράτρι☉ nominata. Pollux loco citato. Τὸ δὲ ἱερὸν, εἰς ὃ συνήεσαν, Φράτριον ἐκαλεῖτο· κ τὸ σύγκλημα, Φρατρία. οἱ καθ' ἕκαστον, Φράτορες, κ ὅις, Φρατήρ, κ αἴξ, Φράτρι☉, ἡ θυομένη τοῖς φράτορσιν. *Sacer autem locus, in quem coibant, Phratrium vocabatur; & conventus, Phratria; singuli seorsum Phratores; & ovis Phrater; & capra, Phratrius, quae mactabatur curialibus.* Sacrificium ipsum Κυρεῖον adpellatum fuit, quia tunc ἐνεγράφοντο οἱ κοῦροι εἰς τὺς Φράτορας, *conscribebantur pueri in curiales*, ut inquit Etymologici Auctor. Et Scholiastes Aristophanis Ranis. Τῦτο ϗ κέκληται Κυρεῖον, ἀπὸ τ κούρων, ὑπὲρ ὧν ἐθύετο. *Illud autem vocatur Cureium, ab liberis, pro quibus mactabatur.* Et apud Pollucem lib. VIII. cap. IX. sect. XXVIII. Κουρεῖον quoque scribendum, pro Κούριον; ut statim dicam. Apud Suidam hic locus pessime tractatus. Vide eum in Μεταγωγῆν. Et hinc dies, quo hoc sacrum fieri solitum, Κουρεῶτις adpellatus; ut testantur Grammatici, quos iam laudavi. Referebant autem in tri-

tribules quemadmodum filios, ita filias. Vtque illorum cauſa inſtitutum ſacrificium, Κουρεῖον; ita harum, Γαμηλία dicebatur. Pollux loco ſtatim citato, ubi de tribulibus agit. Εἰς τούτους τούς τε κούρους, καὶ τὰς κόρας, εἰσῆγον. καὶ εἰς ἡλικίαν προελθόντων ἐν τῇ καλουμένῃ Κυρεώτιδι ἡμέρᾳ, ὑπὲρ μὲν ἀῤῥένων, τὸ Κουρεῖον ἔθυον· ὑπὲρ δὲ τῶν θηλειῶν, τὴν Γαμηλίαν. *In hos iuduxerunt filios filiaſque; & ad aetatem progreſſorum, in die quae dicebatur Cureotis, pro maſculis mactabant Cureium; pro femellis autem Gamelian.* Ita emendo. Hodie editur, τὸ κόριον ἔθυον. Vbi valde errat Interpres eruditus, quum vertit. *Coriandrum offerebant.* Atque ad τὴν γαμηλίαν quod attinet, de ea ita Harpocration ex Didymo. Καὶ Δίδυμος ὁ Γραμματικὸς, ἐν μὲν τοῖς Ἰσαίου ὑπομνήμασί φησιν εἶναι τὴν Γαμηλίαν τοῖς Φράτορσιν ἐπιγάμοις διδομένην, παρατιθέμενος λέξιν Φανοδήμου, ἐν ᾗ οὐδὲν τοιοῦτον γέγραπται. ἐν δὲ τοῖς εἰς Δημοσθένην, τὴν εἰς τοὺς Φράτορας εἰσαγωγὴν τῶν γυναικῶν, ὑδεμίαν ἀπόδειξιν τῆς ἐξηγήσεως περιθέμενος. *Et Didymus Grammaticus in commentariis Iſaei dicit eſſe Gameliam curialibus maritis praebitam, adponens dictionem Phanodemi, in qua nihil tale ſcriptum eſt. In commentariis vero ad Demoſthenem, inductionem feminarum in curiales, nullam demonſtrationem explicationis circumponens.* Sed corrupta initio verba ita reſcribo. Τὴν γαμηλίαν τοῖς Φράτορσιν ἐπὶ γάμοις διδομένην. *Gamelian curialibus propter nuptias praebitam.* Mendum item eſt apud Heſychium. Γαμηλία, Φέρνη εἰς γάμον, παρασκευὴν, καὶ δεῖπνον, ὃ τοῖς Φράτορσιν ἑποίῃ ὁ γαμῶν. *Gamelia, dos ad nuptias, adparatum & coenam, quam curialibus faciebat is, qui uxorem ducebat.* Corrige, εἰς γάμου παρασκευήν. *ad nuptiarum adparatum.* Fiebat enim tum, quum nupturae eſſent. Pollux lib. III. cap. III. Ἡ δὲ ἐπὶ γάμου θυσία ἐν τοῖς Φράτορσι, Γαμηλία· καὶ τὸ ἔρσον, Γαμηλίαν εἰσενεγκεῖν. *Sacrificium vero ob nuptias in curialibus, Gamelia; & opus, Gamelian inferre.* Mentio eius apud Demoſthenem Orat. Πρὸς Εὐβουλίδην. Καὶ γὰρ ὁ πατήρ μου κατὰ τοὺς νόμους ἔγημε, καὶ Γαμηλίαν τοῖς Φράτορσιν εἰσενήνοχε *Nam & pater meus iuxta leges uxorem duxit, & Gamelian curialibus intulit.* Et apud Iſaeum. Ὑπὲρ τοῦ Πύῤῥου κλήρου. Ἀλλὰ μὲν ὥσθ' ὅτε Γαμηλίαν εἰσήνεγκεν ὁ θεῖος ὑμῶν, ὅτε τὴν θυγατέρα, ἣν φασι γνησίαν αὐτῷ εἶναι ἔτοι, εἰσαγαγεῖν εἰς τοὺς Φράτορας ἠξίωσε. *Verum tamen quum nec Gamelian intulerit avunculus noſter, neque filiam, quam illi dicunt naturalem ipſius eſſe, inducere in curiales dignatus eſt.* Et mox iterum. Καὶ περὶ τῆς τοῖς Φράτορσι Γαμηλίας μὴ ἀμνημονεῖτε. *Et de Gamelia curialibus (debita) non obliti eſtis.* Deinde. Ἐπείσθη ἂν καὶ Γαμηλίαν ὑπὲρ αὐτῆς τοῖς Φράτορσιν εἰσενεγκεῖν. *Perſuaſus fuiſſet quoque Gamelian pro illa curialibus inferre.* Occurrit quoque ſemel, iterumque, in eiuſdem Oratione Περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου. Libanius Declar. XXXVII. Ἑστιῶντα τοὺς οἰκείους, τοῖς Φράτορσι τὴν Γαμηλίαν εἰσάγοντα. *Convivio excipientem familiares, curialibus Gamelian inducentem.* Sed quoto nam aetatis anno offerre curiae liberos ſolitum? Video diſſenſum; & intra primum uſitatum, tradit Etymologici Auctor in Ἀπατούρια. Ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ τοὺς γεγομένους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ παῖδας τότε ἐνέγραφον. *In hoc feſto genitos illo anno liberos tunc inſcribebant.* Proclus in Timaeum Platonis, tertium, aut quartum, annum ſtatuit. Ἡ δὲ τρίτη, Κυρεῶτις· ἐν ταύτῃ γὰρ τοὺς κούρους ἐνέγραφον εἰς τοὺς Φράτορας, τριετεῖς, ἢ τετραετεῖς, ὄντας. *Tertius dies Cureotis; in hoc enim pueros conſcribebant in curiales, trium aut quatuor iam annorum.* Apud Ariſtophanem Ranis exagitat Archidemum Chorus, qui id necdum anno ſeptimo feciſſet.

Βούλεσθε δῆτα κοινῇ
Σκώψωμεν Ἀρχίδημον;
Ὃς ἑπτακέτης ὢν οὐκ ἔφυσε Φράτορας.
Vultis ergo communiter
Subſannemus Archidemum?
Qui ſeptennis non genuit curiales.

Nam ex hoc Athenienſium more explicandus iſte Comici locus; neque hic quicquam Scholiaſtes intellexit. Pollux adulta demum aetate factum refert. Εἰς τούτους (τοὺς Φράτορας) τούς τε κούρους, καὶ τὰς κόρας, εἰσῆγον. καὶ εἰς ἡλικίαν προελθόντων, ἐν τῇ καλουμένῃ Κυρεώτιδι ἡμέρᾳ, ὑπὲρ μὲν τῶν ἀῤῥένων, τὸ Κυρεῖον ἔθυον· ὑπὲρ δὲ τῶν θηλέων, τὴν Γαμηλίαν. *In hos (curiales) inducebant & filios & filias; & progreſſis in aetatem, in die quae vocatur Cureotis, pro maſculis quidem immolabant Cureium; ſed pro femellis Gamelian.* De virginibus, certa res eſt; fieri ſolitum, quum eas elocaturi patres eſſent: unde etiam Γαμηλία ſacrificium nominatum. Porro oblati curiae liberi non dumtaxat naturales, verum etiam adoptivi. Patet illud ex Iſaeo. Ὑπὲρ τοῦ Ἀπολλοδώρου κλήρου. Εἴσι δ' αὐτοῖς νόμος ὁ αὐτὸς, ἐάν τε τινὰ φύσει γεγονότα εἰσαγάγῃ τις, ἐάν τε ποιητόν. *Eſt autem illis lex eadem, ſive quis aliquem naturaliter genitum induxerit, ſive adoptatum.* Iſtud tamen hic diſcrimen; ut naturales Apaturiis, adoptivi autem Thargeliis offerrentur. De illis ſunt accipienda, quae hactenus dixi; de iſtis, obſervo apud Iſaeum loco citato. Καὶ ἐπειδὴ Θαργήλια ἦν, ἤγαγέ με ἐπὶ τοὺς βωμοὺς εἰς τούς γνητάς τε καὶ Φράτορας. *Et quum forent Thargelia, duxit me ad aras in gentiles & curiales.* Loquitur ibi de Thraſyllo, quem Apollodorus adoptaverat. Praeter haec, ingenii explorandi cauſa, carmina Poetarum filiis ſuis recitanda patres quaſi in certamen proponebant. Plato in Timaeo. Ἡ δὲ Κυρεῶτις ἡμῖν ὅσα ἐτύγχανεν Ἀπατουρίων· τὸ δὴ τῆς ἑορτῆς σύνηθες ἑκάστοτε καὶ τότε συνέβη τοῖς παισίν. ἆθλα γὰρ ἡμῖν οἱ πατέρες ἔθεσαν ῥαψῳδίας. πολλῶν μὲν δὴ καὶ ἐλέχθη ποιητῶν ποιήματα. ἄτε δὴ νέα κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὄντα τὰ Σόλωνος πολλοὶ τῶν παίδων ᾖσαμεν. *Dies autem Cureotis nobis erat Apaturiorum: cuius feſti ſolemne idemtidem tunc quoque fiebat pueris. Praemia enim nobis patres poſuerant rhapſodiae. Multorum quidem igitur etiam dicebantur poetarum poemata: ſed quae tunc nova erant, carmina Solonis multi ex pueris cecinimus.* Ille autem in hoc certamine victor erat, qui memoriter plura carmina recitaret. Proclus in ſuo ibi Commentario. Ἐν δὴ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ (Κυρεώτιδι) καὶ τῶν παίδων οἱ ἐντρεχέστεροι ποιήματα ἄτλα ᾖδον, καὶ ἐκράτων ἄλλοι

Digitized by Google

λοι ἀλλων, οἱ μνήμλω πλϕόνων ἔχοντες. *In hac vero die (Cureotide) & ex pueris ſolertiores canebant quaedam carmina, & alii ſuperabant alios, ut qui memoriam plurium haberent.* Sed quo menſe celebrata Apaturia? Pyanepſione, ut video. Harpocration. Ἀπατύρια. Δημωσθένης ἐν τῷ Πρὸς Βοιωτόν. ἑορτή ἐϛι παρ' Ἀθηναίοις, ἣν ἄγουϲι Πυανεψιῶνι. *Apaturia. Demoſthenes in ſermone ad Boeotum: feſtum eſt apud Athenienſes, quod agunt (menſe) Pyanepſione.* Scholiaſtes Ariſtophanis Acharnenſibus. Λέγει δὴ νῦν περὶ Ἀπατυρίων, ἑορτῆς ἐπιϲήμυ δημοτελοῦς, ἀγομένων παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ τὸν Πυανεψιῶνα μῆνα. *Hunc autem loquitur de Apaturiis, feſto praeſigni publico, quod celebratur ab Athenienſibus Pyanepſione menſe.* Etymologici Auctor. Ἀπατύρια, ἑορτὴ ἐπιτελυμένη τῷ Διονύϲῳ, τῷ Πυανεψιῶνι μλνί. *Apaturia, feſtum ſacratum Baccho Pyanepſione menſe.* Theophraſt. in Eth. Charact. Cap. Περὶ ἀδολεσχίας. Βοηδρομιῶνϲ μέν, ἐϛι τὰ μυϲήρια· Πυανεψιῶνϲ δὲ, Ἀπατύρια. *Boedromionis quidem ſunt myſteria; Pyanepſionis autem Apaturia.* Etiam Heſychius oſtendit, ubi de Cureotide die illi ſermo. Κουρεῶτις, μλνὸς Πυανεψιῶνϲ ἡμέρα. *Cureotis, menſis Pyanepſionis dies.* Vnde autem originem traxerint, docet Polyaenus, ubi de Melantho agit, Strateg. lib. 1. Ἀθλναῖοι τῷ ϛρατηγήματι τῆς ἀπάτης νικήϲαντες, ἑτήριον ἑορτὴν κατεϲήϲαντο, ἥν γε δὴ κλητζϲιν Ἀπατύρια. *Athenienſes induſtria fraudis victoriam nacti, annuum feſtum inſtituerunt, quod vocant Apaturia.* Proclus in Timaeum, Comment. 1. Τὰ Ἀπατύρια ἑορτή τις ἦν εἰϲ Διόνυϲον, ἐπὶ τῇ Μελάνθυ, κὴ Ξάνθυ τοῦ Βοιώτου, μονομαχίᾳ, κὴ νίκῃ τοῦ Μελάνθου δι' ἀπάτης, Βοιωτῶν κὴ τῶν Ἀθηναίων ὑπὲρ Οἰνόης πολεμούντων ἀλλήλοις. *Apaturia feſtum quoddam erat ſacratum Baccho ob Melanthi, & Xanthi, qui Boeoti filius, ſingulare certamen, & victoriam Melanthi per fraudem, quum Boeoti, & Athenienſes de Oenoe inter ſe contenderent.* Habes eadem apud Etymologici Auctorem, Suidam, Apoſtolium, Scholiaſten Comici ad Acharnenſes, & Pacem. Inſtituta autem in honorem Bacchi. Proclus, ecce, in verbis citatis. Τὰ Ἀπατύρια ἑορτὴ ἦν εἰϲ Διόνυϲον. *Apaturia feſtum erat in Bacchum.* Etymologici Auctor. Ἀπατύρια, ἑορτὴ ἐπιτελυμένη τῷ Διονύϲῳ. *Apaturia feſtum celebratum Baccho.* Secretiorem feſti inſtituti explicationem, e philoſophia petitam, tradit Proclus loco citato. Ἡ μὲν οὖν τῶν Ἀπατυρίων ἑορτὴ, πρόφαϲιν ἔχουϲα νίκης Ἀθηναίων, προσήκει τῇ ὑποθέϲζ καθ' ἣν Ἀθλναῖοι νικῶϲι. κὴ τὰ νοερὰ πάντα τῶν ἐνύλων ἐπικρατεῖ. τὸ δ' αὖ τῆς ἀπάτης οἰκεῖον τοῖς ἐγκοϲμίοις εἴδεϲιν ἐξιϲαμένοις ἀπὸ τῶν ἀμερῶν καὶ ἀύλων λόγων, κὴ φαινομένοις, ἀντὶ τῶν ὄντως γλυσμένων. ἡ δὲ ἐγγραφὴ τῶν παιδῶν, μιμεῖται τὰς τῶν μερικῶν ψυχῶν εἰϲ τοὺϲ οἰκείους κλήρους καταπάξεις, κὴ τὰϲ εἰϲ διαφόρυϲ γλνέϲζϲ καθόδυϲ· τὸ δὲ τῆς ἑορτῆς, τὴν ἐν τῷ κόϲμῳ διαιώνιον εὐθυμοϲύνλν. εἰ γὰρ πεπληρώμεθα θεῶν, ἀίδιον ἑορτὴν ἄγει. τὰ δὲ ἆθλα τῆς ῥαψῳδίας, ἀναλογεῖ τοῖς ἀγῶϲιν, ὃϲ ὑπομένυϲιν αἱ ψυχαὶ, ϲυνυφαίνυϲαι τὴν ἑαυτῶν ζωὴν τῷ παντί. αὐτὴ δὲ ἡ ῥαψῳδία, προϲέοικε τῇ εἱμαρμένῃ ζωῇ τοῦ παντός. μίμηϲιν γὰρ ἔχϲ τῶν νοερῶν εἰδῶν, ὡϲ ἐκείνη πράξεων, κὴ ἠθῶν ἡρωϊκῶν, μελὰ τῦ καθηρμοϲμένον ἔχειν τὸν εἱρμόν. Τὰ δὲ πολλὰ ποιήμαλα τῶν πολλῶν ποιηλῶν, τὰϲ πολλὰϲ ἀπϕκονίζελαι φύϲϕς, κὴ τὰϲ πολλοὺϲ περικοϲμίουϲ, καὶ ὅλως τὴν τῶν φυϲικῶν μιμεμάτων διαίρεϲιν. τὰ δὲ νέα ποιήμαλα τὰ ἀεὶ ἀκμάζονλα εἴδη, κὴ ἀεὶ τέλϕα, κὴ γόνιμα, κὴ δρᾷν εἰϲ ἄλλα δυνάμλνα. *Feſtum quidem igitur Apaturiorum, habens praetextum victoriae Athenienſium, convenit argumento, unde vincunt Athenienſes, & omnia mentis propria ſuperant res materiales. Porro fraus propria mundanis generibus diverſis ab indiviſibilibus & materia defectis rationibus, & adparentibus pro eis, quae vere exſiſtunt. Inſcriptio autem puerorum imitatur ordinationes particularium animarum in proprias ſortes, ac deſcenſus in diverſas generationes: feſti vero ratio, perpetuam bonae mentis conſtitutionem in mundo. Si enim repleti ſumus diis, perpetuum feſtum celebrat. Praemia autem rhapſoediae conveniunt cum agonibus, quos ſuſtinent animae, contexentes ſuam vitam cum universo. Ipſa autem haec rhapſoedia ſimilis videtur & vitae, quam dixi, universi. Habet namque imitationem intelligibilium formarum, ut ipſa rerum geſtarum, & morum heroicorum, cum eo quod habeat adunatam ſeriem. Ceterum multa poemata multorum poetarum multas depingunt naturas, & multa circummundia, & omnino diviſionem phyſicorum imitamentorum. Rurſus nova poemata (notant) illas ſemper vigentes ſpecies, & ſemper abſolutas, & foecundas, & efficaces operando in aliis.* Celebrabant autem non Athenienſes tantum, ſed Samii. Herodotus in Vita Homeri. Εἰϛ Ἑλλάδα βουλόμλνϲ ποιεῖϲαι τὸν πλοῦν, προίϲχει τῇ Σάμῳ ἔτυχον δὲ οἱ ἐκεῖϲε τὸν τότε καιρὸν ἄγονλες ἑορτὴν Ἀπαλύρια. *In Graeciam conſtituens navigare adpellit Samum cuius incolae iſto tempore erant in celebrando feſto Apaturiorum.* Ac ſacra tunc τῇ Κυρολρόφῳ in trivio mulieres faciebant, quibus intervenire virum nefas erat. Videre eſt apud Herodotum, eodem loco. Πορευόμλνϲ δὲ ἐγχρίμπλεται γλναιξὶ Κυρολρόφῳ θυέϲαις ἐν τῇ τριόδῳ· ἡ δὲ ἱέρεια εἶπε πρὸϲ αὐτὸν, δυϲχεράνασα τῇ ὄψϕ, Ἄνερ ἀπὸ τῶν ἱερῶν. ὁ δὲ Ὄμηρϲ ἐϛ θυμὸν ἔβαλε τὸ ῥηθὲν, κὴ ἔρελο τὸν ἄγονλα, τίϛ τε ὁ φθεγξάμλνϲ, κὴ τίνι θεῶν ἱερὰ θύελαι; ὁ δὲ αὐτῷ διηγήϲαλο, ὅτι γλνὴ εἴη, Κυρολρόφῳ θύουϲα. *Proficiſcens vero occurrit mulieribus Deae puerorum nutrici immolantibus in trivio. Tum ſacerdos dixit ei, indignationem viſu monſtrans, Vir abhinc ab ſacris. Homerus vero in mentem coniecit dictum, rogabatque ducentem; Quis eſſet ille loquutus, & cui Deorum ſacra fierent? Ille autem narravit ei feminam eſſe ſacrificantem Deae puerorum nutrici.* Erat vero Cereris illud cognomentum. Heſychius. Κυρολρόφϲ, παιδολρόφϲ. ὑφ' ἑτέρων, ἡ Δημήτηρ. *Curotrophos, puerorum nutrix; ab aliis, Ceres.* Itaque ſcribendum apud Pauſaniam Atticis puto. Εἴϛι δὲ κὴ τ Κυρολρόφυ, κὴ Δήμλτρος ἱερὸν Χλόης. *Eſt autem & puerorum nutricis & Cereris templum Chloae.* Eſt etiam. Κουρολρόρου, & Χλόης; Cereris fanum; inquit. Loquitur de iis, quae in arce Athenienſi. Perperam editur. κὴ Γῆς Κυρολρόφυ. *Et terrae puerorum nutricis.* (a)

ΑΠΑΤ-

[a] Conſulem Homeri Vitam hanc ab Herodoto, ut fertur, ſcriptam a doctiſſimo *Alex. Polito* editam, & ab eo ad hunc locum animadverſa.

Digitized by Google

ΑΠΑΥΛΙΑ.

Etymologici Auctor. Α'παύλια. ἑορλὴ παρ' Α'θλωαίοις. ὅτι τότε ἄρχεται ἡ κόρη χωρὶς τοῦ παλρὸς αὐλίζεοθ. ἢ τότε ἐπαυλίζελο λῷ ἀνδρὶ ἡ γυνή. *Apaulia, feſtum apud Athenienſes, quia tunc incipit puella ſine patre verſari, vel tunc verſatur cum viro mulier.* Sed errare ego Grammaticum cenſeo. Neque enim feſtum iſtud particulare aliquod erat: ſecundus nuptiarum dies; ut notum ſatis ex Grammaticis. Obiter corrigendus Heſychii locus, qui corruptus. Γάμοι, ἡ πρώτη ἡμέρα τῶν γάμων. ἡ δὲ δευλέρα, παλίαι. *Nuptiae, primus dies nuptiarum: ſecundus palia.* Reſtituo. ἡ δὲ δευτέρα, ἀπαυλία.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ.

Apollini ſacra, ut Ποσειδώνια Neptuno. Commemorat Apollinis quoddam feſtum apud Sicyonios Pauſanias Corinthiacis. In hoc pueri, ac puellae ſeptem ad Sytham flumen abeuntes Apollinem, ac Dianam in Suadelae fanum ducunt. Rem, & originem, ita narrat. Α'πόλλων καὶ Α"ρλεμις, ἀποκλείναντες Πύθωνα, παρεγένονλο εἰς τὴν Αἰγιάλειαν, καθαρσίων ἕνεκα. χθομένης δέ σφισι δείμαλος, ἔνθα κὴ νῦν Φόβον ὀνομάζουσι τὸ χωρίον, οἱ μὲν ἐς Κρήτλω παρὰ Καρμάνορα ἀπελράποντο, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἐν τῇ Αἰγιαλείᾳ νόσος ἐπέλαβε. κὴ σφᾶς ἐκέλευον οἱ μάνλεις Α'πόλλωνα ἱλάσαοθ, κὴ Α"ρλεμιν. Οἱ δὲ παῖδας ἑπλὰ, κὴ ἴσας παρθένους, ἐπὶ τὸν Σύθαν πολαμὸν ἀποπέλλυσιν ἱκετεύονλας· ὑπὸ τούτων δὲ πφοθένλας τοὺς θεοὺς φασιν ἐς τὴν λότε ἀκρόπολιν ἐλθεῖν. κὴ ὁ τόπος ἔνθα πρῶλον ἀφίκονλο, Πφοὺς ἐστιν ἱερόν· λύτοις δὴ ἐοικότα κὴ νῦν ἔτι ποιεῖται. κὴ γὰρ ἐπὶ τὸν Σύθαν ἴασιν οἱ παῖδες τῇ ἑορλῇ τοῦ Α'πόλλωνος, κὴ ἀγαγόνλες δὲ λὺς θεὺς εἰς τὸ λῆς Πειθοῦς ἱερὸν αὖθις ἀπάγειν εἰς τ' ναὸν φασι τοῦ Α'πόλλωνος. *Apollo & Diana quum occidiſſent Pythonem, purgaminum cauſa iverunt AEgialeam. Sed quum horror eis obortus eſſet, illic ubi nunc quoque locus vocatur Phobus, illi quidem in Cretam ad Carmanorem averterunt ſe, incolas autem Aegialeae morbus corripuit; & a vatibus iuſſi ſunt placare Apollinem, ac Dianam. Illi autem pueros ſeptem totidemque puellas ad Sythan fluvium mittunt ſupplicaturos. Ab his inductos Deos dicunt in arcem, quae tunc erat, veniſſe; & locus ubi primum venerunt, Suadae templum eſt. His ſimilia etiam hodieque fiunt. Nam & ad Sythan abeunt pueri in feſto Apollinis, & ſcilicet ducentes Deos in Suadae templum, rurſus abducere in templum dicunt Apollinis.*(a)

ΑΠΟΠΟΜΠΑΙ.

Dies aliquot, per quos ſacra Diis τοῖς πομπαίοις facta. Heſychius. Α'ποπομπαί. ἡμέραι λινὲς, ἐν αἷς θυσίαι ἐτελοῦνλο τοῖς πομπαίοις θεοῖς. *Dimiſſiones; dies quidam, in quibus ſacrificia peragebantur diis animarum ductoribus.*

ΑΡΑΤΕΙΑ.

Arati honori inſtitutum a Sicyoniis feſtum. Commemorat Plutarchus in eius Vita. Κομισθείσης δὲ τῆς μανλείας, οἵ τε Α'χαιοὶ σύμπανλες ἥσθησαν, κὴ διαφερόνλως οἱ Σικυώνιοι, μελαβαλόνλες εἰς ἑορλὴν τὸ πένθος, εὐθὺς ἐκ τοῦ Αἰγίου τὸν νεκρὸν ἐσεφανωμένοι κὴ λευχειμονοῦνλες ὑπὸ παιάνων κὴ χορῶν εἰς τὴν πόλιν ἀνῆγον. *Oraculo autem adlato, & Achaei omnes laetati ſunt, & praeſertim Sicyonii, luctus mutantes in feſtum, ſtatim ex Aegio cadaver coronati & candidis induti veſtibus inter paeanas & choros in urbem deduxerunt.* Quin duo illi dies feſti dati fuerunt; unus, quo civitatem a tyrannide vindicaſſet, qui erat quintus Antheſterionis menſis; alter vero, quo natus eſſet. Vtroque etiam ſacra illi faciebant; quorum priora, ob memoriam ſervatae Vrbis, Σωλήρια adpellabant; eaque Iovis Servatoris ſacerdos peragebat; poſteriora vero, Arati; iſque faſciam non ex toto candidam, ſed purpura intertextam gerebat: canebanturque carmina ad citharam a ſymphoniacis, ducente pompam puerorum & adoleſcentum gymnaſiarcha, ac proſequente item ſenatu coronato, reliquiſque civibus, quibus illud libitum foret. Plutarchus loco citato. Καὶ θύουσι αὐλῷ (τῷ Α'ρατῷ) θυσίαν, τὴν μὲν, ἣ τὴν πόλιν ἀπήλλαξε τῆς τυραννίδος, ἡμέρᾳ πέμπλῃ Δαισίου μηνὸς, ὃν Α'θηναῖοι καλοῦσιν Α'νθεσηριῶνα, κὴ τὴν θυσίαν ἐκείνλω Σωλήρια προσαγορεύουσι. τὴν δὲ, τοῦ μηνὸς ἐν ᾗ χρυσέᾳ τὸν ἄνδρα διαμνημονεύουσι. τῆς μὲν ἓν προλέρας τοῦ Διὸς τοῦ Σωλῆρος καλήρχετο θυηπόλος. τῆς δευλέρας, ὁ τοῦ Α'ράτου, σρόφιον οὐχ ὅλον λευκὸν, ἀλλὰ μεσοπόρφυρον, ἔχων. μέλη δὲ ᾄδελο πρὸς κιθάραν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Διόνυσον τεχνιλῶν. κὴ συνεπόμπευεν ὁ γυμνασιάρχης, ἡγούμενος τ λε παίδων κὴ τ ἐφήβων, εἶλα ἐφείπελο ἡ βυλὴ σεφανηφορηθεῖσα, κὴ τῶν ἄλλων πολιλῶν ὁ βυλόμενος. *Et ſacrificant illi (Arato) ſacrificium, unum quidem qua urbem liberavit ab tyrannide, die quinta menſis Daeſii, quem Athenienſes vocant Antheſteriona, & ſacrificium illud adpellant ſalutaria: alterum autem menſe, in quo genitum eſſe virum commemorant. Prioris quidem igitur in honorem initium facit Iovis ſervatoris ſacrificus: in ſecundo, Arati (ſacerdos) vittam non totam albam, ſed dimidia parte purpuream habens. Cantus vero canebantur ad citharam ab ſcenicis artificibus, & pompae intererat gymnaſiarcha, praepoſitus pueris & ephebis, deinde inſequebatur Senatus coronatus, & ex aliis civibus cui volenti erat.*

AP-

[a] *Sane video adpellari ab* Meurſio *feſtum* Α'πολλώνια: *video etiam ex loco* Pauſaniae *deſcribi & allegari* τὴν ἑορτὴν τοῦ Α'πόλλωνος. *Et ſane illius Apollinis apud Sicyonios nobilitati mentionem notabilem habemus vel ex* Polybii Peireſcianis, *ubi agit de Sicyoniis, qui Attalo* τὸν κολοσσὸν αὐτῆ τὸν δικάπηχυν ἔστησαν παρὰ τὸν Α'πόλλωνα τὸν περὶ τὴν ἀγορὰν· *vel ex* Ariſtotelis Θαυμ. ἀκόσμ. *de Demoneſo.* Ε'ςι δὲ αὐτόθι χαλκὸς κολυμβητὴς ἐν δυσὶν ὀγμαῖς τῆς θαλάσσης· ὅθεν ὁ ἐν Σικυῶνί ἐστιν ἀνδριὰς ἐν τῷ ἀρχαίῳ ναῷ τοῦ Α'πόλλωνος· *vel apud* Lucium Ampelium: Sicyone in Achaia in foro aedes Apollinis eſt. *Sed eius feſtum ita adpellari ab* Pauſania *aut ab ullo antiquo Scriptore non deprehendo; nec quoniam Apollinis feſtum audimus, ideo noſtra illa venia eſt, ut ſatuere nobis liceat Sicyonios id adpellaſſe* Α'πολλώνια, *quum tam multiplicia hic recenſeantur feſta Apollinis nullo* Α'πολλωνίων *titulo inſignita, ſed longe diverſiſſimo.* Iac. Gronovius.

Digitized by Google

ΑΡΓΕΙΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Incertum, quod proprium nomen habuerit; illud certum, publice omnes convivatos. Parthenius meminit Erotic. XIII. Καὶ λιν@ ἑορλῆς κ᾽ θυσίας παρ᾽ Αργείοις τελυμένης, ἐν ᾗ δημοσίᾳ πάντες εὐωχῶνται, κ᾽ τότε σκευάζασα τὰ κρέα τῦ παιδὸς, παραλίθησι τῷ παλρί. *Et aliquo festo, ac sacrificio apud Achaeos peracto, in quo publice omnes epulantur, tunc quoque exornans carnes pueri, adponit patri.* Apud eosdem in festo quodam, nescio an hoc ipso, pueri ludentes sese Βαλλαχράδας adpellabant. Plutarchus in Quaest. Graecis. Βαλλαχράδας ἑαυτὺς Α᾽ργέων παῖδες ἐν ἑορλῇ τιν παίζοντες ἀποκαλῦσιν. *Ballaxradas se Argivorum filii in festo quodam ludentes adpellant.* Erat quoque in quo pompam armati cives agitabant. AEneas Tacticus Poliorcetici capit. XVII. Ἑορλῆς πανδήμυ ἔξω τῆς πόλεως Α᾽ργέων γνομένης, ἐξήγον πομπὴν σὺν ὅπλοις τ ἐν λῇ ἡλικίᾳ συχνῶν. *Sacrificio publico Argivorum extra urbem peragendo, eduxerunt pompam cum armis frequentium eorum, quos aetas tales esse permittebat.*

ΑΡΙΑΔΝΕΙΑ.

Hic quoque rem potius, quam nomen invenio. Nam Ariadnae sacra instituit Theseus, quae celebrata Gorpiaei mensis die secundo; quum adolescens in lecto cubans vociferaretur, aliaque omnia faceret, quae parturientes solent. Plutarchus in eius Vita. Ἐπελθόνλα δὲ τ Θησέα, κ᾽ περίλυπον μλιόμενον, τοῖς μὲν ἐγχωρίοις ἀπολιπᾶν χρήμαλα, συνλάξανλα θύειν τῇ Α᾽ριάδνῃ. Ἐν ᾧ τῇ θυσίᾳ, τῦ Γορπιαίου μλιὸς ἰσαμένυ δευτέρᾳ, καλακλινόμενόν τινα τ νεανίσκων φθέγγεσθαι, κ᾽ ποιᾶν ἅπερ ὠδίνυσαι γυναῖκες. *Supervenientem vero Theseum, & sane quam tristitia confusum, incolis quidem reliquisse pecunias, constituentem cum illis, ut Ariadnae sacrificarent. In isto autem sacrificio, Gorpiaei mensis inchoati secundo die, reclinatum aliquem adolescentem dicere, & facere, quae mulieres parturientes.* Et mox, quum duas fuisse Ariadnas dicit statuere Naxios, utramque addit festum suum peculiare habuisse. Α᾽ποθανεῖν δὲ κ᾽ τὴν Α᾽ριάδνλω αὐλόθι, κ᾽ λιμὰς ἔχειν ὐχ ὁμοίως τῇ προλέρᾳ· λῇ μὲν γὰρ ἡδομένυς κ᾽ παίζονλας ἑορλάζειν, λὰς δὲ λαύτῃ δρωμένας θυσίας εἶναι πένθει τινὶ κ᾽ συνόλῃι μεμιγμένας. *Sed & mortuam illic fuisse Ariadnen, & honores habere non similes priori. Huic enim iocantes, & ludentes feriari: ea vero quae illi offerrentur sacrificia, esse luctu, & dolore mixta.* (a)

ΑΡΡΗΦΟΡΙΑ.

Alii Minervae sacrum hoc festum existimabant; alii Ersae, Cecropis filiae; unde etiam Ἑρσηφόρια a nonnullis scribebatur. Etymologici Auctor. Α᾽ῤῥηφόρια, ἑορλὴ ἐπιλελυμένη τῇ Α᾽θηνᾷ, ἐν Σκιῤῥοφοριῶνι μηνί. (λέγεται δὲ καὶ διὰ τοῦ ε Ἐῤῥηφόρια) παρά τὸ ἄῤῥηλα κ᾽ μυςήρια φέρειν. ἢ ἐὰν διὰ τοῦ ε. παρὰ τὴν Ἔρσην, Κέκροπ@ θυγατέρα, Ἑρσηφόρια. ταύλῃ γὰρ ἤγον ἡ ἑορλήν. *Arrephoria, festum dicatum Minervae mense Scirrophorione. (Dicitur vero etiam per literam e. Errephoria) quoniam non dicenda & mysteria ferunt: aut quando per e. litteram dicuntur, propter Ersen filiam Cecropis, Ersephoria. Huic enim festum celebrabant.* Et apud Suidam. Διὰ τοῦ ά ἀῤῥηφόρια, ἐπειδὴ τὰ ἄῤῥηλα ἐν κίςαις ἔφερον τῇ θεῷ αἱ παρθένοι. εἰ δ᾽ διὰ τοῦ έ, ἑρσηφόρια. τῇ γὰρ Ἔρσῃ ἐπόμπευον, τῇ Κέκροπ@ θυγαλρί. *Per literam a. Arrephoria, quoniam non dicenda ferebant virgines in cistis Deae* (b). *Si vero per litteram e. Ersephoria. Nam Ersae pompam ducebant Cecropis filiae.* Celebrabant festum id virgines, aeque Α᾽ῤῥηφόροι dictae eligebantur autem quatuor numero, genere nobili. Harpocration. Τέσσαρες μὲν ἐχειροτονοῦντο δι᾽ εὐγένειαν ἀῤῥηφόροι. *Quatuor quidem designabantur propter nobilitatem Arrephori.* Atque hae ipsae annis septem non minores, nec maiores undecim erant. Etymologici Auctor. Τέσσαρες δὲ παῖδες ἐχειροτονοῦντο κατ᾽ εὐγένειαν ἀῤῥηφόροι, ἀπὸ ἐτῶν ἑπλὰ μέχρις ἕνδεκα. *Quatuor autem puellae designabantur propter nobilitatem Arrephori, ab annis septem ad undecim.* Et insignis locus est apud Aristophanem Lysistrata, qui huc pertinet.

Ἑπλὰ μὲν ἔτη γεγονῶσα
Εὐθὺς ἀῤῥηφόρουν.
Septem quidem annos nata
Statim Arrephorus eram.

Vides clare initium ab anno septimo fuisse. Ex his duae eligebantur, quae texturae pepli praeessent. Etymologici Auctor de illis ipsis. Τούτων δὲ δύο διεκρίνονλο, αἱ διὰ τῆς ὑφῆς τῦ πέπλυ ἦρχονλο κ᾽ τ ἄλλων τ περὶ αὐτόν. *Harum vero duae secernebantur, quae per texturam pepli etiam reliquis ad eum necessariis proludebant.* Totidem pene verbis Harpocration. Ordiebantur vero peplum illum texere die tricesimo mensis Pyanepsionis, quo τὰ Χαλκεῖα celebrantur. Suidas in Χαλκεῖα. Ἔτι ᾧ κ᾽ νέα τοῦ Πυανεψιῶν@, ἐν ᾗ κ᾽ αἱ ἱέρειαι μελὰ τῶν ἀῤῥηφόρων διάζονλαι. *Est autem dies tricesimus mensis Pyanepsionis, in quo etiam sacerdotes cum arrephoris telam constituunt.* Eadem habes apud Etymologici Auctorem in eadem dictione (c). Gestabant autem vestem albam, & in ea aurum quoque. Etymologici Auctor. Λευκὴν δὲ ἐσθῆτα ἐφόρουν, καὶ χρυσία. *Candidam vero vestem gerebant, & aurea ornamenta.* Et paulo ante. Α᾽ῤῥηφορεῖν, τὸ χρυσῆν ἐσθῆτα φορεῖν, κ᾽ χρυσία· *Arrephorein, vestem auream gerere, & alia aurea.* Harpocration. Λευκὴν δ᾽ ἐσθῆτα ἐφόρυν· κ᾽ εἰ χρυσία περιέθεντο, ἱερὰ ταῦτα ἐγένονλο. *Candidam vero vestem gerebant; & si quae aurea sibi addiderant, ea fiebant sacra.* Item panis illis proprius, Νασὸς adpellatus. Athenaeus lib. III. Κράτης δ᾽ ἐν δευλέρᾳ Α᾽τλικῆς διαλέκλου, Θάργηλον καλεῖσθαι τὸν ἐκ τῆς συγκομιδῆς πρῶτον γινόμενον ἄρτον

[a] His interponi queunt ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΑ, quod erat festum Abderitarum in honorem Aristotelis, ut est in *Vita Aristotelis pag.* 11. ex editione Nunnesii. *Iac. Gronovius.*

[b] Consule, si vacat, quae disputat *Meursius* in *Eleusiniis*, & ipse enarro in *Dissertat. De Cistis Mysticis.*

[c] Adi *Meursium* nostrum *Panathenaeis.*

Digitized by Google

του, καὶ τὸν σαμίτην. οὐχ ἑώρακε δὲ οὐδὲ τὸν ναὸν καλούμενον, ὃν ταῖς ἀρρηφόροις γίνεσθαι. *Crates autem in secundo Atticae dialecti, thargelon adpellari panem qui post messem primus conficitur, ut etiam samiten. Non vidit autem neque eum qui naïus vocatur, qui arrephoris paratur.* Etiam placentae, Ἀνάσσαλοι nuncupatae. Suidas. Ἀνάσσαλοι, πλακούντων εἶδος. ἦσαν δὲ αὗται ταῖς ἀρρηφόροις ἐγίνοντο. *Anastati, genus placentarum; illi autem solis arrephoris fiebant.* Sphaeristerium quoque in arce habebant. Plutarchus in Isocrate. Ἀνάκειται γὰρ ἐν ἀκροπόλει χαλκοῦς ἐν τῇ σφαιρίστρᾳ τῶν ἀρρηφόρων. *Dedicatus enim est in arce aereus in sphaeristerio arrephororum.* Dati autem huic festo sui quoque praebitores, qui sumtus expenderent. Animadvertere est apud Lysiam in ea Oratione, quae Ἀπολογία δωροδοκίας inscribitur. Χωρὶς δὲ ἀρχιθεωρίας, καὶ ἀρρηφορίας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς ἃ ἐμοὶ δεδαπάνηται πλέον ἢ τριάκοντα μναῖ. *Absque autem hoc sacrae legationis principatu, & arrephoria, & alia similia, in quae impensae sunt a me minae ultra triginta.* Haec mihi de hoc festo adnotata etiam in Lectionibus Atticis; sed reponere hic quoque vilium auctiora, loco proprio.

ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ.

Dianae cum aliis celebrabant Syracusani, vino multo, & lusu. Plutarchus in Marcello. Ἑορτὴν Ἀρτέμιδι τοὺς Συρακουσίους ἄγοντας, καὶ πρὸς οἶνον ὡρμημένους καὶ παιδιὰν παραφυλάξας, ἔλαθεν. *Festum Artemidi Syracusanos agentes, & ad vinum conversos & lusum observans, fefellit.* Livius in re eadem lib. xxv. *Occasio quaerebatur, quam obtulit transfuga, nuntians; diem festum Dianae per triduum agi; & quia alia in obsidione desint, vino largius epulas celebrari.* Ac panis ei offerebatur Λοχιὰς dictus. Hesychius. Λοχιά. ἄρτος τῇ Ἀρτέμιδι γλυκόμενος. *Lochia. panis Dianae confectus.* Quae sacra eius ordirentur, Λόμβαι dictae, Idem Hesychius. Λόμβαι, αἱ τῇ Ἀρτέμιδι θυσιῶν ἀρχέσαι. *Lombae, sacrificiorum Dianae principes.* (a)

ΑΣΙΝΑΡΙΑ.

Festum, a Syracusanis institutum, ob profligatum captumque Niciam ad Asinarium flumen, mensis Metageitnionis decimo septimo. Plutarchus in Nicia. Ἐκκλησίας δὴ πανδήμου Συρακουσίων καὶ τῶν συμμάχων γιγνομένης, Εὐρυκλῆς δημαγωγὸς ἔγραψεν, πρῶτον μὲν τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ τὸν Νικίαν ἔλαβον, ἱερὰν ἔχειν, θύοντας, καὶ σχολάζοντας ἔργων, Ἀσιναρίαν τὴν ἑορτὴν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καλοῦντας. ἡμέρᾳ δὲ ἦν τετράς φθίνοντος τοῦ Καρνείου μηνός, ὃν Ἀθηναῖοι Μεταγειτνιῶνα προσαγορεύουσι. *Concione vero publica Syracusano-*

Meursii Tom. III.

A *rum, & sociorum habita, Eurycles populi tribunus scripsit, primum quidem diem, qua Niciam cepissent, sacram habere, immolantes & feriatos ab operibus, Asinarium festum ab fluvio vocantes. Dies autem erat quartus deficientis Carnii mensis, quem Athenienses Metageitniona adpellant.*

ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΑ.

AEsculapii in honorem instituta. Theodoretus Therapeut. VII. Ἕρμαια, καὶ Κρόνια, καὶ B Ποσειδώνια, καὶ Ἡράκλεια, καὶ Ἀσκληπίεια, καὶ Πανάκεια. *Mercurialia, & Saturnalia, & Neptunalia, & Herculanea, & Asclepiea, & Panacea.* Celebrabant plures, sed magnificentissime omnium Epidaurii. Pausanias Corinthiacis. Τὰ γὰρ Ἀσκληπίεια εὑρίσκω τὰ ἐπιφανέστατα ἐξ Ἐπιδαύρου. *Nam AEsculapii sacra invenio magnificentissima ex Epidauro.* Et certamen quoque ab illis institutum. Scholiastes Pindari Nemeonic. Od. III. Τίθεται δὲ C ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀγὼν Ἀσκληπίῳ, τῶν Ἀσκληπιαδῶν πρώτων θέντων. *Ponitur autem in Epidauro agon AEsculapio, ab Asclepiadis primis positus.* Meminit Inscriptio Vetus. ΣΤΗΣΑΣ. ΤΟΥΣ. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΑΣ. ΕΠΙΔΑΥΡΟΝ. ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΑ. *Qui stitit adversarios Epidaurum Asclepiea.* Et alia. ΤΩΝ. ΙΕΡΩΝ. ΜΕΓΑΛΩΝ. ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΩΝ. *Sacrorum magnorum Asclepieorum.* Tertia. ΤΩΝ. ΙΕΡΩΝ. ΑΓΩΝΩΝ. ΤΩΝ. ΜΕΓΑΛΑΣΚΛΗΠΙΕΙΩΝ. *Sacrorum agonum Magnaclepieorum.* Erat vero id certamen rhapsoedorum, & ceterae quoque Musices. Plato Ione. ΣΩ. Πόθεν τανῦν ἡμῖν ἐπιδεδήμηκας; ἢ οἰκόθεν, ἐξ Ἐφέσου; ΙΩΝ. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἐξ Ἐπιδαύρου, ἐκ τῶν Ἀσκληπιείων. ΣΩ. Μὼν καὶ ῥαψῳδῶν ἀγῶνα τιθέασι τῷ θεῷ οἱ Ἐπιδαύριοι; ΙΩΝ. Πάνυ γε, καὶ τῆς ἄλλης γε μουσικῆς. *Vnde cummaxime nobis advenisti? an ab domo, ex Epheso? ION. Nequaquam, o Socrates, sed ex Epidauro ab Asclepieis. SO. Num etiam rhapsoedorum certamen posuerunt Deo Epidaurii? ION. Omnino, & reliquae musicae.* (b)

ΑΣΚΩΛΙΑ.

Baccho sacra. Haec quum celebrarent, in utrem unctum, & vino plenum, insiliebant uno pede, risus excitandi causa; quique ita insiliisset, ut insisteret, utrem illum praemium sibi auferebat. Scholiastes Aristophanis Pluto. Ἀσκώλια, ἑορτὴ Διονύσου. ἀσκὸν γὰρ οἴνου πληροῦντες, ἐνὶ ποδὶ τοῦτον ἐπήδων. καὶ ὁ πηδήσας, ἆθλον εἶχε τὸν οἶνον. *Ascolia, festum Bacchi. Virem namque vino replentes uno pede hunc saltabant; & qui saltaverat, praemium habebat vinum.* Phurnutus, ubi de Baccho. Τὸν δὲ τράγον αὐτῷ θύουσι, διὰ τὸ λυμαντικὸν δοκεῖν τῶν ἀμπέλων, καὶ τῶν σύκων, εἶναι τὸ ζῶον

[a] Ita enim videtur considerari debere vox Graeca; non enim dicit ἀρχομένας, ut de ordiendo intelligi debeat cum Meursio. *Iac. Gronovius.*

[b] Crimen est neglexisse Ἀδράστεια, signata ab Herodoto: θυσιάς τε καὶ ἑορτὰς Ἀδρήστου. οἱ δὲ Σικυώνιοι ἐώθασι μεγαλωστὶ κάρτα τιμᾶν τὸν Ἄδρηστον. Quum de AEsculapii festo agat, & Pausaniae, Scholiastae Pindari, ac Platonis, loca proferat ad cultum hunc in urbe Epidauro vigentem demonstrandum; inter citationes posteriorum ponit duas inscriptiones, quae de festo eius apud Ancyranos testantur, quod non satis commode cum Epidauro miscetur. Vbi tamen verum non est, quod nuper adfirmare quemdam ausum esse video, *Meursium* e Platonis loco in Ione, ubi Raphsoedorum, aliique Musici agones in his Ἀσκληπιείοις Epidauricis dicuntur celebrati, horum tantum certamen putare ibi institutum. Certe quod notabis, non definit ita praecise Meursius, nec vocis *tantum*, vel ulla littera ibi a Meursio posita est, ut debeat hoc mendacii licentiae proximum iudicare. *Iac. Gronovius.*

Digitized by Google

τῦλο· καθὸ κὴ ἐκδέροντες αὐτὸν, εἰς τὸν ἀσκὸν ἐνάλλονται κατὰ τὰς Ἀττικὰς κώμας οἱ γεωργῶν νεανίσκοι *Hircum illi immolatur, quia videtur perniciosum esse vinis, & ficubus, id animal: sicut etiam deglubentes eum, in utrem insiliunt per pagos Atticos agricolarum adolescentes*. Vbi hoc quoque observa: ex pellibus hircinis utres illos factos fuisse. In hos vero insilire, Ἀσκωλιάζειν nuncupabant. Hesychius. Ἀσκωλιάζειν. κυρίως μὲν τὸ ἐπὶ τὰς ἀσκὰς ἅλλεσθαι. *Ascoliazein; proprie quidem in utres salire.* (a)

ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ.

Veneri instituta. Athenaeus lib. III. Ὁμοίως κὴ τὸ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον διατιθὲς ἐπιτελοῦντος Ἀφροδίσια. *Similiter, & Antigoni regis coenam temperans peragentis festum Veneris*. Iterum initio lib. IV. Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον, Ἀφροδίσια ἐπιτελοῦνος Ἀθήνησι. *Antigoni regis coena, celebrantis festum Veneris Athenis*. Alciphron in Epistola Lamiae ad Demetrium. Τὰ Ἀφροδίσια ποιῶ ταῦτα κατ' ἔτος. *Hoc Veneris festum perago quotannis*. Xenophon Hellenic. V. Τά τε ἐπεμελεῖτο τοῖς πολεμάρχοις, ὡς Ἀφροδίσια ἄγουσιν ἐπ' ἐξόδῳ τῆς ἀρχῆς. *Et haec procurabat Polemarchis, utpote festum Veneris agentibus in exitu Magistratus*. Maxime autem Cyprii celebrabant, auctore Cinyra; ubi, qui sacris Deae eius initiabantur, pugillum salis, & phallum accipiebant; ipsi vero nummum offerebant. Clemens in Protreptico, ubi de his agit. Ἀσελγῶν ὑμῖν μορίων ἄξιος Ἀφροδίτη γίνεται καρπὸς ἐν ταῖς τελεταῖς, ταύτης τῆς πελαγίας ἡδονῆς τεκμήριον τῆς γονῆς, ἁλῶν χόνδρος, καὶ φαλλὸς, τοῖς μυουμένοις τὴν τέχνιν τὴν μοιχικὴν ἐπιδίδοται. νόμισμα δὲ αὐτῇ εἰσφέρουσιν οἱ μυούμενοι, ὡς ἑταίρᾳ ἑρασταί. *Libidinosis vestris membris dignus fructus est Venus in festis. Huius maritimae voluptatis documentum genitalis, salium grumus, & phallus, initiatis hanc adulterandi ars insuper datur. Nummum vero inferunt illi, qui initiantur, prout meretrici amatores*. Ex eo Arnobius lib. V. *Nec non & Cypriae Veneris abstrusa illa initia praetereamus, quorum conditor indicatur Cinyras fuisse, in quibus sumentes ea certas stipes inferunt, ut meretricis; & referunt phallos, propitii numinis signa, donatos*. Firmicus nummi dati meminit, lib. De errore prof. relig. *Statuisse etiam (Cinyram audio) ut, quicumque initiari vellet, secreto Veneris sibi tradito, assem unum mercedis nomine Deae traderet*. Meminit Veneris mysteriorum Aristaenetus lib. I. Epist. XIV. Ὠήθητε δέ με ῥαδίως ἐξαπατᾶν, ὡς ἐρωτικῶν ἀγύμναστον παῖδα, κὴ παντελῶς ἀμύητον Ἀφροδίτης. *Existimatis autem me facile decipere, ut puerum rudem ad amatoria, & omnino non initiatum Veneri*. Iterum Epist. VII. lib. II. Παρθένος γὰρ, ἅτε τῆς Ἀφροδίτης ἀμύητος ἔτι, τὴν συνουσίαν ἀτερπής ἐστιν. *Virgo enim, utpote Veneri nondum initiata, ad concubitum inamoena est* (b). Praefectus sacrorum, Ἀγήτωρ dictus. Hesychius. Ἀγήτωρ, ὁ τῶν τῆς Ἀφροδίτης θυηλῶν ἡγούμενος ἱερεὺς ἐν Κύπρῳ. *Agetor, Sacerdos in Cypro sacrorum Veneris praeses*. Isque semper ex Cinyrae posteris aliquis erat. Scholiastes Pindari Pythionic. Od. II. Ὁ δὲ Κινύρας ἐκεῖνός ἐστιν, ἀφ' οὗ οἱ ἐν Κύπρῳ Κινυράδαι τῇ θεᾷ ἀφιέρωντο. *Cinyras autem is est, a quo in Cypro Cinyradae consecrabantur Deae*. Huc pertinet Hesychii glossa. Κινυράδαι, ἱερεῖς Ἀφροδίτης. *Cinyradae, sacerdotes Veneris*. Celebrabant etiam in utraque Papho; & ab Agapenoris Papho ad veterem, quae sexaginta stadiorum via est, ducebant pompam viri, feminaeque, ex aliis urbibus confluentes. Strabo lib. XIV. Εἶθ' ἡ Πάφος, κτίσμα Ἀγαπήνορος, κὴ λιμένα ἔχουσα, κὴ ἱερὰ εὖ κατεσκευασμένα. διέχει δὲ πεζῇ σταδίους ἑξήκοντα τῆς πάλαι Πάφου. κὴ πανηγυρίζουσι διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης κατ' ἔτος ἐπὶ τὴν πάλαι Πάφον ἄνδρες ὁμοῦ γυναιξὶν ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων συνιόντες. *Tum Paphos, opus Agapenoris, & portum habens, & templa bene exstructa. Distat autem via terrestri stadia sexaginta ab Palaepapho, & feste congregantur per illam viam quotannis ad Palaepaphum viri simul cum feminis aliarum urbium convenientes*. Etiam Amathunte, urbe Cypri antiquissima, celebrari consuevisse verisimile, ubi sacrum illi factum, Κάρπωσις dictum. Hesychius. Κάρπωσις. θυσία Ἀφροδίτης ἐν Ἀμαθοῦντι. *Carposis, sacrificium Veneris Amathunte*. Corinthi seorsim meretrices agitabant, & mulieres honestae. Athenaeus lib. XIII. Ὅτι δὲ κὴ Ἀφροδίσια ἴδια ἄγουσιν αὐτόθι (ἐν Κορίνθῳ) αἱ ἑταῖραι, Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ φησίν.

Ἀφροδίσι' ἦγε ταῖς ἑταίραις ἡ πόλις,
Ἕτερα δὲ χωρὶς ἐστι ταῖς ἐλευθέραις.

Sed quod etiam proprium Veneris festum celebrant illic (Corinthi) meretrices, Alexis in Femina amante dicit:

Veneris festum egit meretricibus civitas,
Alia vero seorsum sunt ingenuis.

Festum Veneris Τῆς Πανδήμου commemorat idem Athenaeus lib. XIV. Διόπερ Μένανδρος ἐν Κόλακι τὸν τοῖς τετραδίταις διακονοῦντα μάλθρον ἐν τῇ τῆς Πανδήμου Ἀφροδίτης ἑορτῇ ταυτὶ γέγοντα. *Propterea Menander in Adulatore coquum ministrantem illis, qui quartum mensis diem observarent, in festo publicae Veneris facit* (nam Meursius verbum ποιεῖ male omisit) *ita loquentem*.

ΑΧΙΛΛΕΙΑ.

Achilli festum celebrabant Lacedaemonii. Meminit eius in Laconicis suis. Pausanias. Ἱερὰ δὲ αὐτόθι, τὸ μέν ἐστιν Ἀσκληπιοῦ, τὸ δὲ Ἀχιλλέως. κὴ ἑορτὴν κατ' ἔτος ἄγουσιν Ἀχιλλεῖ. *Templa vero illic sunt tum AEsculapii, tum Achillis, & festum quotannis celebrant Achilli*. Scholiastes Apollonii lib IV. Ἀναξαγόρας φησὶν, ὅτι ταῖς ἀληθείαις Ἀχιλλέα τιμῶσι τοῖς περὶ Λακωνικὴν ταῦτα πέπλασαι. *Anaxagoras dicit, ab illis, qui Achillem colunt circa Laconicam, talia vere ficta esse*.

GRAE-

(a) Consule *Ridolphin. Venutium Diss.* inter *Etruscas* I. Voluminis *octavam*, ubi Ἀσκώλια pluribus illustrat.

(b) Meminit etiam *Ovidius*:

Condita si non sunt Veneris mysteria cistis,
Nec cava vesanis ictibus aera sonant.
Attamen inter nos medio versantur in usu,
Sic tamen, inter nos, ut latuisse velint.

GRAECIAE FERIATAE SIVE DE FESTIS GRAECORVM LIBER SECVNDVS.

ΒΑΚΧΕΙΑ.

BAccho ſacra. Heſychius. Βάκχια, ἑορτὴ Διονύσου. *Bacchia, feſtum Bacchi*. Et alibi. Θυρσοπλῆγες, οἱ ἐν τοῖς Βακχείοις ἐνθεαζόμενοι. *Thyrſo icti, qui in Bacchiis infatuantur*. Plutarchus adverſus Coloten. Πῶς δὲ Φωσφόρια, Βάκχεια, Προτέλεια γάμων ἄξομεν. *Quomodo autem Phoſphori ſacra, aut Bacchia, aut praeludia nuptiarum celebrabimus*. Gloſſae Graecolatinae. Βάκχεια. *Bacchanalia*.

ΒΑΛΛΗΤΥΣ.

In honorem Demophontis Celei filii, Athenienſes celebrabant. Heſychius. Βαλλητὺς, ἑορτὴ Ἀθήνησιν ἐπὶ Δημοφῶντι τῷ Κελεῦ ἀγομένη. *Balletys, feſtum Athenis celebratum propter Demophontem Celei filium*. Idque in populo Eleuſine. Athenaeus nos hoc docet lib. IX. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, τίς δ' αὕτη ἡ λιθίνη βαλλητύς; Ἐλευσῖνι γὰρ τῇ ἐμῇ οἶδά τινα πανήγυριν ἀγομένην, καὶ καλουμένην Βαλλητύν. *Et Vlpianus dixit, quaenam haec lapidea Balletys? Eleuſini enim meae novi quamdam feſtivitatem celebrari, & vocari Balletyn*. Et mox iterum. Αὕτη παρ' ἡμῖν, Οὐλπιανὲ, ἡ βαλλητὺς, σὺ δ', ὅταν βουληθῇς, ἐρεῖς περὶ τῆς ἐν Ἐλευσῖνι. *Haec apud nos, Vlpiane, balletys; tu autem, quum volueris, dices de Eleuſinia*.

ΒΑΡΑΤΡΟΝ.

Feſtum apud Theſprotos, & certamen in eo de virilitate. Heſychius. Εὐανδρίας ἀγών. βάρατρον. ὕτως ἐκαλεῖτο ἐν τῇ Θεσπρωτίᾳ. *Certamen virilitatis* (a); *Barathrum. Sic vocabatur in Theſprotia*.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ.

Lebadae in Boeotia celebrata. Scholiaſtes Pindari Olymp. Ode VII. Ἐν δὲ Βοιωτίᾳ, ἐν μὲν Θεσπιαῖς, Ἐρώτια· ἐν ᾗ Λεβαδείᾳ, τὴν καλουμένην Βασίλεια. *In Boeotia vero Theſpiis qui-*

Meurſii Tom. III.

(a) Vt exprimatur *Meurſius*, quem ſic patet intellexiſſe, quum tamen videas ſaepe notari proventum uberem elegantium. *Lec. Gronov.*

dem Cupidinea; Lebadiae autem feſtum, quod vocatur Regia. Alibi in Euboea peracta tradit, niſi corruptus locus. Exſtat is ad Iſthm. Od. I. Ἐν μὲν Θήβαις, Ἰόλαια, ἢ Ἡράκλεια. ἐν ᾗ Ὀρχομενῷ, Μινύεια. ἐν δὲ Εὐβοίᾳ, Βασίλεια. *Thebis quidem Iolaea, aut Heraclenſia; Orchomeni vero Minyea, ſed in Euboea Regia*. Sed legendum erit. Ἐν δὲ Λεβαδείᾳ.

ΒΕΝΔΙΔΕΙΑ.

Thraces agitabant in honorem Dianae. Strabo lib. X. Τούτοις δ' ἔοικε καὶ τὰ παρὰ τοῖς Θραξὶ τά τε Κοτύττια, καὶ τὰ Βενδίδεια. *His vero ſimilia ſunt quoque apud Thracas, & Cotyttia, & Bendidia*. Nam apud illos Diana Βένδις adpellata. Heſychius. Βένδις ἡ Ἄρτεμις, Θρᾳξί. *Bendis, Diana Thracice*. Itaque eſt alibi apud eumdem. Ἀδμήτου κόρη, Ἑκάτη. τινὲς δὲ, τὴν Βένδιν· *Admeti filia, Hecate; alii vero Bendin*. Et Cratinus. Θράτταις ſcripſit, Δίλογχον Βένδιν. Idem Heſychius. Δίλογχον. ἡ Βένδιν οὕτω Κρατῖνος ἐν Θράτταις ἐκάλεσεν. ἤτοι, ὅτι δύο τιμὰς ἐκληρώσατο, οὐρανίαν τε καὶ χθονίαν. λόγχαν γὰρ ἐκάλουν τὰς κλήρους. ἢ, ὅτι δύο λόγχας φέρει, κυνηγετικὴ οὖσα. οἱ δὲ, ὅτι δύο φῶτα ἔχει, τὸ ἴδιον, καὶ τοῦ ἡλίου· τὴν γὰρ σελήνην Βένδιν, καὶ Ἄρτεμιν, νομίζουσιν. *Biſortem. Dianam ita Cratinus in Comoedia Thrattis vocavit, vel quod duos honores ſortita eſt, coeleſtem, & terreſtrem; Lonchan quippe vocarunt ſortem, vel quod duas lanceas gerit, utpote venatrix. Alii vero, quod duo habet lumina, proprium, ac Solis. Lunam enim Bendin, & Dianam exiſtimant*. Palaephato Βένδεα dicitur, ubi de filiabus Phorcinis agit. Καλοῦσι δὲ ἡ Ἀθηναῖοι Κυρηναίοις Γοργόνα, ὥσπερ ἡ Ἄρτεμιν Θρᾷκες Βένδεαν. *Vocant vero Minervam Cyrenia Gorgonem, ſicut Dianam Thraces Bendiam*. Quin Athenis etiam, qui urbem incolebant Thraces, patrio ritu celebrabant. Plato initio lib. I. De Rep. ubi de iis illi ſermo. Οὐ μέν τοι ἧττον ἐφαίνετο πρέπειν, (ἡ πομπὴ) ἣν οἱ Θρᾷκες ἦγον. *Non minus tamen decere videtur (pompa) quam Thraces ducebant*. Mox ad Thracum imitationem ipſi etiam Athenienſes celebrare inceperunt. Strabo lib. X. Ἀθηναῖοι δ' ὥσπερ περὶ τἆλλα φιλοξενοῦντες διατελοῦσιν, οὕτω καὶ περὶ τοὺς θεούς. πολλὰ γὰρ τῶν ξενικῶν ἱερῶν παρεδέξαντο, ὥστε καὶ

Digitized by Google

ἐκωμῳδήθησαν· καὶ δὴ καὶ τὰ Θράκια, καὶ τὰ Φρύγια. τῶν μὲν γὰρ Βενδιδείων Πλάτων μέμνηται. *Athenienſes autem ſicut circa alia amantes peregrinarum rerum permanent, ita quoque circa Deos. Multa enim peregrinorum ſacrorum ſuſceperunt, adeo ut in Comoedia etiam deriſi fuerint, quin etiam Thracia, & Phrygia. Nam Bendidiorum quidem Plato meminit.* Ac Platonis quidem locus, quem reſpexit, eſt iſte, quem citavi; & alter eius ſub finem eiusdem libri. Ταῦτα δέ σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εἰσιάσθω ἐν τοῖς Βενδιδείοις. *Haec autem tibi, dixit, o Socrates, ut per epulas ſumantur in Bendidiis.* Haec eſt cauſa, cur inter feſta Athenienſium Heſychius ponat, quum inquit. Παρὰ δὲ Ἀθηναίοις ἑορτὴ Βενδίδεια. *Sed apud Athenienſes feſtum Bendidia.* Inſtitutum autem id in Piraeeo, & quidem aetate Platonis. Satis clare ipſe loquitur ipſo initio libro I. De Repub. Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος, προσευξόμενός τε τῇ θεῷ, καὶ ἅμα τὴν ἑορτὴν βουλόμενος θεάσασθαί τινα τρόπον ποιήσουσιν, ἅτε καὶ νῦν πρῶτον ἄγοντες. *Deſcendit heri in Piraeeum cum Glaucone Ariſtonis filio, & adoraturus Deam, & ſimul feſtum ſpectare volens quonam modo celebraturi ſunt, utpote nunc prima vice agentes.* Quem Platonis locum Origenes ſine dubio in oculis habuit contra Celſum libro VI. Ἀλλ' οἱ ταῦτα περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ γράψαντες, καταβαίνουσιν εἰς Πειραιέα, προσευξόμενοι ὡς θεῷ τῇ Ἀρτέμιδι· καὶ ὀψόμενοι τὴν ὑπὸ ἰδιωτῶν ἐπιτελουμένην πανήγυριν. *Sed qui talia de primo bono ſcripſerunt, deſcendunt ad Piraeeum adoraturi, ut Deam Dianam, & ſpectaturi peragendam ab hominum vulgo celebritatem.* Quae verba etiam reperiuntur Philocaliae cap. XV. Ac pompa deae ducebatur. Plato ibidem. Καλὴ μὲν οὖν μοι καὶ ἡ τῶν ἐπιχωρίων πομπὴ ἔδοξεν εἶναι, ἃ μέντοι ἦτλον ἐφαίνετο πρέπειν, ἦν οἱ Θρᾷκες ἔπεμπον. *Pulcra igitur quidem ſolennitas indigenarum mihi videtur eſſe; non minus tamen adparebat decere illa, quam Thraces deducebant.* Errat Simplicius, qui lampadum quoque certamen tunc peractum tradit. Verba eius ecce iſta ad Phyſic. lib. V. Τάχα τῆς ἐν Πειραιεῖ λαμπάδος τῆς ἐν Βενδιδείοις μνημονεύει. περὶ ἧς ὁ Πλάτων ἐν ἀρχῇ τῆς Πολιτείας, Λαμπὰς ἔσται, φησὶν, ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ. *Fortaſſis lampadum ſolennitatis, quae in Piraeeo per Bendidia celebratur, meminit; de qua Plato in principio Reipublicae ait, Lampas erit Deae ab equis.* Neque recte Platonis locum intellexit; nam certamen lampadarium hoc poſtridie Bendideorum actum fuiſſe dicit, quum nimirum Panathenaea minora agitarentur, ut in libro De Panathenaeis oſtendo. Hoc non attendebat Philoſophus ille doctiſſimus. Celebrabantur vero menſis Thargelionis die XIX. Proclus in Timaeum Comment. I. Ἡ μὲν. ἐν τοῖς Βενδιδείοις ὑπόκειται, τοῖς ἐν Πειραιεῖ δρωμένοις· ὁ δὲ, ἐν τῇ ἑξῆς τῶν Βενδιδείων. ὅτι γὰρ τὰ ἐν Πειραιεῖ Βενδίδεια τῇ ἐννάτῃ ἐπὶ δεκάτῃ Θαργηλιῶνος, ὁμολογοῦσιν οἱ περὶ τῶν ἑορτῶν γράψαντες. *Illa quidem ſubnectitur Bendidiis, quae peraguntur in Piraeeo; iſte autem poſtridie Bendidiorum. Nam Bendidia in Piraeeo fieri nonodecimo die Thargelionis confitentur illi, qui de feſtis ſcripſerunt.* Alii diem viginti adſignant. Proclus ibidem, Καὶ Ἀριστοτέλης ὁ Ῥόδιος ἱστορεῖ, τὰ μὲν ἐν Πειραιεῖ Βενδίδεια τῇ εἰκάδι τοῦ Θαργηλιῶνος ἐπιτελεῖσθαι. *Et Ariſtoteles Rhodius memorat Bendidia quidem in Piraeeo peragi vigeſimo die Thargelionis.* Quid autem inſtitutio feſti ſignificet, ac cur in Piraeeo facta, idem Auctor nobis exponit. Καὶ ἔοικεν ἡ μὲν τῶν Βενδιδείων ἑορτὴ τὴν ἐπιοῦσαν ἔξωθεν ἐναντίωσιν τῷ παντὶ ἀπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ κλύδωνος δηλοῦν, ὑπὸ τῶν θεῶν, τῶν ἐφόρων τῆς ἑορτῆς, καλλοσελλομένῳ. διὸ καὶ ἐν Πειραιεῖ τελουμένη παραδέδοται, ὡς τοῖς ἐσχάτοις καὶ προσύλοις οἰκειοτάτη τοῦ παντός. *Et videtur quidem feſtum Bendidiorum declarare venturam extrinſecus contrarietatem univerſo ab barbarico fluxu, ab diis praeſidibus ſacri componendam. Propterea etiam in Piraeeo peragi traditur, utpote convenientiſſima extremis, & materialibus univerſi.*

ΒΙΣΒΑΙΑ.

Meſſapiis celebrabatur, nempe quum vites putaſſent; ut ſcilicet id feliciter cederet. Heſychius. Βίσβην, δρέπανον ἀμπελοτόμον. λέγουσι καὶ Μεσάπιοι ἑορτὴν Βισβαίαν, ἣν ἡμεῖς Κλαδευτηρίαν λέγομεν. *Bisben, falcem ad putandas vineas. Dicunt quoque Meſapii feſtum Bisbaeum, quod nos Ramalia dicimus.*

ΒΟΗΔΡΟΜΙΑ.

Athenienſium feſtum, cui origo ab auxilio Eumolpi. Etymologici Auctor in Βοηδρομεῶν. Ἔστι δὲ καὶ ἡ Βοηδρόμια ἑορτή τις Ἀθηναίοις καλουμένη. καθ' ἣν ἡμέραν ἐβοήθησε ὁ Ξοῦθος σπουδῇ πολλῇ πολεμουμένοις Ἀθηναίοις ὑπὸ Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος. *Eſt vero etiam Boedromia feſtum aliquod Athenis dictum; quo die ſuppetias ferebat Xuthus multo ſtudio Athenienſibus bello infeſtatis ab Eumolpo Neptuni filio.* Iterum mox in Βοηδρομιῶν. Ἀπὸ ἦν τῆς στρατεύματος βοῆς, τῆς ἐπὶ τὸ ἄστυ δραμούσης, ὅτε Ἀπόλλων Βοηδρόμιος ἐκλήθη, καὶ ἡ θυσία, καὶ ὁ μὴν, καὶ τὰ Βοηδρόμια ἐτελεῖτο ἑορτή. *Ab clamore igitur exercitus, qui in arcem uſque currebat, tum Apollo Boedromius fuit vocatus, & ſacrificium, & menſis, & Boedromia peragebatur feſtum.*

ΒΟΡΕΑΣΜΟΙ.

Agitabantur ab Athenienſibus, Boreae honori, nempe eum deprecantibus, utque Notus ſpiraret orantibus, Heſychius. Ἀθήνησιν αἱ ἤγοντο τῷ Βορέᾳ ἑορταὶ, καὶ θοῖναι, ἵνα οἱ Νότοι πνέωσιν, ἐκαλοῦντο Βορεασμοί. *Athenis, quae agebantur Boreae feſta, & repotia, ut Noti ſpirarent, vocabantur Boreaſmi.* Ita emendandum locum illum monui Atticar. Lect. lib. II. cap. I. Aram eius commemorat Plato in Phaedro. Κάτωθεν ὅσον δύ' ἢ τρία στάδια, ἧ πρὸς τὸ τοῦ Ἀγραίας διαβαίνομεν, καὶ που τίς ἐστι βωμὸς αὐτόθι Βορέου. *Inferius circiter duo, aut tria ſtadia, qua ad Agraeae tranſimus, etiam forſan eſt ara illic Boreae.* Iurabant quoque per eum, Libanius Declam. XX. Πρὸς τὸν Πυθέα,

θίᾳ, πρὸς Ἴάκχῳ, πρὸς Βορέᾳ, πρὸς τ᾽ θείας Σαλαμῖν@, σβέσον τὴν ὀργήν. *Per Pythium, per Iacchum, per Boream, per divinam Salaminа, exstingue iram.* Quin adfinem sibi eum Athenienses nuncupabant. Apollonius, ubi illos dehortatur a saltationibus bacchanalibus, apud Philostratum lib. IV. capit. VII. Μηδὲ τὸν Ῥοφέαν, κηδεμόνα γε ὄντα κ᾽ πατρὸς πάντας τοὺς ἀνέμους ἄρσενα, ποιεῖσθαι θῆλυν. *Neque Boream, qui est adfinis, & praeter omnes ventos vir, facere mulierem.* Causa nempe, quod Orithyiam Erechthei filiam, iuxta Ilissum rapuisset. Observo apud Pausaniam Atticis. Ὁ᾽ δὲ Ἐιλισσός ἐστιν ὅτ@ ἔνθα παίζουσαν Ὠρείθυιαν ὑπὸ ἀνέμου Βορέου φασὶν ἁρπασθῆναι, κ᾽ συνοικεῖν Ὠρειθυίᾳ Βορέαν, κ᾽ σφίσι διὰ τὸ κηδ@ ἀμύνασθαι, τ᾽ τριηρῶν τ᾽ βαρβαρικῶν ἀπολέσαι τὰς πολλάς. *Ilissus vero est hic, ubi ludentem Orithyian ab vento Borea dicunt raptam esse, & maritalem consuetudinem esse Orithyiae cum Borea, & ipsos ob adfinitatis iura vindicantem, barbaricarum triremium multas perdidisse.* Plato Phaedro. Ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ λέγεται ὁ Βορέας τὴν Ὠρείθυιαν ἁρπάσαι. *Ab Ilisso dicitur Boreas Orithyian rapuisse.* Apollonius Rhodius Argonaut. I.

Ζήτης αὖ Κάλαΐς τε Βορήϊοι υἷες ἵκοντο.
Οὓς ποθ᾽ Ἑρηχθηὶς Βορέῃ τέκεν Ὠρείθυια
Ἐσχατίῃ Θρῄκης δυσχειμέρου. ἔνθ᾽ ἅμα τήν γε
Θρῄκιος@ Βορέης ἀνερείψατο Κεκροπίηθεν,
Ἰλισσοῦ προπάροιθε χορῷ ἔνι δινεύουσαν.
Zetes porro, & Calais Boreae filii venerunt;
Quos quondam Erectheis Boreae genuit Orithyiae
In extremo Thraciae hibernae, ubi illam
Thracius Boreas deposuit ex Attica,
Ante Ilissum in choro circulantem.

Statius Theb. XII.

——— *& raptae qui conscius Orithyiae*
Celavit Geticos ripis Ilissus amores.

Erechtheus Boream adfatur apud Nonnum Dionys. XXXIX.

Ἰλισσὸν ὃ γέρμιρε γαμοστόλον, ὁπποτε κούρῳ
Ἀτθίδα, σὴν παράκοιτιν, ἀνήρπασαν ἅρπαγες αὖραι,
Ἐζομένῳ ἀτίνακτον ἀκινήτῳ σέθεν ὤμῳ.
Ilissum vero honoravit coniugii tutorem, quando puellam
Atticam, tuam coniugem, rapuerunt rapaces aurae.
Cedentem inconcussam immoto abs te humero.

Avienus in Orbis Descript.

Ilissi Boreas stagno tulit Orithyiam.

Alii id in Areopago factum dicere. Plato loco iam citato mox subiungit. Ἢ᾽ ἐξ Ἀρείου πάγου λέγεται γὰρ αὖ κ᾽ ἔτ@ ὁ λόγ@, ὡς ἐκεῖθεν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐνθένδε, ἡρπάσθη. *Aut ex Areopago. Dicitur enim & hic sermo, quasi inde, non autem ex illo altero loco, rapta fuerit.* Atque hoc ὡς ἐν παρόδῳ (a). Celebrabant porro etiam Boreae festum, ceu praecipuo deorum in Arcadia Megalopolitae. Pausanias Arcadicis. Πεποίηται ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ Βορέᾳ τῷ ἀνέμῳ τέμενος@, κ᾽ οἱ Μεγαλοπολῖται θυσίας θύουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτ@, κ᾽ θεῶν ἐδενὸς Βορέαν ὕστερον ἄγουσιν ἐς τιμήν. *Sacratum est in dextra viae vento Boreae fanum, & Megalopolitae sacrificia immolant annua, & Boream nullo Deo minorem producunt ad honorem.*

(a) Consule *Athenas Atticas*.

BOTTIAIΩN EOPTH.

Ignotum festum, in quo puellae choreas agitantes canebant, Ἰώμεν ἐς Ἀθήνας. *Eamus Athenas*, Plutarchus in Quaest. Graecis. Ταῖς κόραις τῶν Βοττιαίων ἔθ@ ἦν λέγειν χορευούσας, Ἰωμεν ἐς Ἀθήνας. *Puellis Bottiaeorum mos erat chorum saltantibus dicere, Eamus Athenas.* Et mox, quum rei causam reddidit. Ὅθεν αἱ θυγατέρες τ᾽ Βοττιαίων, ἀπομνημονεύουσαι τὸ γένος, ᾖδον ἐν ταῖς ἑορταῖς. Ἰώμεν ἐς Ἀθήνας. *Vnde Bottiaeorum puellae, reminiscentes generis, canebant per festa, Eamus Athenas.* Commemorat quoque eadem in Theseo.

BOTΦONIA.

Dixi de hoc festo nuper Attic. Lect. libro VI. cap. XXII. Hic reponam, loco proprio. Celebrabant Athenienses Scirophorionis XIV. nomenque habebat a boum, qui in eo mactabantur, multitudine. Etymologici Auctor. Ἑορτή τις παρ᾽ Ἀθηναίοις τὰ Βυφόνια, ἐν ᾗ πολλοὶ ἐθύοντο βόες. κ᾽ ἤγετο αὕτη Σκιροφοριῶν@ μηνὸς τετάρτῃ ἐπὶ δέκα. *Festum quoddam apud Athenienses Buphonia, in quo multi mactabantur boves, ac celebrabatur istud mensis Scirophorionis quarta post decem.* Meminit Harpocration. Βυφόνια. Ἑορτή τις ἐστὶ παρ᾽ Ἀθηναίοις. *Buphonia, festum quoddam est apud Athenienses.* Eustathius ad Iliad. ή. Ἐκ τῆς βυφονείας ἐπενοήθη τοῖς Ἀθηναίοις ὕστερον Βυφόνια εἶπεῖν ἑορτήν τινα μεγάλην τ᾽ παρ᾽ αὐτοῖς. *Ex caede boum excogitatum fuit postea Athenienſibus Buphonia dicere festum quoddam magnum apud eos.* Origo inde, quod Diipoliis bos molam ad sacrificium praeparatam devorasset, eaque de causa a Thaulone securi interfectus esset. Suidas. Βυφόνια, ἑορτὴ παρ᾽ Ἀθηναίοις πάνυ ἀρχαία. ἐν γὰρ Διϊπολίοις φασὶ τὸν βοῦν τὸ πόπανον φαγεῖν, τὸ παρεσκευασμένον εἰς θυσίαν. Θαύλωνα δέ τινα ὡς εἶχε τῷ πελέκει ἀποκτεῖναι τὸν βοῦν, ὡς Ἀνδροτίων φησί. *Buphonia, festum apud Athenienses valde antiquum. Nam in Diipoliis narrant bovem devoraße libum, praeparatum ad sacrificium. Thaulonem vero quemdam, ut erat, securi occidisse bovem, ut ait Androtion.* Et mox iterum. Βυφόνια, ἑορτὴ παλαιὰ, ᾗ φασιν ἄγεσθαι τὰ μυστήρια. ὅτε κ᾽ τὸν βοῦν ἔθυον, εἰς ὑπόμνησιν τοῦ πρώτου φονευθέντ@ ἐν ἀκροπόλει βοὸς, ἁψαμένου τοῦ πελάνου ἐν τῇ θυσίᾳ τῶν Διϊπολίων. *Buphonia, festum vetus, quo dicunt agi mysteria, quando etiam bovem mactabant, ad memoriam primi in arce occisi bovis, qui tetigerat, libum in sacrificio Diipoliorum.* Vide eumdem rursus in Θαύλων. Strictim Hesychius rem commemorat. Βυφόνια, ἑορτὴ Ἀθήνησιν. ἐν γὰρ τοῖς Διϊπολίοις φασὶ βοῦν καταφαγεῖν τὸ παρεσκευασμένον πόπανον τῇ θυσίᾳ, οἷον πλακούντιον ἐξ ἄρτου. *Buphonia, festum Athenis. Nam in Diipoliis dicunt bovem comedisse*

disse paratum libum sacrificio, velut placentulam ex pane. Corrigendus Aristophanis Scholiastes ad Nubes, ubi male hodie editur, Βαύλωνα δέ τινα ὡς εἶχε τελέκει ἀποκτεῖναι τὸν βοῦν. *Baulona vero aliquem, prout erat instructus, securi occidisse bovem*. Rescribe, ut est apud Suidam. Θαύλονα δέ τ. Item. Ἐν τῇ ἑορτῇ Διϊπολίων. *In festo Diipoliorum*. Perperam editur, Ἐν τῇ ἑορτῇ Διονυσίων. *In festo Bacchanalium*. Nam accidit haec res in festo non Bacchi, sed Iovis Poliei; de quo est videre apud Pausaniam in Atticis, qui refert, Erechtheo rege contigisse. Variat paulum Porphyrius Περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων lib. II. aitque non Thaulona dictum, qui occidisset bovem, sed Diomum, eumque Iovis Poliei sacerdotem fuisse; deinde, non fecisse solum, sed adiutantibus, qui adessent. Βοῦν δὲ Διομος ἔσφαξε πρῶτος, ἱερεὺς ὢν τοῦ Πολιέως Διός· ὅτι τῶν Διϊπολίων ἀγομένων καὶ παρεσκευασμένων κατὰ τὸ παλαιὸν ἔτος κριθῶν, ὁ βοῦς προσελθὼν ἀπεγεύσατο τοῦ ἱεροῦ πελάνου. συνεργοὺς γὰρ λαβὼν τοὺς ἄλλους ὅσοι παρῆσαν, ἀπέκτεινε τοῦτον. *Bovem vero Diomus mactavit primus, sacerdos Vrbici Iovis, quia quum agerentur Diipolia, & paratis ex more veteri frugibus, bos accedens degustavit sacri libi* (a); *adiutores enim nactus alios, qui aderant, eum interfecit*. Qui autem haec sacra peragebat, Βούτης dicebatur. Hesychius. Βούτης, ὀρίγανος ὑπὸ Κυδωνιατῶν, καὶ ξυκόλος. καὶ ὁ τοῖς Διϊπολίοις τὰ Βυφόνια δρῶν. *Butes origanus, ab Cydoniatis dicta, & bubulcus, & qui in festo Diipoliorum peragit Buphonia*. Vel etiam, Βυφόνος. Pausanias Atticis. Τοῦ Διὸς τοῦ Πολιέως κριθὰς καταθέντες ἐπὶ τὸν βωμὸν μεμιγμένας πυροῖς, ὑδεμίαν ἔχυσι φυλακήν. ὁ βοῦς δὲ, ὃν ἐς τὴν θυσίαν ἑτοιμάσαντες φυλάσσουσιν, ἅπτεται τῶν σπερμάτων, φοιτῶν ἐπὶ τὸν βωμόν. καλοῦσι δέ τινα τῶν ἱερέων Βυφόνον, καὶ ταύτῃ τὸν πέλεκυν ῥίψας, (οὕτω γὰρ ἔχειν οἱ νόμος.) αἴχεται φεύγων. οἱ δὲ, ἅτε τὸν ἄνδρα, ὃς ἔδρασε τὸ ἔργον, οὐκ εἰδότες, ἐς δίκην ὑπάγουσι τὸν πέλεκυν. ταῦτα μὲν τρόπον τὸν εἰρημένον δρῶσιν. *Iovis Vrbici molas deponentes in altari mixtas frumentis, nullam gerunt curam. Bos autem, quem comparatum ad sacrificium observant, tangit semina, accedens ad aram. Vocant vero sacerdotum aliquem bovicidam, & illic abiiciens securim (sic enim lex poscit) abit fugiens. Illi vero, quippe virum, qui fecit id opus ignorantes, in iudicium vocant securim. Haec quidem eo, quo dictum est modo faciunt*. In quibus verbis vides sacrificii ritum; & τὸν Βυφόνον, simul bovem interfeciisset, abiecta securi, aufugere solitum; Athenienses vero, ceu incognito caedis auctore, in securim sententiam pronuntiasse. Ecce iterum apud eumdem Pausaniam alio loco. Ἀθηναίων βασιλεύοντος Ἐρεχθέως, τότε πρῶτον βοῦν ἔκτεινεν ὁ Βυφόνος ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Πολιέως Διός. καὶ ὁ μὲν ἀπολιπὼν ταύτῃ τὸν πέλεκυν, ἀπῆλθεν ἐκ τῆς χώρας φεύγων. ὁ δὲ πέλεκυς παραυτίκα ἀφείθη κριθείς. καὶ ἐς τόδε ἀνὰ πᾶν ἔτος κρίνεται. *Quum rex Athenienſium esset Erechtheus, tunc primum occidit bovem Bovicida ad aram Vrbici Iovis. Et ille quidem istic relinquens securim, abiit ex eo loco fugiens. Securis autem e vestigio iudicata dimittitur. Et huc usque quotannis iudicatur*. AElianus Var. Histor. lib. VIII. cap. III. Ἀττικὸν τοῦτο τὸ ἔθος, ὅταν ὁ βοῦς ἀποσφαγῇ, τῶν μὲν ἄλλων ἀποψηφίζονται, κρίνοντες ἕκαστον ἐν τῷ μέρει φόνου. καταγινώσκουσι δὲ τῆς μαχαίρας, καὶ λέγουσι ταύτῃ ἀποκτεῖναι αὐτόν. καὶ ἐν ᾗ ταῦτα ἡμέρᾳ δρῶσι, Διϊπόλια τὴν ἑορτὴν καλοῦσι. καὶ Βυφόνια. *Atticus ille mos, quando bos occisus est, reliquos quidem absolvunt, iudicantes unumquemque per vices crimine caedis. Sed condemnant machaeram, & dicunt hanc occidisse illum, & diem quo ista faciunt, Diipolia vocant, & Buphonia*. Et observandum, reum caedis etiam fuisse, qui bovem occidisset; quippe in Attica, & Peloponneso, capitale id crimen erat. Varro De Re Rust. lib. II. capit. V. ubi de bove agit. *Hic socius hominum in rustico opere, & Cereris minister. Ab hoc antiqui manus ita abstineri voluerunt, ut capite sanxerint, si quis occidisset. Qua in re testis Attice, testis Peloponnesos*. AElianus Var. Hist. lib. V. cap. XIV. Νόμος καὶ ἔτος Ἀττικὸς, βοῦν ἀρότῳ, καὶ ὑπὸ ζυγὸν πονήσαντα σὺν ἀρότρῳ, ἢ καὶ σὺν τῇ ἀμάξῃ, μηδὲ τοῦτον θύειν, ὅτι καὶ ἔτος εἴη ἂν γεωργὸς, καὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις καμάτων κοινωνός. *Lex quoque haec Attica, bovem aratorem, & sub iugo laborantem cum aratro, aut etiam cum plaustro, neque hunc mactare, quoniam & ille esset agricola, & laborum, quibus exercentur homines, particeps*. Hoc quoque sciendum Βυφόνια haec eadem fuisse cum Diopoliis, de quibus vide infra.

(a) Latine dicendum videtur *sacrum libum*.

ΒΡΑΣΙΔΕΙΑ.

Brasidae celebrabant festum diem Lacedaemonii, quo & oratio ei funebris recitabatur, & certamen peragebatur, in quo nulli, nisi Spartano certare licebat. Pausanias Laconicis. Ἐκ δὲ τῆς ἀγορᾶς πρὸς ἥλιον ἰόντι δυόμενον, τάφος κενὸς Βρασίδᾳ τῷ Τελλιδος πεποίηται. ἀπέχει δὲ ὀλίγου τοῦ τάφου τὸ θέατρον λίθου λευκοῦ θέας ἄξιον. τοῦ θεάτρου δὲ ἀπαντικρὺ, Παυσανίου τοῦ Πλαταιάσιν ἡγησαμένου μνῆμά ἐστι, τὸ δὲ ἕτερον Λεωνίδου· καὶ λόγος κατὰ ἔτος ἕκαστον ἐπ' αὐτοὺς λέγουσι, καὶ τιθέασιν ἀγῶνα, ἐν ᾧ πλὴν Σπαρτιατῶν ἄλλῳ γε οὐκ ἔστιν ἀγωνίζεσθαι. *Et foro ad Solem occidentem eunti, sepulcrum vacuum Brasidae Tellidis filio exstructum est. Distat non multum ab sepulcro theatrum lapide candido dignum visu. Huic autem theatro e regione, Pausaniae, qui Plataeis dux fuit, monumentum est, alterum autem Leonidae. Et sermones quotannis in eos habent, & ponunt certamen, in quo praeter Spartiatas alteri nulli licet certare*. Et sacra quoque faciebant. Aristoteles docet Ethic. Nicomach. lib. V. cap. VII. Ἔτι, ὅσα ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα νομοθετοῦσιν· οἷον, τὸ θύειν Βρασίδᾳ. *Insuper, quaecumque de singulis lege statuunt, prout sacrificare Brasidae*. Quod si quis haec neglexisset, multabatur. Michael Ephesius in Commentario ad citatum Philosophi locum. Τὸ θύειν

ἢ μὲν

ἢ μὲν θύειν Βρασίδᾳ, ἀδιάφορον ἐτύγχανε. νόμου δὲ τεθέντος ὡς ἥρωϊ θύειν, τὸ μὴ θύοντα ἐζημίων. *Sacrificare, aut non sacrificare Brasidae, fuit indifferens. Sed lege lata, ut tamquam heroi sacrificaretur, mulctabant non sacrificantem.* Thucydides lib. v. Ὡς ἥροΐ τε (τῷ Βρασίδᾳ) ἐντέμνουσι, καὶ τιμὰς δεδώκασιν, ἀγῶνας, καὶ ἐτησίους θυσίας. *Tamquam heroi (Brasidae) incidunt, & honores dederunt, certamina, & annua sacrificia.*

ΒΡΑΥΡΩΝΙΑ.

De hoc festo dixi nuper per occasionem libro De Populis Atticae in Βραύρων. Libet hic reponere, loco proprio. Nomen datum, quod celebraretur in Braurone populo honori Dianae, ab eo Brauroniae adpellatae. Capram vero tunc deae mactabant, & Iliada rhapsoedi canebant. Hesychius. Βραυρωνίοις τὴν Ἰλιάδα ἤδλον ῥαψῳδοὶ ἐν Βραυρῶνι τῆς Ἀττικῆς. καὶ Βραυρώνια ἑορτὴ Ἀρτέμιδι Βραυρωνίᾳ ἄγεται, καὶ θύεται αἴξ. *Brauroniis Iliada canebant rhapsoedi in Braurone Atticae, & Brauronia festum Dianae Brauroniae celebratur, & immolatur capra.* Agitabantur quinto quoque anno, curantibus ea decemviris, qui Ἱεροποιοὶ dicebantur. Pollux lib. VIII. capit. IX. sect. XXXI. ubi περὶ ἱεροποιῶν agit. Δέκα ὄντες ἔτοι, ἔθυον θυσίας τὰς πενταετηρίδας, τὴν εἰς Δῆλον, καὶ ἐν Βραυρῶνι. *Hi decem numero, mactabant sacrificia quinquennalia, & ad Delum, & Braurone.* Ita emendandum monui nuper libro De Populis Atticae. Celebrabant autem sacra virgines. Herodotus circa finem libri VI. Οἱ δὲ Πελασγοὶ ἔτοι, Λῆμνον τότε νεμόμενοι, καὶ βουλόμενοι τὴς Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι, εὖτε ἐξεπισάμενοι τὰς Ἀθηναίων ἑορτὰς αὐτῶν, πεντηκοντόρους κτησάμενοι, ἐλόχησαν Ἀρτέμιδι ἐν Βραυρῶνι ἀγούσας ὄρτιν τὰς τῶν Ἀθηναίων γυναῖκας. *Illi Pelasgi vero, Lemnum tunc possidentes, & volentes ulcisci Athenienses, & bene nota habentes festa Athenienssium, naves quinquaginta remorum obtinentes, insidiati sunt feminis Athenienssium Braurone agentibus festum Dianae.* Quo loco γυναῖκας vocavit virgines. Sic Suidas in eadem re. Ἐν Βραυρωνίοις ἀρκλευόμεναι γυναῖκες τῇ Ἀρτέμιδι ἑορτὴν ἐτέλουν, κροκωτὸν ἠμφιεσμέναι, ὅτε πρεσβύτιδες δέκα ἐτῶν, ὅτε ἐλάττους πέντε. *In Brauroniis sacratae mulieres Dianae sacrum peragebant, indutae crocotum, neque maiores decem annis, neque minores quinque.* Vbi observa etiam aetatem, qua fuisse eas oportuit; nempe neque infra quintum, neque supra decimum annum. Quo tempore Ἄρκτευειν dicebantur, Harpocration, Ἄρκτεῦσαι, τὸ καθιερωθῆναι τὰς παρθένους τῇ Ἀρτέμιδι τῇ Μουνυχίᾳ, ἢ τῇ Βραυρωνίᾳ. *Arcteusai, notat consecrari virgines Dianae Munychiae, aut Brauroniae.* Item Ἄρκτοι indigetabantur. Ille ipse Harpocration. Αἱ ἀρκτευόμεναι παρθένοι, Ἄρκτοι καλοῦνται. *Consecratae virgines Vrsae vocantur.* Tempus ipsum, quod ita exigebant, Ἀρκτεία nuncupatum. Hesychius. Ἀρκτεία, ἡ τῶν ἀρκτευομένων παρθένων τελετή. *Arcteia, consecratarum virginum initiatio.* Ita emendo; nam hodie minus recte editur, ω. τελευτή. Etiam Δεκατεύειν dicebantur, quod nimirum ad decimum usque aetatis annum eo ministerio fungerentur. Hesychius in Δεκατεύειν. Ἔλεγον δὲ καὶ τὸ ἀρκτεύειν, Δεκατεύειν. ἐπεὶ ἔπρασσον αὐτὸ αἱ παρθένοι περὶ τὸν δεκαετῆ χρόνον ὖσαι. *Dicebant vero etiam consecrari, decimari; quoniam faciebant id virgines circa decimum aetatis annum.* Harpocration. Τὸ ἀρκτεῦσαι, Δεκατεῦσαι εἴρηκεν ὁ ῥήτωρ, ἐπειδὴ αἱ δεκέτιδες ἤρκτευον. *Consecrari Dianae Rhetor dicit decimare, quia decennes consecrabantur.*

ΓΑΛΑΞΙΑ.

Festum, in quo pultem hordeaceam in lacte coquebant. Hesychius. Γαλάξια, ἑορτὴ ἐν ᾗ ἕψουσι γαλαξίαν. ἔστι δὲ πόλτος κρίθινος ἐν γάλακτι. *Galaxia, festum, in quo coquunt mixturam lacteam. Est autem puls hordacea in lacte.* Puto fuisse Apollinis τῦ Γαλαξίου, cuius mentio est apud Proclum in Chrestomathia.

ΓΑΛΙΝΘΙΑΔΙΑ.

Instituit Hercules in honorem Galinthiadis, Proeti filiae; & observarunt ex eo tempore Thebani, ut festo Herculis hoc praemitterent. Antoninus Liberalis Metamorphos. XXIX. Ἡρακλῆς δ', ἐπεὶ ἠυξήθη, χάριν ἐμνημόνευσε· καὶ αὐτῆς ἐποίησεν ἀφίδρυμα παρὰ τὴν οἰκίαν, καὶ ἱερὰ προσήνεγκε. ταῦτα νῦν ἔτι τὰ ἱερὰ Θηβαῖοι φυλάττουσι, καὶ πρὸ Ἡρακλέους ἑορτῆ θύουσι Γαλινθιάδι πρώτῃ. *Hercules vero, postquam crevit, gratiae memor fuit, & eius fecit imaginem prope domum, & sacra adhibuit. Haec nunc adhuc sacra Thebani servant, & ante Herculem in festo sacrificant Galinthiadi primae.*

ΓΑΜΗΛΙΑ.

Festum erat privatum, quod quisque privatim celebrabat, nuptiarum suarum causa. Moschopulus in Sylloge Dict. Attic. Γενέθλια πληθυντικῶς, ἡ ἐν χωρίῳ τινὸς τελουμένη ἑορτή· ὥσπερ γαμήλια, ἡ ἐν γάμῳ· καὶ ἐγκαίνια, ἡ ἐν ἐγκαινισμῷ. *Vox* Genethlia *pluraliter dicitur festum in natali alicuius peragendum, sicut Gamelia, in nuptiis, & Encaenia, in dedicatione.*

ΓΕΝΕΘΛΙΑ.

Festum itidem privatum, diei natalis. Etymologici Auctor. Γενέθλια, ἡ δι' ἐνιαυτοῦ ἐπιφαινούσα τῷ τεχθέντι ἑορτή. *Natalia, quotannis revertens geniti alicuius festum.* Quae totidem verbis apud Suidam. Plato in Alcibiade I. Ἐπειδὰν ἡ γενηθῇ ὁ παῖς ὁ πρεσβύτατος (τῶν Περσῶν βασιλεῦ) ὅπερ ἡ ἀρχὴ, πρῶτον μὲν ἑορτάζουσι πάντες οἱ ἐν τῇ βασιλέως, ὧν ἂν ἄρχῃ, εἶτα εἰς τὸν ἄλλον χρόνον ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ βασιλέως γενέθλια πᾶσα θύει καὶ ἑορτάζει ἡ Ἀσία. *Quando autem nascitur filius natu maximus (Persarum regi) cuius est imperium, primum quidem celebrantur omnes, qui in regione re-*

ne regis cuicumque imperat; deinde in reliquum tempus isto die natalia regis immolat, & festo more colit omnis Asia. Athenaeus lib. xv. Ἑλλάνικος (φησι) καὶ Ἄμασιν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι, ἰδιώτου ὄντα καὶ τὰ τυχόντων κατὰ τὸν πρῶτον βίον, διὰ στεφάνου δωρεᾶν, ὃν ἔπεμψεν ἀνθέων πλεξάμενος τῇ ὥρᾳ περικαλλέστατον, γενέθλια ἐπιτελοῦντι Παρτάμιδι, τῷ δ' Αἰγύπτου τότε βασιλεύοντι. *Hellanicus (dicit) Amasin quoque regnavisse in AEgypto, quum esset privatus, & quidam ex vulgo in prima vita, per coronae donationem, quam misit floribus connexam venustate pulcerrimam Partamidi natalia celebranti tunc regi AEgypti.* Iulianus Misopogone. Καὶ γενέθλια μέν τις ἑαυτῷ, ἱκανῶς παρασκευάζει δεῖπνον καὶ ἄριστον, ἐπὶ πολυτελῆ τράπεζαν τοὺς φίλους παραλαμβάνων. *Et aliquis natalia epulans, copiose instruit coenam, prandiumque, ad locupletem mensam amicos adhibens.* Xiphilinus in Hadriano. Ἔν τε τοῖς ἑαυτοῦ γενεθλίοις προῖκα τῷ δήμῳ τὴν θέαν ἀπένειμε. *Et in natalis sui festo gratis populo spectaculum indulsit.* Atque hoc erat, quod vivus quisque die natali anniversario celebrabat. Simpliciter Ἡμέρα dicebatur, κατ' ἐξοχήν, quemadmodum etiam apud nos in nostro idiomate. Observo in Hesychii Glossis. Ἡμέρα, τὰ γενέθλια. *Dies, natalia.* At vero, ut recte discrimen capiamus,

ΓΕΝΕΣΙΑ,

Dicebantur, quibus amici, & familiares, defuncti memoriam conservare cupientes, itidem eius natalem celebrabant. Ammonius De Diff. Voc. Γενέθλια, καὶ Γενέσια, διαφέρει. ὅτι μὲν γὰρ Γενέθλια τάσσεται ἐπὶ τῶν ζώντων, καὶ ἐν ᾗ ἕκαστος ἡμέρᾳ ἐγεννήθη, αὕτη καλεῖται γενέθλιος ἡμέρα. Γενέσια δὲ ἐπὶ τῶν τεθνηκότων, ἐν ᾗ ἕκαστος ἡμέρᾳ τετελεύτηκε. *Genethlia, & Genesia differunt; quandoquidem Genethlia usurpantur de viventibus, & in qua die quisque natus est, ea vocatur natalicia dies; Genesia vero de mortuis, in qua quisque die mortuus est.* Moschopulus in Sylloge Dict. Attic. Γενέθλιος ἡμέρα ἐπὶ τῶν ζώντων, ἐν ᾗ ἕκαστος ἐγεννήθη. Γενέσιος δὲ ἡμέρα, ἐν ᾗ τις ἐτελεύτησε. Γενέσια γάρ, ἡ δι' ἐνιαυτοῦ ἐπιφοιτῶσα τοῦ τεχθέντος μνήμη. *Genethlius dies de viventibus, in quo quisque genitus est; Genesius vero dies, in quo quis est mortuus. Nam Genesia notant quotannis revertentem alicuius geniti memoriam.* Sed implicat ipse se; nec videt, quid dicat; nam verum est, memoriam natalis fuisse; non item, celebrari consuevisse, quo quis die mortuus esset. Omnino memoriam nativitatis defuncti, idest, Γενέσια, ipso natali celebrabant, non minus, quam Γενέθλια viventis. Etymologici Auct. Γενέθλια, ἡ δι' ἐνιαυτοῦ ἐπιφοιτήσασα τοῦ τεχθέντος ἑορτή. καὶ Γενέσια, ἡ δι' ἐνιαυτοῦ μνήμη. *Genethlia, post annum superveniens geniti festus dies, & Genesia, memoria per annum.* Suidas totidem verbis, sed diversis locis. Elegans hac de re locus est apud Diogenem Laertium in Epicuro lib. x. ubi ipse Epicurus in testamento suo natalem patris, matris, fratrum, & suum, post mortem celebrandum ordinat. Εἰς τε τὰ ἐναγίσματα τῷ τε πατρὶ, καὶ τῇ μητρὶ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἡμῖν, ἃς τὴν εἰθισμένην ἄγεσθαι γενέθλιον ἡμέραν. ἑκάστου ἔτους τῇ πρότερα δεκάτῃ τοῦ Γαμηλιῶνος. *Et ad inferias patrique, & matri, & fratribus, ac nobis, ad diem celebrari solitum Genetblium, quotannis primo decimo die Gamelionis, &c.* Sic τὰ τοῦ Πλάτωνος γενέθλια celebrabant Philosophi. Observare est apud Proclum Commentario in librum De Repub. Ἔναγχος ἡμῖν ἐν τοῖς τοῦ Πλάτωνος γενεθλίοις διαλεγομένοις παρέσῃ διασκέψασθαι, &c. *Nuper nobis in Platonis festo natali colloquentibus licuit dispicere.* Commemorat ea etiam Plutarchus Sympos. VIII. Quaest. I. Αἱ τοίνυν ἐν τοῖς Πλάτωνος γενεθλίοις πέρυσι καὶ ἀκοῦσαι καὶ εἰπεῖν συνέτυχεν ἡμῖν, πρῶτα τοῦτο περιέχει τὸ βιβλίον. *Quae igitur in Platonis natali die pridem, & audire, & dicere contigit nobis, prima continet hic libellus.* Et mox. Καὶ Φλῶρος, οὐδὲ Καρνεάδου ἀπαξιοῦν ἔφη μνήμης ἐν τοῖς Πλάτωνος γενεθλίοις. *Et Florus ne Carneaden quidem indignum esse memoria dixit in Platonis natali die.* Celebrabant quoque Socratis. Discimus ex eiusdem Plutarchi eodem loco. Τῇ ἕκτῃ τοῦ Θαργηλιῶνος ἰσαμένου, ἡ Σωκράτους ἀγαγόντες γενέθλιον, τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Πλάτωνος ἤγομεν. *Sexto Thargelionis medii Socratis celebrantes diem natalem septimo Platonis egimus.* Meminit simpliciter τῶν γενεσίων, Pollux lib. III. cap XIX. Ἐννάλια, τριακοντάδες, γενέσια, νεκύσια. ταῦτα ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν ἀπηλλαγμένων νενόμισο. *Noni dies, trigesima, natalia, mortualia. Haec ad religionem mortuorum observari placuit.* Dio lib. IX. Τῷ δὲ Δρούσῳ τῷ πατρὶ, τῇ τε Ἀντωνίᾳ τῇ μητρὶ, ἱπποδρομίας ἐς τὰ γενέσια ἔδωκε. *Sed Druso patri, & Antoniae matri, dedit circenses ludos ad natalem diem.* Invenio vero τὰ γενέσια poni etiam pro diei natalis celebratione, quam viventes peragebant, Ecce apud Matthaeum Evangelistam capit. XIV. Γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρῴδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ. *Quum agerentur dies natales Herodis, saltavit soror Herodiadis in medio.* Et apud Marcum capit. VI. Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ. *Et quum oportunus venisset dies, quum Herodes natali suo exciperet coena megistanas suos.* Et ex iis Iustinus Martyr in Dialogo cum Tryphone. Καὶ τοῦτον αὐτὸν τὸν προφήτην συγκεκλεικὼς ὁ βασιλεὺς ὑμῶν Ἡρῴδης εἰς φυλακὴν, καὶ γενεσίων ἡμέρας τελουμένης, &c. *Et hunc ipsum prophetam concluserit rex vester Herodes in carcerem, & iam quum natalium dies peragereturi.* Sed impropriam loquutionem esse notat Ammonius, loco citato. Ὁ ἓν λέγων ἐπὶ τῶν ζώντων τὰ Γενέσια, ἀκυρολογεῖ. *Qui igitur dicit de viventibus vocem* Genesia, *improprie loquitur.* Phrynichus etiam reprehendit in Ecloga Dict. Attic. Γενέσια οὐκ ὀρθῶς τίθεται ἐπὶ τῆς γενεθλίου ἡμέρας. γενέσια γὰρ Ἀθήνησιν ἑορτή. *Vox* Genesia *non recte ponitur de die natali. Ita enim Athenis dicitur festum.* Qui locus profecto mutilus: nam quae haec est ratio? Γενέσια festum Athenis erat, ergo male pro die natali usurpatur. Non dubito, quin scripserit Grammaticus iste.

Digitized by Google

iſte. Γενέσια γὰρ Ἀθήνησιν ἑορτὴ πένθιμος. *Geneſia enim Athenis, feſtum lugubre*. Hoc omnino voluit dicere. Γενέσια non recte pro die natali ponitur, quia erat id apud Athenienſes feſtum lugubre. Et hoc ipſum etiam Heſychius teſtatur. Γενέσια, ἑορτὴ πένθιμος Ἀθηναίοις. *Geneſia feſtum lugubre apud Athenienſes*. Nec Athenienſibus tantum mos iſte τῶν γενεσίων celebrandorum fuit, verum etiam, qui ab iſtis mox acceperunt, Romanis. Vide, ſi tanti, librum noſtrum De Funere, cap. XXXVI.

ΓΕΝΕΤΥΛΛΙΣ.

Feſtum a mulieribus celebratum, ut puto, pro feliçi gravidarum partu. Heſychius Γενέυλλις (ita ſcribo, non Γενέευλις.) γυναικέα θεὸς, πεποιημένη τοῦ ὀνόματος παρὰ τὰς γενέσεις, ἐοικυῖα τῇ ἑορτῇ. διὸ καὶ ταύτῃ κύνας προεβάλλοντο. ἔστι δὲ ξενικὴ ἡ θεὸς, καὶ ἑορτὴ τῶν γυναικῶν. *Genetyllis, numen femineum, facto nomine propter nativitates, ſimilis feſto. Propterea etiam canes ei propoſuerunt. Eſt autem dea peregrina, & feſtum femineum*.

ΓΕΡΑΙΣΤΙΑ.

Neptuno dedicatum feſtum a Geraeſtiis cunctis, propter tempeſtatem, quae circa Geraeſtum acciderat. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. XIII. Ἐν Εὐβοίᾳ Γεραίστια ὑπὸ πάντων Γεραιστίων ἄγεται τῷ Ποσειδῶνι, διὰ τὴν συμβάντα χειμῶνα περὶ Γεραιστόν. *In Euboea feſtum Geraeſtia ad omnibus agitur Geraeſtiis Neptuno ob tempeſtatem, quae contigit circa Geraeſtum*. Certe fanum Neptuni apud Geraeſtios celeberrimum commemorat Strabo initio libri X. & Stephanus in Γεραιστός.

ΓΕΡΟΝΘΡΑΙΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Apud hos templum, & lucus Martis, cui feſtum celebrabant ſingulis annis, quo tempore mulieribus lucum intrare non licebat. Pauſanias Laconicis. Ἐν δὲ Γερόνθραις Ἄρεως ναὸς, καὶ ἄλσος. ἑορτὴν δὲ ἄγουσι τῷ θεῷ κατ' ἔτος, ἐν ᾗ γυναιξὶν ἐσιν ἀπηγορευμένον εἰς τὸ ἄλσος ἐσελθεῖν. *Sed in Geronthris templum Martis, & lucus. Feſtum autem Deo agunt quotannis, in quo vetitum eſt mulieribus ingredi lucum*.

ΓΕΦΥΡΙΣΜΟΙ.

Inter feſta numerantur ab AEliano Hiſt. Anim. lib. IV. cap. XLIII. Κεκήρυκται γὰρ Διονύσια, καὶ Λήναια, καὶ Χύτροι, καὶ Γεφυρισμοί. *Praeconio enim indicta ſunt Bacchanalia, & Lenaea, & Chytri, & Gephyriſmi*. Vide, quae ſeorſim mihi notata in Eleuſiniis.

ΓΗΣ ΕΟΡΤΗ.

Athenis in arce templum erat τῆς Γῆς. Thucydides clare lib. II. Τὰ γὰρ ἱερὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει καὶ ἄλλων θεῶν ἐσι, τότε τοῦ Ὀλυμπίου, καὶ τὸ Πύθιον, καὶ τὸ τῆς Γῆς. *Templa quippe in ipſa arce & aliorum Deorum ſunt, &*

Olympii, & Pythium, & Terrae. Ac feſto huius certamen erat. Pindarus Pyth. IX.

Ἐν Ὀλυμπίοισί τε καὶ Καθυκόλπῳ
Γᾶς ἀέθλοις. ——

In Olympiis, & profundae
Terrae ludicris. ——

Scholiaſtes. Ἐν τοῖς ἀγομένοις ἀγῶσι τῇ Γῇ, τουτέστιν, ἐν Ἀθήναις. ἐκεῖ γὰρ ἄγεται τῇ Γῇ ἀγὼν, ὡς φησι Δίδυμος. *In certaminibus, quae celebrantur Terrae, hoc eſt, Athenis. Ibi enim Terrae colitur certamen, ut ait Didymus*.

ΓΥΜΝΟΠΑΙΔΙΑ.

Laconum erat, ac cum ſaltationibus peragebatur; quamobrem quum inter illas locus illi proprius eſſet, nuper in Orcheſtra inſerui. Itaque hic nunc minime repetam. Illic vide.

ΔΑΙΔΙΣ.

Feſtum erat triduanum, ita dictum, quod ad faces accenſas celebraretur. Lucianus Pſeudomanti. Εἶτα Λητοῦς ἐγίγνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλλωνος γονὴ, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, Γλύκωνος ἐπιφάνεια, καὶ γένεσις τοῦ θεοῦ. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλιρίου τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δᾷδες δὲ ἐκαλοῦντο, καὶ δᾷδες ἐκαίοντο. *Deinde eſt Latonae puerperium, & nativitas Apollinis, & nuptiae Coronidis, & AEſculapius naſcebatur. In ſecunda vero praeſentia Glyconis, & nativitas Dei. Tertia autem de Podalirii erat, & matris Alexandri nuptiis; vocabaturque Fax, & vere faces erant accenſae*.

ΔΑΙΔΑΛΑ.

Ita enim dicebantur, non Δαιδάλεια, quod minus recte, corrupto Menandri loco adductus exiſtimavi; quum de iis per occaſionem agerem nuper in libro De Populis Atticae. Nunc refingam, & hic reponam, loco proprio. Celebrabantur ſeptimo quoque, vel minus etiam anno. Ritus iſte erat. Lucus quidam in Boeotia eſt, omnium maximus, in quo quercus antiquiſſimae multo plurimae. Huc convenientes Plataeenſes, elixarum carnium fruſta exponebant, corvos ab his ſedulo arcentes; quod ſi vero avium iſtarum quaedam fruſtum aliquod abripuiſſet, in qua arbore avolans inde conſediſſet, diligenter obſervabant; atque ex ea materiam caedebant ſigno fabricando, quod δαίδαλον adpellabant. Narrat Pauſanias in Boeoticis, non longe ab initio. Δαίδαλα δὲ ἄγουσιν οἱ Πλαταιεῖς ἑορτὴν δι' ἐτέων ἑβδόμου μὲν, ὡς ἔφασκεν ὁ τὰ ἐπιχωρίων ἐξηγητής· ἀληθέστερόν γε λόγῳ, δι' ἐλάσσονος, καὶ ὐ τοσούτου χρόνου . . . . ἄγουσι δὲ ὧδε τὴν ἑορτήν· δρυμός ἐσιν Ἀλαλκομενῶν ὐ πόρρω, μέγιστος τῶν ἐν Βοιωτίᾳ. πελέχη δρυῶν ἐσιν ἐνταῦθα. ἐς τοῦτον οἱ Πλαταιεῖς ἀφικόμενοι τὸν δρυμὸν, προτίθενται μοίρας κρεῶν ἑφθῶν. ὄρνιθες δὲ οἱ μὲν ἄλλοι σφισὶν ἧκιστα εἰσι δι' ὄχλου, τῶν κοράκων δὲ (ἔστι γὰρ σφισιν ἐπιφοιτῶσιν) ἔχουσιν ἀκριβῆ τὴν φυλακὴν, τὸν δὲ αὐτῶν ἁρπάσαντα κρέας, ἐφ' ὅτῳ τὸ δένδρων καθέδρᾳ, τεμόντες παισὶν ἀπὸ τούτου

Digitized by Google

τύτυ τὸ δαίδαλον· δαίδαλον γὰρ δὴ καὶ τὸ ξόανον αὐτὸ ὀνομάζυσι. *Daedala igitur celebrant Plataeenſes feſtum ſeptimo quidem anno, ut dicebat patriorum rituum interpres; vero tamen ſermone minori intervallo, & non tanto ..... Celebrant autem feſtum ita; Lucus eſt non procul ab Alalcomenis, maximus omnium Boeoticorum. Illic trunci ſunt quercuum. In hunc lucum venientes Plataeenſes proponunt partes carnium elixarum. Volucres autem aliae minus eos turbant, ſed corvorum (hi enim illis imminent) accuratam habent cautelam. Qui tamen eorum rapuerit carnem, in quacumque conſederit arbore, ſecantes faciunt ex ea Daedalum. Daedalum enim etiam nominant ipſam imaginem.* Ad Δαίδαλον autem lignum iſtud, quod attinet, elegans de eo eſt Heſychii locus, ſed corruptiſſimus, & per occaſionem corrigendus. Δαίδαλον, ποίημα. ἢ τὸ κοσμούμενον ὑπὸ Πλαταιῶν ξύλον. *Daedalum, fabrica, & ornatum ab Plataeis lignum.* Perperam hodie editur, τὸ κοσμούμενον ὑποπλάταιον ξύλον. Fuerunt vero Δαίδαλα duplicia, haec minora, illa maiora. Minora privatim Plataeenſes celebrabant, maiora autem Boeotii omnes, anno quoque ſexageſimo convenientes, quia tamdiu Plataeenſes domo eiecti exſulaſſent. Et ſigna quidem quatuordecim, quotannis Daedali minoribus facta, in promtu erant, quae ſortito inter ſe tollebant Plataeenſes, Coronaei, Theſpienſes, Tanagraei, Chaeronenſes, Orchomenii, Lebadeenſes, & Thebani; reliquae vero minoris dignationis urbes, itidem conſortes erant. Inde ad ripam Aſopi fluminis ſimulacrum ornabant, moxque mulieres pronubam in plauſtrum impoſitam pompae praeficiebant; deinde ſorte iterum miſſa, quo quiſque ordine pompam duceret, plauſtrum a flumine ad Cithaeronis iugum agebant. Illic ara parata erat, hunc in modum aedificata. Lignis quadratis ita apte inter ſe compoſitis, ut lapidea plane ſtructura videri poſſet, congeſta in eo ſarmenta in faſtigium collocabant. Tum urbes ſingulae, quae quidem opulentiores, Iunonem bove; Iovem tauro, hoſtiis vino, & odoribus repletis, venerabantur; ſimulque ligna, quae Δαίδαλα nuncupata dixi, ſuper aram ſtatuebant. Minores urbes, quibuſque ſumtus ad magnifica adeo ſacra non ſuppeteret, ritu quidem cum maioribus plane eodem, ſed minores victimas dabant; quas cum ara univerſa concremabant. Pauſanias loco citato. Ταύτῃ μὲν ἰδίᾳ Πλαταιεῖς ἑορτὴν ἄγυσι, Δαίδαλα μικρὰ ὀνομάζοντες. Δαιδάλων δὲ ἑορτὴν τὰ μεγάλων ἢ οἱ Βοιωτοὶ σφίσι συνεορτάζυσι, δι' ἑξηκοστοῦ δὲ ἄγυσιν ἔτυς. ἐκλιπεῖν γὰρ τοσοῦτον χρόνον φασὶν ἑορτήν, ἡνίκα οἱ Πλαταιεῖς ἔφευγον· ξόανα δὲ τεσσαρεσκαίδεκα ἕτοιμά σφισίν ἐξι κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον παρασκευασθέντα ἐν Δαιδάλοις τοῖς μικροῖς. ταῦτα ἀναιρεῖται κλήρῳ Πλαταιεῖς, Κορωναῖοι, Θεσπιεῖς, Ταναγραῖοι, Χαιρωνεῖς, Ὀρχομένιοι, Λεβαδεῖς, Θηβαῖοι. διαλλαγῆναι γὰρ καὶ ἔτοι Πλαταιεῦσιν ἠξίωσαν, καὶ συλλόγυ μεταστεῖν κοινοῦ, καὶ ἐς Δαίδαλα θυσίαν ἀποστελεῖν, ὅτε Κάσσανδρος ὁ Ἀντιπάτρυ τὰς Θήβας ἀνῴκισε. τῶν δὲ πολισμάτων ἐπόσα ἐστὶν ἐλάστονι λόγυ, συντελέσαν αἱρεῖται. τὸ ἄγαλμα κοσμήσαντες παρὰ τὴ Ἀσωπόν. καὶ ἀναθέντες ἐπὶ ἅμαξαν γυναῖκα, ἐφιστᾶσι νυμφεύτριαν. οἱ δὲ αὖθις κληρῶνται, καθ' ἣν τινα τάξιν τὴν πομπὴν ἀνάξυσι. τὸ δὲ ἐντεῦθεν τὰς ἁμάξας ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ πρὸς ἄκρον τὸν Θηβαΐων Κιθαιρῶνα ἐλαύνυσιν, ἐντρέπεσθαι δὲ σφίσιν ἐπὶ κορυφῇ τῇ ὄρυς βωμός. ποιοῦσι δὲ τρόπῳ τοιῷδε τὸν βωμόν. ξύλα τετράγωνα ἁρμόζοντες πρὸς ἄλληλα συντιθέασι κατὰ ταυτὰ καὶ εἰ λίθων ἐποιοῦντο οἰκοδομίαν. ἐξάραντες δὲ ἐς ὕψος φρύγανα ἐπιφέρυσιν. αἱ μὲν δὴ πόλις καὶ τὰ τέλη τελείων θύσαντες τῇ Ἥρᾳ βοῦν ἕκαστοι, καὶ ταῦρον τῷ Διΐ, τὰ ἱερεῖα οἴνυ καὶ θυμιαμάτων πλήρη, καὶ τὰ δαίδαλα ὁμοῦ καθίζυσιν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. ἰδιῶται δὲ ὁπόσα δύυσιν οἱ πλούσιοι. τοῖς δὲ οὐχ ὁμοίως δύναμις, τὰ λεπτότερα τῶν προβάτων θύειν καθέστηκε. καθαγίζειν δὲ τὰ ἱερεῖα ὁμοίως πάντα, σὺν δέ σφισι καὶ αὐτὸν τὸν βωμὸν ἐπιλαβὸν πῦρ ἐξανήλωσε. *Hoc quidem feſtum ſeorſum celebrant Plataeenſes, Daedala parva nominantes. Daedalorum vero feſtum magnorum etiam Boeoti cum illis colunt, ſed ſexageſimo agunt anno; intermiſſum enim tanto tempore referunt, quando Plataeenſes exſulaverunt. Simulacra autem quatuordecim parata illis ſunt quotannis confecta in Daedalis parvis. Haec tollunt ſorte Plataeenſes, Coronaei, Theſpienſes, Tanagraei, Chaeronenſes, Orchomenii, Lebadenſes, Thebani. Nam & hi reconciliari cum Plataeenſibus dignati ſunt, & conventus communis participes eſſe, & ad Daedala ſacrificium mittere, quum Caſſander Antipatri filius Thebas inſtauravit. Oppidorum vero, quae ſunt minoris potentiae, communionem accipiunt. Statuam, ubi exornaverunt apud Aſopum, & plauſtro etiam impoſuerunt, mulierem adponunt pronubam. Hinc iterum ſortiuntur, quo ordine pompa duci debeat. Tum vero plauſtra ab fluvio ad ſummum Thebanum Cithaeronem ducunt. Parata autem illis eſt in montis vertice ara, quam hoc modo adornant. Ligna quadrata apte ſibi invicem iungentes compoſuerunt perinde, ac ſi ex lapidibus facerent aedificium. Ita quum eduxerunt in altum, ſarmenta ingerunt. Vrbes igitur, & Magiſtratus perfectas immolantes Iunoni vaccas ſingulas, & taurum Iovi, victimas vino, & odoribus repletas, & daedala ſimul deponunt in aram. Vulgares vero eadem ſacrificant, quae locupletes. Quibus vero non item facultas, tenuiores ovium immolare ſtatutum eſt; conſecrare autem victimas ſimul omnes, cum illis vero, & ipſam aram ignis corripiens conſumſit.* Origo autem feſti iſta Iunonem ferunt, Iovi iratam, in Euboeam ſeceſſiſſe; ipſum vero, quum placare eam haud poſſet, ad Cithaeronem Plataeenſium id temporis principem, & verſutia nulli ſecundum, acceſſiſſe. Cuius monitu fabricatum e ligno ſimulacrum quoddam, veſtibus tectum, plauſtro impoſuiſſe, ſparſo callide in vulgus rumore, Plataeam eſſe, Aſopi filiam, ſibi deſponſam. Quod quum audiviſſet Iuno, e veſtigio accurriſſe; quumque ad plauſtrum mox accedens, reducta veſte, ligneum quoddam ſimulacrum, quam putarat novam nuptam comperiſſet; fraude laetam, cum Iove in gratiam rediiſſe. In eius autem rei memoriam feſtum Δαίδαλα inſtitutum, quia veteres ſigna lignea Δαίδαλα dice-

dicerent. Docet eadem Pausanias, loco eod. Ἦραν ἐφ' ὅσῳ δὴ πρὸς τὸν Δία ὠργισμένῳ ἐς Εὔβοιάν φασιν ἀναχωρῆσαι. Δία δ', ὡς οἱ ἐπῆλθεν αὐτὴν, παρὰ Κιθαιρῶνα λέγουσιν ἐλθεῖν, δυναστεύοντα ἐν Πλαταιαῖς τότε. εἶναι γὰρ τὸν Κιθαιρῶνα οὐδενὸς σοφίαν ὕστερον. ἔτω δὲ κελεύει τὸν Δία ἄγαλμα ξύλου ποιησάμενον ἄγειν ἐπὶ βοῶν ζεύγους ἐγκεκαλυμμένων, λέγειν δὲ ὡς ἄγοιτο γυναῖκα Πλάταιαν τὴν Ἀσωποῦ. καὶ ὁ μὲν ἔπραττε κατὰ τὴν παραίνεσιν τοῦ Κιθαιρῶνος. Ἦρα δὲ ἐπέτυχόν τε αὐτίκα, καὶ αὐτίκα ἀφίκετο. ὡς δὲ ἐπλησίαζε τῇ ἁμάξῃ, καὶ τὸ ἄγαλμα τὴν ἐσθῆτα περιέρρηξεν, ἥσθη τε τῇ ἀπάτῃ, ξόανον εὑροῦσα ἀντὶ νύμφης γυναικὸς, καὶ διαλλαγὰς ποιεῖται πρὸς τὸν Δία. ἐπὶ ταύταις ταῖς διαλλαγαῖς Δαίδαλα ἑορτὴν ἄγουσιν, ὅτι οἱ πάλαι τὰ ξόανα ἐκάλουν δαίδαλα. *Iunonem quodcumque ob negotium Iovi succensentem dicunt recessisse in Euboeam; Iovem vero, quum persuadere ei nequiret, ad Cithaeronem ferunt venisse, tunc dominantem Plataeis; quippe, qui consilio esset nulli secundus. Hic igitur iubet, ut Iupiter statuam e ligno factam in plaustro ab bubus duobus tecto veheret velatam; diceretque se vehere feminam Plataeam Asopi filiam. Et ille quidem ista fecit ex monitu Cithaeronis. Iuno autem statim resciscit, statimque accessit. Quum vero adpropinquaret plaustro, & statuae vestem dirupit, gavisaque est hoc dolo, simulacrum reperiens pro nova nupta, & cum Iove reconciliata est. Propter haec nova foedera agunt festum Daedala, quoniam veteres simulacra eo modo vocabant.* Plutarchus libro Περὶ τῶν ἐν Πλαταιαῖς Δαιδάλων eadem refert, nisi quod pro Cithaerone Alalcomenem pro Plataea Daedalam dicat. Eius insigne fragmentum hac de re istud est apud Eusebium De Praepar. Evang. lib. III. in ipso initio. Λέγει ὁ Ζεὺς, τῆς Ἥρας αὐτῷ διαφερομένης, μηκέτι φοιτᾶν εἰς τὸ αὐτὸ βουλομένης, ἀλλὰ κρυπτούσης ἑαυτὴν, ἀμηχανῶν, καὶ πλανώμενος, Ἀλαλκομένει τῷ αὐτόχθονι συνευρεῖν. καὶ διδαχθῆναι ὑπὸ τούτου, ὡς ἐξαπατητέον τὴν Ἥραν σκεψάμενον ἑτέραν (a). συνεργοῦντος δὲ τοῦ Ἀλαλκομένους, κρύφα τεμόντας αὐτοὺς εὐκτέανον καὶ παγκάλλη δρῦν, μορφῶσαί τε αὐτὴν καὶ καταστεῖλαι νυμφικῶς, Δαιδάλῳ προσαγορεύσαντας. εἶτα ὕστερον ἀναμέλπεσθαι μὲν τὸν ὑμέναιον, λουτρὰ δὲ κομίζειν τὰς Τριτωνίδας νύμφας, αὐλοὺς δὲ καὶ κώμους τῶν Βοιωτίαν (b) παρασχεῖν. περαινομένων δὲ τούτων, οὐκέτι τὴν Ἥραν καρτερεῖν, ἀλλὰ καταβῆναι ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, τῶν Πλαταιίδων αὐτῇ γυναικῶν ἑπομένων, ὑπ' ὀργῆς καὶ ζηλοτυπίας θέουσαν ἐλθεῖν πρὸς τὸν Δία, καὶ τοῦ πλάσματος φανεροῦ γιγομένου, διαλλαγεῖσαν μετὰ χαρᾶς καὶ γέλωτος αὐτὴν νυμφαγωγεῖν, τιμὴν δὲ τῷ ξοάνῳ προσθεῖναι, καὶ Δαίδαλα τὴν ἑορτὴν προσαγορεῦσαι. *Iupiter narratur, Iunone ipsi infensa, neque amplius congredi volente, sed se abscondente, consilii incertus, & vagans occurrisse Alalcomeni indigenae; & ab eo edoctus, quomodo decipienda esset Iuno, per simulationem alterius ducendae. Sic adiuvante Alalcomene, clanculum eo secantes crassam, & perpulcram quercum, incidisse faciem, & nuptiali veste ornavisse, Daedalam adpellantes. Ita deinde cantavisse quidem hymenaeum aquam vero ad lavandum adportavisse Trito-*

Meursii Tom. III.

(a) *Meursius* nescio, qui omisit verbum γαμεῖν. *I. Gronov.*
(b) Idem *Gronov.* Nam male *Meursius* citaverat τῶν Βοιωτῶν.

nidas nymphas; tibias vero, & repotia praebuisse Boeotiam. His autem peractis non ultra durasse Iunonem, sed degressam ex Cithaerone, Plataeensibus mulieribus eam sequentibus, prae ira, & dolore currentem venisse ad Iovem, & commento patefacto, rursus placatam cum gaudio, & risu, ipsam velut pronubam fuisse; honorem item simulacro addidisse, & Daedala festum adpellavisse. Meminit quoque festi huius, sed corrupto leviter nomine, Menander Rhetor, cap. Πῶς δεῖ ἀπὸ ἐπιτηδεύσεων ἐγκωμιάζειν τὰς πόλεις. Ὡς τὰ Πύθια, καὶ Ὀλύμπια, καὶ Δαίδαλα ἐν Πλαταιαῖς. *Quomodo oporteat ab opificiis laudare urbes. Sicut Pythia, & Olympia, & Daedala Plataeis.* Ita emendo; non recte vulgatur, καὶ Δαιδάλεια. Singulare de his Opus scripserat Plutarchus. Ecce enim apud Lampriam in Catalogo, Περὶ τῶν ἐν Πλαταιαῖς Δαιδάλων. *De Daedalis in urbe Plataeis.* Ita titulum illum restituo; nam quod adsutum est, φιλολόγων, non est nauci, atque aliunde avulsum adhaesit. Ergo errat doctus interpres, qui vertebat: *De Artificiosis orationibus, doctisque viris, apud Plataeenses.* Vera interpretatio est. *De Plataeensium Daedalis.* Et ecce apud Eusebium De Praepar. Evangel. lib. III. Καὶ τί με δεῖ ταῦτα προλαμβάνειν, αὐτοῦ παρὸν ἀκοῦσαι τοῦ ἀνδρὸς (Plutarchum designat) ᾧδέ πως ἐν οἷς ἐπέγραψε Περὶ τῶν ἐν Πλαταιαῖς Δαιδάλων, τὰ λανθάνοντα τοὺς πολλοὺς τῆς ἀπορρήτου περὶ θεῶν φυσιολογίας ἐκφαίνοντος. *Et quid oportet me illa praecipere, quum liceat ipsum audire virum ita ferme in iis, quae inscripsit de Daedalis apud Plataeas, declarante illa, quae a multis ignorantur istius incognitae physiologiae de diis.* Moxque fragmentum insigne illic repraesentat, cuius partem iam citavi.

ΔΑΜΙΑ.

Tarentini celebrabant. Hesychius. Δάμια, ἑορτὴ παρὰ Ταραντίνοις. *Damia, festum apud Tarentinos.* Ita malo, quam, ut editur, Δάμεια. Et quidem in honorem τῆς Δαμίας, quae cum Bona dea eadem putabatur, cui tunc sacra in operto fieri solita. Festus. *Damium, sacrificium, quod fiebat in operto, in honorem Bonae Deae; dictum a contrarietate, quod minime esset* δημόσιον, *idest, publicum. Dea quoque ipsa* Δαμία, *& sacerdos eius* Δαμιὰς *adpellabatur.* Non possum sequi virum magnum, hic nutantem. Fugit item Philoxenum ratio, qui in Glossis Latino-Graecis. *Damium,* Θυσία. ὑπαίθριον γινόμενον. *Sacrificium, in aperto fieri solitum.* Bonae deae in occulto, non sub divo, sacra facta. Tarentini, quorum dialectus Dorica, Δάμια ea indigetabant, tamquam Δήμια, quia pro populo faciebant.

ΔΑΡΟΝ.

Hesychius. Δαρὸν, μακρὸν χρόνον, καὶ ἐπιτολὺ, καὶ ἑορτήν. *Daron, longum tempus, & ut plurimum, & festum.* Nescio an dicam Macedonum fuisse, apud quos erat genius qui-

Digitized by Google

dem, Δάῤῥων adpellatus; cui pro aegrotis vota nuncupabant. Obſervo apud eumdem Heſychium. Δάῤῥων, Μακεδονικὸς δαίμων, ᾧ ὑπὲρ τῶν νοσούντων εὔχονται. *Darron, Macedonicus daemon, cui pro aegrotis vota faciunt.*

ΔΑΥΛΙΣ.

Argivorum erat, ad imitationem pugnae Proeti & Ariſii. Heſychius. Δαυλὶς, ἑορτὴ ἐν Ἄργει, μίμημα τῆς Προίτου πρὸς Ἀκρίσιον μάχης. *Daulis, feſtum in urbe Argo, ſimulacrum pugnae Proeti contra Acriſium.*

ΔΑΦΝΗΦΟΡΙΑ.

Celebrabatur Apollini Iſmenio, & Galaxiae. Proclus in Chreſtomathia. Παρέπεμπον δὲ τὴν δαφνηφορίαν εἰς Ἀπόλλωνος Ἰσμηνίου, καὶ Γαλαξίου. *Deducebant vero hanc lauri geſtationem in Apollinis Iſmenii, & Galaxii.* Locus de eo feſto prolixus valde, & inſignis, eſt in eo Opere; quem quia Petrus Caſtellanus, vir eruditiſſimus, ſuis inſeruit, ego non transſcribam. Praeerat illi puer patrimus, ac matrimus; cui alius, qui familiaris maxime, lignum coronatum geſtabat, Κωπὼ dictum; ipſo ſubſequente, & laurum manu contingente; dicebatur autem Δαφνηφόρος. Proclus ibidem. Ἄρχει δὲ τῆς δαφνηφορίας παῖς ἀμφιθαλής, καὶ ὁ μάλιστα αὐτῷ οἰκεῖος βαστάζει τὸ κατεστεμμένον ξύλων, ὁ Κωπὼ καλοῦσι. αὐτὸς δὲ ὁ δαφνηφόρος ἑπόμενος, τῆς δάφνης ἐφάπτεται. *Incipit autem hanc lauri geſtationem puer utrimque florens; & qui maxime illi familiaris, portat coronatum lignum, quod Copo vocant. Ipſe autem lauri geſtator ſequens tangit laurum.* Meminit eius rei Pauſanias, ubi dicit, electum puerum claris natalibus; forma, & robore, excellentem. Verba in Boeoticis iſta ſunt. Τὸ δέ γε καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι γινόμενον οἶδα ἐν Θήβαις τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Ἰσμηνίῳ. παῖδα οἵκου τε δοκίμου, καὶ αὐτὸν εὖ μὲν εἴδους, εὖ δὲ ἔχοντα καὶ ῥώμης, ἱερέα ἐνιαύσιον ποιοῦσιν. ἐπίκλησις δέ ἐστιν οἱ δαφνηφόρος. στεφάνους γὰρ φύλλων δάφνης φοροῦσιν οἱ παῖδες. *Quod vero ad meam uſque aetatem peragitur Thebis Apollini Iſmenio, novi. Puerum & domus ſpectatae, & ipſum facie non invenuſta, nec robore deſtitutum, faciunt annuum ſacerdotem. Adpellatio autem eſt illi Laurigerulus. Coronas enim foliorum lauri ferunt pueri.*

ΔΕΛΦΙΝΙΑ.

Apud AEginetas peragebantur. Scholiaſtes Pindari Olympionic. Od. VIII. Ἡ δὲ Σικυὼν, Βοιωτίας· ἐν ᾗ τὰ Πύθια ἄγεται. καὶ ἐν Αἰγίνῃ τὰ Δελφίνια. *Sicyon vero Boeotiae; in qua celebrantur Pythia; & in Aegina Delphinia.* Et quidem in honorem Apollinis. Idem Scholiaſtes Pyth. Od. VII. Ἐν Αἰγίνῃ δὲ πρὸ τούτων ἐνίκησε τὰ Δελφίνια, Ἀπόλλωνος ἀγῶνα. *In Aegina autem ante hos vicit Delphinia, Apollinis ludicrum.* Et mox. Ἄγεται δὲ ἐν Αἰγίνῃ Δελφίνια Ἀπόλλωνι. *Celebrantur autem in Aegina Delphinia Apollini.* Et is Apollo Δελφίνιος cognomento dicebatur; & menſis, quo celebratum feſtum, item Δελφίνιος. Obſervo alibi apud eumdem Scholiaſten Nem. Od. v. Παρ' Αἰγινήταις Δελφίνιος ἄγεται, Δελφινίῳ Ἀπόλλωνος ἱερός. *Apud Aeginetas Delphinius celebratur, Delphinio Apollini ſacer.* Mentio eſt eius menſis in Inſcript. Vet. ΣΥΝΑΓΕΣΘΩ ΕΝ ΤΩ ΜΟΥΣΕΙΩ ΚΑΘΕΚΑΣΤΟΝ ΕΤΟΣ ΕΝ ΜΗΝΙ ΔΕΛΦΙΝΙΩ. *Cogatur in Muſeo quotannis menſe Delphinio.* Et in altera. ΤΑΝ ΔΕ ΣΥΝΑΓΩΓΑΝ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΙΟΥ ΤΩΝ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΓΙΝΕΣΘΑΙ ΕΝ ΜΗΝΙ ΔΕΛΦΙΝΙΩ. *Congregationem vero virilis ſexus cognatorum fieri menſe Delphinio.* Sed Apollo Δελφίνιος non apud AEginetas tantum, ſed & Athenienſes colebatur; cui templum illi ſtatuerunt non longe a Iovis Olympii. Pauſanias in Atticis. Μετὰ δὲ ναὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου πλησίον ἄγαλμά ἐστιν Ἀπόλλωνος Πυθίου. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱερὸν Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν Δελφινίου. *Sed poſt templum Iovis Olympii prope eſt ſimulacrum Apollinis Pythii: eſt vero & aliud templum Apollinis cognomen Delphinii.* Meminit eius Plutarchus Theſeo. Εἶτα τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δελφινίῳ κατέθυσεν. *Deinde Apollini Delphinio immolabit.* Et Diogenes Laertius in Thalete. Θαλῆς Ἐξαμίου, Μιλήσιος, Ἀπόλλωνι Δελφινίῳ Ἑλλήνων ἀριστεῖον δὶς λαβών. *Thales Examii filius, Mileſius, Apollini Delphinio Graecorum fortitudinis praemium, quod bis accepit.* Nec Apollo tantum Δελφίνιος Athenis erat, ſed Diana etiam Δελφινία; & utrique forum dedicatum erat, Ἐπὶ Δελφινίου dictum. Pollux lib. VIII. cap. X. Τὸ δὲ ἐπὶ Δελφινίῳ, ἱδρύθη μὲν ὑπὸ τοῦ Αἰγέως, λέγεται δὲ Ἀπόλλωνι Δελφινίῳ, καὶ Ἀρτέμιδι Δελφινίᾳ. *Forum vero ad Delphinium extructum quidem fuit ab Aegeo, dicitur autem Apollini Delphinio, & Dianae Delphiniae.*

ΔΗΛΙΑ.

Apollini Delio ſacra. Theodoretus Therapeut. VII. Τούτοις καὶ ἑορτὰς, καὶ πανηγύρεις, καὶ δημοθοινίας, ἐπιτελεῖν ὁ τῶν ἀνθρώπων ἀλάστωρ ἐνομοθέτησε. Πάνδια μὲν, καὶ Διάσια, τῷ Διΐ· καὶ Ἥραια, τῇ Ἥρᾳ· καὶ τῇ Ἀθηνᾷ, Παναθήναια· καὶ Διονύσῳ, Διονύσια· καὶ Ἐλευσίνια, καὶ Θεσμοφόρια, τῇ Δηοῖ· καὶ Δήλια, καὶ Πύθια, τῷ Ἀπόλλωνι. *His etiam dies feſtos, & ſolemnes conventus, & publica epula peragere iniunxit malus hominum genius. Pandia quidem & Diaſia Iovi; & Heraea Iunoni; & Minervae Panathenaea; & Baccho Bacchanalia; & Eleuſinia ac Theſmophoria, Cereri; & Delia ac Pythia Apollini.* Celebrantur autem quinto quoque anno. Thucydides lib. III. Καὶ ἣν πενταετηρίδα τότε πρῶτον μετὰ τὴν κάθαρσιν ἐποίησαν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ Δήλια. *Et ludum quinquennalem tunc primum poſt purgationem fecerunt Athenienſes Delia.* Curabantque ea οἱ Ἱεροποιοί. Pollux lib. VIII. cap. IX. ſect. XXVI. ubi περὶ ἱεροποιῶν agit. Δέκα ὄντες ἔτοι, ἔθυον θυσίας τὰς πενταετηρίδας, τὴν εἰς Δῆλον. *Decem hi numero, ſacrificabant ſacrificia quinquennalia, etiam illud in Delum.* Atque hoc ipſum voluit dicere etiam Etymologici Auctor, quum in Ἱεροποιοὶ ita inquit. Καὶ θυσίας τὰς νομιζομέ-

Digitized by Google

μένας ἐπιτελῶσι, καὶ τὰς πενταετηρίδας ἁπάσας διοικῶσι, πλὴν Παναθηναίων. *Et ſacrificia legitima bi peragunt, & quinquennalia omnia adminiſtrant, praeter Panathenaea.*

ΔΗΜΗΤΡΙΑ.

Cereris erant. Pollux lib. I. cap. I. ſect. XXXII. Δήμητρα (ἑορταὶ) Δημήτρια, Θεσμοφόρια, Ἐλευσίνια. *Cereris (feſta) Cerealia, Theſmophoria, Eleuſinia.* Cleomedes Meteor. lib. II. Ὅμοια τοῖς λεγομένοις ἐν τοῖς Δημητρίοις. *Similia illis, quae dicuntur in Cerealibus.* Corrigendus Theophraſti locus Hiſt. Plant. lib. V. cap. III. Ὥσπερ καὶ περὶ τὸν κότινον συνέβη τὸν ἐν Μεγάροις, τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ. ὃ καὶ ἐκκοπέντος, λόγιον ἦν ἁλῶναι καὶ διαρτασθῆναι τὴν πόλιν, ὥσπερ ἐγένετο Δημητρίοις. *Sicut etiam circa oleaſtrum contigit, qui eſt Megaris & in foro; quo etiam exciſo oraculum erat captum iri & direptum urbem, prout accidit Cerealibus.* Hodie corrupte editur. ὥ. ἐγένετο Δημήτριος. *prout fuit Demetrius.* Hoc ſe feſto verberabant flagello e cortice contexto, quod Μόροτλον adpellabatur. Heſychius. Μόροτλον, ἐκ φλοιοῦ πλέγμα τι, ᾧ ἔτυπτον ἀλλήλους τοῖς Δημητρίοις. *Morotton, ex cortice crates quaedam, quibus ſe invicem caedebant Cerealibus.* Et in his ſacerdos deae, qui ſacra faceret, ex Poemenidarum familia. Idem Heſychius alibi docet. Ποιμενίδαι, γένος, ἐξ οὗ ὁ τῆς Δήμητρος ἱερεύς. *Poemenidae, gens, ex qua Cereris ſacerdos.* Alia erant eodem nomine, in honorem Demetrii inſtituta, ab Athenienſibus, quorum meminit Diodorus Siculus lib. XX. ubi de Demetrio, & Antigono agit. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι γράψαντος ψήφισμα Στρατοκλέους, ἐψηφίσαντο καὶ συντελεῖν αὐτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν ἀγῶνας, καὶ πομπὴν, καὶ θυσίαν. *Athenienſes vero, ſcribente decretum Stratocle, decreverunt etiam conficere illis annuos ludos, & pompam, & ſacrificium.* Celebrabantur vero menſis Munychionis die XXX. erantque re vera Dionyſia, ſed mutato nomine Demetria dicta. Obſervo apud Plutarchum in Demetrio. Τέλος ἦγε τά τε μυηνιῶνα, Δημητριῶνα· καὶ τῶν ἡμερῶν τὴν ἕνδεκα καὶ νέαν, Δημητριάδα προσηγόρευον· καὶ τῶν ἑορτῶν τὰ Διονύσια, μετωνόμασαν Δημήτρια. *Denique vero ex menſibus Munychionem, Demetrionem; & dierum trigeſimum adpellarunt Demetriada; & ex feſtis Bacchanalia tranſtulerunt in Demetria.* In his repraeſentabatur Demetrius in proſcenio, orbe terrarum vectus. Athenaeus lib. XII. Γενομένων δὲ τῶν Δημητρίων Ἀθήνησι, ἐγράφετο (Δημήτριος) ἐπὶ τοῦ προσκηνίου, ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὀχούμενος. *Quum vero Demetria celebrarentur Athenis, pingebatur (Demetrius) in proſcenio, terrarum orbe vectus.* Euſtathius Il. ε. Δημητρίων φασὶν ἐπὶ Ἀθήνησιν ἀγομένων ἐγράφετο Δημήτριος ἐν τῷ προσκηνίῳ, ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὀχούμενος. Δημητρίου δ' ἐνταῦθα μνεία, τοῦ Πολιορκητοῦ, ᾧ καὶ ἦγον τὰ εἰρημένα Δημήτρια, ὡς ἀλαζόνι. *Demetriis dicunt, quum ea Athenienſes agerent, pingebatur Demetrius in proſcenio, terrarum orbe vectus. Demetrii autem illic memoria Poliorcetae, cui etiam celebrabant iſta, quae dicebant Demetria, utpote glorioſo.*

ΔΙΑΜΑΣΤΙΓΩΣΙΣ.

Apud Lacedaemonios celebrabatur, annis ſingulis. Erat vero inter feſta Graeciae nobiliſſima. Philoſtratus, ubi de eo agit, in Vita Apollonii lib. VI. cap. X. Ἡ δὲ Ἑλλὰς, πῶς, ἔφη, περὶ αὐτῶν γιγνώσκει; ξυνιᾶσιν, εἶπεν, ὥστερ ἐς τὰ Ὑακίνθια, καὶ τὰς Γυμνοπαιδίας, θεατόμενοι ξὺν ἡδονῇ τε, καὶ ὁρμῇ πάσῃ. *Graecia vero, quomodo, inquit, de illis cognoſcit? Conveniunt, ait, tamquam ad Hyacinthi feſtum, & gymnica certamina, ſpectaturi cum voluptate & omni ſtudio.* Inde autem nomen accepit, quod adoleſcentes ſeſe mutuo flagellarent, & quidem per totum diem. Plutarchus in Lac. Inſtit. Οἱ παῖδες παρ' αὐτοῖς ξαινόμενοι μάστιξι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος, μέχρι θανάτου πολλάκις διακαρτεροῦσιν, ἱλαροὶ, καὶ γαῦροι, ἀμιλλώμενοι περὶ νίκης πρὸς ἀλλήλους, ὅστις αὐτῶν ἐπὶ πλέον τε καὶ μᾶλλον καρτερήσει· καὶ ὁ περιγενόμενος, ἐν τοῖς μάλιστα ἐπίδοξός ἐστι. καλεῖται δὲ ἡ ἄμιλλα, Διαμαστίγωσις. *Pueri apud eos flagellis icti per totum diem in ara Orthiae Dianae, uſque ad mortem ſaepe perdurant, hilares & elati, certamen de victoria inter ſe, quis illorum diutius & amplius ſuſtinuerit. Et qui ſuperat, in primis glorioſus eſt. Vocatur autem pugna iſta Flagellatio.* Lutatius ad Theb. VIII. *Incolae Eurotae fluminis plagis praedurantur ad patientiam agonici certaminis. Vnde Horatius.*

Nec me tam patiens Lacedaemon.

Agon ipſe Διαμαστίγωσις *dicitur.* Certabant vero adoleſcentes nobiles. Tertullianus ad Martyres cap. IV. *Nam quae hodie apud Lacedaemonios ſolemnitas maxima eſt* Διαμαστίγωσις, *id eſt, Flagellatio, non latet. In quo ſacro ante aram nobiles quique adoleſcentes flagellis adfliguntur, adſtantibus parentibus, & propinquis, & uti perſeverent adhortantibus.* Simplicius in Epictetum. Κἂν πρὸς ἡδονὴν γυμνάζεταί τις, ἐπὶ τὸ κρατεῖν ἡδονῆς, ἀνάγκη, τῶν ἡδέων ἐφαττόμενον, ἐθίζεσθαι καταφρονεῖν αὐτῶν· κἂν πρὸς λύπην, λυπηρῶν μελέτην. κἂν πρὸς φόβον, φιβεροῖς τισιν ἑαυτὸν ἐμβάλλειν· κἂν πρὸς ἀλγηδόνας, τὸν Διαμαστιγώσεως ἀγῶνα τῶν ἐν Λακεδαίμονι νέων εὐγενῶν ζηλοῦν, καὶ τὰ πρὸς ἐκεῖνον τὸν ἀγῶνα γυμνάσια, πάντα ἀλγεινὰ ὄντα. *Quod ſi & ad voluptatem exerceatur quis, ut contineat voluptatem, neceſſe eſt, poſtquam dulcia tetigerit, adſueſcere ad illa contemnenda; quod ſi ad moeſtitiam, guſtare moeſta: quod ſi & ad metum, metuendis quibusdam ſe immittere; etiam ſi ad dolores, flagellationis certamen nobilium Lacedaemoniorum imitari, & exercitia ad iſtum agonem omnia horrida.* Ita locum illum emendo. Nam corrupte primum editur, τὸν διὰ μαστιγώσεως ἀγῶνα. *Agonem per flagellationem.* Et mox. νέων ἀγενῶν ζηλοῦν. *Iuvenum ignobilium aemulari.* Atque ita Lycurgus inſtituerat; poſtea tamen id neglectum, ut nobiles inter ſe certarent: & admiſſi ad hoc certamen etiam ſervi. Themiſtius in ea Oratione, quae Βασανιστὴς, ἢ Φιλόσοφος, inſcribitur. Λακεδαιμονίους δὲ ἐγὼ πυνθάνομαι τά τε ἄλλα τὸν Λυκοῦργον αἰσχύναι, καὶ ἐπὶ

καὶ ἐπὶ τὸν βωμὸν τῆς Ὀρθίας, ὁμοίως μὲν δάλυς, ὁμοίως; ἢ ἐλευθέρως ἀνάγῃ, τόν τε Εἴλωτα, ἃ τύχοι, τόν τε Ἐρυπωντίδῃ, ἢ Ἀγιάδῃ. ἢ τοῦτό γε ἴσως οὐκ ἀπὸ τρόπου· μαστίγων γὰρ τὸ ἀγώνισμα, καὶ ὁ στέφανος. *Sed Lacedaemonios ego reſciſco tum reliqua Lycurgum pudefacere, tum in aram Orthiae, pariter quidem ſervos, pariter item liberos abducere, tum Heiloten, ſi ita ſors velit, tum Eurypontidem, vel Agiadem. An non hoc fortaſſis abſurdum? Nam flagellorum certamen & corona.* Fiebat autem flagellatio haec ad aram. Lucianus De Gymn. Μάλιστα δὲ ὁρᾷς μαστιγουμένους αὐτοὺς (loquitur de Laconibus) ἐπὶ τῷ βωμῷ, καὶ αἵματι φοινίσσοντας. *Maxime autem vides eos flagellatos in ara & ſanguine madentes.* Tertullianus loco citato. *Ante aram nobiles quique adoleſcentes flagellis adfliguntur.* Inde eſt, quod Ἐπιβώμιον αἷμα dicit Gregorius Nazianzenus Orat. Εἰς τὰ ἅγια Φῶτα. Καὶ Λακωνικῶν ἐφήβων ἐπιβώμιον αἷμα, ξαινομένων ταῖς μάστιξι. *Et Lacedaemoniorum epheborum in ara ſanguis, verberatorum flagellis.* Erat vero ara iſta Dianae τῆς Ὀρθίας. Ecce in citatis Plutarchi verbis. Οἱ παῖδες παρ' αὐτοῖς ξαινόμενοι μάστιξι δι' ὅλης ἡμέρας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος. *Pueri apud illos caeſi flagellis per totum diem ad aram Orthiae Dianae.* Idem in Lycurgo. Καὶ τοῦτο μὲν οὐδὲ ἀπὸ τῶν νῦν ἐφήβων ἄπιστόν ἐστιν, ὧν πολλοὺς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Ὀρθίας ἑωράκαμεν ἀποθνήσκοντας ταῖς πληγαῖς. *Et illud quidem ne ab his quidem ephebis incredibile eſt, quorum multos in ara Orthiae vidimus morientes plagis.* Pauſanias in Arcadicis. Καὶ ἐν Διονύσου τῇ ἑορτῇ, κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν, μαστιγοῦνται γυναῖκες, καθὰ καὶ οἱ Σπαρτιατῶν ἔφηβοι παρὰ τῇ Ὀρθίᾳ. *Et in Bacchi feſto, ex oraculo apud Delphos, flagellantur feminae, prout etiam Spartanorum ephebi ad Orthiam.* Aliis Diana Orthoſia dicitur. Sextus Pyrrh. Hypotyp. lib. III. cap. XXIX. *Lacedaemonii in ara Dianae Orthoſiae flagris acerrime caeduntur, ut multus in aram deae defluat ſanguis.* Sed aut Sexti error eſt, aut mendum a librario; nam Diana Orthoſia Byzantii colebatur. Herodotus lib. IV. Τῇσι μὲν νῦν σήλῃσι ταύτῃσι Βυζάντιοι, κομίσαντες ἐς τὴν πόλιν, ὕστερον τούτεων ἐχρήσαντο πρὸς τὸν βωμὸν τῆς Ὀρθωσίης Ἀρτέμιδος. *His quidem nunc columnis Byzantii, delatis in urbem, poſt haec uſi ſunt ad aram Orthoſiae Dianae.* Qui certabant, Βωμονῖκαι dicebantur. Hyginus Fab. CCLXI. *Sed quum poſtea Romanis ſacrorum crudelitas diſpliceret, quamquam ſervi immolarentur, ad Laconas Diana translata eſt, ubi ſacrificii conſuetudo adoleſcentum verberibus ſervabatur; qui vocabantur* Βωμονῖκαι, *quia arae ſuperpoſiti contendebant, qui plura poſſet verba ſuſtinere.* Lutatius ad Theb. VIII. *Quum ſimulacrum (Dianae Tauricae) in Laconiam delatum fuiſſet, ne quod piaculum naſceretur intermiſſione ſolemnis ſacrificii, neve crudelitate Graeciae populus obiret, inventum eſt, ut inter ſe impuberes pueri de ſuſtinendis verberibus contenderent, ac ſe in hanc patientiam provocarent; & ſuper aram impoſiti flagellis verberabantur tam diu, donec ex corpore humano ſanguis flueret, qui inſtar eſſet ſacrificii; hi autem adpellabantur* Βωμονῖκαι. Inſtitutum ex Hiſtoria referunt; Pauſaniae paulum extra aciem ſacra facienti, irrumpentes Lydos ea perturbaſſe, ac diripuiſſe; illum vero, eiuſque comites, quando ad manum arma non eſſent, virgis illos, & flagellis, cecidiſſe: eiuſque rei imitationem hanc Διαμαστίγωσιν eſſe. Plutarchus in Ariſtide. Ἔνιοι δέ φασι τῷ Παυσανίᾳ μικρὸν ἔξω τῆς παρατάξεως θύοντι, καὶ κατευχομένῳ, τῶν Λυδῶν τινας, ἄφνω προσπεσόντας, ἁρπάζειν καὶ διαῤῥίπτειν τὰ περὶ τὴν θυσίαν· τὸν δὲ Παυσανίαν, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν, οὐκ ἔχοντας ὅπλα, ῥάβδοις καὶ μάστιξι παίειν. διὸ καὶ νῦν ἐκείνης τῆς ἐπιδρομῆς μιμήματα τὰς περὶ τὸν βωμὸν ἐν Σπάρτῃ πληγὰς τῶν ἐφήβων, καὶ τὴν τῶν Λυδῶν πομπὴν συντελεῖσθαι. *Nonnulli vero dicunt Pauſaniae paulum extra caſtra ſacrificanti & vota facienti, Lydorum aliquos repente invadentes rapere & diſſicere ea quae ad ſacrum parata erant. Pauſaniam vero cum eis, qui circa erant, non habentibus arma, virgis & flagellis verberare. Propterea nunc quoque illius incurſionis ſimulacra iſtas circa aram in Sparta plagas epheborum, & Lydorum pompam celebrari.* Alii ad oraculum referunt, cuius ſententiam ſolerti interpretatione mitigaverit Lycurgus. Pauſanias in Laconicis, ubi De Dianae Orthiae ara. Καὶ σφίσιν ἐπὶ τοῦτο γίνεται λόγιον, αἵματι ἀνθρώπων τῷ βωμῷ αἱμάσσειν. θυομένῳ δέ, ὅν τινα ὁ κλῆρος ἀπελάμβανε, Λυκοῦργος μετέβαλεν ἐς τὰς ἐπὶ τοῖς ἐφήβοις μάστιγας. *Et illis poſt hoc accidit oraculum, ſanguine humano aras cruentare. Quum igitur ſacrificaret, quem ſors tetigerat, Lycurgus transtulit ad verbera epheborum.* Aliter Vetus Horatii Interpres lib. I. Od. VII. *In aris Dianae adoleſcentes verberibus immobiles caedebantur; poſt matricidium namque Oreſtes furibundus adiit oraculum Apollinis de ſanitate adquirenda; reſpondit oraculum, eum poſſe ſanari, ſi e Taurica regione Dianae Scythicae ſimulacrum auferret. Profectus itaque in Tauricam, ubi ſoror eius Iphigenia, Dianae ſacerdos, advenas immolabat, ab ea adgnitus; cui parceus, interrogavit cur veniſſet: re itaque cognita, ipſa cum fratre, quem ſequuta eſt, ſimulacrum abſtulerunt; delatique in Italiam, illud collocarunt in nemore Aricino, Dianae ſacro. At poſteaquam videretur Italis numen immane, & aſperum, illud orientem verſus miſerunt: atque a Lacedaemoniis ſuſceptum eſt; ſed ii quoque verentes, ne aut crudelitatem, aut ſaevitiam aliquam, Diana in ipſos exerceret, hoc ſtatuerunt, ut iuvenis eius aras adſcenderet, quem alius tam diu loris caederet, donec ſanguis e viſceribus in aras manaret, atque ita numini ſatisfieret.* Philoſtratus in Vita Apollonii lib. VI. capit. X. ubi de hoc feſto agitur. Τὸ δὲ τῶν μαστίγων ἔθος, τῇ Ἀρτέμιδι τῇ ἀπὸ Σκυθῶν δρᾳ, χρησμῶν φασιν ἐξηγουμένων ταῦτα. *Mos vero iſte flagellorum peragitur Dianae Scythicae, oraculis dicunt haec interpretantibus.* Alii virtutis militaris praeexercitamenta eſſe cupiebant, atque ita futuros ad proelia interritos, & invictos, ſtatuebant. Lucianus De Gymn. Εἶποι γὰρ ἄν σοι καὶ ὑπὲρ ἐκείνων Λυ-

Digitized by Google

Λυκοῦργος, ὁ νομοθέτης αὐτῶν, πολλὰ τὰ εὔλογα, καὶ ἀ συνιδὼν κολάζῃ αὐτοὺς, οὐκ ἐχθρὸς ὢν, οὐδὲ ὑπὸ μίσους αὐτὸ δρῶν, οὐδὲ τὴν νεολαίαν τ' πόλεως εἰκῇ παραναλίσκων, ἀλλὰ καρτερικοτάτους, καὶ παντὸς δεινοῦ κρείττονας, ἀξιῶν εἶναι, τοὺς σώζειν μέλλοντας τὴν πατρίδα. *Dixerit enim tibi quoque de his Lycurgus, legislator eorum, multa rationi congrua, & quae sequutus caedat eos, non inimicus, nec prae odio id faciens, neque iuventutem urbis temere consumens, sed robustissimos & omni terriculamento superiores cupiens esse eos, qui servaturi forent patriam.* Nicetas Commentario in citatam Nazianzeni Orationem. *Lacedaemonii, Dianae cultores, in ipsius bonorem festum celebrabant; in quo adolescentes verberibus corpus proscindentes, aram cruore perfundebant, virtutis suae, magnitudinisque animi, specimen exhibentes; ac vulneribus perferendis seipsos adsuefacientes, ut scilicet vulnera in bellis accepta contemnerent.* Dum haec flagellatio fieret, femina, quae sacris praeerat, simulacrum deae illius praeferebat; quod, quum leve admodum esset, quia exiguum, si caedentes, epheborum formae, aut nobilitati, parcentes, remissius verberarent, adeo grave e vestigio fiebat, ut sacerdos sustinere id nequiret, flagellantesque accusaret, ipsorum culpa onus sibi grave esse. Pausanias loco citato. Ἡ δὲ ἱέρεια, τὸ ξόανον ἔχουσα, σφίσιν ἐφέστηκε. τὸ δέ ἐστιν ἄλλως μὲν κοῦφον ὑπὸ σμικρότητος. ἢν δὲ οἱ μαστιγοῦντές ποτε ὑποφειδόμενοι παίωσι κατὰ ἐφηβίαν κάλλος, ἢ ἀξίωμα, τότε ἤδη τῇ γυναικὶ τὸ ξόανον γίνεται βαρὺ, καὶ οὐκέτι εὔφορον. ἡ δὲ ἐν αἰτίᾳ τοὺς μαστιγοῦντας πεποίηται, καὶ πιέζεσθαι δι' αὐτούς φησιν. *Sacerdos vero habens statuam, illis praesidebat. Ea vero alioquin est quidem levis ob exiguitatem. Quod si flagellantes interdum subparcentes verberarent propter ephebi pulcritudinem aut nobilitatem, tunc feminae ea fiebat ponderosa, nec portari poterat. Illa igitur hinc reos flagellantes faciebat, & premi per illos dicebat.* Et exhortabantur eos adstantes parentes, ac propinqui, ut fortiter facerent. Tertullianus in citatis initio verbis. *Flagellis adfiguntur, adstantibus parentibus; & uti perseverent, adhortantibus.* De patrum hortatu, est Senecae quoque locus De Provid. capit. IV. *Numquid tu invisos esse Lacedaemoniis liberos suos credis, quorum experiuntur indolem publice verberibus admotis? ipsi illos patres adhortantur, ut ictus flagellorum fortiter perferant; & laceros, ac semianimes, rogant, perseverent vulnera praebere vulneribus.* Immo matrum in re ista masculus animus, supra adfectum, ac sexum suum; iubebant pati. Martialis lib. VII. Epigramm. LXXIX.

Et non caesus adhuc, matre iubente, Lacon.

Et laudabant fortiter patientes. Statius de Menalca Lacone Theb. VIII.

——— dilecta genis morientis oberrant
Taygeta, & pugnae, laudataque verbera matri,

Adeoque minabantur, si verberibus cessissent. Lucianus de Gymn. Μάλιστα δὲ, ἢν ὁρᾷς μαστιγουμένους αὐτοὺς (τοὺς Λάκωνας) ἐπὶ τῷ βωμῷ, καὶ αἵματι ῥεομένους· πατέρας δ', καὶ μητέρας παρεστώσας, οὐχ ὅπως ἀνιωμένας ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, ἀλλὰ καὶ ἀπειλούσας, ἢν μὴ ἀντέχοιεν πρὸς τὰς πληγάς. *Maxime autem si videas flagellatos (eos Laconas) ad aram, & sanguine madentes: patres autem & matres adstantes, adeo non moerentes ob illa, quae fiebant, ut etiam minarentur nisi obdurarent ad plagas.* Itaque nec exclamabant, neve etiam ingemiscebant. Cicero Tusc. II. *Spartae vero pueri ad aram sic verberibus accipiuntur, ut multus e visceribus sanguis exeat; nonnumquam etiam, ut quum ibi essem audiebam, ad necem; quorum non modo nemo exclamavit umquam, sed ne ingemuit quidem.* Iterum Tusc. V. *Pueri Spartiatae non ingemiscunt, verberum dolore laniati.* Et huc adlusit ille apud Petronium. *Et ego quidem tres plagas Spartana nobilitate concoxi.* Ac Psellus De Daem. Oper. Μὴ θέλων δὲ ἐξενεγκεῖν τὸ ἀπόῤῥητον, ὅμως, τὴν Λακωνικὴν πεπονθὼς ἀνάγκην, τ' ἀληθὲς ἐξέπεσεν. *Recusans vero secretum prodere, Laconicam necessitatem passus, verum edidit.* Quin cadere quoque in certamine, quam cedere turpiter in suorum conspectu malebant. Lucianus De Gymn. Πολλοὶ γοῦν καὶ ἐναπέθανον τῷ ἀγῶνι, μὴ ἀξιώσαντες ἀπαρρεῦσαι ζῶντες ἔτι, ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν οἰκείων, μηδὲ εἴξαι τοῖς σώμασιν. *Multi igitur etiam immortui sunt certamini, quum dedignarentur desperare adhuc vivi, in oculis domesticorum, neque cedere corporibus.* Ac quos cadere contigisset, ii funere publico, & capite coronato, efferebantur. Statius Theb. IV.

Taygetique phalanx, & oloriferi Eurotae
Dura manus. Deus ipse viros in pulvere crudo
Arcas alit; nudaeque modos virtutis, & iras,
Ingenerat; vigor inde animis, & mortis honorae
Dulce sacrum; gaudent natorum in fata parentes,
Hortanturque mori; deflet iamque omnis ephebum
Turba, coronato contenta est funere mater.

Vbi Interpres Vetus Lutatius. *Cur Eurotae dixerit, ipse narravit. Iuxta hunc fluvium Lacones vapulando contendunt; glorioſior tamen ille est, qui iuxta praescriptum numerum plagarum animae non pepercit; qui, quum devoverit spiritum, publice funeratur, & capite coronatur.* Insuper honoris ergo statuae illis ponebantur. Lucianus loco citato. Οὓς καὶ τοὺς ἀνδριάντας ὄψῃ τιμωμένους δημοσίᾳ, ὑπὸ τῆς Σπάρτης ἀνατεθέντας. *Quorum etiam statuas videbis publice honoratas, dedicatas ab Sparta.* Ad hoc certamen respexit Stratonicus isto apophthegmate apud Athenaeum lib. VIII. Εἴ δέ τις τούτων πλημμελοίη, μαστιγώθησαν Λακεδαιμόνιοι· ἐπισκώπτων τὰς παρ' αὐτῶν ἀγομένας μαστιγώσεις. *Quod si quis eorum praevaricetur, flagellantur Lacedaemonii: irridens flagellationes apud eos fieri solitas.* Et Eunapius in Iuliano. Εἶτα ἀπολαβὼν τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ τοὺς Λάκωνας, τῶν ἐν Λακεδαιμονίᾳ μαστίγων ὑπέμνησε. *Deinde adsumens Themistoclem, & Laconas, com-*

commeminit verberum apud Lacedaemonios. Nec aliunde *Plagipatidae* dicuntur Lacones apud Plautum Capt. Act. III. Sc. I.

Nihil moratur iam Laconas, imi ſubſellii viros,
Plagipatidas. ——

Et Lacedaemon *Patiens* apud Horatium lib. I. Carm. Od. VII.

Me non tam patiens Lacedaemon,
Nec tam Lariſſae percuſſit campus opimae,
Quam domus Albuneae reſonantis.

ΔΙΑΝΤΙΝΙΑ.

Invenio in Inſcriptione quadam antiqua. ΕΥΡΥΚΛΕΙΑ ΕΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙ, ΚΑΙ ΔΙΑΝΤΙΝΙΑΝ · *Euryclea Lacedaemone, & Diantinian*(a).

ΔΙΑΣΙΑ,

Iovi ſacra. Theodoretus Therapeut. VII. Τέτοις καὶ ἑορτὰς, καὶ πανηγύρεις, καὶ δημοθοινίας, ἐπιτελεῖν ὁ τῶν ἀνθρώπων ἀλάστωρ ἐνομοθέτησε. Πάνδια μὲν, καὶ Διάσια, τῷ Διΐ· Ἥραια, τῇ Ἥρᾳ. *Illis & feſtos dies, & ſolemnes conventus, & publica epula, peragere iniunxit lege malus hominum genius: Pandia quidem & Diaſia Iovi; Heraea Iunoni.* Etymologici Auctor. Διάσια, ἑορτὴ ἐπιτελουμένη Ἀθήνησι τῷ Διΐ. παρὰ τὰς ἄσας, τὰς ἀνίας. *Diaſia feſtum, quod Athenis celebratur Iovi; ab voce ἄσας, quae notat moleſtias.* Mox haec intermiſſa fuerunt. Lucianus Icaromenippo. Καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἐλλίποιεν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ Διάσια τοσοῦτον ἐτῶν. *Et propter quam cauſam intermiſerint Athenienſes feſtum Iovis tot annorum.* Iterum Timone. Οὗτός ἐστιν, ὁ πολλάκις ἡμᾶς καθ' ἱερῶν τελείων ἑξιάσας, ὁ νεόπλυτος, ὁ τὰς ὅλας ἑκατόμβας, παρ' ᾧ εἰώθαμεν λαμπρῶς ἑορτάζειν τὰ Διάσια. *Ille eſt, qui crebro nos per integras victimas reficiens, recens locuples, qui integras becatombas, apud quem ſolemus ſplendide epulari feſtum Iovis.* Euſtathius De Iſmeniae & Iſmenes Amoribus lib. I. Παρὰ δὲ ταύτῃ τῇ Εὐρυκώμιδι καιρὸς Διασίων. *Apud hanc vero Eurycomidem tempus feſti Iovis.* Et plurima toto illo Opere occurrit mentio. Et emetoto illo · Opere occurrit mentio. Et emeto

idem festum. AElianus Var. Hist. lib. VIII. cap. III. Καὶ ἐν ᾗ, ταῦτα ἡμέρᾳ δρῶσι, Διῖπόλια τὴν ἑορτὴν καλοῦσι, καὶ Βυφόνια. *Et in quo die illa faciunt, Diipolia vocant festum ac Buphonia.* Haec explicanda omnino erant, illustrando Hesychii loco.

ΔΙΚΤΥΝΝΙΑ.

Dianae Dictynnae apud Lacedaemonios festum, cuius meminit Pausanias Laconicis. Πρὸς θαλάσσῃ δὲ ἐστὶ ἄκρας ναὸς ἐστι Δικτύννης Ἀρτέμιδος, καὶ οἱ κατ' ἔτος ἕκαστον ἑορτὴν ἄγουσι. *Ad mare autem in promontorio aedes est Dictynnae Dianae, eique quotannis festum celebrant.* Etiam apud Cretenses erat. Antoninus Liberalis Metamorph. XL. Καὶ ὠνόμασαν ἐκ τούτου Κρῆτες Δίκτυνναν, καὶ ἱερὰ προσήνεγκαν. *Et ex eo nominarunt Cretenses Dictynnam, & attulerunt sacra.*

ΔΙΟΚΛΕΙΑ.

Apud Megarenses celebrata. Scholiastes Pindari Pythionic. Od. XIII. Ἄγεται καὶ ἐν Αἰγίνῃ τὰ Δελφίνια, καὶ Αἰάκεια. ἐν δὲ Μεγάροις, τὰ Διόκλεια, καὶ Πύθια. *Etiam in Aegina coluntur Delphinia, & Aeacia; in Megaris vero Dioclia, & Pythia.*

ΔΙΟΜΕΙΑ.

Sacra Iovi τῷ Διομεῖ. Eustathius ad Iliad. δ'. Ἔτι δὲ ἀναλογώτερον εἰπεῖν, ἐκ τοῦ Ἡρακλῆς, Ἡρακλέος, τὰ Ἡράκλεια, καὶ μᾶλλον ἐκ τοῦ Διομεὺς Ζεὺς, τὰ Διόμεια. *Adhuc magis regulariter ut dicam, ab voce Heracles, Heracleos, Heraclia; & potius ex Iovis cognomine Diomeus, Diomia.* Vel Diomo heroi, ut alii volunt. Etymologici Auctor. Δίομος, ὄνομα κύριον ἥρωος Ἀθηναίου. ἀφ' οὗ Διόμεια ἑορτή. *Diomos, nomen proprium heros Athenienſis, unde festum Diomia.* Ita rescribo. Hodie editur. ἀφ' οὗ Διομιὰς ἑορτή. *A quo Diomias dies festa.*

(a) Liber hic ad nos non pervenit, quod queritur, & merito, *Luc. Gronovius.*

ΔΙΟΝΤΣΙΑ.

De his seorsim, libro singulari (a).

ΔΙΟΣΚΥΡΙΑ.

Festum Dioscurorum, quod Cyrenaei celebrabant. Scholiastes Pindari Pyth. Od. V. Ἐπιφανῶς ἄγουσι Κυρηναῖοι τὰ Διοσκούρια, Βάττου πρώτου καταδείξαντος τὴν εὐχήν. *Magnifice Cyrenenses colunt festum Dioscurorum, Batto primo auctore eius.* Etiam Lacedaemonii. Pausanias Messeniacis. Λακεδαιμονίων δὲ ἐστὶ στρατοπέδῳ Διοσκούροις ἑορτὴν ἀγόντων, καὶ ἤδη πρὸς πότον καὶ παιδιὰς τετραμμένων, μετὰ τὸ ἄριστον ὁ Γώνιππος, καὶ ὁ Πάνορμος, χιτῶνας λευκοὺς καὶ χλαμύδας πορφυρᾶς ἐνδύντες &c. *Lacedaemoniis autem in exercitu festum Dioscurorum colentibus, & iam ad potum & lusus conversis, post prandium Gonippus & Panormus, induti candidas tunicas & purpureas chlamydas.* Ac certamen tunc erat. Sidonius Carm. IX.

Non dicam Lacedaemonis iuventam
Vnctas Tyndaridis dicasse luctas.

ΔΡΥΟΠΙΑ.

Dryopi, Apollinis F. sacra apud Athenienses. Pausanias Messeniacis, ubi de iis agit. Τοῦτο μὲν γὰρ Ἀπόλλωνός ἐστιν αὐτοῖς ναὸς, τοῦτο δὲ Δρύοπος ἱερὸν, καὶ ἄγαλμα ἀρχαῖον. ἄγουσι καὶ παρὰ ἔτος αὐτῷ τελετὴν, παῖδα τὸν Δρύοπα Ἀπόλλωνος εἶναι λέγοντες. *Partim quidem enim Apollinis apud eos aedes est, partim fanum Dryopis, & simulacrum vetus. Celebrant autem illi quotannis festum, Dryopa filium Apollinis esse dicentes.*

ΔΩΔΕΚΑΤΗ.

Alio nomine Χόες dicta. Hesychius. Δωδεκάτη, ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἣν Χόας ἔλεγον. *Duodecima, festum Athenis, quod dicebant Choas.* Hoc per occasionem etiam supra a me dictum in Ἀνθεστήρια.

Digitized by Google

GRAECIAE FERIATAE SIVE DE FESTIS GRAECORVM

LIBER TERTIVS.

ΕΒΔΟΜΗ.

Septimo die a nato infante peragi solita, Hesychius. Ἑβδόμαι, λομαί. ἢ, ἑβδόμῳ ἡμέραν ἀπὸ γενέσεως παιδίου ἑορτάζουσιν. *Hebdomae, sectiones; aut septimam diem ab partu pueruli celebrant.* Etymologici Auctor. Τοῖς ἀπολεχθεῖσι παιδίοις τὰς ἑβδόμας ἦγον. *Natis pueruli septimas celebrabant.* Sed privatum hoc festum erat; aliud eodem nomine publicum, quod celebrabant septimo quoque lunae die. Ecce apud Athenaeum lib. XII. Περσικὴν στολὴν ἠμφιεσμένος, περιέρχεται ταῖς ἑβδόμαις τοὺς βωμοὺς μετὰ τοῦ πρυτανέως. *Persicam vestem indutus circumit septimis diebus aras cum prytane.* Et convivium tunc Athenis agitabant ephebi. Aulus Gellius lib. XV. *In conviviis iuvenum, quae agitare Athenis hebdomadibus lunae solemne nobis fuit.* Celebrabant autem Apollini, cui dies ille sacer. Suidas. Ἡμέραι τινὲς ἐνομίζοντο Ἀθήνησι θεοῖς τισιν, οἷον νουμηνία, καὶ ἑβδόμη, Ἀπόλλωνος. *Dies quidam Athenis legitimi erant certis Deis; ut nova luna, & septima Apollinis.* Causa, quod natalem Apollinis istum ferrent. Hesiodus Ἡμέραις.

——— καὶ ἑβδόμη, ἱερὸν ἦμαρ.
Τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.
——— *& septima, sacra dies:*
Hac enim Apollinem aureum genuit Latona.

Eustathius ad Odyss. ψ'. Ἀπόλλωνος ἱερὰ πᾶσα νουμηνία, καθὰ καὶ ἡ τοῦ σεληνιακοῦ μηνὸς ἑβδόμη, ὡς χρυσέθλιος Ἀπόλλων. *Apollini sacra omnis nova luna, sicut etiam septima mensis lunaris, & nativus Apollinis.* Vnde etiam Ἑβδομαγένης a sacerdotibus, vatibusque, dicebatur. Plutarchus Symposiac. lib. VIII. Quaest. I. Ἑβδόμῃ δὲ ἀμφοτέρας ἑορτάζουσι (de Apollinis, & Platonis, natali loquitur) ὃν τὸν θεὸν, ὡς ταύτῃ γεγόμενον, ὑμεῖς, εἶπεν, οἱ προφῆται, καὶ οἱ ἱερεῖς, Ἑβδομαγένην καλεῖτε. *Septima autem utramque celebrant, & Deum, ut tunc genitum, vos, inquit, prophetae & sacerdotes, septimagenem vocatis.* Proclus in Timaeum Comm. III. Καὶ τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἑπτάδα ἀνέθεσαν, ὡς συνέχοντι πάσας τὰς συμφωνίας. ἐν γὰρ μονάδι, καὶ δυάδι, καὶ τετράδι, πρῶτον τὸ δὶς διὰ πασῶν, ἐξ ὧν ἡ ἑβδομάς. διὸ καὶ Ἑβδομαγένην ἐκάλεσαν τὸν θεὸν, καὶ τὴν ἑβδόμην τῷ θεῷ ἱερὰν ἔλεγον. Τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ. *Et Apollini remissam septimam, utpote continenti omnes vocum concordias. Quippe in monade, & dyade, & quaternione primum est disdiapason, ex quibus consistit septenarius. Quare etiam septimagenem vocarunt Deum, & septimam diem Dei sacram dixerunt. Hac etenim Apollinem aureum genuit Latona.* Ita locum illum emendo. Primo enim corrupte editur. Διὸ καὶ Ἑβδομαγέταν ἐκάλεσαν τ. θ. Deinde, Ἀπόλλωνα χρυσαοραγέτα Λητώ. Celebrabant autem hoc festum Athenienses, laurum gestantes, canistrumque coronantes, item hymnum Deo canentes. Idem Proclus in Hesiodi Ἡμέρας. Καὶ Ἀθηναῖοι ταύτην (τὴν ἑβδόμην) ὡς Ἀπολλωνιακὴν τιμῶσι δαφνηφορήσαντες, καὶ τὸ κανοῦν ἐπισείσαντες, καὶ ὑμνήσαντες τὸν θεόν. *Et Athenienses hunc (diem septimum) ut Apollinarem colunt, laurum ferentes, & canistrum coronantes, & hymnis laudantes Deum.*

ΕΚΑΤΟΜΒΑΙΑ.

Festum erat, & certamen, apud Argivos. Hesychius. Ἑκατόμβαια, ἑορτὴ ἐν Ἄργει, καὶ ἀγὼν τελούμενος. *Hecatombaea, festum in urbe Argo, & agon celebrari solitus.* Celebrabantur in honorem Iunonis; atque ita dicebantur, quod centum tunc boves ei Deae immolarentur: quin certamen quoque erat, in quo victor praemii vicem scutum aereum accipiebat, & coronam e myrto. Scholiast. Pindari Olymp. Od. VII. Τελῶνται γὰρ καὶ τὸ Ἄργος τὰ Ἡραῖα, ἃ καὶ Ἑκατόμβαια καλεῖται, παρὰ τὸ ἑκατὸν βοῦς θύεσθαι τῇ θεῷ· τὸ δὲ ἔπαθλον, ἀσπὶς χαλκῆ· ὁ δὲ στέφανος, ἐκ μυρσίνης. *Peraguntur enim in urbe Argo Heraea, quae etiam Hecatombaea vocantur, quia centum boves immolantur Deae. Praemium vero scutum aereum; corona vero ex myrtea.* Primus instituit Archinus, rex Argivorum. Alius Scholiastes ibidem. Ἐν Ἄργει, ἐν τῷ Ἑκατομβαίῳ ἀγῶνι, χαλκοῦς τὸ ἆθλον δίδοται. ὅτι Ἀρχῖνος, Ἀργείων γενόμενος βασιλεὺς, ὃς καὶ ἀγῶνα πρῶτος συνεστήσατο, ταχθεὶς ἐπὶ τῶν ὅπλων κατασκευῆς, ἀπὸ τούτων καὶ τὴν τῶν ἄθλων δόσιν ἐποιήσατο. *In urbe Argo, certamine Hecatombaeo, aes datur praemium; quia Archinus rex Argivorum, qui etiam primus agonem constituit,*

tuit, praepositus armorum fabricae, ab his quoque praemiorum donationem arcessivit. Carnes vero boum istorum centum populo ex lege distribuebantur. Idem Scholiastes eodem loco. Ἑκατόμβαια δὲ ὁ ἀγὼν λέγεται, ὅτι πομπῆς μεγάλης προηγῦνται ἑκατὸν βόες, ὃς νόμῳ κρεανομεῖσθαι πᾶσι τοῖς πολίταις. *Hecatombaea vero agon dicitur, quia magnam pompam antecedunt boves centum, quos lex iubet dividi omnibus civibus.* Didymus etiam AEginetis tribuit, qui nimirum ab Argivis acceperant, quorum coloni erant. Schol. Pindari Pyth. Od. VIII. Ὡς καὶ ἐν Αἰγίνῃ Ἡραίων ἀγομένων, καλὰ μίμησιν τῦ ἐν Ἄργει ἀγῶνος. ἄποικοι γὰρ Ἀργείων Αἰγινῆται. Δίδυμος δέ φησι τὰ Ἑκαλόμβαια αὐτὸν νῦν λέγειν, ἐπιχώριον ἀγῶνα Αἰγινητῶν, διὰ τὴν συγγένειαν. *Sicut etiam in Aegina quum celebrantur Heraea ad simulacrum ludicri in urbe Argo: coloni enim Argivorum Aeginetae. Didymus vero ait Hecatombaea illum nunc dicere patrium agonem Aeginetarum propter cognationem.* Quin & Lacedaemonii quotannis celebrabant, quia regio ipsorum urbes centum haberet. Eustathius ad Iliad. β'. Ἡ Λακωνικὴ τὸ παλαιὸν μὲν ἑκατόμπολις, ᾗ τὰ Ἑκατόμβαια διὰ τῦτο ἐθύετο ἐκεῖ κατ' ἔτος. *Laconica olim quidem centum urbs, & Hecatombaea ideo annua illic immolabantur.* Et ad Iliad. δ'. Ἐκ τῦ ἑκατόμβη Δωρικῆ τροπῇ, ᾗ προσλήψει τῦ ι, τὰ Ἑκατόμβαια. *Ex voce Hecatombe mutatione Dorica, & adsumtione litterae i, fiunt Hecatombaia.*

ΕΚΑΤΟΜΦΟΝΙΑ.

Peragebant Iovi Ithomatae Messenii, si quando hostes centum cecidissent. Pausanias in Messeniacis. Ἔθυσε δὲ ᾗ τῷ Διὶ τῷ Ἰθωμάτᾳ τὴν θυσίαν, ἣν Ἑκατομφόνια ὀνομάζουσιν. Αὕτη δὲ καθεσήκει μὲν ἐκ παλαιοῦ. Θύειν δὲ αὐτὴν Μεσσηνίων ἐνομίζετο, ὁπόσοι πολεμίους ἄνδρας καταεργάσαιντο ἑκατόν. *Immolavit etiam Iovi Ithomatae sacrificium, quod Hecatomphonia nominant. Illud autem manebat ex antiquo quidem. Fas autem erat id fieri ab illis Messeniis, quotquot confecissent centum hostiles viros.* Fulgentius lib. De Prisco Serm. in Nefrendes. *Diophantus Lacedaemonius, qui* De sacris Deorum *scripsit, ait apud Messenios Iovi solere sacrificari sacrum, quod* Ἑκαλομφόνια *adpellatur. Si quis enim centum hostes interfecisset, Iovi homine sacrificabat apud Ithomen.*

ΕΚΔΥΣΙΑ.

Phaestii celebrabant, & sacra faciebant Latonae Phytiae. Antoninus Liberalis Metamorph. XVII. Ταύτης ἔτι μέμνηνται τῆς μεταβολῆς Φαίστιοι. ᾗ θύουσι Φυτίᾳ Λητοῖ, ἣ τις ἔφυσε μήδεα τῇ κόρῃ, καὶ τὴν ἑορτὴν Ἐκδύσια καλῦσιν, ἐπεὶ τὸ πέπλον ἡ παῖς ἐξέδυ. *Huius mutationis memoriam servant adhuc Phaestii: & sacrificant Latonae, quae testiculos addiderit Proserpinae, & festum diem vocant Exutoria, quia peplum puella exuit.* Vide ibi totam festi originem.

ΕΛΕΝΙΑ.

Lacones celebrabant, in honorem, ut puto, Helenae. Hesychius. Ἑλένια, ἑορτὴ ἀγομένη ὑπὸ Λακώνων. *Helenia, festum celebratum ab Laconibus.* Colebatur enim templo proprio iuxta Sebrium vicum, prope sepulcrum Alcmanis. Pausanias Laconicis. Τῦ Σεβρίου δέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ, μνῆμα Ἀλκμάνος, ᾧ ποιήσαντι ἄσματα, ὐδὲν ἐς ἡδονὴν αὐτῶν ἐλυμήνατο τῶν Λακώνων ἡ γλῶσσα, ἥκιστα παρεχομένη τὸ εὔφωνον. Ἑλένης δὲ ἱερὰ ᾗ Ἡρακλέους, τῆς μὲν πλησίον τῦ τάφυ τῦ Ἀλκμᾶνος, τῦ δὲ ἐγγυτάτω τῦ τείχους. *Sebrii autem est in dextera monumentum Alcmanis, cui fingenti cantilenas nihil ad dulcedinem earum obstitit Laconum lingua, minime suppeditans gratiam pronunciandi. Helenae autem templa & Herculis, illius quidem prope sepulcrum Alcmanis, huius autem proxime murum.* In Therapnis cultam, una cum Menelao, Paride, ac Deiphobo, testatur AEneas Gazaeus Theophrasto. Τὸν γῆν Μενέλεων, καὶ νὴ Δία τὴν Ἑλένην, μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, μετὰ τὸν Δηίφοβον, ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς τοῖς θεοῖς συναριθμῦντες μετ' ἐκεῖνον ᾄδυσι. Θυσίαις τε καὶ ἀναθήμασι θεραπεύοντες. *Menelaum igitur &, per Iovem! Helenen, post Alexandrum, post Deiphobum, in Therapnis Laconicae diis connumerantes post illum canunt, sacrificiisque & donariis propitiant.* Ita recte locum illum nuper restituit in Variis suis Lectionibus V. N. & A. Ioannes Rutgersius, Serenissimi Suecorum Regis consiliarius. De ea, ac Menelao, refert Isocrates in Encomio. Ἐν Θεράπναις τ' Λακωνικῆς θυσίας αὐτοῖς ἁγίσε καὶ παλρίας ἐπιτελῦσιν, ὐχ ὡς ἥρωσιν, ἀλλ' ὡς θεοῖς ἀμφοτέροις ὖσιν. *In Therapnis Laconicae sacrificia illis pura & patria peragunt, non ut heroibus, sed utrisque tamquam Diis.* Celebrabant festum virgines, mulo vectae, aut curru florea iniecta tecto, sub qua pompam deducebant in templum Helenae. Observo alibi apud Hesychium. Κάναθρα, ἁρράβη, ἢ ἅμαξα, τελέσματα ἔχουσα, ὑφ' ὧν πομπεύουσιν αἱ παρθένοι, ὅταν εἰς τὸ τῆς Ἑλένης ἀπίωσιν. *Canathra, clitellae, aut currus, habens crates, sub quibus pompam ibant virgines, quando in templum Helenae abeunt.*

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Plataeenses celebrabant in Boeotia. Scholiastes Pindari Olympionic. Od. VIII. Τελῦνται δ' ἐν Βοιωτίᾳ διάφοροι ἀγῶνες. ἐν μὲν Θεσπιαῖς, τὰ Ἐραλίδια. ἐν δὲ Πλαταιαῖς, τὰ Ἐλευθέρια. *Celebrantur vero in Boeotia diversi agones; Thespiis quidem Eratidia; Plataeis autem Eleutheria.* Heniochus apud Stobaeum Serm. XXXIX. Ἐλευθέρια ἀφίκοντο θύσουσαί ποτε. *Eleutheria veniebant sacrificaturae aliquando.* Erat autem agon gymnicus, coronarius, celebrabaturque in honorem Iovis Eleutherii. Strabo, ubi de Eleutheriis agit lib. IX. Ἱδρύσαντό τε Ἐλευθερίου Διὸς ἱερὸν, ᾗ ἀγῶνα γυμνικὸν στεφανίτην ἀπέδειξαν, Ἐλευθέρια προσαγορεύσαντες. *Exstruxeruntque Eleutherii Iovis templum, &*

Digitized by Google

certamen gymnicum, cuius corona praemium, publicaverunt, Eleutheria adpellantes. Scholiastes Antholog. Epigr. Graec. lib. II. Tit. I. Μεταξὺ Κιθαιρῶν☞ καὶ Θηβῶν, ἐν ὁδῷ τῇ εἰς Ἀθήνας καὶ Μέγαρα. παραῤῥεῖ δ' αὐτὰς Ἀσωπός· ἔνθα Μαρδώνιον καὶ τὰς λ' μυριάδας Ἕλληνες ῥίψαντες ἱδρύσαντο Ἐλευθερίῳ Διὸς ἱερόν. καὶ τοὺς ἐν μάχῃ τελευτήσαντας δημοσίᾳ θάψαντες, ἀγῶνα γυμνικὸν στεφανίτην ἀπέδειξαν τὰ Ἐλευθέρια. *Inter Cithaeronem & Thebas, in via Athenas versus ac Megara. Praeterfluit vero eas Asopus. Ibi Mardonium & trecenta millia Graeci obruentes exstruxerunt Eleutherii* (Liberatoris) *Iovis templum; eosque qui in pugna perierunt, publice sepelientes, agonem gymnicum, cuius corona praemium, publicaverunt Eleutheria.* Et quidem quinto quoque anno. Currebant autem armati ante aram, maximis cursus propositis praemiis. Pausanias Boeoticis. Οὐ πόῤῥω ἢ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων, Διός ἐστιν Ἐλευθερίου βωμός. τούτων μὲν δὴ χαλκοῦ, τοῦ Διὸς δὲ τόν τε βωμὸν καὶ τὸ ἄγαλμα ἐποίησαν λευκοῦ λίθου. ἄγουσι δὲ καὶ νῦν ἔτι ἀγῶνα διὰ ἔτους πέμπτου, τὰ δὲ Ἐλευθέρια, ἐν ᾧ μέσῃσα δῶρα πρόκειται δρόμου. θέουσι δὲ ὡπλισμένοι πρὸ τοῦ βωμοῦ. *Non procul ab communi Graecorum est Iovis Eleutherii ara: alia quidem ex aere, Iovis vero aram simul & statuam fecerunt ex albo lapide. Celebrant vero etiam nunc certamen quinquennale, ista Eleutheria, in quo maxima praemia proposita sunt cursui. Currunt vero armati ante aram.* Eustathius ad Iliad. β'. Πλαταιαὶ, μεταξὺ Κιθαιρῶν☞ καὶ Θηβῶν, ἐν ὁδῷ τῇ εἰς Ἀθήνας καὶ Μέγαρα. παραῤῥεῖ δ' αὐτὰς ὁ προῤῥηθεὶς Ἀσωπὸς, ἔνθα Μαρδόνιον καὶ τὰς τριάκοντα μυριάδας Περσῶν Ἕλληνες ῥίψαντες, ἱδρύσαντο Ἐλευθερίῳ Διὸς ἱερόν. καὶ τοὺς ἐν μάχῃ τελευτήσαντας δημοσίᾳ θάψαντες, ἀγῶνα γυμνικὸν στεφανίτην ἀπέδειξαν τὰ Ἐλευθέρια. *Plataeae, inter Cithaeronem ac Thebas, in via Athenas versus ac Megara. Praeterfluit autem eas Asopus quem ante dixi. Illic Mardonium & trecenta millia Persarum Graeci proruentes, posuerunt Eleutherii Iovis templum; eosque qui in pugna obierunt, publice sepelientes agonem gymnicum, in quo corona praemium publicaverunt Eleutheria.* Singulis quinquenniis celebrari consueviſſe, observamus quoque apud Plutarchum in Aristide. Ἐκ τούτου γνωμένης Ἐκκλησίας κοινῆς τῶν Ἑλλήνων, ἔγραψεν Ἀριστείδης ψήφισμα, συνιέναι μὲν εἰς Πλαταιὰς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τοὺς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος προβούλους καὶ θεωροὺς, ἄγεσθαι δὲ πενταετηρικὸν ἀγῶνα τῶν Ἐλευθερίων. *Exinde habita concione communi omnium Graecorum, Aristides scripsit decretum, congregari quidem in urbem Plataeas quolibet anno primores consiliorum ex Graecia & sacros legatos, celebrare vero quinquennalem agonem Eleutheriorum.* Mox Plataeenses quotannis celebrare coeperunt; quod hunc in modum faciebant. Maemacterionis mensis die decimo sexto pompam agebant prima luce, quam antecedebat tubicen classicum canens, sequebantur vero plaustra myrto & coronamentis plena, una cum tauro nigro: inferium vinum, lacque in amphoris, olei item & unguenti plenas hydrias, pueri ingenui portabant; quia enim pro libertate viri illi, quibus fiebat, occubuissent; nulli servo ministrare hic licebat. Post hos omnes archon Plataeensis ibat, cui alias neque ferrum attrectare, neque vestem, praeter candidam, gestare permissum; isque tunc puniceo sago amictus, sumta ex tabulario hydria, gladiumque manu tenens, per mediam urbem ad monumenta procedebat. Ibi aqua e fonte petita, abluere pilas, & inungere; immolatoque inde tauro, Iovem, Mercuriumque τὸν χθόνιον, precatus, viros illos fortes, qui pro Graecia occubuissent, ad coenam, & inferias, invitasse; tum craterem vino plenum quum effudisset, propinare se illis viris, qui pro Graeciae libertate vitam posuissent, inquiebat. Narrat loco citato Plutarchus. Τῷ Μαιμακτηριῶνος μηνὸς, ὅς ἐστι παρὰ Βοιωτοῖς Ἀλαλκομένιος☞, τῇ ἑκτῃ ἐπὶ δέκα πέμπουσι πομπὴν, ἧς προηγεῖται μὲν ἅμ' ἡμέρᾳ σαλπιστὴς, ἐγκελευόμενος☞ δὲ τὸ πολεμικόν· ἕπονται δ' ἅμαξαι, μυρρίνος μεσαὶ, καὶ στεφανωμάτων, καὶ μέλας ταῦρος· καὶ χοὰς οἴνου, καὶ γάλακτος☞, ἐν ἀμφορεῦσιν, ἐλαίου τε καὶ μύρου κρωσσοὺς νεανίσκοι κομίζοντες ἐλεύθεροι. δίκαιον γὰρ οὐδενὸς ἔξεστι τῶν περὶ τὴν διακονίαν ἐκείνων προσάψασθαι, διὰ τὸ τοὺς ἄνδρας ἀποθανεῖν ὑπὲρ ἐλευθερίας. ἐπεὶ πᾶσι γε τοῖς Πλαταιέων ὁ ἄρχων, ᾧ τὸν ἄλλον χρόνον οὔτε σιδήρου θίγειν ἔξεστιν, οὔθ' ἑτέραν ἐσθῆτα πλὴν λευκῆς ἀναλαβεῖν, τότε χιτῶνα φοινικοῦν ἐνδεδυκὼς, ἀράμενός τε ὑδρίαν ἀπὸ τοῦ γραμματοφυλακίου, ξιφήρης ἐπὶ τοὺς τάφους προάγει διὰ μέσης τῆς πόλεως· εἶτα λαβὼν ὕδωρ ἀπὸ τῆς κρήνης, ἀπολούει τὰς στήλας, καὶ μύρῳ χρίει. καὶ τὸν ταῦρον εἰς τὴν πυρὰν σφάξας, καὶ κατευξάμενος☞ Διΐ, καὶ Ἑρμῇ Χθονίῳ, παρακαλεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος☞ ἀποθανόντας, ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ τὴν αἱμοκουρίαν. ἔπειτα κρατῆρα κεράσας οἴνου, καὶ χεάμενος☞, ἐπιλέγει· Προπίνω τοῖς ἀνδράσι τοῖς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων ἀποθανοῦσι. ταῦτα μὲν οὖν ἔτι καὶ νῦν διαφυλάττουσιν οἱ Πλαταιεῖς. *Mense Maemacterione, qui est apud Boeotos Alalcomenius, die sexta decima ducunt pompam, quam antecedit simul cum die tubicen, canens vero bellicum. Sequuntur plaustra, myrti plena & infulis, & niger taurus; & choes vini lacteisque in amphoris, item olei & unguenti vasa adolescentes ingenui portantes. Servo enim nihil eorum, quae adhibentur ad hoc ministerium, licet attingere, quia viri isti occubuerunt pro libertate. Post omnes vero Plataeensium archon, quem reliquo tempore fas non est aut tangere ferrum, aut veste alia praeter alba uti, tunc tunicam indutus purpuream, nactusque hydriam ab tabulario, ensem tenens ad sepulcra procedit per mediam urbem. Deinde hausta aqua ex fonte, abluit columnas & unguento terget. Et tauro in pyra mactato, votisque factis Iovi & Mercurio Terrestri, advocat viros praeclaros, qui pro Graecia occubuerunt, ad coenam & inferias sanguineas. Mox craterem vino temperans & fundens superdicit: Propino viris pro libertate Graecorum defunctis. Haec quidem igitur adhuc quoque nunc observant Plataeenses.* Et Samii, quum gymnasium Amori consecrassent, festum quoque hoc nomine instituerunt. Athenaeus lib. III. Σάμιοι δὲ, ὡς φησιν Ἡρόδικος ἐν Κολοφωνιακοῖς, γυμνάσιον ἀνα-

θέν-

Θέλες τῷ Ε"ρωλι, τὴν διὰ τέτων ἀγομένλω ἑορτὴν Ε'λευθέρια προσηγόρευσαν. *Samii vero, ut dicit Erxias in Colophoniacis, gymnaſium erigentes Amori, feſtum propterea inſtitutum adpellaverunt Eleutheria.* Alias Ε'λευθέρια privatim celebrabant itidem, qui e ſervitute in libertatem eſſent reſtituti. Euſtathius De Iſm. lib. x. Συνορχέμεθα τέτοις ἡμεῖς, καὶ παιανίζοντες Ε'λευθέριον. *Cum illis pariter ſaltamus nos etiam canentes Eleutherion.* Iterum xi. Τῇ ὑ ὑςεραίᾳ πάλιν ἐπὶ τὸν βωμὸν γλυόμλυοι, δάφνης ἐςεφανομένοι τὰς κεφαλὰς, ἐπανηγυρίζομλυ Ε'λευθέρια. *Sequenti autem die rurſus ad aram venientes, lauro coronati capita, ſolemniter celebravimus Eleutheria.* Et Toxilus ſervus, quaſi liber factus, peregre profecto hero apud Plautum Perſa Act. i. Sc. i.

Baſilice agito Eleutheria. ——

ΕΛΕΤΣΙΝΙΑ.

De his libro ſingulari a me dictum.

ΕΛΛΩΤΙΑ.

Europae ſacra, apud Cretenſes. Heſychius. Ε'λλώτια, ἑορτὴ Εὐρώπης ἐν Κρήτῃ. *Hellotia; feſtum Europae in Creta.* Dicta nimirum, quod coronam tunc e myrto, viginti cubitos in ambitu habentem, ſolemni pompa cum Europae oſſibus veherent, quam Ε'λλωτίδα adpellabant. Athenaeus lib. xv. Σέλευκ@ δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις Ε'λλωτίδα καλεῖσθαί φησι τὸν ἐκ μυρρίνης πλεκόμλυον ςέφανον, ὄγλα τ περίμετρον πηχῶν εἴκοσι, πομτεύειν τε ἐν τῇ τῶν Ε'λλωτίων ἑορτῇ. Φησὶ δ' ἐν αὐτῷ τὰ τ Εὐρώπης ὀςᾶ κομίζεσθ, ἣν ἐκάλεν Ε'λλωτίδα. ἄγεσθαι δὲ κ ἐν Κορίνθῳ τὰ Ε'λλώτια. *Seleucus vero in verbis obſcuris Hellotida vocari dicit coronam ex myrto plexam, rotundam circuitu cubitorum viginti, & in pompa traduci feſto Hellotiorum. Dicit autem in ea ferri Europae oſſa, quam vocarunt Hellotida: celebrari vero etiam Corinthi Hellotia.* Aliis corona ipſa Ε'λλωτὶς dicta commemoratur. Heſychius. Ε'λλωτὶς, Εὐρώπης ςέφαν@, πηχῶν εἴκοσι. *Hellotis, Europae corona, cubitorum viginti.* De Europae iſto nomine, eſt Etymologici quoque locus. Ε'λλωτὶς, ἡ Εὐρώπη τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο. ἢ ὅτι οἱ Φοίνικες τὴν παρθένον Ε'λλωτίαν καλῦσιν· ἢ παρὰ τὸ ἑλεῖν. ὅτι ὑπὸ ταύρ ἑάλω, κατὰ τὸν μῦθον. *Hellotis, Europa olim vocabatur; aut quod Phoenices virginem vocant Hellotiam; aut ab tollendo, quia ab tauro capta eſt, iuxta fabulam.* Quae ſi vera etymologia fuerit, unico λ nomen hoc ſcribendum erit. Sed duplicia τὰ Ε'λλώτια fuiſſe obſervo; haec apud Cretenſes, Europae propria, de quibus nunc a me dictum: iſta vero apud Corinthios, Minervae τῆς Ε'λλωτίδ@. Vtraque videmus in citatis Athenaei verbis. De poſtremis vero ſunt iſta apud Auctorem Etymologici. Ε'λλωτὶς, Α'θηνᾶ ὕτω καλυμένη ἐτιμᾶτο ἐν Κορίνθῳ. κ ἑορτὴ, Ε'λλώτια. εἴρηται ὃ Ε'λλωτὶς ἡ θεὸς, ὅτι Βελλεροφόντης τ Πήγασον ἵππον ἑλὼν καθ' ὑποθήκλω κ συμμαχίαν τ Α'θηνᾶς ἐχαλίνωσε. κ ἀπὸ τ ἑλεῖν τὸν ἵππον, Ε'λλωτίαν προσηγόρευσεν αὐτήν· καὶ ἱερὸν αὐτῇ ἱδρύσατο. κ τὰ Ε'λλώτια, ἑορτή. ἢ ἀπὸ τ πρὸς Μαραθῶνα ἕλος, ἐν ᾧ ἵδρυ. *Hellotis, Minerva ſic vocata colebatur Corinthi, & feſtum Hellotia. Dicta vero eſt Hellotis Dea, quia Bellorophontes Pegaſum equum tollens ex inſtinctu & auxilio Minervae coercuit froeno, & ab tollendo equo Hellotiam adpellavit eam; & fanum ei exſtruxit; & Hellotia dicitur feſtum; aut ab lacu prope Marathonem, in quo exſtructum eſt.* Atque haec ſunt, quae commemorat Pindarus Olymp. Od. xiii. ubi fuſe Scholiaſtes rem exponit, cuius verba repraeſentat in ſuo De Feſtis Opere eruditiſſimus amicus noſter, Petrus Caſtellanus.

ΕΛΩΡΙΑ.

Apud Siculos agitata, iuxta Elorum; ac certamen tunc celebratum. Meminit eius Heſychius. Ε'λώρι@ ἀγὼν, τελόμλυ@ ἐπὶ Ε'λώρ ποταμοῦ. *Elorius agon, qui celebratur ad Elorum fluvium.*

ΕΜΠΛΟΚΙΑ.

Apud Athenienſes erant. Heſychius. Ε'μπλόκια, ἑορτὴ παρὰ Α'θηναίοις, ὡς τὸ σὺν ταῖς θριξὶ πλεκόμλυον γυναιξίν. *Emplocia, feſtum apud Athenienſes, quaſi aliquid crinibus implicitum feminis.*

ΕΝΗΛΙΑΞΙΣ.

Enyalii feſtum erat. Heſychius. Ε'νηλίαξις, ἑορτὴ τοῦ Ε'νυαλίυ. *Eneliaxis feſtum Enyalii Martis.* Sed ſcribendum cenſeo. Ε'νυαλίαξις. Sic poſtea. Ε'νηλίζειν, τὴν Ενυαλίυ ἑορτὴν ἄγ. *Enielizein, Enyalii feſtum agere.* Iterum ſcribendum cenſeam, Ε'νυαλιάζ.

ΕΠΑΧΘΗΣ.

Celebrabatur a Boeotiis, in honorem Cereris τῆς Α'χαιᾶς; quod nimirum tunc Ceres ob Proſerpinae deſcenſum cum dolore conflictaretur. Plutarchus De Iſide, & Oſiride. Καὶ Βοιωτοὶ τὰ τῆς Α'χαιᾶς μέγαρα κινοῦσιν, Ε'παχθῆ τὴν ἑορτὴν ἐκείνλω ὀνομάζοντες, ὡς διὰ τὴν τῆς Κόρης κάθοδον ἐν ἄχ τῆς Δήμητρ@ ὕσης. *Et Boeoti Achaiae domos moventi, Aerumnoſum vocantes illud feſtum, quaſi per deſcenſum Proſerpinae Cererem moeroribus correptam.*

ΕΠΙΔΗΜΙΑ.

Feſtum privatum erat familiarium, & propinquorum, amicorumque; qui id celebrabant, aliquo a peregrinatione domum feliciter reverſo, Himerius in Propemptico Flaviani. Πρὶν μθιάσαι, συγνάζομλυ· πρὶν ἐπιδήμια θῦσαι, θεοῖς ἐνοδίοις εὐχόμεθα. *Priuſquam ridemus, lugemus; priuſquam popularia celebramus, Diis vialibus preces damus.*

ΕΠΙ-

Digitized by Google

ΕΠΙΔΗΜΙΑ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ.

Delphis agitabatur hoc feſtum, ceu in Apollinis praeſentis honorem. Procopius in Epiſtola quadam ad Zachariam. Οὐδὲ γὰρ οἱ Δελφοὶ ὅλως αὐτῶν ἀπᾶναι τὸν Πύθιον ἔλοιντο, εἰ καὶ παρόν[ς] ἐὐθὺς ἑορτὴν ἄγυσι τὴν Ἐπιδημίαν Ἀπόλλων[ος]. *Neque enim Delphi plane ipſis abeſſe Pythium exiſtimaverint, quippe qui praeſentis ſtatim feſtum agunt Adventum Apollinis.*

ΕΠΙΘΡΙΔΑΚΙΑ.

In Apollinis honorem peragebatur. Heſychius. Ἐπιθριδάκια, ἑορτὴ Ἀπόλλων[ος]. *Epithridacia, Lactucae celebritas, feſtum Apollinis.*

ΕΠΙΚΛΕΙΔΙΑ.

Cereri celebrabant Athenienſes. Heſychius. Ἐπικλείδια, ἑορτὴ Δήμητρ[ος] Ἀθήνησι. *Epiclidia, feſtum Cereris Athenis.* Eidem Deae

ΕΠΙΚΡΗΝΑΙ

Peragebantur apud Lacedaemonios. Idem Heſychius nobis auctor. Ἐπικρῆναι, ἑορτὴ Δήμητρ[ος] παρὰ Λάκωσιν. *Epicrenae, feſtum Cereris apud Lacones.* Puto una littera tranſpoſita ſcribendum, Ἐπικρήνια.

ΕΠΙΝΙΚΙΑ.

Celebrabant poſt victoriam aliquam partam; & Ἐπινίκι[ος] ἑορτὴ alibi dicitur apud Plutarchum. Itaque ſacra tunc etiam faciebant, quod dicebant Ἐπινίκια θύειν. Dionyſius Halicarnaſſeus Rom. Antiquit. lib. III. Καὶ θύσαντες τὰ Ἐπινίκια τοῖς θεοῖς, ἐν εὐπαθείαις ἦσαν. *Et celebrantes victoriae ludos Diis, genio indulgebant.* Polyaenus lib. v. Καρχηδονίους νικήσας, θύων Ἐπινίκια πεντακοσίους ἄνδρας, τοὺς ὑποπλους ἐπὶ τὴν ἑσίαν ἐκάλεσεν. *Chartaginenſes quum vicisſet, Victoriam feſto colens, quinquaginta viros ſubſpectos ad epulas vocavit.* Phalaris in Epiſtola ad Paurolam. Στεφανωσάμυ[ος] ἢ αὐτὸν ἡμέραν μίαν, ἐν ᾗ τοῖς πατρώοις θεοῖς Ἐπινίκια τῆς πρὸς Λεοντίνους μάχης ἐβυθύτων, ἢ αὐτὸν ἀπέσαλκα δῶρον Ἐρυθίᾳ τῇ μητρί σου. *Coronans vero eum uno die, in quo patriis diis ludos Victoriae ob pugnam contra Leontinos celebrabam, eum miſi donum Erythiae matri tuae.* Brutus in Epiſtola ad Cyzicenos. Νῦν δὲ τὰ βέλτιστα εὐχόμυοι περί σου, καὶ νὴ Δία προσδοκῶντες, εἰ καὶ τῶν Ἐπινικίων ἀπελαθησόμεθα ὡς ἐχθροὶ, τ[ὸ] γοῦν χαρᾶς μεθέξομυ ὡς φίλοι. *Nunc vero optima precantes de te, & per Iovem expectantes, quamvis ab Victoriae ludis abigimur velut hoſtes, laetitiae tamen participes erimus velut amici.* [a] Inſignis eſt Andocidis locus. Κατὰ Ἀλκιβιάδου. Τὰ πομπεῖα παρὰ τῶν ἀρχιθεωρῶν αἰτησάμυ[ος], ὡς εἰς τὰ πινάκια τῇ πρατέρᾳ τῆς θσίας χρησόμυ[ος], ἐξηπάτησε. *Inſtrumenta pompae ab legationis ſacrae principibus exigens, utpote ad tabulas die praecedente re uſurus fefellit.* Sed legendum illic, εἰς τἀπινικία τῇ πρωτέρᾳ τῆς θυσίας χρησόμυ[ος], *ad ſolemnia victoriae priore ſacrificii die uſurus.* Moneo in libro De Panathenaeis cap. XXIII. Herodianus lib. III. Ἐπετέλεσε δὲ καὶ Ἐπινίκιον ἀγῶνα, τοὺς πανταχόθεν μουσικῆς τε ὑποκριτὰς, καὶ ἀνδρείας μαθητὰς, μεταπεμψάμυ[ος]. *Celebravit vero etiam ludum victoriae cauſa, undiquaque, & muſicae hiſtriones, & virtutis exercitatores, arceſſens.* Cydonius De Contemn. Morte. Πολλοὶ θύουσι, καὶ σπένδουσιν Ἐπινίκια, καὶ ςεφανοῦνται, καὶ λαμβάνουσιν ἀριςεῖα. *Multi ſacrificant ac libant ſolemnia victoriae, & coronantur, & accipiunt praemia virtutis.* Heliodorus lib. IX. Θυσίας Ἐπινικίους commemorat. Οὗτοι μὲν, ἔφη, πρῶτοι ληφθέντες εἰς ἀπαρχὴν τοῦ πολέμου σωζέσθωσαν κατὰ τὰς Ἐπινικίους θυσίας. *Hi quidem, ait, primi capti ad primitias belli ſerventur ad ſolemnia victoriae ſacrificia.* Quin choreas quoque agitabant. Euſtathius De Amoribus Iſmeniae lib. X. Ἄιδουσιν ἀναγώσια, καὶ χορεύουσιν ἐπινίκια. *Cantant expeditionis laetitiam, & choros ducunt per ſolemnes ludos victoriae.* Et paeanas quoque cantabant. Apud eumdem initio libri XI. Ἐπανηυριζόμυ ἐλευθέρια, ἐπαιονίζομυ ἐπινίκια. *Feſta celebrabamus libertatis ſolemnia, paeana cantabamus ob victoriam.* Item convivium inſtituebant, idque ſumma cum hilaritate tranſigebant; itaque eſt in citatis Dionyſii verbis. Θύσαντες τὰ ἐπινίκια τοῖς θεοῖς, ἐν εὐπαθείαις ἦσαν. *Et peracto Diis feſto die ob victoriam, genio indulgebant.* Et apud Polyaenum vides, loco citato. Θύων ἐπινίκια πεντακοσίους ἄνδρας, τοὺς ὑπόπλους ἐπὶ τὴν ἑσίαν ἐκάλεσεν. ἦν μὲν δὴ μεγαλοπρεπὴς ἡ τῶν κληθέντων ἑσία. *Celebrans ſolemnia victoriae quingentos viros ſubſceptos ad epulas vocavit. Erant quidem magnificae eorum, qui vocati erant, epulae.* Atque hoc eſt, quod Demoſthenes alibi dicit, τὰ ἐπινίκια ἑσιᾶν. Lucianus Var. Hiſt. lib. II. Ἑσιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίςῳ ἦγον. *Et convivabantur per victoriae feſtivitatem, & ſacrum ſolemniſſimum agebant.* Huiuſmodi autem ſacrificia, ac feſta, praeſcribit Imperatori, ceu neceſſaria, Onoſander Strategici cap. XXXIII. Ἀναπαλεσάμεν[ος] δ' ἐκ τῆς μάχης, πρῶτον μὲν ἀποδιδότω τοῖς θεοῖς θυσίας, καὶ πομπὰς, αἷς ἐκ τοῦ καιροῦ χρησὰ πάρεσι. *Quum vero revocaverit ex pugna, primum quidem reddito Deis ſacrificia, & pompas, quibus adſint utilia eius temporis.*

ΕΠΙΣΚΑΦΙΑ.

Apud Rhodios celebrabatur. Heſychius. Ἐπισκάφια, ἑορτὴ παρὰ Ῥοδίοις. *Epiſcaphia, feſtum apud Rhodios.*

ΕΠΙΣΚΗΝΙΑ.

Lacedaemonii celebrabant. Heſychius. Ἐπισκήνια, ἑορτὴ ἐν Λακεδαιμονίοις. *Epiſcenia, feſtum in Lacedaemoniis.* Ita ſcribendum puto, non Ἐπίσκιωα.

[a] Epiſtolae Phalaridis, & Bruti, ſuppoſititiae ſunt.

ΕΠΙ-

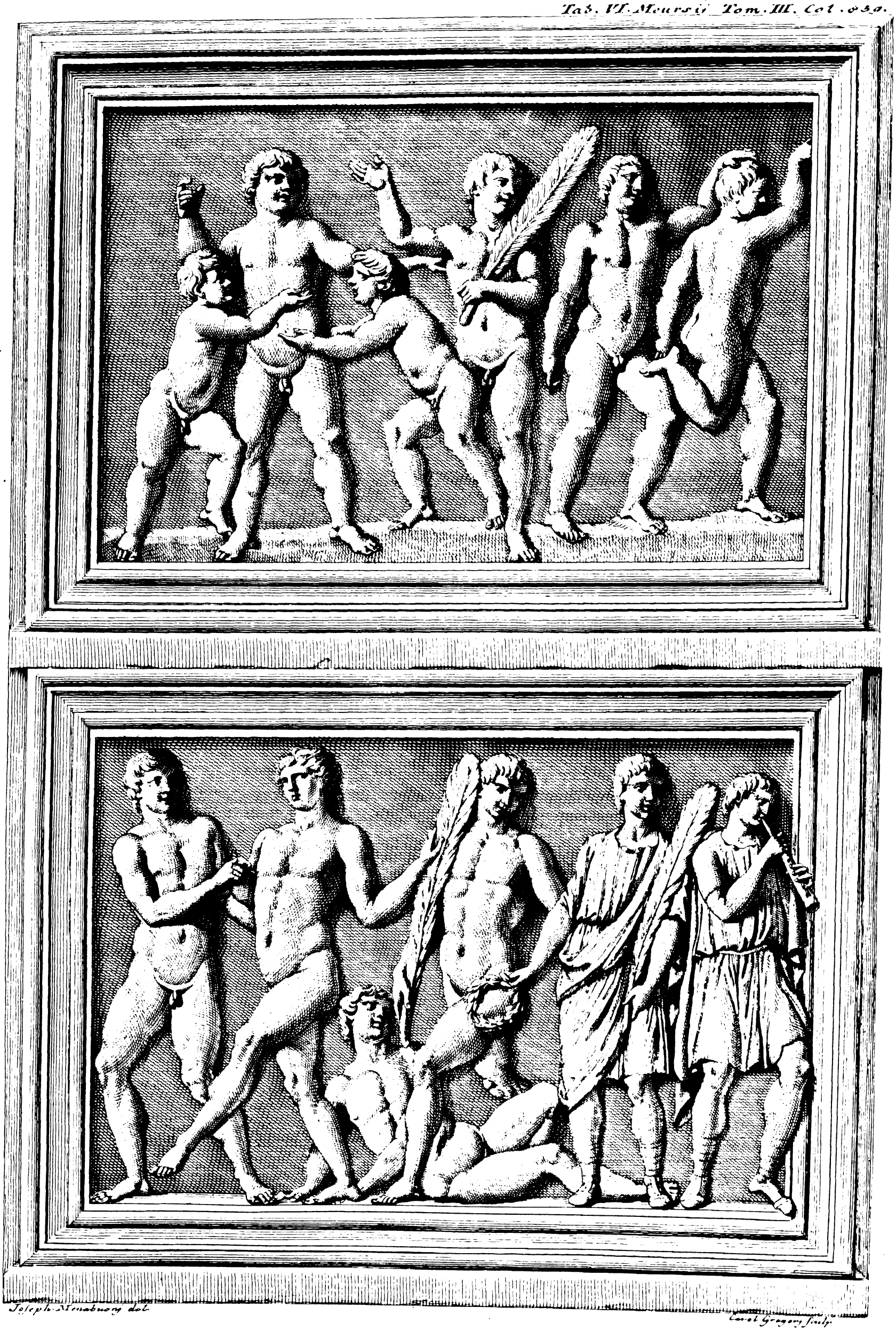

Joseph. Monabuoy del.

Carol. Gregory fculp.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΕΠΙΣΚΙΡΑ. ΕΠΙΣΚΙΡΩΣΙΣ.

Cereri, Proſerpinae, celebrabatur ab Athenienſibus. Stephanus in Σκίρ⊙. Σκίρα δὲ κέκληται. τινὲς μὲν, ὅτι ἐπὶ σκύρῳ Α'θήνησι(a). ἄλλοι δὲ, ἀπὸ τῶν γινομένων ἱερῶν Δημήτερι καὶ Κόρῃ. καὶ ἡ ἑορτὴ ταύτη Ε'πισκίρα κέκληται. *Scira autem vocata fuit; ut quidam, quod propter Scyrum Athenis celebratur; alii vero ab ſacris quae fiunt Cereri, & Proſerpinae; & feſtum illud vocatum eſt Epiſcira.* Straboni Ε'πισκίρωσις dicitur lib. IX. Καὶ τόπ⊙ Σκίρα ἐν τῇ Α'τλικῇ, καὶ Ε'πισκίρωσις ἱεροποιία τις. *Et locus Scira in Attica, & Epiſciroſis ſolemnitas quaedam ſacrorum faciendorum.*

ΕΡΑΤΙΔΙΑ.

Theſpienſes celebrabant, in honorem Cupidinis. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. VII. Τελοῦνται δὲ ἐν Βοιωτίᾳ διάφοροι ἀγῶνες, ἐν μὲν Θεσπιαῖς, τὰ Ε'ρατίδια. *Peraguntur autem in Boeotia diverſi agones, Theſpiis quidem Eratidia.* Sed legendum eſt, Ε'ρωτίδια. Athenaeus lib. XIII. Θεσπιεῖς τε καὶ Ε'ρωτίδια τιμῶσι, καθὰ Παναθήναια Α'θηναῖοι. *Et Theſpienſes honorant feſtum Cupidinis, ſicut Panathenaea Athenienſes.* Euſtathius extremo Commentario ad Iliad. ω. Θεσπιεῖς γοῦν Ε''ρωτ⊙ χάριν τὰ Ε'ρωτίδια ἦγον, ὡς οἷά τινα Ο'λύμπια, καὶ Παναθήναια. *Theſpienſes igitur Amoris cauſa celebrabant feſtum Erotidia, tamquam aliqua Olympia & Panathenaea.* Eadem erant ſine dubio,

ΕΡΩΤΙΑ.

Scholiaſtes idem Pindari loco citato. Ε'ν μὲν Θεσπιαῖς, Ε'ρωτια. *Theſpiis quidem Cupidinea.* Celebrabant autem quinto anno. Plutarchus in Erotico. Τὰ Ε'ρώτια Θεσπιέων ἀγόντων. ἄγουσι γὰρ ἀγῶνα πενταετηρικὸν, ὥσπερ καὶ ταῖς Μούσαις, καὶ τῷ Ε''ρωτι, φιλοτίμως πάνυ καὶ λαμπρῶς. *Cupidinis feſtum celebrantibus Theſpienſibus; celebrant enim ludum quinquennalem, ſicut & Muſis, etiam Cupidini, ambitioſe admodum & ſplendide.* Ita illic lego; non, Τὰ Ε'ρωτικά. Et corrigendus item Pauſanias in Boeoticis, ubi gravius corruptum huius feſti nomen. Περιοικοῦσι δὲ καὶ ἄνδρες τὸ ἄλσ⊙, καὶ ἑορτήν τε ἐνταῦθα οἱ Θεσπιεῖς καὶ ἀγῶνα ἄγουσι Μουσεῖα. ἄγουσι δὲ καὶ τὰ Ε'ρώτια, ἆθλα οὐ μουσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀθληταῖς τιθέντες. *Circumcolunt vero etiam viri lucum, & tum feſtum illic Theſpienſes, tum agona celebrant, dicta Muſea. Celebrant vero & Cupidinea, praemia non muſicae modo, ſed etiam athletis ſtatuentes.* Perperam editur. Α''γουσι δὲ καὶ τῷ Ε''ρωτι ἆθλα οὐ μουσικῆς μόνον, ά. *Celebrant vero etiam Cupidini praemia non muſicae tantum, ſed.* Et video μουσικοῖς pro μουσικῆς placuiſſe etiam doctiſſimo Interpreti, Romulo Amaſaeo Nec placet vero, quod virum doctum arbitrari video ſolemnitatem Muſis atque Amori communem fuiſſe; nam diverſa omnino erant, & diverſo item nomine adpellabantur: atque ut haec Ε'ρώτια dicta, ita iſta Μουσεῖα nominata. Celebrabant utrumque feſtum Theſpienſes, ſed non ſimul. Iſto feſto ſacra Amori faciebant, placandis inter coniuges diſſidiis. Obſervo apud Plutarchum in Erotico citato. Ο' γὰρ πατὴρ, ἐπεὶ πάλαι, πρὶν ἡμᾶς γενέσθαι, τὴν μητέρα νεωστὶ κεκοσμημένον ἐκ τῆς γενομένης τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν διαφορᾶς, καὶ στάσεως, ἀφίκετο τῷ Ε''ρωτι θύσων ἐπὶ τὴν ἑορτὴν, καὶ ἦγε τὴν μητέρα. καὶ γὰρ ἦν ἐκείνης ἡ εὐχὴ, καὶ θυσία. *Nam pater, quum olim, antequam nos nati eſſemus, matrem recens quum duxiſſet, ex diſſidio orto inter parentes eorum, ac lite abiit, Cupidini ſacrificaturus ad feſtum, & duxit matrem; erat etenim eius & votum, & ſacrificium.*

ΕΡΓΑΤΙΑ.

Herculi celebrabantur apud Lacones. Heſychius. Ε'ργάτια, ἑορτὴ Η'ρακλεῖ τελουμένη παρὰ Λάκωσιν. *Ergatia, feſtum Herculi celebratum apud Laconas.*

ΕΡΕΘΥΜΙΑ.

Apollini τῷ Ε'ρεθυμίῳ peragebant Lycii. Heſychius. Ε'ρεθύμι⊙, Α'πόλλων παρὰ Λυκίοις. καὶ ἑορτὴ, Ε'ρεθύμια. *Erethymius Apollo apud Lycios; & feſtum Erethymia.*

ΕΡΚΗΝΙΑ.

Cereris feſtum erat. Heſychius. Ε'ρκήνια, ἑορτὴ Δήμητρ⊙. *Hercenia, feſtum Cereris.*

ΕΡΜΑΙΑ.

Mercurio celebrabantur. Pollux lib. I. capit. I. ſect. XXXII. ubi de feſtis agit. Μουσῶν, Μουσεῖα. Ε'ρμοῦ, Ε''ρμαια. *Muſarum, Muſea; ut Hermae, Hermaea.* Theodoretus Therapeut. VII. Α'πεκλήρωσε πανηγύρεις ἑκάστῳ τῶν δαιμόνων, ἐκ τῆς προσηγορίας ὀνομάζας τὴν ἑορτήν. Ε''ρμαια, καὶ Κρόνια, καὶ Ποσειδώνια, καὶ Η'ράκλεια. *Sortitus fuit feſtas ſolemnitates unicuique daemonum, ex adpellatione nomen ponens feſto; Mercurialia, & Saturnalia, & Neptunalia, & Heraclea.* Celebrabantur in palaeſtris. AEſchines in Timarchum. Περὶ παιδαγωγῶν ἐπιμελείας, καὶ περὶ Μουσείων ἐν τοῖς διδασκαλείοις καὶ περὶ Ε'ρμαίων ἐν ταῖς παλαίστραις. *De paedagogorum attentione, & de Muſeis per ſcholas, & de Mercurialibus, in palaeſtris.* Et quidem per comeſſationem, promiſcuamque libidinem. Exprobat id Diogenes Cynicus in Epiſtola quadam (b) ad Graecos. Ε''ν τε γυμνασίοις, ὅταν ᾖ τὰ καλούμενα Ε''ρμαια, ἐσθίετε, πίνετε, μεθύετε, συνουσίας περαίνετε, ἐκ τῶν ἐναντίων περαίνεσθε. *Et in gymnaſiis, quando erunt Mercurialia quae dicuntur, editis, bibitis, inebriamini, concubitus peragitis, & adverſariis tranſigimini.* Haec eſt cauſa, cur lege cautum apud Athenienſes eſſet, ne id temporis gymnaſiarchae adultum quemquam ingredi in gymnaſium ſinerent; qui feciſſent, lege de inge-

[a] Male neglecta eſt vox θύεται, quae additur in ΣΚΕΙΡΑ. *Iac. Gronovius.*

[b] Epiſtola ὑποθολιμαίᾳ⊙.

Digitized by Google

genuorum corruptela tenebantur. Verba legis ecce iſta apud AEſchinem in citata Oratione. Οἱ γυμνασιάρχαι τοῖς Ἑρμαίοις μὴ ἐάλωσαν συγκατιέναι μηδένα τῶν ἐν ἡλικίᾳ, τρόπῳ μηδενί. ἐὰν δὲ ἐπιτρέψῃ, καὶ μὴ ἐξαίρῃ τῷ γυμνασίῳ, ἔνοχος ἔστω ὁ γυμνασιάρχης τῷ τῆς τῶν ἐλευθέρων φθορᾶς νόμῳ. *Gymnaſiarchae Mercurialibus ne ſinant quemquam eorum, qui ad aetatem venerunt, ſimul ingredi, nullo prorſus modo. Quod ſi permittat, & non arceat palaeſtra, reus eſto gymnaſiarcha lege de corruptela ingenuorum.* (a) Celebrabant praeter Athenienſes etiam in Arcadia Pheneatae. Pauſanias in Arcadicis. Θεῶν δὲ τιμῶσιν Ἑρμῆν Φενεᾶται μάλιστα, καὶ ἀγῶνα ἄγουσιν Ἑρμαια. *Ex Diis Pheneatae maxime venerantur Mercurium, & certamen agunt Mercurialia.* Et in Elide Cyllenenſes, apud quos membri arrecti ſpecie Deus colebatur. Pauſanias Eliac. II. Τῷ Ἑρμοῦ δὲ (ἐν Κυλλήνῃ) ἄγαλμα, ὃν οἱ ταύτῃ περισσῶς σέβουσιν, ὀρθόν ἐστιν αἰδοῖον ἐπὶ τοῦ βάθρου. *Mercurii vero ſimulacrum (in urbe Cyllene) quem incolae ſuperſtitioſe colunt, rectum eſt pudendum in baſi.* Artemidorus lib. I. cap. XLVII. Εἶδον δὲ καὶ ἐν Κυλλήνῃ γυμνὸν Ἑρμοῦ ἄγαλμα, εὗρον ἄλλο ἢ αἰδοῖον δεδημιουργημένον λόγῳ τινὶ φυσικόν. *Sed & quum Cyllenae eſſem, vidi Mercurii ſimulacrum, nihil aliud quam pudendum fabricatum ratione certa naturale.* Hoc intellexit Philoſtratus in Vita Apollonii lib. VI. cap. X. Καὶ Διονυσίων, καὶ Φαλλοῦ, καὶ τῶν ἐν Κυλλήνῃ εἴδους. *Et Bacchanaliorum, & veretri, & Cyllenenſis ſimulacri.* Item in Achaia Pellenenſes. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. VII. Τελεῖται δὲ ἐν μὲν Πελλήνῃ τῆς Ἀχαίας ἀγών, ὁ καλούμενος Θεοξένια. τινὲς δὲ, καὶ τὰ Ἑρμαια. *Peragitur vero in urbe Achaiae Pellene ludus; qui vocatur Theoxenia; dicunt vero nonnulli, etiam Mercurialia.* Iterum Od. IX. Ὁ δὲ ἀγὼν ἐν Πελλήνῃ, Ἑρμαια ἐκαλεῖτο. *Ludus vero in urbe Pellene vocabatur Mercurialia.* Et Cretenſes, apud quos epulantibus tunc ſervis domini famulabantur. Athenaeus lib. XIV. Ἐν Κρήτῃ γὰρ τῇ τῶν Ἑρμαίων ἑορτῇ τὸ ὅμοιον γίνεται, ὡς φησι Καρύστιος ἐν Ἱστορικοῖς Ὑπομνήμασι. εὐωχουμένων γὰρ τῶν οἰκετῶν οἱ δεσπόται ὑπηρετοῦσι πρὸς τὰς Διακονίας. *In Creta igitur feſto Mercurialium ſimile accidit, ut dicit Caryſtius in Hiſtoricis Commentariis. Nam ſervis epulantibus domini miniſtrant ad praebitiones.* Tanagraei in Boeotia Mercurii Κριοφόρῳ feſtum habebant, eoque, qui e iuventute urbani pulcerrimus cenſebatur, arietem (b) humeris portans muros circumambulabat. Pauſanias in Boeoticis, ubi de eo agit. Οὓς δ' ἂν εἶναι τῶν ἐφήβων πρόκριθῇ τὸ εἶδος κάλλιστος, οὗτος ἐν Ἑρμῇ τῇ ἑορτῇ παρίησιν ἐν κύκλῳ τοῦ τείχους ἔχων ἄρνα ἐπὶ τῶν ὤμων. *Quiſquis vero ephebum praeponitur, ut iudicatus forma pulcerrimus, ille in Mercurii feſto praeterit per orbem muri habens agnum in humeris.*

[a] Conſule *Leges Atticas*.

[b] An ſic recte ἄρνα interpretatus ſit auctor, viderit. Vt enim Mercurius arietem circumtulerit, unde Κριοφόρος eſt dictus, &

ΕΡΣΗΦΟΡΙΑ.

Vide ſupra. Ἀῤῥηφόρια.

ΕΡΩΤΙΑ.

Vide ſupra. Ἑῤαλίδια.

ΕΣΤΙΑΙΑ.

Veſtae ſacra. Corruptiſſimus eſt locus in Excerptis Gloſs. Graecolat. *Veſtalia*. Φερίαι. Emenda. V. Ἑστίαια. Heſychius. Ἑστίαια θύομεν. ἦσάν τινες θυσίαι, ἀφ' ὧν οὐκ οἷόν τε ἦν μεταδοῦναι, ἢ ἐξενεγκεῖν. *Veſtalia celebramus. Erant quaedam ſacrificia, a quibus nihil licebat cum aliis communicare, nec efferre.* Et obſerva; ex iis, quae Veſtae immolabantur, neque alteri quicquam dare, neque efferre etiam licebat. Ac nihil quidem dare licuiſſe inde alteri etiam ex Tarrhaeo conſtat. Ἑστίᾳ θύεις. ἐπὶ τῶν μηδενὶ ῥᾳδίως μεταδιδόντων. δι' ἔθος γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς, ὁπότε ἔθυον Ἑστίᾳ, μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς θυσίας. *Veſtae ſacrificas; de illis qui nonnulli facile largiuntur. Moris enim habebant veteres, quando ſacrificabant Veſtae, nulli ab ſacrificio quidquam dare.* Ita reſcribo; nam male vulgatum eſt, μεταδιδόναι τ' ὑσίας, *condonare facultatis*. Porro efferri nihil ſolitum, teſtatur Apoſtolius Cent. IX. Proverb. XXI. Ἑστίᾳ θύῃν. Οἱ γὰρ Ἑστίᾳ θύοντες, οὐδὲν ἐξέφερον τῆς θυσίας. *Veſtae ſacrificare. Nam qui ſacrificant Veſtae, nullam partem ſacrificii efferebant.* Et Diogenianus Cent. II. Proverb. XL. Ἑστίᾳ θύῃν. ἐπὶ τῶν κρύφα πρατλόντων. οἱ γὰρ Ἑστίᾳ θύοντες, οὐδὲν ἐξέφερον τῆς θυσίας. *Veſtae ſacrificare, de illis qui clanculum faciunt. Nam qui ſacrificant Veſtae, nihil ſacrificii exportabant.* Iterum Cent. IV. Proverb. LXVIII. Ἑστίᾳ θύῃ. ἐπὶ τῶν πολλὰ ἐσθιόντων. παρόσον οἱ ταύτῃ θύοντες, οὐδὲν τῆς θυσίας ἐξέφερον. *Veſtae ſacrificat; de illis qui multa comedunt. In quantum, qui huic ſacrificant, nihil ſacrificii efferebant.* Sacrificabant autem ei primitias. Heſychius. Ἀφ' ἑστίας ἀρχόμῳος. παροιμία. μετενήνεκται δὲ ἀπὸ τῶν περὶ τὰ ἱερὰ δρομέων. ἔθος γὰρ ἦν τῇ Ἑστίᾳ τὰς ἀπαρχὰς ποιεῖσθαι. *Incipiens ab Veſta. Proverbium. Translatum vero eſt ab curſoribus circa ſacra. Mos enim erat primitias facere Veſtae.* Sed corrupta illic verba ſic reſtituo. ω. τὰ ἱερὰ δρωμένων. *ab peragendis circa ſacra.* Euſtathius Odyſſ. ή. Ἀφ' ἑστίας ἀρχόμῳος. ἤγουν ἐκ τῶν κρατίστων, ἢ ἐκ τῶν οἰκείων. μετῆκται δέ φασιν ὁ λόγος, ἐκ τῶν ἱερῶν· ἔθος γὰρ, Ἑστίᾳ πρῶτον ἀπάρχεσθαι. *Veſta incipiens; aut ab melioribus, aut ab domeſticis. Traductus autem eſt, ut dicunt, ſermo ab ſacris. Mos enim, Veſtae primum libare.* Habes quoque apud Zenobium Cent. I. Proverb. XL.

ΕΥΑΓ-

quidem utpote talis Deus ſine laſſatione, ſic de ephebo ſufficit per iſtud ſpatium portaviſſe ἄρνα.

Digitized by Google

ΕΤΑΓΓΕΛΙΑ.

Evangelo, antea Pixodoro dicto, ob nuntiatam marmoris inventionem, Epheſii quotmenſibus celebrabant; poena etiam conſtituta, ſi forte neglexiſſent. Vitruvius lib. x. cap. VII. *Pixodorus fuerat paſtor, is in his locis verſabatur. Quum autem cives Epheſiorum cogitarent fanum Dianae ex marmore facere, decernerentque a Paro, Proconneſo, Heraclea, Thaſo, uti marmore, per id tempus propulſis ovibus Pixodorus in eodem loco pecus paſcebat; ibique duo arietes, inter ſe concurrentes, alius alium praeterierunt; & impetu facto, unus cornu percuſſit ſaxum: ex quo cruſtam, quae candidiſſimo colore fuerat, deiecit. Ita Pixodorus dicitur oves in montibus reliquiſſe, & cruſtam curſim Epheſum, quum maxime ea de re ageretur, detuliſſe. Ita ſtatim honores ei decreverunt, & nomen mutaverunt, ut pro Pixodoro Evangelus nominaretur; hodieque quotmenſibus in eum locum magiſtratus proficiſcitur, & ei ſacrificium facit; &, ſi non fecerit, poena tenetur.* Alias εὐαγγέλια dicebantur, ob res laetas nuntiatas indicta feſta, quibus ſacra faciebant, amiciſque partes victimarum mittebant. Plutarchus in Ageſilao. Ἔτυσεν εὐαγγέλια, καὶ διέπεμπε μερίδας τοῖς φίλοις ἀπὸ τῶν τεθυμένων. *Sacra fecit ob bonum nuncium, & dimiſit partes amicis ab immolatis victimis.* Xenophon. Hiſt. Graec. lib. I. Αὐτὸς δ', ἐπειδὴ ἐκεῖνοι κατέπλεον, ἔθυε τὰ εὐαγγέλια, καὶ τοῖς στρατιώταις παρήγγειλε δειπνοποιεῖσθαι. *Ipſe vero, poſtquam illi in portum venerunt, ſacra fecit ob bonum nuncium, & militibus ſignum dedit coenae ſumendae.* Iſocrates Areopagitica. Ἐπὶ τοσαύταις πράξεσιν εὐαγγέλια μὲν δὶς ἤδη τεθύκαμεν. *In tam amplis rebus geſtis iam bis quidem ſacra fecimus ob bona nuncia.* Ariſtophanes Equitibus.

——— ἤδη μοι δοκεῖ
Ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖσιν ἠσηγγελμέναις
Εὐαγγέλια θύειν ἑκατὸν βοῦς τῇ θεῷ.
——— *iam mihi videtur*
In eventibus proſperis adnunciatis
Sacra facere boni nuncii ergo boves centum Deo.

Iulius Pollux lib. I. cap. XXV. Ἡ μέν τοι ἐπὶ τῷ συνήθει θυσία, εὐαγγέλια. *Sacrificium quidem laetitiae ergo, Evangelia.* Polyaenus Strateg. lib. II. Ἀλλὰ μὲν καὶ αὐτὸς προῆλθεν ἐστεφανωμένος, ἔθυσεν εὐαγγέλια, διέπεμψε τοῖς φίλοις τὰς μερίδας ἀπὸ τῶν ἱερείων. *Verum quidem & ipſe proceſſit coronatus, ſacrificavit ob bonum nuncium, dimiſit amicis partes ab victimis.*

ΕΥΜΕΝΙΔΕΙΑ.

Eumenidum propria, quae Σεμναὶ Θεαὶ ab Athenienſibus dicebantur. In his pompa ducebatur, ad quam ſervi nulli admiſſi, & ſolemnia illic omnia per viros, feminaſque, vitae inculpatae agebantur: bellaria autem ſpectatiſſimi e iuventute adparabant. Eſt hac de re elegans Philonis locus lib. Περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον. Διό μοι δοκοῦσιν οἱ τῶν Ἑλλήνων ὀξυδερκέστατοι Ἀθηναῖοι, (ὅπερ γὰρ ἐν ὀφθαλμῷ κόρη, ἢ ἐν ψυχῇ λογισμὸς, τοῦτ' ἐν Ἑλλάδι Ἀθῆναι.) τὴν ἐπὶ ταῖς Σεμναῖς Θεαῖς πομπὴν ὅταν στέλλωσι, δοῦλον μηδένα προσλαμβάνειν τὸ παράπαν· ἀλλὰ δι' ἐλευθέρων ἔκαστα τῶν νενομισμένων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐπιτελεῖν, καὶ ἐκ οἵων ἂν τύχῃ, ἀλλὰ βίον ἐζηλωκότων ἀνεπίληπτον. εἰπεῖν καὶ τὰ πρὸς τὴν ἑορτὴν πέμματα τῶν ἐφήβων οἱ δοκιμώτατοι σιτοποιοῦσι, πρὸς εὐδοξίας καὶ τιμῆς, ὅπερ ἐσὶ, τὴν ὑπηρεσίαν τιθέμενοι. *Quare mihi videntur Graecorum perſpicaciſſimi Athenienſes (quod enim in oculo pupilla, aut in mente ratio, id in Graecia Athenae) pompam quando ducunt Gravibus Deabus, ſervum neminem omnino adſumere; ſed per ingenuos ſingula eorum quae legitime peraguntur tam viros quam feminas exſequi, neque quos caſus obtulerit, ſed qui vitam vixerunt irreprehenſam; quippe etiam liba ad feſtum neceſſaria epheborum probatiſſimi fingunt, ad gloriam & honorem, ſicut certe eſt, hoc miniſterium referentes.* Celebrabant quoque Sicyonii, oves illi immolantes gravidas, pro libamine mulſum, pro coronis flores adhibentes. Pauſanias Corinthiacis. Καὶ ναὸς θεῶν, ἃς Ἀθηναῖοι μὲν Σεμνὰς, Σικυώνιοι δὲ Εὐμενίδας ὀνομάζουσι. καλὰ ἑκάτερον ἑορτὴν ἡμέρᾳ μιᾷ σφισὶν ἄγουσι, θύοντες προβάλια ἐγκύμονα, μελικράτῳ δὲ σπονδῇ, καὶ ἄνθεσιν ἀντὶ στεφάνων χρῆσθαι νομίζουσιν. *Et aedes Dearum, quas Athenienſes quidem Graves, ac Venerandas, Sicyonii vero Eumenidas adpellant, ſed quovis anno feſtum unius diei illis celebrant, immolantes oves gravidas; mulſo autem libamento, & floribus pro coronis uti decernunt.*

ΕΥΡΥΘΙΩΝΙΟΝ.

Cereri ſacrum. Heſychius. Εὐρυθιώνιον, τάφος ἐπ' Εὐρυθίωνι, καὶ ἑορτὴ Δήμητρος. *Eurythionium, monumentum ob Eurythionem, & feſtum Cereris.*

ΕΥΡΥΚΛΕΙΑ.

Lacedaemonii celebrabant, in honorem Euryclis, ut videtur. Inſcriptio Vetus. ΚΑΙ. ΘΕΜΑΤΙΤΑΣ. ΠΛΕΙΟΝΑΣ. ΕΝ. ΟΙΣ. ΕΥΡΥΚΛΕΙΑ. ΕΝ. ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙ. *Et plures quorum praemium pecunia; in his Euryclea Lacedaemone.*

ΕΥΡΥΝΟΜΕΙΑ.

Eurynomes feſtum apud Phigalenſes, cuiuſque templum tunc apertum, reliquo anni tempore clauſum. Pauſanias Arcadicis. Τὴν δὲ Εὐρυνόμου ὁ μὲν τῶν Φιγαλέων δῆμος ἐπίκλησιν εἶναι πεπίσευκεν Ἀρτέμιδος. ὅσοι δὲ αὐτῶν παρειλήφασιν ὑπομνήματα ἀρχαῖα, θυγατέρα Ὠκεανοῦ φασιν εἶναι τὴν Εὐρυνόμου, ἧς καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐποιήσατο μνήμην, ὡς ὁμοῦ Θέτιδι ὑποδέξατο Ἥφαιστον. ἡμέρᾳ δὲ τῇ αὐτῇ κατὰ ἔτος ἕκαστον τὸ ἱερὸν ἀνοιγνύουσι τῆς Εὐρυνόμης, τὸν δὲ ἄλλον χρόνον ὑ σφισιν ἀνοιγνύναι καθέστηκε. πλινθεῖα δὲ καὶ θυσίας δημοσίᾳ τε καὶ ἰδιῶται θύουσιν, ἀφικέσθαι μὲν δέ μοι τῆς ἑορτῆς οὐκ ἐξεγένετο ἐς καιρόν.

Eurynomen vero populus quidem Phigalenſium cognomen credit fuiſſe Dianae. Quicumque autem eorum perceperunt antiquas memorias, filiam Oceani dicunt eſſe Eurynomen, cuius & Homerus in Iliade fecit mentionem, ut ſimul cum Thetide exceperit Vulcanum. Eodem vero die quotannis templum aperiunt Eurynomae; alio autem tempore aperire illis fas non eſt. Sed tunc & ſacrificia publice etiam privati immolant. Mihi autem non contigit occurrere ad feſti tempus.

ΕΦΕΣΙΑ.

Dianae Epheſiae in honorem celebrata, Pollux lib. I. cap. 1. Ἀρτέμιδ@. (ἑορταὶ) Ἀρτεμίσια, καὶ Ἐφέσια. *Dianae (feſta) Diania, & Epheſia.* Peragebantur vero multa cum hilaritate; & temulentia, pleno per totam noctem foro. Achilles Tatius lib. VI. Ἦν δὲ τῆ Ἀρτέμιδ@ (τῆς ἐν Ἐφέσῳ) ἱερομηνία, καὶ μεθυόντων πάντα μεστά. ὥστε καὶ δι' ὅλης νυκτὸς τὴν ἀγορὰν ἄπαζαν κατεῖχε πλῆθ@ ἀνθρώπων. *Erat autem Dianae (Epheſiae) ſacra luna, & ebriorum omnia plena, ut etiam tota nocte forum omne obſideretur ab hominum turba.* Celebrabant autem viri. Pauſanias in Meſſeniacis. Ἐφεσίαν δὲ Ἄρτεμιν πόλεις ὀνομάζουσιν αἱ πᾶσαι, καὶ ἄνδρες ἰδίᾳ μάλιστα θεῶν ἄγουσιν ἐν τιμῇ. *Epheſiam vero Dianam nominant civitates omnes, & viri privatim maxime ex Diis habent in honore,* Etiam virgines; mulieri vero nulli ingenuae templum accedere permiſſum erat; ſi quae feciſſet, ea crimen morte luebat; ac ſervae tantum aditus patebat, dominum nempe apud deam accuſare cupienti. Achilles Tatius lib. VII. ubi de eius deae templo. Τὸ δὲ παλαιὸν ἄβατ@ ἦν γυναιξὶν ἐλευθέραις ἔτ@ ὁ νεώς. ἀνδράσι δ' ἐτετέτραπτο, καὶ παρθένοις. εἰ δέ τις εἴσω παρῆλθεν γυνὴ θανάτ@ ἦν ἡ δίκη. εἰ μὴ δέλη τις, συνεγκαλοῦσα τῷ δεσπότῃ. *Antiquitus vero inacceſſa illa erat aedes mulieribus ingenuis: ſed viris permiſſa erat, & puellis. Quod ſi mulier nupta ingrederetur, mors erat poena; niſi ſi eſſet ſerva, ſimul accuſatura Dominum.* Similiter retro templum nemus erat, in quo antrum; ad quod aditum virgines habebant, excluſis itidem mulieribus. Idem alibi lib. VIII. Ὁρᾷς τοῦτο τὸ ἄλσ@ τὸ κατόπιν τοῦ νεώ; ἐνθάδε ἐστὶ σπήλαιον ἀπόῤῥητον γυναιξὶν, καθαραῖς δὲ εἰσελθούσαις οὐκ ἀπόῤῥητον παρθένοις. *Vides hunc lucum ab poſtico aedis? illic eſt ſpelunca ſecreta, & vetita mulieribus, puris vero ingreſſis virginibus non illicitum.* Qui ſacra eius curarent, Ἐξηγηταὶ dicti. Pauſanias Arcadicis. Τοιαῦτα οἶδα ἕτερα ἐνιαυτὸν καὶ οὐκ ἀεὶ πρὸς Ἐφεσίων ἐπιτηδεύοντας τὰς τῇ Ἀρτέμιδι ἑσιάτορας τῇ Ἐφεσίᾳ γιγνομένας, καλουμένας δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν Ἐσσήνας. *Huiuſmodi ſcio alia per annum & non ſemper ab Epheſiis obſervantes illos, qui Dianae Epheſiae conſtituti ſunt epulones, vocanturque ab civibus Eſſenes.* Praeerant ſacris οἱ Ἀκριτοβάται, adpellati. Heſychius. Ἀκριτοβάται, ἀρχή τις παρὰ Ἐφεσίοις τῆς Ἀρτέμιδ@ θυσιῶν. *Acritobatae, praeſes quidam apud Epheſios Sacrificiorum Dianae.*

ΕΦΗΒΙΑ.

Agitabantur, quum in ephebos filii iam adulti referrentur; eoque tempore laurum bifidam, quae Κορυθάλη, ſive Κωρυταλία, dicebatur, pro foribus aedium ſtatuebant. Etymologici Auctor. Κορυθάλη, ἡ πρὸ τῶν θυρῶν τιθεμένη δάφνη. ἡβηζάντων γὰρ τῶν νέων, καὶ θυγατέρων, δάφνας προετίθεν ἐφηβίοις, καὶ γάμοις, εἰς τὸ δίκρον. *Corythale, laurus ante ianuas ſtatuta. Nam quum adoleſcentes ad pubertatem veniſſent, & puellae, lauros praponebant ephebeis, & nuptiis ad biceps.* Eratque haec laurus coronata. Heſychius. Κορυθαλία, δάφνη ἐστεμμένη. *Corythalia, laurus coronata.* Deinde menſuram vini inferebant, e quo quum libaſſent Herculi, reliquum ebibendum dabant iis, qui in unum convenerant; eaque libatio, Οἰνιστηρία adpellata. Heſychius. Ἀθήνησιν οἱ μέλλοντες ἐφηβεύειν, πρὶν ἀποκειραῦσθαι τὸν μαλλὸν, εἰσέφερον Ἡρακλεῖ μέτρον οἴνου, καὶ σπείσαντες, τοῖς συνελθοῦσιν ἐπεδίδουν πίνειν. *Athenis qui accenſendi erant ephebis, priuſquam detonderetur lanugo inferebant Herculi menſuram vini, & quum libaviſſent, congreſſis infundebant ad bibendum.* Athenaeus lib. XI. Οἱ μέλλοντες ἀποκείρειν τὸν σκόλλυν, φησὶ Πάμφιλ@, εἰσφέρουσι τῷ Ἡρακλεῖ μέγα ποτήριον, πληρώσαντες οἴνου, ὃ καλοῦσιν οἰνιστηρίαν. καὶ σπείσαντες, τοῖς συνελθοῦσι διδόασι πιεῖν. *Qui detondendi erant lanuginem, dicit Pamphilus, inferunt Herculi, magnum poculum, implentes vino, quod vocant Oeniſteriam; & poſt libationem, congreſſis dabant bibere.* Deinde comam quoque tondebant, ut obſervare eſt ex Heſychii, & Athenaei, citatis verbis; eamque Delphos proficiſcentes Apollini conſecrabant. Plutarchus ingerit in Vita Theſei. Ἔθος δὲ ὄντ@ ἔτι τότε τοὺς μεταβαίνοντας ἐκ παίδων, ἐλθόντας εἰς Δελφοὺς, ἀπάρχεσθαι τῷ θεῷ τῆς κόμης. *Quum tunc adhuc obtineret mos, ut tranſeuntes ex pueris, proficiſcentes Delphos, conſecrare Deo a iquid comae.* Poſtea id deſitum, & Athenis factitatum; niſi quod quidam μικροφιλότιμοι morem priſcum obſervarent. Inde eſt apud Theophraſtum in Eth. Charact. Περὶ μικροφιλοτιμίας. Καὶ τὸν υἱὸν ἀποκεῖραι ἀπαγαγὼν εἰς Δελφούς. *Et filium detondere abductum Delphos.* Poſt hoc factum, inter ephebos iam adſciti, Ἐφεβεύειν dicebantur. Heſychius loco iam citato. Ἀθήνησιν, πρὶν ἀποκείρασθαι τὸν μαλλὸν, εἰσέφερον Ἡρακλεῖ μέτρον οἴνου. *Athenis futuri ephebi, priuſquam detondebant lanuginem, inferebant Herculi menſuram vini.* Pauſanias Achaicis. Οὐδὲ εἰς τὴν πολιτείαν ἐγγραφῆναι πρότερον καθέσηκεν ἑδενὶ, πρὶν ἂν ἐφηβεύσωσιν. *Neque in civitatem inſcribi prius licebat ulli, antequam ephebi eſſent.* Inſcript. Vet.

ΕΦΗΒΕΥΕΝ ΑΥΤΟΥ
ΥΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ.
Ephebis addebatur eius
Filius Dionyſius,

Neque id fieri, niſi ingenuis, lex ſinebat. Artemidorus Onirocrit. lib. I. cap. LVI. Ἐφηβεύειν

βεύειν δοῦλος ἐὰν δόξῃ, ἐλεύθερος ἔσται, ἐφήβοις μόνοις ἐλευθέροις ἐφίησιν ὁ νόμος. *Inter ephebos agere servus si videatur, liber erit, quoniam solis liberis lex permittit*. Athenis neque inquilinis, peregrinisve, permissum fuit; sed Hippocratis honori datum, ut Coorum quoque filiis id liceret. Ecce in Senatusconsulto Athenienſium, quod inter Hippocratis Opera vulgatum. Καὶ ἐξεῖναι πᾶσι Κώων παισὶν ἐφηβεύειν ἐν Ἀθήναις, καθάπερ παισὶν Ἀθηναίων. *Et liceret omnibus Coorum liberis esse inter ephebos Athenis, sicut liberis Athenienſium*. Gymnaſium autem proprium habebant, in quo exercebantur. Theophraſtus in Eth. Charact. Περὶ ἀρεσκείας. Τῶν δὲ γυμνασίων ἐν τούτοις διατρίβειν, ἔνθ' ἂν ἔφηβοι γυμνάζονται. *Verſari vero in illis gymnaſiis, ubi ephebi exerceantur*. Idque Ἐφηβεῖον dicebatur. Vitruvius lib. v. cap. xi. *In duplici autem porticu collocentur haec membra. Ephebeum in medio.* Et mox. *Ad ſiniſtram ephebei elaeotheſium*. Ac praefectus quoque proprius, Ἐφήβαρχος nuncupatus. Arrianus in Epiſt. lib. iii. capit. i. Ἀσυνόμου, ἢ ἐφήβαρχον, ἢ στρατηγὸν, ἢ ἀγωνοθέτην. *AEdilem, aut ephebis praepoſitum, aut ducem, aut agonotheten*. Iterum mox eiuſdem libri cap. vii. Τίς αὐτοὺς παιδεύσῃ; τίς ἐφήβαρχος; τίς γυμνασίαρχος; *Quis eos inſtituet? quis ephebis praeerit? quis gymnaſii princeps?* Gymnaſio quoque ſuo praefectum ſibi peculiarem habebant. Meminit Arrianus loco citato. Τίς αὐτοὺς παιδεύσῃ; τίς ἐφήβαρχος; τίς γυμνασίαρχος; *Quis eos inſtituet? quis ephebis praeerit? quis gymnaſii princeps?* Iſque in annum conſtituebatur. Adparet ex Inſcriptione iſta Vetere.

ΕΓΥΜΝΑΣΙΑΡ
ΧΗΣΕΝ ΤΟΝ ΕΝΙΑΥ
ΤΟΝ ΤΟΥΣ ΕΦΗΒΟΥΣ
ΦΛ. ΣΤΡΑΤΟΛΑΟΣ
ΦΥΛΑΣΙΟΣ.
Gymnaſiarcha fuit
Per annum
Epheborum
Fl. Stratolaus
Phylaſius.

Et ex iſta.

ΕΠΙ ΘΕΩΝΟΣ
ΑΡΧΟΝΤΟΣ
ΚΟΣΜΗΤΟΥ ΔΙΟΝ
ΥΣΙΟΥ ΜΑΡΚΟΣ
ΑΝΑΦΛΥΣΤΙΟΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΣΑΣ.
Theone
Archonte,
Coſmeta, Dio-
nyſio, M.
Anaphlyſtius
Gymnaſii praefectura geſta.

Itaque eſt in alia quadam.

ΤΟ. Γ. ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΣΑΣ.(a)
Per annos tres Gymnaſiarcha.

[a] Vertendum videtur *Gymnaſiarcha tertium*. Ceterum multa huiuſmodi vide in antiquis Inſcriptionibus ad *Populos Atticae* adlatis.

A Et famulum quoque proprium habebant, qui Παιδικέωρ dicebatur. Heſychius. Παιδικέωρ, ὁ ἐν γυμνασίῳ ὑπηρέτης. *Paediceor, miniſter in gymnaſio*. Locum quoque in theatro ſuum habebant, e quo ſpectarent, Ἐφηβικὸν indigetatum. Vide quae notata mihi Attic. Lect. lib. i. cap. xxiv. Durabat autem haec ἐφηβία in annum unum. Artemidorus loco citato. Πρὸς ἐνιαυτὸν ὃ εἶπον, διὰ τὸν τῆς ἐφηβίας χρόνον. *Ad annum vero dixi propter tempus ephebici ſtatus*. Quo tempore peregre illi ire non licebat. Idem Artemidorus ibidem. Ἀποδημεῖν δὲ κωλύει, καὶ τὸν ἐπὶ ξένης ὄντα εἰς τὴν ἰδίαν ἐπάγει· ἐν δήμῳ γὰρ χρὴ εἶναι τὸν ἔφηβον. *Peregrinari autem vetat, eumque qui in peregrina regione eſſet, in patriam reducit; in populo enim oportet eſſe ephebum*. Quo pertinent etiam iſta in extremo capite. Οὐ γὰρ ὑπερόριοι οἱ ἔφηβοι ἀγωνίζονται. *Nam translimitanei ephebi non certant*. Quum autem inter ephebos referrentur, nomina eorum in libro quodam, ei rei deſtinato, inſcribebantur. Auctor Axiochi id nobis indicat. Ἐπειδὰν δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐγγραφῇ, καὶ φόβος χάρων εἴη, τὸ Λύκειον, καὶ Ἀκαδημία, καὶ γυμνασιαρχία, καὶ ῥάβδοι, καὶ κακῶν ἀμετρίαι. *Quando autem in ephebos inſcriptus fuerit, & metus minor erit, Lyceum, & Academia, & gymnaſii praefectura, & virgae, & malorum intemperies*. Heliodorus libro i. Καὶ τὰ πρῶτα τῶν γραμματέων διδαξάμενος, εἰς τοὺς φράτορας καὶ γνήτας εἰσαγαγὼν, εἰς ἐφήβους ἐγγράψας, πολίτην ὑμέτερον ἀποφήνας. *Et prima Grammaticorum doctus, in curiales, & gentiles inducens, in ephebos adſcriptus, civem veſtrum declarans*. Factum autem id, quum annum aetatis decimum ſextum impleviſſent. Obſervo apud Cenſorinum De Die Nat. capit. xiv. *De tertia autem aetate aduleſcentulorum tres gradus eße factos in Graecia, prius quam ad viros perveniatur, quod vocent annorum quatuordecim* παῖδα, μελλέφηβον *autem quindecim, dein ſedecim* ἔφηβον, *tunc ſeptemdecim* ἐξέφηβον. Sed turbare hic videtur Theocriti Scholiaſtes, apud quem ἔννηβοι, qui iidem τοῖς ἐφήβοις, decimo quinto anno dicuntur. Verba eius ecce ad Idyll. viii. Ἄννηβοι, ἤτοι ἀτελεῖς ἔτι τὴν ἐλικίαν. ἔννηβοι γὰρ, οἱ πεντεκαιδεκαετεῖς. *Anebi, vel adhuc immunes ob aetatem; enebi enim quindecim annorum*. Verum Graeculi iſtius non tam magna nobis ratio hic habenda. Porro, ut hoc quoque moneam ἐν παρόδῳ, aliud erat, in tribules; aliud, in ephebos referre. Non ſatis diſtinxi pridem Attic. Lect. lib. iii. cap. i. Imo neque veteres quidem Grammatici faciunt, qui me, minus attendentem, in errorem induxerunt.

ΕΦΙΠΤΟΣ.

Feſtum erat apud Lacedaemonios, in quo certamen quoque. Heſychius. Ἔφιπτος, ἀγὼν γυμνασικὸς παρὰ Λάκωσιν. *Ephiptus, certamen exercitatorium apud Laconas*. Niſi forte, quod exiſtimo, mendoſus locus, legendumque, Ἔφιππος. Nam fuerit certamen equeſtre; de quo iſta Suidae verba. Ἐφίππιον, ἀγώνισμα ἐφ' ἵπποων τρεχόντων. *Ephippium, certamen currentium in equis*.

Digitized by Google

ΗΛΑΚΑΤΙΑ.

Apud Lacedaemonios acta, in honorem Elacati, ab Hercule adamati. Hesychius. Ἡλακάτια, ἀγὼν ἐν Λακεδαιμονίᾳ ἐπὶ Ἡλακάτῳ, ὃς ἦν ἐρώμενος Ἡρακλέους, ὥς φησι Σωσίβιος. *Elacatia, certamen in Laconica de Elacato, qui erat amasius Herculis, ut ait Sosibius.*

ΗΡΑΙΑ.

Iunoni sacra. Eustathius ad Iliad. δ'. Εὐλόγως ἐκ τοῦ Ἥρα γίνεται προσλήψει τῷ ι τὰ ἐξ αὐτῆς Ἡραῖα, ἡ ἑορτή. *Probabiliter ex voce* Hera *fiunt per adsumtionem litterae Heraea, ab illa dictum festum.* Celebrabantur autem apud Argivos. Pausanias Corinthiacis, ubi de illis agit. Ἔχεται δὲ τὸ στάδιον, ἐν ᾧ τὸν ἀγῶνα τῷ Νεμείῳ Διΐ, καὶ τὰ Ἡραῖα ἄγουσιν. *Iunctum vero est stadium, in quo certamen Nemeo Iovi, & Heraea agunt.* Scholiast. Pindari Olympionic. Od. IX. Ἄργει τ' ἔσχεθε κῦδος ἀνδρῶν. ἀντὶ τοῦ, καὶ ἐν Ἄργει δι' δόξαν προσέληφεν ἀνδρῶν, νικήσας τὰ Ἡραῖα. *Et Argis tenuit gloriam virorum, pro eo, & in urbe Argis splendorem accepit virorum, post victa Heraea.* Trahebatur hoc festo currus albis bobus ad templum Iunonis, quod extra urbem erat. Palaephatus. Ἀργεῖοι πολιοῦχον αὐτοῖς τὴν Ἥραν ἡγοῦντο. κ) διὰ τοῦτο κ) πανήγυριν αὐτῇ τεταγμένῳ ἄγουσιν. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἑορτῆς, ἅμαξα βοῶν, τὸ χρῶμα λευκῶν. ἀπὸ δὲ τῆς ἁμάξης εἶναι δεῖ τὴν ἱέρειαν. οὕτω γὰρ ἔχειν ἄχρι τοῦ νεώ· τὸ δὲ ἱερὸν, ἔξω τοῦ ἄστεος. *Argivi praesidem urbis apud se Iunonem ducebant; ac propterea quoque celebrant solennitatem illi sacratam. Modus vero festi, plaustrum boum, pellem alborum; ab plaustro autem oportet esse sacerdotem; & ita manere usque ad aedem; templum vero extra urbem.* Ac prima illic eius deae sacerdos Callithea fuit. Docet Theon Commentario in Aratum. Οἱ δὲ μυθολόγοι τὸν ἡνίοχον λέγουσιν εἶναι εἴδωλον, ἢ Βελλεροφόντου, ἢ Τροχίλου, τῆς Καλλιθέας παιδὸς, τῆς πρώτης ἐν Ἄργει ἱερωμένης ἱερείας. *Fabulatores vero aurigam dicunt esse imaginem vel Bellerophontae, vel Trochili, qui filius Callitheae, quae prima Argis fuit sacerdos.* Dabaturque hoc sacerdotium nonnisi feminis honoratissimis. Palaephatus, ubi de Ione agit. Ταύτῃ οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως τιμὴν ἔδωκαν, τὸ, ἱέρειαν εἶναι τῆς Ἀργείας Ἥρας. *Huic urbici dederunt honorem, ut esset sacerdos Iunonis Argivae.* Ac computabantur per eas tempora, quemadmodum per archontes apud Athenienses. Videre est apud Thucydidem, initio libri II. Ἐπὶ Χρυσίδος, τότε ἐν Ἄργει πεντήκοντα δυοῖν δέουσα ἔτη ἱερωμένης. *Tempore Chrysidis, tunc Argis duodequinquaginta annos sacerdotis.* Ad quem locum Scholiastes. Ἠρίθμουν τοὺς χρόνους οἱ Ἀργεῖοι ἀπὸ τῶν ἱερειῶν. *Numerabant tempora Argivi ab sacerdotibus.* Et pompa quidem illi ingens ab armatis ducebatur. Meminit AEneas Tacticus Poliorcetici cap. XVII. Ἑορτῆς πανδήμου ἔξω τῆς πόλεως Ἀργείων γιγνομένης, ἐξῆλθον πομπὴν ἐν ὅπλοις τῶν ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἐυχῶν. *Festo publico extra Argivorum urbem* A *celebrato, educebant pompam in armis frequentium adolescentium.* Sacra item deae facta, Λεχέρνα dicta. Hesychius. Λεχέρνα, ὑπὸ Ἀργείων ἡ θυσία ἐπιτελουμένη τῇ Ἥρᾳ. *Lecherna ab Argivis sacrificium Iunoni celebratum.* Immolabanturque boves centum; unde, Ἑκατόμβαια quoque festo illi nomen datum. Scholiastes Pindari Olymp. Od. VII. Τελεῖται κατὰ τὸ Ἄργος τὰ Ἥραια, ἃ καὶ Ἑκατόμβαια καλεῖται, παρὰ τὸ ἑκατὸν βοῦς θύεσθαι τῇ θεῷ. *Peraguntur in urbe Argo Iunonia, quae etiam* B *Hecatombaea vocantur, quia centum boves immolantur Deae.* Meminit alibi Hesychius in Glossis. Ἀγὼν χάλκεος. τὰ ἐν Ἄργει Ἑκατόμβαια. *Certamen aeneum, Hecatombaea Argi.* Et hi boves pompam, quam dixi, antecedebant; ac deinde immolati, inter cives dividebantur; idque factum ab institutione Archini regis Argivorum. Scholiastes idem, loco citato. Ἐν Ἄργει, ἐν τῷ Ἑκατομβαίῳ ἀγῶνι, χαλκοῦς τὸ ἆθλον δίδοται. ὅτι Ἀρχῖνος, Ἀργέων γλυφόμενος βασιλεὺς, ὃς κ) ἀγῶνα πρῶτος συνεστήσατο, ταχθεὶς ἐπὶ τ' τῶν ὅπλων κατασκευῆς, C ἀπὸ τούτων κ) τὴν τῶν ἆθλων δόσιν ἐποιήσατο. Ἑκατόμβαια δ' ὁ ἀγὼν λέγεται, ὅτι πομπῆς μεγάλης προηγοῦνται ἑκατὸν βόες· ὃς νόμος πρεπωμῆσθαι πᾶσι τοῖς πολίταις. *In Argo, in certamine Hecatombaeo, aes praemium datur, quia Archinus rex Argivorum, qui agonem quoque primus constituit, praefectus armorum fabricae, ab his quoque praemiorum donationem fecit. Hecatombaea vero agon dicitur, quia quum pompa sit magna, antecedunt centum boves, quos lex iubet dare carnem omnibus civibus.* Alii Lynceum auctorem faciunt. D Hyginus Fab. CCLXXIII. *Argis (ludos) fecit Lynceus, AEgypti filius, Iunoni Argivae, qui adpellantur* Ἀσπισεναργεῖς. *Quibus ludis, qui vicit, accipit pro corona clypeum, ideo, quod Abas, Lyncei, & Hypermnestrae filius, nuntiavit parentibus, Danaum periisse, cui Lynceus de templo Iunonis Argivae detraxit clypeum, quem Danaus in iuventa gesserat, & Iunoni sacraverat, & Abanti filio muneri dedit. In his ludis, qui semel vicit, & iterum descendit, ut nisi iterum vincat, saepe descendat.* Sed corrupta initio verba sic restituo, qui adpellantur, Ἀσπις ἐξ Ἄργους. *Clypeus ex Argo.* Etsi erret non parum ille Auctor, ut statim ostendam. Ecce autem, certamen quoque fuit, ut adparet ex proxime citatis Pindari Scholiastae, & Hygini etiam verbis; idque tale. Clypeus erat, quodam urbis loco valide adfixus; adeo ut nisi difficillime avelli non posset; itaque inter se certantes, vires suas experiebantur, F tentabantque, quonam modo eum avellerent, atque avellere potuisse, glorioſum valde erat. Colligere licet ex Proverbio, Ὡς τὴν ἐν Ἄργει ἀσπίδα καθελὼν σεμνύνεται. *Tamquam clypeum in Argo tollens gloriatur.* Tarrhaeus in Collectaneis. Ὡς τὴν ἐν Ἄργει ἀσπίδα καθελὼν σεμνύνεται. οἱ μὲν ἱερὰν φασιν εἶναι ἐν Ἄργει ἀσπίδα καθηλωμένην, ὀχυρὰν, κ) δυσκαθαίρετον. *Tamquam clypeum in Argo tollens gloriatur. Alii quidem sacrum dicunt in Argo clavis fixum, validum, & sublatu difficilem.* Corruptus hac de re Suidae locus.

Ὡς

Ὡς τὴν ἐν Ἄργει ἀσπίδα καθελών. ἐπὶ τῶν μεγαλοφρόνων. οἱ μὲν ἱερὰν φασιν ἐν Ἄργει εἶναι ἀσπίδα καλουμένην, ὀχυρὰν δυσκάθεκτον. *Tamquam in Argo clypeum, qui ſuſtulit. In iactabundos. Alii quidem ſacrum dicunt in Argo clypeum vocatum, robuſtum, & difficilem continendo.* Reſcribo, ἀσπίδα καθελομένην, ὀχυράν. *Clypeum clavis fixum, robuſtum.* Habes quoque apud Zenobium Centur. VI. Proverb. LII. Ferebatur autem is clypeus Evippi regis eſſe. Lutatius ad Theb. II. *Evippus, rex Argivorum, mirae felicitatis fuit; cuius clypeum, qui apud Argos nobiliter rem geſſiſſet, accipiebat, ut illo per urbem incedens honeſtaretur.* Locus vero, in quo adfixus clypeus ille, ſupra theatrum erat, munitus valde, & tantum non inacceſſus; unde ὀχυρὰν dici τὴν ἀσπίδα eſt animadvertere in Tarrhaei, & Suidae verbis, quae produxi. Ac diſerte Plutarchus teſtatur in Agide, & Cleomene, ubi de captis a Cleomene Argis agit. Νυκτὸς ἦγε πρὸς τὰ τείχη τὸ στράτευμα, καὶ τὸν περὶ τὴν ἀσπίδα τόπον καταλαβών, ὑπὲρ τοῦ θεάτρου, χαλεπὸν ὄντα, καὶ δυσπρόσοδον, ὕτως τοὺς ἀνθρώπους ἐξέπληξεν, ὥστε μηδένα τραπέσθαι πρὸς ἀλκήν, ἀλλὰ καὶ φρουρὰν λαβεῖν, καὶ δοῦναι τῶν πολιτῶν ὁμήρους εἴκοσι. *Nocte duxit ad muros exercitum, & locum circa clypeum occupans, ſupra theatrum, arduum, & difficilem acceſſu, ita homines perculit, ut nemo converteretur ad vires, ſed & praeſidium acciperent, & darent obſides civium viginti.* Meminitque mox iterum. Ἐκκόψας δὲ τὰς ὑπὸ τὴν Ἀσπίδα ψαλίδας, ἀνέβη, καὶ συνέμιξε τοῖς ἔνδον, ἔτι πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς ἀντέχουσι. *Excidens vero illas ſub clypeo fornices, adſcendit, & conſlixit cum illis, qui intus erant, adhuc ſentientibus cum Achaeis.* Vbi hoc ſimul obſerva, & nomen loco ea ex re Ἀσπὶς datum, & fornicibus ſubnixum fuiſſe. Ac de nomine, animadvertere eſt rurſum apud eumdem Plutarchum in Vita Pyrrhi, ubi itidem captos ab eo Argos tradit. Ἤδη ὄρθιος διαλάμπουσα, ἥτε Ἀσπὶς, ὅπλων περίπλεως πολεμίων ὀφθεῖσα, τὸν Πύρρον διετάραξε. *Iam vero quum luceſceret, & clypeus, plenus armorum hoſtilium viſus, Pyrrhum turbavit.* Et hic clypeus forma a ceteris differebat. Pauſanias Corinthiacis. Ἔχει δὲ ἀσπίδας σχῆμα Ἀργολικὰς ἀπειργασμένας. *Habet vero clypeos forma Argolicos elaboratos.* Iterum in Arcadicis. Πρὸς δὲ ἀσπίσιν Ἀργολικαῖς χρῆσθαι, καὶ τοῖς δόρασι μεγάλοις. *Praeterea clypeis Argolicis uti, & haſtis longis.* Virgilius AEneid. III.

Argolici clypei, aut Phoebeae lampadis, inſtar.

AElianus lib. III. cap. XXIV. Λέγεται οὖν ὁ τοῦ Γρύλλου τὴν μὲν ἀσπίδα Ἀργολικὴν ἔχειν, τὸν δὲ θώρακα Ἀττικόν. *Dicitur ergo Grylli filius clypeum quidem Argolicum habere, thoracem vero Athenienſem.* Porro certaminis huius meminit etiam Inſcriptio vetus. ΙΣΘΜΙΑ. ΔΙΣ. ΝΕΜΕΑ. ΔΙΣ. ΤΟ. ΔΕΥΤΕΡΟΝ. ΣΤΗΣΑΣ. ΤΟΥΣ. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΑΣ. ΚΑΙ. ΤΗΝ. ΑΣΠΙΔΑ. ΗΡΑΣ. *Iſthmia bis, Nemea bis, ſecunda vice ſiſtens adverſarios, & clypeum Iunonis.*

Item alia:

A ΤΗΝ ΕΞ ΑΡΓΟΥΣ
ΑΣΠΙΔΑ
ΤΡΙΣ.

Clypeum ex Argo ter.

Ex hoc, ſimilive, loco animum induxit Hyginus, nomen certamini fuiſſe, Ἀσπὶς ἐξ Ἄργους, in citatis ſupra verbis; verum inſigniter hallucinatus. Qui clypeum autem abſtuliſſet, victoriae praemium clypeum aeneum, & coronam inſuper myrteam accipiebat. Scholiaſtes Pindari, loco citato. B Τελεῖται κατὰ τὸ Ἄργος τὰ Ἥραια, ἃ καὶ Ἑκατόμβοια καλεῖται, παρὰ τὸ ἑκατὸν βοῦς θύεσθαι τῇ θεῷ. τὸ δὲ ἔπαθλον, ἀσπὶς χαλκῆ. ὁ δὲ στέφανος, ἐκ μυρσίνης. *Peraguntur in Argo Iunonia, quae etiam Hecatombaea vocantur, quia centum boves immolantur Deae. Praemium vero clypeus æreus corona autem ex myrto.* Inde nimirum eſt iſtud Pindari, Oda illa VII.

Ὅ, τ' ἐν Ἄργει χαλκὸς ἔ-
γνω μιν. ——
Et aes in urbe Argo
illum novit. ——

C Erravit etiam hic Hyginus, qui, quaſi corona data non eſſet, clypeum pro corona datum fuiſſe commemorat, quum inquit. *Quibus ludis, qui vicit, accipit pro corona clypeum.* Ac oportebat ſemel victorem iterum vincere. Hyginus docet, loco citato. *In his ludis, qui ſemel vicit, & iterum deſcendit ad certamen; ut, niſi iterum vincat, ſaepe deſcendat.* A victoriae autem praemio, D clypeo aeneo, χάλκεος ἀγών, *aereum certamen*, dictum fuit a Poeta quodam hoc certamen. Itaque eſt in Heſychii Gloſſis locus paulo ante citatus. Ἀγὼν χάλκεος, τὰ ἐν Ἄργει Ἑκατόμβοια. *Certamen aereum, Hecatombaea Argi.* Ad Argivorum vero imitationem AEginetae etiam, ipſorum coloni celebrarunt. Scholiaſt. Pindari Pyth. Od. VIII. Ἥρας τ' ἀγῶν' ἐπιχώριον. Ὡς ἐν Αἰγίνῃ Ἡραίων, κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν Ἄργει ἀγῶνος. ἄποικοι γὰρ Ἀργείων Αἰγινῆται. *Et Iunonis agonem indigenam. Tamquam Iunonis in AEgina ex imitatione certaminis in Argo. Coloni enim Argivorum AEginetae.* Etiam Samii. Polyaenus lib. I. Πολυκράτης, μελλόντων Σαμίων ἐν τῷ ἱερῷ θυσίαν ποιεῖν τῆς Ἥρας πάνδημον, ἐν ᾗ μεθ' ὅπλων ἐπόμπευον, πλέξας ὅσα τῇ προφάσει τῆς ἑορτῆς ὅπλα συλλέξας, τοὺς μὲν ἀδελφοὺς Συλοσῶντος καὶ Πανταγνώστου, καὶ Παντάγνωστον, συμπομπεύειν ἔταξε. *Polycrates, quum Samii in templo facturi eſſent publicum ſacrificium Iunonis, in quo cum armis incedebant, plurimum quantum multa arma praetextu feſti colligens, fratres quidem Syloſontis & Pantagnoſti, & Pantagnoſtum ſimul adeſſe pompae iuſſit.* Ac pompa finita, ſacra faciebant, poſitis ad aram armis. Polyaenus ibidem. Μετὰ δὲ τὴν πομπὴν, τῶν Σαμίων θύειν μελλόντων, οἱ πλέξαι τὰς πανοπλίας ἀπέθεντο παρὰ τοῖς βωμοῖς, προσέχοντες ταῖς εὐχαῖς. *Poſt pompam vero, quum Samii immolaturi eſſent, plurimi armaturas deponebant ad aras, attendentes precibus.* Celebrabant quoque Elei, apud quas matronae ſedecim quinto quoque anno peplum deae pertexebant; item ludos faciebant, in qui-

Digitized by Google

quibus curſus certamen virginibus propoſitum, in claſſes pro aetate tributis. Ac primae cucurrere puellae impuberes, inde, quae adultiores, poſtremae omnium natu maximae. Ornatae omnes eodem modo, capillo paſſo, tunica ad genua uſque demiſſa, dextroque humero ad pectus exerto. In ſtadium quoque Olympicum deſcendebant, ſed curriculo ſexta fere parte ipſis imminuto. Quae victrices, coronam ex olea accipiebant, & partem e bove, Iunoni immolata; pictaſque iis imagines ſuas dedicare permiſſum erat. Praeerant ludis matronae ſedecim, quibus miniſtrae totidem numero attributae. Atque origo ad Hippodamiam referebatur; quae Iunoni, ut gratiam referret de nuptiis Pelopis, & certamen illud inſtituit, & mulieres item ſedecim ei praefecit. Pauſanias Eliac. 1. Διὰ πέμπτου δὲ ὑφαίνουσιν ἔτους τῇ Ἥρᾳ πέπλον αἱ ἐξ καὶ δέκα γυναῖκες· αἱ δὲ αὐταὶ τιθέασι καὶ ἀγῶνα Ἥραια. ὁ δὲ ἀγῶν ἐστιν ἄμιλλα δρόμου παρθένοις, ὅτοι πᾶσαις ἡλικίας τῆς αὐτῆς. ἀλλὰ πρῶται μὲν αἱ νεώτεραι, μετὰ ταύτας δὲ αἱ τῇ ἡλικίᾳ δεύτεραι, τελευταῖαι δὲ θέουσιν ὅσαι πρεσβύταται τῶν παρθένων εἰσί. Θέουσι δὲ ὧδε· καθεῖται σφισιν ἡ κόμη, χιτὼν ὀλίγον ὑπὲρ γόνατος καθήκει, τὸ ὦμον ἄχρι τοῦ σήθους φαίνουσι τὸν δεξιόν. ἀποδεδειγμένον μὲν δὴ ἐς τὸν ἀγῶνά ἐστι καὶ ταύταις τὸ Ὀλυμπικὸν στάδιον, ἀφεῖρνται δὲ αὐταῖς ἐς τὸ δρόμου τοῦ σταδίου τὸ ἔκτον μάλιστα. ταῖς τε νικώσαις ἐλαίας διδόασι στεφάνους, καὶ βοὸς μοῖραν τεθυμένης τῇ Ἥρᾳ. καὶ δὴ ἀναθεῖναί σφισίν ἐστι γραψαμέναις εἰκόνας. εἰσὶ δὲ καὶ διακοσμούμεναι ταῖς ἑκκαίδεκα κατὰ ταυτὰ ταῖς ἀγωνοθετούσαις γυναῖκες. Ἐπανάγουσι δὲ καὶ τὸ παρθένων τὸν ἀγῶνα ἐς τὰ ἀρχαῖα. Ἱπποδάμειαν τῇ Ἥρᾳ τῶν γάμων τῶν Πέλοπος ἐκτίνουσαν χάριν, τάς τε ἑκκαίδεκα ἀθροῖσαι γυναῖκας λέγοντες, καὶ σφῶν αὐταῖς διαθεῖναι πρώτῳ τὰ Ἥραια. *Quinto autem anno texunt Iunoni peplum mulieres ſedecim. Hae ipſae etiam praeſunt agoni Iunonis. Agon vero eſt certamen curſus virginibus, non utique omnibus eiusdem aetatis; ſed primae iuniores, poſt has vero aetate ſecundae, poſtremae vero currunt puellae maximae natu. Currunt autem ita. Demittitur illis coma, tunica paulum ſuper genua pervenit, humerum dextrum oſtendunt uſque ad pectus. Electum quidem ad certamen eſt etiam illis Olympicum ſtadium, ſed ſecernunt illis ad curſum ſextam maxime ſtadii partem, & victricibus praebent oleae coronas, & partem bovis, quae mactatur Iunoni. Quin etiam licet illis dedicare pingentibus imagines. Adſunt vero etiam inſervientes illis ſedecim feminae, perinde, ut agonothetis. Sed etiam referunt virginum certamen in archiva; dicentes Hippodamian Iunoni ſolvere gratias ob nuptias Pelopis, & ſedecim collegiſſe feminas, & cum illis conſtituiſſe primam Iuno-nia.* Quin Coi quoque, apud quos, ut & Argivos, dum ſacra facerent, neque ingredi in templum ſervo licebat, neque quidquam ex adparatis guſtare. Athenaeus libro VI. Φησὶ Μακαρεὺς ἐν τῇ τρίτῃ Κωακῶν, ὅτι, ὁπόταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν οἱ Ἀργεῖοι, ὅτε εἴσεισιν ἐς τὸ ἱερὸν δοῦλος, ὅτε γεύεταί τινος τῶν παρεσκευασμένων. *Dicit Macareus in tertio rerum Coarum, quando ſacrificant Iunoni Argivi, nec ſervum intrare in templum, nec guſtare quidquam eorum, quae adparata ſunt.* Iterum lib. XIV. Κῶοι δὲ τἐναντίον δρῶσιν, ὡς ἱστορεῖ Μακαρεὺς ἐν τρίτῳ Κωακῶν, ὅταν γὰρ τῇ Ἥρᾳ θύωσιν, δοῦλοι δὲ παραγίνονται ἐπὶ τὴν εὐωχίαν. *Coi vero contra agunt, ut memorat Macareus in tertio Coarum rerum; nam quando ſacrificant Iunoni, ſervi non adſunt ad epulas.* Etiam Corinthii, ſed lugubre apud ipſos feſtum erat, a Medea inſtitutum liberorum ſuorum honori. Ipſa in cognomine fabula apud Euripidem, ſub finem dramatis.

——— σφᾶς τῇ δ' ἐγὼ θάψω χερὶ,
Φέρουσ' ἐς Ἥρας τέμενος Ἀκραίας θεᾶς,
Ὡς μή τις αὐτοὺς πολεμίων καθυβρίζῃ,
Τύμβους ἀναστῶν· γῇ δ' ὑπὸ τῇδε Σισύφου
Σεμνὴν ἑορτὴν, κἀς τέλη, προσάψομαι
Τοὐμοῦ τε λοιπὸν ἀντὶ τοῦδε δυσσεβοῦς φόνου.

——— *illos hac ego ſepeliam manu,*
Portans in Iunonis templum Acreae Deae,
Vt ne quis hoſtium illis inſultet,
Sepulcra diruens; terrae vero huic Siſyphi
Venerabile feſtum, & veſtigalia adiungam.
In futurum propter hanc nefariam caedem.

Vbi Scholiaſtes. Ἥραια, σεμνὴ ἑορτὴ παρὰ Κορινθίοις. *Heraea, Iunonia, lugubre feſtum apud Corinthios.* Dicebatur vero Iuno haec cognomento Ἀκραῖα, & immolabant illi capram. Zenobius Centur. 1. Proverb. XXVII. Κορίνθιοι θυσίαν τελοῦντες Ἥρᾳ ἐνιαύσιον, τῇ ὑπὸ Μηδείας ἱδρυθείσῃ, καὶ Ἀκραίᾳ καλουμένῃ, αἶγα τῇ θεῷ ἔθυον. *Corinthii annuum ſacrificium Iunoni peragentes, quae ab Medea collocata eſt, & vocatur Acraea, capram immolabant Deae.* Obſervare quoque eſt apud Heſychium, Diogenianum, Apoſtolium, Suidam. Iniectum autem deae ſimulacro amiculum, Πάτος dictum. Heſychius. Πάτος. ἡ πεπατημένη, καὶ λεωφόρος ὁδὸς, καὶ ἔνδυμα τῆς Ἥρας. *Patos, calcata, & publica via, & amiculum Iunonis.*

ΗΡΑΚΛΕΙΑ.

Herculis erant. Theodoretus Therapeut. VII. Ἀπεκλήρωσε πανηγύρεις ἑκάστῳ τῶν δαιμόνων, ἐκ τῆς προσηγορίας ὀνομάσας τὴν ἑορτήν. Ἑρμαια, καὶ Κρόνια, καὶ Ποσειδώνια, καὶ Ἡράκλεια. *Sortito diſtinxit conventuum ſolennitates unicuique daemonum, ex adpellatione nominans feſtum; Mercurialia, & Saturnalia, & Neptunalia, & Heraclea.* Demoſthenes in Orat. Περὶ παραπρεσβ. Τὸν Πειραιᾶ τειχίζειν, καὶ τὰ Ἡράκλεια ἐν ἄστει θύειν. *Piraeeum munire, & Heraclea in urbe celebrare.* Celebrabant autem Athenienſes quinto quoque anno, ut eſt obſervare apud Pollucem lib. VIII. capit. IX. ſect. XXVI. ubi περὶ ἱεροποιῶν agit. Δέκα ὄντες ὅτοι, ἔθυον θυσίας τὰς πενταετηρίδας· ἢ εἰς Δῆλον, τὴν ἐν Βραυρῶνι, ἢ τῶν Ἡρακλείων. *Hi decem numero, ſacrificabant ſacrificia quinquennalia; Delo, Braurone, Heracleorum.* Ita locum illum emendo, hodie corruptum, neque enim recte editur, τῶν Ἡρακλειδῶν, *illam Heraclidarum.* Nam Heraclidarum nullum feſtum, aut ſacrum erat. Feſtum eius quoque erat actum a Diomenſibus Atticae Populo. Ariſtophanes Ranis.

--- ἀλλ'

Digitized by Google

——— ἀλλ' ἐφρόντισα,
Ο' πόθ' Η'ράκλεια τὰ 'ν Διομέοις γίνε].
——— *ſed procuravi,*
Quando Heraclea in Diomeis fiunt.

Nam templum illic Herculi fuiſſe, diſces ex Athenaeo lib. VI. Τοῖς Α'θήνησιν ἀς τὸ Διομειῶν Η'ράκλειον ἀθροιζομένοις, τοῖς τὰ γελοῖα λέγουσιν, ἀπέσειλεν ἱκανὸν κερμάτιον. *Qui Athenis in Diomeienſium Herculis fanum congregatis, ridicula loquentibus, miſit non exiguam pecuniam.* Ita ſcribendum illic, non Διομέων. Ac corruptus gravius alter eiusdem locus lib. XIV. Ε'ν γοῦν τῷ Διομέῳ, ἢ Η'ρακλείῳ, συνελέγοντο, ἑξήκοντα ὄντες τὸν ἀριθμόν. *Igitur in Diomeo, aut Herculis templo congregabantur, ſexaginta omnes numero.* Atque hoc ὡς ἐν παρόδῳ. Porro etiam a Melitenſibus, altero Atticae populo colebatur, cognomento Α'λεξικάκου. Heſychius innuit. Καλεῖται ὁ ἐν Μελίτῃ Η'ρακλῆς, Α'λεξίκακος. *Vocatur in Melita Hercules, malorum depulſor.* Sacra autem ei pomis factitata, unde & Μήλων cognominatus. Idem Heſychius alibi docet. Μήλων. Η'ρακλῆς. ὀνομασθῆναί φασι τὸν θεὸν οὕτως, διὰ τὸ μὴ ἱερεῖα θύειν αὐτῷ τοὺς Μελιτεῖς, ἀλλὰ τὸν καρπὸν τὰ μῆλα. *Melon, Hercules; nominatum eſſe Deum ita dicunt, quia non victimas immolant illi Melitenſes, ſed fructum mala.* Celebrabant quoque Thisbitae in Boeotia. Pauſanias in Boeoticis, ubi de iis. Η'ρακλέους δὲ ἱερὸν, καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν ἐνταῦθά ἐστι λίθου. καὶ Η'ράκλεια ἑορτὴν ἄγουσι. *Herculis vero templum, & ſimulacrum rectum ibi eſt lapidis; & Heraclea feſtum agunt.* Item Thebani, qui Ι'ολάϊα etiam feſtum indigetabant. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. VII. Ε'ν ᾗ Θήβαις, τὰ Η'ράκλεια. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ Ι'ολάϊα καλεῖται. *Sed Thebis Heraclea; haec ipſa etiam Iolaia vocantur.* Iterum Iſthm. Od. I. Ε'ν μὲν Θήβαις, Ι'ολάϊα, ἢ Η'ράκλεια. *Thebis quidem Iolaia, vel Heraclea.* Imo eodem, quo Melitenſes, modo etiam eos ſacra agitaſſe tradit Pollux lib. I. cap. I. ſect. XXVII. Vbi rem, & cauſam enarrat; nam antea quidem arietem ipſi immolabant. Ecce verba. Καὶ μῆλα θύουσι περὶ Βοιωτίαν Η'ρακλεῖ. λέγω δ' ὑ τὰ πρόβατα, τῇ ποιητικῇ φωνῇ, ἀλλὰ τὰ ἀκρόδρυα, ἐκ τοιάσδε αἰτίας. ἐνεστήκει μὲν γὰρ ἡ πανήγυρις τῷ θεῷ, καὶ κατήπειγε τῷ θύειν ὁ καιρός. τὸ δὲ ἱερεῖον ἄρα, κριὸς ἦν. καὶ οἱ μὲν ἄγοντες, ἄκοντες ἐβράδυνον. ὁ γὰρ Α'σωπὸς ποταμὸς οὐκ ἦν διαβατὸς, μέγας ἄφνω ῥυείς. οἱ δ' ἀμφὶ τὸ ἱερεῖον παῖδες ἐμῷ παίζοντες, ἀπεπλήρουν τῆς ἱερουργίας τὸν νόμον. λαβόντες γὰρ μῆλον ὡραῖον, κάρφη μὲν αὐτῷ ὑπέθεσαν τέτταρα, ἀφῆθεν τοὺς πόδας, δύο δὲ ἐπέθεσαν ἅμα. τὰ δ' ἦν τὰ κέρατα. καὶ κατὰ τοὺς ποιητὰς ἀποθύειν ἔφασαν τὸ μῆλον, ὡς πρόβατον. ἠσθῆναί τε λέγεται τῇ θυσίᾳ τὸν Η'ρακλέα, καὶ μέχρι τοῦδε παραμένειν τῆς ἱερουργίας τὸν νόμον. καὶ καλεῖ] παρὰ τοῖς Θηβαίοις, καὶ τοῖς Βοιωτοῖς, Μήλων ὁ Η'ρακλῆς, ὄνομα ἐκ τοῦ τρόπου τῆς θυσίας λαβών. *Et mala immolant circa Boeotiam Herculi. Dico autem non oves, vocabulo poetico, ſed fruges arboreas, ex hac cauſa. Aderat enim quidem ſolennitas Dei, & urgebat ſacrificandi tempus. Hoſtia autem erat aries, ſed qui ducebant, inviti tergiverſabantur. Nam Aſopus fluvius tranſiri nequibat, repente magnus fluens. Famuli vero circa ſacrificium prima aetate ſimul ludentes impleverunt ſacrificii ritum. Nam ſumentes formoſum malum, parva ligna quidem ei quatuor ſuppoſuerunt, ſcilicet pedes, ſimul autem impoſuerunt duo, loco cornuum, & iuxta poetas dixerunt ſe immolare* ΜΗΛΟΝ, *tamquam ovem. Diciturque Herculem laetatum fuiſſe hoc ſacrificio, & huc uſque permanere legem ſacrificii. Et vocatur ab Thebanis, & Boeotis Melon Hercules, accepto nomine ex modo ſacrificandi.* Meminit Herculis apud Thebanos feſti etiam Antoninus Liberalis Metamorphoſ. XXIX. Ταῦτα νῦν ἔτι τὰ ἱερὰ φυλάττουσι Θηβαῖοι, καὶ πρὸ Η'ρακλέους ἑορτῇ θύουσι Γαλινθιάδι πρώτῃ. *Haec nunc quoque ſacra ſervant Thebani, & ante Herculem feſto immolant Galinthiadi primae.* Celebrabant quoque Sicyonii, idque biduo, ac primum diem Ο'νομάταν, poſteriorem Η'ράκλειαν adpellabant. Pauſanias Corinthiacis. Καὶ νῦν ἔτι ἄρνα οἱ Σικυώνιοι σφάξαντες, καὶ τοὺς μηροὺς ἐπὶ τῶ βωμῶ καύσαντες, τὰ μὲν ἐσθίουσιν ὡς ἀπὸ ἱερέως, τὰ δὲ ὡς ἥρωι τῶν κρεῶν ἐναγίζουσι. τῆς ἑορτῆς δ', ἣν ἄγουσι τῷ Η'ρακλεῖ, τὴν προτέραν τῶν ἡμερῶν. Ο'νομάταν ὀνομάζοντες, Η'ράκλειαν δὲ καλοῦσι τὴν ὑστέραν. *Et nunc quoque agnum Sicyonii maſtantes, & femora in ara cremantes, alia quidem comedunt, ut ab hoſtia, alia vero, ut heroi carnium conſecrant. Feſti autem, quod celebrant Herculi, primam diem nominant Onomatan, Heraclean vero vocant poſteram.* Etiam Ambraciotae. Antoninus Liberalis Metamorphoſ. IV. Α'μβρακιῶται δὲ Α'πόλλωνι μὲν Σωτῆρι θύουσι, τὴν δὲ πόλιν Η'ρακλέους, καὶ τῶν ἐκείνου παίδων, νενομίκασι. Κραγαλεᾶ δὲ μετὰ τὴν ἑορτὴν Η'ρακλέους ἔντομα θύουσιν ἄχρι νῦν. *Ambraciotae autem Apollini quidem ſervatori immolant, urbem vero Herculis, & filiorum eius exiſtimant. Cragaleo autem poſt feſtum Herculis exta immolant hodieque.* Item Lindii, ſed diverſo a ceteris ritu, per maledicta, & exſecrationem. Lactantius lib. I. cap. XIX. *Apud Lindum, quod eſt oppidum Rhodi, Herculis ſacra ſunt; quorum a ceteris longe diverſus eſt ritus; ſiquidem non* εὐφημία, *ut Graeci adpellant, ſed maledictis, & exſecratione celebrantur; eaque pro violatis habent, ſi quando inter ſolennes ritus, vel imprudenti alicui exciderit bonum verbum.* Cuius rei rationem habes ibidem, in verbis ſequentibus. Etiam Coi Antimachiae, ubi ſacerdos mitra redimitus, ac veſte muliebri amictus, ſacra faciebat. Plutarchus in Quaeſt. Graecis. Παρὰ Κώοις ὁ τοῦ Η'ρακλέους ἱερεὺς ἐν Α'ντιμαχίᾳ γυναικείαν ἐνδεδυμένος ἐσθῆτα, καὶ τὴ κεφαλὴν ἀναδεδεμένος μίτρᾳ, κατάρχεται τ' θυσίας. *Apud Coos Herculis ſacerdos in Antimachia muliebrem indutus veſtem, & caput religatus mitra, praeeſt ſacro.*

HPΩIΣ.

Delphis celebrabatur, nono quoque anno. Plutarchus in Quaeſt. Graecis. Τρεῖς ἄγουσι Δελφοὶ ἐνναετηρίδας κατὰ τὸ ἑξῆς· ὧν τὴν μὲν Σεπτήριον καλοῦσι, τὴν δ' Η'ρωΐδα, τὴ δὲ Χαρίλαν. *Delphi celebrant tres ſolennitates novenn-*

vennales iunctim & continenter; quarum unam quidem vocant Septerion, alteram Heroida, tertiam Charilan.

ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ.

Vulcano dedicata. Xenophon De Rep. Athenienſium. Πρὸς δὲ τούτοις, χορηγοῖς διαδικάσαι εἰς Διονύσια, καὶ Θαργήλια, καὶ Παναθήναια, καὶ Προμήθεια, καὶ Ἡφαίστεια, ὅσα ἔτη. *Ad haec vero choragis litem intendere ad Bacchanalia, & Thargelia, & Panathenaea, & Promethea, & Vulcanalia, ſingulis annis.* Corruptus locus in Excerptis Gloſſarum Graecolat. *Neptunalia*. Ἐφέσια. Reſcribe, *N.* Ἡφαίστεια. Et erat tunc lampadum certamen, de quo vide infra in Λαμπάς.

GRAECIAE FERIATAE SIVE DE FESTIS GRAECORVM LIBER QVARTVS.

ΘΑΛΥΣΙΑ.

Cereri, diiſque ceteris, agitata poſt comportatas fruges, quaſi in gratiarum actionem, propter eius anni fertilitatem. Etymologici Auctor. Θαλύσια, ὑπὲρ εὐθαλίας, καὶ εὐφορίας τῶν καρπῶν διδομένας θυσίας μετὰ τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν τοῖς τε ἄλλοις θεοῖς, καὶ τῇ Δημήτρᾳ. *Thalyſia propter fertilitatem, & bonum proventum fructuum dato ſacrificio poſt collectionem frugum tum aliis Diis, tum Cereri.* Totidem verbis habes apud Scholiaſten Homeri Iliad. *i.* Menander Rhetor cap. Περὶ λαλιᾶς. Τῶν λόγων τὰς ἀπαρχὰς ἀνατιθεὶς τῇ πατρίδι, καὶ τοῖς πολίταις, ὥσπερ τῇ Δήμητρι, καὶ τῷ Διονύσῳ, οἱ γεωργοὶ τὰ Θαλύσια. *Verborum primitias conſecrans patriae, & civibus, ſicut Cereri & Baccho Thalyſia Agricolae.* Vbi obſerva; non minus Baccho, quam Cereri, celebrata: nam veteres etiam ad hunc deum arationem, ſactionemque, referebant. Diodorus Siculus lib. III. Καὶ ἀρότου (ita lego; non, ἀρότρου) καὶ σπόρου, πολλοὶ τὸν θεὸν (τὸν Διόνυσον) ἀρχηγὸν γεγονέναι νομίζουσι. *Et arationis & ſementis multi Deum (Bacchum) exiſtimant fuiſſe primarium auctorem.* Atque hinc eſt, quod cum Cerere eum quoque coniungit Virgilius Georgic. I.

Liber, & alma Ceres, veſtro ſi munere tellus
Chaoniam pingui glandem mutavit ariſta.

ΘΑΝΑΤΟΥΣΙΑ.

Cum certamine celebrata. Lucianus Verae Hiſt. lib. II. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς Θανατούσια. *Progreſſo autem tempore aderat certamen apud illos Mortualia.*

ΘΑΡΓΗΛΙΑ.

Athenienſes celebrabant. Etymolog. Auctor. Θαργήλια. ἑορτὴ Ἀθήνησι. ὀνομάζεται ἀπὸ τῶν θαργηλίων. Θαργήλια δέ εἰσι φαντες οἱ ἀπὸ γῆς καρποί. *Thargelia; feſtum Athenis; nominatur ab vocabulo thargeliorum; quo notantur omnes ab terra fructus.* Vbi vides originem nominis. Sacra autem erant Apollini, & Dianae. Suidas. Θαργήλια. ἑορτὴ Ἀπόλλωνος, καὶ Ἀρτέμιδος. *Thargelia; feſtum Apollinis, & Dianae.* Ac fiebant menſe, qui Θαργηλιὼν inde adpellabatur. Etymologici Auctor. Ἄγεται ᾧ μηνὶ Θαργηλιῶνι, Ἀρτέμιδος, καὶ Ἀπόλλωνος. *Celebratur autem menſe Thargelione, Dianae, & Apollinis.* Apollinem autem hunc ſcito τὸν Δήλιον cognomento. Obſervare eſt apud Athenaeum, ubi de eo agit lib. X. Ὁ δὲ Ἀπόλλων ἑπτός ἐστιν, ᾧ τὰ Θαργήλια ἄγουσι. *Apollo autem is eſt, cui Thargelia celebrant.* Alii tradunt Soli, qui idem cum Apolline, & Horis, celebrata. Scholiaſtes Ariſtophanis Equitibus. Πυανεψίοις, καὶ Θαργηλίοις, Ἡλίῳ καὶ Ὥραις ἑορτάζουσιν Ἀθηναῖοι. Φέρουσι δὲ οἵ τε παῖδες ϑαλλοὺς, ἐρίοις περιειλημένους, ὅθεν εἰρεσιῶναι λέγονται. *Pyanepſiis & Thargeliis Soli & Horis feriantur Athenienſes: ferunt autem pueri ramos lanis circumvolutos, unde eireſionae dicuntur.* Et obſerva; ramos oleaginos, lana obvolutos, circumferri tunc ſolitos, quos Εἰρεσιώνας adpellarint. Dependebant autem ex eo ramo panis, cotyla, ficus, aliique fructus omnes.

Qua

Qua de re vide infra, ubi de Pyanepſiis ago. Atque haec eſt pompa, de qua Porphyrius Περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων lib. II. Οἷς μαρτυρεῖν ἔοικε καὶ ἡ Ἀθήνησιν ἔτι καὶ νῦν δρωμένη πομπὴ Ἡλίου τε καὶ Ὡρῶν. πομπεύει γὰρ ἅλυς, πόα, ἄγρωστις, ἔτι πυρίνων ἡγητορίας, ὄσπρια, δρῦς, μιμαίκυλα, κριθαὶ, πυροὶ, παλάθη, ἡγήτρια ἀλεύρων πυρίνων καὶ κριθίνων, (a) ὀρθοσάδη, χύτρα. *His teſtari videtur etiam Athenis pompa, quae nunc quoque fit, Solis & Horarum. In ea enim pompa transfertur limus, herba, gramen, & in frumenticiis, maſſa ficuum, legumina, quercus, arbuti baccae, hordeum ſegetes, denſatae ficus, primitiae farinae frumenti, ac hordei, panis ſacri olla.* Feſto biduum imputatum; ſexta nempe, & ſeptima, menſis Thargelionis. De ſexta; nemo diſerte dicit, quod quidem memini; ſed eſt obſervare tamen. Nam ecce, urbem tunc luſtrabant; duoſque viros extra urbem educebant: quorum ille maſculinum, iſte femininum ſexum expiaret. Harpocration in Φαρμακός. Δύο ἄνδρας Ἀθήνησιν ἐξῆγον, καθάρσια ἐσομένης τῆς πόλεως, ἐν Θαργηλίοις· ἕνα μὲν, ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν· ἕνα δὲ, ὑπὲρ τῶν γυναικῶν. *Duos viros Athenis educebant futuros piacula urbis per Thargelia; alterum quidem pro viris, alterum vero pro feminis.* Et haec luſtratio facta menſis dicti die ſexto. Clare docet Diogenes Laertius in Socrate lib. II. Θαργηλιῶνος ἕκτῃ, ὅτε καθαίρουσι τὴν πόλιν οἱ Ἀθηναῖοι. *Thargelionis ſexta die, quando expiant urbem Athenienſes.* Ergo Thargelia neceſſario celebrata Thargelionis die ſexto. De altero die, ſeptimo nimirum, locus unus eſt Plutarchi, Caſtellano etiam obſervatus Symp. lib. VIII. Quaeſt. I. Οὐ γὰρ ἦν Φλωρος οὐδὲ Καρνεάδης ἀπαξιῶν ἔφη μνήμης ἐν τοῖς Πλάτωνος γενεθλίοις, ἄνδρα τῆς Ἀκαδημίας εὐκλεέστατον ὀργιαστήν. Ἀπόλλωνος γὰρ ἀμφοτέρους ἑορτῇ γένεσθαι. τὸν μὲν γὰρ Θαργηλίοις Ἀθήνησι, τὸν δὲ Κάρνεια Κυρηναίων ἀγόντων. ἑβδόμῃ δὲ ἀμφοτέρους ἑορτάζουσι. *Florus vero neque Carneadem dixit iudicare indignum memoria in Platonis nataliciis, virum Academiae glorioſiſſimum fanaticum: Apollinis enim feſto utroſque genitos; hunc quidem per Thargelia Athenis, illum vero Carnea Cyrenenſibus celebrantibus: ſeptima autem feſtum utrumque colunt.* Dixi initio, luſtrari tunc urbem viris duobus conſuevisſe; atque hi quidem Φαρμακοὶ dicebantur, ut eſt videre apud Harpocrationem in Φαρμακὸς, alioſque Grammaticos. Etiam Σύμβακχοι nuncupati. Helladius Chreſtomathiae lib. III. apud Photium in Bibliotheca. Ἔθος ἦν ἐν Ἀθήναις Φαρμακοὺς ἄγειν δύο· τὸν μὲν, ὑπὲρ ἀνδρῶν· τὸν δὲ, ὑπὲρ γυναικῶν. καὶ ὁ μὲν τῶν ἀνδρῶν, μέλαινας ἰσχάδας περὶ τὸ τράχηλον εἶχε· λευκὰς δὲ, ἕτερος. Σύμβακχοι δέ, φησιν, ὠνομάζοντο. *Mos erat Athenis expiatores ducere duos; hunc quidem pro viris; illum vero pro feminis. Et iſte quidem virorum, nigras ficus circa collum habet; albas vero alter: vocabantur autem, ait, Symbacchi.* Alii non viros duos; ſed virum, & feminam, tradunt: utrumque pro ſuo ſexu. Heſychius.

Meurſii Tom. III.

(a) Cur omittit φθοὶς, & Porphyrio ibi additos & ſatis notos? *Iac. Gronovius.*

Φαρμακοὶ, καθαρτήριοι, περικαθαίροντες τὰς πόλεις, ἀνὴρ καὶ γυνή· *Expiatores, purgatores, circumluſtrantes urbes, vir & femina.* Et alebantur hi quidem de publico in illam rem. Suidas. Φαρμακὸς, τὸν δημοσίᾳ τρεφομένους, οἱ ἐκάθαιρον τὰς πόλεις τῷ ἑαυτῶν φόνῳ. *Pharmacos, publice nutritos, qui expurgabant urbes ſua ipſorum caede.* Ritus vero luſtrationis univerſus iſte erat. Immolandis e collo caricae ſuſpendebantur; nigrae, illi qui pro viris; albae, qui pro feminis eſſet. Videre eſt in Helladii verbis iam citatis. Καὶ ὁ μὲν τῶν ἀνδρῶν, μέλαινας ἰσχάδας περὶ τὸν τράχηλον εἶχε· λευκὰς δὲ, ἕτερος. *Et alter quidem virorum habebat nigras caricas circa collum; alter vero albas.* Praeterea in manus dabant caſeum, mazam, & caricas; deinde ſepties colaphis, ſcillis, ficubuſque agreſtibus, & aliis eiuſmodi verberantes, igne cremabant, ex lignis infelicibus exſtructo, cinereſque in mare ſpargebant. Ioannes Tzetzes Chil. V. cap. XXV.

Ὁ Φαρμακὸς, τὸ κάθαρμα, τοιοῦτον ἦν τὸ πάλαι.
Ἂν συμφορὰ κατέλαβε πόλιν θεομηνίᾳ,
Εἴ τ' ἦν λοιμὸς, εἴ τε λιμὸς, εἴ τε καὶ βλάβος ἄλλο,
Τὸν πάντων ἀμορφότερον ἦγον ὡς πρὸς θυσίαν,
Εἰς καθαρμὸν, καὶ Φάρμακον, πόλεως τῆς νοσούσης.
Εἰς τόπον δὲ τὸν πρόσφορον στήσαντες τὴν θυσίαν,
Τυρόν τε δόντες τῇ χειρὶ, καὶ μάζαν, καὶ ἰσχάδας,
Ἑπτάκις καὶ βατίσαντες ἐκεῖνον εἰς τὸ τότε
Σκίλλαις, συκαῖς ἀγρίαις τε, καὶ ἄλλοις τ' ἀγρίοις,
Τέλος πυρὶ κατέκαιον ἐν ξύλοις τοῖς ἀγρίοις,
Καὶ τὸν σποδὸν εἰς θάλασσαν ἔρριπτον εἰς ἀνέμους,
Εἰς καθαρμὸν τῆς πόλεως, ὡς ἔφην, τῆς νοσούσης.
Pharmacus, purgamentum, tale erat quondam.
Si caſus occupet civitatem ira Deum,
Sive ergo peſtis, ſeu fames, ſive alia noxia,
Omnium deformiſſimum ducebant ad immolandum,
Vt purgationem & medicinam civitatis aegrotantis.
Ad locum vero commodum ſiſtentes victimam,
Caſeumque dantes manu, & pultem, & ſicos,
Septies etiam verberantes eum illo tempore
Scillis, ficubuſque ſilveſtribus, & ſilveſtribus aliis,
Tandem igne comburebant in lignis ſilveſtribus,
Cineremque in mare ſpargebant ad ventos,
Ad luſtrationem civitatis, ut dixi, aegrotantis.

Quae ille omnia collegit ex variis Hipponactis locis, quae ibi repraeſentat. De caricis, maza, & caſeo, ſunt iſti eius verſus.

Δεῖ δ' αὐτὸν εἰς τε Φαρμακὸν ἐκπαήσασθαι,
Χ' ἁφῇ παρέξειν ἰσχάδας τε καὶ μάζαν,
Καὶ τυρὸν, οἷον ἐσθίουσι Φαρμακοί.
Πάλαι γὰρ αὐτὸς προσδέχουσι χάσκοντες,
Κράδας ἔχοντες, ὡς ἔχουσι Φαρμακοί.
Oportet vero eum ad pharmacum emancipare,
Et tactu praebere ſicus, & pultem,

Digitized by Google

Et Caſeum, quali veſcuntur pharmaci.
Diu enim illos exſpectant biantes,
Ramos ficuum habentes, prout habent pharmaci.

De colaphis, ſcillis, & ficubus, ecce iſti.

Βάλλοντες ἐν χιμῶνι, κ᾽ ῥαπίζοντες,
Κράδῃσι, κ᾽ σκίλλῃσιν, ὥσπερ Φαρμακοί.
Iactantes in hieme, & verberantes,
Ramis, & ſcillis, tamquam pharmaci.

Et rurſum de ficubus.

Πόλιν καθαίρειν, κ᾽ κράδῃσι βάλλεσθαι.
Vrbem purgare, & ramis ficuum caedi.

A ficubus autem, quibus inter alia ὁ Φαρμακὸς petebatur, etiam Κραδησίτης adpellatus fuit. Heſychius. Κραδησίτης, Φαρμακὸς, ὁ ταῖς κράδαις βαλλόμενος. *Cradeſites, pharmacus, qui ramis ficuum caeditur.* Praeterea veſte ornatiore induti producebantur. Suidas in Καθάραι. Γίνεται δὲ καθαρμὸς πόλεως ἀνήρων ἐσολισμένον τινὰ, ὃν ἐκάλουν κάθαρμα. *Pro purgatione autem urbis occidebant ſubornatum quemdam, quem vocabant purgamentum.* Vbi obſervare licet, etiam Καθάρματα adpellatos eiuſmodi homines. Sic eſt in citato Tzetzae verſu.

Ὁ Φαρμακὸς, τὸ κάθαρμα, τοιοῦτον ἦν τὸ πάλαι.
Pharmacus, purgamentum, tale erat quondam.

Ac deducebantur ad tibiae cantum, cuius modulus Κραδίης νόμος dicebatur. Heſychius. Κραδίης νόμος. νόμον τινὰ ἐπαυλοῦσι τοῖς ἐκπεμπομένοις Φαρμακοῖς. *Cordis cantilena: cantilenam quamdam tibia accinunt pharmacis, qui emittuntur.* Quin olla quoque illis parabatur, Φαρμακὴ adpellata. Idem Heſychius alibi. Φαρμακὴ, ἡ χύτρα, ἣν ἡτοίμαζον τοῖς καθαίρουσι τὰς πόλεις. *Pharmace, olla, quam parabant purgantibus civitates.* Dicti autem Φαρμακοὶ homines iſti a Pharmaco quodam, qui furatus ſacras Apollinis phialas, quum deprehenſus eſſet ab Achille, lapidibus obrutus, commiſſum crimen morte luit. Eiuſque rei hic τῶν Φαρμακῶν occidendorum in Thargeliorum feſto ritus imitatio quaedam erat. Docet Auctor Etymologici in Φαρμακός. Ὁ Φαρμακὸς, ἱερὰς φιάλας τοῦ Ἀπόλλωνος κλέψας, ἁλοὺς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀχιλλέα, κατελεύσθη. καὶ τὰ τοῖς Θαργηλίοις ἀγόμενα, τούτων ἀπομιμήματά ἐστιν. *Pharmacus, ſacras pateras Apollinis quum furatus eſſet, convictus ab Achille, lapidatus fuit: & ea quae Thargeliis aguntur, horum ſunt imitamenta.* Et Harpocration in eadem dictione. Ὅτι ἦ ὄνομα κύριόν ἐστιν ὁ Φαρμακὸς, ἱερὰς δὲ φιάλας Ἀπόλλωνος κλέψας, καὶ ἁλοὺς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀχιλλέα κατελεύσθη, καὶ τὰ τοῖς Θαργηλίοις ἀγόμενα τούτων ἀπομιμήματά ἐστιν, Ἴστρος ἐν πρώτῳ τῶν Ἀπόλλωνος ἐπιφανῶν εἴρηκεν. *Eſſe vero nomen proprium Pharmacum, & ſacras Apollinis pateras furatum, & convictum ab Achille lapidatum eſſe, & ea quae Thargeliis aguntur, horum imitamenta eſſe, Iſter in primo praeſentiarum Apollinis dixit.* Praeterea chorum etiam virilem exhibebant. Lyſias in ea Oratione, quae inſcribitur, Ἀπολογία δωροδοκίας. Καὶ τρίτῳ μηνὶ Θαργηλίοις νικήσας ἀνδρικῷ χορῷ (ἀνήλωτα) δισχιλίας δραχμάς. *Et menſe tertio Thargeliis vincens virili choro (impendi) duo millia drachmarum.* Etiam circularem; quique eo victor eſſet, tripodem dedicabat in aede Apollinis, a Piſiſtrato aedificatae. Suidas. Πύθιον, ἱερὸν Ἀπόλλωνος καὶ Ἀθηνᾶσιν, ὑπὸ Πεισιστράτου γεγονὸς, εἰς ὃ τὰς τρίποδας ἐτίθεσαν οἱ τῷ κυκλίῳ χορῷ νικήσαντες τὰ Θαργήλια. *Pythium, templum Apollinis Athenis, ab Piſiſtrato exſtructum, in quo tripodas ponebant illi, qui per Thargelia vicerant choro circulari.* Quin liberos quoque adoptivos per hoc feſtum moris erat curiae offerre; quum naturales Apaturiis offerrent, ut ſupra in illo feſto oſtendi. Animadverto apud Iſaeum in Orat. Γ᾽περὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου κλήρου. Καὶ ἐπειδὴ Θαργήλια ἦν, ἤγαγέ με ἐπὶ τὰς βωμοὺς εἰς τοὺς γνήτας τε καὶ φράτορας. *Et quum Thargelia eſſent, duxit me ad aras ad gentiles & curiales.* Loquitur ibi de Thraſyllo, quem Apollodorus adoptaverat. Hoc vero feſto binae tribus impenſarum praebitorem unum habebant. Vlpianus in Orat. Πρὸς Λεπτίνην. Ἐν τοῖς Θαργηλίοις δυοῖν φυλαῖν εἷς μόνος καθίστατο χορηγός. *Thargeliis ex duabus tribubus unus ſolus conſtituebatur praebitor.* Porro neque pignus tunc capere, neque quidquam, quod alterius eſſet, licebat; ſi quis contra admiſiſſet, iniuriam paſſo adverſus eum actio erat in conventu, qui in aede Bacchi habebatur. Demoſthenes in Midiana. Καὶ Θαργηλίων τῇ πομπῇ, κ᾽ τῷ ἀγῶνι, μὴ ἐξεῖναι μήτε ἐνεχυράσαι, μήτε λαμβάνειν ἕτερον ἑτέρου, μηδὲ τῶν ὑπερημέρων, ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. ἐὰν δέ τι τούτων παραβαίνῃ τις, ὑπόδικος ἔστω τῷ παθόντι, καὶ προβολαὶ κατ᾽ αὐτοῦ ἔστωσαν τῇ ἐκκλησίᾳ, τῇ ἐν Διονύσου, ὡς ἀδικοῦντος. *Et Thargeliorum pompa ac certamine non licere neque pignus capere neque prehendere alterum alterius, nec quorum dies iam ceſſiſſet, in illis diebus. Quod ſi horum aliquid quis tranſgrederetur, noxae reus ſit illi, qui id paſſus fuerit, & actiones contra eum fiant in concione, quae in Bacchi templo, ut qui iniuriam dederit.* Idque obſervatum a ſe adfirmat Antiphon in Orat. Περὶ χορευτοῦ. Ἐπειδὴ χορηγὸς κατεστάθην εἰς Θαργήλια, τὸν χορὸν συνέλεξα ὡς ἐδυνάμην ἄριστα, οὔτε ζημιώσας οὐδένα, οὔτε ἐνέχυρα βίᾳ φέρων, οὔτ᾽ ἀπεχθανόμενος οὐδενί. *Poſt quam praebitor conſtitutus fui ad Thargelia, chorum collegi ut potui optime, neque mulctans quemquam, neque pignora per vim auferens, neque infeſtus cuiquam.* Celebrabant porro etiam feſtum hoc Mileſii. Heſychius. Θαργήλια, ἑορτὴ καὶ παρὰ Μιλησίοις ἀγομένη. *Thargelia, feſtum quoque apud Mileſios actum.* Et quidem multo cum vino, aliarumque rerum pretioſarum impenſa. Clare videre licet apud Parthenium Erotic. ix. Τοῖς Μιλησίοις ἑορτὴ μετὰ τρίτην ἡμέραν Θαργήλια ἐπῄει, ἐν ᾗ πολύν τε ἄκρατον εἰσφορεῦνται, κ᾽ τὰ πλείστα ἄξια καταναλίσκουσι. *Mileſiis feſtum poſt diem tertium Thargelia aderat, in quo & multum meri abſorbent, & pretioſiſſima impendunt.*

ΘΑΥΛΙΑ.

Tarentini celebrabant. Heſychius. Θαύλια, ἑορτὴ Ταραντίνων, ἀχθεῖσα ὑπὸ Κτεάτου. *Thaulia, feſtum Tarentinorum, celebratum ab Cteato.*

ΘΕΟ-

ΘΕΟΓΑΜΙΑ.

Proſerpinae honori celebrabant Siculi. Pollux lib. 1. cap. 1. ſect. XXXIII. Κόρης (ἑορτὴ) παρὰ Σικελιώταις, Θεογάμια. *Proſerpinae (feſtum) apud Siculos, Theogamia.*

ΘΕΟΓΝΙΑ.

Demoſthenes Orat. in Neaeram. Τὰ Θεόγνια, καὶ Ἰοβακχεῖα, γεραίρω τῷ Διονύσῳ κατὰ τὰ πάτρια. *Theognia, & Iobacchia colo in honorem Bacchi more patrio.* Interpres eruditiſſimus vertit. *Divinum natalem, & Iobacchea, celebro.* Sed corruptus ſine dubio eſt locus, ſcribendumque, Τὰ Θεοίνια, καὶ Ἰ. Et vertendum, *Theoenia, & I. c.* Nam

ΘΕΟΙΝΙΑ

Baccho agitabant Athenienſes. Heſychius. Θεοίνια, Θυσία Διονύσῳ Ἀθήνησι. *Theoenia, ſacrificium Bacchi Athenis.* Imo proprie ita dicebantur, quae Populi Atticae celebrabant; quum Athenienſes ſua Διονύσια vocarent. Hoc eſt, quod Harpocration inquit. Τὰ κατὰ δήμους Διονύσια Θεοίνια ἐλέγετο. *Bacchi feſtum, quod per populos cultum fuit, dicebatur Theoenia.*

ΘΕΟΞΕΝΙΑ.

Pellenenſes in Achaia celebrabant. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. VII. Τελεῖται δὲ ἐν μὲν Πελλήνῃ τῆς Ἀχαίας ἀγὼν, ὁ καλούμενος Θεοξένια. *Peragitur autem in Pellene quidem Achaiae certamen, quod dicitur Theoxenia.* Et quidem in honorem Mercurii, atque Apollinis. Idem Scholiaſtes, ad Oden IX. Ἄγεται δὲ Ἑρμῆ καὶ Ἀπόλλωνος ἑορτὴ, Θεοξένια καλουμένη. *Celebratur vero Mercurii, & Apollinis feſtum, Theoxenia vocatum.* Ariſtides Orat. De Smyrna. Οἱ μὲν, Θεοξένια ἦγον. ὑμεῖς δὲ, ὡς ἐν τοῖς ἡμερωτάτοις ὧν κέκτησθε, ἀναπαύεσθε. *Illi quidem celebrabant Theoxenia vos autem, ut in tranquilliſſimis temporibus rerum, quas poſſidetis, ceſſatis.*

ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ.

Pollux lib. 1. cap. 1. ſect. XXX. Καιροὶ δ' ἱεροὶ, πανηγύρεις, ἑορταὶ, ἱερομηνίαι, Θεοφάνεια, Θεοξένια. *Tempora vero ſacra, conventus ſolennes, feſta, legitima ſacra, Theophania, Theoxenia.* Syneſius in Calv. Encomio. Οὗτός ἐστιν ὁ νεοτελὴς, ὁ μεμυημένος τὰ Θεοφάνεια. *Hic eſt ille novellus, ille initiatus Theophania.*

ΘΕΡΑΠΝΑΤΙΔΙΑ.

Apud Lacones celebrabantur. Heſychius. Θεραπνατίδια, ἑορτὴ παρὰ Λάκωσι. *Therapnatidia, feſtum apud Laconas.*

ΘΕΡΜΙΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Thermi, AEtoliae oppido, AEtoli mercatum, & feſtum celebrabant, & comitia illic habebant. Polybius Hiſt. lib. v. ubi de ea urbe agit. Καθ' ἕκαστον γὰρ ἔτος ἀγοράς τε καὶ πανηγύρεις ἐπιφανεστάτας, ἔτι δὲ καὶ τὰς τῶν ἀρχαιρεσιῶν κατασάσεις ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ συντελούντων αὐτῶν, ἔκαστοι πρὸς τὰς ὑποδοχὰς, καὶ εἰς ταῦτα παρασκευὰς, τὰ πολυτελέστατα τῶν ἐν τοῖς βίοις ὑπαρχόντων, εἰς τοῦτον ἀπετίθεντο τὸν τόπον. *Quolibet enim anno nundinas, & conventus conſpectiſſimos, quin etiam comitiorum deſignationes in hoc loco illis peragentibus, ſinguli ad hoſpitia, amicorum exceptiones, & adparatus illuc pertinentes, pretioſiſſima huius vitae bona, in hoc depoſita habent loco.*

ΘΕΡΤΗΡΙΑ.

Incertum quorum hoc feſtum fuerit. Heſychius. Θερτήρια, ἑορτή τις. *Therteria, feſtum aliquod.*

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ.

Celebrabantur Cereri τῇ Θεσμοφόρῳ. Dixi de iis nuper in Lectionibus Atticis, ſed hic reponam, & plenius multo, loco proprio. Inſtituta autem ab Orpheo, ut teſtantur Demoſthenes, Diodorus Siculus, ac Plutarchus; & ex iis Theodoretus Therapeut. I. Ὅτι δὲ καὶ τῶν Διονυσίων, καὶ τῶν Παναθηναίων, καὶ μέν τοι καὶ τῶν Θεσμοφορίων, καὶ τῶν Ἐλευσινίων τὰς τελετὰς Ὀρφεὺς, ἀνὴρ Ὀδρύσης, εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκόμισεν, καὶ εἰς Αἴγυπτον ἀφικόμενος, τὰ τῆς Ἴσιδος καὶ τῦ Ὀσίριδος εἰς τὰ τῆς Δηῦς καὶ τῦ Διονύσυ μετατέθεικεν ὄργια, διδάσκει μὲν Πλύταρχος, ὁ ἐκ Χαιρωνείας τῆς Βοιωτίας, διδάσκει δὲ ὁ Σικελιώτης Διόδωρος. μέμνηται δὲ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ. *Bacchanalium vero, & Panathenaeorum, imo etiam Theſmophoriorum, & Eleuſiniorum feſtas ſolennitates ab Orpheo viro, Odryſa, Athenas fuiſſe delatas, & progreſſum in AEgyptum, Iſidis, & Oſiridis ſacra convertiſſe in Cereris, & Bacchi, docet quidem Plutarchus ex Chaeronea Boeotiae; docet etiam Siculus Diodorus, meminit vero Demoſthenes rhetor.* Aliis traditur fuiſſe Triptolemus, rex Athenienſium. Lutatius ad Theb. II. *Poſtquam domum rediit (Triptolemus) Cepheus rex eum, tamquam aemulus, interficere conatus eſt. Sed re cognita, iuſſu Cereris Triptolemo regnum tradidit; ibique oppidum conſtituit, quod ex patris ſui nomine Eleuſinum adpellavit. Cereri ſacra primus inſtituit, quae Theſmophoria adpellantur.* Sed corrupta paululum verba ita reſtitue. *Celeus rex.* Nam Celeus Athenienſium rex fuit, non Cepheus. Deinde. *Triptolemo regnum tradidit, ibi, qui oppidum condidit.* Triptolemus enim Eleuſinem condidit, nomenque a patre Eleuſino impoſuit, non Celeus; quod prior lectio innuit. Verum haec ὡς ἐν παρόδῳ. Herodotus lib. II. ad Danai filias refert, eaſque ex AEgypto ad

Pelasgicas feminas attulisse; postea vero, Peloponneso universa a Doribus eversa, intercidisse; atque apud Arcades solos, quibus parcitum erat, remansisse. Accipe verba. Καὶ τῆς Δήμητρος τελετῆς περι, τὴν οἱ Ἕλληνες Θεσμοφόρια καλοῦσι, καὶ ταύτης μοι περι εὔχομαι κεισθω, πλὴν ὅσον αὐτῆς ἱσίη ἐστὶ λέγειν. αἱ Δαναοῦ θυγατέρες ἦσαν αἱ τὴν τελετὴν ταύτην ἐξ Αἰγύπτου ἐξαγαγοῦσαι, καὶ διδάξασαι τὰς Πελασγιώτιδας γυναῖκας. μετὰ δὲ, ἐξανασάσης πάσης Πελοποννήσου ὑπὸ Δωριέων, ἐξεπώλετο ἡ τελετή. οἱ δ' ὑπολειφθέντες Πελοποννησίων, καὶ οὐκ ἐξανασάντες Ἀρκάδες, διέσωζον αὐτὴν μοῦνοι. *Et de festo Cereris, quod Graeci vocant Thesmophoria, & iam de illo reverentia mihi celet non licita, nisi quantum eius fas est dicere. Danai filiae erant, quae festum illud ex AEgypto educentes, docuerunt quoque mulieres Pelasgiotidas. Deinde tota Peloponneso ab Doriensibus commota, evanuit festum. Residui vero Peloponnesiorum, & Arcades, qui in illo motu non exceserant, soli id conservarunt.* Errat Arnobius lib. v. qui Thesmophoriorum originem narrat, quae erat Eleusiniorum. Sciendum autem varia illa, & a variis celebrata omnino fuisse. Apud Lacedaemonios triduana erant. Hesychius. Τριήμερος. Θεσμοφόρια ὑπὸ Λακώνων. *Triduanum, Thesmophoria ab Laconibus.* Celebrabantur etiam Drymaeae, apud Phocenses. Pausanias in Phocicis. Δήμητρος δὲ Θεσμοφόρου Δρυμαίοις ἱερόν ἐστιν ἀρχαῖον, καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν λίθου πεποίηται, καὶ αὐτῇ Θεσμοφόρια ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον· *Cereris vero Legiferae apud Drymaeos est vetus templum, & simulacrum rectum ex lapide factum est; & illi Deae celebrant annuum festum Thesmophoria.* Quem locum laudat etiam Stephanus in Δρυμία. Item Thebis, apud Boeotios. Plutarchus in Pelopida. Παισθένλος δ' ἐκεῖνον, καὶ μὴ προσδοκῶντι τοῖς Θηβαίοις ἐπιθεμένου, Θεσμοφορίων ὄντων, καὶ τῆς ἄκρας κυριεύζαντος, Ἰσμηνίας μὲν συναρπασθεὶς εἰς Λακεδαίμονα, μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀνῃρέθη. *Quum illi persuasum esset, & ideo invaderet Thebanos inopinantes per Thesmophoria, & potiretur arce, Ismenias quidem simul abreptus Lacedaemonem, non diu post occisus fuit.* Xenophon Hist. Graec. lib. v. Ἡ μὲν βουλὴ ἐκάθητο ἐν τῇ ἀγορᾷ σοᾷ, διὰ τὸ τὰς γυναῖκας ἐν τῇ Καδμείᾳ (erat illa arx Thebarum) Θεσμοφοριάζειν. *Senatus quidem sedebat in fori porticu, quia mulieres Cadmea celebrabant Thesmophoria.* Et Mileti, apud Iones. Observare est apud Stephanum in Μίλητος. Ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις πίτυος κλάδον ὑπὸ τὴν σιβάδα, καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Δημήτερος ἱερὰ κλωνίον πίτυος ἐτίθεσαν. *In Thesmophoriis ramum pinus sub lectum, & ad Cereris sacra ramulum pinus posuerunt.* Parthenius Erotic. VIII. Ὅτε δὲ οἱ Γαλάται κατέδραμον τὴν Ἰωνίαν, καὶ τὰς πόλεις ἐπόρθουν, ἐν Μιλήτῳ Θεσμοφορίων ὄντων, καὶ συνηθροισμένων γυναικῶν ἐν τῷ ἱερῷ, ὁ βραχὺς τῆς πόλεως ἀπέχει, &c. *Quum vero Galatae infestaverunt Ioniam, urbesque vastarunt, quum in Mileto agerentur Thesmophoria, & mulieres in templo essent congregatae, quod paulum ab urbe distat &c.* Et hic quoque triduana erant, pariter atque apud Lacedaemonios. Animadverto apud Diogenem Laertium in Democrito Milesio lib. IX. Τελευτῆσαι δὲ τὸν Δημόκριτόν φησιν Ἵππωος τοῦτον τὸν τρόπον. ἤδη ὑπέργηρων ὄντα, πρὸς τὸ καταστρέφειν εἶναι. τὴν ἓν ἀδελφὴν λυπεῖσθαι, ὅτι ἐν τῇ τῶν Θεσμοφορίων ἑορτῇ μέλλοι τεθνήξεσθαι, καὶ τῇ Θεῷ τὸ καθῆκον αὐτὴν οὐ ποιήσειν. τὸν δέ θαρρεῖν εἰπεῖν, καὶ κελεῦσαι αὐτῷ προσφέρειν ἄρτους θερμοὺς ὁσημέραι. τούτοις δὲ ταῖς ῥισὶ προσφέρων, διεκράτησεν αὐτὸν τὴν ἑορτήν. ἐπεὶ δ' παρῆλθον αἱ ἡμέραι (τρεῖς δὲ ἦσαν) ἀλυπότατα τὸν βίον προήκατο. *Obiisse vero Democritum dicit Hermippus hoc modo. Iam senio confectum, venisse morti vicinum. Sororem igitur moestam fuisse, quod festo Thesmophoriorum moriturus foret, ipsamque Deae non praestituram officium. Illum vero monuisse, ut bono animo ageret, & iussisse quotidie illic adferri panes calidos. Hos ille naribus admovens sustentavit se per festum. Postquam vero praeterierunt dies (tres vero erant) sine ullo moerore vitam dimisit.* Item Megaris. Pausanias Atticis, ubi eam urbem describit. Ἔστι δὲ καὶ Δήμητρος ἱερὸν Θεσμοφόρου. *Est vero etiam Cereris templum Legiferae.* Huc pertinet illud Clementis in Protrept. Ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις Μεγαρίζοντες χοίρους ἐκβάλλουσι. *In Thesmophoriis, qui sectam sequuntur Megarensium, porcos expellunt.* Item Syracusis, ubi extremo festo muliebria pudenda, ex sesamo, & melle facta, quae Μυλλοὶ per Siciliam totam dicebantur, Cereri, & Proserpinae circumferebantur. Athenaeus libro XIV. Ἡρακλείδης ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ Περὶ Θεσμῶν φησι τοῖς πανταλέοις τῶν Θεσμοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάσασθαι ἐφηβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν Σικελίαν μυλλοὺς, καὶ περιφέρεσθαι ταῖς θεαῖς. *Heraclides Syracusanus in libro de ritibus dicit in plena consummatione Thesmophoriorum ex sesamo, & melle conficere membra pubis muliebria, quae vocentur per omnem Siciliam Mylli, & circumferri Deabus.* Etiam Eretriae, urbe Euboeae, ubi carnes, quas comederent non ad ignem, sed ad solem assabant mulieres; neque Calligeniam quoque invocabant. Plutarchus in Graecis Quaest. Διὰ τί τοῖς Θεσμοφορίοις αἱ τῶν Ἐρετριέων γυναῖκες οὐ πρὸς πῦρ, ἀλλὰ πρὸς ἥλιον, ὀπτῶσι τὰ κρέα, καὶ Καλλιγένειαν οὐ καλοῦσι; *Quare Thesmophoriis mulieres Eretriensium non ad ignem, sed ad solem, assant carnes, & Calligenian non vocant?* Video Delios quoque celebrasse, ac panes item magnos feciisse, quos Ἀχαίνας adpellarent, solenni pompa inferri solitos, dictitantibus, qui inferrent,

Ἀχαίνλω, σέατος ἔμπλεον, τράγον.

Panem magnum, adipis plenum, bircum.

Item festum Μεγαλάρτια, *Magnipania*, ex re illa nuncupasse. Nam de Deliis sane loqui intelligendus est Semus Δηλιάδος lib. VIII. apud Athenaeum lib. III. Locus eius ecce iste est. Ἀχαίνας. τούτου τοῦ ἄρτου μνημονεύει Σῆμος ἐν ὀγδόῳ Δηλιάδος, λέγων ταῖς Θεσμοφόραις γίνεσθαι. εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι. καὶ ἑορτὴ καλεῖται Μεγαλάρτια. ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων,

Ἀχαίνλω, σέατος ἔμπλεον, τράγον.

Achainas. Huius panis meminit Semus in octavo Deliadis, dicens Thesmophoriis parari.

Sunt

Sunt vero panes magni, & festum vocatur Magnipania dicentibus illos ferentibus,

Panem magnum, adipis plenum, hircum.

Mihi propositum, de iis tantum hic disserere, quae Athenienses celebrare consueverunt. Ac initio de dierum numero dicam, quem incertum satis video. Hesychius ait, quatriduana fuisse. Τρίτη Θεσμοφορίων. ζητεῖται πῶς ἅμα μὲν λέγει τρίτῃ Θεσμοφορίων εἶναι, ἅμα δὲ μέσῃ, τεττάρων ὄντων ἡμερῶν. *Tertia Thesmophoriorum. Quaeritur quomodo simul quidem dicat tertiam Thesmophoriorum esse, simul vero mediam, quum dies sint quatuor.* Respexit autem versum istum Aristophanis Thesmoph.

Ἐπὰ τρίτη 'σιν Θεσμοφορίων ἡ μέση.

Quoniam tertia est Thesmophoriorum media.

Certe, si tertius dies medius fuit, uti clarum est ex citatis Aristophanis verbis, errare equidem Hesychium existimo, qui de quatuor diebus ait. Legebantur ad haec celebranda, quae praeessent, in singulis populis feminae binae, legitimo matrimonio natae; fiebatque ea electio a mulieribus. Observo apud Isaeum Orat. Περὶ τῦ Κίρωνος κλήρυ. Οὐ τοίνυν ἐκ τύτυ δῆλόν ἐςι μόνον ὅτι ἦν ἡμῶν ἡ μήτηρ θυγάτηρ γνησία Κίρωνος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔπραξε, καὶ ἐξ ὧν αἱ γυναῖκες αἱ τῶν δημοτῶν περὶ αὐτῆς ἐγίγνωσκον. ὅτε γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐλάμβανε, γάμυς εἰςίασε, καὶ ἐκάλεσε τρεῖς αὐτῦ φίλυς, μετὰ τ αὐτῦ προσηκόντων, καὶ τοῖς Φράτορσιν γαμηλίαν εἰσήνεγκε, κατὰ τὺς ἐκείνων νόμυς. αἵ τε γυναῖκες ἐκ τῶν δημοτῶν μετὰ ταῦτα προῆκριναν αὐτὴν μετὰ τ Διοκλέυς γυναικὸς τῦ Πιθέως ἄρχειν τὰ Θεσμοφόρια. *Non igitur ex hoc est apertum modo, quod mater nostra fuerit filia naturalis Cironis, sed & ex quibus pater noster conficeret, & ex quibus mulieres istae popularium de illa noscerent. Quum enim pater illam sumsit, epulatus est nuptias, vocavitque tres suos amicos cum propinquis ipsius, & curialibus intulit pecuniam ob eas debitam pro lege eorum, & mulieres ex popularibus postea elegerunt illam cum Dioclis uxore Pitbensis praeesse Thesmophoriis.* Et ad sumtus contribuebant pro uxoribus mariti locupletiores, qui tunc Θεσμοφόρια εἰσφέρειν dicebantur. Animadvertere est apud eumdem Isaeum in Orat. Περὶ τῦ Πύῤῥυ κλήρυ. Δῆλον γὰρ ὅτι, εἰ ἐπείσθη ἐγγυήσασθαι, ἐπείσθη ἂν καὶ γαμηλίαν ὑπὲρ αὐτῆς τοῖς Φράτορσιν εἰσενεγκεῖν, καὶ εἰσαγαγεῖν τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν θυγατέρα, ὡς γνησίαν οὖσαν αὐτῷ. καὶ ἔν τε τῷ δήμῳ κεκτημένης τὸν τριτάλαντον οἶκον, εἰ ἦν γεγαμηκὼς, ἠναγκάζετο ἂν ὑπὲρ τῆς γαμετῆς γυναικὸς καὶ Θεσμοφόρια ἐς τοιαύτας γυναῖκας, καὶ τἄλλα, ὅσα προσῆκε, λειτυργεῖν ἐν τῷ δήμῳ ὑπὲρ τ γυναικὸς, ἀπό γε ὑσίας τηλικαύτης. *Manifestum enim, siquidem persuasum ei est fideiubere, persuasum quoque illi fuisse nuptialem pecuniam pro ea curialibus inferre, & inducere eam, quae ex hac adparuit filiam, ut naturalem sibi genitam; & in populo possidentis domum trium talentorum; siquidem duxisset, coactus fuisset pro nupta coniuge, & Thesmophoria in tales mulieres, & alia, quae oportet ministrare in populo pro uxore, & ab tanto censu.* Tenebanturque, si tria talenta in dotem attulisset. Colligere licet ex citatis istis verbis. Καὶ ἔν τε τῷ δήμῳ κεκτημένης τριτάλαντον οἶκον, εἰ ἦν γεγαμηκὼς, ἠναγκάζετο ἂν ὑπὲρ τῆς γαμετῆς γυναικὸς καὶ Θεσμοφόρια, καὶ τἄλλα, ὅσα προσῆκε. λειτυργεῖν ἐν τῷ δήμῳ ὑπὲρ τ γυναικὸς, ἀπό γε ὑσίας τηλικαύτης. *Et tum in populo possidentis trium talentorum domum, siquidem duxisset, coactus fuisset pro nupta uxore & Thesmophoria, & reliqua, quae oportet, ministrare in populo pro uxore, & ab tanto censu.* Et habebant sacerdotem sibi proprium, Στεφανηφόρον adpellatum, quod nimirum coronatus sacra obiret; eumque mystae convenientes statuebant. Inscriptio Vetus.

Η. ΣΥΝΟΔΟΣ. ΤΩΝ. ΜΥΣΤΩΝ. ΤΗΣ. ΜΕΓΑΛΗΣ
ΘΕΑΣ. ΘΕΣΜΟΦΟΡΟΥ. ΔΗΜΗΤΡΟΣ. ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΝ
ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ. ΤΟΥ. ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΥ. ΜΑΤΡΩΝ (a)
ΣΥΜΜΑΡΤΥΡΑΣ. ΤΟΝ. ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΝ.

Conventus mystarum Magnae
Deae legiferae Cereris Metrodorum
Hermogenis Fil. Metrodori nepotem Matroum.....
Testes Stephanephorum.

Celebrabant vero mense Pyanepsione, adscendebantque ad ea peragenda die XI. qui illa de caussa Ἄνοδος nuncupatus fuit. Hesychius. Ἄνοδος. ἀνάβασις. ἡ ἑνδεκάτη τῦ Πυανεψιῶνος, ὅτε αἱ γυναῖκες ἀνέρχονται εἰς τὰ Θεσμοφόρια, ὕτω καλεῖται. *Adscensus; aditus, undecima dies Pyanepsionis, quando mulieres adscendunt ad Thesmophoria, sic vocatur.* Et quidem Eleusine, pariter atque Eleusinia. AEneas Tacticus Poliorcetici cap. v. Πῇσιστράτῳ γὰρ Ἀθηναίων στρατηγῦντι ἐξηγγέλθη, ὅτι οἱ ἐκ Μεγάρων οἱ ἐπιχθρόντες, ἀφικόμενοι πλοίοις, ἐπιθέσθαι νυκτὸς ταῖς Ἀθηναίων γυναιξὶ, Θεσμοφόρια ἀγούσαις ἐν Ἐλευσῖνι. *Pisistrato enim Athenienssium duci nunciatum fuit, Megarenses illi insidiari, profectos navibus invadere nocte Athenienssium uxores Thesmophoria celebrantes Eleusine.* Adscendebant autem Eleusina, quumque adscenderent, libros legales, in memoriam acceptarum a dea legum, capiti impositos deferebant. Theocriti Scholiastes Idyllio XIV. Νόμος ἦν Ἀθηναίοις, κατ' ἔτος τελεῖν τὰ Θεσμοφόρια, καὶ παρθένοι γυναῖκες, καὶ τὸν βίον σεμναὶ, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς, τὰς νομικὰς βίβλυς, καὶ ἱερὰς, ὑπὲρ τῶν κορυφῶν αὐτῶν ἀνετίθεσαν, καὶ ὡσανεὶ λιτανεύσασαι ἐπήρχοντο εἰς Ἐλευσῖνα. *Lex fuit Athenienssibus, per annos singulos agere Thesmophoria, & virgines mulieres, & vita graves, in die festi, legales libros, & sacros verticibus ipsarum imponere, & tamquam precantes accedere Eleusina.* Ante tamen, quam se illuc conferrent, castitati operam dantes, per dies aliquot rebus Venereis abstinebant. Atque huc

(a) *Iac. Gronov.* Sed Gruterus pag. MCXVII. habet MATPEAN.... ΣΗΜΑΡΤΥΡΑΝ.

Digitized by Google

huc pertinet responsum Theanus Pythagoricae, quae interrogata, quoto die post viri congressum mulieri ad Thesmophoria accedere liceret, a suo quidem, inquit, statim; ab alieno vero, numquam. Narrat Clemens Strom. IV. Τῆς αὐτῆς φέρεται σεμνότητος κἀκεῖνο τ' ἀπόφθεγμα. ἐρωτηθεῖσα γὰρ (ἡ Θεανὼ) ποσαία γυνὴ ἀπὸ ἀνδρὸς εἰς τὸ Θεσμοφόριον κάτεισιν; ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, καὶ παραχρῆμα, ἔφη. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου, οὐδεπώποτε. *Eiusdem gravitatis memoratur hoc dictum. Nam rogata (Theano) quo temporis intervallo mulier ab viro proficiscitur ad Cereris templum* (a)? *ab proprio quidem, vel statim dixit; ab alieno autem, omnino numquam.* Habes quoque apud Theonem in Progymn. cap. περὶ χρείας. Itaque cneorum substernebant sibi in lecto. Hesychius. Κνέωρον, φυτόν τι, ὃ τοῖς Θεσμοφορίοις ὑποστόρνυται. *Cneorum, frutex aliquis, qui substernitur Thesmophoriis.* Iterum alibi in Καθύμαλλον. Ἀπὸ κνεωροῦ φυτοῦ, ᾧ ἐχρῶντο πρὸς κάθαρσιν. *Ab cneoro frutice, quo utuntur ad castum.* Item viticem. Plinius lib. XXIV. capit. IX. *Non multum a salice vitilium usu vitex distat, foliorum quoque adspectu, nisi odore gratior esset, Graeci Λύγον vocant, alii Ἄγνον, quoniam matronae Thesmophoriis Athenien sium castitatem custodientes, his foliis cubitus sibi sternunt.* Atque inde nomen, Ἄγνου accepit. AElianus Histor. Animal. lib. IX. cap. XXVI. Ἐλαύνει δὲ ἰσχυρῶς τῇ φυγῇ τὰς ὄφεις ἡ ἔνδροσός τε καὶ νοτερὰ καλαμίνθη, φασὶ, καὶ ὁ ἄγνος. τοῦτόν τοι καὶ ἐν Θεσμοφορίοις ἐν ταῖς στιβάσι τὰ ῥύναια τὰ Ἀττικὰ ὑποστόρνυται. καὶ δοκεῖ μοι καὶ ἐχθρὸς εἶναι τοῖς δακέτοις ὁ ἄγνος. ὕδη δὲ καὶ ὁρμῆς τὰ Ἀφροδισίου κώλυμά ἐστι. καὶ ἔοικε τό γε ὄνομα λαβεῖν ἐνθαῦτα. *Efficaciter autem fugat serpentes rore inducta, & madida calaminthe, dicunt, & vitex. Hunc adeo etiam Thesmophoriis in lectis mulieres Atticae substernunt. Et mihi etiam videtur inimica esse serpentibus vitex. Iam vero etiam impetus venerei impedimentum est; & videtur inde habere nomen.* Dioscorides lib. I. cap. CXXXV. Ὠνόμασαι δὲ ἄγνος, διὰ τὸ τὰς ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις ἀγνεύσας γυναῖκας εἰς ὑπόστρωμα χρῆσθαι αὐτῇ. *Nominatur vero Agnus, quia in Thesmophoriis mulieres casto operatas ad culcitam illa herba utuntur.* Scholiastes Nicandri ad Theriaca. Πολυανθὴς δέ ἐστι ὁ λύγος τοῦ ἄγνου, ὃν ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις ὑπεστρώννυντο αἱ γυναῖκες. ἀνλιπράτλει γὰρ εἰς συνουσίαν. διὸ καὶ ἄγνος λέγεται ἄγονός τις ἕσα. *Vitex autem Agni est multiflorus, quem in Thesmophoriis substernebant mulieres. Habet enim contrarios Veneri effectus; ideo etiam Agnus dicitur, quasi herba quaedam casta.* Idem legere est apud Eustathium Comment. in Odyss. ι. Substernebant autem totum fruticem. Galenus. Περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, lib. V. cap. Περὶ ἄγνου. Ἐπέχει δὲ καὶ τὰς πρὸς ἀφροδίσια ὁρμὰς, ὅτε πεφρυγμένος, καὶ ὁ ἄφυκτος καρπὸς· καὶ τὰ φύλλα, καὶ τὰ ἄνθη τοῦ φάμνου ταυτὸ τοῦτο δύναται δρᾶν, ὥσε ὑ μόνον ἐωθιόμενα καὶ πινόμενα πρὸς ἀγνείαν πεπίσευται συντελεῖν, ἀλλὰ καὶ ὑποσρωννύμενα. ταῦτα ἄρα καὶ τοῖς Θεσμοφορίοις αἱ γυναῖκες Ἀθήνησιν ὑποστρωννύουσιν ἑαυταῖς ἔλον τὸ φάμνον· *Cohibet autem quoque impetus ad venerea fructus, sive defrictus, sive non; & folia, ac flores fruticis illud idem possunt praestare, ut non tantum comesa, & potata ad castitatem credantur conferre, sed etiam substrata. Haec adeo etiam Thesmophoriis mulieres Athenis substernunt sibi totum fruticem.* Etiam conyzam substernebant. Nicandri Scholiastes loco citato. Κόνυζα, εἶδος βοτάνης. καλαψυκτικὴ ὴ αὕτη πρὸς συνουσίαν, διὸ καὶ τοῖς Θεσμοφορίοις ἐστρώννυντο. *Conyza species herbae; refrigerans vero haec ad coitum, etiam sternitur Thesmophoriis.* Item Theocriti ad Idyll. IV. Κνύζα, φυτὸν χορτῶδες, ὃ αἱ Θεσμοφοριάζουσαι διὰ τὴν ἀγνείαν στιβαδοποιοῦνται. δοκεῖ γὰρ ἡ βοτάνη, ψυχρὰ οὖσα, ἐπέχειν τὰς πρὸς συνουσίαν ὀρέξεις. *Cnyza, planta graminea, quam Thesmophoria obeuntes propter castitatem loco lecti habent. Videtur enim herba, frigida ex se, cohibere adpetitus ad Venerem.* Etiam allia edebant, castitatis studio. Etymologici Auctor. Ἐν τοῖς τῆ ἑορτῆς ἤσθιον σκόροδα, ἕνεκα τοῦ ἀπέχεσθαι Ἀφροδισίων. *In diebus festi edebant allia ad abstinendum Venereis.* Eodem modo in rem eamdem Milesiae pinus folia sternebant. Stephanus in Μίλητος, verbis iam citatis. Ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις πίτυος κλάδον ὑπὸ τὴν στιβάδα, καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Δήμητρος ἱερὰ κλωνίον πίτυος ἐτίθεσαν. *In Thesmophoriis pinus ramum sub lectum, & in Cereris sacra ramulum pinus ponebant.* Quin & feminae quaedam, quae sacris nimirum ministrarent, in summa castitate publice alebantur; isque locus ex re dictus Θεσμοφορεῖον. Observo apud Hesychium in Πρυτανεῖον. Τρία Ἀθήνησι συσσίτια. Πρυτανεία, Θεσμοφορεῖον, Πρυτανεῖον. *Tria Athenis loca convivandi, Prytania, Thesmophorium, Prytaneum.* Ab hac re capiendus est locus ille Luciani in Timone. Εἰ δέ τις ἔμπαλιν ἐλευθέραν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν νόμῳ παραλαβὼν ἐπ' ἀρότῳ παίδων γνησίων, ὅδε μήτε αὐτὸς προάπτοιτο ἀκμαίας καὶ καλῆς παρθένου, μήτε ἄλλῳ προσβλέπειν ἐπιτρέποι, ἄγονον δὲ καὶ σεῖραν κατακλείσας παρθενεύοι, καὶ ταῦτα ἐρῶν φάσκων. καὶ δῆλος ὢν ἀπὸ τῆς χρόας, καὶ τῆς σαρκὸς ἐκτετηκυίας, ἐοῦ ὅπως ὁ τοιοῦτος ὑ παραπαίειν δόξειεν ἄν, δέον παιδοποιεῖσθαι, καὶ ἀπολαύειν τοῦ γάμου, καταμαραίνων εὐπρόσωπον ὕτω καὶ ἐπέραστον κόρην, καθάπερ ἱέρειαν τῆ Θεσμοφόρῳ τρέφων διὰ παντὸς τοῦ βίου; *Si vero quis vice versa liberam feminam lege domum ducat, ad sementem liberorum naturalium, ille autem neque ipse attingat florentem, & formosam virginem, neque alteri adspicere permittat, sed infoecundam, & sterilem includens servet virginem, idque dicens se amare, atque etiam prodens id colore, & carne extabescente, quo modo erit, ut non videatur is delirare, quum oporteret procreare liberos, & nuptiis frui, marcere iubens adeo venustam, & amabilem puellam, velut sacerdotem Legiferae alens per omnem vitam?* Iterum in Dialogo Matris, & Musarii. Ἀνέραστος σὺ μυεῖς διὰ τοῦτο, καὶ σωφρονήσεις, καθάπερ ὐχ ἑταῖρα, τῆς δὲ Θεσμοφόρου ἱέρειά τις οὖσα; *Propterea tu manebis expers amoris, & continebis, tamquam non meretrix, sed sacerdos quaedam Legiferae?* Hae puellae, quae ita publice alebantur, quaeque se ad sacra obeunda praepara-

(a) Videtur vertendum *Thesmophorion festum.*

pararent mulieres, dum rebus Venereis abſtinebant, Ἀγνεύειν dicebantur Graecis; Latinis, *In caſto eſſe*. Non recte Theologi Latini veteres, Arnobius, Hieronymus. & Tertullianus, pro cibi abſtinentia poſuerunt; ac Ἀγνείαν, & Νηστείαν inter ſe confuderunt. Abſtinebant vero etiam coronis floreis, quibus uti illis nefas. Scholiaſt. Sophoclis Oed. Col. Αὔθις γούν φασι τὰς θεὰς ἀνθινοῖς μὴ κεχρῆσθαι, ἀλλὰ καὶ ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις τὴν τῶν ἀνθινῶν στεφάνων ἀπειρῆσθαι χρῆσιν. *Poſtea igitur dicunt Deas floreis non fuiſſe uſas, ſed etiam Theſmophoria colentibus feminis interdictum eſſe uſu coronarum ex floribus*. Item mali punici grana non edebant. Clemens Protreptico. Καὶ αἱ Θεσμοφοριάζουσαι τῆς ῥοιᾶς τοὺς κόκκους παραφυλάττουσιν ἐσθίειν. *Et Theſmophoria obeuntes feminae cavent edere grana mali Punici*. Medium vero diem, quem iam ante tertium dixi, totum ieiunio tranſigebant, atque inde ille Νηστεία dicebatur. Athenaeus lib. VII. Τούτων ποτὲ λεχθέντων ἐπὶ τῷ καλῷ τούτῳ ὄψῳ, τ Κυνικῶν τις ἑσπερι@ ἐλθὼν, ἔφη, ἄνδρες φίλοι, μὴ καὶ ἡμεῖς Νηστείαν ἀγομεν, Θεσμοφορίων τὴν μέσην. ὅτι δίκην κεστρέων νηστεύομεν; *His aliquando dictis de pulcro illo cibo, Cynicorum aliquis veſpertinus veniens dixit, Viri amici, num & nos ieiunium agimus, Theſmophoriorum mediam, quia tamquam mugiles ieiunamus?* Erat autem Pyanepſionis decimus ſextus. Plutarchus in Vita Demoſthenis. Κατέκρυψε δὲ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα Πυανεψιῶν@ μηνὸς, ἐν ᾗ τὴν Σκυθροτοτάτην τῶν Θεσμοφορίων ἄγουσαι παρὰ τῇ θεῷ νηστεύουσιν αἱ γυναῖκες. *Mortuus eſt ſexta decima Pyanepſionis menſis, in qua ſeveriſſimam Theſmophoriorum diem colentes feminae ieiunant apud Deam*. Ieiunium vero hoc agitabant in templo deae, ad eius ſimulacrum deſidentes. Hoc innuunt illa verba. Παρὰ τῇ θεῷ νηστεύουσιν αἱ γυναῖκες. *Apud Deam ieiunant feminae*. Et quidem humi. Plutarchus De Iſide, & Oſiride. Καὶ γὰρ Ἀθήνῃσι νηστεύουσιν αἱ γυναῖκες ἐν Θεσμοφορίοις χαμαὶ καθήμεναι. *Etenim Athenis ieiunant feminae in Theſmophoriis humi ſedentes*. Intelligit hoc ieiunium Phurnutus, ubi de Cerere. Νηστεύουσι δὲ εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρ@, ἢ γεραίροντες αὐτὴν ἰδίῳ τρόπῳ, ἢ διὰ τὸ πρὸς μίαν ἡμέραν ἀπέχεσθαι τῶν δεδομένων αὐτοῖς ὑπ' αὐτῆς, ἢ κατ' εὐλάβειαν ἐνδείας παρὰ τῆς θεοῦ ποτὲ γενομένης. *Ieiunant vero in honorem Cereris, aut venerantes eam proprio modo, aut ut uno die abſtinerent datis ab ea, aut ob metum penuriae ab Dea quondam immiſſae*. Porro hinc colligere ſilum licet; initium ſacrorum celebrandorum decimum quartum menſis iſtius, finem in decimum octavum incidiſſe; ab undecimo vero, quo adſcendiſſe eas oſtendi, uſque ad decimum quartum ſeſe praeparaſſe. Atque hoc omnino obſervandum; neque enim temere aliunde diſcamus. Ergo triduum caſtitati, & purificationi, eſt impenſum. Atque eo reſpexiſſe eſt cenſendus Ariſtoteles De Coelo lib. I. cap. I. ubi de ternario numero ei ſermo. Διὸ παρὰ τῆς φύσεως εἰληφότες ὥσπερ νόμους ἐκείνης, καὶ πρὸς τὰς ἁγιστείας τ θεῶν χρώμεθα τῷ ἀριθμῷ τούτῳ. *Propterea adepti ab natura velut leges illius, etiam ad ſanctimonias Deorum utimur iſto numero*. Vbi Simplicius. Ὅτι δὲ τὰ τρία πάντα, καὶ τέλεια, ἔδειξεν, ἐκ τοῦ καὶ τὰς ἱερὰς ἁγιστείας τῷ ἀριθμῷ τούτῳ χρῆσθαι· *Omnia vero eſſe tria, & perfecta oſtendit, ex eo quod caſtae ſanctimoniae utantur illo numero*. Illud quoque non praetereundum, quod porcos expuliſſe Clemens tradit in Protreptico. Βούλει ἢ τὰ Φερεφάττης ἀνθολογία διηγήσομαί σοι, καὶ τὸν κάλαθον, καὶ τὸ σχίσμα τῆς γῆς, καὶ τὰς ὗς τὰς Εὐβουλέως τὰς συγκαταποθέσας ταῖν θεαῖν. διʼ ἣν αἰτίαν ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις Μεγαρίζοντες, χοίρους ἐκβάλλουσιν. *Vis ne, ut Proſerpinae florilegia narrem, & ſportulam, & fiſſuram terrae, & ſues Eubulei, ab Deabus deglutitas, ob quam cauſam in Theſmophoriis, more Megarenſium, expellunt porcos*. Sed errare ego eum omnino exiſtimo, & in Eleuſiniis potius factum id veriſimile. Certe ad iſta ſacra haec omnia pertinent, quae commemorat. Nam diverſa fuerunt Eleuſinia a Theſmophoriis; quippe illa, inſtituta in memoriam errantis Cereris in quaerenda rapta Proſerpina, & tunc acceptarum frugum; haec vero, ob acceptas leges. Talis quoque Theodoreti hallucinatio, qui membrum muliebre ab illis cultum refert, Therapeut. lib. III. Καὶ ἡ κτένα τὸν γυναικεῖον. οὕτω δὲ τὸ γυναικεῖον ὀνομάζουσι μόριον. ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις παρὰ τῶν τελεσμένων γυναικῶν θείας τιμῆς ἀξιούμενον. *Et pectinem muliebrem; ita vero muliebre adpellant membrum; in Theſmophoriis ab ſacratis mulieribus honore divino reveritum*. Hoc itidem Eleuſiniis factum adfirmare non dubitaverim; idque in memoriam obſcoeni iſtius Baubonis facti, quum revelata parte pudenda triſtem Cererem, nec bibere volentem, ad riſum, & ſumendam oblatam potionem, tamdem permovit; ut narrat Clemens libro citato, & ex eo etiam Arnobius lib. V. Profecto illis magis convenit; ſiquidem obſcoeniſſima licentia celebrari conſueviſſe, ſatis conſtat. Contra vero Theſmophoria ſumma ſane cum veneratione a matronis longe caſtiſſimis, graviſſimiſque, peragebantur. Ecce apud Scholiaſtes Theocriti Idyllio IV. Νόμ@ ἦν Ἀθηναίοις, κατʼ ἔτ@ τελεῖν τὰ Θεσμοφόρια, καὶ παρθένοι γυναῖκες, καὶ τὸν βίον σεμναὶ, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς. *Mos erat Athenienſibus, quotannis peragere Theſmophoria, & virgines mulieres, & vita graves, in die ſacrificii*; & quae ſequuntur, ita ſemel citata. Tamen convitia illic uſitata, in memoriam Iambes, quae convitiis deae moeſtae riſum expreſſerat. Apollodorus lib. I. Ἔπφτα πρὸς Κελεὸν ἐλθοῦσα (ἡ Δημήτηρ) τὸν βασιλεύοντα τότε Ἐλευσινίων, ἔνδον οὐσῶν γυναικῶν, καὶ λεγουσῶν τούτων παρʼ αὐτὰς καθίζεσθαι, γραία τις Ἴαμβη, σκώψασα τ θεὸν, ἐποίησε μειδιάσαι. διὰ τοῦτο ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις τὰς γυναῖκας σκώπτειν λέγουσιν. *Deinde ad Celeum veniens (Ceres) tunc regem Eleuſiniorum, quum intus eſſent feminae, & dicentibus his ſe prope illas collocari, vetula quaedam Iambe, deridens Deam, compulit ad riſum. Ideo in Theſmophoriis dicunt feminas ridicula verba fundere*. Huc reſpexit Cleomedes Meteor. lib. II.

Digitized by Google

lib. 11. Καὶ ἄλλας τοιαύτας κακὰς ἄτας· ὧν τὰ μὲν ἐκ χαμαιτυπείων ἄν τις εἶναι φήσαι· τὰ δὲ, ὅμοια τοῖς λεγομένοις ἐν τοῖς Δημητρίοις ὑπὸ τῶν Θεσμοφοριαζουσῶν. *Et alias huiusmodi pravas noxas; quarum alia quis dixerit esse ex lupanaribus; alia vero similia illis, quae dicuntur Cerealibus ab feminis Thesmophoria celebrantibus.* Porro sacrum item arcanum, quodque effari non liceret, faciebant, Δίωγμα prius, postea Ἀποδίωγμα dictum. Hesychius. Δίωγμα, θυσία τις Ἀθήνησι, ἐν ἀπορρήτῳ τελουμένη ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις. τὸ αὐτὸ καὶ Ἀποδίωγμα ὕστερον ἐκλήθη. *Diogma, persequutio, sacrificium quoddam Athenis, in occulto celebratum ab mulieribus per Thesmophoria. Id ipsum postea etiam Apodiogma vocatum fuit.* Ac originem eius sacrificii apud Suidam observare mihi videor, istis verbis. Χαλκιδικὸν δίωγμα. τοῖς Θεσμοφορίοις Ἀθήνησί τι νόμιμον, ἐν πολέμῳ γυναικῶν εὐξαμένων, διωχθῆναι τοὺς πολεμίους. καὶ συνήθη φυγεῖν εἰς Χαλκίδα. *Chalcidica persequutio. Thesmophoriis solenne quid Athenis, in bello mulieribus precantibus fugatos esse hostes; & contigit fugere Chalcida.* Et attingit obiter alibi Hesychius. Χαλκιδικὸν δίωγμα, διότι εἰς Χαλκίδα ἐγένετο ἡ ἐκδίωξις. *Chalcidica persequutio, quoniam effugium pertinebat usque Chalcida.* Invocabant etiam Calligeniam. Huc pertinent illa Aristophanis in Thesmophor. ubi ita mulieres Thesmophoria celebrantes praeco adfatur.

Εὔχεσθε ταῖν Θεσμοφόροιν,
Τῇ Δήμητρι καὶ τῇ Κόρῃ,
Καὶ τῷ Πλούτῳ, καὶ τῇ Καλλιγυείᾳ.
Precamini Legiferis,
Cereri, ac Proserpinae,
Et Pluto, & Calligeniae.

Omittebant hanc invocationem mulieres Eretrienses. Docet Plutarchus in Graecis Quaest. Διὰ τί τοῖς Θεσμοφορίοις αἱ τῶν Ἐρετριέων γυναῖκες οὐ πρὸς πῦρ, ἀλλὰ πρὸς ἥλιον ὀπτῶσι τὰ κρέα, καὶ Καλλιγένειαν οὐ καλοῦσιν; *Quare Thesmophoriis feminae Eretriensium non ad ignem, sed ad solem assant carnes, & Calligeniam non vocant?* Iam Καλλιγένεια dicebatur Ceres, vel, ut alii nutrix eius, alii sacerdotem faciebant, alii pedissequam. Hesychii hac de re locus plane corruptus est. Καλλιγένειαν, ἀλλὰ τὸν Δήμητραν γῆν· οὐδεὶς γὰρ ὕτω ἔφη τὴν γῆν Καλλιγένειαν. οἱ μὲν, τροφὸν αὐτῆς. οἱ δὲ, ἱέρειαν· οἱ δὲ, ἀκόλουθον. *Calligeniam, sed Cererem terram; nemo enim ita dixit terram Calligeniam; alii quidem nutricem eius; alii vero gerian; alii autem pedissequam.* Restituo, Καλλιγένειαν, τὴν Δήμητραν, ἀλλὰ μὴ τὴν γῆν. οὐδεὶς γὰρ ὕτως ἔ. τ. γ. Κ. *Calligeniam, Cererem, sed non terram; nemo enim ita, &c.* Et deinde, οἱ δὲ, ἱέρειαν· οἱ δὲ, ἀ. *alii vero sacerdotem, alii vero p.* Quin carmina quoque illic quaedam cantata videntur Elegiaca, praeposita in initio syllaba una, alteraque in medio inserta. Coniecturam inde facere est, quod talia Θεσμοφόρια nuncupata. Marius Victorinus Artis Grammaticae libro IV. *Item e duobus dactylis, & semipede repetiti faciunt Elegiacum, adiecta in prima syllaba una, & in medio altera inserta, quod Thesmophorion vocatur; ut,*

O perpetuo tellus, quae nunc viget usta gelu.

Aliud quoque sacrificium peragere solitae puto ultimo festi die, ad averruncandam deae iram, si quid forte, dum id celebrant, non rite factum; idque, ceu mulctae instar esset, Ζημία adpellatum. Hesychius. Ζημία, θυσία τις, ἀποδιδομένη ὑπὲρ τῶν γιγνομένων ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις. *Mulcta, sacrificium aliquod, datum propter ea, quae fiunt in Thesmophoriis.* Atque haec omnia a feminis facta. Iam viri quoque Athenienses festum illud agitabant, & in honorem etiam deae captivos, e carcere dimittebant. Marcellinus ad Hermogenem. Νόμος, ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις λύεσθαι τοὺς δεσμώτας. *Lex in Thesmophoriis solvi vinctos.* Sopater De Divis. Quaest. Νόμος, τοὺς δεσμώτας τοῖς Θεσμοφορίοις λύεσθαι. ὑποπιεύσας τις ἐπὶ τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ, τὸν οἰκέτην ἔδησε. καὶ δήσας, ἀπεδήμησεν· ἐπισάντων τῶν Θεσμοφορίων, ἔλυσε τὸν οἰκέτην ἡ γυνή. *Lex vinctos Thesmophoriis solvi. Subspicans quis de sua uxore, vinxit servum; & quum vincivisset, peregrinatus est. Instantibus Thesmophoriis solvit servum mulier* (a). Sciendum tamen, illis tantum liberationem permissam, qui sacrorum adhuc participes; at, si qui polluti essent, quibus interdictum sacris; eos solvere non licebat. Et mox ibidem apud illum ipsum Sopatrum. Ἐξάγειν δεσμωτηρίου δίδωσιν, ὡς μετέχειν ἱερῶν, καὶ σπονδῶν, εὐαγές. ὃ τοὺς ἀκαθάρτους, καὶ ἐναγεῖς, καὶ τῶν περιῤῥαντηρίων ἀπελαυνομένους. *Educere ex carcere permittit, quos participes sacrorum, & libationum esse fas est, non impuros, & noxios, & abactos ab adspersionibus.* Et medio die, tertio, a iure dicendo abstinebant. Observare licet ex istis Aristophanis verbis Θεσμοφοριάζ.

Καὶ πῶς, ἐπεὶ νῦν γ' ὅτε δικαστήρια
Μέλλει δικάζειν, ὅτε βουλῆς ἐστ' ἔδρα,
Ἐπὶ τρίτῃ 'σι Θεσμοφορίων, ἡ μέση.
Et quomodo, quia nunc nec tribunalia
Iudicatura sunt, nec Senatus est sedes,
Quoniam tertia est Thesmophoriorum, non media.

At sciendum, praeter morem publicum esse, & extraordinem, quod mox mulieres τὰς Θεσμοφοριαζούσας introducit eo die concionem convocantes, ad ferendam in Euripidem sententiam.

Ἄκουε πᾶς, ἔδοξε τῇ βουλῇ τάδε
Τῇ τῶν γυναικῶν, Τιμόκλει ἐπεσάτει,
Λύσιλλ' ἐγραμμάτευεν· εἶπε Σωσράτῃ
Ἐκκλησίαν ποιεῖν ἔωθεν τῇ μέσῃ
Τῶν Θεσμοφορίων. ——
Audi quicumque, visum est Senatui
Haec mulierum, Timoclia erat praeses,
Lysilla erat Scribae loco. Dixit Sostrate
Concionem facere a mane media
Thesmophoriorum. ——

Accedere vero ad haec sacra servis, ancillisque, vetitum. Itaque Euripides apud eumdem, eadem Fabula.

—— σὺ δ' ἄπιθ' ὦ θρᾷττ' ἐκποδών.

Δύλοις

(a) Iam alibi adnotavimus *Meursium* ab *Io. Al. Fabricio*, aliisque taxari, quod Declamatorum, ac Rhetorum testimoniis, eorumque, ut plurimum fictis argumentis, ad sua comprobanda abutatur.

Digitized by Google

Δήλοις γὰρ οὐκ ἔξες' ἀκούειν τ̃ λόγων.
——— *tu autem abito o Threſſa e veſtigio*
Servis enim non licet audire verba.

ΘΗΣΕΙΑ.

Feſtum Theſei Athenis. Heſychius. Θήσεια· ἑορτὴ Α'θήνησι. *Theſea, feſtum Athenis.* Epulum tunc pauperibus dabatur. Hinc eſt iſtud Ariſtophanis Pluto.

Ω' πολεῖσα Θησείοις μεμιγυλλημένοι,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίσοις ἀλφίτοις.
O plurima Theſeis haurire ſoliti;
Senes viri, ob exiguos cibos.

Mentio Theſeorum iterum apud eumdem in Theſmoph.

Προεδρίαν ταυτῇ δίδοσθαι Θησείοισι, καὶ Σκίροις.
Praecipuum locum illi dari Theſeis, & Sciris.

Et certamen etiam fuit. Ecce apud Aulum Gellium lib. xv. cap. xx. *Eleuſinio, & Theſeo, certamine pugnavit, & coronatus eſt.* Celebrata autem die menſis octavo. Scholiaſtes Ariſtophanis Pluto. Ταῖς ὀγδόαις τὰ Θήσεια ἤγετο. *Octavis Theſea agebantur.* Plutarchus Theſeo. Καὶ ταῖς ἄλλαις ὀγδόαις τιμῶσιν αὐτόν. *Et aliis octavis eum venerantur.* Suidas. Η'μέραι τινὲς ἐνομίζοντο Α'θήνησι θεοῖς τισιν. οἷον νουμηνία, καὶ ἑβδόμη, Α'πόλλωνι· τετάρτη, Ε'ρμῇ· ὀγδόη, Θησεῖ. *Dies quidam Athenis ſacrabantur Diis quibusdam, ut Kalendae, & ſeptimus Apollini; quartus Mercurio; octavus Theſeo.* Et quod ſacrum illi factum, Ο'γδόδιον dictum. Heſychius. Ο'γδόδιον, θυσία παρὰ Α'θηναίοις, τελουμένη Θησεῖ. *Ogdodion, ſacrificium apud Athenienſes, celebratum Theſeo.*

ΘΡΙΟ.

Apollini celebrabatur hoc feſtum. Heſychius. Θριὼ, λίπος, ἑορτὴ Α'πόλλωνος. *Thrio, pinguedo, feſtum Apollinis.*

ΘΥΙΑ.

Baccho agitabant Elei ſtadiis circiter octo extra urbem; credebantque ad illa deum accedere. Celebrabant vero hoc modo. In ſacello ſacerdotes lebetas tres vacuos deponebant, praeſentibus, civibus, & peregrinis, ſi quos forte adeſſe contigiſſet; mox vero templi fores, vel ſacerdotes ipſi, vel alii, quibus mandatum huius rei periculum facere, ſuo quiſque annulo obſignabat; ac poſtridie, inſpectis ſignis introgreſſi, lebetas vino repletos inveniebant. Pauſanias narrat in fine Eliac. II. Θεῶν δὲ ἐν τοῖς μάλιστα Διόνυσον σέβουσιν Η'λεῖοι, καὶ τὸν θεὸν σφίσιν ἐπιφοιτᾶν ἐς τῶν Θυίων τ̃ ἑορτὴν λέγουσιν. ἀπέχει μέν γε τ̃ς πόλεως, ὅσον τε ὀκτὼ σάδια, ἔνθα τ̃ ἑορτὴν ἄγουσιν, Θυΐα ὀνομάζοντες. λέβητας γ̃ ἀριθμὸν τρεῖς ἐς οἴκημα ἐσκομίζοντες οἱ ἱερεῖς κατατίθενται κενὺς, παρόντων καὶ τῶν πολιτῶν, καὶ ξένων, εἰ τύχοιεν ἐπιδημοῦντες. σφραγῖδας γ̃ αὐτοί τε οἱ ἱερεῖς, καὶ τ̃ ἄλλων ὅσοις ἂν κατὰ γνώμην τ̃ ταῖς θύραις τ̃ οἰκήματος ἐπιβάλλωσιν. ἐς γ̃ τ̃ ἐπιῢσαν, τά τε σημεῖα ἐπιγνῶναι πάρεσι σφίσι, καὶ ἐσελθόντες ἐς τὸ οἴκημα, εὑρίσκουσιν οἶνῳ πεπλησμένους τοὺς λέβητας. *Deorum vero inter praecipuos Bacchum colunt Elei, & Deum ipſos accedere ad Thyiorum feſtivitatem dicunt. Abeſt quidem ab urbe, circiter octo ſtadia, ubi feſtum agunt, Thyia nominantes. Lebetes autem numero tres in conclave inferentes ſacerdotes deponunt inanes, praeſentibus & civibus, & peregrinis, ſi qui fuerint immorantes. Signa vero & ipſi ſacerdotes, & alii quibuſcumque ita placet, foribus delubri iniiciunt. Sequenti mox die licet eis recognoſcere ſigna, & ingreſſi in delubrum, reperiunt vino repletos lebetes.*

ΘΥΛΛΑ.

Veneris feſtum. Heſychius. Θύλλα. κλάδους, ἢ φύλλα. ἢ ἑορτὴ Α'φροδίτης. *Thylla, ramos, aut folia, aut ſacrum Veneris.*

ΘΥΝΝΑΙΑ.

Neptuno peragebantur poſt thynnorum capturam; quae ſi felix exſtitiſſet, thynnum, quem cepiſſet primum immolabant, & ſacrificium Θυνναῖον dicebant. Athenaeus lib. VII. Καὶ Α'ντίγονος ὁ Καρύστιος, ἐν τῷ Περὶ λέξεως, τοὺς ἁλιέας λέγει θυσίαν ἐπιτελοῦντας τῷ Ποσειδῶνι, ὑπὸ τὴν τῶν θύννων ὥραν, ὅταν εὐαλωήσωσι, θύειν τῷ θεῷ τὸν πρῶτον ἁλόντα θύννον, καὶ τὴν θυσίαν ταύτην καλεῖσθαι Θυνναῖον. *Et Antigonus Caryſtius in ſcripto de dictione, dicit piſcatores ſacrificium peragentes Neptuno ſub tempus thynnorum, quum felix faciliſque eſt piſcatio; immolare Deo primum thynnum, qui captus eſt, & ſacrificium illud vocare thynnaeum.*

ΙΕΡΟΣ ΓΑΜΟΣ.

In memoriam, ut puto, nuptiarum Iovis, ac Iunonis agitabatur. Heſychius. Γ'ερὸς γάμος. ἑορτὴ Διὸς καὶ Η"ρας. *Sacrae nuptiae, feſtum Iovis, ac Iunonis.* Non recte faciunt viri docti, qui cum Heraeis confundunt. Meminit Menander, in Comoedia, Μέθη inſcripta, apud Athenaeum lib. VI.

——— ἐμὲ γὰρ διέτριψεν ὁ
Κομψότατος ἀνδρῶν Χαιρεφῶν, ἱερὸν γάμον
Φάσκων ποιῆσαι δευτέραν μετ' εἰκάδα.
——— *me enim attrivit*
Feſtiviſſimus virorum Chaerephon, ſacras nuptias
Dicens feciſſe poſt viceſimam ſecundam.

ΙΘΩΜΑΙΑ.

Celebrabantur a Meſſeniis, in honorem Iovis Ithomatae; & antiquitus certamen quoque Muſicum erat. Pauſanias Meſſeniacis, ubi De Iove Ithomata. Α"γουσι δὲ ἑορτὴν ἐπέτους, Ι'θώμαια. τὸ δὲ ἀρχαῖον καὶ ἀγῶνα ἐτίθεσαν μουσικῆς. *Celebrant vero feſtum annuum, Ithomaea; olim vero etiam certamen poſuerunt muſicae.* Stephanus in Ι'θώμη. Α'φ' οὗ ὁ πολίτης, Ι'θωμάτας, καὶ Ζεὺς Ι'θωμάτας. καὶ ἑορτὴ,

Digitized by Google

τὴ, Ἰθάμαια. *Vnde civis Ithomatas, & Iupiter Ithomatas, & festum Ithomaea.*

ΙΛΑΡΙΑ.

Festa erant, non pietati, sed laetitiae consecrata; eaque duplicia, illa publica, haec privata. Maximus Monachus in Scholiis ad Dionysii Areopagitae Epist. VIII. Ἦσάν τινες ἡμέραι τοῖς εἰδωλολάτραις, ἃς ἱλαρίας ἐκάλουν. καὶ αἱ μὲν ἦσαν ἰδίαι, καὶ ἱλάριοι, (rescribo, ἦσαν ἰδικαὶ ἱλάριοι.) ὡς ὅταν τις ἔγημεν, ἢ υἱὸν ἐκτήσατο. αἱ δὲ κοιναὶ, καὶ δημόσιαι, Ἱλάρια ἐκαλοῦντο, ὡς ὅταν βασιλεὺς ἀναγορεύομενος τὰς δημοσίας ἱλαρίας παρεῖχε, καὶ ὅτε πένθιμα ἐν ταύταις φορεῖν ἐξῆν, ἀλλὰ καὶ θυσίαι, καθ' ἑκάστην ἡμέραν διετελοῦντο δημόσιαι, καὶ οἱ πενθοῦντες ἐπαύοντο, καὶ ἐθεώρουν, καὶ ἐν εὐωχίαις ἀπαύστοις διῆγον τὰς ὡρισμένας ἡμέρας ταῖς τοιαύταις ἱλαρίαις, *Erant quidam dies idololatris, quos vocabant Hilaria. Et alii quidem singulares, & hilares, & quum quis uxorem duxisset, aut filium nactus esset; alii vero communes, & publici, Hilaria vocabantur, ut quum rex renuntiatus publicas Hilaritates praeberet, & per illos nec lugubria gestare licebat, sed etiam sacrificia quotidie continuabantur publica, & lugentes desinebant, & spectacula adibant, & in epulis adsiduis exigebant statutos illis hilaritatibus dies.* Quae verbo tenus descripsit Georgius Pachymerius, in eiusdem Epistolae paraphrasi. Apud Romanos proprio nomine *Hilaria* dicebantur, festum matri deum sacrum. Maximus ille loco citato. Ἦν δὲ καὶ Ἱλάρια ἑορτὴ ἰδικὴ Ῥωμαίων εἰς τιμὴν τῆν μητρὸς τῶν θεῶν. *Erant vero etiam Hilaria festum proprium Romanorum in honorem Matris Deum.* Lampridius in Alexandro Severo. *Hilariis matris deum, & ludis Apollinaribus, & Iovis epulo, & Saturnalibus, & huiusmodi festis diebus.* Vopiscus in Aureliano. *Hilaribus, quibus omnia festa, & fieri debere scimus, & dici.* Celebrataque ad diem VIII. Kalend. Apriles. Macrobius Sat. lib. I. capit. XXI. *Celebratur laetitiae exordium ad VIII. Kalend. Aprilis, quem diem Hilaria adpellant, quo primum tempore diem longiorem nocte protendit.*

ΙΛΙΕΙΑ.

Praeteriissem istud festum, tamquam a proposito nostro alienum; nisi inter Graeca viderem a doctissimo Castellano commemorari. Erat vero non Graecorum, sed Ilienstum. Suidas. Ἱλίδα, Ἀθηνᾶ, ἡ παρ' Ἰλιεῦσι τιμωμένη. *Iliea, Minerva, quae apud Ilienses culta.* Sed errat ille, qui cognomen deae putat, quod festi nomen, deae sacri. Eustathius ad Iliad. λ'. Ἰλίεια, ἑορτὴ ἦ ταῦτα ἦσαν ἐν Ἰλίῳ, γράφεσθαι μὲν ὤφειλε κατὰ τὴ παραλήγουσαν διὰ τοῦ ἰῶτα, τῷ λόγῳ τῦ Ὀλύμπια, καὶ Πύθια. *Iliea, ea vero erant festum Ilio, scribi quidem oportebat in penultima per literam* i, *ea ratione, qua Olympia, & Pythia.* Corruptus iste Hesychii locus in errorem Petrum Castellanum induxit. Ἰλίεια. ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις. ἐν Ἰλίῳ Ἀθηνᾶς Ἰλιάδος καὶ πομπὴ καὶ ἀγών. *Iliea, festum Athenis. In Ilio Minervae Iliadis & pompa, & certamen.* Restituo, Ἰλιάα, ἑορτὴ ἦν Ἀθηνᾶς ἐν Ἰλίῳ Ἰλιάδος. *Iliea, festum erat Minervae in Ilio Iliadis.* Postremum illud Ἀθηνᾶς, male a supino librario geminatum, corrumpendo loco fuit; & corruptio decipiendo viro docto.

ΙΝΩΑ.

Celebrabantur ad aquam Inus, in quam festo hoc panificia iniiciebant; quae si ea retineret, faustum omnino signum erat; si reiiceret, infaustissimum. Paulanias in Laconicis. Προελθόντι δὲ ἐν δεξιᾷ δύο που σταδίους, ἐστὶν Ἰνῦς καλούμενον ὕδωρ, μέσεθος μὲν κατὰ λίμνην μικράν, τῆς γῆς δὲ ἐν βάθει μᾶλλον, ἐς τῦτο τὸ ὕδωρ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Ἰνῦς ἐμβάλλυσιν ἀλφίτων μάζας. ταύτας ἐπὶ μὲν αἰσίῳ τοῦ ἐμβαλόντος καταδεξάμενον ἔχει τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ ἀναπέμψαιτο, σῳᾶς, πονηρὸν κέκριται σημεῖον. *Progredienti autem in dextera circiter duo stadia, est Inus vocata aqua; mensura quidem circa modicae paludis, sed terrae in profunditate superat. In hanc aquam in festo Inus iniiciunt farreas pultes. Has ad felicitatem iniicientis excipiens tenet aqua, quod si eas remiserit, pravum signum iudicatur.* Celebrabant quoque Megarenses. Pausanias Atticis, ubi de iis agit. Μόνοι δὲ εἰσὶν Ἑλλήνων οἱ Μεγαρεῖς οἱ λέγοντες νεκρὸν τῆς Ἰνῦς ἐπὶ τὰ παραθαλάσσια σφισιν ἐκπεσεῖν τῆς χώρας, Κλησὼ δὲ καὶ Ταυροπολιν εὑρεῖν τε καὶ θάψαι· θυγατέρας δὲ αὐτὰς εἶναι Κλήσωνος τῦ Λέλεγος· καὶ Λευκοθέαν τε ὠνομασθῆναι παρά σφισι πρώτοις φασὶν αὐτὴν, καὶ θυσίαν ἄγειν ἀνὰ πᾶν ἔτος. *Soli vero Graecorum sunt Megarenses, qui dicunt cadaver Inus ad litoralia regionis suae excidisse, Cleso autem, & Tauropolin reperiisse, & sepeliisse. Esse autem illas filias Clesonis, qui filius Lelegis. Et Leucothean nominatam fuisse apud se primos dicunt eam, & sacrificium celebrare quotannis.* Antiquissima Corinthi instituta a rege Sisypho, Athamantis fratre. Isaacius Tzetzes ad Lycophronem, ubi de Inone agit, filioque eius Palaemone. Σίσυφος δὲ, ἀδελφὸς ὢν Ἀθάμαντος, βασιλεύων Κορινθίων ἀγῶνα καὶ θυσίαν, ἐπ' αὐτῶν ἐτησίως ἐκέλευσε γίνεσθαι. ὅθεν καὶ θεὸς αὐτὸς κεκλήκασι, καὶ Λευκοθέαν, ἀπὸ τοῦ τῆς θαλάσσης ἀφροῦ, τὴν Ἰνώ. *Sisyphus autem, frater Athamantis, rex Corinthiorum, certamen, & sacrificium propter eos annuum fieri iussit; unde etiam Deos illos vocaverunt, & Leucothean ab spuma maris Ino.*

ΙΟΒΑΚΧΕΙΑ.

Baccho sacra erant. Demosthenes Orat. in Neaeram. Τὰ Θεοίνια, (ita emendandum supra docui,) καὶ Ἰοβάκχεια, γεραίρω τῷ Διονύσῳ κατὰ τὰ πάτρια. *Theoenia, & Iobacchia veneror Baccho ex ritu patrio.*

ΙΟΛΑΙΑ.

Herculis Thebani celebrabant. itaque adpellabant in honorem Iolai; aliter Ἡράκλεια etiam

etiam dicta. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. VII. Ἐν δὲ Θήβαις, τὰ Ἡράκλεα. τὰ ὴ αὐτὰ καὶ Ἰολάϊα καλεῖται. *Thebis vero Heraclea, ea vero ipſa quoque Iolaia vocantur.* Iterum Iſthm. Od. I. Ἐν μὲν Θήβαις, Ἰολάϊα, ἢ Ἡράκλεια. *Thebis quidem Iolaia, aut Heraclia.* Etiam Sardi, ut eſt obſervare apud Pauſaniam Phocicis. Ἔτι δὲ ὧν καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι χωρία τε Ἰολάϊα ἐν Σαρδοῖ, καὶ Ἴολαος παρὰ τῶν οἰκητόρων ἔχει τιμάς. *Et ſiquidem etiam meo tempore, & locus Iolaia in Sardinia, & Iolaus apud Incolas habet honores.* Apud Thebanos eo feſto certamen quoque erat, eoque, qui viciſſet, coronam e myrto accipiebat. Docet Scholiaſtes Pindari Iſthm. Od. IV. Μυρσίνης στεφάνοις ἐν Θήβαις στεφανῦνται, οἱ νικῶντες τὰ Ἰολάϊα. *Myrti coronis in Thebis coronantur vincentes Iolaia.*

ΚΑΒΕΙΡΙΑ.

Ita legendum eſſe puto apud Heſychium. Καβείρια, ἑορτὴ ἀγομένη. *Cabiria, feſtum celebratum.* Male hodie editur, Κάββηρα. Feſtum autem erat τῶν Καβείρων, qui in Lemno colebantur. Ipſe ſtatim explicat. Κάβδροι. καρκῖνοι. πάνυ δὲ τιμῶνται ἔτοι ἐν Λήμνῳ ὡς θεοί. λέγονται δὲ εἶναι Ἡφαίστου παῖδες. *Cabiri, Cancri. Valde hi coluntur in Lemno, ut Dei. Dicuntur autem eſſe Vulcani filii.* Suidas. Κάβδροι. ὄνομα ἔθνους. σημαίνει δὲ καὶ δαίμονας. *Cabiri, nomen populi; ſignificat vero etiam daemonas.* Etiam Thebani celebrabant, auctore Metapho Athenienſi. Pauſanias in Meſſenicis. Ὁ δὲ Μέθαπος γένει μὲν ἦν Ἀθηναῖος, τελετῆς, καὶ ὀργίων, καὶ παντοίων συνθέτης. Οὗτος καὶ Θηβαίοις τῶν Καβείρων τὴν τελετὴν κατεστήσατο. *Sed Methapus erat quidem genere Athenienſis, ſacrificii, & orgiorum quoque omnigenarum auctor. Iſte etiam Thebanis Cabirorum ſolemnitatem conſtituit.* Plura apud eumdem vide in Boeoticis. Item Samothraces. Himerius in Eclogis Deciam. Λέγεταί ποτε καὶ Ὀλυμπιάδα, τὴν ἐπὶ τοῖς Ἀλεξάνδρου τόκοις εὐδαίμονα, ὀργιάζουσαν τὰ Καβείρων ἐν Σαμοθράκῃ μυστήρια, ἰδεῖν κατὰ τὴν τελετὴν τὸ Φίλιππον. *Dicitur aliquando, & Olympiadem, felicem illam partu Alexandri, obeuntem Cabirorum in Samothrace myſteria, vidiſſe in ipſa operatione Philippum.* Inde eſt apud Dionyſium Periegeten.

——— Θρηϊκίη τε Σάμος, Κορυβάντιον ἄστυ.
——— *& Thracia Samos, Corybantium caſtrum.*

Ad quem locum Euſtathius. Τὴν δὲ Σάμον τὴν Θρακικὴν, Κορυβάντιον ἄστυ λέγει, διὰ τὰ ἐκεῖ τῶν Κορυβάντων μυστήρια. *Samum vero Thracicam dicit Corybantium caſtrum, propter illic ſacrata Corybantium myſteria.* Scholiaſtes Apollonii lib. I. Μυοῦνται ἐν τῇ Σαμοθράκῃ τοῖς Καβείροις. *Initiantur in Samothrace Cabiris.* Erant autem antiquiſſima, & Iove, ut fabulantur, priora; qui deſita iam renovavit, & Iaſionem, alterum ex Electra filium, quo honoratior eſſet, iis praefecit; iſque primus, antea non ſolitum, cum exteris communicavit; ut maior ceremoniis celebritas accederet. Diodorus Siculus lib. V. Τὸν δὲ Ἰάσιον

A βουληθέντα καὶ τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν (τὸν Ἰασίωνα) τιμῆς τυχεῖν, παραδεῖξαι, αὐτῷ τὴν τῶν μυστηρίων τελετὴν, πάλαι μὲν οὖσαν ἐν τῇ νήσῳ, τότε δὲ παραδοθεῖσαν, ὧν ὁ θέμις ἀκοῦσαι πλὴν τῶν μεμυημένων. δοκεῖ δὲ ὅτῳ πρῶτῳ ξένους μυῆσαι, καὶ τὴν τελετὴν διὰ τούτων ἔνδοξον ποιῆσαι. *Iovem vero quum voluiſſet quoque alterum filiorum (Iaſionem) honore maciari, demonſtraſſe illi myſteriorum ſolemnitatem, olim quidem cultam in inſula, tunc vero quodammodo traditam per talia, quae nefas audire praeter initiatos. Videtur vero ille primus initiaviſſe peregrinos, & feſtivitatem per ea celebrem feciſſe.* Huc reſpexit Iamblichus De Vita Pythagorae lib. I. cap. XXVIII. Ἔτι δέ φασι καὶ σύνθετον αὐτὸν ποιῆσαι ἢ θείαν φιλοσοφίαν. καὶ θεραπείαν· ἃ μὲν, μαθόντα παρὰ τῶν Ὀρφικῶν· ἃ δὲ, παρὰ τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων· ἃ δὲ, παρὰ Χαλκιδέων (a), καὶ Μάγων· ἃ δὲ, παρὰ τῆς τελευτῆς τῆς ἐν Ἐλευσῖνι γινομένης, ἐν Ἴμβρῳ τε, καὶ Σαμοθράκῃ. *Inſuper autem dicunt etiam coniunxiſſe illum divinam philoſophiam, & venerationem; quum didiciſſet alia quidem ab Orphicis; alia ab AEgyptiis Sacerdotibus; alia ab Chalcidenſibus, & Magis; alia denique ab morte quae fit Eleuſine, & in Ibro, & Samothrace.* Sed legendum illic primo, ϖ. τῆς τελετῆς. *ab initiatione.* quod viro erudito, Ioanni Arcerio, etiam viſum; deinde, non ἐν ἠπείρῳ, *in continente*, ut idem exiſtimat; ſed, ἐν Ἴμβρῳ: nam Imbrus quoque Cabirorum erat. Stephanus. Ἴμβρος, νῆσος ἱερὰ Καβείρων. *Imbrus, inſula ſacra Cabirorum.* Euſtathius in Dionyſium. Ἡ δὲ Ἴμβρος, Θρακικὴ μήν ἐστι νῆσος, ἱερὰ Καβείρων, καὶ αὐτή. *Imbrus vero, Thracica quidem eſt inſula, ſacra Cabirorum etiam illa.* De Samothracibus, eſt etiam locus Herodoti lib. II. Οἷσι δὲ τὰ Καβείρων ὄργια μεμύηται, τὰ Σαμοθρηίκες ἐπιτελέουσι, λαβόντες παρὰ Πελασγῶν, ὅτῳ ὡ 'νὴρ οἶδε τὰ λέγω. *Quiſquis vero initiatus eſt Cabirorum orgia, quae Samothraces peragunt, nacti ab Pelaſgis, ille vir novit quae dico.* Vbi hoc obſerva; illos a Pelaſgis accepiſſe. Celebrabantur vero noctu. Cicero De Nat. Deorum lib. I. *Praetereo Samothraciam, eaque, quae Lemni nocturno aditu occulta coluntur.* Initiabantur his pueri a certo tempore. Donatus ad Terentii Phorm. Act. I. Sc. I. *Terentius in Apollodorum ſequitur, apud quem legitur, in inſula Samothracum a certo tempore pueros initiari, more Athenienſium.* Porro Cabirorum myſteria commemorat etiam Clemens in Proptreptico, ſed corruptis hodie verbis. Καβείρους δέ τὺς Κορύβαντας καλοῦντες, καὶ τελευτὴν Καβειρικὴν καταγγέλλουσιν. *Cabiros vero adpellantes Corybantes, & mortem Cabiricam denunciant.* Reſtituo. Καὶ τελετὴν Καβειρικὴν κ. *Et initiationem Cabiricam d.* Etiam Athenagoras in Legatione. Διαγόρᾳ μὲν γὰρ εἰκότως ἐνεκάλουν Ἀθηναῖοι, μὴ μόνον τὸν Ὀρφικὸν εἰς μέσον κατατιθέντι λόγον, καὶ τὰ ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ τὰ τῶν Καβείρων δημεύοντι μυστήρια. *Diagoram enim quidem merito accuſarunt Athenienſes, non modo Orphicum in medium proferentem ſermonem, & Eleuſinia, & Cabirorum publicantem myſteria.* Macrobius Sat. lib. III. cap. IV.

(a) Poterat etiam pro hoc reponere Χαλδαίων. *I. Gronov.*

Digitized by Google

Tarquinius, Demarati Corinthii filius, Samothracicis religionibus mystice imbutus. Scholiastes Aristophanis Pace. Μεμυημέν@· τὰ μυστήρια τ῀ Καβείρων. δοκοῦσι γὰρ οἱ μεμυημένοι ταῦτα δίκαιοί τε εἶναι, κ᾽ ἐκ δεινῶν σώζεσθ᾽, κ᾽ ἐκ χειμώνων. *Initiatus; mysteria Cabirorum. Videntur enim illa initiati tum iusti esse, tum ex periculis servari ac tempestatibus.* Vbi observandum; quod, qui illis initiati, tuti contra tempestates maris, aliaque item pericula, censerentur. Id ipsum tradit quoque Interpres vetus Apollonii lib. I. Τὰς τελετὰς λέγει, τὰς ἐν Σαμοθράκῃ ἀγομένας, ἃς εἴ τις μυηθείη, ἐν τοῖς κατὰ θάλασσαν χειμῶσι διασώζεται. *Initiationes dicit, quae celebrantur in Samothrace, quas si quis initiatus fuerit, in tempestatibus in mari conservatur.* Diodorus Siculus lib. v. Διαβεβόηται δὲ ἡ τούτων τῶν θεῶν ἐπιφάνεια, κ᾽ παράδοξ@ ἐν τοῖς κινδύνοις βοήθεια τοῖς ἐπικαλεσαμένοις τῶν μυηθέντων. *Percelebrata est horum Deorum maiestas, & inopinata in periculis opitulatio si invocent initiati.* Quo respexit Aristophanes Pace.

Ἀλλ᾽ εἴ τις ὑμῶν ἐν Σαμοθράκῃ τυγχάνῃ
Μεμυημέν@, νῦν ἔστιν εὔξασθ᾽ καλόν.

Sed si quis vestrum in Samothrace fuerit
Initiatus, nunc est precari opportunum.

His autem sacris quos initiare vellent, eos in solio collocabant, circum choreas agitantibus mystis aliis; idque Θρονισμὸς, sive Θρόνωσις, dicebatur. Observare est apud Platonem Euthydemo. Ποιεῖτον δὲ ταυτὸν ὅπερ οἱ ἐν τῇ τελετῇ τ῀ Κορυβάντων (hi vero iidem cum Cabiris, ut norunt antiquitatis periti) ὅταν τὴν θρόνωσιν ποιῶνται περὶ τοῦτον ὃν ἂν μέλλωσι τελεῖν. κ᾽ γὰρ ἐκεῖ χορεία τίς ἐστι, κ᾽ παιδιὰ, εἰ ἄρα κ᾽ τετέλεσται. *Faciunto autem idem quod in initiatione Corybantum, quando celebrant collocationem in throno circa eum, quem initiaturi sunt. Nam & illic chorea est, & lusus, siquidem & initiatus es.* Has ipsas Cabirorum initiationes intellexit Dion Chrysostomus, Orat. XII. Καθάπερ εἰώθασιν ἐν τῷ καλουμένῳ θρονισμῷ καθίσαντες τὸν μυούμενον οἱ τελοῦντες, κύκλῳ περιχορεύειν. *Sicut soliti sunt in solemnitate thronismi, ut vocant, collocantes initiandos, illi qui peragunt, in orbem saltando lustrare.* Hesychius. Θρόνωσις. καταστὴ περὶ τὸν μυούμενον. *Collocatio in throno; solemnitas circa initiandos.* Platonis locum respexit Proclus, Theol. Plat. lib. VI. cap XIII. Πείθομέν@ δ᾽ ταῖς τελεταῖς ὁ Πλάτων, κ᾽ τοῖς περὶ αὐτὰς δρωμένοις, ἐνδείκνυται περὶ αὐτῶν, ἐν μὲν τοῖς Νόμοις, τῆς ἐκ Κορυβάντων καταυλήσεως ἡμᾶς ἀναμιμνήσκων, τῆς πᾶν τὸ ἄτακτον, κ᾽ θορυβῶδες, κίνημα καταγελάστης. ἐν δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ, τὸ θρονισμὸ μεμνημέν@, ὃν ἐν τοῖς Κορυβαντικοῖς ἐτέλουν. *Persuasus autem initiationibus Plato & illis quae circa eas fiunt, declarat de illis, in Legibus quidem, nos revocans in memoriam tibiarum cantus ex Corybantibus, qui omnem inordinatum, & tumultuosum motum componit: in Euthydemo autem mentionem faciens collocationis in throno, quem in Corybanticis efficiebant.* Descripserat huius in solio collocationis ritum Orpheus, sive Nicias Eleates, ut alii volunt; & Poema Θρονισμὸς inscripserat. Suidas in Ὀρφεύς, ubi eius Opera recenset. Θρονισμὸς, Μητρῶος, Βακχικά· ταῦτα Νικίᾳ τῷ Ἐλεάτῃ φασὶν εἶναι. *Collocationes in throno, Sacerdotes Matris Deum, Bacchica; haec dicunt esse Niciae Eleatae.* Porro hoc pacto initiati fascia purpurea ventrem circumligabant. Docet Scholiastes Apollonii loco iam citato, ubi de his mysteriis agit. Περὶ τὴν κοιλίαν οἱ μεμυημένοι ταινίας ἁπλοῦσι πορφυρᾶς. *Circa ventrem initiati taenias purpureas aptant.* Caput autem oleae germine coronabant. Proclus in Platonem De Rep. Τὸ ἔλαιον, ῥώμης ὂν ποιητικὸν, κ᾽ γυμναστικῇ προσῆκον, οἰκείως ἔχει τῇ Κρητικῇ θεότητι. κ᾽ γὰρ οἱ πρῶτοι Κουρῆτες, τά τε ἄλλα τῇ τάξει τῆς Ἀθηνᾶς ἀνῆνται, καὶ περιεσέφθαι λέγονται τῷ θαλλῷ τῆς ἐλαίας. *Oleum, quod roboris addendi vim habet, & exercitatoriae arti commodum, similiter habet Cureticae maiestati. Etenim primi Curetes tum alia remittunt ordini Minervae, tum dicuntur coronati esse ramo oleae.* Sacrorum eorum arcana prodit nobis Arnobius lib. v. *Oblivioni etium Corybantia sacra donentur, in quibus sanctum illud mysterium traditur; frater trucidatus a fratribus.* Firmicus De Errore Prof. Relig. *In sacris Corybantum parricidium colitur; nam unus frater a duobus interemtus est.* Inde alibi ab eodem dictum, eodem Opere. *Qui fraternum desiderat sanguinem, Corybantium sequatur institutum.* Confugiebant ad haec sacra, qui caedem aliquam admisissent; ut a sacerdote, qui Κοίης, sive Κόης, dicebatur, lustrarentur. Observare est in Hesychii Glossis. Κοίης, ἱερεὺς Καβείρων, ὁ καθαίρων φονέα. οἱ δὲ, Κόης. *Coees, sacerdos Cabirorum, purgans homicidam; alii dicunt Coes.*

ΚΑΛΑΟΙΔΙΑ.

Dianae celebrabantur apud Lachdemonios; eratque certamen. Hesychius. Καλαοίδια, ἄθλων ἐπιτελούμεν@ Ἀρτέμιδι παρὰ Λάκωσιν. *Calaoedia, certamen peragi solitum Dianae apud Laconas.*

ΚΑΛΛΙΣΤΕΙΑ.

Lesbii celebrabant, & certamen erat in fano Iunonis inter mulieres de forma. Schol. Homeri ad Iliad. ι. Παρὰ Λεσβίοις ἀγὼν ἄγεται κάλλους γυναικῶν ἐν τῷ τῆς Ἥρας τεμένει, λεγόμεν@ Καλλιστεῖα. *Apud Lesbios celebratur certamen pulcritudinis mulierum in templo Iunonis, quod dicunt Callisteia.* Mentio est in Hedili Epigrammate, quod sine Auctoris nomine citat Suidas in Καλλιστεῖα; exstatque Anthologiae lib. VI. cap. VIII.

Τῷ γάρ τοι κρίναντι τὰ καλλιστεῖα Πριήπῳ
Νεβρίδα κ᾽ χρυσέῳ τήνδ᾽ ἔθετο προχοήν.

Namque illi, qui iudicavit praemia formae
Priapo
Pellem hinnuli, & auream hanc posuit hydriam.

Celebrarunt etiam Parrhasii, quum in urbem convenissent, a Cypselo ad Alpheum flumen aedificatam; qui instituit festo Eleusiniae Cereris; quaeque concertarent mulieres, Χρυσοφόροι adpellabantur. Athenaeus lib. XIII. Οἶδα δὲ κ᾽ περὶ κάλλους γυναικῶν ἀγῶνα ποτὲ

Digitized by Google

ποτὲ διατεθέντα· περὶ ὧν ἱστορεῖ Νικίας ἐν Ἀρκαδικοῖς. διαθεῖναί φασιν αὐτὸν Κύψελον, πόλιν κτίσαντας Παρράσιών τινὰς, τέμενός τε καὶ βωμὸν ἀναστῆσαι Δήμητρι Ἐλευσινίᾳ. ἧς ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ τὸν τοῦ κάλλους ἀγῶνα ἐπιτελέσαι, καὶ νικῆσαι πρῶτον αὐτῆς τὴν γυναῖκα Ἡροδίκλω. ἐπιτελεῖται δὲ καὶ μέχρι νῦν ὁ ἀγὼν οὗτος, καὶ ἀγωνιζόμεναι γυναῖκες Χρυσοφόροι ὀνομάζονται. *Novi vero etiam de pulcritudine mulierum aliquando agonem celebratum esse; de quo memorat Nicias in Arcadicis. Praefuisse illi dicit Cypselum, qui urbem condidit in campo circa Alpheum; in quam colonos inductos Parrhasiorum aliquos, templum, & aram erexisse Cereri Eleusiniae: cuius in festo etiam pulcritudinis certamen peragi, & vicisse primum eius uxorem Herodicen. Celebratur vero etiam nunc istud certamen, & feminae certantes nominantur Auriferae.* Vt autem feminae, ita etiam hoc certamen viri certarunt apud Elienses; ubi victor proemium arma accipiebat, quae Minervae consecrabat, vittis redimitus ab amicis, & coronam e myrto gestans, ad deae templum accedens. Narrat idem Athenaeus loco citato. Θεόφραστος δὲ ἀγῶνα κάλλους φησὶ γίνεσθαι παρὰ Ἠλείοις, καὶ τὴν κρίσιν ἐπιτελεῖσθαι μετὰ σπουδῆς, λαμβάνειν τε τοὺς νικήσαντας ἅθλα ὅπλα, ἅπερ ἀνατίθεσθαί φησι Διονύσιος ὁ Λευκτρικὸς τῇ Ἀθηνᾷ. τὸν δὲ νικήσαντα, ταινιούμενον ὑπὸ τῶν φίλων, καὶ πομπεύοντα ἕως τοῦ ἱεροῦ παραγίνεσθαι. τὸν δὲ στέφανον αὐτοῖς δίδοσθαι μυρρίνης ἱστορεῖ Μύρσιλος ἐν Ἱστορικοῖς Παραδόξοις. *Theophrastus vero dicit agonem pulcritudinis fieri apud Eleos, & iudicium peragi cum studio, & victores accipere praemia arma, quae consecrari dicit Dionysius Leucticus Minervae; Eum vero qui vicisset, ornatum taeniis ab amicis, & cum pompa incedentem ad templum pergere; coronam vero illis dari ex myrto narrat Myrsilus in Historicis Paradoxis.*

ΚΑΛΛΥΝΤΗΡΙΑ.

Apud Athenienses celebrabantur. Etymologici Auctor. Καλλυντήρια, καὶ Πλυντήρια, ἑορταὶ δύο Ἀθήνησι. *Callynteria, & Plynteria duo festa Athenis.*

ΚΑΡΝΕΙΑ.

Instituta Spartae Olympiade XXVI. Athenaeus lib. XIV. Ἐγένετο δὲ ἡ θέσις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν ἕκτην καὶ εἰκοστὴν Ὀλυμπιάδα, ὡς Σώσιμός φησιν ἐν τῷ Περὶ χρόνων. *Facta est autem institutio Carneorum sexta, & vicesima Olympiade, ut Sosimus ait in scripto de temporibus.* Et Anonymus in Descript. Olymp. ad eius Olympiadis annum primum ita diserte notat. Τὰ Κάρνεα ἀγὼν πρῶτον ἐτέθη ἐν Σπάρτῃ. *Carneia agon primum positus fuit in Sparta.* Habebat autem festum hoc militiae imitationem; quippe loca erant numero novem, Σκιάδες adpellata; in quorum singulis viri novem ad mandatum publicum, per praeconem denuntiatum, coenabant dies continuos novem, quibus festum terminabatur (a).

[a] In eis quae hic scribit, nulla adparet imitatio militiae, quia praeterit considerare voces σκιὰς ἔχοντες παραπλήσιόν τι, in quibus solis ea consistit, nec debuit negligere. *Inc. Gronovius.*

A Athenaeus lib. IV. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Τρωϊκῆς Διακόσμου, τὴν τῶν Καρνείων φησὶν ἑορτὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. τόποις γὰρ εἶναι ἐννέα μὲν τῷ ἀριθμῷ. σκιάδες δὲ οὗτοι καλοῦνται, σκιὰν ἔχοντες παραπλήσιόν τι. καὶ ἐννέα καθ' ἕκαστον ἄνδρες δειπνοῦσι, πάντα τε ἀπὸ προστάγματος κηρύσσεται. ἔχει τε ἑκάστη σκιὰς φρατρείας τρεῖς. καὶ γίνεται ἡ τῶν Καρνείων ἑορτὴ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα. *Demetrius vero Scepsius in primo Troici regiminis dicit Carneorum festum apud Lacedaemonios esse imitamentum disciplinae militaris; loca enim esse novem numero, qui vocantur Sciades, habentes aliquid simile tentoriis; & in unoquoque novem viri coenant, omniaque ab imperio pronunciantur; habetque singula Scias tres curias; estque Carneorum festum per novem dies.* Et Eustathius extremo Commentario ad Iliad. ω. Ἡ τῶν Καρνείων παρὰ Λάκωσιν ἑορτὴ μίμημα ἦν στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. τόποι μὲν γὰρ ἐννέα τῷ ἀριθμῷ, σκιάδες μὲν καλούμενοι, σκιὰν δέ τι ἔχοντες παραπλήσιον, ἐννέα δὲ καθ' ἕκαστον ἄνδρες ἐδείπνουν. Φιλία ἴσως καὶ ἐκεῖ ἀριθμοῦ Ὁμήρου φίλου τοῦ ἐννέα. διὸ καὶ ἐτάγη ὁ τοῦθ' ἱστορήσας τὸ, γίνεται δὲ ἡ ἑορτὴ ἐφ' ἡμέρας ἐννέα. *Carneorum apud Laconas festum est imitatio vitae militaris; loca enim novem quidem numero, Sciades vero adpellati, tentoriis item habentes aliquid simile: novem vero viri in unoquoque coenabant; amicitia fortassis etiam illic numeri Homeri amici novenarii. Propterea etiam adiungit ille, qui haec narravit, istud, procedit autem hoc festum ad dies novem.* Primus autem festi dies erat mensis Carnei septimus. Observo apud Plutarchum Sympos. lib. VIII. Quaest. I. Ὁ δὲ Φλῶρος οὐδὲ Καρνεάδῃ ἀπαξιοῦν ἔφη μνήμης ἐν τοῖς Πλάτωνος γενεθλίοις, ἄνδρα τῆς Ἀκαδημίας εὐκλεέστατον ὀργιαστήν. Ἀπόλλωνος γὰρ ἀμφοτέρους ἑορτὴν γενέσθαι. τὸν μὲν γὰρ Θαργηλίοις Ἀθήνησι, τὸν δὲ Κάρνεια Κυρηναίων ἀγόντων. ἑβδόμῃ ᾗ ἀμφοτέρας ἑορτάζουσι. *Florus vero dixit neque Carneadem indicare indignum memoria in Platonis natalitiis repotiis, virum Academiae clarissimum sacrificulum; Apollinis enim festo utrosque natos esse; hunc quidem Athenis per Thargelia, illum vero Cyrenensibus celebrantibus. Et utraque septimo die coluntur.* Ac certamen tunc quoque erat. Anonymus in Descript. Olymp. citatis iam verbis. Τὰ Κάρνεα ἀγὼν πρῶτον ἐτέθη ἐν Σπάρτῃ. *Carnia festus ludus primum positus est in Sparta.* Eoque primus victoriam retulit Terpander. Athenaeus lib. XIV. Τὰ Κάρνεα πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικᾷ, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ, ἔν τε τοῖς ἐμμέτροις Καρνεονίκαις, καὶ ἐν τοῖς καταλογάδην. *Carnia primus omnium Terpander vicit, ut Hellanicus narrat, tum in poetico scripto Carneonicarum, tum in prosaico.* De eo ipso est Plutarchi locus in Lac. Instit. Τιμοθέου ᾀσωνιζομένου τὰ Κάρνεα, εἷς τῶν ἐφόρων, μάχαιραν λαβὼν, ἠρώτησεν αὐτὸν, ἐκ ποτέρου τῶν μερῶν ἀποτέμοι τὰς πλείους τῶν ἑπτὰ χορδῶν. *Timotheo autem certante Carnea, unus ephororum, machaera sumta, rogavit eum, ex qua parte abscinderet plures ex septem chordis.* Sacerdos, qui hoc festo rem sacram faceret, Ἅγητὴς dicebatur. Hesychius. Ἅγητὴς, ὁ ἱερώμενος. ἅλιμος. ἐν ᾧ τοῖς Καρνείοις ὁ ἱερώμενος τοῦ θεοῦ.

Age-

Agetes, ſacratus, inhonoratus. In carneis autem ſacratus Deo. Ita emendo. Non recte editur. Γερώμυος τ θεᾶ. *Sacratus Deae.* Nam Apollini ſacra Carnea erant.

ΚΑΡΥΑ.

Dianae in honorem celebrabatur. Heſychius. Καρύαι. τὰς ἀμυγδάλας, ἢ καςάνας. καὶ τόπος Ἀρτέμιδος, καὶ ἑορτὴ, Καρύα. *Caryae (notant) amygdalos, & caſtaneas; & locus Dianae, & feſtum Carya.* Fortaſſis idem eſt feſtum, quod

ΚΑΡΥΑΤΙΣ

eidem Heſychio commemoratur. Καρυατὶς, ἑορτὴ Ἀρτέμιδος, ἢ ἱερόν. *Caryatis, feſtum Dianae, & ſacrum.* Erat autem Dianae id feſtum apud Laconas, celebratum Caryis; virgineſque, dum id celebratum, choreas deae in honorem agitabant. Pauſanias Laconicis. Τρίτη δὲ ἐκ τ ὀδοῦ τ εὐθείας ἐμβολὴ καλὰ ἰὰν δεξιὰ ἐς Καρύας ἄγει, ἢ ἐς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος. τὸ γὰρ χωρίον Ἀρτέμιδος καὶ Νυμφῶν ἐστιν αἱ Καρύαι, ἢ ἄγαλμα ἔστηκεν Ἀρτέμιδος ἐν ὑπαίθρω Καρυάτιδος. χορὸς δὲ ἐνταῦθα αἱ Λακεδαιμονίων παρθένοι κατὰ ἔτος ἱσᾶσι, ἢ ἐπιχώριος αὐτ καθέστηκεν ὄρχησις. *Tertium autem ex via recta divortium verſus dextera ducit ad Caryas templum Dianae. Eſt enim locus Dianae & Nympharum quae Caryae; & ſtat ſimulacrum Dianae Caryatidis ſub Divo; choros autem illic virgines Lacedaemoniorum quotannis agunt, & patria illis conſtituta eſt ſaltatio.* Diomedes Grammatices lib. III. *Quo tempore, adventante Xerxe in Graeciam, omnes, deſerta Laconia, metu Barbarorum perterriti, in diverſas partes fugiſſe creduntur; & cum virgines timore laterent, ex hoc eveniſſe, ut eo die, quo ſolitus erat chorus virginum Dianae Caryatidi hymnum canere, nemo ad ſolemne ſacrum inveniretur.* Huc pertinet illud Statii Theb. IV.

Plaudentique habiles Caryae reſonare Dianae.

Vbi corruptus valde Lutatius Interpres, & per occaſionem emendandus. *Templum in Laconia Dianae ſacrum, quod etiam Carratium nominatum eſt ex hac cauſa. Quum luderent virgines, meditatus ruinam omnis chorus in arborem nucis fugit, & in ramo eius pependit; quam nucem Graeci caram vocant. Ergo de arbore, & templo, & de dea, nomen accepit.* Reſtituo *q. etiam* Καρύαλιον *nominatum.* Deinde. *q. n. Graeci* καρύαν *vocant.* Denique. *Ergo de arbore, & templum, & dea, nomen, a,*

ΚΙΣΣΟΤΟΜΟΙ.

Feſtum iſthoc apud Phliaſios erat, Hebae ſacrum. Pauſanias Corinthiacis. Παρὰ δὲ Φλιασίοις τῇ θεῷ ταύτῃ (τῇ Ἥβῃ) ἢ ἄλλαι τιμαὶ, ἢ μέγιστον τὸ ἐς τὰς οἰκέτας ἐστί. δεδώκασι γὰρ δὴ ἄδειαν ἐνταῦθα ἱκετεύσασιν. λυθέντες δὲ οἱ δεσμῶται, τὰς πέδας πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄλσει δένδρα ἀναλιθέασιν. ἄγεται δὲ καὶ ἑορτὴ σφίσιν ἐπέτειος, ἣν καλοῦσι Κισσοτόμους. *Sed apud Phliaſios Deae illi (Hebae vel Iuventae) & alii honores, & maximum eſt, quod ad ſervos pertinet. Dederunt enim ſecuritatem illic ſupplicantibus. Captivi quoque ſoluti, compedes ad arbores in luco dedicant. Celebratur etiam feſtum illis annuum, quod vocant Hederiſecas.*

ΚΛΑΔΕΥΤΗΡΙΑ.

Heſychius. Λέγουσι Μεσσάπιοι ἢ ἑορτὴν Βισβαίαν, ἣν ἡμεῖς Κλαδευληρίαν λέγομεν. *Meſſapii dicunt, & feſtum Bisbaeam, quod nos dicimus Cladeuteriam.*

ΚΝΑΚΑΛΗΣΙΑ.

Dianae Cnacaleſiae celebrabant quotannis in monte Cnacalo Caphyatae. Meminit Pauſanias in Arcadicis. Καφυάται ὑ ἱερὰ θεῶν Ποσειδῶνός ἐσι, ἢ ἐπίκλησιν Κνακαλησίας Ἀρτέμιδος. Ἔσι δὲ αὐτοῖς καὶ ὄρος Κνάκαλος, ἔνθα ἐπέτειον τελετὴν ἄγουσι τῇ Ἀρτέμιδι. *Apud Caphyatas ſunt templa Deorum Neptuni, & Dianae cognomento Cnacaleſiae. Eſt autem eis etiam mons Cnacalus, ubi annuum feſtum celebrant Dianae.*

ΚΟΝΝΙΔΕΙΑ.

In Connidae Theſei paedagogi honorem celebrabant Athenienſes pridie Theſeorum, arietem ei immolantes. Plutarchus in Vita Theſei. Ἐπισάτην ἔχων, καὶ παιδαγωγὸν, ὄνομα Κοννίδαν. ᾧ μέχρι νῦν Ἀθηναῖοι μιᾷ πρότερον ἡμέρᾳ τ Θησείων κριὸν ἐναγίζουσιν. *Habere inſpectorem, & paedagogum, nomine Connidan; cui uſque ad hoc tempus Athenienſes die praecedente feſtum Theſei immolant arietem.*

ΚΟΡΕΙΑ.

In Proſerpinae honorem agitata. Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. VII. Πολλοὶ δ' ἄγονται ἀγῶνες ἐν Ἀρκαδίᾳ, Λύκαια, Κόρϛα, Ἀλέαια. *Multa vero celebrantur certamina in Arcadia, Lycaea, Corea, Aleaea.* Plutarchus in Dione. Ταῦτα ποιήσας ὁ Κάλλιππος πάντα, ἢ τὸν ὅρκον ἀπομόσας, ὅτω κατεγέλασε τῶν θεῶν, ὥσε περιμείνας τὴν ἑορτὴν ἧς ὤμοσε θεᾷ, δρᾷ τὸν φόνον ἐν τοῖς Κορείοις. *Haec omnia quum egiſſet Callippus, & iureiurando firmaſſet, ſic deriſit Deos, ut expectato feſto Deae, quam iuraverat, commiſerit caedem in Coreis.* Heſychius. Κορεία, θεραπεία, καλλονή. ἢ θυσία τῇ Κόρῃ τελουμένη. *Corea, cultura, pulcritudo; aut ſacrificium quod fit Proſerpinae.*

ΚΡΟΝΙΑ.

Saturno peragebantur, Theodoretus Therapeutico VII. Ἀπεκλήρωσε πανηγύρεις ἑκάστῳ τῶν δαιμόνων, ἐκ τῆς προσηγορίας ὀνομάσας τὴν ἑορτήν. Ἑρμαῖα, ἢ Κρόνια. *Sortito deſignavit ſolemnitates publicas cuique daemonum, ex adpellatione nominans eas, Mercurialia, & Saturnia.* Scholiaſtes Ariſtophanis Nubibus. Ἔσι Κρόνια παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἑορτὴ, τὰ παρὰ Ῥωμαίοις καλούμενα Σατορνάλια. *Cronia ſunt apud Graecos feſtum, apud Romanos vocata Saturnalia.*

ΚΥ-

Digitized by Google

ΚΥΝΟΦΟΝΤΙΣ.(a)

Argivorum festum erat, quod diebus canicularibus celebrabant; ita dictum, ut videtur, quia tunc canes occiderentur. Colligere est ex Atheneaeo lib. III. Μὴ βάϋζε, εἶπεν, ὦ ἑταῖρε, μηδὲ ἀγριαίνε, τὴν κυνικὴν προβαλλόμενος λύσσαν, τῶν ὑπὸ κύνα ἀσῶν ἡμερῶν δέον αἰκάλλειν μᾶλλον, καὶ προσαίνειν τοῖς συνδείπνοις, μὴ καί τινα Κυναφόντιν ἑορτὴν ποιησώμεθα, ἀντὶ τῆς παρ' Ἀργείοις τελουμένης. *Ne latra, inquit, amice, nec effereris, cynicam praetendens insaniam, quum diebus canicularibus oporteat magis blandiri, & adsentari convivis, ne forsan fecerimus festum aliquod Canicidium, pro eo quod apud Argivos peragitur.*

GRAECIAE FERIATAE SIVE DE FESTIS GRAECORVM

LIBER QVINTVS.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΕΟΡΤΗ.

NOMEN festi est ignotum. In hoc feminae optimates seorsim in androne magno pervigilium agitabant; reliquae vero promiscue cum familia universa. Meminit Plutarchus, Amat. Narrat. ultima, ubi de Alcippo Lacedaemonio, & uxore eius Damocrita. Πανταχόθεν δὲ ἡ Δαμοκρίτα περιελαυνομένη, ἐτήρησέ τινα πάνδημον ἑορτὴν, ἐν ᾗ γυναῖκες ἅμα παρθένοις καὶ οἰκέτοις, καὶ νηπίοις ἑώρταζον. αἱ δὲ τῶν ἐν τέλει, καθ' ἑαυτὰς ἐν ἀνδρῶνι μεγάλῳ διεπαννύχιζον. *Vndiquaque vero Damocrita circumducta observabat aliquod commune populi festum, in quo mulieres cum virginibus, & familiaribus, & infantibus feriabantur. Sed magistratuum uxores seorsum in magno conclavi, quod a viris occupari solet, agebant pervigilium.* Aliud quoque, pariter ignotum, in quo feminae viros caelibes, circum aram tractos, colaphis caedebant; ut hac contumelia eos ad uxorem ducendam impellerent. Athenaeus initio lib. XIII. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τοῖς Περὶ παροιμιῶν· ἐν Λακεδαίμονί, φησι, τὰς ἀγάμους αἱ γυναῖκες ἐν ἑορτῇ τινι περὶ τὸν βωμὸν ἔλκουσαι ῥαπίζουσιν, ἵνα τὴν ἐκ τοῦ πράγματος ὕβριν φύγωσί τε, καὶ ἐν ὥρᾳ προσίωσι τοῖς γάμοις. *Clearchus vero Solensis in libris de Paroemiis; Lacedaemone, ait, caelibes ab uxoribus in festo quodam circum aram tracti verberantur, ut contumeliam ex hac re manantem vitantes, ament amare, & oportuno tempore accedant ad nuptias.*

ΛΑΜΠΑΣ.

Lampadum certamen erat. Dixi de eo nuper libro *De Populis Atticae*, quia occasio erat, in Κεραμεικός. Hic reponam, emendatius, pleniusque, loco proprio. Hesychius. Λαμπάς. λαμπάδος ἀγών. *Lampas. Lampadis certamen.* Andocides Orat. in Alcibiadem. Καίτοι τυγχάνω νενικηκὼς εὐανδρίᾳ, καὶ λαμπάδι, καὶ τραγῳδοῖς. *Quum tamen vicerim & robore, & lampade, & tragoedis.* Ita enim locum illum, corruptum hodie, emendandum pridem monui; libro, quem iam dixi, & loco. Arrianus De Exped. Alexandri lib. III. Ἀλέξανδρος, καὶ λαμπάδα ποιήσας, καὶ ἀγῶνα γυμνικόν. *Alexander quum & lampada fecisset, & agonem gymnicum.* AEneas Tacticus Poliorcetici cap. XVII. Ἐν δὲ μὴ ὁμονοούσῃ πόλει, καὶ ὑπόπτως πρὸς ἀλλήλους ἐχόντων, χρὴ προνοεῖσθαι τὰς μετ' ὄχλου ἐξόδους, ἐπὶ θεωρίαν λαμπάδος, καὶ ἱπποδρομίας, καὶ τῶν ἄλλων ἀγώνων. *In civitate autem non concordi, & subspectis invicem sibi (incolis) oportet praemeditantem vereri exitus frequentes, ad spectaculum lampadis, vel equorum cursus aliorumque ludicrorum.* Isaeus in Orat. Περὶ τοῦ Φιλοκτήμονος κλήρου. Τηλικοῦτος ὢν τετριηράρχηκε, κεχορήγηκε δὲ τραγῳδοῖς, γεγυμνασιάρχηκε δὲ Λαμπάδι. *Talis cum esset, trierarchus fuit, & praebitor fuit tragoedis, & gymnasiarcha in festo lampadis.* Inscriptio Vetus.

ΛΑΜ-

[a] De hac videri tamen debet Th. Reinesius lib. I. *Var. Lection.* c. XV. ubi hoc festum delet. *Isac. Gronovius.*

Digitized by Google

ΛΑΜΠΑΔΑ
ΝΕΙΚΗΣΑΣ
ΣΥΝΕΦΗΒΟΙΣ ΤΟΔ Α(a)
ΝΕΘΗΚΑΣ Ο
ΠΑΝΤΩΝΩ
ΤΥΧΙΔΟΥ
ΑΘΜΟΝΕΥΣ.
Lampadis
Victor
Cum Ephebis
Hoc dedicavi
Opanton
Otychidae
Athmonenſis.

Meminit etiam Xenophon Περὶ πρασόδων, & Pollux lib. VIII. cap. IX. Peragebatur autem in Ceramico extra urbem. Suidas. Κεραμεικὸς, τόπος τῆς Ἀττικῆς ὑψηλὸς, ὅπου ἐπετέλουν Ἀθηναῖοι κατ' ἔτος Λαμπάδος χορῷ ἀγῶνα. *Ceramicus, locus Atticae excelſus, ubi quotannis Athenienſes peragebant Lampadis chori agonem.* Erat vero triplex; unumque Panathenaeis, alterum Vulcanalibus, tertium Prometheis celebrabatur. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Ranas. Ὁ τῆς Λαμπάδος δὲ ἀγὼν τρίτον Ἀθήνησιν ἦγετο κατὰ τὰ Προμήθεια, Ἡφαίſτια, Παναθήναια. *Lampadis vero ſolemnitas tertium Athenis agebatur, per Promethia, Vulcanalia, Panathenaea.* Harpocration. Τρεῖς ἄγουσιν Ἀθηναῖοι ἑορτὰς Λαμπάδος, Παναθηναίοις, καὶ Ἡφαιſτείοις, καὶ Προμηθείοις. *Tres celebrant Athenienſes feſta Lampadis, Panathenaeis, & Vulcanalibus, & Promethiis.*(b) Ac ſacra ſingula diis feſtorum praeſidibus, Minervae, Vulcano, & Prometheo. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Ranas. Λαμπαδηδρομίαι γίνονται τρεῖς ἐν τῷ Κεραμεικῷ, Ἀθηνᾶς, Ἡφαίſτου, Προμηθέως. *Lampadum curſus fiunt tres in Ceramico, Minervae, Vulcani, Promethei.* Vide quoque Etymologici Auctorem in Κεραμεικός. Plato De Rep. lib. I. Λαμπὰς ἔſται πρὸς ἑσπέραν ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ. *Lampas erit ad veſperam ab equis Deae.* Minervam intelligit; cui ut proprium feſtum iſtud Panathenaicum, ita, quod tum celebrari uſitatum, lampadum certamen. Alterius, Vulcano ſacri, meminit Herodotus lib. VIII. Καθάπερ Ἕλλησιν ἡ λαμπαδηφορία, τὴν τῷ Ἡφαίſτῳ ἐπιτελέουσι. *Sicut Graecis lampadis translatio, quam Vulcano peragunt.* Etiam Themiſtius Orat. De Theodoſii Humanitate. Καὶ τοτ' ἐγὼ μόνον ἡδόμην φωνῆς νικώσης τῷ τάχει τὴν τῷ Ἡφαίſτῳ τελουμένην λαμπαδηφορίαν, καὶ διὰ πομπίμων ἐξ ἄλλων εἰς ἄλλους, σαδίους τόσους καὶ τόσους, ὥσπερ φρυκτωρίας διαπεμπομένην. *Et tunc ego tantum laetabar voce quae vinceret celeritate illam Lampadis translationem Vulcano agi ſolitam, & per miſſoria ab aliis ad alios tot & tot ſtadia, tamquam ignium ſpecula transmiſſam.* Et certaturi ex turri quadam, quae in Ceramico, accenſas faces accipiebant. Hinc Ariſtophanes Ranis.

A ΗΡ. Καθέρπυσον νῦν ἐς Κεραμεικόν. ΔΙ. κατὰ τί;
ΗΡ. Ἀναβὰς ἐπὶ τὸν πύργον ὕψηλον. ΔΙ. τί δρῶ;
ΗΡ. Ἀφιεμένην τὴν λαμπάδ' ἐντεῦθεν θεῷ.
Κἄπειτ' ἐπειδὰν φῶσιν οἱ θεώμενοι
Εἶναι, τόθ' εἶναι κἀ σὺ σαυτόν. ——
HER. Derepito nunc in Ceramicum. DI. Propter quid?
HER. Aſcendens in altam turrim. DI. Quid facio?
B *HER. Demiſſam lampadem inde Deo.*
Deinde poſtquam dixerint ſpectantes
Ire, tunc ire & te ipſum. ——

Vbi Scholiaſtes. Κεραμεικὸς δὲ τόπος Ἀθήνησιν, ὅπου συνετέλουν οἱ Ἀθηναῖοι κατ' ἐνιαυτὸν λαμπαδοῦχον ἀγῶνα. πρὸς δὲ τῷ τόπῳ τούτῳ πύργον τινὰ ὑπάρχειν φασὶν, ἐφ' ὃν συμβουλεύει αὐτὸν ἀναβάντα θεωρεῖν τὴν λαμπάδα. *Ceramicus autem locus Athenis, ubi peragebant Athenienſes anniverſarium certamen per lampadas. Prope locum vero iſtum dicunt turrim eſſe, in quam* C *ſuadet ipſum adſcendentem ſpectare lampada*(c). Dixi in Ceramico certatum; ſed Promethea in Academia peragebant. Clarum ex Pauſania in Atticis; qui tradit, aram in Academia Promethei fuiſſe, unde accenſas faces in urbem curſu deferebant. Ἐν Ἀκαδημίᾳ δέ, inquit, ἐſτι Προμηθέως βωμός. κἀ θέουσιν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν ἔχοντες καιομένας λαμπάδας. *In Academia vero eſt Promethei ara; & currunt ab illa ad urbem habentes ardentes lampadas.* Et accendi in Academia faces ſolitas tradit quoque Plutarchus Solone, ad D Cupidinis nempe ſtatuam, quae illic erat, a Piſiſtrato collocata. Verba eius ecce iſta. Λέγεται δὴ κἀ Πεισίſτρατον ἐρασὴς Χάρμου γενέσθαι, καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἔρωτος ἐν Ἀκαδημίᾳ καθιερῶσαι, ὅπου τὸ πῦρ ἀνάπτουσιν, οἱ τὴν ἱερὰν λαμπάδα διαθέοντες. *Dicitur autem quoque Piſiſtratus amator Charmi fuiſſe, & imaginem Amoris in Academia conſecraviſſe, ubi ignem accendunt illi, qui diſcurrunt lampadem.* Solvam nodum, ne quid turbet. Academia, E & Ceramicus idem erant. Heſychius. Ἀκαδημία, λυτρὸν, ἡ πόλις. λέγεται δὲ γυμνάſιον Ἀθήνησιν ἀπὸ Ἀκαδήμου ἀνατεθὲν. καὶ τόπος. καλεῖται γὰρ ἔτος ὁ Κεραμεικός. *Academia, lavacrum, aut urbs. Dicitur autem gymnaſium Athenis ab Academo, qui dedicavit; & locus: nam vocatur ille Ceramicus.* Sed haec de eo certamine capienda, quod Vulcanalibus, Prometheiſve, habebatur; nam quod Panathenaeis fuit, in Piraeeo celebratum; ut oſtendo libro de illis ſingulari. Vt vero ſingula ſingulis ſacra, ita uni Pani univerſa. F Accipio ex Libanii verbis Declam. XV. Μηδ' ὁράσθω τοίνυν ὁ βωμὸς, μέχρις ἂν θεραπεύηται Παναθηναίοις μὲν Ἀθηνᾶ, Μυſηρίοις δὲ Δημήτηρ, τῇ Λαμπάδι δὲ ὁ Πάν. *Neque igitur adſpiciatur ara, donec colatur Panathenaeis quidem Minerva, Myſteriis autem Ceres, Lampade autem Pan.*

In-

[a] Neſcio qua levitate citet inſcriptionis verba ΑΝΕΘΗΚΑΣ ΟΠΑΝΤΩΝ ΩΤΥΧΙΔΟΥ, quum apud Gruterum optime legatur ΑΝΕΘΗΚΑ ΣΩΤΗΡΙΔΑΣ ΠΑΝΤΩΝΟΤΥΧΙΔΟΥ.

[b] Conſule *Panathenaea*.

[c] Admodum definitio videtur proferri id de certaturis in Lampade, tamquam illi exturri quadam, quae in Ceramico, accenſas faces acceperint. Id certo nec dicit Ariſtophanes illic citatus, nec Scholiaſtes eius: nec quod ſententiae Meurſianae aptata eſt interpretatio (quod forſan & aliis in locis accidit, ut faveret ei qui citat) tu qui ſapis inde aliquid trahes, ſed ex ſoliis Graecis, & vera eorum ſententia. Spectari inde lampadem potuiſſe, & cucurriſſe in propinquo taediferos adparet, vel etiam prope ipſam inchoatum fuiſſe curſum, non etiam ex turri accenſas accepiſſe. *Iac. Gronovius.*

Digitized by Google

Invenio eius rei originem apud Herodotum lib. VI. Περὶ τὸ Παρθένιον ὄρος τὸ ὑπὲρ Τεγέης ὁ Πὰν περιπίπτει. βώσαντα δὲ τὄνομα τοῦ Φειδιππίδεω τὸν Πᾶνα, Ἀθηναίοισι κελεῦσαι ἀπαγγεῖλαι, διότι ἑωϋτοῦ εὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιεῦνται, ἐόντος εὔνου ἤδη Ἀθηναίοισι, καὶ πολλαχῇ χρημένου ἤδη σφισὶ χρησίμου, τὰ δ' ἐς τὸ ἐσομένου. καὶ ταῦτα μὲν Ἀθηναῖοι, καλασάντων σφισὶ εὖ ἤδη τῶν πραγμάτων, πιστεύσαντες εἶναι ἀληθέα, ἱδρύσαντο ὑπὸ τῇ ἀκροπόλι Πανὸς ἱερὸν, καὶ αὐτὸν ἀπὸ ταύτης τῆς ἀγγελίης θυσίῃσι ἐπετείῃσι, καὶ λαμπάδι, ἱλάσκονται. *Circa Parthenium montem, qui est super Tegeam, Pan sit obvius. Hunc igitur Panem inclamantem nomen Phidippidis, iussisse adnunciare Athenienſibus, cur ſui nullam gererent curam, qui benevolus eſſet Athenienſibus, & crebro illis iam fuiſset commodus, fortaſſis & alias futurus. Et ista Athenienſes, rebus ipſorum bene iam cedentibus, credentes eſſe vera, exſtruxerunt ſub arce templum Panis, illumque ab hoc nuncio annuis ſacrificiis, & lampade placant.* Vbi non recte eruditiſſimi Interpretes Λαμπάδι vertunt; *ex ardenti candelabro*; debuiſſent, *Lampadis certamine*. Atque ut certamen erat triplex, ita tres numero, qui certabant. Certamen autem iſtud erat; ut facem ardentem in locum deſtinatum perferrent; nam cui exſtingui illam contingeret, is victoria excidebat. Vtrumque eſt animadvertere apud Pauſaniam loco citato. Τὸ ἢ ἀγώνισμα, ὁμοῦ τῷ δρόμῳ φυλάξαι τὴν δᾷδα ἔτι καιομένην, ἐστίν. ἀποσβεσθείσης δὲ, ἐδὲν ἐστι τῆς νίκης τῷ πρώτῳ. δευτέρῳ δ' ἀντ' αὐτοῦ μέτεσιν. εἰ ἢ μηδὲ τούτῳ καίοιτο, ὁ τρίτος ἐστὶν ὁ κρατῶν. εἰ ἢ καὶ πᾶσιν ἀποσβεσθείη, ἀδέις ἐστιν ὅτῳ καταλέλειπται ἡ νίκη. *Certamen vero in eo conſiſtit, ut ſimul cum curſu ſervet facem adhuc ardentem. Qua extincta, nihil ad victoriam reſiduum eſt primo: ſed ſecundo ab eo id cedit. Quod ſi neque illi ardens maneat, tertius eſt, qui obtinet. Quod ſi etiam omnibus extinguatur, nullus eſt, cui victoria ſuperſit.* Tradebant nempe inter currendum alter alteri. Interpres Vetus Perſii Sat. VI. *Apud Athenas, quum iuvenes ludos curſu celebrabant, qui victor eſſet, primus facem tollebat, deinde ſequenti ſe tradebat, & ſecundus tertio: ſimiliter omnes, donec currentium numerus impleretur.* Pſellus in Phyſ. v. ut quidem Ioannes Baptiſta Camotius vertit, nam Graecus textus nondum editus. *Quemadmodum & in curſu fiebat, in quo faces adhibebantur. Eo enim curſus certamine ii qui currebant, inter currendum vice inter ſe partita* ἐκ διαδοχῆς *facem accenſam alius alii dabant, & accipiebant; rurſumque accenſam conſervabant.* Inde nimirum dictum a Perſio, loco citato.

Qui prior es, cur me in decurſu lampada poſcis.

Varro De Re Ruſt. lib. III. cap. XVI. *Sed, o Merula, Axius noſter ne, dum hoc audit, phyſicam addiſcat, quod de fructu nihil dixit, nunc curſu lampada tibi trado.* Lucretius libro II.

Inque brevi ſpatio mutantur ſecla animantum,
Et quaſi curſores vitai lampada tradunt.

Meurſii Tom. III.

Ariſtoteles Phyſic. lib. V. cap. IV. Ἡ λαμπὰς, ἐκ διαδοχῆς, φορὰ ἐχομένη. *Lampas ex ſucceſſione, & viciſſitudine, eſt latio cohaerens.* Et currebant quidem pedibus; niſi quod Panathenaeis poſtea etiam in equis coeperunt. Obſervo ex Platonis verbis, iam ante citari a me coeptis. Ἆρά γε, ἦν δ' ἐγὼ, ἴσε ὅτι λαμπὰς ἔσαι πρὸς ἑσπέραν ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ; ἀφ' ἵππων, ἦν δ' ἐγὼ, καινόν γε τοῦτο. *Vtique aiebat ille, noſtis lampadem fore ad veſperam ex equis Deae? ab equiſne, inquiebam ego; illud quidem novum.* Quia autem, ne facem extinguerent nimia curſus agitatione, ſegnius interdum currebant, ea propter ſeſe mutuo, riſus excitandi cauſa, planis manibus verberabant; atque inde verbera, eo modo illata, Κεραμεικαὶ πληγαὶ dicebantur. Heſychius. Κεραμεικαὶ πληγαὶ πλαῖαι. ἀγὼν γὰρ Ἀθήνησιν ἐν τελεῖ ἐν τῷ Κεραμεικῷ, ἐν ᾧ τύπτουσι πλατείαις χερσὶ τοὺς μὴ τρέχοντας, καὶ τοὺς ἄλλους ἀγωνιστὰς, γέλωτος χάριν. *Ceramicae plagae latae. Agon enim Athenis integer in Ceramico, in quo verberant planis manibus eos, qui non currunt, & alios certatores, riſus cauſa.* Schol. Ariſtophanis ad Ranas, iſtis verbis.

——— κἄθ' οἱ Κεραμῆς
Ἐν ταῖσι πύλαις παίουσ' αὐτὸ
Γαστέρα, πλευρὰς, λαπάρας, πυγήν.
Ὁ δὲ τυπτόμενος ταῖσι πλατείαις,
Ὑποπεδόμενος,
Φυσῶν τὴν λαμπάδ', ἔφευγε.

——— *Poſtea Ceramenſes*
In portis feriunt eius
Ventrem, latera, ilia, podicem.
Ille autem verberatus planis,
Suppedens,
Flans lampada, fugit.

Ταῖς πλατείαις, inquit, χερσὶ δηλονότι, ἢ ὅτω λεγομέναις Κεραμεικαῖς πληγαῖς τε καὶ πλατείαις. *Planis, manibus ſcilicet, aut ita dictis Ceramicis plagis, & planis.* Praeerant porro huic certamini ὁ Βασιλεὺς qui dictus, & οἱ Ἐπιμεληταί. Pollux lib. VIII. cap. IX. ſect. III. Ὁ δὲ Βασιλεὺς, μυστηρίων προέστηκε μετὰ τῶν Ἐπιμελητῶν, καὶ Λιναίων, καὶ ἀγώνων τῶν ἐπὶ λαμπάδι. *Rex vero praeeſt myſteriis cum Curatoribus, tum Lenaeis, item certaminibus ad facem.* Qui victor evaſerat, Λαμπαδηφόρος dicebatur. Heſychius. Λαμπάς. λαμπάδος ἀγών. καὶ ὁ νικήσας λέγεται λαμπαδηφόρος. *Fax; facis Ludicrum: & qui vicit, dicitur facis lator.*

ΛΑΜΠΑΔΟΔΡΟΜΙΚΟΣ.

Ex Pindari Scholiaſte pag. 115. Γίνεται ἐν τῇς Ἀθηνᾶς ἑορτὴ ἐν Κορίνθῳ, ἐν ᾗ καὶ ἀγὼν τελεῖται καλούμενος Λαμπαδοδρομικὸς, ἐν ᾧ ἔτρεχον οἱ νεανίαι, λαμπάδας κρατοῦντες. *Agitur ergo feſtum Minervae Corinthi, in quo etiam certamen celebratur, quod vocatur Lampadodromicos, in quo currebant adoleſcentes, tenentes Lampadas.* [a]

ΛΑΜΠΤΗΡΙΑ.

Celebrabant Pellenenſes in Achaia, in honorem Bacchi τῦ Λαμπτῆρος, faces in tem-

[a] Hoc feſtum a *Iac. Gronovio* in fine Operis recenſitum fuerat huc transferendum.

Digitized by Google

plum noctu inferentes, & vini crateres paſſim per urbem diſponentes. Pauſanias Achaicis, ubi de Pellenenſibus agit. Τῆ δ' ἄλσος τῆς Σωτείρας ἱερὸν ἀπωλικρὺ Διονύσου Λαμπλῆρός ἐςιν ἐπίκλησιν. τύτῳ κ) Λαμπληρίαν ἑορτὴν ἄγυσι, κ) δᾷδάς τε ἐς τὸ ἱερὸν κομίζυσιν ἐν νυκλὶ, καὶ οἴνου κρατῆρας ἱςᾶσιν ἀνὰ τὴν πόλιν πᾶσαν. *Luco autem ſervatricis templum e regione eſt Bacchi Lampteris cognomine. Huic etiam feſtum celebrant Lampterian, & tum faces in templum noctu ferunt, tum vini crateres ſtatuunt per omnem urbem.*

ΛΑΡΙΣΣΑΙΩΝ ΑΓΩΝ.

Certabant in eo iuvenes diſco, aliiſque certaminibus ſingillatim; quia nondum quinquertium erat. Scholiaſtes Apollonii lib. IV. ubi de Perſeo, & Acriſio. Καὶ ὅτε δὴ ἔμελλον ἰέναι, συντυχάνῃ ἀγῶνι νέων ἐν τῇ Λαρίσῃ, κ) ὁ Περσεὺς ἀποδύεται εἰς τὸν ἀγῶνα, κ) λαβὼν τὸν δίσκον, δισκεύει. τὸ δὲ πένταθλον ὅπω ἦν. ἀλλ' ἰδίᾳ ἕνα ἕκαςον τῶν ἄθλων ἤθλυν. *Et quum ituri eſſent, occurrit certamini adoleſcentum Lariſſae; & Perſeus exuendo accingitur ad certamen, & accepto diſco eum proiicit; quinquertium vero nondum erat; ſed particulatim unumquodque athlorum certabant.*

ΛΑΦΡΙΑ.

Dianae Laphriae agebant Patrenſes, hunc in modum. Ligna viridia, cubitorum ſedecim ſingula, circa aram diſponebant; intra aram aridiſſima: ſub feſti tempus adſcenſum ad aram exſtruentes, limum ad arae gradus adgerebant, ac pompam primum deae inſtruebant magnificentiſſimam; in ea ſacerdos virgo ultima omnium curru, quem trahebant cervi, vehebatur: poſtero die ſacra facta, magno omnium publice privatimque ſtudio. Intra arae autem ſeptum animalia viva coniicebant, & arborum pomiferarum fructus; inde igne iniecto incedebant. Pauſanias Achaicis. Ἄγυσι δὲ κ) Λαφρίᾳ ἑορτὴν τῇ Ἀρτέμιδι οἱ Πατρῆς ἀνὰ πᾶν ἔτ@, ἐν ᾗ τρόπ@ ἐπιχώρι@ θυσίας ἐςὶν αὐτοῖς. περὶ μὲν τὸν βωμὸν ἐν κύκλῳ ξύλα ἱςᾶσιν ἔτι χλωρὰ, κ) ἐς ἑκκαίδεκα ἕκαςον πήχεις. ἐντὸς δὲ τοῦ βωμοῦ τὰ αὐότατά σφισι τῶν ξύλων κεῖται. μηχανῶνται δ' ὑπὸ τὴν καιρὸν τῆς ἑορτῆς ἄνοδον ἐπὶ τὸν βωμὸν, λεπτέραν ἐπιφέροντες γῆν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοὺς ἀναβαθμούς. πρῶτα μὲν δὴ πομπὴν μεγαλοπρεπεςάτῳ τῇ Ἀρτέμιδι πομπεύυσι, καὶ ἱερωμένη παρθέν@ ὀχεῖται τελευταία τῆς πομπῆς ἐπὶ ἐλάφων ὑπὸ τὸ ἅρμα ἐζευγμένων. ἐς δὲ ἢ ἐπιῦσαν, πλωικαῦτα ἤδη δρᾶν τὰ ἐς τὴν θυσίαν νομίζυσι, δημοσίᾳ τε ἡ πόλις ὐχ ἧσσον ἐς τὴν ἑορτὴν ἢ οἱ ἰδιῶται φιλοτίμως ἔχυσιν. ἐσβάλλυσι γὰρ ζῶντας ἐς τὸν βωμὸν, ὄρνιθάς τε τὰς ἐδωδίμυς, κ) ἱερεῖα ὁμοίως ἅπαντα, ἔτι δὲ ὗς ἀγρίυς, καὶ ἐλάφυς τε καὶ δορκάδας. οἱ δὲ καὶ λύκων, καὶ ἄρκτων σκύμνους, οἱ ᾗ καὶ τέλεια τῶν θυρίων. κατατιθέασι δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ δένδρων καρπὸν ἀπ' ἡμέρων. τὸ δὲ ἀπὸ τύτυ πῦρ ἐνιᾶσιν εἰς τὰ ξύλα. *Sed, & Laphriae* (a) *feſtum quo Dianae celebrant Patrenſes quotannis, in quo ritus ſacrificandi indigena ipſis eſt. Circum aram quidem in orbem ligna ſtatuunt adhuc viridia, & unumquodque ſedecim cubitorum: intra aram vero ſiccissima ab eis ligna ponuntur. Adgerunt autem ſub feſti tempus aditum ad aram molliorem terram adgerentes ad gradus arae. Primo quidem igitur pompam magnificentiſſimam Dianae ducunt, & ſacrata virgo vebitur poſtrema agminis in cervis ad currum iunctis. In ſequentem vero diem tunc facere quae ad ſacrificium pertinent, legitimum putant, & tam publice civitas non minus ad feſtum, quam privati ambitione quadam tenentur. Coniiciunt enim viventes in aram aves eſculentas, & pecora ſimiliter omnia, etiam ſues agreſtes, & cervos, dorcadas; alii quoque luporum, & urſorum catulos; alii vero etiam adulta ferarum. Deponunt item in aram, & arborum mitium fructum: tunc demum ignem immittunt in ligna.*

[a] Sic Graeca eduntur, ſed inſigni vocum confuſione: & videndum, an non Λέρναια ediderit auctor, ipſam ſolemnitatem ſic ab cognomento Deae dictam innuens. *Iac. Gronovius.*

ΛΕΩΝΙΔΕΙΑ.

Leonidae honori feſtum diem inſtituerunt Lacedaemonii; in quo oratio funebris dicta, & certamen etiam peractum; in quo, niſi Lacedaemonio, nemini certare licitum. Pauſanias tradit in Laconicis. Ἐκ δὲ τῆς ἀγορᾶς πρὸς ἥλιον ἰόντι δυσμῶν, τάφ@ κενὸς Βρασίδᾳ τῷ Τελλιδ@ πεποίηται. ἀπέχει δὲ ὁ πολὺ τοῦ λάφυ τὸ θέατρον λίθυ λευκοῦ θέας ἄξιον. τοῦ θεάτρου δὲ ἀπαντικρὺ Παυσανίυ τοῦ Πλαταιάσιν ἡγησαμένυ μνῆμά ἐςι· τὸ δὲ ἕτερον, Λεωνίδυ. κ) λόγυς κατὰ ἔτος ἕκαςον ἐπ' αὐτοῖς λέγυσι, κ) τιθέασιν ἀγῶνα ἐν ᾧ πλὴν Σπαρτιατῶν ἄλλῳ γε ὐκ ἐςιν ἀγωνίζεσθαι. *Ex foro autem verſus Solem occidentem eunti, ſepulcrum inane Braſidae Tellidis filio factum eſt. Abeſt vero non multum ab ſepulcro theatrum lapidis albi dignum viſu. E regione theatri eſt Pauſaniae, qui dux fuit ad plateas, monumentum; alterum vero Leonidae: & orationes quotannis de illis dicunt, & agonem celebrant, in quo praeter Spartiatas nulli licet certare.*

ΛΕΟΝΤΙΚΑ.

Incertum, cui deo, aut deae. Sacra autem tunc peragi ſolita, quibus qui initiarentur, aquae loco abluendis ipſis manibus mel infundere moris erat: quo teſtatum cupiebant, puras a re omni triſti, noxiave, ac deteſtanda, manus eſſe oportere. Porphyrius De Nymph. Antro. Ὅταν μὲν οὖν τοῖς τὰ Λεοντικὰ μυυμένοις εἰς τὰς χεῖρας ἀνθ' ὕδατ@ μέλι νίψασθαι ἐγχέωσι, καθαρὰς ἔχειν τὰς χεῖρας παραγγέλλυσιν ἀπὸ παντὸς λυπηροῦ, κ) βλαπτικοῦ, κ) μυσαροῦ. *Quando quidem igitur Leontica initiatis ad manus lavandas pro aqua mel infunduni, puras habere manus adnunciant ab omni re moeſta, & noxia, & odioſa.* Mentio horum eſt in Inſcript. Vet.

CONSTANTIO. NONO. ET. IVLIANO. II
CON. NONIVS. VICTOR. OLYMPIVS
V. C. P. P. ET. AVREL. VICTOR. AVGEN
TIVS. V. OP. TRADIDERVNT. LEONTICA

Et

Et in alia.

EVSEBIO. LIPPATIO. CONS
NONIVS. VICTOR. OLYMPIVS. V. C. ET
AVREL. VICTOR. AVGENTIVS. V. C.
TRADIDERVNT. LEONTICA. V. IDVS
MARTIAS. FEL.
DATIANO. ET. CEREALE. CONS.
NONIVS. VICTOR. OLYMPIVS. V. C. PP
ET. AVR. VICTOR. AVGENTIVS. V. C
P. TRADIDERVNT. LEONTICA
XVI. KAL. APRIL. FELIC.

ΛΕΡΝΑΙΑ.

Cereri agitabant Lernaei. Pauſanias teſtis Corinthiacis. Ἡ δὲ Λέρνα ἐστὶν, ὡς καὶ τὰ πρότερα ἔχει μοι τοῦ λόγου, πρὸς θαλάσσῃ. καὶ τελετὴν Λέρναια ἄγουσιν ἐνταῦθα Δήμητρι. *Lerna vero eſt, prout etiam in priore libro ſcripſi, ad mare; & feſtum Lernaea celebrant illic Cereri.* Sacra autem non Cereri tantum, ſed Libero quoque, & Proſerpinae. Obſervo ex Inſcriptione quadam Antiqua.

SACRATAE. APVD. LAERNAM. DEO
LIBERO. ET. CERERI. ET. CORAE

Atque inſtituiſſe Philammon fertur. Pauſanias mox loco citato. Κατασήσασθαι δὲ τῶν Λερναίων τὴν τελετὴν Φιλάμμονά φασι. *Conſtituiſſe Lernaeorum initiationem dicunt Philammona.* Antiquitus ad ea ignem Argivi deportabant e Dianae Pyroniae fano, quod in monte Crathide erat. Commemorat idem alibi in Arcadicis ſuis. Ἐν ᾧ τῷ Κράθιδι τῷ ὄρει, Πυρωνίας ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος. καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα πρὸς τῆς θεοῦ ταύτης ἐπήγοντο Ἀργεῖοι πῦρ ἐς τὰ Λέρναια. *In monte Crathide eſt templum Pyroniae Dianae; & antiquioribus temporibus ab iſta Dea inducebant Argivi ignem ad Lernaea.*

ΛΗΝΑΙΑ.

Suidas. Λήναια, ὄνομα ἑορτῆς ἐν Ἀθήναις. *Lenaea nomen feſti Athenis.* Celebrabantur autem menſe ab illis Lenaeone dicto. Heſychius in Λιμναίων. Ἀθηναῖοι τὴν τῶν Λιμναίων ἑορτὴν ἐν αὐτῷ ἄγουσιν. *Athenienſes Lenaeorum feſtum in eo agunt.* Et quidem in honorem Bacchi; certamenque tunc Poetarum erat. Vnde de eo Ariſtophanes ait in Equitibus.

Θόρυβον χρηστὸν Λιμναΐτιν,
Ἵν' ὁ ποιητὴς ἀπίῃ χαίρων,
Κατὰ νοῦν πράξας,
Φαιδρὸς λάμποντι μετώπῳ.
Tumultum bonum Lenaiten,
Vt poeta abeat laetans,
Ex ſententia acto negotio
Renidens ſplendida fronte.

Vbi Scholiaſtes. Ἑορτὴ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις τὰ Λήναια. ἔστι δὲ εἰς Διόνυσον. ἐν ᾗ μέχρι νῦν ἀγωνίζονται ποιηταὶ, συγγράφοντές τινα ἄσματα τοῦ γελασθῆναι χάριν. *Feſtum apud Athenienſes Lenaea. Eſt autem in honorem Bacchi; in quo etiam nunc certant poetae, conſcribentes quoſdam cantus ridendi cauſa.* Ac Tragici quidem certabant quatuor dramatibus ſimul, quorum quartum Satyricum erat. Diogenes Laertius in Platone lib. III. Τετράσι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Λιμναίοις, Παναθηναΐοις, Χύτροις. ὧν τὸ τέταρτον ἦν Σατυρικόν. *Quatuor operibus certabant, Bacchanalibus, Lenaeis, Panathenaeis, Chytris, quorum quartum erat Satyricum.* Agebantur vero autumno, nec peregrini iis intererant. Idem Scholiaſtes ad Acharnenſes. Τὰ δὲ Λήναια ἐν τῷ μετοπώρῳ ἤγετο, ἐν οἷς οὐ παρῆσαν οἱ ξένοι. *Lenaea autem agebantur autumno; quibus non intererant peregrini.* Et quidem deſinente, cum in propinquo hyems eſſet. Idem alibi eadem fabula. Οἱ τῶν Διονύσων ἀγὼν ἐτελεῖτο δὶς τοῦ ἔτους. τὸ μὲν πρῶτον, ὅτε αἱ φόροι Ἀθήναζεν ἐφέροντο· τὸ δεύτερον, ἐν ἀγροῖς, ὁ ἐπὶ Λιμναίῳ λεγόμενος, ὅτε ξένοι οὐ παρῆσαν Ἀθήνησι. χειμὼν γὰρ λοιπὸν ἦν. *Bacchanaliorum ludicrum bis anno peragebatur, primum quidem vere in urbe, quando tributa Athenas ferebantur; alterum in agris quod dicebatur ad Lenaeum, quando peregrini non aderant Athenis; hiems enim in reliquum erat.* Dixerat Comicus nempe.

Αὐτοὶ γὰρ ἐσμὲν, οὐ 'πὶ Ληναίῳ τ' ἀγὼν,
Κοὔπω ξένοι πάρεισιν. ——
Soli enim ſumus, & ludricum ad Lenaeum,
Nec amplius peregrini adſunt. ——

Quem locum explicat quoque Heſychius in ſuis Gloſſis. Ἐπὶ Ληναίῳ ἀγών. Ἔστιν ἐν τῷ ἄστει Λήναιον, περίβολον ἔχον μέγα, καὶ ἐν αὐτῷ Λιμναίου Διονύσου ἱερὸν, ἐν ᾧ ἐπετελοῦντο οἱ ἀγῶνες Ἀθηναίων πρὶν τὸ θέατρον οἰκοδομηθῆναι. *Certamen in Lenaeum. Eſt Lenaeum in urbe, habens magnam maceriam: inque eo Lenaei Bacchi templum, in quo celebrabantur ludrica Athenienſium priuſquam conderetur theatrum.* Et obſerva; Bacchi illic fanum fuit, Ληναίου ex loco cognominati, cui agon ille ſacer. Certaminis tunc celebrati meminit Stephanus. Λήναιος ἀγὼν, Διονύσου ἐν ἀγροῖς. *Lenaeus agon, Bacchi in agris.* Diogenes Laertius in Platone lib. III. Τετράσι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Ληναίοις. *Quatuor operibus certabant, Bacchanalibus, Lenaeis.* Phylomachus apud Athenaeum lib. X.

—— ἐκ γὰρ ἀγώνων
Τῶν τότε Ληναϊκῶν ἦλθ' ὑπὸ τὰν καπετόν.
—— *Nam ex agonibus*
Tunc Lenaicis venit ſub hanc ſcrobem.

Neque ipſe Athenaeus alio reſpexit lib. IV. ubi inquit. Σὺ δὲ μόνον ἐν Ἀθήναις μένων σεαυτὸν εὐδαιμονίζεις, τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων, θύμα, καὶ εὔζωμα, καὶ τοὺς καλοὺς ἐσθίων σρεπτοὺς, Λήναια, καὶ Χύτρους θεωρῶν. *Tu autem modo Athenis manens putas te beatum eſſe, Thophraſti poſitiones audiens, thyma, & erucam & bonos illos comedens tortiles, Lenaea, & Chytros ſpectans.* Clemens Protreptico. Ἀλλὰ γὰρ τὰ μὲν δράματα, καὶ τοὺς Ληναΐζοντας ποιητὰς, τέλεον ἤδη παροινοῦντας κιτρῷ ὅου ἀναδήσαντες, ἀφραίνοντας ἐκτόπως, τελετῇ Βακχικῇ, αὐτοῖς Σατύροις, καὶ θυάσῳ μαινάλῃ, σὺν καὶ τῷ ἄλλῳ δαιμόνων χορῷ, Ἐλικῶνι καὶ Κιθαιρῶνι κατακλείσωμεν γηγερακόσιν. *Sed enim dramata quidem, & poetas per Lenaea recitantes; penitus iam potulentos, hedera alicubi circumligantes, abſurde inſanientes, initiatione Bacchica, cum ipſis ſatyris, & furente thyaſo, cumque alio geniorum choro,*

Heliconi, & Cithaeroni seneſcentibus incluſerimus. Demoſtheni. ἡ ἐπὶ Ληναίῳ πομπή. *pompa ad Lenaeum.* dicitur, non longe ab initio Midianae. Praeerat vero huic certamini ὁ Βασιλεὺς dictus, & οἱ Ἐπιμεληταί. Pollux lib. VIII. cap. VIII. sect. III. Ὁ Βασιλεὺς μυστηρίων προέσηκε κατὰ τῶν Ἐπιμελητῶν, καὶ Ληναίων. *Rex praeeſt myſteriis cum Curatoribus, ut & Lenaeis.*

ΛΙΘΟΒΟΛΙΑ.

A Troezeniis celebrabatur in honorem Lamiae, & Auxeſiae; quae virgines, quum ex Creta illuc adveniſſent, laborante ſeditionibus civitate, a multitudine concitata lapidibus obrutae. Pauſanias Corinthiacis. Ἐς δὴ τὴν Λαμίαν καὶ Αὐξησίαν (καὶ γὰρ Τροιζηνίοις μέτεστι αὐτῶν) ὁ τὸν αὐτὸν λέγουσιν ὃν Ἐπιδαύριοι καὶ Αἰγινῆται λόγον· ἀλλὰ ἀφικέσθαι παρθένους ἐκ Κρήτης, σασιαζόντων δὴ ὁμοίως καὶ ἐν τῇ πόλει ἁπάντων καὶ ταύτας φασὶν ἀπὸ τῶν ἀντισασιωτῶν καταλευσθῆναι. καὶ ἑορτὴν ἄγουσί σφισι, Λιθοβολίαν ὀνομάζοντες. *De Lamia vero & Auxeſia (nam & Troezeniis cum illis res eſt) non eumdem ſermonem referunt Epidaurii & Aeginetae: ſed veniſſe virgines ex Creta; ſed omnibus pariter tumultuantibus in urbe etiam has dicunt ab contraria factione lapidatas fuiſſe: & feſtum illis celebrant adpellantes Lapidum miſſionem.*

ΛΙΜΝΑΤΙΣ.

Dianae Limnatidis feſtum, ut Καρυᾶτις Caryatidis. Pauſanias in Achaicis. Ἐπειδὰν δὲ τῇ Λιμνάτιδι τὴν ἑορτὴν ἄγωσι τῆς Θεοῦ, τῶν τις οἰκετῶν ἐκ Μεσόας ἔρχεται τὸ ξόανον κομίζων τὸ ἀρχαῖον εἰς τὸ τέμενος τὸ ἐν τῇ πόλει. *Quando autem Limnatidi feſtum celebrant Deae, aliquis ſervorum ex Meſoa venit geſtans ſimulacrum vetus in templum, quod eſt in urbe.*

ΛΥΚΑΙΑ.

Arcades agitabant; erantque fere, qualia Romanorum Lupercalia. Plutarchus in vita Caeſaris. Ἦν μὲν γὰρ ἡ τῶν Λυπερκαλίων ἑορτὴ, περὶ ἧς πολλοὶ γράφουσιν, ὡς ποιμένων τὸ παλαιὸν εἴη. καί τι καὶ προσήκει τοῖς Ἀρκαδικοῖς Λυκαίοις. *Erat quippe Lupercalium feſtum, de quo multi ſcribunt fuiſſe paſtorum quondam: atque etiam aliquo genere accedit ad Arcadica Lycaea.* Scholiaſtes Pindari Olympion. Od. VII. Πολλοὶ δ' ἄγονται ἀγῶνες ἐν Ἀρκαδίᾳ· Λύκαια, Κόρεια, Ἀλέαια. *Multa vero ludicra celebrantur in Arcadia; Lycaea, Coria, Aleaea.* Ac hominem tunc immolabant. Porphyrius Περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων lib. II. Μέχρι τοῦ νῦν, οὐκ ἐν Ἀρκαδίᾳ μόνον τοῖς Λυκαίοις, ἀλλ' ἐν Καρχηδόνι τῷ Κρόνῳ, κοινῇ πάντες ἀνθροποθυτοῦσιν· ἀλλὰ κατὰ περίοδον, τῆς τοῦ νομίμου χάριν μνήμης, ἐμφύλιον αἷμα βαίνουσι πρὸς τοὺς βωμούς. *Vſque ad hoc tempus, non tantum in Arcadia Lycaeis, neque Carthagine Saturno, communiter cuncti immolant hominem; ſed per temporis circuitum, ad iuris ac ritus memoriam, civilem ſanguinem ſpargunt ad aras.*

Inſtituta autem in honorem Iovis τῷ Λυκαίῳ a Lycaone. Pauſanias Arcadicis. Λυκάων δὴ ὁ Πελασγοῦ τοσάδε εὗρεν ἢ ὁ πατὴρ οἱ σοφώτερα. Λυκοσούραν τε γὰρ πόλιν ᾤκισεν ἐν τῷ ὄρει τῷ Λυκαίῳ, καὶ Δία ὠνόμασε Λυκαῖον, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε Λύκαια. *Lycaon vero Pelaſgi filius talia invenit aut pater ipſo ſapientiora. Nam Lycoſuram urbem condidit in monte Lycaeo, & Iovem nominavit Lycaeum, & agonem ſtatuit Lycaea.* Et, ecce, certamen quoque illo feſto fuit. Meminit iterum poſtea, eodem libro. Τὸ δὴ ἀρχαῖον ἦν Λυκαίων ἦσαν τὸν ἀγῶνα ἐνταῦθα· *Olim vero Lycaeorum agebant illic certamen.*

ΛΟΥΚΟΥΛΛΕΙΑ.

Lucullo inſtituerunt Graeci Aſiatici. Plutarchus in eius Vita. Λεύκουλλος δὲ τὴν Ἀσίαν πολλῆς μὲν εὐνομίας, πολλῆς δ' εἰρήνης ἐμπεπληκὼς, οὐδὲ τῶν πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν ἠμέλησεν. ἀλλὰ πομπαῖς, καὶ πανηγύρεσιν ἐπινικίοις, καὶ ἀγῶσιν ἀθλητῶν καὶ μονομάχων, ἐν Ἐφέσῳ καθήμενος, ἐθημαγώγει τὰς πόλεις. αἱ δ' ἀμειβόμεναι, Λευκόλλεά τε ἦσαν ἐπὶ τιμῇ τοῦ ἀνδρός. *Lucullus vero Aſiam multa legum bonitate, item multa pace quum implevisſet, etiam non neglexit illa quae ad delicias & amoenitatem facerent; ſed pompis & ſolemnitatibus ob victorias, & certaminibus athletarum, & gladiatorum, in urbe Epheſo ſedens, oblectabat civitates. Illae vero vicem reddentes, Lucullea celebrarunt in honorem viri.* Et quotannis egerunt Cyziceni, quia eos a Mithridatis obſidione liberaſſet. Appianus De Bell. Mithr. Ὧνδε μὲν οἱ Κυζικηνοὶ πολλὴν βασιλέως (τοῦ Μιθριδάτου) παρασκευὴν διέφυγον, αὐτοί τε γλιχόμενοι ἀγωνισάμενοι, καὶ λιμῷ πιεσθέντος ὑπὸ Λευκόλλου. ἀγῶνά τε αὐτῷ θέμενοι, μέχρι νῦν τελοῦσι τὰ Λευκόλλεια καλούμενα. *Sic quidem Cyziceni multum regis (Mithridatis) adparatum effugerunt, & ipſi alacriter pugnantes, & fame compulſi ab Lucullo; unde certamen inſtituentes hodieque peragunt illa adpellata Lucullea.*

ΛΥΚΟΥΡΓΕΙΑ.

Lycurgo celebrarunt Lacones. Plutarchus in eius Vita. Ὑπερῆρε τῇ δόξῃ τοὺς πώποτε πολιτευσαμένους ἐν τοῖς Ἕλλησι. διὸ ὅπερ Ἀριστοτέλης ἐλάττονας σχεῖν φησι τιμὰς ἢ προσῆκον ἦν αὐτὸν ἔχειν ἐν Λακεδαίμονι, καίπερ ἔχοντα τὰς μεγίστας. ἱερόν τε γάρ ἐστιν αὐτοῦ, καὶ θύουσι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὡς θεῷ. *Supergreſſus eſt gloria cunctos qui umquam apud Graecos rempublicam adminiſtraverunt. Qua propter Ariſtoteles dicit minores habere honores quam aequum erat eum frui in urbe Lacedaemone, quamvis habeat maximos. Eſt enim & templum eius, & ſacrificant quotannis ut Deo.* Strabo lib. VIII. Ἐφορος δ' ἐπιτιμᾷ, φήσας, Λυκοῦργον μὲν αὐτὸν μηδαμοῦ μεμνῆσθαι, τὰ δ' ἐκείνου ἔργα, τοῖς μὴ προσήκουσιν ἀνατιθέναι. μόνῳ γοῦν Λυκούργῳ ἱερὸν ἱδρύσθαι, καὶ θύεσθαι κατ' ἔτος. *Eporus autem coarguit, dicens, Lycurgi quidem eum nuſpiam meminiſſe, ſed eius facta illis ad quos non pertinent, attribuiſſe. Soli igitur Lycurgo templum eſſe poſitum, & ſacrificari quotannis.*

ΛΥ-

ΛΥΣΑΝΔΡΙΑ.

Samii celebrabant in Lyſandri honorem, mutato τῶν Ἡραίων nomine. Plutarchus in eius Vita. Σάμιοι δὲ τὰ παρ' αὐτοῖς Ἥραια, Λυσάνδρια καλεῖν ἐψηφίσαντο. *Samia vero apud illos Heraea decreverunt appellare Lyſandria.* Athenagoras in Apologia. Καὶ Χῖοι Ἀριστέα τὸν αὐτὸν καὶ Δία καὶ Ἀπόλλω νομίζοντες· Θάσιοι Θεαγένην, ὑφ' οὗ καὶ φόνῳ Ὀλυμπιάσιν ἐγένετο. Σάμιοι Λύσανδρον, ἐπὶ τοσαύταις σφαγαῖς, καὶ τοσούτοις κακοῖς. *Et Chii Ariſtean eumdem Iovemque & Apollinem exiſtimantes; Thaſii Theagenem, a quo etiam caedes Olympiis facta fuit: Samii Lyſandrum poſt tot caedes totque mala.* Certamina tunc fuiſſe ait Heſychius. Λυσάνδρια, πανήγυρις, ἀπὸ Λυσάνδρου ὀνομασθεῖσα. ἑορτὴ δὲ ἐν αὐτῇ ἀγῶνες, καὶ θυσίαι. *Lyſandria, feſtivitas publica, ab Lyſandro nominata. In ea vero celebrabantur certamina & ſacrificia.* Et eſt videre apud Plutarchum in eius Vita. Ἀντιμάχου δὲ τοῦ Κολοφωνίου, καὶ Νικηράτου τινὸς Ἡρακλεώτου, ποιήμασι Λυσάνδρια διαγωνιζαμένων ἐπ' αὐτῷ, τὸν Νικήρατον ἐστεφάνωσεν. *Antimachus autem Colophonius, & Niceratus quidam Heracleota, quum poematibus certaviſſent per Lyſandria propter illum, Niceratum coronavit.*

ΜΑΙΜΑΚΤΗΡΙΑ.

Sacra Iovi τῷ Μαιμάκτῃ, *furibundo*, fieri ſolita, a quibus menſis, quo nimirum ea fierent, Μαιμακτηριὼν nuncupatus: quemadmodum reliqui quoque menſes a ſacris propriis. Res ipſa loquitur; etſi nuſquam expreſſum iſtud ſacrorum nomen.

ΜΑΡΚΕΛΛΕΙΑ.

In M. Marcelli, eiuſque familiae, honorem colebant Syracuſani. Cicero in Verrem lib. II. *Per eosdem iſtius iniuriarum, furtorum, uxorumque ſocios, iſtius imperio Syracuſis Marcellea tolluntur, maximo gemitu, luctuque civitatis. Quem illi diem feſtum quum recentibus beneficiis M. Marcelli debitum reddebant, tum generi, nomini, familiae, Marcellorum maxima voluntate tribuebant.* Subſtulit mox Verres, & Verrea a ſe nominata inſtituit. Idem Cicero loco citato. *Tu Syracuſanos unum diem feſtum Marcellis impertiri vetuiſti, per quos illi adepti ſunt, ut ceteros dies feſtos agere poſſent. At vero praeclarum diem illis repoſuiſti, Verrea ut ageret, & ut ad eum diem, quae ſacris, epuliſque, opus eſſent, in complures annos locarentur.* Deinde iterum. *O Verrea praeclara, quoquam ſi acceſſiſti, quo non attuleris tecum iſtum diem.* Et mox. *Quare adpellentur ſane Verrea, quae non ex nomine, ſed ex moribus naturaque tua, conſtituta eſſe videntur.*

ΜΕΓΑΛΑΡΤΙΑ.

Delii celebrabant. Vide ſupra in Θεσμοφόρια. Meminit feſti huius etiam Euſtathius ad Iliad. β'. Ἄρτῳ δέ τινι μεγάλῳ ἐπιλεγομένῳ ἑορτὴ ἐπ' αὐτῷ ἐτελεῖτο τὰ Μεγαλάρτια. *Quum panis quidam magnus cognominaretur, feſtum propterea colebatur Megalartia.*

ΜΕΝΕΛΑΕΙΑ.

Menelao feſtum celebrabant Lacedaemonii. Athenagoras in Apologia. Ἀθηναῖοι μὲν, Κελεὸν καὶ Μετάνειραν ἵδρυνται θεούς. Λακεδαιμόνιοι δὲ Μενέλεων, καὶ θύουσιν αὐτῷ, καὶ ἑορτάζουσιν. *Athenienſes quidem Celeum & Metaniram collocant Deos: Lacedaemonii vero Menelaum, & ſacrificant illi, & feſtum agunt.* Et quidem Therapnis. Iſocrates in Encomio Helenae, de ea, & Menelao, ita ait. Ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς θυσίας αὐτοῖς ἁγίους καὶ πατρίους ἐπιτελοῦσιν, οὐχ ὡς ἥρωσιν, ἀλλ' ὡς θεοῖς ἀμφοτέροις ὄσιν. *In urbe Laconica Therapnis peragunt illis ſacrificia ſancta & patria, non ut heroibus, ſed ut Diis utriſque.* AEneas Gazaeus in Theophraſto. Τὸν γοῦν Μενέλεων, καὶ νὴ Δία τὴν Ἑλένην, μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ Δηίφοβον, ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς τοῖς θεοῖς συναριθμοῦντες μετ' ἐκεῖνον ᾄδουσι θυσίαις τε καὶ ἀναθήμασι θεραπεύοντες. *Menelaum igitur, &, per Iovem, Helenam poſt Alexandrum & Deiphobum in Laconicae Therapnis adnumerantes Deis poſt illum canunt, & ſacrificiis & donariis venerantes.* Et Pauſanias quoque in Laconicis templum Menelai commemorat in Therapnis. Θεράπνη δὲ ὄνομα μὲν τῷ χωρίῳ, ἀπὸ τῆς Λέλεγος θυγατρός. Μενελάου δέ ἐστιν ἐν αὐτῇ ναός. *Therapne autem nomen loco ab filia Lelegis. Menelai autem in ea eſt templum.* Quin e regione Spartae, trans Eurotam, in collibus quibusdam etiam fuiſſe diſcimus ex Polybio Hiſt. v.

ΜΕΣΟΣΤΡΟΦΩΝΙΑ.

Lesbii celebrabant, communia tunc omnes ſacra facientes. Heſychius. Μεσοστροφώνια. ἡμέραι, ἐν αἷς Λέσβιοι κοινὴν θυσίαν ἐπιτελοῦσιν. *Meſoſtrophonia, dies, in quibus Lesbii commune ſacrificium peragunt.*

ΜΕΤΑΓΕΙΤΝΙΑ.

Celebrabantur a Melitenſibus, Atticae populo, qui Diomea commigrarunt, menſe inde Metageitnione dicto. Plutarchus De Exſilio. Ἆρα οὖν ξένοι καὶ ἀποδίδες εἰσὶν Ἀθηναίων οἱ μεταστάντες ἐκ Μελίτης εἰς Διόμεια, ὅπου καὶ μῆνα Μεταγειτνιῶνα, καὶ θυσίαν ἐπώνυμον ἄγουσι τοῦ μετοικισμοῦ Μεταγείτνια. *Hoſpites ſane igitur & extorres ſunt illi Athenienſium, qui ex Melite in Diomeia conceſſerunt, ubi & menſem Metageitnionem & ſacrificium celebrant nomine ſervans migrationem Metageitnia.* Fiebantque tunc ſacra Apollini τῷ Μεταγειτνίῳ. Atque haec ſunt illa, de quibus Suidas. Μεταγειτνιὼν, δεύτερος μὴν παρ' Ἀθηναίοις, ἐν ᾧ τύτῳ Ἀπόλλωνι Μεταγειτνίῳ θύουσι. *Metageitnion, ſecundus menſis apud Athenienſes. In hoc ſacrificant Apollini Metageitnio.* Idem legere eſt apud Harpocrationem.

ΜΙΛ-

Digitized by Google

ΜΙΛΤΙΑΔΕΙΑ.

Miltiadis honori festum Chersonesitae instituerunt, atque in eo certamen equestre, gymnicumque; ad quod Lampsacenus nemo admitti solitus. Herodotus lib. VI. Μετὰ δὲ ταῦτα (ὁ Μιλτιάδης) τελευτᾷ ἄπαις, τὴν ἀρχήν τε καὶ τὰ χρήματα παραδοὺς Στησαγόρῃ, τῷ Κίμωνος ἀδελφοῦ παιδὶ ὁμομητρίου. καὶ οἱ τελευτήσαντι Χερσονησῖται θύουσι, ὡς ὁ νόμος, οἰκιστῇ, καὶ ἀγῶνα ἱππικόν τε καὶ γυμνικὸν ἐπιτελέουσι, ἐν τῷ Λαμψακηνῶν ὑδρηλὴ ἐγίνεται ἀγωνίζεσθαι. *Post haec vero (Miltiades) moritur orbus, imperiumque & pecuniam tradens Stesagorae, filio Cimonis, qui frater eius uterinus. Et huic mortuo Chersonenses sacrificant, ut lex est, conditori, & certamen equestre & gymnicum constituunt, in quo non licet ullis Lampsaceno certare.*

ΜΙΝΥΕΙΑ.

Orchomenii celebrabant. Scholiastes Pindari Isthmionic. Od. I. Ἐν δὲ Θήβαις, Ἰολάϊα, ἢ Ἡράκλεια. ἐν δὲ Ὀρχομενῷ, Μινύεια. *Thebis autem Iolaia aut Herculea, in Orchomeno Minyea.*

ΜΙΤΥΛΗΝΑΙΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Festum Mitylenenses celebrabant extra urbem in honorem Apollinis Μαλόεντος. Thucydides initio lib. III. Εἰσηγέλθη γὰρ αὐτοῖς ὡς εἴη Ἀπόλλωνος Μαλόεντος ἔξω τῆς πόλεως ἑορτὴ, ἐν ᾗ πανδημεὶ Μιτυληναῖοι ἑορτάζουσι. *Adnunciatum enim illis erat agi festum Apollinis Maloentis extra urbem, in quo publice Mitylenaei ferias agunt.*

ΜΟΥΝΥΧΙΑ.

Sacra erant Dianae τῇ Μουνυχίᾳ celebrabanturque die decimo sexto mensis inde Munychionis adpellati. Observo apud Plutarchum De Gloria Atheniensium. Τὴν δὲ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Μουνυχιῶνος, Ἀρτέμιδι καθιέρωσαν, ἐν ᾗ τοῖς Ἕλλησι, περὶ Σαλαμῖνα νικῶσιν ἐπέλαμψεν ἡ θεὸς πανσέληνος. *Sextam decimam Munychionis diem consecrarunt Dianae, in qua Graecis ad Salamina vincentibus adluxit Dea pleno orbe.* Vbi etiam causam institutionis animadvertis ab historia. Meminit breviter Harpocration. Μουνυχιὼν, ὁ δέκατος μὴν παρ' Ἀθηναίοις οὕτω καλεῖται. ἐν δὲ τούτῳ τῷ μηνὶ Ἀρτέμιδι θύεται Μουνυχίᾳ. *Munychion, decimus mensis apud Athenienses ita vocatur; in illo autem mense sacrificatur Dianae Munychiae.* In hoc festo placentae, Ἀμφιφῶνες dictae, in Munychiae Dianae templum deae isti offerebantur, adfixis circumquaque facibus, unde etiam nomen illis placentis datum. Habes ecce apud Suidam in Ἀνάσατοι. Οἱ δὲ ἀμφιφῶνες γίνονται Μουνυχιῶνος μηνὸς ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, οἱ εἰς τὸ Μουνυχίας ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος κομίζονται. ὀνομάζονται δὲ ἀμφιφῶντες, ὡς μέν τινες, ὅτι τότε γίνονται, ὅτε ἥλιός τε καὶ σελήνη πρωὶ ὑπὲρ γῆς φαίνονται. ὡς δὲ Ἀπολλόδωρος, ὅτι κομίζουσιν αὐτὰς δᾳδία ἡμμένα παρατηνύντες ἐπ' αὐτῶν. *Placentae Amphiphontes parantur Munychionis mensis sexta decima die, qui in templum Munychiae Dianae portantur. Nominantur autem ita, prout nonnulli, quia tunc parantur, quando sol & luna mane super terram adparent: ut vero Apollodorus, quia ferunt illas faculas accensas defigentes in illis.* Pollux lib. VI. cap. XI. Μάζαι δὲ, αἱ μὲν ἱεραὶ, ἀμφιφῶντες μὲν, ἃς ἔφερον εἰς Μουνυχίαν Ἀρτέμιδος, δᾳδας ἡμμένας περιπήξαντες. *Placentae vero, sacrae quidem, amphiphontes, quas ferunt in Munychiae Dianae, faces accensas circumfigentes.* Athenaeus lib. XIV. Ἀμφιφῶν, πλακοῦς Ἀρτέμιδι ἀνακέκλυται. Ἔχει δ' ἐν κύκλῳ καιόμενα δᾳδία. *Amphiphon, placenta Dianae sacrata: habet vero in orbem ardentes faculas.* Philemon Πτωχῷ ἢ Ῥόδια.

Ἄρτεμι, φίλη δέσποινα, τοῦτόν σοι φέρω,
Ὦ πολύ', ἀμφιφῶντα, καὶ σπονδήσιμα.
Diana, bona domina, hanc tibi fero
O dia, amphiphontem & libationes.

Hesychius. Ἀμφιφόων. πλακοῦς τοιὸς, Ἀρτέμιδι μετὰ δᾳδῶν προσφερόμενος. *Amphiphoon, aliquod genus placentae, Dianae cum facibus oblatum.* Etymologici Auctor. Ἀμφιφῶν, εἶδος πλακοῦντος, τελούμενος τῇ Ἀρτέμιδι. διὰ τὸ κύκλῳ φωτίζεσθαι ὑπὸ τῶν δᾳδῶν. ἢ διὰ τὸ πανσελήνου ὄσης πέμπτῃ καὶ Ἑκάτῃ. *Amphiphon, genus placentae, sacratae Dianae; quia in circuitu illuminatur ab facibus; aut quia quum luna est integra, mittitur Hecatae.* Erant autem hae placentae e caseo factae. Eustathius ad Il. σ'. Ἀμφιφῶν προσηγορεύθη πλακοῦς διὰ τυροῦ, ἐφ' ᾧ δᾳδα πήγοντες ἅπτουσι τοῦ φωτὸς χάριν. *Amphiphon adpellatum fuit genus libi per caseum, in quo facem figentes adprehendunt propter lucem.*

ΜΟΥΣΕΙΑ.

Musis instituta erant. Iamblichus De Vita Pithagorae lib. XXXV. Τὸ δ' ὅλον οὕτω τῇ διαβολῇ τοὺς ἀκούοντας ἐξηγρίωσεν, ὥστε μετ' ὀλίγας ἡμέρας Μύσεια θυόντων αὐτῶν ἐν οἰκίᾳ παρὰ τὸ Πύθιον, ἀθρόοι συνδραμόντες οἷοί τ' ἦσαν, ἐπίθεσιν ἐπ' αὐτοὺς ποιήσασθαι. *In summa vero sic ista calumnia efferavit audientes, ut post paucos dies festum Musarum colentibus illis in domo prope Pythium, densi concurrentes potuerint impetum in illos facere.* Pollux lib. I. capit. I. ubi festa quaedam commemorat. Μυσῶν, Μύσεια. Ἑρμοῦ, Ἑρμαῖα. Διὸς, Διάσια. *Musarum Musia; Mercurii Mercurialia; Iovis Iovialia.* Celebrabant autem etiam pueri in scholis. Aeschines in Timarchum. Καὶ περὶ παιδαγωγῶν ἐπιμελείας, καὶ περὶ Μυσείων ἐν διδασκαλείοις. *Et de cura paedagogorum, & de Musarum festis in scholis.* Maxime vero omnium Thespienses. Pausanias Boeoticis. Περιοικοῦσι δὲ κῶμαι τὸ ἄλσος, καὶ ἑορτήν τε ἐνταῦθα οἱ Θεσπιεῖς, καὶ ἀγῶνα ἄγουσι, Μούσεια. *Circumhabitant quoque viri lucum istum, & festum diem inde Thespienses, & certamen celebrant Musia.* Et quidem quinto quoque anno. Plutarchus Erotico. Ἄγουσι γὰρ (οἱ Θεσπιεῖς) ἀγῶνα πενταετηρικὸν, ὥσπερ καὶ τὰ Μούσαις, καὶ τῷ Ἔρωτι, φιλοτίμως πάνυ, καὶ λαμπρῶς.

Ce-

Celebrant enim (Theſpienſes) agonem quinquennalem, ſicut & Muſis & Amori, ambitioſe prorſus ac ſplendide. Erat porro Muſarum quoque, ac Iovis, feſtum apud Macedonas, ab Archelao rege inſtitutum; durabatque id novem dies, ita ut Muſae cuiuſque nomini unus proprie dicaretur. Diodorus Siculus lib. XVII. Καὶ σκηνικοὺς ἀγῶνας (συνετέλεσε) Διὶ καὶ Μούσαις, οὓς Ἀρχέλαος ὁ πρὸ βασιλεύσας πρῶτος κατέδειξε. τὴν δὲ πανήγυριν ἐφ' ἡμέρας ἐννέα συνετέλεσεν, ἑκάστῃ τῶν Μουσῶν ἐπώνυμον ἡμέραν ἀναδείξας. *Et ſcenica certamina (perfecit) Iovi & Muſis, quae Archelaus qui ante regnavit primus exhibuit. Feſtivitatem vero per dies novem concinnavit, unicuique Muſarum diem ab ipſarum nomine dictum efficiens.*

MOTTIA.

Q. Mutio Scaevolae, quia Aſiam eximia virtute rexerat, feſtum hoc Graeci honoris ergo decreverunt. Cicero in Verrem lib. II. *Mithridates in Aſia, quum eam provinciam totam occupaſſet, Mutia non ſubſtulit; hoſtis, & hoſtis in ceteris rebus nimis ferus, & immanis, tamen honorem hominis, deorum religione conſecratum, violare noluit.* Aſconius in Divinat. *Q. Mutius. Scaevolam ſignificat; huius quaeſtor Rutilius Ruffus damnatus eſt, quod cum praetore conſenſerit ſuo, ne publicani aliquid agerent in provincia ſua; quo cognito equites Romani (nam tum ante Syllana tempora iudicabant) damnarunt eum. Hic eſt Mutius, in honorem cuius Aſiani diem feſtum Mutia nominabant.* Idem iterum in Verr. III. *Q. Mutius Aſiam ſingulariter rexerat, adeo ut dies feſtus a Graecis in honorem eius conſtitueretur, qui diceretur Mutia.*

MOYΣIA.

Cereris τῆς Μυσίας feſtum erat apud Argivos, agitaturque per dies ſeptem; quorum tertio viri omnes, & canes maſculi, templo arcebantur: mulieres vero, intus relictae, noctu ſacra ritu patrio peragebant; poſtridie vero redibant, ac riſu, & dicteriis, ſeſe mutuo excipiebant. Pauſanias in fine Achaicorum. Πελλήνης ὃ ὅσον ϛάδια ἑξήκοντα ἀπέχει τὸ Μυσαῖον, ἱερὸν Δήμητρος Μυσίας. ἱδρύσαντο δὲ αὐτὸ Μύσιον φασὶν, ἄνδρα Ἀργεῖον. ἔστι δὲ ἄλσος ἐν τῷ Μυσαίῳ ὁμοίως τὰ πάντα, καὶ ὕδωρ ἄφθονον ἄνεισιν ἐκ πηγῶν. ἄγουσι δὲ καὶ ἑορτὴν τῇ Δήμητρι ἐνταῦθα ἡμερῶν ἑπτά. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς ὑπεξίασιν οἱ ἄνδρες ἐκ τοῦ ἱεροῦ. καταλιπόμεναι δὲ αἱ γυναῖκες δρῶσιν ἐν τῇ νυκτὶ ὁπόσα νόμος ἐστὶν αὐταῖς. ἀπελαύνονται δὲ οὐχ οἱ ἄνδρες μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν κυνῶν τὸ ἄρρεν. ἐς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἀφικομένων ἐς τὸ ἱερὸν τῶν ἀνδρῶν, αἱ γυναῖκές τε ἐς αὐτοὺς, καὶ ἄνα μέρος ἐς τὰς γυναῖκας οἱ ἄνδρες, γέλωτί τε ἐς ἀλλήλους χρῶνται καὶ σκώμμασιν. *Pellena vero abeſt circiter ſtadia ſexaginta Myſeum, templum Cereris Myſiae. Dicunt autem id exſtruxiſſe Myſium, hominem Argivum. Eſt autem lucus in Myſeo ſimiliter omnia, & aquam ſufficientem emittit ex fontibus. Quin etiam feſtum celebrant Cereri illic dierum VII. Tertio autem feſti die egrediuntur viri ex templo. Relictae autem mulieres faciunt noctu, quaecumque rite fieri debent. Abigantur autem non viri ſolum, ſed & canum quod maſculum eſt. Ad ſequentem vero diem venientibus ad templum viris, mulieres de viris, & viciſſim viri de feminis, riſu & dicteriis inter ſe utuntur.* Alii pro myſteriis illis celeberrimis Cereris Eleuſiniae, de quibus libro ſingulari a me dictum, accipiebant. Phurnutus, ubi de Cerere agit. Πιθανὸν γὰρ ἐντεῦθεν ὀνομάσθαι τὰ μυστήρια, ὅθεν καὶ Μύσια παρά τισι λέγεσθαι. *Probabile enim illinc nominari myſteria, unde etiam Myſia apud quosdam dicuntur.*

NEKTΣIA.

Gloſſae Latino-graecae. *Parentalia*, Νεκύσια. Et ita eſt quoque apud Chariſium Gramm. lib. I. Artemidorus lib. IV. capit. LXXXIII. Τὰ ἐν Νεκυσίοις καὶ περιδείπνοις παρατιθέμενά τισιν, ὅτε ἰδεῖν, ὅτε φαγεῖν ἀγαθόν. *Quae adponuntur quibusdam in parentalibus & ſilicerniis, nec videre nec comedere bonum.* Heſychius. Ὡραῖα, νεκύσια. *Tempeſtiva, parentalia.* Recenſet quoque inter feſta mortualia Pollux lib. III. cap. XIX. Ἔνατα, τριακοντάδες, χοέσια νεκύσια. ταῦτα γὰρ ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν ἀπηλλαγμένων νενόμισται. *Nona, trigeſimae, vera parentalia. Ea enim ad cultum mortuorum inſtituta.* Euſtathius ad Odyſſ. ι. Ἀρριανὸς δὲ λέγει, καὶ ὅτι Βιθυνοῖς τελεῖσθαι τὰ νεκύσια, καλεῖν ὀνομαστὶ τὰς τῶν κατοιχομένων ψυχὰς, ὅσοι τελευτῶν ἔτυχον ὑπερόρια, καὶ καταπαλεῖν αὐτὰς εἰς τρὶς, καὶ δέεσθαι ἀνελθεῖν, ὡς μετάσχοιεν δαιτός. *Arrianus autem ait etiam ab Bithynis peragi parentalia, vocando nominatim animas defunctorum, quotquot contigit mori extra terminos regionis, & inclamare eas ter, & rogare ut accedant & participent epularum.*

NEMEΣEIA.

Nemeſeos feſtum. Moſchopulus. Νεμέστα, ἑορτὴ Νεμέσεως, καθ' ἣν τοῖς καλουμένοις ἐτέλουν τὰ νομιζόμενα. *Nemeſia, feſtum Nemeſeos vel Adraſtiae, quando mortuis peragebant legitima.*

NEOINIA.

Ita emendandum apud Heſychium arbitror. Hodie editur. Νεωνία, ἑορτὴ Διονύσου. *Neoenia, feſtum Bacchi.* Nomen indicat, novi vini tempore celebrata. Cenſeo illud ipſum eſſe, de quo Longus lib. II. Οἷον ἦν εἰκὸς ἐν ἑορτῇ Διονύσου, καὶ οἴνου γενέσει, αἱ μὲν γυναῖκες, ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν εἰς ἐπικουρίαν κεκλημέναι, τῷ Δάφνιδι τὰς ὀφθαλμὰς ἐπέβαλλον. *Quale igitur veriſimile eſt, in feſto Bacchi, & exortu vini, mulieres quidem, ex vicinis agris in auxilium vocatae, Daphnidi oculos iniiciebant.* Similiter *Meditrinalia* agitabant Latini veteres; quo die primum novum vinum bibentes ominis gratia dicebant. *Vetus novum vinum bibo, veteri novo morbo me-*

Digitized by Google

medeor. Festus. *Meditrinalia dicta hac de causa. Mos erat Latinis populis, quo die quis primum gustaret mustum, dicere ominis gratia*. Vetus novum vinum bibo, veteri novo morbo medeor. *A quibus verbis etiam Meditrinae deae nomen coeptum, eiusque sacra Meditrinalia dicta sunt.*

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΕΙΑ.

Neoptolemo, Achillis F. celebrabantur quotannis Delphis. Pausanias Phocicis. Ἐξελθόντι ὃ τῦ ναῦ, καὶ τραπέντι ἐς ἀριστερὰ, περίβολός ἐστι, καὶ Νεοπτολέμυ, τῦ Ἀχιλλέως ἐν αὐτῷ τάφος. καὶ οἱ κατ' ἔτος ἐναγίζουσιν οἱ Δελφοί. *Egresso autem ex aede, & vertenti ad sinistra, septum est, & Neoptolemi, Achillis filii, in eo sepulcrum; & illi annuas inferias praestant Delphi*. Meminit Heliodorus extremo secundo AEthiopic. Τεκμήριον λαμβάνε πρὸς τοῖς ἄλλοις, οἷς καταλέγε καὶ τὸν ἐναγισμὸν τὸν Νεοπτολέμῳ πεμπόμενον. *Documentum accipit super alia, in quibus recenset etiam inferias Neoptolemo missas*. Et mox. Συμπαρεῖναι γὰρ καὶ τὴν ζάκορον τῆς Ἀρτέμιδος τῇ πομπῇ, καὶ τοῖς ἐναγισμοῖς τῦ Νεοπτολέμυ, πάτριον. *Simul enim occurrere etiam aedituam Dianae ad pompam & inferias Neoptolemi, patrius ritus*. Habes eius pleniſſimam descriptionem apud eumdem, ineunte lib. III.

ΝΗΛΗΙΣ.

In honorem Dianae agitabatur apud Milesios. Plutarchus De Virt. Mul. Οὔσης οὖν ἑορτῆς Ἀρτέμιδι καὶ θυσίας παρὰ Μιλησίοις, ἣν Νηληίδα προσαγορεύουσιν, ἔπεμψε τὴν γυναῖκα, καὶ τὴν θυγατέρα, δεηθέισας ὅπως τῆς ἑορτῆς μεθέξωσι. *Quum igitur festum & sacrificium Dianae adesset, apud Milesios, quod adpellant Neleidem, misit uxorem, & filiam, oratum, ut participes essent festi*. Polyaenus lib. VIII. Πύθυ, ἀνδρὸς ἐνδόξυ, θυγάτηρ Πιερία, ἑορτῆς ὔσης παρὰ Μιλησίοις, ἣν Νηληίδα καλέζυσιν, ἦκεν εἰς Μίλητον. *Pythae, viri clari, filia Pieria, quum festum esset apud Milesios, quod vocant Neleidem, venit Miletum*. Eiusdem festi, in eadem historia, sed sine nomine meminit Aristaenetus lib. I. Epist. XV. Μίλητος τοίνυν καὶ Μυσοῦς αἱ πόλεις ἐπὶ μῆκιστον χρόνον πρὸς ἀλλήλας ἀνεπίμικτοι διεμέλων. πλὴν ὅσον εἰς Μίλητον οἱ τῆς ἑτέρας ὑποστρωνδοι βραχὺ προσεφοίτων, καιρὸν ἔχοντες καὶ μέτρον τῆς αὐτόθι τιμωμένης Ἀρτέμιδος τὴν πανήγυριν, σμικρὰν ἀνακοχὴν ἑκατέρας ἡ ἑορτὴν ἐποιοῦντο. *Miletus igitur & Mysus urbes longissimo tempore nullis inter se commerciis miscebantur; nisi quod in urbem Miletum incolae alterius fide publica ad breve momentum accedebant, tempus & mensuram habentes festivitatem publicam Dianae illic cultae, breves inducias uterque faciebant festum*.

ΝΗΣΤΕΙΑ.

A Tarentinis celebrabatur in memoriam ieiunii, a Rheginis decimo quoque die acti, victusque eius ipsi submissi, dum a Romanis obsiderentur. AElianus Var. Hist. lib. v. cap. XX. Ταραντίνων πολιορκυμένων ὑπὸ Ῥωμαίων, καὶ μελλόντων ἁλῶναι ὑπὸ λιμῷ, οἱ Ῥηγῖνοι ἐψηφίσαντο μίαν ἡμέραν ἐν ταῖς δέκα νηστεύειν, καὶ ἐκείνας τὰς τροφὰς ἐκχωρῆσαι Ταραντίνοις. ἀποστάντων οὖν αὐτῶν ἐσώθησαν, καὶ μεμνημένοι τῦ πάθυς, ἑορτὴν ἄγυσι τὴν καλυμένην Νηστείαν οἱ Ταραντῖνοι. *Quum Tarentini oppugnarentur ab Romanis, & iam capi deberent ob famem, Rhegini decreverunt uno die ex decem ieiunare, & ista alimenta concedere Tarentinis. Recedentibus igitur illis servati sunt, & casum hunc memorantes, festum agunt Tarentini quod vocant Ieiunium*.

ΝΙΚΗ Η ΕΝ ΜΑΡΑΘΩΝΙ.

In memoriam victoriae ad Marathonem celebrabatur ad diem sextum mensis Boedromionis. Plutarchus De Gloria Atheniensium. Ἕκτῃ μὲν ἱσαμένῃ Βοηδρομιῶνος ἐστὶ νῦν ΤΗΝ ΕΝ ΜΑΡΑΘΩΝΙ ΝΙΚΗΝ ἑορτάζε. *Sexta quidem labente Boedromionis etiam nunc victoriae in Marathone festum celebrat*.

ΝΙΚΗΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΑΣ.

In honorem Minervae celebrabant Athenienses, ob devictum ab ipsa Neptunum. Proclus in Timaeum Comment. I. Ἔτι τοίνυν ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΤΑ ΝΙΚΗΤΗΡΙΑ παρ' Ἀθηναίοις ἀνύμνηται, καὶ ἑορτὴν ποιῦνται ταύτην, ὡς τῦ Ποσειδῶνος ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς νικωμένυ. *Ergo nunc quoque festa victoriae Minervae apud Athenienses celebrantur, faciuntque illud solemne, tamquam Neptuno ab Minerva victo*.

ΝΟΥΜΗΝΙΑ.

Marinus in Vita Procli. Τὰς νουμηνίας λαμπρῶς ἐπετέλε, καὶ ἱεροπρεπῶς. καὶ τὰς παρὰ πᾶσι ὃ ὡς εἰπεῖν ἐπισήμους ἑορτὰς κατὰ τὰ παρ' ἑκάστοις πάτρια δρῶν εὐθέσμως διετέλεσε. *Novas lunas splendide peragebat, & ex dignitate sacri. Etiam apud omnes, ut sic dicam, insignia festa ex patrio cuiusque ritu facere legitime continuabat*. Erat sacra omnibus diis. Scholiastes Homeri Anonymus in Odyss. υ. Ἐπὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή. Τὴν νεομηνίαν πάντων ἅ θεῶν νομίζυσιν εἶναι. ταύτην γὰρ οἱ πρῶτοι τοῖς θεοῖς ἀνέθεσαν, διὰ τὸ πρώτην αὐτὴν εἶναι τῦ μηνός. *Quoniam etiam omnibus festum. Novam lunam amnium Deorum existimant esse. Hanc enim maiores Diis consecrarunt, quia dies primus esset mensis*. Plutarchus in Quaest. Rom. Ἕλληνες ἐν τῇ νουμηνίᾳ τὺς θεὺς σεβόμενοι, τὴν δευτέραν ἥρωσι, καὶ δαίμοσιν ἀποδεδώκασιν. *Graeci in nova luna Deos venerati, secundam heroibus & Geniis concedunt*. Alii Apollini privatim tribuebant. Suidas. Ἔξω τῶν ἑορτῶν ἡμέραι τινὲς ἐνομίζοντο Ἀθήνησι θεοῖς τισιν, οἷον νουμηνία, καὶ ἑβδόμη, Ἀπόλλωνος. *Extra festa dies quidam Athenis existimabantur dicatae diis quibusdam; ut nova luna, & septima Apollinis*. Causa erat, quod ille, veluti sol, lucis auctor esset; atque inde etiam Νεομήνιος cognomento adpellatus. Scholiastes Homeri quem laudavi loco citato. Τῦ δ' Ἀπόλλωνος ταύτην εἶναι νομίζε ἡμέραν εἰκότως, τὸ πρῶτον φῶς τῷ

Digitized by Google

τῷ αἰτιωλάτῳ ἓξ πυρός· ἐκάλεν δε αὐτὸν καὶ Νεομήνιον. *Apollinis vero illum diem iure esse existimare, primam lucem maximo ignis auctori: vocabantque eum etiam Novilunarem.* Apollini sacrum fuisse diem istum, tradit quoque Eustathius ad citatum Odysseae librum. Νεομηνία γὰρ ἡ ἡμέρα, ὡς ἐῤῥέθη, Ἀπόλλωνος ἱερὰ, τετέσιν ἡλίου, ὃς αἴτιος νεομηνίας, συνοδεύων τῇ σελήνῃ· *Nova luna enim haec dixit; ut dictum est, Apollini sacra, hoc est, Soli, ut causa & auctor novae lunae, tunc congrediens cum luna.* Iterum ad Odyss. φ'. Ἑορτὴ δὲ ἦν ἄρτι, ὡς προείρηται, Ἀπόλλωνος ἡλίου· διὰ τὴν ἐν τριακάδι, ὡς δεδήχωται, σύνοδον. Ἀπόλλωνος γὰρ ἱερὰ πᾶσα νουμηνία. *Festum vero erat modo, ut praedictum est, Apollinis Solis, propter congressum, ut declaratum est, in tricesimo die. Apollinis enim sacra omnis nova luna.* Certe Plutarchus sacratissimum dierum vocat lib. De vitando aere alieno. Οὐδὲ ἀναμνήσῃ τῶν καλανδῶν, καὶ τῆς νουμηνίας, ἣν, ἱερωτάτην ἡμερῶν ἔζαν, ἀποφράδα παῖδιν οἱ δανεισαὶ, καὶ σύσιον. *Neque reminiscetur calendarum & novae lunae, quam, sacratissimam dierum, nefastam faciunt foeneratores & abominabilem.* Certamen tunc erat. Hinc sunt illa hominis rustici apud Theophrastum in Eth. Charact. cap. Περὶ ἀγροικίας. Εἰ σήμερον ὁ ἀγὼν νουμηνίαν ἄγει. *Si hodie agon novam lunam ducit.* Et in arcem tunc adscendebant, vota facturi, ut urbi publice, & sibi privatim, fausta omnia toto mense insequente evenirent. Demosthenes in Aristogitonem Orat. 1. Πῶς ὖ ταῖς νουμηνίαις εἰς τ' ἀκρόπολιν ἀναβαίνοντες, τἀγαθὰ τῇ πόλει διδόναι, καὶ ἕκαστος ἑαυτῷ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι. *Quomodo autem novis lunis in arcem contendentes, bona civitati dare; & quisque sibi Deos rogabunt.* Votum pro urbe publice commemoratur apud Etymologici Auctorem. Ἐπιμήνια, τὰ καθ' ἕκαστον μῆνα θυόμενα. ἢ ἐπὶ ὑπὲρ ὅλου τοῦ μηνὸς ἅπαξ ποτὲ γινόμενα θύματα ὑπὲρ τῆς πόλεως. *Epimenia, quae unoquoque mense immolantur; aut quae pro toto mense semel aliquando fiunt sacrificia pro civitate.* Corrigendus Suidas in eadem dictione, apud quem male est φυόμενα, *nascentia*, pro θυόμενα, *immolata*. De privato, est videre apud Libanium Declam. XL. Καὶ ταῦτα ὑ ψεύδομαι, ὦ πάτερ, οἶσθα γὰρ, ὡς ἡδόμενος εἶης, ὁπότε σε παραπέμποιμι εἰς ἱερὰ ἰοῦς νουμηνίας, ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δὲ ἔνθεν βαδίζων. ὅτε σοι, καὶ τὸ πλεῖστον τ' εὐχῆς ἦν, ἵν' παῖδές σοι τ' ὐσίας κληρονόμοι γένεσθαι. καὶ μηδένα δαίμονα, μηδὲ φόνον, νικῆσαί τι τῶν παρόντων ἀγαθῶν. *Et haec, o pater, non mentior; nosti enim, quam fruaris, quando te deducimus ad sacra novis lunis, hic quidem inde, iste vero inde veniens; quando etiam tibi maxima voti pars fuit, ut liberi tui essent bonorum heredes; utque nullus genius nec caedes verteret quidquam praesentium bonorum.* Lucianus Icaromenippo. Κἄπειδὰν τάχιστα καταπλῶμαι πάλιν ἐς τ' Ἑλλάδα, μεμνήσομαι σπένδειν τέ σοι ἐπὶ τ' καπνοδόχης, κἂν ταῖς νουμηνίαις, πρὸς τ' σελήνην τρὶς γκανὸν, προσεύχεσθαι. *Et postquam celerrime devolavero rursus in Graeciam, meminero libare tibi ad furnum, & in novis lunis, ad lunam ter inhians, comprecari.* Nec vota tantum faciebant, sed & sacra. Idem Libanius alibi Declam. VIII. Ταῖς νουμηνίαις νόμῳ μὲν πόλεως ἐθύομεν. *Novis lunis quidem lege urbis sacrificamus.* Theon in Paradigmatis. Καὶ ταῖς νουμηνίαις μεθ' ὑμῶν προσῆλθε τοῖς ἱεροῖς, καὶ ταῖς χερσὶν, αἷς ἔθραττε τὸν φόνον, συνεφήψατο τ ἱερῶν θυσιῶν. *Et novis lunis vobiscum accessit ad templa, & manibus, quibus caedem fecit, simul tetigit sacras hostias.* Estque in citatis Etymologici Auctoris verbis. Ἐπιμήνια, τὰ καθ' ἕκαστον μῆνα θυόμενα, &c. *Epimenia, quae unoquoque mense immolantur, &c.* Atque ut festum Νουμηνία, ita sacra Ἐπιμήνια, ac sacrifici Ἐπιμήνιοι, dicebantur. Docet illud nos Hesychius, sed loco hodie valde corrupto. Ἐπίμηνον, οἱ ἱεροποιοὶ, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ θυσία τις. Ἐπιμηνία, ἡ καθὰ μῆνα τῇ νουμηνίᾳ συντελουμένη. *Epimenum, sacrificuli: vocabatur & sacrificium aliquod, Epimenia, quae per menses nova luna peragitur.* Restituo, & interpungo. Ἐπιμήνιοι, ἱεροποιοί. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ θυσία τις Ἐπιμήνια, ἡ καθὰ μῆνα l. n. σ. *Epimenii, sacrificuli. Vocabatur autem & sacrificium aliquod Epimenia, quod quovis mense n. l. p.* Ac sacrifici quidem Ἀγρεμόνες etiam dicti. Hesychius. Ἀγρεμόνα, τ ἐπιμήνιον. *Agremona, epimenium.* Offerebant autem in istis sacris placentam e melle serpenti, qui in arce. Herodotus lib. VIII. Λέγουσι δὲ Ἀθηναῖοι ὄφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδιαιτᾶσθαι ἐν τῷ ἱερῷ. λέγουσί τε ταῦτα, καὶ δὴ ὡς ἐόντι ἐπιμήνια τελέουσι προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμήνια, μελιτόεντά ἐστι. *Ferunt Athenienses serpentem magnum arcis custodem immorari fano; dicunt etiam haec, quasi illic manenti menstrua sacra perficere adponentes. Illa autem menstrua sunt mellita.* Et quidem in fano Erechthei. Observare est apud Hesychium. Οἰκουρὸν ὄφιν, τὸν τῆς Πολιάδος φύλακα δράκοντα. καὶ οἱ μὲν ἕνα φασίν, οἱ δὲ δύο, ἐν τῷ ἱερῷ τῦ Ἐρεχθέως. τῦτον δὲ φύλακα τῆς ἀκροπόλεώς φασιν, ᾧ καὶ μελιττᾶτον παραλίθεσθαι. *Domi servatorem serpentem, Minervae Poliadis custodem draconem. Et alii quidem dicunt unum, alii duos, in fano Erechthei. Hunc vero custodem arcis dicunt, cui etiam melleam placentam adponi.* Iubebatur haec sacerdos cum parasitis facere, decreto Alcibiadis, quod Cynosarge in templo Herculis e columna adfixum erat. Athenaeus lib. VI. Ἐν Κυνοσάργει μὲν ὖν ἐν τῷ Ἡρακλείῳ στήλη τίς ἐστιν, ἐν ᾗ ψήφισμα μὲν Ἀλκιβιάδου, γραμματεὺς δὲ Στέφανος ὁ Θουκυδίδου λέγεται τ' ἐν αὐτῷ περὶ τ προσηγορίας ὕτω. Τὰ δὲ ἐπιμήνια θυέτω ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν παρασίτων. *In Cynosargi quidem igitur in fano Herculis est columna, in qua decretum quidem Alcibiadis, scriba autem Stephanus Thucydidis filius. Diciturque in eo de adlocutione ita: illa vero menstrua sacrificet sacerdos cum parasitis.* Quin panes tunc fieri soliti, qui a festo Νουμήνιοι dicti. Lucianus in Lexiphane. Ἄρτοι μέντοι ἦσαν σιφανοῖοι, ὐ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νουμήνιοι, ὑπερήμεροι τ ἑορτῆς. *Panes erant quidem siliginei, non mali, & alii, qui per novas lunas comeduntur, reservati ultra festum.* Mulieres quoque se lavabant. Libanius Declam. XXXVII. ubi de muliere sordida, & quae vix, vel novilunio, quum nimi-

nimirum festi lege teneretur, se lavaret. Τὴν μὲν ἓν γυναῖκα ἐπαινῶ τῆς μιμήσεως, ἣν με ἐμιμήσαλο, ἄσιτ@ τὰ πολλὰ διαλελῦσα, τοῖς περιλέιμμασι ϗ ἄρτων παραλρεφομένη. ὕδωρ αὐτή τε πίνυσα, καὶ τὰς θεραπαίνας ἐθίζυσα. μόλις ταῖς νυμφίαις λυομένη. *Mulierem igitur laudo quidem ob imitationem, qua me fuit imitata, ieiuna ut plurimum manens, reliquiis panum enutrita; aquamque ipsa bibens, & ancillas adsuefaciens; vix per novas lunas lavata.* Et egeni ad potentiores ibant, ut ab iis aliquid acciperent. Ecce apud Herodotum in Vita Homeri. Ταῖς νυμφίαις προσπορευόμεν@ πρὸς τὰς οἰκίας τὰς εὐδαιμονεςάτας, ἐλάμβανέ τι. *Novis lunis accedens ad domos beatissimas, accipiebat aliquid.* Festum hoc colere, Νυμφιάζειν; quique colerent, Νουμηνιασαὶ dicebantur. Ecce apud Athenaeum lib. XII. Α'πολλοφάνης, καὶ Μυσαλίδης δὲ, καὶ Λυσίθε@, συνεσιῶνλο μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀνλὶ νουμηνιαςῶν κακοδαιμονισας σφισιν αὐτοῖς τὴνομα θέμενοι. *Apollophanes, sed & Mystalides & Lysitheus convivabantur unum diem statuentes nefastorum, pro illis, qui novam lunam colentes dicuntur Numeniastae, nominantes se cacodaemonistas, & infausto genio utentes.*

ΝΥΜΦΕΙΑ.

Nymphis olim apud Oetam Amphissus instituit, propter merita in matrem Dryopen. Erat autem certamen cursus, neque ad illud feminae ulli accedere licitum. Antoninus Liberalis Metamoph. XXXII. Α'μφιασ@ ὢ ἀντὶ τῆς πρὸς ϗ μητέρα χάριτ@ ἱερὸν ἱδρύσαλο Νυμφῶν, καὶ πρῶτ@ ἀγῶνα ἐπελέλεσε δρόμυ. κ᾽ ἔτι νῦν οἱ ἐπιχώριοι ϗ ἀςῶνα διαφυλάσσυσι τῦτον. γυναικὶ δὲ ἐχ ὅσιον παραλυχεῖν, ὅτι Δρωόπην ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ Νυμφῶν δύο παρθένοι τοῖς ἐπιχωρίοις ἐδήλωσαν. *Amphissus autem pro benignitate erga matrem exstruxit templum Nympharum, & primus peregit cursus certamen: & nunc quoque incolae servant hoc certamen: mulieri vero nefas est intervenire, quia Dryopen ab Nymphis esse suppressam duae puellae incolis indicaverunt.*

ΞΑΝΘΙΚΑ.

Macedones celebrabant; eratque militum lustratio. Hesychius. Ξανθικὰ, ἑορλὴ Μακεδόνων, Ξανθικοῦ μηνὸς, ἢ Ξανθικοῦ ἀγομένη. ἔςι δὲ καθάρσιων τῶν ςρατευμάτων. *Xanthica, festum Macedonum Xanthico mense celebrata, aut Xanthico. Est autem lustratio exercituum.* Sed corruptus ille locus. Nam cur Xanthici mensis nomen bis commemorat? deinde, quonam mensis die actum festum? Reiicio illud posterius Ξανθικῦ, a librario oscitante geminatum, & restituo, Ξανθικῦ μλνὸς ἡ ἀγομένη. *Xanthici mensis octavo die celebrata.* Nempe ad diem VIII. Xanthici celebrari id festum solitum Hesychius scripserat. De lustratione militum, quod subiungit, tunc peracta; eam ita describit Livius ab V. C. lib. XL. *Forte lustrandi exercitus venit tempus; cuius solemne est tale. Caput mediae canis praecisae, & prior pars ad dextram cum extis, posterior ad laevam viae ponitur; inter hanc divisam hostiam copiae armatae traducuntur; praeferuntur primo agmini arma insignia omnium ab ultima origine Macedoniae regum; deinde Rex ipse cum liberis sequitur: proxima est regia cohors, custodesque corporis: postremum agmen Macedonum cetera multitudo claudit. Mos erat, lustrationis sacro peracto, exercitum decurrere; & divisas bifariam duas acies concurrere ad simulacrum pugnae.* Et mox in Demetrii Oratione ad patrem Philippum. *Quis dies? quo lustratus exercitus, quo inter divisam victimam praelatis omnium, qui umquam fuere, Macedoniae regum armis regiis, duo soli tua tegentes latera, pater praevecti sumus, & sequutum est Macedonum agmen.* De eadem lustratione, sed non adeo plene Curtius lib. X. *Placet exercitum patrio more lustrari: & probabilis causa videbatur, praeterita discordia. Macedonum reges ita lustrare soliti erant milites, ut discissae canis viscera ultimo in campo, in quem deduceretur, ab utraque abiicerentur parte; intra id spatium armati omnes starent; hinc equites, illinc phalanx.*

ΟΓΧΗΣΤΙΑ.

Neptuno τῷ Ο'γχησίῳ sacra, a Thebanis celebrata. Meminit Pausanias Boeoticis. Κλύμυον μὲν ἐν τῇ ἑορλῇ τῦ Ο'ρχησίυ Ποσειδῶν@ Θηβαίων φονεύυσιν ἄνδρες. *Clymenum quidem in festo Onchestii Neptuni Thebanorum occidunt viri.*

ΟΛΥΜΠΙΑ.

Elide celebrata, in honorem Iovis Olympii. Sed de istis nihil dicam, quia alii abunde dixerunt. Alia erant, quae Athenis celebrata. Scholiastes Thucydidis lib. I. Ε"σιν Ο'λύμπια κ᾽ ἐν Μακεδονίᾳ, κ᾽ Α'θήναις. *Sunt Olympia & in Macedonia, & Athenis.* Estque de his Pindari locus Pythionic. Od. IX.

Ε'ν Ο'λυμπίοισί τε κ᾽ βαθυκόλπυ
Γᾶς ἀέθλοις. ——

In Olympiisque & profundae
Terrae certaminibus. ——

Vbi Scholiastes. Ο'λυμπίοις, οὐ τοῖς ἐν Πίσῃ νῦν. ὐ γὰρ ἂν ὕτως ἐῤῥιψεν ἁπλῶς ϗ λόγον. ἀλλὰ τοῖς ἐν Α'θήναις. *Olympiis, non quae nunc in Pisa. Non enim ita simpliciter iecisset sermonem. Sed quae Athenis.* Idem Olympionic. Od. VII. Κρανααῖς ἐν Α'θήναις. Τὴν ὅλω Α'τλικὴν, Α'θήνας εἶπεν. εἴη δ᾽ ἂν, ἤτοι τὰ Πανα θήναια νενικηκὼς, ἢ τὰ Η'ράκλεια, ἢ τὰ Ο'λύμπια, ἢ τὰ Ε'λευσίνια, ἢ τὰ Πανελλήνια. *Cranais in Athenis. Totam Atticam Athenas dixit. Vicerit igitur vel Panathenaea, vel Herculea, vel Olympia, vel Eleusinia, vel Panellenia.* Erat autem tunc certamen, Hesychius. Ο'λύμπια. ὁ Α'θήνησιν ἀγών. *Olympia, Athenis certamen.* Meminit Inscriptio Vetus.

ΟΛΥΜΠΙΑ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΝΔΡΩΝ
ΠΑΛΗΝ.

Olym-

Olympia
In urbe Athenis,
Virorum
Luctam.

Et agoniſtae, Elide pariter atque Athenis, prius quam certamen adirent, ſacra faciebant, nempe pro felici ſucceſſu. Obſervo apud Athenaeum, qui indiſtincte ita dicit lib. XIV. Πελίσναν τὸν Μάγδρον λαβὲ παρὰ τῆς μητρός. ἔτω γὰρ οἶδε τὰ ἱερά σε τὰ πατρῶα πάντα ὃν τρόπον θύεται, καὶ τὰ ὀργιαστικὰ καὶ τὰ βακχικὰ, ὅσα τε ἐν Ὀλυμπίοις προθύεται, ἔτω οἶδε. *Pelignan coquum accipe ab matre. Ille enim novit ſacra tua patria omnia, quemadmodum fieri oporteat; & Orgia & Bacchica, item quae in Olympiis praemactantur, ille novit.* Ita enim ibi legendum; non: ὅσα τε Ὀλυμπιὰς προθύεται. *Et qualia Olympias praemactat.* Erantque haec item Iovi ſacra, ut iſta Elide. Accipio ex eodem Pindaro iam citato Nem. Od. II.

——— τάδ' οἴκοι
Μάστον' ἀριθμῷ
Διὸς ἀγῶνι. ———

——— *quae vero domi,*
Maiora numero
In Iovis certamine. ———

Vbi iterum Scholiaſtes. Τίθεται ἐν Ἀθήναις Διὸς ἀγὼν, τυτέστι τὰ Ὀλύμπια. *Agitur Athenis agon Iovis, hoc eſt, Olympia.* Et mox. Τὸν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπίων, ἢ τὸν Δία, ᾧ ἀναλίθεται ὁ ἀγών. *Agona Olympiorum, aut Iovem, cui ſacratur agon.* Erant quoque apud Macedonas. Scholiaſtes Thucydidis in verbis iam citatis. Ἔστιν Ὀλύμπια καὶ ἐν Μακεδονίᾳ. *Sunt Olympia etiam in Macedonia.* Etiam apud Smyrnaeos. Inſcriptio Vetus. ΟΜΟΙΩΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΟΛΥΜΠΙΑ. *Similiter Smyrnae Olympia.* Item apud Alexandrinos. In eadem Inſcriptione. ΑΝΑΓΚΑΣΘΕΙΣ ΕΝ ΤΗ ΠΑΤΡΙΔΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΙΚΗΣΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ. *Neceſſitate compulſus in patria Alexandrea, & qui viciſſet Olympia Pancratium.* Etiam apud Nicaeenſes. Euſtathius in Dionyſium. Ἱστορῆται δὲ καὶ ζῆλόν τινα καὶ παρὰ Νικαιεῦσι ποταμόν τινα Ἀλφὸν ὀνομάσθαι, καὶ ὄρη τινὰ Ὀλύμπια· καὶ ἀγῶνα δὲ Ὀλυμπιακὸν ἄγεσθαι, καὶ μίμησιν τῶν ἐν Ἤλιδι. *Memoratur & per imitationem quamdam apud Nicaeenſes fluvium quemdam Alpheum nominari, & montes quosdam Olympia; ſed & agonem Olympiacum celebrari, per imitationem illorum in Elide.* Quae Elide erant, praemium victori dabant coronam ex apio, ut notiſſimum; in aliis, ſi non omnibus, at quibusdam, corona e lauro dari ſolita. Obſervare eſt apud Chryſoſtomum in Geneſeos cap. XVIII. Hom. XLII. Καὶ ἐν μὲν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς τούτοις ἀγῶσιν ὁ στέφανος μετὰ τὴν νίκην οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, ἢ φύλλα δάφνης. *Et quidem in illis Olympiacis certaminibus corona poſt victoriam nihil aliud eſt, niſi folia lauri.* Iterum De Nom. Mut. Hom. LXIV. Οὐχ ὁρᾶτε τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀθλητὰς μέσον τοῦ θεάτρου ἑστῶτας ἐν μεσημβρίᾳ μέσῃ καθάπερ ἐν καμίνῳ τῷ σκάμματι καὶ γυμνῷ τῷ σώματι τὴν ἀκτῖνα δεχομένους, ὥσπερ τινὰς ἀνδριάντας χαλκοὺς, καὶ ἡλίῳ καὶ κονιορτῷ καὶ πνίγει

A μαχομένους, ἵνα ἡ τοσαῦτα ταλαιπωρήσασαν κεφαλὴν φύλλοις δάφνης ἀναδήσονται; ὑμῖν δὲ ὁ στέφανος δάφνης, ἀλλὰ στέφανος δικαιοσύνης πρόκειται. *Non videtis Olympiacos athletas in medio theatri ſtantes in media meridie tamquam in furno gradu & nudo corpore radium accipientes, velut aliquas ſtatuas aereas, contra ſolem & pulverem & aeſtum pugnantes, ut caput tam gravia perpeſſum foliis lauri revinciant? Vobis autem non corona lauri, ſed corona iuſtitiae proponitur.*

B

ΟΜΟΛΩΙΑ.

Puto Thebanos, Theſſaloſque, celebraſſe; in honorem Iovis τῷ Ὁμολωΐῳ, & Cereris τῆς Ὁμολωΐας: de quibus videre eſt apud Suidam in Ὁμολωΐος. Meminit Scholiaſtes Theocriti Idyll. VII. Καὶ Ἀριστόδημος ὁ Θηβαῖος, ἐν οἷς περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν Ὁμολωΐων. *Et Ariſtodemus Thebanus, in quibus de feſto Homoloiorum.*

C

ΟΣΧΟΦΟΡΙΑ.

Alii Ὠσχοφόρια ſcribunt. Dixi de iis per occaſionem nuper libro De Pop. Atticae. Hic reponam, loco ſuo. Inſtituta illa a Theſeo. Plutarchus in eius Vita. Ἄγεσι δὲ καὶ τὴν τῶν Ὠσχοφορίων ἑορτὴν, Θησέως καταστήσαντος. *Celebrant vero etiam feſtum Oſchophoriorum, Theſeo auctore.* Certabant autem curſu ephebi, palmitem geſtantes uvis onuſtum, quem Ὄσχλον nominabant. Currebant autem a Bacchi templo uſque ad Minervae τῆς Σκιράδος; quique prior perveniſſet, is victor edebat e phiala, quae Πενταπλόα, ſive Πενταπλῆ, dicebatur: quia nimirum mixta in ea erant vinum, mel, caſeus, farina, & olei parum. Athenaeus lib. XI. Ἀριστόδημος δ' ἐν τρίτῳ Περὶ Πινδάρου, τοῖς Σκίροις φησὶν Ἀθήναζε ἀγῶνα ἐπιτελεῖσθαι τῶν ἐφήβων δρόμου. τρέχειν δ' αὐτοὺς ἔχοντας ἀμπέλου κλάδον καταφερῆ, τὸν καλούμενον ὄσχλον. Τρέχουσι δ' ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύσου μέχρι τοῦ τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς ἱεροῦ. καὶ ὁ νικήσας λαμβάνει κύλικα, ἣ λεγομένην Πενταπλόαν, καὶ κωμάζει μετὰ χοροῦ. Πενταπλόα δὲ ἡ κύλιξ καλεῖται, καθόσον οἶνον ἔχει, καὶ μέλι, καὶ τυρὸν, καὶ ἄλφιτον, καὶ ἐλαίου βραχύ. *Ariſtodemus autem in tertio de Pindaro, Sciris ait Athenas certamen peragi epheborum curſus. Currere autem eos habentes vitis ramum refertum fructibus, quem vocant oſchen. Currunt vero ex templo Bacchi uſque ad fanum Scirados Minervae. Et qui vicit, accipit calicem, qui vocabatur Pentaploa, & commeſſatur cum choro. Pentaploa autem vocatur calix, quippe habet vinum, & mel, & caſeum, & farinam, & parum olei.* Atque erant iſti iuvenes, qui utrumque parentem ſuperſtitem haberent, legebanturque e ſingulis tribubus. Scholiaſtes Nicandri Alexiph. Ὀσχοφόροι δὲ λέγονται Ἀθήνησι παῖδες ἀμφιθαλεῖς ἀμιλλώμενοι κατὰ φυλὰς, οἱ λαμβάνοντες κλήματα ἀμπέλου, ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύσου ἔτρεχον εἰς τὸ τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς ἱερόν. εἰσὶ δὲ κλήματα ἔχοντα βότρυς. *Oſchophori autem dicuntur Athenis pueri patrimi & matrimi, certantes per tribus, qui accipientes racemos vitis, ex templo Bacchi currebant*

D

E

F

rebant ad Minervae Sciradis fanum. Hi autem racemi habebant uvas. Et quidem nobiles. Accipio ex Hesychio. Ὡσχοφόρια, παῖδες εὐχῶς ἡβῶντες καλαλέγονται, οἱ φέροντες τὰς ὄσχας εἰς τὸ τῆς Σκιράδ☉ Ἀθηνᾶς ἱερόν. *Oschophoria, pueri nobiles pubescentes eliguntur, qui ferentes palmites in templum Sciradis Minervae.* Dixi lectos e singulis tribubus, & victorem e phiala quintuplice edisse. Proclus confirmat in Chrestomathia. Ἐξ ἑκάστης δὲ φυλῆς ἔφηβοι διημιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους δρόμῳ. καὶ τούτων ὁ πρότερ☉ ἐγεύετο ἐκ τῆς πενταπλῆς λεγομένης φιάλης, ἡ συνεκιρνᾶτο ἐλαίῳ, καὶ οἴνῳ, καὶ μέλιτι, καὶ τυρῷ, καὶ ἀλφίτοις. *Ex qualibet autem tribu ephebi inter se certabant cursu; & eorum primus gustabat ex quintuplice, ut dicebatur, phiala, quae temperata erat oleo, & vino, & melle, & caseo, & farina.* De cursu e fano Bacchi ad Minervae Sciradis idem refert. Ἦν δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἡ παραπομπὴ ἐκ τοῦ Διονυσιακοῦ ἱεροῦ εἰς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Σκιράδ☉ τέμενος. *Erat autem Athenienſibus deductio ex Bacchico templo ad Minervae Sciradis fanum.* Erat item chorus, qui carmina cantabat, Ὀσχοφορικὰ dicta, in honorem certantium; eumque ducebant iuvenes duo, veste muliebri induti, & ipsi palmites, uvis maturis plenos gestantes. Commemorat ibidem Proclus. Ὀσχοφορικὰ δὲ μέλη παρὰ Ἀθηναίοις ᾖδετο. τοῦ χοροῦ δὲ δύο νεανίαι, κατὰ γυναῖκας ἐσολισμένοι, κλήματα ἀμπέλου κομίζοντες μεστῶν εὐθαλῶν βοτρύων (ἐκάλουν δὲ αὐτὸ ὄσχλον, ἀφ' οὗ καὶ τοῖς μέλεσιν ἡ ἐπωνυμία) τῇ ἑορτῇ καθηγοῦντο. εἵπετο δὲ τοῖς νεανίαις ὁ χορὸς, καὶ ᾖδε τὰ μέλη. *Oschophoricae autem cantilenae apud Athenienſes canebantur. Chori vero duo adoleſcentes, inſtar mulierum adparati, palmites vitis ferentes refertis beneflorentibus racemis (vocabant id oſchen, unde etiam cantilenis denominatio) ſacrum auſpicabantur. Hos adoleſcentes ſequebatur chorus, & cantabat cantiones.* Sed corruptus ille locus, legendumque. κλῆμά τε ἀμπέλου κομίζοντες μεστὸν εὐθαλῶν β. *Et palmitem vitis ferentes refertum beneflorentibus.* Commeabant ad hos mulieres, quae cibum illis ferrent, eaeque Δειπνοφόροι dicebantur. Observo ex istis Hesychii verbis. Παρὰ Ἀθηναίοις καθίστανται ἐν τῇ τῶν Ὀσχοφορίων ἑορτῇ οἱ Δειπνοφόροι. *Apud Athenienſes conſtituuntur in feſto Oſchophoriorum Caenigeri.* Verum legendum, αἱ Δ. Nam feminae erant. Plutarchus in Theseo, ubi festum id describit. Αἱ δὲ δειπνοφόροι παραλαμβάνονται, καὶ κοινωνοῦσι τῆς θυσίας, ἀπομιμούμεναι τὰς μητέρας ἐκείνων τῶν λαχόντων. ἐπεφοίτων γὰρ αὐτοῖς, ὄψα καὶ σιτία κομίζουσαι. *Coenigerae autem adſumuntur, & participant ſacrificium, imitantes matres eorum, qui ſortiti ſunt; accedebant enim ad eos obſonia, & panem ferentes.* Ex illis fuerit Tritonis, ad quam est Cymothi Epistola apud Alciphronem. Ἄστυ δὲ θαμίζῃς, καὶ Ὀσχοφόρια, καὶ Λήναια, ταῖς πλουσίαις Ἀθηναίων συνεορτάζουσα. *Vrbem vero frequentas, & Oſchophoria ac Laenea cum divitibus Atticarum concelebrans.* Vbi hoc quoque animadvertere est, e ditioribus illas fuisse. Praeco quoque aderat, caduceum gestans coronatum; interque libationem acclamabant adstantes, ΕΛΕΛΕΥ, ΙΟΥ, ΙΟΥ. Plutarchus Theseo. Καὶ νῦν ἐν τοῖς Ὠσχοφορίοις στεφανοῦσθαι μὲν οὐ τὸν κήρυκα λέγουσιν, ἀλλὰ τὸ κηρύκειον. ἐπιφωνεῖν δ' ταῖς σπονδαῖς ΕΛΕΛΕΥ, ΙΟΥ, ΙΟΥ, τοὺς παρόντας. ὧν τὸ μὲν σπεύδοντες ἀναφωνεῖν καὶ παιωνίζοντες εἰώθασι, τὸ δ' ἐκπλήξεως καὶ ταραχῆς ἐστι. *Et nunc in Oſchophoriis coronari non quidem praeconem dicunt, ſed caduceum; acclamare autem libationibus, ELELEV, IOY, IOY, praeſentes: quorum alterum quidem feſtinantes reclamare & exſultantes ſolent, alterum vero perculſionis & tumultus eſt.* Eiusque rei causam habes illic explicatam pluribus verbis antecedentibus. Erat autem templum hoc Minervae Sciradis, quo currebant, non in Sciro, ne quid erres; sed alterum, quod Phaleri, vetustius scilicet, & exstructum a vate Sciro: cuiusque meminit Pausanias in Atticis, ubi de Phalero agit. Ἐνταῦθα καὶ Σκιράδ☉ Ἀθηνᾶς ναός ἐστι. *Ibi & Sciradis Minervae aedes eſt.* Et alibi. Ἐλευσινίοις πολεμοῦσι πρὸς Ἐρεχθέα, ἀνὴρ μάντις ἦλθεν ἐκ Δωδώνης, ὄνομα Σκῖρ☉, ὃς καὶ τὸ Σκιράδος ἱδρύσατο Ἀθηνᾶς ἐπὶ Φαληρῷ τὸ ἀρχαῖον ἱερόν. *Eleuſiniis pugnantibus contra Erechtheum, vir vates venit ex Dodone, nomine Scirus, qui etiam Sciradis Minervae ad Phalerum exſtruxit vetuſtam aedem.* Et locus, in quo templum, a ramorum illuc gestatione, quam dixi, Ὠσχοφόριον. Ita interpretor Hesychii verba.. Ὠσχοφόριον, τόπ☉ Ἀθήνησι Φαληροῖ, ἔνθα τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν. *Oſchophorion, locus Athenis in Phalero, ubi Minervae templum.* Nam dubium nullum est, quin Minervam hanc Sciradem intelligat.

ΟΤΕΡΡΕΙΑ.

Apud Syracusanos acta, cogente Verre: qui ea, sublatis Marcelleis, instituit. Vide supra Μαρκέλλεια (a).

ΠΑΜΒΟΙΩΤΙΑ.

Omnes Boeoti communiter celebrabant, atque inde etiam nomen datum. Eustathius ad Iliad. β'. Ὁμοίᾳ δ' τύπῳ τοῖς Πανιωνίοις καὶ τὰ Παναθήναια ἡ ἑορτὴ, ὡς καὶ τὰ Παμβοιώτια. *Similis vero formae Panionііs etiam Panathenaea feſtum, prout etiam Pamboeotia.* Et rursum alio loco. Παμβοιώτια, ἑορτὴ ἦν κοινὴ πάντων Βοιωτῶν. *Pamboeotia, feſtum erat commune omnium Boeotorum.* Et quidem in campo ante Coroneam, in templo Minervae Itoniae. Strabo lib. IX. ubi de ista urbe. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ Παμβοιώτια συνετέλουν. *Illic vero etiam Pamboeotia peragebant.* Polybius Hist. lib. IX. Τί δὲ Λάτλαβοι, καὶ Νικόστρατ☉; ὃ τὴν τῶν Παμβοιωτίων πανήγυριν, εἰρήνης οὔσης, παρεσπόνδησαν, Σκυθῶν ἔργα καὶ Γαλατῶν ἐπιτελοῦν-

(a) Hic inseri possent ΠΑΙΩΝΙΑ festum Athenis celebratum in honorem Apollinis, apud Scholiasten Aristophanis ad Acharnenses. Παιᾶνά φησιν ἐπικαλεῖν, ὅσπερ ἂν εἰδὼς ὅτι σήμερον ἄγειν ἐστὶ Παιώνια. ἔστι δὲ ἑορτὴ Ἀθήνησιν Ἀπόλλωνι ἴσως ἀποκειμένη. *Paeana dicit perpulcrum, quaſi neſciens hodie non agi Paeonia. Eſt vero feſtum Athenis, fortaſſis Apollini conſecratum.* Iacob. Gronovius,

Digitized by Google

λῦντες; *Quid autem Lattabi & Nicostratus? nonne Pamboeotiorum festivitatem, tempore pacis, perfidia violarunt, Scytharum opera & Gallorum perpetrantes.* Plutarchus in Amat. Narrat. Ἡ δὲ διασωθεῖσα, ἐφύλαξε τὴν τῶν Παμβοιωτίων ἑορτήν. καὶ τότε εἰς Κορώνειαν ἐλθοῦσα, ἱκέτις καθέζεται ἐπὶ τῷ βωμῷ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς. *Illa autem adservata retinuit festum Pamboeotiorum; & tunc veniens Coroneam, supplex sedet ad aram Itoniae Minervae.* Intelligit huius festi celebrationem Pausaniam Boeoticis. Πρὶν δὲ ἐς Κορώνειαν ἐξ Ἀλαλκομενῶν ἀφικέσθαι, τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἐστι τὸ ἱερόν. καλεῖται δὲ ἀπὸ Ἰτωνίου τοῦ Ἀμφικτύονος. καὶ ἐς τὴν κοινὴν συνίασιν ἐνταῦθα οἱ Βοιωτοὶ σύλλογον. *Priusquam ex Alalcomenis Coroneam venias templum est Itoniae Minervae. Vocatur autem ab Itonio filio Amphictyonis; & conveniunt illic ad commune consilium Boeoti.* Peragebatur autem etiam cum choreis. Itaque inde intelligendus est Statius Theb. 11. ubi ita Minervam invocans Tydeus loquitur.

Seu Pandionio nostras invisere caedes,
Monte venis, sive Aonia divertis Itone,
Laeta choris. ——

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ.

De his nobis libro singulari dictum.

ΠΑΝΑΚΕΙΑ.

Consecrata honori Panaces. Commemorat Theodoretus Therap. VII. Ἀπεκλήρωσε πανηγύρεις ἑκάστῳ τῶν δαιμόνων ἐκ τῆς προσηγορίας ὀνομάσας τὴν ἑορτήν· Ἑρμαια, καὶ Κρόνια, καὶ Ποσειδώνια, καὶ Ἡράκλεια, καὶ Ἀσκληπεῖα, καὶ Πανάκεια. *Adsignavit festivitates publicas cuique daemonum, ex adpellatione nominans festum; Mercurialia, & Saturnalia, & Neptunalia, & Herculea, & Aesculapiea, & Panacea.*

ΠΑΝΔΗΜΟΝ.

Aliter Χαλκεῖα vocabatur, & Ἀθήναια. Suidas. Χαλκεῖα, ἑορτὴ Ἀθήνησι δημώδης, καὶ ἀρχαία πάλαι· ἃ τινες, Ἀθήναια καλοῦσιν· οἱ δὲ, Πάνδημον, διὰ τὸ πρὸ πάντων ἄγεσθαι. *Chalcea festum Athenis populare & vetustum olim, quae nonnulli vocant Athenaea; alii vero Pandemum, quia pro omnibus celebrantur.*

ΠΑΝΔΙΑ.

Iovi, vel Lunae, ut alii volunt, agebantur. Etymologici Auctor. Πάνδια, ἑορτὴ Ἀθήνησιν. ἀπὸ Πανδίας τῆς σελήνης. ἢ ἀπὸ Πανδίονος, ὃς καὶ ἡ φυλὴ ἐπώνυμος. ἢ ὅτι τῷ Διὶ ἄγονται τὰ Πάνδια. ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τοῦ πάντα δινεύειν τῷ Διΐ. *Pandia festum Athenis; ab Pandia Lunae filia: aut ab Pandione, cui etiam tribus cognominis: aut quoniam Iovi celebrantur Pandia. Nominata vero sunt ab eo quod omnia moventur Iovi.*

ΠΑΝΔΡΟΣΙΑ.

Pandroso festum agitasse Athenienses, discimus ex Athenagora in Apologia. Καὶ Ἀγραύλῳ Ἀθηναῖοι καὶ τελετὰς καὶ μυστήρια ἄγουσι, καὶ Πανδρόσῳ. *Et Agraulo Athenienses cum initiationes, tum mysteria celebrant, & Pandroso.* Ac templum habuisse, factumque illi ove fuisse, quum Minervae bove fecissent, doceo Atticarum Lectionum lib. III. cap. XXII. Illic vide, si tanti est. Et vestis quoque, illi sacra, adservabatur, Ποδώνυμος dicta. Hesychius. Ποδώνυμον, ἐσθὴς ἱερὰ τῆς Πανδρόσου. *Podonymus, vestis sacra Pandrosi.*

ΠΑΝΔΥΣΙΑ.

Erat illud tempus, quum clauso mari naves in terram protraherentur. Hesiodus de eo, Ἔργον lib. II.

Εἰ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἵμερος αἱρεῖ,
Εὖτ' ἂν Πληϊάδες σθένος Ὠρίωνος ὄβριμον
Φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἠεροφοῖτα πόντον,
Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύουσιν ἀῆται.
Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐν οἴνοπι πόντῳ·
Γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω,
Νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι. ——

Sin te navigationis molestae desiderium rapit,
Dum Pleiades, robur validum Orionis
Fugientes, ceciderint in tenebrosum pontum,
Sane tunc omnigenum ventorum stridentflatus.
Et tunc ne amplius naves habeto in nigro ponto
Terram vero versare reminiscens, ut te iubeo,
Navem in terram trahito.

Vbi Proclus. Οἱ ναυτικοὶ Πανδυσίαν καλοῦσι τοῦτον τὸν καιρόν. τότε οὖν παντοῖα πνεύματα πνεῖ δύσκριτα, καὶ χρῆναι μᾶλλον ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἢ πλεῖν. ἀνέλκειν οὖν τὴν ναῦν, καὶ ἐδράζειν ἐπὶ τῆς γῆς, λίθοις πυκάσαντα κελεύει πάντοθεν, ἵνα μὴ σαλεύσωσιν οἱ ἄνεμοι τὴν ναῦν νεωλκηθεῖσαν. *Nautici Pandysiam vocant illud tempus. Tunc igitur omne genus flatus spirant sine discrimine, & oportere magis versare terram, quam navigare. Subducere igitur navem, & stabilire in terra, lapidibus densantem iubet omnino, ne concutiant venti navem subductam.* Inter festa autem fuisse, discimus ex AEnea Tactico Poliorcetici capit. XVII. Χρὴ προνοοῦντα εὐλαβεῖσθαι τὰς μετ' ὄχλου ἐξόδους ἐπὶ θεωρίαν λαμπάδος, καὶ ἱπποδρομίας, καὶ τῶν ἄλλων ἀγώνων, ὅσαι γε ἱεροποιαὶ πανδημεὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως, καὶ σὺν ὅπλοις πομπαὶ ἐκπέμπονται· ἔτι καὶ περὶ τὰς πανδήμους νεωλκίας. *Oportet providentem timere exitus cum multitudine ad solemnitatem facis, & equorum cursus, aliorumque certaminum, quaeque aliae sacrorum operationes extra urbem, & cum armis pompae emittuntur; etiam circa communes navium subductiones.*

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ.

Omnibus Graecis communia, ut Πανιώνια, Ionibus; Παμβοιώτια, Boeotis. Schol. Pindari Olympionic. Od. VII. Εἴη δ' ἄν, ἤτοι τὰ Παναθήναια νενικηκὼς, ἢ τὰ Ἡράκλεια, ἢ τὰ Ὀλύμπια, ἢ τὰ Ἐλευσίνια, ἢ τὰ Πανελλήνια. *Possit*

sit esse aut qui vicerit Panathenaea, aut Herculea, aut Olympia, aut Eleusinia, aut Panellenia. Philostratus in Herode Sophist. lib. II. Καὶ μὴν καὶ ἐλαφρύνουσιν Ἀθηναῖοι τήν τε ἐπώνυμον, καὶ τὴν τῶν Πανελληνίων. *Quin etiam publice ministrarunt Athenienses & festum simile nomini urbis, & alterum omnium Graecorum.* Eustathius ad Iliad. β'. Ἐκ δὲ τῶ Παναχαιῶν, ὕστερον οἱ Πανέλληνες εἴρηνται. καὶ τὸ Πανελλήνιον, ὡς που καὶ τὸ Πανιώνιον. *Ex voce autem Panachaeorum postea Panellenes fuerunt dicti, & Panellenion, ut alibi quoque Panionium.* Et in Inscriptione quadam est legere. ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ. ΟΛΥΜΠΙΑ. ΠΑΝΗΛΛΗΝΙΑ. *Panathenaea, Olympia, Panellenia.*

ΠΑΝΙΩΝΙΑ.

Ionum omnium communia erant. Diodorus Siculus lib. XV. Κατὰ τὴν Ἰωνίαν ἑννέα πόλεις ἐώθεσαν κοινὴν ποιεῖσθαι σύνοδον τὴν τῶν Πανιωνίων, καὶ θυσίας συντελεῖν ἀρχαίας καὶ μεγάλας Ποσειδῶνι περὶ τὴν ὀνομαζομένην Μυκάλην ἐν ἐρήμῳ τόπῳ. *In Ionia septem urbes solebant communem facere conventum festivitatis omnium Ionum, & sacrificia simul immolare antiqua, & magna Neptuno circa celebratam Mycalen in loco deserto.* Eustathius ad Iliad. β'. Ὁμοίως δὲ τύπτει τοῖς Πανιωνίοις καὶ τὰ Παναθήναια ἡ ἑορτή. *Similis formae Panioniis etiam Panathenaea festum.* Et iterum alibi. Παμβοιώτια ἑορτὴ ἦν κοινὴ πάντων Βοιωτῶν, ὥσπερ καὶ ἡ τῶν Ἰώνων πάντων Πανιώνια. *Pamboeotia festum erat commune omnium Boeotorum, sicut etiam Ionum omnium Panionia.*

ΠΑΝΟΨΙΑ.

Vide infra, Πυανέψια.

ΠΑΡΑΛΙΑ.

Paralo heroi sacra. Eustathius ad Odyss. δ'. Ἐκεῖθεν γίνεται καὶ ἡ πάραλος, ναῦς Ἀττική. καὶ τὸ ἐκ τῆς τοιαύτης λέξεως παραγωγὸν, παράλιον· ὥπερ ὁμώνυμος ἑορτὴ παλαιὰ, τὰ Παράλια. *Inde est etiam Paralus, navis Attica; & quod ex tali vocabulo deducitur Paralion; cui similem adpellationem habet festum vetus Paralia.*

ΠΑΥΣΑΝΙΕΙΑ.

Pausaniae diem festum Lacedaemonii instituerunt, & certamen; in quo nulli, nisi Spartano, certare licebat: quin oratio quoque in honorem eius habebatur. Pausanias in Laconicis. Τῶ θεάτρω δὲ ἀπαντικρὺ, Παυσανίᾳ τῶ Πλαταιάσιν ἡγησαμένῳ μνῆμά ἐστι, τὸ δὲ ἕτερον Λεωνίδᾳ· καὶ λόγοις κατὰ ἔτος ἕκαστον ἐπ' αὐτοῖς λέγουσι, καὶ τιθέασιν ἀγῶνα, ἐν ᾧ πλὴν Σπαρτιατῶν ἄλλῳ γε ἐκ ἔξιν ἀγωνίζεσθαι. *E regione autem theatri, est Pausaniae praefecti ad Plataeas monumentum, alterum vero Leonidae; & quotannis sermones de his dicunt, peraguntque certamen, in quo praeter Spartiatas nulli licet certare.*

ΠΕΛΩΡΙΑ.

Et feminino singulari, & neutro plurali efferebant. Erant festum Thessalorum, Saturnaliis simile. Athenaeus lib. XIV. Βάτων δ' ὁ Σινοπεὺς ὁ ῥήτωρ, ἐν τῷ Περὶ Θεσσαλίας καὶ Αἱμονίας, σαφῶς ἐμφανίζῃ, τὴν τῶν Σατορναλίων ἑορτὴν Ἑλληνικωτάτην, φάσκων αὐτὴν (a) παρὰ τοῖς Θεσσαλοῖς Πελώρια καλεῖσθαι. *Baton, Sinopensis rhetor, in scripto de Thessalia & Aemonia manifeste declarat, Saturnalium festivitatem vel maxime Graecanicam esse, dicens eam ab Thessalis vocari Peloria.* Et mox in subiectis illic verbis Batonis. Καὶ νῦν Θεσσαλὸς μεγίστω ἑορτὴν ἄγοντας, προσαγορεύειν Πελωρίαν. *Etiam nunc Thessalos maximum festum celebrantes adpellare Pelorian.* Habes ibidem festi institutionem, ac celebrationem. Operae pretium est inspicere locum. Refert quoque ex Athenaeo Eustathius ad Iliad. ρ'.

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ.

Festum erat Macedonicum. Hesychius. Περιπέτεια, ἑορτὴ Μακεδονική. *Peripeteia, festum Macedonicum.*

ΠΕΡΙΦΑΛΛΙΑ.

Phallorum pompa erat, in honorem Bacchi, Bacchanalibus agitata. Hesychius. Περιφάλλια, πομπὴ Διονύσῳ τελουμένη τῶν φαλλῶν. *Periphallia, pompa Baccho peragi solita veretrorum.* Sed eadem erat, quae Φαλλαγώγια nuncupata. De quibus ago in libro singulari, De Dionysiis.

ΠΙΘΟΙΓΙΑ.

Erat primus dies τῶν Ἀνθεστηρίων. Vide supra in Ἀνθεστήρια.

ΠΙΤΑΝΑΤΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Certamen in illo gymnicum erat apud Pitanatas. Meminit Hesychius. Οἱ Πιτανάτης λόχος αὐτοσχεδίαζεται, ἐκ ὢν ταῖς ἀληθείαις. Πιτανάτῃ ᾧ ἀγῶνι, γυμνικῷ, ἐν Πιτάνῃ ἀγομένῳ. *Pitanates numerus frustra dicitur, quum rebus non sit. Pitanatae autem agoni, gymnico nempe, qui in urbe Pitane celebratur.*

ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ.

Dixi de his Atticarum Lectionum lib. II. cap. XIII. Hic reponam loco suo. Celebrabantur ab Athenienſibus. Harpocration. Πλυντήρια. Λυκοῦργος ἐν τῷ Περὶ ἱερείας. ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις. *Plynteria, Lycurgus in scripto de sacerdote; festum apud Athenienses.* Idem Suidas dicit in Πλυντήρια. Meminit eorum Etymologici Auctor. Καλλυντήρια, καὶ Πλυντήρια, ἑορταὶ δύο Ἀθήνησι. *Callynteria, & Plynteria, duo festa Athenienſium.* Erant autem instituta in honorem Agrauli, Cecropis filiae. Hesychius. Πλυντήρια, ἑορτὴ Ἀθηνᾶ-

(a) Male Meursius edidit αὐτῶν. *Iac. Gronov.*

Digitized by Google

νησιν, ἣν ἐπὶ τῇ Ἀγραύλῳ, τῇ Κέκροπος θυγατρὶ, ἄγουσιν. *Plynteria, festum Athenis, quam propter Agraulon, Cecropis filiam, celebrant.* Plutarchus vero in Alcibiade Minervae tribuit. Οὕτω δὲ τῷ Ἀλκιβιάδῃ λαμπρῶς εὐημεροῦντος, ὑπέθρατλεν ἐνίους ὅμως ὁ τῆ καθόδῳ καιρός. ᾗ γὰρ ἡμέρᾳ κατέπλευσεν, ἐδράτο τὰ Πλυντήρια τῇ θεῷ. *Ita autem splendide omnibus Alcibiadae cedentibus, conturbavit nonnullos tamen tempus reditus. Nam qua die in portum venit, celebrabantur Plynteria Deae.* Et ita Auctores quoque alii. Sed concilio. Colebatur Minerva, cognomento Ἀγλαυρος, sive Ἀγραυλος; atque huic sacrum illud festum. Erravit doctissimus Grammaticus; &, quos ille sequutus est, Auctores: qui Agraulum, Cecropis filiam, acceperunt pro Minerva, ita ab ea cognominata. In hoc festo detracta deae ornamenta lavabant, unde nomen etiam datum; tum simulacrum eius velabant: quique id facerent, Πραξιεργίδαι dicebantur. Erat autem dies Thargelionis XXVI. & veluti inter maxime nefastos censebatur. Plutarchus in Alcibiade citato. Δρῶσι δὲ τὰ ὄργια Πραξιεργίδαι Θαργηλιῶνος ἕκτῃ φθίνοντος ἀπόῤῥητα. τόν τε πόσμον καθελόντες, καὶ τὸ ἕδος κατακαλύψαντες· ὅθεν ἐν ταῖς μάλιστα τῶν ἀποφράδων τὴ ἡμέραν ταύτην ἄπρακτον Ἀθηναῖοι νομίζουσι. *Faciunt autem orgia Praxiergidae arcana Thargelionis vigesima, & sexta die; tum ornatum dementes, tum simulacrum operientes. Vnde in maxime nefastis diem istum feriatum censent Athenienses.* Itaque templa quoque fune circumdata veluti obsepiri solita; quod diebus aliis nefastis usitatum. Pollux lib. VIII. cap. XII. Περισχοινίσαι τὰ ἱερὰ ἔλεγον ἐν ταῖς ἀποφράσι, καὶ τὸ παραφράξαι. οἷον πλυντηρίοις, καὶ ταῖς τοιαύταις ἡμέραις. *Fune cingere templa dicebant in nefastis diebus, & circummunire: ut in Plynteriis, & similibus diebus.* Ad simulacri velationem fieri solitam quod attinet, de ea quoque clare Xenophon Hist. Graec. lib. I. Κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἡμέρᾳ ᾗ Πλυντήρια ἦγεν ἡ πόλις, τῷ ἕδει καταπεκαλυμμένῳ τῆς Ἀθηνᾶς. *Delatus est in Piraeea die, quo Plynteria urbs agebat, simulacro Minervae obtecto.* Et hanc ipsam designat quoque Hesychius. Πραξιεργίδαι, οἱ τὸ ἕδος τὸ ἀρχαῖον τῆ Ἀθηνᾶς ἀμφιεννύντες. *Praxiergidae, qui simulacrum vetus Minervae amiciunt.* Ferebant etiam in pompa massam caricarum; quia nimirum indigenae post glandes hunc primum fructum comedissent, quodque ille eos in rationem victus puriorem melioremque quasi introduxisset: eaque massa Ἡγητηρία, sive Ἡγητορία, nam utroque modo scribi video, nuncupabatur. Etymologici Auctor. Ἡγητορία, παλάθη σύκων, ἣν ἐπὶ τῇ πομπῇ τῶν Πλυντηρίων φέρουσιν, ὅτι ἡμέρᾳ πρώτης ταύτης τροφῆς ἐδέξαντο. *Hegetoria, massa ficuum quam in pompa Plynteriorum gerunt, quia hoc primum mite alimentum acceperunt.* Hesychius. Ἡγητηρία, παλάθη σύκων. ἐν γὰρ τῇ ἑορτῇ πλυντηρίων φέρουσι παλάθῃ συγκειμένῃ ἐξ ἰσχάδων, διὰ τὸ τοὺς αὐτόχθονας ἥμερον καρπὸν πρῶτον φαγεῖν τῶν σύκων. *Hegeteria, massa ficuum. Nam in festo Plynteriorum gerunt massam compositam ex ficubus, quia indigenae mitem fructum primum comederunt ficuum.* Ita enim illic legendum; non, τῇ ἑορτῇ παραπλυντηρίων, *festo paraplynteriorum.* Nam Πλυντήρια, non Παραπλυντήρια, festum illud indigetabatur.

ΠΟΛΙΕΙΑ.

Apollinis τῦ Πολιῦ festum fuit apud Thebanos, cuius meminit Pausanias in Boeoticis. Τῷ δὲ Ἀπόλλωνι Θηβαῖοι τῷ Πολιῷ ταύρους ἔθυον τὸ ἀρχαῖον. καί ποτε παρούσης σφισὶ τῆς ἑορτῆς, ἥτε ὥρα κατήπτυγε τῆς θυσίας, καὶ οἱ πεμφθέντες ἐπὶ τὸν ταῦρον οὐχ ἥκον. ὅτω παρατυχούσης ἁμάξης, ἄλλον ἕτερον τῶν βοῶν τῷ θεῷ θύουσι, καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐργάτας βοῦς θύειν νομίζουσι. *Apollini autem Polio (cano) Thebani immolabant antiquitus tauros. Et tunc quum adesset ipsis festum, & hora sacrificii urgeret, etiam missi ad taurum non venerunt. Sic quum occurreret currus, alterum Taurorum Deo immolant, & ex eo operantes boves immolare fas habent.*

ΠΟΜΠΕΩΝ ΔΑΙΜΟΝΟΣ ΕΟΡΤΗ.

Meminit huius festi Hesychius. Στεμματιαῖον, δίκηλόν τι ἐν ἑορτῇ πομπέων δαίμονος. *Stemmatiaeum (coronarium) simulacrum quoddam in festo pomparum daemonis.*

ΠΟΣΕΙΔΙΑ.

Neptuno sacra. Hesychius. Ποσείδια, ἑορτὴ Ποσειδῶνι τελουμένη. *Posidia (Neptunalia) festum Neptuno celebratum.* Sed rectius existimaverim,

ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ.

Theodoretus Therapeut. VII. Ἀπεκλήρωσε πανηγύρεις ἑκάστῳ τῶν δαιμόνων, ἐκ τῆς προσηγορίας ὀνομάσας τὴν ἑορτήν. Ἑρμαῖα, καὶ Κρόνια, καὶ Ποσειδῶνια, καὶ Ἡράκλεια. *Sortito attribuit festivitates publicas cuique daemonum, ex adpellatione nominans festum: Mercurialia, & Saturnalia, & Neptunalia, & Herculea.* Athenaeus lib. XIII. Ἀρίστιππος ὁ κατὰ ἔτος συνδιημέρευεν αὐτῇ ἐν Αἰγίνῃ τοῖς Ποσειδωνίοις. Τῇ δὲ τῶν Ἐλευσινίων πανηγύρει, καὶ τῇ τῶν Ποσειδωνίων, ἐν ᾗ τῶν Πανελλήνων πάντων ἀποτιθεμένη τοιμάτια, καὶ λύσασα τὰς κόμας, ἐνέβαινε τῇ θαλάττῃ. *Aristippus quotannis cum ea morabatur in Aegina festo Neptuni (a). At publica illa festivitate Eleusiniorum, & altera Neptunalium, in conspectu omnium omnino Graecorum depositas habens vestes, & capillo passo, ingrediebatur mare.* Ac sacrum illi quoddam factum, Ὀνείλεον dictum. Hesychius. Ὀνείλεον, θυσία Ποσειδῶνος. *Onileum, sacrificium Neptuni.* Occurrit passim mentio apud Auctores.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΤΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Posidoniatae, ad Tyrrhenicum sinum habitantes, quum Graeci ab origine essent, festo

(a) Haec enim sunt singularia verba, nec cohaerent cum sequentibus, prout Meursius edidit. *Iac. Gronov.*

Digitized by Google

festo quodam Graecis usitato convenientes, memoriam renovabant nominum antiquorum, & consuetudinum patriarum; ac collacrimantes inter sese quum sortem suam deploravissent, iterum abibant. Athenaeus lib. XIV. Ἀριστόξενος ἐν τοῖς Συμποσιακοῖς, ὅμοιόν, φησι, ποιοῦμεν Ποσειδωνιάταις, τοῖς ἐν τῷ Τυρσηνικῷ κόλπῳ κατοικοῦσιν, οἷς συνέβη τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς Ἕλλησιν ὄντα ἐκβεβαρβαρῶσθαι, Τυρρηνοῖς ἢ Ῥωμαίοις γεγονόσι, καὶ τὴν τε φωνὴν μεταβεβληκέναι, τὰ λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων. ἄγομέν τε μίαν τινὰ αὐτοῖς τῶν ἑορτῶν τῶν Ἑλληνικῶν ἔτι καὶ νῦν, ἐν ᾗ συνιόντες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ὀνομάτων τε καὶ νομίμων. ἀπολοφυράμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἀποδακρύσαντες, ἀπέρχονται. *Aristoxenus in Convivalibus, simile, inquit, facimus Posidoniatis, qui in Tusci maris sinu habitant, quibus contigit, quum ab principio essent Graeci, in barbaros converti, Etruscis seu Romanis factis, & tunc linguam immutavisse, tum reliqua instituta: atque agere tamen unum adhuc ex festis Graecis, in quo coeuntes reminiscuntur antiqua illa nomina & iura: atque ita quum inter se complorarunt, idque cum lacrymis discedunt.*

ΠΡΗΡΟΣΙΑ.

Vide infra in Προηρόσια.

ΠΡΙΑΠΕΙΑ.

Priapo celebrata. Theodoretus Therap. III. Καὶ τὸ σμικρὸν ἐκεῖνο ζῴδιον, τὸν Πρίαπον λέγω, μετὰ τοῦ μεγίστου καὶ τεταμένου μορίου τιμώμενον. *Et parvum istud animal, Priapum dico, cum maximo & extento membro honoratum.* Quin mysteria illi etiam propria fuerunt. Idem Theodoretus Therap. I. Καὶ ὅτι μὲν ὁ Πρίαπος Διονύσου καὶ Ἀφροδίτης υἱός, ἴσασι τῶν ταῦτα μεμνημένων τινές. ἀνθ' ὅτου δὲ τούτων υἱὸς ὀνομάζεται, καὶ σμικρῷ γε ὄντι ἐντίθεται μόριον ἐντεταμένον, καὶ μέγιστον, ὁ τῶν μυσαρῶν μυστηρίων ἱεροφάντης. *Et priapum quidem Bacchi & Veneris filium esse, sciunt nonnulli istis initiati. Quia autem horum filius nominatur, etiam exiguo illi imponit membrum extentum & maximum iste nefariorum mysteriorum hierophanta.* Theophylactus in Oseam cap. IV. *Initiatos adpellat huiusmodi idoli (Priapi) sacros mystas, dignos iam arcanis apud illos sacris iudicatos, ceu perfectiores.* Et mox. *Quum Priapo initiatis sacrificare dicitur.* Meminit sacrorum eius Prudentius contra Symmachum lib. I.

Hic deus e patrio praenobilis Hellesponto
Venit adusque Italos sacris cum turpibus hortos.

ΠΡΟΑΚΤΟΤΡΙΑ.

Vide in Προηρόσια.

ΠΡΟΗΡΟΣΙΑ.

Cereri τῇ Προηροσίᾳ propria. Dixi de iis nuper in Atticis Lectionibus: hic refingam, & reponam, loco proprio. Athenienses pro felici frugum proventu, antequam ararent, sacra Cereri faciebant, & diem festum agitabant. Phurnutus, ubi de illa dea. Καὶ περὶ τὸν τοῦ σπόρου καιρὸν αὐτῇ ἄγουσι τὴν ἑορτήν. *Et circa sementis tempus celebrant eius festum.* Arrianus in Epictetum lib. III. cap. XXI. Οὐδὲ σπείρουσιν ἄλλως οἱ ἄνθρωποι, εἰ μὴ τὴν Δήμητραν ἐπικαλεσάμενοι. *Neque aliter seminant homines, nisi post invocatam Cererem.* Nomen festo ex re datum, Προηρόσια. Hesychius: Προηρόσια, τὰ πρὸ τοῦ ἀρότου θύματα. *Proerosia, libationem ante arationem.* Ita corrigo. Hodie editur, πρὸ τοῦ ἀρότου, *ante aratrum.* Idemque mendum est apud Suidam, ubi itidem corrigendum. Ac habemus antiqui huius moris vestigium apud Euripidem in Supplicibus, ubi sic AEthra.

Μόνον τόδ' ἔργον προσιθεὶς ἐμῷ τέκνῳ,
Πόλει τ' Ἀθηνῶν. τυγχάνω δ' ὑπὲρ χθονὸς
Ἀρότου προθύουσ' ἐκ δόμων ἐλθοῦσ' ἐμῶν
Πρὸς τὸν δὲ σηκόν. ———
Hoc solum opus adiungens, meo filio,
Vrbique Athenarum. Sum vero super terram
Ante arationem sacrificans ex aedibus gradiens meis.
Ad hoc delubrum. ———

Vel etiam dicebatur feminino genere singulariter, Προηροσία. Harpocration. Προηροσία. Ὑπερίδης Δηλιακῷ. ὄνομα θυσίας. *Proerosia, Hyperides Deliaca oratione: nomen sacrificii.* Etymologici Auctor. Προηροσία, ὄνομα θυσίας ὑπὲρ τῶν καρπῶν γιγνομένης. *Proerosia, nomen sacrificii quod fit pro frugibus.* Libanius Declam. XIX. Εἶθ' ὑμεῖς ἔτι κριθῶν, καὶ πυρῶν, μνημονεύετε. καὶ τὴν Προηροσίαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος θύετε. *Ergo vos adhuc hordei & tritici meministis; & Proerosiam pro Graecia celebratis.* Per syncopen quoque dicebant, Πρηροσία. Observo apud Hesychium alibi. Πρηροσία, θυσία Ἀθήνησιν. *Prerosia, festum Athenis.* Vulgus Προακτήρια adpellabat. Hesychius, loco iam citato. Προηρόσια, τὰ πρὸ τοῦ ἀρότου (ita emendandum iam monui) θύματα καὶ ὁ δῆμος δὲ αὐτὰ προακτήρια καλεῖ. *Proerosia, libationes ante sementem: & populus vero ea vocat proactuaria.* Excidit sine dubio huius sacrificii nomen apud Plutarchum Adversus Coloten. Τίνι γὰρ προτέλεια θύσομεν; τίνι σωτήρια; πῶς δὲ φωσφόρια, βάκχεια, προτέλεια γάμων ἄξομεν, μὴ ἀπολιπόντες μηδὲ βάκχειος, καὶ φωσφόρους, προηροσίους, καὶ σωτῆρας; *Cui enim praelusoria sacra immolabimus? cui salutifera? quomodo autem Luciferi, & Bacchi sacra, item auspicatoria nuptiarum celebrabimus, non relictis nec Bacchis, nec Luciferis, Antesementivos & Servatores.* Neque simpliciter mutilus hic locus, sed praeterea etiam corruptus. Primum enim, quaenam hic sacra, quae diis τοῖς Προηροσίοις respondent. Deinde, ubi dii Γαμήλιοι, quibus τὰ προτέλεια γάμων? &, cur bis Προτέλεια commemorat? Omnino censeo, priore loco rescribendum. Τίνι γὰρ προηρόσια θύσομεν; τίνι σωτήρια. *Cui enim proerosia immolabimus? cui salutifera.* In fine vero addendum esse. Καὶ προηροσίους καὶ σωτῆρας, καὶ γαμηλίους. *Et Antesementivos, & Servatores, & Nuptiales.* Opus habebat tam insi-

insignis locus curatione. Instituta vero haec sacra ab Athenienſibus, ſuaſu oraculi, quum fame gravi, ſive peſte, ut alii volunt, premerentur. Docet Scholiaſtes Ariſtophanis Equitibus. Οἱ μὲν γάρ φασιν, ὅτι λιμῷ, οἱ δὲ, ὅτι κὴ λοιμῷ, τὴν πᾶσαν κατασχόντ@ οἰκυμένλω, χρωμένων τίνα ἂν τρόπον παύσαιτο τὸ δεινὸν, τὴν λύσιν ταύτλω ὁ Πύθι@ ἐμαντεύσατο, ἀ προηρόσιον ὑπὲρ ἁπάντων Α'θλωαίων θύσαιεν. Θυσάντων δὲ τ Α'θλωαίων, τὸ δεινὸν ἐπαύσατο. *Alii enim dicunt fame, alii peſte omnem corripiente habitatam, conſulentibus quomodo ceſſaturum eſſet malum, ſolutionem hanc Pythius vaticinatus eſt, ſi anteſementivum pro omnibus Athenienſibus ſacrificarent. Itaque quum Athenienſes immolaviſſent, malum finitum eſt.* Sed ſcribendum illic. ὑπὲρ ἁπάντων Α'θηναῖοι θύσαιεν, *pro omnibus ſacrificarent Athenienſes.* Nam Athenienſes haec ſacra faciebant pro omnibus Graecis; ſiquidem univerſa terra laborabat, ut eſt videre in ipſius Scholiaſtae verbis, cum ait. Τὴν πᾶσαν κατασχόντ@ οἰκουμένην. *Omnem corripiente habitatam.* Et poſtrema verba evincunt. Θυσάντων δὲ τῶν Α'θηναίων, τὸ δεινὸν ἐπαύσατο. *Itaque quum immolaviſſent Athenienſes, malum finitum eſt.* Suidas confirmat. Προηροσίαι, αἱ πρὸ τοῦ ἀρότου (ita ſcribendum iam monui, non ἀρότρυ) γινόμυαι θυσίαι περὶ τ μελλόντων ἔσεσθαι καρπῶν, ὥστε τελεσφορεῖσθαι. ἐγίνετο δὲ ὑπὸ Α'θηναίων ὑπὲρ πάντων Ε'λλήνων. *Proeroſiae, libationes quae fiunt anteſementem de futuris fructibus, ut conſummentur. Factum eſt vero ab Athenienſibus pro omnibus Graecis.* Ariſtides in extrema Panathenaica. Φανερὰ δὴ κὴ ἡ παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν εὐνοια, κὴ ψῆφ@, κὴ διὰ τῦ κοινῦ μάντεως κὴ ἐξηγητῦ τῦ πατρώυ τῇ πόλει, θύειν τε ὑπὲρ τῶν Ε'λλήνων τὴν προηροσίαν κελεύοντων, κὴ μητρόπολιν τῶν καρπῶν αὐτὴν ἐπονομαζόντων. *Manifeſta vero etiam benevolentia ab ipſis Diis, & ſuffragium, & per communem vatem & interpretem patrium urbi, iubentibus pro omnibus Graecis immolare anteſementivam, & metropolin fructuum eam cognominantibus.* Huc pertinet locus Lycurgi in Orat. Κατὰ Μενεσαίχμου. Καὶ γὰρ νῦν πολλὰς κὴ μεγάλας ὑμῖν τιμὰς ὀφείλω· κὴ ζητῶ παρὰ πᾶσιν Ε'λλησι μαντευομένοις ἢ Δία προηροσίας ποιήσασθαι. *Etenim nunc multos & magnos vobis honores debeo; & quaero apud omnes Graecos conſulentes Iovem anteſementivas facere.* Facta autem haec ſacra Cereri, ut initio dixi, quae ea ex re Προηροσία dicta. Suidas in ἐρησιώνη. Λοιμῷ πᾶσαν τὴν γῆν κατασχόντ@, ὁ θεὸς εἶπε, Προηροσίᾳ τῇ Δηοῖ ὑπὲρ πάντων θῦσαι ἢ θυσίαν Α'θηναίυς. *Fame omnem terram infeſtante, dixit Deus, Anteſementivae Cereri pro omnibus ſacra facere Athenienſes,* Plutarchus in Convivio VII. Sap. Ο'μβρίῳ δὲ Διὶ, κὴ Προηροσίᾳ Δήμητρι, καὶ Φυταλμίῳ Ποσειδῶνι πῦ βῶμός ἐσι; πῦ δὲ θυσία. *Pluvio autem Iovi, & Anteſementivae Cereri, & Neptuno algae marinae praeſidi ubi ara eſt? ubi vero ſacrificium.* Ad hoc Cereris cognomentum reſpexerit Maximus Tyrius Diſſert. XIV. Φοβερὸς γεωργὸς ὐδενὶ, φίλ@ πᾶσιν. ἄπειρ@ αἵματ@, ἄπειρ@ σφαγῆς, ἱερὸς κὴ παναγὴς θεῶν Ε'πικαρπίων, καὶ Ε'πιληναίων, καὶ Α'λῴων, κὴ Προηροσίων. *Timendus agricola nulli, amicus cunctis; inexpertus ſanguinis, inexpertus caedis, ſacer & devotus diis Fructiferis, & Praelaribus, & Arealibus, & Anteſementivis.*

ΠΡΟΜΑΧΙΑ.

Lacedaemonii celebrabant, & arundine, tunc coronabantur. Athenaeus lib. XV. Καὶ γὰρ κὴ Λακεδαιμόνιοι καλάμῳ ςεφανῦνται ἐν τῇ τ Προμαχίων ἑορτῇ, ὡς φησι Σωσίβι@ ἐν τοῖς Περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι [θυσιῶν. *Etenim*] *& Lacedaemonii arundine coronantur in feſto Promachiorum, ut ait Soſibius in libris de ſacrificiis Lacedaemoniorum.*

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ.

Prometheo ſacra erant. Meminit eorum Xenophon de Rep. Athen. Πρὸς δὲ τύτοις, χορηγοῖς διαδικάσαι εἰς Διονύσια, κὴ Θαργήλια, κὴ Παναθήναια, κὴ Προμήθεια, κὴ Η'φαίςεια, ὅσα ἔτη. *Ad haec vero praebitoribus imponere ad Bacchanalia, & Thargelia, & Panathenaea, & Promethea, & Vulcanalia quotannis.* Et Lyſias in Oratione, cui titulus, Α'πολογία δωροδοκίας. Ε'πεὶ δὲ κατέπλευσα ἐπὶ Α'λεξίυ ἄρχοντος, εὐθὺς ἐγυμνασιάρχυν εἰς Προμήθεια, κὴ ἐνίκων ἀναλώσας δώδεκα μνᾶς. *Poſt quam in portum veni Alexia archonte, ſtatim fui gymnaſiarcha ad Promethea, & vici impendens duodecim minas.* Mendum eſt apud Iſaeum Orat. Γ'πὲρ τῦ Α'πολλοδώρυ κλήρυ. Γεγυμνασιάρχηκα ἐς προμήθειαν τῦδε τῦ ἐνιατῦ φιλοτίμως, ὡς οἱ φυλέ) πάντες ἴσασιν. *Gymnaſiarcha fui ad Providentiam huius anni ambitioſe, ſicut tribules omnes ſciunt.* Reſtituo. Γεγυμνασιάρχηκα εἰς Προμήθεια τῦδε τ. ἐ. *Gymnaſiarcha fui ad Promethea huius a.* Erat hoc feſto etiam lampadum certamen. Scholiaſtes Ariſtophanis Ranis. Ο' τῆς λαμπάδ@ δὲ ἀγὼν τρίτον Α'θήνησιν ἦγετο, κατὰ τὰ Προμήθια, Η'φαίςεια, Παναθήναια. *Facis vero agon tertium Athenis celebrabatur per Promethea, Vulcanalia, Panathenaea.* Harpocration. Τρεῖς ἄγεσιν Α'θηναῖοι ἑορτὰς λαμπάδ@, Παναθηναίοις, κὴ Η'φαιςείοις, κὴ Προμηθέοις. *Tria agunt Athenienſes feſta facis, Panathenaeis, & Vulcanalibus, & Prometheis.* Atque hac de cauſa eſſe puto, quod Prometheus δᾳδοῦχ@ adpellatur ab Apollonio Athenienſi in Callia, apud Philoſtratum in eius Vita Sophiſt. lib. II. Ἰὼ Προμηθεῦ δᾳδοῦχε, κὴ πυρφόρε, οἷά σε τὸ δῶρον ὑβρίζεται. *Io, Prometheu facitenens, & ignifer, quomodo tuum donum contumelia adficitur.*

ΠΡΟΣΧΑΙΡΗΤΗΡΙΑ.

Agitata eo die, quo a parentibus diſcederet filia, in mariti domum tranſitura. Innuit Harpocration. Προσχαιρητήρια. Λυκοῦργ@ ἐν τῇ Κροκωνιδῶν διαδικασίᾳ, ἑορτὴ παρ' Α'θηναίοις γραφομένη, ὅτι δοκεῖ ἀπιέναι ἡ κόρη. *Proſchaereteria. Lycurgus in Croconidarum conteſtatione, feſtum apud Athenienſes ſcriptum, quia videtur abſcedere puella.* Habes totidem verbis apud Suidam.

ΠΡΟΤΕΛΕΙΑ.

Ante nuptias celebrabantur, & in iis sacra facta. Hesychius. Προτέλεια. ἡ πρὸ τ γάμων θυσία, καὶ ἑορτή. τέλος γὰρ, ὁ γάμος. *Prolusoria, immolatio ante nuptias, & festum. Finis enim nuptiae.* Maximus Monachus in Dionysii Areopagitae Epistolam ad Demophilum VIII. Προτέλεια μὲν θυσιῶν εὐχάς. τὸν γὰρ γάμον, τέλος ἐκάλουν· ὡς τελεῦντα πρὸς τ βίον τὸν ἄνθρωπον. *Prolusoria quidem sacrificiorum preces; nam nuptias vocabant finem; velut qui consummaret hominem ad vitam.* Quae totidem verbis Georgius Pachymerius in paraphrasi eiusdem Epistolae. Himerius in Eclogis Declam. Γ'δεσάν τε (λέγεται) ἐραθῆναι τῦ νεανίσκυ. καὶ ὁμολογῆσαι τ γάμον, προτέλειά τε ποιησαμένῳ τῦ γαμηλίυ πυρὸς τὰ μυστήρια. *Et quum vidisset, (dicitur) amore capta fuisse adolescentis, & consensisse in nuptias, & prolusoria faciens nuptialis ignis mysteria.* Eustathius ad Iliad. λ'. ex Pausaniae Lexico Attico. Προτέλεια. ἡ πρὸ τ γάμων θέα. *Prolusoria, spectaculum ante nuptias.* Rescribo, ἡ πρὸ τῶν γάμων θυσία. *Sacrificium ante nuptias.* Scriptum fuerat per compendium, θῦα. Inde nobis illud, θέα. Meminit Etymologici Auctor. Τέλος, καὶ τὸ πέρας, καὶ ὁ γάμος. ὅθεν καὶ τὰ Προτέλεια. *Finis & exitus, & nuptiae, unde & prolusoria.* Sacrificabant autem Nymphis. Scholiastes Pindari Pythionic. Od. IV. Οὔτε γάμος ἀδεὶς ἄνευ τῶν Νυμφῶν, ἀλλὰ ταύτας πρῶτον τιμῶσι, μνήμης χάριν, ὅτι εὐσεβείας καὶ ὁσιότητος ἀρχηγοὶ ἐγένοντο. *Neque nuptiae ullae sine Nymphis; sed eas primum honorant, memoriae causa, quia pietatis, & sanctitatis proauctores fuerunt.* Et Plutarchus lib. Adversus Coloten. Πῶς δὲ Φωσφόρια, Βάκχεια, Προτέλεια γάμων ἄξωμεν. *Quomodo autem Luciferi sacra, & Bacchi, & prolusoria nuptiarum agemus.* Iterum in Narrat. Amat. Η κόρη κατὰ πάτρια ἐπὶ τὴν Κισσόεσσαν καλυμένῳ κρήνῃ κατήιε, ταῖς Νύμφαις τὰ Προτέλεια θύσυσα. *Puella ritu patrio ad hederaceum vocatum fontem descendit, Nymphis prolusoria sacrificatura.* Athenis parentes filiam nupturam hoc die in arcem deducebant; ac Minervae, pro felici eius matrimonio, sacra faciebant. Suidas. Προτέλεια. ἡμέραν ἔτως ὀνομάζυσιν, ἐν ᾗ εἰς τὴν ἀκρόπολιν τὴν γαμυμένῳ παρθένον ἄγυσιν οἱ γονεῖς εἰς τὴν θεὸν, καὶ θυσίας ἐπιτελῦσι. *Prolusoria, sic nominant diem, in quo in arcem ducunt puellam nubentem parentes ad Deam, & sacrificia peragunt.* Item Iunoni, Dianae, ac Parcis, quasi praeinitiabantur; & comam deponentes, iis illam dedicabant, Pollux lib. III. cap. III. Προτελεῖσθαι δὲ ἐλέγοντο ὐ μόνον αἱ νύμφαι, ἀλλὰ καὶ νύμφιοι. καὶ τέλος, ὁ γάμος ἐκαλεῖτο· καὶ προτέλειοι, οἱ γεγαμηκότες. διὰ τῦτο καὶ Η"ρα Τέλεια, ἡ ξυζυγία. ταύτῃ γὰρ τοῖς Προτελείοις προετέλυν τὰς κόρας, καὶ Α'ρτέμιδι, καὶ Μοίραις. καὶ τῆς κόμης δὲ τότε ἀπήρχοντο ταῖς θεαῖς αἱ κόραι. *Proludi autem dicebantur non modo Nymphae, sed & sponsi; & perfectae nuptiae dicebantur; & prolusorii illi, qui contraxerunt nuptias. Propterea etiam Iuno Perfecta, illa Coniugalis. Huic enim prolusoriis ante perficiebant puellas, & Dianae, & Fatis; & aliquid comarum tunc deabus offerebant puellae.* Sed corrupta ibi verba; ac primum lego, καὶ τέλος, ὁ γάμος. *Et finis, nuptiae.* Deinde, Η"ρα Τέλεια, ἡ Ζυγία. *Iuno Perfecta, Iugalis.* De comae dedicatione, est etiam legere apud Hesychium. Γάμων ἔθη. τὰ Προτέλεια, καὶ ἀπαρχαὶ, καὶ τριχῶν ἀφαιρέσεις τῇ θεῷ πρὸ μιᾶς τῶν γάμων τῆς παρθένυ. *Nuptiarum mores; prolusoria, & libamenta, & crinium ablationes Deae ante unum diem nuptiarum puellae.* E quo loco istud quoque est discendum, pridie nuptiarum solita τὰ Προτέλεια agitari. Et Dianae speciatim canistra ferebant. Schol. Theocriti Idyll. II. Εἰώθασι τῇ Α'ρτέμιδι κανηφορεῖν αἱ μέλλυσαι γαμεῖν, ἐπ' ἀφοσιώσει τῆς παρθενίας, ἵνα μὴ νεμεσηθῶσιν ὑπ' αὐτῆς. τὰ δὲ μυστήρια ταῦτα Α'θήνησι πολιτεύονται. ἐκανηφόρυν δὲ τῇ Αρτέμιδι αἱ ὥραν ἔχυσαι γάμυ, ὥσπερ ἀπολογύμεθα περὶ τῆς παρθενίας τῇ θεῷ, ἵνα μὴ ὀργισθῇ αὐταῖς μελλύσαις τολοιπὸν φθείρεσθαι. *Solent Dianae canistra portare illae, quae nubent, ad consecrationem virginitatis, ne fascinentur ab illa. Haec autem mysteria Athenis administrantur. Canistrum vero portabant Dianae puellae nubili aetate, velut excusaturae de virginitate apud Deam, ne succenseat illis in futurum devirginandis.* Megarenses virgines Iphinoae primitias comae consecrabant, Deliae vero Hecaergae, atque Opidi, Pausanias Atticis, ubi de Megarensibus agit. Καθέσηκε δὲ ταῖς κόραις (τῶν Μεγαρέων) χοὰς πρὸς τὸ τῆς Ι'φινόης μνῆμα προσφέρειν πρὸ γάμυ, καὶ ἀπάρχεσθαι τῶν τριχῶν. καθὰ καὶ τῇ Ε'καέργῃ, καὶ Ο"πιδι, αἱ θυγατέρες ποτὲ ἀπεκείραντο τῶν Δηλίων. *Constituit autem puellis (Megarensium) libationes ad Iphinoae sepulchrum offerre ante nuptias, & inferias crinium facere; sicut etiam Hecaergae, & Opidi aliquando detondebantur filiae Deliorum.* Argivae, pariter atque Athenienses, Minervae comam defectam dicabant. Statius Theb. II.

——— hic more parentum
Iasides, thalamis ubi casta adolesceret aetas,
Virgineas libare comas, primosque solebant
Excusare thoros. ———

Vbi Lutatius. *In templo Minervae solebant virgines nupturae placare deam, quae sit fautrix virginitatis; & excusare, quod necessitate, & lege naturali nubere cogebantur.* Antiquissimis vero Athenienssium legibus fiebant sacra haec Coelo, & Terrae. Proclus in Timaeum Platonis Comment. V. Καὶ ἔοικε διὰ ταῦτα καὶ Οὐρανῷ τούτῳ, καὶ Γῇ, προσήκειν ὁ γάμος· ὡς ἐκεῖνον ὐρανὸν, καὶ γῆν ἐκείνην, ἐνεικονιζομένοις. ὃ δὲ καὶ οἱ θεσμοὶ τῶν Α'θηναίων εἰδότες, προσέταττον Οὐρανῷ, καὶ Γῇ, προτελεῖν, τὺς γάμυς. *Et videntur propterea tum Coelo isti, tum terrae peculiares esse nuptiae; velut istud Coelum, & illam Terram imagini imprimentibus; quod etiam leges Athenienssium cognoscentes iniunxerunt Coelo, & Terrae proludere nuptias.* Atque hi sunt, qui Γαμήλιοι θεοὶ dicebantur. Sopater De Divis. Quaest.

Digitized by Google

Quaeſt. Μοιχὸς θύτας γαμηλίοις τοῖς θεοῖς παρὰ τὴν πανήγυριν. *Adulter ſacrificans nuptialibus diis per feſtivitatem publicam*. Illud quoque hic monebo, videri facta iſta ſacra menſe Gamelione; ſiquidem ille apud Athenienſes nuptiis celebrandis proprius, atque ex ea re adpellatus. Olympiodorus in Meteora cap. VI. Γαμηλιὼν δὲ ἐλέγετο μὴν παρ' Ἀθηναίοις, διὰ τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν γάμους ἐπιτελεῖσθαι. εὔλογον γὰρ ᾤοντο τότε σπείρειν, ὅτε καὶ ἡ γῆ ἀρδεύεται· ἐπιτήδειος γὰρ ὁ καιρὸς πρὸς καρπῶν γένεσιν. *Gamelion vero dicebatur menſis apud Athenienſes, quia eo tempore perficiebant nuptias. Putabant enim rationi conveniens tunc ſeminare, quando etiam terra humectatur. Opportunum namque tempus ad proventum fructuum*. Euſtathius ad Iliad. σ'. Οὗ παρώνυμον ὥσπερ ὁ γαμήλιος λόγος, οὕτω καὶ μὴν Ἀττικὸς ὁ Γαμηλιών, γάμοις ἀφωρισμένος. *Cuius derivativum velut nuptialis ſermo, ſic etiam menſis Atticus Gamelion, nuptiis deſtinatus*. Apud Lacedaemonios Veneri Iunoni matres ſacra faciebant. Pauſanias in Laconicis. Ξόανον δὲ ἀρχαῖον καλοῦσιν Ἀφροδίτης Ἥρας. ἐπὶ δὲ θυγατρὶ γαμουμένῃ νενομίκασι τὰς μητέρας τῇ θεῷ θύειν. *Simulacrum vero antiquum vocant Veneris Iunonis. Ad filiam vero nubentem ſtatuerunt matres ſacrificare Deae*.

ΠΡΟΤΡΥΓΕΙΑ.

Feſtum erat Baccho ſacrum, & Neptuno. Heſychius. Προτρύγεια, (ita ſcribo) non Προτρυγέα. ἑορτὴ Διονύσου, καὶ Ποσειδῶνος, *Antefaecalia, feſtum Bacchi, & Neptuni*; nam proprium Baccho erat, cui Προτρύγης cognomentum. Meminit eius AElianus Var. Hiſtor. lib. III. cap. XLI. Τὸν Διόνυσον Φλεῶνα ἐκάλουν, καὶ Προτρύγην. *Bacchum Phleona vocabant, & Antefaecalem*. Nempe idem eſt, qui Προτρυγαῖος dicitur Achilli Tatio, initio libri ſecundi, ubi feſtum eius, apud Tyrios celebrari ſolitum, eiuſque originem, prolixe deſcribit.

ΠΡΟΦΘΑΣΙΑ.

Clazomeniorum feſtum erat, inſtitutum ob Leucam praevertendo occupatam. Diodorus Siculus lib. XV. Οἱ δὲ Κλαζομένιοι, διάσημα πολέων ἀπέχοντες, τεχνάζονταί τι τοιοῦτο πρὸς τὴν νίκην. κληρώσαντες ἐξ ἑαυτῶν ἀποίκους, ἔκτισαν πλησίον τῆς Λευκῆς πόλιν, ἐξ ἧς ὁρμηθέντες ἅμ' ἡλίῳ ἀνατέλλοντι, ἔφθασαν τοὺς Κυμαίους τὴν θυσίαν ἐπιτελέσαντες. τούτῳ δὲ τῷ φιλοτεχνήματι χρώμενοι κύριοι τῆς Λευκῆς, ἐπώνυμον ἑορτὴν ἄγειν κατ' ἐνιαυτὸν ἐπεσήσαντο, τὴν πανήγυριν ὀνομάζοντες Προφθασίαν. *Clazomenii vero, maiori intervallo diſtantes, tale quid machinantur ad victoriam. Sortito eligentes ex ſeſe colonos, prope Leucam condiderunt urbem, ex qua progreſſi cum Sole oriente, occupaverunt Cumanos in ſacrificio perficiendo. Hoc excogitato artificio facti domini Leucae, feſtum pari nomine quotannis inſtituerunt, ſolenne iſtud ſacrificium nominantes Prophthaſian*.

ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΕΙΑ.

Proteſilai in honorem agebantur apud Theſſalos. Scholiaſtes Pindari Iſthm. Od. I. Ἐν μὲν Φήβαις, Ἰολάεια, ἢ Ἡράκλεια· ἐν δὲ Ὀρχομενῷ, Μινύεια· ἐν δὲ Εὐβοίᾳ, Βασίλεια, ἐν δὲ Θεσσαλίᾳ, Πρωτεσιλάεια. *Thebis quidem Iolaia, aut Herculea; Orchomeni vero Minyea, in Euboea Regia, in Theſſalia Proteſilaea*. Etiam apud Cherroneſitas. Lucianus in Deorum Concilio. Καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ κατάντικρυ ἐν Χερρονήσῳ. *Et Hectori ſacrificant in Ilio, & Proteſilao ex adverſum in Cherroneſo*.

ΠΥΑΝΕΨΙΑ.

Celebrabantur die ſeptimo menſis ab iis Pyanepſionis dicti. Harpocration. Πυανεψιῶνος ἑβδόμῃ τὰ Πυανέψια Ἀπολλώνιος ἄγεσθαί φησι. *Pyanepſionis ſeptimo die Pyanepſia Apollonius notat agi*. Heſychius. Πυανέψια. ἑορτὴ Ἀθήνησιν. καὶ ἄγεται Πυανεψιῶνος ἑβδόμῃ. *Pyanepſia, feſtum Athenis, & celebratur Pyanepſionis ſeptimo*. Nempe ideo, quia Theſeus eo die in urbem ſalvus rediiſſet. Ingerit Plutarchus in Theſeo. Θάψας δὲ τὸν πατέρα, τῷ Ἀπόλλωνι τὴν εὐχὴν ἀπεδίδου τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Πυανεψιῶνος μηνὸς ἰσαμένου. ταύτῃ γὰρ ἀνέβησαν εἰς ἄστυ σωθέντες. *Quum ſepeliviſſet patrem, Apollini votum ſolvit ſeptimo die Pyanepſionis menſis inchoati. Eo enim adſcenderunt in arcem ſervati*. Nomen feſto a fabis; quippe Πύαμος antiqui dicebant pro Κύαμος. Pollux lib. VI. cap. IX. Κύαμοι, οἱ καὶ πύαμοι· ἀφ' ὧν καὶ τὰ Πυανέψια ἑορτή. *Cyami, qui & Pyami; a quibus etiam feſtum Pyanepſia*. Euſtathius ad Iliad. χ'. Καὶ Πυανέψια λέγεσθαι, οἷον Κυαμέψια, διὰ τὸ πυάμους πρότερον τοὺς κυάμους καλεῖσθαι. *Et Pyanepſia dici, quaſi Cyamepſia, quia pyami antea cyami vocabantur*. Apud alios, & quidem frequentius, Πύανος ſcribitur, aut neutro etiam genere Πύανον; & confirmat hanc ſcripturam, quod menſis ipſe Πυανεψιὼν dicatur. Ad fabas tunc coqui ſolitas adludit ille apud Athenaeum lib. IX. Ἐκ τούτων δῆλόν ἐστιν, ὅτι Τηλέμαχος κυάμων χύτρας ἀεὶ σιτέμενος ἦγε Πυανεψίων πομπὴν ἑορτήν. *Ex his manifeſtum eſt, Telemachum fabarum ollas ſemper comedentem celebraſſe Pyanepſiorum feſtum inter crepitus ventris*. Celebrabant autem in honorem Apollinis. Suidas. Τὰ Πυανέψια Ἀπόλλωνι ἄγεσθαί φασι. *Pyanepſia Apollini celebrari dicunt*. Nempe Apollini quoque votum fecerat Theſeus pro felici reditu, cuius rei memoria hic repraeſentabatur. Eſt videre apud Plutarchum loco citato, Scholiaſten Ariſtophanis, & Euſtathium ad Iliad. χ'. Verba ſtatim in rem aliam producemus. Ergo a fabis, coqui tunc ſolitis, nomen feſto. Sed non illae tantum coctae; verum ramus quoque oleaginus eſferebatur, Εἰρεσιώνη adpellatus. Harpocration, ubi de hoc feſto. Πύανα γὰρ ἕψουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ εἰρεσιώνη ἄγεται. *Fabis enim veſcuntur in eo feſto, & ramus oleagineus celebratur*. Suidas. Πύανα γὰρ ἕψουσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ

καὶ ἡ εἰρετιώνη πλέκεται. *Fabas enim coquunt illis, & ramus oleagineus nectitur.* Erat hic ramus lana coronatus, omnisque generis fructus circum pendentes habebat, & a puero ferebatur, cui parens uterque superstes; quique inter ferendum cantabat hos versus:

Εἰρεσιώνη σῦκα φέρει, κὴ πίονας ἄρτους,
Καὶ μέλι ἐν κοτύλῃ, κὴ ἔλαιον ἀναψήσασθαι,
Καὶ κύλικ' εὔζωρον, ἵνα μεθύουσα καθεύδῃ.

Ramus oleagineus fert caricas, & pingues panes,
Et mel in vasculo, & oleum ad tergendum,
Et calicem meraci bene plenum, ut inebriata dormiat.

Eustathius ad Iliad. χ'. Εἰρεσιώνη, γαλλὸς ἐλαίας ἐσεμμένῳ ἐρίῳ, προσκρεμαμένους ἔχων διαφόρους ἐκ γῆς καρπούς. τοῦτον ἐκφέρει παῖς ἀμφιθαλὴς, κὴ τίθησι πρὸ θυρῶν τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῦ, ἐν τοῖς Πυανεψίοις. λέγεται γάρ, φησι, Θησέα, ὅτε εἰς Κρήτην ἔπλει, προσχόντα Δήλῳ τῇ νήσῳ διὰ χειμῶνα, εὔξασθαι Ἀπόλλωνι, κατασέψεσθαι κλάδους ἐλαΐας, εἰ τὸν Μινώταυρον κτείνας σωθῇ, κὴ θυσιάσειν, κὴ γῦν τὴν ἱκετηρίαν ταύτην κατασέψας, ἐθῆται λέγεται χύτραν ἀθάρας κὴ ἔτνους, κὴ βωμὸν ἱδρύσασθαι. διὸ κὴ Πυανέψια λέγεσθαι, οἷον Κυαμέψια, διὰ τὸ πυάμους πρότερον τοὺς κυάμους καλεῖσθαι. ἦγον δὴ ἐσθ' ὅτε ταῦτα κὴ ἐπὶ ἀποτροπῇ λιμοῦ. ᾖδον δὴ παῖδες ὕτω.

Εἰρεσιώνη &c.

Eiresione, ramus oleae coronatus lana, habens adpensos varios ex terra fructus. Hunc effert puer patrimus, ac matrimus, & ponit ante fores templi Apollinis per Pyanepsia. Dicitur enim, ut aiunt, Thesea, quum navigaret in Cretam, adpellentem Delo insulae propter tempestatem, vota feciisse Apollini, coronaturum se ramos oleae, si Minotauro occiso servaretur, & sacrificaturum. Itaque hoc indicium supplicis coronans, dicitur coxisse ollam farinae, & pultis ex leguminibus, aramque statuisse. Propterea etiam Pyanepsia dici, tamquam Cyamepsia, quia pyami prius vocabantur cyami, vel fabae. Celebrabant autem ista interdum etiam ad avertendam famem. Pueri vero ita cantabant:

Ramus oleagineus, &c.

Quae totidem verbis Suidas in Εἰρεσιώνη. Fructusque hos omnis generis adpensos, Διακόνια adpellabant. Hesychius. Διακόνιον. μάζα, ἢ ζωμός. κὴ ἡ κρηπὶς ἐπὶ τῷ πλακοῦντος. οἱ δὲ, πέμματα ἐξαπτόμενα τῆς εἰρεσιώνης. *Diaconion, puls, vel offa, & crepido placentae, alii autem liba adligata ad ramum oleagineum.* Sunt qui τῆς εἰρεσιώνης origines non ad Thesei votum referant, sed ad oraculum, Athenienſibus quondam datum, quum fame premerentur. Etymologici Auctor in Εἰρεσιώνη. Λυκοῦργος δὴ φησὶν, ἀπορίας γενομένης Ἀθηναίοις, τοῦτο ἐπιτελεσθῆναι κατὰ χρησμὸν, ὥσπερ ἱκετηρίαν. *Lycurgus vero dicit, sterilitate Athenienſibus exorta id celebraviſſe ex oraculo, velut ſupplicationem.* Suidas loco citato. Κράτης δὴ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ Περὶ τῶν Ἀθήνησι θυσιῶν, ἀφορίας ποτὲ τὴν πόλιν κατασχούσης θαλλὸν κατασέψαντας ἐρίοις, ἱκετηρίαν ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι. *Crates vero Athenienſis in ſcripto de ſacrificiis, quae fiunt Athenis, inopia frugum aliquando urbem premente, ramum coronantes lanis, ſupplicationis indicium poſuiſſe Apollini.* Quae habes quoque apud Eustathium loco citato. Et plenius narrat alibi. Suidas. Εἰρεσιώνη, κλάδος ἦν ἐλαίας, ἐρίοις περιπλεγμένος. ἐξήρτητο δὲ αὐτοῦ τὰ ὡραῖα πάντα. προετίθετο δὲ αὐτὰ μετὰ τῆς εἰρεσιώνης πρὸ τῶν θυρῶν κατὰ παλαιὸν χρησμόν. οἱ μὲν γάρ φασιν, ὡς λοιμοῦ (ſcribe, λιμοῦ.) πᾶσαν τὴν γῆν κατασχόντος, ὁ θεὸς εἶπε Προηροσίᾳ τῇ Δηοῖ ὑπὲρ πάντων θῦσαι θυσίαν Ἀθηναίους. ὃ ἕνεκεν χαριστήρια πανταχόθεν ἐκπέμπουσιν Ἀθήναζε τῶν καρπῶν τὰς ἀπαρχάς. *Eireſione, ramus erat oleae, lanis nexus. Suſpendebantur autem ex eo omnia tempeſtatum anni munera. Haec vero proponebantur cum ramo ante fores ex veteſto oraculo. Dicunt enim nonnulli, tamquam peſte (fame) omnem terram vexante Deus dixerit Proluſoriae Cereri pro omnibus ſacrum ſacrare Athenienſes; quamobrem pignora gratae voluntatis undiquaque emittunt Athenas frugum primitias.* Super ramum vero iſtum, prius quam carmen ordirentur, bellaria effundebant, & craterem vino plenum. Etymologici Auctor in Εἰρεσιώνη. Καταχύσματα ἦν, κύλικα οἴνου κεκραμένου, καταχέοντες αὐτῆς, ἐπιλέγουσιν·

Εἰρεσιώνη σῦκα φέρει, &c.

Libamenta autem, calicem vino temperatum, defundentes inde aliquid, ſuperdicunt.

Ramus oleagineus caricas fert, &c.

Eustathius loco citato. Ἀλλαχοῦ δὲ λέγεται κὴ ὅτι σέμμα λευκὸν, κὴ φοινικοῦν, ἀπῄρτητο τοῦ θάλλου. κὴ ὅτι προετίθετο ἱκεσία τῷ Ἀπόλλωνι καθ' ἣν ἡμέραν οἱ περὶ Θησέα σωθῆναι δοκοῦσι. κὴ ὅτι καταχύσματα, κὴ κύλικα οἴνου κεκραμένου, ἐπιχέοντες αὐτῆς. ἐπέλεγον τὴν ῥηθεῖσαν ᾠδήν. *Alibi vero dictum eſt quoque, vittam albam, & purpuream ex ramo ſuſpendi, & ſupplicationis inſtar proponi Apollini, quo die Theſeus videtur ſervatus fuiſſe; atque etiam libamenta, & calicem vino temperatum, adfundentes ex eo, ſuperdixiſſe cantilenam, quam memoravi.* Statuebatur autem ante fores templi Apollinis. Ecce in citatis iam verbis Eustathii. Τοῦτον ἐκφέρει παῖς ἀμφιθαλὴς, κὴ τίθησι πρὸ θυρῶν τοῦ Ἀπόλλωνος ἱεροῦ, ἐν τοῖς Πυανεψίοις. *Hunc effert puer patrimus, ac matrimus, & ponit ante fores templi Apollinis per Pyanepsia.* Hoc ipsum est, quod Etymologici Auctor innuit istis verbis. Προετίθετο δὲ ἱκεσία τῷ Ἀπόλλωνι. *Proponebatur autem ſupplicatio Apollini.* Alii tamen ante aedes suas a pueris istis, qui ferrent, collocatas tradunt. Aristophanis Scholiastes Pluto. Ταύτῃ δὴ τὴν εἰρεσιώνην πρὸ τῶν οἰκημάτων ἐτίθεντο οἱ Ἀθηναῖοι, κὴ κατ' ἔτος ἧλλαττον. *Hanc vero eireſionen, ante domos ponebant Athenienſes, & quotannis renovabant.* Et Suidas, ubi de re eadem. Ταύτῃ δὴ πρὸ τῶν οἰκημάτων ἐτίθεσαν, κὴ κατ' ἔτος αὐτὴν ἧλλαττον. *Hanc vero ante domos ponebant, & quotannis eam renovabant.* Sed explicabo. Ramus iste festo die ante templum Apollinis positus; eo exacto inde abductus ante aedium fores statuebatur. Ipse Eustathius disertis verbis non multo post in istius moris prisci enarratione. Μετὰ δὲ τὴν ἑορτὴν, ἔξω ἀγρῶν τιθέασι παρὰ θύρας. *Poſt feſtum*

Digitized by Google

stum vero, extra agros ponunt ad fores. Quae totidem verbis habes etiam apud Suidam, & Apostolium, ubi explicat istum Aristophanis versum, etsi non nominato Auctore.

Ὥσπερ παλαιὰν ἐρεσιώνην καύσετε.

Velut priscum ramum oleae comburet.

Dixi vero initio, ramum oleaginum fuisse; idque praeter Auctores iam citatos etiam testatur Hesychius, in cuius Glossis est. Εἰρεσιώνη, κλάδος ἐλαίας. *Eiresione, ramus oleae.* Sed sciendum, e lauro quoque interdum fuisse. Clare nobis discrimen indicat Scholiastes Aristophanis Pluto. Εἰρεσιώνη, θαλλὸς ἐλαίας, ἢ δάφνης. *Eiresione, ramus oleae, vel lauri.* Lutatius in Thebaida, extremo secundo Commentario, ubi τὴν ἐρεσιώνην describit, ad illa Statii verba,

——— *& ab arbore casta*
Nectent purpureas niveo discrimine vittas.

Ita inquit: *Ab arbore casta. Oliva, sive lauro; pro inventore, id quod inventum est; nam casta non est olea, sed Minervae. Aliter. Castam arborem dixit, quae post quinquennium Athenis Minervae offerebatur * pestilentiae civitatem * quam verbenam nominant, in qua omnium frugum, pomorumque primitias obligabant, ut Cratinus ait. Hanc igitur castam arborem dicit, idest, in qua purpureis nexibus omnia supra dicta pendebant; quae tamen interiectis duobus pedibus candida fila discriminabant.* Expediam hic quoque istum nodum. Vtriusque honori ἡ Εἰρεσιώνη oblata fuit; Apollinis, & Minervae; itaque quum Apollini offerretur, e lauro fuerit, arbore illi sacra; quum Minervae, ex oliva, ipsi itidem consecrata. Sed Lutatii ille locus, corruptus admodum, emendandus mihi nunc obiter per occasionem istam, & illustrandus. Itaque verba mutila, & depravata, sic restituo. *Athenis Minervae offerebatur, ob liberatam pestilentia civitatem, quam eresionam nominant.* Sed errat, quod pestilentiam dicat, quae fames fuit; & decepit eum Auctoris, quem sequutus est, corruptus locus, in quo perperam λοιμῶ pro λιμῶ, fuerat; quemadmodum etiam apud Suidam. Quod autem ait: *In qua purpureis nexibus omnia supra dicta pendebant, quae tamen interiectis duobus pedibus candida fila discriminabant.* Hoc est, quod dixit Etymol. Auct. Εἰρεσιώνη, θάλος ἐστὶν ἐλαίας, πάντας τοὺς καρποὺς ἔχον ἀπηρτημένους, καὶ στέμμα λευκὸν καὶ φοινικοῦν. *Eiresione, ramus est oleae, omnes fructus habens alligatos, & vittam albam purpureamque.* Et Eustathius, loco iam pluries citato. Ἀλλαχοῦ δὲ λέγεται καὶ, ὅτι στέμμα λευκὸν καὶ φοινικοῦν ἀπήρτηται τῷ θαλλῷ. *Alibi vero dicitur etiam vittam albam, & purpuream adligari suspensam ab ramo.* Deinde non Apollini tantum, aut Minervae, sed Horis quoque ἡ Εἰρεσιώνη ferebatur; idque non Pyanepsiis dumtaxat, de quibus nunc agimus; verum enimvero etiam Thargeliis. Suidas. Πυανεψίοις, καὶ Θαργηλίοις, Ἡλίῳ, (qui idem cum Apolline.) καὶ Ὥραις, θύουσιν Ἀθηναῖοι. Φέρουσι δὲ οἱ παῖδες τὰ προκατθλεσμένα ἀκρόδρυα, καὶ ταῦτα πρὸ τῶν θυρῶν κρεμῶσι. *Pyanepsiis, & Thargeliis Soli, & Horis sacrificant Athenienses. Ferunt autem pueri illas fruges antea electas, easque suspendunt ante fores.* Scholiastes Aristophanis Equitibus. Πυανεψίοις, καὶ Θαργηλίοις, Ἡλίῳ, καὶ Ὥραις, ἑορτάζουσιν Ἀθηναῖοι. Φέρουσι δὲ οἱ παῖδες τάς τε θαλλοὺς ἐρίοις περιπεπλεγμένους, ὅθεν ἐρεσιῶναι λέγονται. *Pyanepsiis, & Thargeliis Soli, & Horis feriantur Athenienses. Pueri autem ferunt ramos lanis circumvolutas, unde Eiresione dicuntur.* Idem alibi, Commentario ad Plutum, de solis Horis loquitur. Πυανεψίοις, καὶ Θαργηλίοις, Ὥραις θύουσιν Ἀθηναῖοι. Φέρουσι δὲ οἱ παῖδες τὰ προκατπλεσμένα ἀκρόδρυα. *Pyanepsiis, & Thargeliis Athenienses sacrificant Horis. Pueri vero ferunt illa prius electa frugum genera.* Dixi porro omne genus fructus adpensos fuisse, idque Auctorum testimoniis confirmavi, sed mala, ac pira, aliaque, quae ferre haud poterat, abfuisse nos docet Strabo, cuius ista verba libro I. Τὸ μὲν οὖν ἅπαντα ζητεῖν περιποιεῖν αὐτῷ, προσεκπίπτοντος ἄν τις ἐκθείη φιλοτιμίᾳ. ὡς ἂν εἴ τις, φησὶν ὁ Ἵππαρχος, Ἀττικῆς εἰρεσιώνης καταγοροίη, καὶ ἃ μὴ δύναται φέρειν μῆλα, καὶ ὄχνας, ὅτως ἐκείνης πᾶν μάθημα, καὶ πᾶσαν τέχνην. *Omnia quidem igitur conari vindicare sibi, attribuat aliquis ambitioni egredientis modum, ut si quis, ait Hipparchus, in Attica eiresione recenseat etiam, quae nequit ferre mala, ac pira, sic illius omnem disciplinam, & omnem artem.* Meminit τῆς εἰρεσιώνης Clemens Strom. IV. Αὐτίκα Στρωματεῖς ἡμῶν, κατὰ τὸ γεωργὸν Τιμοκλέους τοῦ κωμικοῦ, σῦκα, ἔλαιον, ἰσχάδας, μέλι, προσοδεύσαι, καθάπερ ἐκ παμφόρου χώρας. δι' ἣν εὐκαρπείαν, ἐπιφέρει,

Σὺ μὲν εἰρεζιώνην, ὦ γεωργίαν, λέγεις.
Ἐπιφωνεῖν γὰρ εἰώθεσαν Ἀθηναῖοι,
Εἰρεσιώνη σῦκα φέρει, καὶ πίονας ἄρτους,
Καὶ μέλι ἐν κοτύλῃ, καὶ ἔλαιον ἀναψήσασθαι.

Statim segetria nostra, iuxta agricolam Timoclis comici, ficus, oleum, caricas, mel proferunt, tamquam ex frugifera regione; propter quam fertilitatem inferi.

Tu quidem eiresionen, non agriculturam dicis.
Solebant enim acclamare Athenienses,
Eiresione ficus fert, & pingues panes,
Et mel in vasculo, & oleum ad tergendum.

Denique ab aliis Πανόψια adpellatum hoc festum fuit. Harpocration. Πυανόψια ταύτην ἑορτὴν καλοῦμεν. οἱ δ' ἄλλοι Ἕλληνες Πανόψια, ὅτι πάντας εἶδον καρποὺς τῇ ὄψει. *Pyanopsia hoc festum vocamus, alii vero Graeci Panopsia, quia omnes fructus visu cernebant.*

ΠΥΛΑΙΑ.

Agebantur a Pylaeis, in honorem Cereris τῆς Πυλαίας. Nam Pylis sacra ei Deae faciebant Pylagorae. Strabo lib. IX. Ἐν Πύλαις συνήγοντο, ἃς καὶ Θερμοπύλας καλοῦσιν. ἔθυον τῇ Δήμητρι οἱ Πυλαγόραι. *In Pylis congregabantur, quas etiam Thermopylas vocant. Sacrificabant Cereri Pylagorae.* Et hinc illa Ceres Πυλαία cognomento dicebatur, ibi culta proprio fano, & festo. Erotianus. Πύλας, τόπ-

Digitized by Google

πῳ Θεσσαλίας, ἐν ᾧ καὶ τὸ τῆς Πυλαίας Δήμητρος ἱερὸν ἵδρυται. *Pylae, locus Theſſaliae, in quo etiam Pilaeae Cereris templum poſitum eſt.* Et feſtum quidem, Πύλαια dictum. Hoc Stephanus vult in Πύλαι, quum inquit: Λέγεται καὶ Πύλαια τὸ ἀδέτερον, ἐπὶ τῆς θυσίας. *Dicitur etiam Pylaea, ut neutrum de ſacrificio,*

ΠΥΡΣΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Ab Argivis celebrabatur, in memoriam Lyncei, & Hypermeſtrae; quorum ille Lyrceae, iſta Lariſſae, accenſa face periculum ſe evaſiſſe ſignificabat. Pauſanias Corinthiacis. Ἑτέρα δὲ ὁδὸς ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν πρὸς τῇ Δειράδι ἐστὶν ἐπὶ Λύρκειαν. ἐς τοῦτο λέγεται τὸ χωρίον Λυγκέα ἀποσωθῆναι τῶν πεντήκοντα ἀδελφῶν μόνων, καὶ ἡνίκα ἀνεσώθη, πυρσὸν ἀνέσχεν ἐντεῦθεν. συνέκειτο δὲ ἄρα αὐτῷ πρὸς τὴν Ὑπερμνήστραν ἀνασχεῖν τὸν πυρσὸν, ἢν διαφυγὼν Δαναὸν ἐς ἀσφαλὲς ἀφίκεταί που. τὴν δὲ καὶ αὐτὴν ἀνάψαι λέγουσιν ἕτερον ἀπὸ τῆς Λαρίσης, δῆλα καὶ ταύτῃ ποιοῦσαν, ὅτι ἐν ᾠδενὶ ὠδὲ αὐτὴ καθέσηκεν ἔτι κινδύνῳ. ἐπὶ τούτῳ δὲ Ἀργεῖοι κατὰ ἔτος ἕκαστον ΠΥΡΣΩΝ ΕΟΡΤΗΝ ἄγουσιν. *Alia vero via ab portis ad Deiradem eſt verſus Lyrceam. In hanc regionem dicitur Lyncea ſervatum evaſiſſe ſolum ex quinquaginta fratribus, & poſtquam conſervatus fuit, facem extulit inde. Convenerat autem inter ipſum, & Hypermneſtram adlevare taedam, ſi evadens Danaum alicubi in ſecurum veniret. Hanc vero etiam dicunt accendiſſe alteram ab Lariſſa, ut ſic quoque manifeſtum faceret, ne ipſam quidem in ullo poſitam eſſe periculo. Propter hanc rem Argivi quolibet anno celebrant feſtum facum.*

GRAECIAE FERIATAE SIVE DE FESTIS GRAECORVM

LIBER SEXTVS.

ΡΑΨΩΙΔΩΝ ΕΟΡΤΗ.

HAEC Dionyſiorum tempore celebrabatur a rhapſoedis, qui ſtatuam Bacchi circumeuntes verſus ei in honorem recitabant. Obſervare eſt apud Athenaeum initio lib. VII. Φαγήσια, οἱ δὲ Φαγησιπόσια, προζαγορεύουσι τὴν ἑορτήν. ἐξέλιπε δὲ αὕτη, καθάπερ ἡ τῶν ῥαψῳδῶν, ἣν ἦγον κατὰ τὰ Διονυσίων, ἐν ᾗ παριόντες ἕκαστοι τῷ θεῷ οἷον τιμὴν ἀπετέλουν τὴν ῥαψῳδίαν. *Phageſia, alii vero Phageſipoſia adpellant feſtum. Sed id defecit, perinde ut Rhapſoedorum, quod celebrabant per Bacchanalia, in quo accedentes quiſque ad Deum velut laudem tribuebant iſtam Rhapſoediam.*

ΣΑΒΑΖΙΑ.

Feſtum Iovis τοῦ Σαβαζίου, cuius ſacris, qui initiarentur, iis anguis in ſinum immiſſus per partes inferiores rurſum eximebatur. Clemens Protreptico. Μίγνυται δὲ αὖθις ὁ γεννήσας αὐτοσὶ Ζεὺς τῇ Φερεφάττῃ, τῇ ἰδίᾳ θυγατρὶ, μετὰ τὴν μητέρα τὴν Δηώ. ἐκλαθόμενος τοῦ πρότερα μύσας, πατὴρ καὶ Φθορεὺς Κόρης ὁ Ζεύς. καὶ μίγνυται δράκων γεγόμενος· ὃς ἦν, ἐλεγχθείς. Σαβαζίων γοῦν μυστηρίων σύμβολον τοῖς μυουμένοις, ὁ διὰ κόλπου θεός. δράκων δέ ἐστιν ὅτος, διελκόμενος τοῦ κόλπου τῶν τελουμένων, ἔλεγχος ἀκρασίας Διός. *Miſcetur autem rurſus poſtquam genuiſſet ille Iupiter Proſerpinae ſuae filiae, poſt matrem Cererem. Obliviſcens prioris facinoris pater, & corruptor Puellae Iupiter, miſceturque mutatus in draconem, qualis erat, deprehenſus. Igitur Sabaziorum myſteriorum ſymbolum initiatis, iſte Deus in ſinu. Ille autem draco eſt, traductus per ſinum eorum, qui conſumantur, argumentum incontinentiae Iovis.* Arnobius lib. v. *Ipſa noviſſime ſacra, & ritus initiationis ipſius, quibus ſabaziis nomen eſt, teſtimonio eſſe poterunt veritati; in quibus aureus coluber in ſinum demittitur conſecratis, & eximitur rurſus ab inferioribus partibus, atque imis.* Firmicus De Errore Prof. Relig. *Sabazium colentes Iovem, anguem, quum initiantur, per ſinum ducunt.* Alii Bacchi feſtum putant, Σαβαζίου nuncupati, cui pater Caprius fuerit. Cicero De Nat. Deorum lib. III. *Dionyſos multos habemus; primum, e Iove, & Proſerpina natum; ſecundum Nilo, qui Nyſam dicitur interemiſſe; tertium, Caprio patre, eumque regem Aſiae praefuiſſe dicunt, cui Sabazia ſunt inſtitu-*

Digitized by Google

stituta. Diodorus Siculus variat in patre lib. III. Φασὶ γὰρ ἐκ Διὸς καὶ Περσεφόνης Διόνυσον γεγενῆσθαι, τὸν ὑπό τινων Σαβάζιον ὀνομαζόμενον. ἐξ οὗ τήν τε γένεσιν, καὶ τὰς θυσίας, καὶ τιμὰς νυκτερινὰς, καὶ κρυφίας, παρεισάξασι, διὰ τὴν αἰσχύνην τὴν ἐκ τῆς συνουσίας ἐπακολουθοῦσαν. *Dicunt enim ex Iove, & Proserpina natum esse Bacchum, ab nonnullis nominatum Sabazium, cuius & originem, & sacrificia, & honores nocturnos absconditosque inducunt propter pudorem ex concubitu exortum.* Quique his sacris initiati, Σαβοὶ dicti. Harpocration. Οἱ μὲν σαβοὺς λέγεσθαί (φασι) τοὺς τελουμένους τῷ Σαβαζίῳ, τουτέστι τῷ Διονύσῳ. *Alii quidem Sabos dici (aiunt) devotos Sabazio, hoc est, Baccho.* Scholiastes Aristophanis Vespis. Σαβάζιον δὲ τὸν Διόνυσον οἱ Θρᾷκες καλοῦσι, καὶ Σαβοὺς, τοὺς ἱερεῖς αὐτῷ. *Sabazium vero Bacchum Thraces vocant, & Sabos ei sacros.* Oppianus Cyneget. I.

——— τὰ Σαβάζια νυκτερὰ θύσθλα.
——— *Sabazia nocturna orgia.*

ΣΕΒΑΣΤΙΑ.

In honorem Imperatoris passim celebrabantur; Menander Rhetor cap. Πῶς δεῖ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδεύσεων τὰς πόλεις ἐγκωμιάζειν. Ἑορτὴ δὲ τὰ Ἴσθμια, Παλαίμονι. καὶ Νέμεα, Ἀρχεμόρῳ. βασιλεῖ δὲ, ὡς τὰ Σεβάσια πολλαχοῦ. *Quomodo oporteat ab artium disciplinis laudare urbes. Festum vero Isthmia Palaemoni, & Nemea Archemoro; Caesari autem, ut Sebastia multis locis.*

ΣΕΜΕΛΗ.

Incertum, quale festum fuerit. Hesychius. Σεμέλη, τράπεζα. παρὰ δὲ Φρυνίχῳ, ἑορτή. *Semele, mensa; sed apud Phrynichum, festum.* Puto Semeles fuisse.

ΣΕΠΤΗΡΙΟΝ.

Delphis celebrabatur nono quoque anno. Plutarchus in Quaest. Graec. Τρεῖς ἄγουσι Δελφοὶ ἐνναετηρίδας κατὰ τὸ ἑξῆς· ὧν τὴν μὲν, Σεπτήριον καλοῦσι· τὴν δ', Ἡρωΐδα· τὴν δὲ, Χαρίλαν. *Delphi agunt tria novennalia festa deinceps, quorum unum vocant septerium, alterum Heroida, tertium vero Charilan.* Feminino genere habes apud Hesychium. Σεπτηρία, καθαρμός. *Septeria, purgatio.*

ΣΘΕΝΙΑ.

Argivorum erat. Hesychius. Σθένια, ἀγών τις ἐν Ἄργει οὕτω προσηγόρευτο. *Sthenia, certamen quoddam in urbe Argo sic dicebatur.*

ΣΙΚΕΛΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Festum apud Siculos erat, in quo epheborum certamen, scillis sese verberantium; quique victor evasisset, praemium a gymnasiarchis taurum habebat. Scholiastes Theocriti Idyll. VII. Τῶν ἐφήβων ἐν Σικελίᾳ γίνεται ἀγὼν ἐν σκίλλαις· καὶ νικήσαντες, ταῦρον ὑπὸ τῶν γυμνασιαρχῶν τιθέμενον λαμβάνουσιν ἔπαθλον. *Ephebeorum in Sicilia est certamen in Scillis; & qui vicerunt, taurum ab gymnasiarchis positum accipiunt praemium.*

ΣΚΕΙΡΑ, aut ΣΚΙΡΑ.

De hoc festo dictum mihi libro De Populis Atticae, in voce Σκίρον. Hic reponam loco proprio. Etymologici Auctor. Σκείρα, ἑορτὴ Ἀθηνᾶς. *Scira, festum Minervae.* Corruptus est Hesychii locus. Σκείρα, ἑορτὴ Ἀθήνησιν Ἀρείου. *Scira, festum Athenis Arionis.* Restitue, ἑ. Ἀθήνησιν Ἀθηνᾶς, *f. Athenis Minervae.* Nam Minervae festum erat, ut ostendam. Deinde malim Σκίρα, quam Σκείρα. Ita alii omnes scribunt. Et mensis ab eo Σκιροφοριὼν adpellatus. Harpocration. Σκίρα, ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις, ἀφ' ἧς καὶ ὁ μὴν Σκιροφοριών. *Scira, festum apud Athenienses, a quo & mensis Scirophorion.* Celebrabatur vero die mensis istius Scirophorionis XII. in honorem Minervae Σκιράδος, vel, ut alii volunt, Cereris, & Proserpinae. Scholiast. Aristophanis ad Concion. Σκίρα, ἑορτή ἐστι τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς, Σκιροφοριῶνος τῇ δωδεκάτῃ. οἱ δὲ, Δήμητρος, καὶ Κόρης. *Scira, festum est Sciradis Minervae, duodecimo die Scirophorionis; alii autem Cereris, & Proserpinae.* Corruptus Stephani quoque locus in Σκίρος. Σκίρα δὲ κέκληται. τινὲς μὲν, ὅτι ἐπὶ Σκίρῳ Ἀθήνησι θύεται. ἄλλοι δὲ, ἀπὸ τῶν γιγνομένων ἱερῶν Δήμητρι, καὶ Κόρῃ. καὶ ἡ ἑορτὴ ταύτη Ἐπισκίρα κέκληται. *Scira autem vocata sunt, ut nonnulli quod in Sciro sacrificatur Athenis; alii vero ab sacris, quae fiunt Cereri, & Proserpinae; & hoc festum Episcira vocatum fuit.* Rescribe primum, Ἐπὶ Σκίρῳ Ἀθηνᾷ θύεται. *In Sciro sacrificatur Minervae.* Deinde, Καὶ ἡ ἑορτὴ ταύτη ἔτι Σκίρα κέκληται. *Et hoc festum adhuc Scira vocatum est.* Et sacrum, quod tunc fieri solitum, Σκίρωσις dictum. Strabo lib. IX. Ἀφ' ὃ μὲν Ἀθηνᾶ τε λέγεται Σκιρὰς, καὶ τόπος Σκίρα ἐν τῇ Ἀττικῇ, καὶ ἔτι Σκίρωσις ἱεροτοιία τις, καὶ ὁ μὴν Σκιροφοριών. *A quo quidem, & Minerva dicitur Sciras, & locus Scira in Attica, & adhuc sciroses quaedam solennitas, & mensis Scirophorion.* Hunc diem, sacrum antea festo, multo magis sacrum reddidit victoria ad Mantineam. Plutarchus De Gloria Athen. Τὴν δὲ δωδεκάτην τοῦ Σκιροφοριῶνος ἱερωτέραν ἐποίησεν ὁ Μαντινικὸς ἀγών, ἐν ᾧ τῶν ἄλλων συμμάχων ἐκβιασθέντων καὶ τραπέντων, μόνοι τὸ καθ' ἑαυτοὺς νικήσαντες ἐστήσαντο τρόπαιον ἀπὸ τῶν νικώντων πολεμίων. *Duodecimam vero Scirophorionis religiosiorem fecit praelium Mantinense, in quo aliis sociis vi expulsis, & conversis, soli quod ad ipsos pertineret vincentes excitarunt tropaeum ab hostibus vincentibus.* Meminit festi etiam Polyaenus lib. III. Ἦν ἑορτὴ Σκίρα. Τιμόθεος καὶ ταύτην τὴν ἡμέραν μυρσίνῃ στεφανώσας τὰς τριήρεις ἦρε τὸ σημεῖον. *Erat festum Scira. Timotheus illo die, quum myrto coronavisset triremes, sustulit signum.* Sunt qui datum nomen velint ab umbella, quae Σκίρον nuncupabatur; ferebaturque a sacerdotibus Minervae, Neptuni, & Solis, ex arce Scirum abeuntibus; erat autem umbella ista alba; quique gesta-

gestabant, Eteobutadae. Harpocration. Σκίρον, σκιάδιόν ἐστι, μεθ' ἣ φερόμενοι ἐξ ἀκροπόλεως, εἴς τινα τόπον, καλούμενον Σκίρον, πορεύονται. ἤτε τ' Ἀθηνᾶς ἱέρεια, καὶ ὁ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερεὺς, καὶ ὁ τοῦ Ἡλίου. κομίζουσι δὲ τοῦτο Ἐτεοβουτάδαι. *Sciron, umbella est, cum qua discendentes ex arce in quemdam locum, qui vocatur Scirus, abeunt, tum sacerdos Minervae, tum Neptuni, & Solis. Eam vero portant Eteobutadae.* Totidem verbis Scholiastes Aristophanis, loco citato, nisi quod Neptuni ibi sacerdotis nulla mentio. Dixi vero umbellam istam albam fuisse; idque eiusdem Comici Scholiastae locus testatur, qui hoc quoque addit, non ab Eteobutadis gestatam, sed a sacerdote Erechthei. Ecce verba. Ἐν ᾗ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἐρεχθέως φέρει σκιάδιον λευκὸν, ὃ λέγεται σκίρον. *In qua sacerdos Erechthei portat umbellam albam, quae dicitur Sciron.* Ea autem umbellae portatio significabat, tempus iam aedificando idoneum esse. Harpocration. Σύμβολον ὃ τοῦτο γίνεσθαι τοῦ δεῖν οἰκοδομεῖν, καὶ σκέπας ποιεῖν, ὡς τούτου τοῦ χρόνου ἀρίστου ὄντος πρὸς οἰκοδομίαν. *Ea vero tessera est indicans aedificandum esse, & tecta facienda, utpote illo tempore optimo ad aedificandum.* Habes totidem verbis apud Suidam, & Scholiasten Aristophanis. Qui pompam hanc instruebant, pellibus victimarum, Iovi Milichio, ac Cretio immolatarum, utebantur. Suidas. Διὸς κώδιον, οὗ τὸ ἱερεῖον Διὶ τέθυται. θύουσι δὲ τῷ Μειλιχίῳ Διΐ. τὰ δὲ κώδια τούτων φυλάττουσι, δεῖα προσαγορεύοντες. χρῶνται δ' αὐτοῖς, οἵ τε Σκιροφορίων τὴν πομπὴν στέλλοντες, καὶ ὁ δαδοῦχος ἐν Ἐλευσῖνι. *Iovis vellus, cuius victima Iovi sacrificata est. Sacrificant autem Iovi Placido. Vellera vero ista servant, cognominantes Iovialia; utunturque eis, & illi, qui pompam Sciriphoriorum ducunt, & facitenens apud Eleusinia.* Apud Apostolium in Διὸς κώδιον luxata verba. Restitue ad exemplar Suidae, e quo transcripta. Praeterea tum quoque cursu ephebi concertabant palmitem uvis onustum gestantes, quem Ὄσχον nuncupabant; & ab eo certamen istud Ὀσχοφόρια. De qua re plene a me dictum est supra in Ὀσχοφόρια. Illic vide; neque enim hic repetere libet.

ΣΚΙΕΡΙΑ.

Festum hoc Aleae celebratum, Arcadiae oppido, in honorem Bacchi; in eoque feminae sese flagellabant, ex oraculis Delphici iussu, ut iuvenes Spartani ad aram Dianae Orthyiae. Pausanias in Arcadicis. Μετὰ δὲ Στύμφαλόν ἐστιν Ἀλέα, συνεδρίᾳ μὲν τῇ Ἀργολικῇ μετέχεσα καὶ αὐτή. Ἀλεὸν δὲ τὸν Ἀφείδαντος φασὶν ἀποφαίνουσιν οἰκιστήν. Θεῶν δὲ ἱερὰ αὐτόθι, Ἀρτέμιδός ἐστιν Ἐφεσίας, καὶ Ἀθηνᾶς Ἀλέας, καὶ Διονύσου ναὸς καὶ ἄγαλμα. τούτῳ παρὰ ἔτος Σκιρίαν ἑορτὴν ἄγουσι. καὶ ἐν Διονύσου τῇ ἑορτῇ, κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν, μαστιγοῦνται γυναῖκες, καθὰ καὶ οἱ Σπαρτιατῶν ἔφηβοι παρὰ τῇ Ὀρθίᾳ. *Post stymphalum vero est alea, & ipsa quidem particeps conventus Argolici. Aleum vero Aphidantis filium demonstrant fuisse ipsis conditorem. Sunt autem illic Deorum templa Dianae Ephesiae, & Minervae Aleae, & Bacchi aedes, ac simulacrum. Huic quotannis celebrant festum Scieria, & in Bacchi festo ex oraculo Delphico flagellantur mulieres, sicut etiam Spartiatarum ephebi ad Orthyiam.* Polluci Σκιερὰ dicitur; nescio an rectius lib. VII. cap. XXXIII. sect. IV. Καὶ τὸ Σκιάδιον δέ ἐστιν ἐν χρήσει, καὶ Σκιαδοφόροι, καὶ Ἐσκιαδοφόρει. καὶ Σκιὰς, ὑφ' ᾗ ὁ Διόνυσος καθηται. καὶ Σκιερὰ ἑορτή. *Sed & Vmbella est in usu, & Vmbelliferi, & umbelliferebat; & umbra, sub qua Bacchus positus est, & festum Scierа.* E quibus verbis colligere liceat, eo festo Bacchi simulacrum, sub umbella desidens, produci solitum (a).

ΣΠΟΡΤΙΑ.

Incertum cui deo, aut deae agitatum. Hesychius. Σποριτία, ἑορτὴ ἀγομένη. *Sportia, festum celebrari suetum.*

ΣΤΟΦΕΙΑ.

Dianae Stopheae erant, apud Eretrienses. Meminit Athenaeus lib. VI. Ἦν δὲ ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἀγομένη Ἀρτέμιδι Στοφέα. *Erat vero festum, & publica solennitas, quae celebrabatur Dianae Stopheae.*

ΣΤΥΜΦΑΛΙΑ.

Stymphaliae Dianae erant, ut Βραυρώνια Brauroniae. Meminit Pausanias in Arcadicis. Ἐν Στυμφάλῳ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Στυμφαλίας τὴν ἑορτὴν κατὰ τε ἄλλα ἦγον ἀσπουδῇ, καὶ τὰ ἐς αὐτὴν καθεστηκότα ὑπέρβαινον (b) τὰ πολλά. *In urbe Stymphalo festum Dianae Stymphaliae tum per alia agebant negligenter, tum quae ad id constituta erant, multa praetermittebant.*

ΣΥΓΚΟΜΙΣΤΗΡΙΑ.

Agitabantur post comportatas fruges. Hesychius. Συγκομιστήρια, θυσία ἐπὶ καρπῶν συγκομιδῇ. *Syncomisteria, Convectitia, sacrificium ob fructuum convectionem.* Ita nimirum Oratores adpellabant, quae aliis Θαλύσια dicebantur. Eustathius ad Iliad. ι. Θαλύσια δὲ αἱ ἀπαρχαὶ, ἤγουν αἱ μετὰ συλλογὴν τῶν καρπῶν διδόμεναι θεῷ, ὑπὲρ τοῦ καὶ εἰς ἔτος ἄλλο τὰς ἀρίστας. τινὲς δὲ τῶν ῥητόρων καὶ Συγκομιστήρια ταῦτα καλοῦσιν. *Thalysia autem primitiae, vel quae post collectionem fructuum dantur Deo propterea, ut etiam deinde floreant arva; quidam vero rhetorum etiam syncomisteria illa vocant.*

ΣΥΝΟΙΚΙΑ.

Theseus instituit, quum XI. Atticae oppida in unas Athenas coegisset. Stephanus in Ἀθῆναι. Ὁ Θησεὺς τὰς ἕνδεκα πόλεις, τὰς ἐν τῇ Ἀττικῇ, συνοικίσας εἰς Ἀθήνας, Συνοίκια ἑορτὴν κατεστήσατο. *Theseus undecim, quae sunt in Attica urbes in unam urbem Athenas, quum con-*

[a] Id illustratur veteri Inscriptione, quarum ad *Lib. I. Miscellan. Laconicor. Cap. III. Col. 95.* attulimus.
[b] Male enim citabatur ὑπίρβαινον. I. Gronov.

Digitized by Google

conduxiſſet, feſtum inſtituit ſynoecia. Thucydides Ξυνοίκια Attice dixit, lib. II.

ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Incertum, cuius dei, aut deae; & quo item proprie nomine. Sacra in eo factitata a mulieribus per continuos decem dies. Plato in Epiſtola quadam ad Dionis propinquos, ubi narrat, quae a Dionyſio facta Syracuſis. Καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐκπέμπῃ με, εὑρὼν πρόφασιν, ὡς τὰς γυναῖκας ἐν τῷ κήπῳ, ἐν ᾧ κατῴκουν ἐγὼ, δέοι θῦσαι θυσίαν τινὰ δεχήμερον. *Et primo quidem ex arce dimiſit me, reperto praetextu, quaſi mulieres in horto, in qua morabar ego, oporteret celebrare ſacrum dierum decem*. An Ennenſis Cereris fuit, de quo Cicero Verr. IV. ubi Ennam deſcribit. *Propter eſt ſpelunca quaedam, converſa ad Aquilonem, infinita altitudine; qua Ditem patrem ferunt repente cum curru exſtitiſſe, abreptamque ex eo loco virginem ſecum abſporiaſſe, & ſubito non longe a Syracuſis penetraſſe ſub terras, lacumque in eo loco repente exſtitiſſe; ubi uſque ad hoc tempus Syracuſani feſtos dies anniverſarios agunt, celeberrimo virorum, mulierumque conventu*.

ΣΥΡΜΑΙΑ.

Lacedaemonii celebrabant, habebantque certamen, in quo praemium, Σύρμαια dictum; quod edulii genus erat, ex adipe, & melle. Heſychius. Σύρμαια. ἀγών τις ἐν Λακεδαίμονι, ἔπαθλον ἔχων συρμαίαν· ἔστι δὲ βρωμάτιον διὰ στέατος καὶ μέλιτος. *Syrmaea, agon quidam Lacedaemone, praemium habens Syrmaeam; eſt autem genus cibi per adipem, & mel*.

ΣΩΤΗΡΙΑ.

Sicyonii celebrabant, in memoriam urbis ab Arato tyrannide vindicatae. Vide ſupra in Ἀράτεια. Aliae erant, de quibus Polybius Hiſt. lib. IV. Ἠρέθιζε δ' αὐτὸν καὶ τὸ δοκεῖν Βυζαντίους πρὸς μὲν Ἄτταλον εἰς τὰς τῆς Ἀθηνᾶς ἀγῶνας τὰς συνθύτανας ἐξαπεσταλκέναι· πρὸς αὐτὸν δ' εἰς Σωτήρια, μηδένα πεπομφέναι. *Irritabat vero illum, quod videbantur Byzantii ad Attalum quidem emiſiſſe aliquos, qui ſimul celebrarent Minervae ludicra; ad ipſum vero in Soteria miſiſſent neminem*. Nempe ſacra, ac feſta, ob ſalutem datam. Talia ſunt, de quibus Plutarchus in Galba. Ἔθυσε Σωτήρια, καὶ παρεσκεύασε λαμπρὰν ἑστίασιν. *Celebravit Soteria, & adparavit ſplendidum epulum*. Herodianus lib. I. Καὶ Σωτήρια τῷ Ἐπιτελεῖ ὁ δῆμος μετὰ τὴν ἑορτὴν ἐπανηγύριζε. *Et ſaluti Principis dicatum feſtum conſenſu, & conventu celebravit populus*. Lucianus Hermotimo. Σωτήρια τήμερον ἄξων. *Soteria hodie celebraturus*. Et occurrunt paſſim apud Auctores.

ΤΑΙΝΑΡΙΑ.

Feſtum Neptuni τῷ Ταιναρίῳ, apud Lacedaemonios. Heſychius. Ταινάρια, παρὰ Λακεδαιμονίοις ἑορτὴ Ποσειδῶνος. *Taenaria, feſtum Neptuni apud Lacedaemonios*.

ΤΑΛΑΙΔΙΤΗΣ.

Puto fuiſſe Iovis τῷ Ταλαιῷ, apud Cretenſes. Heſychius. Ταλαιὸς, ὁ Ζεὺς, ἐν Κρήτῃ. Ταλαιδίτης, ἀγὼν γυμνικός. *Talaeus, Iupiter in Creta. Talaedites agon gymnicus*.

ΤΑΥΡΕΙΑ.

Neptuni feſtum, puta τῷ Ταυρείῳ. Heſychius. Ταύρεα, ἑορτή τις ἀγομένη Ποσειδῶνος. *Taurea, feſtum aliquod Neptuni ſolenne*. Cenſeo autem illud eſſe, quod Epheſii celebrabant, & in quo adoleſcentes, qui vinum miniſtrabant, Ταῦροι dicebantur. Athenaeus lib. X. Παρὰ δὲ Ἐφεσίοις οἱ οἰνοχοοῦντες ἠίθεοι τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ, Ταῦροι ἐκαλοῦντο. Ἀμερίας φασιν. *Sed apud Epheſios vinum miniſtrantes adoleſcentes feſto Neptuni, vocabantur Tauri, ut ait Amerias*. Euſtathius Iliad. υ. Παρὰ Ἐφεσίοις οἱ ἐν τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ οἰνοχοοῦντες ἠίθεοι, Ταῦροι ἐκαλοῦντο. *Apud Epheſios, qui in feſto Neptuni vinum miniſtrabant adoleſcentes, vocabantur Tauri*. Meminitque alibi illorum Heſychius. Ταῦροι, οἱ παρὰ Ἐφεσίοις οἰνοχόοι. *Tauri pincernae apud Epheſios* (a).

ΤΑΥΡΟΠΟΛΙΑ.

Dianae feſtum, nempe τῆς Ταυροπόλου. Heſychius. Ταυροπόλια, ἃ εἰς ἑορτὴν ἄγουσιν Ἀρτέμιδι. *Tauropolia, quae celebrant ad feſtum Dianae*. Athenaeus lib. VI. Μαγευόμενοι καὶ μαγεύουσαι Ταυροπολικὰ, τρίοδοί τινες αὗται πρὸς ἀλήθειαν ἐγένοντο. *Incantatae, & incantantes magicis modis per Tauropolica, trivia quaedam vere exſtiterunt*.

ΤΑΥΡΟΧΟΛΙΑ.

Cyziceni celebrabant. Heſychius. Ταυροχόλια, ἑορτὴ ἐν Κυζίκῳ. *Taurocholia, feſtum in urbe Cyzico*.

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΝ.

De hoc feſto dictum mihi lib. De Puerperio capit. VII. Hic reponam, loco ſuo. Celebrabant ob feliciter tranſactum a puerpera diem quadrageſimum. Cenſorinus De

(a) *I. Gronov.* His interponi oportet ΤΑΥΡΟΚΑΘΑΨΙΑ, quorum-inſignem memoriam praebent Oxonienſia Marmora & ipſo vocabulo, & proceſſu ludicri in coelatura egregia ſervato, quam hinc abeſſe nolui, ubi quae notantur, videri poſſunt. Sed ne non in hoc muſtaceo laureolam captaret Voſſius, ex inſpecti huius marmoris ſerie ſtatim in *Catullianis* reprehendit Salmaſius ſane non neceſſaria mutatione adgredientem verba Plinii; ſed unde ordinem huius Lariſſaeorum pugnae notum habuerit, citius crepare maluiſſet argutus ille Iſaacus, quam fateri ex hoc marmore id didiciſſe. Sane hi Theſſali Ταυροκαθάπται videntur ab aliquo dicti fuiſſe κεραστοσίαις, unde Heſychio explicantur, οἱ τοὺς ταύρους ἕλκον ἀπὸ τῶν κεράτων, καλοῦνται δὲ καὶ κερκελκεῖς, *qui tauros trahebant cornibus; vocantur vero etiam ceracleeis, cornutractores*. Etiam plurium dierum ludos fuiſſe docet Inſcriptio mentionem diei ſecundi faciens.

Digitized by Google

die natali cap. XI. *In Graecia dies habent quadrageſimos inſignes; namque praegnans ante diem quadrageſimum non prodit in fanum; & poſt partum quadraginta diebus pleraeque foetae ſunt graviores, nec ſanguinem interdum continent, & parvuli ferme per hos dies morbidi, ſine riſu, nec ſine periculo ſunt; ob quam cauſam, quum is dies perierit, diem feſtum ſolent agitare, quod tempus adpellant* Τεσσαρακοστόν.

ΤΙΘΗΝΙΔΙΑ.

Apud Lacedaemonios agitabantur, iſto modo. Nutrices pueros mares extra Vrbem abducebant in Dianae Corythalliae templum, quod ad flumen Tiaſſam ſitum, prope Cletam; ibique inſtituto pro puerorum iſtorum ſalute epulo, quod Κοπίδα indigetabant, porcellos lactentes immolabant, ac furnaceos in convivio panes praebebant. Athenaeus lib. IV. Κοπίζει δὴ κ᾽ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. ἐν δὴ τῇ πόλει κοπίδας ἄγουσι κ᾽ τοῖς Τιθηνιδίοις καλουμένοις ὑπὲρ τῶν παίδων. κομίζουσι γὰρ αἱ τίτθαι τὰ ἄῤῥενα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρὸν, κ᾽ πρὸς τὴν Κορυθαλλίαν καλουμένην Ἄρτεμιν, ἧς τὸ ἱερὸν παρὰ τὴν καλουμένην Τίασσάν ἐστιν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν Κλήταν μέρεσι, τὰς κοπίδας ἐπιτελοῦσι. θύουσι δὴ κ᾽ τοὺς γαλαθηνοὺς ὀρθαγορίσκους, κ᾽ παρατιθέασιν, ἐν τῇ θοίνῃ τοὺς ἱπνίτας ἄρτους. *Copide autem utitur etiam quilibet aliorum Spartiatarum, qui voluerit; in urbe Copidas celebrant etiam feſto Nutriciorum, ut vocantur, pro liberis. Nam nutrices geſtant puerulos illo tempore in agrum, & ad Corythalliam, ut vocatur, Dianam, cuius templum eſt prope Tiaſſam, quam dicunt, in partibus verſus Cletam, peragunt copidas; mactant autem lactentes porcellos, & in epulo adponunt panes furnarios.* Ac choreas quoque agitabant, Κορυθαλλίστριαι dictae. Heſychius. Κορυθαλλίστριαι, αἱ χορεύουσαι τῇ Κορυθαλλίᾳ θεᾷ. *Corythallistriae, quae choream inſtituunt Deae Corythalliae.* Erant etiam, qui perſonis ligneis velati riſum concitarent, Κυριτλοὶ adpellati. Idem Heſych. alibi. Κυριτλοὶ, οἱ ἔχοντες τὰ ξύλινα πρόσωπα κατὰ Ἰταλίαν· κ᾽ ἑορτάζοντες τῇ Κορυθαλλίᾳ γελοιασαί. *Cyritti, habentes perſonas ligneas in Italia, & ridiculi operantes Corythalliae.*

ΤΙΤΑΝΙΑ.

Titanum in memoriam agitari ſolita. Moſchopulus in Collect. Dict. Attic. Κρόνια, ἑορτὴ τοῦ Κρόνου. κ᾽ Διάσια, ἡ τοῦ Διός. κ᾽ Τιτάνια, ἡ τῶν Τιτάνων. *Saturnalia, feſtum Saturni, & Iovialia, Iovis, & Titania, Titanum.*

ΤΑΛΠΟΛΕΜΕΙΑ.

Tlepolemo inſtituta, apud Rhodios. Meminit Pindarus Olympionic. Od. VII.

Τόθι λύτρον συμφορᾶς
Οἰκτρᾶς γλυκὺ Τλαπολέμῳ
Ἴσαλι, Τιρυνθίων ἀρ-
χαγέτᾳ, ὥσπερ θεῷ,
Μάλων τε κνισσάεσσα πομπὰ,
Καὶ κρίσις ἀμφ᾽ ἀέθλοις.
Ibi ſolutio calamitatis
Dolendae grata Tlepolemo
Statuta eſt, Tirynthiorum primo auctori, tamquam Deo,
Et ovium nidoribus ſuffita pompa,
Et iudicium de praemiis.

Vbi Scholiaſtes, Ἀγὼν ἐκεῖ ἄγεται, Τλημολέμεια. *Certamen illic celebratur Tlepolemia.* Celebrabantur autem XXIV. menſis Gorpiaei, certabantque pueri, ac viri, & victoriae proemium erat, corona populea. Idem mox. Τελεῖται αὐτόθι (ἐν Ῥόδῳ) ἀγὼν, ὁ Τλημολέμεια ἐπικαλούμενος. τελεῖται δὲ μηνὸς Γορπιαίου εἰκοστῇ τελείᾳ ἡμέρᾳ. ἀγωνίζονται δὲ παῖδες, καὶ ἄνδρες. ὁ δὲ στέφανος, λεύκη δίδοται *Peragitur ibi (in Rhodo) certamen, quod vocatur Plepolemia. Celebratur autem menſis Gorpiaei die viceſimo quarto. Certant autem pueri, & viri; corona autem datur populus.*

ΤΟΝΕΙΑ.

Apud Samios celebrata. Athenaeus lib. XV. Διόπερ ἐξ ἐκείνου καθ᾽ ἕκαστον ἔτος ἀποκομίζεσθαι τὸ βρέτας εἰς τὴν ἠϊόνα, κ᾽ ἀφανίζεσθαι. ψαισά τε αὐτῷ παρατίθεσθαι, καὶ καλεῖσθαι, Τόνια τὴν ἑορτὴν, ὅτι συντόνως συνέβη περιδλῆφθῆναι τὸ βρέτας ὑπὸ τῶν τὴν πρώτην αὐτοῦ ζητησιν ποιησαμένων. *Propterea ab iſto tempore quotannis deferri ſimulacrum ad litus, & occultari, & liba illi adponi, vocarique Tonia feſtum, quia intente contigit circumvolvi ſimulacrum ab illis, qui primum invenerunt.* Vide totam eorum originem pluribus illic pertractatam.

ΤΟΞΑΡΙΔΕΙΑ.

Toxaridis feſtum apud Athenienſes, quem Ἰατρῷ ξένῳ, *Medici peregrini*, nomine inter heroas relatum colebant. Lucianus Scytha. Ὁ Τόξαρις οὐδὲ ἀπῆλθεν ἔτι ὀπίσω ἐς Σκύθας, ἀλλὰ Ἀθήνησιν ἀπέθανε, κ᾽ μετ᾽ ὀ πολὺ κ᾽ ἥρως ἐδοξε. κ᾽ ἐκτέμνουσιν (a) αὐτῷ ΞΕΝΩ ΙΑΤΡΩ οἱ Ἀθηναῖοι, τοῦτο γὰρ τέκνωμα ἥρως γοῦμαι ἐπεκτήσατο. *Toxaris ille nec poſtea reverſus eſt ad Scythas, ſed Athenis obiit, & non multo poſt etiam Heros viſus eſt, & ſacrificant ei MEDICO PEREGRINO Athenienſes. Iſtud enim nomen Heros agnitus inſuper poſſedit.* Et mox ibi cauſam eius cognomenti exponit pluribus. Atque hunc ipſum eſſe cenſeo, de quo eſt apud Heſychium. Ἰατρὸς, θεραπευτὴς, ἢ ἐφαπτὴς, ἢ ἥρως Ἀθήνησιν ἀρχαῖος. *Medicus, ſanator, ſagum, aut heros Athenis vetuſtus.* Et candidus ei equus immolabatur ad ſepulcrum. Idem Lucianus, loco citato. Ὁ δ᾽ ὧν μισθὸς τ᾽ ἰάσεως ἔτι κ᾽ νῦν ἀποδίδοται αὐτῷ, λευκὸς ἵππος, καθαθυόμενος ἐπὶ τῷ μνήματι. *Merces igitur ſanationis etiam nunc redditur illi equus albus, immolatus ad ſepulcrum eius.*

ΤΡΙΚΛΑΡΙΑ.

Dianae Triclariae propria, apud Iones quosdam. Pauſan. Achaicis. Ἰώνων τοῖς Ἀρόῳ, καὶ

[a] Male citabatur ἐκτέμνουσιν. *I. Gronov.*

Digitized by Google

καὶ Ἀνθήαν, καὶ Μεσάτιν οἰκοῦσιν, ἦν ἐν οἴκῳ τέμενος, καὶ ναὸς, Ἀρτέμιδος Τρικλαρίας ἐπίκλησιν. καὶ ἑορτὴν οἱ Ἴωνες αὐτῇ, καὶ παννυχίδα, ἦγον ἀνὰ ἔτος. *Ex Ionibus illis, qui Aroen, & Anthiam, & Meſatin habitant, erat domi templum, & fanum Dianae Triclariae cognomento, & feſtum Iones ei, ac pervigilium celebrabant quotannis.* Vide illic hiſtoriam feſti, bene longam.

ΤΡΙΠΟΝΗΤΑΙ.

Ignotum feſtum. Heſychius, Τριπονῆται. ἑορτή τις. *Triponetae, feſtum quoddam.* An corruptus locus, legendumque, Τριπανήτια.

ΤΡΙΤΟΠΑΤΟΡΕΙΑ.

His Athenienſes pro liberorum generatione vota faciebant diis, qui Τριτοπάτορες ipſis nuncupati. Repraeſentat feſtum eorum nobis Auctor Etymologici in Τριτοπάτορες. Φανόδημος δὲ φησὶν, ὅτι μόνοι Ἀθηναῖοι θύουσι καὶ εὔχονται αὐτοῖς (τοῖς Τριτοπάτορσιν) ὑπὲρ γενέσεως παίδων. *Phanodemus autem ait ſolos Athenienſes immolare, & ſacra facere illis (Tritopatribus) pro nativitate liberorum.* Hi ipſi ſunt, qui Θεοὶ γενέθλιοι dicuntur ab Ariſtaeneto libro I. epiſt. XIX. Παιδοποιεῖν ἐξ ἐκείνου πᾶσι τοῖς γενεθλίοις θεοῖς. *Liberos procreare ab illo tempore omnibus Genitalibus Diis.* Item a Sopatro, lib. De Diviſ. Quaeſt. ubi eumdem hunc Athenienſium morem eſt obſervare. Ηὐχόμην γενέσθαι μοι παῖδα, καὶ πολλὰ τοὺς γενεθλίους ἐλιτάρευν θεοὺς πληρῶσαί μοι διὰ τάχους τὸ σπουδαζόμενον. *Optarem mihi naſci puerum, & multa obſecravi Genitales Deos implere mihi celeriter, quod tam ſtudioſe cupiebam.* Vocanturque hic ab eo Θεοὶ γενέθλιοι, *Dei Genitales*, qui alibi Γενέσεως ἔφοροι δαίμονες, & Θεοὶ, *nativitates inſpectores genii*, ab eodem. Λήγων, γάμων, καὶ γενέσεως ἔφοροι δαίμονες. *Dicens nuptiarum, & puerperii inſpectores genii.* Iterum. Τῶν γάμων θεοὶ, καὶ γενέσεως ἔφοροι. *Nuptiarum dii, & naſcendi inſpectores.* Latinis veteribus *Dii geniales* dicebantur.

ΤΡΟΦΩΝΙΑ.

Trophonio celebrabantur. Pollux lib. I. cap I. ſect. XXXII. ubi feſta quaedam enumerat. Ἀπόλλωνος. Δήλια· Ἑκάτης, Ἑκατήσια· Τροφωνίῳ, Τροφώνια. *Apollinis Delia, Hecatae Hecateſia, Trophonis Trophonia.* Et quidem Lebadae in Boeotia. Scholiaſtes Pindari ad Olymp. Od. VII. Τελεῦνται δὲ ἐν Βοιωτίᾳ διάφοροι ἀγῶνες. ἐν μὲν Θεσπιαῖς, τὰ Ἐρωτίδια. ἐν δὲ Πλαταιαῖς, τὰ Ἐλευθέρια. ἐν δὲ Λεβαδείᾳ, τὰ Τροφώνια. *Celebrantur vero in Boeotia diverſi agones; Theſpiis quidem Cupidinea; Plataeis autem Liberalia, Lebadiae vero Trophonia.*

ΤΥΠΑΙ.

Incertum feſtum, cuius mentio in Heſychii Gloſſis exſtat. Τύπαι, ἑορτή τις. *Typae, feſtum aliquod.*

ΤΥΡΒΗ.

Feſtum Bacchi apud Achivos. Pauſanias Corinthiacis. Πρὸς ᾧ τὰ Ἐρασῖνα ταῖς κατὰ τὸ ὄρος ἐμβολαῖς Διονύσῳ καὶ Πανὶ θύουσι, τῷ μὲν Διονύσῳ ᾧ καὶ ἑορτὴν ἄγουσι καλουμένῳ Τύρβῃ. *Apud Eraſini oſtia verſus montem ſacrificant Baccho, & Pani; Baccho quidem etiam feſtum colunt, quod dicunt Tyrban.*

ΤΑΚΙΝΘΙΑ.

Celeberrimum apud Lacones feſtum. Meminit Thucydides lib. V. Ἐκέλευον δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρὶν τέλος τι αὐτῶν ἔχειν, ἐς τὸ Ἄργος πρῶτον ἐπαναχορήσαντας αὐτοὺς, δεῖξαι τῷ πλήθει, καὶ ἢν ἀρέσκωνται ἢ, ἥκειν ἐς τὰ Ὑακίνθια, τὰς ὅρκους ποιησομένους. *Iuſſerunt Lacedaemonii, priuſquam finis aliquis his imponeretur, Argos primo ſecedentes ipſos, monſtraviſſe multitudini, & ſiquidem ita placeret, occurrere ad Hyacinthia, iureiurando adigendi.* Philoſtratus in Polluce Sophiſt. lib. II. Πότε παρὰ Λακεδαιμονίοις Ὑακίνθια, καὶ παρὰ Κορινθίοις Ἴσθμια. *Aliquando apud Lacedaemonios Hyacinthia, & apud Corinthios Iſthmia.* Herodotus lib. IX. Οἱ γὰρ δὴ Λακεδαιμόνιοι ὥρταζον τοῦτον χρόνον, καὶ σφι ἦν Ὑακίνθια. *Nam Lacedaemonii feriabantur illo tempore, erantque illis Hyacinthia.* Et mox iterum. Ἐπελθόντες δὲ, ἔλεγον τάδε. Ὑμέας μὲν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, αὐτοῦ τε δὴ μένοντες, Ὑακίνθιά τε ἄγετε καὶ παίζετε. *Advenientes igitur dixerunt iſta. Vos quidem, Lacedaemonii, illic ita manentes, & Hyacinthia agite, & ludite.* Plutarchus in Ariſtide. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἔφοροι, μεθ' ἡμέραν μὲν ἐδόκουν παίζειν καὶ ῥᾳθυμεῖν ἑορτάζοντες. ἦν γὰρ αὐτοῖς Ὑακίνθια. *His auditis ephori poſt diem quidem decernebant ludere, & feriantes diffundi; erant enim illis Hyacinthia.* Ampliſſime vero totum hoc Hyacinthiorum feſtum e Polycratis Laconicis Didymus deſcripſerat, a quo accepit Athenaeus, quae tradit lib. IV. Erat autem triduanum; & primo quidem die, ac tertio, quo occiſum Hyacinthum deflebant, coenabant ſine ullis coronis, quod in aliis ſacris ſolitum; neque panem adpoſitum habebant, ſed bellaria; neque hymnum deo item ullum canebant, ſed a coena ordinate diſcedebant; ſecundo autem maxima laetitia agitabatur, ludique, & ſpectacula edebantur, puerique in tunicis praecincti citharam pulſabant, atque ad tibiam canebant, alii in equis exornatis per theatrum diſcurrebant; accedebant frequentes adoleſcentum coetus, regionis ſuae poemata quaedam cantitantium; & permixti his ſaltatores, ſtaticulos priſci moris dantes ad tibiam, & cantum; virgines quoque, pars in pilentis tectis vectae, ſplendide inſtructis, pars in curribus agoniſticis, pompam ſpectatum veniebant. Ac publicum tota urbe eo die gaudium erat; multaeque paſſim hoſtiae caedebantur, & urbani familiares, ac ſervos domeſticos, ad coenam vocabant. Locus Athenaei, qui nos hoc docet, ecce iſte eſt. Πολυκράτης ἐν τοῖς Λακωνικοῖς ἱστορεῖ, ὅτι τὴν μὲν τῶν Ὑακινθίων θυσίαν

θυσίαν οἱ Λάκωνες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συντελοῦσιν, καὶ διὰ τὸ πένθος τὸ γινόμενον περὶ τὸν Ὑάκινθον ἔτε στεφανοῦνται ἐπὶ τοῖς δείπνοις, ὅτε ἄρτον εἰσφέρουσιν, ἀλλὰ πέμματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα διδόασι, καὶ τὸν εἰς τὸν Θεὸν παιᾶνα οὐκ ᾄδουσιν, οὐδ' ἄλλό τι τοιοῦτον εἰσάγουσιν οὐδέν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις θυσίαις ποιοῦσιν ἀλλὰ μετ' εὐταξίας πολλῆς δειπνήσαντες ἀπέρχονται. τῇ δὲ μέσῃ τῶν τριῶν ἡμερῶν γίνεται θέα ποικίλη, καὶ πανήγυρις ἀξιόλογος, καὶ μεγάλη. παῖδές τε γὰρ κιθαρίζουσιν ἐν χιτῶσιν ἀνεζωσμένοι, καὶ πρὸς αὐλὸν ᾄδουσι, πάσας ἅμα τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἐπιτρέχοντες, ἐν ῥυθμῷ μὲν ἀναπαίστῳ, μετ' ὀξέος δὲ τόνου τὸν Θεὸν ᾄδουσιν. ἄλλοι δ' ἀφ' ἵππων κεκοσμημένων τὸ θέατρον διεξέρχονται, χοροί τε νεανίσκων πολυπληθεῖς εἰσερχονται, καὶ τῶν ἐπιχωρίων τινὰ ποιημάτων ᾄδουσιν, ὀρχήσαί τε ἐν τούτοις ἀναμεμιγμένοι, τὴν κίνησιν ἀρχαϊκὴν ὑπὸ τὸν αὐλὸν, καὶ τὴν ᾠδὴν ποιοῦνται. τῶν δὲ παρθένων αἱ μὲν ἐπὶ τῶν κανάθρων καμαρωτῶν ξυλίνων ἁρμάτων φέρονται, πολυτελῶς κατεσκευασμένων. αἱ δ' ἐφ' ἁμίλλαις ἁρμάτων ἐζευγμένων πομπεύουσιν, ἅπασα δ' ἐν κινήσει καὶ χαρᾷ τῆς θεωρίας ἡ πόλις καθέστηκεν· ἱερεῖά τε πολλὰ θύεται τὴν ἡμέραν ταύτην. καὶ δειπνίζουσιν οἱ πολῖται πάντας τοὺς γνωρίμους, καὶ τοὺς δούλους τοὺς ἰδίους. οὐδὲν δ' ἀπολείπει τὴν θυσίαν, ἀλλὰ κενοῦται συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θέαν. *Polycrates in Laconicis memorat, ſacrificium Hyacinthiorum Laconas per triduum celebrare, & propter luctum, qui Hyacintho datur, nec coronari in coenis, neque panem inferre, ſed liba, & quibis adnexa, dure, nec paeana in Deum canere, neque aliquid quidquam tale inducere, prout in aliis ſacrificiis faciunt; ſed cum multa modeſtia coenatos abire. Verum medio trium dierum eſſe ſpectaculum varium, & feſtivitatem memorabilem, & magnam. Quippe & pueri citharam pulſant in tunicis altecinctis, & ad tibiam canentes, omnes pariter plectro chordas percurrentes, in rhythmo quidem anapaeſto, ſed cum acuto tono Deum canunt. Alii autem ex equis adornatis theatrum tranſeunt, & chori adoleſcentum permulti ingrediuntur, ac quaedam poematum vernaculorum canunt, ſaltatoreſque his immixti, geſticulationem vetuſtam ad tibiam, & cantum exhibent. Puellarum vero aliae quidem ſirpeis fornicatorum ex ligno curruum vehuntur, laute, pretioſeque adornatum, aliae vero ad certamina curruum iunctorum pompam ducunt. Omnis ſane in diſcurſu, & laetitia ſpectaculi ſacri urbs concitata eſt; eoque die numeroſas hoſtias caedunt, civeſque ad coenam invitant omnes notos, atque etiam proprios ſervos. Nemo autem deſerit hanc feſtivitatem, ſed evacuari oportet urbem ad haec ſolennia.* In his verbis obſerva, quod dicat, cum ſumma laetitia, & voluptate, actum diei ſecundi feſtum. Ἅπασα δ' ἐν κινήσει καὶ χαρᾷ τῆς θεωρίας ἡ πόλις καθέστηκεν. *Omnis vero urbs in motu, & laetitia huius ſpectaculi ſacri occupata eſt.* Hoc eſt, quod Philoſtratus dicit De Vita Apollonii lib VI. c. x. Ξυνιᾶσιν, εἶτεν, ὥσπερ ἐς τὰ Ὑακίνθια, καὶ τὰς Γυμνοπαιδίας, θεατόμενοι ξὺν ἡδονῇ τε καὶ ὁρμῇ πάσῃ. *Conveniunt, ait, velut ad Hyacinthia, & Nudipedalia, ſpectaturi cum voluptate, & ſtudio omni.* Et Nicephorus Gregoras Hiſt. Rom. lib. VIII. Καὶ τοῦτο παρέσχεν ἡμῖν ἡ παροῦσα πανήγυρις ἀντ' ἄλλης ἀνέσεως, καὶ τρυφῆς, πολλῷ γε ἧττον ἢ Ἀθηναίοις καὶ Σπαρτιάταις, οἵοτε γε σφίσιν ἐτήσια τελεῖν πρὸ τοῦ ἄστεος, τοῖς μὲν τὰ Διάσια, τοῖς δ' ἃ φασιν Ὑακίνθια. *Et hoc praebuit nobis praeſens feſtivitas pro alia remiſſione, & luxu, multo prorſus dulcius, quam Athenienſibus, & Spartiatis, quando illis obveniebat peragere ante urbem, aliis quidem Iovialia, aliis vero, quae dicunt Hyacinthia.* Deinde ait, amicos, familiares, ſervoſque, ab urbanis ad coenam advocatos fuiſſe. Καὶ δειπνίζουσιν οἱ πολῖται πάντας τοὺς γνωρίμους, καὶ τοὺς δούλους τοὺς ἰδίους. *Et cives ad coenam vocant omnes notos, etiam ſervos proprios.* Quo referendum, quod Theodoretus ait, Therapeut. VIII. Καὶ τὰ Ὑακίνθια ἡ οἱ Σπαρτιάται ἑορτὴν μεγίστην, καὶ δημοθοινίαν, ἐνόμιζον. *Et Hyacinthia vero Spartiatae feſtum maximum, & publicam voluptatem ſtatuebant.* Sed nondum omnia de hoc feſto narrat nobis Athenaeus; neque enim quando celebrari ſolitum, neque a quibus, nec ubi etiam, nec in cuius honorem, ſcripto producit; deinde alia quoque omittit, quae omnino addi oportuit. Ego haec, alibi obſervata, hic ediſſeram. Celebratum igitur fuit menſe, qui Lacedaemoniis Ἑκατομβεὺς nuncupatus. Heſychius. Ἑκατομβεὺς, μὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις, ἐν ᾧ τὰ Ὑακίνθια. *Hecatombeus menſis apud Lacedaemonios, in quo Hyacinthia.* Locus feſti apud Amyclaeos. Docet Xenophon Hiſtor. Graec. lib. IV. Οἱ Ἀμυκλαῖοι ἀεί ποτε ἀπέρχονται εἰς τὰ Ὑακίνθια, ἐπὶ τὸν παιᾶνα. *Amyclaei adeo ſemper exeunt ad Hyacinthia, & ad paeanem.* Et quidem in Amyclaeo, ideſt, Apollinis Amyclaei templo. Strabo libro VI. Συνέκρτο μὲν δὴ τοῖς Ὑακινθίοις ἐν τῷ Ἀμυκλαίῳ συντελουμένου τοῦ ἀγῶνος, ἡνίκα τὴν κυνέην περιθῇ ὁ Φάλανθος, ποιεῖσθαι τὴν ἐπίθεσιν. *Convenerat quidem feſto Hyacinthiorum in Amyclaeo dum peragitur agon, quando galeam i poneret Phalanthus, facere impetum.* Agitabatur vero in honorem Apollinis, & Hyacinthi. De Hyacintho innuit Athenaeus, quum ait. Καὶ διὰ τὸ πένθος, τὸ γινόμενον περὶ τὸν Ὑάκινθον, ὅτε στεφανοῦνται ἐπὶ τοῖς δείπνοις, ὅτε ἄρτον εἰσφέρουσιν. *Et propter luctum, qui imenditur Hyacintho, neque coronantur in coenis, neque panem inferunt.* Clare dicit Scholiaſtes Thucydidis lib. V. Εἰς τὰ Ὑακίνθια. εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ὑακίνθου. *Ad Hyacinthia, ad feſtum Hyacinthi.* De Apolline, Macrobius docet, cuius verba mox citabo. De utroque eſt locus Pauſaniae in Laconicis. Καὶ (ἐπεὶ γὰρ Ὑακίνθια) ἀφίησι τοὺς Ἀμυκλαεῖς οἴκαδε ἀπελθόντας, τὰ καθεστηκότα τῷ τε Ἀπόλλωνι καὶ Ὑακίνθῳ δρᾶσαι. *Et (adpropinquabant enim Hyacinthia) dimittit Amyclaeenſes domum reverſos, ſolennia Apollini, & Hyacintho celebrare.* Ac Hyacintho quidem primum inferias mittebant, inde Apollini ſacra faciebant. Obſervare eſt alibi ex Pauſaniae eiusdem verbis, libro citato. Καὶ Ὑακινθίοις πρὸ τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος θυσίας ἐς τοῦτον Ὑακίνθῳ τὸν βωμὸν διὰ θύρας χαλκῆς, ἐναγίζουσιν. *Et Hyacinthiis ante ſacrificium Apollinis in hac ara Hyacintho per æream portam libamen-*

Digitized by Google

menta dabant. Erantque hedera coronati. Macrobius Saturnal. lib. 1. capit. XVIII. *Apud Lacedaemonios etiam in ſacris, quae Apollini celebrant, Hyacinthia vocantes, hedera coronantur, Bacchico ritu*. Negat vero Athenaeus paeanem illic cantatum fuiſſe. Καὶ τὸν εἰς τὴν θεὸν παιᾶνα οὐκ ᾄδουσιν. *Et paeana in Deum non canunt*. Verum ego contrarium tibi adfirmabo. Ecce apud Xenophontem in verbis citatis. Οἱ Ἀμυκλαῖοι ἀεί ποτε ἀπέρχονται εἰς τὰ Ὑακίνθια, ἐπὶ τὸν παιᾶνα. *Amyclaei ſemper omnino exeunt ad Hyacinthia, ad paeanem*. Et in eo praefectus chori in ordinem omnes redigebat, ac ſuum cuique locum adſignabat. Animadverto apud eumdem Xenophontem, lib. De Ageſilao Rege. Οἴκαδε ἀπελθὼν εἰς τὰ Ὑακίνθια, ὅπου ἐτάχθη ὑπὸ τοῦ χοροστοιοῦ, τὸν παιᾶνα τῷ θεῷ συνεπετέλεσε. *Domum reverſus ad Hyacinthia, ubi locabatur ab chori praeſide, paeana Deo ſimul celebrabat*. Sed concilio diſſenſum; & de primo, ac tertio die Athenaeum, qui luctus erant, de ſecundo Xenophontem dicere arbitror. Quin certamen quoque erat. Vides in Strabonis verbis, ſemel citatis. Τοῖς Ὑακινθίοις ἐν τῷ Ἀμυκλαίῳ συντελουμένου τοῦ ἀγῶνος. *Hyacinthiis in Amyclaeo quum peragueretur agon*. Et in iſtis Lutatii ad Statii Theb. lib. IV. *Amyclae, Laconiae civitas, ſacra Apollini, in qua Hyacinthus in agone celebratur*. Peragebantur vero ſingulis annis. Videre eſt apud Ovidium Metam. lib. X.

——— *celebrandaque more priorum*
Annua praelata redeunt Hyacinthia pompa.

Illud quoque hic dicendum; Lacedaemonios, ut Timomachum honorarent, qui cum AEgidis bello contra Amyclaeos ſupperias ipſis tuliſſet, iſto feſto loricam ipſi aeneam propoſuiſſe. Invenio apud Scholiaſten Pindari Iſthm. Od. VII. Εἰσὶν Αἰγεῖδαι φρατρία Θηβαίων. ἀφ' ἧς ἦκόν τινες εἰς Σπάρτην, Λακεδαιμονίοις βοηθήσοντες, ἐν τῷ πρὸς Ἀμυκλαεῖς πολέμῳ, ἡγεμόνι χρησάμενοι Τιμομάχῳ, ὃς πρῶτος μὲν πάντα τὰ πρὸς πόλεμον διέταξε Λακεδαιμονίοις. μεγάλων δ' παρ' αὐτοῖς ἠξιώθη τιμῶν· καὶ τοῖς Ὑακινθίοις ὁ χάλκεος αὐτῷ θώραξ προτίθεται. *AEgidae ſunt tribus Thebanorum; unde quidam venerunt Spartam, Lacedaemoniis ſuppetias laturi, in bello contra Amyclaeenſes, praefecto uſi Timomacho, qui primus bellicam diſciplinam Lacedaemonios docuit, magniſque apud eos mactatur laudibus, etiam in Hyacinthiis pectorale illi aeneum proponitur*.

ΤΒΡΙΣΤΙΚΑ.

Argivi celebrabant novilunio menſis Hermaei ipſis dicti in honorem Teleſillae; quae mulieribus ad arma vocatis, urbem fortiter contra regem Spartanum Cleomenem defendiſſet. In hoc autem feſto mulieres tunicis chlamydibuſque virilibus amictae erant; viri vero muliebres peplos, ac vittas geſtabant. Plutarchus De Virt. Mul. Τὴν δὲ μάχην οἱ μὲν ἑβδόμῃ λέγουσιν ἱσταμένου μηνὸς, οἱ δὲ νουμηνίᾳ γεγενῆσθαι τῇ νῦν τετάρτῃ, πάλαι δ' Ἑρμαῖα παρ' Ἀργείοις, καθ' ἣν μέχρι νῦν τὰ Ὑβριστικὰ τελοῦσι, γυναῖκας μὲν ἀνδρείοις χιτῶσι καὶ χλαμύσιν, ἄνδρας δὲ πέπλοις γυναικῶν καὶ καλύπτραις ἀμφιεννύντες. *Pugnam vero nonnulli ſeptimo dicunt inchoati menſis, alii autem nova luna fuiſſe menſis nunc quarti, olim vero Hermaei apud Argivos, quo die etiam nunc peragunt Contumelioſa, feminas quidem virilibus tunicis, & chlamydibus, viros autem peplis mulierum, ac vittis amicientes*. Et de hac ipſa re Polyaenus lib. VIII. Τοῦτο τὸ στρατήγημα τῶν γυναικῶν μέχρι νῦν Ἀργεῖοι τιμῶσι, νουμηνίᾳ μηνὸς Ἑρμαίου, τὰς μὲν γυναῖκας ἀνδρείοις χιτῶσι καὶ χλαμύσι, τοὺς δὲ ἄνδρας πέπλοις γυναικείοις ἀμφιεννύντες. *Hunc dolum feminarum nunc quoque celebrant Argivi, novilunio menſis Hermaei, feminas quidem virilibus tunicis, & chlamydibus, viros vero peplis femineis veſtientes*. Sacra autem Veneri tunc faciebant, ſive Lunae; nam eamdem utramque putabant. Macrobius Sat. lib. III. capit. VIII. *Philochorus quoque in Atthide eamdem (Venerem) adfirmat eſſe Lunam; & ei ſacrificium facere viros cum veſte muliebri, mulieres cum virili*. Atque hoc Teleſillae fortiter factum, eiuſque ob eam rem ἀποθέωσιν, ac feſtum, deſignat Lucianus in Amoribus. Οὐχ ἡ Σπαρτιάτισι ἀνθλωτισμένη Τελέσιλλα, δι' ἣν ἐν Ἄργει θεὸς ἀριθμεῖται, γυναικῶν Ἄρης. *Non illa contra Spartiatas armata Teleſilla, propter quam in urbe Argo numen habetur feminarum Mars*.

ΤΔΡΟΦΟΡΙΑ.

Apud Athenienſes feſtum erat lugubre. Heſychius. Ὑδροφόρια, ἑορτὴ πένθιμος Ἀθήνησιν. *Hydrophoria, vel Aquiferia, feſtum lugubre Athenis*. Inſtitutum in memoriam eorum, qui diluvio interiiſſent. Etymologici Auctor. Ὑδροφόρια, ἑορτὴ Ἀθήνησι πένθιμος, ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ κατακλυσμῷ ἀπολομένοις. *Hydrophoria, feſtum Athenis lugubre, propter illos, qui in diluvio perierunt*. Quae totidem verbis habes apud Suidam, & Apoſtolium, qui inſuper Apollonium laudant auctorem. Etiam apud AEginetas feſtum hōc nomine erat; & certamen, quod menſe, Delphinio ipſis dicto, peragebant in honorem Apollinis. Scholiaſtes Pindari Nem. Od. V. Μὴς ἐπιχώριος (παρ' Αἰγινήταις) ὁ Δελφίνιος μὴν καλούμενος. καθ' ὃν τελεῖται Ἀπόλλωνος ἀγών, Ὑδροφόρια καλούμενος. *Menſis vernaculus (apud AEginetas) qui vocatur menſis Delphinius, quo peragitur agon Apollinis, quem vocant Hydrophoria*.

ΤΜΝΙΑ.

In Dianae Hymniae honorem celebrabant Orchomenii, & Mantinenſes. Pauſanias in Arcadicis. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ Ὀρχομενίων, ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ἀγχισίων, ἐν ὑπτίῳ τοῦ ὄρους, τὸ ἱερόν ἐστι τῆς Ὑμνίας Ἀρτέμιδος. μέτεστι δὲ αὐτοῦ καὶ Μαντινεῦσι. *In regione vero Orchomeniorum, ad ſiniſtram viae, quae fert ab Anchiſiis, in ſupina parte montis eſt templum Hymniae Dianae; ſed & communicatur cum Mantinenſibus*. Et mox. Τῇ δὲ Ἀρτέμιδι τῇ Ὑμνίᾳ καὶ ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον. *Dianae autem Hy-*

Hymniae festum quoque celebrant anniversarium (a).

ΦΑΓΗΣΙΑ, & ΦΑΓΗΣΙΠΟΣΙΑ.

Festum videtur fuisse adpellatum, quod in eo egregie Genio indulgerent. Meminit Athenaeus initio lib. VII. Ἐπιτελυμένυ ὂ ἤδη τῦ δέπνυ, τῶν Φαγησίων ἑορτὴν συντελεῖσθ νομίσανλες οἱ Κυνικοὶ, πάντων μᾶλλον ἡυφραίνοντο. *Iam autem perfecta coena, Phagesiorum festum celebrari existimantes Cynici, omnium maxime exhilarabantur.* Et mox. Παρά τινι εἴρηϑ Φαγήσια ἑορτὴ, κ) Φαγησιπόσια. *Apud quem dictum est festum Phagesia, & Phagesiposia.* Deinde. Φαγήσια, οἱ δὲ, Φαγησιπόσια προσαγορεύυσι τὴν ἑορτήν· ἐξέλιπε δὲ αὕτη, καθάπερ ἡ τῶν ῥαψῳδῶν, ἣν ἦγον κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων. *Phagesia, alii vero Phagesiposia adpellant festum. Sed istud evanuit, sicut & istud rhapsoedorum, quod per Bacchanalia agebant.* Eiusmodi fuit etiam

ΦΑΓΩΝ.

Eustathius ad Odyss. Φ'. Φάγων ἑορτὴ λέγεται, ὁποία κ) ἡ παρὰ Κλεάρχῳ, τῷ Ἀριστοτέλους μαθητῇ· ὃς καθὰ λέγ Ἀθήναι, Φαγησίων ἑορτὴν ἱσορᾶ· κατὰ δέ τινας, Φαγησιποσίων. *Phagon, festum dicitur, quale & istud apud Clearchum Aristotelis discipulum, qui, sicut ait Athenaeus, Phagesiorum festum memorat; sed secundum nonnullos Phagesiposiorum.*

ΦΑΜΜΑΣΤΡΙΑ.

Ignotum festum. Hesychius. Φαμμάστρια, τὰ ψιατά· καὶ ἑορτή τις. *Phammastria, opera pistoria, & festum aliquod.*

ΦΕΛΛΟΣ.

In Bacchi honorem ab Athenienſibus agitabatur. Suidas in φελλά. Καὶ ἑορτή τις περὶ τὸν Διόνυσον, Φελλὸς καλυμένη. *Et festum quoddam pertinens ad Bacchum, vocatum Phellus.* Et initium erat, τῶν Διονυσίων. Scholiastes Aristophanis ad Nubes. Ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν Διόνυσόν ἐσι τις ἑορτὴ τοῖς Ἀθηναίοις, Φελλὸς καλεμένη, ἥ τις τῶν Διονυσίων ἄρχεται. *Sed & circa Bacchum est aliquod festum Athenienſibus, quod vocatur Phellus, a quo initiantur Dionysia.*

ΦΕΡΕΦΑΤΤΙΑ.

Proserpinae sacra, apud Cyzicenos, qui bovem deae nigram immolabant. Plutarchus in Lucullo. Ἔοικε ὂ κ) τὸ θεῖον ἐπιθαῤῥῦναι τὰς Κυζικηνὰς, ἀγαθὴν αὐτῶν τὴν ἀνδραγαθίαν, ἄλλοις τε σημείοις ἐναργέσι, κ) τῆς τῶν Φερεφαττίων ἑορτῆς ἐνεσώσης, οἱ μὲν ἠπόρυν βοῦς μελαίνης πρὸς τὴν θυσίαν. *Videtur autem numen quoque confirmare Cyzicenos, venerans eorum virtutem, tum aliis indiciis manifestis, tum instante festo Proserpinae, illi quidem carebant bove nigra ad sacrificium.* Appianus de iisdem, lib. De Bellis Mithrid. Σεβεσιν αὐτὴν (τὴν κόρω) οἱ Κυζικηνοὶ μάλιστα θεῶν· ἐπελθύσης ὂ τ ἑορτῆς, θύυσι βῦν μέλαιναν. *Colunt eam (Proserpinam) Cyziceni maxime Deorum. Accedente autem festo, sacrificant bovem nigram.*

ΦΩΣΦΟΡΙΑ.

Hesychius. Φωσφόρια, ἑορτή τις. *Luciferia, festum aliquod.* Celebrabantur autem Luciferi in honorem. Plutarchus lib. Adversus Coloten. Πῶς δὲ Φωσφόρια, Βάκχεια, Προτέλεια γάμων ἀξωμὲν, μὴ ἀπολιπόντες μηδὲ Βακχεῖς, καὶ Φωσφόρυς; *Quomodo autem Luciferia, Bacchica, Prolusoria nuptiarum, celebrabimus, nisi reliquerimus Bacchantes, & Luciferos?*

ΧΑΛΚΕΙΑ.

Dictum mihi de hoc festo Attic. Lect. lib. IV. cap. XXIV. Et nunc hic repraesentabo, loco proprio. Agitabatur autem Athenis a manuariis artificibus universis, maxime vero omnium fabris; idque trigesimo die mensis Pyanepsionis. Etymolog. Auct. Χαλκεῖα, ἑορτὴ ἀρχαῖα, καὶ παλαιὰ, δημωδης. *Chalcia, vel Aera, festum vetus, & antiquum, publicum.* Harpocration. Τὰ χαλκεῖα, ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις, ἀγομένη Πυανεψιῶνος ἔνῃ κ) νέᾳ, χαρώναξι κοινὴ μάλιστα δὲ χαλκεῦσιν. ὡς φησιν Ἀπολλώνιος ὁ Ἀχαρνεὺς. Φανόδημος ὂ οὐκ Ἀθηνᾷ φησιν ἄγεσθαι τ ἑορτὴν, ἀλλὰ Ἡφαίςῳ. *Chalcia, festum apud Athenienses, quod celebratur Pyanepsionis die trigesimo, opificum commune, maxime vero fabrorum in aere; ut ait Apollonius Acharnensis. Phanodemus vero non Minervae ait celebrari id festum, sed Vulcano.* Initio toti populo commune erat, postea vero ad artifices pertinere tantum cepit, quia Vulcanus artem fabrilem in Attica instituisse ferebatur. Etymologici Auctor, loco citato. Ὕστερον ὂ ὑπὸ μόνων ἤγετο τεχνιτῶν, ὅτι ὁ Ἥφαιςος ἐν τῇ Ἀττικῇ χαλκὸν εἰργάσαλο. *Postea ab Solis celebrabatur opificibus, quia Vulcanus in Attica officinam aeris exercuit.* Idem Eustathius docet ad Iliad. β'. Ὅτι ὂ πρῶτοι Ἀθηναῖοι ἐχαλκέργησαν, δηλοῖ ὁ εἰπὼν, ὅτι Χαλκεῖα ἑορτὴ ἀρχαία δημοτελὴς, ὕστερον δὲ ὑπὸ μόνων ἤγελο τῶν τεχνιτῶν ἕνῃ κ) νέᾳ Πυανεψιῶνος, ἐπέ περ Ἥφαιςος ἐν τῇ Ἀττικῇ χαλκὸν εἰργάσαλο. *Primos vero Athenienses tractavisse artem fabrilem, indicat dicendo, Chalcia fuisse festum vetus popolare, postea vero ab solis celebratum opificibus postremo Pyanepsionis die, quoniam Vulcanus in Attica fabricavit aerea vasa.* Ac principio Minervae quidem hoc festum sacrum; quum nimirum omnium commune esset, & Ἀθήναια quoque, ac Πάνδημον diceretur. Accipio ex Suida, cuius ista verba. Χαλκεῖα, ἑορτὴ Ἀθήνησι δημώδης, κ) ἀρχαῖα πάνυ· ἃ ἔνιες Ἀθήναια καλοῦσιν· οἱ δὲ, Πανδήμον· διὰ τὸ

(a) Hic interponi possent ΥΣΤΗΡΙΑ. Callimachus, sive Zenodotus in Commentar. historicis apud Athenaeum lib. III. p. 96. Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ὗς θύυσι, καὶ ἡ ἑορτὴ καλεῖται Ὑσήια. *Argivi Veneri sues sacrificant, & festum vocatur Hysteria.* Iac. Gronov.

Digitized by Google

τὸ ὑπὸ πάντων ἄγεσθαι. *Chalcia, festum Athenis publicum, & valde antiquum, quae nonnulli Minervia vocant; alii vero publicum populi, quia ab omnibus celebratur.* Et Ἀθήναια quidem, quia in Minervae honorem celebrabatur, dictum fuit, Πάνδημον vero, quia omnium artificum commune esset, quibus ea dea tutelaris, unde & Ἐργάνη cognomento dicta. Postea, quum fabris proprium esse cepit, Χαλκεῖα adpellatum, & Vulcano, eorum deo consecratum. Hinc est apud Pollucem lib. VI. cap. XXIV. Χαλκεῖα, ἐν τῇ Ἀττικῇ ἑορτὴ Ἡφαίστου. *Chalcia, in Attica festum Vulcani.* Apud Scriptores veteres controversum fuisse video; Minervae, an Vulcano, sacrum hoc festum; & hi Minervae, illi Vulcano adscribebant. Patet ex istis Harpocrationis verbis. Φανόδημος δὲ οὐκ Ἀθηνᾷ φησιν ἄγεσθαι τὴν ἑορτὴν, ἀλλὰ Ἡφαίστῳ. *Phanodemus vero non Minervae ait celebrari festum, sed Vulcano.* Sed cur Phanodemi testimonium profert contra Apollonium Acharnensem? quia scilicet ille dixerat, Minervae sacrum. Hoc Harpocration sine dubio in verbis praecedentibus posuerat, ac facile adparet attento Lectori, mutilum hunc locum; nam, ut nunc quidem ille habet, nusquam hoc dicitur. Ergo excidit nomen Minervae, quod repono, & rescribo. Χαλκεῖα, ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις τῇ Ἀθηνᾷ ἀγομένη Πυανεψιῶνος ἕνῃ καὶ νέᾳ. *Chalcia, festum apud Athenienses celebratum Minervae die postremo Pyanepsionis.* Ita demum integer locus; & posteriore verba antecedentibus, ad quae referebantur, respondent. Porro dissensum recte conciliavimus; & alterum beneficium nobis antiquitas illustrata debet; alterum Harpocration restitutus. Praeterea Menandri quoque quaedam Fabula fuit, isto titulo. Harpocration loco citato. Γέγραπται δὲ Μενάνδρῳ δρᾶμα, Χαλκεῖα. *Scripta est ab Menandro Comoedia, Chalcia.* Et laudat Athenaeus lib. XI. Μένανδρος δὲ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Χαλκεῖά φησι.

——— τοῦτο δὴ τὸ νῦν ἔθος
Ἄκρατον ἐβόων ἢ μεγάλῳ ψυκτῆρά τις
Πρῴτινεν αὐτοὺς ἀθλίους ἀπολλύων.

Menander vero in fabula, quae inscribitur Chalcia dicit.

——— *hic utique nunc mos.*
Merum clamabant magnum pyctera quis
Propinavit illos miseros perdens?

Meminit quoque Stobaeus Serm. CXV.

ΧΑΟΝΩΝ ΕΟΡΤΗ.

Nomen ignotum est. Meminit eius Parthenius Erot. XXXII. Ἑορτῆς ποτὲ τοῖς Χάοσι δημοτελοῦς ἀγομένης, καὶ πάντων εὐωχουμένων. *Quum aliquando Chaonibus festum publicum celebraretur, & omnes essent hilares.*

ΧΑΡΙΛΑ.

Festum novennale, unum de tribus, apud Delphos. Plutarchus Quaest. Graec. Τρεῖς ἄγουσι Δελφοὶ ἐνναετηρίδας κατὰ τὸ ἑξῆς. ὧν τὴν μὲν, Σεπτήριον καλοῦσι· τὴν δ', Ἡρωΐδα· τὴν δ', Χαρίλαν. *Delphi celebrant tria deinceps novennalia festa: quorum unum vocant septerion vel Venerabile; alterum Heroida; tertium Charilan.*

ΧΑΡΙΣΙΑ.

Pervigiliis, & choreis, celebrabantur in honorem Gratiarum; quique diutissime pervigilasset, praemium placentam accipiebat. Eustathius ad Odyss. Σ. Γρέον ὅτι ἐκ τῶν Χαρίτων Χαρίσια παρωνόμασται. παννυχίδες δὲ ταῦτα ἦσαν, ἐν αἷς πλεῖον ὅσον χρόνον διηγρύπνευν χορεύοντες, ὅτε πυραμὶς εἰς ἔπαθλον ἐδίδοτο τοῖς διαγρυπνήσασι. *Sciendum ab Charitibus denominata esse Charisia. Erant vero ista pervigilia, in quibus plurimum quantum temporis vigilabant choream ducentes, quando placenta praemium dabatur illis qui pervigilavissent.*

ΧΑΡΙΣΤΕΡΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Celebrabant in memoriam restitutae a Thrasybulo, ductis Phyla militibus, libertatis; idque Boedromionis die XII. Plutarchus De Gloria Athen. Τῇ δὲ δωδεκάτῃ (Βοηδρομιῶνος) ΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ἔθυον ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. ἐν ἐκείνῃ γὰρ οἱ ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθον. *Duodecimo autem die (Boedromionis) celebrabant ferias & supplicationes Libertatis: nam in eo illi ab Phyla descenderunt.*

ΧΕΙΡΟΠΟΝΙΑ.

Opifices celebrabant, & sacra faciebant. Hesychius. Χειροπόνια. ἑορτὴ, ἐν ᾗ τεχνῖται θύουσιν. *Cheiroponia; festum, in quo opifices sacrificant.*

ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ.

Festum apud Rhodios, mense Boedromione celebratum; quo pueri circumeuntes stipem hirundini colligebant: quae res Χελιδονίζειν dicta. Inter circumeumdum autem cantabant hanc cantilenam.

Ἦλθ' ἦλθε χελιδών, καλὰς
Ὥρας ἄγουσα, καὶ καλὺς ἐνιαυτούς.
Ἐπὶ γαστέρα λευκὰ, κἀπὶ νῶτα μέλαινα.
Παλάθαν ὑ προκυκλεῖν ἐκ πίονος οἴκου,
Οἴνου τε δέπας ον, τυροῦτε κάνιστρον καὶ πυρῶν.
Χελιδὼν καὶ λεκιθίταν οὐκ ἀπωθεῖται.
Πότερ' ἀπίωμες, ἢ λαβώμεθα;
Εἰ μέν τι δώσεις. εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἐάσομες.
Ἢ τὰν θύραν φέρωμες, ἢ τὸ ὑπέρθυρον,
Ἢ τὰν γυναῖκα τὰν ἔσω καθημέναν.
Μικρὰ μέν ἐσι, ῥαδίως μὶν οἴσομες.
Ἀλλ' δὴ φέρης τὶ, μέγα δή τι καὶ φέροις.
Ἄνοιγ' ἄνοιγε τὰν θύραν χελιδόνι,
Οὐ γὰρ γέροντές ἐσμεν, ἀλλὰ παιδία.

Venit, venit hirundo, pulcras
Tempestates ducens, & pulcros annos.
Ventre candida, & in tergis nigra.
Ficuum massam non proferre ex pingui domo.
Et vini vasculum, & casei canistrum ac tritici?
Hirundo & croceum panem non aversatur.
Verum abibimus, an accipiemus?

Si

Digitized by Google

Siquidem aliquid dabis. Sin, non ſinemus.
Aut ianuam ferimus, aut limen ſuperum,
Aut coniugem intus ſedentem.
Exigua quidem eſt: facile eam feremus.
Quod ſi feras aliquid, magnum etiam quid feras,
Aperi, aperi ianuam hirundini,
Non enim ſenes ſumus, ſed pueruli.

Athenaeus lib. VIII. Καὶ Χελιδονίζειν δὲ καλεῖται παρὰ Ῥοδίοις ἀγερμός τις ἄλλος, περὶ οὗ Θέογνίς φησιν ἐν δευτέρῳ Περὶ τ' ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν γράφων ὕτως. Εἶδος δέ τι τοῦ ἀγείρειν Χελιδονίζειν οἱ Ῥόδιοι καλοῦσιν, ὃ γίνεται τῷ Βοηδρομιῶνι μηνί. Χελιδονίζειν δὲ λέγεται, διὰ τὸ εἰωθὸς ἐπιφωνεῖσθαι.

Ἦλθ' ἦλθε χελιδών.

Et Chelidonizein, facere more hirundinis, apud Rhodios vocatur corrogatio quaedam alia, de qua Theognis dicit in ſecundo de ſacrificiis in Rhodo fieri ſolitis ita ſcribens: ſpeciem quamdam colligendi vocant Rhodii Chelidonizein, quod fit menſe Boedromione. Adpellatur vero Chelidonizein, quia ſolitum eſt acclamari;

Venit, venit hirundo.

Et quae ſequuntur, iam a nobis recitata. Euſtathius extremo Commentario ad Odyſſ. φ'. Χελιδονίζειν παρὰ Ῥοδίοις (ita legendum, non Ῥωμαίοις, recte viſum etiam magno Caſaubono) ἦν ἀγέρμὸς γινόμενον Βοηδρομιῶνι μηνί. καλούμενον ὕτω, διὰ τὸ εἰωθὸς τοιαῦτα ἐπιφωνεῖσθαι, Ἦλθ' ἦλθε χελιδών. *Chelidonizein apud Rhodios erat corrogatio fieri ſolita menſe Boedromione; ſic vocata, quia tunc ſolitum acclamari, Venit, venit hirundo.* Ac pueri illi Χελιδονισταὶ nuncupati. Euſtathius loco citato. Καὶ ἕτοι μὲν πάντες Χελιδονισταί. *Et hi quidem omnes Chelidoniſtae.* Heſychius. Χελιδονισταί. οἱ τῇ χελιδόνι ἀγείροντες. *Chelidoniſtae, qui hirundini colligunt.* Inſtitutum vero fuit a Cleobulo Lindio, quum aliquando pecunia Lindiis opus eſſet. Athenaeus loco citato. Τὸν δὲ ἀγερμὸν τοῦτον κατέδειξε πρῶτος Κλεόβουλος ὁ Λινδιος, ἐν Λίνδῳ χρείας γενομένης συλλογῆς χρημάτων. *Hanc colligendi rationem monſtravit Cleobulus Lindius, quum Lindi eſſet neceſſitas colligendae pecuniae.*

ΧΘΟΝΙΑ.

Hermionenſes agitabant in honorem Cereris τῆς Χθονίας. Pauſanias in Corinthiacis· Χθονίαν δέ (φασι) κομισθεῖσαν ἐς Ἑρμιόνα ὑπὸ Δήμητρος, Ἑρμιανεῦσι ποιῆσαι τὸ ἱερόν. Χθονία δὲ ὃν θεός τε αὐτὴ καλεῖται, καὶ Χθόνια ἑορτὴν καλοῦσιν ἔτος ἄγουσιν ὥρᾳ θέρους. ἄγουσι δὲ ὕτως. *Chthoniam vero (dicunt) devectam in urbem Hermionem ab Cerere, feciſſe templum Hermionenſibus. Itaque & haec Dea Chthonia*, ideſt, *terreſtris, vocatur, & feſtum Chthonia celebrant quotannis tempore aeſtatis. Celebrant vero ita.* Et prolixe in ſequentibus narrat totam feſti celebrationem. AElianus De Hiſt. Anim. lib. XI. cap. IV. Τὴν Δήμητρα Ἑρμιονεῖς σέβουσι, καὶ θύουσιν αὐτῇ μεγαλοπρεπῶς τε καὶ σοβαρῶς· καὶ τὴν ἑορτὴν Χθόνια καλοῦσι. Μεγίσας δὴ ἀγέλας βοῦς ὑπὸ τῆς ἱερείας τῆς Δήμητρος ἄγεσθαί τε πρὸς τὸν βωμὸν ἐκ τῆς ἀγέλης, καὶ θύειν ἑαυτὰς παρέχειν. καὶ οἷς λέγω, μάρτυς Ἀριστοκλῆς, ὅπου φησί·

Δάματερ, πολύκαρπε, σὺ κ' ἐν Σικελοῖσιν ἐναργὴς,
Καὶ παρ' Ἐρεχθείδαις. ἐν δέ τι τοῦτο μέγα
Κρίνετ' ἐν Ἑρμιονεῦσι. τὸν ἐξ ἀγέλης γὰρ ἀφεθὴ
Ταῦρον, ὃν οὐκ αἴρυσ' ἀνέρες οὐδὲ δέκα,
Τοῦτον γραῦς σείουσα μόλη μόνον ὕστατα ἕλκει
Τήνδ' ἐπὶ βωμόν· ὁ δ' ὡς μητέρι παῖς ἕπεται.
Σὸν τόδε, Δάματερ, σὸν τὸ σθένος, ἵλαος εἴης,
Καὶ πάντων θάλλοι κλῆρος ἐν Ἑρμιόνῃ.

Cererem Hermionſes colunt, & magnifice illi ſplendideque ſacrificant; & feſtum eius vocant Chthonia. Maximas igitur audio boves ab ſacerdote Cereris duci ad aram ex grege, & praebere ſe mactandas; & quae dico, eorum teſtis Ariſtocles, ubi inquit;

O Ceres fertilis, tu & in Siculis manifeſta,
Et apud Erechthidas: unum vero hoc magnum
Iudicatur apud Hermionenſes: ex grege namque ſibi non parcum
Taurum, quem non tollant viri vel decem,
Hunc vetula incedens ſola ſolum aure trahit
Ad hanc aram: ille autem ut matrem puer ſequitur.
Tuum iſtud, o Ceres, tuum hoc robur; propitia ſis,
Et omnium floreat cenſus in Hermione (a).

XI-

(a) Cereris Chthoniae mentio eſt in antiqua Inſcriptione apud *Donium Claſſ. IV. n.* 9. quae quidem Fragmentum eſt Decreti inſtaurationis amicitiae & cognationis Civitatum Hermionenſium & Aſinaeorum, & mirifice illuſtrari poteſt locis *Pauſaniae* & *AEliani* a *Meurſio* adductis.

ΚΑΙ ΣΥΜΠΟΜΠΕΥΕΙΝ ΑΓΕΙΝ
ΒΟΥΝ ΟΠΩΣ ΦΑΝΕΡΑ Η ΔΙΟΤΙ ΤΑΝ
ΤΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΝ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΝ ΩΦΛΕΙ
ΕΠΙ ΠΛΕΙΟΝ ΠΡΟΑΓΕΙΝ. ΕΔΟΞΕ ΤΑ
ΠΟΛΕΙ ΑΠΟΚΡΙΘΗΜΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΕΣΒΕΥ
ΤΑΙΣ ΔΙΟΤΙ Α ΠΟΛΙΣ ΤΩΝ ΕΡΜΙΟΝΕΩΝ
ΑΝΑΝΕΟΥΤΑΙ ΤΕ ΤΑΝ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΝ ΚΑΙ
ΦΙΛΙΑΝ ΤΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ ΤΑ ΠΟΛΕΙ ΠΡΟΣ
ΤΑΝ ΠΟΛΙΝ ΤΩΝ ΑΣΙΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙ
ΠΛΕΙΟΝ ΠΡΟΑΞΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΤΙ ΑΠΟΔΕΧΕ
ΤΑΙ

Digitized by Google

ΧΙΤΩΝΙΑ.

Dianae Chitonae, ſive Chitoniae, ſacra in Atticae populo Chitona. Schol. Callimachi Hymno in Dianam. Ἑορτῆς τελουμένης τῇ Ἀρτέμιδι ἐν τῇ Χιτώνῃ. ἔξι δὲ δῆμος Ἀτλικῆς. ἀπελθὼν εὗρε δρῦν, πάμπολυν καὶ διάφορον ἔχουσαν ἠρτημένον καρπόν. *Quum feſtum coleretur Dianae in Chitone (eſt autem populus Atticae) diſcedens reperit quercum, quae habebat copioſum & multiplicem dependentem fructum.* Celebrabant quoque in Sicilia Syracuſani, cum ſaltatione propria. Athenaeus lib. XIV. Παρὰ δὲ Συρακουσίοις καὶ Χιτωνίας Ἀρτέμιδος ὄρχησις τίς ἐστιν ἰδία, καὶ αὔλησις. *Sed apud Syracuſanos etiam Chitoniae Dianae ſaltatio quaedam peculiaris eſt, ac tibicinium.* Meminit Epicharmus, poeta Siculus in Sphinge, apud Stephanum in Χιτώνη.

——— καὶ τὸ τῆς
Χιτωνίης αὐλήσατο τίς μοι μέλος.
——— & *illam*
Chitoniae cecinit tibia quidam mihi cantilenam.

Meurſii Tom. III.

In corruptum incidit codicem Heſychius, cuius in littera Κ iſta eſt gloſſa. Κιθωνέα, ἐπίθετον Ἀρτέμιδος. *Cithonea, adpellativum Dianae* (a).

ΧΛΟΕΙΑ.

De hoc feſto corruptus eſt Heſychii locus. Χλοιὰ, ἑορτὴ, ἀπὸ τῶν * κάλπων. *Chloa feſtum ab * ollis.* Reſcribo, Χλόεια, ἑορτὴ, ἀπὸ

(a) Vide *Librum De Populis Atticis* in *Chitone*.

ΤΑΙ Α ΠΟΛΙΣ ΦΙΛΟΦΡΟΝΩΣ ΤΑΝ ΤΕ ΘΥ
ΣΙΑΝ ΑΝ ΜΕΛΛΕΙ ΑΓΕΙΝ Α ΠΟΛΙΣ ΤΩΝ
ΑΣΙΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΔΑΜΑΤΡΙ ΚΑΙ ΧΘΟΝΙΑΙ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΑΙ ΔΕ ΚΑΙ ΘΕΑΡΟΔΟΚΟΥΣ
ΤΑΣ ΤΠΟΔΕΞΕΙΣ ΠΑΡΑΓΙΝΟΜΕ
ΝΟΥΣ ΣΥΝΘΥΤΑΣ ΕΠΙ ΤΑΝ ΘΥΣΙΑΝ
ΤΩΝ ..... ΧΘΟΝΕΙΩΝ ..... ΕΔΕ ΚΑΙ
ΤΟΥΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ ΕΠΙ ΤΕ ΤΑΙ ΕΝ
ΔΑΜΙΑΙ ΚΑΙ ΤΕ ΑΝΑΣΤΡΟΦΑΙ ΕΠΟΙ
ΗΝΤΑΙ ΑΞΙΩΣ ΕΚΑΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΩΝ
ΔΟΜΕΝ ΔΕ ΚΑΙ ΞΕΝΙΑ ΤΟΙΣ ΠΡΕΣΒΕΥ
ΤΑΙΣ ΑΠΕΛΛ.....ΤΑ ΜΕΓΙΣΤΑ ΕΚ
ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥΣ ΔΕ ΝΟΜΟΓΡΑΦΟΥΣ
.....ΤΑΣ ΤΑ ΘΕΝΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩ
ΡΙΣΑΙ ΤΟΥΤΟ ΔΟΓΜΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙΛΑΙΔΑΙ
ΓΔΟΜΕΝ ΣΤΑΛΑΝ ΚΑΙ ΑΝΑΓΡΑΨΑΙ
ΔΟΓΜΑ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΜΕΝ ΕΙΣ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΤΑΣ
ΔΑΜΑΤΡΟΣ ΤΑΣ ΧΘΟΝΙΑΣ ΟΠΩΣ ΕΙ
ΠΟΜΝΑΜΑ Η ΕΚΑΤΕΡΑΙΣ ΤΑΙΣ ΠΟΛΕ
ΣΙΝ ΕΙΣ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟΝ. ΚΑΛΕ
ΣΑΙ ΔΕ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙ ΤΑΝ
ΚΟΙΝΑΝ ΕΣΤΙΑΝ ΤΟΥΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ
ΟΣΑΣ ΚΑ ΑΜΕΡΑΣ ΕΠΙΔΑΜΩΝΤΙ ΤΟ
ΔΕ ΑΝΑΛΩΜΑ ΔΟΤΩ ΕΙΣ ΤΑΥΤΑ ΑΠΕΛ
ΛΕΙΣ Ο ΤΑΜΙΑΣ ΘΕΑΡΟΔΟΚΟΣ ΑΓΟΡΑΙ
ΟΣ ΠΡΑΞΙΑ .....

..... *& una pompam ducere, & agere bovem, ut conſpicua ſint; quare cognationem amicitiamque debeat amplius promovere. Viſum eſt Civitati reſpondere Legatis, quod civitas Hermionenſium inſtaurat cognationem; & amicitiam, quae Civitati erat, cum Civitate Aſinaeorum amplius provehet: & quoniam admittit benigne ſacrificium, quod factura eſt Civitas Aſinaeorum; & Cereri & Chthoniae ..... conſtituere, & ..... accedentes ſimul Sacerdotes ad ſacrificium ..... Chthoneiorum ..... atque etiam Legatos ..... quod factum eſt populariter pro dignitate utriuſque Civitatis, dare etiam hoſpitalia dona Legatis maxima ex Legibus. Scribas vero ..... concedere in publicos Opifices ..... columnam, & deſcribere decretum, & dedicare in Templo Cereris Chthoniae, ut ſit monumentum utrarumque Civitatum ſempiternum. Vocent vero Archontes in publicum epulum, Legatos, quot dies peregre fuerint; publicam hanc impenſam largiatur ad haec Apelles Quaeſtor Thearodocus forenſis faciat .....*

Digitized by Google

ϖὸ τὸν καρπῶν. *Chloia, festum ab fructibus.* Non dubito, quin festum fuerit Cereris Χλόης, cuius fanum in Attica fuisse commemorat Eustathius Iliad. ι. Οὐ μόνον χλόη, ἡ γῆθεν φυομένη, ἀφ' ἧς εἴρηται ὁ χλόυνης· ἀλλὰ κ) ἡ Δημήτηρ, ἐπιθετικῶς. Χλόης γάρ φασι Δημήτρος ἱερὸν παρά πυ τὴν Ἀτλικήν. *Non tantum Chloa, herba viresces, enata ex terra, unde dicitur chlounes, in gramine ut cubili iacens; sed & Ceres, adiective; Chloae enim Cereris dicunt templum alicubi per Atticam.* Immo Athenis erat, ante arcem. Meminit Pausanias in Atticis. Ε"στι δὲ κ) Γῆς Κυροτρόφυ, κ) Δήμητρϖ ἱερὸν Χλόης. *Est vero etiam Terrae alimentis virentis, & liberos talentis, ac Cereris templum Chloae.* Atque haec ipsa est, quae Εὔχλοϖ dicitur Sophocli Oed. Col.

Τὼ δ' Εὐχλόυ Δήμητρϖ ἐς ἐπόψιον
Πάγον μολοῦσα. ——
Illae autem bene virentis Cereris in conspicuum
Tumulum meantes. ——

Vbi Scholiastes. Εὐχλόυ Δήμητρϖ ἱερόν ἐστι ϖρὸς τῇ ἀκροπόλει. *Bene virentis Cereris templum est prope arcem.* Celebrabatur hoc festum vere. Phurnutus. Περὶ δὲ τὸ ἔαρ Δημήτρι Χλόῃ θύυσι, μετὰ παιδιᾶς, κ) χαρᾶς, ἰδόντες χλοάζονλα, κ) ἀφθονίας αὐτοῖς ἐλπίδα ἐπιδεικνύνλα *Circa ver autem Cereri Chloae sacrificant cum lusu, & laetitia, videntes virentia & ostendentia ipsis spem abundantiae.* Ita emendo; non recte editur. Δημήτερι χλόλω θύυσι. *Cereri gramen sacrificant.* Et quidem die sexto mensis Thargelionis, qui respondet Romanorum Aprili; erratque Scholiastes idem, loco citato, qui Septembrem esse autumat. Οὕτω δὲ τιμᾶται ἐκ τῆς τῶν κήτων χλόης. Θύυσι γὰρ αὐτῇ Θαργηλιῶνϖ ἕκτῃ, ἤτοι Σεπτεμβρίυ. *Sic autem colitur ex hortorum viriditate: nam sacrificant illi die sexto Thargelionis, vel Septembris.* Immolabant autem arietem. Observare est in istis versibus Eupolidis in Marica.

Ἀλλ' εὐθὺ πόλεως εἶμι, θῦσαι γάρ με δεῖ
Κριὸν Χλόῃ Δημήτρι. ——
Sed recta ad urbem eo, sacra facere enim me oportet
Arietem Chloae Cereri. ——

ΧΟΕΣ.

Vide Ἀνθεστήρια.

ΧΟΛΑΣ.

Bacchi festum erat. Hesychius. Χολὰς, ἑορτὴ Διονύσυ. *Cholas, festum Bacchi.*

ΧΥΤΡΟΙ.

Vide Ἀνθεστήρια

ΩΜΟΦΑΓΙΑ.

Baccho celebrabantur. Arnobius lib. v. *Bacchanalia etiam praetermittimus immania, quibus nomen Omophagiis Graecum est; in quibus furore mentito, & sequestrata pectoris sanitate, circumplicatis vos anguibus; atque, ut vos plenos dei numine ac maiestate doceatis, caprorum reclamantium viscera cruentatis oribus dissipatis.* Clemens Protreptico. Διόνυσον Μαινόλλω ὀργιάζυσι βάκχοι, ὠμοφαγίᾳ τ' ἱερομανίαν ἄγοντες, κ) τελίσκυσι τὰς κρεωνομίας τ' φόνων, ἀνεσεμμένοι τοῖς ὄφεσιν, ἐπολολύζοντες Εὐάν. *Bacchum insanientem colunt Bacchi, crudivora esca demonstrantes sacram insaniam, & perficiunt visceriones caedium, coronati serpentibus, exululantes Evan.* Prudentius contra Symmachum lib. 1.

—— *Baccho caper omnibus aris*
Caeditur, & virides discindunt ore chelydros,
Qui Bromium placare volunt. ——

ΩΡΑΙΑ.

Hesychius. Ω"ραια, ἡμέρα, ἢ ἑορτή. *Tempestiva, dies, vel festivitas.* Sacra quoque tunc faciebant, primitias frugum uniuscuiusque anni temporis offerentes. Idem Hesychius. Ω"ραια θύειν, τελετή τις· ἐν ᾗ τῶν ὡραίων ἁπάντων ἐγίνοντο ἀπαρχαί. *Tempestiva immolare, solemnitas quaedam, in qua omnium tempestivorum fructuum fiebant primitiae.* Fuerit sine ullo dubio Horarum festum, idque nomen satis loquitur; & iisdem Athenienses sacra fecisse, precantes deas, ut nimios aestus, siccitatesque, arcere vellent; moderatum vero calorem, & pluvias tempestivas darent; nihilque in illis asum fuisse, sed elixa e contra omnia, Athenaeus nobis auctor luculentus lib. XIV. Ἀθηναῖοι δ', ὡς φησι Φιλόχορϖ, ταῖς Ω"ραις θύοντες, οὐκ ὀπτῶσιν, ἀλλ' ἕψυσι τὰ κρέα, παραιτύμβυοι τὰς θεὰς, ἀπείργφν τὰ ϖερισκελῆ καύματα, κ) τὺς αὐχμὺς, μετὰ δὲ τῆς συμμέτρυ θερμασ ας κ) ὑδάτων ὡραίων, ἐκτελεῖν τὰ φυόμενα. *Athenienses vero, ut ait Philochorus, Horis, vel anni tempestatibus, sacra facientes non assant, sed coquunt carnes, impetraturi ab Deabus, ut avertant nimios & exurentes calores, ardoresque siccos, sed cum temperata apricitate & aquis tempestivis consummare nascentia.* Fieri autem solita haec sacra singulis anni temporibus, vere, aestate, autumno, hieme, colligere licet ex altero Hesychii loco. Ω'ραία, νεκύσια· οἱ δὲ, δαιμόνια. τάσσεται δὲ κ) ἐπὶ τῶν ἐκ γῆς ὡραίων, κ) ἐπὶ τῶν καθ' ὥραν συντελυμένων ἱερῶν. *Tempestiva, funebria: alii autem genialia. Ponitur vero etiam de fructibus temporum anni ex terra, & de sacris, quae quolibet tempore celebrantur.* Item isto. Ω'ραῖον, καίριον, κ) τὸ ἱερεῖον, τὸ θῦμα, τὸ καθ' ὥραν *Tempestivum, oportunum, & victima, libamentum, & quod in tempore.*

FINIS.

DE

Digitized by Google

DE LVDIS GRAECORVM

LIBER SINGVLARIS.

AD VIRVM CLARISS.

PETRVM SCRIVERIVM.

Digitized by Google

PETRO SCRIVERIO

AMICO VETERI, ET PRAESTANTI

IOANNES MEVRSIVS

S. D.

TA comparatum eſt humanum ingenium, mi Scriveri, ut non minus ludum interdum, & oblectamentum aliquod, quam negotium, ſibi quaerat. Neque viri, vel graviſſimi, a Natura, aut Fortuna, ad res maximas ſevocati, tam ſevere vitam umquam exegere, quin & nugas ſeriis ſuis, atque luſus, interponerent. Noſti hoc Horatianum:

Quin, ubi ſe a vulgo, & ſcena, in ſecreta remorant
Virtus Scipiadae, & mitis ſapientia Laeli,
Nugari cum illo, & diſcincti ludere, donec
Decoqueretur olus, ſoliti. ——

Et Auguſtus, Principum omnium optimus maximus, talis ſeſe, teſſeriſque, luſitaſſe, profiteri non erubuit. Quippe non vigorem ſuum animus tueri poteſt, niſi ſe remittat etiam; plane ut arcus, qui, ſi tenſum ſemper teneas, tamdem rumpitur. Itaque ab omni aevo gens quaecumque, ordo, aetas, item ſexus, ludos ſuos habuerunt. Et ex illis, qui fuerunt inter Graecos uſitati, dum Antiquitatem ceteram inveſtigo, iſtos mihi obſervavi, & excerpſi. Ac nunc publici iuris facio; nominique tuo inſcribo. Eſt exiguum iſtud quidem; ſed defatigato animo, ad recuperandas vires, oblectatio quamquam exigua etiam valet. Deinde, qualecumque demum eſt, amicitiae noſtrae veteris, & conſtantis amplius viginti annis, monumentum eſſe volui: a quo dolum malum abeſſe, ex vetere formula, adfirmarem; niſi tu adfectum meum longo uſu ſat perſpectum tibi haberes. Nec profecto, rei adeo ſanctae teſtes Lvdos *dari, indignum putes; nam in illis maxime ſe prodit animus; neque fere in aperta hilaritate latebras habet, quas & plurimas, & facillime, inter occupationum, & curarum ſinuoſa ſemper invenit. Bene vale, mi Scriveri; &, quum reſpirare voles,* Lvdis *iſtis te oblecta; meque amare, ut ſoles, perge. Lugduni Batavorum, ad diem* XIV. *Maii* CIↃ IↃ CXXII.

BENIGNE LECTOR.

ECce tibi, DE LUDIS GRAECORUM. Non hic tracto illos publicos, toto orbe celebratos, Olympia, Pythia, Iſthmia, Nemea; quorum ſpectandorum cauſa undique concurrebatur; ſed privatos, & quos, oblectandi ſui, domi quiſque agitabat. Publicos illos, alii iam pertractarunt; ſed de iſtis, quae collegi, viſum mihi nunc vulgare, ut Antiquitatis partem etiam iſtam illuſtrarem. His ſi addas, quae iam ante quatuor annos DE SALTATIONIBUS dedi, quae & ipſae ludi quidam, univerſa eius generis Veterum oblectamenta es habiturus. Velim autem ſic opella tibi haec placeat, ut Antiquis ipſi ludi placuerunt. Quod ſi impetro, mox alacrius proditurae cum ATHENAE, tum CECROPIA, & BIBLIOTHECA item ATTICA, quae perfectae, & ad praelum iam paratae. Vale, ac me ama, placere tibi cupientem.

DE

Digitized by Google

DE LVDORVM APVD GRAECOS GENERIBVS VARIIS

LIBER SINGVLARIS.

DE Graecorum Ludis librum olim ſingularem Suetonius ſcripſerat. Suidas teſtis. Τράγκυλλος, ὁ Σωηλόνιος χρηματίσας, γραμματικὸς Ῥωμαῖος, ἔγραψε περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι παιδιῶν, βιβλίον ἕν. *Tranquillus, Suetonius dictus, Grammaticus Romanus, ſcripſit de Ludis apud Graecos librum unum.* Ioh. Tzetzes Var. Hiſt. Chil. VI. cap. LXXXV.

Τράγκυλλος Σωηνῖνός τις ἐν Παιδιαῖς Ἑλλήνων
Πολλὰς μὲν ἄλλας παιδιὰς καὶ συμποσίων λέγει.
Tranquillus Suetinus quidam in Ludis Graecorum
Multos quidem alios luſus etiam conviviorum dicit.

Servius ad AEneid. v. *Vt ait Suetonius Tranquillus, luſus ipſe, quem vulgo pyrrhicham adpellant, Troia vocatur; cuius originem expreſſit in libro DE PVERORVM LVSIBVS.* Euſtathius ad Odyſſ. ά. citat ſemel, iterumque; verum ſine Auctoris nomine, iſtis verbis. Ὁ τὰ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδιᾶς γράψας, διαφορὰν καὶ αὐτὸς εἰδὼς κύβων καὶ πεττῶν, καὶ παλαιοτάτην ἐπῶν τὴ κυβευτικὴν παιδιὰν, &c. *Qui de Ludis Graecis ſcripſit, diſcrimen, & ipſe ridens teſſerarum, & calculorum, etiam antiquiſſimum dicens teſſerarum luſum*, &c. Et mox. Ὁ τὰ Περὶ τῆς καθ' Ἕλλησι παιδιᾶς γράψας. *Qui de Ludis apud Graecos ſcripſit.* Vtinam hoc Opus, ut *De Caeſaribus, Grammaticis, & Rhetoribus*, ad manus noſtras perveniſſet; ſed, quum illud interciderit, inſtaurare, quantum licet, mihi viſum. Erat iſthic,

ΑΓΚΟΤΥΛΗ.

Hic, manibus a tergo vinctis, genu accipiebant. Heſychius. Ἀγκοτύλη. παιδιά τις. ἐν ᾗ, τὰς χεῖρας ὀπίσω πλέξαντες, δέχονται τὸ γόνυ. *Ancotyle, luſus aliquis, in quo manibus a tergo nexis accipiunt genu.* Apud alios non Ἀγκοτύλη, ſed Ἐγκοτύλη, ſcribitur ludi huius nomen; quod rectius puto, & in mendoſum Codicem incidiſſe Heſychium. Ludus autem, ut rectius cognoſcas, ita ſe habebat. Alter alterum, manibus in tergo vinctis, impoſitis in vola utraque genu utroque geſtabat. Idem Heſychius alibi. Ἐν κοτύλῃ φέρειν. παιδιᾶς εἶδος. ὁ γὰρ φέρων τινὰ ἐν κοτύλῃ, ἐποίει ὀπίζω τὰς χεῖρας. καὶ ὁ αἰρόμενος, ἐνετίθει τὰ γόνατα. καὶ ὕτως ἐβαστάζετο. *In vola ferre. Luſus ſpecies; ferens enim aliquem in vola, collocabat poſt tergum manus; & qui elevabatur imponebat genua; & ita geſtabatur.* Quique geſtabatur, oculos geſtantis tangens claudebat. Euſtathius ad Iliad. έ. Καὶ παιδιά τις παίζεται, καλυμένη ἐν κοτύλῃ. προάγεται δὲ ὕτως. περιαγάγων τις ὀπίσω τὼ χεῖρε, συμπλέκει τὺς δακτύλυς. ἕτερος δέ τις, εἰς τὰ κοιλώματα τῶν χειρῶν, ἅπερ εἰσὶ κοτύλαι, τὰ γόνατα ἐνθεὶς, καὶ ὕτως ἀναβαλὼν ἑαυτὸν, φέρεται ἔποχος, ἐπιλαβὼν τὺς ὀφθαλμὺς τοῦ φέροντος. εἶτα ἐν μέρει ὁ τέως φερόμενος, κατελθὼν φέρει τὸν ἕτερον. *Et luſus aliquis luditur, dictus in vola; procedit autem ſic: Circumducens quidam retro manus connexit digitos; alius autem quis in concavis manuum, quae ſunt volae, genibus impoſitis, & ita attollens ſe, portatur firmiter, obſtruens oculos portantis. Poſtea viciſſim, qui hucuſque ferebatur, deſcendens ferebat alterum.* Idem Euſtathius ad eamdem Iliada, exremo χ΄. ex Pauſaniae Lexico Attico. Παυσανίας δὲ ἱστορεῖ, ὅτι παιδιά τις ἦν, καλουμένη Ἐγκοτύλη. ἐν ᾗ διαπλέξας τις ὀπίσω, καθὰ καὶ προδεδήλωται, τὺς δακτύλυς τῶν χειρῶν, ἐπενωτίζετο τὸν ἀναιρούμενον. ὁ δ' ἐνθὰς τὸ γόνυ ταῖς χερσὶ, καὶ περιλαβὼν τῷ αἴροντος τὴν κεφαλὴν, ἢ τὸν τραχηλον, ἐβαστάζετο. ἐκλήθη δέ, φησιν, Ἐγκοτύλη· ἐπεὶ τὸ κοῖλον τῶν χειρος κοτύλη λέγεται. εἰς ὃ κοῖλον ἐνετίθει τὸ γόνυ ὁ βαστάζόμενος. ἀλλαχοῦ δὲ γράφεται οὕτω. Ἐγκοτύλη, παιδιά τις, ὡς καὶ ἑτέρωθι γέγραπται, ἐν ᾗ κοιλάνασες χεῖρα, δέχονται τὰ γόνατα τῶν νενικηκότων οἱ νενικημένοι, καὶ βαστάζουσιν αὐτούς. *Pauſanias autem narrat, luſum aliquem fuiſſe, qui dicebatur In vola, in quo innexis aliquis poſt tergum, ſicut & ante declaratum eſt, digitis manuum, in tergus excipiebat ſublatum. Hic autem impoſito genu manibus, & amplexus attollentis caput, aut cervicem, ferebatur. Vocatus eſt autem, dicunt, In vola; quia cavum manus dicitur vola, in quod cavum imponebat genu ferendus. Alibi autem ſcribitur ita. In vola, luſus aliquis, ſicut etiam alibi ſcriptum eſt, in quo concavam reddentes manum, accipiunt genua victorum victi, & portant illos.* Quae vero illic ex auctore alio profert, cuius nomen non commemorat; ſciendum eſt, Athenaeum eſſe, cuius illa ipſa verba lib. XI. Meminit huius ludi Tarrhaeus in Proverbiis. Ἐν κοτυλῃ φέρη. παιδιᾶς εἶδος. ὁ γὰρ φέρων τινὰ ἐν κοτύλῃ,

ἐποίει

Digitized by Google

ἐποίει ὀπίσω τὰς χεῖρας. καὶ ὁ αἰρόμενος, ἐνετίθει τὰ γόνατα, καὶ οὕτως ἐβαστάζετο. *In vola ferat, luſus ſpecies; ferens enim aliquem in vola, collocat poſt tergum manus, & ſublevatus imponit genua, & ita geſtabatur.* Quae totidem verbis etiam Zenobius Centur. III. Proverb. LX. Etiam Ἱππὰς, & Κυβησίνδα, dicebatur. Pollux lib. IX. cap. VII. Ἡ μὲν ἐν κοτύλῃ (παιδιὰ.) ὁ μὲν, περιάγει τὼ χεῖρε εἰς τοὐπίσω, καὶ συνάπτει· ὁ δὲ, κατὰ τὸ γόνυ ἐφισάμενος αὐτοῖς φέρεται, ἐπιλαβὼν ταῖν χεροῖν τὼ ὀφθάλμὼ τοῦ φέροντος. ταύτῃ καὶ Ἱππάδα, καὶ Κυβησίνδαν, καλοῦσι τὴν παιδιάν. *Hic quidem in vola (luſus.) Hic quidem circumducit in tergum manus, & coniungit; alter autem per genu inſiſtens illis fertur, amplectens manibus oculos geſtantis. Hunc etiam Hippada, & Cyſebindan adpellant luſum.* Ita autem ab Atticis vocatus hic ludus, qui ab aliis Ἐφεδρισμὸς dicebatur, ut ex Heſychio infra doceo, ubi de illo ludo ago. Et, ut puto, Κοτυλισταὶ ſunt adpellati, qui hunc ludum ludere ſolerent, apud Iulianum in Miſopogone. Καὶ δὴ τέλος ὡς ἐνεδέησεν ἔτι κοτυλισοῦ. τοῦτο δ' ὑμεῖς ἴστε πρὸς τῷ ἔργῳ τὸ ὄνομα· καὶ τοῦτον ἐνθένδε ἐκάλει, πόθῳ, καὶ ἔρωτι τῆς σεμνῆς παρ' ὑμῖν διαίτης. οἱ Κελτοὶ δὲ τὸν μὲν κοτυλιστὴν ἠγνόησαν· ἐδέξατο γὰρ αὐτὸν αὐτίκα τὰ βασίλεια. τοὺς ὀρχηστὰς δὲ, ἐπιλαπένλας ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν τέχνλω, εἶασαν, οἰόμενοι τοῖς νυμφολήπτοις αὐτοὺς ἐοικέναι. *Atque adeo tamdem poſtquam deerat adhuc cotyliſtes (hoc autem vos ſcitis praeter opus nomen.) Et hunc inde vocabat deſiderio, & amore honeſtae apud vos vitae conſuetudinis. Celtae autem cotyliſtam quidem ignoraverunt. Exceperunt enim ipſum ſtatim regiae. Saltatores autem, quorum curae mandantur theatralia artificia, omiſerunt, putantes nympharum ira perculſis ſimiles videri.*

ΑΓΧΙΑΛΛΟΣ.

Qualis fuerit, in incerto eſt. Meminit Balſamon ad Conc. VI. Can. LI. Ἔοικε δὴ διὰ τὰ τῶν τοιούτων κανόνων ἐπιτίμια ἐπινοηθῆναι τὰ βασιλικὰ παίγνια, τὸν Κονλοπαίκτλω δηλαδὴ, ἢ Μάρωνα, τὸν Ἀγχίαλλον. *Videntur autem propter horum canonum poenas excogitati eſſe regii luſus, Contopaectam, vel contiluſorem nempe, Marona, Anchiallon.* Ita ſcriptum in Palatino codice erat, quo ſum uſus Heidelbergae, quum illic agerem; at in Regio Gallicano, quem repraeſentarunt nobis Pariſienſes, fuit, τὸν Ἀχιλλέα.

ΑΓΧΟΝΗ.

Apud Thracas uſitabatur, in conviviis. Laqueum e ſublimi loco adaptatum ſuſpendebant, lapidemque ſubiiciebant, qui facile circumverteretur, ſi quis inſiſteret; inde, quem ſors tetigiſſet, falcem manu ſua tenens, collum laqueo inſerebat; aliuſque tunc accedens, lapide impulſo diſcedebat, qui pendebat, niſi ocius falce laqueum ſecuiſſet, ſtrangulatus, moriebatur; morſque eius ſpectatoribus ludus tantum, & iocus erat. Athenaeus lib. IV. Σέλευκος δὲ Θρακῶν φησί τινας ἐν τοῖς συμποσίοις Ἀγχόνλω παίζειν, βρόχον ἀρτήσαντας ἔκ τινος ὕψους στρογγύλον, πρὸς ὃν κατὰ κάθετον προσίτεσθαι λίθον εὐπερίτρεπτον τοῖς ἐπιβαίνουσι. διαλαγχάνειν δὲ αὐτοὺς, καὶ τὸν λαχόντα, ἔχοντα δρεπάνιον, ἐπιβαίνειν τῷ λίθῳ, καὶ τὸν τράχηλον εἰς τὸν βρόχον ἐντιθέναι· παρερχόμενον δ' ἄλλον, ἐγείρειν τὸν λίθον. καὶ ὁ κρεμάμενος, ἐπιτρέχοντος τοῦ λίθου, ἐὰν μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε· καὶ οἱ ἄλλοι, γελῶσι· παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον. *Seleucus autem Thracum ait quosdam in convivis Strangulationem ludere, laqueum ſuſpendentes ex aliqua altitudine rotundum, ad quem iuxta perpendiculum adponi lapidem probe verſatilem inſiſtentibus. Sortiri igitur illos, & quem ſors tetigit, eum habentem falcem conſcendere lapidem, & cervicem in laqueum inſerere; advenientem autem alium ſuſcitare lapidem. Et ſuſpenſus decurrente lapide, niſi cito occupans abſcindat falce, mortuus eſt; & alii rident, ludibrio habentes illius mortem.*

ΑΙΓΛΗ.

Suidas. Αἴγλη ἐστὶ καὶ παιδιά τις. *AEgle eſt etiam luſus aliquis.*

ΑΚΙΝΗΤΙΝΔΑ.

Certabant inter ſe, quis diutius ſine motu in veſtigio permaneret. Pollux lib. IX. cap. VII. Ἀκινητίνδα, ἄμιλλαν τοῦ ἀκινητεῖ μένειν ἔχειν. *Acinetinda, certamen immobiliter manendi habebat.*

ΑΝΑΚΡΟΥΣΙΑ.

Pilae ludus erat. Heſychius. Ἀνακρουσία. παιδιᾶς εἶδος, ἐπὶ σφαίρας. *Anacruſia, luſus genus per pilam.*

ΑΠΟΔΙΔΡΑΣΚΙΝΔΑ.

Quidam in medio conſidebat, clauſis oculis, aut ab altero compreſſis; interim alii diffugiebant ad quos ille inquirendos quum ſurrexiſſet, hi certatim locum eius occupabant. Pollux lib. IX. cap. VII. Ἀποδιδρασκίνδα. ὁ μὲν ἐν μέσῳ καλαμύνων κάθηται, ἢ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ τις λαμβάνει. οἱ δὲ ἀποδιδράσκουσι. διανασάντες δ' ἐπὶ τὴν ἐξερεύνησιν, ἔργον ἐπῆν ἑκάστῳ εἰς τὸν τόπον ἐκείνου φθάσαι. *Apodidraſcinda, hic quidem in medio claudens oculos ſedet, aut oculos eius aliquis complectitur; illi autem aufugiunt; excitantes autem ad indagationem, opus aderat unicuique locum eius occupare.*

ΑΠΟΡΡΑΞΙΣ.

In pilae luſu dicebatur. Heſychius. Ἀπόρραξιν. παιδιὰν διὰ σφαίρας. *Aporraxim, luſum per pilam.* Erat nempe, quum pila, murum non tangens, recta in terram incideret, & exultans repelleretur. Euſtathius ad Odyſſ. Θ'. Ὅτι δὲ ἡ ῥηθεῖσα ἀραιὰ, εἶδός ἦν τῆς σφαίρας παιδιᾶς, δηλοῖ ὁ γράψας, ὅτι ταύτης ἡ μὲν λεία, ἐλέγετο ἀραιὰ· ἡ δὲ, ἀπόρραξις.

Digitized by Google

Quod autem adpellata urania, erat ſpecies pilae luſus, declarat, qui ſcripſit, quod luſus quidem haec dicebatur Vrania; illa autem Aporraxis. Et mox ſubiungit. Ἀπόῤῥαξις δὲ ὅτ' ἂν ἡ σφαῖραν μὴ πρὸς τοῖχον, ἀλλὰ πρὸς ἔδαφος, σκληρῶς φασιν ἀράττωσιν, ὥστε ἀποκρουομένην ἄλλεσθαι πάλιν. *Aporraxis autem, ſi quando pilam non ad murum, ſed ad ſolum duriter dicunt, impingunt, ut reſiliens ſaltet rurſus.* Oportebat autem eum, qui repellebat exſultantem pilam oſtendere, ac denotare locum, ubi exſultaſſet; tum & quoties exſultaſſet, numeratum. Pollux lib. IX. cap. VII. Ἡ δὲ τῆ σφαίρας παιδιὰ ὀνόματα εἶχεν, ἐπίσκυρος, φενίνδα, ἀπόῤῥαξις. *Pilae autem luſum nomina habebat, epiſcurus, phennida, aporraxis.* Deinde non multo poſt. Ἡ δὲ ἀπόῤῥαξις. ἔδει τὴν σφαῖραν εὐτόνως πρὸς τὸ ἔδαφος ῥήξαντα, ὑποδεξάμενον τὸ πήδημα τῆς σφαίρας, τῇ χειρὶ πάλιν ἀνιπτέμψαι. καὶ τὸ πλῆθος τῶν πηδημάτων ἠριθμεῖτο. *Aporraxis autem, oportebat pilam vehementer ad ſolum impellentem, monſtrato ſaltu pilae, manu iterum remittere, & numerus ſaltuum numerabatur.*

ΑΡΠΑΣΤΟΝ.

Vide infra in Ἐφετίνδα.

ΑΡΤΙΑΖΕΙΝ.

Suidas. Ἀρτιάζειν. τὸ παίζειν, Ἄρτια ἢ περιττά. *Artiazein, ludere par, vel impar.* Nempe ludentes ſumtis in manu talis, fabis, nucibus, amygdalis, interdum etiam nummis, interrogantes alterum divinare iubebant, Ἄρτια, ἢ περιττὰ, paria nempe, an imparia haberent. Pollux lib. IX. cap. VII. Τὸ δὲ Ἀρτιάζειν, ἐν ἀστραγάλων πλήθει, κεκρυμμένων ὑπὸ ταῖν χεροῖν, μαντείαν εἶχεν τῶν ἀρτίων καὶ τῶν περιττῶν ταὐτὸ δ' ἦστο καὶ κυάμοις, ἢ καρύοις τε, καὶ ἀμυγδάλαις, καὶ ἀργυρίῳ πράττειν ἤξιον, ἃ φησὶν Ἀριστοφάνης, ἐν τῷ Πλούτῳ λέγων·

Κρατῆρσιν οἱ θεράποντες ἀρτιάζομεν.

Artiazein autem, in talorum multitudine, abſconditorum ſub manibus, divinationem habebat parium, & imparium. Hoc autem ipſum etiam fabis, aut nucibus, & amygdalis, argentoque facere ſolebant, ſi credendum Ariſtophani in Pluto dicens:

Stateribus ſervi par impar ludimus.

Qui Ariſtophanis locus exſtat Pluti Act. IV. Sc. I. Notatque ad eum Scholiaſtes. Ἀρτιάζομεν ἤγουν παίζομεν Ἄρτια ἢ περιττά. *Artiazomen, ſive ludimus, paria, aut imparia.* Meminit Plato Lyſide. Εἰσελθόντες γὰρ, καταλάβομεν αὐτόθι τεθυκότας τε τοὺς παῖδας, καὶ τὰ περὶ τὰ ἱερεῖα σχεδόν τι ἤδη πεπραγμένα· ἀστραγαλίζοντάς τε δὴ καὶ κεκοσμημένους ἅπαντας· οἱ μὲν πολλοὶ, ἐν τῇ αὐλῇ ἔπαιζον ἔξω· οἱ δέ τινες, τῷ ἀποδυτηρίῳ ἐν γωνίᾳ ἠρτιάζον ἀστραγάλοις παμπόλλοις, ἐκ φορμίσκων τινῶν προαιρούμενοι. *Ingreſſi autem deprehendimus illic, & qui ſacrificaverant pueros, & quae ad ſacra pertinerent propemodum iam peracta; taliſque ludentes, & ornatos cunctos. Multi quidem in aula ludebant foris; aliqui autem in veſtiarii angulo par impar ludebant talis permultis, ex ſportulis quibusdam progreſſi.* Quem locum reſpexit Pollux lib. IX. cap. VII. Καὶ μὴν καὶ ἁρπάζειν ἀστραγάλους, ἐκ φορμίσκων καλαιρουμένους, ἐν τῷ ἀποδυτηρίῳ τοὺς παῖδας ὁ Πλάτων ἔφη. *Quinetiam & rapere talos ex ſportulis progreſſos in veſtiario pueros Plato dixit.* Sed corrupta illic verba ſic reſtituo. Καὶ μὴν καὶ ἀρτιάζειν ἀστραγάλως· ἐκ φ. κ. *Quinetiam & par impar ludere talis,* &c. Ariſtoteles Rhet. lib. III. capit. V. Τύχοι γὰρ ἄν τις ἐν τοῖς ἀρτιασμοῖς, ἄρτια ἢ περισσὰ εἰπὼν μᾶλλον, ἢ πόσα ἔχει. *Fortaſſe enim quis in hoc genus luſibus, paria, vel imparia dixerit potius, quam quot habet.* Et Suetonius Auguſto cap. LXXI. *Si vellent inter ſe, inter coenam vel talis, vel* PAR IMPAR *ludere.* Horatius lib. II. Sat. III.

Ludere PAR IMPAR, *equitare in arundine longa.*

ΑΣΚΩΛΙΑΣΜΟΣ.

Vno pede ſaltabant. Heſychius. Ἀσκωλιάζοντες, ἐφ' ἑνὸς ποδὸς ἀλλόμενοι. *Aſcoliazontes, uno pede ſaltantes.* Euſtathius ad Odyſſ. κ'. Παρὰ τοῖς ὕστερον Ἀσκωλιάζειν ἐρμηνεύεται, τὸ ἐνὶ ποδὶ ἅλλεσθαι. *Apud poſteriores verbum Aſcoliazein interpretatur, uno pede ſaltare.* Vno pede ſublato, altero ſolo ſaltare oportebat; ac certamen erat, quis longius ſaltaret, & frequentius; quique plures ſaltus feciſſet, is vincebat; interdum etiam is, qui uno pede ſaltabat, alios, utroque fugientes, inſequebatur; donec aliquem ex iis adſequutus eſſet. Pollux lib. IX. cap. VII. Ὁ δὲ ἀσκωλιασμὸς, τῷ ἑτέρῳ ποδὸς αἰωρουμένῳ, κατὰ μόνου τοῦ ἑτέρου πηδᾶν ἐποίει, ὅπερ ἀσκωλιάζειν ὠνόμαζον. ἦτοι εἰς μῆκος ἐνήλλαττο· ἢ ὁ μὲν ἐδίωκεν οὕτως οἱ δ' ὑπέφευγον, ἐπ' ἀμφοῖν θέοντες, ἕως τινὸς τῷ φερομένῳ ποδὶ ὁ διώκων δυνηθῇ τυχεῖν. ἢ κῶλος πάντες ἐπήδων, ἀριθμοῦντες τὰ πηδήματα· προσέκειτο γὰρ τῷ πλήθει τὸ νικᾶν. *Aſcoliaſmus autem altero pede ſublato per alterum ſolum ſaltare faciebat, quod aſcoliazein nominabant, ſive in longitudinem inſiliebant, ſive hic quidem perſequebatur ita; illi autem aufugiebant utroque currentes, quoad aliquem ſublato pede poterat tangere perſequens, ſive etiam ſtantes ſaltabant numerantes ſaltus. Vincere enim ſitum erat in multitudine.* Interdum inſiliebant etiam in utrem unctum, vino plenum, in feſto Bacchi. Ariſtophanis Scholiaſtes Pluto. Ἀσκώλια, ἑορτὴ Διονύσου ἀσκὸν γὰρ οἶνου πληροῦντες, ἐνὶ ποδὶ τοῦτον ἐπήδων. καὶ ὁ πηδήσας, ἄθλον εἶχε τὸν οἶνον. *Aſcolia, feſtum Bacchi; utrem enim vino repletum uno pede eum inſiliebant, & qui ſaltavit, praemium habebat vinum.* Euſtathius, loco iam citato. Καὶ τὸ ἀσκωλιάζειν, ὅπερ ἐστὶ κατὰ κυριολεξίαν μὲν, ἐν ἀσκῷ λιάζειν. ᾧ πεφυσημένῳ ἐμπηδῶντες οἱ βουλόμενοι ἔν τινι ἑορτῇ ἐκ ἀμφοῖν ποδοῖν, ἀλλ' ἑνὶ, καὶ ὡς εἰκὸς, οὐκ εὐστοχοῦντες, ἀλλά που καὶ καταπίπτοντες ὑπεκίνουν γέλωτα τοῖς θεωμένοις. *Et verbum aſcoliazein, quod quidem ſecundum loquendi proprietatem eſt, in utre iactare; cui inflato inſilientes, qui volebant in quodam feſto non utroque pede, ſed uno, & ut veriſimile, non bene ſcopum attingentes, ſed interdum etiam decidentes, movebant riſum*

Digitized by Google

ſum ſpectantibus. Vide quae notata mihi praeterea Graeciae Feriatae libro primo in Ἀσκώλια.

ΑΣΤΡΑΓΑΛΙΣΜΟΣ.

Talorum luſus, de quo alii iam dixerunt, ſed de iactuum nominibus verbum plane nullum fecerunt. Itaque addo. Erant illi numero triginta quinque, varie dicti, vel a diis deabuſve, vel heroibus, vel viris claris, vel etiam ſcortis, aliiſve quibusdam rebus. Euſtathius ad Iliad. ψ'. Ἦζαν δέ φασιν. *αἱ πᾶσαι πλῶσις τῶν ἀστραγάλων, παραλαμβανομένων ὡς ἕξ, πέντε καὶ τριάκοντα, ὧν αἱ μὲν, θεῶν ἐπώνυμοι· αἱ δὲ, ἡρώων· αἱ δὲ, ἐνδόξων ἀνδρῶν· αἱ δὲ, ἑταιρίδων· αἱ δὲ, ἀπό τινων συμβεβηκότων κατὰ τιμὴν, ἢ χλεύην, προσάγορεύονται. Erant autem, dicunt, omnes caſus talorum, aſſumtorum, ut mos, quinque & triginta; quorum hi quidem diis cognomines, alii autem heroibus, alii autem illuſtribus viris, alii autem meretriculis, alii autem a quibusdam fortuitis honoris, aut ludicri cauſa adpellantur*. Et ad Odyſſ. ά. Τῶν κατὰ τοὺς ἀστραγάλους πλώσεων, αἱ μὲν, θεῶν εἰσιν ἐπώνυμοι· αἱ δὲ, ἡρώων· αἱ δὲ βασιλέων· αἱ δὲ, ἐνδόξων ἀνδρῶν· αἱ δὲ, ἑταιρίδων. *Caſuum in talis, hi quidem diis ſunt cognomines, illi autem heroibus, illi autem regibus, illi autem viris illuſtribus, illi autem meretriculis*. In his fuit, ΑΦΡΟΔΙΤΗ. Ita dicebatur iactus, quo tali omnes diverſo adſpectu cecidiſſent. Lucianus in Amoribus. Ἐπῳδὰν ἢ κὴ μικρὰ τοῦ πάθους ἑαυτὸν ἀποβεκολήσῃ θελήσῃς, προσφπῶν, τῇ ἢ τραπέζῃ τέσσαρας ἀστραγάλους Λυβικῆς δορκὸς ἀπαριθμήσας, διεπέτευσε τὴν ἐλπίδα. καὶ βαλὼν μὲν ἐπὶ σκοποῦ, μάλιστα δ' εἴ ποτε τὴν θεὸν αὐτὴν (τὴν Ἀφροδίτην) εὐβολήσῃς, μηδενὸς ἀστραγάλου πεσόντος ἴσῳ σχήματι, προσεκύνῃ, τῆς ἐπιθυμίας τεύξεσθαι νομίζων. *Poſtquam autem, & adfectum lenire paullum voluerit, adloquuti, menſae autem quatuor talis Lybicae capreae pernumeratis, per talos quaerebat ſpem; & iaciens quidem ad ſcopum; potiſſimum autem ſi quando deam ipſam (Venerem) bene iecerit, nullo talo in eadem forma lapſo, venerabatur, deſiderio ſe potiturum exiſtimans*. Suetonius in Auguſto cap. LXXI. *In ſingulos talos ſingulos denarios conferebat; quos tollebat univerſos, qui* VENEREM *iecerat*. Hunc iactum, qui ieciſset, rex convivii fiebat. Horatius lib. II. Od. VII.

——— *quem* VENVS *arbitrum*
Dabit bibendi. ———

Inde *Baſilicus* dicitur Plauto in Curculione Act. II. Sc. III.

Talos adripio, invoco almam meam nutricem Herculem;
Iacto baſilicum. ———

Iacebatur autem quatuor talis. Cicero De Divinitat. lib. I. *Quatuor tali iactu caſu Venereum efficiunt; num etiam centum Venereos, ſi quadringentos talos ieceris, caſu futuros putas?* Et mox iterum lib. II. *Dixiſti multa de caſu; ut Venereum iaci caſu poſſe, quatuor talis iactis; quadringentis, centum Venereos non poſſe caſu conſiſtere*. Deſignatur a Martiale lib. XIV. epigr. XIV.

Quum ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

ΒΕΡΟΝΙΚΗΣ ΠΛΟΚΑΜΟΣ. Heſychius. Βερονίκης πλόκαμος. τοῦτον κατηςερίσθαι φησὶ Κόνων. καὶ βόλος δέ τις ἀστραγάλων οὕτω καλεῖται. *Beronices crinis; hunc in ſtellarum numerum relatum eſſe dicit Conon; iactus autem quidam talorum etiam ita vocatur*. ΓΡΑΥΣ. Heſychius. Γραῦς. τὸ συναγόμενον, καὶ ἐπιπηγνύμενον ἐπάνω, ὅταν γάλα ἕψηται, ἢ τι τοιοῦτον ὑγρόν. καὶ ἡ ἐν τοῖς χείλεσι τῶν πολαμῶν γραμμὴ, καὶ βόλος τις ἀστραγάλων. *Graus, vel anus; collectum, & compactum ſuperne, quum lac coquitur, aut tale, quid humidum, etiam, quae in labiis fluviorum linea, & iactus quidam talorum*. ΔΑΡΕΙΟΣ. Heſychius. Δαρεῖος. ὑπὸ Περσῶν, ὁ φρόνιμος· ὑπὸ δὲ Φρυγῶν, Ἕκτωρ. καὶ ἀστραγάλων δέ τινων βόλος οὕτω καλεῖται. *Darius, a Perſis prudens, a Phrygibus autem Hector; talorum autem quorumdam iactus etiam ita vocatur*. ΔΙΚΕΝΤΡΩΝ. Heſychius. Δικέντρων. βόλος τις ἀστραγάλων οὕτως ἐκαλεῖτο. *Dicentron, iactus quidam talorum ſic vocabatur*. ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ. Euſtathius ad Iliados ψ'. ubi de talorum iactibus. Ἕτερα δὲ (πλῶσις) ἐκαλεῖτο Εὐριπίδης· ἡ δηλαδὴ σημαίνουσα τὰ τεσσαράκοντα· ἐπῳδὴ δοκεῖ ὁ Εὐριπίδης γενέσθαι εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις τεσσαράκοντα προεστώτων, μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν τριάκοντα. *Alius autem (caſus) vocabatur Euripides; denotans videlicet quadraginta, quoniam videbatur Euripides fuiſſe Athenis unus quadraginta praefectorum, poſt diſſolutionem illorum triginta*. Meminitque iterum ad Odyſs. ά. Pollux lib. IX. cap. VII. Ἐπὶ δὲ τοῖς τεσσαράκοντα, τοῖς μετὰ τοὺς τριάκοντα προεῖσιν Ἀθηναίοις, συνῆρξεν Εὐριπίδης· εἶτα, εἰ τετταράκοντα τὸ ἀριθμὸν συνήθροίζεν ἀστραγάλων βολὴ, τὸν ἀριθμὸν τοῦτον Εὐριπίδου ὠνόμαζον. *Inter autem quadraginta, qui poſt illos triginta praefecti Athenis fuerint, ſimul imperavit Euripides; poſtea, ſi quadraginta numerum collegerat talorum iactus, hunc numerum Euripidem vocabant*. ΚΩΟΣ, & ΧΙΟΣ; quorum ille ſenio erat, hic unio. Heſychius. Κῶος Χῖον. ὁ Κῶος ἀστράγαλος, ὁ ἕξ· ὁ μὲν γὰρ Χῖος, ἐδύναλο ἕν· ὁ δὲ Κῶος, ἕξ. *Cous Chium; Cous talus, qui ſex; Chius enim quidem valuit unum; Cous autem ſex*. Pollux lib. IX. cap. VII. Οἱ δὲ πλείους τὸν μὲν ἑξίτλου, Κῶον· τὸν δὲ κύνα, Χῖον καλεῖσθαι λέγουσι. *Plures autem hunc quidem ſenarium, Coon; canem autem Chion nominatos eſſe dicunt*. Meminit Ariſtoteles Hiſtor. Animal. lib. II. cap. I. Καὶ τὰ μὲν Κῶα, ἐνίοις ἐστραμμένα πρὸς ἄλληλα· τὰ δὲ Χῖα καλούμενα, ἔξω. *Coa quidem intus verſa in ſe invicem; Chia autem dicta extra*. Iterum de Coelo, lib. II. cap. XII. Μυρίους ἀστραγάλους Χίους βαλεῖν, ἀμήχανον. *Innumerabiles talos Chios iecisse impoſſibile*. Ad quae verba, ita Simplicius. Ὅπερ ἐστὶ δυσκολώταλον, οἷον, μυρίους ἀστραγάλους Χίους ἀστραλίζοντα βαλεῖν, ἢ Κώους. γράφεται δὲ καὶ οὕτως, ὡς μεγάλων ἀστραγάλων ἐν ἀμφοῖν ταῖν νήσοιν γινομένων. *Quod eſt difficillimum, quale innumerabiles talos Chios ludentem talis iecisse, aut Coos; ſcribit autem etiam ſic, tamquam, magnis talis in utraque inſula uſitatis*. Videndus etiam Zenobius Centur. IV. Proverb.

Digitized by Google

verb. LXXIV. Tarrhaeus in Collectaneis, & Suidas. ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ. Pollux lib. IX. cap. VII. Καὶ μὴν ἡ Στησίχορος ἐκαλεῖτό τις παρ' ἀστραγαλίζουσιν ἀριθμὸς, ὃς ἐδήλου τὰ ὀκτώ. τὸν γὰρ ἐν Ἱμέρᾳ τῷ ποιητῇ τάφον, ἐξ ὀκτὼ πάντων συντεθέντα, πεποιηκέναι τὴν ΑΠΑΝΤΑ ΟΚΤΩ φασὶ παροιμίαν. *Quinetiam, & Steſichorus vocabatur, quis apud talis ludentes numerus, qui ſignificabat octo. In Himera enim poetae monumentum, ex octo omnibus compoſitum, feciſſe dicunt proverbium OMNIA OCTO.* Euſtathius ad Iliad. ψ'. Ἦσαν δέ, φασιν, αἱ πᾶσαι πλῶσις τῶν ἀστραγάλων, παραλαμβανομένων, ὡς ἔθος, πέντε καὶ τριάκοντα· ἐλέγετο δέ τις ἐν αὐταῖς καὶ Στησίχορος, ὁ τὴν ὀκτάδα δηλαδὴ σημαίνων, ἐπεὶ ὁ ἐν Ἱμέρᾳ τῇ Σικελικῇ τάφος τῶδε τῷ μελοποιῷ ἐξ ὀκτὼ γωνιῶν συνέκειτο. *Erant autem, dicunt, omnes caſus talorum, qui adſumebantur, ut mos quinque, & triginta. Dicebatur autem aliquis in illis etiam Steſichorus, octavum ſcilicet numerum denotans, quoniam in Himera Sicilienſi monumentum huius odarum poetae ex octo angulis compoſitum fuit.* Eiusdem ludi, ut exiſtimo, erat ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Heſychius. Ἀλέξανδρος, ὄνομα βόλου. *Alexander, nomen iactus.* ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ. Heſychius. Ἀντίγονος. βόλος τις οὕτως ἐκαλεῖτο. *Antigonus, iactus quidam ita vocabatur.* Agathias in Epigrammate.

Δίζυγες Ἀντίγονον διεκόσμεον· ἀλλὰ καὶ αὐτῷ
Ἴσος ἔμιμνε τύπος πενταετικαιδεκάτῳ.
Duplices Antigonum exornabant; ſed & ipſi
AEqualis manſit forma in quinto ſuper decimum.

Erant alii, cum aleae teſſeraeve ludo communes; de quibus vide infra in Κυβέια.

ΑΦΕΝΤΙΝΔΑ.

Teſtulam in circum abiicientes, ita iactum moderari oportebat, ut intra eum illa ſubſisteret. Pollux lib. IX. capit. VII. Ἀφεντίνδα· ὡς ἔστιν εἰκάζειν, ὄστρακον ἀφέντα εἰς κύκλον, ἐχρῆν συμμετρήσασθαι, ὡς ἐντὸς τοῦ κύκλου στῆ. *Aphentinda, ut eſt coniectare, teſtam mittentem in circulum oportebat eo modo formare, ut intra circulum ſtaret.* Idem talo fiebat in eo ludo, qui Ὤμιλλα dicebatur. Vide infra.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ.

Vide in Ἀγχιάλῳ.

ΒΑΣΙΛΙΝΔΑ.

Suidas. Βασιλίνδα. εἶδος παιδιᾶς. *Baſilinda, luſus ſpecies.* Euſtathius ad Odyſs. ά. Βασιλίνδα. παιδιά τις, βασιλέας τινὰς ἀποδεικνύουσα. *Baſilinda, luſus quidam, reges aliquos exhibens.* Heſychius. Βασιλίνδα. παιδιᾶς εἶδος, ἧ βασιλέας καὶ στρατιώτας ἀπομιμούμενοι ἐχρῶντο. *Baſilinda, luſus ſpecies, quo regum, & militum imaginem imitantes utebantur.* Quidam hic forte rex fiebat, qui imperabat ceteris facienda. Pollux lib. IX. cap. VII. Βασιλίνδα μὲν οὖν ἐστιν, ὅταν διακληρωθέντες, ὁ μὲν βασιλεὺς προστάξῃ τὸ πραττέον· ὁ δὲ ὑπηρέτης εἶναι λαχὼν, πανταχόθεν ἀπεκτονῇ. *Baſilinda quidem igitur eſt, quando ſortiti, rex quidem imperabat exſequenda, qui vero ſorte acceperat, ut miniſter eſſet, undiquaque laborabat.* Reſpexit Dion Chryſoſtomus De Regno, Orat. IV. Οὐδὲ γὰρ τῶν παίδων ὁ νικήσας, ὅταν παίζωσιν, ὡς αὐτοί φασι, βασιλέα, τῷ ὄντι βασιλεύς ἐστιν. *Nec enim ex pueris ille, qui vicit, quando ludunt, ut ipſi dicunt, regem, revera rex eſt.* Et Ioannes Chryſoſtomus De Vtil. Lect. Script. Ἵνα μάθῃς τὸ μέσον τῶν παιδίων, τῶν παιζόντων ἀρχάς· καὶ τῶν ἀρχῶν, τῶν ἐχόντων τὰς ἀρχάς. *Vt diſcas medium puerorum ludentium principatus, & principium habentium principatus.*

ΒΟΛΓΩΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ.

Bulgae luſus, etiam hodie uſitatus. Anonymus De Arte Perſica. Δηλοῖ δὲ καὶ παίγνια βόλγων, καὶ ζατρικίων, ἀγάπας γυναικῶν, καὶ παιδίων ἀῤῥένων. *Notat autem luſus etiam bulgarum, & zatriciorum dilectiones mulierum, & puerorum maſculorum.*

ΓΡΑΜΜΑΙ, & ΓΡΑΜΜΙΣΜΟΣ.

Vide infra Διαγραμμισμός.

ΓΩΝΟΣ.

In palaeſtra uſitabatur. Heſychius. Γῶνος, γωνὸς ἕδος, καὶ παιδιά τις παλαιστρική. *Gonos, genu ſedes, & luſus quidam in palaeſtra.*

ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΜΟΣ.

Ludebatur ſexaginta calculis, partim albis, partim nigris, & Γραμμαὶ quoque dicebantur. Heſychius. Διαγραμμισμός. παιδιά τις ἑξήκοντα ψήφων λευκῶν, καὶ μελαίνων, ἐν χώραις ἑλκωμένων. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ Γραμμὰς ἐκάλουν. *Diagramniſmus, luſus aliquis ſexaginta calculorum alborum, & nigrorum, qui in locis trahuntur; hoc autem ipſum quoque Grammas vocabant.* Etiam Γραμμισμός. Pollux lib. IX. cap. VII. Ἔγγυς δέ ἐστι ταύτῃ τῇ παιδιᾷ καὶ ὁ Γραμμισμὸς, καὶ τὸ Διαγραμμίζειν, ἣν τινα παιδιὰν καὶ Γραμμὰς ἐκάλουν. *Vicinum autem eſt huic luſui, & Grammiſmus, & Diagramizzare, quem luſum etiam Grammas nominaverunt.* Euſtathius ad Iliad. ζ. Δοκεῖ ἢ καὶ παρὰ τὸ γράμμα καὶ ῥῆμα εἶναι Γραμμίζειν· ἀφ' ᾧ παιδιά τις, ὁ Διαγραμμισμός· ἐγίνετο δέ, φασιν, αὕτη κυβείας ὅσα εἶδος, διὰ τῶν ἐν πλινθίοις ψήφων ἑξήκοντα, λευκῶν τε ἅμα καὶ μελαίνων. χρῆσις τοῦ παιγνίου τῶδε παρὰ Φιλήμονι ἐν τῷ,

Μεθύει, διαγραμμίζει, κυβεύει. ——

Videtur autem etiam praeter nomen Gramma, & verbum eſſe Grammizein; a quo luſus quidam Diagrammiſmus; fiebat autem, dicunt, hic quum ſit genus luſus teſſerarum, per calculos ſexaginta in laterculis albos ſimul, & nigros. Vſus huius luſus apud Philemonem in illo,

Ebrius eſt, calculis ludit, teſſeris ludit. ——

ΔΙΑΛΑΟΣ.

Hesychius. Διαλαὸς· οἱ μὲν, ἐπιμυλίδιον δαίμονα· ἄλλοι δὲ, παιδιᾶς εἶδος, ἐν ᾗ διαλέγουσι τὰς ψήφους. *Dialaus, hi quidem molis additum daemona; alii autem lusus species, in quo secernebant calculos.*

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ.

In eo pars una singulos alterius partis ad se attrahere conabatur, ac ludebatur etiam in palaestris. Pollux lib. IX. cap. VII. Η' δὲ Διελκυσίνδα, παίζεται μὲν ὡς ἐπιτοπολὺ ἐν ταῖς παλαίστραις. ἐ μὲν ἀλλὰ κ ἀλλαχόθι. δύο ᾖ μοῖραι παίδων εἰσὶν, ἕλκουσαι τὰς ἑτέρους οἱ ἕτεροι, ἕως ἂν καθ' ἕνα κρατῆνται. *Dielcystinda autem, luditur quidem, ut plerumque in palaestris; nihilominus, & alibi; duae autem partes puerorum sunt, trahentes alios alii, donec vicissim singulae vicerint.* In palaestris lusitari consueviſse, etiam Hesychius tradit. Διελκυσίνδα. παιδιά τις οὕτω καλεῖται ὑπὸ τῶν παίδων ἐν τῇ παλαίστρᾳ. *Dielcystinda, lusus aliquis ita vocatur ab pueris in palaestra.*

ΕΝΚΟΤΥΛΗ.

Vide supra in Α'γκοτύλη.

ΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ.

Trabs figebatur, viri magnitudine, in medio perforata, ubi funis traiiciebatur; quo suspensi utrinque duo iuvenes, tergo inter se obverso, in altum trahere alter alterum nitebantur. Eius pars Σκαπέρδα erat. Eustathius ad Iliad. ρ'. Η' Ε'λκυσίνδα, λεγομένη παιδιά. ἧς μέρος, καὶ τὸ, Σκαπέρδαν ἕλκειν. ὅτερ τοιοῦτόν φασιν ἦν. δοκὸς ἀνδρομήκης ἴσα τετρημένη κατὰ μέσον. διήρτηλο ᾗ δι' αὐτῆς σχοινίον τι, οὗ ἑκατέρωθεν ἐξημμένοι δύο νεανίσκοι, ἀνθέλκον, ἐντρίψαντες ἀλλήλοις τὰ νῶτα. ὁ δὲ βιασάμενος, καὶ προσαγαγὼν ἄνω τῆς δοκοῦ, ἐνίκα τὸν ἕτερον. *Helcystinda, dictus lusus, cuius pars etiam illa, Scaperdam trabere, quod tale dicunt, erat. Trabs proceritatem viri aequans sistebatur perforata in medio. Suspendebatur autem per illam funiculus quidam, unde utrimque adnexi duo adolescentes, trahebant in contrarium, obversis invicem tergis. Hic autem summa vi contendens, & sursum ducens ad trabis summitatem, vincebat alterum.* Dixi ex Eustathii verbis, Σκαπέρδαν eius partem esse, ac Σκαπέρδας nomine describit Pollux lib. IX. capit. VII. Η' δὲ Σκαπέρδα. δοκὸν ἐν μέσῳ τρυπησάντες καταπηγνύουσι. διὰ ᾗ τοῦ τρυπήματος διήρτηται σχοινίον, οὗ ἑκατέρωθεν εἷς δέδεται, ὁ πρὸς τὴν δοκὸν βλέπων, ἀλλ' ἀπεστραμμένος. ὁ ᾗ τὸν ἕτερον πρὸς βίαν ἑλκύσας, ὡς' ἀνωτάτω τῇ δοκῷ προσαγαγεῖν, νικᾷ ἕτερος δοκεῖ. κ τοῦτο ΣΚΑΠΕΡΔΑΝ ΕΛΚΕΙΝ λέγουσιν. ἐοθ' ὅτε μέν τινες καὶ νῶτα προσιθέντες ἀλλήλοις ἀνέλκουσιν ἐνὶ δεσμῷ δεθέντες. *Scaperda autem, trabem in medio, quum perforavissent, defigunt; per foramen autem traducitur funiculus, cuius ab utraque parte unus ligabatur, non adspiciens trabem, sed aversus. Alter autem alterum vi trahens, ut in summum trabem abducat, hic vincere putatur. Et hoc* SCAPERDAM TRAHERE *dicunt. Nonnumquam quidem aliqui etiam tergis oppositis invicem trahunt uno vinculo ligati.* Fiebat autem Dionysiorum festo. Hesychius docet. Σκαπερδα, ἐν τοῖς Διονυσίοις ἀγομένη. πηγνυμένης δοκοῦ ἀνδρομήκους, καὶ τετρημένης, ᾗ διήρτηλαι διὰ μέσου σχοινίον. κ δύο οἱ ἀγωνιζόμενοι, ἀντίους ἀλλήλοις τοὺς νώτους ἔχοντες. *Scaperda, in Dionysiis celebrari solita. Defixa trabe viri longitudine, & perforata, cui inseritur traiectus funiculus per medium, & duo certantes contraria invicem habentes terga.* Quia autem difficultas in altero protrahendo summa erat, inde factum, ut postea, quidquid difficile esset, Σκαπέρδα diceretur, Eustathius, loco iam citato. Ε'κ τούτου ᾗ κ τὰ δυσχερῆ πάντα σκαπέρδαν ἔλεγον παροιμιακῶς, διὰ τὸ ἐπίπονον τῆς ἑλκῆς, κ ἀνθολκῆς. *Ex hoc autem etiam difficilia omnia scaperdam dixerunt proverbialiter, propter laboriosum tractum, & contrarium tractum.* Neque hoc tantum, sed & Σκατέρδης dictus, qui vinceretur. Hesychius. Καὶ πᾶν τὸ δισχερὲς, Σκάπερδα λέγεται· κ ὁ πάσχων, Σκατέρδης. *Et omne difficile Scaperda dicitur, & qui patitur Scaperdes.*

ΕΜΒΑΛΛΕΚΥΛΗ.

Hesychius. Ε'μβαλλεκύλλη. οἱ αἰτοῦντες κατὰ παιδιὰν τὸν χεῖρά πως περιάγοντες, καὶ καλοῦντες, παρακαλοῦσιν ἐμβάλλειν. *Emballecylle, mendicantes per lusum manum quodam modo circumducentes, & curvantes* (nam legendum κυλοῦντες) *bortantur iniicere.*

ΕΜΠΟΔΙΖΕΙΝ.

Hesychius. Ε'μποδίζειν. ἰσχάδας μασσώμενος. τοῦτο δέ φασιν εἰρῆσθαι ἐπὶ τῶν μισθῷ ταῖς μελίσσαις ἰσχάδας μασσωμένων. τοῦτο δέ φασί τινες εἶδος εἶναι παιδιᾶς. *Empodizon, caricas manducans. Hoc autem aiunt dictum esse de illis, qui mercede apibus caricas manducant; hoc autem dicunt quidam lusus esse speciem.*

ΕΞΑΓΩ ΧΩΛΟΝ ΤΡΑΓΙΣΚΙΟΝ

Hesychius. Ε'ξάγω χωλὸν τραγίσκιον. παιδιᾶς εἶδος παρὰ Ταραντίνοις. *Educo claudum hirculum. Lusus species apud Tarentinos.*

ΕΞΕΧ' Ω ΦΙΛΕ ΗΛΙΕ.

Ita pueri plaudentes acclamabant soli, cum nube obscuraretur. Pollux lib. IX. cap. VII. Η' δὲ ΕΞΕΧ' Ω ΦΙΛΕ ΗΛΙΕ παιδιὰ, κρότον ἔχει τῶν παίδων, σὺν τῷ ἐπιβοήματι τούτῳ, ὁπόταν νέφος ἐπιδράμῃ τὸν θεόν. ὅθεν καὶ Στράττις ἐν Φοινίσσαις,

Εἶθ' ἥλιος μὲν πάθοι τοῖς παιδίοις,
Ω"ταν λέγωσιν, ΕΞΕΧ' Ω ΦΙΛΕ ΗΛΙΕ;

Lusus autem EMICA O AMICE SOL, plausum habet puerorum, cum hac acclamatione, quando nubes incurrit subter deum. Unde etiam Strattis in Phoenissis:

Ergo

Digitized by Google

Ergo ſol quidem paret pueris,
Quando dicunt, EMICA O DILECTE SOL.

Suidas. Ἐξέχθν ἡ ἥλιον. τὸ ἐπιτελαλκέναι. Ἔξεχ' ὦ φίλε ἥλιε. κωλάριον παροιμιώδες, ὑπὸ τῶν παίδων λεγόμενον, ὅταν ἐπινέφῃ, ψύχους ὄντος. Ἀριστοφάνης Νήσοις.

Λέξεις ἀρ' ὡς τὰ παιδί' ΕΞΕΧ' Ω ΦΙΛΕ ΗΛΙΕ. ——

Adparere ſolem; exortum eſſe. EMICA O DILECTE SOL. Verſiculus proverbialis, a pueris dici ſolitus, quum nube obtectus eſt, exſiſtente frigore. Ariſtophanes inſulis:

Dices ergo ſicut pueri, EMICA O DILECTE SOL. ——

Euſtathius ad Iliad. λ'. Κωλάριον ἔν τι παροιμιῶδες Αἴλιος Διονύσιός φησιν ὑπὸ παίδων λέγεσθαι, δηλοῦν ἐξέχθν, ὅ ἐστιν ἐπιτελαλκέναι, τὸν ἥλιον. *Verſiculum igitur quemdam proverbialem Aelius Dionyſius dicit a pueris dici, ſignificantem adparere, quod eſt exortum eſſe, Solem.* Deinde Ariſtophanis locum profert, e Νήσοις fabula, Suidae citatum, ſed omiſſo fabulae nomine.

ΕΠΙΚΟΙΝΟΣ.

Vide in Ἐπίσκυρος.

ΕΠΙΣΚΥΡΟΣ.

Erat inter pilae ludos & Ἐπίκοινος item, atque Ἐφηβική, dicebatur. Plene deſcribit Pollux, ſed verba ſine mendo non ſunt, lib. IX. cap. VII. Ἡ δὲ τῆς σφαίρας παιδιὰ, ὀνόματα εἶχεν, Ἐπίσκυρος, Φεννίδα, Ἀπόῤῥαξις, Οὐρανία. καὶ ἡ μὲν Ἐπίσκυρος, καὶ Ἐφηβική, καὶ Ἐπίκοινος, ἐπίκλιν ἔχθ· παίζεται δὲ κατὰ πλῆθος, διασάντων ἴσων πρὸς ἴσους, ἤτοι μέσῳ γραμμὴν ἄτρυπον ἐκλυσάντων, ἣν σκύρον καλοῦσιν. ἐφ' ἣν καταλιθένες ἡ σφαῖραν, ἑτέρας δύο γραμμὰς κατόπιν ἑκατέρας τῆς τάξεως καταγράψαντες, τοὺς ὑπὲρ ἑτέρους οἱ προανελόμενοι βάλλουσιν. οἷς ἔργον ἦν ἐπιδραξασθαί τε τῆς σφαίρας φερομένης, καὶ ἐπιβάλλειν, ἕως ἂν οἱ ἕτεροι τοὺς ἑτέρους ἐπὶ τὴν ἑτέραν γραμμὴν ἀπώσωνται. *Pilae autem luſus nomina habebat, Epiſcyrus, Phennida, Aporraxis, Vrania. Et quidem Epiſcyrus etiam Ephebice, & Epicoenus cognominabatur. Luditur autem ſecundum multitudinem, diſpoſitis paribus ad pares, vel mediam lineam ſine foramine exſolventes, quam ſcyrum vocant. Huic imponentes pilam alias duas lineas a tergo utriuſque ordinis deſcribentes, ceteros eos, qui ultra ſunt, illi, qui primum ſuſtulerunt, iaciunt; quibus negotium erat, & corripere pilam volantem, & iniicere, donec reliqui alios ad aliam lineam pepuliſſent.* Euſtathius ad Odyſſ. θ'. Ἐπίσκυρος ἡ, ᾗ ἐχρῶντο οἱ παίζοντες (τῇ σφαίρᾳ) κατὰ πλῆθη. καλουμένη διὰ τοῦτο καὶ Ἐπίκοινος, ἡ δ' αὐτὴ καὶ Ἐφηβική. ὠνόμασο δὲ Ἐπίσκυρος, ἐπειδὴ οἱ κατ' αὐτὴν σφαιρίζοντες, ἐπὶ λατύπης ἑστῶτες, ἣν σκύρον φαμὲν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται, βαλοῦσι ἀλλήλους ἐξεδίωκον. *Epiſcyrus autem, quo utebantur ludentes (pila) ſecundum multitudines. Dictus per hoc etiam Epicoenus. Idem autem & Ephebe. Eſt autem adpellatus Epiſcyrus, poſtquam illi pila ludentes in ſiglinae terrae linea ſtantes, quam ſcyrum dicimus, ſicut & alibi declaratum eſt, iactu invicem ſe perſequebantur.* Emendandus eſt Heſychii locus. Ἐπίσκυρος. ὁ μετὰ πολλῶν σφαιρισμός. *Epiſcyrus, inter multos pilae luſus.* Hodie editur, μ. πολλῶν σκαρισμός. *cum multis ſaltus.*

ΕΠΟΣΤΡΑΚΙΣΜΟΣ.

Heſychius. Ἐποστρακίζειν, ὀστράκοις παίζειν. *Epoſtracizein, teſtis ludere.* Etymologici Auctor. Ἐποστρακίζειν. παιδιά τις, ἣν παίζουσιν οἱ παῖδες, ὄστρακα ἀφιέντες εἰς θάλασσαν. *Epoſtracizein, luſus quidam, quem ludunt pueri teſtas mittentes in mare.* Quae totidem verbis Suidas habet. Ita autem habebat ludus. Teſtulam marinam in aquam pueri iniiciebant; ita ut reſultaret ſubinde; iſque, cuius teſtula plurimum reſultaſſet, victor erat. Pollux lib. IX. cap. VII. Ὁ δὲ Ἐποστρακισμός. ὄστρακον τῶν θαλαττίων κατὰ τοῦ ὕδατος ἐπιπολῆς ἀφιᾶσιν, ἀριθμοῦντες αὐτῷ τὰ πρὸ τοῦ καταδύναι πηδήματα ἐν τῇ ὑπὲρ τὸ ὕδωρ ἐπιδρομῇ. ἐκ γὰρ τοῦ πλήθους τῶν ἁλμάτων ἡ νίκη τῷ βάλλοντι. *Epoſtraciſmus autem, teſtam marini generis in aquae ſuperficiem emittunt, numerantes eius, antequam mergatur, ſaltus in decurſu ſuper aquam. Ex multitudine enim ſaltuum victoria iacenti.* Euſtathius ad Iliad. σ'. Καὶ ὁ Ἐποστρακισμός. εἶδος ἢ ἔστος παιδιᾶς, καθ' ἣν φασιν ὀστράκια πλατέα ἐκτετριμμένα ὑπὸ θαλάσσης προίενται κατὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑγροῦ, καὶ ἐπιτρέχοντα ἐνίοτε πολλάκις, ἕως ἀτονέσαντα δύωσι κατὰ θαλάσσης, ἡδίστῳ ποιοῦνται πρόσοψιν. *Et Epoſtraciſmus, ſpecies autem illa luſus, in quo dicunt teſtulae latae extritae a mari proiiciuntur in ſuperficiem humidi, & percurrentes interdum ſaepe, donec iactus robore infirmato mergantur in mare, dulciſſimum faciunt adſpectum.* Eſt hunc luſum obſervare pleniſſime deſcriptum apud Minutium in Octavio. *Quum ad id loci ventum eſt, ubi ſubductae naviculae, ſubſtratis roboribus, a terrena labe ſuſpenſae quieſcebant; pueros videmus certatim geſtientes, teſtarum in mare iaculationibus ludere. Is luſus eſt, teſtam teretem, iactatione fluctuum levigatam, legere de littore; eam teſtam, plano ſitu digitis comprehenſam, inclinem ipſum, atque humilem, quantum poteſt, ſuper undas inrotare; ut illud iaculum, vel dorſum maris raderet, vel enataret, dum leni impetu labitur, vel ſummis fluctibus tonſis emicaret, dum adſiduo ſaltu ſublevatur; is ſe in pueris victorem ferebat, cuius teſtula, & procurreret longius, & frequentius exſiliret.*

ΕΣΒΟΘΥΝ.

Heſychius. Ἔσβοθύν. εἶδος παιδιᾶς Ταραντίνοις. *Esbothyn, ſpecies luſus Tarentinis.*

ΕΦΕΔΡΙΣΜΟΣ.

Lapidem ponebant ſatis longe remotum, qui Δίορος dicebatur; ad hunc pilis, lapidibuſve iaculabantur, ut proſternerent; quique proſtraviſſet, is victor, ab altero com-

Preſſis oculis geſtabatur, donec ad eum uſque lapidem ſine errore perveniſset. Pollux lib. IX. cap. VII. Ὁ δὲ Ἐφεδρισμός, λίθον καταςησάμενοι πόρρωθεν, αὐτῷ σκάζοντι σφαίραις, ἢ λίθοις. ὁ δ' ἂν ἀνατρέψας τὸν ἀνατρέψαντα φέρῃ, τὰς ὀφθαλμὰς ἐπιλημμένῳ ὑπ' αὐτῶ, ἕως ἂν ἀπλανῶς ἔλθοι ἐπὶ τὸν λίθον, ὃς καλεῖται δίορ. *Ephedriſmus autem, lapidem erigentes eminus, in illum pilis iaculantur, aut lapidibus; qui autem non proſternit eum, qui proſtravit fert obturatis oculis ab eo, donec ſine errore veniat ad lapidem, qui vocatur diorus.* Heſychius dicit, eum ipſum ludum fuiſſe, qui ab Atticis Ἐν κοτύλῃ adpellatus; de quo ſupra in Ἀγκοτύλη a me actum. Verba eius ecce iſta. Ἐφεδρίζειν. παίζειν τὴν λεγομένην Ἐφεδρισμὸν παιδιάν. ὅταν περιαγαγὼν τὰς χεῖρας τις κατὰ νώτου, ἐκ τῶν κατόπιν ζαςάζῃ τὸν νικήσαντα. ταύτην δὲ τὴν παιδιὰν Ἀττικοὶ ΕΝ ΚΟΤΤΑΗ λέγουσιν. *Ephedrizein, ludere dictum Ephedriſmum luſum; quando circumducens manus aliquis in tergum, in tergo portabat victorem; hunc autem luſum Attici IN VOLA dicunt.* Ac victor, quia ita ab altero geſtabatur, Ἐφεδριςὴρ dictus. Heſychius idem mox ſubiungit. Ἐφεδριςῆρας. τοὺς ἐπικαθημένους ἐν τῇ ἠρημένῃ παιδιᾷ. *Ephedriſteras, adſidentes in dicto luſu.*

ΕΦΕΤΙΝΔΑ.

Etymologici Auctor. Ἐφετίνδα, ὄνομα παιδιᾶς φενακικῆς. ὡς γὰρ Ἀριςοφάνης φησὶ, τὸ ὀςρακίνδα παρὰ τὸ ὄςρακον ἀναπλάσας, αἰνιττόμενος τὸν ἐξοςρακισμόν· οὕτω Κρατῖνος ἀνέπλασε τὸ Ἐφετίνδα, παρὰ τὰς ἐν τοῖς δικαςηρίοις γιγνομένας, ἐφέσεις. παρὰ δὲ τὴν ἔφεσιν, Ἐφετίνδα παιδιάν. *Ephetinda, nomen luſus vani, & deridendi; ut enim Ariſtophanes dicit, oſtracinda ab teſta refingens, quum obſcure ſignificet exoſtraciſmum; ita Cratinus refinxit vocem Ephetinda ob provocationes factas in iudiciis; ob provocationem igitur Ephetinda luſum.* Vbi obſervandum, quod dicat fuiſſe παιδιὰν φενακικήν. Nam alteri pilam oſtendentes, alteri mittebant. Heſychius. Ἐφετίνδα. εἶδος παιδιᾶς. ὅταν σφαῖραν ἀλλῃ προτείναντες, ἀλλαχῇ βάλλωσι. κὴ πεποίηται παρὰ τὸ φενακίζειν. *Ephetinda, ſpecies luſus, quum pilam aliorſum porrigentes, aliorſum iaciunt; & facta vox eſt ab fallendo.* Verum in etymo longe fallitur, quia etſi ludus iſte φενακικὸς erat, tamen non ideo recte nomen datum traditur, παρὰ τὸ φενακίζειν, *ab fallendo.* Rectius Etymologici Auctor παρὰ τὴν ἔφησιν, *ab provocatione* derivat. De hoc pilae luſu ſunt iſti Antiphanis Comici verſus.

——— σφαῖραν λαβὼν,
Τῷ μὲν δίδως ἔχαιρε, τὸν δ' ἔφευγ' ἅμα,
Τῷ δ' ἐξέκρουσε, τὸν δ' ἀνέςησεν πάλιν,
Κλαγκταῖσι φωναῖς. ———

——— *pilam ſumtam*
Huic quidem dans gaviſus eſt, hunc autem fugit ſimul,
Ab hoc autem expulit, hunc autem excitavit rurſus
Stridulis vocibus. ———

Eadem fuit, quae Φεννὶς alias nuncupata, Euſtathius ad Odyſſ. ξ'. Σκοπητέων ἦ, εἴπερ ἡ κατὰ σφαῖραν αὐτὴ παιδιὰ, ἡ λεγομένη ἐφετίνδα ἐςί. τοιαύτη δὲ λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὅταν ἄλλῳ προδείξαντες τὴν σφαῖραν, ἄλλῳ ἐφιᾶσιν· ἡ δὲ αὐτὴ καὶ Φεννὶς ἐλέγετο. ἔςι γάρ φασι Φεννὶς, παιδιὰ διὰ σφαίρας, ὀπλοτέρα ἑτέρῳ προδεικνύντες, εἶτα ἄλλῳ ἀφιᾶσι τὴν σφαῖραν, ὥσπερ φενακίζοντες. *Videndum autem, ſiquidem hic per pilam luſus fuerit is, qui dicebatur ephetinda. Talis autem dicitur ab antiquis, quum alteri praemonſtrantes pilam, alteri immittunt. Hic ipſe autem etiam phennis dicebatur. Eſt enim, dicunt, phennis, luſus per pilam, quando alteri praemonſtrantes, deinde ad alium emittunt pilam, tamquam fallentes.* Ac meminit τῆς Φεννίδος. Heſychius. Φεννίς. εἶδος παιδιᾶς μετὰ σφαίρας. *Phennis, ſpecies luſus cum pila.* Suidas. Φεννίς. παιδιὰ διὰ σφαίρας, ὀπλοτέρῳ προδεικνύντες, εἶτα ἄνω ἀφιᾶσι τὴν σφαῖραν, ὥσπερ φενακίζοντες. *Phennis, luſus per pilam, quando alteri praemonſtrantes, poſtea ſurſum mittunt pilam, quaſi decipientes.* Sed ſcribendum, εἶτα ἄλλῳ ἀφιᾶσι l. σ. *Poſtea ad alium mittunt pilam.* Apud Pollucem Φεννίδα ſcribitur, lib. IX. cap. VII. Ἡ τῆς σφαίρας παιδιὰ ὀνόματα εἶχεν, ἐπίσκυρος, Φεννίδα, ἀπόῤῥαξις, ὐρανία. *Pilae luſus nomina habebat, epiſcyrus, phennida, aporraxis, urania.* Et mox. Ἡ δὲ Φεννίδα εἴρηται ἢ ἀπὸ Φεννίδου, τοῦ πρώτως εὑρόντος, ἢ ἀπὸ τοῦ φενακίζειν. ὅτι ἑτέρῳ προδείξαντες, ἑτέρῳ ῥίπτουσιν, ἐξαπατῶντες τὸν ὀθούμενον. *Phennida autem dicitur aut a Phennida primo inventore, aut ab decipiendo, quod alteri praemonſtrantes, ad alterum iaciunt, decipientes putantem.* Sed Φαιννίδα ibi ſcribi in MS. teſtatur Seberus in Notis ſuis; unde, tranſpoſita leviter litera, Φαινίνδα repono. Euſtathius ad Odyſſ. θ'. Ὅτι δὲ ἡ ῥηθεῖσα ὐρανία εἶδος ἦν τῆς διὰ σφαίρας παιδιᾶς, δηλοῖ ὁ γράψας, ὅτι ταύτης ἡ μέν τις ἐλέγετο ὐρανία· ἡ δὲ, ἀπόῤῥαξις· ἡ δὲ, ἐπίσκυρος· ἡ δὲ, Φαινίνδα. *Quod autem luſus, qui dicebatur urania, ſpecies erat luſus per pilam, notat, qui ſcripſit, quod huius quidem quaedam dicebatur urania; alia autem aporraxis, alia autem epiſcyrus, haec autem phaeninda.* Deinde. Φαινίνδα δὲ, ὅταν ἑτέρῳ φασὶ τὴν σφαῖραν προδεικνύντες, ἑτέρῳ αὐτὴν ἐπιπέμπουσιν. ἣν καὶ ἐτυμολογοῦντες οἱ παλαιοὶ λέγουσι γίνεσθαι αὐτὴν ἴσως ἀπὸ τοῦ φενακίζειν, ὐ πάνυ ἀκριβῶς ὅτως ἐτυμολογήσαντες. *Phaeninda autem, quum alteri dicunt pilam praemonſtrantes, alteri illam immittunt; quem etiam ab etymologia explicantes antiqui dicunt fieri, ipſum fortaſſe ab decipiendo, non plane adcurate ita etymologiam exercentes.* Et mox. Ἡ ἐρημένη Φαινίνδα, ἄφεσιν εἶχε, καὶ φυγήν. *Dicta phaeninda remiſſionem habet, & fugam,* Athenaeus lib. I. Ἐκαλεῖτο δὲ Φενίνδα, ἀπὸ τῆς ἀφέσεως τῶν σφαιριζόντων. ὅ, τε εὑρετὴς αὐτοῦ, ὥς φησι Ἰόβας ὁ Μαυρούσιος, Φαινέστιος ὁ παιδοτρίβης. *Vocabatur autem pheninda ab emiſſione pila ludentium, & inventor eius, ut dicit Iobas Mauruſius, Phaeneſtius ludimagiſter.* Vbi Athenaeus non vult dicere, a voce ἀφέσεως nomen inditum; ſed a fallaci abiiciendae pilae modo, quod alteri mitterent, cum alteri velle viderentur; itaque Φενίνδα dicta

Digitized by Google

dicta putata etiam per ſyncopen, quaſi Φεναχίνδα, ut teſtatur Etymologus; itaque fruſtra in emendando Athenaei iſto loco ſeſe torquent viri magni. Ad Phaeneſtium inventorem quod attinet, eius meminit quoque Antiphanes.

Φαινίνδα παίζων ἦει ἐς Φαινεςίᾳ.

Phaeninda ludens ibat ad Phaeneſtium.

Etymologici Auctori Φενέσιος ſcribitur ſine diphthongo; quemadmodum & Φενίνδα, non Φαινίνδα. Ecce verba. Φεννὶς. παιδιὰ διὰ σφαίρας γινομένη. ἔςι καὶ Φενίνδα, ἀπὸ τῦ Φεναχίνδα, κατὰ συγκοπήν. ἀπὸ τ᾽ ἀφέσεως τ᾽ σφαιριζόντων. ἢ ἀπὸ τῦ Φεναχίζειν ἐν τῷ ῥίπτειν καὶ μὴ ῥίπτειν ἐκεῖσε, ἀλλ᾽ ἑτέρωσε. ἢ ἀπὸ Φενεςίυ, τῦ εὑρόντος αὐτήν. *Phennis, luſus per pilam fieri ſolitus, eſt etiam pheninda, ab phenacinda per ſyncopen; ab emiſſione eorum, qui pila ludunt, aut a fallendo in iaciendo, & quod non iacerent illuc, ſed aliorſum, aut ab Phenestio, qui invenit eum.* Apud Pollucem eſt, ἀπὸ Φεννίδυ, τῦ πρώτως εὑρόντος. *A Phennida primo inventore.* Poſtea etiam Ἅρπασὸν adpellari cepit. Obſervare eſt apud Athenaeum libro citato. Τὸ δὲ καλούμενον διὰ τῆς σφαῖρας ἅρπασὸν, Φαινίνδα ἐκαλεῖτο. *Vocatum autem per pilam harpaſtum, phaeninda vocabatur.*

ΕΦΗΒΙΚΗ.

Vide Ἐπίσκυρος.

ΕΩΛΟΚΡΑΣΙΑ.

Adoleſcentes, una coenantes, & pernoctantes, pervigilio certabant. qui ſomno victi obdormiviſſent, in hos mixturam coenae pridianae effundebant. Suidas. Ἑωλοκρασία. τὸ χθιζὸν βρῶμα κυρίως. ἔθος ἦν τοῖς νέοις δειπνῦσι, καταχεῖν τῶν κοιμωμένων τῶν ἑώλων δείπνων τοὺς ζομοὺς, πρὸς τοιαύτην παιδιὰν κεκραμένους. *Heolocraſia, heſternus cibus proprie. Mos erat iuvenibus coenantibus, effundere in dormientes heſternarum epularum iuſcula, ad talem luſum mixta.* Iohannes Tzetzes Chil. VI. cap. LXXXV.

Τράγκυλλος Σωτῖνός τις ἐν παιδιαῖς Ἑλλήνων,
Πολλὰς μέν ἄλλας παιδιὰς καὶ συμποζίων λέγει·
Ὧν συμποσίων μία μὲν ἡ ἑωλοκρασία.
Οἱ νέοι γὰρ κωμάζοντες τόποις ἀφορισμένοις,
Περὶ ἑσπέραν τὰς χοὰς καὶ τὰς βίκας τιθέντες,
Ἕκας᾽ ἀνδριζόμενος ἔπινε τὸν οἰκεῖον,
Ὃς δὲ πιεῖν οὐκ ἴσχυσε τὸν ἑαυτῦ χοέα,
Περιεχέατο ἔωθεν, τῶν συμποτῶν γελώντων·
Τὸ δ᾽ ἑωλοκρασία μέν. ——

Tranquillus Suetinus quidam in luſibus Graecorum,
Multos quidem alios luſus etiam conviviorum dicit;
Quorum conviviorum una quidem heolocraſia.
Iuvenes enim comeſſantes locis ſeparatis,
Per veſperam congia, & urnas ponentes,
Quiſque virile robur exhibens bibebat ſuam peculiarem;
Qui autem bibere non potuit hoc ſuum congium,
Circumfundebatur mane convivis ridentibus.
Hoc autem Heolocraſia quidem. ——

Euſtathius ad Odyſſ. β'. Τάχα ἂν καὶ διενυκτέρευσαν ἐν τῷ πότῳ, ἵνα καὶ ἑωλοκρασίαν ἔφεντο· ἣν κατεσκεδάννυσαν φασὶ τῶν καλακομηθέντων οἱ διαπαννυχίσαντες ἐν τῷ πίνειν, χθιζὴν κράσιν ὔσαν, ἔτοι λείψανον τῦ χθὲς Κρατῆρος, ὃ τῇ ὑςεραίᾳ τ᾽ μὴ κρατερῶν τῦ πίνειν κατεχέετο. *Fortaſſe etiam pernoctaverunt in potatione, ut etiam heolocraſiam poſuerint, quam diffuderunt, dicunt, in dormientes illi, qui pernoctant in bibendo, heſternam ſcilicet mixturam, ſeu reliquum heſterni crateris, quod poſtera die in illos, qui non valebant bibere, effundebatur.* Heſychius. Ἑωλοκρασία. χθεσινὴ μέθη. ἑωλος κράσις. ἢ παρ᾽ Ἀθηναίοις κατεχᾶτο τοῖς παννυχίζουσι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι σέγειν τὸ παννυχίζειν. *Heolocraſia, heſterna ebrietas, pridiana mixtura, quae apud Athenienſes effundebatur pernoctantibus, propterea quod non poterant occultare pervigilium.*

ΖΑΤΡΙΚΙΟΝ.

Fuit is luſus, qui vulgo *Scacchia* nuncupatur. Certum inde eſt, quod ad militiam referat Achmes Onirocrit. cap. CCXLI. Ὁ βασιλεὺς, ἢ μέγιςος, ἢ ἄρχων πολέμυ, ἐὰν ἴδῃ ὅτι τὸ ζατρίκιον αὐτῦ ἀπώλετο, ἢ ἐκλάσθη, ἢ ἐκλάπη, ἀπολέσῃ τὸν ςρατὸν αὐτοῦ. *Rex, aut maximus, aut princeps belli, ſi videat zatricium ſuum amiſſum eſſe, aut fractum, aut furto ablatum, perdet exercitum ſuum.* Iterum. Ἐὰν ἴδῃ ὅτι ζατρικίζει, (nam ζατρικίζειν dicebantur, qui ludebant) τόπον πολέμυ μετ᾽ ἐχθρῶν ἐναντίων διαμηχανήσεται. *Si videat ſe zatriciſſare, locum belli cum inimicis adverſariis ſummo ſtudio machinabitur.* Deinde. Ἐὰν ἴδῃ τις, ὅτι παίζων ζατρικίζει ἑτέρῳ γνωρίμῳ χάριν κέρδυς, τροπαιυχοῦσιν ἀλλήλοις. *Si videat quis ludentem zatriciſſare, alteri familiari propter lucrum, tropaeum erigunt contra ſe invicem.* Clariſſime autem ex eo loco eſt animadvertere. Εἰ δὲ ἴδῃ, ὅτι παίζων ἔλαβε πλείονας τῶν τοῦ παιγνίυ προσώπων, πλείονας δεσμώσῃ τῶν πολεμίων. *Si autem videat, ludentem accepiſſe plures, quam ſunt perſonae luſus, plures ligabit hoſtium.* Et Theocriti Scholiaſtes confirmat, qui regem in eo luſu nominat, ad Idyll. VI. Ἡ δὲ λέξις μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν παιζόντων τὸ κοινολέκτως λεγόμενον ζατρίκιον. ἐκεῖνοι γὰρ, ὅταν πολλὰ ποιήσαντες ἐ δύνανται ἕτερος νικῆσαι τὸν ὅμοιον παίκτορα, κινοῦσι καὶ τὸν ἀπὸ γραμμῆς λίθον, τὸν ὕτω βασιλέα καλούμενον. *Oratio autem metaphorice ab ludentibus vulgari ſermone dictum zatricium. Illi enim quando multa conati non poſſunt aliter vicisſe ſimilem luſorem, movent etiam ab linea lapidem, ita regem dictum.* Meminit quoque huius ludi Anonymus De Arte Perſica. Δηλοῖ δὲ καὶ παίγνια βόλγων, καὶ ζατρικίων. *Notat autem etiam luſus bulgarum, & zatriciorum.* Erat autem idem, quod Veterum Πεττέα, de qua infra.

IMAN-

ΙΜΑΝΤΕΛΙΓΜΟΣ.

Duplex lorum inter se circumvolvebant; cui inserto paxillo, nisi is, soluto loro, obvolutus eo esset, is, qui inseruisset, vincebatur. Pollux lib. IX. cap. VII. Ὁ δὲ Ἱμαντελιγμὸς, διπλοῦ ἱμάντος λαβυρινθώδης τίς ἐστι περιστροφή. καθ' ἣς ἔδει καθέντα παλτάλιον, τῆς διπλόης τυχεῖν. ἐὰν γὰρ μὴ λυθέντος ἐμπεριέληπτο τῷ ἱμάντι τὸ παλτάλιον, ἥττητο ὁ καθείς. *Himanteligmus autem duplicis lori intricatissima quaedam est convolutio, in quam oportebat inserentem paxillum duplicitatem accipere; si enim non soluto intus comprehensus esset loro paxillus, victus est qui inseruit.* Idem libro VII. cap. XXXIII. sect. X. inter τῆς κυβείας species ponit. Meminit Eustathius ad Iliad. ξ'. Ὁ Ἱμαντελιγμὸς, ὃς ἦν παιδιᾶς τινος εἶδος· ἦγεν διπλοῦ ἱμάντος σκολιά τις εἵλησις, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. *Himanteligmus, qui est lusus cuiusdam genus, sive duplicis lori tortuosa quaedam involutio, ut dicunt antiqui.*

ΙΠΠΑΣ.

Pollux lib. IX. cap. VII. Καὶ Ἱππάδα, καὶ Κυβησίνδαν, καλοῦσι τὴν παιδιάν. *Etiam Hippada, etiam Cybesindam vocant lusum.* Nempe datum inde nomen, quod alter alterius humeris insidens, tamquam equo veheretur. Inde & Ἵππας καθίζειν dicebant. Hesychius. Ἵππας καθίζειν. ὅταν οἱ παῖδες ἐπὶ τῶν ὤμων περιβάδην καθέζονται. *Hippasti, vel equestri modo sedere; quum pueri in humeris pedibus circumdantes collocantur.* Erat idem, aut similis lusus, qui Ἀγκοτύλη adpellabatur; de quo supra est videre.

ΙΠΠΙΚΗ.

Equestris ludus erat, cuius meminit Imperator in *L. Victum* 1. *Cod. de Aleatoribus. Liceat vero exerceri etiam hippice.* Et mox, *L. Alearum* 3. *eodem titulo. Deinceps vero ordinet quinque ludos, Monobolon, Contomonobolon, Quintum Contacem sine fibula, Perichyten, & Hippicen; quibus sine dolo, atque callidis machinationibus ludere permittimus.* Diversus ab hoc ludus erat

ΙΠΠΙΚΑ ΞΥΛΙΝΑ.

Hic censebatur in prohibitis. Photius in Nomocanone, Tit. XIII. Οὔτε τοῖς καλουμένοις ΞΥΛΙΝΟΙΣ ΙΠΠΙΚΟΙΣ, οὔτε ἄλλῃ κυβείᾳ, παίζειν ἔξεστι. *Nec dictis ligneis equestribus, nec alio tesserarum lusu ludere licet.* Interpretatus autem ista Imperatoris verba in *L. Alearum* citata. *Prohibemus etiam, ne sint EQVESTRES LIGNEI.* De quo lusu controversia aliqua fuit; adfirmantibus quibusdam illum esse, quo ludentes extra circum equestrem pueri, equorum loco ad currum hominibus uterentur; aliis autem ligneam aliquam fabricam esse, per scalas ligneas exaltatam, varie in medio perforatam; in quarum fastigio diversicolores globulos, numero quatuor deponebant; ac, qui primus per foramina cetera ex ultimo egrediebatur, hic victoriam dabat ei, qui proiecerat. Balsamon docet, in citatum Photii locum. Περὶ δὲ τοῦ ξυλίνου ἱππικοῦ ποτὲ γέγονεν ἀμφιβολία παρὰ τῷ βασιλικῷ βήματι. καί τινες μὲν, εἶπον εἶναι τοῦτο τὸ συνήθως παρὰ τῶν παίδων γινόμενον παίγνιον ἔξωθεν τοῦ ἱππικοῦ, ἀντὶ ἵππων χρωμένων ἀνθρώποις εἰς διφρηλασίαν· τινὲς δὴ, εἶπον εἶναι τοῦτο ξύλινόν τι κατασκεύασμα, διὰ κλιμάκων λοξοειδῶς ἀνυψούμενον, ἐχουσῶν διὰ μέσου ὀπὰς διαφόρους. οἱ γὰρ συνθηκίζοντες ἐπὶ τῷ τοιούτῳ παιγνίῳ, βώλους τέσσαρας ἑτεροβαφεῖς ἄνωθεν τῶν κλιμάκων τιθέμενοι, πρὸς τὸ κάταντες ἀπολύουσι. καὶ ὁ πρῶτος ἀπὸ τῶν βώλων ἐξερχόμενος διὰ τῶν ὀπῶν ἐκ τῆς τελευταίας ὀπῆς τὴν νικῶσαν δίδωσι ἔχοντι αὐτόν. *De ligneo autem equestri aliquando nata fuit ambiguitas ad regium tribunal; & nonnulli quidem dixerunt esse hunc solitum a pueris fieri lusum extra equestre, qui loco equorum utuntur hominibus in aurigationem. Aliqui autem dixerunt esse hoc ligneam quamdam machinam, per scalas oblique exaltatam, habentes in medio foramina diversa. Qui enim considebant in tali lusu, globulis quatuor diversicoloribus supra scalas positis, per declive demittunt; & primus ab globulis egrediens per foramina ex ultimo foramine victricem dat ei, qui illam habet.* Meminit huius ludi iterum Commentario in Synodum VI. quae in Trullo ad Can. XXIV. Τὸ δὲ ΞΥΛΙΝΟΝ ΙΠΠΙΚΟΝ εἶπον κωλύεσθαι ὑπὸ τοῦ νόμου, διὰ τὸ ἔχειν καὶ τοῦτο αἰτίαν κύβου. *Ligneum autem equestre dicebant vetitum esse per legem, quia habebat etiam hoc causam aleae.*

ΚΑΛΑΜΟΝ ΕΠΙΒΑΙΝΕΙΝ.

Erat puerorum ludus, qui arundine, intra crura inserta, tamquam equo utebantur. Observamus in Agesilai facto, quod varii memorant. Plutarchus in Apophthegm. Lac. Μικροῖς τοῖς παιδίοις κάλαμον ἐπιβεβηκὼς, ὥσπερ ἵππον, οἴκοι συνέπαιζεν. *Cum parvis pueris arundinem inscendens, ut equum, domi lusit.* AElianus Var. Hist. lib. XII. cap. XV. Ἀγησίλαος ὁ, κάλαμον περιβὰς, ἵππευε μετὰ τοῦ υἱοῦ, παιδὸς ὄντος. *Agesilaus autem, calamo inscenso, equitavit cum filio puero admodum.* Valerius Maximus idem de Socrate narrat, lib. VIII. cap. VIII. *Idque vidit, cui nulla pars sapientiae obscura fuit, Socrates; ideoque non erubuit tunc, cum, interposita arundine cruribus suis, cum parvulis filiis ludens, ab Alcibiade risus est.* Meminit etiam eius lusus Horatius lib. II. Sat. III.

Ludere par, impar; equitare in arundine longa.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΤΡΟΝ ΤΟ ΑΘΗΝΗΣΙ ΠΑΙΓΝΙΟΝ.

Athenis, in Academia, balneum erat. Inde est in Hesychii Glossis. Ἀκαδημία, λυτρόν. *Academia lavacrum.* Ad hoc ipsum lusus quidam studiosorum agitabatur, quem hic pluribus explicabo. Est inter Theodori Prodromi Tetrasticha in Basilium Magnum unum

Digitized by Google

unum iſthoc titulo: Εἰς τὸ κατὰ λυτρὸν Ἀθήνησι παίγνιον. *In luſum per lavacrum Athenis*. Ipſum tetraſtichon ita habet.

Ναὶ ναὶ τὸ λυτρὸν τοῖς Ἀθήνησι ξένοις,
Ὡς πλῆκτρον, ὡς φόβητρον, ὡς καινὴ θέα.
Ἀλλ' ἄχρι ταῦτα τῦ σοφῦ Βασιλέιυ
Μόνυ φυγόντ@ τὺς νεηλύδων νόμυς.

Nae nae lavacrum eis, qui ſunt Athenis hoſpites,
Vt plectrum, ut terriculum, ut nova dea.
Sed uſque haec ſapientis Baſilii
Solius fugientis recens advenientium leges.

Et mox alterum ſubiungit.

Δῦποι ἀρ' λυτροῖς θυρῶν ἀπὸ ῥηγομλυάων,
Παιγνία τ' Ἀθήνησι φόβήτρά τ' ἀφρονεόντων,
Ἀμφ' ἑτέροις παίζεσθε νεηλύσιν, ὦ Βασιλέω·
Οἷ@ ὁ γὰρ προφύγεσκε τὰ παίγνια κρέσσονι μοίρη.

Sonitus utique lavacri ab ianuis fractis
Luſuſque Athenis, terriculamentaque inconſideratorum
Propter alios ludite recens adventitios, non Baſilium.
Solus enim profugit luſus praeſtantiori fato.

Erat vero uſitatus iſte luſus adoleſcentibus, qui Athenis ſtudiorum cauſa agebant; non diſſimilis plane iis, quae in Academiis hodie *Depoſitiones* vulgo adpellantur. Ita autem ſeſe habebat. Quiſquis ſtudiorum cauſa in urbem recens adveniſſet, ab iis, qui priores eum occupaſsent, hoſpitio excipiebatur; deinde ab omnibus, quotquot vellent, varie laceſsebatur, his modeſtius, mitiuſque, illis durius exagitantibus, tum per forum, cum ingenti ſane pompa, ad balneum hoc deducebatur; binis omnibus, aequo ſpatio diſtinctis, ante eum incedentibus; quumque propius acceſſiſsent, ſublato clamore horrendo, ad terrendum adoleſcentem, fores pulſant; quibus apertis, introductum poſtea, ut ſodalem habent. Hac de re inſignis locus eſt Gregorii Nazianzeni in Epitaphio Baſilii Magni. Ἐπὰ δ' ἂν ἓν τις ἐπιςῇ τῶν νέων, κ) ἐν χερσὶ γένηται τῶν ἑλόντων, γίνεται ἢ ἢ βιασθὲις, ἢ ἑκών· νόμ@ ἔτός ἐςιν αὐτοῖς Ἀτλικὸς, καὶ παιδιὰ σπυδῇ σύμμικτ@. πρῶτον μὲν ξεναγῆται παρά τινι προξληφότι, ἢ φίλων, ἢ συγγενῶν, ἢ τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς πατρίδ@. ἢ τῶν ὅσοι περιτλοὶ τὰ σοφιςικὰ, κ) προσαγογοὶ τῶν λημμάτων. κἀντεῦθεν μάλιςα διὰ τιμῆς ἐκείνοις, ἐπὶ κ) τῦτο μισθός ἐςιν αὐτοῖς τῶν σπυδασῶν τυγχάνειν. ἔπξτα ἐρεσχελῆται παρὰ τοῦ βυλομένυ παντός. βάλεται ἢ αὐτοῖς, οἶμαι, τῦτο τῶν νεηλύδων συξέλλξν τὸ φρόνημα, κ) ὑπὸ χεῖρα σφῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄγξν. ἐρεσχελῆται ἢ παρὰ μὲν τῶν, θρασύτερον· παρὰ ἢ τῶν, λογικώτερον· ὅπως ἂν ἀγροικίας, ἢ ἀσξότητ@, ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, τοῖν μὲν ἀγνοῦσιν, λίαν φοβερὸν, κ) ἀνήμερον· τοῖς ἢ πρυξδόσι, κ) μάλα ἡδὺ, κ) φιλάνθρωπον. πλείων γάρ ἐςιν ἡ ἔνδειξις, ἢ τὸ ἔργον τῶν ἀπξλυμένων. ἔπξτα πομπεύξ, διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐπὶ τὸ λυτρὸν προαγόμλυ@· ἡ ἢ πομπὴ, διατάξαντες ἑαυτὺς σοιχηδὸν κατὰ συζυγίαν ἐκ διασήματ@ οἱ τελοῦντες τῷ νέῳ τὴν πρῳδὸν, ἐπὶ τὸ λυτρὸν προπέμπυσιν. ἐπὲι δ' ἂν πλησιάζωσι, βοῇ τε πολλῇ καὶ ἐξάλμασι χράμλυοι, καθάπερ ἐνθυσιῶντες. κελεύξ δ' ἡ βοὴ, μὴ προβαίνξν, ἀλλ' ἵσασθαι, ὡς τῦ λυτρῦ σφᾶς ἐ παραδεχομένυ. καὶ ἅμα τῶν θυρῶν ἀ-

A ραισομένων, πατάγῳ τὸν νέον φοβήσαντες, εἶτα ἢ εἴσοδον συγχωρήσαντες, ὅτως ἤδη τὴν ἐλευθερίαν διδόασιν. ὁμότιμον ἐκ τῦ λυτρῦ, κ) ὡς αὐτῶν ἕνα, δεχόμλυοι. κ) τῦτό ἐςιν αὐτοῖς τῆς τελετῆς τὸ τερπνόταλον, ἡ ταχίςη τῶν λυπάνλων ἀπαλλαγὴ, καὶ κατάλυσις. *Quando igitur quidam advenit iuvenum, & in manibus ſit capientium (ſit autem aut coactus, aut ſponte.) Lex talis eſt ipſis Attica, & luſus ſerio commixtus. Primo quidem hoſpitio excipitur a quodam, qui ante excepit, aut amicorum, aut cognato-*
B *rum, aut illorum, qui ex eadem urbe ſunt, aut illorum, qui praeſtantiores in ſophiſticis, & liguritores praemiorum. Et illic potiſſimum in honore eſt apud illos, quoniam etiam hoc eſt merces illis adquirendi ſtudioſos aliqua pretioſa. Poſtea ludificatur a quocumque volente. Vult autem ipſis, puto, hoc recens advenientium coercere factum, & ſub manum ſuam a principio ducere. Ludibrio autem habetur ab illis quidem audacius, ab illis autem decentius; ut prout ruſticitatis, aut urbanitatis habeat negotium, ignorantibus quidem valde ter-*
C *ribile, & immite; praeſcientibus autem etiam ſane, quam dulce, & humanum; maior enim eſt oſtentatio, quam factum minantium. Poſtea pompam celebrat per forum ad lavacrum ductus. Pompa autem, quum collocarunt ſe ipſi ordine per geminam ſeriem ex intervallo, peragentes iuveni proceſſum, ad balneum proſequuntur. Poſtquam illuc adpropinquant, clamore multo, & exſultatione utentes, tam-*
D *quam furibundi. Iubet autem clamor non progredi, ſed ſtare, velut lavacro ipſos non admittente; & ſimul ianuis pulſatis, ſtrepitu iuvenem terrentes, poſtea ingreſſu conceſſo, ita iam libertatem dant; eodem honore ex balneo, & ut illorum unum recipientes; & hoc eſt illis initiationis iucundiſſimum, celerrimus dolentium abitus, & dimiſſio.* Ante iſta, non licebat pallio uti, idque in peregrinis maxime uſitatum. Pleniſſime etiam deſcribit Photius, in Excerptis ex Olympiodoro. Λέγξ δὲ κ) περὶ τοῦ τρίβων@, ὡς ὐκ ἐξῆν κατὰ
E τὰς Ἀθήνας περιβάλλεσθαι αὐτόν τινα, κ) μάλιςα ξένων, ᾧ μὴ ἡ τῶν σοφιςῶν γνώμη ἐπέτρεπε, κ) αἱ κατὰ τὺς σοφιςικὺς νόμυς τελεταὶ ἐβεβαιυν τὸ ἀξίωμα. ἦν ἢ τὰ τελύμλυα τοιαῦτα. πρῶτον ἢ κατήγονλο ἐπὶ τὸ δημόσιον βυλανεῖον ὅσοι νεήλυδες, ἄν τε μικροὶ, ἄν τε μεγάλοι. ἐξ ὧν κ) οἱ πρὸς τὸν τρίβωνα ἐπιτήδειοι ἡλικίᾳ ἤδη παίρυ γεγονότες· ὓς εἰς μέτον ἔβαλλον οἱ κατάγονλες σχολαςικοί. εἶτα τῶν μὲν, ἔμπροσθεν τρεχόντων, κ) κολυόντων· τῶν ἢ ὠθόντων, κ) ἐπεχόντων· πάνλων ἢ τ κωλυόντων ταῦτα βοώνλων, ΣΤΑ, ΣΤΑ, ΟΥ ΛΟΤΕΙ· καλαkρατῆν δῆθεν τῦ ἀγων@ ἐδόκυν οἱ ἀντωθοῦντες εἰς
F τιμὴν τοῦ καταγομένυ σχολαςικοῦ· ὅσις μετὰ πολλὴν ὥραν, σάσεως πολλῆς ἐπὶ τοῖς προαχθεῖσιν ἀτίμοις ῥήμασι προγλυομένης, εἰσάγεται εἰς τὸν θερμὸν οἶκον, κ) ἀπολύεται. εἶτα ἐνδυσάμλυ@, ἐδέχετο τὴν τοῦ τρίβων@ ἀξίαν. κ) αὐτόθεν μετὰ τῦ τρίβων@ ἐκ τοῦ βαλανείυ, ἐντίμῳ καὶ περιδόξῳ δορυφορέμλυ@ πομπῇ, ἀπῄει, δαπάνας ἐπιγνὺς φανερὰς εἰς τὺς τῶν διατριβῶν προσάτας, τὺς λεγομένυς ἀκρωμίτας. *Dicit autem etiam de pallio, quaſi non liceret alicui Athenis circumiicere illud, & potiſſimum peregrino, cui non ſophiſtarum decretum indulſiſſet, & initiationis*

nis ritus secundum sophisticas leges firmabant dignitatem. Erant autem perficienda haec. Primum autem deducebantur ad publicum balneum quotquot adventitii, sive parvi, sive magni; ex quibus etiam, qui ad pallium idonei statura tunc temporis facti essent. Quos in medium coniiciebant deducentes scholastici. Deinde his quidem ante currentibus, & vetantibus; bis autem propellentibus, & inhibentibus; omnibus vero vetantibus haec clamantibus, STA, STA, NON LAVAT; superare videlicet in certamine videbantur, qui repellebant in honorem deducti scholastici; qui post multum tempus, seditione multa propter praemissas indignas voces facta, introducitur in calidum conclave, & abluitur; deinde vestitus accipiebat pallii dignitatem, & ab hinc cum pallio ex balneo, honorabili, & glorioſa stipatus pompa, abibat, sumtus adgnoscens perspicuos in conclavium praefectos, dictos acromitas. Ecce, pallium nemini permittebatur, nisi sophistarum suffragio eius gestatio permissa, ac ritibus suis confirmata esset. Isti autem tales erant. Primum ad publicum balneum hoc deducebantur, qui novitii advenissent, sive parvi illi forent, sive magni; & inter illos, qui aetate ad sumendum pallium apti; quos in medium protrudebant scholastici, a quibus deducebantur. Deinde, aliis praecurrentibus, atque prohibentibus; aliis vero trudentibus, & retinentibus; omnibus autem, qui vetabant, vociferantibus *Sta, Sta, non lavat;* nihilominus in certamine ii tamen potiores videbantur, qui scholastici, quem ducebant, in honorem obsistentes repellebant. Tamdem, post contentionem satis longam, ob sparsa hinc, & inde probra, ac contumelias, qui deducitur, in cellam calidam introducitur, ibique abluitur. Deinde, postquam se induerit, pallii dignitatem accipit; & cum eo inde e balneo, magna pompa honorifice deductus, mox digreditur, destinatis in antistites scholarum luculentis honorariis. Summi autem id honoris instar erat, ut disertis satis verbis ab Olympiodoro dicitur. Et hanc ipsam lotionem esse puto, quam Alaricho Vrbem ingresso, honoris ergo, inter cetera praebuere Athenienses. Refert Zosimus lib. v. Εἰσήει σὺν ὀλίγοις Ἀλάριχος εἰς τὰς Ἀθήνας· τυχὼν δὲ φιλοφροσύνης ἁπάσης, λουσάμενός τε, καὶ κοινωνήσας ἑστιάσεως τοῖς ἐν τῇ πόλει λογάσι, καὶ προσέτι γε δῶρα λαβών, ἀπεχώρει, τήν τε πόλιν ἀβλαβῆ, καὶ τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν, καταλιπών. *Ingrediebatur cum paucis Alarichus in Athenas. Nactus vero benevolentiam cuiuscumque, lotusque, & communicans convivium cum illis, qui in urbe electi, & adhuc dona accipiens, profectus est, tum urbe innocua, tum Attica tota relicta.* Eiusdem moris est vestigium quoque istud apud Eunapium in Proaeresio. Καὶ οἱ μὲν, ἀπεδέξαντο τοὺς ἐλθόντας, καὶ ἦσαν εἰς γείτονων, καὶ περὶ τὰ λουτρὰ μετὰ πάσης ἐπιδείξεως· ἡ τότε νεότης ἐς αὐτοὺς ἀπεδείκνυτο καὶ χλευασίαν, καὶ γέλωτα. καὶ οἱ μὲν τούτων ποτὲ ἀπηλλάγησαν ἅπαξ λουσάμενοι. *Et hic quidem recipiebant eos, qui venerant, & ibant ad vicinos, & circa lavacra cum omni demonstratione iuventus tunc in illos ostendebat, & cavillationem, & risum, & hi quidem illorum quandoque digressi sunt semel loti.*

ΚΕΛΕΥΜΑ.

Hesychius. Κελεύμαλα· παιδιᾶς εἶδος. *Celeumata, lusus species.*

ΚΙΝΔΑΛΙΣΜΟΣ.

Paxillorum lusus. Meminit Eustathius ad Iliad. ε. Παιδιά τις διὰ πασσάλων γινομένη, κινδαλισμὸς ἐλέγετο. *Lusus quidam, per paxillos fieri solitus, cindalismus dicebatur.* Talis autem iste erat. Paxillum, terrae madidae impactum, altero, super caput eius impacto, expellebant. Pollux lib. IX. cap. VII. Ὁ δὲ κινδαλισμὸς, διὰ παττάλων ἐστὶ παιδιά. κινδάλους γὰρ τοὺς παττάλους ὠνόμαζον. ἦν δὲ ἔργον. ἢ μόνον αὐτῷ τινι καταπῆξαι τὸν πάτταλον κατὰ γῆς διύγρου· ἀλλὰ καὶ τὸν καταπαγέντα ἐκκρῦσαι, πλήξαντα τὴν κεφαλὴν ἑτέρῳ παττάλῳ. *Cindalismus autem per paxillos est lusus. Cindalos enim paxillos nominabant. Erat autem negotium non modo cuidam soli impegisse paxillum telluri humidae; sed etiam impactum expulisse percutientem caput alio paxillo.* Apud Hesychium per υ scribitur. Κυνδάλη. παιδιά τις. καὶ οἱ μὲν ὑπομνηματισταὶ, κινδάλας τὰς σκυτάλας ἀπέδοσαν· οἱ δὲ, τὰ γεωμετρούμενα σφήματα. κακῶς. κυνδάλους γὰρ, ἔλεγον τοὺς πασσαλοὺς· καὶ κυνδαλοπαίκτῃν, πασσαλισήν. *Cyndale, lusus quidam. Et commentatores quidem cyndalas reddiderunt fustes; alii autem ad dimetiendam terram figuras, male. Cyndalos enim dicebant paxillos, & cyndalopaectam paxillis ludentem.* Quin hunc luderet, Κινδαλοπαίκτης a poetis quibusdam Dorienſibus dicebatur. Pollux loco citato. Ἔνιοι δὲ τῶν Δωριέων ποιητῶν, τὸν ὧδε παίζοντα, κινδαλοπαίκτῃν ἐκάλουν. *Quidam autem Dorienſium poetarum eum, qui illo ludit, cindalopaectam vocabant.* Et corrupta Eustathii verba. Γρέον δὲ καὶ ὅτι γλῶσσά τις λέγεται, κινδάλους λέγειν τοὺς πασσάλους· καὶ κινδαλοπλίτας, τοὺς πασσαλίσκους. *Sciendum autem, quod vox quaedam notabilior dicitur, cindalos dicere paxillos; & cindaloplitas, parvos passalos.* Rescribe, καὶ κινδαλοπαίκτας, τοὺς πασσαλίσκους. *Et cindalopaectas, paxillis ludentes.*

ΚΙΝΗΤΙΝΔΑ.

Vide infra κυνητίνδα.

ΚΟΛΛΑΒΙΣΜΟΣ.

Quidam sibi planis manibus ipse oculos comprimebat, & interrogabat alter, utrum percussisset. Pollux lib. IX. cap. VII. Τὸ δὲ κολλαβίζειν ἐστὶν, ὅταν ὁ μὲν πλατείαις χερσὶ τὰς ὄψεις ἐπιλάβῃ τὰς ἑαυτοῦ· ὁ δὲ πείσας, ἐπερωτᾷ, πότερον τετύπηκε. *Collabissare autem est, quum alter quidem planis manibus oculos suos amplectitur; alter autem ludens interrogabat, utrum verberavisset.*

KON-

Digitized by Google

ΚΟΝΤΑΞ ΚΥΝΤΑΝΟΣ.

Hic prius cum fibula ludebatur, poſtea illa interdictum, Iuſtinianus Imperator in *L. Victum* 1. *Cod. De Aleatoribus*. *Dumtaxat autem ludere liceat*, Μονόβολον, Κονλομονόβολον, Κυνταν̀ον κόνταχα χωρὶς τῆς πόρτης · *Monobolon*, *Contomonobolon*, *Quintanum contaca ſine fibula*. Iterum in *L. Alearum* 3. ibid. *Deinceps vero ordinet quinque ludos, monobolon, contomonobolon, Quintanum contacem ſine fibula, perichyten, & hippicen*. Erat autem iaculatio, fiebatque ſine cuſpide ulla, aut ferro; & a Quincto auctore nomen habebat. Balſamon ad Photii Nomocan. Tit. XIII. Κυνλανὸς κόνταξ χωρὶς τῆς πόρτης, ὁ ἀκονλισμός (ἐστιν) ἄνευ πορόνης, ἤτοι σιδήρου · ἀπὸ Κοΐντου τινὸς οὕτω κληθέις. *Quintanus contax praeter fibulam, iaculatio (eſt) ſine fibula, ſeu ferro; ab Quinto quodam ita nominatus*. Meminit huius ludi etiam Robertus Monachus Hiſtor. Ieroſol. lib. v. *Tentoria variis ornamentorum generibus venuſtantur; terrae infixis ſudibus ſcuta adponuntur, quibus in craſtinum* QVINTANAE *ludus ſcilicet equeſtris exerceretur*. Vbi amplius obſerva, in equis luſitari ſolitum, adpenſis ad ſudes, in terram impactas, ſcutis [a].

ΚΟΝΤΟΜΟΝΟΒΟΛΟΝ.

Meminit Imperator in citatis ſtatim verbis. Erat vero ſaltatio, ut e Balſamone accipimus, loco quem iam nunc laudavi. Κονλομονόβολον, τὸ πήδημα. *Contomonobolon, ſaltatio*.

ΚΟΝΤΟΠΑΙΚΤΗΣ.

Qualis fuerit, in incerto eſt. Meminit eius Balſamon in Syn. VI. quae in Trullo Can. LI. Ἔοικε δὴ διὰ τῶν τοιούτων κανόνων ἐπιτίμια ἐπινοηθῆναι τὰ βασιλικὰ παίγνια · τὸν κονλοπαίκτην δηλαδή. *Videtur autem ob iſtorum canonum poenas excogitatos fuiſſe regios luſus; contopaeciam videlicet*.

ΚΟΤΤΑΒΙΣΜΟΣ.

Celeberrimus hic antiquorum in conviviis luſus fuit, a Siculis inventus. Heſych. Κότλαβος. παιδιὰ παρ' Ἀττικοῖς, ἀπὸ Σικελίας παραδοθεῖσα. *Cottabus, luſus apud Atticos ab Sicilia traditus*. Athenaeus lib. x. Ἐχρῶντο ἐπιμελῶς τῷ κοτλαβίζειν, ὄντος τοῦ παιγνίου Σικελοῦ. *Vtebantur diligenter cottabizare, luſu Sicilienſi*. Inde Anacreon dixit, Σικελικὸν κότλαβον ἀγκύλῃ δαίζων. *Sicilienſem cottabum iaculo diſcerpens*. Critias in Elegiis:

Κότλαβος ἐκ Σικελῆς ἐστι χθονὸς εὐπρεπὲς ἔργον.
Cottabus ex Sicilia eſt terra, decorum opus.

Callimachus.

Πολλοὶ καὶ φιλέοντες ἀκόντιον ἧκαν ἔραζε
Οἰνοπόται Σικελὰς ἐκ κυλίκων λατάγας.
Multi etiam diligentes iaculum miſerunt verſus terram,
Meurſii Tom. III.

(a) Etiam apud nos *Quintanae* ludus haud abſimilis hodie habetur.

Vini potores Siculas ex calicibus latagas. Adeo autem illi ſtudioſi cottabi, ut vaſa facerent, maxime idonea, quae Κοτλαβίδες dicerentur; deinde aedificium etiam exſtruebant, rotundum; ut, cottabo in medio conſtituto, ex aequis ſpatiis, & ſimilibus item locis, de victoria, cuius praemium Κοτλάβιον dictum, concertarent. Athenaeus lib. XI. ex Hegeſandro Delpho. Ὁ καλούμενος κότλαβος παρελθὼν εἰς τὰ συμπόσια · τῶν περὶ Σικελίαν, ὡς φησι δικαίαρχος, πρῶτον εἰσαγαγόντων. τοσαύτα δὲ ἐγένετο σπουδὴ περὶ τὸ ἐπιτήδευμα, ὥστε εἰς τὰ συμπόσια παρφέρειν ἄθλα, κοτλάβια καλούμενα. εἶτα κύλικες, αἱ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρήσιμαι εἶναι μάλιστα δοκοῦσαι, κατεσκευάζοντο, καλούμεναι κοτταβίδες. πρὸς ᾗ τούτοις οἶκοι κατεσκευάζοντο κυκλοτερεῖς, ἵνα πάντες, εἰς τὸ μέσον τοῦ κοττάβου τεθέντος, ἐξ ἀποσήματος ἴσου, καὶ τόπων ὁμοίων, ἀγωνίζοιντο περὶ τῆς νίκης. *Dictus cottabus venit in convivia; Siculis, ut inquit Dicaearchus, primo introducentibus. Tale autem exſtabat ſtudium circa illud exercitium, ut in convivia adferrent praemia, cottabia dicta. Deinde calices, qui ad hoc negotium utiliſſimi eſſe videbantur, elaborabantur dicti cottabides. Ad haec autem conclavia exſtruebantur rotunda, ut omnes, cottabo poſito in medio, ex diſtantia aequali, & locis ſimilibus, certarent de victoria*. Ac de aedificio quidem, ad hunc luſum proprie exſtructo, iterum meminit lib. XV. Ὅτι δ' ἐσπούδαστο παρὰ τοῖς Σικελιώταις ὁ κότλαβος, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ οἰκήματα, ἐπιτήδεια τῇ παιδιᾷ, κατασκευάζεσθαι, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος. *Quod autem in ſtudio habebatur apud Siculos cottabus, clarum ex hoc etiam, quod conclavia idonea luſui exſtructa fuerint, ut ſcribit Dicaearchus*. Ipſe luſus talis erat. Defixa in terram virga quaedam longa erat, ac ſuper eam item altera, quae utrimque agitabatur, ceu in ſtatera; ex hac lances duae adpenſae, & ſub ipſis crateres totidem, aqua pleni; ſub aqua ſtatua aenea erat, deaurata, Μάνης dicta. Iam, qui κοτλαβίζειν vellent, phialam vino plenam habebant, longiuſque abſiſtentes inter ſe certabant, quod vini ex epota illa ſuperet, id in lancem illam mittere, ut repleta gravis fieret, inclinaretque, & caput allideret ſtatuae ſub aquae latentis, atque ita ſonum ederet; quique ita iaceret, ut ne gutta quidem una in terram caderet, maioremque e iactu ſuo ſonum ederet, ille victor, ab amica redamari ſe putabat. Suidas in Κοτλαβίζειν. Ἦν παίγνιον παρ' Ἀθηναίοις τοιοῦτον. ῥάβδος μακρὰ πεπηγυῖα ἐν τῇ γῇ, καὶ ἑτέρα ἐπάνω αὐτῆς, κινουμένη ὡς ἐπὶ ζυγίου · εἶχε δὲ πλάστιγγας δύο ἐξηρτημένας, καὶ κρατῆρας δύο ὕδατος ὑποκάτω τῶν πλαστίγγων. καὶ ὑπὸ τὸ ὕδωρ ἀνδριὰς χαλκοῦς κεχρυσωμένος. τοῦτο δὲ ἦν ἐν τοῖς συμποσίοις. καὶ πάντων παιζόντων, ἀνίσατό τις ἔχων φιάλιον, γέμισαν ἀκράτου. καὶ μήκοθεν ἰσάμου, ἔπεμπεν ὅλον τὸ οἶνον ὑπὸ μίαν σαγόνα εἰς τὴν πλάστιγγα, ἵνα γεμισθεῖσα βαρυνθῇ, καὶ κατελθοῦσα κρούσῃ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδριάντος, τοῦ ὑπὸ τὸ ὕδωρ κεκρυμμένου, καὶ πεισθῇ ἔχον, καὶ ἦν μὲν μὴ ἐκχυθῇ ἐκ τοῦ οἴνου, ἐνίκα · καὶ ἤδει, ὅτι φιλεῖται αὐτὸς ὑπὸ τῆς ἐρωμένης · εἰ δὲ μή, ἡττᾶτο · ἐλέγετο δὲ ὁ ἀνδριὰς, ὁ ὑπὸ τὸ ὕδωρ, μάνης. *Erat luſus apud Athenienſes huiuſmodi.*

Virga longa fixa in terra, & alia ſuper hanc, quae movebatur, ut in libra; habebat autem lances duas adpendentes, & crateres duos aquae ſub lancibus, & ſub aqua ſtatua ex ære deaurata. Hoc autem erat in conviviis; & cunctis ludentibus ſurgebat aliquis habens phialam repletam mero; & ex longinquo ſtans mittebat totum vinum ſub una gutta in lancem, ut repleta ingraveſceret, & deſcendens pulſaret in caput ſtatuae ſub aqua abſconditae, faceretque ſonum. Et ſiquidem nihil effunderetur ex vino, vincebat; ſciebatque ſe diligi ab amata; ſin autem, vincebatur. Dicebatur autem ſtatua, quae ſub aqua, mancs. Quae totidem verbis etiam narrat Ariſtophanis Scholiaſtes Εἰρήνῃ. Ioannes Tzetzes Chil. VI. cap. LXXXV.

Τῷ συμποσίῳ ἵσατο ζυγὸς, κ᾽ λεκανίσκαι
Παρ᾽ ἑκάτερα τοῦ ζυγοῦ, κάτωθεν τῶν πλαγίων.

Αἱ λεκανίσκαι δ᾽ μέσον εἶχον ἀνδριαντίσκους·
Ἀνδριαντίσκους, ὃς μανᾶς ὠνόμαζον οἱ τότε.
Οἱ κωμασταὶ πληρῶντες ἓν οἴνῳ τὸ τέτων σῶμα.
Ὁ᾽ λάταξ, καὶ λατάγη δή, ἤγουν ὑγρὸν, καὶ ῥῦσις,
Τῦτο ἀπεκοττάβιζον εἰς μίαν τ πλαγίων,
Τυτέστιν ἐξετίνασσον, ἀπέπλυον, ἐκένων.
Κότταβον κ᾽ τὸ ὄργανον ἅπαν ἐκάλων τῦτο.
Ἂν ἓν ἡ πλάξις τῇ φορᾷ κατέρρεψεν τὸ οἶνῳ,
Καὶ τὸν μάνλω εἰς κεφαλὴν ἤχησε κεκραγυῖα.
Ὁ᾽ κομασὴς συγκομασαῖς ἐδόκει τῶν γλυναίων·
Εἰδ᾽ ὲ, πολὺν ἐλάμβανεν ὡς ἀσθενὴς τ γέλων.

In convivio ſiſtebatur libra, & minutae pelves
Ad utramque partem librae infra lances.
Pelves autem in medio habebant icunculas;
Icunculas quas manas nominabant illo tempore.
Comeſſatores igitur implentes vino illorum os;
Quod latax, & latage etiam, aut humidum, aut fluxus,
Illud apocottabizabant, in unam pelvium;
Hoc eſt, excutiebant, deſpuebant, evacuabant.
Cottabum etiam officium totum vocabant illud.
Si igitur ſtrepitus deſcenderet cum deiectione vini,
Et manem in caput ſonuiſſet deiiciens,
Comeſſator ſodalibus videbatur aliquis nobilium;
Sin minus, multum accipiebat, ut infirmus, riſum.

Pollux lib. VI. cap. XIX. Τὸ κοτταβεῖον ἐκρέματο ὑτὸ τῦ ὀρόφυ, ὕπλιόν τε, καὶ λείυ χαλκοῦ πεποιημένον, ὥσπερ λύχνον ἐπ᾽ αὐτοῦ φέρ· καὶ μακρά τις ῥάβδ, ἣν κ᾽ ῥάβδον κοτταβικὴν ὠνόμαζον, τὸ δέ τι ἦν κοίλη τις κ᾽ περιφερὴς λεκανὶς, ἣν κ᾽ χάλκιον, κ᾽ σκάφιον ἐκάλων. ἐῴκ ὃ πόλῳ, τῷ τὰς ὥρας δεικνύοντι. κ᾽ τῷ μὲν ἐπὶ τῦ ὀρόφυ κρεμαμένῳ, ἐχρὴν ἐπικοττα βίσαντι ποιησαί τινα ψόφον, ὃς καλεῖται λάταξ. τῦτο ὃ κ᾽ τὸ κοτταβεῖον καλακτὸν Ἀριστοφάνης καλεῖ * ἢ κότταβον, προσεπικάζων αὐτὸ κώδωνι σάλπιγ. τὸ ὃ κάλκειον ἐπεπλήρωτο μὲν ὕδατ, ἐπεπόλαζε δ᾽ αὐτῷ σφαῖρα, κ᾽ πλάσιγξ, κ᾽ μάνης, κ᾽ τρεῖς μυρρίναι, καὶ τρία ἐξύβαφα. ὁ δὲ ὑγρᾷ τῇ χειρὶ τὸν κότταβον

A ἀφεὶς, καὶ τέτων τινὸς τυχὼν, εὐδοκίμει· ὁ δὲ πλεῖσα καταδύσας τῶν ἐπιπολαζόντων, τὰ κοτταβεῖα ἆθλον ἐλάμβανεν. *Praemium, quod dicebant cottabium pendebat ſub tabulato, ſupinum & ex levi ære factum, velut facem in ſe geſtat; & longa quaedam virga, quam etiam virgam cottabicam adpellabant. Illud autem erat cava quaedam, & rotunda pelvis, quam etiam aes, & naviculam vocabant; ſimilis autem videbatur polo horas monſtranti. Et hoc quidem ab tabulato ſubſpen-*
B *ſum oportebat cottabizans facere quemdam ſonum, qui vocatur latax. Hoc autem etiam cottabium fragile Ariſtophanes vocat, aut cottabum, comparant illud cum tintinnabulo tubae. AEneum autem implebatur quidem aqua, innatabat autem illi pila & lanx, & manes, & tres myrteas, & tria acetabula. Ille autem humida manu cottabum remittens, & horum aliquid capiens laudatur. Qui autem plurima innatantium ſubmerſit, cottabia praemium accipiebat.* Quo loco verba, aſteriſco notata, ſic reſtituo, Καὶ τὸ κοτταβεῖον,
C καλακτὸν Ἀριστοφάνης καλεῖ κότταβον, προσεικάζων αὐτὸ κ. σ. *Et cottabium, fragile Ariſtophanes vocat cottabum, comparans illud cum t. t.* Locus Ariſtophanis, quem reſpexit, exſtat Εἰρήνῃ.

ΣΑΛ. Τί δ᾽ ἄρα τῇ σάλπιγγι τῇδε χρήσομαι;
Ἢν ἐπριάμλω δραχμῶν ποθ᾽ ἑξήκοντ᾽ ἐγώ,
ΤΡ. Μόλιβδον ἐς τυτὶ τὸ κοιλὸν ἐγχέας
Ἔπειτ᾽ ἄνωθεν ῥάβδον ἐνθεὶς ὑπόμακρον,
Γενήσεταί σοι τ καλακλῶν κοττάβων.

D *SAL. Quid ergo hac tuba utar?*
Quam emi drachmis aliquando ſexaginta ego.
TR. Plumbum in hoc cavum infundens
Poſtea ſuperne virgam imponens oblongam,
Erit tibi inter fragiles cottabos.

Quod ad myrtos, quarum illic etiam mentio, meminit item Scholiaſtes Ariſtophanis Εἰρήνῃ. Καὶ ἐν τῷ ἀγγείῳ τύτῳ ὅμοιόν τι ποτήριον περιεπήγνυσαν, καὶ κύκλῳ τῆς λεκάνης μυρσίνας.
E *Et in hoc vaſe ſimile aliquod poculum circumfixerunt, & in circuitu pelvis myrtos.* Et ipſe Comicus Δαιταλεῦσιν, apud Athenaeum.

——— ἔγνωκ᾽ ἐγὼ δὲ χάλκιον,
Τυτέσι κοττα βεῖον ἱσάναι, κ᾽ μυρρίνας.
——— *Novi autem ego aeneum,*
Hoc eſt cottabium ſiſtere, & myrteas.

Inde Μάνης commemoratur; cuius item Athenaeus mentionem facit lib. XV. Τὸ καλούμενον καλακτὸν, κοττάβιον ἴδιόν ἐστιν. λυχνίον ἐστὶν ὑψηλὸν, ἔχ τὸν μάνλω καλούμενον, ἐφ᾽ ᾧ ἡ καταβαλλομένη ἔδει μεσεῖν ἡ πλάσιγξ. *Quod vocatur autem*
F *infractum cottabium, tale eſt. Candelabrum quidem altum habet manem, qui vocatur, in quo deiectam oportebat cadere lancem.* Inde Amipſiae quoque fabula quaedam inſcripta, Ἀποκοττα βίζοντες, ἢ Μάνης. *Cottabo utentes, vel Manes.* Ita reſtituendum puto apud eumdem Athenaeum, libro citato, Ἀμειψίας Ἀποκοττα βίζουσιν, ἢ Μάνῃ ά.

——— Φέρ᾽ ὀξύβαφα, κ᾽ καυθάρους.
Ameipſias cottabo utentibus, vel mane primo.
——— *fer acetabula, & cantharos.*

Hodie editur, Ἀμειψίας Ἀποκοττα βίζουσιν, ἢ Μα-

Digitized by Google

Μανία. *Ameipſias in cottabo utentibus, aut inſania.* Corruptius etiam lib. xi. Ἀμειψίας ἐν Ἀποκοτταβίζουσί φησιν,

Ἡ Μαμία φέρ' ὀξύβαφα, κὴ κανθάρους.

Ameipſias in cottabo utentibus ait:

O Mamia fer vaſcula, & cantharos.

Reſcribo, Ἀμειψίας ἐν Ἀποκοττλαβίζουσι φησὶν, ἡ Μάνη &,

——— φέρ' ὀξύβαφα, κὴ κ.

Ameipſias in Cottabo utentibus ait, aut Mane primo,

——— *fer vaſcula & c.*

Ac fuerint duae eius fabulae, Manis nomine inſcriptae; una Μάνης ά. altera Μάνης β'. quales plures aliorum Comicorum eſt obſervare. Quod reliquum e vino epoto, Λατάγη dicebatur. Athenaeus. Λατάγη δ' ἐστὶ τὸ ὑπολφπόμενον ἀπὸ τῦ ἐκποθέντ@ ποτερίου ὑγρὸν, ὃ συνεστραμμένῃ τῇ χφρὶ ἄνωθεν ἐρρίπτουν οἱ παίζοντες εἰς τὸ κοπλαβεῖον. *Latage vero eſt reſiduum humidum ex poculo exhauſto, quod converſa manu deſuper iaciebant ludentes ad cottabi gratiam.* Ipſam cottabi proiectionem, Ἀγκύλην vocabant. Scholiaſtes Ariſtophanis Pace. Ἐκάλουν δ' ἀγκύλην τὴν τῦ κοττάβου πρόεσιν, διὰ τὸ ἐπαγκυλεῖν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοττα-βισμοῖς. *Vocabant vero ancylen proiectionem cottabi, quia ob id incurvabatur dextra manu in cottabi ludicris.* Heſychius. Ἀγκύλη, ἀκόντιον, ἡ ἡ καμπὴ τῦ ἀγκῶν@, κὴ ποτηρίου γέν@ εἰς κοττάβους· οἱ γὰρ τὺς κοττάβους προϊέμενοι, τὴν δεξίαν χεῖρα ἠγκύλουν, κυκλοῦντος αὐτὴν ὡς ἐνοῦν πρεπωδέστατα· σεμνυόμενοι ὡς ἐφ' ἑνὶ τῶν καλῶν. *Ancyle, iaculum, aut curvatura cubiti, & poculi genus ad cottabos. Nam, qui cottabos proiiciebant, dextram manum obliquabant, rotundantes eam prout fieri poterat decentiſſime, gloriantes tamquam ob rem pulcram.* Et mox. Ἀγκύλη χεὶρ ἀπηγκυλωμένη, καὶ συνεστραμμένη εἰς ἀποκοττα-βισμόν. *Ancyle, manus obliquata, & converſa ad modum cottabi.* Vbi nota, quod dicat, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἠγκύλουν, κυκλοῦντες αὐτὴν ὡς ἐνοῦν πρεπωδέστατα. *Dextram manum obliquabant, rotundantes eam, ut fieri poterat decentiſſime.* Cui conveniunt, quae dicit Athenaeus lib. xi. Οὐ γὰρ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο βαλλεῖν ἐπὶ τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ κὴ καλῶς ἔκλασα αὐτῶν. ἔδει γὰρ εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἐρείσαντα, κὴ τῇ δεξιᾷ κυκλώσαντα, ὑγρῶς ἀφεῖναι τὴν λάταγα. οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ ἐκπίπτον ἐκ τῆς κύλικ@ ὑγρόν· ὥστε ἔνιοι μεῖζον ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ καλῶς κοτταβίζειν, ἢ ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν μέγα φρονύντων. *Non enim modo ſtudebant mittere ad ſcopum, ſed etiam venuſte ſingula eius generis. Oportebat enim innixum ſiniſtro cubito, & dextra rotundantem, liquide emittere latagen. Sic enim vocabant id, quod excidebat ex poculo humidum; adeo ut nonnulli inſoleſcerent ideo, quod venuſte cottabum iactarent, ex iis ſcilicet, qui propter hanc iaculationem ſuperbirent.* Ac περὶ τῆς ἀγκύλης iterum ait lib. xi. Ἐκάλουν δὲ ἀπ' ἀγκύλης τὴν τῦ κοττάβου πρόεσιν. διὰ τὸ ἀπαγκυλεῖν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοττα-βισμοῖς. *Vocabant autem ab ancyle proiectionem cottabi, quia dextram manum incurvabant in iactationibus cottabi.* Antiphanes. Ἀφροδίτης γοναῖς.

——— ἀλλ' ἐγὼ μὲν σφενδόνη
Οὐκ ἂν ἐφικοίμην αὐτός· ἀλλὰ μάνθανε·
Δεῖ ἀγκυλοῦντα σφόδρα τ' χεῖρ' εὐρύθμως
Τὸν κότταβον πέμπειν. ———

——— *Sed ego quidem funda*
Non adſequerer ſolus; verum audi.
Oportet obliquantem acriter manum modeſte
Cottabum mittere. ———

Bacchylides in Eroticis.

Εὔτε τὴν ἀπ' ἀγκύλης
Ἵησι τοῖσδε τοῖς νεανίαις
Λευκὸν ἀντείνασα πῆχυν.
Et bene ab curvatura
Mittit his adoleſcentibus
Album elevans cubitum.

Idem nempe κοττάβους ἀγκυλητὺς, *cottabos obliquatos*, dixit AEſchylus Ὀσολόγους. Athenaeus. Καὶ Αἰσχύλ@ δ' ἐν Ὀσολόγοις ἀγκυλη-τὺς λέγει κοττάβους. *Et AEſchylus vero in Oſſilegis obliquatos ait cottabos.* Et deinde fragmentum profert. Euſtathius ad Iliad. β'. Ἔτι ἰστέον κὴ ὅτι ἀγκύλη, ὁ μόνον ἡ ἀνωτέρω ῥη-θεῖσα, ἀλλὰ κὴ ἡ καμπὴ τῦ ἀγκῶν@, κὴ ποτηρίου γένος, χρήσιμον εἰς κοττάβους· παρὰ τὸ ἀγκύλον, τὸ ἐπικαμπὲς, κὴ στρεβλὸν, κὴ σκολιὸν, κὴ ἐπικε-κλασμένον· ἠγκύλουν γάρ, φασι, τὴν δεξιὰν, οἱ τὺς κοττάβους προϊέμενοι, κυκλοῦντες αὐτήν. ὃς δὴ κοττάβους ἀγκυλητὺς Αἰσχύλ@ ἔφη. *Praeterea ſciendum, quemadmodum, & ancyle, non modo anterius dicta, ſed etiam obliquatio cubiti, & poculi genus utile ad cottabos; ab voce ancylon, hoc eſt, inflexum, & tortum, & obliquum, & infractum. Incurvabant enim, dicunt, dextram illi, qui cottabos proiiciebant, rotundantes eam; quos nempe cottabos obliquatos AEſchylus dixit.* Ita corrigendus Ariſtophanis Scholiaſtes ad citatam Pacem. Καὶ ἀγκυλητὺς ἔλεγον κοττάβους. *Et obliquatos dicebant cottabos.* Perperam editur, κὴ ἀγκυ-ληγὺς ἔλεγον κ. Quod victori praemium poſitum, Κότταβ@ dictum. Athenaeus lib. xv. Κότταβ@ δ' ἐκαλεῖτο τὸ τιθέμενον ἄθλον τοῖς νι-κῶσιν ἐν τῷ πότῳ. *Cottabus autem dicebatur poſitum praemium vincentibus in potu.* Euripides Oeneo.

Πυκνοῖς δ' ἔβαλλον Βακχίου τοξεύμασιν
Κάρα γέροντ@, τὸ βάλλοντα δ' ἐς φέρειν
Ἐγὼ τετάγμαι ἄθλα κότταβον διδύς.
Crebris autem iactabant Bacchii ſagittationibus
Valde ſenis, ſed coronare iacientem
Ego ordinatus ſum praemia cottabum largiens.

Etiam Κοττα βεῖον. Pollux loco citato. Ὁ δὲ πλεῖστα καταδύσας τῶν ἐπιπολαζόντων, τὰ κοττα-βεῖα ἆθλον ἐλάμβανεν. *Qui vero plurima eorum, qui in ſuperficie erant, mergeret, cottabeia accipiebat praemium.* Aut ſine diphthongo, Κοττάβιον. Athenaeus lib. xi. Τοσαύ-τη δ' σπουδὴ ἐγένετο περὶ τὸ ἐπιτήδευμα, ὥστε εἰς τὰ συμπόσια παρεσφέρειν ἆθλα, κοττάβια καλούμενα. *Tantum vero ſtudium inolevit circa hoc ludicrum, ut in convivia ſimul adferrent praemia, quae vocabantur cottabia.* Illud autem praemium multiplex erat. Ecce crepidas, & cotylum, ponit ille apud Platonem Comicum in ea fabula, quae inſcribitur, Ζεὺς καταπύγ@.

——— τίθεμαι κοττάβια σφῶν ἐγὼ
Τὰς δή γε τὰς κρηπῖδας, ἃς αὐτὴ φορεῖ·
Καὶ τὸν κοτύλον τὸν σόν. ———
——— *Dono cottabia vestra ego*
Has sane has crepidas, quas ipsa gerit;
Et cotylum tuum. ———

Alii bellaria. Antiphanes Ἀφροδίτης γοναῖς.

——— ὠά μὲν,
Καὶ πέμμα, καὶ τράγημα, νικητήριον.
——— *ova quidem,*
Et placentam, & bellaria, victoriae praemium.

Quem locum ita restituit Casaubonus, ex istis Athenaei verbis. Ὅτι δὲ ἄθλον προὔκειτο τῷ εὖ προεμένῳ τὸν κότταβον, προείρηκεν μὲν καὶ ὁ Ἀντιφάνης. ὠὰ γάρ ἐστι, καὶ πεμμάτια, καὶ τραγήματα. *Quod autem praemium propositum erat recte proiicienti cottabum, praedixit quidem & Antiphanes. Ova enim sunt, & placentae, & bellaria.* Quidam oscula. Plato Comicus, fabula citata.

——— παίζωμεν δὲ περὶ φιλημάτων.
——— *ludamus autem de osculis.*

Placentam, & oscula, complectitur Callippus Πεννυχίδι.

Ὁ δ' ἀγρυπνήσας τὸν πυραμοῦντα λήψεται
Τὰ κοττάβια, καὶ τ' παρεστῶν ἣν θέλῃ
Φιλήσει. ———
Qui vigilaverit autem liba triticea accipiet
Cottabia, & praesentium quam velit
Osculabitur. ———

Etymologici Auctor in Κοτταβίζω. Καὶ ἆθλα οἱ νικῶντες ἐλάμβανον, πλακουντίσκους, πυραμοῦντας, καὶ σησαμοῦντας· ἅπερ κοττάβια ἔλεγον. *Et praemia vincentes accipiebant placentulas, liba triticea, & sesamo sparsa, quae cottabia dicebant.* Dixi iam statim praemio nomen Κότταβος fuisse; sed ita etiam adpellatum ipsum vas, in quod τὰς λατάγας coniicerent, Athenaeus lib. xv. Ἐκαλεῖτο δὲ κότταβος καὶ τὸ ἄγγος, εἰς ὁ ἔβαλλον τὰς λατάγας. *Adpellabatur autem cottabum etiam vas, in quod iaciebant latagas.* Sciendum porro huius ludi plura genera exstitisse. Primum est illud, de quo dixi, frequentissimum; quod Κατακτὸν κότταβον nuncupabant. Athenaeus lib. xv. Ἐκάλουν δὲ καὶ λαλακτῆς τινας κοττάβους. ἔστι δὲ λυχνία ἀναγόμφια, πάλιν τε συμπίπτοντα. *Vocabant autem, & defractos quosdam cottabos; sunt autem candelabra sursum tracta, rursumque corruentia.* Et mox. Τὸ δὲ καλούμενον καλακτὸν κοττάβιον τοιοῦτόν ἐστι. λυχνίον ἐστὶν ὑψηλόν, ἔχον τὸν μάνδαλον καλούμενον, ἐφ' οὗ τὴν κατακλινομένην ἔδρα πεσεῖν πλάσιγγα. ἐντεῦθεν δ' ἔπιπτεν εἰς λεκάνην ὑποκειμένην, πληγεῖσαν τῷ κοττάβῳ. *Dictum autem defractum cottabium tale est. Candelabrum est altum, habens manem dictum, cui demissam oportebat incidere lancem. Illinc autem cadebat in pelvim subiectam, percussam cottabo.* Et hoc est, quod e Suida, Polluce, ac Tzetze, supra descripsi. Alterum erat, de quo in verbis subsequentibus Athenaeus. Ἕτερον δέ ἐστιν εἶδος παιδιᾶς τῆς ἐν λεκάνῃ· αὕτη δ' ὕδατος πληροῦται, ἐπινεῖ τε ἐπ' αὐτῆς ὀξύβαφα κενὰ, ἐφ' ἃ βάλλοντες τὰς λατάγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν. *Alia autem est species lusus in pelvi; haec autem aquae impletur, & supernatant in illa acetabula vacua, in quae iacientes latagas ex poculis conabantur submergere.* De utroque hoc ita Comici Scholiastes Pace, inquit. Τῶν κοττάβων δύο ἦσαν εἴδη. ἓν μέν, τῷ κατακτῷ λεγομένῳ. ἦν δὲ οἷον λυχνίον ὑψηλὸν, ἔχον ἐν αὐτῷ πρόσωπον, ὃ μάνδαλον ἐκάλουν. ἐφ' ᾧ ἔδει πεσεῖν καταβαλλομένην τὴν πλάσιγγα. ἕτερον δὲ, ἀγγεῖόν τι, ᾧ ὀξυβάφων (a) ἦν ἐπιπλέον τὸ πλῆθος, ὅπερ καταδύειν ταῖς λάταξιν ἐπειρῶντο. *Cottaborum duae erant species: una quidem defracti dicti. Erat autem quasi candelabrum altum, habens in se personam, quam manen vocabant. In quem oportebat cadere demissam lancem. Altera autem, vas quoddam, cui acetabulorum erat innatans multitudo, quam mergere latagis conabantur.* Posterioris meminit Etymologici Auct. in Κοτταβίζω. Tertium genus in pervigiliis usitatum. Athenaeus. Ἦν δὲ ἄλλο κοττάβιον εἶδος, προτιθέμενον ἐν ταῖς παννυχίσιν· ἧς μνημονεύει Κάλλιππος ἐν Παννυχίσιν, διὰ τούτων.

Ὁ δ' ἀγρυπνήσας τὸν πυραμοῦντα λήψεται
Τὰ κοττάβια. ———

Erat autem alia cottabiorum species, proponi solita in pervigiliis, cuius meminit Callippus in pervigilibus, per haec.

Qui vigilaverit autem libum triticeum accipiet
Cottabia. ———

Et praemium, ecce, in eo victori πυραμοῦς, quo respectum ab Artemidoro Onirocritic. lib. I. cap. LXXIV. Ἦν ὁ πυραμοῦς παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐπινίκιον. *Erat libum triticeum apud Veteres ob victoriam praemium.* Scholiastes Aristophanis Equitibus. Εἰώθασι δὲ ἐν τοῖς συμποσίοις ἀμιλλᾶσθαι περὶ ἀγρυπνίας. καὶ ὁ διαγρυπνήσας, μέχρι τῆς ἕω, ἐλάμβανε τὸν πυραμοῦντα. *Soliti autem sunt in conviviis certare de vigilia. Et pervigil, usque ad auroram, accipiebat libum triticeum.* Quartum autem, quod primo loco nominat Athenaeus, in quo alea ludebatur. Παιδιᾶς εἶδος παροίνιον τὸν κότταβον εἶναι ἀποδίδωσιν, ἐν ᾗ ἐξίσαντο καὶ τῶν σκευαρίων οἱ δυσκυβεῖντες. *Lusus species inter vina cottabum esse tradunt, in qua etiam supellectile excidebant infeliciter tesseris ludentes.* Plato Comicus. Διὶ κακομαχῶ.

Πρὸς κότταβον παίζειν, ἕως ἂν σφῶν ἐγὼ
Τὸ δεῖπνον ὧδε σκευάσω, πάνυ βέλομαι.
Ad cottabum ludere, donec vestrum ego
Coenam hic paravero, plane volo.

KYBEIA.

Tesserae lusus, cuius praeses Saturnus creditus; uti docet Lucianus Saturnalibus; ubi, postquam Saturno dixisset sacerdos. Πλὴν τά γε σοὶ δυνατὰ ἐθέλω εἰδέναι, τίνα ταῦτά ἐστιν; *Sed potentiam tuam velim vidisse, quae haec sit?* is respondet. Οὐ μικρὰ ὅλως, οὐδὲ πανταπάσιν εὐκαταφρόνητα· εἰ μὴ σοί γε μικρὸν δοκεῖ τὸ νικᾶν κυβεύοντας, καὶ τοῖς ἄλλοις εἰς τὴν μονάδα κυλιομένην τῷ κύβῳ, σοὶ τὴν ἑξάδα ὑπεράνω ἀεὶ φαίνεσθαι. *Non parva omnino, nec plane*

(a) *I. Gronov.* Nescias, an de industria fecerit. Verba enim Scholiastae sunt: Ἕτερον δὲ ἀγγεῖόν τι ἐοικὸς λουτῆρι πλῆρες ὕδατος, ἐν ᾧ ὀξύβαφον.

Digitized by Google

plane aſpernanda; niſi tibi parvum videatur vincere teſſeris ludentem, & aliis in punctum voluta teſſera, tibi ſenarium ſuperne ſemper adparere. Eius ſpecies iſtae erant, ut Pollux recenſet lib. VII. capit. XXXIII. ſect. X. Πλειοβολίνδα, Ἀρτιασμὸς, Διαγραμμισμὸς, Χαλκισμὸς, Ἰμαντελιγμὸς, Ναυμαχία · *Pliſtobolinda, Artiaſmus, Diagrammiſmus, Chalciſmus, Imanteligmus, Naumachia*. De quibus ſingulis loco ſuo, atque ordine. De luſu quidem univerſo varie dixerunt hactenus viri duo praeſtantiſſimi, M. Antonius Delrio in Senecam, & Cl. Salmaſius in Hiſtoriae Auguſtae Scriptores; ego iactuum nomina addam, nondum ipſis obſervata. In his autem erat, ΑΒΟΛΑ. Heſychius. Ἄβολα. ὄνομα βόλου κυβευτικοῦ. *Abola, nomen iactus teſſerarii*. Inter infelices ponitur a Polluce libro VII. cap. XXXIII. ſect. IX. ΑΒΡΑΜΙΑΣ. Heſychius. Ἀβραμίας, ὄνομα βόλου κυβευτικοῦ · *Abramias, nomen iactus teſſerarii*. ΑΓΥΡΤΗΣ. Euſtathius ad Odyſſ. β'. Ἀγύρτης κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὁ ἀγείρων ὄχλον, καὶ ἀπατεῶν, καὶ ἀλαζών · καὶ ὄνομα δὲ βόλου κυβευτικοῦ. *Agyrta ſecundum antiquos colligens turbam, & impoſtor, & iactator; verum & nomen iactus teſſerarii*. Suidas. Ἀγύρτης. πτωχός. ὀχλαγωγός. ἐπαίτης. φιλοκερδής. ἔστι δὲ καὶ βόλου κυβευτικός. *Agyrta, mendicus, turbam congregans, ſtipem petens, lucri cupidus. Eſt autem iactus etiam teſſerarius*. Heſychius. Ἀγύρτης. ὀχλαγωγός. προσαίτης. ἐπαίτης. συμφερτώδης. ἰδιώτης. ἔστι δὲ καὶ ὁ ἀγείρων ὄχλον, καὶ ὄνομα βόλου κυβευτικοῦ. *Agyrta, turbae congregator, mendicus, ſtipem petens, unus ex colluvie, idiota. Eſt autem etiam colligens turbam, & nomen iactus teſſerarii*. Verum ibi legendum puto συρφετώδης, pro συμφερτώδης. A Polluce inter medios iactus ponitur. Corrigendus Etymologici Auctor. Ἀγύρται. λοποδύται. ἐπαῖται. φιλοκερδεῖς. καὶ ἀγύρτης, εἶδος βόλου. *Agyrtae, veſtibus ſpoliantes, ſtipem petentes, lucri cupidi. Et agyrta, ſpecies iactus*. Hodie editur. εἶδος βώλου. *Species glebae*. ΑΘΕΤΟΣ. Inter malos a Polluce recenſetur. ΑΙΓΛΗ. Suidas Αἴγλη. βόλος κυβευτικός. *AEgle, iactus teſſerarius*. Inter infelices numeratur ab Heſychio. Αἴγλη. λαμπηδών. αὐγή. φῶς. λαμπρότης· ἔστι δὲ καὶ βόλος φαῦλος κυβευτικός. *AEgle, ſcintilla, ſplendor, lux, fulgor. Eſt autem iactus etiam vilis teſſerarius*. Euſtathius ad Iliad. ά. Καὶ αἴγλη. οὐ μόνον λαμπηδὼν, ἀλλὰ καὶ ποτάνη εἶδος κατὰ Παυσανίαν. καὶ θυσία τις, πεμπομένη, εἰς Δελφούς· καὶ κυβευτικὸς βόλος. ἕτερος δέ τις φησιν, ὅτι αἴγλη ὄνομα κυβευτικοῦ βόλου φαύλου. *Et AEgle, non ſolum ſcintilla, ſed & libi ſpecies ſecundum Pauſaniam. Et ſacrificium quoddam, mitti ſolitum Delphos. Et teſſerarius iactus. Alius autem quidam dicit, AEgle eſſe nomen teſſerarii iactus infauſti*. ΑΝΑΚΑΜΠΤΩΝ · Inter medios a Polluce recenſetur. ΑΝΗΒΟΣ. Heſychius. Ἄνηβος· ὁ μήπω φθάσας τὴν ὀφείλουσαν ἡλικίαν, τουτέστιν δωδεκαετής. ἢ βόλου ὄνομα. *Anebus, qui nondum pervenit ad debitam aetatem, hoc eſt duodecim annorum, aut iactus nomen*. ΑΝΤΙΤΕΤΥΧΟΣ. Inter medios a Polluce recenſetur. ΑΝΤΙΤΥΠΟΣ. Etiam iſte inter medios eſt Polluci. ΑΝΥΠΟΜΟΝΗΤΟΣ. Heſychius. Ἀνυπομόνητον. πρᾶχον. ἢ βόλος τις. *Anupomoneton, eminens, aut iactus quidam*. ΑΠΛΙΑ. Malorum in numerum a Polluce refertur. ΑΡΓΕΙΗΣ. Heſychius. Ἀργειής. κυβευτικὸς βόλου ὄνομα. *Argies teſſerarii iactus nomen*. Eumdem ego eſſe cenſeo, qui Polluci Ἀργᾶος dicitur, & inter medios collocatur. ΑΡΜΑ ΥΠΕΡΒΑΛΛΟΝ ΠΟΔΑΣ. Polluci memoratur inter medios. ΑΡΜΑΤΙΑΙ. Etiam iſte inter medios a Polluce recenſetur. ΑΡΤΙΑ. Et hic eidem inter medios. ΑΡΤΟΣ. Heſychius. Ἄρτος. βόλος τις. *Panis, iactus quidam*. ΑΦΡΟΔΙΤΗ. Plutarchus in Catone Maiore. Ἐν ᾗ τοῖς δείπνοις ἐκληροῦντο περὶ τῶν μερίδων. εἰ δὲ ἀπολάχοι, πρῶτον αἴροιν τῶν φίλων κελευόντων, ἔλεγε · μὴ καλῶς ἔχειν, ἀκούσης τῆς Ἀφροδίτης. *In conviviis autem ſortiebantur de partibus. Si autem ſorte excidebat, primum tollere amicis iubentibus, dicebat; non bene habere, invita Venere*. Erat hic in talorum pariter, & teſſerarum luſu. Ac de talis, ſupra dixi, in teſſeris vero dicebatur, cum tres ſenarii adparerent. Vetus Horatii interpres ad libri II. Od. VII. Ἀρχιτοσίαν *ſignificat, ideſt, teſſerarum iactu datum in bibendo primatum. Veneris autem iactus latiſſimus dicebatur, qui habebat numerum ter ſenarium*. Itaque alias Τρὶς ἓξ dicebant. Heſychius. Τρὶς ἓξ. νικητήριος βόλος. *Ter ſex, victoriam praebens iactus*. Huc proverbium etiam pertinet, Ἢ τρὶς ἓξ, ἢ τρεῖς κύβοι. *Aut ter ſex, aut tres teſſerae*. ΒΟΥΛΑΞ Heſychius. Βέλακα. βόλου ὄνομα. *Bulaca, iactus nomen*. ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΣ. Heſychius. Γυμνασιάρχης. ἄρχων τῶν ξυστῶν. ἢ βόλου ὄνομα. *Gymnaſiarcha, princeps xyſti. Aut iactus nomen*. ΔΑΚΝΩΝ. Inter medios a Polluce memoratur. ΔΟΡΕΥΣ. Polluci inter medios recenſetur. ΕΚΔΥΝΩΝ. Inter malos eſt Polluci. ΕΛΛΕΙΠΩΝ. Eidem inter medios ponitur. ΕΞΙΤΗΣ, idem qui Κᾶος, ubi vide. ΕΠΑΚΟΝΤΙΣΜΟΣ. Heſychius. Ἐπακοντισμός. βόλου ὄνομα. *Epacontiſmus, iactus nomen*. Eumdem puto, qui Ἐπακοντιστὴς Polluci, & inter bonos numeratur. ΕΠΙΘΕΤΟΣ. Inter medios ab eodem collocatur; quemadmodum etiam ΕΠΙΦΕΝΩΝ, ΕΠΙΦΕΡΩΝ, & ΕΥΔΑΙΜΩΝ. ΙΕΡΟΣ. Inter medios a Polluce nominatur, ut ΚΑΓΚΑΣΟΣ, inter malos; ΚΑΛΛΙΒΟΛΟΣ, inter bonos; ΚΕΝΤΡΩΤΟΣ, & ΚΕΡΥΝΟΣ, rurſum inter medios. Sed pro Κάγκασος, qui Polluci nuncupatur, ſcribendum ego ΚΙΓΚΑΣΟΣ cenſeo. Heſychius. Κίγκασος. κυβευτικός τις βόλος. *Cincaſus, teſſerae quidam iactus*. Qui mox κίκκασος quoque ſcribitur, geminato κ. apud eumdem, iſtis verbis. Κίκκασος. ὁ ἐκ τῶν παραμηρίων, ῥέων ἱδρώς. καὶ βόλου ὄνομα. *Ciccaſus, ex partibus circa femora fluens ſudor, & iactus nomen*. ΚΙΟΣ. Hic ipſe etiam Χῖος, ubi vide. ΚΡΥΦΑΣΟΣ. Polluci inter malos ponitur. ΚΥΒΟΣ, qui & κύων; de quo ſtatim ſum dicturus. ΚΥΚΛΩΠΕΣ, inter medios. ΚΥΝΟΡΧΙΑΣ. Heſychius. Κυνόρχιας. βόλου ὄνομα. *Cynorchias, iactus nomen*. ΚΥΝΟΤΑΣ. A Polluce inter medios recenſetur. ΚΥΩΝ, qui & ΚΙΟΣ. Euſtathius ad Iliad. ψ'. Τῶν δὲ βόλων,

Digitized by Google

λων, φασὶν, ὁ τὸ μὲν ἓξ δυνάμῳ, κῶος ἐλέγετο, καὶ Ἑξίτης. ὁ δὲ τὸ ἓν, Χῖος, καὶ Κύων. *Iactuum autem, dicunt, qui quidem ſex valet Cous dicebatur, & Hexites, qui autem unum, Chius, & Canis.* Eadem quoque ad Odyſſ. ά. dicit. Ergo unio iſto nomine deſignabatur. Pollux lib. IX. cap. VII. Καὶ τὸ μὲν μονάδα δηλοῦν, καλεῖται Κύων. *Et unionem quidem denotans, vocatur Canis.* Iſidorus Orig. lib. XVIII. cap. LXV. *Vnionem canem, trionem ſuppum, quatrionem planum vocabant.* Meminit Heſychius. Κύων· δηλοῖ καὶ ὑπὸ κυβευτῶν βόλον τινά. ὃς καὶ Χῖος καλεῖται· *Canis, notat etiam apud teſſeris ludentes iactum quemdam, qui & Chius vocatur.* Erat autem communis tam talorum, quam aleae ludo. Suetonius Auguſto cap. LXXI. *Talis enim iactatis, ut quiſque* CANEM, *aut* SENIONEM *miſerat, in ſingulos talos ſingulos denarios in medium conferebat.* Ovidius Triſt. lib. II.

Quid valeant tali, quo poſſis plurima iactu
Figere, damnoſos effugiaſque canes.

Vbi obſerva *Damnoſos* dici, quia nempe infeliciſſimus hic iactus, & nummis ſuis ludentes mulctaret. Sic apud eumdem De Arte lib. II.

Seu iacies talos, victam ne poena ſequatur,
Damnoſi facito ſtent ſibi ſaepe canes.

Perſius Sat. III.

——— *quid dexter ſenio ferret,*
Scire erat in voto; damnoſa canicula quantum
Raderet. ———

Iſidorus Orig. lib. XVIII. cap. LXVI. *Vitant canem, quia damnoſus eſt; unum enim ſignificat.* Plauto Vulturius non aliam ob cauſam dicitur, Curculione Act. II. Sc. III.

——— *iacit vulturios quatuor.*

Dicebatur autem etiam idem Χῖος Graecis. Clarum eſt ex citatis Euſtathii, & Heſychii verbis. Etiam Οἶνος dicebatur. Pollux loco citato. Γ'ρέον, ὅτι κύβος αὐτό τε τὸ βαλλόμενον ἂν εἴη, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ κοιλότητος σημεῖον, ἃ τύπος, ἡ γραμμὴ, τὸ δηλοῦν τὸν ἀριθμὸν τῶν βληθέντων. καὶ μάλιστά γε ἥ τε μονὰς, ἢ ἐν αὐτοῖς ὄνος καλεῖσθαι εἶχε, καὶ κύβος. *Videlicet, quod teſſera ſit, & id ipſum, quod iacitur, & quod in illo cavitatis ſignum, figura, linea, notans numerum iactorum; & maxime unio, quae in ipſis aſinus vocari ſolet, etiam teſſera.* Ac corrigendus idem, lib. VII. cap. XXXIII. ſect. IX. Βόλων δὲ ὀνόματα, τῶν μὲν φαύλων τε καὶ δυσβόλων, ἐφ' οἷς τὸ δυσκυβεῖν, μίδας, μάνης, πάτρηλος, πάτραινα, μάγνησσα, ἄβολα, ἄτλια, ἄθετος, ὑπλιάζων, κρύφας, κάκχασος, τριχίας, ἐκδύνων, χῖος· ὃν καὶ Κῖον, καὶ ὄνον, καὶ οἶνλω. *Iactuum autem nomina, vilium quidem, & infelicium, in quibus infeliciter teſſera uti, midas, manes, patrelus, patraena, magneſſa, abola, aplia, irritus, reſupinans, cryphaſus, cacchaſus, capillaris, egrediens, chius; quem etiam Cion, & aſinum, & vitem.* Perperam editur, ὃν καὶ Κῖον, καὶ οἶνον, καὶ οἶνλω. *Quem & Cion, & vinum, & vitem.* Et nobis quoque hodie is iactus *Aſinus* dicitur. Obſerva autem item Οἶνη nomen fuiſſe. Qua de re Heſychii locus hodie depravatiſſimus. Οἶνη. ἡ ἄμπελος· καὶ κυβευτικὸς βόλος, ὁ κενὸς, καὶ ἀντικείμενος τὴν ἔξω Ἀχαιός· οἰνίζειν γὰρ τὸ μονάζειν, κατὰ γλῶσσαν. *Oine, vitis, & teſſerarum iactus. Vacuus, & oppoſitus, quod ad externam partem Achivus; oenizein enim eſt ſolum agere, ſecundum linguam exquiſitam.* Emendo, καὶ. κ. βόλος, ὁ κενὸς, καὶ ἀντικείμενος τῷ ἔξ. ὁ Χῖος. οἰνίζειν γ. & t. *iactus. Vacuus & oppoſitus ſenioni, Chius.* Suidas κύβον interpretatur. Οἶνας. ἕτω καλοῦσιν Ἴωνες τὰς κύβους, ἔνθεν καὶ ἡ παροιμία. ἢ τρὶς ἓξ, ἢ τρὶς οἶνας. *Vites. Ita vocant Iones teſſeras, unde etiam proverbium: Aut ter ſex, aut ter vites.* Sed nimirum, Κύβος quoque idem erat, quod hic Κύων. Ecce in citatis paulo ante Pollucis verbis. Καὶ μάλιστά γε ἥ τε μονὰς, ἢ ἐν αὐτοῖς ὄνος καλεῖσθαι εἶχε, καὶ κύβος. Καθάπερ καὶ ὁ παροιμιώδης λόγος προμηθεύειν ἔοικε. Ἢ τρὶς ἓξ, ἢ τρὶς κύβοι. *Et potiſſimum unio, quae in illis aſinus vocari poteſt, & teſſera. Sicut & proverbialis ſermo praemonſtrare videtur: Aut ter ſex, aut ter teſſerae.* Ergo ita intelligendus Suidas erit. ΚΩΟΣ, qui & Κυνωρικὸς inter bonos Polluci commemoratur. Pollux lib. VII. cap. XXXIII. Οἱ δὲ βελτίους (βόλοι) ἐφ' οἷς καὶ τὸ εὐκυβεῖν ἐλέγετο, βόλος πρανὴς, ἐπακοντιστὴς, καλλίβολος, φυτὸν, ὅροι, σύνωρις, συνωρικὸς, ἢ Κῶος. *Meliores vero (iactus) de quibus etiam felici luſu uti dicebatur, iactus pronus, tangens iaculando, pulcer iactus, inflans, termini, biga, bigatus, aut Cous.* Merito autem, nam ſenio erat, qui inde etiam Dexter Perſio in citato ſtatim verſu. Vide ſupra in Ἀστραγαλισμός. Etiam Ἑξίτης dicebatur. Euſtathius ad Iliad. ψ'. Τῶν δὲ βάλων, φασὶν, ὁ μὲν ἓξ δυνάμῳ, Κῶος ἐλέγετο, καὶ Ἑξίτης. *Iactuum autem, dicunt, aliis quidem ſex valens Cous dicebatur, & ſenio.* ΛΑΚΩΝ, & ΛΑΜΠΩΝ, inter medios erant, ut teſtis Pollux loco proxime citato. ΜΑΓΝΗΣ. Heſychius. Μάγνης· κυβευτικῇ βόλῳ προσηγορία. *Magnes, teſſerarii iactus adpellatio.* Corruptum Pollucem cenſeo lib. VII. cap. XXXIII. Βόλων δὲ ὀνόματα τῶν μὲν φαύλων τε καὶ δυσβόλων, ἐφ' οἷς τὸ δυσκυβεῖν. μίδας, μάνης, πάτρηλος, πάτραινα, μάγνησσα, ἄβολα. *Iactuum autem nomina, aliorum vilium quidem, & infelicium, de quibus infauſtum eſſe in ludo dicebatur: midas, manes, patrelus, patraena, magneſſa, abola.* Corrigendum, πάτραινα, μάγνης, ἄβολα. *Patraena, magnes, abola.* Temere geminata eſt litera ultima, deinde etiam prima e ſequenti verbo adhaeſit. Diverſus ab hoc, ne confundas, ΜΑΝΗΣ erat. Vides clare in citatis Pollucis verbis; ac diſtinguit etiam Heſychius, qui ſeorſim mox in iſtis ſuis Gloſſis. Μάνης, κυβευτικοῦ βόλου ὄνομα, καὶ βαρβαρικὸν, ὡς Εὔβουλος ἐν Κυβευταῖς παρίσῃσι, καὶ ἄλλων καταλέγων ὀνόματα βόλων. *Manes, teſſerarii iactus nomen, & barbaricum, ut Eubulus in teſſerariis luſoribus probat, etiam aliorum enumerans nomina iactuum.* Fuiſſe autem inter infelices iactus, e Polluce in citatis ſtatim verbis manifeſtum. Corruptus eſt Suetonii locus, in Epiſtola quadam Auguſti ad Tiberium, quae repraeſentatur nobis in Auguſti ipſius Vita cap.

cap. LXXI. *Ego perdidi viginti millia nummum meo nomine; ſed, quum effuſe in luſu liberalis fuiſsem, ut ſoleo plerumque; nam, ſi quas manus remiſi, cuique exegiſsem, aut retinuiſſem, quod cuique donavi, viciſsem vel quinquaginta millia*. Vbi mire ſeſe torquent docti Interpretes; &, quid ibi *Manus* ſit, divinant varie. Ego putem reſtituendum, *ſi quos manes*; nam de iactu infelici illic, agi, nulli dubium. Neque recte, ut Auguſti verba explicent, huc Ovidii iſtud traducunt, De Arte lib. I.

Sic, ne perdiderit, non ceſsat perdere luſor;
Et revocat cupidas alea ſaepe manus,

Quorum verborum iſte eſt ſenſus; ne perdidiſse videatur, ſemper ad aleam recurrere luſorem; quam, poetica ſane phraſi; ideo dicit, revocare ſaepe cupidas manus. ΜΙΔΑΣ. Tarrhaeus in Collectaneis Proverbiorum. Μίδας. παροιμία. ὁ ἐν κύβοις εὐβολώτατος. ὁ γὰρ Μίδας βόλος ἐστὶν ὄνομα. *Midas, proverbium in teſseris facillimus iactu. Midas enim iactus eſt nomen*. Vaticana Appendix, a Viro praeſtantiſſimo Andrea Schotto edita, Cent. II. Proverb. LXIX. Μίδας ἐν κύβοις εὐβολώτατος, βόλος ὄνομα ὁ Μίδας, ὃν καὶ Εὔβουλος ἐν Κυβευταῖς μέμνηται. *Midas in teſseris facillimus iactu, iactus nomen Midas, cuius etiam Eubulus in teſserariis luſoribus meminit*. Heſychius. Μίδας· κυβευτικὸν βόλος ὄνομα. *Midas, teſserarii iactus nomen*. Suidas. Μίδας, κύβου ὄνομα εὐβουλοτάτου. *Midas, teſserae nomen prudentiſsimae*. Corrigendum, M. κύβου ὄνομα εὐβολωτάτου. *Teſserae nomen facillimae iactu*. Inter infelices eum cenſet Pollux. Βόλων δὲ ὀνόματα τῶν μὲν φαύλων τε καὶ δυσβόλων, ἐφ' οἷς τὸ δυσκυβᾶν, Μίδας, μάνης, πάτρελος. *Iactuum autem nomina vilium quidem, & infelicium, de quibus infelici alea uti, Midas, manes, patrelus*. Verum duplicem animadverto; unum malum, quem iam dixi; alterum nec malum, nec bonum, ſed τῶν μέσων, *mediorum*. Idem Pollux, poſtquam bonos pariter maloſque commemoravit, mox ſubiungit. Ὁ μέντοι Μίδας, καὶ τῶν μέσων βόλων ἦν. *Midas nihilominus etiam mediorum iactuum erat*. ΞΑΝΤΙΜΙΑΣ. Heſychius. Ξανθιμίας, βόλος ὄνομα. *Xanthimias, iactus nomen*. ΟΙΝΗ· Vide Κύων. Οἶσρος. Inter medios a Polluce nuncupatur. ΟΝΟΣ. Vide Κύων. ΟΡΟΙ, Inter bonos eſt Polluci; quemadmodum ΠΑΤΡΑΙΝΑ, & ΠΑΤΡΗΛΟΣ, inter malos. ΠΕΡΣΗΣ. Heſychius. Πέρσης· κυβευτικὸν βόλος ὄνομα· *Perſes, teſſerarii iactus nomen*. ΠΡΑΝΗΣ· Inter bonos a Polluce numeratur. ΠΥΑΛΙΤΗΣ, ΣΙΜΩΝ, ΣΟΛΩΝ, inter medios. ΣΥΝΩΡΙΚΟΣ. Idem, qui Κῶος, de quo ſupra. ΣΥΝΩΡΙΣ. Polluci inter bonos dicitur, uti ΣΦΑΛΛΩΝ inter medios. ΣΧΑΔΩΝ. Heſychius. Σχαδών· κυβευτικὸς βόλος. *Schadon, teſſerarius iactus*. ΤΙΜΟΚΡΙΤΟΣ. Inter medios eſt Polluci. ΤΡΙΣ ΕΞ. Idem qui ſupra Ἀφροδίτη, ubi vide. ΤΡΙΧΙΑΣ, & ΤΠΤΙΑΖΩΝ, inter malos a Polluce referuntur. ΦΑΛΛΟΣ· Heſychius. Φαλλός. λευκός· ἢ βόλος. *Phallus, albus, aut iactus*. ΦΙΣΩΝ· In bonis a Polluce ponitur. ΧΙΟΣ· Idem qui Κύων· Illic vide. Haec de iactibus huius ludi, in quibus, quia quidam etiam talo teſseraeve communes, ſimpliciter iactus ab Auctoribus, quos citavi, eſſe dicuntur.

ΚΥΒΗΣΙΝΔΑ.

Pollux lib. IX. cap. VII. Ταύτῳ καὶ Ἱππάδα, καὶ Κυβησίνδαν, καλοῦσι τὴν παιδιάν. *Hunc & Hippada, & Cybeſindam, adpellant luſum*. Heſychius. Κυβησίνδα, ἐπὶ κεφαλήν· ἢ τὸ φορεῖν ἐπὶ νώτου, ἢ κατὰ νώτου. *Cybeſinda, in caput, aut geſtare in tergo, aut de tergo*. Vide ſupra in Ἀγκοτύλη.

ΚΥΝΔΑΛΙΣΜΟΣ.

Vide Κινδαλισμός.

ΚΥΝΗΤΙΝΔΑ.

Ludus hic ab oſculando, quod Κυνεῖν a Graecis dicitur, nomen habet. Pollux libro IX. cap. VII. Ἡ δὲ κυνητίνδα, ἀπὸ τοῦ κυνεῖν, ὅ ἐστι καταφιλεῖν, ὠνόμασται. *Cynetinda autem, ab cynein, quod eſt oſculari, nominatus eſt*. Ita reſcribendum cenſeo. Male enim hodie editur, Κινετίνδα, & Κινεῖν. Forte eſt is luſus, quo pueros, auribus prehenſis, & viciſſim aures adprehendere iuſſos, oſculabantur. Indicat Plutarchus lib. De Auditu. Οἵ τε πολλοὶ τὰ μικρὰ παιδία καταφιλοῦντες, αὐτοί τε τῶν ὤτων ἅπτονται, καὶ τούτοις ταυτὸ ποιεῖν κελεύουσιν, αἰνιττόμενοι μετὰ παιδιᾶς, ὅτι δεῖ φιλεῖν μάλιστα τοὺς διὰ τῶν ὤτων ὠφελοῦντας. *Et vulgus parvos pueros oſculans, & ipſi aures tangunt, & illos hoc ipſum facere iubent. Significantes cum luſu, oportere amare inprimis, qui per aures proſunt*. Clem. Strom. V. Οὔκουν εἰκῇ τοῖς παιδίοις παρακελευόμεθα, ἀπ' ὤτων λαμβανομένοις φιλεῖν τὰς προσήκοντας. τοῦτο δήπου αἰνιττόμενοι, ὡς ἀκοῆς ἐγγίνεσθαι τῆς ἀγάπης ἢ συναίσθησιν. *Non igitur temere pueros admonemus, prehenſis auribus oſculari cognatos; ſane ſignificantes, per auditum innaſci amoris intelligentiam*. Eſt & videre oſculandi iſtum luſum apud Theocritum Idyll. V.

Οὐκ ἔραμ' Ἀλκίππας, ὅτι με πρὰν οὐκ ἐφίλατε,
Τῶν ὤτων καθελοῦσ', ὅκα οἱ τὰν φάσσαν ἔδωκα.
Non amo Alcippen, quod me nuper non eſt oſculata,
Prehendens aures, quum ipſi palumbum donavi.

Ariſtaenetus lib. I. epiſt. XXIV. Μηδὲν μελλήσας, ἧκέ μοι φίλημά τι μόνον ἀποκομίζων· κἀγὼ, τῶν ὤτων λαβομένη, τρίς σε φιλήσω. *Nihil morans, veni mihi oſculum ſolum deferens, & ego aures capiens, ter te oſculabor*. Tibullus lib. II. Eleg. V.

Et foetus matrona dabit; gnatuſque parenti
Oſcula, comprenſis auribus, eripiet.

Et id oſculi genus Χύτρα dictum. Pollux libro X. cap. XXIV. Εἰδέναι δὲ ἄξιον, ὅτι χύτρα φιλήματος ἦν εἶδος, ὁπότε τὰ παιδία φιλοίη, τῶν ὤτων ἐπιλαμβανόμενα. *Scire autem non vile, quod chytra oſculi erat ſpecies, quando pueros oſcularentur auribus prehenſos*. Suidas. Χύτρον, χῶμα, καὶ φιλήματος εἶδος. *Chytrum, agger, & oſculi ſpecies*.

ΚΥΝ-

ΚΥΝΤΑΝΟΣ ΚΟΝΤΑΞ.

Vide Κόνταξ(a).

ΜΑΡΩΝ.

Incognitus luſus. Meminit eius Balſamon ad Conc. VI. Can. LI. Ἔοικε δὲ διὰ τ τοιούτων κανόνων ἐπιτίμια ἐπινοηθῆναι τὰ βασιλικὰ παίγνια, τὸν κονλοπαίκτιν δηλαδὴ, τὸν Μάρονα. *Videntur autem per huiuſmodi canonas poenae excogitatae eſſe regia ludicra, contopaecta videlicet, Maron.*

ΜΗΛΟΛΟΝΘΗ.

Hanc aviculam pueri lino adligantes, in aerem mox emittebant; &, quum vellent, retrahebant; atque ita ſeſe oblectabant. Pollux lib. IX. capit. VII. Ἡ δὲ μηλολόνθη, ζῶον πτῆνόν ἐστιν· ᾧ ζώῳ λῖνον ἐκδήσαντες, ἀφιᾶσιν, ὅπερ ἑλικοειδῶς ἐν τῇ πτήσει τὸ λῖνον διελίσσεται. *Melolonthe autem, animal volucre eſt; cui linum adligantes emittunt, quod circuli inſtar in volatu linum evolvitur.* Meminit Ariſtophanes Nubibus, ubi ita Socratem loquentem introducit.

Μὴ νῦν περὶ σαυτὸν εἶλε τὴν γνώμην ἀεί·
Ἀλλ' ἀποχάλα τὴν φροντίδ' εἰς τὸν ἀέρα,
Λινόδετον, ὥσπερ μηλολόνθῳ τῷ ποδός.
Ne nunc intra te verſa animum ſemper;
Sed ſuſpende cogitationem in aerem,
Lino vinctam, ſicut melolonthae pede.

Vbi Scholiaſtes. Μηλολόνθῳ. Οὕτω γράφουσιν οἱ ἀκριβέστεροι. τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ζωύφιόν ἐστι χρυσίζον, καινθάρῳ ὅμοιον. ὃ λαμβάνοντες οἱ παῖδες, ἀποδεσμοῦσι λίνῳ, καὶ ἐκτελαννύουσιν. *Melolonthae, ita ſcribunt adcuratiores. Quidam autem dicunt, quod animalculum eſt aureolum, ſcarabaeo ſimile. Quod capientes pueri adligant lino, & explicant.* Linum autem, quo adligabant, erat tricubitale. Euſtathius ad Iliad. Ψ'. Μηλολόνθη, ζῶόν ἐστι, μεῖζον σφηκὸς, ἐκ τῆς ἀνθήσεως τῶν μηλεῶν χλωνάμενον, ἢ ἀρχομένοις ἀνθεῖν προσπλάμενον. ὃ παῖδες λῖνον τρίπηχυ ἐξάπτοντες, ἐῶσι πέτεσθαι. καὶ φερομένῳ δι' ἀέρος ἑλικοειδῶς, ἡδόμενοι τῇ θέᾳ, παρέπονται, τὰς χεῖρας ἐπικροτοῦντες. *Melolonthe, animal eſt, maius veſpa, ex productione florum in mali arboribus natum, aut incipientibus florere advolans. Quod pueri, linum tricubitale adnectentes, ſinunt volare. Et quum fertur per aerem obliquo motu, delectati ſpectaculo, inſequuntur, manibus adplaudentes.* Suidas addit; lignum exiguum adpenſum fuiſſe. Μηλολόνθη. ζωύφιον, ᾧ χρῶνται οἱ παῖδες εἰς παιδιάν. ὃ τοῖς ἄνθεσιν ἐπικαθίζεται· οἱ δὲ παῖδες, λῖνον τῷ ποδὸς ἐξαρτῶντες, καὶ ξυλίφιον, ὃ ὐκ ἰσχύουσιν ἀνακουφίσαι, εἰς τὸν ἀέρα ἀφιᾶσιν. *Melolonthe, animalculum, quo utuntur pueri ad luſum, quod floribus inſidet. Pueri autem, linum pedi adligantes, & lignum parvum, quod non poſſunt elevare, in aerem emittunt* [b].

ΜΟΝΟΒΟΛΟΝ.

Meminit Imperator Iuſtinianus in *L. Victum* 1. *Cod. De Aleatoribus*. *Dumtaxat autem ludere liceat* Μονόβολον. Iterum in *L. Alearum* 3. ibid. *Deinceps vero ordinet quinque ludos, Monobolon*, &c. Photius in Nomocanone cap. XXIX. Μόνον ᾧ παίζειν ἔξεστι μονόβολον. *Solum autem ludere licet monobolum*. Vbi Balſamon in Scholiis. Γίνωσκε δὲ, ὅτι μονόβολον λέγεται ὁ δρόμος. *Scito autem, quod monobolum dicitur curſus.*

ΜΥΙΑ ΧΑΛΚΗ.

Puer, clauſis oculis, manus protendens, obambulabat, donec aliquem comprehenderet. Heſychius. Μυῖα χαλκῆ. παιδιά τις, ἣν οἱ παῖδες παίζοντες καταμύουσιν, ἀποτείνοντες τὰς χεῖρας, ἄχρις ἄν τινος λάβωνται. *Muſca aenea, luſus quidam, quem pueri ludentes claudunt oculos; extendentes manus, donec quemdam accipiant.* Nomen ludo, quia, qui oculos clauſos habebat, colludentes quaeſiturus, inquiebat, Χαλκῆν μυῖαν θηράσω. *Aeream muſcam venabor*; ad quae alii, θηράσῃς, ἀλλ' οὐ λήψῃ, *venaberis, ſed non capies*, reſpondebant. Pollux lib. IX. capit. VII. Ἡ δὲ χαλκῆ μυῖα. ταινίᾳ τὼ ὀφθαλμὼ περισφίγξαντες ἑνὸς παιδὸς, ὁ μὲν περιστρέφεται, κηρύττων· χαλκῆν μυῖαν θηράσω· οἱ δὲ ἀποκρινάμενοι, θηράσεις, ἀλλ' οὐ λήψεις, σύν τισι βυβλίνοις παίουσιν αὐτὸν, ἕως τινὲς αὐτῶν λήψηται. *AErea autem muſca. Taenia oculos circumſtringentes unius pueri, hic quidem circumvertitur, clamans: aeream muſcam venabor. Illi autem reſpondentes, venaberis, ſed non capies, cum quibusdam papyraceis feriunt ipſum, donec aliquem ipſorum ceperit.* Et obſerva, etiam, dum quaereret, percuſſum fuiſſe. Euſtathius ad Iliad. Φ'. Οἱ δὲ ὕστερον, παιδιὰν αὐτῇ ἐπωνόμασάν τινα, ἣν χαλκῆν μυῖαν ὠνόμασαν, περὶ ἧς φράζουσιν οὕτω. καταδεῖ τις ἑαυτῷ τὰς ὄψεις, καὶ κατασὰς εἰς μέσον τῶν συνειλεγμένων, παριὼν φωνεῖ, χαλκῆν μυῖαν θηράσω. οἱ δὲ κύκλῳ ἑστῶτες, βίβλοις ἢ καὶ ταῖς χερσὶ παίοντες, ἀποκρίνονται. ἀλλ' οὐ λήψεις. ὅ ἢ ἂν λάβηται, καθίσησιν ἐκεῖνον εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν. *Poſteriores autem, luſum illi cognominaverunt quemdam, quem aeream muſcam nominaverunt, de quo memorant ita. Circumligatur quis panniculo oculos, & conſiſtens in medio congregatorum, tranſiens dicit, aeream muſcam venabor. Illi autem circumſtantes, ſcirpis, aut manibus ferientes, reſpondent; ſed non capies. Quem autem capit, conſtituit eum in ſuum locum* [c].

ΜΥΙΝΔΑ.

Similis fere priori erat. Heſychius. Μυίνδα· παιδιά τις, οὕτω καλουμένη ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος. καταμύων γάρ τις, τὸν ἐρωτώμενον ἀποφαίνεται σχεδιάζων, ἕως ἂν ἐπιτύχῃ· ἐὰν δὲ ἁμαρτὼν

(a) *Iac. Gronov.* His interpooi oportet ΛΗΚΙΝΔΑ. Apollonius. Ὡς ἰδὲ τινὰ εἰς δαλήγοντα βαρύτονα ἐξίν, ὡς τὸ Λήκινδα, Ὀστράκινδα, ὀνόματα παιδῶν. *Vt eoet quaedam in δα, deſinentia accentum habent in penultima, ut Lecinda, Oſtracinda, nomina ludorum.* Et daulo poſt. Τούτῳ γὰρ τῷ λόγῳ καὶ τὸ Μηκίνδα ἐν βαρεῖ τόνῳ ἐστί. *Hac enim ratione etiam Lecinda gravi accentu gaudet.*

[b] Hic ludus Lutetiae Pariſiorum in magno uſu eſt, ut ipſe vidi.

[c] Haec ludi ſpecies etiam apud nos, qui *Muſcam caecam* eam vocamus alicubi.

Digitized by Google

τῶν ἀναβλέψῃ, πάλιν καταμύει. *Muinda, lusus quidam, sic adpellatus ab eo, quod contingit. Claudens enim oculos quidam, interrogantem demonstrat coniiciens ex tempore, donec eum tangat; si autem peccans sursum adspiciat, rursus claudit oculos.* Pollux lib. IX. cap. VII. Ἡ δὲ μυίνδα· ἤτοι καταμύων τις φυλάττεται βοῶν· καὶ ὃν ἂν τῶν ὑποφευγόντων λάβῃ, αὐτίκα καταμύῃ ἀναγκάζει. *Muinda autem, seu claudens oculos quis servatur clamans; & quem ex subterfugientibus prehendat, statim claudere oculos cogit.*

ΜΥΣΤΕΑ.

Hesychius. Μυσέα· παιδιά τις, ἐπιτελουμένη καταλύοντα τὰς ἐξάρχοντας.

ΝΑΥΜΑΧΙΑ.

Inter aleae species ponitur a Polluce, libro VII. cap. XXXIII. sect. X. Κυβείας δ' εἴδη καὶ ἡ πλειστοβολίνδα παιδιὰ, καὶ τὸ ἀρτιάζειν, καὶ διαγραμμίζειν, καὶ διαγραμμισμὸς, καὶ χαλκίζειν, καὶ χαλκισμὸς, καὶ ἱμαντελιγμὸς, καὶ ναυμαχία. *Tesserae autem lusus species etiam pleistobolinda lusus, & paria ludere, & diagrammizzare, & diagrammismus, & chalcizare, & chalcismus, & himanteligmus, & naumachia.*

ΟΑΡΟΙ.

Ludus quidam obscoenus. Hesychius. Οἶαροι, αἱ γυναῖκες, ἀπὸ τοῦ συναρμόσθαι. ὀάρων ἕνεκα σφετεράων· μῦθοι, λόγοι, βουλεύματα. τινὲς δὲ θιάσους, καὶ παιδιὰν περὶ τὰ ἀφροδίσια. *Nuptiales, mulieres a nubendo. Nuptiarum causa suarum. Dicta, sermones, consultationes. Quidam autem sodalitia, & lusum in Venereis.* Eustathius ad Iliad. ν'. Δῆλον δὲ ἐκ παρασημάδσεως παλαιᾶς, καὶ ὅτι ὄαρος λόγος, ὁμιλία, παιδιά. *Manifestum autem ex adnotatione veteri, & quod nuptialis sermo, consuetudo, lusus.*

ΟΚΤΟΗΧΟΣ.

Balsamon ad Conc. VI. Can. LI. Ἔοικε δὲ διὰ τὰ τῶν τοιούτων κανόνων ἐπιτίμια ἐπινοηθῆναι τὰ βασιλικὰ παίγνια, τὸν κοντοπαίκτιν δηλαδὴ, τὸν μάρωνα, τὸν ἄγχιαλλον, τὸν ὀκτόηχον, καὶ τὰ λοιπά. *Videtur vero per talium canonum mulctas excogitata esse regia ludicra, contopaectam videlicet, marona, anchiallon, & octisonum, & reliqua.*

ΟΡΤΥΓΟΚΟΠΙΑ.

Cribro circulum quum fecissent, coturnices, inter se depugnaturas, statuebant; quae excedere circulo coacta, victa ipsa, & is cuius ea esset; ac interdum ipsae aves pretium victoriae erant, interdum constituta pecunia. Nonnumquam vero sic ludebant; coturnicem unus quidem exhibebat, alter medio eam digito feriebat, deinde e capite pennas etiam evellebat; quod si illa substi-

A nuisset, qui exhibuisset eam, victor erat; contra autem, si cessisset, & vulsuram subterfugisset, victoria penes alterum erat. Solebant vero victae ad aurem inclamare, ut victoris oblivisceretur vocem, quod Τρυλλίζειν, & Ἐντρυλλίζειν adpellabant; ac qui luderent, Ὀρτυγοκόποι, & Στυμφοκόποι dicebantur. Pollux lib. IX. cap. VII. Καὶ μέν τοι καὶ τὸ ὀρτυγοκοπεῖν, παιδιά. καὶ τὸ πρᾶγμα, ὀρτυγοκοπία. καὶ οἱ παίζοντες, ὀρτυγοκόποι, καὶ στυμφοκόποι ἐκαλοῦντο. καὶ τὸ κόπτειν τὰς ὄρτυγας, καὶ ἀνακλᾶσθαι, καὶ
B ἀνερεθίζειν. καὶ ἀνεγείρειν, παροξύνειν· καὶ ταῦτα ἐκ τῶν ὀρτυγοκοπικῶν ὀνομάτων. καὶ τηλίᾳ μὲν, ὁμοίᾳ τῇ ἀρτοπώλιδι, κύκλους ἐμπεριγράψαντες, ἀνίσασαν τοὺς ὄρτυγας ἐπὶ τὰς μάχας τὰς πρὸς ἀλλήλους. ὁ δὲ ἀνατραπεὶς, καὶ ἐκπεσὼν τοῦ κύκλου, ἡττᾶτο αὐτός τε, καὶ ὁ τοῦ ὄρτυγος δεσπότης. καὶ ποτὲ μὲν ἐπ' αὐτοῖς διετίθεντο τοῖς ὄρτυξι, ποτὲ δὲ καὶ ἐπ' ἀργυρῷ. ἔσθ' ὅτε δὲ ὁ μὲν ἵστη τὸν ὄρτυγα, ὁ δὲ ἔκοπτε τῷ λιχανῷ, εἶτα ἐκ τῆς κεφαλῆς πτερὰ
C ἀπέτιλλε. καὶ εἰ μὲν ἐγκαρτερήσειεν ὁ ὄρτυξ ἡ νίκη μετὰ τοῦ θρέψαντος αὐτὸν ἐγίνετο. ἐνδόντος δὲ, καὶ ὑποφυγόντος, ὁ κόπτων, ἢ ὁ τίλλων, ἐνίκα. τοὺς δὲ ἡττηθέντας ὄρτυγας ἐμβοήσαντες κατὰ τὸ οὖς, αὐτοὺς ἐξιοῦντο, λήθῃ ἐργαζόμενοι τῆς τοῦ νενικηκότος φωνῆς. καὶ τὸ ἐμβοᾶν τρυλλίζειν, καὶ ἐντρυλλίζειν, ὠνόμαζον. *Et tamen etiam coturnicem verberare, lusus. Et negotium, coturnicis verberatio. Et ludentes, coturnicum verberatores, & symphocopi vocabantur. Et percutere coturnices, & reverberare, & irritare. Et excitare, concitare; & haec ex nominibus ad coturnices feriendas. Et in pegmate quidem, simili loco, ubi panis venditur, circulos circumscribentes, sistunt coturnices in pugnas contra se invicem. Prostrata autem, & excidens circulo, vincebatur & ipsa, & huius coturnicis dominus. Et aliquando quidem constituebantur sub ipsarum avium praemio, quandoque autem etiam in argento. Interdum autem hic quidem statuit coturnicem, alter autem percussit digito, deinde ex capite plumam evellebat. Et siquidem duraverit coturnix, victoria penes eum, qui avem nutrierat, erat. Verum non tolerante, & subterfugiente, percutiens, aut vellens, vincebat. Victas autem coturnices inclamantes in aurem excitabant, oblivionem vocis, qua dicebatur victa, conciliantes; & inclamare illud, tryllizare, & entryllizare dicebant* [a].

ΟΣΤΡΑΚΙΝΔΑ.

Hesychius. Ὀστρακίνδα· παιδιὰ ἦν ἐπὶ τῷ ὀστράκῳ. *Ostracinda, lusus erat per testam.* Pueri, linea in medio ducta, utrimque stantes, testam in eam iaciebant; cuius pars una, nempe interior, pice illita, Νὺξ, *Nox*, dicebatur; altera vero alba, Ἡμέρα, *Dies*, quique abiiceret, νὺξ, ἢ ἡμέρα, *nox, aut dies*, inter abiiciendum dicebat. Elegerant autem inter se partes; illi albam isti nigram; quorumque pars superior esset, fugientes alios insequebantur; ac si quem comprehendissent, is sedere, & ludo etiam abstinere, Ὄνος, *Asinus*, dictus, iubebatur. Eustathius ad Iliad. σ'. Ἐλέχθη δὲ αὐτὴ καὶ ἐκ παιδιᾶς τοιαύ-

[a] Hic ludus adhuc apud Italos alicubi in usu est.

τῆς. παῖδες δύο γραμμῇ τινι μεσολαβύσῃ διεσηκότες ἀλλήλων, ὄστρακον ἀνερρίπτουν. ἓν θάτερον μέρος πεπισσωμένον ἦν, τὸ ἐντὸς δηλαδή. τὸ δ' ἐκτὸς, ἀπίσσωτον. διώριζο δὲ τοῖς συμπαίζουσι, τίνων μὲν ἦν, τὸ τὴν πίσσαν ἔχον· τίνων δὲ, τὸ λοιπόν. κἀ ὅτε φασὶν ἀναβληθὲν τὸ ὄστρακον πέσοι, ὧν μὲν τὸ κάτω τοῦ ὀστράκου, ἔφευγον· οἱ δὲ λοιποὶ, ἐδίωκον. κἀ ἐλέγετο τοῦτο, περιστροφὴ ὀστράκου, κἀ ἡ παιδιὰ, ὀστρακίνδα ἐκαλεῖτο. *Dicta autem est etiam illa ex luſu hoc. Pueri duo linea quadam in medio ducta diſtantes invicem, teſtam iaciunt; cuius altera quidem pars picata erat, interior videlicet; exterior autem non picata. Definitum vero erat colludentibus, quorum quidem foret, pars picem habens; quorum vero reliquum. Et quando dicunt, ſurſum iacta teſta cadat, quorum quidem erat pars infra teſtam, fugiebant; reliqui autem, perſequebantur. Et dicebatur hoc, converſio teſtae. Et luſus, oſtracinda vocabatur.* Et mox, e Platone Comico. Εἶξασι τοῖς παιδαρίοις τούτοις, οἱ ἑκάστοτε γραμμὴν ἐν ταῖς ὁδοῖς διαγράψαντες, διανειμάμενοι δίχ' ἑαυτοὺς, ἑστᾶσιν αὐτῶν οἱ μὲν, ἐκεῖθεν τῆς γραμμῆς· οἱ δ' αὖ, ἐκεῖθεν, εἷς δ' ἀμφοτέρων ὄστρακον αὐτοῖς ἀνίησιν, εἰς μέσον ἑστώς· κἄν μὲν πίπτωσι τὰ λευκὰ ἐπάνω, φεύγειν ταχὺ τοὺς ἑτέρους δεῖ· τοὺς δὲ, διώκειν ὁ δ' ἀναρρίπτων τὸ ὄστρακον, ἐπιλέγει· νὺξ, ἢ ἡμέρα. *Cedentibus his puerulis, qui identidem linea in viis perſcripta dividentes bifariam ſe, ſtant pars quidem eorum ab hoc latere lineae, pars vero rurſus, illinc. Vnus autem utrorumque teſtam illis emittit, in medio ſtans. Et ſiquidem cadunt alba ſuperne, fugere cito alteros oportet, hos autem perſequi. Qui vero ſurſum iacit teſtam, adiicit; nox, aut dies.* Eum vero, qui comprehenſus forte eſset, Ὄνον, *Aſinum*, dictum ex Polluce nobis conſtat, cuius verba ecce iſta lib. IX. cap. VII. Ὀστρακίνδα δὲ, ὅταν γραμμὴν ἑλκύσαντες οἱ παῖδες ἐν μέσῳ, καὶ διανεμηθέντες, ἑκατέρα μερὶς, ἡ μὲν τὸ ἔξω τοῦ ὀστράκου πρὸς αὐτὴν εἶναι νομίζουσα, ἡ δὲ τὸ ἔνδον, ἀφέντος τινὸς καλὰ τῆς γραμμῆς τὸ ὄστρακον, ὁπότερον ἂν μέρος ὑπερφανέῃ, οἱ μὲν ἐκείνῳ προσήκοντες διώκουσιν, οἱ δὲ ἄλλοι φύγωσιν ὑποστραφέντες. ὅπερ εἶδος παιδιᾶς αἰνίττεται καὶ Πλάτων, ἐν οἷς εἰς Φαῖδρον ἐρωτικοῖς. ὁ μὲν τοίνυν ληφθεὶς τῶν φευγόντων, ὄνος οὗτος κάθηται· ὁ δὲ βίψας τὸ ὄστρακον, ἐπιλέγει· νὺξ, ἡ ἡμέρα. τὸ γὰρ ἔνδον αὐτοῦ μέρος κατήλειπται πίττῃ, ὃ τῇ νυκτὶ ἐπιπεφήμισαι. καλεῖται δὲ καὶ ὀστράκου περιστροφὴ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παιδιᾶς. *Oſtracinda autem, quum lineam trahentes pueri in medio, & diviſi utraque pars, altera quidem extra teſtam ad ipſam eſſe putans, illa autem interius, mittente quodam teſtam per lineam; quaecumque pars ſuperior adparuerit, hi quidem ad illud pertinentes perſequuntur, alii autem fugiunt converſi. Quam ſpeciem luſus innuit quoque Plato in amatoriis ad Phaedrum. Qui igitur ex fugientibus captus quidem eſt, aſinus hic deſidet; iaciens autem teſtam adiicit; nox, aut dies. Interior enim pars oblita eſt pice, quae nocti reſpondet. Vocatur autem etiam teſtae converſio ſpecies haec luſus.* Vbi vides, ut & in Euſtathii verbis, quod Περιστροφὴ ὀστράκου, *converſio teſtae*, etiam adpellatus ludus iſte fuerit. Eſt Platonis quoque in Phaedro locus quidam, Polluci citatus, qui adludit. Φυγὰς δὴ γίνεται ἐκ τούτων, κἀ ἀπεστερημὸς ὑπ' ἀνάγκης, ὁ πρὶν ἐρασὴς, ὀστράκου μεταπεσόντες, ἴεται φυγῇ μεταβαλών. ὁ δὲ ἀναγκάζεται διώκειν ἀγανακτῶν, κἀ ἐπιθειάζων. *Exſul autem fit exinde, & privatus neceſſitate, qui antea amator, teſta recidente, mittitur fuga commutatus. Hic autem cogit perſequi indignatus, & obteſtans deos.* Eunapius in Prohaereſio. Καὶ ὁ μὲν, ὥσπερ βασιλέως ἐπιτρέψαντος, κἀ μεταπεσόντος ὀστράκου, κατῆλθε τὸ δεύτερον εἰς τὰς Ἀθήνας. *Et hic quidem, data rege concedente, & recidente teſta, diſceſſit ſecunda vice Athenas.* Et apud Suidam in Ὀστράκου περιστροφή. Ὥσπερ ὀστράκου μεταπεσόντος, ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐχώρησε Ῥωμαίοις. *Teſtae converſio. Velut teſta recidente, ad melius evaſit Romanis.* Arrianus in Epictetum lib. IV. cap. VII. Ὡς ὀστρακίοις τὰ παιδία παίζοντα, περὶ μὲν τὰ παιδιᾶς διαφέρεται, τὰ δ' ὀστράκινα οὐδὲν φροντίζει· οὕτω δὲ κἀ οὗτος, τὰς μὲν ὕλας παρ' οὐδὲν ἡγεῖται πεποιημένος. τὴν παιδιὰν δὲ, τὴν περὶ αὐτὰς, κἀ ἀναστροφὴν, ἀσπάζεται. *Prout teſtis pueri ludentes, de luſu quidem litigant, teſtas autem non curant; ſic vero etiam hic, materias quidem nihili faciebat; luſum autem, qui circa illas, & converſationem, amplectitur* (a).

ΟΥΡΑΝΙΑ.

Heſychius. Οὐρανίαν. ὅταν τὴν σφαῖραν ἀναβάλωσιν. κἀ ἡ τοιαύτη δὴ καθόλου παιδιὰν, οὐρανίαν καλοῦσι. *Vranian, quum pilam ſurſum iaciant. Et hunc autem univerſe luſum, uraniam vocant.* Dicebatur nempe in pilae luſu, quum alter eam in ſublime eiiceret; alter, priuſquam in terram caderet, adſiliens raperet. Pollux lib. IX. capit. VII. Ἡ δὲ τῆς σφαίρας παιδιὰ, ὀνόματα εἶχεν. ἐπίσκυρος, φενίνδα, ἀπόῤῥαξις, οὐρανία. *Pilae autem luſus, nomina habebat; epiſcyrus, phennida, aporrhaxis, urania.* Et mox. Ἡ δὲ οὐρανία. ὁ μὲν, ἀνακλάσας αὐτὸν, ἀποῤῥίπτει τὴν σφαῖραν εἰς τὸν οὐρανόν. τοῖς δ' ἦν ἀλλομένοις φιλοτιμία, πρὶν εἰς γῆν αὐτὴν ἐμπεσεῖν, ἁρπάσαι. *Vrania autem, hic quidem, reflectens ſe ipſum, abiicit pilam in coelum. Aliis autem erat ſalientibus ſtudium, antequam in terram ipſa incideret, rapuiſse.* Euſtathius ad Odyſs. Θ'. Εἰκὸς δὲ καὶ τὴν διὰ σφαίρας παιδιὰν, τὴν καλουμένην οὐρανίαν, τοιαύτην εἶναι. *Veriſimile autem, & hunc per pilam luſum, dictum uraniam, talem eſſe.* Nec multo poſt. Ὅτι δὴ ἡ ῥηθεῖσα οὐρανία, εἶδος ἦν τῆς διὰ σφαίρας παιδιᾶς, δηλοῖ ὁ γράψας, ὅτι ταύτης ἡ μέν τις, ἐλέγετο οὐρανία· ἡ δὲ, ἀπόῤῥαξις· ἡ δὴ, ἐπίσκυρος· ἡ δὴ, φαινίνδα. οὐρανία μὲν, ἡ εἰς οὐρανὸν τῆς σφαίρας ἀναβολή. *Quod autem dicta urania, ſpecies erat per pilam luſus, notat iſte, qui ſcripſit, quod huius alia quidem dicebatur urania, alia autem aporrhaxis; haec autem, epiſcyrus, haec autem phaeninda. Vrania quidem in coelum pilae iactatio.*

ΠΑΙ-

(a) Non multum differt luſus, quo denarius iacitur, & utram faciem quis velit, interrogatur; qui quidem etiam apud Romanos in uſu erat, ut apud *Macrobium* videre eſt.

Digitized by Google

ΠΑΙΔΙΑ ΕΝ ΥΔΑΤΙ.

Qualis iſte luſus fuerit, ignoramus; gymnaſticum fuiſſe, iſtud ſcimus. Galenus meminit, Περὶ τῶν πεπονθότων τόπων, libro IV. Πυθόμενος ἐν τῇ διηγήσει διατρίψαι τὸν ἄνθρωπον ἐν λίμνῃ τινὶ κατ' ἀγρὸν, ὥρα θέρους μετά τινων ἑτέρων παίζοντα γυμνασικὰς παιδιὰς, οἵοις εἰώθασιν οἱ νέοι παίζειν ἐν ὕδατι. *Comperiens in relatione moratum fuiſſe hominem in lacu quodam in agro, tempore aeſtatis cum quibusdam aliis ludentem gymnaſticos luſus, quales ſolent adoleſcentes ludere in aqua,*

ΠΕΝΤΑΛΙΘΑ.

Mulierum potiſſimum erat. Ita deſcribitur a Polluce lib. IX. cap. VII. Τὰ δὲ πεντάλιθα, ἤτοι λιθίδια, ἢ ψῆφοι, ἀστράγαλοι, πέντε ἀνερρίπτουν, ὥστε ἐπιστρέψαντα τὴν χεῖρα δέξασθαι τὰ ἀναρριφθέντα κατὰ τὸ ὄπισθε θέναρ. ἢ εἰ μὴ πάντα ἐπίσαιεν, ἢ τῶν ἐπισάντων ἐπικειμένων ἀναιρεῖσθαι τὰ λοιπὰ τοῖς δακτύλοις, τὸ δὲ ῥῆμα, τὸ πενταλιθίζειν, ἐστὶν ἐν τοῖς Ἑρμίππου Θεοῖς. τὸ δὲ ὄνομα, πεντάλιθα. γυναικῶν δὲ μᾶλλόν ἐστιν ἡ παιδιά. *Pentalitha autem, vel lapilli, aut calculi, aut (a) tali, quinque ſurſum iaciebantur, ut converſa manu accipiat ſurſum iacta in poſteriore vola; aut ſi non omnia inſiſtant utique inſiſtentibus illis, quae impoſita ſunt attollere reliqua digitis. Verbum autem pentalithizare, eſt in Hermippi Diis. Nomen autem eſt pentalitha. Mulierum autem potius eſt luſus.*

ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗ ΟΣΤΡΑΚΟΥ.

Vide Ὀστρακίνδα.

ΠΕΡΙΧΥΤΗ.

Imperator in *L. Victum* 1. *Cod. De Aleatoribus. Liceat item ludere* Περιχυτήν. Iterum in *L. Aleatorum* 3. ibidem. *Deinceps vero ordinet quinque ludos, Monobolon, Contomonobolon, Quintanum contacem ſine fibula, Perichyten, & Hippicen.* Balſamon in Photii Nomocan. Tit. XIII. cap. XXIX. Περιχυτὴ, ἡ πάλη. *Perychite, lucta.*

ΠΕΤΤΕΙΑ.

Calculorum luſus; quos uterque quinque habebat, in laterculo totidem lineis diſtincto; quarum media, ἱερὰ γραμμὴ, *ſacra linea*, dicebatur; ipſe laterculus, πόλις, *urbs*; calculi, Κύνες, *Canes*, nuncupabantur; erantque utrimque diſcolores. Et in eo ludentium induſtria verſabatur, ut calculi duo concolores alterum diſcolorem circumventum tollerent. Pollux lib. IX. cap. VII. Τὸ δὲ πεττεύειν, καὶ ἡ πεῖτεία, καὶ τὸ πεσσὸν, ὄνομ' ἦν· καὶ πεσσονομεῖν, καὶ πεττευτής. καὶ ταῦτα μὲν ἐν ἐκείνοις προείρηται. ἐπειδὴ δὲ ψῆφοι μέν εἰσιν οἱ πεσσοὶ, πέντε δὲ ἑκάτερον εἶχε τῶν παιζόντων ἐπὶ πέντε γραμμῶν, εἰκότως εἴρηται Σοφοκλεῖ,

Meurſii Tom. III.

(a) Non in Polluce legitur, ἢ ἀστράγαλοι, quam vocalem neſcio cur Meurſius omiſerit. *Gronov.*

A Καὶ πεσσὰ πεντάγραμμα, καὶ κύβων βολαί.

Τῶν δὲ πέντε ἑκατέρωθεν γραμμῶν μέση τις ἦν ἱερὰ καλουμένη γραμμή. καὶ ὁ τὸν ἐκεῖθεν κινῶν πεῖτον, παροιμίαν ἐποίει. Κινῶ τὸν ἀφ' ἱερᾶς. Ἡ δὲ διὰ πολλῶν ψήφων παιδιὰ πλινθίον ἐστὶ, χάρας ἐν γραμμαῖς ἔχον διακειμένας. καὶ τὸ μὲν πλινθίον, καλεῖται πόλις· τῶν δὲ ψήφων ἑκάστη, κύων. διηρημένων δὲ εἰς δύο τῶν ψήφων κατὰ τὰς χρόας, ἡ τέχνη τῆς παιδιᾶς ἐστι, περιλήψει τῶν δύο ψήφων ὁμοχρόων τὴν ἑτερόχρουν ἀναιρεῖν. *Calculis ludere autem, & calculorum luſus, & calculus nomen erat; & peſſonomein, vel calculos diſponere, & petteutes. Et haec quidem in illis antea dicta ſunt. Quoniam vero lapilli quidem ſunt tali, quinque autem unuſquiſque habebat ludentium in lineas quinque, merito dictum eſt a Sophocle,*

B *Et calculi quinque, lineis notati, & teſſerarum iactus.*

Quinque autem utrimque linearum media quaedam erat, ſacra dicta linea. Et qui illinc movebat calculum, proverbium faciebat: Moveo hunc ab ſacra. Per plures autem calculos luſus laterculus eſt, loca in lineis habens diſpoſita. Et laterculus quidem, vocatur urbs; lapillorum unuſquiſque, canis. Diviſis autem in duo lapillis ſecundum colores, ars luſus eſt, comprehenſione duorum lapillorum concolorum diverſicolorum tollere. De quinque calculis, Etymologici Auctor tradit, inde etiam Πελτέαν dictam, quaſi Πεντέαν, *quinariam*, videri. Πεσσοί. βόλια κυβιςῶν. πεσσὰ ὁμωνύμως, ἥτε γραμμὴ, καὶ ὁ ψῆφος. πέντε δὲ ἦσαν, οἷς ἐχρῶντο. καὶ πεσσὰ πενταγράμμα. καὶ τάχα ἡ πελτέα, οἱονεὶ πεντέα τις οὖσα. *Calculi, iactus ludentium teſſeris; calculi eiusdem nominis, & ipſa linea, & calculus. Quinque autem erant quibus utebantur. Et calculi quinquelineares. Et fortaſſis, vox petteia, vel calculorum luſus, conſiderari debet, quaſi penteia quinaria quaedam.* De lineis quinque, & media ſacra, mox idem adfirmat. Ἐπὶ δὲ τῶν πέντε γραμμῶν τὰς ψήφους ἐτίθουν· ὧν ἡ μέση γραμμὴ, ἱερὰ ἐκαλεῖτο. *In quinque autem lineis lapillos ponebant; quarum media linea, ſacra vocabatur.* Euſtathius ad Odyſſ. ά. Πέντε ἦσαν (πεσσὰ) οἷς ἐχρῶντο· καὶ ἐπὶ πέντε γραμμαῖς τὰς ψήφους ἐτίθουν. ὧν ἡ μέση, ἱερὰ ἐκαλεῖτο. καὶ διὰ τὰς πέντε ταύτας καὶ πελτεία ἐδόκει κληθῆναι, ὡς οἱονεὶ πεντέα τις οὖσα. *Quinque erant (calculi) quibus utebantur, & in quinque lineis lapillos ponebant. Quarum media, ſacra vocabatur. Et propter has quinque etiam pettia videtur adpellata eſſe, quaſi inſtar quinariae alicuius.* Et mox. Τὰς δὲ πεσσὰς λέγει, ψήφους εἶναι πέντε· αἷς ἐπὶ πέντε ἕκαστον τῶν πεπλευσάντων ἔχειν τὰς καθ' ἑαυτόν. Σοφοκλῆς. καὶ πεσσὰ πεντάγραμμα, καὶ κύβων βολαί. *Calculos autem dicit, lapillos quinque: quos quinos quiſque ludentium habebat circa ſe. Sophocles. Et calculi quinquelineares, & teſſerarum iactus.* Ab his quinque lineis, Πεσσὰ πεντάγραμμα, *calculos quinquelineares*, dixiſſe Sophoclem aiunt Grammatici; idque in fabula, cui titulus a Poeta datus erat, Ναύπλιος Πυρκαεύς. Heſychius. Πεσσὰ πεντάγραμμα, καὶ κύβων βόλας. Σοφοκλῆς Ναυπλίῳ πυρκαεῖ. παρ' ὅσον πέντε γραμμαῖς ἔπαιζον· *Calculos quinquelineares, &*

teſſerarum iactus. Sophocles Nauplio facem accenſam tenenti; in quantum v. *lineis ludebant.* A quinta linea, quae Ἱερὰ, *ſacra*, dicebatur, non temere calculum movebant, niſi ſumma urgente neceſſitate. Itaque proverbium erat, τὸν ἀφ' ἱερᾶς κινᾶν. *Ab ſacra movere calculum.* Euſtathius ibidem. Παρετέινετο δέ, φησι, δι' αὐτῶν καὶ μέση γραμμή· ἣν ἱερὰν ὠνόμαζον, ἐπεὶ ὁ νικώμενος ἐπ' ἐσχάτῳ αὐτὴν ἵει. *Producebatur autem, dicit, per illas etiam media linea; quam ſacram nominabant, quoniam victus ad ultimam illam mittitur.* Heſychius. Τὸν ἀφ' ἱερᾶς, γραμμή τις ἐν τῇ παιδιᾷ τῶν πεττῶν, ἱερὰ καλουμένη. *Calculum ab ſacra. Linea quaedam in luſu calculorum, ſacra dicta.* Suidas. Κινήσω τὸν ἀφ' ἱερᾶς. Τὸ τὸ ἐπὶ τῶν τὴν ἐσχάτῳ βοήθειαν κινούντων τέτακται. *Movebo illum ab ſacra. Hoc de illis, qui ultimum auxilium movent poni ſolet.* Diogenianus Cent. v. Proverb. XLI. Κινήσω τὸν ἀφ' ἱερᾶς. Ἐπὶ τῶν τὰ ἔσχατα κινδυνευόντων. *Movebo illum ab ſacra. De illis, qui ultima periclitantur.* Sophron.

Κινήσω δ' ἤδη τὸν ἀφ' ἱερᾶς.
Movebo autem iam hunc ab ſacra.

Theocritus Idyll. VI.

Καὶ τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινεῖ λίθον. ——
Et illum ab linea movet lapidem. ——

Euſtathius De Amoribus Iſmeniae. Αἱ δέ γε μητέρες ἡμῶν καὶ λίθον, ὅ φασι, τὸν ἀπὸ γραμμῆς κινοῦσι πρὸς δάκρυον. *Matres autem noſtrae, & lapidem, quod dicunt, illum ab linea movent ad lacrimam.* Laterculus, in quo ludebatur, Πόλις, *Vrbs*, dictus. Adluſiſſe videtur Plato De Rep. lib. IV. Ἑκάστη γὰρ αὐτῶν πόλις εἰσὶ πάμπολλαι, ἀλλ' οὐ πόλις, τὸ τῶν παιζόντων. *In unaquaque enim illorum urbes ſunt permultae, ſed non urbs, id quod ludentes ſolent dicere.* Vnde Πόλιν παίζειν, *Vrbe ludere.* dixit Cratinus Δραπέτισι. Zenobius Cent. v. Proverb. LXVII. Πόλιν παίζειν. (ita reſcribo, non Πόλις, ut editur; neque Πόλιν, ut in Vaticano eſse monet Schottus.) Μέμνηται ταύτης Κρατῖνος ἐν Δραπέτισι. ἡ δὲ πόλις, εἶδός ἐστι παιδιᾶς πεττευτικῆς. καὶ δοκεῖ μετενηνέχθαι ἀπὸ τῶν ταῖς ψήφοις παιζόντων, ταῖς λεγομέναις νῦν μὲν χώραις· τότε δὲ, πόλεσιν. *Vrbe ludere. Meminit huius Cratinus in Fugitivis. Vrbs autem, ſpecies eſt luſus calculatorii. Et videtur traductus ab illis, qui lapillis ludunt, dictis nunc quidem locis, tunc vero urbibus.* Sed neque recte Πόλιν, *Vrbem*, ludum facit, neque lineas Πόλις, *Vrbes*, dictas eſse tradit; quem errorem etiam Heſychius erat; apud quem tamen recte legitur, Πόλιν παίζειν, *Vrbe ludere.* Quum ante hos viginti ſex annos, pene puer, Spicilegium in Theocritum inſtituerem, aliter volui; ſed erravi, ut in illa aetate non ſemel. De diverſo eorum colore, quo diſtincti, Lucanus, ſi is eſt auctor, in Carmine in Piſonem:

Callidiore modo tabula variatur aperta
Calculus, & vitreo peraguntur milite bella;
Vt niveus nigros nunc, & niger adliget albos.

De ludi modo, & calculo uno diſcolore a duobus concoloribus circumvento, verſus iſte Martialis lib. XIV. epigr. XV.

Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.

Ovidius De Arte Amand. lib. II.

Sive latrocinii ſub imagine calculus ibit,
Fac pereat vitreo miles ab hoſte tuus.

Et lib. III.

Cautaque non ſtulte latronum proelia ludat,
Vnus cum gemino calculus hoſte perit.

Eleganter itaque *Inſidioſos latrones* Martialis calculos dixit, lib. cit. epig. XVIII.

Inſidioſorum ſi ludis bella latronum,
Gemmeus iſte tibi miles, & hoſtis erit.

Erat itaque plane idem cum eo, quem poſteriores Graeci Ζατρίκιον adpellarunt; de quo ſupra a me dictum. Inventum autem ludum iſtum quidam a Palamede volunt. Philoſtratus in Heroicis, ubi de eo heroe agit. Ὄντων ᾧ τῶν Ἀχαιῶν ἐν Αὐλίδι, πεπῖες εὗρεν· ἐ ῥάθυμον παιδιὰν, ἀλλ' ἀγχίνουν, καὶ εἴσω σπουδῆς. *Achivis autem in Aulide morantibus, calculos invenit; non otioſum luſum, ſed ingenioſum, & intra ſerium ſtudium.* Etymologici Auctor. Εὗρε δὲ αὐτὴν (τὴν πεῖτείαν) Παλαμήδης. *Invenit autem eum (calculorum luſum) Palamedes.* Et apud Ilienſes lapis oſtendebatur, in quo Graeci ludere ſoliti. Euſtathius ad Iliad. β'. Καὶ Παλαμήδης ἐπινοησαμένου κυβείαν καὶ πεῖτείαν ἐν Ἰλίῳ, εἰς παραμύθιον λιμῷ, καταισχόντος τὴν στρατίαν, λίθος ἐκεῖ ἐδείκνυτο, καθὰ Πόλεμων ἱστορεῖ, ἐφ' ᾧ ἐπέσσευον. *Et quum Palamedes excogitaviſſet teſſerarum luſum, & calculorum in Ilio, ad ſolatium famis, quae invaſerat exercitum, lapis illic monſtrabatur, ut Polemon ſcribit, in quo calculis ludebant.* Deinde adferuntur ab eo iſti verſus e Sophoclis Palamede,

Οὐ λιμὸν ἔτος τόν δ' ἀπῶσε, σὺν θεῷ
Εἰπεῖν, χρόνου τε διατριβὰς σοφωτάτας
Εὗρε, φλοίσβου μετὰ κοπὴν καθημένοις,
Πέσσες, κύβους τε, τερπνὸν ἀργίας ἄκος.
Non famem hic iſtam repulit, cum deo
Dixerim, & temporis moras doctiſſimas
Invenit, murmurantis fluvii poſt abrupta
ſedentibus,
Calculos, teſſeraſque, iucundum otii remedium.

Apud Argivos etiam Palamedis calculus erat. Idem Euſtathius loco citato. Ἐμαρτύρουν δὲ καὶ Ἀργεῖοι, παρ' οἷς ἦν, φασὶν, ὁ λεγόμενος Παλαμήδους πεσσός. *Teſtabantur autem etiam Argivi, apud quos erat, dicunt, dictus Palamedis calculus.* Vtrumque, & de lapide apud Ilienſes, & de Palamedis calculo, iterum tradit ad Od. α'. Λέγει ᾧ καὶ ἐν μὲν Ἰλίῳ δείκνυσθαι λίθον, ἐφ' ᾧ ἐπέσσευον οἱ Ἀχαιοί· ἐν δὲ Ἄργει, τὸν λεγόμενον Παλαμήδους πεσσόν. *Dicit autem etiam in Ilio quidem monſtrari lapidem, in quo luſerunt calculis Achivi; in Argis autem dictum Palamedis calculum.* Plato in Phaedro, Theuth AEgyptium inveniſſe commemorat. Ἤκουσα τοίνυν, περὶ Ναύκρατιν τῆς Αἰγύπτου γενέσθαι τῶν ἐκεῖ παλαιῶν θεῶν, ᾧ καὶ τὸ ὄρνεον τὸ ἱερὸν, ὃ δὴ καλοῦσιν Ἶβιν· αὐτῷ δὲ ὄνομα τῷ δαίμονι εἶναι Θεύθ. τοῦτον ᾧ, πρῶτον ἀριθμόν τε καὶ λογισμὸν εὑρεῖν, καὶ γεωμετρίαν, καὶ ἀστρονομίαν, ἔτι δὲ πεῖτείας τε καὶ κυβείας. *Audivi igitur, circa Naucratim AEgypti*

gypti fuisse illic quemdam antiquorum deorum, cui & avis sacra, quam vocant Ibin; ipsi autem nomen daemoni esse Theuth. Hunc autem, primum & numerum, & computationem invenisse, & geometriam, & astronomiam, adhuc autem calculorum, & talorum lusus. Sed diversam hanc πεττείαν, *calculorum lusus*, fuisse, & eam quae τῦ πεττευτηρίυ, *laterculi astronomici*, dicebatur, tradunt veteres Platonis in locum istum Interpretes. Non exstant quidem illi ipsi; sed eorum explicationem repraesentat nobis Eustathius ad Odyss. ά. Πλάτων τὴν τῶν πεσσῶν εὕρεσιν Αἰγυπτίοις ἀνατίθησιν ἐν Φαίδρῳ. καὶ οἱ τῦ Πλάτωνος ὑπομνηματισταὶ, ἐ τὴν παρ' Ἕλλησι πεττείαν σημαίνεσθαί φασιν ὑπὸ Πλάτωνος, ἀλλὰ τὴν τῦ λεγομένυ πεττευτηρίυ· καταγράφεσθαι γάρ τι πλινθίον, ὥσπερ ἐν τῇ πεττευτικῇ παιδιᾷ, δι' οὗ τὰ κινήματα τῦ ἡλίυ, καὶ τῆς σελήνης, ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐλλειπτικὰ, πραγματεύονται οἱ Αἰγύπτιοι. *Plato calculorum inventionem AEgyptiis reponit in Phaedro. Et Platonis interpretes non illum apud Graecos calculorum lusum significari dicunt ab Platone, sed alterum dicti laterculi astronomici; describi enim quemdam laterculum, sicut in calculorum lusu, per quem motus Solis, & Lunae, adhuc autem, & elliptica, efficiunt AEgypti.* Idem brevius dicit ad Iliad. β'. Τὴν αὐτῶν (τῶν πεσσῶν) εὕρεσιν, Αἰγυπτίοις ἀνατιθέασιν ἕτεροι· καὶ ἐ παιγνιώδη, ἀλλὰ φιλόσοφον, ἡ Αἰγυπτιακὴ πεττεία λέγεται. *Hanc istorum (calculorum) inventionem AEgyptiis reponunt alii; & non ludibundus, sed philosophicus AEgyptiacus calculorum lusus dicitur.* Et haec ipsa est illa πεττεία, *calculorum lusus*, de qua Suidas, quam tamen cum ista altera non recte confundit, dum inventionem eius Palamedi adscribit, istis verbis. Τάβλα. ὄνομα παιδιᾶς. ταύτην ἐφεῦρε Παλαμήδης, εἰς συναγωγὴν τῦ Ἑλληνικῦ στρατῦ, σὺν φιλοσοφίᾳ πολλῇ. τάβλα γάρ ἐστιν, ὁ γήϊνος κόσμος· δώδεκα δὲ κάστοι [a], ὁ ζωδιακὸς ἀριθμός· τὸ ὃ ψηφοβόλον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἐπλὰ κοκκία, τὰ ἐπλὰ ἄστρα τῶν πλανητῶν. ὁ δὲ πύργος, τὸ ὕψος τῦ οὐρανῦ· ἐξ ἧ ἀνταποδίδοται πᾶσι πολλὰ, καὶ καλὰ, καὶ κακά. *Tabla, nomen lusus; hunc invenit Palamedes, ad congregationem Graeci exercitus, cum sapientia multa. Tabla enim est, terrenus mundus; duodecim autem casus, Zodiacus numerus; alveus autem lusorius, & in eo septem grana, septem sidera planetarum; turris autem, altitudo Coeli; ex qua adtribuuntur omnibus multa, & bona, & mala.* Eodem modo Cedrenus. Οὗτός ἐστι Παλαμήδης, ὁ καὶ τὴν ταῦλαν ἐφευρὼν πρὸς μέλεωρισμὸν τῦ στρατοῦ, καὶ τὴν ἐν αὐτῇ σύνθεσιν σὺν φιλοσοφίᾳ πολλῇ κατασήσας. ὥρισε γὰρ εἶναι ἡ ταῦλαν, τὸν γήϊνον κόσμον· τὰς δὲ δώδεκα κάστας, ἡ ζοδιακὸν ἀριθμόν· τὸ δὲ ψηφοβόλον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ κοκκία, τὰ ἐπλὰ ἄστρα τῶν πλανητῶν· τὸν δὲ πύργον, τὸ ὕψος τῦ οὐρανῦ, ἐξ ἧ ἀνταποδίδοται πᾶσι καλὰ, ἡ κακά. *Hic est Palamedes, qui & taulan invenit ad elevationem exercitus, & quae in illa est compositio, cum sapientia multa constituit. Determinavit enim esse taulan, terrenum mundum; duodecim autem casus, zodiacum numerum; alveum autem lusorium, & quae in eo grana, septem sidera planetarum; turrim autem, altitudinem Coeli, ex qua adsignantur omnibus bona, aut mala.* Isaacius quoque Porphyrogeneta, in Paralipomenis Homeri. Ὁ δὲ (Παλαμήδης) πρῶτος τὸ ταυλίζειν ἐξεύρηται, ἐκ γῦν τῆς κινήσεως τῶν ἐν ὐρανῷ ἑπλὰ πλανητῶν, τῶν κατὰ μοιρικὴν τύχην, ὥς φασιν, ἐπαγόντων χαρὰς τοῖς ἀνθρώποις, καὶ λύπας, ὡρίσατο τὴν ταῦλαν, ἤτοι τὸν πίνακα τοῦ παιχνίυ, τὸν γήϊνον κόσμον· τὰς δὲ δώδεκα κάστας, ἤτοι τὰ χαρακώματα τύτυ, τὸν ζωδιακὸν ἀριθμόν. *Primus autem (Palamedes) tablizare invenit. Ex motu igitur in Coelo septem planetarum, qui secundum particularem fortunam, ut dicunt, adferunt gaudia hominibus, & dolores, definivit taulan, sive tabulam lusus, terrenum mundum; duodecim autem casus, sive castra huius, zodiacum numerum.* Vt autem hi tres posteriores Scriptores, τὴν πεττείαν, Graecorum, & AEgyptiorum, inter se confundunt; ita Hesychius, τὴν πεττείαν, & τὴν κυβείαν, *calculorum, & tesserarum lusum*, aliquot Glossis. Ecce. Πεσσοῖς· πεττοῖς. βολίοις. κύβοις. *Calculis. calculis. iaculis. tesseris.* Iterum. Πεττεία. ἡ διὰ κύβων παιδιά. *Calculorum lusus, per tesseras lusus.* Et mox. Πεττείαις. κύβοις. τάβλαις. *Calculorum lusibus. tesseris. tablis.* Deinde. Πεττεύυσι. κυβεύουσι. *Calculis ludunt. tesseris ludunt.* Alibi tamen satis clare distinguit, quum inquit. Διαφέρει δὲ πεττεία κυβείας. ἐν ᾗ μὲν γὰρ, τὰς κύβους ἀναρρίπτυσιν. ἐν δὲ τῇ πεττείᾳ, αὐτὸ μόνον τὰς ψήφους μετακινῦσι. *Differt calculorum lusus ab lusu tesserarum; in hoc quidem enim, tesseras sursum iaciunt; in calculorum autem lusu, id solum lapillos commovent.*

[a] Sed hanc vocem κάστοι in editione sua non habet Portus. Sed mire excitata illa συναγωγὴ, quum in Suida sit διαγωγή.

ΠΛΑΤΤΓΙΖΕΙΝ.

Scholiastes Aristophanis Equitibus. Πλατυγίζειν, κυρίως τὸ ἐπιτιθέναι πλαταγώνιον τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ, καὶ παίειν τῇ δεξιᾷ, καὶ ἦχον ἀποτελεῖν. *Platugizare, proprie imponere papaveris folium sinistrae manui, & verberare dextra, & sonitum efficere.* Folium papaveris, aut anemones, πλαταγώνιον dictum, & τηλέφιλον, prioribus duobus digitis manus sinistrae imponentes, dextra illud feriebant; &, si sonum edidisset, quum rumperetur, amari sese ab amasiis arbitrabantur; sin autem contra. Pollux lib. IX. cap. VII. Τὸ δὲ πλαταγώνιον οἱ ἐρῶντες. ἢ ἐρῶσαι, ἔπαιζον. καὶ τὰ τῦ τηλεφίλυ καλυμένυ φύλλα ἐπὶ τὰς πρώτας δύο τῆς λαιᾶς δακτύλυς, εἰς κύκλον ἐμβληθέντας, ἐπιθέντες, τῷ κοίλῳ τῆς ἑτέρας χειρὸς ἐπικρύσαντες, εἰ κτύπον ποιήσειεν εὔκροτον, μεμνῆσθαι τὰς ἐρωμένας αὐτῶν ὑπελάμβανον. *Platagonium autem amantes, vel amatae, ludebant. Ac papaveris dicti folia primis duobus sinistrae digitis, in circulum contectis imponentes, cavo alterius manus percutientes, si sonum clarum ederet, eorum meminisse amatos putabant.* Meminit Theocritus Idyll. III.

Οὐδὲ τὸ τηλέφιλον πολυμαξάμενον πλατάγησεν.
Nec telephilum percussum sonuit.

Vbi Scholiastes. Ἀναλαμβάνεται παρὰ τῶν ἐρώντων

Digitized by Google

των τὸ τηλέφιλον· καὶ πληττόμενον, εἰ ψόφον ἀπετέλεσε, ἐδίδου αὐτοῖς σημαίνεσθαι, ὅτι ἀνταιρῶνται ὑπὸ τῶν ἐρωμένων· εἰ δ' οὐκ ἀπετέλεσε, ὅτι μισοῦνται. *Recipitur ab amatoribus telephilum, & percussum, si sonum efficiat, dabat illis notandum reclamari ab amatis; si autem non efficiat, odio haberi.* Et inde nempe, Τηλέφιλον adpellatum, quasi Δηλέφιλον. Idem. Εἴρηται δὲ τηλέφιλον, οἱονεὶ δηλέφιλόν τι ὄν, τὸ δηλοῦν τὸ φίλον. *Dicitur autem telephilon, quasi delephilon esset quoddam, quod notaret amicum.* Explicat ludum istum amantium etiam Suidas. Πλαταγώνιον· τὸ τῆς μήκωνος φύλλον, καὶ τὸ τῆς ἀνεμώνης. ἀπὸ τοῦ πλατάσσειν, ἤγουν ἠχεῖν. ἐσημαίνοντο δὴ ἀπ' αὐτοῦ τὴν τῶν ἐρωμένων ὀργὴν, τιθέντες ἐπί τε τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ λιχανοῦ, καὶ ἀνθικόπτοντες. καὶ εἰ ἤχησεν, ἐξέρρωντο. εἰ δὲ μὴ, τὸ ἀνάπαλιν. *Platagonium, papaveris folium, & anemones; ab verbo plataſtein, quod notat sonare; conjectabant autem per illud amorem eorum quos amabant; ponentes tum in pollice, tum & indice, & contra ferientes. Et si sonuit, vicissim amabantur; si autem non, contrarium.* Neque in sinistra tantum manu istud faciebant, sed & humero, cubitove. Scholiastes Theocriti, loco citato. Οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τὰς χεῖρας τὸ τηλέφιλον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὸν ὦμον τιθέντες, ἐστ' ὅτε καὶ ἐπὶ τὸ πῆχυν, ἐπεπείρωντο τοῦ ψήφου. *Non solum autem manibus telephilum, sed etiam humero imponentes, quandoque etiam cubito, experiebantur calculum.* Ac de cubito, est istuc animadvertere apud Theocritum.

Ἀλλ' αὔτως ἀπαλῷ ποτὶ πάχει ἐξεμαράνθη.
Sed frustra tenero in cubito exaruit.

Alii colorem observabant; & amari se putabant, si rubrum esse conspexissent; contra, si exaruisset. Habes in Scholiis ad Theocritum. Τινὲς τῶν ἐρωτικῶν τὸ τηλέφιλον ἐπὶ τὸν ὦμον τιθέντες, ἢ τὸν καρπὸν ἐπικρούσι· καὶ ἐὰν μὲν ἐρυθρὸν γένηται, καλοῦντες αὐτὸ ῥόδιον, νομίζουσιν ἀγαπᾶσθαι. τοῦ χρώματος δὲ ἐμπρησθέντος, ἢ ἐλκωθέντος, μισεῖσθαι. *Quidam amatorum telephilum humero imponentes, aut fructum, percutiunt; & siquidem rubrum fiat, vocantes id roseum, putant se diligi. Sed si color comburatur, aut exulceretur, odio haberi.* Huc pertinet, quod in citato statim Theocriti versu,

—— ποτὶ πάχει ἐξημαράνθη.
—— *in cubito exaruit.*

Hesychius, seorsim ab omnibus, παίγνιον ξύλινον, *ludicrum ligneum*, esse dicit. Ἐπλατάγησεν· ἐψόφησεν. ἔνθεν τὸ πλαταγώνιον, παίγνιον ξύλινον, ᾧ ψοφοῦσιν. *Eplatagesen, idest, strepitum edidit. Inde platagonium, ludicrum, ligneum, quo strepunt.* Vt papaveris autem folium, aut anemones, in amoribus adhibebant, ita & lilium; quod intrinsecus inflantes, ita ut spiritu repleretur, mox ad frontem adlidentes disrumpebant; & ex sono, an redamarentur, iudicabant. Pollux loco citato. Καὶ μὲν καὶ τὸ κρῖνον, διπλοῦν ὄν, καὶ διάκενον, ἔνθεν ἐμφυσήσαντες, ὡς ὑποπλῆσαι πνεύματος, πρὸς τὰ μέτωπα ῥηγνύντες, ἐσημαίνοντο τὰ παραπλήσια τῷ κτύπῳ. *Insuper & lilium, duplex exsistens, & vacuum, interius inflantes, ut impleatur vento, in frontibus rumpentes, sono huic similia conjectabant.* Quin & nucleos pomorum, adhuc madidos, lubricosque, summis primis digitis comprimebant; qui si in altum exsiliissent, faustum itidem in amore signum erat. Idem Pollux ibidem. Ἔτι τοίνυν τὸ σπέρμα τῶν μήλων, ὅπερ ἔγκειται τοῖς μήλοις ἔνδοθεν, ἄκροις τοῖς πρώτοις τῶν δεξιῶν δυσὶ δακτύλοις συμπιέζοντες, ἔτι διάβροχον καὶ ὀλισθηρὸν ὄν, εἰ πρὸς ὕψος πηδήσειεν, ἐσημαίνοντο τούτῳ τὴν εὔνοιαν τὴν παρὰ τῶν παιδικῶν. *Praeterea etiam semen malorum, quod inest malis interius, summis primis dextrae duobus digitis comprimentes, adhuc humidum, & lubricum exsistens, si in altitudinem saliat, notabant hinc benevolentiam apud amicas.*

ΠΛΕΙΣΤΟΒΟΛΙΝΔΑ.

Inter aleae lusus erat. Pollux libro VII. cap. XXXIII. sect. X. Κυβείας δὲ εἴδη καὶ ἡ πλειστοβολίνδα παιδιὰ, καὶ τὸ ἀρτιάζειν. *Tesserarum autem lusus species etiam pleistobolinda lusus, & par ludere.* Hesychius τὸ πλειστοβολεῖν adscribit talis. Πλειστοβολεῖν. παίζειν ἀστραγάλοις. *Pleistobolein, ludere talis.* Ita enim ibi scribendum, non πλειστοβάλειν, censeo. Sed in aleae pariter, ac talorum lusu, dicebatur; quum nimirum inter se contenderent, quis plura numero puncta iaceret. Pollux lib. IX. cap. VII. Ἡ δὲ πλειστοβολίνδα, οὐ μόνον ἡ διὰ τῶν κύβων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἀστραγάλων, ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀριθμὸν βαλεῖν· *Pleistobolinda autem, non solum per tesseras, sed etiam per talos, de maiori numero iaciendo.* De punctorum plurium iactu, est alter quoque Pollucis locus, ineunte illo capite, quod citavi. Τῷ τρυπήματι δὲ τούτῳ, ὃν κύβον ἐπωνομάσθαι φαμὲν, ἀργυρίου τινὰ ἀριθμὸν ἐπιφημίσαντες καθ' ἑκάστην μονάδα διηρημένην, δραχμὴν, ἢ στατῆρα, ἢ ὁτουοῦν, ἔπαιζον τὴν πλειστοβολίνδαν καλουμένην παιδιάν. ὁ δὴ ὑπερβαλλόμενος τῷ πλήθει τῶν μονάδων, ἔμελλεν ἀναιρεῖσθαι τὸ ἐπιδιακείμενον ἀργύριον. *Foramini autem huic, quod tesseram cognominari dicimus, pecuniae aliquem numerum attribuentes, secundum quamque unitatem distinctam, videlicet drachmam, aut staterem, aut quantum liberet, ludebant pleistobolindam dictum lusum. Qui autem superiecerat multitudini unitatum, sublaturus erat depositum in eo argentum.* Habes ibi totius lusus expressam rationem. Inde Τριμναῖον, apud Amipsiam in Σφενδόνῃ fabula, quia tres minas in hoc lusu deposuissent. Pollux ibid. Ἐν δὲ τῇ Ἀμειψίᾳ Σφενδόνῃ, ὅτε τρόπος δεδήλωται τῆς κυβείας, καὶ προείρηται τὸ τριμναῖον, ὡς μνᾶν αὐτῶν ἐπιδιατεθειμένων τῷ ἑκάστῳ κύβῳ. *In Ameipsia autem Sphendone, vel Funda, & modus declaratus est aleae lusus, & antea dictum trium minarum, utpote minam ipsis deponentibus in singulas tesseras.* Sed quo modo, quaeso, Τριμναῖον, si una tantum mina deposita? Omnino vitiosa lectio, & emendanda, ὡς μνῶν ἂν τριῶν ἐπιδιατεθειμένων ἑκάστῳ κύβῳ. *Velut minis tribus depositis in singulas tesseras.* Qui sic luderent, Πλειστοβόλοι nuncupabantur. Leonides in Epigrammate, quod exstat Anthologiae lib. III. cap. VI.

—— ἦ ῥ' ὅτι παίκλας

Digitized by Google

Digitized by Google

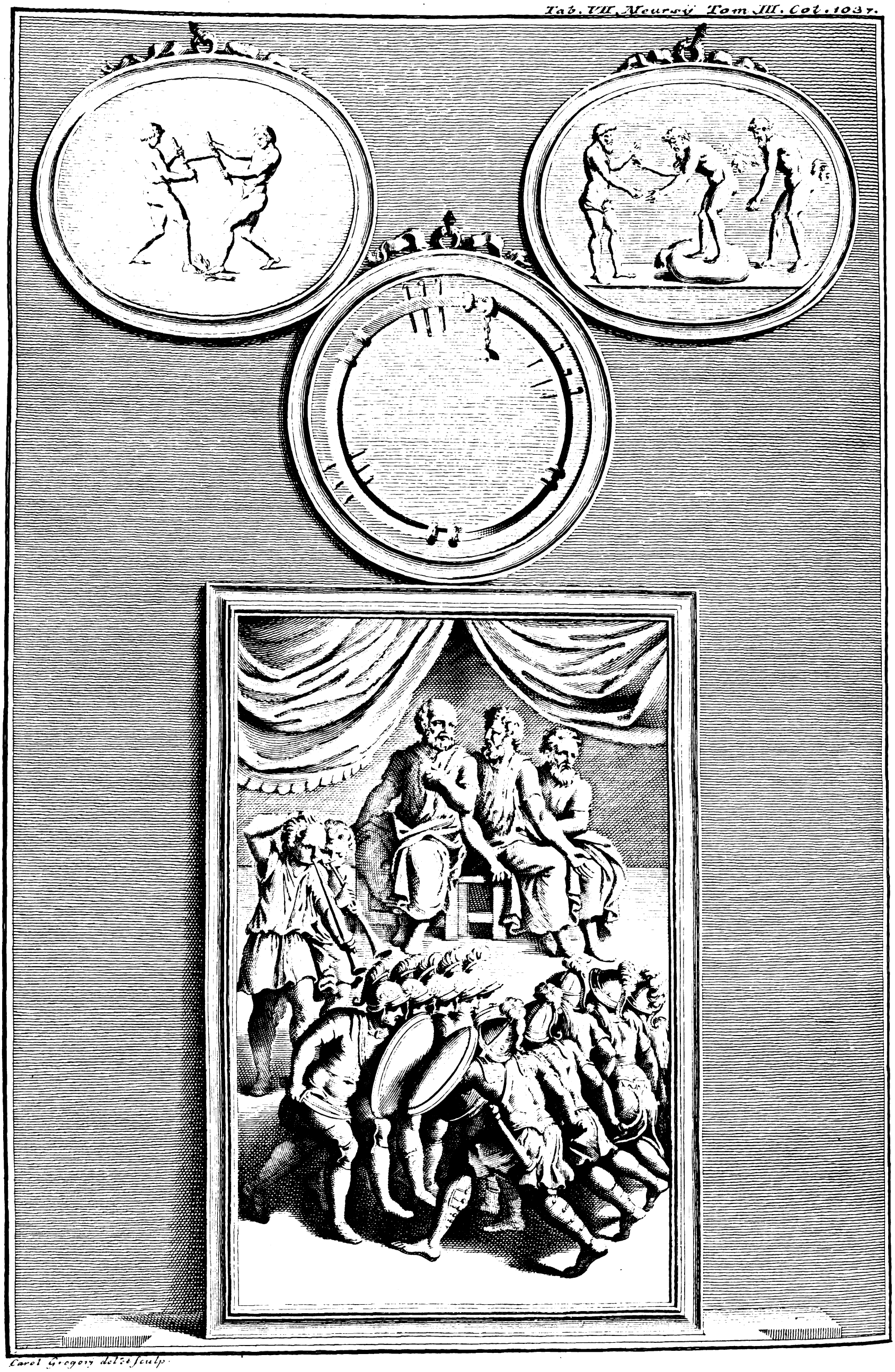

Carol Gregory delet sculp.

Digitized by Google

Ἦσθά γις; ᾗ λίαν δ, ὦ ἀγαθὲ, πλειστοβόλε.
——— *Erat utique quod luſor*
Eras quidam? non nimium autem, o bone, ludens pleiſtobolinda.

Apud Dorienſes Τρημαλικλαὶ dicebantur; ut ipſum ludere, Τρηματίζειν. Pollux, loco citato. Παρὰ δὲ τοῖς Δωριεῦσιν οἱ ταύτῃ τῇ παιδιᾷ χρώμενοι. τρημαλικταὶ τὴν προσηγορίαν εἶχον· καὶ τρηματίζειν, τὸ πρᾶγμα. *Apud Dorienſes autem hoc ludo utentes, Trematictae adpellabantur; & trematizare, ipſum negotium.* Ita ibi reponendum pro τρηματιῆται, *trematictae*, quod vulgatur. Eodem modo apud Heſychium. Τρηματικτάς. κυβευτάς. ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς κύβοις τρημάτων. *Trematictas, teſſeris luſores, ab foraminibus, quae in teſſeris.* Non recte editur, Τρεμαςικτὰς. Euſtathius ad Iliad. π'. Καθ' ἕκαστον κύβον, ἤγουν κατ' ἑκάστην μονάδα, ἔπαιζον, ἀργύριον ὁρίσαντες· καὶ οἱ τ' παιδιᾶς ταύτης, τρηματικλαὶ, ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς κύβοις τρημάτων, ἐλέγοντο. *Secundum ſingulas teſſeras, aut ſecundum ſingulas unitates, ludebant, pecuniam definientes; & huius luſus conſortes, trematictae, ab foraminibus in teſſeris, dicebantur.* Iterum, Odyſſ. ά. Οἱ τῇ παιδιᾷ ταύτῃ χρώμενοι, ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς κύβοις τρημάτων, τρημαλικλαὶ ἐλέγοντο. *Hoc ludo utentes, ab foraminibus in teſſeris, trematictae dicebantur.* Vtrobique illic editur, τρηματίῃ, *trematitae*. Sophron.

Δειπνήσας ὡςίζεται τοῖς τρημαλιζόντεσσι.
Coenatus traditur ab aleatoribus.

ΠΥΘΑΓΟΣ.

Plenilunio ſpeculum ſanguine inſcribebant, quantum vellent; alterique. quem adſtare pone iuſſerant, quae ſcripſiſſent, ad lunam cuncta oſtendebant; iſque, quum intenderet oculos, quae in ſpeculo ſcripta erant, in luna legebat. Suidas in Θετταλὴ γυνή. Ἔστι δὲ καὶ πύθαγε παίγνιον διὰ κατόπτρου τοιοῦτο. πληροσελήνου τῆς σελήνης ὔσης, εἴ τις ἕτερον ἐπιγράψαι αἵματι, ὅσα βέλεται, καὶ προφὰν ἑτέρῳ στῆναι κατόπιν αὐτοῦ, δείκνυσι πρὸς τὴν σελήνην τὰ γράμματα. κἀκεῖνος ἀνιδὼν ὁ πλησίον εἰς τὸν τ' σελήνης κύκλον, ἀναγνοὺς πάντα τὰ ἐν τῷ κατόπτρῳ γεγραμμένα. *Theſſala femina. Eſt autem etiam Pythagus luſus per ſpeculum talis, plenilunio lunae exiſtente, ſi quis ſpeculum inſcriberet ſanguine, quae vult, & praedicens alteri, ut ſtet a tergo ſuo, oſtendit ad lunam litteras. Et ille vicinus intendens in lunae circulum, legerit omnia in ſpeculo ſcripta.* In Scholiis ad Ariſtophanis Nubes, ubi haec illis ipſis verbis leguntur, male eſt προσελήνου, pro πληροσελήνου. Praeterea, Ἔστι δὲ καὶ Πυθαγόρου παίγνιον. *Eſt autem etiam Pythagorae luſus.* Sed Pythagorae iſtum luſum non commemorat Diogenes Laertius, neque Porphyrius in eius Vita, nec, quod ſciam, quiſquam alius.

ΠΤΡΡΙΧΗ.

Hunc quoque luſum inter ceteros expoſuerat Suetonius. Servius ad AEneid. v. *Vt ait Suetonius Tranquillus, luſus ipſe, quem vulgo pyrrbicham adpellant, Troia vocatur.* Sed de eo fuſe egi in Orcheſtra. Illic vide.

ΡΑΘΑΠΥΓΙΖΕΙΝ.

Obliquo pede nates alterius feriebant. Pollux lib. IX. cap. VII. Τὸ δὲ ῥαθαπυγίζειν, σιμῷ τῷ ποδὶ γλουτὸν παίειν. *Rathapygizare autem, pede obliquo clunes ferire.* Quae totidem verbis Euſtathius ad Iliad. λ'. Alii plano pede feriiſſe tradunt. Idem Euſtathius ad Odyſſ. ῥ'. Τὸ δὲ λὰξ ἔνθορεν ἰσχίῳ, ἀντὶ τοῦ, τῷ λήγοντι τοῦ ποδὸς μέρει, τῷ πρὸς τοῖς δακτύλοις, ἔκρουσε τὸ ἰσχίον πρὸς τῷ γλουτῷ, τὸ ὃ τοιοῦτον καὶ ῥαθαπυγίζειν λέγεται. ἔστι γάρ, φασι, ῥαθαπυγίζειν, τὸ πλατεῖ ποδὶ εἰς τὸ ἰσχίον ῥαπίζειν. *Calce autem inſultavit coxae; ideſt, finiente pedis parte, quae eſt ad digitos, pulſavit coxam ad clunes; hoc autem etiam rathapygizare dicitur. Eſt enim, dicunt, rathapygizare, plano pede in coxam percutere.* Vtrumque de plano pede, & obliquo. Heſychius tradit, ſed emendandus. Ῥαθαπυγίζειν. ὅ τινες σκομβρίζειν. τὸ τῷ σκέλους πλάτει παίειν κατὰ τῶν ἰσχίων, τὸ εἰς τὴν γλουτὸν σιμῷ τῷ ποδὶ τύπτειν. *Rathapygizare, quod quidam ſcombrizare; cruris latitudine ferire in coxus, vel in clunes obliquo pede verberare.* Perperam editur, ῥαθραπυγίζειν, & κομβρίζειν. *Rathrapygizare, & combrizare.* Ac de voce ῥαθαπυγίζειν, res eſt evidens; de σκομβρίζειν, nam ita quoque hic ludus dictus, ipſe Heſychius alibi firmat, quum ſic inquit. Σκομβρίσαι. γογγύσαι. καὶ παιδιᾶς ἀσελγοῦς εἶδος. *Scombriſaviſſe, murmuraviſſe. Et luſus petulantis ſpecies.* Nec pede tantum verberabant, ſed & manu. Ariſtophanes in Equitibus ait.

——— τὰς πρεσβείας τ' ἀπελαύνῃς
Ἐκ τ' πόλεως ῥαθαπυγίζων. ———
——— *& legationes expellis*
Ex urbe calce nates verberans. ———

Ad quem locum Scholiaſtes. Ῥαθαπυγίζων, τῇ πυγῇ ῥόθον ποιῶν. τυτέσι, πυγὴν τῇ χειρὶ παίων, ἢ τῷ ποδὶ τύπτων. *Rathapygizans, ſtrepitum natibus ciens; hoc eſt, podicem manu pulſans, aut pede verberans.* Et alius ibid. Λάθρα τύπτων καλὰ τ' πυγῆς τῇ πλατείᾳ χειρὶ, καὶ πλατεῖ τῷ ποδὶ. *Furtim verberans in podice plana manu, aut plano pede.*

ΣΚΑΝΘΑΡΙΖΕΙΝ.

Vide Σκαρία.

ΣΚΑΠΕΡΔΑ.

Vide Ἐλκυσίνδα.

ΣΚΑΡΙΑ.

Heſychius, Σκαρία. παιδία. *Scaria, diſciplina.* Sed omnino ſcribendum cenſeo. Σ. παιδιά. *S. luſus.* Nam luſus erat, quem qui luderent, Σκαρίζειν, & Σκωθαρίζειν, dicebantur. Ita autem ſe habebat, ut medio digito naſum ferirent. Idem Heſychius.

Σκιν.

Digitized by Google

Σκινθαρίζειν. ἔνιοι, σκαρίζειν. τὸ γὰρ τῷ μέσῳ δακτύλῳ τὸν μυκτῆρα παῖειν δηλοῖ, ὡς Δίδυμος. *Scinthárizare, nonnulli, ſcarizare. Nam medio digito naſum ferire ſignificat, ut Didymus.* Ac de Σκινθαρίζειν porro Euſtathii quoque locus ad Iliad. λ'. Ἔϛι γάρ, φασι, σκινθαρίζειν μὲν, τὸ, τῷ μέσῳ δακτύλῳ παίειν μυκτῆρά τινος. *Eſt enim, dicunt, ſcinthárizare quidem, medio digito ferire naſum alicuius.* Corrigendus vero Pollux lib. IX. cap. VII. Τὸ δὲ σκινθαρίζειν ἐϛὶ, τὸ τῷ μέσῳ τ' χειρὸς δακτύλῳ, ὑπὸ τὸ μείζονος ἀφεθέντι, τὴ ῥῖνα παίειν. *Scinthárizare autem eſt, medio manus digito, emiſſo ab maiore, naſum ferire.* Hodie editur, Τὸ δὲ σκανθαρίζειν.

ΣΚΟΜΒΡΙΖΕΙΝ.

Vide Ῥαθαπυγίζειν.

ΣΤΡΕΠΤΙΝΔΑ.

Teſtulam, aut numiſma iacens, deſuper iniecta alia ſive teſtula, ſive numiſmate convertebant. Pollux lib. IX. capit. VII. Η' δὲ ϛρεπτίνδα, ὄϛρακον ὀϛράκῳ, ἢ νόμισμα νομίσματι, τῷ βληθέντι τὸ κείμενον ἔϛρεφον. *Sed ſtreptinda, teſtam teſta, aut nummum nummo, coniecto iacentem vertebant.*

ΣΦΑΙΡΙΖΕΙΝ.

Pila ludebant, variis modis; de quibus ſingulis ſuo loco.

ΣΧΟΙΝΟΦΙΛΙΝΔΑ.

Conſidebant in orbem; unuſque e numero, accepto fune, clam a tergo alicuius eum deponebat; qui ſi id non animadvertiſſet, conſidentes circumcurrens vapulabat; quod ſi vero animadvertiſet eum, qui depoſuiſſet, circumagitans verberabat. Pollux lib. IX. cap. VII. Η' δὲ σχοινοφιλίνδα. κάθηται κύκλος, εἷς δὲ, σχοῖνον ἔχων, λαθὼν παρ' αὐτῷ τίθησι. κἂν μὲν ἀγνοήϛῃ ἐκεῖνος, παρ' ᾧ κεῖται, περιθέων περὶ τὸν κύκλον, τύπτεται· εἰ δὲ μάθοι, περιελαύνει τ θέοντα τύπτων. *Sed ſchoenophilinda, conſidet circulus, unus vero funem habens, clanculum apud eum ponit. Et ſiquidem is ignoraverit, apud quem poſitus eſt, circumcurrens circulum verberatur; quod ſi didicerit, circumagitat currentem verberans.* Sed legendum in fine cenſeo, περιελαύνει τὸν θέντα, τύπτων. *Circumagitat eum, qui poſuit, verberans.*

ΤΑΥΡΕΙΗ ΔΑ.

Apud Tarentinos ludebatur. Heſychius. Ταυρείη δᾶ. κεφαλή. ἡ παιδεία παρὰ Ταραντίνοις. *Taurina fax, caput, aut diſciplina apud Tarentinos.* Sed corruptum locum puto, & ſcribendum, ἢ παιδιὰ παρὰ Τ. *aut luſus apud T.*

ΤΡΕΜΑΤΙΖΕΙΝ.

Vide Πλαϛοβολίνδα.

ΤΡΟΙΑ.

Vide Orcheſtram noſtram in Πυῤῥίχη.

ΤΡΟΠΑ.

Talos, aut glandes, in foveam quamdam, in id paratam, iaciebant. Pollux libro IX. cap. VII. Η' δὲ τρόπα καλουμένη παιδιὰ, γίγνεται μὲν ὡς τὸ πολὺ ἢ ἀϛραγάλων· εἰς ἀφιέντες ϛοχάζονται βόθρου τινὸς, εἰς ὑποδοχὴν τῆς τοιαύτης ῥίψεως ἐξεπίτηδες πεποιημένου. πολλάκις δὲ καὶ ἀκύλοις, καὶ βαλάνοις, ἀντὶ τῶν ἀϛραγάλων οἱ ῥιπτοῦντες ἐχρῶντο. *Tropa vero adpellatus luſus, fit quidem utplurimum per talos; quos emittentes conantur iaculari ſcrobem quamdam, ad ſuſcipiendum huiuſmodi lapſum directo factam. Saepe autem & ilicis fructibus, & glandibus loco talorum iacientes utebantur.* Meminitque etiam Heſychius, qui aliter exponit. Τρόπα. εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν ϛρέφουσι τοὺς ἀϛραγάλους εἰς τὸ ἕτερον μέρος. *Tropa, ſpecies luſus, in qua vertunt talos in aliam partem.*

ΤΡΟΧΟΣ.

Τροχὸς, qui Βέμβηξ quoque, Στρόβιλος, & Στρόμβος, Latinis *Turbo*, luſus puerilis inſtrumentum notiſſimum, quod flagello percutientes circumagitabant. Suidas. Βέμβηξ, ἐργαλεῖον, ὃ μάϛιγι ϛρέφουσιν οἱ παῖδες. ἢ παίγνιον τῶν παίδων, ὡς τροχός· ὃς μάϛιγι διωκόμενος, ϛρέφεται. *Bembex, inſtrumentum, quod flagello vertunt pueri, aut ludicrum puerorum, velut trochus, qui flagello percuſſus vertitur.* Quae totidem verbis Scholiaſtes Ariſtophanis ad Veſpas, & Aves. Acron in Horatii Artem. *Trochus, dicitur turben, qui flagello percutitur, & in vertiginem rotatur.* Perſius Sat. III.

Neu quis callidior buxum torquere flagello.

Meminit Artemidorus Onirocrit. libro II. cap. LVII. Τροχὸν ἐλαύνειν, πόνοις περιπεσεῖν σημαίνει, ἐξ ὧν ἀπόλαυϛις τῷ ἰδόντι περιέϛαι. *Trochum agitare, laboribus iactari ſignificat, unde voluptas contingit videnti.* Callimachus Epigr. I.

Οἱ δ' ἀρ' ὑπὸ πληγῇϛι θοὰς βέμβηκας ἔχοντες,
Ἔϛρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ·

Hi vero ſub flagris celeres turbines habentes,
Vertebant lato pueri in trivio.

Virgilius AEneid. VII.

Ceu quondam torto volitans ſub verbere turbo,
Quem pueri magno in gyro vacua atria circum
Intenti ludo exercent; ille, actus habena,
Curvatis fertur ſpatiis; ſtupet inſcia turba,
Impubiſque manus, mirata volubile buxum,
Dant

Digitized by Google

Dant animos plagae. ——

Tibullus lib. I. Eleg. V.

Namque agor, ut per plena citus sola verbere turben,
Quem celer adsueta versat ab arte puer.

Adludit Aristophanes Avibus.

ΣΥ. Οἴμοι τάλας, μάστιγ' ἔχεις; ΠΕΙ. πτερὼ μὲν ὄν,
Οἵσί σε ποιήσω τήμερον βεμβεκιᾶν.

Ah me miserum, flagrum habes? PEI. alas quidem duas,
Quibus te faciam hodie agitari.

Et paulo ante.

Βέμβηκος ὀδὲν διαφέρειν δεῖ.

Turbine nihil distare oportet.

Vbi Scholiastes. Εὔστροφον, καὶ εὐκίνητον, δεῖ εἶναι. *Versatilem, & mobilem oportet esse.* Plutarchus Lysandro. Εἰ δ' ἀληθὴς ὁ λόγος, ἐξελέγχει κατὰ κράτος τὰς φάσκουσας, ἔκ τινος ἀκρωρείας ἀποκοπείσης [a] πνεύμασι καὶ ζάλαις πέτραν, ὑπολειφθεῖσαν δ' ὥσπερ οἱ στρόβιλοι, καὶ φερομένην ἢ πρῶτον ἐνέβαλεν, καὶ διελύθη περιδινηθεῖσαν, ἐκπεσεῖν, καὶ πεσεῖν. *Si autem vera ratio, validissime reprehendit eos, qui dicunt, ex quodam montano iugo abscisso ventis, & fluctibus saxum, relictum vero velut turbines, & actum, quo primum cessit, & dissolutum est id, quod circumagebat, eiectum fuisse, & cecidisse.* Fiebat autem trochus ille, sive turbo, e ligno. Suidas. Βέμβηξ, ἡ ξύλινος στρόμβος. *Bembex, ligneus turbo.* Ac plerumque, e buxo. Observare est in citatis Virgilii verbis.

—— *stupet inscia turba,*
Impubisque manus, mirata volubile buxum.

Item in istis Persii.

Neu quis callidior buxum torquere flagello.

Et ars quoque in lusu erat. Ecce in citato Tibulli versu.

Quem celer adsueta versat ab arte puer.

Itaque est illud apud Horatium libro III. Carm. Od. XXIV.

—— *ludere doctior,*
Seu Graeco iubeas trocho,
Seu malis vetita legibus alea.

Item in Arte Poetica.

Indoctusque pilae, discive, trochive, quiescit.

Quamobrem & doctores erant, qui praecepta lusus darent. Manifestum ex Ovidio Trist. II.

Ecce canit formas alius, iactusque pilarum;
Hic artem nandi praecipit, ille trochi.

Verum trochi, si quid video, duo omnino genera erant, plane ut hodie; iste, scutica agitabatur, ut iam dixi; alter, cuspidem inferius habens, loro circumvoluto eiectus, & in terra sit defixus, in cuspide circumagebatur; certamenque erat, cuius trochus, sic eiectus, diutius verteretur. Animadverto apud Platonem De Leg. libro IV. Οἵ γε στρόβιλοι ὅλοι ἑστᾶσί τε ἅμα καὶ κινοῦνται, ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ πήξαντες τὸ κέντρον περιφέρωσι. *At turbines universi & stant simul, & moventur, quum in eodem figentes centrum circumaguntur.* Ecce, defixi in eodem loco circumagitabantur; quod utique non faciebant, qui scutica impellebantur, & huc illuc vagabantur; nam istos vagari cuspis, qua defixi erant, non sinebat. Eumdem trochum repraesentat nobis etiam Basilius Magnus in Hexaemeron Homilia V. Οἱ στρόβιλοι, ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῖς ἐνδοθείσης πληγῆς, τὰς ἐφεξῆς ποιοῦνται περιστροφὰς, ὅταν πέξαντες τὸ κέντρον, ἐν ἑαυτοῖς περιφέρονται. *Turbines, ex prima illis inflicta plaga, deinceps efficiunt sequentes gyros, & volutationes, quando, ubi fixerunt centrum, in se ipsis agitantur in circulum.* Porro tertium genus fuit, rota, sive canthus ligneus, quem cursu propellentes pueri, virga regebant; pariter atque etiam hodie apud nos usitatum. Acron, ad citatum Horatii locum. *Aut est rota, (trochus) quam currendo pueri virga regunt.* Certe hunc quoque trochum ostendit Martialis lib. XIV. epigr. CLXVI. cui lemma Trochus.

Inducenda rota est; das nobis utile munus.
Iste trochus pueris, at mihi canthus erit.

Nostrates pueri trochis istiusmodi suis lamellas quadratas adfigere interius solent; quae concussae, dum circumvolvuntur trochi, sonitum edunt. Tale quid Veteribus usitatum fuisse, clare observo; ideoque *annulum garrulum*, & *argutos trochos*, dici censeo Martiali libro citato epigr. CLXVII. cui idem lemma datum:

Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur?
Cedat ut argutis obvia turba trochis.

Denique trochi quoque lusum quartum invenio, saltatoribus usitatum. Ingerit Artemidorus, qui inter saltationes ponit τὸ τροχοπαικλεῖν, lib. II. cap. LXXVIII. Τροχοπαικλεῖν δὲ, ἢ μαχαίρας περιδινεῖσθαι, ἢ ἐκκυβιστᾶν, τοῖς μὲν ἔχουσιν, ἐ πονηρόν. τοῖς δὲ λοιποῖς, εἰς ἔσχατον ἐλάσαι κίνδυνον προσημαίνει. *Trochum vero ludere, aut gladios circumvolutare, aut corpore in orbem agitari, illis qui ea arte instructi sunt, non malum; reliquis vero in extremum deduci periculum praesignificat.* Xenophon in Symposio. Μετὰ δὲ τοῦτο κύκλος εἰσωλέχθη, περίμεσος ξιφῶν ὀρθῶν. εἰς ὃν ταῦτα ἡ ὀρχηστρὶς ἐκυβίστα τε καὶ ἐξεκυβίστα ὑπὲρ αὐτῶν, ὥστε οἱ μὲν θεώμενοι ἐφοβοῦντο μή τι πάθῃ· ἡ δὲ, θαρρούντως τε καὶ ἀσφαλῶς ταῦτα διεπράττετο. *Post haec illatus est circulus plenissimus undiquaque gladiorum rectorum. In hos igitur saltatrix volvebatur, & revolvebatur super eos, adeo ut spectatores metuerent, ne quid pateretur. Illa vero audacter, & sine errore ab ista perficiebantur.* Vide Orchestram nostram in Κυβίστησις. Quintum addo. Rotis acceptis aliquot numero, interdum usque ad duodecim, & fortassis etiam pluribus, saltatricula simul saltabat, & vibratas in altum eiiciebat, coniecturam industrie faciens, quam alte eiicere oportet, ut concinne excipere posset. Xenophon in Symposio eod.

(a) *I. Gronov.* Sed interpretes Plutarchi intelligunt, ac si legeretur, ἀποκοπεῖσαν, *defectum saxum*, & mox ὑπολιφθεῖσαν, *sublatum*.

Digitized by Google

Παρεσηκὼς δέ τις τῇ ὀρχηστρίδι, ἀνεδίδου τὰς τροχὰς μέχρι δώδεκα· ἡ δ', λαμβάνουσα ἅμα τε ὠρχεῖτο, καὶ ἀνερρίπτει δυνομένας, συνεκμαιρομένη ὅσον ἔδει ῥιπτεῖν ὕψος, ὡς ἐν ῥυθμῷ δέχεσθαι αὐτάς. *Adstans autem aliquis saltatrici, dedit rotas ad modum duodecim. Illa vero accipiens simul & saltabat, & rotatos iaculata fuit, simul ex coniectura colligens, in quantam altitudinem pervenire iaculando deberent, ut ordine eas reciperet.* Sextus erat, quum illata rota aliqua, ex eo genere, quo figuli utuntur, in ea circumagitata legerent ipsi, scriberentque. Apud Xenophontem ibidem. Ε'πὶ δ' ἤσεν, εἰσεφέρετο τῇ ὀρχηστρίδι τροχὸς τῶν κεραμεικῶν, ἐφ' ᾧ ἔμελλε θαυμασιουργήσειν. ἔνθα δή εἶπεν ὁ Σωκράτης. καὶ μὴν τό γε ἐπὶ τοῦ τροχοῦ ἅμα περιδινουμένῳ γράφειν τε καὶ ἀναγινώσκειν, θαῦμα μὲν ἴσως τί ἐστιν, ἡδονὴν δ' οὐδὲ ταῦτα δύναμαι γνῶναι τίν' ἂν παράσχοι. *Postquam vero cantavit, inferebatur saltatrici rota ex figularibus, in qua editura erat miracula. Ibi vero dixit Socrates; equidem in rota simul circumgyrante scribere, & legere fortassis pro miraculo haberi convenit, voluptatem vero quamnam talia praebeant, nequeo intelligere.* Septimus denique, quum nullo quidem trocho usi, ita tamen se retrorsum lusitantes intorquebant, uti hos repraesentarent. Xenophon meminit ibidem. Ο"τι δὲ ἡ παῖς, εἰς τοὔπισθεν καμπτομένη, τροχὰς ἐμιμεῖτο, ἐκεῖνο ταῦτα εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἐπικύπτων, μιμεῖσθαι τροχὰς ἐπειρᾶτο. *Quum autem puella retrorsum flexa, trochos imitabatur, ille talia in anterius pronus incumbens, imitari trochos conabatur.* Et postea. Οὐ δὲ μὲν τό γε διαστρέφοντας τὰ σώματα, καὶ τροχὰς μιμουμένους, ἥδιον, ἢ ἡσυχίαν ἔχοντας, τοὺς καλοὺς καὶ ὡραίους θεωρεῖν. *Verum ne quidem illud, convertentes corpora, & trochos imitantes, dulcius, quam quietem habentes, pulcros, & decoros videre.*

ΤΡΥΓΟΔΙΦΗΣΙΣ.

Faecis perscrutatio. Erat hic lusus risus concitandi causa; inde dictus, quod aliquid, in faecis catinum demersum, reductis post tergum manibus, ore eximerent. Pollux libro IX. cap. VII. Η' δὲ τρυγοδίφησις τὸ γελοίου χάριν ἐξεύρηται. δεῖ γάρ τι εἰς τρυγὸς λεκάνιον καταδεδυκὸς, περιαγαγόντα ὀπίσω τὼ χεῖρε, τῷ στόματι ἀνελέσθαι. *Faecis perscrutatio autem ridiculi gratia inventa est. Oportet enim aliquid in faecis lebetem demersorum, circumductis post tergum manibus, ore inde tollere.*

ΦΑΙΝΙΝΔΑ, (a) sive ΦΕΝΙΝΔΑ.

Vide Ε'φετίνδα.

ΦΙΤΤΑ ΜΑΛΙΑΔΕΣ. ΦΙΤΤΑ ΜΕΛΙΑΙ. ΦΙΤΤΑ ΡΟΙΑΙ.

Virginum lusus erant; quae Nymphas fausta adclamatione nominantes sese mutuo ad festinationem exhortabantur. Corruptus valde in his nominibus Pollucis locus lib. IX. cap. VII. Γυναικῶν δὲ μᾶλλόν ἐστιν ἡ παιδιὰ. ὥσπερ καὶ ἡ Φιττομαλιάδες, καὶ οἱ Φίτταροι, Φιττομελίαι, παρθένων ἦν παιδιά· τὰς γὰρ Νύμφας εὐφημοῦσαι θέουσι· παροξύνουσαι ἀλλήλας εἰς τάχος. *Mulierum autem potius est lusus, sicut etiam Phittamaliades, & Phittari. Phittameliae, virginum erat lusus. Nymphis enim fauste adclamantes currunt; se invicem excitantes ad festinationem.* Scribendum censeo, καὶ ἡ Φίττα μαλιάδες, καὶ ἡ Φίττα ῥοιαί, Φίττα μελίαι. *Et Phitta Maliades, & Phitta mala Punica, Phitta fraxini.* Eustathius ad Odyss. ω. Ε"τι ἐκ τῆς μηλέας, καὶ μηλίδες, αἱ κατὰ ⌐ωριεῖς μαλίδες, Νύμφαι· αἳ καὶ τετρασυλλάβως. μαλιάδες. κατὰ τὸ, Φίττα μαλιάδες. Φίττα ῥοιαί. Φίττα μελίαι. ἐν οἷς Νυμφῶν μέν εἰσιν ὀνόματα τὰ θηλυκά. τὸ δὲ Φίττα, ἐπίῤῥημα, τάχυς δηλωτικόν. *Adhuc ex fraxino, quae Graecis μηλέα, etiam Melides, quae secundum Dorienses Malides, nymphae; quae etiam per quatuor syllabas Maliades; secundum hoc, Phitta maliades, Phitta mala Punica, Phitta fraxinus. In quibus nympharum quidem sunt nomina feminina; Phitta autem, adverbium, celeritatem notans.* Et alibi ad Iliad. λ'. Καὶ τὸ Φίττα δηλοτικὸν φασι τάχυς. οἷον. Φίττα μαλιάδες· Φίττα ῥοιαί. Νυμφῶν δέ, φασι, ταῦτα ἐπωνυμίαι. *Et vox Phitta dicunt significativum celeritatis. Quale, Phitta Maliades, Phitta mala Punica; nympharum autem dicunt, haec cognomina.*

ΦΡΥΓΙΝΔΑ.

Hesychius. Φρυγίνδα. παιδιᾶς εἶδος διὰ κυάμων. *Phryginda, lusus species per fabas.* Pollux pro fabis testas ponit lib. IX. cap. VII. Η' δὲ Φρυγίνδα. ὄστρακα τῶν λείων μεταξὺ τῶν τ' ἀριστερᾶς χειρὸς δακτύλων διαθέντες, ἐπικρούσι τῇ δεξιᾷ κατ' ἀριθμόν. *Phryginda autem, testas ex iis, quae leves sunt, inter manus laevae digitos disponentes, percutiunt dextra ad numerum.*

ΧΑΛΚΗ ΜΥΙΑ.

Vide Μυῖα Χαλκῆ.

ΧΑΛΚΙΝΔΑ.

Inter τῆς κυβείας, *tesserarum lusus*, species ponit Hesychius, istis verbis. Χαλκίνδα. τὸ εἰς χαλκὸν κυβεύειν. *Chalcinda, in aes tessera ludere.* Idem, ut arbitror, lusus fuit, qui dicebatur

ΧΑΛΚΙΣΜΟΣ.

Pollux lib. VII. cap. XXXIII. sect. X. Κυβείας δὲ εἴδη, καὶ ἡ πλαισοβολίνδα παιδιὰ, καὶ τὸ ἀρτιάζειν, καὶ διαγραμμίζειν, καὶ διαγραμμισμὸς, καὶ χαλκίζειν, καὶ χαλκισμός. *Tesserarum autem lusus species, etiam pleistobolinda lusus, & par ludere, & diagrammizare, & diagrammismus, & chalcizare, & chalcismus.* Ludebant nempe par impar nummis aeneis. Idem, libro iam citato cap. XXIV. Χαλκίζειν δὲ, παιδιᾶς τι εἶδος, ἐν ᾧ

(a) Φαινίνδα dicerem ἀπὸ τῆ φαίνειν, ab ostendendo pilam, & in locum, in quem missurum se quis fingit, non iaciendo. *Salmasius.*

Digitized by Google

ἐν ᾧ νομίσματα ἠρτίαζον. *Chalcizare autem, luſus quaedam ſpecies, in quo nummi faciebant paria.* Sed & altero iſto nomine luſus erat; quum nimirum rectum nummum digito impoſitum circumagentes mox excuterent; &, prius quam humi caderet, recto digito rurſum exciperent; quique id faceret, victor erat. Euſtathius ad Iliad. ξ'. Δόξοι δ' ἂν ἴσως κ) ὁ χαλκισμὸς (παιδιὰ δέ τις αὕτη· κ), ὡς οἱ παλαιοί φασι, κυβέας εἰδ@) ἐκ τῆς Χαλκίδ@ παρωνομάσθαι. οὐκ ἔχει δ' ὕτως. ἀλλ' ἦν ὁ χαλκισμὸς, ὀρθῦ νομίσματ@, ϑετέον χαλκῦ, ϛροφὴ, κ) σύντον@ περιδίνησις. μεθ' ἣν ἔδει τὸν παίζοντα ἐπέχειν ὀρθῷ τῷ δακτύλῳ τὸ νόμισμα εἰς ὅσον τάχ@ πρινὴ καταπεσεῖν. κ) ὁ τῦτο ἀνύσας, ἐκράτει τὸν χαλκισμὸν, κ) ἦν νικητής. *Videatur autem fortaſſis etiam chalciſmus (luſus autem quidam hic; &, ut Veteres dicunt, teſſerarum luſus) a Chalcide cognominatum eſſe. Non habet autem ita. Sed erat chalciſmus, recti nummi, exempli gratia, chalci, converſio, & vehemens circumactio. Poſt quam oportebat ludentem inhibere recto digito nummum quanta poteſt celeritate antequam decidat. Et hoc faciens, tenebat chalciſmum, & erat victor.* Iterum ad Odyſſ. ά. Γ'ϛέον δὲ, ὅτι ἐκ τῦ χαλκῦ κυβευτική τις παιδιὰ ἐλέγετο χαλκισμός. ἦν δέ, φασιν, αὕτη, ὀρθῦ νομίσματ@ περιϛροφὴ σύντον@. μεθ' ἣν ἔδει τὸν παίζοντα ἐπέχειν τῷ δακτύλῳ τὸ νόμισμα ὀρθόν. κ) ἐνίκα, ὁ τῦτο κατορθώσας. *Sciendum autem, quod ex ære teſſerarum quidam luſus dicebatur chalciſmus. Erat autem, dicunt, hic, recti nummi vehemens converſio; poſt quam oportebat luſorem inhibere digito nummum rectum, & vincebat, qui hunc erexerat.* Meminit huius quoque χαλκισμῦ, qui priori, Pollux, & Phrynen meretricem eo delectatam prae ceteris ſcribit lib. IX. cap. VII. Ὁ μὲν Χαλκισμός. ὀρθὸν νόμισμα ἔδει συντόνως περιϛρεφόμενον ἐπισῆσαι τῷ δακτύλῳ. ᾧ τρόπῳ μάλιϛα τ παιδιᾶς ὑτερήδεσθαί φασι Φρύνιω Ϟ ἑταῖραν. *Chalciſmus quidem. Rectum nummum oportebat vehementiſſime circumactum continere digito; quo modo potiſſimum luſus delectatam fuiſſe dicunt Phrynen meretricem.*

ΧΕΛΙΧΕΛΩΝΗ.

Virginum erat; quarum una in medio ſedens, Χελώνη, *teſtudo* dicebatur; hanc circumcurrentes aliae interrogabant.

Χελιχελώνη τί ποιεῖς ἐν τῷ μέσῳ;
Chelichelone quid facis in medio?

& ipſa reſpondebat.

Ἔρια μαρύομαι, κ) κρόκῳ Μιλησίαν.
Lanas glomero, & ſubtegmen Mileſium.

Illis vero rurſum interrogantibus,

Ὁ δ' ἐκγονός ϲυ τί ποιῶν ἀπώλεϲο;
Tuus vero nepos quid faciens periit?

regerebat,

Λευκὰν ἀφ' ἵππων εἰς ϑάλασσαν ἅλατο.
Album ab equis in mare deſiluit.

Pollux tradit lib. IX. cap. VII. Ἡ δὲ χελιχελώνη, παρθένων ἐϛὶν ἡ παιδιὰ, παρόμοιόν τι ἔχυσα τῇ χύτρᾳ. ἡ μὲν γὰρ κάθηται, κ) καλεῖται χελώνη. αἱ δὲ περιέρχυσιν ἀνερωτῶσαι.

Χελιχελώνη τί ποιεῖς ἐν τῷ μέσῳ:

ἡ δὲ ἀποκρίνεται,

Ἔρια μαρύομαι, κ) κρόκῳ Μιλησίαν.
εἶτ' ἐκεῖναι πάλιν,

Ὁ' δ' ἔκγονός ϲυ τί ποιῶν ἀπώλετο;
ἡ δέ φησι,

Λευκὰν ἀφ' ἵππων εἰς ϑάλασσαν ἅλατο.
Chelichelone autem virginum eſt luſus, ſimile quid ollae habens. Nam haec quidem ſedet, & vocatur teſtudo; illae autem circumcurrunt interrogantes.

Chelichelone, quid facis in medio?
haec autem reſpondebat,

Lanas glomero, & ſubtegmen Mileſium.
poſtea hae rurſus,

Tuus autem nepos quid faciens periit?
haec autem dicit,

Album ab equis in mare deſiluit.

Commemorat eumdem nobis luſum Euſtathius, ſed dirimit vocem, & χέλᾳ χελώνη ſcribit; addens, τὸ χέλει, illic eſſe προϛακτικὸν, *imperativum*. Ecce tibi verba eius ad Odyſſ. φ'. Εἰ δέ τις οἴεται, κ) τὸ χέλᾳ χελώνη τῦ χελιδονισμῦ ἔχεσθαι· ἴϛω, ὡς ἄλλο τί ἐϛι τῦτο. καθημένης γάρ τιν@ ἐν μέσῳ, ἣν φασι χελώνιν ἐκάλεν, περιτρέχυσαι παρθένοι, ἐπυθάνοντο, κ) ἀντήκυον, δι' ἀμοιβαίων ἰάμβων, ὅτω.

Χέλει χελώνη τί ποιεῖς ἐν τῷ μέσῳ;
Ἔρια μαρύομαι, ἴϛγων κλώθω, καὶ κρόκῳ Μιλησίαν.
Ὁ δ' ἔκγονός ϲυ τί ποιῶν ἀπώλετο;
Λευκὰν ἀφ' ἵππων ἂς ϑάλασσαν ἅλατο.

Ἔϛι δὲ ἐν τύτοις τὸ χέλει προϛακτικὸν δῆϑεν, παρηκόλυθον τῇ χελώνῃ. *Si autem quis putet, & etiam illud Chelei Chelone hirundinei moris eſſe adſine; ſciat, aliud quid eſſe illud. Sedente enim quadam in medio, quam dicunt teſtudinem vocabant, circumcurrentes virgines, interrogabant, & viciſſim audiebant, per iambos alternantes, ita:*

Chelei Chelone, quid facis in medio?
Lanas glomero, vel neo, & filum Mileſium.
Tuus autem nepos quid faciens periit?
Album ab equis in mare deſiluit.

Eſt autem in illis vocabulum chelei imperativum ſcilicet, accinens ſonum ſimilem teſtudini.

ΧΥΤΡΙΝΔΑ.

Duplex luſus erat. Interdum aliquis in medio conſidebat, χύτρα, *olla* dictus; quem alii vellebant, aut verberabant; ac quicumque deprehenſus eſſet, ſedere tenebatur. Interdum etiam aliquis ollam capite geſtans, quam ſiniſtra manu teneret, circumibat; quum verberantes eum ceteri interrogarent, τίς τὴν χύτραν; *quis ollam?* ad quae illae reſpondere, ἐγὼ Μίδας, *ego Midas*, ac quem ille pede contigiſſet, is cum olla circumire cogebatur. Pollux nobis utrumque memorat, libro IX. capit. VII. Ἡ δὲ χυτρίνδα. ὁ μὲν ἐν μέσῳ κάθηται, καὶ καλεῖται χύτρα. οἱ δ' τίλλυσιν, ἢ περικνίζυσιν, ἢ κ) παίυσιν αὐτὸν, περιθέοντες. ὁ δ' ὑπ' αὐτῦ περιϛρεφομένυ, ληφθεὶς, ἀντ' αὐτῦ κάθηται. ἔσϑ' ὅτε ὁ μὲν, ἔχεται τῆς χύτρας κατὰ τὴν κεφαλὴν τῇ χϕὶ τῇ λαιᾷ κυκλῶν· οἱ δ', παίυσιν αὐτὸν, ἐπερωτῶντες, τίς τὴν χύτραν; κἀκεῖν@ ἀποκρίνεται, ἐγὼ ὁ Μίδας· ᾧ δ' ἂν τύχῃ τῷ ποδὶ, ἐκεῖν@ ἀντ' αὐτῦ

Digitized by Google

περὶ τὴν χύτραν περιέρχεται. *Chytrinda autem. Hic quidem in medio ſedet, & vocatur olla. Hi autem vellunt, aut circumradunt, aut etiam pulſant ipſum, circumcurrentes. Qui autem ab illo converſo captus, pro eo ſedet. Quandoque hic quidem tenetur ab olla in capite manu laeva gyrans; hi autem verberant ipſum, interroganes quis ollam? & ille reſpondet, ego Midas. Quem vero tangit pede, ille pro hoc circum ollam ambulat.* De priore tantum Heſychius. Χυτρίνδα. παιδιᾶς εἶδος τοιαύτης. καθέζεταί τις ἐν μέσῳ, εἶτα κύκλῳ περιτρέχοντες οἱ παῖδες περὶ τὸ καθεζόμενον, ποιοῦσιν αὐτὸν περισρέφεσθαι, ἕως ἅψηταί τινος, τύπτοντες αὐτὸν. εἶτα καθέζεται ὁ ληφθείς. *Chytrinda, luſus ſpecies huiuſmodi. Sedet aliquis in medio, deinde in orbem circumcurrentes pueri circum ſedentem, faciunt ipſum circumverti, donec tangat quemdam, verberantes ipſum. Deinde ſedet captus.* Et Suidas. Χυτρίνδα. παιδιά. καθέζεται γὰρ ἐν μέσῳ, οἱ δὲ, κύκλῳ περιθέοντες, παίουσιν αὐτὸν, ἕως ἂν ἐφάψηταί τινος, ὃς ἀντ' αὐτοῦ κάθηται. *Chytrinda, luſus; ſedet enim in medio, hi autem in orbem circumcurrentes, pulſant ipſum, donec attingat quemdam, qui pro eo ſedet.*

Ω Μ Ι Λ Λ Α.

Circulum ducebant; in quem qui ita nucem ieciſſet, ut maneret, is vincebat. Suidas. Ὤμιλλα. παιδιά τις, ἐν ᾗ ὁ εἰς τὸ κύκλον βαλὼν κάρυον, ὥστε ἐμμεῖναι, νικᾷ. *Omilla, luſus quidam, in quo in circulum iaciens nucem, ita ut in eo maneat, vincit.* Heſychius. Ὤμιλλα. παιδιά τις, ὅταν κύκλον περιγράψαντες βάλωσιν εἰς αὐτὸν κάρυα. εἶτα ὁ ἐν τῷ κύκλῳ μένων, λαμβάνῃ τὸ ἔπαθλον. *Omilla, luſus quidam, quum circulum circumſcribentes iaciunt in eum nuces. Deinde in circulo manens, accipit praemium.* Eupolis, apud Suidam in

Χρύσῳ γένῃ,
Ἐπῃσείμεθα δὲ μένας εἰς ὤμιλλαν.
Incutimur autem manens ad omillam.

Pollucis quoque hac de re inſignis locus, ſed corruptus, lib. IX. cap. VII. Κύκλῳ περιγραφέντος, ἀφιέντες ἀστράγαλον, ἐσοχάζοντο τοῦ μεῖναι τὸν βληθέντα ἐν τῷ κύκλῳ· ταύτῃ εἰς ἄμιλλαν τὴν παιδιὰν ὠνόμαζον. *Circulo circumſcripto, emittentes talum coniiciebant, ut maneret iactus in circulo; hunc in homillam, vel certamen, luſum vocabant.* Omnino reſcribendum εἰς ὤμιλλαν τὴν π. ὠ. *In omillam luſum* v. Et in verſu illo Eupolidis, qui ibidem recitatur:

Τί ἐστιν; εἰς ἄμιλλαν ἀριστήσομαι.
Quid eſt? in certamen prandebo.

Etiam hic reſtituendum,

——— εἰς ὤμιλλαν ἀριστήσομαι.
——— *in omillam prandebo.*

FINIS.

Digitized by Google

BIBLIOTHECAE GRAECAE

LIBRI TRES.

Digitized by Google

INDEX SCRIPTORVM

QVI IN HOC OPERE CONTINENTVR.

A

Abaris.
Abas Sophista.
Abderites.
Abron.
Abydenus.
Acarion.
Acas.
Acatus.
Acesander.
Acesias.
Acesodorus.
Acestius.
Acestodorus.
Acestor.
Acestorides.
Achaeus.
Achaius.
Achilleus.
Achinapolus.
Acilius.
Acrisius.
Acron.
Actides.
Acusilaus.
Adaeus.
Adamantius.
Adrastus Aphrodisiensis.
Adrianus.
Aegias.
Aegimius Heliacus.
Aegosthenes.
Aegyptius.
Aelianus.
Aelius Asclepiades Myrleanus.
Aeneas Argivus.
Aenesidemus.
Aeschines Sardianus.
Aeschines Socraticus.
Aesclrion Samius.
Aeschylides.
Aeschylus Atheniensis, Tragicus.
Aeschylus Cnidius.
Aeschylus Mathematicus.
Aesion.
Aeson Corinthius.
Aesopus.
Aethlius.
Africanus.
Africanus Iatrosophista.
Agaclitus.
Agallis Corciraea.
Agamestor Pharsalius.
Agapius.
Agasthenes.
Agatharchides Cnidius.
Agatharchides Samius.
Agatharchus.
Agathinus.
Agathobulus.
Agathocles.
Agathocles Atracius.
Agathocles Babilonius.
Agathocles Chius.
Agathocles Cyzicenus.
Agathocles Milesius.
Agathocles Samius.
Agathodaemon.
Agathon Comicus.
Agathon Samius, Grammaticus.
Agathon Tragicus.
Agathonymus.
Agathosthenes.
Agathotychus.
Agenor.
Agesilaus.
Agesilaus.
Agesistratus.
Agestratus.
Agis.
Aglaias.
Aglaosthenes.
Agnocles Rhodius.
Agnon.
Agresphon.
Agriophas.
Agrippa.
Aegroetas.
Albinus.
Alcander.
Alcetas.
Alcibiades.
Alcidamas.
Alcimenes Mitylenaeus Tragicus.
Alcimus.
Alcinous.
Alciphron Maeandrius.
Alcmaeon Crotoniates, Philosophus.
Alcmaeon Tragicus.
Alcman Messenius.
Alcman Lacon.
Alcymnius.
Alexamenus.
Alexander Aeotolus.
Alexander Aphrodisicus.
Alexander Asclepiadae F.
Alexander Chersonesius.
Alexander Cornelius Polyhistor.
Alexander Cotyaeus.
Alexander Ephesius.
Alexander Herophileus, Philalethes.
Alexander Lychnus.
Alexander Myndius.
Alexander Numenii.
Alexander Pleuronius.
Alexander Pirrhi F.
Alexander Syrus, Sophista.
Alexander Thasius.
Alexandrides Delphus.
Alexarchus.
Alexes.
Alexinus.
Alexion.
Alexis Samius.
Alexis Thurius.
Alexon Myndius.
Alisodemus Troezenius.
Alosus Sophista.
Amaranus Alexandrinus.
Ambron.
Ambryon.
Ameliagoras.
Amelius.
Amerias Macedo.
Ameristus.
Ammonius.
Amometus.
Amosius.
Amphianus.
Amphicrates.
Amphinomus.
Amphion Thespiensis.
Amphitheus.
Amyclas Heracleotes.
Amyntas.
Amyntianus.
Anacharsis.
Anacreon.
Anagaltis Corcyraea.
Ananias.
Anaxagoras Clazomenius, Philosophus.
Anaxagoras Isocrateus Rhetor.
Anaxagoras Zenodoteus, Grammaticus.
Anaxandrides Comicus.
Anaxandrides Delphus.
Anaxarchus.
Anaxicrates.
Anaxilas.
Anaxilides.
Anaximander Milesius, maior.
Anaximander Milesius, minor.
Anaximenes Lampsacenus, maior.
Anaximenes Lampsacenus, minor.
Anaximenes Milesius.
Anaxipolis Thasius.
Anaxippus.
Anaxis.
Andrantus.
Andreas.
Andreas Carystius.

An-

Digitized by Google

Andreas Corinthius.
Andreas Panormitanus.
Andriſcus.
Androcles.
Androclides.
Androcydes Medicus.
Androcydes Pythagoricus.
Andreotas Tenedius.
Andromachus.
Andromachus Senior.
Andromachus Grammaticus.
Andromenides.
Andron.
Andron Alexandrinus.
Andron Epheſius.
Andron Halicarnaſſeus.
Andron Theius.
Andronicus.
Andronicus Cyrreſtes.
Andronicus Philoſophus, Rhodius.
Androſthenes Thaſius.
Angeſiſtratus.
Anthagoras Rhodius.
Antenor Cretenſis.
Anteſion.
Anthemius.
Anthes.
Antippus Comicus.
Anticles.
Antidamus Heracleopolites.
Antidotus.
Antigenes.
Antigonus.
Antigonus Alexandrinus.
Antigonus Caryſtius.
Antigonus Cumanus.
Antileon.
Antilochus.
Antimachus.
Antimachus Colophonius.
Antimachus Heliopolites.
Antimachus Hiſtoriographus.
Antimachus Pſeras.
Antimachus Teius.
Antimenidas.
Antiochianus.
Antiochus.
Antiochus Alexandrinus.
Antiochus Aſcalonita, Philoſophus.
Antiochus Laodicenus.
Antiochus Sophiſta.
Antiochus Syracuſanus.
Antiochus Xenophanis.
Antipater.
Antipater Hierapolitanus, Sophiſta.
Antipater Paliurenſis.
Antipater Tarſenſis Stoicus.
Antipater Theſſalonicenſis.
Antipater Tyrius.
Antiphanes Caryſtius.
Antiphanes Colophonius.
Antiphanes Delius.
Antiſthenes Epheſius.
Antiſthenes Heraclyteus.
Antiſthenes Rhodius, Hiſtoricus.
Antyllus.
Apellas.
Apelles.
Aphanes.
Aphareus.
Aphrodiſius.
Apion, Pliſtonices.
Apollas.
Apollinarius.
Apollodorus.
Apollodorus Adramyttenus.
Apollodorus Arithmeticus.
Apollodorus Artemita.
Apollodorus Caryſtius.
Apollodorus Corcyrenus.
Apollodorus Cumanus, Grammaticus.
Apollodorus Cyrenaeus.
Apollodorus Cyzicenus.
Apollodorus Dorienſis.
Apollodorus Ephillus.
Apollodorus Epicureus.
Apollodorus Erithraeus.
Apollodorus Gelous.
Apollodorus Lemnius.
Apollodorus Megarenſis.
Apollodorus Nicaenus.
Apollodorus Pergamenus.
Apollodorus Scillaeus, & Tarentinus.
Apollodorus Tarſenſis.
Apollodorus Telmiſſenſis.
Apollonides.
Apollonides Cepheus.
Apollonides Horapius.
Apollonides Nicaeus.
Apollonides Smyrnaeus.
Apollonius.
Apollonius Aegyptius.
Apollonius Alabandenſis.
Apollonius Aphrodiſaeus.
Apollonius Archibii F.
Apollonius Aſcalonites.
Apollonius Attalenſis.
Apollonius Cittieus.
Apollonius Grammaticus.
Apollonius Herophilius.
Apollonius Laodicenſis.
Apollonius Libertus P. Craſsi.
Apollonius Memphites.
Apollonius Molon.
Apollonius Myndius.
Apollonius Naucratites.
Apollonius Ophis.
Apollonius Parianus, Technicus.
Apollonius Pergaeus.
Apollonius Pergamenus.
Apollonius Rhodius.
Apollonius Senior.
Apollonius Smyrnaeus.
Apollonius Sotadis F.
Apollonius Stratonis.
Apollonius Ther.
Apollonius Tyaneus, maior.
Apollonius Tyanaeus, minor.
Apollonius Tyrius.
Apollophanes Epicus.
Apollophanes, Philoſophus.
Apollathemis.
Aquila.
Arabianus.
Araethus.
Aratus.
Aratus Cnidius.
Aratus Sicyonius.
Aratus Solenſis.
Aratus Tegeates.
Arcadius Antiochenus.
Arceſilaus Comicus.
Arceſilaus Elegiographus.
Arceſilaus Pitbanaeus, Philoſophus.
Archaeus.
Archagathus.
Archebulus.
Archedemus.
Archedicus.
Archelaus.
Archelaus Aegyptius.
Archelaus Cherroneſites.
Archelaus Chorographus.
Archelaus Rex.
Archelaus Rhetor.
Archemachus.
Archennus.
Archeſtratus Gelous.
Archetimus.
Archibius Apollonii.
Archibius Ptolemaei.
Archidamus.
Archigenes.
Archilochus.
Archinus.
Archimedes Trallianus.
Archytas Architectus.
Archytas Epigrammatarius.
Archytas Georgicus.
Archytas Mitylenaeus, Muſicus.
Archytas Ὀψαρτυτικός.
Archytas Tarentinus, Harmoniacus.
Arctinus.
Aregonus Nicaeenſis.
Aretades Cnidius.
Areus.
Argelius.
Arichus.
Ariethus Tegeates.
Arignote.
Arion Metymnaeus.
Ariphrades Comicus.
Ariphron Sicyonius.
Ariſtanetus.
Ariſtanetus Nicaeenſis.
Ariſtaeus Maior.
Ariſtagoras.
Ariſtander Telmiſſeus.
Ariſtarchus.
Ariſtarchus Alexandrinus.
Ariſtarchus Samius.
Ariſtarchus Tegeates.
Ariſtas.
Ariſteas.
Ariſteas Phliaſius.
Ariſteas Proconneſius.
Ariſteas Rhodius.

Digitized by Google

Aristerus.
Aristenas.
Aristias Chius.
Aristides Adrianensis.
Aristides Milesius.
Aristippus Cyrenaeus.
Aristippus Alter.
Aristobulus Cassandreus.
Aristocles.
Aristocles Lampsacenus.
Aristocles Messenius.
Aristocles Pergamenus.
Aristocles Rhodius.
Aristocrates.
Aristocreon.
Aristocritus.
Aristodemus.
Aristodemus Alexandrinus.
Aristodemus Carius.
Aristodemus Eleus.
Aristodemus Nicaeus.
Aristodemus Thebanus.
Aristogenes Thasius.
Aristomachus.
Ariston.
Ariston Alexandrinus.
Ariston Ceus.
Ariston Chius.
Ariston Ilienſis.
Ariston Tragicus.
Aristonicus Alexandrinus.
Aryſtonymus.
Aristopeas.
Aristopeas Rhodius.
Aristophanes Athenienſis, Comicus.
Aristophanes Byzantius Grammaticus.
Aristophanes Maleotes.
Aristophanes Tragicus.
Aristophon.
Aristoteles I. Stagirites.
Aristoteles II.
Aristoteles III.
Aristoteles IV.
Aristoteles V. cognomento Mythus.
Aristoteles VI.
Aristoteles VII.
Aristoteles VIII.
Aristoteles IX.
Aristoteles X.
Aristoxenus Herophileus.
Aristoxenus Selinuntius.
Aristoxenus Tarentinus.
Aristus Salaminius.
Aristyllus.
Arius Didymus.
Arius Tarsenſis.
Arizelus.
Armenidas.
Arrianus.
Artapanus.
Artemidorus Capito, Aristophanius Grammaticus.
Artemidorus Daldianus.
Artemidorus Dialecticus.
Artemidorus Ephesius.
Artemidorus Tarsenſis Grammaticus.
Artemon.
Artemon Cassandreus.
Artemon Clazomenius.
Artemon Milesius.
Artemon Pergamenus.
Artius.
Artorius.
Ascanius Abderita.
Asclation.
Asclepiades Alexandrinus.
Asclepiades Metrodorus.
Asclepiades Mirleanus.
Asclepiades Pharmacion.
Asclepiodotus Alexandrinus.
Asclepius.
Asinaeus Philoſophus.
Asinius Auadratus.
Asius Samius.
Asophodorus Phliasius.
Aspasius Byblius.
Aspasius Ravennas.
Aspasius Tyrius.
Astyanassa.
Astyanax Maeonius.
Astynomus.
Athamas.
Athanis.
Athenaeus.
Athenagoras.
Athenion.
Athenocles Cyzicenus.
Athenodorus.
Athlius.
Atrometus.
Attalio.
Attalus Rhodius.
Atticus.
Atticus Platonicus.
Autoclides.
Autodorus.
Autolycus Pydnaeus.
Automedes.
Automedon.
Autothepus.
Axionicus.
Axiopistus.

LIBER II.

B

Babillus.
Babrius.
Bacchius.
Bacchius Milesius.
Bacchius Tanagraeus.
Bacchylides.
Bacis.
Bacoris Rhodius.
Baeton.
Balager.
Balbus Trallianus.
Bardesanes.
Basileus.
Basilicus.
Basilides.
Basilides Tyrius.
Basilis.
Bassus Sophista.
Bastas Chius.
Batton Comicus.
Batton Sinopenſis Rhetor.
Battus Cyrenaeus.
Berosus.
Beton.
Bialcon.
Bias.
Bion.
Bion Abderites.
Bion Borysthenites.
Bion Caecilius.
Bion Melicus Poeta.
Bion Proconnesius.
Bion Rhetoricus.
Bion Solenſis.
Bion Syracusanus.
Bion Tragicus.
Bithynus Demosthenis.
Biton.
Blaesus.
Bocchus.
Boeotus.
Boethus.
Boeus.
Bolus.
Botrys.
Brontinus.
Bryson.
Butorides.
Bythus Dyrrachinus.

C

Cadmus.
Caecilius Argivus.
Caecilius Bion.
Caecilius Calantianus, Rhetor.
Caecilius Coloactites.
Caeclus.
Caeneas, sive Caeneus.
Calaenus.
Callias Mitylenaeus.
Callias Syracusanus, Historicus.
Callicrates Tyrius.
Callicratidas.
Callidemus.
Callimachus Cyrenaeus, Maior.
Callimachus Cyrenaeus, Minor.
Callimachus Herophileus.
Callimorphys.
Callinicus Sophista.
Callinous Ephesius.
Callinus.
Callippus Cyzicenus.
Callisthenes Sybarites.
Callistraton.
Callistratus.
Callistus.
Callixenus Rhodius.
Camelester.
Capito Alexandrinus.
Capito Lycius.
Carcinus Atlenienſis.

Digitized by Google

Carcinus Agrigentinus.
Carcinus Rhetor.
Carneades.
Carneades Philoſophus.
Carneades Poeta.
Carpion.
Carpius Antiochenus.
Caryſtius Pergamenus.
Caſſianus.
Caſſius Dionyſius Uticenſis.
Caſſius Scepticus.
Caſtor.
Caſtorion Solenſis.
Cato Sinopenſis.
Caucalus Chius, Rhetor.
Cebes.
Cecides.
Celer.
Cephalaeon.
Cephalon Gerigithius.
Cercidas.
Cercops.
Chaereas Athenienſis.
Chaeremon.
Chaeris Corcyraeus.
Chamaeleon.
Charax.
Chares Mitylenaeus.
Chares Parius.
Chariclides.
Charmander.
Charon.
Charon Carthaginienſis.
Charon Lampſacenus.
Charon Naucratites.
Chiron.
Choerilus Samius.
Chryſermus Corinthius, Hiſtoricus.
Chryſermus Herophileus.
Chryſippus.
Chryſippus Cnidius.
Chriſippus Solenſis, ſive *Tarſenſis.*
Chryſippus Tyaneus.
Chryſogonus.
Cinaethon Lacaedemonius.
Cineas, Rhetor.
Cineas Tacticus.
Cineſias.
Claudius Caeſar.
Claudius Iulius.
Claudius Philoſophus.
Cleaenetus.
Cleander.
Cleanthes.
Clearchus Comicus.
Clearchus Solenſis, Philoſophus.
Cleemporus.
Clemens Grammaticus.
Cleo Curienſis.
Cleo Halicarnaſſeus.
Cleo Magneſius.
Cleobulina.
Cleobulus Lindius.
Cleodamas.
Cleodemus.
Cleomenes.
Cleomenes Laminthius.
Cleomenes Lybis.
Cleomenes Lindius.
Cleomenes Rhegienſis.
Cleon Curienſis.
Cleon Siracuſanus.
Cleopatra.
Cleophantus.
Cleoxenus.
Cliades.
Clidemus.
Clinias Tarentinus.
Clitagoras.
Clitarchus.
Clitodemus.
Clitomachus.
Clitonymus.
Clitophon.
Clitus.
Clodius.
Clonas.
Cnoſſus.
Colotes.
Coniades.
Conon Grammaticus.
Conon Samius, Mathematicus.
Corax, Rhetor.
Corinna.
Corinna Thebana, ſive *Tanagrea* I.
Corinna Thebana II.
Corinna Theſpia, ſive *Corinthia.*
Corinnus.
Cornelianus.
Cornutus.
Coſmes.
Crantor.
Craterus.
Crates.
Crates Epigrammatarius.
Crates Geometra.
Crates Mallotes, Grammaticus, & Philoſophus.
Crates Muſicus.
Crates Pergamenus.
Crates Peripateticus.
Crates Tarſenſis, Academicus.
Crates Thebanus, Cynicus.
Crates Trallianus, Rhetor.
Cratevas.
Cratinus Comicus, Maior.
Cratinus Grammaticus.
Cratippus.
Creon.
Creophylus.
Creperius Calpurnianus.
Crexus.
Crinis.
Criſpinus.
Critolaus.
Criton.
Criton Naxius.
Criton Pierootes.
Crobylus.
Cronius.
Croton.
Cteſias.
Cteſibius Hiſtoricus.
Cteſibius Mathematicus.
Cteſicles.
Cteſiphon.
Cteſippus.
Cydias Malaſſeus.
Cydippus Mantinenſis.
Cynaetheus Chius.
Cypſelas.

LIBER III.

D

Dadis.
Daimachus Plataeenſis.
Daimachus Platonicus, Philoſophus.
Dalion.
Damagetus.
Damas.
Damaſcenus.
Damaſcius Damaſcenus.
Damaſtes.
Damion.
Damis.
Damocrates.
Damon.
Damon Cyrenaeus.
Damophilus.
Damoſtratus.
Dardanus.
Dectadas.
Dection.
Deichorus Cyzicenus.
Deilochus.
Deiocus Proconneſius.
Demagetus.
Demagoras.
Demaratus.
Demarchus.
Demaretes.
Demetrius.
Demetrius Adramyttenus, Ixion.
Demetrius Amiſenus.
Demetrius Antigoni.
Demetrius Apameenſis.
Demetrius Aſpendius.
Demetrius Attalenſis.
Demetrius Bythinus.
Demetrius Byzantius, Hiſtoricus
Demetrius Byzantius Peripateticus.
Demetrius Calatianus.
Demetrius Carthaginienſis, Rhetor.
Demetrius Chlorus.
Demetrius Cnidius.
Demetrius Comicus.
Demetrius Cyrenaeus, Stamnus.
Demetrius Epicureus.
Demetrius Epicus.
Demetrius Erytraeus Grammatitus.
Demetrius Erytraeus, Poeta.
Demetrius Graphicus.
Demetrius Herophileus.
Demetrius Ixion.

Digitized by Google

Demetrius Lacaedemonius.
Demetrius Magneſius.
Demetrius Odeſſites.
Demetrius Phyſicus.
Demetrius Pyctes.
Demetrius Salagaſſenſis.
Demetrius Salaminius.
Demetrius Scepſius.
Demetrius Smyrnaeus, Rhetor.
Demetrius Sophiſta.
Demetrius Stamnus.
Demetrius Troezenius.
Demiphilus Bithynus.
Demo.
Democlides.
Democlitus.
Democritus Abderita.
Democritus Chius.
Democritus Epheſius.
Democritus Epigrammatarius.
Democritus Mileſius.
Democritus Pergamenus.
Democritus Troezenius.
Demodamas.
Demodocus Corcyraeus.
Demologus.
Demon.
Demonax.
Demonicus.
Demophilus.
Demophon.
Demoſthenes Athenienſis.
Demoſthenes Bithynus.
Demoſthenes Maſſilienſis.
Demoſthenes Thrax.
Demoſtratus Apameenſis.
Demoteles.
Demoxenus.
Demus Delius.
Dercyllides.
Dercyllus.
Dexippus Chous.
Diades.
Diagoras Cyprius.
Dicaearchus Lacaedemonius.
Dicaearchus Meſſenius.
Dicaeocles Cnidius.
Dicaeogenes.
Dictys,
Didymarchus.
Didymus Alexandrinus, Chalcenterus.
Didymus Alexandrinus, Junior.
Didymus Aleius.
Didymus Claudius.
Didymus Heraclidis.
Dienechus.
Dieuches.
Dieuchidas.
Dinarchus Poeta.
Dinias.
Dinolochus.
Dinomachus.
Dinon,
Dinoſtratus,
Diocles Caryſtius.
Diocles Eleates.
Diocles Grammaticus.
Diocles Magneſius.
Diocles Peparethius.
Diocles Phliaſius.
Diocles Rhodius.

BI-

Digitized by Google

Digitized by Google

ΙΟΞΕΙΔΙΠΠΟΣ

ΜΕΤΙΟΥΣ

ΑΡΙΣΤΙΔΗΣ ΣΜΥΡΝΕΥΣ

ΣΑΝΦΩ
ΡΡΕΣΙΑ

HESIODVS

ARISTOTELES

ΖΑΛΕΥΚΟΣ

ΠΟΣΙΔΩΝΙΟΣ

HOMERVS

PINDARVS

THEOCRITVS

ΗΡΟΔΟΤΟC

Joseph N

Carol Gregory sculp.

Digitized by Google

BIBLIOTHECAE GRAECAE

LIBER PRIMVS

SIVE

CLIO.

ABARIS.

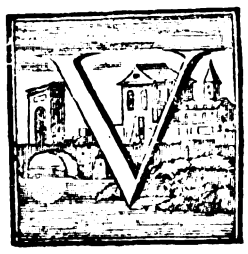

IDE Suidam in Ἄβαρις.

ABAS *Sophista*.

Vide Suidam in Ἄβας.

ABDERITES.

Ita citatur simpliciter; sed non est alius quam Democritus Abderites, de quo vide infra suo loco.

ABRON.

Phryx, sive Rhodius, Suidas 19.(a)

ABYDENVS.

Eusebius in Chronic. lib. I. Περὶ τούτων Ἀβυδηνὸς οὐδὲν εἶπεν. *Nihil dixit de illis Abydenus*. Scripsit Ἀσσυριακά. Itaque apud eumdem Eusebium est legendum, Excerpta, ἐκ τῆ Ἀβυδηνῆ Ἀσσυριακῶν, *ex Abideni Assyriacis*. Cyrillus contra Iulianum lib. I. *Operae pretium fuerit meminisse etiam eorum, quae Historici tradunt, Alexander, inquam, Polyhistor, & Abydenus*. Et mox semel atque iterum laudat Euseb. de Praep. Evang. 267.(b)

ACARION.

Nymphis apud Sophoclem, Apollonii Scholiasten, Argonautic. lib. II. Νύμφις μὲν γάρ φησιν ἱστορεῖν Ἀκαρίωνα, ὡς ἄρα Φρυγες διαπλεῦσαι βυλόμενοι τὸν πορθμὸν, κατεσκεύασαν ναῦν ἔχουσαν ἐγκεχαραγμένην πρωτομὴν ταύρου. *Nam Nymphis quidem dicit narrare Acarionem, quod Phryges traiicere volentes fretum, fabricaverint navem insculptam dimidii tauri imaginem referentem.*

ACAS.

Suidas, Ἄκας. ποιητὴς τραγῳδίας. *Acas, poeta Tragoediae.*

Meursii Tom. III.

[a] Abron Athenienſis hiſtoricus, de quo *Voſſius Lib. III. De Hiſt. Graec.*

Absyrtvs Pruſaeenſis Medicus Veterinarius addendus fuerat.

[b] Acacivs Amidae Epiſcopus qui anno Chriſti cccxx. floruit.

Acacivs Epiſcopus Berceenſis Theologus, qui anno ccccxxx. claruit.

ACATVS.

Eius poema Λιοπερσὶς citatur ab Athenaeo lib. XIII. Καὶ ὧδε ταῦτα ἐκ τῆ Στεσιχόρυ, σχολὴ γὰρ, ἀλλ' ἐκ τῆ Ἀχάτου Ἀργέιυ Ἰλιοπερσίδ@. *Nec haec ex Steſichori verſibus, negotium* (c) *enim, ſed ex Acati Argivi Ilii excidio*. Sed legendum forte illic, ἐκ τῆς Σακάδυ. Laudatur Sacadas Argivus poeta elegiacus a Plutarcho in lib. de Muſica.

ACESANDER.

Isaacius Tzetzes ad Lycophronem: Ἀκέσανδρός φησιν, Εὐρύπυλον καὶ Τρίτωνα Ποσειδῶν@ καὶ Κελαινοῦς εἶναι παῖδας. *Aceſander ait, Eurypylum & Tritonem Neptuni & Celaenus eſſe filios*. Schol. Pindari Pyth. Ode IV. Ὁ δὲ Ἀκέσανδρ@ μὴ ἐκ γενετῆς αὐτὸν φησιν ἰσχνόφωνον γεγωνῆσ. *Aceſander autem non a nativitate illum dicit gracili voce fuiſſe*. Et poſtea. Ἀκεσάνδρ@ δέ φησιν αὐτὸν ἀδελφὸν εἶναι τῆ Εὐρύπυλον Τρίτον@. *Aceſander autem dicit illum Eurypylum fratrem eſſe Tritonis*. Eius librum περὶ Κυρήνης τῆς Ὑψέως nominat Sophocles ad Apollonium lib. IV. Ἀκέσανδρ@ δ' ἐν τρώτῳ περὶ Κυρήνης τῆς Ὑψέως μετ' αὐτὸν βασιλεῦσαί φησι Λιβύης Κυρήνιν τὴν Ὑψέως. *Aceſander autem in libro primo de Cyrene Hypſei filia poſt illum regnaviſſe ait Libyae Cyrenen Hypſei filiam*. Et poſtea iterum: καὶ παρὰ Ἀκεσάνδρῳ ἐν πρώτῳ Κυρήνης. *Et apud Aceſandrum in libro primo Cyrenes*.

ACESIAS.

Eius Ὀψαρτυτικὰ laudat Athenaeus inter plures Scriptores lib. XII.

ACESODORVS.

Scholiastes Sophoclis ad Oed. Col. Ἀκεσόδωρ@ δὲ πέμπτον ἀπὸ τοῦ πρώτου Εὐμόλπου εἶναι τὰς τελετὰς καταδείξαντα. *Aceſodorus autem quintum a primo Eumolpo eſſe illum, qui initiationes docuit*. Deinde verba eius adlegat

Acacivs Epiſcopus Caeſarienſis Hiſtoricus anno cccxl. clarus.

Acacivs Epiſcopus CP. qui anno ccccLxxi. vivebat.

Acacivs Epiſcopus Melitenſis in Armenia Theologus anno ccccxxxi. florens.

Acacivs Rhetor Caeſarienſis, qui claruit anno cccLxi.

[c] *Otium* vertendum eſt, quod Graece σχολή.

Digitized by Google

legat. Sed ſcribendum ego exiſtimo Α'κεσόδωρος. Ita vocatur a Plutarcho in Themiſtocle. Α"μα δ' ἡμέρᾳ Ξέρξης μὲν ἄνω καθῆστο πρὸς τὸν ἐποπτεύων καὶ τὴν παράταξιν, ὡς μὲν Φανόδημός φησιν, ὑπὲρ τὸ Ἡράκλειον, ᾗ βραχεῖ πόρῳ διείργεται τῆς Ἀττικῆς ἡ νῆσος ὡς δ' Ἀκεσόδωρος, ἐν μεθορίῳ τῆς Μεγαρίδος, &c. *Simulac vero dies adfuit Xerſes quidem conſedit claſſem ſpectans, & aciem, ut quidem Phanodemus, ait ſupra Herculis fanum, qua anguſto freto inſula dirimitur ab Attica; ut vero Aceſtodorus, in confinio Megaridis*, &c. Sic apud Etymologici auctorem in Δωδωναῖος. ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Θρασυβούλῳ καὶ Ἀκεσοδώρῳ. *Hiſtoria vero apud Thraſybulum & Aceſtodorum*. Scribitur etiam Α'κεσόδωρος apud Stephanum, eiuſque Opus citatur. περὶ πόλεων. Locus eſt in μεγάλη πόλις. Καὶ Ἀκεσόδωρος, περὶ πόλεων συγγεγραφώς. *Et Aceſodorus, qui de urbibus ſcripſit*.

A C E S T I V S.

Scripſit Ὀψαρτυτικά. Enumerat eum inter plures tales Scriptores Athenaeus lib. XII.

A C E S T O D O R V S.

Vide ſupra ACESODORVS.

A C E S T O R.

Eius liber περὶ Κυρήνης nominatur a Sophocle ad Apollon. lib. II. Ἀκέστωρ δ' ἐν τοῖς περὶ Κυρήνης ἱστορεῖ, ὡς ἐπ' Εὐρυπύλου τοῦ βασιλεύοντος Λιβύης ὑπὸ Ἀπόλλωνος διακομισθείη ἐς Λιβύλλαν ἡ Κυρήνη. *Aceſtor vero in libris de Cyrene narrat, quod Eurypylo regnante Libyae, ab Apolline tranſportata ſit in Lybiam Cyrene*.

A C E S T O R I D E S.

Ioannes Tzetzes Chil. pag. 132. (a)

A C H A E V S.

Suid. in Ἀχαιός. Duo hoc nomine Tragici fuerunt; unus, Eretrienſis. alter, Syracuſanus. Vide Suidam 271. Vtriuſque fabulae promiſcue citantur. Α"θρας, Harpocrat. in ἀργᾶς. Αἶθλα nominat Athenaeus libro X. Αἰθὼν σατυρικός, *AEthon Satyricus*, laudatur ab eodem libb. VI. & IX. Ἀλκμαίων σατυρικός, *Alcmaeon Satyricus*, libb. IV. & XI. Ἀλφεσίβοια, Heſychius 254. Η"φαιστος σατυρικός, *Vulcanus Satyricus* lib. XIV. Θησεύς, Heſychius 652. Λῖνος lib. XV. Ὀμφάλη, libb. VI. & X. Ἶρις σατυρική, *Iris Satyrica* lib. XII. Reſtituendus eſt Heſychius in ἐκολλόπωσε, ubi perperam editur, Ἀχαιοὶ ἴριον, *Achaei irium*. Reſcribe, Ἀχαιὸς Ἴριδι, *Achaeus in Iride*; Suid. 572. Κύκλος, *Circulus* lib. VI. Sed rectius Λύκνος indigetatur ab Hephaeſtione in Enchiridio, ὡς παρ' Ἀχαιῷ ἐν Κύκνῳ, *ſicut apud Achaeum in Cygno*. Περιθοὺς, Heſych. 60. Φρίξος, Heſych. 588. Φιλοκτήτης, Suidas 875. Sch. Ariſtoph. 559. Μοῖραι, Parcae lib. VII. Οἰδίπους, Heſychius in ἀκάθαρτον. ἐκλωπίζεται. Reſtituendum Achaei nomen apud Artemidorum lib. II. cap. XXV, Alius ab his fuit Achaeus Hiſtoricus, cuius meminit Schol. Pind. 63.

A C H A I C V S.

Meminit Simplicius in Categorias 41. a 5. a 54. a. (b)

A C H I L L E V S.

Laudatur ab Athenaeo lib. X. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ Ἐρετριεύς, & *Achilleus Eretrienſis*. Sed emendandum arbitror cum magno Caſaubono, καὶ ὁ Α"χαιος, & *Achaeus*.

A C H I N A P O L V S.

Vitruvius lib. IX. cap. VII. *Antipater, itemque Achinapolus, qui non e naſcentia, ſed ex conceptione genethliologiae rationes explicatas reliquit*. (c)

A C I L I V S.

Scripſit Hiſtoriam. Cicero de Offic. libro III. *Acilius autem, qui Graece ſcripſit Hiſtoriam, plures ait fuiſſe, qui in caſtra revertiſſent*. Plutarchus in Romulo. Γάϊος δ' Ἀκίλιος ἱστορεῖ πρὸ τῆς κτίσεως τὰ θρέμματα τὰ περὶ Ῥώμυλον ἀφανῆ γενέσθαι. *C. autem Acilius narrat ante conditam urbem pecudes Romuli amiſſas fuiſſe*.

A C R I S I V S.

Vide Heſychius 161. 162.

A C R O N.

Vide Suidam in Α"κρων.

A C T I D E S.

Laudatur veluti τῶν Ὀψαρτυτικῶν ſcriptor a Batone in Εὐεργέταις; apud Athenaeum lib. XIV. (d)

A C V S I L A V S.

Vide de eo Suidam in Ἀκουσίλαος. Citatur varie a Clemente Strom. lib. I. Etymolog. in Κοῖος, Homeri Schol. ad Iliad. υ. Scripſit autem περὶ γενεαλογιῶν. Sophocles ad Apollonii lib. IV. Ἀκούσιλαος δὲ ἐν τῷ περὶ γενεαλογιῶν, πορφυρευθῆναί φησιν ἀπὸ τῆς ταλάσσης. *Acuſilaus vero in libro de genealogiis, purpura tinctum eſſe ait ab mari*. Et ex eo Opere mox librum III. adlegat ibidem paulo ante. Ἀκουσίλαος ἐν τῇ τρίτῃ φησὶν, ὅτι ἐκ τῆς

[a] Vide *Voſſium Lib. III. De Hiſtor. Graecis*.
[b] Meminit etiam *Laertius Lib. VI. Menippo*, & *Theodoretus Serm. VIII.* ACHILLES TATIVS Alexandrinus Grammaticus Hiſtoricus non praetermittendus erat; de eo conſulatur *Voſſius Lib. III. Hiſtor. Graecorum*.
[c] ACHOLIVS Hiſtoricus anno CCLXIII.
[d] ACTVARIVS (IOANNES) Medicus, qui anno MCCC. vivebat.

Digitized by Google

τῆς ἐκτοομῆς τῦ Οὐρανῦ ῥανίδας ἐνεχθῆναι συνέπεσεν κατὰ τῆς γῆς· ἐξ ὧν γενηθῆναι τὰς Φαίακας. *Acusilaus in libro tertio ait, quod contigerit ex excisione Coeli guttas illisas esse terrae; ex quibus Phaeacas natos fuisse.* (a)

ADAEVS.

Scripsit περὶ διαθέσεως. Athenaeus lib. XI. Ἀδαῖος δ' ἐν τοῖς περὶ διαθέσεως, τὸ αὐτὸ ὑπολαμβάνει Θηρίκλειον εἶναι καὶ Καρχήσιον. *Adaeus autem in libris de dispositione, Thericlium & Carchesium idem esse arbitratur.* Item περὶ ἀγαλματοποιῶν. Idem lib. XIII. Κτησικλέους δ' ἐστὶν ἔργον τὸ ἄγαλμα, ὡς φησιν Ἀδαῖος ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ ἀγαλματοποιῶν. *Ctesiclei autem est opus statua illa, ut dicit Adaeus Mitylenaeus in libro de statuariis.*

ADAMANTIVS.

Eius libri sunt, περὶ ἀνέμων. Schol. Hesiodi *ad Theogon.* Ὡς Ἀριστοτέλει τε δοκεῖ ἐν τοῖς μετεώροις, καὶ Ἀδαμαντίῳ ἐν τοῖς περὶ ἀνέμων· *Vt & Aristoteli videtur in meteoris, & Adamantio in libris de ventis.* (b)

ADRASTVS, *Aphrodisiensis.*

Eius Opus. περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἀριστοτέλους φιλοσοφίας. Simplicius in Categ. Ἀλλ' Ἄδραστος ὁ Ἀφροδισιεὺς, ἀνὴρ τῶν γνησίων περιπατητικῶν γεγονὼς, ἐν τῷ περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἀριστοτέλους φιλοσοφίας, μετὰ τὴν τῶν κατηγοριῶν βίβλον τὰ τοπικὰ βούλεται τετάχθαι. *At Adrastus Aphrodisiensis, vir inter genuinos peripateticos, in libro de ordine Aristotelicae philosophiae, post Categoriarum librum Topica vult collocari.* Et postea iterum. Ἱστορεῖ δὲ ὁ Ἄδραστος ἐν τῷ περὶ τῆς τάξεως τῶν Ἀριστοτέλους συγγραμμάτων, ὅτι φέρεται καὶ ἄλλο τῶν κατηγοριῶν βιβλίον, ὡς Ἀριστοτέλους. *Narrat autem Adrastus in libro de ordine librorum Aristotelis, etiam alium Categoriarum librum ferri, tamquam Aristotelis.* Achilles Statius in Aratum. Καὶ Ὑψικλῆς, καὶ Θράσυλλος, καὶ Ἄδραστος Ἀφροδισιεύς. *Et Hypsicles, & Thrasyllus, & Adrastus Aphrodisiensis.* Meminit eius etiam Stephanus in Φιλιππεῖ, & Porphyrius in Vita Plotini. (c)

ADRIANVS.

Eius Opus, Ἀλεξανδρεύς. Ex eo librum I. citat Stephanus in ἀσραία, & VI. in σάνεια. Vide Suid. 88. (d)

AEGIAS.

Laudatur a Clemente Strom. I. Αἰγίας δὲ καὶ Δέρκυλος, ἐν τῇ τρίτῃ μηνὸς Πανέμου, ὀγδόῃ φθίνοντος. *AEgias autem, & Dercylus, in libro tertio mensis Panemi* IX. *Calen.* Sed an scribendum? Ἄγις δὲ κ. Certe sic apud Eusebium de Praeparat. Evang. lib. X. Ἄγις δὲ καὶ Κέρκυλος, *Agis autem & Cercylus*, &c. ex eodem hoc Clemente. Et Agis quoque numeratur inter τῶν Ὀψαρτυτικῶν Scriptores ab Athenaeo lib. XII. Sed in Eusebio, ut hoc per occasionem dicam, male scribitur, Κέρκυλος. Verum nomen Scriptoris est Δέρκυλος, vel Δέρκυλλος. Vide infra suo loco.

AEGIMIVS. *Heliaeus.*

Eius Πλακουντοποιϊκὰ citat Athenaeus lib. XV. Οἶδα δὲ καὶ Καλλίμαχον ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν συγγραμμάτων πίνακι ἀναγράψαντα Πλακουντοποιϊκὰ συγγράμματα Αἰγιμίου, καὶ Ἡγησίππου, καὶ Μητροβίου. *Sed etiam novi Callimachum in omnis generis librorum tabula adscripsisse de conficiendis placentis libros AEgimii, & Hegesippi, & Metrobii.* Meminit eius Galenus de diff. Puls. lib. I. & περὶ Παλμῶν quoque scripsisse tradit. Ὁ δὲ τὸ περὶ Παλμῶν ἐπιγεγραμμένον Αἰγιμίου βιβλίον συνθεὶς, εἴτ' αὐτὸς ἦν ὁ Ἡλιαῖος Αἰγίμιος, εἴτ' ἄλλος τις, ἰδίως κέχρηται τῷ ὀνομάτι. *Qui autem de Pulsibus inscriptum AEgimii librum composuit, sive is sit Heliaeus AEgimius, sive alius quis, proprie usus est nomine.* Et lib. IV. Ὅταν δ' αὖ πάλιν ἀναγνῶμεν Αἰγιμίου τὸ περὶ Παλμῶν βιβλίον, εὑρίσκομεν, ὃ νῦν ἡμεῖς καλοῦμεν σφυγμὸν ὑπ' ἐκείνου παλμὸν ὀνομαζόμενον. *Quum autem relegimus AEgimii de Pulsibus librum, invenimus, quod nunc nos adpellamus* σφυγμὸν, pulsum cordis, *ab illo* παλμὸν, pulsum, *nominatum esse.*

AEGLOSTENES.

Vide AGLOSTENES.

AEGYPTIVS.

Citatur ab Euripidis Scholiaste ad Phoenissas. Αἰγύπλιος δέ φησιν, ὡς ἐκ χρησμοῦ τοὺς παῖδας ἀκούσας ἀλληλοκτονῆσαι, ἐξέθηκε τὸν Πολυνείκη. *AEgyptius vero ait, quod quum ex oraculo audivisset pueros se mutuo interfecisse, exposuit Plynicen.*

AELIANVS.

Περὶ Προνοίας, *de Providentia*, Eustathius ad Dionys. pag. 65. Suid. 5. 45. περὶ Θείων Ἐνεργειῶν, *de Divinis Actionibus*. Suid. 923. (e)

AELIVS ASCLEPIADES. *Myrleanus.*

Eius Opus est, περὶ Στεφάνων. Athenaeus lib. XV. Τὰ ἐκ τῶν ἐπιγραφομένων Αἰλίου Ἀσκληπιάδου Στεφάνων φέρε ἡμῖν. *Illa ex inscriptis AElii Asclepiadis Coronis adfer nobis.* Item Αἰγυπτιακά. Ex iis librum sexagesimum citat Athenaeus lib. III. Ἀσκληπιάδης εἴρηκε ἐν ἑξηκοστῷ

[a] ACYNDINVS (GREGORIVS) Historicus anno MCCCXL. florebat.
[b] ADMETVS Poeta, qui anno CXVII. vixit.
[c] ADRASTVS Grammaticus anno LXX. clarus.
ADRASTVS Philippensis Peripateticus, cuius meminit *Ionsius Lib. IV.*
[d] AEANTHIDES Poeta, qui anno circiter MMMCCCCXLIX. Periodi Iulianae floruit, locum hic habere merebatur.

AEDESIA Hermiae uxor Platonica anno CCCLXX. floruit.
AEDESIVS Cappadox Platonicus anno CCCXXXIII. perillustris.
AEGIALEVS Grammaticus seu Archiater, qui anno CCLXX. floruit.
[e] AELIANVS Tacticus, qui anno XCVI. florebat.

Digitized by Google

κοστῷ Αἰγυπτιακῶν, *Asclepiades dixit in libro sexagesimo AEgyptiacorum*. Iterum, περὶ Κρατίνου, *de Cratino*. Item lib. XI. περὶ Νεσσόριδος, *de Nestoride*. Bis terve lib. eodem. Τὰ Τραγῳδούμενα, lib. X. Harpocr. in Δυσαύλης, & Μελανίππειον. Et hoc opus distinctum fuit in plures libros, citatque II. Sophocles ad Apollonium lib. II. καὶ Ἀσκληπιάδης ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Τραγῳδουμένων. *Asclepiades etiam narrat in libro secundo Rerum Tragicarum*. Sextus ab Hesychio nominatur 642. & Suida in ῥησίαρχος. Et is postremus Operis universi fuit, ut observare est apud Stephanum. Τράγιλος, πόλις μία τῶν ἐπὶ Θράκης, πρὸς τῇ Χερρονήσῳ καὶ Μακεδονίᾳ. ἐκ ταύτης ἦν Ἀσκληπιάδης, ὁ τὰ Τραγῳδούμενα γράψας ἐν ἓξ βιβλίοις. *Tragilus, urbs una ex illis in Thracia, ad Chersonesum, & Macedoniam. Ex hac erat Asclepiades, qui in sex libris Res Tragicas scripsit*. Adlegatur quoque ab Homeri Scholiaste ad Iliad. ζ'. & ή. Composuit quoque περὶ Γραμματικῶν, egregium opus, e quo librum XI. citat Anonymus in Vita Arati. Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ περὶ Γραμματικῶν, Ταρσέα αὐτόν φησι γεγονέναι ἀλλ' οὐ Σολέα. *Asclepiades autem Myrleanus in libro XI. de Grammaticis, Tharsensem illum fuisse ait, non vero Solensem*. Et Suidas 1067. Περὶ Ποταμῶν, *de Fluviis*, Stephanus in Ἀνάζαρβα. Eius ὑπόμνημα εἰς Ὀδύσσειαν nominat Etymolog. in ἀρναῖος. Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς Ὀδυσσείας. *Asclepiades autem Myrleanus in commentario Odysseae*, &c. Parthenius Erotic. XXXV. τῶν Βιθυνιακῶν meminit. Περὶ Εὐλιμένης ἱστορεῖ Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς Βιθυνιακῶν ά. *De Eulimene narrat Asclepiades Myrleanus in libro I. Bithyniacorum*. Ex his librum X. citat Sophocles ad Apollonium lib. II. Ἱστορεῖ Δεινίας ἐν πρώτῳ Ἀργολικῶν, καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς ἐν δεκάτῳ Βιθυνιακῶν. *Dinias narrat in libro I. Argolicum, & Asclepiades Myrleanus in libro X. Bithyniacorum*. Invenio etiam τὰ Παντοδαπά: & ex illis librum X. citat Etymolog. in δίκρον. Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ ι'. Παντοδαπῶν. *Asclepiades in libro X. Variorum*. Fuit autem hic Asclepiades Diotimi filius. Clare Suidas. Ἀσκληπιάδης, Διοτίμου, Μυρλεανός. *Asclepiades, Diotimi filius, Myrleanus*. De scriptis eius hoc addit. Ἔγραψε Φιλοσόφων βιβλίων διορθωτικά. *Scripsit Philosophicorum librorum correctoria*. Vixit Romae tempore Pompeii. Idem Suidas. Ἐπαίδευσε δὲ καὶ εἰς Ῥώμην ἐπὶ Πομπείου τοῦ μεγάλου. *Docuit autem Romae etiam tempore Pompeii Magni*. Fuit & alter Arei filius, isque scripsit. Περὶ Δημητρίου Φαληρέως, *De Demetrio Phalereo*. Citatur ab Athenaeo lib. X.(a)

AENEAS. *Argivus*.

Schol. Pindari Isthm. Ode IV. Nescio an is sit, de quo Suidas in Αἰνείας. Polybus 615. Cic. T. III. 106. 2. AElianus Tom. II. Alius autem est, & quidem Medicus, cuius mentio est apud Galenum de Compos. Medic. per partes lib. II. Τὰ ὑπὸ Αἰνέου παραδεθέντα ἐκ πειρᾶς πρὸς ἀποφλοσματισμόν. *Quae ab AEnea tradita sunt ex experientia sua de purgatione a pituita*.(b)

AENESIDEMVS.

Scripsit τὰ Ταινιακά. Sophocles ad Apollon. lib. I. Αἰνησίδημος ὁ ἐν Ταινιακοῖς, ἐπειδὴ τὸν Ἡρακλέα ξενίσαντες ἐνέδρευσαν αὐτὸν, φονεῦσαι βουλόμενοι. *AEnesidemus autem in Taeniacis, quoniam Herculem hospitio excipientes ei insidiati sunt occidere volentes*. Eiusdem Λόγοι Πυῤῥώνδοι laudantur a Diogene Laertio lib. IX. in Pyrrhone. Καὶ Αἰνησίδημος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πυῤῥωνείων Λόγων, οὐδέν φησιν ὁρίζειν τὸν Πύῤῥωνα δογματικῶς. *Et AEnesidemus in libro primo Rationum Pyrrhoniarum, nihil dogmatice Pyrrhonem determinare ait*.

AESCHINES. *Sardianus*.

Γάμβοι. Harp. κέρκωψ. ibi vide Notas.

AESCHINES. *Socraticus*.

Nominatur eius Ἀστασία, Ἀξιοχος, & Τηλαύγης ab Athenaeo lib. V. Διάλογοι lib. XIII. Ἀλκιβιάδης lib. XIV.(c)

AESCHRION. *Samius*.

Numeratur inter Auctores de Re Rustica a Varrone, & Columella lib. I. cap. I. Eius Γάμβοι apud Athenaeum libb. VII. & VIII. Ἐφεσὶς, apud Isaacium Tzetzen ad Lycophronem 113. ubi ex eo Opere lib. VII. citat. Μέμνηται δὲ αὐτῶν καὶ Αἰσχρίων ἐν ἑβδόμῳ Ἐφεσιάδος. *Meminit autem illorum quoque AEschrion in libro septimo Ephesidis*. Ἐφημερίδες, Ioan. Tzetzes Chil. VIII. cap. CXCVIII.(d)

AESCHYLIDES.

Scripsit περὶ Γεωργίας. AElianus Hist. Animal. lib. XVI. cap. XXXII. Αἰσχυλίδης ἐν τοῖς περὶ Γεωργίας κατὰ τὴν Κῖον γῆν πρόβατα γίνεσθαι ὀλίγα ἑκάστῳ τῶν γεωργῶν φησι. *AEschylides in libris de Agricultura in terra Cione oves nasci paucas singulis agricolis inquit*. Ex his librum III. citat Athenaeus lib. XIV. Ὅτι δ' ἔστιν ἕτερον τῆς ἀπίου, καὶ ἥδιον, Αἰσχυλίδης παρίστησιν ἐν τρίτῳ Γεωργικῶν. *Aliud vero piri & dulcius esse*

[a] Aelius Severus Athenaeus Philonis Byblii opus περὶ πόλεων in Epitomen contraxit. Vide *Vossium Lib. II. De Hist. Graec.*

[b] Aeneas Gazaeus Platonicus floruit anno CCCCLXXXVII.
Aeneas Medicus anno CLXXXV.
Aeneas Philosophus anno CCCCXL.

[c] Aeschines Chius Medicus claruit anno CCCLX.
Aeschines Rhetor Arcas anno Per. Iul. MMMMCCCLXIX. florebat.
Aeschines Atrometi F. Athenienſis Rhetor floruit anno MMMM CCCLIX. Per. Iul.
Aeschines Milesius Rhetor anno Per. Iul. MMMMDCL.
Aeschines Neapolitanus Academicus anno Per. Iul. MMMMDLXXV.
Aeschrion Pergamenus Empiricus anno CL. clarus habitus est.
Aeschrion Mitylenaeus Peripateticus Poeta anno Periodi Iulianae MMMMCCCLXXXVI.

[d] Quum non unus sit Aeschrion, videtur hic *Meursius* varios confundere; & forte Medicus Aeschrion, est etiam Geoponicus. Quare consulendus omnino *Ioan. Ionsius Lib. II. Cap. II.*

Digitized by Google

ſe genus AEſchylides in libro Georgicorum tertio probat.

AESCHYLVS. *Athenienſis Tragicus.*

Huc transfer AEſchylum noſtrum. Eius paucas Tragoedias habemus. Α"θαμας adlegatur ab Athenaeo lib. VII. Αἴας Λοκρὸς, Zenobius Cent. VI. Proverb. XIV. Ὧς φησιν Αἰσχύλ@ ἐν Αἰάντι Λοκρῷ, *ut ait AEſchylus in Aiace Locrenſi*. Αμύμων, Athenaeus libro XV. Α'μφιτρύων, lib. XIII. Ab Etymologico Α'ργεῖοι nominatur in ἐνηλύσια. Α'ργύριοι, Heſych. 249. Βασσαρίδες, apud Schol. Nicandri in Theriaca. Καὶ Αἰσχύλ@ ἐν Βασσαρίσι·

Κάρφ̣ παλαιῷ κἀπιβωμίῳ ψόλῳ.

Et AEſchylus in Baſſaridibus.

Feſtuca veteri & ſuper aram fumo.

Γλαῦκ@ Πόντι@, Athenaeus lib. III. & apud Schol. Theocriti ad finem Idyllii IV. item Schol. Euripidis Phoeniſſis. Sed lectione hac ambigo. Schol. Ariſtoph. ad Ranas, ad Act. V. Sc. III. Τὸ ᾧ ἐφ' ἅρματ@ γὰρ ἅρμα ἐκ Γλαύκου Ποντίου Αἰσχύλου. *Illud autem ſuper currum enim currus ex Glauco Marino AEſchyli.* Hodie editur. Ἐκ Γλαύκου Ποτνιέως Α'. *Ex Glauco Potnienſi A.* Et mox. Ταῦτα ᾧ παρὰ τὰ ἐν Γλαύκῳ Ποντίῳ Αἰσχύλου. *Haec autem iuxta illa, quae ſunt in Glauco Marino AEſchyli.* Hodie ibidem editur, ἐν Γλαύκῳ Ποτνιεῖ Α'. His adde quod apud Pauſaniam pag. 299. f. 1. Anonymus in Collect. Hiſt. Αἰσχύλ@ τραγῳδὸς ἐνίκα Φινεῖ, Πέρσαις, Γλαύκῳ Ποτνεῖ, Προμηθεῖ. *AEſchylus tragoedus vicit Phineo, Perſis, Glauco Potnienſi, Prometheo.* Vide Strab. 282. Δαναΐδες. Athenaeus lib. XIII. Δικτυουλκοὶ, apud AElianum de Hiſt. Animal. lib. VII. cap. XLVII. Καὶ μέμνηται Εὐριπίδης ἐν Πελειάσι τοῦ ὀνόματ@, ᾗ Αἰσχύλ@ ἐν Α'γαμέμνονι ᾗ Δικτυουλκοῖς. *Et meminit illius nominis Euripides in Peliadibus, & AEſchylus in Agamemnone & Piſcatoribus retiariis.* Ἑκτορ@ Λύτρα, vide infra in Φρύγες: Ἐλευσίνιοι, Plutarchus in Theſeo, Καταμαρτυροῦσι ᾧ τῶν Εὐριπίδου Ἱκετίδων οἱ Αἰσχύλου Ἐλευσίνιοι, ἐν οἷς ᾗ ταῦτα λέγειν ὁ Θησεὺς πεποίηται. *Teſtantur autem contra Euripidis Supplices AEſchyli Eleuſinii, in quibus illa etiam dicere Theſeus fingitur.* Ἡδωνὶς, Athenaeus lib. XI. apud Erotianum in Ἴκλαρ, & apud Schol. Ariſtoph. ad Aves. Ἡλιάδες, Athenaeus libb. X. & XI. Ἡρακλείδαι, Heſych. 281. Θεωροὶ, Athenaeus lib. XIV. Θρῇσσαι, Sch. Sophoclis ad Aiacem. Τὸ ᾧ τῶν αἰχμαλώτων, κηδεμονικὸν, μὲν ὡς Αἰσχύλ@ ἐν Θρήσσαις. *Id vero bello captorum, accuratum quidem, ut AEſchylus in Threſſis.* Heſych. in ἀγαῖς· Ἱέρειαι, Schol. Soph. Oed. Col. Ὧς ᾗ ἐν Ἰφικλείᾳ φησὶ, ᾗ Αἰσχύλ@ ἐν Ἱερείαις. *Sicut etiam in Iphiclia, inquit, & AEſchylus in Sacerdotibus feminis.* Macrob. 430. Heſych. in κασολάβα, Euſtrat. ad Ariſtot. Ethic. lib. III. cap. I. p. 89. a. Ἰλιάδες, Schol. Sophoclis Oed. Col. Καὶ ἐν Ἰλιάσιν Αἰσχύλ@. *Et AEſchylus in Iliadibus.* Puto eamdem eſſe Fabulam, quae Ἡλιάδες inſcribitur apud Athenaeum, ut ſupra commemoravi. Κάβειροι. Athenaeus lib. X. Sch. Pind. 252. Καλλιχὼ, Heſychius in Πανίας Βήσας. Καμικοὶ, Athenaeus lib. II. Κάρες, ſeu Εὐρώπη, Stephanus in μύλασα. Κίρκη σατυρικὴ, Heſychius 328. Κρῆσσαι, Athenaeus lib. II. Λιτανίαι, Heſychius. Α'ναξίαν, βασιλείαν· Αἰσχύλ@ Λιτανίαις· Α'ναξίαν. *Regiam; AEſchylus in Supplicationibus.* Sed corruptum locum cenſeo. Λυκοῦργ@, Athenaeus lib. X. & apud Schol. Soph. ad Oed. Col. vide Ariſtophan. 773. Τὰ Μησσηνιακὰ ἔπη, Athenaeus lib. XIII. Μυρμιδόνες, Schol. Ariſtoph. ad Aves. Παρὰ τὰ γραφέντα ἐκ Μυρμιδόνων Αἰσχύλου. *Iuxta illa, quae ſcripta ſunt ex Myrmidonibus AEſchyli.* Athen. 604. Heſych. ἀγρέμων, ἐσκυράδες κυρὰς, Suid. ἀβδέλυκτα, ἀποίμωξον, Schol. Ariſtoph. ſaepe. Μυσοὶ, Stephanus in οἶας. Νεανίσκοι, Athenaeus lib. XI. Νηρεΐδες, Schol. Euripidis Phoeniſſis. Καὶ Αἰσχύλ@ Νηρεῖσι·

Δελφινοφορὸν πεδίον πῶς διαμεμψάμενοι.

Et AEſchylus in Nereidibus;

Delphinos ferentem campum quomodo incuſantes.

Νιόβη, Hephaeſtion in Enchiridio. Ἐν μὲν ἰαμβικῷ Αἰσχύλ@ ἐν Νιόβῃ. *In iambico quidem AEſchylus in Niobe.* Schol. Eurip. 286. Ariſtoph. Ad Aves. Ἐκ Νιόβης Αἰσχύλου.

Ἐξέῤῥιπται ᾧ τ' Α'μφίον@ ἐκ μονῳδίας.

Ex Niobe AEſchyli;

Eiectus eſt autem Amphionis ex naenia.

Ο"πλων Κρίσις, Schol. Soph. ad Aiacem. Καὶ Αἰσχύλ@ ἐν Ο"πλων Κρίσῃ. *Et AEſchylus in Armorum Iudicio.* Ο'σολόγοι, Athenaeus lib. XV. Περῤῥαιβίδες, Athenaeus lib. XI. Περῤῥαιβοὶ, ibidem. Προμηθεὺς λυόμεν@, Stephanus in ἄζιοι. vide Hyginum in Poet. Aſtronom. lib. I. p. 62. a. Προπομποὶ Heſychius. Δίπολοι, Αἰσχύλ@ Προπομποὶ, Heſychius. Δίπωλοι, Αἰσχύλ@ Προπομποῖς, διπλοῖ. *Bis ſervati, AEſchylus in Pompae deductoribus, duplicat.* Ita reſtituo ordinem verborum hactenus turbatum. Πρωτεὺς, Athenaeus lib. IX. Πρωτεὺς σατυρικὸς, Anonymus in Collect. Hiſt. Πρῶτ@ Αἰσχύλ@ Α'γαμέμνονι, Χοηφόροις, Εὐμενίσι, Πρωτεῖ σατυρικῷ. *Primus AEſchylus Agamemnone, Inferias ferentibus, Eumenidibus, Proteo ſatyrico.* Σάτυροι, Pauſanias 56. 33. Σίσυρ@, Erotianus. Διοπῷ, τῷ τῆς νηὸς ἐπιμελητῇ· παρὰ τὸ διοπτεύειν. Α'τλικὴ ᾧ ἡ λεξις, κειμένη ᾗ παρ' Α'ριστοφάνει ἐν Α'τλικαῖς λέξεσι, καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Σισύφῳ. Διοπῷ. *Navis curatori; ab* διοπτεύειν, *inſpicere. Attica autem eſt dictio, etiam poſita apud Ariſtophanem in Atticis dictionibus, & apud AEſchylum in Syſipho.* AElianus Hiſt. Animal. lib. XII. cap. V. Ὧσπερ οὖν ᾗ Αἰσχύλ@ ἐν Σισύφῳ. *Sicut igitur AEſchylus quoque in Siſipho.* Plena inſcriptio erat, Σίσυφ@ Πετρακυλισής. Vide Euſtrath in Ethic. 94. Σφὶγξ, Athenaeus lib. XV. Schol. Ariſtoph. ad Rhanas. Ταῦτα δ' ἐκ Σφιγγὸς Αἰσχύλου. *Illa vero ex Sphinge AEſchyli.* Τοξόται Heſych. 586. Euſtrat. ad Ethic. 98. Τροφοὶ Heſych. 586. Τ'ψιπύλη, Sophocles ad Apollon. lib. I. Αἰσχύλ@ δ' ἐν Τ'ψιπύλῃ ἐν ὅπλοις φησὶν αὐτὰς ἐπελθοῦσας χειμαζομένοις τοῖς Α'ργοναύταις, &c. *AEſchylus autem in Hypſipyle armatas illas ait invaſiſſe tempeſtate iactatos Argonautas*, &c. Φιλοκτήτης, Athenaeus lib. IX. Schol. Ariſtophanis ad finem Ranarum. Ε"ſτι ᾧ ἐκ Φιλοκτήτου Αἰσχύλου. *Eſt vero ex AEſchyli Philocte.* Φινεὺς, Athenaeus lib. X. vide Euſeb.

323. a. Φόρκιδες, Athenaeus lib. IX. & apud Hygin. p. 63. b. Φρύγες, Athenaeus lib. 11. Schol. Ariſtoph. ad Ranas: Ὁ Ἀχιλλεὺς δὲ καθήμενός ἐστι, καὶ οὐκ ἀποκρινόμενος, παρ' Αἰσχύλῳ ἐν δράματι ἐπιγραφομένῳ Φρυξὶν, ἢ Ἕκτορος Λύτροις. *Achilles autem eſt ſedens, & non reſpondens, apud AEſchylum in fabula Phrygibus inſcripta, vel Hectoris redemtionis Pretiis.* Heſychius in Διαπεφρύγηται. Διαπεφρύγηται βιὸς. Λισχύλος Φρυξί. οἷον ἡ διὰ τῦ βίυ φρυρὰ συντέλεσαι. *Cuſtodia munita eſt vita: AEſchylus in Phrygibus. Idem eſt cuſtodia per vitam conſummata eſt.* Ita emenda. Male hodie editur, ἡ τῦ βίυ φθορὰ, *vitae corruptio.* Reſtitue in ἄγασα, ubi male φράζῃ pro Φρυξί. Ψυχαγωγοί. Sch. Apoll. 154. Ψυχοσασία, Plut. 11. 17. Laudat & AEſchyli cuiuſdam περὶ Παροιμιῶν Zenobius Cent. v. Proverb. LXXXV. Σαρδόνιος γέλως. Αἰσχύλος ἐν τοῖς περὶ Παροιμιῶν περὶ τύτυ φησὶν ὕτως. *Sardinienſis riſus. AEſchylus in libris de Proverbiis de illo ita loquitur.*

AESCHYLVS *Cnidius.*

Cicero 1. 243. 29.

AESCHYLVS *Mathematicus.*

Ποικίλα χρώματα, Suid. 1. 1356. Meminit Ariſtoteles Meteorolog. lib. 1. cap. VI. Καὶ οἱ περὶ τὸν Ἵπποκράτη τὸν Χῖον καὶ τὸν μαθητὴν αὐτῦ Αἰσχύλον ἀπεφήναντο. *Et Hippocrates Chius, & diſcipulus eius AEſchylus oſtenderunt.* Et mox: Καθάπερ φησὶν Αἰσχύλος καὶ Ἵπποκράτης. *Quemadmodum AEſchylus dicit & Hippocrates.*

AESION.

Vide de eo Ariſtotelem Rhet. lib. III. cap. X. & Plutarchum in Demoſthene p. 851. Suid. 365.

AESON *Corinthius.*

Schol. Pind. 113.

AESOPVS.

Τὰ αὐτῷ συμβάντα ἐν Δελφοῖς libris 11. Anonymus in Collect. Hiſt. Αἴσωπος κατά τινας γράφει τὰ αὐτῷ συμβάντα ἐν Δελφοῖς ἐν βιβλίοις ϛ'. *AEſopus ſecundum aliquos ſcribit illa, quae ſibi Delphis acciderunt in libris* 11. Librum 11. Euſeb. Olymp. XL. III. Vide Suidam in Αἴσωπος.(a)

AETHLIVS.

Eius Σαμίων ὅροι nominantur ab Athenaeo lib. XIV. duobus locis. Et corrigendus Etymolog in νένοται. καὶ ὁ Ἀέθλιος ἐν τοῖς Σαμίων ὅροις. *Et Aethlius in Samiorum limitibus.* Hodie editur Ἄθλιος. Id doctiſſimo viro Frid. Sylburgio etiam viſum. Citat eum quoque Arnobius, & Clemens in Protreptico.

[a] AETICVS ISTER Coſmographus anno CCCLXXXV. celebris.
AETHIOPS Ptolemaidenſis Philoſophus MMMMCCCLXV. P. I. claruit.
AETHLIVS Medicus MMMMCCCCL. P. I. vivebat.
AETIVS Antiochenus Medicus CCCLIX. floruit.

AFRICANVS.

Suidas in Ἀφρικανός. Ἐπίτομον citatur ab Euſebio Chr. lib. 1. Ἱστοριῶν ἐν ταῖς Μακκαβαϊκοῖς ἱστορεῖ, καὶ Ἀφρικανὸς μετ' αὐτὸν ἐν Ἐπιτόμῳ. *Ioſephus in Maccabaeorum hiſtoria narrat, & poſt illum Africanus in Epitome.* Item Ἱστοριῶν lib. V. & Κεστῶν libri IX. Idem Euſebius in eodem Opere. Νικόπολις ἐτιμήθη καλεῖσθαι ὑπὸ Ἀλεξάνδρυ τῦ αὐτοκράτορος, Ἀφρικανῦ πρεσβευσαμένυ, τῦ τὰς ἱστορίας ἐν πενταβίβλῳ συγγραψαμένυ. Ἀφρικανὸς τὴν ἐννεάβιβλον Κεστῶν ἐπιγεγραμμένην πραγματειαν ἰατρικῶν, καὶ φυσικῶν, καὶ γεωργικῶν καὶ χυμικῶν περιέχυσαν δυνάμεις Ἀλεξάνδρῳ τύτῳ προσφωνεῖ. *Nicopolis honorata eſt adpellari ab Alexandro Imperatore, Africano legationis munere functo, illo, qui hiſtorias libris* V. *conſcripſit. Africanus novem librorum opus inſcriptum acupictorum, medicorum, & phyſicorum, & ruſticorum, & chymicorum vires continens huic Alexandro dedicat.*

AFRICANVS *Iatroſophiſta.*

Fulgentius Mytholog. lib. III. *Nam & emplaſtromentaticum, quem ſiſidem Africanus Iatroſophiſtes vocavit, pollici & talo imponendum praecepit.* Scribo, *N. & emplaſtrum entaticum, quem*, &c.

AGACLYTVS.

Suid. 1. 1558.

AGALLIS. *Corcyraea.*

Vide Athenaeum p. 14.

AGAMESTOR *Pharſalius.*

Laudat eum ſine operis titulo Iſaacius Tzetzes ad Lycophronem. Ἀγαμέστωρ ὁ Φαρσάλιος Πυρίσιον πρότερον λεγόμενον τὸν Ἀχιλλέα κεκλῆσθαι. *Agameſtor autem Pharſalius Pyriſium prius Achillem adpellatum eſſe dicit.*(b)

AGAPIVS.

Suidas 17.

AGASTHENES.

Et ſine operis nomine meminit Athenaeus lib. III. Ὡς Ἀνδρίσκος, ἔτι δὲ Ἀγασθένης, ἱστοροῦσι. *Sicut Andriſcus, atque etiam Agaſthenus, narrant.*

AGATHARCHIDES *Cnidius.*

Τῶν Ἀλεξάνδρυ διαδοχῶν πράξεις. Ioſephus 388. Ἀσιατικὰ laudat Athenaeus lib. IV. Eius Operis

AETIVS Medicus Hiſtoricus, de quo *Ionſius Lib. IV.*
AETIVS Medicus Amidenus ſub Iuſtiniano Principe. *Ionſius.*
[b] AGAPETVS Diaconus CP. DXXVII. claruit.
AGAPETVS Epiſcopus Rhodius Theologus CCCCLVII. floruit.

Digitized by Google

ris librum VIII. & lib. XII. citat X. Meminit etiam Phlegon 91. Diod. Sic. I. 149. Lucianus in Macrob. citatque librum eius Operis IX. Ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν περὶ τῆς Ἀσίας Ἱστοριῶν λέγει. *Sicut Agatharchides in libro nono Historiarum Asiaticarum dicit.* Laudat etiam Phlegon de Long. cap. II. Emendandus insignis locus Freculphi Com. I. lib. IV. cap. XXVII. *Testis est orationis meae Ovidius Sabatarcides, qui successorum Alexandri facta conscribens*, &c. Rescribo, *T. e. o. meae Cnidius Agatarchides*. Et mox. *Sabatarcides quidem haec de gente Iudaeorum scripsit*. Iterum corrige, *Agatharchides quidem*. Εὐρωτικὰ pluries nominatur ab Athenaeo, & lib. XII. adlegatur liber XXXV. lib. VI. liber XXXVIII. Ἱστορίαι, & ex iis liber XII. citatur ab eodem lib. XII. τὰ Φρυγιακὰ, Plutarchus de Flum. Καθῶς Ἱστορεῖ Ἀγαθαρχίδης ἐν τοῖς Φρυγιακοῖς. *Quemadmodum narrat Agatharchides in Phrygiacis.*

AGATARCHIDES *Samius*.

Περσικὰ Plutarchus in Parallelis laudat lib. II. Ἱστορεῖ Ἀγαθαρχίδης Σάμιος ἐν δευτέρᾳ τῶν Περσικῶν. *Narrat Agatharchides Samius in libro secundo Persicorum.* Περὶ Λίθων. Ex eo Opere librum IV. nominat Plutarchus de Flum. Ἱστορεῖ Ἀγαθαρχίδης ὁ Σάμιος ἐν τετάρτῳ περὶ Λίθων. *Narrat Agatharchideo Samius in libro quarto de Lapidibus.*

AGATARCHVS.

Vitruvius in Prooemio lib. VII. *Namque primum Agatharchus Athenis AEschylo docente tragoediam scenam fecit, & de ea commentarium reliquit.* Vide Suid. in Ἀγάθαρχος.(a)

AGATHINVS.

Περὶ σφυγμῶν, Galen. de diff. Puls. lib. II. Γένη μὲν δὴ κατὰ τὰς τῶν σφυγμῶν διαφορὰς οὐχ ἡμεῖς μόνον, ἀλλὰ Ἀρχιγένης εἶναί φησι, καὶ Ἀγαθῖνος, καὶ πάντες σχεδὸν οἱ περὶ σφυγμῶν γράψαντες ὑπομνήματα. *Genera quidem sane iuxta pulsuum diversitates non nos solum, sed Archigenes esse dicit, & Agathinus, & omnes propemodum, qui de pulsibus commentarios scripserunt.*(b)

AGATHOBVLVS.

Meminit eius sub Adriano Imperat. Eusebius Chron. lib. I. Σέξτος φιλόσοφος, καὶ Ἀγαθόβουλος, καὶ Οἰνόμαος ἐγνωρίζετο. *Sextus philosophus, & Agathobulus, & Oenomaus florebant.*

AGATHOCLES.

Etymologici Auctor in Δίκτη. Ἀγαθοκλῆς δὲ θηλυκὸν ὄνομα εἶναι τὸ Δίκταιον ὄρος (φησί.) *Sed Agathocles femininum nomen esse Dictaeus Meursii Tom. III.*

[a] AGATHEMER Geographus anno CCXC. clarus. AGATHIAS Scholasticus Smyrnaeus Historicus Poeta DXL. anno floruit.

[b] AGATHOBVLVS Philosophus anno CXX. claruit.

mons (*ait.*) Eius Ὑπομνήματα nominat Sophocles ad Apollon. lib. IV. Ἀγαθοκλῆς ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι περὶ τῶν Χαλκείων τῆ Ἡφαίστῳ ἑορτῶν, φησι κατὰ Σικελίαν δύο εἶναι νήσους. *Agathocles in Commentariis de Chalciis festis in honorem Vulcani differens, dicit iuxta Siciliam duas esse insulas.* Scholiastes Nicandri meminit librorum Περὶ διαίτης. Locus est ad Theriaca. Δημήτριος δὲ, σχέδιον οἶνον τὸν Κερκυραῖόν φησι· ἔστι γὰρ πεπηγώς. ὡς Ἀγαθοκλῆς ἐν τῷ Περὶ διαίτης. *Demetrius vero, ratitum vinum esse Corcyraeum inquit; est enim compactum. Sicut Agathocles in libro De vivendi ratione.* Laudat Historiam Agathoclis Cicero Tusc. IV. 264. 10.

AGATHOCLES *Atracius*.

Eum Ἀλευτικὰ scripsisse oratione soluta refert Suidas I. 457.

AGATHOCLES *Babylonius*.

Περὶ Κυζίκου. Athenaeus lib. IX. Ἀγαθοκλῆς ὁ Βαβυλώνιος ἐν πρώτῳ περὶ Κυζίκου φησὶν ὅτως. *Agathocles Babylonius in libro I. de Cyzico sic ait.* Et librum III. citat postea lib. XI. Stephanus in Βέσβικος. Ἀγαθοκλῆς ἐν πρώτῃ περὶ Κυζίκου φησὶν, ὅτι κτίσμα ἐστὶ Φερσεφόνης. *Agathocles in libro I. de Cyzico dicit, conditam esse ab Proserpina.* Vide Festum p. 223. Laudat eumdem, sed sine Operis titulo, Scholiastes Hesiodi ad Theogoniam. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Βαβυλώνιός φησι, τὸν Ῥέαν ἐκ Προωνήσου δέξασθαι τὸν λίθον. *Agathocles autem Babylonius ait, Rheam ex Praconeso accepisse lapidem.*

AGATHOCLES *Chius*.

Recensetur inter Rei Rusticae Scriptores a Varrone, & Columella lib. I. cap. I.

AGATHOCLES *Cyzicenus*.

Scripsit τὰ περὶ τῆς Πατρίδος. Athenaeus lib XIV. Μνημονευσὶ δὲ αὐτῶν Ἀγαθοκλῆς ὁ Κυζικηνὸς ἐν τρίτῃ τῶν περὶ τῆς Πατρίδος. *Meminit vero illorum Agathocles Cyzicenus in libro III. de Patria.* Sed ego valde vereor ne hoc illud ipsum Opus sit, quod περὶ Κυζίκου inscriptum fuisse ait lib. IX. & per memoriae lapsum Babylonium illic vocasse, quem hoc loco Cyzicenum indigetat.(c)

AGATHOCLES *Milesius*.

Scripsit περὶ Ποταμῶν. Plutarchus de Flum. Ἀγαθοκλῆς δὲ Μιλήσιος ἐν τοῖς περὶ Ποταμῶν φησι τὸν Ἴναχον διὰ πανουργίαν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθέντα, ξηρὸν γενέσθαι. *Verum Agathocles Milesius in libris de Fluminibus dicit Inachum propter malitiam a Iove fulmine ictum, exsiccatum esse.*(d)

[c] Vide *Vossium Lib. III. De Histor. Graecis* in eamdem sententiam euntem.

[d] AGATHOCLES Peripateticus anno CLX. vixit.

A

AGATHOCLES *Samius.*

Πεσσινουντίων Πολιτέα. Plutarchus de Flum. Μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἀγαθοκλῆς ὁ Σάμιος ἐν τῇ Πεσσινουντίων Πολιτέᾳ. *Meminit autem illorum etiam Agathocles Samius in Peſſinuntiorum Republica.* Citat eum etiam alter in Parall.

AGATHODAEMON (*a*).

Manethonis libros tranſtulit in linguam B Graecam. Vide Euſebium Chron. lib. 1. pag. 6. (*b*)

AGATHON *Comicus.*

Suid. 22.

AGATHON *Samius, Grammaticus.*

Huius περὶ Ποταμῶν librum ſecundum citat Stobaeus Serm. XCVIII. Eiusdem, puto, eſt C Περίπλους Πόντου. Scholiaſtes Apollonii lib. II. Ἀκριβέστερον ὁ Ἀγάθων ἐν τῷ τοῦ Πόντου Περίπλῳ. *Accuratius autem Agathon in Periplo Ponti.* Item Σκυθικά. Plutarchus de Flum. Ἱστορεῖ Ἀγάθωι ἐν δευτέρῳ Σκυθικῶν. *Narrat Agathon in libro* II. *Scythicorum.*

AGATHON *Tragicus.*

Suidas 23. Heſ. 521. Τηλέφῳ, Athenaeus lib. X. Τὸ δ' αὐτὸ πεποίηκε καὶ Ἀγάθων ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν τῇ Τηλέφῳ. *Idem autem fecit quoque Agathon Tragicus in Telepho.* Θυέστης, apud eumdem lib. XII. Ἀερόπη, apud Etymolog. in Εἰσάμῳ. Ἄνθος Ariſtoteles de Poetica cap. X. Ἐν ἐνίοις δὲ οὐδέν, οἷον ἐν τῷ Ἀγάθωνος Ἄνθει. *In aliis autem nihil, ut in Agathonis Flore.* Quin & hic τὰ Ἐμβολίμων auctor. Idem Ariſtoteles ibidem cap. XVII. Διὸ ὁ Ἐμβόλιμα ᾄδουσι, πρώτου ἄρξαντος Ἀγάθωνος τοῦ τοιούτου. *Quapropter Intercalaria cármina canunt, quod primus incepit hic Agathon.* E

AGATHONYMVS.

Περσίς. Plutarchus de Flum. Κοκκύγιον ὠνομάσθη, καθὼς ἱστορεῖ Ἀγαθώνυμος ἐν Περσίδι. *Coccygium nominatum eſt, ſicut narrat Agathonymus in Perſide* (*c*).

AGATHOSTHENES.

Ἀσιατικὴ Ἕτη. Vetus Interpres Phaenom. F *Agathoſthenes quidem in Aſiaticis Carminibus Cynoſuram dicit Iovis fuiſſe nutricem, unam ex Idaeis Nymphis.* Meminit eius quoque Scholiaſtes Lycophronis pag. 161. Tzetz. Chil. CXXXII.

AGATHOTYCHVS.

Inter Mulomedicos exſtant quoque eius Fragmenta.

(*a*) Neſcio an idem ſit cum Agathodaemone Alexandrino Mechanico, qui delineavit Orbem univerſum & Ptolemaei γεωγραφούμενος. Conſule *Voſſium Lib. IV.* De Hiſt. Graec.

AGATHYRSIDES *Samius.*

Scripſit Περσικά; profertque ex iis inſigne fragmentum Stobaeus Serm. VII. (*d*)

AGENOR *Mitylenaeus.*

Scripſit, περὶ Μουσικῆς. Ariſtoxenus Ἁρμονικῶν Στοιχείων lib. II. Καθάπερ οἱ Πυθαγόραν τὸν Ζακύνθιον, καὶ Ἀγήνορα τὸν Μιτυληναῖον. *Quemadmodum qui Pythagoram Zacynthium, & Agenorem Mitylenaeum.* Sed mutilus locus, & cenſeo ſcribendum, οἱ περὶ Πυθαγόραν. Hic eſt ille, cuius meminit Iſocrates in Epiſtola ad Mitylenaeorum magiſtratus p. 628. 632.

AGESILAVS.

Schol. Pindari 217. Suid. I. 846.

AGESILAVS.

Ἰταλικά. Plutarchus in Parallelis. Εἴ γε δὲ θεὸς προνοίαν ποιεῖται ἵππων, ὡς Ἀγεσίλαος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν. *Eſt autem deus equorum curam gerens, ut Ageſilaus in libro* III. *Italicorum.*

AGESISTRATVS.

Μηχανικά. Vitruvius in Prooemio lib. VII. *De machinationibus (ſcripſerunt) uti Cliades, Archytas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus, Philo, Byzantius, Diphilus, Charidas, Polyidus, Phyrus, Ageſiſtratus.* Athenaeus in Mechanicis nondum editis. Ὥσπερ ἐγνώκαμεν τοῦ μηχανικοῦ Ἀγησιστράτου, περὶ αὐτῶν διέξιμεν. *Qualia ſcimus mechanici Ageſiſtrati, de illis narravimus.* Heroni in Prooemio Mechanicorum, dicitur, Angiſiſtratus. An idem eſt, qui alii ſcribitur.

AGESTRATVS.

Vide Schol. Pindari 315.

AGIAS *Comicus.*

Pollux 137. 6.

AGIS.

Vide ſupra in AEGIAS.

AGIS *Argivus.*

Vide Curtium pag. 215.

AGLAIAS.

Meminit huius Nicandri Scholiaſtes ad Alexipharmaca. Ἀγλαΐας δὲ εἰαρίτου καὶ αἱματίτου λίθον φησί. *Aglaias vero eiaritem haematitem lapidem dicit.*

AGLAO-

(*b*) AGATHON Bibliothecarius CP. anno DCLXXX. vixit.
(*c*) AGATHOPVS Hiſtoricus anno CVIII. clarus.
(*d*) AGEMACHVS Sophiſta anno XC. vivebat.

Digitized by Google

AGLAOSTHENES.

Scripsit Ναξικά. Hyginus lib. II. de Arcto minore. *Hanc Aglaosthenes, qui Naxica conscripsit, ait Cynosuram esse.* Et alibi. *Aglaosthenes autem, qui Naxica scripsit, ait Iovem Cretae subreptum, Naxum delatum, & ibi esse nutritum.* Vetus Interpres Phaenom. *Aglaosthenes dicit Iovem in aquilam transfiguratum Naxiam regionem, ubi nutritus fuerat, petiisse, & regnum accepisse.* Huius nomen corruptum apud Plinium lib. IV. cap. XII. Restituo. *Aglaosthenes Cynthiam, alii Ortygiam.* Hodie editur, *Aegloslhenes.* Et apud Pollucem lib. IX. cap. VI. Εἴτε Λυδοὶ, καθά φησι Ξενοφάνης· εἴτε Νάξιοι, κατὰ τὴν Ἀγλαοσθένους δόξαν. *Sive Lydi, ut ait Xenophanes; sive Naxii, secundum Aglaosthenis opinionem.* Perperam vulgatur, κ τὴν Ἀγλωοσθένυς δ.

AGNOCLES *Rhodius.*

Κορωνισαί. Athenaeus lib. VIII. ἱστορεῖ Ἀγνοκλῆς ὁ Ῥόδιος ἐν Κορωνισαῖς, *narrat Agnocles Rhodius in Coronistis.* (a)

AGNON.

Nominat, sed non expresso Opere, Athenaeus lib. XIII. Παρὰ δὲ Σπαρτιάταις, ὡς Ἄγνων φησὶν ὁ Ἀκαδημαϊκὸς, πρὸ τῶν γάμων ταῖς παρθένοις ὡς παιδικοῖς νόμος ἐστὶν ὁμιλεῖν. *Apud Spartanos autem, ut Agnon Academicus dicit, ante nuptias cum virginibus sicut cum amasiis lex est consuescere.*

AGRESPHON.

Περὶ Ὁμωνύμων. Suidas. Ἀπολλώνιος ἕτερος Τυανεὺς, φιλόσοφος, νεώτερος· γεγονὼς ἐπὶ Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως, ὡς Ἀγρέσφων ἐν τῷ περὶ Ὁμονύμων. *Apollonius alter Tyaneus, philosophus, iunior; natus sub Adriano Imperatore, ut Agresphon in libro de Homonymis.*

AGRIOPAS.

Ὀλυμπιονῖκαι. Plinius lib. VIII. cap. XXII. *Itaque Agriopas, qui Olympionicas scripsit, narrat Demaenetum Parrhasium in sacrificio, &c.*

AGRIPPA.

Vide Ptolaem. de Magna Synthaxi p. 170. (b)

AGROETAS.

Laudatur a Stephano in Ἄμπελος. Eius scripta, Σκυθικά. Sophocles ad Apollonii lib. II. citat XIII. Ἀγροίτας δὲ ἐν τρισκαιδεκάτῃ τῶν Σκυθικῶν δαπανᾶσθαί φησι τὸ ἦπαρ Προμηθέως δόξαι ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ. *Agroetas autem in libro decimo tertio Scythicorum ait videri consumi*

Meursii Tom. III.

(a) AGNODICE Athenienſis Medica MMMMCCCCLIX. P. I. florebat.
(b) AGRIPPA CASTOR Theologus anno CXXXII. floruit.
(c) AIMONIVS Sophiſta anno CCCLX. floruit.

iecur Promethei ab aquila. Eiusdem Λιβυκὰ adlegat idem lib. I. Ἀγροίτας δὲ ἐν πρώτῳ Λιβυκῶν, ὑπὸ Ἀπόλλωνος εἰς Κρήτην αὐτὴν κομισθῆναι. *Agroetas autem in libro* I. *Libycorum ab Apolline in Cretam illam deportatam esse.* Et postea iterum ad lib. IV. adlegat librum III. Ἀγροίτας δὲ ἐν τρίτῳ Λιβυκῶν φησι μὴ μῆλα εἶναι, ἀλλὰ πρόβατα κάλλιστα. *Agroetas autem in libro* III. *Libycorum ait non mala, sed pulcerrimas oves fuisse.* (c)

ALBINVS.

Scripsit Historiam Cic. Tom. I. 214. 48. (d)

ALCANDER.

Clemens Protrept. Τὰς δὲ Μούσας, ἃς Ἄλκανδρος Διὸς καὶ Μνημοσύνης γλυκαλογεῖ, καὶ οἱ λοιποὶ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς ἐκθειάζουσι καὶ σέβουσι. *Musas autem, quas Alcander Iove & Mnemosyne ortas dicit, & reliqui poetae & scriptores inter deos recensent & colunt.*

ALCETAS.

Eius opus, περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων *de Donariis quae Delphis erant*, laudat Athenaeus lib. XIII.

ALCIBIADES.

Suidas in Ἀλκιβιάδης, Poll. 487. 5. scripta incerta. Vide Cic. T. I. 147. 6.

ALCIDAMAS.

Vide Suidam in Ἀλκιδάμας. Eius Μουσεῖον citatur ab Anonymo in Certamine Homeri & Hesiodi. Οὓς κατὰ μέσον τὸν πλοῦν ὁ Ζεὺς κεραυνώσας κατεπόντωσεν, ὥς φησιν Ἀλκιδάμας ἐν Μουσείῳ. *Quos in media navigatione Iupiter fulmine percutiens mari submersit, ut ait Alcidamas in Museo.* Eius Φυσικὸν citatur a Diog. Laertio lib. VIII. in Empedocle. Ἀλκιδάμας δ' ἐν τῷ Φυσικῷ φησι, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ζήνωνα καὶ Ἐμπεδοκλέα ἀκοῦσαι Παρμενίδου. *Alcidamas autem in Physico ait, per illa tempora Zenonem & Empedoclem auditores fuisse Parmenidis.* Scripsit quoque, Ἐγκώμιον τοῦ θανάτου, *Laudem mortis.* Vide Cicer. IV. 94. b. 16. Rhet. Gr. Aut. 600. Demetrius Phaler. 52. Ἐγκώμιον Ναΐδος, Athenaeus lib. XIII. Ἀλκιδάμας Ἐλεάτης, ὁ Γοργίου μαθητὴς, ἔγραψε καὶ αὐτὸς Ἐγκώμιον Ναΐδος τῆς ἑταίρας. *Alcidamas Eleates, Gorgiae discipulus, scripsit & ipse Laudationem Naidis meretricis.* Ita corrigendum censeo cum V. Cl. Isaaco Casaubono. Nam Eleates fuit hic scriptor. Quintilianus Institut. Orat. lib. III. cap. I. *Et Hippias Elaeus, &, quem Palamedem Plato adpellat, Alcidamas Eleates.*

(d) ALCAEVS Micci F. Athenienſis Comicus MMMMCCLXXXV. P. I. floruit.
ALCAEVS Mitylenaeus Lyricus MMMMCX. P. I. clarus habitus eſt.

Digitized by Google

ALCIMENES *Mitylenaeus, Tragicus.*

Vide Suidam ibidem.

ALCIMVS.

Diogenes Laertius citat Opus, πρὸς Ἀμύνταν, quod constabat lib. IV. Locus est lib. III. in Platone. Πολλὰ δὲ καὶ παρ' Ἐπιχάρμῳ τῷ κωμῳδοποιῷ προσῳφέληται, τὰ πλεῖστα μεταγράψας, καθά φησιν Ἄλκιμος ἐν τοῖς πρὸς Ἀμύνταν, ἃ ἐστι τέτταρα. *Multa vero etiam ab Epicharmo comico adiutus est, plurima transscribens prout Alcimus ait in libris ad Amyntam, qui sunt quatuor.* Et postea iterum. Καὶ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα διὰ τῶν τεσσάρων βιβλίων παρατήγνυσιν ὁ Ἄλκιμος. *Atque haec quidem & talia in* IV. *libris concinnavit Alcimus.* Eius Σικελικὰ commemorat Athenaeus lib. VII. Ἄλκιμος δ' ἐν τοῖς Σικελικοῖς ἐν Μεσσήνῃ φησὶ τῇ κατὰ τὴν νῆσον Βότρυν γενέσθαι εὑρετὴν τῶν παραπλησίων παιγνίων τοῖς προσαγορευομένοις Σάλπης. *Alcimus autem in Siculis rebus Messanae ait, quae in insula sita est, Botryn fuisse inventorem lusuum similium illis qui adpellantur Salpae.* Eiusdem Ἰταλικὴ βίβλος laudatur ab eodem lib. X.

ALCINOVS.

Ἀπόλογος. sexaginta versibus constans. Aristoteles Rhet. lib. III. cap. XVI. Παράδειγμα ὁ Ἀλκινόου Ἀπόλογος, ὅτι πρὸς τὴν Πηνελόπην ἐν ἑξήκοντα ἔπεσι πεποίηται. *Paradigma Alcinoi Apologus, qui ad Penelopen sexaginta versibus compositus est.*

ALCIPHRON *Maeandrius.*

Laudatur ab Athenaeo incerto Opere lib. I. & ab Etymologicographo in ἀσελγαίνειν. Vide Suidam in Ἀλκίφρων.

ALCMAEON *Crotoniates, Philosophus.*

Hic τὰ Φυσικὰ scripsit primus; eaque laudat Diogenes Laertius in eius Vita lib. VIII. Δοκεῖ δὴ πρῶτος Φυσικὸν λόγον συγγράψαι, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν τῇ Παντοδαπῇ Ἱστορίᾳ. *Videtur autem primus Physicum sermonem conscripsisse, ut ait Favorinus in Varia Historia.* Clemens Strom. I. Ἀλκμαίων γοῦν Πείρθου Κροτωνιάτης πρῶτος Φυσικὸν λόγον συνέταξεν. *Alcmaeon igitur Perithi filius Crotoniates primus Physicum sermonem composuit.* Ex eo Opere ille idem locum citat Strom. VI. Laudat eum Aristoteles de Gen. Anim lib III. capit. II. Τἐναντίον μέντοι ἐστὶν, ἢ οἵ τε ἄνθρωποι οἴονται, καὶ Ἀλκμαίων φησὶν ὁ Κροτωνιάτης. ὁ γὰρ τὸ λευκὸν ἐστι γάλα, ἀλλὰ τὸ ὠχρόν. *Contrarium quidem est, quam & homines opinantur, & Alcmaeon Crotoniates ait. Non enim album est lac, sed pallidum.* Primum illum Fabulas scripsisse ait Gisselbertus, de Altercat. Ecclesiae & Synagogae II. col. 3.

ALCMAEON *Tragicus.*

Est eius Tragoedia, Ἀλκιδάμας. Aristoteles de Poet. capit. XV. Τοῦτο μὲν οὖν ἔξω τοῦ δράματος· ἐν δ' αὐτῇ τῇ τραγῳδίᾳ, οἷον ὁ Ἀλκμαίωνος Ἀγυδάμας. *Itaque hoc quidem extra fabulam; in ipsa vero tragoedia, ut Alcmaeonis Agydamas.*

ALCMAN *Lacon.*

Saepe nominatur a Stephano incerto Opere; sed diserte Παρθένια Ἄσματα laudat in Ἐυσίκῃ. Ὡς ἐστὶ δῆλον παρ' Ἀλκμᾶνι ἐν ἀρχῇ τῶν δευτέρου τῶν Παρθενίων Ἀσμάτων. *Ut clarum est apud Alcmanem in initio secundi Virginalium Carminum.* Athenaeus lib. XV. Καὶ Ἀλκμᾶνος Ἄσματα, καὶ τὸν Διονυσοδότου τοῦ Λάκωνος Παιᾶνας. *Et Alcmanis Carmina, & Dionysodoti Lacones Paeanes.* Erotianus Μέλη indigetat. Νεωχμόν· νεώτατον· ὡς καὶ Ἀλκμὰν ἐν πρώτῳ Μελῶν. Νεωχμόν; *Novissimum; ut etiam Alcman in libro primo Carminum.* Sic Plutarchus de Musica. Καθάπερ ἱστορεῖ ὁ ἄριστος Μελῶν ποιητὴς Ἀλκμάν. *Quemadmodum narrat optimus Carminum poeta Alcman.* Scripsit autem libros VI. ut & Κολυμβῶσας Suidas. ἔγραψε βιβλία ἐξ Μέλη, καὶ Κολυμβῶσας, *scripsit libros* VI. *Carminum, & Natantes* Librum primum citat Harpocration in Θεράπνη. Photius in Excerptis Ptolemaei Hephaestionis lib. V. Τὰς δὲ Κολυμβώσας Ἀλκμᾶνος πρὸς τῇ κεφαλῇ Τιτωνύχου τοῦ Χαλκιδέως φασὶν εὑρεθῆναι. *Natantes autem Alcmanis ad caput Titonychi Chalcidensis repertas esse aiunt.* Suidas in verbis citatis, ἔγραψε καὶ Κολυμβώσας, *scripsit etiam Natantes.*

ALCMAN *Messenius.*

Suidas. Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτερος Ἀλκμὰν εἷς τῶν Λυρικῶν, ὃν ἤνεγκεν ἡ Μεσσήνη. *Est vero etiam alius Alcman unus ex Lyricis, quem tulit Messene.*

ALCYMNIVS.

Huius fuerunt Διθύραμβοι. Athenaeus lib. XIII. Ἀλκύμνιος δὲ ὁ Χῖος ἐν Διθυράμβοις Ἀργύννου φησὶν ἐρώμενον γενέσθαι Ὑμέναιον. *Alcymnius autem Chius in Dithyrambis dicit Argynni amore captum fuisse Hymenaeum.*

ALEXAMENVS.

Athenaeus lib. XI. Πρὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦθ' εὗρε τὸ εἶδος τῶν λόγων ὁ Τήιος Ἀλεξάμενος ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ, καὶ Σωτηρίων. *Ante hunc enim ipsum sermonum genus invenit Teius Alexamenus, ut Nicias Nicaeensis narrat, & Soterion* (a).

ALEXANDER *Aetolus.*

Huius sunt, Αἰτόλοι. Zenobius Cent. VI. Proverb. XI. Μέμνηται ταύτης Ἀλέξανδρος ἐν Αἰ-

(a) ALEXANDER Aegeus Peripateticus, de quo *Ionsius Lib. IV.*

Digitized by Google

Αἰπόλοις. *Meminit eius Alexander in Caprariis.* Μῦσαι citantur a Servio ad Virg. AEneid. XI. *Sane hoc nomen ipsius Dianae fuisse, ab Ephesiis dedicato templo ei impositum, Alexander Aetolus poeta in libro, qui* MVSAE *inscribitur, refert.* Eius Ἀλιεῖς citatur ab Athenaeo lib. VII. Κρικαιεῖς, libro eodem. Πότ@-, lib. IV. Τίγων, lib. XI. Ἐλεγεῖα, lib. XV. Ἀπόλλων a Parthenio Erotic. XIV. Ὡς κ᾽ Ἀλέξανδρ@- ὁ Αἰτωλὸς μέμνηται ἐν τοῖς δὲ ἐν Ἀπόλλωνι. *Sicut Alexander Aetolus quoque meminit in illis in Apolline,*

ALEXANDER *Aphrodiseus.*

Vide Suid. in Διεξοδικός. Exstant eius Commentarii in varios Aristotelis libros. Πρὸς Ζωσίβιον τὸν Ἐπικούρειον, Simpl. Phys. 113. b. Περὶ Δαιμόνων, Michael Ephesius in lib. de Divin. per somn. 148. a. b. Εἰς τὰς Κατηγορίας, Simpl. de Coelo 38. b.

ALEXANDER *Asclepiadae F.*

Vide infra, ALEXANDER *Cotyaeus.*

ALEXANDER *Cherssonesius.*

Scripsit Περὶ Καρίας, Apollonii Schol. 26. 44. Stephanus in Ἄμ@-, & Ἄργιλα.

ALEXANDER CORNELIVS *Polyhistor.*

De eo ita Suidas. Ἀλέξανδρ@-, ὁ Μιλήσιος, ὃς Πολυίστωρ ἐπεκλήθη, κ᾽ Κορνήλι@-, διότι Κορνηλίῳ Λεντύλῳ αἰχμαλωτισθεὶς ἐπράθη, καὶ αὐτῷ Παιδαγωγὸς ἐγένετο, εἶτα ἠλευθερώθη. ἦν ἐν Ῥ᾽ώμῃ ἐπὶ τῶν Σύλλα χρόνων, κ᾽ ἐπὶ τάδε. ἀνῃρέθη δ᾽ ἐν Λαβρεντάῖς ὑπὸ πυρὸς τῆς οἰκίας φθαρείσης. κ᾽ ἡ γυνὴ αὐτῦ Ἑλένη, μαθοῦσα τὸ συμβὰν, ἀπήγξατο. ἦν δὲ γραμματικὸς τῶν Κράτητ@- μαθητῶν. ἔτ@- συνέγραψε βιβλία ἀριθμῷ κρείττω, καὶ περὶ Ῥ᾽ώμης βιβλία πέντε. *Alexander Milesius, qui Polyhistor cognominatus est, & Cornelius, quia a Cornelio Lentulo bello captus venit, & illi Paedagogus fuit, postea manumissus est. Erat Romae Sullae temporibus, & post illa. Periit autem in Laurentis domo igne absumta: atque uxor eius Helene, ut rescivit quid accidisset, se laqueo strangulavit. Erat autem Grammaticus ex Cratetis discipulis. Hic conscripsit libros numero crebriores, & de Roma libros quinque.* Et observa illic libros quinque περὶ Ῥ᾽ώμης. Eiusdem Κρητικὰ citat Sophocles ad Apollon. lib. IV. Ἀλέξανδρ@- ὃ ἐν πρώτῳ Κρητικῶν τῇ Ἀκακαλλίδι συνελθεῖν φησι τὸν Ἑρμῆν κ᾽ τὸν Ἀπόλλωνα. *Alexander autem in lib. I. Creticorum ait cum Acacallide congressos esse Mercurium & Apollinem.* Diogenes Laertius nominat eius Διαδωχὰς lib. I. in Pherecyde. Φερεκύδης Βάδυ@-, Σύρι@- καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς. *Pherecydes, Badyos filius, Syrius, ut ait Alexander in Successionibus.* Eius Φρυγιακὰ nominat Plutarchus De Flum. Καθὼς ἱστορεῖ Ἀλέξανδρ@- Κορνήλι@- ἐν τρίτῳ Φρυγιακῶν. *Sicut narrat Alexander Cornelius in libro* III. *Phrygiacorum.* Etymologici Auctor citat περὶ Βιθυνίας, in κύβελον. Ἀλέξανδρ@- δὲ ὁ Πολυίστωρ ἐν τῷ περὶ Βιθυνίας. *Alexander autem Polyhistor in libro de Bithynia, &c.* Et Stephanus in Καλλίπολις. ὡς Ἀλέξανδρ@- ἐν τῷ περὶ Βιθυνίας, *ut Alexander in libro de Bithynia.* Plutarchus adlegat τὰ Ἰταλικὰ in Parallelis. Ἀριστείδης Μιλήσι@-, κ᾽ Ἀλέξανδρ@- Πολυίστωρ ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν. *Aristides Milesius, & Alexander Polyhistor in libro* III. *Italicorum.* Scripsit & περὶ Ἰουδαίων. Clemens Strom. I. Ἀλέξανδρ@- δὲ, ὁ Πολυίστωρ ἐπικληθὲις, ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων συγγράμματι, ἀνέγραψέν τινας Ἐπιστολάς. *Alexander autem, Polyhistor cognominatus, in libro de Iudaeis, perscripsit aliquas Epistolas.* Euseb. de Praep. Evang. 244. 245. Et huc pertinent ea quae Stephanus profert in Ἰουδαία. Ille ipse laudat τὰ Ἰνδικὰ eius, Strom. III. Ὡς φησιν Ἀλέξανδρ@- ὁ Πολυίστωρ ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς. *Vt tradit Alexander Polyhistor in Indicis.* Et τὰ Πυθαγορικὰ Σύμβολα, idem Stromaton I. Ἀλέξανδρ@- ὃ ἐν τῷ περὶ Πυθαγορικῶν Συμβόλων, Ναζαράτῳ τῷ Ἀσσυρίῳ μαθητεῦσαι ἱστορεῖ τὸν Πυθαγόραν. *Alexander autem in libro de Pythagoricis Symbolis prodit, Pythagoram fuisse Nazarati Assyrii discipulum.* Laudat quoque Cyrillus Adversus Iulianum lib. IV. Πυθαγορικὰ Ὑπομνήματα. Adlegat Diogen. Laertius lib. VIII. in Pythagora. Καὶ ταῦτα μέν φησιν Ἀλέξανδρ@- ἐν τοῖς Πυθαγορικοῖς Ὑπομνήμασιν εὑρηκέναι. *Atque haec quidem Alexander in Pythagoricis Commentariis se invenisse prodit.* Stephanus in Φαιτρώριον nominat τὰ Αἰγυπτιακὰ, & ex iis citat in Θῆς lib. I. in τένθυρα lib. III. in ἀγκυρὼν lib. XIII. Et ex eo Opere censeo esse, quae de Pyramidibus Aegyptiis profert Plinius lib. XXXVI. cap. XII. Idem Stephanus περὶ τὸ ἐν Δελφοῖς χρηστηρίου, *de Delphorum cortina*: lib. I. in Πάρνασσ@-. Eiusdem Εὐρώπη, ab eodem Δυβράχιον, Τυρακῖναι, Γ᾽λέα. Περὶ Πόντου Εὐξείνου, idem in Ἄβιοι, & Ἴαμοι. Περὶ Κύπρου, idem in Χύτροι. Λιβυκὰ, idem in Ἀρσινόη, Ἀφάκη, Τάργα, Γίλδα, Κορακόνησ@-. Λυκίας περίπλους, idem in Δολίχη, & Φελλός; quae τὰ Λυκιακὰ, ut existimo, vocat in Ἄραξα, Γάγαι, & Λάμ@-. Περὶ Κιλικίας, idem in Ἀφροδισίας. Περὶ Παφλαγονίας, idem in Γάγγρα, & Δάρδνα. Περὶ Συρίας, idem in Τάβαι. Huius quoque fuisse puto, Περὶ Ἰλλυρίας, quod Val. Maximus lib. VIII. cap. XIII. Et firmat opinionem meam Plinius lib. VII. cap. XLVIII. ubi rem eamdem narrans eumdem adlegat Auctorem, etsi sine Operis titulo. Περὶ τῶν παρ᾽ Ἀλκμᾶνι τοπικῶς εἰρημένων. *De illis, quae ab Alcmane localiter dicta sunt.* Stephanus in Ἄραξα, & Ἀστός.

ALEXANDER *Cotyaeus.*

Laudat eum Etymologici Auctor in δέδοικα, & περιῤῥηδής. Erat hic Asclepiadae filius, & scripsit Περὶ παντοδαπῆς ὕλης libros XLII. Stephanus testis est in κοτυάειον. Ἔνθα ἦν Ἀλέξανδρ@- ὁ Ἀσκληπιάδου, γραμματικὸς πολυμαθέστατ@- χρηματίζων, ὃς Περὶ παντοδαπῆς ἔγραψε ὕλης τεσσαρακονταδύο λόγους. *Illic erat Alexander Asclepiadis filius, grammaticus eruditissimus nominatus, qui De varia materia*

XLII.

Digitized by Google

XLII. *libros ſcripſit*. Hunc ipſum puto eſſe, quem citat Etymologici Auctor in ἄχνη. Sed corruptus eſt locus. Ἀλεξανδρεὺς δὲ, ὅτι Ἀσκληπιὸς λέγει αὐτὸν παρὰ τὸν ἄϊξω μέλλοντα εἶναι. *Alexandreus autem, quod Aſclepius dicit eſſe illud ab futuro* ἄϊξω, *ruam*. Scribendum, Ἀλέξανδρος ὁ. Atque ita cenſueram, quum video olim Frid. Sylburgio etiam viſum, viro exactae eruditionis, & cui Graecae litterae dignas ſatis gratias agere vix poſſunt. (a)

ALEXANDER *Epheſius*.

Eius Opus, Ἀσίη καὶ Λιβύη. Citat Stephanus in Χαονία. Ἀλέξανδρος ὁ Ἐφέσιος ἐν Ἀσίῃ καὶ Λιβύῃ. *Alexander Epheſius in Aſia & Libya*. Et in Γρκανοί: ἐξ ὧν τό.

——— ἐς Γρκανίδα λίμνλω.

ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Ἀσίᾳ. *Ex quo illud;*

——— *in Hyrcanida paludem.*

ut Alexander in Aſia. Eumdem, ſed ſine Operis titulo, adlegat iterum in Λάπηθος, & Σεβασή. Heraclides de Alleg. Hom. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἐφέσιος Ἀλέξανδρος ἐπεξελθὼν, ὅπως κατὰ τάξιν οἱ πλάνητες ἀστέρες ὁδεύουσιν, ἐπάγει περὶ τῶν ἑκάστου φθόγγων. *Similiter autem & Epheſius Alexander inquirens, quomodo ſecundum ordinem ſtellae planetae ſuum curſum perficiant, abducit de uniuſcuiuſque ſtrepitibus*. Laudat quoque Euſtathius ad Dionyſium 80. 81. ſcripſit quoque, Περὶ πολέμου Μαρσικοῦ. Aur. Victor de Orig. gentis Rom. *Oraculi admonitu Italiam petit; ut docet Alexander Epheſius libro primo Belli Marſici*. (b)

ALEXANDER *Herophileus, Philalethes*.

Scripſit, Περὶ σφυγμῶν. Colligere eſt ex Galeno de diff. Pulſ. lib. IV. Οὗτος μὲν Ἡροφίλειος Ἀλεξανδρος, ὁ Φιλαλήθης ἐπικληθὲις, διττὸν ἐποιήσατο διὰ τὰς τοιαύτας ἐπηρείας ἢ ὁρισμὸν τῦ σφυγμῦ. *Herophileus tamen, Alexander, Philalethes cognominatus, duplicem fecit per tales moleſtias definitionem pulſus*.

ALEXANDER *Lychnus*.

Hic Orator fuit, & Hiſtoriam pariter ac Poemata ſcripſit. Strabo lib. XIV. Τῶν δὲ νεωτέρων Ἀλέξανδρος ῥήτωρ, ὁ Λύχνος προσαγορευθεὶς, ὃς καὶ ἐπολιτεύσατο, καὶ συνέγραψεν ἱστορίαν, καὶ ἔπη κατέλιπεν, ἐν οἷς τά τε ἰάνια διατίθεται, καὶ τὰς ἠπείρυς γεωγραφᾶ, καθ' ἑκάστω, ἐκδὺς ποιήματα. *Ex iunioribus autem Alexander rhetor, qui Lychnus cognominatus eſt, qui etiam rempublicam geſſit, & hiſtoriam conſcripſit, & carmina reliquit, in quibus diſponit coeleſtia, & mediterranea deſcribit, de ſingulis edens poemata*. Et citat duos eius verſus Stephanus in Ταπροβάνη. Ἀλεξάνδρος, ὁ καὶ Λύχνος·

Νῆσος τετράπλευρος, ἀλισέφατος Ταπροβάνη,
Θηρονόμων πέπληθεν εὐρρίνων ἐλεφάντων.

(a) ALEXANDER Damaſcenus Peripateticus, de quo *Ionſius lib. IV.*
(b) ALEXANDER Epirota Pyrrhi Regis filius Tacticus.
ALEXANDER Epicureus, de quo *Ionſius Lib. III. Cap. VI.*
ALEXANDER Grammaticus M Aurelii Auguſti praeceptor. *M. Antoninus* ipſe *Lib. I. τῶν εἰς ἑαυτόν.*
ALEXANDER Epiſcopus Alexandrinus Theologus floruit anno CCCXIII.
ALEXANDER Epiſcopus Caeſarienſis Theologus anno CCXII.
ALEXANDER Epiſcopus Hierapolitanus CCCCXXXI.
ALEXANDER Epiſcopus Theſſalonicenſis Theologus anno CCCXXX. clarus.
ALEXANDER Leonis Philoſophi frater anno DCCCC. floruit.
(c) ALEXANDER Lycopolita anno CCCLXIX.
ALEXANDER MAGNVS Philippi F. Macedo Rex Philoſophus.
ALEXANDER Monachus Graecus Hiſtoricus.

Alexander, qui etiam Lychnus;

Inſula quatuor lateribus conſtans, mari cincta Taprobane,
Feras paſcens plena eſt bene naſutorum elephantum.

Atque hunc eius locum reſpexit Euſtathius ad Dionyſium 84. (c)

ALEXANDER *Myndius*.

Eius Opus fuit Κτίσεων Ἱστορία. Athenaeus lib. V. Ἱστορεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ Κτίσεων Ἱστορίας. *Narrat Alexander Myndius de Animalium hiſtoria in libro ſecundo*. Et inde hauſit ea quae tradit AElianus de Hiſtor. Animal. lib. IV. cap. XXXIII. Scripſit quoque περὶ τῆς τῶν Πτίσεων Ἱστορίας. Adlegat idem Athenaeus bis lib. IX. ſine Operis titulo, libb. II. & IX. Et inde petiit Plutarchus quae adfert in C. Mario: Τὸ δὲ περὶ τὺς γύπας, θαύματος ἄξιον Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἱστόρηκε. *Id vero de vulturibus, admiratione dignum Alexander Myndius retulit*. Eiuſdem τὰ Θηριακὰ commemorat Schol. Nicandri in fine Theriacorum. Ἀλέξανδρος δὲ ἐν τῷ περὶ Θηριακῶν κελεύει, τὰ τῶν αἰγῶν ἀποπατήματα, ἄν τε ὑγρὰ ᾖ ἄν τε ξηρὰ, μετὰ τρυγὸς ὄξυς ἢ οἴνυ αὐτὰ κατασκευάζοντας ἐπιτίθεναι τοῖς τύμμασιν. *Alexander autem in libro de Theriacis praecipit, caprarum excrementa, ſive madida ſint ſive ſicca, faece aceti vel vini inſtructa imponere plagis*. Scripſit quoque Ὀνειροκριτικά. Meminit Artemidorus lib. I. cap. LXIX. lib. II. capp. VIII. LXXI.

ALEXANDER *Numenii*.

Scripſit περὶ Ἀφορμῶν Ῥητορικῶν. Scholiaſtes Hermogenis in Prolegom. Καὶ Θεοφράστου δὲ γέγραπται τέχνη ῥητορικὴ περὶ ἐνθυμημάτων· καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Νουμηνίου, καὶ Λολλιανοῦ, περὶ Ἀφορμῶν Ῥητορικῶν. *Sed etiam ab Theophraſto ſcripta eſt ars rethorica de enthymematibus; & ab Alexandro Numenii filio, & Lolliano, de Rhetoricis occaſionibus*. Ille ipſe eſt, quem laudat Vlpianus in Olynthiacam IV. Φασὶ δέ οἱ αὐτοὶ, Ἀλεξανδρος, καὶ Διορκος, καὶ Ζηνων ὁ πολυθρύλλητος, τὸ συμφέρον κεφάλαιον μόνον ἐξεργάσθαι κατὰ τὸν λόγον. *Dicunt autem illi ipſi, Alexander, & Diorcus, & Zenon valde celebratus, id quod caput eſt ſolummodo elaboratum eſſe ſecundum rationem*. Et puto hunc ipſum eſſe, quem Syrum Sophiſtam adpellat Phrynichus in Ecloga Dict. Attic. Ἐθαύμασα οὖν Ἀλεξάνδρυ τῦ Σύρυ σοφιστῦ, δὰν καὶ διδὰν λέγοντος ἐπὶ εὐκτικῦ. *Admiratus igitur ſum Alexandrum Syrum ſophiſtam, δάν & διδάν dicentem in optativo*. Alibi ſimpliciter Sophiſtam nuncupat. Ἐν ἐπιστολῇ ποτὲ Ἀλεξάνδρου τῦ Σοφιστῦ εὗρον τοῦνομα τῦτο γεγραμμένον. *In Epiſtola aliquando Alexandri Sophiſtae inveni nomen illud ſcriptum*. Fortaſſe etiam huius ſunt

sunt Γνωθετικὰ, quorum Λύσιν scripsisse Chrysippum, auctor est Diogenes Laertius in eius Operum Catalogo lib. VII.(a)

ALEXANDER *Pleuronius*.

Laudat Scholiastes Homeri ad Iliad. π'. Ἀλέξανδρος δέ φησιν ὁ Πλευρώνιος ἔθνος εἶναι τοὺς Ἕλλους ἀπόγονον Τυρρίλων. *Alexander autem Pleuronius refert gentem esse Hellos ab Tyrrhenis originem ducentem.* (b)

ALEXANDER *Syrus Sophista*.

Vide in ALEXANDER *Numenii*.

ALEXANDER *Thasius*.

Adlegatur ab Etymologici Auctore in Διόνυσος. (c)

ALEXANDRIDES *Delphus*.

Plutarchus in Lysandro. Ἀλεξανδρίδης δὲ ὁ Δελφὸς ἱστορεῖ καὶ παρακατατεθῆκλω ἐνταῦθα Λυσάνδρου κεῖσθαι, τάλαντον ἀργυρίου καὶ μνᾶς πεντήκοντα δύο, καὶ πρὸς τούτοις ἕνδεκα στατῆρας. *Alexandrides autem Delphus narrat etiam depositum illic Lysandri iacere, talentum argenti, & minas quinquaginta duas, & super haec undecim stateres.* Sed legendum censeo, Ἀναξανδρίδης δὲ ὁ Δελφός. Vide infra ANAXANDRIDES *Delphus*.

ALEXARCHVS.

Clemens in Protrept. Τί με δεῖ καταλέγειν Ἀλέξαρχον· γραμματικὸς ἔτος τὴν ἐπιστήμλω γεγονὼς, ὡς ἱστορεῖ Ἄρις ὁ Σαλαμίνιος, αὐτὸν κατεσχημάτιζεν εἰς ἥλιον. *Quid me oportet recensere Alexarchum? Grammaticus hic scientia, ut prodit Aristus Salaminius, illum formavit in sedem.* Servius ad AEneidos III. *Sicut Alexarchus Historicus Graecus, & Aristonicus referunt.*

ALEXES.

Citatur ab Etymologici Auctore in κουρότυνα. Nisi corruptus locus, & legendum, Ἄλεξις. Et hoc censeo; ac citari eius fabulam, quam ille inscripserat, Κυρίς. Citatur ab Athenaeo semel lib. VIII. bis lib. X.

ALEXINVS.

Eius est Παιὰν εἰς Κρατερὸν τὸν Μακεδόνα. Athenaeus lib. XV. Παιὰν δ' ἐστὶ καὶ ὁ εἰς Κρατερὸν τὸν Μακεδόνα γραφεὶς, ὃν ἐτεκτήνατο Ἀλεξῖνος ὁ διαλεκτικός. *Paean vero est & in Craterum Macedonem scriptus, quem composuit Alexinus dialecticus.* Scripsit quoque Πρὸς Ζήνωνα, & Πρὸς Ἔφορον τὸν Ἱστορικὸν, aliaque quaedam. Diogenes Laertius in Euclide lib. II. Γέγραψε δὲ (Ἀλεξῖνος) οὐ μόνον Πρὸς Ζήνωνα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα βιβλία, καὶ Πρὸς Ἔφορον τὴν ἱστοριογράφον. *Scripsit autem (Alexinus) non tantum ad Zenonem, sed etiam alios libros, & ad Ephorum historicum.*

ALEXION.

Citat Etymologici Auctor in καὶ' ἐνῶτα.

ALEXIS *Samius*.

Eius sunt Σάμιοι Ὅροι. Athenaeus lib. XII. Ἄλεξις δ' ἐν τρίτῳ Σαμίων Ὅρων ἐκ πολλῶν πόλεών φησι κοσμηθῆναι τὴ Σάμον ὑπὸ τοῦ Πολυκράτους. *Alexis autem in libro* III. *Samiorum Terminorum, multis urbibus ornatam esse ab Polycrate tradit Samum.* Iterum lib. XIII. Ἄλεξις δ' ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ Ὅρων Σαμιακῶν τὴν ἐν Σάμῳ Ἀφροδίτην. *Alexis autem Samius in libro* II. *Samiacorum Terminorum Venerem in Samo*, &c. Nescio an eiusdem sit liber περὶ Αὐταρκείας, quem citat ille ipse lib. X. Διὰ ταῦτα καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ περὶ Αὐταρκείας ἔφη μετρίᾳ τροφῇ κεχρῆσθαι τὴ Βόκχοριν. *Propter haec etiam Alexis in libro de animo per se contento, dicit modico nutrimento usum esse Bocchorin.*

ALEXIS *Thurius*.

Scripsit Comoedias CCXLV. ut auctor est Suidas. Ex iis vix CXIII. nomina supersunt. Ἀγωνὶς, ἢ Ἱππισκος, Athenaeus libb. III. VI. XI. & XV. Ἄδελφοὶ lib. VI. Αἰπόλοι Suid. II. 870. Αἴσωπος lib. IX. Ἀπεγλαυκώμενος libb. III. & VII. Ἀποβάτης lib. XIV. Ἀποκοπτόμενος libb. IX & XII. Ἀρχίλοχος lib. XIV. Ἀσκληπιοκλείδης lib. IV. Haec Ἀσκληπιάδης dicitur Polluci 482. 22. Suid. II. 86 Ἀσωτοδιδάσκαλος lib. VIII. Ἀτθὶς libb. VIII. & IX. Βρετλία, Stobaeus Serm. CIII. Βωμός. Pollux 342. 39. Γαλασίρις, idem 460. 20. Γαλάτεια lib. XII. Γραφὴ lib. XIII. Γυναικοκρατία lib III. Haec Γυναικοπρατεία dicitur Polluci 427. 37. Δακτύλιος lib. V. Δρωπίδης libb. III. & IV. Poll. 485. 33 Δορκὶς, ἢ Ποπωυζόση lib. X. Δημήτριος, ἢ Φιλέταιρος lib. VI. VII. VIII. & XIV. Citatur, & alibi apud Stobaeum. Δὶς πενθῶν lib. X. Δίδυμοι libro eodem. Εἰσοικιζόμενος Athenaeus 685. f. Ἐκπωματοποιὸς lib XV. Ἑλένη lib. XII. Ἑλληνὶς lib. VI. Ἐπίδαυρος lib. III, Ἐπίκληρος lib. VI. Ἐπίτροπος lib. X. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις lib. VII. Ἐρετρικὸς lib. eodem. Ἔριθοι, vide infra Παννυχίς. Ἥπαχος lib. eodem. Ἡσιόνη libb IX. & XI. Θεσπρωτοὶ lib. XII. Θεοφόρητοι libb. IX. & XV. Θηβαῖοι lib. IV. Θρώσων lib. eodem. Ἵππεὺς, bis lib. XI Ἄλεξις γῦν ἐν Ἵππῳ φησι. *Alexis itaque in equite dicit.* Perperam hodie editur, ἐν ἵππῳ. *in equo.* Ἰσοχάσιον lib. III. IV. & XIII. Καταψευδόμενος, Suid. 248. Καύνιοι, Poll. 364. 43. Κλεοβουλίνη lib. XIII. Κνιδία libro IV. Κονιάτης lib. XI. Κρατεύας, ἢ Φαρμακοπώλης libris III. VI. VIII. XI. & XV. Κύκνος lib. XI. Κύπριος lib. III. Κουρὶς libb. VIII. & X. Κυ-

[a] ALEXANDER Peloplaton Alexandri F. Seleucienſis Sophiſta anno CXLIX. clarus.
ALEXANDER Trallianus Medicus anno DLX. floruit.

[b] ALEXANDER SEVERVS Imperator Hiſtoricus.

[c] ALEXANVS Elienſis Eriſticus anno P. I. MMMMCCCXX. floruit.

Digitized by Google

x. Κυβευταὶ lib. III. Κυβερνήτης libb. VI. & XIV. Λεβήτιον lib. XIV. Λαμπὰς lib. eodem. Λευκαδία lib. XI. Emend. Poll. 491. 11. Λεύκη lib. VII. Λημνία Poll. 480. 38. Λῖνος lib. IV. Λόκτοι lib. III. Λύκισκος lib. XIII. Μανδραγοριζομένη libris III. VIII. XII. & XIV. Μάντεις lib. XIII. Μίδων lib. XV. Μιλησία libb. VI. & IX. Stob. Serm. CXI. Μνησῆρες lib. XIV. Ὀδυσσεὺς Γραίνων libb. VI. VII. & X. Ὀπώρα lib. XIII. Οἰκιζόμενος lib. XI. Ὀλυνθία, Suidas 1074. Ὀλύνθιος lib. III. Et corrigendum censeo lib. VI. ἐν δὲ Ὀλυνθίοις φησὶν, *in Olynthiis autem dicit*. Hodie editur, ἐν δὲ ὀμυθίοις. Stob. Serm. XXVII. Ὅμοια lib. XV. Ὀρέσης lib. VI. Ὀρχησρὶς lib. X. Stob. Serm. XXIX. Παμφίλη libb. VIII. & IX. Παννυχὶς, ἢ Ἔριθοι libb. III, IV. VI. IX. & XII. Παγκρατιαστὴς lib. VI. Παράσιτος libb. III. & X. Πάροινος lib. VI. Πεζονίκη, Suid. II. 86. Ποιηταὶ lib. eodem. Ποιητρία, Poll. 452. 6. Πολύκλεια lib. XV. Πόνηρα libb. III. IV. VII. & IX Ποντικὸς lib. III. Πύραυνος lib. VI. Εἰς τὸ φρέαρ libb. III. & VIII Πυθαγορίζουσα libb. III. & IV. Agellius lib. IV. cap. XI. *Ac de Animalibus Alexis, etiam poeta in Comoedia, quae* PYTHAGORAE VITA *inscribitur, docet*. Forte haec eadem fuit, aut certe alia cum titulo, Πυθαγόρου βίος. Πυλαίαι lib. VI. Ῥόδιος, ἢ Ποππυζέση lib. IX. Σπονδοφορικὸς, Poll. 483. 16. Στρατιώτης lib. VI. Συναποθνήσκοντες libb. IV. & X. Stob. Serm. LVII. Συντρέχοντες libb. IV. VIII. & IX. Σύντροφοι lib. X. Συρακόσιος, Stobaeus Serm. CVI. Ταραντῖνοι libris IV. XI. & XIII. Poll. 461. 26. Τηθὺς lib. X. Et corruptum esse arbitror lib. VI. ἐν δὲ Τιτθῇ, pro ἐν δὲ Τηθύϊ. Τοκισὴς libb. X. & XV. Τροφώνιος libb. VI. & X. Ὑποβολιμαῖος libb. X. & XI. Ὕπνος lib. X. Φαῖδρος libb. IV. & XIII. Φαιδων, ἢ Φαιδρία lib. VIII. Φίλισκος lib. XIV. Φιλέση libb. X. & XIII. Φιλόκαλος, ἢ Νύμφαι lib VIII. Φιλοτραγῳδὸς, Stobaeus Serm. CVI. Φρυγίου διασκευὴ lib. X Φρὺξ lib. VII Φυγὰς libb. IV. & VI. Χορηγὶς lib. VII. Ψευδόμενος libb VI X. & XV. Ψευδυποβολιμαῖος lib. III. Παλλακὴ, Etymolog. in Τοναία.(a)

ALEXON *Myndius*.

Scripsit τὰ Μυθικὰ; & ex iis librum IX. citat Diogenes Laertius lib. I. in Thalete. Καθά φησιν Ἔλευσις ἐν τῷ περὶ Ἀχιλλέως, καὶ Ἄλεξων ὁ Μύνδιος ἐν ἐννάτῳ Μυθικῶν. *Vt dicit Eleusis in libro de Achille, & Alexon Myndius in libro* IX. *Mythicorum*.

ALISODEMVS *Troezenius*.

Vide Lucianum Tom. I. p. 878.

ALOSVS *Sophista*.

Meminit eius Syrianus in Hermogenem.

A Καὶ Ἡγήμονος, καὶ Πυθέου, καὶ Ἀριστογείτονος, καὶ ἔτι τῶν ἐπὶ τῶν χρόνων Εὐαγόρᾳ τῷ σοφιστῇ Ἀθήνησιν ἐπεισφθαρέντος Ἄλόσῳ σοφιστῇ, ὃς καί τινα ὄμιλον μαθητῶν ἐπήγετο. *Et Hegemonis, & Pythei, & Aristogitonis; & adhuc illius, qui temporibus Evagorae sophistae Athenis occisus est, Aloси Sophistae, qui etiam quamdam turbam discipulorum adduxit*.(b)

AMARANTVS *Alexandrinus*.

B Athenaeus laudat eius περὶ Σκιωῆς lib. III. Ὡς φησιν Ἀμάραντος ἐν τοῖς περὶ Σκιωῆς, γεγραφέναι φάσκων εἰς αὐτὸν τόδε τὸ Ἐπίγραμμα Ἰωβᾶν. *Vt ait Amarantus in libris de Scena, scripsisse dicens in eum hoc epigramma Ioban.* Iterum lib. X. Ἀμάραντος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ Σκιωῆς, Ἡρόδωτόν φησι τὸν Μεγαρέα σαλπιγκτὴν γενέσθαι. *Amarantus autem Alexandrinus in libris de Scena, Herodotum ait Megarensem fuisse tubicinem*, &c. Scripsit quoque *Commentaria in Theocritum*, quae citat Etymolog. in Οὕτως Ἀμάραντος ὑπομνηματίζων τὸ εἰδύλλιον Θεοκρίτου, ἧς ἡ ἐπιγραφὴ, Λυκίδας, ἢ Θαλύσια. *Sic Amarantus commentans in idyllium Theocriti, cuius inscriptio, Lycidas, aut Thalysia*.

AMBRON.

Vide ABRON.(c)

AMBRYON.

Eius Opus περὶ Θεοκρίτου nominat Diog. Laertius in lib. V. in Aristotele. Vide supra in ABRON.(d)

AMELIAGORAS.

Schol. Euripidis in Alcest. Ἀπολλόδωρος φησὶ, κεραυνωθῆναι τὸν Ἀσκληπιὸν ἐπὶ τῷ τὸν Ἱππόλυτον ἀναστῆσαι· Ἀμελιαγόρας δ' ὅτι Γλαῦκον, *Apollodorus autem dicit, fulmine ictum esse AEsculapium, quia Hippolytum resuscitavisset; Ameliagoras vero, quod Glaucum*.

AMELIVS.

Vide Suidam; scripsit Σχολίων libros c. Porphyrius in Vita Plotini de eo. Φιλοπονίᾳ δὲ ὑπερβαλλόμενος τῶν κατ' αὐτὸν πάντων, διὰ τὸ καὶ σχεδὸν πάντα Νουμηνίου καὶ γράψαι, καὶ συναγαγεῖν, καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα ἐκμαθεῖν· Σχόλια δὲ ἐκ τῶν συνουσιῶν ποιούμενος, ἑκατόν που βιβλία συνέταξε τῶν Σχολίων, ἃ Γεντίνῳ Ἡσυχίῳ τῷ Ἀπαμεῖ, ὃν υἱὸν ἔθετο, κεχάρισται. *Studio autem exsuperans omnes aequales suos, eo quod prope omnia Numenii & scripsisset, & collegisset, & ferme plurima didicisset; Scholia vero ex doctrinis faciens, centum fere libros composuit Scholiorum, quos Iustino Hesychio Apa-*

[a] ALEXIVS Comnenus Imperator Orientis anno MC. clarus.
ALEXIVS Studita Episcopus CP. anno MXXV. floruit.
[b] ALYPIVS Antiochenus Geographus anno CCCLX. claruit.
ALYPIVS Architector MCCLXXV.
ALYPIVS Philosophus CCCXXXV.
ALYPIVS Presbyter CP. Theologus CCCCXXX.

[c] AMBROSIVS Alexandrinus Diaconus eruditus anno CCXXX. clarus.
AMBROSIVS Alexandrinus Theologus CCCXCII.
AMBROSIVS Episcopus Tomorum Theologus Orator CCCXCII. floruit.
[d] AMEINIAS Prusaeus Sophista CCCXXXV.
AMEINIAS Pythagoreus anno P. I. MMMMCCXIV. clarus.

Digitized by Google

Apamensi, quem filium adoptavit, dono dedit. Erat autem Tuscus, & Gentilianus proprio nomine dicebatur. Idem Porphyrius loco citato. Ἔσχε δὲ ἀκροατὰς μὲν πλείους, ζηλωτὰς ἧ κῆ, κῆ διὰ φιλοσοφίαν συνόντας, Ἀμέλιόν τε ἀπὸ τῆς Τυρρηνίας, ᾧ τὸ ὄνομα ἦν Γεντιλιανὸς τὸ κύριον. *Habebat autem auditores multos, verum & aemulatores, & propter philosophiam conversantes, Ameliumque ex Etruria, cui nomen proprium Gentilianus erat.* Vbi animus Suidae fuit, quum Apamensem scriberet? Ecce verba. Ἀμέλιος, Ἀπαμεὺς, φιλόσοφος, μαθητὴς Πλωτίνου. *Amelius, Apamensis, philosophus, discipulus Plotini.* Puto respexisse eum verba ista Porphyrii eodem Opere oscitanter nimis lecta: Τελευτῶντι ἧ αὐτῷ, ἐγὼ μὲν ὁ Πόρφυριος ἐτύγχανον ἐν Λιλυβαίῳ διατρίβων, Ἀμέλιος ἧ ἐν Ἀπαμείᾳ τῆς Συρίας. *Illo autem moriente, ego quidem Porphyrius in Lylibaeo commorabar, Amelius autem in Apamea Syriae.* Scripsit item contra Apocalypses Zostriani libros XL. Porphyrius ibidem. Ἀμέλιος δὲ ἄχρι τεσσαράκοντα βιβλίων προκεχώρηκε πρὸς τὸ Ζωστριανῶ βιβλίον (intelligit eius Ἀποκαλύψεις, quas paulo ante nominavit) ἀντιγράφων. *Amelius autem usque ad quadraginta libros progressus est contra Zostriani librum scribens.* Puto excidisse nomen eius apud AEneam Gazaeum in Theophrasto, rescribendumque. Πλωτῖνος γοῦν, κῆ Ἀρτοκρατίων, Ἀμέλιος, κῆ Βοηθὸς, κῆ Νουμήνιος. *Plotinus itaque, & Harpocration, Amelius, & Boethus, & Numenius.* Hodie editur, Ἀρτοκρατίων, ἀμέλει, κῆ Βοηθὸς. *Harpocration videlicet, & Boethus.* Item, Περὶ τῆς κατὰ τὰ δόγματα τῶ Πλωτίνου πρὸς τὸν Νουμήνιον διαφορᾶς. *De differentia inter Plotini dogmata, & illa Numenii.* Testis iterum Porphyrius. Etiam, πρὸς τὰς τῶ Πορφυρίου ἀπορίας, *contra Porphyrii dubitationes*, ibidem.(a)

AMERIAS *Macedo*.

Saepe citatur ab Athenaeo, & Hesychio incerto Opere, sed semel eius Γλῶσσαι nominantur lib. IV. Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς Γλώσσαις, τιτώρινόν φησι καλεῖσθαι τὸ μόναυλον. *Amerias Macedo in Glossis titorinon ait nominari unius tibiae concentum.* Et a Sophocle ad Apollon. lib. II. Ἀμερίας δ' ἐν Γλώσσαις λισσὸν τὸ ὑψηλὸν ἀποδίδωσιν. *Amerias vero in Glossis* λισσὸν (laeve) *altum reddit.* Et iterum ad libri eiusdem finem: Οὕτω κῆ Ἀμερίας ἀπέδωκεν ἐν ταῖς Γλώσσαις. *Ita etiam Amerias tradidit in Glossis.* Proclus ad Hesiodi. Ἔργ. ά. Δίδυμος ἧ κοτύρους, ὅτι κόπον ἔχουσιν ἐν τῇ ὑρᾷ· κατὰ δὲ Ἀριστοτέλη ἀκέντρους· Ἀμερίας ἧ κακύργους. *Didymus autem κοτύρους, quia iram habent in cauda; sed secundum Aristotelem non habentibus stimulos; Amerias vero malitiosis.* Videndus & Etymologici Auctor in λισσή.

Meursii Tom. III.

[a] AMEPSIAS Comicus anno P I. MMMMCCLXXXIV. floruit.

[b] AMMON Abbas, seu AMMONIVS Aegyptius anno CCCXXX.
AMMON Aegyptius Hadrianopolitanus Episcopus Theologus CCC XCIX.
AMMONIANVS Grammaticus CCCCLXX.
AMMONIVS Aegyptius Philosophus XL.
AMMONIVS AEgyptius sapiens CCCCLXXX.
AMMONIVS Grammaticus CCCLXXXIX.
AMMONIVS Hermiae F. Alexandrinus Platonicus. DX. claruit.

Praeterea Ῥιζοτομικὸν laudat Athenaeus lib. XV. Περὶ δὲ τῆς λυχνίδος λέγων Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν, φησὶν ἀναφῦναι αὐτὴν ἐκ τῆς Ἀφροδίτης λάτρων. *De lucernula autem dicens Amerias Macedo, inquit nasci illam ex Veneris lavacro.*

AMERISTVS.

Meminit eius Proclus in Euclidem lib. II. Μετὰ ἧ τοῦτον Ἀμέριστος, ὁ Στησιχόρου τῶ ποιητῶ Ἀδελφὸς, ὃς ἐψάμβου τῆς περὶ γεωμετρίας σπουδῆς μνημονεύεται. *Verum post hunc Ameristus, Stesichori poetae frater, qui, quum studium geometriae attigisset, memoratur.*(b)

AMMONIVS.

Eius Opus Περὶ τῶν Ἀθήνησιν Ἑταιρίδων. Laudat Athenaeus lib. XIII. Περιφέρων ἀεὶ τοιαυτὶ βιβλία Ἀριστοφάνης, κῆ Ἀπολλοδώρου, κῆ Ἀμμωνίου, κῆ Ἀντιφάνης, ἔτι ἧ Γοργίου τοῦ Ἀθηναίου, πάντων τούτων συγγεγραφότων Περὶ τῶν Ἀθήνησιν Ἑταιρίδων. *Circumferens semper tales libros Aristophanis, & Apollodori, & Ammonii, & Antiphanis, adhuc vero Gorgiae Athenaensis, omnium illorum, qui De Meretricibus, quae Athenis sunt, conscripserunt.* Item, Περὶ Ἑωμῶν κῆ Θυσιῶν. Item Athenaeus citat lib. XI. Ἱστορεῖ Ἀμμώνιος ἐν τρίτῃ Περὶ Ἑωμῶν καὶ Θυσιῶν. *Narrat Ammonius in lib.* III. *De Aris & Sacrificiis.* Etiam Ammonius De Diff. Βωμὸς, ἑστία, ἐσχάρα, κῆ μέγαρον διαφέρουσι. Καθὰ κῆ Ἀμμώνιος ὁ Λαμπρεὺς ἐν πρώτῳ περὶ Θυσιῶν. *Ara, focus, ignis conceptaculum, & aedes differunt. Sicut etiam Ammonius Lamprensis in libro primo de Sacrificiis.* Vide Harpocrat. in Ἀμαζόνιον, & ibi Notas, & ἐσχάρα.

AMOMETVS.

AElianus De Histor. Anim. lib. XVII. cap. VI. Καὶ μέντοι καί γ' Ἀμώμητος δέ φησιν ἐν τῇ Λιβύῃ πόλιν εἶναί τινα. *Atque tiam Amometus autem dicit in Lybia urbem esse quamdam*, &c. Vide Solinum p. 94. Antigonum Hist. Mirab. cap. CLXIV. Scripsit Περὶ Ἀτλαντικῶν. Plinius lib. VI. cap. XVII.(c)

AMOSIVS.

Eusebius Cron. lib. I. Μέμνηται δὲ κῆ Ἡρόδοτος τῆς ἀποστασίας ταύτης, κῆ Ἀμώσιος ἐν τῇ δευτέρᾳ. *Sed meminit etiam Herodotus defectionis huius, & Amasius in libro* II.

AMPHIANVS.

Tragoedias scripsit. Interpres Vetus *Phaenom. Amphianus Tragoediarum scriptor refert, quod cum hominibus stellae relinquerent locum, missus est legatus canis ad Doloram.*(d)

AMMONIVS Monachus Alexandrinus Historicus CCCLXXII.
AMMONIVS Peripateticus Poeta CCX.
AMMONIVS Poeta CCCCXXXVIII.
AMMONIVS Presbyter Alexandrinus Theologus CCCCLVIII.
AMMONIVS SACCAS Alexandrinus Philosophus Theologus CCXX.

[c] AMORBIO Historiae Ecclesiasticae Scriptor, de quo *Vossius Lib. IV. De Histor. Graec.*

[d] AMPHICLIA Platonica anno CCXCVI.

Digitized by Google

AMPHICRATES.

Scripsit, Περὶ Ἐνδόξων Ἀνδρῶν. Athenaeus lib. XIII. Ἀμφικράτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Ἐνδόξων Ἀνδρῶν συγγράμματι. *Amphicrates narrat in libro de Viris illustribus.* Diog. Laertius lib. II. in Aristippo. Ἀμφικράτης δὲ ἐν τῷ περὶ Ἐνδόξων Ἀνδρῶν, φησὶ κώνειον αὐτὸν πιεῖν καταδικασθέντα. *Amphicrates autem in libro de Viris Illustribus, ait venenum bibere illum damnatum esse.*(a)

AMPHINOMVS.

Proclus ad Euclidem meminit eius lib. III. Ταύτης γάρ ἐστι καὶ Ἀμφίνομος τῆς δόξης. *Istius enim est opinionis etiam Amphinomus.* Et iterum alibi. Λέγεται δὲ, ὡς φησιν Ἀμφίνομος τὸ μὲν μοναχῶς συνιστάμενον, τὰ δὲ πλεοναχῶς. *Dicitur autem, ut ait Amphinomus, id quidem singulariter constructum, sed haec pluraliter.*

AMPHION *Thespiensis.*

Laudat eius, Περὶ τοῦ ἐν Ἑλικῶνι Μουσείου. Athenaeus lib. XIV. Ἀμφίων δὲ ὁ Θεσπιεὺς ἐν δευτέρῳ Περὶ τοῦ ἐν Ἑλικῶνι Μουσείου, ἄγεσθαί φησιν ἐν Ἑλικῶνι παίδων ὀρχήσεις μετὰ σπουδῆς. *Amphion vero Thespiensis in libro* II. *De Museo in Helicone, duci puerorum saltationes studiose in Helicone ait.* Citat eum, sed incerto Opere. Tatianus in Orat. ad Gentes. Eius Τέχναι laudantur Philostrato 613.(b)

AMPHITHEVS.

Περὶ Ἡρακλείας, Harpocration in Σαβοί.

AMYCLAS *Heracleotes.*

Meminit eius inter insignes Mathematicos Proclus ad Euclid. lib. II. Ἀμύκλας δὲ ὁ Ἡρακλεώτης εἷς τῶν Πλάτωνος ἑταίρων, *Amyclas autem Heracleotes unus ex Platonis discipulis.*(c)

AMYNTAS.

Eius Σταθμοὶ nominantur ab Aeliano in Histor. Anim. lib. XVII. cap. XVII. Ἀμύντας ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις ὑπ' αὐτῷ Σταθμοῖς, κατὰ τὴν γῆν τὴν Κασπίαν καὶ βοῶν ἀγέλας λέγει πολλὰς, καὶ μείζονας ἀριθμῷ εἶναι. *Amyntas ab se ita inscriptis in Mansionibus, in Caspia terra & boum greges dicit esse multos, & numero maiores.* Et Athenaeus lib. X. Ἀμύντας ἐν τοῖς Σταθμοῖς, τὸ τῶν Ταπύρων ἔθνος φησὶν οὕτω φίλοινον εἶναι, ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι, ἢ τῷ οἴνῳ. *Amyntas in Mansionibus, Tapyrorum gentem dicit ita vini amantem esse, ut nullo alio unguento praeter vinum utatur.* Citat iterum libb. XI. & XII. Sed distincte laudantur eius Σταθμοὶ Περσικοὶ ab eodem lib. II. Ἀμύντας ἐν Σταθμοῖς Περσικοῖς φησι, φέρειν τὰ ὄρη τέρμινθον καὶ σχῖνον. *Amyntas in Mansionibus Persicis ait ferre montes terebinthum, & lentiscum.* Item τῆς Ἀσίας Σταθμοὶ lib. XI. Ἀμύντας ἐν τῷ πρώτῳ τῶν τῆς Ἀσίας Σταθμῶν περὶ τοῦ ἀερομέλιτος καλουμένου διαλεγόμενος, γράφει οὕτως. *Amyntas in libro primo Asiae Mansionum de aerio melle ita dicto differens, ita scribit.*

AMYNTIANVS.

Περὶ ἐλεφάντων. Schol. Pind. 33.

ANACHARSIS.

Eius Epistola ad Croesum exstat apud Diogenem Laertium lib. I.(d) Alia eius Opera apud eumdem memorantur p. 71.

ANACREON.

Eius Μέλη laudat Athenaeus saepenumero, & Auctores alii plurimi. Videndus de eo Suidas. Fuit & alius eo nomine, qui scripsit Περὶ Ῥιζοτομικῆς. Nicandri Schol. ad Theriaca. Τοῦτο δὲ Σμυρνέϊον καὶ Κόψειον καλοῦσί τινες, ὡς Ἀνακρέων ἐν τῷ περὶ Ῥιζοτομικῆς. *Hoc autem Smyrneum, & Copseum adpellant quidam, ut Anacreon in libro de Radicum secandarum peritia.*

ANAGALLIS *Corcyraea.*

Vide Suidam. Eadem, puto, est, quae supra Agallis Athenaeo.

ANANIAS.

Iamborum hic poeta fuit. Athenaeus libro III. Ἀνανίας δ' ὁ ἰαμβοποιὸς ἔφη. *Ananias autem iamborum poeta dixit.* Isaacius Tzetzes in Proleg. ad Lycophronem. Ἀριπρεπεῖς οἱ ἰαμβόγραφοι τρεῖς· Ἀνανίας, Ἀρχίλοχος, Ἱππώναξ. *Praeclari autem iamborum scriptores sunt tres; Ananias, Archilochus, Hipponax.* Hephaestion in Enchiridio, ubi de Iambico tetrametro catalectico. Ἔστιν ἐπίσημον ἐν τοῖς ἀκαταλήκτοις καὶ τὸ χωλὸν καλούμενον· ὅπερ τινὲς μὲν Ἱππώνακτος, τινὲς δὲ Ἀνανίου φασὶν εὕρημα. *Est insigne in acatalectis etiam claudum adpellatum quod alii quidem Hipponactis, nonnulli autem Ananiae dicunt inventum esse.*(e)

ANAXAGORAS *Clazomenius, Philosophus.*

Huius Φυσικὰ commemorat Athenaeus libro

[a] Amphilochivs Episcopus Iconiensis Theologus CCCLXX.
Amphimenes Cous Pindari Antagonistes anno P. I. MMMMCCXXVIII.
[b] Amphis Comicus anno P. I. MMMMCCCXVIII.
[c] Amyclas Pithagoreus anno P. I. MMMMCCCXIX. clarus.
Amynomachvs Philocratis F. Epicureus anno Per. Iul. MMMM CCCCXLIV floret.
[d] Huiusmodi Epistolae a Laertio relatae, an genuinae sint, dubitant Critici doctiores, ut alibi observavimus.
[e] Anasyarchvs Sophista, qui anno P. I. MMMMCCCLXXXV. vivebat.
Anastasivs Abbas Theologus anno DCLV. clarus.
Anastasivs Abbas Palaestinus Theologus anno DCCXLI.
Anastasivs Monachus Theologus anno DCL.
Anastasivs Caesariensis Episcopus anno MXCIV.
Anastasivs Sinaita Theologus anno DLXI.
Anastasivs Sinaita Theologus anno DIC.
Anastasivs Sinaita Theologus anno MXX.
Anastasivs Sinaita Historicus DCLXXXV.
Anastasivs Theopolita Historicus CCCCXII.
Anatolivs Berytius Sophista Iurisconsultus CCCLXI.
Anatolivs Episcopus CP. Historicus CCCCXLIX.
Anatolivs Iurisconsultus DXXX.
Anatolivs Magister Theodosii Imperatoris CCCLXXV.
Anatolivs Platonicus CCLXXV.

Digitized by Google

bro II. Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς καλυμένοις Φυσικοῖς, τὸ καλούμενον φησιν ὄρνιθος γάλα, τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς εἶναι λευκόν. *Anaxagoras in Phyſicis dictis appellatum ait avis lac, album illud, quod in ovis eſt*. Et quidem primus id ſcripti genus publicavit, ut volunt nonnulli. Clemens Strom. I. Ἀλκμαίων γοῦν Περίθυ Κροτωνιάτης, πρῶτος φυσικὸν λόγον συνέταξεν· οἱ δέ, Ἀναξαγόραν Ἡγησιβούλυ Κλαζομένιον, πρῶτον διὰ γραφῆς ἐκδοῦναι βιβλίον ἱστοροῦσιν. *Alcmaeon igitur Perithi filius, Crotoniates, primus phyſicum ſermonem compoſuit. Sed alii Anaxagoram Hegeſibuli filium Clazomenium, primum ſcripto edidiſſe librum narrant*. Diogen. Laer. 95. Citat eum Sophocles ad Apollon. lib. IV. Ἀναξαγόρας φησὶν ὅτι ταῖς ἀληθείαις Ἀχιλλέα τιμῶσι τοῖς περὶ Λακωνικὴν ταῦτα πέπλασαι. *Anaxagoras ait, talia circa Laconicam ab illis, qui re vera Achillem honorant fingi*. Aliud eius Opus commemorat Vitruvius in Proemio lib. VII. *Namque primum Agatharchus Athenis AEſchylo docente tragoediam ſcenam fecit, & de ea commentarium reliquit. Ex eo moniti Democritus, & Anaxagoras, de eadem re ſcripſerunt*. Laudat Περὶ Βασιλείας AElian. Var. Hiſt. lib. IV. cap. XIV. Περὶ Γ῎λης, Diog. Laert. 91. Κύκλυ τελραγωνισμὸν, Plutar. Var. II. 1078.

ANAXAGORAS *Iſocrateus, Rhetor.*
Et
ANAXAGORAS *Zenodoteus, Grammaticus.*

Diogenes Laertius in Anaxagora lib. II. Γεγόνασι δὲ καὶ Ἄλλοι Ἀναξαγόραι, ὧν ἐν μὲν οὐδενὶ πάντα· ἄλλ' ὁ μὲν, ἦν ῥήτωρ, Ἰσοκράτειος· ἄλλος, γραμματικὸς, Ζηνοδότειος. *Sed exſtiterunt quoque alii Anaxagorae, in quorum nemine omnia erant. Sed hic quidem erat rhetor Iſocrateus; alius Grammaticus, Zenodoteus.*

ANAXANDRIDES *Comicus.*

Hic Rhodius fuit, vel, ut alii, Colophonius. Vixit temporibus Philippi Macedonis, ſcripſitque Fabulas XLV. Primus amores, & virginum imminutiones in ſcenam produxit. Vide Suidam, & Anonymum in Collect. Hiſt. I. 328. b. Eius Ἄγραικοι citantur ab Athenaeo bis lib. XI. ſemel XIV. & Macrobio Sat. lib. V. cap. XXI. Ἀγχίσης lib. VI. Emend. Poll. 431. 21. Αἰσχρὰ lib. X. Ἀντερῶν lib. XIV. Γεροντομανία libb. XIII. & XIV. Ariſtoteles II. 341. Διθύραμβος lib. IX. Ἑλένη, Suid. 7. Ζογράφοι, ἢ Γεωγράφοι Poll. 470. 36. Ἡρακλῆς lib. XIV. Θησαυρὸς libb. IV. & XV. Κέρκιοις lib. III. Κιθαρίσρια, Poll. 499. 5. Κυνηγέτης lib. VI. Λύκουργος libb. III. & VII. Μελίλωτος lib. XI. Sed mendoſe Ἀλεξανδρίδης citatur Νερεὺς lib. VII. Νηρηίδες lib. XI. Ὀδυσσεὺς libb. VI. & VII. Ὀπλομάχος lib. V. & XIV. Sed & illic perperam Ἀλεξανδρίδης editur. Πάνδαρος, Πείσανδρος, Suid. 418. lib. III. Πόλεις lib. VII. Πρωτεσίλαος libb. IV. & XII. Σαμία lib. VI. Σάτυρος lib. III. Τερεὺς lib IV. IX. & XV. Φαρμακόμαντις lib. VI. Verum etiam ibi male legitur, Ἀλεξανδρίδης. Vide *Meurſii Tom. III.*

[a] Sed ſtatim emendavit, & pro Κίρκος, Κίρκη legit.

ANAXILAVS Lariſſaeus Pithagoricus XXX. annis ante Chriſtum floruit.

etiam apud Etymologici Auctorem in Ὀρίγανον. Φιαληφόρος lib. IV.

ANAXANDRIDES *Delphus.*

Scholiaſtes Euripidis in Alceſt. Ἀναξανδρίδης δὲ ὁ Δελφός φησι, θητεῦσαι αὐτὸν, διότι τὸν Πυθοῖ δράκοντα ἀνέλεν. *Anaxandrides autem Delphus ait, illum ſerviiſſe, quoniam Pythonem draconem interfeciſſet*. Hic puto ille ipſe eſt, qui ſcripſit. Περὶ τῶν συληθέντων ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων. *De donariis, quae Delphis ſacrilegio rapta ſunt*. Citat Vaticana Appendix Cent. I. Proverb. V. Ἡ Ἱστορία παρ' Ἀναξανδρίδῃ ἐν πρώτῃ Περὶ τῶν συληθέντων ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων. *Hiſtoria exſtat apud Anaxandridem in libro primo De donariis, quae Delphis ſacrilegio rapta ſunt*. Et corrigendus Schol. Ariſtoph. Pluto. Καὶ οἱ Ἀμπελιῶται δέ, ἔθνος Λιβύης, εἰς Δελφοὺς ἀνέθεσαν κωλὸν σιλφίου. ὡς φησιν Ἀναξανδρίδης. *Atqui Ampeliotae, gens Libyae, Delphis repoſuerant pediculum ſilphii, ut ait Anaxandrides*. Hodie editur ὡς φ. Ἀλεξανδρίδης. Idem mendum apud Plutarchum in Lyſandro, cuius verba produxi in ALEXANDRIDES. Emenda ad hanc faciem.

ANAXARCHVS.

Scripſit Περὶ βασιλείας. Clemens Strom. I. Εὖ γ' ἂν καὶ Ἀνάξαρχος εὐδαιμονικῶς ἐν τῷ Περὶ βασιλείας γράφει. *Recte itaque etiam Anaxarchus feliciter in libro De regno ſcribit.*

ANAXICRATES.

Meminit eius Schol. Euripidis ad Medeam. Κλειτοδημος μὲν γὰρ Κρέουσαν φησὶ καλεῖσθαι, γήμασθαι δὲ Ξούθῳ. Ἀναξικράτης δὲ Γλαύκῳ. *Nam Clitodemus quidem Creuſam vocari dicit, nupſiſſe vero Xutho; ſed Anaxicrates Glaucen.*

ANAXILAS.

Eius Αὐλητὴς citatur ab Athenaeo lib. III. Γλαῦκος, Pollux 424. 20. Εὐάνθρεια, Athen. lib. VI. Καλυψὼ, libb. III. & IV. Κίρκη, libb. III. & IX. Emendandus Diogenes Laertius in Platone lib. III. Χλευάζει δὲ αὐτὸν καὶ Ἀναξίλας καὶ αὐτὸν ἐν Βοτρυλίωνι, καὶ Κίρκῃ, καὶ Πλουσίαις. *Subſannat autem illum Anaxilas quoque in Botrylione, & Circe, & Divitibus Feminis*. Hodie editur, Β. καὶ Κέρκῳ. Λυτροποιὸς, Poll. 467. 23. Haec ipſa eſt, quae Athenaeo Λυροποιὸς, libb. IV. & XII. Μάγειροι, lib. III. Μενότροπος, lib. VII. & VIII. Μυροποιὸς, Stob. Serm. LV. Νεοττὶς, Athen. bis lib. XIII. Ὑλέσαι, lib. X. Diog. Laertius lib. III. in Platone citat, ἐν Πλουσίαις. Verba iam protuli. Ζάκυνθος Ὀρνοβοσκὸς, Athen. libb. IX. & XIV. Χαίτης, lib. X. Χρυσόχους, lib. eodem. Ὧραι, Suid. II. 86. Βοτρυλίων, Poll. 504. 20. Κέρκος, a Diog. Laertio lib. III. in Platone. Κλευάζει δ' αὐτὸν καὶ Ἀναξίλας ἐν Βοτρυλίωνι, καὶ Κέρκῳ, καὶ Πλουσίαις. *Subſannat autem illum Anaxilas quoque in Botrylione, & Cerco, & Divitibus Feminis*.(a)

ANAXILAVS Hiſtoricus.
ANAXILAVS Medicus.

ANAXILIDES.

Eius fuit, Περὶ Φιλοσόφων. Diog. Laertius lib. III. in Platone. Καὶ Κλέαρχος ἐν τῷ Πλάτωνα Ἐγκωμίῳ, καὶ Ἀναξιλίδης ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ Φιλοσόφων. *Et Clearchus in Laude Platonis, & Anaxilides in libro* II. *De Philosophis*. Hieronymus, Adversus Iovinianum, lib. I. *Clearchus in LAVDE PLATONIS, & Anaxilides in secundo libro PHILOSOPHIAE, Perictionen, matrem Platonis, phantasmate Apollinis oppressam ferunt*.

ANAXIMANDER *Milesius, Maior.*

Ὡροσκοπικά. Fulgentius Mytholog. lib. I. ubi de Corvo. *In horoscopicis libris, secundum Anaximandrum, sive etiam secundum Pindarum, solus inter omnes aves sexaginta quatuor significationes vocum habet*. Meminit eius iterum postea eodem libro, ubi de Musis agit. Diogenes Laertius innuit in eius Vita lib. II. Εὗρε δὲ καὶ γνώμονα πρῶτος, καὶ ἔστησεν ἐπὶ τῶν σκιοθήρων ἐν Λακεδαίμονι, καθά φησι Φαβορῖνος ἐν Παντοδαπῇ Ἱστορίᾳ, τροπάς τε καὶ ἰσημερίας σημαίνοντα· καὶ ὡροσκόπια κατεσκεύασε. *Verum etiam primus gnomonem invenit, & constituit Lacedaemone in locis umbrae captandae idoneis, ut ait Favorinus in Varia Historia, & conversiones & aequinoctia notantem; ac horoscopia fabricatus est*. Ἠρωολογία. Athenaeus lib. XI. Ὁμοίως δὲ καὶ Ἀναξίμανδρος ἐν τῇ Ἠρωολογίᾳ. *Atque similiter Anaximander in heroico sermone*. Nisi quis legendum putet, ἐν τῇ ὡρολογίᾳ: ut τὰ ὡροσκοπικὰ designare voluerit, quod equidem existimo. Scripsit quoque Περίμετρον γῆς καὶ θαλάσσης, idque primus. Diogenes Laertius in eius Vita lib. II. Καὶ γῆς καὶ θαλάσσης Περίμετρον πρῶτος ἔγραψεν. *Etiam terrae marisque ambitum dimensum primus scripsit*. Hinc est, quod eum, veluti Geographum, citet Solinus cap. XVII.

ANAXIMANDER *Milesius, Minor.*

Hic Historiam dialecto Dorica scripsit. Diogenes in Anaximandro lib. II. Γέγονε δὴ, καὶ ἄλλος Ἀναξίμανδρος, ἱστορικὸς, καὶ αὐτὸς Μιλήσιος, τῇ Ἰάδι γεγραφώς. *Sed alius quoque Anaximander fuit, historicus, & ipse Milesius, qui Ionica scripsit dialecto*.

ANAXIMENES *Lampsacenus, Maior.*

Eum citat Diog. Laertius lib. I. in Thalete. Fuit autem Orator, scripsitque Ἀλεξάνδρου πράξεις. Diogenes in Anaximene lib. II. Γείνανται δὲ καὶ ἄλλοι δύο Λαμψακηνοὶ, ῥήτωρ, καὶ ἱστορικὸς, ὃς ἀδελφῆς υἱὸς ἦν τοῦ ῥήτορος, τοῦ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις γεγραφότος. *Sed fuerunt quoque alii duo, Lampsaceni, rhetor, & historicus, qui sororis rhetoris filius erat, illius, qui Alexandri acta scripsit*. Vide Harp. in Ἀλκίμαχος, & ibi Notas. Φιλιππικά. Citat Harpocration in Ἀλόννησος, & Καβύλη, & Μάζαρα: ubi vide Animadversiones nostras. Scripsit quoque Ἑλληνικά. Harp. in Ἀμφικτύονες. Tria autem haec Opera, Ἑλληνικὰ nempe, Φιλιππικὰ, & Ἀλεξάνδρου πράξεις commemorat Pausanias 195. 26. Scripsit quoque εἰς Ἀθηναίους, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ Θεβαίους, scriptum contumeliis in illos plenum; idque, Theopompi stilum quum expressisset, eius quoque nomen praescripsit, ut se de eo ulciscereturr. Vide Pausan. ibidem. Scripsit quoque Περὶ ποιητῶν, & τέχνας, Dion. Hal. in Isaeo pag. 356. Stephanus in Πασσαργάδαι. Παρατιθέμενος Ἀναξιμένει ἐν μεταλλαγαῖς βασιλέων οὕτω γράφοντα. *Adponens Anaximenem in mutationibus regum ita scribentem*. Athenaeus lib. XII. Ἀναξιμένης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ βασιλέων μεταλλαγαὶ, περὶ τοῦ Στράτωνος τὰ αὐτὰ ἱστορήσας, διημιλλῆσθαί φησιν αὐτὸν Νικοκλεῖ τῷ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος βασιλεύσαντι. *Verum Anaximenes in libro inscripto regum mutationes, de Stratone eadem narrans, contendisse illum dicit cum Nicocle illo, qui Salamine in Cypro regnavit*. Ab eodem citantur πρῶται Ἱστορίαι lib. VI. Ἀναξιμένης ὁ Λαμψακηνὸς ἐν ταῖς πρώταις ἐπιγραφομέναις Ἱστορίαις, &c. *Anaximenes autem Lampsacenus in primis ita inscriptis Historiis, &c.* Incertum autem est omnino, cuius sit, quod De picturis antiquis laudat Fulgentius Mytholog. lib. III. *Anaximenes, qui De picturis antiquis disseruit, libro secundo ait, venationem Adraeonem dilexisse*. Alius ab hoc,

ANAXIMENES *Lampsacenus, Minor.*

Historicus, Oratoris ex sorore nepos; cuius puto esse libros, qui inscribuntur, Βασιλέων μεταλλαγαί. Diog. Laertius pag. 90.

ANAXIMENES *Milesius.*

Hic philosophus fuit celeberrimus; exstantque eius Epistolae duae ad Pythagoram apud Diogenem in eius Vita lib. II.

ANAXIPOLIS *Thasius.*

Scripsit de Re Rustica, ut testantur Varro, & Columella, lib. I. cap. I. Vt comicum laudat Plinius lib. XIV cap. XIV. *Sicut adparet ex illo Comico versu Anaxipolis Thasii*.

ANAXIPPVS.

Athenaeo citatur fabula Κιθαρῳδός, lib. IV. Pollux 479. 25. Κέραυνος, libb. X. & XIII. Φρέαρ, lib. XI. Κεραυνούμενος, lib. XIII. Ἐπιδικαζόμενος, apud Aelianum Hist. Animal. lib. XIII. cap. IV.

ANAXIS.

Scripsit Ἑλληνικά. Anonymus in Collect. Hist. Διονυσόδωρος καὶ Ἄναξις οἱ Βοιωτοὶ συγγραφεῖς τῶν Ἑλληνικῶν Ἱστοριῶν εἰς τοῦτον ἢ ἐνιαυτὸν καταστρόφασι τὰς συντάξεις. *Dionysodorus & Anaxis Boeotii scriptores Graecarum Historiarum in hunc annum opera finiunt*. Intelligit autem annum IV. Olympiadis CIV. (a)

ANA-

(a) ANCHIPYLVS Elienſis Philoſophus anno P. I. MMMMCCCCV. floruit.

Digitized by Google

ANDRANTVS.

Scripsit quoque libros, Περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ καὶ τοῖς περὶ Ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων. Item, Περὶ τῶν ἐν τοῖς Ἠθικοῖς Νικομαχίοις. Et, Περὶ τοῦ παρὰ Ἀντιφῶντι τῷ τραγῳδοποιῷ Πληξίππου. Praeterea, Περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀντιφῶντος. Atque hos quidem libros omnes adscripsit sibi Hephaestion. Athenaeus lib. xv. Τοιοῦτος δέ τις καὶ ὁ Ἡφαιστίων συγγραφεὺς καὶ περὶ τὸν καλὸν ἡμῶν Ἄνδραντον ἐγένετο. ἐκδόντος γὰρ τούτου πέντε μὲν βιβλία Περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ Ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν, ζητουμένων· ἕκτον δὲ Περὶ τῶν ἐν τοῖς Ἠθικοῖς Νικομαχίοις Ἀριστοτέλους ἐννοίας ἀμφιλαφῶς παραθεμένου, καὶ Περὶ τοῦ Παρὰ Ἀντιφῶντι τῷ τραγῳδοποιῷ Πληξίππου, καὶ πλεῖστα ὅσα, καὶ Περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀντιφῶντος εἰπόντος, σφετερισάμενος, ἐπέγραψέ τι βιβλίον Περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος, οὐδὲν ἴδιον προσεξευρών, ὥσπερ κἂν τῷ περὶ τοῦ λυγίνου στεφάνου. *Verum talis quoque Hephaestion scriptor erga probum Andrantum noſtrum erat. Quum enim ille quinque quidem libros edidiſſet De illis rebus, quae apud Theophraſtum in libris de Moribus propter hiſtoriam & dictionem in quaeſtione ſunt; ſextum vero De illis, quae in Ethices Nicomachicis Ariſtotelis ſunt dubia, copioſe adiunxiſſet, ac De Plexippo apud Antiphontem Tragicum, & plura alia, & De eodem Antiphonte dixiſſet, ſui ingenii faciens, inſcripſit librum quemdam De Antiphonte apud Xenophontem in commentariis, nihil proprium adinveniens, ſicut nec de ſalicis corona.*

ANDREAS.

Laudatur tamquam Mechanicus a Vitruvio lib. ix. cap. ix.

ANDREAS *Caryſtius.*

Meminit eius Caſſius Problem. LVIII. Ὡς καὶ Ἀνδρέας ὁ Καρύστιός φησι, προσχεόμενος ὁ μυελὸς ταῖς κοιλότησι τῶν ὀστῶν, καὶ περιπεπυκνωμένος τοῖς χείλεσι, τῆς τοῦ ὀστέου διαιρέσεως, καὶ σκληρυνθεὶς γίνεται πῶρος. *Sicut autem Andreas Caryſtius ait, quum affundatur medulla in cavitates oſſium, & concreſcat, circa labia diviſionis oſſis, & indureſcat, fit callus.* Pater ei Chryſaor. Galenus in Lex. Hiſtor. Οἱ μὲν γράψαντες τὰς ὀνομασίας τῶν φαρμάκων, καθάπερ Μενεσθεύς τε, καὶ Ἀνδρέας ὁ τοῦ Χρυσάορος, καὶ Ξενοκράτης, καὶ Διοσκορίδης ὁ Ἀναζαρβεύς, Ἰνδικὸν ὀνομάζουσι τὸ ζιγγίβερι. *Qui quidem denominationes medicamentorum ſcripſerunt, ſicut & Meneſtheus, & Andreas Chryſaoris filius, & Xenocrates, & Dioſcorides Anazarbenſis, Indicum nominant zingiberi.* Citat quoque Scholiaſtes Nicandri ad Theriaca. Φησὶ δὲ ὁ Ἀνδρέας ψευδὲς εἶναι, καὶ μήτε τὴν μύραιναν προϊέναι, &c. *Ait autem Andreas falſum eſſe, nec muraenam prodire.* Scripsit autem Περὶ τῆς ἰητρικῆς γλωσσολογίας. Anonymus in Vita Hippocratis. Ὡς μὲν κακοήθως Ἀνδρέας φησὶν ἐν τῷ Περὶ τῆς ἰητρικῆς γλωσσολογίας. *Sicut quidem maligne Andreas in libro De medica genealogia dicit.* Etiam, Περὶ σαπέτων. Athenaeus lib. VII. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ Περὶ σαπέτων, τῶν μυραινῶν φησι δακούσας ἀναιρεῖν τὰς ἐξ ἐχέως. *Andreas autem in libro De animalibus morſu venenoſo praeditis, illas murenas ait mordentes interficere, quae ex vipera genitae ſunt.* Item, Περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων. Citat idem Athenaeus eodem libro. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ Περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων, ψεῦδός φησιν εἶναι, τὸ μύραιναν ἔχι μίγνυσθαι. *Andreas vero in libro De falſo creditis: mendacium eſſe dicit, muraenam vipera miſceri.* Schol. Ariſtoph. ad Aves. Ἀνδρέας δέ φησι τῶν ἰκτερικῶν οὐ τοὺς ἰδόντας, ἀλλὰ τοὺς φάγοντας ἀπαλλάττεσθαι ὑπὸ πάθους. *Verum Andreas inquit, illos ictericos non qui vident, ſeu qui edunt ab morbo liberari.* Hic ipſe ab Eratoſthene Βιβλιαίγιος dictus fuit, quod eius libros clanculum deſcripſiſſet. Auctor Etymologici. Βιβλιαίγισθος Ἀνδρέας ὁ ἰατρὸς ἐπεκλήθη ὑπὸ Ἐρατοσθένους, ὅτι λάθρα αὐτοῦ τὰ βιβλία μετέγραψε. *Librorum ſuppoſitor Andreas medicus cognominatus ab Eratoſthene, quoniam clanculum eius libros deſcripſiſſet.*

ANDREAS *Corinthius.*

Meminit Plutarchus lib. de Muſica. Οἱ αὐτὸς ὁ λόγος καὶ περὶ Τυρταίου τε τοῦ Μαντινέως, καὶ Ἀνδρέα τοῦ Κορινθίου, καὶ Θρασύλλου τοῦ Φλιασίου. *Idem autem ſermo etiam de Tyrtaeo Mantinenſi, & Andrea Corinthio, & Thraſyllo Phliaſio.*

ANDREAS *Panormitanus.*

Eius Σικελικά, Opus ingens; citatque librum XXXIII. Athenaeus lib. XIV. Καὶ Ἀνδρέας ὁ Πανορμίτης ἐν τῷ τριακοστῷ τρίτῳ τῶν Σικελικῶν τῶν κατὰ πόλιν. *Et Andreas Panormitanus in libro* XXXIII. *Rerum Sicularum, quae oppidatim geſtae.* (a)

ANDRISCVS.

Scripsit Ναξιακά. Parthenius Erotic. IX. Ἡ ἱστορία αὕτη ἐλήφθη ἐκ τῆς πρώτης Ἀνδρίσκου Ναξιακῶν. *Hiſtoria haec excepta eſt ex libro* I. *Naxicorum Andriſci.* Iterum Erotic. XIX. Περὶ Παγκρατοῦς ἱστορεῖ Ἀνδρίσκος Ναξιακῶν β'. *De Pancrate narrat Andriſcus libro* II. *Naxicorum.* Ex eo Opere ſunt ea quae citat Athenaeus lib. III. etſi diſſimulato titulo. Ναξίοις δὴ ὁ Ἀνδρίσκος, ἔτι δ' Ἀγασθένης ἱστοροῦσι Μειλίχιον καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον. *Naxiis autem Andriſcus, ac etiam Agaſthenes, narrant, Meilichium adpellari Bacchum.*

ANDROCLES.

Scripsit Περὶ Κύπρου. Iſaacius Tzetzes ad Lycophronem. Ἐκαλεῖτο δὴ καὶ Κεραςία, ὡς μὲν Ἀνδροκλῆς ἐν τῷ Περὶ Κύπρου λέγει, διὰ τὸ ἐνοικῆσαι

(a) ANDREAS Epiſcopus Caeſarienſis Theologus D. anno floruit.
ANDREAS Epiſcopus Craynenſis Theologus MCCCCLXXX.
ANDREAS Epiſcopus Cretenſis Theologus DCXXXV.
ANDREAS Monachus Aphthardocita DCI.
ANDREAS Rhodius Epiſcopus Theologus MCCCCXXXV.
ANDREAS Samoſatenſis Epiſcopus CCCCXXXI.
ANDREAS Hiſtoricus, de quo *Voſſius.*

σαι αὐτὴ ἄνδρας οἳ εἶχον κέρατα. *Vocabatur autem etiam Ceraſtia, ut quidem Androcles in libro De Cypro dicit, quia habitarent in ea viri, qui cornua habebant.*

ANDROCLIDES.

Vide Suid. in Ἀνδροκλείδης.

ANDROCYDES *Medicus.*

Athenaeus lib. VI. citat ſine titulo. Ἀνδροκύδης ὁ ἰατρὸς ἔλεγε τὴν κολακείαν ἔχειν τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τῦ προσκολλᾶσθαι ταῖς ὁμιλίαις. *Androcydes autem Medicus dixit adulationem ita denominatam eſſe, quod quis adglutinatur conventibus.* Et Plinius lib. XIV. cap. V. *Nec alienum fuerit commemorare hoc in loco, quod Androcydes ſapientia clarus ad Alexandrum Magnum ſcripſit.* Iterum lib. XVII. cap. XXXIV. *Hinc ſumſit Androcydes medicinam contra ebrietates.*

ANDROCYDES *Pythagoricus.*

Clemens Strom. V. Ἀνδροκύδης γ' ὢν ὁ Πυθαγορικὸς τὰ Ἐφέσια καλούμενα γράμματα, ἐν πολλοῖς δὲ πολυθρύλλητα ὄντα, Συμβόλων ἔχειν φησὶ τάξιν. *Androcydes igitur Pythagoricus Epheſia dicta ſcripta, in multis admodum celebrata, ſymbolorum continere ordinem ait.* Citat ſine dubio haec ex Opere, Περὶ τῶν Συμβόλων, quod laudat Auctor Theologiae Arithmeticae. Ἀνδροκύδης τε ὁ Πυθαγορικὸς ὁ Περὶ τῶν Συμβόλων γράψας. *Androcydeſque Pythagoricus, qui De Symbolis ſcripſit.* Et Iamblichus de Vita Pythagorae lib. I. cap. XXVIII. Βεβαιοῖ τὰ ὑπὸ Ἀνδροκύδου ἐν τῷ Περὶ Πυθαγορικῶν Συμβόλων ἱστορούμενα περὶ Θυμαρίδου τῦ Ταραντίνου Πυθαγορικῦ. *Firmant illa, quae ab Androcyde in libro De Pythagoricis Symbolis narrantur de Tymaride Tarentino Pythagorico.* Adlegat eum etiam Nicomachus Arithmeticus lib. I. Ἀνδροκύδης φησὶν ὁ Πυθαγορικός. *Androcydes inquit Pythagoricus.*

ANDROETAS *Tenedius.*

Eius eſt, Περίπλους τῆς Προποντίδος. Sophocles ad Apollonii lib. II. Φῆσιν ἔντος ἐν τῷ τόπῳ δένδρον δάφνης εὐμέγεθες, ὥς φησιν Ἀνδροίτας ὁ Τενέδιος ἐν τῷ Περίπλῳ τῆς Προποντίδος. *Eſt revera in illo loco arbor lauri permagna, ut ait Androetas Tenedius in Periplo Propontidis.*

ANDROMACHVS.

Scripſit Δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτός. Galenus de Comp. Med. per gen. lib. I. Γέγραπται τοίνυν ὑπὸ Ἀνδρομάχου κατὰ τὸ βιβλίον, ᾧ ἐπιγράφῃ, Δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτὸς, ὠδίπως αὐτοῖς ὀνόμασι. *Scriptum eſt idcirco ab Andromacho in libro, quem inſcribit, Vires contra externa, ſic fere ipſis nominibus.* Idque Opus diſtinctum in III. libros. Galenus alibi eodem libro. Οἱ δ' Ἀνδρόμαχοι πολλὰς ἤθροισε Δυνάμεις, καὶ σχεδὸν ἐκ ἐλάττους τῶν ἐν τοῖς δέκα τοῦ Φαρμακίων Ἀσκληπιάδου. τρισὶ δ' αὐτὰς περιέλαβε βίβλοις. *Andromachus autem multas collegit Vires, & prope non minores illis, quae in libris decem Pharmacionis Aſclepiadis; has autem ille tribus comprehendit voluminibus.* Sed hic fuit ANDROMACHVS Iunior, ut diſtincte videre eſt ex eodem Galeno de Antidotis lib. I. Fuit & alter.

ANDROMACHVS *Senior.*

Qui Pater Iunioris. Eius Opus, Γαλήνη. Galenus loco citato. Ἀνδρομάχου πρεσβυτέρου θηριακὴ δι' ἐχιδνῶν ἡ καλουμένη Γαλήνη. *Andromachi ſenioris theriaca per ſerpentes Serenitas dicta.* Deinde ipſum Poema ponit; quod abſque eo eſſet, periiſſet. Ac mox ſubiungit: ταῦτα μὲν ὁ πρεσβύτερος Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν, *haec quidem ſenior Andromachus ſcripſit.*

ANDROMACHVS *Grammaticus.*

Ἐτυμολογικά. Schol. Hom. 223. Scholiaſt. Demoſt. 374. b. Vide Suidam. (a)

ANDROMENIDES.

Heſychius 261.

ANDRON.

Scripſit Περὶ Πόντου, ſed quiſnam e pluribus fuerit, incertum. Laudat Sophocles ad Apoll. lib. II. Τὴν ὑπὲρ Ἀσυρίων χώραν Λευκοσυρόν φησι καλεῖσθαι Ἄνδρων ἐν τῷ Περὶ Πόντου. *Aſſyriorum regionem Leucoſyrum adpellari Andron in libro De Ponto tradit.* Et puto hunc ipſum deſignari apud Etymologici Auctorem in Σινώπη, Οἱ δὲ Ἀνδρίων φησὶν, μίαν τῶν Ἀμαζόνων φυγοῦσαν εἰς Πόντον παρὰ τὸν βασιλέα τοῦ τόπου, πιοῦσάν τε πλεῖστον οἶνον προσαγορευθῆναι Σινωπήν. *Andron vero ait, unam Amazonum cum fugiſſet in Pontum ad regem illius loci, plurimumque vini hibiſſet, adpellatam eſſe Sinopen.* Eius Τρίπους nominatur a Clemente Strom. I. Συνεχρόνισαν δὲ οἱ συγκαταλεγέντες σοφοὶ τῷ Θαλῆ, ὥς φησιν Ἄνδρων ἐν τῷ Τρίποδι. *Eodem vero tempore vixerunt enumerati modo ſapientes cum Thalete, ut ait Andron in Tripode.* Diog. Laertius lib. I. in Thalete. Ἄνδρων δ' ἐν τῷ Τρίποδι, Ἀργείους ἆθλον ἀρετῆς τῷ σοφωτάτῳ τῶν Ἑλλήνων τρίποδα θεῖναι, &c. *Andron autem in Tripode, Argivos praemium virtutis ſapientiſſimo Graecorum tripodem poſuiſſe, &c.* Citat etiam Suidas in Σαμίων ὁ δῆμος. Περὶ πρὸς Φίλιππον θυσιῶν. *De ſacrificiis ad Philippum.* Citat Apollonius Hiſtor. Mirab. VIII. & Euſeb. De Praep. Evang. 272.

ANDRON *Alexandrinus.*

Τὰ χρονικὰ huius laudat Athenaeus lib. IV. Οὐ γὰρ οἶδας ἱστορῦντα Μενεκλέα τὸν Βαρκαῖον συγγραφέα, ἔτι τε Ἄνδρονα ἐν τοῖς Χρονικοῖς τὰ Ἀλεξανδρέα, ὅτι Ἀλεξανδρεῖς εἰσιν οἱ παιδεύσαντες πάντας τοὺς Ἕλληνας, καὶ τοὺς Βαρβάρους. *Nam non noſti narrare Meneclem Barcaeum ſcriptorem, & prae-*

(a) ANDRONICVS Neapolitanus Syrus Sophiſta CCXC.

Digitized by Google

& praeterea Andronem Alexandrinum in Chronicis, illos, qui omnes Graecos & Barbaros instituunt, Alexandrinos esse. Et ex his puto esse quae profert Auctor Etymologici in Παρναασός.

ANDRON *Ephesius.*

Diogenes Laertius lib. I. in Pherecyde. Ἄνδρων δ' ὁ Ἐφέσιος δύο φησὶ γενέσθαι Φερεκύδας, Συρίους· τὸν μὲν, ἀστρολόγον· τὸν δὲ, θεολόγον. *Andron vero Ephesius duos Pherecydas Syrios fuisse ait; hunc quidem Astrologum; illum vero theologum.* Schol. Pindari Isthm. Ode II. Σπαρτιάτην δ' Ἀριστόδημον ἐν τοῖς ἑπτὰ σοφοῖς ἀναγράφεται Ἄνδρων ὁ Ἐφέσιος. *Spartanum vero Aristodemum inter septem sapientes conscribit Andron Ephesius.*

ANDRON *Halicarnasseus.*

Plutarchus in Theseo. Ὡς Ἑλλάνικος καὶ Ἄνδρων ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἱστορήκασι. *Sicut Hellanicus & Andron Halicarnasseus narraverunt.* Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Ἄνδρων δ' ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Ὠκεανόν φησι γῆμαι δύο γυναῖκας, Ὀμφολίδην καὶ Παρθενόπην· ἐξ ὧν τέσσαρας θυγατέρας γεγαῖα, τὴν μὲν Ἀσίαν καὶ Λιβύην, θατέρας δὲ Εὐρώπην καὶ Θρᾴκην. *Andron vero Halicarnassensis Oceanum ait duxisse duas uxores, Ompholiden & Parthenopen; ex quibus quatuor filias procreavit, Asiam quidem & Libyam, ex altera vero Europam & Thracem.* Sed corrigendus est ille, scribendumque, γυναῖκας, Πομφολύγην καὶ Π. & mox, τῆς μὲν Α'. *ex illa quidem A.* Scholiastes AEschyli ad Persas ecce firmat. Ἄνδρων ὁ Ἁλικαρνασσεύς φησι τὸν Ὠκεανὸν γῆμαι Πομφολύγην καὶ Παρθενόπην· σχεῖν δὲ ἐν μὲν Παρθενόπης, Εὐρώπην καὶ Θρᾴκην· ἐκ δὲ Πομφολύγης, Ἀσίαν καὶ Λιβύην. *Andron Halicarnasseus ait Oceanum duxisse Pomphologen & Parthenopen; habuisse autem ex Parthenope quidem Europam & Thracen; sed ex Pomphologe, Asiam, & Libyam.* Censeo esse ex Opere, quod inscriptum, Ἐπιτομὴ τῶν συγγενέων, *Epitome adfinitatum.* Laudatur Harpocrationi in Φορβαντεῖον, & Schol. Apollonii p. 3.

ANDRON *Teius.*

Huius Περίπλους laudatur ab Sophocle ad Apoll. lib. II. Ἄνδρων δ' ὁ Τήϊος ἐν τῷ Περίπλῳ φησὶν Ἀχέροντά τινα βασιλεῦσαι τῶν τόπων. *Andron autem Teius in Periplo ait Acherontem quemdam in illis locis regnasse.* Citat iterum postea, sed sine Operis titulo. Ὁ δὲ Τήϊος Ἄνδρων φησὶ μίαν τῶν Ἀμαζόνων φυγοῦσαν εἰς Πόντον γήμασθαι τῷ τῶν τόπων ἐκείνων βασιλεῖ. *Teius vero Andron unam Amazonum in Pontum fugientem illorum locorum regi nupsisse ait.* (a)

ANDRONICVS.

Eius Tragoedia Ἐπίγονοι laudatur ab Athenaeo lib. XIII. Ἀνδρονίκου δὲ τοῦ τραγῳδοῦ ἀπ' ἀγῶνός τινος, ἐν ᾧ τοὺς Ἐπιγόνους εὐημερῆσαι, πίνειν μέλλοντος παρ' αὐτῇ, &c. *Andronico autem tragico a certamine quodam, in quo Epigonos bene egisset, apud illam potaturo, &c.*

ANDRONICVS *Cyrrestes.*

Vitruvius lib. I. capit. VI. *Sed qui diligentius perquisiverunt, tradiderunt eos esse octo, maxime quidem Andronicus Cyrrestes.*

ANDRONICVS *Philosophus, Rhodius.*

Alexander Aphrodiseus in Prior. Analyt. lib. I. Ἐξ ὧν καὶ αὐτῶν ἔνεστι δεικνύναι, ὅτι τὸ περὶ ἑρμηνείας Ἀριστοτέλους ἐστὶν, ἀλλ' οὐχ ὡς Ἀνδρόνικός φησιν. *Ex quibus ipsis etiam monstrare licet, quid de interpretatione Aristotelis sit, sed non ut Andronicus ait.* Vide Strab. 451.

ANDROSTHENES *Thasius.*

Strabo lib. XVI. Καθάπερ καὶ Ἀνδροσθένη λέγειν φασὶ τὸ Θάσιον, ὃν καὶ Νεάρχῳ συμπλεύσαντα. *Quemadmodum Androsthenem quoque Thasium dicere aiunt, illum, qui etiam cum Nearcho navigavit.* Scripsit Παράπλουν τῆς Ἰνδικῆς. Athenaeus lib. III. Ἀνδροσθένης δ' ἐν τῷ τῆς Ἰνδικῆς Παράπλῳ γράφει ὕτως. *Androsthenes autem in Indiae Praeternavigatione ita scribit.* (b)

ANGISISTRATVS.

Vide AGESISTRATVS. (c)

ANTAGORAS *Rhodius.*

Nominatur cum Poetis a Diogene Laertio lib. III. in Menedemo. Ἠσκάζετο δὲ καὶ Ἄρατον, καὶ Λυκόφρονα, καὶ τὸν Ῥόδιον Ἀνταγόραν. *Verum etiam amabat Aratum, & Lycophronem, & Antagoram Rhodium.* Et citat eius Epigrammata lib. IV. in Cratete, & Crantore.

ANTENOR *Cretensis.*

Scripsit Κρητικά. AElianus in Hist. Animal. lib. XVII. cap. XXXV. Ἐν λόγοις Κρητικοῖς Ἀντήνωρ λέγει τὴν τῶν καλουμένων Ῥακίων πόλιν, &c. *In sermonibus Cretensibus Antenor dicit urbe Rhaciorum ut dicuntur, &c.* Meminit eius Plutarchus de Herod. Malign. Ὡς Ἀντήνωρ τε ὁ Κρητικὸς ἱστόρηκε, καὶ Διονύσιος ὁ Χαλκιδεὺς ἐν τοῖς Κτίσεσιν. *Sicut & Antenor Cretensis narravit, & Dionysius Chalcidensis in Vrbium Originibus.*

AN-

(a) ANDRONICIANVS Philosophus Theologus CCCCV.
ANDRONICVS CALLISTVS Thessalonicensis Peripateticus MCCCCXLV.
ANDRONICVS CAMATERVS Theologus MCL.
ANDRONICVS COMNENVS Imperator Theologus MCLXXXIII.
ANDRONICVS Constantinopolitanus Theologus MCCCXXVII.
ANDRONICVS DVCAS Poeta MXLI.
ANDRONICVS Grammaticus LXXX.
ANDRONICVS PALAEOLOGVS Imperator Theologus MCCLXXXIII.
ANDRONICVS ALYPIVS Historicus.

(b) ANDROTION Historicus, de quo *Vossius.*
ANDROSTHENES Aeginensis Cynicus anno P. I. MMMMCCCCVII. claruit.
ANEBO AEgyptius Philosophus CCLXX.
(c) ANIANVS AEgyptius Monachus Chyronographus CCCCI.
ANIANVS Alexandrinus Sophista LXXXV.
ANNA COMNENA Historica MCXV.
ANNICERIS Cyrenaeus Philosophus anno P. I. MMMMCCCLXXX. clarus.

Digitized by Google

A

ANTESION.

Scholiastes Pind. Olymp. Ode I. Πίνδαρος τὸν Πέλοπα Λυδόν φησι εἶναι. Ἴστρος δὲ, Παφλαγόνα. Ἀντεσίων, Ἀχαιὸν, ἀπ' Ὠλένου πόλεως. *Pindarus Lydum esse Pelopem ait; Ister autem Paphlagonem; Antesion Achaeum, ab urbe Oleno.*

ANTHEMIVS.

Tzetz. Chil. CCXLIV. (a)

ANTHES.

Harpocr. in Ἄττις. Τὰ δὲ περὶ αὐτὸν δεδήλωκεν ὁ Ἄνθης. *Quae autem ad illum spectant Anthes retulit.* Stephanus in Ἁλικαρνασσός. Ἄνθης φησὶν ἀπὸ τῆ ἁλίᾳ περιέχεσθαι τὴν Καρίαν. αὐτὸς δὲ ὁ Ἄνθης ἐκ Τροζῆνος μετῴκισε, λαβὼν τὴν Δύμαναν φυλήν. *Anthes ait quia mari circumdatur Caria. Idem vero Anthes ex Troezene transmigravit, accepta tribu Dumana.* Plutarchus lib. de Musica, Hymnos eum scripsisse testatur. Κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν καὶ Λῖνον τῆς ἐξ Εὐβοίας Θρήνους πεποιηκέναι λέγῃ, καὶ Ἄνθᾳ τὸν ἐξ Ἀνθηδόνος τῆς Βοιωτίας, Ὕμνους. *Circa eamdem vero aetatem etiam Linum Euboeensem Threnos fecisse dicit, & Anthen, qui ex Anthedone Boeotia, Hymnos.*

ANTHIPPVS *Comicus*.

Eius Ἐγκαλυπτόμενος citatur ab Athenaeo lib. IX. (b)

ANTICLES.

Scripsit Ἐπιφανείας. Plutarchus lib. De Musica. Ὅτι δ' ἔτος ἦν ἡμὸς ὁ λόγος, Ἀντικλῆς καὶ Ἴστρος ἐν ταῖς Ἐπιφανείαις περὶ τούτων ἀφηγήσαντο *Hunc vero sermonem non meum esse, Anticles & Ister in Illustrationibus* (c) *haec retulerunt.* (d)

ANTIDAMVS *Heracleopolites*.

Scripsit Historiam Alexandri Macedonis. Fulgentius de prisco sermon. in Vespillones. *Quamvis Antidamus Heracleopolites vespillones dixerit cadaverum nudatores; sicut in Historia Alexandri Macedonis scripsit.* Cave putes Latine scripsisse, ac voce *Vespillones* usum; neque enim magis Latine scripsit, quam Diophantus Lacedaemonius, Sosicrates, Mnaseas, Demosthenes, aut Callimachus, quos ibidem ille citat. Laudatur iterum Antidamus in Moralibus ab eodem in Fabre.

ANTIDOTVS.

Eius Πρωτόχορος laudatur ab Athenaeo libb. III. & VI. Μεμψίμοιρα lib. XIV.

B

ANTIGENES.

Plutarchus in Alexandro. Ὧν καὶ Κλείταρχός ἐστι, καὶ Πολύκριτος, καὶ Ὀνησίκριτος, καὶ Ἀντιγένης, καὶ Ἴστρος. *Inter quos etiam Clitarchus est, & Polycritus, & Onesicritus, & Antigenes, & Ister.*

ANTIGONVS.

Scripsit Historiam Italicam. Vide Festum p. 223. De Pictura. Vide Plinio 717. 736. Περὶ πινάκων, Diog. Laert. 556. Ἀλλοιώσεις. Ex his Antonini Liberalis Metamorphosis XXIII. quam commemorat.

C

ANTIGONVS *Alexandrinus*.

Erotianus in Prooemio. Τῶν δὲ γραμματικῶν οὐκ ἔστιν ὅστις ἐλλόγιμος φανεὶς παρῆλθε τὸν ἄνδρα· ἔτι δὲ Ἀρίσαρχος, περὶ ὧν γε γράφασιν Ἀριστοκλῆς καὶ Ἀριστοτέας οἱ Ῥόδιοι, καὶ μετὰ πάντας Ἀντίγονος καὶ Δίδυμος οἱ Ἀλεξανδρεῖς. *Inter Grammaticos autem nemo est, qui speciem eruditionis habens virum praeteriit; sed etiam Aristarchus, de quibus scripserunt Aristocles & Aristoteas Rhodii, & post omnes Antigonus & Dydimus Alexandrini.* Hic ipse est, quem postea Grammaticum vocat in πλωτᾷ. Τὸν ὀσχεὸν φησιν οὕτω καλεῖσθαι Ἀντίγονος ὁ γραμματικός. *Ramulum tenerum ita adpellari Antigonus Grammaticus tradit.*

D

ANTIGONVS *Carystius*.

Scripsit Περὶ βίων. Diog. Laertius lib. IV. in Polemone. Φησὶ δ' Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς Βίοις, τὸν πατέρα αὐτῆ πρῶτόν τε εἶναι τῶν πολιτῶν, καὶ ἁρματοτροφῆσαι. *Verum inquit Antigonus Carystius in Vitis, eius patrem esse primum inter cives, & curules equos aluisse.* Id Opus locis pluribus citat Athenaeus; & quidem Antipatri Vitam lib. III. Dionysii Heracleotae Metathemeni lib. X. Menedemi lib. XIII. Zenonis semel lib. XII. bis XIII. quam ipsam adlegat quoque Diog. Laertius lib. III. in Platone; ut & Pyrrhonis lib. IX. in illo Philosopho. Scripsit etiam, Περὶ Λέξεως. Athenaeus lib. III. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Περὶ Λέξεως (φησι) τὸ ὄσρεον τοῦτο καλεῖσθαι ὑπὸ Αἰολέων ἐς Ἀφροδίτης. *Antigonus autem Carystius in libro De Dictione (ait) ostreum illud adpellari ab Aeolensibus auris Veneris.* Et iterum bis lib. VII. Invenio &, Περὶ Ζώων, Hesychius in Ἴλεοι. Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Περὶ Ζώων. *Antigonus Carystius in libro De Animalibus.* Item illius fuit, Μακεδονικὴ Περιήγησις. Stephanus in Ἀβάντις. Κατὰ βαρβαρικὴν τροπὴν τοῦ β εἰς μ Ἀμαντία ἐκλήθη παρὰ Ἀντιγόνῳ ἐν Μακεδονικῇ Περιηγήσει. *Iuxta barbaricam conversionem b in m Amantia nominata est ab Antigono in Macedonico Circuitu.* Meminit eius quo-

E

F

(a) ANTHEON Arsinoes Episcopus Theologus CCCCLXXXIV.
(b) ANTIBIVS Stoicus Ascalonita.
(c) Vertendum videretur *Praesentiis*. Ἐπιφάνειαι enim sunt Deorum Praesentiae. Simile erratum occurrit in Vulgato Interprete *Lib. I. Maccabaeorum* ubi Ἀντίοχος Ἐπιφανὴς *Antiochus Illustris* Latine convertitur.
(d) ANTICLIDES Historicus, de quo *Vossius*.

Digitized by Google

quoque Antigoni cuiusdam, tamquam Mathematici, Demophilus in Schol. ad Ptol. Ἦν ἂν Ἀντίγονος, καὶ Φάνης ὁ Αἰγύπτιος, καὶ ἄλλοι τινὲς ὑπέταξαν, καὶ ὠνόμασαν ἰσοσκελὲς τρίγωνον τῶν ἀναφορῶν τῶν Ζωδίων. *Quam Antigonus, & Phanes AEgyptius, & quidam alii subiecerunt, & nominaverunt triangulum latera aequalia habens sublationum signorum Zodiaci.*

ANTIGONVS *Cumanus.*

Commemoratur inter Auctores de Re Rustica a Varrone, & Columella lib. I. cap. I.[a]

ANTILEON.

Scripsit Περὶ Χρόνων Diog. Laert. lib. III. in Platone. Ἦν δὲ τὸν δῆμον Χολλυτεὺς, ὥς φησιν Ἀντιλέων ἐν δευτέρᾳ Περὶ Κρόνων. *Erat autem ex populo Collytensi, ut ait Antileon in libro secundo de Temporibus.* Citat Poll. 105. 29.

ANTILOCHVS.

Clemens Strom. I. Ἀντίλοχος δ' αὖ ὁ τοὺς ἱστορας πραγματευσάμενος, ἀπὸ τῆς Πυθαγόρου ἡλικίας ἐπὶ τὴν Ἐπικούρου τελευτὴν, &c. *Antilochus vero iterum, qui curiosos composuit, ab Pythagorae aetate ad Epicuri mortem,* &c. Citat eum quoque Athenaeus lib. II. Anonymus in Collect. Hist. auctor est ab Olympiadis XLIX. anno II. inchoasse. Ita enim notat ad illud tempus: Ἐντεῦθεν Ἀντίλοχος τῆς τῶν ἱστορων πραγματείας ἄρχεται. *Inde Antilochus commentationem inquirentium incipit.* Diogene Laert. lib. II. in Socrate meminit cuiusdam Antilochi Lemnii.[b]

ANTIMACHVS.

Meminit eius Harpocration in ὀργεῶνες. Vide locum, & Poll. 112. 15. Sed plures erant. Vnus.

ANTIMACHVS *Colophonius.*

Vide Suidam. Eius est, Θηβαΐς. Citat Athenaeus lib. XI. Ἀντίμαχος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος φησίν. *Antimachus autem Colophonius in libro quinto Thebaidis ait.* Et semel iterumque postea eodem libro. Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Καὶ Ἀντίμαχος ἐν Θηβαΐδι. *Et Antimachus in Thebaide.* Priscianus lib. VI. *Sic Antimachus in* I. *Theb.* Τύδευς τ' Οἰνείδης. Citat quoque Stephanus in αἶα, κύνθος, τεκμησσὸς, & Etymologici auctor in βασιλεύτωρ. Laudatur etiam, nescio an eiusdem Λύδη. Scholiastes Pindari Pyth. Ode IV. Τοὺς πυρίπνους ταύρους Ἀντίμαχος ἐν Λύδῃ Ἡφαιστοτεύκτους λέγει: *Ignem spirantes tauros Antimachus in Lyde Vulcano fatos dicit.* Et pluries occurrit eius mentio apud Sophoclem in Commentariis ad Apollonium. Corrigendus Scholiast. Euripidis ad Phoenissas. Ὅτι δὲ Πολυβίῳ ἔδωκε τοὺς ἵππους, καὶ Ἀντίμαχός φησιν ἐν Λύδῃ. *Quod autem Polybio dederit Meursii Tom. III.*

[a] ANTIGONVS GONATA Macedo Rex Philosophus anno Per. Iul. MMMMCCCCXXXVI.

equos, etiam Antimachus inquit in Lyde. Hodie editur, καὶ Λυδῇ. Vide Suidam in ὀργεῶνες. Ἄρτεμις a Stephano in Κοτύλαιον nominatur: Κοτύλαιον, ὄρος Εὐβοίας, ἀνακείμενον Ἀρτέμιδι, ὡς φησιν Ἀντίμαχος ἐν Ἀρτέμιδος β'. *Cotylaeum, mons Euboeae, Dianae sacratum, ut ait Antimachus in Dianae libro* II.

ANTIMACHVS *Heliopolites.*

Vide Suidam.

ANTIMACHVS *Historiographus.*

Meminit Suidas in Ἀντιμάχου κατατυγοσύνη ἀναιωλήσει.

ANTIMACHVS *Psecas.*

Vide Suidam.

ANTIMACHVS *Teius.*

Clemens Stromatum VI. Ἀντιμάχου τε τοῦ Τηΐου εἰπόντος·

Ἐκ γὰρ δώρων πολλὰ κακ' ἀνθρώποισι πέλονται.
Αὐγίας ἐποίησεν·
Δῶρα γὰρ ἀνθρώπων νόον ἤπατεν, οὐδὲ καὶ ἔργα.
Antimachoque Teio dicente;
Ex donis enim multa mala hominibus fiunt.
Augias fecit;
Dona enim hominum mentem fallunt, & quoque facta.

Eius Δέλτοι citantur ab Athenaeo lib. VII. Οὗ μνημονεύει Ἀντίμαχος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Δέλτοις. *Cuius meminit Antimachus in ita inscriptis Tabulis.*

ANTIMENIDAS.

Sophocles ad Apoll. I. Ὅτι δὲ ἠκολούθησαν τῇ Ἀμφίονος λύρᾳ οἱ λίθοι αὐτόματοι, ἱστορεῖ καὶ Ἀντιμενίδας ἐν πρώτῳ. *Lapides autem sequutos esse Amphionis lyram sua sponte, narrat etiam Antimenidas in libro primo.*

ANTIOCHIANVS.

Scripsit. Περὶ τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ, καὶ Μεσοποταμίᾳ, καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νῦν πραχθέντων. *De rebus in Armenia, & Mesopotamia, & in Media ab Romanis nunc gestis.* Vide Lucianum De scrib. Hist. Tom. II. p. 375.

ANTIOCHVS.

Citatur a Stephano in Βρέτλος, & Σαμάρεια. Scripsit autem libros τῶν Κανονικῶν, Sextus Emp. 175. Historias, & ex iis librum IX. nominat Clemens in Protreptic. Ὡς φησιν Ἀντίοχος ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἱστοριῶν. *Vt ait Antiochus in libro* IX. *Historiarum.* Scripsit quoque Σῶσον. Vide Cic. IV. 5. 34. & 13. 20.

[b] ANTILOCHVS Poeta anno P. I. MMMMCCCX.

Digitized by Google

ANTIOCHVS *Alexandrinus*.

Scripſit, Περὶ τῶν ἐν μέσῃ τῇ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων Ποιητῶν. *De Poetis, qui in media comoedia perſtringuntur*. Athenaeus lib. IX. Ὧς φησιν Ἀντίοχος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων Ποιητῶν. *Vt ait Antiochus Alexandrinus in illo de Poetis, qui media comoedia perſtringitur*.

ANTIOCHVS *Aſcalonita, Philoſophus*.

Strabo 759. Plut. Vit. II. 949. Scripſit, Περὶ Θεῶν. Plut. Vit. II. 934. (a)

ANTIOCHVS *Laodicenus*.

Diog. Laertius lib. IX. in Timone. Καὶ Ἀντίοχος ὁ Λαοδικεὺς, καὶ Ἀπελλᾶς ἐν τῷ Ἀγρίππᾳ, τιθέασι τὰ φαινόμενα μόνα. *Et Antiochus Laodicenſis, & Apellas in Agrippa, ponunt phaenomena ſola*. Hic ipſe, ut puto, eſt, qui citatur a Demophilo in Ptolemaei Tetrabiblum. Ἀντίοχος δέ φησι, δύο ἐφόδους ἔχεσθαι τῆς ἀληθείας. Θέασαί, φησι, πόση ἡ σελήνη γέγηται, καὶ τούτῳ τῷ ἀριθμῷ πρόσθες πέντε· καὶ ἀνθυφαίρει ἀπὸ τοῦ μιῶνος, ἐν ᾧ γέγηται ἡ ἀποκύησις, ἀνὰ ιθ'. καὶ εἰς ἣν ἂν λήξῃ ὁ ἀριθμὸς, ἡ ἡμέρα ἦν τῆς συλλήψεως. *Antiochus vero ait duos acceſſus veritatis eſſe: ſpecta, dicit, quota ſit luna, atque huic numero addito quinque; & viciſſim ſubtrahe a menſe, in quo puerperium contingit, per* XIX. *& in quam inciderit numerus, dies erat conceptus*. Meminit eius Sextus 216.

ANTIOCHVS *Sophiſta*.

Eius eſt Ἀγορά. Memorat Phyrnichus Ecloga Dict. Attic. Ἀντίοχος ὁ σοφιστὴς βιβλίον τι ὑπέγραφεν, Ἀγορὰν ἐπιγραφόμενον. *Antiochus ſophiſta librum quemdam Fori titulo inſignitum conſcripſit*. Meminit Scriptoris Pollux 294. 38.

ANTIOCHVS *Syracuſanus*.

Scripſit Σικελικὰ, libri IX. Diodorus Siculus lib. XII. Τῶν δὲ συγγραφέων Ἀντίοχος ὁ Συρακούσιος τὴν Σικελικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεψεν, ἀρξάμενος ἀπὸ Κωκάλου τοῦ Σικανῶν βασιλέως, ἐν βιβλίοις ἐννέα. *Inter ſcriptores autem Antiochus Syracuſanus rerum Sicularum hiſtoriam in hunc annum finivit, incipiens ab Cocalo Sicanorum rege, in libris novem*. Vide Pauſan. 326. 40.

ANTIOCHVS *Xenophanis*.

Scripſit Περὶ Ἰταλίας. Heſ. 764. Dion. Hal. varie. Vide Indicem. (b)

[a] ANTIOCHVS Automolus Cilix Philoſophus anno CCXI.
ANTIOCHVS Iurisconſultus CCCCVIII.
ANTIOCHVS Monachus Palaeſtinus Hiſtoricus Theologus DCXIV.
ANTIOCHVS Ptolemaitanus Epiſcopus Crator CCCCI.

ANTIPATER.

Scripſit, Περὶ τῆς Κλεάνθους καὶ Χρυσίππου διαφορᾶς, Plutar. Var. III. 1900. Περὶ λέξεων, καὶ τῶν λεγομένων, Diogen. Laert. lib. VII. In Zenone. Ὃ δὴ Ἀντίπατρος καὶ τὴν μεσότητα τίθησιν ἐν τοῖς Περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων. *Sed Antipater quoque medium ponit in libris De dictionibus, & his quae dicuntur*. Περὶ δυνατῶν & Περὶ κυριεύοντος, Arrianus ad Epictetum pag. 218. Περὶ ζώων, Schol. Apoll. 71. Ὀνειροκριτικὰ, Artemidorus lib. IV. cap. LXVII. Cic. IV. 225. Συναγωγαὶ καὶ Συντάξεις, Arrian. Epict. 210. Περὶ γάμου, Stobaeus Serm. LXV. LXVIII. Etiam Περὶ ὅρων. Diog. Laert. loco citato. Ὅρος δέ ἐστιν, ὥς φησιν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ὅρων, λόγος, &c. *Definitio autem eſt, ut ait Antipater in libro primo De definitionibus, oratio*, &c. Item Περὶ οὐσίας. Ibidem; Καθά φησιν Ἀντίπατρος ἐν δευτέρῳ Περὶ οὐσίας. *Vt ait Antipater in libro ſecundo De eſſentia*. Et, Περὶ ψυχῆς. Ibidem; Ζήνων δὲ ὁ Κιτιεὺς, καὶ Ἀντίπατρος ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς, καὶ Ποσειδώνιος, &c. *Zenon autem Cittienſis, & Antipater in libris De anima, & Poſidonius*, &c. Stephanus in Ἁρμυία citat lib. III. Περὶ Ῥόδου. Ἁρμυία, χώρα πλησίον τῶν Περσῶν, ἀπὸ Ἁρμένου τοῦ Ῥοδίου, ὡς Ἀντίπατρος ἐν τρίτῳ Περὶ Ῥόδου. *Armenia, regio prope Perſas, ab Armeno Rhodio, ut Antipater in libro tertio De Rhodo*. Ariſtophanis Scol. ad Aves τὰ Ὑπομνήματα laudat: Ἀντίπατρος δὲ καὶ Εὐφρόνιος ἐν τοῖς Ὑπομνήμασί φασι τοὺς κυκλίους χοροὺς στῆσαι πρῶτον Λασὸν τὸν Ἑρμονέα. *Antipater autem & Euphronius in Commentariis aiunt rotundos choros ſtatuiſſe primum Laſum Hermonienſem*. Ὀνειροκριτικά. Cicero IV. 182. (c)

ANTIPATER *Hierapolitanus, Sophiſta*.

Scripſit Severi Imperatoris res geſtas. Vide Philoſtr. 603.

ANTIPATER *Paliurenſis*.

Ἐπιστολαί, Περδίκκου πράξεις Ἰλλυρικαί. *Epiſtolae. Perdiccae acta Illyrica*. Vide Suid. p. 145. (d)

ANTIPATER *Tarſenſis, Stoicus*.

Eius eſt, Περὶ δεισιδαιμονίας. Athenaeus lib. Καίτοιγε Ἀντίπατρος ὁ Ταρσεὺς, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τετάρτῳ Περὶ δεισιδαιμονίας λέγεσθαί φησι πρός τινων, &c. *Atque Antipater Tarſenſis Stoicus, in libro quarto. De ſuperſtitione a quibuſdam dici ait*, &c. Item, Περὶ ὀργῆς. Item Athenaeus lib. XV. Τοῦτο δὲ Ἱστόρησεν Ἀντίπατρος ἐν πρώτῳ Περὶ ὀργῆς. *Id vero narravit Antipater in libro primo De Ira*. Eiusdem fuit, Ὅτι κατὰ τὸν Πλάτωνα μόνον τὸ καλὸν ἀγαθόν. Clemens Strom. V. Ἀντίπατρος μὲν οὖν ὁ Στωϊκὸς τρία συγγραψάμενος βιβλία περὶ τοῦ Ὅτι κατὰ Πλάτωνα μόνον τὸ καλὸν ἀγαθόν, ἀποδείκνυσιν ὅτι καὶ κατ'

[b] Cavendum ne forte idem ſit cum Syracuſano, quod quidem adfirmat *Voſſius*.
[c] ANTIPATER Boſtrenius Epiſcopus Theologus CCCCLX.
[d] ANTIPATER Potidaeenſis Rex Peripateticus Hiſtoricus.
ANTIPATER Sophiſta anno LX.

Digitized by Google

κ᾽ κατ᾽ αὐτὸν αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν. *Itaque Antipater quidem Stoicus tres libros conscribens de eo, Quod secundum Platonem honestum solum bonum esset, ostendit etiam, quod iuxta eumdem sufficiens sit virtus ad beatitudinem.* Laudat eum bis Macrobius Sat. lib. I. cap. XVII.

ANTIPATER *Thessalonicensis.*

Huius Epigramma laudat Etymologici Auctor in καυσία. Ἀντίπατρος Θεσσαλονικεὺς ἐν Ἐπιγράμματι. *Antipater Thessalonicensis in Epigrammate.* Exstat quoque Epigramma eius apud Stobaeus Serm. V.

ANTIPATER *Tyrius.*

Opus eius est, Περὶ κόσμου. Diog. Laertius lib. VII. in Zenone. Καὶ οἱ περὶ Ἀντίπατρον ἐν τοῖς Περὶ κόσμου. *Et antipater in libris De mundo.* Et citat ex eo Opere librum VII. Ibidem. Καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ Περὶ θεῶν, καὶ Ἀντίπατρος ἐν ἑβδόμῳ Περὶ κόσμου. *Et Posidonius in libro primo de diis, & Antipater in libro septimo De mundo.* Etiam VIII. ibidem. Καθά φησιν Ἀντίπατρος ὁ Τύριος ἐν τῷ ὀγδόῳ Περὶ κόσμου. *Sicut Antipater inquit Tyrius libro octavo. De mundo.* Meminit huius auctoris Strabo lib. XVI. Ἐκ τύρου ἦ Ἀντίπατρος, καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Ἀπολλώνιος. *Tyrius autem Antipater, & paulo ante nos Apollonius.* Fortassis hic ipse est, quem inter Mathematicos recenset Vitruvius lib. IX. cap. VII.

ANTIPHANES *Carystius.*

Hic Thespidis coaetaneus laudatur a Suida. Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτερος Ἀντιφάνης, Καρύστιος, τραγῳδός. Κατὰ Θέσπιν γεγονὼς τοῖς χρόνοις. *Verum est quoque alius Antiphanes, Carystius, celebris. Thespidis coaetaneus.*

ANTIPHANES *Colophonius.*

Eius Θηβαΐδα citat Athenaeus lib. VI. & Περὶ ἑταιρῶν lib. XIII. Harpocration in ναΐς.

ANTIPHANES *Delius.*

Hic professione Medicus fuit. Clemens Paedag. lib. II. cap. I. Ἀντιφάνης δ᾽ ὁ Δήλιος ἰατρὸς καὶ μίαν τῶν νόσου αἰτιῶν ταύτην εἴρηκεν. *Antiphanes autem Delius Medicus, etiam inter morbi causas hanc unam dixit.* (a)

ANTISTHENES *Ephesius.*

Huius mentio est apud Diogenem Laertium in Antisthene Athenienſi lib. VI.

ANTISTHENES *Heracliteus.*

Etiam huius est ibidem mentio.

ANTISTHENES *Rhodius, Historicus.*

Diogenes lib. VI. Καὶ Ῥόδιός τις (Ἀντισθένης) ἱστορικός. *Et Rhodius quidam Antisthenes historicus.* Hunc esse arbitror, quem de Pyramidibus AEgyptiis scripsisse commemorat Plinius lib. XXXVI. cap. XII. (b)

ANTYLLVS.

Laudatur a Marcellino in Vita Thucididis, bis terque. Ibi in fine hoc ei elogium dat. Καθά φησιν Ἄντυλλος, ἀξιόπιστος ἀνὴρ μαρτυρῆσαι, καὶ ἱστορίαν γνῶναι, καὶ διδάξαι δεινός. *Ut ait Antyllus, fide dignus vir ad testandum, & historiam cognoscendam, & docendum solers.* Habemus insignia quaedam eius fragmenta apud Stobaeum Serm. XCIX.

APELLAS.

Citatur eius Ἀγρίππας a Diogene Laertio lib IX. in Timone. Καὶ Ἀντίοχος ὁ Λαοδικεὺς, καὶ Ἀπελλᾶς ἐν Ἀγρίππᾳ, τιθέασι τὰ φαινόμενα μόνα. *Et Antiochus Laodicensis, & Apellas in Agrippa, ea, quae adparent, sola ponunt.* Laudat quoque Sextus 216. Scripsit quoque, Περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων. Athenaeus lib. IX. Ταύτας Ἀπελλᾶς ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπὸ Λακεδαιμονίων γαστέρας φησὶ καλεῖσθαι. *Illas Apellas in libro De urbibus in Peloponneso ab Lacedaemoniis ventres adpellari inquit.* Ita arbitror illic scribendum, non Ἀπόλλας. (c) Nihil tamen temere mutatum velim.

APELLES.

Περὶ γραφῆς. Plinius lib. XXXV. cap. X. *Omnes prius genitos, futurosque postea superavit Apelles, eosque Olympiade CXII. in* pictura *provectus; ut plura solus prope, quam ceteri omnes, contulerit: Voluminibus etiam editis, quae doctrinam eam continent.* Et postea: *Apellis discipulus, Perseus; ad quem (Apelles) DE ACARTE scripsit.* (d)

APHANES.

Eius Ἀρίσων commemoratur ab Athenaeo lib. VII. Ἀφάνης δὲ, γνώριμος δὲ ἦν καὶ ἕτος τοῦ Ἀρίσωνος, ἐν τῷ Ἀρίσωνι καὶ αὐτὸς, ὅτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα, ἐμφανίζῃ τὴν τοῦ διδασκάλου φιλησονίαν. *Aphanes autem, familiaris autem & hic erat Aristonis in Aristone etiam ipse, ita inscribens librum, indicat praeceptoris studium voluptatis.*

Meursii Tom. III.

[a] ANTIPHANES Rhodius, vel Smyrnaeus Comicus.
ANTIPHILVS Medicus.
[b] ANTITHEVS Philosophus.
ANTONIVS DIOGENES Historicus.
ANTONINVS (M. AVRELIVS) Imperator Philosophus Historicus.
ANTONIVS CASTOR Botanicus LVI.
ANTONIVS Epicureus Medicus CLXX.
ANTONINVS LIBERALIS Historicus.
ANTONIVS MELISSA Monachus Historicus anno MCXL.
ANTONIVS POLEMO Laodicenus Sophista c.
ANTONIVS Rhodius Philosophus CCLXX.
[c] *Vossius* idem subspicatur.
[d] APELLES Epicureus.
APELLICON Teius Peripateticus.
APELLES Heraeticus CLXXXVIII.

Digitized by Google

APHAREVS.

Vide Suidam in Ἀφαρεύς.

APHRODISIVS.

Scripsit Περὶ τῆς πατρίδος. Stephanus in ἀφόρμιον· Ἀφροδίσιος, ἤτοι Εὐφήμιος, ἐν τῷ Περὶ τῆς πατρίδος. *Aphrodisius, seu Euphemius in libro De patria.*(a)

APION *Plistonices.*

Scripsit Περὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου. Athenaeus lib. xv. Ἀπίων ἐν τῷ Περὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου φησὶ, τὸν στέφανον πάλαι χορωνὸν καλούμενον. *Apion in libro De Romana lingua ait, coronam antiquitus choronon vocari solitam.* Ex eo Opere sine dubio sunt illa, quae citat Sophocles ad Apoll. lib. 1. Καὶ Ἀπίων ὁ, εὑρὼν τὴν ἐτυμολογίαν παρὰ Ἀπολλοδώρῳ ταύτῃ, ὅτι ταῦρος λέγεται παρὰ τὸ τείνειν τὴν οὐρὰν, μετέθηκε τὴν εὕρεσιν τῆς ἐτυμολόγιας. *Verum etiam Apion, quum invenisset etymologiam hanc apud Apollodorum, taurum nempe dici quia tendit caudam, transposuit inventionem etymologiae.* Eiusdem sunt, Κατὰ Ἰουδαίων, & Ἱστορίαι Αἰγυπτιακαί. Vtrumque Opus citat Iustinus Martyr in Oratione 1. ad Graecos. Οὕτω γὰρ Πολέμων τε ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν Ἱστοριῶν μέμνηται, καὶ Ἀπίων ὁ Ποσειδωνίου ἐν τῇ Κατὰ Ἰουδαίων βίβλῳ, καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἱστοριῶν. *Ita enim, & Polemon in libro primo Graecarum Historiarum meminit, & Apion Posidonii filius in libro contra Iudaeos, & in libro quarto Historiarum.* Clemens Strom. 1. Ἀπίων τοίνυν ὁ γραμματικὸς, ὁ Πλειστονίκης ἐπικληθὲις, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν Ἱστοριῶν, καίτοι φιλαπεχθημόνως πρὸς Ἑβραίους διακείμενος, ἅτε Αἰγύπτιος τὸ γένος, ὡς καὶ κατὰ Ἰουδαίων συντάξασθαι βιβλίον. *Apion idcirco grammaticus, Plistonices cognominatus in libro quarto AEgyptiacarum Historiarum, quamvis prono ad iniuriam animo in Ebreos adfectus, utpote generis AEgyptii, ut etiam contra Iudaeos librum concinnaverit.* Item ab Euseb. Chron. lib. 1. Ἀπίων ὁ Ποσειδωνίου περιεργότατος γραμματικῶν ἐν τῇ κατὰ Ἰουδαίων βίβλῳ, καὶ ἐν τετάρτῃ τῶν Ἱστοριῶν φησί. *Apion autem Posidonii filius accuratissimus Grammaticorum in libro contra Iudaeos, & in libro quarto Historiarum ait.* Ad AEgyptiaca, quod attinet, ea constabat libris v. Tatianus in Orat. ad Gentes. Ἀπίων ὁ γραμματικὸς, ἀνὴρ δοκιμώτατος, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν. πέντε ἢ εἰσὶν αὐτῷ γραφαί. *Apion grammaticus, vir celeberrimus in libro quarto AEgyptiacorum. Quinque autem sunt libri eius.* Citat quoque Iosephus contra Apionem lib. 11. Et ex Historiis censeo esse, quae sine titulo adlegat Stephanus in Ἀπόλλων πόλις, Καβασσὸς, & Κρασός. AElianus in Hist. Animal. lib. x. cap. xxix. & xi. cap. xl. Scripsit quoque, Περὶ τῆς Ἀπικίου τρυφῆς. Athenaeus lib. vii. Ἀπίων δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ Περὶ τῆς Ἀπικίου τρυφῆς τὸν ἔλλοπα καλούμενον τοῦτόν φησιν εἶναι τὸν ἀκιπήσιον. *Apion autem grammaticus in libro de Apicii luxuria ellopem adpellari solitum, ait, eumdem esse, qui acipesius.*(b)

APOLLAS.

Vide supra APELLAS.

APOLLINARIVS.

Scripsit Mathematica quaedam. Meminit eius Porphyrius in Isag. Ptol. Καὶ γὰρ Ἀπολλινάριος ἐν τῇ τῶν ὁρων διατάξει διαφωνεῖ πρὸς Πτολεμαῖον. *Etenim Apollinarius in definitionum dispositione discordat cum Ptolemaeo.* Opus eius. Περὶ ἐκλείψεων ἡλίου κατὰ τὰ ἑπτὰ κλίματα. Achilles Tatius in Aratum. Ἐπραγματεύσαντο ἢ πολλοὶ περὶ ἐκλείψεων ἡλίου καὶ τὰ ἑπτὰ κλίματα, ὥσπερ Ὠρίων, ὁ Ἀπολλινάριος, Πτολεμαῖος, Ἵππαρχος. *Inquisiverunt autem multi circa defectiones solis secundum septem climata, sicut Orion, Apollinarius, Ptolemaeus, Hipparchus.* Περὶ ἀφέτου, καὶ οἰκοδεσπότου, καὶ ἀναιρέτου. *De liberto, patrefamilias, & interfectore.* Paulus Alexandrinus in Praefatione.(c)

APOLLODORVS.

Eius Ὕμνοι citantur ab Erotiano. Καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ τοὺς Ὕμνους γράψας φησί. *Et Apollodorus, qui Hymnos scripsit, ait.* Laudatur, & Apollodorus quidam Ῥυτίνῳ, apud Plutarchum in Quaest. Graec. Προσιστόρηκε δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν Ῥυτίνῳ, τῷ κήρυκι, αὖται πλείους, ἐπόντος, ἀλλ' αὗται φαίνονται βελτίους. *Verum narravit etiam Apollodorus in Rhytino, Praecone, illas plures* esse, *dicente, sed has videri meliores* (*sententias.*) Citatur Εὐξενὶς a Festo p. 222.

APOLLODORVS *Adramyttenus.*

Strabo 525. a

APOLLODORVS *Arithmeticus.*

Laudat eum Athenaeus lib. x. ubi de Pythagora. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀριθμητικὸς καὶ θύσαι αὐτόν φησιν ἑκατόμβην, ἐπὶ τῷ εὑρηκέναι ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις. *Apollodorus autem Arithmeticus illum quoque sacrificasse hecatomben, quia invenisset, trigoni rectangularis lineam, quae rectum angulum subtendit, idem valere continentibus.*

APOLLODORVS *Artemita.*

Eius sunt τὰ Παρθικά. Strabo lib. 11. Ἀπήγγελται δ' ἡμῖν καὶ ὑπὸ τῶν τὰ Παρθικὰ συγγραψάντων τῶν περὶ Ἀπολλόδωρον τὸν Ἀρτεμίτην, &c. *Sed annunciatum est nobis etiam ab Apollodoro Artemita, qui Parthica conscripsit,* &c.

Ex

[a] Arithonivs Sophista cxcvi.
[b] De ipione Vide pluria apud *Vossium De Hist. Graec.*
[c] Apollinarivs Hieropolitanus Episcopus Theologus clxx.

Apollinarivs Iunior Laodicenus Polymathes cccLxx.
Apollinarivs Senior Alexandrinus Poeta Grammaticus cccLx.

Digitized by Google

Ex his librum IV. citat Athenaeus lib. XV. Ἀπολλόδωρος ἐν τετάρτῳ Παρθικῶν, ἀνθος τι ἀναγράφῃ καλούμενον Φιλάδελφον κατὰ τὴν Παρθικὴν χώραν. *Apollodorus in libro quarto Parthicorum, florem quemdam ſcribit Philadelphum adpellatum in Parthica regione eſſe.* Et ſaepe eum citat lib. XI.

APOLLODORVS *Caryſtius.*

Eius eſt Ἀμφιάραος, Poll. 495. 30. Ἀντευεργετῶν, Poll. 489. 39. Ἑνέα, Poll. 493. 17. Ἀπολιπόντες, Suid. I. 828. Ἀποκαρτερῶντες, Suid. II. 794. Προικιζομένη ἱμαλιόπολις. Citatur ab Athenaeo lib. III. (Haec a Suida tribuitur Apollodoro Geloo) Ἴερεια lib. VI. Σφαττομένη, ibidem. Γραμματιδιοποιὸς lib. VII. Haec Γραμματόδειπνος a Suida dicitur, & tribuitur Apollodoro Geloo, ut & a in Polluce 479. 15. Πάφιοι, Ath. lib. XI. (a)

APOLLODORVS *Corcyrenus.*

Clemens Strom. V. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Κορκυραῖος τοὺς ςίχυς τέσσθε ὑπὸ Βράγχυ ἀναχωνηθῆναι τοῦ μάντεως λέγει. *Apollodorus autem Corcyrenus verus bos ab Brancho vate exclamatos eſſe ait.*

APOLLODORVS *Cumanus, Grammaticus.*

Clemens Strom. I. Ἀπολλόδωρος ὁ Κυμαῖος, πρῶτος τῇ κριτικῇ ἐισηγήσαλο τὄνομα, καὶ Γραμματικὸς προσηγορεύθη. *Apollodorus autem Cumanus, primus critici nomen introduxit, & Grammaticus adpellatus eſt.* Corruptum eius nomen apud Heſychium in Ἀλίπλοα, p. 48.

APOLLODORVS *Cyrenaeus.*

Etymologici Auctor in βωμολόχοι. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Κυρηναῖος τὸν εὐτράπελόν (φησι) καὶ γελωτοποιόν. *Apollodorus autem Cyrenaeus lepidum (ait) & riſus auctorem.* Schol. Euripidis Ὀρέστ. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Κυρηναῖος ἐπιγράφῃ, λέγων εἶναι ἁρμόδιον, ὦ Ἴλιον. *Apollodorus autem Cyrenaeus inſcribit, dicens eſſe conveniens, o Ilium.* Meminit quoque Athenaeus 4. 89. lib. XIII. & Suidas in Βδελύσσω.

APOLLODORVS *Cyzicenus.*

Clemens 305. 3. Diog. Laert. 653.

APOLLODORVS *Dorienſis.*

Theocriti Scholiaſtes Idyll. I. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Δωριεύς φησιν οὐ λέγεσθαι τὸν τῆ ἀσφοδέλῳ καυλόν. *Apollodorus autem Dorienſis ait non dici aſphodeli pediculum.*

APOLLODORVS *Ephillus.*

Eius ſunt Εἰσαγωγαί. Diogenes Laertius lib. VII. in Zenone. Καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἔφιλλος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τὰ δόγματα Εἰσαγωγῶν. *Et Apollodorus Ephillus in libro primo Introductionum ad dogmata.* Eiuſdem, ut arbitror, eſt Ἠθική, quam citat alibi eodem libro. Διὰ τὸ τὴν λυπὴν ἄλογον εἶναι συςολὴν ψυχῆς, ὡς Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῇ Ἠθικῇ. *Quia triſtitia ratione carens eſt coarctatio animae, ut Apollodorus in Ethica ait.* Et mox iterum. Ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ Ἠθικῇ. *Vt Apollodorus in Ethica.* Item, Φυσική. Ibidem. Καθάπερ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν φησιν, Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῇ Φυσικῇ κατὰ τὴν ἀρχαίαν. *Sicut Chryſippus in libro primo De virtutibus inquit, ſed Apollodorus in Phyſica iuxta priſcam.*

APOLLODORVS *Epicureus.*

Sc. T.

APOLLODORVS *Erythraeus.*

Meminit Lactantius 15.

APOLLODORVS *Gelous.*

Vide Suidam, & Indicem Pollucis. Eius Ἀπολέπυσα citatur ab Athenaeo lib. III. Φιλάδελφοι, ἢ Ἀποκαρτερῶντες lib. XI. Stobaeus Serm. XVI.

APOLLODORVS *Lemnius.*

Scripſit de Re Ruſtica, ut teſtatur Varro lib. I. cap. I. & Ariſtoteles Politic. lib. I. cap. XI. pag. 18. Plin. lib. I. in Ind. libris XV. XVII. & XVIII.

APOLLODORVS *Megarenſis.*

Sc. T.

APOLLODORVS *Nicaenus.*

Steph. in Καίαχα.

APOLLODORVS *Pergamenus.*

Quintilianus 140. Strabo 625. Sc. T. in Pr. Plin. lib. I. in Ind. lib. XV.

APOLLODORVS *Rhetor.*

Strabo eius meminit, & Τέχναι adlegat lib. XIII. Οὗτός τε δὴ ὀνόματος ἠξίωται μεγάλου, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ῥήτωρ, ὁ τὰς Τέχνας συγγράψας, καὶ τὴν Ἀπολλοδώρειον αἵρεσιν παραγαγών. *Atque hic ſane magni nomine dignus aeſtimatus eſt, etiam Apollodorus Rhetor, qui Artes conſcripſit & Apollodoream ſectam produxit.*

APOLLODORVS *Scillaeus, & Tarentinus.*

Tert. 483. 202. & ibi Pam. & Plin. lib. I. in Ind. libb. XX. XXI. XXII. (b)

APOL-

[a] Apollodorvs Cepotyrannvs Epicureus.

[b] Apollodorvs Socraticus.

APOLLODORVS *Tarsensis*.

Scol. Euripid. in Medeam. Ἀπολλόδωρος μὲν ἔν φησιν ὁ Ταρσεὺς, τῆς ἀμφιβολίας αἰτίους εἶναι τὰς ὑποκριτὰς, συγχέοντας τὰ χορικὰ τοῖς ὑπὸ Μηδείας λεγομένοις. *Itaque Apollodorus quidam ait Tarsensis, ambiguitatis auctores esse histriones, confundentes partes chori cum illis, quae a Medea dicuntur.* Schol. Aristoph. ad Ranas. Ὡς Ἀπολλόδωρος ὁ Ταρσεὺς, καὶ Φερεκράτης. *Sicut Apollodorus Tarsensis, & Pherecrates.* Vide Suidam.

APOLLODORVS *Telmissensis*.

Artem. 73.

APOLLODOTVS *Cyzicenus*.

Clemens Strom. II. Ἑκαταῖος μέν, αὐτάρκειαν, καὶ δὴ Ἀπολλόδοτος ὁ Κυζικηνὸς, τὴν ψυχαγωγίαν. *Hecataeus autem, animum contentum. Ideo Apollodotus Cyzicenus, animarum deductionem.*

APOLLONIDES.

Eius Περίπλους τῆς Εὐρώπης laudatur a Sophocle ad Apollonium lib. IV. Ἱστορεῖ δὲ περὶ τῦ λιμένος τῶν Φαιάκων Ἀπολλωνίδης ἐν τῷ Περίπλῳ τ᾽ Εὐρώπης. *Narrat autem de portu Phaeacorum Apollonides in Periplo Europae.* Et mox iterum. Ἐν ᾗ ἐστιν ἡ πόλις, ὡς Ἀπολλωνίδης ἐν τῷ Περίπλῳ τῆς Εὐρώπης. *In qua est urbs, ut Apollonides in Periplo Europae.* Hic ipse est, qui citatur a Strabone libris VII. & XI. item Plinio lib. VII. cap. II. Solino cap. VI.

APOLLONIDES *Cepheus*.

Scripsit Περὶ κατεψευσμένης ἱστορίας. Anonymus in Vita Arati. Μόνος Ἀπολλωνίδης ὁ Κεφεὺς ἐν τῷ ὀγδόῳ Περὶ κατεψευσμένης ἱστορίας οὐκ εἶναι αὐτὰς Ἀράτου φησί. *Solus Apollonides Cepheus in libro VIII. De falsa historia non esse illas Arati ait* (a).

APOLLONIDES *Horapius*.

Eius Opus, Σεμλυθὶ, & Ἱστορίαι. Theophilus ad Autolycum lib. II. Ὡς μέμνηται Ἀπολλωνίδης ὁ καὶ Ὁράπιος ἐπικληθὲις, ἐν βίβλῳ τῇ ἐπιγραφομένῃ Σεμλυθὶ, καὶ ταῖς λοιπαῖς κατ᾽ αὐτὸν Ἱστορίαις, Περὶ τε τῆς θρησκείας τ᾽ Αἰγυπτιακῆς, καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν. *Vt meminit Apollonides Horapius etiam cognominatus, in libro inscripto Semenuthi, & reliquis eius Historiis, & De superstitione AEgyptiaca, & illorum regibus.*

APOLLONIDES *Nicaeus*.

Meminit eius Harpocration in Γῶν. Vide illic Notas. Scripsit, Εἰς τοὺς Τίμωνος Σίλλους ὑπομνήματα, Diogen. Laert. 699. Περὶ παροιμιῶν. Stephanus in Τέρινα. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ μεγάλη Ἑλλὰς, ὡς Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς ἐν τῷ Περὶ παροιμιῶν. *Verum adpellabatur etiam magna Graecia, ut Apollonides Nicaeus in libro De proverbiis.*

APOLLONIDES *Smyrnaeus*.

Eius Epigramma exstat Anthologiae lib. IV. tit. XIII. (b)

APOLLONIVS.

Eius Περὶ κοχλίου. Proclus ad Euclidem lib. II. Καθάπερ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ Περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι δέικνυσι. *Quemadmodum Apollonius in libro de cochlea ostendit.* Sic Λέξεις, Schol. Apollonii 53. Περὶ βοτανῶν. Scholiastes Nicandri Theriacis. Σημαίνει δὲ, ποτὲ μὲν τὸ περίψημα, ποτὲ δὲ τὴν βοτάνην. ἧς μνημονεύει καὶ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ Περὶ βοτανῶν. *Sed notat, aliquando quidem purgamentum, aliquando autem herbam; cuius meminit etiam Apollonius in libro De herbis.* Cael. Aurelianus 243. a Myrsis, Plin. lib. XXVII. capit. II. & XXVIII. I. Eiusdem Γλῶσσαι Ἡροδότου. Etymolog. in κωφός. Οὕτως Ἀπολλώνιος ἐν ταῖς Γλώσσαις Ἡροδότου. *Sic Apollonius in Glossis Herodoti.* Iterum in σοφιστής. Οὕτως Ἀπολλώνιος ἐν ἐξηγήσει τῶν Ἡροδότου Γλωσσῶν. *Sic Apollonius in enarratione Glossarum Herodoti.* Ὑπομνήματα, citat Sophocles ad Apoll. lib. I. Τριηρικὸν, Athenaeus lib. III. Περὶ Λυκίας, Steph. in Κοχλίουσα. Κνίδης κτίσις in Ψυκτήριος. Χρονικὰ in Χαλκητόριον. Exstant quoque Apollonii cuiusdam, Ἱστορίαι θαυμασίαι, editae a Gulielmo Xylandro, Viro & eruditissimo, & praeclarissime de Rep. Litteraria merito.

APOLLONIVS *AEgyptius*.

Vide infra APOLLONIVS *Memphites*.

APOLLONIVS *Alabandensis*.

Cic. I. 120. 5. (c)

APOLLONIVS *Aphrodisieus*.

Suidas.

APOLLONIVS *Archibii F.*

Vide Etymolog. & Suid.

APOLLONIVS *Ascalonites*.

Stephanus in Ἀσκάλων.

APOLLONIVS *Attalensis*.

Scripsit Ὀνειροκριτικά. Vide Artemidorum lib. I. cap. XXXIV. lib. III. cap. XXVIII.

APOL-

(a) APOLLONIDES Cyprius Medicus anno CL.
(b) APOLLONIDES Tacticus XC.
(c) APOLLONIVS ANTEROS Alexandrinus Grammaticus XXXVI.

APOLLONIVS Apollonii F. Medicus CV.
APOLLONIVS Chalcedonius Stoicus CXLVII.

Digitized by Google

APOLLONIVS *Cittieus.*

Erotianus. Ὡς ἤ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Κιττιεὺς ἱστορεῖ. *Vt vero etiam Apollonius Cittieus narrat.* Scripsit Πρὸς τὰ Ταραντίνου τρία lib. XVIII. Idem Erotianus. Ἀπολλωνίου τε τοῦ Κιττιέως ὀκτωκαίδεκα Πρὸς τὰ τοῦ Ταραντίνου τρία πρὸς Βακχεῖον διαγράψαντος. *Apollonioque Cittieo* XVIII. *libros contra Tarentini tres ad Bacchium perscribente.* Item, Περὶ ἄρθρων. Mox apud eumdem Erotianum. Ὁ δὲ Κιττιεὺς Ἀπολλώνιος ἐν τῷ Περὶ ἄρθρων, σιγμοειδῆ ἐγκοπήν. *Cittieus autem Apollonius in libro De artubus, formam litterae sigma habentem incisionem.* (a)

APOLLONIVS *Grammaticus.*

Eius Καταλόγος νεῶν citatur ab Homeri Scholiaste in Iliad. IX. Ἡ δὲ ἱστορία ἀκριβέστερον εἴρηται παρά τε ἄλλοις πολλοῖς, καὶ παρὰ Ἀπολλωνίῳ τῷ γραμματικῷ ἐν Καταλόγῳ νεῶν. *Haec vero historia adcuratius tradita est & ab multis aliis, & ab Apollonio Grammatico Catalogo navium.*

APOLLONIVS *Herophilius.*

Eius est, Περὶ μύρων. Athenaeus lib. XV. Γίνεται ἤ μύρα κάλλιστα κατὰ τόπους, ὡς Ἀπολλώνιός φησιν ὁ Ἡροφίλιος ἐν τῷ Περὶ μύρων. *Fiunt autem optima unguenta secundum loca, ut Apollonius Herophilius in libro De unguentis inquit.* Scripsit quoque, Εὐπόριστα Φάρμακα. Galenus de Comp. Med. per partes lib. III. Ἀπολλώνιος ὁ Ἡροφίλειος ἐν τῇ τῶν Εὐπορίστων Φαρμάκων γραφῇ. *Apollonius Herophilius in libro de Pharmacis, quae facile parantur.* Et citat pluries in illis libris.

APOLLONIVS *Laodicensis.*

Paulus Alexandrinus in Praefatione ad Cronammonem.

APOLLONIVS, *Libertus P. Crassi.*

Meditatus fuit res gestas Iulii Caesaris. Vide Cicer. in epistol. ad Caesarem XVI. lib. XIII.

APOLLONIVS *Memphites.*

Nicandri Scholiastes ad Theriaca. Οἱ μὲν Τυραννίων τὴν σκύλλαν. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Μεμφίτης, τὸ κένορον, ὃ δή τινες κενήτριλλον καλοῦσι. *Tyrannion quidem scyllam: Apollonius autem Memphites cenorum, quod scilicet quidam cenetren vocant.* Scripsit autem Περὶ ἄρθρων. Erotianus. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Μεμφίτης ἐν τῷ Περὶ ἄρθρων, ὑπεροχὴν παρὰ τὸ λοιπὸν ξύλον. *Apollonius autem Memphites in libro De artubus, excellentiam praeter reliquum lignum.* Cael. Aurelianus Chron. lib. III. cap. VIII. *Item Apollonius Memphites alium dixit fieri hydropem cum retentione.* Et hic, puto, est, qui AEgyptius dicitur a Theophilo ad Autolycum lib. III. Ταῦτα μὲν οὖν Ἀπολλώνιος ὁ Αἰγύπτιος ἱστορεῖ. *Itaque haec quidem Apollonius AEgyptius narrat.* (b)

APOLLONIVS *Molon.*

Iosephus contra Appionem lib. II. Ἐπεὶ δὲ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Μόλων, καὶ Λυσίμαχος, καί τινες ἄλλοι, τὰ μὲν ὑπ' ἀγνοίας, τὸ πλεῖον δὲ κατὰ δυσμένειαν, περί τε τοῦ νομοθετήσαντος ἡμῖν Μωσέως, καὶ περὶ τῶν νόμων πεποίληται λόγους, οὔτε δικαίους οὔτε ἀληθεῖς, &c. *Quoniam vero & Apollonius Molon, & Lysimachus, & quidam alii, aliqua quidem prae ignorantia, potissimum autem per odium, & de legislatore nostro Mose, & de legibus, sermones prodiderunt, nec iustos nec veros, &c.* Et occurrit illic pluries. Meminit eius, tamquam Rhetoris, Quintil. lib. III. cap. I. Strabo. (c)

APOLLONIVS *Myndius.*

Stephanus in Μύνδος.

APOLLONIVS *Naucratites.*

Vide Philostr. 596. (d)

APOLLONIVS *Ophis.*

Laudatur ab Erotiano in Prooemio. Καὶ παριεκελεύσω (e) Κρητὸς ἐπιθεμένους τὰ Βακχείου λέξεις διὰ συντάξεων, Ἀπολλωνίου τε τοῦ Ὄφεως τοῦτο ποιήσαντες. *Et praeterea adhortatore Crete Bacchii dictiones in ordinem redigente, Apollonioque Ophi hoc faciente.*

APOLLONIVS *Parianus.*

Scripsit, Περὶ παρωνύμων. Stephanus in Πάρος. Εἰκῇ τοίνυν τὸ ἐθνικὸν τῆς Πάρου ὁ τεχνικὸς Ἀπολλώνιος Παριανὸς εἴρηκεν, ἐν τῷ Περὶ παρωνύμων. *Temere igitur gentile Pari technicus Apollonius Parianus dixit in libro De denominativis.* Sed fuit hic Apollonius Alexandrinus, Herodiani Grammatici pater, Δύσκολος cognominatus. Vide Suidam, qui inter reliqua eius Opera hoc quoque recenset. Laudat etiam Constantinus de Administr. Imp. cap. XXIII.

APOLLONIVS *Pergaeus.*

Meminit Proclus ad Euclidem lib. III. Ἀπολλώνιος ὁ Περγαῖος τέμνῃ τὴν δοθεῖσαν εὐθεῖαν πεπερασμένῃ δίχα. *Apollonius autem Pergaeus secet datam rectam finitam dupliciter.* Puto intelligit eius libros Κωνικῶν Στοιχείων, quos citat Eutocius ad Archimedis de Sphaera & Cylindro lib. II. Καὶ συμπεσεῖται ἐκβαλλομένη τῇ θγ'. πλαγιαλήλῳ οὔσῃ τῇ διαμέτρῳ τοῦ το-

(a) APOLLONIVS Corinthius Episcopus Theologus CXLV.
APOLLONIVS CRONVS Cyrenaeus Philosophus.
APOLLONIVS EPSILON Astronomus.
APOLLONIVS Ephesius Episcopus Theologus CXC.
(b) APOLLONIVS MOLLIS Alabandensis Rhetor.
(c) APOLLONIVS MVS Medicus.
(d) APOLLONIVS Nysaeus Stoicus.
(e) Sic habet Chirographum Meursii: sed cuivis Erotianum inspicienti patebit scribendum esse παριπεπλεύσω. *Iac. Gronov.*

Digitized by Google

τ῾ τομῆς, διὰ τὸ ἑβδομον καὶ εἰκοςὸν θεώρημα τοῦ A
πρώτυ βιβλίυ τῶν Α᾽πολλωνίυ Κωνικῶν Στοιχείων. *Et concidet ejecta ϑγ᾽ parallelo diametro divisionis, per septimam & vigesimam propositionem libri primi Apollonii Conicorum Elementorum.* Et illic passim. Eius Ω᾽κυτόβο῀ laudatur ab eodem in libr. de dimens. Circ. Γρέον ὅτι καὶ Α᾽πολλώνι῀ ὁ Περγαῖο῀ ἐν τῷ Ω᾽κυτοβόῳ ἀπέδειξεν αὐτὸ, δι᾽ ἀριθμῶν ἑτέρων ἐπὶ τὸ σύνεγγυς μᾶλλον ἀγάγων. *Sciendum, quod & Apollouius Pergaeus in Ocytoboo illud demonstravit, per alios numeros ad propinquum magis abducens.* Citatur etiam a Vitruvio lib. 1. cap. 1. B

APOLLONIVS *Pergamenus*.

Recensetur inter Scriptores de Re Rustica, a Varrone & Columella lib. 1. capit. 1. & inter Medicos, apud Cael. Aurel. 246.

APOLLONIVS *Rhodius*. C

Eius Κανωπὸς citatur a Stephano in Κόρινθο῀, & χώρα. Καῶν῀, sive, Καύνυ κτίσις, a Parthenio Erotic. 1. & xi. Περὶ Α᾽ρχιλόχυ, Athenaeus lib. xi. Α᾽λεξανδρείας κτίσις. Schol. Nicandri Theriacis. Α᾽πολλώνι῀ δὲ ὁ Ρ᾽όδιος ἐν τῇ τῆς Α᾽λεξανδρείας κτίσει, ἀπὸ τῶν σταγόνων τῦ τῆς Γοργόν῀ αἵματο῀. *Apollonius autem Rhodius in origine Alexandriae, ab guttis sanguinis Gorgonis.*

APOLLONIVS *Senior*. D

Erotianus. Α᾽πολλώνι῀ δ᾽ ὁ πρεσβύτερο῀, ὑπεροχὴν στρογγύλυ σφαίρᾳ ὁμοίαν. *Apollonius autem Senior, eminentiam rotundam sphaerae similem.* Hic puto est, qui scripsit, Περὶ τ῾ συγκρίσεως τῦ δωδεκαέδρυ, καὶ τῦ εἰκοσαέδρυ. Laudat Hypsicles Περὶ τῶν πέντε σωμάτων lib. 1. Τὸ ὑπὸ Α᾽πολλωνίυ γραφὲν Περὶ τῆς συγκρίσεως τῦ δωδεκαέδρυ, καὶ τῦ εἰκοσαέδρυ. *Quod scriptum est ab Apollonio de Comparatione duodecisellii, & vigintisellii.* Locus iste est in Prooemio. Et mox iterum alter cap. 11. Γ᾽πὸ δὲ Α᾽πολλωνίυ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει τῆς συγκρίσεως τῦ δωδεκαέδρυ πρὸς τὸ εἰκοσαέδρυ. *Sed ab Apollonio in secunda editione comparationis duodecisellii ad vigintisellii.* E

APOLLONIVS *Smyrnaeus*.

Eius Epigramma exstat Antholog. lib. iv. p. 477.

APOLLONIVS *Sotadis F.* F

Scripsit Περὶ τῶν πατρὸς ποιημάτων. Athenaeus lib. xiv. Καὶ ὁ τῦ Σωτάδυ υἱὸς Α᾽πολλώνι῀. ἔγραψε δὴ καὶ ὗτο῀ Περὶ τῶν τῦ πατρὸς ποιημάτων σύγγραμμα. *Et Sotadis filius Apollonius. Sed scripsit etiam hic librum De patris poematibus.*

APOLLONIVS *Stratonis*.

Videtur scripsisse, Περὶ σφυγμῶν. Meminit eius Galenus de diff. puls. lib. iv. Ε᾽νιοι δὴ καὶ δύο καὶ τρεῖς ὅρυς (τῦ σφυγμῦ) ἔγραψαν, ὥσπερ Α᾽πολλώνιος ὁ ἀπὸ Στράτωνος. *Sed etiam alii duo & tres definitiones (pulsus) scripserunt, quemadmodum Apollonius Stratonis.* (a)

APOLLONIVS *Ther*.

Erotianus. Α᾽πολλώνι῀ δὲ ὁ Θὴρ, ἐξοχήν. *Apollonius autem Ther, excellentiam.*

APOLLONIVS *Tyaneus, Maior*.

Διαθῆκαι. Vide Philostratum p. 5.
Περὶ μαντείας ἀςέρων, &
Περὶ θυσιῶν, Philostr. 147. 175.
Λόγοι, Philostr. 428.
Ε᾽πιςολαὶ, Philostrat. 421. & Stobaei Indicem.

APOLLONIVS *Tyaneus, Minor*.

Vide Suidam.

APOLLONIVS *Tyrius*.

Eius Opus, Πίναξ τῶν ἀπὸ Ζήνων῀ φιλοσόφων, καὶ βιβλίων. Strabo lib. xvi. Ε᾽κ Τύρυ δὴ Α᾽ντίπατρο῀, καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Α᾽πολλώνι῀ ὁ τὸν Πίνακα ἐκθεὶς τῶν ἀπὸ Ζήνων῀ φιλοσόφων, καὶ τῶν βιβλίων. *Tyrius autem Antipater, & paulo ante nos Apollonius, qui Tabulam edidit philosophorum ab Zenone, & librorum.* Ex eo est quod Περὶ Ζήνων῀ citat Diog. Laert. in Zenone lib. vii. Καὶ Α᾽πολλώνι῀ ὁ Τύρι῀ ἐν πρώτῳ Περὶ Ζήνων῀. *Et Apollonius Tyrius in libro primo de Zenone.* Et mox iterum. Καθὰ καὶ Α᾽πολλώνι῀ ὁ Τύρι῀ ἐν τοῖς Περὶ Ζήνωνός φησι. *Sicut Apollonius quoque Tyrius in libris de Zenone ait.*

ΑPOLLOPHANES *Epicus*.

Fulgentius Mytholog. lib. 1. *Nam & Apollophanes in Epico carmine scribit Saturnum quasi sacrum νῦν.*

APOLLOPHANES *Philosophus*.

Hic est, cuius Φυσικὴ laudatur a Diogene Laertio in Zenone lib. vii. Καὶ Α᾽πολλοφάνης ἐν τῇ Φυσικῇ, καὶ Α᾽πολλόδωρο῀ καὶ Ποσειδώνι῀ ἐν δευτέρῳ τοῦ Φυσικοῦ λόγου. *Et Apollophanes in Physica, & Apollodorus & Posidonius in libro* ii. *Physici sermonis.* (b)

APOLLOTHEMIS.

Plutarchus citat in Lucullo. Τελευτῆσαι δὴ τὸν Λυκῦργον οἱ μὲν ἐν Κίρρᾳ λέγυσιν· Α᾽πολλοθεμὶς δὲ, εἰς Η᾽λιν κομισθέντα. *Mortuum vero esse Ly-*

(a) Apollonivs Syrius Platonicus clxxv.
(b) Apollophanes Seleuciensis Medicus.
Apollophanes Pythagoricus cl.
Apollophanes Sophista lxxx.
Apollophanes Sophista alter l.

Digitized by Google

Lycurgum nonnulli quidem in Cirrha dicunt; Apollothemis autem in Elin deportatum. (a)

AQVILAS.

Vide Suidam in Ἀκύλας. Hesf. 549. 654.

ARABIANVS.

Hiſtoriam ſcripſit. Iul. Capitolinus in Maximo & Balbino. *Quum & Dexippus, & Arabianus, Maximum & Balbinum dicant electos contra Maximinum poſt Gordianos.*

ARAETHVS.

Schol. Apoll. 92.

ARATVS.

Citat eius τὰ Ἀστρικὰ Ioannes Tzetzes ad Heſiodi Ἔργον lib. 1. & quidem Operis iſtius librum v. Ἄρατος δὲ ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Ἀστρικῶν, τέσσαρας λέγει Διὸς τοῦ Αἰθέρος καὶ Πλειστίας Νύμφης, Ἀρχὴν, Μελέτην, Θελξινόην, καὶ Ἀοιδήν. *Aratus autem in libro* v. *Sideralium quatuor ait Iovis Aetheris, & Pluſiae Nymphae, Principium, Meditationem, Thelxinoen, & Cantum.* Homeri Schol. laudat, Ἐπικήδειον πρὸς Θεόπροπον, ad Iliad. XVIII. Τῶν δὲ Πλειάδων ὐσῶν ἑπτὰ, πάνυ ἀμαυρὸς ὁ ἕβδομος ἀστὴρ, ὡς μὲν Ἄρατος ἐν τῷ πρὸς Θεόπροπον Ἐπικηδείῳ φησί. *Quum ſeptem ſint Pleiades, plane obſcura eſt ſeptima ſtella, ut quidem Aratus in oratione funebri ad Theopropum ait.* Stephanus in Diotimum Adramyttenum. Ἐκεῖ καὶ Διότιμος ὁ Ἀδραμυττηνὸς ἐδίδασκε γράμματα, εἰς ὃν Ἄρατος εἶπεν·

Αἰάζω ὅτι μοῦνος ἐνὶ πέτρῃσι κάθηται,
Παισὶ Γαργαρέων βῆτα καὶ ἄλφα λέγων.

Illic etiam Diotimus Adramyttenus litteras docuit, in quem Aratus dixit;

Lamentor quod ſolus in ſaxis ſedet,
Pueris Gargareorum beta & alpha dicens.

Quod aliter paulo citat Macrobius Sat. lib. v. cap. xx. *Arati etiam liber fertur* Ἐλεγεῖον, *in quo de Diotimo quodam poeta ſic ait:*

Αἰάζω Διότιμον, ὃς ἐν πέτρῃσι κάθηται,
Γαργαρέων παισὶν βῆτα καὶ ἄλφα λέγων.

Lamentor Diotimum, qui in ſaxis ſedet,
Gargareorum pueris beta & alpha dicens.

ARATVS *Cnidius.*

Scripſit Αἰγυπτιακά. Auctor anonymus in Vita Arati. Καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ γεγόνασιν Ἄρατοι, ἄνδρες ἐλλόγιμοι ἱστοριογράφοι· ὥσπερ ὁ Κνίδιος, ὃ φέρονται Αἰγυπτιακὰ ἱστορικὰ συγγράμματα. *Verum alii quoque multi fuerunt Arati, viri illuſtres hiſtorici; ut Cnidius, cuius AEgyptiaca hiſtorica ſcripta circumferuntur.*

ARATVS *Sicyonius.*

Etiam is Hiſtoriarum libros xxx. ſcripſit. *Meurſii Tom. III.*

Idem Auctor in Vita Arati. Καὶ τρίτος (Ἄρατος) ἐπισημότατος, Σικυώνιος, ὃ ἐστιν ἡ πολύβιβλος Ἱστορία, ὑπὲρ τὰ τριάκοντα βιβλία ἔχουσα. *Et tertius (Aratus) celeberrimus, Sicyonius, cuius eſt multorum librorum hiſtoria, ſuper triginta libros comprehendens.* Citat Polybius 3. 127. 271. Eiuſdem Διάλογοι πρὸς Ζήνωνα citantur etiam ab Athenaeo lib. IV. Καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ Σικυωνίου Ἀράτου, ὃς πρότερον ἐν τοῖς Διαλόγοις πρὸς Ζήνωνα διαμιλλώμενος, &c. *Strategemate victus ab Sicyonio Arato, qui primum in Dialogis contra Zenonem decertaverat, &c.* Eiuſdem putatae ſunt Epiſtolae, de quibus infra in SABIRIVS.

ARATVS *Solenſis.*

Praeter Τὰ φαινόμενα, quae habemus, alia recenſet Anonymus in eius Vita. Ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλα ποιήματα Περί τε Ὁμήρου καὶ Ἰλιάδος· οὐ μόνον Τὰ φαινόμενα, καὶ Ὀσολογίαν, καὶ Ἰατρικὰς Δυνάμεις [Poll. 77. 25.) καὶ εἰς Πᾶνα Ὕμνον, καὶ εἰς Μύριν τὸν ἀδελφὸν Ἐπικήδειον, καὶ Διοσημείας, καὶ Σκυθικόν. *Scripſit autem alia quoque poemata ac De Homero & Iliade, non tantum Phaenomena, & Oſſilegium, & Medicas Virtutes, & Hymnum in Panem, & in Myrin fratrem lugubre Carmen, & Prodigia, & Scythicum.* Vide Suidam.

ARATVS *Tegeates.*

Ἱστορίαι. Hyginus lib. II. *Aratus autem Tegeates Hiſtoriarum ſcriptor, non Calliſto, ſed Megiſto dicit adpellatam.*

ARCADIVS *Antiochenus.*

Libri eius, Περὶ Ὀρθογραφίας. Περὶ συντάξεως τῶν τοῦ λόγου μερῶν, *De conſtructione partium ſermonis.* Ὀνομαστικὸν θαυμάσιον, *Dictionarium admirabile.* Videatur Suidas. Citatur pluries ſine Operis titulo a Stephano; diſertim vero Ὀρθογραφία eius in Ἄκτια. Ἀρκάδιος δὲ ἐν τῇ Ὀρθογραφίᾳ φησὶν, Ἀκτία καὶ ἡ πόλις, καὶ ἡ ἑορτή. *Arcadius autem in Orthographia ait, Actia, & urbem & feſtum eſſe.* Laudatur & veluti Opere Mathematico ab Eutocio ad Archimedem de Sphaer. & Cylind. lib. II. Ὡς ἔξιν εὑρεῖν ἐντυγχάνοντας Πάππῳ τε, καὶ Θέωνι, καὶ Ἀρκαδίῳ. *Vt invenire poſſunt, qui legunt Pappum, & Theonem, & Arcadium.* Neſcio cur eum Byzantium citat Georgius Lecapenus in eiusdem tituli Opere. Πολλὰ γὰρ περὶ αὐτῆς (τῆς συντάξεως) τοῖς ἀρχαίοις διαπεπόνηται· Ἀπολλωνίῳ τε τῷ σοφωτάτῳ τῷ ἐπίκλην Δυσκόλῳ, καὶ Ἡρωδιανῷ τῷ πολυμαθεστάτῳ, καὶ Ἀπολλωνίῳ τῷ νέῳ, καὶ τοῖς Ἀττικιστᾶις, καὶ Ἀρκαδίῳ τῷ Βυζαντίῳ. *Multa enim de illa (conſtructione) veteribus elaborata ſunt; & ab Apollonio ſapientiſſimo cognomine Dyſcolo, & Herodiano eruditiſſimo, & Apollonio iuniore, & Atticiſtis, & Arcadio Byzantio.*

(a) APOSTOLIVS (MICHAEL) Paroemios raphus.
APPIANVS Alexandrinus Hiſtoricus CXIIX.
APPION Theologus XCVI.
APSINES Gadareus Sophiſta CCXC.
APSINES Phoenix Sophiſta CCXXX.
APSYRTVS Valerinarius.

Digitized by Google

ARCESILAVS *Comicus*.

Huius, tamquam Antiquae Comoediae poetae, meminit Diog. Laertius lib. IV.

ARCESILAVS *Elegiographus*.

Huius item meminit idem Diogenes, loco citato.

ARCESILAVS *Pitbanaeus*, *Philoſophus*.

Huius Vitam nobis deſcribit Diogenes Laertius lib. IV. & in ea Epigrammata duo, & Epiſtolam unam repraeſentat. Eius Μεθόδιον, & Chryſippi contra illud librum unum ad Sphaerum, nominat idem in Chryſippo lib. VII.

ARCHAEVS.

Scholiaſtes Nicandri ad Theriac. Καὶ Ἀρχαῖός φησιν ἐν τοῖς περὶ Ἀρχεανακτίδλω, καὶ τὸν πρὸς Ἐρυθραῖον πόλεμον, φανῆναι τ' Ἀπόλλωνα καθ' ὕπνον ἔχοντα μυρίκης κλῶνα. *Et Archaeus ait in libris de Archeanactide, & contra Erythraeum bello, in ſomno adparuiſſe Apollinem myricae ramulum habentem.* Eutocius ad Archimedem de Sph. & Cyl. lib. II. Ἐν μέρᾳ δ' τὴν Ἀρχιμήδ[ε]ς φίλλω Δωρίδα γλῶσσαν ἀπέσωζον, καὶ τοῖς συνήθεσι τῷ ἀρχαίῳ τῶν πραγμάτων ὀνόμασιν ἐγέγραπτο. *Viciſſim vero Archimedi amatam Doricam linguam integram ſervaverunt, & conſuetis antiquitati rerum nominibus, inſcriptum erat.*

ARCHAGATHVS.

Laudat eum Athenaeus lib. IV. Ἀρχαγάθος ἔφη πω γεγραφέναι·

Ῥοφῶντα Ὀρέστω τῆς νόσου πεπαυμένον.

φησὶ Σώφιλος ὁ κωμῳδοποιός. *Archagathus dixit alicubi ſcripſiſſe;*

Sorbentem Oreſtem morbo liberatum.

ait Sophilus comicus. Hic nempe eſt, qui poſtea Caecilius nuncupatus. Vide infra lib. II. in CAECILIO CALANTIANO. (a)

ARCHEBVLVS.

Hephaeſtion in Enchiridio. Καλεῖται μὲν ὖν Ἀρχεβούλειον ἀπὸ Ἀρχεβούλου τοῦ Θηβαίου ποιητοῦ χρησαμένου αὐτῷ κατακόρως. *Itaque nominatur quidem Archebulium ab Archebulo Thebano poeta, quum immodice eo uſus eſſet.*

ARCHEDEMVS.

Citatur incerto Opere a Syriano in Metaphyſic. lib. XII. *Vt Chryſippus, & Archedemus, & plures Stoicorum poſterius putaverunt.* Et puto corruptum eius nomen eſſe apud eumdem ibid. XIII. *Quam Archedemus quidem cauſam ante cauſam eſſe dicebat.* Hodie editur, *quam Archenenſis q.* Scripſit, Περὶ φωνῆς. Diog. Laertius in Zenone lib. VII. Καὶ σῶμα δ' ἐστὶν ἡ φωνή, κατὰ τοὺς Στωϊκούς, ὥς φησιν Ἀρχέδημός τε ἐν τῇ Περὶ Φωνῆς, καὶ Διογένης, καὶ Ἀντίπατρος, καὶ Χρύσιππος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φυσικῶν. *Verum etiam ſonus eſt corpus, iuxta Stoicos, ut ait & Archedemus in libro De ſono, & Diogenes, & Antipater, & Chryſippus in lib. II. Phyſicorum.* Item, Περὶ κυριεύοντος, Arrianus ad Epict. p. 218. Συναγωγαὶ καὶ Συντάξεις, ibidem p. 210. Περὶ Στοιχείων. Citatur bis ab eodem Diogene, eodem libro.

ARCHEDICVS.

Eius Θησαυρὸς commemoratur ab Athenaeo lib. VII. Καὶ παρ' Ἀρχεδίκῳ ἢ ἐν Θησαυρῷ ἄλλος σοφιστὴς μαγειρίσκος τάδε λέγει. *Sed & apud Archedicum in theſauro alius ſophiſta coquulus haec dicit.* Et mox iterum. Ἀρχέδικος δ' ἐν Θεσαυρῷ παράγει τινα μάγειρον λέγοντα περὶ ὧν ὠψώνησεν αὐτός. *Archedicus autem in Theſauro introducit coquum quemdam dicentem de iis quae ille obſonatus erat.* Et Διαμαρτάνων, idem lib. X. Ἀρχέδικος δὲ ἐν Διαμαρτάνοντι παράγων οἰκέτην τινὰ περὶ ἑταιρίδων διαλεγόμενον φησί. *Archedicus autem in Aberrante inducens ſervum quemdam de meretricibus diſſerentem ait.* Vide Suidam in Ἀρχέδικος.

ARCHELAVS.

Περὶ λίθων. Plutarchus de Flum. Μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἀρχέλαος ἐν πρώτῳ Περὶ λίθων. *Horum vero etiam Archelaus in libro primo De lapidibus meminit.* Item Περὶ ποταμῶν. Laudat idem ibidem ex eo Opere lib. XIII. Μέμνηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Ἀρχέλαος ἐν ιγ'. Περὶ ποταμῶν. *Horum vero accuratiſſime meminit Archelaus in libro* XIII. *De fluminibus.* Et AElianus Hiſt. Anim. lib. II. capit. VII. ſine titulo adlegat. Ἐν Λιβύῃ ἡμιόνους τινὰς ἢ τετρωμένους Ἀρχέλαος λέγει, εἴτε ἀπειπόντας ἀπὸ δίψους, ἐρρίφθαι νεκροὺς πολλούς. *In Libya mulos quosdam vel vulneratos Archelaus inquit, vel victos ſiti, mortuos proiectos eſſe multos.* Item Artemidorus lib. IV. cap. XXIV.

ARCHELAVS *AEgyptius*.

Παράδοξα. Antigonus Hiſt. Paradox. XXIII. & XCVI. (b)

ARCHELAVS *Cherroneſites*.

Eius Ἰδιοφυεῖς citantur ab Athenaeo lib. IX. Ἑρμῆς κατάβλεψ, παρὰ Ἀρχελάῳ τῷ Χερρονησίτῃ ἐν τοῖς Ἰδιοφυέσιν. *Mercurius deorſum reſpiciens apud Archelaum Cherroneſiten in Peculiaribus.* Et Diogene Laertio lib. II. ubi in Archelao Philoſopho alii quoque eiusdem nominis commemorantur: unus ſcribitur, ὁ τὰ Ἰδιοφυῆ ποιήσας, *qui ea, quae ſingulis in locis propria gignuntur, explicavit.* Ita-

(a) ARCHAGORAS Sophiſta.
(b) ARCHELAVS Caeſarienſis Epiſcopus Theologus CCCCXL.

ARCHELAVS Caſcharenſis Epiſcopus Theologus CCLXXVIII.

Digitized by Google

Itaque corrigendus Scholiaſtes Nicandri ad Theriaca. Ἀρχέλαος ἐν τοῖς Ἰδιοφυέσι φησὶ, τὰς μυραίνας τοῖς ἔχεσι μίγνυσθαι περιύσας εἰς γῆν. *Archelaus in Peculiaribus ait muraenas circumeuntes in terram viperis miſceri.* Perperam editur, ἐν τοῖς Διφυέσι. Puto eumdem eſſe cuius Ἴαμβοι citantur ab eodem Athen. extremo lib. XII.

ARCHELAVS *Chorographus.*

Deſcripſit terras ab Alexandro Magno peragratas. Diogenes Laertius in Archelao Philoſopho lib. II. Γεγόνασι δὴ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀρχέλαοι· ὁ Χωρογράφος τῆς ὑπ' Ἀλεξάνδρου πατηθείσης γῆς, &c. *Fuerunt vero etiam alii tres Archelai; Chorographus terrae ab Alexandro peragratae;* &c. Et huius puto eſſe, cuius Εὐβοϊκὰ laudat Harpocration in Ἀλόνησος. Vbi non aſſentior Mauſſaco eruditiſſimo, ſcribenti potius Ἀρκέμαχος, quam Ἀρχέλαος. Huius quoque eſſe puto Opus Περὶ ποταμῶν, quod citatur apud Stobaeum Serm. XCVIII. (*a*)

ARCHELAVS *Rhetor.*

Hic ſcripſit de arte Rhetorica Opus. Diogen. Laert. loco citato. Γεγόνασι δὴ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀρχέλαοι· ὁ Χωρογράφος τῆς ὑπὸ Αλεξάνδρου πατηθείσης γῆς, ὁ τὰ Ἰδιοφυῆ ποιήσας· ἄλλος, Τεχνογράφος, Ῥήτωρ. *Fuerunt autem alii tres Archelai; Chorographus terrae ab Alexandro peragratae, qui Peculiaria compoſuit; alius Technographus, Rhetor.* (*b*)

ARCHELAVS *Rex.*

Vide Solinum cap. LV.

ARCHEMACHVS.

Nominat eum Plutarchus lib. de Iſ. & Oſir. Οὐ γὰρ ἄλλον Σάραπιν ἢ τὸν Πλούτωνά φασι, καὶ Ἶσιν τὴν Περσέφασσαν, ὡς Ἀρχέμαχος εἴρηκεν ὁ Εὐβοεύς. *Non enim alium Sarapim, vel Plutonem dicunt, & Iſidem Proſerpinam, ut Archemachus dicit Euboenſis.* Eius Εὐβοϊκὰ citat Athenaeus lib. VI. Ἀρχέμαχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ Εὐβοϊκῶν, &c. *Archemachus autem in libro tertio Euboicorum*, &c. Clemens Strom. I. Ταύτης δέ ἐστι τῆς δόξης καὶ Ἀρχέμαχος ἐν Εὐβοϊκῶν τρίτῳ. *Huius autem opinionis eſt quoque Archemachus in Euboicorum libro tertio.* Harpocr. in κοτύλαιον; ubi vide Notas. Laudantur Μετωνυμίαι ab Sophocle ad Apoll. lib. IV. Καὶ Νικάνωρ δὴ τούτοις συμφωνεῖ, καὶ Ἀρχέμαχος ἐν ταῖς Μετωνυμίαις. *Atqui Nicanor cum illis congruit, & Archemachus in Metonymiis.*

ARCHENNVS.

Schol. Ariſtoph. 569. a.

[*a*] ARCHELAVS Grammaticus.
[*b*] ARCHELAVS Tragicus Abderites.
[*c*] ARCHIAS (A. LICINIVS) Antiochenus Poeta.

ARCHESTRATVS *Gelous.*

Eius Γαστρονομία citatur ab Athenaeo libris I. II. III. IV. VI. Ac propter hoc Opus eum vocat, Πολυθρύλλητον ἐπὶ τῇ Ὀψολογίᾳ. *Valde celebratum in ſermone De obſoniis libro octavo.* Γνῶμαι lib. VII. Ἡδυπάθεια ibid. Περὶ αὐλητῶν lib. XIV.

ARCHETIMVS.

Diog. Laert. lib. I. in Thalete. Ἀρχέτιμός τε ὁ Συρακούσιος ὁμιλίαν αὐτῶν γέγραφεν παρὰ Κυψέλῳ, ᾗ καὶ αὐτός φησι περιτυχεῖν. *Archetimuſque Syracuſanus illorum colloquium ſcripſit apud Cypſelum, cui etiam ſe interfuiſſe dicit.* (*c*)

ARCHIBIVS *Apollonii.*

Vide Suidam.

ARCHIBIVS *Ptolemaei.*

Vide Suidam.

ARCHIDAMVS.

Schol. Pind. 223. (*d*)

ARCHIGENES.

Vide Suidam. Meminit eius inter Medicos Galenus de ſimpl. Medic. pot. lib. VI. Scripſit, Περὶ τῶν κατὰ γένος Φαρμάκων. Citat idem Galenus de comp. Med. per partes lib. I. Ἃ ἔγραψεν Ἀρχιγένης περὶ ἀχώρων ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τῶν κατὰ γένος Φαρμάκων. *Quae ſcripſit Archigenes de exulibus in libro primo de pharmacis ſecundum genera.* Et lib. II. Καταλιπόντες ἤδη τὸν Ἀπολλώνιον, ἐπὶ τὸν Ἀρχιγένη μετεβώμεθα, ἐν τῷ προτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων αὐτῷ Περὶ τῶν κατὰ γένος Φαρμάκων, ὧδέ πως γράψαντα. *Itaque relicto iam Apollonio, tranſeamus ad Archigenem, in priore librorum ab illo inſcriptorum De pharmacis ſecundum genera in hunc fere modum ſcribentem.* Item. Περὶ σφύγμων. Vide locum Galeni, quem proferimus in AGATHINO.

ARCHILOCHVS.

Eius Ἐλεγεῖα citantur ab Athenaeo lib. XI Μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ἐν Ἐλεγείοις ὡς ποτηρίου. *Eius quoque meminit Archilochus in Elegiis ut poculi.* Item. Τήλεφος lib. III. Καὶ Ἀρχίλοχος ἐν Τηλέφῳ, Ῥίνθων τε ἐν Ἀμφιτρύωνι. *Et Archilochus in Telepho Rinthonque in Amphitryone.* Ἐπῳδοί, Stephanus, Πάρος, νῆσος, ἣν καὶ πόλιν Ἀρχίλοχος αὐτὴν καλεῖ ἐν τοῖς Ἐπῳδοῖς. *Parus inſulam, quam eamdem, etiam urbem vocat Archilochus in Epodis.* Zenobius Cent. V. Proverb. LXVIII. Μέμνηται ταύτης Ἀρχίλοχος

ARCHIAS PHIGADOTHER Thurius Tragicus.
ARCHIAS Grammaticus anno XX.
[*d*] ARCHIDEMVS Syracuſius Platonicus.

Digitized by Google

λοχ@ ἐν Ἐπωδῷ. *Illius meminit Archilochus in Epodo*. Ἰόβακχοι. Hephaestion in Enchiridio. Οἷόν ἐςι τὸ ἐν τοῖς ἀναφερομένοις εἰς Ἀρχίλοχον Ἰοβάκχοις. *Idem est quod in Iobacchis, qui Archilocho attribuuntur*. Stephanus in Βέχειρ. Χρυσοέθειρ, παρ' Ἀρχιλόχῳ ἐν Ἰοβάκχοις, ὅπερ ἀποκέκοπται τοῦ Χρυσοέθειρ@. Χρυσοέθειρ, *apud Archilochum in Iobacchis, quod decurtatum est ab* Φρυσοέθειρ@.

ARCHIMEDES *Trallianus*.

Vide Suidam. Κεντροβαρικά. Ἐξάψεις τ' κατόπτρων. Ἐπισίδια, Tzetzes Chil. CCXLIV. Ὀχύμφυα, Papp. 305. b.

ARCHINVS.

Syr. Metaphys. 120. b. Clemens Strom. VI. Ὅτε Ἀρχῖν@ λέγ, Πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὀφείλεται ἀποθανεῖν, ἢ πρότερον, ἢ ὕςερον, &c. *Quod Archinus dicit, Omnibus quidem hominibus necessum est mori, sive citius, sive tardius*, &c. Eius Θεσσαλικὰ citat Schol. Pind. 219.(a)

ARCHYTAS *Architectus*.

Scripsit Περὶ μηχανῆς Diogenes Laertius in Archyta lib. VIII. ubi alios ei cognomines recenset. Ἔνιοι δὲ πέμπτον Ἀρχιτέκτονα φασίν· ἓν φέρεται βιβλίον Περὶ μηχανῆς, ἀρχὴν ἔχον τοιαύτην· Τάδε παρὰ Τεύκρου Καρχηδονίου διήκουσα. *Alii vero quintum. Architectum dicunt; cuius liber De fabrica fertur, tale initium habens; Haec ex Teucro Chartaginensi audivi*. Innuit hoc ipsum Opus Vitruvius in Prooemio lib. VII. De Machinationibvs (*scripserunt*) *uti Cliades, Archytas, Archimedes*.

ARCHYTAS *Epigrammatirus*.

Meminit eius Diogenes in Archyta libro VIII.

ARCHYTAS *Georgicus*.

Scripsit hic Περὶ Γεωργίας, atque inde eum, discriminis causa, isto cognomine adpellamus. Meminit eius Diogenes in Archyta. Τρίτ@ (Ἀρχύτας) Περὶ γεωργίας γεγραφώς. *Tertius (Archytas) De Agricultura scripsit*. Nec alius est intelligendus, quem inter antiquos Rei Rusticae Scriptores recenset Varro De Re Rust. lib. I. cap. I. & ex eo Columella, similis Operis libro pariter, & capite primis.

ARCHYTAS *Mitylaenus, Musicus*.

Et huius meminit Diogenes, loco iam aliquoties citato.

ARCHYTAS Ὀψαρτυτικός.

Hunc inter eos, qui τὰ Ὀψαρτυτικὰ scripserunt, recenset Athenaeus lib. XII.

ARCHYTAS *Tarentinus, Harmoniacus*.

Athenaeus lib. XIII. Ἀρχύτας δὲ ὁ Ἁρμονιακὸς, ὥς φησι Χαμαιλέων, Ἀλκμᾶνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα, &c. *Archytas autem Harmoniacus, ut inquit Chamaeleon, Alcmanem amatoriorum carminum fuisse principem*, &c. Id illi cognomen censeo datum, quia librum scripsit, cui titulus, Ἁρμονικόν. Nicomachus laudat de Arithmetica libro I. Ἀλλὰ καὶ Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖν@, ἀρχόμεν@ τοῦ Ἁρμονικοῦ, τὸ αὐτὸ ὕτω πως λέγει. *Sed etiam Archytas Tarentinus, incipiens Harmonicum, idem hoc fere modo dicit*. Deinde locum insignem profert ex eo Opere. Περὶ ἀντικειμένων. Simpl. in Categ. 97. a. 103. a. Stobaeus Eclog. I. citat, Περὶ ἀρχῶν: item, Περὶ νοῦ καὶ αἰσθήσεως: Eclog. II. Περὶ τοῦ ὄντ@. Scripsit etiam, Περὶ τοῦ παντός. Simplicius in Categ. Ἀρχύτου τοῦ Πυθαγορικοῦ καὶ πρὸ Ἀριστοτέλους τὴν εἰς δέκα τῶν πρώτων γενῶν ποιησαμένου διαίρεσιν ἐν τῷ βιβλίῳ, ὃ περὶ τοῦ παντὸς ἐκεῖν@ ἐπέγραψε. *Archyta Pythagorico, qui & ante Aristotelem divisionem primorum generum in decem fecit in libro, quod de universo ille inscripsit*. Hoc ipsum Opus innuit etiam Syrianus in Hermogenem. Ἀρχύτας ὁ Πυθαγόρει@, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ δαιμόνι@ Ἀριστοτέλης θαύματ@ ἄξιοι, ὑπὸ τὰς δέκα κατηγορίας τὰς ἀπείρους λέξεις ἀνενεγκόντες. *Archytas Pythagoricus, & post eum divinus Aristoteles, admiratione digni, sub decem categoriis infinitas dictiones producentes*. Vide varia quoque eius Opera in Indice Stobaei.

ARCTINVS.

Vide Suidam in Ἀρκτῖν@. Eusеb. 317.(b)

AREGONVS *Nicaeensis*.

Vide Stephanum in Νίκαια.(c)

ARETADES *Cnidius*.

Scripsit Μακεδονικά. Plutarchus in Parallelis. Ὡς Ἀρετάδης Κνίδι@ ἐν τρίτῳ Μακεδονικῶν. *Ut Aretades Cnidius in libro tertio rerum Macedonicarum*. Item Νησιωτικά. Idem ibidem paulo post. Ὡς Ἀρετάδης Κνίδι@ ἐν δευτέρῳ Νησιωτικῶν. *Ut Aretades Cnidius in libro secundo De iis quae ad insulas*. Περὶ συνεμπτώσεως, Eusеb. De Praep. Evang. 274.(d)

AREVS

[a] Archippvs Samius Pithagoreus.
[b] Arcyon Medicus XXXVII.
Ardimitrivs Medicus CLXXX.
Ardys Rhetor IIC.
[c] Aretaevs Medicus Cappadox CL.

Aretas Archiepiscopus Naxius MCCCXC.
Aretas Caesariensis Episcopus Theologus DCCCCXX.
Aretas Caesariensis Presbyter Orator MXX.
[d] Arete Cyrenaea Philosopha.
Aretes Historicus *Vossius*.

Digitized by Google

AREVS.

Vide ARIVS *Tarſenſis*.(a)

ARGELIVS.

Περὶ συμμετριῶν Κορινθίων. Item Περὶ Ἀσκληπιείου Ἰωνικοῦ. Vitruvius in Prooemio lib. VII. *Argelius (ſcripſit) De ſymmetriis Corinthiis, & Ionico Trallibus AEſculapio.*(b)

ARICHVS.

Scholiaſtes Ariſtophanis Ranis: Ἄριχος, καὶ Ἀπολλώνιος, τριλογίαν λέγουσι, χωρὶς τῶν Σατυρικῶν. *Arichus, & Apollonius, trilogiam* (vel *trium dramatum exhibitionem*) *dicunt, extra Satyrica.* Niſi quis malit, quod exiſtimo, Ἄριχος compendio ſcriptum fuiſſe, linea ſupra ducta, pro Ἀρίσαρχος.

ARIETHVS *Tegeates*.

Hyginus in Poetico Aſtron. 182. 191.

ARIGNOTE.

Vide Suidam in Ἀργυνώτη.(c)

ARION *Methymnaeus*.

Vide Suidam in Ἀρίων Μηθυμναῖος. Hunc ut Poetam Dithyramborum laudat Iſaacius Tzetzes in Prolegomenis ad Lycophronem. Διθυραμβικοὶ δέ, Διάσημος ποιητὴς, Φιλόξενος ὁ Κυθήριος, ὃς Διθύραμβον, ἤτοι κυκλικὸν χορὸν, ἐν Κορίνθῳ πρῶτον ἔστησεν, Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος. *Dithyrambici autem, Diaſemus poeta, Philoxenus Cytherius, qui Dithyrambon, ſeu circularem chorum, Corinthi primum ſtatuit, Arion Methymnaeus.* Eius Ἔλεγχοι citantur a Theone in Progymn. 65.

ARIPHRADES *Comicus*.

Meminit eius Ariſtoteles de Poet. cap. XXII. Ἔτι δὲ Ἀριφράδης τὰς τραγῳδοὺς ἐκωμῴδει. *Adhuc autem Ariphrades tragicos irridebat.*

ARIPHRON *Sicyonius*.

Eius Παιὰν laudatur ab Athenaeo extremo XV. Παιᾶνα εἰς ὑγίειαν ἐποίησε τόνδε Ἀρίφρων ὁ Σικυώνιος. *Paeana hunc ſanitatem fecit Ariphron Sicyonius.*

ARISTAENETVS.

Laudatur ut Hiſtoricus a Nonno Monacho in Συναγ. Ἱερ. lib. II. cap. XXV. Ἡρόδοτος μὲν οὐδὲν λέγει. ἀνέγνων δὲ παρὰ Ἀριστοαινέτῳ τῷ ἱστορικῷ, ὅσις ἱστορεῖ, ὅτι ἑορτάζουσιν Αἰγύπτιοι τῷ Νείλῳ πανδημεί. *Herodotus nihil dicit. Legi autem apud Ariſtaenetum hiſtoricum, qui narrat, AEgyptios omnes feſtum Nilo celebrare.* Scripſit, τὰ Περὶ Φασηλίδα. Meminit Stephanus in Γέλα. Ἀριστοαινέτος δ' ἐν πρώτῃ Περὶ Φασηλίδα, ὅτι Λάκκιος καὶ Ἀντίφημος ἀδελφοὶ, &c. *Ariſtaenetus autem in libro primo De Phaſelide, Laccium, & Antiphemum fratres*, &c.

ARISTAENETVS *Nicaeenſis*.

Plutarchus Sympoſ. lib. III. problem. VII. Ἀριστοαινέτος δὲ ὁ Νικαεὺς ἔν τισιν ἐνίοις γράμμασιν ἀνεγνωκὼς ἔφη μνημονεύειν, ὅτι γλυκὺς μιχθεὶς οἴνῳ παύει μέθην. *Ariſtaenetus autem Nicaeenſis in quibuſdam aliis libris quum legiſſet, dixit ſe meminiſſe, dulce mixtum vino reprimere ebrietatem.*(d)

(e) ARISTAEVS *Maior*.

Vide Pappum Collect. Mathem. 157. a. Scripſit Περὶ τόπων στερεῶν. *De locis ſolidis*, libros V. Vide Pappum lib. VII. p. 157. b. Κωνικὰ, apud eumdem 164. b.

ARISTAGORAS.

Scripſit Hiſtorias. Diog. Laert. in Prooemio. Ὡς Ἑκαταῖός τε καὶ Ἀριστογόρας ἱστοροῦσιν. *Sicut & Hecataeus, & Ariſtagoras narrant.* Agit ibi de AEgyptiorum Philoſophia. Et ſane ut Hecataeus, ita quoque hic Ariſtagoras ſcripſit Αἰγυπτιακά. Stephanus citat. Ἑρμοτυμβιεῖς, μοῖρα τῶν μαχίμων ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς Ἀριστογόρας ἐν Αἰγυπτιακῶν πρώτῃ. *Hermotymbiei, natio bellicoſa in AEgypto, ut Ariſtagoras in libro primo rerum AEgyptiacarum.* Vide eumdem in νικίου κώμη, τάκονψος, & ψεβώ. Ex eodem Opere eſt quod narrat AElianus Hiſt. Animal. lib. XI. cap. X. Σημεῖα δ' αὐτοῦ καὶ γνωρίσματα λέγει μὲν καὶ Ἡρόδοτος καὶ Ἀριστογόρας. *Signa vero eius, & indicia dicit quidem & Herodotus, & Ariſtagoras.* Item quae de Pyramidibus AEgyptiis profert Plinius lib. XXXVI. cap. XII. Eius Μαμμάκυτυς citatur Suidae 287.(f)

ARISTANDER *Telmiſſeus*.

Plutarchus in Alexandro. Τῶν δὲ ἄλλων μάντεων ὑφορωμένων τὴν ὄψιν, ὡς ἀκριβεστέρας φυλακῆς δεομένῳ τῷ Φιλίππῳ τῶν περὶ τὸν γάμον, Ἀμφανδρος ὁ Τελμισσεὺς μύειν ἔφη τὴν ἄνθρωπον, &c. *Aliis autem vatibus viſionem ſuſpectam habentibus, ut accuratiori cautela uteretur Philippus in nuptiis, Ariſtander Telmiſſeus gravidam eſſe feminam dixit*, &c. Scripſit Ὀνειροκριτικά. Lucianus Philopatr. Κατὰ μὲν τὰ Ἀριστάνδρου, καὶ Ἀρτεμιδώρου, ἃ καλῶς ἀποβήσονται ταῦτά γε τὰ ἐνύπνια ὑμῖν. *Iuxta Ariſtandri quidem, & Artemidori opinionem, non fauſte ſuccedent vobis talia ſomnia.* Et mox Καὶ ὃ κατ' Ἀρίσανδρον τὸν Τελμισσέα, καὶ Ἀρτεμίδωρον τὸν Ἐφέσιον ἐξίχνευτα τοῖς ὀνείρασιν. *Et non iuxta Ariſtan-*

[a] ARGEIA Faſſenus Dialectica.
[b] ARGYROPYLVS (Io.) Byzantius Philoſophus MCCCCLX.
[c] ARIMNESTVS Pythagoreus.
[d] ARISTAENETVS, cuius habemus Epiſtolas.
[e] Ordinem Chirographi Meurſiani hic ſervavimus, at ex hoc ipſo videndum legendum ARISTAENETVS. *Inc. Gronovius.*
[f] ARISTAGORAS Cnidius Philoſophus.

Digitized by Google

ſtandrum Telmiſſeum, & Artemidorum Epheſium diligenter inquiſivi ſomnia. Vide Artemidorum lib. I. cap. XXXIII. Laudat Ariſtandrum de Platone ſcribentem Origenes contra Celſum p. 288.

ARISTARCHVS.

Laudatur ut Chronographus, citaturque eius Epiſtola ad Oneſiphorum primicerium Hilevino in Vita Dionyſii Areopagitae. *Maxime autem (cognoverunt) ex hiſtoria Ariſtarchi Graecorum Chronographi; quis in Epiſtola ad Oneſiphorum primicerium de ſitu Athenae civitatis, & geſtis ibidem Apoſtolorum temporibus, ſcribens*, &c. Et mox: *Ariſtarchi Graecorum Chronographi, ad Oneſiphorum primicerium Epiſtolam perquirat, & relegat.*

ARISTARCHVS *Alexandrinus.*

Varie citatur apud Scriptores, ſed ſine ullo Operis titulo. Eius Commentarium in Lycurgum Aeſchyli laudat Scholiaſtes Theocriti Idyll. X. Ἀρίσαρχος γὰρ ἐν Ὑπομνήματι Λυκούργου Αἰσχύλου, τὴν ἀκρίδα φησὶ ταύτῃ, εἰ προβλέψῃ τινὶ τῶν ζώων, ἐκείνῳ κακὸν γίνεσθαι. *Ariſtarchus enim in Commentario Lycurgi AEſchyli, locuſtam inquit talem, ſi adſpiciat quoddam animal, illi malum eſſe.* Scripſit Commentaria in Auctores DCCC. Vide Suidam. *Commentarium in Sophoclis Tragoediam.* Νιόβην commemorat Harpocration in Δερμιεύς. Ὀνειροκριτικά. Vide Artemidorum lib. IV. cap. XXV. (a)

ARISTARCHVS *Samius.*

Vitruvius lib. I. cap. I. *Hi autem inveniuntur raro, ut aliquando fuerunt, Ariſtarchus Samius, Philolaus, & Archytas Tarentini.* Meminit eius lib. IX. cap. IX. Hic, ut puto eſt, qui citatur, *De magnitudinis, & diſtantiis Solis, & Lunae*, apud Pappum Collect. Mathem. 136. a.

ARISTARCHVS *Tegeates.*

De eo videndus Suidas. Citat Schol. Sophoclis Oed. Colon. Καθάπερ Ἀρίσαρχος ὁ Τεγεάτης καὶ Φιλοκλῆς ἱστοροῦσιν. *Sicut Ariſtarchus Tegeates, & Philocles narrant.*

ARISTAS.

Varro de Lingua Lat. lib. IX. *De re ſimili definitiones Grammaticorum ſunt, ut Ariſtae, Ariſtodemi, Ariſtoclis, item aliorum.*

ARISTEAS.

Vide Suidam, & Notas ad Heſychium Mileſium. Scripſit, Περὶ κιθαρῳδῶν. Athenaeus lib. XIV. Οὗ φησιν Ἀριστέας ἐν τῷ Περὶ κιθαρῳδῶν ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντα, καὶ πλησίον τοῦ Θεάτρου οἰκοῦντα. *Quem dicit Ariſteas in libro De citharoedis Athenas migrantem quum & prope theatrum habitaret.* Ὀρφεύς, Poll. 427. 33. Περὶ Ἰουδαίων. Euſeb. de Praep. 251. (b)

ARISTEAS *Phliaſius.*

Hic inter Comicos collocatur ab AElIano Hiſtor. Anim. lib. VI. cap. LI. Καὶ Ἴβυκος ὁ Ῥηγῖνος, καὶ Ἀριστέας, καὶ Ἀπολλοφάνης, ποιηταὶ κωμῳδίας ἄδουσιν αὐτόν. *Et Ibycus Rheginus, & Ariſtaeas, & Apollophanes, comici poetae eum canunt.* Eius Κῆρες citantur ab Athenaeo lib. XV. Καὶ κατὰ τὸν Φλιάσιον δὲ Ἀριστέαν. καὶ γὰρ ἔτος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Κηρσὶν ἔφη. *Verum etiam iuxta Phliaſium Ariſteam; etenim hic in inſcriptis Caribus dixit.* Eius Κύκλωπες citantur Apoſtolio 44.

ARISTEAS *Proconneſius.*

Scripſit, τὰ Ἀριμάσπεια ἔπη. Strabo lib. I. Τοιούτους γάρ τινας τοὺς Ἀριμάσπους φασὶν, οὓς ἐν τοῖς Ἀριμασπείοις ἔπεσιν ἐκδέδωκεν Ἀριστέας ὁ Προικοννήσιος. *Tales enim quoſdam Arimaſpos eſſe dicunt, quos in Arimaſpiis carminibus edidit Ariſteas Proconneſius.* Ioannes Tzetzes Chil. II. Hiſt. I. emendari debet:

Μετὰ δ' ἑπτὰ χρόνους φανεὶς πάλιν ὁ Ἀριστέας
Ἔπη τὰ Ἀριμάσπεια λεγόμενα συγγράφῃ.
Poſt ſeptem vero tempora adparens iterum Ariſteas
Carmina Arimaſpia dicta conſcribit.

Hodie editur, Ἕπτα Ἀριμάσπεια, *deinde Arimaſpia.* Citat ea quoque Tatianus in Orat. ad Graecos. Ἀριστέα τοῦ Προικοννησίου τοῦ τὰ Ἀριμάσπεια συγγράψαντος. *Ariſtea Proconneſio qui Arimaſpia ſcripſit.* Laudat ea, ſed ſine Auctoris nomine. Dionyſius Longinus. Περὶ ὕψους. Οἱ μὲν γὰρ τὰ Ἀριμάσπεια ποιήσας, ἐκεῖνα οἴεται δεινά. *Nam iſte quidem, qui Arimaſpia compoſuit, illa putat gravia.* Videndus quoque Pauſanias in Atticis, & Eliacis: item Agellius lib. IX. cap. IV. Vide plura apud Suidam in Ἀριστέας.

ARISTEAS *Rhodius.*

Medicus fuit. Meminit eius Nicolaus Myrepſus de Antid. cap. IX. *Alia acharistos. Hanc Ariſteas Rhodius moriens Ariſtomacho revelavit.*

ARISTERVS.

Eius Opus, Πέντε σχημάτων συγκρισις. Hypſicles. Περὶ τῶν ε. σωμάτων, lib. I. cap. II. Τοῦτο δὲ γράψεται ὑπὸ μὲν Ἀριστέρου ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ, Πέντε σχημάτων σύγκρισις. *Hoc autem ſcribitur ab Ariſtero quidem in libro inſcripto, Quinque ſchematum comparatio.*

ARISTEVAS.

Scol. Nicandri 32. (c)

ARI-

[a] ARISTARCHVS Cyrenaeus Comicus.
ARISTARCHVS Medicus.
[b] ARISTEAS Alexandrinus Hiſtoricus.
[c] ARISTEVS Crotoniates Pythagoreus.
ARISTHVS Hiſtoricus, niſi legendum cum *Sylburgio* ARITHVS.

Digitized by Google

ARISTIAS *Chius*.

De hoc vide in ARISTON *Chius*.

ARISTIDES *Adrianenſis*.

Praeter eius Orationes, & Rhetoricam, quae exſtant, citatur etiam Καλλίξενος, apud Libanium 819.(a)

ARISTIDES *Mileſius*.

Eius eſt Opus Περὶ Κνίδου, Schol. Pind. 216. Σικελικά. Plutarchus in Parallelis. Καθάπερ ἱστορεῖ Ἀριστείδης ὁ Μιλήσιος ἐν πρώτῃ Σικελικῶν. *Sicut narrat Ariſtides Mileſius in libro primo rerum Sicularum*. Item Ἱστορίαι. *Ibidem*. Καθάπερ ἱστορεῖ Ἀριστείδης ὁ Μιλήσιος ἐν τρίτῃ Ἱστοριῶν. *Sicut narrat Ariſtides Mileſius in libro tertio Hiſtoriarum*. Eiuſdem Ἰταλικὰ citat idem eodem libro, pluribus locis, & alibi laudat libro XL. Καὶ τοὺς οἰκείους ἐξέσωσε τῶν κακῶν, ὡς Ἀριστείδης ἐν τεσσαρακοστῷ Ἰταλικῶν. *Et ſuos ex malis liberavit, ut Ariſtides in libro* XL. *rerum Italicarum*. Etiam Περσικά. *Ibidem*: ὡς Ἀριστείδης ἐν πρώτῃ Περσικῶν, *ut Ariſtides in libro primo rerum Perſicarum*. Citat quoque Stobaeus Serm. VII. Et Μιλησιακά. Plutarchus iterum in M. Craſſo. Τὴν δὴ γερουσίαν ἐπ Σελευκέων ἀθροίσας, εἰσήνεγκεν ἀκόλαστα βιβλία τῶν Ἀριστείδου Μιλησιακῶν. *Senatu vero Seleucienſi convocato, protulit laſcivos libros ex Mileſiacis Ariſtidis*. Appianus Parthica. Εἰσήνεγκεν ἀκόλαστα βιβλία τῶν Ἀριστείδου Μιλησιακῶν. *Protulit laſcivos libros ex Mileſiacis Ariſtidis*. Harpocration in δερμιςής. Ὡς ὑποσημαίνεται καὶ ἐν τῇ ἕκτῃ Μιλησιακῶν Ἀριστείδου. *Vt ſubindicatur quoque in libro ſexto ex Mileſiacis Ariſtidis*. Meminit Ariſtidis, ſed ſine ullo Operis titulo, Stephanus in ἀραὶ, & Apoſtolius in Proverb. Ἐς κόρακας, Arrianus in Epict. 496.(b)

ARISTIPPVS *Cyrenaeus*.

Vide de eius ſcriptis Diogenem Laert. p. 143. Scripſit Περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. Diogenes Laertius in Periandro lib. I. Φησὶ δ' Ἀρίστιππος ἐν πρώτῳ Περὶ παλαιᾶς τρυφῆς περὶ αὐτοῦ τάδε. *Ariſtippus autem in libro primo De veteri luxuria de illo haec dicit*. Et in Socrate lib. II. Οὗ καὶ ἐρασθῆναί φησιν αὐτὸν Ἀρίστιππος ἐν τετάρτῳ Περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. *A quo etiam illum amatum eſſe ait, Ariſtippus in libro quarto De veteri luxuria*. Et in Polemone lib. IV. Καὶ ἐρασθῆναι αὐτὸν φησιν Ἀρίστιππος ἐν τετάρτῳ Περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. *Et amatum eſſe illum dicit Ariſtippus in libro quarto De veteri luxuria*. Item, Περὶ φυσιολογιῶν. Citat idem Diogenes in Pythagora lib. VIII. Φησὶ δ' Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναϊκὸς ἐν τῷ Περὶ φυσιολογιῶν, Πυθαγόραν αὐτὸν ὠνομάσθαι, ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἠγόρευεν οὐχ ἧττον τοῦ Πυθίου. *Verum inquit Ariſtippus Cyrenaeus in libro De Phyſiologiis, Pythagoram illum nominatum eſſe, quia veritatem dixit non minus quam Pythius*.(c)

ARISTIPPVS *Alter*.

Scripſit Ἀρκαδικά. Diogenes Laertius in Ariſtippo lib. II. Γεγόνασι δ' Ἀρίστιπποι τέτταρες· περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος· καὶ δεύτερος ὁ περὶ Ἀρκαδίας γεγραφώς. *Fuerunt autem Ariſtippi quatuor; de quo loquimur; & ſecundus, qui de Arcadia ſcripſit*. Clemens Strom. I. Ἄπις τε ὁ Ἄργους βασιλεὺς Μέμφιν οἰκίζει, ὥς φησιν Ἀρίστιππος ἐν πρώτῃ Ἀρκαδικῶν. *Apiſque Argivus rex Memphin condit, ut perhibet Ariſtippus in libro primo rerum Arcadicarum*. Schol. Theocriti p. 7. & Schol. Apollonii 162.(d)

ARISTOBVLVS *Caſſandreus*.

Saepe citatur ab Athenaeo, & diſertim eius Ἱστορίαι lib. X. Ὡς Λυγκεὺς ὁ Σάμιος φησιν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι, καὶ Ἀριστόβουλος καὶ Χάρης ἐν ταῖς Ἱστορίαις. *Vt Linceus Samius ait in Commentariis, & Ariſtobulus, & Chares in Hiſtoriis*. Scripſit τὰ Ἀλεξάνδρου. Arrian. 158. Saepe citat Plutarchus in Alexandro, & Demoſthene. Incepit vero has ſcribere annos natus LXXXIV. uti teſtis Lucianus in Macrob. Ἀριστόβουλος δὲ ὁ Κασσανδρεὺς ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βεβιωκέναι. Τὴν Ἱστορίαν δὲ, τέταρτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονὼς, ἤρξατο συγγράφειν· ὡς αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τῆς Πραγματείας λέγει. *Ariſtobulus autem Caſſandreus ſupra nonaginta annos vixiſſe dicitur. Hiſtoriam vero, annos quatuor & octoginta natus, incepit conſcribere; ut ipſe in initio Operis dicit*. Eius Ἰταλικὰ laudat Plutarchus in Parallelis. Ῥωμαῖοι δὲ πιστεύσαντες, ἀνεχώρησαν, ὡς Ἀριστόβουλος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν. *Romani autem credentes, profecti ſunt, ut Ariſtobulus in libro tertio rerum Italicarum*. Menander Rhetor cap. Πῶς χρὴ χώραν ἐπαινεῖν. Εἰ δὲ νήσῳ ἐοικυῖα, ἅτε περὶ Τύρου Ἀριστόβουλος ἱστόρησας. *Si vero inſulae ſimilis ſit, quae de Tyro Ariſtobulus narravit*. Scripſit quoque Μονομαχίαν Ἀλεξάνδρου καὶ Πώρου. Lucianus de Scrib. Hiſt. Ὥσπερ Ἀριστόβουλος Μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πώρου. *Sicut Ariſtobulus, qui ſingulare certamen Alexandri, & Pori ſcripſit*.(e)

ARISTOCLES.

Vide Notas ad Ariſtoxenum p. 145. Scripſit, Περὶ τῆς Λακώνων Πολιτείας. Athenaeus lib. 4. Καὶ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ πρότερῳ καὶ ἑπτὸς τῶν Λακώνων Πολιτείας. *Ariſtocles in priore, & hic Laconum Reipublicae*. Item, Περὶ χορῶν. Idem alibi eodem libro. Ἱστορεῖ δὲ τοῦτο Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ Περὶ χαρῶν, ὕστερόν πως λέγων. *Id vero narrat Ariſtocles in libro De choris, ſic fere lobuens*. Etiam Ἰταλικά. Plutarchus in Parallelis. Οἱ δὲ γνοὺς τάληθὲς, ἐφλαύδευσεν, ὡς Ἀριστοκλῆς ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν. *Quum autem veritatem agnoviſſet, in exiliam miſit, ut Ariſtocles*

[a] ARISTIDES Locrus Philoſophus.
[b] ARISTIDES QVINTILIANVS Muſicus CXX.
[c] ARISTIPPVS Cyrenaeus alter Philoſophus.
[d] ARISTIS Grammaticus.
ARISTO Alexandrinus Peripateticus.
[e] ARISTOBVLVS Iudaeus Peripateticus.

Digitized by Google

Stocles in libro tertio rerum Italicarum. Et mox in ipso libri fine. Ἣν Ῥωμαῖοι παραγώγως Πραίνεσον καλοῦσιν, ὡς ἱστορεῖ Ἀριστοκλῆς ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν. *Quam Romani derivative Praeneste nominant, ut narrant Aristocles in libro tertio rerum Italicarum*. Et, Περὶ διαλέκτου. Auctor Etymol. in κῦμα. Τὸ δὲ θῦμα ἱστορεῖ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ Περὶ διαλέκτου, ἐκτεινόμενον. *Thyma vero refert Aristocles in libro De dialecto, extensum*. Puto hunc ipsum esse, quem citat Varro de L. L. lib. IX. Vide ARISTAS. Eius versus aliquot profert AElianus Hist. Anim. lib. XI. cap. IV.

ARISTOCLES *Lampsacenus*.

Suid. 429.

ARISTOCLES *Messenius*.

Idem ibidem.

ARISTOCLES *Pergamenus*.

Idem ibidem.

ARISTOCLES *Rhodius*.

Erotianus in Prooemio. Περὶ ὧν γεγράφασιν Ἀριστοκλῆς καὶ Ἀριστοπέας οἱ Ῥόδιοι. *De quibus scripserunt Aristocles, & Aristopeas Rhodii*. Vide Strabonem 451.

ARISTOCRATES.

Citatur a Stephano in Ἀβαντὶς sine ullo Operis titulo. Item Sophoclis Scholiasti ad Trachinias. Διαφωνεῖται δὲ ὁ τῶν Εὐρυτιδῶν ἀριθμός. Ἡσίοδος μὲν γὰρ, τεσσαράς φησιν ἐξ Εὐρύτου, καὶ Ἀντιόχης, παῖδας· Ἀριστοκράτης δὲ, τρεῖς. *In controversia autem est Eurytidarum numerus. Nam Hesiodus quidem quatuor adfirmat liberos ex Euryto & Antioche; Aristocrates autem, tres*. Sed τὰ Λακωνικὰ laudat Athenaeus lib. III. Ἀριστοκράτης γοῦν ἐν τετάρτῳ Λακωνικῶν, &c. *Aristocrates igitur in libro* IV. *rerum Laconicarum, &c.*

ARISTOCREON.

Inter Geographos ponit Plinius lib. VI. cap. XXIX. *Simili modo & de mensura eius varia prodidere: primus Dalion ultra Meroen longe subvectus: mox Aristocreon, Bion, & Basilis*.

ARISTOCRITVS.

Sophocles ad Apollonii lib. I. Καὶ Ἀριστοκρίτος φησιν, ὅτι Ἀρέα θυγάτηρ ἐγένετο Κλεόχου. *Et Aristocritus ait, quod Areia filia fuerit Cleochi*. Parthenius Erotic. XI. Περὶ Βίβλιδος ἱστορεῖ Ἀριστόκριτος, καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος Καύνου κτίσει. *De Biblide narrat Aristocritus, & Apollonius Rhodius in Cauni origine*. Et expresse τὰ πρὸς Ἡρακλεόδωρον ἀντιδοξούμενα adlegat Clemens Strom. V. Ἀριστόκριτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ τῶν πρὸς Ἡρακλεόδωρον ἀντιδοξουμένων, μέμνηταί τινος ἐπιστολῆς. *Aristocritus autem in libro primo de iis quae contraria existimantur ad Heracleodorum, meminit cuiusdam epistolae*.

ARISTODEMVS.

Meminit huius Schol. Eurip. 286. Auctor Etymologici in Διόνυσος. Οἱ δὲ, ἀπὸ τοῦ Διὸς ὑετοῖς κεράννυσθαι, ὅ ἐστιν ὕδασιν, ὡς πιθανεύεται Ἀριστόδημος. *Hi vero, ab Iove imbribus misceri, quod est aquis, ut probabiliter scribit Aristodemus*. Respexit sine dubio Opus, quod ab eo inscriptum, Μυθικὴ Συναγωγή. Laudat Plutarchus in Parallelis. Ὡς Ἀριστόδημος ἐν τρίτῃ Μυθικῇ Συναγωγῇ. *Vt Aristodemus in tertia Collectione Mythica*. Eiusdem sunt, Γελοῖα Ἀπομνημονεύματα. Athenaeus lib. VI. Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ Γελοίων Ἀπομνημονευμάτων παρασίτους ἀναγράφει Ἀντιόχου μὲν τοῦ βασιλέως. *Aristodemus autem in libro secundo Ridicularum Historiarum parasitos scribit Antiochi quidem regis*. Et iterum libb. VIII. & XIII. Citat idem Περὶ Πινδάρου lib. XI. Ἀριστόδημος δ' ἐν τρίτῳ Περὶ Πινδάρου, τοῖς Σκίρροις φησὶν Ἀθήναζε ἀγῶνα ἐπιτελεῖσθαι, τῶν ἐφήβων δρόμου. *Aristodemus autem in libro* III. *De Pindaro, in Scirrhis ait prope Athenas certamen celebrari, epheborum cursum*. Et saepe Schol. Pindari, etsi non expresso Opere. Ἐπιτομὴ τῆς καθόλου Ἡρωδιανοῦ. Suidas. Ἀριστόδημος, Ἐπιτομὴν τῆς καθόλου Ἡρωδιανοῦ ἔγραψε πρὸς Δαναόν. *Aristodemus, Epitomen universalis doctrinae Herodiani scripsit ad Danaum*. Et puto hunc ipsum esse quem citat Varro de L. L. lib. IX. Vide ARISTAS. (a)

ARISTODEMVS *Alexandrinus*.

Sch. Pind. 436.

ARISTODEMVS *Carius*.

Περὶ Γραφικῆς, Philostratus pag. 731.

ARISTODEMVS *Eleus*.

Meminit eius Harpocration in Ἑλλανοδίκαι.

ARISTODEMVS *Nicaeus*.

Eius sunt, Ἱστορίαι. Parthenius Erot. VIII. Περὶ Ἡρίππης ἱστορεῖ Ἀριστόδημος ὁ Νικαεὺς (ita scribo, non Νησεὺς) ἐν πρώτῃ Ἱστοριῶν. *De Herippe narrat Aristodemus Nicaeensis in libro primo Historiarum*. (b)

ARISTODEMVS *Thebanus*.

Scripsit Περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν Ὁμόλων. Theocriti Scholiastes Idyll. VII. Ὅμολος ὄρος Θετταλίας, ὡς Ἔφορος, καὶ Ἀριστόδημος ὁ Θηβαῖος, ἐν οἷς ἱστορεῖ Περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν Ὁμόλων. *Homolus autem Thessaliae mons, ut Ephorus, & Ari-*

(a) ARISTODEMVS AEgiensis Platonicus XCV.
(b) ARISTODEMVS Nisaeus Historicus.

ARISTODEMVS Nysaeus alter Grammaticus.

Digitized by Google

& Aristodemus Thebanus, in quibus inquirit De festo Homolorum. Eiusdem puto esse Θηβαϊκὰ Ἐπιγράμματα, quae laudat Sophocles ad Apoll. lib. 11. Ὅτι ὑ κατεπολέμησεν Ἰνδὸς ὁ Διόνυσ@, Διονύσιός φησι, ϗ Ἀριςόδημ@, ἐν πρώτῳ Θηβαικῶν Ἐπιγραμμάτων. *Bacchum vero Indos debellavisse, Dionysius ait, & Aristodemus in libro primo Thebaicorum Epigrammatum*. Suidas in Τελμισία. Περὶ τῆς Τελμισίας ἀλώπεκ@ οἱ τὰ Θηβαικὰ γεγραφότες ἱκανῶς ἱςορῆσι, καθάπερ Ἀριςόδημ@. *De vulpe Thelmissea, qui Thebaica scripserunt, sufficienter inquirunt, ut Aristodemus*. Et hunc puto esse quem laudat Schol. Euripidis Phoenissis. Ὁ Ἀριςόδημ@ ὐδαμοῦ ἐν ταῖς Θήβαις φησὶ τῶν Νιοβιδῶν εἶναι τάφον. *Aristodemus nullibi sepulcrum Niobidarum esse Thebis inquit*. Item quae de Hectoris apud Thebanos sepulcro Schol. Hom. 220. (a)

ARISTOGENES *Thasius*.

Vide Suidam in Ἀριςογένης Θάσι@. (b)

ARISTOMACHVS.

De vini adparatu scripsisse eum testatur Plinius lib. xiv. cap. xix. *Verum & de adparatu vini dixisse conveniat, quum Graeci privatim ea praecepta condiderint, artemque fecerint, sicut Euphronius & Aristomachus*. Columella 395. (c)

ARISTON.

Meminit eius Schol. Pind. 332. Scripsit, Περὶ Ἡρακλείτου. Diogenes Laertius in Heraclito lib. ix. Λέγειν τε Ἀρίςωνα ἐν τῷ Περὶ Ἡρακλείτου, καὶ τὸν ὕδερον αὐτὸν θεραπευθῆναι. *Et dicere Aristonem in libro de Heraclito, & ipsum hydropem sanari*. Ἀθλωαίων ἀποικία Plutarch. 11. 365. Et, Περὶ Ἀθλωαίων Ἀποικίας. Plutarchus de Isde & Osir. Ἀρίςων τοίνυν ὁ γεγραφὼς Ἀθλωαίων Ἀποικίαν, ἐπιςολῇ τινι Ἀλεξάρχου περιπέσειν νῇδ@. *Ariston utique, qui scripsit Athenienstium coloniam, in epistolam quamdam Alexarchi inciderit*.

ARISTON *Alexandrinus*.

Peripateticus erat, eiusque mentio occurrit apud Diogenem loco citato p. 539.

ARISTON *Ceus*.

Eius sunt, Ἐρωτικὰ Ὅμοια. Athenaeus lib. x. Ἀρίςων δ' ὁ Φιλόσοφ@ ἐν Ἐρωτικῶν Ὁμοίων δευτέρῳ, Πολέμωνά φησι τὸν Ἀκαδημαϊκὸν, &c. *Ariston autem Philosophus in Amatoriorum Similium libro* 11. *Polemonem ait Academicum &c*. Iterum lib. xii. Καί μοι δοκεῖ Ἀρίστων ὁ Κεῖ@ ὁ περιπατητικὸς ὐ κακῶς εἰρηκέναι ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ τῶν Ἐρωτικῶν Ὁμοίων. *Et mihi videtur Ariston Ceus Peripateticus non male dixisse in libro* 11. *Amatoriorum Similium*.

(a) ARISTODEMVS Tragicus Platonicus.
(b) ARISTOGENES Cnidius Medicus. ARISTOGITO Rhetor.

Et occurrit rursum lib. xv. Citat quoque Stobaeus Serm. iv. xiii. lxxvii. lxxx. xcii. Vide plurima eius scripta apud Diog. Laertium p. 538.

ARISTON *Chius*.

Huius Scripta vide apud Diogenem Laertium p. 538. Athenaeus lib. 11. Καλῶς ὖν Ἀρίςων ὁ Χῖός φησι, ἥδιςον ποτὸν εἶναι, τὸν ἅμα μὲν γλυκύτητ@, ἅμα δ' εὐδίας κοινωνοῦντα. *Recte igitur Ariston Chius ait, suavissimam potionem esse, quae simul particeps est dulcedinis & tranquillitatis*. Eius sunt Θήσεις. Sophocles ad Apoll. lib. iv. Καὶ Ἀρίςων ὁ Χῖος ἐν ταῖς Θέσεσι, ϗ Διονύσι@ ὁ Χαλκιδεὺς ἐν πρώτῳ Κτίσεως, τὰ αὐτά φασι. *Et Ariston Chius in Thesibus, & Dionysius Chalcidensis in libro primo Originis, eadem dicunt*. Corrigendus Schol. Aristoph. ad Nubes, qui haec transscripsit verbo tenus; nam male illic hodie editur, Καὶ Ἀρισίας ὁ Χῖ@. Meminit eius Galenus de Hippocr. & Plat. Dogm. libb. v. & vi.

ARISTON *Iliensis*.

Hic quoque Peripateticus fuit, & videndus de eo Diogenes in Zenone lib. vii. p. 539.

ARISTON *Tragicus*.

Et huius meminit Diogenes loco citato. Eiusque, ut puto, Λύκων est, cuius meminit Plutarchus lib. de Aud. Poet. Τὰ Αἰσώπεια μυθάρια, ϗ τὰς ποιητικὰς ὑποθέσεις, καὶ τὸν Ἄβαριν τὸν Ἡρακλείδου, καὶ τὸν Λύκωνα τοῦ Ἀρίςωνος διερχόμενοι. *AEsopicas fabellas, & poeticas hypotheses, & Abarin Heraclidae, & Lyconem Aristonis percurrentes*.

ARISTONICVS *Alexandrinus*.

Meminit illius Sch. Pind. iv. Servius ad AEneid. 111. *Sicut Alexarchus Historicus Graecus, & Aristonicus, referunt*. Vide Suidam in Ἀριςόνικ@, & Photium 474. Eius Opus, Περὶ σημείων τῆ Ὁμήρου. Etymologici Auctor in Λύχν@. Οὕτως Ἀριςόνικ@ ἐν τῷ Περὶ σημείων Ὁμήρου. *Sic Aristonicus in libro De signis Homeri*. In Ἔψαι. Ὡς Ἀριςόνικ@ ἐν σημείοις. *Vt Aristonicus in signis*. Et videndus iterum in ὀπή. Eius ὑπόμνημα laudat Ammonius de diff. Verb. in ὀλίγον. Περὶ τῆς Μενελάου πλάνης, Strabo 26. (d)

ARISTONYMVS.

Vide Suidam, Hes. 148. 769. Eius Opus, Ἡλι@ ῥιγῶν. Athenaeus lib. vii. Ἀριςώνυμος Ἡλίῳ ῥιγοῦντι. ὡς' ὅτ' ἀφύλλου νῦν ἐσθ' ἁπλῶς. *Aristonymus in Sole algente: sicut neque aphuam nunc licet simpliciter*. Et postea iterum. Ἧς μνημονεύϛ Ἀριςώνυμ@ ἐν Ἡλίῳ ῥιγοῦντι. ὁ

(c) ARISTOMENES Comicus.
(d) ARISTONICVS Tarentinus Historicus.

Digitized by Google

τι. ὁ γέ τοι Σικελὸς ταῖς μεμβραφύαις προσέοικεν ὁ καρκινοβάτης. *Cuius meminit Aristonymus in Sole algente. Siculus tamen ille, carcinobates similis est membraphuis.* Sed priore loco mendosa est lectio, rescribendumque, Ω"ς' ὅτ' ἀφύη νῦν ἐςι σαφῶς. *Vt nec aphia nunc sit plane.* Plenius exstat apud Etymologici Auctorem, qui utrumque hunc Athenaei locum comprehendit in Βεμβράς. Α'ριςώνυμος, ταῖς μεμβραφύαις προσέοικεν ὁ καρκινοβάτης, καὶ αὖθις· ὅτ' ἀφύη νῦν ἐςι σαφῶς, ὅτ' αὖ βεμβρὰς κακόδαιμον. *Aristonymus, membraphuis similis est carcinobates; & rursum: nec apua nunc est plane, nec rursus bembras cacodaemon.* Eiusdem Θησεὺς laudatur ab eodem Athenaeo lib. III. Plutarchus De flum. citat incerti Operis librum III. Ε'γέννησεν υἱὸν Μῆδον, ὃς ἀκμάσας, εἰς τιμὴν τῦ συγκυρήματος, τὸν ποταμὸν Τίγριν μετωνόμασεν· καθὼς ἱςορεῖ Α'ριςώνυμος ἐν τρίτῳ. *Procreavit filium Medum, qui quum adolevisset, in honorem eius, quod acciderat, fluvium Tigrim transnominavit; ut narrat Aristonymus in libro* III. Ex eius Tomariis multa producuntur apud Stobaeum Serm. III. IV. V. X. XIII. XIV. XXI. XXIII. XXXVIII. XCV. CI. CIV. Sic Κοιναὶ διατριβαὶ, apud eumdem commemorantur, Sermon. XXXVIII.

ARISTOPEAS *Rhodius.*

Erotianus in Prooemio. Περὶ ὧν γεγράφασιν Α'ριςοκλῆς καὶ Α'ριςοτέας οἱ Ρ'όδιοι, καὶ μετὰ πάντας Α'ντίγονος καὶ Δίδυμος οἱ Α'λεξανδρεῖς. *De quibus scripserunt Aristocles & Aristopeas Rhodii, & post omnes Antigonus & Didymus Alexandrini.*

ARISTOPHANES *Atheniensis, Comicus.*

Huc transfer Aristophanem nostrum (a). Scripsit Comoedias LIV. ex his XI solae supersunt. Nomina omnium ecce ista: Α"γηρος, apud Athenaeum lib. XIV. Αἰολοσίκων, libb. III. & VII. Hephaestion. Δἰμέτρα μὲν τὰ ἐξ Αἰολοσίκωνος Α'ριςοφάνης. *Dimetra quidem illa ex AEolosicone Aristophanis.* Meminit etiam eius Scholiast. ad Pacem. Καὶ αὐτὸς δὲ Α'ριςοφάνης ὡς γαςρίμαργον τὸν Η'ρακλέα κωμῳδεῖ καὶ ἐν Ο"ρνισι, καὶ ἐν Αἰολοσίκωνι. *Sed & ipse Aristophanes ut helluonem Herculem irridet & in Avibus, & in AEolosicone.* Αἰολοσίκων δεύτερος, Athenaeus lib. IX. Α'νάγυρος, libris IV. VII. & IX. & Etymolog. in βυκέφαλος. Α'μφιάραος, Athen. lib. IV. Hephaestion p. 30. Erotianus. Ὡς καὶ Α'ριςοφάνης ἐν Α'μφιαράῳ, καὶ Στράτλις ἐν Φοινίσσαις. *Sicut & Aristophanes in Amphiarao, & Strattis in Phoenissis.* Videndus etiam Etymologici Auctor in ἀντιβολῷ Α'ποκοτλαβίζοντες, Athenaeus lib. XI. Αὐτόλυκος. Erotianus. Α'ριςοφάνης δ' ὁ Κωμικὸς ἐν Αὐτολύκῳ φησὶν ἐπὶ καινοτέρας ἰδέας. *Aristophanes autem Comicus in Autolyco ait ad magis novas ideas.* Α'χαρνεῖς. Exstat hodie. Βαβυλώνιοι, Aristoteles Rhet. lib. III. cap. II. Schol. ipsius Comici 390. Stephanus in Λακεδαίμων. Λέγεται δὲ καὶ Λακεδαιμονιάζω, ὡς Α'ριςοφάνης Βαβυλωνίοις. *Dicitur autem etiam* Λακεδαιμονιάζω, *ut Aristophanes in Babyloniis.* Etymolog. in ζώςειον. Α'ριςοφάνης Βαβυλωνίοις, ζώςειον, ὡς Ω'ρος ὁ Μιλήσιος εἴρηκεν. *Aristophanes in Babyloniis,* ζώςειον (*pistrinum*) *ut Orus Milesius dixit.* Zenobius Cent. II. Proverb. XXII. Μέμνηται ταύτης Α'ριςοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις. *Meminit huius Aristophanes in Babyloniis.* Videndus item Apostolius in Σαυίων ὁ δῆμος, Athenaeus libris III. & XI. Βάτραχοι. Exstant. Γεωργοί. Hephaestion. Οὕτω γοῦν τὸ τολυθρύλλητον πεντάμετρον συντιθέασιν, ὃ παραδείγματα ἐκ τῶν Α'ριςοφάνους Γεωργῶν. *Sic itaque valde celebratum pentametrum constituunt, cuius exempla ex Aristophanis Agricolis.* Zenobius Cent. II. Proverb. XXVII. Μέμνηται αὐτῆς Α'ριςοφάνης ἐν Γεωργοῖς. *Meminit eius Aristophanes in Agricolis.* Etymolog. in γλικόμηλος, ἐλαΐζειν, & ὄρχατος. Athenaeus libris III. XI. & XIV. Et censeo corrigendum AElianum Hist. Animal. lib. XII. cap. IX. ubi scribitur ἐν τῷ Γηρολόφῳ. Malim, ἐν τῷ Γεωργῷ. Aut certe, ἐν τῷ Γερυτάδῃ, *in Gerutada.* Nam & Fabula erat, inscripta Γηρυτάδης. Erotianus. Ὡς καὶ Α'ριςοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ φησί. *Sicut & Aristophanes in Gerutada ait.* Scholiastes Sophoclis ad Electram. Καὶ ταῦτα Α'ριςοφάνης παρῴδηκεν ἐν Γηρυτάδῃ. *Et haec Aristophanes in Gerutada tradidit.* Citat etiam Etymol. in Η'ίειν, Harpocration in βωμολοχεύεσθαι, ἑρμᾶς, & ναῖς, & Athenaeus pluribus locis. Γῆρας. Athenaeus libris III. IV. & VII. Phrynichus in Eclog. Dict. Attic. Χρὴ ὧν Α'ριςοφάνει ἀκολουθοῦντας λέγειν. ἐν γὰρ τῷ Γήρᾳ φησί. *Oportet enim Aristophanis sectatores dicere. In Senectute enim dicit.* Scholiastes Nicandri ad Theriaca. Ὡς ὃ καὶ Α'ριςοφάνης ἐν τῷ Γήρᾳ, γυναῖκα ποιήσας ἐπὶ ζεύγους ὄνων ὀχουμένην παράγει τινὰ ἐρῶντα αὐτῆς. *Vt vero Aristophanes quoque in Senectute, mulierem fingens quae bigis asinorum vehebatur, introducit quemdam eius amatorem,* Meminit item Priscianus lib. XVIII. & Etymologici Auctor μορμολυκεῖον. Δαίδαλος. Erotianus. Καὶ Α'ριςοφάνης ἐν Δαιδάλῳ φησίν. *Et Aristophanes in Daedalo ait.* Clem. Strom. VI. Πλάτων ὁ Κωμικὸς, καὶ Α'ριςοφάνης ἐν τῷ Δαιδάλῳ, τὰ ἀλλήλων ὑφαιροῦνται. *Plato autem Comicus, & Aristophanes in Daedalo, subfurantur invicem.* Et Suidas in ὄνος σκιὰ, Athenaeus locis compluribus. Δαιταλεῖς. Athenaeus persaepe. Phrynichus Eclog. Dict. Attic. Ε'στι μὲν ἡπήσατθαι, ἅπαξ παρ' Α'ριςοφάνει ἐν Δαιταλεῦσι παίζοντι τὰς Η'σιόδου ὑποθήκας. *Est quidem ἡπήσασθαι (sarcire) semel apud Aristophanem in Convivis illudentem praeceptis Hesiodi.* Etymologici Auctor. Δαιταλεὺς, ὁ εὐωχητής. Α'φ' οὗ δρᾶμα Α'ριςοφάνους ὠνόμασται Δαιταλῆς. Δαιταλεὺς, *conviva. A quo fabula Aristophanis nominata est* Δαιταλῆς (*convivae.*) Corrigendus est Galenus in Lex. Hippocr. in Prooemio. Νομίζω δέ σοι τὰ ὑπὸ Α'ριςοφάνους ἀρκέσειν, τὰ ἐκ τῶν Δαιταλέων ὧδέ πως ἔχοντα. *Puto sane illa Aristophanis tibi sufficere, quae ex Convivis ita ferme se habent.* Et mox. Προβάλ-

(a) Hinc colligi videtur *Meursium* libellum De Aristophane conscripsisse, quemadmodum fecit De AEschylo, Sophocle, & Euripide.

Digitized by Google

βάλλῃ γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ δράματι ὁ ἐκ τοῦ δήμου τῶν Δαιταλέων πρεσβύτης, &c. *Proponit enim in illa fabula ex populo Convivarum ſenex, &c.* Vtrobique ſcribitur, Δεταλέων. Et ita recte olim etiam cenſuit Typographorum omnium maximus, & eruditiſſimus, Henricus Stephanus, cui numquam, pro tam praeclaris in Remp. Litterariam meritis, docti omnes dignas reddere gratias poterunt. Δαναΐδες, Athenaeus libris pluribus, Etymologici Auctor in ἀταλαίπωρον, & Scholiaſtes Ariſtophanis ipſius ad Plutum, & Pacem. Δηλία, Athenaeus lib. IX. Οὕτω δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Δηλίᾳ. *Sic autem dixit Ariſtophanes in Delia.* Δράματα, ἢ Νιόβη, Athenaeus libb. VII. & XI. Εἰρήνη, & Ἐκκλησιαζούσαι, exponit, Ἥρωες. Stephanus in Ἄργος. Λέγεται γὰρ καὶ Ἀργόλας Ἀριστοφάνης Ἥρωσιν. *Nam dicitur quoque Argolas. Ariſtophanes in Heroibus.* Diog. Laert. in Pythagora lib. VIII. Ἀριστοφάνης δὲ, τῶν ἡρώων φησὶν εἶναι τὰ πίπτοντα, λέγων ἐν τοῖς Ἥρωσι. *Ariſtophanes autem, heroum ait eſſe cadentia, dicens in Heroibus.* Citat Etymolog. in πίνω. Et Athen. lib. IX. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἥρωσι χερνίβιον εἴρηκεν. *Ariſtophanes autem in Heroibus* χερνίβιον (*polubrum*) *dixit.* Suidas quoque in ἀμφορεαφόρος. Θεσμοφοριάζουσαι· Athenaeus lib. I. Ὅτι Ἀριστοφάνους τὰς δευτέρας Θεσμοφοριαζούσας Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Θεσμοφοριασάσας ἐπιγράφῃ. *Ariſtophanis ſecundas* Θεσμοφοριαζούσας *Demetrium Troezenium* Θεσμοφοριασάσας *inſcripſiſſe.* Ἵππεῖς. Exſtat. Κένταυρος. Athenaeus lib. XIV. Ἧς μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Νεμέσῃ, καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ἀμαζόσιν, Ἀριστοφάνης τ' ἐν Κενταύρῳ. *Cuius meminit Cratinus in Nemeſi, & Cephiſodorus in Amazonibus, Ariſtophaneſque in Centauro.* Κώκαλος. Athenaeus libb. IV. & XI. Erotianus. Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ φησὶ, παρέσο. καὶ ἔρριβεν ἱμάτια. *Et Ariſtophanes in Cocalo ait, remiſit. contrivit veſtes.* Zenobius Cent. VI Proverb. XLVII. Μέμνηται ταύτης Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ. *Meminit huius Ariſtophanes in Cocalo.* Clemens Strom. VI. Τὸν μέντοι Κώκαλον, τὸν ποιηθέντα ἀραρότως τῷ Ἀριστοφάνει, ποιεῖ Φιλήμων ὁ Κωμικός. *Hunc vero Cocalum, apte compoſitum ab Ariſtophane, fecit Philemon Comicus.* Heſych. in ἰπνός. Λημνίαι, Athenaeus libris VII. & IX. Harpocration in ἀρκτεῦσαι. Λυσιστράτη. Exſtat. Νεφέλαι. Exſtat. Δεύτεραι Νεφέλαι. Athenaeus lib. VIII. Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις δευτέραις, ὀψοφαγεῖν οὐδὲ κιχλάζειν. *Ariſtophanes in Nubibus ſecundis, opſoniis veſci non pingues epulari turdos.* Νῆσοι. Etymologici Auctor. Ἔλυμος, σπέρμα τι, ὃ ἐψῶντες οἱ Λάκωνες ἤσθιον. Ἀριστοφάνης Νήσοις. *Elymos, ſemen aliquod, quod coctum Lacones edebant. Ariſtophanes in Inſulis.* Et iterum alibi. Ἔνδημος, ὁ μὴ ἀποδημῶν· ἐπίδημος ἢ, ὁ ἐπιδημῶν ξένος. καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Νήσοις. *Incola, qui non peregrinatur. Domeſticus autem, verſans inter nos peregrinus: & apud Ariſtophanem in Inſulis.* Νιόβη, Schol. Eurip. 286. Ὀλκάδες, Stephanus in Φάσις, Harpocration in ἐπίγυον, Schol. Ariſtophan. ad Acharn. & Athenaeus libb. III. & VII. Ὄρνιθες. Exſtant. Πελαργοί. Ipſe eius Scholiaſtes ad Plutum. Κακόβιός τις καὶ φιλοχρήματος, καὶ σκνιφὸς κωμῳδεῖται, ὡς ἐν Πελαργοῖς εἴρηται περὶ τούτου. *Durior quidam vivens & avarus, & tenuiter vivens irridetur, ut de illo in Ciconiis dicitur.* Et Athenaeus lib. IX. Πελασγοί. Athenaeus lib. VI. Ἀριστοφάνης Πελασγοῖς, *Ariſtophanes in Pelaſgis.* Sed ſcribendum cenſeo, Πελαργοῖς; ut & apud Pollucem lib. X. capit. XLIV. Περιαγής. Schol. Ariſtoph. ad Aves. Δηλοῖ δὲ τοῦτο Ἀριστοφάνης ἐν Περιαγῇ. *Manifeſtat autem illud Ariſtophanes in Periangei.* Πλατανισταί, Etymologici Auctor in αἰδοιέστατος. Πλοῦτος. Exſtat. Πλοῦτος δεύτερος, Athenaeus lib. IX. Πολύειδος, Etymolog. in ἔρημος, & Θησειοστρίψ. Ποάστριαι, Schol. Ariſtoph. ad Aves p. 602. Προάγων, Athenaeus libb. III. IX. X. & XI. Πυθαγόρειοι, Athen. lib. IV. Σερίφοι, eius Schol. ad Veſpas. Ὧδε μὲν ὡς Φιλόκυβος ὁ Ἀμυνίας κωμῳδεῖται, ἐν δὲ Σερίφοις ὡς ἀλαζών. *A quo quidem ut Philocybus Aminiae filius irridetur, in Seneſcentibus virginibus autem, ut oſtentator.* Σκηναί, Athenaeus libro IV. & VII. Harpocration in δήμαρχος. Σφῆκες. Exſtat. Ταγηνισταί, Athenaeus multis locis, & Etymologici Auctor in ἦτρον, & κωνῆσαι, Harpocration in ἀπολαχεῖν, & Schol. Ariſtoph. ad Nubes. Τελμισσεῖς, Athenaeus libb. VII. & XV. Stephanus in Τελμισσός. Etymologici Auctor corrigendus eſt in Ἀρίσυλλος; ubi editur, Ἀριστοφάνης ἐν Τελμισσοῖς, *Ariſtophanes in Telmiſſis*, pro, Ἀ. ἐν Τελμισσεῦσι. Rectius apud eumdem in μετάλλειον. Ὃ καὶ διὰ τοῦ γ γράφῃ Ἀριστοφάνης Τελμισσεῦσιν. *Quod etiam per γ ſcribit Ariſtophanes in Telmiſſenſis.* Τριφάλης. Athenaeus lib. XII. Καὶ Ἀριστοφάνης Τριφάλητι παρακωμῳδῶν πολλοὺς τῶν Ἰώνων. *Et Ariſtophanes in Triphaleti comoedia perſtringens multos Ionum.* Et Harpocration in διὰ μέσου τείχους. Φιλονίδης, Athenaeus lib. VIII. Φοινίσσαι libb. III. & IV. Ὧραι libb. IX. & XIV. Heſych. 327.

ARISTOPHANES *Byzantius, Grammaticus.*

Huius meminit AElianus Hiſt. Anim. lib. I. cap. XXI. lib. VII. capp. XXXIX. & XLVII. Scripſit Περὶ προσώπων. Athenaeus lib. XIV. Ὡς Ἀριστοφάνης φησὶν ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ Περὶ προσώπων. *Vt Ariſtophanes ait Byzantius in libro De perſonis.* Ἐπιτομὴ τῶν Ἀριστοτέλους περὶ φύσεως ζώων. *Epitome librorum Ariſtotelis de animalium natura*, Hippiatr. IV. Περὶ ἀναλογίας, Varro 140. Ἐκλογαὶ παράλληλοι, Euſeb. de Praep. Evang. 273. Item Φαινόμενα. Anonymus in Vita Arati. Καὶ γὰρ Εὔδοξος ὁ Κνίδιος ἔγραψε Φαινόμενα, καὶ Λάσος ὁ Μάγνης, οὐχὶ ὁ Ἑρμιονεύς, ἀλλ' ὁμώνυμος ἄλλος Λάσῳ τῷ Ἑρμιονεῖ· καὶ Ἕρμιππος, καὶ Ἡγησιάναξ, καὶ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος, καὶ ἄλλοι πολλοί. *Atqui Eudoxus Cnidius ſcripſit Phaenomena, & Laſus Magneſius, non Hermioneus, ſed alius eodem nomine ac Luſus Hermioneus; & Hermippus & Aegeſianax, & Ariſtophanes Byzantius & multi alii.* Et, Περὶ τῆς ἀχνυμένης σκυτάλης. Athenaeus lib. III. Μνημονεύων δ' αὐτῆς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ Περὶ τῆς ἀχνυμένης σκυτάλης συγγράμματι, ὁμοίας φησὶ εἶναι

εἶναι τὰς λεπάδας ταῖς καλυμέναις Τελλίναις. *Eius vero mentionem faciens Ariſtophanes Grammaticus in libro De facta ſcutala ſimiles dicit eſſe lepades ita dictis Tellinis.* Item Πρὸς τὰς Καλλιμάχου πίνακας. Idem Athen. lib. IX. Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς πρὸς τὰς Καλλιμάχου πίνακας, &c. *Ariſtophanes autem Grammaticus in libris contra Tabulas Callimachi.* Et ſimpliciter τὰ Ὑπομνήματα laudat Erotianus. Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Ὑπομνήμασί φησιν, ὅτι Θόας ὁ Ἰθακήσιος ἱστορεῖ παρὰ Φρυξὶ πικέριον καλεῖσθαι τὸ βούτυρον. *Ariſtophanes in Commentariis ait, Thoantem Ithaceſium narrare apud Phryges picerium adpellari butyrum.* Laudat τὰ εἰς Ἀριστοτέλη ὑπομνήματα Artemidorus lib. II. cap. XIV. Eiusdem eſt, Περὶ ἡλικιῶν. Athenaeus lib. IX. Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ Περὶ ἡλικιῶν φησι, &c. *Ariſtophanes autem grammaticus in libro De aetatibus ait, &c.* Euſtathius ad Odyſſ. lib. XIV. Οὓς δὴ δέλφακας, Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ Περὶ ἡλικιῶν τοὺς νέους χοίρους λέγει. *Quos ſane porcellos, Ariſtophanes grammaticus in libro De aetatibus iuniores porcos dicit.* Etiam Θηβαίων ὅροι. Stephanus in ἀντιχονδυλεῖς. Ὡς Ἀριστοφάνης, ὁ τοὺς Θηβαίους ὅρους γεγραφώς. *Vt Ariſtophanes, qui Thebanos terminos ſcripſit.* Idem, puto, Opus eſt, quod Θηβαϊκὰ nominat Suidas in Ὁμολώϊος Ζεύς. Et Βοιωτικά. Idem in Χαιρώνεια. Ἀριστοφάνης ἐν Βοιωτικῶν δευτέρῳ, *Ariſtophanes in Boeoticorum libro* II. Item, Περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων, *De meretricibus quae ſunt Athenis.* Citat Athenaeus lib. XIII. & Harpocration in ἀντίκυρα. Etiam Τετράμετρα. Zenobius Cent. I. Prov. LII. Ὅλως δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Τετραμέτροις ἐκφέρει. *Totam autem Ariſtophanes in Tetrametris effert.* Item, Γλῶσσαι Λακωνικαί. Athenaeus lib. III. Τοῦτο λέγων Ἀριστοφάνει εἰρηκέναι ἐν Λακωνικαῖς Γλώσσαις. *Illud dicens Ariſtophanem tradidiſſe in Laconicis Gloſſis.* Vide Heſych. 3. 113. 617. Huic ſimile alterum Opus, Ἀττικαὶ Λέξεις. Athenaeus lib. XIV. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀττικαῖς φησι Λέξεσιν, ἱμαῖος, ᾠδὴ μυλωθρῶν. *Ariſtophanes autem in Atticis inquit Dictionibus, himaeus, carmen molitorum.* Erotianus. Μέμνηται τῆς λέξεως Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν ταῖς Ἀττικαῖς Λέξεσι. *Meminit dictionis Ariſtophanes grammaticus in Atticis dictionibus.* Et iterum alibi. Ἀττικὴ ὅ ἡ λέξις, κειμένη καὶ παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Ἀττικαῖς Λέξεσι. *Attica autem dictio, poſita etiam apud Ariſtophanem in Atticis Dictionibus.*

ARISTOPHANES *Maleotes.*

Commemoratur inter Rei Ruſticae Scriptores a Varrone lib. I. cap. I. (a)

ARISTOPHANES *Tragicus.*

Scholiaſtes vetus Statii ad Theb. lib. XII. *Oedipus expulſus Creontis imperio confugit Epicolono, in quo locus erat Furiis conſecratus. Sed miſericordia Athenienſium illa ſede eſt erutus, hoſpitaliterque tractatus. Hanc tragoediam Ariſtophanes ſcripſit.*

(a) Aristophanes Sophiſta.

ARISTOPHON.

Eius Ἰατρὸς citatur ab Athenaeo lib. VI. Stob. Serm. VI. Βαβία, Stob. Serm. XCIV. Πειρίθους, Athen. lib. VII. Πλάτων, lib. XII. Καλωνίδης, lib. XIII. Πυθαγορισής, libb. VI. & XIII. Δίδυμοι, ἢ Ὄλαυρον, Poll. 434. 3.

ARISTOTELES I. *Stagirites.*

De eo, eiuſque Scriptis, ita Diogenes Laertius lib. IV. Συνέγραψε ἃ πάμπλειστα βιβλία, ἃ ἀπόλυθον ἡγησάμην ὑπογράψαι δὲ τὴν περὶ πάντας λόγους τἀνδρὸς ἀρετήν. *Conſcripſit autem complures libros, quos convenienter putabam, propter viri in omni ſermone praeſtantiam, ſubiicere.*

Περὶ δικαιοσύνης, ά. β'. γ'. δ'. *De iuſtitia, libros* I. II. III. IV.

Περὶ ποιητῶν, ά. β'. γ'. *De poetis,* I. II. III.

Περὶ Φιλοσοφίας, ά. β'. γ'. *De philoſophia,* I. II. III.

Πολιτικῶν, ά. β'. *De republica,* I. II.

Περὶ ῥητορικῆς, Γρύλλος, ά. *De rhetorica, Gryllus, unum.*

Νήρινθος, ά. *Nerinthus, unum.*

Σοφιστὴς, ά. *Sophiſta, unum.*

Μενέξενος, ά. *Menexenus unum.*

Ἐρωτικὸς, ά. *Amatorius, unum.*

Συμπόσιον, ά. *Convivium, unum.*

Περὶ πλούτου, ά. *De divitiis,* I.

Προτρεπτικὸς, ά. *Exhortatorius,* I.

Περὶ ψυχῆς, ά. *De anima,* I.

Περὶ εὐχῆς, ά. *De precatione,* I.

Περὶ εὐγενείας, ά. *De nobilitate,* I.

Περὶ ἡδονῆς, ά. *De voluptate,* I.

Ἀλέξανδρος, ἢ Ὑπὲρ ἀποίκων, ά. *Alexander, ſeu de colonis,* I.

Περὶ βασιλείας, ά. *De regno,* I.

Περὶ παιδειάς, ά. *De doctrina,* I.

Περὶ τἀγαθοῦ, ά. β'. γ'. *De bono,* I. II. III.

Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, ά. β'. γ'. *De Platonis legibus,* I. II. III.

Τὰ ἐκ τῆς πολιτείας, ά. β'. *De Republ.* I. II.

Οἰκονομικὸς, ά. *Oeconomicus,* I.

Περὶ φιλίας, ά. *De amicitia,* I.

Περὶ τοῦ πάσχειν, ἢ πεπονθέναι, ά. *De patiendo, ſive paſſum eſſe,* I.

Περὶ ἐπιστημῶν, ά. *De ſcientiis,* I.

Περὶ ἐριστικῶν, ά. β'. *De his, quae in contentionem cadunt,* I. II.

Λύσεις ἐριστικαὶ, δ'. *Solutiones litigioſae,* IV.

Διαιρέσεις σοφιστικαὶ, δ'. *Diviſiones Sophiſticae,* IV.

Περὶ ἐναντίων, ά. *De contrariis,* I.

Περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν, ά. *De ſpeciebus, & generibus,* I.

Περὶ ἰδίων, ά. *De propriis,* I.

Ὑπομνήματα ἐπιχειρητικοῦ, γ'. *Commentaria epicheretici,* III. (Simpl. in Categ. 16. a.)

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς, ά. β'. γ'. *Protenſiones de virtute,* I. II. III.

Ἔνστασις, ά. *Obiectionis defenſio,* I.

Περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων, ἢ κατὰ πρόσθεσιν, ά. *De his quae quot modis dicuntur, vel ſecundum propoſitum,* I.

Περὶ

Digitized by Google

Περὶ παθῶν ὀργῆς, ά. *De perturbationibus irae*, I.
Η'θικῶν, ά. β'. γ'. δ'. έ. *Moralium*, I. II. III. IV. V.
Περὶ στοιχέων, ά. β'. γ'. *De elementis*, I. II. III.
Υ'πὲρ ἐπιστήμης, ά. *De scientia*, I.
Περὶ ἀρχῆς, ά. *De principio*, I.
Διαιρέσεις, ιζ'. *Divisiones*, XVII.
Διαιρετικῶν, ά. *Divisibilium* I.
Ε'ρωτήσεως, καὶ ἀποκρίσεως, ά. β'. *De interrogatione, & responsione*, I. II.
Περὶ κινήσεως, ά. β'. *De motu*, I. II.
Προτάσεις, ἄ. *Protensiones*, I.
Προτάσεις ἐριστικαὶ, δ'. *Protensiones contentiosae*, IV.
Συλλογισμοὶ, ά. *Syllogismi*, I.
Προτέρων ἀναλυτικῶν, ά. β'. γ'. δ'. έ. ς'. ζ'. ή. θ'. *Priorum analyticorum*, I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX.
Α'ναλυτικῶν ὑστέρων μεγάλων, ά. β'. *Posteriorum analyticorum maiorum*, I. II.
Περὶ προβλημάτων, ά. *De quaestionibus*, I.
Μεθοδικὰ, ά. β'. γ'. δ'. έ. ς'. ζ'. ή. *De iis, quae ad methodum pertinent*, I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. (Simpl. in Categ. 16. a.)
Περὶ τοῦ βελτίονος, ά. *De meliore*, I.
Περὶ τῆς ἰδέας, ά. *De idea*, I.
Ο'ροι πρὸ τῶν τοπικῶν, ά. β'. γ'. δ'. έ. ς'. ζ'. *Definitiones ante topica*, I. II. III. IV. V. VI. VII.
Συλλογισμῶν, ά. β'. *Syllogismorum*, I. II.
Συλλογιστικὸν, καὶ ὅροι, ά. *Syllogisticum, & definitiones*, I.
Περὶ τοῦ αἱρετοῦ, καὶ τοῦ συμβεβηκότος, ά. *De elegibili, & de eo quod contingit*, I.
Τὰ πρὸ τῶν τόπων, ά. *De iis, quae ante loca sunt*, I.
Τοπικὸν πρὸς τοὺς ὅρους, ά. β'. *Topicum ad definitiones*, I. II.
Πάθη, ά. *Perturbationes*, I.
Διαιρετικὸν, ά. *Divisivum*, I. Simpl. in Categ. 16. a.)
Μαθηματικὸν, ά. *Mathematicum*, I.
Ο'ρισμοὶ, ιγ'. *Definitiones* XIII.
Ε'πιχειρημάτων, ά. β'. *Epicherematum*, I. II.
Προτάσεις, ά. *Protensiones*, I.
Περὶ ἑκουσίου, ά. *De volantario*, I.
Περὶ καλοῦ, ά. *De pulcro*, I.
Θέσεις ἐπιχειρητικαὶ, κέ. *Quaestiones epichereticae*, XXV.
Θέσεις φιλικαὶ, β'. *Quaestiones de amicitia* II.
Θέσεις περὶ ψυχῆς, ά. *Quaestiones de anima* I.
Πολιτικὰ β'. *Politica* II.
Πολιτικῆς ἀκροάσεως, ὡς ἡ Θεοφράστου, ά. β'. γ'. δ'. έ. ς'. ζ'. ή. *Politicae auditionis, ut Theophrasti*, I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.
Περὶ δικαίων, ά. β'. *De iustis*, I. II.
Τεχνῶν συναγωγὴ, ά. β'. *Artium collectio*, I. II.
Τέχνης ῥητορικῆς, ά. β'. *Artis Rhetoricae*, I. II.
Τέχνη, ά. *Ars*, I.
Α'λλη τέχνη, ά. β'. *Alia ars*, I. II.
Μεθοδικὸν, ά. *Methodicum*, I.
Τέχνης τῆς Θεοδέκτου εἰσαγωγῆς, ά. *Artis Theodecti introductionis* I.
Πραγματείας τέχνης ποιητικῆς, ά. β'. *De artis poeticae tractatione*, I. II.

Ε'νθυμήματα ῥητορικὰ, *Enthymemata rhetorica*
Περὶ μεγέθους, ά. *De magnitudine*, I.
Ε'νθυμημάτων διαιρέσεις, ά. *Enthymematum divisiones*, I.
Περὶ λέξεως, ά. β'. *De dictione*, I. II. (Simpl. in Categ. 16. a.)
Περὶ συμβουλείας, ά. *De consilio*, I.
Συναγωγῆς, ά. β'. *Collectionis*, I. II.
Περὶ φύσεως, ά. β'. γ'. *De natura*, I. II. III.
Φυσικὸν, ά. *Physicum*, I.
Περὶ τῆς Α'ρχύτου φιλοσοφίας, ά. β'. γ'. *De Archytae Philosophia*, I. II. III.
Περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους, ά. *De Speusippi, & Xenocratis*, I.
Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου, καὶ τῶν Α'ρχυτέων, ά. *Excerpta ex Timaeo, & Archytae sententiarum*, I.
Πρὸς τὰ Μελίσσου ά. *Adversus Scripta Melissi*, I.
Πρὸς τὰ Α'λκμαίωνος, ά. *Adversus Alcmaeonis*, I.
Πρὸς τοὺς Πυθαγορείους, ά. *Adversus Pythagoreos*, I. (Citatur ἐν τοῖς Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας, apud Iamblicum lib. I. cap. VI. p. 44.)
Πρὸς τὰ Γοργείου, ά. *Adversus Gorgiae*, I.
Πρὸς τὰ Ξενοκράτους, ά. *Adversus Xenocratis*, I.
Πρὸς τὰ Ζήνωνος, ά. *Adversus Zenonis*, I.
Περὶ τῶν Πυθαγορείων, ἄ. *De Pythagoreis*, I.
Περὶ ζώων, ά. β'. γ'. δ'. έ. ς'. ζ'. ή. θ'. *De Animalibus*, I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX.
Α'νατομῶν, ά. β'. γ'. δ'. έ. ς'. ζ'. ή. *Dissectionum*, I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.
Ε'κλογὴ ἀνατομῶν, ά. *Electio dissectionum*, I. (Apollonius Hist. Mir. XXXIX.)
Υ'πὲρ τῶν συνθέτων ζώων, ά. *De compositis animalibus*, I.
Υ'πὲρ τῶν μυθολογουμένων ζωῶν, ά. *De fabulosis animalibus*, I.
Υ'πὲρ τοῦ μὴ γενᾶν, ά. *De non gignendo*, I.
Περὶ φυτῶν, ά. β'. *De plantis* I. II.
Φυσιογνωμικὸν, ά. *Physiognomicon*, I.
Ι'ατρικὰ, β'. *Medica*, II.
Περὶ μονάδος, ά. *De unitate*, I.
Σημεῖα χειμώνων, ά. *Signa tempestatum*, I.
Α'στρονομικὸν, ά. *Astronomicum*, I.
Ο'πτικὸν, ά. *Speculativum*, I.
Περὶ κινήσεως, ά. *De motu*, I.
Περὶ μουσικῆς, ά. *De musica*, I.
Μνημονικὸν, ά. *Memoriale*, I.
Α'πορημάτων Ο'μηρικῶν, ά. β'. γ'. δ'. έ. ς'. *Ambiguitatum Homericarum*, I. II. III. IV. V. VI.
Ποιητικὰ, ά. *Poetica*, I.
Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον, λή. *Physicorum secundum elementa*, XXXVIII.
Ε'πιτεθεαμένων προβλημάτων, ά. β'. *Inspectorum problematum*, I. II.
Ε'γκυκλίων, ά. β'. *Liberalium disciplinarum*, I. II.
Μηχανικὸν, ά. *Mechanicum*, I.
Προβλήματα ἐκ τῶν Δημοκρίτου, ά. β'. *Problemata ex Scriptis Democriti*, I. II.
Περὶ τῆς λίθου, ά. *De Lapide*, I.
Δικαιώματα, ά. β'. *Firmamenta causae*, I. II.
Παραβολαὶ, ά. *Parabolae*, I.
Α'τακτα, ιβ'. *Inordinata*, XII.
Ε'ξηγημένα κατὰ γένος, ιδ'. *Exposita per genus*, XIV.

Ο'λυμ-

Ὀλυμπιονῖκαι, ά. *Olympionicae*, 1.
Πυθιονῖκαι μουσικῆς, ά. *Pythionicae muſicae*, 1.
Πυθικὸς, ά. *Pythicus*, 1.
Πυθιονικῶν ἔλεγχοι, ά. *Pythionicarum argumenta*, 1.
Νῖκαι Διονυσιακαὶ, ά. *Victoriae Dionyſiacae*, 1.
Περὶ τραγῳδιῶν, ά. *De tragoediis*, 1.
Διδασκαλίαι, ά. *Doctrinae*, 1.
Παροιμίαι, ά. *Proverbia*, 1.
Νόμ& συγκατικὸς, ά. *Lex commendatitia*, 1.
Νόμων, ά. β'. γ'. δ'. *Legum*, 1. II. III. IV.
Κατηγοριῶν, ά. *Praedicamentorum*, 1.
Περὶ ἑρμηνείας, ά. *De interpretatione*, 1.
Πολιτείαι πόλεων, ρνή. *Reſpublicae urbium*, CLVIII. (Κυπρίων, Suid. 105.)
Ἐπιſτολαὶ πρὸς Φίλιππον, *Epiſtolae ad Philippum*. (Vide Poll. in Ariſtoteles, & Indicem Scholiaſt. Apollonii, Suid. II. 345. Harpocr. 222.)
Σηλυμβρίων Ἐπιſτολαὶ. *Selymbriorum Epiſtolae*.
Πρὸς Ἀλέξανδρον Ἐπιſτολαὶ, δ'. *Ad Alexandrum Epiſtolae*, IV.
Πρὸς Ἀντίπατρον, θ'. *Ad Antipatrum*, IX.
Πρὸς Μέντορα, ά. *Ad Mentorem*, 1.
Πρὸς Ἀρίſωνα, ά. *Ad Ariſtonem*, 1.
Πρὸς Ὀλυμπιάδα, ά. *Ad Olympiadem*, 1.
Πρὸς Ἡφαιſτίωνα, ά. *Ad Hephaeſtionem*, 1.
Πρὸς Θεμιſταγόραν, ά. *Ad Themiſtagoram*, 1.
Πρὸς Φιλόξενον, ά. *Ad Philoxenum*, 1.
Πρὸς Δημόκριτον, ἔπη, ὧν ἀρχή.
Ἀγνὲ θεῶν πρέσβευθ' ἑκατηβόλε.
Ad Democritum, verſus, quorum initium;
Pure deorum ſenexque longe-iaculans.
Ἐλεγεῖα, ὧν ἀρχή.
Καλλιτέχνου μητρὸς θύγατερ.
Elegiae, quarum initium;
Formoſae matris filia.

Γίνονται αἱ πᾶσαι μυριάδες ſίχων τέτταρες καὶ τεσσαράκοντα, πρὸς τοῖς πεντακισχιλίοις καὶ διακοσίοις ἑβδομήκοντα. καὶ τοσαῦτα μὲν αὐτῷ πεπραγμάτευται βιβλία. *Sunt omnia verſuum quadringenta quadraginta quinque millia ſupra ducentos ſeptuaginta: & tot quidem libri ab illo compoſiti ſunt*. Ex his Operibus Νήρινθ&, quod laudatur, puto mendoſum eſſe, ac ſcribendum Χορίνθι&. Vide Themiſtium Orat. IV. p. 121. Συμπόσιον nominatur ab Athenaeo lib. XV. Ἀριſτέλης δ' ἐν τῷ Συμποσίῳ φησὶν, ὅτι οὐδὲν κολοβὸν προσφέρομεν πρὸς τοὺς θεούς. *Ariſtoteles autem in Convivio ait, nihil nos mutilum diis offerre*. Macrobius Sat. lib. VII. cap. III. *Suadeo in* CONVIVIIS, *in quibus laetitiae inſidiatur ira, ab eiuſmodi dictis faceſſas, & magis quaeſtiones convivales vel proponas, vel ipſe diſſolvas. Quod genus Veteres ita ludricum non putarunt, ut & Ariſtoteles de ipſis aliqua conſcripſerit*. Proclus in Praefatione in Remp. Platonis Νόμον συγκατικὸν adlegat. Καὶ γὰρ Ἀριſτέλης ἐπιτεμνόμενο& τὴν πραγματείαν ταύτην, ὅτωσι φησὶν ἐπιτέμνεσθαι τὴν πολιτείαν, καὶ ἐν τῷ Συγκατικῷ τοῦτον αὐτὴν προσαγορεύει τὸν τρόπον. *Atque Ariſtoteles adbrevians hoc ſtudium, ita adbreviari ait reipublicae regimen, & in Commendatitio hoc modo illud nominat*. Ita enim emendandum locum cenſeo. Hodie editur, καὶ ἐν τῷ Συσκιτικῷ, *& in Convivali*. Τὰ Ἐγκύκλια ipſe Ariſtoteles citat, Ethic. Nicomach. lib. I. cap. V. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἄλις. Ἱκανῶς γὰρ καὶ ἐν τοῖς Ἐγκυκλίοις εἴρηται περὶ αὐτῶν. *Et de his quidem abunde. Sufficienter enim in Doctrinis Encycliis quoque de illis dictum eſt*. Vbi Euſtratius. Φασὶ τὸ Ἀριſτοτέλους ἔπη τινὰ ἐκτεθεῖσθαι ἐπῴδης κατά τινα ἀριθμὸν συμποσύμμικτα ἐν ἑτέρᾳ καὶ ἑτέρᾳ θέσει καὶ τάξει. ὧν ἑκάστη ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τε ἤρχετο, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ κατέληγε. διὸ καὶ Ἐγκύκλια ταῦτα ὠνόμασεν. *Ariſtotelem dicunt verſus quoſdam edidiſſe de induſtria iuxta numerum quemdam quantitatibus poſitis in alia & alia poſitione, & ſerie: quorum unaquaeque ab eodem & incipiebat, & in idem deſinebat. Quapropter etiam illos nominavit Encyclios*. Plena autem inſcriptio erat, Προβλήματα Ἐγκύκλια. Et in Diogenis Indice Προβλημάτων ſubintelligendum eſt, ἀπὸ κοινοῦ: ac repetendum ex praecedenti: Ἐπιτεθεαμένων Προβλημάτων, ά. β'. Vult enim dicere Diogenes, duplex τῶν Προβλημάτων Opus Ariſtoteli ſcriptum fuiſſe; unum, τῶν Ἐπιτεθεαμένων: alterum, τῶν Ἐγκυκλίων. Ac Προβλήματα quidem Ἐγκύκλια, citat A. Gell. 645. Suntque ea, quae hodie exſtant. Nam, quod Gellius inde profert, eſt Problema X. Sectionis XL. Alterum Opus, τῶν Ἐπιτεθεαμένων, intercidit. Eadem vero ſunt τὰ Ἐγκύκλια, quae Προβλήματα φυσικὰ adpellat Athenaeus libb. X. & XV. Et A. Gell. lib. XIX. capp. IV. V. VI. Ac eadem eſſe patet ex citati libri capite quarto: ubi verba, quae citantur exſtant Sect. VII. Probl. III. Quae vero *Problemata* idem refert capp. V. & VI. quae cum hodie minime inveniantur in hoc Opere, certum ſat indicium faciunt, mutilum id ad noſtras manus aevi iniuria perveniſſe. Πυθιονίκων ἀναγραφὴ citatur a Plutarcho in Solone. Ὡς ἄλλοι τε μαρτυροῦσι, καὶ Ἀριſτοτέλης ἐν τῇ τῶν Πυθιονίκων ἀναγραφῇ, Σόλωνι τὴν γνώμην ἀνατιθείς. *Vt & alii teſtantur, & Ariſtoteles in enumeratione illorum, qui Pythia vicerunt, Soloni ſententiam attribuens*. Heſychius. Βαθὺς περιφοιτᾷ, παροιμία ἐπὶ τῶν εὐηθῶν καὶ παχυφρόνων, ἀπὸ Βάθυ τινὸς μετενεχθεῖσα τοῦ Πύθια νικήσαντος, ὃν ἀναγράφει καὶ Ἀριſτοτέλης νενικηκότα. *Buthus circumit, proverbium de ſtultis, & ſtupidis, ab Butho quodam, qui Pythia vicit, uſurpatum, quem victorem quoque enumerat Ariſtoteles*. Quod Περὶ εὐγενείας laudat Diogenes, dubitat Plutarchus extremo Ariſtide, an inter eius Opera ſit cenſendum: Ἀριſόξενος ὁ μουσικὸς, καὶ Ἀριſτοτέλης, (εἰ δὴ τὸ Περὶ εὐχλοίας βιβλίον ἐν τοῖς γνησίοις Ἀριſτοτέλους θετέον) ἱſοροῦσι, &c. *Ariſtoxenus muſicus, & Ariſtoteles (ſi modo iſte liber De nobilitate inter genuinos Ariſtotelis ſit ponendus) narrant*, &c. Citat etiam Athenaeus lib. XIII. Tractatum Περὶ ψυχῆς in honorem Eudemi Cyprii, cum is diem obiiſſet, conſcripſit. Plutarchus in Dione luculentus auctor eſt. Συνέπραττον δὴ καὶ τῶν πολιτικῶν πολλοὶ, καὶ τῶν φιλοσόφων, ὅ τε Κύπριος Εὔδημος, εἰς ὃν Ἀριſτοτέλης ἀποθανόντα τὸν Περὶ ψυχῆς διάλογον ἐποίησε. *Adiuvabant autem multi politicorum, & philoſophorum, & Cyprius Eudemus, in quem mortuum Ariſtoteles dialogum De anima compoſuit*. Et titulus ab eo factus geminus, Εὔδημος, ἢ Περὶ ψυχῆς. Ecce apud eumdem de Conſolat. ad Apollon. Φησὶ δὲ (Ἀριſτοτέλης)

ἐν

ἐν τῷ Εὐδήμῳ ἐπιγραφομένῳ, ἢ Περὶ ψυχῆς, ταυτί. *Dicit autem (Ariſtoteles) in libro Eudemo, vel De anima inſcripto, hoc modo.* Ita Θέσει citat Theon in Progymn. 16. Epiſtolam Πρὸς Ἀντίπατρον citat Plut. lib. de Profect. virt. ſent. Ἀποφήματα Ὁμηρικὰ adlegantur a Phrynicho in Eclog Dict. Attic. Βασίλισσαν Ἀλκαῖον φασι τὸν κωμῳδοποιὸν, καὶ Ἀριστοτέλη ἐν τοῖς Ὁμήρου Ἀποφήμασιν ἀρνεῖσθαι. Βασίλισσαν (*reginam*) *aiunt Alcaeum Comicum, & Ariſtotelem in illis Homeri, quae in quaeſtione ſunt, dixiſſe.* Diogeni Laertio Σοφιστὴς citatur in Empedocle libro VIII. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ Σοφιστῇ φησι, πρῶτον Ἐμπεδοκλέα ῥητορικὴν εὑρεῖν. *Ariſtoteles autem in Sophiſta dicit, primum Empedoclem rhetoricam inveniſſe.* Item Μαγικὸν in Prooemio lib. I. Καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Μαγικῷ, καὶ Σωτίων ἐν τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς Διαδοχῆς. *Sicut loquitur Ariſtoteles in Magico, & Sotion in vigeſimo tertio Succeſſionis.* Harpocration Δικαιώματα nominat in δίκαιος. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τοῖς Δικαιώμασί φησιν οὕτως. *Ariſtoteles autem in Modis iuris tuendi ita loquitur.* Sic Διδασκαλίαι eius laudantur ab eodem in διδάσκαλος. Ὅτι γὰρ ὁ Πεντακλῆς ποιητὴς, δεδήλωκεν Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς Διδασκαλίαις. *Quod enim Pentacles poeta, ſignificavit Ariſtoteles in Doctrinis.* Scholiaſt. Ariſt. ad Aves, Εἰ δὲ ἐν τὴν ἑτέραν ἐσκευοποιηκὼς τῇ Πανδιονίδι τετραλογίᾳ, ἣν καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς Διδασκαλίαις ἀναγράφει. *Igitur inſtruxerit in Pandionide tetralogia* (vel *quatuor comoediarum actu*) *quam & Ariſtoteles in Doctrinis perſcribit.* Sed & alia commemorantur Ariſtotelis Opera, quorum Diogenes nullam mentionem facit. Inter iſta, etſi ſuſpecta, Ἀπολογία. Meminit Athenaeus lib. XV. Ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ, εἰ μὴ κατέψευσαι ὁ λόγος, φησίν. *At vero Ariſtoteles etiam ipſe in Apologia, niſi falſa ſit oratio loquitur.* Περὶ μέθης. Idem locis pluribus lib. X. XI. XIV. & Apollon. Hiſt. Mirab. cap. XXV. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ μέθης, Ἄνδρων, φησὶν, Ἀργεῖος ἐθίων πολλὰ καὶ ἄλμυρὰ καὶ ξηρὰ, δι' ὅλου τοῦ βίου ἄδιψος καὶ ἄπιος διετέλεσεν. *Ariſtoteles in libro De ebrietate Andronem, inquit, Argivum, licet multa ederit & ſalſa, & arida, per totam vitam nec ſitiiſſe, nec bibiſſe.* Macrobius Sat. lib. VII. cap. VI. *Legiſſe apud Philoſophum Graecum memini; ni fallor, ille Ariſtoteles fuit, in libro quem De ebrietate compoſuit, mulieres raro in ebrietatem cadere, crebro ſenes.* Κωμικοὶ, Erotianus 27. Πεπλὸς, Schol. Heſiodi 3. Euſtathius 285. 30. huius partem vulgavit ante annos hos quinquaginta V. Cl. Gulielmus Canterus. Περὶ τρυφῆς. Περὶ Ἑρμιόνης. Scholiaſtes Theocriti Idyll. XV. Ἀριστοτέλης δὲ ἱστορεῖ ἐν τῷ Περὶ Ἑρμιόνης ἱερῷ, ἰδιωτερον περὶ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας γάμου. *Ariſtoteles autem narrat in libro De Hermionis ſacello, peculiarius quiddam de nuptiis Iovis, & Iunonis.* Περὶ κυάμων. Diogenes Laertius in Pythagora lib. VIII. Φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ κυάμων, παραγγέλλειν αὐτὸν ἀπέχεσθαι τῶν κυάμων, ἤτοι ὅτι αἰδοίοις εἰσὶν ὅμοιοι, ἢ ὅτι ᾅδου πύλαις. *Verum Ariſtoteles inquit in libro de fabis abſtinere, vel quod pudendis ſimiles eſſent, vel Ditis portis.* Νόμιμα Βαρβαρικά. Apollon. Hiſt. Mirab. cap. XI. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν Νομίμοις Βαρβαρικοῖς· τῆς Καρίας σκόρπιοι γίνονται, οἱ τοὺς μὲν ξένους πατάξαντες, ὀλίγα ἀδικοῦσι· τοὺς δὲ ἐπιχωρίους παρ' αὐτὰ ἀποκλείνυσι. *Ariſtoteles autem in inſtitutis Barbaricis: in Caria ſcorpios naſci, qui peregrinos percutientes non valde nocent; indigenas autem ſtatim occidunt.* Varro de L. Lat. libro VI. *Hoc facilitatum Ariſtoteles ſcribit in libro, qui inſcribitur,* Νόμιμα Βαρβαρικά. Περὶ ποταμῶν. Plutarchus de Flum. extremo libro: Καθὼς ἱστορεῖ Ἀριστοτέλης ἐν τετάρτῳ Περὶ ποταμῶν. *Sicut narrat Ariſtoteles in libro quarto De fluminibus.* Περὶ μετάλλων. Olympiodorus in Meteora, πράξει ά. Σύνθετα ὁμοιομερῆ ἄψυχα, ἅπερ διδάσκει (ὁ Ἀριστοτέλης) ἐν τῷ πέρατι τῆς τρίτης τῆς παρούσης πραγματείας, καὶ ἐν τῇ μονοβίβλῳ Περὶ μετάλλων γεγραμμένῃ. *Compoſita ſimilium partium inanimata, quae docet (Ariſtoteles) in fine libri tertii praeſentis operis, & in libro ſingulari De metallis ſcripto.* Τελεταί. Sophocles in Apoll. lib. IV. Ἀριστοτέλης δ' ἐν Τελεταῖς φησι μηδὲ ὑπάρχειν τὸ ὄνομα, μηδὲ τὸ τούτου εἶδος. *Ariſtoteles autem in Initiationibus ait nec id nomen exſtitere, nec illius ſpeciem.* Περὶ ἰχθύων. Athenaeus lib. VII. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ Περὶ ἰχθύων ἀγελαῖον καὶ ἐκλοπτικὸν εἶναι τὴν τυννίδα. *Ariſtoteles autem in libro De piſcibus vilem, & non in eodem loco ſtabilem eſſe thynnum.* Παράδοξα. Plutarchus in Parallelis. Περὶ ἣν κατὰ χρόνου ἔτεκε κόρην εὐειδεστάτην, Ὀνόσκελιν τοὔνομα, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν δευτέρᾳ Παραδόξων. *Illa autem in tempore peperit virginem formoſiſſimam, nomine Onoſcelin, ut Ariſtoteles in libro ſecundo Paradoxorum.* (a)

ARISTOTELES II.

Scripſit *Orationes Iudiciales.* Diog. Laertius lib. V. Δεύτερος (Ἀριστοτέλης) ὁ πολιτευσάμενος Ἀθήνησιν, ὃς καὶ Δικανικοὶ φέρονται Λόγοι χαρίεντες. *Secundus (Ariſtoteles) qui Athenis rempublicam geſſit cuius etiam Iudiciales Orationes feruntur elegantes.*

ARISTOTELES III.

Scripſit Περὶ Ἰλιάδος. Diogenes Laertius. Τρίτος (Ἀριστοτέλης) περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος. *Tertius (Ariſtoteles) in Iliadem commentatus eſt.*

ARISTOTELES IV.

Fuit hic Orator Siculus, & ſcripſit, Πρὸς τὸν Ἰσοκράτους Πανηγυρικόν. Diog. Laertius: Τέταρτος, (Ἀριστοτέλης) Σικελιώτης ῥήτωρ, Πρὸς τὸν Ἰσοκράτους Πανηγυρικὸν ἀντιγραφάς. *Quartus (Ariſtoteles) Siculus rhetor, contra Iſocratis Panegyricum ſcripſit.*

ARISTOTELES V.
Cognomento Mythus.

Huius ſcriptorum nullam mentionem facit Diogenes Laertius, contentus dixiſſe. Πέμ-

[a] Exactum Operum Ariſtotelis Catalogum, vide apud *Io: Albertum Fabricium* in ſua *Bibliotheca Graeca.*

Digitized by Google

Πέμπτ@ (Ἀριστοτέλης) ὁ ἐπικληθεὶς Μύθ@, Αἰσχίνῃ τῷ Σωκρατικῷ γνώριμ@. *Quintus* (*Aristoteles*) *Mythus cognominatus, AEschynis Socratici familiaris*. Huius meminit quoque in AEschine p. 130.

ARISTOTELES VI.

Hic Cyrenaeus fuit, & scripsit. Περὶ ποιητικῆς. Diog. Laertius. Ἕκτ@ (Ἀριστοτέλης) Κυρηναῖ@, γεγραφὼς Περὶ ποιητικῆς. *Sextus* (*Aristoteles*) *Cyrenaeus De arte poetica scripsit*. Meminit eius Clemens Strom. III. Οὗτε Κυρηναῖ@ Ἀριστοτέλης Λαΐδα ἐρῶσαν ὑφεώρα μόν@. *Illeque Cyrenaeus Aristoteles Laidem amantem subspectabat solus*. Et Stobaeus Serm. LXI. 393. Hic etiam Βάττ@ dictus fuit ob vitium linguae Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Βάττον δὲ οἱ μὲν αὐτὸν φασι, διὰ τὸ βατταρίζειν καὶ κεκομμένως ἔχειν τὴν φωνὴν, Ἀριστοτέλη καλούμενον. *Sed Battum aliqui quidem dicunt, quia balbutiebat & concisam habebat vocem, Aristotelem nominatum esse*.

ARISTOTELES VII.

Non videtur quidquam scripsisse. Diog. Laert. Ἑβδόμ@ (Ἀριστοτέλης) παιδοτρίβης, οὗ μέμνηται Ἀριστόξεν@ ἐν τῷ Πλάτων@ Βίῳ. *Septimus* (*Aristoteles*) *ludimagister cuius meminit Aristoxenus in Platonis Vita*.

ARISTOTELES VIII.

Grammaticus fuit scripsitque, Περὶ πλεονάσμου. Diog. Laert. Ὄγδο@ (Ἀριστοτέλης) γραμματικὸς ἄσημ@, ὃ φέρεται τέχνη Περὶ πλεονασμοῦ. *Octavus* (*Aristoteles*) *grammaticus ignobilis, cuius fertur ars De pleonasmo*.

ARISTOTELES IX.

Hic patria fuit Chalcidensis, & scripsit, Περὶ Εὐβοίας. Harpocration laudat in Ἄργυσα. Ἔστι δὲ πόλις τῆς Εὐβοίας ἐν τῇ Χαλκιδικῇ κειμένη. ὡς Ἀριστοτέλης ὁ Χαλκιδεὺς ἐν τῷ Περὶ Εὐβοίας. *Est autem Euboeae urbs in Chalcidica sita. Ut Aristoteles Chalcidensis in libro de Euboea*. Atque ille ipse est, de quo Sophocles in Apollonii lib. I. Σοφοκλῆς γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης, οἱ Περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένοι. *Sophocles enim, & Aristoteles, qui De Euboea commentati sunt*.

ARISTOTELES X.

Rhodius fuit. Citat eum Proclus in Tim. lib. I. Ὅτι γε μὲν τὰ Παναθήναια τοῖς Βενδιδείοις εἵπετο, λέγουσιν οἱ ὑπομνηματισταὶ, καὶ Ἀριστοτέλης ὁ Ῥόδι@ ἱστορεῖ. *Quod vero ab Panatheneaeis Bendidia excipiebant, dicunt commentatores, & Aristoteles Rhodius narrat*. (a)

ARISTOXENVS *Herophileus*.

Medicus fuit, Herophili discipulus, & videtur scripsisse, Περὶ σφυγμῶν. Meminit eius Galenus de Diff. Puls. lib. IV. Ἀριστόξεν@ ἢ ὁ Ἡροφίλει@ οὐ τοῦτο μόνον ἐνεκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ τὸ παραλελεῖφθαι μὲν τὸ γέν@ τῶν σφυγμῶν κατὰ τὸν ὅρον. *Aristoxenus autem Herophileus non illud solum incusavit, sed etiam quod praetermissum sit genus pulsuum iuxta definitionem*. Et Opus fuit satis luculentum; nam mox citat librum XIII. Τῷ μὲν Ἐρυθραίᾳ τὸ ἕβδομον ἀναγνώτω περὶ τῆς Ἡροφίλου αἱρέσεως. τῷ Ἀπολλωνίᾳ δὲ τὸ εἰκοστὸν ἔνατον· Ἀριστοξένῳ δὲ τὸ τρισκαιδέκατον. *Erythraei quidem septimum lege de Herophili secta. Apollonii autem vigesimum nonum. Aristoxeni autem tertium decimum librum*. Hic ipse Aristoxenus est, quem laudat Apollonius Histor. Mirab. XXX. & AElianus Hist. Anim. lib. VII. cap. VII. Censorinus p. 7.

ARISTOXENVS *Selinuntius*.

Hephaestion in Enchiridio. Ἀριστόξεν@ δὲ ὁ Σελινούντι@ Ἐπιχάρμου πρεσβύτερ@ ἐγένετο ποιητὴς, ὃν καὶ αὐτὸς Ἐπίχαρμ@ μνημονεύει. *Aristoxenus autem Selinuntius Epicharmo antiquior poeta fuit, cuius & ipse Epicharmus meminit*. Et mox. Καὶ τούτου τοίνυν τῷ Ἀριστοξένου μνημονεύεταί τινα τούτῳ τῷ μέτρῳ γεγραμμένα. *Et huius igitur Aristoxeni quaedam hoc metro scripta meminit*. Quem priorem Hephaestionis locum sciendum est citari etiam ab Aristophanis Scholiaste ad Plutum, Act. II. Sc. V.

ARISTOXENVS *Tarentinus*.

De eo vide Suidam. Eius Opera, τῷ Ἀρχύτα Βί@. Athenaeus lib. XII. Ἀριστόξεν@ δ' ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα Βίῳ, φήσι παρὰ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου πρεσβευτὰς πρὸς τὴν Ταραντίνων πόλιν. *Aristoxenus autem musicus in Archytae Vita, mittit ab Dionysio iuniore legatos ad Tarentinorum urbem*. Τελέσου Βί@, Apollonius Histor. Mirab. XL. Etiam τῷ Πλάτων@ Βί@. Diogenes Laertius in Aristotele lib. V. Ἑβδόμ@, παιδοτρίβης οὗ μνημονεύει Ἀριστόξεν@ ἐν τῷ Πλάτων@ Βίῳ. *Septimus ludimagister; cuius meminit Aristoxenus in Platonis Vita*. Et Σωκράτους Βί@. Vide Theodoretum Therapeut. 174. 25. & Synes. 81. An etiam? Ξενοφίλου Βί@. Arbitror. Lucianus Macrob. Ξενόφιλ@ ὃ μουσικὸς, ὥς φησιν Ἀριστόξεν@, παρεσχὼν τῇ Πυθαγόρου φιλοσοφίᾳ, ὑπὲρ τὰ πέντε καὶ ἑκατὸν ἔτη Ἀθήνησιν ἐβίωσε. *Xenophilus autem musicus, ut ait Aristoxenus, Pythagoricae philosophiae deditus, supra quinque & centum annos Athenis vixit*. Item Περὶ αὐλητῶν, & Περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. Athenaeus lib. XIV. Οὔτ' Ἀριστοξένου τοῦτο εἰπόντ@ ἐν τοῖς Περὶ αὐλητῶν, ἢ ἐν τοῖς Περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. *Nec Aristo-*

[a] *Io: Ionsius Lib. I. Hist. Scriptorum hist. Philosoph. Cap. II.* triginta fere esse ait Scriptores, qui Aristoteles adpellati sunt. Inter eos est etiam
ARISTOTELES Metrodori F. Stagirita Philosophus.
ARISTOTELES Dialecticus.
ARISTOTELES (A. Licinius) Melitensis.
ARISTOTELES Philosophus, qui anno XL. claruit. Heic quoque inferendus videtur
ARISTOTHERVS Mathematicus, qui CCC. circiter annis ante Christum floruit.

Digitized by Google

ſtoxeno id dicente in libris De tibicinibus, vel de tibiis, & organis. Mox Περὶ αὐλῶν τρήσεως meminit idem Athenaeus eodem libro. Μάγαδιν αὐλὸν ἀκούῃ τὸν κιθαριστήριον, ὃ μνημονεύει Ἀριστόξενος ἐν πρώτῳ Περὶ αὐλῶν τρήσεως. *Magadin tibiam intelligit, qua citharae accinebatur, cuius meminit Ariſtoxenus in libro primo De tibiarum perforatione.* Περὶ τραγῳδοποιῶν. Anonymus de Diff. Verb. Ἀριστόξενος ἐν τῷ πρώτῳ Τραγῳδοποιῶν περὶ νεωτέρων οὕτω φησὶ κατὰ λέξιν. *Ariſtoxenus in libro primo Tragicorum de recentioribus ita dicit ad verbum.* Περὶ τραγικῆς ὀρχήσεως. Etymologici Auctor. Σίκιννις, σατυρικὴ ὄρχησις· ἐμμελία δὲ, τραγική· κορδαξ δὲ, κωμική. ὡς Ἀριστόξενος ἐν πρώτῳ Περὶ τραγικῆς ὀρχήσεως. *Sicinnis, ſatyrica ſaltatio; emmelia vero, tragica; cordax autem, comica: ut Ariſtoxenus in libro primo De tragica ſaltatione.* Harpocration in κορδακισμός. Παιδευτικοὶ Νόμοι. Anonymus de Diff. Verb. Διαφέλλει δὲ ὁ Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς τὴν διαφορὰν ἐν τῷ πρώτῳ Νόμῳ Παιδευτικῶν. *Determinat autem Ariſtoxenus muſicus diſcrimen in prima Lege De diſciplinis.* Diogenes Laertius in Pythagora lib. VIII. Ἔλεγόν τε καὶ οἱ ἄλλοι Πυθαγόρειοι μὴ εἶναι πρὸς πάντας πάντα ῥητὰ, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν δεκάτῃ Παιδευτικῶν Νόμων. *Dixeruntque & alii multi Pythagorei non eſſe in omnes omnia dicenda, ut loquitur Ariſtoxenus in libro decimo Legum De diſciplinis.* Item, Νόμοι Πολιτικοί. Athenaeus lib. XIV. Ὡς φησιν Ἀριστόξενος ἐν ὀγδόῳ Πολιτικῶν Νόμων. *Vt ait Ariſtoxenus in libro octavo Legum Politicarum.* Περὶ μουσικῆς Euclides, ἁρμονικῆς 12. Plutarchus, Athenaeus, Cicero, aliique complures paſſim laudant. Περὶ ὀργάνου. Ammonius de Diff. Verb. Κίθαρις καὶ κιθάρα διαφέρει, φησὶν Ἀριστόξενος ἐν τῷ Περὶ ὀργάνου. *Citharis, & cithara differt, ait Ariſtoxenus in libro De organo.* Sed ſcribendum puto, ἐν τῷ Περὶ ὀργάνων. Eritque id Opus, quod Περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων, inſcriptum fuiſſe paulo ante oſtendimus ex Athenaeo Πραξιδαμάντεια. Harpocration in Μουσαῖος. Σύμμικτα Συμποτικά. Athenaeus lib. XIV. Διόπερ Ἀριστόξενος ἐν τοῖς μίκτοις, ὁμοίον φησὶ ποιεῖμμι Ποσειδωνιάταις. *Quapropter Ariſtoxenus in Promiſcuis Convivalibus, ſimile ait facimus Poſidoniatis.* Περὶ Πυθαγόρου, καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ. Diog. Laertius in Pherecyde lib. I. Ἀριστόξενος δὲ ἐν τῷ Περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ, φησὶ, νοσήσαντα αὐτὸν ὑπὸ Πυθαγόρου ταφῆναι ἐν Δήλῳ. *Ariſtoxenus autem in libro de Pythagora, & diſcipulis eius, inquit, illum, quum aegrotaſſet, ab Pythagora in Delo ſepultum eſſe.* Porphyrius de Vita Pythagorae. Ἐξ ὧν Ἀριστόξενος ἐν τῷ Περὶ τοῦ Πυθαγόρου βίου αὐτὸς διακεκοέναι φησὶ Διονυσίου τοῦ Σικελίας τυράννου. *Inter quos Ariſtoxenus ipſe in libro De vita Pythagorae Dionyſium Siciliae tyrannum audiiſſe ait.* Et citat pluries in illo Opere. Theodoretus Therapeut. p. 7. l. 41. Clemens 129. 41. Agellius lib. IV. cap. XI. Συγκρίσεις. Athenaeus lib. XIV. Οὕτως ἡ καὶ ἐν Ἰθάκῃ καλεῖται ἀλητὴρ, ὡς Ἀριστόξενος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ Συγκρίσεων. *Atqui ſic in Ithaca vocatur*

Meurſii Tom. III.

aleter, ut Ariſtoxenus in libro primo Comparationum narrat. Ὑπομνήματα ἱστορικά. Diogenes Laertius in Democrito lib. IX. Ἀριστόξενος δ' ἐν τοῖς ἱστορικοῖς Ὑπομνήμασί φησι Πλάτωνα θελῆσαι συμφλέξαι τὰ Δημοκρίτου συγγράμματα, ὁπόσα ἠδυνήθη συναγαγεῖν. *Ariſtoxenus autem in hiſtoricis Commentariis Platonem ait voluiſſe Democriti ſcripta comburere, quaecumque potuit congregare.* Simpliciter Ὑπομνήματα adpellat Athenaeus lib. XIV. Ἐν ᾧ τοῖς κατὰ βραχὺ Ὑπομνήμασι ὁ Ἀριστόξενος, Ἴφικλός φησιν Ἁρπαλύκῃ ἐρασθῆσαι ὑπερεῖδεν. *In Commentariis autem ad breve contractis Ariſtoxenus, Iphiclus inquit Harpalycen amatam contemſit.* Suidas vocat Ἱστορίας. Et, puto, inde petita ſunt iſta a Plut. quae refert extremo Lycurgo. Τίμαιος δὲ, καὶ Ἀριστόξενος, ἐν Κρήτῃ καταβιώσαντα· καὶ τάφον Ἀριστόξενος αὐτῷ δείκνυσθαί φησιν ὑπὸ Κρητῶν τῶν Περγαμίας περὶ τὴν ξενικὴν ὁδόν. *Timaeus autem, & Ariſtoxenus, in Creta vixiſſe; & monumentum eius oſtendi ab Cretenſibus Pergamiae circa peregrinam viam ait Ariſtoxenus.* Corruptum Operis alicuius titulum invenio apud Fulgentium Mytholog. lib. II. ubi de Prometheo *Et Ariſtoxenus in Lineoſeremiarum libro, quem ſcripſit, ſimilia profert.*[a]

ARISTVS *Salaminius.*

Eius meminit Strabo lib. XIV. Καὶ μετὰ ταύτας ἡ Σαλαμὶς, ὅθεν ἦν Ἄριστος ὁ συγγραφεύς. *Et poſt illas Salamis, unde erat Ariſtus ſcriptor.* Athenaeus lib. X. Ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀλκέτας ὁ Μακεδών, ὥς φησιν Ἄριστος ὁ Σαλαμίνιος. *Bibit autem plurimum etiam Alcetas Macedo, ut Ariſtus Salaminius inquit.* Clemens in Protrept. Τί με δεῖ καταλέγειν Ἀλέξαρχον; γραμματικὸς ἔτος τὴν ἐπιστήμην γεγονὼς, ὡς ἱστορεῖ Ἄριστος ὁ Σαλαμίνιος, αὐτὸν κατεσχημάτιζεν εἰς ἥλιον. *Quid me Alexarchum recenſere oportet? qui quum eſſet Grammaticus ſcientia, ut narrat Ariſtus Salaminius, ipſum in ſolem transformavit.* Zenobius Cent. VI. Proverb. L. Ὡς ἱστορῆσαν οἱ τὰ Εὐβοϊκὰ συγγράψαντες, καὶ Ἄριστος ὁ Σαλαμίνιος. *Vt narrant Euboicarum rerum ſcriptores, & Ariſtus Salaminius.* Scripſit quoque τὰ Ἀρκαδικὰ, Dionyſ. Halic. Tom. I. p. 39. 18. Et τὰ Ἀλεξάνδρου, Arrian. 158.

ARISTYLLVS.

Hic, ut Mathematicus, laudatur a Ptolemaeo, μεγάλης Συντάξεως lib. VII. p. 174.[b]

ARIVS *Didymus.*

Eius Ἐπιτομὴ laudatur apud Euſeb. De Praep. Evang. 477.

ARIVS *Tarſenſis.*

Soranus in Vita Hippocratis. Μνημονεύει δὲ τῆς γενεαλογίας αὐτοῦ Ἑρατοσθένης, καὶ Φερεκύδης, καὶ Ἀπολλόδωρος, καὶ Ἄρειος ὁ Ταρσεύς. *Memi-*

[a] ARISTOXENVS Cyrenaeus Philoſophus apud *Athenaeum Lib. I. Cap. VII.*

[b] ARISTYLVS Poeta CCCXXX. annis ante Chriſtum clarus.

ARIVS Alexandrinus Sophiſta XXV. annis ante Chriſtum floruit. ARIVS Alexandrinus Haereticus CCCXV.

Digitized by Google

nit autem genealogia illius Eratosthenes, & Pherecydes, & Apollodorus, & Arius Tarsensis. Meminit Arei cuiusdam Rhetoris Quintilianus lib. III. cap. I.

ARIZELVS.

Laudat eum Scholiastes Sophoclis Oedip. Colon. Εἰσί γε, οἵ φασι τὸ μνῆμα τῦ Οἰδίποδος ἐν ἱερῷ Δήμητρος εἶναι ἐν Ἐτεωνῷ, μεταγαγόντων αὐτὸν ἐκ Κέω τινὸς ἀτίμου χορίου· καθάπερ ἱστορεῖν φασιν Ἀρίζηλον. *Sunt vero, qui dicunt monumentum Oedipodis in templo Cereris esse in Eteono, quum transtulerint illum ex Ceo ignobili quodam loco, quemadmodum narrare Arizelum dicunt.*

ARMENIDAS.

Scripsit Θηβαϊκά. Sophocles ad Apollonii lib. I. Ἀρμενίδας ὁ ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς (φησι) Ἀμφικτύονος υἱὸν Ἰτωνὸν ἐν Θεσσαλίᾳ γεγενῆσθαι. *Armenidas autem in Thebaicis (inquit) Itonum Amphictyonis filium in Thessalia natum esse.* (a)

ARRIANVS.

Vide Suidam in Ἀρριανὸς ἐποποιὸς, & Photium in Bibl. Eius est, Ἡρακλεια. Athenaeus lib. III. Ὅτι ὁ ἡ Σιδῦς τῆς Κορίνθυ ἐστὶ κώμη, Ἀρριανὸς εἴρηκεν ἐν πρώτῃ Ἡρακλείας. *Quod autem Sidus Corinthi sit vicus, Arianus dixit in libro primo Heracliae.* Item Βιθυνικά. Etymologici Auctor in Ἀφέσις, & Stephanus in Ἀμαζόνιον, Ἄσακος, & Βιθυνόπολις. Ἰνδικὰ laudat idem in Μάσσακα; ut Παρθικὰ in Γάζακα, & Ἄτραι. Ὁμιλία προτρεπτική. Stobaeus Serm. XCV. Βίος Τιλλιβόρυ. Luc. I. 508. Περὶ μετεώρων. Ioannes Philoponus in Meteora. Ἀρριανὸς ὁ ἐν τῷ Περὶ μετεώρων, ὡς Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος ἰσχυρίζεται, εἴκοσι καὶ πέντε μυριάδας σταδίων ἔχειν τὴν περίμετρον τὸν μεγίστου τῆς γῆς κύκλου. *Arrianus autem in libro de meteoris, ut Eratosthenes Cyrenaeus confirmat, quinque & viginti decem millia stadiorum continere circuitum maximi terrae circuli.* (b)

ARTAPANVS.

Eius Opus, Περὶ Ἰουδαίων. Clemens Strom. I. Ἀρτάπανος ἐν ἐν τῷ Περὶ Ἰουδαίων συγγράμματι ἱστορεῖ κατακλεισθέντα εἰς φυλακὴν Μωϋσέα ὑπὸ Νεχεφρέως τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως. *Artapanus igitur in libro De Iudaeis conclusum in carcere Mosen ab Necbephreo AEgyptiorum rege narrat.* Ita scribo: hodie editur, Ἀρταβάνος. Anonymus in Epitome Temporum. Ταῦτα ἱστορεῖ Ἀρτάβανος. *Ille narrat Artabanus.* Vide Euseb. de Praep. Evang. 245. 251.

ARTEMIDORVS *Capito, Aristophanius, Grammaticus.*

Scripsit, Περὶ Δωρίδος. Athenaeus lib. V. Ὁ ὁ καλάμινος αὐλὸς τιτύρινος καλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δωριεῦσιν, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἱστορεῖ ὁ Ἀριστοφάνειος, ἐν δευτέρῳ Περὶ Δωρίδος. *Tibia vero arundinea tityrina adpellatur ab Dorien-sibus in Italia, ut Artemidorus Aristophanius narrat in libro II. De Doride.* Eiusdem sunt, Γλῶτται Ὀψαρτυτικαί. Idem Athenaeus lib. IX. Ἀρτεμίδωρος ὁ ὁ Ἀριστοφάνειος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Ὀψαρτυτικαῖς Γλώτταις, &c. *Artemidorus autem Aristophanius in Glossis inscriptis Ad opsonii adparatum pertinentibus, &c.* Iterum lib. XIV. Περὶ τοῦ Ἀρτεμίδωρος μὲν ὁ Ἀριστοφάνειος ἐν Ὀψαρτυτικαῖς Γλώτταις φησὶν, ὅτι σκευάζεται ἐκ κρεῶν καὶ αἵματος πολλῶν ἀρτυμάτων συνεμβαλλομένων. *De quo Artemidorus quidem Aristophanius in Glossis Ad opsonii adparatum pertinentibus ait, parari nempe ex carnibus & sanguine multis condimentis iniectis.* Et mox. Καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐν ταῖς Ὀψαρτυτικαῖς Γλώτταις τὴν ματτύαν ἀποφαίνει κοινὸν εἶναι πάντων ὄνομα τῶν ἡδυσμάτων. *Et Artemidorus in Glossis Ad opsonii adparatum pertinentibus, ματτύαν, delitias, commune esse nomen omnium condimentorum dulcium demonstrat.* Suidae id Opus indigetatur, Ὀψαρτυτικαὶ Λέξεις. Locus est in Τιμαχίδας. Καὶ Ἀρτεμίδωρος ὁ Ψευδαριστοφάνειος, ὁ Ὀψαρτυτικὰς Λέξεις συναγαγών. *Et Artemidorus Pseudaristophanius, qui Dictiones Ad opsonii adparatum spectantes collegit.* Vide eumdem in Ἀρτεμίδωρος, & Ὀψαρτυτική. Erotianus simpliciter Λεξεις vocat, & auctorem Grammaticum cognominat. Καὶ Ἀρτεμίδωρος ὁ Γραμματικὸς ἐν ταῖς Λεξεσί φησι, λινῆν ὕφος δασὺ εἶναι. *Et Artemidorus Grammaticus in Dictionibus ait, lineam telam densam esse.* Nec scio an is sit, cuius τὰ Περὶ Βιθυνίας laudat Stephanus in Ἀσκάλων. Hic etiam Capito dictus fuit, atque eo nomine citat eum Galenus in Lexico Hippocr. Οἱ γάρ τοι Διοσκουρίδης, ὅτος, καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος, ὁ καὶ ἐπικληθεὶς Καπίτων, ἐκ τῆς συνηθείας τοῖς ἄλλοις ὀνόματα πολλὰ μετεκόμισαν, οὐδὲν ἀλλοιότερον δηλοῦντα τῶν ἀρχαίας γραφῆς. *Namque Dioscorides ille, & Artemidorus, qui & Capito cognominatus est, ex consuetudine aliorum multa nomina transtulerunt, nihil magis diversum ab antiqua scriptura notantia.* (c)

ARTEMIDORVS *Daldianus.*

Scripsit Ὀνειροκριτικὰ, quae exstant. Item Οἰωνοσκοπικὰ, & Χειροσκοπικά. Suidas testatur, Ἀρτεμίδωρος Δαλδιανὸς, πόλις δὲ Λυδίας ἐστὶν ἡ Δάλδις, φιλόσοφος, ἔγραψεν Ὀνειροκριτικὰ ἐν βιβλίοις τέσσαρσιν, Οἰωνοσκοπικὰ, καὶ Χειροσκοπικά. *Artemidorus Daldianus (urbs autem Lydiae est Daldis) philosophus, scripsit Somniorum interpretationes in libris IV. Artem augurandi & manuum inspiciendarum.*

ARTEMIDORVS *Dialecticus.*

Scripsit, Πρὸς Χρύσιππον. Diogenes Laertius in Protagora lib. IX. Καὶ πρῶτος κατέδειξε τὰς πρὸς τὰς θέσεις ἐπιχειρήσεις, ὡς φησιν Ἀρτεμίδωρος ὁ διαλεκτικὸς ἐν τῷ Πρὸς Χρύσιππον. *Et primus ostendit argumentationes contra positio-*

(a) ARRIA Platonica CCXX.
ARRIANVS Nicomediensis Historicus.
(b) ARSENIVS CP. Episcopus.
ARSENIVS Monachus Poeta anno MCCLXVI.
(c) ARTEMIDORVS Cnidius anno XIV.

Digitized by Google

sitiones, ut ait Artemidorus dialecticus in libro Contra Chrysippum.

ARTEMIDORVS *Ephesius.*

Scripsit, Ἰωνικὰ Ὑπομνήματα. Athenaeus lib. III. Κνηςὸς ἄρτος ποιὸς παρὰ Ἴωσιν, Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιός φησιν ἐν Ἰωνικοῖς Ὑπομνήμασιν. *Conciſus panis qualis apud Ionas, Artemidorus Ephesius in Ionicis Commentariis dicit.* Item, Γεωγραφούμενα. Ac laudat Conſtantinus de Adm. Imp. p. 23. 24. Saepe citat Strabo. Complectebantur autem libros XI. Teſtis locuples Marcianus in Periplo. Τὴν εἰσροὴν ποιούμενος Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιος γεωγράφος ἐν ἑνδεκάτοις τῆς γεωγραφίας βιβλίοις τὸν Περίπλων, ὡς ἐνὴν μάλιςα δυνατὸν, συνέγραψεν. *Influxum* (a) *faciens Artemidorus Ephesius geographus in* XI. *geographiae libris Periplum, ut potiſſimum poterat, conſcripſit.* Et librum XI. citat Stephanus in Χαλκίτης. Ac fuit totum illud Opus Epitome tantum: itaque Ἐπιτομὴ τῶν ἑνδεκα vocatur ſaepe a Stephano, & a Porphyrio de Nymph. Antro 233. Vel, Ἐπιτομὴ τῶν γεωγραφουμένων. Sic apud Schol. Apollonii lib. III. Περὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης ἱςορεῖ Ἀρτεμίδωρος ἐν τῇ Ἐπιτομῇ τῶν γεωγραφουμένων. *De Caſpio mari narrat Artemidorus in Epitome rerum geographicarum.*

ARTEMIDORVS *Tarſenſis, Grammaticus.*

Strabo ſine Opere aliquo certo nominat lib. XIV. Γραμματικοὶ δὲ (Ταρσεῖς) ὧν καὶ συγγράμματά ἐςιν, Ἀρτεμίδωρός τε καὶ Διόδωρος. *Grammatici autem (Turſenſes) quorum etiam ſcripta exſtant, & Artemidorus, & Diodorus.* (b)

ARTEMON.

Vide Harp. in Πολύγνωτος. Vbi vide Notas. Demetrius Phalereus Περὶ Ἑρμηνείας. Ἀρτέμων μὲν ὖν, ὁ τὰς Ἀριςοτέλους ἀναγράψας ἐπιςολάς, φησιν, ὅτι δεῖ ἐν τῷ αὐτῷ τρόπῳ διάλογον τε γράφειν καὶ ἐπιςολάς. *Itaque Artemo quidem qui Ariſtotelis epiſtolas commentatus eſt, inquit, eodem nempe modo oportere & dialogum ſcribere & epiſtolas.*

ARTEMON *Caſſandreus.*

Περὶ συναγωγῆς βιβλίων, *De collectione librorum*, Athenaeus lib. XI. Περὶ Διονυσιακῆ ἐπιςήματος, *De Dionyſiaca columna ſepulcrali*, Athenaeus lib. XIV. Περὶ χρήσεως τῶν περὶ τὰς συνουσίας ᾀδομένων, *De uſu illorum quae cantantur circa coitus*, idem Athenaeus lib. XV.

ARTEMON *Clazomenius.*

Suidas. Ἀρκτῖνος, Τήλεω τῦ Ναύτεω ἀποδόντος, Μιλήσιος, ἐποποιὸς, μαθητὴς Ὁμήρου· ὡς λέγει ὁ Κλαζομένιος Ἀρτέμων ἐν τῷ Περὶ Ὁμήρου. *Arctinus, Telei Nauteo orti filius, Mileſius, heroicorum carminum ſcriptor, Homeri diſcipulus; ut inquit Clazomenius Artemon in libro de Homero.* Ille ipſe eſt, ſine dubio, qui ſcripſit Ὅρος τῶν Κλαζομενίων, *Limites Clazomeniorum.* Vide AElian. Hiſt. Anim. 735. (c)

ARTEMON *Mileſius.*

Ὀνειροκριτικά. Artemidorus 142. Tertull. 499. Fulg. 167.

ARTEMON *Pergamenus.*

Schol. Pind. 17.

ARTIVS.

Etymologici Auctor 388. 40.

ARTORIVS.

Περὶ μακροβιοτίας, *De vitae longitudine.* Clemens 131. 1. Feſtus.

ASCANIVS *Abderita.*

Laudatur ſine certo Opere a Diogene Laertio in Pyrrhone lib. IX. p. 669.

ASCLATION.

Erotianus in Lexico Hippocratis. Ἄμβην Στράτων μὲν ὁ Ἐρασιςράτειος φησι τὴν ἄμβλυ μοχλὸν σφαιροειδῆ εἶναι. Φίλινος δὲ ξυςροειδῆ ὑπεροχὴν, Ἀσκλατίων δὲ, γωνίαν. *Straton quidem Eraſiſtratius inquit ἄμβλυ eſſe vectem ſphaericae figurae, Philinus autem, ſtrigilis figurae eminentiam, Aſclation autem, angulum.*

ASCLEPIADES *Alexandrinus.*

Meminit eius Schol. Ariſtoph. ad Nubes. Καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Ἀλεξανδρεὺς τὸς κατὰ δῆμον ἄρχοντάς φησι. *Et Aſclepiades Alexandrinus magiſtratus cuiuſque populi dicit.* (d)

ASCLEPIADES *Metrodorus.*

Meminit eius Galenus de Simpl. Med. Pot. lib. I. Ὥσπερ ὴ ὑπερβάλλεσθαι βουλόμενος αὐτὸν τοῖς κατὰ τῶν αἰσθήσιων ψεύμασιν ὁ Ἀσκληπιάδης Μητρόδωρος, ἄλλα τε, καὶ ῥητίνην καὶ ἄσφαλτον οὐχ ὁμολογεῖ θερμαίνειν ἡμᾶς. *Sed tamquam volens illum excellere mendaciis in ſenſibus Aſclepiades Metrodorus, tum alia, tum reſinam, & bitumen non conſentit calefacere nos.* Et puto huius eſſe, Τὰ ἐκτὸς, quae citat ille ipſe de Compoſ. Medicam. per partes lib. II. Τὰ ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γραφέντα ἐν τῷ πρώτῳ Τῶν ἐκτός. *Quae ab Aſclepiade ſcripta ſunt in libro Externorum primo.* Ac citat id Opus pluries Galenus eo ipſo libro. Et Μαρκέλλας inſcriptum fuit. Ecce in fine libri III.

(a) Scil. oceani principium Operis. *Inc. Gronov.*
(b) ARTEMISIA Iaſſenſis Dialectica.
(c) ARTEMON Magnes Hiſtoricus CLXXX.

[d] ASCLEPIADES (AELIVS) Medicus.
ASCLEPIADES Hadrianeus Medicus XCV.

Digitized by Google

Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς τὰς ἐκ ρινῶν αἱμορραγίας ἐν τῷ πέμπτῳ Τῶν ἐκτὸς, ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει. *Quae ab Asclepiade scripta sunt contra sanguinis fluxiones ex naribus in libro* v. *Externorum, quae Marcellae inscribit.* Et lib. iv. Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου κατατεταγμένα κατὰ τὸ πρῶτον βιβλίον Τῶν ἐκτὸς, ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει. *Quae ab Asclepiade dispositа sunt in libro primo Externorum, quae Marcellae inscribit.* Sic eiusdem fuerunt Παρασκευαὶ, Celsus 749. Τὰ ἐντὸς, inscripta Μνάσωνος. Idem Gal. eiusdem Operis lib. vii. Αἱ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι ἀρτηριακαὶ ἐν τῷ δευτέρῳ Τῶν ἐντὸς, ἃ Μνάσωνος ἐπιγράφει. *Quae ab Asclepiade scripta sunt arteriaca in libro* II. *Internorum, quae Mnasonis inscribit.* Et occurrit illic pluries. Corrigendus autem idem de Antid. lib. II. ubi semel atque iterum Ἄσωνος scribitur, pro Μνάσωνος. Eius Ἐξηγητικὸν τῦ κατ' ἰητρεῖον, *Narrationem eius quod ad medici officinam pertinet*, citat Erotianus 44. Περὶ ἑλκῶν, Cassius in Probl. xxx. (a)

(b) ASCLEPIADES *Pharmacion.*

Eius Opus Δυνάμεις, distinctum in libros x. Galenus de Comp. Med. per gen. lib. I. Καὶ Ἥρας μὲν ἓν ἔγραψε βιβλίον τῶν Δυνάμεων, Ἀσκληπιάδης δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς Φαρμακίων, δέκα, χωρὶς τῶν Θηριακῶν, καὶ Γυναικείων. *Et Heras quidem unum Potentiarum librum scripsit, Asclepiades autem, Pharmacion cognominatus, decem, praeter Theriaca, & Muliebria.* (c)

ASCLEPIODOTVS *Alexandrinus.*

Hanc illi patriam adscribit Suidas. Laudat Historiam eius semel atque iterum Vopiscus in extremo Aureliano. Illic vide. Scripsit quoque, Ὑπόμνημα εἰς τὸ τοῦ Πλάτωνος Τίμαιον. Laudat Olympiodorus in Met. lib. iv. Ὅθεν ἠπόρησεν ὁ μέγας Ἀσκληπιόδοτος φιλόσοφος, ὅτι πῶς ταῦτα ἕλκουσι τὴν ὑγρότητα· πότερον ἑλκτικῇ τινι δυνάμει, ἢ ἑτέρῳ τινί. καὶ ἔλυσε τὴν ἀπορίαν ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένῳ εἰς Τίμαιον Ὑπομνήματι. *Vnde dubitavit magnus Asclepiodotus philosophus, quomodo nempe illa humorem trahant; an trahente quadam vi, an quodam alio. Ac dubitationem hanc in Commentario ab illo scripto in Timaeum solvit.*

ASCLEPIVS.

Vlpianus ad Philipp. I. Οὗ ὁ σοφιστὴς Ἀσκληπιὸς, κατασκευὴν εἶναι λέγει ἄνευ προτάσεως. *Sophista vero Asclepius adparatum esse dicit sine propositione.* Etymologici Auctor in ἄχνη. Ἀσκληπιὸς λέγει αὐτὸν παρὰ τὸν αἴξω μέλλοντα εἶναι, ἂς τεύχω, τεύξω, τέχνη. *Asclepius inquit illum ab* αἴξω, *ruam, futuro esse, ut* τεύχω, *struo,* τεύξω, *struam,* τέχνη, *ars.* Marcellinus in extrema Vita Thucydidis. Οὕτως ὁ πλείστη καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε, τὸ μέχρι τῶν ὀκτὼ διηρῆσθαι τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέκρινεν ὁ Ἀσκληπιός. *Similiter autem plurima & communis invaluit, ut usque ad octo dividatur studium, sicut etiam comprobabat Asclepius.* (d)

ASINAEVS *Philosophus.*

Ita eum nominat Proclus ad Euclidem lib. II. sed quem designet in incerto est. Πρὸς ἃ μοι δοκεῖ καὶ ὁ Ἀσιναῖος φιλόσοφος ἀφορᾶν. *Ad quae mihi videtur quoque Asinaeus philosophus respicere.* (e)

ASINIVS *Quadratus.*

Scripsit, Παρθικά. Stephanus. Γηλὺς, ἔθνος ὃ μέμνηται Ἀσιννίου Κυάδρατος ἐν πρώτῳ Παρθικῶν. *Gelys, gens, cuius meminit Asinnius Quadratus in libro primo Parthicorum.* Et mox iterum eum adlegat in Μεσσήνη. Et puto hic ipse est, qui etiam Romanam libris xv. complexus Ionica dialecto conscripsit, & titulum fecit Χιλιετηρίδα. Suidas. Κοδράτος, Ῥωμαῖος ἱστορικὸς, ἔγραψεν Ἰάδι διαλέκτῳ ἱστορίαν Ῥωμαϊκὴν, ἐν βιβλίοις ιέ. ἐπέγραψε δὲ Χιλιετηρίδα, καὶ περιέχει ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, ἕως Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαμμαίας υἱοῦ Καίσαρος. *Quadratus, Romanus historicus, Ionica dialecto historiam scripsit Romanam, libris* xv. *Inscripsit autem Millenarium, & continet ab condita Roma usque ad Caesarem Alexandrum Mammaeae filium.*

ASIVS *Samius.*

Athenaeus lib. III. Κνισολοιχὸς γάρ τις ἐστὶ κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον, τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον, καὶ κνισοκόλαξ. *Liguritor enim quidem est iuxta Samium poetam Asium, antiquum illum, & adulator, ut nidoris sit particeps.* Et citat aliquot eius versus lib. XII. Illic vide. Adi & Paul. Ind.

ASOPODORVS *Phliasius.*

Eius Ἴαμβοι citantur ab Athenaeo lib. x. Καὶ πρῶτος εὗρε τὴν διὰ τῶν συνθέτων ὀνομάτων ποίησιν, ἣν Ἀσωπόδωρος, ὁ Φλιάσιος ὕστερον ἐχρήσατο ἐν τοῖς καταλογάδην Ἰάμβοις. *Et primus poesin per composita nomina invenit, qua Asopodorus Phliasius usus est postea in Iambis prosaice.* Item, τὰ Περὶ τὸν ἔρωτα lib. XIV. Ἀλλὰ καὶ τὰ Ἀσωποδώρου Περὶ τὸν ἔρωτα, καὶ πᾶν τὸ

[a] In Chirographo Meursii additur

ASCLEPIODORVS *Myrleanus.*

Hic pone ea quae supra delevi in AELIVS, quibus haec subnectit: *Laudat eius* Ἐξηγητικὸν τῦ κατ' ἰητρεῖον *Erotianus in Lexico Hippocratis.* In isto autem loco nonnisi verba ipsa Erotiani ponit haec. Εἶδός ἐστι δισμοῦ ὁ σκίπαρνος, ὅταν ὁ ἐπίδεσμος πλάγιος δεθῇ. μαρτυρεῖ δὲ Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ Ἐξηγητικῷ τῦ κατ' ἰητρεῖον. *Species autem est vinculi* σκίπαρνος, *quando fascia obliqua ligata est. Testatur autem Asclepiades in Narratione eius quod ad medici officinam pertinet.* Atque ita nescio qui eumdem locum duobus adplicuit. *Iac. Gronov.*

[b] Asclepiades Myrleanus Historicus.
[c] Asclepiades Philosophus anno cccclxxxv.
Asclepiades Phliasius Platonicus.
Asclepiades Prusaeus Medicus.
Asclepiades Tragicus.
Asclepiades Tragilensis Rhetor.
Asclepiades Trallensis Episcopus Theologus cccclxxxv.
Asclepiodotvs Historicus cclxxxv.
[d] Asclepivs Trallianus Philosophus dxlvi.
Ascletarion Mathematicus lxxx.
[e] Asinivs Pollio Trallianus Philosophus Grammaticus.

Digitized by Google

τὸ τῶν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν γένος, γένος ἐρωτικῆς τινος διὰ λόγου ποιήσεώς ἐστιν. *Sed & illa Asopodori De amore, & omne amatoriarum epistolarum genus, est genus amatoriae cuiusdam poeseos per orationem.* (a)

ASPASIVS *Byblius*.

Vide de eo Suidam.

ASPASIVS *Ravennas*.

Vide de eo Suidam, & Philostr. 621. 622. Vlpianus in Orat. contra Leptinem. Ἀψίνης δὲ, καὶ Ἀσπάσιος, κατὰ τὴν εἰς ἄτοπον ἐπαγωγὴν φασι τὸ ἐγχείρημα. *Apsines autem, & Aspasius, per inductionem ad absurdum dicunt inceptum.* Scripsit Commentaria in Platonem, quae laudat Porphyrius in Vita Plotini.

ASPASIVS *Tyrius*.

Vide Suidam de eo. (b)

ASTYAGES *Grammaticus*.

Vide Suidam.

ASTYANASSA.

Περὶ σχημάτων συνουσιαστικῶν, *De formis concubitus*. Vide Suidam in Ἀστυάνασσα.

ASTYANAX *Maconius*.

Laudat Historiam eius Trebellius Pollio in Marciano maiore.

ASTYNOMVS.

Stephanus in Κύπρος. Ἀστύνομος δέ φησι Κύπτον κεκλῆσθαι, διὰ τὸ κρύπτεσθαι πολλάκις ὑπὸ τῆς θαλάσσης. *Astynomus autem Cyptum inquit nominatum esse, quia absconditur sub mare.* Laudat etiam Plinius lib. v. cap. xxxi.

ATHAMAS.

Clemens Strom. vi. Καὶ μὴν Ἀθάμαντος τοῦ Πυθαγορείου εἰπόντος, Ὧδε γένετο παντὸς ἀρχά· καὶ ῥιζώματα τέτταρα τυγχάνοντι, πῦρ, ὕδωρ, ἀήρ, γῆ. ἐκ τούτων γὰρ αἱ γενέσεις τῶν γινομένων· ὁ Ἀκραγαντῖνος ἐποίησεν Ἐμπεδοκλῆς, Τέσσαρα τῶν πάντων ῥιζώματα, &c. *Sane Athamante Pythagorico dicente, sic nascitur universi initium; & radices quatuor exsistunt, ignis, aqua, aer, terra: ex his enim sunt ortus illorum, quae sunt; Agrigentinus fecit Empedocles, Quatuor omnium radices, &c.* Etymologici Auctor in Τριτογένεια. Ἢ ἐπειδὴ τριτώ ἐστιν. ὅπερ κατὰ τὸν Ἀθάμαντα σημαίνει τὴν κεφαλήν. *Seu quoniam τριτὼ est: quod secundum Athamantem caput denotat.* (c)

[a] Aspasia Milesia Sophistria & Poetria.
[b] Asterivs Amasenus Episcopus Theologus cccci.
Asterivs Cappadox Sophista cccxxx.
Asterivs Sophista cccclxxx.
Astrampsychvs Astrologus clx.
[c] Athanasivs Abbas mliv.

ATHANIS.

Scripsit Σικελικά. Et laudat Athenaeus lib. iii. Ἄθανις δ' ἐν πρώτῳ Σικελικῶν, τὸν αὐτόν φησι Διονύσιον, καὶ τὸν βοῦν γαρόταν καλεῖν, καὶ τὸν χοῖρον ἴακχον. *Athanis autem in libro primo rerum Sicularum, inquit ipsum Dionysium, & bovem γαρόταν adpellare, & porcum ἴακχον.* (d) Citat etiam Plutarch. i. 247. 254. & Diod. Sic. ii. 402.

ATHENAEVS.

Eius Δειπνοσοφισταὶ exstant: & in iis convivam interloquentem introducit, qui citet, Περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. Locus est lib. v. Περὶ τοῦ ἱστόρησεν ἑταῖρος ἡμῶν Ἀθηναῖος ἐν τοῖς Περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. *De quo inquisivit amicus noster Athenaeus in libris De illis, qui in Syria regnarunt.* Laudatur & alius, ut puto, Epigrammatarius, apud Diogenem Laertium in Antisthene lib. vi. Ὅθεν καὶ Ἀθηναῖος ὁ Ἐπιγραμματοποιός φησιν ὕτω περὶ αὐτῶν. *Vnde & Athenaeus Epigrammatarius, ita de illis loquitur.* Iterum in Zenone lib. vii. Καὶ περὶ πάντων τῶν Στωϊκῶν Ἀθηναῖος ὁ Ἐπιγραμματοποιός φησιν ὕτως. *Et de omnibus Stoicis Athenaeus Epigrammatarius ita loquitur.* Et in Epicuro libros x. Τοιοῦτος ἦν, ὁ τὴν ἡδονὴν τέλος εἶναι δογματίζων· ὃν καὶ Ἀθηναῖος δι' Ἐπιγράμματος ὕτως ὑμνεῖ· *Talis erat, qui voluptatem finem esse putabat; quem Athenaeus quoque per Epigramma ita celebrat.* Fuit & alius Cyzicenus, cuius meminit Proclus ad Euclidem lib. ii. Καὶ μέντοι καὶ ὁ Κυζικηνὸς Ἀθηναῖος, καὶ τοὺς αὐτοὺς γεγονὼς χρόνους, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μὲν μαθήμασι, μάλιστα δὲ κατὰ γεωμετρίαν καταφανὴς ἐγένετο. *Atque etiam Cyzicenus Athenaeus, illis iisdem temporibus florens, & in aliis quidem disciplinis, potissimum autem in geometria celebris erat.* Laudatur Athenaei Medici liber xxiv. a Galeno περὶ αἰτίων συμπτωμ. lib. v. Ἔνεστι δὲ τῷ βουλομένῳ τὴν εἰκοστὴν καὶ τετάρτην Ἀθηναίου βίβλον ἀναγνόντι, τὰς ὑπὸ τῶν ἐκείνου πρεσβυτέρων ἰατρῶν τε καὶ φιλοσόφων ἐρημένας αἰτίας περὶ ῥίγους, ἐς ὅσον ἥκουσιν ἀτοπίας, καταμαθεῖν. *Licet autem volenti quartum & vigesimum Athenaei librum legere, ab antiquioribus illo & medicis & philosophis dictas causas de frigore, in quantam venerint absurditatem, perdiscere.* Vide Tom. iv. 371. 373. 391. Alius est, Rhetor, cuius meminit Quintilianus lib. ii. cap. xv. *Quidam eam* (de Rhetorica loquitur) *neque vim, neque scientiam, neque artem putaverunt: sed Critolaus usum dicendi: nam hoc τριβὴ significat. Athenaeus fallendi artem.* Et lib. iii. cap. i. *Fecit deinde velut propriam Hermagoras viam, quam plurimi sunt sequuti: cui maxime par, atque aemulus videtur Athenaeus fuisse.* Schol. Alexandri Rhetoris, Περὶ σχημάτων

Athanasivs Alexandrinus Episcopus Theologus cccxxvi.
Athanasivs Alexandrinus Presbyter cccxli.
Athanasivs Cyzicenus Metropolita mcccxlvi.
Athanasivs Iunior Theologus dccxlv.
[d] Num hinc vox *Ciacco* Tuscana, qua *Dantes* utitur, derivata est? Ea enim suem significat.

Digitized by Google

μάτων ῥητορικῶν. Ἀθηναῖος ὁ Ναυκρατίτης, καὶ Ἀπολλώνιος, ὁ ἐπίκλην Μόλων, ὡρίσατο ὅτω. *Athenaeus Naucratites, & Apollonius cognomine Molon, ita definivit.* (a)

ATHENAGORAS.

Enumeratur inter Scriptores de Re Ruſtica, a Varrone, & Columella lib. 1. capit. 1.

ATHENION.

Eius Σαμοθρᾷκες citantur ab Athenaeo lib. xv. Οὐκ ἀπεικότως ἄν τις Ἀθηναίων ἐν Σαμοθρᾳξιν, ὡς φησιν Ἰόβας, μάγειρον εἰσάγει φυσιολογοῦντα, διὰ τούτων. *Non abſimili autem modo Athenion quoque in Samothracibus, ut Iobas ait, coquum inducit phyſice diſſerentem per haec.* Nec dubitem inde petiiſſe Sophoclem, quae de Cabiris adnotat ad Apollonii lib. 1. Ἀθηνίων δέ φησιν ὅτι Διὸς καὶ Ἠλέκτρας ἐγένετο Ἰασίων καὶ Δάρδανος. Κάβειροι δὲ δοκοῦσι προσεγορεύθαι ἀπὸ Καβείρων τῶν κατὰ Φρυγίαν ὀρῶν, ἐπεὶ ἐντεῦθεν μετῳκήχθησαν. *Athenion vero dicit Iaſionem & Dardanum Iovis & Electrae filios fuiſſe. Cabiri autem videntur adpellari ab Cabiris in Phrygia montibus, quoniam inde fuerunt translati.* (b)

ATHENOCLES *Cyzicenus.*

Athenaeus lib. iv. Ἀθηνοκλῆς δ' ὁ Κυζικηνὸς μᾶλλον Ἀριστάρχου κατακούων τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, εὐπαιδ. &c. *Athenocles autem Cyzicenus magis quam Ariſtarchus audiens Homericos verſus, &c.*

ATHENODORVS.

Scripſit Περὶ σωφροσύνης καὶ παιδείας. Athenaeus lib. xii. Καὶ Ἀθηνόδωρος ἐν τῷ περὶ σωφροσύνης, καὶ παιδείας, Ἀρχύτᾳ φησὶ τὸν Ταραντῖνον πολιτικὸν ἅμα καὶ Φιλόσοφον γεγονέναι. *Et Athenodorus in libro De ſtudio, & doctrina, Archytam dicit Tarentinum politicum ſimul & philoſophum fuiſſe.* Etiam, Περίπατα. Laudat Diogenes Laertius pag. 188. Περὶ τῆς αὐτοῦ πατρίδος, *De ſua Patria*, Stephanus in Ἀγχιάλη. Citat eum incerto Opere Πρὸς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας, *Ad Ariſtotelis praedicamenta*, Porphyrius in Categorias pag. 21. a Simplicius in Categ. p. 15. b. Stobaeus Serm. xxxiii. Et hic ipſe, ut puto, eſt Athenodorus Rhodius, Rhetor, de quo Quintilianus lib. ii. cap. xv. *Multa Critolaus contra, multa Athenodorus Rhodius.* (c)

[a] Athenaevs Stoicus cclx.
[b] Athenagoras Chirurgus xc.
Athenagoras Platonicus dx.
[c] Athenio Peripateticus.
[d] Athenodorvs Alexandrinus Hiſtoricus.
Athenodorvs Medicus xcv.
Athenodorvs Tarſenſis Stoicus.
Athenodorvs Solenſis Stoicus.
Athenodorvs Sophiſta frater Gregorii Thaumaturgi.
[e] Athryilacvs Thaſius Medicus xc.
[f] Attaliota (Michael) Iurisconſultus mc.

ATHLIVS.

Σαμίων ὅροι. Citat Etymologici Auctor in Νένωται. Καὶ ὁ Ἄθλιος ἐν τοῖς Σαμίων ὅροις, Ἀλλὰ λελῆσθαι νένωνται. *Athlius in Samiorum terminis, ſed dixiſſe intellectus fuit.* Sed corruptum nomen. Vide ſupra in Aethlivs. (d)

ATROMETVS.

Vide Schol. Apollonii 165.

ATTALIO.

Commentaria in Hippocratem, Oribaſ. in Aphor. p. 8. (e)

ATTALVS *Rhodius.*

Laudatur incerto Opere ab Etymologici Auctore in Μῆλα. Eius Περὶ παροιμιῶν citat Heſychius in Κορίννυσι. Ὡς ὁ Ἄτταλος ἐν τῷ Περὶ παροιμιῶν, ἐπὶ τῶν διὰ κάλλος, ὡς οἱ Βελλεροφόντης. *Vt vero Attalus in libro De proverbiis, in illis per pulcritudinem, ut Bellerophontes.* Hipparchus lib. 1. in Aratum adlegat non ſemel ut Commentatorem quoque iſtius Poetae. (f)

ATTICVS.

Hic plura ſcripſit, ſed Latine, itaque ea non recenſebimus. Habes apud Cornelium Nepotem in Vita eius; & meminit item Cicero lib. de Oratore, Pliniuſque lib. xxxv. capit. 11. Vnicum Opus Graece ſcripſit, Περὶ τῆς τοῦ Κικέρωνος ὑπατείας, *De Ciceronis conſulatu*; quamobrem nobis in hac quoque Bibliotheca commemorandus. Cornelius Nepos teſtatur in eius Vita. *Eſt etiam liber Graece confectus*, De consvlatv Ciceronis. Et alia tradit Quintilianus Inſtit. Orat. lib. iii. cap. 1. Alius eſt. (g)

ATTICVS *Platonicus.*

De quo vide Euſebium de Praep. Evang. 299. 463. 466. 467. 469. 471. 472. 476. Porph. in Vita Plot. 5. Proclum in Timaeum 30. (h)

AVTOCLIDES.

Ἐξηγητικά. Harp. in ὀξυθύμια, & παλαμναῖος. Plutarch. in Nicia. Corrigendus Athen. 473. Vide quae in Biblioth. Attica, in voce Antoclides.

AV-

Attalvs Laodicenus Sophiſta.
Attalvs Medicus anno cxxx.
Attalvs Pergamenus Rex Medicus.
Attalvs Philoſophus xxv.
Atticistes Halicarnaſſeus.
[g] Si Pomponium Atticum ſuae Bibliothecae heic inſerit, cur non etiam Herodes Atticus hic merito & opportune recenſeatur?
[h] Atticvs CP. Epiſcopus orator cccc.
Avtobvlvs Philoſophus cxxx.

Digitized by Google

AVTODORVS.

Diogenes Laertius in Heraclide libros v. Ἀλλὰ καὶ Αὐτόδωρος Ἐπικούρειος ἐνθυμᾶται αὐτῷ, τοῖς περὶ δικαιοσύνης ἀντιλέγων. *Sed etiam Autodorus Epicureus illum reprehendit, libris de iuſtitia contradicens.*

AVTOLYCVS *Pydnaeus.*

Simplicius de Coelo 122. b. Philop. de Nat. Auſc. lib. 11. p. f. 1v. b. Diog. Laertius 272.

AVTOMEDES.

Iſaacius Tzetzes in Prolegomenis ad Lycophronem. Οἱοί περ ἦσαν ποιηταὶ, ὡς ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος γράφει, Αὐτομήδης, καὶ Δημόδοκος, καὶ Χαῖρις. *Qualeſcumque erant Poetae, ut Phalereus Demetrius ſcribit, Automedes, & Demodocus, & Chaeris.*

AVTOMEDON.

Laudat eum Opere incerto Stobaeus Serm. x.

AVTOTHEPVS.

Iſaacius Tzetzes ad Lycophron. Αὐτόθερος ὃν καὶ ἄλλοι πολλοί φασιν, ἀπὸ Ἰονίου Ἰλλυριοῦ τὸ γένος, βασιλεύσαντος τῆ τότε, υἱῷ Ἀδρίου, τοῦ περὶ τοῦτο τὸ πέλαγος κτίσαντος πόλιν τὴν λεγομένην Ἀδρίαν. *Autothepus autem, & alii multi dicunt, ab Ionio Illyrico quod ad genus, qui illo loco regnavit, Adriae filio, qui circa illud mare urbem Hadrian dictam condidit.*

AXIONICVS.

Laudatur, bis incerto Opere, ab Stobaeo Serm. 11. Eius Χαλκὶς citatur ab Athenaeo lib. 111. Ἀξιόνικος δὲ ἐν Χαλκίδι φησί. *Axionicus autem in Chalcide ait.* Et lib. v1. Καὶ Ἀξιόνικος ἐν Χαλκίδι πού φησι. *Et Axionicus in Chalcide alicubi dicit.* Sic Τυῤῥηνὸς libr. 1v. Πυθοδήλου δέ τινος ἁσώτου μνημονεύει Ἀξιόνικος ἐν Τυῤῥηνῷ. *Pythodeli vero cuiusdam luxurioſi meminit Axionicus in Tyrrheno.* Et lib. v1. Ἀξιόνικος δ' ὁ κωμικὸς ἐν τῷ Τυῤῥηνῷ Γρυλλίωνος τοῦ παρασίτου ἐν τούτοις μνημονεύει. *Axionicus autem comicus in Tyrrheno Gryllionis paraſiti iu illis meminit.* Ita reſcribo. Editur illic, ἐν Τυῤῥηνικῷ. Et Φιλευριτίδης, lib. 1v. & v111. Φιλίνη, lib. x.

AXIOPISTVS.

Eius ſunt, Κανὼν, & Γνῶμαι. Athenaeus lib. x1v. Φιλόχορος δὲ ἐν τοῖς περὶ μαντικῆς Ἀξιόπιστον τὸν εἴτε Λοκρὸν γένος, ἢ Σικυώνιον, τὸν Κανόνα καὶ τὰς Γνώμας πεποιηκέναι φησίν. *Philochorus autem in libris de vaticinatione Axiopiſtum ſive Locrenſem genere, ſive Sicyonium, Canonem & Sententias feciſſe ait.* (a)

BIBLIOTHECAE GRAECAE

LIBER SECVNDVS,

IN QVO INSCRIBITVR

EVTERPE.

BABRIVS.

EIus ſunt Μῦθοι, ſive Μυθίαμβοι: Opus diſtinctum in libros x. Suidas. Βαβρίας, ἢ Ἐάβριος, Μύθους, ἢ Μυθιάμβους. ἐστὶ γὰρ διὰ χοριάμβων ἐν βιβλίοις δέκα. ἔστι δὲ ἐκ τῶν Αἰσωπείων Μύθων μετέβαλεν ἀπὸ τῆς αὐτῶν λογοποιΐας εἰς ἔμμετρα ἦγεν τοὺς χοριάμβους. *Babrias, ſeu Babrius, Fabulas, ſeu Fabulas iambis expreſſas:* (ſcripſit) *ſunt enim per choriambos in libris decem. Hic in verſus ſeu choriambos tranſtulit ex AEſopicis Fabulis ab illarum proſa narratione.* Citatur ab Etymologici Auctore in Πετρωμένον. Huius Operis partem eſſe aliquam cenſeo, quae in manus noſtras venit, beneficio Aldi Manutii, qui primus edidit Venetiis, anno cIↃ IↃ v.

BACCHIVS.

Hic Marci Antonini Imp. in Philoſophicis praeceptor fuit: meminitque eius ipſe De Vita ſua lib. 1.

BAC-

[a] AXIOTHEA Phliaſia Platonica.

Digitized by Google

BACCHIVS *Milesius*.

Recenſetur inter Auctores, qui ſcripſere de Re Ruſtica apud Varronem, & Columellam lib. 1. cap. 1. meminitque eius Plinius in Hiſtoria Nat. locis pluribus.

BACCHIVS *Tanagraeus*.

Scripſit *Explicationem vocum Hippocraticarum*, libris tribus. Erotianus in Prooemio ſui Lexici. Μεθ' ὃν φασι τὸν Ταναγραῖον Βακχεῖον ἐπιβαλεῖν τῇ πραγματείᾳ, ᾗ διὰ τριῶν συντάξεων πληρῶσαι τὴν προθεσμίαν, πολλὰς παραθέμενον εἰς τοῦτο μαρτυρίας ποιητῶν. *Post quem dicunt Tanagraeum Bacchium ad ſtudium ſe adplicuiſſe, & in tribus compoſitionibus antea conſtitutum opus impleviſſe, multa adponentem ad hoc poetarum teſtimonia*. Citaturque ab eodem locis pluribus; lib. 1. in Ἀλυσμὸν, & Ἀτρεκέως: lib. 11. in Ἐγχλοιέμενοι: lib. 111. in Ἀνάγκη. Et fortaſſe hic ipſe fuerit, quem commemorat Heſychius iſtis verbis: Χερματιστὴς, λίθῳ χειροπληθὴς, ᾗ δίσκῳ. Βακχεῖῳ. *Chermatiſtes, lapis manum implens, & diſcus. Bacchius*.

BACCHYLIDES.

Eius fuere Ἐρωτικά: quae citantur ab Athenaeo lib. xv. Βακχυλίδης. ἐν Ἐρωτικοῖς. *Bacchylides, in Amatoriis*. Eiusdem

Ἐπινίκια, commemorantur a Stobaeo Serm. x. xcvi. ci.

Προσῴδια. Apud eumdem Stobaeum Serm. xcvi.

Διθύραμβοι. Servius ad AEn. vi. *Quod & Plato dicit, in Phaedone; & Sappho, in Lyricis; & Bacchylides, in Dythirambis*.

Ὕμνοι. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Acharnenſes. Τῷ δὲ Κελεῦ μέμνηται Βακχυλίδης, διὰ τῶν Ὑμνον. *Celei autem meminit Bacchylides, in Hymnis*. Citat etiam Stobaeus Serm. cxxi.

Παιᾶνες. Clemens Strom. v. Ἕτερος ἢ ἐξ ἑτέρου σοφὸς, τότε πάλαι, τότε νῦν, φησὶ Βακχυλίδης, ἐν τοῖς Παιᾶσιν. *Alius autem ex alio ſapiens, tum olim, tum nunc, inquit Bacchylides, in Paeanibus*. Zenobius Cent. 11. Proverb. xxxvi. Ἐπὶ τῶν δειλῶν εἴρηται ἡ παροιμία. Μέμνηται δὲ αὐτῆς Βακχυλίδης, ἐν Παιᾶσιν. *In timidos dictum eſt proverbium. Meminit autem eius Bacchylides, in Paeanibus*. Laudat quoque Stobaeus Serm. cliii. (a)

BACIS.

Eius Χρησμοὶ citantur ab Herodoto locis tribus lib. viii. Clemens eos duos tradit; unum, Arcadem; alterum, Boeotum. Verba eius ita habent Strom. 1. Ἤδη ἢ καὶ παρ' Ἕλλησι χρησμολόγοι συχνοὶ γεγονέναι φέρονται, ὡς οἱ Βάκιδες· ὁ μὲν, Βοιώτιος, ὁ δὲ, Ἀρκάς. *Iam vero etiam apud Graecos fatidici multi fuiſſe feruntur, ut Bacides; alter Boeotus, alter autem Arcas*. Suidas auctor eſt, Philetam Epheſium tres commemorare; unum, Boeotum, ex Eleone; alterum, Athenienſem, tertium, Arcadem, ex Caphya: qui & Cydas, & Aletes, dictus fuerit. Vide eum in Βάκις. Eademque referuntur a Scholiaſte Ariſtophanis ad Equites, Avem, Pacem. Arcadis oracula ſaepe a Pauſania referuntur in Meſſenicis, Boeoticis, & Phocicis. Boeotii, meminit etiam Cicero de Divinat. lib. 1.

BACORVS *Bodius*.

Scripſit *Geographica*, ut eſt colligere ex Avieno in Deſcriptione Orae Maritimae:

Hecataeus iſtic quippe erit Mileſius,
Hellanicuſque Lesbius, Phileas quoque
Athenienſis, Caryandenus Scylax;
Pauſimachus ille, priſca quem genuit Samos;
Quin & Damaſtus, nobili natus Sige;
Rhodoque Bacorus ortus.

BAETON.

Vide Biton.

BALAGER.

Eius Μακεδονικὴ citatur a Stephano in Ὄλβηλλος. Βάλαγρος, Μακεδονικῇ. *Balager in Macedonica*. Et in Ἄμολβος citat lib. 11. Ἄμολος, πόλις Μαγνήτων· ὡς Βάλαγρος, Μακεδονικῇ δευτέρᾳ. *Amolbus, urbs Magnetum; ut Balagrus, in Macedonica ſecunda*.

BALBVS *Trallianus*.

Meminit eius Opere incerto Phrynichus Ecloga Dict. Attic. Ἔπειτα δευτέρᾳ τιμῇ λειπόμενον πολὺ τῆς σῆς παρασκευῆς, ἐξεταζόμενον δ' ἐν τοῖς Ἕλλησι Βάλβον τὸν ἀπὸ Τράλλεων, ὃς ἐς τοῦτο προθυμίας καὶ θαύματος ἦλθε Μενάνδρᾳ, ὥστε καὶ Δημοσθένει ἀμείνω ἐγχειρεῖν ἀποφαίνειν. *Deinde ſecundo honorem multum tua doctrina inferiorem, probatum autem inter Graecos Balbum Trallianum, qui ad illud propenſionis & admirationis Menandri venit, ut & Demoſthene meliorem componeret cum eo adpareat*.

BASILEVS.

Scripſit Θηριακόν. Scholiaſtes Nicandri ad Theriaca. Οἱ βασιλεὺς, ἐν τῷ Θηριακῷ, δέκα γένη φασὶν εἶναι τῶν φαλαγγίων· Ἀπολλόδωρος δὲ, ἐν τῷ Περὶ θηρίων, καὶ Ἀριστοτέλης, φησὶν, ὅτι ἐν Γαργάθοις γίνονται τὰ φαλάγγια. *Baſileus, in Theriaco, decem genera eſſe dicit aranearum; Apollodorus autem, in libro De beſtiis venenoſis, & Ariſtoteles, inquit, in Gargathis eſſe araneas*.

BASILICVS.

Scripſit Περὶ τῶν διὰ τῶν λέξεων σχημάτων. *De figuris per verba*. Περὶ ῥητορικῆς παρασκευῆς, ἤτοι Περὶ ἀσκήσεως, Περὶ μεταποιήσεως. *De rhetorico odparatu, ſeu De exercitatione, De mutatione*. Et alia quaedam. Vide Suidam in

(a) Bacchylvs Corinthius Epiſcopus Theologus cxcvi.

Digitized by Google

in Βασιλικός: meminitque eius iterum in Α'ψίνης. Item Apsines lib. de Rhetorica cap. Περὶ προοιμίου. Ὁ δέ τοι θεῖος Βασιλικὸς, κἀκεῖνο προσέθηκε. *Hic autem divinus Basilicus, idem quoque adposuit.*

BASILIDES.

Ἐξηγητικά. Ingens Opus, e quo librum XXIII. citat Clemens Strom. IV. Βασιλείδης ἤ, ἐν τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ τῶν Ἐξηγητικῶν, περὶ τῶν κατὰ τὸ μαρτύριον κολαζομένων, αὐταῖς λέξεσι τάδε φησί. *Basilides autem, in libris* XXIII. *Exegeticorum, de illis, qui martyrio puniti sunt, iisdem verbis haec dicit.* Erat eiusdem alterum Opus, Περὶ Ὀμηρικῆς λέξεως: cuius Epitomen scripsit Cratinus. Auctor Etymologici in ἀρίζηλος. Οὕτω Κρατῖνος, ἐν τῇ Ἐπιτομῇ τῶν Βασιλείδου Περὶ Ὀμηρικῆς λέξεως. *Sic Cratinus, in Epitome librorum Basilidis De stilo Homerico.* (a)

BASILIDES *Tyrius.*

De eo ita Hypsicles, περὶ τῶν πέντε σωμάτων lib. I. quem Euclidis decimum quartum alii faciunt. Βασιλείδης δὲ Τύριος, ὦ Πρώταρχε, παραγενηθεὶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ συσταθεὶς τῷ περὶ ἡμῶν, διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ μαθήματος συγγένειαν, συνδιέτριψεν αὐτῷ τὸν πλεῖστον τῆς ἐπιδημίας χρόνον. καὶ ποτὲ διελθόντες τὸ ὑπὸ Ἀπολλωνίου γραφὲν, Περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου, καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου, τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων, τίνα λόγον ταῦτα ἔχει πρὸς ἄλληλα, ἔδοξαν ταῦτα μὴ ὀρθῶς γεγραφέναι τὸν Ἀπολλώνιον. *Basilides Tyrius, Protarche, quum Alexandriam venisset, & alicui nostrorum commendatus esset, per scientiae cognationem, plurimum peregrinationis suae tempus cum illo consumsit: & aliquando illud scriptum ab Apollonio explicantes, De comparatione duodecisellii, & vigintisellii in ipsam sphaeram inscriptorum, quam illa rationem inter se obtineant, putabant illa non recte Apollonium scripsisse.* Sed corruptus ille locus, ac scribendum, καὶ συσταθεὶς τῷ πατρὶ ἡμῶν, *& patri nostro commendatus.*

BASILIS.

Meminit eius Agatharchides lib. De mari rubro. Τὰ μὲν πρὸς ἑσπέραν, ἐξείργασαι Λύκος τε, καὶ Τίμαιος· τὰ δὲ πρὸς ἀνατολὰς, Ἑκαταῖος, καὶ Βάσιλις. *Quae quidem ad occidentem, & Lycus, & Timaeus absolverunt; quae vero ad orientem, Hecataeus, & Basilis.* Eius Ἰνδικὰ, citat Athenaeus lib. IX. Βάσιλις ἤ, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἰνδικῶν, οἱ μικροί, φησιν, ἄνδρες, οἱ τοῖς γεράνοις διαπολεμοῦντες, πέρδιξιν ὀχήματι χρῶνται. *Basilis autem, in libro* II. *Indicorum, parvi, inquit, viri, cum gruibus bellantes, perdicibus vehiculo utuntur.* Ex iis est, quod citat Plinius lib. VI. cap. XXIX. (b)

BASSVS *Sophista.*

Mentio eius exstat apud Lucianum, contra Indoct. Εἰ Βάσσος ὁ ἡμέτερος ἐκεῖνος σοφιστής. *Si Bassus noster ille sophista.* Nescio an sit ille ipse, cuius Epigrammata quaedam exstant in Anthologia, quam Planudes concinnavit.

BASTAS *Chius.*

Historiographus. Hesychius. Βάστας ὁ Χῖος, Δημοκρίτου ἐπώνυμον, καθὰ καὶ Εὔπολις. ἐν Βάπταις. ἔστι δὲ ἱστοριογράφος. *Bastas Chius, Democriti cognomen, sicut etiam Eupolis, in Baptis. Est autem historiographus.* (c)

BATTON *Comicus.*

Suidas. Βάτλων, κωμικός. Δράματα αὐτοῦ, Συνεξαπατῶν, Ἀνδροφόνος, Εὐεργέται. *Batton, comicus. Fabulae eius, Simul-decipiens, Homicida, Benefici.* Et quidem ex istis, Ἀνδροφόνος, citatur ab Athenaeo lib. IV. Εὐεργέται, ab eodem lib. XIV. Praeter illas, etiam Αἰτωλὸς, a Stobaeo Serm. XCVI. & CIII. Citatur quoque Baton quidam a Suida, quem dixi in Πυθαγόρας Ἐφέσιος.

BATTON *Sinopensis, Rhetor.*

Eius Περὶ τῶν Ἐφέσῳ τυράννων, citat Athenaeus lib. VII. Ὡς ἱστορεῖ Βάτλων, ἐν τοῖς Περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυράννων. *Vt narrat Batton in libris De tyrannis qui in Ephesо.* Et, Περὶ Ἴωνος τοῦ ποιητοῦ. Idem lib. X. Βάτλων δ' ὁ Σινωπεὺς, ἐν τοῖς Περὶ Ἴωνος τοῦ ποιητοῦ, φιλοπότην φησὶ γεγενῆσθαι, καὶ ἐρωτικώτατον, τὸν Ἴωνα. *Batton autem Sinopensis in libris De Ione poeta, Ionem inquit bibendi cupidum, & maxime amoribus deditum fuisse.* Item, Περὶ Θεσσαλίας, καὶ Αἱμονίας. Idem Athenaeus rursum lib. XIV. Βάτλων δ' ὁ Σινωπεὺς ὁ ῥήτωρ, ἐν τῷ Περὶ Θεσσαλίας, καὶ Αἱμονίας, σαφῶς ἐμφανίζει τὴν τῶν Σατυρναλίων ἑορτὴν Ἑλληνικωτάτην. *Batton autem Sinopensis rhetor, in libro De Thessalia & Haemonia, perspicue declarat Saturnaliorum festum esse vel maxime Graecum.* Περσικὰ, a Strabone memorantur lib. XII. Ἄνδρας ἤνεγκεν (ἡ Σινώπη) ἀγαθοὺς, τῶν μὲν φιλοσόφων, Διογένη τὸν Κυνικὸν, καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα· τῶν δὲ ποιητῶν Δίφιλον τὸν κωμικόν· τῶν δὲ συγγραφέων, Βάτλωνα, τὸν πραγματευθέντα τὰ Περσικά. *Viros autem extulit (Sinope) bonos, philosophorum quidem, Diogenem Cynicum, & Timotheum Patrionem; poetarum vero, Diphilum comicum; scriptorum autem, Bationem, qui Persica elaboravit.* Et hoc, puto, eius Opus designat Suidas in Πυθαγόρας, istis verbis. Ἦν δὲ πρὸ Κύρου, τοῦ Πέρσου, ὡς φησι Βάττων. *Erat autem ante Cyrum, Persam, ut*

Meursii Tom. III.

(a) Basilides Epicureus.
Basilides Pentapolitanus Episcopus Theologus CCLVI.
Basilides Scythopolitanus Philosophus CXLVII.

(b) Basilivs Achridenus Theologus MCLV.
Basilivs Ancyranus Theologus CCCXLVII.
Basilivs Ancyranus alter DCCLXXXVII.
Basilivs Cappadox Theologus DCLXXV.
Basilivs Cilix Historicus CCCCXCVII.
Basilivs 'Armenus Historicus DCCCLXXXIII.
Basilivs Magnvs Theologus.
Basilivs Rhetor CC.
Basilivs Scholiastes DCCCCXL.
Basilivs Seleuciensis Theologus CCCCXLVIII.
Bassianvs Ephesius Episcopus CCCCXLVIII.

(c) Batalvs Ephesius Poeta.

Digitized by Google

ait Batton. Meminit eius etiam, incerto Opere, Plutarchus in Vita Agidis.

BATTVS *Cyrenaeus.*

Eius fuit, Μαντική. Clemens Stromat. I. Φασὶ δὲ, τὴν Μόψῳ καλουμένῳ Μαντικὴν συντάξαι τὸν Κυρηναῖον Βάττον. *Dicunt autem, Artem vaticinandi Mopſi dictam compoſuiſſe Battum Cyrenaeum.* Eius Ἀτλικαὶ Ἱστορίαι commemorantur a Pindari Scholiaſte Iſthmion. Ode IV. Βάττῳ δὲ, ἐν δευτέρῳ Ἀτλικῶν Ἱστοριῶν, Πολύδωρον, Ἀνίκητον, Μηκισόφονον, Πατροκλέα. *Battus autem, in libro* II. *Hiſtoriarum Atticarum, Polydorum, Anicetum, Meciſtophonum, Patroclem.* Idem forte eſt, cuius Τ῎μνοι citantur a Suida in Βαττολογία. (a)

BEROSVS.

Citat eum, ſine ullo Operis titulo, Heſychius. Σαραχηρὼ, παρὰ Βερώσῳ, ἡ κοσμήτρια τῆς Η῎ρας. Σαραχηρὼ, *apud Beroſum, ornatrix Iunonis.* Χαλδαϊκὰ citat Clemens Strom. I. Ὡ῎ς φησι Βήρωσσος, ἐν ταῖς Χαλδαϊκαῖς Ἱστορίαις. *Vt Beroſus in Chaldaicis Hiſtoriis loquitur.* Eius Operis librum tertium citat idem in Protreptico. Ἀνθρωποειδῆ ἀγάλματα σέβειν αὐτὸς, Βήρωσσος, ἐν τρίτῃ Χαλδαϊκῶν, παρίσησι. *Humanae figurae ſimulacra illos colere, Beroſus, in libro* III. *Chaldaicorum, ſtatuit.* Ac tribus libris abſolvebatur. Tatianus Orat. ad Graecos. Βήρωσσος, ἀνὴρ Βαβυλώνιος, ἱερεὺς τοῦ παρ' αὐτοῖς Βήλου, κατ' Ἀλέξανδρον γεγονὼς, Ἀντιόχῳ, τῷ μετ' αὐτὸν τρίτῳ, τὴν Χαλδαίων ἱστορίαν ἐν τρισὶ βιβλίοις καταταξας, καὶ τὰ περὶ τῶν βασιλέων ἐκθέμενος, &c. *Beroſſus, vir Babylonius, ſacerdos Beli apud eos, Alexandri tempore vivens, Antiocho, poſt illum tertio, Chaldaeorum hiſtoriam tribus in libris ordinans, & regum acta exponens.* Meminit eorum etiam Ioſephus contra Appionem lib. I. Βαβυλωνιακά. Athenaeus lib. XIV. Βήρωσσος δ', ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν, τῷ Λῴῳ φησὶ μηνὶ ἐκκαιδεκάτῃ ἄγεσθαι ἑορτὴν, Σακέαν προσαγορευομένην. *Beroſſus autem, in libro primo Babyloniacorum, Loo menſe inquit ſexto decimo feſtum celebrari, Sacean dictum.* (b)

BETON.

Vide Biton.

BIALCON.

Plinius lib. XXVIII. cap. XIX. *Bialcon (iubet) cinerem ex eodem bibi, vel tauri a coitu urinam, lutoque ipſo illini pubem.*

BIAS.

Περὶ Ἰωνίας, τίνα μάλιστα ἂν τρόπον εὐδαιμονοίη. Diogenes Laertius in eius Vita lib. I. Ἐποίησε δὲ Περὶ Ἰωνίας, τίνα μάλιστα ἂν τρόπον εὐδαιμονοίη, εἰς ἔπη δισχίλια. *Compoſuit autem de Ionia, quo potiſſimum modo beata fuerit, ad verſuum duo millia.*

BION.

Περὶ δυνάμεων, *De potentiis.* Citat Plinius lib. I. in Indice Auctorum, quibus eſt lib. XXVIII.

BION *Abderites.*

Mathematicus. Scripſit dialecto Attica, & Ionica. Diogenes Laertius, ubi recenſet eius nominis Auctores lib. IV. Τέταρτος, Δημοκρίτειος, μαθηματικὸς, Ἀβδηρίτης, Ἀττίδι γεγραφὼς, καὶ Ἰάδι. *Quartus, Democriteus, mathematicus, Abderites, Attica dialecto ſcripſit, & Ionica.*

BION *Boryſthenites.*

Plurimos reliquit libros, ſed quorum titulos non habemus. Diogenes Laertius in eius Vita. Πλεῖστά τε καταλέλοιπεν ὑπομνήματα. *Plurimoſque reliquit commentarios.*

BION *Caecilius.*

Vide infra Caecilivs.

BION *Melicus, Poeta.*

Diog. Laert. lib. IV. in Bione Boryſthenite. Ἕβδομος (Βίων) Μελικὸς ποιητής. *Septimus (Bion) Melicus poeta.*

BION *Proconneſius.*

Hic Cadmi Opera transſcripſit, & in capita brevia redegit. Clemens Strom. VI. Καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ Προκοννήσιος Βίων, ὃς καὶ τὰ Κάδμου τοῦ παλαιοῦ μετέγραψεν κεφαλαιώσας. *Et poſt illos Proconneſius Bion, qui etiam Cadmi antiqui opera in capita brevia redacta transſcripſit.* Diogenes Laertius lib. IV. duos eum libros ſcripſiſſe auctor eſt. Γεγόνασι δὲ Βίωνες δέκα· πρῶτος, ὁ Φερεκύδει τῷ Συρίῳ συνακμάσας, ᾧ φέρεται βιβλία δύο· ἕκτος δὲ Προκοννήσιος. *Fuerunt autem Biones decem; primus, qui Pherecydis Syrii tempore floruit, cuius duo feruntur libri; eſt autem Proconneſius.*

BION *Rhetoricus.*

Eius libri IX. fuerunt, inſcripti Μουσαί. Diogenes Laertius loco citato. Ἕκτος (Βίων) ῥητορικός· ᾧ φέρεται ἐννέα βιβλία Μουσῶν ἐπιγραφόμενα. *Sextus (Bion rhetoricus; cuius novem libri Muſarum nominibus inſcripti feruntur* (c). Hunc ipſum cenſeo eſſe, qui laudatur ab Agathia lib. II. Ὡ῎ς που Βίωνι γέγραπται, καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πολυΐστορι. *Vt alicubi a Bione ſcriptum eſt, & Alexandro Polyhiſtore.*

BION

(a) Bemarchvs Caeſarienſis Sophiſta Hiſtoricus CCCXX.
Beronicianvs Sardianus Philoſophus CCCLXXX.
Beryllvs Boſtrenſis Epiſcopus Theologus CCXXX.

(b) Bessarion Cardinalis Nicaenus MCCCCXXXVI.
(c) Imitatus videtur Herodotum.

Digitized by Google

BION *Solenſis*.

Hic ſcripſit Αἰθιοπικά. Diogenes Laertius loco citato. Πέμπτ@ (Βίων) Σολεὺς, Αἰθιοπικὰ γεγραφώς. *Quintus (Bion) Solenſis, qui ſcripſit AEthiopica.* Laudat Athenaeus lib. XIII. Ὡς μέχρι νῦν οἱ Ἀθάνατοι καλούμενοι Αἰθίοπες, ὥς φησι Βίων ἐν Αἰθιοπικοῖς. *Sicut uſque nunc Immortales adpellati AEthiopes, ut ait Bion in AEthiopicis.* Ex his eſſe cenſeo, quae citat Plinius lib. VI. capp. XXIX. XXX. Commemoratur quoque inter Rei Ruſticae Scriptores a Varrone de Re Ruſt. lib. I. cap. I.

BION *Syracuſanus*.

Scripſit Τέχνας ῥητορικάς. Diog. Laertius loco citato. Δεύτερος (Βίων) Συρακούσιος, Τέχνας ῥητορικὰς γεγραφώς. *Secundus (Bion) Syracuſanus, qui Artes rhetoricas ſcripſit.*

BION *Tragicus*.

Scripſit Tragoedias ex eo genere, quae Tarſicae adpellatae. Diog. Laertius libro citato. Ἔννατ@ (Βίων) ποιητὴς Τραγῳδίας τῶν Ταρσικῶν λεγομένων. *Nonus (Bion) Tragoediae poeta, ex illis quae Tarſica dicuntur.*

BITHYNVS *Demoſthenis*.

Laudatur ab Etymologici Auctore in Ἡραία. Πειστέον δὲ μᾶλλον τῷ Βιθυνῷ Δημοσθένους ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ. *Credendum autem potius Bithyno Demoſthenis in libro quarto.*

BITON.

Hic Baeton quoque, & Beton, ſcribitur. Opus unum eſt ad Attalum, Περὶ ὀργάνων. Athenaeus lib. XIV. Καλεῖται δέ τι καὶ τῶν πολιορκητικῶν ὀργάνων σαμβύκη· ἧς τό τε σχῆμα καὶ τὴν κατασκευὴν ἀποδείκνυσι Βίτων ἐν τῷ πρὸς Ἄτταλον Περὶ ὀργάνων. *Aliquod autem inſtrumentorum obſidionalium ſambuca vocatur; cuius & formam & fabricam oſtendit Biton in libro ad Attalum De organis.* Heſychius. Σαμβύκη, ὁ μόνον τὸ μουσικὸν ὄργανον, ἧς μέμνηται Ἰόβας· ἀλλὰ καὶ πολιορκητικὸν, ἧς Βίτων. *Sambuca, non tantum muſicum inſtrumentum, cuius meminit Iobas; ſed etiam obſidionale, cuius Biton.* Eiusdem Εἰσαγωγὴ Τακτικὴ commemoratur ab AEliano Tact. capit. I. Ἄλλοι τε πλείους οἱ μὲν Εἰσαγωγὰς, ὡς Βίτων, οἱ δὲ καὶ Τοπικὰς πραγματείας ἐξέδωκαν. *Aliique plures bi quidem Introductiones, ut Biton, alii autem etiam Topica Opera ediderunt.* Ita enim legendum illic cum Arcerio cenſeo, non Βίων. Σταθμοὶ τῆ Ἀλεξάνδρου πορείας. Athenaeus lib. X. Βίτων γοῦν, ὁ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ, Σταθμοὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας, &c. *Biton igitur, Alexandri metator, in libro inſcripto, Manſiones Alexandri expeditonis, &c.* Perperam illic ſcribitur, Βαίτων. Plinius lib. VI. cap. XVII. *Verum, ut terrena demonſtratio intelligatur, Alexandri Magni veſtigiis inſiſtamus. Diognotus (a), & Biton, itinerum eius mensores, ſcripſere, a portis Caſpiis Hecatompylon Parthorum, quot diximus, millia eſſe.* Citat eum etiam, ſed incerto Opere Solinus cap. LV. *Septemtriones in eo tractu in anno ſemel, nec ultra quindecim dies, adparent, ſicuti auctor eſt Biton, qui perhibet hoc in pluribus Indiae locis evenire.*

BLAESVS.

Scripſit Σπουδογελοῖα. Stephanus in Καπριήνη. Ἐντεῦθεν ἦν Βλαῖσ@, Σπουδογελοίων ποιητής. *Hinc erat Blaeſus, Serio-ridiculorum poeta.* Laudatur Μεσοτρίβας Athenaeo lib. III. Βλαῖσ@ ἐν Μεσοτρίβᾳ, καὶ Ἀρχίλοχ@ ἐν Τηλέφῳ. *Blaeſus in Meſotriba, & Archilochus in Telepho.* Item Σατύρν@, apud eumdem lib. XI. Βλαῖσ@ ἐν Σατύρνῳ φησίν·

Ἑπτὰ μαθαλλίδας ἐπίχεε ἡμῖν τῷ γλυκυτάτῳ. *Blaeſus in Saturno dicit;*

Septem pocula infunde nobis dulciſſimo.

Meminit eius, ſed incerto Opere Heſychius. Φυλατός· ἡ λέξις παρὰ Βλαίσῳ· σημαίνει δὲ ᾠδήν. *Φυλατός· dictio apud Blaeſum; notat autem carmen.*

BOCCHVS.

Citatur, ſed non expreſſo Operis titulo a Solino cap. VI. *Ob id ſtatim productus a gregis domino, Olympiade ſexta & quadrageſima, ut Bocchus auctor eſt.*

BOEOTVS.

Scripſit Παρῳδίας. Athenaeus lib. XV. Καὶ τὸν Βοιωτὸν δὲ καὶ τὸν Εὔβοιον, τὰς παρῳδίας γράψαντας, λογίους ἂν φήσαιμι, διὰ τὸ παίζειν ἀμφιδεξίως. *Sed & Boeotum & Euboeum, qui Parodias ſcripſerunt, memorabiles dicam, quia dextre admodum ludunt.*

BOETHVS.

Laudat eum incerto Opere Syrianus in Metaphyſic. XII. Meminit eius Strabo lib. XVI. Καθ' ἡμᾶς δὲ ἐκ Σιδόν@ μὲν ἔνδοξοι φιλόσοφοι γεγόνασι, Βόηθός τε, ᾧ συνεφιλοσοφήσαμεν ἡμεῖς τὰ Ἀριστοτέλεια· καὶ Διόδοτ@, ἀδελφὸς αὐτοῦ. *Noſtro autem tempore ex Sidone illuſtres quidem philoſophi exſtiterunt, & Boethus, cum quo ad philoſophiam Ariſtotelicam ſimul animum noſtrum adplicuimus; & Diodotus, eius frater.* Scripſit, Περὶ Πλάτωνος. Heſychius. Διὰ πάντων κριτής. Βόηθός φησιν ἐν τοῖς Περὶ Πλάτωνος, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐκέλευσε τοῖς κρίνουσι γράφειν τὰ κεφάλαια ἕκαστον. *Per omnia iudex. Boethus inquit in libris De Platone, legislatorem iuſſiſſe iudicantibus ſingulos ſcribere capita.* Ἐξήγησις Ἀράτου. Geminus. Καὶ Βόηθ@ ὁ φιλόσοφ@, ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ τῆς Ἀράτου Ἐξηγήσεως, φυσικὰς τὰς αἰτίας ἀποδέδωκε τῶν τε πνευμάτων, καὶ ὄμβρων· ἐκ τῶν προειρημένων εἰδῶν τὰς προγνώσεις ἀποφαινόμεν@. *Et Boethus philoſophus, in libro IV. Explicationis Arati, phyſicas cauſas tradidit & ventorum, & imbrium; ex praedictis ſpeciebus praecognitiones demonſtrans.*

[a] Sunt qui vocent *Diognetum*.

strans. Περὶ φύσεως. Diogenes Laertius in Zenone lib. VII. Βόηθος δὲ ἐν τῇ Περὶ φύσεως, οὐσίαν θεοῦ τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν. *Boethus autem in libro De natura, existentiam dei sphaeram non errantium*. Item Περὶ εἱμαρμένης. Idem Diogenes ibidem. Βόηθος ἢ ἐν ιά. Περὶ εἱμαρμένης. *Boethus autem in libro* XI. *De fato*. Etiam, Εἰς τὰς καθηγορίας. Porphyrius in Expos. Categ. Ἀλλὰ καὶ Βοηθὸς ἐν τοῖς Εἰς τὰς κατηγορίας εἴρηκε ταῦτα. *Sed etiam Boethus in libris Ad praedicamenta haec dixit*. Citatque non semel Simplicius illic. (a)

BOEVS.

Eius est Ὀρνιθογονία. Athenaeus lib. IX. Βοῖος δ' ἐν Ὀρνιθογονίᾳ, ἢ Βοιῷ, ὡς φησι Φιλόχορος, ὑπὸ Ἄρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθοθῆναι. *Boeus autem in Avum generatione, vel Boeo, ut Philochorus inquit, Cygnum a Marte in avem mutatum esse*. Laudat non semel huius Operis librum I. & II. Antoninus Liberalis in Metamorphos. Et censeo nomen eius restituendum apud Plinium lib. X. cap. III. ubi de aquilis ait, *Consentit, & Boeus*. Hodie editur, *C. & Boethus*. Estque haec etiam super hoc loco sententia Fredenandi Nonii Pintiani, viri doctrinae, quam famae, maioris. Sic lib. I. Indic. Auctorum lib. X. *Ex auctoribus externis; Boetho, qui Ornithogoniam*.

BOLVS.

Sine Operis titulo nominat Stephanus in Ἄψινθος. Ἔστι καὶ εἶδος φυτοῦ· περὶ οὗ βώλος ὁ Δημοκρίτειος. *Est etiam plantae species; de qua Bolus Democriticus*. (b)

BOTRYS.

Inter obscaenos Scriptores commemoratur a Suida in Βοτρυσαγῆ ἔρνη, & Δημοχάρης.

BRONTINVS.

Eius erat Πέπλος, & Φυσικά. Clemens Strom. I. Ἐπιγενὴς δὲ ἐν τοῖς περὶ τὸ εἰς Ὀρφέα ποιήσεως, Κέρκοπος εἶναι λέγει τοῦ Πυθαγορείου Τὴν εἰς ᾅδου κατάβασιν, καὶ τὸν Ἱερὸν λόγον· τὸν δὲ Πέπλον, καὶ τὰ Φυσικά, Βροντίνου. *Epigenes autem in libris de poesi in Orpheum, Cercopis Pythagorei dicit esse Descensum ad inferos, & Sacrum sermonem; Peplum autem, & Physica, Brontini*. Suidas in Catalogo Operum Orphei. Πέπλον, καὶ Δίκτυον· καὶ ταῦτα Ζωπύρου τοῦ Ἡρακλεώτου· οἱ δὲ, Βροντίνου. *Peplum, & Rete; & haec Zopyri Heracleotae; alii vero, Brontini*. Et mox. Ὕμνους, Κορυβαντικὸν, καὶ Φυσικά· ἃ Βροντίνου φασίν. *Hymnos, Coribanticum, & Physica; quae Brontini dicunt*. Syrianus corrigendus in Metaphys. lib. XIII. *Brontinus vero, quod Iuraeus omne exsuperat & substantia, & virtute, & antiquitate*. Hodie scribitur illic, *Brotinus* v. Iterum alibi eodem libro. *Et apud Brontinum Pythagoricum, & apud omnes fere, qui a Scholis Pythagoricorum profecti sunt*. Peius multo ibi editur, *Crotinum P.* Et Diog. Laertius in Alcmaeone lib. VIII. Ἀλκμαίων Κροτωνιάτης τάδε ἔλεξε, Περίθου υἱὸς, Βροντίνῳ, καὶ Λέοντι, καὶ Βαθύλλῳ. *Alcmaeon Crotoniates haec dixit, Perithi filius, Brontino, & Leonti, & Bathyllo*. Editur, Βρωτίνῳ. Mentio eius occurrit apud eumdem in Pythagora, & Empedocle.

BRYSON.

Meminit eius, nullo expresso Opere, Aristoteles Rhetoric. lib. III. cap. II. Laudat Οἰκονομικὸν Stobaeus Serm. LXXXVIII.

BVTORIDES.

Eum de Pyramidibus AEgyptiis scripsisse commemorat Plinius lib. XXXVI. cap. XII. *Qui de iis (Pyramidibus AEgyptiis) scripserunt, sunt Herodotus, Euhemerus, Duris Samius, Aristagoras, Dionysius, Artemidorus, Alexander Polyhistor, Butorides, Antisthenes, Demetrius, Demotetes, Apion*.

BYTHVS *Dyrrhachinus*.

Plinius incertum Opus laudat lib. XXVIII. cap. VII. *Bythus Dyrrhachinus hebetata adspectu specula recipere nitorem tradit, iisdem aversa rursus contuentibus*.

CADMVS.

Huius scripta in compendium redegit Bion Proconnesius. Clemens Strom. VI. Καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ Προκοννήσιος Βίων, ὃς καὶ τὰ Κάδμου τοῦ παλαιοῦ μετέγραψε κεφαλαιώδη. *Et post hos Proconnesius Bion, qui etiam Cadmi antiqui Opera in capita brevia redacta transscripsit*. Scripsit autem Historias. Iosephus contra Apionem lib. I. Οἱ μέν τοι τὰς ἱστορίας ἐπιχειρήσαντες συγγράφειν παρ' αὐτοῖς, λέγω δὲ τὸν περὶ Κάδμον τε τὸν Μιλήσιον, καὶ τὸν Ἀργεῖον Ἀκουσίλαον, &c. *Qui quidem historias conscribere adgressi fuerunt apud se, dico autem & Cadmum Milesium, & Argivum Acusilaum*, &c. Quomodo autem scripserit, docet Strabo lib. I. Εἶτα ἐκείνῳ μιμούμενοι, λύσαντες τὸ μέτρον, τ' ἄλλα ὧν φυλάξαντες τὰ ποιητικὰ, συνέγραψαν οἱ περὶ Κάδμον καὶ Φερεκύδην, καὶ Ἑκαταῖον. *Deinde illam imitantes, soluto metro, sed aliis poeticis servatis, scripserunt Cadmus, & Pherecydes, & Hecataeus*.

CAECILIVS *Argivus*.

Scripsit Ἁλιευτικά. Suidas. Καικίλιος, Ἀργεῖος ἐποποιὸς, Ἁλιευτικὰ γεγραφώς. *Caecilius, Argivus heroicorum poeta, Halieutica scripsit*. Hodie editur Κεκίλιος. Apud Athenaeum male Caeclus dicitur lib. I. quod & Casaubono visum. (c)

CAE-

(a) BOETHVS Geometra Epicureus xc.
BRONTINVS Stoicus, de quo *Ionsius*.

(b) BOLVS Mendesius Pythagoricus, de quo *Vossius De Hist. Graec.*
BOTTHEVS Historicus, qui scripsit Φοίνικα, de quo *Vossius*.

(c) Num ut τίτλος pro *Titulus*, πόπλος pro *Populus*, Πρόκλος pro *Proculus*, Λέντλος pro *Lentulus* Graecis dicitur; ita & Καῖνλος pro *Caecilius* forte dici possit? Certe Καικίλιος alii scribunt.

Digitized by Google

CAECILIVS BION.

Inter Medicos recenſetur a Plinio libro xxviii. cap. xiii. *Datur & equi lingua inveterata ex vino, praeſentaneo medicamento, ut didiciſſe ſe ex barbaris Caecilius Bion tradidit.* Hic eſt, cuius iterum poſtea meminit lib. xxix. cap. iii. *Quo diſſecto, inveniri dicuntur intus vermiculi duo, adalligatique mulieribus cervina pelle ante ſolis ortum, praeſtare ne concipiant, ut Caecilius in Commentariis reliquit.*

CAECILIVS *Calantianus, Rhetor.*

Eius meminit Scholiaſtes Alexandri. Περὶ σχημάτων ῥητορικῶν. Καικίλιος δὲ ὁ Καλαντίτης ὡρίσατο οὕτω, *Caecilius autem Calantites ita definivit.* Hic Romam captivus abductus, moxque ob doctrinam e ſervo iterum libertati reſtitutus, Caecilius adpellatus fuit, quum antea Archagathus diceretur. Scripta eius iſta. Κατὰ Φρυγῶν, Contra Phryges libri ii. Κατὰ στοιχεῖον ἀπόδειξις τοῦ εἰρῆσθαι πᾶσαν λέξιν καλλιῤῥημοσύνης: *Secundum ordinem alphabeti demonſtratio quae dicit omnem dictionem elegantiae.* Ἐκλογὴ λέξεων κατὰ στοιχεῖον, *Delectus dictionum iuxta literas.* Σύγκρισις Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος. *Comparatio Demoſthenis, & Ciceronis.* Τίνι διαφέρει ὁ Ἀττικὸς ζῆλος τῷ Ἀσιανῷ. *Qua in re differat Attica imitatio ab Aſiatica.* Περὶ τῶν χαρακτῆρος τῶν δέκα ῥητόρων. *De nota orationis decem rhetorum.* Σύγκρισις Δημοσθένους καὶ Αἰσχίνου. *Comparatio Demoſthenis, & AEſchinis.* Περὶ Δημοσθένους, ποῖοι αὐτοῦ γνήσιοι λόγοι, καὶ ποῖοι νόθοι. *De Demoſthenis ſcriptis, quot eius ſint genuinae orationes, & quot ſpuriae.* Περὶ τῶν κατὰ ἱστορίαν, ἢ παρ' ἱστορίαν, λεγομένων τοῖς ῥήτορσι. *De illis quae ab rhetoribus iuxta hiſtoriam, aut contra eam, dicta ſunt.* Et alia plurima. Vide Suidam in Καικίλιος. Ad comparationem quod attinet Demoſthenis, & Ciceronis, eam nominat Plutarchus quoque in Demoſthene. Ἣν ὁ περιττὸς ἐν ἅπασι Καικίλιος ἀγνοήσας, ἐνεχειρήσατο Σύγκρισιν τοῦ Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος ἐξενεγκεῖν. *Quam ignorans nimius in omnibus Caecilius, audacter adgreſſus eſt Comparationes Demoſthenis, & Ciceronis divulgare.* Eiuſdem fuiſſe puto Opus Περὶ ὕψους. Meminit eius initio ſui de eodem argumento libri Dionyſius Longinus. Τὸ μὲν τοῦ Καικιλίου συγγραμμάτιον, ὁ Περὶ ὕψους συνετάξατο, ἀνασκοπουμένοις ἡμῖν ὡς οἶσθα, κοινῇ, Ποστούμιε Τερεντιανὲ φίλτατε, ταπεινότερον ἐφάνη τῆς ὅλης ὑποθέσεως. *Caecilii quidem libellus, quem De ſublimitate compoſuit, conſideranti-bus nobis, ut noſti, communiter, Poſtumi Terentiane amiciſſime, tota hypotheſi humilior adparuit.* Item illud Περὶ Ἀντιφῶντος. Plutarchus lib. De X. Rhet. in Antiphonte. Καικίλιος δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ (τοῦ Ἀντιφῶντος) συντάγματι, Θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως μαθητὴν τεκμαίρεται γεγονέναι. *Caecilius autem in libro de illo, (Antiphonte) Thucydidis hiſtorici diſcipulum fuiſſe ſignificat.* Hunc ipſum eſſe cenſeo, cuius meminit Dionyſius Halicarn. in Epiſt. ad Pompeium, & Quintilianus lib. iii. cap. i.

[a] Caecilivs Niger (Q.). Siculus Rhetor.
[b] Caesarivs Gregorii Nazianzeni frater Theologus, Philoſophus, Medicus.

CAECILIVS *Caloactites.*

Et hic Rhetor ſcripſitque Περὶ δουλικῶν πολέμων. Athenaeus lib. vi. Σύγγραμμά τε ἐκδέδωκε Περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς ἀκτῆς. *Ediditque librum De bellis ſervilibus Caecilius rhetor Caloactites.* Item, Περὶ ἱστορίας. Idem Athenaeus lib. xi. Καικίλιος δ' ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς ἀκτῆς, ἐν τῷ Περὶ ἱστορίας. *Caecilius autem rhetor Caloactites in libro De hiſtoria.* (a)

CAECLVS.

Scripſit Ἁλιευτικά. Athenaeus lib. i. Καίκιλον λέγω τὸν Ἀργεῖον, καὶ Νυμήνιον τὸν Ἡρακλεώτην, Παγκράτιον τὸν Ἀρκάδα, Ποσειδώνιον τὸν Κορίνθιον, καὶ τὸν ὀλίγῳ πρὸ ἡμῶν γεγόμενον Ὀππιανὸν τὸν Κίλικα. Τοσούτοις γὰρ ἐνετύχομεν ἐποποιοῖς Ἁλιευτικὰ γεγραφόσι. *Caeclum dico Argivum, & Numenium Heracleotam, Pancratium Arcadem, Poſidonium Corinthium, & qui paulo ante nos fuit, Oppianum Cilicem. In tales enim heroicorum carminum ſcriptores incidimus, qui Halieutica ſcripſerunt.* Sed ſcribendum eſt, Καικίλιον λέγω, τ. Α'. Vide in Caecilio Argivo.

CAENEAS, ſive *Caeneus.*

Nominat eum, ſed non Opus, Diogenes Laertius in Speuſippo lib. iv. Καὶ πρῶτος παρὰ Ἰσοκράτους τὰ καλούμενα ἀπόῤῥητα ἐξήνεγκεν, ὥς φησι Καινεύς. *Et primus ad Iſocrate dicta arcana divulgavit, ut ait Caeneus.* Hic ipſe, ut puto, eſt ille, qui Καινέας dicitur a Scholiaſte Pindari Pyth. Ode x. Πρότερον οἱ Κρανώνιοι Ἐφυραῖοι ἐκαλοῦντο· μαρτυρεῖ δὲ τούτῳ Καινέας. *Prius Cranonii Ephyraei nominabantur; id autem Caeneas teſtatur.* Nec ſcio, an idem ſit, qui Κινέας aliis ſcribitur. De quo vide infra ſuo loco. (b)

CALAENVS.

Meminit eius Pauſanias in Boeoticis. Ἐποιήθη δὲ εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη Θηβαίοις, τὰ δὲ ἔπη ταῦτα Καλαῖνος ἀφικόμενος αὐτῶν ἐς μνήμην, ἔφη μὲν Ὅμηρον τὸν ποιήσαντα εἶναι. *Compoſita autem ſunt in id bellum etiam carmina a Thebanis. Verum illa carmina in illorum memoriam veniens Calaenus, Homerum eſſe dixit, qui compoſuerit.*

CALLIAS *Mitylenaeus.*

Scripſit Περὶ τῆς παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος. Athenaeus lib. iii. Καλλίας δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ Περὶ τῆς παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος, παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ φησὶν εἶναι ᾠδήν, ἧς ἡ ἀρχή·

Πέ-

Caianvs Berytius Sophiſta ccxxxvii.
Caivs Platonicus cxxx.
Caivs Presbyter Theologus ccx.

Digitized by Google

Πέτρας καὶ πολιᾶς θαλάσσης τέκνον.
Callias autem Mitylenaeus in libro De lapide apud Alcaeum, carmen esse dicit, cuius initium;
Saxi, & cani maris filius.

CALLIAS *Syracusanus, Historicus.*

De hoc vide Suidam in Καλλίας ὁ Συρακούσιος. Scripsit, Περὶ τῶν Σικελῶν. Iosephus contra Apionem lib. I. Ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν Σικελῶν τοῖς περὶ Ἀντίοχον, καὶ Φίλιστον, ἢ Καλλίαν, Τίμαιος συμφωνεῖν ἠξίωσεν. *Sed neque de Siculis Antiocho, & Philisto, aut Calliae, Timaeus consentire voluit.* Macrobius eius Operis lib. VII. citat, Sat. lib. V. *Callias autem in septima Historia De rebus Siculis ita scribit.* Et speciatim. Τὰ περὶ Ἀγαθοκλέα. Citatque librum decimum Scholiastes Apollonii ad Argonaut. III. Ἱστορεῖ Καλλίας ἐν δεκάτῳ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα. *Narrat Callias in libro decimo De Agathocle.* Festus in Romam. *Callias, Agathoclis Siculi, qui res gestas conscripsit, arbitratur e manu Troianorum fugientium Ilio capto cuidam fuisse nomen Latino.* AElianus Hist. Animal. lib. XVI. cap. XXVIII. Καλλίας ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ τὸν Συρακούσιον Ἀγαθοκλέα λόγων φησὶ, τὰς κεραστὰς ὄφεις δεινὰς εἶναι τὸ δῆγμα. *Callias in libro decimo historiarum de Syracusano Agathocle, cerastas angues morsu graves esse.*

CALLICRATES *Tyrius.*

Eius Μοσχίων laudatur ab Athenaeo lib. XIII. Καὶ Ἄλεξις ἐν Κλεοβουλίνῃ, καὶ Καλλικράτης ἐν Μοσχίωνι. *Et Alexis in Cleobuline, & Callicrates in Moschione.* Meminit eius Vopiscus in Aureliano. *Matrem quidem eius Callicrates Tyrius, Graecorum longe doctissimus Scriptor, sacerdotem templi solis, in eo vico, in quo habitabant parentes, fuisse dicit.*

CALLICRATIDAS.

Eius insigne Fragmentum innominati Operis profert Stobaeus Serm. LXVIII.

CALLIDEMVS.

Incerto Opere nominat Plinius lib. IV. cap. XII. *Antea vocitata est (Euboea) Chalcodontis, aut Macris, ut Dionysius, & Ephorus tradunt; ut Aristides Macra; ut Callidemus, Chalcis, aere ibi primum reperto.* Solinus cap. XVII. Chalcis eadem habitata est apud Priscos, ut Callidemus auctor est.(a)

CALLIMACHVS *Cyrenaeus, Maior.*

Huius Opera commemorantur haec a Suida. Ἴδες ἄφιξις, Σεμέλη, Ἄργους οἰκισμοὶ, Ἀρκαδία, Γλαῦκος, Ἐλπίδες, Σατυρικὰ δράματα. Τραγῳδίαι, Κωμῳδίαι, Μέλη, Ἶβις, Μουσεῖον, Πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων, Πίναξ καὶ ἀναγραφὴ τῶν κατὰ χρόνους καὶ ἀπ' ἀρχῆς γεγομένων διδασκάλων, Πίναξ τῶν Δημοκρίτου γλωσσῶν καὶ συνταγμάτων, Μίλητος προσηγορίαι κατὰ ἔθνος καὶ πόλεις, Κτίσεις νήσων καὶ πόλεων, καὶ μετονομασίαι, Περὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν, Περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Ἰταλίᾳ θαυμασίων καὶ παραδόξων (vid. & Antigonus Hist. Parad. CXLIV.) Περὶ μετονομασίας ἰχθύων, Περὶ ἀνέμων, Περὶ ὀρνέων, Περὶ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ ποταμῶν, Θαυμάτων τῶν εἰς ἅπασαν τὴν γῆν κατὰ τόπους ὄντων συναγωγή. *Ius adventus, Semele, Argi aedificationes, Arcadia, Glaucus, Spes, Satyricae fabulae, Tragoediae, Comoediae, Carmina, Ibis, Museum, Tabulae illorum, qui in omni doctrina claruerunt, Tabula & enumeratio doctorum, qui iuxta tempora, & ab initio fuerunt, Tabula glossarum, & voluminum Democriti, Mensium adpellationes secundum gentes, & urbes, Origines insularum, & urbium, & nominum mutationes, De fluviis in Europa, De admirabilibus, & paradoxis in Peloponneso, & Italia, De nominum mutatione piscium, De ventis, De avibus, De fluviis in terra habitata, Admirabilium in tota terra secundum locos collectio.* Ex his Περὶ Ὀρνέων laudat quoque Athenaeus bis terve lib. IX. Etiam Schol. Apollonii lib. I. Εἰσὶ δὲ ἱεράκων γένη ἓξ, ὡς Καλλίμαχος ἐν τοῖς ὀρνέων. *Sunt autem accipitrum genera sex, ut Callimachus in libris De avibus.* Isaacius Tzetzes ad Lycophronem. Καλλίμαχος δ' ἐν τοῖς Περὶ ὀρνέων φησὶ, τοῖς γαμοῦσι δυσοιώνιστον εἶναι. *Callimachus autem in libris De avibus dicit, nuptias celebrantibus sinistrum esse auspicium.* Etymologici Auctor in Πέλεια. Εἰσὶ δὲ γένη ἱέρακος ὀκτὼ, ὥς φησι Καλλίμαχος ἐν τοῖς Περὶ ὀρνέων. *Sunt autem octo accipitris genera, ut ait Callimachus in libris De Avibus.* Vbi observa obiter, diversa illum tradere a Scholiaste Apollonii, & confundi numerum. AElian. Hist. Anim. 905. Ἐθνικαὶ Ὀνομασίαι nominantur ab Athenaeo lib. VII. Καλλίμαχος δ' ἐν Ἐθνικαῖς Ὀνομασίαις γράφει ὅτως. *Callimachus autem in Adpellationibus Gentilibus ita scribit.* Eius Πίνακες adlegantur a Diogene Laertio in Eudoxo libro VIII. Τὰ μὲν γεωμετρικὰ Ἀρχύτα δήκουσε· τὰ δὲ ἰατρικὰ, Φιλιστίωνος τοῦ Σικελιώτου, καθὰ Καλλίμαχος ἐν τοῖς Πίναξί φησιν. *In geometricis quidem Archytam audivit; in medicis vero, Philistionem Siculum, sicut Callimachus in Tabulis inquit.* Intelligit Opus de Viris doctrina claris, eorumque Scriptis, quod CXX. libros complectebatur, ut discimus ex Suida. Idem est, quod Πίναξ παντοδαπῶν συγγραμμάτων. *Tabula omnigenorum librorum*, indigetatur Athenaeo lib. VI. XV. Et citatur Πίναξ τῶν νόμων ab eodem lib. XIII. Ἀνέγραψε δ' αὐτὸν Καλλίμαχος ἐν τῷ τρίτῳ Πίνακι τῶν νόμων, καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ τήνδε παρέθετο. *Adscribit autem ipsum Callimachus in Tabula tertia legem, & hoc eius initium adposuit,* Laudat Θαυμάσια Stephanus in Κράνων. Ἐν ταύτῃ δύο κόρακας εἶναί φασι μόνους, ὡς Καλλίμαχος ἐν τοῖς Θαυμασίοις, καὶ Θεόπομπος. *In illa solos duos esse corvos inquiunt, ut Callimachus in Admirabilibus, & Theopompus.* Designat illud Opus, quod a Suida ultimo loco commemoratur. Ὑπομνήματα profert Harpocration in Ἀκή. Καὶ Καλλίμαχος ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι, τὴν νῦν Πτολεμαΐδα

[a] CALLIETES Stoicus CCLX.

Digitized by Google

μαῖδα καλουμένην φησὶν εἶναι. *Et Callimachus in Commentariis, nunc dictam Ptolemaidem esse dicit.* Apollonii Scholiastes lib. I. Ὁ δὲ Καλλίμαχός φησιν ἐν Ὑπομνήμασι, Νέμεσιν εἶναι τὴν τὸ πεδίον κατέχουσαν. *Callimachus autem inquit in Commentariis, esse Nemesin, quae illum campum continet.* Et particulatim Commentaria in Homerum, citat Strabo libb. I. VII. Porro Apollonii Scholiastes, quem dixi, eodem libro etiam nominat, Περὶ τῶ κατὰ τὴν Ἀσίαν ποταμῶν. Καλλίμαχος δ' ἱστορεῖ περὶ τοῦ ποταμοῦ ἐν τῷ Περὶ τῶ κατὰ τὴν Ἀσίαν ποταμῶν. *Callimachus autem narrat de fluvio in libro De fluviis in Asia.* Fuit pars Operis, Περὶ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ ποταμῶν, cuius Suidas meminit. Illud ipsum Συναγωγὴ τῶν ποταμῶν vocatur a Strabone lib. IX. Οἷον ἐν τῇ Συναγωγῇ τῶν ποταμῶν ὁ Καλλίμαχος γελᾷν φησιν, εἴ τις θαῤῥεῖ γράφειν τὰς τῶν Ἀθηναίων παρθένους.

——— ἀφύσασθαι καθαρὸν γάνος Ἠριδάνοιο.

Quale in Collectione fluviorum Callimachus ridere se ait, si quis sustineat scribere Athenienſium virgines.

——— *haurire purum liquorem Eridani.*

Apud Etymologici Auctorem Χολίαμβοι nominantur in Ἄλες, & Θαλῆς. Quemadmodum Ἴαμβοι apud Zenobium Cent. I. Adag. XXXI. Ταύτης μὲν μέμνηται Καλλίμαχος ἐν Ἴαμβοις. *Eius quidem meminit Callimachus in Iambis.* Schol. Pind. 70. Ἐλεγεῖαι. Iterum apud Etymologici Auctorem in Δυσί. Iam Περὶ ἀγώνων meminit Harpocration. Ἄκτια, ἀγὼν παλαιὸς ἦν· ὡς δῆλον ποιεῖ Καλλίμαχος ἐν τῷ Περὶ ἀγώνων. *Actia, certamen erat antiquum; ut manifestat in libro De certaminibus Callimachus.* Περὶ Νυμφῶν. Stobaeus Eclogae Phys. lib. I. Καλλίμαχος ἐν τῷ Περὶ Νυμφῶν συγγράμματι καὶ τὸ ἰδίωμα τοῦ ὕδατος ἀφηγεῖται. *Callimachus in libro de Nymphis etiam aquae proprietatem commemorat.* Πάρεδροι, apud Fulgentium de Virg. Contin. *Nec illa, quae aut Campester in Catabolicis infernalibusque cecinerunt.* Πισσῖα apud eumdem de Serm. Propr. in Tuceta. Δαίδαλος legitur apud Stephanum in Αἴδηψος. Iam celeberrimum Opus, Αἴτια, passim ab Auctoribus dictum, Prisc. lib. I. 551. & II. 572. Mart. lib. X. Seryius, 483. Epaphroditus in id commentatus est, Schol. AEschyli 270. & Theocr. Etymol. 207. 47. Βάκχος, e solo pentametro Poema. Hephaestion in Enchiridio. Καὶ τῷ πενταμέτρῳ δὲ Καλλίμαχος ὅλον ποίημα τὸν Βάκχον συνέθηκε. *Et pentametro autem Callimachus totum poema Bacchum composuit.* Citat Τὰ πρὸς Πραξιφάνην Anonymus in Vita Arati. Μέμνηται γοῦν αὐτοῦ καὶ Καλλίμαχος, ὡς πρεσβυτέρου, οὐ μόνον ἐν τοῖς Ἐπιγράμμασιν, ἀλλὰ καὶ ἐν Τοῖς πρὸς Πραξιφάνην. *Meminit igitur eius Callimachus quoque, utpote antiquioris, non tantum in Epigrammatibus, sed etiam in libris contra Praxiphanen.* Memoratur Ἑκάλη ab Olympiodoro ad Meteora cap. VI. Ὅτι γὰρ ὁ αὐτός ἐστι καὶ ἑῷος, καὶ ἑσπέριος, δηλοῖ καὶ Καλλίμαχος λέγων ἐν Ἑκάλῃ. *Eumdem enim esse & orientalem, & occidentalem, Callimachus quoque ostendit dicens in Hecale.* Ita emendo; nam perperam editur, ἐν Αἰκάλλῳ. Ab Petronio 109. Athenaeo libro II. Stephano in Ἅπις, Λύρκειον, Τρινεμεῖς, Schol. Aristophanis ad Acharnenses, Etymolog. in Ἀλῶα, & Ἑκάλη, Schol. Apollonii libro I. Γαλάτεια, iterum apud Athenaeum lib. VII. Ἀναγραφὴ τῶν ῥητορικῶν, *Commentarius de rhetoricis*, apud eumdem lib. XV. Νόμιμα Βαρβαρικὰ, *Iura Barbara*, apud Suidam in Φασηλίς.

CALLIMACHVS *Cyrenaeus, Minor.*

Scripsit carmine Περὶ νήσων. Suidas in Καλλίμαχος· Ἀδελφῆς δὲ αὐτῷ παῖς ἦν, ὁ νέος Καλλίμαχος, ὁ γράψας Περὶ νήσων δι' ἐπῶν. *Illius autem sororis puer erat, Callimachus iunior, qui de insulis scripsit versibus.*

CALLIMACHVS *Herophileus.*

Scripsit Lexicon in Hippocratem. Erotianus in suo in Hippocratem Lexico satis clare innuit in Prooemio. Παρὰ ταύτῃ γε τὴν αἰτίαν πολλοὶ τῶν ἑλλογίμων οὐκ ἰατρῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ γραμματικῶν, ἐσπούδασαν ἐξηγήσασθαι τὸν ἄνδρα, καὶ τὰς λέξεις ἐπὶ τὸ κοινότερον τῆς ὁμιλίας ἀγαγεῖν. Ξενοκριτος γὰρ ὁ Κῷος, γραμματικὸς ὤν, ὡς φησιν ὁ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης, πρῶτος ἐξελάβετο τὰς τοιαύτας ἐξαπλῶν φωνάς· ὡς δὲ καὶ ὁ Κιτιεὺς Ἀπολλώνιος ἱστορεῖ, καὶ Καλλίμαχος ὁ ἀπὸ τῆς Ἡροφίλου οἰκίας. *Ob hanc vero causam multi doctorum non medicorum solum, verum etiam grammaticorum, virum explicare studuerunt, & dictiones abducere ad communiorem usum. Xenocritus enim Cous, grammaticus, ut ait Tarentinus Heraclides, primus suscepit tales voces explicare; ut vero etiam Cittieus Apollonius narrat, & Callimachus ex Herophilea domo.* Et hic ipse est, sine dubio, quem scripsisse Περὶ στεφάνων, *De coronis*, dicit Plinius lib. XXI. cap. III.

CALLIMORPHVS.

Eius sunt Ἱστορίαι Παρθικαί Lucianus de Scrib. Hist. Τοῦτο μόνον ἠτιασάμην αὐτοῦ, ὅτι ὅπως ἐπέγραψε τὰ βιβλία, τραγικώτερον ἢ κατὰ τὴν τῶν συγγραμμάτων τύχην, Καλλιμόρφῳ ἰατρῷ τῆς τῶν κοντοφόρων ἕκτην, Ἱστοριῶν Παρθικῶν· καὶ ἐπεγέγραπτο ἑκάστῃ ὁ ἀριθμός. *Hoc solum in illo reprehendi, quod ita inscripsit libros, magis tragice quam secundum librorum fortunam, Callimorphi medici in sexta hastatorum, Historiarum Parthicarum, & unicuique numerus subscriptus fuerat.* Scripsit quoque Περὶ τῆς Σεβηριανοῦ τελευτῆς. Idem Lucianus ibidem. Ἔτι ὁ αὐτὸς ὗτος (Καλλίμορφος) Περὶ τῆς Σεβηριανοῦ τελευτῆς ἔγραψεν. *Adhuc ipse ille (Callimorphus) De Severiani morte scripsit.*

CALLINICVS *Sophista.*

Eius haec scripta enumerat Suidas. Περὶ κακοζηλίας ῥητορικῆς, πρὸς Λοῦπον. Προσφωνητικὸν Γαλλιῶ. Πρὸς Κλεοπατραν. Περὶ τῶν κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἱστοριῶν βιβλία δέκα. Πρὸς τὰς φιλοσόφων αἱρέσεις. Περὶ τῆς Ῥωμαίων ἀνανεώσεως. Ἐγκώμια. Λόγοι. *De mala aemulatione rhetorica ad Lupum. Adlocutio ad Galenum. Ad Cleopatram*

Digitized by Google

tram. De historiis circa Alexandriam libri decem. Contra philosophorum sectas. De Romanorum renovatione. Encomia. Orationes, Vbi observa, Orationes quoque eius memorari. Et apud Menandrum Rhetorem eius. Μέγας βασιλικὸς λόγος citatur, istis verbis. Μεθὲις κἀ τοῦτο, ἀπ' αὐτοῦ βασιλέως τὴν ἀρχὴν ποιήσῃ· ὡς Καλλίνικος ἐποίησεν, ἐν τῷ Μεγάλῳ Βασιλικῷ. *Id quoque dimittens, ab ipso rege initium faciat; ut Callinicus fecit in Magno Regio.*(a)

CALLINOVS *Ephesius.*

Hunc esse censeo, qui aliis dicitur.

CALLINVS.

Ἐλεγεῖα. Athenaeus lib. XII. Ἀπώλοντο δ' Μάγνητες οἱ πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ, ὥς φησι Καλλῖνος ἐν τοῖς Ἐλεγείοις. *Perierunt autem Magnesii ad Maeandrum, ut ait Callinus in Elegiis.* Strabo lib. XIII. Οὓς πρῶτος παρέδωκε Καλλῖνος, ὁ τῆς Ἐλεγείας ποιητής. *Quos primus tradidit Callinus, Elegiae poeta.* Scripsit quoque Ναξιακὰ, quae Philetae alii tribuunt. Eustathius ad Odyss. υ. Οἷς ἀκολουθεῖ, φησι, κἀ ὁ τὰ Ναξιακὰ γράψας Φιλήτας, ἢ Καλλῖνος. *Quos sequitur, inquit, etiam Philetas, qui Naxiaca scripsit, vel Callinus.* Meminerunt eius Clemens Strom. I. Stobaeus Serm. XLIX. Invenit autem hic, ut nonnulli volunt, carmen Elegiacum. Marius Victorinus de Gramm. libro III. ubi de eo carminis genere. *Invenisse fertur Callinus Ephesius, alii vero Archilochum eius auctorem tradiderunt.*

CALLIPPVS *Cyzicenus.*

Meminit eius Achilles Tatius in Aratum. Κατὰ δέ τινας ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν, ἧς δόξης ἐστὶ κἀ Κάλλιππος. *Iuxta quosdam vero in septuaginta annis; cuius opinionis est quoque Callippus.* Simplicius de Coelo lib. II. Κάλλιππος ὁ Κυζικηνὸς, παρὰ Πολέμαρχον, τὸν τῆ Εὐδόξῳ γνώριμον, πεφοιτηκὼς, μετ' ἐκεῖνον Ἀθήναζε ἀφικόμενος, Ἀριστοτέλει συνδιέτριψε, τὰ ὑπ' Εὐδόξου εὑρεθέντα μετ' Ἀριστοτέλους διορθῶν, κἀ ἀναπληρῶν. *Callippus autem Cyzicenus, Polemarchum, Eudoxi discipulum, quum audisset, post illum Athenas veniens, cum Aristotele versatus est, quae ab Eudoxo inventa sunt cum Aristotele emendans, & replens.* Citatur ab Athenaeo eius Πανυχὶς, quemadmodum Περίοδοι ab Anonymo in Olymp. descriptione, Olymp. CXII. anno II. Ἐντεῦθεν αἱ Καλλίππου Κυζικηνοῦ Περίοδοι ἄρχονται. *Hinc Callippi Cyziceni, Periodi incipiunt.*(b)

CALLISTHENES *Sybarites.*

Meminit eius, sine ullo Operis titulo, Tertullianus de Anima cap. XLVI. *Et Baloridem Illyricum a Molossis usque Macedoniam ex somnio dominatum de Callisthene disco.* Sed Opera eius plura commemorantur. In his Γαλατικά. Plutarchus de Flum. citat librum XXII. Καθὼς ἱστορεῖ Καλλισθένης ὁ Συβαρίτης ἐν ιγ'. Γαλατικῶν. *Sicut narrat Callisthenes Sybarites in libro decimotertio rerum Gallicarum.* Citat etiam Stobaeus Serm. XCVIII. Ἑλληνικά. Harpocration in Σφοδρίας. Φησὶ δ' αὐτὸν ὁ Καλλισθένης ἐν τῷ δευτέρῳ Ἑλληνικῶν, εὐήθη τε εἶναι λίαν, κἀ κοῦφον πρὸς τὰς ἐλπίδας. *Hunc vero Callisthenes dicit in libro secundo rerum Graecarum, & valde stultum esse, & surdum ad spes.* Aspasius in Arist. Ethic. lib. IV. cap. III. Τὸ δὴ περὶ Λακεδαιμονίων τοιοῦτον ἱστορεῖ Καλλισθένης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἑλληνικῶν. *Id vero de Lacedaemoniis tale narrat Callisthenes in libro primo rerum Graecarum.* Athenaeus lib. X. Τοιοῦτόν τι κἀ Καλλισθένης ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φησιν. *Tale quid Callisthenes etiam in rebus Graecis ait.* Stephanus in Τεγύρα. Καλλισθένης ἐν γ'. τῶν Ἑλληνικῶν εἶναι μαντεῖά φησι. *Callisthenes in libro tertio rerum Graecarum esse oracula inquit.* Orsus id Opus ab Olymp. XCVIII. anno II. libris X. annorum XXX. historiam complebactatur. Anonymus in Descript. Olymp. ad istum annum ita notat. Καλλισθένης ὁ ἱστοριογράφος τὴν τῶν Ἑλληνικῶν σύνταξιν ἀπὸ τῆς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν γλυομένης εἰρήνης τοῖς Ἕλλησι πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα τὴν ἱστορίαν ἤρκται γράφειν. διελθὼν δ' τριακονταετῆ χρόνον ἔγραφε μὲν βίβλους δέκα, τὴν δ' τελευταίαν κατέπαυσε τῆς συνταξεως εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Φιλομήλου τοῦ Φωκέως κατάληψιν τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ. *Callisthenes historiographus rerum Grecarum compositionem ab facta illo anno pace ab Graecis cum Artaxerse Persarum rege historiam scribere incepit. Percurrens autem triginta annorum tempus scripsit quidem decem libros, ultimum vero operis finivit ad occupationem templi Delphici ab Philomelo Phocensi.* Et mox in Olymp. CV. anno IV. Καλλισθένης δ' τὴν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἱστορίαν γέγραφεν ἐν βιβλίοις δέκα, κἀ κατέστρεψεν εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ ἱεροῦ. *Callisthenes autem Graecarum rerum historiam decem libris scripsit, & ad occupationem templi desiit.* Περσικά. Apostolius. Σαρδαναπάλου βίος. Καλλισθένης ἐν δευτέρᾳ τῶν Περσικῶν δύο φῆσι γεγονέναι τοὺς Σαρδαναπάλους. *Sardanapali vita. Callisthenes in libro secundo rerum Persicarum duos Sardanapalos fuisse ait.* Suidas. Σαρδαναπάλους ἐν δευτέρᾳ Περσικῶν δύο φησὶ γεγονέναι Καλλισθένης. *Sardanapalos in libro secundo rerum Persicarum duos fuisse ait Callisthenes.* Cicero laudat Bellum Troianum, Ad Fam. lib. V. epist. XII. *Coniuncte ne malles cum ceteris rebus nostra contexere, an, ut multi Graeci fecerunt, Callisthenes Troicum Bellum, Timaeus Pyrrhi, Polybius Numantinum; qui omnes a perpetuis suis historiis ea, quae dixi, bella separaverunt.* Κυνηγετικά. Plutarchus de Flum. Θνήσκουσι, καθὼς ἱστορεῖ ἐν γ'. τῶν Κυνηγετικῶν. *Moriuntur, sicut narrat in libro tertio Venatoriorum.* Περὶ ἱεροῦ πολέμου. Athenaeus lib. XIII. Καὶ ὁ Κρισαϊκὸς δ' πόλεμος ὀνομαζόμενος, ὥς φησι Καλλισθένης ἐν τῷ Περὶ ἱεροῦ πολέμου, ὅτε Κιρραῖοι πρὸς Φωκεῖς ἐπολέμησαν, δεκαέτης ἦν. *Et Crisaicum autem bellum nominatum, ut ait Callisthenes in libro de bello sacro, quum Cirrhaei contra Phocenses bellarent, decennale erat.* Περί-

[a] CALLINICVS Historicus.

[b] CALLIPPVS Corinthius Stoicus.

Digitized by Google

Περίπλους. Scholiaſtes Apollonii lib. I. Καλλισθένης ὃ ἐν τῷ πρώτῳ τῦ Περίπλυ, κατ' ἔχθραν φησὶ τὰς οἰκῦντας τὴν Κύζικον ἐπιθέσθαι νυκτὸς τοῖς Ἀργοναύταις. *Calliſthenes autem in libro primo Periplı, ob inimicitias inquit Cyzicenos invaſiſſe noctu Argonautas.* Μεταμορφώσεις. Laudat Stobaeus Serm. VII. & Plutarchus in Parallelis. Τῆς ὡρισμένης προθεσμίας παρελθόσης, χρύσεος ὁρᾶται, ὡς Καλλισθένης ἐν δευτέρῳ Μεταμορφώσεων. *Stato autem tempore praeterito, aurea viſitur, ut Calliſthenes in libro ſecundo Metamorphoſeon.* Μακεδονικά. Plutarchus ibidem. Ὁ δ' ὀπίσω διανηξάμενος πρὸς τοὺς οἰκείους σώζεται, ἀπολέσας τὸν ὀφθαλμόν, ὡς Καλλισθένης ἐν τρίτῳ Μακεδονικῶν. *Ille autem retro transnatans ad ſuos ſervatur, oculo amiſſo, ut Calliſthenes in libro tertio rerum Macedonicarum.* Citat quoque Stobaeus Serm. VII. Θρακικά. Apud eumdem Plutarchum, eo ipſo libro. Οἱ δ' ἐγχώριοι, ὡς προδότην ὑποπτεύσαντες, λιθόλευστον ἐποίησαν, ὡς Καλλισθένης ἐν τρίτῳ Θρακικῶν. *Indigenae autem, tamquam proditorem ſuſpectantes, eum lapidaverunt, ut Calliſthenes in libro tertio rerum Thracicarum.* Ἀποφθέγματα. Pollux lib. IX. cap. VI. Φησὶ γοῦν ἐν τοις Ἀποφθέγμασιν ὁ Καλλισθένης, ὑπ' Εὐβούλυ τῦ Ἀταρνίτυ τὸν ποιητὴν Πέρσιον ἀμελούμενον, εἰς Μιτυλήνην ἀπελθόντα θαυμάζοντα γράψαι. *Dicit igitur in Apophthegmatibus Calliſthenes, ab Eubulo Atarnita Perſium poetam contemtum, Mitylenem profectum admiranda ſcripſiſſe.* Scripſit quoque de Helices, & Buridis inundatione. Innuit Seneca. Nat. Quaeſt. lib. VI. cap. XXIII. *Calliſthenes in libris, quibus deſcribit, quemadmodum Helice Buriſque merſae ſint, quis illas caſus in mare, vel in illas mare immiſerit, dicit id quod in priore parte dictum eſt.* Παρατερήσεις citat Simplicius, de Coelo 123. a.(a)

CALLISTRATON.

Scripſit Μηχανικά. Athenaeus in Mechanicis. Καλλισράτωνι δὲ, γράψαντι ὑπὲρ τῶν Μηχανικῶν, παραπλήσιόν τι σύνεβη. *Calliſtratoni autem, de Mechanicis ſcribenti, ſimile quid contigit.*

CALLISTRATVS.

Περὶ Ἡρακλείας. Eius Operis librum ſecundum adlegat Scholiaſt. Apollon. lib. I. Καλλίστρατος ἐν τῷ δευτέρῳ τοῦ καθ' Ἡράκλειαν, περὶ Τιτυοῦ φησι. *Calliſtratus autem in libro ſecundo Scripti De Heraclea, de Tityo inquit.* Item AEſchyli, ad Perſas. Καλλίστρατος ἐν δευτέρῳ Περὶ Ἡρακλείας, Τιτυοῦ παῖδας εἶναί φησι δύο. Πριόλαν καὶ Μαρυανδηνόν. *Calliſtratus in libro ſecundo De Heraclea, Tityi liberos duos eſſe ait, Priolan & Maryandenum.* Librum IV. citat Stephanus in Ἀρκιρόεσσα. Δομίτιος Καλλίστρατος ἐν τετάρτῃ Περὶ Ἡρακλείας. *Domitius Calliſtratus in libro quarto De Heraclea.* Iterum in Μοκάκατα. Βιθυνίας πόλις, ὡς Δομίτιος Καλλίστρατος ἐν τῷ Περὶ Ἡρακλείας τε-

[a] CALLISTOLAS Epicureus.
[b] CALLISTVS Epiſcopus CP. Theologus.
CALLISTVS Epiſcopus CP. alter Theologus.

τάρτῳ. *Bithyniae urbs, ut Domitius Calliſtratus in libro quarto De Heraclea.* Sic ſextum nominat in Ὀδιόπολις, ſeptimum in Ὀλύμπη. Citatur ſaepe incerto Opere apud Scholiaſten Pindari, alioſque.

CALLISTVS.

Citatur a Poll. 96. 33. Videtur ſcripſiſſe. Παραπήγματα Ἀστρονομικά. Vitruvius lib. IX. cap. VII. *Quorum inventa ſequuti ſiderum, & occaſus, & ortus, tempeſtatumque ſignificatus, Eudoxus, Eudaemon, Calliſtus, Melo, Philippus, Hipparchus, Aratus, ceterique, ex Aſtrologia Parapegmatorum diſciplinas invenerunt.*(b)

CALLIXENVS *Rhodius.*

Περὶ Ἀλεξανδρείας. Citat Harpocration in Ἐγνυθήκη. Ὡς Καλλίξενός τε ἐν τετάρτῃ Περὶ Ἀλεξανδρείας ὑποσημαίνει, καὶ Δαίμαχος ὁ Πλαταιεὺς ἐν δευτέρῳ Περὶ Ἰνδικῆς. *Sicut & Callixenus in libro quarto De Alexandria ſubſignificat, & Daimachus Plataeenſis, in libro ſecundo De India.* Citat quoque Περὶ ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν, *De pictoribus & ſtatuariis*, Photius in Bibliotheca pag. 178. Athenaeus locis pluribus.

CAMPESTER.

Καταβολικά. Fulgentius lib. de Virg. Cont. *Non illa in tuis Operibus quaerimus, in quibus aut Pythagoras modulos, aut Heraclitus ignes, aut Plato ideas, aut Hermes aſtra, aut Chryſippus numeros, aut* ἐντελεχείας *Ariſtoteles inverſat; nec illa quae aut Dardanus in Dinameris, aut Battiades in Paredris, aut Campeſter in Catabolicis infernalibuſque cecinerunt.*(c)

CAPITO *Alexandrinus.*

Ἐρωτικὰ ſcripſit. Athenaeus lib. X. Τοῖς δὲ θεοῖς οἰνοχοῦσάν τινες ἱστοροῦσι καὶ Ἁρμονίαν, ὡς Κατίτων ἱστορεῖ ὁ ἐποποιὸς, Ἀλεξανδρεὺς δὲ γένος, ἐν δευτέρῳ Ἐρωτικῶν. *Diis autem vinum infundere quidam narrant Harmoniam, ut Capito Heroicorum ſcriptor, Alexandrinus autem genere, narrat, in libro ſecundo Amatoriorum.* Laudat quoque Ὑπομνήματα πρὸς Φιλόπαππον idem lib. VIII. Πτολεμαίου δὲ τοῦ βασιλέως περὶ Κιθαριστικῆς πρὸς αὐτὸν διαλεγομένου φιλονεικότερον, ἕτερόν ἐστιν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, σκῆπτρον, ἕτερον, δὲ πλῆκτρον· ὥς φησι Κατίτων ὁ ἐποποιὸς ἐν τετάρτῳ τῶν πρὸς Φιλόπαππον Ὑπομνημάτων. *Ptolemaeo autem rege de Cithariſtica arte adverſus illum diſſerente contentioſius, aliud eſt, dixit, o Rex, ſceptrum, aliud vero plectrum: ut ait Capito heroicorum carminum ſcriptor in libro quarto Commentariorum ad Philopappum.* Et hunc puto eſſe, cuius meminit Clemens in Protrept. Ἄιδῃ δέ γε ὁ Εὔνομος ὁ ἐμὸς ὁ τὸ Τερπάνδρου νόμον, οὐδὲ τὸν Κατίτωνος. *Celebrat*

CALLISTVS Poeta Epicus.
[c] CANDIDVS Iſaurius Hiſtoricus.

Digitized by Google

autem Eunomus meus non Terpandri legem, nec Capitonis. Alius fuit,

CAPITO *Lycius.*

Hic ſcripſit Ἰσαυρικὰ libris VIII. Μετάφρασιν τῆς Ἐπιτομῆς Εὐτροπίου, & Περὶ Λυκίας, καὶ Παμφυλίας. Suidas docet. Κατίτων, Λύκιος, ἱστορικός. Οὗτος ἔγραψεν Ἰσαυρικὰ βιβλία ἡ. Μετάφρασιν τῆς Ἐπιτομῆς Εὐτροπίου, Ῥωμαϊστὶ ἐπιτεμόντος Λίβιον τὸν Ῥωμαῖον. καὶ, Περὶ Λυκίας καὶ Παμφυλίας. *Capito, Lycius, hiſtoricus. Hic ſcripſit Iſauricos libros* VIII. *Metaphraſin Epitomes Eutropii Romana lingua abbreviantis Livium Romanum, &, De Lycia & Pamphylia.* Ex Iſauricis librum ſecundum citat Stephanus in Ἀλίμαλα, & alibi; tertium in Ἀρνεαί; ſextum in Κανίδγανα. Ex Opere Περὶ Λυκίας iſta videntur apud eumdem Stephanum in Ἀκαρασσός; ubi ita inquit, Ἀκαρασσὸς, πόλις Λυκίας, ὡς Κατίτων. *Acaraſſus, urbs Lyciae, ut Capito.*

CARCINVS *Agrigentinus.*

Tragicus fuit. Suidas. Καρκῖνος, Ἀκραγαντῖνος, τραγικός. *Carcinus, Agrigentinus, tragicus.* Floruit circa Olympiadis centeſimae annum primum. Anonymus in Deſcript. Olymp. ad iſtud tempus. Καρκῖνος, Ἀκραγαντῖνος, τραγικὸς, ἐγνωρίζετο. *Carcinus, Agrigentinus, tragicus, innoteſcebat.* Itaque de eo capienda ſunt iſta Suidae. Ἤκμαζε κατὰ τὴν ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα, πρὸ τῆς Φιλίππου βασιλείας τῆς Μακεδόνος. *Floruit circa centeſimam Olympiadem, ante regnum Philippi Macedonis.* Haec confuſiora illic leguntur, ita ut de Athenienſi Carcino potius capi debere videantur. De Fabulis eius nihil certe dicere poſſumus.

CARCINVS *Athenienſis.*

Et hic quoque Tragicus. Eius Tragoediae commemorantur a Suida, Ἀχιλλεὺς, & Σεμέλη. Ita enim inquit. Τῶν Δραμάτων αὐτοῦ ἐστιν Ἀχιλλεὺς, ἢ Ἀρχή· ὡς Ἀθηναῖός φησιν ἐν Δειπνοσοφισταῖς. *Inter Fabulas eius eſt Achilles, aut Initium, ut Athenaeus in Deipnoſophiſtis inquit.* Sed mendum illic, per occaſionem tollendum. Quid enim? an Fabula Σεμέλη etiam Ἀρχὴ inſcripta fuit? Apage ineptias. Ita reſtituo, Σεμέλη, ἧς ἀρχὴ, Ὦ νύκτες. *Semele, cuius initium, O noctes.* Audi ipſum Athenaeum, quem laudat lib. XIII. Καρκῖνος δ' ὁ τραγικὸς ἐν Σεμέλῃ, ἧς ἀρχὴ, Ὦ νύκτες, φησί·

Ὦ Ζεῦ τί χρὴ γυναῖκας ἐξαπτᾶν κακόν;

Carcinus autem Tragicus in Semele, cuius initium, O noctes, inquit;

O Iupiter quod convenit feminas dicere malum?

Achillis meminit Athenaeus lib. IV. Καρκῖνος μὲν Ἀχιλλεῖ.

Βαθεῖαν αὐλῶνα περίδρομον φρατῆ.

Carcinus quidem in Achille;

Profundam foſſam circumeuntem caſtra.

Laudatur eius Κύπριος ab Heſychio. Ἀλαβὴ, λιγνὺς, στοδός. Καρκῖνος Κυπρίῳ. Ἀλαβὴ, *fuligo, cinis. Carcinus in Cyprio.* Et Θυέστης ab Ariſtotele de Poetica. Ἢ ἀστέρας οἵους ἐν τῷ Θυέστῃ Καρκῖνος. *Aut ſtellas, quales in Thyeſte Carcinus.* Item, Μήδεια. Apud eumdem de Rhet. lib. II. Οἷον ἐν τῇ Καρκίνου Μηδείᾳ, οἱ μὲν, κατηγοροῦσιν, ὅτι τοὺς παῖδας ἀπέκτεινεν, ὡ φαίνεσθαι γοῦν αὐτούς. *Quomodo in Carcini Medea, hi quidem, accuſant, quod pueros interfecerit, non adparere itaque illos.* Et Οἰδίπους. Apud eumdem Rhet. lib. III. Ἡ Ἰοκάστη ἡ Καρκίνου ἐν τῷ Οἰδίποδι, ἀεὶ ὑποσχνεῖται πυνθανομένῳ τὸν ζητοῦντος τὸν υἱόν. *Iocaſta Carcini in Oedipo, ſemper pollicetur interroganti illo qui quaerebat filium.* Τηρεύς Stobaeus Serm. CI. Ἀλόπη nominatur iterum ab Ariſtotele Ethic. Nicomach. lib. VIII. cap. VII. Ὥσπερ ὁ Θεοδέκτου Φιλοκτήτης ὑπὸ τοῦ ἕλκους πεπληγμένος· ἢ ὁ Καρκίνου ἐν τῇ Ἀλόπῃ Κερκύων. *Sicut Theodecti Philocteles ab vipera percuſſus; vel Carcini in Alope Cercyon.* Eius Fabulae argumentum accipimus, ex Andronici Rhodii paraphraſtae verbis iſto loco. Εἰσάγει Καρκῖνος ὁ ποιητὴς Κερκύονα ἐπὶ τῇ ὕβρει τοῦ θυγατρὸς Ἀλόπης καρτεροῦντα μεχρί τινος, εἶτα ἡττηθέντα τῆς ἀλγηδόνος. *Introducit Carcinus poeta Cercyonem contumeliam filiae Alopes patienter ferentem aliquo tempore, poſtea dolore victum.* Et plenius Aſpaſius ad eumdem locum. Καὶ ὁ Καρκῖνος τραγικὸς ἦν. ὁ δὴ Κερκύων εἶχε θυγατέρα τὴν Ἀλόπην· μαθὼν δὴ, ὅτι ἐμοιχεύθη ἡ αὐτοῦ θυγάτηρ Ἀλόπη, ἐρώτησεν αὐτὴν, τίς ἦν ὁ μοιχεύσας· λέγων, εἴ μοι τοῦτον εἴποις, δὸ' ὅλως ἂν λυπηθῶ. εἶτα ἀπόσης τῆς Ἀλόπης τὸν αὐτὴν μοιχεύσαντα, οὐκ ἔτι ὁ Κερκύων ὑπὸ τῆς λύπης ἔφερε ζῆν, ἀλλὰ καὶ τὸ ζῆν ἀπελέγετο. *Et Carcinus tragicus erat. Cercyon autem filiam habebat Alopen. Reſciſcens autem, filiam ſuam Alopen ſtupratam eſſe, illam interrogavit, quis eſſet ſtuprator; dicens, ſi mihi id dicas, non omnino triſtis ero. Deinde Alope ſuum ſtupratorem indicante, Cercyon non amplius prae dolore vitam ſuſtinuit, ſed etiam vivere recuſavit.* Porro, ut verum tibi dicam de his Fabulis, cenſeo eas non unius eſſe, ſed utriuſque. Vt autem diſtincte ſuam cuique recte adſcribas, non eſt facile; quando veteres Scriptores omnes indiſtincte utrumque ſemper nominant. Proferunt quoque Carcini verſus, ſine patriae Poetae, aut Fabulae nomine Diodorus Siculus lib. V. & Stobaeus Serm. XXXVI. CI. Quin Σκολιὸν quoque eius quoddam laudat Athenaeus lib. XV.

CARCINVS *Rhetor.*

Nam talis ſine dubio fuit, cuius meminit Alexander, itidem rhetor, Περὶ τῶν τῆς λέξεως σχημάτων, cap. Περὶ ἀναδιπλώσεως. Τοῦτο τὸ σχῆμα ὁ μὲν Καρκῖνος παλιγλογίαν καλεῖ. ἔνιοι δὲ, ἀναδίπλωσιν· οἱ δὲ, ἐπανάληψιν. *Hanc figuram Carcinus quidem verbi iterationem adpellat; alii duplicationem; hi vero repetitionem.*

CAR-

Digitized by Google

CARNEADES.

Τελεσιακόν, Fulgentius de Cont. Virg. *Nam & Carneades in libro Teleſiaco ita ait;* Πᾶσα τύχη εἰς τὸν σύμφρον& νῶν κατοικεῖ. *Omnis fortuna intra mentem conſentientis habitat.*

CARNEADES *Philoſophus.*

Eius fuerunt, Ἐπιſολαὶ πρὸς Ἀριαράθην. Diogenes in eius Vita lib. IV. Φέρονται δὲ αὐτοῦ Ἐπιſολαὶ πρὸς Ἀριαράθην τὸν Καππαδοκίας βασιλέα. *Feruntur autem eius Epiſtolae ad Ariaratben Cappadociae regem.* Alius ab eo,

CARNEADES *Poeta.*

Huius Ἐλεγεῖαι commemorantur ab eodem Diogene loco citato. Γέγονε μέντοι κ᾽ ἄλλ& Καρνεάδης, Ἐλεγείας ποιητὴς ψυχρός. *Fuit utique alius etiam Carneades, Elegiae poeta frigidus.* (a)

CARPION.

Περὶ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ ἐν τῇ ἀκροπόλει, *De templo Minervae in arce.* Obſervare eſt apud Vitruvium lib. VII. in Praef. *Item, De aede Minervae Dorica, quae eſt Athenis in arce* (ſcripſerunt) *Ictinus & Carpion.*

CARPVS *Antiochenus.*

Laudatur incerto Opere a Pappo Collect. Mathem. lib. VIII. *Carpus autem Antiochenſis quodam in loco dicit, Archimedem Syracuſanum unum dumtaxat librum Mechanicum compoſuiſſe de Sphaerae conſtructione.* Et a Proclo in Euclidem lib. II. Κάρπος ὁ Ἀντιοχεὺς, πόσον μὲν εἶναί φησι τὴν γωνίαν. *Carpus autem Antiochenus, quantum quidem eſſe angulum dicit.* Forte reſpexit illud, quod inſcriptum erat, Ἀστρολογικὴ Πραγματεία. Eius meminit mox idem Proclus ad eumdem Euclidem lib. III. Κάρπ& ὁ μηχανικὸς ἐν τῇ Ἀστρολογικῇ Πραγματείᾳ τὸν περὶ τῶν προβλημάτων, κ᾽ θεωρημάτων λόγον ἀνακινήσας, &c. *Carpus autem mechanicus in Opere Aſtrologico ſermonem de problematibus & propoſitionibus movens,* &c. Simplicius in Categorias. Καὶ Κάρπ& ὁ, διά τιν& γραμμῆς, ἣν ἁπλῶς ἐκ διπλῆς κινήσεως καλεῖ. *Verum & Carpus, per unam lineam, quam ſimpliciter ex duplici motu vocat.* Corrigendus idem ad Phyſ lib. I. ubi Κάρτ& editur, pro Κάρπ&.

CARYSTIVS *Pergamenus.*

Περὶ διδασκαλιῶν. Athenaeus lib. VI. Τὸν ὑ νῦν λεγόμενον παράσιτον Καρύστι& ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ Περὶ διδασκαλιῶν εὑρεθῆναί φησιν ὑπὸ πρώτου Ἀλέξιδ&. *Paraſitum vero nunc dictum Caryſtius Pergamenus in libro De doctrinis inventum eſſe ait ab primo Alexide.* Item, Περὶ Σωτάδου. Idem lib. XIV. Ἤκμασε δὲ ἐν τῷ εἴδει τούτῳ Σωτάδης ὁ Μαρωνίτης, ὡς φησι Καρύσι& ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ Περὶ αὐτοῦ Σωτάδου συγγράμματι. *Floruit autem in illo genere Sotades Maronita, ut ait Caryſtius Pergamenus in libro de ipſo Sotade.* Eiusdem Ὑπομνήματα ἱστορικὰ citat idem Athenaeus paſſim libris X. XI. XIII. XIV. XV. Nominat eum, ſine ullo Operis titulo, Scholiaſtes Ariſtophanis Avibus. Οἱ δὲ Ἀγλαοφῶντα τὸν Θάσιον ζωγράφον πτλωὴν ἐργάσασθαι τὴν Νίκλω, ὡς οἱ περὶ Καρύστιον τὸν Περγαμηνὸν φασιν. *Hi autem Aglaophontem Thaſium pictorem alatam feciſſe Victoriam, ut Caryſtius Pergamenus inquit.* Ita etiam Theocriti ad Idyll. XIII. Καρύσι& ὁ Περγαμηνὸς φησι, Κυαναῖς μὲν ὑπὸ ἀνθρώπων, ὑπὸ δὲ θεῶν, ὄρκυ πύλας κεκλῆσθαι. *Caryſtius Pergamenus inquit, Cyaneas quidem ab hominibus, ab diis autem orci portas adpellatas eſſe.*

CASSIANVS.

Vide infra in Iulio Caſſiano. (b)

CASSIVS *Dionyſius, Vticenſis.*

Vide de eo in Dionyſio Vticenſi.

CASSIVS *Scepticus.*

Diogenes Laertius in Zenone lib. VII. Ἔνιοι μέντοι, ἐξ ὧν εἰσὶν οἱ περὶ Κάσσιον τὸν Σκεπτικὸν, ἐν πολλοῖς κατηγορῦντες τοῦ Ζήνων&, &c. *Alii certe, inter quos eſt Caſſius Scepticus, in multis Zenonem reprehendentes, &c.*

CASTOR.

Laudat ſine ullo certo Opere Cyrillus contra Iulianum lib. I. Iuſtinus Martyr in Paraenetico, Ioſephus contra Apionem lib. I. Plutarchus in Quaeſt. Rom. & de Iſide, atque Oſiride, Stephanus in Βοιωτία. Sed Opera eius iſta fuerunt. Ἀναγραφὴ Βαβυλών& κ᾽ τῶν θαλασσοκρατήσαντων. Χρονικὰ Ἀγνοήματα. Περὶ Ἐπιχειρημάτων. Περὶ Πειθοῦς. Περὶ Νέλυ. Τέχνη ῥητορική. Et alia. Suidas commemorat. Κάστωρ, Ῥόδι&, ἢ, ὥς τινες, Γαλάτης, ὡς δὲ ἄλλοι ἐπλανήθησαν, Μασσιλιώτης, ῥήτωρ· ἔγραψε δὲ Ἀναγραφὴν (c) τῶν θαλασσοκρατησάντων ἐν βιβλίοις β΄. Χρονικὰ Ἀγνοήματα· κ᾽, Περὶ Ἐπιχειρημάτων ἐν βιβλίοις έ. Περὶ Πειθοῦς, β΄. Περὶ τοῦ Νέλυ, Τέχνην ῥητορικὴν, κ᾽ ἕτερα. *Caſtor, Rhodius, vel, ut quidam, Gallus, ut vero alii erraverunt, Maſſilienſis, rhetor. Scripſit autem Commentarium illorum qui mari dominati ſunt libris* II. *Computandi temporis Ignorantias, & De Argumentis in libris* V. *De Perſuaſione,* II. *De Nilo, Artem rhetoricam, & alia.* Ex his Χρονικὰ Ἀγνοήματα citantur ab Apollodoro Bibl. lib. II. Κάστωρ ὁ, ὁ συγγράψας τὰ Χρονικὰ Ἀγνοήματα, κ᾽ πολλοὶ τῶν τραγικῶν, Ἴναχυ τὴν Ἰὼ λέγουσιν. *Caſtor autem, qui Computandi temporis Ignorantias conſcripſit, & multi tragici, Inachi filiam*

(a) CARNEADES Epicureus.

(b) Opus eo uſque morte praeventus *Meurſius* forte non deduxit; vel certe intercidit.
CASSIANVS Sophiſta anno CCXXV.

(c) Sic Chirographum Meurſii, qui videtur omiſiſſe has duas voces Βαβυλῶν&, ut adparet ex praecedenti cogitatione. *Iac. Gronov.*

Digitized by Google

filiam Io dicunt. Euſebio eius Κανὼν citatur Chron. lib. I. Ἕτεροί φασι μετὰ Σαρδανάπαλον κρατῆσαι τ᾽ Ἀσσυρίων ἀρχῆς Νῖνον. ὥς πυ κ᾽ Κάσωρ ἐν τῷ Κανόνι αὐτῦ φησιν. *Alii dicunt poſt Sardanapalum Aſſyriorum regnum Ninum tenuiſſe: ut Caſtor etiam alicubi in Canone ipſius inquit*. Laudatur etiam Caſtor Medicus apud Plinium lib. xx. cap. xxiii. *Caſtor radicis ſuccum & oculorum claritati conferre multum putavit*.

CASTORION *Soleuſis*.

Huius Poema Εἰς τὸν Πᾶνα citat Athenaeus lib. x. Τὸ δὲ Κασορίωνος εἰς τὸν Πᾶνα ποίημα τοιῦτόν ἐστι. *Poema vero Caſtorionis in Panem tale eſt*.

CATO *Sinopenſis*.

Scripſit Περὶ τῆς τῦ Ἱερωνύμυ τυραννίδος. Athenaeus lib. VI. Κάτων ὁ Σινοπεὺς ἱστορεῖ ἐν τῷ Περὶ τῆς τῦ Ἱερωνύμυ τυραννίδος, προσφέρεσθαι φάσκων αὐτὸν ἑκάστοτε πολὺν ἄκρατον. *Cato Sinopenſis in libro De Hieronymi tyrannide narrat, dicens ſemper & ubique multum merum bibiſſe*. Laudat item, ſed ſine patriae, aut Operis, nomine, Stephanus in Διόσπολις. Πρὶν ἢ ὑπὸ Περσῶν ἀφανισθῆναί φησι Κάτων, ὅτι μυρίας τρισχιλίας κώμας εἶχε. *Antequam vero ab Perſis abolerentur inquit Cato, vicorum tredecim millia habuit*.

CAVCALVS *Chius, Rhetor*.

Ἡρακλέυς Ἐγκώμιον. Athenaeus lib. x. Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ κ᾽ ὁ Χῖος ῥήτωρ Καύκαλος, ὁ Θεοπόμπυ τῦ ἱστοριογράφυ ἀδελφὸς, ἐν τῷ τῦ Ἡρακλέυς Ἐγκωμίῳ. *Eadem quoque Caucalus Chius rhetor narrat, Theopompi hiſtoriographi frater, in Herculis Encomio*. (a)

CEBES.

Citatur a Polluce 153. 14. Eius feruntur Dialogi tres, Πίναξ, Ἑβδόμη, Φρύνιχος. Diogenes Laertius lib. II. Κέβης, ὁ Θηβαῖος· κ᾽ τύτυ φέρονται Διάλογοι τρεῖς, Πίναξ, Ἑβδόμη, Φρύνιχος. *Cebes, Thebanus; & huius feruntur Dialogi tres, Tabula, Septimana, Phrynichus*. Et Suidas. Κέβης, Θηβαῖος φιλόσοφος, Σωκράτυς μαθητής· Διάλογοι δὲ αὐτῦ φέρονται τρεῖς, Ἑβδόμη, Φρύνιχος, Πίναξ· ἔστι δὲ τῶν ἐν ᾅδυ διήγησις· καὶ ἄλλα τινα. *Cebes, Thebanus philoſophus, Socratis diſcipulus; Dialogi autem eius tres feruntur, Septimana, Phrynichus, Tabula. Eſt autem narratio illorum, quae apud inferos; & alia quaedam*. Ex his Πίναξ exſtat.

CECIDES.

Scripſit Dithyrambos. Suidas. Κηκείδης, Διθυράμβων ποιητὴς, πάνυ ἀρχαῖος. μέμνηται αὐτῦ Κρατῖνος, ἐν Πανόπταις· κ᾽ Ἀριστοφάνης. *Cecides, Dithyramborum poeta, valde antiquus. Eius meminit Cratinus, in Panoptis; & Ariſtophanes*. Ariſtophanes in Nubibus.

Ἀρχαῖά γε, καὶ Διϊπολιώδη, καὶ τετλίγων ἀνάμεσα,
Καὶ Κηκείδυ, κ᾽ βυφονίων.
Antiqua autem, & ut Iupiter caneſcentia, & cicadis plena,
Et Cecide, & boum immolationibus.

CELER.

Eius Opus fuit, Ἀράσπας ὁ τῆς Πανθίας ἐρῶν: quod nonnulli, ſed male, Dionyſio Mileſio, Sophiſtae, adſcribebant. Philoſtratus de Sophiſtis lib. II. in Vita Dionyſii iſtius. Οἱ δὲ ἀνατιθέντες Διονυσίῳ τὸν Ἀράσπαν, τὸν τ᾽ Πανθίας ἐρῶντα, ἀνήκοοι μὲν τῶν τῦ Διονυσίυ ῥυθμῶν, ἀνήκοοι δ᾽ τῆς ἄλλης ἑρμυείας, ἄπειροι δ᾽ τῶν ἐνθυμημάτων τέχνης. ὁ γὰρ Διονυσίυ τὸ φρόντισμα τῦτο, ἀλλὰ Κέλερος τῦ τεχνογράφυ. *Hi autem Dionyſio adſcribentes Araſpam, Panthiae amatorem, imperiti quidem rhythmorum Dionyſii, imperiti autem alterius interpretationis, inexpertes autem enthymematum artis. Non enim Dionyſii id commentum, ſed Celeris artium ſcriptoris*. Et videtur etiam de Arte Rhetorica ſcripſiſſe; nam ea de cauſa τεχνογράφος ab eo dicitur. (b)

CEPHALAEON.

Σύντομον ἱστορικόν. Photius in Bibliotheca. Ἀνεγνώσθη Κεφαλαίωνος Σύντομον ἱστορικόν. ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς βασιλείας Νίνυ κ᾽ Σεμιραμέως, κ᾽ κάτεισι μέχρι τῶν τῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρυ χρόνων συμπεραίνεται δ᾽ αὐτῦ ἡ ἱστορία ἐν λόγοις θ᾽. κατ᾽ ἐπωνυμίαν τῶν θ᾽. Μυσῶν. *Lectum eſt Cephalaeonis Epitome hiſtorica. Incipit autem ab regno Nini & Semiramidis, & uſque ad regis Alexandri tempora deſcendit. Terminatur autem eius hiſtoria in libris* IX. *iuxta cognomen* IX. *Muſarum*. Laudat Euſebius Chron. lib. I. Ὅτι δ᾽ ἀσυμφώνως οἱ τῶν Ἑλλήνων ἱστορικοὶ γεγράφασι περὶ τῶν χρόνων, κ᾽ βασιλέων τύτων, παρέσω Κεφαλαίων ἐπίσημος εἷς οὐχ ὁ τυχὼν, οὕτω φάσκων. *Non concorditer autem Graecos hiſtoricus ſcripſiſſe de temporibus & regibus illis, adſit Cephalaeon inſignis unus non vulgaris, ita dicens*. Et mox Fragmentum inſigne adducit; principium, ut videtur, Operis. Citatur eius Erato ab eodem Photio Bibl. 177. Ineptus plane Suidas eſt, qui confundit hunc Cephalaeonem, qui Hadriani Imp. temporibus vixit, ut ex Photio diſcere licet, cum Cephalone illo Gergithio, Scriptore multo antiquiſſimo, Verba eius ecce iſta. Κεφαλαίων (ita ſcribendum; non Κεφαλίων) ἢ Κεφάλων, Γεργίθιος, ῥήτωρ, κ᾽ ἱστορικὸς, γεγονὼς ἐπὶ Ἀδριανῦ· ἔφυγε δὲ τὴν πατρίδα δι᾽ ἀπέχθειαν δυναστῶν, κ᾽ ἐβίωσεν ἐν Σικελίᾳ. ἔγραψε παντοδαπὰς ἱστορίας ἐν βιβλίοις θ᾽. ἅτινα ἐπιγράφυσι Μύσας Ἰάδι διαλέκτῳ· μελέτας τε ῥητορικὰς· κ᾽ ἄλλα τινά. *Cephalaeon, aut Cephalon, Gergithius, rhetor, & hiſtoricus, exſtitit tempore Hadriani. Fugit autem patriam propter odium dynaſtarum, & vixit in Sicilia*.

(a) Caystrivs Philoſophus cclx.
(b) Celsvs Cilix Rhetor ccclxxix.

Celsvs Epicureus lx.
Celsvs Epicureus clxxx.

Digitized by Google

lia. Scripsit varias historias in libris IX. *quos Musas inscribunt Ionica dialecto; & exercitationes rhetoricas; & alia quaedam.* Ergo alius omnino fuit,

CEPHALON *Gergithius.*

Eum citat Etymologici Auctor. Καπύη, πόλις Ἰταλίας. ἣν Ῥῶμος καὶ Ῥωμύλος υἱοὶ Ἄρεως ἔκτισαν, ὡς φησι Κεφάλων ὁ Γεργίθιος. *Capua, urbs Italiae, quam Remus & Romulus Martis filii condiderunt, ut ait Cephalon Gergithius.* Stephanus in Ἄρισβη. Κεφάλων δέ φησιν, ὅτι Δάρδανος ἀπὸ Σαμοθράκης ἐλθὼν εἰς τὴν Τρωάδα, τὴν Τεύκρου θυγατέρα γάμῳ Ἄρίσβην. *Cephalon vero inquit, Dardanum ab Samothracia venientem in Troadem, Teucri filiam Arisbem duxisse.* Iterum in Γρανικός. Κεφάλων δέ, καὶ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν ἐντεῦθεν κληθῆναι. *Cephalon autem, Granicum fluvium hinc quoque adpellatum esse.* Dionysius Halicarnasseus Antiquit. Rom. lib. I. Ὧν ἐστι Κεφάλων τε Γεργίθιος, καὶ Ἡγήσιππος ὁ περὶ Παλλήνης γράψας, ἄνδρες ἀρχαῖοι, καὶ λόγου ἄξιοι. *Quorum est Cephalon Gergithius, & Hegesippus, qui de Pallene scripsit, viri antiqui, & memoria digni.* Et postea eodem libro. Κεφάλων μὲν γὰρ ὁ Γεργίθιος, συγγραφεὺς παλαιὸς πάνυ, δευτέρᾳ γενεᾷ μετὰ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον ἐκτίσθαι λέγει τὴν πόλιν ὑπὸ τῶν ἐξ Ἰλίου διασωθέντων σὺν Αἰνείᾳ. *Nam Cephalon quidem Gergithius, valde antiquus scriptor, secunda generatione post Iliacum bellum conditam inquit urbem ab illis qui conservati sunt cum AEnea ex Ilio.* Festus. *Romam adpellatam esse Cephalon Gergithius, qui de adventu AEneae in Italiam videtur scripsisse, ait ab homine quodam, comite AEneae.* Scripserat autem Τρωϊκά; atque ex eo Opere omnia haec, quae citavi, prolata. Parthenius Erotic. IV. Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐν τῷ Περὶ ποιητῶν, καὶ Κεφάλων ὁ Γεργίθιος ἐν Τροϊκοῖς. *Narrat Nicander in libro De Poetis, & Cephalon Gergithius in Troicis.* Iterum Erotic. XXXIV. Ἱστορεῖ Ἑλλάνικος Τροϊκοῖς καὶ Κεφάλων ὁ Γεργίθιος. *Narrat Hellanicus in Troicis & Cephalon Gergithius.*

CERCIDAS.

Laudat eum Pollux lib. III. capit. II. Βέλτιον γὰρ τὄνομα τῷ πατρῴῳ, εἰ καὶ Κερκίδας αὐτῷ κέχρηται. *Melius enim nomen paterno, & si Cercidas eo usus est.* Et Athenaeus lib. VIII. Οὕτω μοι καὶ δοκεῖ ὁ λεβητοχάρων Οὐλπιανὸς κατὰ τὸν ἐμὸν Μεγαλοπολίτην Κερκίδαν, μηδὲν μὲν ἐοικέναι τῶν ἀνδρὶ προσηκόντων. *Sic mihi quoque videtur lebete-gaudens Vlpianus iuxta meum Megalopolitanum Cercidam, nihil quidem edere eorum, quae viro conveniunt.* Citanturque eius Ἴαμβοι ab eodem extremo libro XII. Αὗται ἦν ὑπὸ τῶν πολιτῶν καλλίπυγοι ἐκαλοῦντο, ὡς καὶ ὁ Μεγαλοπολίτης Κερκίδας ἐν τοῖς Ἰάμβοις ἱστορεῖ. *Illae igitur ab civibus pulcras nates habentes vocabantur, sicut etiam Megalopolitanus Cercidas in Iambis narrat.* Diog. Laertius in cognomine Cynico lib. VI. Ὧν ἐστι καὶ Κερκίδας ὁ Μεγαλοπολίτης, ἢ Κρὴς, λέγων ἐν τοῖς Μελιάμβοις ὕτως. *Inter quos est quoque Cercidas Megalopolitanus, aut Cretensis, in Meliambis ita dicens.* Citat quoque Stobaeus Serm. LVI. & Helladius in Excerptis apud Photium 871.

CERCOPS.

Athenaeus lib. XIII. Δι' ἣν καὶ τὸς πρὸς Ἀριάδνην ὅρκους παρέβη, ὡς φησι Κέρκωψ. *Propter quam etiam iusiurandum Ariadnae datum transgressus est, ut ait Cercops.* Fuit autem e Secta Pythagorea; eiusque Opera commemorantur, Εἰς ᾅδου κατάβασις, &, Ἱερὸς λόγος: quae tamen Orpheo adscribebant quidam, alii Theogneto Thessalo. Suidas in Ὀρφεύς. Ἔγραψεν ἱερὸς λόγους ἐν ῥαψῳδίαις κδ'. Λέγονται δὲ εἶναι Θεογνήτου τοῦ Θεσσαλοῦ. οἱ δὲ, Κέρκωπος τοῦ Πυθαγορείου. *Scripsit sacras orationes in rapsoediis* XXIV. *Dicuntur autem Theogneti Thessali esse. Illi vero, Cercopis Pythagorei.* Clemens Stromat. I. Ἐπιγένης δὲ ἐν τοῖς περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα ποιήσεως, Κέρκωπος εἶναι λέγει τοῦ Πυθαγορείου τὴν εἰς ᾅδου Κατάβασιν, καὶ τὸν Ἱερὸν λόγον. *Epigenes autem in libris De poesi Orphei, Cercopis Pythagorei esse dicit in infernum Descensum, & Sacram orationem.* Citat, non nominato Opere Apollodorus Bibliothecae lib. II. Ἀσκληπιάδης μὲν, Ἀρέσσορος λέγει υἱόν· Φερεκύδης δὲ, Ἴναχον· Κέρκωψ δὲ, Ἄργου. *Asclepiades quidem, Aresstoris dicit filium; Pherecydes autem, Inachi; Cercops autem, Argi.* Et postea iterum. Πρὶν δὲ τελευτῆσαι, ἔγημεν, ὡς μὲν οἱ τραγικοὶ λέγουσι, Κλυμένην τὴν Ἀτρέως· ὡς δὲ ὁ τὺς Νόστους γράψας, Φιλύραν· ὡς δὲ Κέρκωψ, Ἡσιόνην. *Antequam vero moreretur, uxorem duxit, ut quidem tragici dicunt, Clymenen Atrei filiam; sicut autem ille qui Reditus scripsit, Philyram; ut vero Cercops, Hesionem.*

CHAEREAS *Athenienſis.*

Athenaeus lib. I. Χαιρέας δέ, ἐν Βαβυλῶνι οἶνόν φησι γίνεσθαι, τὸν καλούμενον νέκταρ. *Chaereas autem, in Babylonia vinum ait nasci, quod nectar vocatur.* Meminit eius tamquam Historici, & quidem inepti Polybius Hist. lib. III. Πρὸς μὲν ὃν τὰ τοιαῦτα τῶν συγγραμμάτων, οἷα γράφει Χαιρέας, καὶ Σώσιλος, οὐδὲν ἂν δέοι πλέον λέγειν· οὐ γὰρ ἱστορίας, ἀλλὰ κυρεακῆς καὶ παιδήμου λαλιᾶς ἐμοί γε δοκοῦσι τάξιν ἔχειν καὶ δύναμιν. *Itaque contra illa quidem scripta, qualia Chaereas scribit, & Sosilus, nihil plus dicere opus est; non enim historias, sed tonsorii & plebeii sermonis ordinem habere & vim mihi videntur.* Coaetaneum fuisse Alexandri, & Μεχανικὰ scripsisse, observare est apud Vitruvium lib. X. cap. XIX. *His tunc primis gradibus positis ad id genus machinationis, postea quum Philippus Amyntae filius Byzantium oppugnaret, Polyidus Thessalus pluribus generibus, & facilioribus, explicavit; a quo receperunt doctrinam Diades & Chaereas, qui cum Alexandro militaverunt.* Corrupte *Charias* pro *Chaereas* nuncupatur ab Herone de Mach. Bell. semel capit. III. tertio vero XIV. Inter Georgicorum Scriptores commemoratur a Varrone de Re Rust. lib. I. cap.

Digitized by Google

cap. 1. &, qui eum transscripsit, Columella eiusdem Operis eodem capite. Et hic ipse erit, quem Plinius laudat lib. xx. capit. xxiii. ubi de carduis agit. *Ita enim Chaereas Athenienſis ſcripſit, & Glaucias, qui circa carduos diligentiſſimus videtur.*

CHAEREMON.

Suidas comicum facit. Χαιρήμων, κωμικός. τῶν Δραμάτων αὐτῷ ἐϛι ταῦτα, Τραυματίας, ὡς Α'θηναῖος φησιν, Οὐρεὺς, Α'λφεσίβοια, Κένταυρος, Διόνυσος, Ο'δυσσεὺς, Θυέϛης, Μ νύαι. *Chaeremon, comicus. Inter Fabulas eius ſunt hae, Vulneratus, ut Athenaeus ait, Mulus, Alphesiboea, Centaurus, Bacchus, Vlyſſes, Thyeſtes, Minyae.* Sed legendum eſt Οἰνεὺς, pro Οὐρεύς. Ita eum nominat recte Athenaeus lib. xiii. Ο' γῦν τῦ τραγικῦ Χαιρήμονος Οἰνεὺς περὶ παρθένων τινῶν διηγύμενος, ὧν ἐθεᾶτο, φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι. *Oeneus igitur Chaeremonis tragici de quibusdam virginibus enarrans, quas viderat, in cognomine fabula inquit.* Et obſerva, Tragicum dici, quum Suidas tamen Comicum vocet. Ita lib. ii. Τὸ ὕδωρ ποταμῦ σῶμά φησι ποτ Εὔβυλος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐρηκέναι Χαιρήμονα τὸν τραγικόν. *Aqua fluvii corpus Eubulus comicus alicubi Chaeremonem tragicum dixiſſe inquit.* Et lib. xiii. Θεόφρασος δ' ἐν Ε'ρωτικῷ, Χαιρήμονά φησι τ τραγικὸν λέγν, &c. *Theophraſtus autem in Amatorio, Chaeremonem tragicum dicere inquit, &c.* Et errare Suidam exiſtimo. Fabulas autem, quas indicat, habes omnes apud Athenaeum lib. xiii. a quo etiam praeter iſtas Ι'ὼ commemoratur. Ecce. Ε'ν δὲ τῇ Ι'οῖ (ὁ Χαιρήμων) ἔαρος τέκνα προσηγόρευε τὰ ἄνθη. *In Io autem (Chaeremon) veris filios adpellabat flores.* Eiuſque Κένταυρος, ſive Ι'πποκένταυρος, vocatur ab eodem δρᾶμα πολύμετρον. Subnectit enim loco citato. Ε'ν ᾧ Κενταύρῳ, ὅπερ δρᾶμα πολύμετρόν ἐϛι, λειμῶνος τέκνα. *In Centauro autem, quae fabula multorum eſt metrorum, prati filios.* Quae verba quid ſibi velint, diſcimus ex Ariſtotele de Poetica cap. 1. ubi huius Chaeremonis Fabulae mentionem facit. Ο'μοίως ᾧ κἂν εἴ τις ἅπαντα τὰ μέτρα μιγνύων, ποιοῖτο τὴν μίμησιν, καθάτερ Χαιρήμων ἐποίησεν Ι'πποκένταυρον, μικτὴν ραψῳδίαν ἐξ ἁπάντων τῶν μέτρων, ὐκ ἤδη κ ποιητὴν προσαγορευτέον. *Similiter autem ſi quis omnes verſus miſcens, faciat imitationem, ſicut Chaeremon fecit Hippocentaurum, mixtam rapſoediam ex omnibus verſibus, etiam non iam poeta adpellandus.* Θερσίτης. Suidas. Ω'ς ὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρύμενος. ὥϛπερ παροιμία. ὁ ϛίχος δέ ἐϛι Χαιρήμονος, ἐκ Θερσίτου. *Sicut non incipiens, ſed ulciſcens. Vt proverbium. Verſus autem Chaeremonis eſt, ex Therſite.* Plurima paſſim ex huius Fabulis, ſed innominatis, profert Stobaeus. Alius porro Chaeremon fuit, cuius Ι'ερογλυφικὰ laudat Suidas loco citato. Καὶ ἕτερος Χαιρήμων, γράψας Ι'ερογλυφικά. *Et alter Chaeremon, qui Hieroglyphica ſcripſit.* Et alibi. Ι'ερογλυφικὰ ἔγραψεν ὁ Χαιρήμων. *Hieroglyphica ſcripſit Chaeremon.* Atque ille erit, quem de rebus AEgyptiacis ſcribentem citat Ioſephus Contra Apionem lib. 1. Ο' δὲ Χαιρήμων (φησὶν) ἀπαλλατλομένους ἐκ τῆς Αἰγύπτυ, περὶ Πηλύσιον εὑρεῖν ἐκτὸν κ τριάκοντα μυριάδας ἀνθρώπων. *Chaeremon vero (inquit) ex AEgypto digreſſos circa Peluſium inveniſſe trecenta & octoginta millia hominum.* Et Porphyrius Περὶ ἀποχῆς lib. iv. Τὰ γῦν κατὰ τὰς Αἰγυπτίους ἱερέας Χαιρήμων ὁ Στωϊκὸς ἀφηγύμενος, ὃς κ φιλοσόφους ὑπειλῆφθαί φησι, &c. *Chaeremon igitur Stoicus de AEgyptiis ſacerdotibus enarrans, quos etiam philoſophos exiſtimatos eſſe dicit, &c.* Idem, qui Περὶ κομητῶν ſcripſit. Origenes contra Celſum lib. 1. Α'νέγνωμν δ' ἐν τῷ Περὶ κομητῶν Χαιρήμονος τῦ Στωϊκῦ συγγράμματι, τίνα τρόπον ἐσθ' ὅτε κ ἐπὶ χρηϛοῖς ἐσομένοις κομῆται ἀνέτειλαν. *Legimus in libro Chaeremonis Stoici, De cometis, quomodo aliquando etiam de bonis futuris cometae ſint ortae.* (b)

CHAERIS *Corcyraeus.*

Grammaticus fuiſſe videtur, & inter Commentatores Pindari. Scholiaſtes eius Poetae Pyth. Ode iv. Α'θανάτυ ϛόματος. Α'θάνατον ϛόμα τὸ Μηδείας εἶπεν, ὡς μὲν Χαῖρις, ἐκ μέρυς τὴν ἀθάνατον. *Immortalis oris. Immortale os Medeae dixit, ut quidem Chaeris, ex parte immortalem.* Iterum. Α'μετέρων ἀποσυλᾶσαι. Χαῖρις γράφ, ἀμετέραν · κ περισπᾷν τὸ, ἀρχαϊδικῶν. Nominatur pluries ad iſtam oden; & rurſum Nemeorum Ode i. Scholiaſtes Ariſtophanis Ranis. Χαῖρις δέ φησι, τὸ Δαρέυ, ἀντὶ τῦ Ξέρξυ. *Chaeris autem dicit, Darii, pro Xerſis.* Alius fuit, quem, Demetrium Phalereum ſequutus, inter poetas recenſet Iſaacius Tzetzes in Prolegomenis ad Lycophronem. Οἷοί περ ἦσαν ποιηταὶ, ὡς ὁ Φαληρεύς Δημήτριος γράφ, Αὐτομήδης, κ Δημόδοκος, κ Χαῖρις, οἱ Κερκυραῖοι. *Quales erant poetae, ut Phalereus Demetrius ſcribit, Automedes, & Demodocus, & Chaeris, Corcyraei.* (c)

CHAMAELEON.

Meminit eius Diogenes Laertius in Heraclide lib. v. Χαμαιλέων τε παρ' ἑαυτῷ φησι κλέψαντα αὐτὸν τὰ περὶ Η'σιόδυ κ Ο'μήρυ γράψαι. *Chamaeleonque ſua, inquit, quum furatus eſſet ipſe ab Heſiodo, & Homero, ſcripſiſſe.* Tatianus Orat. contra Gentes. Μετ' ἐκείνυς Ε'φορος ὁ Κυμαῖος, κ Φιλόχορος ὁ Α'θωναῖος, Μεγακλείδης τε, κ Χαμαιλέων, οἱ περιπατητικοί. *Poſt illos Ephorus Cumanus, & Philochorus Athenienſis, Megaclideſque, & Chamaeleon, peripatetici.* Ita enim locus ille corrigendus. Male hodie eſt in excuſis. Μεγακλείδης τε ὁ Χαμαιλαιέων. Labiturque Interpres, qui vertit, *Megaclides Chamaeleenſis.* Schol. Apollonii lib. 1. Χαμαιλέων φησὶ τὸν Θέϛορα, Ι'δμονα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καλεῖϛαι, διὰ ἐμπειρίαν. *Chamaeleon inquit Theſtorem ab antiquis propter peritiam Idmonem adpellari.* Citat quoque Heſychius in Λιβυκοὶ λόγοι. Scripſit autem

(a) Chaerecrates Philoſophus.
(b) Chaeremon Philoſophus xliii.

Chaerephon Tragicus.
(c) Chaeron Pellenaeus Platonicus.

Digitized by Google

tem, Περὶ μέθης. Athenaeus lib. x. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ Περὶ μέθης περὶ τούτων ὕτως γράφει. *Chamaeleon igitur Heracleensis in libro De ebrietate de his ita scribit.* Et lib. xi. Χαμαιλέων δ' ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ Περὶ μέθης. *Chamaeleon vero Heracleensis in libro De ebrietate.* Clemens Strom. i. Χαμαιλέων τε ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ Περὶ μέθης, καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Λοκρῶν πολιτείᾳ Ζάλευκον τὸν Λοκρὸν παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς τοὺς νόμους λαμβάνειν ἀπομνημονεύουσιν. *Chamaeleonque Heracleensis in libro De ebrietate, & Aristoteles in Locrorum Republica, Zaleucum Locrensem ab Minerva leges accepisse commemorant.* Περὶ Ἰλιάδος. Schol. Apollonii lib. ii. Ὡσαύτως δὲ καὶ Χαμαιλέων ἱστόρησεν ἐν πέμπτῳ Περὶ Ἰλιάδος. *Sed etiam similiter Chamaeleon in libro quinto De Iliade narravit.* Περὶ Θεῶν. Clemens Strom. i. Τὸ μὲν οὖν, Γνῶθι σεαυτὸν, οἱ μὲν, Χίλωνος ὑπειλέφασι· Χαμαιλέων δὲ, ἐν τῷ Περὶ Θεῶν, Θαλοῦ. *Illud quidem itaque, Nosce te ipsum, alii quidem Chilonis existimaverunt. Chamaeleon vero, in libro De diis Thaletis.* Περὶ Σατύρων. Suidas. Ἀρίστιος, Κύκλωψ· μέμνηται τούτου Χαμαιλέων ἐν τῷ Περὶ Σατύρων. *Aristius, Cyclops, Eius meminit Chamaeleon in libro De Satyris.* Et in Ἀπώλεσας, Αὕτη ἡ παροιμία γέγονεν ἐκ τοῦ Ἀριστίου Κύκλωπος, ὡς φησι Χαμαιλέων, ἐν τῷ Περὶ Σατύρων. *Hoc proverbium factum ab Aristio Cyclope, ut ait Chamaeleon in libro De Satyris.* Περὶ Αἰσχύλου, citatur ab Athenaeo libb. ix. x. Περὶ Ἀνακρέοντος lib. xii. Περὶ ἡδονῆς, *De voluptate*, lib. vi. Περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας, *De veteri comoedia*, lib. ix. Περὶ Δάσου lib. viii. Περὶ Πινδάρου lib. xiii. Περὶ Σαπφοῦς ibidem. Περὶ Στησιχόρου lib. xiv. Περὶ Σιμωνίδου libb. x. xiii. xiv. Περὶ Θέσπιδος. Suidas in Οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον. Καὶ Χαμαιλέων, ἐν τῷ Περὶ Θέσπιδος, τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ. *Et Chamaeleon, in libro De Thespide, similia narrat.*

CHARAX.

Nominat eum, ut Historicum, Etymologici Auctor in Κολώνεια. Ταῦτα εἴρηται Χάρακι ἱστοριογράφῳ. *Haec dicta sunt ab Charace historico.* Et Ἰταλικά eius laudat Eustathius ad Iliad. ί. Χάραξ Καυλωνίαν φησιν, ἐν Ἰταλικοῖς. Pergamenum fuisse, & Ἑλληνικῆς ἱστορίας libros xl. scripsisse, ex Suida discimus. Χάραξ, Περγαμηνὸς, ἱερεὺς καὶ φιλόσοφος, ὡς εὗρον ἐν ἀρχαίῳ βιβλίῳ ἐπίγραμμα ὕτως ἔχον·

Εἰμὶ Χάραξ ἱερεὺς γεραρῆς ἀπὸ Περγάμου ἄκρης,
Ἔνθα ποτὲ πτολέμιζεν Ἀχιλλῆι πτολιπόρθῳ
Τηλέφου, Ἡρακλῆος ἀμύμονος υἱὸς ἀμύμων,

Ἐστι δὲ τῶν κατὰ Αὔγυστον πολλῷ νεώτερος. μέμνηται γοῦν ἐν τῷ β'. Αὐγούστου, ὡς πάλαι γλυομένου Καίσαρος· καὶ ἐν τῷ ζ'. Νέρωνος, καὶ τῶν μετ' αὐτὸν βασιλευσάντων. ἔγραψεν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν βιβλία μ'. *Charax, Pergamenus, sacerdos & philosophus. Sicut antiquo libro inveni epigramma hoc modo se habens;*

Sum Charax sacerdos veneranda ex Pergami arce,
Vbi quondam pugnabat cum Achille urbium vastatore
Telephus, Hercules incliti inclitus filius.

Est autem illis qui post Augustum (a) *scripserunt multo recentior. Meminit igitur Augusti in libro secundo, ut quondam Caesaris. Et in* vii. *Neronis, & eorum qui post illum imperaverunt. Scripsit Graecarum historiarum libros* xl. Laudat eius Ἑλληνικὰ Stephanus in Ἀδράστεια, & Ταίναρος. Invenio quoque aliud eius Opus, Χρονικὰ inscriptum; ex eoque librum ii. citat idem Stephanus in Ἀγρίαι, vii. in Ἀνταριάται, viii. in Ἀλαβόριον, x. in Ἄρσα, & Ἡφαιστία, xii. in Ὠρεός. Vtraque, nempe Χρονικὰ, quae dixi, & Ἑλληνικὰ, adlegat Constantinus Porphyrogen.

CHARES *Mitylenaeus.*

Scripsit, Τὰς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίας. Athenaeus lib. iii. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν ἑβδόμῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν φησι. *Chares autem Mitylenaeus in libro septimo historiarum De Alexandro inquit.* Iterum postea. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις, καὶ ὅτι δεῖ χιόνα διαφυλάττεσθαι εἴρηκεν. *Chares autem Mitylenaeus in historiis De Alexandro, & quomodo oporteat nivem conservare dixit.* Ac citat pluries illis Deipnosophistarum libris. Plutarchus in Vita Alexandri. Χάρης δὲ ὁ Μιτυληναῖός φησι τὸν Ἀλέξανδρον ἐν τῷ συμποσίῳ πιόντα φιάλην προτεῖναί τινι τῶν φίλων. *Chares Mitylenaeus inquit Alexandrum in convivio phialam, quum bibisset, amico cuidam porrexisse.* Nullum dubium est, quin hoc eius Opus respexerit. Idem est, qui Εἰσαγγελεὺς ab eo non multo ante dicitur. Ἐνταῦθα δὲ πρὸς αὐτὸν (τὸν Ἀλέξανδρον) ἀφικέσθαι τὴν Ἀμαζόνα οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ὧν καὶ Κλείταρχός ἐστι, καὶ Πολύκριτος, καὶ Ὀνησίκριτος, καὶ Ἀντιγένης, καὶ Ἴστρος. Ἀριστόβουλος δὲ, καὶ Χάρης ὁ Εἰσαγγελεὺς, καὶ Πτολεμαῖος, &c. *Illuc autem ad ipsum (Alexandrum) venisse Amazonem multi dicunt. Inter quos etiam Clitarchus est, & Polycritus, & Onesicritus, & Antigenes, & Ister. Aristobulus autem, & Chares Isangeleus, & Ptolemaeus*, &c. Producitque non semel ibidem, ut & in Phocionis Vita, & lib. De Fort. Alexandri, simplici Charetis nomine. Idem est, & illud ipsum Opus, e quo accepit illa sua Agellius lib. v. cap. ii. *Equus Alexandri regis & capite, & nomine, Bucephalus fuit. Emtum Chares scripsit talentis tredecim, & regi Philippo donatum.* Ita enim illic scribo; perperamque hodie excuditur, *Cares sc.* quasi Κάρης, non Χάρης, Auctori isti nomen fuisset. Alter ab hoc fuit,

CHARES *Parius,*

Qui scripsit Περὶ Γεωργίας. Aristoteles Politic. lib. i. cap. xii. Ἐπεὶ δ' ἐστὶν ἐνίοις γεγραμμένα περὶ τούτων, οἷον Χάρητι δὴ Παρίῳ, καὶ Ἀπολλοδώρῳ τῷ Λημνίῳ, Περὶ Γεωγραφίας (b). *Quoniam vero ab quibusdam scriptum est de illis, ut ab Charete Pario, & Apollodoro Lemnio, De Geographia.*

CHA-

[a] Non est vertendum *post Augustum*, sed *aetate Augusti*.
[b] Sic Chirographum Meursii. Est autem ex capite xi. & legitur Γεωργίας, perperam variante Viri docti manu. *Isac. Gronov.*

Digitized by Google

CHARICLIDES.

Ἄ"λυσις. Athenaeus lib. VII. Καὶ Καρικλείδης ἐν Ἀλύσῃ φησί. *Et Chariclides in Catena inquit.*(a)

CHARMANDER.

Commemoratur Opere incerto a Pappo Collect. Mathem. lib. VII. *At propoſita in principio quidem libri tertii a Charmandro his congruunt.*(b)

CHARON.

Huius incerta patria eſt. Scripſit. Περὶ ἱστοριῶν τῦ Ἀ'πολλωνίυ. Scholiaſtes Apollonii libro II. Οὕτω δὲ αὐτὰς ὀνομάζῃ καὶ Σέλευκος ἐν Συμμίκτοις, καὶ Χάρων, αὐτῦ τῦ Ἀ'πολλωνίυ γνώριμος, ἐν τῷ Περὶ ἱστοριῶν τῦ Ἀ'πολλωνίυ. *Ita autem illas nominat quoque Seleucus in Permixtis, & Charon, ipſius Apollonii diſcipulus, in libro De hiſtoriis Apollonii.* Sed plures hoc nomine Scriptores leguntur, in quibus ecce,

CHARON *Chartaginienſis.*

Eius Opera. Περὶ Τυράννων, ὅσοι ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ Ἀ'σίᾳ γεγόνασι. Βίοι Ἐ'νδόξων ἀνδρῶν. Βίοι Ἐνδόξων γυναικῶν. Suidas. Χάρων Καρχηδόνιος, ἱστορικός. Ἔ"γραψε Τυράννου, ὅσοι ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ Ἀ'σίᾳ γεγόνασι. Βίες ἐνδόξων ἀνδρῶν, ἐν βιβλίοις δ'. Βίες ὁμοίως γυναικῶν, ἐν δ'. *Charon Carthaginienſis, hiſtoricus. Scripſit Tyrannos, quotquot in Europa, & Aſia fuerunt; vitas clarorum virorum, in libris quatuor, ſimiliter vitas mulierum, in* IV.

CHARON *Lampſacenus.*

Hiſtoricus fuit, dicitque eum innotuiſſe Olympiade LXXV. Anonymus in Deſcript. Olymp. ΟΛ. ΟΕ. Χάρων Λαμψακηνὸς, υἱὸς Πυθοκλέους, ἱστορικὸς ἐγνωρίζετο. *Charon Lampſacenus, Pythoclis filius, hiſtoricus innoteſcebat.* Etymologici Auctor in Ἀ'μαδρυάδες. Χάρων γὰρ ὁ Λαμψακηνὸς ἱστορεῖ, ὡς Ῥοῖκος, δρῦν θεασάμενον ἤδη μέλλουσαν ἐπὶ γῆν καταφέρεσθαι, προστάξαι τοῖς παισὶ ταύτην ὑποστηρίξαι. *Charon enim Lampſacenus narrat, Rhoecum, quum vidiſſet quercum in terram iam iam caſuram, pueros iuſſiſſe illa ſuffulcire.* Plutarchus in Themiſtocle. Θουκυδίδης μὲν οὖν, καὶ Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς, ἱστοροῦσι, τεθνηκότος Ξέρξυ, πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῷ Θεμιστοκλεῖ γενέσθαι τὴν ἔντευξιν. *Itaque Thucydides quidem, & Charon Lampſacenus, narrant, mortuo Xerſe, cum filio eius colloquutum eſſe Themiſtoclem.* Scripta eius varia enumerat Suidas, cuius iſta verba. Χάρων Λαμψακηνὸς, υἱὸς Πυθοκλέους, γνώμονος κατὰ τὸ πρῶτον Δαρεῖον οθ', Ὀλυμπιάδι. μᾶλλον δὲ ἦν ἐπὶ τῶν Περσικῶν, κατὰ τὴν οέ, Ὀλυμπιάδα. ἱστορικός· ἔγραψεν Αἰθιοπικά. Περσικὰ, ἐν βιβλίοις β'. Ἑλλωνικὰ, ἐν βιβλίοις δ'. Περὶ Λαμψάκυ, β'. Λιβυκά. Ὄ"ρυς Λαμψακηνῶν, ἐν βιβλίοις δ'. Πρυτάνεις, ἢ ἄρχοντας τὺς τῶν Λακεδαιμονίων. ἔτι δὲ Χρονικά. Κτίσεις πόλεων, ἐν βιβλίοις β'. Κρητικὰ, ἐν βιβλίοις γ'. λεῖ δὲ καὶ τὺς ὑπὸ Μίνω τεθέντας νόμυς Περίωλυν, τὸν ἐκ τῶν Ἡ'ρακλείων στηλῶν. *Charon Lampſacenus, Pythoclis filius, Darii primi tempore florens, Olympiade* LXXIX. *Potiſſimum vero aequalis fuit Rerum Perſicarum, Olympiade* LXXV. *hiſtoricus. Scripſit AEthiopica. Perſica in libris duobus. Graeca in quatuor. De Lampſaco, duobus. Libyca. Fines Lampſacenorum in libris quatuor. Prytanes, ſeu Magiſtratus, Lacedaemoniorum: praeterea autem Chronica. Origines urbium, in libris duobus. Cretica in libris tribus. Verum memorat quoque leges ab Minoe latas. Periplum extra Herculis columnas.* Ex quibus. Ὄ"ροι Λαμψακηνῶν citantur ab Athenaeo lib. XII. Τὰ ὅμοια ἱστόρησε καὶ περὶ Καρδιανῶν ὁ Λαμψακηνὸς Χάρων ἐν δευτέρῳ Ὄ"ρων. *Similia narravit quoque de Cardianis Lampſacenus Charon in libro ſecundo Terminorum.* Item Περσικὰ, apud eumdem lib. IX. Χάρων δ' ὁ Λαμψακηνὸς ἐν τοῖς Περσικοῖς περὶ Μαρδονίυ ἱστορῶν, καὶ τὸ διαφθάρεντος στρατυ Περσικῦ περὶ τὸν Ἄ"θω, γράφῃ καὶ ταῦτα. *Charon vero Lampſacenus in Rebus Perſicis de Mardonio narrans, & caeſo Perſico exercitu circa Athon, haec etiam ſcribit.* Ex his ſunt, quae citat Tertullianus de Anima cap. XLVI. *Hoc etiam Charon Lampſacenus Herodoto prior tradit.*

CHARON *Naucratites.*

De hoc, eiuſque Scriptis, ita Suidas. Χάρων Ναυκρατίτης, ἱστορικός. Γερεῖς (ἔ"γραψε) τὺς ἐν Ἀ'λεξανδρείᾳ, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὰ ἐπὶ ἑκάστυ πραχθέντα. Βασιλεῖς, τὺς ἐκ παλαιῦ γεγονότας ἐν ἑκάστῳ ἔθνει, καὶ Ναυκρατέως. καὶ ἄλλα τινὰ περὶ Αἰγύπτυ. *Charon, Naucratites, hiſtoricus. Sacerdotes (ſcripſit) qui ſunt Alexandriae, & in AEgypto, & quae ſingulorum tempore acta ſunt. Reges, qui antiquitus in ſingulis gentibus, & Naucrati, & alia quaedam de AEgypto.*(c)

CHIRON.

Ἱππιατρικά. Innuit Vegetius de Mulomed. in Praef. libri I. *Chiron vero, & Abſyrtus, diligentius cuncta rimati, eloquentiae inopia, ac ſermonis ipſius vilitate, ſordeſcunt. Praeterea indigeſta, & confuſa, ſunt omnia; ut partem aliquam curationis quaerenti neceſſe ſit errare per titulos; quum eiſdem paſſionibus alia remedia in capite, alia inveniantur in fine.* Huc pertinent illa Hieroclis, in Prooemio Hippiatricorum. Κεκλήσθω δὲ ἡμῖν συμφορᾶς τῦ λόγυ τῦδε, Ποσειδών τε Ἵ"ππιος, καὶ ὁ τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένυς σωτὴρ Ἀ'σκληπιὸς, ᾧ πάντως πυ καὶ ἵππων μέλῃ. εἰ δεῖ τι Χείρωνος τῦ Κενταύρυ, καὶ τῶν ἐν Πηλίῳ διατριβῶν, ἀξίως μεμνῆσθαι. *Vocatus autem fuerat nobis, huius ſermonis adiutores, & Neptunus Equeſtris, & humani ge-*

[a] Charisius Philadelphienſis Theologus.
[b] Charmides Academicus.
[c] Chersias Orchomenius Poeta.
Chilo Lacaedemonius Sapiens.
Chilonis Lacaena Pythagorea.
Chion Heracleotes Philoſophus.
Chilas Epheſius Peripateticus.

Digitized by Google

generis ſervator AEſculapius, qui omnino etiam equorum curam gerit, ſiquidem Chironis Centauri, & ſtudiorum in Pelio decenter oporteat meminiſſe. Nec multo poſt caput quoddam inſcribitur. Εὐμήλου, ἤτοι Χείρωνος. *Eumeli, ſive Chironis.* Eiuſdem fuit Παραίνεσις, Achilli inſtituendo ſcripta; quam Heſiodo tamen Veterum aliqui tribuebant. Obſervo apud Pauſaniam in Boeoticis. Ε"στι δὲ καὶ ἑτέρα κεχωρισμένη τῆς πρωτέρας, ὡς πολύν τινα ἐπῶν ὁ Ἡσίοδος ἀριθμὸν ποιήσειεν· ἐς γυναῖκάς τε ἀδόμενα, καὶ ἃς μεγάλας ἐπονομάζουσιν Ἠοίας, καὶ Θεογονίαν τε, καὶ ἐς τὸν μάντιν Μελάμποδα, καὶ ὡς Θησεὺς εἰς τὸν ᾍδου δόμον Περίθῳ καταβαίνῃ, Παραίνεσίς τε Χείρωνος, ἐπὶ διδασκαλίᾳ δὴ τῇ Ἀχιλλέως. *Eſt vero alia quoque diverſa ab priore, tamquam multum quemdam verſuum numerum Heſiodus compoſuerit; & quae in mulieres cantata ſunt, & quas magnas Eoeas cognominant, & Theogoniam, & in Melampodem vatem, & quomodo Theſeus in orcum cum Pirithoo deſcenderit, Admonitioque Chironis, ſed ad Achillis inſtitutionem.*

CHOERILVS *Samius.*

Quem tamen Iaſium alii, Halicarnaſſeum alii faciunt. Scripſitque. Περὶ τῆς Ἀθηναίων νίκης κατὰ Ξέρξου, & Λαμιακά. Suidas. Χοιρίλος, Σάμιος. τινὲς δὲ, Ἰασσέα· ἄλλοι δὲ, Ἁλικαρνασσέα ἱστοροῦσι. Ἔγραψε δὲ ταῦτα. Τὴν Ἀθηναίων Νίκην κατὰ Ξέρξου· ἐφ' οὗ ποιήματος κατὰ σίχον σατῆρα χρυσοῦν ἔλαβε, καὶ σὺν τοῖς Ὁμήρου ἀναγινώσκεσθαι ἐψηφίσθη. Λαμιακά, καὶ ἄλλα τινὰ ποιήματα αὐτοῦ φέρεται. *Choerilus, Samius. Aliqui vero Iaſium; Halicarnaſſeum vero alii narrant. Haec autem ſcripſit. Athenienſium contra Xerſem victoriam; pro quo poemate ad ſingulos verſus aureum ſtaterem accepit, & cum Homericis legi decretum eſt. Lamiaca, & alia quadam poemata eius feruntur.* Operis Περὶ τῆς Ἀθηναίων νίκης, meminit quoque Heſychius Mileſius lib. Περὶ σοφῶν: quae totidem verbis transſcripſit Suidas, itaque hic non adponam. Reſpexit Horatius lib. II. epiſt. I.

Gratus Alexandro Magno regi fuit ille
Choerilus, incultis qui verſibus, & male natis,
Retulit acceptos, regale numiſma, Philippos.(a)

Et ex eo verſus aliquot citat Ioſephus contra Apionem lib. I. Καὶ Χοίριλος δὲ, ἀρχαιότερος γλυφὸς ποιητὴς, μέμνηται τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὅτι συνεστράτευται Ξέρξῃ τῷ Περσῶν Βασιλεῖ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. καταριθμησάμενος γὰρ πάντα τὰ ἔθνη, τελευταῖον καὶ τὸ ἡμέτερον ἐνέταξε, λέγων. *Sed etiam Choerilus, antiquior poeta, noſtrae gentis meminit, illam cum Xerſe Perſarum rege militaviſſe contra Graeciam. Enumeratis enim cunctis gentibus, poſtremo noſtram quoque collocavit, dicens.* Vide locum, ſi tanti eſt. Dixi autem initio, quoſdam eum Iaſium facere; & inter eos eſt Stephanus. Ἰασὸς, πόλις Καρίας, ἐν ὁμωνύμῳ νήσῳ κειμένη, ἡ καὶ ὀξυτόνως λεγομένη. ὁ πολίτης αὐτῆς, Ἰασσεύς· ἀφ' οὗ

[a] Duc fuerunt Choerili Poetae, & is quo de agit *Horatius*, non eſt Choerilus Samius Poeta, qui certum plus annis ante Alexandrum floruit, ſed alius Choerilus Poeta ignobilis.

Ἀχοίριλος, ἐὼν Ἰασσεύς. *Iaſſus, Cariae urbs in inſula cognomine ſita, quae etiam acuta penultima pronunciatur. Civis eius, Iaſſenſis; cuius erat Choerilus, Iaſſenſis.*

CHRYSERMVS *Corinthius, Hiſtoricus.*

Ἰνδικά. Plutarchus de Flum. Καὶ τὰ περιπλάμψια τῶν ἀλόγων ζώων κατεσθίει, καθὼς ἱστορεῖ Χρύσερμος ἐν π'. Ἰνδικῶν. *Et circumvolantia musa animalia edit, ſicut Chryſermus in libro* LXXX. *Rerum Indicarum narrat.* Περὶ ποταμῶν. Ibidem. Ε'ὰν δὲ ἐφθαρμένον ὑπάρχῃ, τὴν ἠλλαγμένην ὑγρασίαν ἀποπτύει. καθὼς ἱστορεῖ Χρύσερμος ἐν τρίτῳ Περὶ ποταμῶν. *Si autem corruptum exſiſtat, mutatum exſpuit humorem, ut Chryſermus in libro tertio De fluminibus tradit.* Et eiuſdem Operis mox citat librum XIII. Ἱστορεῖ Χρύσερμος Κορίνθιος ἐν ιγ'. Περὶ ποταμῶν. *Chryſermus Corinthius in libro decimotertio De fluminibus refert.* Adlegat item Stobaeus Serm. XCVIII. Laudat quoque Πελοποννησιακὰ ipſius idem Plutarchus in illo ipſo libello de Flum. Ἱστορεῖ Κτησίας Ε'φέσιος ἐν ά. Περσηΐδος· Χρύσερμος δὲ ὁ Κορίνθιος, ἐν ά. Πελοποννησιακῶν, ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης. *Cteſias tradit Epheſius in libro primo Perſeidis; Chryſermus vero Corinthius, in libro primo Rerum Peloponneſiacarum, talis hiſtoriae meminit.* Item in Parallelis. Οἱ Ἀμφικτύονες αὐτόπλαι γλυφοὶ Λακεδαιμονίους προκρίνουσι, καθάπερ Χρύσερμος ἐν τρίτῳ Πελοποννησιακῶν. *Amphictyones, inſpectores facti Lacedaemonios anteponunt, ſicut Chryſermus in libro tertio Rerum Peloponneſiacarum.* In iiſdem legimus etiam Ἱστορικά. Locus iſte eſt: Ἡ δὲ μήτηρ καὶ ἄταφον ἔρριψεν. ὡς Χρύσερμος ἐν δευτέρῳ Ἱστορικῶν. *Mater autem inſepultum quoque proiecit: ut Chryſermus in libro ſecundo Rerum Hiſtoricarum.* Quin & Περσικὰ citat Stobaeus Serm. XXXVIII. Alius ab hoc, ut exiſtimo, qui profeſſione Medicus,

CHYSERMVS *Herophileus.*

Eius meminit Sextus, Pyrrh. Hypotyp. lib. I. cap. XIV. *Chyſermus autem Herophileus, ſi quando piper ediſſet, cardiacus erat, etiam periculoſe.* Hic ipſe eſt, de quo loquitur Plinius lib. XXII. cap. XXII. *Chryſermus, & parotidas in vino decocta radice curavit.* Et Galenus. Περὶ Διαγνώσεως σφυγμῶν, lib. IV. Ἀλλὰ τί μὲν Ἡρόφιλος εἶπεν, τί δ' Ἡρακλείδης τε, καὶ Χρύσερμος, καὶ Ἡγήτωρ οὐκ ὀρθῶς ἐξηγήσαντο. *Sed Herophilus quidem quid dixit, quid vero etiam Heraclides, & Chryſermus, & Hegetor non recte interpretati ſunt?* De ſcriptis eius nihil proprie nobis conſtat; uti neque illud, utrum hic ſit, an Corinthius, de quo narrat AElianus Hiſt. Anim. lib. XI. cap. XXXV.

CHRYSIPPVS.

De Patria eius nihil conſtat. Scripſit autem Γεωργικά. Diogenes Laertius in Catalogo Chryſipporum lib. VII. Καὶ (ἕτερος Κρύσιππός) τις, Γεωργικά γεγραφώς. *Et (eſt Chryſippus)*

Digitized by Google

pus) *quidam, qui Georgica ſcripſit.* Sed hoc nomine plures fuerunt; & in iis,

CHRYSIPPVS *Cnidius.*

Duo hac urbe oriundi celebrantur, pater & filius, uterque Medicus. Diogenes Laertius in Chryſippo lib. VII. Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος, Χρύσιππος, Κνίδιος, ἰατρὸς, παρ' οὗ φησιν Ἐρασίστρατος τὰ μάλιστα ὠφελῆσθαι. καὶ ἕτερος, υἱὸς τούτου, ἰατρὸς Πτολεμαίου. *Fuit autem alius quoque, Chryſippus, Cnidius, medicus, a quo Eraſiſtratus inquit maxime ſe profeciſſe. Et alius huius filius Ptolemaei medicus.* Sed & tertius aliquis fuit, incerta patria, itidem Medicus, Eraſiſtrati diſcipulus: meminitque eius ibidem Diogenes. Ἄλλος, μαθητὴς Ἐρασιστράτου. *Alius, Eraſiſtrati diſcipulus.* Incertum autem, quis horum ſit cuius Opus De Braſſica laudat Plinius lib. XX. capit. IX. *Braſſicae laudes longum eſt exſequi, quum & Chryſippus medicus privatim volumen ei dicaverit, per ſingula hominis membra digeſtum.* Citatque eum pluribus locis, ſed Opere incerto. Nec magis conſtat, cui adſcribendum Opus De Lumbricis, quod citat Cael. Aurelianus Chron. lib. IV. cap. VIII. *Chryſippus, Aſclepiadis ſectator, libro tertio De Lumbricis, ſolis in celeribus cauſis, ſive periculoſis, mortuos inquit lumbricos egeſtos interfectionem aegro portendere.* Itidem incertum, cuius ſit Κατάπλασμα, Rufo commemoratum lib. Περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νεφροῖς παθῶν, cap. Περὶ φλεβοτομίας. Sic cuiuſdam Chryſippi libros Περὶ λαχάνων nominat Schol. Nicandri Alexiph. Μνημονεύει δὲ αὐτῆς Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ λαχάνων. *Illius autem meminit Chryſippus in libro De oleribus.*

CHRYSIPPVS *Solenſis*, ſive *Tarſenſis.*

Hic philoſophus celeberrimus, cuius libros hos enumerat Diogenes Laertius in eius Vita lib. VII.

ΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΘΕΣΕΙΣ. *LOGICI LOCI POSITIONES.*

Λογικὰ, καὶ τῶν τοῦ Φιλοσόφου σκεμμάτων, Ὅρων Διαλεκτικῶν, πρὸς Μητρόδωρον, Βιβλία ς'. *Logica, & philoſophi conſiderationum, Definitionum dialecticarum, ad Metrodorum libri* VI.

Περὶ τῶν κατὰ Διαλεκτικὴν ὀνομάτων, πρὸς Ζήνωνα, ά. *De nominibus, quae ſunt in dialectica, ad Zenonem,* I.

Τέχνη Διαλεκτικὴ, πρὸς Ἀριστάγοραν, ά. *Ars dialectica, ad Ariſtagoram,* I.

Συνημμένων πιθανῶν, πρὸς Διοσκουρίδην, δ'. *Coniunctorum probabilium, ad Dioſcoridem,* IV.

ΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΠΕΡΙ τὰ πράγματα, Σύνταξις πρώτη. *LOGICI LOCI CIRCA negotia, Scriptum primum.*

Περὶ ἀξιωμάτων, ά. *De enunciationibus,* I.

Περὶ τῶν οὐχ ἁπλῶν ἀξιωμάτων, ά. *De non ſimplicibus enunciationibus,* I.

Περὶ τοῦ συμπεπλεγμένου, πρὸς Ἀθηνάδην, ά. β'. *De connexo, ad Athenaden,* I. II.

Περὶ ἀποφαντικῶν, πρὸς Ἀριστάγοραν, γ'. *De enunciatis, ad Ariſtagoram,* III.

Περὶ τῶν καταγορευτικῶν, πρὸς Ἀθηνόδωρον, ά. *De praedicabilibus, ad Athenodorum,* I.

Περὶ τῶν κατὰ στέρησιν λεγομένων, β'. πρὸς Θέαρον, ά. *De bis, quae per privationem dicuntur, ad Thearum,* I.

Περὶ τῶν ἀρίστων ἀξιωμάτων, πρὸς Δίωνα, ά. β'. γ'. *De optimis enunciationibus, ad Dionem,* I. II. III.

Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀορίστων, ά. β'. γ'. δ'. β'. γ'. δ'. *De differentia infinitorum,* I. II. III. IV.

Περὶ τῶν κατὰ χρόνους λεγομένων, ά. β'. *De bis, quae ſecundum tempora dicuntur,* I. II.

Περὶ τῶν συντελικῶν ἀξιωμάτων, β'. *De perfectis enunciationibus,* II.

Σύνταξις δευτέρα, *Scriptum ſecundum.*

Περὶ ἀληθῶς διεζευγμένου, πρὸς Γοργιππίδην, ά. *De vero diſiuncto, ad Gorgippiden,* I.

Περὶ ἀληθῶς συνημμένου, πρὸς Γοργιππίδην, ά. β'. γ'. δ'. *De vero coniuncto, ad Gorgippidem,* I. II. III. IV.

Διαίρεσις, πρὸς Γοργιππίδην, ά. *Diviſio ad Gorgippiden,* I.

Πρὸς τὸ περὶ ἀκολούθων, ά. *Ad id quod de conſequentibus eſt,* I.

Περὶ τοῦ διὰ τριῶν, πάλιν πρὸς Γοργιππίδην, ά. *De eo quod per tria, rurſus ad Gorgippiden,* I.

Περὶ δυνατῶν, πρὸς Κλεῖτον, δ'. *De poſſibilibus, ad Clitum,* IV.

Πρὸς τὸ περὶ σημασιῶν Φίλωνος, ά. *Ad librum Philonis de ſignificationibus,* I.

Περὶ τοῦ, τίνα ἐστὶ τὰ ψευδῆ, ά. *De eo, quaenam ſint falſa,* I.

Σύνταξις τρίτη, *Ordo tertius.*

Περὶ προσαγμάτων, β'. *De praeceptis,* II.

Περὶ ἐρωτήσεων, β'. *De interrogationibus,* II.

Περὶ πεύσεως, δ'. *De percontatione,* IV.

Ἐπιτομὴ περὶ ἐρωτήσεως καὶ πεύσεως, ά. *Epitome de interrogatione, & percontatione,* I.

Ἐπιτομὴ περὶ ἀποκρίσεων, ά. *Epitome de reſponſionibus,* I.

Ζητήσεως, β'. *Quaeſtionis,* II.

Περὶ ἀποκρίσεως, δ'. *De reſponſione,* IV.

Σύνταξις τετάρτη, *Scriptum quartum.*

Περὶ τῶν κατηγορημάτων, πρὸς Μητρόδωρον, ί. *De praedicamentis, ad Metrodorum,* X.

Περὶ ὀρθῶν καὶ ὑπτίων, πρὸς Φίλαρχον, ά. *De rectis & ſupinis, ad Philarchum,* I.

Περὶ τῶν συναμμάτων, πρὸς Ἀπολλωνίδην, ά. *De coniunctionibus, ad Apolliden,* I.

Πρὸς Πάσυλον, περὶ κατηγορημάτων, δ'. *Ad Paſylum, de praedicamentis,* IV.

Σύνταξις πέμπτη, *Scriptum quintum.*

Περὶ τῶν πτώσεων, ά. *De caſibus,* I.

Περὶ

Digitized by Google

Περὶ τῶν κατὰ τὸ ὑποκείμενον ὡρισμένων ἐκφορῶν, ά. *De enuntiatis ſecundum ſubiectum definitis*, I.

Περὶ παρεμφάσεως, πρὸς Στησαγόραν, β'. *De declaratione, ad Steſagoram*, II.

Περὶ τῶν προσηγορικῶν, β'. *De adpellativis*, II.

ΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΠΕΡΙ τὰς λέξεις, καὶ τὸν κατ' αὐτὰς λόγον, Σύνταξις πρώτη.

LOGICI LOCI CIRCA dictiones, & quae ex bis conſtat orationem, Scriptum primum.

Περὶ τῶν ἐνικῶν καὶ πληθυντικῶν ἐκφορῶν, ς'. *De ſingularibus & pluralibus enunciatis*, VI.

Περὶ λέξεων, πρὸς Σωσιγένην καὶ Ἀλεξάνδρον, έ. *De dictionibus, ad Soſigenem, & Alexandrum*, V.

Περὶ τῆς κατὰ τὰς λέξεις ἀνωμαλίας, πρὸς Δίωνα, δ'. *De inaequalitate indictionibus, ad Dionem*, IV.

Περὶ τῶν πρὸς τὰς φωνὰς σωρειτῶν λόγων, γ'. *De ſoritis ſermonibus ad voces*, III.

Περὶ σολοικισμῶν, ά. *De ſoloeciſmis*, I.

Περὶ σολοικιζόντων λόγων, πρὸς Διονύσιον, ά. *De ſoloeciſſantibus orationibus, ad Dionyſium*, I.

Λόγοι παρὰ τὰς συνηθείας, ά. *Orationes praeter conſuetudines*, I.

Λέξις πρὸς Διονύσιον, ά. *Dictio ad Dionyſium*, I.

Σύνταξις δευτέρα, *Scriptum ſecundum.*

Περὶ τῶν στοιχείων τῆ λόγω, καὶ τῶν λεγομένων, έ. *De elementis orationis, & eorum quae dicuntur*, V.

Περὶ τῆς συντάξεως τῶν λεγομένων, δ'. *De conſtructione illorum quae dicuntur*, IV.

Περὶ τῆς συντάξεως καὶ στοιχείων τῶν λεγομένων, πρὸς Φίλιππον, γ'. *De conſtructione, & elementis illorum, quae dicuntur, ad Philippum*, III.

Περὶ τῶν στοιχείων τῆ λόγω, πρὸς Νικίαν, ά. *De elementis orationis ad Niciam*, I.

Περὶ τῆ πρὸς ἕτερα λεγομένω, ά. *De eo quod ad alia dicitur*, I.

Σύνταξις τρίτη, *Scriptum tertium.*

Πρὸς τοὺς μὴ Διαιρουμένους, β'. *Adverſus eos, qui non dividunt*, II.

Περὶ ἀμφιβολιῶν, πρὸς Ἀπελλᾶν, δ'. *De Ambiguitatibus, ad Apellem*, IV.

Περὶ τῶν τροπικῶν ἀμφιβολιῶν, ά. *De tropicis ambiguitatibus*, I.

Περὶ συνημμένης τροπικῆς ἀμφιβολίας, β'. *De connexa tropica ambiguitate*, II.

Πρὸς τὸ περὶ ἀμφιβολιῶν Πανθοίδη, β'. *Adverſus librum Panthoedi de ambiguitatibus*, II.

Περὶ τῆς εἰς τὰς ἀμφιβολίας εἰσαγωγῆς, έ. *De introductione ad ambiguitates*, V.

Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς Ἐπικράτην ἀμφιβολιῶν, ά *Epitome ambiguitatum ad Epicratem*, I.

Συνημμένα πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν εἰς τὰς ἀμφιβολίας, β'. *Adnexa ad introductionem librorum ad ambiguitates*, II.

ΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ λόγους καὶ τοὺς τρόπους, Σύνταξις πρώτη.

LOGICI LOCI AD orationes & tropos, Scriptum primum.

Τέχνη λόγων καὶ τρόπων, πρὸς Διοσκορίδην, έ. *Ars orationum & troporum, ad Dioſcoridem*, V.

Περὶ τῶν λόγων, γ'. *De orationibus*, III.

Περὶ τρόπων συςάσεως, πρὸς Στησαγόραν, β'. *De troporum compoſitione, ad Steſagoram*, II.

Σύγκρισις τῶν τροπικῶν ἀξιωμάτων, ά. *Comparatio tropicarum enunciationum*, I.

Περὶ ἀντιστρεφόντων λόγων, καὶ συνημμένων, ά. *De reciprocis orationibus, & coniunctis*, I.

Πρὸς Ἀγάθωνα, ἢ Περὶ τῶν ἐξῆς προβλημάτων, ά. *Ad Agathonem, vel de poſterioribus problematibus*, I.

Περὶ τοῦ τὰ συλλογιστικά τινα, μετ' ἄλλου τε, καὶ μετ' ἄλλων, ά. *Quod ſunt concludentia aliquid, cum alio, & cum aliis*, I.

Περὶ τῶν ἐπιφορῶν πρὸς Ἀριστάγοραν. ά. *De adſumtionibus, ad Ariſtagoram*, I.

Περὶ τοῦ τάττεσθαι τῶν αὐτὸν λόγον ἐν πλέοσι τρόποις, ά. *De eo quod eadem oratio ordinetur pluribus modis*, I.

Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τῷ τὸν αὐτὸν λόγον ἐν συλλογιστικῷ καὶ ἀσυλλογίςῳ τετάχθαι τρόπῳ, β'. *Ad illa quibus contradictum erat eamdem orationem ordinatam eſſe in modo argumentis concludente, & ſine argumentis*, II.

Πρὸς τὰ ἀντειρημένα ἐν ταῖς τῶν συλλογισμῶν ἀναλύσεσι, γ'. *Ad illa quibus contradictum erat in ſyllogiſmorum ſolutionibus*, III.

Πρὸς τὸ περὶ τρόπων Φίλωνος, πρὸς Τιμόστρατον, ά. *Contra librum Philonis de tropis, ad Timoſtratum*, I.

Λογικὰ συνημμένα, πρὸς Τιμοκράτην καὶ Φιλομαθῆ, β'. *Logica connexa, ad Timocratem, & Philomathem*, II.

Εἰς τὰ περὶ λόγων καὶ τρόπων, ά. *De orationibus, & tropis*, I.

Σύνταξις δευτέρα, *Scriptum ſecundum.*

Περὶ τῶν περαινόντων λόγων, πρὸς Ζήνωνα, ά. *De concludentibus orationibus, ad Zenonem*, I.

Περὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν. ά. *De reſolutione ſyllogiſmorum*, I.

Περὶ τῶν πρώτων καὶ ἀναποδείκτων συλλογισμῶν. *De primis, & demonſtratione carentibus ſyllogiſmis.*

Περὶ τῶν παρελκόντων λόγων, πρὸς Πάσυλον, β'. *De abundantibus orationibus, ad Paſylum*, II.

Περὶ τῶν εἰς τοὺς σολοικισμοὺς θεωρημάτων, ά. *De praeceptis ad ſoleciſmos*, I.

Περὶ συλλογισμῶν εἰσαγωγικῶν, πρὸς Ζήνωνα, ά. *De ſyllogiſmis introductoriis, ad Zenonem*, I.

Τῶν πρὸς εἰσαγωγὴν τρόπων, πρὸς Ζήνωνα, γ'. *Troporum ad introductionem, ad Zenonem*, III.

Περὶ τῶν κατὰ ψευδῆ σχήματα συλλογισμῶν, έ. *De ſyllogiſmis ſecundum falſas figuras*, V.

Λόγοι συλλογιστικοὶ κατὰ ἀνάλυσιν ἐν τοῖς ἀναποδείκτοις, ά. *Orationes ſyllogiſticae per ſolutionem in demonſtratione carentibus*, I.

Τροπικὰ ζητήματα, πρὸς Ζήνωνα, καὶ Φιλομαθῆ, ά. *Tropicae quaeſtiones, ad Zenonem & Philomathem*, I.

Digitized by Google

Σύνταξις τρίτη, *Scriptum tertium.*

Περὶ τῶν μεταπιπτόντων λόγων, πρὸς Α'θηνάδην, ά. *De mutantibus orationibus, ad Athenadem*, I.

Λόγοι μεταπίπτοντες πρὸς τὴν μεσότητα, γ'. *Orationes mutantes ad medium*, III.

Πρὸς τὰς Α'μεινίου διαζευκτικὰς, ά. *Adversus Amenii disiunctiones*, I.

Σύνταξις τετάρτη, *Scriptum quartum.*

Περὶ ὑποθέσεων πρὸς Μελέαγρον, γ'. *De hypothesibus, ad Meleagrum*, III.

Λόγοι ὑποθετικοὶ εἰς τοὺς νόμους, πρὸς Μελέαγρον, ά. *Orationes hortatoriae ad leges, ad Meleagrum*, I.

Λόγοι ὑποθετικοὶ πρὸς εἰσαγωγὴν, β'. *Orationes hortatoriae ad introductionem*, II.

Λόγοι ὑποθετικοὶ θεωρημάτων, β'. *Orationes hortatoriae praeceptorum*, II.

Λύσις τῶν Η'δύλλου ὑποθηκῶν (a), γ'. *Solutio Hedylli hypothecarum*, III.

Περὶ ἐκθέσεων, πρὸς Λαοδάμαντα, ά. *De expositionibus, ad Laodamantem*, I.

Σύνταξις πέμπτη, *Ordo quintus.*

Περὶ τῆς εἰς τὸν ψευδομένον εἰσαγωγῆς, πρὸς Α'ριστοκρέοντα, ά. *De introductione ad fallentem, ad Aristocreontem*, I.

Λόγοι ψευδόμενοι πρὸς εἰσαγωγὴν, ά. *Fallentes orationes ad introductionem*, I.

Περὶ τοῦ ψευδομένου, πρὸς Α'ριστοκρέοντα, ς'. *De fallente, ad Aristocreontem*, VI.

Σύνταξις ἕκτη, *Scriptum sextum.*

Πρὸς τοὺς νομίζοντας καὶ ψευδῆ καὶ ἀληθῆ εἶναι, ά. *Adversus illos qui putant & falsa & vera, esse*, I.

Πρὸς τοὺς διὰ τομῆς διαλύοντας τὸν ψευδόμενον λόγον, πρὸς Α'ριστοκρέοντα, β'. *Adversus illos qui per sectionem solvunt orationem fallentem, ad Aristocreontem*, II.

Α'πόδειξις πρὸς τὸ μὴ δεῖν τέμνειν τὰ ἄπειρα, ά. *Demonstratio non oportere secare infinita*, I.

Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τοῖς κατὰ τῆς τομῆς τῶν ἀορίστων, πρὸς Πάσυλον, γ'. *Adversus illa quibus contradictum erat illis libris contra sectionem infinitorum, ad Pasylum*, III.

Λύσις κατὰ τοὺς ἀρχαίους πρὸς Διοσκυρίδην, ά. *Solutio secundum antiquos, ad Dioscoridem*, I.

Περὶ τῶν τοῦ ψευδομένου Λύσεως, πρὸς Α'ριστοκρέοντα, γ'. *De solutione fallentis, ad Aristocreontem*, III.

Λύσις τῶν Η'δύλλου ὑποθετικῶν, πρὸς Α'ριστοκρέοντα, & Α'πελλᾶν, ά. *Solutio hortatoriarum Hedylli, ad Aristocreontem & Apellam*, I.

Σύνταξις ἑβδόμη, *Scriptum septimum.*

Πρὸς τοὺς φάσκοντας τὰ λήμματα ἔχειν (b) ψευδῆ τὸν ψευδόμενων λόγον, ά. *Contra illos qui dicunt fallentem orationem habere falsa lemmata*, I.

(a) Vulgo legitur ὑποθητικῶν. *Iac. Gronov.*
(b) Vulgo editur ἴχνη. *Iac. Gronov.*

Περὶ ἀποφάσκοντος, πρὸς τὸν Α'ριστοκρέοντα, β'. *De negante, ad Aristocreontem*, II.

Λόγοι ἀποφάσκοντες, πρὸς Γυμνασίαν, ά. *Orationes negantes, ad Gymnasiam*, I.

Περὶ τοῦ παρὰ τὸν μικρὸν λόγον, πρὸς Στησαγόραν, β'. *De eo ex parva oratione, ad Stesagoram*, II.

Περὶ τῶν εἰς τὰς ὑπολήψεις λόγων καὶ ἡσυχαζόντων, πρὸς Ο'νήτορα, β'. *De orationibus ad responsiones alternas, & quiescentibus, ad Onetorem*, II.

Περὶ τοῦ ἐγκεκαλυμμένου, πρὸς Α'ριστόβουλον, β'. *De obtecto, ad Aristobulum*, II.

Περὶ τοῦ διαλελησμένου, πρὸς Α'θηνάδην, ά. *De latente, ad Athenaden*, I.

Σύνταξις ὀγδόη, *Scriptum octavum.*

Περὶ τοῦ οὐδενὸς, πρὸς Μενεκράτην, η'. *De nullo, ad Menecraten*, VIII.

Περὶ τῶν ἐξ ἀορίστου καὶ ὡρισμένου λόγων, πρὸς Πάσυλον, β'. *De orationibus, quae ex infinito & definito constant, ad Pasylum*, II.

Περὶ οὐδενὸς λόγου, πρὸς Ε'πικράτην, ά. *De nulla ratione, ad Epicraten*, I.

Σύνταξις ἐννάτη, *Scriptum nonum.*

Περὶ τῶν σοφισμάτων, πρὸς Η'ρακλείδην καὶ Πόλλιν, β'. *De sophismatibus, ad Heraclidem & Pollim*, II.

Περὶ τῶν ἀπόρων διαλεκτικῶν λόγων, πρὸς Διοσκυρίδην, έ. *De dubiis dialecticis orationibus, ad Dioscoridem*, V.

Πρὸς τὸ Α'ρκεσιλάου μεθόδιον, πρὸς Σφαῖρον, ά. *Adversus Arcesilai compendium, ad Sphaerum*, I.

Σύνταξις δεκάτη, *Scriptum decimum.*

Κατὰ τῆς συνηθείας, πρὸς Μητρόδωρον, ς'. *Contra consuetudinem, ad Metrodorum*, VI.

Περὶ τῆς συνηθείας, πρὸς Γοργιππίδην, ζ. *De consuetudine, ad Gorgippiden*, VII.

ΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΤΑ ΤΩΝ προφημένων τεττάρων διαφορῶν ἐκτὸς ὄντα, καὶ περιέχοντα σποράδην καὶ ὑ σωματικὰς ζητήσεις λογικάς.

LOGICI LOCI QVAE SVNT extra ante dictas quatuor differentias, & sparsim continentia etiam non corporales quaestiones logicas.

Περὶ τῶν καταλεγομένων ζητημάτων, λθ'. *De enumeratis quaestionibus*, XXXIX.

ΗΘΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙ τὴν διόρθωσιν τῶν ἠθικῶν ἐννοιῶν, Σύνταξις πρώτη.

MORALIS LOCI CIRCA emendationem moralium notionum, Scriptum primum.

Γ'ραφὴ τοῦ λόγου τοῦ πρὸς Θεόσπορον, ά. *Descriptio orationis ad Theosporum*, I.

Θέσεις ἠθικαὶ, ά. *Positiones morales*, I.

Πιθανὰ λήμματα εἰς τὰ δόγματα, πρὸς Φιλωμα-

Digitized by Google

λομαθῆ, γ'. *Probabilia lemmata ad dogmata, ad Philomathem*, III.

Ὅρων τῶν τῦ ἀστέως, πρὸς Μητρόδωρον, β'. *Definitionum urbani, ad Metrodorum*, II.

Ὅρων τῶν τῦ φαύλυ, πρὸς Μητρόδωρον, β'. *Definitionum vilis, ad Metrodorum*, II.

Ὅρων τῶν ἀναμέσων, πρὸς Μητρόδωρον, β'. *Definitionum mediorum, ad Metrodorum*, II.

Ὅρων τῶν πρὸς Μετρόδωρον, κατὰ γένος, ζ'. *Definitionum, ad Metrodorum, per genera*, VII.

Ὅρων τῶν κατὰ τὰς ἄλλας τέχνας, πρὸς Μητρόδωρον, ά. β'. *Definitionum secundum alias artes, ad Metrodorum*, I. II.

Σύνταξις δευτέρα, *Scriptum secundum.*

Περὶ τῶν ὁμοίων, πρὸς Ἀριστοκλέα, γ'. *De similibus, ad Aristoclem*, III.

Περὶ τῶν ὅρων, πρὸς Μητρόδωρον, ζ'. *De definitionibus, ad Metrodorum*, VII.

Σύνταξις τρίτη, *Scriptum tertium.*

Περὶ τῶν ἐκ ὀρθῶς τοῖς ὅροις ἀντιλεγομένων, πρὸς Λαοδάμαντα, ζ'. *De iis quae non recte definitionibus obiiciuntur, ad Laodamantem*, VII.

Πιθανὰ εἰς τὺς ὅρυς, πρὸς Διοσκυρίδην, β'. *Probabilia ad definitiones, ad Dioscoridem*, II.

Περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν, πρὸς Γοργιππίδην, β'. *De speciebus & generibus, ad Gorgippiden*, II.

Περὶ τῶν διαρέσεων, ά. *De divisionibus*, I.

Περὶ τῶν ἐναντίων πρὸς Διονύσιον, β'. *De contrariis, ad Dionysium*, II.

Πιθανὰ πρὸς τὰς διαιρέσεις, καὶ τὰ γένη, καὶ τὰ εἴδη, *Probabilia ad divisiones, & genera, & species.*

Περὶ τῶν ἐναντίων, ά. *De contrariis*, I.

Σύνταξις τετάρτη, *Scriptum quartum.*

Περὶ τῶν ἐτυμολογικῶν, πρὸς Διοκλέα, ζ'. *De etymologicis, ad Dioclem*, VII.

Ἐτυμολογικῶν, πρὸς Διοκλέα, δ'. *Etymologicorum, ad Dioclem*, IV.

Σύνταξις πέμπτη, *Scriptum quintum.*

Περὶ παροιμιῶν, πρὸς Ζηνόδοτον, β'. *De proverbiis, ad Zenodotum*, II.

Περὶ ποιημάτων, πρὸς Φιλομαθῆ. ά. *De poematibus, ad Philomathem*, I.

Περὶ τῦ, πῶς δεῖ τῶν ποιημάτων ἀκύειν, β'. *De eo, quomodo poemata audire oporteat*, II.

Πρὸς τὺς Κριτικὺς, πρὸς Διόδωρον, ά. *Adversus Criticos, ad Diodorum*, I.

ΗΘΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΝ κοινὸν λόγον, καὶ τὰς ἐκ τύτυ συνισαμένας τέχνας, καὶ ἀρετὰς, Σύνταξις πρώτη.
MORALIS LOCI CIRCA COMMVNEM sermonem, & artes, ex eo consistentes, & virtutem, Scriptum primum.

Πρὸς τὰς ἀναζωγραφήσεις, πρὸς Τιμώναχτα, ά. *Adversus delineationes, ad Timonactem*, I.

Περὶ τῦ, πῶς ἕκαστα λέγομεν καὶ διανούμεθα, ά. *De eo, quomodo singula dicamus & cogitemus*, I.

Περὶ τῶν ἐννοιῶν, πρὸς Λαοδάμαντα, β'. *De cogitationibus, ad Laodamantem*, II.

Περὶ ὑπολήψεως, πρὸς Πυθώνακτα, γ'. *De opinione, ad Pythonactem*, III.

Ἀποδείξεις, πρὸς τὸ μὴ δοξάζειν τὸν σοφὸν, ά. *Demonstrationes, adversus illud non opinari sapientem*, I.

Περὶ καταλήψεως, καὶ ἐπιστήμης, καὶ ἀγνοίας, δ'. *De comprehensione, & scientia, & ignorantia*, IV.

Περὶ λόγυ, β'. *De sermone*, II.

Περὶ τῆς χρήσεως τῦ λόγυ, πρὸς Λεπτίναν, *De usu sermonis, ad Leptinem.*

Σύνταξις δευτέρα, *Scriptum secundum.*

Περὶ τῦ εὖ κρίνειν τὺς ἀρχαίυς τὴν διαλεκτικὴν σὺν ταῖς ἀποδείξεσι, πρὸς Ζήνωνα, β'. *De eo bene iudicare antiquos dialecticam cum demonstrationibus, ad Zenonem*, II.

Περὶ τῆς διαλεκτικῆς, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, δ'. *De dialectica, ad Aristocreontem*, IV.

Περὶ τῶν ἀντιδιαλεγομένων τοῖς διαλεκτικοῖς, γ'. *De iis, quae contra obiiciuntur dialecticis*, III.

Περὶ τῆς ῥητορικῆς, πρὸς Διοσκυρίδην, δ'. *De rhetorica, ad Dioscoridem*, IV.

Σύνταξις τρίτη, *Scriptum tertium.*

Περὶ ἕξεως, πρὸς Κλέωνα, γ'. *De habitudine, ad Cleonem*, III.

Περὶ τέχνης καὶ ἀτεχνίας, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, δ'. *De arte & inertia, ad Aristocreontem*, IV.

Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀρετῶν, πρὸς Διόδωρον, δ'. *De differentia virtutum, ad Diodorum*, IV.

Περὶ τῦ ποιὰς εἶναι τὰς ἀρετὰς, ά. *De eo quales sint virtutes*, I.

Περὶ ἀρετῶν, πρὸς Πόλλιν, β'. *De virtutibus, ad Pollin*, II.

ΗΘΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΠΕΡΙ ΛΓΑΘΟΥ [a] καὶ κακῶν, Σύνταξις πρώτη.
MORALIS LOCI DE BONO ET malis, Scriptum primum.

Περὶ τῦ καλῦ & τῆς ἡδονῆς, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, ί. *De honesto ac voluptate, ad Aristocreontem*, X.

Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν τέλος, δ'. *Demonstratio adversus id, voluptatem non esse finem*, IV.

Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν, δ'. *Demonstratio adversus id, voluptatem non esse bonum*, IV.

Περὶ τῶν λεγομένων, *De iis quae dicuntur.* Atque haec quidem sunt Scripta eius, quae Diogenes recenset. Verum ego catalogum istum mutilum existimo, & deesse plurimos titulos. Nam ecce Suidas ait eum libros plures septingentis edidisse. Locus est in Χρύσιππος. Συντέταχε βιβλία πλέω ἢ ἑπτακόσια, φιλόσοφά τε, καὶ ἱστορικὰ, καὶ γραμματικά. *Composuit libros plures septingentis, & philosophicos, & historicos, & grammaticos.* Et ipse Diogenes distincte notat supra septingentos quinque fuisse. Πονικώτατός τε πᾶρ ὄντι

[a] Sic Chirographum Meursii: vulgo legitur ἀγαθῶν; & ita habet ipse Meursius col. sequenti vers. 9. *Lac. Gronov.*

Digitized by Google

ὄντι νῦν γέγονεν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῷ, ἃ τὸν ἀριθμὸν ὑπὲρ πέντε καὶ ἑπτακόσιά ἐστιν. *Et laborioſiſſimus ſupra omnes fuit, ut manifeſtum eſt ex libris eius, qui ſeptingenteſimum & quintum numerum excedunt.* A quo numero longe hic abeſt. Et indicium defectus iſtud eſto; quod, quum dixerit, Η'θικῷ τόπῳ Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν σύνταξις πρώτη, *Ethici loci De bonis & malis ſcriptum primum*, nullae amplius συντάξεις ſequantur. Atqui, quum dicit, σύνταξις πρώτη, ſatis certa coniectura eſt, etiam alias ſubiunctas fuiſſe, quae ſine dubio hic exciderunt. Et ut verum eſſe evincam, id quod dico; quosdam ego librorum titulos, mihi hic illic obſervatos, nunc proponam. In primis eſt liber, Περὶ νόμου, *De lege*. E quo Marcianus *l.* 2. *D. de Leg.* quaedam profert, iſtis verbis. *Sed & philoſophus ſummae Stoicae ſapientiae Chryſippus ſic incipit, libro quem fecit,* Περὶ νόμου. Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν, *De animae adfectibus*, laudat paſſim Galenus in libris Περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην καὶ Πλάτωνα δογμάτων, & Tertullianus de Anima. Περὶ μαντείας. Περὶ χρησμῶν. Περὶ ἐνυπνίων. Commemorat Cicero De Divin. lib. 1. *Acceſſit, acerrimo vir ingenio, Chryſippus, qui totam* De Divinatione *duobus libris explicavit ſententiam; uno praeterea,* De Oraculis: *uno*, De Somniis. Iterum. *Veniamus ad ſomnia; de quibus diſputans Chryſippus, multis, & minutis, ſomniis colligendis, facit idem, quod Antipater: ea conquirens, quae, Antiphontis interpretatione explicata, declarant illa quidem acumen interpretis, ſed exemplis grandioribus decuit uti.* Prioris Operis meminit quoque Lactantius lib. 1. cap. VI. *De qua Chryſippus loquitur, in eo libro, quem* De Divinatione *compoſuit.* Alterius Περὶ Χρησμῶν, mentio eſt apud Suidam in Νεοττόν. Ὅτι ὁ τὸ ὠχρὸν νεοττὸν ἔλεγον, μαρτυρεῖ γὰρ Χρύσιππος, ἐν τῷ Περὶ χρησμῶν. *Luteum vero νεοττὸν dixiſſe, teſtatur quoque Chryſippus, in libro De oraculis.* Περὶ προνοίας καὶ θεῶν. Achilles Tatius Prolegomenis in Aratum. Πλάτωνι δὲ δοκεῖ ἐν Τιμαίῳ, καὶ Ἀριστοτέλει ἐν δευτέρῳ Περὶ οὐρανοῦ, καὶ Χρυσίππῳ ἐν τῷ Περὶ προνοίας, καὶ θεῶν. *Platoni autem in Timaeo videtur, & Ariſtoteli in libro ſecundo De Coelo, & Chryſippo in libro De providentia, & diis.* Agellius lib. VI. capit. 1. *Adverſus ea Chryſippus quum in libro* Περὶ προνοίας *quarto diſſereret, Nihil eſt prorſus, inquit, iſtis imperitius.* Et mox eiusdem libri cap. II. *In libro enim* Περὶ προνοίας *quarto* Εἱμαρμένῃ (*Chryſippus*) *eſſe dicit* Φυσικὴν σύνταξιν τῶν ὅλων ἐξ ἀϊδίου τῶν ἑτέρων τοῖς ἑτέροις ἐπακολουθούντων. *Fatum eſſe naturalem omnium rerum ordinem ex aeterno aliis alia ſubſequentibus.* Suidas commemorat Λόγους Φυσικούς, in Πρόληψις. Χρύσιππος, ἐν τῷ ιβ' τῶν Φυσικῶν Λόγων, τρία φησὶν εἶναι κριτήρια. *Chryſippus in* XII. *libro Phyſicorum Sermonum, tria inquit eſſe iudicandi inſtrumenta.* Plutarchus citat Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ λόγου, ſemel, iterumque, in libro Περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων. Apud Athenaeum Opus Περὶ ὁμονοίας citatur lib. VI. Διαφέρειν δέ φησι Χρύσιππος δῆλον οἰκέτου, γράφων ἐν δευτέρῳ Περὶ ὁμονοίας. *Differre autem Chryſippus inquit*

A *ſervum a domeſtico, ſcribens in libro ſecundo De concordia.* Et, Περὶ τῶν δι' αὐτὰ αἱρετῶν, lib. VII. Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος, ἐν τῷ Περὶ τῶν δι' αὐτὰ αἱρετῶν, τὴν ἀφύλλου, φησὶν, ἢ ἐν Ἀθήναις, διὰ μὲν τὴν δαψίλειαν ὑπερορῶσι, καὶ πλωχικὸν εἶναί φασιν ὄψον. *Chryſippus autem philoſophus, in libro De optabilibus per ſe, apuam, inquit, Athenis, propter abundantiam contemnunt, & pauperis eſſe opſonium dicunt.* Item, Περὶ τῶν δι' αὐτὰ μὴ αἱρετῶν lib. IV. Οὐκ ἦν γὰρ τοιοῦτος, ὡς ἔοικεν, ὁ Κατανεὺς, οἷον ὁ καλὸς Χρύσιππος διαγράφει, ἐν τῷ Περὶ τῶν μὴ δι' αὐτῶν αἱρετῶν. *Non erat enim talis, ut videbatur, Capaneus, quomodo bonus Chryſippus deſcripſit, in libro De optabilibus per ſe.* Idque ipſe Diogenes etiam citat in Chryſippo ſuo. Τάδ' αὐτά φησι καὶ ἐν τῷ Περὶ τῶν μὴ δι' ἑαυτὰ αἱρετῶν, εὐθὺς ἐν ἀρχῇ. *Eadem vero dicit etiam in libro De non optabilibus per ſe, ſtatim in initio.* Iam Περὶ εἱμαρμένης laudatur a Fulgentio Mytholog. lib. 1. *Chryſippus* De fato *ſcribens ait; Compulſationibus lubricis volvuntur incurſus.* Περὶ Πολιτείας a Sexto Empirico Pyrrhon. Hypotyp. lib. III. capit. XXIV. *Chryſippus in* Politia *ſua dogma hoc ponit, patrem ex filia, & matrem ex filio, & fratrem ex ſorore, liberos procreare.* Et ab ipſo Diogene in Chryſippo. Ἐν δὲ τῷ Περὶ πολιτείας, καὶ μητράσι λέγει συνέρχεσθαι, καὶ θυγατράσι, καὶ υἱοῖς. *In libro autem De republica, & matribus, & filiabus, & filiis concumbere inquit.* Quin ille idem extra ordinem quaedam quoque eius refert, hic omiſſa. Tale eſt illud, Περὶ τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων, quum inquit. Ἐν μὲν γὰρ τῷ Περὶ τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων συγγράμματι αἰσχρῶς τὰ περὶ τὴν Ἥραν καὶ τὸν Δία ἀναπλάττει. *Nam in libro quidem De antiquis phyſiologis illa turpiter de Iunone & Iove effingit.* Item, Περὶ δικαίου. Et, Περὶ βίου καὶ ὁρισμῶν, in iſtis verbis. Ἐν δὲ τῷ γ'. Περὶ δικαίου, κατὰ τοὺς χιλίους στίχους, καὶ τοὺς ἀποθανόντας κατεσθίειν κελεύων. ἐν δὲ τῷ β'. Περὶ βίου καὶ ὁρισμῶν, προνοεῖν λέγων, ὅπως πορισθέον τῷ σοφῷ. *In libro autem* III. *De iuſto, ad mille verſus, etiam mortuos devorare iubens. In* II. *autem De vita & actione adquirendi, providere dicens, quomodo adquirendus ſapienti ſit quaeſtus.* Περὶ ἀνομολογίας. Plutarchus, Περὶ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς. Ἐν δὲ τοῖς Περὶ ἀνομολογίας ὁ Χρύσιππος εἰπὼν, ὅτι τυφλός ἐστιν ἡ ὀργή. *In libris autem De inconvenientia Chryſippus dicens, iram eſſe coecam.* Συλλογιστικὴ πρώτη, & Galeni in id Opus Commentarius, a Galeno quoque ipſo memoratur, in libro De libris propriis. Τῆς Χρυσίππου συλλογιστικῆς πρώτης Ὑπομνήματα γ'. *Chryſippi ſyllogiſticae primae Commentaria tria.* Praeterea ubi in hoc Catalogo Scriptum aliquod Hiſtoricum nominatur? & tamen ſcripſiſſe Hiſtorica Suidas ait loco citato. Συντέταχε φιλόσοφά τε, καὶ ἱστορικὰ, καὶ γραμματικά. *Compoſuit & philoſophica, & hiſtorica, & grammatica.* Ac verum ſane ille dicit; fueruntque inter Chryſippi Opera etiam Hiſtorica; & ſunt iſtius generis Ἰταλικὰ, quae laudat Plutarchus in Parallelis· Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὁ Ῥωμαῖος ἔπραξεν, ὡς Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Ἰταλικῶν. *Idem vero Romanus quoque fecit,*

Digitized by Google

cit, ut Chryſippus in libro primo Rerum Italicarum. Nunc ad ea veniamus, quae hic nobis Diogenes repraeſentat; in quibus obſervare licet, Opera eius univerſa per Συντάξεις diſtincta fuiſſe: idque ex Arriano etiam eſt diſcere Commentarii in Epictetum lib. II. cap. XVII. Καὶ τὰς συντάξεις τῦ Χρυσίππυ μετὰ τὶν Ἀντιπάτρυ κ᾽ Ἀρχεδήμυ διέλθωμεν. *Et ſcripta Chryſippi poſt illa Antipatri & Archedami perlegimus.* Dionyſ. Halicarn. lib. Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Ἃς ὁ Χρύσιππος καταλέλοιπε συντάξεις. *Quae vero Chryſippus reliquit ſcripta.* Legitur autem in Λογικῦ τόπου τῦ περὶ τὰ πράγματα Syntaxi prima, Περὶ τ κατὰ στέρησιν λεγομένων, β'. πρὸς Θέαρον, ά. Quid eſt illud, quod ad Thearum ſcripſit? Neceſſario aut mutilus locus, aut luxatus, legendumque, Περὶ τῶν κατὰ στέρησιν λεγομένων, πρὸς Θέαρον, ά. β'. *De iis, quae per privationem dicuntur, ad Thearum*, I. II. Eſt id Opus, cuius meminit Simplicius in Categorias iſtis verbis. Πολλῆς δὲ ὔσης τῆς ἀνωμαλίας, Χρύσιππος μὲν, ἐν τοῖς Περὶ τῶν στερητικῶν λεγομένοις, ἐπεξῆλθεν αὐτήν. *Quum vero multa eſſet inaequalitas, Chryſippus quidem, in libris, qui dicuntur De privativis, illam enarravit.* Ibidem in Syntaxi ſecunda commemoratur Opus Περὶ δυνατῶν, πρὸς Κλεῖτον, δ'. Eiuſque primum librum citat Arrianus in Epictetum lib. II. capit. XIX. Γέγραφε δὲ καὶ Χρύσιππος θαυμασῶς ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ δυναλῶν. *Sed etiam ſcripſit Chryſippus mirabiliter in libro primo De poſſibilibus.* Et quartum Plutarchus de Orac. def. Ταυτὶ γὰρ (ὁ Χρύσιππος) ἐν τῷ τετάρτῳ Περὶ δυνατῶν λέγει. *Hoc enim (Chryſippus) in libro quarto De poſſibilibus dicit.* Mox in Λογικοῦ τόπου περὶ τὰς λέξεις Syntaxi prima eſt, Περὶ τῆς κατὰ λέξεις ἀνομαλίας, πρὸς Δίωνα, δ'. Vbi corruptus omnino numerus, ſcribendumque ς'. Nam libri eius Operis ſex fuerunt. Varro de L. L. lib. VIII. *Fretus Chryſippo, homine acutiſſimo, qui reliquit ſex libros* Περὶ τῆς ἀνομαλίας. Ibidem in Syntaxi ſecunda eſt, Περὶ τῆς συντάξεως τῶν λεγομένων, δ'. Et, Περὶ τ συντάξεως κ᾽ ſτοιχείων τῶν λεγομένων, πρὸς Φίλιππον, γ'. Puto utrobique pro λεγομένων ſcribendum eſſe, λόγυ μερῶν, *partium orationis.* Et utrumque illud Opus deſignari a Dionyſio Halicarnaſſeo libro Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, quum inquit. Χρύσιππος καταλέλοιπε συντάξεις διττὰς, ἐπιγραφὴν ἔχυσας, Περὶ τῆς συνλάξεως τῶν τῦ λόγυ μερῶν. *Chryſippus binos reliquit libros, quorum inſcriptio eſt, De conſtructione partium orationis.* Poſtea in Ἠθικῦ λόγυ τῦ περὶ τὴν διόρθωσιν τῶν ἠθικῶν ἐννοιῶν, legendum cenſeo, Ἠθικῦ τόπυ, *Ethici loci*, quemadmodum ubique in toto iſto Catalogo. Ibidem in Syntaxi prima nominantur Ὅροι libri varii; quorum mentio apud Plutarchum etiam occurrit de Plac. Philoſoph. lib. I. cap. XXVIII. Καὶ πάλιν (ὁ Χρύσιππος) ἐν τοῖς Ὅροις. *Et rurſus (Chryſippus) in Definitionibus.* In iſta autem inſcriptione, ὅρων τῶν πρὸς Μητρόδωρον τῶν κατὰ γένος, ζ'. exiſtimo luxata eſſe verba, ac reſcribendum, Ὅρων τῶν κατὰ γένος, πρὸς Μητρόδωρον, ζ'. *Definitionum per genus, ad Metrodorum, ſeptem.*

Sic mox in Syntaxi ſequenti tertia eſt, Πιθανὰ πρὸς τὰς διαιρέσεις, κ᾽ τὰ γένη, κ᾽ τὰ εἴδη· Malim ſcribere, π. π. τ. διαιρέσεις κατὰ γένη, κ᾽ τ. εἴ. *Probabilia ad diviſiones per genera, & ſpecies.* Ibidem in Syntaxi quarta eſt, Περὶ παροιμιῶν, πρὸς Ζωόδοτον β'. Hoc mox commemorat ipſe item initio Zenonis. Ὅθεν τις αὐτὸν εἶπεν Αἰγυπτίαν κλη̃ματίδα. καθά φησι Χρύσιππος ἐν πρώτῳ Παροιμιῶν. *Vnde eum quidam AEgyptium palmitem dixit, ut ait Chryſippus in libro primo Proverbiorum.* Et reſpexit ſine dubio Plutarchus initio Arati. Παροιμίαν τινὰ παλαιὰν, ὦ Πολύκρατες, δέισας μοι δοκεῖ τὸ δύσφημον αὐτῆς ὁ φιλόσοφος Χρύσιππος, οὐχ ὃν ἔχει τρόπον, ἀλλ᾽ ὡς αὐτὸς ᾤετο βέλτιον εἶναι, διατίθεσθαι. *Antiquum quoddam proverbium, Polycrates, veritus mihi videtur omen malum eius philoſophus Chryſippus, non prout erat, ſed ut melius eſſe ille arbitrabatur, diſpoſuiſſe.* Scholiaſt. Ariſtophanis ad Equites. Δοῖδυξ αὔξει. παροιμία, ἐπὶ τῶν λίαν μικρῶν, ἢ ἐπὶ τῶν αὐξανομένων, φησὶν ὁ Χρύσιππος. *Piſtillum creſcit. Proverbium in valde parvos, aut in creſcentes, inquit Chryſippus.* Et Pindari Iſthmionic. ode II. Ἀπόφθεγμα δέ ἐσιν Ἀριστοδήμυ, καθάπερ φησὶ Χρύσιππος, ἐν τῷ Περὶ παροιμιῶν. *Eſt autem Ariſtodemi apophthegma, ſicut Chryſippus in libro De proverbiis ait.* Deinde in Ἠθικῦ τόπυ περὶ τὸν κοινὸν λόγον, καὶ τὰς ἐκ τύτυ συνισαμένας τέχνας καὶ ἀρετὰς Syntaxi tertia eſt, Περὶ τῆς ῥητορικῆς πρὸς Διοσκυρίδην, δ'. Eius meminit Cicero de Fin. lib. IV. *Scripſit* Artem rhetoricam *Cleanthes, Chryſippus etiam, ſed ſic, ut, ſi quis obmutescere concupierit, nihil aliud legere debeat.* Plutarchus, Περὶ Στοϊκῶν ἐναντιωμάτων. Χρύσιππος δὲ πάλιν, ἐν τῷ Περὶ ῥητορικῆς γράφων. *Chryſippus vero iterum, in libro De arte rhetorica ſcribens.* Denique in fine eſt, Ἠθικῦ τόπυ Περὶ ἀγαθῦ κ᾽ κακῶν. Legendum numero plurali, Περὶ ἀγαθῶν, κ᾽ κ. *De bonis, & malis.* Eius Εἰσαγωγὴ citatur ab Athenaeo lib. IV. Χρύσιππος δ', ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ τῇ εἰς τὴν Περὶ ἀγαθῶν κ᾽ κακῶν πραγματείαν νεανίσκον φησί τινα ἐκ τῆς Ἰωνίας σφόδρα πλύσιον ἐπιδημῆσαι ταῖς Ἀθήναις πορφυρίδα ἠμφιεσμένον. *Chryſippus autem in Introductione in librum ad conſiderationem eorum, quae bona & mala ſunt, adoleſcentem quemdam valde divitem ex Ionia manſiſſe inquit Athenis purpurea veſte amictum.* Iterum lib. XI. Τὴν δὲ μανίαν τὺς πολλὺς φησιν ὁ Χρύσιππος, ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ τῇ εἰς τὴν Περὶ ἀγαθῶν κ᾽ κακῶν πραγματείαν, τοῖς πλείσοις προσάπτεσθαι. *Inſaniam vero multos inquit Chryſippus, Introductione ad conſiderationem eorum quae bona & mala ſunt, pluribus rebus attribuere.* Sequitur autem illic in Syntaxi prima, Περὶ τῦ καλῦ κ᾽ τῆς ἡδονῆς, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, ί. Meminit Agellius lib. XIV. capit. I. *Condigne mehercule & condecore Chryſippus, in librorum, qui inſcribuntur,* Περὶ καλῦ καὶ ἡδονῆς, *primo, os, & oculos Iuſtitiae, vultumque eius, ſeveris atque venerandis verborum coloribus depinxit.* Et pluries Athenaeus libris III. IV. VIII. IX. XIII. XIV. Citant porro Scripta eius Grammatica Etymol. Auctor, & Schol. Pindari.

CHRY-

CHRYSIPPVS *Tyaneus*.

Ἀ*ρτοποιικόν*. Athenaeus lib. III. Καὶ ἄλλῳ Χρυσίππου τοῦ Τυανέως συγγράμματι ἐνέτυχον ἐπιγραφομένῳ Ἀ*ρτοποιικῷ*. *Et in alterum Chryſippi Tyanei librum incidi inſcriptum Opificium panarium*. Idem Ἀ*ρτοκοπικὸν* dicitur apud eumdem lib. XIV. Χρύσιππος δὲ ὁ Τυανεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀ*ρτοκοπικῷ* εἴδη πλακούντων καὶ γένη τάδε ἀναγράφει. *Chryſippus autem Tyaneus in libro inſcripto Opificio panario ſpecies & genera placentarum haec recenſet*.

CHRYSOGONVS.

Hic auctor putatus eſt τῆς Πολιτείας, quae Epicharmo falſo adſcripta. Athenaeus lib. XIV. Τὰ δὲ ψευδεπιχαρμεῖα ταῦτα ὅτι πεποιήκασιν ἄνδρες ἔνδοξοι, Χρυσόγονός τε ὁ αὐλητὴς, ὥς φησιν Ἀ*ριστόξενος* ἐν ὀγδόῳ Πολιτικῶν νόμων, καὶ Πολιτείαν ἐπιγραφομένῳ, &c. *Illa autem, quae Epicharmo falſo adſcribuntur, viros illuſtres & Chryſogonum tibicinem compoſuiſſe, ſicut tradit Ariſtoxenus libro octavo Civilium legum, quem inſcripſit Rempublicam*.

CINAETHON *Lacedaemonius*.

Eius fuerunt Γενεαλογίαι, carmine ſcriptae. Pauſanias in Corinthiacis. Κιναίθων δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος (ἐγχειρεῖ γὰρ καὶ ἔτεσι ἔπεσι) Μῆδον καὶ Θυγατέρα Ἐριῶπιν Ἰάσονος εἶπεν ἐκ Μηδείας γενέσθαι. *Cinaethon vero Lacedaemonius (ſcripſit enim hic quoque genealogias verſibus) Medum & Eriopin filiam Iaſonis dixit ex Medea natos eſſe*. Iterum in Meſſeniacis. Πρὸς δὲ αὐτοῖς ὁπόσα Κιναίθων καὶ Ἄσιος ἐγχειρεάλογησεν: *Ad haec autem quales Cinaethon & Aſius genealogias ſcripſerint*. Ex eodem Opere eſt, quod rurſum alibi in Corinthiacis citatis profert. Τὸν δὲ Ὀρέστου νόθον Πένθιλον Κιναίθων ἔγραψεν ἐν τοῖς ἔπεσιν Ἀ*ριγόνῃ* τὴν Αἰγίσθου τεκεῖν. *Oreſtis vero nothum Penthilum Cinaethon in verſibus Arigonen AEgiſthi filiam peperiſſe ſcripſit*. Item illud in Arcadicis. Κιναίθων δὲ ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησεν, ὡς Ῥαδάμανθυς μὲν Ἡφαίστου, Ἥφαιστος δὲ εἴη Τάλω, Τάλων δὲ εἶναι Κρητὸς παῖδα. *Cinaethon vero in verſibus ſcripſit, Rhadamanthum quidem Vulcani, Vulcanum vero Tali, Talum vero Cretis filium eſſe*. Illud quoque Scholiaſtae Homeri Iliad. *i*. Κιναίθων δέ φησι, Νικόστρατος καὶ Αἰθιόλας παρὰ Λακεδαιμονίοις Ἑλένης δύο παῖδες τιμῶνται. *Cinaethon vero dicit, Nicoſtratus & AEthiolas ab Lacedaemoniis ut Helenes duo filii coluntur*. Male eſt apud Marianum Scotum lib. I. aet. IV. *Cinaethon Lacedaemonius, qui Telegoniam ſcripſit cognoſcitur*. Scrib. *qui Genealogiam ſcripſit*. Eiusdem fuit Ἡράκλεια. Scholiaſtes Apollonii ad extremum librum I. Ὅτι δὲ Κιανοὶ ὁμήρα ἔδοσαν Ἡρακλεῖ, καὶ ἄμοσαν μὴ λήξειν ζητοῦντες Τίλαν, καὶ Φροντίδα ἔχεσι Τραχινίων, διὰ τὸ ἐκεῖσε κατοικισθῆναι ὑφ' Ἡρακλεῖ τοὺς ἐμπρεύσαντες, Κιναίθων ἱστορεῖ ἐν Ἡρακλείᾳ. *Cianos vero Herculi obſides dediſſe, & Hylam quaerere non deſituros iuraviſſe, etiam Trachiniorum curam gerere, quia illuc obſides ab Hercule ad habitandum miſſi ſunt, Cinaethon narrat in Heraclia*.

CINEAS *Rhetor*.

Stephanus in Ἐφύρα. Εἴσι καὶ ἄλλη Ἐφύρη, Κράννους λεγομένη, ὥς φησι Κινέας ὁ ῥήτωρ, καὶ Ἐπαφρόδιτος. *Eſt etiam alia Ephyra, Crannus dicta, ut Cineas rhetor tradit, & Epaphroditus*. Sed legendum, Κράνων λεγομένη, *Cranon dicta*. Idem eſt qui citatur Scholiaſtae Pindari Pyth. ode X. Πρότερον οἱ Κρανώνιοι Ἐφυραῖοι ἐκαλοῦντο. μαρτυρεῖ δὲ τούτῳ Κινέας. *Prius Cranonii Ephyraei dicebantur. Id autem Cineas teſtatur*. Ita enim ſcribendum cenſeo Auctoris (a), non Καινέας, ut illic editur. Et apud Diogenem Laertium in Speuſippo lib. IV. Καὶ πρῶτος παρὰ Ἰσοκράτους τὰ καλούμενα ἀπόρρητα ἐξήνεγκεν, ὥς φησι Κινέας. *Et primus illa, quae ab Iſocrate arcana vocabantur, extulit, ut inquit Cineas*. Etiam iſtic male vulgo editur, Καινεύς.

CINEAS *Tacticus*.

Scripſit Τακτικά. Cicero citat Epiſtolarum ad Familiares lib. IX. epiſt. XXV. *Summum me ducem litterae tuae reddidere: plane neſciebam, te tam peritum eſſe rei militaris. Pyrrhi te libros, & Cineae, video lectitaſſe*. Nempe in Epitomen redegerat AEneae Στρατηγικά. AElianus Tact. cap. I. Ἐξειργάσαντο δὲ τὴν θεωρίαν Αἰνείας τε διὰ πλειόνων καὶ Στρατηγικὰ βιβλία ἱκανῶς συνταξάμενος· ὧν ἐπιτομὴν ὁ Θεσσαλὸς Κινέας ἐποίησε, &c. *Abſolverunt autem quaeſtionem & AEneas pluribus & de Arte imperandi libros apte compoſuit; quorum epitomen Theſſalus Cineas fecit, &c.*

CINESIAS.

Eius Opus Πυῤῥίχη. Ariſtophanes Ranis.

Τὴν Πυῤῥίχην τίς ἔμαθε τοῦ Κινησίου;
Pyrrhicham quis didicit Cineſiae?

Vbi Scholiaſtes. Κινησίας διθυραμβοποιὸς, ὃς ἐποίησε Πυῤῥίχην. *Cineſias dithyrambicus poeta, qui fecit Pyrrhicham*. Erotianus laudat Auctorem ſine Opere. Ἐμβοειδὲς τρόπον. πλαγίως· ἐπὶ τοῦ κατά τι μὲν κοίλου, κατά τι δὲ καμπύλου· ὡς Κινησίας τάσσει ἡ λέξιν. *Obliquum modum: incurve; in illud, quod ex parte cavum, ex parte vero curvum eſt; ut Cineſias ordinat dictionem*. (b)

CLAVDIVS *Caeſar*,

Τυῤῥηνικὰ, & Καρχηδονικά [c]. Suetonius in eius Vita cap. XLII. *Denique & Graecas ſcripſit Hiſtorias*, Τυῤῥηνικῶν XX. Καρχηδονιακῶν VIII. *Quarum cauſa veteri Alexandriae Muſeo alterum additum ex ipſius nomine: inſtitutumque, ut quotannis altero* Τυῤῥηνικῶν *libri, altero* Καρχηδονιακῶν *diebus ſtatutis, velut in auditorio, recitarentur toti a ſingulis per vices*.

CLAV-

[a] Sic Chirographum Meurſii, qui videtur omiſiſſe *nomen*, vel quid ſimile. *Iac. Gronov.*

[b] CLAVDIANVS Sophiſta Smyrnaeus CCCLXX.

(c) Ita manus Meurſii. *Iac. Gronov.*

Digitized by Google

CLAVDIVS *Iulius.*

Φοινικικά. Etymologici Auctor in Γάδδρα. Τὰ Γάδειρα λέγονται πληθυντικῶς, ἀπὸ τῦ γῆ καὶ τῦ δειρὰ, οἱονεὶ γῆς δειρά· τὰ γὰρ γάδειρα τ᾽ γῆς ἐξοχή ἐστιν· ἢ, ὥς φησι Κλαύδι@ Ἰ᾽ούλι@ ἐν ταῖς Φοινίκης ἱστορίαις, ὅτι Ἀ᾽ρχαλεὺς υἱὸς Φοίνικ@, κτίσας πόλιν, ὠνόμασε τῇ Φοινίκων γραφῇ. Γάδειρα *dicuntur pluraliter, ab* γῆ terra, *&* δδρὰ cervix, *quasi terrae cervix.* Γάδδρα *enim terrae eminentia est; vel, ut ait Claudius Iulius in Phoenices historiis, Archaleum Phoenicis filium, conditam a se urbem Phoenicum lingua nominavisse.* Stephanus in Ἄ᾽κη. Κλαύδι@ ὁ Ἰ᾽ούλι@ ἐν πρώτῃ Φοινικικῶν φησιν, ὅτι ἐκλήθη ἀπὸ Η᾽ρακλέυς. *Claudius vero Iulius in libro primo Rerum Phoeniciarum, illam ab Hercule adpellatam esse tradit.* Non recte illic scribitur, Κλαύδι@ ὁ Ἴουλ@. Meminit eius iterum in Λάμπη, ubi recte est. Κλαύδι@ ὁ Ἰούλιος, Λαμπέας αὐτὸς φησιν. *Claudius autem Iulius, Lampeas illos dicit.* In Ἰουδαία vero Ἰόλα@ scribitur. Ὡς δὲ Κλαύδι@ Ἰόλα@, ἀπὸ Ἰουδαίυ Σπάρτων@, ἐκ Θήβης, μετὰ Διονύσυ ἐστρατευκότος. *Vt vero Claudius Iolaus, ab Iudaeo Spartone, oriundo Thebis, qui cum Baccho militavit.* Repone, Κλαύδι@ δὲ Ἰούλι@.

CLAVDIVS *Philosophus.*

Etymologici Auctor in Ἐρωδιός. Ἀντιλέγει δὲ Κλαύδι@ ὁ φιλόσοφ@, ὅτι τὸ τέκμωρ οὐκ ἐγένετο ἀπὸ τῦ τέκμαρ. ἀλλὰ προϋπάρχει. *Contradicit autem Claudius philosophus, quod* τέκμωρ *non factum fuerit ab* τέκμαρ, *signum, sed prius exstiterit.*

CLEAENETVS.

Huius duo Senarii leguntur apud Stobaeum. Vnus, Serm. LXXVII. Alter XCVII.

CLEANDER.

Παροιμίαι. Schol. Theocriti Idyll. v. Φησὶ δ᾽ Κλέανδρ@ ἐν δευτέρῳ τῶν Παροιμιῶν, ὅτι Η᾽ρακλῆς ἰδὼν ἱδρύμενον τὸν Ἄ᾽δωνιν, ἔφη, Οὐδὲν ἱερόν. *Cleander vero tradit in libro secundo Proverbiorum, Herculem videntem statuam Adonis, dixisse, Nihil sacrum.*

CLEANTHES.

Scripta eius ista enumerat in Vita eius Diog. Laert. lib. VII.

Περὶ χρόνυ, *De tempore.*
Περὶ τῆς τῦ Ζήνωνος φυσιολογίας, β᾽. *De physiologia Zenonis,* II.
Τῶν Η᾽ρακλείτυ ἐξηγήσεις, δ᾽. *Expositiones librorum Heracliti,* IV.
Περὶ αἰσθήσεως. *De sensu.*
Περὶ τέχνης. *De arte.*
Πρὸς Δημόκριτον. *Ad (a) Democritum.*
Πρὸς Ἀ᾽ρίσαρχον. *Ad Aristarchum.*
Πρὸς Η᾽ριλλον. *Ad Herillum.*
Περὶ ὁρμῆς, β᾽. *De adpetitione,* II.

Meursii Tom. III.

[a] Ipse censeo vertendum *Adversus Democritum*, &c.

A
Ἀ᾽ρχαιολογία. *Antiquitatis narratio.*
Περὶ Θεῶν. *De diis.*
Περὶ γιγάντων. *De gigantibus.*
Περὶ Ὑ᾽μεναίυ. *De Hymenaeo.*
Περὶ τῦ ποιητῦ. *De poeta.*
Περὶ τῦ καθήκοντ@, γ᾽. *De officio,* III.
Περὶ εὐβολίας. *De bono consilio.*
Περὶ χάριτ@. *De gratia.*
Προτρεπτικός. *Exhortatorius.*
Περὶ ἀρετῶν. *De virtutibus.*
Περὶ εὐφυΐας. *De bona indole.*
B Περὶ Γοργίππυ. *De Gorgippo.*
Περὶ φθονερίας. *De invidia.*
Περὶ ἔρωτ@. *De amore.*
Περὶ ἐλευθερίας. *De libertate.*
Ἐ᾽ρωτικὴ τέχνη. *Amatoria ars.*
Περὶ τιμῆς. *De honore.*
Περὶ δόξης. *De gloria.*
Πολιτικός. *Politicus.*
Περὶ βυλῆς. *De consilio.*
Περὶ νόμων. *De legibus.*
Περὶ τῦ διάζειν. *De iudicando.*
C Περὶ ἀγωγῆς. *De instituto.*
Περὶ τῦ λόγυ, γ᾽. *De oratione,* III.
Περὶ τέλυς. *De fine.*
Περὶ καλῶν. *De honestis.*
Περὶ πράξεων. *De actis.*
Περὶ ἐπιστήμης. *De scientia.*
Περὶ βασιλείας. *De regno.*
Περὶ φιλίας. *De amicitia.*
Περὶ συμποσίυ. *De convivio.*
Περὶ τῦ ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ καὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός.
D *De eo quod eadem sit virtus & viri, & mulieris.*
Περὶ τῦ σοφῶν σοφιστεύειν. *De ratiocinatione sapientum.*
Περὶ χρειῶν. *De chriis.*
Διατριβῶν, β᾽ *Disputationum,* II.
Περὶ ἡδονῆς. *De voluptate.*
Περὶ ἰδίων. *De propriis.*
Περὶ τῶν ἀπόρων. *De ambiguis.*
Περὶ Διαλεκτικῆς. *De dialectica.*
Περὶ τρόπων. *De tropis.*
Περὶ κατηγορημάτων. *De praedicamentis.*
E Ex hoc Catalogo Opus Περὶ Θεῶν laudatur etiam ab Harpocratione in Λέσχαι. Κλεάνθης ἐν τῷ Περὶ Θεῶν ἀπονενεμῆθαι τῷ Ἀ᾽πόλλωνι τὰς λέσχας φησίν. *Cleanthes in libro De diis attributa Apollini confabulationum loca tradit.* Inde esse censeo quae profert Macrobius de Apollinis nomine differens, Sat. capit. XVII. Cleanthes ὡς ἀπ᾽ ἄλλων, καὶ ἀλλων τόπων τὰς ἀνατολὰς ποιυμένυ, *quod ab aliis, atque aliis locorum declinationibus faciat ortus.* Et postea: *Cleanthes Lycium Apollinem adpellatum denotat, quia, veluti lupi pecora rapiunt, ita ipse quoque humorem eripit radiis.* Deinde cap. XVIII. ubi de Bacchi nomine agit, & cur Διόνυσ@ adpelletur: *Cleanthes ita cognominatum scribit,* ἀπὸ τῦ Διανύσαι, *quia quotidiano impetu ab Oriente ad Occasum, diem noctemque faciendo, coeli conficit cursum.* Et cap. XXIII. *Ideo enim, sicut & Posidonius, & Cleanthes adfirmant, solis meatus a plaga, quae dicitur usta, non recedit.* Iam quod Περὶ Γιγάντων Diogenes dicit, id puto illud ipsum esse, quod Θεομαχία inscribitur a Plutarcho de Flum. Μετὰ τὴν γι-

Digitized by Google

γαντομαχίαν, Κρόνος ἐκκλίνων τὰς Διὸς ἀπειλὰς, ἔφυγε εἰς τὴν ἀκρώρειαν Βορέου κοίτης· καὶ εἰς κροκόδειλον μεταμορφωθεὶς ἕνα τῶν ἐγχωρίων ποιμένα Καύκασον ἀναπαύων, καὶ καταγνοὺς αὐτοῦ τὴν διάθεσιν τῶν στρατηγῶν, εἶπεν ὡς μακρὰν εἶναι τοὺς πολεμίους. ὁ δὲ Ζεὺς ἐπιχωνεὺς, τὸν μὲν πατέρα, δήσας πλεκτῷ ἐρίῳ, κατεταρτάρωσε, τὸ δὲ ὄρος, εἰς τιμὴν τοῦ ποιμένος, Καύκασον μετονομάσας, προσέδησεν αὐτῷ τὸ Προμηθέα, καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν ὑπὸ στρατηγοφάγου ἀετοῦ βασανίζεσθαι, ὅτι παρηνόμησεν εἰς τὰ στρατήγια. ὡς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν γ'. Θεομαχίας. *Post gigantum vero pugnam, Saturnus Iovis minas declinans, in verticem ſummum Boreae lecti fugit; & in crocodilum mutatus aliquem accolarum paſtorem Caucaſum interficiens, & animadvertens viſcerum eius conſtitutionem, dixit non longe eſſe hoſtes. Iupiter vero quum adparuiſſet, patrem quidem, lana contexta vinctum, in tartarum deiecit. Montem vero, in honorem paſtoris, Caucaſum nominans, Prometheo ei adligavit, eumque coegit ab viſcera edente aquila torqueri, quod contra fas egerat de viſceribus, ut narrat Cleanthes in libro tertio Theomachiae.* Sic Περὶ ἡδονῆς. Nominatur a Cicerone, de Nat. Deorum lib. I. *Idemque (Cleanthes) quaſi delirans, in iis libris, quos ſcripſit* Contra voluptatem, *tum fingit formam quamdam, & ſpeciem, deorum.* Laudatur quoque a Clemente Strom. II. Διὸ καὶ Κλεάνθης ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ἡδονῆς τὸν Σωκράτην φησὶ παρ' ἕκαστα διδάσκειν, ὡς ὁ αὐτὸς δίκαιός τε καὶ εὐδαίμων ἀνήρ. *Quapropter Cleanthes quoque in libro ſecundo De voluptate Socratem refert identidem docere, quam ipſe & iuſtus, & felix eſt vir.* Citat ille idem pluries eumdem Cleanthem, ſed ex quibusnam Operibus, id facilius divinare, quum adferere. Eius Τέχνη memoratur Ciceroni, De Fin. lib. IV. *Scripſit Artem Rhetoricam Cleanthes.* Alius, ut puto, fuit, cuius Περὶ χαλκοῦ citat Diogenes alibi in Zenone. Ἐνίους δὲ καὶ χαλκὸν ἐσέπρατλε τοὺς περιϊσαμένους τὸ διδόναι μὴ ἐνοχλεῖν, καθά φησι Κλεάνθης ἐν τῷ Περὶ χαλκοῦ. *Nonnullis vero etiam aes dare iubebat, veritos ne datio moleſta eſſet, ſicut ait Cleanthes in libro De aere* Sic ille, cuius Μυθικὰ Athenaeus lib. XIII. Πόρνης δὲ Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐστι παρὰ Ἀβυδηνοῖς, ὥς φησι Πάμφιλος. κατεχομένης γὰρ τῆς πόλεως δουλείᾳ, τοὺς φρουροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ ποτὲ θύσαντας, ὡς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν τοῖς Μυθικοῖς, καὶ μεθυσθέντας ἑταίρας πλείονας προσλαβεῖν, &c. *Meretricis autem Veneris templum eſt apud Abydenos, ut tradit Pamphilus. Quum enim ſervitute oppreſſa eſſet civitas, cuſtodes ſacro in illa aliquando peracto, ut narrat Cleanthes in Fabuloſis, ebrios meretrices plures adſumſiſſe,* &c. Cicero de Nat. Deorum lib. III. *Magnam moleſtiam ſuſcepit, & minime neceſſariam, primus Zeno, poſt Cleanthes, deinde Chryſippus, Commentitiarum Fabularum reddere rationem.* Huius Operum librum V. citat Porphyrius, qui Malchus ſcribitur, in Vita Pythagorae. Κλεάνθης δὲ, ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν Μυθικῶν Σύρον (φησὶν) ἐκ Πύρρου τῆς Συρίας. *Cleanthes autem, in libro quinto Fabuloſorum Syrum (ait) ex Pyrrho Syriae oppido.* Et Περὶ ὀρῶν eſt apud Plutarchum De Flumin. Καθὼς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν πρώτῳ Περὶ ὀρῶν. *Sicut narrat Cleanthes in libro primo De montibus.* Fortaſſis ſunt philoſophi noſtri, exciderintque e Diogenis in Catalogo Περὶ μεταλήψεως, quos commemorat Athenaeus lib. XI. Κλεάνθης δ' ὁ φιλόσοφος, ἐν τῷ Περὶ μεταλήψεως, ἀπὸ τῶν κατασκευασάντων φησὶν ὀνομασθῆναι τήν τε Θηρίκλειον κύλικα, καὶ τὴν Διηνιάδα. *Cleanthes autem philoſophus, in libro De transſumtione, inquit, calicem Thericleum, & Diniadem, ita nominatum eſſe ab illis, qui fabricarunt.* Et mox eodem libro. Κλεάνθης δ' ἐν τῷ Περὶ μεταλήψεως συγγράμματί φησι, &c. *Cleanthes vero in libro De transſumtione inquit,* &c. Meminit τῶν Γιγάντων Simplicius in Epictetum. Εὔχεται δὲ οὕτος (ὁ Κλεάνθης) ἐν τοῖς Γιγάντιοις τούτοις, ἄγεσθαι ὑπὸ θεοῦ. *Precatur autem ille (Cleanthes) in illis Iambis, ut ab deo ducatur.* Laudat Ὑπομνήματα Φυσικὰ Plutarchus lib. de Stoic. Contr. Ο' ὁ Κλεάνθης ἐν Ὑπομνήμασι Φυσικοῖς ἐπῶν ὅτι πληγὴ πυρὸς ὁ τόνος ἐστὶ, &c. *Cleanthes autem in Commentariis Phyſicis dicens, plagam ignis eſſe tonum,* &c. Περὶ τοῦ κυριεύοντος, Arrianus in Epictetum lib. II. cap. XIX. Γέγραφε δὲ (περὶ τοῦ κυριεύοντος) καὶ Χρύσιππος θαυμασίως, ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ δυνατῶν. καὶ Κλεάνθης δ' ἰδίᾳ γέγραφε περὶ τούτου. *Scripſit autem (De dominante) etiam Chryſippus mirabiliter in libro primo De poſſibilibus. Sed Cleanthes peculiariter quoque de illo ſcripſit.* Περὶ μαντικῆς, meminit Cicero, de Divin lib. I.

CLEARCHVS *Comicus.*

Eius citatur Κιθαρῳδὸς ab Athenaeo lib. X. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἐκπίων, ἔφη, Ταῦτα μὲν Κλέαρχος ἐν Κιθαρῳδῷ, ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς Ἀμφιδείους Ἐρίθους παρακελεύομαι. *Et Vlpianus, quum ebibiſſet, dixit, Haec quidem Clearchus in Citharoedo, ego vero ſuadeo iuxta Amphidis Lanificos.* Et Κορίνθιοι, apud eumdem lib. XIV. Κλέαρχός τε ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Κορινθίοις φησίν. *Et Clearchus comicus in Corinthiis inquit.* Deinde quoque eodem libro Πάνδροσος laudatur.

CLEARCHVS *Solenſis, Philoſophus.*

Hunc citat incerto Opere Pollux lib. II. cap. IV. ſect. XXXI. Τῆς μὲν δὴ ὅλης χειρὸς ὀστᾶ ἓξ καὶ ἑκοσιν εἶναί φησιν ὁ Σολεὺς Κλέαρχος, εἷς τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν. *Itaque totius quidem manus oſſa ſex & viginti eſſe Solenſis refert Clearchus, unus ex diſcipulis Ariſtotelis.* Et mox ſect. XXXIII. Μόνα δὲ ἐν στήθεσιν ἔχει μαστοὺς ἄνθρωπος, καὶ νυκτερὶς, καὶ ἐλέφας, καὶ ὕστερον μὲν ὁ Σολεύς. *Solum vero in pectoribus homo mammas habet, & veſpertilio, & elephas. Et ita quidem Solenſis.* Deinde ſect. XXXIX. Ο' δὲ Κλέαρχος τοὺς ἔξωθεν κατὰ τῆς ῥάχεως μῦς ὕτως ὀνομάζει. *Clearchus vero exteriores circa ſpinam muſculos ita nominat.* Varia eius Opera paſſim laudantur ab Athenaeo. Περὶ βίων libris IV. VIII. IX. XI. Γερσίθιος lib. VI. Περὶ γρίφων libb. X. XIV. Ἐρωτικὰ libris II. VI. XII. XIII. XIV. XV. Ὅρος lib. X. Περὶ θείων. *De arenoſis ſolitudinibus* lib. VIII. Περὶ παροιμιῶν

μιῶν, *De proverbiis* libris IV. VII. VIII. X. XIII. XV. Περὶ νάρκης, *De torpedine* lib. VII. Περὶ τῦ πανικῦ lib. IX. Περὶ σκελετῶν, *De cadaveribus exsiccatis, eodem.* Περὶ τῶν ἐν τῷ ὑγρῷ. *De iis, quae in humido vivunt* lib. VII. Idem puto esse, quod inscribitur, Περὶ τῶν ἐνύδρων, *De aquatilibus* lib. VIII. Περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος Πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένων, *De iis, quae mathematice in Platonis Republica dicta sunt*, lib. IX. Περὶ παιδείας, *De institutione* lib. XV. Περὶ φιλίας lib. VIII. Ex his libri Περὶ βίων citantur quoque apud Zenobium, Cent. III. Proverb. XLI. Κλέαρχος ὁ ἐν τῷ πέμπτῳ Περὶ βίων φησὶ, τὰ πολυτελῆ βρώματα παρὰ τοῖς Πέρσαις Διὸς καὶ βασιλέως ἐγκέφαλον καλεῖσθαι. *Clearchus autem in libro quinto De vitis tradit, pretiosa edulia ab Persis Iovis, & regis cerebrum adpellari.* Et Cent. V. Proverb. XVIII. Ἱστορεῖται δὲ, ὅτι Τιθωνὸς κατ' εὐχὴν τὸ γῆρας ἀποθέμενος, τέττιξ ἐγένετο· ὡς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ Περὶ βίων. *Narratur vero, quod Tithon, iuxta preces senectute ei ablata, cicada factus sit; ut ait Clearchus in libro De vitis.* Sic Περὶ γρίφων, meminit Scholiastes Aristophanis Vespis. Ἑπτὰ δὲ ἀναγράφει αὐτῶν γένη ὁ Κλέαρχος, ἐν τῷ Περὶ γρίφων συντάγματι. *Septem vero eorum genera recenset Clearchus in libro De griphis.* Et censeo emendandum Athenaeum initio libri VII. Κλέαρχος, Ἀριστοτέλους μαθητὴς, Σολεὺς δὲ τὸ γένος, ἐν τῷ πρότερῳ Περὶ γρίφων (κρατῶ γὰρ καὶ λέξεως, διὰ τὸ σφόδρα μοι εἶναι προσφιλῆ) οὑτοσί πως ἔρηκε· *Clearchus Aristotelis discipulus, genere autem Solensis in priore De griphis libro (nam vocabulum etiam teneo, quia valde mihi est gratum hoc fere modo dixit.* Vbi perperam hodie editur, ἐν τῷ προτέρῳ Περιγραφῶν, *in priore Circumscriptionum.* Simili modo librorum Περὶ φιλίας titulus apud eumdem est corruptus lib. XII. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ Περὶ Φιγαλίας, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τρίκλινον οἰκοδομησάμενον περικαλλέστατον, ἀγαθῶν ἔφησεν, εἰ τοῦτον φίλων πληρώσει. *Clearchus autem in libro primo De Phigalia, Themistoclem tradit in Magnesia triclinio perpulcro condito, secum bene actum iri dixisse, si amicis id impleret.* Omnino rescribendum, ἐν πρώτῳ Περὶ φιλίας, in libro primo De amicitia, vel ex Themistoclis voto adparet, qui optabat, triclinium suum amicis implere posse. Περὶ θινῶν. Puto idem esse, quod Περὶ οἴνων, *De vinis* citatur apud Suidam, in Νέοτλον, corrupto titulo alterutro. Περὶ παροιμιῶν, designatur etiam a Zenobio Cent. V. Proverb. XLVII. Οὐδὲν ἱερὸν ὑπάρχεις· Κλέαρχός φησιν, ὅτι Ἡρακλῆς ἰδὼν τὸν Ἄδωνιν ἱδρύμενον, ἔφη, Οὐδὲν ἱερόν. *Nihil sacrum es. Clearchus inquit Herculem videntem Adonis statuam dixisse, Nihil sacrum.* Iterum Proverbio sequenti XLVIII. Κλέαρχος ἐξηγούμενος τὴν παροιμίαν φησὶ τὸν Βριάρεων καλούμενον Ἡρακλέα ἐλθεῖν εἰς Δελφούς, & quae sequuntur. *Clearchus proverbium explicans dicit Briarea adpellatum Herculem Delphos venisse.* Περὶ παιδείας occurrit quoque apud Diogenem Laertium in Prooemio. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ Περὶ παιδείας, καὶ τοὺς Γυμνοσοφιστὰς ἀπογόνους εἶναι τῶν Μάγων φησίν. *Clearchus autem Solensis in libro De institutione,* Gymnosophistas *ab Magis oriundos esse inquit.* Praeter haec Πλάτωνος ἐγκωμίῳ, nominat idem Diogenes initio Platonis lib. III. Καὶ Κλέαρχος ἐν τῷ Πλάτωνος ἐγκωμίῳ; *Et Clearchus in Laude Platonis.* Hieronymus, Adversus Iovinianum lib. I. *Clearchus in Laude Platonis, & Anaxilides in secundo libro Philosophiae, Perictionem, matrem Platonis, phantasmate Apollinis oppressam ferunt.* Item Περὶ ὕπνου, Iosephus contra Apionem lib. I. Κλέαρχος γὰρ, ὁ Ἀριστοτέλους ὢν μαθητὴς, καὶ τῶν ἐκ τῦ περιπάτου φιλοσόφων οὐδενὸς δεύτερος, ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ὕπνου βιβλίῳ φησίν. *Clearchus enim, Aristotelis discipulus, & nulli peripateticorum philosophorum secundus, in primo De somno libro refert.* Eusebius de Praep. Evang. lib. IX. Κλέαρχος δὲ ὁ περιπατητικὸς φιλόσοφος, ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ὕπνου βιβλίῳ, Ἀριστοτέλει τῷ φιλοσόφῳ τοιόνδε τινὰ περὶ Ἰουδαίων ἀνατίθησι λόγον. *Clearchus autem Peripateticus philosophus, in primo De somno libro, Aristoteli philosopho talem de Iudaeis sermonem attribuit.* Alium autem fuisse censeo, quem Τακτικὰ scripsisse ait AElianus, similis Operis cap. I. Πύρρος τε ὁ Ἠπειρώτης Τακτικὰ σύνεγραψε, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ τούτου υἱὸς, καὶ Κλέαρχος. *Et Pyrrhus Epirota Tactica scripsit, & Alexander eius filius, & Clearchus.*

CLEEMPORVS.

Laudatur ut Medicus apud Plinium lib. XXII. cap. XXII. *Cleemporus nigro prohibet vesci, ut morbos faciente, de albo consentiens.*

CLEMENS *Grammaticus*.

Etymologici auctor in Ζάλη· Κλήμης, Δύναται ζάλη τις εἶναι, μέγαλη συστροφὴ ἀνέμου. *Clemens, Potest ζάλη quaedam esse, magna conversio venti.* Eius Opera, Βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων, *Reges Romanorum*, & Περὶ τῶν Ἰσοκρατικῶν σχημάτων, *De figuris Isocratis*, aliaque Vide Suidam in Κλήμης.(a)

CLEO *Curiensis*.

Schol. Apollonii Argonaut. lib. I. Ὅτι δὲ ἐνθάδε Θόας ἐσώθη, καὶ Κλέων ὁ Κυριεὺς ἱστορεῖ, καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς, δεικνὺς ὅτι παρὰ Κλέωνος τὰ πάντα μετήνεγκεν Ἀπολλώνιος. *Quod vero Thoas illic servatus sit, etiam Cleo Curiensis narrat, & Asclepiades Myrleanus, ostendens ab Cleone Apollonium omnia transtuliisse.* Ecce, de eius libris transtulit sua Apollonius; oportet ergo Ἀργοναυτικὰ etiam scripserit. Quod verum est. Nam citat clare idem Scholiastes paulo ante. Ὁ δὲ Δόλοψ, Ἑρμῆ υἱὸς, ὃς ἐν Μαγνήσῃ τῇ πόλει ἀπώλετο, καὶ αὐτόθι τάφον παρὰ τῷ αἰγιαλῷ ἔσχεν· ὡς Κλέων ἐν πρώτῳ τῶν Ἀργοναυτικῶν. *Dolops autem, Mercurii filius, qui in urbe Magnesia periit, illic quoque sepulcrum iuxta littus habuit; ut Cleo in libro primo Argonauticorum.* Et de eodem Opere est, quod statim initio libri primi citat idem Scholiastes.

[a] CLEMENS (T. Fl.) Alexandrinus Polymathes. CXCV.

Digitized by Google

Τὸν Κάνθων καὶ ὁ Κλέων καταλέγει. ἔστι δὲ Κανήθου A
υἱός. *Canthum recenset etiam Cleo. Est autem Canethi filius*. Nescio an hunc eumdem dicam, cuius Μέλη nominat Pollux libro x. cap. xxv. Καὶ παρὰ Κλέωνι τῷ μελοποιῷ ἐν δευτέρῳ Μελῶν, κύπρος. *Et apud Cleonem poetam Odarum in libro secundo Odarum, cyprus*.

CLEO *Halicarnaßeus*.

Huius Orationem quamdam laudat Plutarchus in Agesilao. Καὶ λόγων ἀναγνὺς ἐν βί- B
βλῳ ἀπολελειμμένον, ὃν ἔγραφε μὲν Κλέων ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, &c. *Et legens relictam orationem in libro, quem scripsit quidem Cleo Halicarnasseus*, &c. Et habes eadem iterum verba apud eumdem in Apophthegm. Laconicis.

CLEO *Magnesius*.

Incerto Opere eum nominat Pausanias Phocicis. Κλέων δὲ, ἀνὴρ Μάγνης, οἱ τῷ Ἑρμῷ
προσοικοῦσιν, ἔφασκεν ἐς τὰ παράδοξα ἀπίστως εἰ- C
ναι τῶν ἀνθρώπων, οἷς ἂν μὴ παρὰ τὰ αὐτῶν γέ-
νηται βίον θεάμασιν ἐπιτυχεῖν λόγῳ μείζοσιν. *Verum Cleo, vir Magnesius, inter accolas fluvi Hermi, dixit aliquos homines paradoxa non credere, quibus non contingat incidisse in spectacula maiora, quam ut enarrentur*.

CLEOBVLINA.

Haec filia erat Cleobuli Lindii. Eius Αἰνί- D
γματα commemorat Athenaeus lib. x. Τίνα δὲ
Κλεοβυλίνη ἡ Λινδία προύβαλεν ἐν τοῖς Αἰνίγμασιν. *Quaedam vero Cleobulina Lindia in AEnigmatibus protulit*. Diogenes Laertius in Cleobulo lib. i. Γενέσθαι τε αὐτῷ θυγατέρα Κλεοβυ-
λίνην, Αἰνιγμάτων ἑξαμέτρων ποιήτριαν. *Eumque filiam habuisse Cleobulinam, AEnigmatum hexametrorum poetriam*. Et Suidas in Κλεόβουλος. Ἐγένετο δὲ αὐτῷ θυγάτηρ Κλεοβυλίνη, ἑξαμέτρων Αἰ-
νιγμάτων ποιήτρια. *Erat autem ei filia Cleobulina, hexametrorum AEnigmatum poetria*. Ita locum illum restituo; nam perperam hodie E
editur ἑ. δ αὐ. θυγάτηρ Κλεοβύλη.

CLEOBVLVS *Lindius*.

Eius Ἄσματα, & Γρίφοι, commemorantur a Diogene Laertio in Vita ipsius lib. i. Ἐ-
ποίησεν Ἄσματα καὶ Γρίφους εἰς ἔπη τρισχίλια. *Cantica scripsit, & AEnigmata ad tria millia versuum*. Suidas in Κλεόβουλος. Ἔγραψεν Ἄσμα-
τα καὶ Γρίφους εἰς ἔπη τρισχίλια. *Cantica scripsit & AEnigmata ad tria versuum millia*. Profert Diogenes Epigramma eius unum, & F
AEnigma, item Epistolam ad Solonem. Alius fuit, ut existimo, quem inter Rei Rusticae antiquos Scriptores recenset Columella lib. i. cap. i. *Nec minori fide pro virili parte tributum nobis intulerunt, Lysimachus, & Cleobulus*. Item qui a Plinio laudatur lib. v. cap. xxxi. *AEthaliam Ephorus prisco nomine adpellat; Metrodorus, & Cleobulus, Chiam, a Chione Nympha*.

CLEODAMAS.

Scripsit Περὶ ἱππικῆς, &, Περὶ πωλοδαμαστικῆς. Stephanus in Ἄχναι. Ἐντεῦθεν ἦν Κλεοδάμας, ὁ Περὶ ἱππικῆς καὶ πωλοδαμαστικῆς γράψας. *Hinc erat Cleodamas, qui De re equestri, & ratione domandi equuleos scripsit*.

CLEODEMVS.

Citatur Opere incerto a Theophrasto, B
Hist. Plant. lib. iii. cap. ii. De rebus Iudaicis. Ioseph. Antiquit. lib. i. cap. xvi.(a)

CLEOMENES.

Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀλέξανδρον illius legitur apud Athenaeum lib. ix. Τῶν δὲ καλουμένων Χεννίων, μικρὸν δ' ἐστὶν ὀρτύγιον, μνημονεύει, Κλεομένης ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον Ἐπιστολῇ. *Avium vero, quas Chennia nominamus, est autem parva coturnix, Cleomenes meminit in Epistola ad Alexandrum*. Sed incertum cuius haec Cleomenis putanda, uti neque, quae Περὶ Ἡσιόδου C
laudat Clemens Strom. i. Τὸ δ', Ἐγγύα, παρὰ δ' ἄτα, Κλεομένης μὲν ἐν τῷ Περὶ Ἡσιόδου, Ὁ-
μήρῳ φησὶ προειρῆσθαι. *Id vero, Sponde, praesto est damnum; Cleomenes quidem in libro de Hesiodo, ab Homero antea dictum esse ait*. Aut etiam Παιδαγωγικὸς, cuius mentio apud Diogenem Laertium in Vita Cynici cognominis lib. vi. Φησὶ δὲ Κλεομένης ἐν τῷ ἐπιγραφο- D
μένῳ Παιδαγωγικῷ, τοὺς γνωρίμους λυτρώσασθαι αὐ-
τὸν θελῆσαι. *Cleomenes vero inquit in libro, qui Paedagogicus inscribitur, amicos eius illum redimere voluisse*. Nam hoc nomine plures invenio. In his est,

CLEOMENES *Laminthius*.

Eius Ἐρωτικὰ Μέλη commemorantur apud Athenaeum lib. xiii. Κἀγὼ δὲ κατὰ τὴν Ἐπικράτους Ἀντιλαΐδα·

——— Ἐρωτικὰ E
Μεμάθηκα ταῦτα παντελῶς Σαπφῦς μέλη,
Ἢ Κλεομένους Λαμινθίου. ———

Verum ego etiam iuxta Epicratis Antilaidas;

——— *Amatoria*
Didici illa omnino Sapphus carmina,
Aut Cleomenis Laminthii. ———

Ille ipse est, cuius mentio occurrit iterum apud eumdem lib. xiv. Οἱ δὲ τοὺς εἰς Χιονίδην ἀναφερομένους ποιήσαι Πτωχοὺς, Γνησίππου τινὸς μνημονεύει παιγνιογράφου τῆς ἱλαρᾶς Μούσης, λέγων οὕτως·

Ταῦτ' οὐ μὰ Δία Γνήσιππος, οὐδ' ὁ Κλεομένης F
Ἐν ἐννέα χορδαῖς κατεγλυκάνατο. ———

Mendicos autem, qui Chionidae adscribuntur, qui composuit, Gnesippi cuiusdam meminit, soliti ludicra scribere hilaris Musae, ita dicentis:

Haec per Iovem non Gnesippus, nec vero
Cleomenes
Novem fidibus edulcoraverit ———

CLEO-

[a] Cleombrotvs Lacedaemonius Philosophus xl. anno. Cleomenes Astronomus ccxlvii.

Digitized by Google

CLEOMENES *Libys*.

Videtur Ἱππιατρικὰ ſcripſiſſe. Hierocles Hippiatricorum lib. I. cap. XXIII. Ἐὰν αὐχὴν ὑποζυγίου παρατριφθῇ, καὶ ἐπαρθῇ, καλὸν χρῆσθαι τῇ θεραπείᾳ, ἣν ἐν τοῖς Κλεομένους τοῦ Λίβυος εὕρομεν. *Si cervix iumenti attrita ſit, & inflata, remedio, quod in Cleomenis Libyis libris invenimus, uti bonum eſt.* Mox iterum cap. XXVII. Δεῖ τοίνυν τούτῳ θερμαντικὰ προσφέρειν, ὡς φησι Κλεομένης ὁ Λίβυς. *Oportet igitur huic calida adplicare, ut ait Cleomenes Libyis.*

CLEOMENES *Lindius*.

Et hic Ἱππιατρικὰ ſcripſiſſe videtur; eſtque colligere ex Hieroclis itidem verbis Hippiatric. lib. I. cap. XXX. Κλεομένης δὲ ὁ Λίνδιός φησι δεῖν φλόμου ῥίζαν καύσαντα ἐν οἴνῳ συντρίψαι, καὶ ὕδωρ ἴσον μίξαντα, κλύζειν διὰ τῆς ἕδρας. *Cleomenes vero Lindius ait debere verbaſci radicem aduſtam in vino conterere, & aquae pari menſura mixtam, per inferiorem ventris meatum eluere.*

CLEOMENES *Rhegienſis*.

Eius Διθύραμβοι, & ex iis Μελέαγρος producitur ab Athenaeo lib. IX. Πάλαι γὰρ τυγχάνω ἀνεγνωκὼς τοὺς Κλεομένους τοῦ Ῥηγίνου Διθυράμβους· ὧν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Μελεάγρῳ τοῦτο ἱστορεῖται. *Olim enim perlegi Cleomenis Rhegienſis Dithyrambos, in quorum Meleagro inſcripto id narratum eſt.*

CLEON *Curienſis*.

(a) Scripſit Ἀργοναυτικά. Scholiaſt. Apollonii 28. 29.

CLEON *Syracuſanus*.

Scripſit Περὶ Λιμένων. Stephanus in Ἀστίς. Ἔστι καὶ ἄλλη, ὡς Κλέων ὁ Συρακούσιος, ἐν τῷ Περὶ λιμένων. *Eſt & alia, ut Cleon Syracuſanus in libro De portubus.* Meminit eius Avienus in Ora maritima.

——— *multa rerum iunximus*
Ex plurimorum ſumta commentariis.
Hecataeus illic quippe erit Mileſius,
Hellanicuſque Lesbius, Phileus quoque
Athenienſis, Caryandenus Scylax,
Pauſimachus ille, priſca quem genuit Samos,
Quin & Damaſtus nobili natus Sige,
Rhodoque Bacoris ortus, Euſtemon quoque
Popularis urbis Atticae, Siculus Cleon.

Et Curtius eum nominat, tamquam malum Poetam, & Alexandri Magni adulatorem, p. 215.

CLEOPATRA.

Huius Κοσμητικὸν citatur a Galeno, Περὶ συνθέσεως φαρμάκων τῶν κατὰ τόπους lib. I. Περὶ τῶν ὑπὸ Κλεοπάτρας γεγραμμένων πρὸς ἀχῶρας ἐν τῷ Κοσμητικῷ. *De illis, quae ab Cleopatra contra capitis ulcera in Scripto de ornando ſcripta ſunt.*

CLEOPHANTVS.

Hic Medicus fuit, laudatque eum, ſed incerto Opere, Plinius lib. XX. cap. V. & libro XXIV. cap. XVI. Cael. Aurelianus de Morb. Acutis lib. II. cap. XXXIX.(b)

CLEOXENVS.

Περὶ Περσῶν. Suidas. Κλεόξενος, καὶ Δημόκλειτος, ἔγραψαν Περὶ Περσῶν. *Cleoxenus, & Democlitus, De Perſis ſcripſerunt.*

CLIADES.

Inter Scriptores Mechanicos numeratur a Vitruvio in Praefat. libri VII. *Non minus (conſcripſerunt) De Machinationibus, uti Cliades, Archytas, Archimedes.* Sed corruptum eſſe nomen omnino adfirmo, legendumque, *uti Diades.* Ita nominatur ab eodem Vitruvio lib. X. cap. XIX. & Herone in Mechanicis capp. XIII. XIV. Vide infra in Diade.

CLIDEMVS.

Citatur incerto Opere ab Etymologici Auctore. Τ' ἧς, ἐπίθετον Διονύσου, ὡς Κλείδημος, ἐπειδὴ ἐπιτελοῦμεν τὰς θυσίας αὐτῷ καθ' ὃν ὁ θεὸς ὗσε χρόνον. Τ' ἧς. *Pluvius, Bacchi epitheton, ut Clidemus, quoniam ſacrificamus ei quo tempore deus pluit.* Puto reſpectum eius Ἐξηγητικὸν, quod Athenaeus laudat lib. IX. Ἰδίως δὲ καλεῖται παρ' Ἀθηναίοις Ἀπόνιμμα, ἐπὶ τῶν εἰς τιμὴν τοῖς νεκροῖς γινομένων, καὶ ἐπὶ τῶν τὰς ἐναγεῖς καθαιρόντων· ὡς καὶ Κλείδημος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐξηγητικῷ. *Proprie autem apud Athenienſes adpellatur ἀπόνιμμα, ablutio, in illis, quae mortuis bonoris cauſa fiebant, & quae luſtrabant ſceleratos, ut Clidemus etiam in inſcripto Explicatorio.* Neque ex alio Opere fuit, quod Suidas profert. Ἄπεδα, τὰ ἰσόπεδα. Κλείδημος. *Plana, aequa. Clidemus.* Opus quoque eius fuit Ἀτθίς. Athenaeus lib. VI. Κλείδημος δ' ἐν τῇ Ἀτθίδι φησὶ, καὶ παράσιτοι δ' ἠρέθησαν τῷ Ἡρακλεῖ. *Clidemus autem in Atthide inquit, verum & paraſiti adſumti ſunt Herculi.* Et lib. XIV. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς Ἀτθίδος Κλείδημος φῦλον ἀποφαίνει μαγείρων ἐχόντων δημιουργικὰς τιμάς. *In libro autem primo Atthidis Clidemus coquorum tribum publicos honores habentium declarat.* Ita recte illic emendat Caſaubonus. Corruptus quoque Heſychii locus. Ἀγαμεμνόνια φρέατα. ἱστοροῦσι τὸν Ἀγαμέμνονα περὶ τὴν Αὐλίδα, καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, φρέατα ὀρύξαι. καὶ Δῆμος δὲ ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῆς Ἀτθίδος. *Agamemnonii putei. Agamemnonem narrant circa Aulidem, & in multis Graeciae locis, puteos fodiſſe. Et Demus au-*

[a] Sic manus Meurſii. Sed hoc ipſum eſt quod poſuit in CLEO *Iacobus Gronovius.*

[b] CLEOSTRATVS Aſtronomus.

autem in duodecimo Atthidis libro. Reſcribendum cenſeo. φ. ὀρύξαι. Κλείδημος δὲ ἐν τ. δ. τ. Α'. Harpocration in Μελανίππειον. Κλείδημος δ' ἐν πρώτῃ Α'τθίδος, ἐν Μελίτῃ αὐτὸ λέγειν εἶναι. *Clidemus autem in primo Atthidis libro, in Melite illud eſſe tradit.* Conſtantinus Them. Occident. II. Καὶ τὴν ὅλως Μακεδονίαν Μακετίαν οἶδεν ὀνομαζομένως Κλείδημος, ἐν πρώτοις Α'τθίδος. *Et totam Macedoniam Macetiam adpellatam eſſe novit Clidemus in primis Atthidis.* Reſpexit Plutarchus Theſeo. Ἰδίως δέπως καὶ περιττῶς ὁ Κλείδημος ἀπήγγειλε περὶ τούτων. *Alio vero modo, & egregio Clidemus de illis pronunciavit.* Et mox. Ἱστορεῖ δὲ Κλείδημος, ἐξακριβῶν τὰ καθέκαστα βουλόμενος. *Narrat autem Clidemus, adcurate inquirere ſingula volens.* Ac laudat rurſum in Themiſtocle, & Ariſtide. Commemorantur quoque Νόστοι, eius ab Athenaeo lib. XIII. Ὡς Κλείδημος ἱστορεῖ ἐν ὀγδόῳ Νόστων. *Sicut Clidemus narrat in octavo Reverſionum libro*: Et Πρωτογονία. Apud eumdem lib. XIV. Μαγείρων καὶ βυτύπων ἐπεῖχον τάξιν, ὡς φησι Κλείδημος ἐν Πρωτογονίας πρώτῳ. *Coquorum, & laniorum ordinem obtinuerunt, ut inquit Clidemus in Primogenitorae libro primo.* Meminit Harpocration in Πυνκί. Κλείδημος δ' ἐν τρίτῳ Πρωτογονείας, Συνήεσάν, φησιν, εἰς τὴν Πύκα ὀνομαθεῖσαν, διὰ τὸ τὴν συνοίκησιν πυκνωμένως εἶναι. *Clidemus autem in tertio Primogenitorae libro, Coierunt, inquit, in locum adpellatum* Πύκα, *quia frequentia eſt habitationum.*

CLINIAS *Tarentinus.*

Incertum quid ſcripſerit. Meminit eius Anonymus in Theologia Arithmetica. Κλεινίας ὁ Ταραντῖνος, Ταῦτα γὰρ ἄρα μένοντα μέν, φησιν, ἀριθμητικὰν, καὶ γεωμετρίαν ἐγέννασεν. *Clinias vero Tarentinus, At enim illa manentia, inquit, arithmeticam, & geometriam, peperit.* Schol. Apollonii lib. II. Κλεινίας δέ φησι καὶ τὸν ναὸν ποτε ἕτως εἰρῆσθαι ἔνναιον, διὰ τὸ ἐνναίειν ἐν αὐτῷ τὰς θεάς. *Clinias vero dixit, templum quoque* ἔνναιον *ita aliquando dictum eſſe, quia in illo habitant dii.*

CLITAGORA.

Poetria fuit. Suidas. Κλειταγόρα, ποιήτρια Λακωνική· ἧς μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι. *Clitagora, poetria Laconica; cuius meminit Ariſtophanes in Danaidibus.*

CLITARCHVS.

Laudat eum incerto Opere Athenaeus lib. XI. Σιλλωδὲ, καὶ Κλείταρχος, τὸς Αἰολεῖς φατιν ἕτω καλεῖν τὸ ποτήριον. *Silenus autem, & Clitarchus, AEolenſes ita adpellare poculum, aiunt.* Arbitror reſpexiſſe eum libros, qui inſcripti Γλῶσσαι. Idem nominat lib. VI. Καλοῦνται δ' οἱ δοῦλοι, ὡς μὲν Κλείταρχος φησὶν ἐν ταῖς Γλώσσαις, ἄζοι καὶ θεράποντες. *Adpellantur autem ſervi, ut quidem Clitarchus in Gloſſis inquit, placentes & colentes.* Laudatque iterum libb. VII. XI. Proclus ad Heſiodi Ἔργων β'. Κλείταρχος δ' ἐν Γλώσσαις, τὸν πολύποδα ὑπὸ Λακεδαιμονίων (φησὶν) ἴελον καλεῖσθαι· *Clitarchus autem in Gloſſis polypodem ab Lacedaemoniis (inquit) ἴελον adpellari.* Inde puto eſſe, quae profert Schol. Theocr. Idyll. II. Θρόνα Θεσσαλοὶ μὲν, τὰ πεποικιλμένα ζῶα· Κύπριοι δὲ, τὰ ἀνθινὰ ἱμάτια· Αἰτωλοὶ δὲ, φάρμακα· ὡς φησι Κλείταρχος. Θρόνα *Theſſali quidem, variegata animalia; Cyprii vero, floridas veſtes; AEtoli vero, pharmaca; ut inquit Clitarchus.* Atque hinc Γλωσσογράφος a quibusdam nuncupatur. Aſpaſius in Ariſtotelis Ethic. lib. IV. cap. VII. Κλείταρχος μὲν ὁ Γλωσσογράφος τὸ σεμνὸν ἀποδέδωκεν. *Clitarchus quidem Gloſſographus manifeſtum reddidit.* Harpocration in Ἐπιβλῆτας. Ὡς δέ φησι Κλείταρχος ὁ Γλωσσογράφος, ποία τις δοκὸς. *Vt vero Clitarchus inquit Gloſſographus, qualis trabs.* Et Λεξικογράφος, ab Etymologici Auctore in Γάργαρος. Οὕτως Ἐπαφρόδιτος ἐν ὑπομνήματι Θ'. Ἰλιάδος, παρατιθέμενος Κλείταρχον Αἰγινήτην Λεξικογράφον. *Ita Epaphroditus in commentario IX. Iliados, adiuncto Clitarcho AEginenſi Lexicographo.* Item quae Ioannes Tzetzes Chil. VII. cap. C.

Γράφων ἕτως ὁ Κλείταρχος Περὶ τῆς τενθρηδόνος,
Ἣ τις ἐστὶ ζωΰφιον παρεμφερὲς μελίσσῃ,
Ὡς εἴπερ περὶ λέοντος ἔγραφε τῦ Νεμέας.
Ita ſcribens Clitarchus De tenthredone.
Quae eſt animalculum ſimile api,
Tamquam ſi de leone ſcripſerit Nemeae.

Et rurſum Chil. X. cap. CCCLXXXVI.

Ἡ τενθρηδὼν ζωΰφιον παρόμοιον μελίσσῃ.
Γράφει ὃ ὁ Κλείταρχος περὶ τῆς τενθρηδόνος,
Τούτων τὴν ἑκατοστὴν εὑρήσεις ἱστορίαν.
Tenthredon animalculum ſimile api.
Scribit autem Clitarchus de tenthredone,
Illorum centeſimam invenies hiſtoriam.

Iſtud quoque Heſychii in Μητέρα. Καὶ ὁ Κλῆρος ὑπὸ Σολέων, ὡς Κλείταρχος. *Et Sors ab Solenſibus, ut Clitarchus.* Aliud etiam eius Opus fuit, Ἱστορίαι περὶ Α'λέξανδρον, Scholiaſt. Apollonii lib. II. Καὶ Κλείταρχος ἐν ταῖς περὶ Α'λέξανδρον Ἱστορίαις. *Et Clitarchus in Hiſtoriis Alexandri.* Athenaeus lib. IV. Περὶ ὧν Κλείταρχος ἐν πρώτῃ τῶν περὶ Α'λέξανδρον Ἱστοριῶν. *De quibus Clitarchus in libro primo Hiſtoriarum Alexandri.* Et lib. XII. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν περὶ Α'λέξανδρον, γήρᾳ τελευτῆσαί φησι Σαρδανάπαλον. *Clitarchus autem in libro quarto Hiſtoriarum Alexandri, ſenio Sardanapalum mortuum eſſe tradit.* Denique lib. XIII. Τὰ ὅμοια ὃ εἴρηκε καὶ Κλείταρχος ἐν ταῖς περὶ Α'λέξανδρον Ἱστορίαις. *Similia vero dixit Clitarchus quoque in Alexandri Hiſtoriis.* Hinc petita ſunt, quae ait alibi eodem libro. Οὗ μέγας Α'λέξανδρος ὑπ' Θαΐδα εἶχε μεθ' ἑαυτῦ τὴν Α'τλικὴν ἑταῖραν, περὶ ἧς φησι Κλείταρχος, ὡς αἰτίας γνωμένης τῦ ἐμπρησθῆναι τὰ ἐν Περσεπόλει βασίλεια. *Magnus autem Alexander Thaidem Atticam meretricem, de qua Clitarchus refert, tamquam quae eſſet cauſa incenſae Perſepolis regiae, ſecum non habuit.* Harpocration in Ὀμηρεύοντας. Ἐπὶ τῶν ἀναπεμφθέντων Λακεδαιμονίων ὁμήρων Α'λεξάνδρῳ. Κλείταρχος δέ φησιν ἐν τῇ πέμπτῃ, εἶναι τὸς δοθέντας, παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων ὁμήρους. *De remiſſis Lacedaemoniis obſidibus ab Alexandro. Clitarchus vero inquit in li-*

in libro quinto, datos eſſe ab Lacedaemoniis obſides. Schol. Ariſtophanis Avibus. Τοῦτο ἐξ ἱστορίας εἴληφε. πᾶσι γὰρ Πέρσαις ἐξῆν ἢ τιάραν φορεῖν, ἀλλ' οὐκ ὀρθήν· ὡς Κλείταρχος ἐν τῇ δεκάτῃ. *Illud ex hiſtoria ſumſit. Omnibus enim Perſis tiaram geſtare licitum erat; ſed non erectam; ut Clitarchus in libro decimo.* Diog. Laertius in Prooemio. Τὸν γοῦν Γυμνοσοφιστὰς καὶ θανάτου καταφρονεῖν φησι Κλείταρχος ἐν τῇ δωδεκάτῃ. *Gymnoſophiſtas igitur mortem quoque contemnere Clitarchus in libro duodecimo inquit.* Clemens Strom. I. Ἀπὸ τούτου ἐπὶ Εὐαίνετον ἄρχοντα, ἐφ' ὃ φασιν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι, ὡς μὲν Φανείας, ἔτη ἑπτακόσια δεκαπέντε· ὡς ὃ Ἔφορος, ἑπτακόσια τριακονταπένθε· ὡς δὲ Τίμαιος, καὶ Κλείταρχος, ὀκτακόσια εἴκοσι. *Ab hoc ad Evaenetum archontem, cuius tempore Alexandrum dicunt in Aſiam traiecisse, ut quidem Phanias, anni ſeptingenti quindecim; ut vero Ephorus, ſeptingenti triginta quinque; ut vero Timaeus, & Clitarchus, octingenti viginti.* Neque aliud etiam Opus in animo habuit Plutarchus in Themiſtocle, & Alexandro.

CLITODEMVS.

Etymologici Auctor in ἐπὶ Παλλαδίῳ. Κλειτόδημός φησιν, ὅτι Ἀγαμέμνονος σὺν τῷ Παλλαδίῳ προσενεχθέντος Ἀθήναζε, Δημοφῶντα ἁρπάσαι τὸ Παλλάδιον. *Clitodemus inquit, Agamemnone cum Palladio Athenas adpulſo, Demophontem Palladium rapuiſſe.* Opus eius reſpexit Ἀτθὶς inſcriptum. Laudat id diſerte Heſychius in Βῶς ἕβδομος. Ὅτι δὲ πέμμα ἐστὶ καὶ τῆς Σελήνης ἱερὸν, Κλειτόδημος ἐν Ἀτθίδι φησί. *Libum vero etiam Lunae ſacrum eſſe, Clitodemus in Attbide inquit.* Antiquiſſimus autem eorum omnium fuit, qui de rebus Atticis ſcripſerunt. Pauſanias auctor eſt in Phocicis. Κλειτόδημος δὲ ὁπόσοι τὰ Ἀθηναίων ἐπιχώρια ἔγραψαν ὁ ἀρχαιότατος, ἔτος ἐν τῷ λόγῳ φησὶ τῷ Ἀττικῷ. *Clitodemus autem omnium, qui Res Atticas ſcripſerunt, antiquiſſimus fuit, hic in oratione Attica dicit.* Et mox iterum eius meminit. Ἀθηναίοις μὲν δὴ καὶ ἄλλα σημεῖα μὴ ἐκπλεῦσαι σφᾶς ἀπαγορεύοντα εἰς Σικελίαν διηγήσατο ὁ Κλειτόδημος. *Athenienſibus quidem ſane & alia ſigna eos deterrentia, quominus in Siciliam enavigarent, Clitodemus expoſuit.* Eius vero Operis pars fuiſſe videtur, Περὶ τῶν δήμων τῆς Ἀττικῆς. Obſervo alibi apud Heſychium. Προοικίαι, παρὰ Κλειτοδήμῳ ἐν ἴσῳ τῷ δήμῳ· *Veſtibula domorum, apud Clitodemum in aequali populo.* Sed corruptus iſte locus, & reſtituendum exiſtimo, Ἐν Οἴῳ τῷ δήμῳ, *In Oeo populo.*

CLITOMACHVS.

Athenaeus lib. IX. Κλειτόμαχος γοῦν ὁ Καρχηδόνιος, ἀδενὸς δεύτερος τῶν ἀπὸ τῆς νέας Ἀκαδημίας κατὰ τὴν θεωρίαν ὤν, Θηβαῖόν τινα ἀθλητὴν ὑπερβαλεῖν ἰσχύι φησὶ τοὺς καθ' ἑαυτόν. *Clitomachus igitur Carthaginienſis, nulli ex nova Academia rebus examinandis ſecundus, Thebanum quemdam athletam ſuperaſſe viribus ſuae aetatis homines inquit.* Scripſiſſe eum libros ſupra cccc. teſtatur Diogenes Laertius in eius Vita extremo lib. IV. Οἱ δὲ εἰς τοσοῦτον ἤλασεν ἐπιμελείας, ὥστε ὑπὲρ τὰ τετρακόσια βιβλία συνέγραψε. *Ad tantum vero ſtudii proiectus eſt, ut ſuper quadringentos libros conſcripſerit.* Ex his nullum temere laudari invenias, niſi Περὶ τῶν αἱρέσεων. Eius meminit idem Diogenes in Ariſtippo lib. II. Μελέαγρος δ' ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ δοξῶν, καὶ Κλειτόμαχος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τῶν αἱρέσεων, φασὶν αὐτοὺς ἄχρησθαι ἡγεῖσθαι τό, τε φυσικὸν μέρος καὶ τὸ διαλεκτικόν. *Meleager autem in libro ſecundo De opinionibus, & Clitomachus in libro primo De ſectis, illos dicunt inutiles arbitratos eſse & phyſicam & dialecticam. De ſuſtinendis adſenſionibus,* libros IV. ſcripſiſſe teſtatur Cicero Acad. Quaeſt. lib. IV. *A Clitomacho ſumam, qui uſque ad ſenectutem cum Carneade fuit; homo & acutus, ut Poenus, & valde ſtudioſus ac diligens: & quatuor eius libri ſunt,* DE SVSTINENDIS ADSENSIONIBVS. Scripſitque id Opus ad C. Lucilium Poetam. Cicero mox ibidem. *Accipe, quemadmodum ea dicantur a Clitomacho, in eo libro, quem ad C. Lucilium ſcripſit, poetam.* Intelligere autem eum hoc Opus, ſatis patet ex ſequentibus, ubi, quum quaedam inde verba protuliſſet, ſtatim addit. *Quae quum expoſuiſſet, adiungit, dupliciter dici,* ADSENSVS SVSTINERE *ſapientem.* Scripſit quoque *Conſolationem* ad captos cives ſuos. Idem Cicero repraeſentat Tuſc. Quaeſt. lib. III. *Legimus librum Clitomachi; quem ille, everſa Carthagine, miſit* CONSOLANDI *cauſa ad captivos cives ſuos.* Citat quaedam eius, ſed incerti Operis, Stob. Serm. XCVI. CIII.

CLITONYMVS.

Ἰταλικά. Plutarchus in Parallelis. Λιμῷ διέφθειρε, καὶ ἄταφον ἔρριψεν. ὡς Κλειτώνυμος ἐν * Ἰταλικῶν. *Fame interfecit, & inſepultum proiecit: ut Clitonymus in libro * Italicarum Rerum.* Eiusdem Συβαριτικὰ laudat idem mox in iisdem Parallelis. Τῶν δὲ δένδρων σεισθέντων, οἱ κύνες ἐπιδραμόντες διέσπασαν. ὡς Κλειτώνυμος ἐν δευτέρῳ Συβαριτικῶν. *Arboribus vero concuſſis, canes accurrentes dilacerarunt: ut Clitonymus in libro ſecundo Rerum Sybariticarum.* Item Τραγικὰ commemorantur ab eodem lib. de Flum. Ἱστορεῖ Κλειτώνυμος ἐν τῷ γ'. Τραγικῶν. *Narrat Clitonymus in libro* III. *Rerum Tragicarum.*

CLITOPHON.

Scholiaſtes Homeri ad Iliad. ύ. Ἡ ἱστορία παρὰ Κλειτοφῶντι. *Hiſtoria apud Clitophontem.* Scripſit Κτίσεις. Plutarchus de Flum. Ἱστορεῖ Κλειτοφῶν ἐν ιγ'. Κτίσεων. *Narrat Clitophon in libro* XIII. *Originum.* Sic Ἰνδικὰ citat idem poſtea in fine iſtius Operis. Καθὼς ἱστορεῖ Κλειτοφῶν ὁ Ῥόδιος ἐν ί. Ἰνδικῶν. *Sicut narrat Clitophon Rhodius in libro* X. *Rerum Indicarum.* Et Stobaeus Serm. XCVIII. Qui etiam Ἰταλικὰ eius laudat Serm. X. Γαλατικὰ commemorat Plutarchus in Parallelis.

Παν-

Digitized by Google

Ποιησάντων ἢ, ὑπὸ τῆς δαψιλείας τῶ χρυσῶ ζῶσα κατεχώθη. καθάπερ ἱστορεῖ Κλειτοφῶν ἐν πρώτῳ Γαλατικῶν. *Illis autem facientibus, prae auri abundantia viva obruta est: sicut narrat Clitophon in libro primo Rerum Gallicarum.*

CLITVS.

Περὶ Μιλήτου. Athenaeus lib. XII. Κλεῖτος ὁ Ἀριστοτελικὸς ἐν τοῖς Περὶ Μιλήτου, Πολυκράτη φησὶ τὸν Σάμιον τύραννον ὑπὸ τρυφῆς τὰ πανταχόθεν συνάγειν. *Clitus autem Aristotelicus in libris De Mileto, Polycratem inquit Samium tyrannum ob luxuriam illi undiquaque collegisse.* Iterum lib. XIV. Κλεῖτος ὁ Μιλήσιος, Ἀριστοτέλους ἢ μαθητὴς, ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ Μιλήτου γράφει περὶ αὐτῶν ὕστως. *Clitus Milesius, Aristotelis autem discipulus, in libro primo De Mileto ita de illis scribit.* Non recte illic scribitur, Κλύτος.

CLODIVS.

Ἔλεγχος χρόνων. Plutarchus in principio Numae. Ἀλλὰ καὶ Κλώδιός τις ἐν Ἐλέγχῳ χρόνων (οὕτω γάρ πως ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον) ἰσχυρίζεται τὰς μὲν ἀρχαίας ἐκείνας ἀναγραφὰς ἐν τοῖς Κελτικοῖς πάθεσι τῆς πόλεως ἠφανίσθαι. *Sed etiam aliquis Clodius in Indice temporum (ita enim liber inscriptus est) antiquos illos commentarios in Gallicis urbis calamitatibus periisse adfirmat.* Laudat Clodii Neapolitani librum Πρὸς τὰς ἀπεχομένους τῶν σαρκῶν, Porphyrius Περὶ ἀποχῆς lib. I. Καὶ Κλώδιός τις Νεαπολίτης πρὸς τὰς ἀπεχομένους τῶν σαρκῶν βιβλίον καλεσβάλλετο. *Et Clodius quidam Neapolitanus contra abstinentes carnibus librum edidit.* Citatque mox iterum eodem libro. Τοιαῦτα μὲν καὶ τὰ παρὰ Κλωδίῳ, καὶ Ἡρακλείδῃ τῷ Ποντικῷ, Ἑρμάχῳ τε τῷ Ἐπικουρείῳ. *Talia quidem apud Clodium, & Heraclidem Ponticum, Hermachumque Epicureum.* Praenomen illi Sextus, scripsitque Graece, Περὶ θεῶν. Arnobius lib. V. *Faunam igitur Fatuam, Bona quae dicitur Dea, transeamus; quam myrteis caesam virgis, quod marito nesciente seriam meri ebiberit plenam, Sextus Clodius indicat sexto* De diis *Graeco.* Hoc ipsum Opus respexit Lactantius lib. I. capit. XXII. ubi de eadem Bona dea agit. *Sextus Clodius in eo libro, quem Graece scripsit, refert Fauni hanc uxorem fuisse.*

CLONAS.

Ἐλεγεῖα, & Ἔπη. Plutarchus lib. de Musica. Ὁμοίως ᾧ Τερπάνδρῳ Κλονᾶν, τὸν πρῶτον συστήσαμενον αὐλῳδικοὺς νόμους, καὶ τὰ προσῴδια, Ἐλεγείων τε καὶ Ἐπῶν ποιητὴν γεγονέναι. *Similem vero Terpandro Clonam, qui primus tibicinum nomos & accentus instituit, Elegiacum & Epicum poetam fuisse.* Et occurrit eius mentio illic pluries.

CNOSSVS.

Γεωγραφικά. Scholiastes Apollonii lib. IV. Λέων ἐν πρώτῳ τῶν Πρὸς τὴν μητέρα, καὶ Κνωσσὸς ἐν πρώτῳ Γεωγραφικῶν τῆς Ἀσίας, πάντων ἀρχαιοτάτους Αἰγυπτίους φασί. *Leo in libro primo Ad matrem, & Cnossus in libro primo Rerum Geographicarum Asiae, omnium antiquissimos AEgyptios inquiunt.* [a]

COLOTES.

Scripsit ad Ptolemaeum regem, Περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων δόγματα οὐδὲ ζῆν ἔστιν. Adversus id Opus scripsit Plutarchus librum singularem, qui hodie exstat; ex eiusque principio istud discimus. Ita enim habet. Κολώτης, ὃν Ἐπίκουρος εἰώθει Κολωτάραν, ὑποκορίζεσθαι, καὶ Κολωτάριον, ὦ Σατορνῖνε, βιβλίον ἐξέδωκεν, ἐπιγράψας, Περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων δόγματα οὐδὲ ζῆν ἔστιν. ἐκεῖνο μὲν οὖν Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ προσπεφώνηται. *Colotes, quem Epicurus solet Colotaran per diminutivum compellare, & Colotarium, Saturnine, librum edidit, inscribens, Non posse vivere secundum aliorum philosophorum opiniones. Itaque hic quidem Ptolemaeo regi dedicatus est.* [b]

CONIADES.

De vini adparatu scripsisse eum tradit Plinius lib. XIV. cap. XIX. *Verum & de adparatu Vini dixisse conveniat, cum Graeci privatim ea praecepta condiderint, artemque fecerint, sicut Eupbronius, & Aristomachus, & Coniades.*

CONON *Grammaticus.*

Ἡράκλεια. Scholiastes Apollonii lib. I. Κόνων δὲ ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ φησὶν, ὅτι Αἰγαίων καταγωνισθεὶς ὑπὸ Ποσειδῶνος, καταποντίσθη εἰς τὸ νυνὶ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀπολλωνίου ἠρῖον Αἰγαίωνος. *Conon vero in Heraclea inquit, AEgaeonem ab Neptuno certamine victum, submersum esse in nunc dictum ab Apollonio monumentum AEgaeonis.* Περὶ τῆς Νησιάδος. Idem Scholiastes ibidem. Περὶ δὲ τῆς κλήσεως τοῦ Αἰγαίου πελάγους (ὁ αὐτὸς Κόνων) ἐν μὲν τῷ τρίτῳ Περὶ τῆς Νησιάδος φησιν ἐν τούτοις. *De adpellatione AEgaei maris (ipse Conon) in libro quidem tertio De Nesiade in his dicit.* Eius Διηγήσεις, & earum Excerpta, habemus apud Photium in Bibliotheca. Alius ab hoe fuit,

CONON *Samius, Mathematicus.*

Cuius meminerunt plurimi. Hyginus in Poet. Astronom. *Sunt aliae septem stellae ad caudam Leonis in triangulo collocatae, quas crines Berenices esse Conon Samius mathematicus, & Callimachus dicit.* Propertius lib. IV. eleg. I.

Me creat Archytae soboles, Babylonius Horos;
Horos, & a proavo ducta Canone domus.

Catullus de Coma Berenices.

Idem me ille Conon caelesti numine vidit,
E Bereniceo vertice caesariem.

Quod

[a] CODRATION Sophista CXL.

[b] COLVTHVS Lycopolites Poeta CCCCXVC.

Digitized by Google

Quod Graece prius Callimachus dixerat. Η'δὲ Κόνων μ' ἔβλεψεν ἐν ἠέρι τῆς Βερονίκης Βόστρυχον, ὃν κείνη πᾶσιν ἔθηκε θεοῖς.

Theon in Comment. ad Aratum. Κόνων ὁ μαθηματικὸς, Πτολεμαίῳ χαριζόμενος, Βερονίκης πλόκαμον ἐξ αὐτῆ κατηστέρισε. *Conon vero mathematicus, Ptolemaeo gratum faciens, Beronices comam ex eo in stellarum numerum retulit.* Archimedes in Praefatione libri Περὶ ἑλίκων ad Dositheum. Τῶν ποτὲ Κόνωνα ἀποσταλέντων θεωρημάτων, ὑπὲρ ὧν ἀεὶ τὰς ἀποδείξεις ἐπιστέλλεις μοι γράψαι, &c. *Missarum ad Cononem contemplationum, ad quas semper demonstrationes me iubes scribere, &c.* Mox de Scriptis eius subiungit, quae designat potius, quam nominat. Ποῖα γὰρ τῶν ἐν γεωμετρίᾳ θεωρημάτων ἐκ εὐμέθοδα ἐν ἀρχῇ φανέντα χρόνῳ τὴν ἐξεργασίαν λαμβάνοντι; Κόνων μὲν οὐκ ἱκανὸν λαβὼν εἰς τὰν μάσευσιν αὐτῶν χρόνον μετάλλαξεν τὸν βίον, καὶ ἄδηλα ἐποίησεν. καὶ ταῦτα πάντα εὑρὼν, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐξευρὼν, καὶ ἐπὶ τὸ προάγαγε γεωμετρίαν. ἐπισάμεθα γὰρ ὑπάρξασαν αὐτῷ σύνεσιν ἐς τὰν τυχοῦσαν περὶ τὸ μάθημα, καὶ φιλοπονίαν ὑπερβάλλουσαν. *Quales enim in geometria contemplationes in initio non commoda via procedere visae tempore perfectionem accipiunt? Conon quidem non satis temporis ad illarum inquisitionem nactus vitam commutavit, & incertas reliquit. Et illa omnia quum invenisset, & alia multa excogitavisset, etiam ad id geometriam adduxit. Novimus enim perspicaciam eius, quam habebat, non vulgarem circa doctrinam, & laboris excellentem amorem.* Meminitque eius iterum ad eumdem Dositheum in Praefatione libri cui titulus, Τετραγωνισμὸς παραβολῆς. Pappus Collect. Mathem. lib. IV. *Theorema de helica, seu linea spirali, in plano describenda, proposuit quidem Conon Samius Geometra: Archimedes vero admirabili quadam adgressione demonstravit.* Apollonius Pergaeus Comic. lib. IV. *Ex his quod primo loco dictum est, Conon Samius ad Thrasideum scribens explicavit, non recte in demonstrationibus versatus.* (a)

CORAX *Rhetor*.

Inter antiquissimos Artis Rhetoricae Scriptores recensetur a Quintiliano lib. III. capit. I. *Artium autem scriptores antiquissimi Corax, & Tisias, Siculi: quos insequutus est vir eiusdem insulae, Gorgias Leontinus.* Suidas. Κόραξ, εἶδος ὀρνέου· καὶ ὁ ῥήτωρ, ὁ τῆς ῥητορικῆς εὑρετής. *Corax, avis species; & rhetor, artis rhetoricae inventor.* Scholiastes Hermogenis in Prolegomenis. Μετὰ θάνατον Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος ἐφεῦρεν ὁ Κόραξ τὴν ῥητορικήν. *Post mortem Gelonis, & Hieronis, Corax artem rhetoricam invenit.*

CORINNA.

Incerto Opere laudatur ab Athenaeo lib. IV. Εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ Καρία Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὡς παρὰ Κορίννῃ καὶ Βακχυλίδῃ ἐστὶν εὑρεῖν. *Nisi etiam Caria Phoenice adpellabatur, ut apud Corinnam & Bacchyliden invenitur.* Et lib. VII. Poemation commemorat, de quo tamen dubitaretur, an ipsius esset. Κορινά τε, ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸ εἰς αὐτὴν ἀναφερόμενον Ποιημάτιον. *Corinnaque, aut qui fecit Poematium, quod huic adscribitur.* Schol. Apollonii lib. III. Κόρινναν δὲ τὸν Ὤγυγον Βοιωτοῦ υἱὸν εἶπεν. *Corinna autem Ogygum Boeoti filium dixit.* Hesychius. Τόνθων, παρὰ Κορίννῃ ἐπὶ νωτιαίου κρέως τὸ ὄνομα. *Tonthon, apud Corinnam de carne tergi nomen.* Statius in Epicedio patris.

> —— *tu pandere doctus*
> *Carmina Battiadae, latebrasque Lycophronis atri,*
> *Sophronaque implicitum, tenuisque arcana Corinnae.*

Propertius lib. II. eleg. III.

> *Et sua quum antiquae componit scripta Corinnae,*
> *Carminaque Erinnes non putat aequa suis.*

De Scriptis eius Suidas. Ἔγραψε βιβλία πέντε, καὶ Ἐπιγράμματα, καὶ Νόμους λυρικούς. *Scripsit libros quinque, & Epigrammata, & Cantilenas lyricas.* Scripsit inter cetera libros V. Ex his quintum citat Hephaestion. Εἰσὶ μέντοι καὶ ἐν ἕκτῳ, ὡς παρὰ Κορίννῃ ἐν τῷ πέμπτῳ. *Est porro etiam in versu, ut apud Corinnam, in libro quinto.* Et ἑτεροῖα laudat Antoninus Liberalis in libro Μεταμορφ. Ἱστορεῖ Νίκανδρος Ἑτεροιουμένων δ'. καὶ Κόριννα Ἑτεροίων α. *Narrat Nicander in libro Mutatorum IV. & Corinna Diversorum I.* Eius Ἄσματα nominat Pausanias in Boeoticis. Κορίννης δὲ, ἢ μόνη δὲ ἐν Τανάγρᾳ Ἄσματα ἐποίησε, ταύτης ἐστὶ μνῆμα ἐν περιφανεῖ τῆς πόλεως. *Corinnae vero, quae sola in Tanagra Cantilenas composuit, huius & monumentum in conspicuo urbis loco.* Item speciatim, εἰς Ποίμανδρον. Ποίμανδρον δὲ γυναῖκά φασιν ἀσχεθῆς Τανάγραν θυγατέρα Αἰόλου· Κορίννῃ δὲ ἔστιν ἐς αὐτὴν πεποιημένα, Ἀσωπῦ παῖδα εἶναι. *Poemandrum vero dicunt uxorem duxisse Tanagram AEoli filiam. Corinna vero in eam composuit tamquam Asopi filiam.* Sed Corinnae tres fuerunt. Prima,

CORINNA *Thebana*, sive *Tanagraea*, I.

De ea Suidas. Κόρινα, λυρική. ἐνίκησε ϛ πεντάκις. Ἀχελοδώρου, καὶ Προκρατίας. Θηβαία, ἢ Ταναγραία. μαθήτρια Μύρτιδος. ἐπωνόμαζο δὲ Μοῦσα λυρική. Ἐνίκησε ϛ πεντάκις, ὡς λόγος, Πίνδαρον. ἔγραψε βιβλία πέντε, καὶ Ἐπιγράμματα, καὶ Νόμους λυρικούς. *Corinna, lyrica: vicit autem quinquies. Achelodori, & Procratiae filia. Thebana, seu Tanagraea. Myrtidis discipula. Cognominabatur autem Musca lyrica. Vicit autem quinquies (ut ferunt) Pindarum. Scripsit libros quinque, & Epigrammata, & Cantilenas lyricas.* Altera,

[a] Connvs Musicus.
Conon Historicus.
Constantinvs Acropolita Theologus.
Constantinvs Harmenopulus Iurisconsultus.

Constantinvs Lichudes Episcopus CP. MLVIII.
Constantinvs Manasses Poeta Historicus MCL.
Constantinvs Meliteniota Theologus MCCLXXVI.
Constantinvs Porphyrogenneta Imperator Historicus DCCCXI.

Digitized by Google

CORINNA *Theſpia*, ſive *Corinthia*.

De ea idem Suidas. Κόριννα, Θεσπία, λυρική. οἱ δὲ, Κορινθίαν εἰρήκασι. (ἔγραψε) Νόμους λυρικούς. *Corinna, Theſpia, lyrica. Alii vero Corinthiam dixerunt. (Scripſit) cantilenas lyricas.* Tertia,

CORINNA *Thebana* II.

Suidas. Κόριννα, νεωτέρα, Θηβαία, λυρική. ἡ καὶ Μυῖα κληθεῖσα. *Corinna, iunior, Thebana, lyrica; quae etiam Muſca adpellata eſt.*

CORINNVS.

Scholiaſtes Nicandri Theriacis. Κόριννος δὲ εὐσεβέστατον αὐτὸν λέγει. *Corinnus autem maxime pium illum dicit.* Erat hic Ilienſis, poeta. Eiuſque Poemata, Ἰλιάς, & Περὶ τοῦ Δαρδάνου πρὸς Παφλαγόνας πολέμου. Suidas. Κόριννος, Ἰλιεὺς, ἐποποιὸς, τῶν πρὸ Ὁμήρου, ὡς τισιν ἔδοξεν. καὶ πρῶτος γράψας τὴν Ἰλιάδα, ἔτι τῶν Τρωϊκῶν συνισαμένων· ἦν δὲ Παλαμήδους μαθητὴς, καὶ ἔγραψε τοῖς ὑπὸ Παλαμήδους εὑρεθεῖσι Δωρικοῖς γράμμασιν. ἔγραψε καὶ τὰ Δαρδάνου πρὸς Παφλαγόνας πόλεμον. ὡς ἐκ τούτου λαβεῖν καὶ τὴν ποιήσεως πᾶσαν ὑπόθεσιν Ὅμηρον, καὶ ἐντάξαι τοῖς αὐτοῦ βιβλίοις. *Corinnus, Ilienſis, epicus, ex iis, qui ante Homerum, ut quibusdam viſum eſt. Et primus Iliada ſcripſit, Troia adhuc ſtante. Erat autem Palamedis diſcipulus, & ſcripſit ab Palamede inventis Doricis litteris. Scripſit etiam Dardani adverſus Paphlagones bellum: ut ex illo totam poeſeos materiam ſumſerit Homerus, & ſuis libris inſeruerit.*

CORNELIANVS.

Ex eius contra Beronicen libro hoc fragmentum citat Stobaeus Serm. IV. Ἀλλ' ὅμως τὰ μεγάλα ταῦτα καὶ δεινὰ ὁμολογεῖ κοίθη καθ' αὑτῆς. τοῦτο γὰρ αὐτῶν καὶ μόνον τῇ προαιρέσει πρόσεσιν ἀγαθὸν, ὅπερ ἐστὶ μέγιστον τῶν κακῶν, ὅτι περὶ ὧν πράττουσι κακῶς, καὶ παῤῥησιάζονται. *Attamen magna illa & gravia fatebatur Coete de ſe ipſa. Id enim illorum ſententiae & ſolum adeſt bonum, quod maximum eſt malorum, quod quae male faciunt, de iis quoque libere pronuncient.*

CORNVTVS.

Suidas. Κορνοῦτος, Λεπτίτης, φιλόσοφος· ἡ δὲ Λεπτὶς, Λιβύης. γεγονὼς ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Νέρωνος, καὶ πρὸ αὐτοῦ, ἀναιρεθεὶς σὺν τῷ Μουσωνίῳ. ἔγραψε δὲ πολλὰ φιλόσοφά τε καὶ ῥητορικά. *Cornutus, Leptinenſis, philoſophus; Leptis autem, Libyae urbs. Vixit Romae tempore Neronis, & ante eum, occiſus cum Muſonio. Scripſit autem multa & philoſophica, & rhetorica.* Ecce, ſcripſiſſe eum ait multa φιλόσοφά τε καὶ ῥητορικά. Et laudantur eius Ῥητορικαὶ τέχναι; item, Ἡ πρὸς Ἀθηνόδωρον γραφὴ, a Porphyrio in Categorias. Κορνοῦτός τε ἐν ταῖς Ῥητορικαῖς Τέχναις, ἐν τῇ πρὸς Ἀθηνόδωρον γραφῇ. *Cornutuſque in Rhetoricis Artibus, in ſcripto ad Athenodorum.* Simplicius in Categorias. Καὶ Κορνοῦτος ὃν ἐν οἷς πρὸς Ἀθηνόδωρον καὶ Ἀριστοτέλους ἐπέγραψε. *Verum etiam Cornutus in libris ad Athenodorum & Ariſtotelem ſcripſit.* Citat eum e Philoſophico aliquo Opere Stobaeus in Eclogis Phyſicis. Eius Ἑλληνικὴ Θεολογία exſtat, laudaturque a Theodoreto de Provid. libros II. & Etymologici Auctore in Ζεύς. (a)

COSMES.

Αἰγυπτιακά. Schol. Apollonii lib. IV. Κόσμης δ' ἐν πρώτῳ Αἰγυπτιακῶν, καὶ Λέων ἐν πρώτῳ τῶν Πρὸς τὴν μητέρα, καὶ Κνωσσὸς ἐν πρώτῳ Γεωγραφικῶν τῆς Ἀσίας, πάντων ἀρχαιοτάτους. *Coſmes autem in libro primo Rerum AEgyptiacarum, & Leon in libro primo Ad matrem, & Cnoßus in libro primo Rerum Geographicarum Aſiae, omnium antiquiſſimos.*

CRANTOR.

Eius Ὑπομνήματα commemorat Diogenes Laertius in eius Vita lib. IV. Κατέλιτεν Ὑπομνήματα εἰς μυριάδας στίχων τρεῖς. *Commentaria reliquit ad verſuum triginta millia.* Etiam Ποιήματα quidam ipſi tribuebant. Diogenes loco citato. Λέγεται δὲ καὶ Ποιήματα γράψαι, καὶ ἐν τῇ πατρίδι ἐπὶ τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερῷ σφραγισάμενον αὐτὰ θεῖναι. *Verum etiam Poemata ſcripſiſſe dicitur, & in patria Minervae in ſacrario obſignata illa poſuiſſe.* In primis vero in exiſtimatione fuit eius Opus Περὶ πένθους. Diogenes ibidem. Θαυμάζεται δὲ αὐτοῦ μάλιστα τὸν βιβλίον Περὶ πένθους. *Admirabilis autem eius potiſſimum eſt liber De luctu.* Primus quoque in Platonem Commentaria ſcripſit. Proclus in Timaeum lib. I. Τὸν περὶ τῶν Ἀτλαντίδων σύμπαντα τοῦτον λόγον οἱ μὲν ἱστορίαν ψιλὴν εἶναί φασιν, ὥσπερ ὁ πρῶτος τοῦ Πλάτωνος ἐξηγητὴς Κράντωρ. *Totum de Atlantidis ſermonem illum alii quidem hiſtoriam eſſe nudam dicunt, ut primus Platonis commentator Crantor.*

CRATERVS.

Scripſit Περὶ ψηφισμάτων. Harpocration in Ἀνδρόν. Κρατερὸς ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν Ψηφισμάτων, τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα, τὸ περὶ τοῦ Ἀντιφῶντος τοῦ ῥήτορος. *Craterus in libro nono Decretorum, illum, qui ſcripſit decretum de Antipbonte rhetore.* Ad quem locum quaecumque doctiſſimo Mauſſaco notata, mihi omnia, antequam ſua ille vulgaſſet, obſervata, vere adfirmare poſſum; & nunc eo Lectorem remitto. Hoc tantum addam, citari etiam Craterum noſtrum, ſed non nominato Opere ab Ariſtophanis Scholiaſte Avibus, & Zenobio Cent. II. Proverb. XXVIII.

CRATES.

Citatur inter Rei Ruſticae Scriptores a Var-

[a] Cosmas Ieroſolymitanus Poeta DCCXXX. Cosmas Indopleuſtes Theologus DLXXVI. Cosmas Veſtitor Hiſtoricus.

Digitized by Google

Varrone, & Columella de R. R. lib. I. capit. I. Sed de patria eius incertum est; quandoquidem plures eo nomine exstiterunt, patria, aut professione, distincti. In his,

CRATES *Epigrammatarius*.

Eius meminit Diogenes libro citato in Catalogo Cratetum. Ε"νατος (Κράτης) Ε'πιγραμμάτων ποιητής. *Nonus* (*Crates*) *Epigrammatum poeta*.

CRATES *Geometra*.

Hic scripsit Γεωμετρικά. Diogenes ibidem. Ο"γδοος (Κράτης) Γεωμετρικὰ γεγραφώς. *Octavus* (*Crates*) *Geometrica scripsit*.

CRATES *Mallotes, Grammaticus, & Philosophus*.

Suidas de eo. Κράτης, Τιμοκράτους, Μαλλώτης, φιλόσοφος Στωϊκός. ὃς ἐπεκλήθη Ο'μηρικὸς, ἢ Κριτικὸς, διὰ τὴν περὶ τὰς γραμματικὰς ἢ ποιητικὰς λόγους αὐτῷ ἐπίσασιν. σύγχρονος Α'ριστάρχῳ τῷ Γραμματικῷ, ἐπὶ τῷ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορος. συνέταξε Διόρθωσιν Ι'λιάδος ἢ Ο'δυσσείας, ἐν βιβλίοις ϑ'. ἢ ἄλλα. *Crates, Timocratis filius, Mallotes, philosophus Stoicus. Qui cognominatus est Homericus, & Criticus, propter scientiam eius in grammaticis & poeticis studiis. AEqualis Aristarchi Grammatici, Ptolemaei Philometoris tempore. Composuit Emendationem Iliadis, & Odysseae, in libris* IX. *& alia*. Nominat eum incerto Opere Plinius lib. IV. cap. XII. Scripta eius, ut in citatis Suidae verbis est videre, Διόρθωσις Ι'λιάδος ἢ Ο'δυσσείας, aliaque. Et Menander Rhetor Κύκλια laudat, cap. Πῶς δεῖ ἀπὸ ἐπιτηδεύσεων τὰς πόλεις ἐγκωμιάζειν. Verba eius corrupta leviter ita restituo, Εἰ μὲν τυραννευμένη, ὡς βασιλευομένῳ ἐπαινεῖν, ὡς ἐν τοῖς Κυκλίοις ὁ Κράτης πεποίηκεν. *Siquidem tyrannide oppressa est, tamquam regi subiectam laudare, ut in Cycliis Crates fecit*. Hodie editur, ἐν τοῖς Κυκλείοις. Citatur quoque Crates aliquis, patria pariter librisque incertis, Harpocrationi in προκώνια, Scholiastae Euripidis ad Phoenissas, Solino cap. XVII. Scholiastae Homeri ad Iliad. λ'. Pindari ad Pyth. ode III. & Nem. ode II. Clementi Strom. I. Hesychio in ἐνώπια, aliis.

CRATES *Musicus*.

Hic antiquissimus omnium, Olympi discipulus, Plutarchus de Musica. Α"λλοι δὲ Κράτητος εἶναί φατι τὸν πολυκέφαλον νόμον, χρυσμένου μαθητοῦ Ο'λύμπου. *Alii vero multorum capitum nomum Cratetis esse dicunt, qui fuit discipulus Olympi*. Citat eius Μουσικὰ, & insigne ex his Fragmentum Iulianus Orat. VII. pag. 397.

CRATES *Pergamenus*.

Laudat eum, non expresso Operis titulo, Plinius lib. VII. cap. II. *Crates Pergamenus*

A *in Hellesponto circa Parium genus hominum fuisse tradit, quos Ophiogenes vocat, serpentum ictus contactu levare solitos.*

CRATES *Peripateticus*.

Meminit eius Diogenes in Cratete Atheniensi lib. IV. de Scriptis autem nihil constat.

CRATES *Tarsensis, Academicus*.

B Meminit huius quoque Diogenes loco citato. Neque de huius item scriptis quidquam nobis exploratum.

CRATES *Thebanus Cynicus*.

Huius Vitam describit Diogenes lib. VI. Vide illic.

CRATES *Trallianus, Rhetor*.

C Huius quoque mentio est apud Diogenem in Cratete Atheniensi lib. IV.[a]

CRATEVAS.

Laudat eum sine ullo Operis nomine Plinius lib. XXV. cap. VI. *Ipsi Mithridati Crateuas adscripsit unam, Mitridation vocatam*. Schol. Nicandri ad Theriaca. Δύο εἴδη εἰσὶ Χαμαιλέων. ὁ μὲν λευκὸς· ὁ δὲ μέλας· ὃν ποικίλον τινὲς φασι, διὰ τὸ μέλαν, ὡς Κρατεύας. D *Duae sunt Chamaeleontis species; albus quidem alius; alius vero niger; quem varium quidam dicunt, propter nigredinem, ut Crateuas*. Et ad Alexipharmaca. Καλεῖται δέ φησιν ὁ Κρατεύας ἡ βρυωνία ὑπὸ μέν τινων σαφύλιον. *Adpellatur autem inquit Crateuas vitis alba ab aliquibus, quidem* σαφύλιον. Scholiast. Theocriti Idyllio II. Κρατεύας φησὶ τὸ φυτὸν ἔχειν καρπὸν ὡς σικύου ἀγρίου. *Crateuas inquit plantam habere fructum, ut cucumeris agrestis*. Galenus in Praefatione E Glossarum Hippocratis. Α"περ ὁ Διοσκουρίδης οὐκ αἰδεῖται μεταγράφων ἐκ τῶν Νίγρου τε καὶ Παμφίλου, καὶ Διοσκουρίδου τοῦ Α'ναζαρβέως, καὶ πρὸ τούτων Κρατεύα τε καὶ Θεοφράστου. *Quae Dioscoridem non pudet describere, & ex Nigri, & Pamphili, & Dioscoridis Anazarbensis, & ante illos & Crateuae, & Theophrasti libris*. Scripsit autem Περὶ ὕλης. Observare est apud Galenum. Περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως lib. VI. Ταῦτά τε ἐν ἀναγινώσκειν χρὴ, τὸν ἔμπειρον γενέσθαι τῆς ὕλης βουλόμενον, ἔτι τε πρὸς τούτοις, τὰ F Η'ρακλείδου τοῦ Ταραντίνου, καὶ Κρατεύα, καὶ Μαντείου. *Illaque igitur legere oportet, materia peritum fieri volentem, & adhuc praeterea, & IX. Heraclidae Tarentini, & Crateuae, & Mantiae libros*. Et Θηριακὰ laudat idem. Περὶ ἀντιδότων lib. I. Ο'ποῖα τά Η'ρακλείδου τοῦ Ταραντίνου Θηριακὰ, καὶ Κρατεύα, καὶ Διοσκορίδου. *Quales & Heraclidae Tarentini libri* IX. *Theriacorum, & Crateuae, & Dioscoridis*. Invenio etiam Ρ'ιζοτομικὸν eius apud Scholiasten Nicandri ad Theriaca. Κρατεύας ὁ ἐν Ρ'ιζοτομικῷ προσίθησιν, ὅτι καὶ αἱ ὄεις τὰς ἄρνας μὴ σέργουσαι, ἐάν τις τρίψας κοτυ-

[a] CRATETEVS Philosophus.

κοτυληδόνα δὲ μεθ' ὕδατος, σέργουσι. *Crateuas autem in libro De arte radicum secandarum adponit, oves etiam, quae agnos non diligunt, si quis contritum Veneris umbilicum det cum aqua diligere.* Atque hinc est, quod Ῥιζοτόμος dicitur Dioscoridi initio libri I. Κρατεύας ὁ ῥιζοτόμος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἰατρὸς. *Crateuas autem Radicum sectionis peritus, & Andreas Medicus.*(a)

CRATINVS *Comicus, Maior.*

Huius Fabulae plurimae feruntur. Ἀρχίλοχοι. Athenaeus lib. III. Τῶν δὲ πτερύγων μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις. *Pinnarum vero meminit Cratinus in Archilochis.* Et non multo post. Κράτῖνος Ἀρχιλόχοις·

Πίννῃσι καὶ ὄστρέοσιν ὁμοίη. ——

Cratinus in Archilochis;

Pinnis & Ostreis similis. ——

CRATINVS *Grammaticus.*

Nam talem fuisse omnino existimo, & diversum ab utroque Comico, cuius. Ἐπιτομὴ τῶν Βασιλείδου περὶ τῆς Ὁμηρικῆς λέξεως. Laudatur ab Etymologici Auctore in Ἀρίζηλος. Οὕτω Κρατῖνος ἐν τῇ Ἐπιτομῇ τῶν Βασιλείδου περὶ Ὁμηρικῆς λέξεως. *Sic Cratinus in Epitome librorum Basilidis de Homerico stylo.* Eiusdem esse censeo, quae Θετταλῶν πολιτεία citatur ab Athenaeo lib. XIV. Ἱστορεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς πολυτελείας αὐτῶν (τῶν Θετταλῶν) καὶ Κρατῖνος ἐν τῇ Πολιτείᾳ αὐτῶν. *Verum narrat etiam de illorum (Thessalorum) magnificentia Cratinus quoque in Republ. eorum.* Et Ψηφίσματα, quorum meminit Athenaeus in Ἀρκτεῦσαι. Τὰ δὲ συντείνοντα εἰς τὸ προκείμενον εἴρηται παρά τε ἄλλοις, καὶ Κρατίνῳ ἐν τοῖς Ψηφίσμασιν. *Contendentia autem ad propositam materiam dicta sunt & apud alios, & Cratinum in Decretis.* Eiusdem fuerint Διδασκαλίαι. Suidas. Ἀναρύτλειν, ἀναντλεῖν, ἀπὸ τοῦ ἀρύεσθαι. Κρατῖνος Διδασκαλίαις. Ὅτε σὺ τοὺς καλοὺς θριάμβους ἀναρύτλευτα ἀπηχθάνου. *Haurire, exhaurire; ab hauriendo. Cratinus Doctrinis. Quando tu pulcros triumphos exhauriens invisa eras.*

CRATIPPVS.

Videtur scripsisse Περὶ ἐνυπνίων. Cicero innuit de Divin. lib. I. *Dicearchus Peripateticus cetera divinationis genera sustulit, somniorum, & furoris, reliquit: Cratippusque, familiaris noster, quem ego parem summis Peripateticis iudico, iisdem rebus fidem tribuit, reliqua divinationis genera reiecit.* Et alibi eodem libro: *Itaque ex ipsis exemplis verarum ratiocinationum, & somniorum Cratippus solet rationem concludere.* Tertullianus De Anima cap. XLVI. ubi de somniis agit. *Quanti Commentatores, & adfirmatores in hanc rem, Artemon, Antiphon, Strato, Philochorus, Epicharmus, Serapion, Cratippus, & Dionysius Rhodius.*(b)

[a] CRATEVAS alter Medicus antiquior.
[b] CRATIPPVS Historicus.
CRATYLVS Philosophus.

CREON.

Scripsit,

Ῥητορικά.

Suidas in Ἐγκεκορδυλημένος. Κρέων δὲ, ἐν τῷ α. τῶν Ῥητορικῶν, κορδύλλῳ φησὶ καλεῖσθαι παρὰ Κυπρίοις τὸ περὶ κεφαλῆς κορδύλημα. *Creon autem, in libro primo Rhetoricorum, κορδύλλῳ adpellari inquit apud Cyprios capitis involucrum.* Iterum in Νιδάριον. Ὡς Κρέων, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ῥητορικῶν. *Sicut Creon, in libro primo Rhetoricorum.* Vide rursum in Φακιόλιον.

CREOPHYLVS.

Eius Opus. Ἐφεσίων ὅροι, citatur ab Athenaeo lib. VIII. Κρεώφυλος ἐν τοῖς Ἐφεσίων ὅροις, οἱ τὴν Ἔφεσον, φησι, κτίζοντες, καὶ πολλὰ ταλαιπωρηθέντες ἀπορίᾳ τόπου, τὸ τελευταῖον πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἠρώτων ὅπου τὸ πόλισμα θῶνται. *Creophylus in Ephesiorum finibus, Ephesi conditores, inquit, & multa misera passos ob inopiam loci, postremo ad deum misisse rogantes, ubi oppidum statuerent.*

CREPERIVS *Calpurnianus.*

Scripsit Περὶ πολέμου Παρθυαίων. καὶ Ῥωμαίων. Lucianus de Scrib. Histor. Ἕτερος δὲ Θουκυδίδου ζηλωτὴς ἄκρος, οἷος εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ εἰκασμένος, καὶ τὴν ἀρχὴν, ὡς ἐκεῖνος, σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι ἦρξατο, χαριεστάτῳ ἀρχῶν ἁπασῶν, καὶ θυμοῦ τοῦ Ἀττικοῦ ἀποπνέοντα. ὅρα γάρ. Κρεπέριος Καλπουρνιανὸς Πομπηϊουπολίτης συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Παρθυαίων καὶ Ῥωμαίων. *Alter autem Thucididis summus aemulus, utpote optime archetypo similis, etiam principium, sicut ille, cum nomine suo incepit, elegantissimum omnium principiorum, & Atticum thymum spirans. Vide enim. Creperius Calpurnianus Pompeiopolitanus bellum Parthorum, & Romanorum conscripsit.*(c)

CREXVS.

Inter Poetas antiquissimos commemoratur a Plutarcho lib. de Musica. Κρέξος ὁ, καὶ Τιμόθεος, καὶ Φιλόξενος, καὶ οἱ κατ' αὐτὴν τὴν ἡλικίαν γεγονότες ποιηταὶ, φορτικώτεροι καὶ φιλόκαινοι γεγόνασι. *Crexus autem, & Thimotheus, Philoxenus, & Poetae: qui circa illam aetatem fuerunt, intolerabiliores, & novitatis studiosos se gesserunt.*

CRINIS.

Inter Philosophos, qui Περὶ ἀξιωμάτων scripserunt, recensetur a Diogene Laertio in Zenone lib. VII. Τῶν ἀξιωμάτων τὰ μέν ἐστιν ἁπλᾶ, τὰ δ' οὐχ ἁπλᾶ, ὥς φασιν οἱ περὶ Χρύσιππον, ἢ Ἀρχέδημον καὶ Ἀθηνόδωρον, καὶ Ἀντίπατρον, καὶ Κρῖνιν. *Axiomatum alia quidem sunt simplicia, alia vero non simplicia, ut Chrysippus inquit, aut Archedemus, & Athenodorus, & Antipater, & Crinis.*

CRI-

[a] CRESCENS Cynicus anno CLX.
CRESCENS Galata Episcopus.

Digitized by Google

CRISPINVS.

Hic Κατὰ Διονυσίου citatur a Stobaeo Serm. XLV.(a)

CRITOLAVS.

Citatur incerto Opere ab Etymologici Auctore in Η῾ δ᾽ ὅ. Ὡς Χάρης ϗ, καὶ Κριτόλαος, ἀντὶ τοῦ ἔφασαν, καὶ ἀντὶ τοῦ ὦ φίλε, σημαίνει, φασί. *Sicut autem Chares, & Critolaus, pro verbo dixerunt, & pro illo o amice, significat, dicunt.* Et Festus in Salios. *At Critolaus (ait) Saonem, & Samothrace cum AEnea deos penates, qui Lavinium transtulerit, Saliare genus saltandi instituisse.* Scripsit. Η῾πειρατικὰ, quae laudat Plutarchus in Parallelis. Ο῾ δὲ βωμὸς μάντευται κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, καθ᾽ ὃν ἐνικήθη Πύῤῥος, ὡς ἱστορεῖ Κριτόλαος τρίτῃ Η῾πειρωτικῶν. *Ara autem ratiocinatur circa illud tempus, quo Pyrrhus est victus, ut narrat Critolaus in libro tertio Rerum Epiroticarum.* Item Φαινόμενα. Ea nominat citato Opere idem Plutarchus. Δείκνυται ἀστὴρ πρὸ τῶν ποδῶν τῆς παρθένου, ὡς Κριτόλαος ἐν τετάρτῃ Φαινομένων. *Stella adparet ante Virginis pedes, ut Critolaus in libro quarto Phaenomenon.* Scripsit etiam De Rhetorica, ut est observare ex istis Quintiliani verbis libro II. cap. XV. *Quidam eam (Rhetoricam) neque vim, neque scientiam putaverunt; sed Critolaus usum dicendi.* Et ex istis eiusdem libri cap. XVII. *Idem & De arte Rhetorica tres libros scripsit, & in eorum primo non artem solum eam fatetur, sed ei particulam civilitatis, sicut Dialecticis adsignat. Multa Critolaus contra, multa Rhodius Athenodorus.*

CRITON.

Incertum, qua patria. Laudantur eius Γετικά. Suidas. Κρίτων, ἔγραψεν ἐν τοῖς Γετικοῖς, *Criton, scripsit in Rebus Geticis.* Et in Α῾ρτι. Ε῾τι περαιωμένοις, καὶ ἀρτίως ἀποβάινουσιν, ἐπιτίθεσθαι. Κρίτων ἐν Γετικοῖς. *Adhuc traiicientes, & modo abeuntes, adgredi. Criton in Rebus Geticis.* Rursum Δεισιδαιμονία. Κρίτων ἐν τοῖς Γετικοῖς φησιν. *Et Criton in Rebus Geticis inquit.* Corrigendus autem in Βοωτίαις, ubi perperam editur, Κρέτων ἐν τοῖς Γετικοῖς. *Creton in Rebus Geticis.* Vide eumdem rursum in Γέσοι, Καθισάμῳ. Stephanus in Γετία. Καὶ κτητικῶς λέγεται Γετικὸς, ἀφ᾽ οὗ Κρίτωνος Γετικά. *Et possessive dicitur Geticus, a quo Critonis Res Geticae.* Sic Critonis cuiusdam Ο῾ψαρτυτικὰ commemorat Athenaeus lib. XII. Πρῶτοι ϗ Λυδοὶ καὶ τὴν καρύκλην ἐξεῦρον, περὶ ἧς τῆς σκευασίας οἱ τὰ Ο῾ψαρτυτικὰ συνθέντες ἐρήκασιν, Γλαῦκός τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Μίθαικος, καὶ Διονύσιος, Η῾ρακλεῶταί τε δύο γένος Συρακούσιοι, καὶ Α῾γις, καὶ Ε῾παίνετος, ἔτι τε Κ῾ηήσιππος, καὶ Ε῾ρασίστρατος, καὶ Ε῾υθύδημος, καὶ Κρίτων. *Primi autem Lydi carycam* condimentum *quoque excogitaverunt, de cuius praeparatione, qui composuerunt De opsoniis condiendis, dixerunt, & Glaucus Locrensis, & Mithaecus, & Dionysius, Heraclidaeque duo Syracusani genere, & Agis, & Epaenetus, praeterea & Hegesippus, & Erasistratus, & Euthydemus, & Criton.* Et Galenus alterius etiam Περὶ φαρμάκων citat, Operis Περὶ συνθέσεως φαρμάκων τῶν κατὰ τόπους. lib. II. Τὰ ὑπὸ Κρίτωνος γραφέντα ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ Περὶ Φαρμάκων. *Quae ab Critone scripta sunt in libro primo De pharmacis.* Inde est quod legitur Operis citati lib. I. Περὶ τῶν ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένων φαρμάκων πρὸς ἀχῶρας. *De illis ab Critone scriptis pharmacis contra capitis ulcera.* Et mox lib. V. eius Κοσμητικὰ adlegat. Κρίτων μὲν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Κοσμητικῶν ὕτως ἔγραψεν. *Criton quidem in libro tertio Ornandi modorum ita scripsit.* Et Critonis Comici Φιλοπαίσμων citatur ab Athenaeo lib. IV. Κρίτων δ᾽ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλοπαίσμονι, παρασίτους τοῦ θεοῦ καλεῖ τοὺς Δηλίους. *Criton autem comicus in Lusus-amante, parasitos dei Delios adpellat.* Item Μεσσηνία a Polluce libro X. cap. VII. Ε῾ν δὲ τῇ Κρίτωνος Μεσσηνίᾳ, καὶ τῷ Ῥίνθωνος Τηλέφῳ, καὶ κράββατον ἐρῆσθαι λέγουσιν. *In Critonis autem Messenia, & Rhinthonis Telepho, etiam grabbatum dictum esse aiunt.* Sed plures hoc nomine fuerunt; & iam quatuor ubi adlegati innominata omnes patria, quae de aliis nobis constant. In his primus.

CRITON *Naxius.*

Eius fuit Ο῾κταετηρὶς, quam Eudoxio aliqui tribuunt. Suidas. Κρίτων Νάξιος, ἱστορικός. ἔγραψεν Ο῾κταετηρίδα, ἣν Εὐδόξου φασί. *Criton, Naxius, historicus. Octennium scripsit, quod Eudoxii dicunt.*

CRITON *Pieriotes.*

Eius Opera, Παλλήνικὰ Συρακουσῶν κτίσις, Συρακουσῶν περιήγησις, Περσικὰ, Σικελικὰ, Περὶ ἀρχῆς τῶν Μακεδόνων. Suidas tradit. Κρίτων Πιεριώτης. πόλις ϗ αὕτη Μακεδονίας ἐστὶν ἡ Πιερία. ἱστορικός. ἔγραψε Παλλήνικὰ, Συρακουσῶν κτίσιν, Περσικὰ, Σικελικὰ, Συρακουσῶν περιήγησιν, καὶ Περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Μακεδόνων. *Criton Pieriotes. Vrbs autem illa est Macedoniae Pieria. Historicus: scripsit Pallenica, Syracusarum originem, Persica, Sicula, Syracusarum periegesin, & De imperio Macedonum.* Et fortassis huic quoque Γετικὰ tribui debent, de quibus paulo ante dixi.

CROBYLVS.

Hic Comicus fuit, citaturque ab Harpocratione in Ο῾τι χιλίας. Κρώβυλος ϗ ὁ κωμικός φησι τοῦ Φιλιππίδου τὸν νόμον εἶναι τὸν περὶ τούτων κέλευον. *Crobylus autem comicus inquit a Philippide legem de illis latam esse.* Suidas in Ο῾ψοφαγία. Καὶ Κρώβυλος φησίν.

Ε῾γὼ ϗ πρὸς τὰ θερμὰ ταῦθ᾽ ὑπερβολῇ
Τοὺς δακτύλους δήπουθεν Ι῾δαίους ἔχω.

Et Crobylus inquit;

Ego vero ad calida illa abundanter
Dactylos nimirum Idaeos habeo.

Eius Α῾παγχόμενος citatur ab Athenaeo libro III. Καὶ Κρώβυλος ἐν Α῾παγχομένῳ· καὶ σφέ-

[a] CRISPINVS Lampsacenus Historicus CCCXXVIII.

——— ᾗ σκάφῳ λαβών τινα
Τῶν ἐσχαριτῶν τῶν καθαρῶν.
Et Crobylus in Strangulato;
——— *& ſumta quadam pelvi*
Focalium purorum ———
Iterum lib. VI. Αὐτόσιτον δ' ἔρηκε Κράβυλ@ ἐν Ἀπαγχομένῳ·
Παράσιτον αὐτόσιτον αὐτὸν γῆν τρέφων,
Τὰ πλεῖστα συνεραν[illegible] εἰ δεσπότῃ.
Αὐτόσιτον *autem dixit Crobylus in Strangulato*;
Paraſitum mero pane illum igitur alens,
Potiſſimum collector es domino.
Eiuſdem Ἀπολέπυσα nominatur apud eumdem bis lib. x. Ψευδυποβολιμαί@ libris III. VIII. IX.

CRONIVS.

Eius Ὑπομνήματα laudantur a Porphyrio in Vita Plotini. Ἐν δὲ ταῖς συνουσίαις ἀνεγινώσκετο μὲν αὐτῷ τὰ Ὑπομνήματα, εἴτε Σεβήρου εἴη, εἴτε Κρονίου, ἢ Νουμηνίου. *In conviviis autem legebantur ab eo quidem Commentaria, ſive Severi eſſent, ſive Cronii, ſive Numenii*. Scripſit etiam Περὶ παλιγγενεσίας. Nemeſius Περὶ φύσ. ἀνθρ. cap. II. Κρόνι@ μὲν γὰρ ἐν τῷ Περὶ παλιγγενεσίας, ὅτω ᾗ καλεῖ τὴν μετενσωμάτωσιν, λογικὰς πάσας βούλεται. *Nam Cronius quidem in libro De renovatione vitae, ita vero corporis in aliud mutationem adpellat, rationales cunctas vult*.

CROTON.

Huius Κατακολυμβητὴς citatur a Diogene Laertio in Heraclito lib. IX. Σέλευκ@ μέντοι φησὶν ὁ γραμματικὸς, Κρότωνά τινα ἱστορεῖν ἐν τῷ Κατακολυμβητῇ, Κράτητά τινα πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα κομίσαι τὸ βιβλίον. *Seleucus tamen grammaticus inquit, Crotonem quemdam narrare in Vrinatore, Cratetem quemdam primum in Graeciam librum intuliſſe*.

CTESIAS.

Scripſit Περσικὰ lib. XXIII. Suidas. Κτησίας, συνέγραψε Περσικὰ ἐν βιβλίοις κ'. ᾗ τρισί. *Cteſias, conſcripſit Res Perſicas in libris tribus & viginti*. Diod. Siculus Bibliothecae lib. II. Κτησίας ᾗ ὁ Κνίδιός φησιν ἐκ τῶν βασιλικῶν διφθερῶν, ἐν αἷς οἱ Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατά τινα νόμον εἶχον συντεταγμένας, πολυπραγμονῆσαι τὰ καθ' ἕκαστα, ᾗ συνταξάμενον τὴν ἱστορίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν. *Cteſias autem Cnidius inquit ex regiis membranis, in quibus Perſae antiqua acta ſecundam legem quamdam habebant compoſita, quum ſingula curioſe inquiſiviſſet, & compoſuiſſet hiſtoriam, inter Grecos ſe divulgaviſſe*. Inchoabat autem a Nino & Semiramide, & deſinebat in Olympiadis XCV. anno III. Idem Diodorus teſtatur lib. XIV. in eius anni rebus geſtis. Κτησίας δ' ὁ συγγραφεὺς τὴν τῶν Περσικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεφεν, ἀρξάμεν@ ἀπὸ Νίνου ᾗ Σεμιράμεως. *Cteſias autem, qui Rerum Perſicarum hiſtoriam conſcripſit, in illo anno finivit, incipiens ab Nino, & Semiramide*. Citant hoc Opus plures. Athenaeus lib. IV. Ὁ' ᾗ Περσῶν βασιλεὺς, ὥς φασι Κτησίας καὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων. *Perſarum vero rex, ut inquiunt Cteſias, & Dinon in Rebus Perſicis, coenabat cum quindecim virorum millibus*. Iterum lib. XIV. Μνημονεύει τῆς ἑορτῆς ᾗ Κτησίας ἐν δευτέρῳ Περσικῶν. *Meminit feſti Cteſias quoque in libro ſecundo Rerum Perſicarum*. Plutarchus de Flum. Καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας ἐν ἀ. Περσηΐδ@. *Sicut narrat Cteſias in libro primo Perſidis*. Habes quoque apud Apollonium Hiſt. Mirab. XX. Stephanum in Δυρβαῖοι, & Χωρμναῖοι, alioſque. Eius praeclariſſimi Operis Excerpta eſt videre apud Photium in Bibliotheca; ediditque anno CIↃ. D. LVII. typographorum facile princeps, Henricus Stephanus. Alterum huius Auctoris fuit, Περὶ ὀρῶν. Plutarchus de Flum. in deſcriptione montis Teuthrantis. Καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας Κνίδι@ ἐν δευτέρῳ Περὶ ὀρῶν. *Sicut narrat Cteſias Cnidius, in libro ſecundo De montibus*. Et cenſeo emendandum eſſe Scholiaſten Apollonii libro II. Ὄρ@ ὕτω καλούμενον, τὸ καθῆκον εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον μέμνηται αὐτοῦ ᾗ Κτησίας ἐν τῷ ἀ. Περὶ ὀρῶν. *Mons ita dictus, pertinens ad Pontum Euxinum. Eius meminit Cteſias quoque in libro primo De montibus*. Hodie editur; ἐν τῷ ἀ. Περιόδων, *libro primo Periodorum*. Simile Opus, Περὶ ποταμῶν. Plutarchus iterum, libro citato de Flum. Καὶ ἀπαλλάττουσιν αὐτοὺς τῆς μανίας, καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας ἐν ἀ. Περὶ ποταμῶν. *Et liberant illos ab inſania, ſicut narrat Cteſias in libro* I. *De fluminibus*. Et, Περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων. Athenaeus lib. X. Τὰ δ' αὐτὰ ἱστορεῖ ᾗ Κτησίας ἐν τῷ Περὶ τῶν κατὰ Ἀσίαν φόρων. *Illa vero Cteſias quoque narrat in libro de Aſiae vectigalibus*. Sic Περίπλων inſigne Opus laudatur a Stephano. Σίγυν@, πόλις Αἰγυπτίων, ὡς Κτησίας ἐν πρώτῳ Περίπλων. *Sigynus, urbs AEgyptiorum, ut Cteſias in libro primo Periplon*. Eius pars quaedam fuerit, quae nominatur ab Harpocratione, Περίπλῳ Ἀσίας. Locus eſt in Σκιάποδες. Ἔθν@ ἐσὶ Λιβυκὸν· Κτησίας ἐν Περίπλῳ Ἀσίας φησίν. *Gens eſt Libyca; Cteſias in Periplo Aſiae inquit*. Scripſerat item Ἰνδικὰ, habemuſque ex his Excerpta apud Photium in Bibliotheca, vulgata item ab Henrico Stephano una cum Perſicis.

CTESIBIVS *Hiſtoricus*.

Commemoratur inter longaevos a Phlegonte. Περὶ θαυμ. ᾗ μακρ. Κτησίβι@ ὁ ἱστοριόγραφ@, ἔτη ἑκατὸν τέσσαρα. Ἐν περιπάτῳ ᾗ ἐτελεύτα, ὡς Ἀπολλόδωρ@ ἐν τοῖς Χρονικοῖς δεδήλωκεν. *Cteſibius hiſtoriographus, annos centum quatuor. Inter deambulandum vero obiit, ut Apollodorus in Chronicis manifeſtavit*. Lucianus in Longaevis. Συγγραφέων ᾗ Κτησίβι@ μὲν, ἑκατὸν εἴκοσι τεσσάρων ἐτῶν, ἐν περιπάτῳ ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδωρ@ ἐν Χρονικοῖς ἱστορεῖ. *Scriptorum vero Cteſibius quidem, centum viginti quatuor annorum, inter deambulandum obiit, ut Apollodorus in Chronicis narrat*. Vbi obiter obſerva diſſidium, & annos ei CIV. a Phlegonte, CXXIV. a Luciano tribui. Hiſtoriae eius hactenus incognitae; neque temere

mere alibi citari videas. Scripsit quoque Περὶ φιλοσοφίας. Plutarchus in Demosthene. Ὡς ὴ Κτησίβιός φησιν ἐν τῷ Περὶ φιλοσοφίας, διὰ Καλλίου τοῦ Συρακουσίου πορίσας τοῦ Ζήθου τοῦ Ἀμφιπολίτου τοὺς λόγους, διὰ ὴ Χαρικλέους τοῦ Καρυστίου τοὺς Ἀλκιδάμαντος ἀνέλαβεν αὐτός. *Vt vero Cteſibius, inquit, in libro De philoſophia, per Calliam Syracuſanum cum emiſſet Zethi Amphipolitae orationes, per Chariclem vero Caryſtium Alcidamantis eas recepit.*

A

CTESIBIVS *Mathematicus.*

Huius meminit Vitruvius libro I. cap. I. *Quicumque Cteſibii aut Archimedis libros, & ceterorum, qui eiuſmodi generis praecepta conſcripſerunt, leget, cum iis ſentire non poterit.* Et Μηχανικὰ eius laudat in Praefatione lib. VII. *Non minus De machinationibus, uti Cliades, Archytas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus.* Vide eumdem iterum lib. IX. capit. IX. & Plinium lib. VII. cap. XXXVII. Hero de Mach. Bell. cap. XXIII. *Quemadmodum Aſcraeus Cteſibius, Heronis Alexandrini magiſter, in ſuis Commentariis declaravit, per huiuſcemodi machinam.* Athenaeus in Mechanicis. Κτησίβιος ὴ ὁ Ἀκραιὸς (ſcribo, ut eſt apud Heronem in citatis ſtatim verbis, Ἀσκραῖος) ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μηχανικὸς, ἐν τοῖς Ὑπομνήμασιν, κατεχώρησεν, ὥστε ἐπὶ τεῖχος ἄνευ κλίμακος ἀναβαίνειν, διὰ μηχανήματος τοιούτου. *Cteſibius vero Acraeus, in Alexandria mechanicus, in Commentariis, collocavit, ut in murum ſine ſcala adſcenderet, per machinam hanc.*

B

CTESICLES.

Scripsit Χρονικά. Athenaeus lib. VI. Κτησικλῆς δ' ἐν τρίτῃ Χρονικῶν, τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν φησὶν Ὀλυμπιάδι, Ἀθήνησιν ἐξετασμὸν γενέσθαι ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τῶν κατοικούντων τὴν Ἀττικήν. *Cteſicles vero in libro tertio Chronicorum, Olympiade inquit centeſima decima, Athenis inquiſitionem ab Demetrio Phalereo factam Atticae incolarum.* Iterum lib. X. Ὑπὸ μέθης ἀπέθανεν Εὐμένης ὁ Περγαμηνὸς, ὁ Φιλεταίρου τοῦ Περγάμου βασιλεύσαντος ἀδελφιδοῦς, ὡς ἱστορεῖ Κτησικλῆς ἐν τρίτῳ Χρονικῶν. *Prae ebrietate mortuus eſt Eumenes Pergamenus, Philetaeri Pergami regnantis nepos, ut narrat Cteſicles in libro tertio Chronicorum.*

CTESIPHON.

Περὶ φυτῶν. Plutarchus de Flum. Καθὼς ἱστορεῖ Κτησιφῶν ἐν τρίτῳ Περὶ φυτῶν. *Sicut narrat Cteſiphon in libro tertio De plantis.* Item, Περὶ δενδρῶν. Ibidem. Καθὼς Κτησιφῶν ἐν πρώτῳ Περὶ δενδρῶν. *Sicut Cteſiphon in libro primo De arboribus.* Et mox Κτησιφῶν ἐν ιγ'. Περὶ δένδρων, *Sicut Cteſiphon in libro decimotertio de arboribus.* Περσικά. Ibidem. Ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Βάτρον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἀράξης μετωνομάσθη. καλῶς ἱστορεῖ Κτησιφῶν ἐν ἁ. Περσικῶν. *Seipſum coniecit in fluvium Bactrum, qui ab illo Araxes denominatus eſt: ſicut narrat Cteſiphon in libro primo Rerum Perſicarum.* Βοιωτιακά. Laudat idem Plutarchus in Parallelis. Οἱ ὴ πατὴρ βαρέως ἐνέγκας, στεφανώσας ἐτραχηλοκόπησεν, ὡς Κτησιφῶν ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ Βοιωτιακῶν. *Pater autem graviter ferens coronatum illum decollavit: ut Cteſiphon narrat in libro tertio Rerum Boeoticarum.* Περὶ τῆς Ἀρτέμιδος ναοῦ, τοῦ ἐν Ἐφέσῳ. Vitruvius in Praef. lib. VII. *Poſtea Silenus De ſymmetriis Doricorum edidit volumen. De aede Iunonis, quae eſt Sami, Dorica, Theodorus; Ionica Epheſi, quae eſt Dianae Cteſiphon, & Metagenes.*

C

CTESIPPVS.

Σκυθικά. Plutarchus de Flum. Γῦπες ὴ ἐπιφανέντες αἰφνιδίως ἀόρατοι, τὸ μὲν κείμενον διαρπάζουσιν. ὡς ἱστορεῖ Κτήσιππος ἐν δευτέρῳ Σκυθικῶν. *Vultures autem advenientes repente itaut non cernantur adpoſitum quidem dilaceraret: ut narrat Cteſippus in libro ſecundo Rerum Scythicarum.*

D

CYDIAS *Mylaſſeus.*

Erotianus in Ἴκταρ. Οἱ ὴ περὶ Ἰσχόμαχον, καὶ Κυδίαν τὸν Μυλασσέα, ἔγραψαν Ἴκμαρ. αἴτιον ὴ τούτου ἡ τῆς λέξεως ἄγνοια. *Iſchomachus autem, & Cydias Mylaſſeus, ſcripſerunt* Ἴκμαρ. *cuius rei cauſa eſt vocis ignorantia.*

E

CYDIPPVS *Mantinenſis.*

Scripsit Περὶ εὑρημάτων. Clemens Strom. I. Σκάμων μὲν ὃν ὁ Μιτυληναῖος, καὶ Θεόφραστος ὁ Ἐρέσσιος, Κύδιππός τε ὁ Μαντινεὺς, ἐν τοῖς Περὶ εὑρημάτων ταῦτα ἱστόρησαν. *Itaque Scamon quidem Mitylenaeus, & Theophraſtus Ereſſius, Cydippuſque Mantinenſis, in libris De inventionibus haec narraverunt.*

F

CYNAETHVS *Chius.*

Huius traditur Ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, Homero inscriptus. Scholiastes Pindari Nem. Ode II. Ἐπιφανεῖ δὲ ἐγένοντο, οἱ περὶ Κύναιθον· ὃς φασι πολλὰ τῶν ἐπῶν ποιήσαντας, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ὁμήρου ποίησιν. ἦν ὁ ὴ Κύναιθος, Χῖος· ὃς καὶ τὸν ἐπιγραφομένων Ὁμήρου ποιημάτων, τὸν εἰς Ἀπόλλωνα γεγραμμένον Ὕμνον λέγεται πεποιηκέναι. ἦτος ἦν ὁ Κύναιθος πρῶτος ἐν Συρακούσαις ἐρραψώδησε τὰ Ὁμήρου ἔπη κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα, ὡς Ἱππόστρατός φασιν. *Illuſtris autem erat Cynaethus; quem dicunt multos verſus a ſe compoſitos immiſcuiſſe Homericis Poematibus. Erat autem Cynaethus, Chius, qui etiam inter Homeri Poemata, Hymnum in Apollinem ſcriptum dicitur compoſuiſſe. Hic igitur Cynaethus primus Syracuſis Homeri Carmina recitavit ſexageſima nona Olympiade, ut Hippoſtratus inquit.* De eo ita etiam Anonymus in Deſcript. Olymp. ad Olympiades LXIX. a Pindari Scholiaste commemoratae annum I. Κύναιθος Χῖος πρῶτος Συρακούσιος ἐρραψώδησε τὰ Ὁμήρου ἔπη, ὡς Ἱππόστρατος φησί. *Cynaethus Chius primus Syracuſis Homeri Carmina recitavit, ut Hippoſtratus inquit.*

CY-

Digitized by Google

CYPSELAS.

Citatur Opere incerto a Ioanne Grammatico lib. de Dialectis. Διαφέρει ἡ τῶν Κρητῶν Διάλεκτος, ἣν νῦν κέχρηται Κυψέλας, καὶ ἡ τῶν Λακώνων, ἣν κέχρηται Ἀλκμὰν, Σώφρων. *Differt autem Cretensium Dialectus, qua nunc usus est Cypselas, & illa Laconum, qua usus est Alcman, Sophron.* Et a Corintho in eiusdem tituli Opere, verbis pene iisdem. Διαφέρει δὲ ἡ τῶν Κρητῶν Διάλεκτος, ἥπερ Κυψέλας ἐχρήσατο, καὶ ἡ Λακώνων, ἥπερ Ἀλκμὰν καὶ Σώφρων. *Differt autem Cretensium Dialectus, qua Cypselas usus est, & illa Laconum, qua Alcman & Sophron.*

BIBLIOTHECAE GRAECAE

LIBER TERTIVS,

SIVE

THALIA.

DADIS.

Inter Rei Rusticae Scriptores numeratur a Varrone, similis Operis lib. 1. cap. 1. *De reliquis, quorum quae fuerit patria non accepi, sunt Androtion, AEschrion, Aristomenes, Athenagoras, Crates, Dadis, Dionysius.* Et ex eo Columella itidem lib. 1. cap. 1. *Et alii tamen obscuriores, quorum patrias non accepimus, aliquod stipendium nostro studio contulerunt. Hi sunt Androtion, AEschrion, Aristomenes, Athenagoras, Crates, Dadis, Dionysius.*

DAIMACHVS *Plataeensis.*

Scripsit Περὶ Ἰνδικῆς. Harpocration in Ἐγυθήκη. Καὶ Δαίμαχος ὁ Πλαταιεὺς ἐν δευτέρῳ Περὶ Ἰνδικῆς. *Et Daimachus Plataeensis in libro secundo De India.* Athenaeus lib. IX. Δαίμαχος δ' ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς ἱστορεῖ, περιστερὰς μηλίνας γίνεσθαι ἐν Ἰνδοῖς. *Daimachus autem in Rebus Indicis narrat columbas luteas in India esse.* Strabo lib. II. ut vanissimum redarguit. Ἅπαντες μὲν τοίνυν οἱ Περὶ τῆς Ἰνδικῆς γράψαντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ψευδολόγοι γεγόνασι. καθ' ὑπερβολὴν δὲ Δαίμαχος. *Itaque omnes quidem, qui De India scripserunt, vel maxime mendaces fuerunt. Supra modum vero Daimachus.* Occurrit illic saepe eius nomen, & semper Δηίμαχος scribitur. Videndusque iterum lib. XV. Eius Ὑπομνήματα πολιορκητικὰ commemorat Stephanus in Λακεδαίμων. Τὸ δὲ Λύδιον καὶ αὐτὸ εἰς ῥίνας, καὶ μαχαίρας, καὶ ξυρία, καὶ ξυστῆρας· ὥς φησι Δαίμαχος ἐν Πολιορκητικοῖς Ὑπομνήμασι. *Lydium vero & ipsum in limas, & gladios, & novaculas, & scalpra; ut inquit Daimachus in Poliorceticis Commentariis.* Ex eo Opere fuisse censeo, quae Plutarchus profert extremo Publicola. Τῶν μέντοι πολεμικῶν Σόλωνι μὲν οὐδὲ τὰ πρὸς Μεγαρεῖς Δαίμαχος ὁ Πλαταιεὺς μεμαρτύρηκεν. *Rerum quidem bellicarum, quae contra Megarenses sunt gestae, nullum Soloni Daimachus Plataeensis testimonium praebuit.* Alius ab hoc fuit,

DAIMACHVS *Platonicus, Philosophus.*

Huius meminit Diogenes Laertius in Thalete lib. 1. Δαίμαχος δέ φησιν ὁ Πλατωνικὸς, καὶ Κλέαρχος, φιάλην ἀποσταλῆναί (φασιν) ὑπὸ Κροίσου Πιττακῷ. *Daimachus autem Platonicus, & Clearchus, phialam mississe (aiunt) Croesum Pittaco.* Colligi potest ex eo loco, scripsisse eum Vitas Philosophorum; quod & Clearchus fecerat, qui cum illo citatur. Neque alium esse censeo, cuius Περὶ εὐσεβείας laudatur a Plutarcho in Lysandro. Τῷ δὲ Ἀναξαγόρᾳ μαρτυρεῖ καὶ Δαίμαχος ἐν τοῖς Περὶ εὐσεβείας. *Anaxagorae autem testimonium dat Daimachus quoque in libris De pietate.* Non sunt confundendi hi duo, neque Πλαταϊκὸς pro Πλατωνικὸς rescribendum apud Diogenem. Meminit Daimachi etiam, incertum cuius, Scholiastes Apollonii. Δαίμαχος, καὶ Διονύσιος ὁ Χαλκιδεὺς, ὑπὲρ τὴν περὶ Ἀχιλλέως διεστραμμένην ἀφῆκαν ἡμῖν ἐπὶ χώρας δόξαν. ἄλλα τἀναντίον οἱ μὲν ἐκ Θέτιδος αὐτὸν νομίζουσι γεγονέναι τῆς Χείρωνος· Δαίμαχος δὲ, ἐκ Φιλομήλης τῆς Ἄκτορος. *Daimachus, & Dionysius Chalcidensis, opinionem de Achille dispersam, non in loco reliquerunt nobis. Sed ex contrario alii quidem ex Thetide Chironis filia illum natum esse putant; Daimachus autem, ex Philomela Actoris filia.* Sed ego haec e prioris aliquo Opere, cuius titulum ignoramus, esse arbitror.

DA-

Digitized by Google

DALION.

Vt Geographus nominatur a Plinio in AEthiopiae deſcriptione lib. VI. cap. XXIX. *Primus Dalion, ultra Meroen longe ſubvectus.* Alius, Herbariae rei Scriptor, quem nominat idem lib. XX. capit. XVII. *Dalion herbarius parturientibus ex eo cataplaſma impoſuit cum apio.*

DAMAGETVS.

Exſtant eius Epigrammata quaedam Antholog. lib. I. tit. I. lib. III. titt. V. VI.

DAMAS.

Βίῳ Εὐδήμου. Simplicius in Phyſic. lib. VI. Μαρτυρεῖ καὶ Δάμας, ὁ τὸν Βίον Εὐδήμου γράψας. *Teſtatur etiam Damas, qui Eudemi Vitam ſcripſit.*

DAMASCENVS.

Incertum an Damaſcius, an Ioannes, an Nicolaus, an quis alius. Eius Σωσανὶς Drama commemoratur ab Euſtathio ad Dionyſium. Καθὰ καὶ ὁ γράψας τὸ Δρᾶμα τῆς Σωσανίδος, οἶμαι, ὁ Δαμασκληνὸς, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς φαίνεται. *Sicut etiam qui ſcripſit Fabulam Soſanidis, arbitror, Damaſcenus, ut ex titulo adparet.*

DAMASCIVS *Damaſcenus.*

De huius Scriptis vide Photii Bibliothecam numeris CXXX. CLXXXI. Citat eum Suidas in Ἀπέραιον, & Ἀμήχανον; quem vide etiam in Δαμάσκιος.

DAMASTES.

Laudat eum, Opere incerto, Valerius Maximus lib. VIII. cap. XIII. *Eique ſubſcribit Damaſtes, hoc amplius adfirmans; Litorium quemdam ex his maximarum virium, ſtaturaeque praecipuae, trecenteſimum annum cumulaſſe.* Avienus in Ora Maritima.

Quin & Damaſtes, nobili natus Sige;
Rhodoque Bacoris ortus.

Et mox.

Sed ad columnas quidquid interfunditur
Vnde aeſtuantis, ſtadia ſeptem vix ait
Damaſtes eſſe. ———

Scripſit, Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι γινομένων, *De rebus in Graecia geſtis.* Περὶ γονέων, καὶ προγόνων, τῶν εἰς Ἴλιον στρατευσαμένων, *De parentibus, & maioribus, qui contra Ilium bellaverunt,* Ἐθνῶν κατάλογον, καὶ πόλεων, *Gentium catalogum, & urbium.* Περὶ ποιητῶν, καὶ σοφιστῶν, *De poetis, & ſophiſtis.* Et alia plura. Vide Suidam. Quod attinet ad libros, Περὶ γονέων, καὶ προγόνων, τῶν εἰς Ἴλιον στρατευσαμένων, laudat id iterum in Πῶλος; ubi dicit, Poli Agrigentini fuiſſe. Ἔγραψε γλυκαλογίαν τῶν ἐπὶ Ἴλιον στρατευσάντων Ἑλλήνων, καὶ Βαρβάρων· καὶ πῶς ἕκαστος ἀπήλλαξε. τινὲς δὲ αὐτὸ Δαμάσου ἐπιγράφουσι. *Scripſit genealogiam illorum, qui contra Ilium bellaverunt, Graecorum, & Barbarorum; & quomodo quiſque interiit. Quidam vero illud Damaſtae adſcribunt.* Ita enim ibi legendum: non, τινὲς δὲ Αὐτοδαμάσου ἐπιγράφουσι: quod video facere per errorem viros doctos, dum non animadvertunt mendum. Opus Περὶ ἐθνῶν commemoratur apud Stephanum in Ὑπερβόρεοι. Δαμάσης δ' ἐν τῷ Περὶ ἐθνῶν· Ἄνω Σκυθῶν Ἰσσηδόνας οἰκεῖν, τούτων δ' ἀνωτέρω Ἀριμάσπους. *Damaſtes autem in libro De gentibus; Supra Scythas Iſſedonas habitare; ſuperius quam illi Arimaſpos.* Atque hoc Opus eſſe puto, unde multa in libros Νομίμων Βαρβαρικῶν tranſtuliſſe Hellanicum tradit Porphyrius in Fragmento libri primi Περὶ τῆς φιλολογίας ἀκροάσεως, apud Euſebium de Praepar. Evang. lib. X. Τὰ Βαρβαρικὰ Νόμιμα Ἑλλάνικος ἐκ τῶν Ἡροδότου καὶ Δαμάσου (ita ſcribo, non Δαμάσου) συνῆκται. *Barbarae leges Hellanici ex Herodoti & Damaſtae libris collectae ſunt.* Citat etiam Plinius lib. VII. cap. XLVIII.

DAMION.

Plinius lib. XX. cap. IX. *Vulneribus quoque mire proſunt per ſe, aut, ut Damion, ex mulſo, ſi quinto die ſolvantur.* Iterum lib. XXIV. cap. XIX. *Damion foeni graeci ſemen acetabuli dimidia menſura, cum ſapae & aquae novem cyathis, ad menſes ciendos dedit potui.*

DAMIS.

Eius Opus, Ἀποδημίαι Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως. Philoſtratus de Vita Apollonii lib. I. cap. III. Ἐγένετο Δάμις ἀνὴρ, οὐκ ἄτοφος, τὴν ἀρχαίαν ποτὲ οἰκῶν Νῖνον. ὅτος τῷ Ἀπολλωνίῳ συμφιλοσοφήσας, Ἀποδημίας τε αὐτοῦ ἀναγέγραφεν, ἃς κοινωνῶσι καὶ αὐτός φησι, καὶ γνώμας, καὶ λόγους, καὶ ὁπόσα ἐς πρόγνωσιν εἶπε. *Erat Damis vir non indoctus, antiquam Ninum aliquando inhabitans. Hic philoſophatus eſt cum Apollonio, eiuſque Peregrinationes conſcripſit, in quibus ſe comitem fuiſſe dicit, & ſententias, & ſermones, & quaecumque ad praecognitionem pertinent, dixit.* Quae totidem verbis hinc deſcripta, diſſimulato Auctoris nomine, apud Suidam leguntur in Δάμις. Laudat eum Euſebius contra Hieroclem. Εἴτε τις Δάμις Ἀσσύριος, εἴτε Φιλόστρατος, εἴτε τις ξυγγραφεὺς, ἢ λογογράφος. *Sive Damis quidam Aſſyrius, ſive Philoſtratus, ſive ſcriptor aliquis, aut hiſtoricus.*

DAMOCRATES.

Huius Πυθικὸν citat Galenus Περὶ συνθέσεως φαρμάκων τῶν κατὰ τόπους lib. V. Ὁ Δαμοκράτης ἐπέγραψε Πυθικὸν, ἀπὸ τοῦ δόντος αὐτῷ τὰς τῶν στοματικῶν φαρμάκων συνθέσεις, ἐνομάσας οὕτω. *Damocrates Pythicum inſcripſit, ab illo, qui dedit ei compoſitiones medicamentorum ad os pertinentium, ita adpellans.* Item Φιλιάτρου eiuſdem Operis lib. VII. Ἐσκευάσθη δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο, Δαμοκράτης φησὶν, ὑπὸ Θεμίσωνος πρώτου, γράφων οὕτως ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἐπιγραφομένῳ, Δαμοκράτους Φιλιάτρου. *Paratum vero eſt*

hoc medicamentum, Damocrates inquit, ab Themiſone primo, ita ſcribens in libro inſcripto, Damocratis Medicinae-ſtudioſus. Et Κλινικὸς ab eodem Galeno, eiusdem Operis lib. x. Ἐπιγράφεται βιβλίον, Δαμοκράτους Κλινικός. *Inſcribitur libellus, Damocratis Clinicus.*

DAMON.

Scripſit Περὶ Βυζαντίου. Athenaeus lib. x. Καὶ μόλις ποτὲ ἐπαύσαντο λειποτακτοῦντες, ὥς φησι Δάμων ἐν τῷ Περὶ Βυζαντίου. *Et vix ceſſaverant ordines deſerere, ut inquit Damon in libro De Byzantio.* Neſcio an fuerit

DAMON *Cyrenaeus.*

Cuius Περὶ τῶν φιλοσόφων laudat Diogenes Laertius in Thalete lib. I. Δάμων ὁ Κυρηναῖος, γεγραφὼς Περὶ τῶ φιλοσόφων, πᾶσιν ἐγκαλεῖ, μάλιστα δὲ τοῖς ἑπτά. *Damon Cyrenaeus, qui De philoſophis ſcripſit, omnes accuſat, potiſſimum vero illos ſeptem.* Apud Scholiaſten Ariſtophanis Pluto citatur Damon Opere Περὶ παροιμιῶν; ſed Demon illi Auctori nomen fuiſſe, itaque ibi reſcribendum, oſtendam infra, ubi de illo ſum dicturus. (a)

DAMOPHILVS.

Stephanus in Ψιτλακή. Πόλις παρὰ τῷ Τίγριδι, ἐν ᾗ τὸ φυτὸν τῶν ψιτλακίων, ὡς Δαμόφιλος. *Vrbs apud Tigrim, in qua planta piſtaciorum, ut Damophilus.* Scripta eius, Φιλόβιβλος πρῶτος, Περὶ τῶν ἀξιοκτήτων βιβλίων, πρὸς Λόλλιον Μάξιμον, Περὶ βίων ἀρχαίων, & alia plura. Suidas docet. Δαμόφιλος, φιλόσοφος σοφιστὴς, ὃν ἀνεθρέψατο Ἰουλιανὸς, ὁ ἐπὶ Μάρκου τοῦ βασιλέως ὕπατος. γράψας πάμπολλα, ἐξ ὧν ταῦτά μοι εὕρηται ἐπὶ ταῖς τῶν βιβλίων ϑήκαις. Φιλόβιβλος πρῶτος, Περὶ τῶν ἀξιοκτήτων βιβλίων, πρὸς Λόλλιον Μάξιμον, Περὶ βίων ἀρχαίων, καὶ ἕτερα πάμπολλα. *Damophilus, philoſophus ſophiſta, quem nutrivit Iulianus, ſub Marco Imperatore conſul. Scripſit multa, ex quibus haec a me in bibliothecis inventa ſunt. Librorum-ſtudioſus primus, De libris poſſeſſione dignis, ad Lollium Maximum, De vitis antiquorum, & alia plurima.*

DAMOSTRATVS.

Scripſit Ἁλιευτικὰ, libris xx. Περὶ τῆ ἐνύδρου μαντικῆς, & miſcella alia multa. Suidas. Δαμόστρατος, ἱστορικὸς, Ἁλιευτικὰ ἐν Βιβλίοις εἴκοσι, καὶ, Περὶ τῆ ἐνύδρου μαντικῆς, καὶ ἕτερα σύμμικτα, ἐχόμενα ἱστορίας. *Damoſtratus, hiſtoricus, Piſcatoria in libris viginti, & De arte vaticinandi aquatica, & alia miſcellanea, hiſtorias continentia.* Citat quoque Ἁλιευτικὰ eius Photius 176. (b)

DARDANVS.

Citatur in *Dinameris*, niſi corrupta Operis inſcriptio, quod exiſtimo apud Fulgentium de Cont. Virg. *Nec illa, quae aut Dardanus in Dinameris, aut Battiades in Paredris, aut Campeſter in Catabolicis, infernalibuſque, cecinerant.* (c)

DECTADAS.

Laudatur ignoto Opere a Parthenio Erotic. XIII. Περὶ Ἁρπαλύκης ἱστορεῖ Εὐφορίων Θρᾳκὶ, καὶ Δεκτάδας. *De Harpalyce narrat Euphorion in Thrace, & Dectadas.*

DECTION.

Eius fuit, Τμῆμα Λυκόφρονος. Etymologici Auctor in ἤπιος. Δεκτίων ἐν Τμήματι Λυκόφρονος. *Dection in Commentario Lycophronis.*

DEICHORVS *Cyzicenus.*

Stephanus citat Opere incerto in Λάμψακος. Ἔστι δὲ Φωκαέων κτίσμα, πάλαι Πιτύουσα λεγομένη, ὡς Δηίχορος ὁ Κυζικηνός. *Eſt autem ab Phocaeenſibus condita, antiquitus Pityuſa dicta, ut Deichorus Cyzicenus.*

DEILOCHVS.

Citatur pluries Opere non laudato apud Scholiaſten Apollonii lib. I. Et corrigi debet eius nomen iſtius Commentarii. Ἄλλοι φασὶ καὶ Θέσπορα συμπλεῦσαι τοῖς Ἀργοναύταις, Δηίλοχος δὲ καὶ Ἀμφιάραον. *Alii dicunt Teſtorem quoque naviguſſe cum Argonautis, Deilochus autem Amphiaraum quoque.* Hodie mendoſe editur, Δηίοχος δὲ καὶ Α'. Scripſit autem Περὶ Κυζίκου. Laudat idem Scholiaſtes Commentario II. Δηίλοχος δὲ ἐν πρώτῳ Περὶ Κυζίκου, καταπυκτευθῆναί φησιν αὐτὸν ὑπὸ Πολυδεύκους. *Deilochus autem in libro primo De Cyzico, illum pugilatu victum eſſe inquit ab Polluce.* Emendandum etiam cenſeo Dionyſium Halicarn. Περὶ τῦ Θουκυδ. ἰδιωμάτων. Ἀρχαῖοι μὲν δὴ συγγραφεῖς πολλοὶ, καὶ κατὰ πολλοὺς τόπους ἐγένοντο, πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. ἐν οἷς ἐστιν Εὐγέων τε ὁ Σάμιος, καὶ Δηίλοχος ὁ Προκοννήσιος, καὶ Εὔδημος ὁ Πάριος. *Itaque antiqui quidem ſcriptores multi, & multis in locis fuerunt, ante Peloponneſiacum bellum. In quibus eſt Eugeon Samius, & Deilochus Proconneſius, & Eudemus Parius.* Hodie editur, καὶ Δηίοχος ὁ Προικ.

DEIOCHVS *Proconneſius.*

Vide de eo in DEILOCHVS.

DEMAGETVS.

Ignoratur titulus Operis. Citat eum Schol. Apollonii Comment. I. Δημάγετος δὲ (λέγει) ὅτι ἐκέλευσεν ὁ Πελίας τὴν Ἀργὼ ἀραιοῖς γόμφοις παγῆναι, ἵνα ταχέως ἀπολέσῃ αὐτούς. *Demageus*

[a] DAMON Muſicus.
DAMON Pythagoreus.
DAMOPHILA Pamphili uxor Poetria.

[b] DAPHIDAS Telmiſenus Grammaticus.
[c] DARES Phrygius.

Digitized by Google

Getus autem (inquit) iussisse Peliam Argo raris clavis compingi, ut cito perderet illos. Stephanus in Ἄκτη. Ἔστι καὶ ἑτέρα Ἀκαρνανίας, ἧς μέμνηται Δημάγητος (a). *Est & alia Acarnaniae, cuius meminit Demagetus.*

DEMAGORAS.

Incerto Opere laudat Scholiast. Euripidis initio Phoenissarum. Δημαγόρας δ' (λέγει) ἀπὸ Λιβύης ἐλθεῖσαν τὴν Ἠλέκτραν οἰκῆσαι τὴν Σαμοθράκλω. *Demagoras vero (dicit) ab Lybia venisse Electram, & Samothracen habitasse.* Suidas in Ἀλκυονίδες ἡμέραι. Δημαγόρας δὲ ὁ Σάμιος ἑπτὰ, καὶ Φιλόχορος ἐννέα. *Demagoras vero Samius septem, & Philochorus noven.*

DEMARATVS.

Citatur Opere non nominato apud Schol. Apollonii lib. I. Γίγλος υἱὸς ἐν Φυλάκῃ καὶ Κλυμένης τῆς Μινύου. τοῦτον Ἡσίοδος ἐπὶ πυρίνων ἀθέρων τρέχειν φησί. Δημάρατος δ', ἐπὶ τῆς θαλάσσης. *Iphiclus erat filius Phylaci & Climenes Minyi filiae. Hunc Hesiodus super triticeas aristas currere inquit. Demaratus autem, super mare.* Iterum alibi eodem Commentario. Διονύσιος δὲ ὁ Μιτυληναῖος συμπεπλευκέναι φησὶ τὸν ἥρωα τοῖς ἀργοναύταις ἕως Κόλχων, καὶ τοῖς περὶ Μήδειαν συμπεπραχέναι τῷ Ἰάσονι. ὁμοίως καὶ Δημάρατος. *Dionysius vero Mitylenaeus navigasse inquit heroem cum principibus usque ad Colchos, & Medeam Iasoni opitulatam esse. Similiter etiam Demaratus.* Apollodorus lib. I. Δημάρατος δ' αὐτὸν εἰς Κόλχους πεπλευκότα παρέδωκε. *Demaratus autem illum ad Colchos navigavisse tradit.* Nominat Περὶ ποταμῶν Plutarchus de Flum. Καθὼς ἱστορεῖ Δημάρατος ἐν τρίτῳ Περὶ ποταμῶν. *Sicut narrat Demaratus in libro tertio De fluminibus.* Ibidem laudatur Περὶ Φρυγίας. Verba ista sunt. Μέμνηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Δημάρατος ἐν τετάρτῳ Φρυγίας. *Illorum vero meminit accuratius Demaratus in libro quarto Phrygiae.* Idem quoque Ἀρκαδικῶν librum IV. commemorat in minoribus Parallelis. Φόνου δὲ ἀγόμενος ὑπὸ τῆς μητρὸς ἀπελύθη τῶν ἐγκλημάτων, ὡς Δημάρατος ἐν δευτέρῳ Ἀρκαδικῶν. *Caedis autem accusatus, a matre absolutus fuit criminibus, ut Demaratus in libro secundo Rerum Arcadicarum.* Exstat huius Operis egregium fragmentum apud Stobaeum Ecloga XXVIII. Clementi laudantur Τραγῳδούμενα in Prot. Ὡς Δημάρατος ἐν πρώτῃ Τραγῳδουμένων. *Sicut Demaratus in libro primo Tragicorum.* Laudat quoque librum tertium Stobaeus Ecloga citata.

DEMARCHVS.

Inter Medicos Veteres commemoratur Caelio Aureliano Chron. lib. I. cap. IV. *Multi quoque vetustiores, istam curationem ordinantes, variis erroribus conciderunt, quos memorare superfluum est; quippe cum eorum vires proditione temporis exspirasse videantur: ex quibus est Menecrates Zeophlotensis, item Try-*

[a] Hic variat manus Meursii in scribendo nomen Demageti. *Iac. Gronov.*

phon, Philotimus, Chrysippus, Demarchus. Citatur etiam ἐν τῷ Περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων, apud Scholiasten Aristophanis Avibus: sed corrupte ibi Δήμαρχος edi, pro Δικαίαρχος, infra moneo, ubi de Dicaearcho ago.

DEMARETES,

Ei Τρίφυλλον a nonnullis adsignatum. Athenaeus lib. XV. Καὶ γὰρ εἰς Δημαρέτην ἀναφέρεται τὸ Ποιημάτιον, ὃ ἐπιγράφεται Τρίφυλλον. *At enim Demaretae attribuitur Poematium, quod Trifolium inscribitur.*

DEMETRIVS.

Eius Παμφυλιακὰ citat Scholiastes Lycophronis, Isaacius Tzetzes. Ἡ δὲ Μέγαρσος, (a) τὸν τὰ Παμφυλιακὰ γράψαντα, θυγάτηρ Πάμφύλου, ἀφ' ἧς ἡ πόλις Μέγαρσος ἐκλήθη. *Megarsus autem, iuxta Demetrium, qui Pamphyliaca scripsit, Pamphyli filia, a qua urbs Megarsus adpellata est.* Clemens Protreptico Ἀργολικὰ commemorat. Δημήτριος γὰρ ἐν δευτέρῳ τῶν Ἀργολικῶν τὸ ἐν Τίρυνθι τῆς Ἥρας ξόανον, καὶ τὴν ὕλην ὅθεν, καὶ τὸν ποιητὴν Ἄργον ἀναγράφει. *Demetrius enim in libro secundo Rerum Argolicarum simulacri Iunonis in urbe Tirynthe, & materiam pirum, & artificem Argum recenset.* Idem Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ βασιλέων citat Strom. I. Δημήτριος δέ φησιν ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ βασιλέων, τὴν Ἰούδα Φυλὴν, καὶ Βενιαμὶν, καὶ Λευὶ, μὴ αἰχμαλωτισθῆναι ὑπὸ τοῦ Σεναχηρείμ. *Demetrius autem inquit in libro De regibus, qui in Iudaea fuerunt, Tribu Iuda, & Beniamin, & Levi ab Senacherim non esse in captivitatem abductas.* Laudat Περὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον Athenaeus lib. XV. Δημήτριος δ' ἐν τῷ Περὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον, περὶ Ἄβυλον πόλιν τὰς ἀκάνθας ταύτας εἶναί φησι. *Demetrius autem in libro De rebus in AEgypto, circa Abylum urbem spinas illas esse inquit.* Sed non unius ego haec omnia fuisse censeo; quippe plures isto nomine recensentur. In his,

DEMETRIVS *Adramyttenus, Ixion.*

Qui cur hoc cognomen acceperit, tradit Diogenes Laertius in Demetrio Phalereo lib. V. Ἔνατος (Δημήτριος) Ἀδραμυττηνὸς γραμματικὸς, ἐπικληθεὶς Ἰξίων, διὰ τὸ ἀδικῆσαί τι δοκεῖν περὶ τὴν Ἥραν. *Nonus (Demetrius) Adramyttenus, grammaticus, cognominatus Ixion, quia iniuria aliqua adfecisse Iunonem videbatur.* Et Hesychius Milesius Περὶ σοφῶν. Δημήτριός τις ἕτερος Ἰξίων ἐπεκλήθη, διότι λεπίδας χρυσᾶς κλέπτων τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Ἥρας ἀγάλματος ἐφωράθη. *Demetrius quidam alius Ixion cognominatus est, quia laminas aureas furari simulacri Iunonis, quod Alexandriae erat, deprehensus est.* Videndus quoque de eo Suidas. Scripsit Περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου. Athenaeus lib. IX. Ὡς ὁ Ἰξίων φησὶ Δημήτριος ἐν τῷ Περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου. *Sicut Demetrius Ixion inquit in libro De Alexandrinorum dialecto.* Et Ἐτυμολογούμενα. Athenaeus

[b] Demetrianvs Sophista.
[c] Omisit κατὰ Δημήτριον. *Iac. Gronov.*

Digitized by Google

idem lib. III. Ὠνομάσθαι δὲ σικύας φησὶ Δημήτριος ὁ Ἰξίων ἐν πρώτῃ Ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ σεύεσθαι καὶ κύειν. *Adpellatos autem esse cucumeres inquit Demetrius Ixion in libro primo Etymologiarum, ab* σεύεσθαι, concitari, *&* κύειν osculari *vel* gravidam esse. Et lib. II. Ὡς Δημήτριος ὁ Ἰξίων λέγει ἐν Ἐτυμολογίᾳ. *Sicut Demetrius Ixion dicit in Etymologia.* Citantur Ἀττικαὶ Λέξεις a Scholiaste Aristophanis Avibus. Δημήτριον δὲ καὶ πάντες; τὸ Ἰξίονα λέγουσιν ἐν ταῖς Ἀττικαῖς Λέξεσιν ὡς γλῶτταν ἐξηγεῖσθαι. *Demetrium vero Ixionem omnes etiam dicunt in Atticis Dictionibus tamquam glossam explicare.* (a)

DEMETRIVS *Amisenus.*

Huius, ceu insignis mathematici, meminit Strabo lib. XII. ubi de urbe Amiso agit. Ἄνδρες ἐγένοντο ἄξιοι μνήμης κατὰ παιδείαν ἐνταῦθα· μαθηματικοὶ μὲν, Δημήτριος ὁ τοῦ Ῥαθίου, καὶ Διονυσόδωρος. *Viri autem memoria digni propter doctrinam illic fuerunt; mathematici quidem, Demetrius Rhatheni filius, & Dionysodorus.*

DEMETRIVS *Antigoni.*

Citatur a Stephano in Κύρρος. Δημήτριος δὲ ὁ Ἀντιγόνου τὸ Κυρρέσης διὰ τοῦ η φησι. *Demetrius autem Antigoni filius Cyrrestes per η dicit.*

DEMETRIVS *Apameensis.*

Caelius Aurelianus Chron. lib. III. cap. VIII. *Sed melius Demetrius Apameus ab hydrope discrevit eum, qui sine dilatione potum liquorem per urinam egerit.* Scripsit Περὶ σημείων. Idem Aurelianus citat Chron. lib. V. cap. IX. *Huius autem passionis meminit Demetrius Apameus libro Signorum.* Corrupte scribitur, *Demetrius Aponicus*, pro *Apameus*, apud eumdem, *De morbis acutis*, lib. II. cap. XXXIII.

DEMETRIVS *Aspendius.*

Meminit huius, etsi sine ullo Opere, Diogenes Laertius in Phalereo, in Demetriorum catalogo. Πέμπτος, Ἀσπένδιος, μαθητὴς, Ἀπολλωνίου τοῦ Σολέως. *Quintus, Aspendius, Apollonii Solensis discipulus.*

DEMETRIVS *Attalensis.*

Caelius Aurelianus Chron. lib. II. cap. II. *Paralysis supradictorum musculorum, non, ut Demetrius ait Attaleus, eo differt, quod non sit in camino raptu partium conversio.* Scripsit Περὶ σημείων. Caelius Aurelianus De morbis acutis lib. III. cap. XVIII. *Eius memor est, in libro SIGNORVM, Demetrius Attaleus.*

DEMETRIVS *Bithynus.*

Hic decimus tertius ponitur in Demetriorum catalogo a Diogene Laertio in Demetrio Phalereo lib. V. Τρισκαιδέκατος, Βιθυνὸς, Διφύλου τοῦ Στωϊκοῦ υἱὸς, μαθητὴς δὲ Παναιτίου τοῦ Ῥοδίου. *Decimus tertius, Bithynus, Diphyli Stoici filius, Panaetii autem Rhodii discipulus.* Exstat eius Epigramma unum, atque alterum, in Myronis bovem Antholog. lib. IV. tit. VII.

DEMETRIVS *Byzantius, Historicus.*

Commemoratur septimus inter Demetrios a Diogene; scripsitque Περὶ τῆς τῶν Γαλατῶν ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν διαβάσεως, libris XIII. Item, Τὰ περὶ Ἀντίοχον καὶ Πτολεμαῖον, καὶ τὴν Λιβύης ὑπ' αὐτῶν διοίκησιν, libris VIII. Diogenis de eo ista ecce verba. Ἕβδομος, Βυζάντιος, ἐν τρισκαίδεκα βιβλίοις γεγραφὼς τὴν Γαλατῶν διάβασιν ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν· καὶ ἐν ἄλλοις ὀκτὼ, Τὰ περὶ Ἀντίοχον καὶ Πτολεμαῖον, καὶ τὴν Λιβύης ὑπ' αὐτῶν διοίκησιν. *Septimus, Byzantius, tredecim libris Gallorum ex Europa in Asiam transitum complexus; aliisque octo, Res gestas Antiochi & Ptolemaei, & Libyae sub illis administrationem.*

DEMETRIVS *Byzantius, Peripateticus.*

Tertius ponitur a Diogene in catalogo Demetriorum loco citato. Τρίτος, Βυζάντιος, περιπατητικός. *Tertius, Byzantius, peripateticus.* Et citatur ab eodem in Socrate lib. II. Κρίτωνα δ' ἀναστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ παιδεῦσαι, τῆς κατὰ ψυχὴν χάριτος ἁφαθέντα, Δημήτριος. *Critonem vero ex officina eum excitavisse, & instituisse, venustate ingenii eius captum, Demetrius inquit Byzantius.* Scripsit autem, Περὶ ποιητῶν. Athenaeus lib. X. Καὶ τὰ Πυθαγόρου δὲ αἰνίγματα τοιαῦτά ἐστιν, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Βυζάντιος ἐν τετάρτῳ Περὶ ποιητῶν. *Pythagorae autem aenigmata talia sunt, ut inquit Demetrius Byzantius in libro quarto De poetis.* Et, Περὶ ποιημάτων. Idem Athenaeus lib. XII. Δημήτριος ὁ ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ Περὶ ποιημάτων, &c. *Demetrius autem Byzantius in libro De poematibus, &c.* Iterum lib. XIV. Ἐκάλουν δὲ καὶ χορηγὸς, ὡς φησιν ὁ Βυζάντιος Δημήτριος ἐν τετάρτῳ Περὶ ποιημάτων· *Adpellabant autem choragos quoque, ut inquit Demetrius Byzantius in libro quarto De poematibus.*

DEMETRIVS *Calatianus* (b).

Hic sextus est apud Diogenem Laertium in Phalereo, ac Περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης libros viginti scripsisse prohibetur. Ἕκτος, Καλατιανὸς, ὁ γεγραφὼς περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης εἴκοσι βίβλους. *Sextus, Calatianus, qui viginti libros de Asia & Europa scripsit.* Lucianus in Longaevis incerto Opere laudat. Ἱέρων δὲ ὁ Συρακουσίων τύραννος δύο καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν γηβομενος, ἐτελεύτα νοσῶν, βασιλεύσας ἑβδομήκοντα ἔτη, ὥσπερ Δημήτριός τε ὁ Καλατιανὸς, καὶ ἄλλοι λέγουσι.

Hiero

[a] Demetrius Alexandrinus Cynicus.
Demetrius Alexandrinus Patriarcha Theologus.

Demetrius Alexandrinus Peripateticus CXXXIII.
[b] Ita Chirographum Meursii. *Iac. Gronov.*

Digitized by Google

Hiero autem Syracuſanorum tyrannus duos & nonaginta annos natus aegrotans obiit, quum ſeptuaginta annos regnaviſſet, ſicut & Demetrius Calatianus, & alii dicunt. Strabo lib. I. Δημήτριος δὲ ὁ Καλατιανὸς τοὺς καθ' ὅλου τὴν Ἑλλάδα ποτὲ γενομένους σεισμοὺς διηγούμενος, &c. *Demetrius autem Calatianus de terraemotibus qui aliquando in tota exſtiterunt Graecia diſſerens, &c.* Scholiaſtes Theocriti Idyll. I. Δημήτριος δὲ ὁ Καλατιανὸς τῶ Βριάρεω, ἑνὸς τῶν Κυκλώπων, παῖδας γενέσθαι (φησι) Σικανὸν καὶ Αἴτναν. *Demetrius autem Calatianus Briarei, ex Cyclopibus unius, liberos fuiſſe (inquit) Sicanum, & AEtnam.* Meminit quoque eius Stephanus in Ἀντίπυρα.

DEMETRIVS *Carthaginienſis, Rhetor.*

Primus omnium eſt in catalogo Demetriorum apud Diogenem Laertium in Phalereo. Γεγόνασι δὲ Δημήτριοι ἀξιόλογοι εἴκοσι. πρῶτος, Καρχηδόνιος, ῥήτωρ, καὶ Θρασυμάχου πρεσβύτερος. *Fuerunt autem Demetrii memorabiles viginti. Primus, Carthaginienſis, rhetor, & Thraſymacho antiquior.* (a)

DEMETRIVS *Chlorus.*

Scholiaſtes Nicandri ad Theriaca. Δημήτριος ὁ Χλωρὸς βατῆρα αὐτὴν φησι καλεῖσθαι. ἐπειδὴ τὰ βοτὰ ἐλαύνει. *Demetrius autem Chlorus illam βατῆρα adpellari inquit, quoniam pecora agitat.* Iterum. Δημήτριος ὁ Χλωρὸς φησιν ὑπὸ ἔχεως πληγέντα τινὰ Ἀλκίβιον, &c. *Demetrius autem Chlorus inquit Alcibium quemdam a ſerpente percuſſum eſſe, &c.*

DEMETRIVS *Cnidius.*

Schol. Apollonii Commentario I. Ὁ δὲ πρὸς τὸν Αἰγαίωνα μῦθος, ὑπὸ Δημητρίου φέρεται τοῦ Κνιδίου. *Fabula vero De AEgaeone, ab Demetrio Cnidio narratur.*

DEMETRIVS *Comicus.*

Primus recenſetur inter Demetrios poetas a Diogene Laertio in Phalereo. Καὶ ὅτοι μὲν λογικοί. ποιητὴς δέ, πρῶτος ἀρχαίαν κωμῳδίαν πεποιηκώς. *Et hi quidem proſa oratione ſcripſerunt. Poetae autem primus, qui veterem comoediam fecit.* Huius puto, eſt Ἀρεοπαγίτης Fabula, quam laudat Athenaeus libro IX. Κατὰ τὸν κωμικὸν Δημήτριον, ὃς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρεοπαγίτῃ ταῦτ' εἴρηκεν. *Iuxta comicum Demetrium, qui in Fabula Areopagita inſcripta haec dixit.* Item, Σικελίᾳ. Athenaeus idem lib. III. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν ἑβδόμῃ, καὶ Δημήτριος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Σικελίᾳ. *Eius vero meminit etiam Thucydides in libro ſeptimo, & Demetrius comicus in fabula inſcripta Sicilia.* AElianus Hiſt. Anim. lib. XII. cap. X. Καὶ Δημήτριος μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ τῷ δράματι μέμνηται ὅτι καὶ τῇ πυγῇ λαλοῦσιν αἱ τρυγόνες· *Et Demetrius quidem in fabula Sicilia meminit, turtures etiam natibus loqui.* Puto eamdem eiuſdem Fabulam, quae Σικελοὶ inſcribitur apud Etymologici Auctorem. Ἔμμηροι, οἱ ἐπὶ ἐνέχυρα διδόμενοι φιλίας. Δημήτριος ἐν Σικελοῖς. Ἔμμηροι, *qui in pignus amicitiae traditi ſunt. Demetrius in Siculis.*

DEMETRIVS *Cyrenaeus, Stamnus.*

Decimus eſt Diogeni Laertio in catalogo Demetriorum. Δέκατος, Κυρηναῖος, γραμματικὸς, ὁ ἐπικληθεὶς Στάμνος, ἀνὴρ ἀξιόλογος. *Decimus, Cyrenaeus, grammaticus, Stamnus cognominatus, vir memorabilis.*

DEMETRIVS *Epicureus.*

Erotianus in Lexico Hippocratis, in κλαγγώδη. Δημήτριος μὲν ὁ Ἐπικούρειος. κλαγγώδη ὄμματα, ἐνόμισε τὰ εὐκίνητα, δεινῶς ἁμαρτάνων. *Demetrius quidem Epicureus, oculos, quos* Graeci *clangodes* vocant, *bene mobiles exiſtimavit, graviter peccans.*

DEMETRIVS *Epicus.*

Secundus inter poetas Demetrios numeratur a Diogene. Δεύτερος, ἐτῶν παιητὴς, οὗ μόνα σώζεται πρὸς τοὺς φθονεροὺς εἰρημένα τάδε. *Secundus Epicus poeta, cuius illa ſola ſervata ſunt, quae erga invidos ſunt dicta.*

DEMETRIVS *Erythraeus, Grammaticus.*

Hic inter Demetrios, qui oratione proſa ſcripſerunt, duodecimus collocatur a Diogene Laertio. Δωδέκατος, γραμματικὸς, Ἐρυθραῖος, πολιτογραφηθεὶς ἐν Τήμνῳ. *Duodecimus, Grammaticus, Erithraeus, in Temno civis adſcriptus.* Alter ab hoc,

DEMETRIVS *Erithraeus, Poeta.*

Qui inter Demetrios poetas ſextus numeratur a Diogene, variorum Scriptorum Auctor. Ἕκτος, Ἐρυθραῖος, ποικιλογράφος ἄνθρωπος, καὶ ἱστορικὰ καὶ ῥητορικὰ πεποίηκε βιβλία. *Sextus, Eritbraeus, homo qui varia ſcripſit, & hiſtoricos rhetoricoſque compoſuit libros.*

DEMETRIVS *Graphicus.*

Hic quartus a Diogene ponitur in Catalogo Demetriorum. Τέταρτος, καλούμενος Γραφικὸς, καὶ σαφὴς διηγήσασθαι, ἦν δὲ καὶ αὐτὸς ζωγράφος. *Quartus, Graphicus adpellatus, & apertus in diſſerendo. Erat autem ipſe quoque pictor.*

DE-

[a] Demetrivs Chalcondylas Grammaticus.
Demetrivs Chrysoloras Philoſophus.
Demetrivs Comatenvs Epiſcopus Theſſalonicenſis Theologus.
Demetrivs Cydonivs Theſſalonicenſis Theologus.
Demetrivs Cynicus.
Demetrivs Tarſenſis Grammaticus.
Demetrivs Tornicius Theologus.

Digitized by Google

DEMETRIVS *Herophileus*.

Commemoratur a Caelio Aureliano Chron. lib. II. cap. X. *Demetrius Herophili ſectator, duas inquit eſſe principales differentias fluoris ſanguinis*. Scripſit inter alia libros Περὶ παθῶν. Idem Caelius citat Chron. lib. III. capit. VIII. *Demetrius, Herophili ſectator, undecimo libro De Paſſionibus ſcribens, alium dixit hydropem conſtitui ſine ulla humoris infuſione*.

DEMETRIVS *Ixion*.

De hoc vide ſupra in *Demetrio Adramytteno*.

DEMETRIVS *Lacedaemonius*.

Sextus Pyrrhon. Hypotyp. lib. III. cap. XVII. *Epicurus, ſicut Demetrius Lacedaemonius ait, accidens accidentium, conſequens dies, & noctes, & horas, & paſſiones, & impaſſibilitates, & motus, & manſiones*. Commemoratur inter praecipuos Epicuri diſcipulos a Diogene Laertio in eius Vita libro X. Ζήνων τε ὁ Σιδάνιος, ἀκροατὴς Ἀπολλοδώρου, πολυγράφος ἀνήρ· καὶ Δημήτριος, ὁ ἐπικληθὲις Λάκων. *Zenoque Sidonius, Apollodori auditor, vir qui multa ſcripſit; & Demetrius, Lacedaemonius cognominatus*.

DEMETRIVS *Magneſius*.

Scripſit. Περὶ ἐμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων. Ecce apud Diogenem Laertium in Epimenide lib. I. Ἀλλὰ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς Περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων, διελέγχειν πειρᾶται ἢ ἐπιστολὴν ὡς νεαράν. *Sed Demetrius Magneſius in libris De poetis, & ſcriptoribus aequivocis, arguere nititur epiſtolam tamquam recentem*. Iterum in Ariſtotele lib. V. Ὡς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης, ἐν τοῖς Περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων. *Sicut ait Demetrius Magneſius in libris De aequivocis, & poetis, & ſcriptoribus*. Et per compendium in Thalete. Κατά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις. *Sicut inquit Demetrius Magneſius in AEquivocis*. Harpocration in Γαῖος. Δημήτριος δ' ἐν τοῖς Περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν Χαλκιδέα φησὶν αὐτὸν εἶναι. *Demetrius autem in libris De poetis aequivocis illum eſſe Chalcidenſem inquit*. Sic Athenaeus lib. XIII. Θεότιμος ὁ, ὁ γράψας τὰ κατ' Ἐπικούρου βιβλία, ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ Ἐπικούρου ἐξαιτηθεὶς ἀνῃρέθη. ὡς φησὶ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις. *Theotimus autem, qui libros contra Epicurum ſcripſit, ab Zenone Epicuro accuſatus, occiſus eſt: ut tradit Demetrius Magneſius in AEquivocis*. Corruptum Auctoris huius nomen apud Dionyſium Halicarnaſs. in Dinarcho. Ἀλλὰ Δῆμος ὁ Μάγνης, ὃς ἔδοξε χρυσῶσθαι πολυτελῶς, ἐν τῇ Περὶ τῶν ὁμωνύμων πραγματείᾳ λέγων καὶ περὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς, &c. *Sed Demus Magneſius, qui Polyhiſtor eſſe exiſtimatus eſt in opere De aequivocis, dicens etiam de hoc viro, &c.* Relcribo, Ἀλλὰ Δημήτριος ὁ M. Scripſerat per compendium librarius, idque non animadverſum corrumpendo loco fuit. Cognomen quoque apud Photium in centura Demoſthenis. Ἀλλα τοῦτο μὲν Δημήτριος ὁ Μάγνης λέγει. *Sed illud quidem Demetrius Magnus refert*. Omnino ſcribendum, Δ. ὁ Μάγνης. Quod etiam Andreae Schotto viſum. Scripſit quoque Περὶ τῶν συνωνύμων πόλεων. Harpocration in Μεθώνη. Δημήτριος δ' ὁ Μάγνης ἐν ταῖς Συνωνύμοις πόλεσι, τέσσαρας εἶναί φησι Μεθώνας. *Demetrius autem Magneſius in Synonymis urbibus, quatuor eſſe Methonas inquit*. Stephanus hoc ipſum Opus deſignat. Ἀλαβών, πόλις καὶ ποταμός. ὡς Δημήτριος ἐν Συνωνύμοις. *Alabon, urbs & fluvius; ſicut Demetrius in Synonymis*. Et Plutarchus in Demoſthene. Οὐ μὴν ἔγημε ταύτην, ἀλλὰ Σαμίαν τινὶ συνῴκει, ὡς ἱστορεῖ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς Περὶ συνωνύμων. *Non tamen illam duxit, ſed Samiam quamdam uxorem habuit, ut narrat Demetrius Magneſius in libris De Synonymis*.

DEMETRIVS *Odeſſites*.

Scripſit Περὶ τῆς πατρίδος. Stephanus. Ὀδησσὸς, πόλις ἐν τῷ Πόντῳ, πρὸς τῷ Σαλμυδησσῷ. Ἀπολλόδωρος δ' ὄρος μέγα τὴν Ὀδησσὸν φησιν. ὁ πολίτης, Ὀδησσίτης· καὶ Ὀδησσεὺς, ἐχρημάτιζον ὃ Ἡρακλείδης ἱστοριογράφος, καὶ Δημήτριος, ὁ Περὶ τῆς πατρίδος γράψας. *Odeſſus, urbs in Ponto, apud Salmydeſſum. Apollodorus autem montem magnum Odeſſum eſſe dicit. Civis, Odeſſites, & Odeſſenſis. Adpellati autem ita fuerunt Heraclides Hiſtoricus, & Demetrius, qui De patria ſcripſit*.

DEMETRIVS *Phyſicus*.

Plinius lib. VIII. cap. XVII. *AEque memorandum, & de panthera tradit Demetrius Phyſicus*.

DEMETRIVS *Pyctes*.

Scripſit Περὶ διαλέκτου. Etymologici Auctor in βόλαψ. Δημήτριος ὁ Πύκτης ἐν τῷ Περὶ διαλέκτου, βώλωψ ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ βοὸς λέπος. *Demetrius Pyctes in libro De dialecto, βώλωψ deducit ad bovis corio*.

DEMETRIVS *Sagalaſſenſis*.

Eius Παρθονικικὰ commemorat Lucianus de Scrib. Hiſt. Ἀνέγνων γὰρ Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικικά. *Legi enim Demetrii Sagalaſſenſis Parthonicica*.

DEMETRIVS *Salaminius*.

Vide Steph. 160.

DEMETRIVS *Scepſius*.

Hic undecimus in Demetriorum numero apud Diog. Ἑνδέκατος, Σκήψιος, πλούσιος καὶ εὐγενὴς ἄνθρωπος, καὶ φιλόλογος ἄκρως. *Vndecimus, Scepſius, dives & nobilis homo, ſumme philologus*. Citatur incerto Opere ab Harpocratio-

Digitized by Google

tione in Α'θράσειαν. Inter Opera eius, Τρωϊκὸς διάκοσμος. Strabo lib. XIII. Ἐκ δὴ τ῀ Σκήψεως καὶ ὁ Δημήτριός ἐστιν, οὗ μεμνήμεθα πολλάκις, ὁ τὸν Τροϊκὸν διάκοσμον ἐξηγησε. γραμματικὸς, καὶ ἅ αὐτὸν χρόνον γενόμενος Κράτητι καὶ Ἀρισάρχῳ. *Scepsius autem Demetrius quoque est, cuius saepius meminimus, qui Troianum adparatum exposuit, grammaticus, eodem tempore cum Cratete, & Aristarcho florens.* Stephanus in Σιλίνδιον. Ὡς Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τῦ Τροϊκῦ διακόσμυ. *Sicut Demetrius Scepsius in libro sexto decimo Troiani adparatus.* Citat Athenaeus etiam libris III. IV. VII. VIII. X. XV. Corrigendus Scholiastes Apollonii lib. I. Καλλίμαχος δὴ ἱστορεῖ περὶ τῦ ποταμῦ ἐν τῷ Περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ποταμῶν, καὶ Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν τῷ αὐτῷ Διακόσμῳ. *Callimachus autem narrat de fluvio in libro De Asiae fluviis, & Demetrius Scepsius in eodem Adparatu.* Locus procul dubio corruptus; neque enim antea citavit id Opus, ut diceret illic, ἐν τῷ αὐτῷ Διακόσμῳ. Scriptum fuerat a librario, ἐν τῷ ατῳ Διακόσμῳ, id est, *in primo libro* Διακόσμυ. Hinc deformatio in αὐτῷ.

DEMETRIVS *Smyrnaeus, Rhetor.*

Hic Diogene in catalogo Demetriorum XIV. collocatur. Τεσσαρεσκαιδέκατος, ῥήτωρ, Σμυρναῖος. *Quartus decimus, rhetor, Smyrnaeus.*

DEMETRIVS *Sophista.*

Octavus a Diogene ponitur; eiusque Scriptum, τέχναι ῥητορικαί. Verba Diogenis ecce tibi: Ὄγδοος, ὁ Διατρίψας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, σοφιστὴς, Τέχνας γεγραφὼς ῥητορικάς. *Octavus, qui Alexandriae moratus est, sophista, qui Artes rhetoricas scripsit.*

DEMETRIVS *Stamnus.*

De hoc vide in *Demetrio Cyrenaeo.*

DEMETRIVS *Troezenius.*

Commentatur Opere incerto ab Athenaeo lib. I. Ἀριστοφάνες τὰς δευτέρας Θεσμοφοριαζούσας Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Θεσμοφοριαζούσας ἐπιγράφει. *Aristophanis secundas Thesmophoriazusas Demetrius Troezenius Thesmophoriazusas inscribit.* Iterum lib. VI. Καλεῖ δὴ τοῦτον Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Βιβλιολάθαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδοκε συγγραμμάτων. *Adpellat autem hunc Demetrius Troezenius Bibliolathan, propter librorum, quos edidit, multitudinem.*

DEMIPHILVS *Bithynus.*

Iulianus in Misopogone. Δημιφίλῳ τῷ Βιθυνῷ πεποίηται συγγράμματα τοιαῦτα, ἐν οἷς δρεπτόμενος ἐκ τῶν πολλῶν, εἰργάσατο λόγους ἡδίους νέῳ φιλήκοῳ καὶ πρεσβυτέρῳ. *Ab Demiphilo Bithyno hi libri compositi sunt, in quibus ex multis excerpens, effecit dulcissimas orationes adolescenti cupido audiendi, & Seniori.*

DEMO.

Laudatur mulier erudita incerto Opere ab Homeri Scholiaste Iliad. β'. Ὑ τὰ ἀγκύλα καὶ δυσχερῆ πράγματα τῇ μήτι περιλαμβάνων; κορόνυς τις ὢν, καὶ τέλειος νῦς, φησὶ καὶ ἡ Δημώ. *Qui tortuosa, & difficilia negotia consilio comprehendens coranus quis, vel animo ad satietatem praeditus, & perfectus animus, & etiam Demo ait.*

DEMOCLIDES.

Sine certo Operis titulo nominatur ab Athenaeo lib. IV. Τὸν γὰρ Ἄδωνιν γίγλυν καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δημοκλείδης. *Nam Adonin vos γίγλυν adpellatis Phoenices, ut narrat Democlides.*

DEMOCLITVS.

Περὶ Περσῶν. Suidas. Κλεόξενος, καὶ Δημόκλειτος, ἔγραψαν Περὶ Περσῶν. ὧν τὴν πραγματείαν ἐπεξεργάσατο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης. *Cleoxenus, & Democlitus, scripserunt De Persis: quorum opus amplius elaboravit Polybius Megalopolitanus.*

DEMOCRITVS *Abderita.*

Hunc alii Milesium faciunt. Itaque vide de eo infra in *Democrito Milesio.*

DEMOCRITVS *Chius.*

Hic Musicus fuit, Milesio coaetaneus, & secundus inter eius nominis Auctores commemoratur a Diogene in Democrito lib. IX. Γεγόνασι δὴ Δημόκριτοι ἕξ· πρῶτος, αὐτός. δεύτερος, Χῖος, μουσικός. *Fuere autem Democriti sex. Primus, hic ipse: Secundus, Chius, musicus.*

DEMOCRITVS *Ephesius.*

Scripsit, Περὶ τῦ ἐν Ἐφέσῳ ναῦ. Athenaeus lib. XII. Καὶ περὶ αὐτῶν δὴ τῶν Ἐφεσίων Δημόκριτος Ἐφέσιος, ἐν τῷ πρότερῳ Περὶ τῦ ἐν Ἐφέσῳ ναῦ, διηγούμενος περὶ τῆς χλιδῆς αὐτῶν, καὶ ὧν ἐφόρουν βαπτῶν ἱματίων, γράφει καὶ τάδε. *Verum de illis quoque Ephesiis Democritus Ephesius, in libro primo De templo Ephesio, illorum luxum enarrans, & quales gestarent tinctas vestes, haec quoque scribit.* Diogenes hunc quartum ponit, & Operis citati etiam meminit; additque, scripsisse praeterea; Περὶ τ῀ πόλεως Σαμοθράκεως (a) Τέταρτος, Περὶ τῦ ἱερῦ τῦ ἐν Ἐφέσῳ γεγραφὼς, καὶ τῆς πόλεως Σαμοθράκης. *Quartus, De templo Ephesio scripsit, & urbe Samothrace.*

DE-

[a] Ita Chirographum Meursii. *Iacobus Gronovius.*

DEMOCRITVS
Epigrammaticus.

Hic quintus a Diogene commemoratur. Πέμπτ[ος], ποιητὴς Ἐπιγραμμάτων, σαφὴς καὶ ἀνθηρός. *Quintus, Epigrammatum poeta, clarus & floridus.* Exstat Epigramma eius Anthologiae lib. IV. tit. XII.

DEMOCRITVS *Mileſius.*

Eius Scripta enumerat Diogenes lib. IX. Τὰ δ' βιβλία αὐτοῦ καὶ Θράσυλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν ὕστως, ὥσπερεὶ καὶ τὰ Πλάτωνος, κατὰ τετραλογίαν. Ἔστι δέ ἠθικὰ μὲν, τάδε. *Libros vero eius Thraſyllus etiam hoc ordine recenſuit, ſicut, & illos Platonis, quadripartite. Sunt autem morales quidem, hi:*

Πυθαγόρης. *Pythagoras.*
Περὶ τῆς τοῦ σοφοῦ διαθέσεως. *De adfectu ſapientis.*
Περὶ τῶν ἐν ᾅδου, *De his quae ſunt apud inferos.*
Τριτογένεια (τοῦτο δέ ἐστιν, ὅτι τρία γίνεται ἐξ αὐτῆς, ἃ πάντα τὰ ἀνθρώπινα συνέχει.) *Tritogenia (hoc autem eſt, quod ex illa tria fiunt, quae omnia humana continent.)*
Περὶ ἀνδραγαθίας, ἢ Περὶ ἀρετῆς. *De fortitudine, ſeu De virtute.*
Ἀμαλθείας κέρας. *Copiae cornu.*
Περὶ εὐθυμίας. *De ſedatione animi.*
Ὑπομνημάτων, ἢ Οἴκων. *Commentariorum, vel Domorum.*

Ἡ γὰρ Εὐεσὼ ἐχ εὑρίσκεται: καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἠθικά. Φυσικὰ δὲ, τάδε. *Nam Εὐεσὼ non invenitur. Et iſti quidem morales. Phyſici vero, hi;*

Μέγας διάκοσμος, ὃν οἱ περὶ Θεόφραστον Λευκίππου φασὶν εἶναι, *Magnus adparatus, quem Theophraſtus Leucippi eſſe dicit.*
Μικρὸς διάκοσμος. *Parvus adparatus.*
Κοσμογραφίη. *Coſmographia.*
Περὶ τῶν πλανήτων. *De planetis.*
Περὶ φύσεως πρῶτον. *De natura primus.*
Περὶ φύσεως ἀνθρώπου, ἢ Περὶ σαρκὸς, β'. *De natura hominis, ſive De carne, II.*
Περὶ νοῦ. *De mente.*
Περὶ αἰσθήσεων. *De ſenſibus.*

Ταῦτά τινες, ὁμοῦ γράφοντες, Περὶ ψυχῆς ἐπιγράφουσιν. *Hos quidam, ſimul ſcribentes, De anima inſcribunt.*

Περὶ χυμῶν. *De humoribus.*
Περὶ χροῶν. *De coloribus.*
Περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσμῶν. *De differentibus rugis.*
Περὶ ἀμειψιῤῥυσμιῶν. *De rugarum mutatione.*
Κρατυντήρια, ὅπερ ἐστὶν ἐπικριτικὸν τῶν προειρημένων, *Firmamenta, qui eſt iudicans de ante dictis.*
Περὶ εἰδώλου, ἢ Περὶ προνοίας. *De imagine, aut De providentia.*
Περὶ λοιμῶν κανὼν, ά. β'. γ'. *De peſtibus norma, I. II. III.*
Ἀποῤῥημάτων. *Ambiguorum.*

Ταῦτα καὶ περὶ Φύσεως. τὰ δὲ ἀσύνταχτα, ἔστι τάδε. *Et hi de natura. Inordinati autem, ſunt iſti:*

Αἰτίαι οὐρανίαι. *Cauſae coeleſtes.*
Αἰτίαι ἀέριοι. *Cauſae aeriae.*
Αἰτίαι ἐπίπεδοι. *Cauſae planorum.*
Αἰτίαι περὶ πυρὸς, καὶ τῶν ἐν πυρί. *Cauſae de igne, & eorum quae ſunt in igne.*
Αἰτίαι περὶ φωνῶν. *Cauſae de vocibus.*
Αἰτίαι περὶ σπερμάτων, καὶ φυτῶν, καὶ καρπῶν. *Cauſae de ſeminibus, & plantis, & fructibus.*
Αἰτίαι περὶ ζώων, γ'. *Cauſae de animalibus, III.* [a]
Αἰτίαι σύμμικτοι. *Cauſae promiſcuae.*
Περ. τῆς λιθου. *De lapide.*

Ταῦτα καὶ τὰ ἀσύνταχτα. μαθηματικὰ δὲ, τάδε. *Et hi inordinati. Mathematici autem, iſti:*

Περὶ διαφορᾶς γνώμης, ἢ Περὶ ψαύσεως κύκλου καὶ σφαίρας. *De differentia ſententiae, ſeu De tactu circuli & ſphaerae.*
Περὶ Γεωμετρίας, ἢ Γεωμετρικόν. *De Geometria, ſeu Geometricum.*
Ἀριθμοί. *Numeri.*
Περὶ ἀλόγων γραμμῶν καὶ ναστῶν, β'. *De ratione carentibus lineis, & ſolidis, II.*
Ἐκπετάσματα. *Explicationes.*
Μέγας ἐνιαυτὸς, ἢ Ἀστρονομίη. *Magnus annus, vel Aſtronomia.*
Παράπηγμα. *Parapegma.*
Ἄμιλλα κλεψύδρας. *Certamen Clepſydrae.*
Οὐρανογραφίη. *Coeli deſcriptio.*
Γεωγραφίη. *Terrae deſcriptio.*
Πολογραφίη. *Poli deſcriptio.*
Ἀκτινογραφίη. *Radiorum deſcriptio.*

Τοσαῦτα καὶ τὰ μαθηματικά. Μουσικὰ δὲ, τάδε. *Et hi mathematici. Muſici autem, iſti:*

Περὶ ῥυθμῶν, καὶ ἁρμονίης. *De numeris, & harmonia.*
Περὶ ποιήσεως. *De poeſi.*
Περὶ καλλοσύνης ἐπέων. *De venuſtate verſuum.*
Περὶ εὐφώνων καὶ δυσφώνων πραγμάτων. *De conſonis, & diſſonis rebus.*
Περὶ Ὁμήρου, ἢ ὀρθοεπείης, καὶ γλώσσεων. *De Homero, ſive verſuum rectitudine, & linguis.*
Περὶ ἀοιδῆς. *De cantu.*
Περὶ ῥημάτων, ἢ Ὀνομαστικόν. *De verbis, vel Dictionarium.*

Τοσαῦτα καὶ τὰ μουσικά. τεχνικὰ δὲ, τάδε. *Et hi muſici. Qui vero ſub artem cadunt, hi:*

Πρόγνωσις. *Praenotio.*
Περὶ διαίτης, ἢ Διαιτητικὸν, ἢ ἰατρικὴ γνώμη. *De ratione victus, ſeu De victu ordinando, ſeu medica ſententia.*
Αἰτίαι περὶ ἀκαιριῶν καὶ ἐπικαιριῶν. *Cauſae de intempeſtivis, & tempeſtivis.*
Περὶ γεωργίης, ἢ Γεωμετρικόν. *De agricultura, ſeu Geometricum.*
Περὶ ζογραφίης. *De pictura.*
Τακτικὸν, καὶ Ὁπλομαχικόν. *De re militari, & De armorum exercitatione.*

Τοσαῦτα καὶ τάδε. τάττουσι δέ τινες κατ' ἰδίαν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων ἃ ταῦτα. *De illis hactenus. Collocant vero quidam ſeorſim ex Commentariis iſtos:*

Τὸ Περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἱερῶν γραμμάτων. *De ſacris Babylone libris.*

Περὶ

[a] Ad oram adpoſuit Meurſius (Plin. 302.) *Iacobus Gronovius.*

Digitized by Google

Περὶ τῶν ἐν Μερόῃ ἱερῶν γραμμάτων. *De sacris in Meroe libris.*
Περὶ ἱστορίης. *De historia.*
Χαλδαϊκὸς λόγ⊙. *Chaldaicus sermo.*
Φρύγι⊙ λόγ⊙. *Phrygius sermo.*
Περὶ πυρετῶ, ⋖ τῶν ἀπὸ νόσω βησσόντων. *De febri, & illis, qui ex morbe tussi agitantur.*
Νομικὰ αἴτια. *Legales causae.*
Χερνικὰ, ἢ Προβλήματα. *Chernica, sive Problemata*

Hactenus Diogenes. Mirum est, Suidam duo tantum Opera eius recensere. Γνήσια ⋗ αὐτῦ βιβλία εἰσι δύο. ὅ, τε Μέγας διάκοσμ⊙, ⋖ τὸ Περὶ τῆς φύσεως κόσμω. *Genuini autem eius libri duo sunt: & Magnus adparatus, & de natura mundi.* Deinde addit. Ἔγραψε ⋗ ⋖ Ἐπιστόλας. *Verum etiam Epistolas scripsit.* Quod autem, Περὶ φύσεως κόσμω ille inscribit, Diogenes indigetat, Περὶ ἀνθρώπω φύσεως. Nisi velimus dicere, Περὶ φύσεως πρῶτον, quod Diogenes nominat, Περὶ φύσεως κόσμω πρῶτον, inscriptum fuisse: quod fieri potest, neque ego repugnaverim. Erit vero illud ipsum, quod De rerum natura dicit Vitruvius lib IX. cap. III. *Multas res attendent, admiror etiam Democriti* De rerum natura Volumina. Poro Operis, cuius inscriptio, Κρατυντήρια, meminit quoque alibi Suidas. Κρατυντήρια, ἔγραψε Δημόκριτ⊙ ὁ Ἀβδηρίτης βιβλίων, ὅπερ ἐστιν ἐπικριτικὸν πάντων τῶν γραφέντων αὐτῷ βιβλίων *Firmamenta, scripsit Democritus Abderita librum, qui est iudicium ferens de omnibus ab eo libris scriptis.* Quod inscribitur Περὶ λοιμῶν κακων, omnino corrigendum est ex isto Agellii loco lib. IV. cap. XIII. *Refert etiam idem Democriti liber, qui inscribitur.* Περὶ λοιμῶν, ἢ, λοιμικῶν κακῶν. *De pestibus, aut pestiferis malis.* Opus Περὶ ψυχῆς citat Tertullianus, libro de Anima. Περὶ τῶν ἐν ᾅδω, & Μέγας διάκοσμ⊙, citantur item ab Athenaeo lib. IV. Καὶ Δημόκριτον δ' Ἀβδηρίται δημοσίᾳ κρίνοντες, ὡς κατεφθαρκότα τὰ πατρῶα, ἐπὶ ἀναλύσας αὐτοῖς τὸν Μέγαν διάκοσμον, ⋖ τὰ Περὶ τῶν ἐν ᾅδω, εἶπεν εἰς ταῦτα ἀνηλωκέναι, ἀφέθη. *Et Democritum Abderitae publico iudicio postulatum, ut qui patrimonium perdidisset, postquam lecto illis Scripto, quod vocavit Magnum adparatum, & illa quae Apud inferos sunt, dixit in illa consumsisse, absolverunt.* Fulgentius Φυσιολογούμενα laudat, Mythолog. lib. III. *Sicut Democritus in libris Physiologumenon scripsit.* Περὶ ἀστρονομίας, commemoratur etiam ab Apollonii Scholiaste lib. II. Κατὰ τὴν ἐπιτολὴν τῦ ἀρκτούρω σφοδροὶ καταχέονται ὄμβροι, ὡς φησὶ Δημόκριτ⊙ ἐν τῷ Περὶ ἀστρονομίας. *In ortu arcturi vehementes effunduntur imbres, ut inquit Democritus in libro De astronomia.* Iam corrupta inscriptio est, Περὶ γεωργίης, ἢ Γεωμετρικόν. Rescribe. Π. γ. ἢ Γεωργικόν. Sic antea enumerat, Περὶ Γεωμετρίας, ἢ Γεωμετρικόν. Quod Χερνικά inscriptum memorat, Χειροκμητὰ, est apud Plinium libro XXIV. cap. XVII. Χειροτονητὰ, apud Vitruvium lib. IX. cap. III. Plinius etiam De chamaeleonte Opus peculiare scripsisse tradit lib. XXVIII. capit. VIII. *Iungemus illis simillima, & peregrina aequae animalia, priusquam chamaeleon-*

tem, peculiari Volumine dignum existimatum Democrito. Nempe hoc fuerit, quod *De vi, & natura chamaeleontis* nuncupat Agellius libro X. cap. XII. *Librum esse Democriti, nobilissimi philosophorum, De vi, & natura chamaeleontis, eumque se legisse Plinius Secundus in Naturalis Historiae vicesimo octavo refert.*

DEMOCRITVS *Pergamenus.*

Hic Orator fuit, & sextus a Diogene commemoratur. Ἕκτ⊙, Περγαμηνὸς, ἀπὸ ῥητορικῶν λόγων. *Sextus Pergamenus, rhetor.*

DEMOCRITVS *Troezenius.*

Scripsit Κατὰ σοφιστῶν. Citat idem Diogenes in Empedocle lib. VIII. Δημόκριτ⊙ ⋗ ὁ Τροιζήνι⊙, ἐν τῷ Κατὰ σοφιστῶν βίβλῳ, φησὶν αὐτὸν, καθ' Ὅμηρον,

Ἀψάμενον βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο κρεμάσσαι
Αὐχένι ἀποκρεμάσαι, ψυχὴν δ' ἀΐδος δὲ κατελθεῖν.

Democritus autem Troezenius, in libello Contra Sophistas, dicit illum, iuxta Homerum;

Nexo laqueo gravi ex alto cornu
Cervicem suspendisse, animam vero ad orcum migrasse.

Et miror sane hunc praeteritum in catalogo Democritorum.

DEMODAMAS.

Opus eius Περὶ Ἁλικαρνασσῦ laudat Athenaeus lib. XV. Δημοδάμας γὰρ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, ἢ Μιλήσι⊙, ἐν τῷ Περὶ Ἁλικαρνασσῦ, Κύπρια Ἁλικαρνασσέως δ' αὐτὰ εἶναι φησὶ ποιήματα. *Demodamas enim Halicarnasseus, seu Milesius, in libro De Halicarnasso, Cypria Halicarnassensis autem illa esse dicit poemata.* Videtur etiam scripsisse: Περὶ Ἀντίσσης τῆς Ἰνδικῆς. Colligere est ex istis Stephani in Ἄντισσα. Καὶ τρίτη, Ἰνδικῆς· ἣν ἀναγράφει Φίλων, ⋖ Δημοδάμας ὁ Μιλήσι⊙. *Et tertia, Indiae; quam recenset Philo, & Demodamas Milesius.*

DEMODOCVS *Corcyraeus.*

Eius Poemata, Ἰλίου πόρθησις, &, Ἡφαίσῦ ⋖ Ἀφροδίτης γάμ⊙. Plutarchus de Musica. Γεγονέναι ⋗ ⋖ Δημόδοκον Κερκυραῖον παλαιὸν μυσικὸν (ἱστορῆται.) ὃν πεποιηκέναι Ἰλίου τε πόρθησιν, ⋖, Ἀφροδίτης καὶ Ἡφαίστου γάμον. *Fuisse autem, & Demodocum Corcyraeum veterem musicum (narratur:) eumque composuisse Ilii vastationem, &, Veneris & Vulcani nuptias.* Meminit eius Isaacius Tzetzes in Prolegomenis in Lycophronem. Οἷοί περ ἦσαν ποιηταὶ, ὡς, ὁ Φαληρεὺς Δημήτρι⊙ γράφ, Αὐτομήδης, ⋖ Δημόδοκ⊙. *Quales erant poetae, sicut Demetrius Phalereus scribit, Automedes, & Demodocus.* Et Tatianus. Πρὸς Ἕλληνας. Δημόδοκ⊙ ⋗, ⋖ Φημι⊙, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τῶν Τρωϊκῶν πολέμων γεγόνασι. *Demodocus autem, & Phemius, tempore Troianorum bellorum exstiterunt.* Nescio an idem sit dicendus, cuius

Ἡράκλεια citatur a Plutarcho de Flum. Καθὼς ἱστορεῖ Δημόδοκος ἐν πρώτῳ Ἡρακλείας, sicut narrat Demodocus in libro primo Heracliae.

DEMOLOGVS.

Citatur eius Μήδεια a Polluce lib. IV. capit. XXIV. Ποτὲ δὲ σαθμόντινα. ὡς Δημολόγος ἐν Μηδείᾳ. *Quandoque vero pretium aliquod: sicut Demologus in Medea.* Nisi forte legendum illic, ὡς Δεινολόχος. De Dinolocho vide infra.

DEMON.

Citat Opere incerto Etymologici Auctor in Τριτοπάτορες. Δήμων ἀνέμους εἶναί φησι. *Demon ventos esse dicit.* Scripsit Περὶ παροιμιῶν. Harpocration in Μυτῶν λέαν. Παροιμία τίς ἐστιν, οὕτω λεγομένη· ἣν φησὶ Δήμων ἐν τεσσαρακοστῇ Περὶ παροιμιῶν τὴν ἀρχὴν λαβεῖν ἀπὸ τῶν καταδραμόντων ἀσυγκλήτων τε καὶ λῃσάν τὴν Μυσίαν. *Proverbium quoddam est, ita dictum; quod dicit Demon in libro quadragesimo De proverbiis initium sumsisse ab urbi propinquis, & latronibus, qui Mysiam vastarunt.* Hinc est quod proferunt Plutarchus in Theseo, Appendix Vaticana Cent. IV. Proverb. XX Scholiast. Homeri ad Odyss. υ. Hesychius in Οἰναῖοι, Scholiast. Pindari Nemeonic. Ode VII. Suidas locis pluribus, Apostolius in Δωδωνεῖον χαλκεῖον. Eumdem corrige in Σαρδώνιος γέλως Καὶ Δήμων μὲν διαδοθῆναι, &c. *Et Demon quidem divisisse, &c.* Hodie perperam editur, Καθήμων μὲν δ. Et Scholiast. Aristophanis Pluto. Περὶ τῆς παροιμίας ταύτης Δήμων οὕτω φησί. *De hoc proverbio Demon ita dicit.* Hodie editur, Δάμων οὕτω φ. Scripsit quoque Περὶ θυσιῶν. Harpocration in Προκώνια. Δήμων δ' ἐν τῷ Περὶ θυτικῶν φησι. *Demon autem in libro De sacrificiis inquit.* Suidas etiam in eadem dictione.

DEMONAX.

Eius senarius iste citatur apud Stobaeum Serm. XXII.

Θνητοὶ γεγῶντες, μὴ φρονεῖθ' ὑπὲρ θεούς.
Qui mortales fuistis, ne sapite supra deos.

DEMONICVS.

Citatur, sed sine Operis titulo, ab Etymologici Auctore in Γλαύξ. Δημόνικος ὁ ἱστορεῖ, ὅτι μόνον τῶν γαμψωνύχων καὶ σαρκοφάγων μὴ τυφλὰ τίκτει. *Demonicus autem narrat, solum inter aves adunco ungues habentes & carnivoras non caeca parere.* Nescio an idem sit, cuius Ἀχελώνιος citatur ab Athenaeo lib. IX. Δημόνικος δ' ἐν τῷ Ἀχελωνίῳ τὸ πρὸ τοῦ δείπνου κατὰ χειρός φησι διὰ τούτων·

Ἑστιᾶδάκει δ' ἕκαστος ὡς ἂν ἑσιῶν
Ἅμα τ' ἐξίπεινον ἄνδρα καὶ Βοιώτιον.

Demonicus autem in Achelonio lavationem ante coenam ad manus in his dicit;

Festinaverat autem quisque utpote convivio excipiens,
Simul famelicum virum & Boeotium.

DEMOPHILVS.

Hic Ephori Historici filius, & ipse Historicus, supplevit inchoatum a patre Opus Περὶ ἱεροῦ πολέμου. Anonymus in Descript. Olymp. ad Olymp. CIV. annum IV. Δημόφιλος ὁ Ἐφόρου τοῦ ἱστοριογράφου υἱὸς τὸν παραλειφθέντα πόλεμον τοῦ πατρὸς, ὀνομασθέντα δὲ ἱερὸν, συντεταγμένος ἐντεῦθεν ἤρκται ἀπὸ τῆς καταλήψεως τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ, καὶ τῆς συλήσεως τοῦ μαντείου ὑπὸ Φιλομήλου τοῦ Φωκέως. *Demophilus Ephori historici filius intermissum patris bellum, sacrum vero nominatum, componens inde incepit ab invasione templi Delphici, & spoliatione oraculi ab Philomelo Phocensi.* Nescio an idem sit, quem Περὶ συμμετριῶν scripsisse cognoscimus ex Vitruvio in Praefatione lib. VII. *Praeterea minus nobiles multi praecepta symmetriarum scripserunt, ut Nexaris, Theocydes, Demophilus, Pollis.* Item, Περὶ τῶν παρ' ἀρχαίοις θυσιῶν, καὶ ἑορτῶν. Maximus Monachus in Dionysii Areopagitae ad Demophilum epist. VIII. Ὡς φησι Δημόφιλος ἐν τῷ Περὶ τῶν παρ' ἀρχαίοις θυσιῶν, καὶ ἑορτῶν. *Sicut inquit Demophilus in libro De antiquorum sacrificiis & festis.*

DEMOPHON.

Videtur scripsisse Ἐτυμολογίας. Scholiastes Nicandri ad Alexipharmaca. Δημοφῶν δέ, ἐτυμολογῶν, φησὶν οὕτω κεκλῆσθαι, διὰ τὸ δόρατι ἢ ταύτης ὁπὸν ἴσον εἶναι κατὰ τὴν ἀναίρεσιν. *Demophon autem, etymologiam exercens, ita adpellatam esse inquit, quia hastae aequales vires habet illius succus ad necem.* Suidas in Δορύχνιον. Δημοφῶν ὁ ἐτυμολογεῖ, αὐτὸ οὕτω κεκλῆσθαι, διὰ τὸ δόρατι ἴσον εἶναι καὶ ἢ ἀναίρεσιν. *Demophon autem derivat, illud ita adpellatum esse, quia hastae ad necem aequales habet vires.* Totidem verbis Auctor Etymologici in Δορύχνιον. Ephippus Fabulam eius memorat, Εἰς Κότυν· Athenaeus lib. XI. Καὶ Ἔφιππος, ἐν Ὁμοίοις, ἢ ἐν Ὀβελιαφόροις·

Διονυσίου δὲ δράματ' ἐκμαθεῖν δέοι·
Καὶ Δημοφῶντος, ἃ ποιήσεν Εἰς Κότυν.

Et Ephippus, in Similibus, aut in Verua-ferentibus;

Dionysii autem fabulas edisce oportet;
Et Demophontis, quaeque fecit In Cotyn.

Ita enim recte ibi a Casaubono emendatum esse arbitror.

DEMOSTHENES *Athenienſis.*

De hoc dixi in Bibliotheca Attica.

DEMOSTHENES *Bithynus.*

Meminit eius Stephanus in Ἡράια. Πιστέον δὲ μᾶλλον τῷ Βιθυνῷ Δημοσθένει ἐν τῷ ιδ'. Βιβλίῳ. *Credendum autem potius Bithyno Demostheni, in libro* XIV. Huius sunt, sine ullo dubio, Τὰ Βιθυνιακὰ, quae citantur ab eodem Stephano in Ἀλεξανδρέα, Ἀρτάκη, & Μαυσωλοί. Hic ipse est existimandus, qui ab aliis *Thrax* vocatur; siquidem ea pars Bithy-

thyniae, quae ad Pontum Euxinum ſpectat, a Boſpori initio, uſque ad urbem Heracleam, *Thracia Aſiatica* dicta eſt. Eius ſunt, Μετάφρασις Ἰλιάδος, Ἐπιτομὴ τοῦ Δαμαγήτου τοῦ Ἡρακλεώτου, Περὶ διθυραμβοποιῶν, Μετάφρασις εἰς τὴν Ἡσιόδου Θεογονίαν. Suidas. Δημοσθένης, Θρᾴξ. οὗτος ἔγραψε Μετάφρασιν Ἰλιάδος, πεζῷ λόγῳ, Ἐπιτομὴν τοῦ Δαμαγήτου τοῦ Ἡρακλεώτου, Περὶ διθυραμβοποιῶν, Μετάφρασιν εἰς τὴν Ἡσιόδου Θεογονίαν. *Demoſthenes, Thrax. Hic ſcripſit Iliadis Metaphraſin, ſoluta oratione, Epitomen Damageti Heracleotae, De dithyrambicis, Metaphraſin in Heſiodi Theogoniam.* Ac fortaſſe ſunt eiusdem Κτίσεις; quae commemorantur Stephano in Ὀλιζών.

DEMOSTHENES
Maſſilienſis.

Galenus, Περὶ συνθέσεως τῶν φαρμάκων τὴν κατὰ γένη lib. IV. Παρὰ Δημοσθένει τῷ Μασσαλιώτῃ, τῷ τὸ φάρμακον συντεθέντι, ἐλαίου ἔχει κοτύλας β'. *Apud Demoſthenem Maſſilienſem, qui pharmacum compoſuit, olei habet duas cotylas.* Atque hunc ipſe puto eſſe, qui Φιλαλήθης cognominatus, ſcripſit libros tres Περὶ ὀφθαλμῶν. Idem Galenus Περὶ διαφορᾶς σφυγμῶν, lib. IV. Πρότερόν γε παραγράψας τὰς τοῦ Δημοσθένους ὅρους, ὡσαύτως τῷ διδασκάλῳ Φιλαλήθους ἐπικληθέντος· ὃ κὴ τὰ τρία Περὶ ὀφθαλμῶν ἐστι συγγράμματα παρὰ πολλοῖς εὐδοκιμοῦντα. *Primo deſcribens Demoſthenis definitiones, perinde ut magiſter Philalethis cognominati; cuius tria De oculis ſunt opera, apud multos probata.* Meminitque eius ibi aliquoties Gerbertus epiſt. IX. & CXXX.

DEMOSTHENES
Thrax.

Idem hi cum Demoſthene Bithyno, ut ſtatim oſtendi, cum de eo agerem.

DEMOSTRATVS
Apameenſis.

Plutarchus de Flum. ubi de Maeandro agit. Δημόστρατος ὁ Ἀπαμεὺς ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης. *Demoſtratus autem Apameenſis illius hiſtoriae meminit.* Eius libros Περὶ ποταμῶν citat mox idem Plutarchus in eodem Opere ubi de Scamandro agit. Καθὼς ἱστορεῖ Δημόστρατος, ἐν δευτέρῳ Περὶ ποταμῶν. *Sicut tradit Demoſtratus, in libro ſecundo De fluviis.* Citatur etiam Demoſtratus, ſine Patriae, aut Operis titulo, apud Plinium lib. XXXVII. cap. VI.

DEMOTELES.

Laudatur ſine certo Opere a Plinio lib. XXXVI. cap. XII.

DEMOXENVS.

Athenaeus lib. I. Δημόξενος ἐν φησί·
Νεανίας τις ἐσφαίριζεν, ὢν ἐτῶν
Γ'σως ἑπταικαίδεκα.

Demoxenus igitur inquit;
Adoleſcens quidam pila ludebat, natus annos
Fortaſſe ſeptemdecim.

DEMVS
Delius.

Citatur Stephano in Βιβλίνη: ſed legendum eſt eo loco Σῆμος. Vide infra in *Semus*.

DERCYLLIDES.

Eius Opus, Περὶ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας, citat Simplicius Phyſ. lib. I. Γ'σέον, ὅτι ὁ Πορφύριος ἱστορεῖ, τὸν Δερκυλλίδην, ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας, ἔνθα περὶ ὕλης ποιεῖται τὸν λόγον, Ἑρμοδώρου, τοῦ Πλάτωνος ἑταίρου, λέξιν παραγράφειν. *Sciendum, Porphyrium narrare, Dercyllidem, in libro undecimo Platonis philoſophiae, ubi de materia facit ſermonem, Hermodori, Platonis amici, dictionem adſcribere.*

DERCYLLVS.

Opera eius ſunt complura, Περὶ ὀρῶν, citat Plutarchus lib. de Flum. in Lycorma fluvio. Μαραίνεται, καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος, ἐν γ'. Περὶ ὀρῶν. *Marceſſit, ſicut narrat Dercyllus, in libro* III. *De montibus.* Idem in eodem Opere in Marſya, Σατυρικὰ laudat; Περὶ λίθων in Alpheo; Λιτωλικὰ, in Acheloo. Scripſit etiam Περὶ κτίσεων. Plutarchus in Parallelis, ubi de Ilo. Γ'σερον δὲ, ἐξιλασάμενος, ἀνέβλεψεν· ὡς Δέρκυλλος, ἐν πρώτῳ Κτίσεων. *Poſtea vero, numine placato, viſum recepit; ſicut Dercyllus in libro primo Originum.* Inde eſt, quod profert Clemens Alexand. ubi de Ilio expugnato Strom. I. Αἰγίας δὲ, καὶ Δέρκυλλος (ita ſcribo, non Δερκύλος) ἐν τῇ τρίτῃ ϛλῶδος Πανέμου. ὀγδόῃ φθίνοντος. *AEgias autem, & Dercyllus in die tertio menſis Panemi, octava finientis.* In quibus verbis apud Euſebium de Praeparat. Evang. lib. X. corrupte Κερκύλος ſcribitur. Γ'ταλικὰ commemorantur eidem Plutarcho in iisdem Parallelis. Ἐπιχειρήσας δὲ τῷ Ἡρακλεῖ, ἀνῃρέθη· ὡς Δέρκυλλος, ἐν τρίτῳ Γ'ταλικῶν. *Adgreſſus autem Herculem, occiſus eſt; ut Dercyllus, in libro tertio, Rerum Italicarum.*

DEXIPPVS
Chous.

Hippocratis diſcipulus. Scripſit Ἰατρικὸν, &, Περὶ προγνώσεων. Suidas. Δέξιππος, Κῶος, ἰατρὸς, Ἱπποκράτους μαθητής. ἔγραψεν ἰατρικὸν βιβλίον ἀ. κὴ, περὶ προγνώσεων β'. *Dexippus, Cous, medicus, Hippocratis diſcipulus. Scripſit librum medicum unum, &, de praecognitionibus duos.* (a)

[a] DEXIPPVS Iamblichi F. Philoſophus.

Digitized by Google

DIADES.

Scripsit de machinis bellicis, ut accipere est e Vitruvio lib. x. cap. xix. *His tunc primis gradibus positis ad id genus machinationis, postea, quum Philippus, Amyntae filius, Byzantium oppugnaret, Polyidus Thessalus pluribus generibus, & facilioribus, explicavit: a quo receperunt, doctrinam Diades, & Chaereas, qui cum Alexandro militarunt. Itaque Diades scriptis suis ostendit, se invenisse turres ambulatorias*, &c. Et postea. *Quae sunt ab Diade de machinis scripta, quibus sint comparationibus exposui.* Athenaeus in Mechanicis. Διάδης μὲν ὖν, ὡσαύτως φησὶν ἐν τῷ Μηχανικῷ αὐτῦ συγγράμματι, εὑρηκέναι τὲς τε φορητὲς Πύργυς, κ) τὸ λεγόμενον τρύπανον. *Itaque Diades quidem, similiter inquit in Mechanico suo libro, invenisse se, & portatiles turres, & quae dicitur, terebram.* Citat quoque non semel Hero de Machinis cap. xiii. xiv. (a)

DIAGORAS
Cyprius.

Hic Medicus fuit. Erotianus in Lexic. Hippocr. Διαγόρας δὲ ὁ Κύπριός φησι, τὰ προαιρετικὰ νεῦρα περόνας αὐτὸν καλεῖν. *Diagoras autem Cyprius inquit, nervos voluntarios fibulas illum adpellare.*

DICAEARCHVS
Lacedaemonius.

Hic Grammaticus fuit, Aristarchi discipulus. Suidas. Δικαίαρχ⊙, Λακεδαιμόνι⊙, γραμματικὸς, ἀκροατὴς Ἀριςάρχυ. *Dicaearchus, Lacedaemonius, grammaticus, Aristarchi auditor.* Operum eius nullum inveni.

DICAEARCHVS
Messenius.

Hic discipulus Aristotelis, philosophus, orator, & geometra fuit. Eiusque Opera, Καταμετρήσεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ὀρῶν, Ἑλλάδος βί⊙, Πολιτεία Σπαρτιατῶν. Suidas. Δικαίαρχος, Φειδίυ, Σικελιώτης, ἐκ πόλεως Μεσσήνης, Ἀριστοτέλυς ἀκυσὴς, φιλόσοφ⊙, κ) ῥήτωρ, κ) γεωμέτρης· ἔτ⊙ ἔγραψε, Καταμετρήσεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ὀρῶν, Ἑλλάδ⊙ βίον, ἐν βιβλίοις γ'. Τὴν πολιτείαν Σπαρτιατῶν. *Dicaearchus, Phidiae filius, Siculus, ex urbe Messene, Aristotelis auditor, philosophus & rhetor, & geometra. Hic scripsit Dimensiones montium in Peloponneso, Graeciae vitam, in libris* III. *Spartanam Rempubliçam.* Ex his Ἑλλάδ⊙ βί⊙ citatur a

A Stephano in Χαλδαῖοι. Ἐκλήθησαν ἢ ἀπὸ Χαλδαίυ τινὸς, ὡς Δικαίαρχ⊙, ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Ἑλλάδ⊙ βίυ. *Adpellati autem sunt ab Chaldaeo quodam, ut Dicaearchus, in libro primo Graeciae vitae.* Athenaeus lib. XIII. Τριακοσίας πεντήκοντα περιήγετο παλλακὰς, ὡς ἱςορεῖ Δικαίαρχ⊙, ἐν τρίτῳ Περὶ τῆς Ἑλλάδος βίυ. *Trecentas quinquaginta concubinas circumducebat, ut narrat Dicaearchus in libro tertio De vita Graeciae.* Et lib. XIV. Περὶ ὧν φησι Δικαίαρχ⊙, ἐν τοῖς Περὶ τῆς Ἑλλάδ⊙ βίυ. *De*
B *quibus dicit Dicaearchus, in libris De Graeciae vita.* Porphyrius de Abstin. Anim. lib. IV. Τῶν τοίνυν συντόμως τε ὁμῦ κ) ἀκριβῶς τὰ Ἑλληνικὰ συναγαγόντων, ἐςὶ καὶ ὁ περιπατητικὸς Δικαίαρχ⊙· ὃς τὸν ἀρχαῖον βίον τῆς Ἑλλάδ⊙ ἀφηγύμεν⊙, τὲς παλαιὲς κ) ἐγγὺς θεῶν φησι γεγονότας, βελτίυς τε ὄντας φύσ(, κ) τὸν ἄριςον ἐζηκότας βίον, ὡς χρυσῦν γένος νομίζεσθαι. *Inter illos igitur, qui & breviter simul & accurate Res Graecas collegerunt, est quoque Dicaearchus peripateticus; qui antiquam Graeciae*
C *vitam enarrans, antiquos etiam inquit prope deos fuisse, naturaque optimos, etiam optimam vixisse vitam, ut aureum genus putaretur esse.* Et mox. Αὖ δὴ κ) ἐξηγύμεν⊙ ὁ Δικαίαρχ⊙, τὸν ἐπὶ Κρόνυ βίον τοιῦτον εἶναί φησιν. *Quae sane enarrans quoque Dicaearchus vitam sub Saturno talem fuisse dicit.* Varro de Re Rust. lib. I. cap. II. pag. 57. Aliud Opus fuit Περὶ βίων; in quo Vitas Virorum clarorum pertractavit. Citat Diogenes Laer-
D tius in Platone lib. III. Εἰσὶ δ', οἳ κ) παλαῖσαι φασὶν αὐτὸν Ἰσθμοῖ· καθὰ κ) Δικαίαρχ⊙, ἐν πρώτῳ Περὶ βίων. *Sunt autem, qui etiam palaestra in Isthmo se exercuisse illum scribunt; sicut etiam Dicaearchus, in libro primo De vitis.* Ex hoc ipso Opere fuerit, quae Περὶ Ἀλκαίυ citat Athenaeus lib. XI. Δικαίαρχ⊙ μὲν γὰρ ὁ Μεσσήνι⊙, ὁ Ἀριστοτέλυς μαθητὴς, ἐν τῷ Περὶ Ἀλκαίυ, μικροῖς φησιν αὐτὲς ἐκπώμασι κεχρῆσθαι, κ) ὑδαρέςερον πεπωκέναι. *Nam*
E *Dicaearchus quidem Messenius, Aristotelis discipulus, in libro De Alcaeo, parvis illos poculis usos fuisse dicit, & cum aquae maiore copia bibisse.* Iterum lib. XV. Δικαίαρχος ὁ Μεσσήνι⊙, Ἀριστοτέλυς μαθητὴς, ἐν τῷ Περὶ Ἀλκαίυ, κ) τὴν λατάγην φησὶν εἶναι Σικελικὸν ὄνομα. *Dicaearchus Messenius, Aristotelis discipulus, in libro De Alcaeo, λατάγιν quoque Siculum esse nomen dicit.* Quem locum respexit Scholiastes Aristophanis Pace. Ἀθήναι⊙ ἢ ἐν τῇ ιέ. φησὶν, ὅτι φησὶ Κριτίας ἐν τοῖς Ἐλεγείοις·

Κότταβ⊙ ἐκ Σικελῆς ἐςι χθονὸς, ἐκπρεπὲς
F ἔργον.

Δικαίαρχ⊙ ἢ ὁ Μεσσήνι⊙, Ἀριστοτέλυς μαθητὴς, ἐν τῷ Περὶ Ἀλκαίυ, κ) τὴν λάταγα αὐτὴν εἶναι Σικελικὸν ὄνομα. *Athenaeus autem in libro* XV. *inquit, Critiam dicere in Elegiis;*

Cottabus ex Sicula est terra, decorum opus.

Dicaearchus autem Messenius, Aristotelis discipulus, in libro De Alcaeo, & ipsam λάταγα esse Siculum nomen. Citatur quoque Περὶ Ἀλκμᾶν⊙, apud Athenaeum dicto libro decimo quinto; sed, legendum illic esse

Iu-

[a] Diadochvs Photicensis Episcopus Theologus.

Diadvmenvs Platonicus.

Περὶ Αἰκαίου, recte visum Isaaco Casaubono. Scripsit praeterea, Περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεως. Athenaeus lib. XIII. Δικαίαρχος δὲ, ἐν τοῖς Περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεως, φησί. *Dicaearchus autem, in libris De descensu in Trophonium, inquit.* Iterum lib. XIV. Δικαίαρχος δ', ἐν πρώτῳ τῆς εἰς Τροφωνίου Καταβάσεως, φησὶν ὕτως. *Dicaearchus autem, in libro primo Descensus in Trophonium, Bita dicit.* Item, Ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου, καὶ Σοφοκλέους, μύθων. Sextus Empiricus Adversus Mathematicos lib. III. Καθὸ καὶ τραγικὴν, καὶ κωμικὴν, ὑπόθεσιν εἶναι λέγομεν· καὶ Δικαίαρχου τινὰς Ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου, καὶ Σοφοκλέους, μύθων. *Sicut & tragicum, & comicum, argumentum esse dicimus; & Dicaearchi aliqua argumenta Euripidis, & Sophoclis, fabularum.* Eiusdem fuit, Περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ Θυσίας. Athenaeus lib. XIII. Δικαίαρχος γοῦν, ἐν τῷ Περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ Θυσίας. Βαγώου τοῦ εὐνούχου αὕτως αὐτὸν φησιν ἡρᾶσθαι, ὡς ἐν ὄψει θεάτρου ὅλου καταφιλεῖν αὐτὸν ἀνακλάσαντα. *Dicaearchus igitur, in libro De sacrificio in Ilio, Bagoae eunuchi ita eum amore captum esse inquit, ut in conspectu totius theatri illum oscularetur resupinans.* Item, Περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων. Scholiastes Aristophanis Avibus. Ἀντίπατρος δὲ, καὶ Εὐφρόνιος, ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι, φασὶ, τοὺς κυκλίους χοροὺς σῆσαι πρῶτον Λάσον τὸν Ἑρμιονέα· οἱ δὲ ἀρχαιότεροι, Ἑλλάνικος, καὶ Δικαίαρχος, Ἀρίονα, τὸν Μηθυμναῖον· Δικαίαρχος μὲν, ἐν τῷ Περὶ Διονυσιακῶν ἀγόνων· Ἑλλάνικος δὲ, ἐν τοῖς Κραναϊκοῖς. *Antipater autem, & Euphronius, in Commentariis, dicunt, rotundos choros constituisse primum Lasum Hermionensem; antiquiores vero Hellanicus, & Dicaearchus, Arionem Methymnaeum; Dicaearchus quidem in libro De Dionysiacis certaminibus; Hellanicus autem, in Cranaicis.* Ita enim ibi legendum; non Δήμαρχος μέν. Etiam, Περὶ μουσικῶν ἀγώνων. Suidas in Σκολιόν· Ὡς μὲν Δικαίαρχος, ἐν τῷ Περὶ μουσικῶν ἀγώνων, ὅτι τρία γένη ἦν ᾠδῶν. *Vt quidem Dicaearchus, in libro De Musicis certaminibus, tria esse odarum genera.* Scholiastes Aristophanis Ranis. Δικαίαρχος, ἐν τῷ Περὶ μουσικῶν ἀγώνων, ὅτι τρία γένη ἦν ᾠδῶν. *Dicaearchus, in libro De musicis certaminibus, tria esse odarum genera.* Occurrit iterum ad Vespas. Ac fortasse idem est, quod Περὶ Μουσικῆς laudatur eidem Scholiastae ad Nubes Comici. Δικαίαρχος, ἐν τῷ Περὶ Μουσικῆς. *Dicaearchus, in libro De Musica.* Commemorat vero Suidas in citatis initio verbis, etiam Oratorem fuisse. Ac citantur eius quaedam Orationes; in quibus, Τριπολιτικός. Athenaeus lib. IV. Δικαίαρχος τάδε ἱστορεῖ, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τριπολιτικῷ. *Dicaearchus haec narrat, in libro inscripto Tripolitico.* Ὀλυμπικός. Athenaeus lib. XIV. Τὰς δὲ Ἐμπεδοκλέους καθαρμοὺς ἐρραψώδησεν Ὀλυμπιάσι Κλεομένης ὁ ῥαψῳδὸς, ὥς φησι Δικαίαρχος, ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ. *Empedoclis autem expiationes tamquam rhapsodus recitavit in ludis Olympiacis Cleomenes rhapsodus, ut inquit Dicaearchus, in Olympico.* Παναθηναϊκός. Scholiastes Aristophanis Vespis. Ὁ μέντοι Δικαίαρχος, ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ, οὐκ οἶδα ἐξ ὅτου ποτὲ, καὶ τὰς γραῦς ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπέληφε θαλλοφορεῖν. *Dicaearchus quidem, in Panathenaico, nescio ex quo, etiam vetulas in Panathenaeis existimavit, ramos virides gestare.*

DICAEOCLES
Cnidius.

Huius Διατριβαὶ commemorantur ab Athenaeo lib. II. Ὡς φησιν Εὐρύπυλος· καὶ Δικαιοκλῆς ὁ Κνίδιος, ἐν εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ Διατριβῶν. *Vt inquit Eurypylus, & Dicaeocles Cnidius, in libro vigesimo primo Commentationum.*

DICAEOGENES.

Eius Τραγῳδίαι, & Διθύραμβοι, laudantur a Suida; cuius ista verba. Δικαιογένης, ὄνομα κύριον· ὃς τραγῳδίας, καὶ διθυράμβους, ἔγραψεν. *Dicaeogenes, nomen proprium; qui tragoedias, & dithyrambos, scripsit.* Ex Tragoedis, Μήδεια citatur a Scholiaste Euripidis ad Medeam. Δικαιογένης δὲ, ἐν τῇ Μηδείᾳ, Μεταπόντιον αὐτὸν ὀνομάζει. *Dicaeogenes autem, in Medea, Metapontium illum nominat.* Eius Κύπριοι, Aristot. II. 241.

DICTYS.

Scripta eius commemorat Suidas. Δίκτυς, ἱστορικός· ἔγραψεν Ἐφημερίδα. ἔστι δὲ τὰ μετ' Ὅμηρον καταλογάδην ἐν βιβλίοις θ'. Ἰταλικά. Τρωϊκὸν διάκοσμον. *Dictys historicus; scripsit Diarium. Sunt autem illa post Homerum prosa oratione in libris novem scripta. Italica. Troicum adparatum.* Sed plurali numero ibi scribendum, Ἐφημερίδας. Syrianus in Hermogenem. Ἐπί τε τῶν Τρωϊκῶν ἠσκεῖτο, ὡς Δίκτυς ἐν ταῖς Ἐφημερίσι φησί. *Et in Troianis se exercebat, sicut Dictys in Diariis inquit.*

DIDYMARCHVS.

Scripsit Μεταμορφώσεις. Antoninus Liberalis in suo eiusdem tituli Opere cap. XXIII. Ἱστορεῖ Νίκανδρος, Ἑτεροιουμένων α'. καὶ Ἡσίοδος, ἐν Μεγάλαις Ἠοίαις· καὶ Διδύμαρχος, Μεταμορφώσεων γ'. *Narrat Nicander, Mutatorum libro I. & Hesiodus, in Magnis Eoeis; & Didymarchus libro III. Metamorphoseon.*

DIDYMVS *Alexandrinus, Chalcenterus.*

Scripsit libros ter mille quingentos; vel, ut alii, quater mille. Ex his paucorum vix tituli supersunt. Inter quos, Ἐξήγησις Σοφοκλέους. Athenaeus lib. II. Δίδυμος δ' ὁ γραμματικὸς, ἐξηγούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κύνα-

ρ& ἄκανθα, μὴ ποτέ φησι τὸν κυνόσβατον λέγειν. *Didymus autem grammaticus, explicans apud Sophoclem cynarus ſpina, fortaſſe, inquit, cynosbaton dicit.* Ἐξήγησις Πινδαρική, *Explicatio Pindarica.* Lactantius lib. I. cap. XXII. *Didymus, in libris* Ἐξηγήσεως Πινδαρικῆς, *ait, Meliſſea, Cretenſium regem, primum diis ſacrificaſſe.* Ἐξήγησις Φρυνίχου. Athenaeus lib. IX. Μνημονεύει Φρύνιχος, ἐν Κρόνῳ. ὅπερ ἐξηγούμενος δράμα Δίδυμος, ὅμοια φησὶ εἶναι τὰ γήθια τοῖς λεγομένοις ἀμπελοπράσοις. *Meminit Phrynichus, in Saturno: quam fabulam Didymus explicans, gethia ſimilia eſſe ita dictis porris in vinetis naſcentibus.* Ἐξήγησις Ἴωνος. Athenaeus, poſtquam ex Ionis Agamemnone verba produxit lib. XI. Βέλτιον ὃ λέγειν φησὶν ὁ Δίδυμος, ἐν τῷ τὸ δράματος ἐξηγητικῷ, ὅτι παρήκουσεν Ὁμήρου. *Melius autem dicere inquit Didymus in explicatione fabulae, male intelleXiſſe Homerum.* Ἀντεξηγήσεις πρὸς Ἴωνα. Athenaeus lib. XIV. Δίδυμος ὁ γραμματικὸς, ἐν ταῖς πρὸς Ἴωνα ἀντεξηγήσεσιν. *Didymus Grammaticus, in contrariis explicationibus adverſus Ionem.* Ἐξήγησις Ὀδυσσείας. Citatur ab Etymologici Auctore in Περισκέπτω, & Σκύρος. Exſtant hodie in Homeri Odyſſeam Scholia quaedam Didymi nomine inſignita; ſed, quae huius noſtri non eſſe, liquido conſtat; quum Galenum, ac Pauſaniam, qui poſteriores aevo, ea laudent. Rectius itaque Didymo illa iuniori tribuentur, itidem Alexandrino, quem praeter Πίθανὰ, & Περὶ ὀρθογραφίας, alia plura ſcripſiſſe, teſtis nobis Suidas. Περὶ Καβασσοῦ. Stephanus in Ἀγάθυρσοι. Ἀπὸ ὃ τοῦ Καβασσὸς, οἴεται Δίδυμος κατὰ συγκοπὴν Καβασσός. πόλις δὲ αὕτη Ὀθρυονέως, περὶ ἧς βιβλίον ὅλον συνέγραψε. *Ab voce Cabaceſos autem, putat Didymus per ſyncopen Cabaſſus derivari. Vrbs autem illa Othryonei, de qua librum totum conſcripſit.* Περὶ παρεφθορυίας λέξεως. Ἐπὶ ἡδύσματος ἡ παροψὶς κεῖται· καὶ οὐχ, ὡς ὁ Δίδυμος, ἐν τῷ Περὶ παρεφθορυίας λέξεως, ἐπὶ τοῦ ἀγγείου. *De dulciario opere paropſis ponitur; & non, ut Didymus in libro De corrupta dictione, de vaſe.* Scholiaſtes Ariſtophanis ad Aves. Εἰς τὸ αὐτὸ Δίδυμος ἐν τῷ Περὶ διεφθορυίας λέξεως. *Ad idem Didymus in libro De corrupta dictione.* Περὶ Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας. Clemens Strom. I. Δίδυμος δέ, ἐν τῷ Περὶ Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας, Θεανὼ τὴν Κροτωνιάτιν πρώτην γυναικῶν φιλοσοφῆσαι, καὶ ποιήματα γράψαι ἱστορεῖ. *Didymus autem in libro De Pythagorica philoſophia, Theano Crotonienſem primam mulierum philoſophatam eſſe, & carmina ſcripſiſſe, narrat.* Περὶ Λυρικῶν ποιητῶν. Etymologici Auctor in Προσῳδίαι. Οὕτω Δίδυμος, ἐν τῷ Περὶ Λυρικῶν ποιητῶν. *Ita Didymus in libro De poetis Lyricis.* Occurritque iterum apud eumdem poſtea in Γύμνος. Ἱστορία ξένη. Euſebius Chron I. Γανυμήδη Τάνταλος ἁρπάσας, υἱὸν τοῦ Τρωὸς, ὑπ' αὐτοῦ κατεπολεμεῖτο Τρωός· ὡς ἱστορεῖ Δίδυμος, ἐν Ἱστορίᾳ ξένῃ. *Ganymeden Tantalus quum rapuiſſet, Trois filium, ab illo Troe ei bellum illatum eſt; ut narrat Didymus in Hiſtoria peregrina.* Et mox. Δίδυμος φησὶν, ἐν Ἱστορίᾳ ξένῃ καὶ παρατίθεται τὸν ξυγγραφέα ταύτης. *Didymus inquit, in Hiſtoria peregrina; & adponit huius ſcriptorem.* Συμποσιακά. Diogenes Laertius lib. V. Δίδυμος δέ, ἐν Συμποσιακοῖς, καὶ Χαριτοβλέφαρον, καὶ Λαμπετὼ, καλεῖσθαι αὐτόν φησιν. *Didymus autem, in Symposiacis, & Charitoblepharum*, palpebras gratas habentem, *& Lampeto, adpellari illum dicit.* Stephanus in Ἠτία. Δίδυμος δέ, Συμποσιακῶν δεκάτῳ, Ἤτιον αὐτὸν καλεῖ. *Didymus autem in libro decimo Symposiacorum, Etium illum adpellat.* Etymologici Auctor in Σκολιά. Δίδυμος φησὶ διαφόρους ἐτυμολογίας, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Συμποσιακῶν. *Didymus inquit diverſus etymologias, in libro Symposiacorum tertio.* Laudat etiam Clemens Strom. IV. Περὶ τῶν ἀξόνων τῆ Σόλωνος. Plutarchus in Vita Solonis. Δίδυμος ὁ γραμματικὸς, ἐν τῇ Περὶ τῶν ἀξόνων τῶν Σόλωνος ἀντιγραφῇ, πρὸς Ἀσκληπιάδην, Φιλοκλέους τινὸς τεθεικέναι λέξιν, ἐν ᾗ τὸν Σόλωνα πατρὸς Εὐφορίωνος ἀποφαίνει. *Didymus grammaticus, in reſcripto De axibus Solonis, ad Aſclepiadem, Philoclis cuiusdam poſuit ſermonem; in quo Solonem patre Euphorione fuiſſe demonſtrat.* Περὶ τραγῳδουμένης λέξεως. Macrobius Sat. lib. V. capit. XVIII. *Euripidis, nobiliſſimi Tragoediarum ſcriptoris, addetur auctoritas; quam idem Didymus grammaticus, in his libris, quos* Τραγῳδουμένης λέξεως *ſcripſit, poſuit.* Περὶ ἀπορουμένης λέξεως. Harpocration in Δερμιςής. Δίδυμος μὲν ἀποδίδωσι τὸν Σκώληκα οὕτω λέγεσθαι τῷ Σοφοκλεῖ ἐν Νιόβῃ, ἐν ἑβδόμῳ τῆς Ἀπορουμένης λέξεως. *Didymus quidem tradit lumbricum ita ab Sophocle nominari in Niobe, in libro ſeptimo Dubiae dictionis.* Γεωργικά. Suidas. Δίδυμος, Ἀλεξανδρεὺς, Γεωργικὰ (ἔγραψεν) ἐν βιβλίοις ιέ· *Didymus, Alexandrinus Georgica (ſcripſit) in libris* XV. Et citantur ii non ſemel in iis libris Geoponicorum, qui ſine Auctore in lucem editi anno CIↃ IↃ XXXIX. Exſtant quoque eius Παροιμίαι, una cum Lucilii Tarrhaei editae ab Aldo anno CIↃ IↃ V. Sed ſunt iſta tantum Excerpta e libris tredecim, quos is ſcripſerat. Helladius in Excerptis Chreſtomath. apud Photium. Δίδυμος Περὶ παροιμιῶν δεκατρία βιβλία συντέταχε, πρὸς τοὺς περὶ παροιμιῶν συντεταχότας ἐπιγράψας αὐτά. *Didymus De proverbiis tredecim libros compoſuit, illis, qui de proverbiis ſcripſerunt, eos inſcribens.*

DIDYMVS *Alexandrinus, Iunior.*

Scripſit Πίθανὰ, &, Περὶ ὀρθογραφίας. Suidas. Δίδυμος νέος, Ἀλεξανδρεὺς, γραμματικὸς, ὃς ἐσοφίσευσεν ἐν Ῥώμῃ. ἔγραψε Πίθανά· Περὶ ὀρθογραφίας· καὶ ἄλλα πλεῖστα, καὶ ἄριστα. *Didymus iunior, Alexandrinus, grammaticus, qui Romae ſophiſta fuit. Scripſit Suaſoria; De orthographia; & alia plurima, & optima.* [a]

DI-

[a] DIDYMVS Alexandrinus Theologus.

Digitized by Google

DIDYMVS
Ateius.

Scripsit Πιθανῶν, & Σοφισμάτων λύσεις. Suidas. Δίδυμος, Ἀτηΐος χρηματίσας, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκός. Πιθανῶν, καὶ Σοφισμάτων λύσεις ἐν βιβλίοις β'. καὶ ἄλλα πολλά. *Didymus, Ateius nominatus, philosophus Academicus. Suasoriorum, & Sophismatum solutiones in libris duobus, & alia multa.*

DIDYMVS
Claudius.

Scripsit Περὶ τῶν ἡμαρτημένων παρὰ τὴν ἀναλογίαν Θουκυδίδῃ, Περὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀναλογίας, Ἐπιτομὴν τῶν Ἡρακλέωνος, & alia. Suidas. Δίδυμος, ὁ Κλαύδιος χρηματίσας, γραμματικός. Περὶ τῶν ἡμαρτημένων παρὰ τὴν ἀναλογίαν Θουκυδίδῃ· Περὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀναλογίας· Ἐπιτομὴν τῶν Ἡρακλέωνος· καὶ ἄλλα τινα. *Didymus, Claudius nominatus, grammaticus; De illis in quibus ab Thucydide peccatum est contra analogiam; De Romanorum analogia; Epitomen librorum Heracleonis; & alia quaedam.* Ex his Ἐπιτομὴ τῶν Ἡρακλέωνος citatur a Stobaeo, qui Fragmentum eius insigne habet Serm. ci.

DIDYMVS
Heraclidis.

Scripsit Μέλη. Suidas. Δίδυμος, ὁ τοῦ Ἡρακλείδου, γραμματικός. μουσικός τε ἦν λίαν, καὶ πρὸς μέλη ἐπιτήδειος. *Didymus, Heraclidis filius, grammaticus. Musicusque erat valde, & ad carmina idoneus.* (a)

DIENECHVS.

Eius Περσικὰ commemorat Athenaeus libro de Machinis. Καταναήσει δ' ἄν τις τοῦτο ἀκριβέστατα ἐκ τῶν Δινέχου Περσικῶν, καὶ τῶν δι' αὐτοῦ ἀκολουθησάντων Ἀλεξάνδρῳ. *Intelliget autem quis illud accuratissime ex Dienechi Persicis, & propter illum sequutis Alexandrum.*

DIEVCHES.

Medicus fuit; quem saepissime citat Plinius, etsi non expresso ullo Operis titulo. Vide librum xx. capp. v. ix. xvii. lib. xxiii. capit. ii. lib. xxiv. capit. xvi. Meminitque eius Athenaeus lib. i. Galenus, Περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, lib. vi. & alibi.

[a] Didymvs Cynicus.

DIEVCHIDAS.

Meminit eius Stephanus in Σκίρφαι. Scripsit Μεγαρικά. Diogenes Laertius in Solone lib. i. Μᾶλλον δὲν Σόλον Ὅμηρον ἐφώτισεν, ἢ Πεισίστρατος· ὡς φησι Διευχίδας, ἐν πέμπτῳ Μεγαρικῶν. *Magis igitur Solon, quam Pisistratus, Homerum illustravit, ut inquit Dieuchidas in libro quinto Megaricorum.* Clemens Strom. i. Διευχίδας γὰρ, ἐν τετάρτῳ Μεγαρικῶν, περὶ τὸ διακοσιοστὸν, ἐννενηκοστὸν ἔτος ὕστερον τῆς Ἰλίου ἁλώσεως, τὴν ἀκμὴν Λυκούργου φέρει. *Dieuchidas enim in libro quarto Megaricorum, circa ducentesimum nonagesimum annum post Ilii expugnationem, vigorem Lycurgi tradit.* Emendandus Scholiastes Apollonii lib. i. Διευχίδας δέ, ἐν τοῖς Μεγαρικοῖς, ἱστορεῖ, ὅτι Ἀλκάθοος ὁ Πέλοπος, διὰ τὸν Χρυσίππου φόνον φυγαδευθεὶς ἐκ Μεγάρων, ἀπήρχετο κατοικήσων εἰς ἑτέραν πόλιν. *Dieuchidas autem, in Megaricis, narrat, Alcathoum Pelopis filium, propter Chrysippi caedem exilio pulsum ex Megaris, discessit habitaturus in alia urbe.* Male hodie vulgatur, Διρηχίδας δέ. Item Pindari, Nem. Ode ix. Διευχίδας δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Μεγαρικῶν, τὸ μὲν κενοτάφιον τοῦ Ἀδράστου ἐν Σικυῶνι φησὶ, ἀποκεῖσθαι δὲ αὐτὸν ἐν Μεγάροις. *Dieuchidas autem, in libro tertio Megaricorum, monumentum quidem Adrasti in Sicyone esse tradit, Megaris vero eum sepultum esse.* Male editur, Διευτυχίδας. Meminit etiam Athenaeus lib. vi.

DINARCHVS
Poeta.

Scripsit Διονυσιακά, Eusebius, Chron. i. Διονύσου πράξεις, καὶ ὅσα περὶ Ἰνδοὺς, Λυκοῦργόν τε καὶ Ἀκταίωνα, καὶ Πενθέα, ὅπως τε Πέρσῃ συμβὰς εἰς μάχην ἀναιρεῖται, φησὶ Δείναρχος ὁ ποιητὴς, οὐχ ὁ ῥήτωρ. *Bacchi acta, & quae apud Indos, & Lycurgum, & Actaeonem, & Pentheum, & quomodo cum Perse congressus ad pugnam interficiatur, refert Dinarchus poeta, non rhetor.* Cyrillus Adversus Iulianum libro x. *Etenim Dinarchus, poeta non ignobilis, acta Liberi enarrans, quae ipse egit apud Indos.*

DINIAS.

Incerto Opere citatur a Plutarcho in Arato; & Theocriti Scholiaste, Idyll. xiv. Scripsit Ἀργολικά. Scholiastes Apollonii libro ii. Ὅτι δὲ τοὺς Παφλάγονας ὑπέταξεν Ἡρακλῆς τοῖς περὶ Λύκον, ἱστορεῖ Δεινίας, ἐν πρώτῳ Ἀργολικῶν. *Herculem vero Paphlagones subiecisse illis, qui circa Lycum habitant, narrat Dinias, in libro primo Rerum Argolicarum.* Et Sophoclis ad Electram. Οἱ Ἀργολικοὶ συγγραφεῖς τρισκαιδεκάτῳ εἶναί φασι μηνὸς Γαμη-

Didymvs Scholasticus.

Digitized by Google

μηλιῶν. ὡς Δεινέας, ἐν ἑβδόμῳ Ἀργολικῶν. *Argolici Scriptores mensis Ianuarii ipsas idus esse dicunt; sicut Dinias, in libro septimo Rerum Argolicarum.*

DINOLOCHVS.

Scripsit Comoedias quatuordecim, dialecto Dorica; utpote Syracusanus, vel, ut aliis placet, Agrigentinus. Suidas. Δεινόλοχος, Συρακέσιος, ἢ Ἀκραγαντῖνος, κωμικός, ἦν ἐπὶ τῆς ογ'. Ὀλυμπιάδος. υἱὸς Ἐπιχάρμου· ὡς δέ τινες, μαθητής. ἐδίδαξε δράματα εδ'. Δωρίδι διαλέκτῳ. *Dinolochus, Syracusanus, vel Agrigentinus, comicus. Florebat Olympiade* LXXIII. *filius Epicharmi; ut vero quidam, discipulus: docuit fabulas* XIV. *Dorica dialecto.* Quae totidem verbis Anonymus in Descript. Olymp. ad Olympiadis LXXVIII. annum 1. Eius Ἀμαζόνες citantur a Polluce lib. x. capit. XLV. Δεινόλοχος ἐν Ἀμαζόσιν ἔφη, Καπηλικῇ ζυγῇ. *Dinolochus in Amazonibus inquit Cauponarii iugi.* Corruptum censeo eius nomen apud eumdem, ubi Μήδεια citatur libro IV. cap. XXIV. Καὶ μὴν οἵ γε Δωριεῖς ποιηταὶ, τὴν λίτραν ποτὲ μὲν νόμισμά τι λεπτὸν· λέγουσιν· οἷον, ὅταν Σόφρων, ἐν τοῖς Γυναικείοις Μίμοις, λέγῃ· Οʹ μισθὸς δεκάλιτρον. καὶ πάλιν, ἐν τοῖς Ἀνδρείοις· Σῶσαι δὲ οὐδὲ τὰς δύο λίτρας δύναμαι· ποτὲ δὲ σταθμόν τινα, ὡς Δεινόλοχος, ἐν Μηδείᾳ· Τετρακονταλίτρους τινὶ νεανίσκῳ παῖδας. *Et sane Dorienses poetae* vocem λίτραν *quandoque quidem nummum tenuem dicunt; sicut, cum Sophron, in Mulieribus Mimis, dicat; Merces decem litrarum. Atque iterum in Virilibus; Servare autem neque duas litras possum; aliquando autem pondus quoddam, sicut Dinolochus, in Medea; Quadraginta litrarum cuidam adolescenti pueros.* Hodie editur, ὡς Δημόλογος, ἐν Μ. Certe Demologus Comicus nusquam laudatur. Et firmat coniecturam meam, quod eum inter poetas Doricos nominat Pindarus: atque hic noster, ut iam dixi, Fabulas scripsit quatuordecim, dialecto Dorica usus. Laudatur, sine titulo Fabulae, ab Hesychio in Ἄνδ, &, Ὀλβάχιον, item a Suida, in Υʹς ὑπὸ βόπαλον.

DINOMACHVS.

Citatur, incerto Opere, apud Clementem, Strom. II. Δεινόμαχος ὁ, κ Καλλιφῶν, τέλος εἶναι ἔφασαν, πᾶν τὸ καθ' αὑτὸν ποιεῖν, ἕνεκα τοῦ ἐπιτυγχάνειν ἡδονῆς. *Dinomachus autem, & Calliphon, finem esse dixerunt omne quod ad ipsum attinet facere, voluptatis consequendae causa.*

DINON.

Scripsit Περσικά. Athenaeus lib. II. Ἀλλὰ μὴν ὐδὲ Δέινον, ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ, ὅς γὲ φησι, κ ἄλας Ἀμμωνιακὸν ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, κ ὑδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. *Atqui nec Dinon, Persico opere, qui dicit, etiam sal Ammoniacum ab AEgypto regi mitti, & aquam ex Nilo.* Iterum lib. IV. Οʹ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὡς φησι Κτησίας, καὶ Δείνων, ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδειπνεῖ μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων. *Persarum vero rex, ut Ctesias inquit, & Dinon, in Rebus Persicis, cum viris quindecim mille coenabat.* Rursum, in sequentibus libris XI. XIII. XIV. Cicero, de Divin. lib. I. *Quid ego, quae magi Cyro illi principi interpretati sunt, ex Dinonis Persicis libris proferam?* Atque hinc petita sunt, quae proferunt Clemens in Protreptico. Plutarchus in Themistocle, & Artoxerxe, Lucianus, in Longaevis, Diogenes Laertius in Prooemio.

DINOSTRATVS.

Tractavit Geometrica. Proclus in Euclidem lib. II. Καὶ Μέναιχμος, ἀκροατὴς ὢν Εὐδόξου, κ Πλάτωνι ὢ συγγεγονὼς, κ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δεινόστρατος, ἔτι τελεώτεραν ἐποίησαν τὴν ὅλως γεωμετρίαν. *Et Menaechmus, Eudoxi auditor, & Platoni aequalis, & frater eius Dinostratus, perfectiorem adhuc totam geometriam fecerunt.*

DIOCLES *Carystius.*

Hic Medicus celeberrimus fuit; aetate, & fama, ab Hippocrate secundus. Plinius libro XXVI. capit. II. *Hippocratis certe, qui primus medendi praecepta clarissime condidit, referta barbarum mentione invenimus volumina; nec minus Dioclis Carystii: qui secundus aetate, famaque, extitit.* Quin & citat eum passim Censorinus, de Die Natali cap. VII. *Diocles tamen Carystius, & Aristoteles Stagirites, aliter senserunt,* Celsus in Prooemio libro I. *Postquam Diocles Carystius, deinde Praxagoras, & Chrysippus.* Scripsit Ὑγιεινὰ Παραγγέλματα. Antigono Regi dedicata. Hierocles, Hippiatr. lib. II. cap. XCVIII. Εὐέτυχόν ποτε συγγράμματι Διοκλέους δοκιμωτάτῳ, προφωνοῦντός τινι τῶν βασιλέων, Ἀντιγόνῳ οἶμαι· Ὑγιεινὰ Παραγγέλματα, οἷς χρώμενός τις εὐδοκιμήσει. *Incidi aliquando in probatissimus Dioclis librum, cuidam regum, Antigono arbitror, Salubria Praecepta dedicantis, quibus aliquis utens celebrabitur.* Respexit Themistius Orat. II. Ἔχοι ἢ λέγειν, κ ὅσα Ἱπποκράτης ὁ Κῷος, κ ὅσα Ἐρασίστρατος, καὶ ὅσα Διοκλῆς ἐν τοῖς συγγράμμασι ΠΑΡΑΙΓΕΛΛΟΥΣΙΝ ΥΠΕΡ ΥΓΕΙΑΣ. *Habeat autem dicere, & quaecumque Hippocrates Cous, & quaecumque Erasistratus, & quaecumque Diocles in libris* PRAECIPIVNT DE SANITATE. Aliud Opus erat, Ὑγιεινὰ, Plistarcho inscriptum. Athenaeus lib. VII. Διοκλῆς, ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Πλείσαρχον

Digitized by Google

χον Τ'γιεινῶν, τῶν μὲν νεαρῶν φησιν ἰχθύων ξηροτέρας εἶναι τὰς σάρκας. *Diocles in libro primo De tuenda valetudine ad Plistarchum, recentibus quidem ait piscibus sicciores esse carnes.* Et citat saepe libris II. III. IX. Dioscorides simpliciter Τὰ πρὸς Πλείσαρχον indigetat in Theriacis. Γ'κανῶς ἢ ἐφώδευσε τοὺς τρόπους Διοκλῆς, ἐν τῷ πρὸς Πλείσαρχον Τ'πομνήματι. *Sufficienter autem tropos percucurrit Diocles in Commentario ad Plistarchum.* Πάθος, Αἰτία, Θεραπεία. Galenus, Περὶ τῶν πεπονθότων τόπων, lib. III. A'ρκεσθ δέ μοι τὰ ὑπὸ Διοκλέους γεγραμμένα συνεδρεύειν αὐτῷ συμπλώματα, καὶὰ τὸ βιβλίον, ὃ ἐπιγράφεται, Πάθος, Αἰτία, Θεραπεία, κατὰ τοῦτο γὰρ ὁ Διοκλῆς ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασιν ὕτως. *Mihi vero sufficiunt illa, quae ab Diocle scripta sunt assidere illi accidentia, iuxta librum, quem inscripsit, Passio, Causa, Curatio. Ad id enim Diocles scripsit ipsis nominibus sic.* Caelius Aurelianus Chron. libro II. cap. II. *Item Diocles, libro, quo de Passionibus, atque causis, & Curationibus, scripsit.* Ac meminerat etiam antea Operis De Passionibus, & De Curationibus, Chron. lib. I. cap. IV. Scripsit item Ο'ψαρτυτικά. Athenaeus lib. XII. Περὶ ἧς τῆς σκευασίας οἱ τὰ Ο'ψαρτυτικὰ συνθέντες εἰρήκασιν, Γλαυκός τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Μίθαικος, καὶ Διονύσιος, καὶ Η'ρακλεῖδαί τε δύο, γένος Συρακόσιοι Α"γις, καὶ Ε'παίνετος, καὶ Διονύσιος, ἔτι τε Η'γήσιππος, καὶ Ε'ρασίστρατος, καὶ Εὐθύδημος, καὶ Κρίτων. πρὸς τούτοις δὲ Στέφανος, Α'ρχύτας, Α'κέσιος, Α'κεσίας, Διοκλῆς, Φιλησίων, Τοσούτους γὰρ οἶδα γράψαντας Ο'ψαρτυτικά. *De cuius adparatu, qui De condiendis obsoniis composuerunt, dixerunt, & Glaucus Locrensis, & Mithaecus, & Dionysius, duoque Heraclidae Syracusani genere, & Agis, & Epaenetus, & Dionysius, & adhuc Hegesippus, & Erasistratus, & Eusthydemus, & Criton. Ad hos autem Stephanus, Archytas, Acestius, Acesias, Diocles, Philestion. Tot enim e condiendis opsoniis Scriptores novi.* Scripsisse eum item Α'νατομικὰ, indicat Galenus, Περὶ ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων libro II. Ε"μπροσθεν δὲ ὃ μόνον ἐγχειρήσεων ἀνατομικῶν, ἀλλ' οὐδὲ συγγραμμάτων ἐδεῖτο τοιούτων, ὁποῖα Διοκλῆς μὲν ὢν οἶδα πρῶτος ἔγραψεν, ἐφεξῆς δ' αὐτῷ τ' ἀρχαίων ἰατρῶν ἕτεροί τινες. *Antea autem non tantum demonstrationibus anatomicis, sed nec salibus libris opus erat, quales Diocles quidem, ex illis quos scio, primus scripsit, & sequentes eum veterum medicorum alii quidam.* Eius Ρ'ιζοτομικὸν nominat Scholiastes Nicandri, ad Theriaca. Τὸν ἢ ἐρῖνον, τὸν καὶ ἐρινεὸν, Διοκλῆς, ἐν τῷ Ρ'ιζοτομικῷ, φησιν ὅμοιον ὠχείμῳ. *Caprificum, quem etiam erineum, Diocles in libro De radicum secandarum peritia, inquit similem esse ocimo.* Citat etiam Τὸ κατ' ἰητρεῖον Erotianus in Lex. Hipp. in Α"μβλυ. Διοκλῆς ἢ, ἐν τῷ Κατ' ἰητρεῖον, ὑπόκοιλόν τινα χώραν. *Diocles autem in libro Ad medicam officinam, aliqua ex parte cavum locum.* Citat iterum, sed non nominato Opere in Ε'κτόμῳ, & Φώδες. Hunc eumdem esse arbitror, quem Ο'ψαρτυτικά scripsisse auctor est Athenaeus lib. XII. Item, qui Περὶ πυρίων. Eutocius in Archimedis de Sphaera, & Cylindro lib. II. Διοκλῆς μέντοι καὶ αὐτὸ ἐν τῷ Περὶ πορίων αὐτῷ συγγραμμένῳ βιβλίῳ ἐπηγγέλθαι νομίζων τὸν Α'ρχιμήδη, μή ποτε πεποιηκέναι ἢ τὸ ἐπάγγελμα, αὐτὸς ἀναπλῆσαι ἐπεχείρησε. *Diocles utique idem quoque in libro illo De ignariis conscripto promisisse ratus Archimedem, numquam vero perfeciisse promissum, ipse replere adgressus est.* Et mox iterum. Γράφει ἢ καὶ ὁ Διοκλῆς, ἐν τῷ Περὶ πυρίων, προλέγων τάδε. *Verum etiam Diocles scribit in libro De ignariis, haec praemonens.* Sine dubio est, A'ρχίδαμος. Galenus, Περὶ ἁπλῶν φαρμάκων δύναμεως, lib. II. Καὶ πρῶτον, τὸ ὑπὸ Διοκλέους ἐν A'ρχιδάμῳ λελεγμένον. *Et primum, illud ab Diocle in Archidamo dictum.* Et mox. Α" μὲν οὖν ὁ Διοκλῆς ἐν A'ρχιδάμῳ λέγει, ταῦτ' ἐστίν. *Quae quidem igitur Diocles in Archidamo dicit, haec sunt. Prognosticon, & De Egestionibus,* laudat Caelius Aurelianus Chron. lib. IV. cap. VIII. *Diocles libro Prognostico evomitos inquit lumbricos nihil alienum significare, nec esse absurdum. Item libro De Egestionibus scripto, vivos, vel plenos, ac sanguinolentos, ebrile s dixit.*

DIOCLES
Eleates.

Scripsit Μυσικά. Vide Suidam in A'λκιδάμας, Fortassis ille ipse est, qui

DIOCLES
Grammaticus

Commemoratur ab Artemidoro, Onirocrit. lib. IV. cap. LXXII.

DIOCLES
Magnesius.

Eius Ε'πιδρομὴ τῶν φιλοσόφων commemoratur a Diogene Laertio, in Zenone lib. VII. Καὶ αὐτὰ ἐπὶ λέξεως τίθησι Διοκλῆς ὁ Μάγνης, ἐν τῇ Ε'πιδρομῇ τῶν φιλοσόφων. *Et illa ad verbum Diocles Magnesius ponit, in Adventu Philosophorum.* Et in Epicuro lib. X. Διοκλῆς ἢ, ἐν τῇ τρίτῃ τῆς Ε'πιδρομῆς, φησὶν, εὐτελέστατα καὶ λιτότατα διαιτώμενοι. *Diocles autem, in libro tertio Adventus, vilissimis & tenuissimis cibis eos vesci inquit.* Hunc ipsum esse existimo, cuius Βίοι φιλοσόφων laudantur ab eodem Diogene in Xenophonte lib. II. Κατὰ φησι Διοκλῆς, ἐν τοῖς Βίοις τῶν φιλοσόφων. *Sicut inquit Diocles, in philosophorum Vitis.* Et in Aristippo, eodem libro. Τοῦτο Διοκλῆς φησιν, ἐν τῷ Περὶ βίων φιλοσόφων. *Hoc refert Diocles in libro De vitis philosophorum.* Puto etiam esse, Περὶ ἡρώων: quod laudat Plutarchus in Quaest. Graec. A'ναφέρει ἢ καὶ Διοκλῆς, ἐν τῷ Περὶ ἡρώων συντάγματι δόγμα Ταναγραίων, περὶ ὧν ὁ Κλείδαμος ἀπήγγειλεν. *Refert autem Diocles quoque, in opere De heroibus, Tanagraeorum edictum, de quibus Clidamus renunciavit.* Nisi forte Operis eius auctor putandus.

DIO-

Digitized by Google

DIOCLES
Peparethius.

Quod plane existimo; & inter Heroas, quorum Vitas describit, fuisse Romulum: e cuius Vita petierit Plutarchus, quae in suo Romulo tradit, istis verbis. Τῷ δ' πίσιν ἔχοντϵ λόγῳ μάλιστα, καὶ πλείστους μάρτυρας, τὰ μὲν κυριώτατα πρῶτϵ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξέδωκε Διοκλῆς Πεπαρήθιϵ. ᾧ καὶ Φάβιϵ Πίκτωρ, ἐν τοῖς πλείστοις, ἠκολούθησε. *Sed maxime credibilis sermonis, plurimosque testes habentis, praecipua quidem primus inter Graecos Diocles Peparethius edidit; quem Fabius quoque Pictor in plurimis sequutus est.* Et postea. Ὧν τὰ πλεῖστα καὶ Φαβίῳ λέγοντϵ, καὶ τῷ Πεπαρηθίῳ Διοκλέους· ὃς δοκεῖ πρῶτϵ ἐκδοῦναι Ῥώμης κτίσιν. *Quorum plurima Fabio quoque dicente, & Peparethio Diocle; qui primus Romam conditam edidisse videtur.* Et Festus in Romae: *Diocles Peparethius ait, Italiam, Numitoris Albani regis filiam, gemellos edidisse.* Fuit etiam,

DIOCLES
Phliasius.

Inter ultimos Pythagoreorum nominatur a Diogene Laertio in Pythagora lib. VIII. Τελευταῖοι γὰρ ἐγένοντο τῶν Πυθαγορείων, ὃς καὶ Ἀριστόξενϵ εἶδε, Ξενόφιλός τε ὁ Χαλκιδεὺς, ἀπὸ Θράκης, καὶ Φάντων ὁ Φλιάσιϵ, καὶ Ἐχεκράτης, καὶ Διοκλῆς, καὶ Πολύμναϵ, Φλιάσιοι καὶ αὐτοί. *Vltimi enim Pythagorei, quos etiam Aristoxenus vidit, fuerunt, & Xenophilus Chalcidensis, ex Thracia, & Phanton Philasius, & Echecrates, & Diocles, & Polymnastus, Phliasii & ipsi.*

DIOCLES
Rhodius.

Cuius Αἰτολικὰ nominat Plutarchus de Flum. ubi de Acheloo agit: Μέμνηται δ' τούτων ἀκριβέστερον Διοκλῆς ὁ Ῥόδιοϵ, ἐν τοῖς Αἰτωλικοῖς. *Illorum vero accuratius meminit Diocles Rhodius in Rebus AEtolicis.* Forte eiusdem sunt Περσικὰ, quae Iosepho memorantur, Antiq. Iudaic. lib. x. cap. XI. ubi obsessam a Nabuchodonosoro Rege Tyrum urbem per tredecennium dicit: Καὶ Μεγασθένης δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδικῶν, μνημονεύει αὐτῶν, δι' ἧς ἀποφαίνειν πειρᾶται, τοῦτον τὸν βασιλέα, τῇ ἀνδρείᾳ, καὶ τῷ μεγέθει τῶν πράξεων, ὑπερβεβηκότα τὸν Ἡρακλέα. καταστρέψασθαι γὰρ αὐτὸν φησι Λιβύης τὴν πόλιν, καὶ Ἰβηρίαν. καὶ Διοκλῆς δὲ, ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Περσικῶν, μνημονεύει τούτου τοῦ βασιλέως· καὶ Φιλόστρατϵ, ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς αὐτοῦ, καὶ Φοινικικαῖς, Ἱστορίαις, ὅτι ἔτος ὁ βασιλεὺς ἐπολιόρκησε Τύρον ἔτη ιγ'. βασιλεύοντϵ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Ἰθοβάλου τῆς Τύρου. *Sed etiam Megasthenes, in libro quarto Indicorum, illorum meminit, per quem demonstrare conatur, hunc regem fortitudine, & rerum gestarum magnitudine Herculem superavisse. Illum enim subiugavisse dicit Africae urbem, & Hispaniam. Sed etiam Diocles, in libro secundo Persicorum huius regis meminit, & Philostratus in suis Indicis, & Phoenicicis, Historiis, hunc regem Tyrum per annos XIII. obsedisse, Ithobalo Tyri per idem tempus regnante.* Quem locum quum verbo tenus transcribat Freculphus, miror, eum pro Persicis Dioclis, aliud Opus De Coloniis memorare. Ecce verba Chron. Tom. I. lib. III. cap. XVII. *Nabuchodonosor tantae fuit fortitudinis, ut etiam Megasthenes, in quarto INDICORVM libro, nitatur adprobare hunc regem, fortitudine, & actuum magnitudine, Herculem transscendisse. Dicit enim, eum vastasse Libyae civitates, & Hesperiam. Porro Diocles, in secundo COLONIARVM libro, meminit huius regis; & Philostratus in INDICIS, & PHOENICICIS Historiis, dicit, quia ille rex obsedit Tyrum annis decem & tribus; quum illo tempore Tyro regnaret Ithabula.*

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google